MAGNUM
BULLARIUM
ROMANUM,
A PIO QUARTO USQUE
AD INNOCENTIUM IX.

OPUS ABSOLUTISSIMUM LAERTII CHERUBINI, præstantissimi Jurisconsulti Romani; & à D. Angelo Cherubino, Monacho Cassinensi, novissimè verò à RR. PP. Angelo à Lantusca, & Joanne Paulo à Roma, Ordinis Minorum S. Francisci Strictioris Observantiæ, quinti Tomi editione illustratum, & auctum.

EDITIO NOVISSIMA,

Quinque Tomis distributa, Vitis & Iconibus æneis omnium Pontificum decorata: in qua non solùm Constitutiones omnes S. D. N. URBANI VIII. *quotquot reperiri potuerunt, ordine temporis insertæ, Appendicesque duæ suis restitutæ locis; verùm &* S. D. N. INNOCENTII X. ALEXANDRI VII. CLEMENTIS IX. & CLEMENTIS X. *Constitutiones usque ad hanc diem emanatæ, superadditæ sunt, Rubricis suis, & Scholiis convenientibus, Summariisque marginalibus exornatæ, ac tandem uberioribus quàm anteà Indicibus locupletatæ.*

TOMUS SECUNDUS.

LUGDUNI.
Sumptibus PETRI BORDE, JOANNIS & PETRI ARNAUD.

M. DC. LXXXXII.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

Law
Canon Law
BULL
1692

7

INDEX SEX ROMANORVM PONTIFICUM, QUORUM CONSTITUTIONES

Juxta temporum ſeriem continentur in hoc Secundo Tomo.

PIus IV. Mediolanenſis habet conſt. 106. pag. 1.
Pius V. Italus conſt. 151. 156
Gregorius XIII. Italus conſt. 102. 361
Sixtus V. Italus conſt. 107. 490
Gregorius XIV. Mediolanenſis conſt. 19. 699
Innocentius IX. Bononienſis conſt. 2. 726

Summa Privilegii Regis Chriſtianiſſimi.

LUDOVICI XIV. Galliæ & Navarræ Regis Diplomate ſancitum eſt, ne quis in Regno ſuo, aliiſve locis ditioni ſuæ ſubjectis, intra proximos annos quinque ab exſpiratione præcedentis Privilegii, decima quinta die Novembris ad decennium conceſſi inchoandos ac numerandos, excudat, vendat, excudendum, vendendumque quovis modo & ratione conetur Librum qui inſcribitur, *Magnum Bullarium Romanum*, noviter editum, anteà in quatuor Tomos diſtributum, nunc verò Tomo quinto adauctum, in quo omnes Bullæ & Conſtitutiones ab ultimis Pontificibus uſque ad hanc diem emanatæ continentur, & Iconibus æneis omnium dictorum Pontificum exornatum, præter PETRUM BORDE Bibliopolam Lugdunenſem, aut illos quibus ipſemet conceſſerit. Prohibitum inſuper eſt eadem authoritate Regia omnibus ſuis ſubditis idem Opus extra Regni ſui limites imprimendum curare, vel quempiam, ubicumque fuerit, ad id agendum impellere, ac inſtigare, ſine conſenſu dicti BORDE. Idque omne ſub confiſcatione Librorum, aliiſque pœnis in originali Diplomate contra delinquentes expreſſis. Datum Sancti Germani in Laye, vigeſimaſexta die Novembris 1671.

De mandato Regis

Signatum

CADET.

Hæc ultima editio deſiit excudi die 15. *Decembris* 1691.

PIUS QUARTUS
PONT. CCXXVIII.
ANNO CHRISTI MDLX.

Pius Quartus Mediolanenſis, de familia Medicea, Io. Angelus antea vocatus, Patre Bernardino, Cardinalis Tituli S. Priſcæ. Creatus Rom. 7. Kalend. Ian. 1560. Coronatus in Feſto Epiphaniæ Dominicæ ſequentis anni. Sedit annos quinque, menſes duos, dies 15. Creavit Cardinales 46. Obiit anno Dom. 1565. quinto Idus Decemb. Corpus ejus in Baſilica S. Petri ſepultum fuit. Vacavit Sedes dies 26.

I. Juriſdictio Gubernatoris Almæ Vrbis, procedendi contra Mercatores cambia ſicca & illicita contrahentes.

Contra eoſdem procedit hodie in omnibus articulis huius bullæ Aud. Camera, ut habetur in Paul. V. cõſt. 28. Eximiæ.

De Gubernatore Vrbis vide addita ad Leonem X. Conſtit. 8. *Etſi*, lib. 1.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS. Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtitut.

VM ſicut accepimus, non ſine maxima animi noſtri diſplicentia, etiam poſt publicationem cujuſdam proclamatis, ſive banni de expreſſo mandato noſtro facti, & commiſſione venerabilis fratris N. Hieronymi Epiſcopi Martoranenſis, tunc Almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, in locis conſuetis publicati, avaritiam omnium malorum peſſimum genus inter dilectos filios Almæ Vrbis noſtræ prædictæ Mercatores adeo ſerpſiſſe, atque in dies ſerpere, ut jam illorum unicuique brevi & modico tempore proximi jacturâ diteſcere in pecuniis Curialibus ejuſdem Vrbis, & præcipuè Ciſalpinis ad Cambium & recambium (ut vulgò dicunt) mutuandi facillimus pateat aditus, ita ut Dei timore poſtpoſito, animarumque ſuarum ſalutis, ac Chriſtianæ charitatis & Evãgelicæ eruditionis, qua bona nobis à Deo collata indigẽtibus nihil lucri inde ſperantes, charitativè mutuare monemur, penitus immemores, non ſolum ad pretiũ eiſdem Mercatoribus, à ſummis Pontificibus noſtris prædeceſſoribus retroactis temporibus toleratum, ſuas pecunias ad cambium, & recambium hujuſmodi Curialibus prædictis dederint, verùm etiam in præſentiarum illas ad longe majorem, & nimis exceſſivam, penituſque uſurariam, ac Chriſtianam profitentibus religionem ſacris Canonibus interdictam atque damnatam ſummam dare conantur, unde evenit ut plurimi dictæ Vrbis Curiales hic neceſſitate coacti, eaſdẽ pecunias ſub tã gravi fœnore accipientes, & pro illorũ amicis Mercatoribus præfatis fidejubẽtes, ac ſe in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ obligantes, tũ ob varia itinerum pericula, tum etiam aëris diverſis in locis intemperiem, pecunias, ut præmittitur, acceptas, eiſdem Mercatoribus tẽpore cõvento reddere nequeuntes, maxima cum illorũ jactura ad eorundem Mercatorum imporrunitatem pluries, ut aiunt, recambiare coacti, & nonnulli etiã carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis & bonorũ, tum etiã honoris & famæ detrimẽto diuturno tẽpore detẽti fuerint.

Facultas Gubernatoris, coërcendi Mercatores Vrbis, exercentes cambia illicita, & infligendi pœnas hic expreſſas & contentas in conſtitutionibus Marchiæ contra uſurarios.

§. 1. Nos igitur cupientes pro noſtri Paſtoralis officii debito præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorundemq; Mercatorum inſatiabilis uſuræ pravitati, eorumque animarum ſaluti, & mercantilis exercitii fidelitati, Curialiumque prædictorũ tam enormibus læſionibus atque incommoditatibus paterno affectu opportunè conſulere, Motu ſimili, &c. Dilecto filio

dictæ Vrbis noſtræ moderno Gubernatori, ut ad Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarii generalis, necnõ partis læſæ querelam ſeu inſtantiam, omnibus, & ſingulis Mercatoribus Rom. Cur. ſeq. in poſterum à die datæ præſentiũ ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, ac duorũ millium ducatorum auri in auro eidem Cameræ irremiſſibiliter applicandorum ipſo facto incurrendis pœnis, à dictæ Vrbis Curialibus quibuſcũque, ratione quarũcumque obligationum, etiã in ampliori forma Cameræ, tam principali, quàm acceſſorio, & fidejuſſorio reſpectivè nominibus factarum, & deinceps quomodolibet fiendarum, pro pecuniis ad cãbium, & recambium hujuſmodi ſic uſurariè, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non ſolutis, aut nõ ſolvendis, ultra ſummam convenientem, quæ Mercatoribus realibus, qui vera cambia realia, & non ſic faciunt, de jure, & ſtylo mercãtili verè deberetur, hic in Curia petere, exigere, aut eoſdem Curiales via juris obligationum, etiã in forma dictæ Cameræ celebratarum, & celebrandarum vigore ſeu prætextu cogere, ſeu cogi aut excommunicari, &c. vel aliàs quomodolibet in eorum perſonis, & bonis moleſtari, ſeu inquietari facere audeant vel præſumant, diſtrictius ſub pœna, quæ in Conſtitutionibus Marchiæ cõtra uſurarios ſtatuitur, & aliis ſuo arbitrio moderandis pœnis inhibeat. Necnon quaſcumque obligationes etiam in præfata forma Cameræ, occaſione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium hujuſmodi à prædictis Mercatoribus cum eiſdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipſi à prædictis Curialibus, tanquam principalibus ſeu fidejuſſoribus hic in Vrbe poſt dictum bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non ſolutis exigere, & recuperare intẽdunt, cùm cambia hujuſmodi ſicca, vel non realia à ſacris Canonibus prohibita ſint, uſuraria, pravas, iniquas, deteſtabiles, interdictas, & damnatas, ac quaſcumque obligationes etiam in forma præfata Cam. Apoſt. poſt dictum bannum duntaxat deſuper illarum occaſione factas, nullas, & invalidas exiſtere auctoritate noſtra decernat, & declaret, totamque ſummam principalem per eoſdem Mercatores exactam, & recuperatam, juxta formam dictorum bannimentorum, ex nũc ipſo facto eidem Cameræ Apoſt. parti verò læſæ id quod ultra prædictam ſummam principalem in cambiis, & recambiis, &c. à dictis Mercatoribus irremiſſibiliter exigendam, recuperandam, & reſtituendam applicet, & eoſdem Mercatores juxta Conſtitutiones prædictas Marchiæ condemnet.

Et contra eoſdem ſummariè, & ſat. procedi.

§. 2. Cum poteſtate eoſdem Mercatores, & eorum quemlibet, omneſque alios, & ſingulos ſua cõmuniter vel diviſim quomodolibet intereſſe putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus, & quoties inhibendum erit, etiam ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam pecuniariis, ejuſdem Gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, inobedienteſque, & rebelles quoſcumque, ſententias, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incidiſſe & incurriſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, & interdicendi, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit brachii ſæcularis auxilio. Necnõ ſuper præmiſſis omnibus ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſeu tela judiciaria, ſingulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, dictóſque Mercatores, & eorum quemlibet ad exhibendum quoſcumq; libros, etiam rationum, via juris, & ſub eiſdem cenſuris & pœnis compellendi, cæteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exetcẽdi, & exequendi quæ in præmiſſis omnibus, & circa ea omnia neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, committimus, & mandamus.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Præmiſſis ac quibuſvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, conſuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Cameræ, etiam iuramento, &c. vallatis, ac palatii Curiæ, ac Mercatorum, & hujuſmodi ſtylo, necnon partitis, libris, & rationibus ac computis deſuper quomodolibet factis, & quibuſvis licentiis forſan dictis Mercatoribus per quoſcũque etiam noſtros majores Officiales, etiã Vrbis Gubernatores conceſſas, quas contra expreſſam mentem noſtram factas eſſe declaramus, cæteriſque in contrarium quomodolibet facientibus non obſtantibus quibuſcumque, Mercatorum, & Curialium hujuſmodi nomina, cognomina, & qualit. & pecuniarum, & creditorum quantit. aliorumque hic forſan de neceſſitate exprimi neceſſariorum tenores, continentias, formas, & compendia pro plane & ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſign. ſ ſecit.

§. 4. Præſentiſque noſtri Motus proprii ſolam ſignaturã, abſque illius regiſtratura ſufficere, & ubique fidem facere, tam in judicio, quàm extra, attento quod in Vrbe.

Clauſula præſervatiua.

§. 5. Ac juxta illius formam, & tenorem per quoſcumque Iudices, &c. ſublata, &c. Judicari, &c. debere. Nec de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu ullo unquam tempore notari aut impugnari poſſe, illiuſq; copiæ per unũ ex noſtris Curſoribus cum originali auſcultatæ, & Mercatoribus aliiſque perſonis, & Judicibus præſentatæ, vim validæ, & efficacis inhibitionis habeant, ac ſi originale hoc præſentatum foret, quacumque regula ſive conſtitutione in contrarium forſan edita nequaquam obſtante. Placet Motu proprio I.

Papa ſubſcr.

Juriſdictio Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum Archihoſpitalis pauperum infirmorum Incurabilium de Vrbe. II.

Hujus Archihoſpitalis inſtitutionem, & privilegia attende ſupr. in conſtit. 15. Leonis X. fol... Salvatoris; *ubi notavi.*

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD charitatis, & miſericordiæ opera Chriſti pauperibus in Archihoſpitali Incurabilium S. Jacobi in Auguſta de Vrbe, quæ maxima, & continua ſunt, ſine detrimento, vel intermiſſione exercenda, æquum eſt providere, ut illud ac pro eo famulantes, à noxiis quantum poteſt liberentur.

Cauſa iſtius conſtitut.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, Archihoſpitale ipſum, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Vrbis tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatũ, legatorum, & diverſarum aliarum rerum ejuſdem, tam tangendo, quàm defendendo, jugiter implicitum exiſtit, quamplurima damna, & incommoda patiatur, & impenſæ litis valores rei de qua ex tẽpore agẽd. ſæpenumero exuperẽt.

Advocatio cauſarum coram quecumque Iudice vertentium, Archihoſpitale S. Iacobi Incurabilium de Vrbe, & eius officiales quomodolibet concernentium, & earum commiſſio Cardinali pro tempore Protectori, qui ſummariè cognoſcat cum faculta-te.

§. 2. Nos Archihoſpitale ipſum, in quo piiſſima charitatis, & miſericordiæ opera, pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab hujuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſublevare volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas, inter dictũ Archihoſpitale, ſive dilectos filios Cuſtodes, Officiales, ac Miniſtros Societatis ejuſdẽ Archihoſpitalis, & quaſcũque alias, etiam ſingulares perſonas, Vniverſitates, Societates, & loca coram ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, Senatore Vrbis, illiuſque Primo, & Secundo Collateralibus, ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolii ejuſdem Vrbis Capitaneo, & aliis quibuſcumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, exequutionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Archihoſpitale, & Societatem, Officiales, litis conſortes, & alios prædictos, tam conjunctim, quàm diviſim, ac tam activè, quàm paſſivè concernentibus, & ad Archihoſpitale, & Societatem quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia, inter illos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Vniverſitates, & Collegia quomodocumque privilegiata, ſeu viduas, pupillos, & alias perſonas, etiam exemptas, cujuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiã præmiſſis expreſſis majores, quarum omnium ſtatum, & merita, ac judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos advocamus, & dilectum filium noſtrum Bartholomæum, tit. S. Crucis in Hieruſalem, Preſbyterum Cardinalem della Cueva nuncupatum, modernum, & pro tempre exiſtentem Protectorem, ejuſdem Archihoſpitalis Judicem ordinarium, & perpetuum ad

prædictas,

prædictas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles cauſam & cauſas, civiles, criminales, & mixtas, ad Archihoſpitale,& Societatem hujuſmodi pertinentes, tam per eos,quàm contra eos,& inter eos,ac perſonas,Vniverſitates, collegia, ſeu loca etiam privilegiata, & exempta, tam activè,quàm paſſivè pro tempore movendas, juxta ordinariam juriſdictionem,ſeu facultatem,tam Gubernatori, quam Regenti Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas,ac prout rerum qualitas exegerit,ſeu poſtulaverit,cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus,dependentibus,emergentibus,annexis, & connexis,ſummariè,ſimpliciter,& de plano, & ſola facti veritate inſpecta, & abſque aliquorum terminorum ſubſtantialium obſervatione, aut alicujus Regiſtri confectione, per ſe,vel alium,ſeu alios audiendas, & fine debito terminandas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium per prædicta conſtituimus,& deputamus.

In Curia, & extra eam tantum ſe tenhi b. adi.

§.3. Et ad hunc effectum illi,etiam per alium, ſeu alios quoſcumque,tam in Romana Curia, quàm extra eam,etiã per edictum publicum,conſtito ſibi prius, etiam ſummariè de non tuto acceſſu,citandi,& monendi,eiſdemque & prædictis,& quibuſcumque aliis ejuſdem Vrbis Curiarum Judicibus,& perſonis, tam eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus,& quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis,cenſuris,& pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis,quibus ſibi, ſive ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in eventum non paritionis contra inobedientes ac rebelles,ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, & aliàs juxta ſtilum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolita,ac alias prout ſibi videbitur proceden. ſententiamque,ſive ſententias debitæ executioni demãdandi, ſive demandari faciendi, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras,& pœnas eccleſiaſticas,ac etiam pecuniarias,aliaque juris,& facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi,auxiliumque brachii ſæcularis, ad hoc ſi opus fuerit,invocandi,omniaque, & ſingula alia in præmiſſis,& circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam,ſeu facultatem concedimus.

Annullatio proceſſus aliorum Iudicum.

§.4. Decernentes Archihoſpitale, Societatem, ac ejus Officiales, & perſonas hujuſmodi, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quàm coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conveniri, aut ad alios conveniendum conſtringi non poſſe. Ac proceſſus,ſententias,& decreta per alium,ſeu alios, tam ordinarios,quàm delegatos, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, lata, & facta, cum inde ſequutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore.

Clauſula preſervativa.

§.5. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus,ſuſpenſionibus, & exemptionibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum,etiam per nos,aut Succeſſores noſtro, Romanos Pontifices,& Sedem prædictã,vel ejus Legatos, & per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,nullatenus comprehẽdi,ſed ſemper ab illis penitus,& omnino exceptas eſſe,& cenſeri,nec eiſdem præſentibus,per quaſcumque literas,& etiam quaſvis regulas,generales,& ſpeciales,& derogatoriarum derogatorias, efficaciores,& inſolitas,ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes,derogari poſſe,& ſi illis ullo unquam tempore ex aliqua,etiam quãtumvis neceſſaria,& urgenti cauſa derogari contingat,niſi tenor illarum de verbo ad verbum,nihil omiſſo inſertus,& hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta,& per trinas,& diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus,Adminiſtratoribus,ſive Cuſtodibus,Gubernatoribus,Rectoribus, &Oeconomis Archihoſpitalis,& Societatis hujuſmodi legitimè intimata, & innovata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, rogationem hujuſmodi nemini ſuffragari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoſcumque Iudices quavis auctoritate fungentes,etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi,& interpretandi facultate,& auctoritate,ubique judicari,& definiri debere,irritum quoque,& inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate fungente,ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis,& felicis record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una,& in Concilio generali edita de duabus dietis,dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus Apoſtolicis,necnon Fabricæ prædictæ,& Hoſpitalium,Eccleſiarum,Monaſteriorum,& aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum,juramento,confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus, privilegiis quoque,& indultis,conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano,necnon Judicibus,Curiis, & Tribunalibus, eorũque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, etiam ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus,ac aliàs ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis,ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis,necnon reformationibus, etiam noviter facientibus,ac paribus motu,& ſcientia approbatis,etiam diſponentibus,quarum cauſæ hujuſmodi ad focum, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficiẽti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum,non autem per regulas generales idẽ importãtes mẽtio,ſeu quævis alia expreſſio habẽda,aut alia qua alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret,quorũ tenores,ac ſi de verbo ad verbum,nihil penitus omiſſo,& forma in illis tradita obſervata inſerti foret,præſẽtibus pro ſufficienter expreſſis habẽtes,illis alias in ſuo robore permãſuris,hac vice dũtaxat harũ ſerie ſpecialiter,& expreſſe, ac eiſdẽ motu,& ſciẽtia,& poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus,contrariis quibuſcumq; aut ſi prædictis,vel quibuſvis aliis, conjunctim vel diviſim,ab eadem ſit Sede indultum,quod interdici,vel excõmunicari,aut extra,vel ultra certa loca,Curias,& Tribunalia, ad judicium trahi nõ poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem,ac quibuſlibet aliis privilegiis,indultis,& literis Apoſtolicis,generalibus, vel ſpecialibus,quorumcumque tenorum exiſtãt,per quæ præſentibus non expreſſa,aut totaliter nõ inſerta,juriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valet quomodolibet,vel differri,& de quib.quorũq; totis tenorib.de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mẽtio ſpecialis.

Fides tranſumptorum.

§. 8. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit,deferre, volumus,& prædicta auctoritate decernimus,quod illorũ tranſumptis,manu Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo Protectoris,vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ,vel curiæ etiam ſæcularis munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus,ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P.An. 2o die 22. Iath.

Dat.Rom.apud S.Petrum,ſub annulo Piſcatoris,die 22. menſis Januarii 1560. Pontificatus noſtri Anno 1.

III.

Moderatio conſtitutionis Pauli IV. editæ contra Religioſos apoſtatas, aut malè tranſlatos, vel extra clauſtra vagantes.

De Regularibus apoſtatis,& ejectis edidit Sanctiſſ.D.N. Vrbanus VIII.Conſtit. 26. Sacra, *infr. tom.* 4.

PIVS EPISCOPVS,

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An.D. 1560. Exordium.

SEdis Apoſtolicæ ſolertia dum ad ſalutare quorundam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne quod illis profuturum maturitate ſumma prodiiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris proviſionis opem afferre conſuevit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Paulus IV. edidit conſtitutionem de qua hîc.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, &c.

Omittitur relatio Pauli IV. Quoniam eam habemus ſup. fol.... Poſtquam, num. 14.

§.2. Cum autem, ſicut accepimus, licet ſingulæ literæ

In executionem autem dicta conſt. Pauli IV. multæ lites ortæ fuerunt, ex cauſis hic expreſſis.

prædictæ à zelo religionis ejuſdē prædeceſſoris emanarint, nihilominus cum poſt illarum publicationem per ordinarios locorum ad earum executionem procedi cœptū foret, maximi in omnibus Regnis & Provinciis rumores, lites, & contentiones, ac gravia ſcandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximum ipſorum apoſtatarum, & trāſlatorum numerum, tum etiam ex quo multi prætenderent vel prætēdebatur damnari in dictis literis, omnes ferè uniformiter, nulla inter cauſam & cauſam, ac lepram & leprā differentia & diſtinctione habita damnabantur, cum tamen plerique eorum præviis diſpenſationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & à Sede Apoſtolica ex juſtis & rationabilibus cauſis conceſſis muniti forent, & nihilominus quāplures ex eis zelo conſcientiæ aut pœnitētia ducti, literis prædictis parere, & ad monaſteria à quibus egreſſi fuerant redire ſeſe paratos exhiberent, ſed ab eorū Superioribus nullatenus reciperentur, ſicque ob earundem literarum rigorem magnis confuſionibus involuti, ac miſeriis & calamitatibus oppreſſi, omnibus remediis deſtituti, ac perpetuis cenſuris innodati, ciboque ſpirituali & tēporali privati remanerent, ita quod vel fame perirent, aut in extremā deſperationem adduci cogerētur, aliique Chriſti fideles ob magnam dictorum apoſtatarum multitudinem vix eorum converſationem effugere, & exinde excommunicationis incurſum evadere poſſent, & propterea veriſimile ſit, quod ſi bonitati divinæ ejuſdem prædeceſſoris vitam paulò ulterius prorogare placuiſſet, ipſemet literas ſuas hujuſmodi zelo charitatis, ut par erat, ad juſtam moderationis formam & æquitatem reduxiſſet.

Ideo hic Pōt. abſolvit omnes apoſtatas, & tranſlatos in ſæculo vagantes, à cenſuris, & pœnis incurſis ob non paritionem dicta conſtit. Pauli IV.

§. 3. Nos igitur pro Paſtoralis officii noſtri debito omnibus jus & juſtitiam, ut decet, miniſtrare, neminique injuriam inferre, aut quemquam ſuis juribus, ac legitimis defenſionibus privare, aut alias indebite moleſtare volentes, ſed ſingulorum Chriſti fidelium animārum ſaluti ante omnia proſpicere cupientes, ſingularum literarum prædeceſſoris hujuſmodi tenorem, ac ſi de verbo ad verbū inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, habita ſuper his cum nonnullis venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus ſuper hoc negotio ſpecialiter deputatis deliberatione matura: Motu ſimili, ac ex certa ſcientia noſtris, & de ſimili poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos apoſtatas ſeu tranſlatos, in dictis literis comprehenſos, & adhuc in ſæculo vagantes, cujuſcumque Ordinis fuerint, à quibuſvis excōmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac aliis ſentētiis, cenſuris, & pœnis, quas ob non paritionem literarum prædictarum, ſeu alias quomolibet incurrerunt, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe abſolvimus & liberamus.

Et ſuper irregularitate per eoſdem contracta diſpenſat.

§. 4. Necnon ſuper irregularitate per eos contra tenorē dictarum literarum Miſſas celebrando, ſeu alias ſe divinis immiſcendo forſan cōtracta, dummodo in contēptum clavium id non egerint, miſericorditer in Domino diſpēſamus, ac abſolutos & liberatos, ac diſpenſatos fore cenſemus.

Et dictam Pauli IV. conſt. ad formam juris, & ſacrarum conſtitutionū reducit.

§. 5. Singulaſque literas prædictas, ac in eis contenta, & inde ſequuta quæcumque, ad formam juris & ſacrarum conſtitutionum reducimus, & reducta fore, ſicque ab infraſcriptis & quibuſvis aliis judicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & interpretari debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Advocat etiam ad ſe omnes cauſas, contra eoſdem coràm quibuſcumque Judicibus introductas, eaſque ſummariè & juxta diſpoſitionem Juris & ſacrarum conſtitutionum cognoſcendas committit Vicario Vrbis, & reſpectiv. Ordinariis locorū & Superioribus Monaſteriorum, &c.

§. 6. Et Nihilominus omnes & ſingulas lites & cauſas hactenus coram quibuſvis Ordinariis, vel delegatis Judicibus, etiam in Romana Curia introductas, & in quacumque inſtantia contra dictos apoſtatas vel tranſlatos, vel alias inter quaſvis perſonas præmiſſorū occaſione pēdentes, etiāſi inſtructæ ſint, ad nos advocamus, ac cauſas tam ad nos advocatas in ſtatu & terminis quibus reperiuntur, reaſſumendas, necnon quā & quas quæcumq; perſonæ Eccleſiaſticæ & regulares, ac etiam ſæculares, necnon Conventus, Collegia, & univerſitates dicta occaſione, ſeu in præmiſſis communiter, vel diviſim intereſſe putantes, contra dictos apoſtatas, vel tranſlatos, aut alios quoſcumque active vel paſſive, civiliter, vel criminaliter, ac realiter & perſonaliter vel mixtim habēt & movēt, aut habere vel movere volent & intenderēt, cū omnib. & ſingulis incidentibus, dependen. emergen. annexis & cōnexis, totoque negotio principali, quoad profeſſos videlicet in Alma Vrbe, & ejus diſtrictu, & alios in ea præſentes, dilecto filio noſtro Jacobo tit. S. Mariæ in Coſmedin, Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, noſtro in dictis Vrbe, & diſtrictu Vicario generali, ſeu ejus locum tenēti, extra Curiam verò Ordinario loci, ac Superiori Monaſterij, in quibus prima & originaria profeſſio per quemlibet ex apoſtatis & tranſlatis prædictis emiſſa aſſeritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Eccleſia Cathedrali, ſeu Metropolit. vel alij Superiori loci hujuſmodi, ſeu antiquiori Canonico pro tēpore reſidenti per eos conjunctim, vifis in primis & diligenter inſpectis & examinatis diſpenſationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eoſdem apoſtatas & tranſlatos quomodolibet obtentis, ac proceſſibus deſuper habitis, & cauſis in eis allegatis mature diſcuſſis, ac prout juſtum & æquum fuerit, verificatis & probatis, ſummarie, ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura judicii, ac ſola veritate inſpecta, appellatione poſtpoſita audien. cognoſcen. & juxta juris & ſacrarum conſtitutionum diſpoſitionem fine debito terminan. committimus & mandamus.

Facultates eiſdem Judicibus conceditur, ut ſummariè procedant, &c.

§. 7. Ac eiſdem Iudicibus omnes & ſingulos prædicta occaſione citandos, etiam per edictum publicum, conſtito etiam ſammarie & extrajudicialiter de nō tuto acceſſu citandi, necnon illis & aliis quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiā ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, etiā per edictum ſimile inhibendi. Necnon quoſcumq; apoſtatas & tranſlatos hujuſmodi, qui ſine canonica diſpenſatione, aut licentia in ſæculo vagari reperti fuerint, ad Monaſteria à quibus exiverunt, aut alia regularia, vel alia honeſta loca, prout melius pro ipſorum animarum ſalute eis viſum fuerit, ſuper quo ipſorum Iudicum conſcientiā oneramus, reverti ſeu intrare faciendi & compellendi, ac quæcumque alia, quæ per eos in præmiſſis ſtatuta & ordinata fuerint, debitæ excutioni demādandi, ac quaſcumq; executiones per quoſvis Iudices ordinarios, vel delegatos in vim literarum prædeceſſoris hujuſmodi, alias contra juris formam factas, cauſa cognita retractādis & annullandis, & in priſtinum ſtatum reducendis, contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendi, necnon cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, atque illas legitimis deſuper habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravandi, interdictum eccleſiaſticum, prout juris fuerit apponendi, & auxilium brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, invocandi, cæteraque in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis literis prædeceſſoris, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumq; tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis quotieſcumque, & per quoſcumque, ac quibuſlibet, & ex quibuſvis cauſis, necnon intuitu, conſideratione, contemplatione, & ad inſtantiam quorumvis, aut etiam motu, ſciētia, ac plenitudine ſimilibus, etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus profeſſores ſeſde cauſis eis per Sedem ipſam delegatis, niſi ſub certis modo & forma ibidem contentis intromittere minimè teneantur, conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Apoſtata, & tranſlati abſoluti pœnitentiam à Confeſſoribus injungendā facere debeant.

§. 9. Volumus autem quod ſinguli apoſtatæ & tranſlati hujuſmodi, ut præfertur abſoluti, pœnitentiam per eorum confeſſorem ſibi pro exceſſibus prædictis injungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam ſententiæ ſeu declaratoriæ per ſupradictos Iudices à nobis deputatos ferendæ paruerint, à celebratione Miſſarum, & quocumque altaris miniſterio omnino abſtineant.

Apoſtata, & tranſlati diſpenſationes & indulta Iudicibus præſentare, & cauſam expedire debent infra ſex menſes, aliàs in cenſuras antea incurſas reincidant.

§. 10. Volumus autem quod infra ſex menſes à die publicationis præſentium ipſi apoſtatæ ſeu tranſlati licentias eorum, ac diſpenſationes, & indulta ſupradictis Iudicibus præſentent, & ſententiam declaratoriam deſuper ab eiſdem promulgari, ac cauſam realiter & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapſo, & cauſa ut præfertur, non expedita, dicti Apoſtatæ & tranſlati in eaſdem cenſuras & pœnas, in quibus ante publicationem præſentium erant, reincidiſſe eo ipſo cenſeantur, niſi per ipſos

Judices

Iudices steterit, aut aliò legitimo impedimento per ipsos Iudices arbitrando, dicti apostatæ & trãslati detẽti fuerint.

Exemplorum fides.

§. 11. Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca in quibus eis utendum erit deferri, volumus similiter, & prædicta Apostolica auctoritate statuimus atque decernimus, illarum trãsumptis, sive impressis, sive manuscriptis, dicti Vicarii sigillo, & illius seu publici Notarii subscriptione munitis, eandem prorsus fidem ubique locorum in judicio & extra adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. An. 1 die 3. Apr. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Ann. Incarnat. Domin. 1560. tertio nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

Anno à Nativitate Domini 1560. *Indict.* 3. *die verò* 6. *mensis Apr. Pont. Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pii Papæ IV. Anno I. retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicarum Ecclesiarum S. Ioannis Lateranen. & principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancell. Apostol. dimissis inibi copiis illarum affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Typhonem Victorellum Cursores.*

Ioan. Andreas Panizza Magister Cursorum.

IV. Contra detinentes iocalia & alia quæcumque bona ad Sedem Apostolicam spectantia, ac scientes & non revelantes.

De materia posui concord. supr. in Pauli Quarti constit. 11. Incumbentia *fol.... Et signanter contra non restituentes scripturas, vide inf. Sixt. V. const.* 56. Non sine, *ubi notabo.*

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Præmium.

PAstoralis officii auctoritas nos admonet, & ordo rationis exposcit, ut circa ea potissimum versemur, per quæ res, & bona Rom. Ecclesiæ, præsertim usui & ornatui Romani Pontificis pro tẽpore existentis, & Sacri palatii Apostolici deputata, ab impiorum insultibus, & rapinis præservẽtur, & ab eis ausu sacrilego, aut alias quomodolibet abinde asportata & distracta, nostræ operationis ministerio, cum animarũ salute eorum, qui cæca cupiditate ducti in nõ parvam Sanctæ Matris Ecclesiæ injuriam, & ipsorum animarum perniciem, Dei timore postposito, ea surripere, seu sibi appropriare, aut istinc divertere ausi fuerint, eidẽ Romano Pontifici prò tẽpore existenti restituantur, & taliter in præmissis provideatur, quod cæteris cedat in exẽplum.

Causa istius constitut.

§. 1. Cum itaque, sicut non sine gravi animi nostri molestia accepimus, tam tempore infirmitatis divetsorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ex qua, sicut Domino placuit, ab humanis decesserunt, quàm exinde diversarum Sedium vacantium, quamplura etiam pretiosa iocalia, ornamenta, & alias res & bona usui præfato, ut præfertur, deputata, & alias ad eundem Rom. Pontificem pro tempore existentem, & Cameram Apostolicam spectãtia & pertinentia, tam ex dicto Palatio, quam aliis quibusvis locis ablata & distracta fuerint, & à diversis eorum protervia invalescente detineantur, in nostrum & ejusdem Pontificis pro tempore existentis non solum detrimentum, sed etiam Sedis Apostolicæ ignominiam, & ipsius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum perniciem, atque periculum non modicum.

Confirmatio pœnarum impositarum contra occupatores bonorum Camera Apost.

§. 2. Nos hujusmodi inconvenientibus & animarum periculis quantum in nobis est obviare, & alias in præmissis, prout par est, providere volẽtes, Motu proprio, & ex certa scientia, omnes & singulas cẽsuras & pœnas Ecclesiasticas per quoscumq; Romanos Pontifices prædecessores nostros contra talium perpetratores, ac alios bonorũ Apostolicorũ usurpatores, raptores, receptores, & possessores, ac detinentes, & non restituentes, ac scientes, & non revelantes, sub quibusvis verborũ formis promulgatas, quorum, & literarũ Apostolicarum desuper cõfectarum tenores, ac si de verbo ad verbũ inserertur, præsẽtib. haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica tenore præsẽtium approbamus & innovamus, ac ad infrascriptos extẽdimus & ampliamus.

Præceptum restituendi omnia bona dictæ Cameræ.

§. 3. Et nihilominus motu & scientia similibus omnes, & singulas, tam sæculares, quam ecclesiasticas, ac etiam militiarum & ordinum quorumcũmq; religiosas, etiam quacũque Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali, seu superiori Ecclesiastica, etiã Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungẽtes, ac alias mundanas personas, nullas penitus excipientes, cum dignitas, qualiscumq; sit, in peccatis nemini excusationem præbere debeat, quæ jocalia, ornamenta, aurum, argentum monetatũ & non monetatũ, gemmas, margaritas, lapides pretiosos, quocumque nomine nuncupatos, pecunias, vestes, pãnos, & tam manuscriptos, quàm quosvis alios libros, scripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argẽteasque, ac æneas, & marmoreas, ac suppellectilia, & alias quascumq; res & bona mobilia & immobilia, spiritualia & profana, cujuscumque generis, qualitatis, & quantitatis, seu pretii existentia, pro usu & commoditate Romani Pontificis pro tempore existentis, & ornamẽto Palatii hujusmodi deputata, ac ad eundem Romanũ Pontificem pro tempore existentẽ spectantia, pertinentia, & tempore infirmitatis cujusvis Romani Pontificis prædecessoris nostri, ex qua postmodum decessit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum, & vacationẽ hujusmodi ex dicto Palatio, & aliàs undecumq; & quocumq; asportarunt, subtraxerunt, & occultarunt, seu prætẽso titulo donationis vel remissionis, quietantiæ, vel alio quovis prætextu detinent, seu sciunt ea per alios possideri, usurpari & detineri, aut occupata fuisse, & ad eorum manus pervenisse, requirimus & monemus, eisq; districtè præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino eis & eorum cuilibet pro canonica monitione assignamus, omnia & singula jocalia ornamẽta aurum, argentum, gẽmas, margaritas, lapides, pretiosos, pecunias, vestes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, suppellectilia, & alias res, & bona hujusmodi dilecto filio Francisco Odescalco dictæ Cameræ Præsidenti cum effectu restituant & consignent, & si donationẽ vel remissionẽ aut quietantiam desuper sibi factam prætendant, illam seu illas videndas, ut decet, & examinandas exhibeant & producant, ac illorum raptores, usurpatores, seu detẽtores, vel occupatores scientes revelent.

Pœna non restituentium, scientiumque & non revelantium.

§. 4. Alioquin lapsis diebus hujusmodi, omnes & singuli præfati Episcopali vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore seu dignitate prædiți, interdicti ingressus Ecclesiæ pœnam, alii verò excõmunicationis & maledictionis æternæ sententiam, quam alias in eos in his scriptis ferimus, & à quibus nisi à nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore existẽte, ac satisfactione prævia, præterquam in mortis articulo constituti, relaxationis & absolutionis beneficium obtinere non possint, eo ipso incurrant, & si Pontificali, aut Cardinalatus honore seu dignitate prædiți, sub interdicto hujusmodi per octo dies præfatos, seu immediatè sequentes permanere, alii verò inferiores ab eis eandem excommunicationis sentẽtiam animo, quod absit, indurato sustinere non formidaverint, ex tunc elapsis dictis octo diebus, Pontificali & etiam Cardinalatus honore seu dignitate prædiți à regimine Ecclesiarum eis commissarum, eo ipso suspensi, ac tam ipsi, si aliæ beneficia Ecclesiastica obtineant, quàm inferiores ab eis, omnibus & singulis monasteriis, prioratibus, dignitatibus, administrationibus, canonicatibus & præbendis, cæterisque beneficiis ecclesiasticis, cum cura & sine cura, sæcularibus ac Ordinum quorumcumque regularibus, quæ in titulum vel commẽdam seu administrationem, aut alias quomodolibet, etiam ex quibusvis concessionibus seu dispensationibus Apostolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanæ Curiæ per eos obtentis, Sæculares verò Feudis, Vicariatibus, Dominiis, & aliis juribus, ac privilegiis quibuscumque eis per Romanam Ecclesiam aut Sedem præfatam, seu alios quoscumque, etiam quacumque alia auctoritate, etiam Imperiali, vel Regali eis concessis, etiã eo ipso privati existãt, & ad similia beneficia, feuda, privilegia, vicariatus, dominia, & jura obtinenda, necnon ad quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam intestabiles similiter eo ipso fiant, possintque beneficia, officia, ac Vicariatus & feuda, aliaque jura hujusmodi, tanquam vacantia, absq; alia declaratione desuper facienda à nobis & Sede præfata, ac aliis ad quos pertinet illa concedere & dare, liberè impetrari. Sciturì quod si ipsi, aut eorum aliqui fuæ salutis immemores in præmissis morosi fuerint, seu præmissa adimplere nõ curaverint, aut cõtẽpserint, hoc eis pro gravi crimine

mine & delicto imputabitur, & juſtitia mediante cõtra eos ad graviores & tales pœnas abſq; ullo reſpectu procedetur, quod illorum coërcitio eis perpetuò cedat ad noxã, & aliis in exemplum, abſque ſpe alicujus veniæ inde conſequendæ: ſi verò ſe humiles, & ad ſatisfaciendum, aut conſtendum promptos exhibuerint, cum omni manſuetudine, & reſpectu excipientur, & ex eorum ſpontanea reſtitutione, ſeu confeſſione eis ſalutaris miſericordiæ, & gratiæ amplexus exuberanti Sedis præfatæ ipſorum pietate proveniens. Ac ſingulas donationes eis deſuper factas, prout juſtitia ſuadebit, & Ordo dictaverit rationis, admittemus. Ac ut præfertur, ſcientes, & revelantes, ultra cœleſte præmium, à nobis condignam mercedem, & retributionem recipient, cum eorum omnium grata ſatisfactione.

Derogatio contrariorũ.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis præfatis, necnon donationibus, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus de bonis, rebus, & aliis præmiſſis, etiam Cardinalibus, & aliis prædictis, etiam per dictos prædeceſſores, aut eorum aliquos ex quacumq; cauſa factis, & quibuſvis aliis, ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cũ quibuſvis etiã derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia paribus conceſſis, cõfirmatis, & innovatis, quibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & quoad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpenſi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Juſſio publicandi hanc bullam.

§. 6. Volumus autem quod cum primum præſentes literæ, quarum trãſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, ſicuti ipſis originalibus literis, plenam fidẽ adhiberi debere decernimus, in valvis Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateran. ac acie Campi Floræ etiam de Vrbe per unum ex curſoribus noſtris affixæ fuerint, perinde ſingulos quos concernunt quoad præmiſſa omnia arctent, ac ſi eædem præſentes literæ eis ſingulariter, & perſonaliter inſinuatæ, & intimatæ fuiſſent.

Dat. P. An. 1. die 3. Apr.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 3. Non. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 1.

V.

Exemptio Monialium, & Sororum cujuſcumque Ordinis Regularium, à decimis, ſubſidiis, aliiſque oneribus.

Aliam exemptionem pro Monialibus Ordinum Mendicantium habemus infr. in conſt. 11. *Pii V.* Dum ad uberes. *Et ſignanter ab onere hoſpitandi milites, attende conſt.* 148. *ejuſdem Pii,* Cum ſicut.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Exordium.

DE ſtatu Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet curæ noſtræ divina diſpoſitione commiſſorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per quæ illorum, ac perſonarum, præſertim fœminei ſexus in illis ſub regulari caſtimonia Altiſſimo famulantium ſtatui, & opportunæ ſubventioni valeat ſalubriter provideri, ipſæque perſonæ ſemotis perturbationibus univerſis, in pacis, & quietis amœnitate divinis officiis liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in iis noſtri Paſtoralis officii partes favorabiliter impartimur.

Exemptio à ſolutione decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum. Hoc idem ſpecialiter Monialibus Mendicantibus conceſſit Pius V. cit. in rubr.

§. 1. Hinc eſt, quod nos, Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulas Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monaſteriorum, Domorum, regularium locorum, Monialium, & Sororum quorumvis Ciſtercien. Præmoniſtraten. S. Claræ, necnon S. Benedicti, & S. Auguſt. ac Tertii Ordinis S. Franciſci, & aliorum quorumvis Ordinum, etiam ſub cura, & regimine, ac ſecundum regularia inſtituta Fratrum Minorum de Obſervantiã nuncupatorum, & Eremitarum ejuſdem S. Auguſtini, degentium in Lõbardia, & quibuſcumq; aliis Italiæ partibus conſiſtentium, ipſaque monaſteria, Domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cujuſlibet Monialis ſeu Sororis (alios reditus non habentia, eorumque poſſeſſiones, & alia quæcumque bona mobilia, & immobilia, à quarumcumque decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncuparorum, per Nos, & Sedem Apoſtolicam, ſeu ejus Legatos, & Nuntios, aut quoſcumque alios quavis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, aut quavis alia urgentiſſima cauſa pro tempore impoſitorum ſolutione, ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium in perpetuum prorſus eximimus, & liberamus.

Prohibitio Commiſſariis, & aliis exactoribus.

§. 2. Et nihilominus omnibus, & ſingulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Commiſſariis, necnon quibuſcumque aliis, ad decimarum, & ſubſidiorum hujuſmodi exactionem deputatis, & pro tempore deputãdis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, ac excõmunicãtionis latæ ſententiæ pœna diſtrictius inhibemus, ne Abbatiſſas, *Prioriſſas*, Miniſtras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monaſteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum à nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiamſi in eiſdem contineatur, quod ad quævis exempta, & nõ exempta, Domos, Monaſteria, & loca ſe extendant, vel alterius cujuſcumque tenoris exiſtant, ipſius Sedis ſibi conceſſæ facultatis, niſi de præſentibus, earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum quibus dictorũ Ordinũ cura, gubernatio, & protectio pro tempore commiſſa fuerint, plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad ſolvendum decimas ſeu ſubſidia, aut onera hujuſmodi quovis modo cogere, aut compellere, ſeu alias præmiſſorum occaſione eas moleſtare, ſeu inquietare præſumant.

Executorum iſtius conſtit. deputatio & facultas.

§. 3. Quocirca dilectis filiis cameræ Apoſtolicæ Locumtenenti, ac Almæ Vrbis noſtræ Vicario in ſpiritualibus generali, necnõ univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archieſpicopis, & Epiſcopis, & etiam dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel aliũ ſeu alios eiſdem Abbatiſſis, Prioriſſis, Miniſtris, Monialibus, & Sororibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter obſervari faciant. Non permittentes eas, ac Domos, Monaſteria, & loca hujuſmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Commiſſarios præfatos, ſeu quoſcumque alios contra earundem præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, cõtradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnõ legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodo non ultra tres dietas vigore præſentium ad judicium non trahatur, & aliis conſtitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in forma Brevis, aut aliis quibuſquumque per Romanos Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem prædictã, cũ quibuſvis irritativis, annullativis, revocativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, aut derogatoriũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam pluries, ac alias quomodolibet conceſſis, cõfirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi talia forent, quod pro eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis fides danda.

§. 5. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis

scriptis eadem prorsus fides in judicio,& extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur,si forēt exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat.P.A.1. die 5.April. Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560.nonis Aprilis,Pontificatus nostri anno primo.

Approbatio Confraternitatis sub Invocatione SS. TRINITATIS *nuper in Urbe institutæ*, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem devotionis causa accedentes, ac reficiendum pauperes Convalescentes ex aliis hospitalibus dimissos. Et tam illos, quàm istos salubriter in mandatis Domini erudiendos.

Ista Confraternitas in Archiconfraternitatem cum facultate alias Confraternitates aggregandi, suasque gratias communicandi,ab istomet Pontifice erecta fuit, & pluribus Indulgentiis à Gregorio XIII. & aliis Summis Pontificibus decorata : Sed eorum bullas prætermisi, quoniam circa modum aggregandi novam formam tradidit Clem. VIII. in constit. 115. Quæcumque, *lib.*3. *Et circa Indulgentias novam itidem dispositionem edixit Paulus V. adhuc non editam, licet firmatam die* 2. *Octobris* 1606. *ubi aliquid habetur etiam de instituto hujus Archiconfraternitatis, circa Prædicationem, quæ in ejus Oratorio Iudeis qualibet hebdomada fieri consuevit.*

Causas autem ejusdem Archiconfraternitatis cognoscit S. R. E. Cardin. ejus Protector, ex const.123. Pii V. *Cum sunt*, hic infra.

Edita A.D. 1560.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ILlius qui pro dominici salvatione gregis in ara crucis, in pretium immolari non abnuit, quique inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur, circa quæcumque pia opera,ex Christi fideliū devotione ordināta, ut firma perpetuò subsistant, omni studio intendere, & ut ad præmissa Christi fidelium vota facilius concurrāt, fideles ipsos quibusdam spiritualibus & allectivis muneribus libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis cœlestibus confovemus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & charitatis devotio in dies peramplius augeatur in eis.

Confraternitas Trinitatis nuper in Vrbe instituta fuit, ad subsidiū pauperum Peregrinorum, & Convalescentium. §.1. Cum itaque,sicut pro parte dilectorum filiorū modernorum Confratrum Confraternitatis Sanctissimæ TRINITATIS in Alma Urbe, de consensu bonæ memoriæ Philippi Archinthi Episcopi Salutiarum, in dicta Urbe & illius districtu Sedis Apostolicæ dum viveret Vicarii generalis, alias in pauperum Peregrinorum, & Convalescentium personarum subsidium institutæ & erectæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, ipsi relictis pecatorum sordibus, ad divinorum præceptorum quantum humana patitur fragilitas observationem redūcti,itamque divinam pœnitentia & orationibus præcipuè placati considerantes, ultima cujuslibet mensis Dominica in unum congregati; peccata sua confessi, sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum devotè recipiant,factáque deinde processione, orationem in deputato Oratorio inchoantes,& inter cætera,pro Reipublicæ Christianæ conservatione & augmento, ac inter Principes Christianos universali pace, ac pro tempore Romani Pontificis & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, illiusque Prælatorum prospero statu, devotè orantes, orationem ipsam partitis inter se horis triduo reddant continuam, & in ipsius Confraternitatis Hospitali, quod multis annis in domo conductitia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate & benignitate per eos empta tenent, quoscumque Peregrinos ex quibusvis Mundi partibus ad urbem & Hospitale hujusmodi devotionis causa confluentes recipiant,& tribus ac quandoque pluribus diebus hospitentur & nutriant,ac alias charitativè tractent. Pauperes quoque Convalescentes,qui dum ab infirmitate liberi quidem,sed debiles ex aliis Hospitalibus exeuntes, quo se recipiant & reficiant non habent, in eodem suo Hospitali similiter recipiāt,ac eos non solum corporaliter,donec robustiores evadant, piè alant,verum etiam fides & ignaros interim dum ibidem morantur in mandatis Domini erudiant, cunctaque hæc opera ex bonis sibi à Deo collatis, aliorúmque Christi fideliū eleemosynis, cum ipsa Confraternitas proprios redditus ultra quindecim ducatos nō habeat,hactenus exercuerint & exercēāt,exercereque perpetuo intendant,pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ut ipsi & alii Christi fideles sui interioris hominis reformationi intendere, & in piis & charitativis operibus præfatis, sine quibus cœleste regnum acquiri non potest,perseverare studeant,& cæteri ad ingrediendum dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius & promptius, quo spiritualibus donis se refici, animarumque suarum salutem facilius adipisci cognoverint, eorum animarum saluti,pauperumque ac dictæ Confraternitatis successui consulere,ac ipsius Confraternitatis erectionem hujusmodi, illiusque statuta, & ordinationes approbare & confirmare, ac aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et modò à Pōtifice cum suis ordinationibus confirmatur. §.2. Nos igitur qui divini cultus augmentum, & animarum salutem, & Hospitalium quorumlibet salubrem erectionem,& in eis degentium pauperum subventionem nostris potissimum temporibus ubique vigere, & augeri sinceris desideramus affectibus,quique dictorum Confratrum tam salubria vota & pia opera plurimum in Domino collaudamus,ipsos & eorum singulos, à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti,aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis,si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendū, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ipsius Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon ordinationes & statuta pro salubri ejusdem Confraternitatis directione nunc & pro tempore edita, sacris canonibus non contraria, ac inde pro tempore secuta quæcumque, licita tamen & honesta, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac rata & grata habemus,illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

Indulgentiæque concedūtur visitantibus ejus Hospitale, & Eccl. in festis Trinitatis, & Sancti Benedicti, & eleemosynas largientibus. Scias omnes indulgentias pro quibus porrigenda sunt manus adjutrices, revocatas esse à Pio V. in const. 30. *Orantibus etiam tempore orationis indicenda à Confraternitate.* §.3. Et insuper universis,& singulis Confratribus Confraternitatis hujusmodi,nunc,& pro tempore existentibus, aliisque Christi fidelibus utriusque sexus, etiam de dicta Confraternitate non existētibus, qui Hospitale præfatum, seu illius pro tempore Ecclesiam vel Capellam, in ejusdem Sanctissimæ Trinitatis, & Sancti Benedicti,cujuslibet anni festivitatibus devotè visitaverint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam devotè recitaverint,& de bonis sibi à Deo collatis pro eorundem Convalescentium & peregrinorum manutentione,eōrum arbitrio aliquam eleemosynam porrexerint, plenariam omnium peccatorum remissionem, & indulgentiam misericorditer in Domino auctoritate & tenore prædictis, ex certa scientia, ac de Apost. potest. plenitudine concedimus, & elargimur.

§.4. Illis verò qui ultima cujuslibet mensis Dominica, vel illam immediatè sequenti,Lunæ sive Martis, aut aliis diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fiendæ & continuandæ intervenerint, & illam per unam horam, vel si vires ad id non suppetant, breviori tempore continuaverint pro reipublicæ Christianæ conservatione & augmento, ac Principum Christianorum mutua & universali pace,necnon nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac Rom. Ecclesiæ hujusmodi, & illius Pastorum felici & prospero statu, pias ad Christum Jesum preces effundendo, quoties id fecerint.

Confratribus quoque. Tu vide quoad indulgentias id quod notavi in rub. §.5. Necnon qui de gremio dictæ Cōfraternitatis esse pro tēpore desideraverint, in ipsa eorū in Confratres receptione & descriptione,dummodo omnes & singuli Christi fideles præfatis temporibus & diebus ipsis, pœnitentes & cōfessi sint,& sacratissimum D.N. Jesu Christi corpus receperint,centum annos,& totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis etiā misericorditer in Domino relaxamus.

Facultas eligendi confessorem. §.6. Præterea eisdem ac omnibus,& singulis aliis præfatis, & eorum cuilibet, ut facilius & commodius ad præmissa se disponere possint, quod temporibus & diebus præfatis,præterquam tēpore Paschatis Resurrectionis ejusdem

Hoc limitavit Clem. VIII. in conſtit. 115.

D.N. Jeſu Chriſti, quemcumque ſæcularem, vel cujuſvis etiam Mendicantium *Ordinis* regularem presbyterum, in ſuum poſſint *eligere Confeſſorem, qui eos & eorum quemlibet ab omnibus & ſingulis eorum* peccatis, criminibus, *exceſſibus & delictis, quātumcumque* gravibus & enormibus, etiã *Sedi præfatæ reſervatis (nullis* prorſus, præterquã in Bulla *in die Cœnæ Dñi legi ſolita* contentis exceptis) abſolvere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere poſſit & valeat, licentiam & facultatem impartimur.

Eleemoſynã præſtantibus indulgentia datur. Tu vide mox citatam revocationem Pii V.

§.7. Et demum aliis quibuſvis perſonis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus ubilibet conſtitutis, quæ eidem Hoſpitali, pro ejus ac Convaleſcentium & Peregrinorum præfatorum manutentione & ſuſtentatione aliquam eleemoſynam eorum arbitrio quomodolibet porrexerint, vel undecumque tranſmiſerint, etiam quoties id fecerint, trecentos annos & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis ſimiliter in Domino relaxamus.

Clauſula huius conſtitutionis præſervativa.

§.8. Præſentibus, quas ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, gratiarum & facultatum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus aut derogationibus, etiam *intuitu fabricæ Principis* Apoſtolorum de dicta Urbe, aut Cruciatæ ſanctæ, & ex quibuſvis, quantumcumque urgentiſſimis cauſis, per nos & Sedem prædictam aut *alios* quoſcumque, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Fides danda tranſumptis.

§.9. Volumus autē quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtētis Protectoris dictæ Cōfraternitatis munitis, plenaria fides in judicio & extra illud ubique locorū adhibeatur, prout originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtēſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, conceſſionis, elargitionis, relaxationum, impartitionis, decreti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. A. 1. die 29. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1560. Tertio Kal. Maii, Pontificatus noſtri anno 1.

VII.

Facultas Prælatorum Congregationis Monachorum B. MARIÆ Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa abſolutionem & diſpenſationem Monachorum ab irregularitate, quibuſcumque caſibus, quatuor exceptis, incurſa.

Ad hoc vide moderationem Clem. VIII. infr. in ejus conſt. 115. Quæcumque. *Cætera verò quæ iſtam Congregationem concernunt, indicavi ſup. Clem. VI. conſtit. 1.* Sollicitudinis, *fol.... lib. 1.*

Edita A.D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Dilectis filiis Generali, & aliis Abbatibus & Viſitatoribus Congregationis Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti.

Exordium.

VOtis veſtris, per quæ veſtrarum & Monachorum veſtrorum animarum ſalus provenire dignoſcitur, inducimur ut illis, quantum cum DEO poſſumus, benevolum favorem impartiamur.

Facultas abſolvendi & diſpenſandi, de qua in rubr.

§.1. Hinc eſt, quòd Nos volentes vos, qui ut aſſeritis, ex juſtis & rationabilibus cauſis, adinſtar Sancti Auguſtini, & Minorum S. Franciſci, ſeu aliorum Ordinum & Congregationum, quoſcumque Monachos à quacumque irregularitate (præterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum) abſolvere, & cum illis, *Aliàs caſus puto reſervatos fuiſſe à Clem. VIII. ut inf. in eius bulla 115. Quæcumque.* ut illa non obſtante, ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines promoveri poſſint, diſpenſare deſiderātis, ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, Vobis & cuilibet veſtrum, ut in foro conſcientiæ tantū, omnes & ſingulos Cōgregationis veſtræ Monachos, etiam ante legitimā ætatem ad aliquem ex ſacris ordinibus promotos, à quacumque irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, (præterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiæ, aut mutilationis membrorum) contracta, abſolvere, & cum eis, ut illa non obſtante, ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines, alias tamen ritè promoveri, & poſtquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac miſſas & alia divina officia celebrare, ac quaſcumque adminiſtrationes & officia ipſius veſtræ Congregationis recipere & retinere, illaque gerere & exercere liberè & licitè valeant, diſpēſare, eoſque in priſtinū, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, aut exiſtere poterant, ſtatum reſtituere, reponere, & plenariè reintegrare liberè & licitè valeatis. Quodque *Confeſſor*, quem quilibet veſtrum pro tempore duxerit eligendum, vos & veſtrū quemlibet, ſi forſan, quod abſit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, abſolvere, & in ſtatum priſtinum reſtituere, ac ut adminiſtrationes & officia prædicta, ut præfertur, recipere, & retinere, etiam licitè & liberè valeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Derog. quæcumque in contrariū.

§.2. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac Provincialibus & Synodalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac veſtri Ordinis & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmaris, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 1. die 24. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 24. Maii 1560. Pontific. noſtri anno 1.

VIII.

Spolia perſonarum Eccleſiaſticarum, de eorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia diſponentium, ſpectans ad Rever. Cameram Apoſtolicam.

Hoc idem ſtatuit Paul. III. ut ſupra in ejus conſt. 29. Romani, *fol.... lib. 1.*

Hæc tamen licentia non ſuffragatur Curatis extra reſidentiam decedentibus, ut infra in conſtit. 91. *In ſupremâ*, Sed curſales habent privilegium circa ſpolia, ut infra in Pauli V. conſt. 18. *In eminenti.* ubi plenè notabo.

Edita A.D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Dilecto filio Franciſco Odeſcalco Cam. noſtræ Apoſt. Præſidenti, ac ſpoliorum quorumcumque in univerſa Italia Collectori noſtro generali. Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

GRave nobis & moleſtum accidere ſolet, cum de perſonarum Eccleſiaſticarum actionibus, quæ integritatis exemplo cæteris præſtare debent, ea nobis deferuntur, quæ & eorū famæ finceritatem denigrare, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ incommodum ac detrimentum afferre videntur, unde nos ut malitioſorum pravis intentionibus occurrere valeamus, debita poſtmodùm remedia in medium afferre, & pernicioſis fraudibus, prout ex univerſalis noſtræ Curiæ ſollicitudine tenemur, obviare cogimur.

Cauſa conſtitutionis.

§.1. Cum itaque (ſicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures Prælati, Presbyteri, & aliæ Eccleſiaſticæ perſonæ diverſarum Provinciarum, locorum, & dominiorum, & præſertim Regni Neapolis, nulla à nobis, ſeu Sede Apoſtolica facultate teſtandi ſuffulti vel muniti, ſed temeritate propria, & forſan ad ſuorum importunam ſuggeſtionem impulſi, in eorum ultimis voluntatibus teſtamenta ſua condendo, ac donationes, ſeu legata, aut codicillos faciendo, de bonis ſuis diverſimodè, licet id facere nullo modo poſſint, neque debeant, diſponere audeāt, ipſaque bona ſub diverſis confictis prætextibus, & coloribus, hoſpitalibus ac piis locis, & forſan cum promiſſionibus clandeſtinis, quod eorum conſanguineis vel affinibus, aut aliis perſonis ab eiſdem teſtatoribus nominatis, poſt illorum obitum ab ipſis hoſpitalibus, & locis, de certa, ſeu quota portione bonorum hujuſmodi ſubveniatur,

veniatur,teſtari,relinquere,legare, codicillari non erubeſcant, in dictæ cameræ grave damnum, & præjudicium maximum; dictæ Cameræ indemnitati opportunè conſulere; & inconvenientibus hujuſmodi pio Principi noſtri debito congruum remedium adhibere volentes.

Prohibitio diſponendi in ultimis voluntatibus de rebus Eccleſiaſticis, abſque licentia Sedis Apoſt.

§.2. Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, non ad tuam vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula teſtamenta, donationes in illis, vel mortis cauſa factas, codicillos, legata, & quæcumque alia in ultimis volũtatibus per quoſcunq; Eccleſiarũ Prælatos, etiãſi Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali præfulgeant dignitate, ac quorumvis monaſteriorum cujuſcumque Ordinis Abbates, ſeu Cõmendatarios, ac presbyteros, & alias quaſlibet eccleſiaſticas perſonas prædictas, & quaſcumque alias, quæ ex bonis, & redditibus eccleſiaſticis, & beneficiorum fructus percipiunt, abſque noſtra ſeu ejuſdem Sedis ſpeciali licentia & facultate quomodolibet, quæ in futurum ab illis quocumque prætextu, aut quæſito colore, etiam in favorem hoſpitalium & aliorum piorum locorum hujuſmodi de dictis redditibus fieri, condi, & teſtari, ſeu relinqui; aut quovis ultimæ voluntatis titulo diſponi contigerit, nulla, irrita, inania, invalida, ac nullius prorſus roboris vel momenti fore & eſſe, ac nemini, neque etiam hoſpitalibus, & piis locis præfatis, cum ad Cameram ipſam ſolum fraudandum, prout ex multis fraudibus deſuper commiſſis & repertis nobis conſtitit, præmiſſa fieri clare appareat, ullatenus deinceps ſuffragari, neque ſubſiſtere, aut teſtamentis ſuis hujuſmodi quemquam juvare, aut tueri, nec effectum aliquem ulla ratione habere, vel ſortiri.

Iuſſio illa uti ſpolia exigendi per Cameram.

§.3. Quinimmò te, de cujus probitate & fide ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quæcunque poſthac in dictis teſtamentis relicta, tanquam ſpolia ad nos & eandem Cameram ſpectantia & devoluta, per te vel ſubcollectores tuos deputatos jam, vel deputandos libere exigere & recuperare, illorumque poſſeſſionem abſque vitio ſpolii apprehendere, ingredi ac retinere poſſe, & debere.

Annullatio diſpoſitionum de cætero faciendarum de dictis bonis.

§.4. Necnon pro tollendis omninò fraudibus prædictis quæcunque teſtamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quaſcunque ultimas voluntates, ut præfertur, in poſterum faciendas, & facienda, atque in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque, etiam quoad ſubſecutas dictorum bonorũ poſſeſſiones, & illorũ apprehenſiones hujuſmodi, motu, ſcientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout ex tunc revocamus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus prorſus evãcuamus, pro revocatiſque, irritis, caſſatis, annullatis, & penitus viribus omnibus evacuatis ubicumque, tam in Judicio, quàm extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

Decretum irritans.

§.5. Sicque per quoſcumque, etiam S.R.E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & præſidentes ejuſdem Cameræ, cæteroſque judices, & commiſſarios, ac alios tam eccleſiaſticos, quàm ſæculares, quavis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibuſvis cauſis, & inſtantiis, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſciẽnter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorũ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Provinciarum, locorũ, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcumque aliorum Regnorum, ac Hoſpitalium, & præſertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum cujuſvis civitatis, etiam Neapolis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis, illis & quibuſcumque aliis perſonis, & locis, etiam actu hoſpitalitatem exercentibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, aut alias etiam per nos quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, etiamſi in illis expreſsè caveatur, quod teſtamenta Clericorum, Presbyterorum, vel etiam Prælatorum facultatem teſtandi à dicta Sede minimè habentium, *in favorẽ hoſpitalium, aut aliorum piorum locorum hujuſmodi quomodolibet facta valeãt, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum* ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat harũ ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe vel debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die 26. Maii 1560. Pontificatus noſtri anno primo. *Dat. P. A. 1. die 26. Maii.*

IX.

Confirmatio quamplurium gratiarum & immunitatum, exemptionúmque & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ejuſque Magni Magiſtri, Priorum, & aliarum perſonarum, à Pontif. prædeceſſoribus conceſſorum, cum eorundem extenſione, & aliorum conceſſione.

Hæc privilegia à ſucceſſoribus Pont. ferè in omnibus confirmata, & in nonnullis extenſa, & reſpectivè modificata fuerunt, ut hic in apoſtillis indicavi. Cætera autem de hoc Ordine & Militia notavi ſup. in conſt. 24 Anaſt. IV. *fol.* 60. Chriſtianæ.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1560.*

Exordium.

CIrcumſpecta Romani Pontificis providentia prædeceſſorum ſuorum geſtis, quæ ſuadentibus honeſtis cauſis pro perſonarum Eccleſiaſticarum, præſertim regularium pro fidei Catholicæ adverſus Chriſti Crucis inimicos, defenſione & conſervatione jugiter laborantium, commodo & utilitate providè emanaverũt, ut eo firmius perdurent, quo ſæpiùs fuerint Apoſtolicæ Sedis præſidio roborata, libenter ſuæ approbationis robur adjicit, ea de novo concedit, aliaſque deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Mart. V. cognitionem cauſarum ſubditorum Hoſpitalis dedit M. Magiſtro, & Conventui.

§. 1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Martinus V. ex certa ſciẽtia per ſuas literas ſtatuerat, & ordinaverat, quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ & controverſiæ, quas ex tunc inter fratres & ſubditos hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, tunc præſentes & futuros, ex quibuſvis occaſionibus oriri, & moveri contingeret, quovis modo, cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac omni cujuſvis appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ juſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicto hoſpitali gravaminis, caſibus) remoto obſtaculo per pro tẽpore exiſtentẽ Magiſtrum, & dilectos filios Conventum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex illis fratribus, quibus ipſi Magiſter & Conventus eas committerent, etiam uſque ad tertiam definitivam ſententiam incluſivè audirentur, necnon juxta laudabiles cõſuetudines & ſtabilimenta Hoſpitalis hujuſmodi, & prout alias juris foret, debito fine decideretur, omneſque, & ſinguli Priores, præceptores, bajulivi, caſtellani, & fratres Hoſpitalis prædicti, poſtquam de mandato ſeu auctoritate Magiſtri & Conventus præfatorum in quibuſvis ex prædictis contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis & commiſſariis per eos, ut præfertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis citati forent, coram eiſdem Magiſtro, Conventu, & Commiſſariis, prout contingeret, legitimè comparere deberent, & tenerentur, juri, & juſtitiæ ſecundùm ſtabilimẽta, approbationes, uſus & laudabiles conſuetudines præfati Hoſpitalis parituri. Quodque illi ex prioribus, præceptoribus, caſtellano, empoſta, bajulivis, fratribus & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſvis querelis, rebus, vel negotiis, præterquam in caſibus præfatis, coram alio quàm præfatis Magiſtro & Conventu, ac

per

per eos pro tempore datis Commiſſariis in cauſam traheret, & ad alium quàm eoſdem, appellationes quaſcumque interponerent, cauſas hujuſmodi prorſus perderent, & excommunicationis ſententiam incurrerent, neque ſuper qua contenderent, privati exiſterent eo ipſo.

Sixtus IV. quaſcumque proviſiones beneficiorum ad ſolum M. Magiſtrum ſpectare voluit.

§. 2. Et Sixtus IV. inter alia omnes & ſingulas collationes, proviſiones, uniones, annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones & diſpoſitiones de præceptoriis, cameris, magiſtralibus nuncupatis, ſeu illarum fructibus, redditibus & proventibus, quibuſvis perſonis, cujuſcumque ſtatus, ordinis, vel conditionis exiſterent, quavis conſideratione, & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſvis clauſulis derogatoriis, etiam Motu proprio, & ex ſimili ſcientia, ac cum expreſſa derogatione jurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ eatenus auctoritate Apoſtolica factas, nullas & invalidas, nulliúſque roboris vel momenti fuiſſe & eſſe, etiá per ſuas declaraverat, & quatenus viribus ſubſiſtere diceretur, revocaverat, caſſaverat & irritaverat, ac illas, & quas in futurum, etiá cum expreſſa derogatione literarum Sixti prædeceſſoris hujuſmodi fieri contingeret, pro infectis haberi voluerat. Ac monuerat & requiſiverat omnes, & ſingulos earundem camerarum magiſtralium detentores, ſeu poſſeſſores qui tunc erát, aut pro tempore eſſent, prætextu conceſſionum, proviſionum, & diſpoſitionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore exiſtente Magiſtro dicti Hoſpitalis eatenus emanaverant, & in futurum emanarent, etiam á dicta Sede, ut infra certum tunc expreſſum terminum camerarum per eos pro tempore detentarum, ſeu poſſeſſarum hujuſmodi poſſeſſionem vacuam, liberam & expeditam Magiſtro dict. Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori traderent & aſſignarent, alioquin ex tunc, prout ex eá die, in omnes, & ſingulos qui non parerent, ſeu ut non parerent, ſuaderent, aut alias auxilium, conſilium vel favorem præſtarent, excommunicationis ſententiá promulgaverat, à qua niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice nequirent abſolutionis beneficium obtinere, & præter ſententiam excommunicationis hujuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis fratres forent, & excommunicationis ſententiam hujuſmodi per menſem animo ſuſtinerent indutato, prioratibus, caſtellaniis, bajuliviis, præceptoriis, & officiis præfati Hoſpitalis per eos tunc obtentis, eo ipſo privati & inhabiles ad illa & alia in poſterum obtinenda eſſent, poſſetque per Magiſtrum & Conventum præfatos de illis ſic vacan. per privationem hujuſmodi liberè diſponi: liceret quoque Magiſtro pro tempore exiſtenti Hoſpitalis hujuſmodi dicto termino decurſo, per ſe vel procuratores ſuos poſſeſſioné camerarum earundem propria auctoritate liberè apprehendere, ac illarum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos & ejus magiſtratus uſus, & utilitatem convertere, & retinere, cujuſvis licentia ſuper eo minimè requiſita.

Innoc. VIII. Ordinem S. Sepulchri & Militiam S. Lazari ſupreſſit, & hunc Ordini Hieroſolymitano univit. Tu ſcias Pium hanc unionem S. Lazari revocaſſe, ut in ſua conſt. 95. Inter aſſiduas.

§. 3. Et Innocentius VIII. ex certis cauſis tunc expreſſis inter alia Sancti Sepulchri Dominici, Hieroſolymitani Ordinis Sancti Auguſtini, & Militiæ Sancti Lazari in Bethlehem & Nazareth, etiam Hieroſolymitani Ordinis, eorumque prioratus & præceptorias, necnon domum de Montemorillon, dicti Ordinis Sancti Auguſtini Pictavien. diœceſis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra cum ſuis pertinentiis, ac eorundem Ordinum & Militiæ, archiprioratum, prioratus & magiſtratus generales, ac in eorundem Ordinum prioratibus, præceptoriis, domibus, & membris, illorumque quibus denominabantur nomina, dependentias & pertinentias de fratrum ſuorum conſilio per quaſdam ſupplicationes, & extinxerat, illaque omnia & ſingula per univerſum Orbem exiſtentia Hoſpitali præfato pro illius membris, ac domum prædictam expreſsè pro membro prioratus Aquitaniæ dicti Hoſpitalis de ſimili conſilio perpetuò univerat, incorporaverat, conceſſerat & aſſignaverat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quàm qui in commendam illãm tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum dicti Hoſpitalis inſtar juxta tunc Magiſtri, & Conventus præfatorum, aut ab eis auctoritatem habentium providam moderationem pro temporum qualitate, de eorundem membrorum quæ ſic obtinerent proventibus, communi theſauro dicti Hoſpitalis ſuffragia & onera exhiberent annuatim, ac Magiſtri, & Conventus prædictorum mandatis obtemperarent, nec quovis modo, clam vel palàm illi qui prioratus, beneficia & loca Ordinum ſupprefforum hujuſmodi tenerent, eis cederent, vel renuntiarent, aut de eis donationem facerent abſque expreſſo conſenſu, licentia & auctoritate Magiſtri, & Conventus præfatorum, & ſi ſecus facerent, irritum & inane, nulliuſque roboris eſſe decreverat, & nihilominus pœnam privationis beneficiorum, & excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo incurrere cenſerentur.

Nullamque exemptionem ab obedientia M. Magiſtri, & Conventus, minúſque à ſolutione juriũm communis arariæ excuſare voluit.

Hoc latius eſt diffinitum in Sixti V. conſt. 43. Æquum.

§. 4. Et de ſimili conſilio omnes & ſingulas exemptiones priorum, bajulivorum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & fratrum ejuſdem Hoſpitalis, tam à ſuperioritate, juriſdictione, obedientia & correctione tunc Magiſtri & Conventus prædictorum, ac aliorum Prælatorum ipſius Hoſpitalis, etiam cum eorum receptione in protectionem dictæ Sedis, ita ut illi ſolummodo eſſent ſubjecti, & Magiſtro ac Conventui, & Prælatis præfatis parere, & ad Hoſpitale prædictum accedere non tenerentur, quam ab onere ſolutionis, eorumque communi theſauro prædicto, & illius receptoribus annis ſingulis ratione prioratuum, bajulivarum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & aliorum membrorum ejuſdem hoſpitalis quæ obtinerent, ſolvere tenerentur; necnon quaſcumque ſpeciales reſervationes, & conferendi mandata de prioratibus, bajuliviis, caſtellania, præceptoriis & membris prædictis quomodolibet, & quacumque ratione vel cauſa, etiam impenſorum per eos Fidei, & Hoſpitali, aut Sedi præfatis obſequiorum, aut alia inexcogitabili conſideratione ab Innocentio prædeceſſore & Sede præfatis, etiam cum Motus proprii & certæ ſcientiæ, aliiſque favorabilibus & inſolitis clauſulis conceſſas, etiamſi in eis contineretur expreſsè, quod per quaſcumque revocationes & derogationes, ac literas & conceſſiones non cenſerentur revocatæ, immò illis non obſtantibus, in ſuis remanerent robore & efficácia, perinde ac ſi revocatæ non eſſent, niſi dum & quoties ſub certis tunc expreſſis modo & forma, ac verborum conceptione revocarentur, per alias ſuas ex certa ſciétia revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis quibus cóceſſæ erát, minimè ſuffragari, liceretq; Magiſtro omnem ejus ſuperioritatem in eos ſic exemptos exercere, ac receptoribus prædictis eos ad ſolvendũ eis, & dicto theſauro, quæ pro tempore deberent, perinde ac ſi exemptiones ipſæ nunquam conceſſæ fuiſſent, de ſimili conſilio decreverat.

Beneficia etiam hujus Ordinis nec affecta, nec ſub reſervationibus comprehendi, & ad ſolum M. Magiſtrum & Conventum eorum collationes ſpectare voluit.

§. 5. Ac in perpetuum valitura conſtitutione, de eorumdem fratrum cõſilio ſtatuerat & ordinaverat, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus prioratus, bajuliviæ, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriæ, & membra quæcũque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacarent, tam in Romana Curia, quàm extra eam, ſub quibuſvis generalibus, vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis eccleſiaſticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad hoſpitalitatem & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includerentur, nec reſervata vel affecta exiſterent, ſed hoſpitalium pauperum quæ ſub reſervationibus ipſis non includebantur, quoad id ſortirentur naturam, deberetque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & cõventum præfatos dumtaxat, & non alium juxta ſtabilimenta prædicta Fratribus dicti hoſpitalis provideri, & quas fieri contigerit per ipſum Innocentium, prædeceſſores, aut ſucceſſores ſuos Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel ejus auctoritate, aut alia quacumque, de illis reſervationes, proviſiones, collationes, commendas, uniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones & exemptiones priorum, bajulivorum, præceptorum, & fratrum, à Magiſtri & Conventus prædictorum obedientia & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato theſauro reſponſionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione vel cauſa, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, cum derogatione poſteriorum literarum Innocentii prædeceſſoris hujuſmodi, nullius penitus eſſent roboris vel momenti, & haberentur prorſus pro infectis, nec cenſeretur ſtatuto Innocentii prædeceſſoris hujuſmodi unquam derogatum per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores & efficaciores, niſi dum, & quoties ipſarum poſteriorum literarum, de verbo ad verbum, verè, & non per clauſuras id importantes inſerto tenore, de ſimili Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio

derogari

derogari contingeret,nec etiam tunc,nisi ad id Magistri,& Conventus prædictorum expressus accederet assensus, & non aliter, nec alio modo, censereturque semper in hujusmodi,quæ sic fierent de consilio prædicto derogationibus, apposita clausula, quod effectum sortirentur de consensu Magistri,& Conventus prædictorum,& non aliter,nec alio modo,decernens collationes, provisiones,cõmendas,uniones,dispositiones,& reservationes quaslibet,quas per alios quàm Magistrum, & Cõventum prædictos de eisdem prioratibus, bajuliviis, præceptoriis, castellania, & membris, etiam apud Sedem ipsam pro tempore, per cessum,vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem vacantibus fieri contingeret, & si per ipsum Innocentium prædecessorem, & pro tempore existen. Roman. Pontificem fierent, illis quibus sic fierent, nullũ jus, nullumve coloratum titulum tribuere possidendi,& eos quoad omnes effectus etiam cõstitutionis suæ de triennali possessore non molestando pro meris detentoribus,sine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & inane quicquid secus super iis à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Julius II. expectativas, & alias gratias preventivas [illegible] Magistri & Conventus irritavit.

§.6. Necnon Julius II. omnes, & singulas expectativas, reservationes, antianitates, mandata de providendo, concessiones, coadjutorias sine consensu, & omnes alias gratias,& literas super prioratibus,bajuliviis,præceptoriis,castellania, empostæ, & quibusvis aliis beneficiis dicti Hospitalis quomodocũmque, & qualitercumque absque Magistri,& Conventus prædictorum consensu quibusvis personis,cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis,vel conditionis forent,etiam Cardinalatus honore fulgentibus,ex quibusvis causis etiam onerosis eatenus concessas,& concessa, etiam quasvis clausulas illarum ab hujusmodi revocationibus præservativas in se continentes, & continentia, similibus Scientia, & Potestatis plenitudine pro revocatis, cassatis,& annullatis perpetuò valituræ constitutionis edicto per quasdam decreverat. Et ordinaverat quod prioratus, castellania, empostæ,& bajuliviæ, præceptoriæ, rectoriæ,administrationes,officia,domus,& loca Hospitalis hujusmodi,seu eorum aliquod,vel aliqua, sub quibuscumque dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literis, sub quacumque forma, vel expressione verborum, etiam Motu, & scientia similibus,ac cum quibusvis urgentissimis,efficacissimis, & derogatoriis clausulis, irritantibusque decretis, in genere, vel in specie quovis modo in antea cõcedendis cadere,seu comprehendi nullatenus deberent,nec illarum vigore per quempiam acceptari,aut alicui de eis provideri posset, sed illorum commissiones, & omnimoda dispositio ad Magistrum, Conventum, Priores, & castellaniam empostæ hujusmodi juxta consuetudines, usus & naturas dicti Hospitalis, & illi concessã privilegia, & indulta liberè pertinerent, quodque fratres dicti Hospitalis inobedientes, & malè solventes,juxta formam stabilimentorum Hospitalis hujusmodi privationis pœnam incurrerent.

Coadjutorias & alias gratias non factas fratribus hujus Ordinis revocavit.

§.7. Et per alias omnes,& singulas speciales reservationes,coadjutorum deputationes,regressus,accessus, concessiones,gratias, & facultates in aliorum quam fratrum dicti Hospitalis favorem,cõmodum, & utilitatem cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, præeminentiæ vel conditionis forent, etiamsi Cardinalatus honore fulgerent,quavis etiam Imperatorum,Regum,Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum consideratione vel intuitu, aut ex quavis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & urgentissima causa, & respectu per Sedem præfatam eatenus concessas, & factas, quæ ad finem commendæ perpetuæ,vel temporalis tendere dignoscerẽtur, revocaverat, cassaverat, & annullaverat, illaque cassa, irrita, & inania, nulliusque roboris,vel momenti esse,nec illarum etiam regressuum, seu accessuum hujusmodi, aut aliarum facultatum seu commendarum,etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earumdem, & è converso pro tempore factarum prætextu, aliqua ex præceptoriis, seu aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi acceptari, vel assequi, aut jus in re,vel ad rem cuiquam acquiri potuisse,seu posse decreverat.

Causarum, & litium totalem jurisdictionem M. Magistro, & Conventui tribuit.

§.8. Et per alias Motu simili literas Martini prædecessoris hujusmodi approbans, ac innovans omnes, & singulas lites,causas,querelas, & controversias inter fratres præfatos,coram quibuscumque causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac eorum Locatenen. necnon judicibus, etiam Cardinalibus,dicta auctoritate Apostolica,vel aliter deputatis, tam in dicta Curia, quàm in quibuscumque mundi partibus pendentes, ad se advocans, illas, & quas antea inter fratres eosdem, & quoscumque alios super prioratibus, bajuliviis, castellania, empostæ, præceptoriis, administrationibus, officiis, capellis, oratoriis, & membris, ac Magistro pro tempore existenti, & Conventui præfatis,necnon prioratus,bajulivias,castellaniã,empostam, præceptorias, ecclesias, oratoria,administrationes, & membra præfata obtinentibus, per piæ memoriæ Clementem V. Bonifacium VIII. Callistum III. ac præfatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros tunc suos, in genere, vel in specie concessa, necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactionum per eos à Regibus, & Principibus, ac aliis Christi fidelibus obtentas, ac decimas, primitias, census, fructus, redditus, proventus,agros, possessiones, dominia, prædia, jura, jurisdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, sive in terra,vel in mari existentia, & ad Hospitale,prioratus,bajulivias,castellaniam,empostã, præceptorias,& membra hujusmodi,in genere,vel in specie spectantia,per reliquas suas literas de Apostolicæ potestatis plenitudine approbaverat, laudaverat, ratificaverat, & confirmaverat, supplens omnes, & singulos defectus, si qui forsan intervenerant in eisdem, ac omnia & singula ea ab universis Christi fidelibus, tam clericalis ordinis, quàm temporalis potestatis sæcularibus, & etiam aliis regularibus personis, sub pœnis, & censuris in eisdem contentis inviolabiliter observari voluerat.

Indulgentias Ecclesiarum Ordinis innovavit.

§.9. Ac indulgentias per quoscumque Rom. Pontifices visitantibus domos, & loca ipsius Hospitalis concessas innovaverat.

Exemptionem à decimis, & aliis oneribus quibuscumque hactenus cessas approbavit.

§.10. Necnon Motu, & scientia similibus,omnia & singula privilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones sæcularium exactionum,ac prærogativas,& alias quascumque gratias, concessiones, facultates, libertates, & indulta terram mareque concernentia, dicto Hospitali, & illius Religionis prioratibus, bajuliviis, castellaniæ, empostæ, præceptoriis, administrationibus, officiis, capellis, oratoriis, & membris, ac Magistro pro tempore existenti, & Conventui præfatis,necnon prioratus,bajulivias,castellaniã,empostam, præceptorias, ecclesias, oratoria,administrationes, & membra præfata obtinentibus, per piæ memoriæ Clementem V. Bonifacium VIII. Callistum III. ac præfatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros tunc suos, in genere, vel in specie concessa, necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactionum per eos à Regibus, & Principibus, ac aliis Christi fidelibus obtentas, ac decimas, primitias, census, fructus, redditus, proventus,agros, possessiones, dominia, prædia, jura, jurisdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, sive in terra,vel in mari existentia, & ad Hospitale,prioratus,bajulivias,castellaniam,empostã, præceptorias,& membra hujusmodi,in genere,vel in specie spectantia,per reliquas suas literas de Apostolicæ potestatis plenitudine approbaverat, laudaverat, ratificaverat, & confirmaverat, supplens omnes, & singulos defectus, si qui forsan intervenerant in eisdem, ac omnia & singula ea ab universis Christi fidelibus, tam clericalis ordinis, quàm temporalis potestatis sæcularibus, & etiam aliis regularibus personis, sub pœnis, & censuris in eisdem contentis inviolabiliter observari voluerat.

Hoc plenius concessit Pius V. in constit. 77. Etsi gunta, ubi notabo.

Publicationem Indulgentiarum concessit. Ad hoc vide formam traditam à Cõcil. Trident. sess. 21. c. ult. Leo X. omnes concess. Mart. V. Alex. VI. Pii II. & Iul. II. comprobavit.

§.11. Necnon omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, eorumque Officialibus atque Vicariis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub eisdem pœnis similiter injunxerat, ut quascumque indulgentias,& peccatorum remissiones,per eorum diœc. & loca publica nunciari permitterent.

§.12. Ac Leo X. quondam Fabritii de Carreto Magistri dicti Hospitalis, & præfatorum Conventus, asserentium se à tunc immemorabili tempore citra in possessione, vel quasi deputandi in singulis prioratibus unum Vicarium cum facultate præceptorias,bajulivias,& alias domos Hospitalis hujusmodi conferendi, antianitates,tam speciales, quam generales,dandi & concedendi,ac pensiones seu responsiones, & onera, super domibus,præceptoriis, & aliis beneficiis dicti Hospitalis imponi solita à quibuscumque clericis, etiam sæcularibus illa in commendam obtinentibus,eorumque colonis, & inquilinis etiam laïcis,eo modo quo à fratribus dicti Hospitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium dispensandi existere, supplicationibus inclinatus, singulas, non tamen Innocentii prædecessoris hujusmodi,ac omnes & singulas alias, tam ipsius Martini, & recolendæ memoriæ Alexandri VI. Pii II. & ipsius Julii, quàm aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum, tunc suorum, eisdem Hospitali, & Magistro pro tempore existenti, ac Conventui, & fratribus concessa,& in illis contenta quæcumque,etiam quoad advocationem omnium causarum, etiam super prioratibus, præceptoriis,& aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi,etiam in eadem Curia pendentium, quas ad se tunc advocavit (exceptis tunc,& pro tempore per appellationem à definitiva

tiva ſententia juxta formam ſtabilimentorum prædictorum introductis,& pendentibus) per quaſdam ſub plumbo approbaverat,innovaverat, & confirmaverat,ac perpetnæ firmitatis robur obtinere , & inviolabiliter obſervari debere decreverat, eique omnia de novo conceſſerat.

Facultatemque M. Mag. & Conventui dedit, Vicarios in Prioratibus deputandi, cum facultatibus hic enunciatis.

§.13. Ac Fabritio , & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui hujuſmodi, ut in ſingulis prioratibus ipſius Hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi præceptorias,bajulivias, & alias domos Hoſpitalis hujuſmodi deputare,antianitates, tam ſpeciales,quàm generales dare, & concedere,ac penſiones ſeu reſponſiones,& onera ſuper domibus,præceptoriis,& aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita à quibuſcumque , etiam clericis ſæcularibus illa in commendam obtinentibus,eorumque colonis,& inquilinis,etiã laïcis, eo modo,q à Fratribus dicti Hoſpitalis exigebãtur,exigere,& cum inhabilibus ratione ætatis,& defectus nataliũ,quoad prioratus,præceptorias,& alia beneficia dicti Hoſpitalis dũtaxat diſpenſare poſſent.

Tu quoad facultatem diſpenſandi, vide conſtit. 115. Clementis VIII. Quacumque.

14. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis, circa profeſſionis emiſſionem , habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum in partibus orientalibus præſtationem plena fides adhiberetur, facultatem conceſſerat. Et nihilominus quod ipſe Fabritius, & pro tempore exiſtens Magiſter , & Conventus , præmiſſa omnia, & ſingula , prout eatenus conſueverant , ſine contradictione alicujus facere poſſent.

Literiſque M. Mag. & Conventus credi juſſit, quoad profeſſionis emiſſionem, &c.

Ejuſque literæ antianitatis,& proviſiones , eo ipſo approbata cenſeãtur.

§.15. Quodque quæcumque literæ antianitatis,ſeu proviſiones à Magiſtro pro tempore exiſtente , & Conventu præfatis eatenus conceſſæ, & in poſterum concedendæ eo ipſo confirmatæ, & approbatæ cenſerentur.

Beneficiaque vacantia, ut hic, non devolvantur ad Papam.

§.16. Et quòd proviſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali , vel inobedientiam dumtaxat vacaſſent, nunquam ad ſuperiorem ipſum Leonem prædeceſſorem, & Sedem præfatam devolvi cenſerentur, quoad hoc ut dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediretur quo minus illa quandocumque liberè conferre poſſet.

Alienationes non fiant.

§.17. Quodque omnes , & ſingulæ donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hoſpitalis, ſeu ejus locorum in poſterum faciendæ dumtaxat, ipſo jure nullæ, nulliuſque roboris, vel momenti exiſterent.

Clauſula, Et cum derogatione , non operetur ultra expreſſa.

§.18. Et quod clauſula cum derogatione privilegiorum dicto Hoſpitali conceſſorum,latiſſimè extendenda,& additione illorum pro expreſſis, tã in quibuſvis cõmiſſionibus juſtitiam concernentibus,quàm in quibuſvis gratioſis ſupplicationibus, tunc & pro tempore ſignatis,non operaretur , nec ejus vigore in cauſis ſeu literis Apoſtolicis ſuper ipſis, ſupplicationibus conficiendis privilegia ipſa ultra quam in ſupplicationibus narrata eſſent , narrari poſſent, neque illis, ſi prætextu dictarum clauſularum narrarẽtur, derogatum cenſeretur,ſtatuerat,& ordinaverat. Decernens ſic per quoſcumque Judices , etiam cauſarum Palatii hujuſmodi Auditores, ſublata eis quavis aliter judicandi , & interpretandi facultate , judicari debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter , vel ignoranter contingeret attentari.

Expectativaſque reſervationes, &c. conceſſas, & decernendas ipſe idē Leo X. revocavit.

§.19. Et per reliquas in forma brevis literas Motu ſimili quaſcumque gratias expectativas,ſpeciales,& generales reſervationes, etiam in mente ſua, & in nullius , ſeu quarumvis perſonarum favorem, ac uniones, annexiones, & incorporationes,ſuppreſſiones,extinctiones,& applicationes,ac uniendi,annectendi,incorporandi, & commendandi facultates, & mandata,necnon coadjutorum deputationes,etiam de conſenſu, & alias conceſſiones,& diſpoſitiones,de quibuſvis prioratibus,bajuliviis, caſtellania empoſtæ, præceptoriis, cameris magiſtralibus, & aliis beneficiis dicti Hoſpitalis vacaturis, necnon ſpecialium reſervationum,unionum,annexionum,incorporationum,ſuppreſſionum , extinctionum, facultatum, mandatorum, coadjutoriarum , regreſſuum, & acceſſuum, ac aliarum diſpoſitionum hujuſmodi executiones , ampliationes , revalidationes , reintegrationes, repoſitiones, reſtitutiones , & ſuper illis , & eorum efficacia, & quod illorum revocationibus, modificationibus,ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, & ad jus commune reductionibus per Leonem prædeceſſorẽ, & Sedem præfatos factis nõ includerentur declarationes,& intentionis mentis ſuæ atteſtationes, quæ quorumvis, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium , Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Univerſitatum, ſtudiorum, jurium ceſſorum,vel oblatorum, etiam pro ſedandis litibus, aut ſervitorum,& obſequiorum Leoni prædeceſſori , & Sedi præfatis etiam pro fide catholica impenſorum , & damnorum eis etiam per infideles illatorum , ſeu quavis alia, quantumcumque grandi cõſideratione pro quibuſvis perſonis,cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus,& quacumque eccleſiaſtica, etiam Cardinalatus,& mundana dignitate fulgentibus , etiam cum Motus proprii , & certæ ſcientiæ, ac plenitudine poteſtatis, & quibuſvis præſervatoriis,ac aliis etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus , & inſolitis clauſulis à Leone prædeceſſore , & Sede prædictis,ac ejus Legatis,etiam de latere,& Nunciis,etiam cum eorumdem Legatorum poteſtate , quavis auctoritate eatenus quomodolibet emanaverant , quoad ea in quibus nondum verè fuerant effectum ſortita,expreſsè revocaverat,& voluerat illas,& quas emanare contingeret in futurum , ſimiles & diſſimiles ſpeciales reſervationes,uniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes , nominationes, nominandique , reſervandi, & conferendi facultates,mandata,coadjutorum deputationes,regreſſus,& acceſſus hujuſmodi,& ſuper illis proviſiones,ampliationes,reintegrationes,reſtitutiones, repoſitiones,& declarationes,etiam cum expreſſa poſteriorum literarum hujuſmodi derogatione,etiamſi in oiſdem quæ emanaverant,& in futurum emanarent,ſpecialibus reſervationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus,extinctionibus,nominationibus,facultatibus, mandatis , coadjutoriis, regreſſibus, acceſſibus, & eorum extenſionibus , ampliationibus , revalidationibus, reintegrationibus, repoſitionibus, reſtitutionibus,& declarationibus,ac ſi ſuper illis confectis literis contineretur expreſsè, quod in aliquibus ſpecialibus, ſeu generalibus revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, & reſtrictionibus, quæ pro tempore fierent , nullatenus includerentur, niſi de perſonarum quas tunc concernebant,& in futurum concernerent, ac quarum conſideratione emanaverant, & in poſterum emanarent,nominibus,cognominibus, dignitatibus,& officiis,ex cauſis propter quas eis conceſſæ erãt, ſeu concederentur, expreſſa mentio fieret,idque ipſis perſonis intimaretur per diverſas literas ſub diverſis datis, cum certi temporis intervallo inter datas hujuſmodi , & perſonarum earumdem in revocationibus hujuſmodi expreſſus accederet aſſenſus , intelligerenturque gratiæ ipſæ toties revalidatæ, & in priſtinum ſtatum repoſitæ, quoties eas revocari , reſtringi, & modificari contingeret, ac pro infectis,& non conceſſis haberi,& viribus omninò carere, etiamſi per eas quæ emanarent ſpeciales reſervationes , & alias gratias viribus vacuatas hujuſmodi eiſdem poſteriobus literis eum earum Dat. inſertione,ſpecificè quomodolibet derogari videretur, & ne ſimiles reſervationes, ac gratiæ & priorum revalidationes,quas ab ipſo Leone prædeceſſore , etiam cum poſteriorum literarum hujuſmodi expreſſa derogatione, ac ſupradictis , aliiſque efficacioribus, fortioribus, & inſolitis clauſulis in poſterum emanare contingeret , contra præmiſſorum tenorem ſortirentur effectum , ſed quoties emanarent toties revocarentur, eaſque poſteriores literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ad id ut omnes, & ſingulas ſpeciales reſervationes, uniones , coadjutorias, regreſſus & acceſſus, ac alias gratias prædictas ſemper includerent , de qualibet die Pontificatus ſui repetierat , & innovaverat , decernens repetitionem, & innovationem hujuſmodi eis, quorum intereſt de ſingulis diebus dicti Pontificatus, prout magis expediret , in omnibus , & per omnia, perinde ac ſi eiſdem diebus ab ipſo Leone prædeceſſore actu emanaſſent , ſuffragari , & ſic judicari debere , ac quicquid ſecus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Clemẽs VIII. omnia ſupradicta Privilegia & gratias confirmavit , & familiares, & famulos illis uti poſſe decrevit.

§. 20. Et cùm nefandiſſimus Chriſtiani nominis hoſtis Turcarum tyrannus validiſſima claſſe maritima, maximoque exercitu terreſtri paratis, inſulam Rhodi totius Chriſtianitatis ſpecimen acerrimis , & multiplicatis conatibus invaſiſſet,ac crudeli,& inaudita obſidione affeciſſet,& tandem inſulam , & civitatem Rhodi hujuſmodi vi, & armis expugnaſſet,ac literæ, libri, & munimenta,ſeu documenta antiqua privilegiorum,& indultorum eis à dicta Sede conceſſorum periiſſent, & deperdita fuiſſent,ſimilis memoriæ

Clemens

Clemens Papa VII. pariter prædecessor noster; Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, omnia & singula privilegia, jurisdictiones, facultates, immunitates, concessiones, indulgentias, libertates, prærogativas, gratias, exceptiones, favores, & indulta dicto Hospitali, ac illius bajuliviis, prioratibus, præceptoriis, domibus, hospitalibus, Ecclesiis, capellis, locis, & membris, necnon Magistro, bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorum vassallis, subditis & servitoribus pro tempore existentibus, eatenus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, successivis temporibus, & demùm per Leonem prædecessorem, & Sedem præfatos, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessa, approbata & innovata, per quasdam approbaverat, confirmaverat, & innovaverat, ac valida & efficacia existere; necnon perpetua roboris firmitate subsistere, & inviolabiliter observari; ac Magistro, bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis, & servitoribus præfatis suffragari debere decreverat, ac omnia & singula, prout per Leonem & alios prædecessores, ac Sedem præfatos concessa fuerunt; ita ut Magister, bajulivi, priores, præceptores, milites, fratres, personæ, vassalli, subditi, & servitores illis liberè perpetuò uti possent de novo.

Iurisdictionemque etiã meri, & mixti imperii in personas, & bona Ordin. M. Mag. & Conventui concessit.

Tu de hac jurisdictione, vide etiam hic infr. huius Pii IV. Pont. extensionem.

§. 21. Necnon tunc, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui Hospitalis hujusmodi juxta illius stabilimenta, & laudabiles consuetudines, ac mores in bajulivias, prioratus, castellaniam empostæ, domos, hospitalia, membra, loca, & bona quæcumque, necnon quoscumque bajulivos, priores, castellanum empostæ, præceptores, fratres, & personas Hospitalis & Religionis hujusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & servitores ubicumq; tam citra, quàm ultra mótes, tunc & pro tépore constitutos, & commorátes, qui omnes eidem Magistro, & subdelegatis ab eo firmiter, tam personaliter, quàm realiter, omni exceptione cessante, & quocumque à Clemente prædecessore, vel Sede prædictis obtento vel obtinendo indulto non obstan: parere & obedire tenerentur, plenariam & omnimodam, etiam meri & mixti imperii jurisdictionem, & superioritatem.

Facultatem inobedientes privandi, &c. dedit.

§. 22. Ipsique Magistro contra rebelles, & suis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis ab ipso Clemente, & successoribus suis emanatarum, servatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfeciisse in loco Conventus Hospitalis hujusmodi, post legitimè executam primam citationem, ad mulctam sive pœnam personaliter, juxta mores & stabilimenta prædicta, seu etiam privationem habitus, aut beneficiorum, domorum & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire videretur, beneficia, domos & prædia ipsa ad manus suas, seu receptorum dicti Hospitalis ducendi, & donec ipsi inobedientes contumaciam purgarent, vel debita onera persolverent, sive sæculares, aut alterius ordinis regulares beneficia dicti Hospitalis possidentes, forent pro suo arbitrio retinendi; illorumque fructus, redditus & proventus arrendandi & percipiendi, necnon cameras magistrales prædictas ad se recipiendi, sive illas solitis pensionibus pro suæ voluntatis libito imponendis & moderandis, onerandi, & aliàs de illis tanquam de præceptoriis & prædiis mensæ magistrali unitis, & incorporatis disponendi.

Procuratorem que in Rom. Curiâ cum facultate beneficia etiam reservata, &c. præterquam in manibus Papæ resignata conferendi, &c.

§. 23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali vel speciali, & limitata potestate, & facultate constituendi, seu deputandi. Et in eadem Curia per se, seu dictum procuratorem ad id potestatem à Magistro & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejusdem Hospitalis beneficia, cujuscumque qualitatis existentia apud Sedem prædictam quomodolibet (præterquam per resignationem in manibus suis, & successorum suorum Roman. Pontificum) pro tempore vacantia, juxta ipsius Hospitalis stabilimenta liberè conferendi. Et tam Magistro, quàm Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus eatenus dispositum fuerat de novo, ac aliis beneficiis hujusmodi, etiam tanquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni vel diversis personis assignari solitis, etiam dictæ Sedi reservatis, seu aliàs affectis, aut ad Sedem ipsam devolutis, liberè providendi, & illa uniendi, dismembrandi, & alias de illis disponendi, necnon antianitates, tam generales, quam speciales super eisdem beneficiis fratribus ejusdem Hospitalis concedendi, ac resignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi, illaque resignantibus titulum, seu denominationem, ac omnes eorum fructus, seu illorum partem, aut super illis quascumque pensiones annuas, quæ etiam transirent ad successores in eis, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, etiam privationis in talibus apponi solitis, ad vitam vel ad tempus reservandi, concedendi, constituendi & assignandi, & quod altero decedente, superstes in illius possessione succederet, indulgendi, seu regressum ad illum concedendi.

Indulgentias publicandi, & quæstuandi M. Mag. & Conventui licentiam dedit.

Tu in hoc adde Concil. Trid. sess. 21. c. ult. Missa suósque in Ecclesiis Ordinis sepeliendi, &c. Tu vide Cæc. Trid. sess. 25. cap. 13.

§. 24. Ipsique Magistro & Conventui privilegia, exemptiones & indulgentias eis, & dicto Hospitali concessa ubique locorum, etiam absque alicujus Ordinarii licentia, sub sigillo tamen Prioris illius Provinciæ, vel eorum Conservatoris in ea degentis, publicandi & quæstuandi, seu eleemosynas & Confraternitatum obventiones quærendi, & recipiendi.

Legata recipiendi. Sacros Ordines à quocumque Episcopo consequendi.

Tu serva Concil. Trid. sess. 7. cap. 11.

§. 25. Necnon cœmeteria in eorum Parochialibus Ecclesiis habendi, ac quorumcumque Christi fidelium cadavera, etiamsi excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdicto causam non dedissent, salvo jure rectori Parochiano debito, absque aliquo onere & solutione Episcopo facienda, recipiendi & sepeliendi.

Arma gestandi.

§. 26. Legata & donata, tam inter vivos, quam quali-bet ultima voluntate exigendi & percipiendi.

Confessiones audiendi, & sacramenta ministrandi.

§. 27. Necnon bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus & personis præfatis quæcumque Ecclesiastica sacramenta, ac omnes etiã sacros ordines à quocumq; mallent Catholico Antistite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel soluto recipiendi.

Tu attende bullam 115. Clem. VIII. Interdicti tempore celebrãdi. Tu vide Concil. Trid. sess. 25. cap. 12.

§. 28. Et tam ipsis, quàm eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque locorum pro sui defensione, & hostium dictæ Sedis offensione gestandi.

Novas præceptorias ab Ordinariorum superioritate exemptas erigendi.

§. 29. Necnon capellanis ejusdem Hospitalis, bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, personarum, vassallorum, subditorum & familiarium prædictorum confessiones audiendi, & pœnitentiã salutarẽ eis injungendi; ac Eucharistiæ ac alia sacramenta Ecclesiastica ministrãdi.

Donationes & alios damnosos contractus revocandi.

§. 30. Necnon tépore interdicti (dũmodo illi causam nõ dedissent) excõmunicatis & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce, missas & alia divina officia celebrãdi.

§. 31. Necnon quibusvis Christi fidelibus in quibusvis civitatibus, locis, & diœc. præceptorias, domos, & hospitalia sub dependentia & subjectione dicti Hospitalis per illius fratres obtinenda, quæ eisdẽ privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, concessionibus & indultis, quibus aliæ dicti Hospitalis præceptoriæ, domus & hospitalia utebãtur, potiebantur, & gaudebant, uterentur, potirentur & gauderent, assignata illis congrua dote, Ordinariorum locorũ, & quorumvis aliorum licentia minimè requisita, & nulla præterea in illis Ordinatiis ipsis jurisdictione, aut oneris imponendi facultate reservata, construi, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem & auctoritatem concesserat.

Regressus quoscumque idem Clem. VII. revocavit.

§. 32. Quascumque donationes, concessiones, locationes, investituras & alias alienationes censuum, redditumm, jurium, jurisdictionum, & bonorum quorumcumque ad bajulivias, prioratus, castellaniam empostæ, præceptorias, domos, hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis hujusmodi pertinentium, in illorum læsionem, jacturam, vel detrimentum, etiam per personas dictæ religionis, etiam cum renuntiationibus, pactis, juramentis & pœnis desuper impositis & adjectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsan inde secutis, etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu seu expressa licentia Magistri & Conventus prædictorum, quacumque præscriptione, seu longissima pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

Adversus contractus lasivos in integrum restitui.

§. 33. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus, ac coadjutorias ad bajulivias, prioratus, castellaniam empostæ, præceptorias, domos, hospitalia & alia beneficia hospitalis hujusmodi, præterquam ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistri & Conventus, etiam per Clementem, & prædecessores suos præfatos concessos cassaverat, revocaverat, annullaverat, & irritaverat, nullius que roboris vel momenti fore, & pro infectis haberi decreverat.

§. 34. Ac census, redditus, jura, jurisdictiones, & bona alienata hujusmodi, ac etiam per quoscumque, etiam sæculares

lares occupata, usurpata, & detenta, ad jus & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius bajulivarum, priotatuum, castellaniæ empostæ, præceptoriarum, donorum, hospitalium, & beneficiorũ prædictorũ reduxerat, illaque in integrum adversus cõcessiones, donationes, & alias quaslibet alienationes prædictas, necnon investituras illarum prætextu quomodolibet quavis auctoritate factas & cõcessas, in integrũ, ac in pristinum, & eum statum in quo antea erant, restituerat, reposuerat, & plenariè reintegraverat, illarumque detentores, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, ad illorũ relaxationem per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia cogi, & compelli posse voluerat, & similes alienationes de cætero sub excommunicationis latæ sententiæ, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis fieri prohibuerat, & si fierent, illas viribus omninò carere decreverat.

Lites omnes etiã in Rom. Curia vertentes, M. Magistro commisit. Tu hoc vide etiam hic infr.

§.35. Necnon omnes & singulas lites, etiam in dicta Curia, & Rotæ Auditorio super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis inter quascumque personas motas, & in quibusvis instantiis pendentes, in quibus concluſum non fuerat, ad se advocaverat, & illas eisdem Magistro & Conventui per eos juxta formam stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum prædictorũ, & si eis videretur, tã in eadem Curia, quàm extra eam, in statu debito reassumendas, & decidendas commiserat, eisque quorum interest, etiam per edictum publicũ locis publicis affigendum (constito tamen summariè de non tuto accessu ad eas) citandi, ac quibus, & quoties opus foret inhibendi, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quàm personaliter exequi mandaverat.

Exemptionem à superioritate Ordinariorum concessit. Hoc intellige jux. bull. Pii V. num. 136. Expositis, & Gregor. XIII. n. 63. Circumspecta.

§.36. Et insuper Hospitale, ac illius bajulivias, prioratus, castellaniam empostæ, domos, cameras, hospitalia, & loca quæcumque, necnon magistrum, bajulivos empostæ, priores, præceptores, milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, tunc & pro tempore existentes, etiam presbyteros curã animarum exercẽtes, quãdiu illa exercerent, & in illorum obsequiis forent, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque quæ obtinebant & possidebant, ac in futurum canonicè obtinerent, & possiderent, sub beati Petri, & dictæ Sedis, atque sua protectione susceperat, ac omni jurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, & potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, necnon quorumcunque temporalium dominorum quavis potestate, etiam Imperiali, Regali & Ducali fulgentium, ac universitatum & illarum regentium, etiam præterquam dicti Hospitalis, Ordinariorum, tam spiritualium, quàm temporalium ubicumque, tam citra, quàm ultra montes, & mare constitutorum, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis & conditionis existentium, illorumque Vicariorum & Officialium, Locatenentium, & Judicum, tunc & pro tempore existentium quorumlibet.

Exemptionemque à solutione quarumcumque onerũ dedit. Hanc approbavit Pius V. in constit. 77. ubi notabo.

§.37. Necnon à solutione & exactione passagii, arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jocundi adventus, jurium etiam synodalium, censuum & decimarũ, etiam novalium, etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, ad quæ cuilibet accessus nullatenus, directè, vel indirectè prohiberi posset, & terrarum quas per se ipsos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cujusvis alterius oneris personalis, seu mixti, ab Ordinariis ubicũq; & ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tẽpore liberaverat & exemerat, ac sibi & dictæ Sedi immediatè subjecerat, illosq; & illa, etiãsi in quibuscumque statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per Clementem prædecessorem, & Sedem prædictos pro tẽpore editis, nominatim, specialiter & expressè gravarentur, seu onerarentur, semper liberos, immunes & exemptos, ac exceptos, & ipsi Clementi prædecessori immediatè subjectos esse decreverat. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices præfati, etiam ratione delicti vel contractus, seu rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in eos, vel ea, jurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, partitionem, exactionem, seu potestates exercere, aut excommunicationis, aliasve sententias, censuras & pœnas promulgare, aut etiam ratione personarum vel rerum, animalium, ac bonorum suorum ad aliquã solutionem pontium, fontium, furnorum, murorum, seu etiã aliarum Ecclesiarum, quàm dictæ religionis, etiamsi forsan eatenus per abusum, seu alterius privilegium, aut negligentiã, etiam per longissimum tempus, aliter observatum non fuisset. Quæ omnia, etiam præscriptiones, nullo pacto saltem in posterum quo minus hujusmodi exceptionibus uti possent, obstare voluit, & decrevit eos coarctare, aut alii quicumque, cujuscumque Ecclesiasticæ vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, status vel conditionis existerent, etiam locis & terris S.R.E. etiam immediatè subjectis, & ad instantiam cujuscumque Principis, seu Communitatis, seu excommunicationis latæ sententiæ, & quadrupli ultra damna & expensas restitutionis pœnis per cõtrafacientes eo ipso incurrendis, eos in judicio & extra, super præmissis, & eorum usu, seu possessione, vel quasi, directè vel indirectè, quovis quæsito colore, vel ingenio, molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præsumerent, deberent, seu etiam valerent.

Jus patronatus ex fundatione, & dotatione ad tertiam partem erevari, & tunc facultatem prædimendi Ordini concessit.

§.38. Et insuper statuerat, & ordinaverat, quod jus patronatus, & præsentandi personas idoneas ad bajulivias, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, alia beneficia & loca Hospitalis hujusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis saltem ad tertiã partem illorum fructuum, quo casu liceat Magistro & Cõventui præfatis, si dicta eorũ beneficia & loca Hospitalis hujusmodi à dicto jure patronatus liberare vellent, aut dotãtibus bona restituere, seu illorum pretiũ persolvere, ac ex tũc bajulivias, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, & beneficia hujusmodi conferre.

Pẽsiones aliis quàm fratribus etiam per Sedem Apost. absque consensu M. Magistri assignari prohibuit.

§.39. Quodque super eorum fructibus, redditibus & proventibus aliquæ pensiones annuæ quibusvis personis sæcularibus, seu alterius Ordinis, quam dicti Hospitalis regularibus, sine expresso consensu Magistri & Conventus prædictorum, etiam per sedem prædictam reservari, constitui & assignari nullatenus possent, & si reservarentur, concederentur, constituerentur & assignarentur, reservationes, constitutiones, assignationes & concessiones hujusmodi nemini suffragarentur, nec propterea aliquas censuras, vel pœnas incurrere possent.

Beneficia, & pẽsiones habentes inf. sex menses professionem regularem hujus Ord. facere, & habitum suscipere debere iussit. Hoc idem Gregor. XIII. latius definivit in const. 60.

§.40. Quodque omnes & singuli eorum bajuliviarum, priorauum, præceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores sæculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi eatenus etiam per Sedem eandem reservatas percipientes, illas & illa infra sex menses à die intimationis dictarum literarum in manibus Magistri & Conventus prædictorum, juxta formam stabilimentorum dictæ religionis dimittere, & transferre, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia & pensiones hujusmodi, nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susciperent, & professionem regularem ipsius Religionis emitterent, lapsis mensibus ipsi vacarent, ac cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur eo ipso.

Quicumque per fratres in Conservatores electi, teneantur eos tutari, prout si Conservatores deputati fuissent.

§.41. Ac quod quæcumque personæ in dignitate Ecclesiastica, & ubilibet constitutæ, per eosdem bajulivos, priores, præceptores & fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendæ, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipsos adversus inferentes eis injurias, seu gravamina vel damna, in personis, rebus & bonis, manutenere, conservare, & quamcumque jurisdictionem exercere, necnon sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas contra rebelles, ac inobedientes cũ effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus & concessionibus quibusvis Conservatoribus, eis per quascumque literas Apostolicas eatenus deputatis quomodolibet concessis, uti, potiri & gaudere deberent, in omnibus & per omnia, perinde ac si per easdem literas Conservatores & Judices deputati fuissent.

Capellanos Ordinis tantum eius Parochialibus deservire, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcepit.

§.42. Et quod presbyteri, qui in dicta Religione professionem nõ emisissent, nisi de expressa licentia vel consensu Magistri, seu priorum, præceptorum, vel fratrum, quos id tangeret, ad deserviendum Parochialibus & aliis Ecclesiis, aut capellis ipsius Religionis nullatenus admitterentur, sed in quibuscumque Parochialibus & aliis Ecclesiis, ac capellis Hospitalis hujusmodi, capellani ejusdem Religionis per locorum Ordinarios, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ

ſententiæ pœna ſi contrafacerent eo effectu incurrenda, ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum bajulivorum, priorum, præceptorum & fratrum, abſque aliqua exactione, & oneris impoſitione recipi & admitti deberent.

Habiti ſuſcipientes, & nō alios, privilegiis Ordinis gaudere volvit.

§. 43. Quodque illi dumtaxat fratres privilegiis prædictis gauderent, qui à præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſcepiſſent, & profeſſionem emiſiſſent, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuiſſent, nulluſque bajulivorum, priorum, præceptorum & fratrum prædictorum, abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui prioris, ſeu procuratoris ipſius Hoſpitalis in dicta Curia exiſtētis, privilegiis præfatis in eadē Curia uti valeret, nec illa abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragarentur.

Manus violentas in cōfugientes ad Eccl. Ordinis injici prohibuit.

§. 44. Ac manus violentas in eos, qui ad Eccleſias, ſeu domos ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerent, per quempiam injici, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibuerat.

Literis ſuis nonniſi ut hic derogari poſſe idem Clem. VIII. voluit.

§. 45. Decernens literis prædictis, & in eis contentis quibuſcumque, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis clauſulas generales vel ſpeciales, etiā derogatoriarum derogatorias, efficaciores & inſolitas, ac etiam irritātia decreta ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi tenorillarum de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſertus, ac hujuſmodi derogationis conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Magiſtro & Cōventui præfatis legitimè intimatæ, & inſinuatæ forent, ac ipſorum Magiſtri & Conventus ad id expreſſus accederet aſſenſus, & aliter factas derogationes nemini ſuffragari, ac Magiſtrum & Conventum præfatos ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis, ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minimè teneri, & literarum hujuſmodi executionem omninò impedire, nec ratione reſiſtentiæ hujuſmodi cenſuris Eccleſiaſticis, per eoſdem executores & ſubexecutores latis innodari poſſe.

Decretum irritans appoſuit.

§. 46. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcūque judices & commiſſarios, quavis auctoritate fungētes, tam in dicta Curia, quàm extra eam pro tempore deputatos, ſublata eis & eorū cuilibet quavis aliter circa præmiſſa judicandi, & interpretādi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper præmiſſis omnibus, vel eorum aliquo à quoquam quāvis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Alexandri V. Greg. IX. Bonif. VIII. Clement. V. Innocent. IV. & Calliſt. III. exemptionem à decimis & cater. confirmavit, & ampliavit. Hoc mox infra hic Pius IV. extendit.

§. 47. Necnon literas etiam piæ memoriæ Alexandri V. Gregorii IX. Bonifacii VIII. Clementis etiam V. Innocentii IV. & Calliſti III. Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, tunc ſuorum, eidem Hoſpitali, etiā ſuper decimis ex eorum terris, poſſeſſionibus & animalibus non ſolvendis conceſſas, per alias ſuas literas approbaverāt, ac quoad terras & poſſeſſiones ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphyteuſim conceſſas obſervati debere decreverat.

Litium omnium perſonarum Ordinis M. Mag. & Conventui cognitionem dedit, duobus exceptis caſibus.

§. 48. Et per alias motu ſimili, omnes & ſingulas cauſas, tam inter priores, bajulivos, caſtellanum empoſtæ, præceptores, fratres, & milites Hoſpitalis hujuſmodi, quam etiam pro communi theſauro prædicto agente, tam ratione prioratuum, bajuliviarum, præceptoriarum, domorum Hoſpitalis hujuſmodi, quàm etiam bonorum, & pecuniarum etiam dicti theſauri, ſeu delictorum, etiamſi ex adverſo aliqui clerici ſæculares, vel regulares, aut laïci exiſterent, & activè, ſeu paſſivè in dictis cauſis quomodolibet in quacumque inſtantia interveniſſent, & cum opportuna derogatione ſtabilimentorum, uſuum, morum, conſuetudinum, & privilegiorum dicti Hoſpitalis, etiam ab eodem Clemente prædeceſſore conceſſorum, etiam prætextu juratæ perhorreſcentiæ (dummodo non ex cauſa denegatæ juſtitiæ, aut perperam obſervatorum ſtabilimentorum proceſſiſſent) commiſſas, & in futurum etiam cum ſimilibus derogationibus pariter committendas, ad ſe in terminis in quibus reperirentur, etiam executivis advocaverat, illaſque in eiſdem terminis per Magiſtrū, ac Conventum præfatos in eorum conſilio ordiñario, ſive in generali Capitulo, ut moris erat, & eorum ſtabilimenta ac conſuetudines exigebant, ipſaque privilegia expoſtulabant, cum omnibus & ſingulis illarum incidentibus, dependen. emergen. annexis & connexis, tam conjunctim, quàm diviſim etiam ſine aliqua regiſtrorum in hujuſmodi cauſis factorum exhibitione & productione cognoſcendas ſeu reaſſumendas, & ſine debito terminandas, prout tunc Magiſtro dicti Hoſpitalis videretur expedire, cōmiſerat & mādaverat. Inhibens ex tunc judicibus, & partibus extra Cōventū & ſuos judices contra formā ſtabiſimentorū prædictorum litigātibus, ne ex tūc de cætero in dictis cauſis quomodolibet procedere præſumerēt, decreto irritāti deſuper adjecto.

Expectativas quoque & omnes gratias præventivas aliis quam perſonis Hoſpitalis ſuper illius beneficiis conceſſas, etiam per Sedem Apoſtolicam revocavit, & illis non obſtantibus M. Magiſtri & Conventum de illis diſponere poſſe declaravit.

§. 49. Et per reliquas ſuas in forma Brevis literas, omnes & ſingulas ſpeciales & generales, etiam mentales reſervationes, expectativas, mandata de providendo, conceſſiones, coadjutorias, uniones, etiam perpetuas, necnon alias præventivas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper prioratibus, & Caſtellania empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, rectoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis dicti Hoſpitalis quovis modo nuncuparentur, etiam in Caſtellæ & Legionis, ac Valentiæ regnis, ac principatu Catalauniæ, quomodocumque & qualitercumque, etiam cum quibuſvis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, ac inhibitionibus quibuſvis, etiam non dicti Hoſpitalis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus & functuris, etiam ex quibuſvis juſtiſſimis & urgentiſſimis cauſis, quā per Clementem prædeceſſorem, & Sedem præfatos, tam in genere, quàm in ſpecie conceſſas & conceſſa, & quaſvis etiam præventivas & reſtitutorias, ac præſervativas clauſulas in ſe continentes, & continentia, eorumque omnium vim & effectū revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, nulliuſq; roboris vel momenti fore & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe neque debere, nec per eas cuiquā in prioratibus, caſtellania empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi, vel ad illa jus acquiri potuiſſe vel poſſe, neque coloratum titulum poſſidendi, ſed illis nō obſtantibus Magiſtrum & Conventum præfatos, conjunctim vel diviſim juxta conſuetudines & ſtabilimenta hujuſmodi Hoſpitalis de Caſtellania empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, domibus, locis & membris, ac illis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi liberè diſponere potuiſſe & poſſe, & ſic judicati debere, ac quicquid ſecus ſuper his attentari contingeret, irritum & inane decreverat.

Paulus III. conceſſiones Pont. prædeceſſ. præſertim quoad perceptionem antiquarum decimarum confirmavit.

§. 50. Similis memoriæ Paulo Papæ III. ſimiliter prædeceſſori noſtro pro parte tunc Magiſtri, ac priorum, bajulivorum, præceptorum, militum & fratrum dicti Hoſpitalis expoſito, quod antea eiſdem Magiſtro, prioribus, præceptoribus & fratribus à dicta Sede conceſſum fuerat, ut in Parochiis & locis in quibus veteres decimas percipiebant, novalium decimas pro ea parte qua veteres percipiebant, ſimiliter perciperent (licet de cōceſſione hujuſmodi, cum eorum munimenta in prædicta expugnatione periiſſent, ut præfertur, docere non poſſent) præfatus Paulus prædeceſſor, Magiſtri, priorum, bajulivorum, præceptorum, militum & fratrum prædictorum in ea parte ſupplicationibus inclinatus, conceſſionem, facultatem, caſſationē, revocationem, annullationem, irritationem, reductionem, reſtitutionem, repoſitionem, reintegrationem, commiſſionem, mandatum, liberationem, exemptionē, derogationem, ſtatutum, & alia per Clementem VII. conceſſa & geſta, necnon ſuppreſſionem, extinctionem, applicationem, approbationem, conceſſionem, aſſignationem, abſolutionem & tranſlationem per Innocentium VIII. ac facultatem, ſeu indultum percipiendi decimas novalium pro ea parte, qua veteres decimas percipiebant, necnon omnia & ſingula, tam per præfatos Alexandrum, Gregorium, Bonifacium, Clementem V. Innocentium IV. Calliſtum, Leonem, & Clementem VII. quàm etiā ſimilis memoriæ Joannem XXII. Martinum V. Alexandrum V. Pium II. Paulum etiam II. Alexandrum VI. & quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos, ac Sedem præfatam eiſdem Hoſpitali, & illius prioratibus, bajuliviis, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, eccleſiis, capellis, & aliis locis, ac membris, necnon pro tempore exiſtentibus Magiſtro, prioribus, bajulivis, præceptoribus, militibus, fratribus & perſonis, ac eorum vaſſallis, & ſervitoribus eatenus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis quomodolibet cōceſſa, approbata & innovata, ac cum inhibitionibus, & decretis, necnon

necnon omnibus & ſingulis aliis in eis contentis clauſulis ſingulas prædeceſſorũ prædictorum deſuper, tã ſub plumbo, quàm in forma Brevis literas confectas ex certa ſcientia, per ſuas ſub plumbo confectas literas approbavit, confirmavit, & innovavit, ac valida & efficacia exiſtere, & perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, ſuoſque effectus ſortiri.

Exemptionũ à ſolutione decimarum ſervanti inſtio. De hac vide latiorem cõſtit. 77. Pii V. Niſi cautio. nibi notabo.

§. 51. Ac etiam quoad poſſeſſiones, terras & bona quæ per quãtumcumque longum tempus (quod nonaginta novem annos, ſeu trium vitam intelligi, ſeu cenſeri debere decrevit, & declaravit) non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphyteuſim eatenus conceſſa fuerant, & in futurum concederentur inviolabiliter, ita quod ipſi priores, præceptores & fratres, necnõ coloni, arrendatarii & firmarii, pro poſſeſſionibus, terris & bonis etiam a nonaginta novem annos, ſeu trium vitam, non tamen in perpetuũ feudum, ſeu emphyteuſim, ut præfertur, pro tempore conceſſis, necnon ſuis & aliis in illis pro tempore natis, aut naſcituris animalibus, à ſolutione quorumcumque datiorũ, ſeu decimarum, vel aliorum onerum, juxta tenorem literarum Clem. VII. prædeceſſoris hujuſmodi immunes & exẽpti perpetuò exiſterent per quoſcumque quavis dignitate, & præeminentia præfulgerent, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eis cõtentis perpetuò obſervari. Necnon Magiſtro, prioribus, bajulivis, præceptoribus, militibus, fratribus, perſonis, vaſſallis, ſubditis & ſervitoribus præfatis ſuffragari debere decrevit, omnes & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerant in eiſdem, ſupplevit, ac præmiſſa omnia & ſingula, prout per ſingulos prædeceſſores & Sedem præfatam decreta, conceſſa, prohibita, ſtatuta, ordinata, innovata & geſta fuerant, in omnibus & per omnia perpetuò conceſſit, decrevit, prohibuit, ſtatuit, ordinavit & fecit.

Parochialibus, & aliis Eccleſiis Ordinis, capellanos eiuſdem deputari conceſſit, quibuſcũque non obſtan. Hoc latius comprobavit Gregor. XIII. conſtit. 60. Quo magis.

§. 52. Illaque etiam ad hoc ut Magiſter & ſinguli priores, bajulivi, præceptores, milites & fratres Hoſpitalis hujuſmodi pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum vicarias, ſeu capellanias perpetuas, aut capellas, vel altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, ratione prioratuum, bajuliviarum, præceptoriarum, etiã camerarum magiſtralium nuncupatarum, hoſpitalium, domorũ, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de jure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet ſpectantia & pertinentia, & ab ipſis bajuliviis, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, quæ dudum fratribus, ſaltem capellanis ejuſdem Hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, prioribus, bajulivis, ac præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, à longo tamen & forſan longiſſimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forſan non exiſtebat, per ipſos Magiſtrum, priores, bajulivos, præceptores, milites, & fratres, per abuſum aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum perſonarum ejuſdem Hoſpitalis ad id idonearum, clericis ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos Presbyteros, vel clericos ſæculares obtineri ſolita, etiam fratribus Hoſpitalis hujuſmodi, præſertim capellanis nuncupatis, qui ut aſſerebatur à Presbyteris, ſeu clericis, niſi quoad geſtationem crucis, vel habitus dicti Hoſpitalis ad pectus non differebant, imò privilegiis clericorum ſæcularium juxta forſan eorum privilegia, & conſuetudines gaudere ſolebant, ſi ad id aliàs idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere & diſponere, ipſique fratres quibus beneficia hujuſmodi conferri contingeret, illa ſi ſibi alias canonicè conferrentur, aut ipſi eligerentur, præſentarentur, vel aliàs aſſumerentur ad illa, & inſtituerentur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad viverent retinere reſpectivè, liberè, & licitè valerent, extendit & ampliavit, eiſque conceſſit & pariter indulſit, ac cum eis ſuper hoc legitimè diſpenſavit. Necnon Magiſtrum, priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores prædictos illis omnibus, juxta illorum continentiam, & tenorem perpetuò uti, potiri, frui & gaudere, liberè & licitè poſſe decrevit, prout in ſingulis literis prædeceſſorum hujuſmodi plenius continetur.

Pius autem IV. Pontifex iſtos ex cauſis hic expreſſis privilegia,

§. 53. Nos igitur cupientes, ut Religio Hoſpitalis hujuſmodi, cujus fratres nullis parcendo periculis, cõtra piratas, turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes, dimicare, ac pro ſalute Chriſtiana honeſtã mortem oppetere nõ ceſſant, & quaverſum claſſis Chriſtianorum in infideles dirigitur, vocati ſe illis adjungunt, primoſque congreſſus fortiter ſuſtinent, ſicuti noviſſimè in expugnatione terræ Africæ priſcam virtutem oſtendentes, omnium primi illius muros conſcenderunt, ſalubriter dirigatur & amplietur, dilectos filios Joannem de Valeta modernum Magiſtrum, ac priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres & perſonas Hoſpitalis hujuſmodi, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad Joannis de Valeta Magiſtri, aut bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuta, ordinationes, declarationes, revocationes, caſſationes, irritationes, voluntates, monitiones, requiſitiones, promulgationes, ſuppreſſiones, extinctiones, uniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, annullationes, advocationes, remiſſiones, inhibitiones, injunctionem, moderationem, repetitionem, renovationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, commiſſionem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubjectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem Martini, Sixti, Innocentii, Julii, Leonis, Clemẽtis, & Pauli prædeceſſorum hujuſmodi, necnon omnia & ſingula privilegia, juriſdictiones, facultates, immunitates, conceſſiones, indulgentias, libertates, prærogativas, exemptiones, gratias, favores, & indulta Hoſpitali, bajuliviis, prioratibus, caſtellaniæ, præceptoriis, domibus, conventibus, ſeu Monaſteriis, Eccleſiis, capellis, locis & membris, necnon pro tẽpore exiſtentibus Magiſtro, bajulivis, prioribus, caſtellano, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorum vaſſallis, ſubditis & ſervitoribus, per prædictos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, necnon cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis ſingulas eorundem prædeceſſorum, tam ſub plumbo, quàm in forma Brevis literas, prout per anteceſſores noſtros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. conceſſa, confirmata, & approbata fuerunt, & cõſtitutionem eorum nuncupatam in noviſſimè celebrata curia Regum Aragonum, ut accepimus, editam, qua inter alia caveri dicitur expreſsè, quod pro evitandis litibus & diſcordiis, quæ ſæpius in præceptoriis dicti Hoſpitalis ſuſcitari ſolent, in præceptoriis, & beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi ad manus judioum ad id competentium apprehenſis, in tenuta & poſſeſſoriis, ac aliis articulis & proceſſibus, qui coram judicibus ſæcularibus tractari poſſunt, illi obtinere debeant, qui per Magiſtrum & Conventum Hoſpitalis hujuſmodi proviſi, eorum bullas, & executoriales regias habuerint & reportaverint, juxta literarum ipſius Joannis prædeceſſoris continentiam & tenorem.

& præ. per Martinum V. & alios prædeceſſores Hoſpitalì, & Militia S. Ioannis Hieroſolymitanæ, eiuſque perſonis, & rebus conceſſas, iuxta Leo. X. Clem. VIII. & Pauli III. conceſſiones, & iuxta conſtitutionem nuper in Curia Regum Aragonum editam confirmat.

Statuta, & Ordinationes capituli generalis anni 1558. approbat.

§. 54. Et inſuper omnia & ſingula ſtabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali noviſſimè celebrato edita, præſertim de feſtis Apoſtolorum duplici officio celebrandis, & reſponſione, ac novis impoſitionibus juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum eorundem factis, ſuper prioratibus, ac aliis beneficiis & locis dicti Hoſpitalis, ad ſublevandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites ejuſdem Hoſpitalis neutiquam cooptandis, niſi ex Comitum, aut ſuperiorum genere, nec etiam illis niſi à patre, avo, & proavo paterno per ſeriem illuſtribus prognatis. Necnon diviſiones animalium quæ in præceptoriis decedentium præceptorũ reperiuntur, pro una præceptoriis ipſis, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum ærario publico in certos caſus applicãdis. Ac pœna in non ſolventes reſponſiones, & impoſitiones ærario. Necnon commutatione ſolutionis juriũ ratione mortuariorum, & vacantium. Et dilatione diviſionis bonorum, & ſpoliorum, mortuo Magiſtro præfato. Et annumeratione certatum Præceptoriarum, quæ Magiſtratui ſunt perpetuò unitæ.

unitæ. Ac forma licentiarum exercendi Militiam sæcularem per fratres cum pœnis in contrafacientes. Et provisione adversus malos administratores bonorum. Necnon acceptatione administrationis communis ærarii per Magistrum præfatum factam ad requisitionem sexdecim Capitularium,& reliqua,quorum omnium tenores,ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis haberi volumus, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, confirmamus & innovamus.

Et ad Hospitale Ordinis nunc in insula Meliten. consistis extendit.

§.55. Ac ad Hospitale prædictum ad præsens in Meliten. & non in Rhodi insula consistens, illiusque Magistrum, bajulivos, priores, præceptores, fratres, & personas, ac alia infrascripta extendimus & ampliamus, eaque omnia valida & efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, suosque effectus sortiri, ac ab omnibus quavis dignitate & præeminentia fulgeant, etiam sub sententiis, censuris & pœnis in eis contentis perpetuò inviolabiliter observari decernimus.

Causarum omnium cognitionem Magn. Mag. & Conventui concedit.

§.56. Necnon causas sub literis Martini & Clementis prædecessorum hujusmodi comprehensas, ac omnes & singulas lites & querelas, sive in dicta Curia, tam in Auditorio nostro, quàm per commissiones, sive extra eam super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis & pecuniis thesauri, & fratrum quorumcumque, seu super eorundem delictis, etiamsi ex adverso aliqui clerici sæculares vel regulares,aut laïci existerent,& activè,seu passivè juxta alias formas stabilimentorum & privilegiorum prædictorum in dictis causis quomodolibet, & in quacumque instantia intervenissent, hactenus motas, in quibus tamen non conclusum sit, & in futurum quovis prætextu movendas in quibusvis instantiis pendentes, quarum status, & merita etiam præsentibus haberi volumus pro expressis, ad nos advocamus,ac illas eisdem Magistro & Conventui per eos juxta formam dictorum stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum prædictorum in statu debito reassumendas, & decidendas committimus, eosque quorum intererit citandi,& quoties opus fuerit inhibendi,etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis, tam in curia prædicta, quam extra eam, facultatem concedimus. Necnon illorum sententias,& rem judicatam per Priorem Ecclesiæ dicti Conventus, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis contra condemnatos etiam in curia prædicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandamus, ita quod alibi quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistri & Conventus commissione, juxta stabilimenta, & usus hujusmodi cognosci & terminari nequeant.

Appellari à Iudicibus Hospitalis ad M. Mag. & Conventum, & ab illis ad Cap. generale permittit,& non aliter

§.57. Nec à sententiis per Judices dicti Hospitalis pro tempore latis, ad alium quàm Magistrum & Conventum prædictos, seu judices ab eis deputatos in quavis instantia, neque à sententiis per ipsum Magistrum & Conventum latis, aliò quàm ad ipsum generale Capitulum, sive per ipsius Hospitalis fratres, sive per ipsos subditos & vassallos quoquo modo appellari possit, immò usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Sententias, & mandata M Magistri nullo pratextu impediri posse decernit.

§.58. Et similiter, quod omnes sententiæ per eosdem Magistrum & Conventum latæ,omnes item commissiones, citationes, collationes,bullæ,& omnia denique eorundem rescripta ad omnes suæ jurisdictioni subditos, ac reliquos etiam quorum interest causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractari directa exequi, & à nullis locorum, & terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi consensus, seu alio quovis quæsito colore in eorundem executione impediri possint, servato tamen in eis exequendis Dat. Ordine, ita quod eorum ultima primis anteferri nequeant.

Facultatemque contra omnes clericos sæculares, & regulos, seu laïcos, Ordinis debitores procedendi concedit.

§.59. Ac quod contra Clericos sæculares, seu laïcos, prioratus, bajulivias, præceptorias, domos, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi occupantes, seu illi, aut ejus communi thesauro, seu fratribus occasione responsionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, passagiorum, arreragiorum, seu alias quomodolibet debentes, sive agant, sive conveniantur, etiam in quavis instan. ad causam veniant, Magister & Conventus præfati, modo, & forma quibus contra ipsius Hospitalis fratres procedi consuevit, liberè procedere, & eos prioratibus, bajuliviis, præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujusmodi juxta aliàs formam privilegiorum prædictorum privare valeant, concedimus & indulgemus.

Conservatores Ordinis,tam fratres, quam eorum servitores tueri habere jubet.

§.60. Necnon personas in dignitate ecclesiastica ubilibet constitutas, & quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & officiales, necnon Canonicos Metropolitan. & Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum Prælatos, & rectores per eosdem bajulivos,priores,præceptores & fratres, ac eorũ singulos pro tempore eligendos in Cõservatores,qui quandiu exercuerint dictum officium,à nemine quo minus illud exerceant sub aliquo prætextu impediri, vel molestari possint, deputamus. Ita quod ipsi sic electi,sub pœna excõmunicationis latæ sententiæ per eosdem priores, bajulivos, præceptores & fratres, ac eorum singulos adversus inferentes eis,aut eorum servitoribus,& familiaribus injurias, seu gravamina vel damna, in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præservare,ac omnem eorũ jurisdictionem exercere. Necnon sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare: ac omnibus facultatibus Conservatoribus dicti Hospitalis, & illius personarum, per quascumque literas Apostolicas quomodolibet concessis, uti, ac privilegia prioribus, bajulivis, præceptoribus, & fratribus præfatis pro tempore concessa eis observare facere debeant, & teneantur.

Iura omnia exigi mandat. Hoc latius dispositum vide in const. 43. Sixti V. Æquum.

§.61. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum,passagiorum,& aliorum quorumcumque,ita ut quævis personæ cujuscumque Ecclesiasticæ dignitatis existentes beneficia Hospitalis hujusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omninò teneantur, & adstricti sint, ac id etiam sub sententiis, censuris & pœnis ecclesiasticis, ac alias juxta eorundem privilegia privationis & apprehensionis etiam beneficiorum ad manus suas remediis cogi possint, solvi mandamus.

Ordinari à quocumque Antistite, & extra tempora concedit. Hoc moderatur Concil. Trid. sess.7. cap.11.

§.62. Necnon exemptionem, & liberationem prædictas, ita quod Magistri bajulivorum, priorum, præceptorum, & dicti Hospitalis fratres, capellani, à quocumque Catholico Antistite, sub Romanæ Sedis obedientia constituto sacros ordines, etiam extra tempora à jure statuta, tribus diebus festivis suscipere, & in quibusvis tam sæcularium, quam regularium Ecclesiis absque alicujus licentia, etiam in altari portatili celebrare possent.

Exemptionem à decimis, subsidiis, & cat. elargitur.

§.63. Nec omninò aliquis ex prædicti Hospitalis fratribus, donatis, servitoribus, vassallis & colonis in prioratibus, bajulivatibus, commendis, domibus, membris, aut aliis quibusvis beneficiis, prædiis,sive grangiis quomodocumque à dicto Hospitali dependentibus, in quibuscumque locis, sub quorumcumque Patriarcharum, Episcoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Ecclesiarum limitibus, & jurisdictione constitutis, decimas, aut canonicam portionem, seu charitativum subsidium, aut quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, vel contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quàm ex recenter cultis novalibus, alicui quovis modo solvere teneantur: à quibus omnibus exactionibus,atque etiam tam novo subsidio dilecto filio nostro Philippo Hispaniarum Regi in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros concesso, quam canonica portione, seu quarta nuncupata in Franciæ Regnis nuper imposita, necnon à quibuscumque aliis facultatibus Regibus hujusmodi, & aliis Principibus concessis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hospitalis loca, ut præfertur, necnon Ecclesiarum quomodocumque à dicto Hospitali dependentium fabricas libera & liberas, exempta & exemptas, sicut per prædecessores nostros Romanos Pontifices fuisse, ita modo esse declaramus & volumus.

Hanc firmavit Pius V.us in ejus const. 77. Etsi illius.

Privilegium extrahendi bladа, & pecun. &c. absque datiis tribuit. Vide moderationẽ Pauli V. in const. 10. Inter.

§.64. Addentes quod præfati Magister & Conventus, priores, bajulivi, præceptores aut quicumque alii ex dicti Hospitalis fratribus per quoscumque locorum, aut terrarum dominos, tam spirituales, quàm temporales, etiamsi regali dignitate præfulgeant,etiam in terris S.R.E. (sicut alias per suas olim Paul.III. prædecessor noster cõcesserat) ab extractione frumenti, hordei,vini, olei,leguminum,& quorumvis fructuum,atque etiam pecuniarum ex prioratibus, bajulivatibus, commendis, membris, domibus, grangiis, aliisve prædicti Hospitalis locis provenientium nullo unquam modo impediri possint, quo minus præfata omnia pro sua possessorum voluntate in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio,seu tracta,quæ dicitur,libera & exempta valeant asportare; & bona etiam patrimonia-

lia, Magiſtri bajulivorum, priorum, præceptorum, & fratrum, ac aliarum perſonarum hujuſmodi, tam acquiſita, quàm in poſterum acquirenda, aut illis quovis modo etiam ex conceſſione Apoſtolica, vel Magiſtrali, pertinentia, ex die emiſſæ per eoſdem Magiſtrum, bajulivos, priores, præceptores, fratres, & perſonas profeſſionis, ut præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta exiſtant.

Priores, & præceptores infra limites ſua iuriſdictionis veros ordinarios declarat.

§.65. Et ipſi Magiſter, ac Conventus, necnon prior Eccleſiæ, aliique priores, & præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarii juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum exiſtant, & eſſe cenſeantur. Ac beneficia eccleſiaſtica ad præſentationem, ſeu collationem bajulivorum, priorum, præceptorum, & Hoſpitalis hujuſmodi ſuffragari debere decernimus. Ita quod presbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam, ſeu aliàs quomodolibet obtinentes, commendæ hujuſmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeãt, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio, ſeu collatio ſpectat, & in favorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarum quæ habitum per fratres capellanos ejuſdem Hoſpitalis deferri ſolitum ſuſcipiant, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant: nec illa deinceps ipſi, niſi infra ſex menſes à die intimationis habitum ipſius religionis ſuſceperint, & regularem profeſſionẽ infra alios ſex menſes emiſerint, poſſidere poſſint, & ſi ſecus fiat, aut ceſſionem, ſeu reſignationem hujuſmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus noſtris in futurum fieri contingat, hujuſmodi ceſſiones, reſignationes, & proviſiones nullius ſint roboris, vel momenti, niſi in illis expreſsè dicatur, & de conſenſu Magni Mag. & de illis juxta formã privileg. d. relig. provideatur.

Ad hoc vide d. conſtit. 77. Pii V.

Indulgentias Ordini conceſſas approbat.

Quoad porrigentes manus adiutrices, vide revocationem Pii V. in conſt. 30.

§.66. Ac quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones hactenus eis per prædeceſſores noſtros cõceſſas, & præſertim Sixti IV. de plenaria indulgentia, ſemel in vita, & in mortis articulo, pro eis, eorumque ſervitoribus, & miniſtris pugnantibus, ac Honorii III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adjutrices, ac Clementis VII. & ſuorum prædeceſſorũ de quadraginta annis, & totidẽ quarantenis, ac ſeptima parte injunctæ pœnitentiæ pro viſitantibus eorum Eccleſias, & oratoria ubicũque exiſtentia, & manus porrigentibus adjutrices in ſingulis ſecundis, quartis, & ſextis feriis Quadrag. & capitis jejuniorum, ac feſti Sancti vocabuli dictarũ Eccleſiarum. Necnõ Clementis V. quoad facultatem ſuper votis (Terræ ſanctæ, & caſtitatis dumtaxat exceptis) ac ſuper uſuris, rapinis, & malè ablatis, vel acquiſitis, quorum domini certi non reperiuntur, & indiſtinctè relictis in ultimis voluntatibus pro ſuſtentatione pauperum, ac ſuper Divinis Officiis, & Horis Canonicis omiſſis componendi & abſolvendi. Ac Urbani etiam prædeceſſoris quoad confratrias dicti Ord. pro colligendis eleemoſynis ſemel in anno admittendas, & aliis cõfratribus non poſtponendas confirmamus, & approbamus.

Beneficia Ordinis non inſtit. perpetui beneficii, ſed ad nutum concedi iubet.

§.67. Et inſuper cum prioratus, bajuliviæ, præceptoriæ, domus, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi, eorumque bona omnia præfato Hoſpitali inſerviant, & quodammodo unita ſint, & pro tempore exiſtentes Magiſter & Conventus Hoſpitalis hujuſmodi plenam in ea juriſdictionem habeant, prioratus, bajulivias, præceptorias, domos, Conventus, monaſteria, & alia beneficia hujuſmodi de cætero ex perſonis illa obtinentibus vacare non poſſe, ſed cedẽtibus, vel decedentibus illorum pro tempore poſſeſſoribus, ea uni, ſeu pluribus, non in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſed tanquam manualia ad nutum, ſeu amovibiliter juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum concedi, & aſſignari debere.

Rem iudicatam M. Magiſtro & Cõventui non citatis non præiudicare decernit.

§.68. Et per quamcumque rem judicatam Mag. & Conventui præfatis, niſi ipſi ſpecialiter ad cauſam vocati fuerint, ſuper juriſdictione prædicta, & ſua civili eorum poſſeſſione præjudicari, aut præjudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper, re judicata hujuſmodi non obſtan. ſuper poſſeſſorio hujuſmodi agere, & de ſpolio dare poſſe.

Perſonas religionis in cauſis ipſius teſtes, aliis deficientibus, recipi mandat.

§.69. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Bajulivos, Præceptores, Milites, Fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores in ipſius Hoſpitalis, & Religioſorum cauſis in omni judicio, & contra quoſcumque, ubi aliæ probationes non exiſtant, etiam juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum in teſtes adhiberi.

§.70. Necnon Magiſtrum, & Conventum, quoſcumque & ſingulos Priores, Bajulivos, Caſtellanum Empoſtæ, ſuorum Prioratuum, Bajuliviarum, & Caſtellaniæ Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentes, etiamſi quavis, etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam Eccleſiaſticorum Curia, per ſe, aut ſuos officiales, & miniſtros capere, & incarcerare, ac captos à ſe, vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale prædictum per Magiſtrum, & Conventum prædictos juxta eorum conſtitutiones, & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere liberè, & licitè poſſe. Ac tam Eccleſiaſticos, quàm ſæculares officiales, & locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro & Conventui, Prioribus, Bajulivis, & Caſtellano in præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, favorem, & juvamen præſtandum ſub excommunicationis, & aliis ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis teneri, & obligatos fore.

M. Magiſtrũ, Priores, &c. quoſcumque Fratres delinquentes ubique capere poſſe concedit. Ad hoc vide etiam bullã 37. Clement. VIII. Æquã.

Huius bulla & privilegiorum tranſumptis credi iubet.

§.71. Necnon præſentium, & quorumcumque privilegiorum Apoſtolicorum eis hactenus conceſſorum, & in poſterum concedendorum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ Eccleſiaſticæ munitis plenam, & eam quæ præſentibus adhiberetur, fidem in judicio & extra adhiberi debere decernimus.

Eius, & mãdatorum M. Mag. & Conventus publicationem omnes arctare decernit.

§.72. Ac volumus, quod tam præſentium, quàm aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumpti, ac mandatorum Magiſtri, & Conventus prædictorum publicatio & affixio, in ſingulis Prioratibus, Bajulivatibus, præceptoriis, membris, & beneficiis dicti Ordinis factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta in primis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

Habitum extra Conventum ſuſcipiẽtes, aut beneficia, &c. poſſidentes, infra annum non comparentes in Cõventu, privari poſſe concedit.

§.73. Et nihilominus ſtatuimus, ac dictis Magiſtro & Conventui perpetuò concedimus, quod ſi quiſquam Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum à Romano Pontifice, vel de ejus licentia receptũ geſtans, intra annum poſtquam illã ſuſceperit, aut ſibi de Prioratu, & Bajulivia, Præceptoria, officio, vel beneficio Hoſpitali hujuſmodi proviſum, vel alias in ejus favorem diſpoſitum fuerit: ac quicumque alius dicti Ordinis beneficium, vel penſionem obtinens, aut fructus percipiens, quãdocumque pro ſervitiis Religionis, aut alias evocatus, ſeu in ſolutione jurium communis ærarii moroſus fuerit, coram dictis Magiſtro, & Conventu perſonaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaque jura debita eiſdem Magiſtro, & Conventui non præſtiterit, eo elapſo, habitu, dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio juxta alias formas ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipſo careat, privatuſque cenſeatur, ſeu ſi videbitur, privari poſſit. Nec ulla hujus ſtatuti derogatio, aut exemptio realis vel perſonalis, ſeu alia gratia præſervativa, etiã motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, quomodolibet pro tẽpore facta, ſeu conceſſa contra præmiſſa valeãt, nec Magiſter, & Conventus præfati illis parere teneãtur, ſed illis non obſtantibus, de Prioratu, Bajulivia, Præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio, ſic, aut per privationem hujuſmodi vacãte, juxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa liberè diſponere, aut illa alias per eũ, vel eos ad quem, ſeu quos Antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari poſſint.

Prædictis certo tantum modo derogari poſſe declarat.

§.74. Decernentes præſentibus, & in eis contentis omnibus, nõniſi eiſdem modo, & forma, quibus in literis Leonis, Clementis, & Pauli prædeceſſorum prædictorum conceſſum eſt, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri.

Clauſulam ſublata, &c. apponit.

§.75. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quàm extra eam pro tempore deputatos (ſublata eis, & eorum cuilibet quavis alia circa præmiſſa judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.76. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Toletano, & Epiſcopo Pariſienſi, ac pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Regenti, ſeu generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta motu

ſimili

ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri, Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacificè gaudere. Non permittêtes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari. Contradictores & rebelles quoſlibet per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorũ arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac quoſcumque quorũ intererit, etiã per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummariè de non tuto acceſſu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam ſimili edicto, ac ſub tiſdem pœnis & cenſuris inhibendo, ipſaſque cenſuras & pœnas eccleſiaſticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.77. Non obſtantibus præmiſſis, ac dicti Bonifacii prædeceſſoris, qua cavetur ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices à Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibuſvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Hoſpitalis etiã juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis præfatis, & quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis, & perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, vel cõditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus eorum ſimul vel diviſim ab eadẽ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari nõ poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. die 1. Julii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dñicæ 1560. Kalendis Julii, Pontificatus noſtri Anno primo.

X. De reſidentia Epiſcopali, reſidentiumque privilegiis, & non reſidentium pœnis.

Hoc idem poſtea decrevit etiam Concil. Trid. in ſeſſ. 6. cap. 1. & ſeſſ. 23. cap. 1. & ſeſſ. 24. c. 12. Et ampliorem diſpoſitionem fecit contra omnes. Curatos hic idem Pont. infra in conſt. 91. In ſuprema, *quibus alias quoque pœnas impoſuit; ibi videas.*

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1560. Cauſa iſtius Conſtitutionis.

DE ſalute gregis Dominici nobis ex Alto commiſſi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipſe continua ſuorum cum eo reſidentia Paſtorum præſervetur à noxiis, & in devium prolabens, ad rectitudinis tramitem reducatur, ut Paſtores ipſi reſidentiam ipſam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipſius gregis curam libentius, ac ferventius invigilare, & illum ab errorum præcipitiis præſervare, ac in fide orthodoxa, & devotione noſtra continere valeant, opem, & operam efficaces impendimus, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Epiſcopi ab Eccleſiis recedẽtes eorum Eccleſias.

§.1. Hinc eſt, quod nos Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, univerſos, & ſingulos venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſc. Primates, & Patriarchas ab Eccleſiis, & Diœceſibus ſuis abſentes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ pœna, eo ipſo, abſque alia declaratione incurrenda, diſtrictè præcipiendo monemus, ut omnibus poſtpoſitis, quantocitius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra unum, extra eam verò in Italia intra duos, extra verò Italiam exiſtentes intra quatuor menſes à die publicationis præſentium in locis infraſcriptis faciendam computandos, ſe ſtiteneri cõmittere, & legitimis itinerib. ad Eccleſias, ſeu Diœceſes ſuas proficiſci, & ſeſe perſonaliter conferre, ac ibidẽ ut tenentur reſidere, & Paſtorale officiũ exercere debeãt.

Inobedientes eorumque reſidentiæ pœnas hic expreſſas incurrunt. Quas pœnas impoſuit Cõc. Trid. ſeſſ. 6. c. 1. de Reform.

§.2. Si quis autem à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocumque titulo, nomine, ſeu jure commiſſa, quacumque illi dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeant, legitimo impedimento, ſeu juſtis & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus cõtinuis extra ſuam Diœceſim morando abfuerit, quartæ partis fructuum unius anni, Fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Supetiorem eccleſiaſticum applicandorum pœnã ipſo jure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam, eo ipſo amittat, creſcente verò contumacia, ſeverioti ſacrorum Canonum cenſuræ ſubjiciatur, Metropolitan. Suffraganeos, Epiſcopos abſentes, Metropolitan. verò abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ ipſo jure incurrenda, infra tres menſes, per literas, vel nũcium Rom. Pontifici denuntiare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cujuſcumque major, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus providere poterit, ſicut in Domino noverit ſalubriter expedire.

Obedientes, & reſidentes potiuntur privilegiis infraſcriptis, ut videlicet citari non poſſint ad comparendũ in Rom. Cur. niſi de commiſſione

§.3. Eoſdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos mandatis noſtris parentes, & apud ſuas eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus perſonaliter reſidentes ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, ut liberius, & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, ut quando reſederint, etiam prætextu quorumcumque delictorum, & exceſſuum atrociorum, etiam hæreſis, & læſæ Majeſtatis criminum per eos quomodolibet commiſſorum, ad comparendum perſonaliter in Romana Curia per quoſcumque Iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S.R.E. Card. niſi vigore ſpecialis commiſſionis manu noſtra, vel Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatæ, trahi, aut citari non poſſint nec debeant, atque aliter factas citationes, & cenſuras in eis appoſitas, ac inde ſecuta quæcumque, nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minimè afficere, aut arctare ſtatuimus, & ordinamus.

Exemptique ſint à ſolutione decimarum, &c.

§.4. Necnon eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pont. pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſciẽtia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarũ Eccleſiarum nunc, & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiũ ex ſimili ſcientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id à dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S.R.E. Camerario, necnon Cam. Apoſt. Theſaurario, Præſidentibus, & Clericis, ac decimarum, ſubſidiorum, & aliorum onerum hujuſmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, ſeu Exactoribus, & Commiſſariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum, etiam præſentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentiũ, eis quomodolibet conceſſorum, & concedendorum, cogi, ſeu compelli, & ob non ſolutionem hujuſmodi aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere poſſe decernimus. Illiſque & quibuſvis aliis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, necnon excommunicationis, aut ſuſpenſionis, ac privationis ſuorum officiorum, & beneficiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipſo incurrendis pœnis, ne eoſdem Epiſcopos, Archiepiſc. Primates, & Patriarchas ſic in dictis Eccleſiis, vel earum Diœceſibus reſidentes, quandiu in illis reſederint, ut prefertur, ad ſolutionem decimarũ, ſubſidiorum & onerũ p-

forum cogere, ac propter illorum non solutionem excommunicationis aut alias sententias, censuras, & pœnas promulgare quoquo modo audeant, seu præsumant, districtius inhibemus.

Iurisdictionē eosque habent contra clericos facu. lares, & etiā regulares extra claustra degentes quomodolibet existen.

§. 5. Et insuper eisdem Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & Patriarchis sic ut præmittitur residentibus, ultra privilegia, & indulta eis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, & Generalia Concilia, & Cancellariæ Apostolicæ Regulas cōcessa, quæ in suo robore permanere volumus, tanquam à dicta Sede delegati in quibuscumque civilibus, criminalibus, vel mixtis causis contra quoscumque clericos sæculares particulares, ac etiam extra eorū Monasteria, seu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate nostra procedere, & causas ipsas cognoscere, finéque debito terminare, ac quicquid terminaverint exequi, & observari facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquētes, juxta eorum excessus, & delicta punire, corrigere, & omnem jurisdictionem in eos exercere, omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, quæ nosmet facere, exercere, & exequi possemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi liberè, & licitè valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem auctoritate & tenore prædictis cōcedimus, & indulgemus.

A decretis ante definitivam, & ubi agitur de correctione morum, appellationes non admittantur.

§. 6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus & decretis ante definitivam sententiam, vel vim definitivæ habentem, & ubi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad nos, & Sedem Apostolicam appellari posse, & nihilominus per appellationes quascumque contra præsentium tenorem quomodolibet interpositas minime causas devolvi, aut etiam per quasvis inhibitiones etiam cum quibusvis censuris, & pœnis, eis à quibusvis Iudicibus ordinariis, vel delegatis forsan faciendas, illarum ulteriorem cognitionem, & expeditionem, & ubi de morum correctione agetur, etiam legitimam executionem minimè impediri, aut censuris, & pœnis hujusmodi ligati, aut irretiri censere.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Metropolitan. aut alios Judices, & Commissarios etiam Palatii Apost. Auditores, & S.R.E. Card. sublata eis aliter judicandi, & interpretandi, aut definiendi potestate, judicari, definiri, aut interpretari debere, necnon irritum, & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum istius const. deputatio, & facultates.

§. 8. Mandantes venerabilibus fratribus nostris Feltren. & Pisaurien. ac Amerin. Episcopis per Apostolica scripta, Motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorundem Episcoporum, Archiepiscoporum, Primatum, & Patriarcharum, seu alicujus eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicātes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eadem auctoritate nostra illos, & eorum singulos omnibus, & singulis præmissis pacificè frui, & gaudere, non permittēs eos desuper per eosdem Camerarium, Thesaurarium, Præsidentes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commissarios præfatos, seu quoscumque alios quomodoliber indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras & pœnas Ecclesiasticas ac alia opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis reservatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Cameræ præfatæ statutis, decretis, & declarationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon privilegiis, indultis, exemptionibus etiam Mari magno, aut alias nuncupatis, Conservatorum deputationibus, & eorum ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ deferre minime teneantur, sed illis rejectis ac non obstantibus, in dictis causis, ut præfertur, procedere, & illas jure debito termina-re possint, ac literis Apostolicis eisdem Cameræ Camerario, Thesaurario, Præsiden. & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, & Commissariis, ac exemptis, necnon Regibus, & Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archipresbytero, & Capitulo Ecclesiæ nostræ Lateranen. necnō Hospitali nostro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficiēti derogatione de illis eorumque totis tenorib. specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, & quæ adversus præmissa nemini suffragari posse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transeptorum fides.

§. 10. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula, in quibus fides forsan facienda foret, loca deferri, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiæ Ecclesiasticæ vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & alibi ubi opus fuerit, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Forma, & effectus publicationis.

§. 11. Quodque publicatio præsentium cum dimissione copiæ in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ eosdem præfatos, & eorum singulos etiam à dicta Curia absentes, sic ut præfertur, monitos arctet, & afficiat, perinde, ac si præsentes literæ eis, ac eorum cuilibet personaliter intimatæ forent. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. die 4. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno incarnationis Dominicæ 1560. Pridie Nonas Septembris, Pontificatus nostri Anno primo.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1560. Indict. 3. die verò 13. mensis Sept. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno 1. retroscripta literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroscriptis, dimissis ibidem copiis affixis juxta illarum formam, & tenorem per nos Iacobum Carra, & Bernardinum Andreutium præfati S.D.N. Papæ Cursores.

Reductio ad terminos juris communis, bullæ Pauli IV. editæ super alienationibus, & locationibus bonorum Ecclesiasticorum, quoad causas pendētes, & futuras: Et licentia revidendi jam decisas. XI.

Hanc bullam Pauli IV. habes supr. fol.... Injunctum, *num. 3. ibi videas quæ dixi in rubrica.*

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

PRovida Romani Pontificis circumspectione, ea quæ certis suadentibus causis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducit, prout rerum qualitate digesta salubriter cōspicit expedire.

Paul. IV. edidit constit. de qua hic

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus PP. VI. prædecessor noster, ex certis tunc expressis, & nobis notis causis Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, &c.

Omittitur residuum narrativæ, quia ipsam bullam habes in loco cit. in rub.

Lites autem & quæstiones multa ortæ sunt, & quæ. plurimi de rigorosa executione d. const. Pauli IV. conquerebantur.

§. 2. Cum autem sicut accepimus, occasione dictarum literarum, & Motus proprii hujusmodi, diversæ lites, quæstiones, & controversiæ ortæ, ac diversa gravamina, læsiones, perturbationes, & incommoda diversis personis generata, & illata, ac literæ & Motus proprii hujusmodi rigorosæ executioni demandata fuerint, in earundem personarum animarum molestiam non modicam, plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potissimùm de rigore, vel potius injustitia literarum,

rum, & Motus proprii prædictorum, præsertim facta interpretatione prout à nonnullis dicitur esse facta, quod contra illos non possit opponi legitima præscriptio temporis, neque compensatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide perceptis, & consumptis excusatio, neque fori declinatio, minusque appellatio, aliave juris communis remedia, & quod alienationes factæ à Rom. Pont. solemnitatibus alias à jure requisitis, & etiam ad commodum, & favorem, & ex necessitate S.R.E. non valeant.

Ideo hic Pōt. illam const. reducit ad terminos iuris communis, quoad causas pendentes & futuras.

§.3. Nos arbitrantes indemnitati Ecclesiarum per anteriores Canones esse abunde provisum, ac quietem & tranquillitatem singulorum Christi fidelium nostris potissimū temporibus, sinceris exoptantes affectibus, ad tollen. omnem querelarum prædictarum occasionem, literarum, & Motus proprii prædictorum veriores, necnon processuum desuper formatorum, & sententiarū latarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur. Necnon quarūcumque litium desuper forsan motarū, & penden. status, ac merita, ac nomina & cognomina judicum, & collitigan. præsentib. pro expressis habentes, volentes consideratione etiam dilectorum filiorum Pop. Rom. ubi propter literas, & Motū proprium prædict. novitates nullæ factæ esse dicuntur, literas & Motum proprium hujusmodi quoad penden. & futuras causas, ac si nunquam emanassent, ad jus cōmune, & terminos, & viam juris communis, & ex certa nostra scientia, & de Apost. potest. plenitudine omninò reducimus, revocamusque, cassamus, & annullmus ac viribus vacuamus.

Quo verò ad decisas, absolvit condemnatos à censuris, & causas mandat revideri secundùm iuris communis dispositionem.

§.4. Quo verò ad eas causas in quibus vigore literarum, & Motus proprii prædictorum, ad sententiæ prolationem est processum, illos contra quos est sententiatum, si sint propterea censuris Ecclesiasticis irretiti, à censuris hujusmodi absolvimus, cōcedimusque & volumus quod etiamsi ab eisdem sententiis non appellaverint, aut interpositæ per eos appellationes desertæ remanserint, ac etiam ad earundem sententiarum executionem processum fuerit, possint nihilominus, firma remanente executione jam facta, pro eorum, & cujusque eorum libito voluntatis super sentētiarum executionumque hujusmodi, & quorūcumque inde secutorum injustitia & nullitate coram suis competen. ordinariis, sive specialiter delegatis Iudicibus agere, & experiri in causis, quæ ipsis secundum juris communis dispositionem, posthabitis Bulla, & Motu proprio prædictis, procedi, sententiari, & definiri debeat, ita ut si hujusmodi sententias cum inde secutis à dictis ordinariis, vel Iudicibus specialiter delegatis per vim nullitatis, vel injustitiæ revocari contigerit, etiam quod unica sententia sic in favorem priorum possessorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput devolutivum.

Decretum irritans.

§.5. Et ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungen. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata, &c. Irritum quoque, &c. Iudicari, & definiri.

Forma, & effectus publicationis.

Præsentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) solam signaturam sufficere, & postquam per Cursores in locis consuetis more solito publicatæ fuerint, statim omnes afficere, & earum transumptis unius ex dilecti filii nostri in Alma Vrbe Vicarii judicibus manu subscriptis, ejusdemque Vicarii sigillo obsignatis, non minus quàm ipsis originalibus credi, & fidem adhiberi decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis renuntiationibus, & de non contravenien. obligationibus desuper factis, etiam juramento, quod quoad hoc relaxamus, vallatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis decretis, etiam motu proprio, & scientia similibus quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, & singulis literis latiss. extenden. etiāsi de illis, &c. tenores, &c. hac vice dūtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque cōtrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Papa subsc. Dat. P. An. I. die 11. Sept. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Marcum, 3. Idus Septembr. Anno I. *Anno à Nativitate Domini* 1560. *Indict.* 3. *die verò* 24. *mensis Septembr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno* 1. *retroscripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, ac Basilicæ Principis Apostolorum & Cancell. Apost. valvis, seu portis, tanquam locis ad similia facien. consuetis juxta ipsarum literarum tenorem, per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Matthais Cursores.*

Ioannes Magnus Mag. Curs.

Forma contrahendi in statu Ecclesiastico Societates, Officii nuncupatas. XII.

Aliam ediderat dispositionem Paulus IV. ut supra in eius Const. 8. Inter cæteras, *fol.... prout aliam quoque ediderat Leo X. die* 12. *Ianuarii* 1514. *Sed Leonis bullam veluti in totum antiquatam volens prætermisi.*

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Paulus IV. tradidit formam ineundi societates Officiorum nuncupatas, ut in eius const. Inter cæteras supr. fol...

CUm sicut accepimus, felic. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, certis tūc expressis causis motus, quod nullus tam in Curia, quàm in tota ditione Ecclesiastica Officialis cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ existeret, tunc, & pro tempore aliquam societatem super aliquo, seu aliquibus ex officiis ad tunc suam, seu Sedis aut Cameræ Apostolicæ, seu Camerarii, Vicecamerarii, Pœnitentiarii Majoris, & causarum Palatii Apostolici Auditoris dispositionem quomodolibet pertinentibus, quæ vendi consueverunt per eum obtinen. pro tempore, cum aliqua alia persona, seu personis, Communi, Collegio, seu Vniversitate, nisi præcedente Signatura ab eo, seu Rom. Pont. pro tempore existen. obten. in qua pacta, & conventiones partium exprimi deberent, pro cujus expeditione, & certa advocatione medium pro centenario quolibet scutorum, seu ducatorum cogerentur solvere, inire præsumeret, & societates aliter quàm sic initæ non valerent, & earum prætextu agi non posse, & forsan alia tunc expressa sua constitutione Motu proprio, sub Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1555. Nonis Octobr. Pōtificatus sui Anno I. statuerit, & ordinaverit prout in ea latiùs continetur & habetur.

Hic Pont. ex causis hic relatis eam revocat.

Adverte quod non intelligitur revocata in vers. Nos cupientes, *ut patet etiam ex lectura huius bullæmet.*

§.1. Nos considerantes sicut fideli relatione percepimus, quod ex hujusmodi constitutione multæ, & diversæ, tam nostræ Almæ Vrbis, quàm ditionis ecclesiasticæ, & extra eam personæ, quæ aurum, pœunias in societatibus Officiorum hujusmodi contrectare solitæ erant, ea prohibitione uti re nova territæ earum societates, quæ in notabili numero, & ingenti pecuniarum summa existebant, statim dissidixerunt, & revocarunt, ad exactionemque pecuniarum sic in societatibus datarum agere, & officiales, eorumque fidejussores cogere cœperunt, & enixè institerunt, quo factum est ut Officiales ipsi, & eorum fidejussores, tum etiā ob mala tempora quæ intervenerunt, promptam non haberent, quam restituerent, pecuniam: nec ab aliis propter hujusmodi Constitutionis difficultatem pecunias in societatem reperirent, eorum officia, seu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias sub gravioribus etiam illicitis usuris capere, vel potius quod pluribus contigit, decoquere, & ab Vrbe aufugere, & sic creditores defraudare omnino cogerentur, ob quod gravia dāna, & incommoda tam urbi, quàm ipsis particularibus Officialibus, & personis illata fuerint, quæ etiam hodie sustinent. Cupientes quātum cum Deo possumus his malis obviare pro tempore futuro, ac Officiales ipsos, & alios interesse putantes ab hujusmodi gravibus, & dānatis usuris cōdebitis exactionibus liberare; Supplicationibus dilectorū filiorum nostrorum Populi Romani, & Conservatorum Almæ Vrbis nostræ super hoc nobis porrectis inclinati, eisque instantibus, & cum eis more pii patris benignè agere volentes: Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dictam constitutionem per dictum Paulum Quartum, ut præmittitur, factam, cum omnibus in ea appositis clausulis, cujus tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro expressis haberi volumus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac pro cassatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus evacuamus.

Novamque dispositionem inducit.

§.2. Volentes, & auctoritate nostra decernentes, quod de cætero ipsis officialibus, super tamen eorum Officiis societates quascumque, cum pactis tamen licitis, & honestis, prout

prout & quemadmodum ante constitutionem præfatam solitum erat, etiam nulla à nobis,seu Rom.Pont.pro tempore existen. desuper expedita Supplicatione, seu signatura, non tamen ultra valorem Officiorũ super quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requisitionem secum societates contrahentium teneantur in ipso contractu specialiter exprimere alias societates super eodem Officio contractas,si quæ sint,& si eas falso negaverint,vel expresserint in toto vel in parte,pœnam privationis officiorum ipsorum super quibus societates hujusmodi contractæ fuerint,sine tamen præjudicio creditorum,quatenus aliunde illis satisfieri nõ possit,ipso jure incurrant. Et nihilominus tam ipsi, quàm fidejussores desuper præstiti ad satisfactionem societatum, & debitorum desuper contractorum teneantur,& obligati existant,facere,& inire,ac pecunias recipere, & contractus desuper celebrare,qui alias tamen legitimè initi,validi & efficaces existant,& executioni demandari debeant, libere, & licite possint & valeant, licentiam & facultatem concedimus per præsentes.

Contrariis derogat.

§. 3. Dicta Constitutione,cæterisque in contrarium quomodolibet facientibus non obstantibus quibuscũque,præmissorum omnium & aliorum hic forsan necessariò exprimendorum tenores pro plene, & sufficienter expressis habentes.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. I.

XIII. De solemnitatibus observandis in venditionibus, & locationibus bonorum & jurium Cameræ Apostolicæ.

De alienationibus autem, & infeudationibus Terrarum, &c. Sedis Apostolicæ, vide prohibitionem Pii V. inf.in eius Const. 35. Admonet, ***ubi notabo.***

Edita An.D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio,&c.

Exordium.

CVm in alienationibus rerum ad Ecclesias, & Fiscum pertinentium nonnulla sint à jure specialius disposita, ne Ecclesiæ, & fiscus per malignitatem hominum gravius lædantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Ecclesiam, quæ cæterarum est caput,& ejus Cameram Apostolicam pertinentibus observari conveniat,quorum omissionem plerumque damnosam fuisse, experientia rerum magistra docente, compertum est.

Quæ solemnitates observentur in alienationibus, & locationibus bonorum Cam.

§. 1. Idcirco nos præfatæ Romanæ Ecclesiæ,ejusque Cameræ Apostolicæ indemnitati, ex nostri officii debito cõsulere volentes, Motu simili, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus,& ordinamus, ut de cætero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Thesaurariarum,dohannarum, gabellarum, aliorumque jurium,bonorum,& reddituũ quorumcumque tam in Alma Vrbe nostra,quàm in aliis Provinciis,Civitatibus, locis nostræ, & S.R.E. ditioni subjectis, ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium, per eandem Cameram,seu ab ea deputatos,& deputandos ad quantumcumque longum,seu breve tempus faciendis,debitæ,& de jure requisitæ solemnitates,tam quoad publica edicta,cum expressione locorum,& dierum, in quibus hæc fieri debebunt emittenda,& licitationes,& subhastationes cum temporis à jure seu Iudicis arbitrio statuti præfixione, necnõ plus offerentibus deliberationes,quàm quoad cætera circa rerum fisci alienationes deposita, observari debeant.

Aliterque facta nulla sint.

§. 2. Et aliter factæ venditiones,locationes, seu alienationes rerum hujusmodi non valeant, nulliusque roboris, & momenti existant, sed per eandem Cameram revocari, ipsæque res sic alienatæ cum fructibus inde perceptis repeti,& aliis vendi, seu locari possint & debeant, sicque per quoscumque Iudices etiam Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E.Cardinales judicari, & declarari debere, sublata eis aliter judicandi,& declarandi facultate, irritumque & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter,vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Fraudulenta pactiones damnantur.

§. 3. Et ne in hujusmodi subhastationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat,omnibus,& quibuscumque res præfatas emere,vel conducere volentibus,ne cum aliis quibuscumque pacta,seu conventiones,ut illi minora pretia offerant, & licitentur, seu aliquam super præmissis societatem, seu conventiculam occultam in præjudicium prædictæ Cameræ ineant, sub nullitatis, & invaliditatis omnium per eos in præmissis mediante fraude hujusmodi gerendorum, ac excommunicationis majoris,& decem millium ducatorum auri eidem Cameræ applicandorum pœnis districtius inhibemus.

Executorum huius Bullæ deputatio.

§. 4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Ascanio Sanctæ Mariæ in via lata Diac.Cardinali, nostro & S.R.E.Camerario,ac prædictæ Cameræ Præsidentibus Clericis, ut præsentes, quarum solam signaturam nostram, etiam absque datæ appositione, regula Cancellariæ nostræ forsan contraria non obstante, sufficere volumus, in libris Cameræ registent, ac in eisdem literis contenta omnia, & singula inviolabiliter observent, & à quibuscumque aliis observari mandent,& faciant cum effectu.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Camerario, & Clericis,& Cam.Apost. quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus,illorum tenores,&c. quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus,cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Papa subscr. D.P. An. 2. die 16. Sept. Admissio in Cam. Apost.

Placet, & ita Motu proprio statuimus, & mandamus. I. Dat.Romæ apud S. Marc. 16. Kal. Octob. Ann.1.

Registrata lib. 35. fol. 253. die 15. Novemb. 1560. admissa, & registrata ex decreto Cam. collata,& concordata.

Hieronymus de Taxano.

XIV. Iudices causarum Beneficialium, vel criminalium, privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint.

PIVS PAPA QVARTVS,

Motu proprio, &c.

Edita An D. 1560.

CUpientes unicuique justitiam prout par est,æqua lance ministrari, & omnem delinquendi occasionem ab ipsius justitiæ ministris, præsertim Judicibus in beneficialibus, ac etiam criminalibus privationem beneficiorum Ecclesiasticorum concernentibus causis, tam à Sede Apostolica,ac ejus Legatis,& Vicelegatis, quàm aliàs quomodolibet, & à quibuscumque pro tempore deputatis, seu ad quos illarum cognitio tam de jure,quàm de consuetudine etiam ratione eorum quæ obtinent officiorum, & aliàs quomodolibet pertinet, & pertinebit, seu quibus causæ ipsæ tam Apostolica,quàm alia auctoritate commissæ sunt & pro tempore committentur,penitus removeri, ac eorum fraudibus obviare,& animarum saluti quantum cum Deo possumus salubriter consulere.

Causa constituit.

Iudices causarum Beneficialium eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare nõ possint.

§. 1. Ex certa nostra scientia,ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus,& declaramus quoscumque Judices,etiam S.R.E.Card.necnon causarum Palatii Apost. Audit.seu Locaten. & utriusque vel alterius Signat.Refer. & quosvis alios etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori dignitate,etiam Legationis munere fungentes, ad audiendũ,cognoscendum,& decidendum causas super quibusvis Ecclesiis,monasteriis,prioratibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis,tam in Romana Curia,quàm extra eam quomodolibet hactenus motas, etiam privationem earundem cõcernentes,& in futurũ movendas, tam à dicta Sede ejusque Legatis,seu Vicelegatis prædictis, ac tam Apostolica, quàm ordinaria,aut alia auctoritate,& à quibusvis in dicta Curia,& extra eam, vel alias ubilibet pro tempore deputatos,seu ad quos similium causarum decisio,seu qualiscũque cognitio,etiam quomodolibet, ut præfertur,spectat & spectabit in futurum, aut quibusvis illas quovis modo audiendas,cognoscendas,& decidendas, & ut præfertur alias committi contigerit,necnon eorundẽ Cardinalium,Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, ut præfertur,qualificatorum Judicum hujusmodi nepotes,cõsanguineos,affines,procuratores,sollicitatores,ac domesticos,vel familiares,cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum sententiis privationes Ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum,& beneficiorum hujusmodi,aut alias emanaverint,ac emanabunt, eorum per privationem eandem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione,nullo unquam tempore à nobis,seu Sede,aut aliis Legatis prædictis,vel quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrare, aut ab aliis impetrari, seu sibi cõferri,& de illis provideri facere quoquo modo posse, seu

seu debere, sed illos penitus ad illa imposterum obtinenda inhabiles fore & esse, ac quascumque impetrationes sic ab eis, etiam ut præfertur, qualificatis, necnon collationes, & provisiones, ac quasvis alias dispositiones, aut alias concessiones de Ecclesiis, monasteriis, priotatibus, & beneficiis hujusmodi, etiam per nos, aut prædecessores nostros, etiam motu & potestatis plenitudine similibus hactenus quomodolibet factas, & in posterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliusq; roboris & momenti existere, nullumque per illas eis jus quæsitum fuisse, fore aut esse, seu dici vel censeri, ac de annali, & triennali possessore, aut alias Cancellariæ Apost. regulas, seu alias constitutiones eis adversus præmissa nullatenus suffragari posse, sed illos eis sic impetratis omnino privatos, & ab eis amovendos esse, prout nos harum serie privamus, & amovemus, ac privatos & amotos esse denuntiamus.

Decretum irritans.

§. 2. Et ita per eosdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata, &c. judicari, &c. debere, irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 3. Non obstantibus si opus sit de non tollendo jure quæsito, & aliis quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in genere, vel in specie, etiam juramento, & cæt. ac Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus concessis quibusvis, omnibus in literis latissime exten. etiamsi de eis, &c. tenores, &c. hac vice specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis. Fiat Motu proprio. I.

Papa subscr.

Repetitio clausularū.

§. 4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus supradictis, quæ hic pro sufficienter, & ad partes repetitis habeantur, latissime exten. perpetuò in forma gratiosa, & si videbitur literæ desuper ad perpetuam rei memoriam cum præmissorum omnium, & singulorum etiam nomen, & cognom, enetiam beneficiorum sic impetratorum, eorum qualitatem etiam majoritatis, & principalitatis, & illa impetrantium in se continentium, etiamsi Cardinales vel alias, ut præfertur, qualificati fuerint, ac tempus detentionis majori, & veriori expressione latissime exten. per breve nostrum expediri, & in dicta Cancellaria, & alias ubilibet publicari possint, & si videbitur cum opportuno decreto, quod illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, seu Curiæ ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, latissime extendi possint, seu si videbitur præsentis Motus proprii, etiam absque illius registratura & data, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante. Fiat. I.

Sola signatura sufficit. D.P. An. 1. die 18. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 5. Idus Octob. Anno primo.

Approbatio & declaratio jurisdictionis, & indultorum Archipresbyteri, & Iudicis causarum Canonicorum, & Capituli B.M. Majoris de Urbe.

Has jurisdictiones vide sup. in Constit. 19. Pauli III. fol.... Cum sicut.

Edita An.D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Motus proprii sunt Pauli III. indicati in rubric.

CVm sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus tit. Sanctæ Praxedis S.R.E. presbyter Card. Borrhomæus nuncupatus, Basilicæ S. Mariæ Majoris de Vrbe Archipresbyter, & dilecti filii ejusdem Basilicæ Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & singulæ personæ præinsertos Motus proprios, omniaq; Basilicæ hujusmodi privilegia pro illorum subsistentia firmiori, nostri & Sedis Apostolicæ patrocinio, & munimine roborari desiderent.

Confirmatio iurisdictionis, & indultorum, cū declaratione quod causas criminales,

§. 1. Nos Carolo Cardinali Archipresbytero, & Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, & personis Basilicæ prædictæ ob singularem eorum erga nos, & Sedem Apostolicam devotionem benignè annuere, ac eos specialis gratiæ favore prosequi volentes. Ac omnes, & singulas causas civiles, & beneficiales, meras, & mixtas, Ecclesiasticas, seu spirituales, & profanas, necnon etiam criminales (citra tamen pœnam sanguinis, & corporis afflictivam) tàm inter Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, aliasque prædictæ Basilicæ, & alias quascumque personas, cujuscumque, status gradus, dignitatis, & præeminentiæ existentes, de, & super censibus, canonibus, pensionibus, responsionibus, & aliis quibuscumque rebus, & bonis ad dictā Basilicam spectan. & pertin. vel jus, aut interesse prædictæ Basilicæ, quomodocumque, & qualitercumque concernen. directe, vel indirecte, quam etiam inter ipsosmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristianos, & alias ejusdem Basilicæ personas, & alios prædictos, & alias quascumque personas, loca, Collegia, & Vniversitates, ac communitates super quibuscumque bonis, & pecuniarum summis, rebusque aliis quocumque nomine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis, ad dictos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet spectan. in genere vel in specie, coram quibuscumque Romanæ Curiæ, seu aliis quibusvis Iudicibus, & Locatenen. & Auditoribus, & S.R.E. Card. quomodolibet, & in quacumque instantia penden. in statu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem Iudicibus, & ex tenore præsentium auctoritate Apostolica, motu simili, & ex certa scientia nostra, ad nos advocātes, præinsertos Motus proprios, omniaque alia, & singula privilegia, facultates, exemptiones, libertates, prærogativas, antedationes, jurisdictiones, auctoritates prædictæ Basilicæ, necnō ejusdem Basilicæ stylum, mores consuetudines, statuta, indulta, & gratias, aliasque præfatæ Ecclesiæ, ac Carolo Card. Archipresb. necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis prædictis, etiam super collatione quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum per prædictos, & quoscumque alios Rom. Pont. prædecessores nostros, in genere, vel in specie, & aliàs quomodolibet concessa, facta, edita, observata, & usu existen. ac desuper signat. ac confectas literas, Motus proprios, supplicationes, instrumenta, & alias scripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore subsecuta, gesta & emanata quæcumque, auctoritate, motu, & scientia similibus tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque & singulos tā juris, quàm facti, & solemnitatum defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus, ac singula præmissa, & in præinsertis, aliisque motibus propriis, supplication. literis, instrumentis, & scripturis Basilicæ, Archiepresbytero, Capitulo, & Canonicis prædictis, ut præfertur concessa, & inde secuta quæcumque, valida & efficacia fore, esse, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, & ita per prædictos, & quoscumque alios Iudices, &c. omnesque causarum Palatii nostri Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata, &c. judicari debere, irritumque, &c. decernimus.

Nova eorumdem concessio.

§. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia & singula eisdem auctoritate, motu, & scientia, & tenore, modo & forma, quibus cōcessa sunt, de novo concedimus, ac omnes & singulos prædictos, ut præfertur, & alias quomodolibet penden. & ad nos advocatas, & alias quascūque causas, lites, & quæstiones, molestias, & differentias, ut præfertur, & alias quomodolibet specificat. & qualificatas, modo & forma præmissis, ac inter Canonicos, Capitulū, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristas Basilicæ prædictæ, aliasq; personas, motas & movendas, active & passive eidem Carolo Card. & pro tēpore existen. Archipresbytero Basilicæ prædictæ, illius Vicecancellario deputato, & deputan. etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, figura judicii, & etiam si videbitur, quando opus fuerit, manu Regia, alias præinsertorum motuum proprio rum tenorem, cum omnibus earum incident. audien. cognoscen. deciden. fineque debito terminan. committimus, & mandamus. Cum potestate citan. & inhiben. &c. in eisdem causis, & qualibet earum, secundum dictorum motuū proprio rum tenorem proceden. citationesque per Cursorem, seu Mandatarium ad id per Reverendiss. D. Archipresbyterum deputan. in causis quibuscumque vigore hujusmodi Motus proprii fieri facien. aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Præmissis, ac constitution. & ordination. Apost. statutisque, privilegiis etiam novissimè in favorem Populi Rom. concessis, & conceden. ac cum clausulis derogatoriarum

rum

rum derogatoriis, ſtylo Palatii, & Rom. Curiæ, cæteriſque cõceſſionibus in præinſertis, & quibuſcumque aliis Motibus propriis conceſſ. non obſtan. contrariis quibuſcumque, ſtatum pro ſufficienter expreſſis haben. cum clauſulis opportunis. Fiat Motu proprio. L.

Papa ſubſcr. Limitatio d. conceſſionis quoad indulta.

§. 4. Et cum abſolutione à cenſuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, innovatione, abjectione, ſuppletione, decreto, nova conceſſione, commiſſione, mandato, derogatione, aliiſque præmiſſis, ac ſupra, quæ hic pro ſigillatim repetitis habeti perpetuo in forma gratioſa latiſſimè extenden. & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtant, &c. & ſub cenſur. &c. cum facultate aggravan. invocato brachii ſæcularis auxilio, latiſſimè exten. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorũ nomina & cognomina Judicum collitigan. ſtat. merit. invocation. denominat. annex. qualit. nũcupat. aliorumque neceſſariorum major, & verior, ſpec. & expr. fieri poſſ. in literis expedien. & de confirmatione privilegiorum tantum, quatenus ſint in uſu, & decretis Conc. Tridentini non repugnent.

XVI. Confirmatio Confraternitatis S. Rochi, à morbo Epidemiæ liberatoris, in Vrbe hactenus inſtitutæ, & ab Alex. VI. & Leon. X. nonnullis privilegiis decoratæ, cum aliarum indulgentiarum & gratiarum conceſſione. Et Iudicis ad ſuarum cauſarum cognitionem deputatione.

Has indulgentias moderatus eſt, & alias conceſſit Paul V. in eius conſtit. adhuc non edita, quamvis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias confraternitates tradidit Clem VIII. in conſtit. 113. Quæcũque.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Præmium.

REgimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione præfecti, ad ſingulas Orbis Eccleſias, & hoſpitalia, ac alia pia loca, præſertim Almæ Vrbis noſtræ, in quibus pias Chriſti fidelium ſocietates, diverſa pietatis & charitatis opera ſincera devotione exercentes, ad omnipotentis Dei, ac ſanctorum ejus gloriam & honorem inſtitutas, cum odore bonæ famæ, & illorum ac aliorum Chriſti fidelium ſalute vigere cernimus, ut noſtris præcipuè temporibus votivis in ſpiritualibus & temporalibus proficiant incrementis, Paſtoralis officii noſtri partes libenter convertimus, & iis, quæ in illorum favorem & commodum, ac proſperum & felicem ſucceſſum à diverſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſa ſunt, ut firma perpetuò & illibata perſiſtant, cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis firmitatem adjicimus, illaque extendimus & ampliamus, ac de novo concedimus, & alias deſuper providemus, prout perſonarum Societatum earũdem pia vota depoſcunt, & nos in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Alex. VI. cõfirmavit Cõfraternitatẽ S. Rochi, cuius interceſſione multi in Vrbe præſervabantur à peſte, & liberabantur.

§. 1. Sane alias fel. rec. Alexandro Papæ VI. prædeceſſori noſtro pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rochi Confeſſoris de dicta Vrbe, expoſito quod nonnulli Chriſti fideles in eadem Vrbe commorãtes, pie conſiderantes, quod quamplures Chriſtiani nominis profeſſores interceſſione ejuſdem S. Rochi à morbo epidimiæ non ſolum præſervabantur, ſed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Vrbe nulla Eccleſia ſub invocatione S. Rochi hujuſmodi conſtructa exiſtebat, quandam Confraternitatem intra ſe ſub invocatione ejuſdem S. Rochi fecerant, & ordinaverant, & ut haberent locum, in quo ſibi divinis celebrandis, & iis quæ ad directionem & gubernationem dictæ Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, convenire poſſent, & quandam petiam terræ montis Auguſtæ de dicta Vrbe prope viam publicam, qua itur ad Eccleſiam S. Mariæ de Populo, etiam de ipſa Vrbe, conſiſtentem, ſub annua reſponſione decem ducatorum, certis modo & forma tunc expreſſis conduxerunt, & quod ipſi Confratres intendebant inibi unam Eccleſiam ſub dicta invocatione conſtrui, & ædificari, ac in ea Miſſas, & alia divina officia per Capellanum, ſeu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis eccleſiaſticis munire, & fulcire, præfatus prædeceſſor, ut Chriſti fideles illã viſitare, & divina officia audire, ac ut interceſſione ejuſdem S. Rochi apud Altiſſimum hujuſmodi à morbo epidimiæ conſervari & liberari poſſent, eorundem Confratrum ſupplicationibus inclinatus Confraternitatem præfatam per quaſdam literas Apoſtolica auctoritate approbavit, & confirmavit.

Statuta condendi, & officiales deputandi facultatem dedit.

§. 2. Ac eiſdem Confratribus tunc & pro tempore exiſtentibus ſtatuta rationabilia & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, pro directione & conſervatione dictæ Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione ejuſdem faciendi & concedendi.

Eccleſiſque S. Rochi Rõ. ædificandi & conſecrandi, atque conſecrari faciendi.

§. 3. Ac in loco dictæ petiæ terræ, unam Eccleſiam ſub invocatione S. Rochi hujuſmodi ſine alicujus præjudicio conſtrui & ædificari, & per quemcumque Catholicum Antiſtitem conſecrari, & in ea, poſtquam conſtructa & conſecrata foret, ſeu etiam antequam conſecraretur, ſuper altari portatili per Capellanum ſeu Capellanos Miſſas, & alia divina officia celebrari faciendi.

Pias oblationes recipiendi.

§. 4. Ac de eleemoſynis & aliis piis oblationibus, quæ in dicta Eccleſia erogarentur, ac bonis mobilibus & immobilibus quibuſcumque, quæ dictæ Confraternitati quomodolibet relinquentur, in conſtructionem dictæ Eccleſiæ, & illius manutentionem, necnon dictæ Confraternitatis utilitatem, ac alia pia opera charitatis, & alios pios uſus, prout per dictos Confratres ſtatutum, & ordinatum fuiſſet diſponendi, ita ut ipſi Confratres ſuper illis per quoſvis, tam Religioſos quàm ſæculares, tanquam eis debitis, vel ad eos pertinentibus, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum eis conceſſorum moleſtari nequirent, ſed illorum diſpoſitio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipſi Confratres, ac eorum Eccleſia nulli perſonæ religioſæ vel ſæculari, aut alteri Societati ſubeſſent, & à quorumcumque aliorum Superioribus quoad præmiſſa exempti exiſterent.

Mortuus in dicta Eccleſia ſepeliẽdi.

§. 5. Ac quibuſvis Chriſti fidelibus apud dictam Eccleſiam ſepulturam eligendi, cujuſvis licentia ſuper & alias minime requiſita, licentiam, & facultatem conceſſit.

Confeſſorem pro Confratribus eligẽdi, &c. Tu vide moderationẽ Clem. VIII. cit. in rubr.

§. 6. Necnon ducentis ex eiſdem Confratribus, & eorum cuilibet, ut ad dictum numerum dumtaxat, & non ultra tunc præſentibus & futuris, ut aliquem idoneum presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem in ſuum poſſent eligere confeſſorem, qui vita ſibi comite, in caſibus Sedi Apoſt. reſervatis, poſt finitum annum Jubilæi tũc proximè venturi, (præterquam offenſæ Eccleſiaſticæ libertatis, crimiñ hæreſis & rebellionis, aut conſpirationis in perſonam vel ſtatum Rom. Pont. ſeu Sedem præfatam, falſitatis literarum Apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſſionum, invaſionis, & deprædationis, aut devaſtationis terrarum & maris Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubjectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis devolutionis cauſarum ad Rom. Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) ſemel dumtaxat in vita, aliis verò quoties opportunum foret, confeſſionibus ſuis diligenter auditis, pro commiſſis eis debitam abſolutionem impenderet, & injungeret pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcumque (ultramarino, liminum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac S. Jacobi in Compoſtella, necnon Caſtitatis & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeret. Quodque confeſſor, quem quilibet ipſorum confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti & ore confeſſi forent, poſt dictum annum Jubilæi, etiam ſemel in vita, & in mortis articulo plenam remiſſionem eis & eorum cuilibet, in ſinceritate fidei, & unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia & devotione ſua, ac ſucceſſorum ſuorum Rom. Pont. canonicè intrantium perſiſten. ſibi dicta auctoritate Apoſtolica concedere poſſe indulſit.

Indulgentiæ viſitantibus d. Eccleſiam elargitus eſt. Hæc indulgentia eſt plenaria, ut mox infra dicetur. Et quoad porrigentes manus adiutrices. Revocationẽ vide in conſt. 30. Pii V. Etſi.

§. 7. Præterea ut dicta Eccleſia facilius conſtrui & ædificari, & poſtquam conſtructa & ædificata foret, manuteneri, ac ornamẽtis eccleſiaſticis decorari ac fulciri poſſet, ac congruis frequentaretur honoribus, & Chriſti fideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro conſtructione prædictis manus porrigerent adjutrices, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, vere pœnitentibus & confeſſis, qui dictam conſtruendam Eccleſiam, poſtquam conſtrui incepta foret, in eiſdem S. Rochi, & S. Martini feſtivitatibus à primis veſperis uſque ad occaſum ſolis feſtivitatum

festivitatum earundem devote visitarent,& inibi pro præmissis manus porrigerent adjutrices, decem annos & totidem quadragenas pro qualibet dictarum festivitatum pro injunctis eis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxavit.

Leo X. prædicta confirmavit.

§.8.Et deinde pro parte dictorum Confratrũ piæ mem. Leoni Papæ X.etiam prædecessori nostro,etiam exposito quod dicta Ecclesia ad Dei laudẽ jam constructa & ædificata erat,ipsiq; Confratres in ejusdem Ecclesiæ fabrica, necnon quatuor Capellanorum,quorum cuilibet in dicta Ecclesia Missas & alia divina officia celebranti , viginti-quinque ducatos annuatim persolvebant,ac pro Sacrista, necnon Custodis sustentatione,ac exequiis defunctorum necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis ecclesiasticis, ac pensione annua dictæ petiæ terræ , necnon gubernatione & manutentione Hospitalis & infirmorum,ac Ministrorum ejusdem, sustentationeque & dotibus puellarum annis singulis sexcentos vel circa exponebant , ac fructus, redditus, & proventus ejusdem Ecclesiæ vix ad solutionem pensionis dictæ petiæ annuatim sufficiebant , ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies perabundabat. Idem Leo prædecessor eorum supplicationibus similiter inclinatus literas Alexandri prædecessoris , & per illas eisdem Confratribus concessa privilegia , indulta , & gratias hujusmodi per alias suas literas approbavit, & confirmavit.

Facultatem ministrandi Sacramenta Confratr. infirmis etiam in illorum domib. per Capellanos sibi in contingit.

§.9. Necnon pro potiori cautela illa omnia & singula eisdem Confratribus de novo concessit,ac posteriores suas literas quoad id ut ipsius Confraternitatis Capellani pro tempore existentes, illius Confratribus etiam infirmis Eucharistiæ Sacramentum quoties oporteret ministrare , illudque ad eorundem Confratrum infirmorum domos de dicta Ecclesia,cum ea qua decebat reverentia, prout aliæ Societates & Confraternitates ejusdem Vrbis consueverant,deferre libere& licite valerent,Rectorum Parochialium Ecclesiarum,intra quorum parochias Confratres & domus hujusmodi consistebant , & cujusvis alterius licentia super hoc minime requisita , jure tamen eorundem Rectorum Parochianorum in omnibus semper salvo.

Confessorem quo eligendi pro omnibus Confratribus. Tu vide quod infr. proxime dicit.

§. 10. Quodque ut non solùm ducenti,ut præfertur, sed omnes & singuli ipsius Confraternitatis Confratres pro tempore existentes , in dicta Vrbe tamen degentes, Confessorem eligere possent.

Indulgentiã plenariam visitantibus a. Ecclesiam concessa.

§.11.Illique ac omnes & singuli utriusque sexus Christi fideles vere pœnitentes,& confessi,qui dictam Ecclesiam in singulis S Rochi,& S.Martini festivitatibus prædictis,& per octavas earum visitarent , & manus porrigerent adjutrices , pro singulis festivitatibus & diebus hujusmodi,quibus id facerent, plenariam indulgentiam, & peccatorum suorum remissionem consequerentur, auctoritate Apostolica præfata extendit,& ampliavit.

Privilegium fert.A.C Sodalitati, & Confratribus subjecti.

§. 12. Et insuper eisdem Confratribus tunc , & pro tempore existentem Curiæ causarum Cam. Apost.generalem Auditorem in Iudicem ordinarium,ita quod tunc, & pro tempore existen. Confratres præfati coram alio quam dicto Auditore, etiam ratione delicti aut contractus,seu quasi,vel rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum , iniretur contractus , aut res ipsa consisteret,nullo etiam quæsito modo aut colore conveniri , aut eorum , necnon Ecclesiæ Confraternitatis , & Hospitalis prædictorum negotia , controversiæ & causæ pertractari,cognosci aut definiri possint,eadem auctoritate Apostolica deputavit,statuit,& ordinavit,prout tam in Alexandri quàm Leonis prædecessorum literis desuper confectis prædictis plenius continetur.

Hìc modo Pont. dictas concessiones confirmat.

§.13.Cum autem sicut Confratres Confraternitatis S. Rochi hujusmodi nobis nuper exponi fecerunt, Ecclesia ipsa ad Dei laudem ex piis tam dictorum Confratrum , quàm aliorum Christi fidelium eleemosynis constructa & ædificata fuerit , & in ea divina officia celebrentur,ac diversa charitatis opera exerceãtur,ipsaque Ecclesia per eosdem Confratres laudabiliter regatur & gubernetur, ipsique cupiant eorum Confraternitatem ac omnia privilegia , indulgentias , exemptiones, & indulta eis concessa, præfata pro illorum subsistentia firmiori, & ut ipsi in hujusmodi piis operibus exercendis de bono in melius perseverare valeant,etiam per nos approbati,& confirmari , ac ampliari : Nos considerantes copiosam Sedis præfatæ benignitatem salutis operibus semper intentam ad illa præcipue attendere, per quæ singuli Christi fideles ad hujusmodi salutis & alia opera pia exercenda facilius invitentur , & in eorum pia devotione conserventur,ac diligentius eisdem divinis officiis intenti existant, eorumque loca Deo propitio suscipiant incrementa, eorundem Cõfratrum supplicationibus in hac parte inclinati , Confraternitatem S.Rochi de Vrbe hujusmodi, ac illius privilegia,indulgentias etiam plenarias,exemptiones & indulta,eorumque confirmationem,approbationẽ ac desuper cõfectas Alexandri,& Leonis prædecessorum literas hujusmodi,ac prout illa concernunt omnia,& singula eis contenta,& inde secuta quæcumque, Apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus, & confirmamus , illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus,ac omnes & singulos tam juris quàm facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Gratias, indulgentias & indulta aliorum Locorum Piorum Vrbis hic enumeratorum cõcedit.

§ 14.Necnon Ecclesiæ,Confraternitati,illiusque Confratribus præfatis,& aliis ejusdem Ecclesiæ , & illius bonorum Administratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis,Capellanis, Familiaribus , Ministris, ac aliis personis de eadem Confraternitate nunc & pro tempore existentibus,seu aliquam curam de Confraternitate,Cõfratribus & Ecclesia præfatis , & illius manutentionem habentibus,necnon personis inibi pro tempore decedentibus , seu de bonis suis pro manutentione Confraternitatis & Ecclesiæ hujusmodi , ejusque Fabricæ, bonorũ gubernatione & augmento aliquid relinquentibus, quod omnibus & singulis privilegiis , exemptionibus , libertatibus , immunitatibus , indulgentiis , etiam plenariis , & peccatorum remissionibus , ac aliis gratiis , spiritualibus & temporalibus Imagini S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum , & Charitatis , ac Archihospitalis S. Iacobi, & Hospitalis S.Spiritus in Saxia , ac Corporis Christi,& Sacramenti,ac Campi Sancti,& Archihospitalis Orphanorum,ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Vrbe,necnon eisdem Imagini, & Archihospitali S. Iacobi , & hospitali Sancti Spiritus , & Archihospitali Orphanorum , ac Campo Sancto : Necnon Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de eadem Vrbe,illiusque deputatis , eorumque, necnon ejusdem B. Mariæ de Populo , & Consolationis, ac S. Joannis Baptistæ Florentinorum,aliisque ejusdem Almæ Vrbis Ecclesiis,ac illa & illas visitantibus, vel eis benefacientibus,eorumque Administratoribus,Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, Oeconomis,Gubernatoribus,& aliis personis similem curam in eis sumentibus , ac paupertibus & infirmis eorũ, etiam per nos,ac præfatos seu quoscũque alios Rom.Pont.prædecessores & successores nostros,ac Sedem eandem concessis & concedendis , & quibus illi, & illæ, & illa utuntur,potiuntur,& gaudent,ac uti,potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum,Confraternitas S. Rochi,illiusque Confratres, Ecclesia, Hospitale, Domus, & administratores, Rectores , Capellani , Servitores,Familiares,Ministri,Oeconomi,ac Gubernatores hujusmodi,aliæque personæ similem curam inibi sumentes, ac illa visitantes,vel eis benefacientes,ex nunc in perpetuum utantur,potiantur & gaudeant,ac uti,potiri & gaudere libere & licite valeãt in omnibus & per omnia,perinde ac si eisdem Confraternitati S. Rochi , Confratribus Ecclesiæ Hospitalis,Gubernatoribus& aliis personis, ac illa visitantibus & benefacientibus , ac aliis præfatis pro tẽpore specialiter & expresse concessa fuissent,ac in futurum concederentur. Necnon quibusvis presbyteris, tam religiosis quàm sæcularibus , qui in ipsa Ecclesia S. Rochi quocumque anni tempore celebraverint , & animabus Christi fidelium qui in charitate Dei decesserint, ac pro quibus iidem presbyteri ibi celebraverint , aut celebrari fecerint ac oraverint , easdem indulgentias & peccatorum remissiones quæ celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Cæli nuncupata Monasterii Trium Fontiũ extra muros ejusdẽ Vrbis,aut in Capella in Præsepe Domini,sita in Ecclesia ejusdẽ B. Mariæ Majoris de dicta Vrbe,& animab. pro quibus inibi celebratur,& oratur, auctoritate & tenore prædictis concedimus , indul-

Tu scias indulgentias ad instar revocatas esse, quinimmò omnes Confratribus cõcessas, usque ad S.D.N. Paulum V. qui novam circa indulgentias dispositionem fecit,ut notavi in rubr.

gemus. Ipſaſque indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones ac remiſſiones, ad illos, illas, & illa extendimus & prorogamus ac ampliamus.

Publicandi Indulgentias licentiam impartitur.

§. 15. Et quod adminiſtratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Miniſtri, Oeconomi, & Gubernatores Eccleſiæ, & Confraternitatis S. Rochi hujuſmodi, indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates & alias conceſſiones ac remiſſiones, ac dies & feſta in quibus & cauſas propter quas illas conſequi debeant, ad eorum beneplacitum publicari facere, necnon eleemoſynas Eccleſiæ S. Rochi ac Hoſpitali, ac illius domui præfatis ac aliis ſub invocatione ejuſdem S. Rochi erigendis, elargiendas recipere, & illas recipiendas & quærendas, ac indulgentias hujuſmodi publicandas per dictam urbem ſeu alibi quæſtores ſeu quaſcumque alias perſonas Vicarii pro tempore exiſtentis dictæ Vrbis ac diœceſani, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minime requiſita, deputare & mittere, ac alias Confraternitates ſub dicta invocatione, ubivis locorum erigere & inſtituere, ac quibuſvis Eccleſiis, Hoſpitalibus & aliis piis locis, necnon confratribus ſic erectis omnia & ſingula privilegia, indulgentias, facultates & indulta, eiſdem Confratribus, Hoſpitali & aliis præfatis conceſſa illis communicare, & ad eorum inſtar concedere & in eos transferre.

Tu vide bullam Clem. VIII. cit. in rubr.

Statuta etiã condendi.

§. 16. Necnon quæcumque ſtatuta & ordinationes licita & honeſta, tam circa regimen & tranquillitatem Eccleſiæ Hoſpitalis & domus S. Rochi hujuſmodi, divinorumque celebrationem, quàm numerum Confratrum, & Miniſtrorum, Rectorum, Capellanorum, Oeconomorum, Gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque perſonas & ornamenta, ac bona mobilia & immobilia illorum, eorumque Adminiſtratorum & alia præmiſſa concernentia condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hactenus forſan facta reformare & mutare, ſeu de novo edere, ac quaſcumque pœnas in contravenientes apponere valeant eiſdem auctoritate & tenore licentiam & facultatem concedimus & indulgemus.

Privilegium fori, de quo ſuprà, ad omnes perſonas & miniſtros extendit.

§. 17. Necnon quod non ſolùm Confratres, ſed etiam illius & Eccleſiæ hujuſmodi Adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, Oeconomi, Servitores, Familiares, Miniſtri, Capellani, Rectores, ſeu Officiales, non ſolùm à Vicarii Vrbis hujuſmodi, ſed etiam aliorum quorumcumque juriſdictione, correctione, viſitatione, & poteſtate penitus & omnino exempti, & ſolum juxta præfati Leonis prædeceſſoris diſpoſitionem Cardinali S.R.E. Cameræ Apoſt. Regenti, aut ipſius Cameræ Auditori pro tempore exiſtenti ſubjecti exiſtant, ejuſque correctioni & punitioni ſubjaceant, & quod coram aliis reſpondere minime teneantur, nec ad id cogi, ſeu compelli, neque propterea aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas incurrere, ſed illis impune obſiſtere, & reſiſtere valeant.

A. C. Facultates vide conſt. 20. S.D.N. Pauli V.

Bona etiam feudalia, & Eccleſiaſtica Confraternitati relinqui poſſint Clauſula præſervativa.

§. 18. quodque bona quæcumque, etiam feudalia, ac emphyteutica, & Eccleſiaſtica, præfatæ Confraternitati tam inter vivos, quàm cauſa mortis, ſeu teſtamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui, ipſique illa, prout cætera Eccleſiæ, & Confraternitatis hujuſmodi bona regere, & gubernare, nec deſuper à quoquam moleſtari, ſeu perturbari poſſint, ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſula derogatoria.

§. 19. Ac quod, præmiſſa omnia, & ſingula de ſubreptionis, & nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod ea quæ ſuper præmiſſis geſta fuerunt, & emanarunt, plenariè expreſſa, ſeu prout exiſtit, narrata minime fuerint, ſeu quovis alio prætextu, occaſione, vel cauſa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non poſſint, neque notata ſeu impugnata, aut alterata cenſeantur, ſed valida, & efficacia exiſtant, ac ſi exprimenda de neceſſitate de verbo ad verbum inſerta fuiſſent. Quodque præſentes literæ ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, reſponſionibus, & exceptionibus ſimilium literarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per nos, & recol. mem. Marcellum Papam II. ſeu alios prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. & Sedem hujuſmodi, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cãcellariæ Apoſt. pro tempore factas, ac in favorem dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptæ ſint, & eſſe cenſeantur, illiſque per quaſcumque literas, & quaſvis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum forma, & expreſſione in ſe contineri, nullatenus derogari poſſit, nec derogatum eſſe cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimilibus vicibus Confratribus, adminiſtratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis præfatis legitimè intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur.

Decretum irritans.

§. 20. Et ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, & cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, & ipſius S.R.E. ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Alia Indulg. plenaria pro viſitantibus dictam Eccleſiam, etiã alia diuinã feſtivitatis ejuſdem Sancti, per Confratres eligẽ.

§. 21. Et nihilominus, ut Eccleſia S. Rochi in majori veneratione habeatur, & ad illam viſitandum & benefaciendum faciliùs concurratur, de ipſius omnipotẽtis Dei miſericordia, ac eorundem Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi univerſis & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui ultra S. Rochi, & S. Martini feſtivitates prædictas, alio die per eoſdẽ adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, & Oeconomos ad id nominãdos, à primis veſperis uſque ad occaſum Solis ſequentis diei, Eccleſiam S. Rochi præfatam devote viſitaverint, ac pro illius, & ejus Hoſpitalis manutentione, ſeu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum utilitatem in aliquo manus porrexerint adiutrices.

Et alia pro Cõfratribus. Tu habes revocationem in d. conſt. S.D.N. Pauli V. cit. in rubr. Clauſula derogatoria.

§. 22. Necnon ſingulis Confratribus, adminiſtratoribus, capellanis, & aliis Eccleſiæ, & Hoſpitalis miniſtris, & perſonis præfatis, qui in eorum infirmitate, ſeu alias in mortis articulo pœnitentes, & contriti nomen Jesu nominaverint, aut ſignum pœnitentiæ, ſeu Crucis, aut animum ſeu vultum ad Deum, aut caput ſurſum ad cœlum elevaverint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, ac Jubilæum, & remiſſionem in forma Eccleſiæ conſueta miſericorditer in Domino elargimur.

§. 23. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Eccleſiarum, monaſteriorum, hoſpitalium, & confraternitatum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac dilectis filiis populo Romano, & dictæ Vrbis Cõſervatoribus, & quibuſvis aliis per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, & nos, ac Sedem præfatam, etiã per modũ generalis legis, ac ſtatuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quavis inſtantia, & cũ quibuſvis etiã derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficaciorib. efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſſis approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererẽtur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Octobris 1560. Pontificatus noſtri anno primo.

D.P. An. 1. die 18. Octob.

XVII.

Facultas Iudicum lite pendente decernendi ſequeſtra ſuper fructibus beneficiorum Sedi Apoſt. reſervatorum ſive affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et pœnæ deſuper temerè litigantium.

Fructus verò beneficiorum lite pendente apud perſonas idoneas à Iudice eligendas deponi iuſſit Pius V. inf. in Conſt. 57. Cordi.

Sancti

Edita An.D. 1560.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, D. Pius divina providentia Papa IV. *Cupiens*, prout ſuo Paſtorali incumbit officio, unicuique quod ſuum eſt tribui, juſtitiamque inter omnes æqua lance miniſtrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui paſſim beneficia eccleſiaſtica in menſibus in quibus illorum collatio, & proviſio per conſtitutiones ſuas, ſeu Cancellariæ Apoſt. regulas deſuper editas, diſpoſitioni ſuæ pro tempore reſervata exiſtunt vacantia, ſeu alias eiſdem, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni generaliter reſervata, aut ex generali reſervatione Apoſtolica, vel alia affecta, ordinaria, ſeu alia auctoritate contra dictarum conſtitutionum tenorem, aut alias indebite ſibi conferri, & de illis etiam provideri procurant, & in eis prætextu collationū, & proviſionum hujuſmodi ſe intrudunt, ad hoc ut illorum fructus ſuos faciant, & ex eis impetrantes Apoſtolicos, ſeu aliàs juſto titulo proviſos moleſtent, & interim lites adeo in longum protrahant, ut impetrantes, & juſtum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum juri cedere, & renuntiare, aut in proſecutione litium hujuſmodi omnes ferè eorum facultates diſſipare, & tandem in illarum proſecutione mori cogantur. Quique beneficia in Rom. Curia, vel extra eam litigioſa reſignant, aut eorum juri cedunt ſimpliciter, vel in favorem tertii in memorialibus cum parvis datis, & conſenſibus deſuper præſtitis, quæ penes ſe retinent, & nihilominus lites hujuſmodi proſequuntur, & dum cognoſcunt multū jus ſibi in hujuſmodi beneficiis litigioſis competere, ad effugiendam ſententiam, & expenſas, vel fructuum reſtitutionem, in quibus condemnandi venirent, ſupplicationes deſuper ſiguari, ac datas, & conſenſus parvos hujuſmodi extendi faciunt, aſſerentes ſe jamdiu illa dimiſiſſe, partes foventes bonum jus, & Judices juſtitiam miniſtrantes deludendo, quantum in eo eſt obviare, ac omnem penitus talia præſumendi occaſionem tollere.

Cauſa cōſtit.

Facultas ludicum ſequeſtrari faciendi fructus beneficiorum, lite pendente ſuper illis, tāquam Sedi Apoſt. reſervatis, vel affectis, & per ordinarios, vel alios nulliter collatis.

§.1. Hac ſua perpetuò valitura ſanctione ſtatuit, & ordinavit, quod quoties in antea aliquem ſuper quovis beneficio eccleſiaſtico, ut præfertur, reſervato, ſeu affecto, & dicta auctoritate, vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quàm extra eam litigare contigerit, & judici ordinario, ſeu cui cauſa deſuper commiſſa fuerit, etiam ſummariè, & extrajudicialiter, quātum ſibi pro rei qualitate ſufficere, parte legitime citata videbitur, conſtiterit beneficium ipſum in dictis menſibus vacaviſſe, aut alias, ut præfertur, reſervatum, ſeu affectum, & nihilominus ordinaria, ſeu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite retentum exiſtere, idem judex reproducta citatione fructus, redditus, & proventus beneficiorum ſic nulliter collatorum, & indebite detentorum ſequeſtrari mandet & faciat, ac alia exequatur in præmiſſis neceſſaria, & opportuna. Super quo eidem judici omnem poteſtatem, & auctoritatem impartitus eſt. Idemque Sanctitas ſua in cauſis nunc in quavis inſtantia coram eiſdem Judicibus pendentibus ſimiliter obſervari mandavit.

Taleſque beneficiorum detentores, & litigantes, etiamſi lites ceſſerint, tenentur ad damna, & intereſſe, &c.

§.2. Præterea decrevit, & declaravit ſic ſignantes, ſeu cedentes, & nihilominus lites hujuſmodi proſeq. ne eorū malitia illis prodeſſe, & foventib. bonū jus nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & proventuum dictorum beneficiorū per eos perceptorū reſtitutionē, ac expenſarū in litibus hujuſmodi factarum refectionem, omniaque, & ſingula damna, & intereſſe in quibus condemnati fuerint ſi non ceſſiſſent, vel reſignaſſent, per judices, tā ordinaria quàm delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipſas pro tēpore pendere, ſeu moveri contigerit, condemnandos fore & cōdemnari debere, ac ad id teneri & obligatos eſſe. Ipſoſque, ac etiā in dictis beneficiis ſucceſſores quoſcumque ad paritionē ſententiæ, ſeu ſententiarum, ac literarum executorialium pro tēpore latæ, ſeu latarum, & decretarum, à quibus appellare non liceat, ad reſtitutionem, ſeu relaxationem poſſeſſionis, ac fructuum, reddituum, & proventuum, necnon refectionem expēſarum, ac damnorum, intereſſe hujuſmodi perinde ac ſi cōtra eoſdem ſucceſſores ſentētia, ſeu ſententiæ latæ, & literæ executoriales hujuſmodi decretæ fuiſſent, cogi, & cōpelli. Sic tamen quod poſtquam alter ipſorū ſententiæ, ſeu ſententiis, ac reſtitutioni, vel relaxationi poſſeſſionis, fructuum, reddituum, & proventuum, necnon damnorum, & intereſſe hujuſmodi refectioni, aliiſque præmiſſis realiter, & cum effectu paruerit, aliter deſuper moleſtari non poſſit.

Decretum irritans.

§.3. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis per eoſdem & alios quoſcumque Iudices, & etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata, & cæt. judicari, & definiri debere, irritum quoque, & cæt.

Papæ ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuit ſupra dicta Conſt. Romæ in Canc. Ap. Anno Incarn. Dom. 1500. die verò Sabb. 26. menſis Oct.

XVIII. Vaſſallorum obligationes de cætero fiendæ, pro eorum Dominis Sedi Apoſtolicæ ſubjectis, nullæ erunt. Et Domini eorum Vaſſallos ab obligationibus jam factis indemnes relevare, & pecunias ſolutas infra ſex menſes reſtituere cogentur.

Hæc prohibitio quoad obligationes Communitatum, confirmata, & extenſa fuit à Sixto V. inſt. in eius conſt. 4. Inter varias, & Clem. VIII. in conſt. 10. Pro commiſſa, ubi alia de communitatibus videbis. Prout de Baronibus alia inſpicies in conſt. 41. d. Clem. VIII. Iuſtitia.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An.D. 1560.

Cauſa iſtius conſtit.

QVia non ſolùm ex debito charitatis, & Paſtoralis officii, quo omnium noſtrorum, & Rom. Eccleſiæ ſubditorum præcipuam curā tenere debemus, ſed pro intereſſe etiam pecuniario Sedis, & Cameræ præfatæ debemus proſpicere, & curare, ut ex terris, civitatibus, oppidis, caſtris, villis, & locis temporali Dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, nobis ſubditorum oriundi, aut illarum illorumque incolæ, & habitatores, ſuis facultatibus non exhauriantur, quandoquidem ad paupertatem redacti, nō valerent ſolvere ſubſidia, & ſufferre onera quæ nobis, & Sedi, ac Cameræ præfatis, ratione ſuperioritatis, & alias tam ordinariè, quàm extraordinariè, prout contingit, præſtare tenentur, & conſueverunt. Et (ſicut accepimus) parvus quidam abuſus à multis annis citra inolevit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis præfatis, per ſeipſos, vel per alias ad eorum commodum interpoſitas perſonas accipiendo pecunias mutuo, ſeu alios contractus faciendo, faciunt civitatum, oppidorum, caſtrorum, terrarum, villarum, & locorum ſibi ſubditorum univerſitates, & homines, & plerumque etiam particulares accedere, & fidejubere, ſeu principaliter, & in ſolidum obligare, & adveniente tempore ad faciendam ſolutionem vel ſatisfactionem ipſis Dominis non ſolventibus, neque ſatisfacientibus miſeri ſubditi coguntur vel de ſuo ſolvere, & ſatisfacere, ac depauperari, vel ſolvere, & ſatisfacere non valentes, cenſuris, & interdictis ſubjici, ac per executores tribulari, immenſiſque faſtidiis vexari, & demùm ad ſolven. & ſufferen. Cameræ Apoſtolicæ ſubſidia, & alia præfata imponentes reddi.

Domini reſtituant inf. ſex menſes Vaſſallis pecunias pro eis ſolutas.

§.1. Nos igitur tot inconvenientibus occurrere, illorūque occaſionem tollere volētes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Univerſis, & ſingulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis præfatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, privationiſque dominii, civitatum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum præfatorum ipſo facto incurrendis pœnis, & in virtute ſanctæ obediētiæ præcipimus & mandamus, ut quicumque ex eis, pro quibus, ſeu pro quorum commodo, utilitate, & intereſſe, immediatè, vel aliis perſonis median. vel ſuppoſitis, eorum ſubditi univerſaliter, vel particulariter, ex quacumque cauſa, & quocumque modo obligati hactenus fuiſſe reperiuntur, debeant per ipſos ſubditos ſoluta, ſeu quomodolibet expoſita, integrè infra ſex menſes proximos reſtituiſſe.

Et ab aliis obligationibus indemnes relevent eoſdem ſubditos.

§.1. Et pro aliis obligationibus non ſolutis, neque ſatisfactis, debitis temporibus, de ſuis propriis, abſ-

que ſubditorum damno aliqno, ſolviſſe, & ſatisfeciſſe ipſoſque ſubditos, etiam non petentes, vere & realiter indemnes, & penitus ſine damno relevaſſe. Et nihilominus omnes, & ſingulas confeſſiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipſos ſubditos, circa relevationem indemnitatis hujuſmodi, non interveniente vera, & reali ſatisfactione, etiamſi juratæ fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & eſſe decernimus.

Obligationes Communitatum, & Vaſſallorum de cætero pro Dominis ſit. da. invalidæ erunt.

§. 3. Inſuperque omnes, & ſingulas fidejuſſiones, & acceſſiones, etiam cum clauſula, Principaliter, & in ſolidum, necnon uti principales, & tam perſonales, quàm reales, & alias quaſcumque obligationes, & promiſſiones, per Vniverſitates, & perſonas ſubditas præfatas, ſive univerſaliter, ſive particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apoſt. cum juramento, cenſurarum, & mandati executivi ſuſceptione, & promiſſione, etiam jurata, etiam de non utendo remedio hujus noſtræ proviſionis, ultro ſeu ad preces, & inſtantiam, aut ad commodum, ſeu utilitatem ſuorum in temporalibus Dominorum, immediatè *ipſis Dominis* nominatis, ſeu illis non nominatis, aliis interpoſitis nominibus, & perſonis, de cætero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & prout illas concernent deſuper conficiendainſtrumenta, nullius roboris, & momenti fore & eſſe, Vniverſitateſque & perſonas ſubditas præfatas nullo modo obligare, neque in judicio, vel extra ullam omnino fidem facere.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque, & non aliter per quoſcumque Iudices, etiam S.R.E. Cardinales, & Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, Cameræ Apoſtolicæ Regentem, & alios quoſcumque Iudices, in Alma Vrbe, & aliis quibuſcumque S.R.E. Terris, & locis, ſublata aliter judicandi facultate judicari debere. Ac ſi, & quicquid ſecus fieri contingat, irritum, &c.

Publicata in Vrbe ligat ignorantes.

§. 5. Et præſentium (quas poſtquam per aliquem ex noſtris Curſoribus in locis conſuetis Vrbis affixæ, & publicatæ fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) ſolam ſignaturam, regula contraria non obſtante, ſufficere decernimus.

Derogatio cõtrariorum.

§. 6. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis Cameræ, & aliis quibuſcumque conceſſis, cujuſcumque tenoris exiſtant, ſtatutiſque & conſuetudinibus locorum, etiam juramento, &c. roboratis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Placet, & ita decernimus, & mand. I.

Papa ſubſcr. Publ. P. An. 1. die 29. Octob.

Anno à Nativitate Domini 1560. *Indict.* 3. *die verò* 13. *menſis Octobr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno* 1. *retroſcripta litera affixa, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ac ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, per nos Iulium Parinum Clericum Terdonenſem, & Iacobum Carra D.N.PP. Curſ. Camillus Cherub. mag. curſ.*

XIX. De Spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almæ Vrbis ſuper dd. Spoliis.

Ad primam rubricæ partem habes confirmationem Sixti V. in eius conſt. 100. *In conferendis. Et ad ſecundã vide pro Curialibus indultũ Paul. V. in conſt.* 18. *In eminẽti, ubi plenè notabo. Et præcipuè pro Militia S. Ioannis Hieroſolym. habes diſpẽſationẽ hic inf. in cõſt.* 29. *Rom.*

Scias autem Clericis in Agro Romano, & propriis Terris licite agriculturam exercere, ex permiſſione, & indulto Clem. VIII. conſt. 72. Inter multiplices, tom. 3.

Edita An. D. 1560.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

DEcens eſſe cenſentes, & æquum, ut nos, qui alios in ſua juſtitia confovemus, Cam. Apoſt. jura non negligamus, quinimò ne prætextu incertitudinis, illa ab aliquibus uſurpari, aut ſuper eis dubia aliqua oriri contingat, ita noſtræ declarationis remedio provideamus, quod à nemine deſuper dubium aliquod deduci poſſit.

Cauſa conſt.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus, à nonnullis vertatur in dubium, an res & bona per Clericos, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, ut Spolia, vel alias ad Cameram præfatam jure legitimo ſpectare, & pertinere debeant? Nos omnes deſuper hæſitationis in æternas ſubmovere, ac cavillationibus, & altercationibus, ac licibus viam præcludere, & denique malitiis eorum, qui jura dictæ Cameræ uſurpare ſatagunt, obviare, aliaſque in præmiſſis opportunè providere volentes.

Clericorum bona ex illicita negotiatione, vel alias contra ſacros Canones acquiſita ad Cam. Apoſtol. ſpectant, ut in rubr.

§. 2. Motu proprio, ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus, omnia, & ſingulas res, & bona, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſvis regionibus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia, per quoſvis clericos, tam ſæculares, quàm quorumvis, etiam mendicantium Ordinum, ac Militarium regulares, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, cujuſcumque ſtatus, ordinis & conditionis fuerint, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia majori dignitate præfulgeant, ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate quâ habuerint teſtandi, condito teſtamento, ubivis locorum deceſſerint, & decedent, aut quibus illos, etiam eis viventib. privari, & eis deſtitui contigerit, & præſertim quondam Andreæ Iapiro de S. Ioanne Rotundo, Presbyteri, ſeu Religioſi, extra Rom. Curiam ad illam forſan veniẽdo defuncti hactenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad eandem Cameram, & non alios, etiam in quibuſvis Cathedralibus, etiam Metropolit. & Collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, cæteriſque beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus qualitercumque qualificatis ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, commiſſionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiamſi ad illa vigore prioris tituli, jus regrediendi, ſeu accedendi, aliquibus cõceſſum fuerit, ſpectaſſe, & ſpectare, ac ſub nomine ſpoliorum venire, illaque uti ſpolia ad Cameram ipſam pertinentia perpetuò colligi, & recuperari potuiſſe, poſſe, ac debere.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita per quoſcumque Iudices quavis auctoritate fungentes in quacumque Inſtantia, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§. 4. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sãctæ Mariæ in Via lata, Diac. Card. de Sancta Flora nũcupato, Camerario noſtro, & ejus in Cameriatus officio ſucceſſoribus, quatenus Spolia ipſa, prout alia ipſius Cameræ jura, exigi, & recuperari, ac præſentes inviolabiliter obſervari faciat, nec permittat Cameră ipſam, vel pro ea agẽtes, deſuper modo aliquo moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, & appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habẽdis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula de regatoria.

§. 1. Non obſtant. fel. rec. Bonifac. PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Cõcilii generalis de duabus dietis, & aliis conſtitutionib. & ordinationib. Apoſtolicis, necnon Eccleſiarũ, Monaſteriorum, Ordinum, Militiarũ, & beneficiorum prædictorum juramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & cõſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtocis, illis & dilectis filiis illorum Capitulis, Conventibus, Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non faciẽtes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mẽtionem. Nulli ergo, &c.

Datum

D.P. An. 1. die 5. novēb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Non. Novemb. Pont. noſtri Anno primo.

Sequitur declaratio dicta Conſtitutionis.

Edita An. Dñi 1560.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex ex ſua circumſpecta providentia attendens ſuam Almam Vrbem, Apoſtolorum Petri & Pauli glorioſo martyrii cruore Domino noſtro JESU CHRISTO conſecratam, caput Orbis exiſtere, & Altiſſimum in ea ſacerdotii principatum, Chriſtianæque Religionis caput inſtituiſſe, & ad illam tanquam communem omnium Chriſti fidelium patriam de univerſis mundi partibus Chriſti fideles ipſos in copioſo numero cõfluere, ut illa eo amplioribus prærogativis decoretur, quo eſt omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam undequaque accedentium benigna receptrix & alumna, ac illius incolæ, & habitatores, ac Romanam Curiam ſequẽtes eo quietius & tranquillius in ea degant, quo ſe amplioribus favoribus & gratiis noverint communitos, nonnunquam à ſuis prædeceſſoribus in illorum favorem conceſſa, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, non ſolum approbat, ſed etiam innovat, & quæ poſtmodùm ab eo emanarunt literæ Apoſtolicæ, ne defectu incertitudinis aliquid quod à mente ſua alienum ſit, oriri contingat, illas ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidat, ut nulli hæſitationis & dubitationis ſcrupulus relinquatur, & alias deſuper diſponit, prout rerum & temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Iulius III. edidit bullã de qua hic. Hic Pont. aliam edidit bullam hic præcedentem.

§. 1. Nuper ſiquidem poſtquam fel. rec. Iul. PP. III. &c.
Omittitur quia ipſa Bulla Iul. eſt ſup. lib. 2

Ideo dubitabatur an iſta conſti. præjudicaverit conſt. Iulii III. Vnde hic declarat, non fuiſſe præjudicatum privilegiis Curialium, & ejus conſtit. non ſe extendere ad Cardin. ubique decedentes, aut alios teſtandi facultatem habẽtes ex privilegio, aut licentia Sedis Apoſt.

§. 2. Nos ex certis tunc expreſſis cauſis Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per alias noſtras literas ſub. dat. videlicet Non. Novemb. Pont noſtri Anno 1. decrevimus, & declaravimus omnia & ſingula, &c.
Omittitur quia eſt bulla quæ præcedit.

§. 3. Cùm autem ſicut nobis innotuit, à nonnullis hæſitetur, an ex his literis noſtris ſtatuto, & ordinationi Julii prædeceſſori hujuſmodi præjudiciũ aliquod generatum ſit, aut dici, ſeu cenſeri poſſit, Nos qui Vrbis decorem & veruſtatem, ac illius incolarum prædictorum proſperum felicem ſucceſſum ſinceris exoptamus affectibus, quique illam non minoribus favoribus quam dicti prædeceſſores proſecuti ſunt, proſequi intendimus, ne propter noſtræ declarationis defectũ, ex veritatis ſuppreſſione contra mentem & voluntatem noſtras cuiquam præjudicium generetur, quantum in nobis eſt providere volentes, ac dictarum noſtrarum literarum veriorem tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo habentes, necnon motu & ſcientia ſimilibus, literas noſtras prædictas ad S.R.E. Cardinales, etiam ubivis locorum decedẽtes, ac eorum bona ubique exiſtentia nullo pacto, ad Vrbem & Curiam præfatas, necnon Prælatos, Officiales, ac alios ſæculares, & cujuſvis Ordinis regulares clericos, cæteroſque tam in Vrbe & Curia præfatis pro tempore exiſtentes, & in ea, ſeu ejus diſtrictu decedentes, quã alias alibi ubivis locorum, etiam ultra montes & maria exiſtentes, teſtandi tamen, codicillandi, & alias de bonis ſuis quibuſcumque quomodolibet diſponendi facultatem, ſeu etiam quod eis ab inteſtato decedentibus eorum bona ad ipſorum proximiores, & qui niſi beneficiati eſſent, ſuccedere deberent, devolvantur & debeant, ſpecialem ab Apoſt. Sede vel officiorum ſuorum ratione privilegiorum, aut ex alio quovis titulo pro tempore habentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ perſonas minimè ſe extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, ſed ab eis penitus exceptos fuiſſe, fore & eſſe, ac dici & cenſeri, & alias eaſdem noſtras literas etiam abſque verbis, aut aliàs contra ſacros canones in illis appoſitis in omnibus & per omnia, ac ſi illa in eis appoſita non fuiſſent, ſeu illæ ſine eis emanaſſent, ſtare, & in ſuis robore, & efficacia permaniſſe, & permanere debuiſſe & debere.

Confirmatio conſt. Sixt. IV. & aliarum.

§. 4. Declarantes eiſdem Motu & ſcientia, tam Iulii ſtatutum, & ordinationem hujuſmodi, quàm per Sixtum IV. & Alex. VI. Leonem X. & alios Rom. Pont, etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, etiam in Conclavi, in quo divina diſponente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, etiam in ipſius Vrbis, & ejus ædificiorum, Romanæque Curiæ & ejus Officialium ac aliarum perſonarum prædictarum, etiam extra Vrbem & quibuſvis provinciis, etiam ultra mõntes & maria, ut præfertur in genere, vel in ſpecie, circa teſtandi, & ſuccedendi hujuſmodi facultatem quomodolibet, conceſſa privilegia, & indulta, ac cum inhibitionum decretorum, & in eis contentis clauſulis Iulii prædictas, ac aliorum prædeceſſorum prædictorum ſingulas deſuper confectas literas, & inde ſecuta quæcumque, quorum omniũ tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, etiam ad hoc ut omnes & ſinguli ſupradicti de omnibus, & ſingulis eorum rebus, & bonis, etiam nulla quantitatis, & acquiſitionis ipſorum bonorum diſtinctione habita, liberè diſponere valeant, ac ſi dictæ noſtræ literæ non emanaſſent, aut aliæ in poſterum emanarent, dicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, necnon illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia & ſingula eiſdem modis & formis, quibus per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt, de novo eiſdem auctoritate, & tenore, ac Motu & ſcientia ſtatuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari ac ſingulis ſupradictis ſuffragari.

Tu eas vide indicatas in bulla S.D.N. Pauli V. cit. in rubr.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per Camerarium, Præſidentes & Clericos præfatos, ac quoſcumque alios Iudices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Rom. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtan. præmiſſis, ac quibſuvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Cameræ, & Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, & quibuſvis aliis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis & literis Apoſtolicis, illis ſub quibuſcumque ten. & formis ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, conceſſis, & approbatis, ac innovatis. Quibus omnibus, illorum ten. præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ac omnibus illis quæ Julius, & alii prædeceſſores præfati in dd. ſuis literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis rum fides.

§. 7. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & alicujus Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D.P. An. 1. die 5. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1560. nonis Febr. Pontificatus noſtri anno 2.

Publicatio

Anno à Nativitate Domini 1562. Indict. 4. die vero 15. menſis Feb. Pont. Sanct. in Chriſto patris & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno 1. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſt. per nos Iacobum Carra, & Antonium Clerici Curſores.
Franciſcus Rogerius Mag. Curſ.

Confirmatio & nova conceſſio omnium facultatum, & privilegiorum S.R.E. Camerario hactenus à ſummis Pont. Conceſſorum.

Ad hanc vide conſtit. 65. Clem. VIII. in conferendis, ubi plene notabo.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

PRovidentia Romani Pontificis plurimùm circumſpecta, nonnunquam ea, quæ certis ſuadentibus cauſis, per ejus prædeceſſores geſta ſunt, ex aliis non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, ac quemlibet in ſua juriſdictione, & poſſeſſione conſervat, & manutenet, prout æquitas ſuadet, & id in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates & privilegia uſque ad Paulum IV. qui illa limitavit.

§. 1. Sane cum dilectus filius noſter Guido Aſcanius S. Mariæ in Via lata Diaconus Card. de Sancta Flora nuncupat. modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S.R.E. Camerarii, multa & diverſa privilegia eis, eorumque Cameratiatus officio à quampluribus Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris conceſſa habuerint & habeant, ac in illorum poſſeſſione pacifica & quieta, uſque ad tempus fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui ex certis cauſis animum ſuum moventibus, id expedire tatus, illa limitavit, ſeu ſuſpendit, aut revocavit, extiterint.

Hic autem Pont. illa confirmat & de novo concedit.

§. 2. Nunc verò experientia rerum omnium magiſtra docente, privilegia ex rationabilibus cauſis conceſſa, ac publicæ commoditati utilia fore comperientes, & propterea eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio, non ad alicujus inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, limitationem, ſeu ſuſpenſionem, aut revocationem privilegiorum hujuſmodi per præfatum Paulum prædeceſſorem, ut præmittitur, factas harum ſerie revocantes, omnia, & ſingula privilegia, moderno & pro tempore exiſtentibus ejuſdem S.R.E. Camerariis, eorumque Cameratiatus officio hujuſmodi, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſa, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, in omnibus, & per omnia, prout ante limitationem, ſuſpenſionem, aut revocationem Pauli prædeceſſoris hujuſmodi erant, confirmamus, approbamus, & innovamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus ſit, ea omnia moderno, & pro tempore exiſtentibus ipſis S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio hujuſmodi de novo concedimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 3. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. etiam per præfatum Paulum prædeceſſorem, etiam quoad Hebræorum vivendi modum, & tolerantias eiſdem Hebræis non concedendas, ac alias quomodolibet editis, quibus, illarũ tenores ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita omnino ſervata eſſet, inſerti forẽt, præſẽtibus pro expreſſis habentes, quoad præmiſſa motu ſimili, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcũque.

Sanctio pœnalis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innovationis, conceſſionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 1. die 13. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Idib. Novemb. Pontificatus noſtri anno 1.

XXI. Contra pugnantes in duello, & illud ubique gentium permittentes, ſpectantes, complicesque, &c.

Duellorum uſum vetuit in ſtatu Eccleſiaſtico Iul. ſup. conſt. 19. Regis, & deinde Leo X. in conſt. 31. Quam Deo. Eaſque ſimpliciter confirmavit Clem. VII. & ideo ejus bullam non poſui.

Sanctio iſta ampliata fuit à Clem. VIII. ut inf. in eius conſt. 11. *Illius*, ubi cætera notabo.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1560.*

Exordium.

EA quæ à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuadentibus legitimis cauſis emanarunt, libenter approbationis, & innovationis munimine ſolidamus, ut eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolica auctoritate munita, illaque de novo ſtatuimus, & ampliamus, prout rationabiles cauſæ perſuadent, & hoc in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Clem. VII. edidit bullã de qua hic.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. rec. Clemente Papa VII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in quibus nonnullæ aliæ inſeruntur tenorum ſubſequentium.

Clemens Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Conſuevit, &c.

Omittitur reſiduum, quia ſimpliciter confirmat Bullas citatas in rubrica.

Cauſa conſt.

§. 2. Cum autem ſicut nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alii in temporalibus domini, vicarii, communitates, & univerſitates civitatum, terrarum, & locorum eidem Romanæ Eccleſiæ mediatè, vel immediatè ſubjectorum, nonnullique alii ſingularia certamina exoptantes, & alii etiam, ut præfertur, ſubditi illa videre cupientes, ſuorum ſtatus, ſalutis, & honoris immemores, literis prædictorum hujuſmodi cõtravenire, & cenſuras, ac pœnas in illis cõtentas parvipendere non vereantur, in animarum ſuarum perniciem, & divinæ majeſtatis offenſam, ac Reipublicæ læſionem.

Confirmatio cõſt. Iulii II. Leon. X. Clementis VII.

§. 3. Nos quorum eſt ſceleratorum inſolentiis quibus adverſus Deum & proximum, ac dictæ Sedis auctoritatem veluti Catholicæ profeſſionis inimici ſæviunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum invaleſcat præſumptio, & perverſitas extollatur, intendere, & ne literæ prædictæ quæ provida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanarunt, contẽptibiles reddãtur, ſed illarum tranſgreſſores debita animadverſione puniantur, providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ſingulas Julii, Leonis, & Clementis, prædeceſſorum prædictorum literas, cum ſtatutorum, ordinationum, adjectionum, decretorum, declarationum, confiſcationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectivè contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, & perpetuo firmitatis robore ſubſiſtere, & ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, & concernent, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diffidationis, criminis læſæ majeſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, & privationis ſtatuum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum ſuorum, ac depoſitionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac interdicti, ac aliis cenſuris ac pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, aliiſque in eiſdem literis contentis, quas contravenientes eo ipſo incurrant, & inteſtabiles fiant, ac ultra pœnas prædictas carceribus mancipari & detineri, & pœnis irremiſſibiliter puniri debeant, perpetuò obſervari, & per executores in dictis literis deputatos adverſus eoſdem contrafacientes ad totalem executionem dictarum pœnarum procedi debere decernimus.

Extenſio cõſtitutionum ad authores duellantium, & affigentes vel ſubſcribentes chartas duelli.

§. 4. Illaſque tam ad pugiles taliter pugnantes, quàm eos ad id tentantes, & provocantes, aut locum, ſeu campum ad pugnandum dantes, ſeu concedentes, ac in illis aſtantes, & intereſſentes, ac certantes, comitantes, & comitivam præſtantes, necnon conſulentes, ac adhærentes, & fautores, necnon chartas certaminis, ſeu duelli ſubſcribentes, vel affigentes, aut publicantes, etiamſi prædictæ, ſeu cujuſcumque alterius dignitatis, nobilitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, tam Eccleſiaſticæ, quàm mundanæ exiſtant, etiam ad hoc ut ipſi ultra pœnas prædictas excommunicationis majoris latæ ſententiæ pœnam, à qua non niſi à nobis ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolvi poſſint, eo ipſo incurrant, & ſi Eccleſiaſtici fuerint, etiam omnibus & ſingulis Eccleſiis, mona-

monaſteriis, dignitatibus, & aliis benèficiis Eccleſiaſticis per eos obtentis, ſeu in quibus, & ad quæ jus eis competit, eo ipſo privati, & ad illa ac alia in poſterum obtinenda inhabiles exiſtant, necnon illa tanquam per privationem hujuſmodi vacantia, ab aliis impetrari poſſint, extendimus & ampliamus.

Iteratio ſtatutorum à Julio II. Leon. X. & Clem. VII.

§. 5. Et nihilominus præmiſſa omnia & ſingula, prout per Julium, Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos, ſtatuta & ordinata, inhibita, decreta & mandata fuerunt, in omnibus & per omnia de novo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

Revocatio quarumcumque licentiarum.

§. 6. Ac omnes conceſſiones duellorum hujuſmodi, & facultates deſuper prædictis, ſeu aliis quibuſvis perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, quibuſvis formis & verborum expreſſionibus forſan conceſſas & approbatas, & innovatas, harum ſerie revocamus, caſſamus & annullamus.

Monitio ad omnes Principes Chriſtianos, etiam non ſubditos R. E. ut anulla & certamina prohibeant.

§. 7. Et inſuper cupientes, illa & tam deteſtabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmiſſis favorem præſtantium, & denique tanti ſceleris fautorum nequitiam, non ſolum in terris & locis eidem Romanæ Eccleſiæ, ut præfertur, ſubjectis, ſed alias ubilibet penitus reprimi & aboleri, ac ſingulorum Chriſti fidelium animarum periculis obviare, per viſcera Domini noſtri Jeſu Chriſti rogamus & obteſtamur univerſos & ſingulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, cæteroſque Principes Chriſtianos, necnon dominia, potentatus, communitates civitatum, ac univerſitates oppidorum, caſtrorum, terrarum & locorum quorumcumque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militum, tam equeſtrium, quàm pedeſtrium capitaneos, & præfatos etiam temporali ditioni ipſius Romanæ Eccleſiæ non ſubditos, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præeminentiæ fuerint, ut divini nominis intuitu, & pro ſua in nos & hanc Sanctam Sedem Apoſtolicam devotione & reverentia, necnon fidei cultu & conſervatione, ac animarum eorum, qui hujuſmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt, ſalute, dicta duella, ſeu alia ſingularia certamina in ſuis Regnis, Ducatibus, Marchionatibus, Baroniis, Dominiis, terris & locis nullatenus fieri permittant, immò ne fiant, expreſsè prohibeant & diſſuadeant: diſtrictiùs præcipientes eis, ne ullo unquam tempore hujuſmodi duella ſeu certamina quovis prætextu, ſeu quavis occaſione vel cauſa admittere, aut aliquos ad id irritare, ſeu provocare, vel illis intereſſe, aut ut fiant pati, ſeu permittere audeant, vel præſumant, alioquin eos, ac etiam extra tetras & loca ditioni Eccleſiæ hujuſmodi non ſubjecta duella, ſeu ſingularia certamina hujuſmodi, aut diffidationes deſuper facientes, & ad id irritantes, provocantes, & auxilium, conſilium, vel favorem dantes, ac illis aſtantes & intereſſentes, & ſimiliter chartas deſuper ſubſcribentes aut publicantes, ſeu de illis ſe intromittentes, eorumque ac ipſorum ſingulos ab Imperatore & Regibus inferiores, majoris excommunicationis, & ultra eam, ſi Eccleſiaſtici fuerint, privationis & inhabilitatis pœnis prædictis ſubjacere, illaſque incurrere, & ab eis præterquam à nobis, ſeu dicto Rom. Pont. pro tempore exiſtente, ut præfertur abſolvi, aut adverſus illas reſtitui, ſeu rehabilitari non poſſe, neque debere decernimus & declaramus.

Ad quod habes Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 19. de reform. ut in bulla Clem. VIII. cit. in rub.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in ſingulis eorum literis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 13. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1560. Idibus Novembris, Pontificatus noſtri anno primo.

XXII.

Approbatio Archiconfraternitatis Orationis & Mortis, nuper in Urbe inſtitutæ, ad Orationem quadraginta horarum, ſingulis menſibus publicè peragendam, & pauperum defunctorum cadavera, gratis & decenter ſepelienda, cum indulgentiarum conceſſione.

Hujuſmodi Orationem in cunctis Urbis Eccleſiis, locisque piis, præſcripta Eccleſiarum, & temporis diſtributione, abſque intermiſſione fieri juſſit Clem. VIII. in ſua Conſtitut. 17. Graves, quæ adhuc ſervatur. De indulgentiis autem attende conſtit. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam ſub die 1. Decembris 1605.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1560.

Proœmium.

DIvina diſponente Clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem meritis licet imparibus ſublimati, Chriſti fidelium omnium votis, præſertim ad charitatis, aliorumque piorum operum exercitium, & devotionis ſinceritatem, certumque orationum & jejuniorum Altiſſimo puramente conſecrandorum ordinem tendentibus, ac ipſorum fidelium Societatibus, ſalubribuſque illarum ordinationibus, quo propterea piè inſtitutæ fuiſſe dicuntur, libenter, potiſſimùm cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium adjicimus, ac eoſdem fideles, ut ad opera hujuſmodi ferventius amplexanda procliviores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus frequenter invitamus, ut exinde deſiderabilia ſalutis æternæ præmia facilius valeant promereri.

In Urbe quidam Chriſti fideles inſtituerunt Confraternitatem Orationis & Mortis, ad Orationem 40 horarum menſe quolibet faciendam, & pauperum defunctorum corpora decenter ſepelienda, & alia pia opera exercenda.

§. 1. Sane ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Adminiſtratorum, & Officialium Confraternitatis de Oratione, alias della Morte nuncupatæ, in Alma Urbe inſtitutæ, petitio continebat, jam multis annis elapſis nonnulli Chriſti fideles in ipſa Urbe degentes divino inſtinctu moti, & pia mente conſiderantes, Orationes humiliter & devote à Chriſti fidelibus in unum in Dei nomine convenientibus factas, divinæ Majeſtati gratas & acceptas exiſtere, ac illis, & eleemoſynis, aliiſque piis operibus ipſius Omnipotentis Dei Clementiam & miſericordiam impetrari, unam Societatem, ſeu Confraternitatem utriuſque ſexus perſonarum de Oratione, alias della Morte nuncupatam, in eadem Urbe inſtituerunt, & inter alia ordinaverunt, ut ſingulis menſibus, diebus, & horis ad id per pro tempore exiſtentes ejuſdem Confraternitatis Guardianos, ſeu Adminiſtratores, & officiales deſignandis & ſtatuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noſter Jeſus Chriſtus in deſerto vitam humanam agens jejunavit, ac etiam Sanctorum Apoſtolorum, & patrum primitivæ Eccleſiæ, qui ad Deum ſine intermiſſione orabant, Oratio fieret ad eundem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines & mulieres dictæ Societatis, ac alias perſonas ibidem intereſſe volentes, etiamſi Confratres non eſſent, ac ipſi Confratres in principio cujuſlibet Orationis ſingulo menſe in penultima ejus Dominica, vel alio die fieri ſolitæ Corpus Domini cum decenti pompa deferrent. Necnon pauperum, ac miſerabilium perſonarum decedentium corpora jam antea ſæpenumerò abſque ulla forſan cæremonia præter conſuetudinem Chriſtianam delata, exemplo Tobiæ etiam propriis humeris deferrent, ac propriis faculis, intorſtitiis, & candelis adhibitis, aliiſque expenſis neceſſariis ſepelirent, necnon ſingulo menſe pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum quorum corpora ab ipſis Confratribus humata forent, anniverſarium celebrarent, & infirmis egenis ipſius Confraternitatis de medico & eleemoſynis pro poſſe ſuccurrerent, illoſque de Confratrum charitate viſitarent, atque officia divina, prout aliis Confraternitatibus conceſſum erat, exercerent.

Ordinationeſque pro regimine d. Confraternit. conſtituerit.

§. 2. Cùm autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dicta Confraternitas, Spiritu ſancto adjuvante, concurſu fidelium, qui ad illam confluxerunt, augmentum, & in dictis piis operibus incrementum non modicum ſuſcepit, ac in dies augeatur, dictique Confratres qui ipſam Confraternitatem primo in S. Laurentii in Damaſo conſtituerunt, & ad præſens in S. Joannis Evangeliſtæ in Ayra dictæ Urbis Eccleſiis congregatam retinent, etiam pro illius directione & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & ediderint, ac Venerab. fratrem noſ-

ſtrum Federicum Epiſcopum Prænestinum S. R. E. Cardinalem de Cæſis nuncupandum in d. Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in uno vel pluribus documentis, & forſan publicis deſuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Adminiſtratores prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut inſtitutioni Confraternitatis, ejuſque Statutis & Capitulis hujuſmodi pro firmiori illorum ſubſiſtentia Apoſtolicæ confirmationis robur adjicere, ac alias in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic autem Pont. d. Confraternitatis ejuſque ordinationes approbat, & de novo conſtituit, accedente conſenſu Archiconfraternit. Charitatis. De quo conſtat hic in fin.

§. 3. Nos igitur, qui Chriſti fidelium devotionem, orationes & pœnitentiam, ac charitatis opera ubique locorum, ſed præcipuè in ipſa Urbe feliciter adaugeri, ſinceris deſideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum devotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Adminiſtratores, & Officiales prædictos, ac eorum quemlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum documentorum prædictorum tenores præſentibus pro expreſſis haben. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dummodo dilectorum filiorum Archiconfraternitatis Charitatis etiam de Urbe ad infraſcripta accedat aſſenſus, inſtitutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatæ hujuſmodi, ac omnia & ſingula per Guardianos, & Confratres prædictos, circa præmiſſa edita, ordinationes & ſtatuta, ac prout illa concernunt cætera in eiſdem documentis contenta, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem ſupplemus, illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adjicimus. Et nihilominus eandem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eiſdem modo & forma, quibus per ipſos Chriſti fideles inſtituta exiſtit, de novo auctoritate & tenore præmiſſis inſtituimus, & etiam erigimus.

Ejuſque Officialibus dat poteſtatem quoſcumque in cõfratern. recipiendi.

§. 4. Ac eiſdem Guardianis, Adminiſtratoribus, & Confratribus, quaſcumque utriuſque ſexus perſonas eis bene viſas, ac gratas, & acceptas, tam Eccleſiaſticas, quàm ſæculares undecumque exiſtentes, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cujuſvis licentia minimè requiſita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium recipien. & admitten. licentiam & facultatem concedimus.

Statuta cum auctoritate Protectoris condendi, & reformandi.

§. 5. Eiſque cum ejuſdem Federici Epiſcopi, & deinceps pro tempore exiſtentis Protectoris ſui auctoritate, ſeu approbatione, quæcumque ſtatuta & ordinationes pro ejuſdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum hujuſmodi exercitium, & alias circa præmiſſa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quæ poſtquam condita, & reformata fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, & per ipſos Guardianos, ac Adminiſtratores, & Confratres obſervari debeant.

Crucem ligneam, & habitum nigrum deferendi.

§. 6. Necnon tam in eorum Oratorio, quàm in proceſſionibus per Urbem faciendis Crucem ligneam, & habitum conſuetum de tela nigra, cum caputiis, ſive picciis deferre, prout etiam de præſenti deferunt.

Eleemoſynas, oblationes, & legata recipiendi, & in dictos pios uſus exponendi.

§. 7. Necnon eleemoſynas, & oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſti fidelium, etiam S. R. E. Cardinalium, aliorumque Prælatorum, & Officialium, aliarumque perſonarum, tam ſæcularium, quàm Eccleſiaſticarum, tam hactenus, quàm in futurum ultimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationibus, vel largitionibus relicta, legata, hæreditates, & bona quæcumque eidem Confraternitati relinqui, & Confraternitatem illa ſic relicta recipere, & de illis, illorumque fructibus in dictos pios uſus, prout illis videbitur diſponere, ac omnia & ſingula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti poſſe ad quæ aliæ Urbis prædictæ Confraternitates à Sede Apoſtolica approbatæ poſſunt & valent, citra tamen illarum præjudicium.

Confrater-

§. 8. Et inſuper Confraternitatem ipſam ad aliam Eccleſiam, ſeu locum ipſius Urbis ſibi beneviſum transferre, & inibi, ſi Eccleſia non extet, Eccleſiam unam cum ſuis Oratoriis & manſionibus, ſi verò Eccleſia inibi reperiatur, de illius pro tempore Rectoris conſenſu unam Capellam ſeu Oratorium, in qua, vel quo ſacratiſſimi Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amovendum, prout hactenus habuerunt, per quem Miſſæ, & alia divina officia celebrari, & ipſis Confratribus Euchariſtiæ, & alia ſacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari poſſint, habere & retinere, ac conſtrui facere.

nit. ad aliam Eccleſiam transferendi, & in ea Capellanum habendi, ad miniſtrandū Confratribus Sacramenta.

§. 9. Et ipſi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictæ Confraternitatis, & eorum Capellani quorumcumque pauperum decedentium corpora in Parochiali Eccleſia ſub qua ipſi pauperes deceſſerint, ſeu illius Cœmeterio, ſi Cœmeterium habuerint dictæ Confraternitatis ſumptibus, & expenſis, ac cum ſuis faculis, intorſtitiis, & candelis, cum licentia tamen atque interveſſentia ejus Rectoris, ſeu Vicarii, ſi vocatus adeſſe voluerit, ita quod ſi adeſſe noluerit dictæ Confraternitati januas Eccleſiæ prædictæ ad hunc effectum aperire omninò teneatur, in forma Eccleſiæ conſueta, & ſolemniter ſepelire, vel ſepeliri facere, liberè & licitè valeant, eiſdem auctoritate & tenore indulgemus.

Defunctorũque corpora in Eccleſiis eorum Parochialibus ſuis expenſis requiſitis Parochis ſepelien.

Indulgentiarum conceſſio pro Confratribus, Sororibus, & aliis. Tu vide novam diſpoſitionem Pauli V. cit. in rubr.

§. 10. Et inſuper ut Chriſti fideles eo libentius ad ingrediendum Confraternitatem hujuſmodi inducantur, & animarum ſalus peramplius propagetur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis, præſentibus & futuris ejuſdem Sócietatis utriuſque ſexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadraginta horarum hujuſmodi acceſſerint, & pro noſtra, & pro tempore exiſtentis Pontificis Rom. ſalute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Chriſtianorum pace & tranquillitate piè oraverint, necnon Chriſti fidelibus, qui Eccleſiam Confraternitatis hujuſmodi in Nativitatis, Veneris ſanctæ, & ſecunda feria octavæ Corporis D.N. Jeſu Chriſti feſtivitatum diebus devotè viſitaverint, vere tamen confeſſis & contritis, vel firmum confitendi propoſitum haben. & ſimiliter orantibus, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiã, & remiſſionem eiſdem auctoritate & tenore concedimus & elargimur. Eorum autem omnium & ſingulorum Cõfratrum, qui per totam primam, vel ſecundam dictæ Orationis noctem in eadem Oratione permanſerint, ac pro viribus, ut ſuprà, preces effuderint intuitu unius animæ cujuſcumque fidelis defuncti, pro qua quicũque ex ipſis Miſerere mei Deus, &, De profundis, Pſalmos, aut quinquies orationem Dominicã, & Angelicam ſalutationem humiliter in dictæ Orationis fine, coram Sanctiſſimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos. Illis verò Cõfratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum ſepulturæ detulerint, aut aſſociaverint, & infirmos prædictos viſitaverint, quoties id fecerint mille annos, & totidem quadragenas de injunctis ſibi pœnitẽtiis miſericorditer in Domino relaxamus. Necnon ejuſdem Confratribus, quod liceat eis & eorum cuilibet, durante eorum infirmitate miſſam in domibus ſuis celebrari facere.

Facultas eligendi confeſſorem. Tu vide d. conſtit. Pauli V.

§. 11. Necnon confeſſorem, ſeu confeſſores qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi prædictæ in Bulla Cœnæ Domini legi conſueta reſervatis, Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis, dicta auctoritate abſolvere poſſint, eligere.

Facultas aggregãdi alias Confraternit. Ad hoc vide eandem conſtit. Pauli V.

§. 12. Ac ipſis Guardianis, Officialibus, & deputatis pro tempore exiſtentibus, quaſcumque Confraternitates extra Urbem prædictam ſub hujuſmodi vocabulo, & inſtitutis pro tempore erectas omnibus & ſingulis prædictis, aliiſque privilegiis, & indulgentiis ſibi deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis ſibi beneviſis aggregandi, illaſque eis in toto, vel in parte communicandi facultatem ſimiliter concedimus, ac indulgemus hujuſmodi.

Clauſula huius bullæ præſervativa.

§. 13. Et præſentes literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus quarumcunque ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum per nos, & Sedem prædictam, etiam in favorem fabricæ

Basilicæ Principis Apostolorum de ipsa Urbe, expeditionis contra infideles & Cruciatæ sanctæ, vel aliter etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum instantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas fore, ipsisque Confratribus, & aliis fidelibus suffragari decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac nostra de indulgentiis, & gratiis hujusmodi adinstar non concedendis, aliisque editis, & edendis Cancellariæ Apostolicæ regulis, necnon quorumvis Ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiisque, indultis, & literis Apost. illis, & eorum Superioribus, ac personis, aliisque quibuslibet sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, & Motu proprio, ac aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, ac totis illorum tenoribus specialis, specifica & individua, non autem per clausulas idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli, &c.

Dat. P. A. 1. die 17. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1560. 15. Kalend. Decemb. Pontif. nostri anno primo.

Consensus Archicōfraternitatis Charitatis de Vrbe.

Anno Incarnationis Dominicæ 1561. die 7. Februarii, R. D. Antonius Lomellinus Protonotarius Apostolicus, Horatius de Marchianis, Christophorus Lucianus, Franciscus Sangalettus deputati Societatis, seu Confraternitatis Charitatis de Vrbe, per Franciscum Puccuum eorum procuratorem, omnibus & singulis retroscriptis, sine tamen præjudicio privilegiorum ejusdem Confraternitatis Charitatis, & literarum expeditioni consenserunt, &c.

Pro Io. Baptista Doria Ioan. Baptista Zianus.

XXIII. Indictio prosecutionis Sacri & Oecumenici Concilii Trident.

Concilium istud indictum fuerat à Paulo III. ut supra in ejus constitut. 33. Initio. Absolutumque & confirmatum fuit ab isto Pontifice Pio IV. ut inf. constit. 73. Benedictus, ubi ponam concord. Materia.

Edita A. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes oculos per omnes reipublicæ Christianæ partes, cernentesque non sine magno horrore, quàm longè, lateque pestis hæresum & schismatis pervasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent, in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque, & tam pernicioſum schisma tollere, moresque adeo corruptos, & depravatos emendare possemus.

Paulus III. & Iulius III. indixerunt Conc. Trid. sed prosecutio non fuit ex variis causis de quibus hic, & in Pauli III. constit. cit. in rub.

§. 1. Cùm autem intelligeremus ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, œcumenici, generalisque Concilii ejus aggregandi, & Deo juvante celebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. record. Paulo Tertio, & ejus successore Julio prædecessoribus nostris, sed variis de causis sæpius impeditum, & interpolatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id primò in Urbem Mantuam, deinde Vicentiam indixisset, quasdam ob causas in literis ejus expressas id primò suspendit, postea Tridentum transtulit. Deinde cùm quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem, suspensione sublata, in eadem Civitate Tridentina inchoatum fuit. Verùm sessionibus aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, Bononiam transtulit. Julius autem qui ei successit, in eandem civitatem Tridentinam id revocavit; quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. Sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex aliis difficultates, & impedimenta objiciente, ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quam diutissimè retardaret. Quantoperè verò interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreses, quantopere schisma creverit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius & misericors Dominus, qui nunquam ita irascitur, ut misericordiæ obliviscatur, Regibus & Principibus Christianis pacem, & unanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad schisma hæresesque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conservandam, celebrationem ejus non esse duximus diutius differendam.

Ipse autem Pont. ex causis hic expressis dictum Conc. prosequi mandat ad diem Resurrectionis Domini 1561.

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam consilii nostri certioribus charissimis in Christo filiis nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei Omnipotentis laudem & gloriam, atque Universalis Ecclesiæ utilitatem, de eorundem fratrum nostrorum consilio, & assensu, sacrum Oecumenicum & generale Concilium, auctoritate ejusdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in civitate Tridentina ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum sublata suspensione, statuimus atque decernimus.

Monetque Prælatos ut accedant ad Concilium.

§. 3. Quocirca Venerabiles fratres nostros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, cæterosque quibus in Concilio generali accedere, & sententiam dicere jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus atque etiam districtè præcipiendo mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti quod præstiterunt, & sub pœnis quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, sacris sciunt esse canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, nisi fortè fuerint impedimento legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus propterea omnes, & singulos quorum interest, interesseve potuerit, ut in Concilio esse non negligant.

Hortatur etiam Imperatores, Reges & Principes, ut per seipsos, vel eorum Oratores Concil. interſint, &c.

§. 4. Charissimos verò in Christo filios Romanorum Imperatorem electum, cæterosque Reges & Principes, quos optandum sanè esset Concilio interesse, & possent hortamur, & rogamus, ut si ipsi interesse Concilio non potuerint, ut Oratores suos prudentes, graves, & pios viros utique mittant, qui ipsorum nomine illi interſint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum Regnis atque dominiis Prælati, sine recusatione ac mora tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent, eosdem etiam curaturos esse minimè dubitantes, ut per ipsorum regna & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorúmque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat,

teat, benignéque ac comiter omnibus in locis recipiátur, atque tractentur, ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui nihil omninò prætermittere decrevimus, quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendum à nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit, nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ovium deductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ reipublicæ tranquillitatem, ac quietem.

Hæc bullam Roma publicari mittat.

§. 5. Ut verò hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet, notitiam perveniant, nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit, quod illa ignoraverit, præſertim cum non ad omnes quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranen. tunc cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, clara voce à Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu notariis aliquibus publicis recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur: ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur. Cùm autem inde amovebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehenduntur, poſt duos menſes à die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Tranſumptis quoque earum quæ manu alicujus notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita, ut ſine dubitatione ulla, fides habeatur, mandamus atque decernimus. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 29. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. tertio Kal. Decemb. Pontif. noſtri anno primo.

Papæ ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Præneſtin.
Ego Joan. Card. Moronus Epiſcopus Albanen.
Ego Chriſtophorus Madrucius Card. Trid.
Ego Otho Truchſes Card. Aug.
Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. S. Vitalis.
Ego Jo. And. Card. Meſſanen.
Ego Jac. Card. Buteus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clemen. ſubſcr.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Ant. Card. Capiſucus.
Ego Thad. Card. Gaddus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aræcæli.
Ego Jo. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Hipp. Card. Ferrarien.
Ego Jul. Card. Urbin.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Jo. Card. de Medicis.
Ego Carolus Card. Borromæus.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1562. *Indict.* 4. *die verò* 2. *menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno I. retroſcripta litera Apoſtolica lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, juxta earum ſeriem & tenorem, & etiam ut moris eſt, & illis amotis, dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Joan. Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores*

Petrus Valerini Mag. Curſ.

Ordo, quo Prælati in ſacro Concilio Tridentino locum habere debent in actibus publicis. XXIV.

Iſtud Concilium hic idem Pontifex abſolvit & approbavit inf. in conſtit. 73. Benedictus, ubi alia notabo.

PIVS PAPA QVARTVS, &c. *Edita A. D. 1560.*

Exordium.

SIcut ea, quæ pacem & concordiam nutriunt, puræ mente ſemper inquirimus, ita ex debito noſtræ paſtoralis ſollicitudinis tenemur illa ſubmovere, quæ diſcordiam ſuſcitare, & ſcandalum introducere poſſe videntur.

Declaratio precedentia Prælatorum in Concilio.

§. 1. Itaque ad tollendam omnem controverſiam materiarum, quæ inter Prælatos ad celebrationem ſacri Oecumenici & generalis Concilii in civitate Tridentina pro tempore congregatos, ſuper eorum præcedentia fortè jam ſunt exortæ, & in dies oriri poſſunt. Volumus, ac vobis per præſentes mandamus, ut omnes & ſingulos Prælatos prædictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, ſecundo Archiepiſcopos, tertio autem loco Epiſcopos in quibuſvis actibus publicis, ſecundum gradum & ordinem ſuarum ad eorum Eccleſias promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit, in ſuo quiſque ordine prior exiſtat) incedere, ſedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipſorum dignitates primatiales, ſive veræ, ſive prætenſæ illæ fuerint) auctoritate noſtra faciatis, ſtudioſeque & diligenter curetis, atque pro veſtra prudentia, ac pietate geratis, ut cuncta iſtic concordibus animis, in virtute Spiritus ſancti, cum Dei omnipotentis honore, atque timore, quietè, feliciterque procedere valeant.

Hanc præcedentiam Legati Apoſtolici declaravit, nulli ius acquirere, aut tollere, ut legitur ſeſſ. 26. in fine.

Clauſula derogatoria.

§. 2. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 1. die 9. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſc. die ultima Decemb. 1560. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Confirmatio, & extenſio juriſdictionis Præſidentis, & Camerarii Riparum Almæ Urbis in cauſis civilibus & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium. XXV.

Hanc juriſdictionem & indulta vide in conſtit. 6. Pauli III. Cum nobis, & in aliis ibi indicatis.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c. *Edita A. D. 1560.*

Paulus III. & alii his mercatoribus indulta conceſſerunt, ut in eius bulla cit. in rubr.

CUpientes pro communi ac publica utilitate, & commodo Urbis noſtræ, & præcipuè Curialium, incolarum, mercatorum, & nautarum in Romana noſtra Ripa, & Ripetta commercia exercentium, favoribus incumbere, & ſcientes etiam alias per fel. rec. Innocent. VIII. Leon. X. Clem. VII. & Paulum III. Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, fuiſſe ſtatutum, & ordinatum, ut favorabilius dictis mercatoribus, & nautis liceret mercaturam profiteri, quod poſſent uti omnibus gratiis, & privilegiis ab antiquo illis conceſſis, contra, & adverſus eorum debitores, bonaque illorum, & hæredes, occaſione rerum Ripalium, ut latius in literis dictorum prædeceſſorum noſtrorum dicitur contineri.

Hic Pontif. ea approbat.

§. 1. Nos attendentes, quod favorabilibus, & publicis utilitatibus eſt ſuccurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cavillationibus obviandum, maximè illorum, qui curant & ſtudent perniciosè protrahere cauſas, retardare ſolutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiæque Ripæ, & Ripettæ conſulere, & volentes illos & illas ſpecialis gratiæ favore proſequi, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, &c. conceſſiones, gratias, indulta, &

&c privilegia, literæ, Rectum, & capitula, omnesque alias ſententias latas per Cumeranas noſtrum, & inter ipſos mercatores, & dominorios gabellæ vini, & omnia alia inſerta in dictis ſtatutis, & conſuetudinibus Ripalibus, in favorem dictæ Curiæ, & mercatorum, & nautarum, & inde ſecuta quæcumque, Apoſtolicâ auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus ſit de novo concedimus. Omneſque & ſingulos, tàm juris quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ac ſolemnitates omiſſas, ſi quæ omiſſæ ſunt, ſupplemus.

Iuriſdictionem cauſarum civilis extendit.

§. 2. Ac volentes inconvenientiis obviare, quæ ſæpè oriuntur & malè forſan judicantibus, gratias noſtrorum prædeceſſorum conceſſas hujuſmodi noſtro Tribunali, ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, declaramus noſtræ intentionis eſſe, ac noſtrorum prædeceſſorum, quod omnes cauſæ, tam introductæ, quàm introducendæ in dicto Tribunali, in prima inſtantia, occaſione rerum Ripalium, vel ab illis emergen. dependen. annexorum, & connexorum, & cauſa prætii illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licitè tamen & honeſtè fuerit contractum, & conventum inter ipſos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus ripalibus cum illis habentes, quod dictæ cauſæ & lites non poſſent modo aliquo, in dicta prima inſtantia, (ubi tamen non eſt deneganda appellatio) per ſtatuta, & conſuetudines Ripales, etiam per dependen. vel ratione univerſalis judicii, excuſſionis hæreditatum, & bonorum, ſeu dotium, intentari, introduci, neque reaſſumi in aliquibus aliis Curiis Urbis noſtræ, ſed omnimò debeant finiri, & determinari in dicta Curia Ripæ & Ripettæ per Camerarium, ejuſque notarium, & officiales, & in arduis, & ubi cadit punctus juris, habito conſilio ſapientis, juxta formam dictorum ſtatutorum de hujuſmodi loquentium, ſi opus fuerit. Et ſic etiam de contractibus, pactionibus, & conventionibus habitis quocumque locorum, etiam in finitimis provinciis.

Et criminalia ampliat.

§. 3. Et ſimili Motu proprio volumus, quod omnes cauſæ mixtæ, & criminales incluſivè, etiâ uſque ad ultimum ſupplicium, pro omnibus exceſſibus, delictis, & homicidiis in dicta Ripa perpetratis, tam in mari, quàm in dicta Ripa, & ejus diſtrictu, & pertinentiis, & quocumque locorum in mari, tam contra res, & merces deſtinatas ad Ripam prædictam, vel ad noſtrum portum Civitatis Vetulæ, per nautas, vel alios, etiam quod per certam poſtea ex aliquo portu pervenerint ad Urbem noſtram, ſeu hoſtiam Ripam, vel Ripettam, cognoſcantur per Camerarium dictæ Ripæ, ac ſupra-, & debito fine terminentur, & incidenter contra quoſcumque facinoroſos homines, & nautas habeat merum, & mixtum imperium, animadverſionem, & gladii poteſtatem, prout olim habuit, & in præſentiarum habet, quam poteſtatem confirmamus, & quatenus opus ſit, dicto Camerario, & ejus Ripæ, & Ripettæ concedimus. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clauſula præſervativa.

§. 4. Volumus etiam quod præſenti Motui proprio noſtro per quamcumque noſtram ſignaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiamſi de eorum clauſulis derogatoriis mentio fiat, niſi illius expreſſa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum cenſeatur. Declaramus etiam noſtræ intentionis numquam fuiſſe, per quendam noſtrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabellæ Studii, &c. velle auferre beneficium prælationis, prioritatis, & dominii ipſorum mercatorum, & nautarum, in rebus, ac vinis exiſtentibus, juxta tenorem Motus proprii fel. rec. Pauli Tertii prædeceſſoris noſtri, ſed fraudibus tantùm obviare.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, ſtatutis, ac novis reformationibus Urbis, ac literis à nobis emanatis, privilegiis, indultis, & aliis facultatibus forſan conceſſis quovis modo debitoribus dictorum mercatorum, & nautarum, occaſione rerum prædictarum, ac aliis, & pro tempore A. C. Apoſtolicæ, Vicario, Gubernatori, Senatori Urbis, Collateralibus illius, ac aliis Judicibus Urbis, & illorum Curiis, & forſan Dohanariis gabellæ Studii, etiam per nos conceſſis, innovatis, & approbatis, & concedendis, &c. Quibus omnibus, &c. ac ſi eorum tenores, &c. hac vice ſumtaxat derogamus.

Inſſio deſcribendi in ſtatutis. Vide ibi deſcriptum.

§. 6. Præſentemque noſtram conſtit. cui non derogatur per quamcumque ſignaturam, & in qua omnia & ſingula decreta, formas, & alia in dictis Moribus propriis contenta, deſcripta, & repetita cenſeri debere, volumus in volumine ſtatutorum d. Curiæ Ripæ, & Ripettæ deſcribi, & regiſtrari, & ejus ſignatura in judicio, & extra ubique fidem faciat, & ſufficiat, regula contraria non obſtante.

Pœna contravenientium.

§. 7. Mandantes omnibus quatenus ſub excommunicationis ſententia, & mille ducatorum auri, &c. ipſo facto incurrendis, toties quoties contraventum fuerit, & proceſſus ſit ipſo jure nullus. Et ita ſervari inviolabiliter mandamus.

Papa ſubſcr. Camera approbatio.

Placet Motu proprio. I. Videatur in Camera. I.
Videtur concedenda. L. de Torres in plena Camera.

Deputatio & facultates Cardinalis Camerarii cognoſcendi cum voto Congregationis quaſcumque cauſas intereſſe Rever. Cameræ Apoſt. tangentes, ac revidendi computa Officialium, & aliorum etiam jam ſolidata & deciſa, & contractus læſionem ejuſdem Cameræ continentes reſcindendi, ac bonorum detentores coërcendi. XXVI.

De cognitione hujuſmodi cauſarum vide ſup. Pauli III. conſt. 9. Non ſine, cum ibi notat. Et de redditione, & reviſione hujuſmodi computorum, vide ſup. in ejuſdem Pauli conſt. 40. Cum ſicut, & infra proxime in conſt. 87. hujus Pontif. Cum inter.

De materia autem Camerali & Cameræ, vide infra Clementis VIII. conſt. 65. In conferendis.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1560.

Exordium.

ROmanum decet Pontificem ex injuncto ſibi deſuper paſtorali officio, ſolerti diligentia procurare, ne res, & jura Cameræ Apoſtolicæ fraude, malitia, & perfidia nonnullorum detrimentum aliquod patiantur, ſed ut malitiis, ſeu fraudibus, perfidiaque eorum detectis propterea punitis, caſtigatis, damniſque eorum fraude, & malitia hujuſmodi, dictæ Cameræ illatis, refectis, meliora, majoraque in dies efficiantur, etiam opem, & operam impendere efficaces.

Cauſa huius conſtitut.

§. 1. Cùm itaque ſicut accepimus diverſi Sedis Apoſtolicæ Nuntii, ac jurium, rerum, & bonorum Cameræ Apoſtolicæ præfatæ collectores, ſubcollectores, exactores, adminiſtratores, officiales, & commiſſarii, necnon theſaurarii, tam in Alma Urbe noſtra, & Statu noſtro Eccleſiaſtico, quàm diverſis aliis, etiam ultra maria, & montes, Regnis, Provinciis, & dominiis, per nos, & diverſos alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſive S.R.E. Camerarios, aut ejuſdem ſtatus noſtri ſuperintendentes pro tempore exiſten. vel prædictam Cameram, ſeu alias à Miniſtris noſtris deputati, illorumque miniſtri, & forſan aliæ perſonæ Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & dictæ Cameræ, ſeu ejus officialibus de ſuis adminiſtrationibus, & geſtis rationem reddere debentes, ſuarum adminiſtrationum, & rationum in Camera prædicta, ſeu alibi exhibitis, & præſentatis libris, & computis, dubitantes per eorundem computorum exactam diſcuſſionem, & diligentem examinationem eidem Cameræ debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua reſtituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro præmiſſis debitis pœnis affici, eadem computa calculari, diſcuti, examinari, ſolidari, & declarati neglexerint, & procraſtinaverint, negligantque & procraſtinent de præſenti: multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & ſolidationem diſtulerint, & differant, quouſque ob Pontificum, & Officialium mutationem, quam in Curia Romana ſæpius eveniſſe, & quotidie fieri experientia docuit, judices talium computorum ignaros, rationales, ſive alios pro eadem Camera agentes, ſibi propitios, & faventes obtinuerint, & obtineant, & quorum poſtea in-

ria, seu ipsis mutua quadam devinctis amicitia, computa prædicta secundum ipsorum Administratorum, etiam injustam voluntatem calculari, solidari, & declarari sæpè sæpius contingit, multaque non admittenda admissa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem ejusdem Cameræ occultentur, necnon plerique alii varia & diversa credita contra Cameram prædictã confingentes, ac antiqua, ac forsan bis soluta, & extincta repetentes, ac forsan facta collusione cum prætensis creditoribus parvo pretio illa, & mandata Cameralia desuper expedita redimentes, adveniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio beati Petri, & aliis Provinciis S.R.E. subjectis non ita, sicut vivente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam præcedentibus illicitis forsan modis procuratis sacri Collegii Cardinalium, vel illius capitis ordinum mandatis, superdictis confictis redemptis, sive aliis prætextibus ex donatione liberali, seu servitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum summas indebitè, & minus justè exegerint, ac per varias artes, favores, & illicitos modos extorserint, ex quo dicta Camera ad illorum satisfactionem nullatenus tenebatur: quodque ad præfatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorsiones colorandas Roman. Pontificibus postea ad summum Apostolatus apicem statim assumptis, ab eisdem in principio suorum Pontificatuum obreptitiè, & subreptitiè mandata, cedulas, & diversas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum solutionum confirmatorias, revalidatorias, & præceptorias obtinuerint, & obtineant, prout etiam forsan à nobis diversis temporibus, subreptitiè tamen, & fraudulenter obtinuerunt. Multique sub diversis coloribus, & confictis exemptionum privilegiis, à nobis & diversis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis censibus, & impositionibus, etiam subsidii triennalis, necnon juribus, etiam quindenniorum Cameræ prædictæ debitis, se, subditosque suos de facto eximentes, ab illorum debita solutione, & solita contributione subtraxerint, & subtrahant, multaque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & jura, etiam regalia nostra, & prædecessorum nostrorum, ac ad nostrum, & eorum supremum dominium, sive ad illius recognitionem spectantia & pertinentia, nulla saltem legitima præcedente causa, à quamplurimis Communitatibus, Universitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus personis de facto occupaverint, & detinuerint, ac in præsentiarum detineant, & occupent, in maximum S. R. E. & ejusdem Cameræ damnum, & præjudicium, ac sacri Apostolici patrimonii, & ærarii diminutionem, quod cum ob præfatas pecuniarum profusiones, & bonorum, ac castrorum supradictorum indebitas occupationes semper exhaustum reperiatur, & defraudetur.

Deputatio, & facultates Cameræ ad cognoscendum, unà cum quinque Deputatis causas concernentes interesse Cam. Apost.

§. 2. Et propterea ejusdem Cameræ indemnitati providere, ipsamque à similibus gravaminibus & extorsionibus, ac similiter illos, qui circa prædicta aliquo modo oppressi fuissent relevare cupientes, ac de fide, industria, doctrina, sufficientia, singularique rerum experientia dilecti filii nostri Vitellotii S. Mariæ in Via lata diaconi Cardinalis Vitelli nuncupati, ejusdem S. R. E. Camerarii, plurimùm in domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali & Camerario, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis secum Venerabili fratre nostro Annibale Archiepiscopo Avenion. ejusdem Cameræ Clericò, & dilectis filiis Donato Matthæo Minali Thesaurario nostro generali, & Francisco de Grassis familiari nostro, ac Janotto Castiliono Militiæ S. Lazari Hierosolymitani Magno Magistro, & Magistro Paulo Odescalco utriusque signaturæ nostræ Referendario, & Cancellariæ Apostolicæ correctore, ac de eorum, seu majoris partis illorum insimul congregatorum voto & assensu, cum præsentia & assistentia Venerabilis fratris nostri Aloisii Episcopi Montis Pilosii, Cameræ prædictæ generalis Commissarii, omnes & quascumque causas civiles, & criminales, seu mixtas, prophanas, & spirituales, beneficiales, seu similiter mixtas, in quibus directè, vel indirectè, fisci & Cameræ prædictæ interesse, seu præjudicium vertatur, seu quomodolibet vertere sibi cum ejusdem Congregationis voto videbitur, indecisas, pendentes, etiam instructas coram quibuscumque judicibus ordinariis, seu etiam auctoritate Apostolica delegatis, etiamsi S. R. E. Cardinales, ac Curiæ earumdem Palatii Apostolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie etiam reperiantur, seu etiam in Camera nostra Apostolica, in statu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de præsenti existunt, ad se de voto dictæ Congregationis, seu majoris illius partis advocet, illasque & omnes alias quas præfatus Aloysius Episcopus & Commissarius coram eo proponet, movereque & proponere volet & intendat, contra quascumque personas Ecclesiasticas, sæculares, & quorumvis Ordinum regulares, cujuscumque status, gradus, ordinis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, etiamsi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Ducali, Marchionali, Comitali vel quacumque alia dignitate, excellentia, & prærogativa præfulgeant, & quocumque nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque civitatum, etiam Metropolitan. Universitates, Conventus, Congregationes, & Collegia quæcumque, etiam capita ordinum quorumcumque, unà cum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac toto negotio principali audiat, & cognoscat, & cum prædictorum voto, & assistentia, justitia mediante terminet.

Computaque Ministrorum, & aliorum, etiam solidata revidendi.

§. 3. Ac quæcumque computa, quæ tamen ex rationabili causa eidem Vitellotio Cardinali & Camerario de voto ejusdem Congregationis revidenda videbuntur, etiam per prædictam Cameram, sive illius Officiales, & quoscumque alios, & sæpius solidata, declarata, & decisa, etiamsi Roman. Pontif. & nostram confirmationem, liberationem, & absolutionem contineant, diligenter revideat, de novo calculet, & calculari faciat, & ac si nunquam solidata, & declarata fuerint, mediante justitia discutiat, declaret, & terminet, ac quæcumque admissa, & in fraudem, damnum, læsionem ejusdem Cameræ quomodolibet gesta, auctoritate nostra revocet, & retractet.

Ac contractus læsionem Cam. Apost. continentes rescindendi.

§. 4. Omnesque contractus super locationibus, & alienationibus, ac investituris bonorum, & jurium etiam quorumcumque feudorum prædictæ Cameræ, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica quomodolibet celebratos recognoscat, & læsionem ejusdem Cameræ continentes rescindat, & annullet, nullosque & irritos, prout juris fuerit, decernat & declaret.

Detentoresque bonorum ejusdem Camera coërcendi.

§. 5. Ac quæcumque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, & alia loca dominii directi, vel utilis S.R.E. vel Cameræ Apostolicæ indebitè à quibusvis particularibus personis, quacumque dignitate, excellentia, & prærogativa fulgentibus, seu etiam Communitatibus, Universitatibus, & Collegiis occupata illicitè, vel detenta, ad eadem Cameræ prædictæ dimittendum, & relaxandum, sub pœnis & censuris arbitrio suo moderandis, & exequendis, etiam prout justum sibi videbitur, cogat & compellat.

Et manu regia & appellatione remota, &c. procedendi.

§. 6. Et ut facilius hoc exequi possit, quoscumque quorumcumque bonorum, castrorum, oppidorum, territoriorum, villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum jurium ejusdem Cameræ detentores, & occupatores, ad titulum justum suæ detentionis, & occupationis hujusmodi, intra tempus seu terminum arbitrio suo præfigendum, coram se exhibendum mandet & faciat, quo termino elapso, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum hujusmodi de simili voto, prout tamen aliàs juris fuerit, procedat. Cum facultate, de simili voto ejusdem Congregationis, eisdem in causis summariè, sola facti veritate inspecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac si nos ipsi in eisdem causis judicaremus, procedendi, & contra repertos dictæ Cameræ debitores, fraudatores, & ipsius jurium & rerum occupatores, castrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel census solvere cessantes, aut legitimis investituris, & titulis carentes, sive illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & privationis bonorum pœnas incurrisse declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per distractionem bonorum & capturam pignorum & tenutarum, ac personarum, ipsaque

que personas compellendi ad dictæ Cameræ integram satisfactionem, ac debitis pœnis, etiam corporalibus, & decupli, ac aliis, prout in Motu proprio felicis record. Pauli Papæ III. prædecessoris nostri, quem etiam per præsentes confirmamus, & quatenus opus sit innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione hujusmodi locum habere decernimus, puniendi, pœnasque juxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivas augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, ac dictam Cameram ad sua bona & jura, castra, territoria, sive illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententiis, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis pœnis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparendum, sub similibus pœnis decernendi & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & pœnas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii sæcularis quoties opus fuerit invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis prædictæ necessaria visa fuerint, & opportuna.

Officiales status Ecclesiastici obediant mandatis Camerarii.

§. 7. Mandantes omnibus & singulis in statu nostro Ecclesiastico, ac quibusvis aliis locis, nobis, & dictæ Sedi mediatè, vel immediatè subjectis, Gubernatoribus, Thesaurariis, ac quibusvis aliis Regnis, Provinciis, & dominiis, jurium ejusdem Cameræ Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis, Administratoribus, & Officialibus, illorumque ministris, ac quibusvis aliis personis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub majoris excommunicationis latæ sententiæ eo ipso absque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum privationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Cameræ applicandorum, & aliis eidem Vitellotio Cardinali & Camerario benevisis pœnis, quatenus mandatis & monitionibus Vitellotii Card. & Camerarii in præmissis pareât & obediant, illique ac dictæ Congregationi in quantum eis fuerit, assistant. Ac inhibentes præfatis judicibus, ne sub similibus pœnis ex nunc, prout ex tunc, & è contra, postquâ ipse Vitellotius Cardinalis causam coram eis pro tempore pendentem, ad se vigore præsentis Motus proprii advocaverit, ulterius ad quorumvis instantiam procedere debeant, sive præsumant.

Decretum irritans.

§. 8. Decernentes quicquid desuper per eos, seu quoscumque alios, & S. R. E. Card. aut ejusdem Palatii Auditores, scienter, vel ignoranter præsumptum fuerit, irritum & inane.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, facultatibus, indultis, concessionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, absolutionibus, & literis eisdem Nuntiis, Gubernatoribus, Thesaurariis, Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Administratoribus, Officialibus, Ministris, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis personis prædictis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac forsan nos, & Sedem, ac Cameram prædictas, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & Motu, & scientia similibus, & aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes, Motu simili specialiter & expresse derogamus, illaque revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque. Et ut faciliùs & meliùs, quæ per eundem Vitellotium Cardinalem & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta & ordinata fuerint, executioni demandari possint & valeant, Donato Matthæo Minali prædicto, moderno, & pro tempore existenti Thesaurario nostro generali, committimus & mandamus, ut quascumque pecunias, pro præmissis necessarias & opportunas, de mandato tamen ejusdem Vitellotii Card. & Camerarii solvendas exhurserit & persolverit, ac persolvi fecerit cum effectu. Quas quidem pecunias sic pro tempore solutas, nos in computis suis bonas faciemus & approbabimus, perinde, ac si de mandato nostro solutæ fuissent, prout per præsentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus.

Familiæ Camerarii deputandi Officiales &c.

§. 10. Nos enim eidem Vitellotio Cardinali & Camerario quoscumque Commissarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Cursores, Computistas, seu calculatores, cum salario, & provisione sibi benevisa, tam in Alma Urbe nostra, quàm ubique locorum, cum simili, aut limitata potestate creandi, constituendi, & deputandi; qui ex tunc, prout ex ea die, & è contra postquam ab eodem Vitellotio Cardinali & Camerario creati, constituti, & deputati fuerint, à nobis creati, deputati, & constituti esse censeantur, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus & impartimur.

Sola signatura sufficit.

§. 11. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Papa subscr.

XXVII. Confirmatio constitutionum à Pio II. Paulo II. Sixto IV. Julio II. Leone X. & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices: ac Dominos, & Communitates non custodientes eorum territoria a bannitis, furibus, &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

Ad materiam bannitorum vide omninò constitut. 9. Sixti V. Hoc nostri, ubi plenè de singulis notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. Dñi 1561.*

Proœmium.

IN eminenti Sedis Apostolicæ specula, divina disponente clementia, licet immeriti constituti, inter multiplices nostræ sollicitudinis curas, quibus assiduè premimur, illam pro nostro pastorali officio in primis suscipere debemus, per quam omnes Christi fideles, præsertim nostri & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ devoti, & peculiares filii, quietè & pacificè, & sine aliqua offensione vivere valeant. Unde nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, prospero ac pacifico statu per Romanos Pontifices prædecessores nostros facta fuisse comperimus, non solùm Apostolico munimine roboramus, verùm etiam pro illorum majori observantia innovamus, ac de novo statuimus & ordinamus, ac pœnas adjicimus, ut si non virtutis amore, saltem formidine pœnæ mandata Apostolica arctiùs serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Clem. VII. edidit constit. de qua hic.

§. 1. Dudum siquidem à fel. record. Clemente Papa VII. prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis. Clemens Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In sancta Beati Petri Sede, &c.

Omittitur tenor istius constitutionis, quia habetur sup.

Hic modo Pont. confirmat constit. Pont. de quibus in rubr.

§. 2. Cum nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem, ob non observationem dictarum fratrum literarum, bellis quibus non solum civitates, terræ, & loca temporali dominio ejusdem Rom. Ecclesiæ subjecta, sed etiam totius Italiæ superioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, id forsan causantibus, in eisdem civitatibus, terris & locis, ac etiam in Alma Urbe nostra intestina, & diuturna odia, ac discordias, civilesque dissensiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia passim perpetrati cognoverimus, ac mente revolventes præfatos

Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem prædeceſſores, ad tranquillum & felicem ſtatum revolventes, necnon commoda, tam perſonarum ejuſdem Urbis quàm aliarum civitatum, terrarum, & locorum eidem Rom. Eccleſiæ ſubjectorum aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illorum exemplo moti animum ad ſedandum diſcordias, & odia, tam in Urbe, quàm in aliis civitatibus, terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubjectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum ſubditorum commodis applicaverimus, & ut præmiſſa facilius votivum conſequi valeant effectum, literas prædictas omninò obſervandas eſſe decrevimus. Habita igitur ſuper his cum fratribus noſtris S.R.E. Cardd. deliberatione matura, ac de eorum unanimi conſilio, & aſſenſu, ſingulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis prædeceſſorum literas hujuſmodi cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, revocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectivè contentis clauſulis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos quos literæ ipſæ concernunt in futurum, ſub excommunicationis, & anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Majeſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eiſdem literis contentis, quas contravenientes eo ipſo incurrant, perpetuò inviolabiliter obſervari.

Easque extendit ut hic.

§.3. Illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exititios, criminoſos, rebelles, alioſque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipſi in civitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolùm à locis circumvicinis uſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis civitatibus, terris, caſtris, & locis, etiam Regni, & partium prædictarum nobis & dictæ Rom. Eccleſiæ mediate, vel immediatè quomodolibet ſubjectis banniti, & exules ſint, & eſſe cenſeantur, nec in illis, ſeu eorum aliquo, etiam prætextu cujuſvis licentiæ, ſalviconductus, remiſſionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſint, & ſi in eis reſederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii & Clementis prædeceſſorum hujuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem litteris contentis per officiales civitatis, terræ, caſtri vel loci, in qua, vel quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu officiales ad quos criminum, ſeu exceſſuum eorundem punitio, de jure vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

Receptatoribuſque eorũ, & fautoribus pœnas imponit.

Ad hoc vide Sixt. V. cit. in rubr.

§.4. Et nihilominus præmiſſa omnia & ſingula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos, ſtatuta, ordinata, extenſa, ampliata, revocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta & declarata fuerunt, etiam ad hoc ut duces, barones, marchiones, comites, domini temporales, Vicarii, feudatarii, capitanei, magnates, principes, communitates, cives, officiales, & perſonæ, ac alii quos, prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorũ ſinguli literas, & in eis contenta hujuſmodi non obſervantes, & illis directè, vel indirectè quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores & complices, ſingulas cenſuras & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrant, & incurriſſe cenſeantur. Ipſique duces, barones, marchiones, comites, domini in temporalibus, Vicarii, & feudatarii civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum nobis, & eidem Eccleſiæ immediatè ſubjectorum, aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ hoſtes & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos, & facinoroſos, cujuſcunque ſtatus, vel conditionis fuerint, publicè vel occultè, ullo unquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præſumant, & ſi aliquos ad eorum dominia & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis hujuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem juſſionem, vel requiſitionem noſtram & ſucceſſorum noſtrorum quò voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi voluerint tutè conduci facere. Ac quod præmiſſa à ſuis ſubditis inviolabilitet obſerventur, omni excuſatione ceſſante, cum effectu curare, ſub ſimilibus privationis & rebellionis, ac criminis læſæ Majeſtatis pœnis, ſi contrafecerit, eo ipſo incurrendis.

Baronibus, & Communitatibus præcipit, ut eorum territoria expurgent ab homicidiis.

§.5. Necnon ut homicidæ, fautores & complices præfati, facilius capi & puniri poſſint, quod communitates civitatum, & univerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum in quibus, ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, ſub paribus interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per univerſitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorundem domicelli, barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſſibilitet applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & ſi eos capere nequiverint, ſtatim commiſſum homicidium univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt, ſeu declinare poterunt, notificari; communitates verò, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum judices ordinarios traducere, & tradere ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeant, de novo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Facultates homicidas gratiandi revocat. Ad hoc vide declarationem hic infra.

§. 6. Et ſimilitet quibuſvis dictæ Sedis Legatis etiam de latere, ac Nuntiis, & Provinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus, omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum hujuſmodi per nos, & prædeceſſores noſtros, ac Sedem eandem, ſub quavis forma & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innovatam auctoritatem, & facultatem revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & ſi quando ſimiles abſolutiones per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam concedi contigerit, illa per Judices, & Officiales ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ ſub intervallo unius menſis pro ſingulis literis hujuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanaverint, nullatenus admitti vel obſervari volumus.

Executores deputat.

§.7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Aſcanio S. Mariæ in via lata Diacono Card. de ſancta Flora nuncupato, noſtro, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ prædictæ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, ac univerſis & ſingulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus civitatum, terrarum, & partium prædictarum, nobis & dictæ Sedi mediatè, vel immediatè ſubjectorum, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes lites ſolemniter in ſingulis Provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervari faciant, & mandent. Contradictores quoſlibet, & rebelles, cujuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem hujuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant, necnon

non capitales prædictas ſententias à miniſtris juſtitiæ abſque alicujus incurſu irregularitatis exequi procurent realiter, ac irremiſſibiliter exigant, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis, necnon pro exactione pœnarum pecuniariarum hujuſmodi contra communitates, & univerſitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum hujuſmodi inobedientiam repreſalias concedant, necnon realiter & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino barones, & domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius Provinciarum, civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, ut præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad Præſides noſtrarum Provinciarum, unde ipſi homicidæ, fautores; & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſcumque aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, homicidis, ac brigoſis, & aliis prædictis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus ullatenus ſuffragari.

Forma & affectus publicationis.

§. 9. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ, poſtquam in valvis baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Urbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos cives Romanos, & alios in Urbe commorantes efluxis quindecim diebus, alios verò Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos & Vicarios, communitates & univerſitates civitatum, terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediatè, vel immediatè ſubjectorum, hujuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus perſonaliter & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 2. die 8. Ian.

Dat. Romæ apud Sanctũ Petr. Anno Incarnationis Dominicæ 1561. octavo Idus Januarii, Pont. noſtri anno 2.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1561. Indict. 4. die verò 16. Aprilis, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. An. 2. retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Franciſcum Sottocaſa, præfati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi bannitos ex cauſa homicidii.

Hæc eadem ſtatuit Pius V. in ſua conſtitut. 10. Ex ſupernè, & Clem. VIII. in conſtitut. 15. In regendis, ubi ſuper hoc Congregationem Cardinalium inſtituit.

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

NUper ſiquidem cum nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ob non obſervationem literarum fel. rec. Pii II. Pauli etiam II. Sixti IV. Julii ſimiliter II. Leonis X. & Clem. VII. prædeceſſorum noſtrorum alias contra homicidas editarum, bellis, quibus non ſolum civitates, terræ, & loca temporali dominio S.R.E. ſubjecta, ſed etiam tota Italia retroactis, &c.

R. ſiduum omittitur, quia ipſa bulla eſt quæ præcedit.

Cauſa declarationis.

§. 1. Cùm autem, ſicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus & Officialibus per nos in diverſis civitatibus, terris, & locis Status noſtri Eccleſiæ conſtitutis, & deputatis, forſan voluntatis noſtræ ignari, aut alias prætendant pœnarum remiſſionem, inquiſitis, bannitis, & condemnatis ſuper homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compoſitionem exigi poſſe.

Declaratio de qua ibi rub.

§. 2. Nos ad tollendum omne dubium quod exinde exoriri poſſet, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac quicumque alii, ignorantiæ ejuſdem voluntatis noſtræ, aut quovis alio prætextu in his ſe intromittere præſumant, veriores dictatum literatum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones quibuſvis inquiſitis, condemnatis, aut bannitis, ex cauſa vel occaſione homicidii, animo deliberato, vel caſu fortuito, aut in rixa, vel alio quovis modo pro tempore perpetrati, pro qua pœna ordinaria, vel extraordinaria impoſita, vel imponenda eſſet, per quoſcumque in civitatibus, terris & locis prædictis, noſtros & Sedis Apoſtolicæ Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, vel alios officiales deputatos & deputandos fieri in poſterum nullatenus poſſe, & illas tantum compoſitiones, & gratias cum inquiſitis, condemnatis, & bannitis hujuſmodi, ut ſupra in poſterum faciendas valere, illiſque ſuffragari, qui habuerint ſupplicationes deſuper manu noſtra propria ſignatas, & per Datariam noſtrum pro tempore exiſtentem datas.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac omnibus illis quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola Signatura ſufficit.

§. 5. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura etiam abſque illius data, & regiſtratura, ſufficiat, ac ubique in judicio & extra fidem faciat, regula ſeu conſtitutione Apoſtolica quacumque contraria non obſtantibus.

Dat. P. A. 5. die 26. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Sexto Kalend. Maii, Anno quinto.

XXVIII.

Privilegia & exemptiones Prælatorum ſacro & Oecumenico Concil. Trid. aſſiſtentium, eorumque familiarium.

De hujus Concilii indictione, proſecutione, & aliis, vide inf. in conſt. 73. Benedictus, ubi notabo.

Edita A.D. 1561.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

CIrcumſpecta Romani Pont. providentia ſingulorum merita, & obſequia debita meditatione conſiderans, illos prout æquum eſt, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequitur, quos univerſalis Eccleſiæ obſequiis jugiter intentos laborare, ac diverſas expenſas ſubire cognoſcit.

Hic Pont. reſervavit quadam beneficia, de quibus hic.

§. 1. Hinc eſt, quod nos, qui dudum omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & ubilibet exiſtentia, in ſingulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maii, Julii, Auguſti, Octobris, Novembris menſibus aliàs quam per reſignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem quorumcumque collatorum & collatricum, ſæcularium, & regularium, non tamen S. R. E. Card. aut aliorum ſub

concordatis inter Sedem Apoſtolicam, & quaſcumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obſervare debuerant, acceptatis, & obſervatis, quæ ledere non intendebamus comprehenſorum, quomodolibet pertinentia noſtræ diſpoſitionis per conſtitutionem noſtram deſuper editam, & in Cancellaria Apoſtolica publicatam reſervavimus.

Et deinde Epiſcopis, & aliis apud eorum Eccleſias reſidentibus facultatem diſponendi de beneficiis non reſervatis vacantibus, ut hic.

§. 2. Et deinde per eandem conſtitutionem venerabilibus Fratribus noſtris, Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœceſibus pro tempore reſidentibus gratificari volentes, eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis, quotieſcumque, & quandocumque apud eorum Eccleſias, ſeu in earum diœceſ. reſiderent dumtaxat, de quibuſvis dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pertinentibus, quæ antea in ſingulis Febr. Aprilis, Junii, Auguſti, Octob. & Decemb. menſibus vacare contingeret, dummodo aliàs diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, vel ex generali reſervatione Apoſt. affecta non eſſent, etiamſi præſentationes, nominationes, vel electiones eorum, quæ ſalvæ procedere conſuevilſent, reſervatione præfata non obſtante, quam quoad eos locum habere noluimus, liberè diſponendi facultatem conceſſimus.

Exemptionemque à ſolutione decimarum, &c. eiſdem conceſſit, ut ſup. in conſt. 10. de ſalute.

§. 3. Et ſucceſſivè eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, ut circa gregem ſibi commiſſum fervencius invigilarent, ut quandiu ipſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœceſ. hujuſmodi reſiderent, ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum, tunc & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, per alias noſtras literas exemimus, & liberavimus.

Et modò eadem privil. concedit Prælatis Concil. Trid. interceſſoribus pro tempore quo ibi reſederint, aut in itinere fuerint.

§. 4. Ad labores & impenſas graves, quas præfati, & alii Epiſcopi, & Patriarchæ ſacro Oecumenico, & generali Concilio in civitate Tridentina indicta pro tempore intereſſentes ſuſtinere cogentur, debitum reſpectum habentes, ac animo revolventes eos inibi reſidentes univerſali Eccleſiæ deſervire, & cùm cauſa reipublicæ Chriſtianæ abſint ab Eccleſiis quibus præſunt, aut in quibus beneficiati exiſtunt, præſentes, & reſidentes meritò reputari debere: Motu proprio, non ad eorundem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, cæterorumque præfatorum vel quorumvis aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſciétia præfatis, qui apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœceſibus reſidebãt, ac alternativa hujuſmodi gaudebãt, in dicto Concilio, quandiu illud duraverit reſidendo, & inibi intereſſendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima ſubſiſtente cauſa recedendo, & ad Eccleſias ſuas redeundo, alternativa, & exemptione hujuſmodi uti, & gaudere, liberè, & licitè valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœceſum præfati perſonaliter reſiderent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus; dictamque exemptionem, & alternativam ad ipſos, ac univerſos, & ſingulos alios venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, etiam ad hoc ut illi, ac eorum ſinguli, qui in dicto Conc. jam forſan ad præſens reſident, aut ad illud in poſterum accedent, quod quamdiu Concil. ipſum duraverit, & ipſi interfuerint, dicta alternativa gaudere poſſint, & occaſione Epiſcopalium, ſeu Archiepiſcopalium, vel Patriarchalium Eccleſ. aut Monaſteriorum, vel aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, quæ etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum & commendam, ac aliis quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, quocumque, quæcumque, & qualiacumque ſint, quæ omnia præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ad ſolutionem eorumcumque ſubſidiorum ſeu decimarum, collectoribus, ſeu ſubcollectoribus, aut aliis executoribus, vel quibuſvis aliis perſonis, quavis auctoritate fungentibus cogi poſſint, Motu & ſcientia ſimilibus extendimus, & ampliamus.

Executores deputat.

§. 5. Mandantes univerſis, & ſingulis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, faciant auctoritate noſtra præſentes literas ab omnibus ad quos ſpectat inviolabiliter obſervari, contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, necnon Provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, aut ſi eiſdem collectoribus, & ſubcollectoribus, & quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumpti credi jubet.

§. 7. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſt. conſtitutæ munitis eadē prorſus fides in judicio, & extra, ubi opus fuerit adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalem addit.

§. 8. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, indulti, extenſionis, ampliationis, mandati, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. P. A. 2. die 1. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum An. Incarnationis Dominicæ 1561. Kalend. Martii, Pontif. noſtri anno 2.

Sequitur indultum, quod in eorum litibus ſuperſedeatur.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1561.

Cauſa huius indulti.

CUm ob celebrationem Conc. per nos indicti oporteat Prælatos, tam ab Alma Urbe noſtra, quàm ab aliis Chriſtiani Orbis partibus ad civitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias, & diverſas cauſas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotæ, ac in aliis noſtræ Curiæ tribunalibus, ordinariis, ſive delegatis, quæ propter illorum abſentiam aliquod detrimentum ſuſcipere poſſent.

Superſedeatur in cauſis proficiſcentiũ ad Cõcilium, ſi ipſi voluerint.

§. 1. Nos volentes providere ne dicti Prælati, eorũque familiares, ac aliæ perſonæ dicto Conc. intereſſe habẽtes, cauſarum hujuſmodi curis diſtrahantur, Motu ſimili, ac ex noſtra certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuſcumque, ubique, tam coram præfatis Card. quàm Rotæ Auditoribus, Judicibus ordinariis, ſive delegatis, pendentibus cauſis præfatorum dicto Concilio adeſſe habentium, clericorum, ſive laicorum, commiſſis, ſeu committendis, durante eorum abſentia, & ipſis in Concilio, & ſervitiis hujuſmodi reſidentibus ſuperſedere debeant, præterquam in cauſis, in quibus ipſi Prælati, & alii ſupraſcripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus ſit in eorundem arbitrio, hoc noſtro mandato uti vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper cuicumque etiam S. R. E. Cardinali, qui Signaturæ Juſtitiæ præſit, vel præerit in dicta Alma Urbe, ne in cauſis pendentibus hujuſmodi aliquas commiſſiones dependentes, citationes, ſeu vocationes ipſorum noſtram Cur. ſequen. de ſtylo requirentes, in eorum præjudicium admittant, etiamſi in eis, aut aliqua ſupradictarum cauſarum

rum executione, non tamen occaſione rei judicatæ procedatur. Status cauſarum hujuſmodi, & merita pro expreſſis habentes.

Clauſula derogatoria.

§. 2. Non obſtantibus privilegiis, conſtitutionibus, literis Apoſtolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuſcumque contrariis.

Decretum irritans.

§. 3. Sublata quibuſcumque judicibus, etiam S.R.E. Cardinalibus aliter judicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, ſi ſecus à quoquam ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

XXIX. Quod bona omnia Fratrum Militum Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquiſita, uti ſpolia, non ad Cameram Apoſtolicam, ſed ad ipſum Hoſpitale ſpectent, & pertineant.

De hac Militia plenè notavi ſup. in conſt. 24. Anaſt. IV. Chriſtiana.

Edita A.D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius declarationis & conceſſionis.

ROmani intereſt Pontificis, ut cunctorum ſibi, & Sedi Apoſtolicæ devotorum, præſertim fratrum Militum, qui tanquam fortiſſimum orthodoxæ fidei adverſus crudeliſſimos Chriſtiani nominis hoſtes propugnaculum, duros hoſtium expectant inſultus, gratiæ, & alia eis conceſſa, ut illibata ſibi remaneant providere, & eas conceſſiones quæ gratiis hujuſmodi aliquod inferre præjudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendam hæſitandi materiam, ac pacem confovendam declarare, aliaſque & alia in his operari, prout in Domino ſalubriter cognoſcit expedire.

Bona à fratribus, & Militibus relicta poſt eorum obitum ſpectabat ad religionem.

§. 1. Sanè nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magiſtri & Conventus Hoſpitalis S. Jo. Hieroſolymitani fuit expoſitum, quod licet omnia, & ſingula fratrum Militum ejuſdem Hoſpitalis bona, poſt eorum obitum relicta, ad Hoſpitale & Conventum prædictum in vim ſtabilimentorum, uſuum, & naturarum dicti Hoſpitalis, ſeu privilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eidem Hoſpitali, illiuſque Magno Magiſtro, & perſonis per diverſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſorum, ac etiam per nos approbatorum, & aliàs legitimè, & de jure ſpectant, & pertinent.

Hic autem Pont. bona ex negotiatione illicita per Clericos acquiſita, uti ſpolia ad Cameram ſpectare decrevit ſupra in conſt. 19. Decemb.

§. 2. Cum autem nos nuper poſtquam acceperamus à nonnullis verti in dubium, an res & bona per Clericos etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, uti ſpolia, vel alias ad Cameram noſtram Apoſtolicam jure legitimo ſpectare, & pertinere deberent, nos omnem deſuper hæſitationis materiam ſubmovere, ac cavillationibus, & altercationibus, litibuſque præcludere, & deniq; malitiis eorum qui jura dictæ Cameræ uſurpare ſatagebant obviâ ire, aliaſque in præmiſſis opportunè providere tunc volentes, omnia, & ſingula res, & bona, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſvis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia, per quoſvis clericos, tam ſæculares, quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum, ac Militiarum regulares, etiam in ſacris Ordinibus conſtitutos, cujuſcumque ſtatus, ordinis, & conditionis eſſent, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia majori dignitate præfulgerent, ex negotiatione illicita, aut alias contra ſacros Canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuiſſent teſtandi condito teſtamento ubivis locorum deceſſiſſent, & decederent, aut quibus illos deſtitui contigiſſet, remanſiſſent, & remanerent, ad eandem Camerâ, & non ad alios etiam in quibuſvis Cathedralibus, & Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, cæteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, ac alia quomodolibet pro tempore obtinentes, etiâſi ad illa vigore prioris tituli, jus regrediendi, ſeu accedendi, & ingrediendi aliquibus conceſſum fuiſſet, ſpectaſſe, & ſpectare, & ſub nomine ſpoliorum venire, illaque uti ſpolia ad Cameram ipſam pertinentes perpetuò colligi, & recuperari potuiſſe, & poſſe ac debere. Et ita per quoſcumque judices quavis auctoritate fungentes, in quacumque inſtantia, ſublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritū, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquā quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter cōtigerit attentari, decreverimus, & declaraverimus, cū mādati, derogationis, aliiſque clauſulis tunc expreſſis, prout in noſtris deſuper in forma Brevis, ſub datum videlicet nonis Novemb. Pontificatus noſtri anno 1. & prædictis literis, quarum tenores hic haberi volumus pro expreſſis, latiùs continetur.

Ideo iſta privilegio dubitat vigore d. conſtitutioni poſſe moleſtari à miniſtris Camerę.

§. 3. Cumque Magnus Magiſter & Conventus, ac fratres Milites præfati, occurrente fratrū Militum Hoſpitalis prædicti obitu, ſuper eorundem decedentium fratrum Militum bonis, per jurium, & ſpoliorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ prædictæ Collectores, & ejuſdem Cameræ Commiſſarios, earundem literarum vigore moleſtari dubitent. Noſque ejuſdem Hoſpitalis, & illius perſonarum manutentioni, ac neceſſitatibus, quantum cum Deo poſſumus, libenter providere procuremus, maximè conſiderantes attentiùs ejuſdem Hoſpitalis fratres Milites, ſe & ſua, pro fide, & illius defenſione, in crudeliſſimos Chriſtiani nominis hoſtes exponere neceſſe eſſe continuò, hoc præſertim inſtanti tempore, quo idem immaniſſimus hoſtis Turcarum tyrannus lucri ptoximè præteriti non immemor, in animarum Chriſti fidelium adeò ſpirat minas, ut omnibus fidelibus, magis tamen fratribus Militibus pavorem incutiens ipſos non immeritò ad diligentem excitat rerum providentiam, propterea non convenire, ut iidem fratres Milites, qui ſuperſtites exiſtunt, defunctorum ſpoliati bonis, ad ſuorum aliorumque Chriſtiicolarum defenſionem rebus priventur neceſſariis.

Hic ergo Pōt. declarat ſub d. conſtitutione, & aliis ſimilibus diſtam Religionem non comprehendi.

§. 4. Idcirco, ut omnis hæſitandi materia ſubmoveatur, ejuſdem Hoſpitalis, & illius perſonarum hujuſmodi indemnitatibus paterno conſulere affectu, ipſoſque ſpecialis gratiæ favore proſequi volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, decernimus, & in verbo veritatis atteſtamur, noſtræ intentionis nunquam fuiſſe, nec eſſe, nec in poſterū fore, per dictas noſtras, aut quaſcumque alias literas, à nobis & Sede Apoſt. ac aliàs quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quaſcumque generales vel ſpeciales, etiā derogatoriārū derogatorias, aliaſque efficaciores, & inſolitas clauſulas, necnō irritantia decreta, ſub quacūque verborū expreſſione in ſe continentes ſtatutis, ſtabilimentis, uſibus & naturis hoſpitalis prædicti, ac privilegiis, indultis, ac aliis gratiis, illi, ejuſque perſonis conceſſis, & concedendis in aliquo derogaſſe, nec derogare, ſeu aliquod ejus, vel eorum cuilibet præjudicium intuliſſe, nec inferre, ſed ſemper valida & efficacia, ac illæſa, & in ſuo robore permāſiſſe & permanere, nec eadem, neque Hoſpitale, Conventum, Fratres, Milites, & perſonas præfatos, ſub ſcriptis, aut quibuſcumque ſimilibus, aut diſſimilibus literis, decretis, declarationibus, onerum impoſitionibus ullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validum ſtatum reſtitui debere, ac excepta & reſtituta, & de novo etiam ſub datum, &c. per Magnum Magiſtrum, & Cōventum præfatos eligenda, conceſſa fore, & cenſeri debere.

Omniaqua bona perſonarum d. Religionis decedentium ei applicat, & ad Cameram, aut alios non ſpectare declarat.

§. 5. Omniaque, & ſingulas res, & bona cujuſcumq; qualitatis & quāntitatis exiſtētia, ac in quibuſvis rebus, & regnis, necnon dominiis, tam citra, quā ultra montes, & maria conſiſtentia, per quoſvis Fratres, Milites, & perſonas dicti Hoſpitalis quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt eorum obitum, ubivis locorum deceſſerint, & decedent, aut quibus illos etiam eis viventibus (non tamen per Sedem Apoſt. privari, aut eis deſtitui contingeret) hactenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad Hoſpitale, & Conventum præfatos, non autem ad eandem Cameram, ſeu alios quoſcumque alias juxta ſtabilimentorum, uſuum, naturarum, ſtatutorum, & privilegiorum hujuſmodi formam, & tenorem ſpectaſſe, & ſpectare.

Agentes Religionis in hac actione non molestantur.

§.6. Necnon Hospitale, & Conventum hujusmodi, aut pro eis agentes per Cameræ hujusmodi jurium, spoliorum, & bonorum Collectores, & Subcollectores, Exactores, Cõmissarios, vel alios quacumque auctoritate, dignitate vel officio fungentes, & functuros, nullatenus molestari, inquietari, vel perturbari posse, nec debere. Et ita per quovis Judices, quavis etiam auctoritate Apostolica fungentes, etiã Palatii nostri causarum Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum est forsan hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contraria non obstant.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, & Cameræ hujusmodi jurium, spoliorum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis prædictis, & quibusvis aliis personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, necnon irritan. & aliis decretis, etiam motu, scientia ac potestate similibus, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommuñicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. P. A. 2. die 24. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pisc. die 24. Martii, 1561. Pont. nostri anno secundo.

XXX. Confraternitatis sub invocatione Sanctiss. Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum, pridem in Urbe institutæ, in Archiconfraternitatem erectio, cum indulto singulis annis in Festo S. Crucis unum reum capitaliter condemnatum è carceribus liberandi. Jurisdictioque Cardinalis ejus Protectoris, quascumque ipsius causas cognoscendi.

Quoad formam aggregandi alias Cõfraternitates, attende bullam 115. *Clem. VIII. Quæcumque. Et quoad indulgentias Confratrum novam fecit dispositionem Paul. V. mox publicandam, quam vidit firmatam sub die* 28. *Februarii* 1608.

Scias etiam quod ista Confraternitas curam in temporalibus charitativè sustinet Monasterii Monialium Capuccinarum, nuper in Urbe, illius Confratribus procurantibus instituti.

Edita A.D. 1561. & 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Causa hujus constitut.

CUm sicut accepimus venerabilis Confraternitas, seu Societas Imaginis Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia Sancti Marcelli de Urbe, ejusque Custodes, & Confratres, ob lites, & quæstiones, quibus ad diversa Urbis Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diversarum aliarum rerum eisdem, tam agendo, quàm defendendo jugiter implicita existat, quamplurima damna, & interesse patiatur, ac impensa litis valorem rei de qua ex tempore agitur sæpenumero exuperet.

Advocat ad se ipse Pont. omnes causas civiles, Societatem tãgentes.

§.1. Nos Societatem prædictam, in qua piissima charitatis, & misericordiæ opera, eleemosynas pauperibus, & miserabilibus puellis dotes elargiendo, continuò impendi spectantur, ab hujusmodi dispendiis quantum possumus sublevare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas, lites, quæstiones & controversias inter dictam Societatem, sive ejusdem dilectos filios Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias etiam singulares personas, tam laïcas, quàm Ecclesiasticas, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia hujusmodi loca, cujuscumque gradus, status, ordinis, & conditionis existen. coram S. R. E. Camerario, Regente, Præsidente, & Clericis Cameræ Apostolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis, illius collateralibus, & Judicibus, ac appellationum causarum Curiæ Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, & aliis quibuscumque Judicibus, ordinariis, & à nobis specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, & Locatenentibus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet movendas, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, ac illarum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, executionibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus Societatem prædictam, ejusque Custodes, Officiales, Ministros, & litis consortes, tam conjunctim, quàm divisim, ac tam activè, quàm passivè concernentibus, ad Societatem ipsam quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illam ejusque Custodes, & alios præfatos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Universitates, Monasteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas, pendentes, & motas, & movendas, cujuscumque gradus, status conditionis, ordinis, & naturæ existant, etiam præmissis expressis majores, quarum omnium statum, & merita, ac Judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimenda, præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis in quibus modò reperiuntur, dummodò non sint instructæ, harum serie ad nos advocantes.

Illorumque Judicem ordinarium eligit Protectorem Societatis, vel ab eo deputandum, cum facultate procedendi summariè, &c.

§.2. Dilectum filium nostrum Raynutum Farnesium tituli S. Angeli Presb. S.R.E. Card. ac Majorem Pœnitentiarum, modernum, ac pro tempore existentem Protectorem ejusdem Societatis, Judicem ordinarium, ac perpetuum ad prædictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causas civiles, ad Societatem hujusmodi pertinentes, tam per eos, quàm contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu alia loca prædicta, etiam privilegiata, & exempta, tam activè, quam passivè, pro tempore movendas, juxta ordinariam facultatem, seu jurisdictionem, tam Gubernatori, quàm Regenti Cameræ Apostolicæ, seu Vicario nostro præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerũ qualitas exegerit, seu postulaverit, cum omnibus, & singulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, summariè, simpliciter, & de plano, sine strepitu, ac figura judicii, & absque tela judiciaria, & sola veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus registri, vel extractus confectione, per se ipsum, seu alios ab eo deputandos audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò constituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi, etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summariè de non tuto accessu, citandi, & monendi, eisdemque, & præfatis, ac quibuscum

quibuſcumque aliis ejuſdem Vrbis Curiarum Indicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiben. & in eventum non paritionis contra inobedien. contumaces, & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggavationes, & reaggravationes, & alias juxta morem, & ſtylum dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolitum, ac alias prout ſibi videbitur procedendi.

Sententias exquendi.

§. 3. Sententiamque ſive ſententias debitæ executioni demandandi, ſive demandati faciendi.

Contradictores coërcen.

§. 4. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, cõpeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit invocandi, omniaque alia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, & exquen. plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem atque auctoritatem concedimus.

Rejectis nullitatibus præterquam ex tribus.

§. 5. Decernentes, quod ipſius Reverendiſſ. Cardinalis Protectoris, ſive ipſius deputandi pro tempore Auditoris ſententiis, ordinationibus, & decretis nullitas aliqua opponi nullo modo poſſit, niſi ex defectu juriſdictionis, citationis, & mandati.

Cogendique debitores ad ſatisfacien Societati, data cautione. &c. non obſtant. pendētia litis diſſimis.

§. 6. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum, ſive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modò pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicujus hæreditatis, & dictæ Societati, ſeu Cuſtodibus, & Officialibus ipſius, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium ipſius Societatis proteletur, data idonea cautione per dictos Cuſtodes, & officiales, de reſtituen. ſummam debitam, in eventũ ſuccumbentiæ prioribus, & potioribus creditoribus, dictus Reverendiſſimus Cardinalis Protector prædictos hæredes, ſive alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quorumlibet ex quacumque cauſa ceſſionariorũ, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo cauſam habentes, ad ſatisfaciendum integraliter dictæ Societati de ejus credito juris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

Singulis diebus procedendi.

§. 7. Ac in omnibus, & ſingulis quibuſcumque cauſis præfatis, ad dictam Societatem, ut ſupra ſpectan. ſingulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indicendarum procedat.

Notarium deputandi.

§. 8. Ac Notarium actuarium quem ſibi placuerit deputet.

Mandatariis Capitolii dat facultatem eius cit. exequendi.

§. 9. Et quod citationes in cauſis prædictis, etiam per Mandatarium Curiæ Capitolii fieri poſſint.

Executores ſque obligat ad exequen. eius mandata.

§. 10. Et quod quicumque executores Tribunalium Vrbis poſſint & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata præfati Raynutii Cardinalis Protectoris, ſive ab eo deputatorum, quæ non obſtante regula Cancellariæ, &c. ſufficiant ſi ſignata ſint, ejuſdem Raynutii Cardinalis parvo ſigillo.

Annullat proceſſus aliorum judicum.

§. 11. Decernentes inſuper Societatem prædictam, ejuſque officiales, & perſonas hujuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quàm coram præfato Reverendiſſ. Cardinali Protectore conveniri, aut ad alios convenien. conſtringi non poſſe, ac proceſſus, ſententias, & decreta per alium, ſive alios, tam ordinarios, quàm etiam ſpecialiter deputatos, & delegatos Judices in cauſis præfatis quomodolibet pro tempore formatos in prima inſtantia latas & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, & momenti fore.

Clauſulas huius confirmationis præſervativas apponit.

§. 12. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus, ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices, & Sedem præfatam, vel ejus legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, etiam quaſvis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illis ullo unquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter fac ac per trinas, & diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, ſive cuſtodibus, ac aliis officialibus Societatis hujuſmodi legitimè inſinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clauſulas contrariorũ derogatorias ſubdit.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, & fel. record. Bonifacii PP. VIII. prædeceſſoris noſtri, de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, eiſdem ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam inſponentibus, quod cauſæ hujuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem motu & ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta juriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Tranſumptis fidem præſtari iubet.

§. 14. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre: Volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

Dat. P. An. 2. 8. Apr.

Dat. Rom. apud S. Petr. Sexto Idus Aprii. Anno 2.

Sequitur Erectio in Archiconfraternitatem, & indultum liberandi carceratum.

Edita An.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Huic Sodalitati multa pia opera exercenti, confirmat hic Pont. indultū liberandi unum condemnatum in festo S. Crucis, sed eius bullam omisi quia hoc sufficienter hic est relatum.

CUm sicut nobis innotuit, in Confraternitate Sanctiss. Crucifixi in Ecclesia Monasterii S. Marcelli de Vrbe instituta, dilecti filii illius Confratres quamplura opera Charitatis, Domino bonorum omnium largitore opitulante, hactenus tum in colenda Sanctiss. Crucifixi Imagine quæ in ipsa Ecclesia sita est, tum in visitandis pauperibus infirmis ejusdem Confraternitatis, eisdemque Medicum adhibendo, & subsidium transmitten. sepeliendisque pauperibus mortuis, maritandis virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibusvis diebus festivis, & quadragesimalibus interessen. tum etiam in aliis diversis piis, & laudabilibus operibus, & maxime expensis, & sumptibus quæ, & qui de præsenti in erectione, & fabrica eorum Oratorii fiunt, & fieri sperantur, exercuerint & exerceant. Nos qui nuper, seu alias gratiam eisdem Confratribus per fel. record. Julium Papam III. prædecessorem nostrum factam, ut unum vinctum, seu carceratum, & ex causa capitali damnatum quem mallent, ex quocumque crimine, excepto crimine hæresis, & læsæ Majestatis, dummodo pacem ab hæredibus defuncti habeat, anno singulo in perpetuum in festo inventionis Sanctæ Crucis de mense Maii, seu in festo Exaltationis ejusdem de Mense Septembris in honorem S.D.N. Jesu Christi liberare, & ex carceribus extrahere possent, & prout præfatus fel. record. Julius III. concesserat, confirmavimus, & approbavimus, & quatenus opus etiam de novo concessimus, prout in nostro Motu proprio latius constat, & apparet.

Et nunc eam in Archiconfraternitatē erigit.

§. 1. Cupientes eandem Societatem, & Confratres spiritualibus gratiis, & favoribus prosequi, ac ut ipsa opera non minuantur, sed in dies augeantur, ipsos Confratres aliosque devotos fideles allicere, & propterea ipsam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare & decorare volentes, motu simili, &c. ipsam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum, quæ sub invocatione nominis Sanctissimi Crucifixi hactenus in toto Orbe Terrarum erectæ fuerunt, seu in posterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem facimus, creamus, erigimus, constituimus, deputamus, ordinamus, & esse volumus. Ita ut sit Caput omnium Societatum, & confraternitatum sub Sanctissimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigen. Omnesque alias Confraternitates erectas, & erigendas sub nomine præfato, ubicumque locorum sitæ sint, præfatæ Confraternitati immediate subjicimus, & membra Societatis præfatæ, & ab ea dependentia constituimus, deputamus, & ordinamus, ac esse volumus.

Statuta confirmat, & ius statuendi concedit.

§. 2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictæ Ecclesiæ vicino, in quibusdam domibus ipsi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monasterii, vel alios sub certis modo, & forma tunc expressis, concessis, constrtui incepto, omnibusque ejusdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & eleemosynis elargitis & elargiendis, ac acquisitis, & acquirendis. Itaque ejusdem Archiconfraternitatis Confratres, seu Priores, vel Guardiani Archiconfraternitatem ipsam, & illius bona regere, gubernare, & administrare, ac de eisdem bonis, legatis, & eleemosynis ad eorum libitum, & prout eis videbitur, & placuerit disponere, & illa in usus eis visos convertere possint, ac omnia, & singula statuta, & constitutiones dictæ Societatis, quæ dilectum filium nostrum Raynutium Farnesium tit. S. Angeli in foro Piscium Presbyterum Cardinalem S. R. E. Majorem Pœnitentiarum, & dictæ Archiconfraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eisdem Confratribus, vel Prioribus, seu Guardianis quæcumque statuta, & ordinationes prosperum statum, ac regimen, & gubernium dictæ Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libitum concedere, alienare, & mutare toties quoties eis videbitur, libere, & licite valeant, concedimus, & Indulgemus, illaque ex nunc, prout ex tunc postquam condita, inuenta, vel alterata fuerint confirmamus.

Executores defunctos & deputat.

§. 3. Quocirca dicto Raynutio Cardinali, & Pœnitentiario, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis præfatæ, & aliis Protectoribus pro tempore deputan. necnon universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis quibuscumque in dignitate Ecclesiastica ubicumque locorum constitutis, Motu præfato per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum privilegium ab ipsis pro tempore habentium requisiti, eisdem in præmissis, & eorum singulis quomodolibet assistant, eosdemque faciant gratiis, & privilegiis præfatis liberè frui, & gaudere. Non permitten. a quoquam desuper molestari, Contradictores, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis, irritum quoque, & inane decernen. quicquid in contrarium contigerit attentari.

Clausulas derogatorias apponit.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine in præjudicium, seu contrarium præmissorum per nos, & quoscumque Roman. Pontif. prædecessores nostros dictis, & aliis quibusvis Ecclesiis, Basilicis, Hospitalibus, Societatibus, & locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, &c. confirmatis, &c. ac conceden. &c. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, &c. tenores illorum pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes hac vice derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Papa subscr.

Concess. Motu proprio in præsentia D.N. Papæ. C. Card. Borrhomæus.

Clausularis repetitio.

§. 5. Et cum absolutione à censuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, constitutione, & deputatione in Archiconfraternitatem cum confirmatione statutorum, &c. ac privilegiis, concess. gratiis, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus aliis, & singulis præmissis, quæ hic pro repetitis, & expressis habeantur, perpetuo in forma gratiosa latissimè exten. quatenus opus fuerit. Et quod præmissorum omnium, & singulorum major & verior & spec. expressio fieri possit in literis per Breve nostrum expedien.

Sola signatura sufficit.

§. 6. Seu si ipsis Archiconfratribus videbitur sola præsentium signatura nostra sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula contraria non obstante.

Fides exemplorum.

§. 7. Ac quod præsentis transumptis auctoritate manu Notarii publici, aut Secretarii d. Archiconfraternit. subscriptis, & sigillo dicti Protectoris, vel ipsius Archiconfraternitatis munitis eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra ubi exhibita fuerint, vel ostensa, prout originali adhiberetur si ostenderetur.

D. P. An. 5. die 5. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Id ibus Maii, Anno 5.

XXXI.

Inquisitorum hæreticæ pravitatis facultas procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres pœnitentes in actu confessionis ad actus inhonestos provocare, & allicere tentant.

PIVS PAPA QVARTVS, *Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispalensi in Regnis Hispaniarum hæretica pravitatis Inquisitori generali.*

Edita An.D. 1561.

Quidam Sacerdotes abutendo Sacramento Pœnitentiæ mulieres in actu cōfessionis ad actus inhonestos provocant.

CUm sicut nuper, non sine animi nostri molestia, accepimus, diversi Sacerdotes in Regnis Hispaniarum, atque etiam in eorum Civitatibus & Diœcesibus curam animarum habentes, sive eam pro aliis exercentes, aut alias audiendis confessionibus pœnitentium deputati, in tantam profuperint iniquitatem, ut Sacramēto Pœnitentiæ

Pœnitentiæ in actu audiendi confeſſiones abſtineant, nec illi, & qui id inſtituit, Domino Deo, & Salvatori noſtro Jeſu Chriſto injuriam facere veretur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones alliciendo, & provocando, ſeu allicere, & provocare tentando, & procurando, ac loco eorum per Sacramentum hujuſmodi Creatori noſtro Reconciliationis, graviori peccatorum mole eas onerando, & in manibus diaboli tradendo, in Divinæ Majeſtatis offenſam, & animarum periculum, & Chriſti fidelium ſcandalum non modicum.

Contra quos iſte Pont. ab Inquiſitoribus hæretica pravitatis inquiri decernit.

§. 1. Nos in animum inducere nequeuntes, quod qui de fide Catholica recte ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis injuriam faciant, fraternitati tuæ, de cujus eximia pietate, virtute atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, ſeu alios à te deputandum, ſeu deputandos contra omnes, & ſingulos Sacerdotes, dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diœceſium de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſæculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectorũ Ordinum Regulares, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tam ſuper præmiſſis, quàm ſuper fide Catholica, & quid de ea ſentiant diligenter inquiras, & juxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quovis modo ſuſpectos à Sede Apoſtolica conceſſarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos juxta exceſſuum ſuorum qualitatem, prout juris fuerit punias, eos etiam ſi, & prout de jure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione ſæcularis Iudicis arbitrio puniendos tradendo.

Locus reſtitutus.

Contrariis derogat.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, necnon Ordinum quorumliber, quorum ipſi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 2. die 16. Apr.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri anno 2.

XXXII. Applicatio Rev. Cameræ Apoſtolicæ, omnium fructuum beneficiorum Italiæ Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, ſeu affectorum, pro tempore quo aliter quàm per ceſſum ipſa beneficia vacaverint.

Ampliorem diſpoſitionem de his fructibus habes in Sixti V. conſt. 100. In conferendis, ubi Theſaurar. Papæ eorum Collector deputatur.

De fructibus autem hujuſmodi beneficiorum in Regno Neapolis, eſt ſpecialiter diſpoſitum infr. in conſt. 26. Pii V. Cupientes.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, *Ad futuram rei memoriam.*

Cauſa huius applicationis

CUpientes malitiis nonnullorum, qui in poſſeſſione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatorum pro tempore vacantium, ſine juſto titulo, ac ſine literis Apoſtolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujuſmodi uſurpent, ſe intendere non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ Apoſt. graviſſimis oneribus in aliqua parte ſublevandis, quantum cum Deo poſſumus conſulere: Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

§. 1. Omnes & ſingulos fructus, redditus, & proventus, & jura, obventiones, & emolumenta quæcumque quovis modo, & quomodolibet, & qualitercumque nuncupata, ad quoſcumque, & quotcumque, & ſingulorum Monaſteriorum etiam Conventualium, & beneficiorum Eccleſiaſticorum cujuſcumque, etiam curatorum, & cujuſcumque, & quorumvis Ordinum Regularium, nobis, & Sedi Apoſtolicæ, ratione per conſtitutiones Apoſtolicas, quàm Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu aliàs quomodolibet, & ex quavis cauſa, generaliter, vel ſpecialiter reſervatorum, ſeu affectorum in partibus Italiæ, in quibus Collectores, & Subcollectores ſpoliorum, & jurium Cameræ Apoſtolicæ prædictæ eſſe conſueverunt, ac earum Civitatibus, & Diœc. conſistentium, per obitum, & alias quovis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentium, pro tempore vacantium, à die ipſorum Monaſteriorum, & beneficiorum vacationis, pro rata temporis uſque ad diem proviſionis ſeu commendæ de eiſdem beneficiis, & Monaſteriis per nos faciendæ, de qua per literas noſtras ſub plumbo, & non aliter conſtare debere volumus, eidem Cameræ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reſervamus, applicamus, incorporamus, & approbamus, illaque ei reſervata, applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere.

Applicatio & Camer. Apoſtolicæ fructuum beneficiorum Sedi Apoſt. reſervatorum, ſeu affectorum in Italia, à die vacationis uſque ad diem proviſionis.

Facultas Collectoris exigendi debitos fructus.

§. 2. Nullumque præter nos & dictam Cameram, aut dilectũ filium Donatum Matthæum Minalem, ac pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum, ac Spoliorum, & aliorum jurium ipſius Cameræ Collectorem generalem, vel ejus Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Inhibitio contra alios ne deſuper ſe intromittant.

§. 3. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſvis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis à divinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quoad verò alios inferiores, etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrii noſtri, & quoad omnes ſub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtrictè præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervata, ſeu affecta quovis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis providere, aut in illis, vel eorum poſſeſſione ſeſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant.

Clauſulæ ſublatis &c.

§. 4. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque quavis auctoritate fungentes Iudices, commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Facultas Collectores in executione huius conſt.

§. 5. Mandantes eidem Donato Matthæo, & pro tempore exiſtenti Theſaurario, & Collectori, ut noſtro, & dictæ Cameræ nomine fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujuſmodi per ſe, vel ejus ſubcollectores prædictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & levet, ſibique nihilominus cõſignari, & tradi ab omnibus ad quorũ manus pervenerint pro rata prædicta per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas per perſonas Eccleſiaſticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna juris, & facti remedia, quacumq; appellatione poſtpoſita, faciat & curet, invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ſuper quibus omnibus, & ſingulis plenam & liberam illi per præſentes concedimus facultatem.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, & illorum ordinum, ac beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis illis, & quibuſvis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de

verbo

verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idē importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſive debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio, quod ex dictis fructibus onera benefic. ſupportentur.

§. 7. Volumus autem, quod ex fructibus, redditibus, proventibus per dictum Theſaurarium, & etiam deputatos per rata hujuſmodi percipiendis onera quæcumque dictis beneficiis incumbentia ſimiliter pro rata temporis ſupportari debeant.

Exemplorum fides.

§. 8. Quodque præſentium manu Notarii publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cōſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis eadē prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 2. die 25. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo piſcatoris, die 25. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri Anno 2.

XXXIII. Iuriſdictio, & facultates Auditoris cauſarum Curiæ Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

Hoc officium eſt antiquiſſimum, & plures ei Pontifices auxerunt juriſdictiones, ut notavi ſupra in conſt. 7. Innoc. VIII. Apprime, & latius dicam in Pauli V. conſt. 28. Eximiæ, cum ibi notandis. Et inde cognoſces, quid his facultatibus auctum, quidve reformatum fuerit, & limitatum.

Edita An. D 1561.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriā. Venerabili Fratri Flavio Epiſcopo Muran. Salut. & Apoſt. bened.*

Proœmium.

AD eximiæ devotionis affectum, quem cum fidei conſtantia, & ſinceritate mentis tu, & progenitores tui ad nos, & Romanam Eccleſiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & juſtitiæ zelum, ac integritatem, ſingularemque probitatem, necnon cæteras virtutes quibus perſonam tuam, illarum largitor Altiſſimus multipliciter inſignivit noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, ac propterea indubiam ſpem gerentes, quod ea quæ tibi duximus committenda, ſumma cum providentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut eandem perſonam condignis honoribus, & gratiis proſequamur.

Officium Auditoriatus Camera vacavit olim per obitum Franciſci Albevici, & in officium Regentis Cam. transformavit, & illud Cardinali de Neapoli conceſſit Paul. IV. cujus bullam uti etiam præterii.

§. 1. Cum itaque nos nuper officium generalis Auditoriatus, ſeu Audientiæ Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod antea tunc per obitum quondam Franciſci Albevici de Rachaneto, olim Curiæ cauſarum hujuſmodi generali Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacās, fel. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, ex certis tunc expreſſis cauſis nomine Auditoriatus in perpetuum ſuppreſſo, & extincto, in officium Regentis S. R. E. Cameræ Apoſtol. de fratrum ſuorum conſilio Apoſtolica auctoritate transformaverat, ac in illud erexerat & inſtituerat, ac poſtmodum officium hujuſmodi ab ejus primæva erectione tum vacans, dilecto filio noſtro Alphōſo, tunc S. Nicolai inter imagines, nunc vero SS. Joannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate conceſſerat, & aſſignaverat.

Vacavit poſtea per reſignationem, & illud hic Pontifex ſuppreſſit.

§. 2. Cum dictus Alphonſus Card. officium Regentatus hujuſmodi in manibus noſtris ſpōte, & libere reſignaſſet, noſque reſignationem hujuſmodi duxiſſemus admittendam, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ejuſdem S. R. E. Card. deliberatione matura, ac de eorum conſilio, & unanimi conſenſu, Officium Regentatus hujuſmodi, ejus nomine, & denominatione hujuſmodi per nos ſuppreſſis, & extinctis, ac illius erectione, & inſtitutione prædictis, necnon literis Apoſt. deſuper confectis revocatis, caſſatis, & annullatis, adverſus erectionem, & inſtitutionem, necnon literas Apoſt. præfatas, ac in priſtinum, & eum, in quo ante illius ſuppreſſionem, necnon erectionem, & inſtitutionem hujuſmodi erat, ſtatum, priſtinamque naturam in omnibus, & per omnia reſtituimus, repoſuimus, & plenariè reintegravimus, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac manu noſtra, & dictorum fratrum noſtrorum ſignatis plenius continetur.

Ut modo officium A. C. confert Flavio Verſineſi ſolitis facultatibus, & maximè infra dicendis.

§. 3. Nos, poſt longam ſuper hoc habitam diſcuſſionem, & maturam deliberationem, in te oculos noſtræ mentis conjicientes, ac de ſupradictis tuis virtutibus ſpecialem in Domino fiduciam ſumentes, ac ſperantes, quod tu, qui Eccleſiæ Muran. præeſſe dignoſceris, ac utriuſque juris Doctor, & in utraque Signatura noſtra Referendarius, & Prælatus domeſticus noſter exiſtis, dextera Domini tibi aſſiſtente propitia, Officium hujuſmodi ſcies, voles & poteris ad laudem, & utilitatem multorum fideliter exercere; Teque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ac ſuppreſſionis, erectionis, & inſtitutionis, necnon literarum præfatarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbū inſererentur, ac verum, & ultimū dicti Officii Auditoriatus vacationis modum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Officium Auditoriatus, ſeu Audientiæ Cameræ hujuſmodi, ſive per ſimilem reſignationem Alphonſi Cardinalis, ſeu adhuc per obitum Franciſci prædicto um, ſive alias quovis modo, quem haberi volumus pro expreſſo, vacet, cum Officio Correctoriæ Archivii Romanæ Curiæ, aliiſque illi annexis, necnō omnibus, & ſingulis illius honoribus, privilegiis, juribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis conſuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Franciſco, & aliis, qui pro tempore fuerunt cauſarum Curiæ Generalibus Auditoribus, etiam per fel. rec. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. & Julium etiam III. ac alios quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & Sedem Apoſtolicam, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, tam ſub plumbo, quàm in forma brevis, & aliàs ex uſu, & conſuetudine quomodolibet conceſſis, tibi Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus, & aſſignamus, Teque in noſtrum, & dilecti filii noſtri Guidonis Aſcanii S. Mariæ in Via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nuncupati, moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarii noſtri, ac cauſarum Curiæ hujuſmodi generalē Auditorem, cum honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis conſtituimus, & deputamus, teque in locum dicti Franciſci, quoad hujuſmodi Auditoriatus officium, ejuſque exercitium, quoad vixeris, ſubſtituimus, & ſubrogamus.

Cauſas obligationum in forma Cameræ privativè quoad alios cognoſcendi.

§. 4. Tibique per te, vel alium, ſeu alios idoneum, ſeu idoneos Locumtenentem, ſeu Locumtenentes hos, quos pro tempore duxeris aſſumendos, vel deputandos, de omnibus, & ſingulis cauſis, modis, & formis, ſupra, & infraſcriptis cognoſcendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in cauſis obligationum in forma Cameræ celebratarū ſolus (præterquam inter Cives Romanos, inter quos Motum propriū ultimo loco per nos deſuper in favorē Pop. Rom. conceſſum obſervari volumus, alii verò quicumque etiam Rom. Cur. Iudices in ſimilibus cauſis nullatenus, nulloque modo procedere poſſint) procedere debeas. Necnon de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, ubivis locorum, & inter quaſcumque perſonas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus à litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram aliis Judicibus pro tempore introductis factæ, ſeu receptæ fuerint, & tunc per viam cenſurarum, ſeu mandati executivi) cognoſcas.

Hoc extenſiū eſt ad alias obligationes, ut in conſt. S. D. N. Pauli V. cit. in rub.

Reaſſumendi cauſas obligationis Cameralis ſpecialiter alteri commiſſas.

§. 5. Ita ut quaſcumque cauſas, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus, in alio quàm tuo, ac Curiæ cauſarum hujuſmodi tribunali (præterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtræ, de dicta obligatione ſpecialem mentionem facientis) motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, & terminis,

nis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate, ſex-ceptis cauſis in Curia Capitolii contra dictos Cives Romanos pro tempore juxta formam dicti Motus proprii motis, reaſſumere, & Iudicibus, quibus ſunt commiſſæ, ac coram quibus illæ pendebunt in poſterum, ne in eis, aut de illis quoquomodo, vel quovis quæſito colore, directè, vel indirectè, ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis, inhibere, ac quicquid ſecus ſuper his contigerit attentari irritum, & inane decernere.

Cenſuras promulgandi.

§. 6. Ac etiam ſolus dictarum obligationum vigore cenſuras Eccleſiaſticas promulgare.

Cauſas Prælatorũ, Mercatorum, Curialium, penſionumque, &c. cognoſcendi.

§. 7. Necnon omnes, & ſingulas ſpirituales, & Eccleſiaſticas, ac profanas, & quorumvis ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eorumque, ac noſtrorum familiariũ, continuorum commenſalium, & Prælatorum quorumcumque in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, & Vniverſitatum, Oratorum, necnon dictæ Curiæ Officialium, & eandem Curiam ſequentium, ac familiarium eorundem, & ipſius Curiæ cauſarum hujuſmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Campſorum quoque, & quorumvis Mercatorum, ac Penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis aſſignatarum, etiamſi earum ſolutio non in ipſa Curia, ſed in partibus ſit facienda.

Cauſarum in Curia motarum, appellationumque hic indicatarum.

§. 8. Et quaſcumque alias etiã commiſſorias cauſas, tam civiles, quam criminales, & mixtas, & conjunctim, vel diviſim in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque motas, & movendas, & inter quaſcumque partes, etiã per viam inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, ac quæ per appellationem à gravaminibus illatis, & conferri comminatis, ſeu ſententiis definitivis, vel interlocutoriis, à quibuſvis Iudicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe prædictis (Vicario noſtro, ac Gubernatore, & Senatore Vrbis prædictæ & Iudicibus Capitolinis dumtaxat exceptis) & extra eas à quibuſcumque Iudicibus, ordinariis, vel delegatis, ſeu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Eccleſiæ Romanæ mediate, vel immediate ſubjectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibuſvis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet cõceſſis, pro tempore latis, & promulgatis, interpoſitarum, ſeu alias ad eandem Sedem, etiam per viam reclamationis judicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recurſus hactenus devolutæ ſunt, & in poſterum devolventur.

Summaria proceden. in cauſis Mercatorum, Notariorum, & 200. ducat. & inf.

§. 9. Eas videlicet, in quibus non agetur ultra ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum ſummæ prædictæ valorem non excedente, ſeu quæ inter & contra Mercatores dictæ Curiæ, pro quibuſcumque negotiis, ad quamcumque ſummam aſcendant, & inter, ac contra Notarios ſuos, & eorum familias pro tempore vertentur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judcii, ſola veritate inſpecta, etiam manu Regia, & abſque obſervatione terminorum, qui de ſtylo, ſeu ordinatione Palatii Apoſtolici, aut alias obſervari conſueverunt.

Alias autem ſervatis terminis.

§. 10. Alias verò dictam ſummam, aut illius valorem excedentes, & inter, ac contra alios quam Mercatores vertentes, ſervatis terminis, & alias ſummarie, prout in beneficialibus, eiſdemque terminis quodmodocumque male, & nulliter, præpoſtere, ac inculcate tentis, pro minori partium diſpendio, etiam unico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valvas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Cameræ, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agetur de majori quàm viginti ducatorum ſumma, audire, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare.

Cauſas criminales Vrbis, & omniũ exemptorum. cognoſcendi.

§. 11. Necnon de omnibus, & ſingulis criminibus, exceſſibus, & delictis, tam in Vrbe, & Curia præfatis, quam extra eas per quoſcumque, tam ejuſdem Sedis Officiales, quàm dictam Curiam ſequentes, & alios etiam à juriſdictione Ordinariorũ exẽptos, & prædictæ Sedi immediate ſubjectos, cujuſcũque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Epiſcopalis, vel majoris, & per quoſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad procuratoris Fiſcalis denunciationem, & promotionem, quàm etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu ex mero officio inquirere, & ſuper illis, tam per viam inquiſitionis, quàm accuſationis, ſeu denunciationis, & inſtigationis hujuſmodi procedere, & culpabiles repertos juxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria contra Epiſcopos, vel eorum Superiores, ad comparendum perſonaliter, niſi prævia commiſſione manu noſtra ſignata, non decernas.

Literas Apoſtol. exequendi.

§. 12. Necnon quaſcumque literas Apoſtolicas, generales, aut particulares, tam ſub plumbo, etiam per officium Audientiæ literarum noſtrarum cõtradictarum expeditas, quàm in forma brevis, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices, aut in ejus, ſeu noſtri præſentia ſignatas, necnon literas pro tempore exiſtentium Camerarii, & Pœnitentiarii Majoris noſtrorum, dummodo in illis, & literis Apoſtolicis prædictis alii executores deputati non fuerint, ſolus, in quibus verò executores deputati erunt, accumulativè cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita, etiam cum promulgatione cenſuratum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere.

Sententias in Curia latas à Iudicibus hic non exceptis exequendi, & pariter proceſſus Cœnæ Domini, &c.

§. 13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, ſeu quoſvis alios, tam Eccleſiaſticos, quàm ſæculares Judices, & tam delegatos, quam ſubdelegatos, & etiam cauſarum dicti Palatii Apoſtolici Auditores, vel nos, aut Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, tam in ſpecie, quàm in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro tempore latarum ſententiarum. Necnon quorumcumque proceſſuum generalium, & ſpecialium, tam in die Cœnæ Domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum Eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executiones, quas etiamſi delegatis, aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſvis aliis, etiam ſpecialiter per nos, & Sedem prædictam commiſſæ fuerint, tibi Auditori accumulative, & non privative commiſſas eſſe volumus, & decernimus, ſervatis terminis in tribunali Auditoris hujuſmodi ſervari ſolitis, & etiam ſingulis diebus, & horis, prout in ordinariis conſuetum erat facere, illaſque & illos debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit, cum auxilii brachii ſæcularis invocatione demandare.

Cauſas contractuum initorum in Curia cognoſcendi. Curialiumque.

§. 14. Et quaſcumque Communitates, Vniverſit. Collegia, & Capitula, necnon extra d. Curiam degentes perſonas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut ſalario, ſeu contractu in dicta Curia inito.

§. 15. Dẽgentes verò in eadem Curia, ſeu Curiales Eccleſiaſticos, ſæculares, vel regulares, etiam ab ipſa Curia abſentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentes, pro quibuſvis rebus & pecuniarum ſummis, ad quorumvis etiam abſentium, quorum pro tempore interierit, inſtantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè, & extrajudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis, & præſtandum ea ad quæ pro tempore tenebuntur, monere, & citare.

Remiſſoriat & compulſoriales dandi.

§. 16. Ac literas quaſcumque remiſſoriales, & compulſoriales, & tam generales quam ſpeciales, ubi & quoties opus fuerit, arbitrio tuo decernere.

In vim Eug. & Leonina Curiales tuendi.

§. 17. Necnon etiam in vim Bullæ Eugen. in favorem Curialium emanatæ, & Leoninæ, necnon cujuſcumque alterius extenſionis inhibere.

Monitoria & cit. ad partes decernendi.

§. 18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare, & incarcerare. Et ſi tibi videbitur, pœnas, & mulctas dimittere, & relaxare, ac pro delictorũ, exceſſuũ, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locatenentes infligere, & imponere.

Cenſuras promulgandi.

§. 19. Necnon quoſlibet inobedientes excommunicare, à divinis ſuſpẽdere, generaliter & ſpecialiter interdicere, ac ſententias, cẽſuras, & pœnas Eccleſiaſticas per te, tuoſque Locatenentes pro tempore latas, etiam iteratis vicibus aggravare. Et quod à te, vel Locatenẽtibus prædictis pro tempore excommunicati, ſeu aliàs cenſurati, ab aliis

quam

quam à te,vel eiſdem Locatenentibus prædictis,etiam de partium cõſenſu,præterquam in mortis articulo cõſtituti, abſolvi non poſſint,ad evitandas colluſiones ſtatuere.

Abſolutiones dandi.

§.20. Et cum tibi viſum fuerit expedire,Communitates,Vniverſitates, Collegia, Capitula, & perſonas quaſcumque à quibuſvis ſententiis,cenſuris,& pœnis,ac mulctis Eccleſiaſticis,ſpiritualibus & temporalibus,per alios videlicet quàm per te, & dictam tuam Curiam inflictis, in diebus paſchalibus cũ reincidentia abſolvere, ac ſententias,cenſuras,& pœnas,ac mulctas hujuſmodi,& quæcumque interdicta ſuſpendere,tollere,& eis relaxare.

Oblig. contra hæredes exequendi.

§.21. Necnon obligationes in forma Cameræ hujuſmodi,etiam poſt mortem debitoris, quoad illius bona tantum,etiam per vim confeſſionis debiti,per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito faciendæ,& hæredibus legitimè citatis, ſeu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia conſueta faciendi.

§.22. Et generaliter omnia & ſingula alia quæ ad officium Auditoris Curiæ cauſarũ huiuſmodi de jure,vel ex privilegio,aut uſu,ſeu literis, & conſuetudine prædictis olim ſpectabant, & quæ illi pro tempore fuerunt Curiæ cauſarum hujuſmodi Auditores, ex conceſſis eis facultatibus facere,decernere,mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant,ſeu conſueverant,facere dicere,mandare,ſtatuere,ordinare,& exequi.Habituri ratos & gratos,proceſſus & ſentẽtias quos & quas tu & tui Locaten.prædicti pro tempore habueritis & tuleritis,ac reliqua omnia,quæ in præmiſſis,& circa ea, ac quodlibet eorũ feceritis,dixeritis,mãdaveritis,ſtatueritis,ordinaveritis,ac facturi ea omnia, auctore Domino,in omnib.uſque ad ſatisfactionẽ condignam,inviolabiliter obſervari.

Confirmatio omnium facultatum & indultorum.

§.23.Et inſuper eiſdem auctoritate, & poteſtatis plenitudine,tam Iulii II. Leonis X. & aliorum prædec.hujuſmodi literas,quàm omnia & ſingula privilegia, indulta, facultates,juriſdictiones,& gratias, officio Auditoriatus, & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa,ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas deſuper confectas literas, quarum omnium & ſingularum literarum prædictarũ tenores,ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis,approbamus,& confirmamus,ac innovamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere,& inviolabiliter obſervari debere decernimus,illaque omnia & ſingula ad officium Auditoriatus, & Auditorem pro tempore exiſtentem,perinde ac ſi in eis ſpecialiter & expreſſe conceſſa,& pro eis,ſeu in illorum favorem ſtatuta,& ordinata fuiſſent,extendimus,& ampliamus.

Facultas in ceſſionibus, bonorum & diſcuſſionibus.

§.24.Quodq; cap.Odoardus,& cap.Pervenit,ac quævis alternativæ, ſeu moratoriæ, & dilationes etiã ſalinariæ, per quoſcũque,etiã ejuſdẽ R.E.Card.pro tẽpore decretæ, obligatis in forma Cam.quoad bona nullatenus profint. Quinimò obligationes in forma Cam.quoad bona tantũ, debitæ executioni demandentur, etiam poſt mortẽ debitoris,non obſtãte quacumque appellatione,& ſuperinde obtenta cõmiſſione de hujuſmodi obligatione expreſſam mentionẽ nõ faciente, aut diſcuſſione hæreditatis ubilibet pendẽte,ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti,de reſtituendo id quod receperint,prioribus,& potioribus creditoribus,in eventũ ſuccumbentiæ.

Tu vide Bullam S.D.N. Pauli V.cit. in rub.

Locus A.C.in Capella Papæ.

§.25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis,quàm privatis, primum locum poſt Gubernatorem,& oratores Principum,ſi prælati fuerint,habeas,tibi indulgemus,ac volumus, & ſtatuimus.

Executorum deputatio.

§.26. Mandantes, & diſtrictiùs inhiben.quibuſvis Iudicibus, &c.

Clauſula præſervativa.

§.27.Decernentes præſentes literas,ac in eis contenta quæcumque ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus,& alterationibus,&c.

Decretum irritans.

§.28.Et ita per quoſcũque Iudices,& Cõmiſſarios, &c.

Clauſula derogatoria.

§.29. Non obſtantibus præmiſſis, & ſi opus ſit,de non tollendo jure quæſito, ac quibuſvis aliis cõſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,ac ſtatutis,cõſuetudinibus, etiã juramẽto,cõfirmatione Apoſtolica,vel quavis, &c.

Fides tranſumptorum.

§.30. Quodque præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ,ſeu, &c.nulli ergo,&c.

D P A.2.die 1.Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Maii, Pont. noſtri Anno 2.

Juriſdictio Senatoris, Collateralium, & aliorum Iudicum Curiæ Capitolii Almæ Vrbis. XXXIV.

Circa iſtam juriſdictionem habes ſup. Iulii II. conſt. 28. Decet,ac Leon. X. conſt.1. Dum ſingulare. Sed plenã & diſtinctam diſpoſitionem vide in novis Statutis, per totum, & ſignanter lib.1.c.41. quorum confirmationẽ videre eſt conſt. 51. Greg. XIII. Vrbem. Et declarationem quoad Conſules Artium Vrbis, habes in eadem Bulla.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Edita An.D 1561. Romanorum & incolarũ Vrbis indultum fori Capitolini,etiã in obligationibus Cameralibus,ubi A.C.non prævenit.

DIlectos filios Senatorem,Conſervatorem,Populumque Rom.ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes omnimodam & integram(prout illis per fel.rec. Sixtum IV.Iul.II. Leonem X. Paulum III. & alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros alias conceſſa fuit) juriſdictionem,cauſarũque inter ipſos,ac etiam & inter Romanos,& incolas pro tẽpore motarum cognitionẽ, & deciſionem totalem Cur.Capitolii Romani,ita quod in prædictis,& aliis cauſis,obligationibus,etiam in forma Cam. Apoſt. in quibus videlicet per alios Judices præventum non ſit,aliiſque quibuſvis differentiis,& actionibus inter ipſos Romanos,ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris & movendis, nullus præter Senatorem, & ipſius Capitolii judices pro tempore exiſtentes,ſeu privilegiorum Apoſtolicorum,aut conſuetudinum,ſeu quovis alio prætextu intromittere poſſit, etiã dictorum prædeceſſorum conceſſiones hujuſmodi, literaſque & alias deſuper confectas ſcripturas approbantes,confirman.& innovan. literarumque & ſcripturarum earundem tenores præſentibus pro expreſſis habentes auctoritate Apoſt. ex certa ſcientia,&c.perpetuò concedimus,& indulgemus;

Derogatio facultatum aliorum Iudicum in hac cauſa.

§.1. Ac Senatorem,Conſervatores, & populum Rom. Curiamque & Judices Capitolinos præfatos,quoad juriſdictionem hujuſmodi adverſus quaſcumque aliis Almæ Vrbis Tribunalibus,& Magiſtratibus,etiam Regent.Cameræ, Gubernatori, & noſtro Vicario quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſas facultates, & alias contrarias diſpoſitiones in priſtinum, & eum in quo ante illarum conceſſiones quomodolibet erant ſtatum reſtituimus,reponimus,& plenarie reintegramus, ac facultates, & alias diſpoſitiones contrarias hujuſmodi ad hunc effectum per præſentes revocamus,callamus, & annullamus.

Chirurgi,vel hic, vel corã Gub.crimina referant.

§.2.Et inſuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi,Barbitonſores, & alii vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolii hujuſmodi juxta ipſius Senatoris deſuper proponenda edicta,& ſub pœnis inibi apponendis,aut ad Curiam Gubernatoris juxta ſolitum deferre teneantur.

Null. attendantur. Imò ſervatur Stat.cit.in rubr.

§.3.Quodque pro celeriori cauſarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullitatum nulla ratio habeatur niſi earum quæ ex juriſdictionis,citationis, vel mandati defectu provenient.

Feriæ quæ ſervanda. Tu eas vide lib.1.cap.58. ſtatuti.

§.4. Et ne feriarum accumulatio cauſarum expeditionem in longum prortahat, ſublatis de medio cæteris feriis voluntariè,per uſum,vel alias, non tamen in honorem Dei introductis obſervatio tantum coërceatur ad feriasin antiquis Statutis expreſſe deſcriptas.

Aſſertamenti votum quãdo peti poſſit.

§.5. Ac etiam Statuta de aſſertamentis loquentia declarantes,quod aſſertamentum peti non poſſit niſi in caſibus,& articulis,quorum gravamen per definitivam reparari non valeat, qui ex ſtatuto ſub Rub. de Appell.nõ recipiendis,lib.6. poſiti colliguntur, nec in cauſis ſummam 10. ducat.non exceden.in aliis verò cauſis à decem ſupra in litis conteſtatione dumtaxat peti poſſit, & hoc arbitrio Judicis, in definitivis autem, vel interlocutoriis vim definitivæ habentibus ſententiis Judex cauſas hujuſmodi in aſſertamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis, omnino teneatur.

Vide cap.76. lib.1.

Aſſertamentum quomodo fiat,'aliquo ex Iudicibus abſente infirmo vel recuſato. Vide Stat. lib.1.c.11 & 12.

§. 6. Et præterea quod ſi unum ex Judicibus Curiæ hujuſmodi abeſſe,vel ægrotare, aut ſuſpectum jurari contigerit, aſſertamentum per tres reliquos præſentes Judices fieri poſſit, quorum unus in loco ægrotantis,vel abſentis Judicis ad tribunal pro interlocutoriis faciẽdis ſedeat, & ſuper incidentiis, emergentibus & dependen. uſque ad ſententiam definitivam excluſivè provideat, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

§.7.Nec

§.7. Necnon Senatorem, Conſervatores, Populũ, & Curiam præfatos ad antiquam eorum juriſdictionem, ut præmittitur reſtitutos, & plenariè reintegratos eſſe. Ac præſen. & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari debere, nec de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu, quovis quæſito colore, prætextu, vel ingenió ullatenus notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedẽ Apoſt. ullo unquam tempore revocari, aut alias illis derogari poſſe. Et ſic, ac quoties illa revocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatũ reſtitui, & de novo etiam ſub poſteriori data per ipſos Senatores, & Conſervatores eligenda, conceſſa, & ſtabilita eſſe.

§.8. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſ. etiam S.R.E. Card. &c. ſublata eis quavis aliter interpretãdi, &c. facultate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſciẽter, vel ignoranter attentari cõtigerit, irritum, & inane decernimus.

§.6. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionib. & ordinationib. Apoſt. Statutis, &c. etiam Palatii Ap. Curiarumque Vrbis ſtylis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſt. quibuſvis Rom. Curiæ Tribunalib. Curiis, Magiſtratibus, Iudicibus & aliis perſonis, ſub quibuſcũque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu ſimili, etiã conſiſtorialiter cõceſſis, &c. quibus omnib. illorũ tenores præſentib. pro ſufficienter expreſſis habẽtes, latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opport. Placet Motu proprio. I.

§.10. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. Et cũ approbatione, confirmatione, innovatione, conceſſione, indulto, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, revocatione, caſſatione, annullatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, & derogatione præmiſſis, ut ſup. perpetuo. Et quod ſola præſen. ſufficiat ſignatura, & ubique etiã in Iud. fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ deſuper per Breve noſtrum, etiã cum literarũ prædeceſſ. prædictorum, & inde ſequutorũ, ten. aliorumq; neceſſariorũ majori, & veriori expreſſione expediri poſſint.

§.11. Et quod ad obligationes in forma Cameræ ſervetur forma ipſius obligationis, ut ſi ſit in poteſtate auctoris vel creditoris convenire debitorem ſuum Romanum, vel incolam laïcum, non ſolũ corã Regente, vel Auditore Cam. ipſarum obligat. Judice ordinario, ſed etiam in Cur. Capitolii. Quoad reliquas verò cauſas civiles, non tamen Fiſcales poſſit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere ſe remitti ad Cur. Capitolii, niſi alterius Iudicis juriſdict. prorogaverit, aut in eum tacitè, vel expresè conſenſerit, & aliter reaſſumptiones vel inhibit. prædictæ Cur. Capitolii nullius ſint roboris, vel momenti.

Sequitur declar. d. conſt. reſpectu Iuriſdictionis Gubern. Vrbis.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

NE per præinſertum Motum proprium aliquod præjudicium bono, & pacifico regimini Almæ Vrbis noſtræ, quæ in præſentiarum vener. fratri Hieron. Epiſcopo Sagonen. per nos commiſſum extitit, inferatur.

§.1. Docernimus, & declaramus intentionis noſtræ minime fuiſſe, nec eſſe, quod per Signaturã præinſerti Motus prop. prædicti in aliquo juriſdiction. & facultatibus ejuſdẽ moderni, ac pro tempore exiſtentis Gubernatoris, præſertim circa bannimentorũ editiones, ac cognitiones cauſarum criminalium Mercedem & pauperum, vel alias miſerabilium perſonarum, ac alias quaſcumque cauſas ſibi, aut aliis Gubernatoribus, & ejus officio per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſ. noſtros, tam cõtra Cives Romanos quàm alios quoſcumque quomodolibet conceſſ. in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi dictus præinſertus Motus proprius minime ſignatus, nec à nobis emanatus fuiſſet, minime præjudicetur, nec præjudicatum eſſe intelligatur. Et ſic per quoſcumque, &c. Sublata, &c. Irritum quoque, &c. ſolamque præſentis Motus proprii noſtri Signaturam in judicio, & extra ſufficere, ac fidem facere, regula contraria non obſtante, ſimiliter decernimus, & declaramus.

§.2. Præinſerto Motu proprio, cæteriſque cõtrariis non obſtantibus quibuſcumque, privilegiorum, & facultatum eidem, ac pro tempore exiſtenti Gubernatori, & ejus officio cõceſſ. tenorib. &c. pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, quæ & quas per præſentes innovamus.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr.

XXXV.

Extenſio conſtitutionis Pauli III. circa cauſas civiles intereſſe Fiſci Cam. Apoſt. concernentes, in eadem Camera cognoſcendas.

Hanc Bullam Pauli III. habes ſuprà, Non ſine. Et conſonat hujus Pontificis altera Bulla 55. Romanus. Et ante eos hoc idem ſtatuerat Vrb. VI. ſup. in eius conſt. 1. Apoſtolica.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1561.*

§.1. CUm, ſicut accepimus, licet Rom. Põt. prædec. noſtri, pro cauſis civilibus Fiſcum noſtrũ tang. proprium tribunal Cameratii, ac Præſidentium Cam. Apoſt. maximis rationib. & non modico ejuſdem Cameræ diſpẽdio, ut cauſæ præfatæ per præfatos pro tẽpore Præſidẽtes in Cam. Apoſt. ubi & Procurator Fiſci noſtri Apoſt. intervenit, diſcutiãtur, diſputẽtur, & notẽtur, utq; ipſe Procur. Fiſci noſtri nó cogatur pro cauſis Fiſcũ, ut præfertur, tangen. cum nó modicæ jus ab occupationibus ſui officii diſtractione, & non ſine etiam indignitate Officii, quod loco Procur. Cæſaris ſucceſſit, & illius privileg. in dictis cauſis utitur, ſaltẽ ratione interventus ſui in Camera, dũ ipſæ cauſæ inibi diſcutiuntur, & notãtur, & ſel. rec. Paul. III. prædeceſſor noſter, tempore ſuo, iſta ratione per præinſertũ ejus Motũ propriũ dictas cauſas Fiſcũ tangẽ. extra Camerã corã aliis Iudicibus & tribunalib. Vrbis inter Fiſcum & privatum commiſſas, vel aliter cœptas, ſive in petitorio, ſive in poſſeſſorio, ac quibuſvis ſtatu, & terminis, etiãſi inſtructæ fuerint, ad ſe avocaverit, & eidẽ Camerario, & Præſidentibus, ac in proprio tribunali commiſerit, necnon etiã in futurum cõmittendas, vel alias incipiendas illas ſimiliter, abſque alia pro tẽpore Rom. Põt. ſignatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad ſe avocan. & reaſſumendi liberam facultatem conceſſit.

Papa ſubſcr. clauſularũ petitio.

Limitatio privilegii fori ſuis tribus cauſ.

Aliud vide lib. 3. tit. c. 41.

Multi tamẽ prætendebãt conſt. Pauli non procedere quando Fiſcus in juriſdictionem alterius indẽbitis conſenſiſſet, vel eius intereſſe ſecũdariò detegeretur in cauſis inter alios vertentibus.

Hic ſignatur Pont. extendit dictam conſtitutionẽ etiam ad illos caſus.

§.2. Cumq; (ſicut accepimus,) non deſint qui poſt reaſſũptionẽ in Cam. Apoſt. ut præfertur, factã contra Fiſcũ, in ſignaturis adhuc ad alios Iudices trahere conantur diverſis prætextibus, ac præcipuè quãdo pro tẽpore Procuratores Fiſcal. corã aliis Iudic. aliquando per incuriã, vel multiplicitatẽ negotiorũ, proprii in hoc privilegii fori nó memores, agere vel reſpõdere, vel alias in Judices nó ſuos cõſentire cœperũt, ac etiã quãdo in proceſſu cauſarũ inter privatos intereſſe Fiſci detegitur principal. vel ſecũdariò.

§.3. Nos attẽden. quod privilegiũ fori Fiſco conceſſum, cõcernit publicũ, & quod iſta ratione idẽ Paul. prædeceſſor cauſas inter Fiſcum, & privatũ, etiam alibi inſtructas, per præinſertũ Motũ propriũ avocavit, & quod quãdocũque etiã in cauſis quæ inter privatos agũtur, detegitur Fiſci intereſſe, ſive principaliter, ſive ſecũdariò, idẽ Fiſcus debet gaudere ſui fori privilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu ſimili, ex certa ſcientia hæſitationes, & difficultates hujuſmodi ſubmovere, ac etiã Fiſco noſtro, & illius pro tẽpore Procuratoris incõmoditati, ac indignitati occurrere cupiẽtes, & deben. Motu ſimili, ac ex certa ſciẽtia præinſertum Motũ propriũ, tam quoad jã alibi, etiã in Rota, Motu proprio cõmiſſas, & alias, cœptaſq; in poſterũ cõmittendas, vel alias incipien. cauſas innovamus. Declarantes, illum extendi, & quatenus opus ſit, extendẽtes, etiã ad cauſas, in quib. Procurator Fiſci agẽdo, vel defendendo, corã aliis judicibus, & tribunalib. comparendo, vel aliàs conceſſit, & illorum juriſdictionem prorogaſſet, ac etiã ubi intereſſe Fiſci, ſive principaliter, ſive ſecundariò in cauſis jam inter privatos cœptis detegeretur, dũmodo ſit intereſſe civile, & dũmodo cauſæ hujuſmodi, etiã quod in illis vertatur intereſſe Fiſci, nõ ſint per commiſſiones manu noſtrã propria, ſcienter de intereſſe Fiſci aliis Iudicib. & tribunalib. cũ ſpeciali, & expreſſa præſentis Motus proprii derogatione, cõmiſſæ non fuerint, quas nolumus præſentibus eſſe comprehenſas, ſed ſemper exceptas.

Camerario-buſque data cognitionem omnium cauſarum à Papam aliàs non commiſſarum.

§.4. Dantes, ſalvis præmiſſis, eidẽ Camerario, & præſidẽtibus plenariam, & liberã facultatem, & auctoritatem prædictis, & aliis quibuſvis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eã, & ſub cenſuris, & pœnis, etiã quoad cauſas ſimiles in futurum extra Camerã cõmittendas, propria eo-

rum auctoritate, ſine alio noſtro mandato, nec ſignatura, inhiben. & in cauſis hujuſmodi, non obſtan. quibuſcumque ſignaturis, & inhibition. hactenus factis, & in futurũ facien. niſi commiſſiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illorum derogatione ſignatæ fuerint, procedendi, citãdi, declarandi, aggravandi, reaggravãdi, interdictum ponendi, auxiliumque brachii ſæcularis invocan. cæteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna fuerint.

Clauſula derogatoria. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationib. Apoſtolicis, ac Cam. Apoſt. clauſulis, ſtatutis, & conſuetudinib. ac reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoq; indultis, & literis Apoſtolicis, quibus (illorum tenores, cauſas, & effectus pro expreſſis, & inſertis haben. & exprimi, ac de verbo ad verbũ inſeri poſſe decernẽ.) latiſſimè derogamus, cæteriſque cõtrariis quibuſcũque, cũ clauſulis opportunis, & cõſuetis.

Sola ſignatura ſufficit. §. 6. Volentes præſentiũ ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique tam in judicio, quam extra fidem facere, abſque alia literarũ expeditione, ſeu quod literæ in forma Brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliori ſpecificatione omnium, & ſingulorum præmiſſorũ, & circa ea neceſſariorũ, latiſſimè exten. adeo quod cõtraria quæcũque penitus, & omnino tollantur, & nõ obſtẽt.

Papa ſubſcr. D. P. An. 2. 26 Iulii. Placet Motu proprio. I. Die 26 Iulii 1561.

Præſentetur. B. Amer. Regens. Andreas Panizza Mag. Curſ. Præſentatus per Iulium Parinum Curſorem.

XXXVI. Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas eligendi, & creandi in Notarios quoſcũque, etiam Clericos ſæculares, & regulares, in cauſis Inquiſitionis.

Tu ſcias quod Alexand. IV. ſup. in eius conſtit. 22. Ne commiſſa, hoc idem conceſſit, quoad Clericos, qui in ſæculo Notariatus officium habuerant.

Edita An. D. 1561. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. PAſtoralis officii cura meritis licet imparibus nobis ex alto cõmiſſa, nos aſſiduè incitat, & inducit, ut vigiles ſollicitudinis noſtræ oculos diligenter circumflectamus, ad eaque potiſſimũ noſtræ proviſionis remedia adhibeamus, per quæ ſancta, & Catholica Fides ubique prout debet conſervetur, & augeatur, improbique Hæretici illius impugnatores, quoad fieri poteſt, debite compeſcantur, & comprimantur.

Cauſa huius conſtit. §. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquiſitorum, & Commiſſariorum hæreticæ pravitatis in diverſis Regnis, Provinciis, Civitatibus, Inſulis, & aliis Chriſtiani Orbis partibus deputatorum, nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi in cauſis ſanctæ fidei adverſus eoſdem Hæreticos proſequendis, perſonis probatis, & idoneis, quæ officio Notariiin eis fungantur, plurimũ indigere noſcũtur, unde officio ipſius Inquiſit. tum propter ipſorum Notariorum penuriã, tum quia plerique officium hujuſmodi tãquã odioſum exercere recuſant, ne illud ſuſcipiendo quẽquã offẽdere videãtur, magnũ incõmodũ, & detrimẽtũ generatur.

Facultas inquiſitorum, de qua in rubr. §. 2. Nos igitur noſtræ vigilantiæ curã adhibere, in præmiſſiſque opportunè providere volentes, omnibus, & ſingulis hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus, & Commiſſariis in quibuſvis Regnis, & Dominiis, Provinciis, Civitatib. inſulis, etiam Græciæ, cæteriſque Terris, & locis in quibus Chriſtiana Religio colitur conſtitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quoties eis expedire videbitur, unum vel plures, etiam Clericos ſæculares, vel quorumvis Ordinum Regulares, qui ſibi ſufficientes, & idonei viſi fuerint, in quibuſcũque cauſis ſanctæ fidei, & Inquiſitionis hujuſmodi in Notarios eligere, aſſumere, & creare, eoſque ad officium Notariat. cauſarum prædictarum deputare, ipſique ſic electi, & deputati, acta quæcumque & proceſſus cauſarum ipſarum diligenter, & fideliter deſcribere, & annotare, cæteraque omnia ad id quomodolibet neceſſaria, & opportuna facere, & exercere liberè, & licitè poſſint, & valeant, plenam, & omnimodam auctoritate Apoſt. tenore præſentium facultatem, & poteſtatem concedimus, & impartimur.

Derogatio contrariorũ. §. 3. Non obſtantib. quibuſvis conſtitutionib. & ordinationib. Apoſt. necnon quarumvis Civitatum, & Terrarum, etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. illis, & quibuſvis Notariorum Collegiis, etiam per Sedem Apoſt. quomodolibet conceſſis, quib. omnib. eorum tenores præſentib. pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tr ſumptorum §. 4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apoſt. decernimus, quod quoniam difficile admodum eſſet præſentes noſtras literas ad ſingula quæque loca, ubi opus foret deferri, earundem præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Officii Inquiſit. Almæ Vrbis noſtræ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Septemb. Pont. noſtri anno 2. *D. P. An die 27.*

Approbatio Confraternitatis, & Hoſpitalis ſub invocatione B. Mariæ de pietate, nuper in Vrbe inſtituti, ad egenos dementes charitativè recipiendos, & curandos. Cum facultate alia ejuſmodi Confraternitates extra Vrbem, cum Indulgentiarum participatione erigendi.

Formam in aliis Confraternitatibus erigendis, vel aggregandis, tradidit Clem. VIII. in conſtit. 115. Quæcumque. Quo verò ad indulgentias, attende reformationem nunc edendam à Paulo V.

Edita An 1561. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. ILlius qui pro Dominici ſalvatione gregis, in Ara Crucis in pretium immolari non abhorruit, quique inter alia ſibi beneplacita, opera charitatis exercere præcepit, vices licèt immeriti gerentes in terris, curis angimur aſſiduis, & cõtinua meditatione pulſamur circa quæcumque pia opera, & Chriſti fidelium devotione ordinata, ut firma perpetuò, & illibata perſiſtant, omni ſtudio intendere, & ut ad ipſa Chriſti fideliũ vota facilius cõcurrant, fideles ipſos quibuſdã ſpiritualibus, & allectivis munerib. libẽter proſequimur, ac eorum pia ſuffragia donis cæleſtib. confovemus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & in eis charitatis devotio in dies peramplius augeatur.

Inſtitut ſ in Vrbe C fraternita B. Mariæ Pietate, a egenos men inopes, ed candos at curandos, &c. §. 1. Sane pro parte dilectorũ filiorum Confratrũ Confraternitatis Chriſti fidelium, ſub nomine pauperũ advenarum inſtitutæ, petitio continebat, quod alias nonnulli Chriſti fideles in Alma Vrbe degentes, Dei ſpiritu (qui ubi vult ſpirat) ducti, ac zelo pietatis accenſi, memoreſque illius Prophetæ dicẽtis: Egenos, & vagos induc in domum tuam, & carnem tuam ne deſpexeris. Quodque hoſpitalitas Apoſtolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque conſiderantes, multos pauperes pruinæ, & frigoribus expoſitos per cryptas, & ruinas dictæ Vrbis jacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac viden. etiam quoſdam alios pauperes, mentis inopes, Chriſtianorum omnium maxima miſeratione dignos, qui rationis orbati judicio, nudi per dictam Vrbem ambulabant, univerſis ludibriis, & plagis, aliiſve vitæ calamitatibus, animarumque ſalutis periculis expoſitos eſſe, & nulla receptacula in dicta Vrbe exiſtere, ac cupiẽtes hos & illos ab eorum miſeriis eximere, unam domum ſitam in regione Columnæ de dicta Vrbe, eorũ induſtria quæſitam, & ſuis ſumptibus extructam, & aptatam, primò pauperibus advenis hoſpitan. deputaverint, lectiſque & ſuppellectilibus, ac rebus aliis conquiſitis ad vitæ uſum neceſſariis munierint, & inibi pauperes advenas benignè recipi, eorumque pedes lavari, ac diebus aliquot juxta cujuſcumque indigentiam cibari., pariterque fidei Chriſtianæ rudimenta per Capellanorum eorum miniſtrum ignorantes ac ſimplices docere, & ad peccatorum ſuorum confeſſionem faciendam, & ſacram Euchariſtiam ſumendam hortari curaverint, prout etiam ad præſens curant. Quodque in eadem domo unum Oratorium ſub invocatione B. Mariæ de pietate, Apoſtolica

torium ſub invocatione B. Mariæ de Pietate, Apoſtolica auctoritate intervenien. extruxerunt, & ornarunt, ubi ſacra Euchariſtia in ſacrario decẽter ſervatur,& quotidie Miſſa celebratur, locuſque luminaribus ſemper accenſis illuſtratur,ac pro manutenenda inibi hoſpitalitate unam Confraternitatem Chriſti fidelium Pauperum Advenarũ nuncupatam,dicta auctoritate erexerunt, & inſtituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cujuſlibet menſis die Dominica dictæ Confraternitatis Confratres Chriſti Corporis viatico reficiuntur, nec his pietatis operibus contenti, ſed pia piis operibus cumulantes, ipſos pauperes mentis inopes,per dictam Vrbem,ut præfertur,vagan.ad eandem domum deduxerunt, & ad illorum inſaniam curandam operam Medicorum adhibere cœperunt, animis geren. ſupradictam hoſpitalitatem advenarum proſequi, & in ſanandos,curandoſque dementes prædictos, eorum facultates, junctis aliorum Chriſti fidelium eleemoſynis ſe expendere poſſe, ac quod pro dictæ Cõfraternitatis ſalubri directione,& augmento nonnulla ſtatuta,& ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium noſtrum Bartholomæum tit.S.Crucis in Hieruſalem,presbyterũ Cardinalem de la Cueva nuncupatum, dictæ Confraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis,ac per ipſos Confratres impetratis,ac eiſdem ſtatutis,& ordinationibus, ac inſtrumentis publicis, ſive aliis ſcripturis deſuper forſan confectis pleniùs dicitur contineri.

Et nunc à Pont. confirmatio poſtulatur.

§.2. Quare pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis pro eorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, ac alias in prædictis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui Pont. d. inſtitutio & ſtatuta Confraternitatis approbat.

§. 3. Nos igitur,qui pietatis,& charitatis opera ubique exerceri, ſinceris exoptamus affectibus,eorundem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes,necnon ſingularum literarum,ac inſtrumẽtorum,ſeu ſcripturarum præfatarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati,dictæ Confraternitatis erectionem, & inſtitutionem,necnõ prædictam,ac omnia & ſingula alia per Guardianos,& adminiſtratores dictæ Domus, & prædictos Confratres circa præmiſſa edita,ſtatuta,& ordinationes,prout illa concernunt, omnia & ſingula in dictis inſtrumentis,ſive ſcripturis contenta(licita tamen,& honeſta,ac ſacris Canonibus non contraria) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus,ac omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem ſupplemus,illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

Iteratoque eam erigit, & eiuſdem Confraternitati dat facultatẽ ſtatuta condendi.

§.4. Et nihilominus quatenus opus ſit,Confraternitatẽ ipſam pauperum advenarum,quæ etiam curandorũ demẽtium curã gerat, eiſdẽ modo,& forma, quibus per dictos Chriſti fideles erecta,& inſtitũta exiſtit,auctoritate & tenore prædictis,de novo erigimus & inſtituimus.Ac eiſdẽ Guardianis,adminiſtratoribus,ac Confratribus quaſcumque perſonas illis beneviſas,& gratas,& acceptas,tã Eccleſiaſticas,quàm ſæculares,dictam Confraternitatem ingredi volentes,cujuſvis licẽtia deſuper minime requiſita, in eorum Confratres,& Confraternitatis gremiũ recipiẽdi licentiam, & facultatem,eiſdem auctoritate, & tenore concedimus,eiſque quod cum ejuſdẽ Bartholomæi Card. & deinceps pro tẽpore exiſtẽtis Protectoribus ſui auctoritate,ſeu conſenſu,alia quæcũque ſtatuta,& ordinationes pro ejuſdẽ Cõfraternitatis felici regimine ad piorũ operũ hujuſmodi exercitiũ,& alias circa præmiſſa, prout eis videbitur edere,cõdere,& reſtaurare libere,& licite poſſint indulgemus,ac per eos Guardianos,& adminiſtratores,& Cõfratres obſervari debere volumus,& decernim.

Confratribuſque Miſſã in domib. propriis celebrari faciendi.

§.5. Et inſuper eiſdẽ Cõfratribus quandiu infirmi fuerint,quod liceat eis Miſſã in domib.ſuis celebrari facere.

Tu vide Cõc. Trident. ſeſſ. 22, c.10.

§.6. Necnon eleemoſynas,& oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſti fidelium,& S.R.E.Card. & aliorum Prælatorum, & officialium,aliarumque perſonarum, tam Eccleſiaſticatum, quam ſæcularium, tam hactenus, quàm in futurum,in ultimis voluntatibus,vel etiam inter vivos donationes, vel largitiones eidem Confraternitati relicta,donata, legata, hæreditates, & bona quæcumque

Poſſ Canones. Eleemoſynas, & oblationes, ac legata recipiendi.

recipere,& de illis,& eorum fructibus in pios uſus,prout eis videbitur,diſponere,& alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti poſſe, quæ Vrbis Confraternitates à Sede Apoſt. approbatæ poſſunt, & valent, citra tamen illarum præjudicium.

Indulgentia porrigentium eleemoſynas. Tu vide revocationem in conſt. 30. Pii V. Etſi

§. 7. Ac univerſis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus Eleemoſynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata hujuſmodi facientibus, ut eaſdem Indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequuntur qui Baſilicis Principis Apoſtolorum,& S. Joannis Lateranen. ac illius, & S. Spiritus in Saxia de Vrbe Hoſpitalibus bona quæcumque porrigunt, donant, aut relicta, & legata faciunt.

Facultas transferendi Confraternitatem, & Hoſpitale ad alium locũ, & Sacramẽta ibi adminiſtrandi.

§.8.Præterea eiſdem Confratribus ut totam Confraternitatem ipſam,& Oratorium,ac eorum Hoſpitale, ad aliã domum, Eccleſiam, ſive locum ipſius Vrbis eis benevisũ transferre,ac inibi unum Oratorium, ſive Capellam, aut Sacellum in qua,vel quo Sacratiſſimum Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Adminiſtratores, ad eorum nutum eligen. & amoven. prout hactenus habuerunt, per quem Miſſæ, & alia divina officia celebrari,ac ipſis celebran.& aliis quibuſvis Chriſti fidelibus Euchariſtiæ, & pœnitentiæ Sacramenta miniſtrari facere poſſint,habere,& retinere, ac conſervari facere.

Bona decedentium ſine teſtamento itur. d. Hoſpitali ad illud ſpectant.

§.9. Et ipſi Guardiani,& Adminiſtratores, ac Confratres,veſtes,pecunias,aurum,argentum, & alia bona quæcumque deſervientium, & aliorum pauperum decedentium ab inteſtato, in dicto extructo,aut in poſterum extruen. per dictos Confratres Hoſpitali percipere, & in uſum, & utilitatem hujuſmodi Hoſpitalis convertere.

Indulgentiæ pro prima cuiuſque menſis Dominica.

§ 10.Dictiſque Confratribus,& quibuſvis aliis Chriſti fidelibus, qui in dicto Oratorio, ſive Capella, prima cujuſque menſis in die Dominica ſacram Euchariſtiam ſumpſerint, & quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinque vulnerum Ieſu Chriſti Domini noſtri dixerint,precatique fuerint omnipotentem Deum pro pace, unitate, tranquillitate ac felici ſtatu Sanctæ Matris Eccleſiæ,totiuſque Populi Chriſtiani,qualibet vice plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam,& remiſſionem.

Facultas eligendi Confeſſorem, qui Confratres abſolvat, &c. Ad hoc vide reformationẽ Clem.VIII. cit.in rubr.

§.11. Necnon dictis Confratribus facultatem,ut Confeſſorem ſive Confeſſores, qui eos in mortis articulo ab omni ſententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis,à culpa,& pœna,plenariè abſolvant,eligere perpetuis futuris temporibus.

Facultas eligendi, vel aggregandi alias Cõfraternitates cũ participatione indulgentiarum.

§.12. Necnon ejuſdem Guardianis,& adminiſtratoribus pro tempore exiſten.ut quaſcumque Confraternitates extra Vrbem, ſub hujuſmodi vocabulo inſtituere, & pro tempore inſtitutas omnibus, & ſingulis prædictis,& aliis privilegiis,& indultis deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis eis beneviſis decorare, illaſque eis in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, ſimiliter concedimus.

In hoc habemus formam traditam à Clem. VIII. cit.in rubr.

§.13. Ac Indulgentias hujuſmodi,& præſentes literas, ſub quibuſcumque revocationibus,ſuſpenſionibus,derogationibus, vel limitationibus quatumcumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, & indulgentiarum per nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe hujuſmodi,& expeditionum contra Infideles,& Cruciatæ Sanctæ,vel alias etiam ad Imperatoris,Regum,Reginarum, & aliorum Principum inſtantiam,quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehen.ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas fore, ipſiſque Confratribus, & aliis prædictis ſuffragari debere decernimus.

Clauſula præſervatiua. Clauſula derogatoria.

§.14. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in provincialibus,& Synodalibus Conciliis editis generalibus, aut ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon ſtatutis,& privilegiis,indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis,& decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,individua,& expreſſa, ac de verbo ad verbũ, non autem per clauſulas generales idem importante

mentio,seu quævis alia expressio habenda,aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret,tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter,& expresse derogamus,cæterisque contrariis quibuscumque.Nulli ergo,&c. Si quis, &c.

Dat. P. An. 1. die 11. Sept.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1561.Idibus Septemb. Pont. nostri anno 2.

XXXVIII. Quod Instrumenta pro interesse Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe rogata per illius pro tempore Notarios, & Secretarios,in Cancellaria ejusdem Hospitalis custodiri, & per alios Notarios,& Secretarios successores gratis expleri, & in publicam formam redigi possint, illisque plena fides adhibeatur.

Omnia quæ spectant ad istud Hospitale, videnda sunt sup. in const. 7. Innoc. III. Inter, & in const. 22. Sixt. IV. Religionis.

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Causa cõcessionis huius privilegii.

CUm sicut accepimus, pro tempore existens Præceptor Hospitalis nostri S. Spiritus in Saxia de Vrbe, Ordinis S. Augustini,soleat in Hospitali suis sumptibus, & expensis tenere unum Notarium, & quandoque etiam unum Secretarium, qui de omnibus instrumentis interesse ejusdem Hospitalis concernẽtibus rogantur, & sæpius contingat, ut ipsis Notario, & Secretario à dicto Hospitali recedentibus, & officium Notariatus,seu Secretariatus hujusmodi in dicto Hospitali exercere desinentibus, aut deceden.eorum scripturæ per eos, seu illorum hæredes,ex eodẽ Hospitali aliò transportentur, & quandoque pereant,seu dissipẽtur,vel ad Notariorum,qui notas,vel imbreviaturas instrumentorum interesse prædicti Hospitalis concernen. absque præmio explere,& in publicam formam redigere recusant,manus deveniant,in non modicum dicti Hospitalis,& illius pauperum detrimentum.

Privilegium de quo in rubr.

§.1. Nos præmissis occurrere,& indemnitati Hospitalis, & pauperum prædictorum,paterno affectu consulere volentes,Motu simili Apostolica auctoritate,per præsentes statuimus,& ordinamus,quod de cætero perpetuis futuris temporibus Notarius, & Secretarius dicti Hospitalis ab eo recedẽtes,& officium Notariatus,& Secretariatus hujusmodi exercere desinentes, aut ipsorum Notarii, & Secretarii,si decedant hæredes,imbreviaturas, seu notas instrumentorum per eos rogatorum interesse prædicti Hospitalis quomodolibet concernen. aliò transportare nequeant,sed eas in Cancellaria dicti Hospitalis ad hoc ut illi succedentes Notarius, & Secretarius prædicti, illas gratis, & sine præmio explere, & in publicam formam redigere possint, dimittere teneantur, & pro tempore existens Præceptor dicti Hospitalis, eos ad illas ut præfertur dimittendas propria auctoritate cogere, & compellere valeat. Quodque pro tempore existens Notarius,& Secretarius prædicti Hospitalis, vigore præsentium,& absque alia desuper sibi conceden. ab aliquo licentia,& facultate,imbreviaturas,seu notas instrumentorum per anteriores Notarios,& Secretarios dicti Hospitalis rogatos interesse ejusdem Hospitalis quomodolibet concernen.explere,& in publicã atque authenticam formam redigere possint. Eisque sic expletis,& in publicam atque authenticam formam redactis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur,si per alium Notarium præceden. licentia,& facultate sibi juxta statutorum,&c.& reformationum Almæ Vrbis, & Collegii Scriptorum Archivii Romanæ Curiæ,& aliàs servatis servan.concessæ, expletæ,& in publicam formam redactæ fuissent.

Derogatio contrariorũ.

§.2. Non obstantibus constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis prædictis, & quibusvis aliis statutis, &c. & reformationibus etiam juramento,&c.roboratis,privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, dilectis filiis Populo Romano, & prædictis Collegio, & quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiã motu simili, aut aliàs quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, etiamsi de illis, &c. *illorum tenores, &c.* hac vice dumtaxat specialiter,& expresse derogamus,& sufficienter derogatum esse decernimus,cæterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§. 3. Præsentium etiam, absque eo quod registrentur, aut illis data apponatur, solam signaturam sufficere, & ubique in judicio,& extra,regula contraria non obstante fidem facere decernen. &c.

Fiat Motu proprio I.

Papa subsc.

XXXIX. Quod Birretum Viride deferant etiam coram Iudicibus Vrbis,& Carcerum Visitatoribus petentes alternativas, vel beneficium cap. Pervenit, & cap. Odoardus.

Hæc beneficia, quibus danda, & deneganda sint, vide supra in Const. 16. Clem. VIII. Cum ex multorum, ubi etiã habes quantum duret instantia istarum causarũ.

Edita An. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Causa const.

CUpientes Mercatoribus, & aliis personis tam Almæ Vrbis nostræ Civibus, quàm forensibus in ipsa Vrbe cum quibusvis personis contrahendi omnem possibilem securitatem concedere,& omnem viam, ac etiam omnes dilationes, & per quas Mercatorum, & aliarum personarũ debitores à debitorum solutione subterfugere, seu se quoquo modo subtrahere,& creditores eorũ creditis defraudare,aut supplantare possent,de medio tollere,ac remedium opportunum,præmissa ne fiant, adhibere, & ut debitores ipsi à præmissis, si non Dei omnipotentis, saltem humanæ ignominiæ timore abstineant, & sic eorundem Mercatorum, & personarum firmitati providere volentes.

Paul. IV. statuit debitores obtinentes alternativas, vel dilationes teneri deferre Birretum Viride.

§.1.Et considerantes Motum proprium à fel.rec. Paulo Papa IV. prædec. nostro, quod ex tunc de cætero alternativæ,significationes,& dilationes quæcumque, nisi juxta juris dispositionem, ac formam statutorum ipsius Vrbis cõcedi nullatenus possent, & qui illas obtinuissent & ex tunc in futurum obtinerent,semper Birretum Viride portare tenerentur,emanatum,circa ipsorum debitorum malitiam, seu malos homines non sufficere,cum ipsum Birretum viride, nisi postquam ad alternativam,vel alias dilationes admissi fuerint,portare non teneantur,& sic beneficio temporis in grave creditorum præjudicium, & jacturam gaudeant.

Hic autem Pont. declarat debitores teneri gestare dictum Birretum coram Iudicib. Vrbis, antequam inhibitionem obtineant, & promittere ipsum de cætero deferre.

§. Nos igitur Motu simili, &c. Per præsentes perpetuo statuimus,& ordinamus, quod de cætero quicumque debitores, seu in forma Cameræ, aut alias quomodolibet obligati, quamcumque alternativam,significationem vel aliam quamcumque dilationem, etiam secundum cap. Pervenit; vel Odoardus,seu inhibitionem aliquam à Curiæ causarum Cameræ Apost. Auditore, seu ejus locumtenente, aut Almæ Vrbis Vicario, vel Gubernatore, vel Senatore, seu aliis ipsius Vrbis Iudicibus etiam cõmissariis, aut etiam Carcerum Vrbis Visitatoribus petere non possint, nisi se prius coram illis dictum Birretum Viride gestando præsentaverint,& ipsum Birretum viride publice, & secrete sub fustigationis per Vrbem pro prima vice, & triremium pro secunda, qua sine dicto Birreto reperti fuerint,deferre,per se,vel suos legitimos procuratores, ipsis absentibus promiserint, & medio juramento affirmaverint, ac aliter à prædictis, & aliis quibusvis Iudicibus etiam vigore specialis cõmissionis nostra,aut successorum nostrorum manu signatæ,vel signandæ, obtentæ,& obtinendæ,aliernativa,& significationes aut dilationes quæcumque etiam secundum juris formam nullæ sint, & ipsis debitoribus,etiam si Clerici existant, nullatenus suffragentur.

Deputatio executoris.

§. 3. Mandantes eidem Auditori Cam. ut hujusmodi constitutionem, & ordinationem perpetuo, & inviolabiliter etiam in quibuscumque litibus, & causis hactenus motis observari faciat, & mandet, contra omnes,& singulos præmissis in aliquo contravenientes per censuras & pœnas, ac etiam pecuniarias,& alia remedia opportuna sibi visa,etiam manu Regia procedendo.

§.4.Præ

Derogatio contrariorū.

§.4. Præmiſſis ac quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Vrbis ſtatutis,& reformationibus, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumuſque quòd præſentium ſola noſtra ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula contraria non obſtante.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio I.

Publ. P. A. 2. die 27. Octob.

Anno à Nativitate Domini 1561. *Indict.* 4. *die verò* 27. *menſis Octobr. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto patris & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. Anno* 2. *retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt in valvis Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſt. ac in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Bernardinum Andreutium, & Io. Gherardi Curſ. Apoſt.*

Iulius Parinus Mag. Curſ.

XL. Inquiſitores hæreticæ pravitatis non teneantur publicare dicta teſtium contra ſchiſmaticos, vel hæreticos examinatorum: neque rationem reddere de proceſſibus alteri quam Rom. Pontifici, aut ſupremis Inquiſitoribus Almæ Vrbis.

Edita An. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa conſt.

CVm ſicut non ſine magna animi noſtri moleſtia accepimus, humani generis hoſte inſtigante ita Schiſmaticorum, & aliorum Hæreticorum numerus in provincia, ſtatu, & diœceſi civitatis noſtræ Avenionen. prævaluerint, & propter eorum, ſeu alicujus ipſorum potentiam, & malitiam nullus contra eos deponere, ſeu eorum crimina revelare, & accuſare audeat, quo fit ut ipſi ſchiſmatici, & hæretici remaneant impuniti, in non modicam divinæ Majeſtatis offenſam, & grave perſonarum Catholicarum ſcandalum.

Inquiſitor dicta teſtium contra Hæreticos publicare non teneatur.

§.1. Nos ne in futurum aliquis metu ipſorum hæreticorum, & ſchiſmaticorum, eorum crimina revelare formidet, aliàs in præmiſſis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquiſitori Avenionen. vel pro tempore exiſtenti in dicta provincia hæreticæ pravitatis Inquiſitori, ut perſonas, quæ ſchiſmaticos, ſeu hæreticos hujuſmodi revelaverint, ſeu contra eos depoſuerint, & teſtificaverint, publicare, ſeu revelare minime teneantur, & ſi ab eodem inquiſit. aliqua ipſorum teſtium dicta publicari contingat, ita truncata, & ſecreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipſorum teſtium, ad aliquam notitiam devenire non poſſit.

Syndicari que nequeat, niſi à Rom. Pont. vel ſupremis Inquiſitoribus Vrbis.

§.2. Quodque ipſe Inquiſitor à quoquam ſyndicari nequeat, & nemini, niſi nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, & Almæ Vrbis noſtræ ſupremis Inquiſitoribus de proceſſibus per eum contra dictos hæreticos, & ſchiſmaticos formatis reddere teneatur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus pariter & indulgemus.

Inhibitio extra moleſtandi inquiſitorem ſuper dictis.

§.3. Diſtrictius inhibentes univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, eorumque in ſpiritualibus, & temporalibus Vicariis ſeu Officialibus generalibus, & dilectis filiis omnibus, & ſingulis Iudicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ne ipſum modernum, & pro tempore exiſtentem Inquiſitorem ad nominum, & cognominum dictorum teſtium revelationem, & publicationem, ſeu de proceſſibus per eundem modernum contra ipſos hæreticos, & ſchiſmaticos formatis, vel ab eo, & aliis Inquiſitoribus pro tempore in futurum formandis rationis redditionem arctare, nec ſuper præmiſſis, ſeu eorum occaſione quovis prætextu moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præſumant. Irritum nihilominus, & inane decernentes, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & in Provincialibus, ac Synodalibus cõciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, ſtatutiſque & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, cõfirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illorũ tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe latiſſimèque derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 2. die 1. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſc. die 1. Novemb. 1561. Pontific. noſtri anno ſecundo.

Fructus & emolumenta ad Capitulum & menſam Eccleſiarum Vrbis communiter ſpectantia, & diſtributiones pro defunctorum anniverſariis largiendæ, applicantur diſtributionibus quotidianis pro intereſſentibus Divinis officiis.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1561.

Cauſa conſt.

CVm, ſicut accepimus, in hac alma Vrbe noſtra, quæ caput exiſtit totius Orbis, & in qua cœleſtis altitudo conſilii Sedem Apoſtolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter ſtabilivit, ita in Eccleſiis collegiatis divinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus ſcandalum non modicum generetur.

Diſpoſitio de qua in rub.

§.1. Volentes igitur, quantum in nobis eſt, divino cultui conſulere, & abuſus hujuſmodi tollere, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, omnes & quoſcumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, in quibuſcumque rebus conſiſtant, quarumcumque Eccleſiarum, tam ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, B. Petri Apoſtolorũ Principis, ac Gloriſiſſimæ Virginis S. Mariæ Majoris nuncupatæ, quàm aliarum quarumcumque Eccleſiarum, ad Capitulum, & menſam earundum communiter ſpectantes, & pertinentes applicari, aſſignari, & adſcribi debere, prout tenore præſentium (ſine tamen præjudicio penſionum ſuper dictis fructibus reſervatarum) applicamus, adſcribimus, & aſſignamus diſtributionibus quotidianis, diſtribuendas, & dividendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Divinis officiis intereſſentes dictarum Eccleſiarum, juxta Eccleſiæ cujuſlibet ordinationem rationabilem jam factam, ſeu etiam faciendam per nos, vel dilectum filium noſtrum Almæ Vrbis Vicarium generalem. Qui verò aliter de dictis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis quos infirmitas, ſeu juſta, & rationabilis cauſa, aut Eccleſiæ utilitas excuſant) rerum ſic receptarum dominium non acquirant, nec faciant cauſas ſuas, immò ad omnium reſtitutionem teneantur. Idem quoque de diſtributionibus pro defunctorum anniverſariis largiendis decernimus obſervandum.

Vicarius Papa executor.

§.2. Mandantes dilecto filio Iacobo Cardinali Sabello, noſtro in dicta Vrbe, ejuſque diſtrictu Vicario, quatenus ordinationem, ſtatutum, decretum, applicationem, & aſſignationem hujuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis in dicta Vrbe conſiſtentibus, inviolabiliter per quoſcumque quavis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas, etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia obſervari faciat. Contradictores, &c. ſublata, &c. Sicque per quoſcumque Iudices, &c. irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis conſtitutionibus Apoſtolicis, & conſuetudinibus, & conſtitutionibus quarumlibet dictarum Eccleſiarum, confirmatione Apoſtolica, aut quavis alia firmitate roboratis, latiſſimè extendendis, quibus omnibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr. Dat. P. A. 2. die 10. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Decem. anno ſecundo.

XLII. Proxenetæ Ripæ Almæ Vrbis tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non ſolventibus.

Alia eorundem Mercatorum, & nautarum indulta ad privilegium fori, indicavi hic ſupra in conſt. 25. Cupientes.

Edita An. D. 1561.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. DEcet Romanum Pontificem ex debito ſui paſtoralis officii ad ea diligenter proſpicere, per quæ in hac Alma Vrbe, ad quam veluti communem omnium patriã frequens eſt hominum concurſus, vini, ac rerum aliarum humano victui neceſſariarum ubertas, cum ejuſdem Vrbis incolarum in copioſo numero exiſtentium commoditate, Nautarum quoque & Mercatorum vina, & res hujuſmodi ad Vrbem ipſam advehentium plena ſecuritate, noſtræ proviſionis ope, unicuique quod ſuum eſt tribuendo, non ſolum manuteneri, ſed augeri, ac in ea ad publicam omnium utilitatem, per amplius conſervari ſalubriter valeat.

Nauta vendebant mediantibus Proxenetis eorum vina cauponibus, & aliis quos non cognoſcebant, & pro conſecutione pretii litigare cogebantur.

§. 1. Cum itaque ſicut diverſi diverſarum partium Nautæ, & Mercatores querelanter nobis nuper exponi fecerunt, ipſi quos vina, ac res hujuſmodi ad Ripam fluminis dictæ Vrbis deducere ſæpe contingit, neminem cognoſcentes, & diutius in dicta Vrbe, ſeu Ripa abſque eorum gravi detrimento morari nequeuntes, vina hujuſmodi mediantibus Proxenetis, Senſalibus nuncupatis, cauponibus, hoſpitibus, tabernariis, ac aliis diverſarum qualitatum perſonis, à quibus vini venditi pretii ſolutio, ſeu exactio nimium tarda, & difficilis exiſtit, vendere, & deinde pro hujuſmodi pretio recuperando caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas hujuſmodi ad judicium evocare, ac proinde varias lites, & quamplures ſumptus, & expenſas ſubire, procuratores cum mẽſtruis ſalariis in dicta Vrbe conſtituere, & relinquere cogantur, ac ſæpius etiam caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas hujuſmodi doloſe, & fraudulenter decoxiſſe, ſolum vertiſſe, foro ceſſiſſe, atque alias ſolvendo non eſſe inveniãt. Quo fit ut negotiatio circa hæc, magna cũ eorum jactura multum impediatur, & retardetur, ac ipſi vina prædicta longe dimidio etiam carius vendere adſtringantur, in grave totius Vrbis, ac illius, & præſertim pauperum incolarum evidens detrimentum. Et propterea ipſi, ſeu eorum major, & ſanior pars apud nos, ut eis in præmiſſis de opportuno remedio providere velimus, vehementer inſtantes, ſi noſtræ proviſionis auxilio ab eiſdem damnis, & incommodis liberati fuerint, ultro per eorum propriis manibus ſubſcriptas ſyngraphas novis, & Cam. Apoſt. perpetuis futuris temporibus, pro impenſis etiam Miniſtrorum in præmiſſis ſubeundis, quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, ultra omnes alias præſtationes, & ſolutiones ad hæc uſque tempora introductas, ſe ſoluturos offerant, & longe eſſe minorem ſuam hanc quatuor juliorum præſtationem, quàm tot, & tanta incommoda, quæ in dies ſubire compelluntur, atteſtentur, ac ſublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina ſua vendere poſſe affirment.

Pontifex igitur Nautarum & Mercatorum vini ſecuritati, ac vini ubertati conſulẽdo decernit, ipſos Proxenetas teneri pro pretio vini venditi eis mediantibus, quando emptores ſolvere recuſant, vel dilatio ultra 20. dies conceſſa non fit ab ipſis Mercatoribus.

§. 2. Nos igitur eoſdem Nautas, & Mercatores ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi, ac eorum indemnitati, & publicæ utilitati, quantum in nobis eſt, providere volentes, ac omnia, & ſingula privilegia, & hypothecas, tam de jure, quam conſuetudine eis quomodolibet conceſſas & competentes, quorum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, harum ſerie approbantes, & innovantes, ac de novo concedentes, necnon per eos nobis factam oblationem prædictam acceptantes, ratamque & gratam habentes, ac ſimul laudabilem alias in his, ut plene novimus introductum, licet poſtmodũ nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis, quibuſdam annis citra malè obſervatum uſum, per quem Proxenetæ, quorum opera vina vendita fuerant, poſt trinam requiſitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretii ſolutionem eiſdem venditoribus tenebantur, amplectẽtes, cõſideratis prius natura negotii, quæ in celeri expeditione conſiſtit, ac ipſorum Nautarum, & Mercatorum, ac advenarum, & aliarum perſonarum in eadem Vrbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicæque utilitatis conſervatione, necnon dictæ Vrbis excellentia, quæ pluribus privilegiis à diverſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris decorata fuit, & deinde habita ſuper his cum diverſis probis viris horum omnium peritis, deliberatione matura, ex certa noſtra ſcientia auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris tẽporibus pro tẽpore exiſtẽtes Proxenetæ, qui quotidie in dicta Ripa verſantur, quique caupones, tabernarios, & hoſpites, ac alias perſonas hujuſmodi in eadẽ Vrbe degentes, quæ per eorum manus vina ab eiſdẽ Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam ſeu frequẽtem, & circularem cum eis ratione exercitii, eorum officii, ac cum aliis perſonis habitam converſationem, ac tractationem cognoſcunt, & cognoſcere poſſunt, ſeu facilè de eis eorumque facultatibus ſe informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidẽ in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio hujuſmodi vinorum venditores quodammodo ſequi videntur, ad ſolutionem pretii cujuſcumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non ſoluti, in omnibus, & per omnia, ac ſi ipſis venditum fuiſſet, teneantur, adeo ut facta emptoribus per eoſdem venditores trina requiſitione judiciali, ſeu extrajudiciali, etiã unico contextu, & de eadem requiſitione coram judice competenti etiam fide facta, ipſo facto, nullaque admiſſa excuſatione, ad eorum ſolutionem omnibus juris, & facti remediis ſtatim, unica tantum citatione præcedente, etiam ſi opus fuerit, per ſubhaſtationem, & venditionem officii Proxenetæ, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, niſi venditores præfati emptoribus ipſis ad ſolvendum pretium vini venditi dilationem ultra viginti dies fecerint, atque conceſſerint. Quo caſu Proxenetæ hujuſmodi nullatenus teneantur, niſi mercatores ipſi opera, & interventu ipſorum Proxenetarum dilationem hujuſmodi feciſſe probaverint, quo probato, Proxenetæ prædicti ad hujuſmodi ſolutionem, ut præfertur, teneantur.

Proxenetaſque ita ſolventes agere poſſe declarat contra emptores vini, prout ſi ipſimet vinum eis vendidiſſent. Et pro majori cautela Mercatorum vini, ac Proxenatarum, præcipit quoſcũque caupones, & tabernarios cavere debere de ſtando juri, &c. occaſione vini, cum quibuſcumque perſonis.

§. 3. Salva tamen remanente præſentis ſtatuti, & ordinationis vigore proxenetis, in caſibus in quibus tenerentur contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omniã, ac ſi vinum prædictum per eos emptoribus venditum extitiſſet, ipſique cum eis contraxiſſent, etiam abſque alia deſuper per dictos venditores actionum, aut aliorum jurium ceſſione facienda.

§. 4. Et pro majori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum prædictorũ cautela, quod moderni caupones, hoſpites, & tabernarii, ac officia cauponis, hoſpitis, & tabernarii ad præſens exercẽtes infra quindecim dies, alii verò qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dictæ Ripæ Camerario, in forma depoſiti pro centum ſcutis pro quolibet hoſpitio, ſeu qualibet taberna, vel caupona, de ſtando juri, & judicatum ſolvendo coram dicto Camerario, omnibuſque aliis judicibus competentibus cum omnibus, & ſingulis perſonis quomodolibet intereſſe habentibus occaſione cujuſcumque quantitatis vini, per eos à Nautis, ſeu Mercatoribus ripalibus empti idoneè cavere, & cautiones hujuſmodi in fine cujuſlibet anni revocare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium prædictum, omnibus juris, & facti remediis ipſo facto cogi, & compelli poſſint, quibuſcumque appellatione, & ſubterfugiis remotis. Super quibus ipſi Ripæ Camerario eos toties quoties uſque ad quamcumque ſummam pro præmiſſorum executione mulctandi, ac mulctam hujuſmodi pro una Cameræ prædictæ, & pro alia illius medietatibus officii Camerarii hujuſmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hoſpitia, & cauponas hujuſmodi claudendi, omniaque alia & ſingula in eiſdem præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna decernendi, mandandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem, alioquin ipſum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in præmiſſis negligentes pro dictis centum ſcutis de eorum

proprio

proprio teneri, ac ad illorum ſolutionem cogi, & compelli, & ita per quoſcumque judices, & commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac præfatos Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere decernimus, & declaramus.

Et gabellam julioru quatuor pro quolibet dolio vini ſolvi, & per Miniſtros Camera exigi debere jubet.

§. 5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnum aliquod patiatur, ſed ut præmiſſa omnia ſuum plenarium effectum liberius ſortiri valeant, ac ex cauſa conceſſa ſint, & eſſe cenſeantur, pro Miniſtrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis præmiſſis neceſſariorum mercede, & manutentione eoſdem quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, modernis, & pro tempore exiſtentibus Dohanæ Ripæ hujuſmodi Appaltatoribus, & Miniſtris dictæ Cameræ per prædictos venditores ultra omnes alias hucuſque introductas præſtationes prædictas, in primis, & ante omnia perſolvi, & ab eis exigi debere volumus, & mandamus. Præcipientes eiſdem Appaltatoribus, & Miniſtris, ut à publicatione earundem præſentium illos unà cum aliis ejuſdem Cameræ juribus à prædictis venditoribus exigant, ac retineant in utilitatem ipſius Cameræ convertendos, ac in eorum libris annotent.

Regiſtrariq; manuat in Camera Apoſtol. conſtit. iſtam.

§. 6. Necnon dilectis filiis noſtro Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Cameratio noſtro, ac ipſius Cameræ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, & perſonis, ut eaſdem præſentes in libris Cameræ prædictæ regiſtrent, illaſque ac omnia in eis contenta hujuſmodi inviolabiliter obſervari faciant. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 12. die 20. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarn. Dominicæ 1561. 12. Kal. Decemb. Pontific. noſtri anno 2.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1561. Indict. 4. die 12. menſis Decemb. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papæ IV. Anno 2. retroſcripta litera Apoſtolica, omniaque & ſingula in eis contenta lecta, affixa, & publicata fuerunt in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ Lateranenſis de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, in dictiſque locis per aliquod ſpatium temporis dimiſſa, ut moris eſt, per nos Bernardinum Andreutium, & Franciſcum Sottocaſa pralibati S. D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

XLIII. Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Eccleſiaſtici, vel locorum ſubjectorum applicantur Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, quatenus ex cauſa verè oneroſa, aut piis, vel publicis operibus, non ſint applicatæ. Et Gubernatores locorum decem pro centenario conſequantur de ejuſmodi pœnis, accuſatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium.

Hæc omnia approbavit Sixt. V. in conſtitut. 93. Ad Romanum, ubi etiam præfigi juſſit terminum ad docendum de pratenſis applicationibus ex cauſa oneroſa, &c.

Edita A.D. 1561. 1562. & 1564.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem id maximè omni ſtudio curare, & efficere, ut populi ſuæ ſanctæque Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubjecti, in pace, & tranquillitate vivant, ac ut quietis ſtatus perturbatores, quos virtutis amor à malo non retrahit, pœnæ ſaltem formidine coërceantur, omniſque eis occaſio, qua ad ſcelera committenda procliviores reddi poſſe videantur, penitus adimatur.

Pœna pro delictis impoſi-

§. 1. Sanè cum experientia rerum magiſtra docente luce clarius cognoverimus, pro eo quod in omnibus ferè civitatibus, terris, caſtris, & locis nobis, & præfatæ Sedi immediatè ſubjectis, tam ex illorum ſtatutis, & conſuetudinibus, quam etiam ex Rectorum decretis, & edictis, ſeu proclamatibus, quæ pro tempore fieri contingit, ſeu alias ex variis privilegiis illis conceſſis, pœnæ pro delictis, & exceſſibus impoſitæ, in totum vel pro parte Communitatibus civitatum, terrarum, & locorum hujuſmodi applicantur, & à delinquentibus, utpote qui de ipſarum Communitatum corpore exiſtunt, & in illis quamplures ſibi neceſſitudine, & amicitia conjunctos habent, minimè exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita utplurimum remanere, indeque ad illa, & pejora committenda homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaſque ingraveſcere, & foveri.

ex vigore ſtatutorum, vel bannimentorum applicata erant Communitatibus, & propterea delinquentes tanquam potentes eas nil ſolvebant, & in dies majora delicta committebantur.

§. 2. Nos propterea, pro noſtri paſtoralis officii debito, his quantum in nobis eſt occurrere, & ne ſub ſpe impunitatis quiſpiam audacior ad delinquendum fiat, providere volentes, habita prius ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi conſilio, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, ut in omnibus, & ſingulis civitatibus, terris, & locis, ut præfertur, bonis & Sedi Apoſtolicæ ſubjectis, in quibus pœnæ aliquæ pecuniariæ, & mulctæ, ſive certæ expreſſæ ſummæ, ſive bonorum, ſive alicujus partis illorum confiſcationis, pro quibuſvis criminibus, à jure communi, vel municipali, ſive etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta à locorum Rectoribus, & Provinciarum Præſidibus, ſeu Gubernatoribus, ac et ã de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, cæteriſque officialibus, & juſtitiæ miniſtris edita, & facta inflictæ, ipſarum civitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex ſtatuto, vel cõſuetudine, etiam à nobis, & Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis, aut privilegio Apoſtolico, etiam ex titulo oneroſo, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Eccleſiarum, ſeu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel aliàs quomodolibet conceſſo, in totum, vel in partem, ac applicatæ exiſtunt (illis tantum quæ pro dãnis in poſſeſſionibus, vineis, agris, ſilvis, & nemoribus illatis impoſitæ fuerint exceptis) non prædictis Communitatibus, ſed Cameræ Apoſtolicæ applicatæ ſint & eſſe cenſeantur, & per officiales, ſeu executores ad id ab ipſa Camera deputan. etiam quæ hactenus earundem Communitatũ negligentia, ſeu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigantur, ac exigi poſſint, & debeant.

Ideo hic Pius d. pœnas (non tamen impoſitas pro damnis datis in vineis & cæt.) Cam. Apoſt. applicat.

Inhibetque locorum Rectoribus, ut de cætero tales pœnas applicent eidem Cam. & applicationes aliter factas annullat.

§. 3. Inhibentes univerſis, & ſingulis Legatis, ſub indignationis noſtræ, ac Rectoribus, & aliis ſupradictis, ſub excommunicationis, ſeu ſuſpenſionis à divinis, aliiſque arbitrii noſtri pœnis eo ipſo incurrendis, ne de cætero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatibus, ſeu bannimentis faciendis, aut ſententiis ferendis pœnas pecuniarias, & mulctas, aut bonorum in partem, vel in totum confiſcationes hujuſmodi alicui alteri præterquam Fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ applicare quovis modo audeant, & ubi etiam per eos alicui alteri applicari contigerit, illas nihilominus eidem Cameræ applicatas fore, & cenſeri, ac per ejus officiales, & executores præfatos excipi. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Declaratio circa applicationes factas piis locis, vel ex cauſa oneroſa.

§. 4. Ne autem his quibus pœnæ pecuniariæ, ſeu mulctæ prædictæ forſan ex titulo verè oneroſo, pecunia ſcilicet actualiter numerata applicatæ extiterunt, præjudicium fiat: Volumus ut hi, qui illas, ſeu illarum partem ſic ex titulo oneroſo ſibi applicatas, ſeu applicatam fuiſſe docuerint, poſtquam illæ per officiales Cameræ Apoſtolicæ exactæ fuerint, de eorum manibus (præviis tamen dictæ Cameræ mandatis) illas integrè, ſeu pro parte, prout eis applicatæ erant, accipiant. In illarum verò exactione nullatenus ſe intromittant. Et idem in illis pœnis, & mulctis, ac confiſcationibus quæ applicatæ eiſdem

oſtendentur pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Eccleſiarum, & piorum locorum, aliiſque rebus, publicis videlicet, obſervari mandamus.

Clauſula derogatoria.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Provincialibus, & municipalibus, quorumcumque locorum, ſtatutis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Communitatibus prædictis, & aliis quibuſcumque, etiam ex titulo oneroſo conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Publ. P. A. 1. die 4. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petr. An. Incarn. Dominicæ 1561. Non. Decemb. Pontificatus noſtri anno 2.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalii ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Prænestin.
Ego Joan. Card. Moronus Epiſcopus Sabinen.
Ego Chriſtophorus Madrucius Trid. Epiſc. Albanenſis.
Ego Otho Card. Auguſtanus.
Ego B. della Cueva Card. Sanctæ Crucis.
Ego R. C. Sancti Angeli, Major Pœnitentiarius.
Ego Ful. Card. Peruſ.
Ego Jo. Michaël Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego B. Card. Navagerius.
Ego Alexand. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Jul. Card. Urbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Jac. Card. Puteus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aræcœli.
Ego J. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloyſ. Card. Cornelius.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Petrus Franciſcus Card. Ferrerius.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Mar. Siticus Card. ab Alta Emps.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſvaldus.
Ego Jo. Franciſcus Card. de Gambara.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. indictione 5. die verò 13. menſis Ianuar. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. anno 3. retroſcripta litera affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Franciſcum Rogerium, & Honufrium Monarguli pralibati S. D. N. Papæ Curſores.

Anton. Clerici mag. Curſ.

Sequitur extenſio d. conſtitutionis.

Edita A.D. 1562.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſollicitudine indefeſſa diligenter providere, ut ea quæ ab eo ſancita ſunt, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur.

Hic Pont. edidit conſt. de qua hic.

§.1. Cum itaque nos nuper ex certis tunc expreſſis cauſis, &c.

Omittitur, quia ipſa bulla eſt præcedens.

Deſuper ortum eſt dubium.

§.2. Et forſan ab aliquibus prætendi poſſit caſtra, villas, & loca juriſdictioni civitatum, & terrarum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici ſubjecta, ſub eiſdem literis minimè comprehendi, ac literas ipſas ad illa non extendi, & proinde pœnas, mulctas, ac alias bonorum confiſcationes hujuſmodi, per officiales, ſeu executores dictæ Cameræ, in caſtris, villis, & locis hujuſmodi nullatenus exigi poſſe, ac Cameræ Apoſt. per prædictas literas eſſe applicata.

Idem ergo Pont. declarat dictam eius conſtit. comprehendere etiam caſtra, & loca ſubjecta juriſdictioni Civitatum & Terrarum ipſius Status Eccleſiaſtici.

§.3. Nos ne hoc, vel alio quovis prætextu Camera ipſa circa pœnarum, ac mulctarum, & bonorum confiſcationum hujuſmodi exactionem defraudetur, ejus indemnitati, illiuſque officialium, & executorum hujuſmodi tranquillitati in præmiſſis quantum in nobis eſt providere, omnemque deſuper hæſitandi materiam exinde ſubmovere, ac mentem noſtram circa hæc pandere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie decernimus, & declaramus, caſtra, villas, & loca juriſdictioni civitatum, oppidorum, & terratum dicti ſtatus noſtri Eccleſiaſtici quomodolibet ſubjecta, ſub prædictis literis omninò comprehendi, ac comprehenſa eſſe, & cenſeri, ac literas ipſas ad illa ſe extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores prædictos pœnas, & mulctas, ac alias bonorum confiſcationes hujuſmodi in eiſdem civitatibus, terris, caſtris, villis, & locis, ac alias juxta earundem literarum continentiam, & tenorem exigi poſſe, ac exactiones hujuſmodi licitas, ac juxta mentem noſtram factas eſſe, & cenſeri in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in eiſdem literis ſpecialis, & expreſſa de eiſdem caſtris, villis, terris, & locis mentio facta fuiſſet.

Clauſula ſublata.

§.4. Et ita per quoſcumque judices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ac ejuſdem S.R.E. Cardinales, cauſarumque Palatii Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorū.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus & ſingulis aliis quæ in dictis literis, voluimus non obſtare.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 7. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarn. Dominicæ 1562. ſeptimo Idus Februarii, Pontific. noſtri anno tertio.

Sequitur declaratio circa portionem pœnarum dandam Officialibus, & Accuſatoribus.

Edita A.D. 1564.

P I V S P A P A Q V A R T V S,
Ad futuram rei memoriam.

Officiales ſtatus Eccleſ. 10. pro 100. de pœnis habent.

CUpientes pro injunctæ nobis adminiſtrationis officio confuſioni, ac controverſiis, quæ quotidie inter officiales ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, & Cameram noſtram Apoſtolicam, ſeu pro ea Agentes ſuper participatione pœnarum maleficiorum ſtatutariarum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, maturè obviare, & opportunè providere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenario dictarum pœnarum, tam bannimentalium, quàm ſtatutariarum, eiſdem officialibus, nunc, & pro tempore exiſtentibus ſolummodò competat & competere debeat, ipſique officiales dicta portione, & non ultra contenti remaneant, neque aliud præter portionem hujuſmodi capere, aut habere poſſint.

Accuſatores verò quartam d. pœnis bannimentalibus.

§.1. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus propriè & particulariter accuſatori, quando is verè exiſtat, quarta pars ipſarum pœnarum juxta ſolitum dari valeat.

Omnes capiant à Depoſitario.

§.2. Necnon tam officiales prædicti eorum portionem hujuſmodi, quàm ipſi accuſatores eandem quartam partem

tem de manibus Depoſitariorum Cameræ præfatæ, quibus cura exigendi ſimiles pœnas injuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omninò teneantur.

Prohibitio ius perſcindendi.

§. 3. Inhibentes eiſdem officialibus, & eorum ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis, aliiſque arbitrii noſtri pœnis, ne quicquam aliud, excepta dicta portione decem pro centenario, ex eiſdem pœnis capere, exigere, vel habere audeant ſeu præſumant, nec ipſi, & accuſatores prædicti portionem, & quartam hujuſmodi reſpectivè, ab aliis quàm ab ipſis ejuſdem Cameræ Depoſitariis, ut præfertur, accipiant: irritum nihilominus decernentes & inane, quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorū.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus quorumvis locorum, & civitatum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos forſan quomodolibet in contrarium conceſſis & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis, manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Theſaurarii noſtri generalis, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A 2. die 20. Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus noſtri anno quarto.

Admiſſio & reg. in Camera.

Die 28. Aprilis 1564. admiſſa ſunt hæ litera Apoſt. ex decreto Camera, & regiſtrata in libro ſignaturarum Sanctiſſ. D. N. P. apud me Notarium.

Hic de Tæano.

XLIV. Reformatio Rotæ Romanæ.

Ordinationes, & reformationes hujus Rotæ, vide ſupra in conſtit. 14. Ioannis XXII. Ratio, & infra in conſtit. 44. Paul. V. Vniverſi, §. 5. ubi notabo. Auditorum verò numerum præfinivit Sixt. IV. in conſtitut. 2. Romani. Indultaque & gratias, & facultates eiſdem conceſſerunt Innoc. VIII. ſup. in conſtit. 13. Etnem, Leo X. conſtit. 3. Sedis, Clem. VII. in conſt. 13. Convenit, & Paul. III. in conſt. 12. Romani.

Edita A.D. 1561.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN throno juſtitiæ, ſuper omnes gentes & regna, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione conſtituti, ad ea quæ juris & juſtitiæ cultum, ac obſervantiam concernunt, dirigimus potiſſimùm aciem noſtræ mentis, ut univerſis nationibus ad Sedem Apoſtolicam omnium fidelium matrem & magiſtram, pro litium, & controverſiarum inter eos vigentium deciſione recurrentibus, longis judiciorum curriculis ſublatis, ac minoribus quàm fieri poterit diſpendiis, opportunè conſulatur.

Rota commendatio, & cauſa huius reformationis.

§. 1. Sanè poſtquam nos circa Curiæ noſtræ reformationem ſolerti ſtudio intendentes, reliquorum ejuſdem Curiæ tribunalium & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, feliciter peregimus, demùm ad Palatii noſtri Auditorium, in quo univerſorum Chriſti fidelium graviores cauſæ per duodecim ſummæ virtutis & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquiſitos, maturè cognoſcuntur, & magna cum integritate, & juſtitia terminantur, animum adjecimus. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac partium diſpendiis evitandis, vel ſaltem minuendis, vocatis ipſis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quàm in ſcriptis auditis, providenda cenſuimus.

Facultates Auditorum circa cauſas eis remiſſas.

§. 2. Et idcircò de eorundem fratrum noſtrorum conſilio ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, ad tollendam multiplicationem commiſſionum, & parcendum laboribus, & expenſis litigantium, unica commiſſio in qualibet inſtantia ſufficiat, & illius vigore Auditor cauſam ſibi commiſſam cognoſcere, & cum omnibus & ſingulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Poſſit etiam Auditor ſine nova commiſſione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & cauſis propter quas quis in integrum reſtitui debeat, ac illo elapſo & non docto, ad cauſæ expeditionem procedere, necnon remiſſorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia & ſingula alia uſque ad finalem ſententiarum ſuarum executionem incluſivè facere, quæ de jure ordinarii facere poſſunt.

Prorogationes fatalium concedantur arbitrio Rotæ.

§. 3. Prorogationes autem fatalium ſæpius, & paſſim non concedat, ſed tantum ex aliqua honeſta cauſa, ac prævia illius cognitione, arbitrio Rotæ.

Sententiæ nō proferantur, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis.

§. 4. Auditor tamen in aliqua honeſta cauſa, ſive magna, ſive parvi momenti exiſtat, etiamſi ejus deciſio clari juris eſſe videatur, definitivam ſententiam, vel interlocutoriam vim definitivæ habentem ferre non valeat, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis Coadjutorum, niſi partes in actis expreſsè conſenſerint, quod cauſa ſine voto Coadjutorum expediri poſſit. Idem in aliis quibuſvis præjudicialibus decretis ſervari volumus, ſi actor, vel reus, quod negotium in plena Rota cognoſcatur, inſtiterit.

Sententia publicentur, ut hic.

§. 5. Item ſententiæ latæ per Auditores, prout in cedula, ut moris eſt, vel per viam termini pro ſervato ſubſcribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia latæ, infra menſem, alioquin pronuntiationes hujuſmodi pro circumductis habeantur.

Notarii accipientes decreta ad referendum, referant, ut hic.

§. 6. Termini etiam pro ſervatis habiti, & cedulæ ipſarum ſententiarum, quæ interdum per alium notarium quàm actuarium ipſius cauſæ ad referendum accipi conſueverunt, referantur ipſi Notario cauſæ eadem, vel ſequenti die qua recipiuntur. In ultimis verò audientiis, ſaltem infra triduum, & ſi Auditor qui pronuntiavit prout in cedula, vel terminum habuit pro ſervato, retinuerit citationem penes ſe, illam Notario cauſæ ſimiliter intra prædictos dies conſignare debeat, aliàs termini hujuſmodi circumducti, & irriti cenſeantur.

Sententia nō proferantur ante perfectum regiſtrum.

§. 7. Auditor verò non pronuntiet in cauſa, niſi perfecto regiſtro, & illo ad Rotam delato, unà cum dictis teſtium, illiſque ac juribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In ultima verò anni audientia, ac quandocumque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam regiſtro non perfecto, ex originalibus pronuntiare valeat. Ita tamen quod pars ad cujus inſtantiam pronuntiatum fuerit, regiſtrum ipſum pro actorum conſervatione quanto citiùs perfici curare teneatur.

Deciſionum copia petentibus detur.

§. 8. Et inſuper Auditor partibus petentibus copiam deciſionis in cauſa factæ, cum juribus ac rationibus tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri conſuevit.

Cauſa Auditorii, conſanguineorum, & familiarium non cognoſcantur in Rota.

§. 9. Cauſæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac conſanguineorum, vel affinium uſque ad ſecundum gradum juxta jus canonicum computandum, non cognoſcantur in Rota.

Affines, domeſtici, vel notarii Auditorum non ſe intromittant in cauſis Rota.

§. 10. Nec Auditores in eorum domibus ſubſtitutos, vel doctores, aut alios juriſperitos, etiam conſanguineos, qui Subſtituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in caſibus rotalibus, vel eorum proceſſibus ſeſe quoquo modo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domeſticos, aut aliquos ex ſuis notariis domeſticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores conſanguinei, vel affines uſque ad ſecundum gradum, alicujus Auditoris, ac etiam illius Notarii, in cauſis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

§. 11. Nec

Auditores non inducãt partes ut aſſumant certum Advocatum, vel Procuratorẽ.

§. 11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per ſe, vel per alios, ut aſſumant certum Advocatum, vel Procuratorem; ſed electio hujuſmodi omninò ipſarum partium arbitrio relinquatur.

Nec diſponant contra jus &c.

§. 12. Item Decanus, & alii Auditores, præſertim antiquiores, attendant, ne aliquid non ſolùm contra jus, ſed nec etiam contra ſtylum, & deciſiones antiquas factas in Rota, quæ impreſſæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in jure non ſcriptæ, niſi maxima cum ratione, & diſcuſſione, omnibus votis, ſeu ſaltem illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum eſſe judicaverit.

Nullitates tres tantum attendantur.

§. 13. Deinceps etiam in cauſis pendentibus non attendantur aliquæ nullitates, præterquam ex defectu juriſdictionis, citationis, vel mandati, niſi cauſa nullitatis ſpecialiter ante datam præſentium commiſſa reperiretur.

A liquidatione fructuũ & expenſarum ſemel appelletur.

§. 14. Et à liquidatione fructuum, & expenſarum taxatione ſemel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem judicatam faciant.

Auditores quando ad Cancellariã cauſas remittere poſſint.

§. 15. Auditores verò cauſas ſibi commiſſas pro ſola partium importunitate ad Cancellariam remittere non poſſint, ſed tantum habita licentia à Summo Pontifice, vel ex juſtis cauſis deductis in Rota, & ab ea probatis.

Criminalitates ad Iudices Ord. remittant.

§. 16. Et ſi Auditor cognoverit in actis adeſſe ſuſpenſionem criminis, remittat acta hujuſmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad judicem ordinarium. Et ſi cauſa criminalis præjudicialis fuerit cauſæ civili, in ejus cognitione ſuperſedeat. Et quandocumque Judex ordinarius in cauſis criminalibus coram eo pendentibus, indiguerit depoſitionibus teſtium, vel aliquibus ſcripturis ad cauſas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, ut præfertur, exhiberi facere.

Sportulæ ſic recipiant, videlicet.

§. 17. Ut autem debitus modus ſportulis imponatur, non poſſint Auditores partibus, per ſe vel alium quovis modo ſportularum nomine aliquid petere, vel exigere, ſed nec ſponte dantibus ultra taxam infraſcriptam accipere, videlicet.

In cauſis profanis.

§. 18. In cauſis pecuniariis, ſeu profanis, aut quæ alias pretio nummario quoquo modo æſtimari poſſint, ſi æſtimatio rei de qua agetur non excedat ſummam mille ducatorum, uſque ad aureos decem: à mille verò uſque ad decem millia, vigintiquinque: à decem millibus uſque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde ſupra uſque ad quamcumque ſummam, centum.

In cauſis beneficialibus,

§. 19. In beneficialibus verò, ſi reddicus annuus, de quo agetur, non excedat ſummam centum ducatorum, ſimiliter decem: à centum verò uſque ad mille, vigintiquinque: à mille uſque ad tria millia, quinquaginta: ab inde verò ſupra, centum aureos pro ſportulis cujuſcumque ſententiæ definitivæ dumtaxat, ut præfertur, accipere valeant. Si verò cauſa æſtimationem non facilè recipiat, ſportulæ moderatæ pro rerum & perſonarum qualitate, juxta taxas prædictas recipi poſſint: nec aliquid ultra, non ſolùm ipſis Auditoribus, ſed nec eorum familiaribus, vel conſanguineis, aut aliis quibuſvis perſonis directè vel indirectè, quovis quæſito colore vel ingenio, exceptis eſculentis & potulentis, quæ triduo conſumi poſſint, ipſarum ſententiarum, aut Auditorum intuitu præſtari poſſit.

Sportulæ deponantur penes Notarium poſt latam ſententiam.

§. 20. Quas quidem ſportulas juxta taxam prædictam, apud Notarium cauſæ poſt ſubſcriptam ſententiam, & notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori conſignari volumus: quodque Notarius depoſitionem, & conſignationem hujuſmodi in actis notare & ſpecificare teneatur.

Notarii idonei eligantur. officiaque non arrendent, & pro ſubſtitutorum facto teneantur.

§. 21. Officia verò Notariorum Rotæ non conferantur niſi perſonis peritis & idoneis, quæ per ſeipſos illa exercere ſciant, & exerceant, niſi aliqua legitima cauſa impediantur. Nec eo caſu officia aliquibus arrendare, aut ſubſtitutos deputare valeant, niſi à proprio Auditore approbati fuerint, qui inſuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant. Et pro ipſorum ſubſtitutorum factò Notarii ipſi quoad intereſſe partium, tanquam principaliter obligati omnino teneantur.

Hæc bulla le-

§. 22. Diſtrictiùs præcipientes modernis, & pro tempore exiſtentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis, ut præſentem conſtitutionem noſtram ſingulis annis in prima audientia, unà cum aliis conſtitutionibus antiquis, legi & publicari faciant, & illam, ac omnia & ſingula in ea contenta diligenter obſervent, & ab eorum notariis, & aliis, quatenus ad eos pertinet, obſervari curent cum effectu.

gatur annis quolibet in prim. Rota.

Decretum irritans.

§. 23. Decernentes nihilominus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his ab ipſis, vel quibuſvis aliis, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 24. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & facultatibus eiſdem Auditoribus & Collegio, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, aut etiam nos conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habenda, ſeu quævis alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque: aut ſi præfatis Auditoribus, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis, quam habet hic in fin.

§. 25. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nulluſque illarum ignorantiam prætendere valeat, volumus & mandamus illas in ejuſdem audientiæ Palatii noſtri, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes & ſingulos quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum afficere, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 27. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. ſexto Kal. Januarii, Pontificatus noſtri anno tertio.

Papa ſubſc.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen. manu prop.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculan.
Ego Joan. Card. Moronus Epiſcopus Prænestin. ſſ.
Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Albanen.
Ego R. C. Sancti Angeli, Major Pœnitentiarius.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Fulvius Card. Per.
Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Clem. Card. Aræcœli.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Jo. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego R. Card. Navagerius.
Ego Jo. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farneſius Vicecanc.

Ego

Ego Gui. Aſc. Card. Cametarius.
Ego Jul. Card. Urbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.

Publicatio. *Deinde retroſcripta prafata litera lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis in eiſdem literis deſignatis, juxta earum literarum ſeriem, & tenorem, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apoſtolicos Curſ.*

Petrus Valtrini Magiſter Curſ.

XLV. Annullatio quarumcumque legitimationum de naturalibus ſpuriis factarum, in præjudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, aut quavis alia valida diſpoſitione (dummodo non ſint ſortitæ effectum.) Et revocatio facultatum eo modo legitimandi.

Prohibitio autem teſtandi & diſponendi de acquiſitis ex rebus Eccleſiaſticis, & aliis bonis, ad commodum illegit morum, etiam legitimatorum, habetur infra in Pii V. conſtitut. 117. Qua ordini, & ibi not. de materia.

Edita A.D. 1562. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. QUamvis à Sede Apoſtolica, ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis continuò plena innumeris, nonnulla interdum ex quibuſdam cauſis aliquando per occupationem ac importunam petentium inſtantiam concedantur, quæ in alieni juris præjudicium tendunt & detrimentum, non debet reprehenſibile videri, ſi Rom. Pontifex, ad cujus providentiam pro debito paſtoralis officii ſpectat ſuper his debitè providere, illa rationabilibus & juridicis cauſis maturius, & attentius deinde cognitis quandoque revocat & annullat, ac in ſtatum redigit rationis.

Cauſa hujus conſtitut. §. 1. Sanè cùm fide digna plurimorum relatione, non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac prætextu quarundam ſibi conceſſarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, ſpurios & naturales, & forſan inceſtuoſos, etiam in præjudicium venientium ab inteſtato, & vocatorum ex teſtamento ad fideicommiſſa, ac hæreditates & legata, vel donationes, ita legitimaſſe, ut in hujuſmodi fideicommiſſis, hæreditatibus, aut legatis vel donationibus, non obſtantibus teſtatorum voluntatibus ſuccedant, ac proinde variæ contentiones & ſcandala in grave multorum præjudicium, ac animarum jacturam hactenus exorta ſint, & impræſentiarum oriantur.

Annullatio legitimationum de naturalibus ſpuriis factarum in præjudicium vocatorum ex teſtamento, &c. dummodo nõ ſint ſortita effectum: & revocatio facultatum legitimandi in præjudicium vocatorum ex teſtamento, &c.

§. 2. Nos illa, utpote contra jus, & æquum exiſtentia, de cætero ne fiant opportunè providere, necnon eorum quos hoc ipſum tangit, ac tangere poterit quomodolibet in futurum, indemnitati conſulere volentes, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas legitimationes de quibuſcumque naturalibus ſpuriis per Romanos Pontifices prædeceſſores præfatos, ac Comites Palatinos hujuſmodi, & quoſcumque alios ad id facultatem habentes, in præjudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, vel quavis alia, valida tamen diſpoſitione, ſub quibuſvis tenoribus & formis, ac cum quibuſvis verborum formis & expreſſionibus, ac efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, & etiam irritantibus decretis, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum derogatione regulæ, ſeu conſtitutionis de non tollendo jure quæſito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viventibus ultimis bonorum hujuſmodi poſſeſſoribus, per quorum obitum ad legitimos prædictos devolvi deberent, effectum ſortitas, nec jus in re conſecutas) necnon eorundem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum ut deinceps tales legitimationes in præjudicium fideicommiſſorum, & aliarum diſpoſitionum hujuſmodi facere non poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò revocamus, caſſamus, & annullamus.

Extinctio litium pendentium circa eas. §. 3. Necnon quaſcumque lites & controverſias, quas illarum ſtatus, & cauſarum merita, nominaque & cognomina Judicum & collitigantium, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, in Romana Curia, vel extra eam ſuper præmiſſa motas & indeciſas pendentes, in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, harum ſerie ad nos advocamus, caſſamus, & extinguimus.

Inhibitio ctra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes, & ne præſumãt legitimare contra formam hujus conſtitutionis. §. 4. Necnon partibus litigantibus, & Judicibus coram quibus illæ pependerunt, ſeu forſan adhuc pendent indeciſæ, perpetuum ſilentium imponimus juxta declarationem prædictam, ac imponi volumus & mandamus. Diſtrictiùs inhibentes eiſdem Judicibus, ne in eiſdem cauſis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi hujuſmodi habentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis quoad Comites, & alios facultatem legitimandi hujuſmodi, etiã aliter quàm ut præfertur, habentes, & aliorum quorumcumque illorum facultatum, privilegiorum, & indultorum caſſationis, annullationis, & totalis revocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera quoties contravenerint, ipſi Cam. Apoſtolicæ applicandorum pœnis ſimilibus, de legitimationibus deinceps ſe reſpectivè contra diſpoſitionem, & declarationem noſtram hujuſmodi intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Decretum irritans. §. 5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoſcumque legitimandi facultatem habentes, ut præfertur, nullas in præjudicium fideicommiſſorum, & voluntatum teſtatorum hujuſmodi legitimationes in poſterum facere poſſe, & aliter factas, & forſan faciendas juxta diſpoſitionem, & declarationem noſtram hujuſmodi reſtringi & limitari. Ac ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à dictis Comitibus & Judicibus, vel quibuſvis aliis, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus noſtra de non tollendo jure quæſito, quatenus opus ſit, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictis & quibuſvis aliis facultatibus, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Comitibus Palatinis, & quibuſvis aliis, etiam pari Motu, ac aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi literarum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Hæc conſtit. ligat ubique quoad legitimationes factas auctoritate Apoſtolica, quo verò ad alias factas Imperiali conceſſione, ligat in terris Rõ. Eccleſ. ſubiectis. §. 7. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam prætendere valeant, vel allegare, volumus ipſas præſentes literas quoad legitimationes Apoſtolica auctoritate factas ubivis locorum, quo verò ad illas quæ ex Imperiali conceſſione factæ fuerunt, in terris nobis & Romanæ Eccleſiæ mediatè & immediatè ſubjectis, in caſibus in quibus illa in terris hujuſmodi de jure fieri permittitur, locum habere, & effectum ſortiri debere, necnon in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arctare,

ac

ac ſi eis perſonaliter intimata forent, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum.

Nulli ergo, &c.

Dat.P.d.3. die 1. Ian. Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarn. Dominicæ 1562. Kalend. Januarii, Pontific. noſtri anno tertio.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini 1564. indictione 7. die verò 17. menſis Aprilis, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papa IV. Anno 5. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, dimiſſis ibidem copiis affixis per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Mattheis Curſ.*

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

XLVI. Declaratio, & ampliatio juriſdictionis Conſulum Artis mercantiæ pannorum de Urbe.

Hanc juriſdictionem primò inſtituit Mart. V. ut ſup. in ejus conſtitut. 6. Cum inter, & Paul. III. atque alii (quorum bullas conſultò prætermiſi) confirmarunt.

Edita A.D. 1562. *PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.*

Confirmatio juriſdictionis. VOlentes dilectos filios Mercatores pannorum Almæ Urbis noſtræ, non minori quàm prædeceſſores noſtri proſecuti ſunt, favore proſequi, idcircò eorundem literas, ac in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque confirmamus, & firmitatis robore munimus, & approbamus, quatenus ſint in uſu.

Extenſio ejuſdem. §.1. Præterea proinde attendentes, quod cœleſti favente numine humana prole aucta, & bonorum Mercantilium, & præſertim pannorum pretium eſt auctum, & propterea jure merito juriſdictio juſdicentium augenda eſt, Motu ſimili, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, fidem de qua in præinſertis fit mentio, ad ſummam ducatorum auri triginta augemus & extendimus, ita ut fides ipſis libris Mercatorum de rebus ſpectantibus ad artem Mercantiæ, dummodo ipſi mercantiliter, & mercatorum ordine & more ſcripti, ac confecti & tenti ſint, juramentumque, prout in præinſertis continetur, interveniat, uſque ad ſummam ducatorum triginta auri adhibeatur. Et quod Conſules ipſi inter laïcos de rebus prædictis, etiamſi ipſi Romani Cives ſint, & Curiales Rom. Cur. ſequentes, jus dicere, cognoſcere, terminare, & exequi poſſint uſque ad ſummam prædictam, & ſine præjudicio Tribunalis Auditoris Cameræ, in quacumque ſumma, & aliorum Tribunalium ultra ſummam viginti, abſque eo quod cauſæ ab eorum Tribunali, præterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpoſitam avocari poſſint, decernimus & mandamus.

Contrariorũ derogatio. §. 2. Non obſtantibus quibuſvis privilegiis, etiam perſonis ſuprafcriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum omnium tenores perinde ac ſi de verbo ad verbum hîc inſerti forent, pro expreſſis haberi volumus, ac aliis, quibus prædeceſſor præfatus in præfatis literis minimè obſtare voluit, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula ſublata. §. 3. Et ſic per quoſcumque Judices judicari, & interpretari volumus, & mandamus, ſublata aliter interpretandi, aut judicandi facultate: irritum quoque & inane decernentes quicquid in contrarium contigerit attentari.

Sola ſignatura ſufficit. §. 4. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, regula contraria non obſtante, vel quod Breve deſuper, ſi videbitur, expediri poſſit.

Papa ſubſcr. Placet Motu proprio. I.

Dat.P.d.3. die 15. Ian. Datum Romæ apud S. Petrum, 18. Kalend. Februarii anno tertio.

XLVII. Contra Franchiſias in Urbe acclamantes, aut illas pro malefactoribus, vel ære alieno adſtrictis tenentes, ſive Curiam in eorum captura impedientes.

Hanc bullam approbavit Greg. XIII. in ejus conſt. 12. Ex ipſa. Quam pœnis addictis innovavit Sixt. V. in ejus conſtit. 6. Hoc noſtri.

Edita A.D. 1562. *PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. INter cæteras quibus ex injuncto nobis Apoſtolicæ ſervitutis officio aſſiduè angimur curas, illa nobis præcipuè cordi eſt, ut Alma Urbs noſtra, ad quam omnes Chriſti fideles ex univerſis mundi partibus veluti ad tutiſſimum refugium confluunt, facinoroſis hominibus expurgata, & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quietâ ſecuritate fruantur, malis autem nullus quo ſe confovere poſſint, locus relinquatur. Et hi qui à Magiſtratibus juſdicentibus juſtitiam conſecuti fuerint, illius etiam executionem liberè, ut decet, contra condemnatos, ubicumque eos moram trahere contigerit, conſequantur.

Cauſa hujus conſtit. §. 1. Sanè cùm non ſine animi noſtri perturbatione acceperimus, nonnullos tam ob crimina per ipſos commiſſa, quàm ob debita contracta, ſibi ipſis à miniſtris & executoribus juſtitiæ timentes, ad ædes Magnatum, & præſertim S.R.E. Cardinalium, & Oratorum Principum, uti loca à dictis juſtitiæ miniſtris tuta, tametſi contrarium eſſe deberet, in dies confugere, & in illis ſe recipere & confovere, ſicque impunitos quandoque evadere, & creditores executione eorum creditorum utplurimùm fruſtrari.

Iulius III. Franchiſias prohibuit, ut ſup. in eius conſtit. 17. §. 2. Et licet ad hujuſmodi abuſum extirpandum, à fel. rec. Julio Papa III. prædeceſſore noſtro, quædam conſtitutio edita fuerit, talium tamen juſtitiam fugientium temeritatem in tantum excreviſſe, ut non ſolùm ſe in dictis locis recipere, ſed etiam illa veluti juſtitiæ minimè ſubjecta, Franchiſias appellate non erubeſcant, tanquam in præfata Urbe, in qua Summus Pontifex cum ſacro Cardinalium Collegio reſidet, & ut CHRISTI Vicarius toto Orbi exemplum juſtitiæ præbere debet, aſylum, & receptacula delinquentium, ac ſuis debitis ſatisfacere recuſantium eſſe toleretur, neque executio juſtitiæ liberè fieri valeat. Rem quidem peſſimi, valdeque pernicioſi exempli, quæ non ab ipſis Cardinalibus, & Oratoribus, utpote modeſtis, & juſtitiæ cultoribus, ſed plerumque ipſorum familiarium culpa, & facto proceſſit.

Hic Pont. illam confirmat, & Franchiſias tenari, aut acclamari prohibet. §. 3. Nos volentes, tam enormes, & deteſtandos abuſus penitus tollere, utque nullus improbis tutus locus detur, ſed executores juſtitiæ paſſim, & ubique eorum officium liberè, & intrepidè exequi valeant, providere: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes in primis conſtitutiones circa præmiſſa, tam per prædictum Julium, quàm quoſcumque alios Pontifices prædeceſſores noſtros editas, cum omnibus & ſingulis cenſuris, & pœnis in eis contentis approbantes, & innovantes, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, ut nullus de cætero, cujuſcumque ſit dignitatis, & præeminentiæ, ſub indignationis noſtræ, & aliis arbitrii noſtri pœnis, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca, Franchiſias appellare audeat. Nullique Cardinalium, & Oratorum, & Magnatum, etiamſi noſtri, ſeu Romani Pontificis pro tempore ſecundùm carnem nepotes, aut alio conſanguinitatis, ſeu affinitatis vinculo conjuncti fuerint, familiares, aut alias in ipſorum domibus commorantes, ſeu locis circumvicinis, malefactores quoſlibet, etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios, contra quos tamen mandata executiva ad inſtantiam creditorum decreta, & relaxata extiterint, ut eos à manibus Curiæ eximant receptare, vel aliàs ſub aſſertæ Franchiſiæ prætextu ſecuros reddere, vel executores juſtitiæ quominus eorũ officium contra illos, etiam in domibus & locis circumvicinis prædictis liberè, & ſine ulla prorſus contradictione exequi poſſint, quovis modo directè, vel indirectè impedire præſumant.

Contravenientibus pœnas imponit. §. 4. Alioquin receptantes, aut ſecuritatem præſtantes, ſeu etiam executores juſtitiæ quomodolibet, ut præmittitur impedientes, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, ſeu Magnatum quorumlibet nomen acclamando, contra dictos juſtitiæ miniſtros invocaverint, aut aliàs quoſlibet alios in eoſdem miniſtros concitaverint, velut

crimi

criminis læsæ Majestatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes & singulos ad supradictas, & etiam ad alias pœnas, in quibus malefactores ipsi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, interesseque & damna inde proveniéntia, necnon ad creditorum satisfactionem, etiam ex officio, & ad Fisci nostri, ac partium instantiam respectivè inquiri & procedi, & successivè eos condemnari posse & debere volumus atque decernimus.

Cessent Card. & Oratorum alia permittat.

§. 5. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis sub ejusdem nostræ indignationis pœna, ut familiares suos, & alios in ipsorum domibus commorantes, ne præmissa committant, omninò admoneant, & cum effectu cohibeant, neque per illos aliquid de præmissis fieri quovis modo tolerent, seu permittant.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque & indultis, sub quacumque tenorum forma quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & iteratis vicibus innovatis, assertis consuetudinibus, quas per præsentes improbamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 18. Febr. Datum Romæ apud B. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. duodecimo Kal. Martii, Pontific. nostri anno tertio.

Publicatio. *Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi 1562. Indict. 5. die verò Lunæ 23. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno ejus 3. retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valvas Cancel. Apost. & acie Campi Floræ, per me Ioannem Baptistam Masinellum Cursorem.*

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

XLVIII. Declaratio, & limitatio constitutionis editæ à Paulo IV. super ordinationibus observandis per Hebræos in Statu Ecclesiastico degentes.

Has limitationes in his quæ adversantur d. constit. Pauli IV. sustulit Pius V. const. 6. Romanus, *& Clem. VII. in const.* 19. Cæca. *Et de materia Hebræorum, vide sup. in ipsius Pauli IV. const.* 3. Cum nimis.

Edita A.D. 1562. PIVS PAPA QVARTVS,

Universis & singulis utriusque sexus Hebræis in Alma Urbe commorantibus, & commorari solitis, viam veritatis agnoscere, & agnitam custodire.

Paul. IV. multa statuit circa Iudæorum vivendi modū in const. cit. in rub.

DUdum à fel. rec. Paulo Papa IV. prædecessore nostro zelo religionis Christianæ moto literæ Apostolicæ circa vestrum, aliorumque Hebræorum vivendi modum, sub data videlicet pridie Idus Julii, Pontificatus sui anno primo emanarunt, quarum ut accepimus, prætextu per calumniam & cavillationes nonnullorum vestris facultatibus inhiantium, literas ipsas in multis præter ipsius prædecessoris intentionem interpretantium, vos diversimodè vexati & inquietati fuistis.

Hic modò Pont. declarat, in itinere de loco ad locū eos posse deferre biretum nigrum.

Quod revocavit Pius V. sit in rub. sed tamen ita servatur.

§. 1. Quare nos considerantes quod sancta Mater Ecclesia Hebræis quos in memoriam passionis Dominicæ tolerat, multa plerumque concedit, ut Christiana benignitate allecti errorem suum recognoscant, & ad verum, quod est Christus, lumen tandem convertantur, plurimorum etiam prædecessorum nostrorum vestigiis inhærendo, statui vestro opportunè providere volentes, ac literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad vestram, vel alicujus vestrum, aut alterius pro vobis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Vobis omnibus & singulis, ut dum vos ab uno loco ad alium iter agere contigerit, possitis in ipso itinere biretum, seu pileum nigrum deferre, ea tamen conditione, ut si ultra unam diem uno in loco moram traxeritis, postea solitum biretum glauci coloris gestetis, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus ac indulgemus. Volentesque quod si locus pro vestra habitatione assignatus amplus & capax, ac negotiis gerendis, & mercibus exercendis aptus & commodus sit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci commodo vobis assignando, vel priori quantum opus fuerit ampliando, seu jam per dilectum filium Guidonem Ascanium Cardinalem Camerarium jam ampliatum, & forsan ejusdem Guidonis Ascanii, seu ab eo desuper deputan. arbitrio in posterum ampliando.

Stabilia usque ad 1500. ducat. habere valeant, & mercaturam quarūcūque rerum exercere possint.

§. 2. Et ultra domos in clausura existentes, quas per vos acquiri forsan contigerit, quæcumque alia stabilia bona, seu prædia urbana, & rustica, usque ad valorem mille & quingentorum ducatorum auri tenere possitis, bonaque ipsa Christianis & colonis, etiam partiariis, vel sub certa annua pensione, prout cum illis convenietis, locare, ac etiam sine aliquibus fraude, & monopolio culturæ terrarum, & animalium cujuscumque generis, aliarumque rerum societates cum eisdem Christianis contrahere, & quascumque artes, & mercaturas quarumcumque mercium, & rerum humano usui quomodolibet necessariarum, etiam olei, frumenti, vini, hordei, cæterorumque fructuum (nisi tamen superiores hujusmodi commercia, & emptiones publico edicto omnibus etiam Christianis negotiantibus interdixissent) exercere, & ubi etiam hæc vobis à vestris debitoribus in solutum data fuerint, illa recipere, acceptaque quibusvis personis, etiam Christianis vendere, & cum illis pro aliis bonis permutare, & prout voluerit alienare.

Qua revocavit idē Pius V. ibidem.

Cum Christianis bonæ fidē conversantur.

§. 3. Et cum Christianis conversationem & familiaritatem honestas, non tamen eosdem Christianos in vestros famulos habere, aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis per vos, & vestrum quemlibet mutuatis interesse pro tempore usque ad datam literarum prædecessoris hujusmodi decurso, juxta capitula vobis antea concessa & tolerata, exceptis tamen casibus jam decisis, vel per transactionem, vel sententiam, quæ in rem judicatam transierit finitis, quas in suo robore permanere omninò volumus, nisi quæ arbitrio nostro nova revisione digna videbuntur, abinde verò citra juxta modum ex ejusdem prædecessoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis per nos, seu nostrum & Sedis Apostolicæ Camerarium præfatum pro tempore statuetur, dummodo tum interesse de vestro interesse non exigatis, exigere.

Pignora post lapsum 18. mensium vēdere valeāt.

§. 4. Et pignora quæ à Christianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis, lapsis decem & octo mensibus integris, postquam vobis consignata fuerint, per publicam subhastationem assistenti officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias juxta morem & modum, antequam dictæ literæ emanassent in præfata Alma Urbe servari solitum vendere, & illorum pretium pro concurrenti summa vestri crediti, reliquum, si quod superflueret, illorum dominis reddendo & consignando, vel in manibus officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis, seu cuiquam alteri reddere teneamini, sed velint nolint de propriis bonis liberè disponere valeatis, plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore facultatem concedimus.

Statuta Urbis ferventi, si non obstant indultis.

§. 5. Et insuper volumus ut vos sub statutis & decretis generalibus Almæ Urbis præfatæ, quæ tamen privilegiis & concessionibus vobis indultis contraria non sint, comprehendamini, & illa observare teneamini.

Domini domorum in sectis, eas locent pro pensione, ut hic.

§. 6. Et ne ob certi loci, intra quem habitare debeatis assignationem, & intra illum domos conducendi necessitatem ab illarum dominis ultra debitum modum prægravemini, ut domorum domini in locis prædictis illas vobis pro justo pretio per Camerarium præfatum declarando, locare teneantur, neque illud quovis modo augere, vel alterare valeant.

Qui stabilia ab eis emerunt, solvant pretium absque cautione, vel illa cum fructibus restituāt.

§. 7. Præterea si vobis, vel vestrum singulis vigore Apostolicarum prædecessoris literarum, bona stabilia quæ possidebatis, à vendere coactis aliqui hujusmodi bona emerunt, & illorum etiam sub prætextu cautionum de evictione, seu alias per calumnias requisitarum non præstitarum, vobis nondum persolverint, ut pretia conventa vobis absque alicujus cautionis præstatione integrè persolvere, aut bona ipsa stabilia per eos empta in eo statu, quo erant tempore emptionis, unà cum fructi-

bus per eos perceptis reſtituere teneantur. Omneſque libros rationum veſtrarum, & alias ſcripturas publicas, & privatas vobis ablatos & ablatas, ſeu depoſitos & depoſitas, quibuſvis ſequeſtris ſuper illis factis ſublatis, vobis reſtitui mãdamus, voſque ad reddendũ rationem aliquam de contractibus, ſeu inſtrumentis etiam caſſis, & extinctis nullatenus teneri, neque adſtringi poſſe decernimus.

Delicta præterquam hic exceptæ, jam pridem remiſſa.

§. 8. Et ulterius vos omnes & ſingulos ab omnibus, & quibuſvis delictis, criminibus, etiam tam contra dictas Pauli prædeceſſoris, quàm contra ejuſdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumvis S.R.E. Card. aut aliorum quorumcumque literas, etiam libros non exhibentes aut alias ipſis literis non parendo exceſſibus, & tranſgreſſionibus quantumcumque gravibus & enormibus per vos uſque ad præſentem diem commiſſis, exceptis dumtaxat criminibus homicidii, homicidioque majoribus, ac læſæ Majeſtatis, & falſæ monetæ, falſificationis literarum Apoſtolicarum, & in contemptum fidei Chriſtianæ commiſſis, & juxta formam inſtrumenti per vos in Camera Apoſtolica cum dilecto filio Donato Matthæo Minali generali Theſaurario modo facto, ſeu celebrato quoad pœnas tantum cuicumque præterquam parti applicandas, & quæ hactenus depoſitatæ, ſeu exactæ non fuerint, & ſalvo in reliquis jure cujuſlibet tertii, necnon à quibuſvis reſiduis vigeſimarum, & talearum, & aliis quibuſcumque, tam civilium, quàm criminalium Cameræ Apoſtolicæ debitis, auctoritate & tenore præmiſſis abſolvimus & liberamus.

Querelans citra eos occaſione exactionis intereſſe, habet annum ad proſequendum querelam reſpectu pœnæ.

§. 9. Et inſuper volumus quod pro futuris tranſgreſſionibus ratione exactionis veſtri intereſſe querelans, ſeu accuſator annum tantum habeat ad proſequendum ſuam accuſationem, ſeu querelam, quantum ſit reſpectu pœnæ, ut ſupra applicandæ: quo verò attinet ad intereſſe civile ipſius querelantis, vel accuſantis, vel cujuſlibet alterius tertii, nulla alia ſit præfinitio temporis, niſi ea quæ à jure communi ſtatuta eſt.

Præſcriptio iuris cõmunis contra Iudaos opponi poteſt.

§. 10. Et pariter quod veſtris creditis, tam præteritis quàm præſentibus & futuris ea ſolum opponatur præſcriptio quæ præfinita eſt à jure communi, & quod pro toto eo tempore quo quis pecuniis veſtris fruitur, intelligatur intereſſe currere, computando tamen diem pro die, menſem pro menſe, non autem diem pro menſe, & pro tranſgreſſibus veſtris pœnæ ſint arbitrariæ de cætero, exceptis tamen illis caſibus pro quibus certæ pœnæ ſunt ſtatutæ à jure communi.

Apotheca extra ſeptum Iudæorum haberi poſſint, ut hic.

§. 11. Præterea vobis permittimus quod poſſitis tenere apotheeas extra ghectum, ſeu ſeptum Hebraïcum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu ſolis uſque ad occaſum, exceptis diebus feſtivis, permanere, & mercaturam, ac artes veſtras, & banchum, aliaque vobis permiſſa exercitia exercere, dummodo adveniente nocte, vos ad veſtras ſolitas intra clauſtra habitationes reducatis.

Libri non probant contra Chriſtianos, niſi ſcripti ſint vulgari Italico ſermone. Quod voluit etiam Paul. IV. cit. in rub.

§. 12. Cæterum ut fraudibus occurratur, mandamus ut vos rationes quas cum Chriſtianis habueritis, characteribus linguæ vulgaris Italicæ ſcribere teneamini, aliàs veſtris libris, ſeu rationibus aliàs quam ut præfertur ſcriptis, ſeu notatis nulla fides prorſus adhibeatur, poſſitis tamen ad libitum veſtrum privatos libros in uſus veſtros conſcribere lingua veſtra Hebraïca, dummodo ex eis Chriſtianos non conveniatis. Quodque non ſolum vos in Alma Urbe præfata commorantes, ſed etiam cæteros extra illam in aliis quibuſvis locis moram trahentes, qui in eadem negotia aut commercia aliqua habuerint, pro illorum modo & qualitate teneantur, & obligati ſint in ſolutione compoſitionis, per vos nuper cum Camera Apoſtolica factæ, aliiſque omnibus oneribus per vos ſuſtinendis & fiendis, juxta ratam eis per taxatores imponentes concurrere & contribuere, ac demum inſtrumentum conventionis per vos cum Camera Apoſt. ſive ejus Theſaurario, ſub die 8. Januarii præſentis anni initæ, cum omnibus in eodem inſtrumento contentis de verbo ad verbum, prout jacet, auctoritate & tenore præmiſſis approbamus, ratificamus & confirmamus, omniaque in illo conceſſa vobis damus, & concedimus, & condonamus, ac præmiſſa omnia & ſingula in præſentibus noſtris literis contenta inviolabiliter obſervari.

Delictum in viſitatione.

§. 13. Sicque per quoſcumque Judices & commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Executorum iſtius conſtitutionis deputatio & facultates.

§. 14. Quocirca dilectis filiis noſtro & Romanæ Eccleſiæ Camerario, & etiam noſtro in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu in ſpiritualibus Vicario, & Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. Auditori generali motu ſimili per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra vos conceſſione, indulto, voluntate, permiſſione, liberatione, abſolutione, mandato, confirmatione, approbatione, decreto, aliiſque præmiſſis, & præſentibus literis pacificè frui & gaudere, non permittentes vos aut aliquem veſtrum deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungentes, quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet, ac inobedientes & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 15. Non obſtantibus ſupradicti Pauli prædeceſſoris, & quibuſvis aliis literis, conceſſionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam per nos contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum editis, necnon Provincialibus, etiam per Sedis Apoſtolicæ pro tempore de latere Legatos, etiam ſuper præſcriptione ſex annorum, ſive alterius brevioris, quæ à jure communi indicta ſit, temporis contra Hebræos præfinita, ſimiliter editis, etiam Urbis præfatæ ſtatutis & conſuetudinibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis & confirmatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dictæ Almæ Urbis, ſeu ejus populo, ac quibuſvis aliis quibuſcumque verborum formis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis quibuſlibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. P. A. 3. die 27. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Febr. 1562. Pontificatus noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. N. Ieſu Chriſti 1562. Indict. 4. die verò 12. menſis Martii, Pontificatus autem Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papæ IV. Anno 3. retroſcripta litera Apoſtolica præſentata, & intimata fuerunt magnifico D. Cæſari Contardo Auditori Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. Card. de S. Flora, & D. Hieronymo de Tarano Cauſ. Apoſt. notario, & Bernardino de Monte Leone, & Iacobo alias Bevilacqua executoribus R.P.D.A.C. illis inhibentes juxta dictarum literarum formam & tenorem, dimiſſa deinde copia in actis dicti D. Hieronymi de Tarano, per me Ioannem Andream Pannizzam prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Petrus Valtrini Mag. Curſ.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibuſettos brevioris menſuræ duorum palmorum in Statu Eccleſiaſtico. XLIX.

Hac

Hæc conſt. extenſa fuit etiam contra deferentes pugiones, cultellos, & aliud genus armorum brevioris menſuræ trium palmorum, per Pium V. in ejus conſt. 144. Cum vices ejus.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus conſt. libidinoſa.

CUm vices ejus, licet immeriti, geramus in terris, qui de cœlo ad ima deſcendens, pro ſalute humani generis ſeipſum ad Crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio, continuò invigilare debemus, ut omnis prorſus occaſio homicidia, tanquam in ejuſdem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis eſt, ſubmoveatur. Et quia experientia cognovimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibuſettis vulgariter *nuncupatis* (quæ occultè deferri poſſunt, & ad necem inferendam aptiora, & ferè *inevitabilia* eſſe videntur) in dies committi & perpetrari, nec hactenus ob proclamata, etiam ſub graviſſimis pœnis à Rectoribus Provinciarum & terrarum nobis & S.R.E. ſubjectarum, ab illis deferendis, ob ſicariorum copiam & audaciam, ceſſari aut abſtineri, quinimò paſſim & indiſtinctè, non ſecus ac cætera arma minus prohibita, ab omnibus ferè geſtari.

Prohibitio deferendi, & gerendi Archibuſetos brevioris menſuræ duorum palmorum.

§. 1. Nos propterea volentes proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus hujuſmodi penitus & omninò deſtruere, ac ab Alma Urbe, aliiſque terris noſtris prædictis in totum eliminare. Motu proprio, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cujuſcumque ſit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ, licere genus armorũ hujuſmodi, quod brevioris duorum palmorum menſuræ exiſtat, publicè vel occultè, tam per Urbem, civitates, & loca noſtra prædicta, quàm etiam in itinetibus quoquo modo, aut quovis etiam malitiæ, aut executionis juſtitiæ prætextu deferre, minuſque in domibus, aut alibi retinere, vendere, emere, aut permutationis, in ſolutum dationis, pignoris, vel quocũque alio titulo recipere, quinimò quicumque illa habuerint, intra viginti dierum ſpatium à die publicationis præſentis conſtitutionis in locis infraſcriptis faciendæ computandum, in Alma Urbe noſtra illius Gubernatori, in aliis verò locis prædictis Rectori, vel Præſidi, aut etiam Gubernatori, ſeu cuivis alii ſuperiori loci in quo ea habentes fuerint, denuntiare, & ad eum perferre, ſeu perferri facere, ac penes ipſum in loco ad id deputando ſervanda dimittere teneantur.

Contravenientium pœna.

§. 2. Qui verò contrafecerit, dictumque genus armorum, lapſis dictis viginti diebus, retinuerit, crimen læſæ Majeſtatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo à jure inflictas eo ipſo incurrat.

Inhibitio cũtra Officiales ne licentias deſuper concedant.

§. 3. Inhibentes (prout tenore præſentium inhibemus) omnibus & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtræ, & quibuſcumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis noſtris, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu civitatum & terrarum prædictarum officialibus, ne ſub ſuſpenſionis à divinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrii noſtri pœnis, cuiquam tale genus armorum, ſub quovis colore deferendi, vel alias, ut præmittitur, retinendi, licentiam & facultatem ad quodcumque etiam breviſſimum tempus, concedere audeant vel præſumant.

Licentia autem per Officiales data nulla ſint, & à pœnis præfictis non excuſent.

§. 4. Decernentes nihilominus licentias & facultates ſic concedendas, nullas penitus & invalidas exiſtere, ac illis non obſtantibus, eos qui ſub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, aut ut præmittitur retinuerint, pœnas prædictas omninò incurſuros, illoſque irremiſſibiliter puniendos fore, & contra omnes & ſingulos huic noſtræ conſtitutioni contravenientes, ad Fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum prædictarum executionem deveniri omninò debere.

Modus publicandi.

§. 5. Ut autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit, volumus quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores, ad baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſiæ Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ valvas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur.

Transſumptorum fides.

§. 6. Quodque earum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Et tranſumpta hujuſmodi, Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſides, aut Gubernatores, ſeu alii Superiores Provinciarum, terrarũ, oppidorum, & locorum prædictorum, per publicum præconem publicari, & valvis Cathedralis, ſeu Matricis Eccleſiæ loci, aut palatii eorum reſidentiæ affigi faciant, publicationemq; & affixionẽ prædictas, lapſis dictis viginti diebus, perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent.

Derogatio contrariorũ.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque & indultis, quibuſcumque perſonis forſan conceſſis, confirmatis, & innovatis aſſertis conſuetudinibus, quas (ſi quæ forent) per præſentes improbamus, nullaſque & invalidas eſſe declaramus. Et quæ omnia (illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes) revocamus, & annullamus, nullaque & irrita eſſe decernimus; cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. A.D. die 6. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. pridie Non. Martii, Pont. noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1563. indict. 5. die verò 20. menſis Mart. Pontific. Sãctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno 3. ſupraſcripta litera affixa, & publicatæ fuerunt in valvis ſupraſcriptis, per nos Ioan. Gueraraum, & Philibertum Capuis Curſores Apoſtolicos.

Petrus Valtrini Mag. Curſ.

Juriſdictio, & facultates Cardinalis protectoris & judicis cauſarum Monaſterii, & Monialium (impudicarum olim mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum. L.

Inſtitutionem hujus Monaſterii, & ejus indulta vide ſup. in Leon. X. conſt. 39. Salvator, ubi notavi.

Edita A.D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Cauſa conſt.

CUm ſicut accepimus, nõ ſine animi noſtri diſplicentia Monaſterium Convertitarum de Urbe, illiuſque Moniales, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Urbis Tribunalia, occaſione bonorum meretricum curialium, & aliarum quarumcumque mulierum inhoneſtam vitam agentium, & ab inteſtato decedentium, ſeu quæ eiſdem Monialibus juxta formam fel. rec. Leonis Papæ V. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum partem debitam non donaverint, vel reliquerint, vel alias dictæ bullæ non ſatisfecerint, ac locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diverſarum aliarum rerum, tam in agendo, quàm defendendo ipſum Monaſterium concernen. & ad illud, ac ejus Moniales prædictas, quovis modo ſpectan. jugiter implicatæ exiſtant, & quamplurima damna & incommoda patiantur, ac impenſæ litis valorem, de qua pro tempore agitur, ſæpenumero exuperare, atque propter hujuſmodi diuturnam prudentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipſum Monaſterium à plurimis annis citra multis debitis involutum exiſtat, ita ut vix ab eis poſſit explicari, aut habere unde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proveniant, niſi de celeri opportuno remedio provideatur.

Advocatio cauſarũ Monaſterii non inſtructarum coram quocumque Iudice vertentium cũ quibuſcumque, etiam privilegiatis.

§. 1. Nos Monaſterium Convertitarum prædictarum, in quo mulieres carnis, libidinum, & licentioſæ vitæ antea aſſuetæ charitativè recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque & illas ſequentium animarum æterna ſalus paratur, tantoque hoſpitalia & alia pia loca, in quibus Chriſti pauperes, tam infirmi quàm alias recipiuntur, aluntur, & coopériuntur excellere, quanto anima, & corpus, & cætera terrena antecellunt, ac earum paupertatibus & indemnitatibus paterna pietate favorabiliter conſulere, & ut ab hujuſmodi diſpendiis & expenſis quãtocitius ſubleventur, providere volentes, Motu ſimili, & de certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas inter dictum Monaſterium & Moniales prædictas, ſive earum Gubernatores, ac procuratores, & agentes, & quaſcumque alias, etiam

ſingulares perſonas, Collegia, Univerſitates, Societates, etiam pia & religioſa loca, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis, privilegiatas & privilegiata, tam coram S.R.E. Camerario, necnon A. & Præſiden. ac Clericis Cam. Apoſt. necnon Vicario, & Gubernatore, ac Senatore Urbis, Capitaneoque & aliis quibuſcumque judicibus ordinariis & delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac S.R.E. Card. nunc & pro tempore exiſtentibus occaſione quorumcumque bonorũ & rerum ſupradictum Monaſterium, & illius Moniales, & alios prædictos, tam conjunctim, quàm diviſim, ac tam activè, quàm paſſivè concernentibus, & ad prædictum Monaſterium & Moniales hujuſmodi quomodolibet, & de intereſſe ipſarum quomodocumque & qualitercumque apparere poſſit ſpectan. in quacumque inſtantia inter illos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Univerſitates, Collegia, quomodocumque privilegiata, viduas, pupillos, & alias perſonas, etiam exemptas penden. cujuſcumque qualitatis, ſtatus, ordinis, vel conditionis & naturæ exiſten. etiam majores expreſſis, in eodem ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo inſtructæ non ſint) aut illa, ac omnes alias & ſingulas de cætero inter Monaſterium & Moniales hujuſmodi, illius Gubernatores, procuratores & agentes, ac ſupradictos, & alios quoſcumque quomodolibet, tam activè, quàm paſſivè moven. harum ſerie advocamus.

Deputatio & facultas Iud cis illarum cauſarum, & Protectoris Monaſterii.

§. 2. Ac in Venerab. fratrem noſtrum Joan. Epiſcopum Sabinen. S.R.E. Card. Moronum nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſten. protectorem ejuſdem Monaſterii Convertitarum, Judicem ordinarium & perpetuum, ad prædictas, necnon quaſcumque alias, ſimiles vel diſſimiles cauſam & cauſas, ac etiam criminales & mixtas, tam per eos, & contra eos, & eorum ſingulares perſonas ſuper præmiſſis, ac quibuſcumque aliis rebus, juribus, & actionibus, ſuper bonis & rebus, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris & naturæ exiſtant, & ad Monaſterium & Moniales præfatas hujuſmodi pertinentes, inter eos, ac perſonas, Univerſitates, Collegia, ſeu loca pia, etiam privilegiata & exempta, tam activè, quàm paſſivè pro tempore movendas juxta ordinariam juriſdictionem ſeu facultatem, tam Gubernatori, quàm Auditori Cameræ, ſeu Vicario Urbis præfato, & eorum cuilibet attributam, ſeu attributas, per ſe, vel ejus Auditorem, nunc aut pro tempore exiſtentes, ſeu alium per eum deputatum, vel deputandum, audien. fineque debito terminan. & deciden. & quod decrevit in quocumque loco, & contra quaſcumque perſonas quantumcumque privilegiatas plenariè exequen. ſeu exequi facien. quibuſvis inhibitionibus, etiam vigore ſpecialium commiſſionum, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum hujuſmodi manu ſignata, emanata, & emanan. non obſtan. auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetuò conſtituimus & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque, tam in Rom. Curia, quàm extra eam, & per edictum publicum, conſtito ſummariè ſibi de non tuto acceſſu, citandi & monendi, ac eiſdem & præfatis.

Facultas inhibendi quibuſcumque Iudicibus Vrbis.

§. 3. Necnon quibuſvis aliis etiam Cur. Capitolii primo & ſecundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quàm aliarum ejuſdem Urbis Curiarum Judicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, ſive ejus deputan. Auditori, videbitur inhibentes, & in eventum non paritionis, contra inobedientes & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, & alia, juxta ſtylum & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolitum, & alias prout ſibi videbitur, proceden.

Sententias exequendi.

§. 4. Sententiamque ſive ſententias debitæ executioni demandan. ſeu demandari facien. in omnibus, & per omnia, & juxta etiam facultatem dictis Audit. Cameræ, Urbis Gubernatori, & Vicecancellario per eandem bullam conceſſam.

Inobedientes coërcendi.

§. 5. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcen. auxiliumque brachii ſecularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocan.

Cætera neceſſaria faciendi.

§. 6. Omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendum & exequendum.

Cauſas recipiendi & aliis Iudicibus.

§. 7. Ac cauſam, & cauſas motas & movendas, commiſſas & committendas, toties quoties opus fuerit, ſemel & pluries ejuſdem Cardinalis arbitrio reaſſumendi, plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus.

Et cauſa alibi cognoſci nequeant.

§. 8. Decernentes Monaſteriũ Convertitarum prædictarum, & illius Moniales & Gubernatores, ſeu Procuratores, & eorum agentes, perſonaſque prædictas, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quam coram prædicto nunc, & pro tempore dicti Monaſterii Convertitarum exiſtente Protectore conveniri, aut alios convenien. conſtringi non poſſe. Ac proceſſus, ſententias & decreta per alium, vel alios, tam ordinarios, quàm delegatos in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatas, latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore.

Clauſula præſervativa.

§. 9. Præſentes quoque ſub quibuſcumque revocationibus, ſuſpenſione, & exceptionibus, ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. aut Sedem Apoſt. vel ejus Legatos, etiam per Regulas Cancell. Apoſt. pro tempore factas, ad favorem fabricæ Baſilicæ Principis Apoſt. de Urbe, nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis penitus & omninò exemptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſvis regulas generales & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores & inſolitas clauſulas, & irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continen. derogari poſſe, & ſi illis ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria & urgentiſſima cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, cæteriſque perſonis prædictis legitimè intimata & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus accedat ad id conſenſus, derogationem nemini ſuffragari, nec præſenti Motu proprio per quamcumque conceſſionem, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatam, fuiſſe & fore derogatum.

Decretum irritans.

§. 10. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate, etiam Card. ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de una, & in conſilio generali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas ad judicium trahant, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & fabricæ prædictæ, necnon Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum regularium, & piorum locorum, ac Ordinum quorum illi extiterint, & aliorum quorumcumque locorum exemptorum juramento, &c. roboratis ſtatutis, &c. privilegiis quoque, indultis, necnon conſervatoriis, & exemptionibus, ac literis Apoſt. in forma Motus proprii eiſdem Capitolii Rom. necnon Judicibus, Curiis, Tribunalibus, & eorum perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſt. etiam Motu proprio, ac aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, necnon reformationibus etiam noviter factis, ac etiam Motu proprio ſimili approbatis, etiam de reaſſumen. eiſdem cauſis ad forum, ſeu Curiam Capitolii, quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. tenores, &c. ac ſi in ſpecie præſentibus inſererentur, tam in genere, quàm in ſpecie, ad effectũ ſufficientis derogationis, pro ſufficienter expreſſis habentes, & habere decernentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de poteſtatis Apoſtolicæ plenitudine derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 12. Volumus autẽ quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, tam in judicio quàm

quàm extra, clauſulæ ordinaria non obſtante: quodquè præſentiũ tranſumptis manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo prædicti Protectoris, ſeu alterius cujuſcumque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ ſæcularis munitis, eadem fides prorſus adhibeatur, tàm in judicio quàm extra, quæ præſentibus adhiberetur, ſi exhibitæ vel oſtenſæ forent.

Placet Motu proprio. I.

Datum Rom. apud Sanctum Petrum, 16. Kal. April. Anno 3.

LI. Juriſdictio Inquiſitorum hæreticæ pravitatis procedendi contra quoſcumque regulares & religioſos, quoquo modo privilegiatos, & exemptos, de hæreſi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævenerint.

Hanc juriſdictionem etiam privativè quoad ipſos Ordinum, & Religioſorum Superiores, Inquiſitoribus conceſſit Paul. V. ut infra in ejus conſtitut. 26. Romanus. Et conſonat conſtitut. 22. Alex. IV. Ne commiſſæ, quæ eſt ſup.

Edita A.D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAſtoris æterni vices, meritis licet inſufficientibus gerentes in terris, ſic vigilantiæ noſtræ ſollicitudinem circa oves curæ noſtræ divina diſpoſitione commiſſas exercere ſtudemus, ne illæ ab ovili ſuo, extra quod ſalvus nemo eſſe poteſt, aberrantes, in luporum rapacium inſidias ullo modo incidere valeant, ſed intra caulas debitæ cuſtoditæ, ad cœleſtia paſcua feliciter pervenire poſſint.

Pont. conceſſerunt diverſis Ordinibus de hæreſi inquiri non poſſe niſi per eorum Superiores.

§. 1. Nuper ſiquidem accepimus, nonnullos Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros antèactis temporibus ex cauſis tunc expreſſis, diverſis Ordinibus etiam mendicantibus, quod contra eorum fratres & religioſos in quibuſcumque cauſis, etiam hæreſis, niſi per eorundem Ordinum ſuperiores, & prælatos inquiri, aut procedi quoquo modo non poſſit, inter alia privilegia per ſuas literas conceſſiſſe, & nos fortè illas confirmaſſe. Supercreſcente autem temporis, & hominum malitia, hac noſtra potiſſimùm ætate, (quod ſanè dolenter referimus) in agro Evangelici Patrisfamilias zizania etiam inter dictos fratres & religioſos in tantum pullulaſſe, meſſeſque tritico rareſcentes adeò polluere videmus, ut vulpeculæ jam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

Sed hic Pont. ad majorem fidei utilitatem, Inquiſitoribus omnibus facultatem dat procedendi contra quoſcumque fratres, & religioſos, & exemptos, dummodo eorum ſuperiores non prævenerint.

§. 2. Quare nos pro paſtoralis officii nobis divinitus crediti debito, quantum cum Deo poſſumus, opportuna in præmiſſis remedia adhibere volentes, ut quos Dei amor à malo non revocat, pœnæ ſaltem formido à delinquendo retrahat. Et propterea conſiderantes, quod ſi dilecti filii Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quàm ubique locorum deputati particulares, in cauſis hæreſis hujuſmodi contra quoſcumque quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum & mendicantium fratres profeſſores & religioſos; quandocumque cauſas ipſas hæreſis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profectò id in non modicam fidei catholicæ cederet utilitatem, cùm præſertim ex hoc ſuperiores & Prælati Ordinum prædictorum, ſicut veriſimiliter credendum eſt, ad ſubditos ſuos ſub probata religionis norma continendos, tranſgreſſoreſque debitis pœnis compeſcendos facilè reddi poſſint diligentiores. Idcircò Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, hac noſtra firmiter valitura conſtitutione, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cætero in omnibus Chriſtiani Orbis partibus Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quàm in quibuſvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra quoſcumque Fratres, Profeſſores & Religioſos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoſcumque quovis modo privilegiatos & exemptos, de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectos, aut culpabiles, dummodo ab eorundem Fratrum Profeſſorum; & Religioſorum ſuperioribus, & Prælatis in cauſis hujuſmodi præventi non fuerint, juxta facultates officii ipſius inquiſitionis inquirere & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos ſecundum canonicas ſanctiones caſtigare aut punire, cæteraque omnia, & ſingula facere, gerere, & exequi liberè, & licitè poſſint & valeant, ſuper quibus plenam & liberam eiſdem Inquiſitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus & poteſtatem.

Et ita ac nihil aliàs indici inhet.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari & definiri debere; irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & Ordinum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælatis, etiam per dictos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, ac etiam per nos, aut quoſcumque alios quovis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorũque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice, dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſsè derogamus, ac ſufficienter & plenè derogatum eſſe volumus, atque decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi mandat.

§. 5. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 3. die 1. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Aprilis 1562. Pontific. noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. indict. 5. die verò 10. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris & D. N. D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno tertio, retroſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi illarum copiis auſcultatis, & collationatis cum eiſdem originalibus literis, ut moris eſt, per me Thomam Roger. S. D. N. Papæ, ac ſanctæ Inquiſitionis Curſ.

De Homicidis, aliiſque reis pœnæ capitalis vel ſanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra ſex menſes non ſponte ſe in carceribus conſtituentibus, non audiendis: Appellationibuſque condemnatorum in pœnam Fiſco, & Cameræ Apoſtolicæ applicatam non admittendis, niſi facto depoſito: Ac de pœnis fractæ pacis vel treguæ, & allegatione novæ cauſæ, vel minoritatis: Et de legitimæ filiorum confiſcatione.

Quond prædictos reos extra carceres non audiendos, hanc bullam extendit ad omnes condemnatos in pœnam corporis afflictivam, & in quacumque inſtantia, Pius V. in conſt. 40. Licet alias. Et terminum ſex menſium prorogavit ad annum in conſt. 9. Cum ob, ubi videas declarationem etiam circa allegationem novæ cauſæ.

Bannitorum autem materiam, plenè indicabo in const. 6. Sixti V. Hoc noſtri.

Edita A.D. 1561. & 1565.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ETſi cunctæ, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum providentia proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſeamus, illa tamen præcipuè, quæ ad ſalubrem temporalis ditionis Apoſtolicæ Sedis directionem, & pro Cameræ Apoſtolicæ indemnitate prudenter ordinata comperimus, ut illibata, firmaque perpetuò ſubſiſtant, libenter non ſolum noſtræ approbationis, verum etiam opportunæ innovationis munimine roboramus.

Julius II. edidit conſt. ſimilem in rub.

§. 1. Dudum ſiquidem cum ſel. record. Julius Papa II. prædeceſſor noſter, &c.

Omittitur hæc bullæ narratio, quia ipſa eſt ſuprà, Fide.

Paulus III. ſimiliter hic ogit.

§. 2. Et deinde piæ mem. Paulus Papa III. etiam prædeceſſor noſter, per eum ex plurium fide dignorum teſtimonio accepto, quod nonnulli Civitatum, Terrarum, &c.

Omittitur narrativa bullæ, quia tota eſt ſup. Cum ſicut ex.

Hic Pontifex approbat.

§. 3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, ſeu propter eorum forſan non uſum, in deſuetudinem abiiſſe, à quoquam prætendi, ſeu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæſitari contingat, ſed illæ, ut par eſt, ſuos debitos ſortiantur effectus, & ab omnibus obſerventur, providere volentes, Motu & ſcientia ſimilibus præfatas & alias quaſcumque (quarum, & inde ſecutorum quorumcunque aliorum circa præmiſſa latius etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſimiliter inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus) aliorum prædeceſſorum noſtrorum ſuper præmiſſis, tam ſub plumbo, quàm in forma Brevis editas literas, & in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, eiſque Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac ea valere, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere, ac ſuos effectus plenè ſortiri, & ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, integrè obſervari debere decernimus, omneſque & ſingulos, tam juris quàm facti defectus, ſi qui forſan tunc intervenerint in eiſdem ſupplemus.

Et capitaliter condemnatum decernit non audiri extra carceres, etiamſi petat remiſſionem, ex eo quod bannitum occiderit.

§. 4. Et nihilominus motu, ſcientia, & auctoritate præfatis, per hanc noſtram conſtitutionem in perpetuum valituram ſtatuimus, & ordinamus, quod nullus in pœnâ capitis condemnatus, qui ſub prætextu quod ipſe aliquem bannitum occiderit, aut aliàs quovis modo ad manus Curiæ pervenire fecerit, & propterea à dicta pœna capitis in quam condemnatus fuit liberari, & abſolvi debere, aut alium bannitum per ipſum condemnatum nominandum, juxta formam bannimentorum deſuper emanatorum remittere poſſe prætendit, per procuratorem, excuſatorem, defenſorẽ, velut quemlibet de populo, audiri, vel admitti poſſit, aut debeat, niſi prius reus ipſe, qui deliberationem, aut abſolutionem, vel nominationem, & remiſſionem hujuſmodi cõſequi, aut fieri poſſe, vel debere prætendit, ſe ipſum in carceribus juxta formam literarum Julii II. prædeceſſoris noſtri hujuſmodi, perſonaliter conſtituerit.

Et ita inviolabiliter obſervari jubet.

§. 5. Quodque literis prædictis, & huic noſtræ diſpoſitioni, niſi de ipſis clara, & expreſſa mentione facta, & per noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum Rom. Pont. manus propriæ ſignaturam derogari non poſſit. Sicque, & non aliter in omnibus, & ſingulis præmiſſis, ac tam præſentibus, & pendentibus, quàm futuris cauſis, & litibus, per quoſcumque Judices, etiam S. R. E. Card. & de latere Legatos, ac Palatii Apoſt. cauſarum Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari debere, ac quicquid contra præſentium tenorem contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & Provinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis Civitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu & ſcientia ſimilibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exhibetur literarum.

§. 7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra, tam in dicta Curia, quàm extra eam ubilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. die 10. Ap.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 10. Aprilis, 1562. Pontificatus noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. *Indict.* 5. *die verò* 22. *menſis Maii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno tertio ſuprà ſcripta litera lecta, affixa, & publicata fuerunt in valvis baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranenſis de Urbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, & illis amotis, copiæ earundem affixæ in dictis locis dimiſſæ fuerunt, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parisium Curſ.*

Hon. Montarg. Mag. Curſ.

Sequitur declaratio dicta Conſtitutionis.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1562.

Relatio præcedentis conſtitut.

CUm nos dudum veſtigiis ſel. rec. Julii Papæ II. prædeceſſoris noſtri inhærentes, nullum homicidii reum, qui ſe ab illo, etiam ſub prætextu quod alium bannitum occiderit, ſeu ab alio banniti occiſore, juxta formam bannimentorum id permittentium nominatus fuerit, aut ex alia quavis cauſa abſolvi debere prætendat, ad abſolutionem petendum per procuratorem, aut excuſatorem, ſeu defenſorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, auditi vel admitti debere, niſi ipſe reus ſe in carcere perſonaliter conſtituerit, ſtatuerimus & ordinaverimus, prout in noſtris deſuper editis literis, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, plenius continetur.

Dubium deſuper exortum.

§. 1. Verum cum, ut nuper accepimus, à nonnullis in dubium revocetur, an in dictis noſtris literis ſolùm homicidæ, banniti, vel condemnati, non autem illi qui nondum condemnati, vel banniti eſſent, comprehendantur.

Declaratio & extenſio d. conſtitut. etiam ad condemnatos.

§. 2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmiſſa amputare, & penitus tollere volentes, Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione nullum ab homicidio, ſeu alio quovis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda ex aliqua cauſa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occiſore, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel conſtitutionum deſuper editarum, nominatus fuerit, ſive etiam quia ab ipſo occiſus, bannitus & condemnatus extiterit, ac impunè ex diſpoſitione dictorum proclamatum & bannimentorum, ſeu conſtitutionum occidi potuerit, ſe abſolvi debere prætendentem, ſive pro homicidio, aut alio crimine per eum commiſſo bannitus & condemnatus, ſive nondum bannitus, nec condemnatus, nec etiam inquiſitus exiſtat, per ſe vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparentem, ad abſolutionem petendum admitti vel audiri poſſe, niſi ſe priùs in carcere conſtituerit, & ad cauſam hæredes ab ipſo occiſi citari, & in eventum quod quis ab homicidio per ipſum commiſſo, ex eo quod alium bannitum occiderit,

ret, vel ab aliquo banniti occisore, ut præfertur nominatus fuerit, se absolvi obtineat.

Banniti seque prohibet se mitti in loco ubi sint hæredes occisi, nisi habita pace.

§. 3. Eum nihilominus à loco in quo hæredes occisi commorantur, quousque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nisi pace ab illis habita, remitti posse, perpetuò statuimus, & ordinamus.

Omnibus officialibus id vetat.

§. 4. Inhibentes nihilominus omnibus, & singulis Judicibus quacumque auctoritate fungentibus, sub excommunicationis latæ sententiæ, aliisque arbitrii nostri pœnis, & nostris etiam de latere Legatis sub indignationis nostræ pœna, ne contra tenorem hujus nostræ constitutionis, de cætero quempiam sic ut præmittitur se absolvi petentem, nisi in carcere constitutum, quoquo modo audiant, vel admittant, & ubi secus fecerint, processus taliter habitos, ac sententias desuper latas, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis subjacere, & illis non obstan. reos sic absolutos pœnis debitis puniri, seu de novo inquiri posse.

Et judicari mandat.

§. 5. Sicque per quoscumque Iudices etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici Auditores judicari & interpretari debere, irritumque & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus, ac provincialibus, & municipalibus quorumvis locorum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon proclamationibus, & bannimentis super præmissis editis, & in posterum edendis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium forsan concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus (illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis haben.) quoad præmissa specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis eadi habet.

§. 7. Ac præsentium solam signaturam nostram sufficere, & ubique fidem facere in judicio & extra, regula contraria non obstan. eorumque, seu literarum desuper expediendarum exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra judicium adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ.

Data subscr. Dat. P. An. 3. die 6. Octob.

Fiat Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum, pridie Non. Octob. Anno 3.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1563. indictione 4. die verò 2. mensis Febr. Pontific. Sanctiss. in Christo patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. anno 4. suprascripta litera Apostolica lecta & publicata fuerunt in valvis basilicarũ SS. Ioannis Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apostolica, & in Acie Campi Flora, illisque amotis illarum copia affixa per me Bernardinum Andreutium Apost. Cursorem.

Antonius Clerici Mag. Curs.

Sequitur plenior declaratio suprædictarum constitutionum.

Edita A. D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Relatio præinsertarum bullarum.

LIcet dudum per fel. record. Paulum III. & forsan alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac deinde per nos inter alia justissimis rationibus tunc expressis provisum, ordinatumque fuerit, quod in causis criminalibus seu mixtis, Fiscum, & Cameram Apostolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes vel provocationes, nisi priùs facto deposito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipsi, aut illi qui pro eis fidejussissent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuissent, omnino recipi, & admitti non possent. Sed appellationes, & provocationes in causis hujusmodi interpositæ, & in futurum interponendæ, ac appellantes ipsi rejici deberent. Aut si sententia esset in pœnam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter auditetur reus, nisi in carceribus constitutus. Et insuper quod quæcumque rescripta, & commissiones causarum similium appellationum, & provocationum, ad cujusvis instantiam, per quemcumque ad commissiones Signaturæ Justitiæ signandas deputatum, aut etiam manu nostra, & successorum nostrorum signanda, non facto dicto deposito, nullius essent roboris, vel momenti, sed illis non obstantibus ad ulteriora in causis ipsis usque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem debere procedi. Quodque commissiones causarum, in quibus interesse Fisci, & Cameræ prædictæ ageretur, non deberent signari, neque expediri nisi citato Procuratore Fiscali, Thesaurario Provinciæ ex qua quælibet causa existeret, aliasque & aliter prout in singulis Pauli & aliorum prædecessorum, & nostris sub annulo Piscatoris, sub die decima Aprilis, millesimo quingentesimo sexagesimo secũdo expeditis literis, quarum tenores hic pro expressis haberi volumus, latiùs continetur.

Dubia desuper exorta.

§. 1. Tamen ordinationes, & dispositiones hujusmodi, nostraque & dictorum prædecessorum in illis edendis intentio, cavillantium calumniis in dies eluduntur, & super earum sinistris interpretationibus, agentes pro Fisco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præsertim quod nonnulli circa faciendum depositum prædictum contendant satisfactum esse statutis, & dispositionibus prædictis ex sola cautione in forma depositi, & quod citare Procuratorem Fiscalem, & Thesaurarium in expeditione singularum commissionum, tanquam nimis rigorosum, videatur esse præter nostræ mentis intentionem. Insuper adversus obligationem constituendi reos appellatos in carcere, diversas etiam cavillationes opponunt. Vnde provenit, quod ipsi rei non coacti facere actuale depositum, non curant causas suarum appellationum expediri, sed potius de industria procurant illas in longum protrahi, maxime cùm non citatis Procuratore Fiscali, & Thesaurario prædictis contingat per eos impetrari commissiones directas Iudicibus, vel in Alma Vrbe existentibus negotiorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis in quibus non sunt qui jura Fisci tueri possint aut velint, narrando etiam in ipsis commissionibus multa mendacia, ut illorum medio possint ad retardandam executionem, & causam intrican. inhibitiones ab ipsis Iudicibus extorquere. Quæ omnia non solum tendunt in Cameræ prædictæ detrimentum (quod tolerabilius esset,) sed etiam proveniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & universis populis scandalum non modicum.

Declaratio circa deposita fienda à condemnatis, ad favorem Fisci & Cameræ. Vide quod dixi in rub.

§. 2. Nos igitur calumniis, & aliis inconvenientibus hujusmodi quantum cum Deo possumus obviare, & in his opportune providere volentes, hac nostra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, & constitutione statuimus, & ordinamus, quod in suprædictis seu criminalibus, aut civilibus, vel ex delicto, sive ex contractu, ut præfertur procedentibus causis, Fiscum, & Cameram prædictam, illiusque interesse quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato, cujuscumque status, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam si Vniversitates, & Collegia fuerint, à condemnationibus hujusmodi, & sententiis desuper latis, seu illæ definitivæ fuerint, seu interlocutoriæ, aut vim definitivæ habentes, appellare, provocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpositæ appellationes, provocationes, & nullitatis dictiones hujusmodi, per quosvis Judices ordinarios, vel delegatos, in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium nostrum, ac Præsidentes & Cleticos dictæ Cameræ, necnon ejusdem Cameræ Apostolicæ causarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore existentes, aut eorum aliquem, sub indignationis nostræ, ac excommunicationis pœna recipi, seu admitti possint, nisi prius ei, & eorum cuilibet per publica instrumenta

constito quod ante interpositam unamquamque appellationem, seu provocationem, vel nullitatis dictionem, si condemnatio contineat pœnam pecuniariam, seu pecunia æstimabilem, fuerit ejusdem pœnæ, seu illius æstimationis factum integrale actuale, & purum depositum in manibus Thesaurarii Provinciæ illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depositum quoscumque teneri volumus, nisi forsan summa deponenda respectu personæ condemnatæ sit adeo magna, ut inspecta quantitate & qualitate facultatum ipsius, non sine maximo dispendio in brevi temporis spatio provideri possit. Quo casu habita fide super hoc à Gubernatore, seu Vicelegato illius Provinciæ, quod consideratis præfatis cõdemnatus integrè deponere non valeat, volumus ad medietatis, seu alterius minoris summæ, prout reorum facultates posse ferre per dictos Gubernatores seu Vicelegatos judicabitur, depositionem omnino teneri, dummodo hoc casu præstent cautionem in forma depositi de solvendo residuum pœnæ, in qua condemnati fuerint infra annum, nisi absolutionem legitimè obtinuerint, & de prædicta absolutione docuerint, dummodo per nos, vel signaturam aliud super dicto depositi, citato tamen semper fisco, ordinatum seu decretum non fuerit.

Declaratio quoad capitaliter condemnatos, & commissiones non signandas nisi Fisco, & Thesaurario citatis.

§. 3. Et si pœna sit capitalis pecuniâ non æstimabilis, nisi prius ipso condemnato in carceribus constituto, ac etiam facto depositi præfato talium appellationum, provocationum, & nullitatum commissiones signari, aut alias jurisdictione ordinaria per Iudices supra nominatos, seu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios scribi, & relaxari non possint, nisi prius antequam illorum singulæ signentur, aut respective decernantur, cum competenti termino ad dicendum causam quare signari, aut expediri non debeant, ut moris est, Procurator Fiscalis, & Thesaurarius, vel Procurator in Curia Romana existens, Thesaurarii illius Provinciæ ex qua fuerit condemnatio facta, conjunctim citati fuerint, & si signandæ veniant, nonnisi in Curia, vel in Curia generali, & loco residentiæ Præsidis illius Provinciæ, ex qua causa ipsa est, committi possint. Et si ob inadvertentiam, seu aliàs aliquas commissiones, seu inhibitiones, aut monitoria, & citationes super præmissis, aut aliquo præmissorum expedire contingat, Judices quibus illa præsentabuntur respectivè, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, sub simili indignationis nostræ, ac excommunicationis pœna non audeant, neque possint procedere, nisi prius, & ante omnia sibi apud acta legitimè constito, quod depositum fuerit, ut præfertur, factum. Quodque in expeditione commissionis, inhibitionum, monitorii & citationum extra Curiam citationes prædictæ intervenerint, & rei ipsi se in carceribus constituerint.

Declaratio circa pœnam fractæ pacis, & treguæ, & cautiones de non offendendo.

§. 4. Et insuper quoniam eò hominum protervitas devenit, ut hi qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos quos pro hostibus habent, treguæ, vel pacis prætextu assecurando decipere, quo facilior postea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea, ut quos Dei timor non retinet, pœnarum rigor deterrendo coërceat, populorum quieti consulere, & flagitiosos sicariorum, ac scandalosorũ ausus deprimere, necnon cavillationibus, quas ad solutiones pœnarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, subvenire volentes, quod pœnæ conventionales pacis & treguæ ruptæ, & fidejussiones de non offendendo stipulentur in futurum per Notarios in favorem Cameræ Apostolicæ, & non Communitatum vel alterius, & si aliter factæ fuerint, in ipsius Cameræ favorem stipulatæ censeantur.

Allegationẽque nova causa. Tu vide quod dixi in rubr.

§. 5. Quodque in causis treguarum, pacisque fractarum, ipsi fractores, vel eorum fidejussores allegare non possint quod offensa ex nova causa processit, nec allegata cuiquam suffragetur.

Declaratio circa promissiones de non offendendo.

§. 6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, ut sibi eo quo melius fieri potest modo cautum sit ne offendantur impunè, & ideo promittunt non solum proseipsis, sed etiam pro aliis eorum conjunctis, quod non offendent, neque offendi facient, sed aliquando Notariorum impetitia sensum, & intentionem partium pervertente, contingit eos scribere, quod partes promittunt non offendere per se, & alios, ubi scriptum oportuisset pro se, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro nescientes, vel confundentes, ac propterea præbentes causam cavillosis, & delinquẽtibus prætendendi, quod facta offensione per unum ex comprehensis in fidejussione, non sit commissa stipulatio pœnæ, nisi constet quod ille qui offendit, de mandato principalis offenderit, unde etiam infinita scãdala eveniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod si quis Notarius errorem hujusmodi commiserit, mille ducatorũ auri Cameræ Apostolicæ applicandorum pœna plectatur, & nihilominus sive ex dictione per, sive ex dictione pro, stipulatio concepta, & offensio sequuta fuerit, principales promittentes ad pœnam conventionalem perinde teneantur, ac si ipsis mandantibus offensio emanasset, & de eorum mandato legitimè constaret, iidemque Notarii sub simili pœna in instrumentis fidejussionum de non offendendo, apponant clausulam: Quod data contraventione alicujus comprehensi in stipulatione, & si contingat talem contravenientem verè & realiter confiteri, vel fictè propter contumaciam in non comparendo, pœna conventionalis cõmittatur, & exigi possit à fidejussorib. nulla excusatione vel exceptione penitus admissa, immò habeantur crimen & contraventio ac si per testes vel aliàs legitimè probatum, vel approbata fuissent. Et si clausula in stipulatione omissa fuerit, illa nihilominus pro apposita, contraventio pro legitimè approbata habeatur.

Declaratio quod sententiæ contumaciales rei prædicat fidejussoribus, in his cautionibus.

§. 7. Et similiter si per principalem, sive alium in fidejussione comprehensum, stipulationi contraventum, & seu contravenientes contumax, isque in meram contumaciam condemnatus fuerit, fidejussor statim ad solvendum pœnam conventionalem cogatur, nec possit audiri, suum principalem offendisse ex causa necessariæ defensionis, algando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirectè per procuratorem, & interpositam personam audiantur, & quod dictum est in exemplo exceptionis hujusmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et si talis clausula fuerit in prædictis stipulationibus omissa, nihilominus apposita similiter intelligatur.

Et etiam legitima solvenda à parentibus. Hoc fallit in Urbe, ex bulla 2. Innoc. IX.

§. 8. Quod & ad legitimam per parentes solven. extendimus, ut illam solvere teneantur, etiamsi eorum filii in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obstante quocumque statuto, aut forsan consuetudine in contrarium existente, quibus omnibus per præsentes in ampliori forma derogatum esse censemus, & decernimus.

Contumaciæ infra sex menses se cõstituant. Immò infra annum, ut dicit in rubr.

§. 9. Præterea quoniam sæpe contingit, ut qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurent ad multos annos in contumacia, expectantes occasionem, ut per temporis diuturnitatem criminis probatio impossibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam sibi remitti, & super defensionibus audiri, cum criminis probandi facultas est Fisco sublata, causam plerumque vel coram Judicibus in ipsos propensis, vel in locis ubi jura fisci deduci non possunt, introducentes: statuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses, quoad faciendas, videlicet à die condemnationis, quo verò ad jam factas condemnationes, à die publicationis præsentium computandos, nec alibi quàm in loco ubi condemnatio secuta est, vel in Curia generali Provinciæ ubi delictum fuerit commissum. Et si secus fieri contingat, quæcumque absolutiones desuper obtinendæ, etiamsi vigore commissionis Signaturæ nostræ, nullius sint roboris vel momenti, sed ad ipsarum condemnationum jam factarum executionem deveniri possit, & debeat. Quo termino sex mensium elapso, sententiæ in contumaciam latæ crimen notorium efficiant, & tanquam in rem judicatam transiverint, realiter, & personaliter executioni demandentur.

Homicidii maioribus annis 14. non prodest minor ætas.

§. 10. Nec homicidis profit minor ætas viginti annorum, dum tamen majores quatuordecim annorum extiterint.

Banniti gratis liberandi, si absolvantur.

§. 11. Quod si banniti hujusmodi in contumaciam

condemnati, veniant poſtmodum, abſolvendi, Judices ſub pœna mille ſcutorum, & infamiæ perpetuæ, illos gratis, & ſine ulla ſportularum ſolutione abſolvere debeant.

§. 12. In cauſis verò clericorum criminalibus mere Eccleſiaſticis, Ordinarii Eccleſiaſtici privative ad ſæculares Iudices cognoſcant, ſed in aliis mixtis ſit locus præventioni inter Ordinarium, & Judicem ſæcularem, dataque præventione ex parte ordinarii Eccleſiaſtici, nō niſi contra clericos tantum procedere poſſit. Et ſi prætenderetur ratione connexitatis, adjuncti, vel alias, quomodocumque laïcum ejus forum ſortiri debere, Iudex tamen ſæcularis ita præveniens, quavis inhibitione ſibi facta non obſtante, abſque cenſuratum, vel aliarum pœnarum incurſu procedere poſſit. Necnon quibuſcumque appellationibus, provocationibus, nullitatum dictionibus, commiſſionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam ſuperius traditam per quoſcumque etiam Judices præfatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipſos Iudices à quibus ad ſuarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitimè, ſub ſimilis indignationis & excommunicationis pœna procedi poſſe, & omnino debere, ac ut procedant præcipimus, & mandamus.

§. 13. Et inſuper tam Judicibus præfatis, quam Notariis ſub eadem excommunicationis, ac indignationis noſtræ, privationiſque officiorum pœna, ne contra præmiſſa, aut quicquam præmiſſorum facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus.

§. 14. Sicque & non aliter, in præmiſſis, omnibus & ſingulis, per quoſcumque, &c. Sublata, &c. judicari, & interpretari in quavis cauſa & inſtantia debere. Irritum quoque, &c. decernimus.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus ſingularum Provinciarum prædictarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum eorundem, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Vniverſitatibus, communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcumque Iudicibus, &c. per nos, & prædeceſſores noſtros conceſſis, ac etiam iteratis vicibus innovatis: quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque in contrarium facien. quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

§. 16. Et cum declaratione, ſtatuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ ad partem etiam quoad ſingulas partes repetita eſſe cenſeantur & ſint, latiſſimè exten. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, & præſertim ſingularum literarum prænarratarum, privilegiorumque, indultorum, & aliorum contrariorum prædictorum, aliorumque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficienter expreſſis habeantur, ac exprimi, narrari, & inſeri poſſint in literis per Breve noſtrum expediendis, quæ in dictæ Cameræ, & Cancellariæ noſtræ, & Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibi copiis, affixæ poſt menſem à die affixionis hujuſmodi computan. omnes, & ſingulos ita afficiant, atque arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat. I.

D. P. An. 6. die 21. Maii. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 12. Kalend. Junii, Anno ſexto.

Anno à Nativitate Domini 1565. *indictione* 7. *die verò* 17. *menſis Maii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. anno* 5. *ſuprafcripta litera Apoſtolica lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, ut moris eſt, dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apoſt. Curſores.*

Io. Freille Mag. Curſ.

Reformatio Officii Pœnitentiariæ Apoſtolicæ. LIII.

Aliam reformationem edidit Paul. V. qui etiam conſt. iſtam, ac omnes Pœnitentiariæ facultates revocavit, & novum ſtatum induxit, ut inf. in eius conſt. 83. In omnibus, ubi alia indicabo.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1561. Exordium.

INſublimi B. Petri ſolio, meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione locati, ſtatim ab ipſo noſtri Pontificatus initio, officii noſtri eſſe duximus, ut omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus & hominum conditiones, nimia forſan licentia & impunitate, magno cum animi mœrore hiſce potiſſimum temporibus committi animadvertimus, providentiæ noſtræ miniſterio corrigere, & emendare, ac ea quæ hominum licentia creſcente, deformata eſſent, reformare, illaque præſertim circa Romanæ Curiæ officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & obſervantiam reducere curaremus.

Cauſa reformationis.

§. 1. Hinc eſt, quod nos ad Pœnitentiariæ noſtræ officium in quo morum cenſura, & animarum ſalus præcipuè vertitur, noſtræ conſiderationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures & diverſos abuſus propter ſuperiorem temporum licentiam & incuriam irrepſiſſe, ne ſeſe latius diffundant, quantum in nobis eſt, occurrere volentes, habita deſuper cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipſoque Majore Pœnitentiario, ac ejus officialibus auditis, & eorum juribus diligenter viſis, ac omnibus maturè cōſideratis, de ipſorum fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Reformatio ſuper

§. 2. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtens Major Pœnitentiarius, ac ejuſdem Pœnitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alii quicumque ejus officiales & miniſtri, ab eorum omnium, quæ in infraſcriptis Capitulis, & prohibitionibus continentur, conceſſione, commiſſione, & expeditione penitus ceſſare, & abſtinere debeant.

Commutationibus ultimarum voluntatum.

§. 3. In primis idem Pœnitentiarius abſtineat à commutationibus ultimarum voluntatum, & earum derogationibus.

Unionibus, &c. benefic.

§. 4. Necnon ab unionibus perpetuis, & ſuppreſſionibus, ac tranſlationibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, & applicationibus unius beneficii alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

Conceſſione iuriſpatronatus.

§. 5. Item à conceſſione juriſpatronatus, ſeu præſentandi ad beneficia Eccleſiaſtica propter augmentum fructuum, ſed tantum ex cauſa fundationis, vel dotationis illud concedere poſſit.

Licentiis ſtandi extra clauſtra. Nullitate profeſſionum.

§. 6. Similiter abſtineat à licentiis ſtandi extrà pro monialibus ex quacumque cauſa.

§. 7. Necnon à declaratoriis pro religioſis propter vim, & metum, quos in ingreſſu religionis vel emiſſione profeſſionis ſibi illatos fuiſſe prætendant, quando poſt emiſſam profeſſionem hujuſmodi ſuſceperunt ſacros ordines in religione, etiamſi aſſeratur, quod eiſdem vi, & metu durantibus, illos ſuſceperint. In aliis autem caſibus declaratoriæ ipſæ committantur Ordinario loci, & vocato Priore Monaſterii, in quo fuerit emiſſa profeſſio, & nunquam in Curia, etiamſi pars & teſtes præſentes eſſent.

Licentiis pro religioſis infirmis.

§. 8. Nec concedat religioſis licentias ſtandi extra, propter infirmitates, & ſimilia impedimenta, & nec etiam pro ſubventione parentum, aut pupillorum, vel aliorum conſanguineorum, niſi obtenta licentia ſuorum Superiorum, & in facultatibus pro religioſis eiſdem tranſeundi de Ordine ad Ordinem, etiam in caſibus à jure permiſſis apponatur ſemper clauſula, quod perpetuò ibidem in clauſtro Domino famulari teneantur.

Abſolutione apoſtatarum.

§. 9. Apoſtatis verò abſolutionem non concedat, niſi ea lege expreſſa, ut ſtatim ad clauſtrum proprii Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem tranſeant æqualis, vel arctioris obſervantiæ, ut ibi perpetuam vitam agant.

§. 10.

Licentiis ut obtineant beneficia.

§.10. Nec illis, aut aliis translatis prædictis indulgeatur, ut beneficia Ecclesiastica obtinere, vel illis uti mercenarii deservire, aut alias etiam de Superiorum suorum licentia extra claustrum quoquo modo degere valeant.

Commissionibus permutandi, vel alienandi bona Ecclesiastica.

§.11. Similiter non concedat commissiones alienationum, vel permutationum, aut affrantationum, aut illarum confirmationum de bonis Ecclesiasticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum redditus annuus summam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commissiones hujusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitano. Et si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam similes concedantur commissiones quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassallorum ad Ecclesiam quovis modo pertinentium.

Absolutione à criminibus.

§.12. Præterea ne Ordinarii in corrigendis subditorum excessibus impediantur, & delicta impunita remaneant, non concedat absolutiones, vel mandata de absolvendo ab homicidiis, vel aliis gravibus delictis, etiam occultis, pro quibus de jure civili pœna capitalis imposita sit, præterquam in foro conscientiæ dumtaxat. In reliquis verò minoribus, & levioribus excessibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquisitus, committere possit Ordinario, ut imposita illi pœna ejus arbitrio, eum etiam in foro fori absolvat, ipsumque ab executione Ordinum, si secum super irregularitate dispensatum fuerit, similiter ejus arbitrio suspendat. Episcopis tamen, vel eorum Superioribus, aut aliis Prælatis Sedi Apostolicæ immediatè subjectis, & quibusvis personis in terris Ecclesiæ, & multo minus In Vrbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conscientiæ absolutionem minime concedere possit.

Simonia, eorumque, &c.

§.13. Caveat etiam Pœnitentiarius ne in absolutionibus à simonia reali vel conventionali, etiam occulta, unquam concedat ut ipsi simoniaci beneficia, super quibus simoniam commiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde post commissam simoniam perceptos in toto vel in parte retinere possint, quinimò in absolutionibus hujusmodi apponatur clausula quod uterque ad beneficium super quo fuit commissa simonia, perpetuò inhabilis existat.

Homicidarii.

§.14. Et insuper homicidæ voluntario, etiam alias canonicè absoluto, altaris ministerium, aut ascensum ad superiores Ordines, & restitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipso jure quis privatus, vel privandus sit, concedere minimè valeat.

Literis promovendi ad sacros ordines.

§.15. Nec minus literas de promovendo ad sacros Ordines, ac etiam ad primam tonsuram à quocumque Catholico Antistite, nisi allegetur justa causa propter quam ab Ordinariis suis promoveri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimissorias obtinere valeant, & tunc concedi possint à quocumque Ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & si causa allegata falsa fuisse deprehendatur, sic promoti ab exequutione Ordinum per suos Ordinarios suspendi, vel illis etiam perpetuo privari possint.

Absolutione à iuramento.

§.16. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat absolutiones à juramento, nisi ad effectum agendi dumtaxat.

Dispensat. matrim.

§.17. Nec dispensationes matrimoniales in forma gratiosa, sed semper committantur Ordinariis, prout alias fieri consuevit.

Licentiis doctorandi.

§.18. Neque concedat religiosis licentiam suscipiendi gradum doctoratus, vel magisterii contra statuta Ordinis, nisi ex aliqua probabili causa, & nisi de licentia suorum Superiorum.

Absolutione à fructibus indebitè perceptis.

§.19. Nec absolutiones à fructibus indebitè perceptis, ratione intrusionis beneficio, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conscientiæ, nisi facta restitutione fructuum hujusmodi.

Vsurpataque iurisdictione Ecclesiast.

§. 20. Nec etiam absolutiones concedat pro usurpata jurisdictione, vel violata libertate Ecclesiastica, etiam in foro conscientiæ (nisi cum clausula) Satisfacto priùs de damnis, & expensis parti læsæ.

Facultates testandi.

§.21. Neque facultates testandi juxta formam quinterni simpliciter, sed cum clausula, dummodo non supra summam centum ducatorum, etiam ad pias causas, ac pro servientibus: Religiosis verò extra claustrum, etiam cum Apostolica dispensatione degentibus, facultates testandi nullo modo concedantur.

Confirmatio gestorum ab Ordin.

§.22. Et insuper non confirmet gesta per Ordinarios, aut alios inferiores, illis de jure communi non concessa, nec suppleat eorum defectus.

Dispensat. super ætate.

§.23. Minus etiam dispenset super ætate promovendorum ad sacros Ordines de jure requisita, nec tempus præfatis ad munus consecrationis suscipiendum à jure statutum ultra tres menses, & terminum anni Rectoribus Parochialium Ecclesiarum, & aliis quibusvis ad sacros etiam presb. ordines suscipiendos, à jure, aut in fundatione beneficiorum quomodolibet constitutum, extra casus à jure permissos, ultra sex menses minimè prorogare valeat.

Pœnitentiarius suas facultates non excedat.

§.24. Et ultra præmissa abstineat etiam ab expeditionibus quibuscumque, quæ sibi per literas suarum facultatum expresse non conceduntur, nisi alias de jure communi in casibus de quibus agetur Ordinario cõcessæ reperiantur. Nec suffragetur prætextus consuetudinis, seu styli, aut quasi possessionis ipsius Majoris pœnitentiarii, & prædecessorum suorum, in similibus concedendis, etiamsi consuetudo, aut stylus, vel quasi possessio hujusmodi per literas facultatum suarum generaliter approbata reperiantur.

Sede vacante pœnitentiarii officium vacat in his quæ ad forum fori.

§.25. Volumus insuper quod officium sacræ Pœnitentiariæ Sede Apostolica vacante, in omnibus & singulis quæ ad forum fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquiescat. Quodque ea tantum pro animarum salute expedire valeant, quæ forum conscientiæ respiciunt.

Idem habet inf. in const. 63.

Inhibetque Pœnitentiario & Officialib. ne aliquid expedire præsumant contra præd. tenorem.

§.26. Districtius inhibentes moderno, & pro tempore existenti Majori pœnitentiario in virtute sanctæ obedientiæ, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Revisoribus, Sigillatoribus, aliisque dictæ Pœnitentiariæ Officialibus quibuscumque, sub nostræ indignationis, & excommunicationis latæ sententiæ, necnon privationis, & amissionis suorum hujusmodi, & aliorum Officiorum & beneficiorum quorumcumque; per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa & alia in posterum obtinenda, aliisque gravioribus nostro & pro tempore existen. Rom. Pont. arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de concessionibus, & expeditionibus sibi per præsentes interdictis, contra præmissorum tenorẽ, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Decretum irritans.

§.7. Decernenes quascumque concessiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pœnitentiariæ contra præsentium tenorem, quod absit, pro tempore emanatas, etiãsi in illis asseratur vivæ vocis oraculo, ac de mandato nostro, & pro tempore existentis Rom. Pont. speciali, & expresso factas fuisse, nullas nihilominus, & invalidas, ac extortas, & subreptitias esse, & cẽseri, neminique propterea suffragari posse, & ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac ejusdẽ S.R.E.Card. sublata eis, & eorũ cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.28. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. privilegiis quoque & indultis eidem Majori Pœnitentiario, ac ejus officio, etiam in illius erectione, & institutione, etiam Motu proprio, consistorialiter, ac de fratrum eorundem consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. & Paulum III. ac alios quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appositis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua

individua,& expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret,tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quarumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus,quorumque totis tenoribus ſpecifica,individua,& expreſſa,ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem literis mentio ſpecialis.

Forma & effectus publicationis. Quam public. habeas hic in fine.

§.29. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur,& omnes quorum intereſt,vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus & mandamus illas in Palatii noſtri Apoſt. ac officii Pœnitentiariæ hujuſmodi valvis,& acie Campi Floræ affligi,& per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem copia, detineri, ut ii quos literæ ipſæ concernũt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum,quod tam patenter extiterit publicatum.

Sanctio pœnalis.

§.30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti,ordinationis, voluntatis, inhibitionis,decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 3. die 4. Maii.

Dat.Romæ apud S. Petr.An.Incarn. Dominicæ 1562. quarto Non.Maii, Pontificatus noſtri Anno 3.

Papæ ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcription.

Ego R.Card.de Carpo Epiſcopus Portuen.
Ego F.Card.Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Fed.Card.Cæſius Epiſcopus Præneſtin.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Sabinen.
Ego Chriſtof. Epiſc.Albanen.Triden.
Ego Otho Card.Truchſes Auguſtanus.
Ego de la Cuenan. Card.S.Crucis.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Fulvius Card.Peruſinus.
Ego Io. Michaël Card. Saracenus.
Ego Io.Card.Sancti Vitalis.
Ego Io.Card.Puetus.
Ego Io.B.Çicada Card. S. Clementis.ſſ.
Ego B.Card.Tranen.
Ego Scipio Card.Piſarum.
Ego Io.Card.Reumanus.
Ego Io.Ant.Card. Capiſuccus.
Ege Fr.M.Card. Alexandrinus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card.S.Georgii.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego B.Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Petrus Franciſcus Card. Ferrerius.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. Corrigienſis.
Ego B.Card.Navagerius.
Ego Io.Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciſcus Card.Gonzaga.
Ego Ind.de Avalos Card.de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſualdus.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. Indictione 5. die verò 13.menſis Ianuar. Pontific. Sanctiſſ.in Chriſto patris,& D. N.D. Pii divina Providentia Papæ IV. Anno 4. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Palatii Apoſtolici & Palatii officii ſacræ Pœnitentiariæ, & in acie Campi Floræ,ut in retroſcriptis literis continetur,dimiſſis copiis earundem in dictis locis affixis per nos Franciſcum Regerium, & Iulium parinum prælibati S.D.N.Papæ Curſ. Honufrius Momarg.Mag.Curſ.

LVI.

Reformatio Officii Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, & literarum minoris Iuſtitiæ, Contradictarum nuncupatarum.

Aliam reformationem edidit Pius V. ut infrà in eius conſt. 90. Romani.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1565.

Exordium.

VNiverſi gregis Dominici curam nobis divina diſpoſitione commiſſam, pro Paſtoralis officii debito divina favente gratia diligenter, & ſalubriter exercere cupientes,ad ea potiſſimum pro Chriſti fidelium animarum ſalute noſtræ dirigimus conſiderationis intuitum, per quæ juris & juſtitiæ cultus à noſtris, & Sedis Apoſtolicæ Officialibus ſervetur,& inviolabiliter cuſtodiatur.

Cauſa huius reformationis quæ editur ſuper.

§.1. Sanè cum nos unà cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E.Cardinalibus, ſingulorum Romanæ Curiæ Tribunalium, & Officiorum Correctioni, & emendationi jugiter intendentes, inter cætera ad officium Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, ac literarum juſtitiæ contradictarum reſpexerimus,animadvertimus etiam officiũ ipſum quod antiquiſſimum exiſtit, & per quod literæ Apoſtolicæ juſtitiæ ſub nomine Rom.Pont. ac ſub plumbo expediuntur, pro ſuperiorum temporum licentia antiquam diſciplinam,ac puritatem in literarum hujuſmodi expeditione relaxaſſe,ac propterea pro illius reformatione & emendatione,vocato,& audito dilecto filio Magiſtro Paulo Odeſcalco,Cancellariæ, & literarum hujuſmodi moderno correctore, Motu proprio, & ex certa ſcientia de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, ſtatuimus & ordinamus.

Expeditionibus in cauſis in quibus Papa, vel eius ſignatura reſcripſit. Vide declarationem Pii V. in rubr. cit.

§.2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus,ac pro tempore exiſtens Corrector, necnon literarum earundem Procuratores in cauſis quibus reſcripta à nobis, vel à Signatura noſtra juſtitiæ pro tempore emanare contigerit,in eadem inſtantia ſe nullatenus intromittant. Poſſint tamen cauſas appellationum à ſententiis definitivis, vel definitivæ vim habentibus committere.

Indulgentiſque,teſtamentis,contractibus, &c.

§.3. Item confirmationes Indulgentiarum, ſive perpetuarum,ſive temporalium,& teſtamentorum,aut ultimarum voluntatum,ac juriſpatronatus & præſentandi nullo modo expediant, ſed nec contractuum, niſi ad utriuſque contrahentis ſupplicationem, & ſine præjudicio tertii.

Sententiis, laudis, compromiſſis.

§.4. Et minus ſententiarum,niſi cum clauſula, quatenus rite & rectè latæ ſint, & in rem tranſiverint judicatam, atque adverſus illas aliquid fuerit impetratum. A confirmationibus etiam compromiſſorum, & laudorum ante utriuſque partis expreſſam homologationem.

Vnionibus beneficiorum. Quid generale præſtitit Pius V. ibid. Alienationi bonorum Eccleſiaſticorum.

§.5. Necnon unionum perpetuarum, vel ſuppreſſionum,aut tranſlationum beneficiorum Eccleſiaſticorum, aut illorum fructuum applicationum, omnino abſtineant.

§.6. Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum,aut liberationũ de bonis Eccleſiaſticis,quorum annuus redditus ſummam quinque ducatorum excedat id quod diſpoſitivè in literis exprimi debeat

Quod itidem prohibuit Pius V.

debeat, & confirmationes hujuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ conjunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarii intereſſe vel præjudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano, & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam ſimiles commiſſiones concedant, quando de alienandis juriſdictionibus, vel vaſſallagiis ad Eccleſias quomodolibet pertinentibus agitur.

Profeſſionibus Regularium.

§. 7. Literas etiam declaratorias nullitatis profeſſionis propter vim & metum, quando religioſi poſt ingreſſum religionis, vel emiſſam profeſſionem ſacros ordines in religione ſuſceperunt, etiamſi aſſeratur quod eiſdem vi, & metu durantibus dictos ordines ſuſceperint, minimè concedant. In aliis autem caſibus declaratoriæ hujuſmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monaſterii loci ejuſdem, in quo fuit emiſſa profeſſio, & nunquam in Romana curia, etiamſi pars, & teſtes in ea præſentes eſſent.

Quod etiam prohibuit totaliter Pius V. ibid. Religioſorum licentiis ſtădi extra clauſtra, &c. Hoc revocatum eſt ibid. Abſolutionibus inramentorum. Facultatibus teſtandi. Ordinariorum geſtis.

§. 8. Sed nec licentias religioſis eiſdem ſtandi extra Monaſterium, etiam in caſibus infirmitatis, vel aliis à jure permiſſis, nec pro ſubventione parentum pupillorum, aut aliorum conſanguineorum, niſi de expreſſa licentia ſuorum ſuperiorum petita, & obtenta.

§. 9. Et ſimiliter abſolutiones à juramento, præterquam ad effectum agendi, & accipiendi.

§. 10. Ac facultates teſtandi de bonis Eccleſiaſticis in forma quinterni ultra ſummam centum ducatorum minimè concedere valeant. Religioſis verò etiam extra clauſtra cum legitima diſpenſatione degentibus, ſimiles facultates teſtandi nullatenus concedantur.

§. 11. Item geſta per Ordinarios, aut alios inferiores, niſi in caſibus illis expreſſe de jure permiſſis, & & quando ex eorum narrativa formam juris minime per eos ſervatam eſſe conſtat, nullatenus confirment, nec eorum defectus juris vel facti aliquo modo ſuppleant.

Beneficiorum titulis, vel poſſeſſionibus. Ad hoc vide d. Bull. Pii V.

§. 12. In primis autem abſtineant à confirmatione tituli, vel poſſeſſionis beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, etiam cum clauſula, ſicuti juſte, & pacifice poſſidetis, cum ſicut accepimus, confirmationes hujuſmodi plerumque petantur in fraudem ad confovendos intruſos, & alios qui literas Apoſtolicas proviſionis beneficiorum eorundem minime expediverunt, ac minime curant expedire.

Declaratoriis ſuper homicidiis, & irregularitate.

§. 13. Abſtineant etiam à declaratoriis ſuper homicidiis, & irregularitate exinde contracta, etiamſi illa vim vi repellendo, & ad neceſſariam defenſionem commiſſa fuiſſe aſſeratur.

Decimarum confirmationibus.

§. 14. Item à confirmationibus decimarum, illarum acquiſitionum, etiam pro pacificis poſſeſſionibus, niſi illas ante Concilium Lateranen. tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitimè acquiſitas eſſe expreſſe dicatur.

Rebus litigioſis.

§. 15. Et inſuper à confirmationibus quibuſcumque de rebus litigioſis omnino ceſſent.

Indultorum confirmatione.

§. 16. Privilegia verò, ac facultates, & gratias per Sedem Apoſtolicam conceſſa in genere tantum, non autem in ſpecie confirment, niſi privilegia ipſa de verbo ad verbum inſerantur, de quibus per literas Apoſtolicas, aut earum tranſumpta authentica, omni prorſus ſuſpicione carentia, ipſi Correctori conſtiterit, de quo in confirmatione ipſa expreſſa mentio fieri debeat.

Rebus dubiis.

§. 17. Poſtremo cum officium ipſum correctoris potiſſimum verſetur in conceſſione, vel confirmatione eorum quæ ſunt de jure permiſſa, nullatenus concedendo, vel confirmando reſcribat in materiis quoquo modo in jure dubiis, vel ubi variæ ſunt juriſperitorum opiniones, etiam pro communi illorum ſententia, ſed tantum ubi de re ipſa clara, & expreſſa de jure deciſio apparet, & de cujus intellectu nullatenus apud juris interpretes dubitetur.

Procuratores non immutent facti veritatem. Pius V. pœnã falſi impoſuit in conſt. 11.

§. 18. Procuratores autem literarum ipſarum contradictarum materias injuſtas, aut indebitas non procurent, nec minutas literarum forment contra, vel præter continentiam memorialium, & veritatem facti illis à partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas expedientes, quæ aliàs expediri non poſſent, prout ſæpius attentatum fuiſſe accepimus. In reliquis verò per præſentes non immutatis aut alteratis, antiquum ſtylum in expeditionibus literarum earundem ſervari ſolitum inviolabiliter obſervent.

Contravenientium pœna.

§. 19. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Correctori ſub indignationis noſtræ, Procuratoribus verò præſentibus, & futuris, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de cauſis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, & alias quàm ut præfertur, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis & eorum officio quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis in ſimilibus materiis prohibitis expediendis, ſe intromittere quo quomodo audeant, vel præſumant.

Irritatio contrariorum.

§. 20. Decernentes nihilominus quaſcumque conceſſiones, commiſſiones, & alias expeditiones ab illis, & à dicto officio deinceps contra præſentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod abſit, attentatas, nullas, & invalidas, ac extortas, & ſubreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata, &c.

§. 21. Sicque per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 22. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis eiſdem Correctori, & Procuratoribus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos conceſſis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis (quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialiter.

Iuſſio publicandi.

§. 23. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit omninò afficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatii noſtri Apoſtolici, ac Audientiæ literarum Contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere

gere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

P. An. 3. d. 27. Maii. Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. sexto Kal. Junii, Pontificatus nostri anno 3.

pe subscr. Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

rdinalis scriptio-
Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego Fed. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
Ego Otho Card. Aug. Episc. Albanen.
Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Fulvius Card. Perusinus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Io. Suavius Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego P. F. Card. Ferrerius.
Ego Hieronymus Card. Corrigiensis.
Ego B. Card. Navagerius.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Vrbinas.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Gesualdus.

blicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1562. *indictione quinta, die verò* 19. *mensis Iunii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno tertio, retroscripta litera Apostolicæ affixa, & publicatæ fuerunt ad valvas Palatii Apostolici, audientia literarum Contradictarum, & in acie Campi Floræ, & deinde amota, dimissis ibidem in locis suprascriptis copiis earumdem affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum, præfatis S. D.N. Papæ Cursores.*

Franciscus Rogerius Magister Cursorum.

LV. Reformatio Tribunalis Rev. Cameræ Apostolicæ.

Hanc reformationem latius prosequitur hic idem Pontifex in const. 87. Cum inter. ***Et quoad Cameram aliam reformationem edixit Clem. VIII. in const.*** 65. In conferendis, ***ubi de Camerarii, & Camera materia plenè notabo. Et novissimè eorum reformationem edidit Paul. V. in constit.*** 71. Vniversi.

De Munere autem Officialium Cameræ, ultra notata hic, & in dicta alia reformatione in apostillis, plenè habes de Clericis in const. 13. Eug. IV. *Inter*, sup. & in const. 1. Call. III. *Qua laudabili*, in const. 8. Iul. II. *Ex injuncto*, De Auditore Cam. vide in constit. 28. Pauli V. *Eximia*. De Thesaurario in Sixti V. const. 100. *In conferendis*. De Præfecto Annonæ, in Greg. XIII. const. 35. *Inter cæteras*. De Commissario Cameræ in bulla 44. Sixti V. *Ad excelsum*. De Fisco in Clem. VII. const. 20. *Quoniam*, sup. & de ipso Camerario eorum omnium cap. in Clem. VIII. const. 65. *In conferendis*.

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1562.

Exordium. ROmanus Pontifex, Christi Vicarius, uti prudens paterfamilias providè animadvertens, in agro dominico multam messem, & multos jam operarios esse, ut opus Domini rectè, & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & officia distribuit, ac ne quis muneris sibi commissi limites excedat, aut in alterius messem falcem imponat, solerti studio, & diligentia providet, sicut pro felici ipsius agricultura, & directione in Domino conspicit salubriter expedire.

Studium Papæ reformandi eius Curiam. §. 1. Sane postquam nos sacrum Oecumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæresibus, & Christiani populi moribus emendandis in Civitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud divina favente gratia frequentissimo Prælatorũ conventu jam feliciter cõgregatũ extitit, & suos salutares progressus habere cœpit, dum Concilium ipsum generali totius Ecclesiæ reformationi diligenter incũbit, nos Curiæ nostræ, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adjecimus, & à sacræ Pœnitentiariæ officio, in quo salus præcipuè vertitur animarum, initio sumpto, illius reformationem feliciter absolvimus.

Causa huius reformationis. §. 2. Nunc verò Cameræ nostræ Apostolicæ tribunal tanquam reliquis totis Curiæ dignius, & excellentius, in quo non solùm Patrimonii Beati Petri, sed universorum Fisci Apostolici jurium conservatio, & administratio versatur, direximus oculos nostræ mentis, animadvertimusque in eandem Cameram pro superiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negotia extra propriam ipsius tribunalis naturam, tam circa ditioni ecclesiasticæ in temporalibus subjectas, quàm reliquas totius Christiani Orbis provincias irrepsisse, per quæ Camerarii nostri, ac Præsidentium, & clericorum ejusdem Cameræ studia, à propriis & peculiaribus eorum curiis distrahuntur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curiæ, ac totius Ecclesiastici Status jurisdictio, cum magno Fisci nostri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Christi fidelium scandalo, confunditur, & impeditur: Idcircò ad tollendos abusus hujusmodi, & ut Camerarius, ac Clerici, & Præsidentes prædicti eorum proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio nostro Guidone Ascanio S. Mariæ in Via lata Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario nostro, ac dilectis filiis Præsidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, ejusque Notariis auditis, & eorum facultatibus, & juribus diligenter inspectis, omnibusque maturè consideratis, de eorundem fratrum consilio Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Camerarius & Clerici causas Fisci interesse concernen. & ab aliis causas privatorum cognoscant. Et se abstineant à §. 3. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Ascanius Cardinalis, ac pro tempore existentes Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, Fisci nostri negotiis diligenter incumbant, utque illud liberius, & facilius facere, & exequi possint, causis inter Fiscum nostrum, & privatos, juxta propriam eorum tribunalis naturam contenti sint, & propterea à cognitione causarum inter privatos, etiam per viam appellationis, etiam in terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interpositæ omnino abstineant, nisi causæ à negotiis fiscalibus dependeant, aut ab illis originem trahant.

Commissionibus causarum. §. 4. Similiter abstineant à commissionibus, & avocationibus causarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac sequestrationibus, & aliis hujusmodi, ubi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad signaturam nostram spectare noscantur, & aliàs ordo judiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum dispendio, ut causas appellationum à sententiis definitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriis, intra quadraginta milliaria ab Vrbe in rebus minimis, & profanis summam viginti quinque ducatorum non excedentibus, de quo dispositivè mentionem facere teneantur, per simplices literas alias juxta formam juris committere possint.

Alienationumque bonorum Eccles. Tu vide maiorem prohibitionem Pii V. in constit. 69. §. 5. Interdicimus etiam illis commissiones alienationum

num de bonis ecclesiasticis in forma quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum reditus annuus summam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo redditu similiter expressa mētio in dispositiva literarum habeatur, & commissiones hujusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius cōmittantur Metropolitano, & si res ad ipsum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam similes commissiones concedant, quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassallorum & Ecclesiam quovis modo pertinentium.

Absolutionibus à delictis, &c.

§. 6. Insuper ne delicta impunita remaneant, ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet, etiam levium, aut illarum commissionibus, necnon salvisconductibus pro delinquentibus, etiam de delictis extra Terras Ecclesiæ commissis, omnino abstineant.

Moratoriis.

§. 7. Et similiter à moratoriis dilationibus, nisi ad modicum tempus, & non ultra mensem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantùm, qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebræorum, tolerantiis.

§. 8. Hebræis verò tolerantias, aut alia privilegia præjudicium Christianorum quomodolibet concernentia.

§. 9. Et quibusvis personis frumentorum, aut aliorum victualium ex Vrbe, vel aliis Terris Ecclesiæ.

Represaliis.

§. 10. Et tam in illis, quàm extra ad cujusvis instantiam, represalias etiam pro debitis fiscalibus, nisi de particulari, & expresso mandato nostro, aut Pontificis pro tempore existentis.

Possessione beneficiorum, &c.

§. 11. Necnon literas Camerales pro adipiscenda possessione beneficiorum ecclesiasticorum, etiam nobis, & Sedi Apost. reservatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum, minimè concedere valeant.

Vectigalibus

§. 12. Caveant etiam ab impositione, vel augmento vectigalium, seu datiorum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque causa, etiam publicam utilitatem concernente.

Spoliis Clericorum.

§. 13. Sed nec spolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiscalia, in toto vel in parte donare, vel remittere possint. Commissarii verò ad præmissa exigenda, & recuperāda non nisi idonei, & probatæ vitæ, nullū habentes in ea re interesse constituatur, qui etiam jurejurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo adstringantur.

De Clericorum jurisdictione.

§. 14. Clerici verò Cameræ cùm nullam jurisdictionem ut singulis, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur, nihil expediant privatim, & singulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & distincte proponi, ac in libro propositionum annotari debeant.

Notariorum numero.

§. 15. Notariique in expeditionibus, & scripturis desuper conficiendis de propositione, & commissione hujusmodi mentionem expressam habere teneantur.

Indulgis circa spiritualia.

§. 16. Sed & tam Camerarius, quàm Clerici ipsi ultra prohibita in præsenti reformatione, à quibuscumque licentiis, gratiis, & indultis de rebus spiritualibus in forma gratiosa, vel commissoria, etiam cum clausulis justificativis, & alia tam in Terris Ecclesiæ, quàm extra illas, omnino abstineant.

Expeditionibus.

§. 17. Et similiter à quibuscumque aliis expeditionibus, quæ sibi ratione suæ ordinariæ jurisdictionis propter publicam utilitatem, vel alias expresse per literas suarum facultatum concessæ non reperiuntur. Nec prætextus cōsuetudinis, aut quasi possessionis, etiā antiquissimæ, & immemorabilis in similibus concedendis eis suffragetur, etiamsi consuetudo, & quasi possessio hujusmodi per literas aliquorum Pontificū generaliter approbatæ fuerint.

Notariorum extensionibus.

§. 18. Notarii verò Cameræ abstineant ab extorsionibus, & indebitis exactionibus, utpote pro obligationibus solvendi annatas, quæ tamen in promptu solvuntur, prout hactenus usurpatum esse accepimus, & aliis hujusmodi, super quibus, & aliis per præsentes statutis, & prohibitis Camerarius, ac ejus Vicarius diligentem inquisitionem adhibere, & delinquentes condignis pœnis pro modo culpæ punire debeant.

Camerarii, & clericor officia, pro tempore Sed vacantis.

§. 19. Sede autem Apostolica vacante officium Camerarii, quod per constitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. etiam prædecessoris nostri in Conc. Viennensi editam durare dēcernitur, ita durare declaramus, ut tam ipse Camerarius, quam Præsidentes, & Clerici, ac Notarii prædicti, non solùm ea quæ præsenti constitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente, etiam pro ejusdē Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non consueverunt, minime usurpent, sed tantum exactioni pecuniarum Cameræ Apost. debitarum, ac illarum reservationi, necnon provisionibus ratione Sedis Vacantis necessariò faciendis incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorū, aut illorum declaratione, vel novatione, ac rationum solidatione, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quàm justitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinere debeant.

Contra nientium pœna.

§. 20. Districtius inhibentes præfato, ac pro tempore existenti Camerario in virtute sanctæ obedientiæ, Clericis verò, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum ministris quibuscumque, sub excōmunicationis latæ sententia necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorūcūque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existētis Rom. Pont. arbitrii pœnis, ne de causis, negotiis, ac expeditionibus per præsentes interdictis, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis hujusmodi, se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Annullatio aliter gestorum.

§. 21. Decernentes quascumque concessiones, commissiones, & expeditiones ab illis, & à dicta Camera deinceps contra præsentium tenorem pro tempore forsan, quod absit, attentatas, etiamsi illas vivæ vocis oraculo emanasse asseratur, nihilominus nullas, invalidas, ac extortas, & subreptitias fore & esse, ac censeri, neminique propterea suffragari posse.

Clausula sublata.

§. 22. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Rom. Ecclesiæ Cardinales, etiam Provinciarum, ac Terrarum ditionis Ecclesiasticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritū quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 23. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eisdem Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de fratrum eorundem consilio, & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiā per piæ mem. Martinum V. Eugenium IV. Innoc. VIII. & prædictum Leonem X. & Paulum III. ac Julium etiam III. & alios quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac forsan etiam nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appositis, quib. omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa ac individua, & de verbo ad verbum, nō autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum

rum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.24. Vt autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri, ac Cameræ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ij quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem prætendere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

§.25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

P. P. An. 3. 27. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Iunii, Pont. nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
Ego Fed. Card. Pisanus, Episcopus Portuen. manu propr.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ſſ.
Ego Otho Truchses de Vvalburg. Episc. Card. Albanen.
Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Fulvius Card. Perusinus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Ia. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Bernardus Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego P. F. Card. Ferrerius.
Ego Hieronymus Card. Corrigiensis.
Ego R. Card. Navagerius.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Jul. Card. Vrbinas.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Gesualdus

Anno à Nativitate Domini 1562. indictione quinta, die verò 19. mensis Iunii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno tertio, retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Palatii Apostolici, Camera Apostolica, & in acie Campi Floræ, & deinde amota dimissis ibidem in locis suprascriptis earum copiis affixit, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum pralibati S. D. N. Papæ Cursores

Franciscus Rogerius Magister Cursorum.

Reformatio Tribunalis Auditoris causarum Curiæ Rev. Cameræ Apostolicæ. LVI.

Pius V. aliam edidit reformationem in const. 113. Inter illa, & alteram Paul. V. in const. 71. Vniversi, §.4. ubi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Præmium. INter multiplices Pastoralis Officii nostri curas, illa nos potissimum urget, ut provisionis nostræ ministerio Romanæ Curiæ Tribunalia justè, & salubriter dirigantur, ac subditis nostris & aliis Christi fidelibus causas, & negotia sua in eis tractantibus, jus, & justitia æqua lance, & minoribus quàm fieri poterit, dispendiis ministrentur.

Causa huius reformationis. §. 1. Sane cum nos unà cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum ejusdem Curiæ reformationi solerti studio, ac vigilantia intenderemus, inter cætera respeximus ad antiquissimum, & nobilissimum Tribunal nostri, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, qui non solùm Rom. Curiæ Iudex ordinarius existit, sed in tota temporali Iurisdictione nostra, ac universis Christiani Orbis Provinciis, & Regnis ex indulto diversorum Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum in civilibus, & criminalibus jurisdictionem exercet, animadvertimusque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negotiorum multiplicitate nonnullos abusus irrepsisse, ac non modica emendatione, & correctione opus esse.

Reformatio super §. 2. Et propterea, ut tam Auditor, quàm ejus locumtenentes, & Notarii intra jurisdictionis suæ fines se contineant, neque causas contra juris ordinem cum Rectorum, & Gubernatorum ejusdem ditionis nostræ, & aliorum Ordinariorum injuria, ac subditorum nostrorum, & reliquorum Christi fidelium nimio dispendio ad se trahant, aliasve ut decet eorum officio ritè, & rectè fungantur, providere volentes, vocato, & audito venerabili fratre nostro Flavio Episc. Muran. Moderno nostro & d. Curiæ Auditore, & habita super his cum eisdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio Apostolica auctoritate, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, seu judices, & Notarii dictæ Curiæ pro tempore existentes, ad infrascriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcumque plenariam observationem teneantur.

Monitoriis specialibus. §. 3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria specialia in causis profanis, etiam in terris Ecclesiæ ultra quadraginta milliaria ab Vrbe, quando valor causæ non excedit summam centum florenorum.

Appellat. admittendis. Vide bullam Pii V. cit. in rubr. §. 4. Deinde non recipiat nec admittat appellationes de partibus, nisi cum clausula expressa: Quatenus à sententia definitiva, vel vim definitivæ habente appellatum sit.

Monitoriis generalibus. §. 5. Successivè in monitoriis generalibus reservet facultatem etiam ordinario loci, absolvendi incurrentes censuras in eis contentas.

Columnibus. §. 16. Præterea non permittat affigi cedulones cum picturis dæmonum, & aliis similibus.

Sequestris. §. 7. Item non decernat sequestra, nisi juxta formam constitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. Prædecessoris nostri, quæ incipit, Ad compescendas, prout servatur in Rota, & in illis semper apponatur clausula, Proviso quod de fructibus sequestratis cultus divinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia supportentur. Vide etiam bullam Pauli V.

Monitoriis contra Episc. & eorum superiores. Vide ibid. §. 8. Porrò non decernat contra Episcopos, & eorum superiores monitoria ad personaliter comparendum, nisi prævia commissione signata manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad personaliter comparendum nihil percipiat.

Expenſis ex-tumacialibus inſtigatoris.

§.9. Subſequentes expenſæ contumaciales reſtituantur inſtigatori, ſi illas fecerit, alioquin Notario cauſæ, ac aliis qui in eâ expeditione ſcripſerunt, ac eas gratis ad inſtantiam Fiſci conceſſerunt.

Remiſſoriis in cauſis criminalibus.

§.10. Item non concedat Auditor in cauſis criminalibus remiſſoriam ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fiſci intentionem, ſed advocentur teſtes ad Curiam, vel cauſa remittatur ad partes ubi delictum eſt cõmiſſum.

Literæ pro capien. indic. Vide d. bullam.

§.11. Nec concedat literas ad capienda indicia contra aliquem, niſi prius in Curia aliqualiter conſtiterit de delicto.

Examine teſtium, & teſtium.

§.12. Præterea non permittat, quod procurator Fiſci examinet reos, ſed tantum examini intereſſe poſſit, ac reus per Iudicem examinetur, & idem ſervetur in teſtibus, qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in ſcriptis.

Reorum in carcere retentione.

§.13. Deinde curet ne rei ultra triduum retineantur in carceribus ſecretis antequam examinentur, niſi tamen natura cauſæ aliud ſuadeat.

Dilationibus Fiſci.

§.14. Studeatque generaliter dilationes in Fiſci favorem abbreviare, ne rei diutiùs laboribus, & expenſis fatigentur.

Intereſſe Fiſci in cauſis privatorum.

§.15. Nec differat expeditionem cauſarum inter privatos pendentium, licet procurator Fiſci proteſtetur cauſam non expediri, niſi ipſo citato pro ejus intereſſe, niſi de eo incontinenti ſaltem ſummariè doceat.

Cauſis uſura contra Mercatores.

§.16. Nec inhibeat aut retardet Mercatoribus creditorum ſuorum exactionem ad Fiſci inſtantiam, ſub prætextu uſurariæ pravitatis in eis commiſſæ, ſed procedatur ſeparatim in cauſa uſurarum, ſine retardatione cauſæ civilis juxta juris diſpoſitionem.

Appellationibus Fiſci.

§.17. Minus etiam admittat appellationem Fiſci ab abſolutoria lata pro reo juxta laudabilem conſuetudinem hactenus in Curia ſervatam.

Inventariis de bonis inquiſitorum.

§.18. Item inquiſito reo non fiat inventarium illius bonorum, niſi agatur de delicto pro quo veniat imponenda pœna capitalis, vel confiſcationis bonorum, aut alia notabilis pœna, niſi detur idonea fidejuſſio de ſtando juri, & judicato ſolvendo. Quando autem inventarium conficiendum fuerit, non deſcribatur inventarium hujuſmodi in Regiſtro, ſed tantùm moderata merces pro qualitate rei à Notario accipiatur.

Sportulis Iudicum. Vide d. bullam Pauli V.

§.19. Et in cauſis ordinariis Auditor prædictus, ſeu ejus in civilibus Locumtenens, non recipiat ſportulas, neque Notarius aliquid pro nota ſententiæ, ſed in cauſis commiſſariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.

Notariorum procura, vel paſſis.

§.20. Inſuper caveat dictus Auditor, ne ſui Notarii, vel eorum ſubſtituti ſint procuratores cauſarum ejuſdem tribunalis, aut paciſcantur de quota litis vel lucri, cum provocatoribus, vel ſollicitatoribus, ſub pœna privationis, & infamiæ.

Decretiſque.

§.21. Nec audeant Notarii ipſi facere ex ſe decreta, etiam quantumvis ordinaria, & ſolita, ſed ſemper ad Judicem recurrant, ſub pœna falſi, & privationis exercitii.

Contrahentium cognitione.

§.22. Curentque etiam Notarii, ut cognoſcant contrahentes ſaltem per depoſitionem unius ex teſtibus in inſtrumento apponendis, ne fiat ſuppoſitio perſonarum.

Officiorum arrendis.

§.23. Item eorum officia arrendare non poſſint, niſi perſonis per ipſum Auditorem approbatis.

Inhibitionibus vigore Eugenianæ, de qua vide in Eugen. IV. conſtit. 4.

§.24. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria, vel inhibitiones in vim conſtitutionis Eugenianæ in favorem Curialium, niſi pro illis qui ſaltem per annum in Curia continuè reſidentiam fecerint.

Terminis referendis.

§.25. Et ſi contingat unum Notarium accipere terminũ pro alio Notario ad referendum, teneatur ipſe accipiens per totam illam diem qua acceperit, relationem facere.

Mandatis de Manutenendo. Ad quod vide d. bull. Pii V. cir. in rubr.

§.26. Et inſuper Auditor præfatus non concedat mandata de manutenendo aliquem in poſſeſſione in qua exiſtit, niſi conſtito ſaltem extrajudicialiter eum accepiſſe, & retinuiſſe verè & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum poſſeſſionem vacantem, & non cum ſpolio alterius.

Mandatis ſuſpicionis fugæ. Vide d. bullam Pii V. & Pauli V.

§.27. Porrò non concedat mandatum de capiendo ratione ſuſpicionis fugæ, niſi conſtito ſibi ſaltem ſummarie, & extrajudicialiter de credito liquido, & de ſuſpicione fugæ, ſaltem per juramentum ipſius creditoris, & niſi facta ſolutione, vel depoſito actuali per actorem de expenſis capturæ in eventum in quem illa indebitè facta detegatur.

Copiis dandis ante tort.

§.28. Inſuper præfatus Auditor, ſeu ejus Locumtenens in criminalibus faciat ſemper dare copiam judiciorum reo vel parentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defenſiones, detur commoditas carceratis libere loquẽdi cum eorum advocatis, & procuratoribus, etiam ſemotis arbitris, niſi tamen qualitas cauſæ aliud neceſſario ſuadeat, quæ quidem indiciorum copiæ dentur pauperibus gratis, & abſque aliqua pecuniarum exactione.

Regiſtris cauſis in mariis ſcribant.

§.29. Præterea Notarii non conficiant regeſta in cauſis ordinariis, nec commiſſariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipſis regeſtis & extractibus, & quibuſcumque aliis eorum expeditionibus teneantur ſervare taxas juxta reformationem in noviſſimo Concilio Lateranen. editam.

Iuriſdictio A.C.

§.30. Tandem, ut tollantur controverſiæ inter tribunalia dictæ Curiæ, & unicuique ſua juriſdictio ſervetur, declaramus executionem obligationis in forma Cameræ ad præfatum Aud. Cameræ privative ad alia tribunalia pertinere, præterquam in inſtrumentis dependentibus à cauſis, & actis in aliis tribunalibus hujuſmodi geſtis, & ſine præjudicio Motus proprii per nos in favorem Populi Romani editi.

Inhibitio, pœna in contravenit.

§.31. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus, ſive Iudicibus, ac Notariis prædictis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis officiorum ſuorum hujuſmodi, & aliis etiam gravioribus noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis ſibi per præſentes interdictis, ac contrà prædictorum Capitulorum formam & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum, indultorum ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, vel alio quovis prætextu ſe intromittere, aut illa immutare, vel alterare quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Clauſu. ſublata, &

§.32. Decernentes quæcumque decreta, & acta ab eiſdem Auditore, Judicibus & Notariis pro tempore contra præſentium formam, & tenorem, quod abſit, emanata, & facta, nulla & invalida, ac extorta, & ſubreptitia, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, vel debere, & ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula regatoria.

§.33. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. privilegiis quoque, & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoriatus officio, ac Auditori, etiam in ejuſdem officii erectione, & inſtitutione, ac Iudicibus, & Notariis ipſis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio, conſiſtorialiter, ac de fratrum eorundem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtàxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim à præfata ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta,

effectus

effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§.34. Vt autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum interest, vel interesse poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in palatii nostri Apostolici, ac domus, seu Curiæ præfati Auditoris valvis, & acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, ut ii quos literæ ipsæ concernunt, seu concernent in futurum, quod ad ipsorum notitiam nō pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos arctent, perinde ac si eis personaliter intimatæ forent, nullam possint excusationē prætendere, vel ignorantiā allegare, cùm nō sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatū.

§.35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. quarto Non. Junii, Pontificatus nostri an. 3.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
Ego Otho Card. Aug. Episc. Albanen.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. Corrigiensis.
Ego B. Card. Navagerius.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Alph. Card. Gesualdus.

Anno à Nativitate Domini 1562. Indictione 5. die 24. mensis Iunii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. Anno 3. retroscriptæ literæ Apost. affixæ & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, ut moris est, dimissis copiis earūdem affixis per nos Camillū Cherubinū, & Franciscum Rogerium, præfatos S. D. N. Papæ Curs. Bartholomæus Sottocasa Mag. Curs.

LVII.

Loca pia & Confraternitates etiam institutæ vel dependen. à Capitulo Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, vel S. Spiritus, aut S. Sebastiani ad Catecumbas de Vrbe, subjiciuntur jurisdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eisdem Capitulis prohibetur de cætero erigere loca pia, & Ecclesias, vel in eorum membra recipere.

Quoad ultimam partem Capitulum S. Ioannis, certis additis modificationibus, reintegratum fuit à Six. V. in constit. 19. Si cunctas, ubi notabo.

Edita A. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

REgimini universalis Ecclesiæ divina favente clementia præsidentes, inter cætera ad quæ nostri Pastoralis officii ratione tenemur, in primis satagendum nobis fore arbitramur, ut ne quid quorumvis privilegiorum, facultatum, & indultorum Apostolicorum quibusvis personis & locis ob quasvis, etiam quantumlibet pias causas concessorum, aut alio quopiam prætextu, tam in eorum, quos in partem universalis Ecclesiæ regiminis sibi Sedes Apostolica assumpsit, quàm aliorum quorumvis Jurisdictionis præjudicium, vel auctoritatis diminutionem temerè à quoquam agendo attentetur, & ex quo sumptis scandalorum causis universus Christi fidelium cœtus cum animarum periculo coinquinetur.

Ministri Ecclesiarum impositarum, sive dependentium ab Hospitali S. Spiritus, vel Monasterii S. Sebastiani ad Catecūbas, sine Capitulo S. Ioannis Lateran. de Vrbe prætendebant exemptos esse à Iurisdictione Ordinariorum, & excessus committebant.

§.1. Cum itaque, sicut magna cum animi nostri molestia accepimus, quamplurimi Ecclesiarum, Capellarum, Capellaniarum, Oratoriorum, Altarium, Societatum, & Confraternitatum Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & ministri, ex eo forsan, quod eorum Ecclesiæ, Capellæ, Capellaniæ, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates hujus à primæva illorum erectione, & institutione, vel alias in membra, seu grangias per Præceptorem Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & S. Augustī. & Abbatū Monasterii S. Sebastiani ad Catecumbas prope, & extra muros dictæ Vrbis Cistercien. Ordinum, ac Capitulum Ecclesiæ Sancti Joannis Lateranen. de eadem Vrbe, quorundam per nonullos prædecessores nostros Rom. Pont. ac Sedem prædictam, ac forsan nos eidem Hospitali, Monasterio, & pro tempore existentibus illorum Præceptori & Abbati, ac Ecclesiæ Lateranen. & Capitulo, cū facultate illa aliis Ecclesiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus & Cōfraternitatibus impartiendi, & communicādi desuper forsan concessorū privilegiorū, facultatum, & indultorum prætextu, vel aliàs etiam cum hujusmodi impartitione, & communicatione recepta existūt, ac ab eis dependēt, ac alias se, ac Ecclesias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates hujusmodi, illorumque bona quæcumque ab Ordinariis locorum, eorumque jurisdictione, obedientia & visitatione, ac correctione exemptos & exempta esse prætendāt, ac proinde nulla ab eis requisita vel obtēta licētia in Ecclesiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, & Altaribus hujusmodi per quosdam Sacerdotes conductitios ad eorum nutum amovibiles Divina officia celebrare, ac Christi fidelium eorundem confessiones audire, eisque sanctissimū Eucharistiæ, necnon Baptismatis, & alia sacramenta ecclesiastica ministrare, defunctorū cadavera certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum utilitatem convertendo sepeliri, ac diversa alia Ordinariorum prædictorum, ac Parochialium Ecclesiarum Rectorum, infra quorum Diœc. & Parochiarum limites Ecclesiæ, Capellæ, Oratoria, Capellaniæ, & Societates, ac Confraternitates hujusmodi erectæ, & institutæ existunt, jurisdictionis, & auctoritatis præjudicium facere audeant seu præsumant, ac Ordinarios, & parochialium Ecclesiarum Rectores hujusmodi suis debitis juribus, & emolumentis defraudent, illorumque præcepta, & monitiones floccipendentes, diversa excessus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Ecclesiarum Rectores hujusmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac ministros prædictos variæ lites, & controversiæ coram diversis judicibus, & commissariis in Rom. Cur. & extra eam ortæ sint, & forsan adhuc pendeant indecisæ, in grave Christi fidelium eorundem animarum periculum, populique scandalum, ac ordinis clericalis vilipendium non modicum.

Vnde multa lites ortæ fuerunt inter illos, & locorū Ordinarios.

Ideo Pont. ista eadem lites omnes ad se avocat, & extinguit. Et revocat Hospitalis, Monasterii, & Capituli prædictorum facultates erigendi Ecclesias, & Societates, sive illas in eorum membra recipiendi, cum facultatum & indulgentiarum communicatione. Ecclesiasque & Societates huiusmodi subiicit jurisdictioni Ordinariorum, & Rectorum Parochialium

§.2. Nos quorum est quemlibet in suis jurisdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebitè à quoquam impediatur, solertiæ nostræ curas impendere, cunctorum quoque Christi fidelium animarum saluti, quantum cum Deo possumus consulere, litium, causarum, & controversiarum quarumcumque in præmissis motarum, & forsan pendentium status, & merita, nominaque & cognomina judicum, & collitigantium præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ac lites, controversias, & causas hujusmodi ad nos harum serie advocantes, illasque penitus annullantes, cassantes, & extinguentes, partibusque litigantibus perpetuum silentium

imponentes, necnon eiſdem judicibus ne ſe de eis ulterius intromittere, ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ pœnis audeant ſeu præſumant diſtrictius inhibentes, ac ulterioribus ſcandalis, quæ ex præmiſſis oriri poſſent, debite ac ſalubriter obviare volentes: Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula privilegia, facultates, & indulta, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac ad quorumvis inſtantiam, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarũ derogatoriis, efficacioribuſque, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, per nos ac Sedẽ, ſeu prædeceſſores hujuſmodi Præceptori Hoſpitalis, ac Abbati Monaſterii, necnon Capitulo Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. hujuſmodi, etiã ſuper facultate erigendi, & inſtituendi Eccleſias, Capellas, & Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Cõfraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & inſtitutis Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, & Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus, Officialibũs, & Miniſtris, quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibuſvis, etiam ex certa ſcientia conceſſa, ac forſan auctoritate Apoſtolica approbata, & cõfirmata, & dicta auctoritate tenore præſentiũ ex ſimili noſtra ſcientia caſſamus, extinguimus, irritamus penitus, & abolemus. Necnon Eccleſias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros hujuſmodi, cum omnibus illorum bonis juriſdictioni, correctioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Eccleſiarum, in quorum Diœc. & Parochiis illa reſpectivè extiterint, ut præfertur, prædictis, & aliis quibuſvis ſibi aliàs conceſſis privilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obſtantibus, ſubjicimus, & ſupponimus. Ac ordinariis, per ſe vel alium, ſeu alios quos duxerint eligendos, & deputandos, Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorumque Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros quoſcumque, quoties eis videbitur viſitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoſcumque, appellationis, & quibuſvis aliis ſublatis atque remotis obſtaculis, ſententias, cenſuras & pœnas Eccreſiaſticas, & pecuniarias ſibi beneviſas, & in eos propterea latas incurriſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachii ſæcularis auxilium invocandi, & pœnas debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Contravenientium pœna.

§. 3. Diſtrictius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Miniſtris prædictis, ac aliis quibuſvis quavis dignitate, & auctoritate fungentibus, ſub eiſdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, necnon privationis quorumcumque beneficiorum eccleſiaſticorum, qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, & conceſſorum, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione per contravenientes incurrendis pœnis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumvis privilegiorum, facultatum, & indultorum ſibi quomodolibet pro tempore conceſſorum, aut alio quovis prætextu, Præceptor videlicet, Abbas, & Capitulum prædicti Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & inſtituere, ac illas & illa ſic erectas, & inſtitutas, ſeu erecta, & inſtituta, cum facultatum & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hoſpitalis, vel Monaſterii, aut Eccleſiæ Lateranen. hujuſmodi recipere: Archipresbyteri verò, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque Officiales, & Miniſtri prædicti Divina officia celebrare, ſeu celebrari facere, confeſſiones audire, vel alia ſacramenta eccleſiaſtica cuipiam miniſtrare, defunctorum cadavera ſepelire, aut aliquos Sacerdotes pro præmiſſis exequendis deputare audeant, ſeu præſumant. Immò ſub pœnis prædictis mandantes, & præcipientes eiſdem, ut Ordinariis, ac Rectoribus Parochialium Eccleſiarum huiuſmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus & per omnia parere, & obedire debeant, ſalubreſque eorum correctiones prompto, & libenti animo ſuſcipiant. Decernentes eoſdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros, necnon eorum Eccleſias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoſcumque ſub eiſdem privilegiis, indultis, & facultatibus comprehenſos, eiſdem Ordinariis omnino ſubjecta fore & eſſe.

Decretum ritans.

§. 4. Et ita per quoſcumque prædictos, & alios Iudices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula rogatoria.

§. 5. Non obſtantibus ſi opus ſit de non tollendo jure quæſito, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis, & Monaſterii, ac Eccleſiæ S. Joannis Lateranen. & Ordinum hujuſmodi, etiam juramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & cõſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis illis, eorumque Præceptori, Abbati, & Capitulo prædictis reſpectivè, corũque ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias etiam motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idẽ importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgẽtia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Sanctio penalis.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ advocationis, annullationis, caſſationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, ſubjectionis, ſuppoſitionis, inhibitionis, conceſſionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A. 3. Id. 13. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Id. Junii, Pontificatus noſtri anno tertio.

LVIII.

Reformatio Tribunalium ordinariorum, & aliorum Iudicum Romanæ Curiæ, officiique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quàm Fiſci Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

De his omnibus Iudicibus, & Officialibus, nimis prolixum eſſet hic adnotationes intexere, ideo cuique ipſorum in bullis eos tangentibus opportunè ſignificavi ibi, vel in indice materiarum, quod locupletiſsimum erit, requiras. Et ſimiliter in noviſſima reformatione Pauli V. in ſua conſtit. 71. Vniverſi.

Quod

Quod autem attinet ad Gubernatorem Urbis, ut poſſit cognoſcere cauſas criminales ſuper delictis quarumcumque perſonarum, non obſtantibus indultis conceſſis diverſis Urbis Tribunalibus, & Judicibus, quæ intelligi voluit cumulativè cum Gubernatore Urbis, vide S.D.N. Urbani VIII. conſt. 92. Decet, inf. tom. 4.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Hic Pont. formavit Pœnitentiariam ſup. & etiam Cameram ſup. Auditoratûsque Camera ſup.

§. 1. CUm ab ipſo noſtri Pontificatus initio id præcipuum ſemper corde geſſerimus, ut Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia, ſublatis omnibus, qui ex nimia forſan præteritorum temporum licentia invaluerant abuſibus, in meliorem formam reducerentur: ac ob id in primis ad Pœnitentiariam noſtram, utpote in qua de animarum ſalute maximè agitur, mentis noſtræ aciem convertentes, pro illius reformatione nonnulla ſtatuta perpetuò obſervanda ediderimus. Et deinde conſiderantes nobis ex injuncto ſummi Apoſtolatus officio etiam incumbere, non ſolùm rebus ſpiritualibus convenientia remedia adhibere, ſed etiam temporali Sedis Apoſtol. dominio ſubjectos, præſertim pauperes, ab oneribus quantum fieri poteſt ſublevare, ac ut in tranquillitate rectè gubernentur providere, Cameræ noſtræ Apoſtolicæ officia ad honeſtum modum reduxerimus, & illius etiam, ac noſtri Auditoriatus officium reformaverimus.

Nunc alium Judicum obſervationi refert.

§. 2. Verùm pro ulteriori reformatione hujuſmodi proſequenda, opportunum, quinimò neceſſarium eſſe cenſentes reliqua etiam prædictæ Urbis, & Curiæ ordinaria tribunalia, & ab illis dependentia, noſtrique etiam Fiſci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magiſtratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in unum pluries congregatis, & in præſentia noſtra, ac nonnullorum venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ob hoc à nobis ſpecialiter electorum auditis, ac omnibus maturè conſideratis, etiam de cæterorum omnium fratrum noſtrorum conſilio hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Sportulis Judicũ in cauſis civilibus ordinariis.

§. 3. Quod nullus Judicum ordinariorum Almæ Urbis, & Romanæ Curiæ, cujuſcumque ſit dignitatis in cauſis civilibus ordinariis, ratione ſportularum aliquid prorſus accipiat, etiam à ſponte dare volentibus.

Et in criminalibus ordinariis, & commiſſariis.

§. 4. In criminalibus verò pro ſportulis ſententiæ definitivæ abſolutoriæ à prætenſis criminibus, in quibus alias pœna à deportatione ſupra veniret imponenda, non ultra decem, à deportatione verò infra, non ultra quinque aureos accipere poſſint. Et ſibi ipſis caveant, ne pro extorquendis hujuſmodi ſportulis aliquem nolentem quovis modo abſolvi ad petendum ſententiam hujuſmodi per cauſarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de ſe repræſentando, vel non diſcedendo, ubi alias illis de jure locus non ſit, præſtandi cautionem, aut alias quoquo modo inducant. Pro ſententia autem in cauſis capitalibus, & ultimi ſupplicii, vel in qua alias pœna corporalis imponitur, etiamſi in illa indemnitati partis offenſæ, vel proſequentis proprium intereſſe etiam pecuniarium provideatur, & in illius favorem pronuntietur, nihil prorſus accipiant. Et pro ea, in qua pœna pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati conſulitur, & in illius favorem etiam pronuntiatur, non ultra quinque aureos habere poſſint. In commiſſariis cauſis criminalibus, quæ ſcilicet in vim commiſſionis à principio coram eis introducuntur, non ultra duplum ejus, quod in ordinariis accipere valeant.

In civilibus commiſſariis.

§. 5. In civilibus ſimili modo commiſſariis, ubi de ſumma à vigintiquinque infra agitur, nihil prorſus, à vigintiquinque uſque ad centum ſcuta, tria, à centum uſque ad ducenta ſcuta, ſex, à ducentis uſque ad quamcumque ſummam ſcuta, decem, & non ultra. Pro quacumque ſententia declaratoria, ob non paritionem monitorii in contumaciam, non ultra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim definitivæ, ſi ſumma ſit certa, accipiant prout ſupra taxatum fuit, ubi autem non ſit certa, ſed agetur ad ipſarum literarum executionem, accipiant ſecundum cauſæ, & perſonæ qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, ſeu decreto ante definitivam ſententiam nihil omnino.

Mercede Judicum pro decretis in contractibus.

§. 6. Et ſimiliter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Eccleſiæ, & piorum locorum, in domo ipſorum Judicum interponendis, ac etiam pro caſſatione cujuſcumque querelæ, ſive proceſſus nihil, pro decretis verò extra domum interponendis, dimidium unius ſcuti tantum accipiant. Quæ quidem decreta nonniſi à Gubernatore, Auditore Cameræ, Vicario, & Senatore, ac eorum Judicibus in contractibus, & obligationibus præfatis interponantur.

Sportulis Capitan. Appell. juxta taxam Statut. quod in cap. eſt in cap. 40. lib. 1. Tempore receptionis ſportularum.

§. 7. Capitaneus tamen Appellationum Curiæ Capitolii recipiat ſportulas ſecundùm taxam per ſtatuta Urbis ei traditam.

Taxa pro Sigillo Judicum.

§. 8. Quas etiam ſportulas ſuperius taxatas nonniſi è manibus Notarii cauſæ, & ſententia prius ab ipſis ſubſcripta accipere eis ullo modo liceat.

§. 9. Pro ſigillo præſertim in mandatis de relaxando carceratos pro quovis crimine, etiam capitali, & in quovis alio genere expeditionum in cauſis criminalibus apponendo non exigat ultra julium unum, excepto Auditore Cameræ quoad ejus expeditiones taxam requirentes dumtaxat. In civilibus autem unuſquiſque exigat juxta ſolitum. Pro ſigillo in expeditionibus quæ fiunt in curia cum clauſula, Si quis nihil.

Prohibitione aliquid à Bariſello, &c. recipiendi. Obſervantia bul. Paul. III. ſup.

§. 10. A Bariſello & quibuſvis aliis expeditoribus etiam Curiarum ſuarum particularibus, etſi ſponte dare velint, ſub quovis prætextu nihil prorſus recipere præſumant.

§. 11. Et quoad expeditionem carceratorum obſervent in omnibus, & per omnia Motum proprium à fel. rec. Paulo III. circa eorundem carceratorum expeditionem editum.

Declaratione termini pro ſervato.

§. 12. Iidemque Judices, tam in criminalibus, quàm in civilibus, qui ſententias prout in cedula ferre, & terminos pro ſervatis habere conſueverunt, dictarum ſententiarum cedulas ſubſcribere, & terminos pro ſervatis habitos declarare intra decem dies omninò teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronuntiare, vel earum terminos pro ſervatis haberi contigerit, penes ſe ipſos retinere poſſint, ſed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin ſententiæ, & termini ipſi lapſis dictis decem diebus pro circumductis habeantur.

Nullitatibus attendendis.

§. 13. Non attendat nullitates, niſi ex defectu citationis, juriſdictionis, vel mandati, ſed illis non obſtantibus ad cauſarum expeditionem procedant.

Expeditione cauſarum à duobus ſcutis inf.

§. 14. Expediant cauſas à duobus ſcutis infra ſummariè, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & ſine ſcriptis, niſi aliter ipſis ex rationabili cauſa viſum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripæ & Ripettæ judices exprimere in actis teneantur.

Carcerum viſitatione. Ad hoc vide bull. Pii V. 68.

§. 15. Gubernator ſemel in menſe, unà cum pauperum ac Fiſci Advocatis & Procuratoribus, ac deputato à Societate Charitatis, ultra viſitationem ordinariè ſemel in hebdomada fieri ſolitam, viſitet carceres, tam ſecretos, quàm publicos per ſeipſum, ne carcerati indebitè à cuſtodibus carcerum opprimantur, ac ut tabula noviſſimè à dilecto filio Guido Aſcanio S.R.E. Cardinali, & Camerario noſtro edita, & in ipſis carceribus affixa tenenda obſervetur, provideat.

Medicorum pro carceratis electiones, & munere.

§. 16. Protector verò Charitatis, & illius deputati cum interventu Gubernatoris, & Procuratoris Fiſci eligat duos Medicos fideles & expertos, unum videlicet Phyſicum, alterum verò Chirurgicum, qui viſitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Gubernatori, & aliis Judicibus, prævideatque eiſdem de competenti ſalario ex pœnis maleficiorum ſolvendo.

Confeſſorum pro carceratis electione.

§. 17. Et in primis eligat aliquem presbyterum ſæcularem, vel regularem, qui confeſſiones ipſorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen ultimo ſupplicio damnatorum, poſtquam in manibus executorum conſignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S. Joannis Baptiſtæ Miſericordiæ nuncupati ſpectat, audiat,

audiat, eoſdem carceratos viſitet, ac ſpiritualiter conſoletur.

Fiſco citando in cauſis criminalibus.

§.18. Nullus Judicum etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in cauſis criminalibus procedat, ſeu ſententiam ferat, niſi Fiſco in omnibus actis, in quibus de jure citari debet, legitimè citato.

Advoc. Proc. & Notariis domi Judicum non retinendis.

§.19. Non retineant domi ſuæ familiariter aliquem Procuratorem, nec Advocatum, nec etiam Notarium ſuæ curiæ.

Judicis de Sabellis deputatione.

§.20. Judex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo judicatus officium Mareſcallo pro tempore exiſtenti perſolvat, aut ei etiam poſt aſſecutum officium mutuet, nec ſub quovis prætextu quicquam ei det, minus ipſe Mareſcallus ab eodem Judice, quavis occaſione, vel cauſa, etiam in vim cujuſcumque prætenſi indulti ſibi à Sede Apoſtolica conceſſi, aut prætenſæ conſuetudinis, quod, & quam per præſentes revocamus, & improbamus, percipere audeat.

Hoc idem juſſit Greg. XIII. infra in eius bulla 26.

Notariorum d. Curia numero, & aſſiſtu.

§.21. Liceatque eidem Mareſcallo duos tantum Notarios actuarios in ejus curia habere, nec quovis prætextu numerum Notariorum hujuſmodi augere poſſit. Supprimendo ex nunc, prout ſupprimimus omnia dictæ Curiæ Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipſius Mareſcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo cæteris de pretio officiorum ſuorum ſatisfacere teneantur.

Cuſtodis d. Curia electione.

§.22. Item Mareſcallus officium Commentarienſis, & Capitanei Curiæ ſuæ nullo modo arrendet, ſed per fideles & idoneos Cuſtodes, & executores illa exerceri faciat. Ipſis prius carcerum cuſtodibus à Gubernatore Urbis approbatis.

Judicum d. Curia, & Burgi Turris Nonæ, Ripæ, & Ripettæ ſyndicatu.

§.23. Judices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ, coram Gubernatore & Auditore Cameræ in fine cujuſlibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officii coram Clerico Cameræ ejuſdem Ripæ præſidente, ſyndicatui ſtare teneantur.

Camerarii Ripæ officio ad ſex menſes.

§.24. Nec idem Camerarius Ripæ ultra ſex menſes in ejus officio permanere, nec confirmari valeat.

Judicis Burgi juriſdictione.

§.25. Cauſæ tamen eorum qui in Burgo habitant, in prima inſtantia coram Judice Burgi cognoſcantur, & terminentur, exceptis cauſis obligationum in forma Cameræ, quæ coram ſuis Judicibus, & mercedum, ac miſerabilium perſonarum, quæ ad inſtantiam creditorum coram omnibus ordinariis Judicibus introduci, & ab illis terminari poſſint.

Ad quam vide conſt. 4. Inl. III.

Conſervatorum Vrbis reſidentia in Palatio Capitolii.

§.26. Conſervatores Urbis in Palatio pro ipſis deputato reſidere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipſorum primo menſe, ſecundus ſecundo, & tertius tertio, ita quod unus ipſorum in dicto Palatio ſemper reſideat.

Conſervatorum eorundē juriſdictione.

§.27. Non poſſint de pœnis ſtatutariis, vel per eorum proclamata inflictis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præſertim de corporalibus, nec illas commutare, ſine conſenſu ipſorum omnium inſimul convocatorum, & eo caſu non ultra medietatem pœnæ remittere, nec in domo ſuper hujuſmodi gratiis aliquid ſignare poſſint, ſed ad earundem pœnarum executionem, poſtquam de illarum incurſu conſtiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam pœnarum, præſertim corporalium executionem in eventum in quem non mittantur executioni per ipſos, Conſervatores à die delati criminis intra quindecim dies quilibet alius Judex ordinarius procedere poſſit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarii populi à reis perſolvi faciat, nec ipſos reos à carceribus ſine dictorum Conſervatorum conſenſu relaxet. Et cùm potiſſimè ipſorum officium conſiſtat in coërcendis, & puniendis Piſtoribus, Laniis, Salſamentariis, Olitoriis, Fructarolis, & aliis artificibus, ut Urbs ipſa omnibus ad victum neceſſariis magis quam fieri poſſit abundet, abſtineant ab omni genere muneris, etiam ab eſculentis, & poculentis, ab hujuſmodi ſcilicet ſpeciei hominibus, nec ab eis aliquid ſub quovis prætextu accipiant. A quibus etiam abſtinere faciant omninò eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coërcendo, & deinde ab officio removendo.

Ad hoc vide Stat. Nov. lib. 1. c. 15. & lib. 1. cap. 2. & ſeqq.

Extraordinariorū Pop. Rom. cautio-ne & fide.

§.28. Quos Extraordinarios ad officium Extraordinariatus hujuſmodi exercendum nullatenus admittant, niſi recepta ab eis cautione ſaltem juratoria, ſub pœna ipſis Conſervatoribus benè viſa de officium ipſum fideliter exercendo, & præmiſſa obſervando, ac de ſeipſos reſervando pro omni eo quod in exercitio dicti eorum officii admittere poſſint.

Aliam requiris cautionem Statutum lib. cap. 19.

Fide ei danda.

§.29. Quibus quidem extraordinariis fidem adhibeant juxta formam decreti à modernis Conſervatoribus ultimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium majorem ad exercendum officium etiam per ſeipſum, & per ſubſtitutum idoneum ab ipſis Conſervatoribus approbandum.

Officio eorundem.

Ad quod vide d. Statutum, lib. cap. 19.

§.30. Et idem Extraordinarius major, & ejus ſubſtitutus, ac minores Extraordinarii cogere poſſint quoſcumque etiam per detentionem corporum, ut permittant ponderare carnes, & alia omnia quæ ſub eorum cura ſunt, & pretium denuntient, & recuſantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inventæ, & pro alia vice, ſi illud idem admiſerint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Conſervatorum, & nihilominus Extraordinarius, & ejus ſubſtitutus, ac alii minores Extraordinarii prædicti omnia Conſervatoribus denuntiēt, & res taliter inventas nullatenus ſibi retineant, ſed ad ipſos Conſervatores deferre teneantur. Et Barigellus, ac alii executores quarumcumque curiarum eidem Extraordinario majori, & ejus ſubſtituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

Mandatorū executione.

§.31. Mandata executiva quæcumque tam in civilibus, quàm in criminalibus à quibuſcumque Judicibus decreta, paſſim & indiſtinctè ubique, tam in Urbe, quàm in Burgo, & Ripa, nulla locorum diſtinctione habita, abſque alicujus licentia, & præſertim Capitanei, & Judicis Burgi, ac Camerarii Ripæ, per quoſcumque executores liberæ executioni demandentur: nec executio, ſub eo etiam prætextu, quod locus Judici, qui mandatum decrevit, ſubjectus non ſit, aliquo modo impediri poſſit.

Magiſtrorum Viarum in vendendis locis ad exponenda venalia &c.

§.32. Magiſtri viarum à Piſtoribus, Laniis, Salſamentariis, Fructarolis, & cæteris hujuſmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quàm in viis illis concedi ſolitorum exigant quartam partem minus quàm hactenus exigi conſueverit, præterquam à deferentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, à quibus nihil prorſus exigere poſſint.

Eorundem officio.

Ad quod vide Greg. XIII. conſt. 22.

§.33. Ad ſtrata lateritia in viis, prout opus eſſe eis videbitur, dominos contiguarum domorum, cujuſcumque ſint dignitatis, aut ſi ipſi abfuerint, vel ſolvendo non ſint, illorum inquilinos juris remediis opportunis, ac ſub eorum arbitrii pœnis cogant. Curent ex pecuniis, quæ ab Urbis artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam à carrecteriis, quæ ſimiliter deponentur, nec ab eiſdem magiſtris quovis modo percipiantur, vias ejuſdem Urbis continuò, ac Agonis, & cæteras plateas dictæ Urbis ad minus quater in anno, idemque in Martii, Junii, Septembris, & Decembris menſibus, munditiis purgari. Nullos actus, nullaque negotia, quæ alicujus momenti fuerint, ſine rogitu ſui Notarii expediant.

Submagiſtrorum relationibus.

§.34. Submagiſtri verò illorum, relationes quas tanquam periti facere ſolent, nonniſi mediante juramento faciant, & ſi quid dolo vel fraude egerint, perjurii & alias pœnas arbitrio Camerarii & Clerici Cameræ pro tempore Præſidentis incurrant, & ad intereſſe partibus condemnentur.

Magiſtrorum edictis.

§.35. Edant in initio eorum officii proclamata ſub nomine dicti Camerarii, & de pœnis in illis contentis, ac ſtatutariis nullam ſine ejuſdem Camerarii, aut ſaltem Clerici præſidentis mandato gratiam facere poſſint. In cæteris, tam quoad appellationes ab eorum ſententiis, quàm quoad reliqua omnia, obſervent nova, & vetera ſtatuta.

Advocati pauperum officio.

Vide etiam Pauli 5. conſt. 44. §. 14.

§.36. Advocatus pauperum ſollicitè ſtudeat ne carcerati in aliquo, tam à Judicibus, quàm etiā ab executoribus, & carcerum cuſtodibus graventur. Et propterea non deſit unquam in viſitationibus carcerum, tam publicis, quàm privatis, & procuratores pauperum, ac illorum ſubſtitutos, & etiam carcerum viſitatorem ſingulis hebdomadis una vice ad ſe evocet, & de omnibus carceratis, præſertim his qui in ſecretis detinentur, diligenter ſe informet. Et ſi ipſos procuratores vel ſubſtitutos, & viſitatorem

ſitatorem negligentes invenerit, Viſitatoribus carcerum denuntiet, ac ut de illis provideatur inſtet. Et cum ratione officii ſui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prorſus ab illis accipiat. Et ut facilius ipſis pauperibus operam ſuam impendere poſſit, viſitator carcerum quolibet die poſt viſitationem carceratorum ad ipſum accedere, & ipſi nomina eorum qui in dies carcerantur, in ſcriptis, & pariter etiam Judicibus deferre teneatur.

§. 37. Procuratores verò eorundem pauperum, & ipſorum ſubſtituti, ſingulo quoque die carceres viſitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Judicum de quorum mandato, ac etiam cauſas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponuntur, & an ante vel poſt prandium, ſive cœnam, annotare teneantur. Et ſimiliter pecunias, & alias quaſcumque res quas invenerint tepertas fuiſſe penes ipſos carceratos, & deinde omnia ad notitiam d. Advocati deducant, ad quem etiam quod ab ipſo minimè requiſiti fuerint, ſemel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit, accedant. Nihil omninò accipiant à pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites ſint, ſine ſpeciali licentia Gubernatoris, aut ſaltem pauperum Advocati. Non poſſint aliquo modo dicti Procuratores, & Subſtituti contra reos ad offenſam, etiamſi extra carceres ipſorum reorum cauſa agatur, neque etiam Advocatus patrocinando, vel alius quomodolibet ſub quovis prætextu intervenire.

§. 38. Fiſci advocatus in omnibus cauſis criminalibus, & aliàs Fiſcum tangentibus, ubi articuli juris emerſerint, interveniat, & procurator Fiſci ipſum ſuper hoc omninò requirere teneatur, & in eis abſque ullo præmio patrocinetur. Poſſit tamen ab inſtigatoribus propriam injuriam, vel intereſſe proſequentibus, ſi quid ſponte dare voluerint, illud percipere. Iidemque in omnibus Viſitationibus carcerum adeſſe teneantur, nec reorum etiam extra carceres exiſtentium defenſionem aſſumat, ſed pro veritate, & juſtitia cauſam Fiſci tueatur.

§. 39. Procurator autem Fiſci in primis proſpiciat, quod ſicut in admiſſione ad ejus officium in Camera Apoſtolica de illud rectè, & fideliter adminiſtrando juramentum præſtat, ita in illius proſecutione taliter ſe gerat, ut cauſam nullam promoveat, quam calumnioſam eſſe cognoverit, & cum primum de calumnia poſt litem cœptam, vel de rei innocentia conſtiterit, ab illa deſiſtat, & aliter non expectata ſententia.

§. 40. Et cùm ratione ſui officii cogatur ad introducendas cauſas, in quibus de intereſſe Fiſci agitur, nihil omninò ab inſtigatoribus accipiat pro decreto, vel ſubſcriptione cujuſcumque monitorii, etiam ad perſonaliter comparendum. In proſecutione verò cauſarum nonniſi moderatè pro labore perſarum, ſive ejus ſubſtitutos, ad utilitatem, & commodum eorundem inſtigatorum ſubeundo. Nihil verò accipiat à reis ſub quovis prætextu, & præſertim ab iis, qui obtinuerint ſententiam abſolutoriam, à qua ipſe procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appoſitione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus cuſtodes carcerum, ubi id éis à Judicibus committitur expreſsè ſine dicti Procuratoris Fiſci manus appoſitione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

§. 41. Quoad expenſas contumaciales, vel quæ aliàs à reo reficiuntur, ſi inſtigator aderit, ſive apertus, ſive ſecretus, qui ipſas fecerit, ipſi inſtigatori procurator Fiſcalis, cui ratione condemnationis ſolvendæ veniunt, reſtituat, ubi verò nullus affuerit inſtigator, ſatisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum ſuorum, reſiduum dictarum expenſarum (cum non ſit juſtum reum ex contumacia ſuas commodum conſequi debere) eidem procuratori Fiſci perſolvatur. Reos non interroget, nec teſtes examinet, niſi in præſentia Judicis, & pro aſſiſtentia, ſive examine reorum, vel teſtium, ſive ad offenſam, ſive ad defenſam, vel alias pro reo inductorum, nihil prorſus accipiat, nec etiam ſui ſubſtituti accipiant, & ubi in termino citationis examini teſtium non interfuerit, & interrogatoria non dederit, teſtes inducti ſine ulteriori dilatione examinentur.

§. 42. Citatus originalem citationem non poſſit retinere penes ſe ultra diem, ſed illam curſori reſtituere ſequenti die teneatur, illius copia dimiſſa, ſi voluerit. In qua citatione pars ad cujus inſtantiam ſit, nomen Notarii in cujus officio cauſa tractatur, vel tractari debet, & procuratoris, ſi principalis abſit ab Urbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla cenſeatur, nec ipſum procuratorem Fiſci afficiat.

§. 43. Non det mandata de capiendo quempiam voce, vel in ſcriptis, niſi ubi affuerit periculum fugæ, & Judicis copia incontinenti haberi non poſſit. *Capturam non committat niſi, &c.*

§. 44. Et cum ad Signaturam ſpectet cauſam appellationum nomine dicti procuratoris Fiſcalis à ſententiis contra eum latis interpoſitarum rejicere, vel committere, idem procurator appellare non prohibeatur. Verum quoad illarum rejectionem, vel commiſſionem pro cauſarum, & perſonarum qualitate Signatura ipſa occurrentibus caſibus hujuſmodi providere poterit, in cujus commiſſionis Signatura citetur prius, antequam ſignetur, pars quæ ſententiam abſolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius ſit roboris vel momenti. *Appellet, & deinde Signatura indicet de admiſſione vel rejectione ſuæ appellationis.*

§. 45. Et cum officium procuratoris Fiſci principaliter quoad cauſas criminales conſiſtat, in proſecutione vindictæ publicæ non ſe intromittat pro obtinendis inhibitionibus de ſuperſedendo in cauſis civilibus, & præſertim prætextu uſurarum, niſi ubi de jure ad ejus inſtantiam inhiberi poteſt. *Superſſorias cauſarum civilium non procuret.*

§. 46. Nec ei etiam inſtigatori concedatur remiſſoria, etiam prætextu indulti à felicis record. Paulo III. conceſſi, niſi in caſibus, in quibus alias de jure concedi deber. *Remiſſoriis Fiſco, & inſtigatori denegandis.*

§. 47. Minus ſi concedantur literæ ad partes pro capiendis indiciis, niſi prius dato aliquo ſummo, arbitrio Judicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri quam loci ordinario, vel ejus Vicario, niſi ſubſiſtente probabili cauſa ſuſpicionis. *Litera pro capiendis indiciis quando dentur.*

§. 48. Nec etiam dilationes non neceſſariæ, nec debito longiores, quinimò potius ſtudeant Judices quamprimum cauſas expedire, ne rei diutius tædio carceris, vel laboribus, & expenſis fatigati, componere, & ſe redimere cogantur. *Dilationes reis quæ concedenda.*

§. 49. Procurator præfatus cum pro debito ejus officii curare debeat, ut rei puniantur, non tractet de compoſitione cum ipſis reis, ſed expeditioni cauſarum incumbat, & ubi reus compoſitionem fieri petierit, non fiat niſi cum interventu Judicis, & ipſius Procuratoris Fiſci. *Compoſitiones cum quibus tractandæ.*

§. 50. Nec ad ejus inſtantiam, aut alias ex officio ejus abſolutus definitivè à crimine cogatur dare cautionem de ſe repræſentando, vel non diſcedendo ab Urbe. *Abſolutorum cautiones nè requirendæ.*

§. 51. Non proſequatur cauſam appellationis à ſententia contra eum lata, ubi adſit inſtigator, ſecretus vel apertus, niſi data cautione per eundem inſtigatorem de reficiendo expenſas, tam prioris, quàm ulterioris inſtantiæ, in eventum ſuccumbentiæ. *Fiſcus quando appellationem proſequatur, ſi adeſt inſtigator.*

§. 52. Non audiatur Fiſcus proteſtando cauſam, quæ agitur inter privatos, non expediti niſi ipſo citato, ſub prætextu intereſſe ipſius, niſi de illo incontinenti, quantum judici ſufficere videbitur, docuerit. *Fiſcus intereſſe ſtatim oſtendat.*

§. 53. Et ut delicta impunita non remaneant, interveniat etiam in curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum ſit Fiſci, & Cameræ Apoſtolicæ Procurator generalis, rationi convenit, ut de omnibus criminibus, & cauſis Fiſcum ipſum tangentibus notitiam habeat. *Fiſco ubique cavendo.*

§. 54. Propterea ad eum ſpectet Procuratores Fiſcales uti ejus ſubſtitutos in terris S.R.E. deputare, quos Legati etiam de latere cum litetis patentibus dicti Procuratoris Fiſcalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui ſubſtituti ſub pœna privationis eorum officii, ac aliis arbitrio noſtro imponendis, ipſum Procuratorem generalem de omnibus Fiſcum ipſum concernentibus, & præſertim, de ſententiis tam abſolutoriis, quàm condemnatoriis certiorem facere debeant. *Fiſci facultate deputandi ſubſtitutos.*

§. 55. Caveat autem idem Procurator generalis, ne à dictis ejus Subſtitutis, ſive pro ſubſtitutione facienda, ſive quavis alia ratione, vel cauſa quicquam recipiat, ſed omnia emolumenta eiſdem Subſtitutis liberè, & integrè dimittat. *Prohibitione participandi cum eis.*

§. 56. Procu

Fiſci Capitolini Statutis.

§.56. Procurator Fiſci Curiæ Capitolinæ in omnibus & per omnia illud idem obſervet, quod Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Procurator, quoad ea videlicet capitula ſuperius adnotata, quæ ipſum etiam concernere, & ſibi convenire poſſint.

Pœnarum inflictione in contravenientes.

§.57. Et ſi plus vel à perſonis ſupra prohibitis, aut alias quàm ut ſupra adnotatu fuit, omnes ſupradicti receperint, vel ſuper hoc cõtravenerint, majores Judices, & Advocati ſententiam excommunicationis, & arbitrii noſtri pœnas, inferiores autem & omnes alii ſupradicti ultra dictam excommunicationis ſententiam, etiam privationis officii pœnam incurrant, & aliàs arbitrio noſtro privantur.

Taxa à Notariis ſervanda.

§.58. Notarii Curiarum ſupradictarum, tam criminalium, quàm civilium cauſarum, non exigant, niſi juxta taxam eis præſcriptam, & ſi plus exegerint, pro prima vice viginti quinque, pro ſecunda quinquaginta, & pro tertia centum ſcutorum, & privationis officii, ac etiam corporales arbitrio Judicum imponendas pœnas reſpectivè incurrant. Quam taxam in vulgari ſermone ſcriptam in eorum officiis, ſub eiſdem pœnis appenſam, ita quod ab omnibus legi poſſit, habere teneantur.

Officiorum Notariatûs arrendis.

§.59. Exerceant eorum officia per ſeipſos, nec illa arrendent ſine licentia Judicum, exceptis Notariis Gubernatoris Burgi, de Sabellis, Ripæ, Turris Nonæ, & Ripettæ, ac Capitolinis, qui nullo modo illa ſine expreſſa licẽtia noſtra, etiam in ſcriptis obtenta arrendare poſſint.

Subſtitutis per eos recipiendis.

§.60. Nec ſubſtitutos recipiant, niſi ab ipſis Judicibus approbatos, pro quibus ad damna, & intereſſe quæ illorum culpa partibus evenerint, etiamſi ipſos exhibuerint, & ſolvendo non fuerint, teneantur, & obligati ſint.

Actis prohibitis à duobus ſcutis infra.

§.61. Nihil ſcribant in cauſis à duobus ſcutis infra ſine ſpeciali licentia Judicum.

Regiſtris fidelis iuxta Motum proprium, qui eſt inſ. in conſt. 106.

§.62. Non conficiant regiſtra, niſi juxta formam noſtri Motus proprii, nec illa, vel etiam extractus in cauſis ordinariis, etiam utraque, ſeu altera partium petente, niſi de Judicum licentia in ſcriptis obtenta, vel niſi acta eſſent ad alium Judicem tranſportanda. In cauſis tamen excedentibus ſummam ducentorum ſcutorum, dummodo non ſint cauſæ mercedum, & miſerabilium perſonarum, vel alias tales in quibus executivè proceditur, ſi commiſſiones ſupervenerint, regiſtra conficere poſſint, ſervata ſemper in reliquis forma dicti Motus proprii noſtri.

Copiis indiciorum.

§.63. Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, niſi loco arrhæ habeant, & ubi reus amplius ipſam copiam habere noluerit, etiam quod arrham dederit, ab ipſo non exigant niſi pro rata copiæ confectæ.

Notariorum Capitolii numero, electione, &c.

§.64. Notarii Capitolini deſervientes Collateralibus Senatoris pro actuariis, non poſſint eſſe ultra numerum viginti, nec recipi niſi ſervata forma Statutorum, ſed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conſervatorum, & per ſe ipſos coram Collateralibus acta conſcribant, nullumque aliud Officium Notariatus in alia quavis Curia obtineant.

Tam eorundem. Quam vide in Statut. lib. 3. cap. 93. & ſeqq. Et in conſt. 45. Pauli V.

§.65. Et tam ipſi, quàm cæteri Notarii Curiarum Capitolii, ac etiam Scriba Senatus, & Secretarius Conſervatorum, pro eorum mercede non accipiant ultra taxam eis à Statutis limitatam, & ubi non ſit à Statutis limitata, juxta taxam Notariorum cauſarum civilium Gubernatoris accipiant, excepto Notario Magiſtrorum viarum, qui indiſtinctè exigere poſſit ſecundùm dictam taxam Notariorum Gubernatoris.

Protonotarii & Notarii criminalis Capitolii taxa.

§.66. In criminalibus verò Protonotarius, & Notarius maleficiorum Senatoris taxam Notarii in criminalibus d. Gubernatoris, prout & Notarii aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarii obſervent, & nihil ultra quocumque prætextu accipere audeant.

Extractuum taxatione. Tu vide Statut. lib. 1. c. 16.

§.67. Non deſerant Notarii præfati Capitolii extractus ad Judices, niſi priùs per Correctores, aut per unum ex eis viſi, taxati fuerint, & nihil præter arrham ante dictam taxationem recipere poſſint, quam taxationem intra terminum unius diei à receptione dicti extractus correctores abſque ullo præmio faciant.

Notariorum eorundem decedentium ſcripturis.

§.68. Eorundem Notariorum Capitolii in poſterum decedentium, & etiam defunctorum hæredes, & quicumque alii eorum ſcripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipſorum Notariorum, & publicationis præſentium reſpectivè computandos, dictas ſcripturas, & nomen Notarii cujus fuerint, ſub pœna amiſſionis dictarum ſcripturarum, & illarum emolumentorum, Secretario Conſervatorum denuntient, & præfatus Secretarius librum teneat, in quo denuntiationes hujuſmodi ſcribat.

Regiſtra referenda prohibitio.

§.69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Cameræ, nec eorum ſubſtituti de inſtrumentis quæ extra judicium fient ad referendum alteri Notario, ſeu Connotario, ſe rogare poſſint, ſed Notarii principales per ſe ipſos, & eorum ſubſtituti pro ipſis Notariis in quorum officiis commorantur, de inſtrumentis ſe rogent, non autem ad alteri referendum.

Plurilli tariatuum rotentium damnata.

§.70. Nec poſſint Notarii omnium Curiarum ſupradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diverſis Tribunalibus, ſed officia Notariatus hujuſmodi inter ſe incompatibilia cenſeantur.

Et procu tione.

§.71. Et tam ipſi Notarii, quàm eorum ſubſtituti, non poſſint eſſe procuratores in Curia in qua Notarii ſunt, & officium ſubſtituti exercent.

Conſulum artium ſta tutis. Iuriſdict neque.

§.72. Conſules artium quarumcumque obſervent eorum ſtatuta legitimè approbata, ac uſu recepta.

§.73. Nec reaſſumant cauſas, præſertim mercedum, & miſerabilium perſonarum, coram majoribus Magiſtratibus introductas.

Notariorum Artium T xa.

§.74. Et illorum Notarii taxam eis per dicta ſtatuta præſcriptam, & ubi aliqui ipſorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum qui illam habuerint ſequantur, & ſecundum illam exigant.

Aſſeſſorum que eorun

§.75. Aſſeſſores autem dictorum Conſulum, ac aliorum officialium Curiæ Capitolii ſalarium non habentes, caveant ne in cauſis minimis, videlicet à quinque ſcutis infra quicquam pro eorum voto, & conſilio, & in aliis non ultra ſportulas dictis ſtatutis taxatas percipiant.

Iudicis Tu vis Nona ri ſdictione.

§.76. Judex Turris Nonæ non ſe intromittat in cauſis à decem ſcutis ſupra, nec in criminalibus, niſi levibus & minimis.

Notariorum ipſius taxa

§.77. Ejuſque Notarius obſervet tabulam Notariorum Curiæ de Sabellis, cujus Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum ſit, & ſuppreſſum eſſe cenſeatur, prout in eventum prædictum illud ex nunc prout ex tunc ſupprimimus.

Curſorum Papa taxa pro citatio nibus, &c.

§.78. Curſores noſtri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis alia intimatione cujuſlibet actus judiciarii non exigant ultra bolen. duos, niſi forſitan executio citationis, vel alterius actus judiciarii hujuſmodi facienda eſſet in loco ſatis diſtante à Tribunalibus Urbis, quo caſu exigere poſſint bolendinos quatuor, & non ultra, & loca intelligantur eſſe diſtantia, ſi executio ſit facienda in regione Tranſtiberim, Montium Trivii, & prope Eccleſiam B. Mariæ de Populo, & ſi extra mœnia Urbis, in illius tamen ſuburbiis, non ultra cannum unum. Pro citatione verò, inhibitione, vel intimatione ſimili contra Epiſcopos & Prælatos, ac alias perſonas qualificatas, & procuratorem Fiſci facienda, non ultra bolendinos quinque. Pro ſubhaſtatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quàm immobilium, exigant ſimiliter, prout hactenus exigere conſueverunt. Nec aliquis ipſorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum procuræ, eſſe in actis productum, vel procuratores in cauſa eſſe revocatos, ultra julium unum percipere audeat. Minus officium ipſorum cuiquam impartiri doloſè recuſent, ſeu differant. Nec etiam ſub prætextu modicæ mercedis, vel ob id quod majorem habere vellent. Et quia de cætero in cauſis tot commiſſiones quot hactenus fieri conſuevit, pro reformatione Signaturæ noſtræ de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commiſſione, per quam ſcilicet cauſa coram aliquo judice introducitur, exigant bolendinos quinquaginta, pro aliis verò, ſi quæ in cauſa ſupervenerint, carlenos duos Cancellariæ. In reliquis autem obſervent in omnibus, & per omnia normam eis à Concilio Lateran. traditam, nec præmiſſis in aliquo contravenire præſumant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis officiorum eo ipſo incurrenda.

Mandatariorum taxa pro citationibus, &c.

§.79. Mandatarii quarumcumque Curiarum non exigant ultra bolendin. unum pro citatione, niſi ſit citatio facienda in longinquis locis ab eorum Curiis, quo caſu exigant duos, & non ultra. Illud idem faciant in intimatione,

intimatione cujuslibet ſequeſtri, monitorii, inhibitionis, decreti, & cujuſcumque actus judiciarii, exceptis citationibus faciendis contra fiſcum, pro quibus exigere poſſint bolendinos tres. Pro ſubhaſtatione, & deliberatione pignorum, ſive rerum & bonorum mobilium, & immobilium, uſque ad ſummam trium ſcutorum, bolendinum unum pro quolibet ſcuto, ab inde ſupra bolendinos duos pro quolibet ſcuto, ita tamen quod ultra unum ſcutum non exigant pro quacumque ſumma, etiam quod res ſubhaſtatæ, & deliberatæ ad magnam ſummam aſcendant.

§.80. Barigellus, & executores quatumcumque Curiarum, ac cuſtodes carcerum, obſervent in omnibus, & per omnia tabulam noviſſimè à Camerario noſtro editam, ſub pœnis in ea contentis.

§.1. Idemque Barigellus, & cæteri executores contra committentes fraudes, quas invenſiones vocant, eo modo ut extraordinarii, & alii Curiæ Capitolii, & Conſervatorum executores faciunt, ad executionem procedere poſſint, dummodo in fraude deprehenſos ad ipſos Conſervatores deferant, & deducant, habeantque partem pœnarum hujuſmodi inventionum, prout & dicti Extraordinarii. Nec eorum quiſpiam, qui executionem non fecerit, prætextu quod facta fuerit executio ab eo executore, à quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorſus à partibus contra quas executio facta fuerit, ſub pœna furti, exigere audeat.

§.82. Si quis verò ex Notariis, & Conſulibus, ac illorum Aſſeſſoribus, aliquid contra præmiſſa eos reſpectivè concernentia, in quibus ſpecialiter pœna adjecta non ſit, admiſerint, præter excommunicationis ſententiam, quam ipſo facto incurrere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus pœnis quoad Notarios & Mandatarios Curiarum præfatarum ipſorum Judicum, & quoad Conſules, & illorum Notarios, & Aſſeſſores, Conſervatorum arbitrio afficiantur.

§.38. Et nihilominus omnes, & ſinguli ſupradicti in hac noſtra conſtitutione comprehenſi, ſciant & ſanè intelligant, id quod ſibi in quibuſvis caſibus accipere conceſſum extitit, ad pauperes & impotentes nullo modo extendi, à quibus aliquid prorſus accipi poſſe, ſub pœnis ſuperius reſpectivè expreſſis omninò prohibemus.

§.84. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, legibus, ac Urbis, & Rom. Curiæ præfatarum ſtatutis, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtylis & conſuetudinibus, quos & quas pet præſentes improbamus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, officiis & illorum officialibus ſupradictis per quoſcumque Rom. Pontif. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum forſan hactenus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti forent, pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§.85. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. prid. Kal. Julli Pont. noſtri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego R. Card. de Cæpo Epiſcopus Oſtien.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Jo. Card. Moronus Epiſcopus Prænestin.
Ego Chriſtoph. Card. Epiſc. Sabin. Trident.
Ego Otho Card. Auguſt. Epiſc. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Jo. Michaël Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jac. Card. Puteus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

Anno à Nativitate D.N. Jeſu Chriſti 1563. *indict.* 6. *die vero* 20. *menſis Januarii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. anno* 4. *retroſcripta litera Apoſtol. affixa & publicata fuerunt in valvis S. Joan. Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon in acie Campi Flore, per nos Jo. Guerardum, & Julium Parinum pralibati Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.*

Petrus Valerini Mag. Curſ. *Publicatio.*

LIX. Reformatio Referendariorum Signaturæ Juſtitiæ Romani Pontificis, & ordinationes à Judicibus Romanæ Curiæ obſervandæ.

Referendariorum hujuſmodi privilegia, vide ſuprà in Pauli III. conſtitut. 23. Debita, *& infra in Sixti V. conſtit.* 41. Quemadmodum, *ubi idem Pont. numerum & qualitates Referendariorum præfinivit.*

Officium autem utriuſque Signaturæ, Sede Romani Pont. vacante, ſilere juſſit hic Pont. infra in conſtitut. 63. *In eligendo.* Et quoad commiſſiones ſignandas in cauſis Fiſcalibus, vide hic ſup. in conſtit. 52. *Etſi cunctæ,* & conſtitutionem hanc præcedentem. Et in cauſis Fabricæ S. Petri de Urbe, vide infra Pii V. conſtitut. 95. *Etſi omnium.* Et quod hæc ſignatura non reſcribat in cauſis Cameralibus, declaravit Clem. VIII. inf. in ſua conſtit. 65. *In conferendis.* Ejuſque reformationem vide in Pauli V. conſtit. 71. *Univerſi*, §. 1.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A.D.* 1562.

CUm nuper nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curiæ pro abuſibus extirpandis, ac univerſali in ea litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & providerimus. Cupientes eorundem litigantium indemnitati in totum conſulere, ac ut celerius lites terminentur providere, valde opportunum, immò neceſſarium eſſe cenſuimus etiam Signaturam juſtitiæ, à qua plerumque hi qui lites in longum protrahere, alioſque diutius & gravioribus impenſis defatigare quærunt, cavillationibus & verſutiis diverſa reſcripta, aut ſuperflua, aut dilationem inducentia extorqueant reformare: Idcircò pro illius reformatione, viſis & etiam maturè diſcuſſis nonnullis per dilectos filios Referendarios noſtros adnotatis, & coram nobis etiam in præſentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus propoſitis, de eorundem, ac cæterorum fratrum noſtrorum conſilio, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus. *Cauſa Juſtæ reformationis.*

§. 1. Quod nullus ex dictis Referendariis propoſitas, & rejectas in Signatura Juſtitiæ commiſſiones in Signatura Gratiæ coram nobis proponere audeat, niſi talis ſit materia, quæ ſcientiam noſtram requirat, aut quæ per Signaturam Juſtitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remiſſa fuerit. *De Commiſſionibus rejectis in Signat. Juſtitiæ.*

§. 2. Nec

Avocatoriis & aliis præjudicialibus.

§. 2. Nec in antiquis ac arduis materiis, in quibus plures hinc inde expeditæ fuerint commissiones, & in avocatoriis à prioribus judicibus, & quovis modo præjudicialibus, manum apponere, nisi ipsius citata coram eo parte interesse habente.

Præinsertarum reformatoriis.

§. 3. Et cum agitur de revocatione, aut moderatione alicujus præinsertæ, similiter manum non apponat, nisi in præinserta appositum sit nomen Referendarii, qui illi manum apposuit, ut rationem reddere, & eam justificare possit. Nec etiam reformatio, sive moderatio ejusdem præinsertæ ab habente Signaturam Justitiæ, nisi nomen Referendarii, ut præmittitur, in ipsa præinserta appositum fuerit, aliquo modo signetur.

Appellationum commissionibus.

§. 4. Minus in commissionibus appellationum ab interlocutoriis, nisi expresso relevanti gravamine. Nec cum appellatur à definitiva cum clausula, aut vim definitivæ habente, nisi res adeò exprimatur, ut videat Referendarius, an tale sit gravamen, quod per definitivam reparari non possit. Et si in commissione appositа fuerit clausula, cum toto negotio principali, tunc addatur, justificato tamen dicto gravamine.

Nullitatumque & attentatorii, &c.

§. 5. Abstineant ulterius Referendarii ab appositione manuum in commissionibus nullitatum, & attentatorum, nisi exprimantur nullitates ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, & ipsa attentata. Et pariter in illis in quibus narratur, pronuntiatum fuisse, prout in cedula.

Prorogationis fatalium. Ad quod vide hic infrà.

§. 6. Nec etiam manum apponant in commissionibus prorogationis fatalium, nisi in quibus prima vice ipsa prorogatio petitur: illas verò commissiones in quibus pro ulteriori prorogatione supplicatur, in Signatura nostra gratiæ proponant.

Criminalibus & matrimonialibus.

§. 7. Causæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Episcopis, & in terris Ecclesiæ, causæ criminales clericorum in sacris constitutorum Ordinario, reliquorum verò clericorum, & laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

Reformatio in causis restit. in integr. nullitatis, & attentatorii.

§. 8. Et ut lites quanto citius fieri possit, ac minori partium dispendio expediantur, decernimus quod quilibet Judex cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis & attentatorum de cætero committentur, possit absque speciali commissione præfigere terminum ad docendum de causis restitutionis, ac de ipsius nullitatibus, seu attentatis, & eo lapso, & non docto, ad negotii principalis expeditionem procedere.

Terminorumque reiterationem.

§. 9. Similiter quilibet Judex in quibuslibet causis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ in causis extra Rotam commissis, possint omnes terminos substantiales in vim commissionis à fel. rec. Innocentio Papa VIII. prædecessore nostro, quam ad omnes Judices, & etiam Auditores in causis præmissis tenore præsentium extendimus, absque alia speciali commissione reiterare.

Expensarumque taxationem.

§. 10. Quodque ab excessiva taxatione expensarum semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim trium.

Causis quoque discussionum. De his vide in Clem. VIII. const. 16.

§. 11. Causæ discussionum inter creditores, & hæredes defuncti, seu alterius debitoris, de cujus bonis inter ipsos creditores agitur, intra tres menses, quoad præsentes, quoad absentes verò citra montes intra sex menses, ultra autem intra novem expediantur, & nullo modo nisi ex magna causa, & per Signaturam nostram Gratiæ instantia prædicta prorogetur.

Additione hæredit. & confectione inventarii.

§. 12. Et à die obitus debitoris intra duos menses hæredes præsentes, absentes autem citra montes intra quatuor, ultra verò montes intra sex inventarium conficere, & an velint hæreditatem adire, deliberare teneantur.

Discussionis causis pendentibus, credita liquida executioni mandentur.

§. 13. Et interim Judices coram quibus causas discussionis hujusmodi pendere contigerit, bona ipsius debitoris defuncti, vel decoctoris debitoris creditoribus habentibus credita eorum liquida, interim recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus æqualia jura, consignari mandent, & faciant.

Decretum irritans.

§. 14. Si quis autem constitutioni nostræ hujusmodi in aliquo contravenerit, indignationis nostræ, ac alias arbitrii nostri pœnas eo ipso incurrat. Et nihilominus commissiones contra tenorem præsentium signatæ, nullius sint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem extortæ censeantur, illisque Judices quibus eas præsentari contigerit, minimè parere teneantur. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§. 16. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. A. die 31. Iun.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Julii, Pont. nostri anno tertio.

Papa subsc.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
Ego Joan. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
Ego Christoph. Card. Episc. Sabin. Trident.
Ego Otho Card. August. Episc. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Jo. Michael Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Ant. Card. Capisuccus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Urbinas.
Ego Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. Aragonius.

Declaratio dicta Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Causa hujus declarationis.

CUm nuper nostris literis, quas super reformatione Signaturæ edidimus, inter cætera caveatur, quod prorogationes fatalium non nisi semel à Signatura Justitiæ concedi possent, sperantes infra prima, vel saltem secunda fatalia causas decidi, & terminari posse. Cumque ut accepimus, tam propter causarum multitudinem, quàm etiam propter illarum implicitatem, sit quodammodo impossibile id fieri, & propter eandem causarum multitudinem, contingere posse Signaturam nostram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

Declaratur quod Signat. Justit. concedat prorogationes fatalium iuxta ejus solitum, non obstantibus præmissa reformatione.

§. 1. Igitur cupientes non solum publicæ utilitati, sed etiam commoditati salubriter providere, Motu simili decernimus, statuimus, & ordinamus, eorundem fatalium prorogationem, in quibusvis causis à nostra Signatura Justitiæ, prout ante dictarum nostrarum literarum editionem

editionem fieri consuevit, concedi. Et quatenus post emanatas à nobis literas super reformatione Signaturæ Justitiæ usque in diem publicationis præsentis nostri Motus proprii instantia, seu fatalia alicujus causæ lapsa fuerint defectu prorogationum, partes litigantes læsas adversus peremptorium instantiæ, ac fatalium hujusmodi in integrum arbitrio dilecti filii nostri Ludovici tit. S. Cyriaci in Thermis presb. Card. Simoneæ nuncupati, dictæ Signaturæ Præsidentis, restitui posse, & indulgeri, & taliter concessas, & indultas suæ firmitatis robur obtinere, perinde ac si dictæ nostræ literæ talem clausulam non habuissent, illis aliter in suo robore permansuris. Et sic per quoscumque Judices, &c. sublata, &c. irritum quoque, &c.

Derogatio contrariorũ.

§. 2. Præmissis, cæterisque in contrarium facien. non obstan. quibuscumque.

Declaratio de prorogationibus.

§. 3. Volumus tamen quod in secunda, sive ulteriori prorogatione, & restitutione conceden. per dictum Ludovicum Card. adhibeatur diligentia, ut ex causa, & non aliter, tales prorogationes concedantur, super quo ejus conscientiam oneramus.

Sola Signatura sufficit.

§. 4. Ad quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & sumptus illius impensi ubique fidem faciat in judicio, & extra, attento quod in Urbe.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. I.

LX. Confirmatio Militiæ Ordinis Sancti Stephani, à Cosmo Medices Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis nuper institutæ sub regula Sancti Benedicti, cum exemptionum, & indultorum concessione.

Hanc licentiam habuit Cosmus die 1. *mensis Octob.* 1561. *quam uti hic sufficienter relatam pratermisi. Et idem Cosmus Magnus Dux Hetruria creatus fuit à Pio V. ut in ejus constitut.* 88. Romanus. *Et deinde Franciscus ejus filius quadam Hospitalia pro hac Militia obtinuit à Sixto V. ut in ejus const.* 65. Præclara. *Prout & Ferdinandus alter filius (omnes Magni Duces) ab eodem Sixt. impetravit pro Militibus etiam bigamis, & habitum clericalem non deferentibus, facultatem retinendi, & transferendi pensiones, ut in altera ejus constitut.* 104. Circumspecta. *Et nuper Paul. V. ampliavit infra, in ejus constitut.* 46. Dum generosa.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

HIs quæ pro Religionis propagatione, & fidei Catholicæ defensione, ac animarum salute providè facta esse noscuntur, ut firma perpetuò, & illibata persistant, libenter Apostolici muniminis robur adjicimus, ac illa de novo concedimus, & desuper disponimus, prout Catholicorum Principum nobis, & Apostolicæ Sedi devotorum pia vota exposcunt, & id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Cosmus Medices Florent. & Senarum Dux, licentiam à Pont. obtinuit instituendi aliquam Militiam, ut hic. Hanc licentiam habuit, ut dixi in tit.

§. 1. Dudum siquidem pro parte dilecti filii Nobilis viri Cosmi Med. Florentiæ, & Senarum Ducis nobis exposito, quod ipse ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei Catholicæ defensionem, Marisque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac posteritatis suæ decus & honorem cupiebat unã Militiam sub certo approbato Ordine per eum eligendo, cum dote competenti ex suis propriis bonis assignanda, pro uno Magistro, cæteroque Militum numero, ad aliarum in Hispaniis, vel alibi ritè institutarum Militiarum instar, in ejus Dominio erigere, si sibi ad id nostra, & Sedis prædictæ licentia suffragaretur. Nos præfato Cosmo Duci, & ad Dei honorem, & gloriam, aliosque effectus præmissos, in dicto dominio, & loco, ac æde sacra sibi benè visis, unam Militiam sub regula Sancti Benedicti, vel alterius approbati Ordinis, ac sub invocatione, & cum insigniis de quibus sibi videretur decentibus, postea privilegiis, facultatibus, & indultis, à nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote convenienti per eumdem Cosmum Ducem arbitrio suo, ut præfertur, assignanda, pro uno Magistro, qui videlicet ipse Cosmus quoad viveret, & deinde pro tempore existens Florentiæ Dux esse deberet, & certo Militum per ipsum Magistrum pro tempore existentem, tam a primæva erectione hujusmodi, quàm ex nunc deinceps perpetuò instituendorum, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem Ordinis hujusmodi professionem admittendorum numero, sub ejusdem Magistri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & stabilimentis, per dictum Cosmum Ducem edendis, & per nos & dictam Sedem postmodùm approbandis, ad aliarum Militiarum prædictarum instar, sine tamen alicujus præjudicio erigere, & instituere, ac pro Militiæ, Militumque præfatorum salubri directione, quæcumque ordinationes, & statuta per nos, ut præfertur, confirmanda, condere posset, licentiam & facultatem per alias nostras in forma Brevis literas concessimus.

Erectio Militiam S. Stephani sub reg. S. Bened. & eandem proventus assignavit.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, idem Cosmus Dux omnipotentem Deum, ut Christianum decet Principem, honorare, proximo prodesse, vitamque beatam promereri desiderans, in immensæ Majestatis divinæ, ac gloriosissimæ Dei genitricis, semperque Virginis Mariæ, totiusque cœlestis Curiæ gloriam & honorem, earundem literarum vigore, unam sub invocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, sub regula ejusdem Sancti Benedicti erexerit, & instituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & proventus, ac bona pro ejus dote assignaverit, voluerintque quod ejus Milites præfati in sua receptione charitatem, castitatem conjugalem, & obedientiam expressè profiterentur.

Charitatemque & conjugalem castitatem, ac obedientiam Milites expressè profiteri iussit.

§. 3. Charitatem nempe, cui tanquam solidæ basi Militia ipsa inniteretur, honorem Dei rebus universis præponendo, sacræ Scripturæ præceptis parendo, Sedis prædictæ mandata servando, pro fide catholica pugnando, justitiam colendo, paupertibus subveniendo, captivos ab infidelium vinculis recuperando, & finaliter sese ultroneos cuicumque periculo pro Christianæ Religionis defensione, & pro ejus augmento non solùm facultates, sed propriam vitam exponendo: Castitatem verò, sive pudicitiam, nullam aliam fœminam præter propriam uxorem carnaliter cognoscendo. Obedientiam autem in omnibus sibi per Magistrum, vel ejus Locumtenentem, aliosve Militiæ superiores, juxta illius ordinationes, & statuta injunctis, bono & hilari animo diligenter exequendis.

Statuta quæcumque super hujusmodi regula cõdidit.

An autem Milites propter inobservantiam Regulæ incidãt in peccatum, vide hic inf.

§. 4. Ac pro salutari Militiæ, Militumque prædictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones, & Statuta, ac ordinationes super ipsorum Militum regula, super Militiæ statutis, & constitutionibus, super Militum officio, ac professione, super pœna transgressoribus regulæ, statutorumque infligenda, super modo Milites ad professionem recipiendi, illorum habitu, Ecclesia, & cultu divino, Hospitalitate, communi thesauro, Capitulo generali, Magno Magistro, officiis & dignitatibus Militiæ, Militum officio, exercitio, & commendis, contractibus, alienationibus, & locationibus, necnon prohibitionibus & pœnis, ac super aliis provisionibus, rebusque ad divini numinis cultum, Militiæ decus, Religionis augmentum, & animarum salutem facientibus ediderit, atque sanciverit, prout in illis, variisque capitulis desuper Italico sermone in uno quinterno distinctè conscriptis, ac de nostro mandato per dilectum filium nostrum Joannem Baptistam, tit. S. Clementis presb. Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per nos manu propria subscriptis plenius continetur.

Hic autem Pont. confirmationem hujus Militiæ, ac statuta confirmat.

§. 5. Nos præfati Cosmi Ducis pium, & laudabile institutum, utpote fidei Catholicæ exaltationem, & alia pia opera concernens, plurimum in domino collaudantes, necnon erectionis, institutionis, statutorum, Cano-

num, ordinationum, & capitulorum, ac super illis confecti quinterni prædictorum, & inde secutorum veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ac ipsum Cosmum Ducem, quem speciali dilectione prosequimur, in hoc suo laudabili Militiæ Christianæ promovendæ proposito confovere, ac specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes: Motu proprio, non ad ipsius Cosmi Ducis, vel alterius pro eo nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, erectionem, institutionem, assignationem, aliaque omnia, & singula, canones, statuta, ordinationes, & capitula prædicta, ac prout illa concernunt cætera in prædicto quinterno contenta, & inde secuta quæcumque, Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, necnon omnes & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Et ipsum Cosmum ac alium pro tempore Ducem Florent. Magnū Magist. ipsius Milit. creat, cum facult. & privileg. quibus aliarum Militiarum Magistri inter Milites utūtur.

§. 6. Et nihilominus potiori pro cautela Militiam prædictam eisdem modo, & forma, quibus per ipsum Cosmum Ducem erecta, & instituta est, de novo ex simili scientia eadem auctoritate perpetuò erigimus, & instituimus, illique sic erectæ omnia & singula fructus, & alia mobilia, & immobilia, res & bona illi per eundem Cosmum Ducem hactenus concessa, & deinceps, tam per eum, quàm alios quoscumque licitè concedenda, etiam perpetuò applicamus, & appropriamus, necnon canones, statuta, & ordinationes, & capitula prædicta de novo statuimus, & ordinamus. Ac eundem Cosmum, & pro tempore existentem Florentiæ Ducem in Magnum Magistrum ejusdem Militiæ cum oneribus, prærogativis, & facultatibus, quibus alii aliarum Militiarum dicta auctoritate confirmatarum Magistri inter suos Milites quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, similiter perpetuò constituimus, & deputamus, illaque prædicta immutandi, & reformandi, ac alia quæcumque ordinationes, & statuta ad ejusdem Militiæ directionem facientia, licita, & honesta, ac sacris canonibus minimè contraria, quoties sibi videbitur condendi facultatem concedimus. Ac præmissa omnia & singula valida & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & per Milites fratres, & alias ejusdem Militiæ personas, aliosque quomodolibet inviolabiliter observari debere. Ac eosdem Milites, & religiosos ab illis nullatenus resilire posse, sed ad illorum observationem teneri, & efficaciter obligatos fore, censurisque, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis ad id compelli posse.

Decretum irritans.

§. 7. Et sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Ac si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executorum istius constit. deputatio, & facultates.

§. 8. Quocirca venerabili fratri nostro Episcopo Amerin. & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum nostrorum Flor. & Pisaur. Archiepiscoporum in spiritualibus generalibus Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Cosmi, & pro tempore existentis Florentiæ Ducis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari. Ac Cosmum & pro tempore existentem Florentiæ Ducem, necnon Milites præfatos, ac singulos alios quos ipsæ literæ concernunt, & concernent in futurum, illis pacificè gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi *prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam civitatem, vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur*, seu ne judices à Sede præfata deputati extra civitatem vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus, non tribus dietis in Concilio generali edita, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque aliarum, etiam Hospitalis S. Joan. Hierosolymitani Militiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, ac illis, ac dilectis filiis illarum Magistris, conventibus, & fratribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, ac consistorialiter, etiam per viam contractus, ac universæ legis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum instantiam, ac aliis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum confirmationis, approbationis, adjectionis, suppletionis, erectionis, institutionis, applicationis, statuti, ordinationis, constitutionis, deputationis, concessionis, decreti, mandati & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. A. 3. die 1. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Febr. Pontif. nostri anno 3.

Sequitur concessio privilegiorum d. Militiæ.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ALtitudo divinæ Providentiæ nullis præscripta limitibus, nullisque terminis comprehensa, cœlestia pariter, & terrestria inscrutabili ratione disponit, & mortalium mentes ad ea, per quæ benevolentia, & ferventi devotione Catholicorum Principum ad id tendentium, & quam in nos, & Romanam gerere comprobantur Ecclesiam mediante, personarum quarumlibet sub regulari observantia degentium optata salus undique proveniat animarum, divinusque cultus suscipiat incrementa, incitat. Unde nos, quibus meritis licet imparibus, universalis Ecclesiæ regimen eadem est providentia creditum, juxta Sedis Apostolicæ officium, pro eorum meritis dexteram in eos liberalitatis nostræ extendere censemus, quo ipsi in perseverantia laudabilium operum ferventiùs animentur, quorum exemplo provocati, ad similia faciliùs inducantur.

Exemptio à jurisdictione Ordinariorum. Tu ad hoc vide moderationē Cōc. Trid. sess 24. c. 11. & 14. const. Clem. VIII. n. 39. Suscepti.

§. 11. Hinc est, quod nos dilectos filios nobilem virum Cosmum Medices Florentiæ, & Senarum Ducem, Magnum Magistrum Militiæ S. Stephani sub regula S. Benedicti, & Conventum ejusdem Militiæ in Ducatu Florentiæ per eundem Cosmum Ducem de licentia nostra institutæ, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, eosdem & eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati

dati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad eorum, vel alicujus pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulos ipsius Militiæ Milites, Priorem, cæterosque ministros Ecclesiæ dicti Conventus, & alias personas, etiam in sacris, & presbyteratus Ordinibus constitutas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura & sine cura beneficia Ecclesiastica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quæcumque ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, dominio, & potestate quorumvis Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque locorũ ordinariorum Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia perpetuò eximimus, & totaliter liberamus, illosque dicto Cosino Duci, & Magno Magistro in spiritualibus, & temporalibus, eis modo & forma, quibus in ipsius Militiæ statutis, & ordinationibus continetur, immediatè subjicimus, & supponimus, ita quod ipsi locorum Ordinarii nullam in eos jurisdictionem, superioritatem, dominium, vel potestatem, etiam ratione cujuscumque contractus, delicti, vel alterius rei, ubicumque ineatur contractus, committatur delictum, & res ipsa consistat, exercere valeant, sed Milites, Prior, & aliæ personæ hujusmodi de justitia, coram solo Magno Magistro prædicto, vel ejus deputato respondere debeant. Decernentes quoscumque processus contra illos, vel eorum aliquem, tam per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu quosvis alios, quàm Magistrum, vel ejus deputatum prædictos, pro tempore factos, & quasllibet etiam excommunicationis, vel suspensionis, aliasque sententias promulgatas nullas, & invalidas, nullíusque roboris, vel momenti fore.

§. 2. Ac singulis Militibus conjugatis, etiam bigamis, aliisque presbyteris, ut singulas pensiones annuas usque ad summam ducentorum ducatorum auri de Camera super quotumvis Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, prioratuum, canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quotumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis alias sibi canonice reservandas accumulativè, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit, & continget ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, illas ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea existendo, in toto vel parte, simul vel successivè quando sibi videbitur etiam in mortis articulo, in cujusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici Cathedralis Ecclesiæ & in dictæ Militiæ Militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentium, & expectantium favorem, absque aliquo possessorum beneficiorũ hujusmodi habendo consensu, transferre in omnibus, & per omnia perinde prout Militibus S. Pauli, & Piis nuncupatis, per Sedem Apost. indultum extitit, etiam citra Cruciatæ obligationem.

§. 3. Necnon tam illis, quàm cæteris omnibus Militibus, ac Priori, & Ministris, etiam Presbyt. & beneficiatis ejusdem Militiæ, ut de quibuscumque, tam stabilibus, quàm mobilibus bonis, pecuniarum summis, gemmis, & lapidibus pretiosis, aliisque rebus cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui prædicto relinquant, inter quoscumque consanguineos filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas testari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, causa mortis, & alia quacumque via, prout sibi videbitur disponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas causas erogare.

§. 4. Ac priori Ecclesiæ dicti Conventus pro tempore existenti, ut quoties sibi placuerit, Missam, ac alia Divina officia in prædicta aliisq; dictæ Militiæ Ecclesiis in habitu Pontificali, cum mitra, & baculo pastorali celebrare, ac post Missam, dummodo ibi non sit præsens aliquis catholicus Antistes, vel de illius consensu, ibidem benedictionem Christi populo impartiri; & tam ille quàm singuli presbyteri Milites ejusdem Militiæ unum curatum beneficium Ecclesiasticum a dicta Militia dependens, seu illi unitum aut incorporatum, etiamsi Parochialis Ecclesia, vel ejus perpetua Vicaria fuerit, si ad hoc sufficientes, & idonei fuerint, & beneficium hujusmodi alias sibi canonicè conferatur, recipere, & retinere; liberè, & licitè valeant, auctoritate, & tenore prædictis de specialis dono gratiæ dispensamus, sibique pariter indulgemus.

unum habere possint, ut hic.

Quod intelligas ut hic infra

§. 5. Et insuper quod nullus ex Magistro & Militibus pro tempore existentibus, aliisque personis dictæ Militiæ propter ejus regulam, statuta, & capitula, nunc & pro tempore edita, non observata, vel minus rectè adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciâ pluries commissam, & continuatam, & ab ipsa religione rebellionem, & alios casus peccatũ hujusmodi ex divinis præceptis, sacrisque Canonibus generantes.

Milites ob inobservantiam Reg. quando peccent.

§. 6. Quodque Religionis, & Militiæ hujusmodi bona, pensiones, & fructus, redditus, & proventus quæcumque, tam per Magnum Magistrum commendis, aliisque beneficiis & officiis dictæ Militiæ, in illorum institutione, quàm deinceps illis, dictoque Conventui, & ejus personis quomodolibet assignanda, concedenda, & applicanda, sub quibusvis decimis, subsidiis, aliisque ordinariis, & extraordinariis oneribus, per nos & Rom. Pont. pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam ex quavis causa, quantumvis necessaria, etiam pro Cruciata Sancta, & defensione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad illorum, annatarumque, seu illorum dimidiam fructuum, reddituum, & proventuum beneficiorum, & in illorum provisionibus faciendam solutionem teneantur, sed ab illis excepta sint, & esse censeantur, nisi ea, quæ hactenus oneribus hujusmodi fuerint, & de præsenti sunt obnoxia.

Exempta eorundem à solutione decimarum, & aliorum onerum.

§. 7. Et quod nulla pensio annua super alicujus commendæ, vel alterius beneficii Militiæ hujusmodi fructibus ex resignatione in manibus Rom. Pont. aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personæ dictæ Militiæ, etiam per ipsum Pontificem reservari, neque commendæ, & alia beneficia dictæ Militiæ pensionibus hujusmodi aliter quàm, ut præfertur, onerari possint. Et si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipsæ nullius sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum hujusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisque pœnis compelli possint, etiam statuimus, & ordinamus.

Pensiones super benef. Milit. imponi non possint, nisi pro personis dictæ Militiæ.

§. 8. Propterea ut ipsi Milites Ecclesiæ Catholicæ, fidelíumque defensionem contra infideles animo fervent iori, minorique perdendæ lucis humanæ, si æternam inde nanciscendam prospectant, metu suscipiant, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, universis, & singulis Militibus, & aliis ejusdem Militiæ personis qui in expeditione, tam maritima, quàm terrestri, contra infideles, vel hæreticos nedum hostilibus armis, sed etiam alio quovis mortis genere, de peccatis suis corde contriti, & ore confessi, vel saltem statutis à jure temporibus confitendi propositum habentibus, in virtute fidei Catholicæ decesserint,

Indulg. plen. pro Militibus in expeditione contra infideles, vel hæreticos decedentibus.

§. 9. Ac tam Militibus & personis præfatis, quàm quibusvis aliis utriusque sexus, etiam vere pœnitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, ut præfertur, qui Ecclesiam Conventus hujusmodi quæ sub invocatione S. Stephani Papæ & Martyris est consecranda, in singulo die festivitatis ejusdem S. Stephani Papæ & Martyris secunda Augusti, à primis Vesperis usque ad occasum Solis festivitatis hujusmodi annuatim devotè visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos confovenda ter orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitaverint, plenariâ omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

Indulg. etiam plen. pro visitantibus die 2. Aug. Eccl. Conventus. Hoc intellige, ut hic inf.

§. 10. Qui verò de bonis sibi à Deo collátis unam ejusdem Militiæ commendam fundaverint, vel dotaverint

Indulg. pro aliquid in Militia donantibus.

Hoc revocavit Pius V. in conſt. 50. §. 8.

rint, aut Conventui, & Militiæ prædictis ad ejus ſuſtentationem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum pro facilliori ſupportatione aliquid juxta facultatum ſuarum modum, piamque intentionem donaverint, vel legaverint, eis omnes indulgentias, quas Hoſpitalis S. Joan. Hieroſolymitani benefactores conſequuntur, ſine illorum præjudicio miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuò concedimus, & elargimur.

Clauſula præſervativa.

§. 11. Ac indulgentias, privilegia, exemptiones, ſtatuta, & alia præmiſſa nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe, neque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, privilegiorum, exemptionum, ſtatutorum, & aliarum gratiarum ſuſpenſionibus, revocationibus, limitationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus à nobis, & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede prædicta quavis de cauſa quantumlibet juſtiſſima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa eſſe, & cenſeri.

Derogatum irritans.

§. 12. Et ſic in præmiſſis per quoſcumque judices, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus noſtris Muran. & Aretin. ac Piſtorien. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta ſolemniter publicantes, dictiſque Coſmo Duci & Magno Magiſtro, ac Conventui in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac quos literæ ipſæ concernunt, & concernent in futurum, & eorum ſingulos illis pacificè gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra earundem literarum tenorem quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 13. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultrà unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices à Sede præfata deputati extra civitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contrà quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere præſumant. Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon dictæ Militiæ, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia robotatis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicati non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam erigendam modo præmiſſo aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum aliud tempus nondum elapſum ducatura, per nos conceſſa fuerit, præſentes literæ quoad indulgentiam in eis contentam nullius ſint roboris vel momenti. Quodque beneficia eiſdem Militibus conferenda hujuſmodi, debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis immineat, nullatenus negligatur.

Sanctio penalis.

§. 14. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, exemptionis, liberationis, ſubjectionis, diſpenſationis, indulti, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, elargitionis, decretationis, mandati & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Non. Julii, Pont. noſtri anno tertio. Dat. P. A. die 5. Julii.

LXI.

Decanatus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, ſpectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam à Rom. Pont. deſtinatum.

Eandem jam ediderat ſanctionem de Decanatu Collegii Cardinalium Paulus IV. ut ſup. in ejus conſtitut. 5. Cum venerabiles.

Alia ad hanc Rotam ſpectantia indicavi tibi hic ſuprà, conſtitut. 4.

P I V S E P I S C O P V S, *Servis Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.* Edita A.D. 1562.

Exordium.

DUdum ſiquidem à fel. rec. Paulo IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, &c.

Omittitur tenor, quia habes ſup. in ipſius Pauli IV. conſt. 5.

Cauſa hujus conſtitut.

§. 1. Nos conſiderantes quod dilecti filii cauſarum Palatii Apoſt. Auditores ad cauſas audiendum, & jura reddendum conſtituti, perſonaliter in Rom. Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente, in aſſecutione dignitatum aliis abſentibus meritò præferendi, & amplioribus privilegiis honorandi veniunt, ex præmiſſis & diverſis aliis cauſis animum noſtrum moventibus, ne in poſterum Decanatus Collegii dd. Auditorum, illius occurrente vacatione, in aliquem ex cauſarum Palatii hujuſmodi Auditorem, niſi ex cauſis præmiſſis abſentem, & propter abſentiam ſuam, in injuriam aliorum ejuſdem Palatii Auditorum tunc præſentium deveniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controverſiæ, ſeu diſſenſiones inter ipſos Auditores oriantur.

Definitio quod Decanatus Collegii Auditor. Rota Rom. ſpectet ad Auditorem tempore vacationis, ac Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam à Summo Pontifice deſtinatum.

§. 2. Literas prædictas cum decretis, ac omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ad Decanatum Collegii Auditorum hujuſmodi, etiam ad hoc ut ejuſdem Decanatus, quem dilectus filius Julius Oradinus Electus Peruſinus, locum unius ex cauſarum Palatii hujuſmodi Auditoribus de mandato noſtro tenens, tempore proviſionis de perſona ſua, & illius præfectionis Eccleſiæ Peruſinæ, tunc certo modo paſtoris ſolatio deſtitutæ, per nos nuper Apoſtolica auctoritate factarum obtinebat, & exercebat, per proviſionem & præfectionem hujuſmodi non niſi ad dilectum filium Jo. Baptiſtam de Rubeis cauſarum Palatii hujuſmodi Auditorem in dicta Curia Officium Auditoriatus cauſarū hujuſmodi laudabiliter exercendo reſidentem, & alias de Republica benemeritum, ex nunc & de cætero perpetuis futuris temporibus, occurrente vacatione, ad antiquiorem cauſarum Palatii hujuſmodi Auditorem in dicta Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra eandem Curiā per Romanum Pont. deſtinatum devenire poſſit. Et Joan. Baptiſta, ac poſtquam dictus Decanatus ad eum devenerit, in d. Curia præſens, aut ut præfertur abſens, & extra dictam Curiam deſtinatus, Auditor antiquior præfatus omnes alios Auditores, etiam antiquiores, ſemper in quibuſvis ſeſſionibus, diſputationibus, votis, & aliis actibus publicis & privatis præcedat, nec per alios Auditores, etiam antiquiores tunc abſentes, etiamſi poſtmodum incontinenti ad dictam Curiam ſe conferant, & in ea continuò reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel aliis actibus, ſeu diſputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extendimus, & ampliamus.

§. 3. Non

Derogatio contrariorū.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Aylo Palatii, necnon Collegii Auditorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis quæ dictus prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio panalis.

§. 4. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis, &c.

Dat. P. A. 3. die 27. Iulii.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſexto Kalend. Auguſti, Pontific. noſtri anno tertio.

XLII. Revocatio Privilegiorum quibuſcumque locis piis, & aliis conceſſorum, diſpenſandi ſuper irregularitatibus, impedimentiſque matrimonialibus, &c.

Hic idem Pont. revocavit etiam quæcumque indulta confeſſionalia, Mare magnum, & ſimilia quibuſcumque Regularibus & aliis elargita, in his quæ Concil. Trident. adverſantur, ut inf. conſtitut. 94. In principis, *ubi notabo. Et adde conſtitut. 15. Clem. VIII.* Quæcunque.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

DE commiſſo nobis univerſalis Eccleſiæ regimine ita nos oportet eſſe ſollicitos, ut propenſiore ſtudio caveamus, ne illa quæ hactenus multorum precibus & inſtantiis pro animarum ſalute, tam à nobis, mentis hominum abuſu in gravem cedant animarum jacturam, neve Chriſti fideles cujuſvis indulgentiæ, peccatorum remiſſionis vel facultatis, aut privilegii obtentu, procliviores ad illicita in poſterum perpetranda reddantur, ac nimia veniæ facilitas eis peccandi tribuat incentivum.

Hic Pont. & prædeceſſores conceſſerunt Fabricæ S. Petri & Hoſpitali S. Spiritus, & aliis locis piis multa privilegia.

§. 1. Sanè cùm nos, auſpice Chriſto, nuper ad generalem Tribunalium Almæ Urbis, Curiæque noſtræ officiorum omnium debitam, ac ſalubrem reformationem certis tunc rationabilibus cauſis moti perrexerimus, ac quoſdam qui in illis diverſimodè præter mentem noſtram committebantur abuſus, per noſtram providentiam removerimus, reformationem hujuſmodi inſequentes, in alios etiam hominum ſtatus, non minores ob cauſas dirigere ſaluberrimum eſſe cenſemus. Attendentes igitur quod licèt alias nos, ac diverſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, ut Chriſti fideles præfati, ad charitativa & pia opera exercenda promptiores redderentur, ſicque illorum animarum ſaluti, necnon Fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe manutentioni & ſtatui, ac hoſpitalis noſtri Sancti Spiritus in Saxia de eadem Urbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum ac miſerabilium, & aliarum perſonarum in eis pro tempore degentium ſuſtentationi, ac opportunæ ſubventioni ritè conſuleretur, ac ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis diverſas indulgentias, peccatorum remiſſiones, conceſſiones, gratias, privilegia, facultates etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, vel aliis quibuſcumque defectibus, & irregularitatibus, & abſolvendi, indulta eiſdem Fabricæ & Hoſpitali, ac illorum Commiſſariis, Præceptori & Miniſtris conceſſerimus.

Quibus eorum miniſtri utuntur.

§. 2. Nihilominus, ſicut non ſine gravi mentis noſtræ perturbatione nuper intelleximus, tam baſilicæ Fabricæ, quàm Hoſpitalis & aliorum locorum, & Confraternitatum Commiſſarii & Miniſtri, hujuſmodi indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, conceſſionibus, gratiis, privilegiis, ac diſpenſandi, ut præmittitur, ac abſolvendi, & aliis facultatibus & indultis ſibi conceſſis prædictis, in grave illorum animarum periculum diverſimodè abutantur, ac circa illa non mediocres committantur errores, in ſcandalum plurimorum, ac divinæ majeſtatis offenſam.

Hic ideo Pſt. generaliter ac revocat, non tamen quoad Fabricam relictoria legata.

§. 3. Nos igitur debitam gregis Dominici curam habere, & ne tales abuſus piorum mentes polluant, ac piè conceſſa, hominum malitiâ animarum ſaluti detrimentum afferant, ut par eſt providere, quantum in nobis eſt, ſcandalis obviare, & animarum ſaluti conſulere volentes, necnon indulgentiarum, remiſſionum, conceſſionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum Fabricæ, ac Hoſpitali, necnon aliis locis & Confraternitatibus, ac Commiſſariis, Præceptori, & Miniſtris conceſſorum hujuſmodi veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remiſſiones; necnon conceſſiones, privilegia, indulta & facultates, etiam diſpenſandi, ut præmittitur, & abſolvendi, non tamen relicta, & hæreditates etiam ad pias cauſas exequi faciendi, & illa, ſeu eorum partem dictæ Fabricæ juxta tenorem privilegiorum prædictorum applicandi, necnon Commiſſarios & debitores ipſius Fabricæ ad illi reddendum computa, & ſatisfaciendum de adminiſtratis, & debitis per eos, prout hactenus fieri conſuevit, cogendi & compellendi Fabricæ, & Hoſpitali prædictis, necnon Monialium Spiritus Sancti Venetiarum, aliiſque ejuſdem Sancti Auguſtini, ſeu aliorum Ordinum, tam virorum quàm mulierum Monaſteriis, ac Hoſpitalibus, Eccleſiis, capellis, altaribus, confraternitatibus, ſocietatibus, & aliis piis locis à d. Hoſpitali Sancti Spiritus dependentibus, ſeu in ejus membrum, aut grangiam, quavis etiam Apoſtolica auctoritate erectis, ac illorum Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, & Prioriſſis, Confratribus, ſeu illorum Conventibus; ac Commiſſaris, necnon miniſtris, quoad Fabricam videlicet in Italia dumtaxat, quo verò ad hoſpitalia, & monaſteria, confraternitates, & ſocietates, ac alia loca hujuſmodi, tam in Italia, quàm aliàs ubivis locorum, ex quibuſvis cauſis, & ad quorumvis etiam Principum quoramcumque inſtantiam, vel eorum intuitu, conſideratione vel contemplatione, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiamſi illa ſub quibuſvis revocationibus, alterationibus, vel limitationibus ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, conceſſionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum, in toto, vel parte minimè comprehenderentur, & quoties illa revocari contingeret, toties in priſtinum ſtatum reſtituta eſſent, & eſſe cenſerentur, irritanti etiam decreto deſuper forſan adjecto, ac cum aliis quibuſvis clauſulis quomodolibet conceſſa, ac iteratis vicibus approbata & innovata (præterquam quoad ea in quibus jam ſuum ſortita ſunt effectum) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuò revocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuamus.

Prohibitio eis de cætero utendi.

§. 4. Diſtrictiùs inhibentes eiſdem Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Conventibus, Confratribus, & Miniſtris, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentibus, ac etiam Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia majori dignitate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & indignationis, necnon excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ac de cætero indulgentiis, conceſſionibus, gratiis, facultatibus, etiam diſpenſandi, ut præmittitur, & abſolvendi privilegiis & indultis prædictis uti, ac de illis ſe intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis privilegiis, indultis, literis Apoſtolicis forſan in contrarium, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum omnium veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari

municari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non exprefſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Fides danda tranſumptis hujus bullæ.

§. 6. Ut autem præſentes literæ ad cunctorum notitiam deveniant, volumus, & mandamus illas in dictæ baſilicæ valvis, ac acie Campi Floræ affigi, ut hi quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, vel illa ignoraverint, quominus eos arctent, perinde ac ſi perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 3. die 19. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. 13. Kal. Octob. Pontif. noſtri anno 3.

LXIII. Ordinationes pro tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & obſervantiam Conclavis. Declarationeſque Juriſdictionem Collegii S. R. E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Cameræ Majoris Pœnitentiarii, Datarii, Præfectorum, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ & Juſtitiæ, & Cuſtodum Conclavis.

Quoad electionem Papæ habes etiam ſanctionem Gregor. X. in cap. 3. de Elect. in 6. & aliam Clem. V. in clement. 9. eod. tit. necnon Clem. VI. ſup. in conſt. 5. Licèt, *& Iulii II. in conſt. 3.* Cum tam, *Pauli IV. conſt. 16.* Cum ſecundùm. *Et de materia Cardinalium, plenè notabo in conſt. 50. Sixti V.* Poſtquam.

De electione Summi Romani Pontificis præter notata in præcedentibus rubricis, attende pleniſſimam diſpoſitionem à Greg. XV. editam in conſt. 13. *Aeterni*, infra tom. 4. ad quam alias poſteriores conſt. habes indicatas circa cæremonias in hujuſmodi electione obſervandas.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

Electio Rom. Pont. qua maturè fieri debeat.

IN eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana, & divina miniſteria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, teſtantur Patrum noſtrorum ſacratiſſimæ conſtitutiones, quas illi magna ſeveritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt, propterea quod à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, Eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſcerentur; à malis verò contra, nonniſi mala, nempe avaritia, negligentia, faſtus, & animarum periculum poſſit expectari. Quod ſi in quibuſlibet Eccleſiarum Paſtoribus tantopere providendum eſt, ne quis aſſumatur indignus, majorem certè, & perſpicaciorem diligentiam in Romano Pontifice eligendo, qui cæteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Ideo Pont. in rub. cit. providas conſt. ediderunt.

§. 1. Hac ſancta meditatione permoti prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. Alexander III. Gregor. X. Clem. V. Clem. VI. & Julius II. nonnullas conſtitutiones ſanxerunt ad providendum, ut ſummorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas aſſiduè retineat & conſervet, verendumque ſit ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longius ſerpant, & progrediantur.

Hic etiam Pont. alias addit, videlicet quod Cardinales abſentes decem diebus expectentur, & interim novem diebus fiant defuncti Pont. exequiæ.

§. 2. Nos quantum cum Deo poſſumus futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorundem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones tum innovando, tum declarando, & pro rerum & temporum neceſſitate ſupplendo, de Fratrum noſtrorum unanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes decem tantummodo diebus, juxta dicti Gregorii prædeceſſoris conſtitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas novem continuorum dierum exequias omninò peragant, nec ullo prætextu ulterius differant. Et ne quid impedimento eſſe poſſit, quo minus exequiæ ipſæ nono die abſolvantur, ſi quando per obſervantiam alicujus magni impedimenti, & præcipui feſti Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere, dies illi ſic intermiſſi in numerum novem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa quæ in eis pro exequiis facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac ut ſuperfluis quoque ſumptibus, qui jam in immenſum excreverunt, modus imponatur, funus ſimplicius quàm conſueverit fiat, ita ut illius ratione (præter regalia Populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam, pannis lugubribus, & regalibus tam Camerarii & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumque Miniſtrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omninò computatis, impenſa non excedat. Summa autem decem millium hujuſmodi, vel ſi Collegio viſum fuerit, etiam minor, aut nullo modo major, per tres Card. antiquiores, unum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionaliter pro rata diſtributionis alias fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos dividatur.

Elapſis decem diebus Card. præſentes celebrata Miſſa Spiritus ſancti Conclavi ingrediantur & electioni Pont. incumbant.

§. 3. Lapſis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingreſſus Conclavis nullatenus prorogetur aut differatur, ſed ſequenti die Miſſa de Spiritu ſancto celebrata, ſive Cardinales abſentes venerint, ſive non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclave ingredi teneantur, & ingredientes ipſi abſque mora aliqua, omiſſa omninò Capitulorum confectione primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat.

Ingredi nolentes, aut abſque cauſa inde recedentes, pœnam conſtit. Greg. X. incurrant.

§. 4. Si qui verò forte intrare noluerint, vel ingreſſi abſque manifeſta infirmitatis cauſa juramento Medicorum, & à majori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiverint, dictæ conſtit. Gregorii pœnam incurrant.

Card. præſentes in Clavi & extra Pontificem eligere valeant, lapſis decem diebus.

§. 5. Declarantes nihilominus, quod poſtquam Cardinales præſentes, aliis Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacumque etiam publica cauſa, etiam cum licentia ſummi Pontificis, abſentibus ulterius non expectatis, poſt tamen lapſum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, ſive intra, ſive extra Conclave fecerint, electio ſic ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorii ipſorum Cardinalium abſentium impedimenti prætextu impugnari minimè valeat, quum publica utilitas ex matura electione proveniens cuivis alteri rationi præferri debeat.

Sede vacante Collegium Card. de his enarratis tantum diſponat.

§. 6. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis quæ ad Pontificem maximum dum viveret pertinebant, nullam omninò poteſtatem aut juriſdictionem habeat, neque gratiam, neque juſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, ſed ea omnia futuro Pontifici reſervare teneatur. Neque de ſtatu temporali Romanæ Eccleſiæ, neque de pecuniis Cameræ Apoſtolicæ aut Datarii, vel pro ſolutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut alias ex quavis cauſa (caſibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam Gregorii conſtitutionem pro ſeipſis aliquid percipere, nec æs alienum ultra neceſſarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeant, neque Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depoſitarius, Caſtellanus Arcis Sancti Angeli, aut alii

Officiales

Officiales contra harum constitutionum tenorem, Collegio obedire teneantur, sivé debeant, quinimò si eis in talibus obtemperaverint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales ex eorum officiis contra præmissa aliquid attentare præsumpserint, de suo proprio Cameræ Apostolicæ plenariè satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quævis damna ad eligendi Pontificis arbitrium resarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa. Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ antè Conclavis ingressum, ac post ingressum pro pauperum Officialium palatii tantum per Camerarium, & Priores Ordinum describendorum victu, ac etiam pro eleemosynis Sede vacante fieri consuetis. Itemque pro defensione Terrarum Ecclesiæ, vel partis earum. Necnon pro regalibus Populo Romano, & illius Magistratibus, ac custodia Vrbis, & conclavis, illiusque provisionibus opportunis necessarium erit. Quæ verò impensa pro defensione Terrarum, & locorum Ecclesiæ, & securitate, ac provisionibus Conclavis facienda sit, Cardinales præsentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita ut majoris partis sententia obtineat id quod observandum erit, etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam ultra pontem, quàm citra, & aliis Officialibus, etiam pro status Ecclesiastici regimine, si opus fuerit, eligendis. Si verò ultra prædicta aliquod grãde periculum immineret, cui omnibus & singulis Cardinalibus præsentibus juxta Ordinationem Gregorii X. aut saltẽ duabus illorum tertiis partibus per secreta suffragia videretur coleriter occurrendum, tunc Collegium juxta majoris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno, ac providè de necessaria impensa providere possit & debeat.

Tres Cardd. & Camerar. occurrentes necessitates proponere, & Conclavis negotia curent.

§. 7. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, unus videlicet ex quolibet ordine, unà cum Camerario Post Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates in congregationibus generalibus proponendi, & ut conclave bene undique claudatur curandi jus habeant.

Ingressi Conclave, alii tres quolibet 3. die eorum loco subintrent.

§. 8. Ipsorum autem officium tertia die post Conclavis ingressum omninò expiret, eorumque loco tres alii sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die, cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

Camerar. itaque Officiales, rebus hic præscriptis, & non aliis incumbant.

§. 9. Camerarii quoque, & Majoris Pœnitentiarii officia, quæ etiam Sede vacante durante, ita durare decernimus, & declaramus, ut non solùm ea quæ præsenti constitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente exercere non consueverunt, seu à quibus pro ejusdem Pontificis reverentia, aut aliàs quomodolibet abstinebant, minimè usurpent, sed Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, atque Ministri, & Officiales Cameræ Apostolicæ exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac provisionibus ratione Sedis vacantis juxta præmissa necessariò faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assecutionibus delinquentium, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quàm justitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinere debeant.

Pœnitentiarius, & eius Officiales ea ad forũ conscientiæ spectantia, tam motu quàm ex judicant.

§. 10. Pœnitentiarius verò, & ejus Officiales ea tantum facere & expedire valeant, quæ ad forum conscientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquiescat. Itaque à quibuscumque matrimonialibus, & aliis dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusvis aliis expeditionibus forum, quod aiunt fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus omnino abstineant. Alioquin in quibus tam Camerarius, Pœnitentiarius, & alii prædicti, etiam de licentia aut mandato totius collegii contrafecerint, ea nulla & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocunque reddere teneantur. Literis etiam nostris super reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ hujusmodi editis in suo robore permansuris.

Datarii officium morte Pontificis expirat.

§. 11. Datarii verò ministerium per ejusdem Pontificis obitum omnino expiret, ita ut non solum datas per eum antea notatas extendendi potestatem minime haberi, sed quascumque supplicationes gratiarum, & justitiæ penes eum, aut ejus ministros adhuc existentes, etiamsi datæ fuerint, Collegio Cardinalium ratim sub sigillo clausas præsentare teneantur futuro Pontifici reservandas. Quod si contra præmissa quicquam ad cujusvis etiam Cardinalis instantiam attentare præsumpserit, irritum, & inane existat, & nihilominus falsi crimen incurrat illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Cardd. & Prælatorum Signat. gratiæ, & justitiæ officium conquiescit.

§. 12. Prohibentes insuper ne Cardinales, & Prælati Signaturæ gratiarum, & justitiæ præfecti, Sede vacante supplicationes, & commissiones aliquas, etiamsi supplicantes parvas datas, ut moris est, antea obtinuerint, signare valeant, sed officia eorum omnino cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus hujusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Conclavis cellæ sorte distribuantur.

§. 13. Mandamus quoque quod Cellæ conclavis Cardinalibus sorte distribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut desuper ædificare, vel illas dilatare, sed quilibet, etiam Decanus, sit sua sorte contentus.

Apud Conclave habitare, vel morari prohibentur.

§. 14. Post Conclavis verò ingressum interdicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum privationis pœna, atque etiam sub alia arbitrio Gubernatoris ad custodiam Conclavis deputari soliti infligenda, ne quis immediatè supra aut infra Conclave, seu à lateribus habitare vel morari possit. Quæ loca muris claudi, & à Præsidentibus custodiæ Conclavis, ac à dicto Gubernatore sæpius visitari debeant. Et si qua fraus commissa fuerit, teneatur ipse Gubernator sub periurii pœna eo ipso incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes hujusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis revelare, curareque ut delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclave à Card. deputatis visitetur, &c.

§. 15. Teneantur quoque Cardinales pro tempore deputati Cellas Cardinalium, & alia Conclavis loca sæpius visitare, & diligenter perquirere, ne in ipsius conclavis muris, aut laquearibus, seu pavimentis vetita foramina fiant. Et si quod tale deprehensum fuerit, auctores privationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & severissimis pœnis, Gubernatoris ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conscii de præmissis eisdem pœnis teneantur, nisi statim, si intra Conclave fuerint, eisdem Cardinalibus deputatis, si verò extra Conclave, Gubernatori & Prælatis præpositis revelaverint. Qui quidem Gubernator, & Prælati sub perjurii pœna in hoc invigilare, & opportunè providere debeant.

Cardd. non infirmi duos, infirmi tres servientes habeant.

§. 16. Quilibet autem Cardinalis in Conclavi duobus servientibus, Clericis, vel Laicis contentus sit. Infirmis autem, & graviter affectis à majori parte Collegii per secreta suffragia tertius ad summum indulgeri possit.

Conclavistæ à Cardd. approbentur.

§. 17. Qui servientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Cardinalis, & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non mercatores ministri Principum, Domini temporales & jurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Cardinalium, etiamsi expensis eorum viverent. Et de qualitatibus Conclavistarum Cardinales deputati ante Conclavis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuò diligenter providere debeant.

Sacrista unus sit in Conclavi, Magistrique cæremoniarũ duo, Medici duo, Chirurgus unus, Aromatarius unus, Faber lign. unus, Cæmentar. unus, Barbitonsores duo, servientes decem.

§. 18. Sacrista quoque cum uno clerico coadjutore in officio Sacristiæ, duo quoque Magistri cæremoniarum Conclave ingrediantur Missis celebrandis, & aliis quæ ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit præterea unus Religiosus pro Confessionibus audiendis, à majori parte Cardinalium per secreta suffragia eligendus, unius Collegii Secretarius tantum, duo Medici, unus Chirurgus, unus Aromatarius, cum uno aut duobus servientibus, unus Faber lignarius, unus Cæmentarius, duo Barbitonsores, cum uno aut duobus servientibus. Item octo aut decem servientes publicæ utilitati, & commoditati omnium,

veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclavi, & similibus necessariis ministrandis, qui omnes à Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicujus Cardinalis, per fabas secretas eligantur, ita tamen ut is obtineat, qui plura vota tulerit, & in eis salaria de publico persolvantur. Quod si ultra præfatas personas, in Conclavi aliquis inventus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis uspiam se occultasse deprehendatur, ignominiose expellatur, & infamia notetur, & officiis atque beneficiis privetur: conscii verò sub eadem pœna illos Collegio revelare teneantur, præmium reportaturi, si indicaverint.

Ne clauso colloquium prohibetur.

§.19. Clauso Conclavi nulli ad colloquium etiam extra portam Conclavis, etiam Principum Oratores, nisi ex magna & urgenti causa à majori parte Collegii approbanda admittantur. Et si quis fortè, quod absit, claim ipsum Conclave, & aliunde quam per ostium ingrediatur, omni honore, gradu, ac officio, & beneficio ipso facto privatus existat, & tradatur Curiæ sæculari acerrimis pœnis puniendus.

Literas, vel signa transmitti prohibetur.

§.20. Literas verò, aut cujusvis generis scripta ad eos, qui in Conclavi erunt, seu nuntium, vel notam, aut signum mittere, seu recipere, aut contra, è Conclavi ad eos qui foris sunt, ullo modo liceat, qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ sententiæ subjaceant, absolvendi facultate, præterquam in mortis articulo, soli Pontifici Maximo reservata, à quo nihilominus pro qualitate delicti ultra dictam excommunicationis pœnam, puniendi erunt.

Excommissa super electione Pontif. damnantur. Hoc strictius damnavit Greg. XIV. in const. 4.

§.21. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsiones, quas exommissas vocant, fieri, & si fortè contra præsentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas, in judicio & extra fore, & omnino censeri, & contrafacientes, ac proxenetas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus.

Card. unico ferculo, & moderato, & in propria cella vescatur iuxta bullam Cle. VI. sup. Prælati custodes Cclavis ne litera, &c. transmittantur curent.

§.22. Cardinales autem primo ipso die, quo Conclave ingressi fuerint, tam in prandio, quàm in cœna solo ferculo unius speciei tantum, eoque moderato, & alias juxta constitutionem præfati Clementis VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

§.23. Prælati quoque ad custodiam Conclavis deputati sub pœna perjurii, & suspensionis à divinis, maxima, & exquisita diligentia utantur in inspiciendis, ac perscrutandis epulis, & aliis rebus ac personis Conclave intrantibus, & de eo exeuntibus, ne sub earum rerum velamine literæ aut notæ, vel signa aliqua transmittantur. Quod si tale quid inventum fuerit, familiares Cardinalium, aut alii delinquentes, pœnam privationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et ulterius per Gubernatorem carceribus mancipentur, exinde nisi de mandato novi Pontificis minimè relaxandi, sed ejus arbitrio acrius puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in favorem quorumcumque, qui in præmissis, vel eorum aliquo deliquerint, omnino interdicta.

Conclavistæ discedentes, non ingrediantur ulterius.

§.24. Conclavistæ verò, & quicumque alii servientes Conclavi ex causa infirmitatis manifestæ, & notabilis, à Medicis medio juramento probatæ, & de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam desuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reverti possint, sed eorum loco alii eodem prorsus tempore quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non Diac. votum in electione non habebit.

25. Statuimus etiam, & declaramus, quod si fortè aliquis Cardinalis saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Card. in electione servet hic expressa.

§.26. Cardinales autem per viscera Misericordiæ D.N. Iesu Christi enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus sub divini interminatione judicii præcipimus, & mandamus, ut attendentes magnitudinem ministerii quod per eos tractatur, in dandis suffragiis, ac aliis omnibus & singulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo ac fraude, factionibus, & animorum passionibus remotis, ac Principum sæcularium intercessionibus, cæterisque mundanis respectibus minime attentis, sed solum Deum præ oculis habentes, sese pure, libere, sincere, quiete, & pacifice gerere, & habere debeant. Nec pro ipsius Pontificis electione conspirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, signa, aut transigna votorum suorum alteri dare, minasve aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere, per quæ electio retardetur, vel minus libere suffragia præstentur, per se vel alium, directe vel indirecte, quovis colore vel ingenio audeant, vel præsumant. Quod si secus fecerint, aut contra prohibita in præsenti constitutione aliquid admiserint, ultra divinam ultionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animadverti possit.

Custodes Cl. clavis præmissa faciant observari.

§.27. Quia verò parum esset jura condere, nisi forent qui executioni ea demandarent, statuimus & ordinamus, ut Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum Oratores, illustres viri, quos omnes à Collegio pro custodia Conclavis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos qui ad id magis idonei videbuntur) præmissa omnia plenè & inviolabiliter, ac sine fraude & dolo aliquo observari faciant, de quo corpore juramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclavis, & quoties opus fuerit, præstare teneantur, quæ quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum & fraudem commiserint, prædictas pœnas, & cæteras in d. constit. Gregor. X., contentas incurrant.

Card. Nihil de hic contentis immutat. sed hanc constit. servant. unà cum aliis curiæ.

§.28. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos ultra quam præmittitur, Cardinales arctari, neque præsentes has nostras constitutiones per Collegium Cardinalium ullo modo alterari, corrigi, aut immutari posse, sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione post obitum Pontificis fieri solitas, & deinde post Conclavis ingressum legi, & jurari, eo modo quo leguntur & jurantur constit. Iulii II. & aliorum prædecessorum nostrorum, quorum constitutionibus, & pœnis in eis contentis ultra præmissa per hanc nostram const. derogare non intendimus, sed magis eas confirmare, innovare, & comprobare.

Card. non excludantur ab electione prætextu quarumcumque censurarum, &c.

§.29. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus censurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Cardinales à Pontificis electione active vel passive excludi nullo modo posse, quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus, & suspensas esse volumus & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas eum solum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclavi durante cum eo conversantes.

Hæc constit. ubique servatur.

§.30. Ac præsentes nostras ubicumque electionem summi Pontificis etiam extra Vrbem fieri contigerit, locum habere, & observari debere.

Publicetur que, & omnes afficiat.

§.31. Ac insuper illas in valvis basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Cardinales, etiam absentes, præsentes, & futuros, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Sanctio penalis.

§.32. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D P. An. 3. die 9 Octob.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. septimo Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno 3.

Ego

Papa subscr. Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu prop.
Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ff.
Ego Truchses de Vvalburg. Epis. Card. Alban.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Io. Mich. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Ia. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloys. Card. Cornelius.
Ego Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego R. Card. Navagerius.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Vrbinas.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1563. *Indictione* 5. *die* 21. *mensis Octob. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. Anno* 3. *suprascripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt in locis suprascriptis, ut est moris, inibi earundem copiis dimissis affixis per nos Andream de Curia & Francisc. Faye, ejusdem S. D. N. Papæ Curs. Pro Mag. Curs. Franciscus Roger. Magister Curs.*

LXIV. Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, citra clausulam porrectionis manuum adiutricum, & gratis expediantur, excepto salario registraturæ.

Quinimò hodie nec pro registratura quicquam solvitur, ut experientia hoc omnes docet.

Revocationem verò indulgentiarum continentium facultatem quæstuandi, ac pro quibus porrigendæ sunt manus adjutrices, vide etiam in constit. 30. Pii V. *Etsi dominici.*

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Edita An. D. 1561.

Exordium. DEcet Romanum Pontificem, quem Dominus noster JESUS-CHRISTUS Vicarium suum cælestibus thesauris dispendandis in terris constituit, providere, ut sicut ipse thesauros hujusmodi & gratias cælestes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Christi fidelium salutem absque lucro dispensat, idem quoque à Romanæ Curiæ Officialibus, quibus literarum Apostolicarum super gratiis à Sede Apostolica pro tempore concessis expeditio incumbit, observetur.

Indulgentiæ gratis expediantur, exceptis solutionibus regestoris, & sine clausula manuum adiutricum.

§. 1. Quapropter inconveniens esse censentes pro concessionibus Indulgentiarum quæ in solis meritis passionis ejusdem D. N. JESU CHRISTI, & ejus gloriosorum Martyrum, & Sanctorum consistunt, aliquid temporale exigere, nos præmissis, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostri scientia; dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus S. R. E. Vicecancellario ejusque in Cancellaria Apostolica Locumtenen. necnon Summistæ, Scriptoribus, illorumque pro tempore Referendario, Computatori, Receptori, & defensoribus, necnon Secretariis literarum Apostolicarum, illarumque tam majoris, quàm minoris præsidentiæ Abbreviatoribus, ac Sollicitatoribus, plumbique & Registri Magistris, Collectoribus, earundem literarum Apostolicarum Registratoribus, Bullatoribus, Fratribus barbaris nuncupatis, & illorum famulis, necnon in registro supplicationum manu, & in præsentia nostra signatarum Magistris, & Scriptoribus aliisque Romanæ Curiæ officialibus, & personis, etiam eorum officia ex causa quantumvis onerosa obtinentibus cujuscumque qualitatis, & conditionis existant, ac quocumque nomine appellentur, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub majoris excommunicationis latæ sententiæ, necnon amissionis ad semestre omnium emolumentorum eorum officiorum, quæ ipso jure quoties contrafecerint, Fabricæ basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe applicata esse censeantur, & crescente inobedientia, etiam privationis eorundem officiorum ipso facto incurrendis pœnis, Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus videlicet in registro supplicationum, Magistri & Scriptores hujusmodi ultra salarium inibi pro signaturis ordinariis exigi solitum, alii verò officiales literas Apostolicas, tam sub plumbo, quàm in forma Brevis, super gratiis indulgentiarum & peccatorum remissione, etiam plenariam, tam pro vivis quàm defunctis, tam ad tempus quàm perpetuò, ad futuram, seu perpetuam rei memoriam, vel alia forma, ac cum quavis narrativa pro quibusvis particularibus personis, seu Ecclesiis, etiam Cathedralibus, & Collegiatis, Monasteriis, Prioratibus, Capellis perpetuis, Capellaniis, Oratoriis, Hospitalibus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Confraternitatibus, Societatibus, Vniversitatibus, & quibuscumque aliis pils locis à nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, etiam facultatem eligendi Confessorem cum votorum commutatione in se continentibus pro tempore, citra tamen clausulam porrectionis manuum adjutricum concessis, & concedendis, conficien. gratis pro Deo ubique per eorum officia, absque aliqua taxa regalium, seu jocalium, aut cujusvis alterius generis solutione, vel exactione, quantumvis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recusatione & contradictione cessantibus, illico, nullo alio à nobis aut altero desuper expectato mandato expediant, & prosequentibus illarum expeditionem, etiamsi partes quorum intuitu fuerint concessæ, in Romana Curia non sint præsentes, sed longè ab illa absint, expeditas tradant, & consignent.

Executorum deputatio, & facultates. §. 2. Mandantes dilectis filiis nostro, & pro tempore Rom. Pont. Datario, & ejusdem Cancellariæ Regenti, quatenus ipsi, vel alter eorum per se vel alium, seu alios præsens Mandatum nostrum, per omnes & singulos ad quos spectat inviolabiliter observari faciant, inobedientesque & rebelles quoscúque in censuras, & pœnas antedictas incidisse declarent, dictasque pœnas ab illis irremissibiliter persolvi, & in arcam Collegii dictæ fabricæ inferri, & reponi, & si contra præceptum hoc nostrum exactum aliquid fuerit, illicò eis qui illud solverint, integrè restitui curent, & pro celeriori hujus mandati nostri observatione, dictarumque pœnarum exactione & ablati restitutione, mandatum executivum, si eis videbitur, contra eosdem inobedientes & rebelles, quoties opus fuerit, decernant, & relaxent.

Clausula derogatoria. §. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Officialium Collegiorum institutionibus & erectionibus, necnon statutis, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis eisdem Vicecancellario, Summistæ, officialibus, & personis, ac Collegiis, etiam in eorum institutionibus, & erectionibus hujusmodi, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam formis derogatoriarum derogatoriis aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus

irritantibus, & aliis etiam vim contractus inducent decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis, quæ eis aut eorum alicui quoad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publicandi.

§. 4. Volumus autem quod præceptum, & mandatum noſtrum hujuſmodi, ad hoc ut ad plenam & indubitatam notitiam deveniat, in dicta Cancellaria publicentur, & in illius libro deſcribantur, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſerventur.

Papa ſubſcr. Pabl. P. A. 30. die 7. Nov.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Affixum & publicatum fuit ſupradictum mandatum Romæ in Cancellaria Apoſtol. anno Incarnationis Dominicæ 1562. die verò 7. menſis Novemb. Pontificatus prafati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Anno 3.

LXV. Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri de Vrbe, cogendi pro executione piorum legatorum quoſcumque Notarios ad ei tradendum exemplar inſtrumentorum, poſt annum obitus teſtatoris, ſoluta eis debita mercede.

Quanta ſit hæc merces, definitur à Paulo III. ſup. in eius conſt. 31. Dudum ad univerſas. *Et alia de iſto Collegio indicavi plenè ſup. in conſt. 3. Clem. VII.* Admonet.

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Collegium exequitur pias diſpoſitiones teſtatorum infra annum non executas.

ETſi per diverſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, diverſæ facultates, privilegia, & indulta dilectis filii, Collegio Deputatorum Fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſuper executione teſtamentorum, & legatorum ad pias cauſas factorum conceſſa fuerint; inter aliaque, ut plenius piis teſtantium voluntatibus ſatisfieret, Collegio præfato, & per eum commiſſariis deputandis, ut ſi infra annum à die obitus teſtatorum, eorum teſtamenta per hæredes, vel alios ad quos ſpectaret, plenariè executioni demandata non forent, ipſi illa debitæ executioni demandare facerent, indultum fuerit.

De hac vide inf. in conſt. 96. Pii V. Decet.

Sed multa teſtamenta quæ clauſa notariis dantur, non aperiuntur, & executioni mandari non poſſunt.

§. 1. Multa tamen teſtamenta in quibus diverſa legata, & relicta ad pias cauſas reperiuntur, ex eo quod teſtatores illa dum vixerunt (ſicut in Regno Neapolitano permultos fieri ſolet) clauſa Notariis conſignarunt, & hæredes ab inteſtato ſucceden. omniaque bona defunctorum poſſiden. non curant teſtamenta ipſa clauſa aperiri facere, & teſtatorum voluntates adimplere, in grave animarum ſuarum periculum, & tam prædictæ fabricæ, quàm aliorum piorum locorum, ac plurimorum pauperum detrimentum, & contra teſtatorum hujuſmodi intentionem, hactenus, ſicut accepimus, executioni demandata non fuerunt.

Ideo Pont. hoc Collegio facultatem de qua in rubr.

§. 2. Nos Fabricæ, piorum locorum, pauperumque ſubventioni, voluntatum teſtatorum implemento, ac ſaluti animarum hæredum hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, Motu proprio ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædictis Collegio & ejus Commiſſariis, ut ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac alias juxta formam facultatum, privilegiorum, & indultorum prædictorum, omnes & ſingulos Notarios, penes quos hujuſmodi teſtamenta clauſa, ut præfertur, vel aliàs reperiuntur, vel in futurum reperientur, poſt annum à die obitus teſtatorum ad illa aperienda, & ipſis Commiſſariis oſtenden. ſolutaque ipſis Notariis debita mercede, juxta formam privilegiorum prædictorum, ad tradendum ſibi exemplar ipſorum teſtamentorum in forma probanti, & authentica, etiam cum invocatione brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, quacumque appellatione remota cogere poſſint, tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Et ſic judicari iubet.

§. 3. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per locorum Ordinarios, ac quoſcumque alios Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate, &c. judicari, & definiri debere, & quicquid ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Contra derogat.

§. 4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac locorum, Civitatum, & Provinciarum, in quibus Notarii exiſtent, vel teſtamenta hujuſmodi confecta fuerint, juramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque & aliis decretis, ac efficaciores & inſolitas clauſulas in ſe continen. quorum tenores, &c. haberi volumus pro expreſſis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, &c. mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, hac vice dumtaxat derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 5. Volumus autem quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ejuſque exemplaribus etiam impreſſis, manu Secretarii ipſius Collegii, & ſigillo præfatæ Fabricæ munitis eadem fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſenti Motui proprio adhiberetur, ſi eſſet originaliter adhibitus vel oſtenſus.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſc. D. P. An. 1 die 18. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 15. Kalend. Ianuarii Anno tertio.

LXVI. Damnatio, & excommunicatio Odetti à Caſtillione, Cardinalis, in hæreſim Hugonotorum prolapſi.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ONeroſum ſupremi Paſtoris officii munus nobis ex alto commiſſum mentem noſtram continuo premit, & urget, ut illud exequi in primis ſatagentes, gregem Dominicum curæ noſtræ divinitus creditum omni ſtudio & diligentia in perfecta, ac ea qua decet, fidei unitate tueri, & conſervare, ac ne in agro univerſalis Eccleſiæ zizaniam ſeminare tentantes, ac D. N. Jesu Christi, cujus vices, quamvis indigni, gerimus in terris, tunicam inconſutilem, videlicet ejuſdem Eccleſiæ unitatem ſcindere molientes, eos præſertim, quos omni ſpe ad verum Dei cultum revertendi novimus eſſe deſtitutos, tanquam membra putrida, & infructuoſos palmites ab eadem Eccleſia ſuccidere, ac penitus evellere, & ſi qua gregis prædicti ovis morbo incurabili correpta reperiatur, illam ne cæteras contagione inficiat, foras ejicere, ac providè gregem ipſum ab omni labe purgatum ſervare, ne culpa, ac negligentia noſtris quandoque oves perditas, aut hujuſmodi morbo infectas, ſummus ipſius gregis paſtor Dominus juſtus judex de eis in diſtricto illius judicio rationem à nobis exquirat, & quo in majori dignitate vel honore conſtituti reperiuntur, qui in eorundem gregis & Eccleſiæ perniciem talia præſumunt, eo ſeverius in eos animadvertere, ipſoſque ſpirituali & temporali mucrone ferire ſtudeamus.

Odettus à Caſtillione Card. Hugenotorum hæreſim ſecutus eſt.

§. 1. Sanè cum nuper, magno cum animi noſtri mœrore, plurimorum fide dignorum relatione, ac fama publica, non quidem à malevolis & ſuſpectis, ſed gravibus & honeſtis, ac veridicis perſonis exorta, etiam per modum notorii facti permanentis ad aures noſtras pervenit, iniquitatis filium Odettum à Caſtillione S.R.E. Diaconum Cardinalem, & Eccleſiæ Belvacen. Perpetuum Adminiſtratorem in ſpiritualibus & temporalibus, aliàs per Sedem Apoſtolicam deputatum, ad quem velut ipſius univerſalis & Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, & honorabile membrum pertinebat, pro fidei Catholicæ defenſione, Apoſtolicæque Sedis conſervatione, proprium ſanguinem ubi opus fuiſſet, effundere, vitamque exponere, ac hæreticos undique, & præcipuè ab Eccleſia Belvacen. prædicta, illiuſque Civitate & Diœceſi, quarum curam gerebat

gerebat, potiſſimùm expellere, illoſque totis viribus, ac omni conatu proſequi, ſuorum muneris, ſtatus, decoris, honoris, ac propriæ ſalutis, necnon beneficiorum, quibus illum Sedes Apoſtolica tot, tantiſque dignitatibus decoraverat, receptorum, & fidelitatis juramenti eidem Sedi per eum præſtari, nobilitatiſque ſuæ originis prorſus immemorem, Deique timore poſtpoſito contra Sedem eandem ſe temerè erigentem, adeo in profundum malorum prolapſum fuiſſe, ut in peſſimâ illam quæ his calamitoſis & deplorãdis tẽporibus in inclyto Regno Franciæ, proh dolor! maximè invaluit, Hugonotorum nuncupatam hæreſim, nedum inciderit, ſed ipſos Hugonotos hæreticos, quos præſertim in Civitate, & Diœceſi prædictis corrigere & punire, vel ſaltẽ ab eis profligare debebat, defẽdere, fovere, protegere, aut tueri cutaverit, & quamplures hujuſmodi peſtiferæ ſectæ viros pſeudotheologos, in rectores & concionatores, quibus alios ſeducere ac inficere poſſet, familiariter retinuerit, arma ſumpſerit, ac alia graviſſima hæreſim manifeſtam denotantia, pertinaciter cõtra fidem Catholicam, ſanctamque Romanam Eccleſiam commiſerit & perpetraverit, in gravem divinæ Majeſtatis offenſam, ac omnium Chriſti fidelium ſcandalum.

§. 2. Nos igitur, quorum eſt pro noſtro Paſtoralis officii miniſterio præmiſſis debitè providere, non valentes citra immenſæ illius divinæ Majeſtatis offenſam, necnon Chriſti fidelium eorundem ſcandalum modo aliquo præmiſſa, utpote tam impia & enormia conniventibus oculis pertranſire, ut tamen videremus an clamorem qui ad nos pervenerat, idem Odettus opere compleviſſet, Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus generalibus in Rom. Curia deputatis, ut de præmiſſis omnibus & ſingulis ſe diligenter informarent, veritatemque deſuper inquirerent, ac deinde nobis in Conſiſtorio noſtro ſecreto referrent, commiſimus & mandavimus.

§. 3. Cumque Cardinales Inquiſitores præfati, mandatis noſtris hujuſmodi parentes, ſuper his diligenter inquiſiviſſent, ac dictum Odettum nedum ſuperius expreſſa, ſed etiam longè deteriora commiſiſſe & perpetraſſe, nempe inter alia dixiſſe, & pertinaciter tenuiſſe, Eccleſiam uſque ad iſta tempora hæreticorum Hugonotorum erraſſe, necnon palam & publice partes dictorum Hugonotorum hæreticorum, illorumque conventiculos & ſectas fuiſſe ſecutum, ac tutatum fuiſſe & laudaſſe, abjectiſque Cardinalatus habitu & inſigniis, quibus ſe indignum reddiderat, ad Hugonotos hæreticos ipſos declinaſſe, eorumque ſectam expreſſe profeſſum fuiſſe, ſeque illorum exercitus ductorem feciſſe, & adhuc exiſtere, aliaque in ſanctam fidem & Catholicam religionem commiſiſſe comperiiſſent, & nobis in Conſiſtorio prædicto retuliſſent, illaque adeo notoria eſſent, ut nulla poſſent tergiverſatione celari, eiſdem Cardd. Inquiſitoribus etiam vivæ vocis oraculo dedimus in mandatis, ut præfatum Odettum ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque cenſuris & pœnis tunc expreſſis ad perſonaliter comparendum, & ſe præmiſſis expurgandum infra certum tunc expreſſum, ac aliàs ſub certis modo & forma monerent, requirerent, & citarent, ac literas monitoriales & citatorias contra eundem Odettum per edictum publicum in d. Eccleſia Belvacen. & illius palatii Epiſcopalis valvis, ac in Alma Vrbe noſtra in locis conſuetis exequendas & publicandas decernerent, ac illis ſic, ut præmittitur, executis, ac coram Ipſis Inquiſitoribus reproductis, terminiſque ad docendum ſe illis paruiſſe ſervari ſolitis ſervatis, dictoque Odetto prius ad audien. ſententiam per nos ferendam legitimè citato, & dilecto filio Petro Bedo Procuratore Fiſci ejuſdem hæreticæ pravitatis generalis Inquiſitoris ad hoc inſtante, ad hujuſmodi cauſæ expeditionem, juſtitia mediante, devenire volentes.

§. 4. Habita deſuper cum prædictis, & aliis Venerabilibus fratribus noſtris ejuſdem S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorundem unanimi voto, conſilio, & aſſenſu, CHRISTI prius Salvatoris noſtri nomine invocato, in throno juſtitiæ pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, pronuntiamus, decernimus, & declaramus, præfatum Odettum in excommunicationis latæ ſententiæ, privationis, confiſcationis omnium bonorum ſuorum, præſentium & futurorum, officiorum & dignitatum, etiam Cardinalatus, juriumque privilegiorum & actionum, criminis hæreſis pro confeſſo habiti pœnas in dictis literis monitorialibus, & citatoriis contentas, ob ipſius Odetti illis non paritionem damnabiliter incidiſſe & incurriſſe; & nihilominus quia tam in proceſſu contra eum formato, & per dictos inquiſitores, ut præmittitur, relato, quàm notorietate facti quod nulla prorſus excuſatione palliari, aut tergiverſatione celari poteſt, & ex quamplurimis aliis, quæ nobis innotuerunt, ac de quibus alias multipliciter conſcientiam noſtram plene informatam habemus, de hæreſi, & ſchiſmatis criminibus hujuſmodi, omnibuſque ſuperius enarratis per eum commiſſis & perpetratis clarè & apertè conſtitit, & conſtat, ipſum Odettum hæreticum, excommunicatum, Hugonotum, ſchiſmaticum, & blaſphemum, à fide Catholica & S. R. E. apoſtatam, & transfugam, fidei fractorem, & perjurum pronuntiamus & judicamus, ac declaramus, & propterea eum ab omni Cardinalatus commodo & honore, ac privilegio etiam clericali à die commiſſorum criminum hujuſmodi ipſo jure depoſitum, dictæque Eccleſiæ Belvacen. adminiſtratione, ac omnibus beneficiis, & officiis, honoribus, dignitatibus, ac prælaturis privatum, & ad illa inhabilem & perpetuò incapacem, ac eius bona, jura, & juriſdictiones publicata fuiſſe & eſſe, & ab his ad quos ſpectant capi poſſe, dictamque Eccleſiam Belvacen. & cætera beneficia quæcumque & qualiacumque Eccleſiaſtica, & officia per eum obtẽta vacaviſſe, & vacare ſimiliter declaramus & decernimus, ac eundem Odettum, quatenus opus ſit, deponimus, privamus, & inhabilem facimus, ejuſque bona omnia, jura, & juriſdictiones publicamus; depoſitumque & privatum, ac inhabilem effectum, ac velut talem, hæreticum, ſchiſmaticum, & blaſphemum, & infructuoſum palmitem ab Eccleſia præciſum, ulterius legitimè puniendum fore decernimus, ejuſque perſonam à Chriſti fidelibus capiendam & detinendam, & ad juſtitiæ & miniſtrorum manus, ut pœnis debitis affici poſſit, tradendam omni meliori modo & forma, quibus poſſumus & debemus, exponimus.

Sanctio pœnalis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ pronuntiationis, judicationis, declarationis, decretorum, depoſitionis, privationis, facti, publicationis, & expoſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563. Pridie Kal. Junii, Pontificatus noſtri anno 3. *B. P. An. 4. die 3. Mart.*

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſcr.*

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardd. ſubſcribunt:

† Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Oſtien.
† Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
† Ego Otho Truchſes Epiſc. Albanen.
† Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
† Ego Fulvius Card. Peruſ.
† Ego Io. Michaël Card. Saracenus.
† Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
† Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem.
† Ego B. Card. Tranen.
† Ego Scipio Card. Piſarum.
† Ego Io. Card. Reumanus.
† Ego F. M. Card. Alexandr. hæreticæ pravitatis Inquiſit.
† Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecanc.
† Ego Gui. Aſc. Card. Cameratius.
† Ego Hip. Card Ferrarien.
† Ego Jul. Card. Vrbinas.
† Ego Vitellotius Card. Vitellius.
† Ego Aloyſius Card. Eſten.
† Ego Marcus Sitticus Card. ab Altaemps.
† Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
† Ego Ind. de Avalos Card. Aragonius.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1563. *indict.* 6. *die verò* 11. *menſis Sept. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno* 4. *ſuprascripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt Romæ ad valvas Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, Palatii ſanctiſſ. Inquiſitionis, & in acie Campi Floræ, earumdem ibidem dimiſſis copiis affixit, per nos Andream de Curia, & Bartholomæum Sottocaſa, eiuſdem S. D. N. Papæ Curſores.*

Antonius Clerici Mag. Curſ.

LXVII. Facultates Cardinalium Reipublicæ Chriſtianæ generalium Inquiſitorum in Vrbe procedendi etiam contra Prælatos hæreticos, vel hæreticorum fautores.

Hujuſmodi cauſas contra Epiſcopos Pontifici Romano referri juſſit Pius V. in eius conſt. 82. Si de protegendis, §. 6. *Et prædictam juriſdictionem & alia confirmavit. Sixt. V. in conſtit.* 74. Immenſa, §. 1. *Et ampliavit ad Regulares Paulus V. in conſt.* 26. Romanus.

Edita An. D. 1563. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. ROmanus Pontifex, Chriſti Vicarius, ac B. Petri ſucceſſor, cui ipſe ✠CHRISTUS Dominus noſter oves ſuas paſcendas enixè ter commendavit, ne oves deperditæ de ejus manu quandoque requirantur, omni ſtudio, & ſolertia continuè invigilare debet, ut à S. R. E. quæ cæterarum caput eſt, & magiſtra, deviantes, ac aberrantes, ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore propoſito, & ſalutaribus monitionibus ad illam allicere nequiverit, temporalium ſaltem pœnarum metu coërceat.

Cauſa conſt. §. 1. Cumque nos propterea, poſtquam ad ſummi Apoſtolatus apicem, licet immeriti, divina favente clementia aſſumpti fuimus, ſtatim mentis noſtræ aciem eò direximus, ut hæreticæ pravitatis undique extirpatis erroribus, fides Catholica ubique augmentum ſuſcipiat, & diffuſiùs protendatur, nihilque, quod huic rei profuturum cognovimus, prætermiſerimus. Et nihilominus, ſicut nuper non ſine gravi cordis dolore, & animi amaritudine accepimus, nonnulli Prælati, & in dignitate Eccleſiaſtica, ac Epiſcopali ordine conſtituti, ad quos veluti in partem ſollicitudinis noſtræ vocatos, magis ſpectaret cæteros, præſertim eorum curæ creditos, ab erroribus revocare, & in eiſdem erroribus pertinaciter perſiſtentes inſequi, nedum in ſimiles errores hæreticos graviter prolapſi fuere, ſed etiam cæterorum hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores exiſtunt, & eandem fidem Catholicam, cujus defenſores eſſe deberent, in dies oppugnare non verentur.

Iuriſd. Card. generalium Inquiſitorii procedendi contra quoſcumque dignitate Eccleſ. præditos, hæreticos, &c. §. 2. Volentes igitur huic tam pernicioſo morbo, prout noſtro incumbit officio, occurrere, ac ne ulterius progrediatur, quantum in nobis eſt, providere: Motu proprio per Apoſtolica ſcripta venerabilibus fratribus noſtris, & dilectis filiis noſtris Inquiſitoribus contra hæreticam pravitatem generalibus in Alma Vrbe noſtra pro tempore reſidentibus, quibus ut contra quoſcumque, etiam Epiſcopali, ac quacumque alia, etiam Cardinalatus præditos dignitate procedere poſſint, per alias noſtras indulſimus, tenore præſentium committimus, & mandamus, ut omnes & ſingulos hæreticos, & hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores prædictos, de hujuſmodi criminibus diffamatos, in Provinciis, & locis in quibus Lutherana ſecta invaluit, commorantes, ad quos ob ipſorum hæreticorum frequentiam notorium eſt, tutum, ſeu ſaltem liberum non patere acceſſum, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & alia quacumque, etiam Cardinalatus dignitate præfulgeant, nullis aliis deſuper habitis ſuper non tuto, vel non libero acceſſu, hujuſmodi informationibus (receptis tamen ſummariè, & extrajudicialiter, quantum ipſis Inquiſitoribus ſufficere videbitur priùs indiciis) etiam per edictũ in valvis Palatii Officii ſanctæ Inquiſitionis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ, tantùm per unum ex noſtris Curſoribus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia conſiſtentium, nobis & eidem S. R. E. immediatè ſubjectis, prout ipſis Inquiſitoribus viſum fuerit, affigendum, & publicandum, citent, moneant & requirant, ut intra certum, & competentem terminum eis ipſorum Inquiſitorum arbitrio præfigendum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis à divinis, & privationis etiam à Cathedralibus Eccleſiis, & quibuſcumque dignitatibus & beneficiis Eccleſiaſticis, ac officiis, & ordinibus quæ obtinent, & in quibus conſtituti exiſtunt, & inhabilitatis ad illa & alia quæcumque in poſterum obtinenda, necnon confeſſionis criminum hæreſis eis objectorum, aliiſque tam Eccleſiaſticis, quàm temporalibus, etiam pecuniariis, & bonorum confiſcationis, ac corporalibus, & etiam relapſus, & aliis per ipſos Inquiſitores imponendis pœnis, coram ipſis perſonaliter, & non per procuratorem, defenſorem, vel excuſatorem aliquem compareant, & ſe à criminibus prædictis expurgent, & ſi in termino prædicto non comparuerint, & ſe à dictis criminibus legitimè non expurgaverint, ad obſervationem terminorum ad docendum ſe dictis literis citatoriis, & monitorialibus paruiſſe pro ſententia declaratoria, incurſu cenſurarum, & pœnarum in eiſdem literis contentarum ferenda ſervari ſolitorum, ac etiam in cauſa ipſa criminis hæreſis inquirendo, ad receptionem probationum pro definitiva ſuper crimine, etam contra abſentes, ſic ut præfertur monitos ferenda ſententia, uſque ad ipſius ſententiæ ferendæ calculum procedant, ac demùm proceſſum omnem nobis, ut ad ſententiæ quæ juſta viſa fuerit, prolationem devenire poſſimus, in Conſiſtorio noſtro ſecreto referant. Nos enim citationem, & monitionem per publicum edictum ut præfertur, decernendas & exequendas prædictas, dictos ſic citatos, & monitos perinde arctare, ac ſi perſonaliter citati forent, illaſque ac proceſſus deſuper habendos, ſententiaſque inde ferendas validos, & validas fore.

Decretum ritans. §. 3. Sicque per quoſcumque Iudices, & commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & definiendi facultate & auctoritate, judicari, & definiti debere: irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper iis à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clauſulæ rogatoria. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Palatii noſtri ſtylo, etiam certam aliam formam, quoad citationes per edictum decernendas, & exequendas inducentibus, quibus, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio nalis. §. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ commiſſionis, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563. primo Idus Aprilis, Pontificatus noſtri anno 4. D. P. An. die 7. Ap.

Juriſdictio Cardinalis Protectoris, & judicis cauſarum Hoſpitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Vrbe. LXVIII.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.* Edita An. D. 1561.

Cauſa conſt. CUm ſicut accepimus Hoſpitale Illyricorum S. Hieronymi prope Ripettam de Vrbe, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Vrbis Tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, &

& legatorum,& diverſarum aliarum rerum ejuſdem,tam agendo, quàm defendendo, jugiter implicitum exiſtit, quantumplurima damna, & incommoda patiatur, ac impenſæ litis valorem,&c.de qua ex tempore agitur,ſæpenumero exuperent.

ſſiſſio de in rubr.

§.1. Nos Hoſpitale ipſum in quo piiſſima charitatis, & miſericordiæ opera pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab hujuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſublevare volentes:Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas, inter dictum Hoſpitale ſive dilectos filios Cuſtodes, & Officiales, ac Miniſtros Societatis ejuſdem Hoſpitalis, & quaſcumque alias etiam ſæculares perſonas, univerſitates, Societates, ac loca coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, ac Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore Vrbis,illiuſque Primo, & Secundo Collateralibus,ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolii ejuſdem Vrbis Capitaneo, necnon Magiſtro Stratarum, aliiſque quibuſcumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus,& ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus nunc, & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, executionibus, revocationibus,bonis,rebus,juribus, & actionibus, Hoſpitale,& Societatem,Officiales,litis conſortes, & alios præfatos, tam conjunctim, quàm diviſim, ac tam active, quàm paſſivè concernentibus, ac ad Hoſpitale, & Societatem hujuſmodi quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia inter illos, necnon alia æque vel magis pia loca, Vniverſitates, & Collegia quomodolibet privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas pendentibus, cujuſcumque qualitatis, ſtatus,gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis majores, quorum omnium ſtatum,& merita,ac judicum,& collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos avocantes,dilectum filium noſtrum Rodulphum Pium, Epiſcopum Oſtienſem, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decanum, Cardinalem de Carpo nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem ejuſdem Hoſpitalis, Iudicem ordinarium, & perpetuum ad præfatas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles, cauſam & cauſas,civiles & criminales, ac mixtas, ad Hoſpitale, & Societatem hujuſmodi pertinen. tam per eos,quàm contra eos,& inter eos, ac perſonas, Vniverſitates,Collegia,ſeu loca,etiam privilegiata,& exempta,tam activè,quam paſſive pro tempore movendas,juxta ordinatam jurisdictionem ſeu facultatem, tam Gubernatori, ſive Regenti, vel auditori Cameræ Apoſtolicæ, quàm Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit ſeu poſtulaverit, cum omnibus, & ſingulis eorum inciden. dependen. emergen. annexis & connexis,ſummariè ſimpliciter,& de plano,ac ſola facti veritate inſpecta,& abſque terminorū aliquorum ſubſtan ialium obſervatione, aut alicujus regiſtri co fectione, per ſe, alium, ſeu alios audien. & fine debito terminan.auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò conſtituimus,& deputamus etiam ad hunc effectum,illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque tam in Romana Curia,quàm extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi prius,quam etiam ſummariè de non tuto acceſſu ad illos,citandi, & movendi, eiſdemque, & præfatis,ac quibuſcumque aliis ejuſdem Vrbis Curiarum Iudicibus,& perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus,quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi,ſive ab eo deputando Auditori videbitur,inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum,& penarum hujuſmodi, illarumque aggravationis, & alias juxta ſtylum, & morem dictarum Curiarum in ſimil bus ſer ari ſolitum, ac alias prout ſibi videbitur procedendi, ſententiamque,ſive ſententias debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi. Contradictores quoſlibet,& rebelles per cenſuras,& pœnas Eccleſiaſticas,ac etiam pecuniarias,aliaque juris,& facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam licentiam, ſeu facultatem concedimus. Decernentes Hoſpitale, Societatem, & ejus Officiales,& perſonas huiuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quàm coram Rodulpho Pio Cardinale,& pro tempore Protectore præfato conveniri, aut ad alios conveniendum conſtringi non poſſe,ac ſententias,& proceſſus per aliū,ſeu alios Iudices, tam ordinarios, quam delegatos in cauſis præfatis pro tempore formatas,datas,latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque,nulla,irrita & inania,nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſula prærogativa hujus ceſſionis.

§.2. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam, vel ejus Legatos,etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas,etiam in favorem Fabricæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus,& omnino exceptas eſſe, & cenſeri,nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſvis alias clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes derogari poſſe, & ſi illis ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, ac per trinas, & diſtinctis vicibus Adminiſtratoribus, ſive Cuſtodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis Hoſpitalis, & Societatis hujuſmodi legitimè intimata, & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus ad id accedat aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari. Sicque per quoſcumque Iudices, quavis auctoritate fungentes, & præfatæ etiam Romanæ Eccleſiæ Cardinales,ſublata eis,& eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari,& definiri debere; irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper iis à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria contrariorū.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri de una,& in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur,aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ præfatæ,ac Hoſpitalium,Eccleſiarum,Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, & dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos & dictam Sedem etiam Motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus quod cauſæ hujuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliter de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret,tenores hujuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum, nihil

penitus omisso,& forma in illis tradita obſervata,inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem motu & ſcientia,ac poteſtatis plenitudine derogamus,ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque,cum cauſulis opportunis, & conſuetis.

Placet Motu proprio. I.

Repetitio clauſularū.

§.4.Et cum abſolutione cenſ. ad effectum præſentium, & de auctoritate,conſtitutione,deputatione,licentia, facultate,conceſſione, decreto, derogatione, & aliis præmiſſis,quæ hîc pro ſigillatim repetitis ad partem habeantur,latiſſimè attenden.& quæ præmiſſorum omnium, & ſingulorum major,& verior ſpecificatio,& expreſſio fieri poſſit in literis per Breve noſtrum ad perpetuam rei memoriam,ſi videbitur, latiſſimè expedienda. Quodque earundem literarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem literis originalibus adhiberetur,ſi forent exhibitiæ,vel oſtenſæ.Et quod ad cauſas in futurum movendas tantum.

D.P.An. 4. die 4. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Pridie Nonas Septemb. anno quarto.

LXIX. Studii generalis Bononienſis, ejuſque Rectoris atque Scholarium indulta.

Hoc Studium antiquiſimum eſt, & de eo habetur ſup. in conſtit.2.Innoc.VI. Quaſi. *Et in hac Civitate Bononiæ Rotam inſtituit Paul. III. ut in ejus conſt.4.* Ex injuncto.

Ad materiam Studiorum generalium vide cap.fin.de Magiſtr. & cap.2. de Privileg. in 6. Necnon in ſpecie hic infra conſtit. 88. *In ſacroſancta.*Et etiam Concil.Trid. ſeſſ.5.cap.1.

Edita An.D. 1563.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAcri Apoſtolatus miniſterio meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione præſidentes, ad ea libenter intendimus, per quæ literarum ſtudia ubique noſtræ proviſionis ope continua ſuſcipiant incrementa, & iis quæ propterea, ac pro perſonarum quarumlibet,præſertim literarum ſcientia prædictarum commodo providè facta fuiſſe dicuntur, ut firma perpetuò,& illibata perſiſtant, noſtræ approbationis robur libenter adjicimus, ac alias deſuper providemus,prout locorum & perſonarum qualitatibus debitè penſatis, in Domino conſpicimus expedire.

Studii Bononienſis commendatio.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, in Civitate noſtra Bononien. Studium generale Iuris Civilis, & Pontificii ſemper adeo floruerit,& floreat,ut ad eam veluti ad ſtudiorum matrem undique confluant variæ,& diverſæ perſonæ,& ex qua quamplures famoſiſſimi viri prodiiſſe,& in dies prodire dignoſcantur, quorum ſcientia, nedum ipſa Civitas, ſed etiam totus illuſtratur Orbis, & cum nuperrimè pro commodiori utilitate Scholarium in eadem Civitate, & Vniverſitate ſtudentium, ac etiam ibidem legentium, per dilectum filium noſtrum Carolum Tituli S.Martini in Montibus presbyterum Cardinalem Borromæum nuncupatum, noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ in dicta,Civitate Legatum,dicta Vniverſitas,ſeu Sapientia in qua Doctores legunt,in melius reformata,& ſeu de novo conſtructa fuerit, Nos Vniverſitatem ipſam, ac dilectum filium Antonium de Ripa Vtriuſque Iuris Doctorem,nuperrime ejuſdem Vniverſitatis Rectorē, & ab ea ad id ad Nos deputatum,& Scholares ad eam accedentes ſpecialibus favoribus,& gratiis proſqui volentes, & ut facilius ad eam accedendum, & ſtudia proſequēdum invitentur,ac excitentur,Statutorum,Ordinationum,privilegiorum, & capitulorum dictæ Vniverſitatis tenores, ac ſi de verbo ad verbū inſererētur, præſentibus pro expreſſis habentes,ipſoſque Antonium, & Scholares à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis,cenſuris,& pœnis,à jure vel ab homine quavis occaſione,vel cauſa latis,ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt,ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum,harum ſerie abſolventes,& abſolutos fore cenſentes.

Rectoris tradii ſuriſdictio.

§. 2. Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,pro tempore exiſtenti Rectori ejuſdem Vniverſitatis, liberam & abſolutam facultatem eandem Vniverſitatem regendi,& gubernandi, ac ultra alias facultates,honores, privilegia, & emolumenta quæcumque ſibi attributa, ac conceſſa, omnes & quaſcumque cauſas, civiles tantum, inter ipſos Scholares ejuſdem univerſitatis, & alios quoſcumque in futurum movendas videndi, audiendi, cognoſcendi, decidendi, ac fine debito terminandi, ita ut omnimoda & libera juriſdictio, reſpectivè dictarum cauſarum civilium ad eundem Rectorem liberè & pleno jure ſpectet, & pertineat,etiam privativè ad Vicelegatum ejuſdem Civitatis,ac omnes alios, & quoſcumque Iudices, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus.

Rectoris privilegium.

§.3.Ac ut eadem Vniverſitas ſine rectore non remaneat, quinimò ut Scholares ad officium Rectoratus ejuſdem Vniverſitatis acceptandum invitentur,auctoritate, & tenore prædictis volumus, & mandamus, quod de cætero Rectoribus ipſis,finito dicto eorum officio, & poſtquam in dicta Vniverſitate Bononien.publice doctorati fuerint, de aliquo Gubernio, ſeu Prætoria, aut alio officio juxta qualitatem,& merita perſonæ in Provinciis Marchiæ,vel Romandiolæ per legatos, ſeu Gubernatores earundem pro tempore,ſub indignationis noſtræ,& mille ducatorū pœnis Cameræ Apoſtolicæ applicandorum provideri debeat, ipſiſque gubernio, aut alii ex prædictis officiis in aliquibus Civitatibus ex dictis Provinciis præfici, ac ad Gubernium,ſeu Prætoriam, aut officium hujuſmodi admittendos fore,& eſſe.Mandantes pro tempore exiſtentibus Legatis, ſeu Prolegatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus,ut eoſdem ad Gubernium,ſeu Prætoriam hujuſmodi,ut ſupra admittant,ac de illis eiſdem,ut præfertur,provideant,ſeu admittant,& provideri faciant, juxta tamen qualitatem,& merita perſonæ ipſius Rectoris.

Privilegiorum & conſtitutionum eiuſdem Studii confirmatio.

§.4. Et inſuper omnia, & ſingula d. Vniverſitatis, & Gymnaſii præfati ſtatuta, ordinationes,privilegia,& capitula quæcumque, ac deſuper forſan confecta inſtrumenta, & documenta, ſive alias ſcripturas, publicas, & privatas,ac in eis contenta,ac inde ſequuta quæcumque, dummodo licita,& honeſta ſint,& contra canonicas ſanctiones,& libertatem Eccleſiaſticam non tendant,eiſdem auctoritate,& tenore perpetuò approbamus,& confirmamus,eiſque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, illaque omnia valida & efficacia exiſtere, ac ſuos plenarios, & integros, etiam executivos effectus ſortiri, ac perpetuis futuris temporibus ab omnibus cujuſcumque gradus perſonis, Vicelegatis,ac Judicibus, & Officialibus dictæ Civitatis, tam ordinariis, quàm extraordinariis, ac delegatis,& ſubdelegandis,necnon Collegiis, & Congregationibus,ac Auditoribus, & Magiſtratibus, aliiſque quibuſcumque etiam in foris eorum propriis inviolabiliter, & inconcuſſe obſervari, ac juxta eorum diſpoſitionem debite exequi,nec per quempiam illis contrariar., aut ea etiam in aliquo alterari poſſe, nec debere decernimus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris, quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem. Et nihilominus potiori pro cautela præmiſſa omnia modo, & forma præmiſſis, ac in dictis documentis, & ſcripturis contentis,auctoritate, & tenore præfatis perpetuò ſtatuimus, concedimus, & ordinamus.

Decretum irritans.

§.5. Quodque illis, ac præſentibus literis, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas,quanvis etiam derogatoriarū derogatorias, & efficaciores, ac inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia decreta inſolita continentes minimè derogari, nec derogatum eſſe cenſeri poſſit, & ſi illis derogari contingat, derogatio hujuſmodi nemini ſuffragetur. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & commiſſarios, ſublata eis,

&

& eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in qualibet causa & instantia judicari, & interpretari debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 6. Quo circa Venerab. fratribus Episcopo Bononiensi, sive ejus Vicario in spiritualib. generali, ac Vicelegato Civitatis nostræ Bononiensis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cam. Apost. generali Auditori per præsentes committimus & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Scholarium prædictorum, vel alicujus eorum, seu aliorum quorum interierit, desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidêtio assistâtes, faciât auctoritate nostra easdem præsentes literas plenum effectum sortiri, ac juxta illorum tenorem fiemiter observari, necnon singulos, quos literæ ipsæ concernunt, præmissis omnibus & singulis pacificè frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum aliquem per quoscumque desuper contra earûdem literarum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras Ecclesiasticas, ac pœnas pecuniarias eorum arbitrio moderandas & applicandas, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Super quibus, necnon contradictores, & rebelles prædictos, ac quoscumque molestatores, & alios præmissorum occasione citandos, constito eis summariè, & extrajudicialiter de non tuto accessu, etiam per edicta publica locis publicis, ac ipsis citandis circumvicinis, de quibus sit verisimilis conjectura quod ad eorundem citandorum notitiam pervenire valeant affigenda, quæ perinde illos arctent, ac si eis personaliter intimata fuissent citandi, eisque, ac quibusvis Iudicibus, & aliis personis, quibus dicta occasione inhibendum fuerit, etiã sub sententiis, censuris, & pœnis prædictis, ac per similia edicta inhibendi, eisdem auctoritate & tenore eis facultatem concedimus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac d. Civitatis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autè per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. P. d. 4. die 25. Sept. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 25. Septem. 1563. Pontific. nostri anno quarto.

Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & privilegiorum Ord. Cistercienſis Monachorum S. Benedicti, Iurisdictionisque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis.

Bullar. Mag. Tom. II.

Similem constitutionem edidit Greg. XIII. inf. in eius bulla 67. Superna; ubi alia indicabo de eadem Ordine. Et ante eum non absimilem prius edidit Pius V. num. 102. Ex innumeris.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1563.

Exordium.

IN eminenti dignitatis Apostolicæ specula meritis licet imparibus divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus, per quæ singuli Religionum Ordines abusibus & incommodis quæ in eos tractu temporis diversimode irrepserunt eliminatis, non solùm antiquis suis prærogativis, & dignitati restituantur, sed etiam regularia eorum instituta ad divinæ Majestatis laudem & gloriam in posterum stabiliantur. Et ut id votivè succedat, his quæ per Rom. Pont. prædecessores nostros prudenter cõcessa, ordinataque fuerunt, ut firma perpetuò & illibata persistant, libenter cum à nobis petitur, Apostolici roboris firmitatem adjicimus, illaque nonnunquam innovamus & ampliamus, ac alias super his disponimus, prout personarum, temporumque conditione pensata conspicimus in Domino salubriter expedire.

Ordo Monachorum Cisterc. tandiu in summa puritate, vigoque sanctitate floruit, sed paulatim in desolationem prolapsus est.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Ludovici Abbatis Monasterii Cistercii Cabilonen. Diœc. petitio continebat, quod licet Ordo Cistercien. in summa puritatis, & devotionis perfectione per multa retroactorum annorum sæcula, ac tandiu exemplari religiosorum suorum vita atque sanctimonia, non solum in Regno Fr̃aciæ, ubi supremum ejus caput, videlicet Cisterciũ prædictum cum aliis quatuor illius præcipuis, nẽpe Firmitatis, Pontiniaci, Clarevallis, & Morimundi Cabilon. prædictæ, ac Antisiodoren. & Lingonen. Diœc. respectivè Monasteriis, quæ filiæ Cistercii nuncupantur, sed etiam per alia fere universa Christiani Orbis climata, cum bonæ famæ virtutum odore, eximioque religionis decore ad ædificationem militantis Ecclesiæ, quandiu juxta SS. Patrum institutiones, & regularia illius instituta, præfatis, aliisque Monasteriis, de Monachorum d. Ordinis personis provisum, ejusque laudabilia instituta, ritus, consuetudines, & privilegia firmiter observata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominus à pluribus annis citra, præsertim postquam pleraque Monasteriorum, & Priorat̃uum suorum aliis quam dicti Ordinis personis commendati, à Superioris obedientia per exemptionum, unionum, aliasque diversas vias, tanquam membra à suo corpore divelli, abstrahi, & dismembrari cœperunt, speciosо illo regularis disciplinæ candore paulatim offuscato, universus Ordinis status in miserabilem dispersionem, & desolationem prolapsus est.

Cuius reformatio & restitutio tunc fieri posse proponitur, si eius instituta & ritus renoventur, & exemptiones in contrarium concessæ amoveantur.

§. 2. Cùm autem, sicut eadem petitio subjungebat, tantis hujus olim Deo mortalibusque gratæ religionis incommodis, aliter quam per antiquiorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum prædictorum undique convulsorum, & diversimode oppressorum restitutionem mederi nó posse videatur, pro parte ejusdem Ludovici Abbatis asserentis se Ro. á his periculosis temporibus, opis super hoc à nobis implorandæ gratia personaliter accessisse, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus afflictis ejusdem Ordinis rebus succurrentes, exẽptiones ab ipsius Ordinis Superioribus, per ejus personas, aliaque privilegia contra illum per quosvis ab Apostolica Sede obtenta moderari, ac præfatis statutis, consuetudinibus, ritibus, & privilegiis pro illorum firmiori subsistentia robur Apostolicæ confirmationis adjicere, illaque innovare ac alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur..

Hic ideo Pius exemptiones omnes ab Abbate, Capitulo & aliis concessas adversus Ordinis statuta revocat.

§. 3. Nos igitur qui Ordinis prædicti nobis & Sedi in primis devoti decus, & integritatem, suique pristini candoris restitutionem, sincero desideramus affectu, ipsum Ludovicum Abbatem à quibusvis excõmunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effect̃um præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum

fore ceuſentes, necnon omnium, & ſingulorum infraſcriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, indulgentiarum, etiam plenariarum, conſervatoriarum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac literarum deſuper expeditarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnes & ſingulas ab Abbate Monaſterii Ciſtercii, aliiſque Superioribus & Capitulo generali Ordinis hujuſmodi, ejuſque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones quibuſvis, tam virorum, quàm S. Cathatinæ Caietan. & S. Mariæ de Cœleſtia nuncupatæ Venetiarum, aliiſque Monialium Monaſteriis, ac Prioratibus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectiſque in Chriſto filiabus Abbatiſſis, & Prioriſſis, necnon Conventibus, Capitulis, & perſonis eorundem, tam in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quàm alibi ubilibet conſiſtentibus.

Abbatemque & alios Superiores, omnia loca & perſonas viſitare & corrigere poſſe iubet.

§. 4. Ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus hujuſmodi non obſtan. pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarii, juxta ipſius Ordinis inſtituta, Monaſteria, Prioratus, & loca prædicta, ac illorum perſonas, tam in capitibus, quàm in membris viſitare liberè & licitè valeant.

Indulta Epiſcopis & aliis conceſſa viſitandi loca & perſonas annullat, quatenus impediant Abbatem & Superiores Ordines in viſitando.

§. 5. Ac quæcumque privilegia, & indulta Apoſtolica viſitandi Monaſteria, tam virorum, quàm mulierum Ordinis hujuſmodi, quibuſvis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quàm generali Ciſtercien. Prædicto, ac aliis quatuor Primis nuncupatis, quatuor Monaſteriorum filiarum Ciſtercii nuncupatorum prædictorum Abbatibus, cæteriſque Superioribus ejuſdem Ordinis ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam ad quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & cum cauſæ cognitione, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, ac aliis decretis hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata, & Apoſtolicas, ac alias literas deſuper confectas, & inde ſecuta quæcumque, ad hoc dumtaxat ut Abbati generali, & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis Monaſteria hujuſmodi, ut ſuprà dictum eſt, viſitare liceat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium moderamur & limitamus.

Inhibitio cæteris Epiſc. & aliis, impedientes eos in viſitationibus.

§. 6. Inhibentes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Superioribus, Prælatis videlicet ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis à divinis, Abbatibus verò, & aliis inferioribus præfatis, cæteriſque quibuſcumque perſonis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios Superiores Ordinis, eorumque Vicarios præfatos, quominus viſitationes juxta regularia Ordinis inſtituta hujuſmodi liberè facere poſſint, per ſe vel interpoſitas perſonas, directè vel indirectè, aut alias quoquo modo impedire audeant, vel præſumant.

Monaſteriis recipiãt eoſdem Viſitatores.

§. 7. Ipſis autem Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Conventibus, Monachis, Monialibus, & perſonis, ut Generalem, alioſque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, ut præfertur, viſitare valentes, benignè recipiant, eiſque, & eorum mandatis in concernentibus eorum viſitandi officium hujuſmodi pareant, & humiliter obediant in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimilis excommunicationis pœna diſtrictè præcipien. mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum & indultorum Ordinis Ciſtercienſis.

§. 8. Et inſuper univerſa & ſingula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, etiam quatenus ſint in uſu, plenarias, conſervatorias, facultates, indulta, & alias gratias Ciſtercii, & quatuor filiabus nuncupatis Monaſteriis, & Ordini, eiuſque Capitulo generali, definitoribus, & aliis Superioribus præfatis per piæ mem. Paſchalem II. Calliſtum etiam II. Eugenium III. Alexandrum etiam III. Lucium ſimiliter III. Honorium etiam III. Gregorium IX. Innocentium IV. Sixtum pariter IV. præſertim Commendas, & Commendatarios Monaſteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujuſmodi concernentia, & quod Commendatarii pro tempore exiſtentibus nullam in Monaſteria dicti Ordinis ſibi Commendata, & eorum Monachos juriſdictionem exerceant, ac etiam ſuper privilegiorum, aliarumque gratiarum ipſi Ordini conceſſarum confirmatione, ſub quarto, & ſexto Idus Martii, quinto Novembris, & quarto Idus Martii, quinto, & ſexto Idus Martii, ſexto annis Pontificatus ſui Dat. reſpectivè, & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa.

Confirmat. ſtatutorum eiuſdem Ordinis.

§. 9. Necnon ordinationes, & ſtatuta ab exordio fundationis ejuſdem Ordinis uſque in præſentem diem in dicto generali Capitulo concorditer edita, etiamſi in uſu eſſe deſierint, dummodo infra lapſum temporis immemorabilis, videlicet centum annorum in deſuetudinem non abierint, ac præterea ſuper contributionibus per omnia & ſingula ejuſdem Ordinis Monaſteria Abbati Ciſtercii, ſeu Capitulo generali prædictis faciendis, & ſolven. ita quod omnes etiam Commendatarii ad illarum ſolutionem, etiam ſub ſimilis excommunicationis latæ ſententiæ pœna teneantur, & ad id etiam quibuſcumque privilegiis, etiam ab ipſa Sede obtentis, non obſtantibus compelli poſſint, ac prout illa concernunt omnia & ſingula alia in literis Apoſtolicis, aliiſque documentis deſuper confectis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta, eiſdem auctoritate & tenore, ex certa ſcientia confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omneſque, & ſingulos juriſ, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Renuntiat. eorundem indultorum.

§. 10. Ac potiori pro cautela eadem omnia & ſingula privilegia, prærogativas, facultates, exemptiones, indulgentias, conſervatorias, indulta, & alias gratias eiſdem modo & forma quibus Ordini, ejuſque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus præfatis per dictos prædeceſſores conceſſa ſunt, illis de novo auctoritate, & ten. prædictis concedimus, & innovamus.

In Monaſteriis Comendatis perſonis extra Ordinem, ſubſtitui debet menſa Conventualis diſtincta Abbatiali & ſufficiens pro Monachis, &c. Hoc declarat Greg. ibid.

§. 11. Et præterea quod in Monaſteriis dicti Ordinis, quæ diverſis perſonis (etiamſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, & S.R.E. Cardinales exiſtant) de præſenti Commendata eſſe reperiuntur, & in futurum Commendari, ſeu aliàs quoquo modo aliis quàm Ordinis ipſius perſonis concedi continget, ubi non fuerit, inſtituatur menſa conventualis ab Abbatiali menſa diſtincta & ſeparata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus, juxta Monaſteriorum ipſorum facultates, competentibus, & honeſtis pro ſufficienti Conventus & Monachorum, aliorumque religioſorum ejuſdem Ordinis numero in unoquoque ex ipſis Monaſteriis per ipſos Generalem, & cæteros Ordinis ipſius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando, ad quam menſam ſic inſtituendam, congruoſque redditus aſſignandos ipſi Commendatarii omnino teneantur, & ad id etiam per cenſuras Eccleſiaſticas fructuum, reddituum, & proventuum ſequeſtrationes, & alia opportuna juris remedia cogi poſſint, & debeant.

Religioſi ſi tertius Ordinis intruſi aut eiiciantur, aut eiuſdem Ord. profeſſionem faciant.

§. 12. Et quia, ſicut accepimus, in multis dicti Ordinis, tam virorum, quàm mulierum Monaſteriis, quamplures Mendicantium, & aliorum Ordinum religioſi utriuſque ſexus, ab immemorabili tempore citra ſe intruſerunt, & perſæpe intrudere præſumunt, quod illi vel inde realiter, & cum effectu ejiciantur, vel ſaltem habitum infra annum ſuſcipiant, ac profeſſionem regularem ejuſdem Ciſtercien. Ordinis expreſſe emittant, debitamque obedientiam, & reverentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus præfatis præſtent, ac divinum officium ſecundùm ipſius Ordinis morem celebrent, ſeque regularibus ejus inſtitutis omnino conforment.

Vniones, & ſuppreſſionis & diſmembrationes fieri nequeant.

§. 13. Vniones autem, annexiones, & incorporationes, ac ſuppreſſiones, & extinctiones Monaſteriorum, & Prioratuum ejuſdem Ordinis, aut fructuum, reddi-

tuum,

tuum,& proventuum illorum, diſmembrationes,& locis aliis quantumlibet piis, applicationes, & aliæ quævis perpetuæ illorum alienationes,cuicumque alteri loco ex quavis cauſa,quantumcumque honeſta,urgenti,& neceſſaria, abſque ſpeciali & expreſſo ejuſdem Abbatis generalis pro tempore exiſtentis conſenſu in ſcriptis,cauſaque priùs à Capitulo præfatis,vel alias rite cognita,etiam per nos, Sedem prædictam, etiamſi de fratrum conſilio, ac ad quorumvis, etiam Imperatoris,Regum,Reginarum, Ducum,& aliorum Principum inſtantiam deinceps nullatenus fieri poſſint, & ſi aliter fiant, nullius omnino ſint roboris,neque Guido, ejuſque Superiores, & perſonæ,præfatis literis deſuper conficiendis obedire debeant.

§.14. In his verò,quæ hactenus unita, annexa, & incorporata fuerunt,ſervetur præciſe forma ſingularum literarum ſuper his unionibus, incorporationibus, ſeu applicationibus, aut aliis quibuſcumque diſpoſitionibus expeditarum. Ita tamen quod Monachi in ſingulis Monaſteriis hujuſmodi degentes ſint,& remaneant ſub obedientia, & correctione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Ciſterc. prædictorum, & ſuorum Vicariorũ in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi uniones,annexiones,& incorporationes hujuſmodi non emanaſſent, etiamſi in illis aliter caveretur, & uſus, non tamen à tempore immemorabili, ut præfertur, contrarium obtineat, quæ contra præſentis ſtatuti tenorem nemini ſuffragentur.

§.15. Poſtremò quod nullæ alterius Ordinis Moniales in Abbatiſſas Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis aſſumi, vel ſi aſſumantur, in eiſdem Monaſteriis recipi poſſint, niſi illorum immediato patre Superiore præſente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria ſubſtantialia vota,necnon juramenta obſervandi ſtatuta dicti Ordinis, ac ſecundum ea vivendi recipiat.

§.16. Quodque omnia & ſingula Monaſteria Ordinis hujuſmodi, tam virorum, quàm mulierum, ubicumque exiſtentia, ſeu eorum Abbates, vel Priores,etiam Commendatarii, Abbatiſſæque vel Prioriſſæ, in ſignum obedientiæ & ſuperioritatis, ſolita regalia, videlicet contributiones ſolitas,etiã Abbati Monaſterii Ciſtercii,& Capitulo generali præfatis, omnibus excuſatione, recuſatione,præſcriptione,& alia excuſatione penitus ceſſantibus annuatim ſolvere teneantur,& ad id compelli poſſint ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, eiſdem ſcientia, auctoritate & tenore perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

§.17. Ac limitationem, moderationem, inhibitionem, præceptum,mandatum,approbationem,confirmationem, adjectionem,ſuppletionem,conceſſionem,innovationem, ſtatuta,& ordinationes,aliaque præmiſſa,ac præſentes literas de ſubreptionis,vel obreptionis,aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, quovis prætextu, quæſitove colore, aut ingenio, nullatenus notari, argui, vel impugnari poſſe,neminemque illa quavis de cauſa, etiam juſtiſſima impugnantem, in judicio vel extra judiendum eſſe,nec illa ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium cõceſſionum,gratiarumque revocationibus,ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per nos & ſucceſſores noſtros,ac Sedem prædictam etiam Imperatoris,Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu & contemplatione,aut in eorum, vel etiam in illius favorem, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, ac etiam vim contractus, aut legis, ſeu ſtatuti perpetui inducentibus, decretis,& alias quomodolibet conceſſis & concedendis ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis deſuper quomodolibet editis,& edendis aliquatenus comprehẽdi, neque illis ullo unquam tempore,etiam per Sedem prædictam derogari poſſe,nec derogatum cenſeri, niſi de toto tenore, & data præſentium expreſſa mentio habita,& derogatio,ſuſpenſio, limitatio, revocatio, aliaque prædicta de Ciſtercii, aliorumque quatuor primorũ nuncupatorum Abbatum prædictorum expreſſo conſenſu facta fuerint, & ſi aliter derogari, revocari, ſuſpendi, limitari,corrigi,aut emendari contigerit, hujuſmodi derogationem, revocationem, ſuſpenſionem,limitationem, correctionem,& emendationem nullius eſſe roboris, vel momenti, & quoties illæ vel illa emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtituta, & de nõvo, etiam ſub quacumque data per ipſum Abbatem Monaſterii Ciſtercii pro tempore exiſtentem eligenda, conceſſa eſſe,& cenſeri.

§.18. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes,etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores,ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretãdi auctoritate,& facultate,judicati,definiti, & interpretari debere, & quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.19. Non obſtantibus præmiſſis,ac noſtra de non tollendo jus quæſitum, & aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſlibet, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica,vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus,declarationibus,& decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis præfatis, aliiſque Congregationibus,Præſulibus,Abbatibus,Eccleſiis,Monaſteriis,Capitulis,Conventibus,Provinciis,ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiã derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis,irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie,etiam motu ſimili,aut etiam conſiſtorialiter,ac aliis quomodolibet conceſſis,& etiam iteratis vicibus approbatis,& innovatis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis,eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret,illorum veriores tenores, formas,dat.& decreta eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes,illis aliàs in ſuo robore permanſuris,hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§.20.Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad diverſa loca, Provinciaſque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam fortè impreſſis, manu alicujus publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujuſmodi munitis plena & indubia,ac ea prorſus fides ubique etiam in judicio adhibeatur,quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563.ſexto Kalend. Octobris,Pontificatus noſtri Anno quarto.

Monachi de-
nies in M.-
ſſi. unitis
iis Piis lo-
remanent
o vrdi-
Superiorũ
jus Ordi-
i.

oniales al-
rius Ord.
ando resi-
poſſint in
bbatiſſas
ius Ordi-
i.

onaſteria
acumque
ntur ad
ntributio-
s ſolven-
Abbati,
Capitulo.

Clauſula
ius conſt.
ſervati-
.

Detretum irritans.

Clauſula derogatoria.

Fides danda tranſumptis hujus bullæ.

Dat. An. 4. die 26. Sept.

Caupones & Albergatores Vrbis non tenentur de furtis rerum eis non conſignatarum, commiſſis in eorum hoſpitiis, ſi hoc ipſi hoſpitibus notificent in eorum ingreſſu. LXXI.

Solent hi Caupones & Albergatores in eorum hoſpitiis publice affixam tenere hanc bullam idiomate vulgari conſcriptam, ad ſe liberandum ab hujuſmodi notificatione.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1563.

CUm ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia nobis innotuit, à quampluribus annis citra in Alma Vrbe noſtra contigerit, & in præſentiarum ſæpe contingat, quod dilecti filii Societas Hoſpitum Albergatorum, & Caupõnum dictæ Vrbis, ab hoſpitibus & advenis ad dictam accedentibus, ac aliis in ea morãm trahentibus Hoſpitatoriis, & Albergatoriis, ſuper eo quod hoſpites, & advenæ, Albergatoriis aſſeruerint, & aſſerant, ſeu verius

Cauſa hujus conſtit.

verius eorum versutia & calliditate fingerent, & fingant, se multas, & diversas pecuniarum, & aliorum bonorum, quæ nunquam Hospitibus, & Albergatoribus hujusmodi consignaverant, neque consignarunt, aut in rei veritate forsan habuerant, neque habuerunt, quantitates secum ad hospitia attulisse, & deinde ut à sumptibus & expensis per eos factis exsoluti, & liberi evadere possent, atque possint, illas & illa perdidisse, ac ab Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus ipsis, vel aliis personis furto subtracta & sublata fuisse, illos de facto hujusmodi accusando, & calumniando diversimode, etiam usque ad incarcerationem, ac alia juris & facti remedia, etiam ultra refectionem sortis principalis molestati fuerint, ac quotidie molestentur & vexentur, in scandalum plurimorum, dictæque Societatis dedecus & vilipendium, ac rerum & bonorum suorum non modicum dispendium & gravamen.

Hospites Vrbis non possint molestari pro rebus in eorum hospitiis furto subtractis, & eis antea non consignatis per advenas, quibus Hospites, & caupones hoc notificaverint.

§. 1. Idcirco ad fraudibus, versutiis, calumniis, ac inconvenientibus, necnon coinquinamento, & gliscenti contagio hujusmodi, ac aliis præmissis omnibus & singulis obviandum, Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine volumus, statuimus & ordinamus, deinceps perpetuis futuris temporibus quascumque merces, pecuniarum summas, alias res & bona usque ad quamcumque quantitatem ascenden. per eosdem hospites, & advenas, ac alios Albergatorios sibi quomodocumque & qualitercumque furto subtracta, & sublatata fore asserentes, ac prætendentes à dictis Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus, ac eorum quolibet insolidum, nisi illa prius per eosdem advenas, ac hospitalarios, & albergatorios, eisdem Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus in custodiam data, & consignata fuerint, minimè repeti, nec eosdem Hospites, Albergatores, & Cauponos desuper conveniri, capi, arrestari, incarcerari, detineri, aut quoquo modo realiter, vel personaliter molestari, & vexari posse neque, debere. Quæ omnia prædictis hospitibus, & advenis, ac albergatoriis in eorum ingressu dicti Hospites, Albergatores, & Caupones notificare & intimare debeant, & teneantur.

Ista notificationes fieri solent eo modo, quo dixi hic in rubr.

Confirmatio privilegiorum & ordinationum Societatis Hospitum.

§. 2. Necnon omnia & singula gratias, concessiones, immunitates, privilegia, & indulta per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam prædictæ Societati, & eorum singulis, in genere vel in specie concessis & concessa, necnon quæcumque capitula, statuta, & ordinationes per eos hactenus quomodolibet condita & facta, licita tamen & honesta, quatenus sint in usu, eadem auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus & approbamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, omnesque & singulos, tam juris, quàm facti, si qui forsan intervenerint, ac solemnitatum desuper forsan omissarum defectus supplemus.

Facultas condendi statuta licita, & sac. Canon. non contrar.

§. 3. Seu in eisdem, si Societati videbitur, sibi quæcumque alia statuta, ordinationes, & capitula rationabilia & honesta, ac sacris canonibus non contraria condendi, & edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, & quoties eis videbitur, alterandi, mutandi, & delendi, ac alia de novo faciendi, quæ postquam condita & edita, ac mutata, & de novo facta, & per Cameratium approbata fuerint, eo ipso eadem auctoritate approbata, & confirmata sint & esse censeantur, plenam & liberam facultatem, licentiam & potestatem concedimus.

Decretum irritans.

§. 4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate & potestate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, necnon dilectos filios nunc & pro tempore existentes dictæ Vrbis Conservatores, judicari & definiri, ac observari debere, sublata, &c. Si quis, &c. irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstant. constit. ordinationibus, ac statutis, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis Conservatoribus, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque ten. & formis ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiã iteratis vicibus, etiam pari motu concessis, &c. & concedendis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, &c. tenores, &c. in litteris latissimè extenden. &c. hac vice derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunis & consuetis.

Fiat ut petitur. I.

Clausulæ repetitæ.

§. 6. Et cum absolutione à censuris, ad effectum, &c. & quod tenores capitulorum, ac statutorum, & ordinationum, per Societatem prædictam quomodolibet confectarum habeantur pro expressis, seu in toto vel in parte exprimi possint. Et de voluntate, statuto, ordinatione, confirmatione, approbatione, adjectione, suppletione, concessione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis præmissis, quæ hic pro sufficienter ad partẽ repetitis habeantur, perpetuò in forma gratiosa latissimè extenden. ex certa nostra scientia, & ad perpetuam rei memoriam, & cum deputatione executorum opportuna, qui assistant, cum potestate citandi, &c. etiam per edictum, &c. etiam dictos Conservatores, &c. inhibendi, &c. etiam simili edicto aggravandi, & reaggravandi, interdicendi, &c. invocato, &c. brachii sæcularis, &c. cum derogatione cõstitutionis de unâ & duabus, non tamen tribus dictis, ac quorumcumque statutorum, &c. privilegiorum, indultorum & literarum Apostolicarum, quibus etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Card. necnon dictis Conservatoribus & aliis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium quomodolibet, etiam æquali motu, &c. concessis & concedendis: quorum omnium tenores, &c. latissimè exprimi possint, ad effectum sufficientis derogationis eorum, ita quod non obstent, &c. latissimè extenden. Et quod præmissorum omnium & singulorum, aliorumque circa præmissa necessariorum major & verior specificatio & expressio fieri possit in literis per Breve nostrum, seu officium contradictarum in forma gratiosa, si videbitur, expedien. seu quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Dat. P. die 10. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 4. Idus Novembris, anno 4.

Revocatio exemptionum à solutione Dohanæ Vrbis, quibuscumque, præterquam locis Piis concessarum, vel in capitulis Dohanæ expressarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum. LXXII.

Magis generalem revocationem vide inf. in Sixti V. const. 2. Inter, & Pauli V. const. 11. In maximis.

PIVS PAPA QVART. S, Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1563.

Causa const.

LIcet fel. rec. Paulus Papa tertius prædecessor noster, rationabilibus causis prænarratis, Motum proprium ediderit: Nihilominus tanta est hominum importunitas, ut etiam à Procuratore nostro Fiscali nobis fuerit expositum quod multæ similes & dissimiles prænarratæ exemptiones postea, tam ab ipsomet Paulo Tertio, quàm à Julio Tertio, Marcello Secundo, & Paulo Quarto successoribus Pontificibus, & etiam à nobis, etiam sub signatura Motus proprii exortæ fuerunt, unde Dohanæ Vrbis, illarumque Dohanerii in eisdem, & forsan majores, quàm in præinserto narrantur difficultates & cõtroversias denuo inciderunt, cum magno etiam nostro & Cameræ præfatæ præjudicio, cum omnia tandem in ipsius Cameræ detrimentum retorqueantur.

Revocatio exemptionum quoad solutionem Dohanarum Vrbis quibuscumque, præter quam Piis locis, vel ob num. 12. filiorum concessarum.

§. 1. Nos igitur eisdem quibus præfatus Paulus prædecessor, & aliis rationabilibus animum nostrum moventibus rationibus & causis, & præsertim quia nunc multo plures sunt ex proventibus dictarum dohanarum incertos usus per ipsam Cameram assignatæ summam, ita quod nihil restat unde summæ pro exemptionibus hujusmodi defalcari, sumi, seu detrahi possint, omnes & singulas lites & causas præmissorum occasione quomodolibet in quacumque instantia, & coram quibuscumque judicibus pendentes ad nos pari modo advocamus & extinguimus. Omnesque & singulas gratias per quoscumque prædecessores nostros, & etiam per nos quomodolibet, & ex quacumque, etiam

maxim

maxima causa, præter expressas in capitulis inter Cameram & Dohanerios præfatos stipulatis, concessas exemptiones, immunitates, ac privilegia, quoad præfatæ Almæ Urbis Dohanas, earumque Dohanarum solutionem, & inviolabilem observationem dictorum capitulorum, cum Dohaneriis præsentibus & futuris, per eandem Cameram factorum & faciendorum, præterquam pro piis & miserabilibus locis, & pro illis dumtaxat, quibus ob numerum duodecim filiorum concessæ & concessa fuerint, & quousque duodecim filii superstites in communi vivent, in ipsaque Urbe cum eorum familiis continuò degent, & pro rebus dumtaxat quas alibunde (excepto vino quod pro eorum usu in Ripa Almæ Urbis nostræ in barca existen. comparaverint) in Urbem ipsimet suo sumptu convehi facient pro suo proprio usu tantum, non autem pro mercimoniis & aliis rebus, quæ ad Urbem, ut vendantur, per eos, seu per alios convehentur, seu quas ipsi aliter quàm pro usu proprio convehi & portari facient in cæteris rebus, & pro aliis personis, nullis prorsus exceptis, præsentium tenore cassamus, irritamus, annullamus, & revocamus, ac pro cassis, irritis, & nullis habemus, haberique, & eis nullatenus suffragari volumus.

Declaratio circa exemptionis ob numerum 12. filiorum.

Ad quod vide etiã Pauli 3. const. 1. in rub.

§. 2. Insuper eo quod res & bona præfata, etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro usu velle, & esse dicent, debeant fieri mandata in scriptis subscripta per patremfamilias, si vivet, aut illo defuncto per illum ex ipsis duodecim filiis qui erit major natu, aut qui domus regimen habebit, etiam cum juramento attestari, res, bona, & victualia hujusmodi esse pro eorum usu proprio, & ad eorum instantiam advecta. Et quod etiã fachini, gestatores, & batilarii, quorũ opera in illis deferendis usi fuerint, fiat solita fides, quomodo res, bona & victualia præfata in ipsorum immunitatem habentium domum delata, & recondita fuerint, alias Dohanerii non debeant immunitates ipsas admittere, sed consuetam ab aliis non immunibus solutionem exigant. Et insuper quod si contingat aliquem ex ipsis filiis ob prælaturam fortasse adeptam, vel ob aliam quamcumque causam propriæ suæ familiæ, & sibi inservientium numerum augere, non debeat immunitas præfata suffragari pro numero personarum, ut præfertur, seu aliàs quomodolibet accrescentium; sed suffragetur, admittaturque dumtaxat pro numero, & habita ratione personarum quæ erant tempore impetratæ immunitatis. Et si ipsi Dohanerii aliter quàm ut præfertur, immunitates ipsas receperint, pro illis quantitatibus, in quibus præmissa excedent, & non observabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remissionem.

Decretum irritans.

§. 3. Et sic per ipsos Camerarium & Clericos Cameræ, & alios quoscumque judices, etiam S. R. E. Cardinales in quacumque instantia, sublata, &c. judicari, irritumque, &c. quicquid secus, &c. decernimus.

Deputatio executoris.

§. 4. Mandantes Camerario, Præsidenti, & Clericis præfatis, ut revocationem, cassationem, irritationem, & annullationem, ac decretum nostrum hujusmodi, omniaque & singula alia præmissa, sub indignationis nostræ pœna observent, & ab aliis inviolabiliter observari mandent & faciant.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis, indultis, & immunitatibus prædictis, tam sub plumbo, quàm per breve, aut aliàs hactenus, ut præfertur, concessis, & in futurum, etiam cum præsentis expressa derogatione, Motu proprio, & manu nostra, propria concedendis, sub quibuscumque verborum expressionibus, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibus, & aliis quantumcumque fortissimis decretis, etiamsi de illis pro illorum sufficienti derogatione, certa, & expressa forma, & individua, ac de verbo ad verbum expressio, seu insertio facienda esset, illorum omnium tenores, &c. pro expressis, &c. cæterisque in contrarium facien. quibuscumque.

Bulla signatura fulciat. Materiæque exemplum prius. Pars subscr.

§. 6. Præsentis autem cedulæ solam signaturam, regula contraria non obstan. sufficere, & ejus exempla manu unius ex Notariis Camera prædictæ subscripta, ubique in judicio, & extra fidem facere, in librisque Camera præfatæ consuetis registrari volumus & mandamus.

Placet Motu proprio. I.

Confirmatio sacri & Oecumenici Concilii Tridentini. LXXIII.

Istud Concilium indixit Paul. III. in const. 33. Inito. *Et post Julium III. prosecutus est hoc Pont. ut sup. in const. 23.* Ad Ecclesiæ. *Ac Prælatis ei interessentibus indulta concessis in constitut. 28.* Circumspecta. *Ordinemque loci quem ibi in actibus publicis Prælati haberent, declaravit in constitut. 24.* Sicut ea. *Et quando ligare incipiat, habetur hic infra in const. 80.* Sicut ad.

Super interpretatione decretorum hujus Concilii, quam hic Pontifex sibi reservat, necnon & super executione ejusdem Concilii Cardd. Congregationem instituit hic idem Pont. in constit. 81. *Alias nos*, & Sixt. V. in const. 74. *Immensa*, in Congregat. 8.

P I V S E P I S C O P V S, &c.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1564.

BEnedictus Deus, & Pater D. N. Jesu Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas & pernicios issimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam, indictum jampridem in civitate Tridentina œcumenicum & generale Concilium à piæ mem. Paulo III. prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat. Ab ejus autem successore Julio in eandem Urbem revocatum, post alias sessiones celebratas variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutiùs intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium, cùm quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret.

Cle. Trid indictum fuit à Paulo III. ut in const. 33. Inito. & etiã à Jul. III. sed eius constit. prætermissa.

§. 1. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium ac salutare opus, sicut pastoralis solicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis laborare destitimus, quodque à Patre luminum assiduè precati sumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, divinique & humani juris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeò Concilii libertati favemibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ propriè reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas ad Legatos nostros scriptas ultrò permiserimus, quæ de Sacramentis & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores à sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, statuta sint. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt concordia peractum fuit, ut consensum eum planè à Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tàm singulari Dei munere supplicationes statim in Alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque & gratias divinæ majestati meritò persolvendas curavimus, cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & propè certam attulerit, fore ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant.

Hic autem Pontif. illud prosequi iussit, ut sup. in constitut. 23. Huic Concil. interfuerunt Legati Card. 2. Patriarchæ 3. Archiepiscop. 25. Episcopi 168. Abbates 7. Procuratores absentiũ 39. Generales Ordinum 7. Qui omnes subscripserunt se Concil. & fuerunt n. 255. ut legitur in fine Concilii.

Confirmat modò Pont. ipſe d. Concilium, quam confirmationem Synodus petiit, ut habetur prope fin. d. Conc.

§. 2. Cum autem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica ſeſſione facto. Nos ex Legatorum literis prius, deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardd. deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano utilia, ac ſalutaria eſſe cognoviſſemus, ad Dei Omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia & ſingula, auctoritate Apoſtolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſervanda eſſe decrevimus, ſicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus.

Præcipitque Prælatis & aliis ut illud obſervent.

At quando ligare incipiat, dixi in rubr.

§. 3. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis à ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus, etiam privationis, arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta & ſtatuta Eccleſiis ſuis, civitatibus, & diœceſibus, in judicio & extra judicium diligenter obſervent, & à ſubditis quique ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obſervari, contradictores quoſlibet & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio.

Hortatur etiam Imperat. Reges, & Principes ad obſervationem ejuſdem Concilii.

§. 4. Ipſum verò chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ D. N. Jeſu Chriſti obteſtamur, ut qua pietate Concilio per Oratores ſuos aſſueruht, eadem pietate, ac pari ſtudio divini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reverentia ad ejuſdem Concilii exequenda, & obſervanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio & favore ſuo adſint, neque adverſantes ſanæ ac ſalutati Concilii doctrinæ opiniones à populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant.

Prohibetque edi commentarios vel interpretationes ſuper decretis Conc.

§. 5. Ad vitandum præterea perverſionem, & confuſionem quæ oriri poſſet ſi unicuique liceret, prout ei libuerit in decreta Concilii commentarios, & interpretationes ſuas edere, Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Eccleſiaſticis perſonis, cujuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis quocumque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis verò quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullumve omninò interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quicquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore ſtatuere.

Declaratio nemque Concilii ſibi reſervat. Hoc voluit etiam Synodus Trident. in ſeſſ. 25. c. ult.

§. 6. Si cui verò in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione, aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam omnium fidelium magiſtram, cujus auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, quemadmodũ ipſa quoque ſancta Synodus decrevit, reſervamus, parati, ſicut ea de nobis meritò confiſa eſt, omnium Provinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, providere.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§. 8. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus & mandamus, ut hæ literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateran. tunc cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in Alma Urbe ad impreſſionem tradantur, quo commodiùs per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſſint.

Tranſumptorum fides.

§. 9. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus atque decernimus.

Sanctio penalis.

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

*Dat. P. A. die 25. Jan. * tertio.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo * quarto, ſeptimo Kalend. Februarii, Pontific. noſtri anno quinto.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalii ſubſcripſerunt.

Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego A. Card. Farneſius Vicecanc. Sabinen.
Ego R. Card. Sancti Angeli Major Pœniten.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego F. Clemens Card. Aracœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Paciecus, y de Tol.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Jo. Fr. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego M. S. Card. Conſtantien.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hip. Card. Ferrar.
Ego Fr. Card. Gonzaga.
Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.

Græci ſubjiciuntur juriſdictioni Ordinariorum, circa ea quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, animarumque ſalutem, & hæreſum extirpationem concernunt. LXXIV.

Alia de Græcis notavi plenè in conſtitut. 4. Innoc. IV. Sub Catholicæ.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Edita A. D. 1564.

Exordium.

ROmanus Pontifex præcipuus æquitatis, & religionis aſſertor, facultates, & gratias ab Apoſtolica Sede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catholicos ſcandala provenire animadvertit,

vertit, pro ſui paſtoralis officii debito maturè revocare conſuevit.

Græci prætendentes ſe exemptos à juriſd. Ordinariorum, impunitate ſibi propoſita, committebant multos errores hic expreſſos.

§. 1. Sanè nonnulli locorum Ordinarii nuper ad audientiam noſtram referri curarunt, quod in quamplurimis Regni Siciliæ citra, & ultra Pharum, & aliis Chriſtiani nominis civitatibus, & locis magna Græcorum, tam religioſorum, & ſæcularium clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Eccleſiæ Græcæ mores, & ritus obſervantes, ſeque ſuos proprios ejuſdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque privilegiorum ſibi per fel. rec. Leonem X. Paulum III. Julium etiam III. & forſan alios Rom. Pontif. prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu, ſe ab eorundem Ordinariorum juriſdictione, & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes, impunitate ſibi propoſita, in diverſas hæreticas, nefariaſque opiniones, & abſurda deliramenta paſſim prolabuntur, aſſerentes inter alias eorum blaſphemias, nullum eſſe defunctorum purgatorium, Rom. Pont. aliquam in eos juriſdictionem, vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo conceſſas damnantes, Eccleſiaſticas ſententias, & cenſuras ab eo latas ſpernentes, Sanctiſſimæ Dei genitricis Virginis Mariæ, beatorum Apoſtolorum, & aliorum Dei Sanctorum feſtivitates ab Eccleſia Romana, ſanctiſque Patribus ordinatas non obſervantes, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis infantibus in Baptiſmo exhibentes, inhumata defunctorum cadavera ſuperſtitione quadam impia, & pluſquam barbarica è ſepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos habitant, viſitationem, & juriſdictionē contemnentes, & Eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes, ac demum hujuſmodi, aliiſque ſuis opinionibus erroneis atque ſacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam ſuæ prætenſæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus, abuſibuſque conſeneſcunt, & immoriuntur, in ſuarum, vicinorumque populorum, præſertim ſimplicium animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

Idem Pontifex iſte eos ſubjicit juriſd. Ordinariorum, circa ea quæ ſpectant ad Dei cultum, &c. & Ritus alios quandō Græcorum approbatos reſervat. Sed quoad officiorum celebrationes, vide infra Pii V. conſtit. 12. Providentia.

§. 2. Nos igitur providè conſiderantes ejuſdem Sedis intentionem nunquam fuiſſe, exemptionem, aliudve privilegium à ſe conceſſum iri, ut inde ſcelerum impunitas, & animarum periculum emergat, abuſibus, & periculis hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtivè obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Baſilii, & alterius Ordinis regularibus, quàm ſæcularibus, ac etiam laïcis perſonis, quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem præfatam, in genere vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas exemptiones, ac prout illas concernunt, deſuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet, ut ipſi locorum Ordinarii quaſcumque Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia pia loca, tam ſæcularia, quàm cujuſvis Ordinis regularia, eorumque Prælatos, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac majori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Miniſtros, & quaſvis alias ejuſdem nationis perſonas, in ſuis civitatibus, & diœceſibus conſiſtentia, quoties opus fuerit, viſitare, ac in illis ſuam ordinariam juriſdictionem, plenamque & omnimodam ſuperioritatem, in iis quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi liberè, & licitè valeant, reliquis ipſorum Græcorum in divinis celebrandis, aliiſque ritibus à Sede Apoſtolica approbatis, necnon privilegiis, & gratiis Apoſtolicis intactis remanentibus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò revocamus, caſſamus, & annullamus, ac revocatas, caſſatas & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis, clericis, vel laïcis, eorumve Prælatis, Eccleſiis, Cœnobiis, aut aliis piis locis in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum viſitationi, correctioni, punitioni, juriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illiſque tanquam ſuperioribus ſuis, ſuarumque animarum paſtoribus humiliter obedire.

§. 3. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata, eis quavis aliter judicandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Decretum irritans.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Per hoc tamen non intendimus, quòd ipſi Græci ab eorum Græcanico ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Et quia difficile foret præſentes ad diverſa loca, in quibus illarum exhibitio forſan erit neceſſaria, circumferri, volumus, & eadem auctoritate ſimiliter decernimus, quod earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo ſignatis, plenaria & indubia, eaque prorſus adhibeatur fides in judicio & extra, quæ præſentibus adhiberi deberet, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 5. die 16. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Februarii 1564. Pontificatus noſtri anno quinto.

Deciſio in favorem Congregationis Lateranen. Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, ſuper lite, quam de præcedentia habebat, cum Congregatione Caſſinenſi, aliàs S. Juſtinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti. LXXV.

De præcedentia autem eorundem Canonicorum cum omnibus regularibus, præter Canonicos ſæculares S. Georgii in Alga, extat declaratio Pii V. in ejus conſt. 116. Cum ex, *ubi notabo. Alia de Congregatione Lateranenſi notavi ſup. in conſtit.* 2. *Paſchal. II.* Quanto, *fol.* 57. *Et de Congregatione Caſſinenſi notavi pariter ſuprà in conſtit.* 1. *Julii II.* Super.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1564.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ providentia circumſpecta, ne rurſus ea quæ in controverſiis inter perſonas Eccleſiaſticas, præſertim Altiſſimo ſub regulari profeſſione famulantes exortis, pro tranquillo Religionis ſtatu prudenter ordinavit, in moleſtos contentionis anfractus relabatur, majorem ſolet, dum id res ipſa requirit, adhibere cautionem.

Lis ſup. præcedentia dū quæ in rubr. orta erat.

§. 1. Sanè nuper poſtquam, ſicut nobis innotuerat, ab antiquis uſque temporibus, etiam ſupra centum annos retroactos, lis & cauſa, ſeu controverſia inter dilectos filios Rectorem generalem, & Canonicos regulares S. Auguſtini Congregationis Lateranenſis ex una, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Caſſinen. aliàs Sanctæ Juſtinæ de Padua Congregationum partibus ex altera, ſuper illorum præcedentia, ſeu præcedentiis ſuborta, & coram diverſis Judicibus, etiam in noſtro Palatii Apoſtolici auditorio ventilata, ac demùm non ſine animi noſtri moleſtia in œcumenico Concilio Tridentino inter earundem Congregationum Abbates revocata fuerat.

Quam ipſe Pontifex audien. & ſibi viſitandam commiſit tribus Cardinalibus hic nominatis.

§. 2. Nos conſiderantes, lites & controverſias hujuſmodi in Eccleſia, præſertim inter religioſas, & reformatas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, votum ſuum in humilitatis ſpiritu Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis uſque adeò humiliavit, ut formam ſervi acciperet, perſolvere profitentur, non modicum illi præclaræ, Deoque præcipuè dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac

propterea

propterea illas omni ratione ſubmovendas, publicæque religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Dei conciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimùm conſulendum eſſe ratì: Motu proprio dictas cauſas, & controverſias ubilibet, & coram quibuſvis judicibus motas, & in quibuſvis inſtantiis indecisas pendentes, ab eiſdem judicibus ad nos avocavimus, illaſque dilectis filiis noſtris Joanni Michaëli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, Joanni Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, ac Bernardino Scoto nuncupatis, S. R. E. Presbyteris Card. audiendas, cognoſcendas, & decidendas per quandam Motus proprii ſchedulam, & deinde illas per aliud noſtrum reſcriptum eiſdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, nobiſque referendas commiſimus.

Qui Cardd. retulerunt Pontifici præfatos Canonicos præcedere debere.

§. 3. Qui quidem Cardinales, dictis partibus, earumve procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubiiſque emergentibus ad plenum diſcuſſis, & reſolutis, comperto ſatis per eos ex compluribus literis Apoſtolicis, diverſiſque aliis documentis, rationibus & probationibus, quod ipſi Canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis à S. Auguſtino, quinimò à ſanctis Apoſtolis inſtitutis, eoſdem Canonicos, tam ſuæ antiquæ inſtitutionis hujuſmodi, quàm etiam dignitatis clericalis, qua eos ſtatim quod profeſſionem regularem emittunt, inſignitos eſſe oportet, aliarumque qualitatum in eis exiſtentium ratione, dictamque illarum Congregationem Lateranen. præfatos Monachos, & eorum Congregationem Caſſinen. præcedere debere cenſuerunt, & concluſerunt, ſuamque concluſionem hujuſmodi ad audientiam noſtram juxta ultimi noſtri reſcripti præfati tenorem retulerunt.

Pont. idèò ſententiavit pro Canonicis.

§. 4. Unde nos illorum relatione intellecta, eaque per nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus ſuis partibus veritati, & juri conſonam comperimus, per noſtram definitivam ſententiam pronuntiavimus, ſententiavimus, decrevimus, & declaravimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Congregationis Lateranen. ut clericos dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma Urbe conſuetum fuerat, & tunc obſervabatur) in proceſſionibus & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in d. Urbe, noſtroque & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quàm aliàs in univerſis, & quibuſcumque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinen. prædictos præcedere debuiſſe & debere, ac eoſdem Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum Congregationem, ut præfertur incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco locandos fore, & eſſe.

Abbatesque ipſorum Religionum debere præcedere ſingulariter, & de per ſe, abſque eorum Conventibus, juxta antiquiorem promotionem.

§. 5. Abbates verò dictarum Congregationum ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conventibus in Conciliis generalibus, Provincialibus, & Synodalibus, ac aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe juxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem intervenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordinis cujus ſint, attentis, præcedere, & præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe & debere, prout ex tunc prætulimus, antepoſuimus, & collocavimus, præferrique, anteponi, & collocari mandavimus. Jactationes quoque, moleſtationes, oppreſſiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos, & eorum Congregationem Caſſinen. eiſdem Abbatibus, Prælatis, & Canonicis Regularibus Congregationis Lateran. ſuper præfatis omnibus & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & injuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & injuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque, & illa Abbatibus, Prælatis, & Monachis Congregationis Caſſinen. hujuſmodi feciſſe, & facere minimè licuiſſe, neque licere de jure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto jure præcedendi, omnibuſque, & ſingulis aliis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, & tunc impoſuimus, prout in reſcripto, relatione, & ſententia prædictis plenius conſtringetur.

§. 6. Ne autem de ſententiæ, aliorumque præmiſſorum validitate ullo unquam tempore dubitari, ac propter ea vel alio quovis prætextu rem maturè diſcuſſam, & judicatam, rurſus in controverſiam retrahi, neve denuò in Eccleſia Dei inter tales perſonas religioſas, contentiones exoriri, ac populo ſcandala generari contingat, tempeſtivè providere, ac ſupremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum ſingulorum prædeceſſorum, ac reſcripti proceſſus, relationis, ſententiæque præfatorum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motuſimili, non ad ipſorum Abbatum, Prælatorum, & Canonicorum Regularium Congregationis Lateranen. vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad effectum executionis dictæ ſententiæ tantum, omnes & ſingulos proceſſus, & ſententiæ præfatorum defectus, etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan in eiſdem intervenerint, harum ſerie ſupplemus, ac eandem ſententiam unà cum ejus proceſſu validos, & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter ab omnibus obſervari debere, nec partes ipſas ab eis ullo unquam tempore quovis prætextu, quæſitove colore reſilire poſſe, ſed ad illorum obſervationem teneri, cenſuriſque & pœnis, tam Eccleſiaſticis, quàm pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque Monachos, eorumve Congregationem adverſus ſententiam, aliave præmiſſa in priſtinum quovis quæſito colore, vel ingenio reſtitui, nec illa oppugnantes audiri.

Et modò ſuppl. plet ejuſdem ſententiæ defectus, & eam inviolabiliter obſervari mandat.

§. 7. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, aut alio quovis defectu notari, ſeu impugnari poſſe, ſicque, & non aliter per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, præmiſſaque omnia perpetuò ſtatuimus.

Clauſula derogatoria, & Decretum irritans.

§. 8. Et quod ita fiant, & obſerventur, volumus atque mandamus ſimiliter venerabili fratri Epiſcopo Amerin. & dilectis filiis noſtro in Alma Urbe, & ejus diſtrictu Vicario in ſpiritualibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori generalibus, per præſentes motu pari mandantes, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Prælatorum, ac Regularium Canonicorum S. Auguſtini Congregationis Lateranen. præfatorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos ſuppletione, decreto, voluntate, & mandato, aliiſque præmiſſis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos vel eorum quempiam deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, deturbari, vel inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam Eccleſiaſticas, & pecuniarias, etiam arbitrio ſuo moderandas, & applicandas, quàm etiam privationis beneficiorum Eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaque juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, illoſque etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum imponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis.

Executorum hujus conſtit. deputatio & facultates.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Cócilii generalis de duabus dictis, dummodo quiſpiam præſentium vigore ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac aliis quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon

Clauſula derogatoria.

necnon Monaſteriorum, & Ordinum ac Congregationum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis illis, eorumque ſuperioribus, ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.10. Volumus autem, quod præſentium tranſſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis in judicio, & extra ubilibet locorum plena, & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Ut ſupra. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die *Ut ſupra.* decimaoctava Januar. 1564. Pontificatus noſtri anno 5.

Sequitur tenor ſententiæ præditæ.

Enarratio ſententiæ. CHriſti nomine invocato, pro Tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis haben. per hanc noſtram definitivam ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, in cauſa & cauſis, quæ coram nobis, & quas dilectis filiis noſtris Joanni Michaëli Saraceno tit. S. Anaſtaſiæ, Joanni Baptiſtæ Cicadæ tit. S. Clementis, ac Bernardino Scoto tit. S. Matthæi, S. R. E. Cardinalibus primò audiendas, cognoſcendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales per Apoſtolica noſtra reſcripta nobis referendas commiſimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Ordinis S. Auguſtini, Congregationis Lateranen. & univerſam Congregationem ex una, & Prælatos, Abbates, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinen. aliàs S. Juſtinæ de Padua nuncupatos, & dictam eorum Congregationem, de, & ſuper præcedentia, & jure inter eos præcedendi, tam in proceſſionibus, quàm in generalibus, & ſynodalibus, ſeu Provincialibus Conciliis, omnibuſque actibus publicis & privatis, rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latiùs deductis, & illorum occaſione in prima, ſeu alia verſæ fuerint, & vertebantur inſtantiis, partibus ex altera, cauſa hujuſmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac ſæpius auditis partibus, & dubiis in ea plenè diſcuſſis, & reſolutis, ac viſis de jure videndis, & demùm per dictos Cardinales nobis matura deſuper facta relatione, pronuntiamus, ſententiamus, decernimus, & declaramus Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Congregationis Lateran. uti clericos, dimiſſa ſuperiori veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma noſtra Urbe Romæ conſuetum fuit, & nunc obſervatur) in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in dicta Alma Urbe noſtra, noſtroque, & ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quàm aliàs univerſis, ac quibuſcumque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis, & dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis Ordinis S. Benedicti Caſſinen. præcedere debuiſſe, & debere, eoſdemque Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares, dictamque eorum Congregationem, ut ſup. incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi, in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe. Abbates verò dictarum Congregationum Lateran. & S. Benedicti ſingulariter, & de per ſe, abſque eorum conventibus, in Conciliis generalibus, Provincialibus, & Synodalibus, & aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe juxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem intervenientium priorem & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine cujus fuerint attentis, præcedere, ac præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus, præferique, anteponi, & collocari reſpectivè mandamus. Jactationes quoque, moleſtationes, oppoſitiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monachos dicti Ordinis S. Benedicti, & dictam eorum Congregationem eiſdem Abbatibus, Prælatis, Canonicis Regularibus dicti Ordinis, & eorum Congregationi, de, & ſuper præfatis omnibus & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita & illata fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & injuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & injuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monachis feciſſe, & facere minimè licuiſſe, nec licere de jure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto jure præcedendi, ut ſupra, omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore & eſſe, ac imponimus. Utramque partem in expenſis juſtis ex cauſis abſolventes.

Impoſitio perpetui ſilentii.

Abſolutio partium ab expenſis.

Ita eſt. I.

Nomina Cardinalium, qui cauſam cognoverunt, & retulerunt.

Ita refero, & cenſeo pronuntiandum eſſe. Joannes Michaël Cardinalis Saracenus.

Ita refero, & cenſeo pronuntiandum eſſe. Joannes Baptiſta Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & cenſeo pronuntiandum eſſe. Bernardinus Cardinalis Tranen.

LXXVI.

Revocatio licentiarum omnium quibuſcumque (exceptis Commiſſariis, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis) conceſſarum, tenendi vel legendi libros Lutheranos, aut de hæreſi ſuſpectos. Et prohibitio illos de cætero habendi vel legendi.

Iſtis Inquiſitoribus data eſt expreſsè facultas eos tenendi, & aliis licentiam dandi, ut inf. in conſtitut. 82. Cùm inter. *Et hodie habemus etiam indicem librorum prohibitorum, firmatum in conſt. ſeq. & à Clem. VIII. in conſtit.* 36. Sacroſanctum. *Et quoad opera Molinæ vide ejuſdem Clem. conſt.* 89. Apoſtolicæ, *ubi illa ſtrictiſſimè omnibus prohibuit.*

Non diſſimilem revocationem habes à Greg. XV. factam in conſt. ipſius 40. *Apoſtolatus*, inf. tom. 4. Et de Hæreticorum libris habes in bulla quæ legi ſolet in die Cœnæ Dominicæ, cujus ultimum exemplar habes in S.D.N. Urbani VIII. conſt. 62. *Paſtoralis*, dicto tom. 4. §. 1.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1564.

Exordium. CUm pro munere quod ſuſtinemus, id præcipuè nobis propoſitum habeamus, & omni ſtudio, diligentiaque curemus, ut omnes Chriſti fideles tam gravibus calamitoſiſque temporibus in recta, & Catholica fide contineamus, id agere providere neceſſe eſt, ut omnibus aberrandi ab ea occaſionem ſubtrahamus. Nemini autem mirum videri debet, ſi Romanus Pontifex nunquam facultates aliquas, quas ipſe, vel prædeceſſores ejus probabili adducti ratione conceſſerint, poſtea revocet, cùm ipſo rerum uſu edoctus animadverterit, eas juſtiori de cauſa eſſe revocandas.

Cauſa revocationis. §.1. Ad notitiam noſtram pervenit, ex data nonnullis licentia habendi, & legendi libros hæreticos, aut de hæreſi ſuſpectos, ad hæreſes & errores, qui in eis libris continebantur, refellendos, non rarò evenire ſolere, ut illis ipſis eorum librorum lectio noceat, quibus ob eam cauſam conceſſa fuerit, ut aliis prodeſſe poſſent, illis ipſis hæreſibus, & erroribus propter humanæ mentis imbecillitatem eos implicantes, à quibus ſe alios revocaturos eſſe confiſi fuerant.

§.2. Huic

Deciſio quod præcedentiam Abbatum de per ſe, abſque Conventibus.

Revocatio licentiarum habendi, & legendi libros Lutheranos, vel de hæresi suspectos.

§.2. Huic rei providere, & animarum periculo, quantum fieri potest, pro pastorali sollicitudine occurrere cupientes, cogitantesque nobiscum, nuper in sacro generali Concilio hæreses. horum temporum ita confutatas, atque damnatas fuisse, ut tantæ Synodi auctoritas, cujus decreta hujus sanctæ Sedis auctoritate, cum deliberatione matura confirmata, & comprobata sunt, ad vitandos errores,& Catholicæ fidei veritatem agnoscendam sufficere omnibus debeat, nec ullius præterea confutatio requirenda sit, prædecessorum nostrorum, præsertim fel. record. Julii III. & Pauli IV. vestigiis insistentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac deliberatione matura, omnes & singulas facultates habendi, & legendi libros Lutheranos, aut aliorum hæreticorum, seu de hæresi suspectos, omnibus tam clericis sæcularibus aut regularibus, quàm laïcis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis sint, etiamsi Episcopali, vel Archiepiscopali, aut alia majori Ecclesiastica, seu sæculari dignitate præfulgeant (Inquisitoribus, & commissariis hæreticæ pravitatis à Sede Apostolica deputatis quoad eo officio fungentur, exceptis) à nobis, aut quocumque prædecessorum nostrorum, seu Apostolicæ Sedis Legatis, majorive Pœnitentiario, vel quibuscumque aliis, quibuscumque verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam motu, & scientia simili ad hoc tempus concessas, auctoritate Apostolica tenore præsentium revocamus, & pro revocatis, & irritis, perinde ac si nunquam concessæ fuissent, habemus & haberi volumus.

Prohibitio legendi, & habendi libros prohibitos, & prohibendos.

§.3. Inhibentes omnibus sub censuris, sententiis, & pœnis, tam à sacris Canonibus, quàm à Sede Apostolica ad hoc tempus constitutis in eos, qui hujusmodi libros legant, aut habeant,ne quis eorum posthac eis facultatibus uti, neve ullos omninò libros hujusmodi improbatos & prohibitos, aut quos in posterum à Sede Apostolica, Inquisitoribusve hæreticæ pravitatis, aut locorum Ordinariis improbari, prohiberique contigerit, legere, habereque quacumque de causa audeant.

Monitio, ut tales libri Inquisitoribus locorum configuentur.

§.4. Impressores autem, & Bibliopolas, & alios, quicumque ejusmodi libros habent, habuerintve (Inquisitoribus & Commissariis iisdem dumtaxat exceptis) monemus, & cuilibet eorum in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna incursus criminis hæresis, & aliis contra hæreticos à jure inflictis & irrogatis, tam Ecclesiasticis, quàm temporalibus sententiis,censuris & pœnis præcipimus ac mandamus,ut eos libros intra sexaginta dies à die quo hæ literæ publicatæ fuerint,numerãdos, quorum viginti pro primo,alios viginti pro secundo,reliquos viginti pro tertio, ac peremptorio termino, & monitione Canonica eis assignamus, Inquisitoribus hæreticæ pravitatis in civitatibus, in quibus ii libri sint, tradant, atque consignent.

Clausula derogatoria.

§.5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma publicandi hãc confirmationem.

§.6. Ut verò hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet notitiam perveniant, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, volumus & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc eum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfit, congregari solet, palam, & clara voce à Curiæ nostræ Cursoribus, seu Notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ,& in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur.

Fides transumptorum.

§.7. Transumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo ac subscriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus atque decernimus.

Dat. P. A. 5. die 24. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii 1564. Pontificatus nostri anno 5.

Anno à Nativitate Domini 1564. Indict. 7. die verò 7. mensis Aprilis, Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. anno 5. retroscripta litera lectæ, & recitata fuerunt alta & intelligibili voce, ac affixa & dimissa fuerunt in locis retroscriptis, dimissis etiam ibi copiis affixis, & alias in omnibus & per omnia, juxta illarum formam, & tenorem, per nos Thomam Rogerium, & Iacobum Carra, præfati S. D. N. Papæ Curs.

Publicatio.

Bartholomæus Sottocosa Mag. Curs.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum regulis firmatis per Patres à sacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cætero habendi & legendi. LXXVII.

Hunc Indicem habes in fine d. Concilii. Et illius supplementum edidit Clem. VIII. infra in constit. 36. Sacrosanctum, *& constit.* 89. Apostolicæ.

Super Indice hujusmodi Congregationem Cardinalium instituit Sixtus V. ut in sua constit. 74. Immensa, in 7. Congreg. ubi notabo.

Attende quæ addidi ad Constitut. præcedentem.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1564.

Lectio librorum haereticorum non simplices sed etiam doctos viros corrumpit.

DOminici gregis custodiæ Domino disponente præpositi, vigilis more pastoris non desistimus ipsi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima possumus cura, & diligentia,præcavere, ne propter negligentiam nostram pereant oves, quæ pretiosissimo Domini nostri Jesu Christi sanguine sunt redemptæ. Etsi autem quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreses confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assistente gratia, nuper adeò enucleata, ac definita fuerint, ut facile jam sit unicuique sanam, catholicamque doctrinam à falsa adulterinaque internoscere; tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modò simpliciores homines corrumpere soleat, verùm sæpè etiam doctos eruditosque in varios errores, & à veritate fidei Catholicæ alienas opiniones inducere, huic quoque rei esse duximus providendum.

Ideo Concilium Trid. delegit Praelatos, ad formandum Indicem librorum prohibitorum.

§. 1. Cum autem aptissimum ei malo remedium esse sciremus, si componeretur atque ederetur Index, sive Catalogus librorum, qui vel hæretici sint, vel de hæretica pravitate suspecti, vel certè moribus, & pietati noceant, id negotium ad sacram Trident. Synodum rejeceramus, ea verò ex tanta Episcoporum, & aliorum doctissimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum judicio insignes Prælatos ex omnibus ferè nationibus. Qui quidem non sine maximo labore, plurimisque vigiliis eum Indicem tandem, Deo juvante, perfecerunt, adhibitis etiam in consilium lectissimis quibusdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipsius Synodi decreto is Index nobis oblatus fuisset, ut ne ante ederetur, quàm à nobis approbatus fuisset: Nos doctissimis quibusdam, probatissimisque Prælatis eum accuratissimè legendum, examinandumque tradidimus, & ipsi etiam legimus.

Illum ideò jam perfectum modò approbat hic Pont.

§.2. Cum igitur cum magno studio, acri judicio, diuturna cura confectum, & præterea commodissimè digestum esse cognoverimus: Nos saluti animarum consulere, eamque ob causam providere cupientes, ne libri, & scripta cujuscumque generis, quæ in eo improbantur, sive ut hæretica, sive ut de hæretica pravitate suspecta, sive ut pietati,ac morum honestati inutilia,aut aliqua correctione saltem indigentia, posthac à Christi fidelibus legantur, ipsum Indicem, unà cum regulis ei præpositis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, imprimique ac divulgari, & ab omnibus universitatibus Catholicis, ac quibuscumque aliis ubique suscipi, easque regulas observari mandamus atque decernimus.

Eosque legi, vel teneri prohibet.

§.3. Inhibentes omnibus & singulis,tam Ecclesiasticis personis,sæcularibus & regularibus,cujuscumque gradus, ordinis,

ordinis, & dignitatis ſint, quam laïcis quocumque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum regularum præſcriptum, aut ipſius prohibitionem Indicis libros ullos legere, habereve audeat. Si quis autem adverſus eas regulas, prohibitionemque fecerit, is quidem, qui hæreticorum libros, vel cujuſvis auctoris ſcripta propter hæreſim, vel falſi dogmatis ſuſpitionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipſo jure in excómunicationis pœnam incidat, eamque ob cauſam in eum tanquam de hæreſi ſuſpectum, inquiri & procedi liceat, præter alias pœnas ſuper hoc ab Apoſtolica Sede, ſacriſque Canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſeverè ſe noverit puniendum.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, ne excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 5. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus, & mandamus, ut hæ literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquátur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehunduntur, poſt tres menſes à die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ editæ, lectæque fuiſſent.

§. 6. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptæve, & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 24. Martii 1564. Pontificatus noſtri anno 5.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Sanctiſſimi nominis Dei, ad cavendum blaſphemias, perjuria, illicitaque juramenta inſtitutæ, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum conceſſione.

In quibus autem Eccleſiis hæc ſodalitas inſtituenda ſit, vide in conſt. 130. *Pii V.* Decet, *ubi alia quoque adnotabo. Quo verò ad indulgentias hujus Confraternitatis, attende conſt. Pauli V. mox publicandam, & jam firmatam ſub die* 31. *Octobr.* 1606.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

INjunctum nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium nos admonet, ut animarum ſalut i quantum cum Deo poſſumus, etiam multiplicatis gratiis, omni ratione conſulamus.

§. 1. Hodie ſiquidem per nos accepto, quod in Burgenſi, & pluribus aliis Hiſpaniarum civitatibus, & aliis locis una ſalubertima Confraternitas ſub vocabulo Nominis Jeſu inſtituta erat, cujus Confratrum partes potiſſimùm eſſent diligenter cavere, ne vel ipſi, vel alii coram eis aliquo modo, niſi ob cauſam graviſſimam jurarent, & contrafacientes modeſtè admonerent. Quodque ipſi Confraternitati plurimi Chriſti fideles ſe conſcribi fecerant, quorum opera, & ſtudio blaſphemiæ, perjuria, & alias illicita juramenta commodè prohibebantur.

§. 2. Nos ut ipſa Confraternitas in majori ſemper reverentia habeatur, & Chriſti fideles eo libentius illam ingrediantur, quo ipſa amplioribus decorata ſpiritualium gratiarum donis, & Apoſtolicis fuerit ſuffulta privilegiis, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis dictæ Confraternitatis, ubivis terrarum & locorum nunc & pro tempore diffuſæ, utriuſque ſexus Confratribus in illa nunc & pro tempore deſcriptis, ubilibet conſtitutis, ſive ſub ejuſdem Confraternitatis regula prius edita, ſive ſub alia ſimili comprehendátur, qui verè pœnitentes, & confeſſi die feſto Circunciſionis D.N. Jeſu Chriſti annis ſingulis in perpetuum, ſacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſceperint, & ſolemnitati per ipſam Confraternitatem in dicto die feſto ubivis locorum pro tempore celebrari ſolitæ, in toto vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die feſto hujuſmodi plenariam omnium & ſingulorum, ac quorumcumque peccatorum ſuorum indulgentiam, remiſſionem & abſolutionem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus & elargimur.

Sodalitatis ubique terrarum die circunciſionis.

§. 3. Illis verò dictæ Confraternitatis confratribus, qui qualibet prima die Dominica cujuſque menſis, totius anni, ſimiliter in perpetuum, ad Miſſam, quam ipſi Confratres audire tenentur, audiendam convenerint, quotieſcumque id egerint, decem annos.

Primaque Dominica cujuſcumque menſis.

§. 4. Qui verò temerè jurantem, aut alias divinum nomen blaſphemantem, modeſtè, & charitativè quandocumque admonuerint, pro qualibet vice centum dies. Et cuicumque verbi Dei prædicatori, ſæculari, vel cujuſvis Ordinis regulari, qui Chriſti fideles, ut à juramentorum abuſibus caveant, & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerit, decem annos de injunctis ſibi pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta, miſericorditer in Domino relaxamus.

Admonentibus quoque temerè juramentes & blaſphemantes.

§. 5. Et ut ipſi Confratres dictæ Indulgentiæ plenariæ, Deo propitio, faciliùs efficiantur participes, illis & eorum ſingulis indulgentiam hujuſmodi conſequi volentibus, ut dicto die feſto Circumciſionis occurrente, quoſcumque ſibi benè viſos idoneos presbyteros, ſæculares, vel cujuſvis Ordinis regulares, per Ordinarium loci approbandos, in ſuos poſſint eligere confeſſores, qui confeſſionibus ipſorum diligenter auditis, eos & eorum quemlibet ab omni & quacumque excommunicationis, etiam majoris, & ab omnibus & quibuſvis aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure, vel ab homine, aut mixtim, quavis occaſione, vel cauſa latis (ſalvo tamen jure tertii) necnon ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, ac Sedi Apoſtolicæ reſervatis, præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentis, dicta auctoritate Apoſtolica abſolvere, eiſque pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere: Ac vota quæcumque (Hieroſolymitano, viſitationis Liminum BB. Apoſtolorum Petri & Pauli prædictorum de Urbe, ac Jacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, ſimiliter auctoritate & tenore præmiſſis perpetuò concedimus, & indulgemus.

Facultas Confratrum eligendi in die Circumciſionis confeſſores approbatos, qui eos abſolvant, &c.

Ad hoc vide reformationem Clem. VIII. in conſt. 115.

§. 6. Mandantes univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis cæteris Eccleſiarũ Prælatis, & locorum Ordinariis ubilibet conſtitutis, eorũque generalibus ſpiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum prædictorũ parte fuerint requiſiti, eidem Cõfraternitati prædictæ pro poſſe faveãt, favorabiliter aſſiſtant, & illã promovere procurent.

Ordinarii faveant promotioni hujus Sodalitatis.

§. 7. Præſentibus, quas nunquam, etiam per nos, aut alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, vel Sedem præfatam, aut alios quoſcumque quomodolibet revocari, ſuſpendi, limitari, reduci, modificari, aut eis in aliquo derogari poſſe, neque ſub quibuſvis illarum, aut ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum & gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, in genere vel ſpecie, per nos vel ſucceſſores noſtros, aut Sedem præfatam, ſeu quoſvis

Clauſula hujus conſt. præſervativa.

alios, & eas quibuscumque, etiam urgentissimis, & necessariis causis, etiam pro fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciata sancta, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum instantiam, seu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac aliàs quomodolibet canonicè, vel de facto, nunc & pro tempore impositis & factis, ullatenus unquam comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, & de novo concessas fore ac censeri decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturas.

In die Circumcisionis, non obstante interdicto in locis Confraternitatis celebrari potest, & sociorum corpora sepeliri valent.

§. 8. Ut autem ipsi Confratres majorem à nobis gratiam reportasse lætentur, eisdem confessoribus Confratribus juramenta quælibet sine alterius præjudicio relaxare. Et præterea eidem Confraternitati, illiusque Confratribus, ac Ecclesiis, Capellis, & Altaribus ejusdem, ubilibet constitutis, quod quocumque tempore cujusvis interdicti, & cessationis à divinis, videlicet dicto die festo Circuncisionis, à primis vesperis usque ad occasum Solis ejusdem diei inclusivè, Vesperæ, Missæ, aliaque divina officia in ipsius Confraternitatis Ecclesiis, Altaribus, ac Capellis, solemniter, & publicè celebrari. Quælibet verò prima die Dominica cujuslibet mensis privati Confratres privatam eorum Missam ex ejusdem Confraternitatis instituto celebrari solitam celebrari facere, illique interesse. Ac insuper semel in mense Dominicum corpus suscipere: & quoties aliquem vel aliquos ex ipsis Confratribus quocumque tempore interdicti, seu cessationis à divinis hujusmodi mori contigerit, dummodo causam non dederit interdicto, eorum cadavera cum moderata pompa sepeliri liberè & licitè valeant. Et interim interdicta & cessationes à divinis hujusmodi, quæcumque sint, ad effectum præmissum omninò suspendantur, & suspensa esse censeantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Clausula præservativa.

§. 9. Ac præsentes literas sub quibusvis revocationibus, derogationibus, vel limitationibus similium gratiarum, per nos vel successores nostros, in genere vel specie, ex quibusvis, etiam urgentissimis causis, etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum instantiam pro tempore quomodolibet emanatis, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas fore.

Decretum irritans.

§. 10. Et ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari & definiri debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 11. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis, editis & edendis, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio circa d. facultatem eligendi Confessorem.

§. 12. Volumus autem ne Confratres ipsi, quod absit, propter hujusmodi gratiam reddantur procliviores ad illicita committenda, quod si à sinceritate fidei, & unitate S. R. E. ac obedientia, & devotione nostris vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium destiterint, aut confidentia ejusdem gratiæ aliqua commiserint, gratia & literæ quoad eligendum confessorem hujusmodi illis nullatenus suffragentur.

Declaratio circa d. indulg.

§. 13. Volumus autem quod si aliqua alia indulgentia fuerit per nos in aliquo loco eidem Confraternitati concessa, præsentes quoad locum hujusmodi nullæ sint.

Dat. P. A. 5. die 13 Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idib. April. Pont. nostri anno quinto.

LXXIX. Quod major pars Cardinalium Sanctissimæ Inquisitionis decernit, à tota Congregatione validè statutum censetur.

Quinimò (aliquibus absentibus) duos tantùm Cardinales hoc idem posse statuit Pius V. in sua constitut. 23. Cum felicis. Institutionem verò hujus Congregationis habes sup. in Pauli III. constit. 34. Licet.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A. 1564.

CUm nos per nostrum specialem Motum proprium, sub data Romæ apud sanctum Marcum quarto Non. Augusti, Pontificatus nostri anno quinto, officio supremo in Alma Urbe, & Curia nostra, ac tota Repub. Christiana sanctæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis, ejusque causarum audientiæ, cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecerimus, & deputaverimus dilectos filios nostros Joannem Michaëlem S. Anastasiæ Saracenum, & Joan. Baptistam S. Clementis Cicadam, ac Joannem Suavium S. Priscæ Romanum, necnon Michaëlem S. Sabinæ Ghislerium, & Clementem S. Mariæ in Aracœli Monialium, & Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borrhomæum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu Vitellium diaconum, tunc titulorum Miseratione divina S. R. E. Cardinales, cum facultatibus, jurisdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latiùs continetur.

Deputat. Card. S. Inq.

§. 1. Cum postea etiam in eodem sancto Officio supremo inquisitionis hæreticæ pravitatis, verbo deputaverimus Inquisitorem dilectum filium nostrum Franciscum Alciatum tituli S. Susannæ Cardinalem, ne in posterum de ipsius jurisdictione hæsitari contingat, Motu simili, & ex certa nostra scientia deputationem hujusmodi tenore præsentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus sit, de novo eandem generalem Inquisitorem hæreticæ pravitatis, prout suprascriptos alios octo Cardinales, constituimus, deputamus, & ordinamus, & in numero supradictorum aliorum Inquisitorum unimus, & aggregamus.

Alia facultas.

§. 2. Et insuper pro faciliori causarũ expeditione, & terminatione, statuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem S. R. E. Cardinalium, qui in Congregatione pro dicto officio intervenerint, seu convenerint, dictum, gestum, statutum, ordinatum, decretum, terminatum, seu sententiatum extiterit, sit validum, & firmum, ita & taliter quod nullo modo impugnari possit, perinde ac si omnes, & singuli Cardinales prædicti in d. Congregatione convenissent, & major pars consensisset.

Quod major pars totæ Congregationis facit dicitur.

§. 3. Cum plena & omnimoda jurisdictione, auctoritate, & potestate omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædecessoribus, per nos vel alios Summos Pontifices aliàs quomodolibet concessis, & attributis, irritum, &c. decernentes.

Omnimoda jurisdictio Congregationis est.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & omnibus illis, quæ nos & prædecessores nostri voluerunt, & volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

§. 5. Decernentes solam præsentis nostri Motus proprii signaturam sufficere, & ubique in judicio, & extra fidem fabere, regula contraria non obstante.

Sola Signatura fubficit.

Placet Motu proprio. I.

Papa fubfcr.

Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa Reformationem, & jus positivum tantummodò ligare cœperunt à Kal. Maii 1564. LXXX.

De materia Concilii notavi hic sup. in const. 73. Benedictus Deus. Et de Congregatione instituta sup. ejus observantia, vide bullam subseq.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. 1564.

SIcut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apostolicæ Sedis & debet & solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sedis judicio, & declaratione tollenda est.

Exordium.

§. 1. Ad

§. 1. Ad aures noſtras pervenit multos eſſe, qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilii Tridentini, ad reformationem & jus poſitivum dumtaxat ſpectantia, eos ad quos pertinent obligare, illo præſertim quæ tempora certa præſtituũt ad Provinciales, diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad Parochiales Eccleſias, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, quæ * ejuſdem Concilii decretis retineri prohibitum fuit, reſignanda, & ad complures res hujuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, juſque poſitivum tantum ſpectantes, quæ obſervari, aut evitari debeant.

§. 2. Nos itaque ut omnis controverſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi, juri, & æquitati convenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilii decreta, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerint, ſub finem menſis Januarii, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſervari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſariò conſumptum fuit, & jure etiam communi ſancitum eſt, ut conſtitutiones novæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant, æquum nobis, & juſtum viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, juſque poſitivum dumtaxat ſpectantia, à Kalend. Maii proximè præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cujuſquam, quod ea ignoraverit, admittendam.

§. 3. Atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

§. 5. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. 15. Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

Anno à Nativitate Domini 1564. Indict. 7. die verò 7. menſis Aprilis, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno 5. retroſcripta litera affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Urbe, & S. Ioannis Lateran. necnon Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora, per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum pralibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

LXXXI. Inſtitutio Congregationis S. R. E. Cardinalium, ſuper executione, & obſervantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis.

Hujus Congregationis facultatem, etiam ſuper interpretatione d. Conc. præfinivit Sixt. V. in conſtit. 74. Immenſa, *in* 8. *Congreg.*

Quando Concilium iſtud cœperit ligare, habes in conſt. præc. Et quando fuerit approbatum, legitur in conſt. 73.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

ALias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarii noſtri, ac ejus officii, necnon Camerarii, & Cameræ Apoſtol. ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatii Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & Con-

tradictarum, aliorumque Almæ Urbis noſtræ ac Rom. Cur. Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen, ut intelleximus, ab eorundem officiorum, & Tribunalium præfatis, ac officialibus minùs diligenter obſervantur.

Inſtitutio Congregationis de qua hic rubr.

§. 1. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta ſacri Concilii Tridentini, in his quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omninò obſervetur; nos propterea conſiderantes parum eſſe jura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii nobis, meritis licet imparibus, injuncti obligamur, ſalubriter & utiliter providere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes, venerabili fratri noſtro Joanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Jo. Michaëli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Joanni Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaëli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracœli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borrhomæo Presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diaconis Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipſi, ſeu eorum major pars, conjunctim vel diviſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum literarum, conſtitutionum, & decretorum prædictorum conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum, ac literatum deſuper confectarum per quoſcumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ Curiarum, ac Tribunalium prædictorum judices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis officiorum, & aliis eiſdem Cardinalibus beneviſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurren. pœnis, firmiter obſervari faciant, & cum effectu (niſi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quàm dictarum literarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant,) invocato etiã ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obedientia Congr. debita.

§. 2. Ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officiis privatos, necnon ad illa, & alia Romanæ Curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic privatis, illa tanquam per privationem vacantia à Datario noſtro vendi, & à quibuſvis perſonis idoneis pro pretio convenienti emi, liberè & licitè poſſe, auctoritate noſtra curent, nuntient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nuntiamus, decernimus, & declaramus.

Derogatio contrariorũ.

§. 3. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & Curiarum, necnon Tribunalium prædictorum ſtatutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu ſimili, &c. & aliàs quomodocumque conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. Hac vice latiſſimè derogamus, eaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, quarto Non. Auguſti, anno quinto.

Dat. P. A. 5. die 2. Aug.

LXXXII. Facultas S. R. E. Cardinalium Congregationis ſuper Inquiſitione hæreticæ pravitatis, tenendi, & legendi libros hæreticos, aut aliàs prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi.

Hanc facultatem quoad opera Caroli Molinæi hæretici, abſtulit Clemens VIII. in conſt. 89. Apoſtolici.

Congregationem ejuſmodi inſtituit in Urbe Paul. III. ut ſuprà in ſua conſtit. 34. *Licet.*

Adverte quæ adjeci ſup. ad conſt. 76. *Cum pro.*

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Hic Pont. deputavit Cardinales Inquisitores generales, sed hanc bullam hic non habet.

CUm inter crimina, quæ animadverſione digna ſunt, & in corrigendo exemplum cæteris præbere debeant, hæreſis ſit gravius, & cæteris deteſtabilius: ideò cum nobis munus incumbat, & ne illud latius ſerpat, pro illo extirpando, cunctis etiam de crimine hujuſmodi infectis, & illius fautoribus, ne ad deteriora (quod Deus avertat) delabantur, per nos non modicum invigilandum ſit. Cumque annis præteritis, & etiam forſan uſque in hodiernum diem in diverſis mundi partibus, proh dolor! hæreſes, & falſa dogmata pullulaverint, & adhuc pullulent, ſollicitante humani generis inimico, minuſque etiam cujuſcumque correctionis prætextu pullulare ceſſent. Propterea dilectos filios noſtros Joan. Michaëlem S. Anaſtaſiæ Saracenum, Jo. Baptiſtam S. Clementis Cicadam, Jo. Suavium S. Priſcæ Romanum, Michaëlem S. Sabinæ Alexandrinum, Clementem Olera S. Mariæ de Aracœli, Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, Carolum S. Martini in Montibus Borthomæum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu diaconum Vitellium, Cardinales nuncupatos, pro erroribus, qui occaſione quarumcumque hæreſum dietim contingunt, reprimendis, & ſeu hæreſibus hujuſmodi, & illarum fautoribus, Domino noſtro Jeſu Chriſto auxiliante, extirpandis, deputaverimus, ac eos in Inquiſitores, ſeu in ſanctæ Inquiſitionis congregatione deputatos, cum omnimoda poteſtate conſtituerimus.

Illi indigebãt libris prohibitis ex causis hic expressis, quos tamen tenere non valebant, stante Indice, de quo supra in constit. 77.

§. 1. Et eis ſæpè contingat, ne Catholici, & Chriſticolæ veneno hujuſmodi ſectæ, & illius fautorum afficiantur, ac etiam pro negotiorum, & cauſarum pro tempore incurrentium expeditione, ac hæreticorum, qui etiam ad præſens carceribus in Alma Urbe noſtra mancipati exiſtunt, ac pro tempore mancipantur, deprehenſione, & eorum ad veram doctrinam reductione, nonnullos, ſeu quamplures libros ab ipſis impiis hæreticis, & ſectæ Lutheranæ fautoribus compoſitos, & in lucem editos, ac qui in dies ſucceſſu temporis edentur, & componentur, ac etiam aliquando oporteat pro conſervanda religione in cordibus Catholicorum, eiſdem libris, & hæreticorum deceptionibus, fraudibus & dolis, ac machinationibus reſpondere, vel à viris Catholicis, ac ſacræ doctrinæ peritis reſponderi facere, ſtantibuſque conſtitutionibus hactenus per nos editis, & per Indicem librorum correctorum de mandato noſtro, vel alias factum, prohibitionibus factis, eoſdem libros, pro hujuſmodi erroribus reprimendis, tenere, & legere dubitent, ac ut filii obedientiæ eoſdem libros perſpicere, ut accepimus, non audeant.

Hic ideo Pat. licentiam, & facultatē de qua in rubr. eis concedit.

§. 2. Ad omnem igitur hæſitandi materiam, & conſcientiæ ſcrupulum in eis tollendum, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de eorundem Jo. Michaëlis, Jo. Baptiſtæ, Jo. Suavii, Michaëlis, Clementis, Ludovici, Caroli, ac Vitellotii Cardinalium fide, probitate, & conſtantia ſingularem, tum notitiam, tum fiduciam habentes, eiſdem Cardinalibus, ut durante eorum officio, & quandiu Inquiſitioni hujuſmodi præfuerint, quoſcumque, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, quorumcumque, tum antiquorum, tum modernorum & futurorum infidelium, & hæreticorum, aut hæreſis, & cujuſcumque impietatis, vel ſuperſtitionis, vel reprobatæ lectionis condemnatorum, vel ſuſpectorum, ac etiã incertorum, vel diſſimulatorum auctorum, & ſcriptorum, atque etiam Huguonotorum commentaria, tractatus, libros, collectanea, expoſitiones, annotationes, interpretationes, verſiones, & alia cujuſcumque inſcriptionis & argumenti opera, quocumque nomine nuncupata, Latino, Græco, Hebræo, aut quocumque alio, etiam vulgari cujuſcumque regionis ſermone compoſita, tam manuſcripta, quàm à quibuſcumque impreſſoribus, & in quibuſcumque locis, etiam nominatim prohibitis vel ſuſpectis, ſeu etiam ſine impreſſorum, & locorum, ac temporis titulo, ac abſque locorum Ordinariorum, & hæreticæ pravitatis Inquiſitorum, aut aliorum ad id deputatorum licentia & approbatione impreſſa, etiam ex profeſſo contra nos, & pro tempore exiſtentem Rom. Pontificem, & S.R.E. ac Sedem Apoſtolicam prædictam, compoſita, & conſcripta, ac etiam divulgata, necnon hæreſes & errores, ſeu reprobatas & damnatas diſciplinas continentia, necnon impreſſorum & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præſeferentia, tam per officium S. Romanæ & univerſalis Inquiſitionis, quàm alias quomodocumque & quolitercúque, in genere vel in ſpecie pro tempore prohibita in quibuſvis mundi partibus, ad quas eos accedere contigerit, & potiſſimum in Alma Urbe noſtra, & Romana Curia, habere, tenere, legere abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cujuſcumque ſuſpicionis vel infamiæ, aut cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu, liberè & licitè poſſint & valeant. Ita quod in futurum nullatenus ſuper retentione librorum, ſcripturarum, extractuum, explicationum, & commentariorum hujuſmodi impediri, moleſtari, vel argui, ſeu inquiri poſſint, plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, ac deſuper cum eis indulgemus.

Prohibit. cæteris ne libros prohibitos teneant, legant, seu vigore cujuscumque privilegii, quæ eorundem Card. Inquisit. concessa.

§. 3. Diſtrictiùs inhibentes quibuſvis aliis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus perſonis, etiam quacumque auctoritate, præcellentia, & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eoſdem libros, extractus, ſeu ſcripturas & commentaria hujuſmodi, etiam ut præfertur ſpecificata, quovis quæſito colore, etiã cujuſvis privilegii, à nobis, & à prædecęſſoribus noſtris, vel ab ipſo Sanctæ Inquiſitionis officio hactenus conceſſi prætextu, penes ſe retinere, aut tenere, legere, & explicare, abſque Cardinalium prædictorum nova facultate & licentia, ſub excommunicationis majoris, & latæ ſententiæ pœna, quam eo ipſo in his ferimus ſcriptis, ac aliis pœnis à conſtitutionibus ac ſacris Canonibus inflictis, & in Indice hujuſmodi contentis, audeant ſeu præſumant. Ac decernentes irritum, &c.

Facultas quæ ei. Inquisit. cedit ta licentia dandi.

§. 4. Et nihilominus eiſdem ſupranominatis Cardinalibus dilectis filiis noſtris, quando eis, vel eorum majori parti videbitur, ſi placuerit in plena congregatione tantum ſimilem licentiam concedendi quibuſcumque perſonis, cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ſupradictos libros, etiam cujuſcumque damnatæ lectionis tenen. haben. legen. & interpretandi, ſeu explicandi ad tempus, vel in perpetuum, & conceſſam revocandi, ſimiliter licentiam & facultatem concedimus, & impartimur de gratia ſpeciali.

Clauſula rogatoria.

§. 5. Non obſtantibus Lateranen. & quorumcumque Conciliorum, ac aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ſtatutis, &c. etiam juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis pro tempore exiſtentibus Sanctæ Inquiſitionis hujuſmodi majoribus Inquiſitoribus, & quibuſvis etiam S.R.E. Cardinalibus, cæteriſque ad dictum officium in dicta Urbe, & alibi deputatis, ac aliàs in genere, vel in ſpecie, etiam cum cenſurarum & pœnarum incurſu, aliiſque decretis & clauſulis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Motu proprio, &c. ſeu etiam conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet conceſſis, quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. tenores, &c. hac vice latiſſimè, ſpecialiter & expreſsè derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. I.

Clauſularū repetitio.

§. 6. Et de conceſſionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, ſingulis decretis, derogatione, declaratione, de, ac pro omnibus & ſingulis præmiſſis, ut ſuprà latiſſimè exten. Et cum opportuna, ſi videbitur, executorum deputatione, &c. etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate aggravandi, &c. invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, & cum derogationibus, conſtitution. de una, & de duabus dietis, non tamen ultra tres, ac prædictorum & quorumcumque aliorum quomodolibet contrariorum, ad effectum, &c. latiſſimè exten. & quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ per Breve noſtrum cum præmiſſorum omnium & ſingulorum, etiam qualitat. ac nominum, & cognominum

conſultor.

consultorum hujusmodi majori & veriori specificatione, & expressione expediri possint.

P. A. 5. 17. Aug. Dat. Rom. apud S. Marcum, 6. Kal. Septemb. anno 5.

XXXIII. **Cancellariæ criminales Status Ecclesiastici, ex causa verè onerosa aliis non concessæ, R. Cam. A-post. iteratò applicantur. Et statuta pro Cancellariis præfiniuntur. Cum privilegiorum concessione. Ac Thesaurarii, & A. C. super illis, & eorum causis jurisdictione, & auctoritate.**

Eandem applicationem fecit Paul. IV. ut sup. in ejus constitut. 10. Romanus.

ita A.D. 64. & 65. *Perdium.*

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

SUperna providentia, quæ cunctorum Christi fidelium cœtum per diversa Rectorum officia statuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc nobis supremam contulit dignitatem, ut præ ceteris per congruam executionem pastoralis officii, cujus ministerio, numine afflante divino, quamvis indigni præsidemus, cunctorum, præsertim nobis & Sedis Apostolicæ subditorum, utilitati & indemnitati salubriter consulamus, ac ne in civitatibus, terris, castris, & aliis eidem Sedi immediatè subjectis locis Notariorum, & Tabellionum, seu Scribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate, partium contrahentium & litigantium actus & instrumenta, summo cum eorum detrimento depereant, aut falsitatis, immutationis, vel alterationis vitio subjaceant, sed ad omnium commoditatem illa debitè diligenterque conserventur illæsa, & proinde ut jus suum unicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus.

Ea istiuntur ut.

§. 1. Cum itaque (sicut magno cum animi nostri mœrore accepimus) in quamplurimis Status nostri Ecclesiastici civitatibus, terris, castris & locis, nulla ferè aut rara admodum Archivia, seu Regesta pro contractuum, instrumentorumque & actorum aliorum, necnon varii alterius generis publicarum scripturarum debita conservatione sint instituta, & si quæ sint, ita incertis usu, & consuetudine depravata reperiantur, ut qui illis præsunt Notarii, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarii, cùm ipsi vel ad tempus à locorum Communitatibus & universitatibus, seu aliis superioribus, aut personis ad id se potestatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda sint electi, vel ex eo quod officia ipsa à nobis vel prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu Camera Apostolica ipsis gratiosè concessa sunt, exercitia suorum officiorum hujusmodi parvipendentes, illorumque amissionem, vel privationem, seu quasvis alterius generis mulctas, vel pœnas nusquam metuentes, partes ipsas exhibendis instrumentis, quorum conservationem ipsi prorsus negligunt, in forma probanti, ac solutionibus superinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod pejus esse videtur) ipsorumque quamplures, præsertim in locis in quibus illorum electio & deputatio ad Communitates aut Universitates, quas etiam citèa officiorum damnorum datorum concessiones variis modis aberrare nobis plenè constitit, spectat, literarum & artis notariatus rudes prorsus, & ignari, ac ad tale munus suscipiendum, & exequendum penitus inhabiles sint, in conficiendis instrumentis, & aliis actibus publicis, sive decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores & falsitates. Ac nulli revisores, qui se de notariorum eorundem idoneitate & sufficientia informent, ac de eis attestentur, existant, sed passim favore, pretio, vel pactionibus, etiam super Officiorum Notariatuum hujusmodi emolumentis, partim verò electores, partim verò judices, & commissarii dividendis & distribuendis conjunctim eligantur, ac propterea excessivæ scripturarum taxæ, & exactiones, non minus injustè, quam indebitè extorqueantur, causæque in longum protrahantur, & quasi immortales efficiantur.

Paul IV. constitutio edita super istis Cancellariis maiè observantur. Eam habes sup. indicatam in rub.

§. 2. Cumque institutio fel. rec. Pauli Papæ IV. prædecessoris nostri præmissis, ac forsan aliis tunc suadentibus causis moti, super officiis notariatuum hujusmodi in causis criminalibus status nostri prædicti, proinde quidem ac per maximè utilium capitulorum editionem factâ per Legatos & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligantur, ut ipsi (nescitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem & intentionem nostras, illa, & capitulis hujusmodi omninò neglectis, Cancellarios, & Notarios pro eorum libitò in civitatibus, terris, castris & locis sub eorum legationibus, seu gubernis comprehensis ponere, aliis amotis, aut si non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa spectant, se ingerere non formidant, quam ob causam plura etiam ad præsens in hujusmodi criminalibus notariatuum officia penes dictam Cameram non sine maximo ejus detrimento vendenda remanent, in gravem divinæ Majestatis offensam, partiumque contrahentium & litigantiu præjudicium & gravamen, Notariorumque, Judicum, & Commissariorum, necnon Communitatum, & Universitatum, aliarumque personarum animarum periculum & jacturam, ac plurimorum scandalum.

Idcò ab iste Pont. revocantur omnes concessiones de eis factâ ex causâ onerosa.

§. 3. Nos igitur, quos imminet talia ad meliorem & saniorem statum reducendi continua sollicitudo, præmissis ne fiant in posterum, debitæ provisionis nostræ adminiculo, quantum nobis ex alto conceditur obviare, necnon animarum saluti, nostrorumque civitatum, terrarum, castrorum & locorum hujusmodi, ac eorum incolarum, præsertim litigantium & contrahentium statui, quieti, commoditati, securitati, ac salubriori directioni illorum regiminis cõsulere volentes, necnon quascumque provisiones, concessiones, assignationes, & quasvis alias dispositiones de prædictis civilibus, & quæ tam conjunctim, quàm separatim exerceri solent, & nondum vendita penes dictam Cameram existunt, criminalibus hujusmodi, & ratione scripturarum dumtaxat damnorum datorum officiis, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum hujusmodi, etiamsi ad Legatorum, Communitatum, Universitatum, & aliarum particularium personarum, cujuscumque dignitatis, præeminentiæ, & auctoritatis existentium quovis modo pertineant, & illa per deputatos à Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, seu Potestatibus, vel aliis justitiæ ministris hactenus exerceri solita sint, ac ad præsens exerceantur, quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, per nos, aut quoscumque alios Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem eandem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, ac alios Officiales, & personas hujusmodi, perpetuò, vel ad tempus, præterquam tamen ex causa onerosa, solutionis videlicet, & exbursationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis apposita, ac causas propter quas factæ & concessæ fuerunt, præsentibus pro sufficiẽter expressis habentes, harum serie revocantes, cassantes, & annullantes, ac revocatas, cassatas, & annullatas, nulliusque roboris vel momenti existere, neminique suffragari, aut prodesse posse, seu debere decernentes. Ipsaque officia à quibusvis Communitatibus, Universitatibus, legationibus, gubernis, etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magistratibus, Potestatibus, & aliis Judicibus & personis, penitus, & omninò perpetuò dismembrantes, & separantes, ac eadem officia Cameræ præfatæ applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuò spectare declarantes & decernentes.

Paulique prædicti bulla confirmatur.

§. 4. Necnon Pauli prædecessoris hujusmodi super notariatuum in criminalibus officiis confectas literas, verioremillarum tenorem, ac si de verbo ad verbum insertus foret, præsentibus pro expresso ac inserto habentes, Apostolica auctoritate, etiam perpetuò confirmantes & approbantes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione, Dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, modernum & pro tempore existentem Thesaurarium nostrum generalem totius status nostri Ecclesiastici, & Cameræ hujusmodi Commissarium generalem, ad omnia & singula, quarumcumque Legationum, civitatum, terrarum, & locorum totius status Ecclesiastici prædicti notariatuum in civilibus, & nondum vendita criminalia,

triminalia, necnon damnorum datorum officia, etiamsi illa per unum vel duos, aut plures notarios exerceri consueverint, ac sub quorumcumque S. R. E. [illegible] liata, vel aliarum personarum legationibus, aut gubernatis, perpetuis vel temporalibus comprehensa sint, cum eorum scripturis, si quæ sint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infrascriptis, ac aliàs cum obligationibus, clausulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro pretio, seu pretiis dicto Thesaurario benevisis, in utilitatem ipsius Cameræ convertendis & applicandis ad vitam quibusvis personis, originariis vel forensibus, sibi benevisis.

Thesaurario facultas eas alienandi conceditur.

§. 5. Ita quod liceat ipsi Thesaurario pro tempore existenti personas hujusmodi officia pro tempore ementes, in corporalem, realem, & actualem omnium & singulorum officiorum emptorum hujusmodi possessionem, seu quasi inducere, inductosque defendere & manutenere, amotis exinde, etiam manu regia, appellatione postposita & cessante, quibusvis eorum detentoribus, quos nos etiam per præsentes amovemus, & amotos esse denuntiamus.

Cancellarii statim publici Notarii efficiuntur.

§. 6. Necnon personas officia hujusmodi pro tempore ementes, statim emptione, & illorum admissione factis, in notarios publicos & legales creamus, constituimus, & deputamus. Ita quod eis in posterum liceat quælibet instrumenta & scripturas, etiam ratione damnorum datorum hujusmodi, ac in civilibus & criminalibus causis respective, conjunctim vel separatim, & aliàs juxta modum per prædictum Thesaurarium præscribendum, coram quocumque, sive quibuscumque judicibus & personis, sæcularibus vel Ecclesiasticis, quacumque potestate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgen. & tam in judicio quàm extra scribere.

Thesaurarii facultas vendendi Cancellarias etiã originariis, non obstante bulla Pauli IV. sup. cit.

§. 7. Necnon officia in criminalibus hujusmodi nondum vendita, si dictus Thesaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perspexerit, unà cum civilibus officiis, literis Pauli prædecessoris hujusmodi quoad hoc non obstantibus, personis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forensibus, ac aliàs prout eidem Thesaurario melius videbitur, nomine ejusdem Cameræ, & in illius utilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine constituimus, & deputamus.

Cameramque pro venditionibus hujusmodi obligandi.

§. 8. Eique Cameram ipsam, omniaque illius bona præmissorum occasione in ampliſſima forma ejusdem Cameræ obligandi, aliaque in præmissis & circa ea necessaria ac opportuna faciendi, & exercendi, necnon detentores prædictos expellendi.

Cancellarias occupantes expellendi.

§. 9. Ac unum vel plures Commissarium, seu Commissarios loco sui, cum simili aut limitata potestate, facultate, & auctoritate, ac aliàs prout sibi videbitur, ad præmissa deputandi.

Dubia interpretandi, & lites decidendi summariè, &c.

§. 10. Ac si quæ forsan super præmissis omnibus & singulis, aut aliis illorum occasione per eorundem officiorum emptores, aut Communitates, Universitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias personas dubitari contingeret, ac propterea jam forsan inter eos orta sint, & oriri in posterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac summariè, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura judicii, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam, & liberam, ac omnimodam potestatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Prohibitio cæteris omnibus de Cancellariis disponendi. Ad quod vide etiã mox infertur.

§. 11. Districtiùs inhibentes quibusvis Communitatibus, Collegiis, & aliis particularibus personis, & pro tempore existentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, Judicibus, & Commissariis, quibuscumque potestate, auctoritate, facultatibus, privilegiis, indultis, prærogativis, præeminentiis, & dignitatibus munitis, ne sub indignationis nostræ, ac excommunicationis latæ sententiæ, aliisque, quoad inferiores à Legatis, & Vicelegatis prædictis ejusdem Thesaurarii arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis pœnis, quovis quæsito colore, ingenio, vel prætextu, audeant, seu præsumant se ulterius in eisdem Notariatuum officiis, tam per Cameram venditis, quàm deinceps vendendis, ac aliis præmissis, vel eorum interpretatione, ac originalibus scripturis officia hujusmodi, ipsorumque Notariorum præjudicium concernentibus, per se, seu eorum Cancellarios, seu Secretarios, aut scribas, vel alium, seu alios intromittere, aut de illis quomodolibet disponere, seu Notarios illa pro tempore ementes molestare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores prædictos spoliatos esse, dici, & censeri, aut illis actionem spolii propterea competere, aut desuper agere.

Præservatio hujusmodi venditionis.

§. 12. Ac præsentes literas ullo unquã tempore quovis quæsito colore, vel ingenio, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, argui, vel impugnari, seu restitutiones in integrum adversus illas, per sic amotos, vel alios quoscumque impetrari, aut eos illis etiam motu simili contra uti, ipsasque præsentes ad viam juris reduci, etiam enormissimæ læsionis, aut alio quovis prætextu nullatenus posse. Ac illas, & quascumque venditiones, alienationes, & concessiones de eisdem officiis per eundem Thesaurarium, & Commissarios ab eo pro tempore deputatos, nomine ejusdem Cameræ faciendas, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minimè comprehendi, sed illas perpetuis futuris temporibus validas & efficaces fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum, etiam sub data posteriori per ipsum Thesaurarium, seu Commissarios, & emptores eligenda restitutas, & de novo concessas esse, & censeri, necnon personas, quibus officia hujusmodi vendentur, & concedentur, si per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios Officiales prædictos pro tempore existentes modo aliquo molestari, vel impediri contigerit, Cameram ipsam ad ipsos defendendum, & manutenendum, ac alia præmissa omninò teneri.

Cancellaria per triennia proximum non vacantia, & vacantia à Thesaurario concedantur.

§. 13. Ac officia Notariatuum hujusmodi per triennium à data præsentium computandum, vacabilia non esse, neque censeri, sed dicto triennio elapso, singulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium resignationes vel obitus, seu quamcumque aliam dimissionem, vel admissionem, vel venditionem vacaverint, illa præcedentibus supplicationibus manu Romani Pontificis, aut in ejus præsentia signandis, ac aliàs in omnibus & per omnia, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis vacabilibus fieri consuevit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Thesaurarium pro pretio reperibili vendi, ipsumque Thesaurarium literas patentes illarum concessionum, & assignationum desuper expedire, & concedere posse, ipsaque officia sub præsentibus comprehendi, & per eas Cameræ prædictæ applicata esse, & censeri.

Cum facultate rogandi quæcumque instrumenta & alia.

§. 14. Necnon personas illas pro tempore ementes facultatem instrumenta quæcumque rogandi, & scribendi, necnon actitandi, aliaque faciendi in quocumque, & quibuscumque Tribunalibus Gubernatorum, ac ejusdem Status Ecclesiastici Rotæ Auditorum, Civitatum, Communitatum, Potestatum, Commissariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcumque Officialium, & justitiæ Ministrorum, ac in Curia, seu Curiis Mercatorum quorumlibet, ac coram quibuscumque officiis Bullectarum, Datiorum, Gabellarum, mercium, sive pecudum, ac damnorum datorum hujusmodi, tam in causis civilibus, quàm criminalibus, sive mixtis, juxta modum per Thesaurarium hujusmodi in illorum officiorum concessionum patentibus literis præscribendum, & non aliàs habere.

Originarii & extranei eas consequi possint.

§. 15. Ac tam cives, vel originarios, & incolas Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum, in quibus officia hujusmodi instituta fuerint, quàm extraneas personas officia ipsa temere posse.

Et ita, & non aliàs observetur.

§. 16. Et ita in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, seu illorum Locatenentes, ac etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super iis à quoquam quavis

quavis auctoritate, ſcienter vel ignorantèr contigerit attentari.

§. 17. Volumus autem quod perſonæ quibus officia hujuſmodi concedentur, Notarii Curiales nuncupentur. Ipſique infraſcripta, ac ea quæ in ejuſdem Pauli prædeceſſoris literis continentur, ordinationes, ſtatuta, & capitula quæcumque, & præſertim ea quæ illorum ſindicatum concernunt, omnimò obſervare, libroſque conficere, ac eorum inſtrumenta in protocolla debitè redigere, ſententias etiam, aliaſque ſcripturas diligenter conſervare teneantur.

§. 18. Quodque de cætero omnia acta, quæ in litibus & cauſis fieri, & ſcribi continget, non in forma proceſſus, ſed in libris manualibus nuncupatis, ſcribere teneantur.

§. 19. Nec ratione tam criminalium, quàm civilium officiorum hujuſmodi, pro mercede pluſquam hodie capitur, capere poſſint, ſervatis modo, & taxa in literis Pauli prædeceſſoris, præfati circa hujuſmodi officia criminalia præſcripta.

§. 20. Ipſiſque omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, & exemptionibus Notariis criminalibus per literas Pauli prædeceſſoris hujuſmodi, conceſſis, quoad perſonas, & res ipſorum Notariorum, & eorum Subſtitutorum, ac familiæ uſum, & victum in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, ac extra eas per univerſum ſtatum noſtrum Eccleſiaſticum prædictum utantur, potiantur, & gaudeant.

§. 21. Quodque partem aliquam ſuorum emolumentorum contribuere, aut aliquod onus, vel reſponſionem ratione ſuorum officiorum quibuſvis Communitatibus, Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliiſve perſonis ſolvere minimè tenétur, non obſtante quod alias contribuerint, ſeu ſolverint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, exburſationis pecuniarum dictæ Cameræ tantum factæ. Sed eo caſu certior factus Theſaurarius ipſe, prius iis quorum intereſt de ſorte principali quam ſolverint, aut alia aliqua remuneratione, vel aſſignatione providere, & circa ea in prima dictorum officiorum venditione advertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice dumtaxat merus judex, ita ut ab ejus ſententiis, ſeu declarationibus, vel decretis, verbo vel in ſcriptis, etiam ad partium inſtantiam latis & factis appellari non liceat, auditis prius iis quorum intereſt, quibus interea emptores præfati nihil ſolvere teneantur.

§. 22. Ac quod dicta Camera, & illius Curiæ cauſarum pro tempore exiſtens generalis Auditor, & Theſaurarius, ac eorum quilibet in ſolidum, emptores eorundem officiorum, eorumque per eos emptorum officiorum hujuſmodi ſubſtitutos in pacifica poſſeſſione manutenere debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor Notariorum Curialium hujuſmodi in omnibus cauſis, tam ratione dictorum ſuorum officiorum, quàm alias cõtra eos per quoſcumque quomodolibet pro tempore motis, merus judex, & executor ſit, eſſeque cenſeatur. Ita ut ipſi coram alio judice, quovis prætextu vel cauſa evocari, ſeu trahi non poſſint, ac in eiſdem litibus, & cauſis, quæ videlicet ratione perſonarum ſuarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoſcumque, idem Auditor manu regia, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, appellatione ab ejus ſententia remota, procedere poſſit, & debeat. Ita tamen quod pars, quæ gravata cenſebitur, parito judicato, & refectis expenſis, ſententiæ reviſionem in Camera petere poſſit, & ſi damna aliqua per emptores Notarios hujuſmodi, aut aliquem eorum paſſa, aut expenſæ in eiſdem litibus, & cauſis ratione dictorum eorum officiorum factæ fuerint, idem Auditor prout juſtum ei videbitur, à partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis ſatisfieri facere procuret, & teneatur.

§. 23. Quodque Legati, & Vicelegati Provinciarum, ſive Civitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates & Collegia, Poteſtates, ac Commiſſarii, qui ad præſens adminiſtrant, aut adminiſtraturi ſunt juſtitiam, coram quibus Notarii, ſeu eorum Subſtituti, tam civiles quàm criminales, in toto Eccleſiaſtico pro tempore ſcribentes exiſtunt, non [illegible], nec debeant Notarios Curiales hujuſmodi inquietare, vexare, perturbare, ſeu quaſi huiuſmodi eorum officiorum, vel emolumentis, neque ſe eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios Notarios quoquomodo intromittere, vel ſalaria eorum contra earundem præſentium, ac Pauli Prædeceſſoris deſuper confectarum literarum hujuſmodi formam diminuere, nec dicta officia in affictum recipere, neque conductores aliquos proferre, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua nonniſi à prædicto Auditore Cameræ, ac refectis priùs ejuſdem Auditoris arbitrio damnis & intereſſe ipſorum Notariorum Curialium, & non aliàs, abſolvi poſſint.

§. 24. Et ſi reperientur aliqua ex dictis officiis tam civilibus, quàm criminalibus vendita, ſeu alias quibuſvis perſonis quocumque titulo, tam per nos, quàm prædeceſſores noſtros, aut Cam. Apoſt. præter & contra, tam earundem præſentium noſtrarum, quàm prædicti Pauli prædeceſſoris jam deſuper confectarum literarum hujuſmodi formam & tenorem quomodolibet alienata, ſi in alienatione hujuſmodi dicta Camera ultra dimidium læſa fuiſſe reperiatur, tunc illorum emptoribus per Cameram ipſam prius reſtitutis pretiis, illa ab eodem Theſaurario de novo uti vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia ſub præſentibus comprehendantur, & comprehenſa omnino intelligantur.

§. 25. Quodque in omnibus Civitatibus, Terris, & locis totius Status Eccleſiaſtici prædictis, etiamſi in illis archivia aliqua, non tamen ex cauſa oneroſa, exburſationis videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ, ut præfertur, inſtituta, etiamſi quibuſvis facultatibus, & privilegiis munita exiſtant, Notarii ipſi Curiales diligentiſſimè ſcripturas, & inſtrumenta ſuorum officiorum conſervent, ac ad illorum delationem ad Archivia hujuſmodi non teneantur, ſed illa occurrente eorundem officiorum, ſive per ceſſum, aut venditionem, ſive per mortem, aut aliàs vacatione, ei cui à Sede Apoſtolica officia hujuſmodi ſic vacantia concedentur, aſſignari, & tradi debeant.

§. 26. Ipſique Notarii Curiales in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis hujuſmodi, in quibus nulla Archivia exiſtent, à reliquis Civitatum, Terrarum, Caſtrorum & locorum eorundem non Curialibus Notariis pro Archivio habeantur, ac illorum ſcripturarum cuſtodes exiſtant, nec tam eas, quàm ſuas alias quavis de cauſa tranſportare valeant.

§. 27. Ac Civitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum in quibus Notarii ipſi Curiales inſtituti fuerint, Gubernatores, ſeu juſtitiæ adminiſtratores, eiſdem Curialibus Notariis inſtantibus cæteros Notarios non Curiales jure vel privilegio, aut facultatibus inſtrumenta rogandi ſuffultos, de eorum privilegiis, facultatibus & jure hujuſmodi inquirere ſibique ſuorum privilegiorum, facultatum, & juris patentes literas oſtendi petere, & facere, ac eos quos habiles repererint, ad rogitus contractuum, & inſtrumentorum ſuſcipiendos admittere, alios verò minus habiles, etiam quantumvis idoneos, & ſufficienti privilegio munitos repellere, eiſque ne contractus, & inſtrumenta conficiant, aut ſe de eis rogent, inhibere poſſint, & cogant admiſſos hujuſmodi Notarios ad inſtrumenta redigenda in libros, & protocolla, eiſdem modo & forma, ac ſub pœnis quæ in dicta conſtitutione Pauli IV. continentur. Quorum quidem Notariorum non Curialium inquiſitio ſingulis ſaltem menſibus, & ad quamlibet ipſorum Curialium Notariorum inſtantiam, & adverſus inobedientes executio à Gubernatoribus, & juſtitiæ miniſtris hujuſmodi ſine aliquo temporis intervallo fiat, ad hoc ut ſcripturæ publicæ ſuum effectũ ſortiantur, ſub pœnis contra Gubernatores, alioſque juſtitiæ miniſtros, opem auxiliumque ſuum in ſupra, & infra notatis caſibus denegantes, præfato Auditori Cameræ beneviſis.

§. 28. Quando autem in præfatis locis, ubi nullum eſt Archivium, quiſpiam Notarius non Curialis deceſſerit,

Cancellarii [illegible] Pauli IV. & iſtas ordinationes [illegible].

Stabilio materialibus [illegible].

Taxas obſervent.

Adultiis, & exemptionibus à Paulo [illegible] conceſſis [illegible].

[illegible] S.D.N. [illegible].V. exceptiones revocavit in con. 9.

Contributiones nemini [illegible] debeat.

Auditor Camera eorum judex deputatur, & ſibi Theſaurario reſpondet.

Prohibitio [illegible] officialibus de [illegible] intromittendi.

Cancellarium conſuetudines reſcindantur ſi Camera Apoſt. ultra dimidium læſa ſit.

Cancellarii eorum ſcripturas ad Archivia deferre non tenentur, ſed eorum ſucceſſoribus aſſignare. Vide formam traditã à Paulo I. cit. in rub.

Cancellaria habentur pro Archiviis, ubi illa non ſunt.

Officiales tenentur ad inſtantiam Cancellariorum alios Notarios inquirere, & repertos inhabiles repellere.

Notariorum decedentium ſcripturas Cancellarii cuſtodiunt, ſi Archivia non ſint in locis illis.

rit, aliquis ipſorum Curialium Notariorum cum Cancellario Vniverſitatis, ſeu communitatis, ſi talis Vniverſitas, vel communitas Cancellarium habeat, ſin minus cum alio, ubi ſcripturæ Notarii non Curialis defuncti reperirentur, ſe conferat, ac eas accipiat, & de illis inventarium conficiat, quo confecto, illud in libro penes ſe remanſuro regiſtret, & deinde illud Notarii defuncti hæredibus conſignet, ac ſcripturas hujuſmodi ad officium ſuum tranſportet, & ſimul cum aliis ſuis ſcripturis conſervet. Ac caſu quo extrahendum, aut dandum ſit ſumptum aliquod ſcripturarum, & inſtrumentorum Notarii defuncti hujuſmodi, poſſit & debeat illud publicare, tantamque mercedem recipere, quantam ſi rogatus de eodem ſumpti inſtrumento fuiſſet, relictis tamen mercedis ejuſdem tribus ex quatuor partibus hæredibus præfatis, & ſi dicti Notarii Curiales, dum infirmantur, ſcripturas ſuas hujuſmodi Notariis Curialibus conſignare voluerint, teneantur Notarii Curiales hujuſmodi eas recipere, & morte Notarii conſignantis ſuccedente, ordinem qui ſupra deſcribitur, omnino ſequi. Et circa hæc Gubernatores, cæterique juſtitiæ miniſtri Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum in quibus Notarii non Curiales hujuſmodi obierint, Notariorum defunctorum hujuſmodi hæredes ad conſignandum ſcripturas illorum, ſi quæ penes illos extiterint, ſub pœnis beneviſis cogere, & compellere, auxiliumque, favorem, & operam efficaces deſuper impendere debeant, quæ ſi recuſaverint à præfato Auditore Cameræ, pœna ejuſdem Auditoris arbitrio imponenda & applicanda puniri poſſint. In locis autem ubi plures Notarii aderunt Curiales, occurrente obitu aliquorum Notariorum non Curialium, tunc is Notarius Curialis curam ſcripturarum defuncti habeat, qui ad hoc à cæteris ſociis ſorte extractus erit.

Cauſa inter plures Cancellarios per turnum à Menſario diſtribuantur, &c.

§. 29. Porrò ſi in civitate aut Terra, vel loco alio plures fuerint Notarii Curiales, nulli partium litigantium cauſam inchoare liceat coram eo Notario quem volet, etiam ſi cauſa, vel ſi lis ſit ordinaria, ſeu extraordinaria, aut commiſſionis, ſive appellationis, ſed per turnum cauſæ omnes diſtribuantur inter Notarios, prout in Alma Vrbe ac inter Rotæ Notarios Almæ Vrbis noſtræ fieri, & obſervari ſolet, videlicet qui voluerit committere cauſam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, ſive per viam libelli, ſive alterius cujuſvis petitionis, ſeu appellationis, adibit Menſarium, qui quolibet menſe ſorte ab illis eligetur, & mutabitur ipſe, librumque ad hunc effectum cuſtodiet cum inſcriptione nominum, & cognominum aliorum Notariorum collegarum ſuorum in eodem tribunali ubi pendebit cauſa, eaque nomina in buſſula ad hoc apta imbuſſulabit, & unus illorum ſorte extractus in illa cauſa Notarius eſſe cenſeatur. Idemque Menſarius in prædicto libro Notariorum extractum dictæ cauſæ faciet debitorem, cum deſcriptione tituli, & nuncupationis cauſæ, nominumque partium litigantium, & ſucceſſivè in aliis pro tempore advenientibus cauſis extrahatur unus reliquorum Notariorum qui ſuperfuerint in buſſula, & ſic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quiſque cauſam aliquam habuerit, & ſuper hoc turno etiam comprehendatur nomen Menſarii, finitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in buſſula ponantur, nominâque, & cauſæ modo quo ſupra extrahantur, & inter eos dividantur, quo fiet ut donec extractio nominum à buſſula facta fuerit, partes litigantes ſuæ cauſæ Notarium prorſus ignorabunt. Notario extracto, cauſaque per Menſarium Notario extracto aſſignata, penes ipſum remaneat, ac in ea ſcribat, nec in illa aliis Collegii Notariis, licet in eodem tribunali in eadem cauſa ſcribere, aut ullo modo ſe in ea immiſcere. Ita ut Notarius, cui ſorte cauſa obtigerit, etiamſi illa non agitetur, ſe iterum imbuſſulari petere non poſſit, donec turnus ipſe finiatur.

Menſarii extractio, & officium.

§. 30. Et ſimiliter ſingulis primis diebus cujuſlibet menſis ſorte extrahatur unus Menſarius, cui libri Menſariatus conſignabuntur, & computa cauſarum ad quos pertinebunt, cum buſſula, aliiſque nominibus quæ ſupererunt. Et quia multis in locis plurium cauſarum principium ſumitur, vel ex præcepto, vel monitorio Superiorum, aut à fugæ ſuſpicionis mandato, in quibus ſolitum eſt apponi ſigillum Judicis. Volumus, ad hoc ut ſervetur æqualitas in diſtributionibus cauſarum inter Curiales Notarios hujuſmodi, quod ſigillo ipſo penes Judicem remanente, in eventum expeditionis præcepti, aut monitorii, vel mandati, antequam illa ſigilletur, Notarius ex buſſula extrahatur, qui præceptum, ſeu monitorium, vel mandatum hujuſmodi ſcribat, quo ſcripto, ipſe ad Menſarium Notarium accedat, ac illo ſigillari procuret. Et in locis in quibus ratione præceptorum, monitoriorum, & mandatorum hujuſmodi nihil ultra ſigillum ſolvitur, ſigillo hujuſmodi Menſario pro tempore exiſtenti ſoluto, Menſarius ipſe in fine menſis Superiori ſeu Judici, ad quem ſpectat ſigilli emolumentum, computum ſigillorum datorum reddere teneatur. In locis verò in quibus ſigillum hujuſmodi gratis datur, Menſarius illius ratione nihil exigat. In locis autem in quibus eorundem præcepti, monitorii, & mandati ratione partim pro ſigillo, partim verò pro ſcriptura aliquid ſolvitur, Notarius ſcribens ſuam ratam retineat, ratam verò Judicem, vel Superiorem ejuſdem ſigilli ratione tangentem, Menſario tunc exiſtenti perſolvat, ac Menſarius de ſimilibus, ut ſupra, eidem Judici, ſeu Superiori in fine cujuſlibet menſis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi cauſa unius tribunalis cum alio tribunali, ſed cujuſlibet tribunalis Notarii Curiales pro tempore exiſtentes, de per ſe ſuum turnum conficiant in diviſionibus cauſarum.

Cancellarius ſe non intromittant in ſcripturis Notariorum defunctorum ſunt Archivia.

§. 31. In Civitatibus verò in quibus pro conſervatione ſcripturarum ſunt Archivia, & regeſta, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut ſcripturarum amiſſione dubitatur, Notarii Curiales præfati de aliorum non Curialium Notariorum ſcripturis, rogitibus, vel inſtrumentis minimè ſe intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archivio, aut matriculæ hujuſmodi ſolvere, aut illis modo aliquo ſubjici, aut illorum legibus, & ſtatutis parere minimè teneantur. Prohibentes reliquis Notariis dicti ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, ne actum aliquem litis, ſeu illius dependentiæ, aut præſentationis monitorii, citationis, executionis, pacis, concordiæ, aut alterius rei unde lis, ſeu judicium inchoatur, vel deducitur, in ea Civitate in qua Notarii Cur. extiterint, ſcribere, recipere, ſeu de illis rogare præſumant.

Partes ejus non poſſunt ad extrahenda inſtrumenta.

§. 32. Inſuper quod nulla, vel Bononiæ, vel alterius Civitatis, aut loci Archivia, vel regiſtra conſuetudinem cogendi partes, etiam invitas ad extrahenda à ſuis protocollis publica inſtrumenta, & acta, etiam multa neceſſitate requirente habentia, id deinceps facere, neque illorum Notarii, nec etiam ipſi Curiales & actuarii perſonam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum inſtrumenta non ſolùm facta, ſed etiam fienda cogere, aut aliàs contra illam deſuper agere queant.

Arrham dantes pro ſcripturis, ad ſolutionem earum cogi non ſunt.

§. 33. Præterea quoties litem aliquam, ac illius actus tranſportare contigerit, ſi arrha à partibus litigantibus Notario cauſæ data fuerit, Notarius ipſe eaſdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam ſi partes ipſæ actibus, & ſcripturis hujuſmodi non amplius indigeant, ad ſolutionem ſcripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere poſſit.

Cancellarii Collegium Rom. Curiæ erigere tenentur.

§. 34. Deinde, quod omnes Notarii Curiales unum Collegii, & congregationis corpus efficiant, ac unum Collegium Romæ inſtituere, & qui ex Notariis ipſis Romæ præſentes fuerint, quolibet menſe ſemel ad minus congregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro ſalubri illorum in dicti Collegii conſervatione, & directione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita tamen & honeſta, cum voto tamen, & aſſenſu prædicti Auditoris Cameræ, quoties eis videbitur, condere, facere, ſtatuere, & ordinare, illaque poſtquam condita, facta, ſtatuta, & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus caſſare, & alia de novo facere, ſtatuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipſa, attentis ſingulorum valore & pretio, prout eis illorum conſcientia dictaverit, taxare. Ita quod taxa facta ſinguli ſingulorum officiorum hujuſmodi Notarii illam ſingulis annis eidem Collegio per illud juxta providam illius ordinationem de illa diſponendam perſolvere teneantur.

§. 35.

...xa ſolven-...in admiſ-...nibus Cl-...l arum.

§.35. Dummodo tamen taxa ipſa decem ſcuta auri non excedat, nec minor taxa unius ſcuti ſimilis exiſtat. Præterea vacatione alicujus ex dictis officiis per ceſſum, vel deceſſum, aut aliter pro tempore occurrente, in admiſſionibus novorum Notariorum eadem taxa, ſeu rata eidem Collegio de illa per illud, ut præfertur, diſponenda ſolvetur.

...ncellario-...m Officia ...conſci-...ri.

§.36. Inſuper officia prædicta (exceptis læſæ Majeſtatis, falſitatis, aut homicidii criminibus, ac ſervata forma bullarum Pauli prædeceſſoris) huiuſmodi ratione cujuſcumque alterius criminis confiſcari, aut illa obtinentes eis privari, vel ceſſiones, aut reſignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quavis de cauſa differri non poſſint, nec debeant.

§.37. Et ſuper illis liceat inire Societates, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis fieri ſolet.

...uper eis So-...ietates fiut. ...axa com-...poſitionis ſol-...venda in ...ceſſioni-...bus Offi-...orum.

§.38. Et dum concedentur in poſterum pro ſupplicatione expeditione, & compoſitione (hac prima vice dumtaxat excepta) quinque ſcuta auri, pro centenario ratione pretii venditionis officii, uſque ad ſummam mille ſcutorum incluſivè, à ſumma verò mille ſcutorum hujuſmodi uſque ad aliam quamcumque duo ſcuta ſimilia pro quolibet centenario, noſtro, ac pro tempore exiſtenti Rom. Pont. Datario ſolvatur.

§.39. Et quoties Notarii Curiales præfati per ſe vel eorum procuratores officia reſignabunt, aut juri in illis, vel ad illa competenti in manibus noſtris, ac pro tempore exiſtentis Rom. Pont. cedent: Nos, ac pro tempore exiſtens Rom. Pontifex hujuſmodi reſignationes, ſeu ceſſiones admittere, & in regiſtro ſolito regiſtrari facere, idemque Datarius datam parvam dare teneantur, ſecundum quam expediatur ſupplicatio quanto citius poterit.

...a ...dmittan illa ...quando.

§.40. Quodque Notariorum Curialium Collegium hujuſmodi, omnibus & ſingulis privilegiis, facultatibus, prærogativis, & gratiis Collegio Archivii Romanæ Curiæ (ſine tamen illius præjudicio) quomodolibet conceſſis, etiam quoad creationé Notariorum, aliaque id genus negotia utatur, potiatur, & gaudeat, omneſque, & ſinguli Notarii Curiales ſtatim ubi admiſſi, eorumque nomina in libro Collegii Curialium prædictorum deſcripta fuerint, Notarii Apoſtolici Curiales, ut præfertur, nuncupati, verè ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus habeantur.

Cancellario-...um Collegiũ ...audet pri-...vilegiis Ar-...chivii Rom. Curiæ, & ...aliis hic ex-...preſſis.

§.41. Quod Notarii Curiales ſua officia hujuſmodi per ſe vel alium ſeu alios, fideles ſcilicet & ſufficientes Subſtitutos, Notarios tamen publicos Apoſtolica auctoritate creatos, ac habiles, & idoneos, & à prædicto Notariorum Curialium Romæ inſtituendo Collegio approbatos, quodque in eodem Collegio cautionem idoneam de probè, & legaliter exercendo, ac ſe ſyndicatui ſubmittendo, aliaque agendo juxta formam literarum Pauli prædeceſſoris hujuſmodi.

Officia per ſubſtitutos exercent.

§.42. Necnon quæcumque inſtrumenta ubicumque locorum rogare, & tales Subſtituti illa patronis eorum à Civitatibus, Terris, Caſtris & locis in quibus eorum Notariatus officia inſtituta fuerint, abſentibus publicare & ſubſcribere poſſint. Decernentes hujuſmodi inſtrumenta, tam Romæ, quàm alibi ubicumque locorum plenam, & indubitatam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo unquam tempore dubitari poſſe.

Inſtrumẽta ...que ubique ...rogant. Collegium habent ſigil-...lum, & no-...mini ſubia-...cat.

§.43. Ac quòd liceat eidem Collegio habere ſigillum, & ſub illo legalitates, aliaque hujuſmodi expedire, prout in aliis ejuſdem Rom. Curiæ Collegiis obſervatur. Quodque Notarii ipſi Curiales in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſt. in quibus plures ſunt Notarii, alia Collegia, à Romano Collegio tamẽ dependentia, cum ſimili ſigillo, & quæ ab omni alio Collegio, Societate, & matricula aliorum Notariorum, atque Doctorum liberi, & exempti, nulluſque ſuperioritatem in illos eorumque Notarios exercere poſſit, ſimiliter facere, & inſtituere poſſint.

Executoreſ-...que ſunt ex-...peditionum ...R. m. Curiæ, ...etiam privi-...legii quoad ...H. non ſcri-...ptor.

§.44. Porrò quod Notarii Curiales hujuſmodi in quibuſcumque Provinciis, Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſtici, ubi reſederint, ſint executores, ad eoſque pertineant præſentatio, & intimatio, & executio, videlicet Rom. Curiæ expeditionum, veluti literarum in forma Brevis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachii ſæcularis, & cujuſcumque generis executionum; illuc à Romanis ſuis ſubſtitutis, ac Vrbe prædicta pro tempore tranſmiſſorum, nec ibi præter ipſos alius rogare, vel ſcribere, nec alii intimationes ſupradictorum facere poſſint, aliàs intimationes, & rogitus hujuſmodi nullius ſint roboris vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur.

Gubernat-...ores non ...recedit ...cauſas in eo-...rum præjudi-...cium.

§.45. Neque Legati, Vicelegati, aliive Superiores, & juſtitiæ miniſtri cauſas, tam criminales, quàm civiles, coram Iudicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis, in Notariorum Curialium, & capitulorum hujuſmodi præjudicium evocare, vel alias ab eis amovere, præterquam in capitalibus cauſis, quo caſu id (ſervatis tamen Curialium Notariorum hujuſmodi emolumentis, ac ſine illorum præjudicio) fieri poſſit.

Clauſula præſervati-...va.

§.46. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula nullo unquam tempore, quovis quæſito colore vel ingenio, de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac Notariis, Curialibus, illorumque Collegiis prædictis, in omnibus & per omnia ſuffragari, ac ut præfertur, judicari, & definiri debere.

Clauſula de-...rogatoria.

§.47. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jure quæſito, non tamen ex cauſa onerosa prædicta proveniente, & aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum, ac locorum hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, & aliis perſonis de hujuſmodi officiis quomodolibet etiã ex cauſa onerosa eiſdem Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis ac perſonis per quoſcumque Rom. Pont. & Cameram ipſam, etiã Nos, & prætextu donationis, conceſſionis, & aliarum diſpenſationum, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac aliàs conceſſis, approbatis, & innovatis, quas & quæ illorum omnium vim, & effectum, datas, tenores pro expreſſis habentes, ad effectum præmiſſorum revocamus, irritamus, & annullamus, illiſque ſpecialiter, & expreſſe derogamus.

Auditor Ca-...mer. execu-...tor deputa-...tur.

§.48. Et inſuper pro præmiſſorum omnium conſervatione præfatum Auditorem Cameræ in conſervatorem, & executorem præſentis noſtræ intentionis, ac omnium, & ſingulorum in ea contentorum ſpecialiter, & expreſſe facimus, conſtituimus, & deputamus. Volentes quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ſigillo, & manu alicujus prælati munitis, talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta præſẽtibus adhiberetur, ſi illæ in medio originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim à prædicta ſit Sede indultũ, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ab verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis dictæ Sedis indultis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus nõ expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in eiſdem literis mentio ſpecialis. Nos enim ex nũc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1564. *D. P. An. 5. die 6. Octob.*
Pridie Non. Octobris, Pontific. noſtri Anno quinto.

Sequitur facultas Theſaurarii Papæ, locandi & diſponendi de dictis Cancellariis.

PIVS EPISCOPVS, Motu proprio, &c.

Edita An. Dñi 1565.

Exordium.

COntinua mentem noſtram ſollicitudo vexare non ceſſat, ut circa ea quæ pro noſtrorum, & Sedis Apoſtolicæ ſubditorum utilitate, illorumque, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum noſtri Status Eccleſiaſtici

stici prospera salu[illegible]que directione, à nobis emanarunt, ita providè attendamus, quod per ampliationem facul[illegible]um personarum desuper deputatarum, ac aliis vitæ oppo[illegible]unis illorum debita executio suum felicem celeremque consequatur effectum.

Hic Pont. edidit const. de qua hic. Et modo dat facultatem Thesaurario dictas Cancellarias locandi.

§. 1. Cum itaque nos nuper, &c.

Omittitur residuum narrativæ, quia est ipsa bulla quæ præcedit.

§. 2. Et sicut accepimus idem Thesaurarius ad venditionem, & concessionem singulorum officiorum hujusmodi certis supervenientibus legitimis causis, ita prompte citra grave dictæ Cameræ damnum, & præjudicium procedere nequeat; idcirco nos ejusdem Cameræ indemniati quantum in nobis est consulere, & si non venditionis, saltem alia non minus ipsi Cameræ commoda atque utili via de ipsis officiis disponere, ac alia quæ per nos in dictis literis desuper statuta sunt, & ordinata executioni debitæ demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum inserrentur, præsentibus pro expressis habētes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore existenti Thesaurario nostro generali hujusmodi, ut ultra eas, quas literarum earundem vigore, tam circa officiorum hujusmodi dispositionem, quàm alia in literis ipsis contenta quæcumque debitè exequenda sibi concessimus facultates etiã omnia & singula, tam civilium & criminalium, quàm quoad scripturas dumtaxat dānorum datorũ, Notariorum officia hujusmodi, in toto, vel in parte, ac alias prout sibi cõmodius, eidemque Cameræ utilius facere videbitur, cum omnibus illorũ scripturis, libris, Protocollis & instrumentis, si quæ habeãt, necnõ honoribus, oneribus, & molumentis, uni, seu pluribus personis, Civitatibus, Terrarum, & locorum prædictorum originariis vel forensibus, ad tempus per eum præfigendum, & determinandum, pro pretio seu pretiis reperibilibus, ac cum pactis, & conditionibus, ac aliis modis, & formis, prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore existenti Thesaurario hujusmodi melius videbitur, Cameræ prædictæ nomine, ac in illius utilitatem, & commodum arrendare, locare, seu ad firmam, vel aliam responsionem annuam, seu menstruam concedere. Ac pretium, seu firmam, vel aliam responsionem hujusmodi, etiam unico contextu, & anticipata solutione recipere, & habere, aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrendatarios, & solventes quoscũque quietare, & liberare, seu quietari & liberari facere, necnon quascumque obligationes etiã dictæ Cameræ bonorum quorumcũque, ac promissiones, actus, & instrumenta se super necessaria; ac in eorundem arrendatariorum favorem, & cautelam tendentia facere, ac alias opportuna circa ea exequi. Necnon personæ, seu personis, cui vel quibus officia in toto vel parte, ut præfertur, arrendata fuerint, ut officia ipsa per quemcumque, seu quoscumque Substitutos, idoneos & habiles, ac in arte Notariatus hujusmodi peritos, & Notarios, præstita tamen de Substitutorum eorundem fide & legalitate idonea, & sufficienti cautione arbitrio dicti Thesaurarii, exercere, seu illa sublocare libere & licite valeant, scientia, potestate, ac auctoritate similibus concedimus, & indulgemus, eisque liberam, amplam, & omnimodam desuper facultatem, potestatem & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Cancellarii predicti, & Notarii Episcoporum, seipsos non impedians.

§. 3. Districtius inhibentes, tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti, seu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quàm Curiarum Episcoporum Notariis quibuscumque, ne sub excõmunicationis latæ sententiæ, ac ducentorum ducatorum per quemlibet contravenientium qualibet vice incurren. & eidem Cam. Apost. applican. pœnis ipsi in civilibus, & profanis, tam ordinariis, quàm com. uti ad Curiales, illi verò in spiritualibus causis, uti ad Curiarum Episcopalium Notarios hujusmodi dumtaxat spectan. scribere, actitare, seu se aliàs de illis respective in alterius præjudicium intromittere quovis prætextu, seu quæsito colore, aut ingenio, directe vel indirecte audeant, seu præsumant.

Camerarius & Clerici contrahus cum solitis obligationibus desuper fieri curent.

§. 4. Ac mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostræ indignationis pœna dilectis filiis nostro Vitellotio Sãctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellotio nuncupato, moderno ac pro tempore existenti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, necnõ dictæ Cameræ Thesaurario Clericis Præsidentibus, & personis, ac quibusvis aliis ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, quatenus præsentem nostram Motus proprii cedulam, necnon arrendamenta, locationes, & concessiones de dictis officiis, eorumque scripturis respective, ac desuper inter eundem Thesaurarium, ac quoscumque eorundem officiorum, & scripturarum respective arrendatarios, & affictuarios pro tempore intervenięntia pacta, conventiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in ejusdem Cameræ libris, & protocollis registrari, describi, & annotari, ac desuper necessaria contractus, & instrumenta, cum debitis, ac solitis clausulis, cautelis, & obligationibus fieri, confici & stipulari faciant, literasque patentes & mandata opportuna arrendatariis, ac aliis quibus opus fuerit, dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu.

Clausula præservativa.

§. 5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & concessiones, ac scripturas & instrumenta desuper pro tempore facta valida, & efficacia fore, nec ob intentionis, seu voluntatis nostræ, aut alium quempiam defectum subreptionis, aut nullitatis vitio subjacere posse.

Clausula sublata.

§. 6. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata, &c. judicari & definiri debere, ac irritum, &c. attentari.

Derogatio contrariorũ.

§. 7. Nõn obstantibus nostris, per quas inter alia voluimus, res, proventus, jura & obventiones dictæ Cameræ non nisi licitatione prævia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non posse, neque debere, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, &c. etiam Motu proprio, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, illorum veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§. 8. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I. *Papa subscr.*

Die 28. Maii 1564. admissa hac est cedula Motus proprii ex decreto Camera, & registrata libro secundo signaturarum S. D. N. Papa, apud me Notarium, fol. 83. Hier. de Tarano. *Admissio in Camera.*

Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quærendi eleemosynas pro Archihospitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe. LXXXIV.

Alia de isto Archihospitali plenè scripsi apud const. 7. Innoc. III. Inter, *sup. fol. 84.*

PIVS PAPA QVARTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1564.*

CUm Magistrum illum cœlestem, & Dominum nostrum, quandiu sub mortalitatis nostræ exuviis in hoc mundo peregrinatus est, pauperum infirmorum curam non solùm per seipsum assiduè gessisse, sed etiam illam nobis in discipulis suis diligenter demandasse recordamur, necessariæ Hospitalium, in quibus infirmos quotidie cum maxima charitate recipi, & sollicitè curari cognovimus, subventioni, & miserabilium personarum in eis degentium consolationi deesse non possumus. Unde majorem aliquorum necessitatem cognoscentes, tametsi spirituales indulgentias, & alias gratias eis aliisque similibus piis locis per Sedem Apost. olim concessas, generaliter certis rationabilibus de causis revocãdas duxerimus, majori tamen & urgentiori nonnullorum necessitate perspecta, similiter ex causis non minus comprobandis, illa adversus revocationes hujusmodi aliquãdo restituenda censemus, ut quod ipsi personaliter præstare *Proœmium.*

ſtare nequimus, ad id fideles ipſos exequendum ſpiritualibus muneribus invitemus.

Hi. Pont. revocavit indultum diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & irregularitatibus, nec non abſolvendi, & alias gratias variis Eccleſiis, & tam in noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe Ordinis S. Auguſtini, quam certis aliis Hoſpitalibus, & piis locis per diverſos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos, & Sedem prædictam varie concella pluries limitaverimus, & reſtrinxerimus, & declaraverimus.

§. 1. Sane cum retroactis annis privilegia, indulgentias facultates, etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & aliis quibuſcumque defectibus, ac ſuper irregularitatibus, necnon abſolvendi, & alias gratias variis Eccleſiis, & tam in noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe Ordinis S. Auguſtini, quam certis aliis Hoſpitalibus, & piis locis per diverſos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos, & Sedem prædictam varie concella pluries limitaverimus, & reſtrinxerimus, & declaraverimus. Ac poſtremò ex certis tunc expreſſis cauſis, per noſtras ſub Dat. 13. Kalend. Octob. Pontificatus noſtri Anno III.° deſuper expeditas literas, Motu proprio revocaverimus & caſſaverimus & annullaverimus, diſtrictiùs inhibentes eorundem Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & perſonis, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne de cætero indulgentiis, conceſſionibus, facultatibus, privilegiis, indultis, & aliis gratiis hujuſmodi uti, ſeu ſe de illis intromittere quoquo modo præſumerēt. Ac decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, prout in dictis literis plenius continetur.

Hic idem Pont. pro ſubventione hoſpitalis, ubi diverſa pia opera exercentur, ignovat omnes eius indulgentias, & privilegia Conc. Trid. non contraria, pro d. Hoſpitali tantum, eiuſque membris à generali Præceptore ſpecificandis.

Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 9. ſtatuit ut quæſtores eleemoſynarum, ſi qui erunt, in indulgentiaſque per Ordinarios certo modo publicentur.

§. 2. Ac in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, ut quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & uſus deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtarum hujuſmodi exercendum ulterius admittantur. Et nihilominus indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipſum Chriſti fideles privandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, populo publicandas eſſe decrevit; dans illi facultatem etiam eleemoſynas hujuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes verè intelligant cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed pietatem exerceri.

§. 3. Nos præfati Hoſpitalis noſtri, ad quod non ſolum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Chriſtiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concurſus, ſed etiam in quo non parvus utriuſque ſexus infantium expoſitorū numerus habetur, alitur, & inſtruitur, ipſæque pauperes puellæ nubiles induſtriis viris matrimonio copulātur, & alia pietatis opera diligēter exercentur. Vt tot, tantiſque ſumptibus ad id neceſſariis ſufficere valeat, ſubventioni, quātum nobis ex alto permittitur, conſulere cupiētes, ac omnia, & ſingula privilegia, indulgentias, etiā plenarias, facultates, indulta, & alias gratias, eidem Hoſpitali ejuſque Præceptori, mēbris, & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſas, literarumque deſuper confectarum tenores præſēntibus pro ſufficiēter expreſſis habētes, Motu proprio, & ex certa ſciētia noſtra, eadē privilegia, indulgētias, etiā plenarias, & alias facultates, indulta, aliaſq; gratias, quæ præfato Concilii decreto minimè adverſantur, ſed illi cōmodè coaptari poterunt ad hoc duntaxat, ut illis omnibus & ſingulis, idem Hoſpitale, & ejus membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillū de Aquila, modernum, & pro tempore exiſtentem Præceptorem dicti Hoſpitalis, ad ejus beneplacitum in ſcriptis deſignāda, & ſpecificanda, juxta ipſius decreti Conciliaris formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere, ipſique fideles indulgentias, & alias gratias in eis contentas cōſequi liberè, & licitè valeāt, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi revocatio, ac deſuper expeditæ literæ noſtræ prædictæ nō emanaſſent, Hoſpitali, ejuſque Præceptori, & perſonis præfatis in perpetuū Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, quatenus ſint in uſu, & dummodo decretis Concilii hujuſmodi non repugnent, vel præjudicent.

Summā eleemoſynas colligendi apponit.

§. 4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui & eleemoſynas, aliaque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectū præmiſſū conſignari debeant, reſtituimus, ac de novo concedimus, & elargimur, ac idem Hoſpitale adverſus literas noſtras hujuſmodi quoad præmiſſa, in primum, & cum in eo ante dictam revocationem erat ſtatum reponimus, & plenariè reintegramus. Ac privilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias hujuſmodi dicto Hoſpitali reſtituta, & de novo conceſſa, Hoſpitaleque adverſus revocationem noſtram hujuſmodi plenè reintegratum eſſe, & cenſeri.

Clauſula ſublata.

§. 5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquā quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in literis in ipſius Hoſpitalis favorem expeditis prædictis, non obſtare conceſſum fuit, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 5. die 11. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 11. Octobris 1564. Pontificatus noſtri Anno quinto.

Prohibitio confidentiarum beneficialium, & reſervatio diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in hujuſmodi criminis reos. LXXXV.

Confidentiam cognoſcendi regulas, ac præſumptiones, teſteſque in cauſis confidentiæ recipiendos, declaravit infrà Pius V. in conſt. 85. Intolerabilis. *Et facultates Iudicis eiuſmodi cauſarum confidentiæ & ſimoniæ in Romana Curia, habes inf. in Sixti V. conſt. 45.* Divina. *Et quoad confidentias in Regno Franciæ, vide eiuſdem Sixti conſt. 61.* Paſtoralis.

Edita An. D. 1564.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimùm in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verùm etiam ab ejus commoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſervare decet, ut qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Sanè licèt dudum, cum certam ſimoniacæ pravitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanæ Curiæ, atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam hujuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures noſtras pervenit eorum aliquos, monitionis noſtræ, immò potiùs ſuimet oblitos, ea quæ cuſtodienda acceperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos & nonnullos alios, etiam Patriarchas, & Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cam. Apoſt. Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi in ſui favorem reſignata, ceſſa, vel aliàs admiſſa acceptaſſe,

se, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, à nobis, & præd. successoribus nostris, seu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorũ præsentationem, ad alterius commodum sibi provideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut aliàs dicta auctoritate concessa, quamvis in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum favorem cessisse, vel aliàs dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorũ, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diversa beneficia Ecclesiastica, sibi reservari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarũ Apostolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludât, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantiũ, aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reservatorum collationibus, ac interdum, ut beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forsan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem cedantur, seu resignentur, vel ut personæ inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & pernicioſum exemplum.

Beneficia in confidentia recepta à die receptionis vacasse, hic Pont. decernit, & Sedi Apostol. reservat.

Huic reservationi derogatur, quoad Regnũ Franciæ Sixtus V. in rubr. c. 2.

§. 2. Quare nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus nostris parendo incuriam, & tam illorum, quàm cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutiùs minimè dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes, beneficia hujusmodi in confidentiam, ut præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebitè, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes & remissiones percipi sinendo, graviter excesserunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quam aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facilè reputamus. Idcircò omnes & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria, etiam consistorialia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cũ cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, per ejusdem Rom. Ecclesiæ, etiam Episc. Card. & quoscumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam ejusdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias in hujusmodi confidentiam jure prohibitam, cujusvis personæ, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis & Sedi Apost. harum serie reservantes, ipso jure à die receptionis eorundem vacavisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones eis ut præmittitur factas, ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse.

Redditúsque ad d. Camer. Apost. applicat. Immò in Regno Gallia in usum, & in

§. 3. Et eosdem Card. seu quosvis alios, à prima die receptionis beneficiorum hujusmodi citra fructus, redditus, & proventus earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas indebitè percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem devolutos fuisse & esse, illique debere, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem in utroque foreneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus.

reparationi Ecclesiarum convertii jussit Sixt. V. ibid.

Prohibet ne de cætero sub pœnis expressis. Immò majores pœnas imposuit Pius V. in rubr. cit.

§. 4. Et insuper universis, & singulis, tam ejusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quàm Prælatis, & Clericis, ac aliis prædictis, præsentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jurepatronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatis hujusdi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis verò sub majoris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Rom. Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtiùs inhibemus.

Annullat quascumque provisiones de his beneficiis factas de illa vacaturis ac Sedi Apost. reservata effecturis.

§. 5. Ac quascumque collationes, provisiones, præfectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos & alios Rom. Pont. successores nostros, etiam Motu proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & quomodolibet cum interventu confidentiæ hujusmodi expressè, sive occultè, ac de jure præsumpto, & aliàs contra præmissa pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, dignitates, ac alia beneficia hujusmodi, ipso jure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, ut præfertur, esse, & censeri.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Rom. Cardin. sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cùm aliàs confidentias hujusmodi in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane similiter decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma, & effectus publicationis.

§. 8. Et ne quisquam ullo unquam tempore præsentium ignorantiam prætendere possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præsentes literæ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Cursoribus nostris, illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur, ac in ejusdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium illas in judicio producere volentium, commoditatem describantur.

Sanctio penalis.

§. 9. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. A. die 11. Oct.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ

Dominicæ 1564. 16. Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno 4.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno à Nativitate Domini 1563. *indict.* 7. *die verò* 4. *mensis Decembr. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno* 4. *suprascripta litteræ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apost. ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum literarum copiis, ut moris est, affixis per nos Iulium Parinum, & Bernard. Andrentium, pralib. S.D.N. Papæ Curs. Antonius Clerici Mag. Cursorum.*

LXXXVI. De electionibus ad Regimina Monasteriorum, Præpositurarum, & aliarum dignitatum Conventualium.

Edita An.D. 1564

Ad hoc vide pleniorem dispositionem Greg. XIV. in eius const. 6.

Causa huius constit.

SAnctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Pius divina providentia Papa IV. Ad cujus pervenit notitiam, quod licèt alias omnia Monasteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi æstimatione excedentia, necnon prioratus, præposituras, ac alias dignitates Conventuales, & præceptorias generales Ordinũ quorũcumque dispositioni suæ generaliter reservaverit, ac propterea illorum provisiones, & ad ea quæ speciali privilegio eligendi sibi per Sedem Apostolicam concesso suffulta sunt, canonicè factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem suam, & dictam Sedem pertinere noscuntur, nihilominus plerique Religiosi cæca nimis ambitione agitati, partim electiones de suis personis ad Monasteria, Prioratus & alias dignitates Conventuales hujusmodi, vel privilegium eligẽdi prædictum habeant, vel illo careant, nullo juris ordine servato, nullaque boni vel æquitatione habita, temerè fieri, factasque per Ordinum Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim verò nedum priusquam electiones de se ad Monasteria, & alias Conventuales dignitates eligendi privilegio suffultas factæ ritè cõfirmentur, sed ne electi quidem canonicè se in regimine, & administratione tam in spiritualibus, quam temporalibus Monasteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorundem, ac illorum bonorum immiscere non verentur, in animarum suarum periculum, auctoritatis Apostolicæ contemptum, & plurimorum scandalum.

Nullatio electionum aliarũ absq; Sedis Apost. provisione, vel cõfirmatione.

§. 1. Volens tantis, qui paulatim in religiosos irrepserunt abusibus, & ausibus nimis licentiosis aliquando, sicut par est, occurrere, suamque Sedi præfatæ prærogativam asserere, omnes & singulas electiones quarumvis personarum ad regimina Monasteriorum, prioratuum, præpositurarum, & aliarum dignitatum Conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscumque, cujusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quavis etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut majori præfulgeant dignitate, hactenus sic præsumptas, nullas, & invalidas, ac pro nullis, invalidis, & prorsus infectis habendas esse, personasque sic ut præfertur electas & confirmatas, Monasteria, aliasque dignitates hujusmodi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, necnon illorum fructus redditus, & proventus indebitè percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutionem, & habilitationem super his, necnon confirmationem electionum de se factarum à Sanctitate sua, seu Romano Pontifice pro tempore existente, aut Sede prædicta, infra sex menses à data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostolicas super hujusmodi confirmatione in totum expedien. omninò teneri declaravit.

Forma deferendi in futurũ procedendo.

§. 2. Et nihilominus hac sua perpetuò valitura constitutione statuit & ordinavit, quod nullus de cætero se in regimine, & administratione Monasterii, vel alterius dignitatis Conventualis, ad quod, seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus, vel temporalibus, antequam

Pœnæ aliter electorum, vel electiones confirmantium.

rité celebrata electio à Sanctitate sua, aut Romano Pontifice pro tempore existente, & Sede prædicta confirmata, & literæ Apostolicæ desuper expeditæ fuerint, quovis quæsito colore immiscere, aut ad illud vel illem se recipi facere, vel alias se pro ejus Prælato gerere præsumant.

§. 3. Decernentes omnes & singulos, qui secus fecerint, jure si quod illis ad Monasteria, vel eorum regimina, & administrationes, ac alias Conventuales dignitates per electionem hujusmodi quæsitum fuerit, eo ipso privatos, & deinceps ibi ineligibiles esse, ipsaque Monasteria & alias dignitates ab eadem Sede impetrari posse, qui verò similes electiones confirmare præsumpserit, etiam eo ipso Superiores Ordinum videlicet, suis dignitatibus privatos, Ordinariis autem locorum etiamsi Archiepiscopali, & majori præcellant dignitate, ingressum Ecclesiæ interdictum, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine, & administratione suspensos existere.

Placet, publicetur & describatur. I. *Papa subscr.*

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ, in Cancellaria Apostolica. Anno Incarnat. Dominicæ 1564. *die verò Martis ultima mensis Octob. Pont. præf. S.D.N. Pap. Ann.* 5. *Pub. P.A. 5. die* 31. *Octob.*

LXXXVII. Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendæ Cameræ Apostolicæ, & officialium ejus.

Primam, quam hic Pontifex edidit: reformationem, habes sup. in eius const. 55. Romanus, *ubi plenè notavi.*

Edita An.D. 1564.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Hic Pont. prò reformatione gregis Dominici celebrari voluit Cõc. Trid. ut sup. in eius const. 73.

CUm inter cæteras animi curas, quibus in hac præcelsa beati Petri Sede meritis licet imparibus constituti quotidie sollicitamur, illa vel à primordiis assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem præcipuè fuerit, ut universum gregem Dominicum fidei nostræ commissum ad illicita valide proclivem, pro nobis injuncti muneris officio in viam salutis reduceremus, ejusque rei gratia sacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicen. celebran. & Deo favente absolvendum convenimus.

Romanam Cur. & eius officia reformavit, ut in multis const.

§. 1. Et propterea ne dum foris de reformandis in universali Ecclesia moribus tractabatur, interim ipsam morum censuram domi, videlicet apud Sedem ipsam detrectare, causamque Curiæ Romanæ, & Almæ Vrbis nostræ, in qua Sacerdotii Principatum, & Christianæ Religionis caput, unde meritò universi Christi fideles rectæ, Catholicæque vitæ sumerent exemplum, divina instituit providentia, protelare videremur, quinimò ut à domo nostra judicium inciperet, Curiam ipsam, ac præcipuos illius Magistratus, ordines, & officia multis excessibus, & corruptelis, quæ vesana hominũ libidine in eam sensim irrepserant, sumis tum studio, tum diligẽtia repurgaverimus.

Eiusque Cameram, ut sup. in const. 55. Romanus.

§. 2. Et inde animum nostrum ad Cameram Apostolicam, ad quam negotia locorum omnium totius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Status assiduè confluunt, ejusque Tribunal, quod sive jurisdictionis antiquitate, & auctoritate, sive rerum gerendarum excellentia, sive virorum amplitudine cæteris in eadem Curia præstat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius jurisdictionem hujusmodi, ac potestatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum personarum suarum statum, & directionem salubriter ordinaverimus, prout in aliis literis nostris desuper confectis plenius continetur.

Hanc de Camera reformationem prosequendo, omnia eius privilegia, quatenus huic reformationi non sint contraria, cõfirmat.

§. 3. Nos semel inceptum reformationis hujusmodi negotium Domino cooperante diffusiùs prosequi, nec tamen ex iis, quæ pro ipsius Cameræ, & pro tempore existentis Ecclesiæ Romanæ Camerarii, necnon Clericorũ & reliquarum personarum dictæ Cameræ statu, & direction, ac aliàs ibi hactenus salubriter instituta, & concessa fuisse reperiuntur, quicquam detrahere, sed his

immotis in ſua firmitate permanentibus, ea ſolùm quæ experientia, vel deeſſe, vel obeſſe probavit, opportunè juxta rerum exigentiam ſupplere, & emendare volentes. Necnon omnium, & ſingularum Conſtitutionum generalium, quam ſpecialium, in favorem dictæ Cameræ editarum, ac quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, conceſſionum, literarum, & indultorum, illi, ac præfatis Cameratio, & Clericis, eorumque Collegio, & perſonis per ſel. rec. Gregorium IX. Bonifacium VIII. Vrbanum VI. Martinum V. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. Innocentium etiam VIII. Julium II. Leonem X. Paulum III. & Julium ſimiliter III. ac alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſorum, confirmatorum, & innovatorum; Necnon ſtatutorum, ordinationum, & decretorum Cameræ, ac Camerarii, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegii cauſas, res, perſonas, & ſtatum concernentium, hucuſque conditorum, & ab eiſdem prædeceſſoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quarumcumque literarum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenore, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, illa omnia, & ſingula, ac prout concernūt reliqua in ipſis literis, aliiſque documentis contenta, quatenus literis noſtris prædictis contraria non ſint, nec illarum effectum impediant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, eiſque perpetuam, & inviolabilem roboris firmitatem adjicimus, ac omnes, & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Iteratoque ea concedit.

§. 4. Et nihilominus eadem præmiſſa, omnia & ſingula Cameræ, & Camerario, Clericis, & Collegio prædictis cōceſſa, & indulta eiſdem modis, & formis, quibus ab ipſis prædeceſſoribus noſtris emanarunt, ſimilibus auctoritate & tenore de novo perpetuò concedimus, & indulgemus, ac ab illis ſtatuta, & ordinata ſtatuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, ſub cenſuris & pœnis in his contentis inviolabiliter obſervari.

Clericorum d. Camera qualitates deſignantur.

§. 5. Cum autem officio Clericatus dictæ Cameræ, quod in ipſa Curia primarium exiſtit, munus potiſſimùm incumbat ejuſdem Cameræ res ritè, & rectè adminiſtrandi, jura & reditus utiliter locandi, contractuſque deſuper neceſſarios, & opportunos ineundi, quorum occaſione ipſi Clerici Cameræ, Procuratores patrimonii beati Petri, rerumque omnium totius Status Eccleſiæ Romanæ hujuſmodi cuſtodes, & Præſides meritò nuncupantur. Necnon jus reddendi, & juſtitiam tam Fiſco & privato, quàm ipſis privatis, ſi qua ratione de Fiſci intereſſe agatur, adminiſtrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel deſuetudine res Cameralis detrimentum non modicum accepiſſe noſcatur. Hinc eſt, quod nos, ſicut rei magnitudo poſtulat, ad ulteriorem etiam in his reformationem procedendum eſſe cenſentes, Motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine, & tenore ſimilibus perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps ad ipſa Clericatus Cameræ officia cum vacabunt, nulli niſi vitæ, morum integritate præſtantes, literarum ſcientia prædíti, rerumque humanarum experientia inſignes aſſumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipſa, & Romanæ Eccleſiæ Status univerſus rectè gubernari, & latiſſimum ab eis incrementum ſuſcipere poſſit.

Camerales Camera participes eſſe prohibentur.

Ad hoc vide conſt. 3. Jul. III.

§. 6. Et ut inde videbatur, diræ cupiditatis pernicies omnino eliminetur, quod poſthac in quibuſcumque contractibus ſuper locationibus rerum, & jurium ipſius Cameræ celebrandis, ſeu partitis, ut aiunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Theſaurarius, aut quiſpiam ex Clericis, & Cameralibus, Aſſiſtentibus, Notariis, aliiſque miniſtris & perſonis dictæ Cameræ, quocumque nomine nuncupatis, illarum particeps exiſtat. Quin potiùs ipſi ab omni quantumvis exiguo commodo & lucro, exinde quomodocumque directè, vel indirectè provenienti, omnino abſtineant, quod ſi eorum aliquem ſecus feciſſe legitimè conſtiterit, officio ſuo ipſo facto perpetuò privatus exiſtat, perpetuaque infamia notetur, ac alias pœnis noſtro, noſtrique ſucceſſoris Rom. Pontificis, pro tempore exiſtentis arbitrio ſubjaceat. Qui verò de præteritis circa præmiſſa deliquerit, pœnis à jure, & conſtitutionibus à prædeceſſoribus noſtris ſuper hoc editis, & inflictis puniatur.

Contra illos Cameræ eorum affines non interſint.

§. 7. Sed nec quiſquam dictorum Vicecamerarii, Theſaurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Miniſtrorum aſſiſtentium, ullis contractibus, quos inter Cameram ipſam, & eorum conſanguineos, aut affines, ad quartum uſque gradum attinentes fieri contigerit, ſub mille ducatorum Cameræ præfatæ applicandorum, & alia noſtro dictique ſucceſſoris arbitrio incurrenda pœna, ſalvis nihilominus conſtitutionibus antiquis alias pœnas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias eſſe in illis eorumque tractatibus, per ſe vel alium, ſeu alios quoquo modo immiſcere audeat.

Tu vide d. bul. Italia III.

Clerici cauſas propinquorum non cognoſcant, aut earum diſcuſſionibus non intereſſe.

§. 8. Cauſæ verò conjunctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum excluſive ipſi Clerico nullatenus committantur, nec quiſquam eorum ſibi commiſſas audiat, ſed eas expreſſa cauſa recuſet. Nec etiam in diſcuſſionibus & deciſionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcumque cauſarum in quibus aliquod intereſſe prætendere poſſet, ſive Clericus, ſive aſſiſtens ille ullo modo intereſſe, nec ullum votū habere, ſed ſtatim à dicta Camera etiam dum cauſa proponitur, etiam injuſſus, cum in hoc ignorantiam prætendere non poſſit, egredi debeat, & ſi ſecus fecerit, Clericus per menſem ſuſpenſionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum ſui Officii, aliis Clericis applicandorū ipſo facto incurrat, Aſſiſtens verò jocalium, & ſalarii exactione aliis aſſiſtentibus applicanda, ipſiuſque Cameræ ingreſſu trium menſium ſpatio mulctetur.

Suſpicionis cauſa cum Camera in Camera approbanda eſt.

§. 9. Quicumque autem, ſive ex Clericis, ſive ex aliis Cameralibus præfatis ab aliquo ſuſpectus in cauſa recuſatus fuerit, accuſans non niſi expreſſa ſuſpicionis cauſa audiri, illaque expreſſa abſente recuſato, ut ſuſpecto in Camera diſcuti, eaque à pluribus approbata, ſuſpectus ipſe in hujuſmodi cauſa nullo modo ſe intromittere, aut intereſſe debeat. Si verò ſuſpicio probari nequiverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

Contractus Cameralis ineundi forma.

§. 10. Et quoniam ubi periculum majus intenditur, ibi eſt pleniùs conſulendum, quod ſuper quibuſcumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuū ineundis, capitula, & conventiones per Theſaurarium Cameræ pro tempore exiſtentem, vel alium ad quem ſpectaverit, priùs conſcribantur, eorumque exempla ſingulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commiſſarium ejuſdem Cameræ tribus ſaltem diebus antequam de negotio tractetur, tranſmitti debeant, quibus unuſquiſque ſeorſum inſtructus domi maturè conſulere, remque cum cæteris in Camera ipſa conferre poſſit, ut ibi omnes rectè diſcernere valeant, ac tùm demum ea quæ decreverint ſtatuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, ut ſolito inter eos ordine ſervato, cuique licitum ſit ſuper unoquoque capitulorum quid ſentiat coram dicere, & allegare, & quod inde ipſi Cameræ utile, & optimum videbitur, executioni ſalubriter demandetur. Cæterum ut fraudibus, quæ in hujuſmodi contractibus fieri poſſunt, necnon periculis, controverſiis, ac litibus obvietur, publicæque utilitati evidentiùs conſulatur, quod hujuſmodi capitula, quæ ſic confecta, & expedita fuerint, imprimi, aut ſcribi, & publicari, ac affigi in locis ſolitis debeant.

Proventus Camera ſub haſta licitari debeant.

11. Ac omnia, res, proventus, & jura Cameræ juxta formam aliarum literarum à nobis ſuper hoc Motu ſimili emanatarum, quas etiam per præſentes innovamus, ſub haſta licitari omnino debeant. Quæ omnia per dictos Vicecamerarium, Theſaurarium, Clericos, & alios ſupranominatos, ſub excommunicationis pœna, non niſi nobis, & ſucceſſoribus noſtris, præterquam in mortis articulo relaxanda, exactè ſervari mandamus, declarantes vota, & juramenta ipſorum aliter præſtita eoſdem non ligare. Ac contractus, & omnia inde ſecuta, nullius roboris, vel momenti exiſtere, quinimmò per Cameram quandocumque revocari, & contractus

ipſos

ipsa forvata eadem forma, de novo celebrari debeat.

§.12. Cumque fidei, curæ, & judicio ipsius Cameræ tanquam præcipuæ Curiæ, & totius Ecclesiasticæ Hierarchiæ, necnon ipsius Principis in hujusmodi causis supremo Tribunali status ipse universus committatur, magnopere laborandum est, ut omnium justitiæ virtutum omnium Dominæ, & Reginæ, ac publici, privatique matricis optimæ, non solum Imperio, sed etiam majestate & dignitate fulciatur, & tanquam in bene composito corpore purus sanguis, ita in illa religionis, justitiæ, & æquitatis, quasi sanitas perpetuò constat, quod statutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apostolico, & ubicumque haberi consuevit, quisque in ea interveniens, summo manè, & hora ab ipsa Camera statuta, sicuti alii bene constituti Magistratus dictæ Curiæ convenire debeat.

§.13. Cursores verò, jubente ipso Camerario, seu Vicecamerario, ipsam Cameram certo loco, & five ordinaria five extraordinaria fuerit, pridie sub pœna amissionis salarii menstrui, singulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus personaliter, vel per cedulam domi dimissam, omni tempore præsentiare teneantur.

§.14. Et cum absentia ipsa per se damno, & incommodo maximo omnibus sit, cum non solum rerum gerendarum cursum retardet, sed ipsa quoque negotia in discrimen manifestum constituat, & plerumque destituat: quod nullus deinceps five Clericus, five alias Cameralis ab ipsa Camera, sine expressa Camerarii, vel ejusdem Cameræ Decani licentia, impunè abesse possit, excepta publicæ utilitatis, privatæque necessitatis causa, quam tamen absens per Nuntium eidem Cameræ significare debeat. Qui verò id semel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius mensis, aut jocalibus & regalibus aliis applicandis, quæ vel uno ex eisdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari possint, & alias ipsius Cameræ arbitrio privari debeat, nec nisi de expressa nostra, aut successoris nostri licentia cæteris in Camera significata, ab Vrbe abesse possit, statutis, & decretis, quæ de absentia Clericorum, & aliorum præfatorum disponunt, integris permanentibus, per præsentes innovatis. Illis tamen quæ à Trident. Concilio super residentia statuta sunt, salvis, & illæsis manentibus.

§.15. Clerici autem, & qui alias rochetto, & Cappa utuntur, eisdem in qualibet Camera, reliqui verò solitis vestibus rubeis, & violaceis, nulla deinceps Consistorii habita distinctione induantur, aliter verò indutî excusari aut admitti non possint.

16. Omnes itaque sic induti dicta hora, pulsata campanella ad Missam accedant, quæ Decano, & alio Clerico, vel absente Decano, duobus Clericis ad minus assistentibus incipi debeat, eaque peracta præfatis duobus Cursoribus omnes Cameram versus tendant, alius post alium, servato ordine incedentes, quo quisque commodiùs ab agentibus, & collitigantibus de rebus pertractantibus valeat informari.

§.17. Vbi verò ad locum propositionum causarum pervenerint, imperato omnibus per Camerarium, seu eo absente, Vicecamerarium, vel Decanum silentio, Advocati, Procuratores, & alii quibus id incumbit, causas hujusmodi non turbatè, aut confusè, ut plerumque consuevit, sed singulatim, & ita diserte, reverenter, & sine strepitu proponant, ut ab omnibus commode intelligi, & à Clerico Mensario notari possint. Quod si illi à Camerario, seu Vicecamerario, vel Decano semel, & iterum moniti non obtemperaverint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

§.18. Cumque Notarii dictæ Cameræ turpi lucro inhiantes ex procurationibus causarum plerumque per eos vel eorum Substitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis, causas ipsas non modò affectare, sed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium conjunctim exercere noscantur, quod illi deinceps ab eisdem procurationibus sub pœna ducentorum ducatorum Cameræ præfatæ applicanda prorsus abstineant, sed Procuratores causarum, vel sollicitatores ipsarum, ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

§.19. Quodque pauperum, & miserabilium personarum causæ, quarum in dicta Curia quo major numerus, eo major, præsertim quoad impensas, ratio est habenda, de cætero à Procuratore pauperum, qui in eodem loco ubi describantur continuè assistat, gratis & quandocumque voluerit, etiam extra ordinem, favore paupertatis proponantur. Qui pro eisdem ad consulendum, & informandum Advocatum earundem pauperum, ut eos in ipsa Camera defendere possit, accedere teneatur. Et si ab officio suo sic sibi injuncto quoquo modo defecisse, & pariter si Advocatus ipse suo officio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo alioqui contrario, aut litiger, cum Camera patrocinando defuisse apparuerit, prima vice, si legitimè impeditus non fuerit, salario trium mensium mulctetur, & si reincíderit in idipsum, officio suo perpetuò privatus existat eo ipso.

per procuratorem pauperum in Camera gratis tractanda sunt.

§.20. Clerici autem, cæterique Camerales Cametatu ipsam, priusquam omnes propositiones eadem die occurrentes per Clericum Mensarium descriptæ fuerint, non ingrediantur.

Propositiones occurrentes scribenda sibi per Clericū Mensarium antequam fiat Camera.

§.21. Ipsi verò illis expletis ingressi, cum sine Dei adjutorio, & Spiritus Sancti gratia nihil boni sperandum sit, erecta ad Deum omnipotentem mente, illiusque ac Beatissimæ semper Virginis Mariæ genitricis suæ advocatæ nostræ toto corde ab omnibus invocato sanctis genibus suffragio, ea oratio B. Isidori Episc. quæ incipit, Adsumus Domine Sancte Spiritus, per novissimum Clericum tunc præsentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita, quicumque in plena Camera auditi voluerit, liceat illi eam tunc ingredi ac proloqui, & informare, isque ab omnibus æquo animo, ac benignè audiatur.

Oratio B. Isidori per Clericum novissimum post à legatur.

§.22. Quibus sic ritè peractis Camera ipsa claudatur. Et quia valde incommodum, quin etiam indecorum videtur, ut postea quisque indifferenter ad tantum Tribunal, sine illius Præsidentium licentia admittatur, quod saltem unus ex Cursoribus præfatis ante ostium ejusdem Cameræ assiduè maneat, illudque custodiat. Nec quemcumque cujuscumque gradus, & conditionis, nisi prænionito per eum Vicecamerario, seu Decano præfato, indeque deliberato, admittere, vel introducere audeat, sed talis aut licentiam expectare, aut omninò recedere debeat. Cæterùm clausa dicta Camera, nulla propositio, nisi fortè Procuratoris Fisci, vel Commissarii Cameræ, seu Procuratoris pauperum, quibus jure merito quandoque est indulgendum, ulterius audiatur, neque describatur.

Deinde litigantes audiantur.

Camerâ post ea claudatur, & nemo admittatur per Cursores custodes, nisi cum licētia, & causarum propositiones pro Fisco, vel commissario Camera, aut Procuratore pauperum scribantur.

§.23. Demùm cæteris semotis, & quibuscumque sermonibus, & collocutionibus ad res Cameræ minimè facientibus, quæ expeditiones Camerales impedire, vel in longum protrahere consueverunt, prorsus omissis, omnes toto animo ad propositiones audiendas, & decreta facienda incumbant. Quod ut commodiùs, & facilius expediri possit, Camera ipsa per duas horas continuas, posito præ oculis horologio ad minus habeatur, & si negotia exegerint, ulterius producatur, ex qua interim nemo nisi à Papa, seu Cardinale curam negotiorum gerente, inde expressè evocatus, aut aliqua urgenti necessitate ingruente, egredi debeat.

Mensarius causarum propositiones legat.

§.24. Moxque silentio à Camerario, seu eo absente à Vicecamerario, vel Decano omnibus imposito, dictus Mensarius de more propositiones adscriptas legat.

Decanus distribuat causas per turnum, non tamen conservantes officia, vel Gubernia Clericorum.

§.25. Et quoad eas quæ distributionem causarum concernunt, ipse solus Decanus respondeat, nec quisquam illum causas distribuentem quoquo modo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo uni magis quàm alteri, vel sibi potiùs causam aliquam committat, sed causas ipsas omnes, & singulas per turnum distribuat, incipiente tamen turno ab eo Clerico quem Camerarius præsens nominaverit, vel eo absente sors educta prætulerit, exceptis causis quarum universitas ratione guberniorum diversorum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico distribuitur, eisdem Clericis omnino relinquendis.

Clerici deinde causas proponant prævia citatione ad informandum, & transmissa cedula propositionis, & servatis aliis hic descriptis.

§.26. In causis autem expediendis hæc ratio habeatur, ut quæ judicialem indaginem requirunt, nullus Clericorum, nisi prius eis in Camera communicatis, & parte ad informandum citata, audeat illas de cætero expedire.

Quin etiam reſcripta omnia, etiam motu Papæ ſignata, ac d. Cameræ decreta, quibus cognitio cauſæ ipſis Clericis demandatur, niſi in eis dictum expreſſe, quod per ſolum ſeſſum audiat, & decidat, ita intelligi, aut interpretari volumus, quod ipſis Clericis illas in plena Camera offerre, & de voto omnia expedire teneatur. Verùm ut prolixitatis diſpendia, quo poteſt compendio arceantur, Clericus qui Judex, vel commiſſarius fuerit, cauſam aliquam propoſiturus, partibus priùs auditis diligenter factum diſcutiat, illoque bene, & ſufficienter inſtructo cedulam manu ſubſcriptam parti agenti, & inſtanti contra Fiſcum, vel alium, ſeu Procuratori Fiſci contra partem de more tradat, qua etiam Clericos, & Camerales omnes certiores faciat ſe hujuſmodi cauſam præſtituto die propoſiturum, ut unuſquiſque in eam intendere, & ad dicendum ſententiam ſuam inſtructus accedere poſſit, datâque ipſa cedula, & adverſario intimata, Judicibuſque ditta, ſi die propoſitionis per ipſam cedulam ſtatuto adveniente, per Fiſcum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Judicibus datæ fuerint informationes, licèt per adverſarium illam diffugientem idem factum non fuerit, cauſa nihilominus proponantur, diſcutiantur, & ſi id negotium patiatur, etiam altera parte non informante terminentur. Quod ſi unus ex Judicibus in partis, vel Fiſci gratiam, odium, vel favorem cauſæ hujuſmodi expeditionem, prætextu quod in ea informatus non ſit, impedire, aut in longum protrahere moliatur, ſi talem conſtiterit informationes habuiſſe, illa pariter ab aliis Judicibus expediatur. Verùm ſi adveniente die propoſitionis, informationes à parte vel Fiſco expeditionem deſiderante omnibus datæ non fuerint, cum id illi ad culpam debeat imputari, cauſæ hujuſmodi propoſitio atque expeditio, donec omnes fuerint informati, ſuſpendatur, & interea ſuperſedeatur. Et ſi præfato propoſitionis die adveniente, informationes hujuſmodi ab utraque parte omnibus datæ fuerint. Iudicibus tamen pro negotii difficultate, & gravitate de cauſa nõ liqueat, ipſi propoſitionem hujuſmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum ſit, ſi altera pars quæ informationem non dedit, docuerit ſe fuiſſe legitimè impeditam, impedimento hujuſmodi ſaltem à majori parte Judicum approbato. Nullus autem qui informationes hujuſmodi acceperit, ſe illas habuiſſe ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda audeat denegare.

Cauſæ ſuppliciter ordinationi deſtinantur, & quanta malorum parcitas ſecutura dicatur.

§. 27. Cumque cauſæ ipſæ Camerales, quæ multæ ſunt, & de ſui natura maximam deſiderant celeritatem, niſi certa ratione, & ordine propoſitæ fuerint, nimia expeditionis tarditate, & partibus & Cameræ certum & maximum parient detrimentum, quod quilibet Clericus ex multis cauſis ſibi vel ex reſcripto Pontificis, vel ex decreto Cameræ commiſſis, reique cognitionem habentibus, in quilibet Camera, ſervato inter eos ſolito ordine, unam tantùm deligat, quæ pro qualitate perſonarum, rei, & temporis (prælatis ſemper paupertibus, & viduis) majorem poſtulat celeritatem, & illius ſeriem facti, unde quæſtio, & dubium partibus dandum eliciatur, fideliter proponat. Eodemque dubio dato, quæſtionem ipſam, ac jura, & rationes partium prius per eum perſtricta, in alia Camera breviter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exordiens, qui poſtremò in Camera admiſſi fuerint, ita ut ſecundum literas præfati Eugenii Papæ Decanus ipſe ultimus reſpondeat, de ea re omnes interrõget, & ad interrogationem illius, Cameraſes ſcilicet conſulendo, Clerici verò decidendo, ſolum Deum, illiuſque extremum judicium præ oculis habentes, ex ordine ſententias ſuas dicant.

Fotit autem æqualibus, ea pars prævalet cui Camerarius adhæſerit, vel eo abſente, major pars aliorum Cameralium habentium vota conſultiva.

§. 28. Et ne contingat cauſas, & negotia diutiùs remanere indeciſa, quod quandocumque vota deciſiva fuerint æqualiter diviſa, nec de majori parte ipſorum appareat, tunc illa pars ipſorum, quibus dictus Camerarius, vel eo abſente major pars votorum Conſultivorum adhæſerit, debeat prævalere, ut hac ratione & quamplures cauſæ Brevi expediantur, & partes ipſæ laboribus, & expenſis ſubleventur. Dum verò cauſæ ipſæ proponuntur, ſuffragia rogantur, & ſententiæ dicuntur, omnes magno ſilentio loquentem audiant, nec quiſquam eum interpellare audeat, ſed explto ſermone, ſi illum in facto erraſſe conſpexerit, ratio illorum ſtatim humanè, benignèque admoneat, ut ſe ipſum corrigere, & alii juſtum dicturi poſſint eorum opinionem firmiùs explicare.

Decanus vel remittit ad Pontif. cauſas gratiam ſapientes, & Gubernatoris, Auditoris Cam. vel Theſaurarii remittit cauſas ad ſpectantia. Vota aliorum revelantes pœnas hic ſcriptas incurrunt.

§. 29. Si verò aliquam propoſitionem gratiam ſapientem, vel ad juriſdictionem Gubernatoris, ſeu cauſarum Curiæ dictæ Cameræ Auditoris, aut illius Theſaurarii pertinentem fieri contigerit, Decanus prædictus propoſitione audita, ſi gratiam concernant, Sum. Pont. adeundã reſpondeat, reliqua verò ad Theſaurarii, Gubernatorem vel Auditorem præfatos, prout ſuæ cujuſque juriſdictionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, ut hac ratione partes ab expenſis ſubleventur, & juriſdictio unicuique conſervetur.

Delinquentes in Camera coërcentur, & de eis denuntiatur.

§. 30. Cumque nulla major peſtis, gravioreque pernicies ex Collegiis proficiſcatur, quàm ſententias, & opiniones aliorum exteris aperire, unde libertas dicendi, quæ in Iudicils prævalet, eripitur, odia gignuntur, & probis conſultoribus inimicitiæ parantur, quibus humanæ ſocietati, & ipſi juſtitiæ quam profitemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat. Quod ſi quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam foris patefecerit, & alicui indicaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi à nobis, aut ſucceſſore noſtro abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum, tertia verò vice aliis gravioribus pœnis, & noſtro & ſucceſſoris noſtri puniantur arbitrio.

Proponens cauſas ſe paratas habeant.

§. 31. In reliquis autem quoquo modo delinquentes in plena Camera, à dicto Decano primùm moneantur, deinde jocalibus, & regalibus Cameræ arbitrio mulctentur, aliis pœnis ſpecialiter expreſſis ſalvis manentibus. Ipſe verò Decanus, & eo negligente ſubſequens Clericus in ordine, ſtatim illos nobis, vel ſucceſſori noſtro, ſub noſtræ vel ejus indignationis pœna denuntiare teneatur, ut inde à nobis, vel illo, ſicut expediens fuerit, ampliùs provideatur.

Decisionum cauſarum annotentur à Proponentibus in libro Decisionum Camerali.

§. 32. Ut autem quiſque in dicendis ſententiis propriæ conſcientiæ melius ſatisfacere valeat, & ea quæ dicenda ſunt, ab ipſis fontibus potius hauriantur quàm per rivulos conſectentur. Quod clerici die propoſitionis per eos faciendæ, acta & ſcripturas earum cauſarum, quas proponi contigerit, necnon dicta teſtium in Camera penes ſe promptas habeant, quibus controverſiæ, quæ in facto ipſo plerumque oriuntur, & facilius dirimantur, & cauſæ ipſæ celeritus expediantur.

Quæ per verbo fiunt in Camera expediuntur, ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis excepti ſententiis, & mandatis, ac expeditionibus concernentibus officia Clericorum.

§. 33. Et quoniam pleriſque neceſſariæ ſunt ſententiæ, & concluſiones Cameraſes, quare varia relatio, cùm non æque à pluribus ac ab uno fieri poſſit, plerique controverſiam movet. Quod ut ejuſcujuſque deciſionis argumentum, ſive ſubſtantia, ſtatim atque per Cameram abſoluta fuerit ab ipſo Clerico proponente, in certo, ac proprio libro deciſionum Cameralium nuncupato breviter deſcribi, deſcriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eidemque librum unà cum alio decretorum ordinariorum penes Menſarium ſingulo menſe cuſtodire, quo certus, ac fidelis ad utrumque recurſus omnino habeatur.

§. 34. Eis verò literis patentibus, mandatiſque Cameralibus, quæ niſi priùs facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cùm illa de conſenſu omnium expediuntur, pariter ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis mandatiſque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, quæ licet de voto omnium proferantur, tamen à Clerico Judice, & Commiſſario tantùm ſubſcribi debeant. Quæ verò Clericorum juriſdictionem ordinariam, ac uniuſcujuſque Clerici propriam, ſingulis ſpecialiter demandatum conferunt, ratione gubernionum, quæ quotannis inter ipſos Clericos diſtribuuntur, ea ab unoquoque, cujus fuerit ea juriſdictio, privatim de more expediantur. Quæ quidem omnia cum hucuſque per Subſtitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque literarum ignaros, ad Clericos deferri conſueverint, quos nec eſſe in cauſis cognoſcendis inſtructe poſſunt, ab ipſiſmet Notariis principalibus, ſeu à Subſtitutis eorum, per Clericos approbandis tantùm, qui eoſdem Clericos de omnibus plenè informare valeant, deferantur.

§. 35. Cum

§. 35. Cum autem negotium acceptandi, conſolidandique rationes quæ in Camera quotidie tedduntur, quod per manus Clericorum, quorum id eſt præcipuum munus, non minore labore, quã periculo continuo verſatur, ſicut eſt maximi ponderis atque momenti, ita majori ſolito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes & ſinguli Theſaurarii, Depoſitarii, Commiſſarii, & alii quicumque rerum, & pecuniarum Cameræ Adminiſtratores, & Exactores, quovis nomine nuncupentur, de cætero rationes, & computa modo & forma infraſcriptis in eadem Camera reddere, eaque vera eſſe, nec habere diverſa jurate omninò teneantur, quacumque conſuetudine hucuſque ſervata, quæ potiùs corruptela eſt cenſenda, non obſtante. Nec quiſpiam, cujuſcumque gradus, & conditionis exiſtat, ad rationes prædictas afferendas, jurandaſque per procuratorem, ſi præſens in urbe fuerit, ſed per ſeipſum tantum admittatur. Abſentes verò, & qui infirmitate, aut carceribus, ſeu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem ſpeciale ad id mandatum habentem, eidem juramento adſtringantur. Et nihilominus ad eos ſic impeditos, ſi in Vrbe fuerint, Notarius Cameræ mittatur, qui ab eis quoque ſimile recipiat juramentum, de quo etiam coram teſtibus ſemper rogetur.

§. 36. Rationes verò illas juratas Notarius ipſe rogatus ad Calculatores, ſeu Computatores rerum Cameræ ſtatim deferat, ut inde ab eis ad Præſidentem, & Theſaurarium quamprimùm portentur, & celeriter diſcutiantur.

§. 37. Cum verò Clericus ſolidationem computorum, quæ in domibus Clericorum fieri ſolent, aggredi voluerit, Cameræ Commiſſarium ad intereſſendum ſolidationi hujuſmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipſomet decreto commiſſionis ſolidationis poſt deputationem Judicum expreſſe addi debeat. Qui Commiſſario præfato citato præſente, ad computorum ſolidationem procedant, & abſque dicto Commiſſario, quem omnino ſemper adeſſe ſub pœna privationis officii mandamus, non poſſint ullo modo, ullave in cauſa ad ſolidationem devenire.

§. 38. Omnes autem rerum Cameræ conductores, aliarumque Adminiſtratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimiſſis, facultatum literas, mandata, atque reſcripta quæcumque, contractus denique ipſos ad verbum, quibus hujuſmodi curæ, & exactioni Præpoſiti adminiſtrationem ipſam geſſerint, tranſcribere, & deinde rationes ipſas modo & forma infraſcriptis conſcribere, & conſcriptas edere teneantur. Quilibet poſtmodum à Notario Cameræ, ut moris eſt, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Adminiſtratorum, adminiſtrationis genere, rationum qualitate, temporis quo redduntur ſpatio, & jurisjurandi ſubſtantia brevioribus verbis inſcribantur. Et ſubſequenter Præſidens, & Theſaurarius, quid per Clericos Judices in eis animadvertendum ſit adnotare, & adnotationes ipſas manu eorum propria ſubſcribere debeant.

§. 39. Et ut ipſa rationum redditio faciliori cognitione tranſigatur, earumque conſolidatio ſemper, & ubique juſta & fidelis appareat. Quod hujuſmodi rationum juſtificationes in eodem, ſi id cõmodè fieri poterit, ſin autè in alio libro, ab eo qui illas redditurus eſt, regiſtrentur, & ad verbum literæ, ac mandata Cameralia quæcumque, fides, ac inſtrumenta, & reliquæ omnes ſcripturæ ad rem pertinentes tranſcribantur, & ad earum ſingulas ſingulæ rationes, & particulæ, ſeu partitæ referantur; adjecto unicuique earum folio, necnon citato ejuſdem libri chartarum numero, quo juſtificatio quælibet deſcripta fuerit. Iſque liber cum alteto proferatur, & ab ipſius Cameræ Computatore legatur, & cum originalibus ſcripturis, ſi eas rationem reddens penes ſe retinere voluerit, diligenter ab eodem conferatur, qui collatione privatim in Camera una facta, & ſcriptura fideli reperta, id atteſtetur manu propria, his verbis utrobique, in libro videlicet juſtificationum, & quarumlibet ipſarum, *cum originali*. In ſcripturis verò originalibus, & à tergo illarum, *cum Regiſtro concordat*, ejus nomine proprio ſubſcripto.

§. 40. Et nihilominus in ipſa computorum ſolidatione clerici ad id deputati originalia mandata, ſeu eorum tranſumpta authentica, & ſcripturas diligenter videre teneantur.

§. 41. Libri quoque præfati rationum, eorumque ſingulæ partitæ, tam recepti, quam expenſi, perſonas, cauſas, locum, annum, menſem, diem, ac ſummam adeo clarè, atque diſtinctè contineant, ut qualis quantuſque ſit introitus, & exitus omnibus innotelcat. Quin etiam fides acceptorum, tam privatas, quàm publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomin: debitorum ejuſdem Cameræ, ac rationem illam ſpectantium, ejuſque quantitates pariter comprehendant. Et ſi ea de re cõtractus ullus celebratus, aliave ſcriptura, tam publica, quam privata confecta fuerit, ea omnia in eodem vel altero libro præfato ſimul cum aliis regiſtrentur, & ſingulatim prout ipſa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commiſſa præponatur etiam taxa, deinde ſcribatur. Et demùm reſiduum pecuniarum, quantum id fuerit, & à quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introituum omnium Cameræ ratio hucuſque in incerto poſita, & valde obſcura reddita omnibus perſpicua fiet, ac negotia hujuſmodi cautiùs expedientur, & clericorum judicium firmius atque tutius reddetur.

Clericis in ſolidatione videant ſcripturas originales.

Libri rationũ quæ continere debeant.

§. 42. Ipſorum denique computorum ſolidationes promptæ ſemper omnibus patebunt, cum libros hujuſmodi in Archivio ejuſdem Cameræ Computatores præfati perpetuò retinere, & cuſtodire teneantur.

Et in Archivio cuſtodiantur.

§. 43. Quod ſi ſecus fiat, libri ipſi non admittantur, ac omni prorſus fide careant. Adminiſtrator etiam, qui rationes confecerit, perjurio notetur. Notarius verò pro qualibet vice ducentorum ducatorum pœnam incurrat. Et ſi libris præfatis ſub ſcripta forma non confectis Clerici Judices ad ſolidationes computorum proceſſerint, ducatis mille auri præfatæ Cameræ applicãdis mulctentur, & ad intereſſe Fiſci teneantur. Vicecamerarius verò, & Theſaurarius, Præſidens, & alii Camerales, ſi & ipſi in culpa fuerint, noſtro & ſucceſſoris noſtri arbitrio puniantur. Computator ab officio removeatur. Rationes quoque perinde conſolidatæ & calculi facti, ac inde ſecuta quæcumque ſint nullius robotis vel momenti.

Contravenientes puniantur.

§. 44. Clerici vel Iudices, quibus ipſa rationum redditio demandata fuerit, non ut priùs ſeparatim, & alter poſt alterum rationes ipſas diſcutiant, ſed antiquiorem poſterior adeat, qui conjunctim, Adminiſtratore & Computatore præſentibus, citatoque Procuratore Fiſci, ſeu Commiſſario Cameræ, cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, rejicienda rejiciant, & dubia parti, & Fiſco diſputanda relinquant, quæ cum eiſdem maturè examinata, atque diſcuſſa, prout eis juſtum videbitur, ab ipſis facto priùs verbo in plena Cameræ decidantur, & terminentur.

Rationes à Clericis Iudicibus quomodo videndæ.

§. 45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obſcuriora tedduntur, & pleraque mala exinde prouenire noſcuntur, quæ quo longius protrahuntur, & inveteraſcunt, eo impeditiora fiunt, & difficiliùs explicantur. Quod Adminiſtratores omnes rerum Cameralium quocumque nomine nuncupati, qui rationes in Camera quoquo modo reddituri ſunt, illas non in fine adminiſtrationis eorum, ut priùs, ſed ſi adminſtratiò ultra annum duraverit, ſingulo quoque anno in fine illius, vel ſequentis principio, modo præmiſſo, reddere omninò teneantur. Idque niſi juſta interdum ſuadente cauſa ipſi Cameræ aliter expedire videatur in ipſo contractu, quem cum eis Camera de cætero inierit, exprimatur, & ille ad id ſub pœna mille ducatorum ſimilium etiam eidem Cameræ applicandorum, necnon ejuſdem adminiſtrationis amiſſione; quæ ſtatim ab eis liberè auferri, & aliis concedi poſſit, omnino adſtringantur.

Adminiſtratores anno quolibet rationem reddant.

§. 46. Et inſuper quod præfatus Theſaurarius generalis de omnibus, & ſingulis rebus & pecuniis ab eo, vel deputatis ſuis in hunc uſque diem undecumque, & quomodocumque receptis & expenſis, ac etiam alius Theſaurarius noſter ſecretus, de quibuſcumque pecuniis quas habuit & percepit, necnon Magiſter Domus noſtræ accepti hucuſque & impenſi, ac Gubernator Vrbis,

Theſaurarius & alii Papæ Miniſtri quando rationem reddere debeant.

De Theſaurarii munere vide bul. 100. Sixti V.

Procurator Fiſcalis, necnon Magiſtri Viarum ejuſdem Vrbis, & quicumque alii noſtri in Alma Vrbe Magiſtratus & Officiales, tam qui de præſenti ſunt, quàm qui in præteritum fuerint, cujuſcumque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ ſint, de quibuſcumque condemnationibus criminalibus, ſeu pœnis, aut compoſitionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque cauſarũ ab eis hactenus factis, aut adminiſtratis, vel exactis, & ad Cameram Apoſtolicam ſpectantibus, deinceps verò Theſaurarius ipſe generalis ſingulo quoque ſemeſtri, Magiſter domus autem, ac Gubernator, Theſaurarius ſecretus, & alii omnes prædicti ſingulo trimeſtri rationem dictæ Cameræ in perpetuum reddere teneantur.

Commiſſarii Cam. officiũ.

§. 47. Proprium autem ſit inter cætera dicti Commiſſarii munus demandatas Iudicibus redditiones, rationes omnes, eaſdemque commiſſas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque ut id totum quod perfecto calculo reliquum fuerit eidem Cameræ debitum ad manus Depoſitarii generalis, vel illorum ad quos ſpectaverit, ſeu decretum fuerit, quamprimũ re ipſa perveniat. Et ut debitores remediis opportunis ad illud donec omnia integrè perſoluta fuerint compellantur, cõtractuum omnium, atque capitulorum, ſcripturarumque in Camera celebrandorum & diſcutiendorum exempla ſingulis Clericis & Cameralibus per dictos tres dies ante deferantur. Quod ſi ab officio ſic ſibi injuncto defeciſſe conſtiterit, unius menſis ſalario, & jocalium portione, ſibi in proxima diviſione obventura, & ſi iterum deficiat, ſalario ſemeſtris integri puniatur, tertia verò vice officio ſuo perpetuò privatus exiſtat.

Ad quod vide etiam bullam 44. Sixti V.

Computatorum Camera officium.

§. 48. Verùm cum magna, atque ampla negotia, quæ quotidie in Camera geruntur, præ eorum varietate atque multitudine quædã ab anteceſſoribus neglecta, partim in diuturna obſcuritate latuerint, partim etiam prorſus evanuerint, unde dicti Clerici & Camerales in ſumma illorum ignoratione verſantes, plerumque conſilii ancipites, ſæpiſſimeque diſtracti, rem ipſam vel imperfectam relinquunt, vel cum magno ejuſdem Cameræ detrimento diverſam agunt, fuerintque propterea ab ipſis Clericis, & Præſidentibus Computatores Cameræ, unà cum alio ab eis pro tempore ſubſtituto, ſuperioribus menſibus conſtituti, atque præfecti curæ conficiendi librum majorem in quem omnia ad Cameram quomodolibet ſpectantia in dies ſingulos ab eis diſtincte conſcriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus neceſſarium, quàm utile harum ſerie approbantes, & innovantes, ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus quod ipſi deputati, & Præfecti omnes, & ſingulos introitus, ac exitus eidem Cameræ in dies obvenientes, quicumque fuerint, illiuſque debitorum, & creditorum nomina, undequaque provenientia in hoc ipſo libro majori deſcribant. Conceſſionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuò in Camera celebrãtur argumentum, atque ſubſtantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quàm breviſſimè perſtringant, declarentque Cameram, & adminiſtratores quoſcumque prout res poſtulaverit debitores, & creditores, eorumque quantitates claras atque diſtinctas apponant. Nuntios etiam Apoſtolicos, Collectores, Subcollectores, Theſaurarios, Depoſitarios, & Commiſſarios, pecuniarum exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negotium Cameræ expediendum admittentur, breviter conſcribant Brevia, literas patentes, & facultates, ac mãdata Cameralia quæcumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adjiciant, & à quo clerico ſubſcripta, notarioque expedita, & denique ubi regiſtrata ſint, compendio explicent, quæ quidem omnia & ſingula incorrupta ſerventur, & integra cuſtodiantur.

Ad quod vide inf. prox.

Miniſtrorum Camerę expeditiones regiſtrentur, & ſubſcribantur à tergo per Computatores.

§. 49. Præterea volumus & ordinamus omnes quibuſvis negotiis Cameralibus, tam in Vrbe, quàm extra eam Præfectos, antequam illa exerceant, & ab Vrbe recedant, expeditiones ſuas quocumque nomine nuncupatas eiſdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipſaſque, niſi ſic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eiſdem Computatoribus de hoc fidem facientem ſubſcriptas, illis reſtitui omninò prohibemus. Pro earum verò expediſionum adnotatione, ſubſcriptione & reſtitutione Computatores præfati caveant à partibus, etiam ultrò dantibus, quicquam accipere; quod ſi ſecus fecerint, pœna privationis officii, ſeu aliàs arbitrio Cameræ puniantur.

Miniſtri ... reni & ... veant ... Pœnas ... fideliter ... puta ... dditium ... in Paul. ... conſt. 40.

§. 50. Et inſuper quod omnes cujuſcumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipſius Cameræ ubilibet & quodcumque adminiſtraturi, priuſquam adminiſtrationem ſuſcipiant, jurent in manibus Camerarii noſtri negotium, atque curam ſibi commiſſam rectè & fideliter ſe eſſe geſturos, rationes tempore debito ritè reddituros, reliquum reſtituturos, libroſque rationum legitimè conſcripturos, ac illos intra tempus, quod eis cum proficiſcuntur, præfixum fuerit, etiam injuſſos, in Cameram exhibituros, eaque omnia ſe ritè & fideliter præſtituros penes unum ex Notariis Cameræ idoneè caveant. Ac cautio ſic ab eis præſtita in eodem libro majori ab eiſdem computatoribus ſummatim adnotetur; quod ſi ab eis impedimento ceſſante prætermiſſum, nec intra dictum tempus impedimentum hujuſmodi doctum atque comprobatum fuerit, ultra pœnas in cautione hujuſmodi contentas, arbitrio Cameræ puniantur.

Compu... oum Ca... officium. Ad quod ... de ſup. & ... ſubprox.

§. 51. Iidem quoque Computatores Inventarium, ſeu Indicem omnium & ſingulorum librorum, & rationum, quæ hactenus in dicta Camera redditæ ſunt, & in poſterum reddentur, diſtincte & ordinate conficiant, in quo rationes ipſæ *cujuſcumque rei* fuerint, à quo adminiſtratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus ſtrictim demonſtrentur, ac hujus indicis ſeu inventarii exemplum uterque eorum continuò apud ſe contineat, quibus librum nullum, nullaſve rationes ad Cameram ſpectantes cuiquam niſi clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorũ aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud ſe retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantùm deputato ſe illum recepiſſe ſcribat, & intra dies quindecim ad ſummum reſtituturum promittat. Qui verò ex Computatoribus id facere neglexerit, ſuo ſit officio ipſo jure privatus, & pro libro & ſcripturis propterea deperditis damnum & intereſſe, tam Cameræ quàm parti juxta formam literarum piæ memoriæ Iulii II. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum præfatorum omnino reficiat, vel aliàs arbitrio Cameræ puniatur.

Librorum ſcripturarum Camerę ... patores ... municatio ... pœnam ... currant.

§. 52. Verum cum multi varii multique libri, ac quamplures, diverſæque ſcripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis cuſtodiendis, conſervandiſque hucuſque adhibitam diligentiam, variis in locis diſperſi atque diffuſi ſint, & à pleriſque detineantur, in maximum Cameræ detrimentum; Volumus etiam & ordinamus, omnes & ſingulos illorum detentores & occupatores, ac hujuſmodi occultationis conſcios, & participes, niſi in Vrbe intra octo, & extra eam intra triginta dies à die notoriæ publicationis præſentium numerandos, pro qua nos alias literas noſtras, quæ publicentur, decernere intendimus, eoſdem libros & ſcripturas ad Computatores & Cuſtodes præfatos detulerint, vel eaſdem perſonas detinentes, conſcias & participes denuntiaverint, excommunicationis majoris laqueo ſubjacere.

Computatores Camę ... jurent & ... veant offi... fideliter ... miniſtrare.

§. 53. Quos quidem Computatores & Cuſtodes pro tempore exiſtentes, cum illorum officium ſit maximi ponderis atque momenti, priuſquam ad illius exercitium admittantur, jurejurando adſtringi, & ideo cavere volumus, præfatum officium ſe rectè & fideliter executuros, omniaque & ſingula eis præſcripta ſtrictè cuſtodituros, & diligenter obſervaturos.

Clerici ſalarium ſibi ... ſis ſtatuere non poſſint.

§. 54. Poſtremò cum valde inconveniens, & à jure alienum ſit, quod quis in concernentibus proprium commodum ſuum ſe Judicem conſtituat, pariter conſtituimus & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, ſeu onere, ordinario vel extraordinario, à Romano Pontifice pro tempore ſibi injuncto ſalarium, ſeu mercedem ſibi ipſis ſtatuere & declarare non poſſint, ſed illud ab eodem Pontifice, vel eo cui ea cura demandata fuerit, qualitate perſonæ & negotii commiſſi conſideratis, ordinetur.

§. 55. Decernentes conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes

nes & decreta noſtra præmiſſa, ſanctè & inviolabiliter ab omnibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis præmiſſis, perpetuò obſervari, ſicque, & non aliter per quoſcumque cenſeri, judicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum & inane quidquid ſecus ſuper his, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis per præfatos, aut quoſcumque alios, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executor deputatur Camerarius.

§. 56. Quocirca dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Camerario, per Apoſt. ſcripta illi, etiam in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo, & ejus etiam quoad hoc conſcientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, tam in d. Camera quàm extra eam, ubi, quando, & quoties opus fuerit, ſolemniter publicari, & in ejuſdem Cameræ libris regiſtrari, ac per omnes quos illa concernunt inviolabiliter obſervari, & debitæ executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicujus intereſſe habentis requiſitus fuerit, in judicio & extra exhiberi faciat. Ac univerſos præfatos ad illorum obſervationem cenſuris & pœnis præmiſſis, quacumque mora ceſſante, cum effectu cogat & compellat, contradictores quoſlibet ac inobedientes, & rebelles, auctotitate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſula derogatoria.

§. 57. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis prædeceſſorum præfatorum, ac noſtris literis prædictis cautum fuit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis.

§. 58. Ut autem conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra hujuſmodi ad ſingulorum, quos oportet notitiam perveniant, nec illorum ignoratio quempiam excuſet, volumus, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate mandamus, quod præſentes literæ Baſilicæ Vaticanæ, & dictæ Cameræ valvis, necnon in acie campi Floræ, aliiſque publicis, & opportunis Almæ Urbis præfatæ locis, per unum ex Curſoribus noſtris de more affigantur, & ibi, quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneant.

Hæc conſt. legatur anno quolibet in prima Camera.

§. 59. Ac ſingulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ menſe Octobris prima habebitur, per noviſſimum Clericum, tunc præſentem palam & alta voce ad verbum ſine intermiſſione legantur.

Tranſumptorum fides.

§. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exſcriptis, ac etiam impreſſis, unius notarii Cameræ manu ſubſcriptis, & Camerarii præfati ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides ubique locorum, etiam in judicio adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 5. die 1. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Kal. Novemb. Pont. noſtri anno quinto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1564. indict. 7. die verò 30. menſis Decemb. Pont. Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno ejus V. præſentes literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ad valvas Cameræ Apoſtolicæ, in acie Campi Floræ, & ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſſis in omnibus præfatis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, ut moris eſt, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum præfatæ S. D. N. Papæ, & Cameræ Apoſtolicæ Curſores.

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

LXXXVIII. Forma Profeſſionis Fidei Catholicæ obſervanda à quibuſcumque promotis & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electiſque & eligendis ad cathedras, lecturas & regimen publicorum Gymnaſiorum.

Hujuſmodi profeſſionem facere debent etiam proviſi de beneficiis Eccleſiaſticis, ut in bulla ſeq. Et inſuper Medici debent jurare contenta in conſtit. S. Pii V.

Supra gregem.

Edita A.D. 1564.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

IN ſacroſancta B. Petri Principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hiſce procelloſis militantis Eccleſiæ tempeſtatibus conſtitutos, plurimùm nos oportet eſſe ſollicitos, ut Domini gregem curæ noſtræ commiſſum non ſolum ab apertis rapacium luporum undecumque caulis obſtrepentium inſultibus, ſed etiam à magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitantium inſidiis, per providum paſtoralis officii miniſterium, ipſo Domino cooperante præſervemus, ac illis omnes nocendi occaſiones, quantum cum Deo poſſumus, ubilibet auferamus.

Cauſa conſt.

§. 1. Cum itaque juxta notum Sanctiſſimi Vatis oraculum, timor Domini, ſine quo vera Religio, & Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur, ſapientiæ ſit initium, & qui vel in ſcientiis proficere, vel eas alios docere parant, ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumque largitorem devoto ſanæ fidei obſequio demereri, veraque ſinceræ Religionis pietate ſibi conciliare debeant.

Doctores ac cæteri cujuſcumque facultatis profeſſores, tam electi quàm eligendi, illa nō exerceāt, niſi prius Catholicam hanc profeſſionem faciant, iuxta formam hic traditam.

§. 2. Idcircò hanc Fidei puritatem ſcientiis, doctriniſque quibuſlibet, tum tradendis, tum addiſcendis, tanquam neceſſariam baſim, conſtituere, & ne ſimplicia nonnullorum adoleſcentium, res novas audiendi cupidorum ingenia in naufragos blandientium hæreſum ſcrupulos imprudenter impingant, occurrere cupientes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cujuſcumque artis & facultatis profeſſor, ſive clericus, ſive laicus, ac ſæcularis, vel cujuſvis Ordinis regularis ſit, in quibuſvis Studiorum generalium Univerſitatibus, aut Gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariam, vel extraordinariam lectoris Cathedram aſſequi, vel jam obtentam retinere, ſeu alias Theologiam, canonicam vel civilem cenſuram, Medicinam, Philoſophiam, Grammaticam, vel alias liberales artes in quibuſcumque civitatibus, terris, oppidis, ac locis, etiam in Eccleſiis, Monaſteriis, aut Conventibus Regularium quorumcunque, publicè vel privatim quoquo modo profiteri, ſeu lectiones aliquas in facultatibus hujuſmodi habere vel exercere.

Rectores ſtudiorum, & alii ſuperiores non eligantur, niſi præſervatis præmiſſis.

§. 3. Neque Doctores ipſi, aut Univerſitatum, ſeu Gymnaſiorum eorundem Rectores, Cancellarii, vel alii Superiores, ſed nec etiam Palatini Comites, aut alii particulares facultatem eruditos viros ad eoſdem gradus promovendi, etiam à nobis & Apoſtolica Sede, vel alias undecumque habentes, ſcholares, tam laïcos quàm clericos, & cujuſvis Ordinis regulares, vel alios quoſcumque, quantalibet eruditione præditos, ad ullum gradum in eiſdem facultatibus ſuſcipiendum recipere & admittere.

Scholares neque promoveantur ad aliquē gradum, niſi ſervatis eiſdem.

§. 4. Neque Doctores, Magiſtri & Scholares, ad electionem alicujus in Electorem, vel Cancellariū Univerſitatis, aut Gymnaſii procedere: Nec ipſi Scholares vel alii quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus hujuſmodi, vel eorum aliquem, palam, vel privatim recipere valeant, niſi Doctores videlicet, ac Regentes, Magiſtri, & alii profeſſores jam ad Cathedras & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra verò illam infra ſex menſes à die publicationis præſentium computandos, reliqui verò ad Cathedras & alias lecturas ibidem in poſterum aſſumendi ante illorum receptionem, in Rectoris, vel aliorum Superiorum, eligendi autem in Rectores vel Cancellarios ante illorum electionem, vel ſaltem admiſſionem in Ordinarii loci, vel ejus in ſpiritualibus Vicarii. Ac promovendi Scholares, & alii præfati ante illorum promotionem in eiſdem Ordinarii, ſeu ejus Vicarii, aut Doctorum, aliorumve promoventium manibus, prævio etiam proceſſu vel debita informatione, quantum eis ſufficere videbitur, ſuper Religione, Fideque Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promovendorum eorundem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios ritè facta præcedente, eandem Catholicam fi-

dem, verbis juxta formæ infrascriptæ tenorem conceptis, palam, & solemniter profiteri teneantur. Et desuper instrumentum publicum confici, ac de processu, seu informatione & fidei professione in privilegio Doctoratus, vel alterius gradus hujusmodi specialis, ac de verbo ad verbum mentio & relatio fieri debeat, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò statuimus & ordinamus.

Superiores non permittant aliter aliquem promoveri ad gradus, vel facultates profiteri, sub pœnis hic expressis.

§. 5. Ac omnibus & singulis earundem Universitatum & Gymnasiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus, ac alias facultatem doctorandi habentibus, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ fuerint, etiamsi Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel majori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali, vel alia, etiam Regia & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quem in Universitatibus, Civitatibus, oppidis, vel aliis locis sibi in spiritualibus vel temporalibus subjectis, aliter Cathedras, aut alias lectiones retinere, consequi, vel ad gradus promoveri respectivè patiantur, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicto ab ingressu Ecclesiæ quoad Antistites, quo verò ad inferiores, sub excommunicationis latæ sententiæ, necnon privationis omnium & singulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Ecclesiasticorum per eos quorumcumque obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, eo ipso per contrafacientes incurrendis pœnis districtiùs inhibemus.

Promotiones aliter factæ irritæ.

§. 6. Ac quascumque receptiones, promotiones, electiones, & admissiones absque processu, certaque de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei professione, sic ut præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, invalidas, nulliusque roboris, vel momenti esse, neque cuiquam in judicio vel extra suffragari posse.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Universitatum & Gymnasiorum, Ordinum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis eisdem Universitatibus & Gymnasiis, ac Ordinibus & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus Palatinis, & aliis etiam Regularibus personis præfatis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam per nos, ac Sedem præfatam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu ad quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, & aliàs quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum inserterentur, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, specialiter & expresse motu simili derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma & effectus publicandi.

§. 9. Ne autem quispiam præsentium ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare possit, sed ipsæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, quod eædem præsentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ nostræ valvis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, omnes in Italia intra tres, extra verò illam existentes intra sex menses proximos ab ea die affixionis computandos, perinde arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Forma autem dictæ Professionis fidei hæc est.

Forma professionis fidei.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet: Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dextram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam, juxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vera & propriè Sacramenta novæ legis, à Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmiter assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque

que Potestati Beati Petri Apostolorum Principis sitæ, & Romani Pontificis, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro. Cætera item omnia à Sacris Canonibus, œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à sanctâ Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hunc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè Deo adjuvante retinere, & confiteri, atque à meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro: sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. 11. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, statuti, decreti & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Inclio pa-gii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1564. Idibus Novemb. Pontific. nostri anno 5.

A.P.A 5. 13. Nov.

Anno à Nativitate Domini 1564. indict. 7. die verò 4. mensis Decemb. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno 5. præsentes literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis in præfatis locis præsentium retroscriptarum literarum copiis affixis, ut est moris, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium præfati S. D. N. Cursores.

Publicatio.

Antonius Clericus Mag. Curs.

XXXIX. Forma professionis Orthodoxæ Fidei, observanda à provisis de beneficiis Ecclesiasticis curatis, ac dignitatibus, Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militarium.

Hanc professionem emittunt etiam plerique alii, ut habetur in præced. constit. Græci autem quam formam servent, vide inf. in Gregor. XIII. constit. 33. Ego.

Edita A.D. 1564.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Ex dispositione Concil. Trid. est in cap. 12. sess. 24.

INjunctum nobis Apostolicæ servitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus Omnipotens ad providam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis divinitus inspirare dignatus est, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem, omnes quos deinceps Cathedralibus, & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, curam animarum habentibus, provideri continget, publicam Orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Rom. Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & jurare teneamur.

Extensio d. Concilii.

§. 1. Nos volentes, etiam per quoscumque, quibus de Monasteriis, Conventibus, Domibus, & aliis quibuscumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militarium, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem servari, & ad hoc ut unius & ejusdem fidei professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari, formam ipsam præsentibus adnotatam publicari, & ubique gentium per eos ad quos ex decretis ipsius Concilii, & aliorum

Forma professionis fidei observanda sub pœnis ibi expressis.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet: Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & Sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam, juxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vera & propria Sacramenta novæ legis, à Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos, unà cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmiter assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo ac juro. Cætera item omnia à Sacris Canonibus, œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à sancta

sancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque condemnata; atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ac pariter damnare, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè Deo adjuvante retinere, & confiteri, atque à meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum; Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro, sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Forma publicandi.

§. 3. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur, & in omnibus facilius pateant, in ejus quinterno describantur, ac etiam imprimantur.

Sanctio panalis.

§. 4. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 5. die 13. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idib. Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuerunt suprascripta litera Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ 1564. die verò Sabbati 9. mensis Decembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pii Papæ IV. anno 5.

A. Lomellinus Custos.

XC.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione Duodecim Apostolorum nuper in Urbe institutæ, pro decentiori Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubescentium, vel aliàs oppressorum subventione. Et elargitio indulgentiarum.

Istam Confraternitatem Sixtus V. erexit in Archiconfraternitatem, cum facultate alias Confraternitates aggregandi, die 15. Iulii 1586. sed ejus bullam præterivit, cognomen hoc dumtaxat continentem. Et formam aggregandi præfinivit Clem. VIII. in const. 115. Quæcumque.

Opus d. venerationis Sanctissimi Sacramenti, mox diligenter curat Sodalitas Sanctissimi Corporis Christi, de qua habetur in constit. 20. Pauli III. *Dominus*, sup. Hæc autem sedulò incumbit dictæ pauperum subventioni. Ejusque indulgetias immutavit Paul. V. in const. mox publicanda, jam firmata sub die 3. Octob. 1606.

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Præmium.

IN Apostolicæ dignitatis culmine, meritis licèt impar, ribus, divina dispositione constituti, ad ea nostræ considerationis aciem libenter dirigimus, per quæ nostræ provisionis auxilio divinus cultus cum animarum salute ubilibet augmentum suscipiat incrementum: & his quæ propterea ex pia fidelium devotione instituta, & ordinata dicuntur, ut firma perpetuò, & inconcussa permaneant, cum à nobis petitur, Apostolici muniminis præsidium progensiùs impartimur, ac fideles ipsos spiritualium gratiarum munetibus prosequimur, ut exinde divinæ gratiæ aptiores reddantur, & charitatis devotio in eis pecampliùs augeatur.

Quidã Christi fideles instituerunt in Vrbe Confraternitatem, pro decentiori Eucharistiæ Sacramenti veneratione, & regimine

§. 1. Sanè dilecti filii confratres Confraternitatis sub invocatione duodecim Apostolorum in Ecclesia Conventus eorundem Sanctorum duodecim Apostolorum de Urbe Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum institutæ, nobis nuper exponi fecerunt, quod aliàs nonnulli Christi fideles pia devotione ducti, considerantes Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum inter cætera Ecclesiæ Sacramenta, præcipuis honore, reverentia, & veneratione dignum, præsertim dum ad infirmos deferunt, quamplurimi, vel pauci adesdum Christi fideles, & eorum quam decens honestum comitari, atque agere soleant, & singulari cura diligentiæ cupiant, ut eidem decremento debitus cultus, honor, & veneratio exhiberentur, quantum in eis erat providere, unam utriusque sexus Christi fidelium Confraternitatem, sub invocatione prædicta ad Omnipotentis Dei, sacratissimique Corporis Dominici laudem, gloriam, & honorem instituerunt, & ordinarunt: ac pro ejus salubri directione, & incrementato, piarumque operum exercitio inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monasterii Monialium domus Piæ nuncupati, regionis S. Eustachii de Urbe, sub regula sanctæ Claræ d. Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degentium noviter erecti, & ab ipsa Confraternitate trahentis originem haberent, & alios, qui Christi fidelium eleemosynas perquirerent, ac exinde pauperibus erubescentibus, & miserabilibus personis in suis necessitatibus eorundem Christi fidelium ope secretè, & alias subveniretur: alios verò, qui alia pietatis, & charitatis opera erga quoscumque paupores ope destitutos, ac indigentia, paupertate, & [illegible], & aliter oppressos, illos consulendo, & judicibus pro justitia commendando, ac visitando, & ex eorum, & aliorum Christi fidelium eleemosynis quantum possent eis subveniendo exercerent, constituerunt, & deputarunt.

Monasterii Domus Pi... & subventione ... norum ... dicare ... besientium ... aut alia ... pressorum.

Ad hæc ... qua diu ... rubrica. Et sciat ... mum Pia ... hodie ... alia Con ... gatione ... habetur ... consist. ... Gregor. XI ... Cupientes ... ubi ...

§. 2. Necnon dilectum filium nostrum Vitellotium Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S. R. E. Camerarium, in suum, & dictæ Confraternitatis Confratrem, & Protectorem elegerunt, & receperunt, prout in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis desuper forsan confectis, plenius dicitur contineri.

Protectorque d. Confraternitatis, Cardinalem Vitellium deputarunt.

§. 3. Quare pro parte Confratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus institutioni Societatis, ac constitutioni, deputationi, electioni, & receptioni præfatis, pro firmiori illarum subsistentia robur Apostolicæ confirmationis adjicere, ac aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et modi supplicant ... tifici pro ... cõfirmatio ... præditorum.

§. 4. Nos igitur qui pia, & salubria fidelium vota, ex quibus divinus cultus propagatur, & salus animarum provenire dignoscitur, pii patris affectione libenter prosequimur, & ut optatum sortiantur effectum, operam efficacem attentiùs impendimus, ac tam venerabile Sacramentum à cunctis Christi fidelibus, ut per hoc eorum desideratam salutem consequi valeant, perampliùs honorari, venerari, laudari, & magnificari sinceris exoptamus desideriis, ac Omnipotenti Deo, quod tam salubria, necessaria, & utilia opera exerceantur, immensas gratias agentes, & ut illa perpetuò, frequenter, ac Christi fideles ipsi eis ferventiùs insistant, quo nos erga eos amplioribus, & specialioribus gratiis liberales esse, seque propterea majori cœlestis gratiæ devotione refici posse cognoverint, quantum cum Deo possumus providere volentes, necnon veriores præmissorum instrumentorum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon constitutionem, & deputationem, ac Protectoris electionem, & receptionem hujusmodi, aliaque omnia, & singula per eosdem Confratres circa præmissa gesta, statuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis prædictis contenta, & inde secuta quæcumque, (licita tamen, & honesta) Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & singula Apostolici muniminis præsidio roboramus, omnesque & singulos, tam juris, quàm facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus. Et nihilominus eundem Vitellotium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipsos Confratres pro tempore electus fuerit, in ejusdem Confraternitatis Protectorem constituimus, & deputamus.

Hic Pontifex d. institutionem, & Protectoris deputationem & ordinationes jam firmatas approbat.

Aliaque statuta de cætero edenda ... tatem ... tribuit.

§. 5. Et insuper eisdem Confratribus, quæcumque statuta, ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dictæ Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) edendi

edendi, condendi, & faciendi; conditoque mutandi, alterandi, ac penitus tollendi, seu extendi, & alia de novo edendi, condendi, & faciendi. Quæ postquam edita, condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per existentem Vicarium Almæ Urbis approbata fuerint, eo ipso dicta auctoritate approbata sint, & esse censeantur. Seque in dicta Ecclesia congregandi, & congregationes faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conventus Confraternitatem, suosque Confratres hujusmodi in dicta Ecclesia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari permittendi, plenam, liberam & omnimodam potestatem, licentiam, & facultatem eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur.

Indulgentiæ fratribus datur.

§.6. Et insuper, ut Ecclesia, & Confraternitas in ea instituta hujusmodi, congruis frequententur honoribus; ac Confratres ipsi, aliique Christi fideles ad præfatum Eucharistiæ Sacramentum, dum processionaliter, ac aliàs ad infirmos defertur, devotè, & honorificè comitandum alliciantur, & etiam ut se eo promptiores ad id exhibeant; quo se exinde æternæ vitæ præmia facilius consequi speraverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis ipsius Confraternitatis Confratribus pro tempore existentibus, & illam pro tempore ingredientibus, cæterisque utriusque sexus Christi fidelibus verè pœnitentibus, & confessis, seu statutis à jure temporibus confitendi ptopositum habentibus; qui dictam Ecclesiam in singulis diebus festivitatum duodecim Apostolorum annis singulis devote visitaverint, ac processionaliter cum eisdem Confratribus dictum Eucharistiæ Sacramentum, dum illud tam ad infirmos quàm aliàs pro tempore deferetur, honorificè, ac cum debitis reverentia & honore, Deum orando, & mente recolendo, piasque preces ad eum effundendo comitati fuerint; ac qui Missæ ultimo quoque die Dominico cujuslibet mensis in dicta Ecclesia alta voce, & alias solemniter celebrandæ interfuerint, vel inibi confessi & corde contriti ipsum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac præmissa adimpleverint, & quoties orationem quadraginta horarum nuncupatam per eosdem Confratres fieri contigerit, in dicta Ecclesia, seu eorum capella interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem in forma Jubilæi Sancti, auctoritate, & tenore præfatis, misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac institutionem Confraternitatis, ac constitutionem, electionem, & receptionem Protectoris, capitulaque, & alia per eosdem Confratres gesta hujusmodi, perpetuis futuris temporibus observari debere.

Clausula ipsi bullæ reservationis.

§.7. Necnon indulgentias, & alia præmissa sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, aut derogationibus similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratiarum nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excepta fore, & censeri, dictosque Confratres, suosque officiales, aut eorum aliquem super præmissis, seu eorum aliquo à quoquam quovis prætextu, etiam pro informatione Curiæ, tam ex officio, quàm ad instantiam Fisci quomodolibet molestari, seu perturbari non posse.

Clausula dilata.

§.8. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, Ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§.9. **Non obstantibus** constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Conventus, Monasterii, & Ordinis præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices, etiam prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem quod transumptis præsentium, manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii ipsius Confraternitatis subscriptis, & sigillo prædictæ Confraternitatis, seu Protectoris illius, aut alicujus Curiæ Ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipsis originalibus adhibetetur, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Dat. P. A. 5. die 16. Nov.

Datum Rom, apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 16. Novemb. 1564. Pontificatus nostri anno 5.

De Spoliis Clericorum extra residentiam decedentium. XCI.

Extensionem, etiam quoad Curiales, vide infra in Pauli V. constitut. 18. In eminenti, ubi plenè notabo de materia.

Circa spolia vide constit. 48. S. D. N. Urban. VIII. *Superni*, inf. tom. 4. §. 12.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A.D. 1564.*

Proœmium.

IN suptema militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus divina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantiæ nostræ commissos dominicos greges, sed etiam singulorum Pastorum suorum actus intensa nostræ mentis acie collustrantes, studium efficax, operamque sedulam ad hoc omninò statuimus adhibere, ut quemadmodum operosum Sacri Concilii Tridentini progressum, felicemque exitum, Domino cooperante præstitimus, ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, quiin Apostolicæ sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia, non tepidè, neque dissimulanter exequamur.

Conc. Trid. sess. 6. cap. 1. & sess. 23. c. 1. decrevit Curatos apud eorum Ecclesias residere debere.

§.1. Sanè licet in Concilio præfato salubertima fuerit ordinatione decretū, quod omnes, & singuli venerabiles fratres nostri Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii beneficiati apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur, nonnulli tamen (quod non sine animi nostri mœrore referimus) adeò sui, gregumque quos olim deperditos Salvator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonii inter eos, suasque Ecclesias solemniter contracti jura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, & prædictas Ecclesias quomodocunque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos patresfamilias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac pernicioſum exemplum & scandalum plurimorum.

Hic Pont. etiam monet, & hortatur eosdem ad residentiam.

§.2. Nos hanc illorum contumaciam alicujus, etiam temporalis pœnæ metu, frangendam, seu convincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti super Residentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis residentiam

propoſito obſtaculo, ſeu impedimento, impoſito vel inferendo, conceſſiſſe, nec ob id aliud quam unum & idem Merciariorum Collegium, ſed ſeorſum ab aliis, uti hæc Alma Urbs in uſu habebat, cenſeri mandaſſe, nec etiam ea re, cuique dictarum aliarum Artiũ Collegio, Collegiique Præpoſito ipſos univerſos, & ſingulos Merciarios Urbis, ſicut ſubjectos voluiſſe. Quinimò ipſos omnes, tanquam miniſtrantes negotia, & exercitia, quæ uberiorem Civitatem alunt, tueri, & manuteneri, ac defendi cẽſuiſſe ab omnibus contrariantibus, maximè ab his, qui avaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator præfatus per conceſſam poteſtatem à Bonifacio prædeceſſore noſtro, etiam auctoritate, & poteſtate Senatus præmiſſa ſanciviſſe, & perpetuò valitura mandaviſſe.

Collegii modò ſtatuit, Conſules cognoſcere cauſas de rebus ſpectan. ad artem, uſque ad quamcũque ſummam inter homines de arte, & inter alios uſque ad ducat 30.

§. 3. Ipſumque Collegium, & univerſitatem nonnulla ſtatuta ad dictum Tribunal, & ad artem hujuſmodi neceſſaria, in libro Statutorum deſcripta edidiſſe, & ordinaſſe, illaque per Senatores, & Cõſervatores reſpectivè approbata, & confirmata fuiſſe. Et noviſſimè inter cætera ſtatuiſſe, & ordinaſſe, quod Conſules jus & rationem inter homines artis, & pro quibuſcumque cauſis ad artem hujuſmodi ſpectan. & pertinen. & ab eis dependen. uſque ad quamcumque ſummam jus reddere valeant, & ſi aliquis ipſius artis conveniret in judicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet ejuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, Conſules qui pro tempore fuerint, juriſdictionem contra tales, cujuſcumque ſtatus, gradus, aut conditionis exiſtant, ementes bona dictæ artis, & alias ſuper eis quomodolibet contrahentes conventos, uſque ad ſummam triginta ducatorum auri in auro de Camera haberent, & perſonæ ſic conventæ juriſdictionem hujuſmodi, uſque ad dictam ſummam incluſivè, ſub quovis prætextu, cauſa, vel occaſione, etiamſi eſſent nobiles, & Romani Cives, Urbis incolæ, vel Curiales, omnes, ſeu alias quoquo modo declinare non poſſint.

Ad quod vide ampliationem hîc in ſpe.

Libriſque eorum mercatoriter tentis fidem adhiberi.

§. 4. Et ne in unaquaque ſumma præſentia Notarii, & illius ſtipulatio requiratur, ſtatuiſſe, quod Codicibus, & libris rationum Merciariorum, Velectariorum, Betrectariorum, Setarolorum, ſeu Banderariorum dictæ Univerſitatis, & aliorum ejuſdem Collegii confectis uſque ad ſummam triginta ducatorum auri de Camera, omnibus partitis ejuſdem rationis ſimul computatis, plenè credatur, & fides adhibeatur cum juramento, contra quoſcumque. Inter homines verò de arte uſque ad quamcumque ſummam occaſione Merciariæ, & cujuſlibet alterius generis ad artem hujuſmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum juramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac ſi legitimè, & concludenter probatum eſſet, dummodo ipſi libri mercantiles, & mercatorum more, & ordine ſcripti, confecti, & tenti ſint, rationabili ſuſpicione carentes, & ad perſonas ſcribentes reſpectu habito.

Falſitatem contra dolosè committen. in eorum libris coërceri.

§. 5. Et ſi falſitas in aliquo loco dolosè annotata reperiretur, talis liber per Conſules univerſitatis prædictæ in foro publico Capitolii ſono tubæ comburatur, cum publicatione falſitatis, & illius auctoris, & alias pœnas incurrat, quas de jure communi vel municipali incurriſſe diceretur, & perpetuò infamis remaneat, & per eum ſcribendis de cætero non credatur.

Appellarique non poſſe à ſententiis Conſulum à x. ſcutis infra.

§. 6. Necnon à ſententiis à ſumma decem ſcutorum, & infra aliquæ ex partibus coram dictis Conſulibus litigan. quemadmodum aliis Judicibus, & Curiis conceſſum extitit, appellare, vel aliàs reclamare minimè poſſint, nec valeant, & quicquid per eoſdem Conſules decerneretur, aut fieret, eſſet validum, firmum & efficax, realique executioni demandandum.

Quæ ſtatuta Senator, & Conſervatores approbarunt.

§. 7. Hæcque & alia ultimò dictæ ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios modernos ipſius Urbis Senatorem, & Conſervatores, tanquam rationi conſonantia, approbata, & confirmata fuiſſe.

Hic Pont. modò confirmat, & innovat ſupradictas conceſſiones Senatorum, & Conſervato-

§. 8. Idcircò idem Collegiũ, & Univerſitatem tanquam præmiſſis de cauſis de Republica optimè meritos, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequentes, Motu ſimili, &c. non ad ipſius Collegii, & Univerſitatis, aut alterius ejuſdem artis inſtantiam, & requiſitionem, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, mandatum, aſſignationem, conſignationem, conſtructionem, & erectionem dicti Conſulatus, & tribunalis, ut præmittitur factam, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & poteſtatem ab eodem Bonifacio prædeceſſore noſtro, ſeu Zacharia olim Senatore præfatis conceſſas, ac ab ipſa Univerſitate condita Statuta, & ordinationes, facta & ut ſupra approbata, & in poſterum per ipſam Univerſitatem fienda, & per Senatorem, & Conſervatores ejuſdem Urbis juxta formam Statutorum præfatæ Urbis approban. illorumque, & illarum confirmationes, ac ejuſdem Bonifacii prædeceſſoris Zachariæ Senatoris cõceſſionem, illorum, ac omnium, & ſingulorum præmiſſorum, cæterorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum veriores tenores, & effectus, pro hic plenè, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum, penitus, & omninò inſertis habentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, eiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ea omnia, & ſingula perpetuò, & inviolabiliter obſervari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus, & ut ſupra ſtatuimus, & ordinamus, omnesque & ſingula inviolabiliter perpetuis futuris temporibus obſervari mandamus. Ac omnes, & ſingulos, tam juris, quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, & ſi quæ ſolemnitates omiſſæ fuerint ſupplemus. Ita quod ejuſdem Collegii, & Univerſitatis moderni, & reliqui in poſterum pro tempore exiſtentes Conſules ſuper hujuſmodi, & in ſpecie ſuper præfato ſtatuto de juriſdictione, juxta illius tenorem uſque ad quamcumque ſummam exercendi quoad perſonas de arte hujuſmodi, & qui de arte non fuerint, uſque ad dictam ſummam triginta ducatorum auri de Camera, abſque alio obſtaculo, vel impedimento aliarum Curiarum, juriſdictionem, & poteſtatem habeant, prout tenore præſentium damus, concedimus, & elargimur facultatem, licentiam, & poteſtatem, ac auctoritatem, in omnibus & ſingulis cauſis, litibus & differẽtiis, ex quavis cauſa, vel occaſione ad artem hujuſmodi ſpectan. & pertinen. ſeu dependentibus, unà cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis, coram eis vertentibus, & quæ in futurum contigerit moveri, procedendi ſummariè, ſimpliciter & de plano, nulla juris ſolemnitate, vel ordine ſervato, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta procedant, & cognoſcant, terminent & decidant, & procedere perpetuis futuris temporibus poſſint & valeant, uſque ad totalem, finalemque, & effectualem executionem, & paritionem omnium & ſingulorum eorum mandatorum, realiter, vel perſonaliter, prout eis videbitur, relaxandorum.

Et præcip. Judicibus Urbis, ut Conſulibus ſuper imp. diant.

§. 9. Nec præfatos modernos, & pro tẽpore exiſtentes Urbis Gubernatorem, Senatorem, Vicarium noſtrum, & Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, vel alios quoſvis ejuſdem Urbis Judices, & officiales, tam Ordinarios, quàm Commiſſarios, etiam prætextu obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ juxta Motum proprium Populo Romano conceſſum, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurren. impediri, vel aliàs quomodocumque, & qualitercumque moleſtari, ſeu reaſſumi, aut revocari, ſeu inhiberi poſſint, nec reſpectivè valeant.

Clauſula ſublata.

§. 10. Et ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate, dignitate, vel facultate fungentes, etiam S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, reaſſumendi, inhibendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari, & definiri debere decernimus.

Clauſula præſervativa.

§. 11. Et quod præſentibus, ſeu literis deſuper conficiendis, ſub quovis prætextu, per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias derogari non poſſit, niſi eum tota præſentium præinſertione, & ſpecifica nominum eorundem Conſulum mentione, irritum, & inane quicquid ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita quod præfati pro tempore exiſtentes Conſules procedere poſſint, & valeant, illis non obſtantibus, abſque aliquo attentatorum, & innovatorum vitio.

Clauſula derogatoria.

§. 12. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, aut Cameræ Apoſtolicæ Auditori, cæteriſque aliis Judicibus, quoad cauſas dicti fori, &

& de rebus ad artem ſpectantibus, & pertinentibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, &c. confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus eiſdem Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, & Cameræ Apoſt. Auditori, Collateralibus, & quibuſvis aliis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam quantumvis efficaciſſimis clauſulis & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita ſervata foret, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè omni meliori modo, &c. derogamus. Necnon omnibus illis quæ dictus Bonifacius, ſeu idem Zacharias Senator in eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

. ſubſcrip. Fiat ut petitur. I.

petitio ſolitæ. §. 13. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. etiam in caſibus regulæ, &c. cum illius opportuna derogatione, quatenus opus ſit exten. Et quod tenores literarum, & ſtatutorum prædictorum habeantur pro expreſſis, & latiſſimè, ac de verbo ad verbum exptimi & inſeri poſſint, & de approbatione, innovatione, confirmatione, indulto, decreto, derogatione, proceſſu, & aliis præmiſſis, de omnibus & ſingulis prædictis, quæ hic pro repetitis habeantur perpetuò in forma gratioſa, & ex certa ſcientia.

ampliatio juriſdictionis olim, modo par- conſue- §. 14. Quodque qui tacitè vel expreſsè in eorumdem Conſulum juriſdictionem conſenſerint, etiam uſque ad quamcumque ſummá jus dicere, & cauſas cognoſcere, & terminare poſſint, & valeát, nec propterea per viam nullitatis impugnari vel retractari poſſint, decernimus. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula contraria non obſtante, attento quod in Urbe, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper, etiam cum deputatione executorum qui aſſiſtant.

facultas ci- di infra ſcriptum. §. 15. Cum poteſtate pro illis, ac dictis Conſulibus mönendi, cogendi, gravandi, & reaggravandi, ac citandi per Senatorium edictum infra diſtrictum juxta formam Statutorum Urbis, ac etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè & extrajudicialiter, de non tuto acceſſu, & reaſſumendi quaſcumque cauſas ad inſtantiam rei volentis juriſdictionem dictorum Conſulum à quibuſcumque Judicibus, & inhibendi ſub quibuſcumque pœnis pecuniariis, eorum arbitrio præmiſſorum omnium ac ſingulorum, ac cum qualitate, aliorumque citra præmiſſa neceſſaria major ſpecificatio, & expreſſio eorumdem, & quorumcumque ſtatutorum ipſius Artis, ipſius Collegii arbitrio, etiam cum eorundem præinſertione toties quoties eidem Collegio videbitur, ſemel & pluries per Breve noſtrum ſimul vel ſeparatim expediri poſſit.

Fiat. I.

at. P. d. 6. 5. Febr. Dat. Romæ apud S. Petrum, Nonis Febr. An. 6.

Videat Vicarius. I.

Viſa. M. Antonius Archiepiſc. Theatinus Vicegerens.

XCIV. Revocatio quorumcumque indultorum confeſſionalium, Maris magni, aliorumque privilegiorum, quibuſcumque, etiam Regularibus conceſſorum, in his quæ Concilio Tridentino adverſantur.

Juriſdictionem hujus Concilii, & ejus proſecutionem videre eſt hic ſup. in conſtit. 23. Ad Eccleſiæ. *Et indulta Prælatorum ei intereſſentium ſunt in conſt.* 28. Circumſpecta. *Et quando ligare cæperit, vide in conſtit.* 80. Sicut ad.

ſita A.D. 564. Turonum. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet impariibus, divina diſpoſitione conſtituti, nihil neque univerſali Eccleſiæ curæ & ſollicitudini noſtræ commiſſæ ſalubrius, neque injuncto nobis Apoſt. ſervitutis officio decentius præſtare poſſumus, quàm quod providentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Conc. Trid. ſicut noſtris potiſſimùm auſpiciis, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam felicitet abſolutum fuit, ita per univerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuſlibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſervetur.

Concilium Tridentinum multa ſtatuit ad morum reformationem, quibus plurimorum indulta adverſantur. §. 1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, & ut vocant Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quàm Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, cöventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & Ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranen. ac Incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Viennen. & S. Bernardi Juren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, ecrumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcularibus quàm Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quàm aliis Fabricis Sanctæ Cruciatæ, aliiſque piis locis & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quàm diverſorum Ordinum & Militiarum Regularibus, ac etiam laicis cujuſcumque dignitatis, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuò quàm ad tempus per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos hactenus, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de fratrum conſilio diverſimodè, variiſque temporibus, in genere, vel ſpecie, ex quavis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerint, in pleriſque contrariantur.

Illa ergo indulta hic Pontifex revocat. §. 2. Nos quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, ut par eſt, effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum, & aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſeterentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plenè inſertis habentes, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſervatoriæ, indulta, confeſſionalia, Mare magnum & aliæ gratiæ in his omnibus & ſingulis, in quibus illa ſtatutis & decretis Concilii hujuſmodi contrariantur, ipſo jure revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & cenſeantur, nec quiſquam adverſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominus ubique, & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari poſſint, ſed ea perinde haberi & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus & ordinamus.

Et eorum vigore acta & agenda, à die quo d. Concilium ligare cœpit, nulla eſſe decernit. §. 3. Decernentes nihilominus omnia & ſingula quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in iis, in quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, & cēſeri, ac nemini etiam quantumlibet, ut præfertur qualificato, tam in foro quod aiunt fori, quā conſciētiæ ſuffragari poſſe & debere.

Clauſula ſublata.

§. 4. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 6. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. A. 6. die 17. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1564. 13. Kal. Martii, Pont. anno ſexto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1565. indict. 6. die verò 24. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. anno ejus 6. retroſcripta litera Apoſtol. affixa & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſt. per nos Nicolaum de Matthais, & Camillum Cherubinum S. D. N. Papæ Curſores.

Philibertus Chapuis Mag. Curſ.

XCV. Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegiorum Fratrum Militum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, à Pont. prædeceſſoribus conceſſorum, in his quæ Conc. Trident. non adverſantur. Et conceſſio aliarum immunitatum, & indultorum.

Quoad præcedentes gratias, habes etiam ſup. Alex. IV. conſt. 1. Cùm à nobis, *& Clem. IV. conſtit. 2.* Cum dilectis, *& conſt. 5.* Venerabilibus. *Quo verò ad privilegia hic elargita, innovavit, limitavit, & abſtulit Pius V. ut inf. in ejus conſt. 28.* Sicuti, *ubi notatur.*

Edita A.D. 1565.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus conſtit.

INter aſſiduas Dominici gregis nobis divinitus commiſſi non ſolùm à ſpiritualibus, ſed etiam à corporalibus noxis, periculiſque imminentibus, quantum nobis ex alto permittitur, præſervandi curas, illi potiſſimum, poſt divini numinis auxilium frequentibus cordis noſtri ſuſpiriis imploratum, omni conatu nobis incumbendum eſſe ſtatuimus, ut adverſus inexplebilem Chriſtiani ſanguinis ſitim, quæ in teterrimo illo Turcarum Tyranno cum longo annorum numero pariter in dies adaugeri cõſpicitur, bellica etiam fidiſſimorum Commilitonum præſidia comparemus: & nedum temporalis ditionis noſtræ, totiuſque Italiæ hoſtilis claſſis incurſioni undique expoſitæ portus, & littora validis arcibus, propugnaculiſque firmemus, verùm etiam ſtrenuis militibus, qui Cruce Redemptoris & Domini noſtri, tanquam Dominico ſtigmate conſpicui ſeſe perpetuos pro ſalute domus Iſraël propugnatores fore jurejurando profiteantur, & præſtent, præſidia noſtra roboremus, antiquaſque Eccleſiæ Dei Militias ac Hoſpitalitates, & præſertim pauperum leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Hoſpitalitatem ab illo ſanctiſſimo viro Baſilio Magno, uſque à recolendæ memoriæ Damaſi I. Rom. Pont. prædeceſſoris noſtri, ac Juliani Apoſtatæ, & Valentiniani Imperatorum temporibus illuſtratam, & per Orbem variè ampliatam, & injuria temporum imminutas, & quaſi exauthoratas priſtinæ dignitati reſtituamus, ac illis quo promptius votis noſtris reſpondeat, & priſca ſua privilegia confirmemus, & illa ſubinde novorum conceſſione liberaliter cumulemus.

Innoc. III. & Honor. III. ſuſceperunt ſub protectio-

§. 1. Dudum ſiquidem poſtquam felicis record. Innocentius III. & ſucceſſivè Honorius etiam III. varias ac diverſas exemptiones, & alias gratias tunc & pro tempore exiſtentibus Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis, ſeu domus S. Lazari Hieroſolymitani, ſub regula S. Auguſtini, & leproſariis conceſſerant, eorumque perſonas, leproſaria & alia loca ſub ſua & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperant.

Greg. IX. dulgentias conceſſit ribus domus ſynam.

§. 2. Et Gregorius Nonus omnibus Chriſti fidelibus manus charitativas Magiſtro & fratribus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani, vel eorum nuntiis eleemoſynas petituris, pro ſolutione debitorum ſuorum, & fratrum eorundem ſuſtentatione porrigentibus, viginti dies de injunctis ſibi pœnitentiis per quaſdam relaxaverat.

Hoſpitalis Militiæ. Hoſpitalis reuocavit Paul. V. conſt. 30. Deſiderium licentiã fitendi ex regula approbata. Innoc. IV. dit facultatem eligendi litem ſuæ in Magiſtrum Magiſtr.

§. 3. Et per alias ſuas literas tunc Epiſcopo Tridentino mandaverat, ut ipſis fratribus, in ſuis domibus, ſive locis profiteri volentibus, aliquam regulam ex approbatis, juxta petitionem ſibi ab eis factam concederet, ſi expedire videretur.

§. 4. Et Innocentius IV. per eum accepto, quod licèt de antiqua, approbata, & eatenus pacificè obſervata conſuetudine obtentum eſſet, ut miles leproſus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani in ejus magiſtrum aſſumeretur: verùm quia ferè omnes Milites leproſi dictæ domus ab inimicis fidei miſerabiliter interfecti fuerant, & hujuſmodi conſuetudo nequibat commodè obſervari, idcirco tunc Epiſcopo Tuſculano per quaſdam commiſerat, ut ſi ſibi ſecundum Deum viſum foret expedire, fratribus ipſis licentiam aliquem militem ſanum ex fratribus prædictæ domus S. Lazari, in ejus Magiſtrum (non obſtante conſuetudine hujuſmodi) de cætero eligendi, auctoritate Apoſtolica concederet.

Medietatem molendini in Nympha conceſſit.

§. 5. Et per alias ſuas literas medietatem molendini, quod Eccleſia Romana tunc cum quondam Boëtio Camerario ſuo in Nympha habebat, Magiſtro & fratribus domus leproſorum S. Mariæ Magdalenæ Terracinen. ſub annuo cenſu duodecim denariorum Senatus in perpetuum conceſſerat.

Alex. IV. privilegia & conceſſit ſuæ tatem abſ rum. Fratres quoque ſo peremptoſ.

§. 6. Et Alexander etiam IV. narrans per quaſdam, quod ſicut Canonica conſtitutione cavebatur, quod Monachi & Canonici Regulares, quocumque modo ſe in clauſtro percuſſiſſent, non eſſent ad Apoſtolicam Sedem mittendi, ſed ſecundùm diſcretionem, & prudentiam ſui Abbatis, diſciplinæ ſubdendi: quod ſi Abbatis diſcretio ad eorum correctionem non ſufficeret, providentia eſſet Diœceſani Epiſcopi adhibenda, niſi exceſſus difficilis foret & enormis, propter quem meritò eſſet ad Romanam Eccleſiam recurſus habendus, ſtatutum hujuſmodi ad Magiſtrum, & fratres Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini duxerat extendendum: ſtatuendo, ut in tali caſu (niſi major eſſet providentia requirenda) per priores ſuos, qui (ſicut audiverat) presbyteri eſſe noſcebantur, fratribus abſolutionis beneficium impenderetur.

Et profeſſionem regulæ S. Auguſtini approbavit ſup. in conſt. 1. citata rub. Donationem Federici ratificat & probavit. Quam ſi non poſſi-

§. 7. Et per alias ſuas regulam beati Auguſtini, quam iidem fratres ſe aſſerebant profeſſos eſſe, ſicut illam eatenus ſervaverant, eiſdem dicta auctoritate confirmaverat, atque communiverat, eadem auctoritate nihilominus ſtatuendo, ut regula ipſa ab eiſdem fratribus & ſucceſſoribus ſuis perpetuis futuris tempotibus obſervaretur.

§. 8. Et per alias ſuas donationem alias factam Magiſtro & fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani, Ordinis S. Auguſtini, à Federico Romano Imperatore ante latam in eum depoſitionis ſententiam, de verſarum terrarum, poſſeſſionum, ac ſartiarum de ſuo dominio exiſtentium in Sicilia, Calabria, Vallegratis, Apulia, & Terra Laboris, cum diverſis ſæcularium exactionum exemptionibus, ratam & firmam habens, eam auctoritate Apoſtolica confirmaverat atque communiverat.

Eccleſiam Galbis conceſſit.

§. 9. Ac eidem Hoſpitali, in quo (ſicut acceperat) conventus nobilis ſtrenuosum militum, & aliorum, tam ſanorum quàm leproſorum, pro expugnandis inimicis Chriſtiani nominis, manere ſolebat, & quod ad extremam ferè paupertatẽ, propter guerrarum diſcrimina erat redactum, poſſeſſionibus ſuis pro magna parte à Paganis & hoſtibus Eccleſiæ occupatis, ſuiſque Magiſtro & fratribus eadem auctoritate conceſſerat, ut Eccleſiam de Galbis Lincolinen. diœceſis, in qua juſpatronatus (ſicuti aſſerebant) obtinebant, cedente, vel decedente ipſius

Rectore

Rectores, pro ſua reſervanda inopia ſuis uſibus deputare poſſent, ita tamen quod perpetuo Vicario in ſpiritualibus de ipſius proventibus portio competens, ex ea congruè ſuſtentaretur, & Epiſcopalia, ac alia ipſius Eccleſiæ onera ſupportarentur, aſſignaretur, dioeceſani Epiſcopi jure in omnibus ſalvo.

Reſtitutionem ponendi uſuras, &c. tribuit. Vide bullam Pii V. & Greg. VIII. ſupra 15.

§. 10. Et ſimiliter per alias ſuas Magiſtro & fratribus hujuſmodi, eorum neceſſitatem paterno compatiens affectu, auctoritate prædicta duxerat concedendum, ut de uſuris, rapinis, & aliis malè acquiſitis, dummodo illi, quibus eorum reſtitutio fieri deberet, omninò inveniri & ſciri non poſſent, necnon de redemptionibus votorum, auctoritate dioeceſanorum priùs factis, (Hieroſolymitano dumtaxat excepto) uſque ad ſummam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, ſi pro ſimilium receptione aliàs non eſſent ab ipſo hujuſmodi gratiam conſecuti, ita quod ſi aliquid de ipſis ducentis marchis dimiſiſſent vel reſtituiſſent; dediſſent illi à quibus eas accepiſſent, hujuſmodi dimiſſum, vel reſtitutum, ſeu datum, nihil ad liberationem eorum prodeſſet, nec quantum ad illud haberentur aliquatenus abſoluti.

Dioeceſanos non poſſe poſſe rectores domibus hoſpitalis ordinare. Vide hoc vide latius his.

§. 11. Etiam ad ejus notitiam perveniſſet, quod in nonnullis religioſis, & leproſorum domibus in diſtrictu Regni Navarræ, Campaniæ, & Briæ, & Comitis Palatini conſiſtentibus, locorum dioeceſani, Rectores, ſeu adminiſtratores de novo ponere, ſeu inſtituere præſumebant pro ſuæ libito voluntatis, in earundem domorum non modicum præjudicium & gravamen, contra antiquam, approbatam, & eatenus pacificè obſervatam in talibus conſuetudinem veniendo, volens earundem domorum gravamen indebitum auferre, tunc Abbati Monaſterii Orbacen. dicti, vel alterius Ordinis, Sueſſionen. dioec. dederat in mandatis, quatenus, ſi ita eſſet, præfatos dioeceſanos, ut ab hujuſmodi præſumptione omninò deſiſterent, monitione præmiſſa, dicta auctoritate Apoſtolica, appellatione remota, prævia ratione compelleret.

Nicolaus III. tamen à ſolutione decimarum.

§. 12. Præterea Nicolaus III. declaraverat, quod de redditibus, & proventibus Leproſariarum hujuſmodi, qui in uſus miſerabilium & infirmorum convertebantur, decima non ſolveretur.

Hic latius vide in conſtit. Pii V. ſ. in rubr. Clem. IV. Facultatem quidque colligendi leproſis conceſſit, in ſua conſt. ſupra 15.

§. 13. Et Clemens etiam IV. per quaſdam univerſis Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac aliis Eccleſiarum Prælatis, exemptis & non exemptis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna, quam inobedientes ipſo facto incurrere voluit, niſi mandatum hujuſmodi diligenter exequi curarent; & nihilominus ſub pœna privationis officii, & beneficii ſuorum, præcipiendo mandaverat, quatenus dum aliqui de dictis Magiſtro, Fratribus, & Procuratoribus domorum S. Lazari Hieroſolymitani, ad Archiepiſcopos, & alios prælatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leproſis perveniſſent, eis in hoc adeſſe curarent; memores Dominum in lege Moyſi præcepiſſe, quod omnes leproſi ejicerentur extra, volens, & ordinás, ut Domino complacebat, quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici, religioſi, & ſæculares morbo lepræ laborantes, per eoſdem fratres, & procuratores eorum caperentur, & ejicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quàm immobilibus ad habitationem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari hujuſmodi. Si verò clerici, vel laici mandatum ſuum in aliquo negligerent adimplere, voluit quod ipſi fratres, aut illorum procuratores illos peremptoriè citarent, ut coram ſe comparerent, facturi juſtitiæ complementum.

Eleemoſynas colligendi. ibid. Ita vide bullam 115. Clem. VIII.

§. 14. Ac rurſus per alias ſuas mandaverat, quod fratres ipſi ipſius confratriæ ad aliqua loca accedentes pro eleemoſynis colligendis benignè reciperentur, & honeſtè tractarentur. Ipſique locorum Ordinarii, & ii ad quos ſpectat, ut permitterent eoſdem fratres in Eccleſiis ſuis populum admonere, ac eleemoſynas colligere, ac etiam Confraternitates facere, illud præcaventes, ne occaſione illorum eleemoſynæ pauperum Chriſti deperirent, & impedirent opera pietatis.

Ordinarios abſque mandato tollere poſſe. ibid. Fratres ſque quoad ſepelitos ut ibid.

§. 15. Necnon ipſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis injunxerat, ut curarent defendere, & manutenere fratres præfatos adverſus parochianos, qui domos illorum invadebant, aut indebitis moleſtiis oppsimebant. Nec à fratribus, & perſonis religionis hujuſmodi pro ſepultura quicquam exigeretur, vel ſperaretur, niſi ipſa ſpontanea defunctorum liberalitas, vel parentum devotio eis contuliſſet.

Exemptionem à Ordinis concedit. Vide latius in conſt. Pii V. ubi latius.

§. 16. Nec ab eis contra privilegia [illegible] ſolvi decimarum de omnibus fructibus terræ, quibus propria induſtria, aut expenſis colerent, & laborarent, ſeu de nutrimentis animalium ſuorum, ſed nec de ipſis animalibus decimas exigere præſumerent.

Oratoria hospitum poſſe viſitari. ibid.

§. 17. Quodque ipſi Archiepiſcopi & Epiſcopi oratoria pro uſu fratrum, & perſonarum præfatorum, ac ſuæ familiæ dedicare; ac cœmeteria benedicere procurarent.

Diſtringentes habitu coërceri juſſit. ibid.

§. 18. Ac quod de cætero Fratres, ſeu Milites, ac Donatos Militiæ Hoſpitalis hujuſmodi, qui Cruces, & regularem habitum deponerent, & per abrupta ſæculi vagarentur; quive Prioribus ſuis contumaces, & rebelles exiſtebant, & Bolinas detinerent, contra voluntates ipſorum monerent inſtantes, ac pro officii ſui debito compellerent, ut habitum depoſitum reaſſumerent; in obedientia Prælatorum ſuorum devotè & humiliter perſeverarent, & Bolinas, ſive alia officia per violentiam nullo modo detinere præſumerent, mandatorum ſuorum contemptores excommunicationis ſententia compelleret, eámque uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari facerent.

Indulgentias benefactoribus conceſſit. Pius V. revocavit in conſt. 30.

§. 19. Et nihilominus quibuſcumque qui de facultatibus ſibi à Deo collatis, fratribus Hoſpitalis præfati ſubveniſſent, ſeque tam ſanctæ Fraternitati Collegas adſcribi ſtuduiſſent, eiſque beneficia perſolviſſent, annuatim ſeptimam partem injunctæ ſibi pœnitentiæ relaxaverat.

Ordinariis facultatem dedit vota commutandi ſubveniſſe tibus Hoſpitali. Hoc poſtea revocatum à Pio V. in conſt. 99.

§. 20. Eiſdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus; commutandi cujuſvis abſtinentiæ, & quarumcumque peregrinationum vota (Hieroſolymitano, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum dumtaxat exceptis) in pecuniarum ſubſidium præfatis fratribus, vel nuntiis exhibendum, cum ſuper hoc ab eis, vel eorum aliquo fuiſſent requiſiti, dummodo conditione inſpecta nuntiorum, & fratrum præfatorum neceſſitate penſata (ſuper quibus eorum conſcientias oneraverat) pretio, vel precibus, amicitia, favore, vel odio cujuſcumque, nihil circa hoc, ſuper quibus ſciret ſe unumquemque eorum redditurum in examine diſtricti judicii rationem, ageretur in fraudem vel diminutionem ſubſidii ſuprascripti, plenam & liberam facultatem conceſſerat. Volens ut hujuſmodi pecuniarium ſubſidium præſtandum per voventes peregrinationes eaſdem, ad tantam pecuniæ ſummam extenderetur, quantam voventes ipſi pro complendo voto peregrinationis hujuſmodi perſonaliter expediſſet. Votũ autem hujuſmodi abſtinentiæ juxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum hujuſmodi commutaret.

Abſolvendique ab irregularitate, dato ſimili ſubſidio.

§. 21. Perſonis autem Eccleſiaſticis volens plenius provideri, dioeceſanis earum diſpenſandi cum eis, qui cum à canone, vel ab homine latam excommunicationis ſententiam incurriſſent, irregularitatis notam immiſcendo ſe divinis officiis contraxiſſent, vel ob id contrahere ipſos contigiſſet, dummodo tantum erogaſſent fratribus, vel nuntiis ſupradictis, quantum expendiſſent eundo ad Rom. Curiam, & morando in ipſa pro diſpenſatione hujuſmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, niſi forſan in Epiſcopos, Abbates, vel alios Superiores proprias injeciſſent manus temerè violentas, poſtquam ab excommunicationum ſententiis, quas incurrerent, vel incurrere ipſos contigiſſet, juxta formam Eccleſiæ fuiſſent abſoluti, conceſſerat poteſtatem.

Hoc eſt etiã revocatum à Pio V. mox citat. & Clem. VIII. in conſt. 115.

Mortuos ſepelire in eorum Eccleſiis permiſit, ut in d. conſt. 5. Cum dilectis.

§. 22. Volens ob reverentiam ipſius venerabilis domus, ut ii, qui eorum fraternitatem aſſumpſiſſent, ſi forſan Eccleſiæ ad quas perveniſſent, à divinis officiis interdictæ forent, ipſis morientibus ſepultura Eccleſiaſtica minimè negaretur, niſi nominatim excommunicationis vinculo fuiſſent innodati. Liceretque eis confratres ſuos, quos Eccleſiarum Prælati apud Eccleſias ſuas malitiosè ſepeliri non permiſiſſent, niſi excommunicati, vel interdicto nominati fuiſſent, aut publici uſurarii, tumulandos deferre ad Eccleſias hujuſmodi Hoſpitalis.

Oblationeſque recipere. ut ibid.

§. 23. Et oblationes, tam pro eis quàm pro aliis, qui in eorum cœmeteriis requieſcunt, exhibitas, ſine alicujus præjudicio retinere.

Etiam tempore interdicti. §.24. Quodque receptiones Fraternitatis ejusdem, seu mobilia, & immobilia eorum, sicut ea justè, & pacificè etiam collectarum, salvo jure dominorum suorum, sub B. Petri, & sua protectione consistent. Et si qui eorundem fratrum, qui sic non Fraternitate missi fuissent, vel collecta, in quamcumque civitatem, aut castellum, vel vicum, aut alium locum devenissent, si forte locus ille fuisset à divinis officiis interdictus, in eorum jucundo adventu, semel in anno aperirentur Ecclesiæ, & ejectis excommunicatis, divina officia ibi celebrarentur, salva tamen in omnibus declaratione Concilii generalis.

Clerici Hospitali servire permissi, ut ibid. §.25. Mandavit etiam eisdem Archiepiscopis, & Episc. ut si qui de Clericis Ecclesiarum suarum, præfati Hospitalis fratribus, cum licentia Prælati & Capituli sui, sponte, ac gratis per annum, vel biennium decrevissent deservire, nequaquam impediretur.

Ioan. XXII. exemptionem à jurisd. Ordinariorum concessit. Hoc planiùs vide in constit. Pii V. cit. in rubr. §.26. Et subsequenter Joan. XXII. Universis Archiepiscopis, Episcopis & aliis Ecclesiarum Prælatis mandaverat, quatenus in præfatos Magistrum, & Fratres, ac Milites, Clericosque, Donatos, vel Nuntios, aut Ecclesias eorum, (quippe qui nullum habebant Episcopum, vel Prælatum præter Romanum Pontificem supra se, & speciali prærogativa gaudebant, & in quibus Ordinarii locorum auctoritatem Ecclesiasticam potestatem nequaquam habebant) excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgare nullatenus præsumerent, nec eos indebita vexatione gravarent, sed erga ipsos se taliter gererent, quod adversus eos materiam querelandi suscitare non haberent.

Greg. X. seu Alexand. IV. Fratres non molestari jussit. §.27. Insuper Gregorius X. & seu Alexander IV. eisdem Magistro, & Fratribus Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani paterna sollicitudine providere volens, adversus nonnullos Religiosos, & Clericos sæculares, & laïcos, qui sub prætextu quæstionis inter eosdem existentis, & cujusdam pravæ consuetudinis, animalia, & alia bona dictorum Fratrum Militum temeritate propria audebant invadere, & tandiu detinere præsumebant, donec esset eis de hujusmodi quæstionibus juxta eorum beneplacitum satisfactum licet, jurisdictionem ordinariam, seu delegatam in eos non haberent, quas ipsis hoc facere permissum esset, per suas literas auctoritate Apostolica inhibuerat, ne qui occasione prædictæ consuetudinis tanquam nullo jure subnixæ, eisdem Fratribus, ac aliis supra nominatis, sub eorum Nuntiis ab eis per totum Orbem destinandis, memoratas inferrent molestias. Neve Fratres, & bona sua fine juris ordine occupare, seu quomodolibet detinere præsumerent.

Exemptionemque concessit à solutione gabellæ, &c. pro eorum bonis. §.28. Quodque de omnibus fructibus terræ, quibus propria industria, aut expensis colerent, & laborare facerent, ac de animalibus, aut de ipsis nutrimentis animalium, ac aliis quibuscumque bonis suis, si contingeret quod bona prædicta, aut fructus hujusmodi aut animalia ipsa, vel ex eis provenientia, aliquid per ipsos fratres, Milites, vel donatos venderetur, aut emeretur, tam pro sustentatione cujuslibet eorum, aut pauperum leprosorum, quam pro reparatione cujusvis domus, aut Hospitalis, sive Ecclesiæ prædictæ Militiæ, & per Civitates, aut Castra, & Oppida, portus, pontes, ac navigia, & loca alia quorumcumque Regum, & Reginarum, aut Ducum, Marchionum, Comitum, Vicecomitum, Baronum, & aliorum Dominorum in toto Orbe existentium, in quibus pro tempore stare, vel transire, & reverti debebant, absque aliquo impedimento eos permitterent vendere, vel emere, aut transire, ac reverti, & præsertim cujusvis pedagii, datii, gabellæ, bullettarum, & quarumcumque exactionum solutione, mandaverant.

Paul. II. leprosaria Capuan. sub protectione Sedis Apost. suscepit, & exemptionem ab omni onere. §.29. Et Paulus II. Magistros, & Fratres domus leprosorum S. Lazari extra muros Capuan. eorumque personas, & locum in quo divino erant obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ tunc rationabiliter possidebant, aut ex tunc in futurum justis modis possent adipisci, sub B. Petri, & sua protectione susceperat. Omnesque libertates, & immunitates à prædecessoribus suis, sive per alia privilegia, sive indulta, eis & dictæ domui concessas: Necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactionum à Rebus, & Principibus, aliisque Christi fidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas, specialiter autem domos, prata, pascua, hortos, vineas, & alia bona mobilia, & immobilia eorum, sicut ea justè, & pacificè possidebant, eis, & per vos eidem domui prædicta auctoritate Apostolica confirmaverat, districtiùs inhibens, ne quis de hortis, virgultis, seu eorum animalium nutrimentis decimas ab eis exigere præsumeret.

Alex. Vi. Clem. & Gregor. VI. tantùm [illegible] prosecuti sunt. & eleemosynas dantibus indulgentias concessit. Has renovavit Pius V. const. 30. §.30. Et similiter Alexander, Urbanus, Clemens, & Gregorius Rom. Pont. similiter prædecessores nostri, considerata charitatis, & pietatis operibus, quæ erga infirmos, & pauperes Hospitalis leprosorum de Colle Perusin. Diœcesis, jugiter exercebantur, & quod ad id ejusdem Hospitalis propria non sufficiebant facultates, cupientesque ad eorundem pauperum consolatoria subsidia Christi populum spiritualibus muneribus invitare, omnibus verè pœnitentibus, & confessis, qui devotè ad Hospitale memoratum accederent, manumque charitatis porrigerent, Gregor. videlicet unum annum, & unam quadragenam, singuli verò reliquorum prædecessorum eorundem centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxarant.

Nic. IV. confirmavit & aliam addidit. §.31. Et postmodum Nicolaus IV. remissiones, & indulgentias hujusmodi per suas literas approbaverat, & confirmaverat, aliasque indulgentias, & peccatorum remissiones, & Christi fidelibus diversa pauperum, & leprosorum loca, & hospitalia hujusmodi visitantibus, & manus adjutrices, ac pias eleemosynas pro ipsorum pauperum leprosorum subventione erogantibus, per quasdam concesserat, & relaxaverat.

Exemptionemque à dict. Hospitali de Valloncellis, à præstationibus Legatorum, & quibuscumque aliis. §.32. Ac per alias suas ad instar dicti Clementis IV. Custodi, & Fratribus Hospitalis leprosorum S. Lazari de Valloncellis, ut illi ad præstationem procurationum Legatis Sedis Apostolicæ, vel Nuntiis, aut exactionum, collectarum, seu subsidiorum quorumcumque minimè tenerentur, nec ad ea solvendi per literas dictæ Sedis, Legatorum, Rectorum, vel Nuntiorum, cujuscumque tenoris existerent, aut alia quavis auctoritate in perpetuum compelli non possent, concesserat. Decernens irritas, & inanes interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas propter hoc in eos, vel eorú aliquem, aut Hospitale præfatum in posterum contigisset promulgari.

Leo X. remisit Hospitale S. Ioan. Leprosorum Panorm. & S. Agathæ Messan. dict. Hospitali S. Lazari subjecta, adversus suppressionem Innoc. VIII. §.33. Et Leo X. claræ memoriæ ad Caroli Romanorũ, & Hispaniarum Regis tunc in humanis agentis preces, Hospitalia S. Jo. Leprosorum Panormitan. & S. Agathæ Messanen. Ordinis S. Augustini, olim Hospitali S. Lazari, tanquam membra capiti subjecta, Religioni, & Hospitali Capuano S. Lazari præfati, cum omnibus juribus, & pertinentiis, ac membris eorundem præfata auctoritate Apostolica sub certis modo, & forma perpetuò restituerat: dictumque Hospitale Capuanum, adversus suppressiones, & extinctiones, per Innocentium VIII. etiam prædecessorem nostrum factas reposuerat, & reintegraverat, ac Magistro generali, seu Præceptori ejusdem Hospitalis, seu Domus S. Lazari Capuani ejusdem Ordinis S. Aug. ut Panormitanum, & Messanense Hospitalia prædicta, cùm illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis personis suæ Religionis, prout ante suppressionem, & incorporationem præfatas disponere, & ordinare poterat, ac si illa non emanassent, disponere, providere, & ordinare.

Facultatemque dedit recipiendi possessionem eorundem Hospitalium S. Ioan. Leprosorum Panorm. & S. Agathæ Messanen. Alex. VI. & aliis Rom. Pont. quamplura alia indulta & gratias concesserunt. Hæc Pius IV. illa confirmavit, præsertim circa jurisdictionem Magistri. §.34. Ac præfatorum Hospitalium possessionem per se vel alium, seu alios, propria auctoritate liberè apprehendere, & ejusdem Religionis nomine retinere valeret, indulserat, districtiùs inhibens, ne quis eundem Magistrum super præmissis aliquo modo molestare, impedire, seu perturbare valeret.

§.35. Ac Alexander VI. Nicolaus II. Honorius etiam IV. Bonifacius VIII. Clemens etiam V. Innocentius VI. Urbanus etiam IV. Eugenius similiter IV. Sixtus etiam IV. Innocentius etiam VIII. Alexander similiter VI. Clemens VII. Paulus III. Julius etiam III. & diversi alii Romani Pontifices prædecessores nostri eisdem Magistro, & Fratribus, Donatis, & Ordini, illorumque Nuntiis, Officialibus, & aliis personis, necnon eorum Hospitalibus, Ecclesiis, Præceptoriis, & membris, illasque & illa visitantibus, ac illis benefacientibus, varia privilegia, indulta, libertates, immunitates, & alias gratias concesserant.

§.36. Postremò nos illa confirmavimus, & præsertim super jurisdictione per Magistrum generalem Hospitalis,

&

& Militiæ pendentium, inter eosdem militibus, & personas exercenda, & jurisdictionem suis Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & eorum Vassallis, subditis, Capellanis, familiaribus, servitoribus, clientibus, agnatis, & collectoribus, Decanis, ac quibuscumque aliis personis dicti Hospitalis, pro quibuscumque rebus illud, ejusque Militiam, personas, bona, & familias, & bona concernentibus, annexis, connexis, vel dependentibus, aut super dignitatibus, administrationibus, Præceptoriis, officiis, juribus, jurisdictionibus, proprietatibus, bonis, fructibus, redditibus, possessionibus, in quascumque instantia, etiam usque ad ultimam sententiam inclusivè, etiam summariè, simpliciter, & de plano, per Magistrum generalem Hospitalis hujusmodi, seu ab eo delegatos justitiam ministrando, innovavimus, & alias indulsimus, prout in diversis, tam ipsorum prædecessorum quàm nostris literis desuper confectis plenius continetur

Quæ prædicta omnia irrita, & nulla declarat Concil. Trid. sess. 22. cap. 11. de reform.

(a) §. 37. Nos igitur volentes dilectum filium Joannottum Castiloneum, modernum Hospitalis, & Militiæ prædictum magnum Magistrum, ejusque successores Magnos ipsius Hospitalis Magistros pro tempore existentes, ac Hospitale, & Militiam hujusmodi, eorumque Conventum etiam amplioribus quàm quispiam nostrorum prædecessorum prædictorum eos prosecuti fuerint, favoribus & gratiis prosequi, ac Hospitalitatem ipsius S. Lazari, ejusque Militiam ad miserabilium pauperum leprosorum utilitatem, & contra Piratarum, & infidelium Christianæ Religionis incursionem (quantum in Domino possumus) restaurare, augereque, ac eosdem Joannottum Magistrum, Milites, Fratres, & alias personas, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, cœsuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequen. harum serie absolventes, & absolutos fore censentes: Necnon singularum prædictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad Joannotti, aut Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, vel personarum prædictarum, seu aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, institutionem, & erectionem Hospitalis, & Militiæ hujusmodi, ejusque translationem olim ad Præceptoriam, vel Domum Capuanam prædictam factam, ac Præceptoriæ, seu Domus hujusmodi incorporationem, declarationes, revocationes, voluntates, irritationes, monitiones, requisitiones, promulgationes, uniones, incorporationes, concessiones, etiam facultatum assignationes, decreta, remissiones, inhibitiones, injunctionem, renovationem, approbationes, confirmationes, suppletionem, restitutionem, repositionem, commissionem, mandatum, susceptionem, liberationem, exemptionem, subjectionem, prohibitionem, extensionem, ampliationem, indultum, & dispensationem, regulam, & ordinationem prænominatorum, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum hujusmodi, necnon omnia, & singula privilegia, immunitates, antelationes, exemptiones, libertates, prærogativas, indulgentias, indulta, spiritualia, & temporalia, favores, & gratias, etiam per modum communicationis, & extensionis eisdem Hospitali, & Militiæ, ac suis Magno Magistro, Militibus, personis, & membris, per Romanos Pontifices, & Sedem hujusmodi sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis hactenus, in genere, vel in specie concessa, approbata, & innovata: Necnon cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, singulas eorundem prædecessorum, tam sub plumbo quàm in forma Brevis expeditas literas, ac ordinationes, statuta, stabilimenta, usus, consuetudines, & naturas in eisdem Hospitali, Militia, & Religione edita, introducta, & quascumque Apostolicas, aliasque desuper confectas literas, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam Motu, & scientia similibus, ac aliàs quomodolibet concessa, cum omnibus, & singulis decretis, & aliis clausulis in eis contentis, aliaque omnia, & singula inde secuta quæcumque, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, inserti forent, præsentibus pro expressis, & inserris habentes (q. statutis decretis Concilii Tridentini tamen non repugnent) Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò approbamus, ratificamus, ac etiam plenariè innovamus, & confirmamus, & concessimus esse volumus.

Hospitalis Capuani Militia.

§. 38. Necnon illa ad Hospitale præfatum de præfectis in Capuana, & non in Hierosolymitana Civitate consistens, illiusque Magistrum, Priores, Præceptores, Fratres, & personas præfatos extendimus, & ampliamus, eaque omnia valida, & efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, suosque effectus sortiri, ac ab omnibus quavis dignitate, & præeminentia fulgentibus, etiam sub sententiis, censuris & pœnis in eis contentis perpetuò inviolabiliter observari decernimus.

Omnemque suppressionem revocat.

§. 39. Necnon Hospitale, ejusque membra, & pertinentia universa adversus suppressiones, & extinctiones, appropriationes, applicationes, uniones, annexiones, incorporationes, & alias contrarias dispositiones olim per sanctæ memoriæ Innocentium VIII. & Pium II. ac forsan alios Romanos Pontifices, etiam prædecessores nostros, & Sedem præfatam, etiam Consistorialiter, vel Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus hactenus quomodolibet emanatis, in pristinum, & eum, in quo antequàm illæ emanarent, erant, statum eisdem auctoritate, & tenore restituimus, reponimus, & plenariè reintegramus, ac restituta, reposita, & plenariè reintegrata esse decernimus, & declaramus. Necnon literas inde emanatas omniaque, & singula in eis contenta, suppressiones, & extinctiones hujusmodi concernentia auctoritate, & tenore prædictis revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac pro revocatis, cassis, irritis, ac nullis, & infectis, & viribus omnibus vacuis haberi volumus.

Illudque caput Militiæ S. Lazari constituit.

§. 40. Et potiori pro cautela in præfato Hospitali eadem net Præceptoriam, quæ in eo, ut præfertur, erat, quæ conventualis, & caput aliarum Præceptoriarum dicti Ordinis existat, ac privilegiis, indultis, favoribus, exemptionibus, libertatibus, jurisdictionibus, auctoritatibus, & facultatibus, ac demùm juribus omnibus, quibus ante illius suppressiones, & extinctiones prædictas utebatur, potiebatur, & gaudebat, uti potiri, & gaudere debeat, ac in eorum omnium possessione reali, & actuali, in qua prius erat, ex nunc existat, & esse censeatur in omnibus, & per omnia, perinde ac si præceptoria præfata nunquam suppressa, & extincta, seu aliis unita fuisset, de novo erigimus & instituimus.

Militumque M. Magistri ad Conventum & Milites spectare decernit.

§. 41. Et eisdem Hospitali, Militiæ, suisque Magno Magistro, Conventui, Fratribus, ac Militibus, quod ipso Ioannotto, & pro tempore existentibus Magnis Magistris cedentibus, vel etiam apud eandem Sedem decedentibus, seu ipsum Magnum Magistratum aliàs quomodolibet, etiam per liberam resignationé in nostris, vel successorum nostrorum pro tempore existentium Romanorum Pontificum manibus dimittentibus, vel amittentibus, & illo quovis modo vacante, Conventus ejusdem Militiæ, insimul ubi voluerint pro tempore congregati, alii Magnum Magistrum juxta ejusdem Religionis, & Militiæ stabilimenta de consensu sui Protectoris edita, vel edenda, quæ dicto Concilio Tridentino minime sint contraria, eligere, qui ex nunc prout ex tunc, & è contra, postquam sic electus fuerit, eadem auctoritate Apostolica confirmatus sit & esse censeatur, & ita perpetuò statuimus, & ordinamus.

Hodie M. Magister est semper Dux Sabaudiæ ex const. 7. Greg. XIII. Pro commissa.

Sedis principalis translationem concedit.

§. 42. Necnon eisdem pro tempore existenti Magistro, & Conventui principalem ipsius Militiæ Sedem ad quemcumque locum, etiam maritimum, eisdem Magistro, & Conventui visum, etiam quotiès sibi placuerit, transferre.

Hodie perpetua Sedes est in Salaudia, ut in d. const. Greg. XIII.

§. 43. Habitumque suum Regularem, ac etiam Crucem, etiam si de suis antiquis habitu, cruceque, appareat, vel nō appareat, in eum meliorem, qui sibi videbitur modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præjudicium) reformare, in toto, vel in parte immutare, vel stabilire, ac innovare. Regulamque, stabilimenta, & statuta dictæ Religionis, & Militiæ de consensu sui protectoris instituere, & reformare, seu de novo condere, edere, & quoties eis placuerit, illas & illa corrigere, & immutare (dummodo licita, & honesta, nec eidem Concilio contraria existant,) toties quoties voluerint.

Habitus, Crucis, & eorum reformationem permittit.

Erigendi in Commendas & præceptorias beneficia qualitercunque qualificata de iurepatronatus laicorum, etiamsi dignitates, aut Monasteria, non tamen Consistorialia &c.

§.44. Necnon eidem Ioanni de, & pro tempore existenti Magno Magistro, ac quibuscunque, quotcunque, & qualitercunque, etiam qualificatis beneficiis Ecclesiasticis de iurepatronatus laicorum, ex fundatione, vel dotatione existentibus, & *personatus seu* officium in Cathedralibus, & collegiatis, insignibus non requirentia (dummodo illis dictarum cura non immineat) etiamsi illa Archipresbyteratus curatus, aut dignitates, vel nomen dignitatis habentia (extra tamen Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias consistentia) etiam si præstimonia, aut præstimoniales portiones existant, vel alia simplicia, aut Monasteria, (non tamen Consistorialia) vel alia beneficia Ecclesiastica regularia, cura tamen, & conventu carentia fuerint, accedente tamen consensu patronorum, & sine præjudicio eorum obtinentium, & ipsis cedentibus, vel decedentibus, in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Ecclesias ipsorum Hospitalis, & Militiæ perpetuò erigere, instituere, dictæ suæ militiæ perpetuò incorporare, applicare, & appropriare.

Ad hoc vide Pii V. const. 21. in vol.

Præservandi iuspatronatus, & præsentandi personas, & instituendi præsentatos, ac alias conferendi dicta beneficia. Tu vide d. bullã Pii V.

§.45. Ac illarum fundatoribus, vel dotatoribus jus patronatus, & præsentandi dictis Magistro & Conventui, vel eorum deputato personas idoneas ad Præceptorias, Domos, Capellas, seu Ecclesias, & Hospitalia hujusmodi, pro tempore vacantia, perpetuò præservare, & cõcedere, & eisdem magistro, & conventui, sic à patronis præsentatos, juxta stabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum consensu minimè requisito, in illis instituere, ac illas conferre, & de eis providere. Ita tamen quod ibi debitus divinus cultus per personas idoneas, etiamsi dicti Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas, in eisdem exerceatur.

Hospitalia, Leprosaria, & alia loca, ad Hospitalitatem Leprosorum destinata, Hospitali, & Militiæ S. Lazari effo consentur, etiamsi sint iurispatronatus laicorum.

46. Necnon quod Hospitalia, Leprosariæ, & alia loca quæcumque, ubi ullo unquam tempore fuerit, sit, vel erit hospitalitas leprosorum, seu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, etiamsi jurispatronatus laicorum sint, Militiæ, & Hospitali S. Lazari hujusmodi subjecta, & incorporata, & ad jus, & proprietatem, ac ac omnimodam dispositionem, institutionem, & collationem moderni, & pro tempore existentis Magni Magistri, & Cõventus eorundem, juxta ipsius Militiæ, seu Religionis stabilimenta (salvo tamen jurepatronatus) pertinere censeatur, prout alia etiam dictæ Religionis, seu Militiæ Hospitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia, & loca spectant, & pertinent, dummodo in illis Hospitalitas debita servetur, & cultus divinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione, vel dotatione secus non fuerit ordinatum.

Præservatio iurisdictionis Ordinariorum, & exemptio duntaxat Militiæ cum Militia S. Ioannis in non exempta.

§.47. Salvis tamen legitimis titulis, & præscriptionibus, & salva jurisdictione Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quàm quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eisdem est attributa. Præterquam tamen in iis casibus, in quibus Concilium prædictum expressè, ut præfertur, eximit, & excepit Religionem S. Ioannis Hierosolymitani, in quibus & hæc S. Lazari Religio pariter excepta, & exempta sit, & esse censeatur.

Facultas retinendi pensiones ducat. 300.

§.48. Et insuper Militibus, ac Presbyteris, & Capellanis Hospitalis, & Militiæ S. Lazari hujusmodi, nunc & pro tempore existentibus, ac eorum singulis, tam clericis, quàm laicis, etiam conjugatis, & bigamis, ut unam, vel plures pensiones annuas usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera novorum, super quarumvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum, ac earum mensarum, etiam Patriarchalium, Archiepiscopalium, & Espicopalium, necnon etiam Monasteriorum, etiam Consistorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & Officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, laicalarium & quorumvis Ordinum Regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, & distributionibus quotidianis aliàs canonicè sibi reservatas, seu reservandas, vel loco pensionum annuarum omnes & singulos, ac quoscumque similes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam distributiones quotidianas sibi reservata, & reservanda, etiamsi post illarum, vel illorum reservationem uxorem duxerint, & bigami effecti fuerint, recipere, lucrarique, & ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere.

Hane reduxit ad ducat. 400. Clem. VIII. in const. 10. Decet.

Restitutio fructuum.

§.49. Illisque, eorum quilibet ipse Militibus S. Lazari in aliqua expeditione contra infideles militare contigerit, in toto, vel parte, simul, vel successivè, quidquid sibi videbitur, etiam in mortis articulo, in cujusvis personam in dignitatem Ecclesiasticam constituta, aut Canonicat. Cathedralis Ecclesiæ manibus, & in Fratrum Militum dictæ Militiæ S. Lazari, vel cujuscumque personæ, seu quarumvis personarum, etiam quæcumque, quæcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentium, & expectantium favorem, absque aliqua possessorum beneficiorũ hujusmodi desuper habendo consensu, etiã absque super præsentibus conficiendarum literarum tanquam notariorum præsentia, seu ostensione, vel visione, aut alia solemnitate in Romana Curia, vel extra eam, in omnibus, & per omnia, perinde ac Militibus S. Pauli, Piis nuncupatis, & per Sedem Apostolicam indultũ est, etiam citra Cruciatæ obligationem transfere, ac eisdem personis nominandis per ipsas pensiones reservare, etiam absque aliqua literarum Apost. expeditione, ac alia desuper necessaria facere libere, & licite valeãt, eisdem auctoritate, & tenore de speciali gratia concedimus, & indulgemus, ac plenam, & liberam licentiam, & facultatẽ illis impartimur. Et cum ipsis Militibus desuper, ac etiam ut ipsas pensiones unà cum dictæ Militiæ S. Lazari Hospitalibus, vel Præceptoriis, aut aliis beneficiis, quoad vixerint, retinere possint, dispensamus.

Mi. Mag. & totius Militia subjectio Apostolica.

§.50. Et insuper idem Hospitale S. Lazari, ac illius Prioratus, præceptorias, domos, cameras, Hospitalia, & loca quæcumque; necnon Magistrum, Priores, Præceptores, Milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, nunc, & pro tempore existentes, etiam Præbyteros curam animarum exercentes, quandiu illa exercuerint, & in illorum obsequiis fuerint, ac illorum res, animalia, & prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinent, & possident, ac in futurum canonicè obtinebunt, & possidebunt, sub B. Petri, & dictæ Sedis, atque nostra protectione suscipimus.

Exemptio iurisdictionis omnium superiorum temporalium & spiritualium.

§.51. Ac ab omni jurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, & potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcorum, & Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quavis potestate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium, ac Universitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hospitalis) Ordinariorum, tam spiritualium, quàm temporalium, ubicumque, tam citra, quàm ultra montes, & mare constitutorum, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, nunc & pro tempore existentium quorumlibet.

Intelligitur de termino Conc. Trid. ut declarat Pius V. citata rubr.

Exemptio decimis. Tu attende declarationem Pii V. cit. in rubr.

§.52. Necnon à solutione, & exactione passagii, arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jocũdi adventus, jurium, etiam synodalium, censuum, & decimarum, etiam novalium, hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum (ad quæ quilibet accessus nullatenus directè, vel indirectè prohiberi possit) & terrarum, quas per seipsos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolent, & de quibus fructus percipient, & cujusvis alterius oneris personalis, realis, seu mixti, ordinarii, vel extraordinarii, ubicumque & ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tempore liberamus, & eximimus, ac nobis, & dictæ Sedi immediatè subjicimus. Illosque, & illa, etiamsi in quibuscũque statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per nos, & Sedem præfatam pro tempore editis, nominatim, specialiter, & expressè gravarentur, seu onerarentur, semper immunes, liberos & exemptos, ac exceptos, & nobis, ac successoribus nostris Romanis Pontificibus immediatè subjectos, ac immunia, libera, exempta, & subjecta esse decernimus. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Iudices præfati, etiam ratione delicti, vel contractus, seu rei, de qua agetur, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus aut res ipsa consistat, nullam in eos, vel ea jurisdictionẽ, correctionem, seu potestatem exercere. Aut excommunicationis, aliasve sentẽtias, censuras, & pœnas promulgare,

aut

aut etiam ratione personarum, vel rerum, inimicitiarum
honorum [illegible] ad aliquam solutionem petitam, fun-
tum, functionum, seu etiam alterius Ecclesiæ,
quam illius Religionis, etiamsi forsan hactenus per abu-
sum, seu alterius privilegium, aut negligentiam etiam per
longissimum tempus aliter observatum non fuerit. Quæ
omnia, etiam præscriptiones, nullo pacto, saltem in poste-
rum, quo minus hujusmodi exceptionibus uti possint,
obstare volumus, & decernimus eos coarctare, aut alli
quatenus cujuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ
dignitatis, aut præeminentiæ, status, vel conditionis
existant, etiam locis & Terris S. R. E. etiam immediatè
subjectis, & ad instantiam cujuscumque Principis, seu
Communitatis, sub excommunicationis latæ sententiæ,
seu quadrupli, ultra damna, & expensas, restitutionis
pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, ne eos in
judicio, vel extra super præmissis, vel eorum usu, seu pos-
sessione, vel quasi, directè, vel indirectè, quovis quæsito
colore, vel ingenio molestare, impedire, vexare, aut aliàs
quomodolibet impetere præsumant, debeant, seu etiam
valeant.

Fratres, & ea persona Hospitalis & Militiæ de iuris certè solo Magist. & Conventu vel eius delegatis comparere tenentur.

§. 53. Sed Priores, Milites, & aliæ personæ Hospitalis & Militiæ S. Lazari hujusmodi de justitia coram solo Magno Magistro, & conventu, vel eorum deputato respon-
dere debeant. Decernentes quoscumque processus contrà illos, vel eorum aliquem, tam per ipsos locorum Ordina-
rios, vel eorum Vicarios, seu quosvis alios, quàm magi-
strum, vel ejus deputatum præfatos, pro tempore factos,
& quasflibet etiam excommunicationis, vel suspensionis,
aliasque sententias promulgatas, nullas, & invalidas, nul-
liusque roboris, vel momenti fore.

Etiam dicunt Pius V. &c.

Exemplo à primis, & novalibus, ac tertiis nuncupatis, seu canonica portione, vel charitativo subsidio, etiam concesso Regi Hispaniarum, ac tertia in Francia Regni imposita.

§. 54. Nec omninò aliquis ex Hospitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, servitoribus, vassallis, & co-
lonis in prioratibus, Commendis, Domibus, Hospitali-
bus, Leprosariis, membris, aut aliis quibusvis beneficiis,
præsidiis, sive Grangiis, quomodocumque à Dicto Hospi-
tali dependentibus, in quibuscumque locis, sub quo-
rumcumque Patriarchatum, Archiepiscoporum, Epi-
scoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Eccle-
siarum limitibus, & jurisdictione constituti, decimas, aut
canonicam portionem, seu charitativum subsidium, aut
Quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas seu
contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quàm ex
recenter cultis novalibus alicui quovis modo solvere te-
neantur. A quibus omnibus exactionibus, atque etiã novo
subsidio dilecto filio nostro Philippo Hispaniarum Regi
in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices præ-
decessores concesso, & canonica portione, Quarta nun-
cupata, in Franciæ Regnis imposita, necnon à quibus-
cumque aliis facultatibus Regibus hujusmodi, & aliis
Principibus concessis, vel concedendis in futurum, om-
nia dicti Hospitalis loca, ut præfertur, necnon Ecclesia-
rum quomodocumque à dicto Hospitali dependentium
Fabricas, libera, & liberas, & exemptas esse declaramus
atque volumus.

Facultas etiam fruendi fructuum, & quascumque alios fructus, & pecunias ex locis dicta Militia, & Hospitalis ad quorumque fidelium loca, sine datio, & gabella.

Tu vide sanctionem S. D. N. Pauli, n. 16. latet.

Exemplo erit ro locis patrimonialibus ipsi emissam professionem.

Iurisdictio M. Magistri, & Conventus, seu eorum delegatorum inter personas dictæ Religionis, & Militiæ.

§. 55. Et insuper quod præfati Magister, & Conventus, Priores, Præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hospi-
talis Fratribus, per quoscumque locorum, aut Terrarum
dominos, tam spirituales, quàm temporales, etiamsi Re-
gali dignitate præfu[illegible] etiam in Terris S. R. E. ab ex-
tractione frumenti, hor[illegible]ji, olei, legumirum & quo-
rumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex priorati-
bus, commendis, membris, domibus, grangiis, aliisve
præfati Hospitalis locis provenientium, nullo unquam
modo impediri possint, quo minùs præfata omnia pro
sua possessorum voluntate in quæcumque fidelium loca
ab omni pedagio, datio, seu exacta, libera & exempta
valeant asportare.

§. 56. Et bona etiam patrimonialia Magistri, Priorum,
Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum personarum hujus-
modi, tam acquisita, quàm in posterum acquirenda, aut
illis quovis modo, etiam ex concessione Apostolica, vel
Magistrali pertinentia, ex die emissæ per eosdem Priores,
& Præceptores, fratres, & personas professionis, ut præ-
ferens, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, im-
munia, & exempta existant.

§. 57. Et quod quælibet querelæ, quæstiones, lites,
causæ, & controversiæ, quas ex nunc inter Fratres, &
subditos Hospitalis, & Militiæ S. Lazari nunc præsentes
& futuros, ex quibusvis occasionibus ortæ, & movendæ
contigerit quovis modo, cum omnibus illis incidentibus,
emergentibus, connexis, & annexis, ac eorumdem cujusvis
appellationibus, præterquam in defectum, aut denegatæ
justitiæ, vel illati perpetuam contra stabilimenta, & con-
suetudines dicti Hospitalis gravaminis easibus) remoto ob-
staculo per pro tempore existentem Magistrum, & Con-
ventum dicti Hospitalis, seu illos ex fratribus, quibus
ipsi Magister, & Conventus id commiserint, etiam usque
ad tertiam definitivam sententiam inclusivè audiantur.

Citati coram Magistro, & Conventu, seu eorum delegatis comparere tenentur.

§. 58. Necnon iuxta laudabiles consuetudines, sta-
bilimenta Hospitalis hujusmodi, & aliàs prout juris fuerit,
debito fine decidantur. Omnesque & singuli Priores, &
Præceptores, Milites, & Fratres Hospitalis præfati, post-
quam de mandato, seu auctoritate Magistri, seu Conven-
tus præfatorum in quibusvis ex prædictis contra eos in-
tentandis causis, ad comparendum coram ipsis, & Com-
missariis per eos jut præfertur, deputatis in locis quan-
tumcumque ab eodem Hospitali remotis citati fuerint,
coram eisdem Magistro, Conventu, & Commissariis, prout
contigerit, legitimè comparere debeant, & teneantur, juri;
& justitiæ secundum stabilimenta, approbationes, usus, &
laudabiles consuetudines præfati Hospitalis parituri.

Milites, & alia persona religionis prohibeantur corã aliis litigare, seu comparere pro justitia, quàm coram iudicibus religionis.

§. 59. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fra-
tribus, & subditis præfatis, qui contra eorum aliquem
super quibusvis querelis, rebus, vel negotiis (præter-
quam in casibus præfatis) coram alio quàm præfatis Ma-
gistro, & Conventu, ac per eos pro tempore datis Com-
missariis in causam traxerint, & ad alium quàm ad eos-
dem appellationes quascumque interposuerint, causas
hujusmodi prorsus perdant, & excommunicationis sen-
tentiam incurrant, reque super qua contenderint, priva-
vati existant eo ipso.

Potestas, & iurisdictio M. Magistri, & Conventus super personis & rebus iuxta stabilimenta.

§. 60. Necnon moderno, & pro tempore existenti Ma-
gistro, & Conventui Hospitalis hujusmodi, juxta illius
stabilimenta, & laudabiles consuetudines ac mores, in
Prioratus, & Præceptorias, domos, Hospitalia, membra, bo-
na, & loca quæcumque, necnon quoscumque Priores,
Præceptores, fratres, & personas Hospitalis, & Religionis
hujusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & servitores
ubicumque, tam citra, quàm ultra montes, nunc, & pro
tempore constitutos, & commorantes, qui omnes Magi-
stro & subdelegatis ab eo firmiter, tam personalites, quàm
realiter, omni exceptione cessante, & quocumque à no-
bis, vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto
non obstante, parere & obedire tenerentur, plenariam,
& omnimodam, etiam meri, & mixti imperii jurisdictio-
nem, & superioritatem.

Facultas M. Magistri procedendi cõtra inobedientes, & rebelles, etiam per edictum publicũ, etiam ad privationem quorum. ipsa beneficiorum per eos quomodolibet obtentorum.

§. 61. Ipsique Magistro contra rebelles, suis manda-
tis non obedientes, etiam vigore literarum Apostolicarũ,
etiã in forma Brevis à nobis & successoribus nostris pro
tempore emanatarum, servatis quatuor terminis ad de-
cendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus
Hospitalis huiusmodi, post legitimè executam primam
citationem, ad mulctam, sive pœnam personaliter iuxta
mores & stabilimenta prædicta, seu etiam privationem
habitus, & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos
obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire vi-
debitur, beneficia, domos, & prædia ipsa ad manus suas,
seu Receptorum dicti Hospitalis reducendi, & donec ipsi
inobedientes contumaciam purgaverint, vel debita one-
ra persolverint, sive sæculares, aut alterius Ordinis Re-
gulares beneficia dicti Hospitalis possidentes fuerint,
pro suo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus,
& proventus arrendandi, & percipiendi.

Avocatio quarumcumque causarũ, & commissio Magistro, & Conventui terminandi. Hoc limitat Pius V. cis. in mor.

§. 62. Necnon causas prædictas, ac omnes, & singulas
lites & querelas, sive in Romana Curia, tam in Auditorio
nostro quàm per commissiones, sive extra eam, super quo-
rumcumque bonis dicti Hospitalis beneficiis ac bonis, & pecuniis
fratrũ, & Fratrum quorumcumque, seu super eorundem
delictis, etiamsi ex adverso aliqui Clerici, sæculares vel
regulares, aut laici extiterint, & activè, seu passivè
aliàs juxta formam stabilimentorum & privilegiorum
prædictorum, in dictis causis quomodolibet, & in qua-
cumque instantia intervenerint, hactenus motas, in qui-
bus

hac tamen non concluſum ſit, & in futurum quovis præterea movendas, in quibuſvis inſtantiis pendentes, quarum ſtatus, & merita etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ad nos advocamus, ac illas eiſdé Magiſtro, & Conventui per eos, vel ab eis deputatos juxta formam dictorum ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinum prædictorum in ſtatu debito reaſſumendas & decidendas committimus, eoſque quorum interierit, citandi, & quoties opus fuerit inhibendi, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, tam in Curia prædicta, quàm extra eam facultatem concedimus.

Facultas exequendi ſententias, & rem judicatam.

§. 63. Necnon illorum ſententias, & rem judicatam per Priorem Eccleſiæ dicti Conventus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quàm perſonaliter exequi mandamus, ita quod alibi quàm in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri, & Conventus commiſſione juxta ſtabilimenta & uſus hujuſmodi, cognoſci, & terminari nequeant.

Appellationes à ſententiis delegatorum ad M. Magiſtrum, & Conventum, & ab eis ad Cap. generale, juxta formam ſtabilimentorum devolvantur.

§. 64. Nec à ſententiis per Judices dicti Hoſpitalis pro tempore latis ad alium, quam Magiſtrum, & Conventum prædictos, ſeu Judices ab eis deputatos, in quavis inſtantia, neque à ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Conſilium latis, aliò quam ad ipſum generale Capitulum, ſive per ipſius Hoſpitalis Fratres, ſiver per ipſos ſubditos, & vaſſallos quoquo modo appellari poſſit: quinimò illi uſque ad tertiam ſententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Omnes expeditiones & executoriales M. Magiſtri, & Conventus exequantur abſque alicujus licentia, nec pro quamcumque ratione, etiam à Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus impediri poſſint.

§. 65. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum, & Conventum latæ, omnes item commiſſiones, & citationes, collationes, & omnia denique eorunde reſcripta ad omnes ſuæ juriſdictioni ſubditos, ac reliquos, etiam quorum interierit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractari, directè exequi, & à nullis locorũ, & Terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quovis quæſito colore in eorundem executione impediri poſſint: ſervato tamen in eis exequendis Datæ ordine. Ita quod eorum ultima primis anteferri nequeant.

Facultas procedendi contra clericos, ſeu alios detinentes loca, & bona d. religionis, ſive non ſolventes debita communi erario, prout contra perſonas d. Ordinis. Sed Pius V. limitavit ut in conſt. cit. in rubr.

§. 66. Ac quod cõtra Clericos ſæculares, ſeu laïcos, Prioratus, Præceptorias, domos, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi occupantes, ſeu illi, aut ejus communi ærario ſeu Fratribus, occaſione reſponſionum annuarũ, vacantiũ, mortuariorum, annatarum, paſſagiorum, arreragiorũ, ſeu alias quomodolibet debentes, ſive agant, ſive conveniantur, & in quavis inſtantia ad cauſam veniant Magiſter, & Conventus præfati, modo & forma quibus contra ipſius Hoſpitalis Fratres procedi conſueverit, liberè procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujuſmodi, alias juxta formam privilegiorum prædictorum, privare valeant, concedimus, & indulgemus.

Qualibet perſona in dignitate eccleſiaſt. conſtituta poſſint eligi in Conſervatores cum facultatibus opportunis & neceſſariis. Sed Pius V. limitavit in conſt. allegata in rubr.

§. 67. Necnon perſonas in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorũ Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitan. & aliarum Cathedralium, aliarumque Eccleſiarum Prælatos, & Rectores, per eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos in eorum Conſervatores, qui quandiu exercuerint dictũ officium, à nemine quo minus illud exerceant, ſub aliquo prætextu impediri, vel moleſtari poſſint, deputamus: ita quod ipſi electi ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos advertſus inferentes eisve eorum ſervitoribus, & familiaribus injurias, ſeu gravamina, vel dãna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præſervare, ac omnem eorum juriſdictionem exercere, necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conſervatoribus dicti Hoſpitalis, & illius perſonarum per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis uti, ac privilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſervari facere debeant & teneantur.

Quod jura mortuariorum & vacantiũ

§. 68. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut exiſtentes beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obſervientes, illa ſolvere omninò teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac alias juxta eorundem privilegiorum privationis & apprehenſionis beneficiorum ad mandatum ſuum remediis eogi poſſint, ſolvi mandamus.

ſolvi debeant ſub pœnis.

Facultas ſolvendi ordines & ſacramenta à quocumque Antiſtite, extra tempora & celebrandi in quibuſvis Eccleſiis.

§. 69. Necnon exemptionem, & liberationem præfatas, ita quod Magiſter, Priores, Præceptores, & dicti Hoſpitalis Fratres, Capellani à quocumque Catholico Antiſtite ſub Romanæ ſedis obedientia conſtituto ſacros ordines, etiam extra tempora à jure ſtatuta tribus diebus feſtivis ſuſcipere, & in quibuſvis, tam ſæcularium quàm regularium Eccleſiis abſque alicujus licentia celebrare poſſint.

Quod limitavit Pius V. ubi ſupra.

§. 70. Et ipſi Magiſter, & Conventus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores, & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarii, juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, exiſtant, & eſſe cenſeantur.

M. Magiſter, Conventus, Priores, & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum veri ordinarii ſunt.

§. 71. Necnon Magiſtrum & Conventum, quoſcumque & ſingulos Priores ac Commendatores ſuorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ exiſtentes, etiamſi quavis etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco, quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam Eccleſiaſticorũ Curia, per ſe aut ſuos Officiales & Miniſtros, capere, & incarcerare, ac captos à ſe vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale præfatum per Magiſtrum, & Conventum præfatos juxta eorum conſtitutiones, & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere, liberè, & licitè poſſe.

Magiſter, Conventus quoſcumque delinquentes ubique incarcerare, & locum Conventus, vel alii tranſmittere poſſint.

Sed Pius V. ibid. limitavit id non procedere in Curia Rom.

Officiales quicumque teneantur præſtare auxilium pro capiendis & tranſmittendis delinquentibus.

§. 72. Ac tam eccleſiaſticos, quàm ſæculares Officiales & locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro, & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliiſque in Præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, favorem, & juvamen præſtandum ſub excommunicationis, & aliis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis teneri, & obligatos fore.

Annullat reſervationes ac aliarum gratiarum quomodolibet conceſſarum ſuper locis & re religiosa & facultat. providendi in illis per M. Magiſtrum. Quod intelligo de his quæ non ſunt ſecuta effectum in d. Pii V. conſt.

§. 73. Ac omnes, & ſingulas ſpeciales, generales, etiam mentales reſervationes, expectativas, mandata de providendo, coadjutorias, conceſſiones, uniones, etiam perpetuas, necnon alias præventivas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis, quovis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ & Comitatu Flandriæ, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibuſvis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritãtibuſque, & aliis decretis, ac inhibitionibus quibuſvis, etiam non dicti Hoſpitalis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, & functuris, etiam ex quibuſvis juſtiſſimis, & urgentiſſimis cauſis, etiam per nos, & Sedem præfatam, tam in genere, quàm in ſpecie conceſſas, & conceſſa, & quaſvis etiam præventivas, & reſtitutorias, ac præſervativas clauſulas in ſe continentes, & continentia, eorum vim & effectum revocamus, caſſamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe, neque debere, nec per eas cuiquam [illegible]atibus, Præceptoriis dignitatibus, domibus, lo[illegible]embris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi, vel ad illa jus acquiri potuiſſe, vel poſſe, neque coloratum titulum poſſidendi tribuere, illis non obſtantibus Magiſtrum, & Conventum præfatos, conjunctim vel diviſim, juxta conſuetudines & ſtabilimenta hujuſmodi Hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis Hoſpitalis beneficiis huiuſmodi, liberè diſponere potuiſſe, & poſſe, & ſic iudicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Alia caſſatio ſimiliter quorumcumque expectativarũ, reſervationum, antianitatum, conceſſionum, &c. etiam ex conſenſu emanaſſe, ſive conſenſu Magiſtri & Conventus.

§. 74. Ac omnes, & ſingulas expectativas, reſervationes, antianitates, mandata de providendo, conceſſiones, coadiutorias ſine conſenſu, & omnes alias gratias, & literas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, ac quibuſvis aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, quomodocumque, & qualitercumque (abſque Magiſtri, & Conventus præfatorum & cujuſvis perſonæ cujuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis conſenſu

conſenſu quibuſvis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ex quibuſvis cauſis, etiam onerosis, hucuſque conceſſas, & conceſſa, etiam quaſvis clauſulas illarum ab hujuſmodi revocationibus præſervativas in ſe continentes, & continentia, ſimilibus ſciéciæ, & poteſtatis plenitudine pro revocatis, caſſatis, & annullatis hujus perpetuò valituræ conſtitutionis edicto per præſentes decernimus, & ordinamus.

§.75. Necnon omnes, & ſingulas collationes, proviſiones, uniones, annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones, & diſpoſitiones de Præceptoriis, cameris magiſtralibus pro tempore nuncupatis, ſeu illarum fructibus, redditibus, & proventibus, quibuſvis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, ordinis, vel conditionis extiterint, quavis conſideratione, & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſvis clauſulis derogatoriis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac cum expreſſa derogatione jurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ, hucuſque auctoritate Apoſtolica factas, nullas, invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe decernimus. Et quatenus viribus ſubſiſtere dicerentur, revocamus, caſſamus, irritamus, ac illas, & quas in futurum etiam cum expreſſa derogatione literarum noſtrarum hujuſmodi fieri contigerit, pro infectis haberi volumus.

§.76. Monentes, & requirentes omnes, & ſingulos eaſdem Camerarum Magiſtralium, & ſeu locorum detentores, ſeu poſſeſſores, qui nunc ſunt, aut pro tempore erunt, prætextu conceſſionum, proviſionum, & diſpoſitionum quarumlibet, quæ ab alio quàm pro tempore exiſtente Magiſtro dicti hoſpitalis hactenus emanaverint, & in futurum emanabunt, etiã à dicta Sede, ut infra duorum menſium terminum Camerarum, & locorum per eos pro tempore detentorum, ſeu poſſeſſorum, hujuſmodi poſſeſſionum vacuam, liberam, & expeditam Magiſtro dicti Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori tradant, & aſſignent. Alioquin ex nunc, prout ex tunc, in omnes, & ſingulos, qui non paruerint, ſeu aliis ut non pareant ſuaſerint, aut alias auxilium, conſilium, vel favorem præſtiterint, excommunicationis ſententiam promulgamus, & eos in illas incidiſſe declaramus, à qua niſi in mortis periculo conſtituti ab alio quam à Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolutionis beneficium obtinere nequeant. Et præter ſententiam excommunicationis hujuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis Fratres fuerint, & excommunicationis ſententiam hujuſmodi per menſem animo ſuſtinuerint indurato, Prioratibus, Præceptoriis, & officiis præfati Hoſpitalis per eos tunc obtentis eo ipſo privati, & inhabiles ad illa, & alia in poſterum obtinenda exiſtãt.

§.77. Poſſitque per Magiſtrum, & Conventum præfatos de illis ſic vacantibus per privationem hujuſmodi liberè diſponi.

§.78. Liceat quoque Magiſtro pro tempore exiſtenti Hoſpitalis hujuſmodi, dicto termino decurſo, per ſe vel procuratores ſuos poſſeſſionem Camerarum, & locorum eorundem propria auctoritate liberè apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos, & ejus Magiſtralis menſæ uſus, & utilitatem convertere, & retinere, cujuſvis licentia ſuper eo minimè requiſita.

§.79. Præterea ſimiliter perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus Prioratus, Præceptoriæ, & membra quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercúque vacaverint, tam in Romana Curia, quam extra eam, ſub quibuſvis generalibus, vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad Hoſpitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reſervata, vel affecta exiſtant, ſed Hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſervationibus ipſis non includuntur, quoad id ſortiantur naturam.

§.80. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conventum præfatos dumtaxat, & non alium, juxta ſtabilimenta præfata, Fratribus dicti Hoſpitalis provideri, & quas fieri contigerit per nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ad dictam Sedem, vel ejus, aut alia quacumque auctoritate de illis reſervationes, proviſiones, collationes, commendas, uniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones.

§.81. Et exemptiones Priorum, Præceptorum, & Fratrum à Magiſtri, & Conventus præfatorum obedientia, & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione, vel cauſa, etiam Motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per nos in contrarium fortaſſe fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis.

Exemptiones conceſſæ Prioribus, & Militibus non ſuffragantur adverſus debita per ipſos communi ærario d. Hoſpitalis, & obedientiã M. Magiſtri, & Conventus.

Ad hoc vide Pium V. cit. in rubr.

Præſentibus literis non cenſeatur derogatũ, niſi ſub modis, & formis hic expreſſis.

§.82. Nec cenſeatur ſtatuto hujuſmodi unquam derogatum per quaſcumque clauſulas etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties ipſarum poſteriorum literarum de verbo ad verbum verè, & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore de ipſorum S.R.E. Cardinalium conſilio derogari contigerit, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & Conventus præfatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo.

Clauſula de conſenſu M. Magiſtri, & Conventus ſæpe ſubintelligatur ad effectum, ut derogationes non ſubſiſtant, niſi cum eorum conſenſu.

§.83. Et ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato derogationibus, cẽſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri, & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

Prohibitio diſpoſitionis locorum d. Religionis, niſi de conſenſu M. Magiſtri, & Conventus.

§.84. Decernentes collationes, proviſiones, commendas, uniones, reformationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, quas per alium quàm Magiſtrum, & Conventum præfatos de eiſdem Prioratibus, Præceptoriis, & membris etiam apud Sedem ipſam pro tẽpore per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem vacantibus, fieri contigerit, etiamſi per nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, & illis, quibus ſic fient, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuere, poſſidendi. Et eos quoad omnes effectus, etiam conſtitutionis noſtræ de triennali poſſeſſore molestando, proſmeris detentoribus ſine titulo habeti, & reputari.

Hoc ultimum limitavit Pius V. cit. in rubr. Reſciſſio contractuum, & aliarum alienationum, donationum, occupationum in damnum Religionis factarum.

§.85. Ac quaſcumque donationes, conceſſiones, locationes, inveſtituras, & alias alienationes cenſuum, reddituum, jurium, juriſdictionum, & locorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi pertinentium, in illorum læſionem, jacturam, vel detrimentum, & perſonas dictæ Religionis, etiam cum renuntiationibus, pactis, juramentis, & pœnis deſuper appoſitis, & adjectis, ac inſtrumentis, & literis deſuper confectis, & confirmationibus forſan inde ſecutis, etiam de licentia dictæ Sedis, abſque tamen conſenſu, ſeu expreſſa licentia Magiſtri, & Conventus præfatorum, quacumque præſcriptione, ſeu longiſſima pacifica poſſeſſione, & detentione non obſtantibus.

Pius V. reſtringit, ut credo, quoad futuras alienationes.

86. Necnon quoſcumque acceſſus, ingreſſus, & regreſſus ad coadjutorias, Prioratus, præceptorias, domos, Hoſpitalia, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi (præterquam ex cauſa onerosa, & de conſenſu dictorum Magiſtri, & Conventus) etiam per nos, & prædeceſſores noſtros præfatos conceſſos ſimiliter caſſamus, revocamus & annullamus, ac irritamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decernimus.

Caſſatio, & extinctio acceſſuum, regreſſuum, &c. præterquam ex cauſa onerosa, & de conſenſu M. Magiſtri, conceſſorum.

§.87. Ac cenſus, redditus, jura, juriſdictiones, & bona alienata hujuſmodi, ac etiam per quoſcumque etiam ſæculares occupata, uſurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hoſpitalis, ſeu illius Prioratuum, Præceptoriatuum, domorum, Hoſpitalium, & beneficiorum prædictorum reducimus. Illaque in integrum adverſus conceſſiones, donationes, & alias quaſlibet alienationes prædictas, necnon inveſtituras, illarum prætextu quomodolibet, & quavis auctoritate factas, & conceſſas, in integrum, ac priſtinum, & eum ſtatum in quo antea erant, reſtituimus, reponimus, & plenariè reintegramus, illarumque detentores, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, ad illorum relevia

Loca, & bona alienata quæcumque occupata & uſurpata reducuntur ad jus, & proprietatem d. hoſpitalis, ac eius membrorum per cenſuras, & pœnas Ecclæſiaſticas.

relaxationem aut cenſuras Eccleſiaſticas,& alia juris remedia cogi, & compelli poſſe volumus.

Prohibitio alienationum in futurum fiendarum.

§.88. Et ſimiles alienationes de cætero ſub excõmunicationis latæ ſententiæ, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis , per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis , fieri prohibemus, & ſi fiant,illas viribus omnino cõtere decernimus.

Conceſſio , & incorporatio hoſpitalium & locorum quorumcumque, ſub invocatione S. Lazari conſtructorũ & ædificatorum.

§.89. Et quod Hoſpitalia,Leproſariæ,Capellæ,Oratoria, beneficia , & alia pia loca hujuſmodi,etiam in Alma Vrbe,& aliis quibuſcumque Terris,dominiis,& locis,ſub dicti S.Lazari invocatione fundata,conſtructa, ædificata & erecta, & quæ in poſterum perpetuis futuris temporibus fundari,conſtrui , ædificari, & erigi contigerit, cum eorum applicationibus, unionibus , annexionibus, & incorporationibus factis,& deinde faciendis,ad Magiſtrum & Conventum , ac Religionem hujuſmodi ſpectent , & pertineant,illiſque ſubjiciantur , & ſubjecta exiſtant, & à dicto Hoſpitali dependeant.

Inhabilitas omnium, præterquàm Militum d. religionis ad obtinenda hoſpitalia & beneficia ſub invocatione S. Lazari conſtructa.

§.90. Illaque per ejuſdem Religionis Fratres, & Religioſos , non autem per alias Eccleſiaſticas , & ſæculares,etiam Oppidorum, Locorum, Villarum, & Communitatum perſonas , niſi de Magni Magiſtri , & Conventus præfatorum expreſſo conſenſu , regi , & gubernari debeant.

Facultas imponendi annuã ſubſidia.

§.91.Et in ſignum recognitionis,& ſuperioritatis hujuſmodi de aliquo annuo rationabili canone , ſeu cenſu per eoſdem Magiſtrum , & Conventum , & Definitores generalis Conſilii hujuſmodi imponendo , & eis ſingulis annis perſolvendo reſpondere debeant, & teneantur. Ac in eventum rebellionis , aut non ſubjectionis, ac reſponſionis, ſingulares Communitatum , & aliæ perſonæ hujuſmodi , majoris excommunicationis ſententia , per nos, & ſucceſſores noſtros præfatos innodatæ,earumque Eccleſiæ interdictæ ſint,& eſſe cenſeantur,nec ab hujuſmodi majori excommunicatione per nos,aut ſucceſſores præfatos abſolvi,aut interdicta ipſa relaxari poſſint, niſi ad id Magiſtri , & Conventus præfatorum expreſſus per eorum patentes literas accedat aſſenſus.

Et demoliendi loca quæcumque ſub invocatione S. Lazari,pro quibus obedientia recuſabitur.

§.92. Liceatque Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro , & Conventui,necnon Præceptoribus,& Prioribus hujuſmodi beneficia, Oratoria, Hoſpitalia , & alia loca ſub nomine S. Lazari pro tempore etiam in Vrbe,& Curia præfatis fundata,& dotata, quæ eidem Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro,& Conventui,ac Præceptoribus hujuſmodi obedire , ſeu ſubjici , aut annuam reſponſionem ſolvere recuſare contigerit,ſolo æquare,& demoliri,& imagines à parietibus delere , ſeu per eaſdem Communitates,& alias perſonas Eccleſiaſticas , & ſæculares ſolo æquari , & demoliri , ac imagines hujuſmodi deleri,ſub excommunicationis latæ ſententiæ,interdicti, ac aliis cenſuris & pœnis, etiam cum invocatione auxilii brachii ſæcularis facere.

Alia Conceſſio locorum & beneficiorum ſub invocatione S. Lazari inſtitutorum,etiãſi non ſint poſſeſſa per Magiſtrum , & Fratres prædictos,non obſtante conſuetudine,aut ſubmiſſione contraria. Hoc revocavit Pius V.in d. ſuas conſt.

§.93. Quodque omnia , & ſingula alia Hoſpitalia,Præceptoriæ, leproſariæ, membra, & pia loca dicti Ordinis, ſub vocabulo S.Lazari intitulata,etiamſi non ſint poſſeſſa,vel recepta per Magiſtrum , Conventum , aut Fratres præfatos , nihilominus ab ipſo Hoſpitali S. Lazari dependere,nullique alii Monaſterio, Præceptoriæ,ſive alii pio loco,præterquam dicto Hoſpitali , etiamſi longæva conſuetudo,aut ſubmiſſio aliqua repugnarent,pleno jure ſubeſſe,auctoritate,& tenore præmiſſis decernimus pariter , & declaramus.

Alia inhabilitas ad obtinenda loca d. Religionis, præterquam à Fratribus eiuſdem Ordinis profeſſis. Presbyteri ſæculares obtinentes beneficia dicti Ordinis illis cedere non poſſint, niſi de conſenſu, &c.

§.94. Statuentes , ac etiam decernentes , quod ipſius Ordinis Hoſpitalia, Præceptoriæ, leproſariæ,membra, & loca nulli cujuſcumque dignitatis , ſtatus , gradus , vel conditionis fuerit , præterquam ipſius Hoſpitalis Fratribus, & Ordinem ipſum expreſſe profeſſis , eis tamen pro ſolo nutu dicti Magiſtri & Conventus exiſtentis , & pro tempore ad clauſtrum quoties expedierit revocandis, in titulum , vel commendam conferri valeant , ſive poſſint.

§.95.Quinimò Presbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam , ſeu alias quomodolibet obtinentes , commendæ hujuſmodi cedere , aut illa aliàs dimittere nequeant, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio,ſeu collatio ſpectat , & in favorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarum , quæ habitum per Fratres Capellanos eiuſdem Hoſpitalis deferri ſolitum ſuſcipiant , &. profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant,nec illa deinceps ipſi,niſi infra ſex menſes à die intimationis habitum ipſius Religionis ſuſceperint,& Regularem profeſſionẽ infra alios ſex menſes emiſerint,poſſidere poſſint.

Ceſſiones proviſiones, beneficiorum clauſulæ, & de conſenſu Magiſtri, illius ſint valoris.

§.96. Et ſi ſecus fiat, aut ceſſionem,ſeu reſignationem hujuſmodi,ac de dicti Ordinis beneficiis,etiam in manibus noſtris in futurum fieri contingat,hujuſmodi ceſſiones,reſignationes,& proviſiones nullius ſint roboris,vel momenti , niſi in illis expreſſe dicatur (& de conſenſu *Magni Magiſtri,*) & de illis juxta formam privilegiorum dictæ Religionis provideatur.

Reſervatus iuriſpatronatus , niſi fundationis vel dotationis Pius V. hac clauſula in conſt. cit. in rubr.

§.97. Et inſuper ſtatuimus , & ordinamus,quod juſpatronatus , & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias,Hoſpitalia,membra, alia beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi , niſi ratione fundationis , aut dotationis,ſaltem ad tertiam partem illorum fructuum,quo caſu liceat Magiſtro, & Conventui præfatis, ſi dicta eorũ beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi à dicto jurepatronatus liberare voluerint, aut dotantibus bona reſtituere,ſeu illorum pretium perſolvere. Ac ex nunc Prioratus,Præceptorias,Hoſpitalia, membra, & beneficia hujuſmodi conferre.

Prohibitio ſervandi proviſiones ſuper beneficiis Hoſpitalium in favorem Fratrum.

§. 98. Et quod nulla penſio annua ſuper alicujus Præceptoriæ,Commẽdæ,vel alterius beneficii Militiæ hujuſmodi fructibus,etiã ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili cauſa,niſi in perſona perſonæ dictæ Religionis , & Militiæ , etiam per ipſum Pontificem reſeryari,neque Commendæ,& alia beneficia dictæ Religionis penſionibus huiuſmodi aliter, quàm ut præfertur,onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur,neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Obtinentes beneficia, penſiones, &c. dant in manibus M. Magiſtri infra ſex menſes, vel habitum ſuſcipiãt, & profeſſionẽ emittant.

§.99. Quodque omnes, & ſinguli eorum Prioratuum, Præceptoriarum, domorũ,& beneficiorum in vim dictarum collationum poſſeſſores ſæculares , aut alterius Ordinis regulares , ſeu pẽſiones ſuper illorum fructibus, redditibus,& proventibus hujuſmodi hucuſque etiam per Sedem eandẽ reſervata percipientes,illas,& illa infra ſex menſes à die intimationis præſentium literarum in manibus Magiſtri , & Conventus præfatorum , juxta formam ſtabilimentorum dictæ Religionis dimittere , transferre, ſeu illarũ caſſationi conſentire teneantur,alioquin beneficia& penſiones hujuſmodi, niſi illa poſſidentes,& illas percipientes infra dictum tempus habitum ſuſceperint, & profeſſionem regularem illius Religionis emiſerint, lapſis menſibus ipſi vacent, ac caſſæ,& extinctæ ſint , & eſſe cenſeantur eo ipſo.

Ad Parochiales , & alias Eccleſias dicti Ordinis deputari poſſint Fratres Capellani, non obſtante quod per aliquos aut aliàs, etiam per longiſſimum tempus præterito ſæcularibus fuerint collata , aut conferri conſueta. Quod intelligi ſi vacant per dimiſſionem ut in dict. V. conſt. cit. in rubr.

§.100. Et Magiſtro , ſinguliſque Prioribus, Præceptoribus,Militibus, Fratribus Hoſpitales hujuſmodi, ut pro eorum libito voluntatis Parochialis , ac etiam ſine cura Eccleſias,vel earum Vicarias,ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas , vel Altaria , ſeu beneficia ſimplicia ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem,electionem , ſeu quamvis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum,Præceptoriarum, etiam Cameralium,Magiſtralium nuncupatarum,domorum,& aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum,de jure, ſtatuto,conſuetudine , fundatione,aut privilegio , ſeu aliàs quomodolibet ſpectantia,& pertinentia, & ab ipſis Prioratibus,Præceptoriis,domibus, Hoſpitalibus,& aliis beneficiis dependentia,ſeu illis annexa,& quæ dudum forſan Fratribus ſaltem Capellanis eiuſdem Hoſpitalis , & ab eiſdem Magiſtro , Prioribus, & Præceptoribus,& aliis præfatis conferebantur,à longo tamen, & forſan longiſſimo tempore citra , de cuius initio memoria hominum forſan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites , & Fratres per abuſum , aut defectu Fratrum Capellanorum , vel aliarum perſonarum eiuſdem Hoſpitalis ad id idoneorum, Clericis,ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri , &. per ipſos Presbyteros, vel clericos ſæculares obtineri ſolita , etiam Fratribus Hoſpitalis hujuſmodi.

§.101. Præſertim Capellanis nuncupatis , qui à ſæcularibus Presb. ſeu Clericis , niſi quoad geſtationem

Crucis

Crucis, vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus, non differunt, ſi ad id alias idonei, & habiles reperiantur, conferre ac alias de illis providere, & diſponere. Ipſique Fratres, quibus beneficia hujuſmodi conferri contigerit, illa, ſi ſibi canonicè alias conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad vixerint retinere.

§. 102. Et tam Magiſter, quam ſinguli presbyteri, Milites ejuſdem Religionis, & Militiæ, unum Curatum beneficium eccleſiaſticum à dicta Militia, & Religione dependens, ſeu illis unitum, aut incorporatum, etiamſi parochialis Eccleſia, vel ejus perpetua Vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium hujuſmodi alias ſibi canonicè conferrur, recipere, & retinere liberè, & licitè valeant, auctoritate & tenore prædictis de ſpecialis dono gratiæ indulgemus, ſecumque pariter diſpenſamus.

§. 103. Et per quamcumque rem judicatam Magiſtro, & Conventui præfatis, niſi ſpecialiter ad cauſam vocati fuerint, ſuper juriſdictione prædicta, & ſua civili eorum poſſeſſione præjudicari aut præjudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper re judicata hujuſmodi non obſtante, ſuper poſſeſſorio hujuſmodi, ac etiam ſpolio agere poſſe.

§. 104. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Præceptores Milites, Fratres, & perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores in ipſius Hoſpitalis, & Religioſorum cauſis in omni judicio, & contra quoſcumque, ubi aliæ probationes non exiſtunt, in teſtes adhiberi.

§. 105. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deſerviendum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, aut Capellis ipſius Religionis nullatenus admittantur, ſed in quibuſcumque Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac Capellis Hoſpitalis hujuſmodi, Capellani ejuſdem Religionis per locorum Ordinarios ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ſi contrafecerint, eo effectu incurrenda, ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum, abſque aliqua exactione, & oneris impoſitione recipi, & admitti debeant.

§. 106. Quodque illi dumtaxat privilegiis præſentibus gaudeant, qui à præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuerint.

107. Nulluſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius Hoſpitalis in dicta Curia exiſtentis, privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeat, nec abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

§. 108. Ac manus violentas in eos, qui ad Eccleſias, ſeu Domos ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint, per quempiam injici, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibemus.

§. 109. Ac jura mortuariorum, & vacantium, nec non arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quævis perſonæ, cujuſcumque eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes, beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſolvere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac alias juxta eorundem privilegia privationis, & apprehenſionis beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint.

§. 110. Ac Ioanhotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui præfatis, ut in ſingulis Prioratibus ipſius Hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi præceptorias, & alias Domos Hoſpitalis hujuſmodi deputare, antianitates, tam ſpeciales quàm generales dare, & concedere, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, leproſariis, & aliis beneficiis hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita, à quibuſcumque etiam clericis ſæcularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis, etiam laïcis, eo modo quo à Fratribus dicti Hoſpitalis exigentur, exigere.

§. 111. Et cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium quoad Prioratus, Præceptorias, & alia beneficia dicti hoſpitalis dumtaxat, diſpenſare poſſint. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis circa profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem plena fides adhibeatur, facultatem concedimus.

§. 112. Et quod quæcumque literæ antianitatis, ſeu proviſionis à Magiſtro pro tempore exiſtente & Conventu præfatis hucuſque conceſſæ, & in poſterum concedendæ, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur.

§. 113. Et quod proviſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali, vel inobedientiam dumtaxat vacaverint, nunquam ad nos, & Sedem præfatam devolvi cenſeantur, quoad hoc ut dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediatur, quo minus illa quandocumque liberè conferre poſſit.

§. 114. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituendi, ſeu deputandi, & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem ad id poteſtatem à Magiſtro, & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejuſdem Hoſpitalis beneficia, cujuſcumque qualitatis exiſtentia, apud Sedem præfatam quomodolibet, præterquã per reſignationem in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore vacantia, juxta ipſius Hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta liberè conferendi.

§. 115. Et tam Magiſtro, quàm Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus hucuſque diſpoſitum fuerit, de novo, ac aliis beneficiis hujuſmodi, etiam tanquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni, vel diverſis perſonis aſſignari ſolitis, etiam dictæ Sedi reſervatis, ſeu aliàs affectis, aut ad Sedem ipſam devolutis liberè providendi.

§. 116. Et illa uniendi, diſmembrandi, & alias de illis diſponendi. Necnon antianitates, tam generales quàm ſpeciales, ſuper eiſdem beneficiis Fratribus ejuſdem Hoſpitalis concedendi.

§. 117. Ac reſignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi, illaque reſignantibus tituluin, ſeu denominationem, ac omnes illorum fructus, ſeu illorum partem, aut ſuper illis quaſcumque penſiones annuas, quæ etiam tranſeant ad ſucceſſores in eis, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, etiam privationis in talibus apponi ſolitis, ad vitam vel ad tempus reſervandi, concedendi, inſtituendi, & aſſignandi.

§. 118. Ipſique Magiſtro, & Conventui privilegia, exemptiones, & indulgentias eis, & dicto Hoſpitali conceſſa ubique locorum, etiam abſque alicujus Ordinarii licentia, ſub ſigillo tamen Prioris illius Provinciæ, vel Conſervatoris in ea degentis, publicandi, & ſeu eleemoſynas, & fraternitatum obventiones colligendi, & recipiendi.

119. Necnon Cæmeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habendi, & quorumcumque Chriſti fidelium cadavera, etiam ſi excommunicati, ac interdicti forent (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſalvo jure Rectori Parochiano debito, abſque aliquo onere, & ſolutione Epiſcopo faciendæ recipiendi, & ſepeliendi.

§. 120. Legata, & donata, tam inter vivos quàm qualibet ultima voluntate exigendi, & percipiendi.

§. 121. Necnon Prioribus, & Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis præfatis quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta, ac omnes, etiam ſacros ordines à quocumque maluerint Catholico Antiſtite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente oblato, vel ſoluto, recipiendi.

§. 122. Et tam ipſis, quàm eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque locorum pro ſui defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtandi.

§. 123. Necnon Capellanis ejuſdem Hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum

Ad hoc vide Pium V. conſtit. 1. in rub. Diſpenſandi quo ſuper ætate, & defectu natalium, & credatur Literis Magiſtri & Conventus, ut hic.

Litera antianitatis, & proviſionis Magiſtri, & Conventus eo ipſo confirmata cenſeantur.

Dirimpitur ad Sedem Apoſtolicam non datur.

Facultas deputandi procuratorem generalem in Rom. Cur. cũ facultate conferendi beneficia.

Tu vide Pium V. cit. in rubr.

Facultas conferendi beneficia etiam reſervata, affecta, vel devoluta, etiam in titulum perpetui beneficii, vel ad nutum, aut amovibiliter.

Vniendique & diſmembrandi, & cõcedendi antianitates, admittendi reſignationes, ac reſervandi titulum, fructus, penſiones, &c. pro reſignationibus, quæ etiam tranſeant ad ſucceſſores.

Facultas publicandi Indulgentias, & colligendi eleemoſynas.

Pius V. revocavit in conſtit. 30.

Sepeliendi in eorum Parochialibus etiã excommunicatos, & interdictos, dummodo, &c.

Exigendi donata, & legata.

Sacramenta & ordines à quocumque recipiendi.

Tu vide Pium V. cit. in rub.

Arma deferendi.

Audiendi confeſſiones, miniſtrandi ſa-

crámenta, ac celebrandi divina pro fratribus Capellanis, etiã in tempore interdicti.

vassallorum,subditorum,& familiarium prædictorum confessiones audiendi, & pœnitentiam salutarem eis injungendi, ac Eucharistiæ, & alia Sacramenta Ecclesiastica administrandi.Necnon tempore interdicti(dummodo illi causam non dederint) excommunicatis, & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce Missas, & alia divina Officia celebrandi.

Erigendi Præceptorias,&c. absque licentia Ordinariorum locorum,quæ gaudeant privilegiis. Adhæc vide d. const. Pii V. ubi notabo.

§.124. Necnon quibusvis Christi fidelibus in quibusvis Civitatibus,locis,Diœcesibus, Præceptorias, & Domos, & Hospitalia,sub dependentia, & subjectione dicti Hospitalis,& Militiæ,per ejus Fratres, & Milites obtinenda, quæ iisdem privilegiis,immunitatibus,indulgentiis, concessionibus,& indultis,quibus aliæ dicti Hospitalis Præceptoriæ,Domus,& Hospitalia utentur,fruentur, & gaudebunt,utantur,potiantur,& gaudeant, assignata illis cõgrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minimè requisita, & nulla præterea in illis Ordinariis ipsis jurisdictione, aut oneris imponendi facultate reservata,constrvi,& erigi faciendi,plenam,& liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

Facultas communicandi Indulgentias, & alias gratias personis quibusvis dicti Hospitalis, & Ecclesiis ab eo dependentibus, ac Confraternitatibus eiusdem. Tu vide bull. Clem. VIII. in const. 115.

§.125. Et insuper dictis Joannotto, & pro tempore existenti Magistro,& Conventui,omnia & singula privilegia, facultates, indulgentias, gratias, immunitates, exemptiones, libertates, concessiones, indulta præsentia quibusvis Prioratibus, Ecclesiis, Capellis, Hospitalibus, Leprosariis,Oratoriis,Eremitoriis, ac ejusdem S. Lazari Confraternitatum Confratribus, membris, & aliis locis ab eisdem Hospitali, & Militia dependentibus, ac Ministris, & servientibus in eisdem communicandi, dandi, & concedendi, ac easdem facultates impartiendi.

Hospitalium, &c. erigendi. Tu vide const. Clem.VIII. n.99.

§.126. Necnon quascumque Confraternitates, & Ecclesias,Oratoria, & Hospitalia,Leprosarias, Capellas, Capellanias,Altaria,& alia beneficia Ecclesiastica ubivis locorum sub invocatione S.Lazari,cum reservatione annui census ad eorum beneplacitum,in membrum Hospitalis, & Militiæ S. Lazari hujusmodi erigendi, & instituendi. Ac dotem,seu dotes illis distribuendi, & assignandi,ac constituentibus hujusmodi dotes, juspatronatus, & seu præsentandi personas idoneas ad illa,illorum pro tẽpore occurrente vacatione reservandi. Ac inibi Capellanos perpetuos,seu temporales ad ejus nutum ponendi,& & destituendi. Ac ei,vel eis,cui,vel quibus sibi videbitur similem aut limitatam potestatem concedendi,ac omnia, & singula alia faciendi, gerendi,exercendi,& exequendi, quæ ad divini cultus augmentum, ac Religionis & Militiæ, conservationem, & manutentionem,ac Christi fidelium spiritualem cõsolationem, in Domino cognoverint fore necessaria, & opportuna, plenam,& liberam licentiam,& facultatem concedimus,& impartimur.

Facultas testandi more militari de bonis etiam ex fructibus beneficiorum acquisitis, & inter quoscumque consanguineos inhabilis, dummodo quintam partem Hospitali relinquant. Hoc revocavit Pius V. in const. 73.

§.127.Ac omnibus Prioribus,Præceptoribus,cæterisque militibus,ac Fratribus, & Ministris, etiam Presbyteris,& beneficiatis ejusdem Religionis, & Militiæ, ut de quibuscumque,tam stabilibus,quam mobilibus bonis,pecuniarum summis,gemmis,& lapidibus pretiosis,aliisque rebus, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque per eos obtentorum,ac alias undecumque, & quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui præfato relinquant) inter quoscumque consanguineos,filios etiam spurios,& alios illegitimos,aliásque quantumvis incapaces personas testari,ac alias etiam per codicillos,donatione inter vivos,causa mortis,& alia quacumque via, prout sibi videbitur disponere,ac illa in pias,& non pias, (alias tamen licitas) causas erogare.

Celebrandique in habitu Pontificali, & dandi benedictionem,dummodo non sit præsens aliquis Antistes, & tunc de illius licentia.

§.128.Ac Priori Ecclesiæ dicti Conventus pro tẽpore existenti,ut quoties sibi placuerit Missam, & alia divina officia,in præfata, aliisque d. Religionis Ecclesiis in habitu Pontificali,cum Mitra,& Baculo Pastorali celebrare, ac post Missarum solemnia (dummodo ibi non sit præsens aliquis Catholicus Antistes, vel de illius consensu) ibidem benedictionem Christi Populo impartiri.

Milites, & alii, &c. non incurrunt peccatum mor-

§.129. Et insuper,quod nullus ex Magistro,& Militibus,ac Fratribus pro tempore existentibus,aliisque, personis d. Militiæ,& Religionis,propter ejus regulam, capitula,ac statuta, nunc & pro tempore edita, non observata, vel minus ritè adimpleta, in peccatum mortale incidat,præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commissam,& continuatam,& ab ipsa Religione rebellionem, & alios casus peccatum hujusmodi ex divinis præceptis sacrisque Canonibus generantes.

§.130. Quodque Magister pro tempore existens d.Hospitalis & Conventus,Fratres cujusvis Ordinis,seu Religionis(Ordine Carthusian.dumtaxat excepto)in Fratres d. Hospitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea professi erunt, ad Hospitale,& Ordinem S. Augustini hujusmodi transferre,& ipsi sic translati in Hospitali, & Ordine S. Augustini hujusmodi quoad vixerint, remanere(eorundem Superiorum licentia desuper requisita) libere, & licite valeant.

§.131. Et ut ipsi Milites Ecclesiæ Catholicæ,fideliumque defensionem contra infideles animo ferventiori, minorique perdendæ lucis humanæ,si ad æternam indenãciscendam prospectant,metu suscipiant,de omnipotentis Dei misericordia, ac BB.Petri,& Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi,universis,& singulis Militibus, & aliis ejusdem Militiæ personis,qui in expeditione,tam maritima,quam terrestri,contra infideles vel Hæreticos,nedum hostilibus armis, sed etiam alio quovis mortis genere, de peccatis suis corde contriti,& ore confessi, vel saltem intentionis à jure temporibus confitendi propositum habentes in unitate fidei Catholicæ decesserint.

§.132. Ac tam Militibus, & personis præfatis, quam quibusvis aliis utriusque sexus,etiam verè pœnitentibus & confessis, seu confitendi propositum habentibus, ut præfertur,qui Ecclesias Conventus, & Hospitalis hujusmodi ubicumque existentes, in singulo die festivitatis illius Sancti sub cujus invocatione consecratæ fuerint, à primis vesperis usque ad occasum solis festivitatis hujusmodi annuatim devotè visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos confovenda ter Orationem Dominicam,& totidem Angelicam Salutationem recitaverint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam,& remissionem.

§.133. Qui verò de bonis sibi à Deo collatis unam ejusdem militiæ Commendam fundaverint, vel dotaverint, aut Conventui,& Militiæ præfatis ad ejus subventionem, & onerum illi incumbentium supportandorum faciliorem supportationem aliquid juxta facultatum suarum modum,piamque intentionem donaverint, vel legaverint, easdem omnes indulgentias, quas Hospitalis S.Spiritus in Saxia de Vrbe benefactores consequuntur (sine illorum præjudicio) misericorditer in Domino similiter perpetuò concedimus, & elargimur. Et ne propter locorum distantiam fideles ipsi eorum piis desideriis frustrentur, utque commodius eleemosynæ ad Hospitale præfatum pro Fratrum Militum, qui in Fidei Catholicæ defensionem contra infideles militaverint subventione, ac pauperum Leprosorum, & aliorum onerum suorum supportatione pervenire possint, ipsam Confraternitatẽ cum omnibus,& singulis concessionibus,indultis, facultatibus, indulgentiis, peccatorum remissionibus,illius Confratribus pro tempore existentibus concessis,ac omnia, & singula membra, Ecclesias, & loca, tam ab ipso Hospitali pro tempore dependentia,quàm alia in quibus similes Confraternitates per Magistrum, & Conventum dicti Hospitalis pro tempore existentes,seu eorum Commissarios, Nuntios, vel Procuratores pro tempore ad id ab eis specialiter deputatos instituentur, ordinabuntur, & erigentur,extendimus, & ampliamus.

Taxatis dimosyna pro ingredientibus Confraternitatem.

134. Omnibusque, & singulis utriusque sexus Christi fidelibus, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, & quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, etiam regularis observantiæ, nunc, & pro tempore existentibus, aliisque Christi fidelibus cujuscumque dignitatis, status, gradus,& conditionis existentibus, qui certam pecuniarum summam, cujus valor de præsenti ad quintam partem unius ducati auri de Camera, seu ad duas Aquilas monetæ Regni Siciliæ ascendit,vel summam per prædicti Hospitalis Magistrum, & Conventum pro tempore taxandam in d. Societatis, seu Confraternitatis ingressu ex bonis suis persolverint.

§.135. Et singulo anno certam aliam quantitatem taxandam solvere promiserint, & in libro dicti Hospitalis

&

& non alio deſcribentur, ut presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem, in ſuum Cõfeſſorem poſſint eligere, aut eorum cõfeſſione diligenter audita, ſemel in vita, [illegible] anno in feſto S. Lazari, eorum vita durante ab [illegible]bus, & ſingulis excommunicationis, ſuſpẽſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis & promulgatis (ſine tamen tertii præjudicio) etiam occaſione ſimoniæ ſuper ordinibus, & beneficiis aſſequendis, ubicumque contractæ.

§.136. Ac votorum, & dierum Dominicorum, & feſtivorum, necnon aliorum Eccleſiæ mandatorum trãſgreſſionibus, perjuriorum, ac pœnitentiarum injunctarum; necnon divinorum Officiorum, in toto, vel in parte omiſſionibus, ac omnibus eorum peccatis, & criminibus, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiamſi talia fuerint propter quæ Sedes Apoſtolica meritò conſulenda foret, etiam Romano Põtifici, & dictæ Sedi quovis modo reſervatis, præterquam contentis in Bulla in die Cœnæ Domini quotannis legi conſueta.

§.137. Ac etiam in mortis articulo plenariam omnium peccatorum hujuſmodi abſolutionem, & remiſſionẽ impendere, ſi tunc mors non ſubſequatur, quoties in tali caſu conſtituti fuerint, illam reiterare, in aliis verò non reſervatis caſibus, toties quoties opportunum erit, illos abſolvere, & eis pœnitentiam ſalutarem, injungere. Necnon vota quæcumque (ultramarino, Religionis, & Caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare poſſit, & valeat. Ita tamen quod Confeſſor ipſe ubi pro enormibus delictis pœnitentia injungenda, vel commutatio votorum fienda veniet, ultra ſubſidium, ut præfertur taxatum, aliud ſubſidium per eundem Confeſſorem, delicti, & voti hujuſmodi, ac conſtitentis qualitate penſata arbitrandum, in capſa pro indulgentia dicti Hoſpitalis colligenda, per ejus Commiſſarios deputanda, ad commodum, & utilitatem dicti Hoſpitalis, & Militiæ perſolvi faciat, conſcientiam dicti Confeſſoris ſuper id onerantes. Quodque idem Confeſſor ſic electus cum eiſdem Confratribus eum in Confeſſorem eligentibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ fuerint, Clericali Militiæ adſcriptis, etiam Religioſis, etiam quæcumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, qui præmiſſis ſententiis ligati, Miſſas, & alia divina officia celebrando, aut ſe illis aliàs immiſcendo, vel alias quomodolibet irregularitatem contraxerint (bigamia & homicidio voluntario dumtaxat exceptis) ut ad omnes ſuperiores, etiam ſacros ordines promoveri, & in illis, ac per eos ſuſceptis ordinibus hujuſmodi, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac dignitates, & beneficia eccleſiaſtica quæcumque ſe invicem compatientia retinere, & recipere, necnon Monaſteriis, & Eccleſiis Cathedralibus, etiam Metropolitan. ac Patriarchalibus præfici, & præeſſe liberè, & licitè poſſint, diſpenſare, ac eis de illis, quæ tunc detinerent dignitatibus, & beneficiis hujuſmodi providere, & eis quibus minus canonicè præerunt Eccleſiis, & Monaſteris hujuſmodi præficere, in foro conſcientiæ dumtaxat, præfata auctoritate Apoſt. valeat.

§.138. Et inſuper ſi iidem Confratres, ut ſupra, in d. Confraternitate deſcripti, tempore interdicti quovis modo à Sede Apoſtolica impoſiti à vita deceſſerint, illorum cadavera (abſque tamen funerali pompa) eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi poſſint, dummodo cauſam non dederint interdicto.

§.139. Necnon quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus Stationum Vrbis Romæ, unam vel duas Eccleſias, ac unum vel duo altaria viſitando in partibus in quibus illos reſidere contigerit, eaſdem gratias, indulgentias, & remiſſiones peccatorum conſequantur, ſeu conſequi poſſint, quas ſi dictis diebus, & temporibus Baſilicas, & Eccleſias Stationum Vrbis Romæ, & extra eam ad id deputatas perſonaliter viſitarent.

§.140. Præterea Quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus, quibus eſus ovorum, butyri, & aliorum lacticiniorum de jure, conſuetudine, vel alias quovis modo prohibitus exiſtit, eiſdem ovis, caſeo, butyro, & aliis lacticiniis de conſilio alterius, necnon carnibus tempore neceſſitatis tantum, & de utriuſque Medici Cõſilio veſci.

§. 141. [illegible]on mulieribus in Confraternitate ipſa deſcriptis, etiam ſi viduæ remanſerint, ut cum una, ſeu duabus honeſtis mulieribus quascumque Monaſteria Monialium cujuſvis Ordinis, etiam S[illegible], de licentia eorundem Monaſteriorum, Abbatiſſarum, ſeu Prioriſſarum, quater quolibet anno ingredi, & cum eiſdem Monialibus loqui, & converſari, & refectionem corporalem ſumere, (dummodo ibidem non pernoctent) poſſint, & valeant.

Mulieres Ordinis quibuscumque ingredi permittuntur.

Extenditur Greg. XIII. in conſt. 28.

§.142. Quodque cum primum ipſi Confratres in præfata Confraternitate deſcribentur, omnibus, & ſingulis privilegiis, ſuffragiis, indulgentijs ſpiritualibus, & temporalibus, per nos, & alios prædeceſſores noſtros præfatis Hoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe, necnon illius Confratribus, quibus inter cætera conceſſum exiſtit.

Perſonæ Ordinis gaudẽtis Hoſpitalis S. Spiritus de Vrbe, ejus inter alia licet quod contriti articulo mortis indulgent. conſequantur.

Vide ibidem Bullam Clẽ. VIII. n. 115. ſeiunijs, &c. Terræ Sanctæ gaudent. Tu vide ibid.

§.143. Vt quicumque pœnitens, & contritus nomen Jeſu in mortis articulo nominaverit, plenariam peccatorum ſuorum, etiam de quibus, niſi morte præveniretur, confiteretur, remiſſionem conſequatur.

§.144. Necnon jejuniis, vigiliis, orationibus, peregrinationibus Terræ Sanctæ, & indulgentiis pleniſſimis S. Jubilæi anni quinquagenarii, & Stationum, & Dedicationum S. Romanæ Eccleſiæ, ac bonis omnibus, quæ fiunt in eodem ſacro Hoſpitali, ac univerſali ſacroſancta militante Eccleſia, quibus cæteri Confratres potiuntur, & in futurum gaviſuri ſunt, uti, potiri, gaudere, & participare deſiderant.

Decedentes infra annum &c. indulgentias conſequuntur. Ad hæc vide d Bullam Clem. VIII.

§.145. Et ſi infra annum obierint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequantur. Et ſi vixerint, præter ſtationes Vrbis, infraſcriptis etiam diebus ſequentes indulgentias conſequentur, videlicet ſingulis diebus vitæ eorum, & per omnes dies Veneris totius anni, unius anni, & quadraginta dierum, in ſingulis Apoſtolorum feſtivitatibus duorum millium annorum, in Feſto Epiphaniæ, & ſingulis diebus poſt Octavam centum millium annorum, in Dominica qua cantatur pro introitu Miſſæ, Omnis terra, de menſe Januarii, & ſingulis diebus Dominicis menſium totius anni, trium millium annorum, & totidem quadragenarum, & remiſſionem tertiæ partis omnium peccatorum; in feſtivitatibus D.N. Jeſu Chriſti, videlicet Nativitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & ſingulis diebus per Octavam duorum millium annorum, & octingentarum quadragenarum, in feſto Pentecoſtes, & ſingulis diebus poſt Octavam octo millium annorum, & totidem quadragenarum, in feſto Corporis Chriſti, & ſingulis diebus poſt octavam, duorũ millium annorum, & ſeptimæ partis omnium peccatorum; in feſto Nativitatis Beatæ Mariæ, & ſingulis diebus per ejus Octavam, triginta millium annorum; in feſto omniũ Sanctorum, & ſingulis diebus uſque ad Feſtum S. Leonardi, trium millium annorum, & totidem quadragenarum.

Donantes aliquid Hoſpitali plenariam habent indulg. ſed revocavit Pius V. in conſt. 30.

§.146. Largientibus verò, ſeu tranſmittentibus, vel in eorum ultimis voluntatibus, vel teſtamentis legantibus aliquid de bonis ſuis eidem Hoſpitali in articulo mortis plenariam à culpa, & à pœna omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgẽtiam. Ac cuique animæ, quæ unita Chriſto in charitate ab hac luce migraverit, in Purgatorio exiſtenti, pro qua anima eleemoſyna per ipſum Magiſtrum, & Conventum, ſeu ab eis deputatos taxanda eidem Hoſpitali erogabitur, ut eandem indulgentiã plenariam à pœna, & à culpa (quãtum pietati majeſtatis divinæ placuerit) conſequatur, concedimus, & indulgemus.

Notarii notificent legata facta Hoſpitali, & Militiæ.

§.147. Notariis verò, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel aliis ultimis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in favorem, & commodum eorundem Hoſpitalis, & Militiæ, ut ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem hujuſmodi, quanto citiùs commodè poterunt, Magiſtro, & Conventui d. Hoſpitalis, vel alteri per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conventus notitiam pervenire, intimare curent.

Notarii & Confeſſores, & Confratres hortentur infirmos ad ſubveniendum huic Religioni.

§.148. Ipſis quoque Notariis, & Confeſſoribus eorundem decedentium in ſuorum remiſſionem peccatorum, eiſdem teſtantibus, & confitentibus commemorare non omittant, ut ad tam pia opera, quæ in dicta Religione exercentur, manus porrigant adjutrices, præcipimus. Et quoſcumque Chriſti fideles, ac præſertim Confratres Confraternitatis hujuſmodi pro tempore exiſtentes, ad id per viſcera miſericordiæ D.N. Jeſu Chriſti hortamur.

Decidentes in Hospitali, & infirmantes obsequiis Hospitalis gaudeãt omnibus privilegiis Cõfraternitatis.

144. Quodque decedentes pro tempore in Hospitali prædicto, & Hospitalis, ac pauperum leprosorum eorumdem obsequiis pro tempore existentes utriusque sexus, quandiu pestes evaserint, & obsequiis hujusmodi dumexat, eisdem omnibus privilegiis, facultatibus, & gratiis, quibus Confratres in libro Hospitalis hujusmodi descripti pro tempore potientur, & gaudebunt.

M. Magistri facultas exponendi de usuris, rapinis, incendiis, injuriis, damnis, legatis Hospitali vel eius membris debitis, & relictis ad pios usus.

145. Quodque Magister pro tempore, & Conventus dicti Hospitalis, suique de eorum licentia pro tempore legitimi Commissarii, Nuntii, vel Procuratores, de usuris, rapinis, incendiis, (non tamen Ecclesiarum damnis datis) & alio quocumque nomine, titulo, vel modo malè ablatis, vel illicitè acquisitis (si tamen verus dominus, cui eorum restitutio fieri deberet, ignoretur,) de pœnitentiis à Sacerdotibus confitentibus impositis redimendis, seu commutandis. Necnon legatis ad Hospitale ipsum, seu ejus membra debitis, vel aliàs indistinctè ad pios usus relictis, ad utilitatem ipsius Hospitalitatis, & Militiæ componere possint, ita quod detinentes ad aliam restitutionem minimè teneantur.

Hoc non est in constit. Pii V. sit in rubr. Ego pro vocatum.

Facultas publicandi Indulgentias. Tu vide cõst. Pii V. n. 30. Ex.

146. Necnon quod singulis annis in die Dominica Palmarũ usque ad ejus Octavam inclusivè, & in die festo Nativitatis D.N. Jesu Christi, & aliis diebus benevisis Magistro, & Conventui, & eorum Commissariis, quibuscumque Christi fidelibus manus adjutrices pro sustentatione d. Religionis, ejusque membrorũ porrigentibus indulgẽtias plenarias, & generales peccatorum omnium remissiones ubique solemniter, etiam cum processione, & appositione trium corum, & Crucis in medio Ecclesiarum, publicare, & impartiri: Pœnitentiarios cum virgis (ut moris est) desuper deputare, & alia facere, quæ circa hujuscemodi facultatum, & indulgentiarum, ac peccatorum remissionem, executionem, & confessionem quomodolibet necessaria, & opportuna fuerint.

Cõfraternasque instituẽdi.

Tu serva const. 115. Clem. VIII.

147. Quodque antiquas, & novas sanctas Confratrias S. Lazari omni tempore, & in quibuscumque locis erigere, ordinare, & instituere, ac publicari facere, ac quoscumque Christi fideles in Confratres recipere, illisque Confessionalia concedere. Ita quod quæcumque institutiones, erectiones, & ordinationes dictarum Confraternitatum, absque moderni, & pro tempore existentis Magistri dicti Hospitalis expresso consensu in membris, Ecclesiis, & locis hujusmodi pro tempore factæ, nullius sint roboris, vel momenti.

Omnia loca sub invocatione S. Lazari sint huic Ordini subiecta.

153. Ac omnia, & singula Hospitalia, Oratoria, Ecclesias, Capellas, Altaria, & loca Religionis, & militiæ hujusmodi, in quibuscumque partibus existentia, sub invocatione S. Lazari intitulata, etiamsi non sint professa, vel recepta per Magistrum, ac fratres prædictos, nihilominus moderno, & pro tempore existenti Magistro Generali, & Conventui hujusmodi subjecta, & tanquam membra dicti Hospitalis ab eo dependentia (ad instar aliorum annuatim respectivè contribuentium) contributoria, & contributoria esse, ac per ipsum generalem Magistrum, & Conventum, seu eorum legitimos Commissarios visitari, & reformari, illorumque Rectores, & Gubernatores (si de jure amovendi fuerint) amoveri, & aliæ personæ idoneæ loco eorum deputari possint.

Eiusque privilegiis uti&tur.

154. Et cum eis Confratribus tantum, ut cõmodius Altissimo deservire possint, omnibus, & singulis facultatibus, privilegiis, immunitatibus, gratiis, plenariis indulgentiis, & peccatorum remissionibus prædictis, quocumque tempore, & in quibuscumque locis liberè uti, etiam in illis partibus, & locis, in quibus Indulgentiæ pro Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe publicatæ extiterint.

Priores Hospitalium S. Lazari quãdo possint Indulgentiam publicare.

155. Necnon quod Priores, & Præceptores quorumcumque Hospitalium, & domorum, à dicto Hospitali S. Lazari dependentium, & illud in caput suum recognoscentium, prædictam plenariam indulgentiam, & peccatorum generalem remissionem in die festo Dominicæ Palmarum, & per ejus octavam, & aliis benevisis diebus ut supra, publicare.

Confessionesque audire, vel Confessores deputare.

156. Et si in Sacerdotio constituti fuerint, per se vel alium, seu alios probos, si verò Sacerdotes non fuerint, per alios probos, idoneos, & honestos viros, sæculares, vel cujusvis Ordinis Regulares Sacerdotes in suis Hospitalibus, ac domibus prædictis eorum confessiones quotcumcunque audire, & cum hujusmodi confitentibus, quibuscumque facultatibus, & indulgentiis, ac peccatorum remissionibus uti, ac eisdem illis (de licentia [illegible] ex-

Nec in[illegible] de appro[illegible] ab Ord[illegible] rijs, ut [illegible] sitis. Ex[illegible] sis. in [illegible]

presa Magistri pro tempore existentis, & Conventus prædicti Hospitalis singulis annis renovanda) impartiri plenè, & liberè possint, aliis verò tempore hinc sicuti alii Sacerdotes nullâ à Sede prædicta facultatem habentes.

Eiusmod[illegible] Nolis [illegible] tibus [illegible] ra.

157. Possint tamen collectas solitas, & consuetas Nolis, & Campanellis sonantibus (citra tamen publicationem Indulgentiarum, ac traditionem Confessionalium, omni tempore, in terminis suis, de licentia Magistri pro tempore, & Conventus hujusmodi singulis annis renovanda, & non aliter) facere.

Nolas [illegible] malibus oblatis [illegible] pendere.

158. Ac Nolas, seu Campanas porcis, seu aliis quibusvis animalibus, quæ eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, seu aliqua nota subsignare.

Indulg[illegible] ubique [illegible] blicare.

159. Quodque Magister, & Conventus, ac eorum Nuntii, ac Commissarii prædicti, etiam in locis, in quibus Fratres Ordinis Minorum de Observantia, vel Commissarii Apostolici pro Fabrica Basilicæ hujusmodi pro tempore deputati fuerint, quascumque facultates, & indulgentias solemniter ubique cum appositione trium corum, & Crucis in Ecclesiis publicare, & facultatibus, privilegiis, & gratiis ipsi Hospitali concessis uti.

Qua [illegible] non in[illegible] gantur [illegible] quam [illegible] pensa.

160. Necnon quod durante quacumque suspensione temporali indulgentiarum, & gratiarum, etiam pro Cruciata contra Infideles cuicumque Imperatori, Regi, aut Principi Christiano concessarum, vel in posterum concedendarum, Indulgentiæ enim plenariæ, ac omnes facultates, & gratiæ eidem Hospitali, illiusque Magistro, Conventui, Fratribus, & membris per prædecessores nostros, & nos, ac etiam Sedem prædictam concessæ non intelligantur suspensæ, sed in suo pristino, & vero valore, & firmitate existant, & permaneant.

Fratres [illegible] sint in re[illegible] Ecclesiis [illegible] vina ce[illegible] brare.

161. Necnon etiam ob reverentiam S. Lazari, ut liceat ipsis Fratribus in eorum Ecclesiis Missas, & alia quæcumque divina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere.

Sacram[illegible] infirmis [illegible] spitalium [illegible] ministren[illegible] Mortuos [illegible] peliri.

162. Ac omnibus, & singulis Christi fidelibus, & Leprosis pauperibus, infirmis in dictis Hospitalibus pro tempore degentibus Ecclesiastica Sacramenta ministrare.

Eiusdem v[illegible] bum Dei [illegible] dicari.

163. Ac eorum, & aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium, & petentium, in Cœmeteriis, & Ecclesiis dictorum Fratrum Ecclesiasticæ tradi sepulturæ.

Concess[illegible] quorumc[illegible] que alio[illegible] privilegio[illegible] gratiarum[illegible] exemptio[illegible] & aliarum[illegible] facultatum[illegible] hactenus [illegible] cessarum; [illegible] in futurum [illegible] concedend[illegible] rum Hos[illegible] talibus, [illegible] Militiæ [illegible] spectivè S[illegible] Ioannis Hi[illegible] rosolymita[illegible] S. Iacobi [illegible] Spata, S. A[illegible] ton. Vienn[illegible] S. Spiritus [illegible] Vrbe, S. St[illegible] phani in [illegible] Tonscia, [illegible] modo Cont[illegible] Trident. no[illegible] repugnen[illegible] juribus a[illegible] vius, [illegible] præjud[illegible]

164. Ac verbum Dei in Ecclesiis ipsorũ, pauperibus ipsis, & Leprosis hujusmodi proponere, & proponi facere quoties eis visum fuerit expedire, alicujus licentia super hoc minimè requisita, similiter volumus, & ordinamus.

Eiusque privilegiis uti&tur.

165. Et insuper eidem moderno, & pro tempore existenti Magno Magistro, & Conventui, ac singulis Militibus, & aliis personis Hospitalis, & Militiæ hujusmodi, quod omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, jurisdictionibus, & exemptionibus, etiam per viam exequutionis in ipsa onerum impositione, dispensationibus, indultis, concessionibus, dispositionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, favoribus, antelationibus, restitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibusvis gratiis hucusque, Sancti Joannis Hierosolymitani, Sancti Jacobi de Spata, Sancti Stephani Militiis, ac Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, & Sancti Antonii Viennen. Hospitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, personis, rebus, & bonis per quoscumque Romanos Pontifices, etiam prædecessores nostros, ac etiam per nos, & Sedem prædictam, seu Concilia generalia, vel alios quoscumque, in genere, vel in specie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Principum instantiam, vel Motu proprio, aut aliàs quomodolibet concessis, & in futurum concedendis, & quibus Hospitalia, Religiones, & Militiæ hujusmodi, ac eorum Magni Magistri, Conventus, Fratres, & Milites utuntur, & potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque ulla penitus differentia uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, liberè, & licitè valeant, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuò concedimus, & indulgemus, ac ea omnia, & singula, prout

concessa

concessa fuerunt,& in dies concedentur, eorumque omnium, & quarumcumque literarum desuper quomodolibet confectarum tenores, ac si de verbo ab verbum inserremus, presentibus pro expressis, & insertis habentes, eisdē motu,& pro tempore existēti Magno Magistro, & Conventui,ac Hospitali S. Lazari & Militiæ,eorumque Militibus,& personis,ac eorum Hospitalibus, Præceptoriis,domibus,Leprosariis,beneficiis,capellis,Ecclesiis,locis,rebus,& bonis elargimur,ac concessa esse, & eos illis ubilibet,in genere,vel specie uti potiri,& gaudere liberè posse volumus,decernimus,& declaramus,Ordinariorum locorum,aut cujusvis alterius licentia,vel consensu desuper minimè requisitis. Ita quod super illis,vel eorum occasione per ipsos Ordinarios,aut quosvis alios molestari, perturbari,vel inquietari non possit dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnent,& dictis Hospitalibus, & Militiis, ac juribus cujuslibet alterius tertii non præjudicent. Ita tamen ut(quoad exceptiones)jurisdictio Ordinariorum,tam ea quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis d. Concilii Tridentini eisdem est attributa,semper salva existat.

§.166. Præterquam tamen in iis casibus, in quibus Concilium præfatum expresse excepit, & exemit Religionem S. Ioannis Hierosolymitani, in quibus & hæc S. Lazari Religio, & Militia excepta, & exempta pariter intelligatur.

§.167. Et quod indulgentias,prout Hospitali S.Spiritus concessæ sunt, & in futurum concedentur, concedimus, & elargimur.

§.168. Præterea volumus,& decernimus,quod tam præsentium quàm aliarum quarumcumque literarum Apostolicarum,seu earum transumptis, ac mandatorum Magistri,& Conventus præfatorum publicatio, & affixio in singulis prioratibus,Præceptoriis,membris, & beneficiis Religionis hujusmodi factæ,perinde arctent,ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent : facta tamen in primis diligentia de illis personaliter reperiendis in dictis locis.

§.169. Et nihilominus statuimus,ac dictis Magistro,& Conventui perpetuò concedimus, quod si quisquam Priorum,Præceptorum,Militum,& Fratrum d. Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum,etiam à Romano Pontifice,vel de ejus licentia receptū gestās,intra annum,postquam illum susceperit,aut sibi de Prioratu,Præceptoria,officio,vel beneficio Hospitalis hujusmodi provisum, vel alias in ejus favorem dispositum fuerit.

§.170. Ac quicumque alius d. Militiæ beneficium, vel pensionem obtinens,aut fructus percipiens,quandocumque pro servitiis Religionis,aut alias evocatus,seu in solutione jurium communis ærarii morosus fuerit, & citatus coram dictis Magistro,& Conventu personaliter non comparuerit, ac illis obedientiam,aliaque jura debita nō præstiterit,tempore sibi ad id præfigendo elapso, habitu, dignitate, administratione , & beneficio, ac quocumque honore , & officio,alias juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipso careat, privatusque censeatur,seu si videbitur, privari possit.

§.171. Nec ulla hujus statuti derogatio, aut exemptio realis, vel personalis , seu alia gratia præservativa, etiam Motu,scientia , & potestatis plenitudine similibus quomodolibet pro tempore facta,seu concessa , contra præmissa valeat.

§.172.Nec Magister,& Conventus præfati illis parere teneantur,sed illis non obstantibus de Prioratu, Præceptoria,dignitate,officio,vel beneficio,sic,aut per privationem hujusmodi vacante,juxta stabilimenta , & alia præmissa liberè disponi, aut illa alias per eum , vel eos , ad quem,seu quos antiquitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possint.

§.173. Decernentes omnia,& singula præmissa,ac præsentes nostras literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis,aut nullitatis vitio,seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari,aut argui posse, neque illa omnia, & singula præmissa , tanquam eisdem Magno Magistro , & Conventui , Militiæ vel Militibus, partim videlicet quoad antiqua restituta , & quoad nova ex causa onerosa concessa,sub quibusvis,tam præsentium quam similium, vel dissimilium gratiarum,in genere,vel in specie, suspensionibus, ac derogationibus, revocationibus,limitationibus,alterationibus , aliisque contrariis dispositionibus à nobis,& à successoribus nostris,& à Sede præfata quavis de causa quantumlibet justissima pro tempore emanata comprehendi , sed semper ab illis excepta,& quoties illa emanabunt,toties in pristinum statū restituta , & de novo etiam sub Data per Magnum Magistrum eligenda, concessa esse,& censeri. Necnon præmissis, ac præsentibus literis etiā per quascumque literas Apostolicas,etiā quasvis clausulas, generales,vel speciales,etiam derogatoriarum derogatorias,efficaciores,& insolitas,ac etiam irritantia decreta,sub quacumque verborum expressione in se continentes , nullatenus derogati posse,nec quoad illa derogatum censeti , nisi tenor illarum de verbo ad verbum,nihil penitus omisso,insertus, & hujusmodi derogationes Consistorialiter factæ,& per tribus distinctas literas eundem tenorem continentes tribus distinctis similibus vicibus Magno Magistro,& Conventui præfatis intimatæ , & insinuatæ fuerint ; ac ipsorum Magistri , & Conventus ad id expressus accedat assensus,& aliter factas derogationes nemini suffragari,ac Magistrum, & Conventum præfatos ad parendum literis derogatoriis hujusmodi , & decretis super illis processibus,& illorum Exequutoribus,& Subexecutoribus , eorumque mandatis,& monitionibus minimè teneri,sed illos litetarū hujusmodi executionē omnino impedire,nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis per eosdem Exequutores,vel Subexequutores latis innodari posse.

Decretum irritans & clausula sublata.

§.174. Et sic in præmissis omnibus, & singulis , per quoscumque Iudices,& Commissarios, quavis auctoritate fungentes,etiam S.R.E.Cardinales,& causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis ; & eorum cuilibet quavis aliter judicandi,& interpretandi facultate,judicari,& definiri debere. Et quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate,scienter,vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Exequutores huius constitutionis , eorumque facultates.

175. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Galesin. & Montisflasconen. Episcopis , ac pro tempore existenti Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta Motu simili mandamus,quatenus ipsi , vel duo , aut unus eorum, per se , vel alium, seu alios præsentes literas , & in eis contenta quæcumque,ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri , priorum , præceptorum , Militum & Fratrum S. Lazari prædictorum, seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes , eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes,faciant auctoritate nostra præsentes literas , & in eis contenta hujusmodi firmiter observari. Ac easdem Militiam, & Magistrum,& Conventum , Fratres, Religiosos, omnesque & singulos alios, quos ipsæ præsentes literæ concernunt, illis pacificè gaudere. Non permittentes eos , vel eorum aliquem desuper contra præsentium tenorem quomodolibet molestari,perturbari,vel impediri.Contradictores, & rebelles quoslibet per censuras,& pœnas ecclesiasticas, & etiā pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alias opportuna juris,& facti remedia, appellatione postposita compescendo , ac quoscumque quorum interierit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum , constito summariè de non tuto accessu citando , ac quibus & quoties inhibendum fuerit , etiam simili edicto sub eisdem pœnis, & censuris inhibendo, ipsasque censuras , & pœnas ecclesiasticas etiā iteratis vicibus aggravādo,invocato etiam ad hoc,si opus fuerit,auxilio brachii sæcularis.

Clausula cōtrariorum & obstantiū derogatoria.

§.176. Non obstantibus præmissis,ac fel.rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri,qua cavetur,ne quis extra suam Civitatem,vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus,& illis ultra unam dietam à fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Iudices à Sede præfata deputati,extra Civitatem,vel Diœcesim,in quibus deputati fuerint,cōtra quoscūque procedere,aut alii,vel aliis vices suas cōmittere præsumāt,& de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur , ac Lateranen. Concilii novissimè celebrati , ac nostris de unionibus committendis ad partes,vocatis quorum interest , & expri

exprimendo valore fructuum, tam uniendorum beneficiorum, quam eorum quibus fruniio. Necnon de non expediendis literis reſervationis alicujus penſionis, niſi de conſenſu illam ſolvere tunc habentis, ac quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Syhodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac dictorum Hoſpitalium, Militiarũ, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, ac quibuſvis privilegiis indultis, ac literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis, & aliis Militiis præfatis, ac quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus & locis, etiam Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, ac Cruciatæ ſanctæ, eorumque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam ad Imperatorem, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum inſtantiam, etiam conſiſtorialiter, & Motu ſimili, & aliàs quomodolibet, etiam per nos, etiam pluries conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, non autem per clauſulas generales id importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habẽda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari Motu derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Concilii Trid. præſervatio circa omnia hic diſpoſita.

§. 177. Et quoniam per præſentes Concilii Tridentini conſtitutionibus, & decretis in aliquo præjudicare non intendimus, volumus, quod in omnibus, & ſingulis gratiarum, aliiſque capitibus præmiſſis, clauſula (dummodo Concilio Tridentino non repugnent) appoſita, & repetita cenſeatur.

Tranſumptorum fides.

§. 178. Verum quia difficile foret præſentes literas ad varia loca ubi de illis docendum fuerit, circumferre, volumus, & dicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quod præſentium tranſumptis, etiam per impreſſionem factis, ac prædicti Joannotti, & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri dicti Hoſpitalis, & Conventus ſigillo munitis, ac ejuſdem Joannotti, & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri, Conventus Secretarii, ſeu Regentis Cancellariæ dictæ Militiæ manu ſubſcriptis, dictiſque ſuis literis obſque earundem præſentium in toto, vel in parte inſertione, eam ubique fidem in judicio, & extra adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur.

Præſentium aſſertione nõ egent gratiæ M. Magiſtri.

§. 179. Quodque in literis, ſeu gratiis præſentium vigore concedẽdis, eaſdem præſentes inſerere iidem Joannottus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & Conventus minimè teneantur: ac gratiæ ipſæ quibuſvis perſonis per Joannottum, & pro tempore exiſtentem Magnum Magiſtrum, & Conventum hujuſmodi, juxta tenorem earundem literarum pro tempore conceſſæ valeant, & illis ſuffragentur in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eædem præſentes literæ de verbo ad verbum in eis inſertæ forent.

Sanctio pœnalis.

§. 180. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, decreti, reſtitutionis, repoſitionis, reintegrationis, declarationis, revocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, erectionis, inſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, indulti, impartitionis, diſpenſationis, liberationis, exemptionis, ſubjectionis, mandati, deputationis, monitionis, requiſitionis, promulgationis, reductionis, elargitionis, intentionis, voluntatis, avocationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac BB. Petri, & Pauli Apoſtol. ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An. 6. die 4 Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1565. 4. Non. Maii, Pont. noſtri anno 6.

Nuntii Apoſtolici, & alii ad Principes deſtinati, favores ab eis procurare, aut illis uti nequeant ad obtinendas dignitates apud Sedem Apoſtolicam, ipſis vel eorum conſanguineis, & neceſſariis conferendas. XCI

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita an. 1565.*

Præmia.

ETſi Romanum Pontificem, quem Dominus Omnipotens in perſona Principis Apoſtolorum Eccleſiæ militanti ſponſæ ſuæ præficere dignatus eſt, in ejus univerſo corpore à noxiis, quæ paſſim in illud irrepunt præſervando, plurimum decet eſſe ſollicitum, in hoc tamen eum multo magis invigilare neceſſe eſt, ne per importunum ſuorum propriorum Miniſtrorum, qui frequenter ab ejus latere ad diverſos Orbis Principes peregrè miſſi ſolent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato curſu ad dignitates quaſlibet anhelant, & ad hoc Principum favores demerendo, Pontificiam, & Eccleſiæ pro qua miſſi fuerunt, cauſam vel impudenter prodere, vel certe remiſſius agere non verentur, genuinus ille clericalis candor deturpetur, debitus Prælatorum pudor inter laïcos requiratur, integritatis antiqua perſuaſio minuatur, & ob illorum fluxam fidem immoderatamque cupiditatem Eccleſiaſticus ordo ſcandalosè blaſphemetur.

Cauſa ipſi conſtit.

§. 1. Sanè conſiderantes quod annis præteritis aliqui quorundam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam noſtri, & Apoſtolicæ Sedis Nuntii ad diverſos Principes ſæculares, etiam pro ſeriis, gravibuſque dictæ Sedis negotiis miſſi, muneris ſui, decoriſque nimium obliti in deteſtandam prælaturarum, aliorumque Eccleſiaſticorũ, atque adeo Cardinalatus honorum ambitionem collapſi, ad illos alia qualibet quàm ſanctiſſima Aaronis via pervenire ſatagentes, commendatitias ſuper hoc literas, & indebitos favores ab ipſis Principibus emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite gradiendo non dabatur, aſſiduis, & quibus non obſequi difficile fuiſſet Principum efflagitationibus extorſerunt, in ſuimet qui per oſtium non intrarunt animarum periculum, & pravum aliorum exemplum.

Inhibetur Nuntiis &c. aliis, ne à Principibus, ad quos mittuntur, favores procurent, illiſque uti liceat ad obtinendas dignitates ſub pœnis hic expreſſis.

§. 2. Nos itaque reſeratum his artibus aditum hujuſmodi ne cæteris item pateat, diligenter occludendum eſſe cenſentes, habita etiam cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura ſuper hoc deliberatione, ac de illorum conſilio, & unanimi aſſenſu hac perpetuò valitura ſanctione, univerſis, & ſingulis noſtris, & quorumvis Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum Nuntiis, aliiſque ad quoſvis Imperatores, Reges, Reginas, Duces, & alios ſæculares Principes pro tempore ex quavis cauſa miſſis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia majori præfulgeant dignitate, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis omniũ & ſingulorum Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, necnon aliarum dignitatum, etiam majorum, & principalium perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac canonicatuum, & præbendarum, cæterorumque beneficiorum ac canonicatuum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, commendam, adminiſtrationem, & aliàs quomodolibet, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliorum etiã ſæcularium cujuſcumque qualitatis, etiam quæ ex cauſa onerosa aſſecuti fuerint, officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda, necnon infamiæ perpetuæ per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis auctoritate Apoſtolica harum ſerie diſtrictius inhibemus, ne deinceps ſimiles Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducũ, aut aliorum Principum ſæcularium commendationes, preces, aut alios etiam vocales, aut in ſcriptis favores ad aliquas Pontificias, aut alias dignitates, ſæculares, vel regulares

lares, aut etiam Cardinalatus, vel aliòs honores & officia Eccleſiaſtica conſequendum, aut [illegible], vel alios conſanguineos; & neceſſarios ſuis quoquo modo per ipſum Romanum Pontificem conferenda, per ſe, vel alium, ſeu alios, directè, vel indirectè quomodolibet ambire, ſeu procurare, neve illis, etiam ultrò ſibi per Principes ſponte oblatis uti præſumant, vel audeant, eadem auctoritate, & præſentium tenore ſtatuentes, quod omnes, & ſinguli in præmiſſis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias, & pœnas præmiſſas irremiſſibiliter eo ipſo incurrant.

§. 3. Quodque ad illos ſententias, & pœnas hujuſmodi damnabiliter incurriſſe legitimè probandum, & omninò convincendum ſolæ Principum ipſorum literæ, vel preces, etiam per ſuos apud Sedem prædictam Oratores verbotenus porrectæ, plenam, indubiam, & ſufficientem, in judicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur.

§. 4. Ac decernentes ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Necnon ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Ne quis autem inhibitionis, & ſtatuti prædictorum ignorantiam prætendere valeat, volumus præſentes literas in Baſilicæ ejuſdem Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis per aliquem ex Curſoribus noſtris, earum exemplum ibi affigendo, & dimittendo publicari, publicationemque, & affixionem hujuſmodi ſingulos, & poſt duos menſes immediatè ſequentes non ſecus afficere, ligare, & perinde arctare, ac ſi literæ ipſæ perſonaliter illis intimatæ fuiſſent.

§. 6. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 7. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, ſtatuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis DEI, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1565. 15. Kal. Junii, Pontific. noſtri anno 6.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego Joan. Mi. Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Antonius Capiſuccius.
Ego Fr. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræcœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Jud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Pacecus, de Toledo.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Jo. F. Card. de Gambara.
Ego M. S. Card. de Alta-Emps.
Ego Franciſcus Card. Mantuanus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Card. Comenſis.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius. S. R. E. Cam.
Ego Franciſcus Card. Alciatus.
Ego Gullielmus Card. Sirletus.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti 1565. in-

dict. 8. die vero 5. menſis Octobris, Pontific. autem Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno 6. retroſcripta literarum illud, & publicata fuerunt ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ut moris eſt, per nos Scipionem de Oddumianis, & Iacob. Andream Rogerium Curſores.

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſ.

Privilegium Abbatum Congregationis Caſſinenſis, aliàs S. Juſtinæ Monachorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & conſecrandi lapides pro altarium uſu. XCVII.

Hujus Congregationis antiquiſſimam originem, & alia notavi ſup. in conſtitut. 1. Iulii 11. Super cathedram.

Super uſu Baldachini, & aliarum ceremoniarum in his Pontificalibus emanavit Decretum à Sacra ritibus Congregatione ad favorem Abbatum hujus Congregationis, quod habes relatum, & confirmatum à S. D. N. Urb. VIII. in conſt. 101. *Exponi*, inf. tom. 4. Et idem antea nonnulla ſtatuerat de auctoritate Dietæ ejuſdem Congregationis, in conſt. 87. *Commiſſi*, dict. tom. 4.

PIVS PAPA QVARTVS, *Edita A.D. 1565.*

Dilectis filiis Præſidenti, Viſitatoribus Congregationis Caſſinenſis, alias Sanctæ Juſtinæ de Padua: Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ circumſpecta benignitas devotorum conſuevit juſtis annuere votis; & his, quæ divini cultus reſpiciunt augmentum, animarumque ſalutem libenter intendere.

Cauſa conceſſionis hujus indulti.

§. 1. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat; quod cum in diverſis Monaſteriis, necnon locis Regularibus veſtræ Congregationis Caſſinenſis, aliàs Sanctæ Juſtinæ de Padua, diverſa Altaria, Capellæ, Capellaniæ, & alia pia loca in dies erigantur, & ſæpe creſcente numero Presbyterorum Religioſorum ejuſdem Congregationis, Altaria benedicta deficiant.

Indultum pro Abbatibus, utendi baculo, & mitra, & benedictionē dandi, & lapides pro Altaribus conſecrandi.

§. 2. Nos volentes commoditati Religioſorum dictæ Congregationis, ac eorum devotioni in præmiſſis opportunè conſulere, & ipſam Congregationem favoribus, & gratiis proſequi, eidem Congregationi, & ſingulis illius Abbatibus pro tempore exiſtentibus, qui licèt quinquennales ſint, nihilominus ex privilegio Apoſtolico eidem Congregationi conceſſo, Baculo Paſtorali, ac Mitra Pontificali, in Eccleſia Monaſteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati exiſtunt, uti, & benedictionem Pontificalem poſt divina officia Chriſti fidelibus inibi exiſtentibus elargiri conſueverunt, quoſcumque lapides marmoreos, vel porphyrios, vel alios, ad uſum altarium portatilium accommodandos, pro uſu quorumcumque utriuſque ſexus dictæ Congregationis Monaſteriorum, Prioratuum, & Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum, ſuper quibus intra clauſtra eorundem Monaſteriorum, & Prioratuum, ſeu ſepta Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum hujuſmodi dumtaxat, Miſſæ celebrari poſſunt, conſecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia deſuper minimè requiſita, liberè, & licitè valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Clauſula præſervativa.

§. 3. Decernentes conceſſionem, & indultum hujuſmodi, necnon præſentes literas, ſub quibuſvis, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, vel derogationibus, per nos, & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper exceptas ab illis exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas eſſe.

Clauſula derogatiua.

§. 4. Non obſtantibus quibuſvis, etiam revocatoriis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, per

nos, & per quaſcumque Cancellariæ regulas, editis, & edendis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 6. die 6. Iulii. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Julii 1565. Pontificatus noſtri anno 6.

XCVIII. Impetrantes aliqua privilegia, & gratias intereſſe Rev. Cam. Apoſt. quomodocumque concernentes, infra tres menſes à die impetrationis, in Camera Apoſt. illa præſentare, & regiſtrari facere debeant, alioquin illis, tanquam invalidis uti non poſſunt.

Conceſſiones Officiorum, Privilegiorum, Exemptionum, gratiarum, & Indultorum in præjudicium Sedis, & Cameræ Apoſtolicæ emanatarum revocavit S.D.N. Urb. VIII. conſtit. 28. *Superni*, inf. tom. 4.

Edita A.D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Exordium. INgens humeris noſtris jugiter incumbens expenſarum onus ita nos premit, & excitat, ut noſtrorum, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ rerum, & jurium, ſublatis quibuſvis obſtaculis, ſolertem curam habentes, ejuſdem Cameræ indemnitati, quantum in nobis eſt, conſulere ſtudeamus.

Cauſa hujus conſtit. §. 1. Cum itaque ſicut nuper nobis innotuit, complures diverſi ſtatus, & conditionis perſonæ varia privilegia, facultates, licentias, indulta, ſive conceſſiones, tam à nobis quàm pro tempore exiſtentibus, noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forſan aliis noſtris, & dictæ Cameræ miniſtris, & perſonis, nimis forſan, ac tædioſis quibuſdam earundem perſonarum precibus, & inſtantiis in dies obtineant, ſeu potius extorqueant, quæ cum à nobis, ſeu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac Miniſtris, & perſonis hujuſmodi bona quadam fide, réque minus forſan quam par eſſet, diligéter, & accuratè perſpecta concedantur, illa nonnunquam, imò ſæpius in noſtrum, ac Cameræ præfatæ præjudicium, gravamen, & detrimentum non leve conceſſa eſſe, & manaſſe conſpicimus.

Impetrantes indulta eorum intereſſe Camera, debent infra tres menſes illa in Camera præſentare, & regiſtrari facere, ſub pœna nullitatis. §. 2. Quapropter, ut præmiſſis (ne aliis prodeſſe cum velimus, nobis ipſis præjudicium inferamus) aliquantiſper providere volentes, præſenti noſtra perpetuò valitura conſtitutione, & ordinatione, quam vim, & naturam legis perpetuæ ab omnibus obſervandæ penitus habere, & obtinere decernimus, Apoſtolica auctoritate, & ex certa noſtra ſcientia, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, necnon etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia quavis ſæculari, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu etiam alia quacumque Eccleſiaſtica dignitate, præeminentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua privilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut conceſſiones, quæ aliqua ex parte, quavis ratione, ſeu cauſa, directè, vel indirectè, principaliter, ſecundariò, vel acceſſoriè, aut quovis modo, noſtrum, aut dictæ Cameræ qualecumque minimum intereſſe, vel præjudicium, gravamen, ſeu detrimentum concernere cenſebuntur, illa infra tres menſes à die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera præſentare, ac ibidem regiſtrare facere debeant, & teneantur, alioquin lapſis tribus menſibus eiſdem, ac privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, ac indultis, vel conceſſionibus hujuſmodi non præſentatis, minuſque regiſtratis, illa in judicio, & extra nullatenus fidem facere poſſint, tanquam non conceſſa, nullaque & ipſo jure invalida, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, & fore, neminique ſuffragari, vel prodeſſe poſſe, ſeu debere reſpectivè habeantur, & cenſeantur, prout nos illa ex nunc nulla, & invalida, irritaque, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, neminique, ut præfertur, ſuffragari poſſe declaramus.

Executoris deputatio per obſervantiâ hujus bullæ. §. 3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, quatenus præſentium noſtri Motus proprii cedulam, ac in eo contenta quæcumque, ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum, penitus, & omnino, ac inviolabiliter, & inconcuſsè obſervari faciat, & procuret.

Decretum irritans. §. 4. Decernentes ita ut præfertur, per dilectos filios ejuſdem Cameræ Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, alioſque miniſtros, & perſonas, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & alios quoſcumque judices, ſublata, &c. judicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clauſula derogatoria. §. 5. Privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, indultis, & conceſſionibus, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit. §. 6. Volumus autem quod præſentis Motus proprii cedulæ per quæcumque privilegia, gratias, & indulta etiam abſque data & regiſtratura, ut præfertur, concedenda, niſi cum illius ſpecifica inſertione derogari nullatenus poſſit, quodque ejus ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante, ſeu ſi conſultius fore viſum fuerit, literæ etiam ad perpetuam rei memoriam latiſſimè expediti poſſint.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſ. Dat. P. A. die 6. Aug. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, octavo Idus Auguſti, anno ſecundo.

Admiſſa reg. in Camera. *Die 22. Auguſti 1565. admiſſa eſt hæc cedula Motus proprii ex decreto Camera, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſ. D. N. D. Papæ apud me Notarium.*

Hier. de Tarano.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini 1565. indictione 8. die verò 13. menſis Septemb. Pontificatus Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. anno ejus 6. retroſcripta præſentes literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſſis ibidem præfatis literis per aliquod temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, ut moris eſt, per nos Scipionem de Octavianis, & Bartholomæum Sottocoſa, præfati Sanctiſ. D. N. Papæ Curſores.*

Iulius Parinus Mag. Curſ.

XCIX. Revocatio omnium licentiarum, & facultatum, præterquam ex cauſa verè oneroſa conceſſarum, extrahendi frumenta, blada & legumina de locis Sedi Apoſtolicæ mediatè, & immediatè ſubjectis. Et prohibitio de cætero extrahendi.

Hæc prohibitio extenſa eſt ad quodcumque genus Græcia Pio V. in conſt. 108. Romani, *& Greg. XIII. conſtit.* 50. Volentes. *Quinimò idem Greg. ibidem ampliavit ad recollecta, etiam ex bonis Eccleſiaſticis, & quæcumque indulta, quamvis ex cauſa oneroſa conceſſa. Idque approbavit Clem. VIII. in conſt.* 49. Frumenti, *& ampliavit Paul. V. in conſt.* 12. Inter.

Quoad hujuſmodi extractiones attende S. D. N. Urbani VIII. editam conſt. 28. *Superni*, §. 16. inf. tom. 4. Mitigationem verò, quod in cenſuras Eccleſiaſticas non incurrant, qui Annonæ ſpecies extra ſtatum Eccleſiaſticum certis caſibus extrahunt, habes in conſtit. 30. Greg. XV. *Romani*, d. tom. 4.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1565.

Exordium. INter multiplices curas, quibus aſſiduè premimur, eas ſollicitudinis partes à Nobis non immeritò ſuſcipiendas eſſe arbitramur, per quas illis, quos ſupremæ dignitatis noſtræ Pontificalis ratione juriſdictioni noſtræ temporali ſubjectos eſſe cernimus, etiam in his, quæ communem vitæ uſum, & ſuſtentationem concernunt, opportunè providetur, ac proinde nonnullas facultates

licen

Recapitulatio indultorum, licentiarum, & facultatum, præmissis, quam ex causa onerosa concessarii prahendo frumenta, blada, & legumina ex Provinciis, Civitatibus, locis dicti Ecclesiastica subjectis.

Innovatio prohibitionum emanatarii contra exhibentes.

Prohibitio extrahendi, & pœna contravenientium.

Mandatum Camerario & facultates.

ltcirpetiis, & indultis hactenus, cum à nobis, tum à prædecessoribus, nostris Rom. Pont. quibuscumque eccle siasticis personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia sæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædecessores nostros præfatos, aut alios quoscumque, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & irritantibus, etiam de necessitate exprimendis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliàs quomodolibet concessas, approbatas, & innovatas, illarum singularum veros tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus inserentur, pro sufficienter expressis habentes, revocamus, cassamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illasque revocatas, cassatas, & annullatas, ac invalidas, & viribus vacuas, neminique prodesse, aut suffragari posse, seu debere decernimus, & declaramus.

§. 3. Necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina hujusmodi, in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis præfatis, tam à nobis, quàm prædecessoribus nostris, constitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibusvis factas inhibitiones, bannimenta, prohibitiones, & proclamata innovamus, ac sub pœnis in illis contentis observari volumus.

§. 4. Districtiùs inhibentes quibusvis personis, etiam ut præfertur, qualificatis, ne in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostræ indignationis, necnon confiscationis omnium bonorum, amissionis feudorum pœnis, licentiarum, seu facultatum, aliàs tamen quàm ut præfertur, ex oneroſa videlicet solutionis, exbursationisque causa pecuniarum concessarum, aut alio quovis prætextu, directè vel indirectè, frumenta & blada, necnon legumina hujusmodi ex Provinciis, Civitatibus, Terris & locis præfatis quocumque modo extrahere, & aliò asportare audeant vel præsumant.

§. 5. Ac mandantes in virtute sanctæ obedientiæ dilecto filio nostro Vitellotio sanctæ Mariæ in Via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato, S. R. E. Camerario, quatenus ipse, ultra ordinarium sui Camerariatus officii facultatem, specialem quandam & peculiarem in præmissis curam habens, plenitudem nostri Motus proprii cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab eis quos illa quomodolibet concernunt, & concernere in futurum, firmiter, & inconcusse observari, executionique debitæ demandari, necnon in Provinciis, Civitatibus, Terris & locis hujusmodi, ac alibi, ubi opus fuerit, publicari & notificari, necnon contradictores quoslibet, & inobedientes, ac præsentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuscumque non parentes, quacumque appellatione & subterfugio remotis, auctoritate nostra compescat: ac si ei expediens & opportunum fore videbitur, legitimis super his habendis servatis processibus, aut etiam simpliciter & de plano, necnon manu regia, ac sine strepitu & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, illas censuras, & præfatas, ac alias quascumque in eisdem pro tempore subsecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas incidisse declaret, easque ab illis exigi & recuperari faciat, & procuret, sibi in præmissis omnibus & singulis amplam & omnimodam dantes & concedentes facultatem, potestatem, & auctoritatem.

Licentias habere prætendentes ex causa onerosa verificent coram Camerario, aliquin eis uti non possint.

§. 6. Ac decernentes omnes & singulos frumenta, blada, ac legumina, ut præfertur, extrahentes, & aliò asportantes, facultates & licentias ex oneroſa, solutionis videlicet & exbursationis pecuniarum causa sibi concessas esse allegantes, & prætendentes, antequam ipsi illis modo aliquo deinceps ullo unquam tempore uti possint, illas coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos existere, aliquin ipsis non justificatis, & per eundem Cardinalem Camerarium non approbatis, easdem facultates & licentias, ac illarum vigore, seu prætextu quascumque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum hujusmodi de cætero factas extractiones & asportationes, nullas & invalidas, ac de facto & nulliter, ac præter mentem & intentionem nostras factas fuisse & esse, ac personas taliter extrahentes, & asportantes in pœnas præfatas incidisse & incurrisse, ac ad illarum totalem satisfactionem penitus teneri.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Universitatibus, Communitatibus, ac personis, etiam ut præfertur qualificatis quomodoliber, etiam motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, &c. ac aliàs quomodolibet concessis, &c. quibus omnibus & singulis, illorum omnium veros tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Licentia extrahendi frumenta, & Camerario non approbata non valent.

§. 8. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum, etiam ex causa oneroſa, etiamsi propria auctoritate extractio illis permissa sit, concessarum & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum hujusmodi, absque ejusdem Camerarii Cardinalis patentibus desuper concedendis literis, aliquo pacto in toto statu Ecclesiastico facere possint aut valeant. Alioquin contrafacientes in præfatas pœnas incidisse & incurrisse declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos esse decernimus, &c.

Sola signatura sufficit.

§. 9. Quodque sola præsentis Motus proprii signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. I.

Dat. P. A. 6. die 13. Aug.

Datum Romæ apud S. Marcum, Idibus Augusti, anno sexto.

Confirmatio gratiarum, privilegiorum, & facultatis quærendi eleemosynas, Abbati, Conventui, C.

uti, & Fratribus Ordinis S. Antonii Viennen. quæſtuandi, ellas facultates, ac indulta, aliaſque gratias quæ præfato Concilii decreto commodè coptari poterunt, limitaſque deſuper confectas, ad hoc ut illis omnibus & ſingulis Monaſterium, ac ejus hoſpitalia, præceptoriæ, domus, & alia membra, dependentia atque Confraternitates, ad id per præfatum Ludovicum modernum, & pro tempore exiſtentem Abbatem, ſeu Conventum Monaſterii hujuſmodi, vel perſonam, ſeu perſonas ad id ab eo, vel ab eis deputatas, ad eorum beneplacitum in ſcriptis deſignanda & ſpecificanda, juxta ipſius decreti Concilii Tridentini formam & tenorem, ubilibet gentium uti, frui, & gaudere ipſique fideles indulgentias, & alias Apoſtolicas gratias ſibi propterea conceſſas conſequi liberè & licitè poſſint, quoad ea tantum quæ ſunt in uſu, & decretis dicti Concilii Tridentini non repugnant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innovamus.

De hujuſmodi gratiis & privilegiis notavi ſup. in Bonif. VIII. conſtitut. 5. In diſpoſitione, *ubi videas etiam cætera de hoc Ordine S. Antonii.*

Quo verò ad facultatem colligendi eleemoſynas, attendenda eſt forma tradita à Gregor. XIII. ſupra in ejus conſt. 37. *Romani.*

Edita A.D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

EX debito paſtoralis officii nobis, meritis licet impariбus, divina diſpoſitione commiſſi, circa Monaſteriorum & Hoſpitalium infirmorum, aliorumque piorum locorum ſtatum proſperè dirigendum, infirmoſque in ſuis neceſſitatibus ſublevandos paternæ pietatis oculos intendentes, ea quæ pro illorum ſubventione ab Apoſtolica Sede emanarunt, quantum (ſalvis Sanctorum Patrum decretis) nobis ex alto permittitur, approbationis noſtræ ſubſidio libenter ſtabiliмus, & in his aliàs diſponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miſerabilium perſonarum egeſtate, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Concil. Trid. quæſtum prohibens.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ludovici de Langiaco, Abbatis & Conventus Monaſterii ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis S. Antonii de S. Antonio, Ordinis S. Auguſtini, Viennen. diœc. petitio continebat: Quod licet in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, ut quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen & uſus deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtarum hujuſmodi exercen. ullatenus admittantur, ipſum tamen Concilium indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideò Chriſti fideles privandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus populo publicandas eſſe decrevit, dans illi facultatem etiam eleemoſynas hujuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes verè intelligant, cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri.

Sed Hoſpitalia S. Antonii eleemoſynis deſtituta remanebant, licèt pro eis quærerentur abſque confeſſionalium, & indulg. communicatione.

§. 2. Et cum Monaſterium ipſum, ejuſque hoſpitalia, præceptoriæ, & aliæ domus per orbem Chriſtianum longè, lateque diſperſa, ad quæ miſerabiles illæ perſonæ horrendo ſacri ignis cruciatu correptæ, recurſum paſſim habere, ibique recipi, ali, medicari, & ſuſtentari ſolent piis fidelium eleemoſynis, ſine quibus apud eorundem hoſpitalium plurimi pauperes infirmi nutriri non poſſent, hoc prætextu minimè deſtituenda ſint, præſertim cum eorum Religioſi, ſive miniſtri plenarias indulgentias, ſeu confeſſionalia nuſquam circumferant. Idcircò præfati Ludovicus Abbas, & Conventus humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus ſibi, ut neceſſariis hoſpitalium ſuorum ſumptibus ſufficere, ſuoſque infirmos alere queant, opportunè conſulentes, privilegia, facultates, & gratias eiſdem Hoſpitalibus conceſſa, quæ præfato Concilii decreto non adverſantur, approbare, ac aliàs eorum neceſſitatibus ſubvenire, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōt. Quaſtorum & indulg. uſum reſtituit, quatenus Concilio Trident. non contrarietur, & aliàs etiā gratias confirmat.

§. 3. Nos igitur qui pauperum, præſertim infirmorum, languentiumque curam nequaquam abjiciendam, ſed potius toto piæ mentis affectu amplectendam eſſe cenſemus: Omnia & ſingula privilegia, facultates, indulta, & alias gratias eiſdem monaſterio & conventui, ſuiſque hoſpitalibus, præceptoriis, membris, & aliis dependentiis, & Confraternitatibus, ac eorum Abbati, Conventui, Superioribus, Præceptoribus, Confratribus & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eadē privilegia, indulgentias, quæſtuandi, ellas facultates, ac indulta, aliaſque gratias quæ præfato Concilii decreto commodè coptari poterunt, limitaſque deſuper confectas, ad hoc ut illis omnibus & ſingulis Monaſterium, ac ejus hoſpitalia, præceptoriæ, domus, & alia membra, dependentia atque Confraternitates, ad id per præfatum Ludovicum modernum, & pro tempore exiſtentem Abbatem, ſeu Conventum Monaſterii hujuſmodi, vel perſonam, ſeu perſonas ad id ab eo, vel ab eis deputatas, ad eorum beneplacitum in ſcriptis deſignanda & ſpecificanda, juxta ipſius decreti Concilii Tridentini formam & tenorem, ubilibet gentium uti, frui, & gaudere ipſique fideles indulgentias, & alias Apoſtolicas gratias ſibi propterea conceſſas conſequi liberè & licitè poſſint, quoad ea tantum quæ ſunt in uſu, & decretis dicti Concilii Tridentini non repugnant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innovamus.

Quæſcumque ſuſpenſiones revocat.

§. 4. Ac adverſus quaſcumque revocationes, caſſationes, ſuſpenſiones, & limitationes, etiam per nos hactenus factas, in priſtinum ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenariè juxta formam dicti Concilii reintegramus, necnon illis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ac illa valida & efficacia, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac monaſterio, hoſpitalibus, præceptoriis, domibus, Confraternitatibus, & aliis locis & perſonis, ſic ut præfertur deſignandis & ſpecificandis, ac eorum perſonis ſuffragari.

Et ita à quibuſcumque judicari præcipit.

§. 5. Et ſi [illegible] quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Judices [illegible] commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis [illegible] eum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Executio deputat.

§. 6. Quocirca Venerab. Fratribus Archiepiſcopo Cæſarauguſtano, & Epiſcopo Venuſino, ſive eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludovici, & pro tempore exiſtentis Abbatis & conventus prædictorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciāt auctoritate noſtra illos confirmatione, approbatione, innovatione, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, & decreto, aliiſque præmiſſis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, vel eorum aliquem, ſeu deputatos ſuos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel impediri, contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia eadem auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, eaſdem cenſuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrarii derogat.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſel. record. Bonifacii Papæ octavi prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis (dummodo quiſpiam ultra tres dietas præſentium vigore non extrahatur) & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac omnibus illis quæ in literis privilegiorum, facultatum, indultorum, & aliarum gratiarum hujuſmodi non obſtare conceſſum fuit, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumpti credi jubet.

§. 8. Volumus autem quod tranſumptis præſentium manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat,

beat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur ; ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Auguſti 1565. Pontificatus noſtri anno ſexto.

CI. Erectio Civitatis Piæ, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea ædificantium, ac ad eandem tranſlatio Conventus & Eccleſiæ S. Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ.

Similem, ſed arctiorem privilegiorum conceſſionem dedit Sixt. V. ædificantibus & habitantibus in Burgo Felici Montis Quirinalis, ut inf. in ejus conſtitut. 103. Dum ad uberes. *Et ante eos Alexander VI. ædificantibus in via Alexandrina, ut ſup. in conſtitut.* 8. Etſi univerſis.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.*

ROmanum decet Pontificem Almam Urbem, in qua juſſu DEI per Vicarium ſuum beatum Petrum Apoſtolorum Principem Sedes Apoſtolica ad omnium Chriſti fidelium commoditatem, ac religionis augmentum immobilis conſtituta, & copioſa tum ejuſdem Principis, tum exuberantis illius glorioſi vaſis electionis, Coapoſtoli ſui, innumerabiliumque Chriſti Martyrum Sanctiſſimorum ſanguine Domino ſuo conſecrata exiſtit, nimirum ut Eccleſiæ caput in ea potiſſimùm Civitate foret, quæ principatum Orbis jampridem ſibi vendicaſſet, & ad quam, tanquam ſupremam Orbis Chriſtiani metropolim, communemque mortalium omnium patriam & altricem, magnus undequaque populi fit concurſus, non ſolùm juſtitia, pietateque moderari, ſed etiam ejus Pomerio ad populum ibi quotidie, Domino benedicente, non mediocriter augeſcentem recipiendum dilatato, novis ſubinde vicorum, regionumque additamentis ampliare.

§. 1. Cupientes igitur veſtigiis felic. record. Leonis Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui ſuburbium quod Burgum S. Petri vocant, antea per piæ mem. Nicolaum III. & alios pleroſque Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros, juxta præfati Principis Apoſtolorum Baſilicam ad Curialium commoditatem inſtitutum non mediocriter ornavit & ampliavit, illudque ſuo de nomine Civitatem Leoninam appellavit, inhærendo, pro ipſius Urbis decore, & ampliatione novam apud idem ſuburbium Civitatem conſtituere, populumque quo libentius ad eam inhabitandam, noviſque ædificiis replendam ſe conferat, & in ea cum omni tranquillitate & commoditate, aëriſque ſalubritate degere poſſit, paternis favoribus & gratiis invitare, poſt varia quæ in Vaticano, dictaque Leonina Civitate feliciter opera noſtra jampridem conſurgere noſcuntur ædificia.

§. 2. Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de Omnipotentis DEI gratia per nos in primis ad hoc ſupplicibus votis implorata, ad ejus laudem & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninæ Civitatis mœnia, & muros, propugnaculaque ab arce S. Angeli ad Palatium Apoſtolicum per nos nuper excitata interjacentem, quem etiam, ne ejus incolis repentinæ Tyberis inundationes, aëriſque intemperies obeſſe poſſint, ſuggeſta paſſim humo in altum elevari, cloaciſque ad ſordes eluendas aptis locis fulciri mandavimus, in Civitatem Piam ſimiliter de nomine noſtro nuncupandam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò erigimus & inſtituimus.

§. 3. Et quoniam omne principium ab ipſo Deo ſummo rerum opifice, civitatumque omnium præſide atque cuſtode, necnon beata & glorioſa, ſemperque Virgine DEI Genitrice MARIA, par eſt auſpicari, Conventum ejuſdem B. Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ, Ordinis ipſius S. MARIÆ de Monte Carmelo, qui in dicta Civitate Leonina olim conſtructus reperitur, & quem pro fortificatione, ſtruendiſque aggeribus Arcis noſtræ S. Angeli, & alia ad publicam utilitatem dirui, & ſolo æquari expedit, cum ſuis Eccleſia, titulo, denominatione, fratribus & perſonis, capellis, capellaniis, altaribus, officiis & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte Baptiſmali, Sanctorumque reliquiis & indulgentiis in ea exiſtentibus, ac fructibus, redditibus, proventibus, juribus, fundationibus, cenſibus, redditibus, & privilegiis univerſis, ad eandem Civitatem Piam eiſdem auctoritate & tenore transferimus.

Ejuſque Fratribus concedit omnia privilegia habitantibus in Civitate Pia conceſſa.

§. 4. Ita ut dilecti filii Prior & fratres illius, in eadem Civitate Pia ſimilem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium, cum omnibus honoribus, & oneribus Parochialibus Eccleſiis debitis, ſolitis & conſuetis, habeant & exerceant, dictique habitatores Eccleſiam Conventus tranſlati hujuſmodi pro ſua Parochiali nanciſcantur, & recognoſcant, parochianique dictæ Eccleſiæ exiſtant & nuncupentur. Ac iidem Prior & fratres omnibus, & ſingulis gratiis, favoribus, exemptionibus, & libertatibus, privilegiis & indultis quibus alii dictæ Civitatis Piæ incolæ, & habitatores utentur, & quomodolibet gaudebunt, ſimiliter uti, & gaudere poſſint.

Et eandem Eccleſiam viſitantibus, &c. Indulgentias concedit.

§. 5. Et inſuper ut devotio, non ſolùm dictorum incolarum, ſed etiam totius populi Romani ad dictam Eccleſiam viſitandam & frequentandam augeatur, ultra alias indulgentias & gratias ſpirituales illi hactenus conceſſas, de Omnipotentis DEI miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ſuorum prædictorum auctoritate confiſi, univerſis & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis à jure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui intra decennium proximè futurum annuatim dictam Eccleſiam in ſingulis Domini noſtri JESU CHRISTI, ac ejuſdem glorioſiſſimæ Virginis Matris feſtivitatibus, ac etiam qui infra triennium proximum ſingulis Dominicis diebus antiquam præfatam nondum dirutam, ſeu poſt ejus demolitionem noviter conſtruendam Eccleſias prædictas devotè viſitaverint, & orationem Dominicam, ac ſalutationem Angelicam ibi ter recitaverint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur in forma Eccleſiæ conſueta.

Et novam Eccleſiam, ædificari jubet.

§. 6. Et inſuper pro Conventu, ejuſque Eccleſia de novo fundandis & conſtruendis, aream, ſitumque convenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrii Serbelloni, dicti Burgi & militum noſtrorum prætorianorum Præfecti, noſtri ſecundùm carnem fratris conſobrini, & Horatii Nati, ac Hieronymi de Pichis Nobilis Romani, modernorum & pro tempore exiſtentium ipſius Urbis Magiſtrorum viarum, aſſignari volumus, atque mandamus. Quibus etiam Priori & Fratribus pro ſatisfactione damnorum demolitionis Eccleſiæ bis mille ſcuta ſolvi & numerari juſſimus. Antiquum autem Conventus & Eccleſiæ præfatorum ſitum, cum primùm dicta Eccleſia diruta fuerit, ex nunc prout ex tunc profanamus, & pro area, ac propugnaculis dictæ arcis ad profanos uſus reducimus & convertimus.

Et dictam Civitatem Piam Fonte & Ludo literario ornari mandat.

§. 7. Vias autem, ac domus, palatia, cæteraque ædificia ſolita dictæ Civitati Piæ in planitie æquali, quoad primum ſolare, ac altitudinem ſtillicidii grundarum recti vulgariter nuncupati, frigoris, æſtuſque defendendi gratia, eodem pariter arbitrio conſtrui & fabricari, ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium utilitatem & refrigerium ex Palatio Apoſtolico deſtinatis, vel aliis commodioribus aquis Fontem in medio dictæ civitatis excitari : Ludumque literarium, ſeu Scholam publicam pro pueris & adoleſcentibus gratis edocendis ſimiliter inſtitui & aperiri, Magiſtroque & Præceptori, qui literis & bonis moribus eos inſtruat, de honeſto ſalario ex proventibus Gabellæ Studii Almæ Urbis aſſumendo, provideri ſtatuimus & ordinamus.

Eccleſiaſticorum ibi ædificantium privilegia. Tu vide conſt. 117. Pii V. Que ordinc.

§. 8. Et ut promptius & alacrius ad ædificandum omnes cujuſvis gradus & conditionis alliciantur & invitentur, quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, etiam quacumque dignitate fungentibus, ut pro ea quantitate, qua ibi ædificaverint, de rebus & bonis ſuis quibuſcumque in Urbe, & alibi ubicumque locorum conſiſtentibus, etiam quæ ſub nomine ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ debitorum comprehenduntur, ultra ædificia præfata teſtari,

ſtari, & aliàs diſponere. Necnõ ipſis in infirmitate conſtitutis, ac etiam laïcis, ut præfertur, ædificantibus, etiam in Alma Urbe, & Romana Curia præſentibus, dummodo per viginti dies ſupervixerint, quæcumque venalia dictæ Curiæ officia, etiam per procuratorem pro concurrenti factarum à ſe fabricarum hujuſmodi reſignare, ac cedere, & reſignationes hujuſmodi omninò admitti debere, & admiſſas cenſeri per ſimplicem conſenſum deſuper præſtandum, ac ſuum plenarium effectum ſortiri. Regularibus verò, ut domos per ipſos in dicta Civitate conſtructas perſonis, etiam incapacibus, etiam juxta privilegia montis Fidei de Urbe, & quæ dilectis filiis illius Portionariis Montiſtis nuncupatis conceſſa ſunt, ſimiliter conceſſa ſint, & eſſe intelligantur, etiam inter vivos & cauſa mortis donare & relinquere, ac alias de illis diſponere.

Locorumque piorum.

§. 9. Eccleſiis verò & locis piis quibuſcumque, quæ penes quamcumque idoneam perſonam, aut ædem ſacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum ſtabilium, in evidentem utilitatem convertendi depoſitas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Civitate Pia ædificationem exponere, quæ ſic expoſitæ in evidentem utilitatem ipſarum Eccleſiarum & locorum piorum ceſſiſſe & cedere cenſeantur.

Laïcorum etiã & clericorum. Tu vide d. bullã Pii V.

§. 10. Ac laïcis, etiam conjugatis, & Clericis in ipſa Civitate Pia ædificantibus, quod penſiones ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & proventibus ſibi aſſignatas, ad ratam decem ſcutorum pro quolibet centenario per eos in fabricando pro tempore expenſo recipere, retinere, & percipere, ac illas in quaſvis perſonas, etiam in mortis articulo, & prout eorundem Sanctorum Petri & Pauli, ac Pii nuncupati milites, juxta privilegia per nos, & prædeceſſores noſtros ſibi conceſſa, formamque eis traditam, etiam abſque conſenſu dicta beneficia obtinentium deſuper habendo, pariformiter transferre. Ita quod privilegia eadem ſic ædificantibus laïcis, etiam clericis, etiam Prælatis, & Religioſis conceſſa, ei communicata cenſeantur.

Impudicarũ mulierum ibi ædificantium privilegium, contra conſtitut. Leon. X. & Clem. VII. & Pauli III.

§. 11. Impudicæ verò, quas Curiales vulgus appellat, & aliæ inhoneſtæ mulieres, quæ in dicta Civitate Pia ad minus pro ſcutis quingentis ædificaverint, tam de ſuis ædificiis hujuſmodi, quàm aliis earum bonis quomodocumque, etiam ex turpi quæſtu acquiſitis & acquirendis, ſimiliter teſtari & diſponere liberè & licitè valeant, nec tales mulieres teſtatæ, vel ab inteſtato decedentes, aliquam partem Monaſterio Convertitarum de Urbe juxta diſpoſitionem Leonis X. ac recol. mem. Clem. VII. & Pauli III. Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, & eorum privilegia relinquere teneantur, ſed dicta eorum bona liberè & integraliter, tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato, ad earum hæredes pervenire debeant.

Ædificia ibidem conſtructa confiſcari nequeunt, juxta privilegia Montis Fidei.

§. 12. Quodque domus & ædificia quæcumque per quoſvis in dicta Civitate Pia pro tempore conſtructa, ex quocumque crimine & delicto, præterquam hæreſis, & læſæ Majeſtatis confiſcari non poſſint, ad inſtar privilegiorum Montis Fidei, ſed eorum dominis & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, perpetuò firma & illæſa remanere debeant, eiſdem auctoritate & tenore perpetuò concedimus & indulgemus, &c.

Domini fundorũ ibidem exiſtentium debent ædificare, aut ædificare volentibus locare, ut hic.

§. 13. Cæterùm ne in ipſa Civitate Pia ædificare volentes à fundorum dominis ullo modo retrahantur, etiam perpetuò ſtatuimus & ordinamus, quod intra annum à data præſentium computandum, in quovis Civitatis Piæ loco ædificare volentibus, domini fundi, ſi ipſi ædificare noluerint, ſeu ſe ædificare velle dicentes, niſi infra trimeſtre ædificare cœperint, fundum hujuſmodi pro annuo cenſu perpetuo ad rationem unius julii pro qualibet canna, dare & locare teneantur, & ad id compelli poſſint & debeant. Ipſi conductores, ſive cenſuarii à ſolutione primi ſemeſtris, omninò liberi & exempti ſint, & eſſe intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quàm conductores & cenſuarii infra ſex menſes à data præſentium à die locationis reſpectivè computandos, fabricas hujuſmodi omninò inchoare, & in fundo centum cannarum conductores mille, fundi verò domini quingentorum ſcutorum ſummas in fabricam exponere, & ita proportionabiliter ædificare volentes, tam domini ſoli, quàm conductores, pro ſitus quantitate, & ad ratam hujuſmodi fabricare teneantur.

Conductores autem &c. dominus fundi cauſa ſuæ partis affranchare poſſunt.

§. 14. Conductores autem præfati, eorumque hæredes & ſucceſſores, quandocumque ſibi placuerit, eoſdem fundos, etiam ad Eccleſias, Hoſpitalia, vel alia quæcumque loca pia quomodolibet pertinentes, juxtà facultates ſanctæ mem. Sixti IV. & Alexandri VI. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aucta decima parte cenſus, affrancare, & ſe ab hujuſmodi cenſu liberare, ac totaliter eximere valeant.

Aliud privilegium.

§. 15. Præterea qui in Civitate Pia ædificaverint, in venditionibus viridariorum, vinearum, & terrenorum in partibus Tranſliberim exiſtentium, quoquo modo pro tempore faciendis, aliis qui in dicta Civitate Pia non ædificaverint, etiamſi vicini retũ, & bonorum venalium hujuſmodi exiſtant omninò, arbitrio tamen præfato, præferri poſſint & debeant, prout & quemadmodum ſi jus congrui, ſeu protimeſcos ratione vicinitatis, communionis, vel aliàs quomodocumque haberent, in quibus etiam qui prius ædificaverit, cæteris præferatur.

Civitas gaudeat nibus privilegiis Civitatis Leonina.

§. 16. Porrò dictam Civitatem Piam, poſtquam conſtructa & ædificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc regimini, adminiſtrationi, gubernio, & juriſdictioni ejuſdem moderni & pro tempore exiſtentis Præfecti, ad inſtar ipſius Civitatis Leoninæ, æquè principaliter, & ſine aliqua differentia ſubjicimus, eandemque omnibus & ſingulis privilegiis, honoribus, favoribus, gratiis, & facultatibus, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, quibus dicta Civitas Leonina utitur, potitur, & gaudet, uti, potiri, & gaudere ſimiliter æquè principaliter poſſe, dictumque Præfectum pro tempore exiſtentem utriuſque Civitatis, Leoninæ videlicet, atque Piæ Capitaneum, ſeu Præfectum principaliter denominari & deſcribi debere volumus.

Executores deputati facultates.

§. 17. Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, necnon ejuſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Præfecto, & viarum Magiſtris, Motu proprio, & ex certa ſcientia diſtrictè præcipiendo mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac conductoribus, & ædificantibus, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, ac omnibus & ſingulis aliis ſuprà nominatis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra præſentes literas & omnia in eis contenta, ab omnibus, etiam ſub pœnis eorum arbitrio imponendis & applicandis, firmiter & inviolabiliter obſervari, illaſque debitæ executioni demandari procurent. Nos enim illis & eorum cuilibet omnia & ſingula præmiſſa faciendi & exequendi, & quæ in eis dubia inciderint, declarandi & interpretandi, ac tempus & tempora in præmiſſis prorogandi & moderandi, cæteraque in his, & circa ea neceſſaria & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem concedimus per præſentes.

Decretum irritans.

§. 18. Necnon omnia & ſingula præmiſſa, valida & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac ſingulis ſupradictis ſuffragari. Sicque in omnibus & ſingulis præmiſſis per Camerarium præfatum, & dilectos filios dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos, ac quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ipſius S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 19. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Urbis, & Baſilicæ prædictorum, & aliarum Eccleſiarum ac Monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque, necnon quibuſvis aliis juramento, confirmatione Apoſtolica,

lica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus, Magiſtratibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſvis tenoribus & formis, ac quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam per nos, etiam conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis & innovatis. Quibus omnibus etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter inſertis, & expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè pari motu derogamus, cæteriſque cõtrariis quibuſcúque.

§. 20. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, tranſlationis, elargitionis, prophanationis, reductionis, converſionis, ordinationis, conceſſionis, abſolutionis, liberationis, ſubjectionis, mandati, præcepti, indulti, ſtatuti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1565. 10. Kal. Septembris, Pont. noſtri anno 6.

Anno à Nativitate Domini 1565. *indict.* 8. *die verò* 7. *Decembr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. anno* 6. *retroſcripta litera Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Palatii Apoſtolici, Baſilicæ Lateranenſis, ac acie Campi Floræ, necnon ad valvas Cancellariæ Apoſt. dimiſſi, ibidẽ in omnibus & ſingulis ſupradictis locis reſpective, præſentiũ retroſcriptarum literarum copias, ut moris eſt, affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum, prælibati Sanctiſſ. D.N. Papæ, & ſanctæ Apoſt. Sedis Curſores.*

Philibertus Capuis Mag. Curſ.

CII. Confirmatio & extenſio juriſdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magiſtrorum Viarum Almæ Urbis.

Hanc juriſdictionem à Pio V. ferè extinctam, reſtituit Gregor. XIII. in conſtit. 22. *Quæ publicæ*, ubi plenè notabo. Et inde iſta corrigitur bulla, in his quæ ibidem diſpoſita fuerunt.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

INter multiplices curas, quæ mentem noſtram undequaque ſollicitant, illi ſumma ope jampridem incumbendum nobis eſſe ſtatuimus, ut Almam Urbem noſtram, perpetuam Vicarii Chriſti, ſpiritualiſque imperii Sedem longè felicioribus, quam priſcum illud temporale partum fuerat, auſpiciis ſtabilita, in communemque totius Chriſtiani populi patriam, ſicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum & aliarum, tam ſacrarum & publicarum, quàm privatarum ædium, platearum, & viarum pulchritudine, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis ſuis longè, lateque prolatis, inſigniter ampliatam, cùm Dominus huic noſtræ peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus: & ut hæc votis noſtris reſpondeant, eorum curam, ſollicitudinemque egregiorum Civium prudentiæ libenter committimus, qui ſciant, velint, & valeant id muneris diligenter amplexari, & fideliter exercere.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter cupiens ipſius Vrbis, &c.

Omittitur relatio hujus Bullæ, quia eam habes ſup. *Etſi cunctorum.*

§. 2. Et ſucceſſivè pariter. Leo Papa X. etiam prædeceſſor, &c. *Leo etiam X.*

Omittitur etiam hæc relatio, quæ in ipſa bulla habetur. *Iustus curavi.*

§. 3. Nos autem ejuſdem Almæ Urbis ornatui, ampliationi, decori, & pulchritudini, aëriſque ſalubritati, non minus quam ipſi prædeceſſores conſuluerant, quantum in nobis eſt, cõſulere, & quemadmodum illam Civitatem noſtram Piam ampliavimus, mœnibuſque ac propugnaculis munivimus, eam quoque ut munitam, ita etiam ornatam, ac ſpecioſam reddere cupientes: eorundem prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſimiliter Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de pari poteſtatis plenitudine ſingulas Sixti & Leonis prædeceſſorum eorundem literas prædictas cum ſupradictis, ac etiam aliis omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ac inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò confirmamus, approbamus, & innovamus. Decernentes eaſdem literas in omnibus & ſingulis illarũ partibus, etiam hic non expreſſis, etiam in quibus forſan hactenus uſu receptæ non ſunt, ſeu non eſſe dici poſſent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter, & ad unguem ab omnibus obſervari debere, ac omnes & ſingulos ad illarum obſervationem omninò teneri, & efficaciter obligatos exiſtere & cenſeri. Ac ad id opportunis juris & facti remediis, etiam per cenſuras & pœnas in eiſdem literis appoſitas, & inflictas cogi poſſe, & etiam debere. *Hic Pont. confirmat & extendit ampliat. Sixti IV. & Leon. X.*

§. 4. Præterea cum non ſine animi noſtri diſplicentia intellexerimus, ea quæ per præfatos prædeceſſores in prænarratis literis pro publico Almæ Urbis commodo & honore ordinata fuêre, contrariũ ſortiri effectũ, quandoquidem licet juxta earum tenorem in præmiſſis, & forſan certis aliis ibi expreſſis caſibus, Camerarius, & Magiſtri viarum, qui pro tempore fuerunt, quamplures ad domos ſuas, vicinis ſe ibi ædificare velle dicentibus, ſeque id facturos, etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coëgerint, multi tamen emptores hujuſmodi obligationibus per eos ad nova ædificia inchoandum, & perficiendum, ſeu jam conſtructa ampliandum, pactis, modis & formis, ac ſub pœnis in ſententiis Camerarii, & Magiſtrorum viarum, juxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obſtantibus, poſtquam dictas domos antiquis dominis ejectis habuerunt, nova ædificia per ſe promiſſa facere, ſeu jam conſtructa ampliare non curarunt, memoratas prædeceſſorum præfatorum conſtitutiones, & antiquos domorum dominos ſimul eludendo, & pœnas præfatas damnabiliter incurrendo, indignentibus hujuſmodi, ut par eſt, providere volentes, eiſdem auctoritate & tenore ſtatuimus, volumus, & ordinamus, ut qui infra ſex menſes à die publicationis præſentium promiſſiones per eos à viginti annis citra factas, & in futurum faciendas non adimpleverint, ac propterea pœnas juxta formam dictarum literarum incurrent, manu Regia ad ſolutionem pœnarum hujuſmodi per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogantur, quarum pœnarum una fabricæ, ſeu munitioni murorum Civitatis noſtræ Piæ, & altera medietates Camerario, & viarum Magiſtris præfatis applicentur: & nihilominus ipſi eluſores ad dictas domos pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, primis dominis retrovendendum à Camerario & Magiſtris præfatis cogi poſſint. *Præfigitque terminum ad ædificandum illis qui ædificare promiſerunt, & ſub tali prætextu vicinorum domos ſibi vẽdi fecerunt.*

§. 5. Et quum pluries hactenus ſit in literis Sixti prædeceſſoris hujuſmodi dubitatum, an domini vendere volentes deberent requirere vicinos ſuper venditionibus domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, vel caſalenorum, ipſis vicinis contiguorum, per eoſdem dominos faciendis, ad obviandum litibus, quæ ex hac cauſa deinceps oriri poſſint, hac noſtra perpetuò valitura ſanctione ſtatuimus & ordinamus, ut in futurum, ſive vicinus requiſierit priùs venditionem, ſeu vendere volentem ſuper venditione domus, plateolæ, ſediminis, ſitus vel caſaleni, ſive non requiſierit, ſemper ad hoc ut venditio aliis quam vicinis facta vel facienda, valida ſit, ſiumque fortiatur effectum, venditor, ſive emptor domus hujuſmodi vicinum, ipſo perſonaliter reperto, ſi haberi poterit, per unum, ſin autem facta diligentia perſonaliter reperiri commodè non poterit, per duos ex Mandatariis, vel noſtris Curſoribus domi dimiſſa copia, in abſente verò per edictum publicum *Declarat etiam venditiones domorum, &c. ſemper intimandas eſſe vicinis. Ita vide Gregor. XIII. conſtitut. cit. in rubr. §. 8. & ſeq.*

publicum requirere, vel requiri facere debeat, & teneatur, an ipse vicinus velit domum venditam, seu venalem hujusmodi pretio per dictum emptorem, seu emere volentem, non vicinum, verè & non fictè oblato, soluto, aut promisso, & cum eisdemmet pactis & conventionibus.

Vicinosque post intimationē adimplere debere hic expressa. Tu vide Greg. XIII. §. 9. & seq.

§. 6. Qua quidem requisitione, seu intimatione, per venditorem, seu emptorem sic facta, si vicinus, aut vicini, si plures fuerint, intra quindecim dies non acceptaverint, & summam cum emptore, seu emere volente non vicino conventam non promiserint, & de fabricando ad certam summam arbitrio Magistrorum viarum, sub certa pœna eisdem Magistris benevisa, se non obligaverint, & deinde intra alios quindecim dies dictam summam realiter & cum effectu, si verè & realiter in primo instrumento, vel contractu fuerit soluta, non solverit, & si nondum fuerit soluta, omnia in eodem primo instrumento, vel contractu, aut obligatione vel conventione contenta non adimpleverint, tunc venditio aliis quàm vicinis facta, vel facienda hujusmodi, firma & valida remaneat. Sin verò præfata intimatio modo quo supra facta non fuerit, tunc venditio juxta præfatarum Sixti prædecessoris literarum formam, facta pro vicino intelligatur. Et si prædicta intimatio facta non fuerit, volumus quod ad rescissionem primi instrumenti hujusmodi venditionis, unusquisque vicinorum prædictorum semper & quandocumque admittatur, nec illi via sit præclusa, nisi post annum à die scientiæ venditionis, quam scientiam declaramus sufficere tantum in generali, nempe scire jam fuisse venditam, etiam quod pretium & aliæ qualitates fuerint ignoratæ.

Vicinos quoque præferendos esse inquilinis declarat.

§. 7. Et concurrentibus in cujusvis, seu quorumvis domorum, plateolarum, sediminum, situum, & casalenorum emptione, inquilino & vicino, ipse vicinus eidem inquilino, ac alias, servata præinsertarum literarum forma, omninò semper præferatur, & præferri debeat.

Simulataſque venditiones annullat, & contrahentibus pœnas imponit.

§. 8. Et ad obviandum simulationibus & fictionibus, quæ plerumque in similibus instrumentis venditionum, etiam forsan ad eludendum hujusmodi nostras, & nostrorum prædecessorum ordinationes, inter venditores & emptores, præcipuè exprimendo majus pretium in instrumento quam verè & realiter sit solutum vel conventum, intercedere consueverunt, volumus quod venditiones, in quibus hujusmodi simulationes, præsertim circa pretii quantitatem intervenerint, omninò nullæ sint, & nihilominus tam pretium per emptorem solutum vel promissum, quàm res sic vendita, ad nos & Sedem Apostolicam eo ipso devolvatur, pro una Fabricæ Civitatis nostræ Piæ, seu illius murorum, & pro altera medietatibus Camerario & Magistris præfatis irremissibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus.

Confirmat etiam quascumque Pōt. cōstitutiones, editas circa officium, & facultates Magistrorum viarum. Et dubias in ornatum Vrbis interpretari decernit.

§. 9. Et insuper pro majori officii dilectorum filiorum Horatii Nati, & Hieronymi Pichi, modernorum & successorum suorum pro tempore existentium Magistrorum viarum dictæ Urbis dignitate simil & auctoritate, ac ad obviandum cavillationibus, quæ in dies super eorum officio, & privilegiis, ac facultatibus suis subinde emergere possent, omnia & singula, ac quæcumque privilegia, facultates, gratias, prærogativas, & indulta Magistris Viarum Urbis, eorumque officio hujusmodi per præfatos, & quosvis alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos, & dictam Sedem hactenus quomodolibet, & specialiter per unam Motus proprii schedulam à piæ mem. Paulo Papa III. similiter prædecessore nostro editam, incipientem (inter alias innumerabiles & graves) concessa, in primis, & ante omnia eisdem auctoritate & tenore approbantes, similiter perpetuò statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod quælibet pars & clausula, sive constructio, tam suprædictorum per Sixtum & Leonem, ac Paulum, aq quorumvis aliorum per quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores, & etiam respectivè successores nostros, ac nos & Sedem eandem editarum, & quandocumque edendarum literarum, & etiam pari motu signatorum rescriptorum, officium & facultates Magistrorum viarum Urbis hujusmodi quomodolibet concernentiū, & respicientium, ubi sensus erit, vel videbitur esse dubius, semper in dictæ Urbis favorem, & ornatum intelligatur, accipiatur, & interpretetur, ac intelligi, accipi, & interpretari, & ita à Camerario & Magistris præfatis, in causis coram eis vertentibus, judicari & definiri debeat, jusque ipsum in literis & notionibus præfatis, si opus sit, favorabile, non autem odiosum sit, & esse censeatur, & etiam ad effectum præfatum casus dicatur comprehensus, potiùs quàm extensus, quacumque interpretatione, sensu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomodolibet faciente non obstante.

Vicinis fabricam volentibus denegata alios vicinos domos, locari solitas, non, vel debere, hic.

§. 10. Præterea ne fabricare, suaque ædificia ad Urbis ornatum ampliare volentes, propter loci defectum, cum interdum domos vicinas locari solitas, quas eis vigore literarum prædictarum emere liceat, non habeant, sed domus ipsæ vicinæ à propriis illarum dominis sint habitatæ, à suo proposito abstrahantur, & non possint propter situs carentiam fabricas, & palatia, sive domos, ut aiunt requadrare, ideo statutum dicti Sixti prædecessoris super domorum locari solitarum dominis, ad illarum véditionem vicino, seu vicinis fabricæ, domumve, seu domos suas ampliare volentibus faciendam compellendis, ut præfertur editam, ad quascumque domos, hortos, terrena, etiam per proprios eorum dominos inhabitari solita, casu quo videlicet vicinus palatiū, aut aliquam magni momenti fabricam, domum, hortum, seu terrenum vicini à duobus lateribus ad minus circūdantem, & domus, horti, vel terreni convicini pretium, seu valorem quadruplo excedentem inchoaverit, seu inchoatum perficere voluerit, etiamsi tales domus, horti, & terrena quorumvis Monasteriorum, Ecclesiarum, vel Hospitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen sepra Monasteriorum, Ecclesiarum, aut piorum locorum hujusmodi, dictisque Monasteriis & aliis locis piis minimè contigua existant, ita quod statutum Sixti hujusmodi non solùm in locari, sed etiam casu prædicto in per proprios eorum dominos habitari solitis domibus, hortis, & terrenis locū omnino habeat, & ad unguem observari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipsorum, etiam per eos habitatorum, ad illorum venditionem vicino, seu vicinis hujusmodi fabricam construere, seu perficere volenti, seu volentibus, & etiam in domo fabricanda, seu amplianda non habitantibus, nec habitare solitis, per Camerarium & Magistros viarum præfatos pro pretio æstimando, & plus decima illius parte, & alias juxta literarum Sixti & Leonis hujusmodi formam & tenorem faciendam arbitrio dictorum Camerarii, & Magistrorum, per eos etiam manu regia cogi & compelli possint.

Idemque vari mō in casalen

§. 11. Et insuper Sixti prædecessoris statutum casalena per plures pro indiviso possessa, & in maximum Urbis detrimentum plerumque diruta vel discooperta, ita quod ipsi omnes consortes eorundem casalenorum possessores ad dicta casalena restaurandum, & cooperiendum, ac inibi Magistrorum præfatorum arbitrio fabricandum, vel si, & prout eisdem Magistris melius videbitur, uno vel pluribus ipsorum consortium fabricare volenti, seu volentibus, reliqui consortes fabricare nolentes vel differentes, ad suas portiones consorti, vel consortibus fabricare volenti, seu volentibus, pro pretio per peritos æstimando vendendum, & consors, seu consortes fabricare volens, seu volentes, ad portiones prædictas emendum, aut si nullus ipsorum fabricare voluerit, ipsi omnes ad dicta casalena vicino, seu vicinis domorum contiguarum pro pretio, ut præfertur, æstimando vendendū, ac idem vicinus, seu vicini ad illa emendum per Camerarium & Magistros præfatos eorum arbitrio, etiam manu regia, sub pœnis sibi benevisis respectivè compelli possint: & nihilominus contravenientes caducitatis, & alias in præsentibus appositas pœnas incurrant, perpetuò extendimus & ampliamus.

Domos quæque tam diruta, quam diruendas pro constructionis viis & plateis reparari debere decernit.

§. 12. Et cum multæ viæ in eadem Urbe jampridem de novo inchoatæ imperfectæ remaneant, ac in pluribus earundem viarum locis non solùm illæ domus, sed ne parietes quidem, seu muri constructi reperiantur, & variis in locis domus ad invicem divisæ, distantes, separatæ & truncatæ remaneant, in ejusdem Urbis non modicam deformitatem, & locorum eorundem deturpationem, &

& (quod pejus est) in dictis locis sic desertis, sordes, & immunditiæ passim projiciantur, nos hujusmodi incommodis obviare cupientes, volumus & ordinamus, ut in omnibus & singulis hujusmodi locis unusquisque dominus, sive directus, sive utilis, in domo à se possessa, vel casaleno sic truncata, vel truncato, aut in situ, vel solo, aut alio loco suo proprio, saltem muro, seu pariete claudere, illamque, illud, vel illum infra sex menses à die publicationis præsentium pro tempore faciendæ: in domibus verò de novo incidendis, pro viis, seu plateis construendis infra sex menses à die integræ satisfactionis, à Magistris vel aliis ipsis dominis domorum factæ computandos, muris, seu parietibus, saltem usque ad primum solare, includere debeat, & teneatur sub pœna ad arbitrium eorundem Magistrorum viarum imponenda per quemlibet contravenientem, eo ipso toties quoties contravenerit incurrenda. Et si loca ipsa sint censualia, sive emphyteutica, & Ecclesiis, Monasteriis, seu aliis locis, vel personis quibusvis respondentia, ipsa dictis sex mensibus elapsis, ad suos directos dominos cum eodem onere fabricandi, seu muro claudendi, dummodo si personæ Ecclesiasticæ sint, eorum liberationem, sive affrancationem juxta formam prædictarum literarum faciendam non impedierint, devoluta sint, & esse censeantur: etiamsi domus, situs, & casalena prædicta sint Ecclesiarum, Monasteriorum, seu piorum locorum quorumcumque. Et ita per quoscumque judices judicari debere mandamus. Possint tamen dicti viarum Magistri eundem terminum sex mensium pro qualitate locorum, & personarum, ubi eis videbitur, prorogare.

quilinos ones & ias domos illarum ard solvere in hu- eant re- tione iurit pos- debere arat.

§. 13. Et nihilominus ex nunc quibusvis locorum prædictorum inquilinis, seu affictuariis, ne facta priùs ipsis simplici dictorum Magistrorum inhibitione, & locorum eorundem pensiones vel census dominis suis sub pœna iterandæ solutionis persolvant, sed eas & eos, etiam invitis dominis, in expensis pro præmissis necessariis convertant, & muros ad dictam altitudinem, si sat erit, perficiant, donec, & quousque in eisdem locis, ut præfertur, fabricatum fuerit, inhibemus pariter & interdicimus, quodque deinceps domini conductoribus ipsis illas bonas facere teneantur, & in eventum contraventionis, ac soluta per ipsos inquilinos, seu conductores pensione, & dicto pariete ad minus usque ad primum solare non perfectè, eosdem inquilinos, seu conductores de suo proprio ad dictam constructionem teneri, & obligatos esse volumus, & etiam declaramus.

inoſque orum pro ruendis ncisarũ nos, etiã ntates, ad ſibi ven- das coge- poſſe de- li, ſi de- inciſa mmoda ta ſint, dominis habitata. ibid. in .

§. 14. Et in domibus ita inciſis, sive de novo incidendis earum domini per nos ita sint gravati ad fabricandum, vel muro claudendum, ut præfertur, ad minus usque ad primum solare, & multoties ipsi domini inhabitantes ex hac causa maximam recipiant incommoditatem, cum ex ipsa inciſione domus ipsorum remaneant incommodæ, idcircò in casu & casibus præfatis, ubi domus per dominos inhabitatæ pro viis, seu plateis construendis inciſæ fuerint, & sic incommodæ effectæ & resarcitæ, ibidemque intra sex menses, vel postea fabricatum fuerit, domos contiguas, etiam per dominos inhabitatas, qui non fabricaverint, præfatis dominis qui fabricaverint, sic domos inciſas dominos præfatos vicinos, etiam habitantes, ad vendendum pro pretio per duos peritos, & in eventum diſcordiæ, per Magiſtros præfatos æſtimando, & plus decima illius partis, ut præfertur, per Camerarium & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam à tribus lateribus domos vicinorum non circundantes, nec duplum, nec triplum in valore excedentes, manu regia compelli poſſe volumus, & etiam mandamus.

domines ui vacuo- fabri- in eis nt, alio- Magi- vitium aliis lo- vel ve- poſſe, ut fabricetur diare. ibid. in .

§. 15. Cumque tam in de Populo, & de Portugallo, ac Sanctiſſimæ Trinitatis, & Piæ nuncupatis, quàm aliis dictæ Urbis viis, quamplurimi ſitus, seu prædia reperiantur muris, domibuſque omninò vacui, quo fit ut viæ ipſæ lateribus ſterni, seu pavimentari, & ad ornatum reduci nequeant, pariter ſub pœnis præfatis volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod ſitum prædictorum domini infra eoſdem ſex menſes in dictis ſitibus, vel muros, ut præfertur, vel ædificia conſtruere, seu conſtrui facere debeãt & teneantur. Ita quod lapſo ſex menſiũ termino præfato Magiſtri viarum ſitus præfatos, in quibus, ut præfertur, fabricatum non fuerit, quibuſcumque perſonis, ac pro pretio reperibili, locare & concedere, ſeu à Camerario & Magiſtris ipſis melius videbitur, ſitus ipſos quibuſcumque perſonis pro pretio hujuſmodi in manibus eorum depoſitariorum ad effectum illud postmodum dominis dictorum ſituum conſignandis facta tamen per dominos præfatos ratificatione venditionis præfatæ per Magiſtros factæ, & datis idoneis cautionibus in forma, juxta formam Statutorum Urbis deponendo vendere & alienare liberè & licitè, ac validè etiam poſſint ad effectum prædictum.

Vicoſque inter domos exiſtentes appropriari & occupari poſſe declarat ab eis, qui ibi priùs fabricaverint. Ad hoc vide etiam eandẽ conſt. Greg. XIII. in §. 3.

§. 16. Et quoniam in Alma Urbe quamplurimi adſunt viculi latitudinis, duorum vel trium palmorum, aut circa, in quibus variæ ſordes & immunditiæ continuò injiciuntur, & muri circumcirca exiſtentes putrefactione corrupti, fœtorem cum peſtiferi & mali aëris generatione inducunt, adeò ut tempore procedente dicti muri corruant, & collabantur, & collapſi ejiciantur, ut deinceps unicus murus pro utroque latere domorum contiguarum inſerviat, ſub eiſdem pœnis, quod de cætero nemo, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, in, vel ſuper muris hujuſmodi trabes, aut tigna, seu quid aliud apponere, caminos, vel quidpiam aliud conſtruere, vel murum dicti viculi elevare, seu aliquod ibi ædificium fulcire, aut alias illi uti vel inuti queat nec debeat. Muratoribus verò quibuſcumque, ne de cætero ſub exilii à toto Statu Eccleſiaſtico, & bonorum ſuorum confiſcationis pœna, in dictis muris pro illorum reparatione, aut de novo extructione, manum & operam apponere, vel quicquam operis ibidem facere, seu fabricare audeant vel præſumant. Et ulterius ad tollendos dictos muros & viculos, volumus quod ille ex vicinis, qui primus voluerit fabricare, poſſit (habita tamen à præfatis Magiſtris licentia, etiam abſque alicujus pretii ſolutione cuiquam facienda) eoſdem viculos ſibi aſſumere, appropriare & vendicare, & ſuper muro ſui vicini tigna, lapides, cæmenta, & trabes, aliaque ad fabricam ſuam neceſſaria apponere, ſuamque fabricam deſuper adaptare, & ut dicitur apodiare, & alias eodem muro communiter cum vicino per eundem fabricare volentem medietate dicti muri ad æſtimationem duorum peritorum per partes ipſas eligendorum, & in eventum diſcordiæ per Magiſtros viarum taxandi.

Et Cloacas, ſciacquato- via, &c. in vias aquam evomentia obſtrui debere.

§. 17. Et quia quamplurimæ domus ejuſdem Urbis quaſdam parvas habent Cloacas, Clavichettas vulgariter nuncupatas, in viis publicis reſpondentes, & ab ipſis domibus aquam, & immunditias, in vias & loca publica evomentes, quibuſcumque perſonis, ut infra eoſdem ſex menſes ſub dictæ caducitatis, & aliis pœnis præfatis, tam cloacas, quàm etiam viculos prædictos, necnon quaſcumque latrinas, ſeu cantaras, & ſiccatoria, vulgò ſciacquatoria nuncupata, & piſcinas in vias publicas, & vicos ſeu viculos, aut plateas exeuntes, & reſpondentes obſtruere, & ſi velint cantaras, in eorum cortibus, ſeu cortilibus, & cancis, non autem in, vel ſuper viis publicis, ſeu plateis fabricare debeant, ita quod inquilini domorum, & locorum hujuſmodi præmiſſa ex pecuniis eorum penſionis, etiam invitis dominis, & contra eorum voluntatem facere poſſint: & non facientes ad pœnam arbitrio præfatorum Magiſtrorum viarum imponendam teneantur. Et nihilominus omnes penſiones decurſas, & præfatis dominis interim contra inhibitionem eis faciendam ſolutas conſignare teneantur depoſitario dictorum Magiſtrorum viarum, ad effectum cloacas, aliaque præmiſſa claudendi, & cantaras, ut præfertur, faciendi, inhibemus, præcipimus, atque mandamus.

Fideicõmiſſa quoque declarat, non impedire præmiſſorum executionem. Quod habet etiam ibid. conſtitut. Greg. XIII.

§. 18. Et cum in viarum, quæ pro tempore fiunt, conſtructione, ordinatione, & ampliatione, ac in domorum, caſalenorum, & ſituum, ſive partium eorum applicatione, seu venditione, in omnibus caſibus ſuprædictis, & aliis quomodolibet ex cauſis præfatis occurrentibus, interdum ſit neceſſe domorum, seu locorum ad uſum viarum hujuſmodi inciſorum, seu diviſorum partes remanentes adjudicare, & multoties propter fideicommiſſa appoſita dubitetur, ne lites & controverſiæ oriantur, ad tollẽdum igitur litium materiam, hujuſmodi fideicommiſſa ad effectum præmiſſorum (ita tamen, quod ea quæ fideicommiſſo ſubjecta erunt, ſic adjudicentur,

quod pretiosorum in tot bonis ſtabilibus reinveſtiantur, quæ bona remaneant eidem fideicommiſſo ſubjecta eodem modo, prout dicta bona ſic adjudicata antea ſubjecta erant) penitus & omninò tollimus, caſſamus, & amovemus, illiſque ad hunc effectum ſufficienter, & expreſsè harum ſerie derogamus.

Canneta etiam & viridaria ad culturam reduci mãdat. vide ibi. in §.

§.19. Et cum Urbs ipſa ædificiis, & viridariis ornata, & ſplendida eſſe debeat, intus verò, & extra, ac prope illam adſint quamplurima canneta deformitatem Urbis generantia, aëriſque ſerenitatem & ſalubritatem, ac clarum fluminis conſpectum impedientia, & etiam malè agendi opportunitatem, locumque ſubminiſtrantia, quod quicumque, tam extra per centum & quinquaginta cannarum diſtantiam prope, quàm intra mœnia ejuſdem Vrbis, necnon etiam in Angelica, & verſus flumen in Pontis Milvii viis nuncupatis, ac per viginti cannarum diſtantiam juxta quaſcumque alias vias publicas canneta habent, illa, ac omnia canneta intus Urbem exiſtentia, præterea quæ ſunt extra vias publicas in locis abſconditis, ſeu remotis infra præfatos ſex menſes, ſub pœnis prædictis funditus extirpare, evellere atque tollere, ac ad terrenum & culturam vinearum, ſeu viridariorum reducere debeant.

Prata etiam ſita prope viã Angelicam, ad canneta vel hortos reduci prohibet.

§.20. Necnon cum Angelicam, ac Caſtelli nuncupatas vias, per vineas & prata, ad maximum Civitatis noſtræ Piæ per nos noviter conſtructæ ornatum fecerimus, intellexerimuſque quod non nonnulli prata prædicta ad canneta, vineas, ac hortos facienda impudenter claudere cogitant. Ideo quod nullus in poſterum, etiamſi proprietarius exiſtat, dicta prata ad alium uſum, præterquam ad paſcua, fœnumque colligendum, deſtinare poſſit. Quodque omnes & quicumque, qui ab eo tempore, quo divina favente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, hujuſmodi prata reſtrinxerunt, ac ibi vineas, canneta, ſive hortos fecerunt, ad illa in priſtinum ſtatum, nempe ad pratum reducenda, per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogi & compelli poſſint & debeant, præcipimus & ordinamus.

Hortoſque ibi factos, præterquam carciofolorũ, ad pratorum & vinearũ uſum reduci mandat.

§.21. Et ſimiliter quia horti prope Urbem conſiſtentes propter aquarum irrigationem, malum & peſtiferum ſolent generare aërem, & maximè in Burgo noſtro S. Petri, ac dicta Civitate noſtra Pia, ad cujus ornamentum, decorem, & aëris ſalubritatem ſummopere intendimus. Deſiderantes igitur, ut quemadmodum dictam Civitatem Piam muris & propugnaculis cinximus, & ab hoſtilibus offenſionibus ſecuram reddidimus, ita quoque aëris ſalubritate non careat, ſtatuimus quod omnes horti exiſtentes in pratis extra portam Angelicam, (exceptis duntaxat cardorum, vulgò carciofolorum hortis, in quibus aquarum irrigatio nullo modo fit) penitus tollantur & aboleantur, ac ad vinearum & pratorum uſum reducantur, ſub caducitatis quoad dominos, & quoad inquilinos, ſeu affictuarios, ſub exilii, & bonorum confiſcationis, aliiſque dictorum Magiſtrorum viarum arbitrio infligendis pœnis.

Scalas quasdam vias Vrbis impedientes de cætero fieri prohibet, & factas tolli præcipit.

§.22. Et quoniam in variis Almæ Urbis locis viæ publicæ diverſis modis ſunt impeditæ, & inter alia à certis ſcalis, & baſtonis, ut vulgariter dicitur, factis, quæ multis in locis vias publicas ferè per unam cannam & ultra occupant, in maximum earundem viarum præjudicium, & obſtaculum, adeò ut duo currus concurrentes commodè pertranſire nequeant. Idcircò ſub præmiſſis & aliis arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum præfatorum imponendis pœnis diſtrictè præcipiendo mandamus, ut in poſterum nemo, quo minus via pro duabus rhedis cocchiis vulgariter nuncupatis, concurrentibus, lata, ſpatioſaque remaneat, dictas ſcalas audeat ita componere, ſed tantummodò duos vel tres palmos ultra januam excedere: factas verò ſcalas præmiſſas, ad dictos duos vel tres palmos infra eoſdem ſex menſes ſub ſimilibus pœnis reducere & reſtringere unuſquiſque debeat. Muratores autem ibi aliter operantes, exilii & bonorum confiſcationis pœnas incurrere & exſolvere volumus.

Vt hæc conſt. juris congrui ad vineas & caſalia intra 12. mill. ab

§.23. Præterea cupientes, non ſolum ipſam Urbem interiorem, ſed etiam illius ſuburbia, & circuitum, ac vineas decorari, cum nobis innotuerit nonnullos pulchras & delectioſas vineas, ac poſſeſſiones facere & ampliare volentes, à vicinis illis terrenum, & vineas, locari tamen ſeu ad medietatem fructuum, vel alias dari & concedi ſolitas, ad id vendere nolentibus impediri, præfatis Camerario, & viarum magiſtris, quoſcumque ſive ſæculares, ſive Eccleſiaſticos, etiamſi Monaſteria quorumvis, etiam Mendicantium Ordinum, necnon Eccleſiæ, Hoſpitalia, aut alia pia loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta, locari tamen, aut ad medietatem fructuum, vel alias, ut ſupra dari ſolita, ab una, non ſolita verò locari à tribus, ſeu duabus partibus circumdatâ, extra tamen ſepta Monaſteriorum eorundem habentes vel habentia, ad illorum in toto vel in parte, etiam pro vialium directura, & accommodatione facienda, arbitrio dictorum Camerarii, & Magiſtrorum venditionem vicinis illa ſic circumdantibus, & ampliare volentibus, pro juſto & rationabili pretio per duos peritos per partes eligendos, & in eventum diſcordiæ, per præfatos Magiſtros, habita dictorum electorum relatione, æſtimando faciendam, etiam manu Regia, cogere poſſint & debeant, etiamſi loca ipſa non ſint vel fuerint locari ſolita, & abſque ulla difficultate id etiam procedere volumus in vinea, canneto, vel terreno ſic convicino, ubi domus commoda pro domini habitatione non fuerit, concedimus & ordinamus. Necnon hujuſmodi noſtram ordinationem, non ſolum ad vineas, ſed etiam ad caſalia intra duodecim milliaria, ab Urbe conſiſtentia, ad dictæ Urbis ornatum, & commoditatem dominorum caſaliũ extendimus, ac extendi debere præcipimus & mãdamus. Cumque intellexerimus multa caſalia magnæ quãtitatis rubrorum habere incorporata nonnulla, terrarum portiones, aut petia modicæ quantitatis pedichæ vulgariter nominata: volumus etiam & ordinamus, ut quicumque caſale habuerit centum rubrorum, aut minus, & hoc maximè ubi aliquod nobile, ſive commodum ædificium pro habitatione exiſtat, & aliquam pedicham vicinam & contiguam habeat, ſi ab uno latere tantum rubra centum, decem: & ſi à duobus, viginti: ſi à tribus, triginta: & ſi caſale excedat ſummam centum, ad dictam ratam, ut ſupra. Et ſi aliquod etiam multorum rubrorum caſale in alio incorporatum exiſtat, videlicet cum aliqua lingua, quatenus dicta lingua ſit incorporata, illam ſibi arbitrio dictorum Camerarii, & Magiſtrorũ pro tertio per peritos æſtimando, & aucta decima parte pluris vendicare poſſit.

Scalas curritoria vias impedientia ſub pœnis mandat.

§.24. Et inſuper eiſdem viarum Magiſtris, ut quoſcumque ad ſcalas quaſlibet extra domos, & in viis, ſeu plateis publicis exiſtentes, quarum præſertim in Regionibus Tranſtiberinis, & Trivii, maxima adeſt copia, & quæ vias publicas non parum impediunt & occupant. Necnõ ad mœniana, aliàs curritoria lignea, mignani vulgò nuncupata, extra muros domorum multum vel modicum ſe porrigentia & eminentia, in vias publicas proſpectum habentia, infra annum à die publicationis præſentium deſtruendum & tollendum arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum eorundem cogere & compellere. Necnon domorum inquilinis, ut penſiones per eos pro tempore debitas, etiam invitis dominis retinere, & in expenſas pro deſtructione ſcalarum & curritoriorum hujuſmodi neceſſarias, abſque eo quod ad iteratam dominis ſuis ſolutionem teneantur, convertere valeant & debeant. Quinimò inquilini ipſi dictas penſiones, donec ſcalæ & curritoria hujuſmodi ablata fuerint, poſt ſimplicem inhibitionem eis faciendam ſuis dominis ſub pœna ſolutionis dictis Magiſtris viarum iteratò faciendæ nullatenus perſolvere poſſint, quod tamen unicuique ferrea, ſeu lapidea mœniana, quæ vulgò arengherias, aut balauſtos vocant, habere liceat impunè permittentes.

Porticus demoliri muris claudi jubet.

§.25. Quodque quilibet infra annum prædictum tuas porticus, ſeu porticalia, penitus & omninò deſtruere, & demoliri, aut muris claudere habeant, dummodo porticus ipſæ non ſint modernæ & inſignes, judicandæ & dignoſcendæ judicio eorundem Magiſtrorum viarum. Illæ verò porticus, quæ pro viarum dilatatione incidendæ erunt, ita manere tolerentur, quouſque per præfatos viarum Magiſtros exciſæ fuerint.

Hortoſque caſamenta Vrbis ex

§.26. Et præterea, quod inter caſamenta, ſeu in locis ejuſdem Urbis habitatis non liceat cuique habere hortos, ſeu viridaria ſepibus concluſa, ſed illorum domini ſub pœnis prædictis illa muris circundare teneantur.

§.27. Om

§.27. Omnesque pontes lignei per vias publicas transversi, cum itum publicum occupent, & dictæ Urbis ornarum offendant, infra ejusdem anni terminum, exceptis tantum illis, qui non in principalibus, sed transversalibus viis, aut in viculis consistentes, visum & lucem non impediunt, judicio eorundem Magistrorum dignoscendis.

§.28. Et ulterius omnes pontelli in quibusvis domibus ruinosis, in viis, sive plateis existentes, infra sex menses à die publicationis præsentium per illorum respectivè dominos, seu inquilinos, sub pœnis præmissis omninò tollantur & auferantur, auferrique debeant.

§.29. Et quoniam ad dictæ Urbis decorem, & ornatum non parum cederet, si unaquæque ars ab aliis artibus separata, & in unum collecta ac unita, suis loco & ordine collocaretur; & præcipuè illa, quæ ad victum sic sparsa non est necessaria, cum artifices ipsius Urbis quasi absque ulla distinctione invicem confusi, absque maxima ordinis perturbatione, ornatusque & decoris publici præjudicio habeare noscantur, qui, quorumque tabernæ & officinæ, si in suis quique locis, & vicis segregatis ordinarentur, tam Urbis ornatui, quàm etiam illorum commoditatibus non parum consuleretur, ut omnis inter eos confusio amoveatur, & ipsi ab invicem juxta species suas separati, in quantum poterit, decorem Urbi referant, simul & commoditatem. Ideò quod quoties, & postquam per Cameram & Magistros viarum hujusmodi Artium divisio & situatio statuta & ordinata fuerit, quicumque artifex, cujuscumque artis & exercitii in aliquo vico, via, aut platea dictæ Urbis, ubi suæ artis exercitium magis vigeat, & constitutum fuerit, ut præfertur, habitare voluerit, possit quemcumque alium cujuscumque alterius à suo diversi exercitii artificem inibi commorantem, seu commorari volentem, expellere & ejicere, ac expelli & ejici facere, & in illius locationes, dummodo ad longum tempus, seu ad vitam, vel generationem non sint, factas subintrare pro eodemmet pretio, data tamen cautione de exercendo dictam suam artem in dicto loco ad minus per annum, & ultra, arbitrio Camerarii, & Magistrorum viarum præfatorum, exceptis tamen semper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad evitandas controversias, possint ipsi Camerarius, & viarum Magistri, semper & quandocumque arbitrio suo decernere & declarare, quæ ars in uno loco magis vigeat, quàm altera, ac etiam artificii inquilino sic pro tempore expellendo, unius mensis, aut longiorem ipsis Magistris benevisum terminum ad evacuandum præfigere. Et insuper fines, limites, & vicos, infra quos unaquæque ars, & illius artifices suo ordine stare & consistere debeant, constituere & declarare, prout & quandocumque videbitur & placuerit, perpetuò statuimus, & ordinamus.

§.30. Et quia aëris putrefactio non solùm ex malis humoribus & immunditiis, sed etiam ex malis odoribus & fœtoribus generatur, sicque ars Candelariorum diffusa per Urbem tetrum putorem reddens, multum noceat Civitati, idcircò quemadmodum artes vaccinariorum, seu coriariorum, necnon artificum chordas musicales ex animalium fibris facientium, malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam separatæ reperiuntur, ita & dictam Candelariorum artem, ut is putor exhalationem habeat, prope flumen, ad Sixti, sive quatuor capitum, aut Sanctæ Mariæ nuncupatos Pontes, ubi Camerario, & viarum Magistris præfatis magis videbitur expedire, infra mensem à die publicationis præsentium sub confiscationis omnium bonorum ipsorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum personas arbitrio Camerarii & Magistrorum præfatorum infligendis pœnis reduci, ac in locationes aliis personis ibi factas, prout eisdem Magistris videbitur, subintrare debere volumus & mandamus.

§.31. Et quoniam Urbs ipsa nimium est humiditati subjecta, sicque in certis partibus silicibus strata humidior efficiatur: propterea omnibus & singulis muratoribus sub exilii, aliisque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magistrorum arbitrio infligendis pœnis, dominis verò sub ducentorum ducatorum, ut præfertur, applicandorum pœna, ne deinceps viam silicibus sternere, seu aliquas silicatas ante domos suas facere audeant, seu præsumant, injungimus. Volumus autem, quod omnes viæ ipsius Urbis cocilibus sternantur lateribus, unà cum suis interlineis, quas guidas vocant, piperino, tiburtinis, aut siliceo lapide, arbitrio dictorum Magistrorum, nec sint aliquo pacto intervisatæ, sed in unaquaque via sint omnes guidæ ex piperino, tiburtino, aut siliceo lapide.

Camerarique & Magistris data facultatem cogendi dominos possessionum contiguarum viis principalibus ad ibi struendos muros, &c.

§.32. Et insuper præfatis Magistris viarum in perpetuum, & pro decore ejusdem Urbis, ac structura viarum principalium, præsertim intus & extra Urbem in via Flaminia, de Populo nũcupata, infra unum milliare dominos vinearum, & aliarum possessionum viis ipsis contiguarum, ad muros & alia pro dictarum viarum principalium structura & decore, arbitrio Camerarii, & Magistrorum eorundem necessaria conficiendum, fabricandum, & resarciendum, vel tatam expensarum ipsos dominos, & quemlibet ipsorum pro prædictis, & eorum singulis respectivè quomodolibet tangentem, solvendum, & seu depositandum, prout ipsis Magistris videbitur. Et si aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros construere, aut alia, ut præfertur, facere, vel dictam tatam solvere recusaverint, præfati viarum Magistri pro celeriori expeditione ipsos dominos sic renitentes & morosos, ad suas vineas, sive possessiones, in toto vel parte alteri, seu aliis pro justo & rationabili pretio, ut suprà dictum est, æstimando, vendendum, etiam manu Regia cogere & compellere.

Et dubia super præmissorum intelligentia eorum arbitrio dissolvendi.

§.33. Ac ad tollendas disputationes, iidem Camerarius & Magistri viarum, omnes & singulas, ac quascumque difficultates, & dubia, quæ super præmissis, aliisque omnibus & singulis in præsentibus contentis, & descriptis, ac illorum sensu, intelligentia, vel significatione oriri quandocumque contigerit, interpretari & dissolvere arbitrio suo libere & licitè possint & valeant, licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem omnimodam impartimur.

In quibus causis ab eis non appellatur.

§.34. Præterea statuimus, & de novò etiam ordinamus, quod in causa sternendarum viarum hujusmodi præfati Magistri sint meri judices & executores, ac ab eorum decretis & mandatis in hac parte, sicuti in causa mercedis, non possit quoquo modo, nisi facto actualiter depositio penes Notarium ipsorum Magistrorum in pecunia numerata, consignando postea actori, vel restituendo reo, prout deinde per Camerarium, seu Viarum Præsidem, ad quem recursum fuerit, esset, vel erit judicatum, appellari, vel recursus ad quempiam, etiam pro tempore existentes Camerarium, Clericos, vel præsidentes Cameræ Apostolicæ, aut quoslibet alios judices haberi, sed mandata præfata executioni demandari debeant, non obstantibus quibuscumque significationibus per prædictos, vel quoscumque alios forsan faciendis.

Causasque artis muratoriæ eisdem Magistris audien. committit, ut hic;

§.35. Et ut eorundem Magistrorum viarum officium in sua auctoritate & dignitate, prout decet, habeatur, illorumque mandata diligentiùs executioni demandentur, & causæ super arte muratoria pro tempore nascentes sagacius & maturius, veluti per expertos, & pro minori partium dispendio decidantur, omnes & quascumque causas, lites, quæstiones, controversias, & differentias, tam inter quoscumque muratores, & fornaciarios, quam eos & quosvis alios artifices, aut alias, tam Ecclesiasticas quàm læculares personas super dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam activè, quàm passivè movendas, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac toto negotio principali per præfatos Horatium Naram, & Hieronymum Pichum, modernos & pro tempore existentes Magistros viarum dictæ Almæ Urbis, qui conjunctim procedere debeant, simpliciter & de plano, ac sola facti veritate inspecta, etiamsi, & quando eis videbitur, sine strepitu & figura judicii, nullaque tela judiciaria servata, etiam manu Regia procedendo, audiendas, cognoscendas, decidendas, fineque debito terminandas esse, & fore decernimus, volumus, statuimus, declaramus & ordinamus. Non præjudicando tamen, nec derogando prædictarum artium Consulatibus; ita tamen quod à sententiis ipsorum Consulum non possit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recursus haberi, præter

præterquam ad Magiſtros viarum præfatos, & dictæ Urbis Conſervatores, ſeu Camerarium noſtrum. Cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè, & extrajudicialiter ſe non tuto acceſſu, vel abſentia, aut latitatione, ſub pecuniariis, aliiſque ipſorum Magiſtrorum viarum, & Conſervatorum reſpectivè arbitrio imponendis & moderandis pœnis. Et in eventum non paritionis, inobedientes pœnas ipſas incurriſſe, unica tantum citatione prævia, declarandi, & ab eis exigendi: dictaſque cauſas in quocumque ſtatu reaſſumendi, omniaque alia & ſingula deſuper neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi. Ita tamen quod neque Gubernator, neque Vicarius dictæ Urbis, neque Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditor, neque ejuſdem Urbis Senator, nec Præſidens Ripæ ſeu Ripettæ, neque (præterquam Camerarium noſtrum dumtaxat) quicumque alius, vel alii ejuſdem Urbis, vel extra eam ubilibet conſtituti judices ordinarii vel extraordinarii, delegati vel ſubdelegati, aut quævis aliæ perſonæ, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, & etiam habeant privilegia, vel indulta, quod ipſi ſint judices vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum, etiam piorum, aut cauſarum illorum Auditores, quatenus ipſi viarum Magiſtri in cauſarum hujuſmodi cognitione prævenerint, cauſas artis muratoriæ hujuſmodi nullatenus, in toto vel in parte audire, cognoſcere, decidere, ſeu ſe in illis quomodolibet, & quovis prætextu intromittere poſſint, neque debeant, & quicquid ſecus factum fuerit, irritum ſit, & inane, ac pro infecto habeatur, & per prædictos viarum Magiſtros, ſi prævenerint, ut præfertur, omninò revocari quandocumque poſſit (ſalvo tamen quod Clerici & Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ ſe in hujuſmodi cauſis juxta Pauli III. literas prædictas dumtaxat, & non aliàs intromittere poſſint) perpetuò committimus, & mandamus, ac eoſdem Magiſtros viarum, cauſarum, & litium hujuſmodi Judices, & executores ſpeciales, & generales, ita quod in eis, ut præfertur, alte, & baſſe procedere valeant, conſtituimus, & deputamus. Salvo tamen recurſu, ſi partes voluerint, ad ipſum Camerarium.

Et hanc cſſ. in Camera recipi, & regiſtrari mdat.

§. 36. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti Camerario, & Præſidentibus, & Clericis præfatis, quatenus ſtatim viſis præſentibus, nullo alio deſuper à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut dicta Sede, ſeu aliundecumque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione ceſſantibus, eaſdem præſentes in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris regiſtrari mandent, illaſque inviolabiliter, & ad unguem, in omnibus & per omnia perpetuò obſervent, ac ab omnibus & ſingulis obſervari faciant realiter, & cum effectu.

Clauſulam præſervativi apponit.

§. 37. Ac præſentes literas perpetuò durare & valere, perpetuique roboris firmitate ſubſiſtere, neque de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis, aut quod præmiſſa, & quodlibet præmiſſorum non fuerint uſu recepta, aut alio quocumque vitio, ſeu etiam intentionis noſtræ, vel ejuſdem Sedis, aut quovis alio defectu notari, vel impugnari, neque etiam per nos vel ſucceſſores noſtros, aut dictam Sedem revocari, alterari, ſuſpendi, modificari, aut illis in aliquo derogari unquam poſſe.

Decretum irritans addit.

§. 38. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de Latere, ſublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Executores deputat.

§. 39. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. & Portuen. ac Tuſculan. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magiſtrorum viarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem viarum Magiſtros approbatione, confirmatione, innovatione, ſingulis ſtatutis, voluntatibus, ordinationibus, extenſionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdictis, conceſſionibus, indultis, commiſſionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, revocatione, aliiſque præmiſſis, juxta præſentium tenorem pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos, vel ab eis cauſam habentes, per Camerarium, Præſidentes, & Clericos præfatos, aut quoſvis alios quacumque auctoritate fungentes, contra præmiſſa, vel eorum aliquod quomodolibet indebitè moleſtari, inquietari, vel perturbari. Contradictores quoſlibet, inobedientes & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſ. revocat.

§. 40. Non obſtantibus præmiſſis, ac certa per nos dudum Motu ſimili edita ſuper pœnarum per eluſores, qui fabricas præmiſſas non fecerunt, nec faciunt, incurſarum ampliatione, impreſſioni librorum de ordine noſtro à Civitate Venetiarum ad Urbem traductæ facta, ſive conceſſa, quam tenore præſentium, quoad præmiſſa omninò revocamus. Ac etiam noſtra de non tollendo jure quæſito, necnon recolendæ memoriæ Pauli Secundi, & Pauli Quarti de rebus Eccleſiaſticis non alienandis, ac alienatis recuperandis. Necnon Bonifacii Octavi, etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, de una & duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, necnon aliis quibuſvis Apoſtolicis, ac in generalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis & edendis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Urbis & Curiæ Romanæ, ac Cameræ Apoſtolicæ, ejuſdemque Curiæ Tribunalium, ac quarumvis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, necnon Ordinum, Conſulatuum, & Societatum, ac univerſitatum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ſtylis, uſibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam novis reformationibus, legibus Pontificiis & Imperialibus, ſacris Canonibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque reſpectivè Populo, Civibus, incolis, & ſuperioribus, ac tam ſupranominatis, quàm quibuſvis aliis perſonis, & etiam judicibus Eccleſiaſticis & ſæcularibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, vel ad quorumvis inſtantiam, in genere & ſpecie, ac etiam conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu & ſcientia ſimilibus, ſpecialiter & expreſſè derogamus, ac ſufficienter derogatum fore & cenſeri volumus & decernimus. Necnon omnibus illis, quæ Sixtus, Leo, & Paulus III. prædeceſſores præfati in eiſdem ſuis literis non obſtare voluerunt, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & alicujus Prælati ſigillo munitis eadem

eadem prorsus fides, etiam in judicio adhibeatur, quæ præſentibus, ſi ubicumque forent exhibitæ, vel oſtenſæ, adhiberetur.

...a & ef-...s public. ...m habes ...n.

41. Et ne quiſpiam nullo unquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipſæ præſentes literæ in Cameræ Apoſt. & Curiæ Capitolii valvis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, univerſos & ſingulos, quorum intereſt, intrà menſem à die affixionis hujuſmodi computandum, perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

...lio pa-...is.

§. 42. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innovationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, applicationis, declarationis, extenſionis, ampliationis, mandati, interdicti, ablationis, caſſationis, amotionis, revocationis, præcepti, intentionis, permiſſionis, conceſſionis, inhibitionis, impartitionis, commiſſionis, conſtitutionis, deputationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Marcum Anno Incarn. Dominicæ 1565. decimo Kal. Septemb. Pont. noſtri Anno ſexto.

...An. 6. ...3. Aug.

...icatio.

Anno à Nativitate Domini 1564. Indictione 8. die verò 5. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno 6. præſentes literæ Apoſtolicæ in quinterno foliorum in totum (computato præſenti) triginta duorum, publicè affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cameræ Apoſt. Curiæ Capitolii, & acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in locis præfatis reſpectivè, præſentium literarum copiis, ut moris eſt, affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum præfatos S.D.N. Papæ, & Apoſtolicæ Sedis Curſores.

Philibertus Capuis Mag. Curſ.

III. Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Franciſci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipſius Ordinis reformationem.

Alia extant pontificiæ declarationes d. Regulæ, & nonnullæ d. Ordinis reformationes, quas indicavi ſup. in conſt. 5. Honorii III. Solet, *ſuprà, ubi plenè notavi.*

Alias Conſtitutiones ediderunt iſti Fratres in Capitulo generali celebrato anno 1626. quæ Sanctiſſ. D. N. Vrban. VIII. cæteris conſtitutionibus, iſtis novis repugnantibus abrogatis, approbavit, & Vrbanas Conſtitutiones dictas confirmavit in Conſt. 118. *Militantis*, inf. tom. 4.

...ita A.D. ...1565.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad futuram rei memoriam.

...enium.

SEdis Apoſtolicæ copioſa benignitas piis quarumlibet regulari ſub caſtimonia Domino militantium perſonarum votis libenter annuit, & illis quæ pro earum felici ſtatu & reformatione proceſſiſſe comperit, ut illibata perſiſtant, libenter Apoſtolici adjicit muniminis firmitatem.

...ntatio ...rdinalis ...reforma-...e huius ...bus, & ...m conſti-...onum de-...e facta-

§. 1. Sanè cum nos nuper conſiderantes quàm uberes fructus in Dei Eccleſia ſacer Fratrum Minorum Ordo ab ejus inſtitutione produxerit, & quantos in dies productus ſit, ſi ad priſtinam majorum ſuorum normam per novitatem, ſeu reformationem vitæ reſtitutus foret, quibuſdã ex dilectis filiis noſtris S.R.E. Cardinalibus, & præſertim dilectis filiis noſtris Carolo tituli S. Praxedis Borromæo Protectori, & Ludovico tituli S. Cyriaci in Thermis Viceprotectori ejuſdem Ordinis, Presbyteris Cardinalibus Symoneta nuncupatis, ipſius Ordinis reformationem curandam commiſerimus, quibus negotium ipſum tantæ curæ fuit, ut dilectum filium Antonium de Sapientibus de Auguſta, ejuſdem Ordinis Generalem, & Miniſtros, nonnulloſque Fratres ejuſdem Ordinis, tunc congregatos in eo Capitulo generali Florentiæ nuper celebrato, in quo idem Antonius in ipſius Ordinis Generalem ad triennium electus, & deinde à nobis ad aliud triennium, ſupplicationibus Miniſtrorum Provincialium dicti Capituli nobis humiliter porrectis confirmatus fuit, ad nonnulla ſtatuta, & ordinationes negotium hujuſmodi concernentia edenda adduxerint, ac multa priori profeſſioni adjunxerint, ac veterem diſciplinam renovaverint, nihilque prætermiſerint quòd ad exactam ſuæ profeſſionis completionem viſum fuerit opportunum, prout in publicis documentis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

Confirmatio huius Pontificis, ipſarum conſtit.

§. 2. Nos qui ipſum Antonium, petitione, ſupplicatione, & conſenſu dicti Capituli Generalis ſponte accedentibus, ad aliud triennium in ejuſdem Ordinis Generalem deputavimus, ſtatutorum, & ordinationum hujuſmodi, de quibus certam notitiam habemus, veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, cupientesque ut dictus Ordo, quem in viſceribus gerimus charitatis, ad ſuum priſtinum ſtatum, ſeu vivendi normam reducatur, ſuoſque ſperatos longè uberiores producat fructus, Motu proprio, non ad alicujus nobis deſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quæcumque ſtatuta, ordinationes, declarationes, electiones, & electionis hujuſmodi modos, validationes, petitiones, ſupplicationes, conceſſiones, deputationes, prohibitiones, inhabilitationes, amotiones, diſpenſationes, omniaque, & ſingula in dicto Capitulo Generali circa dicti Ordinis reformationem facta & geſta, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ea perpetuis futuris temporibus per quoſcumque ipſius Ordinis Superiores, & alias perſonas, ſub pœnis in illis adjectis inviolabiliter obſervari mandamus, ac omnes, & ſingulos, tam juris, quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, ſicque per eoſdem ſuperiores, & quoſcumque ejuſdem Ordinis Miniſtros, nunc & pro tempore exiſtentes obſervari, & judicari debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quòquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Contrariorũ derogatio.

§. 3. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ipſius ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dicto Ordini, necnon illius Superioribus, Miniſtris, Conventibus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, omniaque contra reformationem hujuſmodi hactenus conceſſa & edita revocamus, & annullamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris, die 17. Septemb. 1565. Pontificatus noſtri Anno 6.

D.P.A. 6. die 17. Septemb.

Sequuntur iſtæ Conſtitutiones Reformationis.

CAP. I.

Verba Cap. I.

REgula, & vita Fratrum Minorum hæc eſt, ſcilicet Domini Noſtri Jesu Christi Sanctum

Evangelium obſervare, vivendo in obedientia, ſine proprio, & in caſtitate.

1. *Quod regula S. Franciſci renovat profeſſionem Evangelii.*

Per hæc verba Seraphicus Pater noſter voluit nos docere, quod regula, & vita quam profitebantur, non erat res nova, ſed proculdubio renovata profeſſio Evangelici inſtituti.

2. *Declaratio ſuper obedientia.*

Vivendo in obedientia. Non ſolùm Dei mandata, ſed hominum etiam propter Deum exequendo. Nam & Chriſtus Salvator noſter factus eſt obediens uſque ad mortem.

3. *Super proprietate.*

Sine proprio. Quia, ut dictum eſt in præfatione, Fratres Minores nunquam habuerunt quicquam quod poſſiderent, vel quo uterentur tanquam proprio: ita dicebat de ſeipſo Chriſtus, vulpes foveas habent, &c. Et de Apoſtolis ſcriptum eſt, multitudinis credentium erat cor unum, & anima una, nec quiſquam eorum, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia.

Super Caſtitate.

Et in caſtitate. Qua B. Franciſcus voluit Fratres ſuos cæteris præſtare, jubens ut nedum mente & corpore caſti eſſent, ſed etiam ne haberent cum mulieribus ſuſpecta conſortia, & ne ingrederentur Monaſteria Monachorum, prout infra dicetur. Duo in hoc capitulo notantur. Primum, ut vota iſta obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis inviolabiliter obſerventur, pro quorum exequutione ponuntur ordinationes, quæ continentur in ſequentibus capitulis. Secundum, quod eo modo, quo B. Franciſcus promittit obedientiam Beatiſſimo Domino Papæ Honorio, & ſucceſſoribus ſuis, ita Fratres agnoſcant, ſe ſubditos Romano Pontifici, & poſt ipſum Superioribus Ordinis, Generalibus, Provincialibus, Cuſtodibus, Guardianis, &c. Hæc autem non ex ſua voluntate ſolùm, cum illis viſum fuerit, ſed maximè ex voto, quo adſtricti ſunt ſemper, & ubique.

CAP. II.

Verba cap. 2.

Si qui voluerint.

1. *Declaratio ſuper licitia recipiendi Novitios. Tu vide bullã 71. Sixti, Cum de, ubi notabo.*

In hoc capitulo ſunt tres articuli principales. Primus de recipiendis ad Ordinem Fratribus. Secundus de apoſtatantibus ab Ordine. Tertius de Fratrum indumentis. Circa primum ponuntur infraſcriptæ conſtitutiones ex decreto Generalis Capituli. Non liceat alicui Conventui, vel loco, pueros ad Ordinem recipere, neque habitum illis dare, ſine Generalis, vel Provincialis expreſſa licentia; quæ non detur, niſi priùs de puerorum indole conſtiterit, & quod de Parentibus bonæ famæ orti fuerint.

2. *Super eorundem educatione, & ætate.*

Novitii, qui ſument habitum in quocumque Monaſterio ante ætatem completam ſexdecim annorum, mittantur ſtatim à ſuo Superiore in certum Conventum, ſeu Seminarium, unum vel plura, quæ novitiatus vocamus. Qui ſeparati ſint à locis & habitatione profeſſorum, atque ibi cum ſuis Præceptoribus, & Rectoribus à Capitulo deputandis morantes educentur, & inſtruãtur in timore Dei, ac bonis diſciplinis & moribus. Atque hac de cauſa in quacumque Provincia ex cuſtodia, ubi cõmodè fieri poterit, multiplicentur dicti Novitiatus, & maneant ibi pueri uſque ad ætatem dictam annorum ſexdecim.

3. *Super Cura Profeſſorum non promotorum ad Ordines.*

Profeſſi etiam, qui non fuerint in ſacris Ordinibus conſtituti, quantum fieri poterit, ſua loca, & certum præceptorem habeant, qui eandem curam, quæ de Novitiis habetur, de illis gerat. Neque hujuſmodi profeſſi per urbem, vel clauſtra vagari permittantur.

4. *Declaratio ſuper ſubtractione danda à Conventibus nativis.*

Teneantur verò nativi puerorum, & profeſſorum Conventus, iis Conventibus qui præfatos nutrient, ſuccurrere juxta taxam à Superiore imponendam.

Qui autem minus apti ad literas inventi fuerint, occupentur muſica, & in ſervitute Conventuum, vel etiam in aliqua arte viris religioſis non contraria, utputa in arte pictorum, tonſorum, hortulanorum, & ſimilium.

5. *Declaratio ſuper occupatione Fratrum non literatorum.*

Et ubi non fuerint hujuſmodi profeſſi, inſerviant Fratres juniores, licet fuerint Sacerdotes: meliùs tamẽ eſſet, ut in quolibet Conventu induerentur aliqui laïci, & illis provideretur de victu, & veſtitu juxta condecentiam eorum ſtatus, quemadmodum in pleriſque locis fieri conſuevit.

6. *Declaratio ſuper deſtinatione ſervientium.*

Pueri non ad admittantur ad profeſſionem, niſi poſt decimum ſextum annum ſuæ ætatis expletum, juxta decretum Sanctæ Tridentinæ Synodi, juxta quam etiam ad ſacros Ordines admittentur, non ſolùm quantùm ad ætatem, ſed etiam quantum ad ſufficientiam, & probitatem: ad Subdiaconatum quidem poſt annum vigeſimum ſecundum, ad Diaconatum poſt vigeſimum tertium, ad Presbyteratum poſt vigeſimumquintum. Profeſſionem verò in libro ad hoc deputato adoleſcentes & alii profiteri volentes ſua manu ſubſcribant, quem librum ſinguli Conventus particulariter habere teneantur. Et qui profeſſionem ſolemnem non emiſerint, non poſſint promoveri ad ſacros Ordines.

Is quoque tantum numerus Fratrum in ſingulis Conventibus, & locis admittatur, qui ex redditibus propriis Monaſterii, ac conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari. Nec ab eorum parentibus, propinquis, aut curatoribus aliquid ex eorum bonis, quocumque prætextu ante profeſſionem accipiatur, excepto victu, & veſtitu pro tempore quo in probatione fuerint.

Fratres verò alterius Ordinis, aut etiam ejuſdem Ordinis, qui tamen diverſas habent obſervantias, ſeu vivendi modum, non recipiantur, niſi à Generali Capitulo, explorata priùs eorum vita, & quod ab arctiori inſtituto non diſcedant, fuerint approbati.

Circa ſecundum, ubi dicitur, Et nullo modo licebit eis de iſta Religione exire, &c. Licẽtia exuendi habitum, aut ſubtus ferendi nulli omnino concedatur; ſed nec morari cum habitu extra clauſtra ſui Ordinis cuiquam permittatur, niſi fortè apud aliquos Prælatos, aut alios, cauſa lectionis, aut prædicationis, ſeu alicujus pii operis, de licentia ſui Superioris, juxta ſeſſ. 25. cap. 4. Et ſi qui hactenus extra ſunt abſque licentia ſuorum Superiorum, revocentur juxta bullam D.N. Pii IV. revocatoriam privilegiorum, datam 13. Kalend. Martii 1564. Contumaces verò excommunicentur, & niſi paruerint, ſubjiciantur Ordinario puniendi. Qui verò de Superiorum licentia alicui Prælato, Principi, aut Vniverſitati ſerviẽt, obedientiæ, & correctioni Superiorum ſubjaceant ſemper.

Super ad à clauſtris de Provincia.

Nulli etiam licet exire clauſtra ejus loci, ubi de familia degit, abſque licentia ſui Guardiani, qui cauſam cognoſcat, & comitem illi pro ſuo arbitrio eligat: habeatur tamen ratio virorum inſignium, & graduatorum. Neque aliquis diſcedat ex Cuſtodia ſine Cuſtodis licentia, ut cõſtitutiones generales, & Benedictus XII. præcipiũt. De Provincia vero nonniſi de Magiſtri Provincialis licẽtia, ſive ejus Commiſſarii in ſcriptis obtẽta, neque cauſa accedendi ad Superiorem Prælatum. Qui contrafecerit, ultra pœnam à ſancta Synodo Tridentina ſtatutam, etiã in Ordine pœna carceris per menſem, & tãnius publicæ diſciplinæ opprobrio mulctetur, atque ſecundum Alexandrinas conſtitutiones ad Conventum, Cuſtodiam, ſive Provinciam ſuam confuſibiliter remittatur. Servetur omnino decretum earundem conſtitutionum, quod ita dicit. Inhibetur inſuper Miniſtris juxta generalia ſtatuta, ut nulli licentiam ad Romanam Curiam tribuant, etiã cauſa devotionis accedendi (ne detur occaſio vagandi) niſi in Capitulo de conſenſu definitorum, & niſi fuerit vir probus, & moribus gravis, vel urgeat magna neceſſitas Provinciæ, Conventus, vel Monaſterii; & ſi fieri poteſt, nullus Romam accedere permittatur, niſi cui fuerit à Generali Miniſtro conceſſa licentia ſpecialis. Hactenus decretũ. Si quis verò Miniſter hujuſmodi licentiam aliter quàm prædictum eſt, dederit, officio ſuo privetur: ſi autem quis ſine licentia Romam iverit, eum revertentem, etiamſi literas commendatitias habeat, Provincialis in carcerem trudat, & diſciplinatum à ſua cuſtodia proſcribat.

Super ma ſione Fra in Conven tibus nati vis.

Qui in clauſtris morantur, non permittantur diu manere in ſuis nativis Conventibus, niſi viri graves, & valde ſenes. Juvenes verò alibi collocentur, & nullus adverſus Superiorem per hoc reclamare præſumat, ſed humiliter juſſa faciat.

Super veſtimentorum.

Circa tertium, De veſtimentis infraſcripta ſtatuuntur. Vt in veſtimentis ſit modus, neque eorum luxus, ſive colorum varietas infames apud laïcos Fratres reddat, omnes Fratres pannis communibus ſubnigri coloris induantur, vel ſaltem iis raſciis, quæ duplices vocantur, & tales ut panni videantur, quæ etiam ad obſcuritatem tendant.

Cæteri

Cæterì omnes panni, & raſciæ (niſi pro habitibus ſubtus deferuntur) abjiciantur, & illis uti non liceat.

14. *de la- Chiro- rum.*

Nullus cothurnos albos, ſive borzachino deferat, nullus birretum in Eccleſia, vel por Civitatem geſtet, neque etiam Chirothecas, niſi itineris. Qui contrafecerit, poſt rerum privationem, etiam a Conventu expellatur; ita fiet de iis, qui aliquod indumentum vanum, & aliquo vano artificio elaboratum geſtaverint.

15. *de la- Man- um.*

Pallia, ſive mantelli non deferantur cum manicis, ſive ornatis orbiculis, ſed ſint ſimplices, & longiores, & ſinguli Sacerdotes unum habeant.

16. *ſtiũ, ub us nium, & larum.*

Veſtimenta etiam, quæ ſubtus deferuntur, non niſi honeſta ſint, & coloris Ordinis noſtri. Et tunicæ apertæ non deferantur. Atque chordæ ſint rudes, & communes, non lanex, aut aliqua curioſitate confectæ: ſuper quibus omnibus ſinguli Provinciales diligenter invigilabunt.

17. *ſupel- in Cel.*

In Cellis, ſeu Cameris Fratrum non liceat ſuppellectilem aliam quàm neceſſariam & profeſſioni paupertatis congruentem habere.

CAP. III.

hoc ha- riam in 66. verba

Clerici faciant divinum officium, &c.

In hoc Capitulo ſunt tres Articuli. Primus de divino officio. Secundus de Jejunio. Tertius de modo eundi per mundum. Circa primum ſtatuitur, quod omnes & ſinguli, cujuſcumque conditionis exiſtant, juxta laudabilem & ſervatum hactenus Religionis morem, divinis myſteriis, & choro quotidie horis debitis intersint; nulluſque exemptus habeatur, niſi quos Alexandrinæ cõſtitutiones excipiunt, utputa Lectores, prædicatores, infirmi, & alii publicæ utilitati nunc expoſiti, qui tamen alias ſuo debito ſatisfaciant. Divinum verò officium devotè, attentè, & punctuatim perſolvatur. Neque aliquis è choro diſcedat, niſi explero officio, ſine Guardiani licentia.

declara- recita- efficia.

2. *per pro- nes per ſtra, & pro B. ſtoribus.*

In qualibet prima Dominica menſium fiat Proceſſio per clauſtra, cum Litaniis pro Eccleſia Catholica, pro fidei defenſione, ac Principum Chriſtianorum concordia. Die verò Lunæ ſequenti, ubi fuerit numerus ſufficiens Fratrum, cantetur Miſſa pro Benefactoribus Ordinis, vivis atque defunctis.

3. *pœna ſumum rum de- in Cho-*

Si quis autem convictus fuerit de conſueta omiſſione divini officii, ut neque frequentet chorum, neque videatur, aut audiatur divinis vacare, cujuſcumque gradus, & conditionis extiterit, ſit privatus omni officio, & gradu, & non niſi per Generalem reſtitui poſſit.

4. *diſcur- per Ec- am.*

Cum divina celebrantur, nemo diſcurrat per Eccleſiam, neque ibi interdiu moram trahat, niſi cauſa orationis, vel ſaltem ex rationabili cauſa Guardiano nota: & dum divina celebrantur, Fratres non audiant in confeſſione abſque neceſſitate, & de Guardiani licentia.

5. *per cele- tione, larum, ſſione commu- nc.*

Vniverſi Fratres ad Sacerdotium aſſumpti, ut in Dei timore, & gratia ſe contineant, quam crebriùs poterunt, & ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus, prævia peccatorum confeſſione Sacerdoti faciẽda, Miſſas devotè celebrent. Qui verò Sacerdotes non ſunt, ſaltem quinto decimo quoque die confiteantur, & communicent, aliter privantur arbitrio Superioris.

6. *Super ſu- lectilibus eccleſia, & ſacrarii unditia.*

Curabunt præterea Guardiani, ut omnia Eccleſiæ & ſacrarii ſupellectilia munda ſerventur, Eccleſiaque ipſa, & Conventus ſæpe purgetur.

7. *per execu- ne Piorum liſſarum.*

In Conventibus verò, ubi magnus Miſſarum numerus ex legatis impoſitus eſt, eleemoſyna verò tam tenuis, ut fratres ſuſtentari non poſſint, ſervetur caput quartum reformationis generalis, ſeſſ. 25. Trid. Conc. Ad cujus executionem ordinat Generale Capitulum, ut in Capitulis Provincialibus cujuſcumque Provinciæ habeatur hæc conſideratio, cum obligatione Miſſarum, tum emolumenti quod inde trahitur, & hæc omnia referantur ad Generale Capitulum, ut ibi quicquid ſecundum Deum viſum fuerit, ſtatuatur.

8. *per jeju- ium ſo- ; ceremo-*

Circa ſecundum, jejunia omnia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & Regulæ noſtræ à cunctis fratribus ſerventur, provideaturque illis in his diebus de convenienti cibo, & juxta conſtitutiones Alexandrinas, cæremoniæ ſolitæ non ſolùm in prandio, ſed etiam in refectione ſerotina, [illegible] competens fiat, & ad quam omnes cõveniant, pernoctent. Nulli verò à jejunio excuſentur, niſi quos cõſtitutiones prædictæ eximunt. Quod ſi quis abſque legitima cauſa Guardiano non ſatisfecerit, idque probari poſſit, ſi correctus non ſe emendaverit, pane, & aqua in carceribus puniatur.

Super diſci- plina ſexta qualibet Fe- riafacienda.

9. Singulis ſextis feriis univerſi fratres diſciplinam faciant, & in emendationem peccatorum ſuorum ſe percutiant, memores quod Dominus noſter Jeſus Chriſtus pro peccatis noſtris dira perpeſſus eſt. Hæc autem diſciplina ſic fiat. Congregentur in choro, vel ſacrario, ſive alio loco convenienti fratres, & extinctis luminibus, ac clauſis januis, & feneſtris, Superior, aut alius deputatus, ſignum manu faciat indicans ſilentium, quod per aliquod ſpatium ſervatur, & interim fratres contemplationi vacent. Deinde idem Superior, vel deputatus incipit verſum hunc, & totum dicit, videlicet; Apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta. Tunc omnes incipiunt ſe percutere, & dicuntur alternatim ab omnibus devotè, & punctuatim Pſalmi; Miſerere mei Deus, &c. Deus miſereatur noſtri, &c. cum Gloria Patri, &c. De profundis, cum Requiem æternam, &c. Quibus expleris, dicitur, Chriſtus factus eſt pro nobis obediens uſque ad mortem, mortem autẽ Crucis, &c. Inde Superior vel deputatus dicit hanc Orationem inciens abſolutè: Reſpice, quæſumus Domine, ſuper hanc familiam tuam, pro qua Dominus noſter Jeſus Chriſtus non dubitavit manibus tradi nocentium, & Crucis ſubire tormentum. Poſtea dicitur ab omnibus, Salve Regina mater miſericordiæ, &c. Et Superior vel deputatus dicit ſequentes Verſiculos, & Orationes, reſpondentibus fratribus ad ſingulos Verſiculos, videlicet. ℣. Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur, &c. ℟. Et renovabis faciem terræ. ℣. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix. ℟. Vt digni efficiamur promiſſionibus Chriſti. ℣. Ora pro nobis Beate Franciſce, ℟. Vt digni, &c. Oremus, Deus qui corda fidelium. Concede miſericors Deus fragilitati noſtræ præſidium, &c. Deus qui Eccleſiam tuam B. Franciſci meritis, &c. Deus cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, &c. Exaudi quæſumus Domine ſupplicum preces, &c. Deus à quo ſancta deſideria, recta conſilia, & juſta ſunt opera, &c. Vre igne ſancti Spiritus renes noſtros, & cor noſtrum, &c. Deus omnium fidelium paſtor, &c. Omnipotens ſempiterne Deus, miſerere famulis tuis Cardinalibus Protectoribus noſtris, &c. Actiones noſtras, & omnipotens ſempiterne Deus ædificator, & cuſtos, &c. Omnipotens ſempiterne Deus, qui vivorum dominaris ſimul & mortuorum, &c. Per Dominum noſtrum, &c. In fine dicitur, Divinum auxilium maneat ſemper nobiſcum. Amen. Tunc omnes definunt ſe percutere, & per aliquam moram ſub ſilentio iterum contemplationi vacant. Demùm facto ſigno à ſupradicto Superiore, vel deputato, omnes ſurgunt.

Super com- muni menſa & cibo. Ad quod ex- tat conſt. 66. Pii V.

10. A menſa communi nulli eximantur, tam manè quàm ſero, quod ſi aliqui actu legentes, vel prædicantes, ſeu graduati, aut infirmi, judicati fuerint à Superioribus digni hac exẽptione, hi tantum cibis cõmuni deputatis, & ex communi diſpenſa utantur. In menſa autem habeatur ſemper lectio ex Sacra Scriptura, vel ex ſanctis Patribus.

Super deſti- nato ad emẽ- da eſculenta & alia ne- ceſſaria.

11. Soli Procuratori Conventuum, & locorum, aut alii Fratri deputato, Fratrum neceſſaria, præſertim verò eſculenta, & poculenta, emere liceat.

Super licen- tia eundi per mundum.

12. Circa tertium. Nulli eundi per mundum à Superioribus facultas fiat, niſi ex urgenti neceſſitate; & tunc Prælatus inveſtiget, quò ituri, quæ negotia, & cum quibus ſint acturi Fratres, antequam licentiam illis tribuat: & quantum fieri poteſt, non permittat aliquem ſolum proficiſci, ſed ſocium illi aſſignet.

Super itine- rantium hoſ- pitio.

13. Fratres itinerantes non ſint convivæ, neque hoſpitentur in domibus laïcorum; præſertim publicorum hoſpitum, ubi ſunt loca noſtra, ſed teneantur convenire Præfectum loci, ibique manere, & de ejus conſilio ſe gerere.

Super acceſ- ſu ad princi- pales, & alios, vel ad aliquem forum.

14. Nullus Magiſtratum aliquem, Principem, vel Prælatum ex quacumque cauſa adire audebit, niſi ea cauſa à Superiore ſuo prius cognita fuerit, obtinuerítque ab eo facultatem accedendi. Quin potius prohibetur; ne quis in

in aliquo foro causam ullam nisi publicum, & mandato Superiorum, agere possit. Quamobrem decernimus, ut causæ omnes, quæ Romæ agendæ sunt ad Procuratorem Ordinis in Vrbe dirigantur, neque illis committi possint, nisi de ejus consilio, & assensu.

15. *Super muneribus Procuratoris Curiæ.*

Procurator autem qui accedentes ad Urbem sine licentia fratres carceribus non manciparit, & in Romana Curia liberè, & impunè vagari permiserit, ab officio suo cadat, & non possit restitui, nisi per Generalem, vel generale Capitulum. Hoc autem non solùm de Procuratore Cismontano, sed etiam de Vltramontano, si fuerit, intelligatur.

16. *Super bonorum asportatione.*

Cuicumque contigerit de mandato Superiorum ad alium locum transmigrare, teneatur relinquere Cellam, & si qua habet bona suo usui deputata, Superiori loco unde discedit. Si quis verò asportaverit aliquid extra Conventum (nisi id gestaret pro sua necessitate, & de Superioris licentia) illicò iis bonis privatus sit, & proscriptus à Conventu ad arbitrium Superioris.

17. *Equitandi licentia.*

Cavebunt etiam Superiores, ne omnibus passim concedant licentiam equitandi, præsertim Fratribus junioribus, qui sunt robustæ complexionis, & in literarum studiis non se exercent, quamvis intentio Beati Francisci in hac parte potiùs pompam & fastum respiciat, quàm equitandi opportunitatem excludat.

Cap. IV.

Verba Cap. 4. Præcipio firmiter Fratribus universis, ut nullo modo denarios, &c.

1. *Declaratio super proprietate, & usu pecuniæ, & aliorum locorum. Tu recordare quod Bulla, quæ in fine huius Cap. citatur, sunt remissive indicata hic in rubr. ac concessio Conc. Trid. hic pariter allegata, legitur in 8. sess. 25.*

In hoc capitulo usus pecuniarum omnium, per se vel interpositam personam videtur omnino Fratribus Minoribus prima fronte interdictus: ita sonare videtur litera, sed statim tamen in quibusdam casibus videtur cõcessus, ubi dicitur, tamen pro necessitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, & quod Fratres possint equitare, si necessitate cogantur, &c. Præterea, ut communiter interpretantur Doctores, & præcipuè quatuor magistri, qui in generali Capitulo parum post obitum B. Francisci, ejus regulam explicarunt, videlicet Alexander de Ales, Gaufredus, Io. de Rupella, & Ricardus de Media Villa, quorũ doctrina in Ecclesia recepta est, sciendũ est, quod recipere pecuniã per se, est eam auctoritate propria dispensare, & in suos proprios usus convertere. Recipere verò per interpositam personam, est eam in usum alterius auctoritate propria convertere, & dispensare. Quod Fratres Minores regulariter non fecerunt, quippe qui confessi sint, semper omnia jura, dominium, & proprietatem bonorum omniũ suo usui deputatorum penes Ecclesiam Romanam extitisse, usu facti simplicis contenti, unde mos ille inolevit, & servatũ hactenus in Religione semper fuit, ut nulli unquam licuerit etiam in Ordine, hæredem sibi nominare, neque aliquid disponere de rebus suo usui applicatis, etiamsi ex intestato, aut alio quocumque modo sibi obvenerint, nisi accesserit sui Superioris licentia, quæ non nisi ex rationabili causa dabatur, quæ tamen hodie post decreta Trid. Synodi amplius dari non potest.

Quod verò ad tactum pecuniarum attinet, ex Apostolica auctoritate habetur, quod tactus, aut contrectatio simplex pecuniarum, nullum crimen, aut turpitudinem impingit, sed crimen est in animo Fratris, qui pecuniam vel avarè recipit, vel occultat, aut ejus dominium, & proprietatem in se transfert, contra regulam, quam professus est: quod explicat Beatus Franciscus in capite sexto, cum dicit, Fratres nihil sibi approprient, &c. Neque putandum est B. Franciscum contractum pecuniarum simplicem prohibuisse, cum id Evangelium non prohibeat. Regula verò ejus sit hæc, ut ipse inquit, sanctum Evangelium observare. Et Divus Bonaventura dicit, quod sine consensu non acquiritur possessio: ergo quandiu manet in Fratribus voluntas non acquirendi, etiamsi in eorum manibus pro eorum necessitatibus pecunia inferatur, non tamen eam recipiunt, secundùm quod receptio in eorum regula inhibetur. Vnde sequitur, quod Fratres tangentes pecuniam, Regulæ ipsorum non contradicunt illo simplici tactu; sed neque per hoc vitium proprietatis potest eis adscribi. Verum est tamen, quod prisci illi [illegible], etiam absque contactu pecuniarum voluntariè abnegabant, tum ne simplicibus ex hoc aliquod scandalum oriretur, & putarent illos accumulationis [illegible] habere, tum quia experiebantur erga se ferventem adeò populorum devotionem, ut nihil suis necessitatibus deesse rum unquam dubitarent. Cum autem defervuisset charitas, & frequens Fratrum numerus ex advenientibus quotidie eleemosynis sustentari nequiret, ne studium Sacræ Theologiæ, & aliarum scientiarum, in quibus Ordo noster insignis sèper habitus est, inopia pessum iret, placuit summis Pontificibus, & præcipuè Martino Quinto, & Sixto IV. nobiscum dispensare, ut ex bonis Romanæ Ecclesiæ nostram inopiam levare, & erecta literarum Gymnasia conservare possemus. Novissimè verò ad conscientias nostras pacandas, ad scrupulosque evellendos, qui in mentibus imbecillium quandoque emergebant, etiam dominium rerum in communi, earumque administratio à sancta œcumenica Tridentina Synodo concessa nobis est. Quæ materia, quoniam communis est cum ea quæ capite sexto tractatur, ad ipsum locum remittitur.

Cap. V.

Fratres illi, quibus dedit Dominus gratiam laborandi, *Verba* &c.

In hoc capitulo B. Franciscus hoc unum contendit, ut Fratres sui otium fugiant, quod ostium malorum, radix & fomentum est. Quamobrem statuitur, ut hi, qui in literis, vel in musica non se exercent, exerceantur in aliquo officio. Januas pro clausura observent, hortos colãt, infirmis, & in gradu collocatis patribus serviant. Verrant domum, accedant ad eleemosynam petendam, & similia faciant, quibus otiositati malorum omnium sentinæ occurrant.

1. *Deli[illegible] super [illegible]tio Pra[illegible] illiterat[illegible]*

Qui verò laici fuerint, non permittantur deferre coronam in capite, sed serviant publicæ utilitati, & cogantur juxta regulam pro horis canonicis dicere Pater noster, &c. atque nullo tempore admittantur ad sacros ordines suscipiendos.

1. *Super[illegible] tio Fra[illegible] lar[illegible]*

Qui voluerint literas discere, examinentur priùs à Provinciali Magistro, ut si eos idoneos ad graviora studia invenerit, certiorem faciat Generalem Ordinis, qui in aliquo Religionis Gymnasio eos collocet: collocari verò pro Baccalaureis non possint, qui priùs in Dialectica non profecerint, conclusionesque in ea professione honorificè non sustinuerint. Qui per multos annos in studiis non profecerint, à Gymnasiis amoveantur, & alii studiosi in eorum locum subrogentur.

1. *Super[illegible] me recip[illegible] rum [illegible] dia.*

Baccalaurei, & doctores studentes exercebunt se alternatim lectionibus, disputationibus, & prædicationibus, ut istis tribus simul assuescant, hoc enim modo citiùs in viros eruditos evadent.

1. *Super [illegible] citio Stu[illegible] dium.*

Minora literarum Gymnasia ita disponantur, ut quædam Logicæ, quædam Philosophiæ studio applicata sint, ut juvenes qui dedunt se literis, per gradus ascendant, & non possint in majoribus constitui, qui in minoribus saltem per triennium non steterint. Similiter & Lectores nõ fiant Regentes in celebrioribus studiis, nisi in minoribus priùs eruditionem suam testatam fecerint. In majoribus studiis, ubi sunt Theologiæ professores, ultra ordinarios Lectores scholasticos, habeatur lectio Sacræ Scripturæ, non dimittendo textum Magistri sententiarum, quem omni triennio, in substantia saltem, Regentes teneantur percurrere, & lectiones incipiant singulo anno post festum Nativitatis B. Virginis. Lectores, qui publicis universitatibus legunt, teneantur ad arbitrium Generalis in iis Conventibus ubi morantur, unam lectionem legere. Curet etiam idem Generalis, ne sinat juvenes in propria domo studere, sed mittat eos extrà, ne patria commoda, & affectus eos à studiis abstrahant.

1. *Super [illegible] Super pro[illegible] tione ad D[illegible] Gra[illegible]*

Qui voluerint ad doctoratus insignia promoveri, non admittantur nisi juxta Breve Sanctissimi D.N. Pii Quarti, videlicet in Capitulo Generali præmisso rigoroso examine. Supplicatur tamen eidem Sanctissimo Domino Nostro, ut amoveatur numerus certus promovendorum, & promoveri possint ii omnes, qui in eodem Capitulo de consilio aliquorum publicorum Lectorum idonei à Generali

Generali judicati fuerint, nonnisi eodem [illegible] nomine præmisso, & præmisso promotorum [illegible] enim in Ordine tanta eruditorum copia, ut [illegible] numerum restringi non possint, quod [illegible] Comitiis Generalibus Florentiæ omnes [illegible] quoniam Fratres extra Italiam constituti (exceptis Dalmatia) nonnisi difficile, & magnis sumptibus ad Generale Capitulum accedere possunt, statuitur ut illi omnes, qui voluerint ad magistralem coronam recipi, examinentur in aliqua publica universitate illius regionis de qua fuerint, propositis conclusionibus in ea facultate ad quam promoveri voluerint. Qui quidem, si præmisso rigoroso examine ab illa universitate digni Doctoratus titulo judicati fuerint, fidemque publicam ab ipsa de eorum sufficientia habuerint, possit eos Generalis per suas literas in aliqua universitate, vel à persona auctoritatem habente, ad doctoratus lauream suscipiendam admittere. Nullus verò ad doctoratum, vel ad alium gradum superioritatis de cætero promoveatur, qui prius professionem fidei non fecerit, juxta bullam præfati Domini Nostri Pii Quarti.

Cap. VI.

cap. 6. Fratres nihil sibi approprient, &c.

1. declaratio proprium. vide constitu. Circa hoc Capitulum repeti possent, quæ supra in præfatione, & in capite quarto dicta sunt, quod scilicet nos non habemus in particulari aliquid proprium, sed usum simplicem rerum, quamvis sancta Tridentina Synodus concesserit, ut possimus habere proprium in communi. Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium juxta decreta ejusdem sacrosancti Tridentini Concilii, prohibemus omnibus Ordinis nostri Fratribus, & Sanctimonialibus, ne quisquam eorum bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possideat, vel teneat, sed statim ea Superiori tradantur, Conventuique, vel Monasterio incorporentur, prout nos ex nunc ea applicamus, & incorporamus, applicataque, & incorporata pronuntiamus.

2. concessus vel [illegible] honorum. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Ordinis nostri concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Et si aliquæ licentiæ etiam à Generali, aut alio quovis modo ex quacumque causa adversus prædicta hactenus concessæ reperiantur, eas ex nunc tollimus, & abrogamus. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum ad solos Officiales eorundem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat.

3. [illegible] usus [illegible] Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum supellex statui paupertatis quam professi sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam quod sit necessarium eis denegetur; quorum omnium registrum Superiores apud se habeant; & singulo anno revideant, & fratres ea vendere, alienare, aut donare nemini valeant. Quod si quis aliter fecerit, vel quidquam, etiamsi pecunia sit, tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta Ordinis nostri constitutiones veluti proprietarius puniatur. Quinimò ad errores istos tollendos præcipit generale Capitulum, ut in singulo Conventu, & Monasterio sit ærarium publicum, ubi reponantur singulorum Fratrum, & Sanctimonialium pecuniæ, quæ inde non extrahantur sine necessitate à Superiore cognita. Monemus tamen singulorum Conventuũ Superiores, ut juxta singulorum Fatrum merita, gradum, & necessitates, ex reliquis bonis, & præsertim ab eisdem Fratribus acquisitis, aliqua eis pro studiorum, & laborum sustentatione, largius & commodius subministrent.

4. [illegible] & infirmorum. Habeatur verò diligens senum & infirmorum cura, provideaturque eis de communibus eleemosynis in eorum necessitatibus, & in singulo Conventu præficiatur saltem unus, cui hujusmodi cura committatur.

5. [illegible] honorũ infirmos. Et cum quis infirmari cœperit, statim resignet Superiori omnia quæ suo usui fuerint applicata, ut in casu mortis Conventui cedant.

6. [illegible] provẽ. Emolumenta quæ ex Piorum Legatis (vel ut vocant) illata esse, ad brachium sæculare recurrerit, & non potiùs ad

pertineant, in publicam utilitatem conventus, non autem particulari tribuantur.

7. *Super nullis [illegible] licentia [illegible] di de bonis Ordinis.* Licentia verò disponendi de bonis suo usui deputatis, etiam in cellulis, & cameris ipsis, nulli Fratri, aut Sanctimoniali tribuatur, hæc sit Generalis, & provincialium [illegible], secundum gradum & virtutem ea, quibus videbitur, gratiose. Et si quis hactenus à Superioribus Ordinis [illegible] ede Apostolica talem dispónendi licentiam obtinuit, nulla censeatur.

8. *Super syndicorum, & Procuratorum [illegible].* Quod autem ad Synodicos, vel Procuratores, sanctesios, sive operarios attinet, in [illegible] Conventus & Monasteria, ubi Superioribus Ordinis visum fuerit opportunum, unum aut alterum illorum, sive plures eligant ad ipsorum Superiorum nutum amovibiles, ut sancta Tridentina Synodus decernit, non quidem ut rerum, & bonorum Ordinis Procuratores, & Rectores, quemadmodum hactenus consuevit, cùm nondum Religio haberet proprium in communi, sed ut Conservatores, & Defensores, qui non possint à Principibus, vel communitatibus institui, sed tantum præsentari. Superior verò, qui ei videbuntur, confirmet; & non permittat eos perseverare ultra triennium, nisi Generale Capitulum ex urgenti causa aliter decreverit. Hi verò attingant saltem annum quadragesimum quintum, etiam ubi eis bonorum temporalium fuerit cura commissa, teneantur quotiescumque à Superiore, vel Sanctimonialibus requisiti fuerint, de ipsis bonis rationem reddere, quæ quidem bona, etiam pecunias ipsas non teneant apud se, sed conserventur in Monasteriis, & non exponantur nisi juxta earundem Sanctimonialium, vel earum Superiorum voluntatem. In Spiritualibus verò ullo modo ipsi Syndici, sive operarii non se intromittant, ut infra dicetur. Procuratores ex Ordine, singulo mense coram Fratribus in loco publico suæ administrationis rationem reddere teneantur, aliter priventur bonis omnibus suo usui deputatis, etiam ipso Conventu. In quam pœnam incidat etiam qui mercaturas animalium, societates, vel alias negotiationes exercere compertus fuerit. Si quis verò in sua administratione fraudem aliquam, vel furtum commiserit, privetur officio, & disciplinetur; & si furtum insigne fuerit, etiam à Provincia proscribatur, & per decennium ad officia inhabilis habeatur.

9. *Super custodia clavium bonorũ Conventus.* Claves, sub quibus bona Conventuum, & Monasteriorum reponuntur, non à Superioribus ipsorum Conventuum & Monasteriorum tantum, sed etiam ab aliis discretis personis eorundem locorum custodiantur, qui omnes diligenter introitum, & exitum ipsorum bonorum in libris describant, & Prælato suo postmodum ostendãt.

Cap. VII.

Si quis Fratrum instigante inimico mortaliter peccaverit. *Verba cap. 7.*

10. *Declaratio super Fratrum confessione.* Duo in hoc capitulo docet nos Beatus Franciscus. Alterum, ad quos Fratres peccantes debeant recurrere. Alterum, quomodo sunt recipiendi. Circa primum statuitur, & ordinatur, ut nullus Fratrum peccata propria, vel proximi sui propalare audeat, nisi Superioribus Ordinis, sub pœna carceris per mensem, & unius publicæ disciplinæ omni sexta feria ipsius mensis.

1. *Super propalatione secretorum, & scandalorum Ordinis.* Nullus etiam audebit literas scribere in infamiam proximi, & Religionis, neque Fratrum scandala, & secreta in Ordine revelare, nisi prædictis Superioribus, sub eadem pœna, & excommunicatione latæ sententiæ, à qua per solum Generalem absolvi possit.

3. *Super recursu à sententia Provincialis.* Nemo subterfugiat judicium sui Magistri Provincialis, neque eum rejiciat, quousque suam sententiam non protulerit. Qui secus fecerit, exilio à provincia per triennium puniatur. Provincialis tamen procedat in causa. Si verò suspicio fuerit, quæ indiciis vehementibus appareat, quòd Provincialis procedat ex odio & passione, possit accusatus postulare à Generali Collegam, qui unà cum Provinciali causam suam expediat. Ipse tamen reus hinc interim recedere non possit, sub pœna convicti criminis.

4. *Super recursu ad brachium sæculare.* Qui si pro injustitia sibi illata, vel quam prætendit sibi

ad Superiorem Ordinis, exulet statim à [illegible] inhabilis ad omnia officia.

5. *Super accusatione fratrum.* Non audiatur frater de aliquo crimine contra Superiorem, nisi per testes, vel [illegible] possit quod imponit, aliàs accusatrix [illegible] quam accusatus sustinere debuisset. Sic semper, quamvis quis imponit aliquid quod per [illegible], vel sufficientia indicia non probetur, nunquam aliquis puniatur, denuntiare tamen liceat, & denuntiantem Superior secretum teneat.

6. *Super correctione fratrum.* Quicumque ex quavis causa in fratrem suum manum violentam injecerit, sanguinemque fuderit, vel etiam sine sanguine graviter percusserit, ultra pœnas delicto congruentes, etiam ad omnia Ordinis officia in perpetuum inhabilis habeatur, & à provincia expellatur, neque ad Officia, sive provinciam restitui possit, nisi per Generale Capitulum, & per omnium patrum Definitorum vota. Quas pœnas illos quoque incurrere volumus, & decernimus, qui conviciis, minis, aliisve modis aliquem ad percussionem irritaverint, & lacessiverint. Teneantur verò Guardiani, & alii locorum nostrorũ Rectores, sub pœna privationis suorum officiorum, hujusmodi reos, etiamsi in domo eorum non deliquerint, in carcerem conjicere à Superioribus puniendos.

7. *Super punitione fratrũ delinquentium.* Qui commiserit aliquod facinus propter quod si esset in sæculo, foret juxta leges morte plectendus, vel aliquam insignem infamiam, sive ruinam Ordini sive Ordinis Superioribus intentaverit, perpetuis carceribus condemnetur. Et si aliquo tempore condonatum illi fuerit de his pœnis, nunquam tamen ad Conventum suum remittatur, neque habilis ad officia Ordinis habeatur.

8. *Super punitione contumeliã in fratres dicentium.* Qui verba minus honesta in contumeliam fratrum, & Superiorum etiam in claustro dixerit, pro arbitrio Superiorum jejuniis & carcere maceretur.

9. *Super punitione incorrigibilium.* Incorrigibiles in Capitulis Generalibus, & Provincialibus publicè puniantur. Quod si neque hoc modo ad mentem revocari poterunt, ut bene, honesteque vivere velint, suspendantur à divinis, & laïcalem ducant vitam, ac serviant Monasterio tanquã laïci. Et si perseveraverint incorrigibiles esse, perpetuis carceribus mancipentur.

10. *Super correctione fratrum.* Circa secundum, omnibus Superioribus Ordinis præcipit Generale Capitulum, ut Fratres peccantes ita cum justitia corrigant, ut misericordiæ non obliviscantur, & caveant, ne peccatum fratris occultum in propatulo exponant, & qui debent Ordinis miserias tegere, & occultare, eas sæculi auribus non traducant, & manifestas faciant.

Cap. VIII.

Verba cap. 8. Vniversi Fratres unum de Fratribus istius Religionis teneantur semper habere Generalem Ministrum, &c.

1. *Declaratio super modo dandi suffragia.* Circa caput istud de electione Superiorum Ordinis, & aliorum officialium, explicandus est modus, quo eligi debeant, ut servetur Canon sextus reformationis regularium editæ à Sancta Tridentina Synodo, ubi dicitur; In electione Superiorum quorumcunque, &c. (explicetur totus.) Pro executione igitur præsentis Canonis ex decreto Generalis Capituli Florentiæ nuper habiti statutum est, ut hujusmodi electiones per ea secreta suffragia fiant, nos balotationes vulgò dicimus; ut puta, in quibus ita facile fraudes non admittuntur, ubi singulorum votorum suffragia calculis lineis, aut lancis colliguntur, hoc scilicet modo. Extat vas ligneum duplex, in quod cum quis manus imposuerit, potest calculum suum in quam voluerit partem deponere (una enim pars vota affirmativa, altera negativa colligit) & nemo novit ubi calculus ceciderit, ita ut unusquisque conscientiæ suæ satisfacere, & ipse à nullo cogi possit. In electione igitur Generalium, Provincialium, Procuratoris in Vrbe, Custodum, Guardianorum, & omnium officialium, quibus aliquis gradus administrationis, vel superioritatis in subditos ex electione accedit, fiat electio per balotationes, & non alio modo. Quicquid secus factum fuerit, irritum sit, & inane. In Provinciis Austriæ, Bohemiæ, Orientis, & Terræ Sanctæ, & si quæ sunt similes Provinciæ, quæ eligere suos Provinciales non consuevêre, designentur à Generali per triennium Provinciales, qui tamen in deputandis inferioribus Officialibus modo supradicto utantur. Quotiens [illegible] oriatur, mandat generale Capitulum, ut unusquisque accipiat suum calculum à Præsidente Capituli, quo accepto, recta via ad vas balotationis accedat manu elevata, & digitis extensis, ita ut omnes videant, quid unicuique est, suffragiorum calculus. Discreti etiam ad Provinciale Capitulum proficiscuntur, ubi fuerit numerus conveniens fratrum à suis conventibus, & ipsi Definitores in Capitulo à suis custodiis per balotationes eligantur. Qui Definitores ad aliud officium non possint assumi, sed perseverent in illo per annum usque ad Capitulum Provinciale, & interim consilio, & auxilio singuli in sua Custodia Provinciali, dum visitat, assistant. Quod si Provinciale Capitulum non celebratur, ipsimet cum Provinciali totidem alios patres per easdem balotationes secernent, qui sub nomine definitorum officiales Provinciæ eligant, & per annum similiter perseverent. Et ita fiat singulis annis, quando Capitulum Provinciale non habebitur. Caveant tamen fratres omnes, quibus jus electionis convenit, ne calculum suum alicui tribuant, neve alterius ipsi recipiant, vel fraudem aliquam in modo isto electionis committant, sub pœna expulsionis à Provincia, & inhabilitationis ad omnia officia Ordinis.

1. *Qui priatos eligant gradu.* Qui suas eleemosynas, & alia bona in manu Superiorum suorum juxta modum suprascriptum in capite sexto non resignaverit, Conventuique non incorporaverit, non possit eligi ad aliquem gradum, & honorem, sed veluti proprietarius puniatur.

3. *Et [illegible] officia, hic.* Si quis verò via, & favore Principum, & Prælatorum, quasi vi quadam intromittere se in Officiis Religionis, procuraverit, statim ad ea inhabilis habeatur.

4. *Provinciales [illegible] sint.* Provinciales peracto sui Magistratus triennalis termino, non procurent reeligi iterum à sua Provincia, nisi ex defectu fratrum, vel alia rationabili causa id Generalis per patentes literas permitteret, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & privationis graduum, quas pœnas extendi volumus etiam ad eos, qui eos elegissent.

5. *Commissarii Generales Magistri nerali [illegible] tum [illegible] macum.* Commissarii Generales quavis potestate præditi non audeant electos Provinciales, etiamsi eorum electioni præfuerint, confirmare, cum id tantum Generalis munus sit, & auctoritas, nisi in suis patentibus expressè contineretur. Qui secus fecerint, ab auctoritate, & gradibus cecidisse intelligantur.

Procur in Vrbe sit, [illegible] & hab apud [illegible] vatum Vnda. Procurator in Vrbe maneat apud Sanctum Salvatorem de Vnda, hyberno saltem tempore, secundùm antiquas Ordinis constitutiones, & summorum Pontificum decreta. Et ad evitandam discordiam unus tantum Procurator, non plures eligantur. Procurator verò electus, sicut & Generalis, juramentum solitum juxta Alexandrinas constitutiones præstare teneatur.

7. *Capitula Magistri nerali [illegible] vocant.* Capitula Generalia, & Provincialia possit Generalis convocare quando, & ubi illi visum fuerit, juxta tenorem Regulæ, de triennio in triennium, vel ad alium terminum majorem, vel minorem. Et vocales, qui vocati fuerint, congruo tempore adesse curabunt, aliter voce activa, & passiva priventur. Qui verò vocales non sunt, ad Capitula non accedant, sub pœna unius publicæ disciplinæ.

Cap. IX.

Verba [illegible] Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum, &c.

1. *Declaratio super [illegible] vantia Trid. sess. 24.* Tria potissima in hoc Capitulo animadvertenda sunt. Primum ne quis fratrum in Episcopatu alicujus Episcopi audeat prædicare, cum ab illis fuerit contradictum, ut sonat litera, & nuper statuit Sancta Tridentina Synodus sessione octava, canone quarto. Secundum, ne quis officium prædicationis sibi arroget, sed à suis Superioribus mittatur. Tertium, quomodo se habere debeant Prædicatores in eo munere obeundo. Circa primum mandat Generale Capitulum omnibus Prædicatoribus Ordinis, ut servent illud punctum Regulæ, & Concilii, ne scilicet populo prædicent contradicente Episcopo. Quinimò fratres omnes honorem, & reverentiam Episcopis exhibeant.

Servetur

Serventur quam decretum eiusdem Sanctæ Synodi sessione septima, canone decimo quarto de Regularium confessionibus Regularium, nisi prius fuerint à Superioribus examinati, & ab Ordinario idonei admissi. Quæ secus fecerint, ultra alias pœnas redditurus inhabiles ad huiusmodi confessiones audiendas.

2. Observantia cap. 7.

Circa secundum, nullus ad officium prædicationis admittatur à Generalibus, sive Provincialibus Magistris, qui non fuerit Sacerdos, vel Diaconus, vita, & moribus comprobatus, præcipuè verò Catholica doctrina instructus. Superiores Ordinis omnem suam curam, & studium adhibebunt, ut bene noscant Prædicatores, quos admittunt, eorumque doctrinam explorabunt, ne quid contra receptam veritatem, vel contra Sedem Apostolicam, sive Christianos Principes prædicetur. Similiter se gerãt erga Patres confessarios, quos non admittent ad tam difficile munus, nisi viros bonæ conscientiæ, & qui sciant discernere inter lepram, & lepram. Hi autem per Conventus, & loca juxta necessitatem distribuantur.

3. Prædicatorum officium.

Magistri, & Prædicatores etiam disponantur hoc modo, ut in prædicationibus, & lectionibus, præsertim casuum conscientiæ, se exerceant, populosque in fide instruant. Et qui non legunt, vel non prædicant, vel in aliquo officio Religioni non serviunt (nisi aliàs in his studiis suas partes gesserint) exemptionibus, & honoribus sui gradus non gaudeant. Fratres verò qui ad casuum conscientiæ lectionem audiendam non accesserint, non admittantur ad audiendas confessiones, nisi viri alioquin eruditi, & probati. Et id curent Provinciales sub pœna privationis officii.

4. Disponentur.

Si quis deprehensus fuerit Prædicatoris, vel Confessoris munus absque Superiorum licentia exercuisse, post carcerem per mensem exulet à provincia per triennium, & si sæpius hoc modo deliquerit, per annum carceribus deputetur.

5. Prædicatoribus, & Confessoribus absentibus licentia.

Circa tertium, nullus Fratrum in suis prædicationibus, ne latum quidem unguem discedere audebit à communibus sensibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & à Patrum ab ea approbatorum sententiis, neque aliquam novam opinionem intrudet. Argumenta etiam hæreticorum, vel eorum responsiones in medium afferre nemo in suis concionibus audebit, ea præsertim, quæ captu difficilia sunt rudi plebeculæ, ne hæreticorum dicta pro conclusionibus veris, & Catholicis recipiãtur. Si quis verò posthac convictus fuerit aliquam propositionem hæreticam, vel schismaticam populo prædicasse, propter quam abjurationem facere teneatur, nunquam amplius ad prædicatoris munus, neque ad Ordinis officia admittatur. Et si quis à quatuor annis citra fuerit aliqua labe hæresis notatus, & convictus, habeatur inhabilis ad quoscumque gradus, & dignitates per decennium.

6. His quæ prædicatores servare debẽt.

7. Quod nullus audeat in libros reprobatos Supremæ Romanæ Inquisitionis scribere.

Nullus etiam librum aliquem tractantem de fide, aut de quacumque alia materia in lucem edere valeat sub pœna excommunicationis, & carceris, nisi prius à Generali, vel à deputatis ab eo ille liber fuerit approbatus, & præterea alia observentur, quæ circa hoc in decretis Concilii Tridentini, & indice librorum cauta sunt.

Cap. X.

Ex Cap. 1. Declaratio circa munera Provincialis & Visitatoris.

Fratres qui sunt ministri, & servi aliorum fratrum, &c.

In hoc Capitulo B. Franciscus instruit Superiores Ordinis, & eorũ subditos quomodo invicé se gerere debeãt. Superiores vocat ministros, & servos aliorum fratrum, ut sciant se non esse dominos, neque habere dominiũ super subditos, ut Domini temporales, sed ideo constitutos esse super illos, ut eorum utilitati, & saluti inservire debeant; præfecturæ enim nostræ sunt potiùs officia, quàm dignitates. Subditos verò docet, ut omnimodã obedientiã suis Superioribus præstent, memores, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Quamobrem mandatur omnibus Provincialibus sub pœna privationis suorum officiorum, ut singulis annis, dum visitant, examinare debeant fratres suos, etiam sub juramento, de statu Conventuum, & locorum, de vita fratrum, de moribus, de conversatione, & de observatione harum cõstitutionũ, atque de omnibus certiorem faciant Generalem Magistrũ, visitent quoque cameras, explorent si quid habent fratres

[illegible] non conveniat sine professione, & ubi [illegible] libros [illegible]

[illegible] quin etiam publicis ad meritum [illegible] fratribus ad aliquem gradum, vel officium, invigilent, ne indigni promoveantur, dignis, & melioribus, sed in omnibus publicis utilitati, & ornamento consulant. Præsertimque vernantibus publicis commodo Conventuum, & locorum, non sine utilitate incumbunt.

Caveant quoque Provinciales sub pœna privationis officii, ne de cætero cooptent in cœtum Patrum, qui fuerint minoris ætatis annorum quadraginta, nec ad hoc [illegible] fragari possit aliquis gradus, vel officium, præter doctoratus titulum: indecens enim est, ut intus eos, quorum consilio res Conventuum aguntur, omnes passim sine delectu introducantur.

4. Super obedientia Superioribus præstanda.

Subditis verò mandatur sub eadem vi obedientiæ, ita humiliter exhibeant se dicto Superiorum, ut nihil sibi magis faciendum proponant, quàm illud, quod ipsorum Superiores juxta suæ professionis præscriptum peragendum jusserint.

Qui autem minùs obediens, vel contumax suis Superioribus fuerit, & admonitus non se emendaverit, veluti regulæ suæ, & voti obedientiæ transgressor puniatur. Et quicumque in Generali, vel Provinciali Capitulo ad aliquod officium assumptus fuerit, & non paruerit, per quinquennium ad omnia officia Ordinis inhabilis habeatur, activaque voce careat.

Cap. XI.

Verba Cap. 11.

Præcipio firmiter fratribus universis, ne habeant suspecta consortia.

1. Declaratio super colloquio, & conversatione cum inhonestis mulieribus.

Duas partes habet hoc Capitulum. Prima prohibet fratribus suspecta consortia mulierum. Secunda ingressum in Monasteria Monacharum.

Circa primam partem, mandat Generale Capitulum districtè Fratribus omnibus, ne conversari, neque loqui audeant cum mulieribus malæ famæ, & quantum fieri poterit, etiam ab alloquutione mulierum bonæ famæ abstineant. Qui comprehensi fuerint habere suspecta consortia mulierum, & correcti nó se emendaverint, carceribus per mensem mancipati à Conventu proscribantur.

2. Super pœna admittentis mulieres intra claustra.

Et si quis convictus fuerit hujusmodi mulieres duxisse intra claustra Cõventus, ultra præfatas pœnas, etiam flagris omni sexta feria publicè cædatur per mensem.

3. Super Custodia Ostii Conventus.

Vt autem omnia serventur districte præcipitur, ut in omnibus Conventibus diligenter clausura observetur, & unus fratrum januæ semper assistat, qui mulieres nullo modo ingredi permittat.

4. Super Hospitio secularium in Conventu.

In ipsis verò Conventibus, & locis non recipiantur hospitio personæ sæculares, nisi fortè aliqui Prælati, & viri admodum insignes ad breve tempus, & de licentia Superioris, ut clausura debitè servetur, & laicorum discursu non interrumpatur. Quare obsecrandus est Beatissimus Papa, ut jubeat Principibus, & Magistratibus, ne gravent Conventus, & loca equis, militibus, & aliis eorum officialibus.

Ad hoc facit Pium V. prohibuisse hospitium Militum, ut in eius const. 148. Cum sicut.

Circa secundam partem de Sanctimonialibus mandatur omnibus, & singulis fratribus nostris, ne accedant ad Monasteria Monialium nisi pro divinis agẽdis, & ex jussu Superiorum, qui ætatem, & probitatem mittendorum considerent, sub pœna per triennium secundùm constitutiones Capituli Generalis Mediolanensis proximi. Et qui mittentur, à Sanctimonialium alloquutione abstineant, sub pœna exilii per annum.

5. Super accessu Fratrum ad Monasteria Monialium.

Circa verò ingressum Monasteriorum servetur Canon quintus reformationis Regularium Tridentinæ Synodi, ubi dicitur: Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Quapropter mandatur Abbatissis omnibus Monasteriorum nostrorum sub pœna eadem, & sub pœna privationis officii, ne admittant intra claustra Monasteriorum aliquem absque expressa licentia in scriptis suorum Superiorum, quicumque is sit, & cujus-

6. Super ingressu corundem intra claustra Monialium; adde prohibitionem Pii V. in cõst. 20.

cumque conditionis. Licentia autem in casibus tantum, necessariis detur, veluti pro Confessore, Medico, aut aliis Ministris, exigente necessitate.

7. *Super Medici qualitate & admissione intra clausuras.*

Vnicus etiam sit, & communis Sanctimonialium Medicus, provectæ ætatis, ab universitate Monialium eligendus, & per Generalem, seu Provincialem approbandus, qui cum claustra Monasterii ingressus fuerit, comitatus à duabus Monialibus ex antiquioribus, si Abbatissa adesse non potuerit, semper incedat, quousque claustra exiverit.

8. *Super admissione & conditione puellarum inter Moniales.*

Circa puellas sæculares, quæ in quibusdam Monasteriis eruditionis introducuntur, maximam curam adhibeant Superiores, ut nonnisi honestas, & pacificas Virgines de Monialium consensu ingredi sinant, & quæ ingressæ fuerint, non sustineantur ultra 16. annos. Quo tempore vel habitum regularem suscipiant, vel nubendæ domum remittantur. Monasteria verò, quæ tales virgines recipere non consuevere, nullo modo ad eas recipiendas cogantur.

9. *Super earundem puellarum examine & approbatione.*

Puellæ etiam habitum non suscipiant, nec professionem emittant, absque approbatione Generalis, vel Provincialis, aliisque requisitis juxta decreta Concilii Tridentini in sess. 25. Quicquid secus factum fuerit, irritum sit, & inane, ac contrafacientes excommunicationem incurrant. Superiores autem ipsi teneantur antea diligenter scrutari voluntatem puellarum, an sponte, an invitæ Monasterium ingrediantur: ut si sponte ad religionem accedant, eas suscipiant; si invitæ, eas rejiciant, atque domum remittant.

admittantur ad [illegible] habitum, & emissionem professionis.

Quæ sponte voluerint ad Religionem accedere, habitum non suscipiant ante duodecimum annum, neque admittantur ad professionem ante decimum sextum suæ ætatis annum expletum, & nisi per annum saltem antea in probatione steterint. Cujus professionis tempus, ne Episcopus ignoret, teneatur præfecta Monasterii eum ante mensem certiorem reddere, sub pœna à Concilio statuta: & singula Monasteria habeant librum, in quo describantur nomina professentium, & tempus.

11. *Super earundem bonis.*

Ante verò professionem (excepto victu, & vestitu) nihil tribuatur Monasterio ex bonis puellarum à parentibus, propinquis, aut curatoribus, quocumque prætextu, ne hac occasione discedere nequeant, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat, nec facilè, si discesserit, id recuperare possit. Quin potius præcipit Sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat, & ut ab euntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant.

12. *Super novitiarum Magistra.*

Habeant quoque ipsa Monialium Monasteria sua seminaria, sive novitiatus, præcipuamque puellarum magistram, quæ eas erudiat, & in viam mandatorum Dei dirigat.

13. *Super Monialibus exercendis in cultu divino.*

In primis verò mandat generale Capitulum Sanctimonialibus omnibus nostri Ordinis, ut divino cultui semper invigilent, Horis Canonicis de noctu vacent, verba otiosa, & vana nō admisceant, à choro horarum tempore non discedant, sed juxta earum professionem, abjectis mundi vanitatibus & illecebris, se totas Deo committant, jejuniis, & orationibus insistendo: præcipuè verò jejunia Romanæ Ecclesiæ, & suæ Regulæ, ac disciplinam in his diebus non prætermittant. Confessionem peccatorum suorum singulis saltem mensibus faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas. Quod verò ad sanctissimum Christi corpus attinet, præcipit Sancta Synodus ne intra chorum, & septa Monasterii, sed in publica Ecclesia conservetur, non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

14. *Super Confessoris Monialib. qualitatibus.*

Confessores Sanctimonialium constituantur viri probi, & modesti: & non maneant apud unum Monasterium, ex celebrioribus præsertim, nisi per triennium, nisi fortè ex aliqua rationabili causa aliter Superiori visum fuerit. Neque in Monasteriis nostri Ordinis Confessores ulli admittantur, qui non sint ex ipso Ordine, quippe qui sciunt quid importet Sanctimonialium professio, & possunt à transgressione regulæ absolvere, quod non possunt cæteri, ut literæ Apostolicæ testantur. Sed & præter ordinarios Confessores, alius extraordinarius à suis Superioribus, bis aut ter in domo offeratur, qui omnium confessiones audire debeant.

15. *Super electione Abbatissæ Monialium.*

Electio verò Abbatissæ ea sit, quæ & aliorum Superiorum Ordinis, licet per baiocationes, nulla ratione consuetudinis, aut antiquitatis habita, sed sit in mera eligentium libertate eam Monialem, quam magis idoneam judicaverint, in Abbatissam sibi eligere, servata forma Tridentini Concilii sess. 25. cap. 7.

16. *Quod oinus officium triennio finitur.*

Abbatissa autem electa confirmationem à Superiore postulet, & nihil quod ad Monasterium, vel ad regimen ipsius pertineat, inconsultis Vicaria, & Discretis Monasterii faciat. Quod si fecerit, irritū sit, & inane. Et si sæpius hoc modo deliquerit, officio suo privetur. Sed neque Abbatissa aliqua perseveret ultra triennium, nisi pro reformatione, aut aliqua maxima monasterii utilitate, sed expleto termino triennali ad novæ Abbatissæ electionem procedatur, nulla consuetudine in contrarium faciente.

Hæc idem statuit Greg. XIII. in const. 84. Is. posit.

17. *Qua in Abbatissam eligi nequeant.*

Non promoveantur verò ad aliquod officium, quæcumque secreta, & scandala sui Monasterii extra Ordinem, præsertim apud laïcos detulerint, quas volumus expresè in excommunicationem latæ sententiæ incidere, à qua per Generalem tantum, præmissa pœnitentia absolvi possint. Neque promoveantur, quæ de suspecto consortio convictæ fuerint, sed priventur omnino accessu ad crates, & rotulas, quousque signum aliquod manifestæ resipiscentiæ ostenderint.

18. *Quod Moniales absque licentia non accedat ad Crates, vel Rotas.*

Nulla sanctimonialis accedat ad crates, & rotulas aliquam personam alloquutura sine licentia Abbatissæ, & cum præsentia Auditricum, quæ in omni Monasterio ex antiquioribus discretis de more habeantur, & hæc licentia rarò, & non nisi ex urgenti causa, atque pro alloquendis parentibus, & consanguineis tantum concedatur. Quæ verò sine Abbatissæ licentia, vel sine Auditricum præsentia ad crates, aut rotulas inventa fuerit, privetur accessu ad eas per menses sex pro qualibet vice.

19. *Quod litteras, & munuscula mittant absque licentia.*

Nulla etiam sanctimonialis aliqua munuscula dabit, vel recipiet, neque mittet literas, aut recipiet, nisi prius munuscula visa, & literæ lectæ ad Abbatissam fuerint, atque ab ea judicatum fuerit, ut admittantur.

Addo mentem sanctionem Clem. VIII. in const. 28.

E Monasterio verò exire nulla ipsarum ex quacumque causa audebit, nisi secundum decreta Sanctæ Tridentinæ Synodi, capite quinto reformationis Regularium.

20. *Quod nulla exeat clausura. Adde bullam 8. Is V.*

Vestimenta etiam sanctimonialium hujusmodi sint, ut professioni earum respondeant, non pretiosa, non colorata, non mollia, sed honesta, simplicia, & communia, manicisque amplis utātur ad earum tunicas exteriores. Et omnes professæ habeant suæ pallia, sive mantellos, cum quibus ad crates, & coram suo Superiore semper compareāt; quæ contrafecerint, activa & passiva voce ad Superioris arbitrium privatæ intelligantur.

21. *Quod vestimenta sint simplicia & communia.*

Super cratibus ferreis sint telæ nigræ, quæ nunquam auferantur, ne Moniales à quoquam videri possint, nisi forte à progenitoribus, fratribus, & sororibus de licentia Abbatissæ.

22. *Tela nigra sit super cratibus.*

Visitatio, correctio, habitus in ingressu, & vel in professione collatio ad solum Superiorem Ordinis, sive ejus Commissarium pertineat, non ad aliquem laïcum, sive presbyterum sæcularem, consuetudine, & abusu aliquo non obstante. Qui secus fecerit, excommunicationem illicò incurrat, in quam etiam incidant quicumque se intromittere audebunt in iis, quæ pertinent ad spirituale regimen Monialium, etiam in deputandis Confessoribus, aut aliis fratribus, exceptis Superioribus Ordinis, quorum hæc cura tantum sit, & officium.

23. *Collatio habitus, & quid spectat ad Superiores Ordinis Fratrum.*

Circa verò Monasteriorum, & sanctimonialium bona, tam mobilia, quam permanentia, servetur illud quod de bonis Conventuum, & Fratrum supra in sexto capite statutum est, hoc adjicientes, ut operarii, factores, & alii Monasteriorum ministri non eligantur, atque accepentur à sanctimonialibus sine Superiorum approbatione, ad quorum etiam nutum amovibiles sint, ut Sancta Synodus decernit.

24. *Electio Factorum pro Monialibus fiat ab eis, cum Superiorum approbatione.*

In singulis verò Monasteriis juxta statuta Cōcilii certus, & determinatus numerus Monialium statuatur, qui vel ex redditibus propriis Monasterii, vel ex consuetis eleemosynis commodè sustentari possit: ad quod invigilabunt Superiores.

25. *Certus Monialium numerus statuatur in singulis Conventibus.*

Si

16. *Monialis transferri possint ad alios Conventus pro reformatione.*

Si autem fuerint aliqua Monasteria, quæ reformatione indigeant, possit Superior pro eorum reformatione sumere Moniales ex aliis Monasteriis ejusdē Ordinis, & eas ibi præficere, cujuscunque dominii, & status fuerint, non obstante contradictione dominorum temporalium.

17. *Confessores Monialium curent observantiam reformationis.*

Et quoniam supradicta omnia ab ipsis Sanctimonialibus servari omnino volumus, mandamus omnibus, & singulis Monasteriorum nostrorum Confessoribus, ne sanctimoniales contrafacientes his constitutionibus, nisi præmissa pœnitentia, absolvant.

CAP. XII.

Verba Cap. 12.

Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter Saracenos, &c.

In hoc capitulo sunt duo admodum breves articuli. Primus de iis, qui ad partes infidelium proficisci voluerint. Secundus de Protectore, ejusque auctoritate. Circa primum invigilandum valde est, ut fratres ad terram Sanctam, ad quam provincia Regni Cypri pertinet, sive ad partes infidelium; præcipuè ad Peram prope Constantinopolim, ubi locum satis amplum habemus, profecturi, sint ejus vitæ, morum, & doctrinæ, ut credi possit aliquem fructum Christianæ fidei ex eorum accessu ad alias partes proventurum.

1. *Declaratio circa Fratres mittendos ad loca infidelium.*

2. *Circa Fratres se conferentes ad confinia hæreticorum.*

Examinentur etiam, & probentur qui ad confinia hæreticorum se conferunt, præsertim ubi Cōventus, & Monasteria sunt nostri Ordinis, utputa in Gallia, Germania, Polonia, Bohemia, Austria, Moravia, Dalmatia, Epiro, & similibus partibus, ut Catholica Ecclesia aliquam utilitatem inde referat. Quapropter sub vi obedientiæ sanctæ omnibus Superioribus Ordinis mandat Generale Capitulum, ne cui ad ea loca, nisi priùs de mittendorum probitate sibi constiterit, eundi facultatem aliquando faciant.

Subsequuntur statuta, primum circa Protectoris auctoritatem.

Ubi de ea vide quæ notata supra in cap. 4. super XI. sanctos, ubi ista indicata.

Circa secundum Deo optimo Maximo summæ à nobis gratiæ agendæ sunt, quod in ea incidimus tempora, in quibus Protectorem secundùm Regulam nostram videre, & habere datum est. Eo enim Gubernatore, quid boni sperare non debemus? Eo Protectore, quid adversi timere possumus? Eo correctore, quis ab institutis suæ regulæ deficiet? Gubernator est, promovebit ad bonum. Protector est, defendet à malis. Corrector est, continebit in fide, & obedientia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ. In his enim auctoritas ejus est, in his officium suum versatur, ut expresse dicit Beatus Franciscus in hoc capite, & declarat Gregorius IX. alias XI. primus Ordinis Protector, & deinde Sixtus Quartus, & reliqui omnes, qui regulam explicarunt. Te igitur, ô Illustrissime, & Reverendissime Carole Borromæe appellamus, tuam fidem, & benignitatem obtestamur, ut nos tuæ cutæ, & patrocinio commissos Beatissimo Avunculo tuo, & Sanctissimo Patri nostro Pio Quarto commendatos facias, tu verò Religionem nostram tua prudentia, consilio, & auctoritate protegere ne desistas, ut ab inimicorum insidiis tuta, Beati Patris sui Francisci vestigiis inhærendo, sedulum in humilitatis spiritu reddere valeat Domino famulatum. Præterea cupiés Generale Capitulum, ut supradictæ leges, & constitutiones, tam extra Italiam, quàm in Italia ab universo sodalitio nostro serventur, & executioni demandentur, tria hæc præcipua decrevit, ac jussit.

3. *Circa Generalis & Provincialium circulatum dispensandi in his quæ in regula continentur.*

Primum, ne Generalis, & multo minus Provinciales possint dispensare in his, quæ sunt de essentia Regulæ, ut puta quæ recipiunt tria vota essentialia, obedientiæ scilicet, paupertatis, & castitatis, sed neque in aliis nisi ex urgenti necessitate, vel aliqua valde rationabili causa, quæ tamen decretis Tridentinæ Synodi non adversetur, super quo ipsorum Superiorum conscientias oneratas voluit.

4. *Circa accessum Generalis ad visitandum Hispaniam & Portugal.*

Secundum, quod quilibet Generalis in primo officii sui triennio, cessante legitimo impedimento bellorum, aut pestis, Provincias Hispaniarum, & Portugalliæ in persona propria visitare teneatur. Quod si ex sua negligentia non fecerit, non possit in Generalem reeligi pro secundo triennio, sed alius eligatur, qui huic decreto satisfaciat.

5. *Circa punitionem Ministrorum.*

Ministri verò, qui in executione præsentis reformationis à Generali, vel Visitatoribus minùs diligentes inventi fuerint, ab officiis suis cadant, & reddantur inhabiles etiam ad minores gradus, & officia Ordinis. Visitatores autem, qui provincialium partes implebunt, etiam Provincialium magistratu potiantur.

Errorum negligentium eorumque causa reformationem.

6. *Circa revocationem constitutionum huic reformationi, & Conc. Trid. adversantium.*

Tertium, quod constitutiones Ordinis nostri quocumque tempore factæ, etiamsi Apostolica auctoritate sint confirmatæ, in his, quæ decretis hujusmodi Tridentini Concilii repugnant, omnino irritæ, & abrogatæ esse intelligantur, atque omnes ad limites, & præscriptiones istarum, & Concilii redactæ censeantur.

Supplicatio pro executione Reformationis in omnibus locis.

Postremò à Beatissimo Domino nostro Pio Quarto supplices petimus, ut jubeat Principibus, & Magistratibus ne ullam molestiam, vel impedimentum inferant, vel inferri sinant, quo minus suprascriptæ Sanctiones in suis dominiis executioni mandentur, sed potiùs faveant, & auxilium suum impendant, &c.

CIV.

Rescissio alienationum, infeudationum, & concessionum Terrarum, & locorum S. R. E. ac Sedis, & Cam. Apostolicæ, sine competenti recompensa, aut necessitate, vel dictæ Sedis utilitate id non exigente, factarum.

Sed immò Pius V. alienationes, & infeudationes fieri, & tractari prohibuit, etiam ex causa permutationis pretextu necessitatis, vel evidentis utilitatis Sedis Apost. ut infr. in eius const. 35. Admonet, ubi plenè notabo de hac materia.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1565.*

Exordium.

APostolicæ servitutis officium, fidei & diligentiæ nostræ divinitus traditum nos jampridem excitat, & impellit, ut ipsam Sedem, & Cameram Apostolicam non solum futuris rerum suarum jacturis sarram tectam præstare, sed etiam adversus illata sibi detrimenta, semotis omnibus omnium injustis affectibus, quoad ejus fieri potest, integrare studeamus.

Hic Pius bullam Pauli IV. editam contra alienantes bona Ecclesiast. ad terminos iuris reduxit, ut suprà.

§. 1. Sanè licèt in Pontificatus nostri principio frequentibus multorum, qui constitutionem per felicis record. Paulum Papam IV. prædecessorem nostrum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & de alienatis recuperandis editam, tanquam nimis rigorosam, quippe quæ nullam inter alienationes ex causa necessaria, vel utili factas, & alias merè voluntarias Ecclesiis damnosas differentiam faciebat, retractari vehementer instabat, querelis inducti, rem in plena Signatura nostra cognoscere, & multitudinem querelantium sedare volentes, dictam constitutionem ad terminos juris communis, sub data videlicet 3. Idus Septemb. Pont. nostri anno primo, reducere quodammodo coacti fuerimus.

Et modò ipse bullas quascunque alienationes bonorum Ecclesiæ Rom. & Cam. Apost. sine competenti compensa, vel necessitate, seu evidenti utilitate factas.

§. 2. Nos tamen quos successu temporis experientia lōgo rerum usu, & quotidiano pastoralis officii nostri exercitio variis modis edocuit, multas alienationes rerū Ecclesiæ Romanæ, Sedisque, & Cameræ prædictarum per aliquos importunis precibus, & aliis variis artibus inductos Rom. Pōtifices prædecessores nostros, & forsan (quod dolenter referimus) per nos, nulla rationabili causa suadente, in gravissimam ipsius Ecclesiæ læsionē, Dei offensam, populi scandalum, & evidens animarum periculum hactenus factas, & approbatas extitisse, non solùm perspicui hujus animarum periculi magnitudine, sed etiam debita erga Deum, & suā, cui nos præesse voluit, Ecclesiā pietate, tum etiam urgētis conscientiæ nostræ testimonii religione perculsi, rem omnem cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in consistorio nostro secreto diligenter duximus perscrutandam, ubi maturè cōsiderantes bonum, & fidelem Dei servum, nihil eorū quæ sibi à Domino credita sunt, distrahere, seu negligere, nec aliter quàm ex causa vel necessitatis, vel evidentis utilitatis alienare, sed cuncta fideliter conservare debere, hinc est quod his, aliisque justis de causis moti, quarumcumque venditionum, infeudationum, concessionum, & aliarum quocumque nomine nuncupatarum alienationum,

de Civitatibus, Terris, oppidis, Caſtris, Feudis, Dominiis, & Locis, & aliis ſtabilibus bonis, ac cenſibus, & juribus quibuſcumque ubilibet conſtitutis, ad Eccleſiam, Sedem, & Cameram præfatas quomodolibet pertinentibus, & quæ pertinere cenſeri poſſent, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, excellentiæ, & quantumvis maximi, vel minimi momenti fuerint, quibuſvis perſonis quavis Eccleſiaſtica, vel ſæculari, ſive mundana, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, ſeu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacumque dignitate, etu præeminentia prædictis, aut etiam communitatibus, Vniverſitatibus, Collegiis, & aliis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac per nos, dictamque Sedem, ac Cameram ex cauſa gratioſa, & lucrativa, ſine aliqua, vel ſaltem minimè correſpectiva, nec competenti recompenſa, ſeu neceſſitate, vel evidenti dictæ Sedis utilitate id non exigente, perpetuò, vel ad recipientium vitam, aut aliàs ad longum tempus, etiã per viam permutationis, hypothecæ, recompenſæ, contractus, etiam jurati, etiam de Fratrum conſilio, quovis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſvis adverſus quaſcumque revocationes, & alias contrarias diſpoſitiones præſervativas, & in priſtinum ſtatum reſtitutivis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritãtibus, & aliis decretis, etiam à quocumque, quantumlibet longiſſimo, & immemorabili tempore citra quomodolibet factarum & conceſſarum, ac etiam iteratis vicibus approbatarum, & innovatarum, contractuumque deſuper initorum, & juratorum, necnon quarumcumque Apoſtolicarum, & aliarum ſcripturarum, aliorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac quarumcumque litium, & cauſarum, ſi quæ deſuper ubilibet, & in quavis inſtantia pendeant, ſtatus, & merita præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habẽtes, de fratrum ipſorum conſilio, & aſſenſu unanimi ex certa ſcientia noſtra, ac de eadem Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, univerſas, & ſingulas venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutãtiones, hypothecas, conceſſiones, & alias omnimodas alienationes, & contractus præfatos, quæcumque, quorcumque, qualeſcumque, ac in quorumvis Principum, ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum favorem, vel eorum contemplatione per prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam, neceſſitate, vel evidẽti utilitate Sedis hujuſmodi id non exigente, ſeu ſine aliqua, vel ſaltem minimè correſpectiva, neque competenti recompenſa, ut præmittitur factos, & conceſſos, ac confirmatos, & approbatos, etiamſi quantumvis longiſſima temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò revocamus, reſcindimus, caſſamus, irritamus, annullamus, ac viribus omninò vacuamus.

Declarat etiam huiuſmodi alienationum nullitatem.

§. 3. Declarantes venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſſiones, & cæteras alienationes præmiſſas nequaquam tenuiſſe, nec tenere, nullumque emptoribus, ceſſionariis, feudatariis, locatariis, donatariis, aliiſque rerum ipſarum detentoribus, nec aliquem poſſidendi titulum per eas quæſitum eſſe, nec eiſdem Eccleſiæ, Sedi, & Cameræ præjudicium afferre potuiſſe.

Vaſſallosque nullum eius vaſſallagii debere occupatoribus bonorum Sedis Apoſt.

§. 4. Ac Civitatum, Terrarum & aliorum locorum eorundem habitatores, vaſſallos, & ſubditos, dictis illorum detentoribus nullum vaſſallagii, fidelitatis, vel ſubjectionis, aut aliud jus vel obedientiam alienationum hujuſmodi, vel etiam juramenti per eos illis præſtiti, quod etiam eis harum ſerie relaxamus, prætextu debere, aut illis adſtrictos eſſe.

Occupatoreſque bona occupata & fructus reſtituere debere.

§. 5. Quinimò detentores ipſos ad eaſdem Civitates, Terras, Caſtra, Oppida, & loca Sedi, & Cameræ præfatis realiter, & cum effectu reſtituenda, & relaxanda, ac eorũ detentores ad fructuum inde poſt obitum concedentis hactenus perceptorum, & in poſterum percipiendorum reſtitutionem in utroque foro omninò teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, necnon privationis quorumcumque alio-

rum feudorum Eccleſiaſticorum per eos etiam legitimè obtentorum, & inhabilitatis ad illa, aliaque deinceps obtinenda, ac aliis juris & facti remediis cogi & compelli poſſe.

Clauſul. præſervat.

§. 6. Ac decernentes præſentes vim perpetuæ legis habere, neque de nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, ſeu impugnari poſſe, ſed illas omni exceptione remota, validas & efficaces fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari.

Decreta irritant.

§. 7. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, in quavis etiam de præſenti pendente cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Ac irritum quoque & inane quicquid à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſul. derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus reductione noſtra & litis pendentia præmiſſis, ac etiam per nos præſtitis juramentis de non tollendo jus quæſitum, aliiſque quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, promiſſionibus, ratificationibus, obligationibus, ſubmiſſionibus, renuntiationibus, & literis Apoſtolicis, detentoribus præfatis, & aliis quibuſvis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus per nos etiam Conſiſtorialiter, & contra tales revocationes quomodoliber cõceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habẽda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè paribus Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. Quam habe in fin.

§. 9. Vt autem præſentes ad eorum quos concernunt notitiam faciliùs deducantur, volumus, & mandamus, quod illæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ, ac Cameræ Apoſtolicæ valvis per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, univerſos & ſingulos quorum intereſt, ſi citra, videlicet infra menſem, ſi verò ultra montes fuerint, infra tres menſes à die affixionis hujuſmodi computandos perinde afficiant, ligent, arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

D.P. An. 6. die 17. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1565. 15. Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Io. Cardinalis Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F.M.G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aræcœli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Bern. Card. Salviatus.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Pacecus de Toledo.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego M. S Card. de Alta-Emps.
Ego Franciſcus Card. Mantuanus.

Ego

Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Card. Columna.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S.R.E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.
Ego Guilielmus Card. Sirletus.

Publicatio. *Anno à Nativitate D.N.Iesu Christi* 1565. *Indict.* 8. *die verò* 5. *mensis Octobris, Pont. autem Sancti in Christo Patris, D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno* 6. *retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apost. ut moris est, per nos Scipionem de Octavianis, & Io. Andream Rogerium Curs.*
Alexander Astancollus Magister Curs.

Sequitur facultas Camerarii sup. prædictis.

Edita An. D. PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Exordium. DEcens esse arbitramur & congruum ita nos, &c. ut supra.

Deputatio Camerarii executoris &c. §. 1. Nos literas ipsas, ac in eis contenta quæcumque suos plenarios ac debitos effectus sortiri cupientes, Dilecto filio nostro Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, nostro ac ejusdem S. R. E. Camerario, per Apostolica scripta mandamus, quatenus in virtute sanctæ obedientiæ ipse, etiam ultra ordinariam sui Camerariatus officii facultatem, per se vel alium, seu alios literas prædictas, ac in eis contenta quæcũque, ubi & quando opus fuerit solemniter publicãs, faciat auctoritate nostra executioni debitæ demãdari, illaque firmiter & inconcusse observari. Non permittens Sedem & Cameram præfatos, ac pro eis agentes quoscumque contra literarum earundem tenorem indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, literisque prædictis cõtravenientes, etiam contra eos manu Regia, ac simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, solaque rei veritate inspecta procedens, per censuras & pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias ejus arbitrio infligen. moderan. & applican. omni & quacumque appellatione, & reclamatione remota compescendo.

Derogatio contrariorũ §. 2. Non obstan. de una & duabus, non tamen de tribus dictis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sil. signatura sufficit. §. 3. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura, etiam si videbitur absque aliqua illius registratura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, quacumque regula seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Papa subscr. Placet Motu proprio. I.

Taxa mercedum Notariorum causarum Civilium Gubernatoris, Vicarii, Iudicis Burgi, & Magistrorum Viarum Vrbis, & etiam Capitolii, in casibus, de quibus per statuta non est provisum.

Taxam verò Notariorum Criminalium habes in const. seq. Et Notariorum A.C. in Const. 113. *Pii V.* Inter illa. *Quas omnes reformatas attende in Pauli V. const.* 72.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

CVm Nuper Generali Reformationi, circa Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia per nostras desuper editas literas providerimus, & inter cætera statuerimus, ut quorundã Tribunaliũ Notarii, pro actis coràm eis faciendis, adnotandis, & conscribendis, mercedem juxta taxationẽ per nos eis ordinandam, & non ultra, exigere valeant: idcirco nos illam ad suprascriptum modum duximus reducendam. Quam per Notarios actuarios in causis Civilibus Curiarum Almæ Vrbis nostræ Gubernatoris, & nostri in eadẽ Vrbe Vicarii, necnõ Capitanei Burgi Sãcti Petri, & Magistrorum viarum, ac in casibus, in quibus per statuta Vrbis specialiter nõ providetur, etiã Senatoris, ejusque Collateralium, & Camerarii appellationum, ac Magistrorum Iustitiariorum, præstari mandamus, sub pœnis in dictis nostris literis expressis. Vtque tam ipsis Notariis quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum solvere debeãt, jugiter innotescat, jubemus ut singuli Notarii prædicti, taxationẽ suprascriptam in vulgari sermone impressam, Tabellæ affixam in suo quisque Officio in loco publico, quo ab omnibus inspici, legi, & intelligi possit, teneant, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Notarii prædicti servent hanc taxam & tabellam affixam teneant in loco publico.

Placet Motu proprio. I.

PRo quocumque Monitorio, Arresto, seu præcepto litis introductivo cum clausula, si quis, &c. nihil
Pro quacumque petitione, comparitione, protestatione, sive allegatione, bol. unum. bol. 1.
Pro quacumque revocatione inhibitionis de facto factæ, Arresti, Sequestri, seu cujusvis Mandati, bol. duos, b. 2.
Pro mandato suspicionis fugæ, cum examine testium usque ad summam scutorum decem, bol. decem. b. 10
Cum productione jurium à decem infra, bol. septem cum dimidio. bol. 7. ½
A decem suprà, cum examine testiũ, bol. duodecim. b. 12.
Cum productione jurium à decem suprà bol. decem. b. 10
Pro Arresto in carceribus, idem solvitur respectivè.
Pro mandato de relaxando, cum cautione usque ad summam scutorum decem, bol. quindecim, b. 15.
Si verò cum consensu, sive cautione, bol. duodecim. b. 12.
Abinde suprà, si cum cautione, bol. vigintiquinque. b. 25.
Si verò sine cautione, bol. viginti. b. 20.
Pro quocumque mandato in contumaciam, bol. tres. b. 3.
Pro revocatione mandati in contumaciam, bol. duos. b. 2.
Pro Non Gravetur, seu mandato de non molestando in forma juris, bol. tres. b. 3
Pro quocumque depositо pro quacumque summa in actis facien. nihil.
Pro restitutione depositi pro quolibet scuto in causa mercedum, bol. unum in cæteris. b. 1
Pro rogitu cujuscumque obligationis in officio usque ad summam scutorum decem, bol. septem cum dimidio. b. 7. ½
Abinde suprà, bol. decem. b. 10.
Extra officium, duplum.
Pro cassatione cujuscumque obligationis judicialis usque ad summam decem, bol. quinque. b. 5
Abinde suprà, bol. decem. b. 10
Pro susceptione termini in judicio ad solvendum, bol. duos. b. 2
Pro quacumque susceptione censurarum in judicio, quæ non fiat nisi ultra decem, bol. 7. cum dimidio. b. 7. ½
Pro moderatione censurarum, bol. duos. b. 2
Pro quocumque partito litis decisivo, bol. duos. b. 2.
Pro quocumque juramento extra Officium, susceptione termini, aut actus judicialis usque ad scutos decem, bol. septem cum dimidio. b. 7. ½
Abinde suprà, bol. decem. b. 10
Pro quocumque mandato vigore termini in judicio suscepti, vel censurarum, vel juramento usque ad summam scutorum quinque, bol. quinque. b. 5
A scutis quinque usque ad decem, bol. decem. b. 10
A decem usque ad viginti, bol. viginti. b. 20
A viginti usque ad quamcumque summam, bol. quinquaginta. b. 50
Pro decreto suprадicti mandati, bol. duos. b. 2
Pro quacumque fide de exequendo Mandatum in alia Curia decretum, seu appositionis manus in contumaciam, vel aliàs non facto processu, bol. duos. b. 2.
Pro quocumque rogitu procuræ in Officio, bol. duos. b. 2.
Extra verò officium, bol. octo. b. 8.
Pro productione quorumcumque jurium, articulorum, & interrogatoriorum, bol. duos. b. 2
Pro quacumque restitutione jurium cum dimissione copiæ à decem scutis infrà, supra tamen duo in scripturis privatis, bol. septem cum dimidio. b. 7. ½
A decem usque ad viginti, bol. quindecim. b. 15.
A viginti supra, bol. viginti. b. 20
Si verò instrumenta publica, vel alia jura, duplum in quolibet casu prædicto.
Pro relatione ad videndum jurare testes, & illorum

Deposita ultra scuta quinque apud Montẽ Pietatis fieri decrevit Gregor. XIII. infra in eius const. 94. Inter multiplices.

reductione, ſpecificatione materiarum, etiamſi inſerat cum inductione rectum hab. bol. duos. b. 1

Pro reſponſione articulorum ſive preparatoriorum pro quolibet articulo, ſeu preparatoria etiam generali, ſive ſint verbo ſive ſint per productionem cedule, bol. unum. b. 1

Pro examine Teſtis in quacumque ſumma, ſummarie abſque articulis & interrogatoriis bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro examine ſuper recognitione terrarum, bol. quatuor. b. 4

Pro recognitione apocharum, bol. tres. b. 3

Pro examine ſuper articulis, & interrogatoriis à ſcutis decem infrà, ſupra tamen duo, bol. decem. b. 10

A decem uſque ad viginti, bol. quindecim. b. 15

A viginti uſque ad quamcumque ſummam, bol. viginti quinque. b. 25

Si verò articuli, & interrogatoria fuerint exceſſiva, ſolvatur arbitrio Domini.

Extra verò officium ſolvatur duplum.

Pro copia teſtium publicorum, ſolvatur ad rationem, ut ſupra pro examine.

Pro quacumque informatione judici facienda cum oblatione actorum, jurium, vel teſtium, à quinque ducatis infrà, bol. tres. b. 3

A quinque uſque ad decem, bol. ſex. b. 6

Abinde ſupra bol. ſeptem cum dimidio. b. 7. ½

Et unica tantum informatio in omnibus caſibus ſolvatur.

Et ſi fiat extractus, vel Regiſtrum, nihil ſolvatur pro informatione.

Pro quocumque decreto diffinitivo, vel non ſententiæ vim diffinitivæ habentis, uſque ad ſummam ſcutorum quinque, bol. quinque. b. 5.

Vſque ad decem, bol. decem. b. 10

Vſque ad viginti, bol. triginta. b. 30

Vſque ad quamcumque ſummam, bol. quadraginta quinque. b. 45

Pro quocumque mandato vigore ſententiæ ſervatis ſervandis, vel cauſa cognita, uſque ad ſummam ſcutorum quinque bol. ſeptem cum dimidio. b. 7. ½

Vſque ad decem bol. decem. b. 10

Vſque ad viginti bol. triginta. b. 30

Vque ad quamcumque ſummã, bol. quinquaginta. b. 50.

Pro copia cujuſlibet commiſſionis, bol. decem. b. 10

Pro copia ſimplici cujuſlibet inſtrumenti in actis cogati, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro copia ſubſcripta pro fide eorũdem, bol. decem. b. 10.

Pro copia articulorum, ſi ſit magna ſcriptura, b. decem. b. 10

Pro copia cujuſlibet petitionis partis juramenti, allegationis, & cujuſcumque alterius actus judicialis in actis facti, bol. duos. b. 2

Pro mandato de evacuando domum, bol. viginti quinque. b. 25

Pro quocumque mandato de conſignandis pignoribus, b. tres. b. 3

Pro quocumque decreto confeſſionis de bigi, bol. duos. b. 2

Pro quibuſcumque literis declaratoriis vigore Monitorij vel in illarum loco mandato ad contumaciam, bol. triginta ſeptem cum dimidio. b. 37. ½

Pro quibuſcumque literis excommunicatoriis, ſive delegatoriis vigore obligationis in forma Camere, vel monitorij reintegrati, vel mandato loco illarum uſque ad ſummam viginti quinque ſcutorum, bol. viginti ſeptem cum dimidio. b. 27 ½

A viginti quinque uſque ad quamcumque ſummam, bol. quinquaginta. b. 50

Pro abſolutione à cenſuris bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro inſtrumento abſolutionis à cenſuris idem ſolvatur, prout in literis.

Pro quocumque Brachio ſeculari, ſolvatur duplum ad rationem ſummæ prædictæ.

Pro monitorio extra Vrbem in illius diſtrictu, bol. viginti. b. 20

Pro cogitu inſtrumenti poſſeſſionis infra muros urbis, bol. triginta ſeptem cum dimidio. b. 37. ½

Extra vero mœnia urbis, arbitrio Domini.

Pro inventario de bonis, extra officium, bol. quinquaginta. b. 50

Pro publicatione inſtrumentorum, ſervantur ſtatuta Vrbis.

In cauſis à quinque infra ſpecificetur materiæ in actis, & examinentur teſtes abſque articulis & interrogatoriis, & Notarius teneatur ſuper generalibus examinare, & ſi pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarius.

Et ſi agatur de bonis, & non de pecuniarum quantitatibus, ſtetur arbitrio Domini, quæ taxa ſolvi debeat.

Pro extractibus fiendis prout hactenus fieri conſueverunt, pro quolibet folio habente lineas viginti duas in qualibet pagina, bol. ſeptem cum dimidio, b. 7. ½

In cauſis commiſſariis, pro comparitione & relationibus, nihil recipiatur, & in omnibus caſibus ſolvatur prout in aliis Vrbis tribunalibus ſolvi ſolitum & conſuetum eſt.

A pauperibus miſerabilibus perſonis ſolvere impotentibus nihil juxta formam literarum noſtrarum accipiant.

Taxa mercedum Notariorum Cauſarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Senatoris Vrbis, ac Judicis Burgi. CVI

Horum Notariorum taxa plenius reformata eſt à Paulo V. infrà in eius conſt. 78. Cum nos.

PIVS PAPA QVARTVS, *Motu proprio, &c.*

Notarii Prædicti ſervent hanc taxam & tabellam affixam teneant in loco publico.

CUm nuper generali reformationi circa Rom. Curiæ Officia & tribunalia per noſtras deſuper editas literas proviſerimus, & inter cætera ſtatuerimus, ut quorundam tribunalium Notarii pro actis coram eis facien. adnotandis, & conſcribendis mercedem juxta taxationem per nos eis ordinandam, & non ultra, recipere valeant. Ideirco nos illam ad ſupradictum modum duximus reducendam, quam per Notarios actuarios in cauſis criminalibus Curiarum Almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, Senatoris, ac Burgi, obſervari mandamus ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſſis, utque tam ipſis Notariis, quàm partibus litigantibus quantum ſolvere debeat jugiter innoteſcat, iubemus, ut ſinguli Notarii prædicti taxationē ſubſcriptā in vulgari ſermone impreſſā, & tabellæ affixā in ſuo quiſque officio in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi & intelligi poſſit, teneant, contrariis non obſtan. quibuſ.

Placet Motu proprio. I.

PRo receptione querelæ ex officio, vel ad inſtantiam partis, ſive in officio, ſive extra officium. nihil.

Pro examine teſtium pro informatione Curiæ, ſive in officio, ſive extra officium, ſimiliter ex officio, vel ad inſtantiam partis. nihil.

Pro examine reorum in carceribus. nihil.

Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel ſequeſtro in curia, cum clauſula, ſi quis, ſcut. bol. 3.

Pro alia inhibitione, arreſto, monitorio, vel ſequeſtro ſine dicta clauſula. ſc. b. 5.

Pro qualibet ſignificatione, cum fidejuſſione, ſive obligatione. ſc. b. 15

Pro ſimili ſignificatione, abſque fidejuſſione, & obligatione. ſc. b. 10.

Pro monitorio pœnali, citatione, inhibitione, ſequeſtro, arreſto, aut alio quovis inſtrumento, ſive in curia, ſive extra curiam, ſive in diœceſi ordinaria, ſive commiſſariali, per Fiſco. nihil.

Pro ſimili monitorio in curia in vim commiſſionis, ſi adeſt ſimilis inſtigator ſecretus vel apertus. ſc. b. 15

Pro monitorio vel ſequeſtro extra curiam auctoritate ordinaria, ſi adeſt inſtigator, ut ſup. ſc. b. 15

Pro monitorio vel ſequeſtro extra curiam in vim commiſſionis, ſi adeſt ſimilis inſtigator ſecretus vel apertus. ſc. b. 20

Pro inhibitione in curia vigore commiſſionis, ad inſtan. partis,

partis, vel si adest instigator, ut supra carl. quinque. sc. b. 37. ⅓
Pro inhibitione simplici extra curiam, sc. b. 60
Pro citatione, etiam cum inhibitione vigore commissionis, etiam per edictum extra curiam, ad instantiam partis, vel si adest instigator, ut supra, sc. b. b ⅓
Pro com[illegible] generalium vel specialium extra cur[illegible] b ⅓
Pro instrum[illegible]oriæ, b ⅓
Pro litteris [illegible] examinandis testibus extra curiam loco [illegible] 20
Pro litt[illegible] ob non paritionem monitorii extra curiam, sc. b. 75
Si in causa com[illegible] sc. b. ⅓
Pro brachio [illegible]iliter ob non paritionem monitorii ordin. sc. b. 50
Pro brac[illegible] mandato executivo loco executoriæ [illegible]ca cl[illegible]e in causa commissa[illegible] 2. b. 5[illegible]
Pro ma[illegible]ien. extra cur. auctoritate curiæ, ad instantiam partis vel instigatoris secte[illegible]ti, sc. [illegible]
Si in c[illegible] commissaria, sc.
Pro eodem tempore vacantiarum, sc. 50
Pro comparition. relation. jurium productionum. [illegible]iis quibuscunque actis pro Fisco. nihil
Pro quolibet relatione, comparition. protestation. jurium production. vel alio actu, parte instante, sc. b. 2
Pro actu depositi pecuniarum, nihil.
Pro consignatione depositi pro quolibet scuto, b. 1
Pro consignatione pignoris vel rei depositatæ, sc. b. 7 ⅓
Pro examine cujuslibet testis in causa capitali, vel in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiva, cum articulis & interrogatoriis, vel cum interventu Domini Judicis, vel Fisci, in officio vel domo ipsius Judicis. sc. b. 50
Si extra domum & officium, etiamsi testis sit egregius, vel illustris super eisdem, sc. 1
Si absque interrogatoriis & interventu Judicis & Fisci, vel super bona fama, aut super uno vel duobus articulis tantum in officio, sc. b. 25
Si extra officium, etiamsi testis sit illustris, ut supra. sc. b. 4
Pro examine testis in aliis causis non capitalibus, super articulis & interrogatoriis, vel cum interventu Judicis vel Fisci in officio, sc. b. 3
Si extra officium, etiamsi testis sit egregius, vel illustris. sc. b. 50
Si absque interrogatoriis & interventu Judicis, vel Fisci, in officio, sc. b. 25
Si extra officium, sc. b. 25
Si materiæ in articulis vel interrogatoriis fuerint excessivæ, in quibus ex casibus prædictis attendatur taxa juxta excessivitatem arbitrio D. Judicis.
Pro examine testis in officio summatiè, absque [illegible] & interrogatoriis, sc. b. 10
Si extra officium, sc. b. 25
Pro ostensione depositionis testium publicatorum absque copia, solvatur medietas ejus quod solutum fuerit pro examine respective.
Pro copia ipsius depositionis testium pro quolibet fol. continen. lineas 25. sc. b. 7. ⅓
Pro quolibet folio copiæ indiciorum continen. lineas 33. & pro quolibet linea 12. syllabas, si unus tantum reus fuerit. sc. b. 5
Si duo vel plures rei fuerint, pro quolibet fol. simili carlen. unum. sc. b. 7. ⅓
Pro quolibet centenario fol. regestri in causis ordinatijs, si ad instan. partis fieri contingat, dummodo pagina fol. contineat lineas 24. & regestrum vel extractus cur. Capitolii factus fuerit jux. formam Motus proprii S. D. N. D. Pii PP. IV. sc. 3. b. 1. ⅓
In causis vero commissariis à principio cum totidem 24. lineis, & juxta formam ejusdem Motus proprii, pro quolibet centenario. sc. 4
Pro quolibet folio extractus facti cum lineis, & juxta tenorem dicti Motus proprii. sc. b. 7. ⅓

Pro quolibet centenario in publicatura processus de partibus. sc. 1. b. 40
Pro mandato de relaxan. aliquem in causa capitali, vel alia in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiva, ubi præcesserint indicia, & cum reis examinatus, nec fuerit lata & subscripta sententia. sc. b. 50
Ubi verò cum præcedentibus indiciis examinatus fuerit condemnatus, vel etiam tam ante, quàm post compositionem, aut solverit pœnam, seu ex gratia pœna ei remissa fuerit. sc. 1
Pro mandato de relaxando aliquem in alia causa, ubi præcedent indicia, & reus componat, vel pœnam solvat, aut condemnatus ex gratia liberetur, sc. b. 50
In aliis verò quibusvis casibus pro simili mandato de ex carcerando sc. b. 20
Pro rogitu cujuslibet fidejussionis in officio, vel carcere, sc. b. 10
Si extra officium & carcerem, sc. b. 20
Pro mandato de capiendo aliquem pro indiciis, vel pro curiæ informatione nihil.
Pro mandato de capiendo, pro cautione de non offendendo. sc. b. 7. ⅓
Pro non gravetur, sc. b. 5
Pro mandato de evacuando servatis servandis, b. 20.
Pro inventario in causa capitali, sc. 1
Pro simili inventario facto de mandato Judicis in quavis alia causa criminali, sc. b. 50
plus vel minus arbitrio Judicis.
Pro simili inventario in causa civili, sc. b. 20
Pro existimatione, subhastatione, & venditione bonorum mobilium, vel se moventium Fisco incorporatorum, usque ad valorem scut. 10. b. 15
A scut. 10. usque ad 20. sc. b. 30
A scut. 20. usque ad 50. sc. b. 75
A scut. 50. usque ad 100. sc. 1
A scut. 100. usque ad 500. sc. 2
A scut. 500. usque ad quamcumque summam, sc. 3
Pro adeptione possessionis bonorum stabilium Fisco incorporatorum intra mœnia, sc. 1
Si extra, solvatur juxta importantiam causæ, & distantiam loci, arbitrio Domini Judicis.
Pro subhastatione, venditione, & deliberatione similium bonorũ stabiliũ usque ad valorem scut. 100. sc. 1. b. 2.
Ab inde supra capiatur arbitrio ejusdem Domini Judicis.
Pro nota sententiæ diffinitivæ, declaratoriæ, vel interlocutoriæ, in quavis instantia pro Fisco, nihil.
Pro nota sententiæ absolutoriæ diffinitivæ in causa capitali in prima instantia, pro quolibet reo sc. 4
Si in secunda instantia sc. 3
Si in tertia instantia sc. 2
Pro simili nota sententiæ in alia causa, in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiva, in prima instantia sc. 3
Si in secunda sc. 2
Si in tertia sc. 1
Pro simili nota sententiæ absolutoriæ definitivæ in causa non capitali, & in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictiva, in prima instantia sc. 2
Si in secunda sc. 1. b. 50
Si in tertia instantia sc. 1
Pro simili nota sententiæ declaratoriæ in quavis causa & instantia, sc. 1
Pro nota sententiæ definitivæ in causa discussionis, recipiatur juxta importantiam causæ arbitrio Domini Judicis.
Pro nota decreti habentis vim sententiæ definitivæ in quolibet ex casibus prædictis capiatur pro modernate, juxta taxam prædictarum sententiarum respective.
Pro quolibet folio copiæ articulorum, vel jurium productorum carl. unum. sc. b. 7. ⅓
Pro restitutione jurium sc. b. 25
Pro quolibet salvo conducto pro homicidio ad quodvis tempus, si fortè dari contingat de mandato S.D.N. sc. 1
Si pro alio minori delicto. sc. b. 50
Pro decreto ad exequendum mandatum jam decretum revocationis, inhibitionis, vel sequestri de consignando bona depositata, vel similis naturæ, unà cum fide

vel mandato desuper opportuno, cap. unum. sc. b. 7.
Pro cassatione cujuslibet simplicis fidejussionis, obligationis, vel querelæ, sc. b. 10
Pro cassatione similis fidejussionis, vel querelæ in quibus secutus fuerit processus, vel examen inquisiti, non tamen condemnatio, sc. b. 20
Pro cassatione similis fidejussionis, vel obligationis in causa gravi, & pro persona tertia, attendatur importantia ipsius causæ, & personæ inquisitæ, & stetur judicio Domini Judicis, nisi partes fuerint inter se concordes.
Pro cassatione processus in causa capitali, pro quolibet inquisito, sc. 1
Si in causa minori, in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiva, sc. b. 75
Pro cassatione processus in alia causa non capitali, in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictiva, sc. b. 50
Pro cassatione processus in causa gravi, & pro persona tertia attendatur importantia causæ personæ, & stetur judicio Domini Judicis, ut suprà,
Pro instrumento sententiæ in causa capitali, sc. 1
Pro simili instrumento in causa, in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiva, sc. 1. b. 50
Pro simili instrumento in causa minori, sc. 1
Pro instrumento sententiæ declaratoriæ, absolutionis, vel decreti habentis vim similis sententiæ, sc. b. 50
Pro susceptione censurarum, vel termini in judicio, sc. b. 5
Pro fide cujuslibet actus judicialis, sc. b. 10
Pro fide decreti visitæ extra diem visitæ, sc. b. 5
Pro rogitu procuræ in officio, sc. b. 5
Si extra officium, sc. b. 10
Pro expensis contumacialibus in causa capitali ordinaria, in qua præcedentibus indiciis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus, sc. b. 50
Si in causa non capitali, in qua tamen modo præmisso reus sit in pœnam corporis afflictivam condemnatus, sc. 1
Si in alia minori causa, in qua eodem modo reus sit tantum in pœnam pecuniariam condemnatus, sc. b. 50
Pro similibus expensis contumacialibus in causa commissaria in primo capite, ut supra, sc. 2. b. 50
Si in secundo, sc. 2
Si in tertio capite, sc. 1. b. 50
Si verò hujusmodi expensæ fuerint in causa gravi, vel pro persona tertia, exigatur juxta importantiam causæ, & qualitatem personæ, arbitrio Domini Judicis.
Pro quibusvis aliis instrumentis, expeditionibus, & scripturis, quorum merces in præsenti justa non exprimitur, & etiam in præinsertis, in quibus videlicet controversiam inter Notarium, & partem oriri contigerit, stetur arbitrio Domini Judicis.
Eadem taxa præinserta servetur in quibusvis officiis criminalibus prædictis, etiam in causis mixtis, vel etiam civilibus à criminalibus dependentibus, aut quibus de interesse Fisci agitur.
In aliis verò merè civilibus in eisdem officiis pertractandis, etiam in casibus prædictis, servetur taxa Notariis civilibus novissimè imposita.
In omnibus casibus prædictis, & aliis quomodolibet contingentibus, pro paupere nihil penitus recipiatur, & de paupertate stetur relationi Domini Advocati, vel procuratoris pauperum, & ubi opus fuerit, loco copiæ indiciorum, vel jurium, ostendantur originalia ipsi Domini Advocato, vel Procuratori dictorum pauperum.

PIUS V. PONT. CCXXIX.
ANNO DOMINI MDLXVI.

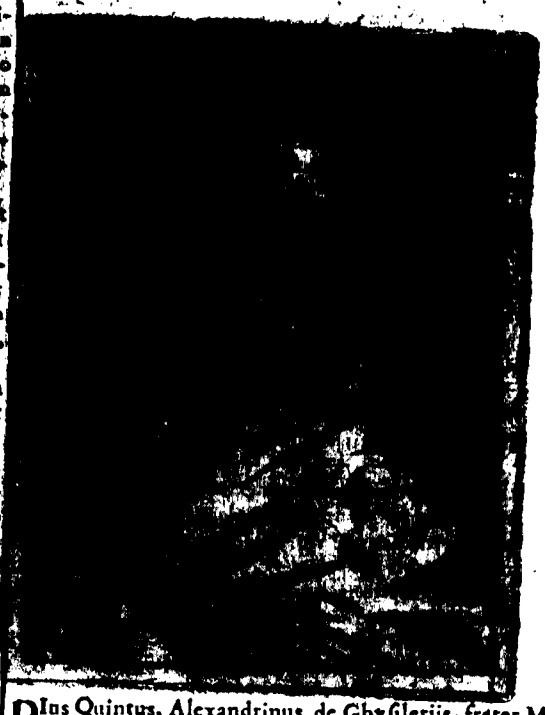

PIus Quintus, Alexandrinus, de Ghysileriis, frater Michaël antea dictus, Ordinis S. Dominici, presbyter Cardinalis tituli S. Mariæ supra Minervam. Creatus septimo Idus Januarii, Coronatus 16. Kalend. Febr. 1566. creavit Cardinales 21. Vixit annos sex, menses tres, dies 23. Obiit Kalen. Maii anno 1572. sepultus fuit in Basilica S. Petri, postea à Sixto Quinto ad sacram Ædem S. Mariæ Majoris in sacellum ad Præsepe constructum translatus fuit. Vacavit Sedes dies undecim.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis Officiales omnes pareant. Et quoscumque pro aliis delictis carceratos, & ad d. Officium Inquisitionis delatos, ad eosdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione suspensa.

Consonas const. 76. Clem. VIII. Sanctissimus, & ante illum Sixtus V. in ejus const. 74. eorundem Cardd. jurisdictionem præfinivit.

SAnctissimus D.N.D. Pius divina providentia Papa Quintus, statuit, decrevit, ordinavit, ac mandavit ut negotia fidei omnibus & singulis aliis præferantur, cum fides sit substantia, & fundamentum Christianæ Religionis, omnibus & singulis Almæ Urbis, ejusque districtus Gubernatori, Senatori, Vicario, Cameræ Apostolicæ Auditori, & quibuscumque aliis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Provinciarum & terrarum suæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediatè & immediatè subjectarum, ac eorum Locatenen. officialibus, bariscellis, & aliis ministris, necnon aliis locorum Ordinariis, cæterisque magistratibus, officialibus, ac cujuscumque conditionis & status hominibus, in omnibus & singulis terris, oppidis, & civitatibus, ac in tota Republica Christiana existen. sub excommunicationis latæ sententiæ, ac indignationis suæ Sanctitatis, & aliis arbitrio suæ Sanctitatis, & Illustrissimorum & Reverendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum generalium imponendis & exequendis pœnis, ut eidem Cardinalibus Inquisitoribus, ac eorum præceptis & mandatis in quibuscumque officium S. Inquisitionis concernen. pareant & obediant.

Edita A.

Omnes ip... ciales ubi... dicant Inq... siteribus ... ſteralibus

§. 1. Reges

Reges & Principes ſæculares adjuvent Inquiſitores.

§. 1. Reges verò, Duces, Comites, Barones, & quoſvis alios Principes ſæculares in Dei nomine rogavit, ut eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, eorumque officialibus faveant, auxiliumque præbeant, & à ſuis magiſtratibus ſubditis auxilium præberi faciant in negotiis ad dictum officium ſpectant.

Carcerati à aliis Inquiſitoribus, ſi de reis inquirantur, tranſmittuntur ad Inquiſitores.

§. 2. Necnon carceratos quoſcumque pro quibuſvis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquiſitionis officium quomodolibet delatos vel denuntiatos, ſuſpenſa aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eoſdem Cardinales, & Inquiſitionis carceres, ibidemque ad criminis hujuſmodi totaliter cognitionem & expeditionem retinendos, & poſtea ad eoſdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, ſine mora tranſmittant.

II. Quod beneficia curata in Alma Urbe, ejuſque diſtricta, prævio examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis, conferantur.

Edita A.D.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Ut beneficia eccleſiaſtica curata in Urbe, & ejus diſtricta idoneis perſonis conferantur.

§. 1. CUpientes ut beneficia Eccleſiaſtica curam animatum habentia, maximè in hac Alma Urbe noſtra, quæ totius mundi caput exiſtit, & à quâ cæteræ exemplum capere debent, perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, ac curam per ſe ipſos exercere valeant, juxta ſacrorum Canonum decreta, ac examinatis, & ad ea obtinen. idoneis, & habilibus, & per examinatores ad id juxta noviſſimè Oecumenici Concilii Tridentini decreta deputatos, repertis & approbatis conferantur.

Statuit hic conſt. quod perſonæ, quibus beneficia curata conferendæ ſunt, & ejus Vicarius examinentur, & approbentur.

§. 2. Tenore præſentium ſtatuimus atque decernimus, quod occurrente vacatione, tam per obitum, quàm per reſignationem, aut alias quomodolibet beneficiorum Eccleſiaſticorum curam, ut præfertur, animarum habentium, in eadem Urbe noſtra, ejuſque diſtrictu, nulli de eiſdem provideatur, aut illa conferantur, aut ad ea inſtituatur, eligantur, aut alias quovis modo diſponatur de eis, per quoſvis ordinarios collatores, etiam S.R.E. Cardinales, ad quos etiam ratione titulorum ſuorum collatio, inſtitutio, aut quævis alia diſpoſitio ſpectat & pertinet, niſi is, cui proviſio, collatio, inſtitutio, electio, aut quælibet alia diſpoſitio in perſonam illius facien. ſit, per dilectum filium noſtrum Jacobum tituli S. Mariæ in Coſmed. preſbyterum Cardinalem, de Sabellis nuncupatum, noſtrum in dicta Alma Urbe, ejuſque diſtrictu Vicarium generalem, prævio examine per examinatores ad hoc deputatos, idoneus & habilis repertus, & approbatus fuerit.

Collationes, aut aliter facta nulla ſint.

§. 3. Proviſiones, collationes, inſtitutiones, & quaſvis alias diſpoſitiones aliter factas quibuſvis perſonis, nullas, invalidas, nulliuſque roboris vel momenti, ac nullum titulum, etiam coloratum poſſiden. eis tribuere, ſed beneficia præfata, adhuc ut præfertur vacare, & per nos, vel alios, ad quos illorum collatio ſpectat, perſonis dignis & habilibus conferri, & de eis diſponi poſſe. Non obſtantibus proviſionibus, collationibus, & inſtitutionibus, electionibus, & aliis diſpoſitionibus factis, ſicque per quoſcumque Judices, &c. ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quibuſcumque, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus conceſſis & innovatis, ac indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque verborum & tenorum formis latiſſimè extendendis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. haben. ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

III. Medici, quæ ſervare debeant in curatione Infirmorum.

Hic nota quod Medici Hebræi non ſunt admittendi ad curandos infirmos Chriſtianos, ut inſra in Greg. XIII. conſtit. 68. Alias plæ, ubi hanc conſtit. ſervari etiam præcipit. Et inſuper recordare quod omnes Medici profeſſionem Fidei facere debent, antequam promoveantur, ut ſup. in Pii IV. conſtit. 88. In Sacroſancta.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1566.

Exordium.

SUpra gregem Dominicum noſtræ vigilantiæ divinitus creditum, vigilis ſpeculatoris, prout nobis deſuper conceditur, exercentes officium, ad ea per quæ animarum ſaluti cum divini nominis gloria conſuli valeat, libenter intendimus, ut Chriſti fideles poſt baptiſmum in peccata lapſi, per ſacramentum Pœnitentiæ Deo reconcilientur.

Innoc. III. juſſit Medicis, ut infirmis ſuadeant, quod vocent Medicos animarum.

§. 1. Sanè cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proveniat, dicente Domino languido quem ſanaverat: Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat, ac propterea provide fel. rec. Innocentius Tertius prædeceſſor noſter Medicis præceperit, ut cum eos ad ægrotos vocari contigerit, ipſos ante omnia moneant, ut animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine conſtitutis ſuadetur, in deſperationis articulum incidant.

Hic Pont. innovat hanc juſſionem.

§. 2. Nos igitur volentes hoc tam ſalutare præceptum nulla temporis præſcriptione aboleri, ſed ſemper obſervari, conſtitutionem præfatam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innovamus.

Et prohibet Medicis ultra tres dies infirmos non confeſſos curare.

§. 3. Et hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & decernimus, quod omnes Medici, cum ad infirmos in lecto jacentes vocati fuerint, ipſos ante omnia moneant, ut idoneo confeſſori omnia peccata ſua juxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die ulterius eos viſitent, niſi longius tempus infirmo Confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo ejus conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi ut præmittitur peccata ſua confeſſi fuerint.

Iubet conjunctis, domeſticis & Parochis, confeſſionem eis ſuadere. Medici contravenientes coërceantur.

§. 4. Conjunctos verò, ac omnes familiares & domeſticos infirmi in Domino rogamus & monemus, ut de infirmitate Parochum certiorem faciant, ac tam Parochus quam conjuncti & familiares præfati infirmum ad confeſſionem peccatorum ſuadeant & inducant.

§. 5. Quod ſi qui Medicorum præmiſſa non obſervaverint, ultra pœnas in dicta conſtitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuò ſint infames, & gradu medicinæ quo inſigniti erant, omninò priventur, & à Collegio, ſeu univerſitate Medicorum ejiciantur, ac pœna etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorum, ubi deliquerint, mulctentur.

Iurentque hac obſervare, quando doctorantur.

§. 6. Et ut hæc omnia inviolabiliter obſerventur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus & mandamus, ut nullus poſthac ubique locorum in medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas à quovis Collegio & Univerſitate concedatur, niſi omnia in præſenti noſtra conſtitutione contenta, medio eorum juramento coram Notario publico, & teſtibus obſervare in eorum manibus, vel Ordinarii juraverint, & de hujuſmodi juramento, in privilegio, ſeu licentia medendi ſpecialis mentio fiat. Quod ſi Collegia & Univerſitates præfatæ non recepto à promovendis juramento hujuſmodi, eoſdem ad gradum prædictum promoverint, aut eiſdem medendi licentiam præſtiterint, pœnam privationis facultatis aliis ulterius doctorandi incurrant.

Ordinarii exigant idem juramentum à Medicis iam promotis, vel licentiam medendi habentibus, & iurare renitentes coërceant.

§. 7. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in civitatibus & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac juramentum prædictum à medicis jam promotis, ſeu licentiam medendi habentibus, omnibus juris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in civitatibus & diœceſibus prædictis admittant, niſi eis conſtiterit eoſdem juramentum hujuſmodi præſtitiſſe, & contumaces, & jurare, ac juramentum hujuſmodi jam præſtitum exhibere recuſantes, gradu Medicinæ, & omnibus

bus privilegiis, eiſdem Medicis, tam conjunctim, quàm diviſim; eis, & eorum cuilibet conceſſis per quoſvis, etiam Romanos Pontifices, privent, ac ab ingreſſu Eccleſiæ arceant; donec reſipuerint.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, privilegiis, indultis, literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, Collegio & Univerſitati, ſub quibuſvis verborum formis & tenoribus conceſſis, quæ omnia; quoad effectum validitatis conſtitutionis noſtræ tantum, revocamus, caſſamus, & annullamus, & omnes Principes ſæculares, ac alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Jesu Christi, eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum favorem & auxilium præſtent; ac contrafacientes pœnis, etiam temporalibus afficiant:

Juſſio publicandi.

§. 9. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extravagantes perpetuò valituras conſcribantur:

Fides tranſumptorum.

§. 10. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 1. die 8. Mart. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 8. Martii 1566. Pontificatus noſtri anno primo.

Anno à Nativitate Domini 1566. indict. 6. die verò 11. menſis Martii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina Providentia Papæ V. anno 1. retroſcripta litera, ſeu Breve, affixa & publicata fuerunt in valvis Cancell. Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, per me Camillum Cher. Apoſtol. Curſ.

Scipio de Octavianis Mag. Curſ.

IV. Revocatio privilegii quibuſcumque conceſſi, celebrandi Miſſas veſpertino tempore.

Conſonat Concilium Trident. quo diſponitur Miſſas debitis horis celebrari in cap. Quanta, *ſeſſ. 22.*

Quo verò ad celebrationem Miſſarum ritu Græco & Latino, habes hic infra in conſtit. 12. *Providentia.*

Edita A.D. 1566.

§. 1. Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius divina Providentia Papa Quintus, Ad cujus notitiam pervenit, quod nonnulli Cathedralium, etiam forſan Metropolitanarum, Collegiatarum, & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum, ſæcularium, & diverſorum Ordinum, ac Militiarum Regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, aliſque ſuperiores & perſonæ, antiquum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ritum in ſtatutis Miſſarum celebrandarum temporibus pervertere ſatagentes, diverſas licentias & facultates Miſſas, quæ media nocte, ſeu in aurora Nativitatis, ac de mane Reſurrectionis Domini noſtri Jesu Christi, & forſan aliarum feſtivitatum, juxta prædictum ritum celebrari conſueverant, de ſero, etiam forſan circa ſolis occaſum vigiliæ feſtivitatum earundem in ſuis Eccleſiis, & Capellis celebrandi, ſeu celebrari faciendi, ab Apoſtolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majori Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetraverunt, illiſque jampridem utuntur. Hoc ab antiquo Catholicæ Eccleſiæ inſtituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare conſiderans, ac propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei ſubmovere volens, omnes ac ſingulas licentias & facultates hujuſmodi hactenus, etiam Motu proprio, vel quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſvis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habens, Apoſtolica auctoritate, ex certa ſcientia revocavit, ac omninò caſſavit & annullavit.

Revocatio facultatis celebrandi Miſſas tempore veſpertino.

Prohibitio ſic de cætero celebrandi

§. 2. Hac præſenti perpetuò valitura conſtitutione quibuſvis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliiſque ſuperioribus, & perſonis eorundem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis ſuæ, ac perpetuæ ſuſpenſionis à divinis pœna diſtrictius inhibens; ne deinceps Miſſas veſpertino tempore; hujuſmodi licentiarum & facultatum, aut alio quovis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumant, ac mandat locorum Ordinariis, ut eandem præſentem conſtitutionem ſub prædictis & aliis ſibi beneviſis pœnis per quoſcunque Prælatos, Capitula, Cleticos, Fratres, Superiores, & perſonas hujuſmodi inviolabiliter obſervari faciant, contradictores quoſlibet auctoritate Apoſtolica compeſcendo.

Derogat. contrariis.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum locorum prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, domibus & locis, illoſumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & perſonis, ac Ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiã ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus ipſa Sanctitas ſua, illorum tenores pro expreſſis habens, ſpecialiter & expreſsè derogavit, illaque quoad præmiſſa caſſavit penitus, & annullavit, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & teſtes pub.

§. 4. Decernens præſentes, & earum copias per aliquem ex ſuis curſoribus in baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Lateran. ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet, & ita mandamus. M. *PP. ſubſcr.*

Anno à Nativitate Domini 1566. indict. 9. die verò 29. menſis Martii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina Providentia Papæ V. anno I. ſupraſcripta litera lecta, affixa & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, ut moris eſt, per me Bernardinum Andreutium Apoſt. Curſ. *Publicatio 29. Martii Pont. An. I.*

Scipio de Octavianis Mag. Curſ.

V. Ordinationes circa obſervantiam divini cultus in Eccleſiis, & venerationem Feſtivitatum, Necnon & contra Simoniacos, Blaſphematores, Sodomitas, & Concubinarios.

Quoad primam partem hujus conſtit. habes etiam Concil. Trid. ſeſſ. 22. in cap. 1. poſt Canones, & ſeſſ. 25. poſt primum decretum.

Contra verò Simoniacos vide conſtitut. 3. Jul. II. *Cum ſum*, ſup. ubi plenè notavi. Contra Blaſphematores vide conſt. 7. Leon. X. *Supernæ*, & conſt. 23. Jul. III. *In multis*, ſup. Contra Sodomitas autem vide eandem bullam Leon. X. & aliam hujus Pont. num. 72. *Horrendum*. Et contra Concubinarios attende d. conſtitut. Leon. X. & Concilium Trid. ſeſſ. 25. cap. 14.

Edita A.D. 1566.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

CUm primum Apoſtolatus officium divina nobis diſpoſitione commiſſum ſuſcepimus, ſtatim omnem curam, & cogitationem noſtram in dominici gregis fidei noſtræ crediti ſalute defiximus, & Chriſti fideles Deo juvante ita dirigere ſtatuimus, ut à vitiis & peccatis abſtinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, inſiſtant.

Cauſa hujus conſtit.

§. 1. Cum autem ad omnia, quæ divinam majeſtatem aliquo modo poſſent offendere movenda, mentis noſtræ aciem intenderimus, ea primum, & ſine mora emendare decrevimus, quæ Deo præter cætera diſplicere, & ira ejus provocare, cum divinæ docent ſcripturæ, tum graviſſima exempla declarãt, nempe divini cultus neglectum, ſimoniæ labem, blaſphemiæ crimen, & libidinis naturæ contrariæ vitium execrandum, propter quæ populi & natio-

nes

nes bellorum, famis, & pestilentiæ calamitatibus justa Dei ultione sæpè plectantur. Etsi autem contra eos, qui tam gravia crimina admiserint, multæ à prædecessoribus nostris constitutiones editæ fuerunt, tamen quia parùm est leges edere, nisi sint qui eas debitis temporibus exequatur.

Innovatio quarumdam earùm constitutionum hujus generis.

§. 2. Idcircò ne qui forsan ex tolerantia sperare impunitatem audeant, scientes plerosque pœnarum gravitate magis quàm Dei timore arceri solere à voluntate peccandi, omnes & singulas sententias, censuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint latas confirmamus, & Apostolica auctoritate innovamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemusque eos qui talia perpetrare veriti non fuerint, non solum subituros eas pœnas quæ sacris sunt Canonibus constitutæ, sed eas etiam quas leges civiles comminantur, & nostri quoque arbitrii discretio pro personarum qualitate constituet.

Mandatum quondam ac constit.

§. 3. Mandantes Civitatum, & locorum statûs nostri Ecclesiastici pro tempore Ordinariis, & Gubernatoribus, illis quidem sub pœna suspensionis à divinis, his verò sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ut quos debitum Deo cultum in Ecclesiis non tribuere, aliisque nefandis criminibus pollutos esse comperierint, comprehendi curent pœnis afficiendos competentibus. Sciturisetiam ipsis Judicibus, quod si post hanc nostram constitutionem in castigandis hujusmodi delictis negligentes fuerint, primum quidem Dei omnipotentis judicio obnoxii erunt, deinde nostram quoque incurrent indignationem. Ut autem pœnarum certitudo cunctis facilius innotescat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra hujusmodi criminum reos à jure statutis in suo robore manentibus.

Divini cultûs observatio in Ecclesiis ab omnibus tenetur, contraveniens pœnis describitur. Ad hoc vide Concil. Trid. sess. 22. primum decretum post canones.

§. 4. Ut igitur Deo Optimo Maximo, Gloriosæ Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregor. X. prædecessoris nostri constitutionem innovantes, ac statuta in Tridentino Concilio observari volentes, statuimus & ordinamus, ut ad Ecclesias sit humilis & devotus ingressus, quieta conversatio, devotis orationibus insistant, & omnes genibus flexis sanctissimum Sacramentum adorent, ad nomen JESU CHRISTI Domini nostri, cum exhibitione reverentiæ caput inclinent, nullus in dictis Ecclesiis seditionem faciat, tumultum excitet, clamores moveat, impetumve cõmittat, cessent vana, fœda, & profana colloquia, risus immoderati, & strepitus omnes judiciorum, & alia quæcumque quæ divinum officium perturbare possunt. Nullus intra Ecclesias deambulare audeat sive præsumat, dum celebrantur sacra Missarum mysteria, & alia divina officia. Qui verò prædicta petulanti animo contempserint, præter divinæ ultionis acrimoniam nostri quoque arbitrii pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarii in suis Ecclesiis facient observari. Quicumque verò in Ecclesiis, dum ibi sacrificium Missæ, & divina celebrantur officia, aut verbũ Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad sanctissimum Sacramentum irreverenter sedere, aut aliquid quod scandalum generet, aut divina perturbet officia, facere præsumpserit, pœnam vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio nostro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit in ære, luet in corpore, aut exilio mulctabitur. Qui verò in Ecclesiis cum mulieribus impudicis, sive etiam honestis colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per mensem. Qui in Ecclesiis, ut supra, obscœnis & inhonestis verbis aut signis usus fuerit, aut alia fœda colloquia cum personis quibuscumque habuerit, decem aureorum pœna mulctetur, aut aliàs corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus & singulis Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium Ecclesiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacristis, Ostiariis, & aliis ipsarum custodibus, quatenus præfatos omnes in Ecclesiis delinquentes admoneant, & ut in eis vetita fieri non permittant, vel saltem ipsis Ordinariis, vel Officialibus nostris puniendos deferant: quod si facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes in Ecclesiis eleemosynas petere nõ permittuntur.

§. 5. Pauperes quoque mendicantes, seu eleemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, Prædicationũ, aliorumque divinorum officiorum ire non sinant, sed eos ad valvas Ecclesiarum stare faciant, sub pœna eorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, nisi eos ejici curaverint, & parochis dimidii aurei. Religiosis etiam clausuralibus, sive Regularibus præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ, ut in Ecclesiis suis deputent aliquem, qui tales ejiciat, & si negligentes fuerint, gravissimè ab ordinario corripiantur, quod si illi parere recusaverint, gravissimas pœnas incurrent, & pro qualitate personarum, etiam corporaliter punientur arbitrio nostro, sive superiorum.

Mittantur, dum divina celebrantur officia.

§. 6. Et ut in Ecclesiis nihil indecens relinquatur, iidem provideant, ut capsæ omnes, & deposita, seu alia cadaverum conditoria super terram existentia omninò amoveantur, prout alias statutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur.

Cadaverum capsæ in Ecclesiis super terram existentes amoventur. Quique omnibus benemerentur. Ad hoc habes Concil. Trid. sess. 5. post prin.

§. 7. Cum verò dierum festorum observatio ad Dei cultum maximè pertineat, & in lege divina præcipiatur, cupientes abusus pravos, qui ex eorum inobservantia invaluerunt, omninò corrigere, & antiquorum Canonum statuta renovantes, mandamus, ut omnes dies Dominici, & præcipuè in honorem Dei, & Mariæ Virginis, Sanctorum Apostolorum feriati, cum omni veneratione observentur, omnes in diebus præfatis Ecclesias frequentent, divinis officiis devotè intendant, ab omni illicito & servili opere abstineant, mercatus non fiant, profanæ negotiationes & judiciorum strepitus conquiescant. Qui verò in diebus præfatis opus aliquod illicitum fecisse deprehensus fuerit, præter divinam ultionem & amissionem animalium, quibus ad vecturam utetur, etiam graves pœnas incutret arbitrio nostro, seu Vicarii nostri in Urbe, in aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum Magistratuum, ita ut præventioni locus sit. Quibus omnibus districtè præcipimus, ut hæc diligenter observari procurent, illas etiam festivitates, quæ juxta consuetudinem locorum solemniter celebrari consueverunt, juxta laudabilem consuetudinem debita cum reverentia observari faciant, sub pœnis arbitrio ipsorum imponendis & moderandis.

Simoniacorum pœnæ. Ad hoc vide constitut. cit. in rubr.

§. 8. Et ut Simoniacæ pravitatis labes prorsus aboleatur, constitutiones antecessorum nostrorum contra Simoniacos editas, & præsertim Pauli II. inviolabiliter observari mandamus, & delinquentes tam in sacrorum ordinum receptione, quàm in beneficiorum assecutione, statutis etiam inferius pœnis nostra auctoritate affici volumus. Quicumque igitur detestabile crimen Simoniacæ pravitatis commisisse convictus fuerit in consequendis ordinibus, eo ipso sit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Ecclesiasticas simoniacè acquisiverit, illis sit ipso jure privatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quascumque alias obtinendas. Qui beneficium aut officium Ecclesiasticum simoniacè adeptus fuerit, illis similiter sit ipso jure privatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuò sit inhabilis ad ea, & quæcumque alia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commisisse convictus fuerit, præter suprædictas pœnas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Ecclesiasticis degradatus à fidelium consortio ejiciatur. Qui verò ordines & beneficia simoniacè contulerint, pœnis à jure statutis puniantur, cujuscumque gradus, conditionis, & dignitatis, etiamsi Episcopi, Archiepiscopi, vel majores fuerint.

Simonia sacramentalis severissimè punitur juxta Statuta Cõc. Trid. de quibus in rubr. Blasphemantium pœnæ. Aliàs vide supra in diffinitis in rubr.

§. 9. Caveant præterea quicumque, ne in Sacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin gravissimè puniantur per locorum Ordinarios, qui hujusmodi criminis reos cum maxima severitate coërcere procurent, juxta Concilii Tridentini statuta.

§. 10. Ad abolendum verò nefarium, & execrabile blasphemiæ scelus, quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum est, nunc autem propter nimiam Judicum in puniendo segnitiem, vel potius desuetudinem, supra modum invaluit, Leonis X. prædecessoris nostri in novissimo Lateranen. Concilio statuta innovantes: Decernimus, ut quicumque laïcus Deum, & Dominum nostrum JESUM CHRISTUM, vel Gloriosam Virginem Mariam ejus genitricem

genitricem expresse blasphemaverit, pro prima vice pœnam viginti quinque ducatorum incurrat: pro secunda, pœna duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos solvet, & ignominia notatus exilio mulctabitur. Qui verò plebeius fuerit, nec erit solvendo, pro prima vice manibus post tergum ligatis ante fores Ecclesiæ constituetur per diem integrum, pro secunda fustigabitur per Urbem, pro tertia lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicumque clericus in hoc blasphemiæ crimen incurrerit, pro prima vice fructibus unius anni omnium & quorumcumque beneficiorum suorum, pro secunda beneficiis ipsis privetur, pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus deponatur, & in exilium mittatur. Quod si clericus nullum obtinuerit beneficium, pœna pecuniaria vel corporali pro prima vice puniatur, pro secunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos Sanctos blasphemaverit, pro qualitate blasphemiæ, atque personæ, arbitrio Judicis puniatur.

Sodomitarii pœna. Vide citat. in rubr.

§. 11. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, perpetraverit, Curiæ sæculari puniendus tradatur, & si clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus simili pœnæ subjiciatur.

Concubinariorū pœna. Vide ibid.

§. 12. Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute sanctæ obedientiæ eis præcipimus, ut statuta Tridentini Concilii contra concubinarios, tam clericos quam laicos edita, districtè faciant observari, reddituri Deo, ac nobis, si id omiserint, rationem.

Procedatur contra prædictos, etiam per secretam denuntiationem.

§. 13. Et ut præmissorum delictorum simoniæ, blasphemiæ, ac stupri nefandi notitia facilius habeatur, volumus quod in singulis casibus, non solum per accusationem, & inquisitionem, sed etiam ad simplicem & secretam denuntiationem procedatur per quoscumque Judices, alias tamen de jure competentes, tam ratione delicti quàm personarum, ita quod inter eos locus sit præventioni.

Calumniosi denuntiatores coërcentur.

§. 14. Monemus præterea omnes & singulos, ut solum Dei timorem præ oculis habentes, & non alia animi prava affectione ducti, culpabiles tantum deferant, innocentes non vexent. Quod si aliqui ex calumnia aliquos denuntiasse comperti fuerint, eos ad pœnam talionis teneri volumus & mandamus.

Pœna applicētur, ut hic.

§. 15. Mulctæ autem pecuniariæ applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio nostro in Urbe, extra verò, Ordinariorum: pro tertia accusatori qui delinquentes detulerit.

Iussio prædicta observandi.

§. 16. Mandamus autem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S.R.E. feudatariis, sub pœna privationis feudorum, quæ ab ipsa Ecclesia Romana obtinent. Reliquos verò Principes Christianos, & Terrarum Dominos hortamur in Domino, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, ut pro divini nominis reverentia & honore præmissa omnia in suis dominiis, ac Terris exactissimè servari faciant, uberrimam ab ipso Deo mercedem pro tam bonis operibus recepturi.

Clausula derogatoria.

§. 17. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac exceptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis quibusvis Capitulis, Conventibus, Militibus, Ordinibus, & personis, cujuscumque qualitatis & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio & aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides adhibenda transsumptis.

§. 18. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis & sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Inutilis pœnalis.

§. 19. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, statuti, decreti, ordinationis, præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. Kal. April. Pontific. nostri anno 1. *Dat. P. A. die 1. Apr.*

Confirmatio constitutionis à Paulo IV. editæ circa Judæorum vivendi modum. Et declaratio signi glauci coloris in Statu Ecclesiastico ab eis deferendi. VI.

Hæc bulla est à successoribus Pont. confirmata, ut notavi sup. in ipsius Pauli IV. constit. 3. Cum nimis, *sup. ubi alia indicavi de materia Judæorum.*

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. 1566.*

Exordium.

ROmanus Pontifex Christi Vicarius in terris nonnunquam ea quæ pro zelo religionis à cæteris Romanis Pontificibus prædecessoribus suis concessa dicuntur, ut illibata persistant, approbat & confirmat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Paul. IV. edidit bullas in rubr.

§. 1. Dudum fel. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, zelo fidei Christianæ motus certum modum vivendi & habitandi Judæis præscripsit, prout in quadam ejus constitutione, cujus tenor sequitur, & est talis, videlicet: Paulus Episcopus servus servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis absurdum, &c.

Omittitur tenor illius constit. quia habes supra.

Hic Pius innovat, & approbat.

§. 2. Nos igitur cupientes, ut constitutio, statuta & ordinationes hujusmodi perpetuis futuris temporibus observentur, Motu proprio & ex certa nostra scientia, & non ad alicujus alterius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, constitutionem, statuta, & ordinationes hujusmodi, & prout illa concernunt omnia & singula in dicti prædecessoris literis contenta, & inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica præsentium tenore approbamus, innovamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, volumus, & sub interminatione divini judicii præcipimus & mandamus, & omnia in posterum observari firmiter, non solùm in terris & dominiis nobis subjectis, sed etiam ubique locorum.

Signum deferendum à Judæis declarat.

§. 3. Et ad omnem circa colorem birreti per masculos, & signi per feminas, deferendorum hujusmodi submovendam hæsitationem declaramus dictum colorem esse, qui vulgò gialdo dicitur.

Hoc publicari jubet Ordinarios.

§. 4. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Episcopis, quatenus in civitatibus & diœcesibus propriis præsentes nostras literas publicari & observari faciant.

Observantiā petit à Principibus.

§. 5. Et omnes Principes sæculares, & alios dominos, & magistratus temporales rogamus, requirimus & obsecramus per viscera misericordiæ Jesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum favorem & auxilium præstent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Contrarii derogat.

§. 6. Non obstantibus omnibus quæ idem Paulus prædecessor in supradictis literis voluit non obstare, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis per recol. mem. Pium Quartum Romanum Pontificem prædecessorem nostrum, & sedem Apostolicam, etiam forsan consistorialiter, ac per viam generalis legis & statuti, ac in vim stipulati contractus, ex quavis, etiam urgentissima & onerosa, ac Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum quibusvis etiā derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiamsi in eis disponeretur & caveretur expresse, quoad delationem birreti glauci coloris hujusmodi in itinere, ac quod non ut præmittitur, in loco clauso habitare tenerentur,

tenerentur, & quod bona [illegible]ilia uſque ad certam ſummam acquirere, ac ſocietatem cum Chriſtianis ſuper rebus ad annonam ſpectantibus [illegible]ire, ac converſationem cum eiſdem Chriſti fidelibus habere, ac pignora alias quam præſcripto modo diſtrahere, ac plures Synagogas retinere poſſent indulſerit, aut alias quomodolibet eis dictas litteras Pauli prædeceſſoris in favorem Hebræorum prædictorum limitaverit. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ſervanda foret, & in eis caveatur, quod nullatenus derogari poſſit, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, necnó modos & formas ad id ſervádas pro in individuo ſervatis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus. Et literas ejuſdem Pauli prædeceſſoris, & omnia in eis contenta obſervari in omnibus & per omnia mandamus, perinde ac ſi literæ Pii ſimiliter prædeceſſoris noſtri non emanaſſent, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicati non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

ræs publicationis. §.7. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extravagantes perpetuò valituras conſcribantur.

ſi tranſumptorum. §.8. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

A.C. A.1. 15 Apr. Datum Rom. apud S. Petr. anno Incarnat. Dominicæ 1566. 15. Kalen. Maii, Pontific. noſtri anno primo.

Publicatio. *Anno à Nativitate D. N. Ieſu Chriſti 1566. indict. 9. die verò 1. menſis Maii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno 1. retroſcripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, per nos Scipionem de Octavianis, & Ioan. Andream Paniczam Apoſtolicos Curſ.*

Camillus Cher. Mag. Curſ.

VII. Contra impedientes, aut non ſubvenientes Nautis & aliis naufragium patientibus in locis S. R. E. mediatè vel immediatè ſubjectis. Bonorumque naufragantium occupatores. Et Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes.

Generalem ſanctionem in ſurripientes bona Chriſtianorum ubique naufragata, habes in Bullâ quotannis in die Cœnæ Domini legi ſolitâ, de quâ vide in Pauli V. conſt. 63. Paſtoralis. *Specialem verò pro Regno Britanniæ, lege ſup. in conſt. 1. Honorii II.* Chariſſimus.

Auxiliatoribus autém, quid de bonis recuperatis debeatur, videre eſt ſup. in Pauli III. conſt. 42. *Accepimus.*

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Bulla A.D. 66.

Bulla naufragantia generaliter irritalis & ſpecialibus earum, in quas naufragia evenerint, dirimitur.

CUm nobis ex parte dilecti filii Martini de Ayala Romæ commorantis, Conſulis, protectoris & defenſoris, ac generalis procuratoris in rebus maritimis & mercantilibus, Nation. Hiſpanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanenſium, cæteroruмque ſubditorum chariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum, ac utriuſque Siciliæ, &c. Regis Catholici in Alma Urbe noſtra, ac Ripis & Portibus Terrarum & locorum S. R. E. ſubjectorum expoſitum fuerit, non ſine maxima noſtra diſplicentia, quod retroactis temporibus cum maximo damno & periculo miſerorum nautarum & mercium conductorum naves & navilia diverſis mercibus onuſta propter maris infortunium in dictis portibus, fugamque ab infidelibus & aliis inimicis arteptam, alioſve inopinatos caſus, ob quos nonnulli naves & navilia deſeruerunt, & ab eorundem *inimicorum* conatibus evaſi fuerunt, eorumque perſonas navibus & mercibus *in eis* conductis omiſſis, in terra, aliique periti in mari ſalvas effecerunt, naufragia paſſi fuerunt in portibus, plagis, & ripis locorum maritimorum prædictæ S. R. E. non ſine maximo damno patronorum naviliorum, & navium prædictarum, ac mercium conductorum, & detrimento Terrarum & locorum dictæ S. R. E. ad quæ prædictæ naves & navilia cũ ſuis mercibus ſæpiſſimè tendebant, & ibidem in beneficio & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta nautis & conductoribus mercium præfatarum pro ſalute eorum, necnon navium & mercium ipſarum nanciſcenda, exiſtimantes ſe ſecuros eſſe, expectan. inter Chriſtianos & amicos conſequi opem, & favorem fratrum amicabilem, prout ratio & æquitas id poſtulant, & prout in aliis locis in ſimilibus infortuniis fit, per dictorum locorum maritimorum incolas & habitatores, ac officiales, non ſolum penes eos non repererunt auxilium præfatum, quinimmò majus impedimentum, quia contra omne jus divinum & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei & noſtra, ac proximi offenſa, ab eiſdem habitatoribus & officialibus terrarum præfatarum damnum & tribulatio illata fuit, etiam cum minis & comminationibus, & illi naufragantes ab eiſdem eorum bonis & mercibus, quas domino permittente à tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & perverſo privati fuerunt, dicta bona & merces occupando & detinendo, ac ſi eſſent infidelium. Barones, dominique temporales, & Eccleſiaſtici officiales talium locorum ſub prætextu naufragii, & ſpecie prætenſionis, ac directi juris, illa ad ſe ſpectare & pertinere aſſerebant, uſurpando dictas naves & navilia, merceſque quas auferunt à propriis patronis, in ſcandalum, perverſum & iniquum exemplum, quod non ſolum repugnat Religioni Chriſtianæ, præſertim in Terris S. R. E. hujuſmodi, quæ omnes ad ſe venientes benignè amplectitur, verùm etiam contra omnem humanam & civilem legem, & juris æquitatem, mentemque noſtram, quæ eſt ut omnes Chriſti fideles, qui in dictis terris S. R. E. contractabunt, ſint patroni ſuorum bonorum, de illiſque poſſint liberè diſponere, ſintque benè & amicabiliter tractati, & non debeant modo aliquo vexari nec moleſtari.

Hic ideo Pius pœnas impoſuit impedientibus naufragium patientes, &c. & naufragantes benignè tractari præcipit.

§.1. Quapropter nos prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, volentes præmiſſis occurrere, damniſque & ſcandalis, ne veniant, quantum poſſumus obviare, Motu ſimili, &c. auctoritate Apoſtolica, & de certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus & ordinamus, firmiterque & inviolabiliter obſervari mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, quatenus in Urbe Roma, ſuiſque portibus & ripis, ac Civitate Anconitana, ſuiſque omnibus & ſingulis Civitatibus, Terris, Caſtris, ripis, portibus, & plagis, tam verſus Adriaticum mare dictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjectis, & etiam Prælatorum, Dominorumque temporalium, & Baronum dictarum terrarum, in quibus eſt commercium maritimum, perſona aliqua, cujuſcumque gradus Eccleſiaſtici vel ſæcularis, communiter vel diviſim, officialis, aut privatus, & præſertim Oſtien. & Portuen. Epiſc. & quorumcumque aliorum Cardinalatus honore fulgen. deſuper non audeat vel præſumat, aut permittat præbere impedimentum, aut genus aliquod moleſtiæ præſtare dictis nautis, & mercium conductoribus, ſubditis prædicto Regi Catholico, & aliis quibuſcumque & cujuſcumque nationis, qui cum bono & iniquo tempore infortunium, aut naufragium patiantur in dictis ripis vel prope Ripas, aut intra mare, ſeu in aliqua parte illius, aut portibus, ſeu plagis (quod Deus avertat) aut quovis alio voluntario, neceſſitato, infortunato, aut pacifico modo eos inibi applicare contingat

contingat, in quamcumque ripam, portum, aut plagam dictarum Terrarum S. R. E. hujuſmodi, quinimò illi favore & ope gratioſè recipiantur, & benignè tractentur, reſtituendo, & reſtitui faciendo res & bona eorum in talibus navibus conducta, ſi ea per aliquem, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in poſterum occupabuntur, & detinebuntur, liberè, abſque eo quod eos ad ſolvendum jura aut aliquid aliud cogant & compellant, ad effectum ut ſtante hujuſmodi bona comportatione, eorum querelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata ſe & eorum merces.

Commiſſarii & Conſulem deputat pro recuperatione hujuſmodi bonorum.

§. 2. Et licet alias fel. rec. Paulus Papa III. & Julius etiã Tertius prædeceſſores noſtri per eorum Motus proprios, & literas in forma Brevis, vel alias conceſſerant dicto Martino Cõſuli auctoritatem recuperandi, & liberè recipiendi navilia, naves, & merces naufragium paſſa; ac dictis ſubditis noſtris, & illas propriis patronis reſtituendi, & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum Breve, & Motus proprios, omneſque alias patentes, & conceſſiones, tam Apoſtolicas quam Reglas quomodolibet emanatas & conceſſas, ac in illis contenta, & inde ſecuta quæcumque illis in ſuo robore permanentibus, & quæ ſub dictis pœnis inviolabiliter obſervari mandamus, ipſum Martinum in naufragiis Commiſſarium generalem deputamus, non obſtan. quacumque conceſſione, ordinatione, decreto in contrarium forſan emanato, quacumque via & modo, & ad inſtantiam quarumvis perſonæ aut perſonarum, cujuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſten. quarum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, quibus expreſsè derogamus, per præſentes concedimus & impartimur facultatem & auctoritatem dicto Martino Conſuli, ut ipſe tanquam talis Conſul & Protector, ac generalis Procurator & defenſor nationum præfatarum, repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus navilliis, navibus & mercibus, & tanquam perſona legitima poſſit per ſe, ſuoſque miniſtros in ſocietate dictorum patronorum præſentibus, aut illis abſentibus, etiam ipſi patroni in abſentia dicti Martini Conſulis, ſuorumve miniſtrorum & deputatorum, conjunctim vel diviſim poſſint exigere, recuperare navilia, naves, ac merces præfatas naufragium paſſas, ſive derelictas, in mare aut extra mare, aut in aliqua illius parte, portibuſque & plagis atque ripis, alioque quovis loco ubi reperientur.

Solventibus, aut recuperantibus illa præcipitur diſponãt inſcio d. Commiſſario & Conſule.

§. 3. Et quia evenire ſolet, quod tales naves & navilia, ac merces in eis conductæ non ſunt propriæ, aut patronorum talia navilia conducentium, ſeu patronãtium, aut ea aſſecurantes intereſſati ſunt, volumus etiam quod ſi patroni & nautæ, ſeu aliæ perſonæ ſalvas effecerint, aut recuperaverint dictas merces, vel earum partem, ſeu navilia præfata, non poſſint modo aliquo de eis diſponere abſque nutu & voluntate dicti Martini Conſulis, qui ſolerter inquirere debeat de mercibus ſalvis & perditis uſquequo veritatem omninò comperiat, ad hoc ne ſub prætextu naufragii, aut projectionis mercium in mare, intereſſe habentes modo aliquo damnificati aut defraudati, ſeu ſuis privati exiſtant. Et inſuper quod omnes & ſinguli quarumcumque navium, cujuſcumque generis patroni debeant, & teneantur cum omni diligentia ſalvare & cuſtodire bona quæcumque per eos conducta & naufragantia, neque illa tanquam perdita dimittere, ſed ipſum Conſulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & ſalvationem ipſorum bonorum naufragantium, ita quod ipſis patronis, ſive nautis deficientibus in aliquo præmiſſorum, naufragia hujuſmodi, & damna quæcumque, & exinde provenientia ipſorum patronorum culpæ imputentur, & ad intereſſe ac damna teneantur. Ac ſi cõtingat ab aliqua perſona, ſeu perſonis cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſten. & noſtram monitionem hujuſmodi ignoran. in toto, vel in parte detinere merces, res & bona aliqua in eis conducta furtivè & coactè, vel prætextu prætenſionis naufragii, vel alio quocumque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Conſul recipere, exigere, & recuperare, & à detinentibus perſonis illa dictis patronis ad quos ea de jure ſpectant & pertinent, reſtitui facere abſque aliqua exactione, ſeu detractione, prætextu dictæ prætenſionis, aut quæſito colore, ſeu ſolutione aliquibus perſonis Eccleſiaſticis vel ſæcularibus, Baronibus, Comitibus, aut triremium Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſariis, ſeu cuicumque alteri cujuſcumque conditionis, præeminentiæ, & ſtatus ſit; faciendo, cui Conſuli compellendi, & reſtitui, ac caſtigari faciendi tales uſurpatores, & detentores, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

Baronib. que & G. bernatoribus ac aliis, præmiſſa dem Cõſ. auxilium præſtent.

§. 4. Quibus perſonis expreſsè in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis præfatis mandamus quatenus dimittant & ſinant præfatos patronos navium & naviliorum nationum præfatarum, & quarumcumque aliarum, dictumque eorum Conſulem, & Miniſtrum, ſeu Miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorum navibus, naviliis, mercibus, & bonis conductis, etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus, quam prope terram, & ripã conſiſtentibus liberè diſponere abſque aliqua moleſtia vel impedimento illis directè vel indirectè præſtan. nec debeãt ſe intromittere in dictis naufragatis, nec naufragio præfato, niſi in eo ad quod per dictos patronos, Conſulem & Miniſtrum erunt requiſiti & vocati pro eorum ope & favore, nec ſub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Conſuli; aut ejus Miniſtris, ſeu deputatis præfatis in libero exercitio ſui officii generalis Conſulatus, & Commiſſariatus hujuſmodi, & ad illud ſpectan. aliiſque ſupradictis aliquod impedimentum, moleſtiam, aut perturbationem præſtent, ſeu præſtari permittant: quinimò ei & eis omne auxilium & favorem in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna, ad quæ præfati noſtri ſubditi quotieſcumque pro parte dictorum Conſulis ac Miniſtrorum, in licitis & honeſtis erunt requiſiti, præſtare teneantur, quibus, eis videlicet qui à dicto Martino Conſule, & Miniſtris vocati erunt, ad recuperationem adjuverint, per dictum Conſulem, expenſis rerum liberatarum, in quarum beneficium elaboraverint, in laboris ſubſidium dãbitur quod juſtum & honeſtum erit, & eidem Conſuli videbitur, quod erit juxta meritum illorum, qui in ſalvandis hujuſmodi rebus & bonis intervenerint, licet fraternitatis charitas in talibus calamitoſis eventibus eos ad id obliget atque cogat.

Et auxil. dantibus dulgentiæ concedit.

§. 5. Et ut Chriſti fideles ad præmiſſa alliciantur, aut naufragium hujuſmodi patientibus ab eis propitiora ſubſidia præbeantur, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui auxilium, conſilium, & favorem naufragium patientibus in reparatione & conſervatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis in Domino relaxamus.

Omnibus commorã prope loca naufragia jubet, ut vocati auxil. præſtent.

§. 6. Mandantes dictis noſtris ſubditis, tam Civitatis Vetulæ, & Oſtiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilottis illarum, ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium Terrarum, Riparum, Portuum, & Plagarum, necnon patrõnis, & nautis navium, naviliorum, triremium, biremiumque Capitaneis, & barcharum conductoribus & piſcatoribus, ac aliis quibuſcumque perſonis exiſtentibus & habitantibus in aut prope, vel ubi talia naufragia accidere contingat, ſub pœna ſolutionis tanti quanti bona naufragata valuerint, & quæ ob defectum adjutorii amitterentur, quatenus illicò poſtquam à patrono, Conſule, aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & feſtinanter accedant cum eorum barchis ac triremibus, & biremibus, ad adjuvandum & ſalvandum ea omni cum diligentia, ac ſi eorum propria eſſent, ſolutis tamen eis pro eorum labore expenſis mercium conductarum, & rerum ſalvatarum his quæ Conſuli videbitur, prout labor eorum exegerit, & non poſſint petere, nec petant aliquid aliud, nec partem, nec jus aliquod rerum ſalvatarum præter ſupradicta, conceſſione, ſtatuto, conſuetudine, ordinatione, uſu, & quibuſvis aliis minimè obſtantibus, quæ penitus caſſamus & ſuffragari nolumus.

Communit. tes etiam Dominos l. corum ſer. naufrag. t. laronum O. occupat. v. capere di. re decerit.

§. 7. Volumus autem quod in locis, ſeu territoriis ubi naufragium præfatum eveniet, Dominus, vel Domini, aut Communitas talis loci teneantur conſignare in manibus noſtræ juſtitiæ, & Miniſtrorum illius, latronem, ſeu latrones, uſurpatorem, ſeu uſurpatores, detentorem, ſeu detentores hujuſmodi rerum naufragatarum, aliàs

teneantur

tenerentur ſolvere totum damnum & expenſas in tali naufragio, aut illius dependen. paſſe, & ſeu patienda, ac paſſas & ſeu patiendas.

§. 8. Et ſi aliquid forſan occurrerit ſuper præmiſſis, quod dictus Conſul non poſſit accommodare, & concludere, recurratur ad nos & ſeu dilectum filium Vitellotium Camerarium noſtrum, & S. R. E. quem, & nullum alium illud decidere & finire poſſe volumus, etiam cum facultate & auctoritate ampliſſimè puniendi, & caſtigandi quoſcumque latrones & prædatores, etiam uſque ad pœnam capitalem. Volentes etiam per præſentes præfatum Cardinalem Camerarium, metum & verùm judicem & executorem in cauſis maritimis naufragiorum, & etiam quarumcumque aſſecurationum, ſuper quibus lis & controverſia aliqua inter quoſcumque evenire poſſet, ex cauſa tamen ſimilium naufragiorum, cum opportuna avocatione à quibuſcumque judicibus, non tamen Rom. Curiæ, fore & eſſe debere.

§. 9. Necnon auctoritate præfata concedendo dicto Conſuli, ejuſque deputatis, prout concedimus eiſdem, ut pro ipſorum ſecuritate & defenſione, cujuſcumque generis arma, tam offenſiva, quàm defenſiva in toto dominio, & per totum dominium Eccleſiaſticum, ſcilicet in omnibus terris & locis maritimis, & mari convicinis per quindecim milliaria à terra diſtantibus, liberè & licitè portare poſſint & valeant, quibuſcumque bannis editis, ſeu edendis, & aliis quibuſcumque Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus non obſtan.

§. 10. Et nihilominus pro obſervatione præmiſſorum, motu & ſcientia noſtris præfatis præcipiendo mandamus dilecto filio Vitellotio Vitellio Camerario noſtro, necnon Clericis præſiden. Cam. Apoſt. ac Prælatis, etiá Cardinalatus honore fulgentibus, necnon univerſis & ſingulis tam Almæ Urbis, quàm aliarum quarumcumque S. R. E. mediatè vel immediatè ſubjectarum Provinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenen. Poteſtatibus, Judicibus, & aliis quovis nomine nuncupatis juſdicentibus, & juſtitiæ miniſtris, necnon Illuſtribus & Magnif. viris, Dominis, Ducibus, Marchionibus, & Baronibus, Domicellis, Nobilibus, Caſtellanis, triremiumque Ducibus & Capitaneis, ac quorumcumque locorum Communitatibus, ſeu univerſitatibus, omnibuſque & ſingulis aliis particularibus perſonis, ad quos quomodolibet ſpectat, ſeu in futurum ſpectabit, ſeu ſpectare poterit, & S. R. E. prædictæ mediatè vel immediatè ſubjectis, quatenus præmiſſa omnia & ſingula inviolabiliter obſervent, & obſervari faciant, & ſub pœnis & cenſuris antedictis, necnon rebellionis, & privationis omnium & ſingulorum bonorum, ſeu officiorum, ac confiſcationis & publicationis quotumcumque bonorum per eos, & ipſorum quemlibet obtentorum, incurrendis in crimen læſæ Majeſtatis. Contradictores, &c. cum ampliſſima facultate & auctoritate dictos raptores, graſſatores, & deprædatores, & latrones, in fraganti crimine, ſeu delicto repertos puniendi, & caſtigandi, ad effectum ut hujuſmodi juſtis querelis ceſſantibus, dicti mercatores & nautæ eo libentius cum ſuis navigiis, navibus, & mercibus ad Urbem ipſam, locaque prædicta ſecuriùs, & tutius accedant.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam municipalibus quarumcumque terrarum, & locorum in contrarium forſan editis, ac privilegiis, indultis, & literis Apoſt. quibuſvis perſonis, necnon civitatibus, oppidis, locis, caſtris ac portibus maritimis, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibuſcumque clauſulis, decretis, & contractibus, & Motu proprio, &c. ac aliis conceſſis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. pro expreſſis habentes, hac vice latiſſimè derogare placeat, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 12. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ in forma Brevis expediri poſſint.

Placet Motu proprio. M.

Datum Rom. apud S. Petr. octavo Kalen. Maii, Anno primo.

Bullar. Mag. Tom. II.

De Clauſura & numero Monialium ubiſcumque Ordinis, & pœnis earundem abſque licentia Superiorum, ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, vel epidimiæ tantummodò eis concedenda, è Monaſteriis egredientium, concomitantiumque & receptantium, ac Superiorum alias eis licentiam concedentium. Nechon de eleemoſynis pro ipſarum Monialium ſubventione colligendis. VIII.

Quoad clauſuram habes etiam infra Greg. XIII. conſt. 28. Ubi gratiæ, *& Pauli V. conſt.* 74. Monialium. *Et quoad eleemoſynas vide aliam ejuſdem Gregor. bullam* 8. Deo ſacris. *Et conſt. Bonif. VIII. hic citatam, videre eſt in tit. de Stat. Reg. in* 6. *Decretumque Conc. Trid. in ſeſſ.* 25. *cap.* 5.

Quoad verò conſenſus Monialium, ſine quo mulieres ſæculares licentiis Monaſteria ingrediendi uti non poſſent, ut illis uti valeant, declaravit quod de cætero expreſsè capitulariter, & per ſecreta ſuffragia haberi debeat, S. D. N. Urban. VIII. conſt. 29. *Sacroſanctum*, infra tom. 4.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 1566. 1569. & 1570.

Exordium.

CIrca paſtoralis officii nobis, meritis licet imparibus, deſuper commiſſi curam quantum nobis ex alto permittitur invigilates, aſſiduè ad ea per quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obviatur, ac perſonis quibuſlibet, præſertim fœminei ſexus virginitatem ſuam Altiſſimo vo-ventibus, ſub Religionis jugo Chriſto Salvatori in caſtitatis holocauſta famulari affectantibus, ſemitas juſtitiæ & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & divinam meritò poſſit offendere majeſtatem, opportunè ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſiùs impartimur, prout id in Domino ſalubriter expedire conſpicimus.

Moniales tacitè vel expreſsè Religionem profeſſa clauſuram ſervare

§. 1. Hac igitur perpetuò valitura conſtitutione, inhærentes etiam conſtitutioni fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, & decretis Conc. Trident. ſuper clauſura Monialium editis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, atque perpetuò decernimus, univerſas & ſingulas moniales, præſentes atque futuras, cujuſcumque Religionis, Ordinis vel Militiarum, etiam Hieroſolymitan. ſint, quæ vel jam receptæ ſint, vel in poſterum in quibuſvis Monaſteriis, ſive domibus recipientur, & tacitè vel expreſsè Religionem profeſſæ, etiamſi converſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiamſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum regulæ ad clauſuram non teneantur, nec unquam in earum Monaſteriis, ſeu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea ſervata non fuerit, ſub perpetua in ſuis Monaſteriis, ſeu domibus debere de cætero permanere clauſura, juxta formam dictæ conſtitutionis felic. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, in ſacro Conc. Trid. approbatam, & innovatam, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus & innovamus, in omnibus & per omnia, ac illam diſtrictè obſervari mandamus.

Inobedientes coërceantur per Ordinarios.

§. 2. Quod ſi aliquæ moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione regulæ ſuæ fretæ animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquo modo reluctentur, Ordinarii unà cum ſuperioribus earum, omnibus juris & facti remediis compellant eaſdem tanquam rebelles & incorrigibiles ad præciſè ſubeundum dictam clauſuram, & perpetuò obſervandum.

Tertiariæ ſi ſolemne votũ emiſerint, clauſuræ ſubjiciantur, ſin autẽ per Ordinarios ad clauſuram ſuadeantur.

§. 3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, ſeu de pœnitentia dicuntur, cujuſcumque fuerint Ordinis, in Congregatione viventes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita ut ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſè, ut præmittitur & ipſæ teneantur: quod ſi votum ſolemne non

emiſerint, Ordinarii una cum ſuperioribus earum hortentur, & inducere ſtudeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſſionem, & profeſſionem eiſdem clauſtris ſe ſubjiciant: quod ſi recuſaverint, & aliquæ ex eis inventæ fuerint ſcandaloſè vivere, ſeverissimè puniantur.

Et volentes ſine clauſura & profeſſione vivere, non recipiuntur in aliqua Religione, ſeu Congreg.

§. 4. Cæteris autem omnibus ſic abſque emiſſione profeſſionis, & clauſura vivere omninò volentibus interdicimus, & perpetuò prohibemus, ne in futurum illam aliam prorſus ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemve recipiant. Quod ſi contra hujuſmodi hanc noſtram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad ſic vivendum omninò inhabiles reddimus, ac illarum quaſlibet profeſſiones & receptiones irritas facimus & annullamus.

Eleemoſyna pro monialibus colligantur per Converſas, aut per Profeſſas habitantes prope monaſteria, ætatis annor. 40.

§. 5. Porrò ne moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum neceſſitatibus, maximè in pertinentibus ad illarum victum patiantur, ſed ut eis opportunè conſulatur, auctoritate Apoſtolica præfata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, ut curent colligi fidelium eleemoſynas per converſas, quæ non ſint profeſſæ; vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen Monaſterium, degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis, & de earum domibus exire non poſſint pro hujuſmodi eleemoſynis colligendis, niſi de licentia Ordinarii vel earum Superiorum.

Converſæ profeſſæ de cætero non recipiantur. Hoc declaravit Greg. XIII. cit. in rub.

§. 6. Et de cætero nullæ aliæ converſæ profeſſæ recipi amplius, etiam de conſenſu ſuorum Superiorum vel Prælatorum poſſint: quod ſi adverſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita & inanis ſit, prout ex nunc nullam, & irritam facimus, & annullamus.

Monialium recipiendarum numerus regulatur juxta reddit. monaſteriorum. Quod habes in Cbc. Trid. ſeſſ. 25. c. 3.

§. 7. Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus monialium & mulierum Tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis & Superioribus earum, ut ipſi provideant de aliis perſonis piis, & Deo devotis, quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel aliàs eo meliori & commodiori modo quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum monialium & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur, & ſuccurratur. Et ne propter monialium earumdem exceſſivum clauſuræ obſervatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ conſtitutionis Bonifacii, & Conc. Trid. decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtrictè inhibendo præcipimus & mandamus, ne plures in earum Monaſteriis recipiant & admittant, ſive recipi & admitti permittant, quàm ex propriis redditibus ipſorum Monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commodè ſuſtentari poſſint.

Earumdem deputatio.

§. 8. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, univerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac in Monaſteriis Monialium ſibi ordinario jure ſubjectis, in iis verò quæ ad Romanam mediatè vel immediatè ſpectant Eccleſiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate una cum Superioribus eorundem Monaſteriorum clauſuram, ut præmittitur, quamprimùm potuerint ſervari procurent. Contradictores atque rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Ac ut hoc tam ſalutare decretum facilius obſervetur, omnes Principes ſæculares, & alios dominos, & magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ D. N. Jeſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum injungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & aliis Monialium Superioribus aſſiſtant, ac ſuum favorem & auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Præmiſſis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis & confirmatis, privilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis, etiam in fundatione & inſtitutione eorumdem Monaſteriis, vel domibus, & hominibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis irritantibus, & aliis decretis quibuſlibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantùm derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, aut ſuſpendi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Ordinarii hic præſentibus exempti. Taxa pro bullis.

§. 10. Per hoc autem in Monaſteriis exemptis Ordinarii locorum quoad alia nullam ſibi credant jurisdictionem vel poteſtatem aliquatenus eis attributam.

§. 11. Volumus autem quod præſentes literæ ad valvas Baſilicæ B. Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extravagantes perpetuò valituras conſcribantur.

Exemplis fides.

§. 12. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat.ª Romæ die 29. Maii.

Datum Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1566. 4. Kal. Junii, Pontific. noſtri anno primo.

Sequitur declaratio d. bullæ.

Edita An. 1569.

PIVS EPISCOPVS, &c.

Exordium.

DEcori & honeſtati omnium ſanctimonialium, quarum Jeſus Chriſtus Dominus noſter ſponſus eſt, ut in puritate & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos conſultò ſubmovere.

Cauſa hujus conſtit.

§. 1. Sanè periculo & ſcandalo plena res eſt, ac regulari obſervantiæ vehementer adverſatur, ſanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monaſteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubjecta viſitandi, aut infirmitatis cauſa, aliove prætextu à Monaſteriis exire, & per ſæcularium perſonarum domus diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis, & pudicitiæ decus in diſcrimen committunt.

Moniales à clauſura exeuntes abſque licentia, & pœna.

§. 2. Unde nos malo huic pro noſtro Paſtoralis officii debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto ſacri Conc. Trid. de clauſura Monialium diſponenti, ac aliis noſtris literis ſuper hujuſmodi clauſura editis adjicientes, volumus, ſancimus, & ordinamus nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarumve Monialium, etiam Carthuſienſium, Ciſtercienſium, S. Bernardi, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac ſtatuum, graduum, & conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam infirmitatis, ſeu aliorum Monaſteriorum, etiam eis ſubjectorum, aut domorum, parentum, aliorumve conſanguineorum viſitandorum, aliave occaſione & prætextu, niſi ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis, lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas præter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci Ordinarium, etiamſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum & Ordinariorum juriſdictione exempta eſſe reperiantur, cognita, & expreſſè

in

in ſcriptis approbata ſit, à Monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa, niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere. Aliter autem quàm, ut præfertur, egredientes, ſeu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſive laïcas, aut ſæculares, vel Eccleſiaſticas, conſanguineas, vel non, excommunicationis majoris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſubjacere, à quo præterquam à Rom. Pont. niſi in mortis articulo abſolvi nequeant. Et inſuper tam egreſſas, quàm præſidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam hujuſmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & adminiſtrationibus per eas & eos tunc obtentis privamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in poſterum obtinenda inhabiles.

Licentia iter concedentium, & earum pœna. Bull. ampliat. reg. XIII. n. improb.

§. 3. Necnon licentias & facultates, ſeu indultæ & ptivilegia exeundi à Monaſteriis, & extra illa ſtandi, à nobis, ſeu alio Romano Pont. prædeceſſore noſtro, ac Sedis Apoſt. Nuntiis, & Legatis, etiam de latere, ac Majore Pœnitentiario, aut Ordinum prædictorum Superiotibus, aliiſque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis reſtitutivis, præſervativis, mentis atteſtativis, etiam novam gratiam, & datam concernentibus, aliiſque efficacioribus ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Card. intuitu & contemplatione, ac inſtantia, vel alias quomodolibet conceſſa (quæ prorſus abolemus) ac literas deſuper confectas, & in poſterum concedendas, & conficiendas, nullas & invalidas, nulliuſque roboris ac momenti fore, nec illas habentibus & habituris ſuffragari poſſe.

Derogatio.

§. 4. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputatio & facultates ad nimum præſ. conſt. & Conc. Trid. tribuit.

§. 5. Mandantes univerſis & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas in Civitatibus & diœceſibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon præfatum decretum ipſius Concilii, quod incipit Bonifacii VIII. diligenter & inviolabiliter ſub cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſervent & obſervari faciant, & procurent. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, etiam aliis pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitution. & ordinationibus Apoſt. contrariis quibuſcumque: aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Aliis Apoſtolicis conſtitutionibus & juribus de hujuſmodi clauſura diſponentibus, nihilominus in ſuo robore duraturis.

Edes transumptorum.

§. 7. Cæterum volumus quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubique terrarum, tam in judicio, quàm extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 5. Id. Febr. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domini 1570. Kal. Febr. Pont. noſtri anno quinto.

Anno à Nativitate Domini 1570. *indictione* 13. *die verò* 27. *menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno ejus* 5. *retro-*

ſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt Romæ ad valvas Cancell. Apoſtolicæ, & in valle Campi Floræ, ut mos eſt, per me Ioannem Guerrerum, & Chriſtianum de Monte, præſtant. S. D. N. Papæ Curſ.

Antonius Clericatus Mag. Curſ.

Declarationes circa allegationem novæ cauſæ, in caſu fractæ pacis, vel treguæ. Admiſſionemque reorum, in contumaciam condemnatorum in Statu Eccleſiaſtico ad faciendas defenſiones infra vel poſt annum, necnon circa præventionem inter Judicem Eccleſiaſticum, & laïcum in cauſis mixti fori. IX.

De materia Bannitorum vota dabo inf. ad conſtitut. 6. Sixti V. Hoc noſtri.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1566. & 1571.

Exordium.

CUm ob innumeras Rom. Pont. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam contingat ab eo quandoque literas emanare, quæ in magnum aliquorum præjudicium redundare noſcuntur, minimè reprehendendum eſſe videtur, ſi tandem præjudicio cognito, literas hujuſmodi, etiamſi per ejus prædeceſſorem emanaverint, tanquam per inadvertentiam editas revocat, & limitat, aliaſque deſuper diſponit, prout rerum & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius IV. allegationem novæ cauſæ prohibuit in caſu pacis & treguæ fractæ.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter cupiens criminibus & exceſſibus, qui in dies oriebantur providere, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii editas literas inter alia ſtatuit, quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi fractores vel eorum fidejuſſores allegare non poſſent quod offenſa ex nova cauſa proceſſiſſet, nec allegata cuiquam ſuffragaretur.

Et in cauſis mixtis limitat cum prærogativa declaravit ſupra in conſt. 52. §. 12.

§. 2. Et etiam quod in cauſis mixtis inter Judicem Eccleſiaſticum & laïcum, locus ſit prærentioni, ita tamen quod judex Eccleſiaſticus in caſu prærentionis non poſſit procedere contra laïcum, ſed illum debeat remittere ad Judicem laïcum, & aliàs prout in eiſdem literis plenius continetur.

Hic Pont. declarat prohibitionem quoad principales tantum procedere, non autem quoad comprehenſos.

§. 3. Nos conſiderantes à ratione & jure debito alienum eſſe eos qui criminis innoxii fuerint, eorumque fidejuſſores, ſi treguæ, pax, ſeu fidejuſſiones de non offendendo poſtea ex nova emergente occaſione fractæ fuerint, earũ occaſione gravari debere, cum præcipuè paces, treguæ, ſeu fidejuſſiones hujuſmodi de non offendendo non ad offenſionem ex futuris cauſis, ſed ex præteritis tantùm oriantur, literas præfatas quoad præmiſſa revocantes, caſſantes, & moderantes, effectumque ſuum ſortiri in præmiſſis non poſſe decernentes: Motu ſimili, &c. novã cauſam in pacis, treguarum, ſeu fidejuſſionũ hujuſmodi fractione principales tãtum, videlicet qui fuerunt cauſa pacis, treguarum, ſeu fidejuſſionum de non offendendo hujuſmodi factarum, ſeu faciendarum, præſtitarum, ſeu præſtandarum, ſi ipſi aliquo modo, ſeu aliquis eorum in dictis fractionibus intervenerint, ſeu interveniret, videlicet ſi aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehenſis in pace, tregua, ſeu fidejuſſione de non offendendo offenderit, vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur, non excuſare. Si verò ſupradicti principales, ſeu aliquis eorum in fractione pacis, treguæ, ſeu fidejuſſionis hujuſmodi, ut ſupra non intervenerint, ſeu intervenerit, ipſos, eorumque conſanguineos & fidejuſſores, cæteroſque in pace, & tregua, ſeu fidejuſſione de non offendendo comprehenſos, & quemlibet eorum novam cauſam hujuſmodi allegare poſſe, & ea probata excuſari debere, & quoquo modo gravari, perturbari, aut inquietari non poſſe, neque debere, idque tam in cauſis motis & indecisis pendentibus, quàm etiam finitis, & in quibus etiam pronuntiatum fuit (dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter non ſint executioni demandatæ) locum ſibi vendicare poſſe, & debere declaramus.

Contumacibus dat annum ad comparendum.

§.4. Cumque etiam sæpè contingat partes ipsas contra re, per quasdam suas in forma Motus proprii datas literas, quas in contumaciam procedi assuevit, vel ita negotiorum meis gravari, vel ita longè abesse, ut ipsarum contumaciam sex mensium spatio hujusmodi expurgare minimè queant, terminum sex mensium hujusmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus hujusmodi defensiones nonnisi post anni elapsi terminum denegari debere, ac quascumque aliter, quàm ut præmittitur, ferendas sententias nullas, inanes, nulliusque roboris & momenti fore & esse, prout nos eas ex nunc tanquam contra juris debitum, & de facto latas annullamus, cassamus & irritamus.

Præventionemque ad juris, & Cõcil. Trid. terminos reducit.

§.5. Quo verò ad præventionem inter Judicem Ecclesiasticum, & laïcum, declaramus illam habere locum in terminis, & statu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipsam ad terminos juris in hoc reducimus, & volumus, ut in præventionibus procedatur juxta formam juris, & sacrorum decretorum Conc. Trid. & non alias, aliter, nec alio modo.

Decretum irritans.

§.6. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, &c. etiam S. R. E. Card. ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus & decernimus.

Iubet & Notarii hæc observent.

§.7. Et nihilominus pro potiori præmissorum validitate omnibus & singulis Judicibus, tam ordinariis, quàm delegatis & subdelegatis, ac eorum Locatenentibus & Notariis, sub excommunicationis majoris, ac indignationis nostræ, officiorumque suorum privationis pœnis, ne contra præmissa aut illorum aliqua facere, & attentare præsumant, districtiùs inhibemus.

Clausula derogatoria.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, etiam juramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Universitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, &c. etiamsi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Papæ subscr.

Fiat Motu proprio. M.

Clausularii repetitio.

§.9. Et de revocatione, cassatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, statuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis præmissis, quæ hic pro simul, vel ad partem repetita habeantur, latissimè extenden. Et quod præmissorum omnium & singulorum, & præsertim præsentibus contrariorum pro sufficienter expressis habeantur.

Sola signatura sufficit.

§.10. Et quod præsentis Motus proprii, etiam absque data & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Fides exemplorum.

§.11. Ejusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Iussio pœnalis.

§.12. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apost. ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ dimissis copiis affixis, post mensem affixionis hujusmodi computandum, omnes ita afficiant, & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Fiat. M.

Publ. P. A. 1. die 20. Iunii.

Anno à Nativitate Domini 1566. indict. 9. die verò 20. mensis Iunii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno 8. supradictus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valvas Principis Apostolorum de Vrbe, Cameræ, ac Cancell. Apostolicarum, necnon in audientia literarum contradictarum, ac in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis affixis per me Ioannem Guerardi, præfati S. D. N. Papæ Curs.

Anton. Clerici Mag. Curs.

Sequitur declaratio dictæ constitutionis.

Edita A. D. 1571.

PAVLVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Exordium.

DUdum postquam fel. rec. Pius Papa IV. prædecessor noster, cupiens subterfugiis delinquentium obviare quas in contumaciam procedi assuevit, vel ita negotiorum meis gravari, vel ita longè abesse, ut ipsarum contumaciam sex mensium spatio hujusmodi expurgare minimè queant, terminum sex mensium hujusmodi ad annum prorogavimus, ac contumacibus hujusmodi defensiones nonnisi post anni elapsi terminum denegari debere decrevimus:

Dubia circa superius dicta.

§.1. Cumque sicut accepimus, à nonnullis ordinationem, & dispositionem hujusmodi, nostramque & dicti prædecessoris in illis edendis intentionem variis calumniis eludere, & super earum sinistris interpretationibus agentes pro Fisco, & Camera Apostolica fatigare, & causas in longum protrahere, & illas intricare, sententiarumque executionem evitare satagentibus, sæpè in dubium verti contingat (licet ex verborum proprietate res clara sit) an scilicet tam sponte comparentes, de quibus loquitur Motus propriis præfati prædecessoris, quàm etiam capti intra dictum tempus, indistinctè admitti debeant ad faciendum suas defensiones, maximè stantibus in eodem nostro Motu proprio appositis supra relatis verbis, videlicet: Ac contumacibus hujusmodi defensiones nonnisi post anni elapsi terminum denegari debere, quæ indefinitè prolata sunt, & videntur posse comprehendere, tam sponte comparentes quàm captos: nihilominus considerantes quod verba ipsa nihil aliud disponunt, quam prorogationem termini, his quibus ex forma Motus proprii prædicti prædecessoris denegari non poterat.

Declarat quod capti liter citati, &c. infra annum non audiuntur absque iussu Papæ sed sententiæ contra eos contumaciæ latæ legitimis præcedentibus indiciis executioni demandantur.

§.2. Nos igitur ad tollendum omne dubium, & absurdum evitandum, quod capti, & sponte comparentes paris esset conditionis, necnon calumniis, & aliis inconvenientibus hujusmodi quantum cum Deo possumus, obviare, omnemque disputandi materiam tollere, & in his opportunè providere volentes, necnon singularum literatum prædictarum, ac indiciorum inquisitorum, processuum, condemnationum, & sententiarum desuper formatarum, & latarum, ac formandarum, & promulgandarum hujusmodi, aliorumque forsan latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum delictorum, criminum, & excessuum, ac pœnarum hujusmodi, & Judicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca pro plenè, & sufficienter expressis habentes, & decernentes, necnon singulas prænarratas literas confirmantes, & innovantes: Motu simili, &c. quod banniti, & in contumaciam condemnati in pœnam capitis & ultimi supplicii, si capti ad manus Curiæ devenerint per judices ad novas, sive alias defensiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, nisi habita à nobis, vel signatura nostra desuper gratis speciali, nec literæ ipsæ, quæ in eorum odium editæ sunt, eis in aliquo suffragentur, aut illis se juvare, sive defendere possint. Quinimò, quod judices præfati sententias ipsas condemnatorias, tam in Urbe quàm extra eam latas, & ferendas, si tamen legitimis præcedentibus indiciis ad inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter, & corporaliter, suis loco & tempore congruis respectivè totaliter & integrè, contra sic captos demandent, & demandari faciant, hac nostra perpetuò valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus sit, de novo statuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis nostræ fuisse, & esse attestamur.

Officialesque id omnino observent.

§.3. Præterea Almæ Urbis nostræ generali Gubernatori, cæterisque Judicibus, ordinariis vel delegatis, in Romana Curia vel extra eam residentibus quibuscumque, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna committimus & mandamus, districtè præcipiendo per præsentes, quatenus hujusmodi nostram declarationem, seu novam constitutionem, & ordinationem, necnon ipsas præsentes, & in eis contenta, omnia & singula, in causis criminalibus, seu mixtis, ac aliis Fiscum & Cameram Apostolicam, illiusque interesse quomo

quamcumque, nunc & pro tempore pendentibus quibuscumque, etiamsi forsan aliqui capti, nunc in carceribus detineantur, perpetuò inviolabiliter observari mandent, & faciant, & illi observent,

§. 4. Et ita, & non aliter in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios, &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata, &c. Iudicari, interpretari, & definiri debere, irritum quoque, &c. decernimus.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque, ac consuetudinibus Provinciarum, Civitatum, oppidorum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Vniversitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, locorum prædictorum; ac etiam singulis prænominatis, & aliis quibuscumque Iudicibus, &c. per nos, & prædecessores nostros concessis, & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissimè derogamus, ac stylo Palatii, cæteris que in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, quod præsentis Motus proprii, etiam absque data, & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obstante.

§. 7. Ejusque transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadē prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, seu literæ desuper per breve nostrum expediri possint, si videbitur, cum omnium, & singulorum prænarratorū, & expressorum, aliorumque necessariorum specificatione, & insertione, & cum aliis clausulis opportunis, & consuetis.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Septembr. Anno 6.

Anno à Nativitate Domini Nostri Iesu Christi 1571. Indict. 14. die verò 16. mensis Septembris, Pontific. Sanctiss. in Christo patris & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno 6. retroscriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie Campi Flore, & ad valvas Cancellaria Apostolicæ, dimissis copiis affixis, per me Io. Andream Panizzam præfati Sanctiss. Domini Papæ Curs.

Io. Guerardi Mag. Curs.

X.

Innovatio & ampliatio constitutionum à Pont. Prædecessoribus editarum contra Homicidas, brigosos, vindictam transversalem, aut hominum collectam facientes, facinorosorosque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria à prædictis non custodientes in Statu Ecclesiastico.

Has constitutiones indicavi hic in apostillis, & eis addo videa. constit. 65. Gregor. XIII. Tanta, *& constit. 6. Sixti V.* Hoc nostri, *ubi plenè notabo.*

Edita An. D. 1566. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. EX supernæ dispositionis arbitrio gregis Dominici curæ præsidentes, inter varias animi sollicitudines quæ ex pastoralis officii ministerio nobis incumbunt, illam à nobis potissimè amplectendam esse putamus, per quam inter singulos gregis ejusdem fideles, præsertim verò nobis, & Romanæ Ecclesiæ subditos, pax & concordia confoventur, seditiones sedantur, scandalis obviatur, & animarum salus procuratur. Vnde ea quæ sedulæ meditationis hactenus à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris pro præmissorum ratione gesta fuisse ac ordinata comperimus, quæ sæpius fidelis ipsi illa perficientes innovari, eo ferventius, ex quanto ex illorum observationem excitentur, confirmanda, innovanda, nostræque auctoritatis munimine roborandæ esse censemus, aliasque desuper disposuimus, prout in Domino conspicimus expedire.

§. 1. Sanè alias postquam fel. rec. Pius II, prædecessor noster, per eum accepto, quod à certis tunc elapsis annis, &c. *Pius II. edidit bullam hic cit.*

Omittitur residuum narrativæ, quia ipsam S. Pii II. habes sup. *Ad retinendas.*

§. 2. Cùm sæpius contingeret, quod offensionis ignarus, aut ob hujusmodi excessus plurimùm condolens, horribili, &c. *Paul. II. edidit aliam hic cit.*

Omittitur pariter residuum relationis hujus bullæ 4. Pauli II. *Vide, nam habes eam supra.*

§. 3. Et successive recol. memor. Sixtus Papa IV. similiter prædecessor noster, accepto per eum quod contenta in literis Pii prædecessoris hujusmodi à certis annis tunc elapsis citra non fuerant observata, & ex illorum nō observantia subditi præfatæ Ecclesiæ proclviores erant ad homicidia committenda, ac ferè passim quotidie perpetrabantur, & homicidæ præfati adeo ad illa committenda promptiores existebant, quia sperabant latere, & suorum excessuum remissionem consequi facilè posse, ac detestabilem, & horrendam sicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam juris remediis prosequi studio cupiens indefesso, habita super iis cum fratribus suis præfatæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, de illorum consilio per suas literas, statuta, decretaque Pii prædecessoris hujusmodi, ac prout illa concernebat omnia & singula in dictis literis Pii prædecessoris præfati contenta, approbaverat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorundē fratrum cōsilio statuerat, & ordinaverat, quod condemnati eatenus, & quos in posterum condemnari contingeret ubilibet in civitatibus, terris, & locis prædictis pro homicidio, sive ut principales, sive ut auxilium, consilium, vel favorem præstantes, suarum condemnationum remissionem, aut contra illas salvum conductum, & licentiam secure in loco patrati criminis, vel infra quinquaginta milliaria (ut præfertur) propinquo nullatenus obtinere possent ab alio, quam à Rom. Pont. qui pro tempore esset, & alicujus alterius etiam Legati de Latere remissio nemini suffragaretur, & si forsan contingeret eundem Rom. Pont. ad remissiones sive salvum conductum hujusmodi procedere, talis remissio per præoccupationē processisse censeretur, & nemini prodesse posset, nisi in illa verus literarum Sixti prædecessoris hujusmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idē importantes inferius insertus foret, & determinata causa exprimeretur, quæ eundem Rom. Pont. induceret ad derogandum eisdem literis Sixti prædecessoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædecessore emanaverant. *Sixt. IV. aliā bullam edidit hic relatam, quā non habet supra in hoc opere.*

§. 4. Et subsequenter sanctæ mem. Iulius Papa II. etiam prædecessor noster habita super iis cum fratribus suis tunc, &c. *Iul. II. edidit aliam hic cit.*

Omittitur pariter residuum narrativæ const. 6. Jul. II. *Cum homines,* quia est supra.

§. 5. Et insuper per eundem Iulium prædecessorem accepto quod cum nonnulli Civitatum, Castrorum, & locorum, tam Regni nostri tunc Siciliæ citra Pharum, quam aliarum partium dictæ Ecclesiæ subjectarum, etiam Vrbi prædictæ adjacentium, quam propter homicidia aliqua nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, & aliàs eorum demeritis id exigentibus, Civitatibus, terris, castris, & locis eorum, seu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti, quod in illis propterea securè morari nequirent, alii de Civitatibus, Terris, Castris, & locis dictæ Ecclesiæ subjectis ad Regnum, & alias adjacentes hujusmodi, alii autem ex Regno, & adjacentibus partibus prædictis, ad Civitates, Terras, Castra, & loca eidem Ecclesiæ subjecta *Et aliam hic relatam, quā non habet supra in hoc opere.*

prædicta, etiam dictæ Urbi adjacentia se trãsferrent, nonnulli Barones, Proceres, & Domini, seu Vicarii in temporalibus Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum, ac Regni, & partium adjacentium prædictorum, eorumque Officiales, & subditi dictos homicidas, bannitos, criminosos, atque rebelles homines scienter receptare, & quod gravius erat, protegere, & defendere non formidabant, se reos tantorum scelerum per homicidas & alios bannitos prædictos perpetratorum, apud Deum constituentes, & tam ipsis homicidis, & malefactoribus, quàm aliis similia vel graviora delicta perpetrandi, & cõmittendi audaciam, & scelerum hujusmodi impunitatem tribuentes in animarum suarum periculum, justitiæ conculcationem, ac dictæ Sedis auctoritatis contemptum, & scandalum plurimorum. Idem Julius prædecessor Motu proprio omnes, & singulos Barones, Proceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios in temporalibus Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum eorundem, necnon nostros, & eorundem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum Vicarios, Officiales, & subditos per suas literas requisierat & monuerat, eisque & eorum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quam cõtrafacientes eo ipso incurrerẽt, districtiùs inhibuerat, ne homicidas, bannitos, criminosos, rebelles, aliosque infames homines præfatos, qui propter eorum delicta banniti, in locis originis suæ, seu aliis regnorum, Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, ex tunc de cæteto nullatenus receptare, aut eis consilium, auxilium, vel favorem quovis quæsito colore præstare præsumerent. Quinimò tales ad eorum dominia declinantes, seu in eis commorantes capi, & ad forum, seu justitias, vel Officiales ad quos punitio, & castigatio criminum, & excessuum per eos perpetratorum, ut præfertur, de jure vel consuetudine pertinebant & spectabant, destinare, aut si partibus læsis, & offensis utilius foret, illos juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas à jure statutas in locis ubi deprehensi forent procedere procurarent.

Leo X. aliâ edidit hîc cit.

§. 6. Præterea fel. mem. Leo Papa X. etiam prædecessor noster, similiter per eum accepto quod nequissimi sicarii, &c.

Prætereo insertionem bullæ 36. Leon. X. *Omnes*, quia ipsa est supra.

Clem. VIII. alteram hic cit.

§. 7. Porrò ad notitiam similis memoriæ Clementis Papæ VII. pariter prædecessoris nostri pervento plures Urbis, &c.

Non pono hic istam bullam 10. Clem. VII. *In sanctæ*, quia habes eam sup.

Pius IV. aliâ edidit hic indicatam.

§. 8. Piæ mem. Pius Papa IV. similiter prædecessor noster singulas Pii II. Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis, &c.

Prætereo hanc bullam 27. Pii IV. siquidem habes ipsam sup. *In eminenti.*

Hic modo Pont. Pius V. antedictas const. approbat.

§. 9. Cum autem statim ubi nos ad summi Apostolatus apicem divina cooperante providentia assumpti fuimus, ob earundem literarum non observationem in eisdem Civitatibus, Terris, & locis, ac etiam in Alma Urbe nostra varias dissensiones, discordias, & odia vigere, latrocinia, & homicidia, aliaque nefandissima crimina perpetrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem, ac Pium IV. prædecessores pro felici ac tranquillo statu & commodo personarum tam dictæ Urbis quàm aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, præmissa statuisse, ordinasse, & peregisse perspexerimus. Idcircò nos quoque eadem ratione, quietis videlicet, ac pacis moti, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum unanimi consilio & assensu singulas Pii II. & Pauli, ac Sixti, necnon Julii, Leonis, Clementis, & Pii IV. prædecessorum literas hujusmodi, cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, eisque & singulis aliis in eis respectivè contentis clausulis Apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuum, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ab omnibus, & singulis quos illæ concernunt penitus, ac sub prædictis per contrafacientes irremissibiliter incutrendis pœnis observari volumus atque decernimus.

§. 10. Easdemque literas ad hoc ut si homicidæ, sicarii, banniti in Civitatibus, Terris, Castris, & locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint, ipsique damnis taliter illatis, à Civitatum Communitatibus, ac Terrarum, Castrorum & locorum hujusmodi Vniversitatibus capti, & deprehensi non fuerint, sed taliter delinquentes impunè evaserint, communitates, ac universitates hujusmodi (præter hoc quod ad damnorum quorumcumque sic illatorum parti læsæ, damnaque hujusmodi patienti, eorumque hæredibus plenariam restitutionem, & satisfactionem omninò teneantur) ad tantundem quantum damna illata hujusmodi existimata fuerint, Cameræ Apostolicæ realiter cum effectu persolvendum omninò sint adstricti, auctoritate, & tenore præfatis extendimus, & ampliamus.

Communitates quasque alias gat ad resectionem damnorum, & tantundem pro pœna.

Ad hoc vide bullam Greg. XIII. cit. in verb.

§. 11. Mandantes eisdem Communitatibus, & Vniversitatibus, quatenus ipsæ in virtute sanctæ obedientiæ, & sub majoris excommunicationis, ac aliis nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici benevisis pœnis, eosdem sicarios, & bannitos in eorum Civitatibus, Terris, Castris, & locis commorantes, seu per eas & ea transeuntes capere, & ad populum convocandum, & cõadunandum campanas pulsare, eosque sic captos ad carceres conducere, aut Curiæ temporali consignare omninò teneantur.

Communitates bannitos capere studeant.

§. 12. Quocirca dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in via lata Romanæ Ecclesiæ Camerario, & Cameræ præfatæ Thesaurario, Præsidentibus, Clericis, ac universis & singulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus Civitatum, Terrarum, & partium prædictarum nobis, & dictæ Sedi mediatè, vel immediatè subjectarum districtè præcipiendo mandamus, quatenus præsentes literas solemniter in singulis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia & singula in eis contenta inviolabiliter observari faciant & mandent. Contradictores quoslibet & rebelles, cujuscumque status, gradus, & præeminentiæ fuerint, sententias, censuras, & pœnas præfatas damnabiliter incurrisse declarent, & declarationem hujusmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conscribi, & adnotari mandent, & faciant. Necnon capitales præfatas sententias à ministris justitiæ absque alicujus incursu irregularitatis exequi procurent, ac realiter & irremissibiliter exigant, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniariarum hujusmodi contra Communitates, & Vniversitates, ac in eorundem inobedientium in temporalibus dominorum vassallos propter eorum hujusmodi inobedientiam repræsalias concedant, necnon & cum effectu exequi faciant. Attentiùs hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti regni, necnon illius Provinciarum, Civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, ut præfatos homicidas, & fautores, & complices capiant, & capi procurẽt, captosque ad præsides nostrarum Provinciarum, unde ipsi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

Executio huius conc. deputat.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apost. ac omnibus illis quæ dicti prædecessores in præfatis eorum literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuscumque aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis,

Clausulæ derogatoriæ apponit.

Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus ſuper non ſuspendis bănitis, homicidiis, & briguellis, ac aliis prædictis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quos quoad hoc cuiquam non obſtare ullatenus ſuſtineri.

§. 14. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ, poſtquam in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos Cives Roman. & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios verò Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos, & Vicarios, Communitates, & univerſitates Civitatum, Terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediatè & immediatè ſubjectorum hujuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent. Nnulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. tertio Nonas Julii, Pont. noſtri anno 1.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Io. Cardinalis Politianus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Card. Comenſ.
Ego Aloyſius Card. de Pad.
Ego Zacharias Card. Delphinus.
Ego M. Ant. Card. Bobba.
Ego Franc. Ab. Card. Conſt.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco de Toledo.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Innicus Avalus Card. Arag.
Ego Guido Card. Vercellenſis.
Ego Benedictus Lomellinus.
Ego G. Card. Sirletus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego F. Card. Alciatus.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini 1566. Indict. 16. die 17. menſis Auguſti, Pont. Sanct. in Chriſto Patris & Domini Pii divina Providentia Papæ V. Anno 1. ſupraſcripta litera Apoſtolica lecta, affixa & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſſis illarum copiis affixis, per me Bernard. Andreutium, & Io. Andream Rogerium Apoſtolicos Curſ.*

Julius Parinius Mag. Curſ.

Sequitur ampliatio pœnarum contra Fautores Bannitorum.

Edita An. D. 1566. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. INdefeſſa paſtoralis noſtræ providentiæ ſollicitudo ad ea potiſſimùm diligenter intendit, per quæ omnes Chriſti fideles, præſertim ſubditi, & S.R.E. devoti & peculiares filii, quiete & pacifice vivere valeant. Vnde nos in his noſtræ proviſionis remedium libenter adhibemus, ac pœnas adjicimus, ut ſi non pacis cupidine, ſaltem formidine pœnæ mandata Apoſtolica ad ipſorum ſubditorum noſtrorum tranquillitatem ſpectantia, debitè ſerventur, & aliàs deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſtit. §. 1. Cum itaque (ſicut non ſine gravi animi noſtri molestia nuper accepimus) diverſæ ſtatûs Eccleſiaſtici, & dominii noſtri temporalis perſonæ, poſthabitis & neglectis conſtitutionibus & mandatis, tam à nobis quàm etiam aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eisque diverſimodè favere, conſiliumque & auxilium præſtare non reformident, in non modicum Apoſtolicorum mãdatorum contemptum, plurimamque eorundem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem.

Ampliatio pœnarum in auxiliatores præfatorum bannitorum in futurum. §. 2. Nos igitur, ad quos quo univerſalis noſtræ adminiſtrationis munere præcipuè pertinet inconvenientibus hujuſmodi, & ſcandalis, quæ exinde quotidie provenirent, omni diligentia noſtra obviare, in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, opportunè, maturéque providere volentes: Motu proprio, & certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præter alias contra talia perpetrantes à nobis jam factas conſtitutiones, hac noſtra perpetuò valitura ſanctione, & conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus, quod quicumque ſubditi noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiamſi Barones, Domicelli, & Feudatarii noſtri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoſlibet alios facinoroſos homines, illorumque adhærentes, fautores, & compliees, de cætero in ſuis locis receptaverint aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilii perpetui unà cum totis eorum familiis, ultra alias pœnas tam in noſtris, quàm eorundem prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac juſtitiæ miniſtros Provinciarum, Civitatum, terrarum, & locorum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubjectorum (quibus ut præſentes noſtras literas omninò exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna diſtrictè præcipimus) irremiſſibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur, afficique & puniri debeant.

Declaratio quo ad receptores prædictos. §. 3. Qui verò præfatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pœnam capitis bannitos & facinoroſos homines hucuſque in locis ſuis receptaverint, aut tenuerint, in exiliũ unà cum ipſorum familiis ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales, ac juſtitiæ miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de hujuſmodi exilio ſervando) mittantur, & relegentur. Decernentes præterea, ſuper præmiſſis procedi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quovis modo.

Clauſula ſublata. §. 4. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane quidquid ſecus à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog. §. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & etiam juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innovatis (quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenotibus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides. §. 6. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus etiam, ac decernimus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo

sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 15. Aug.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 18. Kalend. Sept. Pont. nostri anno 1.

Sequitur mandatum quotannis d. Bullam publicandi.

Edita A. D. 1565.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Præceptum publicandi hanc bullam alibi quolibet, & affigendi in Archiviis.

§. 1. CVm nos nuper pro nostri Pastoralis officii sollicitudine, ad pacem & quietem in universo statu nostro Ecclesiastico inducendam & conservandam, mala extirpanda, ac Civitates, Terras, & loca nostra sicariis & aliis nefariis hominibus expurganda, quasdá nostras sub plumbo desuper confectas literas contra homicidas, bannitos, & alios facinorosos, eorumque receptatores, adhærētes, & fautores publicari fecerimus, volentesque literas hujusmodi ab hominibus, quos ipsæ concernunt, inviolabiliter observari, nec inobedientes ullo modo sese excusare possint, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus, ac sub indignationis nostræ, & mille ducatorum Cameræ Apost. applicandorum per contrafacientes eo ipso incurrendis pœnis districtè præcipimus, & mandamus, quod quælibet communitas, Vniversitas, & populus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, Terrarū, Castrorum, & locorum nobis & S. R. E. mediatè vel immediatè subjectorum, statim cum dictæ nostræ literæ, si earum transumptum impressum ad eos pervenerit, convocato eorum publico consilio in præsentia Officialium, syndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarādo, ut melius & facilius ab omnibus percipi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omninò debeant. Ac successivè singulis annis in principio cujuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter, ut præfertur, eadem literas in eorum publico consilio legendo reiterare teneantur.

Contravenientium pœna.

§. 2. Quod si (quod non credimus) ab aliquibus prætermissum, vel contraventum fuerit, volumus, & sub excommunicationis, & aliis arbitrii nostri pœnis etiam mandamus, quod loci Gubernator, Rector, & quilibet alius Justitiæ minister, quocumque nomine nuncupatus, contra statutum, & ordinationem nostram hujusmodi non observantes, ad executionem pœnarum prædictarum sine mora irremissibiliter, procedat ut quos obedientiæ bonum ad mandatis nostris parendum non adducit, pœnarum saltem metus à contraveniendo absterreat. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 3. Præterea volumus præsentium literarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis plenam, & indubiam fidem æquè ac originalibus ipsis adhiberi debere.

Dat. P. A. 1. die 4. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die quarta Septembris 1566. Pontificatus nostri anno 1.

XI. Exemptio Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis & personis à solutione gabellarum, & quarumcumque contributionum, onereque hospitandi Milites.

Aliam exemptionem generalem pro omnibus Monialibus & Sororibus cujuscumque Ordinis à solutionibus & contributionibus hujusmodi, vide sup. in const. 5. Pii IV. De statu. *Et ab onere hospitandi Milites, hic iterum concessit, ut infrà in const.* 148. Cum sicut.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1566.

DVm ad uberes fructus sacri Mendicantium Ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attentè respicimus, & attenta considerationis indagine perscrutamur ipsorum Religionis sinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus sub humilitatis specie devotum Altissimo præstant famulatum, dignum, quin potiùs debitum reputamus, ut illis ea libenter concedamus, per quæ semotis quibuslibet gravaminibus promptiores ejusdem Altissimi inhæreant servitiis.

Exemptio Ordinis Mendicantium Gabellis, &c. Pro Rerū personis & Bonis, & Colonis, Mercibus & Animalibus.

§. 1. Hinc est, quod nos volentes eosdem Mendicantium Ordines, & dilectos filios eorum Fratres, & Monachos, cæterasque personas, ac etiam Moniales quaslibet eiusdē Ordinis sub illorum cura degentes specialibus favoribus & gratiis prosequi, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiā, sed ex certa nōstra scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes & singuli Mendicantium Ordinum hujusmodi Fratres, Monachi, & dilectæ filiæ in Christo Moniales seu Sorores, ac aliæ utriusque sexus personæ regulares ubilibet per totū Christianum Orbem diffusi, & constituti, illorumque Monasteria, cœnobia, domus, Conventus, Ecclesiæ, Capellæ, Oratoria, & alia loca, etiam unita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, possessiones, prædia, agri, & alia omnia & singula mobilia & immobilia, ac se moventia, & ubilibet, ac in quibuscumque rebus consistentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrēdatarii, locatarii, & affictuarii, negotiorumque suorum gestores universi quomodolibet nuncupati, nunc, & pro tempore existentes in perpetuū, ab omnibus & singulis exactionibus, tam urbanis quàm rusticis, necnon datiis, gabellis, pedagiis, vectigalibus, collectis, impositionibus, & oneribus ordinariis & extraordinariis, ac tam realibus quàm personalibus, meris & mixtis, etiam subsidio triennali, & augmento, ac facultatibus, equorum taxis, militumque hospitiis, ac aliis quibuscumque nominibus nuncupatis, quavis auctoritate quomodolibet impositis, & imponendis, & quæ laïcis ac aliis quibusvis quomodolibet imponi consueverunt, & in futurum imponentur, ac ratione quarumcumque mercium, & rerum cujuscumque generis, vel qualitatis existentium, tam per mare, & aquam dulcem quàm per terram undecumque & quomodocumque pro tempore delatarum, necnon animalium quorumcumque mortuorum & vivorum, & quæ aliàs quomodolibet, & ex quavis causa, ac super quibuscumque rebus, tam in Alma Vrbe nostrā, quàm extra eam ubilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur. Necnon à contributionibus, & solutionibus in aliis faciendis, ac tam pro victu & vestitu, quàm quocūque alio usu suo tantum, ac tam emendo quam vendendo, & alias quomodolibet negotiando. Necnon etiam à solutione quadrātis pro singulis libris carnium de animalibus, quæ nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quæ in suis ædibus, prædiis & possessionibus privatim detinent, & nutriunt, ac à contributione sumptuum, & expensarum, quæ aliquando pro pontibus, viis, aquæductibus, muris, mœnibus, aliisve machinis struendis, & reparandis, seu reficiendis, ac Civitatum, Terrarum, & locorum quorumcumque fortificationibus, necnon etiam aliàs in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Vrbe, quàm extra eam ubilibet penitus & omninò liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ, liberaque, immunia & exempta sint, & esse censeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodque Terræ, agri, possessiones, & loca arativa, ut præfertur, in illis quæ aliquādo pro pascuis animalium ad certum tempus reservantur, nullatenus unquam comprehendantur, nec comprehendi censeantur.

Exemptio ab onere hospitandi Militet.

Adde ut in rub.

§. 2. Ac etiam monasteria, cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcumque militum, tam equitum, quàm peditum hospitiis, quemadmodum magno cum nostro dolore hucusque in plerisque locis factum comperimus, nequaquam assignentur, nec assignari debeant.

§. 3. Et

§. 3. Et insuper quod fructus, redditus, proventus, introitus, & alia quæcumque bona Monasteriorum, cœnobiorum, & aliorum locorum regularium præfatorum, ab aliis quàm à Syndicis, & Procuratoribus religiosis fratribus, Monachis, & Monialibus, aliisque personis præfati exigi, illaque dumtaxat in beneficium loci, vel sustentationem ipsorum religiosorum fratrum, & monialium expendi, nec per alios quoscumque quovis nomine censeantur, nec in alium quàm præmissum usum converti, seu expendi possint, neque debeant, nisi de cõsensu superiorum illius loci, cui data, vel consignata, aut donata fuerint, quem alias spectabunt, nec etiam soli tutores, aut curatores, seu protectores, & alio nomine Sanctesii, aut alias nuncupati, de eisdem bonis ullo modo disponere possint. Quodque idipsum etiam de eleemosynis, oblationibus, & quibuscumque aliis donativis intelligi, & observari debeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò statuimus, ordinamus, volumus, & declaramus.

§. 4. Necnon fratres, monachos moniales, ac alia regulares personas, eorumque monasteria, cœnobia, conventus, Ecclesias, capellas, oratoria, & alia loca, ac terras, possessiones, prædia, agros, & bona, necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, affictuarios, ac gestores, prædicta, ut præfertur, libera, immunia, & exempta eisdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore & esse decernimus.

§. 5. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus Cameræ Apostolicæ Camerario, Præsidentibus, & Clericis, ac Commissariis agentibus & officialibus quibuscumque, ut omnibus & singulis tam virorum, quàm mulierum monasteriis Mendicantium Ordinum hujusmodi existentibus sub ditione nostra temporali mediate vel immediate constitutis, tantum sal quantum pro eorum usu sufficerit singulis annis, omni dilatione cessante, & contradictione remota contribuere, & assignare, ac contribui, & assignari facere debeant realiter, & cum effectu.

§. 6. Districtius etiam in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac excommunicationis majoris latæ sententiæ, ac duorum millium ducatorum auri de Camera pro una basilicæ S. Petri de Vrbe, & pro altera medietatibus singulis monasteriis, & locis præfatis quæ molestari, seu perturbari contigerit, irremissibiliter applicandorum pœnis eo ipso, si & quoties contrafactum fuerit incurrendis, inhibentes tam illis quam dilectis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Datiorum, Gabellarum, onerum, & aliorum præmissorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, necnon quibusvis communitatibus, & universitatibus, illarumque officialibus, & personis, aliisque quibuscumque ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, quatenus præmissa omnia & singula inviolabiliter, & perpetuò observent, ac ab omnibus observari faciant, neque fratres, monachos, moniales, & alias religiosas personas aliosque supradictos super præmissis quomodolibet molestent, & perturbent, neque permittant per quoscumque quomodolibet molestari, seu perturbari. Et si quis contradicere, aut quovis modo contravenire præsumpserit, per mandatum executivum contra ipsum, cujuscumque dignitatis, status, ordinis, vel præeminentiæ fuerit, pro facto procedi.

§. 7. Et ita per quoscumque Iudices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari & definiti debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 8. Quocirca venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, sive eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, necnon dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis quarumcumque Ecclesiarum Prælatis, & personis ubilibet, & in quibuscumque Regionibus, Terris, & locis existentibus, & aliis ad quos quomodolibet spectat, & spectabit, per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum Monachorum, Monialium, aliarumque Religiosarum personarum præfatarum fuerint requisiti solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos statuto, ordinatione, voluntate, declaratione, constitutione, depuratione, mandato, inhibitione, decreto, aliisque præmissis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per Camerarium, Præsidentes, Clericos, & Commissarios Cameræ hujusmodi, necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores Gabellarum, & Exactores prædictos, aut quoscumque alios ad aliquam sourionem, contributionem, vel præstationem præmissorũ occasione quomodolibet faciendam quovis modo cogi, & cõpelli, aut aliàs contra præsentiũ tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, aliasque opportunas censuras, & pœnas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiã ad hoc si opus sit auxilio brachii sæcularis.

§. 9. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium non extrahatur, ac omnibus illis quæ in contrarium per quoscumque officiales & quosvis alios, ac præsertim per officiales Civitatis nostræ Bonon. & quosvis alios adducta sunt hactenus, & deducentur in posterum, ac adduci, & allegari possent, necnon quibuscumque litibus, & causis, tam in Rom. Cur. quàm extra eam ubilibet, ac coram quibuscumque judicibus, etiã Palatii nostri causarum Auditoribus, ac S. R. E. Card. super præmissis inter quoscumque quomodolibet pendentibus, ac etiam instructis, & ad sententiam deductis, vel etiam à sententia terminatis, nisi in favorem Ecclesiæ fuerint. Et præsertim quadam lite inter hujusmodi regulares, ac cives, & communitatem dictæ Civitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas & quam, ac omnes processus, & scripturas productas, & producendas, ac Registra, & sententias ubivis comparentes, & latas, ac ferendas ad nos avocamus, & penitus extinguimus, cassamus, annullamus, & delemus, perpetuumque desuper silentium imponimus. Necnon quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & eorum singulis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiã derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis cretis, in genere & specie, etiam Motu simili & ex certa scientia etiam consistorialiter, & alias quomodolibet etiã iteratis vicibus in contrarium cõcessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorũ tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dũtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 9. Julii 1566. Pontific. nostri anno primo. *Die 9. Iulii.*

XII.

Revocatio facultatis quomodolibet concessæ Græcis Latino ritu, & Latinis Græco more celebrandi Missas & divina Officia.

Ad materiam celebrandi Missas, vide sup. const. 5. Cum primùm. *Alia autem de Græcis indicavi sup. in Pii IV. const.* 74. Romanus.

PIVS

Edita An. D. 1566.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

PRovidentia Romani Pontificis plurimum circumspecta, nonnunquam ea quæ certis suadentibus causis per ejus prædecessores gesta sunt, ex aliis non minùs rationabilibus causis alterat, & ad pristinum statum reducit, prout æquitas suadet, & in Domino conspicit expedire.

Revocatio facultatum concessarum Græcis celebrandi ritu Latino, & Latinis ritu Græco.

§. 1. Sanè cum ad notitiam nostram pervenerit quod nonnulli Presbyteri, tam Græci, quàm Latini antiquum S.R.E. ritum, tam in celebratione Missarum quàm aliorum divinorum officiorum pervertere satagentes, diversas licentias, & facultates Missas & alia divina officia Græci Latino more, ac Latini Græco ritu celebrandi ab Apostolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam more Pœnitentiario pro tempore existente variis prætextibus impetrarunt, illisque jampridem utuntur, hoc ab antiquo Catholicæ Ecclesiæ instituto, Sanctorumque Patrum decretis divinæ considerantes, propterea hunc abusum ab Ecclesia Dei extirpare, & submovere volentes, omnes, & singulas licentias, & facultates hujusmodi hactenus etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis causis quomodolibet concessas, ac Apostolicas & alias literas desuper confectas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, Apostolica auctoritate ex certa scientia hac præsenti nostra perpetuò valitura constitutione revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, quibusvis Presbyteris, tam Græcis, quàm Latinis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac perpetuæ suspensionis à divinis pœnis districtiùs inhibentes, ne deinceps Presbyteri Græci, præcipuè uxorati Latino more, & Latini Græco ritu, hujusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu Missas, & alia divina officia celebrare, vel celebrari facere præsumant.

Episcopi, & alii faciant in eorum Diœces. publicari & observari hanc constit.

§. 2. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & diœcesibus propriis præsentes nostras literas publicari, & sub prædictis, & aliis sibi benevisis pœnis per quoscumque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas quaslibet faciant observari, eas auctoritate Apostolica compescendo.

Clausula derogatoria.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Domorum, & aliorum locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, domibus, & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, ac Ordinibus sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expressis habentes, specialiter, & expresè derogamus, illaque quoad præmissa cassamus penitus, & annullamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publ.

§. 4. Volumus autem quod præsentes literæ ad valvas Beati Petri Apostolorum Principis, & Cancellariæ nostræ, ac in acie Campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extravagantes perpetuò valituras cõscribantur. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, &c. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 13. Kal. Sept. Pontificatus nostri Anno 1. D.P. die 20.

Anno à Nativit. Domini 1566. *Indict.* 9. *die verò veneris* 20. *mensis Septembr. Pontific. autem Sanctiss. in Christo Patris & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno eius primo, præsentes vetroscripta litera affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Bartholomæum Sottocasa, & Ioan. Andream Rogerium prafati S.D.N. Papæ Curs.* Publ.

Nicolaus de Matthæis Mag. Curs.

XIII.

Revocatio constitutionis Pii VI. & innovatio alterius constitutionis Greg. XI. & Clem. VI. super exprimendis gradibus propinquioribus, in dispensationibus matrimonialibus impetrandis in diversis gradibus.

De materia dispensationum vide etiam infrà in const. 62. Ad Romanum, *ubi notabo.*

Edita An. 1566.

SAnctissimus in Christo pater, & Dominus noster Dominus Pius divina providentia Papa V. attendens per quandam constitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis suæ prædecessorem editam, qua cavetur, quod in dispensationibus matrimonialibus, pro diversis consanguinitatis, seu affinitatis ex eodem stipite provenientibus gradibus conjunctis, non remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquioris graduum expressa mentio fieri debeat, alioquin dispensationes, ac desuper confectæ literæ nullius sint roboris vel momenti, prout in dicta constitutione pleniùs continetur, à dispositione juris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. stylo nimium recedi, ac favorem matrimonii debitum restringi.

Narrat. constitut. Pii IV.

§. 1. Volensque propterea juri & stylo prædictis, necnon piæ mem. Greg. XI. & Clem. VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis suæ prædecessorum vestigiis inhærendo, sacramento & libertati matrimonii, quantum cum Deo potest favere, statuit & ordinavit quod de cætero in quibuscumque dispensationibus, quas pro matrimoniis cõtractis, aut contrahendis inter viros & mulieres invicem diversis prohibitis consanguinitatis & affinitatis, aut mixtis, ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicumque illi sint, dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas sua nunquam dispensare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore existente Romano Pontifice, aut Sede Apostolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commissionibusque desuper etiam locorum Ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquiorem, ac ob id sufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen postea super propinquiore literis declaratoriis juxta Gregorii & Clementis prædecessoris hujusmodi constitutiones, quas quoad hoc innovavit, & inviolabiliter observari mandavit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas literas, & processus habitos per easdem dispensatis, seu his cum quibus dispensari mandatur propter proximioris gradus hujusmodi non expressionem, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde ac si in literis seu commissionibus hujusmodi de proximiore, seu utroque gradu specialis & expressa mentio facta fuisset.

Revocatio & innovatio de quo in rubr.

§. 2. Sicque per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam S.R.E. Card. sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decrevit.

Clausula derogatoria.

Constitutione Pii prædecessoris hujusmodi, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur, M. *PP. subscr.*

Lecta

...P.A.1. ...o Aug. ...,& publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtol. Anno Incarn. Dominicæ 1566. die verò Martis 20. menſis Auguſti, Pont. præfati Sanctiſſ. D.N. Papæ anno 2.

A. Lomellinus Cuſtos.

XIV. Declarationes Concilii Tridentini ſeſſ. 24. cap. 2. & 4. circa impedimenta cognationis ſpiritualis & affinitatis ex fornicatione, quoad matrimonia poſt confirmationem Concilii contracta, & de cætero contrahenda.

Huius Concilii confirmatio habetur in conſt. 73. Pii IV. Benedictus, ubi dixi de eius indictione, proſecutione, & quo tempore illud ligare cœperit.

...a An.D. 1566. ...um cir... t.Conc. ...ſſ 24. ...ſor.ma... ...quoad ...linea... ...al.ſpiri... ...ii.

SAnctiſſimus in Chriſto pater,& Dominus N. D. Pius divina Providentia Papa V. ad cujus notitiam pervenit,quod cum in decretis Sacri Concilii Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur,inter quas dumtaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquo modo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilii, conjuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica,matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie & de cætero contrahere poſſint, cùm ante prædictam confirmationem id facere de jure minimè liceret.

...ium cir... ...u d.m ...rd. cap. ...ad im... ...m cog... ...initatis ...rnita... ...s.

§. 1. Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur affinitatem,quæ ex fornicatione contrahitur,in illis ſolùmodo attendi debere qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu conjunguntur,ab aliquibus pariter dubitetur, an matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilii tertio, vel ulteriori hujuſmodi affinitatis gradu conjunctæ erant, poſt confirmationem dicti Concilii abque diſpenſatione Apoſtolica contracta,& quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant.

...laratio ...i dubii ...c.2.

§ 2 Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem contraxerunt,dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantùm Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem, matrimonii vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua, liberè & licitè copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem hujuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas jam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere.

...laratio ...i dubii ...c.4.

§.3.Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtolica ſequuta,& quæ de cætero ſequentur inter perſonas quæ ante dictam confirmationem,affinitatem(infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione provenientem)contraxerant,propter hujuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declaravit.

...rretum ...ana.

§.4.Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales,ſublata eis quavis aliter judicandi,& interpretandi facultate, judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate,ſcienter vel ignoranter attentari contigerit,irritum & inane decrevit.

Placet, publicetur,& deſcribatur. M.

...bſcr. ...itatio ...A.1.die ...Aug.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. die verò Martis 20. menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſſ. D.N. Papæ anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

Sequitur alia declaratio circa impedimenta cognationis ſpiritualis.

...a An.D. ...6.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

...dium.

CUm illius vicem licet minimè ſuffragantibus meritis geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident oculi æquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſic obſcuros ſacrorum canonum ſenſus ita aperire ſtudentes,ut piis Chriſti fidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur.

Dubium ſecundum circa dictum §. 2.

§.1. Sanè licet ex eo quod in Concilio Tridentino decretum fuerit cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi,qui ſuſcipiunt baptizatum de baptiſmo,ac baptizatum ipſum,& illius patrem & matrem,necnon baptizantem, & baptizatum,baptizatique patrem & matrem, in reliquis perſonis,quæ per antiquos canones occaſione cognationis hujuſmodi contrahere prohibebantur,omne impedimentum ſublatum eſſe videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis hujuſmodi inter maritum vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum vel uxorem ſuſcipientis, & patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur.

Declaratio ejuſdem dubii.

§.2. Nos piarum mentium quieti & matrimoniorum favori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, à præciſis verbis Concilii minimè diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis hujuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas, tam ex parte ſuſcipientis quàm baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium liberè & licitè contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus atque ſtatuimus.

Decretum irritans.

§.3. Decernentes irritum & inane,ſi quid ſecus à quoquam, quacumque dignitate, auctoritate & poteſtate prædito contigerit judicari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. qua mox ſequitur.

§ 5. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtol. & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri,quod earum tranſumptis,etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat.Rom.apud S. Petr.anno Incarn. Dominicæ 1566. 4. Calen. Maii, Pontific. noſtri anno primo.

D.P.An.1. die 28. Nov.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1566. Indict.10.die verò menſis Decembris, Pont. Sanctiſſ. & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. Anno eius 1.retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium præfati S.D.N.Papæ Curſ.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

Sequitur alia declaratio circa impedimentum affinitatis, & fornicationis.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. 1566.

Exordium.

AD Romanum Pontificem ſpectat canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta ita declarare, & alias providere,ut omnis dubietas de piis Chriſti fidelium mentibus evellatur.

Dubium ſecundum circa dict. cap. 5. Conc. Trid.

§.1. Sanè poſtquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non ſolùm matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtringit, qui primo & ſecundo gradu conjunguntur, in ulterioribus verò gradibus ſtatuit matrimonium poſtea factum non dirimi, à pluribus Chriſti fidelibus, ut accepimus, eſt dubitatum, an licèt in ulterioribus gradibus hujuſmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen juxta antiquos canones contrahi prohibeatur.

Declaratio ejuſdem dubii.

§.2. Et ut propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii liberati,

quantum cum Deo poſſumus conſiſtere volentes, Declaramus,& Apoſtolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere quo minus in ulterioribus gradibus hujuſmodi liberè & licitè matrimonium contrahi poſſit.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita ab omnibus judicari debere mandamus atque ſtatuimus,decernentes irritum & inane ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate,auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari,non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis,aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. quæ mox ſequitur.

§.4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica,& in acie Campi Floræ de more publicentur,& inter conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur,& quia difficilè foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 8. die 18. Nov.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1566. *Indict.* 9. *die verò* 19. *menſis Dec. Pont. S. D. N. Pii divina providentia Papæ V. anno eius primo, retroſcripta litera affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valvis Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Ioannem Andream Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.*

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XV.

Familiares S.R.E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum Roman. Curiæ, regalia ſtipendia non conventa, ab eis, vel eorum hæredibus petere prohibentur. Et ordo in ſatisfaciendis eorundem creditoribus præfinitur.

Hæc ſtipendia infra annum à die obitus debitorum, & pro biennio tantum peti poſſe decrevit Paul. III. in conſt. 43. Cum ſicut. *ſup.*

De conſignatione annuli & ornamentorum Capellæ, de quibus agitur, vide Julii III. conſt. 8. *Cum ſicut.* De prælatione autem miſerabilium perſonarum vide inf. in conſt. 25. *Accepimus.* Aromatariorum autem vide in conſt. 47. Clem. VIII. *Laudabilis.* Et Piſtorum vide conſt. 36. Sixt. V. *Cæleſtis.* Quanto autem tempore duret inſtantia harum diſcuſſionum, videre eſt ſup. in Clem. VII. conſt. 17. *Cum ex multorum,* ubi notavi.

Edita An. D. 1566. Cauſa huius conſtit.

SAnctiſſ. in Chriſto Pater & D.N.D. Pius divina providentia Papa V. Accepto, ut aſſeruit, quod nonnulli familiares Reverendiſſ. DD. Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardin. veluti Parafrenarii, Credentiarii, Coqui, Magiſtri Stabuli, ita vulgariter nuncupati, & forſan alii, cujuſcumque ſint nominis, & miniſterii, defunctis Cardinalibus eorum Dominis, conſuetudinibus, privilegiis, ſeu quocumque alio prætextu, in non modicam memoriæ ipſorum defunctorum Cardinalium ignominiam, Parafrenarii videlicet mulas cum inſtrumentis, & Phaleris ſuis, & alii alia ipſorum Cardinalium inſtrumenta, & bona per ipſos familiares reſpectivè in eorum miniſteriis teneri, & exerceri ſolita, etiam invitis ipſorum defunctorum hæredibus, & Cardinalibus, ſive teſtamentorum exequutoribus ab ipſo teſtatore, ſive pro hæredibus ab inteſtato per conſtitutiones Pontificias deputatis, etiam argentea, & pretioſa ſibi arripere, & uſurpare, ac pro illis plerumque etiam inter ſe rixari, & digladiari conſueverunt, cum magno totius Curiæ ſcandalo, & Cardinalatus dignitatis opprobrio, & univerſi etiam S.R.E. Cardinalium Parafrenarii. Caudatarii univerſitates, & collegia inter ſe facientes in novorum Cardinalium creatione, & obitu, & forſan aliis certis temporibus, ab eiſdem novis Cardinalibus, & defunctorum hæredibus reſpectivè certas pecuniarum ſummas, aut res alias, magna cum importunitate, & temeritate exigere, & quodammodo extorquere ſunt ſoliti.

Prohibitio petendi ſtipendia à Cardinalibus, eorumve hæredibus.

§.1. Volens tam ſcandaloſorum abuſuum acceſſionem tollere, omnes, & ſingulas conſuetudines & uſus per prædictos, & alios quoſcumque ipſorum Cardinalium familiares, & miniſtros, tam ſingulariter, quàm communiter, & collegialiter, ut præfertur, ſeu aliàs quomodolibet prætendi poſſent exinde actiones, & juris quæcumque remedia allegari, & exerceri ſolita penitus abrogavit, & ſuſtulit, ac de cætero familiaribus ipſis prædictorum occaſione nullum jus, nullamque penitus actionem, aut juris remedium competere, neque eis aliqua ex bonis, & pecuniis prædictis deberi, ſed eos debere eſſe contentos ſuis ſalariis, ſi qua eis promiſſa fuerunt, & eo amplius ſi defunctorum hæredibus, aut Cardinalibus prædictis reſpectivè aliquid familiaribus ipſis, ſive ut ſingulis, ſive ut univerſis, aut alias ex mera ipſorum hæredum, & Cardinalium liberalitate dare placebit, irritumque, &c. decrevit.

Contrariæ derogatio.

§. 2. Non obſtant. prætenſis conſtitutionibus prædictis, & forſan per Romanos Pontifices ſuos prædeceſſores, & per ſe & Sedem Apoſtolicam etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, approbatis, & innovatis, privilegiis quoque, &c. tenores, &c. latiſſimè extenden.

Apud S. Marcum in Conſiſtorio habito die veneris 6. Septembris 1566.

D. P. A. die 6. Sept.

Sequitur alia in prædictis conſtitutio.

Edita An.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Familiæ non primi mercatores conveniri.

CUpientes litium anfractibus, qui poſt obitum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum quorumcumque Prælatorum in Rom. Cur. decedentium inter eorum creditores oriuntur, dum ſe unuſquiſque altero potiorem contendit, dum aliqui prætextu mercedis & regaliarum, alios creditores præcedere conantur, quo fit ut ſæpe numero pauperrimi, qui eorum ſubſtantiam bona fide crediderunt, non tantum debita ſatisfactione defraudentur, ſed etiam longis, & periculoſis litibus graviſſimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuò valitura conſtitutione ſancimus, ut defunctis in Romana Cur. tam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, quàm Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Sacri Palatii Apoſtolici Auditoribus, Referendariis, majoris præſidentiæ Abbreviatoribus, & aliis quibuſvis Prælatis, nullus ſuper eorum bonis mercedem petere poſſit in præjudicium creditorum, niſi evidenter appareat, quod ſub certa conſtituta mercede ad ſervitium hujuſmodi acceſſiſſet.

Servatur bulla Pii III. cit. ſub. Regalium petitio, & in decr. præced.

§.1. Et ut etiam ſervetur forma conſtitutionis fel. record. Pauli tertii ſuper hoc conceſſa, quam (quatenus opus ſit) innovamus.

§. 2. Similiter eorundem Cardinalium, & Prælatorum familiares abſtineant à petitione regaliarum cujuſcumque generis, juxta formam decreti de Fratrum conſilio de menſe Septembris proximè præteriti ſuper hoc editi.

Camera & annulo & Capellæ feruntur hæredibus.

§. 3. Porrò in ſatisfactione creditorum dictorum Cardinalium, & Prælatorum in Rom. Cur. decedentium talis ordo ſervetur, ut poſt conſignationem annuli, & ornamentorum Capellæ dilecto filio Cameræ Commiſſario (reſpectu Cardinalium) in primis & ante omnia faciendam.

Creditum poſtea præferri debet.

§.4. Prior cauſa ſit eorum, qui pro uſu dictorum Cardinalium, & Prælatorum, eorumque familiæ res cibarias dederint.

Succeſſio pro veſtiariis.

§. 5. Secunda eorum, qui res veſtiarias, & ad uſum corporis ipſorum, non autem ad ornatum, vel ad pompam neceſſarias, ſubminiſtraverint, quandoquidem ex cauſis hujuſmodi creditores utplurimum ſint pauperes, vel mercatores, qui pro illis advehendis innumera pericula ſubeunt, & ſine illis præfati Cardinales & Prælati ſtatum eorum dignitatis uſque ad obitum minimè ſuſtentare potuiſſent, & requiſiti, utique veriſimiliter omnem honeſtam obligationem, etiam cum juramento, & in forma Cameræ contraxiſſent.

§6. Ter

Mercenarii ante quæ soluendum mercedes.

§.6. Tertia verò causa sit præfatorum mercenariorum quibus certa constituta merces appareat, quibus satisfactis, in cæteris servetur jus commune. Quod non tantum in futuris, sed etiam in pendentibus negotiis locum habere decernimus, etiàsi ex alia causa creditores instrumenta & obligationes, etiam in forma Cameræ habeant.

Cessatur alla pœna A.

§.7. Quocirca dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Auditori nunc & pro tempore existenti, tenore præsentium committimus & mandamus, quatenus præmissa omnia & singula per hæredes & testamentorum executores & cæteros, ad quos pro tempore spectabit, etiam per censuras Ecclesiasticas, & pœnas etiam pecuniarias, & alia juris & facti remedia opportuna, inviolabiliter observari faciat.

Contraria tollitur.

§.8. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, obligationibus in forma Cameræ concessis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio. M.

Ne subsit.

Sequitur declaratio quoad Aromatarios.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Dubitatio quoad Aromatarios.

§.1. QVia sicut accepimus, à nonnullis dubitari contingit, an præmissus Motus proprius in ea parte qua creditores occasione cibariorum cæteris etiam anterioribus, & habentibus hypothecam præferuntur, extendatur, vel contineat Aromatarios, qui occasione suorum aromatum, & aliarum mercium ad exercitium eorum spectantium creditores existunt.

Declaratio dubitationis.

§.2. Nos dubitationem hujusmodi tollere cupientes, animadvertentes quod illorum merces ad victum quotidianum necessariæ non existunt, sed potiùs pro deliciis inserviunt, aut pro Medicamentis, quorum occasione magnum sibi quæstum parant, & nihilominus speciali privilegio sunt muniti, cujus vigore concurrunt cum obligatione in forma Cameræ. Propterea declaramus dispositionem supradictam, Aromatarios quoad medicinalia, & expensas funerum non comprehendere, nec eos qui fuerunt de eorum credito satisfacti, præstito juramento de restitutione prioribus & potioribus, cùm non teneantur illud servare, ex quo nõ vergit in dispẽdiũ salutis æternæ.

Fiat Motu proprio. M.

XVI. Jurisdictio Consulum Artis Agriculturæ Vrbis cognoscendi causas rerum ad Artem spectantium inter quascumque personas, & confirmatio Statutorum ejus.

Latiùs declaratur hæc jurisdictio, in c. 23. & seqq. ipsorum Statutorum postea editorum à Greg. XIII. Et ejusmodi Artis nonnulla extant privilegia, de quibus, mox inf. in const. 19. Cupientes, *cum ibi indicandis*

Edita An. D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Exordium.

DIa devotio, & assidua cura, & diligentia, quas dilecti in Christo filii Consules, & Collegium nobilis antiquæ Artis Agriculturæ Vrbis, erga nos, & sanctam Sedem Apostolicam, Almamque Vrbem nostram indesinenter exhibent, nos inducunt, ut quæ ad dicti Collegii conservationem, & augmentum fore dignoscimus, liberaliter & proprio motu concedamus.

Novorum statutorum editio.

§. 1. Cum igitur dilecti filii prædicti nuper antiquissima eorum statuta ad usu exigente emendaverint, & supplerint, multaque etiam de novo, quæ ad necessariam dicti Collegii, ac jurisdictionis Consulum ipsius Collegii conservationem, & augmentum necessaria visa fuerunt, statuerint, & addiderint, quæ omnia diligenter inspici, & emendari mandavimus, prout inspecta, & emendata fuerunt.

Commendatio nobilis Artis Agriculturæ Vrbis.

§. 2. Nos igitur attendentes quod opera, cura, diligentia, & impensa prædictorum dilectorum filiorum, Deo Optimo Maximo favente factum est, ut Civitas nostra, quæ retroactis temporibus mari invecto, & undique perquisito frumento indigebat, nostris felicissimis temporibus non solum frumento abundet, sed etiam quod plus est, vicinis, & exteris, terra marique agri Romani frumẽtum subministrari possit, prout sæpissime subministratum fuit, & quod non minus est, aër nostræ Almæ Vrbis ex assidua agrorum cultura, silvarum & nemorum extirpatione, palustriumque locorum exsiccatione, factus est tutior, clementior, & salubrior, & cõsiderantes quod qui agrorum culturæ incumbunt, non debent litibus, & per diversa Tribunalia trahi, ne fortè à cultura propter lites dum forum prosequi cupiunt, retrahantur, ac etiam attendentes, quod de rebus spectantibus ad artem nullus magis quam ipsi arte cognoscere, & terminare valent: cupientesque dictum Collegium illiusque Consules, & eorundem jurisdictionem amplioribus gratiis, & favoribus prosequi, eosdem dilectos filios à quibuscumque censuris ad effectum validitatis præsentium absolventes, & absolutos fore censentes.

Confirmatio statutorum.

§. 3. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statuta prædicta, sicut prædictum est, reformata, emendata, & suppleta tenore præsentium approbamus, confirmamus, & homologamus, eisdemque nostrum & Sedis Apostolicæ robur adjicimus.

Jurisdictio Dominorum Consulum eiusdem edita.

§. 4. Eaque auctoritate prædictis inter homines de arte prædicta, deque rebus spectantibus ad artem, juxta eorũdem statutorum ordinationem, cujuscumque status, gradus, & conditionis existant, etiam si Clerici & curiales Romanã Curiam sequentes, aut quocumque alio privilegio muniti existant, servari volumus, & mandamus, eosdemque dictis Consulibus, eorumque jurisdictioni pro rebus spectantibus ad artem suppetimus, subjicimus, & submittimus.

Decretum irritans.

§. 5. Et sic per quoscumque Iudices, tam ordinarios, quam delegatos judicari, decerni & definiri volumus, & mandamus, sublata aliter judicandi, & interpretandi facultate. Irritum quoque & inane decernen. quicquid in contrarium contigerit attentari. Volumuus autem quod de subreptione, & obreptione, aut intentionis defectu, præsentis nostri Motus proprii quovis modo opponi non possit, attento quod Motu proprio.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstan. præmissis, ac quibuscumque privilegiis, & indultis, etiam quibusvis personis, ac judicibus ordinariis, sive delegatis, etiam Dohaneriis Almæ Vrbis, respectu affidatorum damnum dantium in segetibus, & casalibus Vrbis per nos, & quoscumque Romanos Pontifices editis, quorum omnium privilegiorum, & indultorum tenores hic pro sufficienter expressis, perinde ac si de verbo ad verbum inserta, & expressa forent, haberi volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§. 7. Et quod præsentium sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, attento quod in Vrbe.

Fiat Motu proprio. M.

D. P. An. 1. die 9. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, 5. Id. Septembr. anno 1.

XVII. Sclavi baptizati, ad Conservatores Almæ Vrbis pro libertate confugientes, libertatem consequuntur, & Cives Romani efficiuntur.

Hoc prius statuit Paul. II. sed postea revocavit. Ejus ergo constitutiones uti otiosas ponere nolui, stante hac postrema piaque dispositione.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1566.

DIgnum, & rationi congruum esse videtur, ut ea quæ ex veteri instituto Officium Senatus Cameræ Vrbis & ipsius Conservatores consueverunt, vel alias illis concessa existunt, munimine Apostolicæ superioritatis in posterum roborentur, & in usum, si adhuc non existant, reducantur.

Paul. III. renovavit facultatem Conservatorum Vrbis, libertate dandi sclavos ad eos pro libertate confugientes.

§. 1. Nos siquidem, qui etiam in minoribus constituti, semper continuè Populum Romanum paterno dilectionis amore prosequuti sumus, ipsius privilegia, ea maximè, quæ Christiano Populo necessaria & utilia

esse videntur, confirmare desideramus, fel. rec. Pauli Papæ III. prædecessoris nostri, qui per suas in forma Brevis literas, ipsos Cõservatores & Populum in facultate & privilegio mancipia quæque, sclavos vulgariter nuncupata, qui baptizati, & Christiani prius facti fuerint, ad Senatus Cameræ ipsius Vrbis officium, ac illius Conservatores pro eorum libertate confugientes, prout ex veteri consuetudine hactenus, ut ipse prædecessor narraverat, Conservatores præfati, tum ex speciali privilegio Pontificali, tum Imperiali potestate, ab aspero servitutis jugo liberandi facultatem habuerant, etiam si lapsu temporis deperdita fuissent, reintegravit, vestigiis inhærendo.

Hic Pont. eandem facultatem cõfirmat.

§. 2. Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine eosdem Conservatores pro tempore existentes speciali favore prosequentes, ac literas Apost. Pauli prædecessoris, ac si de verbo ad verbũ inserer̃etur, pro expressis habentes, illasque in totum juxta illarum tenorem confirmantes, ipsos Conservatores, ac officium Senatus Cameræ Vrbis in jurisdictionem, facultatem, & potestatem mancipia quæcumque sub jugo servitutis quomodolibet alligata, ad hujusmodi Senatus Cameræ Vrbis officium pro tempore existen. ac ipsius Vrbis conservatores confugientia, ac libertatem acclamantia, per eosdem Conservatores libertate donari, & Romani Cives, liberique homines effici possint, prout ipse Paulus Prædecessor reintegraverat, reintegramus, ac pro potiori cautela de novo damus, concedimus, & gratiosè impartimur. Itaque mancipia, seu sclavos eosdem, qui ab eisdem in posterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis civibus in omnibus, & per omnia ubique haberi, teneri, & reputari debere. Dantes & concedentes eisdem mancipiis sic ut præfertur ab eisdem Conservatoribus, libertatis facultatem in judiciis cõtra quascumque personas standi, contrahendi, testandi, & alia faciendi, quæ cæteri cives Romani liberi homines facere consueverunt, & faciunt, & ea in omnibus & per omnia habere, & libera esse decernimus, volumus, & mandamus, ac ex nunc prout ex tunc, & è contra, omni juris cujusliber statutorum, consuetudinum, & aliorum contrariorum rigore penitus gejectis, liberamus.

Irrita judicari mãdat.

§. 3. Et sic in præmissis omnibus per quoscumque tam ordinarios quàm delegatos, etiam quacumque jurisdictione fungentes judices, & personas, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, sententiandi, & definiendi facultate, potestate, & auctoritate, judicari, sententiari, & definiri debere, ac quicquid secus scienter vel ignoranter contra præsentium tenorem fieri & attentari contigerit, irritum & inane decernentes.

Clau. derog.

§. 4. Non obstantibus Motu proprio, & seu literis forsan desuper per viam decreti, vel alias per dictum Paulũ Prædecessorem sub dat. Romæ apud S. Petrum 5. Id. Novembris, Anno Pontificatus sui quintodecimo, supradictarum suarum literarum in forma Brevis, etiam forsan ad instantiam dicti Populi Romani decretis, derogatoriis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ urbis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, reformationibus, & decretis, ac quibusvis privilegiis, indultis & literis Apostolicis in genere vel in specie per quoscumque alios Roman. Pontifices prædecessores nostros, tam sub plumbo quàm in forma Brevis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam irritantibus, & aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, tenores illorum ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in sup robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ac omnibus illis, quæ dictus prædecessor voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§. 5. Volumus autem quod sola signatura præsentium sufficiat, & ubique in judicio & extra fidem faciat, regula contraria non obstante, seu si videbitur, literæ desuper per Breve nostrum seu sub plumbo, aut alias prout melius videbitur expediri possint.

Declaratio pro Sclavis baptizatis.

§. 6. Et quoad illos servos dumtaxat, qui antea ut præfertur sacro baptismatis lavacro mediante, Christiani facti fuerint, & non de alio.

Dat. Romæ apud S. Marcum, 5. Id. Septemb. anno 1. *Dat. P. A. die 9. Sept.*

Iurisdictio Vicarii Papæ, circa obligationes & contractus initos in forma Cam. Apost. quoad loca pia, & personas Ecclesiasticas in Vrbe. XVIII.

De hac jurisdictione adnotationes vide sup. in const. 36. Pauli III. Licet.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c. *Edita A. D. 1566.*

COnsiderantes varia dispendia, & incommoda, quæ Ecclesiis, & monasteriis, & aliis piis locis, illorũque Rectoribus, Abbatibus, Archipresbyteris, Prioribus, Præpositis, & aliis beneficiatis in alma Vrbe consisten. inferuntur, si ad diversa Tribunalia Vrbis evocari, & proprium Vicarii nostri in dicta Vrbe Tribunal deferere cogantur, & ob id sæpe jura, & instrumenta, munimenta, & scripturæ bonorum eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & locis piis deperduntur, in detrimentum eorundem. *Causa const.*

Iurisdictio Vicarii obligatos Cameracos.

§. 1. Idcirco indemnitati eorum consulere, prout tenemur, & occurrere volentes, per facultatem, & potestatem dilecto filio Alexandro Riario causarum Cameræ Apostolicæ Auditori per fel. rec. Pium Papã IV. prædecessorem nostrum sub variis concessionibus concessam, & attributam, quarum omnium tenores hic pro sufficienter expressis etiam cum illarum Dat. haberi, seu inseri posse volumus, & decernimus, potestati & jurisdictioni Dilecti filii nostri Jacobi tituli S. Mariæ in Cosmedin Presbyteri Card. in Alma Vrbe ejusque districtu Vicarii generalis, circa personas Ecclesiasticas, loca pia, illorumque bona quæ iurisdictioni præfati Vicarii subsunt, etiamsi inter cõtractus cum solita obligatione in forma Cam. seu Ripæ & Ripettæ intervenerint, aliquod præjudicium factum non fuisse, sed quod idem Vicarius Cardinalis, in omnibus, & per omnia procedere possit quoad personas, & bona præfata, prout ante eum cæteri Vicarii pro tempore quondam Franciscus Albericus, & alii ejusdem Cameræ Auditores prædecessores in dicto Auditoriatus officio tunc fungebantur, procedebant, tenore præsentium auctoritate Apostolica declaramus, & sic per quoscumque, &c. sublata, &c. irritum quoque, &c.

Sola signatura sufficit.

§. 2. Solamque præsentis nostri Motus proprii signaturam, in judicio & extra, etiam absque illius registratura fidem facere, regula contraria non obstan. decernimus.

Clauſ. der.

§. 3. Non obstan. cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & facultatibus, & indultis idem Auditori Cameræ concessis, cæterisque contrariis nequaquam obstant.

PP. subſc. D. P. An. die 12. Sept.

Placet Motu proprio. I.
Dat. Romæ apud S. Marcum, prid. Id. Septemb. anno 1.

Privilegia pro exercentibus artem Agriculturæ in districtu Almæ Vrbis, & frumenta ac blada afferentium ad eam. Prohibitioque eos impediendi, vel illa ultra usum necessarium suæ familiæ emendi. XIX.

Horum privilegiorum declarationem & ampliationem, vide inf. in Clem. VIII. const. 70. Inter, *& Pauli V. const. 70.* Pastoralis. *Et signanter privilegium fori dedit eisdem hic Pius sup. in const. 16.* Pia.

Contra verò impedientes delationem frumentorum ad Vrbem, & ementes ultra usum, attende const. 50. Greg. XIII. *Volentes*, cum ibi notandis.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1566.*

CUpientes pro commisso nobis Apostolico munere omnibus regimini ac curæ nostræ subjectis populis non *Exordium.*

non modò ſpiritualia fideliter,ut debemus,diſpenſare,ſed in temporalibus etiam quantum cum Deo poſſumus ſalubriter prouidere, nullam prætermittimus diligentiam pro pauperum, qui ſub hoc noſtro temporali gubernio vivunt, ſublevandis neceſſitatibus, ac potentiorum oppreſſionibus propulſandis.

cauſa huius legis.

§. 1. Hinc eſt,quod cum ad rei frumentariæ negotium, quod præcipua pro eorundem pauperum ſuſtentatione, & victu cura eget, animum noſtrum intẽdimus, ſummopere nob s laborandum cognoſcimus, ut fraudibus, quæ in dies Annonæ à ditioribus fiunt, quo carius eam vendant,omni ſtudio, ac diligentia provideatur. Intelligentes itaque non ſine animi noſtri moleſtia,divites ipſos,ac potentes non modò propria ipſorum frumenta bladaque quæ ex prædiis ſuis, propriaque agricultura colligunt, in horrẽis recondere,ac concluſa ſupprimere,& donec illorum pretium pro eorum avaritia adauctum conſpiciant, ab omni prorſus venditione abſtinere,verùm etiam à laboratoribus,operariiſque propriis, ac etiam ſubditis (ſi Barones ſint) illud vili pretio comparare, donec tantam undique tritici copiam cumularint,ut pauperes,qui aliũde frumentum venale non reperiunt, neceſſitate ducti ab eiſdem divitibus, & Baronibus, eo pretio emere cogantur,quod venditorum ipſorum avaritia affectaverit.Quinimò eos etiam qui ad Vrbem hanc noſtram, quò undique ex omnibus mundi partibus Chriſti fideles cõfluunt frumenta, bladaque prædicta importare cupiunt, omni via & ratione impedire,ac retardare præſumunt, contra Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum decreta, ordinationeſque, & in maximum etiam animarum ſuarum periculum.

Abrogatio prohibitionis Clem. VII. in rub. 2. parte huius rubr.

Prohibitio aliis antea non iſſi imputata, ut eidem notario in apoſtolis & rub.

§. 2. Nos præmiſſis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis divites prædictos omnes, ac Barones hortamur in Domino, & monemus, ut Dei largitatem in ſe ipſos agnoſcentes,pauperibus benigniores in poſterum ſeſe præbeant,atque ab hujuſmodi deteſtabili frumentario quæſtu prorſus abſtineant, memores ſcriptum eſſe, quod qui abſcondit frumenta maledicetur in populis,benedictio autem ſuper caput vendentium. Quod ſi propria frumenta, quæ ipſis ultra uſum eorum ſuperſunt, debitis temporibus, prout certè deberent,vendere detrectent,at ſaltem ab alienorum emptione,& illa negotiatione abſtineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur,eam ipſi invidioſè perturbare non præſumant. Quod ſi tam à prædictis emptionibus frumentorum,quàm ab impediendo ſubditos eorum, alioſque ad Vrbem Romam fruméta, bladaque omnia deferẽtes,in poſterum non abſtinuerint, ſciant ſe pœnas in conſtitutionibus Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorũ, præcipueque Clem. VII. pro abundantia rei frumentariæ, & Agriculturæ exercẽdæ,anno à Nativitate Domini noſtri Jesu Christi 1523. decimo Kal.Martii editis incurſuros, quas quidem prædeceſſorum noſtrorum diſpoſitiones præſenti noſtra perpetuò duratura conſtitutione in hac parte innovamus.

Declaratio dicta prohibitionis.

§ 3. Declarantes inſuper omnes cujuſcumque generis, qualitatis,& conditionis fuerint,qui frumentum, aliaque blada ultra uſum familiæ ſuæ, animo, & intentione illa cariùs vendendi emunt,ſine licentia in ſcriptis ab Ordinario Annonæ pro tẽpore obtenta,quam tamen rationabili de cauſa tantùm), & gratis omninò concedi volumus, non modò pœnas amiſſionis ipſius frumenti & bladorum,& alias pecuniarias ab ipſo ordinario pro tempore impoſitas incurſuros, ſed etiam Dei omnipotentis majeſtatem ſummopere læſuros, graviterque in eo peccaturos.Barones verò,& alios dominos,terrarumque univerſitates, omneſque alios nobis & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ mediatè,vel immediatè ſubjectos,cujuſcumque ſtatus,aut conditionis extiterint,etiamſi Epiſcopali,Metropolitana, Patriarchali,& Cardinalatus etiam dignitate præfulgeãt, qui ſubditorum ſuorum frumenta, aliaque blada, ultra uſum, & neceſſitatem ſuam,& familiæ ſuæ emerint,quique accedentes ad Vrbem cum frumentis aliiſque rebus ad victum neceſſariis,directè vel indirectè impediunt,vel remorantur,pœnas in dicta Clem.VII. prædeceſſoris noſtri cõſtitutione expreſſas incurſuros, videlicet privationis feudorum, ſuſpenſionis,excommunicationis,& inter-

dicti, juxta tenorem & formam prædictæ conſtitutionis, aliaſque in ea expreſſarum, quas in hac parte per præſentes noſtras innovamus,& earum tenores hic pro ſufficienter expreſſis haberi volumus.

Exemptio deferẽdi frumenta bladaque ad Vrbem à ſolutione gabellarum & aliorum onerum.

§.4. Vt verò facilius, commodiuſque omnes poſſint ad Vrbem hanc noſtram frumenta,bladaque liberè convehere,eos ut præfertur dicta de cauſa ad Vrbem accedẽtes ab omni pedagio,gabella, aut onere quocumque pro dicti frumenti bladorumque comportatione eximimus ac liberamus,immuneſque & exemptos eſſe,ac fore perpetuò declaramus.

Prohibitio quidquam ab eis exigẽdi.

§. 5.Mandantes omnibus tam univerſitatibus terrarum quàm Gubernatoribus,Rectoribus,aliiſque dominis, nobis ac Sanctæ Sedi Apoſtolicæ mediatè vel immediatè ſubjectis, quocumque titulo, vel dignitate præfulgeant, etiamſi S.R.E. Card.exiſtant,ne prædictorum frumentorum, aliorumque bladorum ad Vrbem venientium occaſione quicquam ſolvi ab ipſis vectoribus faciant, aut quoquo modo in Civitatibus, Terris, ac locis regimini eorum ſubjectis dicta de cauſa ſolvi permittant, aut patiantur ſub pœnis ſupradictis,aliiſque arbitrio noſtro declarandis.

Privilegium eorundem ne moleſtentur pro eorũ debitis etiam Cameralib. veniendo, ſtando & redeundo ab Vrbe.

§ 6. Volumus etiam quod venientes ea de cauſa ad Vrbem, videlicet ad frumenta bladaque prædicta convehenda,tuti omnino ſint ab omnibus civilibus executionibus, tam pro eorum debitis, quàm pro Cameralibus quibuſcumque exactionibus, & repræſaliis quacumque de cauſa, & contra quoſcumque decretis, ſeu decernendis, irritum & inane decernentes quicquid contra,& adverſus prædictos, ſeu eorum animalia, & res quas ſecum prædicta de cauſa detulerint, tam in accedendo ad Vrbem,ibique commorando per biduum, ad effectum vendendi ea quæ attulerint, quàm etiam in redeundo ad eorum ſolitam habitationem,executum, vel quoquo modo attentatum fuerit.Inhiben. omnibus cujuſcumque generis executoribus, ſeu curiæ miniſtris, ne prædictos dicta de cauſa ad Vrbem accedentes,ibique ut præfertur commorantes,ſeu inde diſcedentes,moleſtare præſumant ſub pœnis arbitrio Præfecti Annonæ pro tempore infligendis.

Privilegium exercentium agriculturã, ne moleſtentur pro debitis, dum colunt, vel ſeminant frumenta, aut colligunt.

§.7. Eos etiam qui agriculturam ipſam pro communi bono laudabiliter intra XL.ab Vrbe milliarium exercẽt, dignis favoribus & privilegiis proſequi volentes, tam meſſium quàm ſeminum tempore,dum ſcilicet colligendo, vel ſeminando tritico veriſimiliter occupantur, ab omni ſupradicta executione, etiamſi ex obligatione in forma Cameræ proceſſerit, tutos omnino, ac ſalvos fore, & eſſe declaramus, dummodo aliunde quàm ex agriculturæ fructibus ſolvere non poſſint.

Boves Aratorii, &c. pro debitis capi non debent, & in tacitis hypothecis nõ comprehendũtur, & gaudent privilegiis bonorum dotalium.

§. 8. Boves verò aratorios,omniaque inſtrumenta ad agriculturam neceſſaria non ſupradictis temporibus tantum, ſed perpetuò pro quavis civili obligatione auferri, aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes inſuper in tacitis quibuſcumque hypothecis à quocumque quavis de cauſa inductis prædictos boves,aliaque inſtrumenta prædicta minimè comprehenſa fore. Et in ſumma prædictis rebus agriculturæ inſervientibus, tanquã commoditatis,immò neceſſitatis publicæ inſtrumentis, omnia privilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de jure conceſſa eſſe reperiuntur. Sicque per quoſcumque Iudices,&c. irritum & inane, &c.

Executorum deputatio.

§. 9. Quæ omnia, quo fideliùs ab omnibus obſervenˉtur,volumus dilectos filios noſtros Ludovicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium & Vitellotium Vitellium Camerarium S. R. E. Card. ea, quæ ipſorum gravitatem, & virtutem decet, diligentia curare. Dant s eis in præmiſſis plenam & omnimodam facultatem, & eam quam nos ipſi habemus poteſtatem pro præmiſſorum exˉecutione,obſervantiaque,cum poteſtate declarandi, & decidendi ſi quid in præſenti noſtra conſtitutione, declaratione,aut definitione egere videbitur.

Clauſula derogatoria.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, necnon Vrbis, Terrarum,Oppidorum & villarum quarumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus & decretis, privilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis communitatibus,

universitatibus,baronibus, ac aliis præfatis, à dicta Sede Apostolica, vel à nobis forsan concessis, quæ eis quoad præmissa nolumus suffragari. Necnon pactis,& conditionibus, ac omnibus aliis quæ dicti prædecessores voluerunt non obstare,contrariis quibuscumque.

Iussio publicandi.

§.11. Cæterum ne de præmissis quemquam dubitare contingat, volumus quod præsentium literarum tenor per omnia loca publica d.Vrbis solemniter publicari debeat, ipsæque literæ sic publicatæ perinde arctent omnes quos concernunt,ac si singulis eorum personaliter intimatæ fuissent.

Sola signatura sufficit.

§.12. Volumus autem quod præsentis nostri motus proprii signatura sufficiat,& ubique fidem faciat in judicio & extra,quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstan.

Placet Motu proprio.' M.

PP. subscr. Admissio in Cam. Apost. Pontif. An.1. die 11.Octob. Publicatio.

Die 11. Octob.1566. Admissa est hac cedula Motus proprii ex decreto Cameræ, & registrata libro secundo signaturarum Sanctiss. D. N. Papæ apud me Notarium.

Hier. de Tarano.

Anno à Nativitate Domini 1566. Indict.9.die verò 20. mensis Octob.Pont. Sanct. in Christo Patris, & D.N.D. Pii Papæ V. Anno 1.infrascripta litera Apostolicæ affixæ fuerunt, ac publicata in acie Campi Floræ,ac Valvis Cancellariæ Apostolicæ, ut moris est,per nos Franciscum Sottocasa, & Nicolaum de Matthais Curs.

Philibertus Chappuis Mag.Curs.

XX. Quod mulieres etiam prætextu cujusvis privilegii, facultatis, aut licentiæ, ingredi non possint (exceptis casibus hic expressis) Monasteria & claustra cujuscumque Ordinis regularis.

Revocationem autem licentiarum huiusmodi, tam ingrediendi Monasteria Monialium, quàm virorum, habes inf. in const.28.Greg. XIII. Vbi gratiæ, & ***in const.74. Pauli V.*** Monialium. ***De clausura autem Monialiũ vide hic sup.in const.***8.Circa,***ubi notavi.***

Mulieres sæculares non possunt uti his licentiis, nisi habito consensu Monialium Monasterii, quod præstari debet expressè, capitulariter, & per secreta suffragia, prout statuit S.D.N. Vrban.VIII. Const. 29. *Sacrosanctum*,inf.tom.4.

Edita An.D. 1560. & 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

REgularium personarum, quæ relicto sæculo Dei se obsequio dedicarunt, pro commisso nobis officio quieti consulere cupientes, ad ea removenda, quæ religiosum earum propositum impedire possunt, curam nostram libenter intendimus, ut nulla re, quæ eas à divino cultu avocet præpeditæ,secundùm Ordinum suorum regularia instituta, & decretum Sacri Tridentini Concilii, tranquillis mentibus gratum Altissimo impendere possint famulatum.

Causa huius constit.

§.1. Quia igitur, & Carthusiensium Ordinis, & aliorum regularis vitæ professorum quies non parum solet, sicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modestiæ matronalis oblitæ domos,ac Monasteria eorum,contra ipsorum instituta,prætextu confessionalium, aut aliarum literarum Apostolicarum ingredi audeant, ipsis etiam Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & aliis præsidentibus aliquando recusantibus, & renitentibus, sine magna eorum molestia, nec sine gravi laicorum etiam offensione ac scandalo, si quando admitti nimis facilè videantur.

Revocatio licentiarum.

§.2. Huic rei providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas facultates, ac licentias ingrediẽdi monasteria,ac domos Carthusiensium, & aliorum quorumcumque regularium Ordinum,etiam Mendicantium, mulieribus cujuscumque status,gradus, ordinis,conditionis, & quacumque dignitate, ac præeminentia præditis,etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, & cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis,aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis ab Apostolica Sede quomodocumque concessas, quarum tenores perinde ac si de verbo ad verbum præsentibus inserrentur, haberi volumus pro expressis, tenore præsentium revocamus, & cassas,irritas,& inanes esse decernimus.

Prohibitio pœna mulierum ingredientium.

§.3. Districtè prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates,& licentias prætendentibus sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, postquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non possint nisi à nobis,aut Romano Pontifice,qui pro tempore fuerit,absolvi, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos & monasteria ingredi audeant.

Pœna Regiosorum admittentium.

§.4.Ipsis verò Monasteriorum & Conventuum Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & aliis Præsidentibus,quocumque nomine vocentur,& eorũ Monachis,Canonicis, & Fratribus,sive mendicantibus,sive non mendicantibus sub privationis officiorum,quæ in præsentia obtinent,& inhabilitatis in posterum ad illa,& alia omnia,& suspensionis à divinis ipso facto, sine alia declaratione incurrendis pœnis,ne eas introducere, admittereve præsumãt.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis,ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Iussio pro literis publ.

§.6.Volumus autem & mandamus,ut hæ literæ ad valvas Basilicæ B.Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur.

Transsumptum fidei.

§.7. Quia verò difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus & declaramus, ut earum exemplis & transumptis manuscriptis vel impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, par ubique fides habeatur, ac si præsentes exhibitæ essent vel ostensæ.

D.P. Aut die 24.Oct

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24.Octobris 1566. Pontificatus nostri anno 1.

Publicatio

Anno à Nativitate Domini 1566. indict.9. die 28. mensis Octobris, S. D. N. Pii Papæ V. Anno 1. suprascripta litera affixa, & publicata fuerunt in locis suprascriptis, per nos Bernardinum Andreutium,& Io. Andream Rog. Apost. Curs.

Philibertus Chappuis Mag.Curs.

Sequitur declaratio Constitutionis præinsertæ.

Edita An. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pont. certissimum mentis suæ interpretem,si quando quippiam dubietatis in literis ab eo emanatis occurrit, suæ declarationis oraculo quamprimum explanare.

Hic Pius edidit constit. præced.

§.1.Cum alias à nobis emanaverint quædam literæ in simili forma brevis sub die 24. Octobris 1566. Pontific. nostri anno primo, in quibus, mulieribus quibuscumque Monasteriorum Regularium ingressus cum derogatoriis clausulis,& irritantibus decretis prohibetur,& aliàs,prout in illis plenius continetur.

Extensio dicta prohibitionis ad quascumque mulieres.

§.2. Nos intuitu,& in favorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes,quæ circa dictarum literarum,& mentis nostræ intelligentiam oriri possent,elucidare, & submovere volentes, supplicationibus dictæ Congregationis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium dicimus & declaramus fuisse & esse mentem & intentionem nostram,quod dictæ literæ non solùm comprehenderent, & comprehendant mulieres habere prætendentes facultatem & indulta ingrediendi Monasteria, sed etiam omnes & quascumque mulieres alias,tam in genere quàm in specie.

Declaratio eiusdem prohibitionis.

§.3. Significantes nihilominus, prout significamus, quod propter hoc, & prædictas nostras literas, non intellexímus nec intelligimus, quod mulieribus præcluderetur,nec præcludatur aditus ad Monasteria & loca Regularia dictæ Congregationis,ac eorum claustra,quando in eis Missæ,& alia divina officia celebrantur, ac dum processiones

processiones fiunt, & quando Christi fidelium cadavera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt, sed libere perpetuò concedimus eisdem omnibus mulieribus facultatem, ut ad illa loca dictæ Congregationis, in quibus dicta pia opera exercentur, cum aliis Catholicis personis accedere liberè & licitè possint & valeant.

Ejus declaratio.

§. 4. Et similiter quod quando divinum verbum in Claustris Monasteriorum, & Regularium locorum Congregationis hujusmodi proponitur, vel per aliam quamcumque causam tantus concursus populi fuerit, quod commodè ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiæ, perpetuò concedimus, ut dictæ mulieres, una cum aliis sæcularibus personis possint ingredi, & egredi per portam Claustri Monasteriorum & locorum Regularium Congregationis hujusmodi, dummodo recto tramite accedant ad portam qua exitur è Monasterio, sicque volumus pariter & indulgemus.

Clausula reservationis.

§. 5. Decernentes præsentes de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari vel impugnari non posse, sicque in præmissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac dictis nostris literis, cum inde secutis, & quibuscumque aliis Apostolicis universalibus, Provincialibus, Synodalibus, & specialibus & generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon etiam Monasteriorum & locorum prædictorum, ac illorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & etiam aliis literis Apostolicis, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. 5. die 16. Julii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Julii 1570. Pontific. nostri anno primo.

XXI. De veritate exprimenda à Procuratoribus Pœnitentiariæ, in dispensationibus, cæterisque gratiis Apostolicis, sub pœna falsi.

Alias pœnas habes infra in const. 83. In omnibus, *ubi agitur de Reformatione Pœnitentiariæ.*

De materia autem hujusmodi dispensationum vide infrà in const. 62. *Ad Romanum*, ubi notabo.

Edita A.D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Causa const.

CUm sicut accepimus, nonnulli suæ conscientiæ prodigi, ac propriæ salutis immemores, ut facilius à nobis, & Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, & alias gratias & concessiones obtineant, gradus consanguinitatis vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter quàm eis à principio ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit exponunt, & si matrimonia hujusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac aliàs diversimodè veram facti speciem, tam in ipsis dispensationibus matrimonialibus, quàm pro aliis quibuscumque gratiis & concessionibus obtinendis immutent, ac propterea, cum non solum in impetrationibus hujusmodi falsitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum hujusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur.

Veritas exprimenda.

§. 1. Nos igitur hujusmodi abusibus & erroribus obviare cupientes, Motu proprio, &c. omnes & singulos Procuratores, tam officii sacræ Pœnitentiariæ, seu Contradictarum, quàm alios quoscumque Sollicitatores & Scriptores, quos Copistas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quoad substantialia, & qualitates necessariò exprimendas diversam faciunt, seu quoquo modo intervertunt, aut immutant, depravant, & per subreptionem & obreptionem gratias à nobis extorquent, pœnam falsi incurrere, & ea puniri omninò debere decernimus & declaramus.

primatur sub pœna falsi.

Executorum deputatio.

§. 2. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apostolicæ Auditori & Vicario, quatenus in præmissis reos & culpabiles repertos pœna falsi, ut præmittitur, puniant, cum potestate citandi, etiam per edictum, constito summariè de non tuto accessu, aliaque dicendi & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Clausula derogatoria.

§. 3. Non obstantibus præmissis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, irritum quoque & inane, &c. dicique, &c. judicari & definiri debere, sublata, &c. decernentibus.

Sola signatura sufficit.

§. 4. Et quod præsentis Motus proprii, & absque data & registratura sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Transumptorum fides.

§. 5. Ejusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Formæ publicationis.

§. 6. Quodque in Cameræ & Cancellariæ Apostolicæ, ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis affixis, omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. M.

Publ. An. 1. die 5. Dec.

Die 5. Decemb. 1566. suprascriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, dimissis in eisdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curs. Ioan. Guerardi Mag. Curs.

XXII. Declaratio quod sententiæ in favorem reorum de hæresi Inquisitorum à quibuscumque Judicibus contra stylum, vel dispensationem jurisdictionis Officii sanctissimæ Inquisitionis latæ & ferendæ, non transierint, nec transeant in rem judicatam. Et jurisdictio Cardinalium Inquisitorum ipsas causas revidendi. Et confirmatio constitutionis Pauli Quarti editæ contra Hæreticos,

Hæc bulla Pauli IV. est 19. *sup.* Cùm ex. *Et hujus Congregationis Cardd. facultates indicabo in Six. V. constitut.* 74.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1566.

INter multiplices curas quæ animum nostrum assiduè pulsant, illa in primis est, prout esse debet, ut Ecclesia Dei nobis ex alto commissa, purgatis, immò quantum fieri potest, procul exterminatis omnibus hæresibus, & pravis erroneorum opinionum dogmatibus, tutò militare, & tanquam navis in tranquillo mari, sedatis omnibus tempestatum fluctibus & procellis, securè navigare, & ad optatum salutis portum pervenire possit. Cum itaque nos, dum in minoribus constituti sanctissimi Officii Romanæ, & universalis contra hæreticam pravitatem Inquisitionis negotia pertractaremus, tandem ex longo usu, atque experientia rerum magistra cognoverimus, quod multi rei delati, & in prædicto sanctissimo officio, seu alibi coram locorum Ordinariis, & hæreticæ pravitatis Inquisitoribus processati, ac de hæretica pravitate inquisiti, falsos testes ad eorum

Iste Pont. in minoribus existens, Inquisitor fuit, & abusus hic descriptos evenere cognovit.

rum defensam examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita & doctrina minimè informatorum opera, & testimonio se juvantibus, ac diversis aliis illicitis modis, excogitatisque dolosis excusationibus, & malitiis prædictum sacrum officium sanctissimæ Inquisitionis, cæterosque Judices, & etiam Romanos Pontifices deludendo, & decipiendo, plures etiam veluti innocentes definitivas à prædictis processibus, & Inquisitionibus absolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum assertæ bonæ & catholicæ fidei, vitæ & doctrinæ declaratorias sententias, seu decreta ab eodem sanctissimo officio, aliisque locorum ordinariis, sive delegatis, & Inquisitoribus, ac etiam Roman. Pont. prædecessoribus nostris obtinuerunt, seu extorserunt, quas sententias, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui silentii impositione, ac inhibitione, ne dictum sanctissimum officium, aut alii Inquisitores ad ulteriora procedere possent, seu deberent, necnon etiam cum causarum avocatione ad solum Romanum Pontificem, sub cujus protectione submittebantur, aliisque derogatoriarum derogatoriis, & efficacissimis clausulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, etiam in forma gratiosa ampliando, per varios & varias eorum Motus proprios, ac etiam sub plumbo, vel annulo Piscatoris expeditas literas, etiam in consistorio, seu consistorialiter emanatas confirmarunt. Unde eveniebat, quod prædicti rei inquisiti, sub velamine, & tutamine prædictarum sententiarum declaratoriarum, & literarum Apostolicarum, & præsertim vigore clausulæ inhibitoriæ contra Inquisitores factæ confidentes, clam, & etiam aliquando palam in antiquis eorum erroribus contra fidem Catholicam perseverando, nunquam ad gremium Ecclesiæ veré redibant, immò cum aliis secure, & tanquam Catholici conversando, eorundem aliorum animos corrumpere, & inficere, ac in suas hæreticas opiniones trahere de facili potuerunt, in totius Reipublicæ Christianæ non modicum scandalum, & præjudicium, prædictorumque delatorum animarum perniciem & jacturam.

Et ideò reducit ad terminos juris quascumque literas Apost. in causis hæresis emanatas, & revocat eosdem quatenus sint contrariæ dispositioni, jurisdictioni, ac stylo Inquisitionis. & declarat quod sententia in reorum Inquisitorum favorem cõtra dictum stylum & dispositionem data & ferenda nunquam transeant in judicatum.

§. 1. Nos huic scandalo adeò periculoso & contagioso obviare, dictarumque animarum saluti consulere, & providere, omnemque juris peritorum dubietatem & altercationem, ac quæcumque impedimenta & obstacula, propter quæ sancta Inquisitio hæreticæ pravitatis quomodocumque & qualitercumque impediretur, vel retardaretur, tollere volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in primis omnes & singulas, ac quascumque literas Apostolicas sub quacumque verborum forma, etiam in prædictis ac quibusvis aliis causis hæresis, etiam Motu proprio, &c. ac etiam consistorialiter, &c. & aliàs quomodolibet emanatas, necnon etiam desuper signatas motuum propriorum & alias cedulas quaslibet, ad jus & justitiam, ac juris terminos reducentes, necnon Fisco prædicti sancti officii Inquisitionis, & aliorum ordinariorum & delegatorum Judicum advertus prædictas literas, inhibitiones, ac etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque clausulas quaslibet os aperientes, & quatenus jurisdictionis dispositioni vel stylo dicti officii sint contrariæ, illas penitus, & perpetuò revocantes, hac nostra perpetua, perpetuoque valitura universali constitutione, omnes & singulas, & quascumque, etiam ex capite assertæ innocentiæ absolutorias, vel etiam præcedente canonica purgatione sub quacumque verborum forma declaratorias sententias, etiam definitivas, & decreta in eorundem reorum inquisitorum & delatorum favorem per prædictum sanctissimum officium, aliosque Judices ordinarios & delegatos, ac etiam Roman. Pontifices latas & lata, aut in futurum per nos etiam & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ferendas & ferenda, nunquam fecisse, nec in futurum posse facere transitum in rem judicatam, Apostolica auctoritate declaramus, decernimus, statuimus, & ordinamus.

Facultates inquisitorum gener. revocãtis causas, non obstantibus seuen-

§. 2. Præfatisque sententiis & decretis, & quantumcumque per literas Apostolicas, etiam in forma gratiosa, etiam iteratis vicibus, ac etiam à pluribus Romanis Pont. emanatis, confirmatis, vel confirmandis, cum prædictis, vel aliis quibuscumque, etiam derogatoriarum derogatoriis, ac etiam irritantibus, aliisque clausulis & decretis, necnon inhibitionibus, ac etiam cum [illegible] sanctionibus, quorum omnium & singulorum, alio [illegible]que præmissorum, & inde secutorum tenores, ac si [illegible]d verbum insererentur, præsentibus haberi v[illegible] pro expressis, ac totaliter insertis, cæterisque in [illegible]m facientibus quibuscumque non obstan. per prædictum sanctum officium sanctæ Inquisitionis, ac dilectos filios modernos & pro tempore existentes Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales hæreticæ pravitatis Inquisitores, & super dicto officio nunc & pro tempore deputatos, contra eosdem reos delatos & inquisitos, etiamsi fuerint, & sint Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, Primates, ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Legati, etiã de latere, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, tam de antiquis quàm noviter etiam super eisdem articulis receptis vel recipiendis testibus, aliisque argumẽtis, probationibus, & indiciis juxta facultates eisdem Cardinalibus Inquisitoribus per nos & quoscumque prædecessores & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam quomodolibet concessas & datas, ac in futurum respectivè dandas & cõcedendas, denuò inquiri & procedi posse & debere, etiam in omnibus & per omnia, perinde ac si prædictæ sententiæ, decreta, & literæ Apostolicæ, ac etiam canonicæ purgationes, in prædictorum reorum delatorum, & Inquisitorum, etiam Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, Legatorum, Comitum, Baronum, Marchionum, Ducum, Regum, & Imperatorum favorem non emanassent, novis præsertim superveni[illegible]entibus indiciis ejusdem vel alterius speciei hæresis, tempus præteritum etiam respicien. vel ubi appareret per aliena indicia quod illicitis modis priùs ipse delatus, vel inquisitus fuisset absolutus, eadem Apostolica auctoritate volumus pariter & mandamus. Concedentes eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, & super dicto sacro Sanctis. Inquisitionis officio, nunc & pro tempore deputatis, plenam, liberam, amplam & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem causas hujusmodi, etiam auctoritate œcumenici universalis Concilii Tridentini decisas revidendi, ac in statu & terminis in quibus ante prædictas sententias & decreta, ac etiam canonicas purgationes quomodolibet reperiebantur, reassumendi, finemque debito terminandi, prout in aliis causis pendentibus indecisis per eosdem Cardinales Inquisitores, juxta eorum facultates fit, fierique potest, & consuevit.

Paul. IV. sanct. contra hæreticos probavit.

§. 3. Et insuper vestigiis fel. record. Pauli Papæ Quarti prædecessoris nostri inhærendo, Constitutionem alias contra hæreticos & schismaticos per eundem Paulum prædecessorem, sub data videlicet Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo, quintodecimo Kal. Martii, Pontificatus sui anno IV. editam, tenore præsentium renovamus, & etiam confirmamus, illamque inviolabiliter, & ad unguem observari volumus & mandamus, juxta illius seriem atque tenorem.

Clausula sublata.

§. 4. Et sic in omnibus & singulis suprà dictis censeri, ac ita per prædictos & quoscumque judices, &c. sublata, &c. judicari, &c. debere, irritum, &c. perpetuò decernimus & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstan. præmissis, ac regula nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis Apostolicis, universalibus, provincialibus, & synodalibus constitutionibus, ordinationibus, necnon juramento, &c. roboratis statutis, &c. privilegiis quoque, indultis, & prædictis, ac aliis literis, & etiam Motibus propriis quibuslibet, etiam præfatis reis, & inquisitis, etiam Episcopis, &c. ac Imperatoribus, etiam absolutis, & quibusvis aliis personis in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, &c. ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque clausulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, ac etiam pœnalibus inhibition. etiam Motu proprio, &c. ac consistorialiter, &c. & aliis in contrarium quomodolibet concessis, &c. in posterumque concedendis, &c. Quibus omnibus, etiamsi de illis, &c. eorum tenores, &c. latissimè hac vice derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat

Fiat Motu proprio. M.

§.6. Et cum [illegible]ratione à cenſ. ad effectum, &c. & de reductione, [illegible]evocatione, ſingulis declaratione, decretis, ſtatu[illegible]inacion. voluntatibus, mandatis, conceſſione, [illegible]one, confirmatione, derogatione, aliiſque præ[illegible]ſupra, in forma gratioſa perpetuò, & ad perpetuam rei memoriam.

§.7. Et quod poſtquam præſentes, ſeu deſuper forſan conficiendæ literæ, per aliquem vel aliquos ex Curſoribus noſtris in baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, ac acie Campi Floræ affixæ & publicatæ fuerint, omnes prædictos etiam Epiſcopos, &c. ac Imperatores & alios quorum intereſt afficiant & arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ & inſinuatæ fuiſſent, ac vim & efficaciam ſolemnis, perſonalis, validæ, & peremptoriæ monitionis & citationis habere, omneſque ligare habeant.

§.8. Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obſtan. Et nihilominus ſi videbitur literæ deſuper, etiam per breve noſtrum, aut officium contradictarum, ſimul vel ad partem, expediri poſſint.

§.9. Et quod præſentium, ſeu deſuper conficiendarum literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ.

Fiat Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, 12. Kalend. Januarii, Anno primo.

Anno à Nativitate Domini 1567. *indictione* 10. *die verò Lunæ* 30. *menſis Decembris, Pont. Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno* 1. *ſupra ſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtolorum beati Petri de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem ejuſdem copiis affixis, ut moris eſt per nos Ioannem Guerardi, & Chriſtianum de Monte, præfatæ S. D. N. Papæ Curſ.*

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XXIII. Quod fecerit major pars Cardinalium Sanctiſ. Inquiſitionis, vel aliquibus abſentibus, eorum duo, valet ac ſi omnes feciſſent.

Similem conſt. 69. *edidit Pius IV. ut ſup.* Cùm nos.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

CUm fel. rec. Pius IV. prædeceſſor noſter per ſuum ſpecialem Motum proprium, &c. ut ſup.

Omittitur relatio, quia ipſa bulla eſt in loco indicato in rubr.

§.1. Nos poſtquam divina providentia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, conſiderantes eoſdem præfatos Cardinales in variis ac diverſis publicis negotiis, ob eorum experientiam & doctrinam implicitos & occupatos eſſe, ut dictũ officium cõcernentia eo celerius expediri poſſint, quo illis præpoſiti aliis negotiis fuerint minus impliciti, loco ipſorum, quibus etiam aliorũ quorundam negotiorum ad Sedem Apoſtolicam ſpectantium curam dedimus, in eodem ſacro officio Inquiſitionis hæreticæ pravitatis deputavimus Inquiſitores dilectos filios noſtros Bernardinum Scotum tit. S. Matthæi, Scipionem tit. S. Anaſtaſiæ Rebibam, Franciſcum tit. S. Crucis in Jeruſalem Pacheecum, Joannem Franciſcum de Gambara tit. S. Pudentianæ S. R. E. Cardinales.

§. 2. Ne tamen in poſterum de eorum juriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia deputationem hujuſmodi tenore præſentiũ approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo eoſdem quatuor Cardinales generales hæreticæ pravitatis in eiſdẽ Alma Urbe, Curia Romana, ac tota Republica Chriſtiana Inquiſitores creamus, confirmamus, & deputamus.

§.3. Et inſuper pro faciliori earum expeditione ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem præſentium, vel aliquibus abſentibus, per duos ex prædictis Cardinalibus deputatis, qui in Congregatione pro dicto officio intervenerint, ſeu convenerint, dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum & firmum, ita & taliter quod nullo modo impugnari poſſit, perinde ac ſi omnes & ſinguli Cardinales prædicti in dicta Congregatione, interveniſſent, & conveniſſent, & major pars eorum conſenſiſſet, cum plena & omnimoda juriſdictione, auctoritate & poteſtate dicto officio, ac omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædeceſſoribus, per nos vel alios ſummos Pontifices aliàs quomodolibet conceſſis & attributis, irritum, &c. decernentes.

Decretum irritans.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ nos & prædeceſſores noſtri voluerunt, & voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Signatura ſola ſufficit.

§.5. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. M. *Papa ſubſcr.*

XXIV. Mitigatio conſtitutionis Pii IV. quoad appellationes condemnatorum, facto depoſito, vel data cautione, & declarato quod confeſſus non appellet.

Iſta Pii IV. conſt. 52. *eſt ſuprà, ubi notavi.*

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c. *Edita A.D.*

Pius IV. poſt alios Pontif. prohibuit appellationem, non facto depoſito in cauſis criminalibus, ut in conſt. 51.

§.1. CUm (ſicut accepimus à dilecto filio Alexandro Riario Auditore noſtro, & appellationum Judice ordinario) ex diverſis literis in forma Motus proprii per fel. record. Pium Quartum, & alios Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim ſub dat. Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Junii, Anno ſexto (quorum omnium tenores hic volumus pro expreſſis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus, in quibus reos contigerit condemnari, niſi priùs facto actuali depoſito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eiſdem fidejuſſiſſent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent, contingat quod alii, etiam optimum jus foventes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia depoſita faciendi non habentes, & ſic ſecluſo eis, ob non factum depoſitum, remedio appellationis, eorum bonum jus, quod prætendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & præſertim quoad illos, qui non ſunt confeſſi crimen.

Hic autem Pont. concedit appellationem datâ cautione, ut hic, quatenus omniſi divus appellat.

§.2. Nos igitur more pii Paſtoris, præmiſſis omnibus obviare volentes, ne appellationis remedium, ejuſque proſecutio pauperibus tolli videatur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus & ordinamus, ac perpetuò obſervari mandamus, quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus, & aliis de quibus in literis, & Motu proprio hujuſmodi fit mentio, omnes & ſingulæ appellationes, ac quæcumque deſuper pro tempore præſentatæ, ac præſentandæ commiſſiones per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore exiſtentem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, tanquam Judicem talium appellationum, necnon per quemcumque alium Judicem hujuſmodi juriſdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti ac recipi liberè & licitè poſſint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quaſcumque inhibitiones, citationes, ſeu monitoria decernentes, & alia facientes in præmiſſis neceſſaria, eiſdem Auditori noſtro, & Judicibus præfatis ad id juriſdictionem habentibus, auctoritatem damus, ac licentiam impartimur, præſtita tamen priùs cautione idonea per partem, ſeu partes appellantes, non tamen confeſſos, in

In forma depoſiti, pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpectivè de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte judicii, & quatenus pars eſſet dives, facto prius actuali depoſito, arbitrio Judicis ad quem.

Confeſſis tamen appellationem denegat.

§. 3. Quo verò ad confeſſos, liceat Judici à quo, non obſtantibus hujuſmodi appellationibus & inhibitionibus, & abſque aliquarum pœnarum incurſu, ad ulteriorem executionem pro pœnæ hujuſmodi conſecutione procedere, & neque tam ipſi quàm partes ad literarum, ſeu Motus proprii præfati obſervantiam, quoad hæc, & illa quoquo modo concernentia, niſi juxta præſentem limitationem & moderationem, ullatenus teneantur.

Decretum irritans.

§. 4. Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, etiam Cam. Apoſt. Camerarium, Præſidentem, Clericos, Theſaurarios, ac Procuratores Fiſcales, & S. R. E. Cardinales, &c. ſublata, &c. debere, irritum, &c. perpetuò decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 6. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & fidem facere, in judicio & extra, regula contraria non obſtante, etiam abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

XXV. Reformatio Collegii Capranicenſis, à Cardinali de Capranica, & Collegii Nardini, à Card. Nardino, in Urbe pro Scholaribus inſtitutorum: Et confirmatio juriſdictionis Cuſtodum Hoſpitalis S. Salvatoris, Gubernatorum utriuſque Collegii.

Aliud ſimile Collegium inſtituit Cardinalis Matthæus, ut videre eſt in conſtit. 8. *Pauli V.* Altitudo.

Privilegia autem Scholarium generalis Gymnaſii Almæ Urbis, vide ſupra in Bonif. VIII. conſtit. 9. *In ſupreme*, ubi notavi.

Edita A.D.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Card. Capranica inſtituit in Vrbe Collegium Capranicenſe, & Card. Nardinus Collegium Nardinum, & eorum Gubernium dederunt Cuſtodibus S. Salvatoris.

ACcepimus, quod poſtquam piæ mem. Dominicus & Angelus Cardinalis de nobili familia Capranicenſi, & Stephanus Cardinalis Nardinus Collegia Scholaſticorum in Urbe, illud Capranicenſe, iſtud Nardinum nuncupata, fundaverunt, erexerunt, & dotaverunt, ac conſtitutiones pro vita & moribus, habitu, veſtitu, & profeſſione inibi ſtudentium ſcholarium ediderunt, & eorundem Collegiorum Gubernatores, dilectos filios nobiles viros Cuſtodes pro tempore Pii Hoſpitalis Imaginis S. SALVATORIS ad Sancta Sanctorum de Urbe creaverunt, & eſſe voluerunt: quibus omnimodam poteſtatem corrigendi, mulctandi, puniendi, & aliàs prout in dictis conſtitutionibus latiſſimè continetur, conceſſerunt, dictique Cuſtodes in præmiſſorum pacifica & quieta poſſeſſione extiterunt.

Sed Scholares eorū juriſdictionem evitare tentabant.

§. 1. Iidem Scholares in pravum animum converſi, juramenti per eos præſtiti immemores, contra prædictarum laudabilium conſtitutionum formam quærentes ſe à juriſdictione, protectione, & gubernio dilectorum filiorum Cuſtodum prædictorum eximere, & dicto Collegio, & pio loco abjectis, diverſas in dies inhibitiones à diverſis Urbis Tribunalibus, ac diverſas à Signatura Juſtitiæ commiſſiones extorquere tentabant, & extorquebant, per quas dictorum dilectorum filiorum adminiſtrationem, gubernium, & correctionem evitare tentabant.

Paulus idcò III. dictos Cuſtodes cōtentores eorū Iudices eſſe declaravit.

§. 2. Cumque prædicta ad notitiam fel. record. Pauli Papæ Tertii prædeceſſoris noſtri perveniſſent, idem prædeceſſor quærens non minus menti & voluntati dictorum piorum Cardinalium, quàm animabus ipſorum Scholarium conſulere, ſuo proprio Motu voluit, juſſit, & mandavit, quod illuc uſque omiſſæ cauſæ ipſo jure ad eoſdem Cuſtodes redirent, quos ſolùm inſolidum Judices eorundem Scholarium ordinarios, juxta earundem conſtitutionum formam eſſe declaravit, obſervata ſolùm eiſdem Scholaribus facultate appellandi à definitiva, & tunc ad ſolos dilectos filios Conſervatores [illegible], ac de cætero inhibuit, commiſſiones, aut inhibitiones contra prædicta decerni non poſſe, & inſuper volens mandavit dictas conſtitutiones de cætero ut jacent obſervari.

Scholares ſuam ſuſtinere cauſas conclu- ſiones iuxta ſtatuta Collegiorum, de expellendis decrevit.

§. 3. Et quod qui è Scholaribus ſecundùm ſtatuta Concluſiones infra tempus conſtitutum ſuſtinere ceſſarent, ipſo facto ſine ulla monitione privari exiſterent, & à Collegiis expellerentur, & alii pro illis ſubſtituerentur, & ad reſtitutionem expenſarum quibus ſe indignos judicaverant, & fecerant, Collegii omninò tenerentur.

Paulus Papa prædicta confirmavit.

§. 4. Et ſucceſſivè ſanctæ mem. Paulus Papa Quartus prædeceſſor noſter de præmiſſis certioratus prædicta omnia per ſuas in forma Motus proprii literas confirmavit, & perpetuis futuris temporibus ſervari mandavit.

Hic mandat Pont. ipſa firmat.

§. 5. Nos igitur cupientes non ſolum quæ piè & ſanctè conſtituta ſunt obſervari, ſed etiam prolapſa ad viam ſalutis revocari, & quæ ad animarum ſalutem, & vitæ Chriſtianæ cultum conveniunt, augeri, & in ampliorem formam redigi, prædeceſſorum conſtitutiones, & ordinationes prædictas, ac dicti Collegii conſtitutiones auctoritate Apoſtolica, & de poteſtatis plenitudine, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia confirmamus & approbamus.

Armorum omnium uſum & retinendam prohibet, non tamen eripit Camera.

§. 6. Ac motu ſimili, & ſimili poteſtate ad augmentum quietis dicti Collegii, ſalutem animarum Scholarium prædictorum, & cultum Chriſtianæ fidei de novo hac noſtra in perpetuum conſtitutione valitura ſtatuimus, decernimus & mandamus, quod de cætero in dicto Collegio nullus Scholaris, nec etiam ipſum Collegium poſſit retinere, aut habere, neque publicè, neque occultè, aliquod genus armorū, tam defenſibilium, quàm offenſibilium, excepto ſolo enſe, quem ipſis Scholaribus in eorum Cameris retinere permittimus, & quæ erunt in dicto Collegio, tam ipſorum Scholarium, quàm Collegii arma cujuſvis generis, excepto ſolo enſe, in Viſitatione per dilectum filium Franciſcum Cardinalem Alciatum tit. S. Suſannæ diaconum, & per dictos dilectos filios Cuſtodes, de mandato noſtro nuper facta, reperta fuerunt, illa omnia per præfatos Cuſtodes vendi mandamus, & pretium ex eis providendum dominis ipſorum, ſive ſint Scholares, ſive ipſum Collegium, aſſignari mandamus, conſcientiam eorundem dilectorum filiorum Cuſtodum onerantes in hoc, videlicet ut pugiones, & quos appellant piſtoleſios, necnon & falcatos enſes, quos vulgò ſtortas, aut alio ſimili nomine appellant, vendant magiſtris qui eos fundant, & ad rudem materiam reducant. Et quia qui bonis literis operam navare, & ſacris initiari incipiunt, paci & quieti, ac togæ & non armis incumbere debent, volumus & mandamus, quod quicumque Scholaris de cætero, de die vel de nocte, & quocumque tempore cum enſe, quem his ſolum retinendum videlicet ut ſupra reliquimus, vel alio genere armorum per Urbem incedere repertus fuerit, etſi licentiam à quovis ad id poteſtatem habente, excepta ſola noſtra licentia, & ſucceſſoris noſtri, legitimè ſe habere aſſerant, & habeant, illicò per quoſcumque executores, nullo alio expectato mandato carcerentur, & in carceribus per ſex continuos menſes detineantur, abſque eo quod aliquid de menſa dicti Collegii participent, & ulterius illicò à loco dicti Collegii priventur. Qui verò de cætero in eorum cameris, aut alio loco dicti Collegii reperti fuerint tenere aliquod genus armorum, excepto enſe ſolum, ut præfertur, pro prima vice privétur expenſis unius mēſis, pro ſecunda verò vice ejiciantur ſtatim de Collegio.

Ludum quoque alearum & taxillorum eiſdem vetuit.

§. 7. Non minus etiam quia non ſolum in Scholaribus & viris togatis, quam in omnibus ludum aleæ, ſeu taxillorum & chartarum cujuſcumque generis, tanquam à legibus & ſacris canonibus, ac bonis moribus abhorrentem deteſtamur, præcipimus, mandamus, & inhibemus, ne de cætero aliquis Scholarium, ſeu familiarium & ſervientium in dicto Collegio aliquod genus chartarum, ſeu aleæ aut taxillorum, publicè vel occultè retinere poſſit & valeat, quod ſi alicui chartæ, aut alea, ſeu taxilli in eorum camera, aut alio loco Collegii reperti fuerint, illicò pro prima vice à menſa & victu per unum integrum menſem arceantur, & ſi iterum in tale crimen incidérint à Collegio arceantur, & tanquā incorrigibiles priventur.

§. 8. Inſu

Vitumque capacium tum ge- te debere mpli.

§. 8. Insuper quia ex habitu mens, & animus utpluri- mũ & cognoscitur, & demonstratur, inhærentes piæ men- ti testatoris volumus & mandamus, quod incipiendo à proximis futuris Kalendis mensis Novembris, Scholares perpetui quando erunt extra Collegium, quocumque cant, pe dem incedere debeant in habitu longo & ve- ste lõga cum solito capuccio, juxta dictarum constitutio- num formam. Volentes & mandantes, quod illi qui fuerint reperti extra dictum Collegium sine dicto habitu & ca- puccio, prima vice per quemcumque excutorem, etiam absque alio mandato carcerentur, in carceribus per tres continuos menses detineantur, absque eo quod de mensa Collegii aliquid participent: secunda verò vice à dicto Collegio arceantur, & locis ejusdem Collegii priventur.

Et Logicæ losophiæ, uri civili eram dare se dela- t.

§. 9. Et quia nonnunquam controversum accepimus circa studia & professiones ipsorum Scholasticorum, de- claramus dictas constitutiones, ac etiam quando opus sit, supplemus & emendamus, volumus & mandamus, quod de cætero dictorum Collegiorum Scholastici Logicæ, & Philosophiæ operam eò usque dent, quantum, & quousque eis sufficiat pro ingressu ad sacram Theologiam, & similiter possint juri civili eò usque operam dare, quantum, & quousque eis sufficiet pro ingressu ad jus canonicum. Medicinæ autem eos operam dare omninò prohibemus & inhibemus.

entia sque Pii IV. cessas re- cat.

§. 10. Cassantes & irritantes ac annullantes omnem licentiam, etiam per fel. record. Pium Papam Quartum eisdem concessam, tanquam piæ menti fundatorum con- trariam, quibuscumque in ea clausulis existentibus non obstantibus.

Constitutio- sque Colle- orum circa motionem d sacros dines de- arat.

§. 11. Et quamvis constitutiones Collegiorum prædi- ctorum arctent Scholasticos ad se promoveri faciendum post triennium à die ingressus Collegii, saltem ad sacrum subdiaconatus ordinem, nihilominus respicientes ad de- creta sacri Concilii Tridentini, volumus quod dicti Scho- lares elapso triennio teneantur dumtaxat accipere qua- tuor ordines minores, & teneantur & obligati sint quo- tidie officium Sacratissimæ Virginis MARIÆ recitare, & ulteriùs se taliter præparare, ut in eventum quod à nobis & successoribus nostris illis, ut speramus, Ecclesiastica beneficia conferantur, vel probaretur legitimè habere eos sufficienter patrimonium, possint apparere habiles & idonei ad suscipiendos sacros ordines, & tunc vel ad titu- lum beneficii quod eis conferetur, vel patrimonii quod habere eos probabitur, teneantur omninò promoveri ad dictos ordines sacros.

Executores eputat ipsos Custodes.

§. 12. Mandantes propterea dilectis filiis Custodibus hospitalis prædicti, ut prædicta diligenter attendant, & totis viribus auctoritate nostra inviolabiliter observari faciant, prout inviolabiliter nos Motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine observari volumus & mandamus.

Contraria ollit.

§. 13. Contrariis non obstantibus quibuscumque, ir- ritum quoque & inane decernentes quicquid in contra- rium à quoquam super præmissis contigerit attentari.

Sign. solam fficere ju- bet.

§. 14. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, & quod registretur per secretarium dicti hospitalis in libro constitutionum dicti Collegii, ut nemo de illis ignorantiam quovis tempore prætendere possit.

PP. subscrip. Placet Motu proprio. M.

XXVI. **Applicatio Rev. Cameræ Apost. fructuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi Apost. reservato- rum, seu affectorum, pro tempore aliter quàm per obitum vacantium, à die vacationis usque ad diem, quo à Rom. Pontifice provisi, possessionem cœperint de manu Nuntii Apost. in eo- dem Regno.**

Eandem applicationem fecit Pius IV. de 7. Decemb. 1560. quam ideò prætermisi. Applicationem verò ge- neralem edixit Pius ibid. IV. fructuum omnium be- neficiorum Italiæ reservatorum Sedi Apost. in alia ejus constit. Cupientes, *ubi notavi.*

PIVS PAPA QVINTVS,

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1567.

CUpientes malitiis nonnullorum, qui fructus Mona- steriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum dispositioni Apostolicæ reservatorum usurpare non verentur occurrere, & Cam. nostræ Apostolicæ indem- nitati, quantum cum Deo possumus, consulere.

Causa appli- cationis.

Applicatio de qua in rub.

§. 1. Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura de- liberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitu- dine, omnes & singulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, quo- modolibet, & qualitercúque nuncupata, omniũ & singu- lorum beneficiorũ Ecclesiasticorum, cũ cura & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, & Mo- nasteriorum, etiam Consistorialium, nobis & Sedi Apo- stolicæ, juxta Cancellariæ Apostolicæ regulas, editas, & edendas, seu aliàs quomodolibet, & ex quavis causa generaliter vel specialiter reservatorum, seu affectorum in Regno Neapolis, quibusvis illius Provinciis, Civitati- bus, Terris, Oppidis, & locis consistentium per obitum, & aliàs quovis modo, præterquam per cessum illa obti- nentium pro tempore vacantium, à die ipsorum benefi- ciorum & Monasteriorum vacationis pro rata tempo- ris, usque ad diem, quo provisi per nos de eisdem beneficiis & Monasteriis vigore literarum nostrarum sub plumbo, illorum possessionem de manu dilecti filii Magistri Pauli Odescalchi Notarii, & in dicto Regno Nuntii, & colle- ctoris nostri, per quem alias nostras literas Cõmissarium ad capiendum possessionem beneficiorum & Monasterio- rum hujusmodi deputavimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta possessio nullius sit roboris vel momenti, ac provisis ipsis nullum jus per eum acquiri, neque eis ullatenus suffragari possit, eidem Cam. Apost. auctorita- tate Apostolica tenore præsentiũ applicamus, incorpora- mus, & appropriamus, illaque applicata, incorporata, & appropriata esse, & fore, & ad illam spectare & pertinere, nullumque præter nos & dictam Cameră, aut ipsum Pau- lum Nuntium & Collectorem, aut ab ipso deputatos sub- collectores, ea percipere, exigere, aut aliàs se in illis in- tromittere posse, aut debere statuimus & ordinamus.

Ordinarii & alii non se intromittant in collatione horum bene- ficiorum.

§. 2. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic nostræ ordinationi occurrat, quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspensionis à divinis, & interdicti ingressus Ecclesiæ, quoad Archiepiscopos, & Episcopos, quo verò ad alios inferiores, etiam sub excommunica- tionis & aliis arbitrii nostri, & quoad omnes sub privati- tionis facultatis conferendi beneficia in eorum mensibus pro tempore vacantia pœnis, districtè præcipimus & in- hibemus, ne beneficia dispositioni Apostolicæ reservata, seu affecta prædicta, quovis prætextu, causa, aut quæsito colore cuiquam conferre, seu de illis providere quoquo modo audeant vel præsumant.

Clausula sublata.

§. 3. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quos- cumque quavis auctoritate fungentes Judices, Commis- sarios, & personas, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiti debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Facultas Thesaurarii papæ, ut hos fructus exi- gat.

§. 4. Mandantes eisdem Paulo Nuntio & Collectori, ut nostro & dictæ Cam. nomine fructus, redditus, pro- ventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi exigat, percipiat, & levet, sibique consignari & tradi ab omnibus, ad quorum manus pervenerint, pro rata prædi- cta, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac alia oppor- tuna juris & facti remedia, quacumque appellatione post- posita faciat, & curet, invocato etiam si opus fuerit au- xilio brachii sæcularis. Super quibus omnibus & singu- lis plenam & liberam illi per præsentes concedimus fa- cultatem & potestatem.

Quibuscum- que non ob- stant.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus & ordinatio- nibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & illorum Ordi- num ac beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia ro- boratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & quibusvis aliis

perfunis

personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter & expresse derogamus, illasque adversus præmissa nullatenus suffragari posse, sive debere decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 6. Volumus autem, quod præsentium manu Notarii publici subscriptis transumptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curiæ Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 2. die 8. Ianu.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 8. Januarii 1567. Pont. nostri anno 2.

XXVII. Miserabiles personæ in causis discussionum cæteris aliis creditoribus præferuntur pro eorum creditis, usque ad summam scutorum quinquaginta in Urbe.

Ad materiam discussionum videnda est const. 16. Clem. VII. Cùm ex, *sup. & const. 15. hujus Pont. sup.* Sanctissimus, *cum inibi not. An autem isti miserabiles præferantur etiam Pistoribus & Aromatariis, attende inf. in const. 36. Six. V.* Cœlestis, *& const. 47. Clem. VIII.* Laudabilis.

Mox ampliata est ista constitutio à Paulo V. in sua constitut. 81. *Universi*, §. 11. ad finem.

Edita A.D.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Causa const.

ACcepimus multos pauperes, & personas miserabiles reperiri, cui cum alicujus sint creditores, de eorum credito volentes sibi satisfieri, comparent in causis discussionum bonorum eorum debitoris, jura sua producentes: verum ipsi aut quia non priores, potioresve, aut quia nec priores, nec potiores sunt, propterea evenit quod dum eorum creditum in maximum ipsorum præjudicium consequi non valent, sæpissimè fiat, quod eorum pauperrimæ familiæ in non modicum ipsorum, earumque dedecus mendicare cogantur.

Miserabiles personæ in causis discussionum præferendi sunt pro sum. sint. 50. aliis creditoribus.

§. 1. Nos itaque hujusmodi personarum miseriis compatientes, eisdemque in præmissis subvenire volentes, Motu simili, & non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera voluntate & deliberatione, & ex certa sciétia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Apostolica auctoritate volumus, ac perpetuò statuimus & ordinamus, quod si in causis hujusmodi in Tribunali dilecti filii Alexandri Riarii, nostri & Cameræ Apostolicæ Auditoris, tam motis, quam movendis in futurum, comparuerint creditores usque ad summam scutorum quinquaginta inclusivè pro quolibet, qui verè sint miserabiles personæ, iis de eorum credito, etiam quod non sint priores aut potiores, satisfieri possit & debeat.

Iudex deputatur A. C. Ego vidi omnes Iudices Vrbis hac facultate uti.

§. 2. Mandantes propterea præfato dilecto filio Alexándro Riario Auditori nostro, quatenus constito sibi prius, etiam Summariè, & extrajudicialiter, ac quantum sibi sufficere videbitur, de præmissis paupertate & miseria, dictos pauperes ad satisfactionem eorum crediti admittat, eisque satisfieri mandet, & faciat realiter & cum effectu, plenamque & liberam ac omnimodam sibi super præmissis eadem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus facultatem, cum potestate quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum constito summariè & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis sententiis, censuris, & etiam pecuniariis pœnis, aliisque arbitrio suo imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in eventum non parendis declarandi, aggravandi, reaggravandi, & excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachii sæcularis, si opus fuerit, invocandi, seu adhibendi, necnon perpetuum desuper silentium, omni & quacumque appellatione & recursu remotis, imponendi, omniaque & singula alia faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi, in præmissis & circa ea necessaria, seu quælibet opportuna.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque etiam in præmissis ab omnibus censeri, ac etiam per quoscumque alios judices, &c. sublata, &c. judicari, &c. debere, irritumque, &c. decernimus & declaramus de gratia speciali.

Clausula derogatoria.

§. 4 Non obstantibus præmissis, ac dicta nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis Apostolicis, universalibus, Provincialibusque & synodalibus, ac municipalibus constitutionibus, & ordinationibus, specialibus & generalibus, necnon etiam Urbis & Curiæ Romanæ, etiam juramento, &c. roboratis statutis, &c. usibus, naturis, stylis, & etiam novis reformationibus, privilegiis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, &c. etiam Motu proprio & consistorialiter, &c. ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, &c. in posterumque concedendis, necnon legibus, etiam Pontificiis, & Imperialibus, &c. editis & edendis, quibus omnibus, etiamsi de eis, &c. eorum tenores, &c. pro plenè & sufficienter expressis habentes, latissimè hac vice derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, statum, &c. & merita causarum hujusmodi, ac præmissorum omnium & aliorum necessariorum tenores, &c. etiam pro plenè & sufficienter expressis habentes.

Sola subscriptura.

§. 5. Volumus autem præsentem nostrum Motum proprium perpetuis temporibus durare, ac illius solam signaturam sufficere, & ubique in judicio & extra fidem facere, regula contraria non obstante.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. M.

XXVIII. Declaratio, reformatio, & revocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & privilegiorum Militiæ Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani hactenus à Summis Pont. concessarum.

Huic Militiæ, quæ Regulam S. August. profitetur, ut habetur sup. in const. 1. Alex. IV. Cùm à nobis, *multa privilegia elargitus est Clem. IV. in const. 2.* Cùm dilecti, *sup. & const. 5.* Venerabilibus, *& plerique alii Pont. necnon Pius IV. alia plurima indulta dederunt, ut in ipsius Pii IV. const. 95.* Inter assiduas.

Eandem Militiam Greg. XIII. univit Militiæ S. Mauritii martyris nuper institutæ per Emanuelem Philibertum Ducem Sabaudiæ, ejusque perpetuo regimini subjecit, ut in ipsius Greg. constit. 6. *Christiani*, & const. 7. *Pro Commissa.* Et postremò paucis additis hæc approbavit Clem. VIII. in constit. 102. *Decet.*

Edita A.D. 1567.

PIVS EPISCOPVS, *&c.*
Ad futuram rei memoriam.

Causa huius reformationis privilegiorum Militiæ S. Lazari.

SIcuti bonus agricola, qui largiorem ex agro quem colit, proventum colligere cupit, temporum vices sollicitus observat, & positis in eo plantis, non semper irriguos rivos, aut pinguem limum admovet, sed collectum quandoque humorem deducit, ac nimiam ramorum lætitiam cohibet, & ne vires frustra effusæ evanescant, ferro comprimit. Ita nos agri Dei nostri culturæ, ipso favente, fidelibus studiis incumbentes, Hospitale S. Lazari Hierosolymitani, ejusque Militiam, feracem sanè, uti speramus, inter cæteras hujus agri plantam, pridem à compluribus prædecessoribus nostris, ac nobismetipsis indulgentiis excultâ, ne fortè inutili frondium sylva luxuriet, resectis, ac veluti putatis ramis sterilibus, intra ordinem ponere, atque ad meliorem & utiliorem cultum (habita horum temporum ratione) reducere cupimus, ut tandem suis in se collectis viribus, & tanquam radicibus solo

altius

altius adactis, firmius perſistens, ſuaves, atque uberes fructus domino perferet.

Pius IV. mulct. Militia privilegia probavit, alia confirm. ut in ſuis confirm. in rubr.

§. 1. Dudum etenim, poſtquam fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, inſtitutionem, erectionem, necnon tranſlationem Hoſpitalis & Militiæ hujuſmodi, ac quamplurima privilegia, indulta, facultates, licentias, exemptiones, libertates, indulgentias, gratias, & alia à diverſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, tunc ſuis, dicto Hoſpitali, ejuſque Magno Magiſtro, & Conventui, ac Fratribus etiam per modum communicationis, & extenſionis, in genere & in ſpecie conceſſa, necnon ſtatuta, uſus, & conſuetudines in eiſdem Hoſpitali, & Militia edita, & introducta, Apoſtolica auctoritate, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine confirmáverat & approbaverat, ac etiam innovaverat, & inſuper alia multa conceſſerat, eaque omnia ad Hoſpitale S. Lazari, quod in civitate Capuana etiam tunc conſiſtebat, extenderat, ipſumque Hoſpitale & ejus membra & pertinentias adverſus ſuppreſſiones, extinctiones, uniones, & alias diſpoſitiones quaſcumque, de illis per rec. mem. Innocentium VIII. & Pium II. ac forſan alios Rom. Pontifices, ac etiam conſiſtorialiter factas in priſtinum, quo ante illas erant, ſtatum reſtituerat, ac plenariè reintegraverat, decernens inter alia, ea tanquam ex cauſa oneroſa conceſſa, & reſtituta, & facta, revocari, limitari, vel alterari, ac ſub revocationibus, limitationibus, alterationibus generalibus vel ſpecialibus, ſi fortè fierent, comprehendi non poſſe.

Hic etiam dicit illa confirmavit in quadam ejus bulla, quam ac uti etiam non potuit.

§. 2. Nos quoque in ipſo ſtatim Pontificatus, ad quem divino afflante Spiritu vocati ſumus, initio eadem omnia, ipſiuſque Pii IV. prædeceſſoris literas ſuper eis expeditas, paribus motu, ſcientia, plenitudine, & auctoritate confirmavimus, approbavimus, & innovavimus, ac ſimilibus clauſulis & decretis munivimus, quibuſdam tamen limitationibus & reſtrictionibus adjectis, quas hic quoque pro repetitis eſſe volumus, prout in prædictis literis ac quadam cedula Motu proprio, & manu noſtra ſignata plenius continetur.

Sunt autem infra de quibus illa reformare volumus.

§. 3. Verùm poſtea experti tam multa ſic conceſſa non tantum ipſis Hoſpitali & Militiæ incrementum, quantum aliis cupiditatem afferre, illorum verò uſum, & diſpenſationem tum periculo iis ipſis quibus conceſſa ſunt, tum oneri nobis fore. Ac propterea volentes illis modum, & normam, ac certos demùm limites ſtatuere, illorumque omnium, necnon prædictarum, & quarumcumque præterea literarum & cedularum, ſimiliumve ſcripturarum, quæ inde confectæ ſunt, tenores, continentias, & formas pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad Dei gloriam, & publicam utilitatem, manentibus erectione, inſtitutione, ac tranſlatione, necnon reſtitutione, & reintegratione dictorum Hoſpitalis & Militiæ, ac illarum approbatione prædictis, quas prout hactenus factæ ſunt, prout tamen juris fuerit, ratas habemus in præmiſſis, ut præfertur conceſſis, confirmatis, & innovatis tenore præſentium ſic perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

Firmas remanere declarat reintegrationem, tranſlationem & reſtitutionem d. Militiæ, & Hoſpitalit.

§. 4. Omnia & ſingula dictis Hoſpitali, Magiſtro, Conventui, & Militibus, à prædictis & aliis quibuſcumque Romanis Pontificibus ante ipſum Pium IV. prædeceſſorem conceſſa, eatenus dumtaxat confirmata eſſe, & cenſeri, quatenus temporibus ejuſdem Pii IV. ante factam ab eo illorum confirmationem prædicta obſervabantur, & in uſu erant, atque alienis juribus, ſive ex præſcriptione, ſive aliàs quocumque titulo legitimè quæſitis, detrimentum, aut præjudicium non inferant.

Conceſſiones ſuæ Pii IV. confirmat, quatenus illæ eſſent in uſu, & nemini præjudicarēt.

Concluſiones Pii IV. hic non contentas revocat, & contentas limitat, &c. ut hic ſequitur.

§. 5. Ex his verò, quæ ab ipſo Pio IV. conceſſa ſunt, atque ex ſtatutis, ordinatis, & decretis ab eodem erga illa quibuſcumque, non alia ulla, neque aliter omninò valida eſſe, aut ipſis Hoſpitali, Magiſtro, Conventui, & Militiæ licere, quàm infraſcripta, & cum moderationibus, reductionibus, limitationibus & imitationibus, tam in prædicta cedula, Motu proprio, & manu noſtra ſignata poſitis, quàm infraſcriptis. Reliqua autem omnia & ſingula, necnon illa concernentia, confirmationes, literas, & alia ſupradicta, & inde ſecuta quæcumque revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus omninò evacuamus, ac revocata, caſſata, irrita & nulla, ac ſine viribus ſemper fore, neque in judicio aut extra judicium extendi, vel etiam allegari, neque cuiquam ſuffragari, neque pro eis, aut ſecundùm ea quicquam ſtatui, aut judicari, neque præſentes de intentionis noſtræ, aut alio defectu impugnari, neque earum revocationem, moderationem, vel reductionem, aut adverſus ea reſtitutionem, aliave juſtitiæ, aut gratiæ remedia impetrari, aut etiam motu, ſcientia, & plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter concedi, aut conceſſis quempiam uti poſſe, & ita per quoſcumque judices, etiam ad id ſpecialiter delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eorum cuilibet quavis aliter interpretandi & judicandi auctoritate, interpretari & judicari debere, ac quicquid ſecus quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis clauſulis & decretis, etiam mentes dictorum prædeceſſorum atteſtantibus, & quantumvis validis & firmis, in dictis conceſſionibus, confirmationibus, & literis, ſub quavis exquiſita verborum formula appoſitis, necnon de jure quæſito non tollendo, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, dictique Hoſpitalis etiam juramento ſimili, confirmatione, aut quavis alia firmitate roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, naturis, uſibus, ſtabilimentis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Et cum conditione quod hac Militia obſequiis S. R. E. ſemper parata eſſe debet contrà eius hoſtes.

§. 7. Volumus autem quod Magiſter & Conventus, ac Milites præfati, nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ac Sedi Apoſtolicæ, ubi, ac quoties vocati, aut requiſiti fuerint, contra quoſcumque Romanæ Eccleſiæ hoſtes, vel rebelles armati inſervire, atque opem & auxilium præſtare ſuis impenſis teneantur.

Ea verò quæ Magiſtro, Conventui, & Militiæ præfatis licere, ac manere permittimus, ſunt quæ ſequuntur, videlicet.

Indulta conceſſa ſunt infraſcripta.

Electio Magni Magiſtri ſpectat ad Relig. fol confirmatio à Sede Apoſtol. obtinenda tur inf. tres menſes, aliàs ad eam devoluta ſit. Hodie M. Magiſter eſt perpetuò Dux Sabaudiæ, ut in rub. noſtra vi.

§. 8. Quod dilecto filio Joannoto Caſtilioneo, moderno & pro tempore exiſtente magno Magiſtro, cedente, vel etiam apud eandem Sedem decedente, ſeu magnum Magiſtratum alias quomodolibet, etiam per liberá reſignationem in noſtris, vel noſtrorum ſucceſſorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pont. manibus dimittente, vel amittente, & illo quovis modo vacante, Conventus ejuſdem Militiæ (ſi tamen tunc firmam Sedem in aliquo certo loco, ibi auctoritate, & de licentia dictæ Sedis ante vacationem hujuſmodi conſtitutam habuerint, & illic reſederint) inſimul ibidem congregati, alium magnum Magiſtrum, juxta ejuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta, de conſenſu ſui Protectoris edita, vel edenda, quæ Concilio Trid. minimè ſint contraria, eligant: ita tamen quod ejuſdem electionis confirmationem intra tres menſes à die quo facta fuerit, ab eadem Sede petere omninò debeant, alioquin electio ipſa nulla ſit, & electo aliquod jus non tribuat, ſed Magiſtratus ipſius omnimoda diſpoſitio ad dictam Sedem eo ipſo devolvatur.

M. Magiſt. & Conventus, de licentiâ Sedis Apoſt. principalem locum tranſferre, ac habitum regul. & ſtatuta reformare poſſit. Hodie locus principalis eſt Civitas Sabaudia. ubi in conſt. Gregor. XIII. cit. in rubr. M. Magiſter poteſt inſtituere oblatâ qualiacumque ſimplicia benefic. de iure patr.

§. 9. Quodque idem Magiſter pro tempore exiſtens, & Conventus principalem ipſius Militiæ Sedem ad quemcumque locum, etiam maritimum, eis viſum, conſulta prius Sede Apoſt. & ab ea licentia & facultate obtenta transferre, habitumque ſuum Regularem, ac etiam Crucem, etiamſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, vel nó appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionú præjudicium) reformare, in toto vel in parte, immutare, vel ſtabilire, ac innovare, regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis & Militiæ de conſenſu ſui Protectoris, & aliorum Fratrum, vel definitorum inſtituere & reformare, ſeu de novo condere, cedere, & illas ac illa corrigere & mutare (dummodo licita & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant) toties quoties voluerint.

§. 10. Necnon idem Joannottus, & pro tempore exiſtens magnus Magiſter, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſimplicia dumtaxat beneficia Eccleſiaſtica de jurepatronatus laicorum, ex fundatione & dotatione exiſtentia, & perſonale ſervitium in Cathedralibus & Collegiatis

Laïcorum in Commendas, eaque ipsi Hospitali, & Militia incorporare, ac de eis personas idoneas providere, ut divinus cultus exerceatur.

Collegiatis non requirentia (accedente tamen consensu patronorum, de quorum juribus eis, ut præfertur, ex fundatione & dotatione competentibus, per publica documenta, non autem alia probationum genera, coram pro tempore existentibus Vicario nostro in Urbe in spiritualibus generali, & Auditore Curiæ causarum Cametæ Apostolicæ, vocatis quorum interest, legitimè constet, & sine præjudicio ea obtinentium, & ipsis cedentibus vel decedentibus) in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Ecclesias ipsorum Hospitalis, & Militiæ perpetuò erigere & instituere, dictæque suæ Militiæ perpetuò incorporare, applicare, & appropriare, ac illarum fundatoribus & dotatoribus juspatronatus, & præsentandi dictis Magistro & Conventui, vel eorum deputato personas idoneas, ac Præceptorias, domos, capellas, seu Ecclesias, & Hospitalia hujusmodi pro tempore vacantia, perpetuò præservare, seu etiam reservare & concedere, & sic à patronis præsentatos, juxta stabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum consensu minimè requisito, in illis instituere, ac aliàs illa conferre, & de eis providere possint: ita tamen, quod debitus divinus cultus per personas idoneas, etiamsi dicti Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas, in eisdem exerceatur. Quodque confirmatio erectionis & institutionis Præceptoriarum, Commendarum, Capellarum, aut Ecclesiarum pro tempore sic erectarum, ac illarum incorporationis, applicationis, & appropriationis, necnon juris patronatus ad illas reservationis, & concessionis hujusmodi, si citra, infra quatuor, si verò ultra montes beneficia hujusmodi consistant, infra sex menses à die quo factæ fuerint, à Sede Apostol. impetrari debeat, aliàs illæ & inde secuta quæcumque, nulla & irrita, nulliusque roboris vel momenti existant, ac beneficia hujusmodi in eorum pristinam naturam restituta esse censeantur, & ab eadem Sede impetrari possint.

Hospitalia & alia loca quæcumque Hospitali S. Lazari censeantur esse subjecta, quæ non per universitates, aut alias Ecclesiast. personas, sed per ipsos fratres regantur, qui eidem Hospitali aliquo censu per Magistrum, Conventum & definitores imponendo singulis annis respondeant.

§. 12. Necnon quod Hospitalia, Leprosariæ, & alia loca quæcumque, tam in Alma Urbe, quàm in aliis quibuscumque terris, dominiis, & locis, sub invocatione S. Lazari leprosorum hactenus fundata, constructa, erecta, & instituta; & quæ in posterum fundari, construi, erigi, & instituti contigerit, etiamsi per Magistrum, Conventum, & Fratres hujusmodi recepta, aut possessa non sint, ubi ullo unquam tempore fuerit, sit, vel erit Hospitalitas leprosorum, seu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, de qua legitimè coram locorum Ordinariis constet, etiamsi juris patronatus laïcorum sint, cum omnibus unionibus, annexionibus, incorporationibus & applicationibus illis pro tempore factis, Militiæ & Hospitali S. Lazari hujusmodi subjecta & incorporata, & ad jus & proprietatem, ac omnimodam dispositionem, institutionem, & collationem moderni & pro tempore existentis magni Magistri & Conventus eorundem, juxta ipsius Militiæ, seu Religionis stabilimenta (salvo tamen jure patronatus) pertinere censeantur, prout alia etiam dictæ Religionis, seu Militiæ Hospitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia & loca spectant & pertinent, illaque per d. Militiæ Fratres, (non autem per alias Ecclesiasticas aut sæculares personas, etiam civitatum, terrarum, oppidorum, & villarum Communitates vel Universitates) regi & gubernari, & in signum recognitionis superioritatis dicti Hospitalis de aliquo rationabili canone, seu censu per Magistrum & Conventum, & Definitores generalis Capituli dicti Hospitalis imponendo, singulis annis respondere debeant, sine alicujus præjudicio, & dummodo in illis hospitalitas debita servetur, & cultus divinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione vel dotatione secus non fuerit ordinatum.

Præservatio jurisdictionis Ordinariorum, & contributio pro Seminariis.

§. 13. Salvis tamen legitimis titulis, & præscriptionibus, & salva jurisdictione Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quàm quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eisdem est attributa, præterquam in iis casibus, in quibus Concilium prædictum expressè exemit, & excepit Religionem S. Joan. Hierosolymitani, in quibus & hæc S. Lazari Religio, postquam tamen in aliquo certo loco firmam Sedem Conventualem habere cœperit, & ibi Magister & Conventus præfati resederint, pariter excepta & exempta sit, & esse censeatur, excepta taxatione pro Seminariis instituendis.

§. 14. Et insuper Milites, ac Presbyteri & Capellani Hospitalis, & Militiæ S. Lazari hujusmodi, nunc & pro tempore existentes, ac eorum singuli, etiam conjugati, qui cum unica tantum, & virgine matrimonium contraxerint, unâ vel plures pensiones annuas usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera novorum, super quorumvis Cathedralium, etiam Metropolitan. & aliarum Ecclesiarum, ac etiam Mensarum, etiam Patriarchalium, Archiepiscopalium, & Episcopalium, necnon etiam Monasteriorum, etiam Consistorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus quotidianis, aliàs canonicè sibi assignatas vel assignandas, vel loco pensionum annuarum, omnes & singulos, ac quoscumque similes fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam distributiones quotidianas, usque ad dictam summam sibi reservatos & reservandos, etiamsi post illarum vel illorum reservationem uxorem, unicam tamen, eamque virginem, ut præfertur, duxerint, ad vitam percipere, exigere, ac levare, ac in suos usus & utilitatem convertere liberè, & licitè valeant; & quoad hoc, atque etiam pensiones & fructus assignandos & reservandos, unà cum Prioratibus, Præceptoriis, & aliis beneficiis Hospitalis S. Lazari hujusmodi percipere.

Religiosi Hospitalis S. Lazari, ac eorum vassalli, coloni, & servitores, nec non Presbyteri curam animarum exercentes, eorum bona quæcumque præter patrimonialia sub protectione Sanctæ Sedis Apostolicæ, cum exceptione à omni jurisdictione, correctione, onere, &c. quorumcumque Dominorum temporalium, à solutione cuiusvis decimarum, personalis, realis, ordinarii, extraordinarii, &c.

§. 15. Et insuper idem Hospitale S. Lazari, ac illius Prioratus, Præceptoriæ, domus, Cameræ, Hospitalia, & loca quæcumque, necnon intra regularia dictorum Hospitalis, & Militiæ loca degentes Magister, Priores, Præceptores, Milites, & personæ, ac eorum subditi, vassalli, coloni, & servitores, nunc & pro tempore existentes, etiam Presbyteri curam animarum exercentes, (servatis tamen decretis Concilii Tridentini) quandiu illa exercuerint, & in illorum obsequiis fuerint, ac illorum ratione beneficiorum dicti Hospitalis S. Lazari tantùm, non autem patrimonialia, res, animalia, prædia, domus, molendina, & bona quæcumque quæ obtinent & possident, ac in futurum canonicè obtinebunt & possidebunt, sub B. Petri & dictæ Sedis, & nostra protectione, ab omni jurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate & potestate, juxta tamen terminos Concilii Tridentini, & salvis ejus decretis, quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, etiam locorum Ordinariorum, cum primùm sedem Conventualem propriam habere cœperint, ut præfertur. Necnon ex nunc quorumcumque temporalium dominorum, quavis potestate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fungentium, ac Universitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hospitalis) Ordinariorum temporalium, ubicumque, tam citra, quàm ultra montes, & mare constitutorum, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium & Judicum, nunc & pro tempore existentium quorumlibet, necnon à solutione, & exactione passagii, arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jocundi adventus, jurium, etiam Synodalium, censuum, & decimarum, etiam novalium, etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, atque cujuslibet accessus, nullatenus directè vel indirectè prohiberi possint, & terrarum, quas per seipsos vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolent, & de quibus fructus percipient ratione beneficiorum Hospitalis S. Lazari hujusmodi, & cujusvis alterius oneris personalis; realis, seu mixti, ordinarii vel extraordinarii, ubicumque & quacumque causa impositi, vel imponendi pro tempore, liberi & exempti, ac nobis, & dictæ Sedi immediatè subjecti existant. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices in spiritualibus, etiam ratione delicti (dummodo illud non sit de atrocioribus) vel contractus, seu rei de qua agetur, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipsa consistat;

si perſonæ ipſæ intra regularia loca prædicta duraxat, & ibi aliquis à dicto Magiſtro & Conventu ad id ſpecialiter cum jurisdictione deputatus fuerit, poſtquam Conventus Hoſpitalis hujuſmodi dictam Sedem habuerint, temporales verò Judices, & Domini prædicti, etiam ex nunc, nullam in eos, vel eorum jurisdictionem, correctionem, ſeu poteſtatem (ſalvis tamen decretis Concilii Tridentini) exercere, aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare, aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium, ac bonorum (non tamen patrimonialium) ad aliquam ſolutionem pontium, fontium, furnorum, murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ Religionis, etiamſi forſan hactenus per abuſum, ſeu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſervatum non fuerit. Quæ omnia, etiam præſcriptiones, nullo pacto, ſaltem in poſterum obſtent, quominus exemptionibus quibus alii Regulares cujuſcumque Militiæ Milites utuntur, & eodem modo quo illi uti poſſint, eos coarctare, aut alii quicumque, cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus vel conditionis exiſtant, etiam in locis & terris S.R.E. etiam immediatè ſubjectis, & ad inſtantiam cujuſcumque Principis, ſeu Communitatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſeu quadrupli, ultra damna & expenſas reſtitutionis, pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, eos in judicio vel extra ſuper præmiſſis, vel eorum uſu, ſeu poſſeſſione vel quaſi, directè vel indirectè, quovis quæſito colore vel ingenio moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumant, debeant, ſeu etiam valeant. Sed Priores, Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari hujuſmodi ſic degentes poſt firmatam dictam Sedem, de Juſtitia coram ſolo magno Magiſtro, & Conventu, vel eorum deputato (alioquin & interim, donec ipſam Sedem habuerint, coram Ordinariis locorum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis) reſpondere debeant. Et quicumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem, per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, alias quàm ut præmittitur, ſeu quòſvis alios pro tempore facti, & quælibet etiam excommunicationis vel ſuſpenſionis, aliæque ſententiæ promulgatæ, nulli & invalidi, nulliuſque roboris & momenti ſint.

i delictum rit atro-s, in ejus jurisdi-ne, ad m primò rvenerit.

§.16. In delictis autem atrocioribus inter magnum Magiſtrum, ſeu deputatos ab eo, ac locorum, tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus Ordinarios ita ſervetur, ut qui ex eis prævenerit, ejus ſit in delinquentes jurisdictio.

xemptio à imis, & alibus, quartis, canonica rtione, vel charitati-ſubſidio, am con-ſo Regi ſpaniarum, quarta in ancia Re-it impoſi-

§.17. Nec aliqui ex Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, ſervitoribus, vaſſallis, & colonis in prioratibus, commendis, domibus, hoſpitalibus, leproſariis, aut aliis quibuſvis beneficiis, prædiis, ſive grangiis quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis, ſub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Univerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum, Eccleſiarum limitibus, & juriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu charitativum ſubſidium, aut quartas nuncupatas, ſeu alias quaſcumque collectas, ſeu contributiones, tam ex antiquis Hoſpitalis S. Lazari, & beneficiorum hujuſmodi culturis, quàm ex recenter cultis novalibus alicui quovis modo ſolvere teneantur, niſi prout alii regulares cujuſvis Militiæ Milites, generalibus vel ſpecialibus circa hoc privilegiis pacificè gaudentes, ſolvere tenentur, à quibus omnibus exactionibus, atque etiam novo ſubſidio, chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſo, & canonica portione, ſeu quarta nuncupata in Franciæ Regnis impoſita, necnon à quibuſcumque aliis facultatibus, Regibus hujuſmodi, & aliis Principibus conceſſis vel concedendis in futurum, omnia d. Hoſpitalis loca, necnon Eccleſiarum quomodocumque à d. Hoſpitali dependentium Fabricæ, ad exemplum aliarum Regularium Militiarum locorum, ſint libera & exempta.

acultas ex-ahèdi fru-rarum, & oſcumque

§.18. Et inſuper quod præfati Magiſter & Conventus, Priores, Præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hoſpitalis Fratribus, per quoſcumque locorum aut terrarum dominos, tam ſpirituales quàm temporales, etiamſi Regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E. de quorumcumque fructuum, atque etiam pecuniarum, ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliiſve præfati hoſpitalis locis provenientium, nullo unquam modo impediri poſſint quo minus præfata omnia pro ſua poſſeſſorum voluntate, in quæcumque fidelium loca, ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, ut præfertur, libera & exempta valeant aſportare.

aliaſve vellan. & pecunias ex locis Militiæ & hoſpit. S. Lazari, illaque ad quascumque fidelium loca ſine datio, & gabella aſportandi.

§.19. Et bona Magiſtri, Priorum, Præceptorum, & fratrum, ac aliarum perſonarum hujuſmodi, tam acquiſita, quàm in poſterum acquirenda, ex conceſſione Apoſtolica vel Magiſtrali, ex die emiſſæ per eoſdem Priores, Præceptores, Fratres & perſonas profeſſionis, ab omnibus decimis, & aliis oneribus, ſimiliter ad exemplum bonorum aliarum Regularium Militiarum, libera, immunia, & exempta exiſtant.

Tu vide moderationem Pauli V. conſtit. 20. Inter.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus poſt emiſſam profeſſionem.

§.20. Et quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controverſiæ quas ex nunc inter Fratres & ſubditos Hoſpitalis & Militiæ S. Lazari, præſentes & futuras, ex quibuſvis occaſionibus oriri, & moveri contigerit, quovis modo cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, connexis & annexis, ac omnium cujuſvis appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ juſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti hoſpitalis gravaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore Magiſtrum & Conventum dicti hoſpitalis, ſeu illos ex Fratribus, quibus ipſe Magiſter & Conventus id commiſerint, etiam uſque ad tertiam definitivam ſententiam incluſivè audiantur, necnon (juxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta hoſpitalis hujuſmodi, & alias prout juris fuerit) debito fine decidantur, omneſque & ſinguli Priores, Præceptores, Milites, & Fratres Hoſpitalis præfati (poſtquam de mandato, ſeu auctoritate Magiſtri, ſeu Conventus præfatorum, in quibuſvis ex prædictis contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis, & commiſſariis per eos, ut præfertur deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis, citati fuerint) coram eiſdem Magiſtro, & Conventu, & Commiſſariis, prout contigerit, legitimè comparere debeant & teneantur, juri, & juſtitiæ (ſecundùm ſtabilimenta, approbationes, uſus, & laudabiles conſuetudines præfati hoſpitalis) parituri.

Juriſdictio M. Magiſtri & Conventus, ſeu eorum delegatorum inter perſonas Relig. & Militia.

§.21. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſvis querelis, rebus, vel negotiis, (præterquam in caſibus præfatis) coram alio quàm præfatis Magiſtro & Conventu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis, in cauſam traxerint, & ad alium quàm ad eoſdem appellationes quaſcumque interpoſuerint, cauſas hujuſmodi prorſus perdant, neque ſuper qua contenderint, privati exiſtant eo ipſo.

Milites & alia perſona Relig. prohibentur coram aliis litigare, ſeu comparere pro juſtitia, quàm coram Judicibus Religionis.

§.22. Necnon modernus & pro tempore exiſtens Magiſter & Cõventus hoſpitalis hujuſmodi (juxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores) in Prioratus, Præceptorias, domos, hoſpitalia, mẽbra, bona, & loca quæcumque, necnon quoſcumque Priores, Præceptores, Fratres & perſonas hoſpitalis & Religionis hujuſmodi ac illorũ vaſſallos, ſubditos, & ſervitores ubicumque, tam citra quàm ultra montes nunc & pro tempore conſtitutos, & commorantes (qui omnes Magiſtro & ſubdelegatis ab eo firmiter, tam perſonaliter, quàm realiter, omni exceptione ceſſante, & quocũque à nobis vel ſede prædicta obtento, vel obtinendo indulto non obſtante, parere, & obedire teneantur) plenariam & omnimodam, etiam meri & mixti imperii, juriſdictionem & ſuperioritatem.

Poteſtas & juriſdictio Magiſtri, & Conventus ſuper perſonis & rebus.

§.23. Ipſeque Magiſter contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apoſtolicarum, etiam in forma Brevis, à nobis & ſucceſſoribus noſtris pro tempore emanatarum, ſervatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe & ſatisfeciſſe in loco Conventus hoſpitalis hujuſmodi, poſt legitimè executam primam citationem, ad mulctam, ſive pœnam perſonaliter, juxta mores & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam ad privationem habitus & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, ſi magis

Procedendi contra rebelles, & inobedientes, etiam per edictum publicum, etiam ad privationem beneficiorum quomodolibet ob eam rem.

magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipsi ad manus suas, seu receptorum dicti hospitalis reducendi, & (donec ipsi inobedientes contumaciam purgaverint, & debita onera persolverint) pro suo arbitrio retinendi, illorum fructus, reditus, & proventus arrendandi & percipiendi.

Et advocandi singulas causas, lites, & querelas, quæ inter ipsos Fratres & Milites oriuntur.

§. 24. Necnon omnes & singulas causas, lites, & querelas (nonnullorum tamen eorum aliis judicibus moras, & pendentes) super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis, rebus, & pecuniis ærarii, & Fratrum quorumcumque, in quibus inter seipsos invicem, realiter, sive personaliter convenient, seu convenientur, atque etiam in quibus ab aliis, etiam clericis sæcularibus vel Regularibus, aut laïcis similiter convenientur, etiam per deputatos ab eis, in locis in quibus causæ ipsæ cognoscentur, audiendi & decidendi, eosque citandi, & quoties opus fuerit inhibendi, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, tam in curia prædicta, quàm extra eam, facultatem habeant.

Et exequendi sententias, & rem judicatam.

§. 25. Necnon illorum sententiæ, & res judicata per Priorem Ecclesiæ dicti Conventus, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis contra condemnatos, tam realiter, quàm personaliter executioni mandentur: ita quod alibi quàm in dicto hospitali, aut extra illud ex Magistri & Conventus commissione cognosci & terminari nequeant.

Appellationes à sententiis delegator. ad Mt. Magist. & Conventum. & ab eis ad Capit. gener. declarantur.

§. 26. Nec à sententiis per Judices dicti hospitalis pro tempore latis, ad alium quàm Magistrum & Conventum prædictos, seu Judices ab eis deputatos, in quavis instantia, neque à sententiis per ipsum Magistrum, & Concilium latis, alio quàm ad generale Capitulum, sive per ipsius hospitalis Fratres, sive per ipsos subditos, & vassallos, quoquo modo appellari possit: quinimò illi usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Omnes expeditiones, & executoriales Magistri, & Convent. exequantur absque alicujus licentia, nec à quopiam possint impediri.

§. 27. Et similiter, quod omnes sententiæ per eosdem Magistrum, & Conventum latæ, omnes item commissiones, citationes, collationes, & omnia denique eorundem rescripta, ad omnes suæ jurisdictioni subditorum, ac reliquorum etiam quorum intererit, causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractandas, directè exequi, & à nonnullis locorum & terrarum dominis, etiam Regali, aut Ducali dignitate fulgentibus, aliqua ratione expectandi consensus, seu alio quovis quæsito colore in eorundem executione impediri possint, servato tamen in eis exequendis Datæ ordine, ita quod eorum ultimæ primis anteferri nequeant.

Facultas prohibendi contra clericos, seu alios indebitè occupantes loca, & bona Relig. seu non solventes annuales census & debitas responsiones vacantiis. mortuariorum, annatarum, &c. communi ærario.

§. 28. Ac quod contra Clericos, sæculares, seu laïcos, Prioratus, Præceptorias, domos, cameras magistrales nuncupatas, & alia beneficia hospitalis hujusmodi, eorumque res & bona, quocumque titulo, sine tamen consensu, & expressa licentia Magistri & Conventus præfatorum, indebitè occupantes, seu illi, aut ejus communi ærario, seu Fratribus, occasione responsionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, passagiorum, arrerag iorū, seu aliàs quomodolibet, & ex quacūque alia causa debentes, siquidem illi actores sint, & in quavis instātia ad causam venient, Magister & Conventus præfati modo & forma quibus contra ipsius hospitalis Fratres procedi consueverit, pro illorum recuperatione liberè procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujusmodi, servata forma juris, & alias juxta formam privilegiorum prædictorum privare: si verò rei fuerint, coram ipsorum competentibus Judicibus ad recuperationem, & alia prædicta agere, & omnia juris remedia tentare, ac demùm privatione hujusmodi legitimè facta, de Prioratibus, aliisque beneficiis prædictis, per privationem eandem vacantibus, liberè disponere valeant.

Qualibet persona in dignitate Ecclesiast. possunt eligi in Conservatores cum facultatibus necessariis.

§. 29. Necnon personæ in dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutæ, & quicumque locorum Ordinarii, ac eorum Vicarii & Officiales, per eosdem Magistrum & Conventum, postquam dictam Sedem habuerint pro tempore eligendam, servata tamen forma Conc. Trid. in eorum & quorumcumque Priorum, Præceptorum, & Fratrum hospitalis hujusmodi Conservatores, qui quandiu exercuerint dictum officium, à nemine quo minus illud exerceant, sub aliquo prætextu impediri, vel molestari possint, deputati sint, ita quod ipsi eadem sub excommunicationis pœna eosdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum singulos, post tamen extra regularia dicti Hospitalis loca degentes, adversus infestantes eos, aut eorum servitoribus & familiaribus injurias, seu gravamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis contra ac supra scriptum est, vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere & præservare, ac omnem eorum jurisdictionem exercere, necnon ubi executio realis vel personalis adversus reos fieri non poterit, & reorum contumacia id exegerit, præcedentibus legitimis monitionibus, aliisque servandis citè servatis, sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas contra rebelles & inobedientes, cum effectu promulgare, ac privilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore concessa, ab eis observari facere debeant & teneantur, in causis autem Hospitalis & Militiæ hujusmodi, eorumque bonorum & personarum, ubi aliæ probationes non existent, eorum Magister, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, vassalli, subditi, servitores, & aliæ personæ in testes adhiberi & recipi possint.

Obtinentes benef. hospitalis tenentur solvere hospitali responsiones mortuariorum, vacantium &c.

§. 30. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arrerag iorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quævis personæ, cujuscumque Ecclesiasticæ dignitatis existentes, beneficia hospitalis hujusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omninò teneantur, & adstricti sint, ac ad id etiam sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac aliis juxta eorundem privilegia, privationis, & apprehensionis bonorum ad manus suas, remediis cogi possint, solvantur.

Facultas mundi ad. nes, extra ter. ra, & ad brandi in quibusvis Ecclesiis, cum dispositionibus hujusmodi.

§. 31. Necnon quod Magister, Priores, Præceptores, & dicti hospitalis Fratres Capellani, ab Ordinariis, intra quorum diœcesf. fines eorum Prioratus; Præceptoriæ, & alia loca, in quibus eos residere oportuerit, existent, vel si ab Ordinariis præfatis legitimè impeditis non potuerint, ab eis nihilominus examinati, atque idonei secundum canonicas sanctiones reperti & approbati, habitisque ab eis dimissorialibus literis, & à suis superioribus licentia, & servata in omnibus forma Concilii Tridentini, à quocumque catholico Antistite sub Romanæ Sedis obedientia constituto, in propria diœcesi residente, aut in aliena pro diœcesano Pontificalia exercente, diligenti prævio examine, sacros Ordines, etiam, (si id pro utilitate aut necessitate Hospitalis, Prioratuum, Præceptoriarum, & aliorum locorum hujusmodi respectivè eisdem Ordinariis, & Superioribus videbitur expedire) extra tempora à jure statuta, tribus, nec paucioribus diebus festivis suscipere, & in quibusvis, tam sæcularium, quàm Regularium Ecclesiis, cum commendatitiis sui superioris literis, absque alicujus licentia celebrare possint.

Magister Conventus, Priores, Præceptores intra limites suorum jurisdictionum veri Ordinarii existant. Magister & Conventus quoscumque delinquentes ubique capere, & ad cum Carceres, vel ad id deputatum mittere possint.

§. 32. Et ipsi Magister & Conventus, necnon Prior Ecclesiæ, aliique Priores & Præceptores, intra limites suarum jurisdictionum & administrationum, veri Ordinarii, juxta formam stabilimentorum & privilegiorum prædictorum existant, & esse censeantur.

§. 33. Necnon Magister, & Conventus quoscumque & singulos Priores & Commendatores suorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, seu Religiosos delinquentes vel inobedientes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis & præeminentiæ existentes, etiamsi quavis, etiam Apostolica exemptione fungantur, in quocumque loco, quantumvis privilegiato, & quavis, etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum, etiam Ecclesiasticorum Curia, præterquam Romana, per se, aut suos Officiales & Ministros, capere & incarcerare, ac captos à se vel eorum nomine liberare, & ad Hospitale præfatum per Magistrum & Conventum præfatos (juxta eorum constitutiones & stabilimenta) puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere, liberè & licitè possint.

Officiales omnes tenentur præstare auxilium pro capiendis & transmittendis delinquentibus.

§. 34. Ac tam Ecclesiastici quàm sæculares Officiales, & locorum Potestates, ad eisdem Magistro & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliisque in præmissis assistendum, ac auxilium, consilium, favorem, & juvamen præstandum, sub excommunicationis, & aliis cens. & pœnis Ecclesiast. teneantur, & obligati sint.

§. 35. Ac

Ratio & datio mmen-xpecta-um, re-tionū, gnitatū, liarum arum entium-ſup. e Religio-que uſu ium, & ventus.

§. 35. Ac omnia & ſingula, quæ tamen ſuum nondum ſortita ſunt effectum, ſpeciales & generales, etiam mentales reſervationes, expectativæ, mandata de providendo, anticipationes, ſine conſenſu Coadjutoriæ, necnon præventivæ quæcumque grátiæ, de & ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, Domibus, Cameris Magiſtralibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis, quovis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Flandriæ, quomodocumque & qualitercumque, abſque Magiſtri & Conventus præfatorum conſenſu, etiam cum quibuſvis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis & inhibitionibus, etiam motu & ſcientia ſimilibus, & quibuſvis etiam aliis quàm dicti hoſpitalis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel præeminentiæ fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus & functuris, etiam per nos, & Sedem præfatam, tam in genere quàm in ſpecie conceſſa & facta, & quaſvis etiam præventivas, & reſtitutorias, ac præſervativas, necnon derogatorias juribus dictorum Magiſtri & Conventus, etiam quoad annuam reſponſionem illis faciendam, clauſulas in ſe continentia, eorumque vires & effectus, revocata, caſſa, & nulla, nulliuſque roboris vel momenti ſint, ac nemini ſuffragari poſſint, neque debeant, nec per ea cuiquam in Prioratibus, Præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis hoſpitalis hujuſmodi, jus acquiri poſſit, neque coloratus titulus poſſidendi tribui, ſed illis effectum ſuum, ut præfertur, nondum ſortitis, nequaquam obſtantibus, Magiſter & Conventus præfati conjunctim vel diviſim, juxta conſuetudines & ſtabilimenta hujuſmodi hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, cameris, locis & membris, ac aliis hoſpitalis beneficiis hujuſmodi, liberè diſponere.

gnia ap-unlendi ora au-itate pof-anem be-um & lo-per alios ratorū, a non re-uentium. a Relig.ne prehen-ntur ſub rvationi-Apoſtoli-, ſed ſint malia.

§. 36. Et interim (donec de illis diſpoſuerint) per ſe, vel procuratores ſuos poſſeſſionem eorumdem vacantem propria auctoritate liberè apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos & Magiſtralis & Conventualis menſarum uſus & utilitatem convertere & retinere poſſint, cujuſvis licentia ſuper his minimè requiſita.

§. 37. Præterea, quod Prioratus, Præceptoriæ, & membra, ac beneficia quæcumque dicti hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacaverint extra Romanam Curiam, ſub quibuſvis generalibus vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis pro tempore vacantibus, utpote ad hoſpitalitatem & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reſervata vel affecta exiſtant, ſed hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſervationibus ipſis non includuntur, quoad id ſortiantur naturam.

ca Relig. magnum giſtrum Conventū maxat, non alios, ferri de-et perſonis llig. qua feſſionem emiſerint, reſigna-ites, ſeu ones fieri queant, ſi in perſo-i in d. Re-ione pro-ſſi, habi-m ſolitum ſtantibus.

§. 38. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum & Conventum prædictos duntaxat, & non alium, juxta ſtabilimenta prædicta, Fratribus dicti Hoſpitalis provideri. Reſignationes verò, ſeu ceſſiones de illis à pro tempore illa obtinentibus, etiamſi obtinentes de dicta militia non ſint, in favorem quarumcumque perſonarum fieri nequeant, niſi perſonæ ipſæ profeſſionem per Fratres dicti hoſpitalis emitti ſolitam jam emiſerint, aut illam ex tunc intra duos menſes expreſsè emittere, & habitum per eoſdem geſtari ſolitum ſuſcipere & geſtare paratæ exiſtant, alioquin reſignationes & ceſſiones ipſæ, & quas aliter fieri contigerit, per nos, aut ſucceſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel ejus, aut alia quacunque auctoritate de Prioratibus, Præceptoriis, membris & beneficiis hujuſmodi reſervationes, proviſiones, collationes, commendæ, uniones, & quæcumque aliæ ſimiles vel diſſimiles diſpoſitiones.

xemptiones ncceſſa prio-ibus & mi-ibus non ffraguntur diverſus de-

§. 39. Et exemptiones Priotum, Præceptorum, & Fratrum, à Magiſtri & Conventus præfatorum obedientia & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione vel cauſa, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam pro nobis in contrarium fortaſsè fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis, nec cenſeatur in hac parte unquam derogatum per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores & efficaciores, niſi dum & quoties ipſarum poſteriorum literarum de verbo ad verbum, verè & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore, de ipſorum S.R.E. Cardinalium conſilio derogari cõtigerit, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri & Conventus præfatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo, & ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato, derogationibus cenſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

bita per ipſos cõmuni ar-ſo hoſpitali-lis, & ob-bitidam M. Magiſtri & Conventus.

Loca Relig. nõ niſi in Re-lig. profeſſis, ac habitum geſtantibus conferri poſ-ſint.

§. 40. Quodque collationes, proviſiones, commendæ, uniones, reſervationes, & aliæ diſpoſitiones quælibet, quas de eiſdem Prioratibus, Præceptoriis & membris pro tempore, per ceſſum vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, præterquam apud Sedem vacantibus, aliàs quàm in hujuſmodi perſonis, & modo prædicto fieri cõtigerit, etiamſi per nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, illis quibus ſic fient, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuant poſſidendi.

Alienationes non fiant, & quæfacta, vi-ribus omnino careant.

§. 41. Alienationes cenſuum, reddituum, jurium, juriſdictionum, & bonorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, hoſpitalia, beneficia, & loca hoſpitalis hujuſmodi pertinentium, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis beneficiorum obtentorum pœnis, per contrafacientes eo ipſo abſque aliquâ declaratione incurrendis, de cætero ne fiant, & ſi fiant, viribus omninò careant.

Revocatio juris patron. & facultas liberandi, fa-cta reſtitu-tione.

§. 42. Et inſuper, quod jurapatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, hoſpitalia, membra, aliaque beneficia & loca hoſpitalis hujuſmodi, à quadraginta annis citra acquiſita, & in futurum acquirenda, ex quavis cauſa, præterquam ratione fundationis, & juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini; niſi prævia diligenti cognitione per locorum Ordinarios habenda, reperta fuerint, ob maximè evidentem beneficiorum, & locorum hujuſmodi neceſſitatem conſtituta eſſe, ab eiſdem Ordinariis in totum revocentur, & reſtituta patronis, eo quòd ab ipſis propter ea datum fuerit, in priſtinam libertatem reducantur, & ex tunc (ſine tamen damno illa canonicè poſſidentium) liceat Magiſtro & Conventui præfatis, Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra & beneficia hujuſmodi conferre.

Prohibitio reſervationis penſionum ſuper bonis ſa-cris dicti ho-ſpitalis, niſi in favorem Fratris ejuſ-dem Ordinis & Religionis.

§. 43. Et quod nulla penſio annua ſuper alicujus Præceptoriæ, Cõmendæ, vel alterius beneficii Militiæ hujuſmodi fructibus, etiam ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili cauſa, niſi in perſonam dictæ Religionis & Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſervari, neque Commendæ, & alia beneficia dictæ Religionis penſionibus hujuſmodi, aliter quàm ut præfertur onerari poſſint, & ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris vel momenti, nec titulares beneficiorum hujuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Ad Paro-chiales & alias d. Ordi Eccleſiaſt. re-putari poſſit Fratres Ca-pellani, non obſtante quod per abuſum, aut alias per longiſſimum tempus preſ-byteris ſacu-laribus fuc-rint collata, aut conferri conſueta.

§. 44. Et quod liceat Magiſtro, ſinguliſque Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus hoſpitalis hujuſmodi Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia, ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum, Præceptoriarum, & Gamerarum Magiſtralium nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut privilegio, ſeu aliàs quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis Prioratibus, Præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, & quæ dudum Frattibus ſaltem Capellanis ejuſdem hoſpitalis ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, & Præceptoribus, & aliis præfatis conferebantur, à longo tamen;

& forsan longissimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forsan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & Fratres per abuſum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum perſonarum ejuſdem hoſpitalis ad id idonearum, clericis, ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos Presbyteros vel clericos ſæculares obtineri ſolita, cum primùm per quamcumque dimiſſionem illa nunc obtinentium vacaverint, ea ſcilicet quibus Presbyteratus ordo annexus eſt, non aliis quàm Fratribus hoſpitalis hujuſmodi Capellanis nuncupatis, qui à Militibus Presbyteris, ſeu clericis, niſi quoad geſtationem Crucis, vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus non differunt, dummodo ſint Presbyteri, aut in ea ætate conſtituti, ut ad ordinem Presbyteratus promoveri poſſint, & ad id alias etiam juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini, idonei, & habiles ſint: reliqua verò cæteris Fratribus Militibus conferre, ac alias de illis providere, & diſponere.

Fratres Milites quibus beneficia cèferuntur in titulum, ea quoad vixerint retinere poſſunt.

§. 45. Ipſique Fratres, quibus Beneficia hujuſmodi contigerit, ſi ſibi canonicè aliàs conferantur, aut eligantur, præſententur, vel aliàs aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad vixerint retinere.

Parochialibus & aliis Eccleſ. nonniſi per Capellanos Ordinis, etiam non profeſſos, in defectum profeſſorum, deſerviatur, qui præſentati ab Ordinariis ad requiſitionem Magiſtri, &c. admittantur.

§. 46. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deſerviendum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac capellis Hoſpitalis hujuſmodi, Capellani ejuſdem Religionis, vel in defectum eorum Presbyteri in ea non profeſſi, dummodo tam hi, quàm illi (ut præfertur) idonei ſint, & juxta decreta Concilii Tridentini hujuſmodi, per locorum Ordinarios ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ad quos id pertinere compertum fuerit, abſque aliqua exactione & oneris impoſitione, recipi & admitti debeant.

Privilegiis relig. dumtaxat gaudeat, qui habitum ſuſceperint, & infra certum tempus profeſſionem emiſerint.

§. 47. Quodque illi dumtaxat Privilegiis dicto hoſpitali conceſſis gaudeant, qui à præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuerint.

Qui gaudeat his privilegiis.

§. 48. Nulluſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum, abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius hoſpitalis in Romana Curia exiſtentis, privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeat, nec illa abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

Non inficiatur manus violenta in confugientes ad Eccleſias religiosis.

§. 49. Ac manus violentæ in eos qui ad Eccleſias, ſeu domos ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint, per quempiam injici nequeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Facultas deputandi Vicarium, cum facultate conferendi beneficia.

§. 50. Liceat etiam Joannoto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui præfatis, in ſingulis Prioratibus ipſius hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi Præceptorias, & domos hoſpitalis hujuſmodi, deputare, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, Leproſariis, & aliis beneficiis hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita, à quibuſcumque, etiam Clericis ſæcularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque Colonis, & Inquilinis, etiam laïcis, eo modo quo à Fratribus dicti hoſpitalis exigentur, exigere.

Et Procurat. generalem in Rom. Cur. eli poteſtate conferēdi benef. etiam reſervata, affecta, vel devoluta, etiā in tit. perpetui beneficii, vel ad nutū, aut amovibiliter, etiam per viam perpetuæ unionis.

§. 51. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituere, ſeu deputare, & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem quæcumque ejuſdem hoſpitalis beneficia, cujuſcumque qualitatis exiſtentia quomodolibet, præterquam per reſignationem in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pont. pro tempore, aut per obitum, ſeu aliàs quomodocumque apud Sedem vacantia, juxta ipſius hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta, liberè conferre, & de illis, de quibus jam diſpoſitum fuit de novo, de aliis verò beneficiis hujuſmodi, ſive illa tanquam privata prædia in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amovibiliter uni, vel diverſis perſonis aſſignari ſolita ſint, juxta ſolitum hujuſmodi, pro beneficiorum eorundem natura, aut etiam ſi expedierit, per viam perpetuæ unionis, liberè diſponere; ita tamen, quod beneficia Presbyteris deſtinata, nullatenus Militibus, ſeu Fratribus capellanis in Presbyteratus ordine, aut tali ætate, qua ad illum canonicè promoveri poſſint, conſtitutis dumtaxat conferantur.

Et concedi Antianitates, ac reſignationes.

§. 52. Necnon Antianitates, tam generales, quàm ſpeciales ſuper eiſdem beneficiis Fratribus ejuſdem hoſpitalis, quæ eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur, concedere: ac reſignationes dictorum beneficiorum recipere, & admittere.

Facultas ſepeliendi in eorum Parochialibus quæcumque etiam incerta, dummodo, &c.

§. 53. Necnon Cœmeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habere, & quorumcumque Chriſti fidelium cadavera, etiamſi interdicti forent, (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſalvo jure, ſi quod Cathedrali Eccleſiæ, aut alteri Parochiali ratione Quartæ funeralis debitum fuerit, abſque alio onere, & ſolutione Epiſcopo faciendo, recipere, & ſepelire.

Exigendi legata, & donata.

§. 54. Legata, & donata, tam inter vivos, quàm qualibet ultima voluntate exigere, & percipere.

Recipiendi quæcumque Eccleſiaſtica ſacramenta à quocumque Catholico Antiſtite.

§. 55. Necnon Prioribus, Præceptoribus, Militibus fratribus, & perſonis præfatis intra Regularia dicti hoſpitalis loca degentibus (de ſuorum Superiorum licentia, aliis verò quoad confirmationem ſine Diœceſani, quoad alia verò ſine Parochialium Eccleſiarum, intra quarum limites eos degere contigerit, præjudicio, & ſervatis decretis Concilii Tridentini) liceat quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta à quocumque maluerint Catholico Antiſtite, ſive alio illa licitè adminiſtrante, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel ſoluto recipere.

Deferendi quæcumque arma ubique locorum.

§. 56. Et tam ipſis, quàm eorum familiaribus Arma quæcumque & ubicumque locorum pro ſua defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtare.

Audiendi confeſſiones, miniſtrandi ſacramenta, ac celebrandi divina pro Fratribus Capellanis, etiam ibi interdictis.

§. 57. Liceat ſimiliter Capellanis ejuſdem hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium præfatorum intra hujuſmodi loca degentium, Confeſſiones audire, & pœnitentiam ſalutarem eis injungere, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrare, necnon tempore Interdicti, dummodo illi cauſam non dederint, excommunicatis & interdictis excluſis, clauſis januis, & ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia divina officia celebrare.

Exigendi præceptorias, domos, hoſpitalia abſque licentia Ordinariorum locorum, qui gaudeant privilegiis, & in quibus Ordinarii nulla ſit jurisdictio.

§. 58. Quilibet autem Chriſti fideles in quibuſvis Civitatibus, locis, diœceſibus præceptorias, domos, & hoſpitalia, ſub dependentia & ſubjectione dicti hoſpitalis, & Militiæ, per ejus Fratres, & Milites obtinenda, quæ iiſdem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conceſſionibus & indultis, quibus aliæ dicti hoſpitalis præceptoriæ, domus, & hoſpitalia utentur, fruentur & gaudebunt, utantur, potiantur & gaudeant, aſſignata illis congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minimè requiſita, & nulla præterea (niſi uſquequò Magiſter, & Conventus hoſpitalis hujuſmodi propriam Sedem Conventualem in aliquo certo loco habuerint) in illis Ordinariis ipſis juriſdictione, aut operis imponendi facultate reſervata, conſtrui & erigi faciendi, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem habeant.

Facultas teſtandi omnibus, etiā miniſt. Preſbyt. & beneficiatis, de quibuſcumque bonis, & fructibus ex noſſe acquiſitis, & inter quoſcumque conſanguineos inhabiles, dummodo quintā partem hoſpitali relinquant.

§. 59. Ac quod pariter liceat omnibus Prioribus, Præceptoribus, cæteriſque Militibus, ac Fratribus, & Miniſtris, etiam Presbyteris & beneficiatis ejuſdem Religionis & Militiæ, de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quàm mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliiſque rebus cujuſcumque qualitatis & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum dicti hoſpitalis dumtaxat per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quovis modo ſpectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui præfato relinquant) inter quoſcumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumvis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur, diſponere, ac illa in pias, & non pias, aliàs tamen licitas cauſas erogare.

Tu attende conſt. hujus Pont. Sacroſanctum.

§. 60. Priori

§.60. Priori autem Eccleſiæ dicti Conventus pro tempore exiſtenti, quoties ſibi placuerit, Miſſam & alia divina Officia in præfata aliiſque dictæ Religionis Eccleſiis, in habitu Pontificali, cum mitra & baculo paſtorali celebrare, ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo non ſit præſens aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu) ibi benedictionem Chriſti populo impartiri.

§. 61. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro & Militibus, ac Fratribus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Militiæ, & Religionis, propter ejus Regulam, Capitula, & ſtatuta, nunc & pro tempore edita, non obſervata, vel minus ritè adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam propter inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa Religione rebellionem, & excommunicationis pœnæ ſibi impoſitæ, ac alios caſus, peccatum hujuſmodi ex divinis præceptis, ſacriſque Canonibus generantes.

§.62. Et quod ipſi Milites, & aliæ ejuſdem Militiæ perſonæ, qui tempore ſumptionis habitus, & Profeſſionis eorum Regularium emiſſionis, atque in articulo mortis conſtituti, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, cum facultate etiam eligendi ſibi dicto tempore profeſſionis & mortis confeſſorem, ab Ordinario tamen approbatum. Ac tam Milites, & perſonæ præfatæ, quàm quivis alii utriuſque ſexus, qui Eccleſias domorum, & aliorum locorum hoſpitalis hujuſmodi, ubicumque exiſtentes, ſingulis diebus Feſtivitatum, quæ in honorem D.N. Jeſu Chriſti, & Beatiſſ. Mariæ Virginis ejus Matris, annuatim celebrantur, à primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis Feſtivitatum hujuſmodi devotè viſitaverint, & pro pace inter Principes Chriſtianos confovenda ter orationem Dominicam, & totidem Angelicam ſalutationem recitaverint, ſeptem annorum, & totidem quadragenarum ex injunctis eis pœnitentiis relaxationem conſequantur.

§.63. Necnon quod Notarii, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel ultimis aliis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in favorem & commodum Hoſpitalis, & Militiæ, ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem hujuſmodi, quanto citiùs commodè poterunt, Magiſtro, & Conventui dicti hoſpitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conventus notitiam pervenire, intimare curent.

§.64. Necnon quod Priores, & Præceptores quorumcumque Hoſpitalium, & domorum à dicto hoſpitali Sancti Lazari dependentium, & illud in caput ſuum recognoſcentium, in die feſto Dominicæ Palmarum, & per ejus octavam, ſi in Sacerdotio conſtituti fuerint, per ſe in ſuis hoſpitalibus, ac domibus præfatis tantum confeſſiones quorumcumque de conſenſu Ordinariorum locorum audire, & cum hujuſmodi confitentibus quibuſcumque facultatibus & indulgentiis ad peccatorum remiſſionem, de eis auctoritate Apoſtolica conceſſis uti, ac eaſdem illis (de licentia tamen expreſſa Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conventus præfati hoſpitalis, ſingulis annis renovanda) impartiri, iidemque, aut etiam ſi in presbyteratus ordine conſtituti nõ ſint, alium vel alios probos, & idoneos presbyt. ſæculares vel cujuſvis ordinis Regulares per locorum Ordinarios approbatos, ad id deputare plenè & liberè poſſint; aliis verò temporibus ſint ſicut alii ſacerdotes nullam à Sede prædicta facultatem habentes.

§.65. Poſſint etiam Nolas, ſeu Campanas porcis, ſeu aliis quibuſvis animalibus, quæ eidem Sancto Lazaro offerri contigerit, appendere, ſeu aliqua nota ſubſignare.

§.66. Necnon quod durante quacumque ſuſpenſione temporali indulgentiarum, & gratiarum conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, Indulgentiæ prædictæ, ac omnes facultates, & gratiæ eiſdem Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conventui, Fratribus, & Membris per Sedem præfatam conceſſæ, non intelligantur ſuſpenſæ, ſed in ſuo priſtino, & vero valore, & firmitate exiſtant, & & permaneant.

§.67. Necnon ut Missæ ipſis Fratribus in eorum Eccleſiis Miſſas, & alia quæcumque divina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere, ac eumbus, & ſingulis Chriſti fidelibus, & leproſis pauperibus infirmis in dictis hoſpitalibus pro tempore degentibus Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare, ac eorum, & (ſine tamen cujuſcumque præjudicio) aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium, & petentium in Cœmeteriis, & Eccleſiis dictorum Fratrum Eccleſiaſticæ tradere ſepulturæ.

§.68. Ac verbum Dei debitis & congruis temporibus in Parochialibus quidem Parochianis & populo, in aliis verò Eccleſiis ipſorum pauperibus ipſis, ac leproſis hujuſmodi per ſe ipſos, ſi ſuorum Superiorum licentiam habuerint, atque ab ipſis de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, petita ab Epiſcopis, intra quorum dioec. fines Eccleſiæ ipſæ conſtitutæ fuerint, benedictione, proponere: & ſi legitimè impediti fuerint, per alios idoneos, Superiorum ſuorum, & eorundem Epiſcoporum licentiam habentes, & in omnibus juxta formam Conc. Trid. proponi facere.

§.96. Et inſuper, quod modernus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & conventus, ac ſinguli Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi, poſtquam præfatam Sedem Conventualem firmaverint, ut præmiſſum eſt, omnibus & ſingulis Privilegiis, immunitatibus, juriſdictionibus, exemptionibus, etiam per viam exceptuationis in ipſa onerum impoſitione, diſpenſationibus, indultis, conceſſionibus, diſpoſitionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, favoribus, antelationibus, reſtitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibuſvis gratiis hucuſque Sancti Joannis Hieroſolymitani, S. Jacobi de Spata, Sancti Stephani Militiis, ac Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, & Sancti Antonii Viennenſis Hoſpitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, perſonis, rebus, & bonis, per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos, & Sedem prædictam, ſeu Concilia generalia, vel alios quoſcumque, in genere vel in ſpecie, etiã ad Imperatorũ, Regum, ac aliorum Principum inſtantiã, vel motu proprio, aut aliàs quomodolibet hactenus conceſſis, quibus Hoſpitalia, Religiones, & Militiæ hujuſmodi, eorum Magni Magiſtri, Conventus, & Fratres Milites utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, abſque ulla penitus differentia (citra indulgentias quæſtuarias) uti, potiri, & gaudere in omnibus & per omnia liberè ac licitè valeãt, perinde ac ſi ea omnia & ſingula, prout illis conceſſa fuerunt, eorumque omnium, & quorumcumque literarum deſuper quomodolibet confectarum tenores hic de verbo ad verbum inſererentur, ita quod ſuper illis, vel occaſione per ipſos Ordinarios, aut quoſvis alios moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſint, dummodò moderationibus, & limitationibus ſuprafcriptis Concilio Tridentino prædicto non repugnent, & per hoc dictis Hoſpitalibus, & Militiis, ac juribus cujuſlibet alterius tertii non præjudicetur, ac (quoad exemptiones) juriſdictio Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quàm quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eiſdem eſt attributa, ſemper ſalva exiſtat. Præterquam in iis caſibus, in quibus Concilium præfatum expreſsè excepit & exemit Religionem S. Joannis Hieroſolymitani, in quibus & hæc Sancti Lazari Religio, & Militia (præter quam quoad Seminarii contributionem) excepta, & exempta pariter intelligatur.

§.70. Propterea, quod tam præſentium quàm aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptorum, ac mandatorum Magiſtri, & Conventus præfatorum publicatio, & affixio in ſingulis Prioratibus, Præceptoriis, Membris, Beneficiis Religionis hujuſmodi factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta tamen in præmiſſis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

§.71. Quodque verbis in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis, circa ſingulorum Fratrum militum dicti

Hoſpitalis profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem, plena fides adhibeatur.

Magiſter, & Conventus poſſunt privare quemcumque inobedientem, ac jura Relig. non reſervantem, præſertim ſi in ſolutione annalis cenſus morioſus fuerit.

§.72. Et nihilominus, quod ſi quiſquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis, ac quicumque alius qui profeſſionem per Fratres dicti Hoſpitalis emitti ſolitam emiſerit, quandocumque pro ſervitiis Religionis, aut aliàs evocatus, ſeu in ſolutione jurium communis Ærarii morioſus fuerit, & citatus coram dictis Magiſtro, & Conventu perſonaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præſtiterit, tempore ſibi ad id præfigendo elapſo, canonico impedimento ceſſante, habita dignitate, adminiſtratione, beneficio, ac quocumque honore, & officio aliàs juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, per Magiſtrum, & Conventum præfatos privari poſſit.

Nulla exemptio valet adverſus inobedientiam magni Magiſtri, quo minus vocati comparere teneantur. Sed magiſter, & Conventus poſſunt diſponere de benef. vacantibus per privationem clauſula harum conceſſionum præſervativa.

§.73. Nec ulla derogatio, aut exemptio, realis, vel perſonalis, ſeu alia gratia præſervativa, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa, contra præmiſſa valeat, nec Magiſter, & Conventus præfati illis parere teneantur, ſed illis non obſtantibus, de Prioratu, Præceptoria, Dignitate, Officio, vel beneficio ſic per privationem hujuſmodi vacante, juxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa, libere diſponi, aut illa aliàs per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari poſſit.

§.74. Necnon quod præmiſſis etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quævis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioreſque, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſit, nec quoad illa derogatum cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſertus, & hujuſmodi derogationes Conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus diſtinctis ſimilibus vicibus Magno Magiſtro, & Conventui præfatis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conventus ad id expreſſus accedat aſſenſus: & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur, ac Magiſter, & Conventus præfati ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minimè teneantur: ſed literarum hujuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis per eoſdem executores, vel ſubexecutores latis innodari poſſint.

Derogatorum irritans, & Clauſula ſublata, &c.

§.75. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & cuilibet eorum quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debeat. Et quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane ſit.

Clauſula derogatoria.

§.76. Et quoad præmiſſa non obſtent ea omnia, quæ dictus Pius IV. prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare.

Sanctio penalis.

§.77. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ratihabitionis, ſtatutorum, ordinationum, revocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, evacuationis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An. 1. die 26. Jan.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1567. 7. Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno 1.

XXIX. Reſervatio Beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium, & declaratio quod hæc beneficia non comprehenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter crimen hæreſis non ſit expreſſus, niſi in caſibus hîc nominatis.

Irritavit eaſdem impetrationes Gregorius XIII. ut infra in eius conſtit. 66. In Eccleſiis, ubi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Bullia Rom. 1567.

Conſtitutionis conſilii.

CUm ex Apoſtolatus officio nobis (meritis licet impatibus) credito, cura Dominici gregis nobis immineat generalis, & exinde teneamur more vigilantis paſtoris vigilare, & attentius providere, ut Eccleſiis, & quibuſvis aliis beneficiis Eccleſiaſticis, nunc & pro tempore propter crimen hæreſis vacantibus, & vacaturis, tales viri eis præficiantur, idonei, qui deteſtandas, ac nefarias hæreſes diabolo diſſeminante, contra veræ, & orthodoxæ fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare, & populos ſibi commiſſos ad Catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina, verbo, & boni operis exemplo valeant.

Reſervatio omnium beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium.

§.1. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & aliis ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis nonnullis, etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione, omnia & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum, etiam Sancti Joannis Hieroſolymitani, & aliarum quarumvis Militiarum regularia quæcumque & qualiacumque ſint, etiamſi ſæcularia, canonicatus & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, in cathedralibus etiam Metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores, ſeu collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales, Regularia verò beneficia hujuſmodi, Monaſteria etiam conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, etiam clauſtralia, ac hoſpitalia & præceptoriæ, & alia quomodocumque qualificata fuerint, ordinationi & diſpenſationi noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ hac perpetuò conſtitutione valituræ auctoritate Apoſtol. tenore præſentium reſervamus.

Declaratio quod impetrantes beneficia non comprehendantur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter hæreſim vacantia, niſi ſpecificè ſit expreſſum.

§.2. Declarantes omnes & quaſcumque impetrationes de beneficiis, ut præfertur, quomodocumque qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia hujuſmodi propter hæreſim vacantia, & in futurum vacatura non comprehendere, niſi ſpecialiter, & diſpoſitivè vacationis modus propter crimen hæreſis expreſſus fuerit, & illum nullo modo ſub quibuſvis clauſulis, & decretis comprehendi, quantumcumque generalibus, in quibuſvis gratiis & conceſſionibus per nos & Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros faciendis, etiam per Fiat ſignatis & conceſſis: ac decernentes omnes & quaſcumque impetrationes de quibuſvis beneficiis, ut præfertur, qualificatis hactenus factas & obtentas, niſi earum vigore in judicio per impetrantes crimen hujuſmodi deductum fuerit, & ſuper eo ſententiam favorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum poſſeſſionem aſſequuti fuerint, ad vacationem hujuſmodi propter crimen hæreſis ſe non extendere, & illum neminem comprehendere.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales judicari & interpretari debere, irritum quoque & inane ſi ſecus per quoſcumque quavis dignitate & auctoritate præditos, judicatum fuerit, decernimus.

Forma public. Qui mox ſequitur.

§.4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur.

Fides exemplorum.

§.5. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis

subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. sexto Kal. Febr. Pontific. nostri Anno 2.

Ann. 1. 17. Ian.

Anno à Nativitate Domini 1566. Indict. 10. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Papæ V. Anno 2. die verò 17. mensis Febr. retroscripta litera affixa & publicata fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Regerium præfati S. D. N. Papæ Cursf.

Scipio de Octavianis Mag. Curs.

XXX. Revocatio Indulgentiarum quomodolibet concessarum, continentium facultatem quæstuandi; & pro quibus consequendis porrigendæ sunt manus adjutrices, Prohibitioque de cætero quæstuandi, & quæstores deputandi.

Ad hæc habes etiam hujus Pont. const. 99. Quam plenum. *Necnon Conc. Trid. sess. 21. cap. ult. ubi Abolito usu quæstarum, datur Ordinariis forma colligendi eleemosynas.*

Alias An. D. 1567.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Præmium.

ETsi Dominici gregis saluti semper intenti, singulis cum humilitate poscentibus ea benignè concedere nos & prædecessores nostri studuerint, per quæ peccatorum mole deposita salus ipsis succedat, & hostis humani generis servitute ereptas animas lucrifaciant Altissimo, qui eas nobis sua bonitate commisit; id tamen propensiori studio nos præcavendum esse censemus, ne cujusvis Indulgentiæ, remissionis, vel facultatis obtentu, Christi fideles procliviores ad illicita in posterum committenda reddantur, aut facilitas veniæ eis peccandi tribuat incentivum, & exinde clavium auctoritas deducatur in contemptum, & Christi fideles quamplurimum scandalizentur.

Causa hujus constit.

§. 1. Sanè cum ad auditum nostrum ex diversis mundi partibus quamplurimæ querelæ perlatæ fuerint, quod vigore diversarum indulgentiarum, & facultatum per prædecessores nostros, ac etiam nos, vel auctoritate nostra, tam fabricæ nostræ basilicæ Principis Apostolorum, & Ecclesiæ Sancti Joannis Lateranensis de Vrbe, ipsiusque Ecclesiæ, necnon S. Joannis, & S. Lazari Hierosolymitan. ac S. Spiritus in Saxia, & S. Joannis Lateranen. ac S. Jacobi Incurabilium, de eadem Vrbe, necnon S. Elemi, & S. Bovis, ac S. Gothardi, & S. Leuguzoni, necnon S. Nicolai, & Sancti Bernardini montis Jovii, necnon S. Leonardi, ac S. Marthæ, necnon Sanctiss. Crucifixi Siracusan. ac S. Mariæ de monte Serrato hospitalibus, ac etiã S. Sebastiani prope, & extra muros dictæ urbis, necnon S. Antonii de S. Antonio Vien. diœcesis, & Redemptionis captivorum nuper Neapoli instituto Monasteriis, illorumque, ac diversis aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Confraternitatibus, Societatibus, & & piis locis concessarum, multi quæstores ex eisdem indulgentiis lucrum temporale tantum quærentes, nominibus fabricæ Ecclesiarum Hospitalium, Monasteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Societatum, & piorum locorum prædictorum in diversis Civitatibus, & diœcesibus quæstas facere, Confratres describere, Capellas, & Oratoria erigere, illisque erectis Indulgentias hujusmodi communicare, & in diversis gradibus à jure prohibitis dispensare, ac plura etiam concedere, quàm eis vigore facultatum prædictarum licitum sit, ipsique lucro intenti, pecuniasque potiusquam Christi fidelium salutem quærentes, ac eisdem indulgentiis sic abutentes, quæstum ex illis particularem facere conantur, varioque & diversi Quæstores, Commissarios, Procuratores, Receptores, Thesaurarios, Factores [illegible] tios & alios ministros constituere, qui non [illegible] prædicta, sed etiam plura alia eis nunquam concessa facere, & concedere, necnon locorum Ordinarios, illorumque in spiritualibus vicarios generales, & Officiales, ac Ministros, Ecclesiarumque & Ordinum Prælatos, Superiores & personas, quæstas hujusmodi impedientes censuris Ecclesiasticis innodare, & aliis in pluribus graviter excedentes in divinæ majestatis offensam, ac suarum & Christi fidelium animarum perniciem, ac Ordinariorum perturbationem, & piarum mentium scandalum præsumunt.

Revocatio Indulgentiarum quomodolibet concessarum facultatem quæstuandi, & pro quibus consequendis porrigenda sunt manus adjutrices.

§. 2. Nos qui Deo propitio gregis Dominici meritis licet insufficientibus curam gerimus, & illum spiritualis Thesauri clargitione cupimus ipsi Deo reddere acceptabilem, ex præmissis, & aliis rationabilibus causis animum nostrum moventibus, fel. record. Callisti IV. Clementis VII. Pauli III. Iulii similiter III. & diversorum aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra voluntate & deliberatione, omnes & singulas indulgentias etiam perpetuas, & peccatorum remissiones fabricæ & Ecclesiæ hujusmodi, necnon Sancti Joannis Hierosolymitani, etiam pro constructione, & ædificatione illius novæ Civitatis prædictis, in quibusvis aliis Hospitalibus, Monasteriis, Ecclesiis, domibus, militiis, Ordinibus etiam Mendicantium, Congregationibus, Confraternitatibus, & Vniversitatibus, & piis locis, illorumque Ordinibus, Capitulis, Conventibus, Magistris, Superioribus, & tam sæcularibus, quàm quorumvis etiam mendicantium Ordinum Regularibus personis, tam singulariter, quàm universaliter per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac ex quibusvis etiam urgentissimis causis, etiam causa redemptionis captivorum, & aliàs quomodolibet concessis, pro quibus consequendis manus sunt porrigendæ adjutrices, & quæ quæstuandi facultatem quomodolibet continent, illarum omnium tenores, formas, derogationes & decreta præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac viribus vacuamus.

Prohibitio deputandi quæstores, aut faciendi quæstas nisi de speciali licentia Papæ.

§. 3. Et insuper perpetuò hac nostra valitura constitutione decernimus, quod ex nunc de cætero sub indignationis nostræ pœna, prætextu indulgentiarum & facultatum per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam Motu simili, ac Sedis Apostolicæ Legatos, & aliàs quomodolibet concessarum, & quas à nobis & Sede prædicta in posterum verbo, literis, aut quavis alia scriptura, etiam manu nostra signata, etiam cum clausula quod sola signatura sufficiat, etiam in favorem fidei, aut Cruciatæ sanctæ, vel cujuscumque alterius piæ causæ, etiam privilegiatæ, concedi quomodolibet contigerit, nullus quavis, etiamsi Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali, aut majori dignitate, etiam Cardinalatus honore, seu etiam regali, vel temporali excellentia præfulgeat, audeat vel præsumat quæstas facere, aut nuntios, Quæstores, Commissarios, Thesaurarios, Receptores pro illis recipiendis in dictis Hospitalibus, Ecclesiis, Domibus, Monasteriis, Militiis, & aliis supranominatis, vel pro eis, aut illorum nominibus alibi constituere, & deputare, nisi ex speciali licentia, & ex certa scientia nostris, & Romani Pontificis pro tempore existentis, de qua per literas nostras, & ejusdem Romani Pontificis pro tempore existentis, locorum Ordinariis, vel eorum in spiritualibus Vicariis, seu officialibus derogationem præsentis nostræ constitutionis illius tenore de verbo ad verbum inserto expresse continentes.

Decretum irritans.

§. 4. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignorantes contigerit attentari, & constare debeat.

§. 5.

De hujus Congregationis institutione, & aliis eius gratiis videndo ad num. 11. *Clem. VII.* Exponi, *sup. & alibi sup. eiusdem* 18. Dudum.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei; Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita A. 1567.

AD immarcescibilem vitæ æternæ coronam ad quam fortes Christi athletæ non advers̃us carnem & sanguinem præliantes, sed contra spirituales antiqui hostis nequitias, & hujus mundi tenebrarum principatus, assiduo fidei clypeo, & scuto bonæ voluntatis armati, lumbisque præcinctis colluctantes, rejectis vanitatibus & illecebris indefesse aspirant, & quo optatum finem tutius consequantur, Religionis arcem, unde inimicorum insultibus, dante Domino, securius resistere, & hostilia tela propulsare queant, animosè ascendunt, elevantes oculos mentis nostræ, paterna pietate & benevolentia ex nostri pastoralis officii debito non abs re jugiter inducimur, ut tranquillo eorum statui, quantum cum Deo possumus, prompte consulamus, & his quæ propterea facta esse dignoscuntur, auctoritatis nostræ adjiciamus firmitatem, aliasque desuper opportunè provideamus, prout personarum & temporum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Proœm.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Clemens Papa VII. prædecessor noster sibi pro parte, &c.

Omittitur, quia hæc bulla est, quæ citatur in rubr. sup.

§. 2. Et deinde pro eadem parte eidem Clementi prædecessori etiam exposito, quod ipsi, &c.

Omittitur, quia ipsa bulla est citata.

§. 3. Ac postmodum rec. mem. Paulus Papa III. similiter prædecessor noster vivæ vocis oraculo eidem Paulo IV. prædecessori, qui etiam tunc in minoribus constitutus tit. S. Sixti Presb. Card. erat, per eundem Paulum III. prædecessorem facto, eidem Congregationi Clericorum Regularium inter alia, quod major pars habentium vocem in Capitulo, in quocumque loco commoraretur, repræsentaret totum Capitulum Congreg. Clericorum Regularium hujusmodi; & ubicumque vocalium major pars foret, semper repræsentaret Capitulũ Generale, & haberet in ipsa Congreg. Clericorum Regularium super Præpositos omnes & Superiores Sacerdotes & alios professos, in spiritualibus & temporalibus, post sanctam Sedem Apostolicam, cui immediatè subjicierentur, supremam jurisdictionem, & potestatem, donec Capitulum Generale solemniter celebraretur.

§. 4. Et si vocales in Ecclesiis, & locis eorundem Cõgregationis Regularium pares numero forent, ibi ex gratia, & privilegio intelligeretur adesse Capitulum repræsentans Generale, ubi foret vocalis, qui antiquior esset omnibus aliis vocalibus, qui in locis particularibus pares numero forent.

§. 5. Capitulumque hujusmodi haberet in prædictis Congregatione Clericorum Regularium jus supremũ, & quandocumque in Ecclesiis & locis prædictis, omnibus casibus & necessitatibus providere posset, & maximè superveniente causa de Superiore cassando, transferendo, & de novo creando, quocumque nomine appellaretur, ut in spiritualibus & temporalibus liberè administraret.

§. 6. Quodque tempus suæ administrationis non posset ultra annum prorogari, & omnibus Congregationis Clericorum Regularium gauderet privilegiis.

§. 7. Et generaliter quicquid possent Præpositi per Privilegia, possent etiam eorum Locatenentes. Et si ille, qui ut Superior administrasset, in præpositum erigeretur, tempus, quo sine titulo Præposituræ administrasset, non impediret quo minus posset sicut cæteri Præpositi usque ad triennium confirmari.

§. 8. Ac etiam tempore quo contingeret per lapsum anni officia Præpositorum vacare, supradictum Capit. scribere posset Præpositis sub hac, vel simili forma: Licet officium Præposituræ tunc tali die vacaret, tamen ut Superior non desistat in spiritualibus & temporalibus liberè, ut antea administrare, donec aliter fuerit provisum, provisioque suum sortiatur effectum.

§. 9. Necnon quod antiquior in voce, qui in loco esset, succederet

Executorum deputatio.

Clausula derogatoria.

Irritatio public.

Transumptorum fides.

Dat. P. d. 2. die 2. Febr.

Publicatio.

§. 7. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ dominis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in civitatibus, & diœcesibus suis præsentes nostras literas publicare, & observare debeant, rogantesque omnes, & singulos Principes sæculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales, eisque per viscera misericordiæ D. N. Jesu Christi in remissionem peccatorum suorum injungentes, quatenus in præmissis eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum auxilium & favorem præstent, cũ auxilio brachii sæcularis.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon fabricæ Ecclesiæ, Hospitalũ, Monasteriorum, Militiarum, Confraternitatũ, Ordinum, Capitulorum, Conventuum, aliorumque locorum prædictorum, & quorumvis illorum membrorum, Ecclesiarum etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, etiã juramento, cõfirmatione Apostolica, vel quavis firmitate ãlia roboratis statutis & consuetudinibus, stabilimentis, usibus & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & præsertim S. Io. & S. Lazari, ac S. Spiritus in Saxia Hospitalibus, necnon S. Antonii de S. Antonio, & SS. Nicolai, & Bernardi Montis Iovii Monasteriis, ipsorumque Monasteriorum Hospitalibus, singulorumque eorum Conventibus, Superioribus, & personis præfatis, per quoscumque Rom. Pont. prædecessores, ac nos, & Sedem Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiã motu simili, & ex certa scientia, ac quavis etiam Imperiali, vel regali consideratione, vel instantia, & aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autẽ per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu, sciẽtia, & potestatis plenitudine similibus specialiter & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 7. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuò valituras describantur.

§. 8. Et quia difficile foret easdem præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manuali cujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si originaliter forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dom. 1567. sexto Kal. Febr. Pont. nostri Anno 2.

Publicatio.

Anno à Nat. Domini 1566. *Indict.* 10. *die verò* 17. *mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Papæ V. Anno* 2. *retroscripta litera Apost. affixa ac publicata fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium, prædicti S. D. N. Papæ Curs.*

Scipio de Octavianis Magr Curs.

XXXI. Confirmatio gratiarum & indultorum Congregationis Clericor. Regularium Theatinorum, cum aliorum Privilegiorum elargitione.

Cl. in ipsam Congr. approbat. in rubr.

Et in dicta bulla illius 5. privilegia confirmat Paulus III. decreto quod major pars vocalium Capituli ubique præsentium totũ Capitulum Congreg. cum omnimoda potestate supra Præpositos & alios, sub bullam supposui, sufficienter relatam. Et vocalium numero pares existentibus, ibi vocalis esset Capitulum antiquior. Et d. Capitulo jus esset supremum, quibuscumque negotiis, & Superiorum translationibus, & providendi. Qui Superiores annotarent. Præpositique & eorum Locaten. eadem esse auctoritatis & temporis ministrationis non computarentur triennio Prælaturæ. Et Præpositis vacantibus Capit. Præpositis Congreg. dat auctoritatem. Antiquiorque in voce succe-

et ipso iure Præpoſitura vacanti lapſum ni.

ſuceederet ipſo jure Præpoſituræ vacanti per lapſum anni, ceſſum, vel deceſſum Præpoſiti, & gauderet omnibus privilegiis Congregationis Clericorum Regularium hujuſmodi, donec per Capitulum generale, vel repræſentans Generale de alio Superiore, vel aliter providerétur, & obſervaretur, ut dictus antiquior ut ſupra adminiſtraret in cauſa abſentiæ, vel infirmitatis ipſius præpoſiti, niſi ipſe Præpoſitus aliter providiſſet.

ici etiam ientes ad lig. uteren- veſtibus ericalib. & que eas ſtatione mitteren- ad pro- ſionem, nibuſque vilegiis ngreg. derent. ius III. dicta om- confir- ovit, ſed e bullam ſimplici confirma am non ui.

§. 10. Quodque laïci ad Congregationem venientes, ſi videretur eos eſſe divino officio mancipandos, uterentur veſtibus Clericalibus, quæ tamen ſecundùm conditionem locorum, & perſonarum honeſtæ cenſerétur, eiſque tempore probationis ſimpliciter aſſignatæ ad profeſſionem trium votorum more ejuſdem Congregationis, ſine tamen veſtium mutatione, & benedictione admitti, ac omnibus privilegiis prædictis gaudere poſſent, dicta auctoritate conceſſit, & declaravit.

§. 11. Ac poſtea pro parte quondam Bonifacii presbyteri Alexandrini, ejuſque ſociorum Congregationis Clericorum Regulariũ hujuſmodi, inclytæ mem. Julio Papa etiam III. prædeceſſori noſtro expoſito quod ipſi qui in locum Pauli prædeceſſ. & Cajetani hujuſmodi ſucceſſerant, ut literæ prædictæ firmius permanerent, & inviolabiliter obſervarẽtur, cupiébant illas ab eodem Julio prædeceſſore approbari & innovari, idem Julius prædeceſſor eorum ſupplicationibus in ea parte inclinatus, 6ceſſiones, & ſtatuta, ac ordinationes, necnon cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis ſingulas literas prædictas, etiã per ſuas in ſimili forma brevis ſub die 10. Junii Anno Domini 1551. Pontific. ſui anno 2. expeditas literas approbavit, & innovavit, illaſque perpetuæ, & validæ firmitatis robur adjecit, ac alia omnia, & ſingula obſervari, & Bonifacio, & ſociis præfatis, & eorũ ſucceſſoribus Clericis regularibus ſuffragari, ipſoſque illis perpetuis futuris tẽporibus uti, frui, potiri, & gaudere poſſe, necnõ ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attẽtari, irritum & inane decrevit.

l. IV. bull. is III. ap- bavit, & vileg. Con- g. de So- ſca, & . Cong. Paulo III. tarum mmunica , ſed hac la eſt etia ermiſſa. ta plenè relata. ſcias hãc nem non ſtituſſe, & Congre- Somaſca de ſup. in uli III. ſi 11. Ex uncto.

§. 12. Et deinde præd. Dus Paulus IV. prædeceſſor divina favente clementia ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptus, Motu proprio per ejus cedulam dictas in forma brevis præfati Julii prædeceſſoris literas præinſertas habentem, ſub Dat. videlicet 7. Idus Octob. Pontific. ſui Anno primo, quædam per cedulam ipſam declarata, & Capitula, ac ipſas literas & omnia in eis contenta, necnõ curam & adminiſtrationem Congregationis de Somaſca eidem Congregationi Clericorum Regularium per prædictum Paulum III. prædeceſſorem commiſſam, etiam ad hoc ut illorum, & de Somaſca Congregat. hujuſmodi, ac omnes illorum perſonæ omnibus & ſingulis privilegiis, & prærogativis, ac aliis quibus utebantur, potiebantur & gaudebant, ac uti, potiri & gaudere poſſent quomodolibet in futurum, ad invicem & alter alterius, & è converſõ uti, potiri, & gaudere licitè poſſent & valerent. Apoſtolica auctoritate approbans, confirmans, & innovans, illiſque perpetuæ & validæ firmitatis robur adjiciens, & illa omnia, & ſingula obſervari, & eis ſuffragari, eoſque perpetuò illis frui, & gaudere, & ita judicandum fore, ſublata quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ac irritum & inane eiſdem quicquid ſecus attentari contingeret.

cultatem- adminiſ- andi Sa- menta in nibus Ec- ſiis con- ſit.

§. 13. Decernens Congregationi Clericorum Regularium, ac tunc, & pro tempore exiſtentibus Clericis Regularibus præfatis, ut ipſi, qui idonei forent, Euchariſtiæ ſacramentum in omnibus & ſingulis etiam ad eos non ſpectantibus Eccleſiis quibuſcumque utriuſque ſexus Chriſti fidelibus debitè, etiam non per eos, ſed alios confeſſis, & alias, ut moris eſt, adminiſtrare.

rivilegia- ne Societati ſu dedit. ta: vide ſup. Pauli III. nſt. 2. 5. Re- imini, um ibi no- tatis.

§. 14. Ipſiſque, ut omnibus & ſingulis privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis dilectis filiis Societatis Jeſu Almæ Vrbis noſtræ, tam in ſpiritualibus, quam temporalibus, in ſpecie vel in genere, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem quomodolibet conceſſis, & concedendis, & quibus Societas hujuſmodi, tam in vita, quàm mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & injunctarum pœnitentiarum relaxationes, & ipſius Euchariſtiæ adminiſtrationem, & alias quomodolibet utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant, ſimiliter ipſi Congregatio, & Clerici Regulares uti, potiri, & gaudere liberè & licitè poſſent, & valerent, ac illorum omnium participes eſſe deberent conceſſit, & indulſit. Privilegia quoque, indulgentias, prærogativas, & alia omnia eiſdem Societati, ut præfertur, etiam communicativè conceſſa, ad Congregationem, & Clericos Regulares præfatos extendit & ampliavit, ipſiſque, ut omnia & ſingula, tam per eoſdem Clementem VII. Paulum III. quàm Julium etiam III. prædeceſſores eis conceſſa, & per eundem Paulum IV. etiam prædeceſſorem & alios ex tunc in poſterum concedenda privilegia, gratiæ, indulgentiæ, prærogativæ, exemptiones, & indulta toties reintegrata, confirmata, & innovata, ac in priſtinum ſtatum reſtituta eſſe cenſerentur, quoties per eundem Paulum IV. prædeceſſorem & Sedem prædictam alia quæcumque privilegia aliis Congregationibus, & quorumvis Ordinum Religioſis, & Monachis conceſſa, & concedenda reintegrari, confirmari, vel innovari, & in priſtinum ſtatum reſtitui contingeret, etiam conceſſit & indulſit, cum decreto & clauſulis, ac aliàs certis modo & forma tunc expreſſis, &c.

Hic modo Pont. omnia prædicta confirmat.

§. 15. Cum autem ſicut accepimus, &c. Motu proprio, &c. prædicta omnia præſentium tenore confirmamus, approbamus & innovamus, &c.

Præpoſito quadat facultatem abſolvendi ſubditos ad hanc relatè à quibuſcumque caſibus non reſervatis in Bulla Cœnæ Domini.

Ad hoc videnda eſt ſeq. tam conſtit. 115. Cl. m. VIII.

§. 16. Et inſuper eidem Congregationi Clericorum Regularium, tam Romæ, quàm Venetiis, & Neapoli, ac alias ubique locorum degentium, ac illius nunc & pro tempore exiſtentibus Clericis præfatis, ut ipſi & eorum ſinguli, qui præpoſiti fuerint, quorumcumque qui Congregationem hujuſmodi ingreſſi juxta illo ũ ritum profeſſionem per eoſdem Clericos Regulares emitti ſolitam ſolemniter emittere voluerint, in eorum & cujuſlibet ipſorum profeſſionis emiſſionis, ſeu alio anteriori die quocumque, eorum confeſſionibus per dictos præpoſitos, aut eorum aliquem diligenter auditis, ipſos & eorum ſingulos ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, ac quacumque per eos eatenus quomodolibet contracta irregularitate, & peccatis, aliis quantumcumque gravibus & enormibus, per ipſorum & eorum ſingulos uſque ad dictam diem quomodolibet perpetratis, commiſſis, & incurſis, etiamſi talia forent, de quibus hic ſpecialis, & expreſſa mentio habenda, & propterea dicta Sedes meritò conſulenda eſſet. Necnon privationis, ſuſpenſionis, & interdicti, & quibuſvis aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis in eos à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus profitendos ipſos tunc quomodolibet innodatos, & ut tales declaratos, & publicatos eſſe reperiri contigerit, ſine tamen alicujus præjudicio, in quibuſcumque etiam prædictæ Sedi Apoſtolicæ reſervatis caſibus, præterquam tamen contẽtis in Bulla die Cœnæ Domini legi cõſueta, hujuſmodi Apoſtolica auctoritate prædicta aliàs in ſuperius dicta forma plene abſolvere, & totaliter liberare, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere, ac cum ipſis, & eorũ quolibet ſuper irregularitate per ipſos & eorum quemlibet inde, ac etiã quia ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis ligati miſſas forſan, ac alia divina officia, non tamen in contemptum clavium celebraverint, aut aliàs ſe in eis immiſcuerint per pridem uſque tũc, ac etiam ex quocumque eorum defecta, & impedimento, non tamen ex homicidio voluntario proveniente, ac aliàs quomodolibet contracta. Quodque his præmiſſis, & aliis non obſtantibus in ſuis quos antea ſuſceperunt, etiam presbyteratus ſacris ordinibus, & quando in illis, aut aliquo, vel aliquibus eorum adhuc non fuerint tunc promoti, ad illos omnes etiam ſacros, & Presbyteratus ordines hujuſmodi, aliàs tamen ritè promoveri, & in eis promoti, etiam in altaris miniſterio in dictis, & aliis quibuſvis Eccleſiis atque locis miniſtrare liberè & licitè valeãt diſpenſare, & ab illis, & eorum quolibet omnem inhabilitatis & infamiæ maculam ſive notam ex præmiſſis circa eos quomodolibet inſurgentem, & per ipſos contractam penitus abolere. Necnon eos, & quemlibet ipſorum in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, & aliàs juxta ſupradictam formam reſtituere.

§. 17.

Clericisque auctoritatem impertitur administrandi Sacram. omnibus extra habitationes Congregationis existentes, & etiam aliis in casu necessitatis.

§.17. Et tam præpositi quam cæteri omnes Clerici, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentes Congregationis hujusmodi, nunc & pro tempore existentes, qui tamen Presbyteri fuerint, Eucharistiæ etiam pro viatico, ac etiam constitutis in articulo mortis, ac extremæ Vnctionis cæteris Clericis, & Fratribus Congregationis hujusmodi, ac etiam mercenariis, famulis, operariis, & servis eorundem Congregationis, ac quibusvis hospitibus etiam sæcularibus, & extraneis, quos in locis, vel habitationibus Congregationis hujusmodi tunc reperiri contigerit, etiam in mortis articulo, & quoties de illo dubitari contigerit, etiam diœcesan. locorũ, & Sacerdotum curatorum quorumcumque, etiam in quorum Civitatibus, & diœcesibus, ac Ecclesiarum Parochis respectivè, Ecclesiæ, & loca ipsorum Congregationis nũc & pro tempore fuerint, aut aliorum quorumcunque licentia minimè petita, nec obtenta; & in casum quo non daretur spatium petendi talem licentiam propter repentinam necessitatem, etiam quibuscumque aliis personis, quæ in hujusmodi necessitate intra Ecclesias, Collegia, domos, & habitationes Congregationis prædictorum reperiri contigerit, ac extra illa aliis quibusvis infirmis, etiam in mortis articulo constitutis ubique in causa necessitatis supradictæ, etiam nulla ad hoc per eos petita, nec eis concessa licentia cujusvis Sacerdotis Curati, pœnitentiæ Sacramenta Ecclesiastica ministrare possint.

Illi prosessionem non posse repugnantem.

§. 18. Ac etiam eisdem, & aliis Clericis Regularibus Congregationis hujusmodi, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentibus, cum ipsi fere totos dies in orationibus, ac Missis, & aliis divinis Officiis dicendis transigant, & frequenter ipsos ab audiendis pœnitentium confessionibus esse, & verbum Dei populo prædicare oporteat. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus ipsi sicut alii qui in strictiori clausura perpetuo vivunt, ad cum cæteris Vrbis nostræ, & Neapolit. prædictarum, ac aliarum Civitatum, Terrarum, & locorũ in quibus dictæ eorum Ecclesiæ, domus & loca sunt, & erunt quomodolibet in futurum, personis Ecclesiasticis tam sæcularibus, quàm præfatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum Regulariũ processionaliter in eorum processionibus publicis, vel privatis, etiam solemnibus, aut extra illas de per se incedendum minime teneantur, nec ad id, etiamsi cæteræ personæ hujusmodi, tam de jure, vel statuto, quàm usu, & consuetudine, ac alias quomodolibet astringantur inviti, quavis etiam Apostolica auctoritate cogi, moneri, vel compelli, nec propterea aliquibus Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis innodari vel ligari possint.

Indulgentiæ eisdem elargiuntur.

§.19. Ac etiam singulis ex ipsis, qui tam in eorum propriis Ecclesiis & locis existentes, quàm etiam quoties, ac quandiu pro quibusvis rebus & causis de suorum Congreg. Regularium hujusmodi Superiorum licentia, jussu, Commissione, vel mãdato propriis Ecclesiis, vel domibus abfuerint, & ad quævis alia Civitates, Oppida, Terras & loca declinare, & eos inibi esse, ac etiam permanere contigerit, quadragesimalibus, & quibusvis aliis anni temporibus, atque diebus stationum Basilicarum & Ecclesiarum d. Vrbis, & extra illius muros, atque dictis eorundem Congregationis, & aliis quibuscumque Ecclesiis, & locis, illasque, & illa visitantibus cõcessarum indulgentiarum, propriam Ecclesiam sive Oratorium, aut unam aliam Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum, ad quæ, ut præmittitur, declinaverint, & ubi permanserint, aut in eis quinque vel quatuor, si tot extent, aut pauciora altaria devotè visitando, & semel Psal. Miserere, &c. & Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, & Symbolum Apostolorum pro felici statu, & conservatione militantis Ecclesiæ, & exaltatione fidei Catholicæ, nostra quoque, & successorum nostrorum Romanorum Pont. quorumcumque prosperitate recitando, omnes & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones visitantibus Basilicas, & alias præfatæ Vrbis, & extra illius muros ad id deputatas, ac ipsorum Congregationis, & aliorum quorumcumque, tam in Vrbe, & Neapoli, quàm aliis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis sitas Ecclesias visitantibus concessas consequantur, quas consequerentur, & consequi possent, si singulis temporibus, & diebus supradictis Basilicas & alias Vrbis prædictæ, ac extra illius muros, necnon in Neapolit. & aliis Civitatibus, Oppidis, Villis, & locis præfatis sitas Ecclesias personaliter visitarent, ac omnia & singula, quæ pro hujusmodi indulgentiis consequendis quomodolibet requiruntur adimpleret, Apostolica auctoritate prædicta concedimus, & indulgemus, ac etiam perpetuò statuimus, & ordinamus.

Ad hoc attendenda est constit. 16. Pauli V.

§.20. Decernentes præsentes nostras literas, quæ ad plenam probationem præmissorum omnium, & singulorum, itaut nulla probatio in contrarium admittatur, sufficiant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debeat, ac eædem præmissa, seu earũ aliqua de subbreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, seu impugnari non posse, sed semper valida, & efficacia existere, ac eisdem Congreg. & illius Regularibus Clericis, & personis suffragari, & sub nullis, etiam totum earundem præsentium tenorem in se continentibus revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis alterationibus, similium vel dissimilium confirmationum, concessionum & gratiarum, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu & scientia similibus, etiam consistorialiter, etiam per nos & successores nostros Rom. Pont. pro tempore existentes ex quibusvis causis etiam justissimis pro tempore quomodolibet factis, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excipi, ac quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & plenariè reintegrata existere & censeri, & ita per quoscumque Iudices & Commissarios, ut præfertur, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, sententiari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. pro ſervando huic bullæ effectu.

Executores deputat.

§.21. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Neapolitano, Placentin. ac Amerin. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte Congregationis, & illius Clericorum Regularium, ac aliarum personarum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque & cuilibet ipsorum in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, illosque, & quemlibet illorum eis pacificè frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet & rebelles per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrarii omnibus regat.

§.22. Non obstantibus piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suã Civitatem, vel Diœc. nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ Diœc. ad judicium evocetur, seu ne Judices à Sede Apost. deputati extra Civitatem, vel Diœc. in quibus deputati fuerint, contra quoscũque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere quoquo modo præsumãt, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur. Necnon regulis nostris de unionibus, & illarum confirmationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de indulgentiis ad instar non concedendis. Necnon Lateranen. Concilii novissimè celebrati, si opus sit, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon supradictis, & omnibus aliis, quæ singuli prædecessores prædicti in dictis eorum cedulis, literis & supplicatione voluerunt non obstare, & quæ revocarunt, quibusque derogarunt cum perpetui desuper silentii impositione, & inhibitione aliàs prorsus similibus, modo & forma supradictis. Quibus etiam omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliàs de illis

eorumque

eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptis fides inhæret.

§. 23. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, tam in Romana Curia quàm extra eam ubilibet adhibeatur, & illis ſtetur etiam in judicio & extra, quæ eiſdem literis adhiberetur, ſi in medium exhibitæ forent vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, avocationis, extinctionis, perpetui ſilentii impoſitionis, improbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, conceſſionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

P. An. 2. Kal. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Annò Incarnationis Dominicæ 1567. 7. Id. Februarii, Pont. noſtri anno 3.

XXXII. Forma expediendi literas Apoſtolicas ſuper gratiis reſignationum beneficiorum Eccleſiaſticorum.

Formam autem publicandi eiuſmodi reſignationes videbis in conſt. 85. Gregorii XIII. Humano, *ubi notabo, aliis tanquam minus neceſſariis, prætermiſſis.*

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Data An. D. 1567.

COgit nos neceſſitas, ut novam futuris aliquot hujus Curiæ negotiis formam imponere curemus. Quocirca dilectis S. R. E. Vicecancellario, literarum Apoſtolicarum Abbreviatoribus, & in illarum expeditione dicto Vicecancellario aſſiſtentibus, Summatori, cæteriſque omnibus id expeditionis munus in Curia, & Camera Apoſtolica, & ubicumque gerentibus, tenore præſentium auctoritate Apoſtolica mandamus.

Forma proviſionis primi ordinum.

§. 1. Vt deinceps ſuper omnibus gratiis, & conceſſionibus Apoſtolicis de quibuſvis beneficiis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacãtibus, & diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatis, in quibus addita fuerit clauſula, Et in forma dignum, literas Apoſtolicas expediant in eadem forma quæ aut ad Epiſcopum diœceſanum, aut ad Vicarium Generalem, aut ad officiales ejuſdem Epiſcopi disjunctivè, ad electionem impetrantis dirigantur, cum limitationibus, & clauſulis infraſcriptis, videlicet de parochialibus Eccleſiis, vel earũ parochialibus Eccleſiis dũtaxat, & per reſignationem vacantibus in dictis literis poſt verbum mandamus, ut ſi ſibi conſtiterit, quod dictus N. reſignans, in ſacris ordinibus cõſtitutus exiſtat, & aliũde commode vivere poſſit, ac per diligentẽ examinationẽ per te adhibitis examinatoribus ad hoc à Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſtic ſint ubi eſſe debent, in diœceſana ſynodo deputari, ſin autem abſque illis faciendam dictũ I. reſignatarium ad hoc idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Eccleſiam prædictam, cujus, &c. & inferius poſt verba, Cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, eidem Joanni, quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, etiã per mutuũ concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia provideri petentibus, penitus excluſis, *infra triginta dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint*, auctoritate noſtra conferas, & aſſignes.

In cæteris verò literis de quibuſvis aliis beneficiis per eandem reſignationem vacantibus ſimilibus, poſt verbum mandamus, inſeratur, ut ſi ſibi conſtiterit; quod ſi dictus N. quatenus in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode vivere poſſit, ac per diligẽtem examinationem dictum I. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictam, quorum, &c. Et inferius poſt verbum, pertinentiis ſuis, eidem I. intra 30. dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferas, &c.

Forma.

Propterea in omnibus mandatis proviſionum, ſeu commendis de quibuſcumque beneficiis, & Monaſteriis per ſimilem reſignationem, ſeu ceſſum vacantibus, ad finem ante clauſulam decreti irritantis, addatur hæc clauſula, videlicet: Cæterum ne dum prodeſſe ſtudemus, aliqua forte irrepat iniquitas in exitium animarum, tu attente his circumſpicias, an ex prædictæ N. & I. prædictorum ſuper dicta reſignatione, vel ceſſione, ut fuerit, quam nos nullo huc uſque vitio laborare deprehendimus, interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel etiam corruptela, nos eum, &c.

Quarta.

In reliquis autem proviſionibus, & commendis quorũcumque curatorum & ſimplicium beneficiorum, ſæcularium, & regularium prædictorum, etiam reſervatorum aliter quam per reſignationem quovis modo vacantibus, videlicet quoad parochiales Eccleſias, vel earum perpetuas vicarias dumtaxat, poſt verbum mandamus, ut ſi per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus ad hoc ut ſupra, uſque oneramus, Eccleſiam prædictam cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis eidem Io. intra triginta dies, &c. conferas.

Quinta.

Et ſimiliter in omnibus aliis eadem forma ſervetur omiſſa clauſula adhibitis examinatoribus.

Sexta.

Et deinde ſuper omnibus hujuſmodi literis, etiam aliæ literæ executoriæ dari debeant, directæ vel ad Metropolitanum, vel uni ex propinquioribus Epiſcopis, ſive eorum Vicario, vel officiali disjunctivè, aut nomine dignitatis Epiſcopi expreſsè, quando alii executores ſuper hoc à nobis datiſ pro tempore adfuerint, videlicet pro parochialibus Eccleſiis per reſignationem vacantibus in hunc modum, videlicet: Fratri Archiepiſcopo N. ſalutem, &c. Hodie cum dilectus filius N. nuper parochialis Eccleſiæ Rector de N. & N. diœceſis dictam Eccleſiam quam tunc obtinebat, per certum Procuratorem ſuum ad id ab eo ſpecialiter conſtitutũ, in manibus noſtris ſponte, & liberè reſignaſſet, noſque reſignationem hujuſmodi duxiſſemus admittendam, venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, ut ſi conſtaret quod N. in ſacris ordinibus conſtitutus exiſteret, aliunde commodè vivere poſſet, ac per diligentem examinationem per eundem Epiſcopum adhibitis examinatoribus ad id à Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſtic ſint, ut eſſe debent in diœceſana ſynodo deputati, ſin autem ſine illis faciendam, dilectum filium N. Clericum dictæ diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, clauſulam prædictam per reſignationem eandem tunc vacantẽ, & antea diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatam, etiamſi illa alias quovis modo, aut ex alterius cujuſcumque perſonæ vacaret, cum illis forſan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, prædicto Io. & quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, & per mutuum concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia provideri petentibus penitus excluſis, intra triginta dies poſtquam dictæ literæ præſervatæ fuerint, auctoritate noſtra conferret, & aſſignaret, prout in dictis literis pleniùs continetur. Quocirca fraternitati tuæ; &c. mandamus, ut ſi dictus Epiſcopus eandem Eccleſiam intra prædictos 30. dies ipſi Io. non contulerit, & aſſignaverit, tu illis elapſis, poſtquam tibi conſtiterit quod dictus Jo. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtit, aliunde commodè vivere poſſit, ut præfertur, ac ſolertem examinationem à te, etiam adhibitis tribus vel pluribus aliis probis & peritis viris, quamprimum facien. prædictum N. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcien

conſcientiam oneramus, prædictam Eccleſiam cum annexis,ac juribus,& pertinentiis ſupradictis eidem N.quibuſcumque aliis hujuſmodi concurrentibus prorſus excluſis, dicta auctoritate conferre, & de illa etiam providere procures,inducens per te vel alium,ſeu alios ipſum N. vel Procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, ac annexorum jurium, & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illi de Eccleſiæ & annexorum eorundem fructibus,redditibus,proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integrè reſponderi, contradictores,&c. Non obſtantibus omnibus,quæ in dictis litteris voluimus non obſtare,aut ſi pro tempore exiſtenti Epiſcopo N. vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtol.ſit Sede indultum,quod interdici,ſuſpendi,vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Cæterum tu attente iſtic circumſpicias,an ex parte N. & I. prædictorum ſupradictæ reſignationi ut fieret interceſſerit ſimoniæ labes,aut alia illicita pactio, vel alia corruptela. Dat. &c.

Secunda texta. In cæteris verò beneficiis prædictis per ſimilem reſignationem vacantibus, ut ſupra, Venerabili Archiep.N. ſalutem. Hodie cum dilectus filius F.nuper Canonicus B. Canonicatum, & præbendam Eccleſiæ B.quos tunc obtinebat,per certum Procuratorem ſuum, &c. ut ſupra duxiſſemus admittendum,venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, ut ſi eis conſtaret,quod dilectus F.ſi in ſacris ordinibus conſtitutus eſſet, aliunde cómode vivere poſſet, ac per diligentē examinationem dilectum filium N. Clericum N. Diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret,Canonicatū,& præbendá præfatos per reſignationem eandē tunc vacantes, & antea Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervatos, etiamſi illi alio quovis modo,aut ex alterius cujuſcumque perſona vacaret,cum illis forſan annexis,& plenitudine juris canonici, & omnibus juribus & pertinentiis ſuis,prædicto Io. intra triginta dies poſtquam dictæ literæ deputatæ forēt, auctoritate noſtra conferret,& aſſignaret,prout in dictis literis plenius continetur.Quocirca fraternitati tuæ,&c. mandamus, ut ſi dictus Epiſcopus eoſdem Canonicatum, & præbendam intra prædictos triginta dies ipſi Jo. non contulerit,& aſſignaverit, tu illis elapſis, poſtquam tibi conſtiterit quod dictus F. in ſacris ordinibus conſtitutus ſit,& aliunde commodè vivere poſſit,ut præfertur,& per ſimilem examinationem quamprimum faciendam præfatum Io.idoneum eſſe repereris,ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictos cum omnibus annexis de plenitudine juris Canonici, ac omnibus juribus & pertinentiis prædictis, eidem Io. conferre,& de illis etiam providere dicta auctoritate procures, vel inducens per te, vel alium, ſeu alios ipſum Jo. vel Procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem Canonicatus,& præbendæ, ac annexorum, jurisque & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad præbendam hujuſmodi in dicta Eccleſia in Canonicum recipi & in fratrem, ſtallo in Chroro, & loco in Capitulo dictæ Eccleſiæ cum juris Canonici plenitudine aſſignatis, ſibique de Canonicatus, & præbendæ, ac annexorum eorundem fructibus,redditibus,proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integrè reſponderi. Contradictores, &c. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi pro tempore exiſtente Epiſcopo, & dilectis filiis Capitulo B.vel quibuſvis,&c. mentionem.Cæterum tu attente iſtic circumſpicias, &c. Dat.&c.

Septima. Aliis autem proviſionibus, ſeu commendis hujuſmodi beneficiorum alias vacantibus, alia forma executoria concipiatur, quæ literæ congruunt principali.

Octava. Similiter quando Vicario, vel officiali prædicto hujuſmodi literas, tam pro principali, quam pro executoria dirigi contigerit, communis eis formula ſervatis aliis omnibus ſupradictis, ordinetur.

Nona. Cæterum omnibus mandatis de præbendis, vel commendis Monaſteriorum, etiam reſervatis, tam virorum, quam extra Conſiſtorium expediantur, quam etiam mutaverit, ac litera deſuper expediantur cum clauſula, quod delegatus de meritis,& idoneitate prædictorum ſe informet,& ſi eum ad regimen,& adminiſtrationem Monaſterii repererit idoneum,conſcientiam illius onerando provideat, vel commendet intra triginta dies, ut ſupra, & deſuper forma executorialium etiam concipiatur, quæ ſuis proviſionibus correſpondeant.

Decima. Denique in ipſis commendis poſt verbum, idoneum reperetis,interſerantur verba ad monaſterium, vel beneficium in commendam obtinendum.

Juſſio regiſtrandi. §. 2. Volentes præſentes tam in dicto Cancellariæ libro,quinterno nuncupato,quàm etiam Camera prædicta regiſtrari,& ab omnibus inviolabiliter cuſtodiri. Ac decernentes irritum, &c.

Clauſ. ion. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Cancellariæ, & Cam. Apoſt.quantocumque tempore ſervato, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet, & ita Motu proprio mandamus M. *PP ſubſc. D.P.Au. die 13.Ma.*

Lectus & publ. fuit ſuprad. Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſt. Anno Domini 1567.die 13.Martii,Pont. S.D.N. Pii divina providentia Papæ V. anno ſecundo.

Damnatio cujuſcumque collationis Eccleſiarum Parochialium, non ſervata forma Concilii Tridentini, hactenus factæ, vel de cætero faciendæ. XXXIII.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. 1567.*

Exordium. IN conferendis beneficiis Eccleſiaſticis, & præſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valeant,quantam diligentiam adhiberi oporteat,Alexandri III. in Lateran. & Gregorii X. in Lugdun. generalibus Conciliis, ac Innocentii ſimiliter III. & aliorum Romanorum Pont.prædeceſſorum noſtrorum editæ conſtitutiones teſtantur.

Concil. Trid. ſeſſ. 7. c. 14. & ſeſſ. 24. c. 18. de reform. tradit. formam conferendi Parochiales Eccleſias, & interim de Vicario providend. §. 1. Quod ut diligentius,ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ etiam generaliter,vel ſpecialiter, etiã vigore indulti in favorem Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium,aut alias quomodolibet reſervatæ vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere,qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat,donec ei de Rectore provideatur,& deinde Epiſcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies,aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos Examinatoribus juxta formam ejuſdem Synodi deputatis,nominet,& nonniſi ab eiſdem Examinatoribus per concurſum aliorum examinatorum, etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo judicato & electo de Eccleſia provideatur, alias proviſiones, ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſubreptitiæ cenſeantur.

Quidam verò Epiſcopi de huiuſmodi Eccleſiæ providerunt non ſervata dicta forma. §. 2. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur niſi ſit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit ne propter conſtitutionum hujuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur: Nos, ad quorum notitiam non ſine gravi noſtra moleſtia pervenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, occurrente vacatione Parochialium Eccleſiarum, eas nullo, aut minus rite ſervato examine, præſertim illo quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine ritè ſervato, perſonis minus dignis, carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectum, non rationis judicium ſequentes contuliſſe, & de eis providiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus hujuſmodi ac etiam futuris periculis occurrere.

§. 3. Ea

§. 3. Ceterum [illegible] tionem [illegible] ca teneatur [illegible] vifitet, [illegible] liam Ecclesiam [illegible] piis, ac quibusvis aliis collatoribus, tam ordinariis quam delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nuntiis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per cursum faciendo, præscriptam factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore, & esse, nullumque provisis jus aut titulum etiã coloratã possidendi præbere, & parochiales Ecclesias hujusmodi, ut præfertur, aliæ collationes hujusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, easque omnes pro tempore sic vacantes nostræ & Sedis Apostolicæ, seu eorum quibus jus conferendi eas, præterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competet, dispositioni reservamus.

Jus collatorum Parochialium tollitur ad idem Apost. de iis servata forma dicti Conc. Ordinarii ea provideant in tempore, & modo in expressis.

§. 4. Insuper ne Parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quosvis alios Ordinarios collatores, in mensibus ordinariis, collatoribus etiam per nostras regulas assignatis provisio & collatio spectat & pertinet de quibus iidem Episcopi & Ordinarii prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earundem perfecto examine juxta formam Concilii Tridentini præfati non providerint, ac illarum etiam, quarum collationes nobis, & dictæ Sedi generaliter vel specialiter & ex quavis causa reservatæ, seu affectæ existunt, aut alias ex indulto Sedis Apostolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Episcopi & Archiepiscopi præfati personas per examen concursu mutuo habito juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis vel successoribus nostris, aut iis ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significaverint, necnon Parochialium Ecclesiarum similium, quæ Juris patronatus ecclesiastici, vel aliorum, seu clericorum & laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis à jure præfixum prævio examine juxta formam dicti Concilii approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem nobis & ipsi Sedi ac personis indulta hujusmodi conferendi, providendi, seu instituendi obtinentibus respective reservamus, data tamen in Parochialibus Juris patronatus optione ipsis patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illã facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differentibus, possint pro hujusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam.

Terminus Concilii non prorogatur.

§. 5. Prohibentes etiam eisdem Ordinariis ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumant.

Beneficia sic reservata Ordinarii non conferant.

§. 6. Districtius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta hujusmodi obtinentes, ut præfertur, quacumque sit super hoc auctoritate munitus, de hujusmodi beneficiis sic reservatis (ut præfertur) disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel alias innovare quoquo modo præsumat.

Collatio præferendorum sunt idonei, & probati appellent.

§. 7. Vt autem non solùm dignis, sed magis idoneis repertis juxta ejusdem Concilii decretum Parochiales Ecclesiæ conferantur, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod si Episcopus minus habilem, posthabitis magis idoneis elegerit, possint ii qui rejecti fuerint à mala electione hujusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exẽptus fuerit, ad viciniorẽ Ordinarium, uti nostrum & Sedis hujusmodi delegatum, aut alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac præelectum ad novum examen coram ipso appellationis judice & ejus Examinatoribus promoveare, & constito de prioris eligẽtis irrationabili judicio, eoque revocato, Parochialis magis idoneo per eundem judicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum à quo appellatum fuit spectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per judicem appellationis approbatio conferenda remittatur ad eum ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit.

Appellatio an cum effectu suspendat executionem electionis.

§. 8. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediat aut suspendat quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni & provisus ab eadem Ecclesia, causa appellationis hujusmodi dependente non amoveatur.

Ut à Judice appellationis ad Sedem Apost. appellabitur. Transumptorum fides.

§. 9. Et si quis à sententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipsam Apostolicã appellabit. Si secus in præmissis omnibus & singulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane.

§. 10. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutæ munitis, eadẽ prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Forma & effectus publicat.

§. 11. Quodque literæ ipsæ Cam. & Cancell. Apostolicarum, & Audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis publicatæ & affixæ omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo, &c.

Dat. Pii. die 18 Mart.

Dat. Romæ apud S. Petr. anno Incarn. Dominicæ 1567. 15. Cal. Apr. Pont. nostri anno 2.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1566. Indict. 10. die verò 16. mensis Maii, Pont. autem Sanct. in Christo patris & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus 2. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt in retroscriptis locis, ut moris est, per nos Alex. Astancollum, & Ioan. Guerardum præfatæ S.D.N. Papæ Curs.

Ant. Clerici Mag. Curs.

XXXIV.

Quod Religiosi regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum officio Parochorum fungi valeant.

Has novas Indias Alexand. VI. donavit Regi, & Elisabeth Reginæ, ut sup. in eius const. 2. Inter, &c.

Edita An. D. 1567.

PIVS PAPA QVINTVS,

Charissime in Christo fili noster, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Philippus II. Rex Hispan. hujus Pont. exposuit quod in partibus Indiarum, ob defectum presbyterorum Religiosi Parochorum officia functi sunt in maximã Christiana fidei propagationem. Et ideo supplicat prout indulto in forma Brevis hactenus pro Religiosis licentia ab eorum Superioribus in Capitulis provincialibus.

§. 1. EXponi nobis nuper fecit tua Majestas Regia, quod juxta Sacri œcumenici Concilii Tridentini decreta, nulla matrimonia nisi præsente Parocho, aut de illius licentiæ contrahi, nullusque Religiosus absque Episcopi licentia, verbum Dei prædicare, ac sæcularium personarum confessiones audire, Episcopi verò novas Parochias in locis ab invicem longè distantibus constituere possint. Quia tamen in partibus Indiarum Maris Oceani Religiosi, propter presbyterorum defectum, hactenus Officio Parochi functi fuerint, & id quod ad conversionem Indorum attinet, exercuerunt, & exercent, ex quo non modicos, sed maximos fructus, etiam verbum Dei eisdem Indis prædicando & explicando, ac confessiones audiendo, ad Fidei Catholicæ propagationem fecerunt, dicta Majestas tua nobis humiliter supplicari fecit, quatenus ipsis Religiosis, ut illi ad uberiores fructus in dicta conversione Indorum reportandum incitentur, in locis eis assignatis, & assignandis officium parochi, matrimonia celebrando, sacramenta Ecclesiastica ministrando, prout hactenus consueverunt, exercendi, & ab eorum Superioribus in Capitulis Provincialibus obtenta licentia, verbum Dei prædicandi, & sæcularium confessiones de suorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quare ipse Pius concedit

§. 2. Nos igitur qui singulorum, præsertim Catholicorum Regum votis ad divini cultus augmentum,

tum religiosi idioma Indorum intelligentibus, &c. de licentia Superiorum & servata circa matrimonia Concil. Trid. forma in reliquis solemnitatibus, absque alia licentia Ordinariorum.

& animarum salutem readen. libenter annuimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnibus & singulis Religiosis quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum in dictis Indiarum partibus, in eorundem Ordinum Monasteriis, vel de illorum Superiorum licentia extra illa commorantibus, ut in locis ipsarum partium, eis de simili licentia assignatis, & assignandis, officium Parochi, hujusmodi matrimonia celebrando, & Ecclesiastica sacramenta ministrando, prout hactenus consueverunt (dummodo ipsi in reliquis solemnitatibus dicti Concilii formam observent) exercere, & verbum Dei ut præfertur, quatenus ipsi Religiosi Indorum illarum partium idioma intelligant, de suorum Superiorum licentia ut præfertur, in eorum Capitulis Provincialibus obtenta, prædicare, ac confessiones audire, Ordinariorum locorum, & aliorum quorumcumque licentia minimè requisita, liberè & licitè valeant, licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus & indulgemus.

Episcopis inhibet, ne illos molestent.

§. 3. Et insuper, ne in locis illarum partium, in quibus sunt Monasteria Religiosorum, qui animarum curam exercent, aliquid per prædictos Episcopos innovetur, eadem auctoritate, & tenore statuimus & ordinamus.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula sublata, &c.

§. 5. Mandantes nihilominus dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & B. Mariæ de Mercede, ac del Carmen, extra & intra muros Hispalensium Monasteriorum, per Priores gubernari solitorum, Prioribus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios eisdem Religiosis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eis & eorum cuilibet, concessione, indulto, statuto, & ordinatione, ac aliis præmissis pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos per locorum Ordinarios, & alios quoscumque, contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione postposita compescendo, ac censuras ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum ponendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Deputatio executorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus cõstitutionibus, & ordinationibus, ac Monasteriorum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Monasteriis & Ordinibus prædictis, eorumque Superioribus & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Clausula derogatoria.

§. 7. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides forsan facienda foret, deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apostolica decernimus, quod illarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio & extra, ubi opus fuerit, [illegible] adhibeatur, quæ [illegible] subditis vel alteri.

Datum [illegible] D. P. An. die 24. Martii, [illegible]

Prohibitio alienandi & infeudandi Civitates & loca S.R.E. aliis quàm eorum alienationibus & infeudationibus translandi quibuscumque, etiam evidentis utilitatis. XXXV.

Hæc prohibitio ab omnibus successoribus confirmata fuit initio Pontificatus, ut in eorum bullis, quas omnes tanquam simpliciter confirmatorias prætermis. Quinimmò extensa est à Greg. XIII. ut notavi in eius const. 3. Inter, & à Sixt. V. ut pariter notavi in eius const. 26. Quanta, ac ab Innoc. IX. in const. 1. Quæ, ubi aliorum aliquot materias indicabo. Et iterum ampliata fuit à Clem. VIII. in const. 1. Ad Romant. Qui Clementem huic bullæ Ducatum Ferrariæ mox ad Sedem Apostolicam devolutum cum suis redditibus subjecit in alia const. 52. Sanctissimus.

At scias non comprehendi Terras & loca confiscata ob delicta, de quibus in Greg. XIII. constit. 65. *Tanta*, & Sixt. V. constit. 6. *Hoc nostri*. Prout neque comprehenduntur ea quæ Camera Apost. emit à Baronibus, juxta constit. Clem. VIII. *Iustitiæ*.

Attende quæ addidi ad Leon. I. const. 1 sup. tom. 1.

PIVS. EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. 1567. Exordium.

ADmonet nos suscepti cura regiminis universalis Ecclesiæ, cui auctore Domino præsidemus, ut Civitates, Terræ, Oppida, & Loca nobis & Sedi Apostolicæ in temporalibus mediatè & immediatè subjecta perpetuò in jure, dominio, & proprietate ac possessione dictæ Sedis conserventur.

Causa huius constit.

§. 1. Sane licet nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri per eorum Constitutiones rerum Ecclesiasticarum alienationes prohibuerint, & jam factas revocaverint, & annullaverint; nihilominus cùm retroactis temporibus nonnulli nimium ambitiosi & dominandi cupidi sub variis prætextibus, coloribus & causis, sæpe etiam falsis (quod nõ sine maximo animi nostri mœrore referimus,) aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus & insinuationibus suis conati sint ostendere, & persuadere magis utile, & expediens S.R.E. & Sedi præfatæ fore, si aliquæ Civitates, Terræ, Oppida, Castra, Arces, & loca, ad jus & proprietatem ejusdem Sedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum, ducatum, aut quemvis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiã ex eo quod alias in feudum data, aut quovis alio titulo hujusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prædictam devoluta, vel devolvenda posse & debere de jure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones à Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solùm patrimonii, sed etiam existimationis recepisse dignoscitur.

Declaratio quod Civitates, & loca S.R.E. sine alienatio. feudata, & devoluta, quam alienanda & devolvenda censeantur ipso jure Sedi Apost. incorporata.

§. 2. Hinc est quod nos considerantes omnium Civitatum, & locorum prædictorum singularem fidem, & promptam devotionem eidem Sedi exhibitam, omni tempore valde utilem & salutarem fuisse, & esse, ac volentes non solum alienationes hujusmodi (quas tempore nostro omnino exulare intendimus) de medio tollere, & quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus, quos non immemores fore speramus ante Domini nostri Iesu Christi in examine diei magni adventus tribunal villicationis nostræ rationem reddituros nos esse, sed ut omnis alienationum hujusmodi fundarum occasio penitus aboleatur, quantum cum Deo possumus, peramplius providere, constitutionibus prædecessorum

cum noſtrorum hujuſmodi etiam inhærendo, illaſque innovando, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ipſius animi noſtri deliberatione) & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto conſultatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu (qui etiam juraverunt præſenti Conſtitutioni non contravenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, & abſolutiones à juramento hujuſmodi non petere, nec acceptare) hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione decernimus & declaramus, Civitates, & loca prædicta, etiam hactenus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari ſolita, vel conſueta, ad nos & Sedem præfatam quomodolibet devoluta, & pro tempore devolvenda, abſque alia ulteriori declaratione, & illorum poſſeſſionis apprehenſione eo ipſo Sedi, & Cameræ Apoſtolicæ incorporata, ac ad jus, proprietatem, & dominium priſtinum, ac poſſeſſionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos & ultra, Civitates, & Loca præfata, à nobis & Sede præfata immediatè poſſeſſa, nunquam in feudum, aut titulum conceſſa fuiſſent.

Circulo de quavis cauſa indicandi & terminandi & de eis judicandi.

§. 3. Statuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ, tam Communitates, & Univerſitates, quam Cives, & incolæ Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcumque perſonæ, tam Eccleſiaſticæ quam ſæculares, cujuſvis dignitatis & ordinis etiam Epiſcopalis, vel majoris exiſtentes, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, tam publicè in cõſiliis Civitatum, & Locorum præfatorum, quam privatim alibi in quibuſvis locis, etiam Civitatum, & Terrarum earundem Gubernatores, aut ſi Sedis Apoſtolicæ Legati, vel Prolegati exiſtant, tractantes, conſulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Civitatibus, & locis præfatis immediatè ad nos & Sedem præfatam ſpectantibus, & pertinentibus, etiam devolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut ſub prætextu neceſſitatis, vel evidentis utilitatis faciendis, ſeu de poſtulandis à nobis, & Sede præfata quibuſvis perſonis cujuſvis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam nobis, & ſucceſſoribus noſtris ſecundum carnem cõjunctis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, aut quavis alia temporali, vel Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeu quemvis alium titulum, ad vitam vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, Civitatum & locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad nos, & ſucceſſores noſtros ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione mittendis proponentes, tam ipſi quàm Oratores munus hujuſmodi recipientes, aut alii quicumque alienationes hujuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per ſe vel alium ſeu alios inſinuantes, vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, à qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolvi nequeant. Et inſuper Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & Sedi Apoſtolicæ præfatæ rebelles, etiam in primo capite læſæ majeſtatis, & proditores Civitatum, & locorum præfatorum, ac bona eorum fiſco, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ipſo jure devoluta, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Eccleſiaſticis eo ipſo privati exiſtant, neque ad Civitates, & loca præfata ullo unquam tempore remitti poſſint. Et ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illiſque bonorum & dignitatum portæ perpetuò claudantur.

Revocatio privilegiorũ de illis meliorandis, & retinendis uſque ad eorum reſtitutionem.

§. 4. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Civitates, Terras, Oppida, Caſtra, Arces, & Loca ad vitam, ſeu tertiam, vel aliam generationem, aut alias à dicta Sede, etiam ex cauſa oneroſa, obtinere, habere, & poſſidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoveri non poſſint, niſi reſtitutis ſibi prius pecuniis in melioramenta hujuſmodi expoſitis, omnes, & ſingulas facultates faciendi meliora-
menta præfata quibuſvis perſonis etiam Cardinalibus per eoſdem prædeceſſores noſtros aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie revocamus, & annullamus, & nemini deinceps ſuffragari poſſe, neque debere, ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta hujuſmodi habenti, illa etiã pro munitione, & tuitione, niſi ex cauſa neceſſariæ cõſervationis Locorum eorundem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omninò interdicimus, ac prohibemus, & ſi ſecus à quoquam factum, attentatumve fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præſentium facta locis ipſis cedere, & Cameram ad illorum ſatisfactionem minimè teneri, & obligatam eſſe volumus, & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Decernentes præſentes literas ſub quibuſvis revocationibus, caſſationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, ſub quibuſvis tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis pro tempore quomodolibet factis minimè comprehẽdi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, totiès in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas eſſe, & cenſeri debere.

Decretum irritans.

§. 6. Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Civitatum, & Locorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Obſervatio laus.

§. 8. Sic igitur devotionis, & fidei conſtantia Civitatum, & Locorum præfatorum erga nos, & ſucceſſores noſtros, & eandem Romanam Eccleſiam perſeveret, ut meritò integritatis virtus majora beneficia ab eadem Sede conſequi mereatur.

Juramentum à Card. præſtandum pro obſervantia hujus conſtitutionis.

§. Volumus autem quod ſicut omnes & ſinguli Cardinales præſentes Conſtitutionem hujuſmodi, quantum in eis erit, obſervare, illique contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem à juramento præſtito non petere, nec oblatam, aut conceſſam acceptare in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt, & juraverunt idem per abſentes Cardinales à Conſiſtorio, in habitatione eorum, & à Romana Curia, ut quãdocumque ad eandem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti, & jurari debeat, ac promiſſionem, & juramentum hujuſmodi in forma juramenti per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adjungi, & inſeri debere, ac contrafacientes pœnam perjurii, & perpetuæ infamiæ juris & facti eo ipſo incurrere decernimus. Præterea quod ipſi Cardinales, occurrente Apoſtolicæ Sedis vacatione, in Conclavi, quando de obſervandis litteris Julii Papæ II. prædeceſſoris noſtri ſuper electione Romani Pontificis, & aliis conſtitutionibus juramentum præſtare ſolent, etiam de inviolabiliter obſervanda præſenti Conſtitutione noſtra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodum idem ad Summi Pontificatus faſtigium aſſumptus, poſt ejus aſſumptionem hoc ipſum promittere, ac jurare, & deinde poſt coronationem ſuam, promiſſionem, & juramentum hujuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod ſi illud à Pontifice (quod credendum non eſt) recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipuè eorum Decanus, & capita Ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſſimè pro præſentium obſervatione petere, & rogare, ac obteſtari non ceſſent, idque ut omninò efficiat, diligentiſſimè curare ſtudeant, ſtatuimus, & ordinamus.

Et etiam à Pont. electo.

Quod omnes bene obſervarunt, ut dixi in rubr.

Forma publ. hanc conſtit. Quam habes hic in fine.

§. 10. Quodque præſentes literæ in libellum rediganter, & poſt prædictas Julii literas, quæ in dicto Conclavi legiſolent, inter alias conſtitutiones noſtras adjungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ cũ aliis extravagantibus noſtris deſcribantur, ac ad valvas baſilicæ Beati Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque

loca deferri decernimus etiam, & declaramus, quod earū transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides ubique, in judicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, revocationis, decreti, statuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. A. 1. die 29. Mart.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. 4. Kal. Aprilis Pont. nostri anno 2.

Papæ subscr.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas iustificationes tuas.

Card. subscriptiones.

Ego P. Card. Pisanus, Episcopus Ostiensis.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Portuensis.
Ego Christophorus Card. Madrucius Episc. Præn.
Ego A. Card. Farnesius Episc. Tuscul. Vicecanc.
Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Ful. Card. Perus.
Io. Cardinalis Politianus.
Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
B. Card. Tranen.
Scipio Card. Pisarum.
Io. Card. Capisuccus.
Ego Clemens Card. Aræcœli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Aloysius Card. Cornelius.
Berd. Card. Salviatus.
Ego Phi. Card. à Burdesia.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Marcus Ant. Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigia.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
Ego N. Card. Sermoneta.
Ego Hipp. Card. Ferratien.
Ego Innicus Avalus Card. Arag.
Ego Marcus Antonius Card. Columna.
Ego Io. Franciscus Card. Commendonus.
Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Franciscus Abundius Card. Castilion.
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1566. *Indict.* 10. *die verò* 23. *mensis Maii, Pont. Sanct. in Christo patris & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus* 2. *retroscripta litera affixa, & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apost. de Vrbe, & Cancellaria Apost. ac in acie Campi Flora, per nos Io. Andr. Roger, & Nicolaum de Matheis Sanct. D. N. Papæ Curs.*

Antonius Clerici Mag. Curs.

XXXVI. Quod festum S. Thomæ de Aquino, uti festum de præcepto S. R. E. in Regno Neapolis, alibi verò uti festum quatuor Catholicæ Ecclesiæ Doctorum de cætero celebretur.

Hunc Sanctum canonizavit, & ejus festum instituit Io. XXII. anno in ejus const. 11. Redemptionem.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.*

Edita a. 1567

MIrabilis Deus in Sanctis suis, qui datus est illos in laudem & gloriam & honorem, Prophetæ ore promisit: ut quos sicut Sol in conspectu suo fulgentes, ob meritа sanctitatis coronat de cœlo, admirabiliter etiam honoraret in sæculo, & in eo quod illis tribui jubet laudis & venerationis officio, debitum quoque majestati suæ honorem & gloriam agnosceret. Quorum non modò vitam, sed mortem, sepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confusionem hæreticæ pravitatis, ut felicius etiam, quā in præsenti vita, doceret vivere mortuos qui in Domino moriuntur, sæpissimè dignatus est decorare & illustrare miraculis.

Ioan. 2. cantus vit S. mam. bul. cu. brica.

§. 1. Ex quo Sanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem corde, operè, & ore roborarunt, Angelici Doctoris S. Thomæ de Aquino Ordinis Fratrum Prædicatorum in Cœlum assumptio multis ante annis orbi terrarum & divinis & propriis est comprobata testimoniis. Nam & miraculorum signis, quibus servi sui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhausta Dei benignitas, & certissima Christianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor Apostolicam Ecclesiā infinitis confutatis hæresibus illustravit, adductus fel. rec. Joānes XXII. prædecessor noster, illo in Sanctorum numero relato, ejus diem festum Nonis Martii, quo die nunc etiam colitur, anniversario honore celebrari jussit.

Hic Pont. ex fit hac pr fit.

§. 2. Sed quoniam Omnipotentis Dei providentia factum est, ut Angelici Doctoris vi & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cœlestibus Civibus adscriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ sunt hæreses, confusæ & convictæ dissiparentur, quod & antea sæpe, & liquidò nuper in sacris Tridentini Concilii decretis apparuit, ejusdem memoriam, cujus meritis orbis terrarum à pestiferis quotidie errоribus liberatur, majore etiam quàm antea grati & pii animi affectu colendam statuimus. Quod officium nostrum præter beneficia ex illius salutari disciplina in diem magis profecta in sacrosanctæ Ecclesiæ filios, ad quorum pastoralem, paternamque curam Dei benignitati humilitatem nostram placuit evocare, postulat etiam aliqua ex parte ejusdem Ordinis Prædicatorum communio & societas, unde licèt imparibus meritis nos etiam tanquam ex fonte profluximus.

Eius festum celebrant bre.

§. 3. Itaque primum ut in Civitate & Regno Neapolitano, quod in eam Provinciam, quæ ad salutarem omnium gentium institutionem, ex nobilissima familia Aquinate, clarissimum hoc edidit Ecclesiæ Dei lumen, tantum inde laudis, decorisque divina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio atque unanimi assensu, ipsa die nonarum Martii, qua præstantissimus Doctor migravit in cœlum, posthac semper universi utriusque sexus ab omnibus vetitis, ac servilibus operibus laboribusque abstinentes, festum Divi Thomæ solemniter sub duplici majori officio sicut cæteras ejus generis solemnes festivitates, quæ de ipsius Ecclesiæ præcepto servantur, in aliis autem Orbis terræ partibus, quemadmodum Sanctorum quatuor Ecclesiæ Doctorum festivitates piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri præcepto celebrantur, sic eundem festum diē S. Thomæ in perpetuum posthac omnes item utriusque sexus Christi fideles celebrent, & venerentur, Apostolica auctoritate statuimus ac sancimus.

Indulg. tis altaria vi tantibus.

§. 4. Vt verò etiam memoriæ S. Doctoris majori studio ac pietate cultus & debita veneratio adhibeatur, de Omnipotentis Dei, ac beatorum Apostolorum Petri & Pauli auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus verè pœnitentibus & confessis, qui in ipso S. Thomæ festivitatis die sacellum vel altare in Ecclesia S. Dominici Neapolitani situm, in quo sciptotis Angelici doctrina, Salvatoris Crucifixi ore (sicuti pia retatur historia) mirabiliter probata fuit, à primis ejus diei vesperis usque ad occasum Solis devotè visitaverint, septem annos, & totidem quadragenas.

Pœnitentiæ celebranti- bus conced.

§. 5. In cæteris autem orbis terræ partibus iis qui eundem festū diem, ut præfertur, solēniter celebraverint, &

& ad Ecclesiam, quæ apud [illegible] possessionem, seu dilatæ sub ejusdem S. Thomæ [illegible] devenit, ac cesserint, quoties [illegible], totiens eam [illegible] de injuncta ipsis pœnitentia per præsentes literas in perpetuum valituras, quas sub aliis cujuscúque generis indulgentiarú cõcessionibus, & illarum revocationibus nullo modo obprehendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus.

§. 6. Et quia difficile esset has ipsas literas ad singula orbis terrarum loca pervenire, volumus & auctoritate Apostolica decernimus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis, ubique locorum & gentium, in judicio & extra eadem prorsus fides adhibeatur, quæ iis ipsis, si exhibitæ essent, jure ab omnibus adhiberetur.

§. 7. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, voluntatis, relaxationis, statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petr. anno Incarn. Dominicæ 1567. tertio Idus Aprilis, Pontific. nostri anno 2.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.

Ego F. Card. Pisanus Episc. Ostien.
Ego Joan. Card. Moronus Episc. Portuen.
Ego Christophorus Card. Madrucius Episc. Prænestin.
Ego A. Card. Farnesius Episc. Tusculan. Vicecancell.
Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
Jo. Card. Politianus.
Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
B. Card. Tranen.
Scipio Card. Pisarum.
Jo. Card. Capisuccus.
Ego Clemens Card. Aræcœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Antonius Card. S. Georgii.
Ego Aloysius Card. Cornelius.
Ber. Card. Salviatus.
Ego Phi. Card. à Burdesia.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Hipp. Card. Ferrarien.
Ego Innicus Avalos Card. Arag.
Ego Jo. Franciscus Card. Commendonus.
Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Guilelmus Card. Sirletus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.

Anno à Nativit. D. N. Iesu Christi 1567. *indict.* 10. *die verò* 30. *mensis Iunii, Pontif. autem Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno ejus* 2. *retroscripta litera lecta, publicata & affixa fuerunt in valvis Sancti Petri de Vrbe, & S. Ioan. Lateran. ac Cancellaria Apostolica, per nos Io. Andream Rogerium, & Christianum de Monte, præfatæ S. D. N. Papæ Curs.*

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

XXXVII. Moderatio indultorum S. R. E. Cardinalium, super collatione beneficiorum.

Aliam & strictiorem moderationem fecit Greg. XIV. in sup. sanct. 19. Sanctissimus. Et postremò Innoc. X. in const. 58. Sanctissimus.

Quoad indulta Cardinalium circa dispositionem beneficiorum, quod non communicentur Capitulo, & Canonicis, cum quibus illa aliàs essent communia, vide S. D. N. Urb. VIII. constitut. 59. *Accepto*, inf. tom. 4. Quod verò Cardinales prætextu indulti, etiam cum expressa facultate concedendi, non possint disponere de beneficiis Ecclesiæ, cujus regimini cesserunt cum aliquibus exceptionibus, habes ejusdem S. D. N. Urb. VIII. const. 60. *Licet*, inf. d. tom. 4.

SAnctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius divina Providentia Papa V. *Edita A. D. 1567.*

Ex tam multis S. R. E. Cardinalium super beneficiorum Ecclesiasticorum dispositione indultis, & multiplicatione aliarum super aliis facultatum, quæ quotidie literis dictorum indultorum diffusè inseruntur, sæpè numero impeditus, quo minus solitam antehac Sedis hujus benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere possit. *Exordium.*

§. 1. Idcircò rationem capere volens, ut tanta dehinc ejuscemodi indultorum, & facultatum largitione præcisa, dictis personis commodius beneficandi via sibi libera recludatur, omnia & quæcumque indulta, concessiones, facultates, & alia privilegia conferendi quæcumque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia & quorumvis Ordinum Regularia, qualitercumque qualificata, ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem dictorum Cardinalium, ratione Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, dignitatum & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in posterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, provisio, & quævis alia dispositio illis ex causa factæ per eos cessionis, regiminis, & administrationis, seu commendæ, aut resignationis Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, Apostolica auctoritate reservata existit, vel in posterum reservabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorũ & collatricum, de jure, privilegio, consuetudine, ac aliàs quomodolibet pertinentia, & etiam illa commendandi, ac alias de eis disponendi, omnibus & singulis Cardinalibus prædictis, etiam de dictorum inferiorum collatorum consensu, per quoscumque Rom. Pont. ac Sanctitatem suam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices & Cardinales diversis temporibus factis, firmatis, & juratis, ac quibusvis oneribus, & aliis causis concessa, & etiam iteratis vicibus innovata atque extensa, quibuscumque concepta formulis, ac etiam restitutivis, mentis attestativis, præservativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis suffulta, quorum omnium tenores Sanctitas sua haberi voluit pro expressis, specialiter & expressè revocavit, literasque Apostolicas desuper confectas, & quoad ea in quibus illa nondum erant sortita effectum, & inde secuta quæcumque, cassavit & annullavit, viresque & effectum de cætero non habere decrevit. *Revocatio indultorum S. R. E. Cardinalium circa beneficiorum collationem.*

§. 2. Præterea voluit & ordinavit, quod omnes deinceps literæ Apostolicæ facultatum & indultorum hujusmodi pro singulis Cardinalibus prædictis, præsentibus & futuris, ad unam tantum cathedralem, vel majorem Ecclesiam, seu illius loco, unum vel duo Monasterium, seu Monasteria, aut unum aliud vel duo alia, beneficium, seu beneficia, in dictis literis exprimendam, seu exprimendum, vel exprimenda, quam seu quod, vel quæ ipsi Cardinales ultra illas sex Episcopales ac presbyterales, & diaconales Cardinalium Ecclesias tunc temporis obtinebunt, seu cujus, vel quorum collatio eis reservata fuerit, ut præfertur, ac etiam sublata omninò altera hujusmodi indultorum parte, super consensu ipsorum Cardinalium requirendo in provisione beneficiorum apud Sedem prædictam pro tempore vacantium, aliàs sub dictis indultis comprehensorum, *Declaratio & limitatio circa futuras illarum concessiones.*

ſerum, de quibus omnibus Sanctitas ſua poſthac libere diſponere intendit, & etiam citra facultates commendandi Monaſteria, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, ſæcularia & regularia, necnon diſponendi de Monaſteriis, etiam cura & conventu carentibus, & de dignitatibus Conventualibus, & in Metropolitan. aliiſque Cathedralibus poſt Pontificales majoribus, & in Collegiatis Eccleſiis principalibus. Ac etiam diſponendi de beneficiis Referendariorum cauſarum Palatii Apoſtolici Auditorum, Protonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium, cæterorumque omnium, qui conſtitutionibus declaratoriis fel. record. Pauli Papæ III. ad perpetuam rei memoriam editis continentur. Denique cum moderatione facultatum diſponendi de beneficiis familiarium ipſorum Cardinalium, ac conceſſionum eis per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ factarum, de conſenſu per ipſos in proviſionibus Apoſtolicis præſtando, ad eos ſolos familiares continuos commenſales eorundem, qui vera & actuali familiaritate, continua commenſalitate hujuſmodi durante extra Romanam Cur. vel Cardinalibus ipſis in dicta Curia exiſtentibus, apud d. Sedem deceſſerint, & ad ea ſola beneficia, quæ ipſi familiares continui commenſales viventes, ad collationem dictorum Cardinalium pertinentia obtinebant, ſeu quæ ex collatione ſibi ab eiſdem Cardinalibus facta aſſecuti fuerant expediantur. Aliter verò etiam motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ac etiam cum præſentium ſpeciali & expreſſa derogatione expeditæ, nullius ſint prorſus roboris vel momenti. Et nihilominus hujuſmodi conſtitutiones, & regulas ſuper beneficiis familiarium Cardinalium editas, etiam quoad Cardinales indulta hujuſmodi non habentes, ad familiares, & beneficia prædicta dumtaxat reſtrinxit, & moderatus fuit.

Decretum irritans.

§. 3. Decernens ſic in iis, cæteriſque omnibus præmiſſis per quoſcumque, &c. etiã cauſarum dicti Palatii Auditores, ac etiam ipſos Cardinales, ſublata, &c. necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque, etiam prætextu indultorum, facultatum, & conceſſionum hujuſmodi ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Statuto, ordinatione, decreto, & declaratione Sanctitatis in craſtinum ejus aſſumptionis ad ſummi Apoſtolatus apicem editis, quod Cardinales in conſtitutionibus, & regulis per eam poſt priorum ſuarum conſtitutionum & Regularum editionem & publicationem in poſterum faciendis, non includantur, niſi illæ eorundem Cardinalium favorem concernant, vel ipſæ edendæ conſtitutiones de illorum, ſeu majoris partis eorum conſilio editæ fuerint, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papa ſubſcr. Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Publ. Pont. An. 2. die 30. Aprilis. *Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. die verò Mercurii ultima menſis Aprilis, Pontific. præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ anno 2.*

A. Lomellinus Cuſtos.

XXXVIII. Monaſteria quorum fructus reperiuntur taxati in libris Revet. Cam. Apoſt. & quæcumque beneficia piis locis unita, de cætero non vacantia, quindennia & alia jura eidem Rev. Cam. ſolvere tenentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca indicare debent beneficia quæ poſſident, & titulum poſſeſſionis, & annuos redditus.

Eadem ferè juſſit Paulus IV. ſup. in ſua conſt. 17. Decens. *Et ampliavit Sixtus V. infra in conſtitut.* 33. Cameræ, *ubi de hac materia notabo.*

Edita A.D. PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Exordium. APoſtolicæ Sedis poſcit auctoritas, ut quæ providè per Roman. Pont. ſtatuta fuerunt, debitæ executioni demandentur.

Cum autem, ſicut accepimus, ut annatarum communium, & aliorum jurium ſemel tantum, vel de 15. in 15. annos, ob perpetuas beneficiorum Eccleſiaſticorũ unines perſolvendorum, quæ alias fel. rec. Julius Tertius, & Paulus Quartus Rom. Pont. prædeceſſores noſtri per eorum literas in forma Motus proprii deſuper editas, ex præterito dumtaxat Cam. Apoſt. applicaverunt, eo celeriùs quo poterit exactio & executio fiat, plurimum interſit, & neceſſarium exiſtat ut tam Julii Tertii & Pauli IV. prædeceſſorum literas prædictas, quàm alias quaſcumque conſtitutiones, ſtatuta, decreta, & declarationes per recol. mem. Pium II. Paulum etiam Secundum, Innocentium Octavum, Julium ſimiliter Secundum, ac Julium & Paulum præfatos, alioſque diverſos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros contra pro tempore in Camera Apoſtolica, aut alias ratione annatarum communium, & aliorum jurium prædictorum ſemel tantum, aut de 15. in 15. annos ſolven. obligatos, aut alios quoſcumque beneficia Eccleſiaſtica, abſque eo quod annatas, communia, & quindennia prædicta ſolviſſent, pro tempore poſſidentes, editas & factas per nos innoventur, approbentur, & confirmentur.

Cauſa hu. conſt.

§. 1. Nos igitur ſingularum literarum, & cujuſlibet Motus proprii à prædictis Romanis Pont. prædeceſſoribus noſtris, ut præfertur, quàm etiam forſan à nobis hactenus emanati veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti eſſent, pro plenè & ſufficienter expreſſis & inſertis haberi volentes, illas & illos, necnon omnia & quæcumque per quoſcumque judices executores, & commiſſarios in illis deputatos, & ab eis ſubdelegatos, ac alios miniſtros in præmiſſis, & circa ea quomodolibet geſta & executa reperiuntur, ac inde ſecuta quæcumque, ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbamus & confirmamus, ac rata & grata habemus, necnon illis perpetuæ & irrefragabilis firmitatis robur adjicimus, illaque inconcuſsè obſervari debere decernimus & declaramus, omneſque & ſingulos, tam juris quàm facti, & ſolemnitatum forſan omiſſarum, & alios quoſcumque defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, & qui neceſſariò exprimi deberent, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſupplemus, illaſque & illa, quatenus opus ſit, innovamus.

Conſu. hic Pont. prædeceſſ. & defect. ſupplet.

§. 2. Et inſuper quoniam, ſicut etiam nobis innotuit, à nonnullis nimium ſcrupuloſis, & pluſquam oporteat ſapere contendentibus hæſitatur, an Monaſteria, quorum fructus, &c. in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, necnon Prioratus quorumvis Ordinum regularia & regulares, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica quocumque titulo nuncupata, quorum fructus, redditus & proventus in diſtributiones quotidianas converturtur, ſub literis Pauli Secundi, & aliorum prædeceſſorum hujuſmodi comprehendantur.

Et ex ea hic expr.

§. 3. Nos conſiderantes, quod annatarum communium & aliorum jurium prædictorum exactio, in recognitionem univerſalis dominii introducta, eſt antiquiſſima, quindenniorumque uſus & ſolutio ideo adinventi ſunt, ne Camera prædicta ex Monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum unionibus, quæ amplius vacare non ſperabantur, detrimentum aliquod pateretur. Volentes Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ac venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, necnon dilectorum filiorum Romanæ Curiæ officialium participantium jura præſervare, illorumque indemnitati conſulere, ad omne dubium, omnemque diſputandi & excipiendi occaſionem tollendam, Motu ſimili, &c. omnia & ſingula Monaſteria, tam ſæcularia quàm quorumvis Ordinum regularia, dummodo in libris ejuſdem Cameræ taxata reperiãtur, reliqua verò Monaſteria, Prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, tam ſæculares quam quorumvis Ordinum regulares, necnon dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi manualia, & de jurepatronatus exiſtant, quorum fructus, &c. ſummam 24. ducatorum auri de Camera ſe. co. æſt. valorem annuum excedunt, à quocumque tempore citra, etiam ante fel. record. Martinum Papam Quintum ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, & per nos & ſucceſſores noſtros quibuſcumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ſeu Collegiatis

Collegiatarum Ecclesiis, aut earundem Ecclesiarum mensis, etiam ex quibuscumque specialibus & individuis mentionibus, seu quavis alia expressa habenda, aut quantumvis Collegii, Universitatis, Congregationis, Capituli, Hospitalis, pii loci, & quivis aliis in quorum favorem unionis, annexionis, incorporationis, applicationis, & submissionis hujusmodi facta reperiantur, quantumcumque, ut præfertur, exempta & privilegiata existant, etiamsi se superinde in Camera Apostolica non obligaverint, dummodo Monasteria & beneficia ipsa possiderint ad solutionem communium annatarum & aliorum jurium prædictorum eidem Cameræ pro tempore præterito (salvis Collegii & officialium juribus quoad futura remanentibus) ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum prædictorum singulis 15. annis à die qua illæ suum sortitæ fuerunt effectum, & aliàs juxta tenorem literarum in forma Motus proprii à Julio III. prædecessore prædicto super applicatione quindenniorum prædictorum eidem Cameræ facta desuper emanatarum faciendam teneri, & obligatos esse, & ad id per sententias, censuras & pœnas in singulis Pauli II. & aliorum prædecessorum hujusmodi literis contentas, cogi & compelli posse.

§. 5. Sicque & non aliter in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, quavis Apostolica auctoritate fungen. etiam Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac venerabilem fratrem nostrum Hieronymum Episcopum Maceraten. præfatæ Cameræ Clericum, cui omnes & singulas causas occasione præmissorum pendentes commisimus in quavis instantia, sublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi facultate, judicari & definiri debere, irritūque, &c. decernimus & declaramus.

§. 6. Mandantes eidem Hieronymo Episcopo, ut omnes & singulas causas coram eo inter dilectum filium ejusdem Cameræ Collectorem ex una, & quascumque Congregationes, Capitula, Collegia, & quasvis alias personas ex altera partibus, super solutione annatarum communium, & aliorum jurium quindenniorum eorundem, vel eorum occasione nunc & pro tempore pendentes, juxta præsentium tenorem terminet & decidat. Et pro faciliori indagatione unionum prædictarū, omnia & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum & Collegiatarum Ecclesiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum quàm mulierum sæculares, & quorumvis Ordinum Regulares Congregationes, seu Collegia & pia loca, eorundemque Prælatos & procuratoros, ad indicandum & profitendum medio juramento, omnia & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Parochiales Ecclesias, & alia quæcumque beneficia Ecclesiastica, quæ ipsa Capitula, Congregationes, & alia pia loca prædicta possideant, & quo titulo illa possideant, illorumque annuos valores, sub privationis & aliis in literis in forma Motus proprii Pauli IV. prædecessoris hujusmodi contentis sententiis, censuris & pœnis in Romana Curia, & extra eam moneat & requirat.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apostolicis Congregation. Capitulis, & aliis piis locis prædictis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet concessis, ac iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma servanda esset, tenores, formæ expressi haberi. hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ prædictorum prædictis in singulis eorum litteris voluerint non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volentes præsentis Motus proprii solam signaturam sufficere, & ubique in judicio & extra, regula contraria non obstante, fidem facere. *Sola signatura sufficit.*

§. 9. Et nihilominus illius transumpto manu publici Notarii Cameræ Apostolicæ subscripto ubique locorum tam in judicio quàm extra fidem adhiberi, ac si præsentes exhibitæ forent & ostensæ. *Fides transumptorum.*

Placet Motu proprio. M. *Papa subscr.*

Moderatio dotium, munerum, & ornamentorum quarumcumque mulierum, etiam tempore nuptiarum in Urbe. XXXIX.

Aliam moderationem edidit Sixt. V. in constitut. 52.

Cùm in, *ubi tamen dotes auxit absentia* 1500.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1567.

QUoniam nos pluries justis causis moti, cohortati fuimus dilectos filios nostros Conservatores Cameræ Almæ Urbis, & Populi Romani, ut vellent in modum publici Statuti moderari, ac limitare quantitatem, usque ad quam in futurum ascendere possent dotes mulieribus in ipsa Urbe inter Romanos, seu inter eos & exteros, aliosque suprascripto sconstituendæ ac dandæ, ipsique propterea, in diversis eorum, etiam publicis Consiliis negotio tractato prius, curam faciendi moderationem & limitationem prædictam, illamque cum pœnis, capitulis & clausulis opportunis in scriptis redigendam, Conservatoribus & aliis superius descriptis demandaverint, & præinserta scriptura sic ut supra exemplata, in eodem publico Consilio lecta, & maturè discussa, fuerit per ipsum Consilium approbata, & in modum publici statuti publicata. *Populus Romanus ad cohortationem hujus Pont. super moderatione dotis condidit statutum, cujus tenor mox sequitur.*

§. 1. Nos cupientes ut inviolabiliter observetur, Mutu simili statutum ipsum subscriptum, prout jacet, omnibus suprascriptis ordinationibus, in omnibus & per omnia, etiam Apostolica nostra auctoritate ex certa nostra scientia perpetuò laudamus, approbamus & confirmamus, omnesque & singulos, tam juris quàm facti & solemnitatum, etiam verbalium, forsan omissarum defectus, si qui in præmissis intervenerint, eadem auctoritate Apostolica supplemus. Et pro abundantiori cautela, majorique ipsius Statuti, omniumque suprascriptorum efficacia, etiam nos per eadem verba statutum ipsum, ac suprascriptas omnes ordinationes de novo facimus, atque inviolabiliter perpetuò observari, & ad executionem per illos ad quos spectat, inconcusse demandari volumus & mandamus. *Clausula præservativa.*

§. 2. Volentes quod hujus nostræ cedulæ sola signatura sufficiat, & clausula contraria non obstante, in judicio & extra fidem faciat. *Confirmat Pont. dictum statutum.*

§. 3. Et quod præmissis, ac præinserto statuto, & huic nostræ cedulæ ac dispositioni, per nos & successores nostros nunquam sufficienter derogatum esse censeatur, nisi in publica signatura proposita supplicatione cum hujus nostræ cedulæ insertione, derogatio fuerit concessa. *Sola signatura sufficit.*

§. 4. Decernentes irritum, & inane si quid in contrarium fieri contingat. *Decretum irritans.*

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque dictæ Urbis statutis, reformationibus & consuetudinibus, etiam juramento, &c. roboratis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. *Clausula derogatoria.*

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, Nono Kalend. Julii, anno secundo. *Dat. P. A. 2. die 24. Mail.*

Sequitur tenor istius Statuti.

CAP. I.

CAP. I.

Statuti trovati in quo certa moderatio dotis ad ſcuta 4500 de carlinis. Tu ſchol. ampliatur ad 5500. per Sixt. V. ult. in rub.

§. 1. Statuimo & ordinamo, che neſſuna perſona Romana di qualunque ſtato, grado, ò preeminenza ſia, etiandio chierico, ardiſca, ne preſuma conſtituire promettere, pagare, ricevere, tanto in denari contanti, quanto in argento, oro gioie, proventioni, ò altre coſe, etiandio mobili, è ſe moventi, raggioni, & attioni, dote & acconcio, in una ò più volte, che paſſi ò ecceda, & computata etiandio caſſa bianca, bacile, è boccale, la ſomma è quantità di ducati quatromila è cinquecento di carlini, à ragione di diece carlin per ducato. Ne ſia lecito à queſto contravenire per alcun patto ò conſentimento, etam giurato, da farſi per li contraſcritti & altre terze perſone per cauſa ò occaſione di accreſcere ſomma dotale, conſtituir pegno, ò in qualunque modo far fraude à queſto ſtatuto, ad effetto ch'il marito, ò la donna, ò altri per eſſi vengano ad haver più detta ſomma di ducati quatromila, è cinquecento, in alcun modo ò via directa, ò indiretta, alla pena di mille ducati ſimili da incorrerſi per ciaſcuno che contrafarà, è da applicarſi per la quarta parte all' accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, l'altra quarta all'eſſecutore, & per lo reſto alla fabrica del Palezzo delli Magnifici Signori Conſervatori della Camera di queſt' Alma Città di Roma. Et nientedimeno volemo, che pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltra la detta ſomma ſi deſſe, overo ancora cor intervento di terze perſone ſotto quale color ſi ſia di donatione, parafreno, ò altro titolo, etiam in perſona della donna, qual ſimilmente prohibemo ſotto la pena predetta ipſo facto ſia applicato alla fabrica del Palezzo delli prefati Magnifici Signori Conſervatori. Et ancora volemo, che colvi che conſtituiſce, dà, overo promette in alcun modo oltra la ſomma predetta, ò ſuo herede, ò ſucceſſore, overo la donna per la qual foſſe data per verun tempo venendo il caſo della reſtitutione, poſſa ridimandare illa ſopra più, & habbi perdutta ogn' attione che in ciò & ſopra ciò li competeſſe, è detto ſoprà più s'applichi ipſo jure alla fabrica predetta come di ſopra; ordinando che tutti ſimili contratti, ò private ſcritture, quali ſopra ciò ſi faceſſero, ſiano quanto alla detta quantità eccella ipſo jure nulli & invalidi, è per vigore di eſſi nulla eſſecutione ſe ne poſſa fare quanto alla quantità eccedente di ducati quatromila, è cinquecento.

CAP. II.

Notariorum contra illius prohibitionem inſtrumenta efficientium pœna.

§. 2. Ancora prohibemo à tutti ſimili Notarii, che non ardiſchino ne preſumino rogar ſi d'alcun inſtrumento, qual ſia contra la prohibitione ſoptaſcripta, ne far ſcrittura che ſia incerta, ò che ſi referiſca à quella cedula privata, ò qualunque altra ſcrittura, ò arbitrio di huomo, ſotto la pena del falſo, è di ſcudi ducento per ciaſcheduno di loro che contrafara, è d'applicarſi come di ſopra, & detti contratti non invalidi ipſo jure, & nullius fidei, & eſſi Notarii s'intendano nondimeno privati in perpetuo de l'oro officii.

CAP. III.

Mediatorum & aliorum ſcripturis hanc prohibitionem contravenientium pœna.

§. 3. Et ſimilmente prohibemo che neſſuna perſona poſſa in ciò come mezano intravenire, ò altrimente preſumere far cedula privata, overo eſſer teſtimonio in contratto, ò cedula che foſſe contra la prohibitione predetta, alla detta pena, da incorrerſi & applicarſi come di ſopra.

CAP. IV.

Hæc prohibitio quos comprehendat.

§. 4. Vogliamo ancora che nelle ſopraſcritte prohibitioni & pene ſiano compreſi Baroni, Cortigiani, ò forastieri, etiandio Chierici che apparentaranno con Romani, tanto originarii, come fatti cittadini & incoli di Roma, è tanto dando, è promettendo, quanto ricevendo, è ſtipulando, overo come mezano, notario, teſtimonio, fidejuſſore, ò promiſſore, ò in qualunque altro modo ſi intramettano, purche uno delli conſorti, cioè ò ſpoſa, ò marito, ò ſpoſo, ò moglie, ſia Romano originario, overo fatto cittadino, ò pur'incola in Roma.

Spoſa non poteſt ad pompam oſtendere paraphernalia.

CAP. V.

§. 5. Ne ſia lecito alla ſpoſa poiche ſe ne ſarà gira à marito, ò prima, moſtrare ò far moſtrare à pompa, ò altrimente, tanto in publico, come in privato, in preſenza di perſone, che non ſiano di caſa, le robe che ſaranno nelle caſe, à ſpeſe delli quali vogliamo non poſſano eccedere in numero di pezze, alla pena di ducati cinquecento, da incorrerſi & applicarſi come di ſopra.

CAP. VI.

§. 6. Non ſia parimente lecito al ſpoſo donare più di una veſte alla ſpoſa, qual veſte ſia conforme alli habiti liciti per le ſuntuarie conſtitutioni ſopra ciò fatte, alla pena predetta. Et non ſia lecito al padre ò madre, ò altra congionta perſona della ſpoſa, donar al ſpoſo, ò ad altri per lui, directe vel indirecte, nel tempo della ſubharratione, ò prima, altra veſte, bacile, boccale, coppa, nappo, catena, ò altro donò, tanto di oro, come d'argento, d'enari, giore, perle, drappi, ò altre coſe, etiandio non ſimili, alla pena predetta di ducatti 500. & perdita delle robbe, d'applicarſi come di ſopra. Non ſia lecito alli parenti delle ſpoſo nell'atto della ſubharratione donare alla ſpoſa alcun dono, eccetto che padre, madre, fratelli, è ſoterle carnali è conſobrini del ſpoſo, alla detta pena. Non ſia lecito alla ſpoſa, è ſuoi, al tempo della ſubharratione, dar fazzoletti, ò coſa ſimile ad altre perſone, che à coloro che li è permeſſo di donare, & che donaranno come di ſopra, alla pena predetta.

Nomina.

§. 7. Deputati ſuper præmiſſis per Populum Romanum in publico conſilio Illuſtriſſimi Domini Conſervatores Cameræ Almæ Urbis D. Antonius Vellius I. V. D. Advocatus Conſiſtorialis, D. Domitius Cavalerius, D. Vincentius Nobilius, Magnificus D. Angelus Prior Dominorum Capitum Regionum, D. Marcus Antonius Burgheſius Advocatus Conſiſtorialis, D. Marius Gabriellius Advocatus Conſiſtorialis, D. Pyrrhus Tharus I. V. D. Vincentius Parentius I. V. D. Galeatius Poggius I. V. D. Antonius Maſſa I. V. D. Dominus Lucas Petus I. V. D. Dominus Marius Frangipanus, D. Cincius Frangipanus, D. Hector Mutinus, D. Horatius Narus, D. Petrus Paulus Fabius, D. Thomas Cavalerius, D. Hieronymus Picus.

Extenſio conſtitutionis Pii V. de condemnatis & bannitis non audien. niſi in carceribus conſtitutis, & defuncti hæredibus citatis, ut procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque inſtantia, pro quacumque pœna corporis afflictiva. XL

Hæc bulla Pii IV. eſt 52. *ſup.* Etſi cuncta. *Et plenè de materia bannitorum notabo inf. in conſtitut.* 6. *Sixti V.* Hoc noſtri.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Edita a. 1567.

LIcet alias fel. record. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter Motu proprio, & ex ejus certa ſcientia, ſua perpetuò valitura conſtitutione ſanciverit, &c. *Pius IV. dit. conqua ha*

Omittimus reſiduum hujus narrativæ, quia ipſam bullam habes ſup. Etſi cuncta.

Caſus declarat.

§. 1. Cum tamen à nonnullis in dubium revocetur, an in literis Pii prædeceſſoris hujuſmodi, comprehendantur etiam illi, qui ex aliqua criminali cauſa, pro qua pœna corporis afflictiva imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, ita ut ad purgandum contumaciam, & condemnationem hujuſmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec deboant, niſi priùs ſe in carceribus conſtituerint.

Declarat.

§. 2. Nos omnem circa præmiſſa ambiguitatem è medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illiſque nihil addentes vel minuentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus & declaramus, eos omnes & ſingulos, qui ex hujuſmodi cauſis, licèt in eorum numerum contumaciam hactenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, ſub eiſdem literis omninò comprehenſos fuiſſe & eſſe, ac fore, ita ut non aliter ad purgandum

purgandum dictas eorum contumaciam & condemnationem admitti debuerint, vel debuerint, nisi satis præmissis carceribus constituerint vel constituant. Decernimus quod in quacumque instantia, etiam, & causa se absolvi petant, licet forsan in aliquibus constituerint, nullo modo audiantur, nisi se prius in carceribus solvatis servandis de novo constituerint, & novæ constitutioni hujusmodi ad plenum satisfecerint.

§. 3. Ac omnes & singulas absolutiones, remissiones, & quasvis alias gratias contra præsentium tenorem quomodolibet pro tempore impetratas, & à quibuscumque judicibus, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existant, quovis prætextu vel causa emanatas nullatenus attendi debere, minusque cuiquam prodesse ullo modo posse, sed tanquã nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti rejiciendas esse, Nosque præfatis, & aliis judicibus quibuscumque, illis non obstan. processus hujusmodi reassumere, & prout justis fuerit terminare.

§. 4. Præsentemque nostrum Motum proprium nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, sed illum semper validum & efficacem existere, suosque plenarios effectus omnimodè sortiri.

§. 5. Sicque in præmissis omnibus, etiã per S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Auditores, aliosque Judices, &c. sublata eis, &c. judicari debere, irritũ quoque & inane quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in futurum contigerit attentari, fuisse, esse, & fore, & vitio nullitatis penitus subjacere decernimus.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis quæ idem prædecessor in eisdem literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obstante, cum decreto, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Placet Motu proprio. M.

Anno à Nativitate Domini 1567. *indict.* 10. *die verò* 12. *mensis Iulii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii Papæ V. anno ejus II. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Astancollum præfati S. D. N. Papæ Curs.*

Camillus Cher. Mag. Curs.

XLI. Confirmatio & nova concessio plurimorum indultorum pro Ordinibus Fratrum & Monialium Mendicantium. Et declaratio atque extensio Concilii Tridentini circa ea. Et communicatio eorundem indultorum, cum aliis Ordinibus Regularibus. Necnon & jurisdictio Conservatorum.

Hæc bulla ab ipsemet Pontifice revocata est quoad examen & approbationem Confessorum per Ordinarios faciendam, inf. in const. 133. Romani. *Et Greg. XIII. in const.* 9. In tanta, *omnia hæc privilegia reduxit ad terminos juris communis, & Concilii Tridentini. Ita quod ea tantum persistunt indulta, quæ ante hujusmodi bullas habebant Mendicantes, & Concilio Trident. non adversantur.*

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ETsi Mendicantium Ordines, qui sedulum in vinea Domini quotidie exhibere non cessant famulatum, summo semper studio, etiam dum in minoribus essemus, amplexi fuimus, ad summi tamen Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, divina favente clementia assumpti, dum id mente recolimus, facere non possumus, quin eos propensiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro suis sanctis studiis, honestisque laboribus, proque salute animarum, ab Apostolica Sede, cujus continuè pacem & dignitatem Ordines ipsi fortiter tuentur, tam spiritualia quàm temporalia subsidia ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regulatem facilius atque expeditius exequi, & transigere possint, & cæteræ religiosæ personæ, Ordinesque alii, exemplo ipsorum promptiores, alacriores-que ad sua officia persolvenda reddantur.

Episcoporum solicitudo erga Mendicantes hic refertur.

§. 1. Hinc est quod nos attendentes plerosque ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, qui eosdem Ordines præcipuè tanquam fructiferos in agro Domini palmites, & colere & adjuvare deberent, non solum id exequi negligere, verum etiã Concilii Tridentini decretis in pravum sensum retortis, eos & eorum quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumque privilegiis non modicũ afferre gravamen.

Hæc primo solicitudo declaratur infr. num. 1.

1 Quidam enim Episcopi, ut accepimus, nolunt admittere quosdam regulares ad prædicationem, etiam in suis Ecclesiis faciendam, quamvis de eorum habilitate ad hujusmodi opus exercendum habeant bonum testimonium à suis superioribus. Alii verò volunt, ut nedum semel, sed etiam pluries in anno coram ipsis, vel eorum Vicariis prædicatores præsententur, ac pro licentia prædicandi, quam nonnisi in scriptis dare volunt, aliquid quandoque exigunt. Alii etiam Episcopi maximam Regularibus injuriam irrogare videntur, dum præter ordinem & veterem consuetudinem, absque ulla ratione quosdam rejiciunt, & quosdam pro eorum libito admittunt ad prædicationem hujusmodi habendam in locis suæ diœcesis.

Hæc secunda declaratur infr. n. 2.

2 Quorundam etiam locorum Ordinarii quosdam Religiosos probos viros, & idoneos, etiam à suis Superioribus approbatos, ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non solùm singulis annis, sed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eosdem confessores sibi præsentari. In aliquibus verò oppidis, tam Episcopi, seu eorum Vicarii, quam Presbyteri Curati, nolunt ut fratres mendicantes vocati ad audiendas confessiones infirmorum, maximè si infirmitas est gravis, aut etiam sanorum, in privatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in suis Ecclesiis, aut Monasteriis possint accedere.

Hæc tertia declaratur infra n. 3.

3 Nonnulli etiam audent confessores monialium, qui pleno jure subsunt Regularibus, examinare, cum tamen id minimè per Concilium decernatur, sicut & de fratribus, qui sunt audituri confessiones aliorum fratrum.

Hæc quarta declaratur infra n. 4.

4 Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur asserere, seu facere, ne quisquam infra annum possit sacram Eucharistiam in Ecclesiis Mendicantium recipere, neque etiam moniales tertiarias nuncupatas suorum Ordinum, ut aliqui asserunt, in aliquibus partibus fieri, cum tamen solùm in Paschate, quoad sæculares dumtaxat, juxta privilegia Summorum Pontificum prædecessorum nostrorum eisdem Ordinibus concessa, id observari debeat.

Hæc quinta declaratur infra, n. 5.

5 Alii verò Episcopi, seu eorum Vicarii audent ad eorum libitum dare licentiam quibuscumque, quæcumque Monasteria Monialium, etiam Sanctæ Claræ ingrediendi, etiamsi Regularium curæ subdita sunt.

Et hæc declaratur, num. 6.

6 Quidam verò sub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante professionem earum volunt eas extrahere à Monasteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipsasque puellas, seu novitias de plerisque rebus interrogant, neque necessariis, neque in decreto Concilii Tridentini desuper contentis, ex quibus non modica potest oriri occasio scandali.

Et hæc declaratur num. 7.

7 Alii verò plerique noluerunt quosdam regulares aliarum diœcesum sacris ordinibus initiare, ac etiam à sui Ordinis Prælatis approbatos admittere nolunt.

S 3 Aliqui

Et iſta declaratur, num. 8.

8 *Aliqui verò ſingulis dominicis diebus in ſuos Parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, ut non poſſint intereſſe miſſis, concionibus, & divinis officiis, niſi in propria Parochia. Alii verò in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ Scripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt, & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, ut ab ipſis Miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſi ſibi ea uſurpant, dicentes quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt paſtores. Alii verò ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilii per decennium à diœceſi, pœna inhibuerunt, ne Miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur in diebus feſtivis, antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebraverit. Alii etiam nolunt, ut dum Prædicatio in Eccleſia Cathedrali habetur, alibi prædicetur.*

Et iſta declaratur, num. 9.

9 Ac inſuper in quibuſdam omnem ordinem & quietem perturbant, dum controverſias jamdiu ſopitas & extinctas ſuper præcedentia excitarunt, & ubi nullæ erant peperererunt, dum pro arbitrio & voluntate eorum hos illis præferre noluerunt.

Et iſta declaratur, num. 10.

10 Quidam etiam Epiſcopi volunt regulares à cura animarum excludi, & illam ſolis Presbyteris fæcularibus committi.

Et iſta n. 11.

11 Quidam verò quartam funeralium extendere volunt, etiam ad Miſſas, legata, & alia quæcumque, quæ domibus Regularium relinquuntur.

Et iſta n. 12.

12 Alii autem volunt quartam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam quæ pro victu fratrum relinquuntur.

Et iſta n. 13.

13 Aliqui etiam in quibuſdam partibus, etiam volunt, ut non ſolum jus ſepulturæ ſolvi conſuetum, quod ſemper ſolvitur, neque denegatur, ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis Ordinum ad eorum libitum partes dant; quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, ut id totum curatis, etiam de novo ſolvatur, inſtanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum ad Monaſteria fratrum deferantur, unde in hoc maximè tam partes, quàm ipſos fratres gravari contingit.

Et iſta n. 14.

14 Aliqui verò etiam ex locis mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro ſeminario decimas exigere ac in caſu renitentiæ; etiam pignus exigunt. Alii autem præfatos fratres, ac moniales ſub eorum cura degentes, ſubſidium regium perſolvere cogunt, cum multæ earundem Monialium vix habeant pro earum victu & veſtitu neceſſaria vitæ.

Et iſta n. 15.

15 Alii etiam in quibuſdam partibus pauperes Mendicantes eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſuſtentatione; & ſi invenerint eos panem vel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes gravi injuria & contumelia: Nonnulli verò Epiſcopi vel Capitula Canonicorum pauperes mendicantes, tam fratres, quam moniales ſuorum Ordinum, tam de redditibus bonorũ, ſi quæ habent, quàm de poſſeſſionibus, vineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcumque, non ſolùm largitione fidelium ſibi conceſſis; ſed etiam aliàs juſtis de cauſis ab eis acquiſitis, ac pecuniis emptis, ſibi decimas, ac primitias aliis reſpectivè ſolvere cogunt.

Hæc 16. declarantur infra, n. 16.

16 Alii autem auſi ſunt inquirere, & proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſpicio, non expectata ſuorum ſuperiorum cenſura. Alii verò Epiſcopi Monialium Monaſteria ingredi, & illa ingrediendi licentias aliis concedere, & adverſus illas proceſſus formare ipſorum Ordinum ſuperioribus irrequiſitis præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper moniales habere prætendunt. Nonnulli verò frequentiſſimè regulares citant, & juriſdictioni ſuæ ſubjicere tentant, ac eorum Conventum occupant, ipſos expellendo, ac in ipſos juriſdictionem vel poteſtatem exercent. Aliqui verò ipſos carceribus, abſque cauſæ cognitione mancipant, ac manibus pedibuſque laborant, ut regulares mendicantes ſuæ ditioni ſubjiciant; & uſque adeò ſe intromiſerunt in gubernatione Conventuum, & in correctionibus fratrum, ut Provincialibus & Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut ulla juriſdictio.

Hæc ibi declarantur fra. n.

17 Aliqui autem Conventuum Priores & Guardianos rationes, & computa facere cum ſyndicis Conventuum hujuſmodi prohibent.

Hæc ibi declarantur fra. n.

18 Fratres quoque qui ad Epiſcopos hujuſmodi recurſum habent, à Prioribus & Guardianis præfatis caſtigari & puniri interdicunt. Inhibent quoque Superioribus Ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos Imperium, & brachium ſæculare exercent.

Et iſta

19 Alii verò ipſos extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic permanere permittunt, eoſque etiam invitis ſuis ſuperioribus detinent.

Et iſta

20 Aliqui verò bonorum ipſorum fratrum, tanquam ad eos, ſi extra clauſtra defuncti fuerint, ſpectantium poſſeſſionem occupare præſumunt, & ad habitum Religionis reverſis ſua bona conſignare nolunt.

Et iſta

21 Ac etiam uniones à Sede prædicta, aut alias ritè factas de beneficiis Eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt, & contradictores excommunicationis gladio feriunt.

Et iſta

22 Alii verò Regulares campanas diebus feſtivis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, Miſſas celebrare nolunt.

Et iſta

23 Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quandam domum Regularem, triginta vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt.

Et iſta

24 Alii verò eos mortuorum corpora aſſociare, alii autem illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt, niſi major Canonicorũ pars intervenerit.

Et iſta

25 Alii verò mortuorum officia in Regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia, & ipſorum monialeſ, vel alias perſonas, etiamſi in earum funere Parochus intervenire non deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit; & ſi aliquem ipſi ſciverint in Regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe, eum, ut dicitur, non ante ad illas deferre ſinunt, quàm ad Parochi Eccleſiam delatum, inibique officium peractum fuerit.

Et iſta

26 Poſtremo verò teſtamenta ſine Presbyterorum præſentia fieri prohibent; & ſi quid ipſis Regularibus relictum fuerit, id aſſerentes contra Concilii Tridentini canones eſſe, revocare omninò procurant.

Hic idem dicitur de aliis hujuſmodi impoſitionibus

§. 27. Ac propterea volentes præmiſſis, ac aliis ſimilibus exceſſibus & gravaminibus, ex noſtri paſtoralis officii debito providere; attendentes etiam illos qui onus diei & æſtus, tam in prædicationibus quàm in cæteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſubleventur, facilè fore, ut oppreſſi à ſuis officiis omninò deſiſtant, ne poſterum eis aliquod inferatur gravamen, Concilii Tridentini hujuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minus vera intelligentiâ præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio nonniſi ad nos ſpectat, & modo & forma infraſcriptis declarando cenſuimus.

Declaratio prima mentis, & ſupra. In hoc alia declaratio in alia hanc ſuſpenditur nema.

1 Nos igitur Motu proprio, non ad alicujus inſtantiã, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus Canonem ſeſſionis 24. cap. 4. per quem omnibus Regularibus; etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis contradicente Epiſcopo Prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres hujuſmodi, quando à ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Provincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere poſſe, imò volumus, quod in ſuis Eccleſiis; quando eis placuerit, licitè, & abſque ullo impedimento, vel contradictione; etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicaverit, prædicare poſſint.

Declaratio 2. mulieſ de qua ſ num. 1. Sed hoc p vilegium idem Pon quoad a batio eo Epiſc tum rec vis in 133. K

2 Quod verò in ſeſſione 23. cap. 15. circa confeſſiones à Regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum Ordinum fratres à præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris Provincialibus ad audiendas confeſſiones utriuſque ſexûs Chriſti fidelium approbatos, ut præmittitur, minimè comprehendat, ita ut à confeſſionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias, domos, man-

quam

[illegible] de novo celebrando. [illegible] de
[illegible] simul in una dioecesi [illegible] sumpserit, semper in eadem dioecesi admitti non admissus, nec amplius examinari vel quomodolibet in dicta dioecesi debeat tam virtute prædicationis faciendæ, quam quoad confessiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat.

Declaratio 1. molestiæ, de qua sup. n. 1.

3 Confessiones verò Monialium, quæ degunt sub cura Regularium, ab Ordinario examinari nolumus, quémadmodum neque etiam fratres, si debeant audire confessiones aliorum fratrum, examinari debent. Lectores insuper ex eisdem fratribus, & in Theologia graduati qui cum licentia suorum superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit, tam confessiones audituri quàm prædicationis munus subituri, ab Episcopis minimè examinentur.

Declaratio 1. molestiæ, de qua sup.

4 Ipsique Christi fideles Sacramentum Eucharistiæ (Resurrectionis Dominicæ festivitate dumtaxat exceptâ) sumere, eisque illud per fratres hujusmodi administrari valeat, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios, aut Ecclesiarum Rectores præfatos, seu alios quoscumque (illorum licentia minimè requisita) etiam sub censuris Ecclesiasticis & aliis pœnis cogi vel compelli possint, seu debeant, etiam decernimus & declaramus. Et licet in sess. 25. cap. 12. caveatur, quod censuræ & interdicta Ecclesiastica, etiam à locorum Ordinariis promulgata mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesiis publicari debeant, tamen si tempore celebrationis alicujus ex festis sanctorum, Ordinum eorundem, ac aliis festivitatibus juxta eorundem Ordinum privilegia Apostolica, interdictum hujusmodi emanaverit, illud in præfatis festivitatibus, & earum octavis suspendimus.

Declaratio 1. molestiæ, de qua sup.

5 Cum inhonestum sit quemlibet in alienam messem falcem injicere, cumque Monialium Monasteria non nisi de Episcopi vel Superioris licentia, & in casibus necessariis, aliquis ingredi præsumat in sess. 25. cap. 5. prohibetur, hoc tantum in illis Monasteriis locum habere volumus, quæ Ordinariis ipsis pleno jure subsunt, in quibus in casibus necessariis ipsi dare licentiam possint, & non in aliis Monasteriis. Ita ut in præfatis Monasteriis, quæ Ordinariis ipsis pleno jure non subsunt, ipsi Ordinarii illa ingredi non possint, prout in Regulis earum, seu de jure statuitur, & eis aliquos processus adversus Moniales ipsas, seu fratres hujusmodi propterea, seu aliàs ipsorum Ordinum superioribus requisitis, quoquo modo formare, aut facere posse omninò prohibemus, ita ut aliquam jurisdictionem, seu aliquod quodcumque dominium in Moniales & fratres hujusmodi respectivè habere, exercere, aut exequi nullatenus possint aut debeant, immò illas & illos omnes ab eorum superioritate, dominio, jurisdictione, & potestate eximimus & liberamus, prout eis concessum est per sua privilegia à Sede præfata obtenta, & ita præfatæ Moniales, ac fratres sint exclusi à superioritate & jurisdictione Ordinariorum respectivè hujusmodi, ut etiam in illarum, vel illorum Syndicis, aut procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel alia sibi non competentia faciendo, ullatenus non se intromittant, nec etiam Ordinarii ipsos Regulares præfatos citare, & jurisdictioni suæ subjicere, ac eorum Conventus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos jurisdictionem aliquam & potestatem exercere, ut præmittitur, aut ipsos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere possint, ut suæ ditioni subjiciantur.

Declaratio 1. molestiæ, de qua sup.

6 Volumus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coactæ vel seductæ fuerint, examen faciendum, nonnisi infra quindecim dies, postquam juxta Concilium Tridentinum Episcopi, vel eorum Vicarii requisiti fuerint, fieri possit, quibus elapsis amplius in [illegible] ac familiter volumus, quod puellæ, [illegible] novitiæ [illegible] ad alias interrogationes respondere minimè teneantur.

Declaratio 7. molestiæ, de qua sup. n. 7.

7 Sessione verò 23. cap. 8. neminem nisi à proprio Episcopo ordinari posse statuens, in Regularibus locum non habere omninò declaramus, ita quod fratres hujusmodi præfatos, etiam factos Ordines à quolibet Antistite, gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habente, Ordinarii loci minimè requisita licentia, in locis, seu domibus fratrum hujusmodi, aut alibi recipere possint.

Declaratio 8. molestiæ, de qua sup. n. 8.

8 Et insuper sess. 22. decretum, quod per populum sæpè ad suas Ecclesias, saltem dominicis, & majoribus festivis diebus, convenire debere monet, insequendo, volumus quod fratribus mendicantibus hujusmodi, non solum prohiberi non possit, ne Missas & alia divina officia faciant in eorum Ecclesiis, verum etiam in quibuscumque aliis, ubi celebrari Missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis, celebrare valeant: ac etiam quod conciones & lectiones sacræ scripturæ, & sermones pro mortuis, etiam in Ecclesiis facere, ac eleemosynas pro celebrandis hujusmodi Missis, & aliis divinis officiis peragendis, & eis illas donari, seu relinqui contingat, recipere, necnon Missas & divina officia hujusmodi, etiam in diebus dominicis vel festivis, etiam antequam Rector Parochialis Ecclesiæ celebraverit, celebrare, & facere, quando eis videtur, & etiamsi tunc in Ecclesia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque utriusque sexus Christi fideles, totius anni tempore, illas & illa in Ecclesiis fratrum hujusmodi audire possint. Ipsi Christi fideles ullatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios, seu Rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscumque ullo pacto, causa vel occasione non valeant, seu debeant, sed præfati Christi fideles audiendo Missas, & alia divina officia in Ecclesia fratrum hujusmodi diebus dominicis, aut festivis, præcepto Ecclesiæ de illis audiendis satisfeciſſe censeantur.

Declaratio 9. molestiæ, de qua sup. n. 9.

9 Controversias autem omnes de præcedentia quæ eadem sessione 25. cap. verò 13. per Episcopum terminari mandantur, nonnisi durantes per illum dictum, finitas autem nullo pacto innovari posse statuimus.

Declaratio 10. molestiæ, de qua sup. n. 10.

10 Cumque licet cap. 11. sess. 25. statuat, quod in domibus virorum, seu mulierum, quibus animarum personarum sæcularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amovibiles inibi deputentur, nisi de Ordinarii consensu, ac prævio examine hujusmodi præcedente, ad curam hujusmodi admitti posse omninò volumus præfatos Regulares.

Declaratio 11. molestiæ, de qua sup. n. 11. Alia declaratio est in bulla huic annexa, sub §. 11.

11 Quartam autem funeralium, de qua sess. 25. c. 13. nequaquam solvere teneantur Monasteria, quæ à quadraginta annis citra fundata existunt, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de Monasteriis antè annos quadraginta fundatis, quæ ipsam quartam solvere consueverunt, & ubi solvi consuevit, id tantum ceræ, & aliorum quæ in aliquibus partibus defetri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu legatis, vel aliis fratribus ipsis, seu Monialibus hujusmodi relictis, aut aliàs quomodolibet donatis, solvi debet; sicque intelligi Concilii decretum quoad quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi verò non est consuetudo solvendi quartam hujusmodi, de nullo suprascriptorum solvi debere declaramus.

Declaratio 12. molestiæ, de qua sup. n. 12.

12 Nec ad quartam, seu aliam partem omnium eorum quæ etiam pro ornamento Ecclesiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis Ecclesiis relinqui vel dari contigerit, etiamsi pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur.

Declaratio 13. molestia. de qua supr. num. 13.
Alia declaratio est in bulla huic annexa sub §. 2.

Declaratio 14. molestia. de qua supr. n. 14.
Alia est declaratio in d. bulla huic annexa.

13 Ac eo etiam jure [illegible] solvi [illegible] contributionem [illegible] non aliquid aliud eis solvi debeat, quam [illegible] Ordinis [illegible] clarabimus, quando [illegible] contributionem hujusmodi, nec propterea [illegible] debebit, quin [illegible] defunctorum [illegible] prædicta ad eorum Ecclesias tumulanda deferri faciat.

14 Illud etiam quoque esse censentes, Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos illorumque loca; etiamsi curam animarum habeant, ac quascumque beneficia illis unita, ad contributionem pro seminario, aut dotandarum aliquarum solutionem, imò illos & eorum domos, Monasteria, beneficia & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque, tam ad ipsos, quàm ad monialium prædictas, etiam largitione fidelium, seu ullas justis de causis ab eis acquisita, & petuniis super, vel aliàs quomodolibet pertinentia minimè [illegible], illosque & illas à quibuscumque decimis, primitiis, quartis, meditis, & aliis fructuum partibus, necnon subsidiis charitativis, etiam per nos concessis, ad quotcumcunque etiam Regum, Principum, & Dominorum temporalium instantiam, quæcumque etiam urgentissima, & de necessitate exprimenda causa, ac etiam aliis quibuscumque oneribus, tam ordinariis quàm extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu quàm vestitu, aut aliàs sibi necessariarum quomodolibet, etiam auctoritate Apost. nunc & pro tempore impositis, ita ut penitus & omninò ad alicujus rei contributionem minimè teneantur, omninò eximimus & liberamus, illosque & illas ad illos & illa, etiamsi sæculares, & aliæ personæ quæcumque in eas exigendi possessione fuerint, minimè teneri debere volumus, nec sub cap. 12. sess. 25. comprehendi posse vel debere decernimus.

Declaratio 15. molestia. de qua supr. n. 15.

15 Quod verò de usu quæstorum eleemosynarum auferendo loquitur sessionis 21. cap. 6. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri posse, vel debere etiam decernimus, quin potius cùm eleemosynis hujusmodi vivere cogantur, eis id facere liberum omninò esse declaramus.

Declaratio 16. molestia, de qua sup. n. 16.
Tu ad hoc vide Clem. VIII. constit. 29. suscepti.

16 Quoniam verò ex nimia Episcoporum sibi irrogata auctoritate, ipsi personas regulares fuæ jurisdictioni subjicere omninò studeant, ac decreto Concilii prædicti, sess. 25. cap. 14. edito, quo cavetur, quod si regularis intra claustra existens, aut extra ea, ita notoriè delinquerit, ut populo scandalosus sit, termino ab Episcopo præfigendo, à suo superiore omninò puniatur, sin minus, ab Ordinario delinquens puniri possit, constat, variis indebitisque gravaminibus Regulares affici, Ordinarios prædictos aliquid contra Regulares occasione, vel causa innovare non posse vel debere, in claustris degentes hujusmodi, quovis prætextu, nec aliquos processus contra ipsas personas Regulares formare aut facere posse volumus, nisi propter manifestum scandalum, & suorum Ordinum superioribus prius consultis, & negligentibus, alioquin omnia & singula contra præmissa facta & gesta, ac facienda in futurum pro nullis, & infectis habeantur.

Declaratio 17. molestia. de qua sup. n. 17.

17 Neque etiam se intromittant ullo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione Conventuum, tam fratrum, quàm Monialium hujusmodi, & illorum correctionibus, sed omnia ista, & alia necessaria ad correctionem & gubernationem Fratrum aut Monialium hujusmodi, eorum Generalibus, ac Ministris, seu Provincialibus, vel aliis eorum, aut earum respectivè superioribus, etiam ratione computa faciendi cum Syndicis Conventuum hujusmodi, omninò relinquantur, nec aliò modo in prædictis, per se vel alios se intromittant.

Declaratio 18. molestia, de qua sup. n. 18.

18 Fratres quoque si contigerit eos ad hujusmodi Ordinarios recursum habere, à præfatis Generalibus Ministris, seu Provincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis superioribus castigari & puniri posse, & debe-

[illegible] Ordinarii [illegible] Ordinem [illegible] professi sunt, [illegible] Ordinarii [illegible] Religiosis reverentiam bona omnia Monasteriis ipsis, eâm ex quæ acquirit Monachus, de jure Monasterio acquiruntur, pertinere etiam decernimus.

Decl. 21. molestia. de qua supr. n. 21.

21 Ac ipsis Ordinariis, ne quascumque uniones, etiam perpetuas, à Sede prædicta, vel aliàs, ac præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis Ecclesiasticis, seu illorum fructibus, quin suum sortiantur effectum impediant, omninò etiam prohibemus, & censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris vel momenti similiter decernimus & declaramus. Insuper volumus quod præfati Regulares, quibus cura animarum est, possint per se ipsos juxta suorum Superiorum Ordinationem, aut alios Vicarios, seu Capellanos sæculares ipsorum Regularium nutu amovibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos & approbatos, præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione vel amotione, neque alicujus partis fructuum consignatione pro præfatis Capellanis, seu Vicariis sæcularibus, si per tales curam exerceri contigerit, Episcopi ullo pacto se intromittant.

Decl. 22. molestia. de qua supr. n. 22.

22 Prohibemus insuper eisdem Ordinariis, ac aliis quibuscumque personis, ne impediant ipsos fratres, quando eis placuerit, tam in diebus dominicis, seu festivis, aut aliis totius anni temporibus, campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebraverint, Missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesiis suis prædictis delata fuerint, absque præsentia Rectorum Ecclesiarum hujusmodi sepeliri facere, ac officia mortuorum hujusmodi peragi posse, necessariamque præsentiam rectorum, aut aliorum Clericorum, quin infirmi liberè sua possint condere testamenta, minimè esse, ac ipsos Regulares legata, aut quævis alia sibi testamentis relicta, exigere & obtinere posse, neque aliquod jus in contrarium esse decernimus & declaramus.

Decl. 23. molestia. de qua supr. n. 23.
Tu vide Iam 99. mem. Quani.

23 Licentias verò pro construendis domibus Regularibus, quæ 4. cap. 25. sess. sine de Ordinarii licentia construi prohibentur, gratis omninò dari, & nonnisi legitima subsistente causa, superioribus explicanda, illas recusari posse.

Decl. 24. molestia. de qua supr. n. 24.

24 Necnon fratres prædictos, etiam filios mortuorum corpora associare, ac [illegible] in die Cœnæ Domini fieri solitum in Ecclesiis, seu domibus fratrum cujuslibet Ordinis prædictorum, solemniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Ecclesiarum, seu alios quoscumque prohiberi posse, etiam declaramus & declaramus.

Decl. 25. molestia. de qua supr. n. 25.

25 Mandantes etiam universis locorum Ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores Parochialium in Ecclesiis ipsorum fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac Monialis dictis fratribus subditis, vel personas sepeliri in eorum Ecclesiis eligentes, nulla soluta Parocho portione, sepeliri, vel si fratres ad mortuorum corpora associanda vocati fuerint, illa absque fratrum hujusmodi præsentia sepeliri facere audeant vel præsumant.

26 Cum

26 Cumque maximè deceat liberam esse cuiuslibet erga [illegible] sententia voluntatem, præsertim horum [illegible] tempore, ut quæ fiunt, [illegible] præsentibus [illegible] dicuntur, omnibus abrogamus.

§. 3. Postremò quod cap. 5. Sess. 25. quantum fuit quod omnes, scilicet tam clerici quàm seculares quicumque ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, id quoad fratres præfatos de illis tantum processionibus intelligi volumus, ad quas secundum consuetudinem antiquam locorum soliti sunt accedere, vel quæ pro bono pacis Ecclesiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur, quod etiam de illis Conventibus, qui Collegia nuncupantur, minimè intelligi volumus, in quibus fratres sub arctiori clausura degunt, ita ut nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant, sed tantum studiis & lectionibus vacent.

§. 4. Præterea si fortè inter Episcopos, vel Collegia, aut Capitula, vel alias quasvis personas, & præfatos fratres, seu moniales, aut eorum aliquos super præmissis vel aliquo eorum, coram quocumque, seu quibuscumque judicibus, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus, tam in Romana Curia quàm extra eam ubilibet lis, seu lites respectivè pendeant, nos litem, seu lites, & causam vel causas hujusmodi ad nos advocamus, ac illam & illas, quarum statum, ac nomina & cognomina judicum & collitigantium, præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cassamus & extinguimus, ac partibus ipsis perpetuum silentium desuper imponimus.

§. 5. Ac insuper ut facilius præmissa omnia illibata persistant, omnia & singula privilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, dispensationes, favores & gratias, quæ decretis Concilii Tridentini alias quàm ut superiùs est dictum, concessum & declaratum, non contrariantur, expressè eisdem fratribus, necnon Monialibus quibuscumque, & Sororibus Tertii ordinis prædictorum Ordinum respectivè Ordinibus, ac illorum Ecclesiis, domibus & personis, etiam vivæ vocis oraculo, in genere vel in specie, tã per rec. mem. Eugenium IV. Sixtum IV. Leonem X. Paulum III. ac dictum Paulum IV. & Pium etiam IV. quàm alios quoscumque Rom. Pont. etiam prædecessores nostros, ac nos & Sedem eandem quomodolibet concessa, confirmata, & innovata, necnon nostras, & prædecessorum nostrorum, ac alias quascumque desuper confectas litteras, quarum omnium tenores, ac eorundem prædecessorum nostrorum nomina, & alia de necessitate exprimenda, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, etiam præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò approbamus & confirmamus, illisque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, ac fratribus, superioribus, & personis Ordinum hujusmodi, necnon aliis quibuscumque, quos illa concernunt, suffragari debere, seu posse volumus. Necnon privilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, dispensationes, exemptiones, favores, & gratias, tam spirituales quàm temporales, modo & forma quibus concessa sunt, etiam per viam communicationis, & extensionis activè & passivè, inter se & alios quoscumque Ordines respectivè de novo concedimus, illaque omnia & singula ad domos & loca quæcumque dictorum Mendicantium Ordinum & Monialium quarumcunque, ac sororum de tertio Ordine nuncupatarum in Congregatione viventium dictorum Ordinum, ut præfertur, hactenus recepta, & in posterum recipienda. Necnon eorum personas & bona, etiamsi privilegiorum & aliarum gratiarum præfatorum authentica originalia, propter temporis antiquitatem, vel varias Urbis ruinas deperdita existant, dummodo de eis aliàs legitimè constet, extendimus & ampliamus.

§. 6. Et sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque judices & personas quavis auctoritate fungentes, etiam Card. & Auditores præfatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, nec non quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Enumeratio deputatio & formatus.

§. 7. Quocirca dilectis filiis nostris Prædicatorum Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali Ordinum, ac Curiæ causarum Cameræ Apost. etiam generali Auditori, nunc & pro tempore existentibus per Apostolicas scripturas motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem fratrum, aut Monialium, vel alicujus eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos quos literæ ipsæ concernunt, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos vel aliquem eorum desuper contra præsentium tenorem per quoscumque, etiam locorum Ordinarios quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus præmissis, & aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis eisdem Episcopis vel quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, et si Motu simili, ac aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansutis, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, necnon omnibus illis quæ in literis confirmationis, & innovationis privilegiorum eorundem, alias per eosdem Paulum IV. & Pium etiam IV. prædecessores nostros prædictos, Ordini fratrum Minorum hujusmodi concessorum, concessum est non obstare, contrariis quibuscumque, aut si locorum Ordinariis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præsentium literarum notitiam ad quascumque personas pervenire, & ubique illas præsentare, etiam motu & scientia similibus volumus & decernimus, quod transumptis earundem præsentium literarum, etiam per impressionem factis, manu alicujus notarii publici subscriptis, aut sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, quemadmodum adhiberetur præsentibus literis originalibus, si præsentarentur, ubique adhibeatur, tam in judicio quàm extra illud, plena & indubitata fides.

Sanctio pœnalis.

§. 9. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, advocationis, cassationis, extinctionis, impositionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, concessionis, extensionis, ampliationis, voluntatis & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum

Dat. P. A. 1. die 16. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1567. 17. kal. Junii, Pont. noſtri anno 2.

Sequitur extenſio iſtarum privilegiorum Mendicantibus, ad alios Ordines.

Edita A. D. PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX ſuperna diſpoſitionis arbitrio gregi Dominico præſidentes, inter curas multiplices, quas ex miniſterio noſtri paſtoralis officii nobis incumbere cenſemus, illam per quam perſonarum quarumlibet, earum præſertim quas ſub ſuavi Religionis jugo ſedulum in dies Altiſſimo famulatum exhibere conſpicimus, ſtatui & quieti citè conſulitur, libenter amplectimur, ac ut perſonæ ipſæ idem exoptantes à nobis gratias & favores reportaſſe lætentur, grato intendimus animo, ac in his noſtri paſtoralis officii partes favorabiliter impartimur, prout temporum qualitate penſata, id perſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Conſtit. hujus PP. eſt præinſerta. §. 1. Nuper ſiquidem à nobis emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Etſi mendicantium, &c.

Omittitur tenor, quia eſt hic ſup. inſertus.

Cauſa extenſionis privilegiorum. §. 2. Et deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini Congregationum Lateran. & S. Salvatoris, ac S. Crucis Olimbrien. & Monachorum S. Benedicti Congreg. & Ordinum Caſſinen. Montis Oliveti, Vallis Umbroſæ, necnon etiam Congreg. Ciſtercien. & Carthuſien. necnon S. Hieronymi Hiſpaniarum, ac Camalduſen. & fratrum Militiæ Jeſu Chriſti Reformatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipſi etiam juxta eorum cujuſlibet regularia inſtituta, tum vita eorū exemplari, tum doctrina, ac verbi Dei prædicatione, aliaſque ſummis eorum laboribus & ſtudiis, animarum ſalutem, ac ſanctæ Sedis Apoſtolicæ dignitatis & auctoritatis augmentum hactenus ſemper procuraverunt, & in dies circa hoc tam laudabile miniſterium magis, ac magis verſari non ceſſantes, ſibi favente ſuperni numinis auxilio, ſuaviſſimum, cunctiſque fidelibus gratiſſimum ſuæ probitatis & diligentiæ latius diffundunt odorem, pariterque in vinea Domini laborare non deſinunt, ac proinde eos aliqua ratione indignos cenſeri non poſſe, quin ipſi quoque gratiarum, facultatum, privilegiorum, & aliorum præfatis fratribus Mendicantibus conceſſorum participes fieri, necnon Monaſteria, etiam Monialium, & alia loca quæcumque ad gratias, facultates, privilegia, ac alia in eiſdem præinſertis literis contenta quæcumque extendi, ac illis gaudere debeāt. Quare pro eorundem Canonicorum, Monachorum, & Fratrum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eorum ſtatui, & tranquillitati conſulentes, eos & eorum ſingulos, necnon ſuorum Ordinum & Congregationum Monaſteria, etiam Monialium, ac domos & loca alia quæcumque, ad declarationes, ſtatuta, exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, & decreta, ac alias gratias, facultates & privilegia quæque prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa prædicta, ita ut illis omnibus & ſingulis æquè & pariformiter abſque ulla penitus differentia, frui & gaudere poſſint & debeant, extendere, & quatenus opus ſit, illa eis de novo concedere, aliaſque ſibi deſuper opportunè providere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Extenſio privilegiorum. §. 3. Nos igitur qui omni, qua fieri poteſt ratione commodiori perſonarum quarumlibet, præſertim Deo dicatarum animi quietem ſinceris exoptamus affectibus, ſingulos Canonicos, Monachos, & fratres prædictos à quibuſvis cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, quavis occaſione latis, ſi quibus innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Canonicos, Monachos, & fratres prædictos, ſi profeſſionem Regularem juxta eorum ſtatuta, & laudabiles conſuetudines, ac privilegia & indulta eis conceſſa emiſerint reſpectivè, illorumque Monaſteria, etiā Monialium, necnon domos, & loca alia quæcumque ad ſingula declarationes, ſtatuta, & immunitates (à contributione Seminariorum pauperum clericorum juxta ordinationem dictæ Sanctæ Tridentinæ Synodi, & mulctarum, non [illegible] pro tempore impoſitorum, ac quibuſcumque decimis quarumdumtaxat exceptis) exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, decreta, & alia quæcumque gratias, facultates, & privilegia eiſdem fratribus Mendicātibus, ut præfertur, conceſſa, & facta, ac alias in præinſertis literis contenta, & inde ſecuta quæcumque, dicta auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetuò extendimus, & ampliamus, illoſque declarationibus, ſtatutis, exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extenſionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & privilegiis hujuſmodi pariformiter, & abſque ulla penitus differentia, prout dicti fratres Mendicantes utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt, liberè & licitè uti, potiri, & gaudere poſſe, atque debere, illaque omnia & ſingula ſibi, eorumque Monaſteriis, domibus, & locis hujuſmodi, eorumque ſuperioribus, & perſonis quibuſcumque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, ſuffragari, necnon modo & forma quibus prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa & facta ſunt, conceſſa factaque eſſe, necnon ad ſingula Monaſteria, domos, & loca quæcumque dictorum Canonicorum, Monachorum, & Fratrum, necnon Monialium, Congregationum, & Ordinum prædictorum in Congregatione viventium, extenſa & ampliata cenſeri.

Decret. irritant. §. 4. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & perſonas, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, necnon quicquid ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Extenſio deputat. familiar. §. 5. Quocirca Venerabilibus fratribus, & dilectis filiis ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, dictorum Ordinum & Congregationum hujuſmodi reſpectivè nunc & pro tempore Protectoribus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Canonicorum, Monachorum, & Fratrū, aut Monialium hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper, tam contra præſentium literarum, quàm præinſertarum tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios quomodolibet inde moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſ. regiar. §. 6. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiā juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, aut quibuſvis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis

Hæc extenſio fuit reſtricta à Greg. XIII. cit. in rubr.

preſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi ſuorum quilibet, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 7. Et quia difficile foret eaſundem præſentium notitiam ad quaſcumque perſonas pervenire, & ubique illas præſentare, etiam dicta auctoritate noſtra volumus & decernimus, quod tranſumptis illarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ſive ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, prout eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi præſentarentur, ubique adhibeatur, tam in judicio quam extra illud, plena & indubitata fides.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incar. Dom. 1567. 17. Kal. Septembr. Pont. noſtri anno 2.

Sequitur declaratio præinſerta conſtitutionis.

PIVS PAPA QVINTVS,

Univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum officialibus, ſeu Vicariis in ſpiritualibus generalibus, ubilibet conſtitutis: Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

AD hoc nos Deus prætulit in familiam domus ſuæ, ut ſingulis opportuna proviſionis auxilia fidelis ſervitutis, injuncta providentia, pro tempore diſpenſantes, Religioſorum quorumlibet, præſertim Fratrum Ordinis Prædicatorum, in humilitatis ſpiritu ſub Religionis jugo Deo ſervientium neceſſitatibus intendamus, ac diſpendiis & oppreſſionibus, divina cooperante clementia ſalubriter occurramus.

§. 1. Sanè licet nos, & quamplures Rom. Pont. prædeceſſores noſtri propter uberes fructus, quos dictus Ordo Fratrum Prædicatorum, multa præfulgens gloria meritorum, & gratia ſanctitatis in agro militantis Eccleſiæ, in propagationem fidei orthodoxæ eatenus produxerat, ac in futurum producturum fore firma ſpe ſperabatur, & ut Fratres ipſi quietius eorum ſanctis officiis, vitæque regulari, ac Verbi Dei Prædicationibus libentius & alacrius ad ipſius fidei Chriſtianæ propagationem incumbere valerent, & incumberent cum effectu, quamplura privilegia, indulta, gratias, exemptiones, & immunitates eis conceſſerint.

§. 2. Et inter cætera, per quaſdam alias noſtras literas declaraverimus, Canonem ſeſſ. 24. cap. 4. Trid. Conc. per quem omnibus Regularibus, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis, contradicente Epiſcopo Prædicationis officium interdicitur, fratres hujuſmodi, quando à ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Provincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere, immò voluerimus, quod in eorum Eccleſiis, quando eis placeret, licitè, etiam abſque ullo impedimento, vel contradictione etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicaret, licet in Cathedrali Eccleſia tunc prædicaretur, prædicare poſſent.

§. 3. Circa autem quartam funeralium, de qua in ſeſſion. 25. cap. 13. ejuſdem Concilii, nequaquam domos, ſeu Conventus, & Monaſteria, quæ à quadraginta annis citra tunc fundata exiſtebant, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de Monaſteriis, ſeu domibus ante quadraginta annos fundatis, & quæ ipſam quartam ſolvere conſueverunt, & tantum ceræ, & aliorum, quæ tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu Legatis, vel aliis Fratribus ipſis, ſeu Monialibus relictis, aut aliis quomodolibet donatis, ſolvi debere, ſicque decretum Concilii hujuſmodi, quoad dictam quartam funeralium ſolvendam intelligendum eſſe decreverimus. Ubi verò non eſt conſuetudo ſolvendi quartam funeralium hujuſmodi, de nullo ſuprascriptorum ſolvi debere declaravérimus. Nec ad quæſtam, ſeu aliam partem eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Eccleſiis, ſeu Fratribus, etiam pro eorum victu, aut aliis relinqui, vel dari contingeret, aliquid contribuere tenerentur, ac curatis, ſeu Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, jus tantum ſepulturæ eis ſolvi conſuetum, nec aliquid aliud, quamvis partes ad earum libitum Eccleſiis ipſorum Fratrum, ſeu eiſdemmet Fratribus alia quæcumque tribuiſſent, ſeu elargiti fuiſſent, quando in eorum Eccleſiis corpora mortuorum ſepeliuntur, eis ſolvere, ſeu ad aliquorum onerum contributionem eiſdem curatis faciendam teneri, nec propterea impediri poſſe Fratres ipſos, quin poſſent defunctorum corpora præfata ad eorum Eccleſias tumulanda deferri facere.

§. 4. Neque dictos Fratres, illorumque loca, etiamſi curam animarum haberent, aut quæcumque beneficia eis unita ad aliquam contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem pariter teneri, nec cogi poſſe, immò illos, & eorum domos, Monaſteria, beneficia, & loca ab illis quomodolibet dependentia, eorumque bona quæcumque, tam ad eos, quàm ad Moniales præfatas quomodolibet pertinentia, à quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis charitativis, etiam per nos ex quacumque cauſa conceſſis, ac aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis quàm extraordinariis, necnon ab omni juriſdictione & ſuperioritate Ordinariorum locorum, ita ut Ordinarii ipſi aliquam juriſdictionem, ſive poteſtatem in eos exercere, ſive eos eorum juriſdictioni ſubjicere, vel aliquid contra eos facere minimè poſſent, exemerimus & liberaverimus.

Exemptio eorumque à ſolutione onerum, & juriſdictione ordin. ut ſup. n. 12.

§. 5. Nihilominus, ſicut accepimus, nonnulli Epiſcopi, ſive alii locorum Ordinarii, aliique Eccleſiarum Prælati, necnon Canonici, ſive capitulares perſonæ, ac Parochialium Eccleſiarum Rectores, & aliæ tam Eccleſiaſticæ, quàm ſæculares perſonæ, qui non ceſſant dictos Fratres, & Moniales, eorumque perſonas, ſive œconomos, & procuratores, ſuper præmiſſis diverſimodè moleſtare, & ipſos in eorundem quiete, & ſpiritualibus muneribus turbare.

Nonnulli tamen Epiſcopi & alii moleſtabant Fratres, & Moniales ſuper præmiſſis, ex cauſis hic enumeratis.

Alii enim prætendentes, quod cùm Canon Conc. hujuſmodi, ſuper quo, ut præfertur, noſtra emanavit declaratio, non loquatur niſi de una quarta Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ ſolvi conſueta, nec dictum Concilium, nec nos cogitaverimus de duabus quartis, ſcilicet ubi conſuevit ſolvi & Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiis, & ideo dictis in locis ceſſare diſpoſitionem dictæ declarationis noſtræ, & Canonis Concilii.

Alii verò etiam prætendentes, dictis noſtris declarationibus non obſtantibus, Fratres prædictos quantumcumque ab eorundem Superioribus approbatos in eorum Eccleſiis, & locis prædicare non poſſe niſi primò ſe coram Ordinariis ipſis, ſive eorum Vicariis, & licentiam ſuorum Superiorum muneris dictæ prædicationis præſentaverint, & ab eiſdem Ordinariis, ſeu dictis eorum Vicariis benedictionem obtinuerint.

Alii etiam locorum Ordinarii, necnon Canonici, & capitulares perſonæ, tam Metropolitanarum & Cathedralium, quàm Collegiatarum, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſive aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ, etiam prætendentes dictos Fratres alienas Parochias cum eorum Cruce elevata ad levanda cadavera eorum, qui in Eccleſiis domorum, & locorum eorundem Fratrum elegerint ſepulturam, intrare, & dicta cadavera ad ipſorum Fratrum Eccleſias pro eis inibi tumulandis, recuſante ipſo loci Ordinario, ſive Capitulo, vel Rectore, deferre, ſeu deferri facere non poſſe.

Alii autem ex conſuetudine prætendentes, quod Fratres ipſi cum eorum Cruce non poſſint levare cadavera defunctorum ex eorundem domibus, & eorum funus exequi;

exequi, ſed Capitulis, ſive capitularibus perſonis, ſeu Rectoribus ipſis id tantum licere, & primò ad ipſorum Capitulorum, ſive Presbyterorum Eccleſias dicta corpora deferri debere, & in eiſdem Eccleſiis funus, ſive funeris officium peragi: poſtea verò per ipſos Presbyt. retentis funeralibus univerſis, ſive ſolutis ſibi certis pecuniis per haeredes defuncti pro funere, & exequiis, ſive Miſſis in eorundem Eccleſiis celebrandis, tunc, & non aliàs licere Fratribus corpus, ſive cadaver defuncti ad eorum Eccleſiam deferre.

Alii etiam prætextu diverſarum conſuetudinum, & concordatorum, etiam cum dictis Fratribus initorum, prætendentes à dictis Fratribus, & Monialibus velle habere, & ſibi exigere licere quartam, ſeu aliam portionem, etiam quorumcumque legatorum, & ſeu aliarum piarum largitionum, ipſis Fratribus, & Monialibus, ſive eorundem domibus, Eccleſiis, & locis quoquo modo factarum.

Alii etiam prætendentes juriſdictionem, & ſuperioritatem in dictos Fratres, & Moniales, eorundemque domos, Conventus, Monaſteria, & loca exercere poſſe, & propterea ipſos Fratres, & Moniales ad ſolutionem diverſorum onerum, & impoſitionum, dictorumque ſubſidii, & decimarum cogunt, & compellunt.

Aliique in erectione, ſive inſtitutione, & acquiſitione novorum locorum, ſive domorum, Conventuum, & Eccleſiarum dicti Ordinis, & aliàs præmiſſorum occaſione eoſdem Fratres, & Moniales moleſtant, & perturbant, contra noſtrarum, & dictorum prædeceſſorum noſtrorum literarum formam, & tenorem.

Hic Pont. ad tollendas has controverſias, eas omnes ad ſe advocat.

§. 6. Nos præmiſſis, & aliis ſimilibus gravaminibus, perturbationibus, & moleſtiis, Fratribus, & Monialibus præfatis illatis, eorundemque Fratrum & Monialium quieti, & tranquillitati conſulere, & ut Fratres ipſi facilius & promptius eorundem officia, & vitam Regularem, ac munus Prædicationis eis injunctum, ad ſummi Dei laudem, & fidei Catholicæ propagationem exequi, & adimplere, illiſque incumbere poſſint, & ad illa promptiores reddantur, opportunè providere, ac omnem ambiguitatem, etiam noſtræ amplioris declarationis miniſterio removere volentes, ipſoſque Fratres, & Moniales, & eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes: necnon literarum præfatarum, ac cujuſvis litis, & cauſæ deſuper inter quoſcumque, & in quavis inſtantia penden. ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Judicum, & collitigantium, eorumque jura, & titulos, ac ſententiarum deſuper forſan latarum: necnon tranſactionum, ſive conventionum inter eos initarum, ac inſtrumentorum, aliarumque ſcripturarum deſuper quomodolibet confectorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, omnes lites, cauſas, controverſias, & quæſtionum materias, ſuper præmiſſis, & eorum occaſione inter Fratres, ſeu etiam Moniales præfatos ex una, necnon Epiſcopos, & locorum Ordinarios, ac Canonicos, ſive capitulares perſonas, Parochialium Eccleſiarum Rectores, & alias quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, & ſæculares præfatas, partibus ex altera, coram quocumque Judice, ſeu quibuſvis judicibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatis, ac Vicelegatis, ac etiam ab eadem Sede delegatis, ſubdelegatis, ac aliis quibuſvis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditoribus, quomodolibet in prima, ſeu aliâ quacumque, etiam forſan ulteriori inſtantia introductas, & adhuc forſan pendentes, etiam forſan ſi ſuper illis, etiam contra dictos Fratres, & Moniales, per unam, vel plures ſententias judicatum, & inter ipſas partes concordatum, ſive tranſactum deſuper fuerit, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ad nos avocamus, eaque omnia, & ſingula caſſamus, & extinguimus, ac pro caſſis, & penitus extinctis haberi volumus, & declaramus, eiſdemque Epiſcopis, locorum Ordinariis, Vicariis, Canonicis, capitularibus perſonis, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & cæteris perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus deſuper perpetuum ſilentium imponimus.

C. p. omnia [illegible] Monial. &c.

§. 7. Necnon omnia & ſingula privilegia, indulta, conceſſiones, ſuppreſſiones, extinctiones, uniones, incorporationes, applicationes, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, communicationes, indulgentias, & alias quaſcumque gratias dicto Ordini fratrum Prædicatorum, & ejuſdem pro tempore exiſtentibus Magiſtro Generali, Provincialibus, Superioribus, Fratribus, & Monialibus præfatis, eorundemque domibus, Conventibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis, ac membris, colonis, ſervitoribus, procuratoribus, œconomis, ac aliis perſonis quibuſcumque dicti Ordinis Regulam profitentibus, etiam oblatis, & tertii habitus Monialibus huncupatis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam, ac dictæ Sedis Legatos, Vicelegatos, Epiſcopos, locorum Ordinarios, & quaſcumque alias perſonas, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque quibuſvis clauſulis, ſtatutis, etiam irritantibus decretis, hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, literaſque deſuper tam ſub plumbo, quàm in forma Brevis, & aliàs quomodolibet confectas, & expeditas, ac prout ea omnia & ſingula per eoſdem prædeceſſores, ac nos, & Sedem præfatam, alioſque prædictos conceſſa, approbata, & innovata fuerunt, quorum omnium & ſingulorum tenores, formas, & datas, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, eiſdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & innovamus, illaque omnia & ſingula efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ac ſubs plenarios & integros effectus ſortiri. Necnon ab omnibus, & ſingulis quavis, etiam de latere Legati, Vicelegati, necnon Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quavis alia Eccleſiaſtica, ſive ſæculari & temporali præfulgeant dignitate & præeminentia, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eiſdem contentis, perpetuò inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Declar. dultum ea Pra ſiones, quibus prainſer bullam,

§. 8. Et inſuper quod Fratres dicti Ordinis (ab eorum Superioribus tamen approbati) in eorum Eccleſiis, quando eis placuerit, etiam quod in Cathedrali Eccleſia (non tamen ab Epiſcopo nec) prædicetur, liberè, & licitè abſque aliquo impedimento, ſine etiam ipſius Epiſcopi contradictione, & abſque eo, quod coram dicto Epiſcopo ſe non præſentaverint, nec eidem licentiam muneris prædicationis hujuſmodi exhibuerint, & ab eodem Epiſcopo benedictionem, ut præfertur, non obtinuerint, prædicare, & munus prædicationis hujuſmodi exequi.

Inſup pultura que ibi n. 13.

§. 9. Necnon Fratres ipſi quæcumque corpora defunctorum, qui ſe in eorum Eccleſiis ſepeliri ordinaverint, vel ſi à defunctorum hæredibus, ſive curam funeris habentibus vocati fuerint, ipſorum Fratrum Cruce elevata, etiam ſine dictorum Canonicorum, ac Capitularium perſonarum, necnon Curatorum, vel aliorum Presbyterorum interventu, ex ipſorum defunctorum domibus levare, eaque accipere, & aſſociare, ac ad ipſorum Fratrum Eccleſias directè deferri, & in eorum Eccleſiis (non tamen tempore interdicti) ſepeliri facere, ſalvo dumtaxat jure Parochiali. Nec Fratres ipſi ad alterius cujuſvis contrariæ conſuetudinis, uſus, ſive moris obſervationem teneri, vel ſuper præmiſſis à quoquam quavis auctoritate moleſtari, ſeu perturbari poſſint, vel debeant.

Et quæ funerali de qua n. 11. &

§. 10. Quartam autem funeralium, quoad domos, ſive Conventus, & Monaſteria ipſius Ordinis, tempore dicti Concilii Tridentini, ante quadraginta annos fundata, & erecta, & ratione illorum, ubi conſuetudo illam ſolvendi tantum extitit, ac de cereis, & aliis, quæ deferuntur juxta cadaver, dum ad ſepulturam defertur, non autem de aliis quibuſvis eiſdem Fratribus, ſeu Monialibus,

nialibus, aut eorum domibus, conventibus, Monaſteriis, locis, etiam pro funeribus ſive Anniverſariis, ſeu Miſſarum celebrationibus donatis, legatis, ſive aliàs quomodolibet largitis, & ubi dies quotidie forſan ſolvi conſueverint, una ſcilicet Parochiali Eccleſiæ, alia verò Epiſcopo, ſive Cathedrali, aut Collegiatæ Eccleſiæ, ſive Canonicis, & Capitulo ejuſdem, una tantum, ſcilicet Epiſcopo; ubi verò conſuetudo illam ſolvendi non fuit, ſive domus, Conventus, & Monaſteria dictorum Fratrum, & Monialium, poſt quadraginta annos erecta, ſive fundata fuerint, nequaquam, nec ullo modo ſolvere, ſeu tradere, omnem aliam præmiſſis contrariam conſuetudinem, ſive morem, harum ſerie caſſantes, & extinguentes, ac omnibus & ſingulis, quorum intereſt, deſuper perpetuum ſilentium imponentes.

§. 11. Minuſque Fratres & Moniales ipſi ad aliquorum onerum, realium vel perſonalium, etiam ratione eorundem domorum, ſeu Conventuum, Monaſteriorum, Eccleſiarum, & locorum, ac quorumcumque beneficiorum eiſdem unitorum, etiamſi, ut præfertur, curam animarum habeant, contributionem ſive ſolutionem, etiam pro Seminario, & decimarum quarumcunque, aut cujuſcumque ſubſidii, etiam charitativi, & Triennalis nuncupati, nunc & pro tempore per nos, & quoſcumque Romanos Pontifices, aut Sedem præfatam impoſitorum, & imponendorum, ex quavis cauſa, quantumcumque urgentiſſima teneantur, vel deſuper aliter moleſtari poſſint, ſeu debeant.

§. 12. Quodque Fratres, & Moniales præfati ubique locorum novas domos, ſive Conventus, & Monaſteria, ac Eccleſias dictorum Ordinis, cum clauſtris, cellulis, refectuariis, dormitoriis, aliiſque officiis neceſſariis, Ordinarii loci, ſive cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita, conſtruere, ædificare, erigere, & inſtituere, nec pariter ſuper his moleſtari poſſint, ſive debeant, eiſdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuò ſtatuimus, ordinamus & declaramus, eiſque Fratribus, & Monialibus ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§. 13. Ac etiam ipſos Fratres, & Moniales, eorumque domos, monaſteria, beneficia, & ab illis quomodolibet dependentia loca, ac bona quæcumque, cujuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtant, dictorumque bonorum colonos, laboratores, & conductores, ac oblatos, & tertii habitus Moniales, aliaſque perſonas præfatas à quibuſvis decimis, etiam prædialibus, & primitiis, quartis, mediis & aliis partibus fructuum, ac ſubſidiis, etiam charitativis præfatis, ac ab omni juriſdictione, & ſuperioritate quorumcumque locorum Ordinariorum, etiam de novo, quatenus opus ſit, auctoritate & tenore ſimilibus eximimus, & liberamus, ac exemptos, liberos, & immunes penitus eſſe volumus. Necnon quatenus opus ſit, illos, eorumque ſingulos in jus & proprietatem B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, ac ſub eorum ſpeciali & immediata protectione ſuſcipimus, ac eos ſolum, & dumtaxat immediatè Sedi præfatæ, & nobis, ac pro tempore exiſtenti Romano Pontifici ſubjacere decernimus, & declaramus.

§. 14. Et ut Fratres & Moniales à præmiſſis moleſtiis, & perturbationibus ſublevati, quietius Altiſſimo famulari, & uberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Chriſtianæ Religionis defenſione & ampliatione perferre poſſint, tam vos omnes & ſingulos ſupradictos, quàm quaſcumque alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet, & in quibuſvis Mundi partibus conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & officiales, necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, per eoſdem Fratres, & ſeu Moniales, ac dicti Ordinis fratrum Prædicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorundem privilegiorum, indultorum, conceſſionum, & gratiarum, & ſingulorum aliorum præmiſſorum Conſervatores, & Judices unicos, qui quandiu dictum officium exercueritis, & ipſi exercuerint, à nemine, quominus illud exerceatis, & exerceant, ſub aliquo ſuſpenſionis, ac ſub excommunicationis, ſive ſuſpenſionis à divinis latæ ſententiæ, quam eo ipſo incurrere volumus, & declaramus reſpectivè, pœna impediri, vel moleſtari poſſitis, & poſſint, dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, ſeu alii quicumque ſic electi, ſub excommunicationis, ſeu ſuſpenſionis latæ ſententiæ pœna hujuſmodi, quam ſtatim quod munus, ſive officium Conſervatoris hujuſmodi acceptare, & debitè ac plenariè exequi neglexeritis, & neglexerint, abſque alterius declarationis miniſterio incurrere volumus, nec ab aliquo quàm à nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolvi poſſe, eoſdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales etiam tertii habitus oblatos & alios præfatos, ac eorum ſingulos, adverſus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, ſervitoribus, & familiaribus in præmiſſis, & eorundem aliquod moleſtias, ſive perturbationes aliquas, ſeu injurias, gravamina, vel damna, in perſonis, rebus & bonis, ſeu exigendo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, præſentare, ac omnem earum juriſdictionem exercere. Necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conſervatoribus dicti Ordinis fratrum Prædicatorum, illiuſque Fratribus, & perſonis per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis uti, ac privilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſervari facere debeatis, & debeant.

Declaratio etiam eoſdem Fratres & alias perſonas ejuſdem Ordinis alibi quàm coram eorum Conſervatoribus conveniri, nec conveniri poſſe.

§. 15. Neque Superiores, Priores, Moniales, oblati, & cæteræ perſonæ Ordinis hujuſmodi, & ab eis dependen. præfatæ coram aliis quàm vobis, & dictis Conſervatoribus, etiam vigore, ſeu prætextu quarumcumque conſtitutionum & ordinationum aliquorum Regnorum, etiam quod non habentes Superiorem in illis Regnis, coram ſæcularibus Iudicibus reſpondere debeant, ac teneantur ad judicium vocati, vel alias moleſtari, quavis occaſione vel cauſa poſſint, vel debeant. Quodque ipſi Fratres, & moniales oblati, & aliæ perſonæ præfatæ, ſive actores, ſive rei exiſtant, coram aliquo alio Iudice ordinario vel delegato, quàm prædicto ſuo Conſervatore (coram quo primò unam ſententiam definitivam, antequam ipſi ad aliud judicium evocentur, ſeu cauſa committatur, vel transferatur, obtinere debeant, & teneantur) ut præfertur, etiam quavis occaſione, vel cauſa moleſtari; vel in judicium trahi, ſive ad judicium evocari, vel agere minimè poſſint, ſive debeant, eiſdem auctoritate & tenore etiam ſtatuimus, ordinamus, & decernimus.

Conſervatorum Juriſdictio, & facultates.

§. 16. Et inſuper adverſus moleſtatores, inquietatores, & alios injuriatores hujuſmodi; volentes eiſdem Ordini, Magiſtro Generali, Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, Servitoribus, OEconomis, Procuratoribus, & aliis eorum perſonis præfatis illo remedio providere, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus, & voluntas committendi ſimilia præcludatur. Diſcretioni veſtræ per præſentes mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus veſtrum, per vos vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus eſtis deputati Conſervatores, & Iudices Ordini Fratrum Prædicatorum, ac illius pro tempore exiſtentibus Magiſtro Generali, Prioribus, Fratribus, Monialibus, oblatis præſentibus & futuris, & quibuſvis aliis perſonis præfatis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis eos ſuper iis, ac eorum privilegiis, immunitatibus, gratiis, conceſſionibus, facultatibus, exemptionibus, indultis, ac aliis quibuſvis eiſdem conceſſis per quoſcumque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque Eccleſiarum Prælatos, necnon eorum Vicarios, Officiales, Capitula, Collegia, & Clericos, ac Eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares quàm S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien. Carthuſian. Cluniacen. Præmonſtraten. & aliorum quorumcumque Ordinum & Congregationum, ac Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, & S. Jacobi de Spata, ac Jeſu Chriſti, & quarumcumque aliarum Militiarum Religioſos; & Milites, exemptos & non exemptos, necnon Duces, Marchiones

Marchiones, Comites, Barones, Milites, & Laicos, Communitates Civitatum, Vniverſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum & aliorum locorum, ac alias ſingulares perſonas Civitatum & Diœceſium, ac quarumcunque. illarum partium, ſuper præmiſſis & eorum aliquo quovis prætextu, & quæſito colore, & contra præmiſſorum ſingulorum tenorem, & formam indebitè moleſtari, aut eis, vel eorum alicui moleſtias, gravamina, damna, ſeu injurias, & jacturas irrogari, facturi dictis Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, aliiſque perſonis prædictis, cum ab eis, aut eorum aliquo fuerint requiſiti, ſuper dictorum privilegiorum, indultorum, exemptionum, libertatum, facultatum, & aliarum gratiarum præfatarum obſervatione, necnon ſuper quibuſvis moleſtiis, damnis, injuriis, atque jacturis ſibi pro tempore illatis, ſeu inferri comminatis, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummariè, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, in aliis verò ut qualitas eorum exegerit, juſtitiæ complemẽtum. Moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis extiterint, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis; & nihilominus legitimis ſuper his per vos habendis ſervatis proceſſibus, illos quos cenſuras, & pœnas præfatas, ac alias per vos pro tempore latas incurriſſe vobis conſtiterit, eas incurriſſe declaretis, ac cenſuris, & pœnis prædictis, quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggravare curetis. Cæterum ſi per ſummariam informationem, per vos ſuper iis habẽdam, etiam vobis conſtiterit, quod ad loca, in quibus moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon cæteros, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requiſitionibus, & inhibitionibus ipſis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat acceſſus: Nos vobis monitiones, requiſitiones, & citationes, ac inhibitiones quaſlibet, tam contra in judicio præſentes, quàm alios quoſcumque ſua quomodolibet intereſſe putantes, & quacumque auctoritate ſive dignitate præfulgentes, in decreto, ſive executione dictæ citationis, ſive inhibitionis nominandos, etiam ſub eiſdem cenſuris, ac aliis arbitrio veſtro imponendis, & applicandis pœnis, etiam pecuniariis, etiam per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad ipſorum monitorum, requiſitorum, & citatorum notitiam pervenire valeant, faciendi, & decernendi, eoſque citandi, ac eiſdem moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, ac aliis quibus opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, ac aliis pœnis, etiam pecuniariis, ſuo arbitrio moderandis inhibendi, eaſque incurriſſe modo præmiſſo declarandi, aggravandi, & auxilium brachii ſæcularis invocandi. Necnon cauſas, & controverſias quaſcumque dictorum Fratrum, Monialium, & dicti Ordinis Superiorum, Oblatorum, ac aliarum perſonarum præfatarum, ſuper quibuſvis rebus, & negotiis motas & movendas activè & paſſivè, cum omnibus & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis & connexis, modo præmiſſo, & tam conjunctim quam diviſim arbitrio veſtro audiendi, cognoſcendi, decidendi, & in ſuis ſtatu & terminis reaſſumẽdi, & fine debito finiẽdi, & terminandi, & eorundem, necnon ſententias per vos ferendas, poſtquam tranſiverint in rem judicatam, vel aliàs de jure executioni locus fuerit, debitæ exequendi, & executi demandandi, plenam & liberam earundem tenore præſentium concedimus facultatem, & poteſtatem. Ac volumus, & eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quod monitiones, requiſitiones, citationes, inhibitiones ſic factæ hujuſmodi, ipſos monitos, requiſitos, citatos, & inhibitos arctent, perinde ac ſi eis factæ, inſinuatæ, & intimatæ perſonaliter extitiſſent.

Clauſula ſublata, &c.

§. 17. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere. Ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 18. Non obſtantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis, & violentiis, ac aliis, quæ judicialem non requirunt indaginem, pœnis in eos qui ſecus egerint, & in id procurantes adjectis, Conſervatores ſe nullatenus intromittant, quàm aliis quibuſcumque conſtitutionibus à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, tam de Judicibus delegatis, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut alias editis, quæ veſtræ in hac parte poſſent juriſdictioni, aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare. Quodque vos filii Canonici, officiales, & Vicarii non ſitis de perſonis quæ deputari poſſunt in Conſervatores. Privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac exemptionibus, facultatibus & aliis conſervatoriis, per nos, ante eoſdem prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, necnon Ordinibus, Congregationibus, Militiis, Communitatibus, & aliis Collegiis, ac Vniverſitatibus, etiam Studiorum generalium Civitatibus, Caſtris, Terris, & locis, ac perſonis, tam Eccleſiaſticis quàm ſæcularibus, cujuſcumque dignitatis, etiam Patriarchali, Epiſcopali, Archiepiſcopali, & alia majori dignitate, ſeu auctoritate fungentibus, ac capitulis, Conventibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac quibuſvis aliis perſonis, cujuſcumque qualitatis, conditionis, gradus, præeminentiæ, ſeu dignitatis, ac Vniverſitatibus, etiam Studiorum generalium, ſeu Collegiis, etiam exemptis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, etiam de non trahendis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Magnæ magnum, ſeu Bulla Aurea nuncupatis, aut alias quomodolibet cõceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè pari motu derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu extra, vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, & eorum perſonis, locis, Ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, ejuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Clauſula rogatoria.

Declaratio facultatum ex juriſdictionis dictarum Conſervatorum.

§. 19. Cæterum etiam volumus, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis

idem

idem ipsum nullo fuerit interdimento ... quo ... à data ... quo ... & non ... & ... & ... &

de Camera ſecundùm communem æſtimationem, valorem annuum non excesserint, aut qui, penſiones annuas ſuper quibuſvis fructibus Eccleſiaſticis uſque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen iſte ab omni illicita negotiatione, & à ſacris canonibus prohibita abſtinuerit. Ita quod ſi quis dictorum Collectorum aliquid ex bonis quorumvis defunctorum qui ſimilia beneficia obtinuerint, ſeu ſimiles penſiones perceperint, prætextu ſpoliorum ejuſdem Cameræ percipere, aut alias contra præſentes noſtras literas attentare præſumpſerint, ad totalem bonorum per eum perceptorum reſtitutionem teneatur, ac ad viam juris, etiam per ſimiles cenſuras & pœnas cogi & compelli poſſit, &. de beat.

Inhibitio cõtra ſpoliorũ coll. Horas ad deſperſa non omittant.

§.7. Diſtrictius inhibentes quibuſvis Cameræ præfatæ ſpoliorum collectoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ſub indignationis noſtræ, & privationis eorum officiorum pœna, ne in ornamentis, & paramentis, ac vaſis, & libris præfato cultui divino dicatis, ac alias in rebus ſacris, necnon ſupellectilibus præfatis quomodolibet ſe intromittant, nec in eorum inventariis tanquam ſpolia redigant ſeu deſcribant, ſed ornamenta, & paramenta, necnon vaſa, & libros, aliaque divino cultui dicata hujuſmodi Eccleſiis, & Monaſteriis, Capellis, & aliis beneficiis hujuſmodi, eorumque Rectoribus, & aliis præfatis liberè admittant, & conſignent, ac conſignari faciant eum effectu, ac ſupellectilia prædicta in locis ubi conſtiterint relinquant.

Decretum irritans.

§.8. Ac decernentes ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper eis à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§.9. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & ſingulis locorum Ordinariis, ac majorem dignitatem poſt Pontificalem in univerſis Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitan. pro tempore obtinentibus per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte quorumcumque, in præmiſſis intereſſe habentium, ut præfertur, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, illis pacificè gaudere, non permittentes eos deſuper quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Clauſula derogatoria.

§.10. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, facultatibus teſtandi, aliiſque privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis conceſſis, approbatis, & innovatis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis & expreſſa mentio facienda eſſet illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, illis, in reliquis in ſuo robore permanentibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Diviſio ornamentorum, &c. quando beneficiatus obtinet plura beneficia.

§.11. Voluimus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis, Epiſcopis, Abbatibus, ſeu Commendatariis, & aliis beneficiatis præfatis pluribus Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, pro tempore ſimul, vel ſucceſſivè præfuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona prædicta ac alia omnia, habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia poſſedit, omnino pertineant, & proportionabiliter inter ea dividatur.

Forma publ. hanc conſtit. Quam publ. habes in fin.

§.12. Quodque præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ, de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur.

§.13. Et quia difficile foret præſentes ad quævis loca deferri, volumus, & etiam [illegible] *Plures ſumptus*

[illegible] *Sanctio nalis.*

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, decreti, deſtinationis, inhibitionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1567. 3. Kal. Septembr. Pont. noſtri Anno 2. *D. P. die 30.*

Juriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Vrbe, cognoſcendi cauſas ad Artem ipſam ſpectantes. XLII

Approbatio eſt etiam in conſt. 61. Vrbem, Gregor. XIII. & extenſio habetur in conſtit. 14. Cum alias, Sixti V. qui eius Mercatoribus privilegia ibidem conceſſit.

PIVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.*

Edita h. 15[illegible]

Cauſa h. conſtit.

VT ad artis Lanæ, quæ tanquam nobilis Mediolani, Neapoli, Florentiæ, aliiſque inſignibus Civitatibus, in illarum decus & ornamentum, ac Civium, & populi utilitatem & ſuſtentationem, quammaximè quotidie exercitatur, exercitium etiam in hac Alma Vrbe noſtra temporum injuria jam penè collapſum reſtaurandum, & ſuo priſtino ſplendori reſtituendum dilecti filii Collegiũ, ſeu Societas Mercatorum Artis Lanæ Vrbis noſtræ eo efficacius excitentur, illique alacrius intendant, quo uberiori Sedis Apoſtolicæ munificentia noverint ſe confoveri, Collegium, ſeu Societatem prædictam ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes.

Confirmatio privilegiorum & ſtatutorum Artis lanæ Vrbis.

§.1. Omnia & ſingula ipſius Collegii, ſeu Societatis capitula, ordinationes, ſtatuta, privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, aliaſque gratias à quibuſcumque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, etiamſi illa in uſu eſſe deſierint, illorum omnium, necnon literarum & inſtrumenti, ſeu inſtrumentorum deſuper confectorum tenores pro expreſſis & inſertis habentes, ac proùt illa concernunt in dictis literis, ſeu inſtrumentis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate perpetuò confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omneſque & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus quoad omnes, & ſingulas perſonas dictam Artem exercentes.

Juriſdictio facultas Conſulum eiuſdem artis cognoſcendi cauſas Artem concernentes.

§.2. Necnon quod moderni, & pro tempore exiſtentes ipſius Collegii ſeu Societatis Conſules, de omnibus & ſingulis cauſis, tam civilibus quàm criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione præteritorum (quatenus inſtructæ non ſint) Lanæ Artem concernentibus, juxta præfata ſtatuta, & ordinationes in futurum cognoſcere, eaſque decidere, & terminare liberè & licitè valeant, ita quod cauſæ præfatæ per modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis præfatæ Gubernatorem, & Senatorem, & Conſervatores, alioſque Capitolinos Iudices, & cæteros etiam majores Magiſtratus, quovis prætextu vel colore reaſſumi non poſſint, ipſos Conſules in ordinarios Judices conſtituendo, & deputando, perpetuò ſtatuimus, & ordinamus. Ac confirmationem, approbationem, adjectionem, ſuppletionem, exemptionem, liberationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatutum, & ordinationem præfata ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac eiſdem exercentibus, & Collegio ſuffragari, & illos ad omnimodam ſuorum ſtatutorum obſervationem teneri, & efficaciter obligatos fore.

Vide quæ notavi in vbr.

§.3. Ac

[illegible] Religion Mendicantes, etiamsi [illegible] bona, quamvis immobilia, possideant, eorumque gratiis omnibus gestiamus.

PIVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam. *Ejus An. D. 1567.*

ROmanus Pontifex tam universalis Christianæ, quam singularum ejus Religionum præcipuus defensor, omnibus illarum incommodis pro sui Pastoralis officii debito libenter occurrit, & eorum indemnitati salubribus juxta temporum morumque exigentiam, declarationibus, & aliis remediis consulere solet opportunis. *Exordium.*

§. 1. Sanè licet dilecti filii omnium mendicantium Ordinum Fratres à contributione Seminarii Clericorum in qualibet Civitate juxta ejusdem Concilii formam erigendi, per Tridentini Cõcilii decreta eximantur, Nosque inter alia eisdem Mendicantium Ordinum Fratribus concessa privilegia, eos & eorum quemlibet, tam à Seminarii hujusmodi contributione, quam subsidio quomodolibet, necnon decimis quibuscumque, & cæteris aliis oneribus Apostolica auctoritate similibus exemerimus, & liberaverimus, eosque ad illorum omnium contributionem nullo unquam tempore cogi & compelli posse decreverimus, tamen non sine animi molestia nuper accepimus, quod nonnulli locorum Ordinarii, & forsan in provincialibus Conciliis, eo forsan sub prætextu, quod Ordinum Mendicantium Fratres hujusmodi bona stabilia ex indulto seu dispensatione Apostolica retinere possunt, & propterea Mendicantes revera non sint, eos ad Seminarii, subsidii, decimarum, & aliorum onerum hujusmodi contributionem cogere forsan præsumpserunt, & in dies præsumunt, in grave ipsorum Ordinum gravamen, & præjudicium non modicum. *Causa hujus declarationis.*

§. 2. Nos animo revolventes, eos ex fructibus bonorum hujusmodi varias Reipublicæ Christianæ utilitates afferre, cum ex ipsis varios Magistros, & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipsorum Fratres Novitii eruditi postmodum effecti gregem Dominicum prædicationibus suis, consiliis, confessionibus, orationibus, aliisque innumeris pietatis operibus juvent, & pascant, eorumque domos non minus, imò magis, quàm ea quæ per Ordinarios erecta sunt, Seminaria, vocari posse, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere. Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes & singulos Mendicantium Ordinum Fratres hujusmodi, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnõ quarumcumque litium, & causarum coram quibusvis Judicibus, & ubicumque quomodolibet pendentium status, & merita, nominaque & cognomina Judicum & collitigantium, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorundem Ordinum Mendicantium Fratribus hactenus quomodolibet concessorum tenores præsentibus pro expressis habentes, lites quoque, & causas prædictas, ut præfertur, pendentes, ad nos harum serie advocantes, illasque penitus extinguentes, & collitigantibus hujusmodi perpetuum super præmissis silentium imponentes, Motu proprio, non ad ipsorum Fratrum, vel alicujus eorum nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulos Quatuor Mendicantium ordinum, videlicet S. Dominici, & S. Francisci, ac Eremitarum S. Augustini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recensori volumus Servorum B. Mariæ nominibus comprehensos Fratres, eorumque domus, Monasteria, & loca, etiamsi in communi propria bona, tam mobilia quàm immobilia, & stabilia, ac alia quæcumque possederint, Mendicantium vocabulo *Declaratio de qua in rubr.*

vocabula, & omnibus & singulis Mendicantium prædictorum locis eis quomodolibet concessis de quibus & quatenus super præmissis, aliisque quibuscumque motibus & auctoritate Apostolica per præsentes latis utimur, ac tam Concilii Tridentini, quàm quarumlibet aliis decretis, statutis, ordinationibus, privilegiis, & indultis de Mendicantibus loquentibus, ad omnes & singulos Ordines præfatos, eorumque domos & loca, etiam propria bona, in communi tamen retinentes extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per easdem præsentes declaramus.

Inhibitio extra Ordinarios & alios, ne desuper eos molestent, & si quid exactum est restituant.

§. 3. Ac, insuper eisdem Ordinariis, & quibusvis aliis tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio nostro moderandis pœnis similiter per præsentes mandamus, ut si quid per eos tam nostro quam prædecessorum nostri temporibus, tam ratione Seminarii, subsidii, & decimarum, quam aliorum onerum hujusmodi exactum fuit, id totum eisdem Fratribus, omni mora & dilatione postpositis restituant, districtius inhibentes eisdem locorum Ordinariis, cæterisque personis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, & cujusvis dignitatis, gradus, & conditionis existentibus, ne eosdem Mendicantium Ordinum Fratres præfatos, bona hujusmodi retinentes quovis prætextu super Seminarii, subsidii, & decimarum contributione molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant.

Clausula derogatoria.

§. 4. Decernentes quoque præsentes literas ullo unquàm tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, minusve sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restrictionibus, & aliis contrariis dispositionibus, tam per nos, quàm etiam successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis pro tempore factis & faciendis, quorumcumque tenorum existant, includi, sed illis non obstantibus, in suis robore & efficacia persistere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restituras, repositas, & plenariè reintegratas, etiam sub Data etiam per ipsos eligenda de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis nostræ esse, ea ad hoc ut perpetua firmitate subsistant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem Apost. & præfatorum Ordinum Mendicantium hujusmodi Fratres habere debere. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§. 5. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cam. Apost. generali Auditori, necnon quarumcumque tam Cathedralium quam Collegiatarum Ecclesiarum Decanis, Præpositis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Thesaurariis, & quibusvis aliis in eisdem Ecclesiis dignitates obtinentibus, ubilibet & in quibuscumque regionibus, Terris, & locis existentibus per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi & eorum quilibet per se vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis omnibus pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quemquam super illis quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias censuras & pœnas ecclesiasticas, aliasque opportunas juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsis etiam aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clauſ. derog.

§. 6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium

[illegible] non [illegible] aliis Apostolicis [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

mera liberalitate, & ex certa nostræ scientiæ, quæcunque monasteria, & quævis loca regularia futuris temporibus nullus ex Monachis Capucinis ad dictum Ordinem S. Francisci de Paula, nec etiam de, quod nullus Frater ejusdem S. Francisci de Paula ad Ordinem Fratrum Capucinorum hujusmodi, ullo unquam tempore, de quacunque etiam & quantumcunque justissima causa, etiam de licentia suorum Superiorum, se transferre possit, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò statuimus, & ordinamus.

§. 3. Decernentes statutum & ordinationem hujusmodi per Fratres præfatos, sub indignationis nostræ pœna, inviolabiliter observari debere, ac ex nunc irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, tam ordinaria, quam delegata, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, ac statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Cæterùm quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferri, volumus ut ipsarum trâsumptis manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in Ecclesiastica dignitate cõstitutæ munitis, in judicio & extra ubi opus fuerit, eadẽ prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

P. A. 2. Oct. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 6. Octobris 1567. Pont. nostri anno 2.

Quod spolia Monachorum Ordinis Cisterciensis spectent ad loca & Monasteria in quibus professionem emiserunt. Et Commendatarii, aut Commissarii Rever. Cameræ Apostolicæ in illis se non intromittant.

De institutione & toto statu ejus Ordinis, notavi plenè in const. 1. Pasch. II. sup. Desiderium.

An. D. 1567.

PIVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

DEcet Romanum Pontificem justitiæ supremum assertorem ad ea libenter intendere, per quæ gratiæ à Sede Apostolica in favorem quarumcumque, præsertim Religiosarum personarum pro tempore emanatæ suum, ut par est consequantur effectum, & ut id faciliùs subsequi possit, dubiis & difficultatibus, quæ superinde pro tempore oriuntur, aliquando per declarationis, quandoque verò per alia remedia providere.

§. 1. Sanè cum sicut dilecto filio Hieronymo de la Souchiere Abbate generale, vel pro eo dilecto filio Dionysio Laceronis Procuratore & Vicario etiam generali Cisterciensis Ordinis referente accepimus, in statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate roboratis, dicti Ordinis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis eidem Ordini concessis, ac per fel. rec. Pium Papam IV. Prædecessorẽ nostrũ & Sedem Apostolicam confirmatis inter alia disponatur, quod in spoliis, rebus & bonis Monachorum Ordinem ipsum professorum, in quibusvis locis & Monasteriis pro tempore decedentium, eorum Abbates, & Priores Commendatarii pro tempore existentes se intromittere nequeant, sed illa Monasterii, seu Prioratus aut loci, in quo dictum Ordinem expresse professi, fuerint, & seu eos decedere contigerit, conventuali mensæ applicari & incorporari debeant, defuncto tamen superioribus diebus in Monasterio de Casamari ejusdem Ordinis, Verulan. Diœcesis. quod dilectus filius Fulvius Philonardus Clericus in Commendam ex concessione seu dispensatione Apostolica obtinet, quondam Antonio Pollutio, ipsius Monasterii Priore, præfatus Fulvius & quidam Cameræ Apostolicæ Procurator, aut Commissarius ipsius Antonii bona, ut ipsa forsan in proprios usus convertere possint, apprehendere & sibi appropriare contendant, in gravem ipsius Monasterii Conventualis mensæ jacturam, præjudicium & gravamen.

§. 2. Nos cupientes, ùt ea quæ per prædecessores nostros, & Sedem præfatos commendata dicuntur, fructuosè observentur, ac finem hujusmodi contentioni, futuris temporibus quantum cum Deo possumus obviare volentes, volentesque Hieronymum Abbatem & Dionysium ac singulos Monachos Ordinis hujusmodi à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad ipsorum, seu alicujus alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, quod de cætero tam præfatus Fulvius, quàm quicumque alii Commissarii quorumcumque Monasteriorum & Prioratuum, vel aliorum locorum dicti Ordinis, tam citra quam ultra montes & in quibuscumque Mundi partibus consistentium, & quicumque nostri & Cameræ præfatæ Commissarii & Procuratores quomodocumque in spoliis, bonis & rebus, quæcumque sint, tam præfati Antonii, quam aliorum quorumcumque Monachorum dicti Ordinis in ipsorum Commendatariorum Monasteriis, Prioratibus, locis & jurisdictionibus pro tempore decedentium, se intromittere non possunt, sed illa ad Monachos Monasteriorum, seu Prioratuum vel locorum hujusmodi, & seu eorum Conventualem mensam conjunctim, vel divisim pleno jure spectare, & pertinere, ac eorundem Monachorum, seu mensæ fore & esse, eorumque possessionem realem & actualem adipisci & continuare, ipsosque Monachos desuper per quoscumque Commendatarios, etiam prætextu cujusvis indulti, seu concessionis sibi desuper facti, aut consuetudinis antiquitus observatæ, & seu præfatum Commissarium, seu quosvis alios quavis auctoritate fungentes molestari, perturbari, vel inquietari non posse, neque debere auctoritate Apostol. per præsentes decernimus & declaramus, illaque quatenus opus sit, eisdem Monachis concedimus & assignamus.

Quod spolia Monachorum Ordinis Cisterciensis ad veros Commendatarios eorum spectent. Apostol. sed literæ quibus professio illis emissa fuit, spoliata.

Inhibitio extra Commendatarios & officiales Cameræ.

§. 3. Necnon tam Fulvio, quàm quibusvis aliis Commendatariis, & Commissariis præfatis, ne in spoliis, rebus & bonis pro tempore decedentium Monachorum hujusmodi directè vel indirectè, quovis quæsito colore; vel ingenio se de cætero intromittere audeat vel præsumat, sub excommunicationis majoris latæ sententiæ, & aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, etiam pecuniariis, arbitrio infrascriptorum Iudicum infligendis & moderandis districtiùs inhibemus.

Disputatio executorum hujus const.

§. 4. Ac tam venerabili fratri Episcopo Soranen. & dilecto filio Curiæ causarũ Cameræ præfatæ Auditori generali, quam quibusvis aliis Judicibus quavis auctoritate fungentibus, per quos in præmissis, ut præfertur, & non alias, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere volumus, & per præsẽtes Motu simili mandamus quatenus ipsi & eorum quilibet per se, vel alium seu alios, præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Hieronymi & pro tempore existentis ejusdem Ordinis Abbatis, seu Dionysii & Monachorum hujusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis, ac tam dicti Antonii defuncti, quã quorumcũque aliorum Monachorum dicti Ordinis decedentium spoliis & bonis, eorumque (cum Monachi ipsi decesserint) possessione adipiscenda, efficacis defensionis præsidio assistẽtes, faciant Abbatem & Monachos ipsos statutis, privilegiis, & indultis quoad dicta spolia, res, & bona, necnon decreto, declaratione, concessione, & assignatione, ac inhibitione præfatis pacificè frui & gaudere, non permittẽtes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas præfatas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postpositâ compescendo. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres quis vigore præsenti

præſentium ad judicii noſtri examen, & alias Apoſtolicis, necnon Provincialibus & Synodalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis tam Ordini & Commendatariis præfatis eorumque Superioribus & perſonis, quàm Cameræ præfatæ, ac quibuſvis illius Commiſſariis & Procuratoribus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. P. A. 1. die 23. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 23. Octobris 1566. Pontificatus noſtri anno 2.

XLVII. Declaratio portionum aſſignandarum Vicariis perpetuis Eccleſiarum Parochialium, Monaſteriis, beneficiis, Eccleſiis, vel locis piis perpetuò unitarum.

Hæc bulla in parte reſpiciente Vicarias Eccleſiarum Mendicantium, ad juris & Concilii Tridentini terminos reducta eſt à Greg. XIII. in conſt. 9. In tanta. *Et quoad Vicarias Vrbis hic idem Pont. aſſignationem præfinivit hic infrà in conſt.* 139. Etſi omnibus. *De ejuſmodi autem unionibus & portionibus loquitur etiã Conc. Trid. in cap.* 5. *& ſeqq. ſeſſ.* 7. *& cap.* 9. *ſeſſ.* 14. *& cap.* 13. *ſeſſ.* 24. *& cap.* 16. *ſeſſ.* 25.

Edita An. D. 1567.

P. IVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

AD exequendum Paſtoralis officii debitum vigilantibus ſtudiis intendentes, ad ea per quæ Cathedralium, aliarumve Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, beneficiorum, ſeu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero profectui, divinique cultus augmento, & opportunæ, congruæque ſuſtentationi parochialium Eccleſiarum eiſdem unitarum ſtatui feliciter dirigendo, & perſonarum in illis curam animarum exercentium utilitati recta ratione, & provida moderatione conſuli, & ſalubriter provideri valeat, libenter interponimus noſtræ ſollicitudinis partes.

Ordinarii incedebant ineptem Cl. Conc. Trid. in aſſignatione Portionum Vicariis perpetuis faciẽda.

§. 1. Hinc eſt quod nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in deputandis Vicariis, ac in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuò unitarum ex Conc. Trid. facienda, ita modum exceſſiſſe, ut parum aut nihil ex fructibus, redditibus, & proventibus parochialium Eccleſiarum ſic unitarum Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliiſve locis piis remanſerit, ob idque multæ ortæ ſint ſuper hoc controverſiæ circa interpretationes decreti d. Concilii.

Declarat ideò Pont. ipſo quantitatem ipſarum portionum.

§. 2. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderãteſque uniones ipſas ideo à prædeceſſoribus noſtris factas eſſe, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa uniuntur, faciliùs onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius à miniſtris Eccleſiaſticis in eiſdem divina officia celebrentur, hoſpitalitas ſervetur, aliaque charitatis opera exerceantur, ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceatur, Nam propriis, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, ſtatuimus, & ordinamus, ac decernimus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos, in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita contingere & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma, computatis omnibus etiam incertis emolumentis & aliis obventionibus communiter percipi ſolitis, eis omnino aſſignetur, niſi Vicariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ſive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſeu alia re ſtabili portio hujuſmodi conſtituatur, cujuſcumque valoris parochialis Eccleſia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum & onerum, loci, cui parochialis ipſa unita fuerit, ita quod portiones ultra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, & ſcutorum quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ, quoad exceſſum, & defectum hujuſmodi nullius roboris, & momenti exiſtant, & ad ſummas prædictas reductæ & auctæ reſpectivè cenſeantur, niſi tamen valor annuus ipſius parochialis unitæ, habita ratione, ut præfertur, minor ſit quinquaginta ſcutis, quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debet excedere ſummam annuam valoris dictæ parochialis, ſed ſufficiat quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo.

Et ad ſpeditã ſolutionẽ quindenn. pro ipſis tenuibus.

§. 3. Et quoniam iniquum eſſet, eos qui commodis privantur, eadem onera quæ prius ſuſtinebant, debere ſuffetre, volumus & ſtatuimus, quod Eccleſiæ, Monaſteria, Collegia, beneficia, & pia loca hujuſmodi, in quorum parochialibus Eccleſiis unitis contingat Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipſis Vicariis perpetuis aſſignatorum, ad ſolutionem quindenniorum, quam nobis & Cam. Apoſt. ſolvunt, ulterius non teneantur, ſed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede Apoſt. novam proviſionem ſuæ deputationis, & ſolvere annatam pro portione fructuum, reddituum & proventuum certorum ſibi aſſignata, & expedire literas Apoſt. nec aliàs ad poſſeſſionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & ſervitium earundem parochialium admitti poſſint, niſi ſoluta annata, & expeditis literis Apoſtolicis novæ proviſionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium ſolvi debere, nec Vicarii prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſſint.

Eligend. Vicarii.

§. 4. Volumus inſuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis unitis ponentur, cum ipſorum Ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum prævio examine & approbatione deputentur.

Fac. Mẽdic. quoad vic. loc. eis unit.

§. 5. Et ſi dictæ parochiales unitæ erunt Monaſteriis Regularium Mendicantium, poſſint à Superioribus dictorum Monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus, quos ſi Ordinarii prævio examine, per ſe, aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, & ita pro idoneis approbaverint, teneãtur in Vicarios, ad nutum tamen Superiorum ſuorum amovibiles deputare. Idemque etiam ſervetur in regularibus Monachis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua unus ex Monachis fuerit, ſervata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alii ex dictis Monachis.

Vide n. ſub.

Decret. irritant.

§. 6. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi poteſtate, judicari & interpretari debere, necnon irritum & inane decernimus quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari.

Clauſ. rogator. Iuſſio cand.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 8. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria

cellaria noſtra Apoſtolica,& ad valvas Principis Apoſtolorum de Vrbe de more publicentur,& inter conſtitutiones perpetuò valitutas deſcribantur.

§.9. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S.Petr. Anno Incarnat. Dominicæ 1567.Kalend.Novembr. Pontificatus noſtri Anno 2.

Anno à Nat. D. 1567. Indict. 10. die verò 12. menſis Novemb.Pont.Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno ejus 2. retroſcriptæ litteræ Apoſt.affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ibidem dimiſſis copiis affixis per nos Io.And.Rogerium,& Ant.Clerici Curſ. Ap. Io. Guerardi Mag.Curſ.

VIII. Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum, cum annullatione votorum,& juramentorum deſuper adhibitorum.

Circa vota & juramenta illicita, generalior eſt prohibitio Greg. XIII. inf. in eius conſt. 93. Inter Apoſtolicas.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

DE ſalute gregis Dominici noſtræ curæ divina diſpenſatione crediti,prout ex debito Paſtoralis officii adſtringimur, ſollicitè cogitantes, fideles cunctos gregis ejuſdem ab imminentibus corporum periculis, etiam animarum pernicie perpetuò arcere ſtudemus.

§.1. Sane licet deteſtabilis duellorum uſus à diabolo introductus,ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilii Tridentini prohibitus fuerit, nihilominus adhuc in pleriſque Civitatibus, & aliis locis, quamplurimi ad oſtentationem virium ſuarum & audaciæ in publicis, privatiſque ſpectaculis,cum Tauris,& aliis beſtiis congredi non ceſſant, unde etiam hominum mortes, inembrorum mutilationes, animarumque pericula frequenter oriuntur.

§.2.Nos igitur conſiderantes hæc ſpectacula,ubi Tauri,& Feræ in circo vel foro agitantur, à pietate, & charitate Chriſtiana aliena eſſe,ac volétes hæc cruéta turpiaque dæmonum, & non hominum ſpectacula aboleri, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus, providere,omnibus & ſingulis Principibus Chriſtianis quacumque, tam Eccleſiaſtica quàm mundana, etiam Imperiali, Regia, vel quavis alia dignitate fulgentibus; & quovis nomine nuncupentur, vel quibuſvis Communitatibus & Rebus publicis,hac perpetuò noſtra cõſtitutione valitura ſub excommunicationis & anathematis pœnis ipſo facto incurrendis prohibemus & interdicimus,ne in ſuis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis & locis hujuſmodi ſpectacula, ubi Taurorum, aliarumque Ferarum beſtiarum agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoque,cæteriſque aliis perſonis, ne cum Tauris & aliis in præfatis ſpectaculis,ipſi tam pedeſtres quàm equeſtres congredi audeant, interdicimus.

§.3. Quod ſi quis eorum ibi mortuus fuerit, Eccleſiaſtica careat ſepultura.

§.4. Cletici quoque tam regularibus quàm ſæcularibus beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus,vel in ſacris ordinibus conſtitutis,ſub excommunicationis pœna ne eiſdem ſpectaculis interſint,ſimiliter prohibemus.

§.5. Omneſque obligationes,juramenta & vota,à quibuſvis perſonis, Vniverſitate vel Collegio hujuſmodi Taurorum agitatione, etiam ut ipſi falſo arbitrantur, in honorem Sanctorum,ſeu quarumvis Eccleſiaſticarum ſolemnitatum,& feſtivitatum, quæ divinis laudibus, ſpiritualibus gaudiis,piiſque operibus,non hujuſmodi ludis celebrari & honorati debent, hactenus factas,& facta,ſeu in futurum facta,quæ & quas omninò prohibemus,caſſamus & annullamus,ac pro caſſis,nullis,& irritis haberi perpetuò decernimus atque declaramus.

Principes hâc ſanctionem ſervari faciant.

§. 6.Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus & Baronibus S.R.E. feudatariis, ſub pœna privationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent; Reliquos verò Principes Chriſtianos,& Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino,& in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, ut pro divini nominis reverentia & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris hujuſmodi exactiſſimè ſervari faciant,ubertimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi.

Prælati ſub cenſuris eccleſiaſt.idem procurent.

§. 7. Ac univerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis,& Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ,ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ,quatenus in Civitatibus, & Diœc. propriis præſentes,noſtras literas ſufficienter publicari faciant, & præmiſſa; etiam ſub pœnis & cenſuris Eccleſiaſticis obſervari procurent.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.8. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,ac exemptionibus,privilegiis indultis,facultatibus,& literis Apoſtolicis,quibuſvis perſonis,cujuſcumque qualitatis,& conditionis exiſtentibus ſub quibuſcumque tenoribus & formis,ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, ac aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis; quibus,illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides Tranſumptorum.

§ 9. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica,& atie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuò valitutas deſcribantur, & earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum,anno Incarnationis Dominicæ 1567.Kal. Novembr.Pont.noſtri Anno 2.

D.P.An.2. die 1. Nov.

Publicatio

Anno à Nativitate Domini 1567.Indict.10. die verò 15. menſis Novembris, Pont.Sanctiſſ. D.N.D. Pii divina Providentia Papæ V. Anno ejus 2.retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt.& in acie Campi Floræ,ibidem dimiſſis copiis affixis per nos Antonium Clerici, & Ioan. Andream Rogerium, præfati S.D. N. Papæ Curſ.

Ioannes Guerardus Mag.Curſ.

XLIX. Declaratio quod Ordo Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratiis & privilegiis perfruitur.

Alia de hoc Ordine notata ſunt apud conſt. 5. Sixti IV. Sedes.

PIVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1568.

Exordium.

APoſtolicæ Sedis benignitas ſicut ex debito Paſtoralis officii erga omnes fideles generaliter affectum charitatis extendit; ſic eos quos ſub regularis obſervantiæ jugo divino cultui mancipatos eſſe cognoſcit, ſpeciali tenetur patrocinio confovere.

Ordo Minimorum S. Franciſci de Paula habet omnia privilegia Mendicantium, ut ſup. in conſt. 10. Iul. II.

§.1.Exponi ſanè nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula jamdudum Apoſtolica auctoritate approbati, quod licet inter alia eis conceſſa privilegia & indulta, omnia & ſingulæ quatuor Mendicantium Ordinum privilegia ad Ordinem Minimorum hujuſmodi, ac illius profeſſores & domos; eorumque Eccleſiis per Sedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinum

hujuſmodi etiam ſub Mendicantium nomine comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis à quoquam moleſtari poſſint. Cum tamen (ſicut eadem expoſitio ſubjungebat) ex eo quod nos nuper in quadam declaratione per nos ſub Mendicantiũ Fratrũ Ordinibus certis tunc expreſſis de cauſis facta, præter S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſt. necnon Carmelitarum Mendicantiũ Ordines, etiam in illis B. Mariæ Servorum inſeri voluerimus, ac propterea facile à quibuſdam dubitari meritò poſſet, quod ſi Ordinis Minimorũ Fratres hujuſmodi ſub illis comprehendi voluiſſemus, nos ſpecialem etiam de illis mentionem omnino feciſſemus. Quare ne ſuper præmiſſis unquam dubitari contingat, iidem Fratres nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica digaremur.

Hic modo Pont. idem decernit, & inter Ordines Mendicantes iſtum comprehendi declarat.

§. 2. *Nos attendentes, eos (cum actu mendicent) nonniſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordinem eſſe adſcriptos, ac propterea ſua privilegia illæſa cõſervare volentes, eoſque, & eorum quemlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpẽſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcumque litiũ cauſarum ſtatus ac merita, nomina & cognomina Iudicum, coram quibus illæ pendent, ac conſtitigantium, aliorumque, necnõ quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eis conceſſarum præſentibus pro expreſſis habentes, cauſaſque hujuſmodi ad nos harum ſerie advocantes, illaſque penitus & omnino extinguentes, ac litigantibus hujuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponẽtes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati omnia & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias, tam per nos nuper, quàm quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem eandem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad præfatum Minimorum Ordinem de novo extendimus, & ampliamus, ipſoſque verè Mendicantes eſſe, & ſub Mendicãtium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere, necnon omnia & ſingula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Ordine Minimorum hujuſmodi declaramus, & modificamus.*

Eorumque privilegia obſervari præcipit.

§. 3. *Diſtrictius in virtute ſanctæ obedientiæ, ac aliis arbitrio noſtro infligen. pœnis inhibentes quibuſvis locorum Ordinariis, ac aliis quibuſcumque, ne eoſdem Fratres Ordinis Minimorum contra eos ſic conceſſa privilegia moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.*

Clauſulas præſervativas hujus bullæ apponit.

§. 4. *Decernentes quoque præſentes literas ullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per nos quàm etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſvis etiam derogatorlarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis robore & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, etiam ſub data per ipſos Fratres Ordinis Minimorum eligenda, de novo conceſſa eſſe, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe, & ad hoc ut perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem, & præfatorum Ordinum Mendicantium Fratres huju ſmodi habere.*

Clauſulam ſublata, &c. addit.

§. 5. *Sicque per quoſcumque Iudices, & Cõmmiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.*

§. 6. *Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Theatino, & Epiſcopo Amerino, & dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Fratrum Ordinis Minimorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſos Fratres Ordinis Minimorum hujuſmodi voluntate, ſtatuto, declaratione, & aliis præmiſſis omnibus & ſingulis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Ex nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus agravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.*

§. 7. *Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Cõcilii generalis de duabus dietis, dũmodo ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non extrahatur, & aliis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Concilus editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus quoque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, & quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros præfatos, ac nos & Sedem præfatam, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & de fratrũ noſtrorum conſilio, necnon Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mẽtio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.*

Contra derog.

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 9. Nov. 1567. Pontificatus noſtri anno 2.

D. P. Ad die 8. I.

L.

Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Ieſuatorum nuncupata, verè comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratiis & indultis.

Recordare quod iſta Congregatio ſpecialiter gaudet omnibus gratiis & privilegiis conceſſis & concedendis Ordini Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, cuius Regulam profitetur, ut in 36. conſtit Clem. VII. Sacræ, ſup. Alia autem dicã in conſt. 16. Paul. V. Religioſos.

Vide quæ addidi ad conſt. 11. Piæ, Matt. V. ſup. tom. 1.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. 1567.

Exordium.

ROmanus Pontifex privilegia religioſis Altiſſimo famulantibus à Sede Apoſtolica conceſſa, illis nedum conſervare, ſed aliis etiam religioſis conceſſa ad eos quãdoque extendere & ampliare conſuevit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Cauſa hujus conſtit.

§. 1. Sanè ſicut accepimus, licet inter alia privilegia dilectis filii Congregationi Fratrum Sancti Hieronymi Jeſuatorum nuncupatorum, cujus Fratres illam pro tempore

tempore ingrediuntur profe[illegible] per [illegible]
S. Augustini, nullis [illegible]
muat, vivere [illegible]
privilegiis [illegible]
Ordini [illegible]
professoribus, ac forsan [illegible] excessu,
ad ipsam Congregationem, & [illegible] Fratres, eorumque
domos, & Ecclesias per Sedem Apostol. extensis & ampliatis
fuissent. Et propterea Congregatio hujusmodi, & illius
Fratres dictis privilegiis gaudere, & sub Mendicantium
numero comprehendi deberet, nec super præmissis à quo-
quam molestari possint. Cumque nos nuper in quadam
declaratione per nos super Mendicantium Fratrum Or-
dinibus, certis tunc expressis de causis facta, ultra S. Do-
minici, & S. Francisci, ac Eremitarum S. Augustini, necnó
Carmelitarum Mendicantium Ordines, solùm in illis Or-
dinem B. Mariæ Servorum inseri vuluerimus. Et propte-
rea facilè à quibusdam dubitari meritò posset, quod si dic-
tam Congregationem, & illius Fratres sub illis compre-
hendi voluissemus, nos specialem etiam de illis omnino
feciſſemus mentionem.

§. 2. Nos itaque attendentes, eos cum actu mendicent,
non nisi honesta de causa in Mendicantium Ordinibus
hujusmodi esse adscriptos, ac propterea sua privilegia
hujusmodi illæsa conservare volentes, ac quarumcumque
litium, & causarum status & merita, ac nomina, & cogno-
mina Judicum, coram quibus illæ pendent, & collitigan-
tium, aliorumque, necnon quorumcumque privilegio-
rum, indultorum, exemptionum, & immunitatum ipsi
Congregationi concessarum tenores præsentibus pro ex-
pressis habentes, Motu proprio, non ad ipsius Congre-
gationis, vel illius Fratrum, aut alicujus ex eis nobis su-
per hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera
liberalitate, ac ex certa scientia, & de ejusdem Sedis pote-
statis plenitudine, omnia, & singula privilegia, immunita-
tes, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, &
alias gratias, tam per nos nuper quàm quoscumque Ro-
manos Pontifices prædecessores, & Sedem eandem quo-
modolibet Mendicantium Ordinibus concessa, eorum
omnium ac desuper, & tam sub plumbo, quam in forma
Brevis confectarum literarum tenores, ac si de verbo ad
verbum inserertur, præsentibus pro expressis, & insertis
habentes, in ipsam Congreg. Iesuatorũ, illiusque Fratres,
domos, Ecclesias, & loca quæcumque de novo, quoad ea
quæ eorũ Regulæ & modo vivendi repugnant tantũ, au-
ctoritate Apost. tenore præsẽtiũ extẽdimus & ampliamus.

§. 3. Ipsosque verè Mendicantes, & sub Mendicantium
Ordinibus esse & comprehendi debere, necnon omnia, &
singula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus
hujusmodi declarata, & modificata, etiam pro Congrega-
tione hujusmodi, ejusque Fratribus declaramus, & modi-
ficamus. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordi-
nariis, ne dictam Congregationem, illiusque Fratres con-
tra eis sic concessa privilegia molestare, inquietare, vel
perturbare audeant, vel præsumant.

§. 4. Decernentes quoque præsentes literas ullo un-
quam tempore de subreptionis vitio, aut intentionis no-
stræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nul-
latenus posse, minusve sub quibusvis similium vel dissi-
milium gratiarũ revocationibus, modificationibus, limi-
tationibus, restitutionibus & aliis contrariis dispositio-
nibus, tam per nos, quàm etiam successores nostros quo-
modolibet, ac etiam cum quibusvis etiam derogatoria-
rum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis
clausulis, & irritãtibus decretis pro tempore factis & fa-
ciendis, quorumcumque tenorum existant, includi, sed
illis non obstantibus, in suis robore & efficacia persiste-
re, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum sta-
tum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, & sub
data etiam per ipsos eligenda de novo concessas esse, &
ita incõmutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse. Et
ad hoc ut perpetua roboris firmitate subsistant, vim vali-
di & efficacis contractus inter Sedem Apostolicam, &
præfatos Ordines Mendicantium, & Congregationem
hujusmodi, illiusque Fratres habere debere. Sicque per
quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam causarum
Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccle-

siæ Cardinalium eis & eorum cuilibet quavis aliter judi-
candi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari
debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quo-
quam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contin-
gerit attentari.

Inhibitio & exemptorum deputatio.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus Asserin. & Ma-
ceraten. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarũ Camerã
Apostolicæ generali Auditori per præsentes Motu si-
mili committimus & mandamus, quatenus ipsi, vel duo
aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes lite-
ras, & in eis contenta quæcumque, dum & quando, ac
quoties opus fuerit, & pro parte Congregationis vel il-
lius Fratrum hujusmodi, aut alicujus eorum fuerint re-
quisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis effica-
cis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate
nostra eos & eorum quemlibet dictis privilegiis, exem-
ptionibus, facultatibus, gratiis, & indultis dictis Ordini-
bus Mendicantibus concessis, pacificè frui & gaudere, ac
præsentes literas observari, non permittentes eos desuper
per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, aut
inquietari, Contradictores quoslibet, & rebelles per cen-
suras Ecclesiasticas, appellatione postposita compescen-
do, ipsasque censuras etiam iteratis vicibus aggravando,
invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii
sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus præmissis, & fel. rec. Bonifacii Pa-
pæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generali
lis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis
auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac qui-
busvis litis pendentiis, quas nos hactẽ serie ad nos advo-
tamus, illasque extinguimus, & litigantibus hujusmodi
perpetuum silentium imponimus: ac Apostolicis, necnon
in provincialibus & synodalibus Conciliis editis specia-
libus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus
ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica,
vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudi-
nibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis
sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibus-
vis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque
& aliis decretis ac clausulis, etiam Motu proprio, etiam
consistorialiter, & de fratrum nostrorum consilio conces-
sis, confirmatis, & pluries innovatis. Quibus omnibus,
etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non
autem per clausulas generales idem importantes mentio,
seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujus-
modi, ac si de verbo ad verbum inserercntur, præsentibus
pro plenè & sufficienter expressis habentes, illis alias in
suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter &
expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscum-
que: aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem
sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excom-
municari non possint per literas Apostolicas non facien-
tes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de in-
dulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Pis-
catoris, die 18. Nov. 1567. Pont. nostri Anno 2.

Dat. P. A. 2. die 18. Nov.

Prohibitio signandi & expediendi commissiones
causarum, & inhibitiones in causis spoliorum &
illicitæ negotiationis, non citato priùs Com-
missario R. Cam. Apost.

De munere & auctoritate Commissarii, vide plenè in const. 87. *Pii IV.* Cum inter, *& infrà in constitut.* 44. *Sixti V.* Ad excelsum, *ubi notabo.*

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1567.

ATtendentes quàm frequenter contingat, quod qui
bona ad Cameram Apostolicam spectan. & signan-
ter spolia per Clericos deceden. relicta detinent, variis
prætextibus, & calumniis dilationes & subterfugia quæ-
rentes, illorum consignationem facere, & debitam sa-
tisfactionem impendere recusant, & ut se in hujusmodi

Causa huius prohibitionis.

injuſta detentione cõfoveant, modò ſcivillas appellationes conſingat, modo inhibitiones ſumma malitia extorqueant, quibus cauſas ad Judices non informatos, & ubi non eſt qui cauſarum hujuſmodi expeditioni vacet, trahunt in grave animarum ſuarum præjudicium, & Cameræ præfatæ læſionem.

Prohibitio decernendi inhibitiones per quoſcumque judices in cauſis ſpoliorum & illicitæ negotiationis, non citato Commiſſario Cam.

§. 1. Et propterea incommodis hujuſmodi obviare volentes, dilectis filiis Vitellotio S.R.E. Card. Camerario ac omnibus Romanæ Curiæ Judicibus, tam ordinario quàm delegatis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna præcipimus & mandamus, ne in cauſis ſpoliorum, vel illicitarum negotiationum per Clericos factarum, inhibitiones aliquas, tam auctoritate ſua ordinaria, quàm etiam vigore reſcripti extra Romanam Curiam ad quaſvis Mundi partes, & contra quoſvis collectores decernant, & relaxent, niſi priùs in ipſa Romana Curia ad illas decerni videndum dilectus filius Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius generalis fuerit citatus, & de citatione hujuſmodi in actis appareat, & de ea in inhibitione ipſa mentio fiat.

Prohibitio Cõmiſſiones cauſarii per Referendarios & alios expediendi, non citato eodem Commiſſario.

§. 2. Potrò Signaturæ noſtræ tam gratiæ quam juſtitiæ Referendarii, ac Cancellariæ Apoſtolicæ Corrector, & Auditor contradictarum, ſimiliter commiſſiones in cauſis hujuſmodi nullo modo, niſi prævia citatione ejuſdem Commiſſarii, expediant.

Annullatio inhibitionum emanatarum vigore commiſſionum, ex quibus clarè non dignoſcitur, an de prædictis cauſis agatur.

§. 3. Et ſi quandoque contingat ita ſub verborum involucro, vel alia narrativa commiſſiones concipi, ut diſcerni non poſſit, an de cauſis ſpoliorum, vel illicitarum negotiationum agatur, tunc tam nuntii Apoſtolici in Provinciis reſidentes, & de cauſis hujuſmodi cognoſcentes, quàm à dilecto filio Theſaurario noſtro generali ſpoliorum collectore, & eiſdem nuntiis deputati ſubcollectores, quibus inhibitiones hujuſmodi præſentari cõtingat, illis minimè parere teneantur, ſed abſque aliquo ſcrupulo, aut pœnarum incurſu, illis rejectis, ad ulteriora procedere poſſint & debeant, partibus alias juſtitiam miniſtrando, & nihilominus irritum & inane decernimus quicquid contra præſentium tenorem fuerit decretum vel attentatum.

Forma & effectus publ.

§. 4. Volumus autem quod præſentis Motus proprii cedula valvis Cancellariæ & Cameræ Apoſtolicæ per unum ex curſoribus noſtris, ut motis eſt publicata, ita omnes Romanæ Curiæ officiales, & Iudices afficiat, ac ſi perſonaliter ſingulis intimata foret.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 5. Et quod illius ſola ſignatura etiam abſque data & regiſtratura ſufficiat, & ubique fidem faciat, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio.

Papa ſubſcr. Dat. P. A. 2. die 5. Ianu.

Die 5. Ianuarii 1568. retroſcripta litera affixa & publicata fuerunt in valvis Cancellariæ Apoſtol. per me Nicolaum de Marchais Curſ.

Franciſcus Sottocaſa Mag. Curſ.

LII. Quod Fratres Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia ſemper poſſint extra tempus Quadrageſimæ & Adventus, in feria quinta, in qua non occurrit aliquod feſtum, aut eius octava, recitare officium Sanctiſſ. Corporis Chriſti.

Alia de hoc Ordine indicavi ſup. in Conſt. 23. Leo. X. Ite.

Edita A. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS, Dilectis filiis Miniſtro Generali, & univerſis fratribus Ordinis Minorum de Obſervantia.

Fratres Minores de Obſervantia ſupplicarunt pro licentia celebrandi qualibet f. fer. officium Corporis Chriſti.

§. 1. EXponi nobis nuper feciſtis, quod cum vos mente recolentes Dominum noſtrũ JESUM CHRISTUM tranſiturum de hoc mundo ad Patrem, in ultima cœna, qua Paſcha cum diſcipulis ſuis manducavit, admirabile Sacramentum pretioſiſſimi corporis & ſanguinis ſui inſtituiſſe, ut univerſi Chriſticolæ illud tanquam ſuæ Charitatis, quam in Cruce oſtendit, memoriale recolerent, pro ipſius Dominici corporis ſolemniori & ſpecialiori veneratione deſideratis qualibet quinta feria officium Chriſti corporis, prout in Breviario Romano ipſius ſolemnitatis die recitandum proponitur, recitare liberè & licitè valeatis, ita tamen quod illud ſic recitando, debito ad quod adſtricti eſtis, in omnibus & per omnia perinde ſatisfacere cenſeamini, ac ſi officium pro tempore currens, & vobis à Romana Eccleſia propoſitum recitaretis, nec propterea illo recitato ad occurrentes hujuſmodi, vel alicujus alterius officii recitationem teneamini, nec ad id à quoquam inviti cogi, aut compelli poſſitis, minuſve aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas quomodolibet latas incurratis, auctoritate Apoſtolica per præſentes indulgemus.

Hic prorogatur d. licentia concedi ſolita quotannis per Quadrageſimam & tempus Adventus, ſeſto videlicet octavæ currente d. f. Corporis Chriſti.

§. 3. Diſtrictius inhibentes quibuſvis locorum Ordinariis, & quibuſvis aliis, quacumque auctoritate fulgentibus, vel cujuſcumque gradus exiſtentibus, ne vos & veſtrum quemlibet quovis prætextu ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtare, perturbare, aut inquietare ſub excommunicationis ſententia, aliiſque arbitrio noſtro moderandis & infligendis pœnis audeant vel præſumant.

Ordinariis aliis non obſtantibus ne vos inquietent ſuper feſtis.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus conſtitutionibus & ordinationibus generalibus, ac ſynodalibus Conciliis editis, atque ordinis præfati, & quibuſvis aliis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Contra derogantes.

§. 5. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus expediens foret deferre, volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, quòd illorum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Apoſtolica cõſtitutæ munitis eadem prorſus in judicio & extra, ac alias ubilibet fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forẽt exhibitæ vel oſtenſæ.

Tranſumptis credi.

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris die 8. Januarii 1568. Pont. noſtri anno tertio.

D. P. A. die 8.

LIII. Vnio Fratrum Amadæorum, & Clarenorum, Ordini Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

Scias nonnullos de prædictis Fratribus ad Conventuales Fratres tranſiviſſe, quos tandem ibi permanere poſſe conceſſit Gregor. XIII. die 20. Decembris 1581. cujus tamen bullam uti minus neceſſariam prætermiſi. De toto autem Ordine Franciſcano plenè notavi ſup. ad conſt. 6. Honor. III. Solet.

Edita

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

S. Fran. in hac exiſtit. ſeos fra. ſub ea regula gib.

BEatus Chriſti Salvatoris Confeſſor Franciſcus, dum adhuc mortalis hujus vitæ ſpatia decurreret, ardentiſſimo cœleſtium amore captus, nec ſibi tantum illa, ſed quamplurimis hominum fieri poteſt, quæſita cupiens, totuſque in idipſum incumbens, quæ Ordinis Minorum initia fuerunt, confluentes ad ſe veluti ad meliorem frugem undique fratres ſuos in unam familiam collegit, collectoſque ipſorum omnium vitam & mores ad unam eandemque regulam dirigens, iis præceptis inſtituit, ea diſciplina formavit, quæ ad conjunctionem, atque adeo unionem inter illos conciliandam ac tuendam maximè pertineret, humiliratem illis præcipuè amplectendam proponens, qua humana hæc omnia & fluxa, quod ejuſdem Salvatoris conſilium fuerat, aſpernati, ſolidam

ſtitutis ac perſeverentem, ad vitæ felicitatem perducatur. Itaque hinc ipſa familia ſuas ſuperas ad [illegible] rationem gravibus conſtitutionibus, Bonifacius [illegible] agger egregiè cultus ubertim [illegible] fructus continuò produxit, & ſuſtinuit [illegible], ut speramus, proferet in dies ſuaviores & lætiores.

Illa ratio in plano Congregationi ſeparata fuit.

§. 1. Verùm quoniam [illegible] illa, quæ una ab uno conſtituta fuerat, in quaſdam quaſi partes paulatim ita conceſſit, ut jam non una, ne ipſo quidem, quo à patre ſuo vocata eſt, nomine conſiſtat, ſed variis agnominibus, cum de illa, vel illa parte agitur, ſit diſtinguendum. Propterea nos ne animorum quidem, aut mentis inter eos, quos exterius ita rebus ſejunctos cernimus, interiorem conjunctionem ſpetare tutò valemus, quin etiam quando in eam, de quâ ſupra diximus, ſpem erecti ab ejuſdem Ordinis fratribus optima quæque, & maxima ad Dei gloriam, & militantis Eccleſiæ utilitatem & optamus, & ſanè pro ea, quam in hoc præcelſæ dignitatis faſtigio collocati, noſtro muneri debemus diligentia exigimus, non ſinimus carere cura, ne fortè rebus ita neglectis, quod Deus Opt. Max. avertat, magna inde ſenſim incommoda ſubeamus.

Illi Patres, illis in Congregationes ſeparantes inſtitutis ſub Fratribus Minoribus de Obſervantia.

§. 2. Id igitur quâ poſſumus ope poſt petitum à Deo auxilium cavere volentes, atque hic potiſſimum incipientes, Motu proprio, atque ex certa ſcientia & matura deliberatione noſtra Apoſtolica auctoritate, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Amadæorum & Clarenorum, etiam della Becca nuncupatorum S. Petri in Monte Aureo, & S. Hieronymi, ſive S. Bartholomæi in Inſula de Urbe, aliarumque quarumlibet Provinciarum reſpectivè fratrũ Ordinis S. Franciſci eorundem inſtitutiones, Congregationes, Conventus, denominationes, nomina & vocabula quæcumque, necnon quatenus Regularibus inſtitutis fratrum dicti S. Franciſci Ordinis familiæ Minorum de Obſervantia vocatorum diſcrepant, eorum regula, inſtituta, conſtitutiones, ſtatuta, conſuetudines, & ritus, modumque, & normam vivendi interdicimus & prohibemus, illaque, necnon illorum permiſſiones, confirmationes & approbationes Apoſtolica auctoritate factas, & illorum cauſas, privilegia, indulta, gratias, & literas, etiam à Sede Apoſtolica, & forſan occaſione concordiarum inter ipſos fratres initarum confirmatorias, ac motu, ſcientia, poteſtatiſque plenitudine ſimilibus, vel etiam conſideratione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum conceſſa, & quibuſcumque concepta formulis, ac ſuffulta decretis, quorum omnium tenores iis literis haberi volumus pro expreſſis, extinguimus, ſupprimimus, revocamus, caſſamus, & in perpetuum penitus & omninò omnia tollimus.

Omneſque Congregationes unius ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia.

§. 3. Eos autem omnes & ſingulos fratres qui ejuſmodi Congregationum, & denominationum erant, cum eorum omnibus domibus, Eccleſiis, Oratoriis, & locis quibuſcumque, ubicumque conſiſtant, fratribus Ordinis Minorum familiæ de Obſervantia vocatis, eorumque Congregationi aggregamus atque unimus. Et ſic in poſterum ex nunc perpetuò aggregatos & unitos eſſe, dictis de obſervantia adhærere, & eiſdem, quibus illi utuntur, Regula, Regularibus inſtitutis, profeſſione, moribus, habitu, ac vivendi forma, ac agnominibus & denominationibus uti, ac unam familiam tantum de cætero eſſe, eiſdemque Generalibus, ſeu Provincialibus Miniſtris, cæteriſque ſuperioribus, aut officialibus, quibus illi ſubſunt, aut pro tempore ſuberunt, ſubjectos eſſe, & in eadem immediatè cum illis obedientia Deo ſervire, purè, ordinatiè, & uniformiter, nullaque prorſus re, nulloque diſcrimine ſejunctos, aut diſſimiles habere decernimus.

Quæcumque, & conceſſiones ab eis impetrari poſſint, irrit.

§. 4. Quinimmò ut hæc puriore conſcientia, ac tranquilliore animo præſtare valeant, debeantque, & non aliter, eoſdem priorum inſtitutorum, rituumque & aliorum ſupradictorum, iis ſcilicet dumtaxat, quibus ab inſtitutis, & ritibus fratrum de Obſervantia differebant, necnon ſi quibus quavis ratione, aut modo, jureve aut facto iis tenebantur, vel etiam tenentur, aut teneri ſe opinantur, promiſſione, profeſſione, juramento, aut voto, quorum obſervatio ſcandalum, aut perturbationem judicio ſuperioris cæteris allatura eſſet, abſolvimus & liberamus, mandantes ipſorum univerſis & ſingulis, ut præmiſſa non impediant, neque eis ulla [illegible] ratione, ullòque modo reſiſtant vel adverſentur, ac nihil faciant, vel experiantur, aut tentent, quo minus plenè aut celeriter, aut facilè ſuos effectus conſequantur. Neque ut ea vitent, ſæcularium habitu latentes, vel tanquam Clerici ſæculares ad alienos Ordines minores vel majores promoveri præſumant. Neque verò ad alias Religiones, alioſve Ordines, etiam paris vel arctioris Regulariſque Obſervantiæ tranſeant ſine licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, ſeu præfatis fratribus de Obſervantia, eorumque Congregationi & obedientiæ adhæreant, & omnibus aliis ſupràdictis quamprimùm pareant, & obſequantur reipſa.

Fratribuſque præmiſſa adimplere recuſantibus pœnas hoc deſcriptas imponit.

§. 5. Quod ſi eorum quiſpiam ſecus fecerit, omnes illaſmet ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrat, & patiatur, quæ merè apoſtatæ ipſi, tam juxta canonicas ſanctiones, quam dicti Ordinis Regulavia inſtituta incurrunt & patiuntur, ac perinde contra illum, ſive ab Ordinariis locorum, ſive ab ipſis ſuperioribus fratrum de Obſervantia ad quos pertinet, procedatur, & ſeverè animadvertatur, atque contra verè apoſtatam procederetur, & animadverteretur. Et ſi quando ad obedientiam reverſus in aliorum conſortium receptus fuerit, vocis tam activæ quàm paſſivæ, ſuorumque Ordinum omnium perpetuò beneficio careat.

Et fratres ſic aggregatos alio, quam de Obſervantiæ nomine appellari prohibet, & eorum antiquis privilegiis Regulæ de Obſervantia non contraria retinere poſſe declarat.

§. 6. Cæterum ut univerſa Congregatio fratrum hujuſmodi de Obſervantia hoc additamẽto quaſi coronide aucta, placida ſimul perpetuaque pace fruantur, & conquieſcant, neque uno tantum nomine, ſed una etiam mente conſiſtant, nullaque ibi altercandi occaſio ſubrepat, eiſdem Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, ut nullus ex veteribus fratribus de Obſervantia quenquam ſic noviter aggregatorum, recordatione priorum nominum, aut vitæ, vel alias quocumque modo irritare, aut Amadæum, vel Clarenum, ſeu alia, quam de Obſervantia nuncupatione appellare audeant. Qui contra auſus fuerit, à ſuo ſuperiore graviter puniatur, ipſi quin etiã ſic aggregati fratres ſuos gradus, & quæ ratione ſuorum graduũ privatim habent, privilegia, facultates, & auctoritates, inſtitutis tamẽ Regularibus de Obſervãtia expreſsè non contraria, ut prius retineant.

Univerſorum autem privilegia & præcedentiam declarat.

§. 7. Univerſi verò iiſdem privilegiis, facultatibus, immunitatibus, prærogativis, indultis, & gratiis indiſtinctè fruantur & potiantur, quibus & ipſi veteres, ac quoties Provincialia, vel generalia Capitula habebuntur, ita hòrum quiſque pro ea in qua ipſe fuerit, Provincia, ſi tamen aliàs vocem in Capitulo habiturus fuiſſet, illis interſit, quemadmodum & veterum quilibet intereſſet, vel intereſſe poterit, & pariter ut illi, tam in eiſdem capitulari ſuperiorum, ad quos pro tempore pertinebit, diſpoſitione, ad quoſcumque gradus, & quæcumque officia, in quibuſlibet Provinciarum ſub quibus deget, Conventibus & domibus Regularibus, tam antiquis quam noviter unitis de Obſervantia, promoveri & aſſumi valeat. Denique ita utrique ſemper inter ſe agant, ut cæteris pares, ſola antiquitate alteris præferantur, ita ſcilicet, ut inter gerentes pares gradus vel pares ordines, ſuſcepti gradus vel ordinis; inter alios verò emiſſæ profeſſionis tempore, ſive ſit ex veteribus, ſive ex noviter aggregatis, loco in Choro, & Capitulo, proceſſionibus, ac quibuſcumque aliis prærogativis antecedat, ſervata interim graduum & ordinum majoritate.

Loca Regularia non deſerãtur abſque permiſſione Pontificis.

§. 8. Præterea nulla omninò domus, quamvis parva, & exigua, nulluſque locus Regularis, ubi dicti fratres hactenus ante aggregationem de ipſis ut ſupra factam habitare ſoliti ſunt, ad ipſos quacumque ratione pertinens, relinquatur abſque permiſſione noſtra expreſſa, ſed à tot fratribus unaquæque continuò habitetur, quot ibi commodè eſſe, & ali poterunt, & quæ eiſdem domibus eleemoſynæ, vel alio nomine pia hominum largitione offeruntur ſubſidia, pariter ſi quæ ad reſtaurationes, fulcimenta, vel alium uſum fabricarum, necnon ad Eccleſiarum lumina, & ornatum, vaſorumque ac cæteræ ſupellectilis comparationem tradita, legata, relicta, aut quocumque nomine donata ſunt, etiam conſideratione prioris inſtitutionis, quæ ibi tunc vigebat, ac contemplatione Congregationum, quarum tunc temporis erant,

illarumque nomine expresso, eadem omnia, & alia insuper quæcunque, quavis aliter donantium hujusmodi dispositione sublumenda, novis habitatoribus in supradictos tantum, neque alios ullos convertenda plus, omni prorsus, quantum ad unionem præfatam pertinet, eductitate, ejusve prætensione secluſa, integrè debeantur.

Gubernatio Monialiũ ad quos spectet.

§. 9. Gubernatio quoque & cura quorumcumque Monasteriorum Monialium, quæ antea Conventibus, aut Superioribus hujusmodi domorum, & locorum demandata erat, ad illos pertineat, qui ibi erant, in posterum.

Ministri Generalis facultas circa deputationẽ Officialiũ & Fratrum usque ad celebrationem Capituli.

§. 10. Proinde possit Generalis Minister in omnibus quarumcumque Provinciarum domibus, sicut supra unitis, donec Generale, vel in ipsa Provincia, in qua illæ sitæ fuerint, Provinciale Capitulum celebretur, officiales & fratres, sive ex veteribus, sive ex nunc aggregatis, sive etiã ex utrisque, quos & qui sibi visi fuerint, ai bitrio suo libere deputare, & ad illarum regimen & directionem mittere, interea verò temporis ipsi fratres sic noviter aggregati, si citramontani fuerint, in illius, in qua nati sunt; si verò ultramontani, in illius, cujus maluerint Provinciarum domibus Regularibus sint, & maneant, usquequò aliter constituatur, & ipsos ad aliam domum, aliumve locum mitti, sive Capituli, sive Generalis Ministri hujusmodi ordinatione contingat. Porrò in Capitulo Provinciali Mediol. fratrum de Observantia, quod Mediolani proximè celebrabitur, omnibus Provinciæ Mediolan. Regularibus domibus de Observantia, tã antiquis quàm nunc unitis, ut præfertur, de Guardianis aliisq; officialibus, ac fratribus, qui illas regere, & in illis esse debeant, ex utrorumque fratrum, veterum scilicet, & nunc aggregatorum numero differenter, aliàs tamen ex more inter fratres de Observantia prius observato provideatur. Idem deinceps in cæteris, quæ per Provincias subinde celebrabuntur capitulis, quoad ipsarum Provinciarum domos observetur, ac in Provinciarum numero, terminisque & denominationibus ea ratio atque distinctio habeatur, quæ inter fratres de Observantia ante has ipsas literas habebatur.

Loca aggregata sint ejus Provinciæ intra cujus fines existit.

§. 11. Nuper autem aggregatæ domus in eam Provinciam transeant, & in ea numerentur, intra cujus fines quæque consistit, & cùm pro tempore Provinciale Capitulum celebrandum erit, ii tantum ad illud conveniant, qui ex illa Provincia fuerint, in qua tunc capitulum celebrabitur. In ipso verò Mediolanensi, quod primum omnium post has literas propediem celebrandum est, quicumque ex fratribus aggregatis, qui ante aggregationem à nobis, ut supra factam, ubique locorum degentes erant, & Provincia S. Petri in Monte Aureo de Urbe, & illa comprehendebantur; & idcircò vocem in Capitulo habeant, quoniam literarum ignari illuc fortè omnes se conferent, possint quidem liberè omnes hac vice celebrationi adesse, sed ii tantum ex eis jam nunc ibi vocem habeant, & suffragia ferant, qui sunt ex illis domibus, quæ juxta aggregationem prædictam intra antiquos limites, & fines Provinciæ Mediolanensis fratrum de Observantia sunt sitæ.

Clausula præservativa.

§. 12. Has porrò literas, & his literis contenta decreta, statuta, ordinationes, & alia omnia usque adeò firma & valida, atque observanda esse volumus, ut nunquam revocari, aut infringi, vel suspendi, nunquam de voluntatis, aut mentis nostræ defectu oppugnari possint, nunquam adversus restitutionem in integrum, & reductionem ad terminos juris, aut aliud quodcumque gratiæ vel justitiæ remedium quisque impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut motu simili concesso uti valeat ex quavis causa quantumlibet rationabili, & ita de his omnibus & singulis, ac simul quod hæc eadem aliquibus ejusmodi statutorum, & ordinationum revocationibus, suspensionibus, & aliis contrariis dispositionibus, generalibus vel specialibus, ab eadem Sede Apostolica pro tempore factis, non comprehendantur, sed ab aliis semper excepta sit.

Decretum derogatorium.

§. 13. Sicque à quibuscumque Judicibus ordinariis & delegatis, & causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, in quavis causa & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi & judicandi facultate & auctoritate, interpretari & judicari debeat, necnon quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 14. Præterea dilectis filiis Carolo tit. S. Praxedis Presbytero Card. Bononiæ nuncupato, dicti Ordinis Protectori & correctori, necnon pro tempore existenti ejusdem Ordinis generali ministro mandamus, ut ambo, vel ipsorum alter has literas, & quicquid in proximè Provinciali Capitulo Mediolanensi, utroque vel altero ipsorum præsidente pro suprascriptorum omnium executione & observatione ordinabitur, faciant per se vel alium, seu alios ab omnibus & singulis fratribus præfatis exactissimè observari. Contradictores quoslibet & non parentes, ac rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam graduum, officiorum & vocis, tam activæ quàm passivæ privationem, ac cætera quæ sibi videbuntur opportuna juris & facti remedia, quacumque prorsus appellatione postposita, & etiam rejecta, compescendo, atque eosdem in sententias, censuras & pœnas prædictas incidisse declarando, easque sæpius aggravando, adhibita etiam, si opus fuerit, manu militari, & invocato auxilio brachii sæcularis.

§. 15. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis & Congregationum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, & quavis alia firmitate roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis Apostolicis, illis per quoscumque Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam, & etiam nos, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere & in specie concessis, & quotiescumque confirmatis & innovatis, & Mare Magnum nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apostolicis, per quæ aliis literis non expressa, vel etiam non inserta harum effectus & executio impediri valeret, vel tardari, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda esset mentio specialis.

§. 16. Volumus etiam quod harum literarum exempla, etiam impressa, dicti Caroli Cardinalis & Protectoris, aut Generalis, seu alicujus Provincialis Ministri fratrum sigillo, & ejusdem Caroli Cardinalis Secretarii, vel ipsiusmet Generalis, aut Provincialis Ministri manu obsignata, eandem fidem in judicio, & extra judicium ubique locorum faciant, quam hæ literæ ipsæ facerent, si ostenderentur vel exhiberentur.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domin. 1568. 10. Kal. Febr. Pontificatus nostri anno tertio.

Jurisdictio & facultates S. R. E. Cardinalis Protectoris, ac Judicis causarum Monasterii S. Catharinæ de Rosa nuncupatæ, & Congregationis in Urbe institutæ ad ibi recipiendas, pieque educandas Virgines miserabiles, in periculo amittendæ pudicitiæ commorantes.

Ordinationes circa istarum Virginum contractus, ultimasque voluntates, & alimentorum subministrationem edixit Clem. VIII. in const. 95. Apostolici.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

CUpientes ut Monasterium Beatæ Catharinæ della Rosa nuncupatæ de Urbe, jamdudum pro receptandis, & advocandis miserabilibus puellis, quæ in periculo pudicitiæ subvertendæ in dicta Urbe reperiuntur, erectum, & Confraternitas ibidem pro gubernio dicti Monasterii Canonicè instituta, non solùm manuteneantur, verum etiam in dies incrementum suscipiant, Monasteriumque & Confraternitatem hujusmodi specialibus gratiis & favoribus prosequi volentes, Motu simili, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dilecto filio nostro Hippolyto tit. S. Mariæ Novæ Presbyt.

Presbyt. Card. Ferrarien. nuncupato, nunc & pro tempore Monasterii, & Confraternitatis hujusmodi existen. Protectori, seu Confraternitati prædictæ, illiusque Administratoribus, Gubernatoribus, & deputatis, quod quascumque puellas in periculo pudicitiæ existen. amittendæ, & si benè visum fuerit, propria auctoritate, etiam invitis parentibus capere, & in dictum Monasterium introducere, illasque tam dum in dicto Monasterio manserint, quàm etiam inde egressæ, sive nuptæ, sive viduæ fuerint, necnon occultantes, & latitare facientes carcerare, punire, corrigere, & castigare, eorum arbitrio, seu aliàs juxta eorum statuta & providas ordinationes possint & valeant, concedimus, statuimus, decernimus & mandamus.

§. 1. Necnon pro ipsius Monasterii, Confraternitatisque Monialium, & puellarum minori dispendio, ne cogantur per diversa tribunalia litigare, omnes & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias civiles, criminales, profanas, spirituales, meras, & mixtas inter Confraternitatem, seu ejus administratores, gubernatores, & deputatos hujusmodi, Moniales, seu puellas in dicto Monasterio degentes, seu quæ inde egressæ, & nuptui traditæ sunt ex una, & quascumque alias personas, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ existentes, Universitates, Societates, Congregationes, & Monasteria, aut alia loca pia, ex altera partibus, etiamsi coram S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorum Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum Appellationum Capitaneo, & Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, aliisque Judicibus ordinariis, seu delegatis hujusmodi motas, & pendentes, & desuper statu & bonis, tam Monialium quàm puellarum, necnon quibuscumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, atque illorum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus & actionibus ad Confraternitatem prædictam, ejusque Gubernatores, Administratores, & deputatos, Moniales & puellas prædictas, tam conjunctim quàm divisim, ac tam activè quàm passivè spectantibus & pertinentibus; in quacumque instantia, (quarum omnium & singularum statum, & merita, necnon judicum & collitigantium nomina & cognomina; ac qualitates, cæteraque de necessitate exprimenda pro expressis haben.) in statu, & terminis in quibus nûc reperiuntur, harum serie ad nos advocantes, illasque omnes & singulas, motas & pendentes, ac quam & quas Confraternitas, gubernatores, administratores, & deputati, necnon Moniales, & puellæ ibi degentes, & illæ quæ exinde egressæ, & nuptui traditæ sunt, & pro tempore fuerint, habere volent contra easdem personas, Universitates, & Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monasteria, & alia hujusmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus & actionibus hujusmodi, nunc & pro tempore Monasterii & Confraternitatis præfatarum existenti Protectori præfato, unà cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, summariè, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu & figura judicii, per seipsum, seu alios à se deputandos, in quacumque instantia usque in finem audien. cognoscen. & fine debito terminandum, auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus & mandamus. Ipsumque Protectorem nunc & pro tempore existen. in dictis causis motis, pendentibus, & in futurum movendis, in judicem Ordinarium cum facultate easdem causas in quacumque instantia usque ad finem per seipsum vel alium, seu alios ejus Auditores illas cognoscen. decidendi. & terminan. & aliis facultatibus prædictis, facimus, constituimus, & deputamus.

§. 2. Necnon cum potestate citandi & inhibendi quos, quibus, & quoties, in Curia & extra eam, etiam per edictum publicum, constito etiam de non tuto accessu, eisdemque quam & quibusvis aliis ejusdem Urbis judicibus & personis, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus, quibus & quoties opus sit, & sub sententiis, censuris & pœnis Ecclesiasticis & pecuniariis, quibus sibi, seu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incursus censurarum & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes & reaggravationes, & alias juxta morem & stylum Curiarum Urbis in similibus servari solitum, & prout sibi videbitur proceden. sententiasque suas debitæ executioni demandare, sive demandari facien. auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque & singula alia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, gerendi & exercendi, ac in omnibus & singulis eis prædictis ad dictam Societatem, Moniales, & puellas, ut præmittitur, spectantes, singulis diebus & horis feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indictarum & indicendarum procedere.

inobedientes coërcendi. Necnon singulis diebus & horis procedendi.

§. 3. Ac quemcumque Notarium sibi benè visum in causis hujusmodi deputare possit & valeat.

Notarium deputandi.

§. 4. Quodque citationes & inhibitiones, quas in eis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Capitolii, & quoscumque alios Mandatarios fieri possint.

Mandatarii omnes citandi.

§. 5. Et quicumque executores Urbis possint, & debeat effectualiter executioni demandare omnes & singulas sententias, decreta, & mandata prædicti Cardinalis Protectoris, sive ab eo deputatorum, quæ non obstan. Regula Cancellariæ sub ejus parvo sigillo expediri possint.

Executores quos exequantur.

§. 6. Ac insuper Confraternitatem prædictam, ejusque administratores, gubernatores, & deputatos, necnon Moniales, aut puellas ibidem degentes, & inde egressas, nuptas, seu viduas hujusmodi, ex nunc deinceps occasione præmissorum alibi quàm coram prædicto Protectore convenire, aut ad alios convenientibus constringi non posse: ac processus, sententias, & decreta, per alium, seu alios, tam Ordinarios quàm delegatos Judices, in omnibus prædictis quomodolibet pro tempore formatos, latas, & facta, cum inde secutis quibuscumque nulla, irrita & inania, nullinsque roboris vel momenti fore.

Confraternitas, Moniales, puellas, & administratores coram Protectore damnatas convenire & convenire possunt.

§. 7. Præsentemque cedulam sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, seu renovationibus similium vel dissimilium concessionum & gratiarum, etiam per nos & successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per Regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus & omninò exceptas, & quoties illæ emanabunt, præsentem cedulam in pristinum statum restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque literas, etiam quasvis clausulas generales vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes, derogari posse, etiamsi illa ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor ejusdem cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus, administratoribus, gubernatoribus, deputatis, & Confratribus hujusmodi, omnibus & singulis legitimè insinuata & intimata fuerit, eorumque expressus ad id accesserit assensus; derogationem hujusmodi nemini suffragari, nullius esse roboris, vel valoris, & sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungen. etiam prædictæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, &c. ac irritum, &c. judicari & definiri debere.

Clausulæ præservativæ.

§. 8. Non obstan. præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra trés dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & ordinum juramento, &c. roborati,

Clausula derogatoria.

boratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis Conſervatoribus, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis & Tribunalibus, eorumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos ad dictam Sedem, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innovatis, etiam diſponentibus, ut cauſæ hujuſmodi ad formam, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis contenta, obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi præfatis, aut quibuſvis aliis cómuniter vel divilim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, aut excommunicari, vel extra, aut ultra certa loca, Curias & Tribunalia ad judicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indultis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſten. per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter nó inſerta juriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in præſentibus mentio ſpecialis.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 8. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere in judicio & extra, regula contraria non obſtante, & earundem tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, ſeu Confraternitatis hujuſmodi munitis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus manu noſtra ſubſcriptis.

Dat. P. A. 3. die 20. Febr.

Placet, M. Romæ, apud S. Petr. quarto idus Februarii, anno tertio.

LV. Reſervatio beneficiorum omnium vacantium Sede Epiſcopali vacante.

Edita A.D. 1568.

Reſervatio benefic. omnium vacantium Sede Epiſcopali vacante.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius divina Providentia Papa V.

§. 1. Cupiens pauperibus Clericis, & aliis bene meritis perſonis de beneficiis Eccleſiaſticis providere, omnia & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, qualitercumque qualificata, & ubilibet exiſtentia, Sede Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & Primatiali quarumcumque Eccleſiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Patriarchalium, ac Primatialium pro tempore Paſtoribus deſtitutarum vacante, quomodolibet vacantia & vacatura, tam in prædictis quàm aliis Eccleſiis, necnon Civitatibus & diœceſibus quibuſcumque, ad eorundem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & Primatum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ reſervavit.

Decretum irritans.

§. 2. Sicque in præmiſſis per quoſcumque, &c. ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decrevit.

Papa ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Publ. Pontif. An. 3. die 9. Martii.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſt. Anno Incarnationis Dominicæ 1568. die verò 9. menſis Martii, Pontific. pralibati S.D.N. Papæ an. 2.

LVI. Facultas Collegii Fabricæ S. Petri Apoſtolorum Principis de Urbe, circa legata quæ fiunt Eccleſiæ B. MARIÆ Lauretanæ, ſi ejus Miniſtri in illis exigendis fuerint negligentes.

Hanc bullam Clem. VIII. innovavit die 16. Martii 1599. ſed uti ſimpliciter confirmativam conſultò prætermiſi. Et alia de materia Fabricæ videbis hic infrà in conſt. 96. Decet.

PIVS PAPA QVINTVS,

Ad futuram rei memoriam.

Edita

AD Romani Pontificis ſpectat officium opportunis providere remediis, ne Eccleſiæ, & alia pia loca, præſertim Romanæ Eccleſiæ immediatè ſubjecta, & in honorem Glorioſiſſimæ Dei genitricis dedicata, ſuis tam ſpiritualibus quàm temporalibus bonis, aliquorum malitia vel negligentia fraudentur. *Exord.*

§. 1. Sanè nuper ad aures noſtras nó ſine dolore pervenit, complures Chriſti fideles perſonas, diverſarum Civitatum, & locorum, tam in Italia, quàm extra eam multas variaſque pecuniarũ ſummas, & res ac bona Eccleſiæ B. MARIÆ Virginis de Laureto nuncupatæ, nullius diœceſis, devotionis cauſa reliquiſſe, donaſſe, aut alias conceſſiſſe, de quibus certa notitia prõpter injuriam & negligẽtiam Notariorum, qui in dictis Civitatibus, & locis de relictis, donationibus, & conceſſionibus hujuſmodi rogati fuerunt, aut aliarum perſonarum, quæ de illis ſcripturas cõfecerunt, hactenus haberi nó potuit, nec poteſt in præſenti, unde dicta Eccleſia non modicũ ſentit detrimentũ. *Cauſa conſtit.*

§. 2. Nos igitur ne Eccleſia præfata pecuniis, rebus, ac bonis hujuſmodi defraudetur, atque immodicis ſumptibus per Commiſſarios pro eorum exactione fieri ſolitis exoneretur, ipſaſque pecunias, res, & bona eadem Eccleſia faciliùs conſequatur, de aliquo opportuno remedio providere, ipſiuſque Eccleſiæ indemnitati, quantum cum Deo poſſumus, prout tenemur, conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus & ſingulis Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum quorumcumque Notariis, aliiſque perſonis, ex quorum tam publicis, quàm privatis ſcripturis conſtare quovis modo poteſt, aut poterit in futurum de aliquibus pecuniarum ſummis, rebus, ac bonis, cujuſcumque quantitatis, qualitatis, generis, ac valoris extiterint, quæ Eccleſiæ præfatæ purè vel conditionaliter, aut alias quomodocumque, ſaltem à triginta annis citra, in aliqua ultima voluntate relicta, vel inter vivos donata, vel quomodolibet conceſſa, aut promiſſa fuerint, aut in poſterum relinquentur, donabuntur, concedentur, aut promittentur, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo, & ſub ptivationis ſuorum officiorum, ac ſolutionis dupli pecuniarum, rerum, ac bonorum præfatorum, pro una videlicet ipſi Eccleſiæ, & altera medietatibus ſolutionis dicti dupli accuſatori, & executori æqualiter inter eos dividendis & applicandis pœnis præcipimus & mandamus, & inſuper hac noſtra in perpetuum valitura ordinatione & conſtitutione ſub eiſdem pœnis ſtatuimus & ordinamus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, Notarii & perſonæ præfatæ, omnes & ſingulas diſpoſitiones in favorem dictæ Eccleſiæ à quocumque & quomodocumque faciendas, de quibus, tam per ſuas proprias, quàm per aliorum etiam defunctorum ſcripturas penes ipſos exiſtentes, quomodocumque conſtare poteſt, in Italia intra tritum, extra verò eam infra octo menſium ſpatium, ſi eas per viam ultimæ voluntatis fieri contigerit, à die mortis diſponentium, ſi verò inter vivos, à die ſolutionis faciendæ computandum, diſpoſitiones autem jam factas infra ſimile ſpatium, à die tamen intimationis præſentium, ſibi etiam per earundem præſentium, vel earum tranſumptorum, ut infra ſubſcriben. ac ſigillandorum affixionem ad valvas Cathedralium Eccleſiarum in Civitatibus, & inſignium Eccleſiarum in terris, caſtris, & locis præfatis facien. computan. Gubernatori pro tempore exiſtenti ipſius Eccleſiæ, ſeu perſonis ab eo pro majori commoditate eorundem Notariorum, & aliarum perſonarum in certis præcipuis Civitatibus, ſeu locis ejus arbitrio ad hoc deputan. revelare ac notificare. *Notar. fra ip. expreſſ. nentur ficialib. deputa Eccleſ. M. d. vare n. valida.*

§. 3. Præfati verò deputandi, ipſum Gubernatorem notificationum & denunciationum ſibi per Notarios factarum hujuſmodi ſingulis quibuſque menſibus certiorem facere, & eaſdem notificationes, ac denuntiationes in libris ſuis, etiam ad hoc ſpecialiter confectis vel conficiendis, manu propria adnotare, eoſdemque libros ad Gubernatorem præfatum, quoties ab eo ſuper hoc requiſiti fuerint, mittere, aut deferre, necnon ut idem Gubernator denunciationes, & notificationes, non ſolùm Notariorum, *Depu pradict ficatio iſtas bant.*

rierum, & aliarum personarum, sed etiam deputandorum prædictorum adnotare, seu manu Cancellarii ipsius Ecclesiæ adnotari facere in libro ad hoc etiam specialiter confecto vel conficiendo, dictosque libros in fine sui officii, suo in officio Gubernatoris immediato successori coram Notario ad hoc specialiter vocato & rogato consignare respectivè teneantur & debeant, & unusquisque eorum teneatur & debeat.

§. 4. Quoniam verò Commissarii Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, vigore nonnullorum privilegiorum à diversis Romanis Pontificibus eidem Fabricæ super exactione certorum Legatorum concessorum quintã partem Legatorum ipsi Ecclesiæ de Laureto relictorum exigendi facultatem habere prætendunt, volumus, & eisdem Fabricæ prædictæ Commissariis nunc & pro tempore existentibus, Motu & scientia, ac potestate similibus, etiam districtè præcipiendo mandamus, ne in posterum vigore præfatorum, aut quorumcumque aliorum privilegiorum quintam partem præfatam, nisi postquam de Ministrorum ipsius Ecclesiæ in exigendis dictis legatis negligentia constiterit, exigere possint, audeantve aut præsumant. Quodque negligentiam prædicti Ministri non aliter, quàm si infra annum in Italia, vel infra biennium extra eam, à die quo denuntiationes & notificationes Gubernatori, vel deputãdis prædictis factæ fuerint, vel si denuntiationes & notificationes prædictæ factæ non fuerint, infra biennium in Italia, & quinquennium extra eam, à die mortis testatorum, seu aliàs disponentium computan. legata hujusmodi non exegerint, aut desuper litem contra hæredes, seu alios eorundem Legatorum debitores non moverint, incurrisse censeantur.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis dictæ Fabricæ concessis, quorum omnium tenores haberi volumus pro sufficienter expressis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Et quia difficile esset earundem præsentium notitiam ad singulos Notarios, aliasque personas Civitatum, Terrarum, Castrorum & locorum hujusmodi pervenire, & ubique illas affigi, vel intimari, etiam motu & scientia similibus volumus & decernimus, quod illarum transumptis, etiam per impressionem factis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Ecclesiæ, aut alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, ea prorsus fides indubia in judicio & extra, ac alias ubilibet adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pisc. die 10. Martii 1568. Pont. nostri anno tertio.

II. Fructus beneficiorum lite pendente deponendi, apud idoneam personam à Judice eligendam, deponi debent, non obstantibus quibuscumque statutis, disponentibus quod Capitula & Canonici eos recipiant.

De sequestris autem à Judicibus decernendis super fructibus beneficiorum lite pendente, vide sup. in Pii IV. const. 17. Sanctissimus.

P. P. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

COrdi nobis est lites minuere, & à laboribus subditos, maximè personas Ecclesiasticas divino cultui deditas relevare.

§. 1. Sanè cum sicut accepimus, in plerisque Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis, earum constitutionibus & statutis, etiam à Sede Apostolica approbatis & confirmatis cautum sit, quod occurrentibus litibus, & controversiis inter provisos de dignitatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, portionibus, & præstimoniis, cæterisque beneficiis Ecclesiasticis qualitercumque qualificatis, tam ordinaria quàm Apostolica auctoritate, tam super illorum provisione, seu institutione, aut possessione, quàm illorum idoneitate & habilitate, aut ex quavis causa, & eorundem ad dignitates, Canonicatus & præbendas, cæteraque beneficia Ecclesiastica prædicta admissione & receptione, Capitulum, & Canonicos, cæterasque capitulares personas, ad quos admissio & receptio, tam de jure quàm ex consuetudine spectat & pertinet, aut etiam alias personas Ecclesiasticas asserentes beneficia prædicta ad se de jure spectare, ipsi sic provisi interim beneficiorum hujusmodi fructus, ac distributiones non percipiant, sed Capitulum & Canonici illas vel in suos usus, & utilitatem convertendas, seu restituendas ei cui de jure restituendæ erunt, recipiant, prout in dictis constitutionibus & statutis, seu consuetudinibus continetur, quo factum est, ut lites hujusmodi immortales efficiantur, nec earum optatus finis videri possit.

Hic Pius. modò decernit eos deponi debere penes idoneam personam à Iudice eligendam.

§. 2. Hinc est quod nos hac nostra perpetuò valitura constitutione, auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus, quod fructus, redditus, & proventus, ac distributiones, cæteraque emolumenta, quæ vigore constitutionum, consuetudinum, & statutorum prædictorum, à Capitulo & Canonicis recipienda, ut præmittitur, erant, amplius non ab eisdem Capitulo & Canonicis recipiantur, sed penes personam fide & facultatibus idoneam, per Judicem, coram quo causæ hujusmodi pendere repertæ fuerint, eligendam & nominandam deponantur, restituenda ei cui de jure postea restituenda fuerint.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, in quavis instantia judicari debere, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, irritum quoque & inane decernimus, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, & quarumvis Ecclesiarũ prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, etiã immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Capitulis, & superioribus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac quavis etiam Imperiali, vel Regali consideratione vel instantia, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, perinde ac si tenores hujusmodi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso inserti, & forma in illis tradita observata foret, pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§. 5. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Forma publicandi mox sequitur.

§. 6. Quodque literæ ipsæ in Cameræ & Cancellariæ Apostolicarum, & audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 30. Martii

Datum Romæ apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1568. tertio Kalend. Aprilis, Pont. nostri anno 3.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1568. *indict.* 11. *die verò* 2. *mensis Iunii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno* 3. *retroscripta litera affixa & publicata fuerunt ad valvas Cameræ & Cancellariæ Apostolicarum, & audientiæ causarum Palatii Apostolici, ac acie Campi Floræ, dimissis in omnibus locis præfatis earundem retroscriptarum literarum copiis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bornotum, pralibati Sanctiss. D. N. PP. Curs.*

Io. Freile Mag. Cursorum.

Quæ

LVIII. Quæ beneficiorum Eccleſiaſticorum reſignationes per Epiſcopos & alios Collatores admitti poſſint.

De forma autem ea reſignandi, attende infra Gregor. XIII. conſt. 85. Humano, ubi de materia hac noſtra apponam.

Edita A. D. 1568. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. QUanta Eccleſiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat, miniſtrorum in eam ingreſſio vitioſa, jam latè perſpiciant, & cum mœrore expendant Præſules omnes & Paſtores, quando hæc pernicies cæterarum omnium maxima, tam multas Orbis Eccleſias impiè violarit.

Plr. ipſe Alias ſuſpendit facultates admitten. reſignationes benef. & de iis ſic vacantibus diſponendi. §. 1. Quia verò hoc malum cùm in cæteris frequens, tum maximè in beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum dimiſſione admittitur, nemini moleſtum eſſe debet, quod petinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoſcuntur, certam aliquam rationem tandem inituri, officii noſtri partes in prohibenda omnibus interim reſignationum hujuſmodi acceptione paulò ſeverius interpoſuerimus, omneſque beneficiorum interim reſignandorum diſpoſitiones quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decreverimus nullum per eas in illis jus, neque titulum, vel coloratum, tam in petitorio, quàm in poſſeſſorio ipſis proviſis tribuere, quin etiam eos ad illa dejinceps obtinenda perpetuò inhabiles fore. Collatores verò alias in illorum diſpoſitione, etiam tanquam devolutionis jure ſeſe interponere non poſſe, ſed de eis ut verè vacantibus, ſive per Romanos Pontifices, ſive alios collatorum eorundem Superiores, uti præventum eſſet, liberè provideri.

Hic modo Pont. ex conſis hic enuntiatis. §. 2. Nunc autem intendentes inſtitutum hoc noſtrum, quo ſanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino proſequi, ac ſimul quantum in nobis eſt cavere, ne reſignationes ipſæ dehinc pro cujuſque arbitrio, nulliſque vel certè levibus cauſis paſſim, & temerè admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cætera omnia noſtris ſuper his literis contenta eatenus relaxamus, ut poſthac.

Declarat qua reſignationes de cætero admitti & recipi poſſint. §. 3. Epiſcopi & alii facultatem habentes, eorum dumtaxat reſignationes recipere & admittere poſſint, qui aut ſenio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, cenſuris Eccleſiaſticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Eccleſiæ, vel beneficio inſervire, ſeu qui unum, aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoveri, Religionem quoque ingreſſuri, vel matrimonium contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequantur: denique quis ex aliis caſibus acciderit, qui conſtit. fel. record. Innocentii Papæ III. de dimittendis Cathedralibus Eccleſiis edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii reſidere ſecuri. Sed nec horum ullus ſacro ordini mancipatus, niſi Religionem ingreſſurus valeat ullo modo beneficium vel officium Eccleſiaſticum reſignare, niſi aliunde ei ſit quo in vita poſſit commodè ſuſtentari. Ad hæc beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ Canonicis ſanctionibus, & Apoſtolicis conſtitutionibus permittuntur.

Hæc Innoc. III. conſt. eſt in cap. 10. de Renuntiat.

Et præcipit Epiſcopis præſentatoribus qua cavere debeat. §. 4. Caveant autem Epiſcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, præſentatores, & patroni, tam Eccleſiaſtici, quàm laïci, quicumque ſint, ne verbo quidem, aut nutu, vel ſigno futuri in hujuſmodi beneficiis & officiis ſucceſſores, ab ipſis reſignantibus, aut aliis eorum ſignificatione, vel hortatu deſignentur, aut de his aſſumendis promiſſio inter eos, vel etiam intentio qualiſcumque intercedat.

Prohibetque beneficia reſignanda non conferri conſanguineis & aliis eorum vel reſignatium. §. 5. Cæterùm præcipimus atque interdicimus, ne ipſi Epiſcopi, aut alii collatores de beneficiis & officiis reſignandis prædictis, aut ſuis, aut admittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant providere, quod ſi ſecus, ac etiam quicquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit à quocumque temerè attentatum, id eorum ex nunc vires & effectum decernimus non habere.

§. 6. Qui verò contrafecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, præſentatione, confirmatione & inſtitutione, prout cuique competierit, tandiu ſuſpenſi remaneant, donec remiſſionem à Romano Pontifice meruerint obtinere; & qui talia beneficia, ſeu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus ſubjacere. Et nihilominus in eos qui ſic ſuſpenſi conferre, eligere, præſentare, confirmare, vel inſtituere auſi fuerint, excommunicationis quoad perſonas, quo verò ad Capitula & Conventus, à divinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto promulgamus, quibus etiam nullus alius quàm ipſe Romanus Pontifex, ſive abſolutionis, ſive relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Prohibitione, & literis noſtris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuò valituris.

§. 7. Non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus & ſpecialibus quibuſcumque, Epiſcopis & aliis Superioribus ac inferioribus Eccleſiarum Prælatis, necnon Eccleſiis, Monaſteriis, & Capitulis, Conventibus, Collegiis & Univerſitatibus, eorumque & aliis perſonis, etiam Regia, & Imperiali majeſtate præditis, ſub quacumque verborum forma & conceptione conceſſis, per quæ effectus præſentium impediri poſſet quomodocumque, vel differri, etiamſi de eis, ipſorumque totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, necnon Eccleſiis, Monaſteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus, de quibus, necnon cauſis, propter quas illa conceſſa ſunt, ſpecialem & expreſſam præſentibus fieri oporteret mentionem.

§. 8. Cæterùm jubemus eaſdem præſentes ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exemplа affigi. Volumuſque eas ſic publicatas, omnes & ſingulos perinde afficere & obligare, ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ.

§. 9. Exemplis quoque prædictis, etiam impreſſis, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus Curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. Kalend. Aprilis, Pontificatus noſtri anno tertio.

Reformatio fratrum Ordinis Cruciferorum, præcipuè circa proprietatem, adminiſtrationem, munuſque Officialium.

Nonnulla de hoc Ordine ſcripſi ſup. ad conſtitut. 1. Urbani VIII. Cum anteceſſor.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

NIhil in Eccleſia Dei, aut præclarius, aut utilius arbitramur, quàm optimam diſciplinam eorum, qui divini ſpiritus inſtinctu obſecuti, ſeſe Regularibus inſtitutis devinxerunt. Hi namque cùm genere vitæ, tum doctrina, operibus & exemplis, certum directumque iter ad cœleſtem beatitudinem conſequendam, cæteris omnibus fidelibus in ſæculo viventibus oſtendunt. Quocirca magnam undique curam & diligentiam adhibere neceſſe eſt, ut quicumque huic ſacro ſunt contubernio mancipati, in ſuæ quiſque regulæ obſervatione piè ſanctéque nutriantur & confirmentur. Exorbitantes verò ſalutaribus remediis ad proprium inſtitutum revocentur.

§. 1. Quam quidem ſollicitudinem nos, ex quo fuimus ad regimen univerſalis Eccleſiæ divina pietate vocati, perpetuam habuimus, pluribuſque Ordinibus à vetuſta diſciplina declinantibus, nunc novarum conſtitutionum ditione, nunc antiquarum reſtitutione vel correctione ita profecimus, ut jam non mediocres ex labore noſtro fructus latè per Orbem progrediantur.

§. 2. Quare inſtitutum hoc noſtrum proſequi, annuente Deo, intendentes, inter cæteras Religiones, quæ reformatione

Ord. ab ... Clo... ...plinæ ...s, dil ... ob... ...ſe ...ſervan... ...poſſea ...ui, ...ſcia.

...VIII. ...rpe... ...of... ...ad ...nax... ...ſum ...dam ...plena ...pra... ...men ...atio ...de... ...ſuit. ...VIII. ...ali... ...ſine. ...em ...adi... ...ſa eâ ...ſa...

...à Co... ...ſi. ...adi... ...tam... ...pro ...re... ...bu... ...ex ...con... ...ui.

Hic Pius Ord. priſtinæ Obſervantiæ reſtitutor volens, bullas Innoc. VIII. Clem. VIII, & Pauli III. approbat in his quæ bonis conſuit, non advertitur.

Proviſiones collationes benef. & locorum Ord. vel eorum fructus, bona, & jura ad ea vocata.

Proviſos poſſeſſione privatos, ac inde amotos declarat.

Non dimittentibus pœnas imponit.

...ſtatione indigere noſcantur, Ecstrum Crucigerorum Ordo nobis nunc occurrit, cujus priſtinos mores ex effuſa ſenſim licentia in multis corruptos, ad ſuum quantum poteſt integritatem referamus.

§. 3. Quondam enim hanc regulam fel. rec. Alexandro Papa III. juxta diſciplinam B. Cleri inſtitutam, quamdiu in veterum inſtitutorum ſuorum obſervatione permanſit, ejus profeſſores, cum integritate vitæ, tum ſalubri Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum ſuorum directione, bonorumque pia & fideli adminiſtratione egregiis apud omnes laudibus meritò floruerunt.

§. 4. Ubi verò primùm Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum prædictorum cura perpetua, certis quibuſdam id fortè pro meritis, aut Religioni maximè utilibus, de benignitate, ſeu providentia Sedis Apoſt. demandata eſt, ea tunc demùm cupido tam multorum animos inceſſit, ut illa ferè omnia, aut in titulum, aut in commendam perpetuam, variis prætenſis cauſis, ſibi paulatim uſurparint: & qui illa ſic poſtea poſſederunt, minus morigeri atque obedientes ſuis Superioribus effecti, fructus qui prius ad publicam utilitatem, commoditatemque Religionis, & in alendis pauperibus diſpenſabantur, proprios ſibi fecerunt, profanis etiam uſibus applicantes.

§. 5. Unde cum hujus frugiferæ diſciplinæ cultus jam perverti, ac labaſcere conſpiceretur, piæ mem. Innocentius Papa VIII. procurante Priore generali, & Definitoribus dicti Ordinis, benè ac providenter ſtatuit, ut ipſe Generalis, ac cæteri omnes Priores, necnon Definitores, Rectores, & Adminiſtratores dicti Ordinis, deinceps non ad vitam, ſed ad triennium dumtaxat juxta primævam inſtitutionem aſſumerentur, & ſuum quiſque Prioratum, vel aliam adminiſtrationem ſemper in proximo Capitulo generali reſignare deberet.

§. 6. Quod quidem etſi jam Regulari diſciplinæ reintegrandæ ſpem optimam in ipſo ſtatim principio præſeferret, graſſante tamen non multò poſt magis magiſque hujuſmodi cupiditate, rurſus ex perpetua Prioratuum, & Hoſpitalium prædictorum, in titulum & commendam conceſſione, eadem illa, & fortè deteriora incommoda ipſi Religioni ſucceſſerunt.

§. 7. Quamobrem recol. mem. Clemens Papa VII. prædeceſſor noſter perpetuò ſtatuit & decrevit, ut in proximo, & futuris deinceps Capitulis generalibus dicti Ordinis, tres ipſius Ordinis profeſſores idonei, Priores, & Rectores annales, in ſpiritualibus & temporalibus, ad ſingulos Prioratus, & ſingula Hoſpitalia ita eligerentur, ut primo loco nominatus, primo anno, alter verò ſecundo, & tertius tertio regeret; ac ſecundus primo, tertius verò ſecundo, etiam pro reliquo illo anni tempore, quo primus vel ſecundus aliqua cauſa regere nequiret, per ſeriem ſuæ cujuſque nominationis uſque ad ſequens Capitulum generale ſubrogaretur. Et ſi celebrato Capitulo generali, interim uſque ad celebrationem ſequentis Prioratus vel aliud beneficium ejuſdem Ordinis, in titulum vel commendam perpetuam, aut temporalem obtentum, etiam diſpoſitioni Apoſtolicæ ratione Conventualitatis, aut alias ſpecialiter vel generaliter reſervatum, quovis modo vacaret, nullus de illo, quàm Prior generalis, ſeu ejus Vicarius, ſed nec ille niſi ad annum dumtaxat, & ſic deinceps uſque ad proximum generale Capitulum diſponere valeret, quemadmodum fuerat jam ab ipſo Innocentio Papa ſalubriter ordinatum.

§. 8. Cæterùm hujuſmodi Prioratus & Hoſpitalia, etiam à Sede Apoſtolica impetrari non poſſent, nec de illis cum vacarent, ex quo ulterius vacare non cenſerentur, aliter quàm per Priorem generalem, & Capitulum generale, modo & forma prædicti diſponi poſſet.

§. 9. Multaque præterea, tam ab ipſo Clemente, quàm etiam fel. rec. Paulo Papa III. prædeceſſore noſtro pro conſervatione dictæ Religionis edita & promulgata fuerunt, quibus antiquus ipſe cultus Regularis facilè reſtitui in ea poterat, ſi dicti Fratres illorum obſervationi verè, & ex animo incubuiſſent, ſed hujuſmodi ambitio ex multorum cordibus nunquam ſatis excuſſa, in tantum prævaluit, ut plerique ex iis, qui aut ſeſe dimiſſuros Prioratus ſimulaverant, aut intentionem aliquam id faciendi præſtiterant, non modò id poſtea neglexerint, ſed & aliis exemplo fuerint eandem viam fidentius inſequendi.

Hinc toti Ordini tanta quotidiè parantur detrimenta, ut niſi efficax illi remedium tempeſtivè quæratur, verendum eſt ne illa ſint in majorem denique perniciem ruitura.

§. 10. Nos hæc mala ex ipſa perpetua rerum adminiſtrandarum facultate vel maximè provenire arbitrati, illis omni qua poteſt induſtria occurrere, ac ſtatum dictam Religionem priſtino ſuo candori, quantum in nobis eſt, reſtituere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſingulas Innocentii, Clementis, & Pauli prædeceſſorum prædictorum literas ſuper præmiſſis confectas, ac quæcumque in eis contenta, præſentibus noſtris non contraria harum ſerie innovamus, approbamus, & confirmamus, effectumque ſuum plenarium in omnibus & per omnia ſortiri debere volumus.

§. 11. Ut verò hæc noſtra voluntas, inſtitutique noſtri ratio impedimentis omnibus explicita, promptos & felices ſucceſſus habeat, omnes & quaſcumque, tam Apoſtolicas, quàm ordinarias collationes, proviſiones, commendas, in adminiſtratorem deputationes, & alias diſpoſitiones de Prioratibus, etiam Conventualibus, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis, cum cura & ſine cura, dicti Ordinis, & etiam ſuper illorum fructibus quarumcumque penſionum annuarum, aut aliarum rerum, vel etiam ipſorum fructuum, ſeu partis eorum reſervationes, Fratribus ſupradictis, ac etiam ipſum Ordinem profeſſuris, perpetuò, ſive ad certum & qualecumque tempus, necnon omnia & quæcumque regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, ac regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates & indulta, Coadjutorum quoque deputationes ad illos & illa, ac etiam reſervationes ædium, & earum partium, Camerarum, cœnaculorum, ædificiorum, hortorum, & quarumcumque aliarum rerum, tam prædictorum, quàm etiam omnium aliorum Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum Conventualium dicti Ordinis, quæ vel illorum ſeptis continentur, vel ut propinqua illorum Conventibus, vel ad Hoſpitalitatem exercendam uſui ſunt, etiam de conſenſu, ac ex reſignationis, ſeu ceſſionis juris, ac etiã litis, & cauſæ, aut concordiæ Apoſtolica auctoritate confirmatæ, aliave cauſa quantumcumque onerosa, & conſiderabili, tam eiſdem Fratribus, quàm quibuſcumque aliis, etiam S. R. E. Cardinalibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum facta & conceſſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutivis, præſervativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, dicta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſpecialiter & expreſsè revocamus, & Apoſtolicas, ac quaſcumque alias literas, necnon proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque caſſamus, & annullamus, ac volumus illa omnia vires & effectum de cætero non habere.

§. 12. Et nihilominus omnes & ſingulos Priores, & cæteros Fratres, illos & illa obtinentes prædictos, ac eos qui profiteri volentes, ut præfertur, receperunt, etiam quantumcumque longiſſimo tempore poſſeſſores, eiſdem omnibus ex nunc privamus, & ab illorum poſſeſſione amovemus, amotoſque denuntiamus.

§. 13. Jubemus quoque Generalem, ac alios Priores, Commendatarios, Adminiſtratores & Rectores prædictos in univerſum & ſingulatim, ut quamprimùm præſentes illis intimatæ fuerint, non expectata alia à nobis juſſione, aut mentis declaratione, ab omnimoda adminiſtratione abſtineant, ac poſſeſſionem hujuſmodi vacuam, liberam, & expeditam realiter dimittant, deque omnibus & ſingulis bonis mobilibus, necnon fructibus & rebus ab eis perceptis, etiam in pecuniis conſiſtentibus, Priori Generali, ac Viſitatoribus rationem reddant, reliqua verò locis ſuis omninò dimittere debeant. Quod ſi horum quiſquam ſecus quoquo modo contenderit, illum talem excommunicationis ſententia innodamus, ac dignitatibus, adminiſtrationibus, & officiis dicti Ordinis perpetuò indignum decernimus eo ipſo.

Dimittentibus autem, titulum, nomen, & insignia omnia retinent, & activa, quam passiva voti permittit.

§.14. Ipſi tamen ſic dimittentes, titulum, nomen, & inſignia omnia Prioris ita retineant, ut quoad vixerint, & in unitate fidei, atque obedientia, & obſervatione præſentium perſtiterint, nec quicquam quod eos meritò reddat indignos admiſerint, vocem, & ſuffragium activè & paſſivè, etiam quoad electionem dicti Prioris generalis habeant; & tam in proximo, quàm in cæteris deinceps Capitulis generalibus, ad curam & regimen aliorum Prioratuum & Hoſpitalium commutentur, ſed annales dumtaxat, ut præcipuum eſt, eligi poſſint.

Prioris gener. officium triennio finiri, & in Cap. gen. eum eligi jubet.

§.15. Cæterùm ex iis, quæ pro ſalubri dictæ Religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſque reperiuntur, quæque nec præſentibus contraria ſunt, nec illorum effectum impedire poſſunt, nihil omninò detrahere, ſed illa omninò immota cuſtoditi: rurſus ea quæ ad ipſius Regulæ conſervationem, atque ædificationem, vel deeſſe, vel obeſſe poſſunt, præſenti pagina ſupplere, vel emendare intendentes, ac etiam inhærentes prædictis Innocentii, Clementis, & Pauli prædeceſſorum literis, quarum ſingularum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus & ordinamus, quod futuris temporibus in perpetuum Prior generalis dicti Ordinis triennalis dumtaxat, ac tertio quoque anno in Capitulo general. ſingulis trienniis celebrando, per ſuffragia ſecreta, juxta Concilii Tridentini diſpoſitionem, & alia ſecundùm literas Innocentii prædeceſſoris hujuſmodi, & Regularia dicti Ordinis inſtituta, laudabileſque conſuetudines eligatur, ita quod excurſo prædicti triennii ſpatio, ipſum officium nequeat illi deinceps prorogari.

Aliorū Priorum eligendi formam & tempus deſignat.

§.16. Ut verò uniformis in dicto Ordine ratio habeatur, dehinc tres profeſſores idonei Priores annales ad unum quemque cæterorum omnium Prioratuum prædictorum in dicto Capitulo generali dumtaxat ita per ſeriem eligantur, & inſtituantur, ut primus ſolùm primo anno, ſecundus ſecundo, ac tertius tertio regimen & adminiſtrationem ejus Prioratus, ad quem ſic electus fuerit, in ſpiritualibus & temporalibus habeat: & ſi horum trium quemvis cedere vel decedere, vel inde ex aliqua cauſa amoveri contingat, ille qui finito eo anno ei immediatè ſucceſſurus erit, etiā pro toto illo tempore, quod cedenti, vel decedēti, aut amoto reliquum eſſet, ſuccedat. Rurſus, ſi duo ex eiſdem qualeſcumque in Ordine electi, vel primo anno ceſſerint, vel deceſſerint, aut amoveātur, ſuperſtes in reliquum omne tempus modo prædicto, uſque ad proximum generale Capitulum adminiſtret, omnibus verò tribus eodem intervallo quandocumque deficientibus, ei Prioratui, ac etiam aliis, in titulum vel commendā perpetuam vel temporalem obtentis prædictis, cum vacabunt, etiamſi ut præfertur, aut alias reſervata fuerint, alium vel alios Fratres idoneos annales dumtaxat uſque ad proximum generale Capitulum ſubrogabit, quocumque privilegio Apoſtolico generali vel ſpeciali, quibuſdam Prioratibus & Conventibus dicti Ordinis conceſſo, & etiam multiplicatis vicibus approbato, aut ſtatuto quacumque firmitate munito, ſeu conſuetudine quantocumque tempore obſervata, quod ipſi non à Capit. generali electos recipiant, ſed ſuos ſibi Priores alias juxta formam literarum Clementis hujuſmodi eligant, penitus abrogatis & annullatis. Priores autem omnes ſuo ritè defuncti officio annali, rurſus poterunt in ipſo futuro Capitulo generali itidem, ut antea, Priores in aliis Prioratibus & domibus dicti Ordinis, ſi rurſus idonei judicati fuerint, ad alium annum, & ſic deinceps deputari. Ad eundem verò Prioratum, unde Priores exierint, nequeant ante exactum omninò triennium remeare.

Adminiſtratorum cujuſque Prioratus munus.

§.17. Ad hæc nullus omninò Priorum curam ac adminiſtrationem bonorum, & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque reddituum ſui Prioratus, ſeu domus, etiam nomine ſui Conventus habere, ſive exercere, vel ſeſe in iis interponere poſſit, ſed univerſum id onus tribus Religioſis in unoquoque Capitulo generali ita demandetur, ut primus rerum & bonorum menſæ, tam Prioris, quàm Prioratus, inferendorumque in eum reddituum curam habeat. Alter tanquam depoſitarius pecunias & cætera ab illo importata fideliter aſſervet. Reliquus de pecuniis & rebus à Depoſitario captis Priori, Fratribus, & domui univerſæ de neceſſariis veluti diſpenſator, cum Prioris auctoritate provideat, officiorum hujuſmodi invicem confuſione penitus interdicta. Sed & ii tres, tam accepti, quàm impenſi ſingulis menſibus Priori ſuo, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus ejuſdem Prioratus probatioribus, rerumque uſu peritis, deinde ipſimet rurſus præſentibus ipſis Priore & peritis, Prioti Generali, vel Viſitatoribus, quotieſcumque viſitationis officium fecerint: denique Prior generalis, tam de illis omnibus, quàm etiam ſuæ menſæ proventibus, & rebus, ſemper in proximè ſequenti Capitulo generali, & coram tribus Judicibus ab ipſo Capitulo deputatis, ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneatur.

Prioribus tam comunem & ſ. præcipit.

§.18. Omnes verò Priores vitam cum ſuis Fratribus communem ducant, nec proprium quidquam habeant, omnibus divinis officiis, diurnis & nocturnis, in Eccleſia & Choro ſemper adeſſe debeant. In Refectorio ſemper comedant, ubi ſilentium perpetuum agatur, & lectura ſacra ab initio ad finem de more aliorum Religioſorum Regularem diſciplinam obſervantium habeatur. Ædes ſeparatas, neque in clauſtro, neque alibi uſquam habeant, ſed unica cella, aut ſi neceſſitas poſtulaverit, duabus dumtaxat, eiſdemque cum cæteris aliorum Fratrum conjunctis, contenti eſſe debeant.

Proprium tum omne interdicit.

§.19. Pari quoque ratione cæteri Fratres nil ſibi proprii vendicantes, neceſſarium victum & veſtitū à ſuo quiſque Conventu, ſive domo, ac per ejus Miniſtros, prout cuique opus erit, capiant, pecuniæ uſu veluti olim ad libitum abſtebantur, deinceps omnibus penitus interdicto. Eam tamen diligentiam Prior adhibere debebit, ut ſingulorum, maximè infirmorum & ſenum neceſſitatibus juxta cujuſque exigentiam conſulatur. Quicquid verò fuerit cuique privatim & intuitu perſonæ undecumque donatum, illud omne Superiori, horarum viginti quatuor intervallo, exhibeatur, ut depoſito ſtatim committat, & inde ex eo tantum exhibitori miniſtrare jubeat, quantum præſens rei convenientis uſus & neceſſitas videbitur poſtulare. Quod ſi quiſquam donatum hujuſmodi non exhibuerit, ut præfertur, in cenſuras & pœnas, etiam per conſtitutiones noſtras promulgatas, ſe noverit incidiſſe.

§.20. Veſtitus autem omnis omninò conformis, nulla exquiſita arte elaboratus, ſed purus & honeſtus in univerſum habeatur.

Veſtitū formam rum & neſſarium pr nit.

§.21. In omnibus verò locis vetus Hoſpitalitas, quoad fieri poterit, reſtituatur, & in Prioratibus Civitatum inſignium, cæteriſque locis commodis optimatum literarum ſtudium, atque exercitium omni tempore habeatur.

Hoſpitalitatem & ſtudium in cōmodis ſtituī iubet.

§.22. Nullus inſuper, ſive Prior, ſive ſimplex Religioſus, intra ſepta domus ſuæ, neque omninò alibi, mulieres quamcumque provectas, ſeu matres, ſeu ſorores, ſeu alias propinquas, etiam infirmitatis tempore admittat.

Mulierū admiſſionē prohibet.

§.23. Poſtremò ut in Prioratibus prædictis juſtus Miniſtrorum numerus perpetuò conſtet, nunquam pauciores, quam ſeptem Fratres in ſingulis educentur. Illi verò in quibus tot commodè ali nequiverint, aliis Prioratibus ejuſdem Ordinis per d. Capitulum generale, ſeu, ſi id commodè tunc fieri nequiverit, curā Protectoris d. Ordinis, adhibitis etiam Priore generali & definitoribus prædictis, perpetuò uniantur, ſeu de opulentiorum Prioratuum, & locorum redditibus, cæteris anguſtioris proventus Prioratibus & locis commodis rationibus proſpiciatur.

Numerū Fratrum quolibet ventu, numerum ſupra prohibet.

§.24. Diſtrictiùs inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ Generali, cæteriſque omnibus & ſingulis Prioribus & Conventibus ſupradictis, eorumque perſonis, ne de Prioratibus, Hoſpitalibus, ac aliis beneficiis dicti Ordinis ſub ipſa revocatione noſtra comprehenſis prædictis, aliter quàm in dicto Capitulo generali, & ut illis præſcriptum eſt, diſponere quoquo modo præſumant.

Diſpoſitionē de Prioribus & officiis Ordinis, & aliter ſi iubet.

§.25. Ac decernentes ex nunc quaſcumque præſentationes, electiones, collationes, proviſiones, commendas, & alias diſpoſitiones, etiam à Sede prædicta, motuque, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum præſentium ſpeciali, & expreſſa derogatione pro tempore factis, tanquam in læſionem & detrimentum reformatæ Religionis ſubreptas & extortas, nullius prorſus momenti fore, nec per eas jus aliquod cuiquam acquiſi.

Aliter factas irritas.

§.26. Nec

...am re-...m, &c. ...ari.

§.26. Nec ullum ex iis, quorum collationes, provisiones, & commendæ Prioratuum, Hospitalium & beneficiorum prædictorum, ac pensionum, cæterorumque reservationes, necnon regressus, accessus, & ingressus, & Coadjutorum deputationes ad illa revocata sunt, ut præfertur, ac quemquam alium, quocumque tempore, quavisque causa quantumlibet rationabili, restitutionem in integrum, reductionem ad terminos juris, aut quodvis aliud gratiæ vel justitiæ remedium impetrare, vel etiam ab alio, vel aliis impetrato, aut motu simili concesso uti.

...m literam impugnationem dicit.

§.27. Nec præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, nec impugnari, nec sub ullis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, similium vel dissimilium ordinationum, ab ipsa Sede quandocumque, vel quomodocumque emanandis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validum statum restitutas, & plenariè reintegratas esse, & censeri.

Secundum ...ari ...pis.

§.28. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, in quavis causa & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi & judicandi facultate & auctoritate, ubique interpretari, judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Observantiam earum toti Orbi injungit.

§.29. Porrò Generali, & aliis Prioribus, ac Conventibus, Fratribus, & personis, tam conjunctim quàm divisim districtiùs præcipimus, ut præsentes nostras literas humiliter recipiant, & quæcumque in eis expressa, ac per eas decreta, statuta, & mandata sunt, alia desuper à nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiosè obedire procurent.

Executio...que Card. ...dinis Protectori demandat.

§.30. Quin etiam dilecto filio nostro Aloysio tit. S. Marci Presbytero Card. Cornelio nuncupato, moderno dicti Ordinis Protectori, motu simili mandamus, ut ipse easdem præsentes, ac quicquid pro earum executione & observatione in d. Capit. generali, vel etiam extra illud ab ipso adhibitis, si ei videbitur, Generali, & aliquot ex aliis Prioribus, vel Definitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, statuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus Prioratibus, Hospitalibus & beneficiis, ac ab omnibus & singulis Prioribus, Fratribus, & personis prædictis inviolatè faciat, per se vel alium, seu alios observari, contradictores quoslibet & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium vel favorem, publicè vel occultè, directè vel indirectè, quovis quæsito colore vel ingenio præstantes, tam Ecclesiasticos quàm laicos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & administrationum privatorias, cæteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione postposita compescendo: quin etiam contendentes prædictos, in censuras & pœnas supradictas incidisse declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.31. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, & de annali ac triennali possessore, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis prædicti juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis illi, ejusque Superioribus & personis, ac eorum singulis per quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotiescumque & quocumque tempore factis & promulgatis, ac quibuslibet indulgentiis, & literis Apostolicis specialibus & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum, seu dictorum Ordinariorum jurisdictio, seu executio non impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra eorundem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Transumptis credi jubet.

§.32. Denique etiam volumus, quod ipsarum præsentium exempla, etiam impressa, dictique Aloysii Cardinalis, & pro tempore existentis Protectoris, aut Capituli, vel Prioris generalis sigillo, & Secretarii cujusvis eorum, vel Notarii publici manu obsignata, eandem illam fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petr. anno Incarn. Dominicæ 1568. nono Kal. Maii, Pont. nostri anno tertio.

Dat. P. A. 3. die 23. Apr.

LX. Revocatio omnium privilegiorum à Sede Apost. Officialibus, & aliis quibuscumque concessorum, creandi Doctores, Licentiatos, & Magistros. Et declaratio quod ab illis jam promoti non gaudeant prærogativa quoad beneficia & dignitates.

De hujusmodi prærogativa habes etiam in Concil. Trid. sess. 22. cap. 2. & sess. 24. cap. 12.

Formam verò professionis fidei quam promoti & provisi emittere debent, vide in Pii IV. const. 88. *In sacrosanct.* & in const. seq.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1568.*

Exordium.

QUamvis à Sede Apostolica, ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis omninò plena innumeris, nonnulla interdum ex justis causis concedantur, quæ successivis temporibus in publicum detrimentum, & alieni juris præjudicium tendere noscuntur, non debet reprehensibile videri, si Romanus Pontifex, ad cujus providentiam pro debito pastoralis officii spectat super iis debitè providere, illa rationabilibus & juridicis supervenientibus causis deinde cognitis, quandoque revocat & annullat, ac in statum redigit rationis.

Causa revocationis.

§.1. Sanè cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia intellexerimus, nonnullos Comites Palatinos, & diversos alios prætextu facultatum sibi à Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica concessarum quamplurimos, tam laicos, quàm clericos, tam jure civili quàm canonicò, & Theologia, nullo, aut non debito examine prævio, indoctos & inhabiles, Doctores, Licentiatos, & Magistros creasse & promovisse, ut ad dignitates, cæteraque beneficia Ecclesiastica facilius assumerentur, & de eis providerentur in animarum suarum jacturam, & quamplurimorum scandalum.

Revocatio indultorum creandi Doctores.

§.2. Nos hujusmodi scandalis quantum in nobis est obviare, & alias, ne de cætero inhabiles ad hujusmodi gradus admittatur providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuò valitura constitutione omnia & singula facultates & indulta eisdem Comitibus, ac etiam quibusvis Officialium Romanæ Curiæ Collegiis, singulisque aliis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentibus, ad Doctoratus, Licentiaturæ, & Magisterii gradum promovendi per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam Motu, scientia & potestatis plenitudine similibus quomodolibet concessa, cõfirmata, & innovata, illorum tenores præsentibus pro expressis habẽtes, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò revocamus, cassamus, & annullamus.

Doctores jam creati non gaudeant prærogativâ.

§.3. Ac decretis Conc. Trid. inhærentes, decernimus & declaramus, eos qui à Comitibus & aliis præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates, cæteraque beneficia Ecclesiastica, nulla gradus prærogativa frui & gaudere posse, vel debere.

Clauſ. decret.

§.4. Et sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores,

Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorũ.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac præfatis, & quibuſvis aliis facultatibus, privilegiis & indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Comitibus & Collegiis, necnon quibuſvis aliis, etiam ex quavis cauſa, etiam urgentiſſima, aut in vim contractus inter eos & Sedem prædictam initi, vel ex cauſa onerosa, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad hunc effectum ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio public.

§. 6. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus quod in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur.

Exemplorum fides.

§. 7. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 1. Iunii.

Datum Romæ apud S. Petr. Anno Incarnat. Domin. 1568. Kal. Junii, Pont. noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1568. *indict.* 11. *die verò* 28. *Iunii, Pont. Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno* 3. *retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinceps amotis, per nos Iulium Parinum, & Philibertum Chappuis præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſ.*

LXI. Reformatio Fratrum Minorum Conventual. Ord. S. Franciſci.

Aliam reformationem iidem Fratres in Capitulo ediderunt, quam hic Pont. comprobavit inf. in conſt. 66. Illa. *Et conveniunt decreta Conc. Trid ſeſſ.* 25. *cap.* 2. *& ſeqq. Et alia multa de Ord. iſto notavi ſup. in conſt.* 5. *Honor. III.* Solet, *ſup.*

Edita A. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Fratres Conventuales nihil proprium habere poſſe decernit.

§. 1. AD extirpandos cupitæ proprietatis abuſus, ſummum bonum in frugifera Religione fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum pervertentes, ſimulque frangendam peſſimam corruptelam, quæ de adminiſtrationibus & officiis hujus Ordinis, per gratiam & ſordes conſequendis, perperam inolevit: de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos fratres prædictos, etiamſi Magiſtri Generales, Provinciales, Cuſtodes, & alii quicumque ſint, privato rerum, bonorumque omnium immobilium, mobilium, & ſe moventium dominio, uſu, uſufructu, poſſeſſione & proprietate, quocumque per eos modo acquiſitis, & ad ipſos obventis, perpetuò privamus, à dictaque poſſeſſione amovemus, & amotos nunciamus, illaque omnia & ſingula in communes ſuarum cujuſque domorum, & prædictæ Religionis uſus convertenda concedimus.

Et diſpenſationes quaſcumque ſuper conceſſas revocat, & annullat.

§. 2. Ac omnia & quæcumque privilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta eis, & ipſorum ſinglis ſuper his, ac domibus, cellis, hortis, pecuniis, aliiſque rebus, etiam cauſa ſenii, infirmitatis, parentum ſubventionis, congerendæ ſororibus dotis, & cujuſcumque alterius pii officii intuitu habendis, retinendis, & fruendis, etiam per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innovata, quibuſcumque concepta formulis, ac clauſulis & decretis ſuffulta (quorum omnium tenores præſentibus habemus pro expreſſis) ſpecialiter & expreſsè revocamus, volumuſque illa omnia & ſingula vires, & effectum de cætero non habere.

Eiſdem cumqu. communem omnium conveni. mandat.

§. 3. Et nihilominus mandamus Magiſtris & Superioribus omnibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ut rerum & bonorum omnium prædictorum poſſeſſionem nomine domorum & locorum ſuorum capiant, ut illa, illorumque fructus in communes omnium uſus convertantur. Statuentes ut deinceps nullus omninò fratrum dicti Ordinis, ſive Cuſtos, ſive Provincialis, ſive Generalis Magiſtri officio fungens, etiam prætextu hujuſmodi privilegiorum, diſpenſationum, permiſſionum, & indultorum, ſeu inveteratæ conſuetudinis voto repugnantis, aut quacumque alia cauſa, proprium quicquam, aut privatum habeat, ſed omnia ubique communia & indiviſa omnibus Religioſis eſſe.

Officiales moderi. cæ alios tribus in mello.

§. 4. Quin etiam Magiſtri, Cuſtodes, & Guardiani vitam cum frattibus ſuis communem ducere debeant, in Refectorio ſemper comedant, nullas ædes ſeparatas, ſive in Clauſtro, ſive alibi habeant, ſed unica cella, eademque cum cæteris aliorum fratrum conjuncta, contenti eſſe debeant. Pari quoque ratione cæteri fratres nil ſibi proprii vendicantes, neceſſarium victum & veſtitum à ſua quiſque domo, & per ejus Miniſtros capiant.

Quod plicatur in conſt. Illa.

Donata periorib. conſignen.

§. 5. Pecuniæ verò & quæcumque aliæ res, quæ cuique privatim, etiam intuitu perſonæ, undecumque donatæ, & relictæ fuerint, Superiori horarum vigintiquatuor intervallo exhibeantur, qui illas ſtatim depoſito committat, & inde tantum exhibitori miniſtrari jubeat, quantum præſens rei convenientis neceſſitas videbitur poſtulare.

Infirmi curari

§. 6. Eam præterea diligentiam Superior adhibere debebit, ut ſingulorum, maximè infirmorum neceſſitatibus, juxta cujuſque exigentiam debitè conſulatur.

Bonorum adminiſtrationis, diſpenſationis, da formam

Ad quæ de inf. 66.

§. 7. Adhæc nullus omninò Magiſtrorum, Cuſtodum, & Guardianorum adminiſtrationem prædictorum bonorum, & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque pecuniarum, & redditum ſuæ cuſtodiæ, vel domus, etiam nomine Conventus habere, ſive exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit, ſed univerſum id onus tribus religioſis à Magiſtro Generali ita demandetur, ut primus rerum & bonorum cuſtodiæ, ſive domus, inferendorumque in eam redditum curam habeat, alter tanquam depoſitarius, pecunias & cætera ab illo importata fideliter aſſervet: reliquus de pecuniis, & rebus à depoſitario captis, Cuſtodi, Guardiano, & Fratribus, ac domui univerſæ de neceſſariis veluti diſpenſator, cum ipſius Cuſtodis, ſeu Guardiani auctoritate provideat, officiorum hujuſmodi invicem confuſione penitus interdicta. Sed ii tres, tam accepti quàm impenſi ſingulis menſibus, ſuo Cuſtodi, vel Guardiano, adhibitis etiam duobus vel tribus fratribus ejuſdem domus probatioribus, rerumque uſu peritis, deinde ipſiſmet rurſus præſentibus Cuſtode, Guardiano, & peritis, Magiſtro Generali, vel Viſitatoribus, quotieſcumque Viſitationis officium fecerint. Denique ipſe Magiſter Generalis, in proximè ſequenti Capitulo generali, coram tribus Judicibus ab ipſo Capitulo deputatis, ſuorum omnium, & etiam univerſæ adminiſtrationis ſuæ publicæ & privatæ rationem reddere teneantur.

Officiorũque amit. prohibet.

§. 8. Cæterùm præcipimus atque interdicimus, omnibus & ſingulis, ne pro Magiſtratibus, & officiis prædictis, quæcumque ſint, ulli ambitus fiant, aut pecuniæ, etiamſi pro confirmationibus, ſigillo vel ſcriptura, aut quacumque alia re vel cauſa ſolvantur, aliæve pactiones, ſeu promiſſiones intercedant, ſeu munera, aut genia quocumque modo mittantur, neve quiſquam etiam in officio exiſtens pecunias, aut aliud quicquam, de domo vel cuſtodia ſibi commiſſa, vel aliunde Generali, ſeu alii cuicumque conferat vel remittat.

Contra. mientium pœnæ.

§. 9. Quicumque ſecus fecerint, in pœnam privationis Magiſtratuum & officiorum ſuorum incidant, & ad futura inhabiles & infames reputentur, & pro culpis etiam tanquam fures puniantur, prout nos illos privatos, inhabiles & infames declaramus eo ipſo.

§. 10. De

§.10. Decernentes irritum, & inane quicquid secus in præmissis per quoscumque, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Procurationibus tamen Generali ex universo ordine, ac Provincialibus Magistris ex sua cuique Provincia, & Visitatoribus ex domibus & locis visitandis debitis & necessariis, nequaquam per præsentes sublatis.

§.11. Non obstantibus prædictis, & nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apost. ac dicti Ordinis juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon Bulla aurea, & Maremagnum nuncupatis, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apost. generalibus & specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

§.12. Cæterùm quia difficile valde esset easdem præsentes ad singula loca, ubi illis opus erit transferre, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omninò, &c.

Datum Romæ apud S. Petr. Anno Incarnat. Dominicæ 1568. Idibus Junii, Pont. nostri anno tertio.

Anno à Nativitate Domini 1568. *indict.* 11. *die verò* 10. *mensis Iunii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. retroscriptæ literæ Apostol. lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroscriptorum fratrum Conventualium, videlicet Magistri Generalis, & Provincialium Congregatione habita in Conventu SS. Apostolorum de Vrbe, per me Robertum Fontanam Clericum Mutinensem, Archivii Romanæ Curiæ scriptorem, præsentibus ibidem Illustriss. & Reverendiss. D. Alexandro Card. Cribello Vicecancellore, & Reverendiss. P. D. Episcopo S. Agathæ testibus, &c. In quorum fidem hîc me subscripsi.*

Robertus Fontanus Archivii Rom. Curiæ scriptor.

LXII. Declaratio Concilii Tridentini sess. 24. cap. 3. super impedimento publicæ honestatis, circa sponsalia vel matrimonia.

Ad materiam dispensationum matrimonialium, circa exprimenda in supplicationibus, vide hic sup. in constit. 13. Sanctissimus, *& const.* 21. Cùm sicut.

Edita A.D. 1568. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine diligenter providere, ut sacrorum Conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur.

Dubium. §.1. Sanè ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, an decretum œcumenici Concil. Trid. sess. 24. de reformatione matrimonii, cap. 3. quo cavetur, impedimentum publicæ honestatis, ubi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli, ubi verò valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in ulterioribus gradibus non possit hujusmodi prohibitio servari, de sponsalibus per verba (ut aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam matrimonia per verba de præsenti contracta, non tamen consummata, quæ interdum sponsalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo casu impedimentum inde proveniens sublatum fuerit.

Declaratio d. dubii. §. 2. Nos itaque, ut omnis difficultas, dubitatioque tollatur, attendentes quod sponsaliorum appellatione, qua dictum Concilium utitur, nonnisi impropriè matrimonium verbis de præsenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione juris veteris, quo casu secundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cùm longè majorem rationem prohibitionis in matrimonio per verba de præsenti contracto, quàm in sponsalibus de futuro vigere à nemine dubitetur: idcircò Motu proprio, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus & definimus, decretum Concilii hujusmodi omninò intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio sic, ut præfertur, contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictum decretum Concilii introductum erat. Et ita ab omnibus judicari debere mandamus atque statuimus.

Derogatio contrariorum. §.3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, aliisque contrariis quibuscumque.

Forma publicationis. §.4. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancel. nostra, & in acie campi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuò valituras describantur. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, ac si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 1. Iulii. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1568. Kal. Julii, Pont. nostri anno tertio.

Reformatio Fratrum & Sororum Tertii Ordinis de Pœnitentia S. Francisci, in communione, & sub trium substantialium votorum professione viventium. LXIII.

Istam constitutionem moderatus est in quibusdam Sixtus V. in ejus const. 28. Romani, *institutionem verò hujus Tertii Ordinis notavit sup. in const.* 42. *Leon. X.*

Inter cætera.

Edita A. 1568. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. EA est officii nostri ratio, ut cum de cæteris Ecclesiæ nobis commissæ Ordinibus, vel in sua integritate continendis, vel ad institutum revocandis, curam perpetuam capiamus, majore tamen sollicitudine eadem illa in Religiosorum sodalitatibus requirimus, quos ideo Altissimus in suum sibi sanctuarium segregavit, ut cæteros fideles viam doceant, qua & ipsi æternæ salutis beatitudinem consequantur.

Causa hujus reformat. §.1. Itaque inter cæteras Religiones, fratrum quoque Tertii Ordinis S. Francisci de Pœnitentia nuncupati in Congregatione viventium, ac tribus votis substantialibus adstrictorum status nos commovet, ut ad illud reformandum studia nostra conferamus, quando vel ex tam multis, quæ bonæ mem. Rodulphus Episcopus Ostiensis Cardinalis Carpensis nuncupatus, dicti Ordinis Protector, Sedis Apostolicæ auctoritate fretus in reparanda horum disciplina præclarè & salubriter edidit, Religionem hanc parum admodum profecisse agnovimus.

Extinctio offic. Visitatoris, Ministri, & Vicarii generalis. §.2. Proinde nos hac præcipua morbi causa ex propria Præsidentium, & aliorum Ministrorum negligentia, vel insciti a comperta, in communem dicti Ordinis salutem alia ratione intenti, de nobis attributæ potestatis plenitudine officia Ministratus & Visitatoris generalis dicti Ordinis perpetuò extinguimus, & abolemus, ac Ministrum, Visitatorem, & Vicarium generalem ejusdem Ordinis officio, usu & exercitio omnimodè interdicimus, districtèque prohibemus, ne ullus posthac Minister, Vicarius, ac Visitator generalis de dicto Ordine habeatur.

Hoc revocavit Sixt. V. cit. in rubr.

Subjectio ejusdem Ord. Gen. & Provincialibus Ministris fratrũ Min. de Observ. hoc revocavit Sixt. V. ibid. §.3. Cæterùm ut deinceps Ordo ipse utiliorum Rectorum consilio, & opera dirigatur, nos diversorum etiam prædecessorum nostrorum ordinationes sequentes, universos & singulos fratres, sorores, Professos, & Conversos, necnon domos, Monasteria, & loca virorum & mulierum, ac custodias, & Provincias per universum Orbem constitutas, gregesque ipsum universum Tertii Ordinis utriusque sexus Generali, & Provincialibus Ministris

Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia nuncupatorum, prout in eorum Provinciis conſiſtunt, ita perpetuò ſupponimus, ut Miniſter generalis in univerſo Ordine, Provinciales verò Ordinis Minorum de Obſervantia in ſuis quiſque Provinciis plenum jus, liberamque auctoritatem, ac in ſpiritualibus & temporalibus juriſdictionem omnimodam habeant, domos omnes, ac Monaſteria & loca quæcumque, necnon perſonas utriuſque ſexus, tam in capite quam in membris viſitandi, & corrigendi, vagantes & quoſcumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, ordinibus, officiis, & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac ſuper iis & cæteris omnibus Ordinem ipſum, illiuſque domos & perſonas utriuſque ſexus quomodolibet concernentibus, eorũ tamen Regulæ prædictæ, & ſacris canonibus, ac præſentibus literis non cõtrariis ſtatuendi, mutãdi, innovandi & exequendi, quemadmodum illis eſt in ſuo proprio Ordine attributum.

Fratres & ſorores Tertii Ord. recipiãt in Superiores Fratres de Obſerv.

§. 4. Præcipimus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ univerſis & ſingulis fratribus & ſororibus Tertii Ordinis prædicti ubilibet conſtitutis, ut Generalem & Provinciales Miniſtros Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia, tanquam Patres, & Superiores ſuos, eorumque monita & mandata humiliter & devotè recipiant, & reipſa adimplere procurent, alioquin contradictores quoſlibet & rebelles ſententiæ, cenſuræ & pœnæ quos quiſque ipſorum ritè tulerint, in eoſdem ipſo facto volumus ſubjacere.

Hæc revocavit Sixt. V. ut ſup.

Protectorem eundem habeant. Sixt. V. ibid. confirmavit.

§. 5. Pari quoque ratione eis Cardinalem Protectorem Fratrum de Obſervantia in protectorem tribuimus, qui eam in eoſdem omnes curam & auctoritatem obtineat, quam alius quiſque pleniſſimè hucuſque comperitur habuiſſe.

In eorum Capitul. intervenient Superiores de Obſerv.

Sixt. V. imbuavit ib.

§. 6. Statuentes præterea quod futuris omnibus Capitulis Provincialibus Fratrum Tertii Ordinis hujuſmodi pro Viſitatorum Provincialium, & aliorum officiorum electione, Fratrum diviſione, & ſalubri cujuſque Provinciæ directione annis ſingulis celebrandis, aut Generalis, aut ejus Commiſſarius, aut in cujus Provincia Capitulum illorum habebitur, Provincialis Miniſter Ord. Minorum de Obſervantia hujuſmodi ſemper præſideat, aliter verò celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur.

Electio Provincialium fiat per vota ſecreta. In hoc vide Clem. VIII. conſtitut. 33. Decet.

§. 7. In ipſis autem Capitulis Provincialibus Viſitatorum Provincialium electio de idoneis Fratribus Tertii Ordinis hujuſmodi per ſecreta ſuffragia, & alias eo modo, quo de Fratrum Minorum de Obſervantia Provincialibus celebretur, & celebrata per Miniſtrum generalem prædictum ante omnia confirmetur.

Eorum officia quamnam durent.

§. 8. Hæc verò officia annalia dumtaxat eſſe, & in ſingulis Capitulis Provincialibus prædictis reſignari debeant, ita ut lapſo primo anno illa vacare cenſeantur. Poterunt tamen ipſimet Viſitatores Provinciales rurſus in ſequentem annum, & eo finito, etiam in tertium, ſi idonei reperientur, eodem modo eligi & confirmari, ſed omnes ſuis hujuſmodi officiis quandocumque perfuncti, denuò ad illa, niſi tranſacto ſexennio, nequeant revocari.

Viſitatorum Provincialiũ facultates.

Illa in hoc ſecundo d. bullam Sixti V.

§. 9. Cæterùm omnes & ſinguli fratres & ſorores Tertii Ordinis hujuſmodi in ſua quiſque Provincia Viſitatori ſuo tanquam Superiori in omnibus quæ ſuis Regularibus inſtitutis non adverſantur, obediant. Omnes verò Viſitatores Provinciales hujuſmodi ſic electi, tanquam vices gerentes Miniſtrorum Provincialium Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia, & illis ſubditi prædicandi, & docendi munus in ſingulis utriuſque ſexus domibus, Conventibus & locis ſuæ cujuſque Provinciæ obire, eamque in ſibi ſubditos fratres & ſorores juriſdictionem, quam ipſimet Miniſtri Provinciales Ordinis Minorum de Obſervantia obtinent, in omnibus & per omnia exercere, ac quandocumque opus erit, confeſſiones omnium & ſingulorum fratrum, & ſororum Tertii Ordinis hujuſmodi per ſe vel alios ſuæ regulæ ſacerdotes idoneos audire, illoſque ab omnibus & ſingulis ſententiis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, necnon peccatis, criminibus & delictis, dummodo talia non ſint propter quæ Sedes Apoſtolica meritò conſulenda foret, in foro conſcientiæ dumtaxat abſolvere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere, ac cum Clericis, & Presbyteris ejus Ordinis ſuper irregularitate, ſi quam ſententiis & cenſuris hujuſmodi illaqueati, Miſſas & alia divina officia, non tamen in contemptum clavium, celebrando, vel alias ſeſe illis immiſcendo contraxerint, diſpenſare liberè & licitè valeant.

Fratres ſororesq; hujus Tertii Ord. profeſſi, non poſſint habere proprium.

§. 10. Ad hæc nullus omninò fratrum & ſororum Tertii Ordinis hujuſmodi, qui prædicta tria vota ſubſtantialia fecerint, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, diſpenſationum, indultorum, permiſſionum Apoſtolicarum, aut etiam inveteratæ conſuetudinis voto repugnantis, ſeu quacumque alia cauſa proprium quicquam aut privatum liceat obtinere, ſed omnia etiam privatim, ac intuitu cujuſcumque perſonæ donata, oblata, & conceſſa, ubique communia & indiviſa omnibus Religioſis eſſe debeant. Quicumque verò pecuniam, aut aliam rem qualemcumque ſibi quacumque cauſa conceſſam Prælato ſuo celaverit, furti reus cenſeatur, & tanquam fur puniatur. Eam tamen diligentiam Superior cujuſque domus adhibeat, ut communi ipſius domus & ſingulis juxta exigentiam conſulatur.

Sorores ſub eadem Ord. communi ſub clauſura vivere debeant.

§. 11. Præterea ſorores dicti Tertii Ordinis in communi in domibus, Monaſteriis, vel Hoſpitalibus, aut alia Congregatione viventes, & dicta tria vota ſubſtantialia Religionis emittentes ſub perpetua clauſura maneant, nulluſque Frater aut Confeſſor earum, vel quicumque Prælatus ad domos, Monaſteriã, vel alia loca ſororum hujuſmodi, in communi aut Collegialiter viventium, niſi quibus ex officio incumbit, & in caſibus neceſſariis à jure permiſſis, & tunc cum uno vel duobus ſociis provectis, & honeſtis, ingredi audeat, qui ſecus fecerit carceribus mancipetur, omnibuſque adminiſtrationibus, & officiis deponatur.

Confeſſor & Confeſſores ap. bentur. Decreta Rodulphi Ep. Protect. ſervantur.

§. 12. Ipſarum verò ſororum, & omnes alii Confeſſores, & ſacri Concionatores, per Generalem vel Provincialem Miniſtrum approbentur.

§. 13. In cæteris autem omnibus quæ ad religioſam vitam pertinent, illa prædicti fratres & ſorores Tertii Ordinis obſervare teneantur, quæ à prædicto Rodulpho Epiſcopo, & Protectore, 28. Aprilis, Anno Domini 1549. fuerunt ordinata, ſubſtantiam totius hujuſmodi Regulæ maximè continentia, quam felic. rec. Nicolaus Papa IV. prædeceſſor noſter ad incrementum fidei Catholicæ approbavit, ita tamen ut præſentibus nullatenus adverſentur.

Dubia dirimãtur per orituros Gen. & Provinciales declarentur. Tu in hoc attende d. bullã Sixti V. Clauſula præſervativa hujus formæ.

§. 14. Quæcumque verò dubia in eis contigerit exoriri, illa omnia Generalis, & Provincialis Miniſtri Ordinis Minorum hujuſmodi debeant declarare, quorum declarationi & determinationi eorum regulæ, & præſentibus non contrariæ ſtari debeat.

§. 15. Ac decernentes præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu nullo unquam tempore notari, ſeu impugnari poſſe, aut debere, nec adverſus eas, & in eis contenta quæcumque reſtitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos juris, vel aliud quodcumque gratiæ, ſeu juſtitiæ remedium quiſquam impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut Motu proprio conceſſo uti valeat ex quavis cauſa quantumlibet rationabili, ac omnia & ſingula præmiſſa aliquibus ejuſmodi Ordinis ſtatutorum, ac quibuſvis aliis revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, generalibus vel ſpecialibus, per quoſcumque Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros pro tempore factis non comprehendantur, ſed ſemper ab illis excepta ſint. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debeat, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper iis per quoſcumque quavis auctoritate, etiam prætextu privilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum Apoſtolicorum, quæ quoad hoc penitus abolemus, aut quovis alio quæſito colore ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. In

Privilegia Ordinum de Observ. confirmantur & Tertio Ordini.

§.16. Insuper universis & singulis fratribus & sororibus Tertii Ordinis hujusmodi, eorumque domibus, monasteriis, & locis omnia & singula privilegia, indulgentias, dispensationes & indulta Apostolica, fratribus & sororibus dicti Ordinis Minorum de Observantia, etiam quoad Sacramentorum Ecclesiasticorum administrationem & receptionem, quomodolibet concessa & concedenda, quæcumque sint & fuerint (præsentibus tamen non repugnantia) ita ut illis omnibus & singulis pariformiter, & æquè principaliter uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant, concedimus & indulgemus.

Observantia suæ reformationis mittitur.

§.17. Cæterum omnibus & singulis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis hujusmodi districtius injungimus, ut præsentes nostras literas hujusmodi recipiant, & quæcumque in eis expressa, ac per ea statuta, decreta & mandata sunt, alia desuper à nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiosè obedire procurent.

Executorum deputatio & facultates.

§.18. Quin etiam dilectis filiis nostris Carolo tit. Sanctæ Praxedis presbytero Cardinali Borromæo nuncupato dicti Ordinis Protectori, & illius Ministro generali per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi vel eorum alter easdem præsentes, ac quicquid pro earum executione & observatione in dictis futuris Capitulis Provincialibus, vel etiam extra illa ab Generali, & Provincialibus Ministris Ordinis fratrum Minorum de Observantia hujusmodi statuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus domibus, monasteriis & locis virorum, & mulierum ac ab omnibus & singulis fratribus & sororibus Tertii Ordinis hujusmodi inviolatè faciant per se vel alium, seu alios observari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium vel favorem, publice vel occulte, directe vel indirectè, quovis quæsito colore vel ingenio præstantes, tam clesiasticos quàm laicos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, cæteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione postpolita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§.19. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, & piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Tertii Ordinis, illiusque domorum, & etiam mulierum monasteriorum prædictorum confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis & literis Apostolicis, illis eorumque Superioribus & personis, ac eorum singulis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, ac alias sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotiescumque, ac quocumque tempore factis & promulgatis, etiam Mare magnum, & bulla Aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & exemptionibus Apostolicis, specialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenotibus habenda sit in nostris literis mentio. Quæ omnia contra earundem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Declaratio quod non intelligatur præjudicata reformationi Tertii Ordinis in Regnis Hispan.

§.20. Per prædicta tamen non intendimus Reformationi fratrum & sororum Tertii Ordinis in Hispaniarum Regnis constitut. in aliquo præjudicare, quominus literæ nostræ desuper editæ, & quæcumque illarum vigore pro rerum, locorum, & personarum qualitate, & exigentia factæ sunt præsentibus non conformia, possint quo modo impediri, vel retractari.

Exemplorum fides.

§.21. Denique volumus quod ipsarum præsentium exempla etiam impressa, dictique pro tempore existentis Protectoris aut Ministri generalis vel provincialis sigillo, & Secretarii cujusvis eorum, vel Notarii publici manu obsignata, eandem illam fidem ubique locorum in judicio & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnat. Domin. 1568. 5. Non. Julii, Pontificatus nostri anno 3. *Dat. P. A. a. die 3. Julii.*

LXIV.

Breviarii Romani ad psallendum horas Canonicas decreto sacri & Oecumenici Concilii Tridentini restituti approbatio, cum prohibitione usus aliorum Breviariorum, præterquam à primæva institutione Ordinis à Sede Apost. vel à consuetudine supra annos ducentos approbatorum.

Hoc idem Breviarium denuò corruptum restituit Clem. VIII. in constit. 86. Cum in Ecclesia. *Scias etiam usque ad hæc tempora, Ordines Monachorum militantes sub regula Sancti Benedicti, diverso Breviario usos fuisse, sed Pauli V. auctoritate hoc anno 1613. unanimiter illud reformârunt, & eo uno pariformiter omnes utuntur.*

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1568.*

Divini Officii forma à Gelasio I. instituta, & à Greg. VII. reformata, sed tamen postea multis modis immutata fuit. Et ex hac varietate orandi mala hic expressa orta sunt.

QUod à nobis postulat ratio Pastoralis officii, in curam incumbimus, ut omnes, quantum Deo adiutore fieri poterit, sacri Tridentini Concilii decreta exequatur, ac multò id etiam impensius faciendum intelligimus, cum ea quæ in mores inducenda sunt, maximè Dei gloriam, ac debitum Ecclesiasticarum personarum officium complectantur. Quo in genere existimamus in primis numerandas esse sacras preces, laudes, & gratias Deo persolvendas, quæ Romano Breviario continentur. Quæ divini officii formula piè olim, ac sapienter à Summis Pontificibus, præsertim Gelasio, ac Gregorio autem VII. reformata, cùm diuturnitate temporis ab antiqua institutione deflexisset, necessaria visa res est, quæ ad pristinam orandi regulam conformata revocaretur. Alii enim præclarâ veteris Breviarii constitutionem multis locis mutilatam, alii inceptis, & advenis quibusdam commutatam deformarunt. Plurimi, specie officii commodioris allecti ad brevitatem novi Breviarii à Francisco Quignonio tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali compositi confugerunt. Quin etiam in provincias paulatim irrepserat prava illa consuetudo, ut Episcopi in Ecclesiis, quæ ab initio communiter cum cæteris veteri Romano more horas Canonicas dicere ac spallere consuevissent, privatum sibi quisque Breviarium conficerent, & illam communionem uni Deo una & eadem formula preces & laudes adhibendi, dissimillimo inter se, ac penè cujusque Episcopatus proprio officio discerperent. Hinc illa tam multis in locis divini cultus perturbatio, hinc summa in clero ignoratio cæremoniarum, ac rituum Ecclesiasticorum, ut innumerabiles Ecclesiarum ministri in suo munere indecorè, non sine magna piorum offensione versarentur.

Idem Paul. IV. id emendare tentavit, sed inchoatum, præventus non perfecit.

§.1. Hanc nimirum orandi varietatem gravissimè ferens fel. rec. Paulus Papa IV. emendare constituerat, itaque provisione adhibita, ne ulla in posterũ novi Breviarii licentia permitteretur, totam hanc rationem dicendi, ac psallendi horas Canonicas, ad pristinum morem, & institutum redigendam suscepit.

Pius IV. perfectionem hujus operis commisit Patribus Concil. Trid.

§.2. Sed eo postea nondum iis quæ egregiè inchoaverat, perfectis, de vita decedente, cum à piæ mem. Pio Papa IV. Trid. Conc. antea variè intermissum revocatum esset, Patres in illa salutari reformatione eodem Concilio constituta, Breviarium ex ipsius Pauli Papæ ratione

tione reſtituere cogitarũt. Itaque quicquid ab eo in ſacro opere collectum, elaboratumque fuerat, Concilii Patribus Tridentini à prædicto Pio Papa miſſum eſt.

Sed Concil. id remiſit Pont. ut habes in Conc. pag. pen. ſed Pius IV. non perfecit mortepræventus.

§. 3. Vbi cùm doctis quibuſdam, & piis viris à Concilio datum eſſet negotium, ut reliquam cogitationem ad Breviarii quoque curam adjungerent, inſtante jam concluſione Concilii, tota res ad auctoritatem, judiciumque Romani Pontificis ex decreto ejuſdem Concilii relata eſt, qui illis ipſis Patribus ad id munus delectis, Romam vocatis, nonnulliſque in Vrbe idoneis viris ad eum numerum adjunctis, rem perficiendam curavit. Verùm eo etiam in viam univerſæ carnis ingreſſo.

Fr. verò Pont. perfecit Breviarium, & approbavit.

§. 4. Nos ita divina diſponente clementia, licet immeriti, ad Apoſtolatus apicem aſſumpti, cum ſacrum opus adhibitis etiã ad illud aliis peritis viris, maximè urgeremus, magna in nos Dei benignitate, (ſic enim accepimus) Romanum hoc Breviarium vidimus abſolutum. Cujus ratione diſpoſitioni ab illis ipſis, qui negotio præpoſiti fuerant non ſemel cognita, cum intelligeremus eos in rei confectione ab antiquis Breviariis nobilium Vrbis Eccleſiarum, ac noſtræ Vaticanæ Bibliothecæ non diſceſſiſſe, graveſque præterea aliquot eo in genere ſcriptores ſecutos eſſe, ac denique remotis iis, quæ aliena, & incerta eſſent, de propria ſumma veteris divini officii nihil omiſiſſe, opus probavimus, & Romæ imprimi, impreſſumque divulgari juſſimus. Itaque ut divini hujus operis effectus re ipſa conſequatur, auctoritate præſentium tollimus in primis, & abolemus Breviarium novum à Franciſco Cardinale prædicto editum, & in quacumque Eccleſia, Monaſterio, Conventu, Ordine, Militia, & loco virorum, & mulierum, etiam exempto, tam à primæva inſtitutione, quàm aliter ab hac Sede permiſſum.

Et modò prohibet aliud Brevior. aliàs editum à Franc. Card. ommaque alia Breviaria non approbata in primæva inſtitutione, vel conſuetudine excedente annos ducentos.

§. 5. Ac etiam abolemus quæcumque alia breviaria, vel antiquiora, vel quovis privilegio munita, vel ab Epiſcopis in ſuis diœceſibus promulgata, omnemque illorum uſum de omnibus Orbis Eccleſiis, monaſteriis, conventibus, militiis, ordinibus, & locis virorum, ac mulierum, etiam exemptis, in quibus aliàs officium divinum Rom. Eccleſiæ ritu dici conſuevit, aut debet; illis tamen exceptis, quæ ab ipſa prima inſtitutione à Sede Apoſtolica approbata, vel conſuetudine, quæ, & ipſa inſtitutio ducentos annos antecedat, aliis certis Breviarii uſa fuiſſe conſtiterit, quibus ut inveteratum illud jus dicendi, & pſallendi ſuum officium non adimimus, ſic eiſdem, ſi fortè hoc noſtrum, quod modò promulgatum eſt, magis placet, dummodo Epiſcopus, & univerſum Capitulum in eo conſentiant, ut id in Choro dicere, & pſallere poſſint, permittimus.

Revocat etiã quacumque ſtatuta, & facultates ovandi juxta formam antiquorum Breviariorũ.

§. 6. Omnes verò & quaſcumque Apoſtolicas, & alias permiſſiones, ac conſuetudines, & ſtatuta, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia firmitate munita, necnon privilegia, licentias, & indulta peccandi, & pſallendi, tam in choro, quàm extra illud, more & ritu Breviariorum ſic ſuppreſſorum, prædictis Eccleſiis, monaſteriis, conventibus, militiis, ordinibus, & locis, necnon S.R.E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis Eccleſiarum Prælatis, cæteriſque omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, & regularibus utriuſque ſexus, quacumque cauſa conceſſa, approbata, & innovata, quibuſcumque concepta formulis ac decretis, & clauſulis roborata, omninò revocamus, volumuſque illa omnia vim & effectum de cætero non habere.

Breviarium quæ iſtud novum recipi, & iuxta eius formam orari præcipit.

§. 7. Omni itaque alio uſu quibuſlibet, ut dictum eſt, interdicto, hoc noſtrum Breviarium, ac precandi, pſallendique formulam in omnibus univerſi orbis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus officium ex more, & ritu dictæ Romanæ Eccleſiæ dici debet, aut conſuevit, ſalva prædicta inſtitutione, vel conſuetudine prædictos ducentos annos ſuperante, præcipimus obſervari. Statuentes Breviarium ipſum nullo unquam tempore, vel in totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum eſſe, ac quoſcumque, qui horas Canonicas ex more & ritu ipſius Romanæ Eccleſiæ, jure vel cõſuetudine dicere, vel pſallere debent, propoſitis pœnis per canonicas ſanctiones conſtitutis in eos qui divinum officium quotidie non dixerint, ad dicendum, & pſallendum poſthac in perpetuum Horas ipſas diurnas & nocturnas ex hujus Romani Breviarii præſcripto & ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc dicendi, pſallendique munus neceſſariò impoſitum eſt, niſi hac ſola formula ſatisfacere poſſe.

Monet quoſque Eccleſiarum Prælatos, ut hoc Breviarium introducant.

§. 8. Jubemus igitur omnes, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & cæteros Eccleſiarum Prælatos, ut omiſſis quæ ſic ſuppreſſimus, & abolevimus, cæteris omnibus etiam privatim per eos conſtitutis, Breviarium ipſum in ſuis quiſque Eccleſiis, monaſteriis, conventibus, ordinibus, militiis, diœceſibus, & locis prædictis introducãt, & tam ipſi, quàm cæteri omnes Presbyteri, & Clerici, ſæculares & regulares utriuſque ſexus, necnon milites, & exempti, quibus officiũ dicendi, & pſallendi quomodocumque, ſicut prædicitur, injunctum eſt, ut ex hujus noſtri Breviarii formula, tam in choro quam extra illud, dicere & pſallere procurent.

Indulg. dicentibus Pſal. Pœn. vel Gradual. vel Defunct. ſic. B. M. Defunct. in hoc Breviario ſcriptis.

§. 9. Quod verò in rubricis noſtri hujus officii præſcribitur, quibus diebus officium B. Mariæ ſemper Virginis, & Defunctorum, item ſeptem Pſalmos Pœnitentiales, & Graduales dici, ac pſalli oporteat, nos propter varia hujus vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præſcriptione removẽdum duximus, verum debito providentiæ paſtoralis admoniti, omnes vehementer in Domino cohortamur, ut remiſſionem noſtram, quantum fieri poterit, ſua devotione ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus, ſuffragiis, & laudibus, ſuæ, & aliorum ſaluti cõſulere ſtudeant. Atque fidelium voluntas, ac ſtudium magis etiam ad ſalutarem hanc conſuetudinem incitetur, de omnipotentis Dei miſericordia, beatorumque Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus qui illis ipſis diebus in rubricis præfinitis, B. Mariæ, vel defunctorum officium dixerint, toties centum dies, qui verò ſeptem Pſalmos, vel Graduales, quinquaginta de injuncta ipſis pœnitentia relaxamus.

Forma pœnitentiæ.

Quæ mandatur.

§. 10. Cæterum ut præſentes literæ omnibus pleniùs innoteſcant, mandamus illas ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancel. Apoſt. & in acie Campi Floræ publicari, earumque exẽpla de more affigi. Volumuſque & Apoſt. auctoritate decernimus, quod poſt hujuſmodi publicationem, qui in Romana Curia ſunt præſentes, ſtatim lapſo menſe, reliqui verò, qui intra montes tribus, & qui ultra ubique locorum degunt, ſex menſibus excurſis, vel cum primum venalium hujus Breviarii voluminum facultatem habuerint, ad precandum, & pſallendum juxta illius ritum, tam in Choro, quàm extra illum maneant obligati. Ipſarum autem literarum exẽpla manu Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, vel etiam ipſius volumini abſque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impreſſa, eandem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Breviar. Rom. ſanctũ & non alibi ſine licentia Pont. imprimi poteſt. Ad hoc vide Clem. cit. ſub rub.

§. 11. Sed ut Breviarium ipſum ubique inviolatum, & incorruptum habeatur, prohibemus ne alibi uſquam in toto orbe, ſine noſtra, vel ſpeciali ad id Commiſſarii Apoſtolici in ſingulis Chriſtiani orbis regnis, & provinciis deputandi expreſſa licentia imprimatur, proponatur, vel recipiatur. Quoſcumque verò, qui illud ſecus impreſſerint, propoſuerint, vel receperint, excommunicationis ſententia eo ipſo innodamus.

Sanctio Penalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ablationis, abolitionis, permiſſionis, revocationis, juſſionis, præcepti, ſtatuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis, &c.

Dat. Romæ die 7. Iulii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1568. 7. Id Iulii, Pont. noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Nat. D. 1567. Indict. 11. die verò 15. menſis Iunii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno 3 reſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium

ſpatium, ut mòris eſt affixis, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bernottum, prælibati S.D.N.Papæ Curſores

XV. De reſidentia Rectorum Eccleſiarum Parochialium, quibuſcumque indultis etiam Apoſtolicis non obſtantibus.

Ad hæc vide etiam Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 1. & ſeſſ. 24. cap. 12. de reformat. & ſup. Pii IV. Conſt. 10. De ſalute, *& conſt. 91.* In ſuprema.

ga A. D. P I V S E P I S C O P V S, *1568.* *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

rdium. CUpientes pro noſtro Paſtoralis officii munere Chriſti fidelium animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus ſalubriter conſulere, & Parochialibus Eccleſiis ab earum Parochis prout tenentur, in divinis debitè & laudabiliter deſerviri, inhærendo etiam decretis ſacri Conc. Tridentini.

mes Parialium pellantur reſidendi. Ordinat. ut hic. §. 1. Motu proprio, & ex mera deliberatione, certaque ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, omnes & ſingulos Rectores Parochialium Eccleſiarum, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuſcumque Regnis, Provinciis, Civitatibus, Diœceſibus, ac aliis Chriſtiani Orbis partibus conſiſtentes, qui Parochialem Eccleſiam, ac Canonicatú, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem majorem ſeu principalem in quibuſvis Patriarchalibus, aut Metropolitanis vel Cathedralibus, ſeu Collegiatis Eccleſiis, ſeu aliud quodcumque beneficium Eccleſiaſticum, etiam quarumcumque diſpenſationum à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam à nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum Apoſtolicarú deſuper expeditarum titulo, quas omnes hac præſenti conſtitutione abolemus & revocamus, ſeu quocumque alio prætextu obtinent, cùm prima & præcipua debeat eſſe cura animarum, eos ad reſidendum in Eccleſia Parochiali, & ibi in divinis deſerviendum, debitoque eorum officio fungendum omninq teneri & obligatos eſſe, ac ad id per Epiſcopos; & aliorum locorum Ordinarios, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatos, ſub ſententiis, cenſuris Eccleſiaſticis, ac pecuniariis, arbitrio eorum declarandis, ac etiam privationis dictarum Parochialium & aliorum quorumcumque beneficiorum pœnis, quacumque appellatione remota cogi & compelli poſſe, & debere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, præcipimus & ordinamus. Eos tamen ſic reſidentes in Eccleſiis Parochialibus, omnes & ſingulos fructus, redditus, & proventus, etiam Canonicatus ſui, vel dignitatis, ſeu alterius cujuſcumque beneficii, exceptis dumtaxat quotidianis diſtributionibus, & aliis quæ ex juſta cauſa abſentes percipere non ſolent, lucrari volumus.

Decretum ritanis. §. 2. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiá cauſarú Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E.Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernibus & declaramus.

Clauſula derogatoria. §. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis diſpenſationibus, & exemptionibus, literiſque Apoſtolicis deſuper confectis, necnon Apoſtolicis in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & etiam juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis in genere vel in ſpecie, & aliàs quomodolibet conceſſis, & approbatis, in poſterumque concedédis, & approbandis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervãda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbũ inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectũ præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod harum literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publicis ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides tam in judicio quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio panalis. §. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, revocationis, ſtatuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem, &c.

D.P.An.2. die 13. Julii. Dat. Romæ apud S. Petr. Anno Incarnat. Dominicæ 1568. 8. Id. Julii Pont. noſtri anno tertio.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1568. *Indict.* 10. *die verò* 15. *menſis Iulii Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina Providentia Papæ V. Anno ejus* 2. *retroſcripta litera Apoſtolica lecta, affixa & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancell. Apoſtollicæ, & in acie Campi Flora, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum témporis ſpatium, ut eſt mòris, affixis, & deinde amotis per nos Ioannem Bornottum, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſſ. D.N Papæ Curſ.*

Ioannes Andreas Panizza Mag. Curſ.

LXVI.

Approbatio reformationis Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Franciſci, in Capitulo ejuſdem Ordinis per eos præfinitæ.

Aliam reformationem jam ediderat hic Pont. ut ſup. in conſt. 61. Ad extirpandos. *Et multa ſunt videnda, quæ notavi ſupra ad conſt.* 5. *Hon. III.* Solet.

Edita An. D. 1567. P I V S E P I S C O P V S *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Hic Pont. edidit reformationem de qua in rub. ILla nos cura inter cætera ſollicitat, ut optimæ diſciplinæ cultus in omnibus religioſorum Sodalitatibus nutriatur, & confirmetur. Quod quidem nos pridem in ampliſſimo Ordine Fratrum Minorum Conventualium nũcupatorum magnopere expetentes, rerum omnium poprietatem illis ademimus, multaque præterea de ratione vivendi, & officiis eorundem edidimus, literaſque noſtras ſuper iis confectas in eorum Capitulo generali, apud Baſilicam duodecim Apoſtolorum de Vrbe proximè celebrato, palam omnibus juſſimus promulgari.

Fratres in Capitulo aliam ediderunt. §. 1. Qui illis ea, qua decuit, obedientia receptis, ad tollenda, & corrigenda alia præterea intenti, quæ ad hujus religionis ſtatum in ſua integritate continendum maximè obeſſe intelligebamus, nonnulla inter ſeſe ſtatuere cogitarunt. Verùm inſtante jam ipſius Capituli concluſione, cum temporis anguſtia id minus pateretur, negotiũ univerſum ad arbitrium, & auctoritatem Generalis, & Provincialium Magiſtrorum, necnon definitorum dicti Ordinis ex voluntate noſtra demandatum eſt, qui diverſas alias præſentibus ſubjunctas conſtitutiones, ab ipſo Magiſtro Generali ſubſcriptas ordinarunt.

Quæ hic idē Pont. obſervari præcipit. §. 2. Quas omnes (ſalvis alias literis noſtris prædictis) præſentium auctoritate approbamus, & confirmamus. Supplentes omnes & quoſcumque ſive ſolemnitatum omiſſarum, ſive alios juris & facti defectus qui intervenerint in eiſdem. Quin etiam illas omnes, prout conſcriptæ ſunt, facimus, & ordinamus, jubemuſque ipſas æquè atque noſtras in omnibus Provinciis, cuſtodiis, domibus, & locis, necnon ab omnibus, & ſingulis Fratribus dicti ordinis firmiter obſervari, ac quoſcumque, qui illis non paruerint, cenſuris & pœnis omnibus, quæ literis prædictis continentur, eo ipſo volumus ſubjacere.

Executores deputati. §. 3. Et nihilominus dilecto filio noſtro Catolo tit. S. Praxedis Presb. Card. Borromæo nuncupato, moderno, &

& pro tempore existenti Protectori, ac etiam Magistro Generali dicti Ordinis per Apostolica scripta mandamus, ut hi, vel eorum alter, per se vel alium seu alios, ubi & quando opus fuerit, tam supradictas quàm præsentes literas, & eisdem insertas constitutiones omnes in omnibus & singulis Provinciis, custodiis, domibus, & locis prædictis ac omnibus & singulis Magistris, Guardianis, Fratribus, & personis in eis expressis, juxta singularum literarum, & constitutionum hujusmodi tenorem inviolatè observari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas aliis nostris literis contentas prædictas, cæteraque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, censurasque & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obstantibus præmissis, & sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Cõcilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis constitutionibus, ac etiam dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrariis quibuscũque. Aut si Magistris, Guardianis, & Fratribus prædictis, vel quibusvis aliis divisim ab Apostolica sit Sede indultũ, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, necnon Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, indulgentiis & literis Apostolicis, generalibus & specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earũ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorũque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mẽtio specialis, quæ omnia contra ipsa, si præsentium & constitutionũ hujusmodi tenorem & effectum, nolumus cuiquam in aliquo sufftragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus & inane quicquid secus super his per quoscũque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Reformationis tenor.

Ita igitur Constitutiones prædicta scriptæ sunt.

Novitiorum recipiendorum ætat.

§. Novitii etiam oblati, ante decimum octavum ætatis suæ annum completum non recipiantur, neque ante decimum nonum item completum ad professionem admittantur.

Et etiam oblatorum.

§. 6. Qui hactenus recepti etiam oblati, quintum decimum annum non expleverint, detracto habitu Religionis, domum ad parentes, vel necessarios, etiam inviti remittantur, vel aliàs omninò emittantur, nec posteà in ædibus unde exierint, aut in aliis ejusdem Ordinis domibus versari ullo modo possint.

Laicorum ætas.

§. 7. Laici qui vigesimumquintum annum non attigerunt, ad serviendum ne recipiantur, & qui recepti etiam nunc ea ætate minores sunt, ejiciantur.

Novitiorum recipiendorũ loca.

§. 8. novitii ne recipiantur, aut educentur, nisi in Conventibus insignioribus, in quibus Dormitorium, & Capitulum habeant seorsum ab aliis Fratribus.

Provinciales eligendi ex aliena provincia.

§. 9. Nullus deinceps Provinciæ præficiatur, qui eiusdẽ Provinciæ sit, sed Provinciales ex aliena Provincia semper assumantur, qui tamen idonei sint ad officium, & cultores regularis observantiæ.

Guardianatus officium quantum durat.

§. 10. Guardianatus insigniores & privilegiati, ut Roman. Assisien. & hujusmodi, triennio; non privilegiati, biennio diuturniores ne sint; in quo tamen habenda est ratio Provinciarum externarum. In illis enim locis hæc officia justa de causa in longius tempus arbitrio Superioris protrahi poterunt.

Paternitatis titulo qui donantur.

§. 11. In paternitatibus hactenus concessis, & posthac concedendis, ea moderatio adhibeatur, ut nemo Paternitatis titulo, vel privilegio fruatur, nisi qui Provincialatus officium obtineat, vel obtinuerit, vel quadragesimum annum agat, & aliàs etiam eo titulo & privilegio dignus existat.

Fratres stent per biennii in uno Conventu.

§. 12. Nulli in eodem Conventu plus biennio manere liceat, exceptis sexagenario majoribus, quibus aliquid ex causa Superioris arbitrio condonari poterit.

Fratrum numerus in quolibet Conventu.

§. 13. In Conventu vel domò pauciores ne sint duodecim Fratribus. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non possit, vel tota Provincia victum, & quæ prætera necessaria sunt suppeditet, vel Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, provisione tamen adhibita, ne Ecclesiæ destruantur, sed ad ejus populi commoditatem conserventur. Permittimus tamen ut in Conventibus, qui Fratribus iter facientibus commodi sint, saltem quatuor Fratres, non minores quinquaginta annis, constanti & probata vita maneant, si plures ea domus alere non possit.

Regent. Studiorum quot lectiones interpretari debeant.

§. 14. In majoribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam, veluti de Sacramentis, vel de vita rectè sanctèque instituenda, ex Magistro sententiarum, ac S. Bonaventura, alteram speculativam ex Scoto: in minoribus verò studiis una lectione ex Theologia practica contenti sint.

Fratrum exercitium quotidianum.

§. 15. Curent autem Superiores, ut in singulis Conventibus, Fratres, maximè in conscientiæ casibus, & reliquis quæ ad audiendas confessiones pertinent, ob rei gravitatem, & necessitatem, summo studio ac diligentia exerceantur.

Proprium nihil habent.

§. 16. Fratres etiam, si Superiores sint, nihil proprium habere possint, sed omnia in commune conferantur, distribuenda singulis, ut unicuique opus fuerit, ita ut ex communibus cujusque Conventus facultatibus & eleemosynis, pro viribus domus unicuique Fratri quæ sunt necessaria præbeantur.

In communi vivant.

§. 17. Fratres omnes & Superiores, & quomodocumque privilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi mensa utentes, communibus epulis vescantur.

Infirmi & senes curentur.

§. 18. In primis autem ægrotorum & senum cura habeatur. Quod si propriæ facultates domui non suppetant ad subveniendum necessitati ægrotantium, vicini Conventus ditiores suppleant, aut etiam tota Provincia contribuat.

Bonorum custodia.

§. 19. In omnibus Conventibus vel domibus locus communis thesauri, vel capsa sit tribus clavibus clausa, quarum unam habeat Guardianus, alteram Procurator, tertiam Depositarius, quo in loco vel capsa aurea, argentea, jocalia, & quæque pretiosa, pecunia item Conventus cum inventario earundem rerum, condita custodiantur; servata tamen distinctione sacrarũ, & profanarum rerum.

Quisque unicia cella lectoque humili mensa sit contentus.

§. 20. Nullus ex Fratribus, quamvis Magistratus, & Superioris titulo fungantur, privatas ædes aut in claustro, aut alibi usquã habeat, sed singuli unica Cella in communi Dormitorio, nullo ornatu, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & mensa humillimis contenti sint, quemadmodum pauperes Religiosos decet.

Dormitoria communia efficiantur.

§. 21. Cameræ, sive ædiculæ, quæ extra Dormitorium separatim sunt, ad officinas, vel alios usus toto Conventui communes redigantur, vel si Cellæ communis Dormitorii pro Fratrum numero non sufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, quas diximus, ad formam Communis Dormitorii redigi possint, in Dormitorium commune redigantur; sin minus, destruantur, ac materia, & cæmenta ad reparandam fabricam Conventus, si opus fuerit, convertantur, vel vendantur, & pretium ad communem usum Conventus conferatur.

Horti sint communes, exceptis hortis Novitiorum & Infirmorum.

§. 22. Nullus ex Fratribus privatum hortum habeat, sed horti sint totius Conventus communes, veruntamen Novitii, & Infirmaria, hortum seu viridarium à cõmuni viridario sejunctum habere poterunt, quò cæteris ingredi nullo modo liceat.

Bona Fratrum decedan. quibus Mon. danda. Pro Officialium deputatione, vel confirmatione nihil recipiatur.

§. 23. Vestes, libri, & reliqua à Superioribus cuiquam Fratri ad usum & necessitatẽ concessa quæcumque apud eos mortis tempore reperta fuerint, nulli Fratri privatim assignentur, sed ita distribuantur, ut dimidia pars sit nativi Conventus, altera ejus ubi mortuus fuerit.

§. 24. Generalis à Provincialibus, Custodibus, & aliis Religionis Ministris, quovis illi nomine appellentur, Provinciales etiam à Guardianis, aliisve Officialibus, ob eorum deputationem vel confirmationem nihil omnino, neque magnum, neque parvum exigant, ac ne sponte quidem oblatum accipiant, neque Cancellario, aut scribæ, pro sigillo sive scriptura quicquam detur, sed omnia gratis fiant ac dentur. Neque Generalis, neque Provincialis minister, neque Custos, neque Guardianus, à quovis Fratre

tre sui Ordinis, aliquid etiam sponte oblatum, sive donatum acceptet, vel recipiet.

§.25. Pro communibus autem impensis, quæ necessariò ad commodum totius Ordinis, vel alicujus privatæ domus fieri contigerit, Generali, Provinciali, & aliis eodem modo consulatur, quo in literis S.D.N. Pii V. proximè editis cautum esse constat.

§.26. Quo verò ad promotiones & gradus attinet, id omninò servetur, quod Alexandrinis constitutionibus sancitum est, ut nihil à promovendo exigatur, aut quovis modo sponte oblatum accipiatur. Quod si promotione facta Conventus promotorum aliquid Religioni donare voluerit, quicquid id sit, Procuratori detur, ut ad levationem onerum, & communium sumptuum Religionis conferatur, ac Procurator omnium acceptorum, & expensorum rationem reddat.

§.27. Fratres omnes quocumque gradu & honore sint camisiis laneis, & reliquo vestitu honesto ac religioso, omnique supellectile, & instrumento paupere, atque humili, quemadmodum aliis etiam constitutionibus cautum est, utantur.

§ 28. Reliquum est, ut constitutiones omnes, ad disciplinam regulare restituendam, conservandam, & augendam, quæ tamen iis contrariæ non sint, præcipuè verò ea quæ à Sanctissimo Domino nostro pio Papa V. ad reformationem hujus Ordinis proximè sunt editæ, ab omnibus sanctè, inviolateque serventur.

§.29. Cæterum ut præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari & earum exempla de more affigi.

§ 30. Volumusque & Apostolica auctoritate decernimus, quod hujusmodi exempla, etiã impressa, manuque Notarii publici, & sigillo dicti Magistri Generalis, vel Prælati Ecclesiastici, aut illius Curiæ obsignata, eandem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipsæ præsentes, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§.31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ approbationis, confirmationis, suppletionis, ordinationis, juſſionis, mandati, decreti, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petr. Anno Incarnat. Dominicæ 1568. decimo Kal. Augusti, Pont. nostri anno tertio.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1568. *Indict.* 10. *die verò* 2. *mensis Augusti, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina Providentia Papæ V. Anno ejus* 2. *retroscripta litera Apostolica lecta, affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundem retroscriptarum copiis, ut moris est, affixis, per nos Iulium Parisium, & Philibertum Cappium præfatum S.D.N. Papæ Curs.*

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

LXVII. Contra Notarios & alios, responsiones reorum, depositionesque testium quomodolibet propalantes, vel eis aut testibus in secretis carceribus Vrbis detentis, aut aliis pro eis nuntium deferentes.

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Approbatio constit. editæ contra Notarios propalantes, &c.

LIcet contra Notarios qui in causis, tam criminalibus quam civilibus, dicta testium, aut eorum responsiones absque Judicis decreto partibus patefaciunt, multæ constitutiones editæ sint, eosque tanquam falsi reos & infames, ac perjuros puniri debere statutum sit, nihilominus quia magis timetur quod sæpius cavetur, & ut in futurum timore pœnæ, si non Dei timore, arceantur, omnes & singulas censuras, & pœnas cõtra eos qui talia deliquerint latas auctoritate Apostolica tenore præsentiũ approbamus, confirmamus & innovamus, nec de earum rigore, propter illarum forsan inobservantiam, aut prædecessorum nostrorum, & etiam nostra, ac officialium, & ministrorum eorundem, & nostrorum oblectantium quicquam relaxatum, aut remissum esse, ac eisdem in suo pristino robore & vigore perdurare decernimus & declaramus.

Impositio aliarum pœnarum contra eos qui dicta testium, vel nuntium eis in secretis detentis, vel aliis pro eis deferunt.

§. 1. Et ut pœnarum certitudo omnibus hæc in Alma Vrbe nostra innotescat, statuimus, decernimus & declaramus, omnes & singulos Notarios, tam principales quã Substituros, Executores quoque, ac Carcerum Custodes, cæterosque quibus tam vigore sui officii quã aliàs quomodocumque reos, dum in Carceribus secretis detinentur, facultas alloquendi conceditur, qui reorum responsiones, ac testium in dictis causis depositiones propalare in totum vel in parte, dicto, aut facto, quibusvis personis, cujuscumque conditionis, prærogativæ, & dignitatis, tam mundanæ quàm ecclesiasticæ existant, absque Judicis coram quo causa vertitur, & procuratoris Fiscalis licentia ausi fuerint, aut eisdem reis & testibus, donec in secretis retinetur, etiam quarumvis personarum, ut suprà quomodolibet qualificatarum, vel nomine eorundem reorũ & testium, vel aliis etiam extra carceres existentium nomine eorundem carceratorum nuntium, epistolam, literas, vel (ut vulgo dicitur) Ambasciatas ferre, absque ejusdem Iudicis, & Procuratoris Fiscalis licentia, ultrà pœnas eis à jure vel statuto inflictas, pœnam relegationis in perpetuum, vel ad tempus ad triremes, & si qualitas facti id exegerit, & Iudici videbitur, etiam ultimi supplicii incurrere, & puniri debere præcipimus, & mandamus. Sicque per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes puniri, & condemnari, & non aliter declaramus. Irritum quoque & inane, &c. decernimus.

Derogatio contrariorũ.

§.2. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo, consuetudine, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publ.

§.3. Volumus quod præsentis statuti, decreti & constitutionis cedula in acie Campi Floræ, & in Cancellaria nostra Apostolica de more publicetur, & ita omnes quos tangit afficiat, quodque illis nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, regula contraria non obstante, &c.

Placet Motu proprio. M.

Papa subscr.

Anno à Nativitate Domini 1568. *Indict.* 10. *die verò* 13. *mensis Iulii, Pont. Sanctiss. D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 3. *suprædicta litera publicata & affixa fuerunt in locis suprædictis, per me Io. Andream Rogerium præfatæ S.D.N. Papæ Curs.*

Public. Pont. An. 3. *die* 13. *Iulii.*

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

LXVII. Iurisdictio & facultates Visitatorum Carcerum Almæ Vrbis, in causis tam civilibus quàm criminalibus carceratorum.

Statuta ab eisdem Visitatoribus observanda præscripsit Paulus III. in const. 44. Ad onus, *& novissimè alia edidit Paul. V. infr. in const.* 71. Vniversi, §.24.

Dilationes his carceratis concessas, eorum fidejussoribus non suffragari decrevit Iulius III. in const. 13. *Cum nuper.* Et de eleemosynis pro eisdem colligendis habetur hic inf. in const. 100. *Volumus.*

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. Do. 1568.

Facultates Visitatorum Carcerum ad dilationes carceratis, ad solvendã eorũ debita.

REverendi DD. Visitatores Carcerum possint relaxare debitores à carceribus ex causis infrascriptis.

§. 1. Et primò concedendo dilationem, data cautione de solvendo infra tempus assignatum, & hoc præsertim quando visitatores considerant retentionem debitoris cedere non solùm in ipsius præjudicium, verum etiam creditoris, cum debitor in Carceribus existens efficiatur deterioris conditionis, & in dies minus solvendo, ubi extra carceres facilius infra tempus assignatum, modum satisfa-

satisfaciendi repertus sit, & hoc, dummodo creditores sint ditiores, & ære alieno non onusti. Secundò, relaxare possint debitorem, qui licet non habeat pecunias in promptu, habet tamen tot bona, ex quorum venditione possit creditoribus satisfieri, & ex tunc ipse consentiet eorundem bonorum subhastationi, & visitatores hoc faciant data cautione de se repræsentando in eisdem statu, & terminis, in quibus carceratus repetitur, ne contingat creditorem decipi ex aliquo impedimento præstito venditioni bonorum. Et si bona non sufficiant, nec bonis cedere velit, nec biretum viride deferre, nonnisi de omnium creditorum consensu quemquam relaxare possint. Idemque servetur etiamsi sit clarum debitores nullum prorsus habere modum satisfaciendi creditoribus suis, nisi ex sudore vultus sui. Tertiò, relaxare possint, quando creditor executionem habet realem, & est in bonis captis per executionem sibi benè cautum.

Infirmosque relaxandi.

§. 2. Quartò, in casu infirmitatis creditores eorum sumptibus debitoribus alimenta, & medicamenta ministrent in carceribus, quibus creditoribus recusantibus, relaxentur, habita fide à Medicis deputatis, & recepta cautione, si illam habent, sin autem, recepta juratoria cautione.

Pauperesque non habentes alimenta à creditoribus.

§. 3. Quintò, relaxentur debitores, quando cognita eorum paupertate, ac pertinacia creditoris, ei mandatum fuit ut carcerato debitori subministret alimenta, & ipse hoc facere recusat.

Mulieresque honestas.

§. 4. Sextò, relaxentur à carceribus mulieres pro debito civili retentæ quando sunt honestæ, etiamsi captæ sint pro debito publico.

Indebitè carceratos.

§. 5. Septimò, relaxare possint debitores, qui ex natura debiti non tenentur de jure ultra id quod facere possunt, quia tunc nec carcerari poterant, & propterea contra bona est dirigenda executio.

Suspectos de fuga.

§. 6. Octavò, relaxentur debitores capti ut suspecti de fuga, data cautione de se præsentando sub pœna debiti.

Cedentes bonis.

§. 7. Nonò, relaxentur debitores, facta cessione bonorum, prout de jure, & servata forma Motus proprii.

Nulliter carcerates.

§. 8. Decimò relaxentur debitores nulliter & indebitè capti, de qua nullitate manifestè constat. In quibus omnibus relaxationibus sint præsentes Iudices, qui mandata relaxarunt, & uti edocti & instructi, de meritis causæ rationem reddant.

Arbitrium Visitatorum in præmissis.

§. 9. Et in præmissis habeatur ratio paupertatis creditoris, & an debitor calumniose litem diu sustinuerit, fatigando creditorem expensis, & laboribus, & an aliam dilationem habuerit, & creditori non satisfecit, non constito de legitimo impedimento. Et in omnibus DD. Visitatores arbitrio utantur, qui pensatis qualitatibus tam creditoris quam debitoris, ac facultatibus, & natura debiti decernant ea, quæ juri, & æquitati, & utilitati etiam creditorum conveniant.

PP. subscr.

Ita est M.

Sequitur jurisdictio in causis criminalibus.

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Causa huius constit.

CUm sicut accepimus Visitatores carcerum Almæ Vrbis nostræ, homicidii aliorumque capitalium criminum reos carceratos ad illorum absolutionem, & liberationem nimis humanitate proni atque proclives, sæpe à carceribus liberari faciunt sub cautione de se præsentando, aut alias sub aliis obligationibus, & conditionibus eis bene visis, & ita processus debilitantur, & causarum expeditiones differuntur, (vel quod molestiùs ferimus) eos quandoque liberant, aut leviori pœna quam Justitia exposcit, afficiunt, ac propterea delicta impunita remanent contra jus & utilitatem publicam.

Declaratio facultatum Visitatorum circa relaxationes carceratorum ex causa criminali.

§. 1. Nos considerantes impunitatem scelerum esse incentivum malorum, nolèteque in futurum reos homicidii, ac aliorum delictorum capitalium, nisi in casibus à jure expressis è carceribus liberari, & extra carceres audiri, aut levius puniri, tenore præsentiù eisdem Visitatoribus sub pœna indignationis nostræ inhibemus, atque interdicimus, ne quos ac reos carceratos, ut præmittitur, arbitrio suo relaxent, & liberent. In levioribus autem delictis reos confessos, aut convictos non relaxent, neque liberent, nisi prius sententiæ, aut condemnationi, quam eis infligendam, & imponendam duxerint, paruerint, & illius executio facta fuerit. Volumus autem quotiescumque viderint æquitatem juris rigori, attenta facti qualitate, præferendam esse, cum ad solum Principem jus decernendi inter jus & æquitatem non scriptam spectet & pertineat, tunc facti qualitas diligenter inquisita consideretur, & si quid ab eis de jure relaxandum videbitur, id nobis unus ex Visitatoribus unà cum Judice causæ referat, præsente Procuratore Fiscali, vel Advocato Fiscali ejusdem Cameræ, & Fisci, ac etiam pauperum Advocato, ut à nobis quid statuendum, & deliberandum sit intelligant.

Præcipitur quod Iudices non obstent Visitatoribus aliter se gerentibus.

§. 2. Mandantes propterea Judicibus coram quibus causæ criminum hujusmodi pendent, aut in futurum pendere contigerit sub simili pœnæ indignationis nostræ, ne vigore ordinationis Visitatorum prædictorum contra aut præter ordinationem & mandatum nostrum, quosvis carceratos relaxare, aut mandatum de relaxando decernere vel subscribere audeant, vel præsumant.

Quibusque non obstantibus.

§. 3. Non obstantibus præmissis indultis, & privilegiis eisdem Visitatoribus quomodolibet concessis, & innovatis latissimè extendendis, quibus omnibus illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. M.

Anno à Nat. 1568. Indict. 11. die verò 19. mensis Iulii, Pont. Sanctiss. D.N. Pii Papa V. anno 3. retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad Valvas Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, ut moris est, per nos Philibertum Cappium. Io. Guerardi Mag. Curs.

Papa subscr. Publ. P. A. die 19. Iulii.

LXIX.

Revocatio facultatum Camerarii, Clericorum, & aliorum Officialium R. Cameræ Apost. concedendi commissiones in forma *Si in evidentem*, super alienationibus bonorum Ecclesiasticorum aut locorum Piorum cujuscumque valoris.

Indices autem hujusmodi causarum, quid agere debeant, vide in Pauli II. const. 2. Cùm in omnibus, *ubi notavi, & in const.* 5. *eiusdem Papa notavi de materia eiusmodi alienationum.*

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1568.

VOlentes indemnitati Ecclesiarum aliorumque piorum locorum quantum cum Deo possumus, consulere ac providere, ne illorum bona sine nostra aut successoris nostri scientia & licentia alienentur, aut perpetuò, vel ad longum tempus, aut unam, vel plures illa conducere volentes vitam locentur, aut de his alio titulo disponatur.

Causa huius constit.

Revocatio facultatis, de qua in rubr.

§. 1. Omnes & singulas facultates, & licentias concedendi commissiones alienationum vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum quorumvis bonorum Ecclesiasticorum, aut locorum piorum cujuscumque valoris existentium, etiam summam annuam cujuscumque ducatorum auri de Camera non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur, *Si in evidentem*, Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, S.R.E. Camerario ejusque antecessoribus, & clericorum Cameræ Apostolicæ Collegio tam per felic. record. Gregorium IX. Bonifacium IX. Vrbanum VI. Martinum V. Nicolaum V. Sixtum IV. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & Iulium similiter III. ac alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, etiam motu proprio, ex certa scientia, & quavis causa etiam urgentissima cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, ac quibusvis decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus concessas, confirmatas, & innovatas, illorum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, perpetuò revocamus, cassamus, & annullamus, interdicentes, & expresse prohibentes

Locus restitutus.

eidem

prohibentes eidem Camerariò, & Clericis,ac aliis ejusdem Curiæ Apostolicæ officialibus sub pœna indignationis nostræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac cōmissiones alienationum hujusmodi sub quovis prætextu concedant. Ac commissiones,& concessiones commissionum hujusmodi contra voluntatem, ordinationem & decretum nostrum nullas,invalidas, & irritas esse decernimus,& declaramus.

Irritum inane.

§. 2. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices, &. Commissarios, quavis auctoritate fungentes,&c. sublata,&c. judicari, &c. debere necnon irritum & inane quicquid secus super his à dictis Camerario,Clericis,& aliis officialibus, & judicibus præfatis, vel quibusvis aliis quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis, & aliis quibusvis quomodolibet concessis,approbatis,& innovatis,quibus omnibus, illorum tenores, &c. pto sufficienter expressis habentes, derogamus,illaque quoad præmissa cassamus,revocamus,& annullamus,cæterisque contrariis quibuscumque.

Vis signaturæ sufficit.

§. 4. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii,etiam absque illius data,& registratura sola signatura sufficiat,& ubique fidem faciat, tam in judicio quam extra,quacumque regula,seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Ipsa præsentium publ.

§. 5. Volumus autem quod præsens noster Motus proprius in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Floræ de more publicetur, & inter constitutiones perpetuas describatur.

Fides transumptorum.

§. 6. Etquia difficile foret præsens ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod ejus transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsenti Motui proprio adhiberetur, si foret exhibitus.

Placet Motu proprio.M.

P. subscr. Publ. P. A. 3. in 17. Aug.

Lectus & publicatus fuit supradictus Motu proprio Roma in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, die Martis decima septima Augusti, Pont. S.D.N. Pii Papæ V. anno 3.

A. Lomellinus Custos.

LXX. Contra non revelantes,& non restituentes scripturas ad Rever. Cam. Apost. quomodolibet spectantes.

Hæc bulla confirmatur à Sixto V. in const. 56. Non sine, *ubi Commissario d. Camera dat facultatem contra eos procedendi, ibi notabo.*

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio,&c.

Causa hujus constit.

CUm de literis,auctoritatibus,& instrumentis omnibus, sive custodiendis, & memoriæ demandandis, sive adversis requirendis, sedulam pro se quemque curâ capere opórteat, hoc impensius multo pro S.R.E.cæterarum omnium matre & magistra, expedit procurare, ut ipsa non modò suis,ut par est,juribus protegatur,& propriis munimentis subnixa, etiam nefarios insurgentium quotidie in eam impiorum conatus comprimere, eademque opera reliquo omni ordini Ecclesiastico, quandocumque venerit usus, auxilio atque præsidio promptior esse possit.

Jussio annotandi omnes scripturas ad R.C.Ap. spectantes.

§. 1. Itaque ut de scripturis, literis, instrumentis,registris & monimentis omnibus ad ipsam Romanam Ecclesiam, & hanc sanctam Sedem, Cameramque Apostolicam pertinentibus certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta iacent, in integrum restituantur, ac transportata vel oblata, aut interversa revocentur, eorum omnium quæ in Palatio, & Vestiario nostro, Bibliotheca item Vaticana,& Arce S. Angeli asservantur, quæque in Archiviis, Cartophilaciis,Armariis, Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus & locis publicis & privatis Vrbis Romæ, Avenionis, cæterarumque omnium Civitatum, Provinciarum & locorum, nobis & dictæ R.E. immediatè mediatevè subjectorū reconduntur, & habentur, breviarium sive compendium cum indice idoneo conficiendum.

Subtractæ antehac relatæ recuperandi.

§. 2. Disperla verò vel suppressa ac celata, subtracta, & avolata ad præfatam Sedem, & Cameram revocanda & repetenda, pari quoque ratione dicto Breviario adscribenda esse statuimus.

Executorum deputatio præfatæ.

§. 3. Eamque curam venerabili fratri nostro Carolo Episcopo montis Flasconen. unum ex officiis Clericatus præfatæ Cameræ ex indulto Apostolico obtinenti,& dilecto filio Honuphrio Camaiano Clerico Aretino, ipsius Cameræ Præsiden. quorum fidem, rerum usum, diligentiam, & animi integritatem jam pridem perspectam, & exploratam habemus, auctoritate præsentium ducimus delegan. qua in re,ut instituti nostri effectus & executio securius subsequatur.

Hodie hoc spectat ad Commissarium Camera, ut in rubrica dixi.

Monitio ad revelandum & restituendas dictas scripturas.

§. 4. Monemus in primis, omnia & quæcumque Communia Provinciarum, Civitatum, & locorum præfatorum,necnon Ecclesiarum Prælatos Capitula,Conventus & Collegia,omnes item alios & singulos ejusdem S.R.E. Card.aut Comites, Duces, & quovis alio potiori titulo Illustres sint,tam dictæ Vrbis quàm etiam Provinciarum, Civitatum, & locorum immediatè & mediatè subjectorum,publicè & privatim, ut infra terminum per supradictum Carolum Episcopum & Honuphrium arbitr. postquam præsentium literarum promulgatio in Vrbe, & quaque alia Civitate,Provincia,Terra & loco,ubi consistunt,facta fuerint,omnia & quæcúque exemplaria,libros, protocolla,scripturas,exempla,instrumēta,& munimenta rerum & jurium quorumcumque R. E. ac Sedis & Cameræ prædictarum penes se existentia,sive ad ipsas legitimè pertineant, sive commodato, vel depositō,aut alio quocumque jure & titulo illa obtineant, vel etiam subrepta & exorta detineant, præfatis Carolo Episcopo, & Honuphrio Præsid. seu eorū in dictis Civitatibus,Provinciis & locis Commissariis,omnino revelare procurēt, ut scilicet eorum omnium & singulorum inventarium conficiatur. Deinde adnotatis Communitatibus, Civitatibus,Ecclesiis,Capitulis,Conventibus, Archiviis, locis, & personis ubi constant,ipsa quoque præfato breviario, seu compendio adscribātur,exemplaribus sive exemplis, registris & instrumentis, penes eos ad quos illa jure pertinent,tanquam ipsorum fideicommissis remanentibus,ita ut nunquam sine Sedis Apostolicæ speciali & expressa licentia inde amovēri,transferri,aut aliàs immutari possint. Subrepta vero & extorta, vel incerta ad præfatam Cameram referantur, & in dictum compendium atque Indicem conferantur.

Pœna in contravenientes.

§. 5. Quod si fortè aliqui lapso tempore prædicto non paruerint, eos & ipsorum singulos libris,juribus, & scripturis omnibus præfatis, eorumque omnium usu, & commodo privamus. Præterea Ecclesias, Capitula, Monasteria,Conventus,& Collegia Ecclesiastica,necnon Civitates,Provincias,& loca quæcumque Ecclesiastico interdicto subjicimus, singulares verò personas eorundem, cæterosque præfatos excommunicationis sententia innodamus eo ipso, qua illaqueatos nullus alius quam Romanus Pont. excepto mortis articulo, valeat liberare.

Jurisdictio dd. Judicum in prædictis exequendis.

§. 6. Cæterum ut præfata promptiùs exequantur, præfatis Carolo Episcopo & Honuphrio Præsiden. Motu proprio, & ex certa nostra scientia mandamus ut ipsi ad Arcem, Palatium, Bibliothecam,Vestiarium, Capitulum,Ecclesias, Capitula, Monasteria, Conventus, Archivia,Domos, & loca præfata,tam publica quàm privata, itemque particularium personarum, etiam S.R.E. Cardinaliuin, nection Ducum, & aliorum quorumcunque Ædes in dicta Vrbe, & ejus districtu positas,& ubicumque illa esse intellexerint,vel conjecerint, adhibita etiam ad ipsos privatos armata familia, etiam ante promulgationem præsentium, ac quamprimùm se conferant, & omni cunctatione respondendi vel consulendi præcisa,vel appellatione remota,ad præfata omnia è vestigio adhibenda, etiam manu regia, ac per censuras & pœnas præfatas ac etiam pecuniarias,aliasque graviores, arbitrio suo irrogandas, moderandas, & applicandas, cæte

cæteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione postposita compellant, exhibita, producta, & inventa recognoscant, ac de eis inventarium, ac brevistrum & indicem præfatum conficiant; quæque ibi relinquenda, vel deinde ad Cameram præfatam referenda erunt, statuant, & decernant, eademque illa omnia per se, vel alium seu alios probos & peritos, cum simili, aut limitatâ potestate substituendos, extra dictam Vrbem in Provinciis, Civitatibus, & locis præfatis efficere, præterea Notarios, descriptores, & Antigraphatios, quotquot ad præfata negotia fuerint, cum salariis seu mercede cuique cõvenientibus, de Cam. præfatæ redditibus constituendis, & de mandato ipsorum Caroli Episc. & Honuphrii, Præsidentis utriusque manu subscripto, arbitrio vestro persolvendis, ubique locorum præfatorum constituere & ordinare procurent. Nos enim ipsis omnia & quæcumque alia in prædictis, & circa ea necessaria & opportuna, etiam si talia forèt, quæ mandatum & facultatem exigerent magis specialem, tam conjunctim, quam divisim, per se, vel alium, seu alios faciendi, & exequendi plenam & liberam ipsarum tenore præsentium concedimus facultatem. Decernentes irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstan. statutis, & consuetud. Vrbis, ac Civitatum, Provinciarum, & locorum præfatorum, necnon Ecclesiarum, Monasteriorũ, & Ordinum quorumcũque juramento, &c. roboratis, ac quantocumque tempore observatis, præscriptionibus quoque, & privilegiis, exemptionibus, indultis & literis Apost. illis & eorum singulis, necnon Pop. Rom. & Card. ac quibuscumque aliis, nullis prorsus exceptis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, &c. Quæ omnia quatenus prædictis in aliquo obstare, aut effectum præsentium quoquo modo impedire possent, illorum omnium tenores, &c. pro expressis habẽtes, Motu & scientia similibus revocamus, tollimus & abrogamus, literasque omnes & scripturas desuper cõfectas cũ inde secutis omnibus cassamus, annullamus, viribusque & effectu carere volumus eo ipso; quodque aliquibus cõmuniter, vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdici, &c. non possint per literas Apost. non facientes, &c. mentionem, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma publ. Hanc publ. non habes hic, sed in const. Sixti V. cis. in rub.

§. 8. Cæterum ut præsentes, quarum solam Signaturam sufficere & ubique, tam in judicio, quàm extra illud fidem facere volumus, omnibus pleniùs innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe & Cam. præfatæ, necnon Cancell. Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi: ac etiam volumus & Apostolica auctoritate decernimus quod hujusmodi exempla etiam impressa, manuque Notarii publici, ac sigillo Caroli Episcopi, seu Honuphrii Præsiden. prædictorum obsignata eandem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipsæmet præsentes facerent si essent exhibitæ vel ostensæ; & nihilominus mandamus literas Apostolicas, sive sub plumbo, sive in forma Brevis, tam conjunctim, quàm divisim, quandocumque videbitur expediri.

Placet Motu proprio. M.

Papa subscr. Dat. P. A. 3. die 10. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum. 14. Kal. Sept. anno 3.

LXXI. Declaratio quod Fratres prædicatores Ordinis S. Dominici ubique præcedant cæteris Fratribus cujuscumque Ordinis religiosorum Mendicantium.

Hæc declaratio, quæ circa processiones mutata videtur, infrà est const. 84. Greg. XIII. Exposcit: *fuit postea à Clem. VIII. ampliata in eius const.* 13. Inter cætera, *ubi Fratribus Prædicatoribus præcedentiam ubique concedit, quoad omnes Religiosos, tam Mendicantes quàm non Mendicantes, post Canonicos, & Clericos sæculares, ac antiquos Ordines Monachales. De toto autem Ordine Dominicano plenè notavi supra in const.* 2. *Honor. III.* Religiosam.

Edita A. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DIvina disponente clementia omnium mortalium Iudices in terris constituti, nonnil potissimùm curare decet, ut unicuique quod suum est, sublatis quibusvis jurgiis & litium dispendiis, tribuatur, veritas, justitia, & pax invicem se amplexentur, honorque & ordo debitus inter omnes, præsertim religiosos, nobiscum sub uno & eodem vexillo Deo militantes, servetur.

Ordo S. Dominici ante alios ordines Mendicantium à Sede Ap. fuit privilegiatus pro ipsorum conventibus & locis ubique habendis, & diversa loca desuper orta fuere.

§. 1. Cum itaque nuper acceperimus, quod sacer Ordo fratrum Prædicatorum præ cæteris aliis fratrum Mendicantium Ordinibus, à Sede Apostolica primò etsi approbatus, & confirmatus fuerit, illiusque professores in processionibus, & aliis actibus, ac ministeriis, publicis & privatis, tam coram Romano Pontifice in ejus Capella, generaliumque Conciliorum sessionibus, & Congregationibus, quam plerisque aliis Christi fidelium partibus, primum locum inter alios Fratres Mendicantes obtineant, tamen si ad Religionis propagationem in Civitatibus & aliis locis, in quibus aliorum Ordinum Mendicantium Religiosi, Conventus & domos priùs habebant, domos, aliave Religiosa loca pro eorum habitatione ædificarunt, seu construi fecerunt, aut jam ædificata receperunt, sæpe contingit quod aliorum Ordinum fratres Mendicantes, antiquitatis Ecclesiarum, vel suorum Conventuum & domorum, quas in eisdem locis priùs habuerunt, seu aliis prætextibus dictos Ordinis Prædicatorum fratres in processionibus, & aliis actibus, ac ministeriis prædictis contingentibus, præcedere satagunt, præeminentiamque & locum debitum eisdem denegant, & impediunt, quo fit, ut non solùm inter eos intestina odia, & dissensiones, in eorum animarum perniciem, ac cæterorum Christi fidelium scandalum non modicum, sed etiam forsan lites & controversiæ Iudiciales quandoque subortæ sint, & indecisæ pendeant.

Hinc idem Pontifex exemplo suis.

§. 2. Nos, qui de antiquitate & præeminentia cujuslibet Ord. Fratrum Mendicantium plenam & indubitatam notitiam habuimus & habemus, eorum honoris, & jurium conservationem, ac pacem & quietem inter eos confovere, necnon scandala inde quomodolibet orta, quæve oriri possent, removere paterno affectu zelantes, Motu proprio, non ad alicuius super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, Apostolica auctoritate, tenore præsentium litem & causam quamcumque, seu quæstionis & controversiæ materiam, si quæ desuper ubilibet in Romana Curia, vel extra eam, etiam in nostro causarum Palatii Apost. Auditorio, in quacumque instantia, inter quoscumque quomodolibet pendeant, illarum statum & meritum, etsi non aliqua sententia, etiam in contradictorio judicio à quovis Iudice, ordinario vel delegato, quæ in rem transiverit judicatam, contra ipsos Fratres Prædicatores super hoc prolata fuerit, ac alia etiam necessariò magis exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, ad nos advocamus, & penitus extinguimus, ac Fratribus aliorum quorumcumque Ordinum Mendicantium super his perpetuum silentium imponimus.

Ipsisque Prædicatoribus de processionum ordine concedit.

§. 3. Et nihilominus Fratres ipsos Ordinis Prædicatorum primum, digniorem, & honorabiliorem locum inter cæterorum quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium Religiosos, etiamsi tales essent, qui non generali sermone comprehenderentur, sed nota, & expressione speciali indigerent, tam in Sessionibus & Congregationibus quorumcumque Generalium, Provincialium, & Synodalium Conciliorum, quàm Processionibus, Ministeriis, & aliis actibus publicis vel privatis, in quibuscumque Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, & aliis locis obtinere, & speciali præeminentia omnino gaudere perpetuò debere, etiamsi illic Ecclesias, Domos, aut Conventus non habuerint, seu habeant, aut aliorum Ordinum Mendicantium Fratres, & Religiosi in eisdem Civitatibus, & locis antiquiores pro tempore, eorumque Ecclesiæ, Capellæ, domus & loca regularia ibi primò instituta, & fundata fuerint, eosdemve Fratres Prædicatores adhuc, etiam per centum annorum, aut diuturnius, vel alias quantumvis longè magis immemorabile

...precedere consueverint, decernimus ...etiam declaramus:

§.4. ...in virtute sanctæ obedientiæ, & sub ex-...communicationis majoris eo ipso incurrendæ pœna, om-...nibus & singulis quibuscumque aliorum Mendican-...tium Ordinum pro tempore Religiosis inhibentes, ne de cætero prædictorum occasione Ordinem Fratrum Prædicatorum hujusmodi, illorumque pro tempore Religiosos quoscumque molestare, inquietare, perturbare, aut quoquo modo impedire audeant vel præsumant, supplentes in hoc citationum, omnesque alios, tam juris quam facti, & quascumque aliarum solemnitatum, etiam substantialium & processuum defectus.

§.5. Ac decernentes præsentes nostras literas de subreptionis, vel obreptionis, intentionisve nostræ aut alio quovis vitio, seu defectu, nullo unquam tempore impugnari posse, ac constitutionem nostram de non tollendo cuiquam per quascumque gratiam, seu concessionem, aut declarationem jus quæsitum, adversus eas locum sibi vendicare non posse, nec debere.

§.6. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscũque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum dicti Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, etiam per appellationem pendente, judicari & definiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi & judicandi facultate, ac irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Cæterum ut declaratio, statutum, definitio, inhibitio, aliaque omnia & singula præmissa inviolabiliter observentur, universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis Ecclesiarum prælatis, & personis in dignitate ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, eorũdem Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicariis in spiritualibus generalibus, ubilibet constitutis per Apostolica scripta in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, ut has literas nostras, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observent, ipsique duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios, ubi, quando, & quoties opus fuerit, & pro parte dictorum Fratrum Prædicatorum, vel aliquorum ex eis fuerint requisiti eis efficaci præsidio assistentes, faciãt auctoritate nostra eos hujusmodi literis nostris, & in eis contentis quibuscumque pacificè frui & gaudere, non permittentes à Religiosis quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium, vel quibuslibet aliis, quacumque auctoritate fungentibus super præeminentia, & aliis antedictis contra earũdem nostrarum tenorem quomodolibet molestari, inquietari, perturbari, aut impediri, contradictores & rebelles quoscumque, status, gradus, ordinis, conditionis & dignitatis cujusvis existentes, per censuras ecclesiasticas, & pœnas etiam pecuniarias arbitrio eorum moderandas & applicandas, quacumque appellatione postposita compescendo. Et nihilominus eos, qui sententiam excommunicationis antedictam, censuras, & alias pœnas per eos, aut aliquem eorum pro tempore latas incurrerint, legitimis super his habendis servatis processibus, illas indicisse declarent, necnon aggravare etiam iteratis vicibus curent, invocato ad id, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§.8. Non obstantibus præmissis, & tam hujusmodi nostra de non tollendo cuiquam jus quæsitum, & aliis Apostolicis, quàm in quibusvis generalibus, Provincialibus vel Synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, Domorumque, Ordinum & locorum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, fundationibus, statutis, usibus, naturis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Fratribus Mendicantibus aliorum Ordinum quorumvis, eorumque Ecclesiis, Capellis, Domibus, & locis & Superioribus, in specie vel in genere, tam per fel. rec. Sixtum Papam IV. quàm alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, etiam bulla Aurea, Marie Magnum nuncupata, contentis, ac per nos ...motu proprio confirmatis, etiam pro modum legis & statuti perpetui irritatis, & inanibus, cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis concessa pro tempore, in contrarium forsan revocantibus, etiamsi eis expresse caveretur, quod nisi per totas distinctas literas illis quos concernunt intimandas, derogatum esse non censeatur, aut alia forma in id servanda sit, concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa & individua mentio habenda esset, illorum omnium & singulorum tenores vim & effectum, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, formaque in eis tradita observata insererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse latissimè derogamus, & cæteris contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, ac eorum personis, locis, Ordinibus, & hominibus mentionem.

Transumptis credi iubet.

§.9. Ex quoniam difficile esset præsentes literas ad singula quæcumque loca deferri, volumus & eadem Apostolica auctoritate, etiam decernimus, quod illarum exemplis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, sigilloque cujus Prælati, vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, seu Curiæ ecclesiasticæ munitis, in judicio & extra ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus originalibus, si exhiberentur, vel ostenderentur.

D.P. An. 3. die 27. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 27. Augusti 1568. Pont. nostri anno 3.

Contra quoscumque Clericos, tam sæculares quam regulares, nefandi criminis reos. LXXII.

Ad hoc habes etiam sup. Leonis X. const. 7. Supernæ. *& huius Pont. const.* 5. Cùm primùm.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

HOrrendum illud scelus, quo pollutæ fœdatæque Civitates à tremendo Dei judicio conflagrarunt, acerbissimum nobis dolorem inurit, graviterque animũ nostrum commovet, ut ad illud quantum potest comprimendum studia nostra conferamus.

Concilii Lateranen. dispositio est in bulla Leonis cit. in rubr.

§.1. Sanè Lateranensi Concilio dignoscitur constitutum, ut quicumque Clerici, illa incontinentia quæ contra naturam est, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehensi fuerint laborare, à Clero dejiciantur vel ad agendam in Monasteriis pœnitentiam detrudãtur.

Causa huius novæ disp.

§.2. Verùm ne tanti flagitii contagium, impunitatis spe, quæ maxima peccandi illecebra est, fidentiùs invalescat, Clericos hujus nefarii criminis reos, gravius ulciscendos deliberavimus, ut qui animæ interitum non horrescunt, hos certè deterreat civilium legum vindex gladius sæcularis.

Impositio pœnæ capitalis.

§.3. Itaque quod nos jam in ipso Pontificatus nostri principio hac de re decrevimus, plenius nunc fortiusque persequi intendentes, omnes & quoscumque presbyteros & alios clericos sæculares & regulares, cujuscumque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni privilegio clericali, omnique officio, dignitate & beneficio ecclesiastico, præsentis canonis auctoritate privamus. Ita quod per Judicẽ Ecclesiasticum degradati, potestati statim sæculari tradantur, qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laïcos hoc in exitium devolutos, legitimis reperitur sanctionibus constitutum.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 3. die 30. Aug.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1568. tertio Kal. Septemb. Pont. nostri anno 3.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Indictione undecima, die verò vigesima tertia mensis Septembris, Pont. Sanctiss. in Christo

Patris & D.N.D. Pii Papæ V. anno 3. retroscripta litera Apostolicæ lectæ, affixa & publicatum fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, per me Antonium Clerici, & Christianum de Monte, præfatorum S.D.N. Papæ Curs.

Io. Andreas Panizza Mag. Curs.

LXXIII. Moderatio, & revocatio privilegiorum, Officiis Romanæ Curiæ, ac Militiis concessorum, circa pensiones obtinendas, & transferendas, ac expectativas concedendas, unionesque & suppressiones beneficiorum faciendas, ac facultatum de bonis Ecclesiasticis testandi.

De unionibus habes etiam Concil. Tridentin. sess. 7. c. 6. & sess. 14. c. 9. & sess. 24. cap. 13. & 15. Et de facultatibus testandi, attende etiam aliam hujus Pont. const. 117. Quæ ordini, *cum ibi not.*

Militiæ varias reintegrationes circa hæc sancita obtinuerunt, quas serioſum fuisset singulas hic adnotare, ideo eas quære in indice, verb. Militiæ.

Reservationes autem pensionum perpetuarum super Beneficiis Ecclesiasticis ad Collegiorum, & piorum locorum favorem factarum, & indulta imponendi pensiones etiam temporales, revocavit S. D. N. Vrban. VIII. const. 69. *Sanctissimus.*

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SAcrosanctum Ecclesiæ Dei statum integrum & incolumen præstare officii nostri cum sit, quæcumque illi detrimentum afferre noscuntur, nostra nos decet consideratione movere.

Causa huius const. §. 1. Sanè tantæ, tamque immoderatæ de rebus dominicis, etiam extra ordinem Ecclesiasticum largitiones his novissimis temporibus successisse perhibentur, ut jam optima quæque alieni sensim exhauriant, & quod in fovendis multiplicandisque Ministris Ecclesiasticis, fundandis Seminariis, alendis pauperibus, recreandis infirmis, instaurandis Ecclesiis, fulciendis ædibus vetustate consumptis, educandis viris religione, & doctrina claris, quibus Ecclesia ipsa tantopere dignoscitur indigere, id fere universum multitudo præripiat laicorum. Hinc manifesta nos impellit necessitas, ut hac indomita cupiditate repressa, de communi Ecclesiæ salute consulamus. At quia omnia incommoda statim ubique facilè subducere non valemus, ea saltem, quæ nobis proxima sunt, & ante oculos frequentiùs obversantur, in primis tollere curabimus, ut cæteri omnes cum venerit usus, æquiore animo patiantur.

Revocatio indultorum transferendi pensiones, Collegiis & Officialibus Rom. Curiæ concessorum, & per laicos vel clericos, coniugatos eas retinendi. §. 2. Itaque de nobis attributæ potestatis plenitudine revocamus, & abolemus omnia & quæcumque privilegia facultates, dispensationes, & indulta Militiæ S. Pauli, Sancti Georgii, Pii, de Laureto, & de Lilio, necnon Secretariorum, Cubiculariorum, & Scutiferorum Apostolicorum, ac quibuscumque aliis Romanæ Curiæ, & Apostolicæ Sedis collegiis, & officiis tam in dicta Curia quàm extra eam constitutis, ipsorumque personis, necnon Conclavistis, de pensionibus, fructibus & aliis rebus Ecclesiasticis, etiam ad certam & determinatam summam & quantitatem constitutis, per Clericos conjugatos, Bigamos, & alios Laicos obtinendis, eisdem per ipsos, ac aliis similibus per alios Clericos in alium, vel alios transferendis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & prædictam Sedem, tam in ipsorum officiorum institutione, quàm deinceps quandocumque, & quotiescumque, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, & aliàs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præservationibus, mētis attestationibus, derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritātibus & aliis decretis, etiā Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, etiam pro defensione fidei Catholicæ, aut dictæ Sedis; & quibuslibet aliis causis quantumlibet gravibus, urgentibus, necessariis & onerosis, ac etiam considerationc, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S.R.E. Cardinalium, deque illorum consilio, & matura deliberatione prius desuper habita, concessa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extensa & moderata. Ita quod deinceps illorum sic revocatorum prætextu, Laici etiam extra cōjugium & in cœlibatu viventes, ac Bigami, & Clerici conjugati nullas novas pensiones, aut fructus, aut omnino alias res Ecclesiasticas habere, nec ipsi etiam qui conjugati non sunt, si ad primas, aut alias nuptias transiverint, antiquas deinceps percipere, Clerici verò, & alii matrimonium etiam cum unica & virgine contracturi, postquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec novas assequi possint. Sed nec ulli Laici, nec Clerici privilegio transferendi pensiones, fructus, aut alias res hujusmodi de cætero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, antiquas verò pēsiones, & alias reservationes, tam Laicis quàm Clerics cōcessas, & quas ipsos Clericos habere contigerit, per futurum contractum matrimonium hujusmodi extinctas esse.

Revocatio similis privilegii quorumcumque Militiarum Hospitalium pro obtinendis pensionibus. §. 3. Ac etiam revocamus, & abolemus omnia & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta obtinendi & transferendi similes pensiones, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum, sæcularium & regularium, S. Jacobi de Spata, de Calatrava, de Alcantara, Jesu Christi, & Sancti Stephani, cæterisque Militiis, necnon Sancti Lazari Hierosolymitani, ac omnibus & singulis aliis Hospitalibus, eorumque Militibus, Fratribus & personis, tam Clericis, quàm conjugatis, etiam modo & forma prædictis, & ex eisdem ac quibuscumque aliis fortioribus causis concessa, approbata, & etiam à nobis moderata, & restituta: ita quod ipsi sive conjugati, sive bigami, sive Clerici, sive etiam Presbyteri, nullas de cætero recipiant, sed eas solas quas nunc habent, sine facultate ipsas transferendi retineant, & eæ quoque per futurum contractum Matrimonii extinctæ censeantur.

Declaratio privata ab pensionum Militibus concessa pro dictis. §. 4. Omnes verò privatas dispensationes, & gratias habendi, & retinendi pensiones, fructus, & alias res Ecclesiasticas, Militibus & Fratribus quibuscumque Militiarum, & Hospitalium prædictorum, tam à nobis quàm à prædecessoribus nostris, & dicta Sede hucusque singulatim concessas, ita moderamur, & restringimus, ut illarum vigore soli Milites, & Fratres non conjugati, nec bigami novas deinceps pensiones, aut fructus, aliasque res Ecclesiasticas recipiant, & in cœlibatu viventes, illas & alias jam receptas dumtaxat percipiant. Alii verò, etiam cum unica, & virgine conjugati, si rursus matrimonium contraxerint, eas omnes quas nunc habent, per hujusmodi contractum amittant, nec illæ ipsis ulterius debeantur, simili facultate transferendi tam antiquas quam futuras pensiones, fructus, & res hujusmodi omnibus prædictis, etiam non conjugatis, ex nunc penitus interdicta, & suppressa. Sed nec ulli Milites, aut Fratres etiam simplices clerici, vel presbyteri prætextu hujusmodi dispensationum, & gratiarum aliqua simplicia, aut alia beneficia Ecclesiastica, sæcularia, aut aliorum Ordinum regularia, etiam nullum omninò onus, aut servitium habentia, ut præstimonia, deinceps recipere, & retinere possint.

Revocatio facultatum Militiarum concedendi expectativas, & reservationes ad beneficia & uniendi incorporandi vel supprimendi beneficia. §. 5. Ad hæc quoque revocamus & abolemus omnia & quæcumque privilegia, facultates, licentias & indulta, Magistris, & Conventibus, aliisque personis, & locis Militiarum, & Hospitalium prædictorum, eorumque personis, etiam ut prædictum est concessa, confirmata, extensa, & moderata, concedendi expectativas, reservationes, & alias gratias præventivas ad Priorātus, præceptorias, Hospitalia, & alia beneficia, & officia Militiarum, & Hospitalium prædictorum. Itemque uniendi, & incorporandi perpetuò vel ad tempus, & supprimendi beneficia Ecclesiastica cum cura & sine cura, sæcularia & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jurepatronatus Laicorum, ex fundatione, & dotatione existentia, ac

ac etiam nullum penitus ſervitium, aut ordinem annexum,ſeu aliud onus qualecumque habentia,etiam ruinoſa ,& deſerta , ac etiam ſponte à Patronis oblata,vel donata,illorumque fructus,res,& proprietates applicandi & appropriandi Militiis , & Hoſpitalibus ſupradictis , ſeu beneficia ipſa in Monaſteria,Prioratus, præceptorias, beneficia , Hoſpitalia , & alia loca Militiarum & Hoſpitalium eorundem erigendi,& inſtituendi,ac aliàs commutandi & reformandi.

Reſervatio dictarum, & unionum, & ſuppreſſionum, plenarijs effectum ſortiri non ſunt.

§.6. Ac etiam omnes & ſingulas expectativas , reſervationes, & alias gratias præventivas, ſpeciales & generales,necnõ uniones,annexiones,& incorporationes perpetuas & temporales,ſuppreſſiones,applicationes,appropriationes , & alias diſpoſitiones hujuſmodi beneficiorum & fructuum,per Magiſtros, Conventus,& alios prædictos hucuſque factas,& conceſſas, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate,& ex certa ſcientia confirmatas , quæ plenarium nondum ſunt ſuum ſortitæ effectum.

Reſervatio facultatum teſtandi, & bonorum bona Eccleſia, vel aliis. & teſtamentum qua cuſque, nõ obtinens effectum.

§.7. Præterea omnes & quaſcumque licentias , & facultates teſtandi , & alias quomodocumque diſponendi, etiam ad certam , & quantumvis modicam ſummam , & quantitatem, de rebus, fructibus,& bonis immobilibus, mobilibus,& ſe moventibus ad Magiſtros,Priores,Præceptores,Milites,Fratres, & perſonas Militiarum,& hoſpitalium prædictorum ratione illorum, necnon Præceptoriarum,Hoſpitalium,& beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam ſæcularium, & aliorum Ordinum regularium , ac penſionum ,& fructuum quorumcumque provenientes, necnon facta hucuſque,non tamen effectum ſortita vigore licentiarum & facultatum prædictarum, teſtamenta & alias diſpoſitiones hujuſmodi , etiamſi per eaſdem licentias & facultates diſponatur , quod dimidia , vel alia pars rerum & bonorum prædictorum Militiis , Hoſpitalibus , Domibus,& locis , unde illa provenerint,aut aliis piis locis relinquantur. Decernentes omnes & ſingulas reſervationes , aſſignationes,tranſlationes , uniones,annexiones,incorporationes , ſuppreſſiones, applicationes, appropriationes, teſtamenta, donationes,& alias diſpoſitiones quaſcumque, quas prætextu privilegiorum,facultatum , diſpenſationum , & indultorum prædictorum ſic revocatorum , ac contra præſentium tenorem per quoſcumque etiam dicta Apoſtolica auctoritate fieri , vel facta perſequi contigerit , tanquam ſubreptas & exortas , nullius prorſus roboris & momenti eſſe, nec per eas jus,vel titulumetiam coloratum cuiquam acquiri,nec quemquam quocumque tempore quaviſque cauſa reſtitutionem in integrum , reductionem ad terminos juris, aut quodvis aliud gratiæ remedium impetrare,aut etiam ab alio vel aliis impetratis, aut motu ſimili conceſſis uti.

vide inf. fol. 117. dim.

Clauſula præſervatiua.

§.8. Nec præſentes literas de ſubreptionis,vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio , aut intentionis noſtræ , vel alio quopiam defectu notari,vel impugnari,nec ſub ullis revocationibus , ſuſpenſionibus, limitationibus,aut aliis contrariis diſpoſitionibus ſimilium vel diſſimilium revocationum , & ordinationum ab ipſa Sede quandocumque emanandis comprehendi , ſed ſemper ab illis exceptas , & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum , & validum ſtatum reſtitutas, & plenariè reintegratas eſſe & cenſeri.

Derogatio priuatus.

§.9. Sicque in iis , ac omnibus & ſingulis aliis ſupradictis per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores , ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi & judicandi facultate & auctoritate, ubique interpretari, judicari & definiri debere , necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem ſimilium privilegiorum , diſpenſationum , facultatum,& indultorum conceſſionem noſtris explodi temporibus,& quod nobis licere non patimur , noſtris ſucceſſoribus indicamus.

Clauſ. derog.

§.10. Non obſtantibus præmiſſis , & noſtris de non tollendo jure quæſito , aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis , ac Collegiorum , officiorum, Militiarum , Hoſpitalium , Conventuum, necnon S.Benedicti Ciſtercienſis , Sancti Auguſtini,& aliorum Ordinum, & regularum,quorum Militia, & Hoſpitalia prædicta ſunt,juramento,confirmatione Apoſtolica,vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis,conſuetudinibus , ſtabilimentis , uſibus , & naturis quantocumque tempore obſervatis , necnon fundationibus eorundem , aliis quoque privilegiis, indultis, exemptionibus , & literis Apoſtolicis illis omnibus, ipſarumque Militiarum, & Hoſpitalium Magiſtris , Conventibus, Prioribus , Præceptoribus , Militibus,Fratribus , & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros , ac nos , & prædictam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui , ac initi & ſtipulati contractus , ſeu quaſi , necnon motu, ſcientia,& poteſtatis plenitudine ſimilibus,ac etiam conſideratione , intuitu , contemplatione , vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum , Ducum , aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio , & aſſenſu , etiam conſiſtorialiter habito , tam pro Militiarum, Hoſpitalium , & Regularium hujuſmodi reſtitutione,& ampliatione , quam aliàs quomodocumque,ac ſub quibuſcumque tenoribus & formis , necnon cum quibuſvis reſtitutivis , præſervativis , annullativis , derogatoriarum derogatoriis , aliiſque efficacioribus , efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis,necnon irritantibus,& aliis decretis quotieſcumque conceſſis, confirmatis & etiam iteratis vicibus extenſis,& moderatis,etiamſi in eis , ac ſtatutis , ſtabilimentis , & fundatione prædictis caveatur expreſſe , quod nunquam prædicta revocata,vel moderata, aut immutata intelligantur , nec illis in toto vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcumque literas , etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores & efficaciores clauſulas in ſe continentes , niſi dum & quoties de illorum,ac etiam certarum ſpecialium literarum Apoſtolicarum inde confectarum verè , non autem per clauſulas generales vel ſpeciales idem importantes,inſerto tenore , ac de ſimili Cardinalium conſilio, & ſemper in hujuſmodi quæ ſic fierent de conſilio prædicto derogationes , & aliæ diſpoſitiones,cenſeretur apposita clauſula,quod tunc demum , nec aliter , nec alio modo effectum ſortiantur , cùm Magiſtrorum , & Conventuum prædictorum ad id accedat aſſenſus , quodque derogationes , & aliæ diſpoſitiones hujuſmodi aliter effectum non habeant , niſi hujuſmodi derogationes , & aliæ diſpoſitiones conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes , tribus diſtinctis vicibus Magiſtris, & Conventibus prædictis fuerint intimatæ,eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus , aliter verò factæ vitibus & effectu omnino careant,ac Magiſtri,& Conventus prædicti ad parendum illis & decretis deſuper proceſſibus, eorumque executoribus,& ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis & monitionibus minimè teneantur,ſed literarum hujuſmodi executionem omninò impediri, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis perſpoſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus , etiamſi alias de eis eorũque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica , expreſſa, & individua,ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantesmentio ſeu quævis alia expreſſio habenda , aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret , tenores hujuſmodi , ac ſi de verbo ad verbum inſererentur , præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes , harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus. Et quatenus effectum præſentium quoquo modo impedire vel retardare,vel illis obeſſe poſſunt,omnino tollimus & abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. hanc conſt.

§. 11. Vt autem præſentes literæ omnibus pleniùs innoteſcant , mandamus illas in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe,& in Cancellaria Apoſtolica,necnon in acie Campi Floræ publicari , earumque exempla de more affigi , & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato deſcribi.

Exemplorum fides.

§.12. Volumuſque & decernimus quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata eandem illam ubique locorum fidem faciant , quam ipſæ præſentes facerent,ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino,&c.

Datum

Dat. P. A. 3. die 9. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1568. 7. Id. Septembris, Pont. nostri anno 3.

Publicatio.

Anno à Nat. D. 1567. Indict. 11. die verò 13. mensis Septemb. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno 3. retroscripta litera Apost. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancell. Apost. & in acie Campi Floræ, ibique dimissis copiis affixis per nos Ioannem Andream Rogerium, & Ioannem Andr. Panizzam, præfati S. D. N. Papæ, ac Sanctæ Sedis Apostolicæ Curs.

Iulius Parinus Mag. Curs.

LXXIV. De dignitatibus & præbendis Ecclesiarum Insulæ Sardiniæ, aliis Ecclesiis unitarum, earumque suppressione, & Parochialium ad primævum statum reductione, ac Vicariorum in Parochialibus, quæ sunt annexæ dignitatibus, &c. deputatione.

Edita A. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa huius constit.

QUantum animarum cura cæteras omnes superat & excellit, tanto nos impensiùs providere necesse est, ut id officii genus omni ubique adhibita industria excolatur. Ex multis enim offensionibus, quæ ad nostram quotidie notitiâ perferuntur, illam quoque gravissimam intelligimus, quod Canonici, & alii habentes dignitates, personatus & officia earum insulæ Sardiniæ Ecclesiarum, quas partim rerum inopiâ depressas, partim etiam aëris in clementiâ desertas, jampridem Apostolica Sedes proximis Metropolitanis, & aliis Cathedralibus Ecclesiis provident adjunxit, quamquam personali in ipsis obsequio soluti residentiam detrectant atque refugiunt, apud Parochiales Ecclesias, quæ sunt vel in præbendas suorum hujusmodi canonicatuum institutæ, vel prædictis dignitatibus, beneficiis, & officiis applicatæ, nullum habentes perpetuum Vicarium, vel alium proprium Sacerdotem, qui curam exerceat animarum. Rursus multæ parochiales Ecclesiæ, sive pro præbendis habitæ, sive dignitatibus, beneficiis & officiis non unitarum, nec suppressarum Ecclesiarum incorporatæ reperiuntur, quæ sunt hujusmodi Vicariorum solatio destitutæ.

Extinctio beneficiorũ Ecclesiasticorũ Insulæ Sardiniæ, aliis unitorum, vel suppressorum, qua habent parochiales uti præbendas, &c.

§. 1. Nos adversus periculosam hanc negligentiam volentes juris prosecutione cavere, de nobis attributæ potestatis plenitudine extinguimus & abolemus omnes dignitates, etiam majores & principales, necnon canonicatus, præbendas, personarus, administrationes, officia, cæteraque beneficia omnium & singularum dictæ Insulæ Ecclesiarum aliis unitarum, vel etiam suppressarum, quæ parochiales Ecclesias habent uti præbendas, vel alias annexas, ubi non est vicaria perpetua constituta.

Reductio parochialium ad primævũ statum, &c.

§. 1. Ipsas verò Parochiales Ecclesias ad primævum statum simplicem & liberum revocamus, ita ut in earum collatione dehinc ab Ordinariis locorum facienda, Cõcilii Tridentini forma, quæ de parochialibus Ecclesiis super hoc præscripta est, omninò debeat observari. Statuentes, ut quicumque dignitates, canonicatus, præbendas, beneficia & officia prædicta sic extincta, etiam plura, & diversis hujusmodi Ecclesiis ex dispensatione Apostolica, aut aliàs obtinebant, ex quo jam amplius non sunt, nullum in dictis principalibus Ecclesiis locum habere contendant, sed singulas prædictas parochiales Ecclesias, ut simplices earum rectores retinentes, debeant ibi præsentes perpetuò residere, ac debita parochialia officia per se ipsos, ut congruit, exercere: nec ulli omnino id effugere, aut consuetudine immemorabili, aliáve prætensa juris cautione defendi possint, etiam si eam curam ad solos Episcopos objiciant pertinere, sed eos qui canonica monitione præmissa in dictis parochialibus Ecclesiis præsentes residere neglexerint, censuris & pœnis omnibus contra non residentes, tam à dicto Concilio, quàm etiam nostris, & aliis canonicis sanctionibus impositis, volumus subjacere. Verùm si de pluribus etiam diversarum diœcesum parochialibus unica dumtaxat præbenda constiterit, aut unio de illis uni tantum dignitati, beneficio, vel officio sic suppresso facta fuerit, singuli possessores, etiam quotplura ex suppressis præfatis obtinebant, ut præfertur, in una parochiali Ecclesia dumtaxat perpetuò residentes, quam intra sex menses post publicationem præsentium eligere debeant, si censuras & pœnas prædictas effugere voluerint, potuerunt, vita eis comite, in cæteris omnibus tolerari, dummodo reliquis Vicarii idonei ab Ordinariis locorum cum debito stipendio assignentur. Illis verò cedentibus & decedentibus, singuli rectores in singulis ordinentur, nisi fortè loci propinquitas, rerum angustia, aut legitima causa connexionem patiatur.

Deputatio Vicariorum in parochialibus, quæ sunt annexæ dignitatibus, &c.

§. 5. Porrò Ecclesiis parochialibus, vel in præbendas canonicatuum erectis, vel dignitatibus, officiis, & beneficiis non unitarum, nec suppressarum Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum dictæ Insulæ Ecclesiarum perpetuò annexis, in quibus nullæ sunt vicariæ hucusque perpetuæ institutæ, quoniam canonici & alii dignitates, officia & beneficia hujusmodi obtinentes, in ipsis Metropolitanis, Cathedralibus, & aliis Ecclesiis deservire tenentur, prædicti Ordinarii locorum illas quamprimùm ordinare, vel alias providere debeant, quemadmodum in generalibus, & prædicto Tridentino Conciliis dignoscitur ordinatum, portione fructuum, etiam super certa re assignanda, ac per Vicarios propria auctoritate percipienda, quæ tamen centum annua non transcendat, inferior verò quàm quinquaginta scutorum esse non possit, quando sine notabili principalis incommodo nequeat esse pluris, & ea sit annonæ vilitas, ut Sacerdos queat ex minori commodè sustentari.

Executum deputatio & facultas.

§. 4. Præcipimus igitur universis & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per dictam Insulam constitutis in virtute sanctæ obedientiæ, ut prædicta omnia & singula in suis quique civitatibus, diœcesibus, & locis quamprimum exequantur, & inviolatè faciant ab omnibus observari. Contradictores quoslibet & rebelles per prædictas, quas viderint ipsi censuras & pœnas, cæteraque remedia opportuna, appellatione quacumque postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ regatorum.

§. 5. Non obstantibus prædictis & nostris de non tollendo jure quæsito, ac de Vicariis hujusmodi aliter instituendis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, in quibus canonicatus & præbendæ, ac dignitates, beneficia & officia prædicta consistunt, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus contrariis quibuscumque, seu quod aliquibus communiter vel divisim à dicta sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut cõtra hujusmodi statuta & consuetudines, ac privilegia eis concessa, ad residentiam, & alia prædicta compelli non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de statutis & consuetudinibus, necnon Ecclesiarum locorum, & personarum hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostol. generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorũ existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis: quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo suffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus & inane quicquid secus per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iussio publicandi.

§. 6. Cæterùm mandamus easdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more applicari, volumusque & Apostolica auctoritate decernimus, quod literæ ipsæ sic publicatæ omnes & singulos absentes, & ubique extra dictam Insulam degentes, ac etiam monitiones, citationes, & inhibitiones per quemcumque Ordinarium edicto publico valvis suæ Cathedralis Ecclesiæ affigendo, vigore præsentium faciendæ, monitos, citatos, & inhibitos perinde arctent, ac si eis personaliter factæ fuissent.

§. 7. Quia

§. 7. Quia verò difficile, & incommodum valde eſſet, eaſdem præſentes ad ſingula loca, ubi illis opus fuerit, transferre, ſimiliter volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ obſignatis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omninò hominum, &c.

Datum Romæ apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1568. Kal. Octobris, Pont. noſtri anno tertio.

Anno à Nativitate Domini 1568. *indict.* 11. *die verò* 23. *menſis Octobris, Pontificat. Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno tertio retroſcripta litera Apoſtolica affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earundem retroſcriptarum literarum copiis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bornetum, prælibati Sanctiſ. D. N. Papæ Curſ.*

LXXV. Decretum Concilii Tridentini de Clericorum ſæcularium ad ſacros Ordines promotione, extenditur ad Clericos Regulares, ſive ſæculares, more Religioſorum in communi viventes.

Contra malè ad ſacros, vel minores ordines, ſeu clericalem characterem ordinantes, & malè ordinatos extat conſtitut. Sanctiſſ. D. N. Urb. VIII. 33. *Secretùs*, inf. tom. 4.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex ſacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa quæ in hujuſmodi Conciliis à prudentibus patribus in Spiritu Sancto legitimè congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officii debito, cum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſuevit.

§. 1. Sanè cùm non deceat divino miniſterio adſcriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus ſæcularis, quamvis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros ordines promoveretur, niſi prius legitimè conſtaret eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficeret, pacificè poſſidere, vel aliàs ordinari non poſſet, niſi juxta decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam & tenorem.

§. 2. Cum autem nulla in hujuſmodi decreto Religioſorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli, uti moleſtè accepimus, certorum Ordinum Religioſi, ſeu Canonici vel Clerici, intra clauſtra Monaſteriorum, ſeu domorum more Regularium in communi viventes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire liberè & licitè poſſunt, Religionis prætextu titulo ſufficientis beneficii, nec juxta dicti decreti tenorem ad ſacros ordines ſe promoveri prætendunt, & à nonnullis Epiſcopis paſſim promoveantur, atque inde plerumque illud inconveniens eveniat, ut ſic promoti, & è clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogantur.

§. 3. Nos igitur, qui ſingulorum Dei miniſtrorum honorem & decus, quantum in nobis eſt, ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuò valitura ſanctione decretum prædictum de clericis ſæcularibus loquens, ad omnes & ſingulos, etiam cujuſcumque ordinis Clericos Religioſos, ſive ſæculares more Religioſorum viventes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus & ampliamus, ac Religioſis & aliis prædictis non profeſſis, vel ad ſacros ordines promotis, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, ut ordines ipſos hujuſmodi Religioſis perſonis impendere, niſi obſervata forma dicti decreti, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, interdicimus & prohibemus, ac contrafacientes per annum à præſtatione tamen Ordinum ipſo jure ſuſpendimus.

Promotionesque non ſervata forma d. Concilii factas, nullas eſſe; & Miniſtrantes puniri decernit.

§. 4. Statuentes & decernentes promotiones quarumlibet Religioſarum perſonarum prædictarum ad ordines hujuſmodi contra ipſius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cujuſvis licentiæ illis ab Apoſtolica Sede, vel illarum Superioribus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant, conceſſæ prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omninò carere, nullaſque prorſus & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimò miniſtrantes privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis clericis conceſſis omninò privari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto cõtentas pœnas eo ipſo incurrere, à quibus niſi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo minimè abſolvi poſſint.

Clauſulas derogatorias apponit.

§. 5. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumvis Monaſteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, reſtitutivis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, ac aliàs quomodoliber, etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi aliàs pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas, datas & decreta in illis impoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Publicationis forma tradit.

§. 6. Et ut præſentes literæ ad omnium notitiam perveniãt, neve quis illarum ignorantiã excuſari poſſit, volumus & Apoſtolica auctoritate decernimus præſentes literas ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus Curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Domin. 1568. pridie Idus Octobris, Pont. noſtri anno 3. *Dat. P. A. 3. die 14. Octob.*

Anno à Nativitate Domini 1568. *indict.* 11. *die verò* 12. *menſis Novembris, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus tertio, retroſcripta litera Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, ut moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Pii Papæ V. ac Sanctæ Apoſtolicæ Sedis Curſ.* *Publicatio.*

Chriſtianus de Monte Mag. Curſ.

LXXVI. De ſolemni trium votorum ſubſtantialium profeſſione Regulari emittenda, & una ex Regulis approbatis eligenda ab omnibus qui in diverſis Congregationibus & domibus, ſub voluntaria obedientia, & extra ſolemne votum Religionis vivunt, & habitum à ſæcularibus Presbyteris diſtinctum deferunt.

Edita A. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

LUbricum vitæ genus eorum veriti, qui Regularium formam præ ſe ferentes, nec proprijs renunciant, nec ullam profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alii odio incenſi, alii dum quod ambiunt minus conſequuntur, alii vel dilapidatis, vel interverſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos tranſlatis, ut ratiocinia effugiant, quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, è ſodalitio ſuo, ut lubet, exiliunt, ejectiſque illius inſignibus, veſtem recipiunt ſæcularem. Hinc graves & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum quos diſciplinæ Regulari perpetuò mancipatos credunt, rurſus eos, etiam ubi conſueverint, contempto poſt tot annos, & relicto indignis ſæpè modis, ejus cui ſeſe dediderant vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculum evagari. Cum igitur conveniat, ut cujus arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, ut vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps & immobilis diſciplinæ Regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuò obſervari.

Viventes ſub obedientia voluntaria, & extra ſolemne votum Religionis, debent profeſſionem trium votorum emittere, ſub una ex Regulis approbatis.

§. 1. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, ut omnes & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alii Præſidentes Generales, Provinciales, & Conventuales, necnon Canonici & Fratres S. Georgii in Alga Venetiarũ ac Eremitarum S. Hieronymi, aliàs B. Petri Piſarum, & omnium ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Eccleſiarum, domorum, & Conventuum, in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne Religionis viventes, quorum habitus à ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus, qui Religionem amplecti, & profeſſionem Regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſque Conventibus, & domibus intra vigintiquatuor horarum ſpatium, poſtquam Delegatus noſter præſentes literas eis ſignificaverit, palam & ſponte deliberent & declarent, inde convocato quamprimùm per ſingulas hujuſmodi Congregationes Generali vel alio ſupremo juxta morem cujuſcumque Congregationis Capitulo, ibique electa una ſub qua degant ex Regulis approbatis, in quam major pars vocum ipſius Capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſſionem Regularem intra menſem ſolemniter emittant, & in eam, tam ipſi quàm illam deinceps ingreſſuri atque profeſſuri, perpetuum ferant Altiſſimo famulatum. Sicque profeſſi, vel in ſuis quiſque Prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique Congregationi & Superioribus ſuis videbitur utilius expedire.

Contravenientes cõrceantur.

§. 2. Qui verò excurſo jam anni ſpatio in ipſa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto Religionis habitu, ac redditis etiã in vinculis, ſi opus ſit, receptorum & adminiſtratorum omnium rationibus, ejiciantur, nec deinceps patiãtur in ullis ejuſdem Congregationis domibus, ſeu Conventibus amplius converſari. Quocirca mandamus univerſis & ſingulis Prioribus, Præpoſitis Generalibus, Provincialibus, & Cõventualibus, ac aliis cujuſcumque dignitatis & nominis Miniſtris, necnon Conventibus, Canonicis, Fratribus, & perſonis Congregationum hujuſmodi, ut ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia juſſione, aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiãt, & ſtudiosè obſervare procurent. Quod ſi fortè aliqui in eo quo nũc ſunt, ſtatũ, quem omninò tollimus & abolemus, cõtra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione & beneficio privamus, & ad futura perpetuò indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Non obſtantibus fundationibus & inſtitutionibus, ac ſtatutis & conſuetudinibus Congregationum, domorum, & Conventuum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie conceſſis & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcumque ac quocumque tempore factis & promulgatis, & quibuſlibet aliis indulgentiis, & literis Apoſtol. ſpecialibus & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtat, per quæ præſentibus non expreſſa, vel toraliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quoquo modo vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

Juſſio publicandi.

§. 4. Cæterùm mandamus præſentes ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari.

Fides ſumpta.

§. 5. Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exemplis, etiam impreſſa, & Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus Curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata, eamdem illam fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur.

Dat. Rom. die 17. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarn. Domin. 1568. 15. Kal. Decembris, Pont. noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1568. indict. 11. die verò 4. menſis Decembris, Pont. Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtol. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſil. Principis Apoſt. de Vrbe, & Canc. Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Ioannem Freyle, & Iulium Parinum, præfatos S.D.N. Papæ Curſ.

Confirmatio exemptionum Fratrum Militum Hoſpitalis Sancti Ioannis Hieroſolymitani, eorumque familiarium, &c. à ſolutione decimarum, & aliorum quorumcunque onerum. Et præſervatio juriſdictionis Ordinariorum quoad perſonas curam animarum exercentes. LXXV.

Quoad exemptionem hoc idem voluit Greg. XIII. in conſtit. 60. Quo magis, *necnon & Greg. XIV. ut in ejus conſt.* 5. Quanta, *ubi notabo. Cætera autem de hac Militia indicavi ſup. in conſt.* 2. *Anaſt.* 4. Chriſtianæ.

Quo verò ad dictam juriſdictionem Ordinariorum, attende aliam hujus Pontificis ſanctionem inſ. in conſt. 136. *Expoſcit*, & aliam Greg. XIII. in conſt. 97. *Circumſpecta.*

Edita A. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS, *Ad futuram rei memoriam.*

Exordium.

ETſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum providentia, in favorem Militiarum quarumlibet in fidei Catholicæ defenſionem ſalubriter inſtitutarum proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipuè quæ ad illarum ſtatum proſperè dirigendum per eoſdem Romanos Pontifices prudenter conceſſa comperimus, ut illibata, firmaque perpetuò ſubſiſtant, libenter approbationis noſtræ munimine roboramus.

Leo X. & aliis conceſſerunt exemptionem à decimis, & aliis oneribus.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus, licet alias felicis recordationis Leo Decimus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, & Pius Quartus Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter alia privilegia & indulta Dilectis filiis Magiſtro & Conventui Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani à Sede Apoſtolica conceſſa, eundem & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, Bajulivos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, aliaſque perſonas Hoſpitalis hujuſmodi, necnon eorum ſubditos, vaſſallos,

ſallos, colonos, & ſervitores, aut alios in eorum obſequiis, & dicti Hoſpitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis exiſtentes, etiam Presbyteros curam animarum exercentes, quandiu illam exercerent, & in illorum obſequiis forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendaria, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in poſterum obtinerent & poſſiderent, à ſolutione & exactione decimarum, cenſuum, jurium etiam ſynodalium & canonicarum portionum, ſeu charitativi ſubſidii, aut jucundi adventus, ſeu quartæ, aut aliàs quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum, ſub certis modo & forma exemerint & liberaverint, & prout in diverſis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur.

Ordinarii non Militi deſuper teſtabant ore Conc. Sd. ſeſſ. 23. c. 18.

§. 2. Et licet privilegia, exemptiones, libertates, & indulta præfata, ſi unquam à primæva erectione dicti Hoſpitalis, nunc præcipuè favore & cõplemento digna ſint, cùm ipſi pro fide Catholica defendenda non modo facultates & fortunas, verum etiam eorum vitam & ſanguinem perdere non dubitaverint: nihilominus diverſi locorum Ordinarii, & Parochialium Eccleſiarum Rectores, ac multæ capitulares perſonæ id ſibi omninò, juxta ſacti Concilii Tridentini decreta, licere aſſerentes, eoſdem Magiſtrum, Bajulivos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas diverſis oneribus contra eorum privilegia pergravare, illoſque ad decimas, cenſus, ſubſidia etiam charitativa, congruas portiones, jucundum adventum, paſtor bonus, aut aliàs nuncupata onera, etiam jura ſynodalia cogere præſumunt, in grave ipſius Hoſpitalis detrimentum & gravamen.

Ideo Pũ. indemnẽ nem abbat, & eam cen- it.

§. 3. Noſque attendentes quod nuper inter alia Mendicantium Ordinum fratribus conceſſa privilegia, eos & eorum quemlibet, tam à Seminarii Clericorũ in qualibet civitate, juxta ejuſdem Cõcilii Tridentini decreta erecti, ſeu erigendi, quàm decimarum, ſubſidii, & aliorum onerum contributione totaliter exemiſſe & liberaſſe, præfatoſque Magiſtrum, Bajulivos, Priores, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas non minus dignos eſſe, ut eos paribus favoribus & gratiis proſequamur, illoſque & eorum ſingulos ac ſingulares dicti Hoſpitalis perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conventui, & Fratribus, Militibus, aliiſque quibuſvis perſonis præfatis hactenus conceſſorum, ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Magiſtri & Conventus Hoſpitalis hujuſmodi, aut alicujus alterius ſuper hoc pro eis nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & de mera noſtra liberalitate, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias, eiſdem Magiſtro & Conventui quomodolibet conceſſa, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes & ſingulos, tam juris quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Clauſ. derog. oppoſit.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidari minimè poſſe, minuſque ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & derogationibus comprehendi poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas eſſo, ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublatis eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputati.

§. 5. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitano noſtris & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nuntiis, aut Curiæ earum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magiſtri & Conventus fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Magiſtrum & Conventum confirmatione, approbatione, adjectione, ſuppletione, decreto, & aliis præmiſſis pacificè uti, frui, & gaudere, non permittentes eos per Ordinarios præfatos, aut quoſcumque alios contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtante piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas auctoritate præſentium ad judicium non extrahatur, ac aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, etiam præfatis locorum Ordinariis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Concilii Tridentini obſervatio.

§. 7. Volumus autem quod præſentes literæ non comprehendant neque Eccleſias, neque perſonas in his quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Trident. hujuſmodi omninò ſervari debeant.

Dat. P. A. 3. die 19. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Novemb. 1568. Pontificatus noſtri anno 3.

Conſtitutio Congregationis Clericorum Regularium S. Majoli, alias de Somaſcha, ſub Regula Sancti Auguſtini, cum privilegiorum elargitione. LXXVIII.

De origine, & aliis quæ eam concernunt, notavi ſup. in conſtit. 21. Pauli III. Ex injuncto.

PIVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1568.*

Exordium.

INjunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium dignè peragere credimus, ſi ad ea per quæ Congregationes

gregationes præſertim Orphanorum cauſæ inſtitutæ, facilius ſtabiliri, & firmius conſervari valeant, conſiderationis aciem extendamus.

Paul. III. huic Congregationi caput ſibi eligendi facultatem dedit, & alias ut ſup. in ejus conſt. 22. Ex injuncto, & ipſe Paulus, ac Pius IV. nonnullas gratias conceſſerunt, ſed Pii conſt. non poſui, quia in ea contenta, & majora ſunt in aliis conſt. indicatis in d. cöſt. Pauli III. Card. Borromæus Eccleſiam S. Majoli Papien. eidem Congregationi conceſſit, & hic Pont. d. conceſſionem confirmavit, eius tamen bullam non poſui.

§. 1. Sanè exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii Sacerdotes, Clerici & laici Congregationis loci de Somaſcha Mediolanen. diœceſis dudum Canonicè inſtitutæ, quod alias fel. record. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter Congregationi prædictæ, cuique Hieronymus Emilianus olim patricius Venetus, vir eximiæ pietatis inſignis, Spiritu Sancto, ut piè creditur, afflatus, omnibus ſæculi curis poſthabitis, initium antea dederat, quamque multi, illius exemplo adducti amplexi fuerant, & in Januen. Mediolanen. Ferrarien. aliiſque Italiæ Civitatibus & Urbibus acciti illam dilataverant, caput ſibi eligendi, conſtitutiones condendi facultatem conceſſit, eamque ab Ordinariorum ſuperioritate, juriſdictione, & poteſtate eximit, ac tam ille quàm deinde piæ memoriæ Pius Papa IV. etiã prædeceſſor noſter dictam Congregationem nonnullis aliis privilegiis & gratiis proſecuti fuerint.

Idcoque d. Congregat. d. Eccleſiã caput aliarum conſtituit.

§. 2. Necnon ſucceſſivè dilectus filius noſter Carolus tituli Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, ſufficienti ad id facultate, ut aſſerebat, ſuffultus dictæ Congregationi Eccleſiam S. Maioli Papien. olim per Monachos Cluniacen. Ordinis obtineri ſolitam, certis annuis redditibus illi aſſignatis donavit. Noſque poſtmodum donationem prædictam Apoſtolica auctoritate approbavimus, prout in ſingulis prædeceſſorum, & Caroli Cardinalis prædictorum patentibus, ac noſtris literis deſuper confectis plenius continetur.

Orphanos etiam bonis actibus erudiri, curamque Seminariorum Clericorum gerere ſtuduiſſe, ideoque non eſt dubium quod perpetuò duratura eſt. Verumtamen ex cauſis hic expreſſis eam melius ſtabiliri exoptatur.

§. 3. Quarum literarum vigore prædicti Sacerdotes, Clerici & laïci Eccleſiam prædictam in domum patrimonialem, & tanquam aliarum Eccleſiarum dictæ Congregationis caput pro futuris Præpoſito, qui inibi reſideat, ac unà cum aliis deputandis profeſſis, non ſolùm illius, ſed etiam aliarum Eccleſiarum ejuſdem Congregationis curam, regimen & adminiſtrationem habeat, necnon profeſſis, qui dicto Præpoſito reverentiam & obedientiam præſtent, ſibi delegerunt.

§. 4. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, licet iidem Sacerdotes, Clerici & laïci Religiosè admodum vivant, ac præcipuè inter alia pietatis opera, Orphanorum in diſciplina Chriſtiana, boniſque artibus, & literis ſecundùm cujuſque ingenii captum erudiendorũ, ac nonnullis in locis Seminariorum Clericorum curam ſummo cum ſtudio gerunt, ac propterea dubium non ſit, quin hæc Congregatio perpetuò duratura ſit.

§. 5. Nihilominus quia plerique illorum ob profeſſionem non emiſſam, exiſtimantes ſe non verè Religioſos, ab illa recedunt, & ad aliquam Religionem convolant, alii pauperes, non habentes titulum beneficii, & patrimonium, repugnante Concilio Tridentino, ad ordines promoveri nequeuntes, aut aliis rationibus adducti, aliud vivendi genus eligunt, multi ipſius Congregationis Sacerdotes, Clerici & laïci ad firmius ſtabiliendam hujuſmodi Congregationem, & ad obviandum hiſce & aliis inconvenientibus tria Vota, videlicet Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ emittere ſummoperè deſiderant, ſi ad id noſtra, Sediſque Apoſtolicæ ſuffragetur auctoritas. Quare iidem Sacerdotes, Clerici & laïci nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus illis vota prædicta in manibus alicujus Prælati Eccleſiaſtici emittendi licentiam concedere, & alias perpetuæ illius Congregationi, & Orphanorum prædictorum utilitati conſulere, opportuneque providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pontifex normam emittenda profeſſionis, & ſub Clericali habitu Regulam S. Auguſtini profitendi præſcribit.

§. 6. Nos igitur qui piis, honeſtiſque petentium votis gratum ſolemus præſtare aſſenſum, dictorum Sacerdotum, Clericorum & laïcorum, piam vitam, optimumque vivendi modum, & inſtituti propoſitum plurimùm in Domino collaudantes, ipſoſque & eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon prædictarum literarum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictis Sacerdotibus, Clericis & laïcis vota prædicta emittere volentibus, illa in manibus alicujus Prælati Eccleſiaſtici per Congregationem hujuſmodi ad id eligendi, donec ſex ex ipſis fuerint profeſſi, & ſibi præpoſitum ipſius Congregationis generalem, ſecundum illorum Conſtitutiones factas, ſeu faciendas, eligendum & confirmandum elegerint; & deinde dictis ſex profeſſis, & electo Præpoſito, omnibus & ſingulis aliis Chriſti fidelibus, etiam in Orphanotrophiis educatis & eruditis, dictam Religionem ingredi volentibus, in ipſius Præpoſiti, ſeu illius Vicarii manibus emittendi & profitendi, ac ſub Regula S. Auguſtini, in habitu tamen clericali & honeſto, ac locis in quibus vixerint conformi incedendo vivendi, necnon Prælato, & Præpoſito, Vicarioque prædictis vota hujuſmodi in manibus illorum recipiendi, liberam facultatem concedimus, ac quod infra triennium proximè futurum hi, qui per decennium in dicta Congregatione laudabiliter vixerint, vota prædicta emittere volentes, non expectato anno probationis, triennio verò elapſo hujuſmodi, alii ipſa vota emittere volentes, nonniſi elapſo anno probationis, & completo anno decimoſexto ſuæ ætatis in Eccleſia prædicta, aut alibi, ubi commodius Præpoſito, ſeu Vicario viſum fuerit, vota prædicta, ita ut non ſit locus tacitæ profeſſioni, emittere, & profiteri. Quodque præfati & pro tempore exiſtentes Præpoſitus, Sacerdotes, Clerici & laïci ſub dicta Regula, ſecundum conſtitutiones per eos factas, ſeu faciendas vivere.

Bonaquæ ſtabilia recipiendi, & cõmuni ſupplendi facultatem tribuitur.

§. 7. Omniaque & ſingula quæcumque, quotcumque & qualiacumque, bona mobilia, ſeu immobilia, dictæ Congregationis, ſeu illius locis vel Eccleſiis, ab Univerſitatibus, Communitatibus, & aliis etiam privatis perſonis cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & præeminentiæ exiſtant, teſtamento, vel codicillis, aut alia ultima voluntate, ſeu donatione, etiam inter vivos, aut aliàs quomodolibet, necnon oblationes, ſibi relicta, & relinquenda recipere, exigere, & in communi tantum poſſidere liberè & licitè & valeant.

Et Congregationi Clericorum Regularium S. Majoli, ſive de Somaſcha, denominari iubet.

§. 8. Quodque de cætero Congregatio prædicta, Clericorum Regularium Sancti Majoli, ſive de Somaſcha appelletur, ſimiliter perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

Legatum ſimpliciter relicta Eccleſia S. Maioli applicari poſſe decernit.

§. 9. Ac inſuper quomodocumque relicta Congregationi prædictæ, & non aliter expreſſo & declarato loco, ex nunc prout ex tunc, & è contra, Eccleſiæ S. Majoli, ita quod liceat pro tempore exiſtenti Præpoſito, per ſe vel alium, ſeu alios, dictorum relictorum fructus & emolumenta in ſibi benè viſos, & neceſſarios uſus & utilitatem Eccleſiæ S. Majoli, & Congregationis prædictæ, liberè & licitè convertere, Diœceſani loci, vel cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita, auctoritate & tenore præmiſſis, etiam perpetuò applicamus & appropriamus.

Clauſula huius conſtitutionis præſervativa apponit.

§. 10. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, aliove vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, argui, & impugnari, ac revocari, limitari, moderari, ſuſpendi, aut illis derogari, & ſub quibuſvis ſimilium gratiarum revocatione, derogatione, limitatione, moderatione, ſuſpenſione, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi non poſſe. Et quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtituta, ac de novo conceſſa, & perpetuò valida & efficacia eſſe, ac fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri.

Clauſulam ſublata addit.

§. 11. Ac ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, ac eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari ac definiri debere, ac ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executoreſque deputat.

§. 12. Quocirca Venerab. fratribus Amerin. & Papien. ac Cremonenſi Epiſcopis per præſentes mandamus quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, Congregationi, & futuro Præpoſito hujuſmodi, ac illius ſingulis perſonis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Congregationem,

gationem, illiuſque Præpoſitum, & ſingulas perſonas concelſione, indulto, ſtatuto, ordinatione, applicatione, appropriatione, & decreto hujuſmodi pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium ultra tres dietas ad judicium non evocetur, & aliis quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ipſius Congregationis, ac quorumvis Monaſteriorum & Ordinum, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, reiteratis & inſolitis clauſulis, irritant. & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, & aliàs quomodolibet iteratis vicibus conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi alias pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

P. A. 3. Dec. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Decemb. 1568. Pont. noſtri anno tertio.

XX. Reformatio contractuum de annuis cenſibus creandis, alienandis, & redimendis. Et declaratio quarundam dubitationum deſuper exortarum.

Quoad quantitatem, quæ ex cenſibus Communitatum Status Eccleſiaſtici percipi poteſt, extat conſtitut. 6. Clem. VIII. Quæ ad ſublevationem.

In A. D. 9. & 9. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

CUm onus Apoſtolicæ ſervitutis obeuntes, cognoverimus innumeros celebratos fuiſſe, & in dies celebrari cenſuum contractus, qui nedum non continentur intra limites à noſtris anteceſſoribus eiſdem contractibus ſtatutos, verùm etiam quod deterius eſt, contrariis omninò pactionibus, & propterea ardentem avaritiæ ſtimulum, legum etiam divinarum manifeſtum contemptum præferunt, non potuimus animarum, prout tenemur, ſaluti conſulentes, ac piarum mentium petitionibus etiam ſatisfacientes, tam gravi morbo, lethiferoque veneno ſalutari antidoto non mederi.

uſa hujus ormat. §. 1. Hac igitur noſtra conſtitutione ſtatuimus, cenſum, ſeu annuum redditum creari, conſtituive nullo modo poſſe, niſi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, de ſui natura fructifera, & quæ nominatim certis finibus deſignata ſit.

nſus redd- s eſt ſuper ta re im- obili fru- fera. §. 2. Rurſum niſi verè in pecunia numerata præſentibus teſtibus, ac Notario, & in actu celebrationis inſtrumenti, non autem priùs recepto integro, juſtoque pretio.

cum pe- nia numera- ta. §. 3. Solutiones quas vulgò anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus.

Solutiones anticipata prohibentur.

§. 4. Conventiones directè aut indirectè obligantes ad caſus fortuitos cum, qui alias ex natura contractus non tenetur, nullo modo valere volumus.

Onera quæ contra naturam contractus.

§. 5. Quemadmodum nec pactum auferens, aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam, quia volumus rem ipſam ſemper, & liberè, ac ſine ſolutione laudemii, ſeu quinquageſimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tam inter vivos, quàm in ultima voluntate, alienari.

Et pacta adferentia facultatē alienandi.

§. 6. Ubi autem vendenda ſit, volumus dominium cenſus aliis omnibus præferri, eique denuntiari conditiones quibus vendenda ſit, & per menſem expectari.

In re vendenda præfertur dominus cenſus.

§. 7. Pacta continentia moroſum cenſus debitorem teneri ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad cambium, ſeu certas expenſas, aut certa ſalaria, aut ad ſalaria, ſeu expenſas medio juramento creditoris liquidandas, aut rem cenſui ſubjectam, ſive aliquam ejus partem amittere, aut aliud jus ex eodē contractu, ſive aliunde acquiſitū perdere, aut in aliquā pœnā cadere, ex toto irrita ſint & nulla.

Pacta cenſus moroſi, qualicita, & qua non.

§. 8. Immò & cenſum augeri, & novum creari ſuper eadem, vel alia re in favorem ejuſdem, aut perſonæ per eum ſuppoſitæ pro cenſibus temporis vel præteriti, vel futuri, omninò prohibemus.

Cenſus augeri vel creari non poteſt de fructibus

§. 9. Sicuti etiam annullamus pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem aliàs de jure, & ex natura contractus non ſpectarent.

Onera extranea prohibentur.

§. 10. Poſtremò cenſus omnes in futurum creandos, non ſolùm re in totum vel pro parte perempta, aut infructuoſa in totum vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro eodem pretio extingui. Nonobſtante longiſſimi etiam temporis, ac immemorabili, immò centum & plurium annorum præſcriptione, non obſtantibus aliquibus pactis directè aut indirectè talem facultatem auferentibus, quibuſcumque verbis, aut clauſulis concepta ſint.

Cenſus poſſit pro rata rei cenſuata peremptæ.

§. 11. Cùm verò traditione pretii redditus extinguendus erit, volumus per bimeſtre ante id denuntiari ei, cui pretium dandum erit, & poſt denuntiam, intra annum tamen, etiam ab invito pretium repeti poſſe, & ubi pretiū, nec volens intra bimeſtre ſolvat, nec ab invito intra annū exigatur, volumus nihilominus quandocumque redditum extingui poſſe, prævia tamen ſemper denuntia de qua ſuprà, & non obſtantibus his, de quibus ſupra, idque obſervari mandamus, etiam quod pluries, ac pluries denuntiatum fuiſſet, nec unquam effectus ſecutus fuiſſet.

Redimi quādo poſſit.

§. 12. Pacta etiam continentia pretium cenſus extra caſum prædictum, ab invito, aut ob pœnam, aut ob aliam cauſam repeti poſſe, omninò prohibemus.

Repeti ab invito non licet.

§. 13. Contractuſque ſub alia forma poſthac celebrandos, fœneratitios judicamus. Et ita illis propterea non obſtantibus, quicquid vel expreſsè, vel tacitè contra hæc noſtra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, à Fiſco volumus poſſe vendicari.

Contractus aliter inis fœneratitii judicantur, & pœna Fiſco ſolvitur.

§. 14. Hanc autem ſalutiferam ſanctionem nedum in cenſu noviter creando, verùm etiam in creato quocumque tempore alienando, modò poſt publicationem conſtitutionis creatus ſit, perpetuo, & in omnibus ſervari volumus.

Hæc bulla quos cenſus capiat.

§. 15. Declarantes pretium ſemel cenſui conſtitutum nunquam poſſe, ob temporum, aut contrahentium qualitatem, ſeu aliud accidens, nec quoad ultimò contrahentes minui vel augeri.

Pretium conſtitutum non immutandum.

§. 16. Et licet legem ipſam ad contractus jam celebratos non extendamus, illos tamen omnes in quos ſub alia forma pervenerunt cenſus, hortamur in Domino, ut ſingulos contractus cenſuræ bonorum Religioſorum ſubjiciant, & animarum ſaluti conſulant.

Hortatio ut cenſus aliter facti ſubjiciantur cenſuræ Religioſorum.

§. 17. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, necnon privilegiis & literis, etiam per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quavis cauſa, etiam per modum legis univerſalis, aut aliàs quomodolibet editis, ſive in favorem Univerſitatum, Communitatum, Collegiorum, Congregationum, Civitatum, & locorum conceſſis, approbatis

approbatis & innovatis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus directè vel indirectè, præsenti nostræ constitutioni in toto, vel in parte contrarientur, specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

§.18. Volumus autem quod præsentes in Cancellaria & acie Campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extravagantes perpetuò valituras conscribantur.

Iussio public. & describ.

§.19. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis eâdem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio penalis.

§.20. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, annullationis, statuti, mandati, hortationis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. P. A. 4. die 19. Ianu.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1569. 14. Kal. Febr. Pontif. nostri anno 4.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1569. *indictione* 12. *die verò* 29. *mensis Ianuarii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno ejus quarto, retroscripta litera Apostolica affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroscriptis, videlicet ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, per nos Camillum Cherubinum, & Christianum de Monte, præfatos S. D. N. Papæ Curs.*

Io. Guer. Mag. Curs.

Admissio in Cam. Apost.

Lecta & publicatæ fuerunt retroscriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. *die verò Sabbati* 29. *mensis Ianuarii, Pontificat. S. D. N. Pii Papæ V. anno quarto.*

Sequuntur declarationes dubitationum desuper exortarum.

Edita A. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ETsi Apostolica Sedes magna adhibita industria operam dat omnia perspicuè promulgare, vix tamen est, ut unquam satis queat usquequaque cavere, quin scrupulosæ quorundam mentes novos illi sensus inducant, quorum perplexitate multi in dubium evocantur.

Relatio præcedentis constitutionis.

§.1. Pridem enim per constitutionem nostram de censuum creatione, inter alia voluimus, Census omnes in futurum creandos, non solùm re, in totum vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum effecta, ad ratam perire, sed etiam pro eodem pretio extingui posse. Ac pacta continentia morosum census debitorem, ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium, seu salaria, & expensas medio creditoris juramento liquidandas teneri, aut rem censui subjectam, sive aliquam ejus partem amittere, aut aliud jus, sive ex eodem contractu, sive aliunde acquisitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto nulla atque irrita esse. Censum autem, seu annuum redditum, nonnisi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, ex sui natura fructifera, atque nominatim certis finibus designata sit, sed nec censum ipsum, nisi verè in pecunia numerata, præsentibus Notario & testibus in actu celebrationis instrumenti, non autem prius, recepto integro, justoque pretio, creari, constituive nullo modo posse.

1. Dubium desuper exortum circa infructuositatem.

§.2. Deinde per dilectum filium Octavium Spinolam Regni Siciliæ Magistrum Portulanum hac de causa ad nos destinatum, accepimus in dicto Regno Siciliæ scrupulum exoriri, an rerum prædictarum infructuositas, etiam annalis, aut aliàs temporalis intelligatur.

2. Dubium circa expensas.

§.3. Et an per nullitatem pactorum, & aliorum prædictorum, etiam jus recuperandi, sive reperiendi impensas, quas litigando contra morosos prædictos, aut exactores ad eorum loca transmittendo, aut alias ex Judicum mandato subire oporteat, auferatur.

Dubium circa lucrum.

§.4. Præterea an tam propter ipsa expensas, quàm etiam pro censu recuperando contra tertium possessorem procedi. Et etiam fidejussores dari, aliave bona pro prædii censu gravati evictione, & ipsius census solutione hypothecari. Denique an census hujusmodi super pluribus rebus inter se divisis constitui possint.

4. Dubium circa solutionem.

§.5. Postremò an id quod de pecunia numerata dicitur, prohibeat quominus in dotium assignatione census creari possit.

Solutio dub.

§.6. Nos hæc discrimina quantum in nobis est tollere cupientes, tenore præsentium declaramus, rem infructuosam, quæ tota, vel ex parte infructuosa perpetuò redditur, non autem ex una fructus uno, duobus, pluribusque annis, sive tempestate, sive alio casu non proveniunt, salva aliàs juris communis dispositione, intelligi debere.

Solutio dub.

§.7. Præterea exactionem illarum expensarum prohiberi, quæ ex pacto, vel conventione tantum inter contrahentes inita, & instrumento census specialiter appositæ reflci permittuntur, non autem eæ, quæ ex dicti juris dispositione repetendæ veniunt, & mandato Judicis adjudicantur.

Solutio dub.

§.8. Cæterùm fidejussores dari, aliave bona hypothecari pro prædii census gravati evictione, aut si prædium in alium devenerit, aut si aliquis tertius fidejussor intercesserit, tertium possessorem, vel ejus bona obligari minimè prohibemus. Hæc autem omnia pro evictione dumtaxat, non autem solutione pœnæ adjudicari posse intelligimus.

Solutio dub.

§.9. Postremò in dotium assignandarum casu censuum creationem, & constitutionem prædictam respectu actualis numerationis coram Notario & testibus faciendæ, locum non habere. Sed in hoc casu census ipsos, etiam pecunia ad manum non habita creari posse declaramus.

Propositio resolutionum circa pecuniam, &c. dulam charium. Præserv. præced. in reliqu. Fides tr. sumptor.

§.10. Denique ut periculis quæ ex transportatione pecuniarum frequenter in dicto Regno eveniunt occurratur, permittimus, ut si in creatione census pecunia ad manum commodè haberi nequiverit, illius loco emptor apocham, sive cedulam bancariam idoneam integri pretii venditori in ipso emptionis actu debeat exhibere.

§.11. Constitutione nostra prædicta, tam in casu dotium, quam cæteris omnibus in ea contentis, in suo robore permanente.

§.12. Volumus autem ut præsentium exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici, ejusve Curiæ sigillo obsignata, eandem illam prorsus, tam in judicio, quàm extra illud, fidem faciant, quam ipsamet præsentia facerent, si essent exhibita, vel ostensa.

Dat. P. A. die 10. Iun.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 10. Junii 1570. Pont. nostri anno quinto.

Judæorum expulsio ab omnibus locis dominii S. R. E. ejusque subditorum, præterquam ab Urbe Roma, & Civitate Anconæ. LXXI.

De materia Iudæorum notavi sup. ad const. 3. Pauli IV.
Cùm nimis.

Edita A. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius const.

HEbræorum gens sola quondam à Domino electa, quæ divinis eloquiis infusa, cœlestium mysteriorum particeps esset, quantum cæteris omnibus gratia & dignitate excelluit, tantum postea incredulitatis suæ merito contempta & neglecta in præceps meruit deturbari, quod adveniente temporis plenitudine perfida & ingrata suum Redemptorem indignâ morte peremptum impiè reprobarit. Amisso namque sacerdotio, legis auctoritate adempta, propriis disjecta sedibus, quas tanquam lac & mel fluentes clementissimus & benignissimus Deus jam inde à prima ipsius gentis origine illi præparaverat, terrarum Orbem tot jam sæculis pererrans, invisa, probris

probris contumeliisque omnibus objecta, fœdas, & infames quasque artes, quibus famem tolerare possit, haud secus quam vilissima mancipia, coguntur attrectare. Sed Christiana pietas hunc ineluctabilem casum in primis commiserans, illam humanius satis apud se passa est diversari, ut scilicet crebro illius intuitu passionis Dominicæ memoria fidelium oculis frequentius obversetur, simulque ea exemplis, doctrina, monitis, ad conversionem & salutem, quæ reliquis Israël, Prophetæ oraculo futura est, amplius invitetur, à qua, si Christianorum sedibus exposa, ad eas gentes quæ Christum non norunt diverteret, magis magisque aliena reddetur. Verumtamen illorum impietas pessimis omnibus artibus instructa, usque eò processit, ut jam pro communi nostrorum salute expediat tanti morbi vim celeri remedio prohibere. Nam ut tam multa usurarum genera omittamus, quibus Hebræi egentium Christianorum substantiam usquequaque exinaniverunt, perspicuum satis putamus eos, furum & latronum receptores, atque participes, qui quasque res ab iis subreptas, & interversas, non modo profanas, sed etiam divino cultui servientes, ne internoscantur, aut ad tempus supprimere, aut alio transferre, aut omnino transformare conantur, plerique etiam specie tractandæ rei proprio exercitio convenientis, honestarum mulierum domos ambientes, multas turpissimis lenocinii præcipitant, quodque omnium perniciosissimum est, sortilegiis, incantationibus, magicisque superstitionibus & maleficiis dediti, quamplurimos incautos atque infirmos Satanæ præstigiis inducunt, qui credant eventura præmuntiari, furta, thesauros, res abditas revelari, multaque præterea cognosci posse, quorum ne investigandi quidem facultas ulli omnino mortalium est permissa. Profectò cognitum satis, & exploratum habemus, quam indigne Christi nomen hæc perversa progenies ferat, quam infesta omnibus sit, qui hoc nomine censentur, quibus denique dolis illorum vitæ insidietur. His aliisque gravissimis rebus adducti & augescentium quotidie ad Civitatum nostrarum perniciem scelerum gravitate permoti, cogitantes præterea supradictam gentem præter mediocres ex oriente commeatus nulli Reipublicæ nostræ usui esse, nostris verò populis, qui præsertim à nobis aliquâto remotiores sunt, conducibilius fore illius nomen, flagitia, miserias aliunde ad se relatas audire, quam ullo charitatis stimulo eam in suo deinceps sinu ut antehac confovere.

Judæi omnes discedant de locis dominis S.R.E. Romæ, & Anconæ exceptis, infra tres menses à hac publicatione.

§. 1. Auctoritate præsentium præcipimus, ut omnes & singuli utriusque sexus Hebræi in omni ditione nostra temporali, & sub ea constitutium Civitatum, Terrarum, & locorũ Domicellorum, Baronum, aliorumque dominorum temporalium, etiam merum & mixtum imperium, ac vitæ necisque potestatem, & quamcumque aliam jurisdictionem atque exemptionem habentium, de ipsis omnino finibus intra trium mensium spatium, postquam præsentes literæ hic fuerint publicatæ, omnino excedant.

Inobedientium pœna.

§. 2. Quibus prætertitis quicumque, sive incolæ, sive peregrini, sive præsentes, sive futuri, in quacumque dictæ ditionis Civitate, Terra, vel loco, etiam Domicellorum, Baronum, Dominorum, & aliorum exemptorum prædictorum quandocumque inventi fuerint, rebus omnibus spolientur, & Fisci juribus applicentur, mancipia Rom. Ecclesiæ fiant, & in perpetuam servitutem asserantur, dictaque Ecclesia illud idem jus in eos quod cæteri Domini in servos, & mancipia, sibi debeat vendicare. Urbe Roma & Ancona dumtaxat exceptis, ubi eos solos Hebræos, qui nunc eas habitant, ad prædictam memoriam amplius excitandam, persequendasque cum orientalibus negotiationes, mutuosque commeatus, cum eisdem permittimus tolerandos; cum eo tamen, ut nostra, & prædecessorum nostrorum, aliasque canonicas de eis constitutiones studeant observare; sin minus, in pœnas omnes quæ dictis constitutionibus continentur, quasque in hoc innovamus, eo ipso incidant. Futurum enim speramus, eos qui præsertim nostro, & hujus Sedis conspectui proximi sunt, noxæ metu à maleficiis temperaturos, & interdum aliquos, ut antehac nostro quoque hortatu satis multis contigit, lumen veritatis cum gaudio agnituros. Sed neutri ad alteros, nec in alium dictæ ditionis locum ullo tempore demigrent, nec proficiscantur, neque quempiam ex proscriptis ad se recipiant, si servitutis jugum, & supplicia voluerint evitare. Jubemus igitur omnibus

Barones & Gubernatores & alii exequantur hunc tenorem.

Provinciarum, Civitatum & locorum dictæ ditionis Legatos, Gubernatores, Præsidentes, Prætores, & Magistratus, ac etiam locorum Ordinarios, necnon Domicellos, Barones, Dominos, & exemptos supradictos, ac quoscumque alios ad quos id pertinet, ut quique pro se, nulla alia à nobis expectata jussione, aut mentis declaratione, omnia prædicta quamprimum exequantur, & caveant diligenter, ne ulli posthac Hebræi ad ipsas Provincias, Civitates, & loca etiam Domicellorum, Baronum, & aliorum prædictorum ex quacumque causa amplius accedant. Quicumque verò, etiam de iis qui Romæ & Anconæ nunc sunt, excurso trimestri proximo inventi in quacumque dictæ ditionis parte, etiam quæ dominii temporaliter eorumdem Domicellorum, Baronum, Dominorum, & exemptorum sit, statim Ecclesiæ prædictæ mancipati in servitutem perpetuam conjiciantur, quorum etiam cervicibus graviores pœnas impendere gravi camus, ut cæteri eorum exemplo discant quanti fuerit hanc nostram prohibitionem temere neglexisse.

Clausulæ derog.

§. 3. Non obstantibus prædictis, ac constitutionibus & ordinationibus Apost. legibus communibus, & municipalibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum, necnon Cam. Apost. juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, & conventionibus cum Hebræorum prædictorum universitate, etiam sub fide publica pactis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apost. illis omnibus, ac etiam prædictis Domicellis, Baronibus, & Dominis, ipsorumque Civitatibus, terris, locis, & populis, per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apost. potestatis plenitudine, ac aliàs quomodocumque, & sub quibuscumque tenoribus & formis, & ex quibusvis causis, etiam onerosis, ac cum restitutionibus, præservationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere & in specie quotiescumque concessis, confirmatis, & sæpius iteratis vicibus innovatis. Quæ omnia & singula, etiamsi de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales mentio, seu quævis alia exprimi habenda foret; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserterentur, præterea pro expressis habentes, quatenus prædicta quidquid vel differre, aut aliàs illis obesse possent, harum serie finali potestatis plenitudine, specialiter & expresse revocamus & abolemus, viribusque & effectu penitus carere, ac quicquid secus per quoscumque scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Vetus exemplum.

§. 4. Volumus autem ut præsentium exemplis, etiam impressis edantur, eaque Notarii publici manu & cujuscumque Curiæ Ecclesiasticæ, aut Prælati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulla fæna.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ permissionis, præcepti, innovationis, jussionis, significationis, revocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ 4. non. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1569. 4. Kal. Martii, Pont. nostri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1569. *Indict.* 12. *die verò Sabbati* 26. *mensis Febr. Pontificat. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno ejus* 5. *præsentes retroscriptæ literæ Apost. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Cancel. Apost. & in acie Campi Flore, ut moris est, per nos Bartholomæum Sozocasa, & Ioan. Andream Rogerium, Apost. Curs.*

Christianus de Monte Mag. Curs.

LXXXI. Quod in ſingulis Provinciis Fratrum Minorum Ord. S. Fr. de Obſervantia, duæ ſaltem domus aſſignentur Fratribus ſtrictioris Obſervantiæ, à quibus abſque Prælatorum licentia nullatenus ad alia loca ſe transferre poſſint.

Aſſignationem domorum hujuſmodi hactenus præcepit Clem. VII. qui fratres iſtos Reformatos approbavit, ut ſup. in ejus conſt. 35. In ſuprema, *ubi plenè de materia dixi.*

Edita An. D. 1569. P I V S P A P A Q V I N T V S, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. INjunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium crebrò nos admonet & inducit, ut perſonis quibuſlibet regularibus vigilantiæ noſtræ partes efficaciùs exhibentes, eos in inſtitutorum ſuorum regularium candore ſalubriter manuteneamus.

Juſſio de quibus rub. §. 1. Accepimus ſanè nuper, quod in Ordine S. Fr. de Obſervantia nonnulla ſunt domus & loca, recollecta, nuncupata, in quibus dicti Ordinis Fratres arctiorem quàm in cæteris vitam degunt, & propterea eidem Ordini commodum & opportunum eſſe cenſentes, ut in ſingulis dicti Ordinis Provinciis duæ domus & loca recollecta hujuſmodi exiſtant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò decernimus atque ſtatuimus, quod in qualibet Provincia dicti Ordinis duæ ad minus domus & loca recollecta eſſe debeant, & præfata monaſteria recollecta nullatenus ab hujuſmodi recollectione ſeparari poſſint: & fratres in illis degentes, etiamſi velint (niſi de Miniſtri generalis ipſius Ordinis, vel Provincialis & Diſcretorum Conventuum dictorum locorum recollectorum pro tempore exiſtentium conſilio) ad alia loca non recollecta transferri nequeant, niſi eiſdem Superioribus, ut aliter fiat, viſum fuerit expedire.

Clauſula præſervativa. §. 2. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari, aut invalidari ullatenus poſſe, minuſque ſubquibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi ullatenus poſſe, ſicque ab omnibus cenſeri.

Clauſula ſublata. §. 3. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari debere: irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio. §. 4. Et nihilominus pro majori præmiſſorum occaſione venerabili fratri Epiſcopo Conchen. & dilectis filiis cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. generali Auditori, ac Officiali Toletan. per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, faciant illas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter obſervari, non permittentes aliquid contra præmiſſa quomodolibet innovari. Contradictores quoſlibet & rebelles per eaſdem pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Contrariis derogat. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis quibuſvis Apoſt. necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, & confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſt. ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Literæ præſentes ſufficiant. §. 6. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, ubi expediens foret, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die nona Martii 1569. Pontificatus noſtri anno 4. *D. P. An. 4. die 9. Martii.*

LXXXII. Contra offendentes ſtatum, res, & perſonas ſanctiſſimi Officii Inquiſitionis hæreticæ pravitatis, eorumque filios, necnon complices, & fautores.

Ad hæc habes etiam ſup. conſt. 11. Julii III. Licèt à diverſis.

Edita A. D. 1569. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Forma publicationis. SI de protegendis cæteris omnibus Eccleſiæ miniſtris, quos in fidem & clientelam noſtram à Domino recepimus, cura nobis quotidiana inſidet, quanto majore ſtudio eam nos ſollicitudinem capeſſere neceſſe eſt, ut qui in ſacro Inquiſitionis hæreticæ pravitatis officio verſantur, ſub tutela inviolatæ auctoritatis hujus Sedis periculorum omnium expertes, quæque munera ad exaltationem fidei Catholicæ exequantur.

Cauſa hujus conſtitut. §. 1. Cum itaque ejus generis impiorum vis quotidie magis invaleſcat, qui omnibus malis artibus prædictum officium ſubvertere, miniſtroſque functionibus diſturbare moliuntur, eò jam nos detruſit neceſſitas, ut nefariam & ſceleſtam illorum audaciam acerbiore caſtigationis verbere reprimamus.

Offendentes ſeu impedientes per vim Inquiſitores &c. §. 2. Hac igitur generali conſtitutione de fratrum noſtrorum conſilio ſancimus, ut quicumque ſive privatus, ſive cuncta civitas, ſive populus, ſive Dominus, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo Illuſtris, quemvis ex Inquiſitoribus, Advocatis, Procuratoribus, Notariis, aliiſve miniſtris prædicti officii, vel Epiſcoporum id munus in ſua diœceſi aut provincia obeuntium, ſeu accuſatorem, denunciatorem, aut teſtem in cauſa fidei quomodocumque productum vel evocatum occiderit, verberaverit, dejecerit, ſeu perterrefecerit,

Bonaque diripientes. §. 3. Quive Eccleſias, ædes, aliaſve res, ſive publicas, ſive privatas, officii aut miniſtrorum expugnaverit, invaſerit, incenderit, expilaverit, aut libros, literas, auctoritates, ſcripturas, aliave inſtrumenta, ſive publica, ſive privata, ubicumque poſita combuſſerit, diripuerit, ſeu interverterit, ſeu ex incendio aut direptione, aut alio quocũque modo illa exportaverit, ſeu qui conflagratione, expugnatione, aut direptione etiam inermis, ſive capiendi, ſive comburẽdi, ſive ſupprimẽdi cauſa fuerit, ſive res aut perſonas ſervari, defẽdive prohibuerit.

Et carcerati fugam meditantes pœnas hic ſcriptas incurrunt. §. 4. Quive carcerem, aut aliam cuſtodiam, ſeu publicam, ſeu privatam effregerit, vinctum extraxerit, ſeu emiſerit, capiendum prohibuerit, captumve eripuerit, receperit, occuluerit, ſeu facultatem effugiendi dederit, ſeu juſſerit id fieri, qui cœtum, concurſumve fecerit, ſive ut aliquid prædictorum fieret omnes accommodaverit, ſive alias auxilium, conſilium, aut favorem, publicè vel occultè, in quolibet prædictorum ſcienter præſtiterit, licet nemo occiſus, nemo verberatus, nemo extractus, emiſſus vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effectum, ſuccenſum, direptumve, nullum denique damnum reipſa ſit ſecutum: nihilominus is ſit anathemate præſentis canonis auctoritate ligatus, idem quoque læſæ majeſtatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocumque alio beneficio temporali & perpetuo eo ipſo privatus, ſæcularis Judicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipſas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per conſtitutiones legitimas irrogantur, bonis, rebuſque omnibus fiſci juribus applicatis, uti etiam eſt de damnatis hæreticis per ſanctiones canonicas conſtitutum, ejus filii paternâ infamia ſubjecti, omnis & cujuſcumquẽ hæreditatis, ſucceſſionis, donationis, & legati, ſive propinquorum, ſive extraneorum omnino ſint expertes, eiſdem præterea portæ nunquam pateant dignitatum.

Diligentia clavis tantùm modo exhibitionem in contrarium admittere poſſunt. §. 5. Nemo autem expurgationem habere, aut cauſam ullam proponere vel prætendere poſſit, qui tantum nefas in contemptum & odium hujus officii admiſerit, niſi contrarium

contrarium per claras probationes docuerit se feciſſe. Quod porrò de prædictis, eorumque filiis ſtatuimus, illud idem de omnibus clericis, & presb. ſecularibus & quorumvis Ordinum etiam exemptorum regularibus, & quacumque etiam Epiſcopali, & majori dignitate præditis, aut etiam privilegio quomodocumque ſuffultis, decernimus exequendum, ita ut ipſi beneficiis & officiis omnibus Eccleſiaſticis, præſentium auctoritate privati, per Judicem Eccleſiaſticum hæreticorum more degradentur, demùm poteſtati ſæculari traditi, pœnis prædictis laïcorum inſtar ſubjiciantur.

Epiſcoporum tamen cauſa Pontifex ſervantur.

§.6. Pontificum tamen cauſis nobis & ſucceſſoribus noſtris, reſervatis, ut requiſita, & nobis renunciata, contra eos ad depoſitionem & alias pœnas prædictas procedamus, uti criminis atrocitas videbitur poſtulare.

Intercedentes pro præfatis delinquentibus hæreſis pœnas incurrunt.

§.7. Quicumque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentaverint, in eaſdem illas pœnas, quæ in hæreticorum fautores à ſacris conſtitutionibus inferuntur, ipſo facto ſe noverint incidiſſe.

Revelantes hujuſmodi actus, vel aliquam ſuſpitionem conjecturam.

§.8. Verùm ſi quis etiam hujuſmodi criminũ conſcius vel affinis, ſive religionis ſtudio, ſive pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit, ſupplicio liberetur.

Præmia ſuperabſolutionibus hujuſmodi criminum d. Pont. committendis.

§.9. Cæterum eam omnium & quorumcumque abſolutionum rationem à prædictis criminibus, necnon habilitationum & reſtitutionum, etiam ad famam & honores, ita deinceps habendam optamus, ut ſucceſſores noſtri nullas niſi ſaltem ſemeſtri poſt cujuſque aſſumptionem ad hujus dignitatis faſtigium excurſo, ac precibus apud ſupremum officium Inquiſitionis hic inſtitutum verificatis, concedant. Decernentes omnes & quaſcumque hujuſmodi abſolutiones, habilitationes, & reſtitutiones, quæ precibus hic non verificatis de cætero fient, nemini prorſus prodeſſe, ſed nec præſentibus, niſi toto ipſarum tenore ad verbum inſerto, & gratia ex certa Rom. Pont. ſcientia facta, & propria manu ſubſignata, ulla in parte derogari nec derogatum cenſeri, & ſi illis ex quacumque cauſa aliter derogari contigerit, derogationes hujuſmodi nullius prorſus fore roboris & momenti.

Deputatio executorum.

§.10. Jubemus igitur univerſos & ſingulos Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & cæteros Eccleſiarum Prælatos per univerſum Orbem conſtitutos, ut per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, aut earum exempla in ſuis quique provinciis, civitatibus, diœceſibus, & locis ſolemniter publicare, & quantum in ſe eſt, firmiter obſervari procurent, contradictores quoſcumque per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ipſaſque cenſuras & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio obſtantium.

§.11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.12. Volumus autem ut præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem ubique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Obteſtatio ad Principes.

§.13. Cæterùm omnes orbis terrarum Principes, quibus gladii ſæcularis poteſtas ad malorum vindictam eſt permiſſa, per eam quam ſe tueri promiſerunt fidem, obteſtamur, ita ſuas quique partes, ſive in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſive in criminum poſt Eccleſiæ ſententiam animadverſione interponere, ut eorum quoque præſidiis miniſtri ipſi tanti officii munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, ampliſſimum à Domino præmium recepturi, quod fidei dictæ aſſertoribus in æternæ beatitudinis conſortio præparavit.

Nullo præjudicio.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, legationis, ſtatuti, decreti, juſſionis, obteſtationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 4. die 1. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. Kal. Aprilis, Pont. noſtri anno quarto.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſcr.*

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas juſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcriptiones.

F. Card. Piſanus Epiſcopus Hoſtien.
Joan. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
Chriſtophorus Madrucius Epiſcopus Prænestin.
Otho Card. Truchſes Epiſcopus Albanen.
A. Card. Farneſius Vicecanc. Epiſcopus Tuſculan.
Joan. Bapt. Cicada Epiſcopus Sab. Card. S. Clem.
Ego Ph. Card. à Burdiſeta.
Ego Antonius Card. Granvelanus.
Ego Franciſcus Card. Pacecus.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Jo. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Nicolaus Card. de Sermoneta.
Ego Ind. de Avalos, Card. Aragona.
Ego M. Ant. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Card. Comenſis.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Z. Card. Delphinus.
Ego Hu. Card. S. Sixt.
Ego Julius Card. Urbinus.
Ego Fulvius Card. Peruſinus.
Ego Joan. Riccius Card. Policianus.
Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
Ego Jacobus Cardinalis Sabellus.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Guido Card. Vercellus.
Ego Guilelmus Card. Sirletus.
Ego F. Michaël B. Card. Alex. Camer.
Ego Hieronymus Card. de Claravalle.
Ego Ludovic. Card. Madrut.
Ego Innocentius Card. de Monte.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Ego Cardinalis Alciatus.
Joan. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
A. Cardinalis Caraffa.

Publicatio Bullæ.

Anno à Nativitate D. 1569. Indict. 12. die verò 2. menſis Maii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Div. nâ providentia Papæ V. Anno 4. retroſcr. pra litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtol. de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Flora, ut moris eſt, dimiſſis in locis præfatis præſentibus literis per me aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, per nos Iulium Parisium, & Joan. Bornotum præfatum S. D. N. Papæ Curſ. Ant. Clerici Mag. Curſ.

Reformatio Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, & ejus Officialium. LXXXIII.

Alia reformatio habetur ſup. in Pii IV. conſt. 53. In ſublimi *Auctoritatem verò Summi Pœnitentiarii vide ſup. in conſt. 23. Sixti IV.* Quoniam, *ubi notavi. Et de Officialibus agitur in conſt. ſubſeq.*

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1569.*

Proœmium.

IN omnibus rebus humanis nihil tam perfectè inſtitui, nihil ullis legibus, ſanctionibuſque tam diligenter muniri poteſt, quin id lubrica, & præceps, malorumque omnium effectrix cupiditas novis quotidie artibus pervertere, atque corrumpere moliatur. Quocirca omnes ad hujus præcelſæ dignitatis faſtigium evecti, perpetua quadã neceſſitate coguntur nuſquam oculos à commiſſo ſibi grege avertere, ſed continenter vigiles circumferre, ut quandocumque uſus poſcit, novis modò legibus ferendis, modò veteribus corrigendis, vel ad uſum revocandis, ea quæ paulatim depravata ſunt, in melius reformentur. Quod quidem nos jam inde ab ipſo Pontificatus noſtri principio & libenter fecimus, & quantum in nobis eſt, illud idem ſtatutum urgere, & perſequi annuente

Deo, conamur; neque quicquam nobis eſt, vel præclarius vel optabilius, quam ut collapſos à vetere diſciplina mores, ad priſtinam ſuam integritatem denuo erectos, & in agro Domini à pravarum conſuetudinum ſentibus omnia diligenter perpurgata videamus.

Cauſa hujus reformat.

§. 1. Sed ne dum ea quæ ad communem totius corporis ſalutem pertinent, tantopere procurantur, quiſquam nos accuſet, quod eam partem, quæ nobis proxima eſt negligamus, neque illius ulceribus neceſſarium ſalutis remedium applicemus, divino auxilio freti, curiæ noſtræ univerſæ reformationem jamdudum oculis noſtris obverſantem aggredi decrevimus; pro qua etſi antehac nonnulli prædeceſſores noſtri multa ſanctè & ſalutariter ordinarunt, hominum tamen fragilitate non ita multo poſt aut neglecta, aut corrupta ſunt, aliis atque aliis aliena ſuo ſibi officio uſurpantibus, & dictæ Curiæ expeditiones invicem confundentibus, quarum ſingulis ſagax illa vetuſtas, proprium & diſtinctum, pro cujuſque diverſitate & materiæ genere officium, tanto ſtudio aſſignavit. Unde nos operæpretium fore arbitrati illud in primis conari, ut quod cuique officio congruit, ad illud idem revocetur, demum ſapienter providere, & providenter ſtatuere per quos viros, quibuſque modis Curiæ prædictæ negotia, pro rerum, temporũ, & locorum qualitate deinceps dirigantur. At quia cæteris omnibus illa anteponere neceſſe eſt, ex quibus pendere dignoſcitur periculum animarum.

Præcepta ſuo officio Pœnitentiariæ.

§. 2. Nos hujuſce reformationis exordium à Pœnitentiariæ noſtræ officio capere inſtituimus, ejuſque rei cauſa omnem auctoritatem, ordinariam & delegatam, omniaque privilegia, facultates, & indulta ideo duximus revocanda, ut habita de miniſtrorum qualitate, numero, functionibus & officiis ratione explicita, novam futuris formam de integro præſcribere valeamus, qua ipſum Pœnitentiariæ officium certis quibuſdam facultatibus, quæ aliis officiis magis conveniunt exoneratum atque expeditum, dehinc ea quæ animarum ſalutem præcipuè concernunt, attentiore ſtudio proſequatur.

Amotio quorundam officiorum ab eadem.

§. 3. Primum igitur omnium de hujuſmodi officio, miniſtris, & functionibus rationem prodere volentes, de Apoſt. poteſtatis plenitudine omnia & ſingula loca, ſeu officia Referendariorum, Correctorum, & Reviſoris, necnon functiones & exercitia Scriptorum, qui vigintiſeptem, & Procuratorum, qui vigintiquatuor ſunt, quorumque Procuratorum octo officia ad diſpenſationem pro tempore exiſtentis majoris Pœnitentiarii pertinere noſcuntur, in eodem pœnitentiariæ officio perpetuò ſupprimimus & abolemus, eorumque Scriptorum & Procuratorum rationem aliorſum habituri, illos omnes jam nunc ab ipſo Pœnitentiæ officio amovemus.

Deputatio aliorum Officialium.

§. 4. Ac dictum officium dehinc majore Pœnitentiario, Regente, Datario; uno Correctore, uno Magiſtro in Theologia, uno Doctore in decretis, duobus Procuratoribus, duobus Scriptoribus, & uno Sigillatore, quos pro futuris rebus & negotiis illius ſatis eſſe duximus, perpetuò conſtare volumus.

Quorum officia vēdibilia eſſe prohibet.

§. 5. Illorumque omnium officiorum in ipſo Pœnitentiariæ officio conſtitutorum venditionem, aut quamvis aliam voluntatem, tacitam vel expreſſam ea dimittentium diſpoſitionem expreſsè prohibemus; ſed illa omnia probis & peritis gratis omnino, & ſine aliqua dimittentium, aut aliorum quorumcumque acceptione concedantur: quod ſi ſecus factum fuerit, quæcumque conceſſiones de illis pro tempore factæ, nullius ſint roboris vel momenti.

Pœnitētiarius major qui.

§. 6. Præterea ſtatuimus & ordinamus, ut deinceps in perpetuum major Pœnitentiarius officium ſuum per ſeipſum exerceat; quare ſit Preſb. magiſter in Theologia, ſeu decretorum doctor; & ſi cauſa legitima à Romano Pontifice admiſſa, abſens, ſeu impeditus fuerit, unum alium ex S.R.E. Cardinalibus prædictis qualitatibus inſignitum ſibi Propœnitentiarium ſubroget; qui interim hoc munus etiam per ſeipſum proſequatur, literaſque non Pœnitentiarii delegantis, ſed ſuo proprio nomine jubeat expediri.

Regenſque & Datarius qui.

§. 7. Similiter Regens, Datarius, Magiſter in Theologia & Decretorum Doctor, viri eximia doctrina præſtantes, caſuumque conſcientiæ periti.

Correctur.

§. 8. Item Corrector in Decretis, ſtylo, cæteriſque Pœnitentiariæ rebus diligenter verſatus & inſtructus.

Sigillator.

§. 9. Ac etiam ſigillator probatæ vitæ, & uti id munus poſtulat, omnium officii expeditionum peritus. Qui omnes majoris Pœnitentiarii cura & ſollicitudine delecti, & à Rom. Pont. confirmati, ad ſuum quiſque officium admittantur.

Procurator. & Scriptor. qui.

§. 10. Procuratores quoque & Scriptores prædicti, vita, moribuſque integris ornati ad ſuum quiſque officium exercendum idonei. Ad hæc omnes prædicti officii miniſtri, etiam procuratores & ſcriptores ſint Presb. vel certè in aliquo ex ſacris ordinibus conſtituti, hujuſmodi arcanorum continentiſſimi; quorum etiam de juramento de fidelitate præſtando adſcribatur, quod nec occultos caſus hujuſmodi, nec perſonas ullquam cuiquam extra officiũ revelabunt; qui ſecus fecerint, non levius quàm Presb. peccatorum confeſſiones prodere audentes, puniuntur.

Et à quo examinandi.

§. 11. Procuratoriæ autem & Scriptoriæ officia ita demum à majore Pœnitentiario illis concedantur, qui prius à Regente & Correctore ſuper vita, moribus, ætate, ſcientia, & aliis qualitatibus requiſitis, diligenter ac propoſitis edictis, & mora ſex dierum præcedente per concurſum examinati, & idonei comprobati fuerint, alioquin omnes conceſſiones, etiamſi à Romano Pontifice ex aliqua cauſa pro tempore factæ fuerint, pro irritis habeantur.

Officiales ſe ipſos exercēant, ſuis ſtipendiis contenti.

§. 12. Omnes verò ſupradicti officia ſua per ſe ipſos cum diligenter, tum etiam fideliter exerceant, ſolique præſentes & actu exercentes, niſi legitimè impediti, fructus, & emolumenta percipiant, quorum ſingulis certum, ſtatumque aliunde ſtipendium cuique conveniens aſſignare intendimus, quo ſolo contenti eſſe debeant, nihilque aliud etiam ſpontè oblatum, à partibus, aut aliàs ſive pro expeditionis celeritate, ſive pro alio extraordinario labore, tam procurando, quàm ſcribendo, aut recognoſcendo & examinando, capere poſſint: quicumque ſecus fecerint officio ſuo hujuſmodi privati, excommunicationis quoque ſententia innodati eo ipſo cenſeantur, cujus abſolutionis beneficium ab alio quàm Rom. Pont. excepto mortis articulo, nequeat obtinere.

Regentis Pœnitentiariæ munus.

§. 13. Ut autem negotia univerſa, qua decet puritate & diligentia dirigantur, prædictus Regens petitiones caſuſque omnes ad prædictum officium deductos in primis examinet diligenter, quæque perſpicua, & ſecundùm communem in eodem officio curſum, abſque difficultate expediri conſueverunt, eadem expediri jubeat, nihilque omnino vel ordinarium, aut clarum, niſi prius ab ipſo recognitum & probatum, Procuratores expedire incipiant. Dubia verò vel obſcura, vel difficultate obſtructa, Regens ipſe ad majorem Pœnitentiarium referat, ut diligentius examinentur, demum in ejus ſignaturâ propoſita, cum maturo omnium judicio decidantur.

Materia dividantur.

§. 14. Cæterum materiæ omnes, ſive conficiendæ, ſive ſcribendæ, inter Procuratores & Scriptores cura Sigillatoris æqualiter dividantur.

Correctoris Officium.

§. 15. Sed ut literæ prædictæ ſtylo ſuo conſcriptæ, ſanæ & incorruptæ emittantur, Corrector prædictus, antequam illæ ſcribantur, ſchedulas ſive minutas eorum à prædictis Procuratoribus conficiendas cum ſupplicatione expedita diligenter recognoſcat, examinet, & corrigat, ut inde literæ ipſæ mundæ & integræ, raſuriſque prorſus carentes expediantur. Itemque ſuper omnibus materiis, tam ordinariis, quàm extraordinariis, ſupplicationes, ubi illis opus eſſe, in totum expediri debeant, prius quam ad expeditionem literarum ſuper illis quoquo pacto procedatur.

Sigillatoris officium.

§. 16. Denique Sigillator prædictus literas omnes eatenus recognoſcat, ut manus requiſitæ illis appoſitæ ſint, & eorum data cum libello ſupplicationis concordet, deinde ipſius ſigillo Pœnitētiariæ obſignatas, & in totum gratis ubique expeditas, tunc demũ eas procurantibus reſignet.

Pro expeditione literarum nihil ſolvatur.

§. 17. Illud autem ſancte & inviolate apud officium prædictum volumus obſervari, ut nihil prorſus pro literarum confectione & expeditione, nec alias etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, aliiſque rebus ad ipſam expeditionem pertinentibus exſolvatur, rationem aliunde habituri, unde hæc omnia, ſimulque miniſtrorum omnium ſtipendia debeant comparari.

§. 18.

Sigillator cu-ret omnes Scripturas Pœnitentiariæ ſigillum com-mune.

§. 18. Sed ne quid rerum dictæ Pœnitentiariæ lapſi temporis pereat, neglectumque jaceat, Sigillator ipſe omnia exemplaria, literas, ſcripturas, & inſtrumenta quorumcumque privilegiorum, facultatum, conceſſionum, prohibitionum, reformationum, & cæterorum omnium dictum officium Pœnitentiariæ in univerſum, & privatim concernentium, fideliter ac cum periculo ſuo aſſervet, deque his omnibus authenticum inventarium, ac regeſtum conficiat; cui quicquid poſtea additum, ſtatutum, conceſſum, vel vetitum erit, illud totum quatenuscumque quamprimùm adſcribatur, & ſic deinceps hæc omnia in futurorum Sigillatorum fidem eiſdem conditionibus & periculis deponantur.

Officialium juramenta.

§. 19. Ad retinendam verò in dicto officio puritatem & confirmandam ſingulorum fidem, directè præcipimus, ut juramenta quæ in admiſſione officialium requiruntur, ad præſentem noſtram reformationem accommodata, quotannis in manibus dicti majoris Pœnitentiarii debeant iterati.

Subditorum ar-ca. Quis labes ſimilis in eos.

§. 20. Monemus inſuper omnes & ſingulos ſupradictos, ut caveant diligenter, ne in officiorum ſuorum exercitio fraus vel dolus quoquo pacto admittatur, vel captio inducatur, neve ipſi partibus quidquam dolosè & fraudulenter ſuggerant, quo facilius optata impetrare poſſint, ſed ſolùm petitiones juſtas, rationabiles, & honeſtas recipiant & proponant. Quod ſi dolum vel fraudem feciſſe, aut quidquam vel minimum pro labore, aut aliàs quoquo modo accepiſſe convicti fuerint, præter illas cenſuras & pœnas, quæ contra talia admittentes quomodocumque propoſitæ ſunt, in pœnam privationis officiorum ſuorum incurrant, & ad futura inhabiles, infameſque reputentur, prout nos illos privatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Decretum irritans.

§. 21. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper prædictis, aut eorum aliquo à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter cõtigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 22. Non obſtantibus noſtra de non tollendo jure quæſito, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac de certo officiorum prædictorum numero, etiam pluries à Romanis Pontificibus reducto, necnon officii Pœnitentiariæ hujuſmodi juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, vetere ſtylo & conſuetudinibus quantocumque tempore obſervatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio obſervantiæ.

§. 23. Depulſa igitur omnis avaritiæ ſordidate, pro ſe quiſque piam caſtamque mentem ad impoſitum ſibi munus pro Dei æterni gloria, & Chriſti fidelium ſalute acriter intendat, & pro virili parte conetur, ut cuncta proſpera, & hoc tanto officio digna ſuccedant. Sedeſque Apoſtolica pro bene geſtis condignæ laudis præconio in ſingulis Chriſtiani Orbis partibus pleniùs celebretur.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 4. die 18. Martii. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1569. 15. Kal. Junii, Pontificatus noſtri anno 4.

Anno à Nativitate D. 1569. indict. 12. die verò 1. menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno 4. retroſcripta litera Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per me Joan. Guerardum Curſ.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

LXXXIV. Scriptores & Procuratores Pœnitentiariæ Apoſtolicæ ad Cancellariam Apoſtolicam transferuntur, & Scriptores & Procuratores literarum minoris gratiæ inſtituuntur.

De materia Pœnitentiariæ, vide in conſtit. præced. De materia verò Cancellariæ, vide ſupra in Pii conſt. 54. Univerſi gregis.

Edita An. D. 1569. PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. IN earum rerum commutatione, quam magis ſuadentibus cauſis facere compellimur, hoc quoque à nobis ſedulò curandum eſt, ut ille miniſtrorum numerus, qui novo ordine compoſito uno in loco uſui eſſe deſit, in aliũ magis convenientem commodis rationibus elocetur.

In conſt. præc. ſubduxit hæc Pont. à Pœnitentiaria officia Correctorum, Scriptorum, & Procuratorum, exceptis 4. ob.

§. 1. Cum igitur in generali reformatione officii noſtri Pœnitentiariæ, & quam nuper edidimus, inter talia multa duo officia Correctorum, itemque functiones & exercitia omnium & ſingulorum Scriptorum, qui viginti-ſeptem, & Procuratorum literarum dictæ Pœnitentiariæ, qui viginti quatuor ſunt in prædicto Pœnitentiariæ officio, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extinxerimus & abolèverimus, ac eorundem Scriptorum & Procuratorum, qui tunc literatum Pœnitentiariæ erant, rationem aliorſum habituri, eos omnes ab ipſo Pœnitentiariæ officio ſubduxerimus, quemadmodum literis noſtris deſuper confectis plenius continetur.

Et num. offic. Scriptor. & Procurat. ad Cancellariam transfert.

§. 2. Nos dictis officiis Scriptorum & Procuratorum, eorumque Collegii novum ſtatum inducere, & quantum in nobis eſt, ſingulorum ea obtinentium indemnitati conſulere volentes, de ſimili poteſtatis plenitudine omnia & ſingula officia & loca Scriptorum & Procuratorum prædictorum, ipſorumque perſonas & collegia (novo nomine & titulo utriuſque indito, ac libera conceſſione, & omnimoda alia diſpoſitione octo officiorum hujuſmodi Procuratorum majori Pœnitentiario eodem quo antea jure perpetuò remanente) ad Cancellariam Apoſtolicam transferimus, & cum ea perpetuò conjunximus. Ita ut quondam Scriptores literarum Pœnitentiariæ, dehinc Scriptores literarum Apoſtolicarum minoris gratiæ, alteri verò Procuratores literarum earundem minoris gratiæ appellentur, & inſcribantur.

Et locum illis in ea aſſignat.

§. 3. Quibus concedimus, & aſſignamus menſam, ſeu bancum utriuſque communem in eadem Cancellaria, poſt milites ſanctorum Petri & Pauli, aut alio ibi loco à dilecto filio noſtro S. R. E. Vicecancellario conſtituendo, ad quod literæ omnes hoc de hinc officio literarum minoris gratiæ expediendæ in primis deferantur.

Forma in dic. ſtatu ex ea dictum litera-rum.

§. 4. Statuentes, ut materiæ, quæ in dicto Pœnitentiariæ officio proximis ante dictam reformationem temporibus communiter habebantur, & ex ordinatione noſtra in ſummam redactæ ſunt, deinceps per noſtram, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, deputatorum-ve ſignaturam fiant. Harum omnium libellos ſupplices, & literarum ſuper eis conficiendarum ſchedulas, ſive minutas, ſoli Procuratores ad dictæ Cancellariæ ſtylum conſcribant. Conſcriptas minutas Abbreviatores literarum Apoſtolicarum de majori præſidentia in primis examinent, & corrigant. Correctas ſoli Scriptores hujuſmodi literarum minoris gratiæ deſcribant, ut inde literæ ipſæ ad Cancellariam prædictam, & Defenſores, alioſque Præſidentes in banco prædicto deferantur, ibique ſecundum regulam ad ritum dicti officii Pœnitentiariæ moderandam taxetur. Mox ab Abbreviatoribus prædictis, inſtar aliarum in eadem Cancellaria recognitæ, & ad ſupplicationem collatæ, ad Bullariam mittantur, ſubjectoque plumbo protinus à ſigillatore prædicti officii Pœnitentiariæ capiantur, qui taxa ad præſcriptum noſtrum recepta, eas per deſcriptores ad id aſſumendos juxta noſtras ſuper hoc ordinationes regeſtari, & regeſtatas ad exemplum, ut in aliis moris eſt, conferre; denique ſingulis literis prædictis omnem impenſam per verbum, *Expoſiut*, ut in literis officii Pœnitentiariæ prædictæ moris erat ſubſcribere, idque etiam regeſto prædicto adnotare procuret.

Emolumenta Officialibus aſſigna.

§. 5. Percipiendorum autem à quoque fructuum & emolumentorum ſuorum ea ratio eſſe debeat, ut finito menſe in primis ſalaria eorum omnium, qui ad menſam prædictam defenſores, & alio officii munere ex Scriptoribus, & Procuratoribus literarum minoris gratiæ hujuſmodi conſtituantur, & ſolvantur, demùm Procuratores & Scriptores ſuam quiſque portionem virium per ſua collegia, ut antea diſtribuendam capiant. Regens verò Cancellariæ, & Abbreviatores prædicti, pro laboribus illud idem de ſingulis expeditionibus, quod olim prædicti duo Correctores, & ſtipendium, & emolumentum liberè & licitè percipient. Cætera item ſalaria, & emolumenta in plumbo, & utroque regeſto, videlicet ſupplicationum, & literarum prædictarum, & alibi neceſſaria

juxta ordinationes noſtras prædictas capiantur. De taxa verò à dicto Sigillatore capienda, ſtipendia Regentis, Datarii, Correctoris, Theologi, Doctoris, Procuratorum, Scriptorum, Sigillatoris, cæterorumque miniſtrorum officii, Pœnitentiariæ, item impenſæ omnes etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, & alia quomodocumque ad expeditionem literarum dictæ Pœnitentiariæ neceſſaria, quas gratias ubique fieri & concedi jam præcipimus, ante omnia deſumantur, & ſingulis perſolvantur; quod vero his omnibus omnino deductis & perſolutis, reliquum erit, majoris Pœnitentiarii prædicti eſſe debeat.

Sigillatoris officium.

§.6. Ad hæc quoque prædictus Sigillator curam habeat prædictas ſupplicationes è manu Datarii recipiendi, & per alios ad id ordinandos deſcribendi, in regeſtum ab altero diſtinctum referendum, & utrumque fideliter cuſtodiendi. Cæterùm nullæ omnino ſupplicationes ſuper hujuſmodi materiis ſignandæ litetæ per Abbreviatores prædictos diſtribuantur, neque cuipiam relinquantur, neque ſuper iis ſumpta, aliáve exempla ex regeſtis deſcribantur, etiam poſtquam literæ Apoſtolicæ ſuper illis expeditæ, & partibus eas proſequentibus redditæ fuerint, ſed ſupplicationes ipſæ apud regeſtum prædictum ſub cura dicti Sigillatoris, qui pariter ipſi regeſto præfectus ſit, fideliter cuſtodiantur.

Inhibitio contra officiales, ne aliquid accipiant pro quocumque extraordinario Labore, ſub pœnis hic expreſſis.

§.7. Præcipimus igitur atque interdicimus Abbreviatoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, cæteriſque prædictis tam conjunctim quàm diviſim, ne quid vel minimum etiam ſpontè oblatum à partibus, ſive pro expeditionis maturatione, ſive alio extraordinario labore capiant, aut à famulis aliiſque perſonis capere permittant, ſed ſuis quiſque taxis, & ſtipendiis uti conſtituta ſunt contenti eſſe debeant. Quicumque ſecus fecerint, præter illas cenſuras & pœnas, quæ in talia perpetrantes impoſitæ ſunt, ſuorum officiorum privationem incurrant, & ad futura inhabiles, ac etiam infames cenſeantur, uti nos illos privatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Executores deputati.

§.8. Et nihilominus mandamus prædictis Vicecancellario, & Abbreviatoribus, necnon Reſcribendario, & Scriptoribus Apoſtolicis, cæteriſque ad quos pertinet, tam conjunctim, quàm diviſim, ut Scriptores & Procuratores prædictos, eorumque ſingulos ſic cum univerſo corpore prædicto conjunctos fraterna charitate proſequantur, & ad hujuſmodi officia, & ipſorum liberum exercitium, necnon honores, onera & emolumenta omnia recipiant, & admittant, ac faciant prædicta omnia & ſingula inviolabiliter obſervari, non permittentes quenquam contra præſentium tenorem quomodolibet impediri. Rurſus eiſdem Scriptoribus, & Procuratoribus ſic cooptatis, & adſcriptis, ut prædicto Vicecancellario tanquam capiti aliorum dictæ Cameræ collegiorum inſtar, obediant, & obſequantur.

Clauſ. derog.

§. 9. Non obſtantibus de certo Scriptorum literarum Apoſtolicarum numero, & aliis eorum ac dictæ Cancellariæ ſtatutis, ſtylo, inſtitutione, conſuetudinibus, ſtabilimentis, & reformationibus quantocumque tempore obſervatis, ac etiam jutamento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 4. die 28. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1569. 14. Kal. Junii, Pont. noſtri anno quarto.

LXXXV. Declaratio caſuum, ac præſumptionum in cauſis confidentiæ beneficialis, contra quoſcumque, etiam S. R. E. Cardinales, cum appoſitione pœnarum.

Ad hæc vide ſup. conſt. 85. Pii IV. Romanum, *ubi cætera de ſimoniis & confidentiis notavi.*

Edita A. D. 1569. PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

INtolerabilis multorum perverſitas, qui ſacroſanctas conſtitutiones novis quotidie fraudibus eludere nitun-

tur, ſæpè illarum auctores in neceſſitatem adducit cautius providendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus graviore ſanctione poſtpoſita reprimantur.

Pius IV. in rub. cit. pro huius conſtitutionis.

§. 1. Benè quidem & providenter fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit & decrevit.

Ut in bulla cit. in rub.

Sed cognoſcit hic Pius multas ſimoniacas ſuper commutatione, qua in dicio minus probari poſſunt.

§. 2. Verumtamen propter improbas multorum cupiditates prædictas, quæ ad purgandam hac pernicie Eccleſiam, & animarum ſalutem ab ipſo prædeceſſore edita ſunt, in multis deprehendimus viam aperuiſſe gravius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod judices in cauſis hujuſmodi confidentiarum expediendis remiſſiores eſſent, omnes & ſingulas cauſas ipſas ubicumque, & inter quoſcumque motas ad nos advocaviſſemus, ad omnimodam hujuſmodi cauſarum, præſentium & futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem nobis & ſucceſſoribus noſtris reſervaviſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, nec levibus conjecturis intelleximus vitium quidem confidentiæ occultè irrepſiſſe, ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & conjecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minimè ſufficere, ejuſque rei cauſa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem hujuſmodi confidentias exercebant, ubi cognoverunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in judiciis confidentias ipſas, contempta conſtitutione prædicta, Eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta, ut prius retinere, alios fructus, penſiones, & alias res accipere, alias eorum exemplo ad ſimilia & graviora fidentius commoveri. Multi enim ipſa beneficia jure retinere nequeuntes, alii ne cogantur ad ſacros Ordines, ad reſidentiam, ad incedendum in habitu clericali, ut ad bellum proficiſcantur, ut inimicos occidant, alii ut alieno nomine lites agant, aut defendant, alii propter crimina incapaces, quidam ut purgato delicto vel abſolutione conſecuta, illa repetant, eadem in alios deponunt, & in pleriſque fructus ipſorum, aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt, ſæpè laicis, & inhabilibus. Plerique vel ſenes, vel infirmi, ut beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renuntiarunt & renuntiant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Eccleſiaſticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris aſſervent, ſacro interdum circuitu retroceſſionis, cum reſervatione fructuum, & aliarum rerum, aut acceſſu, præſertim ab illis, qui præſtandorum jurium Cam. Apoſt. ſunt immunes: alii aut incapaces, aut aliis beneficiis Eccleſiaſticis onuſti, aut Eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut merè laici beneficia Eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, ut de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique Ordinarii, & Collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus ſeu penſiones capiant eorundem, aliiſve faciant miniſtrari. Alia item permulta ejuſcemodi admittuntur, quibus immaculata rerum divinarum puritas impiè violatur, diſciplinæ Eccleſiaſticæ nervus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum.

Ideo certis regulis conſimilitias declarat.

§. 3. Quare nos volentes periculoſam talium audaciam novi juris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus.

Ut ſi quis quacumque auctoritate Eccleſiam vel monaſterium, aut aliud beneficium Eccleſiaſticum qualecumque ex reſignatione, vel ceſſione cujuſcumque perſonæ, ſimpliciter aut cum curcuitu retroceſſionis, cum regreſſu vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit, ut illa, vel illud etiam in eventum regreſſus, vel acceſſus, eidem dimittantur, vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alii vel aliis concedantur, vel penſiones ſolvantur ex eiſdem, hæc confidentia cenſeatur.

Itidem ſi Ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum, beneficium Eccleſiaſticũ quovis modo vacans, ea conditione tacita vel expreſſa, ut poſtea in alterum pro arbitrio Collatoris, ſeu alterius cujuſcumque contra juris communis ordinationem diſponatur,

disponatur, sive ut de eo provisus, fructus illius, vel partem ad utilitatem vel libitum conferentis, vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se vel alium, scripto aut verbo jusserit seu significaverit, persolvat, & pariter si à patrono etiam laïco, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Adhæc si Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à solutione jurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem vel cessionem alicujus extranei, de Ecclesia, monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam & admissam, illam, vel illud etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem vel cedentem, modico spatio interjecto, veluti duorum vel trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu monasterii, aut beneficii, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super his reservatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam vel illud, ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alii exempto sit, fueritve concessus.

4. Postremò si quis à crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit quacumque auctoritate Ecclesiam, monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quibus horum casuum confidentiæ pravitas sit contracta, casusque hujusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis specialim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum.

Et ad probandam confidentiam, certas præsumptiones sufficere declarat.

§. 4. Ad probandum verò plenè confidentiarum abusum, inter alias etiam hæ præsumptiones, & conjecturæ habeantur legitimæ. Videlicet.

1. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa vel illo, seu rebus illius, per se vel alium seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel ejus propinquis, ipsos aut partem aliquam remiserit eorundem.

2. Si recipiens beneficium constituerit dimittentem vel ejus parentes aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficii dimissi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

3. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Tales singulares qui probent.

§. 5. Denique si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico, per se vel alium seu alios intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Præsumptiones quæ plenè probant.

§. 6. Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & conjecturas, pluresque hujusmodi præsumptiones & conjecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Alii testes recipiendi.

§. 7. Cæterum criminosi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur.

Confidentiæ pœna & causarum cognitio ad quos spectat.

§. 8. Sed ne quisquam etiam vana fiducia fretus non intendendi contra se judicii, in crimine perseveret, utque hoc malum gravioris censuræ stimulo usquequaque prohibeatur, omnes & singulos qui hucusque Ecclesias, monasteria, beneficia, fructus, pensiones, aliasve res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reversi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint, & qui quid tale admiserint in futurum, etiam omnibus & singulis aliis Ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, administrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter sub dicta reservatione comprehendi volumus, necnon fructibus, pensionibus & aliis rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curiæ & aliis officiis temporalibus præsentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in juris subsidium excommunicationis sententia innodamus, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quàm à Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim advocatione causarum hujusmodi, & reservatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis & prædictis successoribus, ut prædictum est facta, causis illis dumtaxat exceptis, quæ jam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam iis quas ratione Ecclesiarum & monasteriorum, quorum dispositio in Consistorio fieri consuevit aut debet, itemque contra Ordinarios Collatores Episcopos, & alios Superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti jam aliis nostris literis statutum est, audiendis, decidendis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, decernimus ita deinceps quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublatis eis & ipsorum cuicumque quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, interpretari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid secus in prædictis per quoscumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Quocirca omnibus locorum Ordinariis districtius injungimus, ut in suis quisque Ecclesiis, civitatibus, diœcesibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta studiosè attendat, & quatenus illis relaxavimus, in delinquentes severè animadvertant, si divinæ Majestatis judicium, dictæque Sedis censuram voluerint evitare. In cæteris verò causis, & negotiis (nobis, & prædictis successoribus exceptis) eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus, ut gratia, & favore postpositis, pro se quisque cum venerit usus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suasque inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quamprimùm transferant, ut nos, & prædicti successores in causis hujusmodi procedentes, quod justum fuerit decernamus: Nos enim singulis Ordinariis ipsis prædictos omnes, & quoscumque alios, etiam exemptos, etiam per editum publicum, constito prius summariè, & extrajudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisque ac Judicibus ordinariis & delegatis, aliisque personis quibuscumque ne prædictorum executioni quoquo modo impediant, vel alias in illis sese interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdem ac alios contradictores & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia juris & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachii sæcularis quandocumque opus erit invocandi, cæteraque in prædictis, omnibus & singulis necessaria faciendi & exequendi, plenam & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dictis, aliisque Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, quodque Episcopis, Collatoribus, & Prælatis prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim à prædicta sit Sede indultum, vel in posterum indulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut contra indulta hujusmodi ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectum præsentium, aut attributæ prædictis Ordinariis jurisdictionis explicatio, seu exercitium, vel executio impediri valeat quomodocumque vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Conſt. d. Pii IV. in ſuo robore remanet. Tranſumptorum fides.

§.11. Literis prædeceſſoris hujuſmodi nihilominus in ſuo robore duraturis.

§.12. Volumus autem, ut præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem, in judicio & extra, ubique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An. 4. die 11. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incar. Dom. 1569. Kal. Junii, Pontificatus noſtri anno 4.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1569. Indict. 12. die verò Sabbati 6. Auguſti, Pont. Sanct. in Chriſto Patris & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus 4. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicarum Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſt. & in acie Campi Flora, ut moris eſt, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Ioannem Andream Panizzam, prædicti S.D.N. Pii Papæ V. Curſ.

Chriſtianus de Monte Mag. Curſ.

Sequitur extenſio ad Cardinales.

Edita An. D. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS, &c.

Dubia an præcedens conſtitut. liget Cardd.

HOdie in Conſiſtorio noſtro ſecreto ut moris eſt accepto, quod à nonnullis prætendebatur S.R.E. Cardinales obtentu privilegiorum ſub conſtitutione noſtra de confidentiis beneficialibus, ſaltem quoad privationem, cenſuras, & alias pœnas in dicta conſtitutione contentas, propter non factam in clauſula impoſitionis illarum ſpecialem & expreſſam de dictis Cardinalibus, & privilegiis mentionem, minimè comprehendi, licet aliter mentis & intentionis noſtræ fuerit, quemadmodum & ex literis dictæ conſtitutionis colligi poſſet.

Declaratio qua eos comprehendit.

§.1. Ad tollendum tam omne dubium atque impedimentum, quo minus conſtitutio præfata commune bonum, & ſalutem animarum concernens, plenarium effectum ſortiatur, declaravimus omnes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in conſtitutione, & literis præfatis, ac ſingulis earum partibus, etiam quoad privationes, omneſque, & ſingulas alias cenſuras, & pœnas, in ipſis literis contentas comprehendi, ac contrafacientes privationes, cenſuras & pœnas ipſas incurrere, prout nos illos omnes includi, & incurrere volumus eo ipſo.

Decretum irritans.

§.2. Decernentes ſic per quoſcumque, &c. etiam Cardinales, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata, &c. judicari, &c. debere, necnon irritum, &c. attentari.

Revocatio privilegiorum ad effectum præſentium.

§.3. Ac privilegia præfata, necnon exemptiones, conſervatorias, & indulta omnia, per quoſcumque Romanos Pontifices, &c. etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac etiam conſiſtorialiter, & ex quibuſcumque cauſis, in genere vel in ſpecie conceſſa, confirmata, extenſa, & moderata, & quantocumque tempore obſervata, ad effectum præfatorum revocavimus, & annullavimus, viribuſque & effectu quoad hæc prorſus carere decrevimus. Volumuſque & ſtatuimus, tenores privilegiorum, &c. qualiacumque ſint, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis haberi.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Solamque hanc ſchedulam manu noſtra ſignatam, & in Cancellariæ Apoſtolicæ libro ad perpetuam rei memoriam regiſtratam, abſque alia literarum confectione ſufficere, eamque & ejus exempla ubique locorum in judicio & extra illud fidem facere.

Derogatio contrariorum.

§.5. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ præfatæ regulis, editis & edendis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Dat. P. An. 4. die 14. Nov. Papæ ſubſcr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 14. Novembr. 1569. Pont. noſtri Anno 4.

Ita eſt. M.

Quod facultas erigendi Capellas Roſarii, ſit ſolummodo Magiſtri Generalis Ordinis S. Dominici, & ab eo Deputatorum. Et Confratres Sodalitatum Roſarii ab eis inſtitutarum, oblationes & legata in pios ejus uſus convertenda recipere valeant. Indulgentiaſque hîc enuntiatas conſequantur. LXXXVI.

Hæc eadem facultas inſtituendi hæc Confraternitates conceſſa eſt etiam Vicario generali d. Ord. à Sixto V. in conſt. 21. Dudum ineffabilia. *Et antiquiorem Roſarii approbationem habes in conſtit. 18. Sixti IV.* Ea quæ, *ubi notavi. Quibus adde aliam conſtit. Leonis X. poſitam in Appendice.*

Edita An. D. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

INter deſiderabilia cordis noſtri, illud intenſis deſideriis affectamus, ut ſingulorum Chriſti fidelium, quorum nobis ex commiſſi Paſtoralis officii debito cura imminet, generalis animarum ſalus proveniat, unde pia & ſalubria fidelium vota ad hoc tendentia, & alias ex quibus divini cultus provenit augmentum, pii patris affectione proſequimur, ac plenis favoribus confovemus, & ut optatum conſequantur effectum, Chriſti fideles ipſos ad illa, indulgentiis videlicet & peccatorum remiſſionibus libenter invitamus.

Cauſa hujus conceſſionis.

§.1. Exhibita ſanè nobis nuper pro parte dilecti filii Magiſtri Provincialis Ordinis Prædicatorum Provinciæ Neapolitan. petitio continebat, quod cum dilectus filius Fr. Ambroſius Salvius, loci de Balneolo Nutean. ſive alterius diœc. ad erigendum Societates Sanctiſſimi Roſarii in quibuſcumque Eccleſiis, per nos & Sedem Apoſtolicam, ſpecialiter deputatus fuerit, ſi aliis hujuſmodi facultas, præterquam ejuſdem Ordinis Magiſtro Generali interdicerotur, ex hoc profectò diverſis abuſibus, qui in illarum erectione intervenire poſſent, ſatis conſultum foret. Quare nobis pro parte ejuſdem Provincialis fuit ſupplicatum, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Facultas erigendi Capellà Roſarii ſpectat ad Mag. Gen. Ordin. S. Dominici, & ab eo deputatos tantum.

§.2. Nos qui honeſtis quorumlibet votis libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis, eundem Provincialem à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, quod nulli licitum exiſtat, minuſque aliquis Capellam Sanctiſſimi Roſarii in quavis Eccleſia ſive loco erigere, præter dictum Generalem, aut ab eo deputatos, ac præfatum Ambroſium.

Nihil ingredientes Sodalitatem ſolvât.

§.3. Minuſque aliquis Confrater, ſeu vir, ſive mulier, aliquid eidem Societati pro illius ingreſſu, vel alia quavis de cauſa perſolvere.

Confratres ad proceſſ. accedant, & ad ſepul. mortuos inſignia deferant.

§.4. Ac ſinguli Confratres ad quaſvis proceſſiones accedere, & in quibus corpora defunctorum ad ſepeliendum deferuntur, cum eorum inſigniis, cujuſvis etiam Superioris licentia deſuper minimè requiſita, etiam abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu poſſint & valeant, ſeu eorum quilibet poſſit & valeat.

Prohibitio Confratres in his molestandi.

§.5. Diſtrictius inhibentes quibuſvis, ne eoſdem Generalem, ſeu deputandos, & Ambroſium, ſuper erectione, & inſtitutione Societatum hujuſmodi in quibuſcumque Civitatibus, terris, & locis, factis & faciendis, neque eoſdem Confratres ſuper exercitio piorum operum, & profectu ad proceſſiones, ſeu inceſſu cum ſigno eorum, aut dicti ſigni delatione moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant, nec debeant, quinimò Generali, deputatis

putatis,& Ambroſio præfatis in præmiſſis auxilium,conſilium,vel favorem præbeant. Nos enim omnes præmiſſis contravenientes, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus eis conceſſis privamus,& privatos eſſe,ac indignos effici,& quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Confirmatio indulgentiarum.

§.6. Poſtremò verò,ut animarum Chriſti fidelium, præſertim ex aliqua Societate hujuſmodi erectarum, ſeu per eumdem Ambroſium erigendarum exiſtentium, & eamdem Societatem ingredi volentium quieti, & ſpirituali conſolationi ſalubrius conſulatur, & ad illam ubiquumque erectam Chriſti fideles ipſi accedentes eò ferventiores, & promptiores reddantur, quo ſe dono cæleſtis gratiæ decoratos ſenſerint, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum auctoritate confiſi,Chriſti fidelibus præfatis de dicta Societate,ut præfertur inſtituta, vel inſtituenda exiſtentibus, ut omnes & ſingulas indulgentias,& peccatorum remiſſiones, tam per nos quàm quoſcumque alios Romanos Pontifices, & præſertim Leon. Papam X. prædeceſſores noſtros conceſſas conſequantur, & conſequi poſſint, auctoritate & tenore prædictis miſericorditer in Domino concedimus & indulgemus. Illaque nonniſi in Eccleſiis, in quibus, ut præfertur, eadem Societas inſtituta erit, præterquam in caſu ſummæ neceſſitatis & infirmitate grandi,ſeu detentione carcerum,in quibus & alio in loco conſequi poſſint, obſervando tamen illa omnia, quæ in dictis indulgentiis continentur, conſequi poſſe decernimus. Omneſque & ſingulas per eumdem Ambroſium, ſive Generalem, aut deputandos præfatos auctoritate noſtra, modo tamen ſupradicto, conceſſas confirmamus & approbamus.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 1567. die 28. Junii.

Dat.Romæ apud S.Petr.ſub annulo Piſcatoris, die 28. Junii 1567. Pontificatus noſtri anno quarto.

Sequuntur alia conſtitutio ſuper prædictis.

Edita An.D. 1569.

PIUS PAPA QUINTUS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Oratio ad Deum in tribulationibus proficua.

COnſueverunt Romani Pontifices, & alii Sancti Patres prædeceſſores noſtri, cum bellis corporalibus vel ſpiritualibus premerentur, aut aliis tentationibus vexarentur, quo facilius ab illis evaderent,& tranquillitatem adepti, Deo quietius & ferventius inſervirent & vacarent,divinam opem implorare,& Sanctorum ſuffragia per ſupplicationes, ſeu per Litanias depoſcere, ac oculos cum Davide in Montes levare,certa ſpe confidentes,inde illis auxilia affutura.

Pſalterii inſtituit B. Dominicus ad deprimendas Hæreſes.

§.1. Quorum exemplo adductus,& Spiritu ſancto, ut piè creditur,afflatus Beatus Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum auctor, (cujus inſtitutum, & regulam cum in minoribus eſſemus,expreſsè profeſſi ſumus) ſimili,qua nunc temporis occaſione,quo Albigenſium hæreſi partes Galliarum, & Italiæ miſerè vexabantur, & tam multos excæcaverunt ſæculares, ut in Domini ſacerdotes,& clericos ſæviſſimè furerent, levans in cœlum oculos, & montem illum Glorioſæ,Virginis Mariæ Almæ Dei Genitricis, quæ germine ſuo tortuoſi ſerpentis caput obtrivit,& cunctas hæreſes ſola interemit, ac benedicto fructu ejus ventris, Mundum primi parentis lapſu damnatum ſalvavit, & de quo ſine humanis manibus abſciſſus eſt lapis ille, qui ligno percuſſus gratiarum aquas affluenter produxit, reſpiciens modum facilem; & omnibus pervium, ac admodum pium orandi, & precandi Deum,Roſarium ſeu Pſalterium ejuſdem B. Mariæ Virginis nuncupatum, quo eadem Beatiſſima Virgo Salutatione Angelica centies & quinquageſies ad numerum Davidici Pſalterii repetita, & Oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam ejuſdem D. N. Jesu Christi vitam demonſtrantibus interpoſita, veneratur, excogitavit, excogitatum per S.R.E. Patres propagavit,orandique modo prædicto per aſſeclas Beati Dominici Fratres, videlicet Ordinis prædicti divulgato,& à nonnullis accepto, cœperunt Chriſti fideles iis meditationibus accendi, & precibus inflammati in alios viros repentè mutari, hæreſum tenebras remitti, & lux Catholicæ fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diverſitate Sodalitates per Fratres ejuſdem Ordinis ad hoc à ſuis Superioribus legitimè deputatos inſtitui, & Confratres in eis deſcribi.

Hic Pont. ob confis hic indicatis illuſ ſervandi admonet.

§.2. Nos quoque illorum prædeceſſorum veſtigia ſequentes, militantem hanc Eccleſiam divinitus nobis commiſſam, his temporibus tot hæreſibus agitatam, tot bellis, praviſque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lacrymabundos, ſed ſpei plenos oculos in montem illum, unde omne auxilium provenit levamus, & ſingulos Chriſti fideles ad ſimile faciendum benignè in Domino hortamur, & monemus.

Idemque confirmat unà cum ſuis gratiis & indulgentiis.

§.3. Utque facilius modus ille ab omnibus cum ea qua decet devotione, & mentis Religioniſque Chriſtianæ ſinceritate amplectatur, auctoritatis noſtræ partes, quantum nobis ex alto conceditur, favorabiliter impartientes, modum orandi & precandi prædictum, omniaque & ſingula indulta, indulgentias, peccatorum remiſſiones, relaxationes, immunitates, privilegia, & alias gratias per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & dictæ Sedis etiam de latere Legatos, ac alios Apoſtolica ad id auctoritate ſuffultos, juxta precandi modum prædictum orantibus, & Confraternitatibus, ſeu Sodalitatibus, ſub dicto Roſario inſtitutis, & illarum Eccleſiis, ſeu Altaribus, aut Capellaniis, vel Confratribus, aut Sodalibus, tam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſive in genere, vel in ſpecie, quàm alias quomodolibet, etiam pluries conceſſa, confirmata & innovata, quorum omnium & ſingulorum tenores & compendia præſentibus haberi volumus pro expreſſis & inſertis, eadem auctoritate harum ſerie perpetuò confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Necnon potiori pro cautela, præmiſſa omnia eiſdem modo & forma, quibus conceſſa reperiuntur, etiam perpetuò innovamus.

Et Confratribus Sodalitatum inſtitutarum à Fratribus, &c. S. Dominici gratias concedit.

§.4. Ac omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus utriuſque ſexus Confratribus, per dilectos filios modernos & pro tempore exiſtentes Fratres Ordinis prædicti in ſuis, & tam per eos quàm per alios Sacerdotes, etiam in aliis Eccleſiis à dilecto filio, etiam moderno & pro tempore exiſtente ipſius Ordinis Generali Magiſtro, vel ejus Vicario dumtaxat deputatos, in hujuſmodi Sodalitatem, ſeu Confraternitatem Roſarii receptis, & deſcriptis, Eccleſias, Altaria, & Capellas hujuſmodi viſitantibus, necnon Deo preces juxta Roſarii modum prædictum effundentibus, quod omnibus & ſingulis indultis, indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, relaxationibus, privilegiis & aliis gratiis præfatis frui, uti, potiri & gaudere.

Et etiam facultatem recipiendi legata.

§.5. Necnon eiſdem Confraternitatibus, ſeu Sodalitatibus, quod illarum ad id deputati Confratres omnia & ſingula oblationes, & legata, ſeu donationes, aut aliàs quovis modo, ſive in teſtamento, ſive codicillis, aut alia ultima, vel inter vivos voluntate illis relicta, & erogata, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, etiamſi ſpeciali nota digna ſint, percipere, exigere, levare, & in Confraternitatum hujuſmodi pios uſus convertere, etiam Ordinarii loci, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minimè petita, liberè & licitè poſſint.

Indulgentiæ quæ hic deſcriptæ.

§.6. Et inſuper quo quiſque ad ſe numero Confratrum præfatorum aggregandum promptior & alacrior fiat, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi,omnibus & ſingulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos deſcriptis, verè pœnitentibus & confeſſis, qui prima vice qua deſcripti fuerint, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in aliqua Eccleſia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & unam ſaltem quinquagenam Roſarii recitaverint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Eccleſiæ oraverint, necnon qui in mortis

mortis articulo conſtituti ſalutaris pœnitentiæ,& viatici Sacramento muniti fuerint,plenariam omnium & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus,& elargimur. Qui verò in Reſurrectionis D.N. Jesu Christi,& Annuntiationis, ac Aſſumptionis ejuſdem B. Mariæ præfatum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, & partem Roſarii, ut præfertur, recitaverint, decem annos, & totidem quadragenas, eiſdem autem Confratribus, qui in reliquis D.N. Jesu Christi, & B.Mariæ Virginis præfatorum feſtis diebus,in quibus ſacra ipſius Roſarii myſteria recenſentur, unam ſaltem Roſarii quinquagenam recitaverint, necnon aliis omnibus & ſingulis utriuſque Chriſti fidelibus, etiam non Confratribus, qui in ejuſdem Roſarii Proceſſione, quæ menſe quolibet fieri conſuevit, devotè interfuerint, & pariter Confratribus præfatis quotieſcumque Roſarium integrum qualibet hebdomada devotè recitaverint,ſeptem annos,& totidem quadragenas de injunctis ſibi pœnitentiis, etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Clauſula præſervativa.

§.7. Decernentes Confratres,& alios præfatos à quoquam deſuper moleſtari, præſenteſque literas de ſubreptionis,vel obreptionis aut nullitatis, aliove vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, & ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi non poſſe, ſed quoties illæ emanaverint, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas de nono, etiam ſub poſteriore data per ipſos deputatos Confratres eligenda conceſſas, ac perpetuò validas & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri debere.

Decretum irritans.

§.8. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores,& S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§.9. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Cancellariæ Apoſt. regulis, editis & edendis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, tam in judicio, quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 4. die 17. Sept.

Datum Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 17.Sept.1569. Pont.noſtri anno 4.

LXXXVII. Confirmatio & declaratio privilegiorum & gratiarum Collegii Scriptorum Archivii Curiæ Romanæ.

Hujus Collegii inſtitutionem, ejuſque ſtatum vide ſupr. in conſtit. 15. Iulii II. Sicut, *ubi alia notavi.*

Edita An. D. 1569.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Confirmatio Conſt. Iul. II. citata in rub. & alterius Leon. X. præterm. an. qui in nihil relevans confirmatur.

PRidem nos anxio ſollicitoque animo cogitantes,&c. Collegii erectionem,& inſtitutionem à fel. rec. Julio Papa II. Kal. Septembr.Pontif. ſui anno 5. factam, necnon omnia & quæcumque privilegia, facultates, exemptiones, prærogativas, diſpenſationes, gratias & indulta ab eadem dicta die, & Idibus Decembr. dicti anni, necnon à Leone X.Pridie Non.Octob.Pont f.ſui anno 1. aut alio veriori tempore, necnon aliorum omnium inde uſque Rom. Pont. conceſſiones eidem Collegio & perſonis,in genere & in ſpecie,tam conjunctim, quàm diviſim factas,& ſuper his omnibus & ſingulis confectas literas,ſcripturas,& inſtrumenta, ac inde ſecuta quæcumque, cum prohibition. clauſulis, & decretis in eis conten. quæ omnia & ſingula æquè atque ad verbum præſentibus inſerta, expreſſa & repetita habemus, literiſque ſuper præſentibus conficiendis in totum,vel in partem exprimi, totoſque tenores ſingulorum inſeri poſſe volumus, etiamſi talia, & multa ſint, quæ ſpeciali expreſſione indigeant, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus renovamus, approbamus, & confirmamus,effectumque plenarium & integrum prorſus ſortiri volumus, ac omnes & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem ſupplemus. Decernentes illa omnia, perpetuum & inviolabile robur obtinere, ac irritum, &c. attentari.

Cōceſſiones ſcriptorum Archivii ſub Notarii civilium cujuſcumque Judicis confirmantur.

§.1. Quin etiam in perpetuum applicamus, & appropriamus, ac etiam annectimus, unimus & incorporamus dicto Collegio ſcripturas præfatas,ac omnia & quæcumque jura, fructus & emolumenta ratione officiorum Notariatuum eorum omnium Judicum ordinariorum, & Commiſſariorum Curiæ & Urbis in præfata inſtitutione expreſſorum, quibus etiam S.R.E. Cardinales adjungimus, & ſimiles,etiam ſi ordinarii dicantur, comprehendi volumus. Ut verò in habendo proborum peritorumque Notariorum delectu melior deinceps ratio capiatur, ſtatuimus ut poſthac, in omnibus & quibuſcumque cauſis coram præfatis Judicibus,etiam Cardinalibus quomodocumque habendis & agitandis, Collegium ipſum Notarios idoneos, qui in ejuſmodi cauſis ſcribant,conſtituere debeat. Nullique omnino ipſorum Judicum etiam Cardinalium alios Notarios, etiam dicti Archivii ſcriptores in cauſis hujuſmodi pro arbitrio conſtituere poſſint, ſed eos dumtaxat aſſumere teneantur, quos Collegium præfatum ſuo ex gremio,in genere,vel in ſpecie duxerit eligendos. Decernentes alias quaſcumque conſtitutiones, ordinationes, & aſſumptiones Notariorum, etiam de dicti Collegii Scriptoribus,ſive in genere,ſive in ſpecie, tam per Judices etiam Cardinales, quàm etiam Sedem Apoſtolicam ex quibuſcumque cauſis,etiam motu ſimili, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon proceſſus & alia quæcumque coram eiſdem Judicibus,etiam Cardinalibus aliter facienda, irrita & inania eſſe, viribuſque & effectu carere, Notarioſque tanquam falſi reos puniri debere. Cæterum Collegium præfatum rationes, & curas omnes hujuſmodi proceſſuum, ſcripturarum, & inſtrumentorum, etiam præteritorum, omni tempore habeat, omnia & quæcumque emolumenta, ordinaria & extraordinaria inde quomodocumque provenientia,ac communem uſum percipiat,& delegandis ſive ſubſtituendis Notariis ſuis ſtipendia conſtituat, vel aliàs ſuper hoc conveniat cum eiſdem,&c.

Decretum irritans.

§.2. Sicque in his & aliis præfatis omnibus & ſingulis per quoſcumque, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ac Cameram ipſam, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata, &c. judicari, &c. debere, &c. necnon irritum, &c. attentari.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis,& Pauli II.III.& IV. aliorumque Romanorum Pontificum,ac noſtris de rebus Eccleſiæ non alienandis, & alienatis revocandis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, etiam de gratiis ad inſtar non conceden. Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis & edendis, ejuſque & dictæ Cameræ, earumque Collegiorum,& etiam Urbis Romæ juramento, &c.roboratis,ſtatutis, &c. necnon inſtitutione & fundatione, ac veteri ſtylo, quantocumque tempore obſervato, privilegiis quoque,indultis,& literis Apoſtolicis, illis, eorumque perſonis omnibus & ſingulis, etiam per modum ſtaturi perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & aliàs quibuſcumque tenoribus & formis,ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis per præfatos,& alios quoſcumque Romanos Pontifices, ac nos & dictam Sedem ex quibuſcumque cauſis, etiam Motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam Conſiſtorialiter conceſſis,confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis,quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. tenores, &c.in

genere

genere & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum latiſſimè extẽn. Motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus derogamus, necnon omnibus illis, quæ in ſingulis literis præfatis conceſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, &c.

Fiat Motu proprio M.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 15. Kalen. Auguſti, Anno 4.

...a ſubſcr. ...t. V. An. 4. ...19. Iulii.

XXXVIII. Coſimus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux ejuſque ſucceſſores Magni Duces Etruriæ creantur.

Iſte Coſmus Militiam S. Stephani de licentia Pii IV. inſtituit, ut ſup. in ejuſdem Pii conſt. 60. His quæ, ubi de ea dixi.

...ita An. D. 69. PIUS EPISCOPUS,

...vidium. *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

ROmanus Pontifex in excelſo militantis Eccleſiæ Throno, diſponente Domino ſuper gentes & Regna conſtitutus, poſt perluſtratas ſuæ indefeſſæ mentis aciei Orbis Chriſtiani Provincias, circumſpecta ſua providentia præclaros, ac principes viros, qui de Sancta Sede Apoſtolica, fideque Catholica benemereri videntur, ſingulari ſuæ benignitatis clementia, quantum ſibi ex alto conceditur, augere, eoſque inſignibus, ornamentis, ac ſpeciosis bonorum titulis decorare, atque illuſtrare conſuevit, necnon alias diſponit prout temporum, locorum, & perſonarum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Etruria Provincia commendatio.

§. 1. Sanè cum nos his noſtris luctuoſiſſimæ tempeſtatis diebus, animo noſtro diu multumque graviſſimo cum dolore verſaremus, quot & quantæ peſtiferarum hæreſum ſectæ quotidie undique erumperent, diraque & exitioſa perditorum hominum à fide Catholica abertantium ſemina paſſim ſerperent, & uſquequaque propagarentur, omnia Italiæ loca circumſpicientes, Etruria Provincia nobilitatis decore, & antiquitatis nomine à majoribus celebrata, cujus maxima pars, quæ nobis & ipſi Apoſtolicæ Sedi ſubjecta non eſt, ab omnibus ferè lateribus ditioni noſtræ Eccleſiaſticæ contermina atque conjuncta exiſtit, nobis præcipuè occurrit, quam divinæ primum bonitatis gratia, ſollicitudineque ac vigilantia noſtra, deinde præſtantiſſimi ac Religioſiſſimi ejus Principis virtute, conſilio, diligentia, præ cæteris intactam & incorruptam, ab hujuſmodique pernicioſa labe & contagione ſartam tectam conſervatam eſſe conſpicimus.

Maximè obſequia Romanis Pont. præſtita.

§. 2. Huc accedit, quod profectò magnopere nos movet, Sedem Apoſtolicã, cum ob regionis vicinitatem, tum propter loci opportunitatem gratiſſima plerumque obſequia, atque etiam commoda ſubminiſtratis ab Etruſcis auxiliis à multis iam ante ſæculis recepiſſe; idque complures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim fel. rec. Innoc. IV. Clementem etiam IV. Greg. X. Benedictum XI. Martinum V. & Leon. X. luculenter teſtatos fuiſſe, adeo ut tam eandem Provinciam, quàm ejus Rectores & Magiſtratus ob peculiarem eorum erga Rom. Eccleſiam devotionem & obſervantiam, propenſo paternoque affectu, variis gratiis, honoribus, ac privilegiis jure cohoneſtandos, atque ornandos eſſe duxerint.

Qua ſignanter Coſmus Medices præſtitit & præſtitit.

§. 3. Quibus rebus debita meditatione maturè conſideratis, attendentes quoque in primis, quod dilectus filius nobilis vir Coſmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux majorem in dies ſuæ eximiæ virtutis ſplendorem, ferventioremque Catholicæ Religionis cultum, & in adminiſtranda juſtitia præcellens ſtudium, ex eo tempore quo imperare cœpit, nuſquam prætermiſſum, laudabiliter præ ſe ferre non ceſſat. Quod omnibus in occaſionibus, nobis, ac prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolicæ Sedi prompto ac libenti animo obſequi ſemper ſtuduerit. Quod nos & eandem Sedem ab ipſo noſtri Pontificatus initio continuato debitæ reverentiæ honore coluerit, mandatis noſtris filiali obedientia paruerit, honeſtis noſtris petitionibus obſequentiſſimè morem geſſerit. Quod à nobis requiſitus cœpta noſtra pecuniis, peditatu, equitatuque alacriter juverit, præſertim pro ferendo auxilio Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſſimo, adverſus ejus rebelles, & hæreticos, centum etiam aureorum millia, ultra alia, illi mutuando, hortatu noſtro id fecerit. Quod majora, ſi uſus venerit, ad Catholicæ fidei defenſionem, & incrementum ſe præſtaturum ultrò pollicetur.

Militiam S. Stephani inſtituit.

§. 4. Quod pro inclyta ejus in Deum pietate, ſuperioribus annis, Militiam S. Stephani, ad ſanctæ fidei exaltationem, ac propagationem inſtituerit, bonis ditaverit & ampliaverit.

Statum ſuum optimè regit.

§. 5. Quod univerſæ propè provinciæ Etruſcæ imperſcrutabili Dei judicio ad ſummæ dignitatis poteſtatem civium Florentinorum aſſenſu vocatus, feliciſſimè præſit ac dominetur. Quod delatum ſibi admirabiliter Principatum admirabilius regat & moderetur, illumque incomparabili prudentia ac ſapientia in pacis ac juſtitiæ amœnitate, ab ineunte ejus ætate diligentiſſimè contineat & conſervet.

...praclara multa operatur.

§. 6. Quod terra marique præpotens exiſtat. Quod Piratis, facinoroſis, ſicariis, quietis, & otii turbatoribus, necnon noſtris & hujus Sanctæ Sedis rebellibus, & adverſariis hoſtis acerrimus, ſcelerumque & delictorum ſeverus vindex ſit. Quod numeroſa ac frequenti populorum ei ſubditorum Deo benedicente multitudine, copioſis grandibuſque redditibus, & ampliſſimis proventibus gaudeat, & fruatur. Quod validus peditum & equitum numerus in omnes uſus ei præſto ſemper eſſe poſſit. Quod quamplures florentiſſimas Urbes, tam Cathedralium quam earum nonnullas Metropolitinarum Eccleſiarum dignitate inſignes, ac Studiorum generalium univerſitatibus ornatas, munitiſſimos portus, validiſſimas arces, loca tutiſſima, triremium claſſem paratam, & inſtructam, tam ad Tyrrheni ſui maris, quàm etiam ad noſtræ oræ maritimæ tutelam habeat. Quod rerum omnium copia, ditionis amplitudine, locorum ubertate, continua vitæ felicitate, demumque gentis celebris admodum & opulentæ viribus firmiſſimè ſubnixus vigeat. Quod cuncta hæc ipſa bona per immenſam Dei omnipotentis benignitatem ſibi elargita, ad divinum honorem & gloriam paratiſſima ſemper fore profiteatur.

Superiorem tantum in temporalibus non recognoſcit.

§. 7. Quod abſoluta poteſtate ratione liberi & directi dominii Florentini nemini ſit ſubjectus, ita ut juxta diſtinctionem piæ memoriæ Pelagii ſimiliter Romani Pont. prædeceſſoris noſtri, uti Rex & Magnus Dux ac princeps meritò exiſtat, & inter cæteros Magnos Duces, ac Principes re ipſa eſſe, cenſeri & connumerari poſſit, & debeat.

Creatio Coſmi Medicis, & ejus ſucceſſorum in Magnos Duces Etruriæ.

§. 8. Nos igitur tot ac tantis rationabilibus, digniſque de cauſis, clariſſimis quoque ipſius Coſmi Ducis erga nos & Sedem eandem meritorum, & officiorum monumentis inducti, firmaque ſpe freti, quod is, & ejus ſucceſſores, collati noſtri in eos beneficii memores debitam nobis, futuriſque Romanis Pontificibus grato animo fidei ac devotionis ſinceritatem perpetuò exhibere, conſervareque ſtudebunt. Attendentes etiam, quod ſanè plurimi facimus, dictum Coſmum Ducem, ac dilectum filium nobilem virum Franciſcum ejus filium primogenitum arctis admodum affinitatis ſanguinis & neceſſitudinis vinculis cum chariſſimo in Chriſto filio noſtro Maximiliano in Imperatorem electo, & maximis Chriſtiani nominis Regibus conjunctos eſſe, eoſque à nobiliſſima ſtirpe Medicea multis honoribus & titulis decorata, & ex qua tot illuſtres proceres, ac tres Romani Pontifices prodierunt, ortum habere. Propterea eundem Coſmum Ducem ſpecialibus favoribus, & gratiis paternè benigneque proſequi volentes, ipſumque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſius Coſmi Ducis, ſeu alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione, & mera liberalitate noſtris, ac de ſupremæ noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tam dictorum prædeceſſorum, quàm etiam Alexandri III. & Innocentii pariter III. ac Pauli IV. ſimi-

Quam is tenuit hic in ...

litet

liter prædeceſſorum noſtrorum, qui Portugalliæ,& Bulgarorum, ac Blancorum necnon Hiberniæ Reges, & ut tunc Dux Bohemiæ, Rex in ſuis literis nominari poſſit, reſpectivè crearunt, conſtituerunt & conceſſerunt, aliorumque Romanorum Pontificum erga diverſos Principes exempla ſequentes, veſtigiiſque inhærentes, ut potiſſimùm cæteri Principes hoc exemplo invitati ad benè de ſancta hac Sede promerendum incitentur, eundem Coſmum Ducem, ejuſque ſucceſſores pro tempore exiſtentes Duces perpetuis futuris temporibus in Magnos Duces, & Principes Provinciæ Etruriæ ſibi pro maxima illius parte ſubjectæ, & in ipſa Provincia reſpectivè auctoritate Apoſtolica tenore præſentium creamus,conſtituimus,pronuntiamus, declaramus, Magnorumque Ducum Etruriæ Provinciæ, ut præfertur, ejus ſubjectæ nomine, titulo & denominatione extollimus, & amplificamus, necnon eos dictæ Etruriæ Provinciæ eis ſubjectæ Magnos Duces, & Principes ab omnibus nominari, appellari,inſcribi,dici,haberi,cenſeri & tractari debere volumus, præcipimus, ac mandamus, atque Coſmum Magnum Ducem, ejuſque ſucceſſores præfatos omnibus & ſingulis exemptionibus,immunitatibus, liberratibus, favoribus,præeminentiis,prærogativis,indultis,privilegiis aliiſque quibuſlibet gratiis,& honoribus quibus alii verè liberi, & directi Domini, ac Magni Duces,& Principes, etiam Ducali,aut alia quavis etiam majori dignitate præfulgentes,ac quacumque libera,& abſoluta poteſtate fungentes,in genere vel ſpecie,in quibuſcumque locis,pompis,ſeſſionibus,celebritatibus,cæremoniis,& actibus publicis, vel privatis, tam de jure quàm de conſuetudine, etiam in Aula noſtra Vaticana,& ubique Terrarum,etiam ſi aliqui alii Magni & ſimiles Duces & Principes præſentes fuerint,quoquo modo utuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent,ſeu uti,frui,potiri,& gaudere in futurum quomodolibet poterunt,& ſoliti ſunt,non quidem ad illorum inſtar,ſed pariformiter,& abſque ulla prorſus differentia uti,frui,potiri & gaudere poſſe ac debere.

Corona Regalis donatio.

§.9. Et inſuper in evidens clarumque propenſæ noſtræ voluntatis erga dictum Coſmum Magnum Ducem teſtimonium,certamque dilectionis ſignificationem,cum amplioris quoque gratiæ, & favoris prærogativa, maximè dignum cenſentes, ut juxta ſententiam Clementis IV. prædeceſſoris noſtri prædicti,ex majori decore ornatuum majoritas appareat dignitatis, ipſum Coſmum Magnum Ducem,& ejus ſucceſſores hujuſmodi Regali Corona, ut inferius depingi mandavimus, qua ſuper eorum gentilibus inſignibus, ad illuſtrius nobiliuſque ipſorum decus & ornamentum,uti,eamque portare, ferre,& geſtare, depingique & inſculpi facere liberè & licitè poſſint & valeant,motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus decoramus, exornamus, & inſignimus, decoratoſque, exornatos & inſignitos fore & eſſe.

Clauſula præjudicativa.

§.10. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu quocumque alio defectu ex quavis etiam quantumlibet juſtiſſima & urgentiſſima,rationabilique cauſa nullo unquam tempore à quoquam notari vel impugnari poſſe, ſed illas validas & efficaces perpetuò fore & eſſe, ſuoſque plenarios, totales & omnimodos effectus ſortiri poſſe ac debere in omnibus & per omnia,ac ſi conſiſtorialiter & de fratrum noſtrorum conſilio factæ, & in ipſo Conſiſtorio noſtro ſecreto lectæ fuiſſent.

Decretum irritans.

§.11. Sicque per quoſcumque Judices,etiam Imperiali,Regia,Ducali,vel quavis alia excellentia, ac dignitate præditos,& alios Commiſſarios qualibet auctoritate fungentes,etiam cauſarum Sacri Palatii noſtri Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi,ſententiandi,definiendi,interpretandi facultate & auctoritate,judicari,definiri & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§.12. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,ac Provinciarum,Civitatum & locorum quorumlibet ſtatutis & conſuetudinibus, etiam juramento, & confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis,privilegiis quoque,indultis,& literis Apoſtolicis, illis & quibuſvis aliis perſonis, etiam Ducibus,quibus forſan per Sedem Apoſtolicam conceſſum ſit,quod privilegiis, præeminentiis, favoribus, indultis & gratiis adinſtar Magnorum Ducum, perinde ac ſi ipſi magni Duces realiter & cum effectu eſſent, uti & gaudere poſſint, in genere vel in ſpecie,ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & quantumcumque efficaciſſimis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis(quibus omnibus, etiamſi de illis,eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua,ac de verbo ad verbum mentio,ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſsè derogamus,totaliterque & latiſſimè derogatum eſſe volumus & decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio quod tam creatio non præjudicat jur. ſuccinct. §. R. E. ac Imperatis, Regum &c.

§.13. Salva nihilominus in noſtris dictæ Provinciæ, Civitatibus,& locis noſtra & Romanæ Eccleſiæ auctoritate, juriſdictione, & poteſtate, necnon Imperatoris, & Regum ſuperioritate,juriſdictione, ac quibuſvis juribus reſpectivè in locis mediatè vel immediatè eis ſubjectis, ac citra aliquod præjudicium Civitatum, Terrarum, & locorum in eadem Etruriæ Provincia conſiſtentium,quæ non ſunt ditiones dicti Coſmi Ducis, nec ei quomodolibet ſubjecta ſunt,neque aliquo modo obediunt.

Sanctio penalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum abſolutionis, creationis, conſtitutionis, pronuntiationis, declarationum,amplificationis, voluntatum,præcepti,mandati,decorationis,exornationis,inſignitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. die 27. Aug.

Dat.Romæ apud S.Petr.anno Incarn.Dominicæ 1569. Kal.Septembr.Pont.noſtri anno 4.

Revocatio indultorum præter juris communis diſpoſitionem conceſſorum recipiendi, vel retinendi Religioſos alterius Ordinis, etiam laxioris. LXXXV

Edita An. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Hæc diſpoſitio Conc. Trid. habet. in ſeſſ. 24. c. 19. & ſeſſ. 25. c. 19. de Regularib.

QUæcumque ſacrarum Religionum ſtatum offendere noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio removere. Quanquam enim de cohibendis Regularibus ad alium Ordinem tranſlatis Sancta Synodus Tridentina ſalubri conſilio decrevit,ut nemo cujuſcumque Ordinis Prælatus,vel Superior vigore cujuſvis facultatis,illorum quempiam ad habitum,& profeſſionem admittere poſſit, niſi ut de Ordine ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuò maneat, multi tamen Superiores,& Prælati, obtentu privilegiorum quamplurimos apoſtatas & alios diverſorum Ordinum ad ſe ob jurgia,contentiones, levitatem, & malefacta ut maximè fugientes,eo etiam conſilio receptare non deſinunt,ut illorum opera in evitandis infirmis, gerendiſque eorum locorum rebus, & negotiis utantur, ex qua re plerique ſolutiores effecti,& quaſi impunitatem aſſecuti,non perſonas tantum eorum Ordinum, unde animadverſionis metu fortè exierant, ſed & ipſorum Ordinum ritus moreſque maledictos inſequuntur.

Revocatio privilegiorum recipiendi vel retinendi Regulares alterius Ordinis etiã laxioris.

§.1. Quocirca cum ejuſmodi privilegia veniant abroganda, quandocumque inſigniter comperiuntur nocere, vel etiam ſcandala generare,nos his,aliiſque rationabilibus cauſis adducti, & ut quibuſlibet hujuſmodi effugia præcludamus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine revocamus & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta præter juris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi, vel retinendi Fratres, Monachos, Canonicos & alios etiam laxiorum Ordinum profeſſores,quibuſcumque Ordinibus, Monaſteriis,

Monaſteriis,Hoſpitalibus,Militiis & piis locis, etiam S. Antonii Viennen.S.Spiritus in Saxia de Urbe,S.Joannis Hieroſolymitani,Jesu Christi, S.Jacobi de Spatha,S. Lazari Hieroſolymitani, eorumque Eccleſiis, membris, Superioribus, & perſonis, per quoſcumque Rom.Pont. prædeceſſores noſtros,ac nos,& Sedem Apoſtolicam,tam in ipſorum Monaſteriorum,Hoſpitalium & locorum inſtitutione, quàm deinceps quomodocumque, ac quotieſcumque,etiam per modum ſtatuti perpetui,ac initi & ſtipulati contractus , & alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis,ac cum quibuſvis reſtitutionibus, præſervationibus,mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus , efficaciſſimis & inſolitis clauſulis , necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia,deque ſimili poteſtatis plenitudine,etiam pauperum infirmorum,miſerabilium , & cujuſcumque alterius pii operis intuitu , ac etiam ex quibuſcumque aliis cauſis , quantumvis gravibus,charitativis & neceſſariis, etiam conſideratione, vel ad ſupplicationem Imperatorum , Regum , aliorumque Principum, necnon S.R.E. Cardinalium , deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius habita, conceſſa, confirmata,ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extenſa,vel etiam moderata. Caſſamus quoque & annullamus quoad illa omnes Apoſtolicas, & alias literas ſuper iis confectas,ac proceſſus,& alia inde ſecuta quæcũque.

Prohibitio de cætero eos revocandi.

§.2. Ac volumus ea omnia vires & effectum de cætero non habere , ita ut poſthac illorum ſic revocatorum prætextu Prælati & Superiores prædicti,aut alii quicumque nullum prorſus alterius, etiam laxioris Ordinis,vel obſervantiæ regularem', etiam ſpecialem tranſeundi ad ipſos licentiam (juxta hujuſmodi privilegia dumtaxat) ferentem, ad habitum & profeſſionem regularem in ſuis quiſque Monaſteriis, domibus, locis vel Ordinibus, etſi in clauſtro perpetuò maneat , admittant , nec omninò quenquam recipiant,vel retineant:Eos verò,quos in aliquo ex caſibus ſupradictis (vigore hujuſmodi privilegiorum tantum , ac præter juris communis diſpoſitionem) jam habent tranſlatos ad eorum Superiores, & loca ejus Ordinis unde erant profecti , quamprimùm remittant.

Annullatio literarum Apoſt. deſuper confectarum, & proceſſuũ, &c.

§.3. Decernentes admiſſiones , receptiones & retentiones hujuſmodi nulla firmitate ſubſiſtere,neminemque prorſus ulli voto, ullive regulæ , vel obſervantiæ, etiam juramento,aliave ſolemnitate promiſſæ obligari , necnon irritum & inane quicquid ſecus per prædictos,aut quoſcumque alios quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contravenientium pœna.

§.4. Quicumque verò aliquem contra hujus noſtræ revocationis tenorem admiſerint, aut recepterint, aut illos,aut quos jam habent, modo prædicto tranſlatos, aut receptos retinuerint, ipſos omnibus & ſingulis dignitatibus,adminiſtrationibus,beneficiis,officiis, fructibus, & penſionibus Eccleſiaſticis præſentium auctoritate privamus,& ad futura inhabiles eſſe volumus eo ipſo.

Ordinarii contra prædictos proceſſuri.

§.5. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, in quorum Diœceſibus loca prædicta conſiſtunt,per Apoſtolica ſcripta mandamus,ut per ſe vel alium ſeu alios de tranſlatis prædictis auctoritate noſtra cognoſcentes , in eos quos cõtra hoc præſcriptum noſtrum degere invenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, rejecto quocumque exemptionis privilegio animadvertant,ipſoſque præterea tranſlatos, vel retentos, ad Priores Ordines, & diſciplinam remittere procurent. Contradictores quoſcumque per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas , cæteraque juris & facti remedia opportuna , quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis.

Contraria derogat.

§.6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis,ac Monaſteriorum,Hoſpitalium,Militiarum , Ordinum & locorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica , vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis , conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis,quodque Prælatis, & Superioribus prædictis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim à prædicta ſit Sede indultum , quod literis revocatoriis ſub quacumque formula editis nullatenus, vel niſi modis, & formis in hujuſmodi indultis contentis parere , & ob non parationem aliquas cenſuras & pœnas incurrere , aut aliàs interdici , ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, necnon Monaſteriis,Hoſpitalibus,Militiis, & Ordinibus hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, exemptionibus, indulgentiis , & literis Apoſtolicis , generalibus & ſpecialibus,etiam Motu,ſcientia & poteſtatis plenitudine prædictis conceſſis , cujuſcumque tenoris exiſtant , per quæ præſentibus non expreſſa , vel omninò non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri,& de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis , quæ omnia nolumus cuiquam contra prædicta in aliquo ſuffragari , cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.7. Volumus autem,ut ipſarum præſentium exempla edantur,eademque etiam impreſſa,Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici , ejuſve Curiæ ſigillo obſignata, eandem illam ubique locorum fidem in judicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum,&c. Si quis autem,&c.

Dat. P. An. 4. die 14. Octob.

Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1569. Prid. Id.Octobris,Pont.noſtri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1569. Indict. 12. die verò 1. menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D.Pii divina providentia Papæ V. Anno quarto,retroſcripte litere Apoſt. literæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Lateran. Principis Apoſtolorum de Urbe,& Cancellariæ Apoſtolicæ,ac in acie Campi Flore,dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum,& Ioannem Bornotum,prædictis S.D.N. Papæ Curſ.

Scipio de Octavianis Magiſter Curſ.

XC.

Reformatio officii Correctoris Cancellatiæ Apoſtolicæ,& literarum minoris Juſtitiæ, contradictarum nuncupat.

Aliam reformationem fecit Pius IV. ut ſuprà in ejus conſt. §.4. Univerſi. Et de materia Cancellariæ, attende ſup. Marc. V conſt. 3. In Apoſtolicæ, cum ibi notatis.

Edita An.D. 1569.

PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus reformat.

Romani Pontificis circumſpecta providentia nonnunquam geſta per Romanos Pontifices prædeceſſores revocat & moderatur, prout in Domino ſalubriter expedire conſpicit. Hinc eſt,quod ad reformationem literarum officii Correctoris minoris Juſtitiæ,contradictarum nuncupatarum , Cameræ noſtræ Apoſtolicæ attendentes,licet à fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro quamplura ſalubria ſtatuta & ordinata fuerunt , tamen quia experientia compertum eſt propter nimias ſubtilitates adhuc ſæpè ex dicto officio reſcripta contra mentem noſtram in grave partium præjudicium emanaſſe, quibus prout ex debito officii noſtri tenemur , providè conſulere volentes , hac noſtra conſtitutione perpetua ſtatuimus,decernimus atque prohibemus.

Correctores & Procuratores abſtineant à commiſſionibus cauſarum, &c.

§.1. Ne Corrector & Procuratores Collegii officii literarum præfatarum ex officio , ut antea, commiſſiones cauſarum ſub quacumque forma,ſubrogationes,& Judicum mutationes concedant,minuſque Judicibus ordinariis,aut aliis delegatis aliquos illis adjungant, aut quorumvis teſtium , etiam ad perpetuam rei memoriam examen ipſi delegent,neque literas ad effectum revelationis, aut aliquid reſtituendi, aut deponendi , ſeu teſtimonium veritatis perhibendi contra occultas perſonas in forma Significavit,concedi ſolitas,aut literas,quas juris declaratorias ſuper Religionis validitate , aut quibuſvis aliis quæſtionibus, cauſis & negotiis , & quas conſervatorias

appellant,expediant, ſed omnes ad nos & futurum Rom. Pont. referantur per ſignaturam noſtram, aut ejuſdem Rom.futuri Pont.expediendas & decidendas,prout negotiorum & perſonarum qualitas,ac rei gravitas,& neceſſitas poſtulaverit. Literas verò commiſſionum ſecundum ſupplicationes hujuſmodi, ſuper negotiis, cauſis & quæſtionibus præfatis ſignandas, Corrector, & Collegium hujuſmodi per illius officium expediat.

Correctur concedat confirmationes contractuum, & ſententiarum, ut hic.

§.2. Poſſit tamen idem Corrector,ut antea ex officio literas ſuper confirmatione contractuum ad ſupplicationem partium,& ſine alterius præjudicio,ac ſententiarum & laudorum de conſenſu partium cum ſolitis clauſulis in forma communi expedire.

Regulas aliis non det.

§.3. Regulas Cancellariæ non niſi de conſenſu S.R.E.Vicecancellarii,aut illius Regentis concedat.

Beneficiales materias non expediat.

§.4. Abſtineat verò Corrector & Collegium præfatum, quibus juſtitiæ majoris literarum expeditio cõmiſſa fuit, ab omnibus materiis beneficialibus, tam principalibus, quàm acceſſoriis, & materiis perpetuis,necnon à conceſſione abſolutionis à cenſuris, ſeu cõmiſſionibus illarum.

Licentias teſtandi quas concedat.

§.5.Licentias teſtandi niſi pro ſumma centum ducatorum,juxta formam in quinterno Cancellariæ noſtræ traditam concedat, & dummodo aliã ſimilem non obtinuerit, & quod in omnibus licentiis præfatis hæc clauſula (dummodo ſimilem antea non obtinuerint) apponatur.

Statuta & privilegia nõ confirmet. Licentias alienandi non det.

§.6.In confirmationibus ſtatutorum, conſtitutionum, ordinationum,& privilegiorum,ſe non intromittat.

§.7.Licentias alienandi bona Eccleſiaſtica, ſeu ad loca pia pertinentia, confirmatiõnes alienationum hujuſmodi bonorum, cujuſcumque etiam modicæ quantitatis exiſtant,ipſe non attingat,nec expediat.

Literæ per Officiales examinentur.

§.8. Literæ verò per Correctorem & officium præfatum expediendæ ad Bullariam non mittantur,niſi prævio examine, & cenſura Vicecancellarii, aut Regentis, & in eadem Cancellaria noſtra de majori præſidentia aſſiſtentium probatæ fuerint,poſt cujus judicium neque Corrector, aut quivis alius manu eas immutando, ſub pœna falſi apponat.

Materiæ regularium non tangat.

§.9. Abſtineat quoque ab omnibus materiis concernentibus ſtatum & perſonas regulares utriuſque ſexus, cujuſcumque Ordinis.

Procuratores Collegium faciant.

§.10. Conficiant præterea Procuratores præfati Archivium in Palatio noſtro Apoſtolico, in loco per nos deſignando,& literas omnes extenſe & integrè regiſtrent & ad minus ſingulo quoque trimeſtri ad dictum Archivium cuſtodiendas deferant.

Contra hanc bullam & aliam pii IV. nihil agant.

§.11. Inhibentes Collegio & Correctori præfatis ſub pœna privationis officiorum, ne contra declarationem, ordinationem & decretum præfatum aliquid innovare præſumant.Cæteris omnibus aliis,quæ à Pio præfato, & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſtatuta & decreta ſunt,firmis manentibus.

Decretum irritans.

§.12. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios,etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi & judicandi facultate,judicari & definiri debere. Et quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter,vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus.

Derogatio contrariorũ.

§.13. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque & indultis eiſdem Correctori & Procuratoribus, eorumque Collegio, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtrõs,ac forſan nos conceſſis,approbatis & innovatis, quibus omnibus,etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis,eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac individuã,& de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes,ſpecialiter & expreſsè derogamus,contrariis quibuſcumque.

Subtil exiones cum ſententiam aut modo expedien.

§.14. Volumus autem quod liberum ſit omnibus ſupplicationes commiſſionum cauſarum in præſentia noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatas, non ſolùm per officium contradictarum, ut præfertur, ſed etiam ut antea per literas in forma Brevis expediendas obtinere,dummodo per extenſum, & non ſupplicatione introcluſa,literæ præfatæ expediantur.

Taxa non geratur.

§.15. Inhibentes Secretariis, & Scriptoribus dicti Collegii ſub pœnis indignationis noſtræ, & privationis officiorum,ne propter extenſionem hujuſmodi, taxam & impenſam, etiam occaſione ſcripturæ,aut laboris vel celerioris expeditionis augeant.

Literæ regiſtrentur &c.

§.16.Mandanteſque Collegio & Scriptoribus,quod literæ præfatæ per eoſdem regiſtrentur,& in Palatio noſtro ad Archivium,in loco ſimiliter per nos deſignando, ſingulo quoque trimeſtri ad minus,ut ſuprà deferantur.

Forma & effectus patet.

§.17. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur,& eos quorum intereſt,vel intereſſe poterit, omninò afficiant, volumus & mandamus illas in Palatii noſtri Apoſtolici,ac Audientiæ literarum contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi,& per aliquod temporis ſpatium,relicta ibidem earum copia affixa detineri, ut ij, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint. Cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Et quod in quinterno Cancellariæ præfatæ deſcribantur.

Nulli ergo,&c. Si quis, &c.

Dat. Romæ die 12. Oct.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569.12.Kal.Nov.Pont.noſtri Anno 4.

Sequitur declaratio prædictæ Reformationis.

Edita Ann. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Cauſa hujus declarationis.

NUper certis rationabilibus cauſis tunc ſuadentibus circa officium Correctoris literarum Cancellariæ noſtræ contradictarum nuncupatarum ſtatuimus,ut nihil omninò eorum quæ tunc expreſſa ſunt, quæ antea ex dicto officio concedi conſueverant, deinceps abſque ſignatura noſtra, & in literarum Apoſtolicarum expeditione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario aſſiſtentium recognitione & cenſura, à prædicto Correctore expediretur.

Declaratio dictæ Reformationis & facultatum Correctoris & Procuratoris.

§.1. Nos cauſis prædictis poſtea plenius cognitis, cupientes promptiori eorum expeditione quæ juſtitiã concernunt, minorique partium diſpendio conſulere, Motu ſimili,&c.certaque ſciẽtia volumus,ac dilectis filiis Correctori & Procuratoribus hujuſmodi literarum contradictarum concedimus,ut reſcripta & commiſſiones omniũ cauſarum,tam civilium,quam criminalium,necnon Judicum ſubrogationes, mutationes, adjunctorum dationes, ſive ordinariis, ſive delegatis faciendas, teſtium ad futuram rei memoriam examinandorum conceſſiones,& reliquas materias majorem,vel minorem nuncupatam Juſtitiam merè concernentes, ſuper quibus omnibus ſupplicationes noſtras,ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſignaturæ noſtræ juſtitiæ Præfecti priùs ſignatæ,& non alias,abſque aſſiſtentium prædictorum recognitione,vel cenſura valeant expedire.Et ſimili modo ſuper ſupplicationibus manu noſtra ſignatis, literas ad effectum revelandi, aut aliquid reſtituendi, ac teſtimonium veritatis perhibendi, contra occultas perſonas in forma,Significavit,etiam privativè quoad omnes,quibus id(excepto dumtaxat noſtro in ſpiritualib.Vicario Urbis qui in Urbe ipſa & ſuburbiis tantũ illa expedire poſſit) omninò inhibemus. Et eos,ac etiã Notarios qui contrafecerint, emolumentis omnibus ſuorum officiorum per annum integrum privamus,locis piis applicãdis, & præterea quingentorum ducatorum auri de Camera, ac aliis pœnis arbitrariis afficiẽdos decernimus.Quæ omnia(donec aliter per nos, aut Sedem Apoſtolicam reformando fuerit conſtitutum) omninò volumus obſervari,reliquis omnibus in reformatione noſtra ſuper hoc edita contentis ſalvis remanentibus; ita tamen quod nullus alius quàm prædictus Vicecancellarius,ſeu ejus Locumtenens literas prædictas ad Bullariam tranſmittere poſſit.

§.2.Cæterùm

§.2. Cæterum volumus ſolam ſignaturam præſentibus ſufficere, atque in judicio & extra fidem facere.

§.3. Regulis noſtris in contrariũ editis, & de non tollendo jure quæſito, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & in reformatione prædicta contentis, etiam ſpecialem & expreſſam derogationẽ & mentionem requirentibus, & clauſulas derogatorias continentibus, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. M.

XCI. **Indulta, gratiæ & indulgentiæ Confraternitatis nationis Florentinæ, ſub invocatione S. Ioannis Baptiſtæ Decollati, de Miſericordia nuncupatæ, nuper in Urbe inſtitutæ ad charitativè confortandum via Juſtitiæ morituros, eiſque Eccleſiaſtica Sacramenta ſubminiſtrandum, & eorundem corpora ſepeliendum.**

Confraternitatem iſtam inſtituit Innocentius VIII. ut ſup. in ejus conſt. 16. Inter deſiderabilia, *ubi notavi. Et quoad communicationem Indulgentiarum cum aliis ejuſmodi Confraternitatibus, videte formam traditam à Clemente VIII. in conſt.* 115. Quæcumque. *Et quoad Indulgentias ipſorum Confratrum, habetis novam diſpoſitionem Pauli V. mox publicandam, firmatam die* 23. *Auguſti* 1608.

Edita An. D. *PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.*

Innocentius VIII. erexit Sodalitatem.

CUm ſicut accepimus, poſtquam alias ſel. rec. Innocentius Papa VIII. prædeceſſor noſter, venerabilem Societatẽ, ſeu Confraternitatem Miſericordiæ nuncupatam nationis Florentinorum de Urbe erexerat & inſtituerat.

Ad conſortandum vias Juſtitiæ ad mortem damnator ac ſepeliendum.

§.1. Ac Confratribus ipſius Confraternitatis quendam locum intra Urbem, in quo unam Eccleſiam ædificare, & conſtruere, in qua unum Capellanum preſbyterum ſæcularem, qui inibi Miſſas, & alia divina officia celebrare, & omnes qui via juſtitiæ ultimo ſupplicio afficiendi eſſent, confortare, & eorum confeſſionibus auditis Eccleſiaſtica Sacramenta eis miniſtrare, ac eos in ſinceritate fidei Catholicæ manutenere haberet, ad eorũ diſpoſitionem deputare & tenere, ac inibi eorundem ultimo ſupplicio afficiẽdorũ corpora, Eccleſiaſticæ ſepulturæ abſque aliqua particulari licẽtia tradere & humare liberè valeret, donaverat.

Confratribus jus eligendi Confeſſorem dedit.

§.2. Quodque Confratres Confraternitatis hujuſmodi pro tempore exiſtentes, quæcumque ſtatuta & ordinationes ſecundùm miſericordiam & charitatem convenientia & expedientia condere & facere.

Indulgentias conceſſit.

§.3. Atque unũ Confeſſorem idoneum, & ſæcularem, ac cujuſvis Ordinis regularem, qui eos in certis caſibus tũc expreſſis abſolvere, & eorum vota etiam certis caſibus tunc expreſſis exceptis, in alia pietatis opera cõmutare.

Judicem eorũ A.C. deputavit.

§.4. Eiſdemque Confratribus verè pœnitentibus & confeſſis plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam ſemel in vita, & in mortis articulo impendere poſſet, eligere valerent.

Hæreditates à condemnatis habere poſſe conceſſit.

§.5. Et quod in omnibus cauſis civilibus, non tamen criminalibus, concernentibus bona ipſius Societatis, non niſi coram Auditore Cameræ conveniri poſſent. Et quod caſu quo aliquis ultimo ſupplicio afficiendus vellet dictam Confraternitatem inſtituere hæredem omnium vel partis bonorum ſuorum, Confratres dictæ Confraternitatis pro tempore exiſtentes, poſſent abſque Fiſci præjudicio, & nomine dictæ Confraternitatis exigere & recuperare in judicio & extra illud, ac ubique locorum bona prædicta ſibi relicta ab omnibus illa habentibus, licèt juris ſolemnitates ſervatæ non eſſent, dummodo per inſtrumentum, vel relationem duorum aut trium teſtium, ſive alias legitimè conſtaret & appareret, talem fuiſſe voluntatem, & loquutionem ultimo ſupplicio afficiendi.

Indulgentiam eorum Eccleſiam viſitantibus dedit.

§.6. Et ultimò omnibus utriuſque ſexus perſonis verè pœnitentibus & confeſſis, quæ dictam eorum Eccleſiam à primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas feſtivitatis Decollationis S. Joannis Baptiſtæ devotè viſitarent, & pro ſubventione dictæ Confraternitatis manus porrexerint adjutrices, viginti unius anni, & totidem quadragenarum indulgentiam & remiſſionem conceſſerat, & indulſerat.

Leo X. hæc omnia approbavit.

§.7. Piæ mem. Leo X. etiam prædeceſſor noſter donationem, conceſſionem, & indultum Innocentii prædicti, ac alia præmiſſa confirmavit & approbavit.

Confratres Nationis Florentinæ eſſe juſſit.

§.8. Ac ordinavit quod Confratres prædicti aliquem voluntariè acceptare, nec ab aliquibus ad acceptandum in eadem Confraternitate aliquem, qui nationis Florentinæ non eſſet, compelli & cogi non poſſent.

Atque Indulgentiæ elargitus eſt.

§.9. Et ulterius omnibus qui dictam Eccleſiam in dicta feſtivitate ſingulis annis, aliorum viginti, & qui omnibus diebus Dominicis eandem Eccleſiam viſitarent, ac manus porrigerent adjutrices, ut ſupra, aliorum decem, & qui ultimo ſupplicio dictos condemnatos aſſociarent, & confortarent, aliorum ſeptem annorum, & qui eorumdem ultimo ſupplicio affectorum corpora ad ſepulturam aſſociarent, aliorum ſeptem annorum, & totidem quadragenas, de injunctis eis pœnitentiis indulgentiam & remiſſionem conceſſit.

Clemens VII. præmiſſa confirmavit & ampliavit.

§.10. Quæ omnia per fæcol. mem. Clementem VII. etiam prædeceſſorem noſtrum approbata & confirmata fuerunt, qui etiam eidem Confraternitati, quod illius Capellani in die Paſchatis Reſurrectionis ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, omnibus utriuſque ſexus dictæ Confraternitatis Confratribus in dicta eorum Eccleſia, abſque præjudicio Rectorum, in quarum Parochiis degerent, miniſtrare.

ut ante diem pro certis celebrare permiſit.

§.11. Atque Miſſas in præſentia ultimo ſupplicio condemnatorum, etiam ante diem, dummodo circa auroram celebrare poſſent.

Indulgentias Eccleſiam conceſſit.

§.12. Necnon omnibus verè pœnitentibus & confeſſis, aut firmum temporibus debitis confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam in Paſchatis Reſurrectionis & Decollationis S. Joannis Baptiſtæ feſtivitatibus & diebus, à primis Veſperis uſque ad occaſum Solis earundem feſtivitatum & dierum ſingulis annis devotè viſitarent, & pro manutentione dictæ Confraternitatis manus porrigent adjutrices, quoties id fecerint, indulgentiã plenariam, & omnium peccatorum ſuorum remiſſionem.

Legatum & voces condemnatorum etiã in præjudicio Fiſci habere indulſit.

§.13. Eiſdemque Confratribus quod in quocumque legato ſummam ſex ducatorum non excedenti, per quemlibet condemnatum ejs verbo, vel in ſcriptis relicto, licet eſſet in præjudicium Fiſci, & in ejus damnum, ſatisfactis prius executore, & Capitaneo Carceris de expenſis pro victu condemnati factis, liberè ſuccedere, & omnia Indumenta, & veſtimenta dictorum condemnatorum, cum quibus carcerati, aut ad ultimum ſupplicium conducti forent à quorumcumque etiam illa auctoritate Judicis detinentium manibus propria auctoritate, & abſque alicujus perſonæ licentia acciperè, aut accipi facere, & libere retinere, & in opera pia, aut alia ſuſtentationi, & oneri dictæ Confraternitatis convertere valerent & poſſent; ſimiliter conceſſit.

Paulus III. confirmavit & ampliavit quoad legata.

§.14. Quodque claræ mem. Paulus Papa III. pariter prædeceſſor noſter donationes, conceſſiones, ampliationes, ordinationes, gratias & indulgentias prædeceſſorum confirmando, approbando & renovando, Confratribus prædictis, quod etiam cum præjudicio Fiſci, in legatis ſibi, ut ſupra, uſque ad ſummam decem ducatorum pro quolibet legato relictis, executore & Capitaneo carceris, ut ſupra ſatisfactis, per manus dictorum Confratrum, de his quæ habere deberent, etiam liberè ſuccedere.

Carceratum unum liberare permiſit.

§.15. Atque in die Decollationis S. Joannis Baptiſtæ unum carceratum ad mortem pro quocumque exceſſu condemnatum, ad eorum electionem ſingulis annis liberare, omnibuſque privilegiis, quibus aliæ Confraternitates in die S. Mariæ de menſe Auguſti gaudent, perpetuò gaudere poſſent, pariformiter conceſſit.

Julius III. approbavit.

§.16. Quæ omnia per ejuſdem claræ mem. Julium III. etiam prædeceſſorem noſtrum, confirmata & approbata fuerunt. Qui etiam voluit, quod dictus carceratus liberandus, ut præfertur, abſque aliquibus expenſis, tam ſuis quàm dictæ Confraternitatis ſive Societatis, tam ratione capturæ quam carcerationis, liberari deberet.

Legata condemnatorum usque ad sc. 25. ampliavit.

§.17. Et quilibet condemnatus ad mortem per viam testamenti, sive donationis, aut alio quocumque modo usque ad summam vigintiquinque ducatorum, eidem Confraternitati liberè relinquere valeret.

Facultatem dedit aggregandi alias Confraternitates. Tu vide quod dixi in rub.

§.18. Quodque Confratres dictæ Confraternitatis, omnia privilegia, gratias & indulgentias sibi concessa & concedenda, omnibus Confratribus & Societatibus Mundi, erectis aut erigendis, quæ condemnatorum ultimo supplicio morti interveniunt, & in similibus operibus misericordiæ exercitantur, ac si pari modo, privilegia, gratiæ, & indulgentiæ prædictæ eisdem propriis Confraternitatibus, illarumque Confratribus concessa fuissent, communicare & concedere possent. Atque quod ad processiones ire seu accedere, nisi ad eorum commoditatem non tenerentur, nec ad id compelli possent, omnibus in contrarium facientibus derogando.

Pius IV. confirmavit.

§.19. Et ultimò beatæ memoriæ Pius Papa IV. prædecessor noster, donationes, concessiones, ampliationes, gratias, indulgentias & alia præmissa per prædictos prædecessores dictæ Confraternitati, illiusque Confratribus concessas & concessa approbando & confirmando.

Confratribus infirmis domi Missas celebrari concessit.

§.20. Eisdemque Confratribus quod ipsis infirmis existentibus in eorum domibus Missam per presbyterum sæcularem vel regularem ad eorum beneplacitum eligendum, singulis diebus, dum eorum infirmitas duraret, etiam ante diem in casu necessitatis, & circa diurnam lucem celebrari facere liberè possent.

Capellano dictæ facultatè pro condemnatu de nocte celebrare, eosque absolvere, & eisdem indulg. impartiri.

§.21. Necnon quod si Capellano dictæ Confraternitatis constaret, & sibi videretur, dictos condemnandos ad ultimum supplicium esse dispositos ad recipiendum sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum, posset in eorum præsentia etiam de nocte in casu necessitatis Missam celebrare, & absolutionem, ac indulgentiam plenariam in forma Jubilæi impendere, & dictum Eucharistiæ Sacramentum eis ministrare similiter concessit & indulsit, prout in singulis prædecessorum supplicationibus desuper signatis, seu literis desuper forsan expeditis latius & plenius contineri dicitur.

Hic Pontif. omnia approbat, & defectus supplet.

§.22. Nos igitur qui ea, quæ à prædecessoribus nostris ita piè & charitativè concessa & ordinata esse noscitur, ut firma perpetuò & illibata persistant, Apostolicæ confirmationis munimine libenter roboramus, eorum vestigiis inhærentes Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, donatione, concessiones, ampliationes, privilegia, indulta, gratias, indulgentias & peccatorũ remissiones, ac alia præmissa Cõfraternitati Misericordiæ illiusque Confratribus prædictis per dictos prædecessores nostros quomodolibet cõcessas, & cõcessa, cum omnibus secutis, ac omnium & singulorum tam juris quã facti, si qui in præmissis intervenerunt defectuum, ac solemnitatum, etiã de jure requisitarum forsan omissarũ suppletione approbamus, confirmamus & innovamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, & ab omnibus quos concernit, & in futurum concernet, inviolabiliter observari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Contraria tollit.

§.23. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis.

Posta subscr. Repetitio clausularum.

Fiat Motu proprio. M.

§.24. Et cum absolutione à censuris ad effectum, &c. pro omnibus, & quod donationum, concessionum, indultorũ, ampliationum, gratiarum, indulgentiarum, & peccatorum remissionum, & aliorum præmissorum, per dictos prædecessores nostros, & dictæ Confraternitati, & illius Confratribus concessorum veriores tenores, &c. habeantur pro expressis, seu in totum vel in partem exprimi possint in literis. Et de approbatione, confirmatione, innotatione, suppletione, adjectione, indulto, extensione, prorogatione prædictis, de & pro omnibus & singulis supradictis quæ hic pro repertis ad partem habeantur, Motu proprio, &c. ac perpetuò in forma gratiosa. Et cum opportuna, si opus sit, Judicum executorum deputatione, qui assistant, &c. cum plena & libera facultate citandi etiam per edictum publicum, constito summariè, &c. de non tuto accessu, ac inhibendi, & sub sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderan. & applican. pœnis, ac aggravandi, &c. contradictores, &c. per quascumque eis videbitur censuras & pœnas compescen. invocato, &c. brachii sæcularis, cum derogatione constitutionum de una, & duabus, non tamen tribus dietis, si opus fuerit, latissimè extenden.

Sola signatura sufficit.

§.25. Et quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra illud, quacũque regula contraria non obstante, seu si videbitur literæ cum omnium singulorum præmissorum, etiã nominum, cognominum modernorum Confratrum dictæ Confraternitatis invocationũ situat. denominat. qualitatum, & aliorum circa præmissa quomodolibet necessariorum, majori & veriori specificatione, & expressione simul, vel ad partẽ super quolibet articulo, prout utilius videbitur expedire, possint, & quoad indultũ celebrandi Missas in domibus, in Oratorio ad id à Vicario Urbis designato, & per presbyterum per dictum Vicarium approbandum tantum.

Declaratio circa liberationem condemnati.

§.26. Volumus autem quod dicta Confraternitas dictum condemnatum liberandum nobis & Rom. Pont. pro tempore existenti, denominare debeat, & teneatur.

Fiat M.

XCII.

Confirmatio & innovatio quarumcumque gratiarum, & signanter præcedentiæ hactenus Congreg. Canonic. sæcularium S. Georgii in Alga Venetiarum concessarum. Et concessio omnium privilegiorum aliis Ordinibus etiam Mendicantium concessorum & concedendorum.

Quoad præcedentiam etiam respectu Canonicorum regularium Lateran. habes hujusmet Pont. declarationem infr. in ejus const. 127. Cum alias, ubi notabo.

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Pro execution.

EX incumbenti nobis Apostolicæ servitutis officio, quorumlibet Ecclesiasticorum, præsertim Religiosorum locorum, illorumque personarum, in via mandatorum Domini ad illius honorem & gloriam deambulantium, ac in pio laudabilique illarum proposito permanentium, directioni prosperoque statui assidùè intenti, illa propterea quæ providè statuta dignoscuntur quo firmius persistant, libenter Apostolici muniminis præsidio, sublatis quibusvis obstaculis roboramus, personas ipsas paternis confovendo affectibus.

Congregat. acceptatu bullam hanc Pont. num. 2. Lubricu. ja est supra, & professi sub regulam S. Augustini.

§.1. Sanè cum sicut accepimus, dilecti filii Rector Generalis & Canonici Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, qui in eorum Capitulo., in Monasterio seu domo S. Salvatoris in Lauro de Urbe Congregationis hujusmodi novissimè celebrato, tanquã nostri, & Apostolicæ Sedis obedientiæ filii, præcepto per nos eis alias facto super professione regulari, ut eam qui in hujusmodi Cõgregatione de cætero degere vellent, profiterentur obtemperando, illam professionem debita cum reverentia acceptarunt, in eorum Monasteriis, sive domibus religiosè & laudabiliter prout hactenus vixerũt de cætero vivere & gratum Altissimo famulatum impendere intendant.

Hic modo Pot. cum gratias circa privilegia Constitutiõ. non contrahi confirmat. & privilegia eniam. aliis Religiosis concessa & concedendis communicat.

§.2. Nos Rectoris & Canonicorum ipsorum laudabile propositum plurimum in Domino commendantes, & quo liberius in pace & tranquillitate juxta eorum instituta vivere possint, impedimenta si quæ sint, de medio tollere, ipsosque Rectorem & Canonicos specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, ac illos & eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes & absolutos fore censentes, necnon constitutionum, regularium statutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum concessionum ac gratiarũm infrascriptorum, omniumque in contrarium aut præjudicium illorum, seu Congregationis hujusmodi, ac literarum etiam in forma Brevis, etiam Motu proprio, vel aliàs

quo

quomodolibet desuper concessorum tenores,ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserererentur, præsentibus pro expressis habentes, Motu simili, non ad ipsorum Rectoris & Canonicorum, vel alicujus eorum, aut quorumvis aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & mera deliberatione nostris,auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò omnes & singulas constitutiones, ac ritus & mores,aliaque regularia ipsius Congregationis instituta, quoad ea quæ sacris canonibus,& decretis Concilii Tridentini contraria non sunt, ita quod Rector & Canonici prædicti in processionibus & actibus publicis præcedant,prout antea soliti erant, necnon concessiones, gratias,privilegia & indulta ipsis Congregationi ac Rectori,& Canonicis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem eandem, principaliter sive per viam communicationis,aut alias quomodolibet concessa, confirmamus, ac illa de novo, necnon etiam omnia alia per ipsos prædecessores, ac nos quibusvis Ordinibus & Religionibus, etiam Fratrum Mendicantium hactenus quomodolibet concessa,& quæ de cætero concedentur, eidem Rectori & Canonicis, ac Congregationi gratiosè concedimus, ac confirmata & concessa esse volumus.

Contrarias concessiones tollit.

§.3. Necnon omnia, etiam per prædecessores prædictos., & nos etiam per quascumque etiam in forma Brevis literas in contrarium præmissorum, seu ipsius Congregationis,& privilegiorum eidem concessorum præjudicium, quomodolibet etiam hactenus concessa, revocamus,irritamus & annullamus,ac irrita & nulla esse, necnon quicquid à dicto Rectore & dilectis filiis Patribus, Capitibus Congregationis hujusmodi nuncupatis, factum seu definitum fuerit,observari volumus, ac perpetuò statuimus & ordinamus.

Irrita,& non aliter judicanda decernit.

§.4. Et sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes,etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales,sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, ac ita mentis & voluntatis nostræ incommutabilis esse volumus & declaramus.

Exemptiones hujus constit. deputat.

§.5. Quocirca venerabili fratri nostro Episcopo Amerino, & dilectis filiis S.Georgii Majoris Venetiarum, ac S. Justinæ Paduanæ Monasteriorum Abbatibus per Apostolica scripta Motu pari mandamus, quatenus ipli vel duo,aut unus eorum,per se vel alium seu alios,præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris & Canonicorum prædictorum,fuerint requisiti, solemniter publicantes,ac illis & illorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes,faciant auctoritate nostra præmissa observari,ac Rectorem & Canonicos prædictos confirmatione,concessione,voluntatibus,statuto,ordinatione,decreto & declaratione hujusmodi pacificè frui & gaudere,non permittentes eos,& illorum singulos desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, perturbari aut inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias ipsorum,vel cujuslibet ipsorum,eorum arbitrio imponen. moderan. & applican. aliaque opportuna juris remedia compescendo,necnon legitimis ad hoc servatis habendis processibus, illos censuras & pœnas ipsas incurrisse declarando, ac ipsas censuras & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando,interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc,si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.6. Non obstantibus præmissis,ac quibusvis Apostolicis,necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, ac dictæ Congregationis etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis,& consuetudinibus,privilegiis quoque indultis,& literis Apostolicis,quibusvis Ordinibus,& illorum superioribus,ac aliis personis,sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliisque efficacioribus,efficacissimis,& insolitis clausulis,irritantibusque & aliis decretis,in genere vel in specie,ac aliàs quomodolibet, etiam per prædecessores nostros prædictos,ac nos & Sedem prædictam, etiam motu & scientia similibus concessis,confirmatis,& approbatis,quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis ac totis eorum tenoribus specialis,specifica,expressa,& individua,non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret,tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserererentur,præsentibus pro expressis sufficienter habentes illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus,& illis derogatum esse volumus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus cõmuniter vel divisim à dicta Sede sit indultum,quod interdici,suspendi,aut excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. V. An. 4. die 12. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1569. Idibus Decembr. Pont.nostri anno 4.

XCIII.

Constitutio Bonifacii contra offendentes S. R. E.Cardinales extenditur etiam contra scientes, & non revelantes.

Hoc idem prohibitum est in Bullis, quas in die Cœnæ Domini Romani Pontifices publicare consueverunt, de quibus dicam in const.65. Pauli V.

Eadẽ Bonif. VIII.dispositio,quæ est in cap.felicis,de pœn. in 6.fuit à Leon.X.extensa ad invadentes eorũ domos, ut in ejus const.16.*Temerariorum*.Alia autem de Cardinalibus indicabo in const.50.Sixti V. *Postquam*.

Edita An.D. 1569.

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN felicis sæculi pericula miserati, dolorem comprimere non valemus, quod nefarii homines, justorum sanguinem sitientes,ad illorum quoque perniciem infestiore animo incumbant, quo Spiritus sanctus membra constituit præcipua Ecclesiæ Dei, quam suo sibi sanguine acquisivit.

Bonifac. VIII. offendentibus Cardinales illorumque fautoribus pœnas hic descriptas imposuit in c.felicis,de pœnis in 6.

§.1.Magna igitur ratione post alios felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. de fratrum suorum consilio perpetua constitutione sancivit,ut si quis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem fuerit hostiliter insecutus, aut percusserit,aut ceperit,aut mandaverit id fieri, sociusque fuerit facientis, factumve ratum habuerit, seu dederit consilium vel favorem, aut receptaverit, aut defenderit scienter eundem,tanquam læsæ majestatis reus, perpetuò sit infamis,& præterea diffidatus, bannitus,& intestabilis: omnia ejus ædificia ruinæ perpetuæ subjaceant, nullus ei debita reddere, nullus ei in judicio respondere teneatur, bonis omnibus Fisco, vel Reipublicæ applicatis. Idem etiam feudis, beneficiis, & officiis spiritualibus & temporalibus sit ipso jure privatus,sed ipse infectans excommunicationis sententiam incurrat,quam solus Romanus Pontifex excepto mortis articulo valeat relaxare.

Sed eam non sufficere constitutionem inquit hic Pontif.

§.2. Sed ne hæc quidem constitutio, propter abdita conscelerum consilia, omninò satis esse noscitur ad hujusmodi sacrilegia amplius prohibenda. Qui enim alicui vim inferre sibi proponunt,id secretò,in occulto ut maximè machinantur,veluti impium illud facinus indicat in personam dilecti filii nostri Caroli tituli Sanctæ Praxedis Presbyteri Cardinalis Borromæi,Ecclesiam Mediolanensem sanctissimis institutis studiosè informantis proximè attentatum. Quæ res nos gravius commovet, vehementiusque excitat omnia exquirere,ut nobilissimæ cotporis nostri partes undique protegantur. Quibus enim præsidio erimus, quibus suppetias afferemus, quos denique tutabimur, si templi Dei bases, si clarissima Ecclesiæ lumina, si speciales filios, qui pro animabus popu-

lorum, pro fide, pro juſtitia, pro unitate pervigilare, injultos deferamus.

Propterea eadem pœnas imponit ſcientibus & non revelantibus.

§.3. Itaque ſanctioni prædictæ de ſimili fratrum noſtrorum conſilio adjicientes Statuimus, ut quiſquis, etiam à nudo conſilio, aut ſimplici favore, aut omninò à ceteris prædictis alienus, quempiam auctorum, adminiſtrorum, vel conſciorum conjurationis, ſive conſpirationis, aut commiſſi, committendive criminis in perſonam Cardinalis, illorumve fautorum, receptorum, vel occultatorum, ſive ex renunciatione ſibi protinus, vel per interpoſitam perſonam, aut literas facta cognoverit, ſive ex ſcripturis, cœtu, conatu, concurſu, inſidiis, aliiſve ſignis & indiciis qualemcumque ſcientiam habuerit, vel etiam conjecerit, quive horum quicquam intellexerit, quantumcumque res alias occulta ſit, quamprimum id Roman. Pontif. ſi in Curia fuerit, ſin autem Ordinario loci, vel ſi Cardinalis ipſe Ordinarius extiterit, propinquiori Epiſcopo, & ſi crimen nondum commiſſum fuerit, etiam ipſi Cardinali properet revelare. Quicumque verò etiam non ſubditus, & omnino extraneus defecerit, cujuſcumque dignitatis fuerit, prædicto ſit excommunicationis laqueo innodatus, pariterque majeſtatis reus infamiam, & omnes pœnas prædictas eo ipſo incurrat.

Pœnas alias præſentibus.

§.4. Eadem nihilominus conſtitutione quoad reliquas ejus partes, ac cæteris omnibus ſanctionibus canonicis & civilibus ad talium coërcitionem editis, in ſuo robore duraturis.

Rem deferens liberatur.

§.5. Porrò ſi quis ad ſanitatem revertens, rem adhuc incognitam retexuerit, omni noxa penitus liberetur.

Ordinarius Papæ ſignificet.

§.6. Cætorum loci Ordinarius ſecreto cum caſum ad ſe delatum, prædicto Pontifici primo quoque tempore nunciare, & interim rem omnem ab ſtirpe exquirere, & ſi neceſſitas tunc poſtulet, ſæculare quoque brachium adhibere caret.

Preſio public. in Vrbe, & extra.

§.7. Sed ne quiſquam horum ignorationem valeat excuſare, jubemus præſentes valvis Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ubi publicabuntur appendi, eiſque detractis earum exempla eo in loco relinqui, & eas pariter ab omnibus locorum Ordinariis, in ſuis Eccleſiis, lociſque inſignibus promulgari.

Tranſumptorum fides.

§.8. Quia verò difficile nimis eſſet ipſas præſentes, quocumque illas opus erit perferre, Volumus earum exempla etiam impreſſa, notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem, in judicio & extra illud ubique gentiũ facere, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ adjectionis, ſtatuti, juſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1569. quarto decimo Kalend. Januarii, Pontificatus noſtri anno quarto.

Papæ ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur via mea ad cuſtodiendas juſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcripſerunt.

Jo. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
Chriſtophorus Madrutius Epiſcopus Præneſtin.
Otho Card. Truchſes Epiſcopus Albanen.
A. Card. Farneſius Vicecan. Epiſcopus Tuſculan.
Jo. Bapt. Cicada Epiſcopus Sab. Card. S. Clem.
Ego Julius Card. Urbinus.
Ego Jo. Riccius Card. Policianus.
Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
Ego Jacobus Cardinalis Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Ph. Card. à Burdiſera.
Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Flavius Card. Urſinus.
Ego A. Cardinalis Cribellus.
Ego Guido Card. Vercellen.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego Antonius Card. Granvelanus.
Ego Franciſcus Card. Pacecus.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Hip. Card. Ferrarien.
Ego Ind. de Avalos Card. Aragona.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Z. Card. Delphinus.
Ego Io. Fran. Card. Commendonus.
Ego Marc. Ant. Cardinalis Bobba.
Ego F. Michaël B. Card. Alex. Camer.
Ego F. Cardinalis Alciatus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Jo. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
A. Cardinalis Caraffa.

Anno à Nativitate Domini 1570. Indict. 13. die 5. Januarii, Pont. Sanct. in Chriſto Patris & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. retroſcripta litera Apoſt. affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ S. Io. Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſtol. de Vrbe, & Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per me Ioannem Fiocile & Iulium Parinum, & Ioannem Bernotum Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſ. dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem litterarum copiis impreſſis affixis. Publicatio.

Io. Gerardi Magiſter Curſ.

Confirmatio conſtitutionis Greg. XI. ac ſententiæ latæ in Rota Romana ad favorem ſacroſanctæ Eccleſiæ Lateran. de Urbe, circa ejus præeminentiam, & ſuperioritatem, & prærogativam, ſupra omnes Vrbis & Orbis Eccleſias, ac Baſilicam S. Petri de Vrbe. XCIV.

Aliqua de hac Lateranen. Eccleſia vide ſuprà in conſt. 4. Honor. III. Sedis. Et de ejus præeminentia vide in conſt. 1. Greg. XI. ſupra.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1569.

Exordium.

INfirma ævi conditio ſæpè efficit, ut res vel maximè perpicuæ & immemorabiles, perplexi erroris caligine ſenſim obductæ, in gravia diſcrimina prolabantur.

Cauſa ob quas Eccleſia Lateranenſi prærogativa in dubium revocata fuit.

§.1. Quo genere affecta ſacroſancta Eccleſia noſtra Lateranen. poſt tot inſignes ruinas, quæ ei tenebroſis illis ſæculis acciderant, quibus plerique omnes Rom. Pontif. aut Religionis ſtudio, aut componendæ pacis gratia, aut bellorum periculo, longè ab Urbe, ſæpè enim in Galliis agebant, de ſumma quoque juris ſui, & honoris prærogativa perperam laboravit. Etenim longo poſt intervallo, quam fel. rec. Leo Papa IV. parta de Saracenis ſpectabili victoria, Urbem ſui nominis præſidiumque ad Vaticanum ſtatuerat, cum reduces deinceps Pont. in aliis, atque aliis Urbis Eccleſiis, uti cuique tutum aut commodum erat, conſiderent, prædicta Eccleſia, ex tam multis direptionibus, quaſi ſolitudine facta, Sacerdotes Baſilicæ Principis Apoſtolorum cum parilis veruſtatis gloria, tum nomine & dignitate illuſtres & inſignes, ab ea rerum commutatione prædictum ſibi jus nixi ſunt vendicare.

Gregor. XI. in rubr. ſtatuit eam ſupremã locum tenere definivit. Rota etiam, cui Pius IV. hujus articuli dirimendum cõmiſit, idem pronuntiavit.

§.2. Quam rem non ferens Greg. Papa XI. qui etiam tunc Avenione ſedebat, ut omnem dubitationem eximeret, declaravit & definivit, prædictam Eccleſiam Lateran. præcipuam Sedem ſuam dictæ Baſilicæ, ac ceterarum omnium Urbis & Orbis Eccleſiarum maximum ſupra illas omnes locum tenere.

§.3. Sed dicti Sacerdotes tranſlato inde prorſus Pontificum domicilio, elatiores quandocumque res tulit, audentius inſiſterunt, donec Pius Papa IV. anteceſſor noſter

noſter meritò commotus quòd in eſtri conventu ſupplicationibus res turbatæ intercederent, moleſteque diſſenſiones fierent, huic tamen controverſiæ finem conſtituere volens, cauſam univerſam dilecto filio Magiſtro Franciſco Sermento cauſarum Palatii Apoſtolici Auditori commiſit audiendam, & omni appellatione præciſa penitus terminan. Qui vocatis utrinque Capitulis, in ipſa cauſa ritè procedens, definitiva ſententia ex communi aliorum dicti Palatii Auditorum conſilio nuper prolata declaravit, jus præcedendi & prærogativam honoris, locique nobilioris ac ſupremi, etiam ſupra canonicos beneficiarios, clerum, & perſonas prædictæ Baſilicæ in proceſſionibus ſolemnibus, & decretis, cæteriſque omnibus actibus, publicis & privatis, ad canonicos, beneficiatos, & clerum dictæ Eccleſiæ Lateranen. omninò pertinere. Quin etiam perpetuo ſilentio his rebus impoſito, res judicata ita executioni mandata eſt, ut habitis poſtea Cleri Conventibus ac ſupplicationibus, ſacerdotes omnes prædictæ Eccleſiæ Lateran. ſupremum ibi locum etiam ſupra omnem cletum dictæ Baſilicæ re ipſa obtinuerint.

Alia Pont. omnia confirmat, ſupplaque defectus.

§. 4. Quocirca nos tuendi juris ſtudio hanc ſententiam atque declarationem & definitionem, & literas prædicti Gregorii Papæ, & quæcumque in literis ipſis continentur, Motu proprio, certaque quam habemus prædictorum omnium ſcientia, auctoritate Apoſtolica approbamus & confirmamus, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupplemus omnes & quoſcumque juris & facti defectus, ſi qui in proceſſu & actibus reperiantur eſſe: & uti ipſe Gregorius Papa optimo jure fecit, itidem definimus, jubemuſque Capitulum & Sacerdotes, perſonaſque omnes dictæ Baſilicæ ubique ſemper ſententiæ & definitioni parere.

Appellat. omn. reprim.

§. 5. Statuentes ut nulla omnino ipſorum provocatio & teſtificatio, vel reclamatio, ſive in judicium producta, ſive clam interjecta, præterita & futura noceat, nec prorſus vim habeat, materiamve dilationis tribuat litigandi.

Nihil in contrarium valere mandat.

§. 6. Præcipimus igitur atque interdicimus eiſdem, ne poſthac quicquam audeant ſuſcitare: quicumque, ſive ſinguli, contrafacient, vel nitentur, eos canonicatu, præbenda, dignitate, beneficio, & officio privamus, privatoſque ad futura inhabiles declaramus eo ipſo.

Sic ſemper judicari jus eſt.

§. 7. Decernentes ſic in his, & aliis omnibus ſupradictis, per eoſdem Judices, & quoſvis alios, omni & quacumque aliter judicandi & interpretandi facultate penitus adempta, ubique judicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi præcipit.

§. 8. Volumus autem, ut præſentes in Cancellariæ Apoſtolicæ libro, appellato quinterno, deſcribantur, ipſarumque exempla notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve Curiæ ſigillo obſignata, eandem illam omnino fidem in judicio & extra illud ubique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionem panalem addit.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, definitionis, juſſionis, ſtatuti, præcepti, interdicti, decreti, privationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 4. die 21. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 12. Kal. Januarii, Anno Domini 1569. Pont. noſtri anno 4.

Papæ ſubſcr. Ego Pius Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopus.

XCV. Duæ ſententiæ definitivæ conformes latæ pro Fabrica S. Petri de Urbe, faciunt rem judicatam in ea parte, in qua ſunt conformes. Et commiſſiones appellationum, quæ ſimpliciter concederentur à Signatura, ſemper intelliguntur cum clauſula, ſine præjudicio executionis duarum conformium.

Cætera quæ Fabricam reſpiciunt, inducunt ſup. ad conſt. 3. Clem. VII. Admonet, & in tribus *ſubſeqq.*

PIVS EPISCOPVS, *Edita A. D. 1569.*

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETſi omnium litium finem ea qua poſſumus celeritate procuramus, eas tamen quæ Fabrica noſtra Sancti Petri pro executione legatorum ad pias cauſas relictorum recuperatione, bonorum Eccleſiaſticorum malè alienatorum, & aliorum jurium ſuorum agitat, ne in nimis longum cum ipſius Fabricæ detrimento protrahantur libenter accelerare ſatagimus, & ad eas operarias manus favorabiliter impartimur.

Cauſa hujus conſtit.

§. 1. Accepimus ſanè nuper, quod tenores bonorum, & pecuniarum ad pias cauſas relictarum, ac bonorum Eccleſiaſticorum malè alienatorum, & aliorum quorumcumque jurium ad Fabricam ipſam ſpectantium, in concluſionibus fignationibus hujuſmodi bonorum, & ſolutionibus faciendis adeo ſunt moroſi, ut illam quantum poſſunt ſubterfugere nitantur, Fabricam proinde expenſis & laboribus fruſtrando.

Duæ ſententiæ pro Fabrica faciant ſum judicatam, & omnis ſtones appellationum ſignata cenſentur cum clauſula, ſine præjudicio executionis duarum conformium.

§. 2. Nos præmiſſis opportuna remedia adhibere volentes, ac dilectos filios Deputatos, & Collegium Fabricæ hujuſmodi, eorumque ſingulas perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegii, vel alicujus eorũ, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris, eiſdem Deputatis & Collegio, illorumque Miniſtris, ut in hujuſmodi cauſis, duabus pro ſe reportatis ſententiis conformibus, in ea parte, in qua erunt hujuſmodi ſententiæ conformes, executionem paratam habeant, atque hujuſmodi ſententiæ executioni debitæ demandentur; parteſque proinde appellantes minimè audiri, nec eorum appellationes admitti, minuſque illarum virtute commiſſiones, preces, aut reſcripta ullo modo impetrari aut concedi, neque etiam quoquo modo impetratis, aut conceſſis, uti, aut ſe illis juvare ullatenus poſſint vel præſumant, & ſi quæ etiam per nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & manu noſtra propria, vel Cardinalem Signaturæ noſtræ Juſtitiæ Præfectum pro tempore exiſtentem, aut officium Contradictorum, ſub quibuſvis verborum formis concepta & ſignata, etiam ſi Motu ſimili concedi contigerit, illa ſemper intelligantur eſſe cum clauſula, ſine præjudicio executionis duarum conformiũ, decreto irritanti etiam appoſito, nec judicibus ad quos directæ erunt, aliquam facultatem tribuant, inhibitioneſque & cenſuras earum vigore emanatas, nullas & nullius eſſe valoris & momenti volumus atque decernimus.

Sic ſuper his à quoquam judicari jus eſt.

Clauſula præſervativa.

§. 3. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minuſque in jus vel controverſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis,

ſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento, & confirmatione Apoſtol. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis & approbatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio, ſeu quævis expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo dictæ Fabricæ ſubſcriptis, & munitis eadem prorſus in judicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatum, decretorum, & & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis DEI, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 4. die 2. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1569. undecimo Kal. Januarii, Pontificatus noſtri anno quarto.

XCVI. Facultas Collegii Deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe, exequendi omnia pia legata infra annum à die mortis teſtatorum realiter non adimpleta, cum retentione quintæ partis pro ſubventione d. Fabricæ.

Iſtud Collegium inſtituit Clem. VII. ut ſup. in ejus conſt. 3. Admonet, *ubi plenè dixi. Et de ea habes etiam in conſt. hanc præcedente, & in duabus ſubſeqq.*

Edita A. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet nos, qui omnium Eccleſiarum ſpecialem in Domino curam gerimus, Baſilicæ noſtræ Sancti Petri ita intendere, ut ei omnia quæ poſſumus, auxilia præbeamus.

Cauſa hujus conceſſionis.

§. 1. Sanè ſicut accepimus, licèt alias diverſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, cupientes perfectioni Fabricæ Baſilicæ hujuſmodi, quæ omnium Eccleſiarum totius Orbis mater eſt, & magiſtra, & admodum creſcit ſtructura, de neceſſariis expenſarum pecuniis opportunè providere, pro tempore exiſtentibus ejuſdem Fabricæ Collegio Deputatis, eorumque miniſtris diverſas facultates, privilegia, & indulta, per eorum literas conceſſerint, quibus, inter cætera, quod omnia & ſingula legata pia eatenus & pro tempore executioni non demandata exequi facere, & pro hujuſmodi executione ipſorum legatorum, quintam partem pro ipſa Fabrica, ſub certis modo & forma retinere poſſint, expreſsè cavetur. Ipſique Collegium, tam in multis civitatibus juriſdictioni noſtræ ſubjectis, quàm dominiis Regni Neapolitani, & dilecti filii nobilis viri Coſini Medices Florentiæ & Senarum Ducis, paſſim hujuſmodi pia legata exequi faciant, ex quorum quinta parte maximis expenſarum oneribus Fabricæ præfatæ in magna parte ſuccurratur, dilectus filius noſter in Alma Urbe, & ejus diſtrictu Vicarius in ſpiritualibus, generalis vigore ſpecialis ſuper hoc à Sede Apoſtolica licentiæ & facultatis conceſſæ, in hujuſmodi legatis in dicta Urbe executioni demandandis à certis annis ſe intromiſerit, in grave ipſius Fabricæ præjudicium.

Facultas de qua in rub. Hoc intellige etiamſi legatarii vellent

§. 2. Nos qui intimis cordis deſideriis exoptamus, ut dicta Fabrica quanto citius fieri poterit, ad debitum finem perducatur, ipſaque Fabrica, attenta mala temporum qualitate, ob pecuniarum defectum, magna parte ſubſtiterit, verendumque ſit, ne ſi in totum deſeratur, etiam quod jam factum eſt corruat, in divinæ majeſtatis offenſam, & Reipublicæ Chriſtianæ dedecus, ac propterea omnibus, quibus poſſumus favoribus ſuccurrere cupientes, eoſdemque Collegium & Deputatos eorumque Miniſtros à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon facultatis eidem Vicario conceſſæ tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegii, vel Miniſtrorum hujuſmodi, vel alicujus eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate & certa ſcientia noſtris, eiſdem Deputatis & Collegio Fabricæ hujuſmodi facultatem eiſdem Vicario conceſſam, ad hoc ut elapſis quindecim menſibus à die obitus teſtatorum, & quomodolibet per ultimam voluntatem diſponentium computandis, Collegium & Deputati Fabricæ hujuſmodi legata, in quibus ipſe Vicarius non prævenerit, juxta formam facultatum præfato Vicario, & aliarum ipſi Fabricæ conceſſarum exequi facere poſſit, per præſentes concedimus & impartimur, illamque ad eoſdem Deputatos extendimus & ampliamus, illoſque deſuper à quoquam impediri minimè debere.

Clauſula irritativa.

§. 3. Necnon præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerunt, aut ad juris terminos reduci, minuſque in jus vel controverſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quælibet alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis, eadem prorſus in judicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 4. die 22. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnat. Dominicæ 1569. 11. Kal. Januarii, Pont. noſtri anno 4.

XCVII. Facultas Collegii & Deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, exequendi quæcumque legata pia, infra triennium à die obitus teſtatorum non impleta, cum retentione medietatis eorum pro dicta Fabrica.

Alia

Alia de Fabrica plenè indicata ſunt in conſtit. 3. Clem. VII. ſup. Admonet. *Et de ea habes etiam in duabus conſt. iſtam præcedentibus.*

Edita A. D. 1569.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium, ut Fabricæ noſtræ Baſilicæ ſancti Petri utilitati proſpicere ſatagentes, ea libenter ipſi concedamus, quæ ejus utilitati credimus expedire.

Applicatio data in rub.

§. 1. Hinc eſt quod nos qui nuper accepimus, quod tam in Alma Urbe noſtra, quàm in aliis civitatibus, terris, dominiis, locis & regnis reperiuntur multa legata à piis teſtatoribus facta, ad effectum celebrationis Miſſarum, & recitationis divinorum officiorum necnon erogationis eleemoſynarum diverſis Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, & aliis piis locis, ipſaque legata hæredum avaritia, ſeu alias per triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volenteſque tam ſuper præmiſſis ea quæ conveniunt adhibere remedia, quam Fabricæ præfatæ utilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos, & Collegium Fabricæ hujuſmodi, eorumque ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtūt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorū & Collegii, vel alicujus eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Deputatis & Collegio hujuſmodi, ſi & poſtquam juxta tenorem privilegiorum, & facultatum ſibi conceſſorum legata hujuſmodi executioni debitæ demandari fecerint, unam illorum medietatem, reliquam verò loco cui legata fuerint, applicamus & appropriamus.

Clauſula præſervativa.

§. 2. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minuſque in jus vel controverſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicati debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua mentio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii præfatæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis eadem prorſus in judicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominic. 1569. 11. Kal. Januarii, Pont. noſtri anno quinto.

Dat. P. A. 4. die 21. Dec.

XCVIII. Facultas Collegii Deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, revidendi & reſcindendi quaſcumque alienationes bonorum Eccleſiaſticorum malè alienatorum, & ejuſmodi cauſas cognoſcendi, cum applicatione Fabricæ fructuum exinde à detentoribus indebitè perceptorum, &c.

Alia de materia Collegii & Fabricæ notavi ſup. in conſt. 3. Clem. VII. Admonet. *Et de ea habes etiam in tribus conſt. iſtam præcedentibus.*

De alienationibus autem bonorum Eccleſiaſticorum, dixi ſup. ad conſt. 5. Pauli II. *Ambitioſæ.*

Edita An. D. 1570.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ETſi de ſingulis paſtoralis officii cura nos admonet eſſe ſollicitos, Fabricam tamen S. Petri, quam ſpeciali quadam cura nobis cognoſcimus eſſe commiſſam, ſpecialis intentionis favore proſequimur, eamque gratiis attollimus opportunis.

Symmachi conſt. 6. de Pace. non ad rem.

Pauli II. bulla eſt ſup.

§. 1. Accepimus ſanè nuper quod diverſæ perſonæ, tam Eccleſiaſticæ quàm ſæculares, quamplura bona, poſſeſſiones & terras ad Eccleſias etiam Metropolitan. monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnon Hoſpitalia pertinentia & ſpectantia, prætextu diverſarum alienationum eis contra tenorem literarum felicis record. Symmachi, & Pauli II. ac aliorum Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aut ſine Apoſtolicæ Sedis licentia, ſeu illarum forma non ſervata, aut alias in evidens damnum & præjudicium Eccleſiarum, monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum hujuſmodi factorum occupaverunt, & detinuerunt, ac de præſenti occupent & detineant.

Facultas Fabricæ reſcindendi alienationes bonorum Eccleſ. abſque licentia Sedis Apoſtolicæ, aut non ſervatis ſolemnitatibus, in damnum Eccleſiarum factas.

§. 2. Nos præmiſſa conniventibus oculis pertranſire nequeuntes, utpote quæ in divinæ majeſtatis offenſam, ac Eccleſiarum & Ordinis clericalis detrimentum cedant, utque Fabricæ præfatæ maximis neceſſitatibus ſuccurramus, dilectos filios Collegium, & Deputatos Fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditores & Miniſtros, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegii, ac Auditorum, & miniſtrorum præfatorum, vel alicujus eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem Collegio & deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris præfatis, ut omnes & ſingulas alienationes in emphyteuſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus ultra triennium, locationes vel conceſſiones, ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſvis terris, poſſeſſionibus aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & juribus, tam ſpiritualibus quam temporalibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſervata, in damnum Eccleſiarum, ſeu ſolemnitatibus jure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum ſeu domorum minimè ſervatis, aut alias nulliter hactenus factas revidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de præmiſſis, illas, & contractus ſuperinde ſub quibuſvis formis & verborum expreſſionibus habitos & celebratos, etiamſi juramento vallati exiſtant, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad

ad verbum præſentibus inſeruntur, pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte invita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, tenore præſentium reſcindere, irritare, caſſare, & annullare.

Et tertiam partem bonorum tertiarii recuperandorum applicādi Fabricæ.

Imò loco tertiæ partis poſſunt percipere omnes fructus indebitè percepti, & cæt. ut infra in fine declaratur.

§. 3. Ipſoſque detentores & occupatores, ad terras, poſſeſſiones, & bona, res & jura præfata, ut præfertur detenta & occupata relaxandum, & de fructibus, tam hactenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quàm in poſterum percipiendis, realiter ſatisfaciendum, cogere & compellere. Bonorumque & fructuum recuperandorum hujuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectabunt, cum effectu conſignatis, vendicare & applicare poſſint & valeant, facultatem & auctoritatem concedimus & impartimur. Ita ut eiſdem Collegio, deputatis, eorumque Auditoribus & miniſtris liceat dictæ tertiæ partis hujuſmodi bonorum præfatæ Fabricæ, ut præmittitur, applicatorum corporalem poſſeſſionem propria auctoritate liberè apprehendere, illamque in dictæ Fabricæ uſus, & utilitatem abſque alia Sedis Apoſtolicæ, & Superiorum Eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, ad quæ bona ipſa, & fructus ſpectabunt, licentia alienare, vendere, & convertere, diœceſani loci, vel cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita.

Clauſula præſervativa.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minuſque in controverſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis eadem prorſus in judicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An. 4. 2. Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1569. Kal. Januarii, Pont. noſtri anno quarto.

Sequitur extenſio d. facultatis, etiam quoad cognitionem cauſarum dd. alienationum.

Edita A. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

Exordium.

EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium, ut Fabricam Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, tanquam peculiari noſtræ curæ commiſſam, ſpecialieri cura amplectentes, non modò ea quæ illi conceſſa reperimus conſervemus, verùm etiam novis ſemper conceſſionibus decoremus, ut exinde majoribus ſuffulta præſidiis, celerius ad finem debitum perducatur.

Hic Pius facultatem dat Collegio Fabricæ S. Petri revocandi & reſcindendi alienationes bonorum Eccleſiaſticorum abſque ſolemnitatibus Sedis Apoſtolicæ, non ſervatis ſolemnitatibus, vel in damnum Eccleſiæ hujuſmodi, ut ſup. in conſtitut. præfertur.

§. 1. Sanè licèt aliàs nos ex certis tunc expreſſis cauſis per alias noſtras Motu proprio confectas literas, dilectis filiis Collegiò & Fabricæ præfatæ deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris, ut omnes & ſingulas alienationes, in emphyteuſim ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu nominis vitam, vel aliud tempus, ultra triennium locationes, vel conceſſiones, ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſvis Terris, poſſeſſionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & juribus, tam ſpiritualibus quàm temporalibus, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & domorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſervata, vel in damnum Eccleſiarum, ſeu ſolemnitatibus à jure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum, ſeu domorum minimè ſervatis, aut aliàs nulliter eatenus factas revidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videretur de aliquo ex præmiſſis, illas & contractus ſuperinde, ſub quibuſvis formis & verborum expreſſionibus factos & celebratos, etiamſi juramento, & confirmatione Apoſtolica vallati exiſterent, ac alias ſub certis modo & forma, Apoſtolica auctoritate, ad ſolius ipſius Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte invita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores & occupatores ad terras, poſſeſſiones, & bona, necnon res & jura præfata, ut præfertur, detenta & occupata relaxandū, & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui percipi potuiſſent, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum, cogere & compellere, bonorumque & fructuum hujuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, Hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectarent, cum effectu conſignatis, vendicare & applicare poſſent & valeant, facultatem & auctoritatem conceſſerimus, prout in dictis literis pleniùs continetur.

Quia tam multa cauſarum diverſis Judicibus pendebant per prævia, & non exhibebantur Pontifici facultatem cognoſcendi illas ad ſe advocandi & cognoſcendi.

§. 2. Nuper tamen, ſicut nos accepimus, in proſecutione literarum hujuſmodi in hac Alma Urbe, & multis aliis Civitatibus, & locis Collegium præfatum, & ejus Miniſtri invenerint nonnullas cauſas ſuper recuperatione hujuſmodi terrarum, poſſeſſionum, & aliorum bonorum immobilium, rerum & juriſdictionum diverſis judicibus, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditoribus commiſſas & delegatas, vel ordinaria auctoritate agitatas, in quibus à multo tempore citra Abbatum, Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, & aliorum beneficiatorum negligentia, ſeu impotentia, aut alia ex cauſa, aliquis judiciarius actus relevans ſervatus non extitit, & interim Monaſteria, Eccleſiæ, domus, Hoſpitalia, & alia loca præfata detrimentum non modicum ſuſtineant. Nos ſingularum cauſarum præfatarum ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Judicum & collitigantium præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem deputatis & Collegio, eorumque Commiſſariis, Auditoribus, & Miniſtris, ut omnes, & ſingulas cauſas hujuſmodi, in quibus ſaltem per biennium aliquis judicarius relevans actus ultra fatalium prorogationes ſervatus non fuerit, in eiſdem ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, à quibuſcumque Judicibus, tam ordinariis, quàm delegatis, etiamſi cauſarum Palatii hujuſmodi Auditores fuerint, ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Adminiſtratoribus, Rectoribus, Capellanis, Hoſpitalariis, & aliis beneficiatis invitis, reaſſumere, & avocare, illaſque poſtquam, ut præfertur, reaſſumptæ, & avocatæ fuerint, juxta privilegia, & facultates eidem Collegio conceſſas, & indultas, & prout procedere poſſunt contra ejuſdem Fabricæ debitores, & in cauſis relictorum ad pias cauſas cognoſcere, decidere,

dere, ac fine debito terminare, facultatem concedimus.

§. 3. Insuper cum sicut etiam accepimus, licet in Civitate nostra Bononien. venerabilis frater noster Episcopus Bononien. vigore Concilii Tridentini, & Ravennaten. nonnullos ex clero ad locationes bonorum Ecclesiasticorum revidendas, & rescindendas deputasset, & ipsi admodum paucas fine debito terminassent, tamen post emanatas dictarum facultatum nostrarum in dictæ Fabricæ favorem literas, sub nomine ipsorum deputatorum certum edictum publicatum fuerit, per quod inter cætera omnes & singulæ personæ ecclesiasticæ, necnon Rectores & Administratores Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum moniti fuerunt, ut pro adimplemento sacrorum canonum, & constitutionum factarum, tam à nobis quàm prædecessoribus nostris, omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum ecclesiasticorum per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocumque titulo malè alienatorum, eidem jubendo, ut omni studio & diligentia in officio præfatorum deputatorum, & posse eorum, Notarii infra certum statutum terminum omnium bonorum à triginta annis, ut præfertur, computandis occupatorum, eorumque occupatorum cum ipsorum nominibus, & cognominibus, & ipsorum bonorum descriptionibus, & confinibus notitiam dare, ac quæcumque instrumenta, & scripturas tales causas concernentia exhibere deberent, ad hoc ut ipsi facilius in hujusmodi causis procedere possent, & successivè postquam Commissarius præfatæ Fabricæ suum edictum juxta tenorem præfatarum nostrarum literarum publicari fecerat, idem Episcopus à nobis quasdam literas in forma Brevis obtinuerit, per quas eidem & pro tempore existenti Episcopo, præsuli, seu Administratori, aut ejus, vel illius Vicario in spiritualibus generali, necnon dilectis filiis Judicibus, & Revisoribus, ac Syndicis ad id ab eodem Episcopo in synodo diœcesana deputatis, & pro tempore deputandis concessimus & indultimus, ut omnes & singulas, ac quascumque alienationes, & concessiones quorumcumque bonorum Ecclesiasticorum, factas & faciendas, Civitatis & diœcesis Bononien. & illarum causam & causas rederent & cognoscerent summariè, simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, & in illis quæ constitutiones fel. record. Symmachi Secundi, & Pauli etiam Secundi Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, in damnum Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum facta fuisse comperissent, prahabita superinde congrua revisione, adhibitisque legitimis probationibus procederent, & prout juris foret deciderent, & alia facerent, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum literarum vigore aliud edictum super similibus publicatum extitit, quibus ipsæ personæ Ecclesiasticæ, ut decet, obtemperantes, dictas denunciationes in eorum officio detulerunt, & ut Commissarium præfatum deluderent, præfati deputati ab edicto per eundem Commissarium facto appellarunt, & ipsum fere in omnibus causis præfatis prævenerunt.

Propterea Pontif. declarat Fabricæ deputatores cognoscere posse omnes causas Ecclesiarum & locorum exemptorum à jurisdictione Ordinariorum, & etiam omnes alias causas ordinariis non imponendis.

§. 4. Nos attendentes præmissa, prout in Civitate Bononien. hactenus occurrerunt, etiam in multis aliis Civitatibus & diœcesibus simili vel alio modo occurrere posse, & si præfata sic impediretur, hoc non sine gravi ipsius detrimento succedere posse volentesque propterea ejusdem Fabricæ utilitati consulere, ac edictorum & literarum præfatarum tenores similiter præsentibus pro expressis habentes, Motu & scientia similibus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commissariis & Ministris Fabricæ præfatæ, ut ipsi in omnibus & singulis causis Monasteriorum, Abbatiarum, Prioratuum, domorum & aliorum exemptorum, sub jurisdictione ordinaria non comprehensorum, necnon aliis, in quibus processus nondum est instructus, etiamsi in eis Ordinarius virtute literarum nostrarum, vel ipsa ordinaria auctoritate prævenerit, modo & forma, quibus per præfatas literas, vel alias concessum extitit procedendi, easque cognoscendi, & fine debito terminandi, liberam & amplam facultatem concedimus per præsentes.

Facultatemque eidem

§. 5. Præterea cum per literas nostras præfatas eisdem Collegio & deputatis concesserimus facultatem cogendi quaslibet personas ad restituendum bona, proprietates, & redditus Monasteriorum, Ecclesiarum, beneficiorum, domorum, & piorum locorum, ut præmittitur alienata, sive detenta & occupata, unà cum eorum fructibus per possessores & alios perceptis, & de facili evenire posset ut plurimæ personæ, quæ per multos annos ipsa bona possederunt, & in eis plurima melioramenta fecerunt, ne bonis ipsis priventur, canones, census, redditus, quæ pro bonis ipsis solvunt, cuperent augere, ita ut cederent in evidentem utilitatem ipsorum Monasteriorum, Ecclesiarum, beneficiorum, domorum, hospitalium, & locorum piorum. Aliique tanta premerentur necessitate, ut ipsis de fructibus per eos & eorum antecessores, & alias personas perceptis, integrè satisfaciendi nulla sufficiat facultas, oneroseque eis omnino videatur, cum ipsi forsan bonæ fidei possessores fuerint, talem summam solvere. Nos super præmissis paterna pietate providere cupientes, Volumus Collegium & deputatos præfatos, ejusque Commissarios, Auditores, & Ministros, postquam bonorum partem debitam hujusmodi juxta formam literarum nostrarum Monasteriis, Ecclesiis, domibus, capitulis, capellanis, beneficiatis, & piis locis, ad jus & proprietatem Monasteriorum, Ecclesiarum, domorum, capitulorum, rectorum, capellanorum, beneficiorum, & piorum locorum, quorum antea erant, reduxerint, posse & valere eisdem possessoribus, aut aliis personis, de consensu eorum quorum interest, sub honesto canone, sive censu, aut alias prout justum eis videbitur, in evidentem tamen utilitatem ipsorum Monasteriorum, Ecclesiarum, domorum, capitulorum, capellaniarum, & beneficiorum, ac locorum piorum, de novo in emphyteusim, seu censum perpetuam, aut ad tertiam vel aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare & concedere, ac super fructibus malè perceptis hujusmodi, si beneficiatorum eorundem ad id accesserit assensus, componere. Deque tertia parte bonorum & fructuum hujusmodi ipsi Fabricæ per dictas nostras literas assignata arbitrio suo, etiam sine pro tempore existentium Abbatum, Priorum, Commendatariorum, Administratorum, Canonicorum, Capitulorum, Rectorum, & beneficiatorum eorundem consensu, & eis etiam invitis, disponere & componere, ipsosque possessores, & alias personas cum eis contrahentes quietare, & absolvere posse.

Collegio concedit bona sic pro loco pio recuperata, de novo in evidentem illorum utilitatem dare in emphyteusim, vel ad tertiam generationem, aut aliter, & super fructibus componere.

Possessores bonorum in evidentem utilitatem Ecclesiæ, sed non servatis solemnitatibus, ut alienatorum pœnis pecuniariis Fabricæ applicatum, fiunt pro tali excessu, & fructibus teneantur, & certum terminum præfigere ad obediendum constitutioni à Sede Apostolica &c.

§. 6. Cumque ut similiter accepimus, inveniantur multa bona in evidentem utilitatem Monasteriorum, Ecclesiarum, & piorum locorum hujusmodi, sed consuetis solemnitatibus vel aliis de jure, vel ex forma Ordinum & constitutionum Monasteriorum, Capitulorum, Ecclesiarum, domorum, hospitalium, & piorum locorum requisitis non observatis, ac sine licentia vel confirmatione Apost. alienata, Collegium, & deputatos, & eorum Commissarios, ac Ministros præfatos, possessores ipsos, pro excessibus & temerario ausu, ac fructibus perceptis indebitè hujusmodi, eorundem Collegii deputatorū, Commissariorum, & Ministrorū arbitrio, pœnis pecuniariis, omni & quacumque appellatione remota, in ipsius Fabricæ utilitatem convertendis punire & mulctare, eidemque possessoribus, & detentoribus competentem terminū sub præfatis pœnis, ad obtinendam debitam confirmationem, à nobis & Sede Apostolica præfigere; quod si neglexerint, ipso termino elapso, ad incursus pœnarum hujusmodi, & ipsorū bonorum privationē, omni appellatione postposita procedere, etiam posse volumus & declaramus.

Possidentes quæ invenere, ut instrumenta concessionum hujusmodi, ac pacis ac possessionem, & canonis solutionem ostendant, alioquin eos bonis ipsis privant &c.

§. 7. Ulterius quoque cum plurima reperiantur Monasteria, Ecclesiæ, beneficia, Hospitalia, & pia loca, quæ instrumenta alienationum bonorum suorum penes se non retineant, sed solum eis canones seu census illarum ratione persolvuntur, licetque qui ea possident fortan penes se talia instrumenta habeant, illa tamen ostendere minimè volant, seque tuentur, quod per multum temporis spatium in bonorum eorundem solutionis possessione existunt, eisdem collegio, Deputatis, Commissariis & Ministris, ut omnes & singulas personas bona Ecclesiastica, ut præfertur, retinentes, possidentes, vel detinentes, nisi legitimam causam habuerint se excusandi, ad exhibendum per documenta & instrumenta publica titulos

los

los ſuos, quorum vigore bona hujuſmodi poſſident, intra terminum eis præfigendum, ſub pœnis & cenſuris ſibi benevi ſia monere, quod facere recuſantibus, aut non curantibus, iidem Collegium, & deputati, in iis in quibus dicti poſſidentes à quadraginta annis citra non oſtenderint dicta inſtrumenta, & ab inde pacificè poſſediſſe & ſoluiſſe, ac canone ſolito ipſis beneficiatis reſpondiſſe, ad pœnarum & cenſurarum hujuſmodi incurſum, ac ipſorum bonorum privationem, fructuumque eorundem ſolutionem procedere poſſint, concedimus & indulgemus.

Fructus bonorum pro quibus prima ſententia pro Fabrica lata fuerit, deponi faciendi penes idoneum depoſitarium uſque ad finem litis.

§. 8. Et quoniam indignum videtur, quod Monaſteria, Eccleſiæ, & loca pia, ac Fabrica ipſa, dum per litium anfractus circumduci contingit, fructibus bonorum, pro quibus primam ſententiam in eorum favorem obtinuerint, priventur: Volumus, quod Collegium & deputati præfati, necnon eorum Commiſſarii, Auditores, & Miniſtri, poſt primam latam ſententiam, ſi ab ea appellari, & cauſam proſequi continget, fructus bonorum ſuper quibus lis veteri contigerit, ſub arcto ſequeſtro, aut penes idoneum Depoſitarium per ipſum Collegium, & eorum Miniſtros eligendum, uſque ad ejus cognitum in ſecunda ſententia, deductis tamen his quæ alias ex forma locationum præcedentium Rectoribus, Adminiſtratoribus, Monaſteriis & piis locis fuerint perſolvenda, quæ minimè retardari debeant, & ſine litis, ac jurium Monaſteriorum, Eccleſiarum, & piorum locorum, ac partium præjudicio ponant, dent, & deponant.

Notarios etiam rogatos de ſententiis bonorum Eccleſiaſtic orum, & alios infra menſes cogere ad illas notifi candum.

§. 9. At quoniam Eccleſiarum bona, confinia, canones, cenſus, redditus, & proventus, jura, inſtrumenta, ſcripturæ à diverſis avaritia obcæcatis occultantur, adeo quod à multis Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Capitulis, Canonicis, Rectoribus, Capellanis, Guardianis, & aliis beneficiatis, beneficiorum ſuorum bona, & illorum confinia, & inſtrumenta ignorentur, eiſdem Collegio & deputatis, eorumque Commiſſariis, Auditoribus, ac ſubdelegatis ſubſtitutis, & Miniſtris, ut ſub pecuniariis, & in illarum ſubſidium Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac aliis juris & facti remediis opportunis, omnes & ſingulos utriuſque ſexus Chriſti fideles, de præmiſſis informatos, ac Notarios, & Tabelliones, ac alios quoſcumque de inſtrumentis & ſcripturis, ac documentis in præmiſſis, & circa ea neceſſariis rogatos in Eccleſiis dum divina celebrantur, vel alias, etiam per edictum publicum, vel ſimplicem citationem, ut ea omnia ipſis Monaſteriis, Eccleſiis, beneficiis, piis locis denuntient, propalent, notificent, exhibeant, & conſignent, citare, & monere, ac contra contumaces, & inobedientes ad incurſus pœnarum, & cenſurarum hujuſmodi declarationem, uſque ad illam effectualem obedientiam, omnibus, & ſingulis juris, & facti remediis opportunis procedere poſſint, & valeant, concedimus, & indulgemus.

Cauſas, me hu ſmodi cognoſcere, & terminare, & procedere ſicut in cauſis debitorum Fabricæ.

§. 10. Et quoniam juſtum eſſe cenſemus, ut cauſæ, quæ per ipſos Collegium, deputatos, eorumque Auditores, Commiſſarios, & miniſtros cognoſcuntur, tractantur, & deciduntur, celerem, & optatum finem accipiant: Volumus quod Collegium & deputati, eorumque Auditores, Commiſſarii, & Miniſtri in omnibus cauſis, quas ipſos & eorum quemlibet pro tempore avocare, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare contigerit, illas juxta privilegia, & facultates eidem Collegio conceſſas, & indultas, ac prout procedere poſſunt contra ejuſdem Fabricæ debitores, & in cauſis legatorum piorum, unà cum illarum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis procedere, cognoſcere, decidere, & ſimiliter ſine debito terminare, necnon partes in illis intereſſe habentes citare, & ſi abſentes, aut ſui copiam non facientes, aut alias non reperibiles fuerint, facta prius diligentia de eos reperiēdo per ūnum ex Curſoribus noſtris, vel Mandatariis præfatæ Fabricæ, domi, ubi alias reſederint, dimiſſa copia, vel per edictum in valvis Baſilicæ S. Petri hujuſmodi, & in acie Campi Floræ affigen. vel alias prout in obligationibus in forma Cameræ fieri ſolent, arbitrio ſuo ſimili modo citare, necnon viduis, pupillis, & aliis perſonis de jure curatore indigētibus, curatores ipſos ex officio deputare, ac quibuſvis tam Apoſtolica, quàm ordinaria auctoritate deputatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, vel cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, aliiſque Judicibus, necnon quibus & quoties opus fuerit, ſub pœnis pecuniariis arbitrio ſuo imponendis, ac cenſuris Eccleſiaſticis, inhibere, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna facere poſſint & valeant.

Inhibitio contra molentes Fabricæ & ejus deputatos ſuper præmiſſis, illorum executionem impedientes.

§. 11. Diſtrictius inhibentes quibuſvis locorum Ordinariis, etiam S.R.E. Card. & aliis perſonis, quavis auctoritate etiam Apoſtolica fungentibus, etiam cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis à divinis, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque noſtro arbitrio moderandis infligendis pœnis, ne eoſdem Collegium, & deputatos moleſtare, aut præmiſſorum executionem quoquo modo impedire, vel in eis ſe directè, vel per indirectum ingerere, vel intromittere poſſint, ſeu audeant, vel præſumant. Decernentes quoque præſentes literas ullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod intereſſe habentes vocati non fuerint, notari, in jus vel controverſiam, ſeu alias revocari non poſſe, nec per ſubreptionem, vel obreptionem obtentas præſumi, & ob id viribus carere, minuſque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, quantumvis generalibus, ac fortiſſimis clauſulis, & decretis irritantibus roboratis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum, etiam ſub data per Collegium, & deputatos hujuſmodi eligenda, plenariè reſtitutas eſſe.

Decretum veritatis.

§. 12. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Auditores & Cardinales præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jure quæſito, & quibuſvis Apoſtolicis, etiam per nos, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam Collegii Cardinalium, & Auditorum eorundem, ac aliorum tribunalium, necnon quorumcumque Monaſteriorum, Eccleſiarum, domorum, beneficiorum, ordinum, capitulorum, & piorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis, etiam ipſis Auditoribus, & aliis Judicibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis: quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ad de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dua partes bonorum recuperandorum conſignentur Eccleſiis, aliquas ſpecialiter fides tranſumpta.

§. 14. Volumus autem, quod dicti Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore recuperatorum hujuſmodi, reliquas duas partes ſuis quibuſvis Eccleſiis pro rata conſignare debeant, & teneantur.

§. 15. Quodque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii Fabricæ hujuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo ejuſdem Fabricæ ſigillatis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dom. P. A. [illegible] die 11. Sept.

Dominicæ 1570. tertio Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 5.

Sequitur facultas Fabricæ circa applicationem fructuum.

...ius An. D. 1570. PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

...rdium. EX debito Paſtoralis officii, cui diſponente Domino præſidemus, ad ea libenter intendimus per quæ quarumlibet Eccleſiarum Fabricæ, præſertim Baſilicæ noſtræ Principis Apoſtolorum de Urbe, cujus cura nobis peculiaris eſt attributa, congruam ſuſcipiant ſuſtentationem, utque id felicius ſubſequatur, nonnunquam ea quæ per nos ad ipſarum favorem ordinata ſunt, quæque non ita felicem ſucceſſum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

...mittitur re-...uo conſtit. ...ucd. §. 1. Sanè licet aliàs, &c. ut ſuprà.

...ndo autem ...em Pont. ex ...ſis hoc ex-...reſſis, loco d. ...rtia partis ...norum resu-...randorum ...pliceat Fa-...rica omnes ...ructus ex il-...is bonis, à ...ductoribus, ...el ab aliis ...ccupatoribus ...debitè per-...otos, ſive ...ructus unius ...nni percu-...rendos. §. 2. Verùm quia, ut accepimus, dictæ Fabricæ difficile foret tertiam partem proprietatis bonorum eidem Fabricæ, ut præfertur, aſſignatam vendere, & in uſum dictæ Fabricæ convertere, cum non de facili emptores reperirentur, & plurima bona non ita commodam diviſionem patiantur, ut tertia ab ipſis pars ſine duarum partium detrimento diſmembrari & ſeparari poſſit. Cupientes indemnitati dictæ Fabricæ conſulere, arbitranteſque, quod ſi loco dictæ tertiæ partis proprietatis bonorũ recuperandorum, ut præfertur, dictæ Fabricæ aſſignatæ, omnes fructus contra leges & canones, ac conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum per quoſvis conductores & ſucceſſores, univerſales vel ſingulares, quomodolibet indebitè ex dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt, & non ſine animæ eorum periculo retineri poſſunt, quatenus exigibiles ſint, & in alienationibus, in quibus pauci, aut nulli fructus indebitè percepti fuerunt, vel ex inopia debitorum, vel ex quavis cauſa, vel occaſione per ipſos deputatos arbitrãda, nullum vel modicum emolumẽtum reportare poſſet (cum non ſit conveniens, quod ex ejus bono opere detrimentum ſentiat) omnes fructus, redditus & proventus integri unius anni ex hujuſmodi bonis recuperatis exigendi & percipiendi dictæ Fabricæ aſſignarentur, & appropriarentur, celeriorem utilitatem, tam dictæ Fabricæ, quàm Eccleſiæ ipſæ conſequerentur. Eoſdem itaque Collegium, & deputatos, ac Auditores & Miniſtros, eorumque quoſlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolvẽtes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum præfatarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus, redditus, proventus, canones, cenſus, afficta, & ſeu alias reſponſiones, quocumque nomine nuncupentur, quomodolibet, tam per conductores bonorum Eccleſiaſticorum, quàm eorum ſucceſſores quoſcumque univerſales, vel ſingulares, aut particulares, ac alios detentores, occupatores, & debitores, ſub quovis prætextu, & invalido contractu, contra leges, canones, extravagantes, & conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum, aut alias indebitè, nulliter, & invalidè perceptos, & ob infectam radicem primi contractus invalidi, aut aliàs nulliter cum Eccleſia celebrati, vel occupationis, detentionis, & uſurpationis factæ indebitè dictorum bonorum. Si verò, vel quia modici, aut nulli admodum fructus ſint exacti, vel ex debitorum inopia, vel quavis alia cauſa per ipſos deputatos arbitranda, fructus prædicti non eſſent exigibiles, tunc fructus, redditus, proventus, cenſus, & canones integros unius anni ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertiæ partis, plenariè, & integre dictæ Fabricæ aſſignamus, & applicari mandamus. Ita quod eiſdem Collegio, & pro tempore exiſtentibus deputatis, Auditoribus, & Miniſtris prædictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & levare, illoſque locare, vendere, & alienare, ac in uſum & utilitatem dictæ Fabricæ convertere, Sedis Apoſtolicæ vel Superiorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorundem, vel Ordinarii, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita.

Fabricaque deputatis facultatem concedit componendi & tranſigendi in caſibus dubiis, ita ut qui ſe tranſegerint, amplius moleſtari nequeant.

§. 3. Et ut facilius Eccleſiæ integram proprietatem, & Fabrica fructus, ut præmittitur, ſibi aſſignatos conſequi poſſit ſine litium curſu, eiſdem Collegio, & deputatis concedimus, & clargimur, ut quoties eis videbitur opportunum, per ſeipſos tantum in cauſis prædictarum alienationum, ſive detentionum bonorum Eccleſiaſticorum, in quibus jus Eccleſiarum, Monaſteriorum, domorum, Hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum præfatorum non adeo clarum exiſtit, ut de facili bona, & fructus pro Eccleſiis, Monaſteriis, domibus, beneficiis præfatis, & Fabricæ vendicari poſſint, jus ipſum debitum ſit cum dictis detentoribus, poſſeſſoribus, & ſucceſſoribus, univerſalibus vel particularibus, ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ tranſigere, & componere de conſenſu Rectorum eorundem arbitrio, poſſint & valeant. Quodque facta & ſoluta parte, in qua convenerint, ſeu pro qua compoſuerint, occupatores, poſſeſſores, vel ſucceſſores prædictos abſolvere & liberare, ita ut de cætero à nemine ſub prætextu quarumcunque conſtitutionum, canonum, legum, extravagantium, ac bullarum per anteceſſores noſtros prædictos, & per nos ſuper reſciſſione & recuperatione bonorum, & fructuum Eccleſiaſticorum editarum quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari poſſint & valeant, ſed facta ſolutione prædicta, ſint & eſſe intelligantur etiam liberati, tam ab omni periculo, quàm ab omnibus pœnis & mulctis, quas occaſione dictorum fructuum indebitè perceptorum incurriſſent, & contractus neceſſarios conficere, qui poſtquam celebrati fuerint, idem robur obtineant, ac ſi à Sede Apoſtolica confirmati fuiſſent, & ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis perpetuum ſilentium impoſitum ſit, & eſſe cenſeatur.

Inhibitio contra molientes Fabricæ Miniſtros ſuper præmiſſis.

§. 4. Diſtrictius inhibentes quibuſvis cujuſcumque ſtatus, gradus, & cõditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, aliiſque noſtro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eoſdem Collegium & deputatos, eorumque Auditores & Miniſtros in præmiſſis moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præſumant.

Clauſula præſervativa.

§. 5. Ac decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, vel intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, aut invalidari, etiam ex eo capite, quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad juris terminos reduci, minuſque in jus vel controverſiam vocari quovis modo poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, nec ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum, etiam ſub quacumque data per ipſos eligenda reſtitutas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicãdi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquã quavis auctoritate, ſciẽter vel ignorãter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 7. Et nihilominus venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Maceraten. ac Aquitanen. Epiſcopis, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo at unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegii deputatorũ, Auditorum, & Miniſtrorum præfatorũ fuerint requiſiti ſolẽmiter publicantes, ſibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter obſervari, non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita cõpeſcendo, legitimiſque ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus

ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſ. derog. §. 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas, quis vigore præſentium ad judicium non extrahatur, ac aliis conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit, noſtris de non tollendo jure quæſito, ac unionibus committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, & exprimendo valore, necnon Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ſervāda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbū inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non faciētes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Per præſentes autem literas derogatum non eſſe, nec intelligi volumus, in parte, vel toto, primis & ſecundis cedulis, Motu proprio confectis, & in favorem dictæ Fabricæ ſuper bonis Eccleſiæ alienatis, niſi tantum quoad dictos integros fructus, etiam facultatem percipiendi fructus unius anni, ut præfertur, in omnibus verò aliis & ſingulis in dictis cedulis, & literis conceſſis omnia ſtent, & eſſe intelligantur firma, & in ſuo robore valida, ac ſi præſentes à nobis non eſſent emanatæ.

In aliis autem firma remanant conſt. hic inſerta.

§. 9. Inſuper quoque ſtatuimus, ut earundem præſentium tranſumptis manu Secretarii, & ſigillo dictæ Fabricæ ſubſcriptis, & munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An 6. die 1. Febr. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Kal. Februarii, Pont. noſtri anno ſexto.

XCIX. Prohibitio ad quæſtum publicandi indulgentias & confeſſionalia.

Ad hæc vide etiam hic ſup. conſt. 30. Etſi dominici, *cum ibi notatis.*

Edita A. D. 1570. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Quidam præſules Eccleſiarum Hiſpaniæ publicabant, aliquid ſolvi nitens Indulgentias, & facultates eligendi confeſſores, &c.

QUam plenum ſit periculi noxia populis ingerere, nimium his temporibus afflicta religio teſtatur, quod malum cum in cæteris miniſtris, tum præcipuè in Eccleſiarum Prælatis animadvertendū eſt, quod ab his temere profecta longè maxima Eccleſiæ Dei conferant detrimēta. Rem ſanè indignā audivimus, quod non ſolum quondam Gometius Tello Giron temporarius adminiſtrator Eccleſiæ Toletanæ, ſed etiam quidam Hiſpaniæ Eccleſiarum Præſules officii paterni prætextu facultates ſibi à ſacris canonibus conceſſas excedētes, literas ſuas in ipſorum civitatibus, ac diœceſibus auſi ſunt publicare, quibus inter cætera periculoſa deprehenditur, quod cuicumque illas accipienti certa ſoluta pecunia licitum ſit, quem voluerit ſibi ſumere Sacerdotē, qui confeſſione audita ipſum abſolvere valeat, non in eis tantū caſibus, in quibus ſimplex ſacerdos abſolvere poteſt, ſed etiam in iis quæ ſolis Epiſcopis reſervata reperiuntur; aliquo præterea caſu admixto veluti ſimoniæ reatu, qui ad examen hujus ſanctæ Sedis eſſet referendus. Non animadvertentes ipſi Præſules, & Adminiſtratores, quàm periculoſum ſit, ea paſſim in certis perſonis committere, quæ ad Epiſcoporum judicium, arbitriumque ideirco deferuntur, ut qui melius lepram à lepra diſcernere norint, cauſis & circumſtantiis ſubtili indagine exploratis, ſalutaria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipſi in diſpenſandis cœleſtis gratiæ donis nimium prodigi, iis ſic literas prædictas accipientibus, indulgentias, & pœnitentiarum injunctarum remiſſiones, nulla cum re temporali conferendas, profuſius & indiſcretè largiuntur, quibus, & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate inducti, ad peccandum procliviores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remiſſionem certo & viliſſimo pretio acquirere poſſe confidant. Indicem præterea caſuum, & indulgentiarum ædibus ſacris appendi juſſerunt, quo palam ſignificatur ſolventibus ſupraſcripta concedi, inter alia abſolvendi facultatem ab eſu prohibitorum tribui, itemque indulgeri Miſſæ ſacrificium, & ſepulturam tempore interdicti, aſſumptionem duorum, pluriumve compatrum ad ſacrum Baptiſma, præter eos, qui ſynodalibus, ut dicunt, conſtitutionibus aſciſcuntur, reparationem Eccleſiarum, erectionem Confraternitatum, & alias pias cauſas prætexendo.

Ideo hic Pius ſexta prius annullat, & publicandi hujuſmodi indulgentiarum prohib.

§. 1. Cum igitur inter cætera ſcandala, etiam Simoniæ pravitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilii decretis, & aliis ſanctionibus Canonicis, noſtræ præterea conſtitutioni de indulgentiis ad quæſtum non emittendis adverſetur, clavium auctoritas evileſcat, & pœnitentialis ſatisfactio enervetur. Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcavendum fore cenſentes, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupradicta omnia, quæ in ipſa Toletana, & quibuſcumque aliis Civitatibus, diœceſibus, & locis, tam Hiſpaniæ, quàm aliarum quarumcumque Provinciarum & Regionum, quocumque prætextu hucuſque emanarunt, perpetuò abolemus, ac nulla & irrita nunciamus, jubemuſque literas, & indices, necnon ſcripturas, & monumenta quæcumque publica & privata, per ipſos locorum Ordinarios, & alios Eccleſiarum Rectores, ubicumque reperiuntur dilacerari, penituſque deleri. Et ne talia de cætero à quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, diſtrictius prohibemus.

Contrafacientibuſque penas hic deſcriptas imponit.

§. 2. Quicumque ſecus egerint, ſeu attentaverint, Antiſtites, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingreſſu, & perceptione fructuum ſuarum Eccleſiarum tamdiu ſuſpenſi jaceant, donec ſatisfactione prævia illis per Sedem prædictam ſuſpenſio relaxetur. Inferiores verò ab Epiſcopis ſententiam excommunicationis incurrant, à qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Tranſumptis credi jubet.

§. 3. Volumus autem, ut præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in judicio, & extra illud ubique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctæ pœnalem adjicit.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, nunciationis, juſſionis, prohibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An. 4. die 2. Jan. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1570. 4. Non. Januarii, Pont. noſtri anno quarto.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1570. *Indictione* 13. *die verò* 23. *menſis Ianuarii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno* 4. *retroſcripta litera affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Eccleſiæ S. Ioan. Lateranen. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, dimiſſis in ſupraditis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis*

motis per me Iulium Patrimum, Sanctiſſ. D.N. Papæ Curſ. Ioan. Guerardi Mag. Cuſſ.

C. Eleemoſynæ pro Careceratis in Vrbe colligendæ, exponantur pro ſolvendis debitis pauperum Carceratorum. Et pro debito merè civili infra ſeptem aureos nemo carceretur.

De materia iſtorum Carceratorum vide ſup. in conſt.

68. Reverendi, *ubi notavi.*

dius An.D. P I V S P A P A Q V I N T V S, *Motu proprio, &c.*

Eleemoſyna pauperum exigenda.

§.1. VOlumus ut omnes eleemoſynæ Carceratorum, tam quæ per Quæſtores colliguntur, quam quæ in capſis reponuntur, expendantur pro ſolvendis debitis pauperum Carceratorum, arbitrio R. D. Cardinalis Moroni, quem confidimus præ oculis habiturum miſerabiliores perſonas, & juſtiores cauſas.

Juſſio communi. Hoſpitale.

§.2. Eundem rogamus, ut in Carceribus Turris Nonæ erigi faciat Hoſpitale aliquod ſumptibus Charitatis, in quo curentur pauperes infirmi, donec adhibeatur diligentia, quam celerem eſſe volumus, pro illis liberandis, juxta Motum proprium fel. rec. Pauli Papæ III. quem ſervari prorſus volumus.

Hoc utique noſtrum fuit.

Prohibitio carcerandi pro minori ſumma ſeptem aureorum.

§.3. Inſuper jubemus, ne infra ſeptem aureos carcerari quis poſſit pro debito, præterquam cum debitum habet annexam criminalem cauſam.

Placet, & ita mandamus. M.

Subſcr.

CI. Damnati, & excommunicatio Eliſabeth Reginæ Angliæ, eique adhærentium, cum aliarum pœnarum adjectione.

Henricus quoque Rex ejus pater itidem damnatus fuit à Paulo III. ut in ejus conſt.7. Ejus.

dita An.D. 1570. P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

REgnans in excelſis, cui data eſt omnis in Cœlo & in terra poteſtas, unam ſanctam Catholicam & Apoſtolicam Eccleſiã, extra quam nulla eſt ſalus, uni ſoli in terris, videlicet Apoſtolorũ Principi Petro, Petrique ſucceſſori Romano Pontifici, in poteſtatis plenitudine tradidit gubernandam. Hunc unum ſuper omnes gentes, & omnia regna Principem conſtituit, qui evellat, deſtruat, diſſipet, diſperdat, plantet, & ædificet, ut fidelem Populum mutuæ charitatis nexu conſtrictum, in unitate Spiritus contineat, ſalvumque & incolumem ſuo exhibeat Salvatori.

Henric. VIII. Rex Anglia, hæreſim introduxit in illo Regno, ut ſup. in Pauli III. conſtit. cit. in ſub.

§.1. Quo quidem in munere obeundo, nos ad prædictæ Eccleſiæ gubernacula Dei benignitate vocati, nullum laborem intermittimus, omni opera contendentes, ut ipſa unitas, & Catholica Religio (quam illius auctor ad probandam ſuorum fidem, & correctionem noſtram, tantis procellis conflictari permiſit) integra conſervetur. Sed impiorum numerus tantum potentia invaluit, ut nullus jam in Orbe locus ſit relictus, quẽ illi peſſimis doctrinis corrumpere non tentarint, adnitente inter cæteros flagitiorum ſerva Eliſabeth prætenſa Angliæ regina, ad quam veluti ad aſylum omnium infeſtiſſimi profugium invenerunt. Hæc eadem, regno occupato, ſupremi Eccleſiæ capitis locum in omni Anglia, ejuſque præcipuam auctoritatem atque juriſdictionem monſtruosè ſibi uſurpans, regnum ipſum jam tum ad fidem Catholicam & bonam frugem reductum, rurſus in miſerum exitium revocavit.

Eliſabeth Regina hæreticam fuit, & eſt, committendo multos errores hic expreſſos.

§.2. Uſu namque veræ Religionis, quam ab illius deſertore Henrico VIII. olim everſam, claræ mem. Maria regina legitima, hujus Sedis præſidio reparaverat, potenti manu inhibito, ſecutiſque & amplexis Hæreticorum erroribus, regium conſilium ex Anglica nobilitate confectũ diremit, illudque obſcuris hominibus hæreticis cõplevit, Catholicæ fidei cultores oppreſſit, improbos concionatores, atque impietatum adminiſtros repoſuit, Miſſæ ſacrificium, preces, jejunia, ciborum delectum, cœlibatum, rituſque Catholicos abolevit, libros manifeſtam hæreſim continentes, toto regno proponi, impia myſteria, & inſtituta ad Calvini præſcriptum à ſe ſuſcepta, & obſervata, etiam à ſubditis ſervari mandavit. Epiſcopos, Eccleſiarum Rectores, & alios Sacerdotes Catholicos ſuis Eccleſiis, & beneficiis ejicere, ac de illis & aliis rebus Eccleſiaſticis, in hæreticos homines diſponere, deque Eccleſiæ cauſis decernere auſa, Prælatis, Clero, & Populo, ne Romanam Eccleſiam agnoſcerent, neve ejus præceptis, ſanctionibuſque Canonicis obtemperarent, interdixit, pleroſque in nefarias leges ſuas venire, & Romani Pontificis auctoritatem atque obedientiam abjurare, ſeque ſolam in temporalibus & ſpiritualibus dominam agnoſcere jurejurando coëgit, pœnas & ſupplicia in eos qui dicto non eſſent audientes, impoſuit, eaſdemque ab iis, qui in unitate fidei, & prædicta obedientia perſeverarunt, exegit. Catholicos Antiſtites, & Eccleſiarum Rectores in vincula conjecit, ubi multi diuturno languore & triſtitia confecti, extremum vitæ diem miſerè finiverunt. Quæ omnia cum apud omnes nationes perſpicua & notoria ſint, & graviſſimo quamplurimorum teſtimonio ita comprobata, ut nullus omnino locus excuſationis, defenſionis, aut tergiverſationis relinquatur.

Hic ideo Pont. illam, cum adhærentes hæreticos declarat.

§.3. Nos multiplicatibus aliis, atque aliis ſuper alias impietatibus, & facinoribus, & præterea fidelium perſecutione, Religioniſque afflictione, impulſu & opera d. Eliſabeth quotidie magis ingraveſcente, quoniam illius animum ita obfirmatum atque induratum intelligimus, ut non modò pias Catholicorum Principum de ſanitate & converſione preces, monitioneſque contempſerit, ſed ne hujus quidem Sedis ad ipſam hac de cauſa Nuncios in Angliam trajicere permiſerit, ad arma juſtitiæ contra eam de neceſſitate converſi, dolorem lenire non poſſumus quod adducamur in unam animadvertere, cujus majores de Republica Chriſtiana tantopere meruere. Illius itaque auctoritate ſuffulti, qui nos in hoc ſupremo juſtitiæ throno, licet tanto oneri impares, voluit collocare, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus prædictam Eliſabeth hæreticam, & hæreticorum fautricem, eique adhærentes in prædictis, anathematis ſententiam incurriſſe, eſſeque à Chriſti corporis unitate præciſos.

Regno & dignitatibus privat.

Vaſſal. os liberat.

§.4. Quin etiam ipſam prætenſo regni prædicti jure, necnon omni & quocumque dominio, dignitate, privilegioque privatam.

§.5. Et item proceres, ſubditos, & populos d. Regni, ac ceteros omnes qui illi quomodocumque juraverunt, à juramento hujuſmodi, ac omni prorſus dominii, fidelitatis, & obſequii debito, perpetuò abſolutos, prout nos illos præſentium auctoritate abſolvimus, & privamus eandem Eliſabeth prætẽſo jure Regni, aliiſque omnibus ſupradictis. Præcipimuſque & interdicimus univerſis & ſingulis proceribus, ſubditis populis, & aliis prædictis, ne illi, ejuſve monitis, mandatis, & legibus audeant obedire. Qui ſecus egerint, eos ſimili anathematis ſententia innodamus.

Exemplis credi juvet.

§.6. Quia verò difficile nimis eſſet, præſentes quocumque illis opus erit perferre, volumus, ut earum exempla, Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve Curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra illud, ubique gentium faciant, quam ipſæ præſẽtes facerẽt, ſi eſſent exhibitæ vel oſtẽſæ.

Dat. P. An. 5. 25. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1570. 5. Kal. Maii, Pont. noſtri anno 5.

CII. Reformatio totius Ordinis Ciſtercienſis, tam quoad ſtatum Monachorum, & divinum cultum, quàm reſtaurationem Monaſteriorum, præſtationemque fructuum menſæ conventualis in locis commendatis.

Aliam reformationem jam edidit Pius IV. ut ſup. in ejus conſt.70. In eminenti, *& poſtea aliam publicavit Greg. XIII. infr. in ejus conſt.18.* Superna, *ubi alias tibi indicabo.*

De inſtitutione & aliis iſtius Ordinis, notavi ſup. in conſt.1. *Paſchal. II.* Deſiderium.

Edita An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Hic Pont. permoleſte accepit, cœnobia Ord. Ciſt. etc. deſtituta.

EX innumeris curis, quibus ſine intermiſſione vexamur, illa nobis duriſſima eſt, quod tot ſacrarum Religionũ Convẽtus, ſuis orbati juribus paſſim intercidere conſpiciantur, neque ſanè quicquam inexpertũ relinquimus, quantum quidem fert difficillima præſentis ſæculi conditio, quod ad illorum reſtitutionem pertinere exiſtimamus. Inter cæteros autem Ordo Ciſterc. longè lateque per orbẽ propagatus, nobis frequentius obſervatur, cujus tam multa Cœnobia viris cum doctrina, tum ſanctitate claris olim florentiſſima, maligno temporum errore ad nihilum propemodum rediguntur. Quod cum aliunde ex toto orbe plus ſatis nobis jampridẽ innotuit, tũ maximè ex recenti viſitatione, quam Commiſſarius & Procurator Capit. gener. Ciſterc. in utraque Sicilia id nobis quoque jubẽtibus cõfecit, permoleſte intelligimus, quamplurima ejus regni monaſteria, aut debitis officiis deſtituta, aut Monachis ob non præſtitã alimoniã deſerta, aut omnino collapſa, retecta, reclusa, patẽtia, & ut profana habita, quæ Religionis cultrix illa vetuſtas tantis impendiis evexit,

Volenſque præterea huic malo mederi, hanc edidit conſtitutionem qua deſeruntur.

§. 1. Sed his incommodis tametſi pater Abbas monaſterii Ciſtercii, Cabidolen. diœc. & prædictum Capitulum generale, etiam per privilegia & indulta illis à fel. rec. Pio II. Sixto IV. Pio etiã IV. & diverſis aliis Rom. Pont. conceſſa & innovata in univerſum occurrendi, & ipſos Commendatarios ad habendum & retinendum competẽtem Monachorum numerum, cum menſa ad victum & veſtitum idonea, & etiam alia ad Monaſticũ cultum pertinentia compellendi facultatem habeant; utile tamen & percommodum illis fore exiſtimavimus, noſtras quoque huic rei partes adſcribere, & certa quædam prædicto Ordini convenientia, illiuſque moribus & ſtatutis magis cohærentia ſpeciatim proponere, quibus illi amplius ſuffulti poſſint ſupradicta Monaſteria ad Conventum, diſciplinam, & bonam frugem faciliùs revocare. Neque enim ſuſtinere poſſumus, quod tam multi, qui hujuſmodi Monaſteria in Commendam recipiunt, Commendæ conditiones à Conc. Later. præſcriptas, & eaſdem, ac alias ſingulis lit. Apoſt. de hujuſmodi Commendis confectis, ad ſpecialem cujuſque ſignificationem appoſitas in animæ ſuæ periculum adverſentur, quibus de cæteris fructibus Monaſterii ſibi commendati diſponere nemini priùs permiſſum eſt, quàm debitis & conſuetis ejuſdem, ac ipſius conventus oneribus omnino ſupportatis, & Quarta ubi menſa Abbatialis ſeparata, ubi vero communis eſt, ac etiã in Monaſteriis Conventu & cura orbatis, Tertia parte omnium fructuum eorundem in reſtaurationem fabricæ, aut ornamentorum emptionem, aut fulcimentum, ſeu pauperum alimoniam, ubi major exegerit, ſuaſeritque neceſſitas quotannis erogata. Quin etiam in ipſis Monaſteriis divinus cultus, ſolituſque Monachorum, & miniſtrorum numerus nullatenus minuatur, nec alias illa in ſpiritualibus & temporalibus ulla ſubeant detrimenta.

Monaſteria omnia etiam commendata & unita, & de jurepatronatus laïcorũ reũci, & ad debitã clauſuram reduci.

§. 2. Quare nos ex iis, quæ pro ſalubri d. Religionis ſtatu, & felici directione, à prædictis prædeceſſoribus, & aliàs quomodocumque inſtituta hucuſque reperiuntur, nec præſentibus contraria, nec effectum earum impedientia nihil omnino detrahere, ſed illa prorſus immota cuſtodiri volentes, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, ut omnia Monaſteria & loca dicti Ordinis, tam in utraque Sicilia, quàm cæteris omnibus orbis partibus conſtituta, etiam commendata & unita, ac etiam de jurepatronatus laïcorum, quocumque modo exiſtentia, quæ convulſa, diruta, & extenuata ſunt, reficiantur, & ad debitam clauſuram reducantur, ſtatuta pecunia convenienti, quæ quotannis in id opus, donec abſolutum fuerit, erogetur.

Numerũ competentem Monachorum in eis reſtitui. Ad finem ut monaſticũ uſum neceſſaria inſtruat.

§. 3. In eiſdem & cæteris locis uti pro facultatum ratione idonea erunt, competens Monachorum & miniſtrorum numerus reſtituatur.

§. 4. Ipſorum Eccleſiæ, ſacriſtiæ, dormitoria, & officinæ, vaſis, veſtimentis, libris, ſacra & communi ſupellectile, ac cæteris omnibus ad divinum cultum & Monaſticum uſum neceſſariis convenienter inſtruantur.

Divina quotidiana & nocturna in choro pſallendo, juxta ritum dicti Ordinis ſine intermiſſione celebretur.

§. 5. Miſſæ ſacrificium, & alia omnia divina officia, diurna & nocturna quotidie in choro pſallendo, juxta ritum dicti Ordinis ſine intermiſſione celebretur.

Miſſæ celebrari.

§. 6. Miſſa Conventualis, & ad communem victum & veſtitum, necnon eleemoſynas & viſitationes, & alia onera ſubeunda conficiatur, intercisa repletur.

Menſam Conventualem eleemoſynas reſtitui. Libros habere.

§. 7. Ubi ſacra lectio juxta Conc. Trid. diſpoſitionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad divini officii, & chori uſum neceſſarii ſunt, ſaltem Biblia & Catechiſmus ad parochos recẽs editus, item opera S. Bernardi, & ſi qui alii ad honeſtam monachorum occupationem poterunt, habeantur, niſi de illis in aſſignatione menſæ Conventualis jam perſpectum reperiatur. De his omnibus, necnon vaſis, veſtimentis, &c. ſupellectile prædicta ſemel recepta, Conventus omnes rationem reddere debeant.

Novitiatus conſtituat.

§. 8. Et ut Novitii qua decet diſciplina informentur, unum aut duo monaſteria in quaque provincia, uti commode fieri poterit, ordinentur, in quibus magiſtri, etiam cæterorum monaſteriorum novitios divini officii rationem, & regularis obſervantiæ inſtitutã doceant; ita ut quodque monaſterium neceſſaria ſuis ſuppeditet, & ſi nullos habuerit, alii pro eo, ejuſque impẽnis recipiantur & inſtruantur.

Conventus ædificia, &c. à ſe mala tuãtur.

§. 9. Omnia ædificia Conventus quoquoverſus claudantur, portæ non neceſſariæ obſtruantur, clathri feneſtris ubicumque opus erit infigantur. Templa, ſacriſtiæ, capitula, dormitoria, refectoria, infirmariæ, & omnino aliæ clauſtri partes nihil profani patiantur. Nec conventus horreum, penu, præſepia, nec prorſus ulla promercalia Abbatum, Commendatariorum, Conductorum, aut aliorum recipiant, nec à commendatariis, penſionariis, aliiſve de clauſtro non exiſtentibus occupẽtur, ſed illis ſolũ proprii clauſtrales utantur, prout ad divini officii celebrationem, regularemque obſervantiam fuerunt conſtituta.

Hæc vide eadem Greg. XIII. cit. loc.

Mulieres ingreſſum negatur.

§. 10. Mulieribus omnibus cujuſcumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingreſſus clauſtri, ac aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus, Commendatariis, Prioribus, aliiſve miniſtris, etiam diviſim poſſidetur, ſit penitus interdictus, quod ſi ſecus factum erit, tam ingredientes, quàm recipientes excommunicationis ſententiam incurrant.

Carcerem ad correctionem conſtitui. Inventaria ſtorii & ſupellectilium conficiendi. Hæc vide etiam Greg. XIII. cit. in rub.

§. 11. Carcer ad coërcitionem monachorum, ubi non eſt, conſtituatur.

§. 12. In omnibus monaſteriis inventarium omnium prædictorum, necnon inſtrumentorum, fundationum, donationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque monimentorum conſcribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque & cætera omnia prædicta fideliter aſſerventur. Sicubi verò horum quicquam producendum erit, exemplum ab archetypo deſumatur & tranſmittatur, niſi talis contigerit neceſſitas, ut ipſum exemplar producendum ſit, quod tunc in fidem alicujus probati deponatur, qui idoneè caveat illud ipſum quamprimum reportaturum.

Monaſteria non tuta ad Ciſtercia transferri.

Hæc præſtitit à Greg. XIII. cit. in rub.

§. 13. Illa monaſteria locis patentibus conſtituta, quæ propter Turcarum, ſeu prædonum, vel hæreticorum incurſiones tutè ſervari non poterunt, facto de ipſorum juribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monimentis, atque omni prorſus ſupellectile, mobilibuſque bonis, jocalibus, & rebus fideli inventario, & ſi opus, eorum omnium depoſito apud perſonam fide & facultatibus idoneam, ita ut nihil omnino inde ſine conſenſu expreſſo, & ſpeciali mandato Conventus moveri valeat, in civitates, oppidave vicina transferantur.

Viſitatores prudentes eligi.

§. 14. Cæterum ad reſtituendam monaſticam diſciplinam, & reſtitutam conſervandam Ciſtercii, & cæteri patres Abbates in Capitulo generali provideant diligenter, ut omnes viſitationes ſollicite & prudenter, ac cum pietate fiant, ſalutem animarum, religionis zelum, perpetuum cultum divinum, clauſuram, obedientiam, & cætera omnia, quæ ad mores, correctionem, & religioſorum ædificationem pertinent, procurando.

Neceſſaria eis ſubminiſtrare. Hæc vide etiam Greg. XIII. cit. in rub.

§. 15. Quibus in rebus ubicumque non ſunt menſæ cõventuali aſſignati redditus, qui hoc onus ferre poſſint, Abbates & Commendatarii, ac alii quicumque adminiſtrationem ſpiritualium & temporalium viſitandorũ monaſteriorũ habentes, neceſſaria omnia miniſtrare, ac contributiones & ſumptus pro gerendis aliis communibus negotiis

négotiis Apoſtolicæ Sedis, auctoritate impediat, ac etiam brachii ſæcularis adhibitionem [illegible] res, ac ſolidos & neceſſarios ipſorum [illegible] menta debita hoſpitalitate recipere, & alimenta eis omnibus auxiliari omnino debeant, & ad id etiam cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis per Capitulum, ac etiam per ipſos Viſitatores compellantur.

Commendatarios nihil de neceſſariis Monachis detrahere, aut numerum eorum minuere, neque eos ejicere poſſe.

§.16. Ne porro deſerendi monaſterii occaſio Monachis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis à Commendatariis oblata, ut expenſas parcant, plerumque evenit, præcipimus & interdicimus, ne ulli omnino Commendatarii quicquam, vel minimum, de menſa, & aliis neceſſariis detrahant, neque ullo modo numerum diminuant, aut quempiam etiam propter delictum ejiciant. Sed quotieſcumque Monachi quid admiſerint, quod quidem animadverſione dignum ſit, id quamprimum Priori clauſtrali, vel ſi gravius ſit delictum, Viſitatori ſignificent, qui correctionem juxta Eccleſiæ, & Ordinis prædicti ſtatuta faciat. Quod ſi ulterius ultra ſex menſes diſtulerit, eo ipſo ſit ab eo officio depoſitus, & ad illud, cæteraque omnia Ordinis ejuſdem officia triennio inhabilis cenſeatur, ſtatimque Præſidentes correctionem hujuſmodi aliis committere teneantur.

Tertiam vel quartam partem redditus omnis Monaſterii, in ejus refectionem, & deinde juxta Concil. Trid. ſtatutum.

§.17. Prædicta autem tertia vel quarta pars redditus omnis monaſterii in Commendam conceſſi & concedendi, ex ipſamet proprietate, prædictorum ſuperiorum cura & ſollicitudine exigatur, & ex eis prædicta pecunia conficiatur, eaque quoad ædificia omnia refecta erunt, in id opus impendatur. Eo verò perfecto ipſa tertia vel quarta pars Concilii diſpoſitionem, & literarum prædictarum tenorem annis ſingulis eadem cura convertatur.

Archivium in Conventu Ciſtercii conſtitui, & ibi indicem bonorum cujuſcumque Conventus poni.

Hoc ſtatuit etiam Gregor. XIII. ſtat. 30 rubr.

§.18. Poſtremò volumus & mandamus, ut monaſterium Ciſtercii conſtituatur, conſtitutumve reſtituatur Archivium in quo index ordine compoſitus omnium aliorum monaſteriorum, prioratuum, Eccleſiarum, & beneficiorum d. Ord. in omni parte orbis conſtitutorum, etiam in Commendam obtentorum vel unitorum habeatur, & item diſtinctum cujuſque inventarium, ſive repertorium bonorum, proprietatum, rerum, jurium & actionum omnium, necnon exemplum authenticum inſtrumentorum, privilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum & monimentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter aſſervetur.

Indulta omnia quoad proprietatem irrita remanere.

Hoc ſtatuit etiam Bened. XII. in conſt. 3. Fulgens, ſup. tom. 1. & Gregor. XIII. ſtat. in rub.

§.19. Quia verò proprietas omnium malorum radix ubicumque gliſcit, omne bonum in regula quamvis benè inſtituta pervertit, ideo ne hoc quoque ſicubi habetur, ad perfectionem prædictorum obſtare poſſit, revocamus, & abolemus omnia & quæcumque privilegia, auctoritates, licentias, diſpenſationes, & indulta cujuſque privati rerum & bonorum uſus, proprietatis, poſſeſſionis & dominii, omnibus cujuſcumque gradus & dignitatis Monachis d. Ord. per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, ejuſve Legatos, ex quibuſcumque cauſis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata & innovata, quibuſcumque concepta formulis, ac clauſulis & decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus habemus pro expreſſis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cætero non habere, quin etiam Viſitatores, & cæteros omnes, qui in hujuſmodi proprietarios ſevere non animadverterint, ad hujuſmodi officia & alia ipſius Ordinis miniſteria perpetuò inhabiles eſſe.

Obſervantiæque omnium prædictorum executionem demandari.

§.20. Quocirca Ciſterc. & cæteris omnibus Patribus, Abbatibus, & Viſitatoribus d. Ord. edicimus, ut pro ſe quiſque omnia prædicta ſtudeant implere. Omnibus autem noſtris, & prædictæ Sedis Legatis & Nuntiis ubicumque exiſtentibus, necnon Ord. prædicti Conſervatoribus ab ipſa Sede conſtitutis & conſtituendis, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut præſentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quotieſcumque pro parte Abbatum, Definitorum, Viſitatorum, & aliorum prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ipſiſque efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, prædicta omnia in omnibus Regnis & Provinciis ſedulò exequantur, & quæcumque alia quæ ad Religionis incrementum ipſis utilia vel neceſſaria videbuntur, ubique locorum ſtatuant. Et præterea Abbates & Commendatarios cujuſcumque dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, ad prædictorum omnium præſtationem, etiam per ſubtractionem proventuum, ac cenſuras & pœnas præfatas, cæteraque opportuna juris & facti remedia, omni & quacumque appellatione poſtpoſita compellat, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Cæterum ut vicina plebs egena pro religionis conſuetudine & inſtituto confoveri poſſit, ac cæteri piam & fidelem rerum adminiſtrationem collaudare poſſint, prædictis Commendatariis præcipimus, ut in ſuis monaſteriis pauperes eleemoſynis pro modo facultatum proſequantur. Decernentes prædicta omnia inviolata & immutabilia perpetuo conſiſtere, necnon irrium & inane, ſi ſecus per præfatos aut quoſcumque alios quavis auctoritate fungentes, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.21. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac d. Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus: quodque aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod ad præſtationem prædictorum minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, conſervatoriis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, aut etiam conſiſtorialiter, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis, necnon concordiis, conventionibus, pactis & aliis obligationibus, etiam ut prædictum eſt roboratis, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia ad effectum omnium ſuprаſcriptorum penitus abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Quia verò difficile nimis eſſet præſentes quocumque opus illis erit perferre, volumus ut illarum exempla, etiam impreſſa, Notarii publici, vel Secretarii dicti Abbatis Ciſtercii manu, & ejuſdem Abbatis, vel Capituli, alteriuſve Prælati Eccleſiaſtici, aut ejus Curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra illud ubique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1570. 8. Idus Martii, Pont. noſtri anno 5. *Dat. P. An. 5. die 8. Mar. 1.*

CIII.

Reformatio Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ Virginis.

Reformationis decreta latius ſunt definita, atque plenius præſcripta in conſt. 60. Clem. VIII. Nullus, *ubi omnino videas, quia in apoſtillis vix potuiſſent hic indicari.*

Alia de hoc Ordine notavi ad conſt. 1. Benedicti XI. *Dum levamus*, ſup. tom. 1.

Edita An. D. 1570.

PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

Congregatio hujus Ord. fuit ſuſtulata.

POſtquam nos Deo auctore Ordine Fratrum B. Mariæ Servorum hactenus in duas familias diviſum, antiquato Congregationis nomine, quod altera ſibi aſciverat, in unum idemque corpus, ac in unam eandemque familiam, uni dumtaxat capiti ſubjectum ſub eadem Regulari diſciplina reduximus, expedit certa quædam incommoda, quæ bonũ omne in Religione pervertũt, excidere, ut deinceps omnes communibus inſtitutis, & legibus ſuæ profeſſioni magis convenientibus viventes, ſalubriùs dirigantur.

Reformatio hujus Ord. ſubjungitur.

§.1. Quocirca cùm omnis Religio privatæ proprietatis uſu labefactetur & corruat, nos ad illam ex dicta familia exterminandam, ac ſimul emendandos eos qui

do officiis, & muneribus quibuslibet obeundis jampridem impleverunt, & alios magnos ejus meritos, novosque inducendos ante omnia intuens.

Revocatio omnium indultorum aliquid privatim retinendi.

§. 2. De nobis attributa potestatis plenitudine revocamus & abolemus omnia & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, & indulta habendi & tenendi privatum dominium, usumfructum, possessionem & proprietatem quorumcumque bonorum immobilium, mobilium, semoventium, necnon domorum, cellarum, hortorum, pecuniarum & aliarum rerum, Generali, Provincialibus, Conventualibus, Prioribus, ac aliis Fratribus, etiam causa senii, infirmitatis, vel cujuscumque operis prætextu vel intuitu, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos, vel etiam dicti Ordinis Superiores, etiã Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis & decretis sulsulta, quorum omnium tenores habemus præsentibus pro expressis, volumusque illa omnia & singula vires & effectum de cætero non habere. Quin etiam Fratres prædictos, quicumque sint, privato & bonorum, & rerũ omnium prædictorum, quomodocumque acquisitorum & ad eos obventorum dominio, usu, usufructu, proprietate, titulo & possessione privamus, dictaque possessione amovemus, & amotos nuncíamus, resque, & bona omnia in communes suarum cujuscumque domorum, & prædicti Ordinis usus convertenda cõcedimus. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ Generali, Provincialibus, & Conventualibus Prioribus supradictis, ut rerum & bonorum omnium prædictorum possessionem, nomine domorum & locorum suorum capiant. Et illa illorumque fructus in communes Conventuum usus convertantur.

Prohibitio quicquam privatim habendi.

§. 3. Cæterum præcipimus atque interdicimus, ne deinceps ullus omnino Fratrum prædictorum, sive privatus, sive Prioris Conventualis, sive Provincialis, aut Generalis officio fungens, etiam prætextu hujusmodi privilegiorum, dispensationum, permissionum & indultorum, seu inveteratæ consuetudinis, aut quacumque alia causa proprium quicquam aut privatum, neque ædes, sive in claustro, sive alibi, separatas habeat, sed omnia ubique communia sint, & quisque unica cella, eademque cum cæteris aliorum Fratrum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo & mensa humilibus, quemadmodum pauperes Religiosos decet, contentus esse debeat.

Camera redigantur in commune Dormitorium.

§. 4. Proinde Cameræ, sive ædiculæ, quæ extra Dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum & commoditatem cujusque Conventus redigantur, vel si cellæ communis Dormitorii pro Fratrum numero non sufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ ad formam communis Dormitorii aptari possint, in Dormitorium commune redigantur; sin minus destruantur, ac materia & cœmenta ad fabricam Conventus, si ŏpus fuerit, convertantur, vel vendantur, & pretium ad communem usum Conventus conferatur.

Ambitus recedant & munera.

§. 5. Sed nec ulli omnino ambitus fiant, aut pecuniæ etiam pro confirmationibus, sigillo, vel scriptura, aut quacumque alia re, vel causa solvantur, aliæve pactiones, seu promissiones intercedant, seu munera, aut xenia quocumque modo mittantur, neve quisquam, etiam in officio existens, pecunias, aut quicquam aliud de Provincia, seu domo sibi commissa, vel aliunde Priori Generali, seu alii cuicumque conferat, vel remittat. Quicumque secus fecerint, in pœnam privationis Priorarum & officiorum omnium incidant, & ad futura inhabiles habeantur, & pro culpis etiam tanquam fures puniantur, prout nos illos privatos & inhabiles declaramus eo ipso; procurationibus tamen Generali ex universo Ordine, ac Provincialibus Prioribus ex sua cuique Provincia, & Visitatoribus ex domibus & locis visitandis debitis, nequaquam per præsentes sublatis.

Superiores dispensare valeant Prædicatores, & Lectores, & Officiales, circa recitationẽ divini officii in communi.

§. 6. Ad reformandos autem alios dicti Ordinis mores ulterius progrediendo, ex iis quæ pro salubri hujus Religionis statu, & felici directione alioqui instituta hucusque reperiuntur, quæ nec præsentibus contraria sunt, nec illorum effectum impedire possunt, nihil omnino detrahere, sed illa immota custodiri volentes, de simili potestatis plenitudine statuimus & ordinamus, ut Fratres omnes, etiam Superiores, & quicumque privilegiati, nisi tempore Quadragesimæ & Adventus, Domini prædicationis munus obeuntes, cæteris divinis officiis, diurnis & nocturnis interfint, aliis verò temporibus cum ipsis Prædicatoribus, & Lectoribus, his diebus quibus prædicant & legunt, Superiores pro arbitrio dispensare possint. Ipsis etiam Superioribus, & aliis Officialibus eo utrum tempore quo actu in negotiis Conventus & Ordinis occupati sunt, aliquid remittatur.

Divina officia juxta usum Fratrum celebrentur.

§. 7. Missæ, Matutinum, & aliæ horarum Canonicarum preces, Processiones, Anniversaria, & Defunctorum memoriæ, integræ suo debito tempore attentè cum cantu solemni, *in diebus quibus cõvenit*, juxta regularia dictorum Fratrum institura celebrentur, nec satis habeat quæque domus Missas sive fundatione, sive statuto, sive consuetudine debitas, vel præscripto Superioris Conventus designatas dũtaxat celebrasse, sed Fratres omnes Sacerdotes Missam etiam non adstricti frequentissime celebrent.

Confessiones, communiones, & jejunia serventur.

§. 8. Clerici & conversi, semel in Hebdomada peccata sua confiteantur, & singulis saltem mensibus sacram Eucharistiam sumant. Jejunia juxta suam regulam, & constitutiones omnino servent.

Numerus Fratrum cuique Domui præscribatur.

§. 9. In quaque domo pauciores Fratres non sint duodecim. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non potest, Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, provisione adhibita, ne Ecclesiæ destruantur, sed ad ejus populi commoditatem conserventur. Permittimus tamen, ut in domibus quæ iter facientibus Fratribus commodæ sunt, saltem quatuor Fratres non minores quinquaginta annis, constanti & probata vita maneant, si plures ea domus altere potest. Nullæ porrò domus supra vires onerentur.

Prædicationes habeantur singulis diebus festivis. Lectiones quæ in quolibet generalibus, & aliis.

§. 10. In singulis domibus omnibus Dominicis, & festis diebus prædicationes verbi Dei habeantur.

§. 11. In majoribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam veluti de Sacramentis, vel de vita sancte recteque instituenda, alteram verò speculativam, ex Catholicis & approbatis Doctoribus, Superioris arbitrio statuendis; in minoribus vero una lectione ex Theologia practica contenti sint.

Exercitium circa casus conscientiæ.

§. 12. Cæterum curent Superiores, ut in singulis cõventibus Fratres maximè in conscientiæ casibus, & reliquis quæ audiendas confessiones pertinent, ob rei gravitatẽ & necessitatem, summo studio ac diligentia exerceantur.

Catherchismus legatur diebus festivis. Liber prohibitus non sen. anatur.

§. 13. Singulis item diebus festis Romanus Catechismus ad Parochos in singulis Conventibus legatur.

§. 14. Si qui Regentes & Lectores, aut alii Fratres libros prohibitos habere sine speciali Sedis Apostolicæ licentia fuerint deprehensi, ultra pœnas juris communis, & quæ à Sancto Officio Inquisitionis hæreticæ pravitatis talibus imponuntur, perpetuò munere legendi, prædicandi, confessiones audiendi privati existant, ad omnia item officia inhabiles activa voce careant & passiva.

Forma promovendi ad gradus, & qualitates promovendorum.

§. 15. Nullus ad aliquem gradum promoveatur, nisi ætate, vitæ probitate, & literatura præstans, & in eis probatus per examen diligens à Priore Generali, seu ab aliis qui per eum huic muneri ordinabuntur faciendum, deinde in Capitulo generali publicè iterandum. Ætas autem & tempus studii, ac cursus exprimatur; & præterea probetur quod promovendus nulla unquam infamia, seu sinistra opinione fuerit maculatus. A promovendis ad gradus hujusmodi nihil omnino exigatur; nec etiam sponte oblatum accipiatur; verumtamen si promotione facta Conventus promotorum, aliquid Religioni donare voluerit, id quicquid sit, Procuratori generali Ordinis tribuatur, ut ad levationem onerum, & omnium sumptuum Religionis conferatur; eodem Procuratore, acceptorum & expensorum rationem Priori generali, & Definitoribus reddituro. Cæterum omnes à decem annis promoti, rursus per probos & idoneos viros à Priore generali in quaque Provincia constituendos examinentur, & qui saltem mediocri scientia in Theologia præditi reperti non fuerint, usu, & exercitio gradus suspendantur, nec debeat privilegio gradus hujusmodi gaudere. Caveat præterea Superiores licentiam ulli Fratri concedere, ut ad aliquos ordines sacros, sive majores, sive minores, promoveri possint, nisi ille in ætate legitima constitutus,

&

& literatura ab eo requisita præditus sit, omnia quæ à sacris Canonibus, regularibus institutis requiruntur, aliter promotus ab eorum omnium exercitio suspendatur, & licentiam concedendo officio deponatur, & per septennium inhabilis ad omnia officia habeatur. Sed & nostra constitutio, qua cavetur, ne quis regularis ante emissam à se expressam professionem regularem in ad sacros ordines promoveri possit, inviolabiliter observetur.

Confessorum qualitates.

§. 19. Sacerdotes ad audiendas peccatorum confessiones ordinandi, vita, moribus & literatura probati, & quoad multetes ætatis provectæ habeantur. In omni domo hujusmodi Sacerdotes ex prædicto Ordine constituantur, quibus, & non alii, Fratres omnes peccata sua debeant confiteri.

Priorum officium durat biennio.

§. 17. Priores omnes nunquam ultra biennium durent, sed biennio functo ipsorum officium vacet, nec ad illudmet in eodem Conventu in sequens protinus biennium rursus constitui possint.

Fratres non plures ultra biennium manere debent in eodem Conventu.

§. 18. Nulli item Fratri in eodem Conventu plus biennio manere liceat, exceptis sexagenario majoribus, quibus aliquid ex causa Superioris arbitrio poterit condonari.

Forma administrandi Conventus.

§. 19. Ad hæc nullus omnino Priorum administratio nem bonorum, & aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum & redditurum suæ domus, etiam nomine Conventus, per seipsum habere, sive exercere, vel se in eis interponere possit, sed universum id onus tribus Religiosis à Priori generali ita demandetur, ut primus, rerum & bonorum, inferendorumque in eam redditum curam habeat, alter tanquam depositarius, pecunias ac cætera ab illo importata fideliter asservet, reliquus de pecuniis & rebus à Depositario captis, Priori & Fratribus, ac domui universæ de necessariis veluti dispensator provideat, mandante tamen ipso Priore, qui unicuique non secundum proprium affectum, sed charitatis regulam providere curabit officiorum hujusmodi invicem confusione penitus interdicta.

Forma reddendi administrationis rationes.

§. 20. Cæterum ii tres tam impensi quam accepti singulis mensibus suo Priori, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus ejusdem domus probatioribus, rerumque usu peritis; deinde ipsemet rursus præsentibus Priore, & peritis prædictis, Priori generali, vel Provinciali, vel Visitatoribus, quotiescumque visitationis officium fecerint. Denique ipse Prior generalis in omni proximo Capitulo generali saltem coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo constitutis illorum omnium, & etiam universæ administrationis suæ, tam publicè quàm private rationem reddere teneatur.

Donata, & relicta Fratres confignēt Superioribus.

§. 21. Pecuniæ omnes & quæcumque aliæ res cuicumque privatim, etiam intuitu personæ undecumque donatæ, sive relictæ fuerint, Superiori, horarum vigintiquatuor intervallo exhibeantur, qui illas statim Depositario committat, & inde tamen exhibitori ministrari jubeat, quantum rei convenientis præsens necessitas videbitur postulare.

Fratres omnes in Refectorio communibus epulis vescantur.

§. 22. Fratres omnes, etiam Superiores, quomodocumque privilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi mensa utentes communibus epulis vescantur. In primis autem sanum & ægrorum, necnon Prædicatorum & locorum cura habeatur, ita ut nihil eorum necessitati & commoditati desit. Omnes prædicti, quocumque gradu & honore sint, camisiis laneis, & reliquo vestitu hujusmodi; eodemque honesto & professioni convenienti, omni præterea supellectile, & instrumento pauperi, atque humili utantur. Nullus privatum hortum habeat, sed omnes omnibus domus sint communes, præterquam quoad infirmariam, & novitios, qui hortum sive viridarium sejunctum habere possint, in quo cæteri nullatenus ingrediantur.

Novitii qui, ubi, & quādo recipiendi, & quomodo instruendi sint. Ad hoc vide bullam Sixt. V. num. 71. & alias ibi indicandas.

§. 23. Novitii etiam oblati ante decimum octavum ætatis suæ annum completum non recipiantur, neque ante decimumnonum completum ad professionem admittantur. Qui hactenus recepti, etiam oblati, decimumquintum annum non compleverint, dimisso habitu Religionis, domum ad parentes ac necessarios etiam inviti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec postea in ædibus unde exierint, aut in aliis ejusdem Ordinis domibus, ullo modo debeant admittere. Illos, qui vigesimum quintum annum non attigerint, ad servientium non accipiantur, & qui recepti, etiam nunc ea ætate minores sunt, rejiciantur. Novelli non admittantur, aut educentur nisi in Conventibus insignioribus, in quibus ormitorium, & capitulum habeant omnino separatum, cujus ingressus aliis Fratribus sit penitus interdictus. In eisdem domibus sit unus Magister ætatis provectioris, moribus & doctrina præditus, qui diligentem habeat prædictorum Novitiorum curam, & illis præsit. Ipsi autem in Grammatica, cantu, cæremoniis, & iis quæ ad Christianam disciplinam faciunt, instruantur, nec è loco novitiatus, nisi ad Ecclesiam, Refectorium, & ad publicas processiones, & interdiu ad aliquam honestam recreationem, cum fida custodia exire debeant.

Vestiarium Fratrum quale esse debeat, & una eorum vestes.

§. 24. In quaque domo sit unum vestiarium commune, in quo omnia omnium Fratrum vestimenta conferantur: uniusmodi sint, eademque nulla exquisita arte laborata, sed simplicia & honesta, ita ut nec unum ab altero distinguatur. Cui vestiario Custos præficiatur, qui munditiæ, refectionis, & distributionis eorundem vestimentorum curam gerat.

Forma servandi scripturas & res Eccles.

§. 25. In omni domo locus tutus cum armariis, seu capsis habeatur, in quibus scripturæ, privilegia, contractus, & omnia jura ad domum pertinentia, itemque res pretiosæ Ecclesiarum, etiam sacræ, cum suo inventario, seu repertorio authentico asserventur, præter eas, quæ quotidiano sunt Ecclesiæ usui necessariæ, & quæ in Sacristia, & per Sacristam custodiantur; ita tamen ut res sacræ à profanis distinguantur. Hujus autem loci tres sint claves, quarum unam Prior, alteram Depositarius, tertiam Procurator domus habeat. Simili quoque modo inventarium bonorum mobilium cujusque Ecclesiæ & domus, necnon immobilium, & quorumcumque jurium ad Conventum pertinentium, in forma probanti conscribatur, deque eo exemplum authenticum fiat duplicatum, ut alterum in propria domo remaneat, alterum verò in Archivio insignioris, seu principalis domus ejus Provinciæ reponatur.

Infirmaria in quocumque Conventu instituatur.

§. 26. In omni domo, infirmaria commodo loco constituatur pro Fratribus infirmis, cui infirmarius ordinetur, per quem domus ipsa de illis omnibus, quæ ad animæ & corporis infirmorum salutem, commoda & necessaria sunt, charitative provideatur.

Prioris officia circa Eccles. & eorum ornamenta.

§. 27. Postremo Prior cujusque domus præcipuam curam gerat, ut Ecclesiæ in suis structuris conserventur, & reparentur, mundæ præterea & expurgatæ, uti decet, contineantur, atque illis de libris, vasis, ornamentis, & aliis ad Altaris ministerium, & divinum cultum pertinentibus provideatur, quæ pariter munda & nitida conserventur.

Res Sacristiæ non alienentur.

§. 28. Res Sacristiæ, cujusvis generis sint, nullo modo alienentur, nec pignori apponantur, nec ullo modo alicui accommodentur, sed solum Ecclesiæ propriæ serviant.

Decretum irritans.

§. 29. Decernentes irritum & inane quicquid secus per quoscumque, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Fratres omnes serveut hanc reformationem.

§. 30. Quocirca Priori generali, ac omnibus Fratribus prædictis per Apostolica scripta mandamus, ut quisque pro se præsentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in eis statuta, decreta, & mandata sunt, alia desuper à nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, firmiter custodiant, & in omnibus studiosè obedire procurent.

Prior generalis deputatur executor hujus const.

§. 31. Quin etiam eidem Priori generali committimus, ut ipse easdem præsentes, in proximo & deinceps futuris generalibus & provincialibus Capitulis, & frequenter in omnibus domibus publicè legere, ac eas, & quicquid pro earum executione & observatione, tam in ipsis Capitulis generalibus, vel etiam extra illa, ab ipso adhibitis aliquot ex aliis Prioribus, vel Definitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, statuetur, ordinabitur, & decernetur, in omnibus Prioratibus, ac ab omnibus & singulis Prioribus, Fratribus, & personis prædictis inviolabiliter faciat per se, vel alium seu alios observari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac etiam protestantes, & reclamantes, eisque auxilium, consilium, vel favorem,

publicè, vel occultè, directè, vel indirectè, quovis quæsito colore, vel ingenio præstantes, tam Ecclesiasticos, quàm laïcos, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & administrationum privatorias, ceteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione postpositâ compescendo. Quin etiam contendentes prædictos in censuras & pœnas suprascriptas incidisse declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clauſ. derog. §. 32. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, & de annali ac triennali possessore, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis prædicti juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus & indultis Apostolicis, aliis, ejusque Superioribus & personis, eorumque singulis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere, & in specie concessis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotiescumque, ac quocumque tempore factis & promulgatis ac quibuslibet aliis indulgentiis & literis Apostolicis, specialibus & generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum, seu dictorum Ordinariorum jurisdictio, seu executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia contra earundem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari.

Exemplorum fides. §. 33. Denique etiam volumus, ut ipsarum præsentium exemplis, etiam impressis, Capituli vel Prioris generalis, seu alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut ejus Curiæ sigillo, & Secretarii cujusvis eorum, vel Notarii publici manu obsignata, eandem illam prorsus fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. P. An. 5. die 30 Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. 3. Kal. Junii, Pontif. nostri anno 5.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini 1569. Indict. 13. die verò 20. mensis Sept. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno 5. retroscr. præ litteræ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariæ Apost. & in acie Campi Floræ, ut moris est, per me Scipionem de Octavianis, & Joan. Andream Regerium prafati S.D.N. Papæ Curs.*

Ant. Clerici Mag. Curs.

LXIV. Declaratio & ampliatio Conc. Trid. cap. 14. sess. 24 de prohibitione aliquid exigendi vel petendi in collatione, aliave provisione beneficiorum Ecclesiasticorum, vel ad illorum possessionem admissionem.

Ad hoc videri potest etiam Conc. Trid. sess. 21. c. 1. & sess. 24. cap. 18.

Alia ad materiam simoniæ beneficialis plenè indicavi in const. 3. Julii II. *Cùm tam divino.*

Edita An. D. 1570. PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. DUrum nimis & incommodum arbitramur, quod Ecclesiarum ministri in iis, quæ ad ipsorum sustentationem suppeditant, dispendia patiantur. Quocirca cùm hanc ad rem, simulque prohibendam ab Ecclesia Dei avaritiæ pravitatem, editas antehac sanctiones minimè satis esse intelligimus, novæ constitutionis subsidio cogimur providere.

Conc. Trid. §. 1. Cum itaque alias ex plurium Ecclesiarum Cathedralium & collegiatarum constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligeretur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones, ex fructibus solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponerentur, licet Sancta Synodus hæc detestata, mandaverit Episcopis, ut quæcumque hujusmodi, quæ in usus pios non converterentur, atque ingressus eos qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem haberent, fieri non permitterent, ipsique diligenter de eorum constitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscerent, & illis tantum quas probarent exceptis, reliquas ut pravas & scandalosas rejicerent, eos verò qui adversus prædicta quavis ratione commisissent, pœnis contra simoniacos editis teneri decreverit, multorum tamen indomita cupiditate, tam prædicta, quàm alia ad beneficium & commodum ipsorum ministrorum edita aut omninò contemnuntur, aut in varios sensus traducta perperam eluduntur.

sess. 24. c. 14. mandavit Episcopis ut pravas consuetudines statuta aliquid recipiendi in provinciis à superiorum rejicerent.

Hic Pont. mandat revocari consuetudines & const. hujusmodi. §. 2. Quare nos pro divini cultus exercitio, simulque evocatorum ad illum auxilio plenius evidentiusque consulendum fore rati, revocamus & abolemus omnia & quæcumque privilegia, consuetudines, & statuta quarumcumque Ecclesiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac majorum, necnon Collegiatarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, aut alio quovis præsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam, & longissimo, ac quantocumque tempore, etiam continuo observata, sive pro solvendis Ecclesiarum, vel Prælatorum debitis, sive pro supportandis illorum oneribus, sive aliis etiam majoribus, maximis & urgentissimis causis concessa & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extensa & moderata, quod vacantibus ipsarum Ecclesiarum dignitatibus, canonicatibus, præbendis, portionibus, beneficiis, & officiis, fructus, ac etiam quotidianæ distributiones ex eis primo ab ipsa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breviore tempore proventuri, mensæ Episcopali, seu Capitulari, aliove loco, integrè, vel partim remaneant, seu applicentur, aut in communes usus cedant, seu inter alios Canonicos, & personas Ecclesiæ, seu Capituli dividantur. Quodque nullus etiam Apostolica auctoritate provisus in Canonicum recipi, aut ad dignitatem, seu portionem, beneficium, vel officium admitti, vel alias in ejus possessionem induci possit, nisi prius de observandis hujusmodi privilegiis, consuetudinibus & statutis juramentum præstiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum, & distributionum perceptioni renuntiaverit, seu Capitulo, & personis prædictis cesserit, seu (ut appellant) dulciaria, aut quid aliud præstiterit, quorum omnium tenores, causas & effectus habemus præsentibus pro expressis, quibuscumque illa concepta sint formulis, necnon irritantibus, & aliis decretis roborata. Volentes ea omnia vires & effectum de cætero non habere.

Pœnasque aliquid recipientibus imponit. §. 3. Præcipimus igitur & interdicimus omnibus Episcopis, Capitulis, Collegiis & personis ad quos id pertinet, ne posthac fructus, aut distributiones hujusmodi, nec prorsus ullam eorum partem retineant, neve ipsorum cessionem, vel renuntiationem, aut dulciaria, vel alia quomodocumque petant, vel exigant, aut quenquam sive Ordinaria, sive Apostolica auctoritate provisum, ad præstandum hujusmodi juramentum inducant, aut illi prædicta non facienti possessionem impediant, vel remorentur. Quicumque contrafecerint, si Ecclesiarum Antistites, tandiu à Pontificalis officii exercitio sint suspensi, donec satisfactione prævia illis per Sedem Apostolicam suspensio relaxetur. Capitula verò & Collegia quæcumque Ecclesiastico subjaceant interdicto, ac singulares personæ in excommunicationis sententiam incurrant, à qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio quàm à Rom. Pont. absolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes hujusmodi præstita juramenta non

non tenere, nec quenquam illis obligari, quinimmò jurantes in hujuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Declaratio tradit. rum.

§. 4. Et nihilominus ſtatuimus, ut ubicumque hujuſmodi fructus & diſtributiones Fabricæ, vel Sacriſtiæ, aut alterius pii loci uſibus ultra ſemeſtre tempus reperiuntur conceſſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi Sacriſtiæ, vel Fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram verò beneficiati prædicti integrè percipiant.

Derogatio contrariorū.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, decreto prædictæ Synodi, ac etiam conſtitutione fel. rec. Joan. Papæ XXII. quæ incipit, Suſcepti, & aliis juribus hac de re diſponentibus nihilominus aliàs in ſuo robore duraturis.

Alia declaratio.

§. 6. Cæterum per prædicta non intendimus illis præjudicare Capitulis, Collegiis, menſis, aut perſonis fructus & diſtributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem, ſive poſſeſſionis apprehenſionem provenientes ex ſtatuto, conſuetudine vel privilegio hujuſmodi percipientibus, vel retinentibus, quo minus ipſi illos interim ut antea exigere valeant & habere.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Poſtremo volumus, ut præſentium exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve Curiæ ſigillo obſignata eandem illam prorſus fidem ubique locorum in judicio & extra illud faciant, quam facerent ipſæmet præſentes, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis, abolitionis, præcepti, interdicti, decreti, ſtatuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An 5. die 31. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1570. Kal. Junii, Pont. noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1570. *Indict.* 13. *die verò* 13. *Julii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno* 5. *retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt ad valvas Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valvas Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranenſis, & ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octavianis, & Antonium Clerici Curſores Apoſtolicos.*

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

LX. Innovatio Officii Summatoris literarum Apoſtolicarum, uni ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus de cætero conferendi, cum indultorum, gratiarum & juriſdictionis in ſuos Officiales conceſſione.

Hoc officium perpetuum vacabile eſſe voluit Alexander VI. in conſt. 10. In eminenti, *ſup.*

Edita An. D. 1570.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

POntifice dignum eſt, & Romanæ Sedis Majeſtate, illius officia augere, & locupletare, ut ipſorum nobilitas, & ſuſcipiendorum ad ea Illuſtriſſimorum virorum ſplendor Romanæ Eccleſiæ dignitatem faciat ampliorem.

Officium Summatoris ab Alex. VI. erectum fuit in perpetuum & vacabile, ut

§. 1. Quod nos in animo cogitantes, unum ex omnibus magni momenti animadvertimus officium Summatoris literarum Apoſtolicarum à fel. rec. Alexandro Papa VI. perpetuum effectum, quod per aſſumptionem dilecti filii noſtri Petri Donati tit. S. Vitalis in S. R. E. Presbyterum Cardinalem Cæſium nuncupatum, vacare proximè decreverimus, unius ſolius arbitrio moderati, in quo dirigendo egregii unius viri auctoritas, peritorū auxilio ſubnixa magnopere expediret. Quocirca eidem officio novam formam, eandemque excellentiorem, atque utiliorem inducere, ſimulque ipſum ita promovere, & amplificare inſtituimus, ut cum cæteris officiis & muneribus, quæ ſupremi Ordinis viri conveniunt merito coæquetur.

in ejus bulla indicata in vulg.

Et conceſſo Sūmatori privilegia Scriptorum literarum Apoſtolicarum.

§. 2. Cum igitur in prædicta perpetuatione, idem Alex. Papa inter alia ſtatuerit, ut quicumque illud obtineret de eo, quemadmodum literarum prædictarum Scriptores de officio Scriptoriæ, diſponeret, &c. Idem quoque omnibus privilegiis, exemptionibus, prærogativis, immunitatibus, facultatibus, gratiis & indultis Collegii dictorum Scriptorum omni tempore fruetetur.

Aliaque Sūmatori indulta hic enunciata data fuerunt.

§. 3. Ad hæc nonnullis, qui dictum officium poſtea habuerunt inter alia ſit conceſſum, quod officium ipſum, etiam per alium, ſeu alios regere & exercere ſingulis Cancellariæ Apoſtolicæ diebus, & quandocumque ſibi videretur expeditionem extraordinariam dictarum literarum facere poſſent, eaque de cauſa Bullator ad Summatorem quotidie veniret, qui captas ab ipſo literas bullare deberet. Porro nullus alius ad exercitium, regimen, ſ brevisionem, aut ſuperintendentiam dicti Officii, etiam boni publici, aut alia quacumque majori, magiſque conſiderabili cauſa à Romano Pontifice directè vel indirectè uſpiam conſtitueretur, neque in eo ſeſe interponere ullo modo poſſet, nec ullæ omnino literæ, quantumcumque ſecretæ, niſi prius à Summatore examinatæ, expediri deberent. Nulluſque Secretarius, ſive domeſticus, ſive de numero participantium, aut alius quiſque literas plumbatas, niſi in Officio prædicto expeditas regiſtraret, ſecus faciens crimen falſi incurreret, atque Officiorum ſuorum emolumenta amitteret, quæ ad Summatorem prædictum pertinerent. Cæterùm pro omnibus literis per dictam Cameram expediendis merces ordinaria in dicto Summatoris officio dari ſolita, illis dumtaxat exceptis, quæ ſtatum Romanæ Eccleſiæ vel Catholicam fidem concernerent, integre perſolveretur. A qua nullus Secretarius Papæ etiam domeſticus, aut Scriptor vel alius etiam majoris conditionis, & quocumque privilegio fretus, exemptus cenſeretur. Quin etiam Summator ipſe quæcumque ſalaria, recognitiones & jura à quibuſvis Rom. Curiæ Officialibus, eorumque Collegiis præſtari ſolita perciperet, exigeret, & levaret. Ac Officiales & Collegia ad ea ſolvenda, quacumque reformatione facta & faciendā non obſtante, compellere liberè & licitè valeret. Poſtremò idem Summator, vel ab eo in dicto Officio ſubſtitutus, manſionem, ſeu cameram alias ſolitam in Palatio Apoſtolico, necnon victum pro ſe & uno famulo in Tinello. Et præterea pro ipſo Summatore panem & buccellas ſingulis diebus, Prælatorum domeſticorum inſtar, habere deberet. Ipſumque Officium, & quoad illud dictum Summatorem ab omni onere etiam decimarum Papalium, etiam ratione fidei, & expeditionis contra infideles, aut ſternendarum & reficiendarum viarum cauſa exemptum eſſe, neque ad illorum contributionem compelli poſſe, quemadmodum diverſis literis Apoſtolicis deſuper confectis pleniùs continetur.

Hic modo Pont. inſignioremꝫ ſtatum d. Officio induxit inſtituendo Præſidentē unum.

§. 4. Nos ad dictæ Sedis ornamentum, & ſalubrioremꝫ literarum prædictarum expeditionem, hujus Officii ſtatum perfectiorem, inſignioremque conſtituere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine in ipſo officio unum Præſidentem, qui Summatoris pro tempore exiſtentis vices gerat, ipſius Summatoris nutu, atque arbitrio ſumendum, & removendum.

Recognitores quatuor.

§. 5. Item quatuor alia perpetua officia recognitorum literarum prædictarum per proximum Summatorem dotanda perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Quadam officia hic enunciata, valoris ſcut. 70. mill. a. ffi in Summatoriis annexa.

§. 6. Ac Summatoris officio unum Secretariatus Apoſtolici de numero participantium, quod Marcellus Auguſtinus, & unum præſidentis Annonæ, quod Anaſtaſius Pozzuti, ac aliud ſimile, quod Hieronymus Lippomanus, & duo portionum Ripæ officia, quæ Marcus Cornelius dum viverent obtinebant, per liberam reſignationem dilecti filii Magiſtri Antimi Marcheſani Datarii noſtri in manibus

manibus noſtris ſponte factam, & per nos admiſſam, aut aliàs quibuſvis modis, & ex quarumcumque perſonis vacantia, necnon quæcumque, quotcumque, & qualiacumque alia dictæ Curiæ officia, ſimilia vel diſſimilia, & qualitercumque qualificata, ad diſpoſitionem Rom. Pont. pro tempore exiſtentis pertinentia, pretio concedi ſolita, quæ prædicta omnia ſimul valorem ſeptuaginta millium ducatorum auri in auro conficiant, ab ipſo proximo Summatore conquirenda, & comparanda, ex nunc, & ecntra perpetuo unimus & annectimus & incorporamus. Ita ut quiſque Summator, qui pro tempore fuerit, itidem Secretarius, Præſidens, Portionarius, & omnium aliorum futurorum officiorum hujuſmodi titularius exiſtat, illorumque omnium corporalem poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios propria auctoritate liberè apprehendere valeat.

Recognitoribus prædictis dotem conſtituit.

§. 7. Singulis verò quatuor officiis Recognitorum pro dote ipſorum decem, aut plura loca, ſeu portiones cujuſcumque Montis, ſeu Montium in Urbe, ſeu ditione temporali S.R.E. conſtitutorum non vacabilium, quorum fructus hic ſolvuntur, ſamptu ejuſdem proximi Summatoris conficienda & exhibenda, perpetuò applicamus, & appropriamus. Declarantes quod ſi dicto officio Summatoris tot alia, quæ ad valorem prædictum ſeptuaginta millium ſcutorum, ut prædictum eſt, non aſcendant, vel ſi nulla alia quam prædicta, quæ jam vacarunt uniantur, nihilominus valere, & plenarium effectum ſortiri debere.

Indulta, privilegia, iuriſdictiones, emolumenta, etc. Summatoribus prædecessoribus competentia, huic Summatoris officio concedit, & approbat.

§. 8. Cæterum ex prædictis, & aliis quæ ad dictum Summatoris officium quocumque modo pertinent, & in eo conſueverint & obſervantur, nihil prorſus detrahere, ſed illa ac omnia, & quæcumque privilegia, facultates & auctoritates, exemptiones & indulta ipſi officio, & ejus perſonis quomodocumque conceſſa, confirmata & extenſa, quæ ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus habemus pro expreſſis, perpetuo ſtabilia & inviolata eſſe intendentes, ac futuros omnes Summatores, & dicti officii perſonas, tam conjunctim, quàm diviſim in illis omnibus potiri, ac etiam omnia & quæcumque jura, ſalaria, regalia, recognitiones, & emolumenta prædicta, & alias conſueta, & ab Officialibus, & Collegiis ſupradictis præſtari ſolita, quemadmodum prædictus Petrus Donatus Card. & quicumque ante eum Summatores ampliſſimè obtinuerunt, eodem modo, jure, & titulo habere & poſſidere volentes; quin etiam omnia & quæcumque jura, juriſdictiones, facultates, conſuetudines, & indulta dicti homicidii, & illud, necnon expeditionem dictarum literarum concernentia, à quibuſcumque aliis, cujuſcumque qualitatis, & conditionis, perſonis & officiis uſurpata, & quantocumque tempore uſitata, ad jus, & proprietatem ipſius revocantes, perpetuo ſtatuimus & ordinamus, ut ad dictum officium unus ex S.R.E. Cardinalibus aſſumatur, & dicta quatuor Recognitorum officia, cum quibuſvis aliis dictæ Curiæ officiis compatibilia ſint, & ad liberam Summatoris pro tempore exiſtentis diſpoſitionem omninò pertineant; qui etiam hac prima vice, & deinceps in perpetuum illa, ſeu per reſignationem, ſeu per obitum, ſeu quemcumque alium modum vacabunt, concedere, vendere, transferre, & de eis, ac ſuper eis cum quibuſcumque convenire, paciſci & decernere liberè & licitè valeat, quemadmodum de aliis ipſius Curiæ officiis fieri conſuevit, pro pretio concedantur, viros probos & peritos ad ea admittat, qui per ſuam quiſque, & alias pro materiarum qualitate, & rerum exigentia, ejus vel Præſidentis arbitrio expeditioni incumbant.

Formam examinandi literas Apoſt. præſcribit.

§. 9. Omnes literæ, quæ ſecundum communem in dicto officio curſum, abſque difficultate expediri conſueverunt, ab illorum cognitore, qui tunc vicem obtinebit, præſente Summatore, vel Præſidente, diligenter & accuratè examinentur, & ipſi referantur, ut illis tunc demum ſubſcribat, & ipſas de more jubeat expediri.

Dubia quæque deciſa per occurrentia decidendi.

§. 10. Ad ea vero dubia diſſolvenda, quæ in literis ipſis occurrere contigerit, Summator certum diem in ſingulas hebdomadas conſtituat, quo die coram ſe, ſeu Præſidente ſuo, omnes Recognitores conveniant: & præterea ſi ipſi Summatori viſum fuerit, aliquot alii egregii viri harum rerum uſum habentes ab eodem Summatore adhibeantur, ut dubia omnibus propoſita, cum maturo eorum omnium judicio decidantur, gravioribus tamen, & obſtruſioribus dubiis, propter quæ Romanus Pontifex meritò conſulendis erit, noſtræ & ſucceſſorum noſtrorum declarationi nihilominus reſervatis.

Summatori etiam abſenti officium ſubſtituti exercendi facultatem concedit, & eorum ſubſtitutorum auctoritatem deſignat.

§. 11. Ad hæc omnis Summator, ſive in dicta Curia præſens, ſive ab ea quantocumque tempore abſens, etiam omnia officia prædicta unita, præſentia & futura, quotcumque, & qualiacumque, ac etiam unius & ejuſdem Collegii, per ſubſtitutum ſeu ſubſtitutos omnino exercere poſſit, qui menſtruis, ac omnibus aliis Congregationibus intereſſint, vota, vocem, & ſuffragia tam activè quàm paſſivè habeant. Ad officia Refenſoriatuum, Menſariatuum, cæteraque omnia munera, functiones, & negotia, publica & privata, etiam pro ſingulis ejuſdem Collegii officiis, etiam eodem tempore, & veluti principales admittantur, literis Apoſtolicis, & aliis ſcripturis, & inſtrumentis ſubſcribant, veſtibus & inſignibus Officialium cujuſcumque Collegii in Palatio Apoſtolico, proceſſionibus, pompis, & aliis omnibus actibus publicis & privatis incedant, & ſedeant, & pro antiquitate præcedant, & prorſus omnia ut principales faciant, & exequantur, pro ſingulis officiis, etiam unius, & ejuſdem Collegii, quantumcumque in eo fuerint, quorum pluralitas & multitudo nullum prorſus impedimentum ſibi invicem, nullamque incompatibilitatem faciat, ſingula Congregationum, & munerum omnium emolumenta & ſalaria, ordinaria & extraordinaria percipiant, & aliàs quemadmodum ipſe Summator faceret, facereque poſſet, ſi eadem officia ut non unita poſſidens ibi adeſſet. Eoſdem enim ad effectum omnium prædictorum dumtaxat Secretarios, Scriptores, & alios omnium Collegiorum hujuſmodi Officiales, & titularios creamus & inſtituimus.

Emolumenta eidem illa præcipit.

§. 12. Præterea omnis Summator nullo omnino intermiſſo menſium, dierum aut alterius temporis ſpatio, per conſuetudines & ſtatuta, etiam jurata & confirmata, ſeu privilegia & indulta Secretariorum Apoſtolicorum, & aliorum Collegiorum præfinito, ſed ſtatim à principio, fructus, emolumenta, Congregationes, ſalaria & jura omnia ſingulorum Officiorum hujuſmodi, præſens & abſens integrè capiat.

Statuta Officialibus concedere.

§. 13. Ad omnes autem in ſuo officio continendos, Summator quæcumque ſtatuta, proſperum officii ſtatum concernentia condere, condita corrigere & mutare, aliaque rurſus, & quotieſcumque ſibi videbitur edere.

Juriſdictionem in eos quoscumque delictorum declarat.

§. 14. Prælatos, & quoſcumque alios Officiales, perſonas dictæ expeditionis participes, quicumque fuerint, quoad ea quæ ad expeditionem ipſam concernunt caſtigare, corrigere & punire, ac contra eos civiliter & criminaliter procedere, viceſque ſuas tam in his, quam ſupradictis omnibus & ſingulis, alii vel aliis delegare liberè & licitè poſſit.

Exemptiones Camerarii & Clericorum tribuit.

§. 15. Itemque omnibus & quibuſcumque privilegiis, & exceptionibus, etiam Ripæ & Ripettæ, ac Dohanæ Urbis, quæ Camerarius noſter, Clerici, Præſidentes, & alii Camerales habent, eodem jure liberè potiantur & gaudeant.

Præſidens & Recognitores literas Apoſt. gratis expedire decernit.

§. 16. Præſidens verò & Recognitores omnes prædicti, literas Apoſtolicas etiam Monaſteriorum, & Eccleſiarum Cathedralium pro ſe gratis ubique, prout literarum Apoſtolicarum Scriptores expediant. Et propterea omnibus & quibuſcumque aliis privilegiis, facultatibus, exemptionibus & indultis eiſdem Scriptoribus, & eorum Collegio conceſſis, eodem modo quo illi gaudent, & quiſque pro ſe, ſuper his Apoſtolicas literas, tam conjunctim, quàm diviſim expedire poterunt.

Summatoris officium reſignari poſſe concedit.

§. 17. Poſtremo omnis Summator, quandocumque ei videbitur, officium ipſum Summatoris in manibus Pont. pro tempore exiſtentis in favorem S.R.E. Card. aut alterius cujuſcumque perſonæ per eos approbandæ, etiam pacto pretio reſignare, & alias de eo diſponere etiam liberè & licitè valeat, quemadmodum de cæteris dictæ Curiæ Officiis pretio receptis cuique eſt permiſſum, &c.

Clauſula præſervativa.

§. 18. Decernentes omnia & ſupradicta, firma & inviolata perpetuò conſiſtere, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Sedem & Cameram Apoſtolicam, necnon omnes deinceps Summatores habere. Ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 19.

§.19. Jubemus igitur omnium Collegiorum, & Officiorum prædictorum defensores, Mensarios, Depositarios, necnon Vectigalium Redemptores, & cæteros omnes, ad quos pertinet, ut quisque pro se, alia à nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione, prædictum Summatorem, & ab eo substituendum & substituendos, necnon Præsidentem, & Recognitores omnes, tam conjunctim quàm divisim ad prædicta omnia recipiant & admittant, eisque de ipsis omnibus integrè respondeant, & ab aliis faciant responderi. Qui contrafecerint, eos tamdiu ab Officiorum exercitio suspendimus, & ab emolumentorum perceptione privamus, donec satisfactione prævia, meruerint à Rom. Pont. restitutionis beneficium obtinere.

§. 20. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Secretariatus, Scriptoriæ, Archivii, cæterumque officiorum, & Collegiorum, necnon Cameræ Urbis, & vectigalium prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus & naturis, quantocumque tempore observatis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque Præsidentibus, Ministris, & personis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam, etiam per modum statuti perpetui, & initi & stipulati contractus, & aliter sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutivis, præservativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, & motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, necnon consistorialiter, ac ex causis quantumcumque onerosis concessis, confirmatis, innovatis, extensis & moderatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum inserterentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus. Quodque aliquibus communiter vel divisim à prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.21. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ, &c. infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. D. A. 5. die 24. Junii.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1578. Kal. Julii, Pont. nostri anno 5.

CVI. Missalis Romani, ad ritè Missas celebrandas ex Conc. Trid. decreto reformati approbatio, & aliorum abolitio.

Hoc Missale iteratò restituit Clem. VIII. ut infra in ejus const. 108. Cum Sanctissimum.

Edita A D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

QUo primum tempore ad Apostolatus apicem assumpti fuimus, ad ea libenter animum, viresque nostras intendimus, & cogitationes omnes direximus, quæ ad Ecclesiasticum purum retinendum cultum pertinerent, eaque parare, & Deo ipso adjuvante omni adhibito studio efficere contendimus.

Ex de ret. Concil. Trid. Catechismus Missale & Breviarium

§.1. Cumque inter alia sacri Trid. Conc. decreta, nobis statuendum esset de sacris libris, Catechismo, Missali, & Breviario, edendis atque emendandis, edito jam, Deo ipso annuente, ad populi eruditionem Catechismo, & ad debitas Deo persolvendas laudes Breviario castigato, omnino ut Breviario Missale responderet, uti congruum est, & conveniens (cum unum in Ecclesia Dei psallendi modum, unum Missæ celebrandæ ritum maxime deceat) necesse jam videbatur, ut quod reliquum in hac parte esset, de ipso nempe Missali edendo, quamprimum cogitaremus.

emendanda curarant, & Breviarium jam fuit emendatum, & ab isto Pont. confirmatum, ut fuit in const. 64.

§.2. Quare eruditis delectis viris onus hoc mandandum duximus, qui quidem diligenter collatis omnibus cum vetustissimis nostræ Vaticanæ bibliothecæ, aliisque undique conquisitis, emendatis, atque incorruptis codicibus, necnon veterum consultis ac probatorum auctorum scriptis, qui de sacro eorundem rituum instituto monumenta nobis reliquerunt, ad pristinam Missale ipsum Sanctorum Petrum normam ac ritum restituerunt. Quod recognitum jam, & castigatum matura adhibita consideratione, ut ex hoc instituto, cæptoque labore fructus omnes percipiant, Romæ quamprimum imprimi, atque impressum edi mandavimus, nempe ut Sacerdotes intelligant, quibus precibus uti, quos ritus, quasve cæremonias in Missarum celebratione retinere posthac debeant. Ut autem à Sacrosancta Romana Ecclesia cæterarum Ecclesiarum mater & magistra, tradita ubique amplectantur omnes, & observent, ne in posterum perpetuis futuris temporibus in omnibus Christiani Orbis provinciarum Patriarchalibus, Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus, sæcularibus & quorumvis Ordinum Monasteriorum, tam virorum quàm mulierum, etiam Militiarum regularibus, ac sine cura, Ecclesiis, vel Capellis, in quibus Missa Conventualis alta voce in Choro, aut demissa celebrari juxta Romanæ Ecclesiæ ritum consuevit, vel debet, alias quàm juxta Missalis à nobis editi formulam, decantetur aut recitetur, etiamsi eædem Ecclesiæ quovis modo exemptæ Apostolicæ Sedis indulto, consuetudine, privilegio, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel aliis quibusvis facultatibus munitæ sint, nisi ab ipsa prima institutione à Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quæ vel ipsa institutio supra ducentos annos Missarum celebrandarum in eisdem Ecclesiis assidue observata sit, à quibus, ut præfatam celebrandi constitutionem vel consuetudinem nequaquam auferimus, sic si Missale hoc, quod nunc in lucem edi curavimus, iisdem magis placeret, de Episcopi vel Prælati, Capitulique universi consensu, ut quibusvis non obstantibus, juxta illud Missas celebrare possint permittimus, ex aliis verò omnibus Ecclesiis præfatis eorundem Missalium usum tollendo, illaque penitus & omnino rejiciendo.

Bi mox emendari fecit Missale, quod nunc confirmat hac recepit & juxta illud ubique celebrari jubet, si alia institutio à Sede Apostol. approbata, vel consuetudo supra ducentos annos observata sit. Quod ad Monachos S. Benedicti hic retetir quod notavi supra in rubr. cc. §. 64.

Illudque immutari prohibet.

§. 3. Ac huic Missali nostro super edito, nihil unquam addendum, detrahendum, aut immutandum esse decernendo, sub indignationis nostræ pœna, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus & ordinamus. Mandantes, ac districtè omnibus & singulis Ecclesiarum prædictarum Patriarchis, Administratoribus, aliisque personis quacumque Ecclesiastica dignitate fulgentibus, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aut cujusvis alterius gradus & præeminentiæ fuerint, illis in virtutæ sanctæ obedientiæ præcipientes, ut cæteris omnibus rationibus & ritibus ex aliis Missalibus quantumvetustis hactenus observari consuetis, in posterum penitus omissis ac planè rejectis, Missam juxta modum, ac normam, quæ per Missale hoc à nobis nunc traditur decantent, ac legant, neque in Missæ celebratione alias cæremonias vel preces, quam quæ hoc Missali continentur, addere vel recitare præsumant. Atque ut hoc ipsum Missale in Missa decantanda aut recitanda in quibusvis Ecclesiis absque ullo conscientiæ scrupulo, aut aliquarum pœnarum, sententiarum & censurarum incursu posthac omninò non sequantur, eoque liberè & licitè uti possint & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, etiam perpetuò concedimus & indulgemus. Neve Præsules, Administratores, Canonici, Capellani, & alii quocumque nomine nuncupati presb. sæculares, aut cujusvis Ordinis regulares, ad Missam aliter quàm à nobis statutum est, celebrandam tenentur, neque ad Missale hoc immutandum à quolibet cogi & compelli possint.

§.4.

Clauſula præſervativa.

§.4. Præſenteſve literæ ullo unquam tempore revocari aut moderari poſſint, ſed firmæ ſemper & validæ in ſuo exiſtant robore, ſimiliter ſtatuimus & declaramus.

Clauſ. derog.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum prædictarum in uſu longiſſima & immemorabili præſcriptione, non tamen ſupra ducentos annos roborata, ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque.

Hæc conſtitutio quando incipias ligare.

§. 6. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, ut poſt hujus noſtræ conſtitutionis, ac Miſſalis editionem, qui in Romana adſunt Curia presb. poſt menſem, qui verò citra montes, poſt tres, & qui ultra montes incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primum illis Miſſale hoc vernale propoſitum fuerit, juxta illud Miſſam decantare vel legere teneantur.

Impreſſores nō imprimant Miſſale abſque licentia.

§.7. Quod ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præſervetur, omnibus in noſtro & S.R.E. dominio, mediatè vel immediatè ſubjecto commorantibus Impreſſoribus, ſub amiſſionis librorum ac centum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ ipſo facto applicandorum, aliis verò in quacumque orbis parte conſiſtentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrii noſtri pœnis, ne ſine noſtra, vel ſpecialis ad id Apoſtolici Commiſſarii in eiſdem partibus à nobis conſtituendi, ac niſi per eundem Commiſſarium eidem impreſſori Miſſalis exemplum, ex quo aliorum imprimendorum ab ipſo impreſſore erit accipienda norma, cum Miſſali in Urbe ſecundum magnam impreſſionem impreſſo collatum fuiſſe, & concordare, nec in nullo penitus diſcrepare, prius plena fides facta fuerit, imprimere vel proponere, vel recipere ullo modo audeant vel præſumant auctoritate Apoſtolica & tenore præſentium ſimilibus inhibemus.

Juſtio publ. & Exemplorum fides.

§.8. Verùm quia difficile eſſet præſentes literas ad quæque Chriſtiani Orbis loca deferri, ac primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, illas ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, de more publicari & affigi, ac earundem literarum exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus publici tabellionis ſubſcriptis, necnon ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus indubitatam fidem ubique gentium & locorum haberi præcipimus, quæ præſentibus haberetur ſi oſtenderentur, vel exhiberentur.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 4. die 12. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. pridie Idus Julii, Pont. noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1570. *Indictione* 13. *die verò* 29. *menſis Sept. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. Anno* 5. *retroſcripta littera publicata & affixa fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſt. & acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Ioan. Andream Rogerium, & Philibertum Cappuis Curſ.*

Scipio de Octavianis, Mag. Curſ.

CVII. Quod Gubernatori Almæ Vrbis quicquam de mandato Papæ dicere, vel facere aſſerenti plenè credatur.

Alias Gubernatoris juriſdictiones plenè notavi ſup. in Leon. X. conſt. 8. Etſi pro.

Recordare, quod diverſis Tribunalibus, & Judicibus Urbis varia fuerunt conceſſa Indulta cognoſcendi cauſas criminales ſuper delictis quarumcumque perſonarum, privativè quoad alios, quæ S. D. N. Urban. VIII. intelligi voluit non privativè quoad Gubernatorem Urbis, in ejus conſtitut. 93. *Decet*, infrà tom. 4.

PIVS PAPA. QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1570.

CUm Apoſtolica Sedes quaſi lucerna ſuper candelabrum ſit conſtituta, ne civitas quæ ſupra montem poſita eſt, abſcondi poſſit, nos qui ei licet immeriti præſidemus, diligenti debemus cura ſatagere, ut non ſolùm ita luceat lux noſtra coram hominibus, ut videntes opera noſtra glorificent patrem luminum, à quo bona cuncta procedunt, verum etiam cæteri Chriſti fideles curæ noſtræ divinitus commiſſi, ubique locorum, ſed præcipuè in Alma Urbe noſtra exiſtentes, quos Domini timor ad virtutes non allicit, juris rigore perterriti greſſus ſuos in ejuſdem Domini mandatorum via dirigendo impellantur.

Cauſa ſum conceſſionis.

§.1. Quod ut magis votivè nobis ſuccedat, cum conditionis humanæ defectu omnia per nos ipſos exequi nequeamus, vices noſtras aliis committimus, qui ſciant, velint & valeant mandata noſtra fideliter & prudenter exequi, quod profectò in dilecto filio magiſtro Monte de Valentibus, Urbis prædictæ Gubernatore, notario, & familiari noſtro, nos comperiſſe fateri audemus. Hac ſanè ratione allecti & adducti, facere nullo modo poſſumus, quin continuè ei graviſſima peragenda imponamus negotia, ad quorum executionem ipſi procedenti, ſi droit negotiorum gravitas exigit, pro illorum ſingulis peculiare eſſet aſſignandum voluntatis noſtræ teſtimonium, facile foret, ut voluntas noſtra non ea qua volumus celeritate executioni demandaretur. Volentes itaque præmiſſis ea adhibere remedia, ne ullo unquam tempore ipſius Montis Gubernatoris auctoritati & juriſdictioni iniquorum calumniis derogari contingat, aut ipſe Montes Gubernator voluntati noſtræ exequendæ anhelans, illius occaſione moleſtetur, ſalubriter providere.

Gubernator aliis mandare vel facere de ordine ſuo pro tempore datur.

§.2. Motu ſimili, &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine volumus & declaramus, omnes & ſingulas ſententias, decreta, bannimenta, proclamationes, aliaque ipſius hactenus geſta, & in poſterum gerenda, & tam in ſcriptis quàm alias, etiam ex ſui officii mera auctoritate, in quibus ipſe Montes Gubernator ex ordine noſtro hactenus proceſſiſſe atteſtatus fuerit, vel in poſterum procedere atteſtabitur, eam prorſus vim & efficaciam, idemque robur obtinere, & ab omnibus inviolabiliter obſervari, omneſque quos illa concernunt, ita & perinde afficere, ac ſi ea omnia de ſpeciali & expreſſa commiſſione noſtra, de qua etiam per cedulam manu noſtra, etiam Motu proprio ſignatam conſtaret, emanaſſent, ipſiuſque Montis Gubernatoris aſſertioni abſque aliqua per ipſum exhibenda probatione ſtari, eumque merum mentis & voluntatis noſtræ executorem ſuper ſic per eum, ut præmittitur geſtis, tam in judicio quàm extra, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. ſeu de eorum mandato per quoſcumque moleſtari, inquietari, aut perturbari ex quavis cauſa non poſſe.

Præceptum quod Gubernator moleſtari non poſſit.

§. 3. Interdicentes quibuſvis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis, ac ordinis exiſtentibus, & quacumque dignitate, facultate, & auctoritate fulgentibus, & in præmiſſis, tam de noſtro, quàm ſucceſſorum prædictorum mandato procedendum eundem Montem Gubernatorem ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo moleſtandi, inquietandi, aut perturbandi facultatem.

Clauſula ſervativa.

§.4. Decernentes quoque prædictas, & deſuper conficiendas literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris deduci, in jus vel controverſiam vocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie, etiam ſub quacumque data per ipſum Montem eligenda reintegratas eſſe, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Sedem Apoſtolicam, ac eundem Montem Gubernatorem initi ſortiri.

Clauſula ſalvatoria, &c.

§.5. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Judices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores,

tores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, necnon ſynodalibus & Provincialibus editis conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus, etiam municipalibus & imperialibus, etiam in corpore juris clauſis, ac dictæ Urbis, & quibuſvis aliis, etiam juramento vallatis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, &c. quibus omnibus, &c. etiamſi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Papa ſubſcr.

Fiat Motu proprio M.

Clauſularum repetitio.

§.7. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. & declaratione, ſtatuto, mandato, decreto, reductione, atteſtatione, interdicto, & aliis præmiſſis, quæ hiç pro repetitis habeantur, & ad partem in forma gratioſa latiſſimè exten. & cum opportuna, ſi videbitur, Judicum & executorum deputatione, qui aſſiſtant, & præmiſſa obſervari faciant ſub cenſuris, &c. cum poteſtate citandi, &c. aggravandi, &c. invocato, &c. ſæcularis, &c. & cum derogatione Bonifacianæ latiſſimè exten.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 8. Et quod prædicti Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra, regula quacumque contraria non obſtan. ſeu ſi videbitur, literæ deſuper cum majori præmiſſorum expreſſione expediri poſſint.

Fiat. M.

Dat P. An. 5. die 9. Aug.

Dat. Romæ apud S.Petrum, 5. Id. Auguſti, anno 5.

CVIII. Prohibitio à Pio IV. edita contra frumenta de Statu Eccleſiaſtico extrahentes, extenditur ad extrahentes quodcumque genus Graſciæ.

Eandem prohibitionem extendit etiam ad recollecta ex bonis Eccleſiaſticis Greg. XIII. inf. in conſt. 50.

Volentes, *ubi revocavit licentias etiam ex cauſa verè oneroſa conceſſas. Et ampliavit Paul. V. in conſt. 12.* Inter.

Edita An. D. *PIVS PAPA QVINTVS,*

Motu proprio, &c.

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta, quæ præcipuè pro annona ad uſum vivendi neceſſaria facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus confirmat, innovat, atque extendit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius IV. edidit bullam 99. ſup.

§.1. Dudum ſiquidem à fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, videlicet: Pius Papa IV. Motu proprio, &c. Inter multiplices curas, &c.

Omittitur tenor hujus conſtitutionis, quia habes ſupra.

Hic Pont. approbat.

§. 2. Nos præmiſſa firmiter obſervare, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere finceris deſiderantes affectibus, revocationem, caſſationem, annullationem, decretum, declarationem, innovationem, voluntatem & inhibitionem præfata, ex certa noſtra ſcientia, ac de ejuſdem poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò confirmamus & approbamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, dictamque Motus proprii cedulam innovamus.

Extenditque ad omne genus Graſciæ.

§.3. Ac illam ad licentias & facultates quodcumque genus Graſciæ, etiam in carnibus, ovibus, agnis, & aliis animalibus, necnon oleo, ac rebus aliis quibuſcumque conſiſtentis, quomodocumque, & qualitercumque nuncupatis concernentes, quibuſcumque (præterquam ex cauſa oneroſa præfata) quomodocumque conceſſas, ita ut illæ ſimiliter revocatæ, caſſæ & irritæ ſint, & eſſe cenſeantur, auctoritate, poteſtatis plenitudine, & Motu ſimilibus extendimus & ampliamus.

Executores deputat.

§.4. Necnon eidem Vitellotio Cardinali præter ordinariam ſui facultatem, quoad extenſionem, & ampliationem hujuſmodi, eandem exequendi, publicandi, & notificandi, ac declarandi poteſtatem, facultatem & auctoritatem, quæ illi quoad contenta in præinſerta Motus proprii cedula ab eodem prædeceſſore conceſſa, data, & attributa extitit, damus, concedimus & impartimur.

Quibuſcum-

§.5. Non obſtantibus omnibus quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque

non obſtantibus.

Prohibitio utendi licentiis indultis abſque patentibus Camerarii.

§.6. Volumus autem deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum, etiam ex cauſa oneroſa, etiamſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit conceſſarum, & concedendarum, vigore extractionis granorum, bladorum & leguminum, necnon carnium, olei & aliorum, ut ſupra ſpecificatorum, etiam cujuſcumque alterius generis, etiam ut præfertur ſpecificatæ Graſciæ hujuſmodi, abſque ejuſdem Camerarii Cardinalis patentib. deſuper concedendis litetis, aliquo pacto in toto Statu Eccleſiaſtico facere poſſint, aut vapacto in toto Statu Eccleſiaſtico facere poſſint, aut vapleant. Necnon quoſcumque contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinali Camerario declarandas eſſe decernimus, &c.

Tu vide ampliationem Greg. XIII. cit. in rub.

Sola ſignatura ſufficit.

§.7. Quodque ſola præſentis Motus proprii ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

CIX. Moniales Ordinis S. Dominici in articulo mortis conſtitutæ profeſſionem emittere poſſunt ante annum probationis expletum, dummodo ſint legitimæ ætatis.

De Monialibus hujus Ordinis abſolvendis à Prælatis d. Ordinis, & de quibus, vide inf. in conſtit. 124. Debitum. *De toto autem Ordine materiam vide ſup. in conſt. 2. Honor. III.* Religioſa n.

Edita An. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,

Motu proprio, &c.

Exordium.

SUmmi Sacerdotii cura, meritis licèt imparibus, nobis ex alto commiſſa requirit, ut votis illius, per quæ animarum Chriſti fidelium, præſertim Sanctimonialium virtutum Domino ſub ſuavi Religionis jugo, virgineaque perpetuæ caſtitatis laureola famulantium, ſaluti ſpiritualique conſolationi conſulitur, libenter annuamus, illaque favoribus proſequamur opportunis.

Cauſa conſt.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Monialium Novitiarum nuncupatarum, ad Regulam profitendam S. Dominici Fratrum Prædicatorum petitio continebat, quod quoniam aliquando accidit, ut illæ, durante tempore probationis illarum ad emittendam profeſſionem Regularem, & ante illius emiſſionem, ab hac vita migrant, & in dicto tempore probationis obſtantibus conſtitutionibus, ſive ſtatutis, & ordinationibus dicti Ordinis, non valentes dictam profeſſionem emittere, carent cæleſti merito, quo ex dono, & benignitate Sedis Apoſtolicæ cæteræ dicti Ordinis Moniales profeſſæ in dicta profeſſione, & Regula decedentes gaudent. Quare nobis ſimiliter ſupplicari fecerunt, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere ex benignitate Apoſtolica dignaremur.

Declaratio de qua in rub.

§.2. Nos igitur (qui ſalutem animarum dictarum Monialium Novitiarum, ſic ante profeſſionis emiſſionem, & ſyncero deſideramus affectu) ipſaſque Moniales Novitias, & earum ſingulas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Monialibus Novitiis, nunc & pro tempore exiſtentibus, & carum ſingulis, ut quando & quoties aliqua ex eis nondum profeſſa de alicujus Medici conſilio ab hoc ſæculo tranſitura conſpicitur, ipſa pro conſolatione animæ ſuæ profeſſionē prædictam ante tempus requiſitum (quatenus tamen ætate legitima conſtituta ſit) ad illam emittendam in manibus Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, vel alterius Superioris Novitiarum ipſius Monaſterii, ſeu Domus; ita tamen, quod ipſæ Moniales Novitiæ ſic decedentes, indulgētiam & alias gratias, quas Moniales vere profeſſæ

decedentes consequuntur, consequi possint, emittere in articulo mortis liberè & licitè valeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus. Necnon eisdem Monialibus Novitiis ita tunc professis decedentibus, plenariam peccatorum suorum indulgentiam, & remissionē in forma Jubilæi misericorditer in Domino eisdem auctoritate & tenore largimur.

Clausula præservativa.

§. 3. Ac concessionem, indultum, & elargitionem hujusmodi, ac præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium indulgentiarum & gratiarum suspensionibus, revocationibus, & limitationibus, in favorem quorumcumque factis & faciendis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, repositas & de novo concessas existere, ipsisque Monialibus, & professionem emittentibus suffragari posse.

Clausula sublata, &c.

§. 4. Et sic per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & sacri Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausderog.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, &c. ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, seu Domus & Ordinis hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. 5. die 23. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Augusti 1570. Pont. nostri anno 5.

CX. Confirmatio privilegiorum & gratiarum Societatis Cruce Signatorum, pro Sanctæ Inquisitionis contra hæreticos præsidio antiquitus institutæ.

Hujusmodi gratias & indulta vide supr. in const. 17. Innoc. IV. Ut nihil, *& const. 19.* Malitia, *& const. 2. Vrb. IV. §. 13. & Clem. VII. const. 27.* Cum sicut.

Edita A. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAcrosanctæ Romanæ, & universali Ecclesiæ divina disponente clementia, meritis licet sufficientibus præsidentes, omnem pastoralis nostri officii curam, atque vigilantiam in id potissimùm adhibere debemus, ut fides Catholica ubique Terrarum, quantum in nobis est, integra inviolataque conservetur, & impii ac detestandi Hæreticorum conatus, ipsam unam fidem violare satagentium, omnibus rationibus comprimantur. Unde si quæ ad juvandum hujusmodi nostrum propositum, ac debitum aliàs piè instituta, ac concessa fuisse à prædecessoribus nostris comperimus, libenter approbamus, & aliàs desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Societas Cruce Signatorum instituta fuit pro Inquisitorum tuitione, & à prædecessoribus variis privilegiis concessa fuerunt.

§. 1. Cùm itaque inter cæteras, quæ in Ecclesia Dei hactenus institutæ sunt Christi fidelium Societates, illa satis uberes Christianæ Religioni fructus afferre videatur, quæ sub Cruce Signatorum vocabulo ad assistendum Hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, auxiliumque quando & quoties opus sit, in Catholicæ fidei negotiis adversus Hæreticos, etiam vita ipsa præstandum, instituta existit, ut non immeritò à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris specialibus gratiis, & privilegiis fuerit decorata.

Et hic Pius dictam in primis ac privilegia, quæ sunt in usu, & Const. Trid. non repugnantia confirmat.

§. 2. Nos attendentes, quod ea majorem obtinent roboris firmitatem, quæ pluries Apostolicæ confirmationis præsidio sint communita, utque paternum nostrum erga ipsam Societatem charitatis affectum ostendamus, ejusdem Societatis Cruce Signatorum creationem & institutionem, ac privilegia, quæ sunt in usu, necnon indulgentias, prærogativas, facultates, gratias & indulta quæcumque eidem Societati, & illius utriusque sexus Confratribus Cruce Signatis pro tempore existentibus, tam per Innocentium IV. Innocentium VIII. Julium II. Leonem X. Clementem VII. quàm quoscumque alios Rom. Pontif. prædecessores nostros sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis hactenus quomodolibet concessa & confirmata, decretis tamen Conc. Trid. non repugnantia, necnon literas desuper emanatas, illorum omnium & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, auctoritate Apost. tenore præsentium confirmamus, approbamus & innovamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque & singulos juris & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausder.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§. 4. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. die 13. O.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 13. Octobris 1570. Pontif. nostri anno 5.

CXI. Tonsores monetæ, tam aureæ, quàm argenteæ, in Vrbe, aliisque locis S. R. E. mediatè & immediatè subjectis, ultimo supplicio plectuntur.

Adversus autem falsificantes monetam Regis Franciæ in ejus Regno & locis circumvicinis, habemus const. Joan. XXII. in suis extravag. *cap. 1. de crim. falsi.*

Edita An. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Proœmium.

CUm nil magis humanæ vitæ commercio sit necessarium, quàm pecuniarum usus, quæ hominibus cuncta humano victui necessaria præbent, decet Romanum Pontificem ad ea libenter intendere, per quæ pecuniæ ipsæ non solùm non adulterentur, verum etiam in primævo illarum statu ab omnibus illæsæ conserventur. Quod etsi cunctis in locis, præcipuè tamen in hac Alma Urbe nostra, quam glorioſi Apostolorum Principes martyrio suo consecrarunt, & ad quam veluti communem omnium matrem gentes undequaque concurrunt, singulisque aliis dominiis, Terris & locis, nobis & Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subjectis, curandum est, ut & ad illam venientibus vitiorum exempla non proponantur, & quibusvis peccandi materies succidatur.

Causa constitutionis ex quibus D. ne Fals.

§. 1. Attendentes itaque, quod licèt monetarum aurearum tonsoribus ultimi supplicii de jure sit inflicta pœna, argenteas tamen monetas tondentibus satis minor pœna imposita sit. Ac animo revolventes, quam par sit utriusque delictum, cum ii qui argenteas minuunt, nulla alia de causa ab aurearum mutilatione, nisi ob earum defectum subsistant, ac propterea eodem juris rigore in utrosque sæviendum esse æquum reputantes.

Sanctio, de qua in tit.

§. 2. Motu simili, &c. hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus, eos qui argenteas tondent monetas, ultimi supplicii, & ea qua aurorum tonsores hactenus puniti sunt, & de jure puniri debent, pœna puniendos esse, & ita ab omnibus, quibus Judicis officium tam in Urbe nostra, quam alibi in toto Statu Ecclesiastico commissum est, quovis nomine censeantur, & quavis auctoritate præfulgeant, injunctum est, puniri volumus & mandamus.

Extenditur ad loca

§. 3. Districtiùs inhibentes singulis Terrarum, locorum

rum & Civitatum dominis in temporalibus, ne Judices præfatos in præmiſſis hoc modo ſævientes, ſub excommunicationis, &c. impedire, moleſtare, vel inquietare audeant vel præſumant.

Clauſula ſublato, &c.

§.4. Decernentes quoque ſic & non aliter per præfatos & quoſcumque alios Judices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c.

Clauſ. derog.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus etiam Imperialibus, etiam in corpore juris clauſis, ac tam municipalibus & particularibus, quam quibuſvis aliis etiam juramento, &c. roboratis ſtatutis, &c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. conceſſis, &c. quibus omnibus, illorum tenores, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. M.

Clauſularum ſpecialis.

§.6. Et quod quorumcumque privilegiorum, ſtabilimentorum, pœnarum, ſtatutorum, legum, & aliorum neceſſariorum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de declaratione, ſanctione, mandato, inhibitione, decreto, & aliis præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuò in forma gratioſa. Et cum deputatione, quatenus opus ſit judicum, qui aſſiſtant, &c. invocato, &c. ſæculari, cum derogatione dictarum latiſſimè extenden.

Juſſio public.

§.7. Et cum decreto opportuno, quod ut præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nullusque deinceps adverſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & S. Joannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur, quodque affixio hujuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ.

Fides exemplorum.

§.8. Quodque earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sola ſignatura ſufficit.

§.9. Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum majori præmiſſorum expreſſione per Breve expediri poſſint.

Fiat M.

D. P. An 5. die 25 Oct.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 8. Kal. Nov. anno 5.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1570. Indict. 13. die verò 4. menſis Novembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno 5. retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtol. de Vrbe, & S. Ioan. Lateran. ſanc. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per nos Ioan. Guerardi, & Joan. Freyle, S.D.N. Papæ Curſ.

Ioannis Bornotus Mag. Curſ.

CXII. Contrà fraudulentos, & doloſos decoctores, capitali pœna plectendos.

De materia autem Ceſſionis bonorum & dilationum, vide ſupra Pii IV. conſt. 39. Cupientes, *ubi notavi.*

Edita A.D. 1570.

P I V S P A P A Q V I N T V S, *Motu proprio, &c.*

Cauſa hujus conſtit.

POſtquam eò uſque humana proceſſit intemperantia, ut Chriſti fideles qui in ſacri baptiſmatis ſuſceptione, diabolo, ac omnibus vanitatibus ejus ſponte ac ſolemniter renuntiarunt, diabolica fraude ſeducti, ita mundi hujus illecebras expetant, ut pro illis aſſequendis, non modò filii prodigi in Evangelio per Dominum demonſtrati exemplo ſequentes, ſua luxuriosè vivendo profundant, verùm etiam illis abſumptis, aliena appetant, grandæ es alienum à proximis ſuis, qui id eis, prout mutuum fert hominum commercium, ſub variis inſtrumentorum obligationibus liberaliter mutuant, extorquendo, ac deinde dum eis ſub paupertatis ſpecie reſtituere negligunt, proximos ſuos unà cum tota familia aliquando mendicare cogunt, facere nullo modo poſſumus, quin & Paſtoralis officii noſtri debito, cui diſponente Domino præſidemus, moniti, & ea qua Chriſtus prior dilexit nos charitate impulſi, clementiæ & miſericordiæ rejectis viis, juſtitiam & judicium in tales acriter inſurgendo aſſumamus, juriſque rigorem acriorem reddamus, ut ſaltem per hoc eos quos timor Domini à malo non retrahit, ultimi ſupplicii pœna exterreat, ſicque univerſas Dominici gregis oves ad ovile ad quod, dante Domino, omnes dirigi cupimus, ſalubriter perducamus.

Paul. IV. ſtatuit debitores obſtinantes carnaliter, vel dilationes tenentes deferre birretum viride.

§. 1. Sanè licet aliàs fel. record. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter inter cætera dilectis filiis Populo Romano conceſſa privilegia per quaſdam ſuas literas, voluerat, quod dilationes quæcumque, niſi juxta diſpoſitionem juris, ac formam ſtatutorum Almæ Urbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinerent, ſemper birretum viride portare tenerentur, ac aliàs prout in dictis literis pleniùs continetur.

Multi autem eorum bona prodigalitate & luxu diſſipant, eadem ceſſione honorum creditores doloſè deludunt.

§. 2. Nihilominus diverſi iniquitatis filii, præmiſſis non attentis, propriaque temeritate confiſi, poſtquam propriis eorum bonis, non adverſa fortuna, aut fortuitis casibus, ſine hoſtium incurſu, vel ventorum, mariſque injuria (quod quidem vel certè ferendum eſſet, cum ab iis facilè cavere nequeat humana providentia) ſed ſua ipſorummet incuria, negligentia, prodigalitate, atque luxu in explendis propriis voluptatibus penitus dilapidatis, proximos ſuos ad varia eorum bona ſibi mutuanda ſub ſpe reſtitutionis compulerunt, illis ſimiliter profuſis, creditores ſuos ceſſione bonorum deludentes, ac tam literas præfatas, quàm alia per nos contra hujuſmodi decoctores, fallitos nuncupatos, edita ſtatuta deridere audent, in grave Apoſtolicæ auctoritatis vilipendium, proximorum ſuorum detrimentum & gravamen, ac animæ ſuæ periculum non modicum.

Hic ſequitur Pontificis decretum hujuſmodi perſonas nedum ad ceſſionem bonorum non admittendas, ſed ultimo ſupplicio plectendas eſſe.

§. 3. Nos præmiſſa conniventibus oculis pertranſire nequeuntes, & attentè conſiderantes nulla alia de cauſa in fures ultimi ſupplicii pœnam eſſe impoſitam, niſi ut talia perpetrandi hominibus via intercluſa, liberum eſſet unicuique ſua abſque periculo poſſidere, & uti, ut autem adeo furibus & latronibus ſimiles eſſe, ut ab illis in nihilo differant, niſi ut quod eis niſi cum vitæ ſuæ periculo agitur, hoc decoctoribus impunè liceat, volenteſque propterea, ut par, immò gravius delictum, parem etiam ſortiatur pœnam, juriſque rigorem in hos graviorem reddere, ac genus hoc hominum tanquam humano generi infeſtum, è cæterorum cœtu ſegregandum meritò eſſe dijudicantes, omnium & ſingularum legum & conſtitutionum, tam Imperialium quàm Apoſtolicarum, etiam in corpore juris deſcriptarum tenores & formas, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, ſine illarum aliquo præjudicio, quinimmò illas revalidantes & confirmantes, Motu proprio hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & declaramus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque perſona, tam ſæcularis quam Eccleſiaſtica, etiamſi clericali & Eccleſiaſtico foro gaudeat, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtat, & quacumque dignitate, tam mundana, etiamſi Domicellus, Comes, aut aliter Nobilis aliquando fuerit, quàm Eccleſiaſtica, non tamen Epiſcopali, præfulgeat, qui omnem eorum ſubſtantiam non præmiſſis de caſibus fortuitis, ſed incuria, negligentia, prodigalitate, & luxu ſuis, proprias voluptates explendo, & cupiditatibus non mediocri intemperantia ſervientes ſubverterint & dilapidaverint, necnon qui ſe bona ſua decoxiſſe ſimulantes, illa in fraudem creditorum ſuorum occultant, & eorum pecuniam totum in eorum utilitatem forſan converterint, ut eorum creditores ad ſecum componendum faciliùs alliciant, ultimi ſupplicii, & ea qua fures ipſi, de jure vel conſuetudine, aut particulari vel municipali ſtatuto plecti ſolent, puniri debeant.

Executorum deputatio.

§.4. Mandantes tam Urbis præfatæ Gubernatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, quàm omnibus & ſingulis noſtris & Sedis Apoſtolicæ in quibuſcumque provinciis Legatis & Vicelegatis, necnon quarumcumque civitatum, terrarum, oppidorum & locorum nobis & eidem Sedi, tam mediatè quàm immediatè ſubjectarum Gubernatoribus, Prætoribus, Capitaneis, Commiſſariis, & aliis quibuſcumque judicibus, quavis etiam ſubdelegata poteſtate fungentibus, ut præſentes noſtras inviolabiliter in eorum judiciis obſervent, nec contra tales, niſi illarum forma ſervata, procedere audeant vel præſumant.

Inhibitio contra impedientes eos, qui ita ſuper præmiſſis judicaverint.

§. 5. Diſtrictiùs quoque inhibentes quibuſcumque terrarum, oppidorum, & locorum dominis in temporalibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis, &c. pœnis, ne ſic in præmiſſis judicantes, eorum ſæculari auctoritate moleſtare, inquietare, perturbare, vel impedire audeant vel præſumant.

Forma & effectus public.

§.6. Decernentes poſtremò præſentes & deſuper conficiendas literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus comprehendi, vel illis derogari nullo modo tacitè vel expreſsè poſſe, niſi de illis, eorumque totis tenoribus, ac eorum Datis de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio & expreſſio facta fuerit, aliterque factas derogationes, nullius roboris vel momenti foro, & tanquam tales à nemine attendi, nec ulli ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§.7. Sicque per quoſcumque Judices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, eorumque Collegium, ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Clauſ. derog.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus ac legibus, etiam imperialibus, etiam in corpore juris, ut præfertur, clauſis, ac quibuſvis etiam municipalibus & particularibus, etiam juramento, &c. roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, &c. ſub quibuſcumque tenoribus, &c. etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. ſub quibuſvis verborum formis conceſſis, &c. Quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. illorum tenores, &c. illis aliàs, &c. latiſſimè, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. M.

Forma & effectus public.

§.9. Et quod quorumcumque ſtatutorum, conſtitutionum, & legum, &c. tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de ſanctione, ſtatuto, declaratione, decreto, inhibitione, mandato, & aliis præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuò in forma gratioſa, & cum opportuna, ſi videbitur judicum deputatione qui aſſiſtant, &c. invocato, &c. ſæcularis, & cum opportuno decreto, quod ut præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps adverſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & S. Joannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur. Quodque affixio hujuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ & oſtenſæ. Quodque earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sola ſignatura ſufficit.

§.10. Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula quacumquè contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper aliis cum majori præmiſſorum expreſſione per Breve expediri poſſint.

Fiat. M.

Dat. P. An. 5. die 1. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Kal. Novemb. anno 5.

Anno à Nativitate Domini 1570. *Indictione* 13. *die verò* 3. *menſis Novemb. Ponti. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 5. *retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtolorum, de Urbe, S. Ioannis Lateranenſis, & Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Ioan. Guerardi, & Ioan. Freyle, pralibati S.D.N. Papæ Curſ.* *Publicatio.*

CXIII.

Reformatio Tribunalis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, unà cum taxa expeditionum.

Aliam ejuſdem Tribunalis reformationem præfinivit Pius IV. ſup. in conſt. 56. Inter multiplices. *Et alteram Paul. V. in conſt.* 28. Eximiæ, *ubi de hac juriſdictione plenè notabo. Et poſtremò in alia ejus conſt.* 71. Univerſi, §.4.

PIVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.* *Edita An. D.* 1570.

Proœmium.

INter illa, quæ in ſingulis in Urbe curiis, & officiis emendanda, ſeu rectius diſponenda decrevimus, hæc de Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris officio, ac Tribunali ſeorſum ab univerſali reformatione, Apoſtolica auctoritate perpetuò ſtatuimus & ordinamus, quæ & ab Auditore, & ab ejus Locumtenentibus, Curiæque ipſius Judicibus & Notariis exactiſſimè ſervari præcipimus.

Debitor a confeſſione procuratoris non condemnatur.

§.1. In primis, ne quiſquam ex confeſſione debita procuratore ſuo ad id in ipſamet obligatione in poſterum conſtituto, in judicio vel alibi facta, condemnetur, niſi idem etiam procurator ad defendendum in judicio fuerit conſtitutus, & ipſe cùm conſtitueretur, defendendi onus hujuſmodi ſpontè præſens acceptaverit.

Nemo ex confeſſione condemnatur.

§.2. Neve quiſquam ratione ſui conſenſus in contractu, ſeu quaſi contractu, aut alias in judicio vel extra judicium, per ſe vel alium quocumque modo, etiam in ſuſceptione, quam vocant, cenſurarum, de cætero præſtiti, purè, aut ſub conditione, aut in diem, cenſuris Eccleſiaſticis innodatus declaretur.

Procuratoris conſtituti, cenſurarum ſuſceptio, non obligat nec ponatur.

§.3. Quinimmò nec procuratoris ad confitendum debitum conſtitutio, in ipſa debiti obligatione, niſi & ad defendendum unà conſtituatur, & ipſe defendendi onus acceptet, ut præfertur, nec cenſuratum conſenſus, aut ſuſceptio hujuſmodi uſquam recipiatur, vel admittatur, ſive etiam deſcribatur, neque de his quiſquam rogetur, etiam in Cameralis obligationis formula, ſive principaliter, ſive incidenter, neque judicium ullum, aut ulla executio inde fiat, aut decernatur.

Niſi de rebus Cameræ agatur.

§.4. Excipimus autem ab his, quæ de confeſſione debiti, & procuratoris ad id conſtitutione, ſupra ſtatuimus, obligationes quæ de rebus ac juribus ad Cameram Apoſtolicam pertinentibus factæ jam ſunt, aut in poſterum fieri oportuerit, in quibus quoad hujuſmodi confeſſionem & conſtitutionem liceat illud idem fieri, quod hactenus eſt obſervatum.

Forma ſtrictioris obligationis hic traditur.

§.5. Quod ſi aliquando aliqui ſeipſos in Urbe efficaciùs obligare voluerint, ut in exactionibus laborandum non ſit, quas pro commodiori hominum commercio faciles eſſe expedit, poterit Judex parti præſenti, & ſe obliganti præcipere, ut die certa tunc ſtatuenda ſolvat, monens quod ſi ea die ſpontè non ſolverit, nulla exinde facta perſonali citatione, ſed prævia tantum unica dilatione, quæ per affixionem locis conſuetis intimabitur, ad executionem contra ipſum procedet, & in ſubſidium, ubi executio realis, perſonaliſve facilè fieri non poterit, in ipſum tanquam contumacem, contemptoremque ſui præcepti, excommunicationem decernet. Hæc tamen, quoad excommunicationem monitio, ubicumque facilis futura eſſet executio, non adhibeatur.

Obligati in Curia quomodo citandi.

§.6. Cum autè præſcripta dies ceſſerit, ea diſtinctio ſervetur, ut ſi obligatio, vel in Urbe erit cõtracta, vel in Urbe ſit ſolvenda, ſola intimationis affixio prædicta ſufficiat.

Obligati extra Curiam ut citandi.

§.7. Si verò extra Urbem & obligatio contracta, & ſolutio deſtinata fuerit, non aliter ad executionem procedatur, niſi facta legitimè debitori intimatione dilationis

hujuſmo

hujuſmodi. Rurſus, ubi in obligatione extra Urbem facta, pariter ſolutio extra Urbem deſtinata fuerit, præter dictam dilationem, detur etiam alia pro loci diſtantia, intra quam docere poſſit & debeat debitor ſe ſolviſſe.

Confitentes debitū quamdilationem habere poſſunt.

§. 8. Quod ſi parti petenti, ac debitum agnoſcenti danda videbitur aliquando longior aliqua dilatio ad ſolvendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudque executionis genus relaxari poterit) ea erit dierum triginta; aut ſaltem viginti, arbitrio Judicis, qui pro debitoris qualitate, & debiti ſumma, utrum voluerit de prædictis terminis eliget.

Dilatione finita, mandatum autem relaxatum ſuſpiciat.

§. 9. Qua in re illud obſervetur, ut ſi fortè poſt decretum & relaxatum, atque etiam actori à Notario traditum mandatum executivum, viſum fuerit Judici dilationem hanc concedere, non alio poſtea judicio, aut etiam mandato opus ſit actori, ſi reus intra dilationem ipſam non ſolverit, ſed eodem illo quod antea traditum aut relaxatum, ſive decretum fuerat, executionem ſuam proſequatur.

Excommunicatio quando ſit danda contra obligatos.

§. 10. Sed & in omnibus, quæ aliter quam cum ſupradictis præcepto & monitione ubicumque locorum factæ fuerint obligationibus, & aliàs ſemper, illud omnino ſervetur, ut ad excommunicationem cujuſquam non deveniatur, niſi cujus fuerit erga Judicem contumacia, ipſo etiam, nec tantum procuratore ſuo, quam vis ſpecialiter conſtituto, priùs legitimè citato.

Cauſæ obligationis Cameralis ſint A. C. tàcum, niſi contra Romanos laicos in Capitolio.

§. 11. Verum ſicuti antea, earum quæ in forma Cameræ erant obligationum, ita & harum quæ futuræ ſunt, pro illis judicium, ſive cognitio & executio in Urbe ad Auditorem Cameræ ſolum ſpectet in univerſum, juxta ſuas facultates; Romanos tamen debitores laïcos liceat creditoribus etiam in Curia Capitolii convenire, juxta privilegia Populo Romano conceſſa.

Vel contra Clericos in curia Vicarii.

§. 12. Quo verò ad Clericos, ratione originis, vel beneficii Romanos, locus ſit præventioni inter ipſum Auditorem, & noſtrum in Urbe Vicarium.

Appellationes à ſententiis extra Curiam latis, quando & quomodo recipi debeāt.

§. 13. Cæterum idem Auditor appellationes non aliter audiat, ſive admittat, quam ſi exhibita fuerit Notario in actis ab appellante fides publica, ſeu publicum inſtrumentum ſententiæ, à qua extitit appellatum, eaque ſit definitiva, vel vim habeat definitivæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quam inſerto in literis inhibitionis toto fidei, ſeu inſtrumenti hujuſmodi tenore. Quare Judices à quibus appellari contingit, eorumque Notarii, fidem ſeu inſtrumentum hujuſmodi partibus petentibus, & debitum Notariis mercedem ſolventibus tradent in tempore, alioquin Judices officio judicandi, Notarii exercitio notariatus tandiu ſuſpenſi ſint, donec appellanti omnia damna & intereſſe propterea paſſa, ab ipſo Auditore extrajudicialiter æſtimanda reſarſerint. Et nihilominus facta ab appellante fide de ſua petitione, & Judicis ſive Notarii derogatione, idem Auditor inhibere, & in cauſa procedere poſſit.

Literas Apoſtolicas quando & quomodo exequi poſſit A. C.

§. 14. Literas Apoſtolicas, quibus certus, qui per ſe ipſum procedat, executor præſcriptus eſt, nullo modo exequatur, ſed & omnes præterea, in quarum executione pars vocanda fuerit, non aliter exequatur, quàm ſervatis pro rerum contigentia, conſtitutionibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, niſi ipſis conſtitutionibus derogatum fuerit expreſsè in literis, quæ fuerint exequendæ, ſed & tunc; ne quenquam extra diœceſim ultra tot dietas evocet, quot in ipſis literis expreſſum erit, neve alii vices ſuas committat vel ſubdeleget, quàm conſtitutis in dignitate Eccleſiaſtica, aut Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, exceptis literis penſionum, quarum ſolutio in Romana Curia deſtinatur, & his omnibus, quibus ipſe nominatim executor præſcriptus fuerit; his enim caſibus poſſit ad ſe undecumque & quotcumque partes evocare.

Monitoria generalia non dentur.

§. 15. Monitoria generalia, vulgò Significavit appellata, quæ ſcilicet, ut aliquid reveletur, ſeu reſtituatur, vel probetur, cum cenſuris Eccleſiaſticis publicari ſolent, nullo modo decernat, ſive expediat.

Epiſcopi & alii non impediantur in executione Concil. Trid.

§. 16. Simſſiter nihil ſine ſpeciali noſtra commiſſione decernat, aut faciat, aut mandet, quod Epiſcopos, aut alios locorum Ordinarios impedire poſſit, ne ad executionem decretorum ſacri Concilii Tridentini, correctionemque morum liberè procedant.

Expeditiones non dentur in his, quæ non pertinent ad juriſdictionē.

§. 17. Ab omnibus autem & ſingulis iis, quæ ad ejus juriſdictionem ſecundùm præmiſſa pertinere nolumus, uſque adeo abſtineat, ut neque monitoria, neque citationes, neque inhibitiones, neque ſequeſtra, neque mandata de manutenendo, neque aliud quicquam quocùmque ſub prætextu, ſuper iis aut ipſe decernat, aut ab aliis decreta revocet, & pariter ejus Notarii nihil omnino expediant, aut etiam ſcribant, ſub pœna amiſſionis officii.

Nihil in contumaciam expediatur in cauſis civilibus.

§. 18. In cauſis verò ſui fori civilibus, etiam in quibus ſummariè, & ad inſtar beneficialium procedendi ei conceſſa eſt facultas, nunquam omninò ad pœnas contumaciales deveniat, ſed potiùs receptis probationibus ad negotium principale ſpectantibus, datoque competenti termino parti abſenti, demùm ſuper his ſervatis ſervandis, definitivè pronuntiet, etiam ſine litis conteſtatione.

Mandata de manutenendo nō dētur parte non citata ſequeſtro etiam.

§. 19. Mandata de manutenendo nunquam niſi parte legitimè citata, & compendioſa ac ſummariæ cauſæ cognitione adhibita, decernat.

§. 20. Idem & in ſequeſtris ſervetur, niſi aliqua ratione timendum ſit, Judicis arbitrio, de ſuſpicione fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Abſentes extra Italiam non cogendi ad comparendum niſi de Papæ.

§. 21. Ne autem contingat, ut abſentes, & in remotiſſimis ab Urbe partibus degentes, ſi ob prætenſum aliquod crimen moneantur ad perſonaliter comparendum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda, & diſpendia nulla ſua culpa paſſi ſint, neminem poſthac extra Italiam exiſtentem ad comparendum perſonaliter moneat, niſi facto verbo nobiſcum, de quo verbo habito fiat mentio in literis monitoriis.

Exceptiones extra Curiā ſubſcribendæ ab A. C.

§. 22. Poſtremò Notarii nihil unquam cujuſvis generis ſcripturæ ad judicium pertinentis, quod extra curiam mittendum ſit, expediant, & parti tradant, niſi cum ſubſcriptione Auditoris, vel ejus Locumtenentis.

Reformatio circa expenſas.

§. 23. Circa impenſas autem, quæ à partibus pro ſcripturis & expeditionibus faciendæ ſunt, ultra ea, quæ in univerſum in omnibus curiis obſervari volumus, infra ſcripta ſpecialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in cauſis pendentibus obſervantur.

Cauſæ ordinariæ, in quibus ſtatuuntur commiſſarii, per ſuperveniētia commiſſionis.

§. 24. In cauſis quæ ordinariè ſecundum Auditoris facultates in ejus Tribunali introductæ fuerint, vel introduci potuerint, ſive poſt cœptam cauſam ſuperveniat commiſſio, ſive ante impetrata ſit, ſive in prima, ſive in ulteriori inſtantia; nulla in re augeat impenſam, ſed quoad hoc habeatur ſemper cauſa perordinaria, ita ut etiam ratione ſententiæ, neque Notarii, neque Judices quicquam propterea accipiant ultra id quod accipere potuiſſent, ſi commiſſio non adeſſet.

Sive igitur adſit commiſſio, ſive non, in cauſis ordinarie ad hunc forum pertinentibus exigatur ut infra, & non ampliùs.

Sit itaque pretium perfectæ expeditionis taxæ, & aliis omnibus comprehenſis.

Taxa expeditionum in cauſis ſupplicum, Tribunalis A. C.

§. 25. PRo monitorio ſpeciali ad partes jul. novem.
Pro monitorio ſpeciali per edictū jul. duodecim.
Pro monitorio in vim Bullæ Eugenianæ jul. duodecim.
Pro Eugeniana per edictum jul. quindecim.
Pro monitorio in vim bullæ Cœnæ Domini jul. duodecim.
Pro citatione cum inhibitione, vigore appellationis extra Curiam, cum inſertione inſtrumenti ſententiæ à qua appellatur jul. decem.
Pro inſtrumento remiſſoriæ jul. novem.
Pro inſtrumento litis pendentię extra curiam jul. novem.
Pro tranſumpto ſimplici unius bullæ, ſeu inſtrumenti, aut cedulæ, vel etiam plurium ſimilium, vel aliorum jurium in eodem tranſumpto deſcriptorum, ſi fuerint in forma probanti jul. duodecim.
Si verò in forma Vidimus, jul. novem: habita tamen ratione exceſſus ſcripturarum arbitrio Judicis, quoad laborem Notarii.
Pro ſequeſtro extra curiam jul. novem.
Pro literis ſuperviventiæ, quæ non taxentur jul. quatuor unà cum ſigillo.

Pro fide legalitatis apponendæ inſtrumentis Notariorum in totum unà cum ſigillo jul. duos.
Pro mandato de exequendo jul. novem.
Pro nota ſententiæ nihil exigatur.
Pro ſportulis etiam nihil.

Taxa expeditionis in cauſis Commiſſariis Cur. A. C.

§. 26. Actus in cauſis quæ per commiſſionem introducuntur, & ab initio ſuut commiſſariæ, neque alias ad hujus fori cognitionem ſpectant, ſolvatur ut ſequitur.

Pro citatione vigore commiſſionis abſque inhibitione extra curiam jul. novem.
Pro citatione cum inhibitione ſimplici jul. undecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris jul. quatuordecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris per edictum, etiam pro neceſſario examine jul. decem & octo.
Pro inhibitione ſimplici extra curiam jul. novem.
Pro inhibitione extra curiam ſub cenſuris jul. duodecim.
Pro inhibitione in curia jul. tres cum dimidio.
Pro monitorio ſpeciali jul. quindecim.
Pro notis ſententiarum definitivarum, quæ in ſcriptis proferuntur, in prima inſtantia jul. quadraginta, in ſecunda jul. triginta, in tertia jul. viginti.
Pro nota abſolutoria ab obſervatione judicii jul. quindecim.
Pro nota interloquutoriæ jul. quindecim.
Pro nota declaratoriæ jul. octo.
Pro mandato de exequendo jul. quindecim.
Pro ſequeſtro jul. quindecim.
Pro ſportulis Judicum, pro ſententiis definitivis ex ſcripto proferendis, non ultra id quod in aliis curiæ Tribunalibus ordinariis à fel. record. Pio Papa IV. præſcriptum eſt.

Taxa expeditionis actorū, & ſcripturarum in cauſis Ordinariis, & Commiſſariis Cur. A. C.

§. 27. De cæteris verò actis, ſcripturis, & expeditionibus infraſcriptis, ſive cauſæ ſint ordinariæ, ſive commiſſariæ, ſolvatur tantummodo infraſcriptum pretium, videlicet.

Pro compulſorialibus generalibus, ſive ſpecialibus jul. dùodecim.
Pro palmo rotuli remiſſoriæ jul. tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea ſyllabarum decem & octo.
Pro inſtrumento remiſſoriæ jul. duodecim.
Pro inſtrumento litis pendentiæ in curia jul. quatuor cum dimid.
Pro interdicto ſpeciali jul. quindecim.
Pro inſtrumento relaxationis interdicti jul. quindecim.
Pro executorialibus jul. triginta ſex.
Pro mandato de immittendo in poſſeſſionem vigore literarum Apoſtolicarum, ſeu in forma Brevis jul. decem.
Pro abſolutione, ſive abſolutionis commiſſione, pro uno jul. novem.
Pro duobus litis conſortibus jul. quatuordecim.
Pro tribus litis conſortibus jul. decem & octo.
Pro quatuor litis conſortibus jul. viginti tres.
Ultra quatuor quotcumque addantur perſonæ litis conſortes, nihil augeatur pretium expeditionis.
Pro Capitulo, Collegio, Confraternitate, aut Univerſitate jul. quinquaginta.
Pro inſtrumento abſolutionis jul. duodecim.
Pro decretis à Judice prolatis, non ex ſcripto, etiam vim definitivæ habentibus, eorumve nota & ſportulis, nihil.
Pro ſimplici fide etiam plurium actorum jul. duos.
Pro examine teſtium, cum articulis & interrogatoriis in cauſa, quæ ſit æſtimationis à quinquaginta ſcutis ſupra uſque ad quamcumque ſummam, ſi articuli non excedant numerum vigintiquinque, interrogatoria numerum trigintaquinque, in domo vel officio Notarii, jul. quatuor, extra verò officium, non ultra duplum.
In cauſa æſtimationis à quinquaginta ſcutis infra ſolvatur tantum pro dimidia. Quod ſi articuli excedant numerum vigintiquinque, & interrogatoria trigintaquinque, ſolvatur merces Notarii arbitrio Judicis.
Pro inſtrumento ſententiæ, ſi extrahatur, jul. quindecim.
Pro inſtrumento declaratoriæ, non tamen vigore obligationis in forma Cameræ jul. duodecim.
Pro brachio ſæculari ob non paritionem monitorii, aut literarum Apoſtolicarum, vel executorialium jul. triginta.
Pro mandato ſuſpicionis fugæ, uſque ad quamcumque ſummam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto jul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de conſignando vigore ſequeſtri, etiam ubi pro illius verificatione debitor prius fuiſſet conventus via executiva, vigore obligationis Cameralis jul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de conſignandis pignoribus ſubhaſtandis, aut deliberandis jul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de relaxando pro debito civili jul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato in cauſis civilibus loco literarum, pro parva ſumma jul. quatuor cum dimidio.
Computato in his omnibus mandatis julio ſigilli.

Diviſio premiorum dictarum expeditionum.

§. 28. De pretio autem ſic præſcripto, in omnibus ſupradictis expeditionibus, ſive ordinariis, ſive commiſſariis, dentur Auditori & Maſſæ Notariorum, item (quoad ordinarias) Camerario eædem portiones, quæ, & prout antea pro eiſdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminutæ. Reliquum quod iis portionibus detractis ſupererit, ſit Notarii expeditionis, præterquam in expeditione abſolutionis, ſive commiſſionis abſolvendi, in qua ſingulis detrahatur pro rata, ita ut non tantùm portio Notarii, ſed cujuſque aliorum minuatur ad eam rationem, ut tantum unicuique portioni pro ejus modo decreſcat, quantum omnibus in univerſum detraximus.

§. 29. Pro mandato executivo, ſive brachio, ubi invocatione opus fuerit ſæculari, per omnia expedito, omnibuſque comprehenſis, pretium ſit ut infra, videlicet.

Ab uno ſcuto uſque ad quindecim jul. quatuor cum dimidio.
A ſcutis quindecim uſque ad vigintiquinque jul. viginti duo.
A ſcutis vigintiquinque uſque ad quingentos jul. triginta tres.
A ſcutis quingentis uſque ad mille jul. ſexaginta ſex.
A ſcutis mille uſque ad quamcumque ſummam jul. centum & decem.

Taxa mandatorum executivorum.

§. 30. Hoc autem pretium ita dividatur, ut ex juliis viginti duobus Auditor habeat julios ſex, Camerarius pro ſigillo habeat julios quatuor cum dimidio, Maſſa Notariorum habeat jul. quatuor cum dimidio, Reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex juliis triginta tribus, auditor habeat julios octo, & bajochos duos cum dimidio: Sigillum julios quinque cum dimidio, Maſſa habeat jul. octo, & bajocos duos cum dimidio. Reſiduum Notarius.

Ex juliis ſexaginta ſex, Auditor habeat julios ſexdecim cum dimidio, Sigillum julios undecim, Maſſa julios ſexdecim cum dimidio, Notarius quod ſupereſt.

Ex juliis centum & decem, Auditor habeat julios vigintiquatuor, & bajochos ſeptem cum dimidio, Sigillum julios ſexdecim cum dimidio, Maſſa julios viginti duos, Notarius reliquum.

Ad conſtituendas autem ſupradictas ſummas, computentur julii undecim pro ſingulo ſcuto, quilibet verò julius ſit decem bajochorum.

Taxa executionum cenſurarum eccleſiaſticarum.

§. 31. Cenſurarum Eccleſiaſticarum nomine, nihil accipiatur, vel in expeditione mandati executivi ſeu brachii ſæcularis, vel ſeorſum ab eo, neque uſquam alias, niſi ubi ad illas ritè proceſſum fuerit re ipſa.

Cum verò ad illas procedi contigerit, tunc pro declaratoria, aggravatoria, & reaggravatoria ſimul junctis, & totali earum omnium expeditione, tantundem exigatur, quantum pro brachio ſæculari, habita ratione prædicta diſtinctionis ſummarum, ita ut omnis impenſa utriuſque expeditionis, mandati ſcilicet vel brachii ſæcularis, & cenſurarum, ſimul collecta, duplū non excedat ejus pretii, quod mādato ſeu brachio ſæculari ſuprà taxatum eſt, pro qualibet ſupradictarum ſummarum. Excepta ultima majori ſumma, videlicet à mille ſupra. In ea enim ſumma etiamſi contingat ultra, vel poſt mandatum executivum, ſeu brachium ſæculare, cenſuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur, ſed tantum præter id pretiū, quod pro ſolo mandato ſeu brachio ſæculari

culari ſupra taxatum eſt, accipi poſſit juſta merces pro ſcriptura.

Nunquam tamen cogantur partes invitæ, unà cum mandato executivo, ſeu brachio ſæculari, cenſurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditionis pretium ſolvere, etiamſi ad cenſuras ipſas in ſubſidium contra contumacem Judex comminando ritè proceſſerit, & extra loca temporali dominio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubjecta, vel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.

Quod ſi fortè quiſquam legitimè ſervatis proceſſibus utramque expeditionem, mandati ſcilicet, ſeu brachii ſæcularis, & cenſurarum eodem tempore habere voluerit, tunc apponatur verbis expreſſis in ipſa expeditione, quo ad cenſuras, ne is pretium quod illarum ratione expendit, ullo modo repetere poſſit ab iis contra quos decretæ, & prolatæ fuerunt, niſi adverſus eoſdem, vigore mandati executivi, ſeu brachii ſæcularis non ſatisfacientes, aut aliàs non parentes, cenſuris ipſis neceſſe fuerit uti.

Diviſio pretii expeditionis.

§. 32. Ipſius verò expeditionis cenſurarum pretium prædictum eadem ratione, & eiſdem portionibus dividatur, quibus pretium mandati executivi, ſeu brachii ſæcularis, ut ſuprà dictum eſt.

Duplicata demitur ſine mercede ſcripturæ. Sigillo jul. 2.

§. 33. Pro duplicatis etiam poſt quodcumque tempus expeditis, nihil exigatur præter ſcripturæ mercedem.

§. 34. Pro ſigillo parvo appenſo in qualibet expeditione ſolvatur julius unus tantum, ubi non adeſt minor taxa.

Mandata nō expedā non ſolvuntur.

§. 35. Pro mandatis executivis, vel aliis quibuſcumque expeditionibus, Notarii nihil recipiant, niſi illis effectualiter partibus conſignatis.

Nemo cogatur accipere expeditiones.

§. 36. Nec partes ipſæ cogantur accipere aliquam expeditionem, niſi eam quam voluerint.

Pauperes, & miſerabiles habeantur ut hic.

§. 37. Pauperibus item expeditiones in forma pauperum, miſerabilibus verò gratis omnino tradant, etiam ſcripturæ mercedem, diſtinctio verò iſtarum perſonarum Judicis arbitrio remittitur.

Gratis hic indicata fiant.

§. 38. Pro terminis coram Judice ſervandis, judicibus informandis, ſcripturis ad eos deferendis, ſeu etiam in officio perquirendis, regeſtis, ſeu extractibus tranſportandis, & aliis hujuſmodi, Notarii vel eorum ſubſtituti, & in eorum officiis ſcribæ, & copiſtæ, etiam nomine regalium, ſeu bibaliorum, nihil prorſus, etiam à ſponte dantibus accipiant.

Taxa in cauſis criminalibus ſic tertia partis ultra, in prædictis, & in aliis ſervetur taxa Pii IV.

§. 39. In cauſis criminalibus expeditionum, quæ erunt ejuſdem generis, ſeu nominis, cujus ſunt ſupraſcriptæ, pretium augeri non poſſit ultra tertiam partem ejus, quod ſupra in civilibus præſcriptum eſt, in regeſtis, extractibus, copiis judiciorum, & alterius quàm ſupradicti generis, ſeu nominis expeditionibus criminalibus, ſervetur taxa ab eodem Pio prædeceſſore aliis Tribunalibus ordinariis Urbis præſcripta.

Expenſa notetur in calce exped.

§. 40. In omnibus expeditionibus in ima earum parte Notarius apponat integram ſummam ejus, quod verè expoſitum fuit ſub his verbis, videlicet. Expoſuit in totum tantum, idemque etiam in libro expeditionum ipſius Notarii deſcribatur.

Tabella veſimentur.

§. 41. Et ut præmiſſa omnibus pateant, ſciatque quilibet quid, & quantum in præmiſſis exponere debeat, quilibet Notarius Auditoris teneatur poſthac tabulam ſupradictorum pretiorum expeditionum literis majuſculis, ordinatè & diſtinctè ſcriptam, in ejus officio palam, loco eminenti, & cognito proponere, & ſemper retinere.

Aliæ reformationes non derogatæ confirmantur.

§. 42. Conſtitutiones item, quæ tam à nobis quàm ab aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ad reformationem hujus Curiæ pertinentes emanarunt, & in futurum emanabunt, modò his contrariæ non ſint, omnino in eadem Curia obſerventur.

Pœna contravenientium.

§. 43. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus, ſive Judicibus, ac Notariis prædictis, ſub privationis officiorum ſuorum hujuſmodi, & aliis etiam gravioribus, noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, & aliis ſibi per præſentium interdictis, ac contra præſentis formam & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum & indultorum ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, aut conſuetudinis & ſtyli immemorabiliter obſervati, vel alios quovis prætextu ſe intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Annullatio in contrarium geſtorum.

§. 44. Decernentes quæcumque decreta & acta, ab eiſdem Auditore, Judicibus, Notariis pro tempore contra præſentis formam & tenorem emanata & facta, nulla & invalida, ac extorta, ſubreptitia, nulliuſque roboris vel momenti fore & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe vel debere.

Decretum irr. Pallium.

§. 45. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 46. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo, conſuetudine, ac quocumque temporis curſu, etiam immemorabili roboratis; privilegiis quoque, indultis, eidem Tribunali, ac illius Auditoriatus officio, & Auditori, etiam in ejuſdem officii erectione & inſtitutione, ac Judicibus & Notariis ipſis, illorumque Collegio, etiam ſimili Motu, etiam conſiſtorialiter, &c. ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, & aliàs quomodolibet, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſenti pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, & quibuſdebet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſenti non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus præſentis impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ſpecifica, & individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet mentio ſpecialis.

Forma publ.

§. 47. Ut autem præſens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit, afficiat, volumus & mandamus, illius copiam in Palatii noſtri Apoſtolici, ac domus, ſeu Curiæ prædicti Auditoris valvis, necnon in acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta ejus copia aliquandiu detineri.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 48. Volumus item, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obſtante.

Fides exemplorum.

§. 49. Quodque ejus tranſumptis Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillo ſignatis, plena & indubia fides, eaque prorſus adhibeatur, ac ſi foret exhibitus & oſtenſus.

Papa ſubſcr.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus & mandamus. M.

D. V. An. 5. die 20. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Decemb. anno 5.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1570. *Indict.* 13. *die verò* 4. *menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. Anno ejus* 5. *retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt in locis retroſcriptis.*

CXIV.

Prohibitio diſputandi in publicis Prædicationibus de Conceptione B. Mariæ Virginis, aut de ea vulgari ſermone ſcribendi, vel dictandi.

De Prædicatorum autem officio, & approbatione

vide ſup. in Leon. X. conſt. 21. Supernæ, *ubi novavi. De Conceptione B. Maria habes in Concil. Trid. ſeſſ. 5. De peccato originali, in fin.*

Paul. V. poſtea prohibuit, quod in actibus publicis literatur beatiſſimam Virginem Mariam fuiſſe conceptam in peccato originali, in conſt. 105. *Sanctiſſimus*, inf. tom. 3. Quam ampliavit, & reſpectivè declaravit Greg. XV. in conſt. 29. *Sanctiſſimus*, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus conſtit.

SUper ſpeculam Domini, viribus licet exiguis, conſtituti, prophetæ ſollicitudinem imitantes, die noctuque ad diverſos Eccleſiæ ſtatus noſtræ mentis aciem intendimus, ſtudioſè providẽtes, ut communi Domino ab omnibus gradibus fideliter ſerviatur, ac illis maximè, quibus digniora miniſteria divini Spiritus favore credita ſunt, inter quos divini verbi prædicatores adnumerandos eſſe nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipſo Domino conſecratum, Apoſtolis præcipuè injunctum fuiſſe animadvertet, qui ſi adepto gradu dignè fungerentur, evangelizantes pacem, annuntiantes bona, prædicantes ſalutem, non ſolum vox eorum dulcis, verum & ſpecioſi pedes viderentur, & fraternæ ſalutis uberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verùm quod neque ſine animi dolore accepimus, nec referre poſſumus, quidam diverſorum Ordinum Regulares, Clericique ſæculares, omiſſis quæ divinæ majeſtatis gloriam, & Sanctiſſimæ Dei Genitricis, aliorumque divinorum venerationem, atque fidelium pietatem promovere poterant, quod Apoſtolus in quibuſdam arguit, languent circa quæſtiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur invidiæ, & contentiones, cæteraque vitiorum monſtra, potiſſimum verò cum de Glorioſæ Virginis Mariæ Conceptione ſermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte contẽdunt, ac ſi de illis dogmatibus eſſet, quæ corde credere ad juſtitiam, & ore confiteri ad ſalutẽ neceſſarium eſt. Quibus illud Prophetæ convenire videtur: Dicunt, ait Dominus, cum ego non ſim locutus, cùm Sancta Romana Eccleſia omnium Eccleſiarum magiſtra, & doctrix diſciplinæ de ea re hucuſque non definierit, nemo abſque temeritate præjudicare, vel alterius partis ſententiam damnare poteſt, & quaſi deſint præclariſſima inventricis gratiæ merita, quæ nec Angelica quidem lingua ſatis digne referri poſſunt, & cum ex illo uberrimo fonte, puteoque aquarum viventium non poſſint ſaluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus magna cum utilitate atque dulcedine reficeretur, ad diſſipatas ciſternas occurrunt, ſtultas ſcilicet, & ſine diſciplina quæſtiones, quæ generant lites, quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri ſapientes, qui capiunt, utiliter percipere valeant, præſertim quoniam, ut experimento didicimus ipſorum cõcionatorum, qui ad quæſtiones hujuſmodi proponendas facilius erumpere ſolent, major numerus materiæ difficultatem prorſus ignorantes, neque intelligentes quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, ſimplicium animos indiſcretæ devotionis obtentu, vel potiùs loquacitatis, & oſtentationis affectu, ad tumultus & ſimultates concitant, quos tumultuantes atque diſſidentes componere ſedareque potius oportebat. Cumque parvulis in Chriſto lac infundere, provectis ſolidum cibum apponere deberent, dum in hujuſmodi controverſiis interminatis verſantur, omnibus ubera proferunt arentia, quod non abſque maledictionis nota legimus in Propheta.

Confirmatio decret. Sixti IV. approbati à Conc. Trid. ſeſſ. 5. de peccato orig. in fin.

§. 1. Nos igitur qui prædeceſſorum noſtrorum ſaluberrima decreta pro viribus ſalva eſſe cupimus, potiſſimum illa, quæ à ſacroſancta Synodo Tridentina denuo ſunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi hujus controverſiæ quamlibet partem, prout vel magis pium, vel magis probabile eſſe judicaverit: Prædictorum igitur concionatorum, aliorumque contentiosi, atque temeritati, populorumque ſcandalis occurrere ſtudentes. Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatutum fel. rec. Sixti IV. prædeceſſoris noſtri, ſuper ea re, quod à præfata ſynodo innovatum eſt (illud præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum eſſet inſertum, pro plenè & ſufficienter expreſſo & inſerto habentes) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus.

Prohibitio diſputandi in popularibus concionibus de Conceptione B. Mariæ Virginis, aut de ea vulgari ſermone ſcribendi, vel dictandi.

§. 2. Atque ut deinceps efficacius à cunctis obſervetur perpetuò ſtatuimus & ordinamus, ac per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus nemo, cujuſcumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, vel ubicumque promiſcua virorum & mulierum multitudo convenire ſolet, de hujus controverſiæ alterutra parte diſputare, rationibus vel doctorum auctoritate aſſerendo propriam ſententiam, & contrariam refellendo aut impugnando, vel de hac ipſa quæſtione, cujuſvis pietatis, aut neceſſitatis prætextu vulgari ſermone ſcribere, vel dictare præſumant. Qui contra fecerit ſuſpenſionis pœnam à divinis abſque nova declaratione ipſo facto incurrat, ſi modò fuerit in ſacris conſtitutus, & quocumque præterea gradu, ſive dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo jure privatus, & ad eadem, vel ſimilia munera obtinenda vel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ ipſo etiam facto ſit obnoxius, ſuper quibus, niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente diſpenſari, ſive abſolvi non poſſit. Et nihilominus aliis pœnis, ſi opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti menſura infligendis ſubjiciatur, prout ſubjicimus.

Permiſſio diſſerendi de Conceptione in diſputationibus, ceſſante occaſione ſcandali.

§. 3. Cæterum quandiu per Apoſtolicam Sedem altera pars definita non fuerit, oppoſitaque ſententia condemnata, liceat viris doctis, in publicis Academiæ diſputationibus, ſive generalium, aut Provincialiũ Capitulorum, vel ubi aliàs interſunt, qui rem capere poſſunt, nec ſcandali ulla ſubeſt occaſio, de illa quæſtione diſſerere, & argumentis utramlibet partem vel aſſerere, vel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea prædicetur, ſerventurque illa omnia, quæ à dicto Sixto prædeceſſore noſtro ſtatuta ſunt, quorum ſingula, ut præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innovanda, & innovamus per præſentes.

Juſſio publicandi hanc bullam ubique.

§. 4. Ut autem hæc noſtra conſtitutio, & præmiſſa omnia, ad eorum omnium quorum intereſt, notitiam congruentius pervenire poſſint, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna privationis ab ingreſſu Eccleſiæ, etiam eo ipſo incurrenda, ſi in his quæ mandamus exequendis ſe negligentes exhibuerint, præcipimus & mandamus omnibus & ſingulis locorum Ordinariis, ac eorundem Vicariis ſuffraganeis, & officialibus quibuſcumque, & aliis ſingulis ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, quatenus hujuſmodi noſtram conſtitutionem ſingulis ſuæ diœceſis, vel diſtrictùs Prædicatoribus, & aliis quibus expedire judicaverint, opportunè inſinuent, & publicent, ac inſinuari & publicari faciant. Et ne quis in poſterũm quoquo modo ignorãtiam de præmiſſis poſſit prætendere, aut ſe contra præmiſſa valeat excuſare.

Forma & effectus publicationis in Urbe.

§. 5. Volumus, & ſimiliter eadem auctoritate decernimus & mandamus, quod præſentes literæ per aliquos ex noſtris Curſoribus in Baſilicarum S. Joannis Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, ac in acie Campi Floræ de Urbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eiſdem locis earundem exempla affixa: quæ publicatio & affixio ita omnes ad quos ſpectat, afficiat, & arctet, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis indultis & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, etiam quantumcumque qualificatis, & in quacumque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quavis alia dignitate & honore conſtitutis, etiam quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nequeant quomodolibet conceſſis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§. 7. Volumus inſuper & decernimus, quod præſentes vim perpetuæ & irrefragabilis conſtitutionis obtineant, & quod illarum tranſumptis impreſſis manu alicujus Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur,

adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi oſtenſæ vel exhibitæ forent, Regula Cancellariæ noſtræ Apoſtolicæ quacumque in contrarium diſponente, non obſtante.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, ſubjectionis, innovationis, præcepti, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1570. Prid. Kal. Decembris, Pont. noſtri anno quinto.

Anno à Nativitate D.N. Jeſu Chriſti 1570. *Indict.* 13. *die verò* 7. *menſis Decembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 5. *retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt in Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtol. de Vrbe, ac Cancell. Apoſtol. valvis, & in acie Campi Flore, dimiſſis illarum copiis affixis per nos Ioannem Andream Panizzam, & Petrum Aloyſium Gaitam pralibati S. D. N. Papæ Curſ.*

Camillus Cher. Mag. Curſ.

CXV. Facultas Canonicorum regularium Congregationis Lateran. Ordinis S. Auguſtini, feſtum illius celebrandi, etiam in die Dominico, ſi in ea illud vel illius octava occurrerit, & celebrandi etiam feſta nonnullorum Sanctorum ſui Ordinis juxta antiquum ritum.

De materia autem hujus Congregationis vide à me dicta ſup. in conſt. 2. *Paſchal. II.* Quanto.

Edita A. D. 1570. *PIVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. LIcet Eccleſia Dei ſponſa tunc veræ jubilationis ſuæ fructum reportet, cum Chriſti fideles omnes ad precum effundendarum exercitium excitat, eundemque orandi, pſallendique ritum & morem omnibus proponit, alienum tamen à ratione minimè cenſendum erit, ſi aliquos ſanctorum quorundam patrocinio ſpecialius ſuffultos, ad eorundem particularem venerationem, etiam per crebras illorum commemorationes ſeſe excitare permiſerit, ut peculiare ipſorum meritum agnoſcentes, eorum quoque veſtigia ſequi quammaximè ſtudeant.

Hic Pont. Breviarium edidit, & juxta illud ſacra celebrari juſſit, ut in ſua conſtitut. 6. Quod à nobis, ſup.

§. 1. Hinc eſt, quod nos, licet aliàs ex certis tunc expreſſis cauſis omni alio Breviarii uſu interdicto, Breviarium, quod imprimi curavimus, ac pſallendi, precandique formulam in omnibus univerſi Orbis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus juxta ritum Romanæ Eccleſiæ diei debet, aut conſuevit, ſub certis modo & forma ſervari mandaverimus, ſtatuentes Breviarium ipſum nullo unquam tempore, in toto vel in parte mutandum, aut ei aliquid detrahendum, ac alia facerimus, prout in ipſis literis, quas in cujuſlibet Breviarii prædicti principio imprimi voluimus, pleniùs continentur.

Nunc autem dat licentiam Congregationi Feſta de quibus hic, celebrandi juxta Ordinis ritum, &c.

§. 2. Attendentes tamen dilectos filios Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. Ordinis S. Auguſtini, eorum Patrem, ac primum Apoſtolici illius Ordinis Reformatorem S. Auguſtinum prædictum, ac præterea inſigniores ejuſdem Ordinis Sanctos Martyres, ac Confeſſores, quorum meritis eadem Congregatio per orbem propagata, & illuſtrata extitit, & in dies ejùſdem Congregationis perſonæ adjuvantur, atque proteguntur, debita, ut par eſt, veneratione cupere, in eorum præſertim diebus, quibus in Domino obdormire eiſdem obtigit, celebrare. Nos propterea pium eorum deſiderium plurimum in Domino commendantes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, ſeu alicujus eorum ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, Congregationi dictorum Canonicorum concedimus primum, quod ultra conſuetas Salvatoris Lateranenſis, & S. Auguſtini prædicti eorum Patris, ad Veſperas, & Laudes commemorationes, ejuſdem S. Auguſtini feſtum, die vigeſimaoctava Auguſti occurrens, per totam illius octavam, tam in canonicis horis, quàm in Miſſæ celebratione, prout hactenus, celebrare poſſint, videlicet in ipſa quidem die, & octava ſub duplici, infra octavas autem ſub ſemiduplici, cum commemoratione feſtorum ſimplicium occurrentium. De Decollatione autem S. Joannis Baptiſtæ fiat ſub die cum commemoratione octavæ. De Dominica autem, ſi occurrat infra octavas, fiat de ea cum commemoratione octavæ, ſin autem in ipſa die, vel octava Dominica occurrerit, fiat de Sancto cum Dominicæ commemoratione, cum Antiphonis videlicet, Hymnis, Reſponſoriis, ac reliquis ipſorum Canonicorum propriis, ordinatis à Divo Thoma Aquinate, juxta eorum antiquum morem, ſeu & prout melius ac congruentibus videbitur, ab ipſis reformandis, dum tamen tres primæ lectiones ſint de Scriptura, intra octavas quidem de occurrente, in ipſa autem die, & octava de ſcriptura aſſignata ab ipſis Canonicis, atque congruentius eidem feſto aptata. Mediæ tres, partim de vita ejuſdem Patris, collecta è dictis ejuſdem, in libris præcipuè confeſſionum, necnon & Poſſidonii ejus contemporanei, ac ſocii, qui cùm per annos quadraginta cum eo familiariſſimè vixiſſet, vitam etiam ejus veriori & integriori modo deſcripſit, partim de ſermonibus ejuſdem Patris de communi vita Clericorum. Tres verò poſtremæ lectiones de Homilia S. Joannis Chryſoſtomi ſuper Evangelium Matthæi, Vos eſtis ſal terræ: pariter & ejus converſionem die quinta Maii, cum lectionibus ut ſupra authenticis ex ipſo S. Auguſtino, & Poſſidonio, necnon & cum lectionibus in ultimo nocturno Divi Gregorii Papæ, ſuper Evangelio Lucæ: Erant appropinquantes ad Jeſum publicani & peccatores: Primam quoque ejus, quæ undecima Octobris, & ſecundam, quæ ultima die Februarii occurrit, tranſlationes, necnon & quolibet menſe ſemel ipſius commemorationis feſtum, die in quo feſtum alicujus Sancti non occurrerit, ſub duplici poſſint celebrare. Et ſimiliter Sanctorum Aniani Epiſcopi die Decembris ſecunda. Sancti Thomæ Cantuarienſis Epiſcopi & Martyris, vigeſimanona Decembris: Aquilini martyris, Januarii vigeſimanona. Guarini Epiſcopi, Februarii ſexta die. Theotoni Confeſſoris, decima octava die Februarii. Albini Epiſcopi, prima Martii: Herculiani Epiſcopi & martyris, Martii ſecunda. Patricii Epiſcopi, Martii decimaſexta. Monicæ Viduæ, Maii quarta. Ubaldi Epiſcopi, Maii decimaſexta. Ivonis Epiſcopi, Maii vigeſima. Bernardi Confeſſoris, Junii decimaquinta. Joannis, Octobris decima. Frigdiani Epiſcopi, Novembris decimanona. Gelaſii Papæ, Novembris vigeſimaprima. Proſperi Epiſcopi, Novembris vigeſimaquarta. Omnium quoque aliorum d. Congregationis, & Ordinis Sanctorum feſta, etiam ſub duplici officio celebrare, atque iis omnibus & ſingulis proprias eorum, atque authenticas lectiones, ſeu & orationes, ſervata prædicta Breviarii forma, accommodare valeant, officiaque prædicta recitantes, debito ſuo perinde cenſeantur ſatisfeciſſe, ac ſi ea quæ in Breviario aſſignantur recitaſſent, nec ad aliam ulterius recitationem ullo unquam tempore poſſint compelli, prædictaque eorum particularia officia ſeorſum & ſeparatim à Breviario, ubicumque illis placuerit, abſque alia noſtra, vel Commiſſarii noſtri in illis partibus licentia imprimi facere, liberè & licitè valeant:

Inhibitio contra molestantes Canonicos ſub præmiſſis:

§. 3. Diſtrictius inhibentes, tam locorum Ordinariis quàm quibuſvis librorum impreſſoribus, cæteriſque quavis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis majoris, nection indignationis noſtræ pœnis, ne eoſdem Canonicos ſuper recitatione horarū, aut impreſſione officiorum hujuſmodi impedire, moleſtare, vel inquietare audeant vel præſumant:

Clauſula præſervativa hujus conceſſionis:

§. 4. Ac decernentes præſentes literas nullo unquam tempore ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari ullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed quoties illæ emanabunt,

nabunt, toties in pristinum statum, etiam sub quacumque Data per ipsos eligenda restituatas, repositas, & plenariè reintegratas esse, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum hujus bullæ deputatio.

§. 5. Quocirca dilectis filiis nostris Flavio Ursino, & Paulo ab Ecclesia, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteris Cardinalibus, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Canonicorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula contrariorum derogatoria.

§. 6. Non obstantibus fel. recordat. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac literis nostris prædictis, quas eosdem Canonicos ligare nullatenus posse volumus, ac quibusvis aliis Apostolicis constitutionibus & ordinationibus, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, eisdé præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultū, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§. 7. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu tamen alicujus Notarii publici subscriptis, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. An. 5. die 17. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Decembris millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri anno 5.

CXVI. **Privilegium præcedentiæ Canonicorum regularium Congregationis Lateranensis, Ordinis S. Augustini, ante alios quoscumque Regulares, post Clerum sæcularem.**

Hic Pont. postea ante ipsos Canonicos, præcedere jussit Canonicos sæculares S. Georgii in Algâ, ut infrà in ejus const. 127. Cum alias nos.

Alia, quæ hanc respiciunt Congregationem notavi suprà in const. 2. Paschal. II. *Quanto.* Et de præcedentia cum Monachis S. Benedicti Congregationis Casinensis, extat sup. declaratio Pii IV. in ejus constit. 75. *Sedis.*

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. 1570.

Proœmium.

CUm ex Ordinum universitate, qui in Dei Ecclesia reperiuntur, illa castrorum acies compararetur, illius autem gubernium Rom. Pontif. B. Petri vero successori sit demandatum, mirum nemini videri debet, si ille curæ sibi divinitus commissæ invigilans, cuilibet quod suum est benigne concedendo, & quæ clara etiam sui ipsorum natura sunt, ne in recidivæ contentionis scrupulum relabantur, opportunæ declarationis, ac novæ concessionis remedio consolidat, ut quibusvis sublatis obstaculis, quiliber pacis amœnitate frui liberè possit, ac scandalorum occasio penitus tollatur.

Canonici regulares ab Apostolis originem traxerunt.

§. 1. Cùm itaque sicut accepimus dilecti filii universi Canonici Regulares Ordinis S. Augustini Congregationis Lateranensis, qui ab Apostolis originem traxerunt, quique ab eodem S. Augustino eorum reformatore, iterum per reformationis viam mundo geniti, merito prætendere possunt, se omnes alias personas Ecclesiasticas, tam sæculares quam regulares, in processionibus, & aliis actibus publicis præcedere debere.

Præcedentia eisdem Canonicis jure communi debita post Clerum sæcularem.

§. 2. Cum tamen non liceat membra à capite separare, sed tamen eis locum debitum assignare, ipsorumque indemnitati, ut sine populi scandalo in publicum prodire, exemploque potius cæteris Christi fidelibus esse possint, consulere volentes, ac omnium & singularum litium, quæ forsan super præmissis exortæ sint, aut exoriri quoquo modo possint, status & merita, nominaque & cognomina Judicum & collitigantium, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, vel alicujus alterius pro eis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulos Canonicos prædictos, ubicumque locorum existentes, quos deinceps processionibus, & aliis actibus publicis, vel privatis, interesse contigerit, statim ipsum Clerum sæcularem non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo præcedunt, dum verò præcedendo præcedunt, illum immediatè sequi debere, auctoritate Apostolica per præsentes declaramus. Ac insuper in omnibus locis, in quibus talis viget consuetudo, in processionibus, ut dicti Clerici non exempti, præcipuè quando Canonici alicujus Ecclesiæ Cathedralis, paramenta Ecclesiastica induunt, ut cultus divinus magis vigeat, ac ut Sanctissimum Corpus Christi, seu aliæ reliquiæ, quæ processionaliter deferuntur, decentius & honorificentius assecentur, aut quando hoc ipsius Ordinarii mandato continget, ipsi Canonici similiter ac illi, Pluvialia, Planetas, Tunicellas, & alia paramenta super eorum clericalem habitum deferre, necnon pro cruce associanda quæcumque luminaria deferre, liberè & licitè possint, statuimus & ordinamus.

Inhibitio perturbantes.

§. 3. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiamsi Patriarchali, Provinciali, Archiepiscopali, aut alia dignitate perfulgeant, sub excommunicationis majoris, & indignationis nostræ pœna, ne eosdem Canonicos, seu aliquem eorum molestare; aut præmissa quovis modo declarare, vel interpretari audeant.

Clausula hujus privilegii præservativa.

§. 4. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii, aut alii forsan interesse habentes, vocati non fuerint, aut nullitate notari, imputari, invalidari, ad terminos juris deduci, in jus vel controversiam vocari, causamque vel causas quare præmissa à nobis emanaverint, verificandum nullatenus teneri, nec ob id viribus carere, minusque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, sustentationibus, limitationibus aut aliis contrariis dispositionibus comprehēdi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, ac plenariè reintegratas, etiam sub Data per ipsos Canonicos erigenda esse, sicque ab omnibus censeri. Et ita per

per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & ipsosmet Ordinarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 5. Quo circa dilectis filiis dictæ Congregationis Protectori, seu ejus Viceprotectori, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Vicario ven. Fratris nostri Episcopi Lauden. in spiritualibus generali, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Canonicorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Canonicos, illorumque singulos, præmissis omnibus & singulis vi præsentium, continentia & tenore pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque indebitè molestari, perturbari, & inquietari, contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos censuras & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus fel. rec. Papæ Bonifacii prædecessoris nostri, etiam qua caveatur, ne quis extra Civitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & illis ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices à Sede Apostolica deput. extra Civitatem vel diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere præsumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis Apostolicis in provincialibus ac synodalibus Conciliis editis specialiter vel generaliter, constitutionibus, & ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, Congregationibus, Capitulis, Collegiis, Monasteriis, & aliis locis, eorumque superioribus & personis, sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, motu, scientia & potestate similibus, etiam consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata inserti forent, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 5. die 23. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1570. 10. Kal. Januarii, Pont. nostri anno 5.

CXVII. Revocatio facultatum testandi, & quovis alio modo disponendi de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis, ac de aliis rebus, etiam proprio labore partis, aut patrimonialibus, ad commodum illegitimorum, etiam legitimatorum, non tamen Hospitalibus expositorum, & Orphanorum. Et abrogatio habilitationum eorundem illegitimorum succedendi in dictis bonis, aut rebus feudalibus, & emphyteuticis à piis locis profectis.

De hujusmodi facultatibus, vide pro Curialibus indultum Paul. V. in const. 18. In eminenti, *ubi plenè notabo. Et attende etiam reintegrationem Militiarum Hispaniarum in const. 30. Greg. XIII.* Romani. *Quod autè generaliter bona illegitimis relicta, ubi spolia deveniant ad Rev. Camerã Apost. habetur in Sixt. V. const. 100.* In cõferendis, *cum ibi indicatis.*

De facultate autem legitimandi, vide sup. in Jul. II. const. 15. *Sicut*, ac Pii IV. const. 45. *Quamvis*. Et etiam vide privilegium Protonotariis Apostolicis concessum à Sixt. V. in const. 12. *Romanus.*

PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1571. & 1572. Exoratum.*

QUæ Ordini Ecclesiastico noxia esse, & scandala objicere perhibentur, necesse est è medio submovere.

Revocatio facultatum testandi & disponendi de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis, ac de aliis rebus, in favorem illegitimorum, etiam legitimatorum, non tamen Hospitalibus expositorum, & Orphanorum. Hoc declaratur mox bis infr.

§. 1. Quod nos pro nostri muneris officio, inter alia incommoda quæ in oculos nostros incurrunt, de Christi peculio, ne ab indignis & rejectis ignominiosè consumatur, neve illorum causa Ecclesiis & pauperibus præripiatur, curam præcipuam habere volentes, de nobis attributæ potestatis plenitudine revocamus & abolemus omnia & quæcumque privilegia, licentias, dispensationes, & indulta faciendi testamenta, donationes, sive inter vivos, sive causa mortis, legata & quascumque alias dispositiones, de dominiis, terris, castris, domibus, & quibuslibet aliis bonis & rebus, immobilibus, mobilibus, & se moventibus, necnon pecuniis, juribus & actionibus, ex beneficiis, fructibus, pensionibus, & aliis rebus Ecclesiasticis qualibuscumque confectis, acquisitis, & alias quomodocumque provenientibus, necnon de peculio, & aliis etiam sola industria, labore, muneribus, aut quocumque alio modo partis, cujuscumque qualitatis, quantitatis, speciei, naturæ, & valoris existentibus, in quoscumque illegitimos, sive suos, sive extraneos, etiam legitimatos, eosdemque ex toto vel in parte hæredes instituendi, & substituendi, seu quod ipsi in prædictis ab intestato succedant, cæteraque hujusmodi facultates, & permissiones, ac etiam habilitationes & capacitates succedendi in bonis & rebus feudalibus, & emphyteuticis, ab Ecclesiis, Monasteriis & piis locis profectis, quibuscumque personis sæcularibus, & quorumcumque Ordinum, necnon Militiarum & Hospitalium regularibus, ac Romanæ Curiæ officialibus, & aliis Curialibus, Curiamque ipsam sequentibus, & etiam Urbis Romæ Civibus, ac Palatia, ædes, cænsus, aliaque bona in ea ejusque districtu habentibus, nostris quoque & aliorum Romanorum Pontificum familiaribus, Ecclesiarum Prælatis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & aliis cujuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis existentibus, illorumque & aliis Ecclesiis, Capitulis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Hospitalibus, Collegiis, officiis, & locis, ac prædictæ Urbi, aliisque Civitatibus, Provinciis, & dominiis, eorumque dominis, populis, civibus, & incolis, tam per fel. record. Sixtum IV. Innocentium VIII. Alexandr. VII. Julium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. Julium III. Paulum IV. Pium IV. & qui ante illos fuerunt alios quoscumque Romanos Pontifices, ac nos & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos, etiam de latere, Nuntios, Notarios, Comites, Collegia, officia, & loca, etiam per modum statuti perpetui, generalis legis, initi & stipulati contractus, seu quasi, & aliàs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutivis, præservativis, mentis attestativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, ac prædictorum Cardinalium consilio, & matura deliberatione in Consistorio habita,

habita, tum non conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam ob remunerationem laborum, & obſequiorum, nobis & dictæ Sedi impenſorum, refectionem damnorum, compenſationem jurium ceſſorum, vel ablatorum, navatæ Militiæ contra Hæreticos & infideles, ſeu pro prædictæ Urbis ornatu, & frequentatione, ac quibuſcumque aliis uſibus, ac etiam neceſſariis & piis cauſis conceſſa, & multiplicatis vicibus confirmata, innovata, extenſa, & moderata, & quantocumque tempore pacifice obſervata, quoad eam partem, quæ illegitimos prædictos tangit dumtaxat, etiamſi illa contineant, quod omnes Curiales Curiam ſequentes, & alii, ſive Eccleſiaſtici, etiam Cardinales, ſive mundani, qui Palatia, domos, & prædia urbana, vel ruſtica, ædificaverint, aut cenſus, aliave bona acquiſiverint, aut aliàs acquiſita habuerint in d. Urbe, & circum eam ad milliaria decem, ex bonis, ſeu fructibus Eccleſiaſticis, hi tales de illis, necnon juribus, & juriſdictionibus omnibus, in favorem illegitimorum, ac quomodolibet inhabilium, & incapacium, ſive inter vivos, ſive cauſa mortis diſponere, eoſque hæredes & ſucceſſores univerſales, vel particulares inſtituere, & ſubſtituere, & ſi inteſtati deceſſerint, ipſi illegitimi & incapaces in illis ſuccedere poſſint, quodque per quaſcumque revocationes, derogationes, aut alias contrarias diſpoſitiones, illis quorum intereſt præjudicari nequeat, & ſi ullo unquam tempore præjudicatum, aut derogatum quoquo modo apparuerit, jus quæſitum ablatum, & literæ revocationum & derogationum hujuſmodi, juris quæſiti ablata cenſeantur. Sicque per quoſcumque Judices judicari debeat, & etiam definiri.

Revocatio facultatum Legatorū, Nuntiorum, & aliorum ſimilia cōcedendi.

§. 2. Ac pariter tollimus & abrogamus omnes & quaſcumque facultates ſimilia concedendi Legatis, Nuntiis, Notariis, Comitibus, Collegiis, officiis, & aliis ſupradictis, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, habemus præſentibus pro expreſſis. Ita ut privilegiorum, diſpenſationum, facultatum, habilitationum, capacitatum, indultorum, & aliorum ſupradictorum ſic revocatorum, aut etiam literarum legitimationis prætextu, nullus omnino de hujuſmodi bonis, rebus, pecuniis, juribus, juriſdictionibus, & actionibus, in commodum & favorem illegitimorum utriuſvis ſexus, ſive eorum filiorum, ſive conſanguineorum, affiniumve, ſive extraneorum, etiam in ſtatu ſæculari procreatorum, ac legitimati quacumque auctoritate donatorum, & ad hujuſmodi res & bona, ejuſque ſucceſſionem teſtato vel inteſtato idoneorum & capacium effectorum, ſive teſtamento, ſive donatione, ſive legato, ſive eleemoſyna, ſive alio quocumque titulo, & pio opere (exceptis in communi, ac omni fraude, conventione, ſeu compoſitione ceſſante Hoſpitalibus expoſitorum & Orphanorum) diſponere, nec illegitimi ipſi in eis ab inteſtato, ſive protinus, ſive per interpoſitas perſonas, ac quomodocumque ſuccedere, aut illa alias ad eos, etiam per quemcumque circuitum multiplicatarum in alios capaces ſucceſſionum, ullo tempore devenire poſſint.

Annullatio contrariarum diſpoſitionū, quæ non ſunt ſortita effectū.

§. 3. Ac etiam nulla eſſe, & pro infectis habere volumus, omnia & quæcumque facta hucuſque teſtamenta, legata, donationes, & alia diſpoſita hujuſmodi, quæ viventibus adhuc teſtatoribus, aut alias locum non habuerunt, ac pariter ab inteſtato ſucceſſiones, non tamen litigioſas, quæ plenarium non ſunt effectum ſortitæ.

Prohibitio diſponendi, ne a quid ipſis illegitimis concedatur.

§. 4. Dehinc verò diſtrictius prohibemus, ne talia ſive in prædictos illegitimos utriuſlibet ſexus, ſive in illorum conjuges, ſive ipſorum parentes, filios, deſcendentes, aſcendentes, vel alios cognatos, ſive viventibus, ſive defunctis illegitimis, etiam paupertatis, dotis, aut alterius cujuſcumque pii operis intuitu fiant, neve ipſi unquam in rebus, bonis, pecuniis, juribus, juriſdictionibus, & actionibus prædictis, ſive totis, ſive in parte ſuccedant, aut illa ad ipſos quavis diſpenſatione ſuffultos, etiam per prædictum circuitum deveniant, neve de eis ulla in alium, ſeu alios conceſſio, donatio, tranſlatio, aliave diſpoſitio fiat, ut alia bona ſimilia, vel diſſimilia, illegitimis, aut aliis ſupradictis concedantur.

Annullatio diſpoſitionum

§. 5. Quod ſi prædictorum quiſquam fuerit præſentium violator, teſtamentum, donatio, legatum, & diſpoſitio omnino non teneat, nec etiam quoad alios capaces, & res alias valeat, ſicque diſponens, privilegio, diſpenſatione, facultate, & indulto prædicto, ejuſque uſu, & commodo, etiam in cæteris omnibus ipſo jure ſit privatus. Nemo quantumvis capax, illius prætextu, fructus, res, pecunias, aut prorſus alia bona ſua faciat, nec illa detinens præſcriptione, aut ullo alio juris præſidio adjuvetur, ſed ad integram illorum reſtitutionem quocumque temporis lapſu non obſtante, debeat coërceri.

aliter ſen... pœna di... nentium.

Succeſſores beneficiis... na, de qu... aliter pro... ſum eſſet,... cuperare... ſine, & ... inſiſtentibus idem facie... locorum Or... dinarii in Sede Apſ.

§. 6. Ita ut omnes in Eccleſiis Monaſteriis, & beneficiis ſucceſſores, tam conjunctim, quàm diviſim, quiſque videlicet pro rata parte ſua, illa omni tempore recuperare poſſint, & qui primus cæteris ab eo monitis, & negligentibus judicium intenderit, ei ſoli res tota meritò vendicetur. Nullis vero hujuſmodi ſucceſſoribus, pro prædictis inſiſtentibus, ac etiã de peculio alias quam ex rebus Eccleſiaſticis confecto, locorum Ordinarii, tam conceſſorũ, & relictorum illegitimis, eorumve cauſa, quam quorumcumque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & ſe moventiũ, necnon pecuniarum, fructuum, rerum, & jurium, aliàs ſub dictis teſtamentis, donationibus, legatis, & diſpoſitionibus comprehenſorum, corporalem poſſeſſionem, amotis inde & expulſis quibuſcumque detentoribus, ſive incapacibus, ſive capacibus, per ſe, vel aliũ, ſeu alios, liberè apprehendant, & apprehenſam hujus Sedis nomine cuſtodiant, donec ipſa Sedes de illis, uti tum tulerit piorum operum neceſſitas, duxerit providendum.

Bona Eccleſiaſtica... dalia... ſtentibus... gitimis... ad Eccleſ. ... vantur. Vide quæ ſtatuta...

§. 7. Bona verò, res & jura, feudalia vel emphyteutica (aliis legitimis ad ea fortè vocatis non exiſtentibus) eo ipſo devoluta, & juri, ac proprietati ſuarum Eccleſiarum & locorum reſtituta, & cum reliquis eorum bonis conſolidata eſſe declaramus.

Decretum irritans.

§. 8. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus Eccleſiarum, Capitulorum, Conventuum, Ordinum, Militiarum, Hoſpitalium, Urbium, Provinciarum, Collegiorũ, etiam Cardinalium, & officiorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia communitis, & in Conſiſtorio prædicto, ſeu Conclavi habitis, aliiſque privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus, illis eorumque, & aliis quibuſcumque perſonis, cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam ſupradictis, fortioribus, ac etiam diſponentibus, quod prædicta per quaſcumque literas nunquam, aut ſine conſenſu illorum, quorum intereſt, revocata, aut ſublata intelligantur, & aliàs cujuſcumque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, quatenus prædictis adverſentur, illorumve executionem diſturbare poſſint, viribus prorſus, & effectu carere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Quia verò difficile nimis eſſet præſentes quócumque illis opus erit perferre.

Clauſ. derog.

§. 10. Volumus, ut earum exempla, etiam impreſſa, Notarii publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ejuſve Curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra illud, ubique gentium faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 6. die 27. Jan.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571. 6. Kal. Februarii, Pont. noſtri anno 6.

Publicatio.

Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Indict. 14. die verò 2. menſis Mart. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus ſexto, retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſæque fuerunt in eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos Petrum Sprengerium, & Petrum Aloyſium Gaitam S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octavianis, Mag. Curſ.

Sequitur

Sequitur tenorisso dicta constitutionis, editus de bona patrimonialia.

Edita An. D. 1571.

PIUS PAPA QUINTUS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Rom. spectat Pont. sua sollicitudine indefessa diligenter providere, ut ea quæ ab eo emanata sunt, ita sua declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio ei relinquatur.

§. 1. Licet enim, &c.

Ostenditur hic relatio bullæ Pii IV. quia ipsam coram habes sup. Quamvis.

§. 2. Nos deinde per quasdam nostras sub dat. 6. Kal. Febr. Pontif. nostri Anno 6. confectas in forma Motus proprii literas, &c.

Ut sup. in bullâ quæ præcedit.

§. 3. Quia tamen sicut postea accepimus, lite & causa in partibus coram dilecto filio Guber. Civitatis nostræ Faventinæ inter dilectum filium Bartholomæum de Lanzonibus laïcum Faventinum ex una, & quendam Sanctum filium, spuriumque Barnabæ etiam de Lanzonibus presbyteri, ipsius Bartholomæi proximioris, de & super hæreditate, & bonis dicti Barnabæ presb. defuncti, quam & quæ Bartholomæus tanquam proximior, seu alias quomodolibet de jure, Sanctus verò præfatus tanquam asserta hæres testamentarius, & prius legitimatus ejusdem Barnabæ, ad se spectare respectivè contendunt, ac dictus Sanctus de eodem Barnaba tunc presb. illegitimè natus fuit, & defectum natalium patitur, rebusque aliis in actis causæ, & causarum hujusmodi deductis, & illorum occasione deducendis, in Rom. Curia pendentibus, partibus ex altera, contingit dubitari, an contra tales illegitimos dictæ nostræ literæ editæ loquantur, & intelligantur etiam de bonis patrimonialibus, ipseque Bartholomæus sit pauper, ejus facultates ad sustinendum litem non suppetant, ac propterea dictus Bartholomæus cupiat mentem & intentionem nostram super præmissis expressè declarari.

Declarat modis eidem Pont. eandem constitutionè præcisare etiam circa bona patrimonialia.

§. 4. Nos hujusmodi dubium elucidare, & voluntatem nostram patefacere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine tenore præsentium declaramus, dictas literas nostras loqui & intelligi etiam de quibuscumque bonis patrimonialibus, tam mobilibus quam immobilibus, & se moventibus, juribus & actionibus quibuscumque, sicque etiam ab initio intentionis & incommutabilis mentis nostræ fuisse & esse attestamur.

Decretum irritans.

§. 5. Ac ita in præmissis ab omnibus censeri, ac per præfatos, & quoscumque alios Judices, etiam Curiæ, & Palatii Apost. Auditores, & S.R.E. Card. de latere Legatos, sublata ipsis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clausula derog.

§. 6. Non obstantibus præmissis, & quacumque aliis litis pendentia, necnon constitutionibus & ordinationibus Apost. ac regula nostra de non tollendo jure quæsito in Cancell. Apost. edita, ac legibus & statutis, juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. in contrarium quomodolibet concessis, necnon omnibus aliis, quæ in dictis literis nostris volumus non obstare, cæterisque contrariis non obstan. quibuscumque.

Dat. P. An. 7. die 5. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pisc. die 5. Martii 1572. Pont. nostri anno 7.

CXVIII. Cambiorum illicitorum declaratio, & prohibitio.

De pœnis ejusmodi Cambiorum, attende sup. Pii IV. const. 1. Cum sicut. *Sed pratextu usuraria pravitatis non retardatur exactio creditorum ad instantiam Fisci coram A.C. ut in ejusdem Pii IV. const. 56.* Inter multiplices 16. *Qui Auditor has Cambiorum causas cognoscit, ut habetur infrà in const. 28. Pauli V.* Eximiæ.

PIUS EPISCOPUS Edita Anno 1571.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN eam pro nostro pastorali officio curam diligenter incumbimus, ut Dominici nostri ovibus opportuna animarum salute remedia adhibere minimè difficultemus.

Causa constit.

§. 1. Cum itaque ad aures nostras pervenerit, legitimum cambiorum usum, quem necessitas, publicaque utilitas induxit, sæpenumero ob illiciti quæstus cupiditatem depravari, ut sub illius prætextu usuraria pravitas à nonnullis exerceatur. Nos petitionibus, quæ super his nobis nuper factæ sunt, hac perpetuò valitura Decretali respondendum esse duximus, ut neque dolosis sua fraus suffragetur, neque ignaros perdat insciti a; sic enim Pastoris officium exequimur, dum gregem nobis commissum ab æternæ damnationis periculo eripere modis omnibus studemus.

Cambiorum illicitorum declaratio, & prohibitio.

§. 2. Primum igitur damnamus ea omnia cambia, quæ sicca nominantur, & ita confinguntur, ut contrahentes ad certas nundinas, seu ad alia loca cambia celebrare simulent, ad quæ loca ii, qui pecuniam recipiunt, literas quidem suas cambii tradant, sed non mittuntur, vel ita mittuntur, ut transacto tempore unde processerant, inanes referantur, aut etiam nullis hujusmodi literis traditis pecunia ibi demique cum interesse reposcitur, ubi contractus fuerat celebratus; nam inter dantes & recipientes, usque à principio ita convenerat, vel certè talis intentio erat, neque quisquam est, qui in nundinis, aut locis supradictis hujusmodi literis receptis solutionem faciat. Cui malo simile etiam illud est, cum pecuniæ, sive depositi, sive alio nomine ficti cambii tradantur, ut postea eodem in loco, vel alibi cum lucro restituantur. Sed & in ipsis cambiis, quæ realia appellantur, interdum, ut ad nos præfertur, campsores præstitutum solutionis terminum, lucro ex tacita vel expressa conventione recepto, seu etiam tantummodo promisso differunt. Quæ omnia nos usuraria esse declaramus, & ne fiant districtius prohibemus. Porrò ad tollendas quoque in cambiis, quantum cum Deo possumus, occasiones peccandi, fraudesque fœneratorum, statuimus ne deinceps quisquam audeat, sive à principio, sive aliàs, certum & determinatum interesse, etiam in casum non solutionis pacisci, neque realia cambia aliter quàm pro primis nundinis, ubi illæ celebrantur; ubi verò non celebrantur, pro primis terminis juxta receptum locorum usum exercere, abusu illo prorsus rejecto, cambia pro secundis, & deinceps nundinis, sive terminis exercendi.

Curandum autem erit in terminis, ut ratio habeatur longinquitatis & vicinitatis locorum, in quibus solutio destinatur, ne dum longiores præfiguntur, quam loca destinatæ solutionis desiderant, fœnerandi detur occasio.

Contrarium illarum pœna.

§. 3. Quicumque contra hanc nostram constitutionem commiserit, pœnis à sacris Canonibus contra usurarios inflictis se noverit subjacere. Eos verò, qui conspirationes fecerint, vel congestam undique pecuniam ita ad se redegerint, ut quasi monopolium pecuniæ facere videantur, pœnis quæ à jure contra exercentes monopolia constitutæ sunt, retineri sancimus.

Forma publicationis.

§ 4. Volumus autem quod præsentes literæ in Camera Apost. & ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe & Cancell. etiam Apost. publicentur, & in ipsa Camera describantur.

Fides transumptorum.

§. 5. Et quia difficile foret eas ad singula quæque loca deferri, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus ejusdem Cameræ, vel alterius Notarii subscriptis, & sigillo dictæ Cameræ, vel Prælati Ecclesiastici munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An 6. die 28. Jan.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarnat. Dom. 1571. 5. Kal. Febr. Pont. nostri anno sexto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Dom. 1570. *Indict.* 14. *die verò* 7. *mensis Februarii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 6. *retroscripta litera affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Cameræ Apostolicæ, Principis Apostolorum Basilicæ de Urbe,*

ac Cancell. Apoſt. ut moris eſt, per nos Bartholomæum Sozzeaſa, & M. Antonium Brunum, præfati S.D.N. Papæ Curſ. / Scipio de Octavianis, Mag. Curſ.

CXIX. Extinctio Ordinis Fratrum Humiliatorum, cum reſervatione Sedi Apoſtol. beneficiorum, & bonorum propterea vacantium.

Alia de exinde ſecuris, vide in conſt. ſubſequenti.

Edita Ao. D. 1571. PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus extinctionis.

QUemadmodum ſollicitus pater, qui unicè charum educavit filium, via ſalutis egreſſum revocare cupiens primùm hortatur, indulget, prætermittit, increpat, alia præterea, atque alia tentare non deſinit, dum quod expetit, modo aliquo conſequatur, omnia denique expertus, cum nihil jam profiocre intelligit, deſperata prorſus ſalute, omnem de illo parentis animum ejicit, domo expellit, indignum exiſtimans, qui patta hæreditate fruatur: Sic Romanus Pontifex, quem divina Majeſtas patrem, & Paſtorem omnium Eccleſiæ ſuæ Ordinum conſtituit, ſicubi quampiam factarum Congregationum à Regula, & vitæ præſcripto aberrare percipit, modo admonendo, modo concedendo, modo corripiendo, connititur eam vel primis inſtitutis reſtituere, vel certè quo pacto emendatam in aliquo ſtatu illi magis cohærenti continere, omnibus tandem ad illius ſanitatem conquiſitis, ubi ſalutaria remedia fatidire, & in viam iniquitatis obſtinatiùs procedere: atque adeo in pravum indurefcere animadvertit, ut potiùs confringi, quam corrigi poſſit, omni curatione rejecta, de ipſa removenda decernit, ne inveterati, atque indomiti mali vis in alias inſurgat, eiſque exitio ſit futura. Quod (ut noſtrum hac in re ſtudium flagrat) cum in plurimis, tum maximè in fratrum Humiliatorum familia enixè curavimus, nihil inexpertum relinquentes, quin illa multis jam pridem modis affecta, etſi non protinus, certè accommoda rerum moderatione directa, ad priſtinum inſtitutum paulatim regrederetur.

Card. Borromæum ſtatuit pro emendatione Fratrũ Humiliatorum.

§. 1. Etenim poſtquam dilectus filius noſter Carolus Tit. S. Praxedis Presb. Card. Borromæus hujus Ordinis Protector, & Apoſt. Sedis delegatus, animadvertens dictos Fratres in luxum jampridem effuſos eſſe, multa de ratione cultus divini, de obedientia, & vita, ut antea communi, deque modo recipiendorum & educandorum Religioſorum providenter ſtatuerat, cum intelligeremus, eos illa, cæteraque omnia Regulæ ſuæ inſtituta, omnino aſpernari, vitamque omnium voluptatum varietate confertam ducere, ac Præpoſitos, & qui ex eo Ordine rerum adminiſtrationem habebant, bonam magnamque fructuum partem veluti propriam in vanitatibus mundanis, turpitudinibuſque flagitioſè profundere, innumeraque ſcelera committere.

Ipſe Card. in Sanctorum numerum relatus eſt à S. D.N. Paulo V ut in ejus conſt. 43.

Et hic Pont. alia decrevit pro eorundem reformatione.

§. 2. Nos vias omnes, quæ illos in aperta hujuſmodi pericula atque incommoda conjecerant, exſcindere conati, pleraque alia de ipſorum vita, moribus, & proprietate Regulæ inimica, deque modo, & tempore gubernandæ cujuſque Præpoſituræ, necnon ratione adminiſtrationis bonorum, & diſpenſatione proventuum, aliiſque muneribus & officiis, ad prolapſi hujus ſtatus, & diſciplinæ regularis reparationem maximè conferentibus, edidimus, ſperantes illa proſperos tandem ſucceſſus dicto Ordini allatura.

Sed tamen iidem Fratres flagitioſam vitam retinuerunt, & multos excеſſus commiſerunt, necnon Hieronymus Lignana, & quidam alii Fratres necẽ Card. Borromæi Proto-

§. 3. Sed obſiſtente bonarum rerum perturbatore, plerique omnes (quoniam otio & deſidia nimium aſſueverant) regulæ inſtituta, & emendationem abhorrentes, etſi ſtatuta & præcepta noſtra communi conſenſu palam acceptarunt, clam tamen quibus illa modis ſupprimerent comminiſcentes, nefarias proteſtationes in occulto fecerunt, neceſſarios ſuos, & alios potentiores laïcos ad inteſtinas ſeditiones concitarunt, ſuaſores præterea, & impulſores ad intimos ſummorum Principum Miniſtros dimiſerunt, qui magnis præmiis & pollicitationibus eos pellicerent, in animo prædictorum Principum inducere, ut nos ad illam reſcindendam inclinarent, multaque alia deca tollenda pravis artibus ſunt conati, ut turpem illam & flagitioſam vitam ſuam retinerent, lethaleſque mundi voluptates ſequerentur. Inter quos non defuit, qui altius præcipitatus, etiam à Catholica fide ad Hæreticos, & impia illorum dogmata declinarit. Quibus cognitis, omnium graviſſimum impœnitentiæ peccatum in eis animadvertimus, qui toties fruſtra correpti, in eadem obſtinatione perdurare contendunt, non ſatis habentes talia attentare, niſi & ii, qui inter ipſos quid poſſe putant, illis in primis qui ſaluti eorum ſedulò invigilant, exitium machinentur, illius ſtimulis concitati, qui ſceleſtum judam in funeſtum avaritiæ morbum injeciſſe non contentus, etiam ad prodendum Dominum ſuum pecunia impulit. Hujus nimirum ſpiritus nequiſſimi ductu, quondam Hieronymus Lignana, Præpoſitus Præpoſituræ S. Chriſtophori Vercellen. & plures alii conſcelerati hujus Ordinis, in necem dicti Caroli Cardinalis ropitiatoris ſui conſpirantes, ut pecuniam ad tantum nefas expetitam conficerent, de trucidando in primis dilecto filio Fabio Simoneta fratre dicti Ordinis proventuum præpoſituræ Bredæ Mediolanenſis depoſitario, apud quem nummos invenire credebant, ſecretò convenerunt, inde ad Eccleſiam dictæ præpoſituræ, in qua ipſum orantem laqueo ſuffocare decreverant, profecti, ſed inter ſe de modo aggrediendi miſericordia Salvatoris noſtri diſcordes, hoc conatu deſtiterunt, mutatoque conſilio ſacra aurea & argentea furati ſunt. Quibus clam venditis, ſeu pignori datis, prædictus Hieronymus quondam Donatum Farinam comprofeſſorem ſium, apoſtatam, pacta pecunia induxit, ut ipſum Carolum Cardinalem occideret; qui nacta loci & temporis opportunitate, in eum veſperi de more in ſacello cum familia precantem, ut tranſverberaret, ſclopum glandibus confertum, igne admoto exoneraverit, ſe telorum parte ad veſtes orantis exinanita, aliis utrimque in proximo violentia ictus defixis, innocentem divina pietas ſalvum & incolumem conſervavit. Quare ambo, & quidam alii hujus nefandi criminis participes, poſtea capti pœnas debitas perſolverunt.

Ideo ipſi Ord. Fratrum Humiliatorum extinguit.

§. 4. Quando igitur familiam prædictam nulli ſtudio ad Eccleſiæ Dei utilitatem proficienti incumbentem, nulli diſciplinæ Eccleſiaſticæ deditam, nulli omnino futuræ virtutis ſpecimen oſtendentem, tam deteſtandis facinoribus infectam, tam atroci ſacrilegio contaminatam, & præterea impœnitentem atque incorrigibilem agnoſcimus, omni de illa ſpe prorſus excluſa, ipſam tandem tollere conſtituimus, tanquam malam arborem fructus peſſimos proferentem. Habita itaque cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio & nobis attributæ poteſtatis plenitudine, extinguimus & abolemus Ordinem prædictorum fratrum Humiliatorum, & officium Præpoſiti Generalis, ac Provincialium, & quæcumque alia miniſteria Ordinis ſic ſuppreſſi, necnon omnia & quæcumque ſtatuta, conſuetudines, & decreta ejuſdem, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia quacumque firmitate munita, & pariter privilegia & indulta, generalia & ſpecialia, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus habemus pro expreſſis, quibuſcumque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus aliis decretis & vinculis roborata.

Generalem aliosque officiis & beneficiis privat.

§. 5. Privamuſque Generalem, ac cæteros omnes Præpoſitos, & fratres omnibus Præpoſituris, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, necnon domibus, Conventibus, & locis immobilibus, mobilibus, & ſe moventibus, in Italia, & ubicumque gentium conſtitutis, ſacra quoque & communi ſupellectile, ac ipſorum omnium uſu, uſufructu, adminiſtratione ac poſſeſſione, ſpirituali & temporali, ac etiam jure & actione, ſive per ſtatuta noſtra, ſive aliàs quomodolibet pertinente. Ac tollimus eis omnimodam facultatem, uſum, & auctoritatem, generalia, provincialia, & alia capitula de cætero celebrandi.

Et profeſſ... locis eis ... quandis ... larem ... &c. re, au... pare vel ... ſſiores Or... ters tran... præcipit...

§. 6. Volumus tamen, ut omnes fratres qui nunc ſunt, qui profeſſionem regularem emiſerunt, deinceps in domibus & locis, quos eis cum victu & aliis neceſſariis proximè aſſignandos curabimus, omninò rediganter, ut

ut ibi vitam ducant regularem, ſuæ profeſſioni conformem, ſub cura & viſitatione Ordinariorum locorum, aut alterius, vel aliorum, quos eis duxerimus delegandos, vel juxta juris communis diſpoſitionem tranſeant ad pares, vel ſtrictiores Ordines approbatos.

§. 7. Novitii vero & alii quicumque non profeſſi, detracto Religionis habitu, ex profeſſorum conſortio, & domibus expellantur.

§. 8. Quibus profeſſoribus nominatim præcipimus, atque interdicimus, ne poſt hoc quemquam expulſorum, aut omnino alium, etiam voventem, ad profeſſionem, vel habitum admittant, nec novas domos, vel loca recipiant, vel acquirant: quod ſi ſecus fiat, profeſſio ſit inanis, neminemque obligent, neque in ſpecie, neque in genere ſic profeſſum. Novarum domorum, ſeu locorum receptiones vel acquiſitiones viribus & effectu careant, & contrafacientes excommunicationis ſint ſententia eo ipſo innodati, à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus abſolvi poſſit abſque Rom. Pontificis licentia ſpeciali.

§. 9. Cæterum intendentes, & cultui divino & Eccleſiæ miniſtris quamprimum proſpicere, omnes præpoſituras, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, quæ deinceps ſæcularia ſint, per privationem prædictam apud Sedem Apoſtolicam vacantia, necnon domos, Conventus, loca, ſupellectilem, bona, res, actiones, & jura ſupradicta, eorumque proprietatem & dominium noſtræ & dictæ Sedis liberæ diſpoſitioni ſpecialiter & expreſsè reſervamus. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcumque alios ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Volumus autem ut præſentium exempla, Notarii publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra illud ubique locorum faciant, quam ipſemet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. 6. Idus Februarii, Pont. noſtri anno 6.

Ego Pius Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas juſtificationes tuas.

Joan. Card. Moronus Epiſcopus Oſtienſ.
Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſcopus. Præneſtin.
Ego A. Cardinalis Farneſius Vicecanc. Epiſcopus Tuſculan.
Ego Joan. Card. Politianus Epiſcopus Albanen.
Ego Fulvius Card. Peruſinus.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jacobus Card. Sabellus.
Ego Joan. Fr. Card. de Gambara.
Ego Ind. de Avalos Card. Aragona.
Ego M. Ant. Card. Columna.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Joan. Fran. Card. Commendonus.
Ego M. Ant. Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
Ego Flavius Card. Urſinus.
Ego A. Cardinalis Cribellus.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Guillelmus Card. Sirletus.
Ego F. Michaël B. Card. Alex.
Ego F. Hieronymus Card. de Claravalle.
Ego F. Card. Alciatus.
Joan. Paulus Card. ab Eccleſia.
Ego Joan. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloyſius Card. Camerarius.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Stan. Card. Vvarmien.
Ego F. Card. Paciecus.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego M. Ant. Card. Maffæus.
Ego Jul. Ant. Card. S. Severinæ.
Ego C. Card. de Crailis.
Ego C. Card. Rambullietus.
Ego F. A. Card. Theanen.
Ego F. Fœlix Card. de Montealto.
Ego P. Card. Placentin.
Ego I. Card. Aldobrandin.
Ego F. Vincentius Card. Juſtinianus.
Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
Ego Joan. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Jul. Card. de Aquaviva.

Anno Incarnationis Dominicæ 1570. *Indict.* 14. *die vero* 2. *menſis Mart. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 6. *reſcriptæ hujus Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum S. Joannis Lateranenſis, Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſt. & acie Campi Floræ, dumque ibi eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos Marcum, & Antonium Clericos, Sanctiſſimi Domini Noſtri PP. Curſ.*

Scipio de Octavianis, Mag. Curſ.

Publicatio.

CXX.

Præpoſiturarum nuper extincti Ordinis Fratrum Humiliatorum diſtributio, & applicatio, ipſorumque Fratrum diviſio, cum locorum & alimentorum aſſignatione. Et cum earundem dignitatum & beneficiorum ſæcularium d. Ordinis reſervatione diſpoſitioni Sedis Apoſt.

Hanc extinctionem habes, cum ſimili reſervatione, in præced. conſt.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita 4 D. 157..

QUoniam per extinctionem Ordinis Fratrum Humiliatorum & privationem Generalis, ac cæterorum omnium Præpoſitorum, & Fratrum illius, omnibus Præpoſituris, dignitatibus, officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura nuper à nobis de fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine factas, intendentes & cultui divino, & miniſtris Eccleſiaſticis quamprimum proſpicere, præpoſituras, dignitates, officia, & beneficia prædicta, quæ deinceps ſæcularia eſſent, necnon bona, domos redditus, res, actiones, & jura Ordinis ſic ſuppreſſi, noſtræ & Apoſt. Sedis diſpoſitioni ſpecialiter & expreſsè reſervavimus. Præterea voluimus, ut omnes Fratres, qui profeſſionem emiſerant regularem, deinceps in domibus & locis, quæ eis cum victu, & aliis neceſſariis aſſignandis curaremus, omnino redigerentur, ut ibi vitam ducerent regularem ſuæ profeſſioni conformem, ſub cura & viſitatione Ordinariorum locorum, aut alterius, vel aliorum, quos eis delegaremus, vel juxta juris communis diſpoſitionem tranſirent ad partes vel arctiores Ordines approbatos. Conſt. præced. ſummam refert.

§. 1. Nunc autem ad inducendum novum in dictis præpoſituris & locis ſtatum cuique quantum poteſt convenientem, & item ſubveniendum aliis Eccleſiis, Conventibus, piis locis, officiis, & miniſtris ad Religionis cultum, & fidei Catholicæ propagationem, & tutelam utilibus & neceſſariis, ſimulque ad prædictorum Fratrum diſtributionem, & divini officii celebrationem paterna charitate intenti, ut ea quæ facere inſtituimus, omni impedimento ſoluta plenarium conſequantur effectum, de ſimili poteſtatis plenitudine diſſolvimus omnes & quaſcumque uniones, annexiones, & incorporationes, perpetuas & temporales, præpoſiturarum S. Mariæ Eliſabeth de Buſto parvo Mediolanenſis diœceſis; & Sanctæ Catharinæ Cremonenſis, ac forſan aliarum, quæ nominatim præſentibus exprimuntur, ſive ut aliæ aliis, ſive ut invicem, aut alias quacumque cauſa antehac factas, reſtituentes eas in liberum & ſolitum ſtatum, quantocumque ipſæ tempore ut unitæ pacificè ſint poſſeſſæ. Et modo diſſ. ſuorum vel Præpoſiturarum d. Ordinis.

Quænam aliquas distribuit & applicat.

§. 2. Rursus, verum annuum valorem fructuum, reddituum, & proventuum singularum præposituratum, necnon Ecclesiarum, Capitulorum, domorum, Conventuum, Collegiorum, Hospitalium, & aliorum locorum omnium præsentibus comprehensorum, secundum communem illorum æstimationem, & quanticumque sint, necnon fructuum reservationes, & pensionum assignationes, quos & quas perpetuò, vel ad tempus seorsum facere intendimus, præsentibus pro expressis habentes, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, præposituram S. Petri Bergomensis cum omnibus rebus & juribus suis, & quæ ei competunt actionibus, præposituræ SS. Simonis & Judæ, ac simili modo præposituram S. Mariæ Ticini Novariensis diœcesis, præposituræ S. Crucis Novariensis, & præposituram S. Jacobi Moncaletii, præposituræ SS. Trinitatis Avilliani Taurinensis diœcesis, & præposituram S. Joan. Baptistæ de Damaso, preposituræ S. Ursulæ de Surrigo, & præposituras S. Michaëlis de Paganica, & S. Corpetis præposituræ S. Mariæ Cigoli, & præpositurâ S. Bartholomæi Apuensis, mensæ Episcopali Aquensi, & præposituram S. Georgii Canturii, mensæ Capitulari Ecclesiæ S. Vincentii plebis Galliani ad Canturium, & præposituram S. Siri Alexandrin. cui cura parochianorũ imminet animarum, Hospitali pauperum SS. Blasii & Antonii, cura & parochianis omnibus ad vicinioré parochialem Ecclesiam quam Ordinarius loci aptiorem, commodioremque viderit translatis, & præposituram S. Bartholomæi Deronensis, officio Inquisitionis hæreticæ pravitatis, Apost. auctoritate ibi statuto. Ad hæc in singulis domibus, de Canonica, & S. Joan. Evangelistæ, & SS. Trinitatis Mediolanensis, & S. Bartholomæi Bergomensis, & S. Fr. Paduan. & S. Marci Terdonæ, & S. Odorici, & omniũ Sanctorum Papien. & etiam omnium Sanctorum Modoëtiæ supprimimus perpetuò & extinguimus nomen, titulum, dignitatem, & essentiam præposituræ, omniaque insignia veteris instituti dividimus & separamus, omnia harum sic suppressarum præpositurarum bona, res, actiones, & jura à sua quaque Ecclesia & domo, necnõ hortis, viridariis, & pertinentiis intra clausuram cujusque domus consistentibus, in hos qui sequuntur usus perpetuò assignatis. Siquidem concedimus Ecclesias, ædes, hortos, viridaria, & pertinentias intra prædictam clausuram existentes ipsarum suppressarum præpositurarum, videlicet de canonica S. Joan. Evãgelistæ, & Sanctissimæ Trinitatis Mediolanen. ad usum Seminarii, seu aliorum Collegiorũ, Congregationum, & Hospitalium, prout dilecto filio Carolo Card. Borrhomæo Ecclesiæ Mediolanen. præsuli videbitur utilius expedire. S. Fr. verò Paduani ad eundem usum Seminarii arbitrio Episcopi statuendi, & omnium SS. Papien. Ordini, & Fratribus Cathusien. necnon S. Odorici Collegio Ghisleriorũ, quod in universitate Studii generalis Papien. nuper instituimus; & S. Bartholomæi Bergomensis, tam cum hortis, viridariis, & pertinentiis intra suam clausuram existentibus, quàm etiam ei contiguis terrenis, pratis, & vineis suis, Fratribus Ordinis Prædicatorum regularis Observãtiæ, provinciæ Lombardiæ, juxta morem ejus Ordinis, qui illam ad mores suos reforment; & S. Marci Terdonen. fratribus domus S. Fr. Ordinis Minorum, qui hac sua domo, & ejus Ecclesia Episcopo, & Capitulo Terdonen. pro illorũ futura loco occupatæ cathedrali relicta in dictam Ecclesiã S. Marci debeant demigrare, ac etiam concedimus Congregationi regularium S. Pauli decollati Barnabitarum nuncupatæ, Ecclesiam & domum præposituræ suppressæ omnium SS. Modoëtiæ, cum omnibus bonis, rebus, juribus, & actionibus suis ubicumque constitutis, ut illas habeant & instituant quemadmodum aliæ suæ Congreg. diriguntur.

Aliarum distributionem committit Card. Borromæo.

§. 3. De præposituris autem Lugani, Lucarni, S. Laurentii de Canobio, & S. Catharinæ de Pallenza, earumque bonis, rebus, juribus, & actionibus hac vice disponendis prædicto Carolo Card. qui in ipsarum Lugani, & Lucarni erectione & restitutione qualicumque, laboriosam operam præstitit, delegamus vices nostras, ut vel ipsas Societati Jesu, vel alteri Congregationi, aut Ordini approbato, vel Seminario ad usum Collegiorum, seu etiam Hospitalium, aut aliorum piorum operum tribuat, sive illas uniat, appropriet, & applicet, vel aliàs de illis eorumque bonis & proprietatibus prædictis, aliisve modis liberè disponat, ùti temporis, rerum & temporum qualitate, conditione, & necessitate perspecta noverit commodiùs convenire.

Alii[s] Pont. applicat bona &c.

§. 4. Postremò applicamus & appropriamus perpetuo, omnia & quæcumque alia bona, res, actiones, & jura, divisa & separata prædictarum præpositurarum suppressarũ, videlicet de Canonica S. Joan. Evangelistæ, & Sanctiss. Trinitatis, præpositutæ SS. Bredæ Mediolanen. & alia S. Bartholomæi Bergomensis, præposituræ SS. Simonis & Judæ: & alia S. Fr. domui & Fratribus B. Mariæ Paduan. dicti Ord. Prædicatorũ; & alia S. Odorici, & omnium SS. etiam domui, & Fratribus S. Thomæ Papien. super quibus, videlicet S. Odorici, & omnium SS. pensionem annuam, omnino liberam & exemptam, centum ducatorum auri in auro de Camera infirmariæ domus à nobis constitutæ S. Crucis, & omnium SS. ad oppidum Boschi ipsius Ord. annis singulis integrè persolvendam, seu per Priorem, & Fratres d. domus ad Boschum, si & quoties maluerint, super pinguioribus & liquidioribus proventibus illorum propria auctoritate exigendam, & in prædictæ infirmariæ usus penitus convertendam perpetuò reservamus; & alia S. Marci pro dimidia in dotem unius Archidiaconatus, & unius Cantoriæ dignitatum prædictæ Ecclesiæ Terdonen. & pro alia dimidia parte domui S. Martini Terdonæ, constitutæ ad usum fratrum d. Ord. Prædicatorum in ea superioribus annis introductorum. Ita ut liceat tam futuris omnibus principalium præpositurarũ Præpositis, necnon Aquensi Capitulo Ecclesiæ Canturii Rectoribus hospitalis SS. Blasii & Ant. ac ministris officii Inquisitionis Veronen. unitarum præpositurarũ, prout cuique tangit, quam etiam aliis omnibus, quibus Ecclesiæ, domus & aliarũ suppressarum præpositurarum conceduntur, quorumque præposituris, domibus, collegiis, & locis bona, res, & proprietates, actiones, & jura prædicta appropriantur, per se vel alium seu alios corporalẽ possessionem illorum, necnon jurium & pertinentiarum suorum omnium, propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, ac fructus, redditus & proventus, jura, obventiones, & emolumenta omnia eorundem in suos, necnon præpositurarum, domorum, mensarum, collegiorum, hospitalium, officii & locorũ prædictorũ usus & utilitatem convertere, diœcesanorum locorum aut quorumvis aliorum licentia super his minimè requisita.

Fratrũ [illegible] distribuit [illegible] alimentorum & locorum assignatio[illegible]

§. 5. Hanc autem de distributione, & alimentis fratrum extincti Ordinis prædicti rationem futuram esse volentes statuimus, ut de iis qui nunc sunt Ecclesia Bredæ viginti octo presbyteros, & septem servientes, aliæ verò sequentes Ecclesiæ, videlicet Sancti Abundii Cremonensis, sexdecim presb. & quatuor servientes; B. Mariæ de Glarea Veronen. octo presbyteros, & duos servientes, S. Catharinæ, Cremonen. tres presbyteros & unum servientem, S. Mariæ de Ronderario, cum Ecclesia S. Martini in suburbiis, Comen. alios tres & unum servientem, Sanctorum Petri & Pauli cum Ecclesia S. Mariæ Caravagii, quatuor presbyteros & unum servientem; S. Agathæ de Urbe, duos presbyteros & unum servientem; Sanctorum Simonis & Judæ Bergomen. tres presbyteros; Sanctissimæ Trinitatis Avillianæ alios tres; Sanctæ Crucis Novarien. duos; Sanctæ Ursulæ de Surrigo cum illi unita prędicta, duos; singulæ Ecclesiæ S. Mariæ Veteris Varesii, SS. Jacobi & Philippi Brixiensis, S. Nicolai Ballani, S. Joannis Evangelistæ Appiani, Sanctæ Elisabeth de Busto, S. Pauli Conilliani, S. Pauli Soncini, S. Marini Cremæ, S. Mariæ Cigoli, & S. Thomæ Senen. singulos presbyteros recipiant & retineant ad deserviendum ibidem in divinis; quibus, ut ibi plures assignantur, in commune vivant, pro suis alimentis prædictis reservamus, constituimus, & assignamus pensiones annuas prorsus liberas & exemptas, videlicet trigintaquinque personis Ecclesiæ Bredæ mille & quadringentorum scutorum auri & viginti: S. Abundii, octingentorum & decem, B. Mariæ de Glarea, quadringentorum & quinque, Sanctorum Petri & Pauli, ac Sanctæ Mariæ Caravagii ducentorum; & ubi quatuor personæ, centum sexaginta, ubi tres, centum viginti, ubi duo, octoginta; & denique ubi singuli destinati sunt, quadraginta scutorum simi-

lium

lium ſuper earum præpoſiturarum, & ipſarum annexorum fructibus, redditibus, & proventibus, etiamſi ſuper illis aliis penſiones annuæ aliis aſſignatæ, aut illorum reſervationes factæ ſint, eorumque dimidiam partem longè excedant, per omnes deinceps præpoſitos ſuos, quos, & etiam ſuarum præpoſiturarum fructus, & bona omnia ad id efficaciter obligamus, annis ſingulis, pro una videlicet in B. Joan. Baptiſtæ à proximè futura incipiendo pro rata temporis, & altera medietatibus ſingularum penſionum hujuſmodi in Domini N. Jeſu Chriſti Nativitatem feſtivitatibus integrè perſolvendas; ita tamen, ut dictis triginta quinque perſonis Eccleſiæ Bredæ, ſive ſingulis, ſive ſimul pluribus decedentibus, aut ad alios Ordines tranſeuntibus, pariter rata dictæ penſionis mille & quadringentorum ſcutorum eo ipſo extincta ſit, Præpoſitoque accreſcat, donec hi omnes ad numerum viginti, & inter eos omnes ſexdecim Sacerdotes deveniant, ac tunc demùm eis octingenta dumtaxat ſcuta ſimilia quotannis modo prædicto perſolvantur, quibus ad dictum numerum redactis, poſtea diminuentibus, ac etiam aliis aliarum Eccleſiarum prædictarum dehinc quandocumque deficientibus, ſtatim alius vel alii, ejuſve vel eorum uſque ad præſcriptum in quaque Eccleſia numerum, ac totidem Sacerdotes, ſive vel regulares ſive ſæculares ſubrogentur, donec omnibus de medio ſublatis, vel aliò translatis, Eccleſiæ ipſæ de aliis ad eundem numerum Presb. hujuſmodi regularibus, vel ibi perpetuis beneficiatis ſæcularibus idoneis, à ſuo quoque Præpoſito liberè aſſumendis & inſtituendis illico reformentur, qui cum ſuis ubi ſtatuuntur ſervientibus deinceps loco ſuæ penſionis annuum ejuſdem quantitatis redditû de bonis præpoſituræ pro menſa communi, ubi quantitas & numerus perſonarû id poſtulaverit, conficiendum; ſin autem in ſingulos ſtatuendû, futuris deinceps temporibus perpetuis habeât, & ex eo foveantur. Volentes ſupradicta omnia omni tempore inviolata fore, & ab omnibus firmiter cuſtoditi.

Executorum deputatio.

§. 6. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, præſertim in quorum civitatibus & diœceſibus præpoſituræ diſtributos fratres prædictos habentes conſiſtunt, per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut quiſquis per ſe vel alium ſeu alios, ubi, & quandocumque opus fuerit, prædictis omnibus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra numerum præfinitum presbyterorum, & aliorum prædictorum in ſingulis Eccleſiis & locis, in quibus ſic à nobis diſponuntur, integrum conſervari, omnes penſiones ſupradictas omnibus illis quibus aſſignantur, integrè perſolvi, res quibus Eccleſiæ, domus, ædes, bona, res, jura, actiones, & alia prædicta conceduntur, ac prorſus univerſos & ſingulos alios quos præſentes literæ concernunt, illis & earum effectu pacificè frui, & gaudere, menſas, & redditus annuos inſtitui & aſſignari, cæteraque omnia eiſdem præſentibus contenta, ſemper & ubique obſervari, non permittentes quẽquam contra ipſarum tenorem per quoſcumque moleſtari, vel aliàs quomodolibet impediri. Contradictores quoſlibet, ac prædictis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, cæteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 7. Non obſtantibus noſtris de unionibus ad partes committendis, & valore fructuum utrimque exprimendo, ac etiam de fructibus beneficiorum in omnibus gratiis etiam Motu proprio factis, ſecundùm verum annuum valorem exprimendis, alioquin gratiæ ipſæ non valeant, & de non tollendo jure quæſito, necnon Lateranenſis Conc. noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac etiam de unionibus beneficiorum in diverſis diœceſibus conſiſtentium non faciendis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Ordinum & locorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac quod cauſæ, propter quas prædictas uniones, & applicationes facimus, priùs coram locorum Ordinariis examinatæ & approbatæ non fuerint, quæ propterea per ſubreptionem obtentæ nunquam intelligantur, & quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſt. generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, & quæcumque alia prædictis impedimentum præſtantia, aut præſtare valentia omninò tollimus & abrogamus, ac nemini contra ipſas præſentes, & earum executionem atque effectum ſuffragari poſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Concedit Fabricæ Eccleſ. Terdonen. jus retinendi nonulla bona ad. Præpoſiturum vendita uſque ad valorem decem millium ſcutorum pro neceſſitatibus Sed. Ap.

§. 8. Cum autem aliàs pro neceſſitatibus hujus Sedis quædam bona, ſeu cenſus, vel livelli nonnullarum præpoſiturarum prædictarum uſque ad valorem decem millium ſcutorum auri in auro diverſis perſonis, eum pacto illos reluendi intra certum tempus tunc expreſſum, & nondum elapſum, auctoritate noſtra venditi fuerint: Nos novæ Fabricæ Eccleſiæ prædictæ Ternoden. ſuadente jampridem illius Civitatis tutela occupatæ, quantum in nobis eſt ſubvenire cupientes, jus reluendi, ſive redimendi omnia bona ſeu cenſus, aut livellos prædictos, omnemque actionem olim dicto extincto Ordini, & illius Præpoſitis competentia, pro uſu, & commodo dictæ Fabricæ, uti poſtea ſtatuemus, & declarabimus, nobis & dictæ Sedi retinemus.

Reſervatque S. Ap. ſibi reſtitutionem Ordinationem &c.

§. 9. Demùm pio ſtudio inducti, ut ſancta & ſalubris hujus novi ſtatus ratio per peculiarem ſollicitudinem omni tempore capiatur, tam prædictas quàm omnes alias præpoſituras, ac cætera beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura ſuppreſſi Ordinis prædicti, extra Romanam curiam quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis vacantia, & deinceps quandocumque, ac quotieſcumque vacatura, noſtræ, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, ac dictæ Sedis dumtaxat collationi & diſpoſitioni ſpecialiter & expreſsè in perpetuum reſervamus. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus ſuper his, ac aliis ſupradictis per quoſcumque, etiam S.R.E. Card. & de latere Legatos, etiam prætextu facultatum, privilegiorum, & indultorum, ac aliàs quomodocumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Exemplorum fides.

§. 10. Quia verò difficile nimis eſſet præſentes in quinterno Cancell. Apoſt. deſcribendas quócumque illis opus erit perferre, volumus ut eorum exempla pro ſingulis quorum intereſt edantur, eaque Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata, eandem ilſam prorſus fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. 6. Idus Februarii, Pont. noſtri anno 6.

D. P. A. 6. die 8. Febr.

CXXI.

Epiſcopi Regni Siciliæ quotannis inventarium actorum criminalium conficere, & cuſtodire tenentur.

Edita An. D. 1571.

PIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Conſtitutio conſtit.

MUneris noſtri eſt aditum prohibere, per quem ſalubris delictorum animadverſio perperam diſturbatur. Nefarium etenim facinus in pleriſque Epiſcopatibus Regni Siciliæ citra & ultra Farum audivimus exoriri, quod Cathedralibus Eccleſiis Præſule viduatis, Vicarii à Capitulis conſtituti, gratia, timore, odio vel ſordibus, quas volunt inquiſitiones & teſtimonia rerum & cauſarum criminalium violant, ſubripiunt, & lacerant, ne delictorum cognitio vel vindicta uſpiam conſequatur.

Præceptum, quod epiſcopi conficiant inventarium actorum criminalium quotannis & conſervent in archivio.

§. 1. Nos ad hoc malum, qua poteſt induſtria, coërcendum pro noſtro officio intenti, præcipimus omnibus Archiepiſcopis & Epiſcopis dicti Regni, præſentibus & futuris, ut deinceps inventarium authenticum omnium & quarumcumque ſuæ Curiæ querelarum, accuſationum, inquiſitionum, denuntiationum, teſtificationum, inſtrumentorum, proceſſuum, cæterorumque actorum, cauſarum, & negotiorum criminalium, etiam mixtorum, quæ apud Curiæ ſuæ Notarium fuerint, quotannis in perpetuum

petuum conficiant, confectum, & dicti Notarii manu subscriptum, penes se custodiant, donec super ils fuerit judicatum. Et si eos de vita decedere interim contigerit, illud universum sigillo suo obsignatum, fidei Sacerdotis, cui peccata confitentur, morte impendente committant, qui ea secutò protinus ipsum Prælato, ac domui, seu Conventui dignióri regularium illius Civitatis, debeat resignare, ut ab eis turè & fideliter asservetur, donec futurus advenerit præsul, cui illud itidem clausum & integrum tribuatur, quod ipsimet per se faciant, si quando necesse habuerint peregrè proficisci, ita ut illud ipsum statim cum præsentes redierint, recipiant ab eisdem.

Panarii impositio contra subtrahentes, aut corrumpentes ipsa acta, & scripturas.

§. 2. Quicumque autem testimonia, processus, scripturas, & instrumenta hujusmodi quocumque modo violaverit, corruperit, subtraxerit, combusserit, suppresserit, ac jusserit id fieri, seu auxilium, consilium vel favorem præstiterit, omni sit dignitate, officio, & beneficio præsentium auctoritate privatus, & ad futura inhabilis eo ipso. Idem quoque & pariter Notarius, cui quid prædictorum defuerit, aut alias deliquerit in prædictis, tanquam falsi reus declaretur, pœnasque omnes subeat, quæ sunt in hujusmodi rerum falsarios per sanctiones canonicas, & constitutiones legitimas irrogatæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An. 6. die 1. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Kal. Martii, Pont. nostri anno 6.

Publicatio.

Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Indict. 14. die verò ult. mensis Mart. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii Papæ V. anno ejus 6. retroscripta litera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apost & in acie Campi Flora, ut moris est, dimissis illis in eisdem locis affixis per multum temporis spatium, per nos Scipionem de Octavianis, & Ioannem de Soya Apostolicos Curs.

Petrus Aloysius Gayla, Mag. Curs.

CXXII. Officii B. Mariæ nuper reformati approbatio cum indulgentiarum elargitione pro illud recitantibus, & aliorum ejus Officiorum abolitione.

Edita An. D. 1571.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Conc. Trid. emẽdari iussit Catechismum, Breviarium & Missale, & emendata fuerunt, ut habes supr. in constit. 64. & const. 106.

§. 1. SUperni omnipotentis Dei providentiæ, ac benignitatis exemplo excitati, qui ut humanum genus ab errorum tenebris vendicaret, & in veritatis semitam perduceret, suæ gloriæ splendorem è cœlis in terram demittere, lucisque æternæ radiis bonos pariter & malos perfundere dignatus est, meditatio cordis nostri ad id potissimùm tendit, ut fides Catholica non solùm ubique augeatur, & floreat, sed etiam ne errorum tenebræ, atque superstitionum abusus piis Christi fidelium mentibus inducantur, & si quæ irrepserunt, protinus evellantur.

Hic Pont. emẽdari postea fecit officium B. Mariæ ut hic.

§. 2. Cùm itaque in executionem decretorum sacri Conc. Trid. gratia divina assistente, Catechismo ad populi eruditionem edito, Breviario ad sacras preces, laudes, & gratias Deo optimo Maximo ab utriusque sexus Ecclesiasticis persolvendas reformato, atque Missali, ut Sacerdotes intelligerent, quibus precibus uti, qui ritus, quæve cæremoniæ in Missarum celebratione observandæ sint, ad pristinam SS. Patrum normam restituto, eandem curam & operam adhiberi mandaverimus in emendando ac corrigendo glorioſissimæ Dei genitricis B. Mariæ Virginis officio, cujus recitatio sicut pusillis, & rudibus Christi fidelibus peculiaris esse dignoscitur, ita multis superfluis non sine legentium etiam scandalo, & quæ ad varias superstitiones facilè rudes ipsos inducere possunt, avaritia impressorum fuit refertum, qui ut Christi fideles ad emendum ejusdem officii libros à se impressos facilè allicerent, multa sub colore pietatis, & animarum spiritualis consolationis, ex eorum capite addiderunt, jamque ad antedicti Breviarii uniformitatem ejusdem Dei Genitricis, ut credimus intercessione, eruditorum & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, studio officium ipsum, resectis quæ aliena & incerta erant, correctum fuerit, & à nobis probatum, Romæ imprimi, & impressum divulgari jusserimus, ut inde spiritualis quam optamus Christi fidelium animabus proveniat consolatio.

Et modo illi observari præcipit.

§. 3. Motu proprio, &c. & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, officia quæcumque, in primis Italico, seu quovis alio vulgari idiomate, & sermone quomodolibet composita, atque officium anno proximè præterito 1570. Venetiis apud Juntas impressum his verbis, licet falsò, inscriptum, Officium B. Mariæ Virginis per Conc. Trid. Pio V. Pontifice Maximo reformatum, denique omnia & singula alia officia hujusmodi, etiam Latino sermone sub Hortuli animæ, seu Thesauri spiritualis compendii, aut quovis alio titulo & nomine quomodolibet pervulgata, omnemque illorum usum approbatione Apostolica, ac consuetudine, & institutione (inveteratis infra dicendis semper salvis) harum nostrarum serie perpetuò ab omnibus & singulis utriusque sexus Christi fidelibus, sæcularibus vel Ecclesiasticis, etiam quorumvis Ordinum regularium religiosis, qui de jure, consuetudine, usu, statuto, institutione, ac constitutionibus etiam eorundem Ordinum, militiarum & regulæ, seu aliàs quomodolibet ad recitationem officii B. Mariæ tenentur, & obligati sunt, tollimus & abolemus.

Aliarum [illegible] tollit, abolet, [illegible] primava[illegible] stitution[illegible] à [illegible] ne supra [illegible] annos ap[illegible] bata fu[illegible] & non [illegible] vulgari [illegible] more com[illegible] sita.

§. 4. Ipsisque in virtute sanctæ obedientiæ interdicimus, ne aliud quam hoc de mandato nostro emendatum B. Mariæ Virginis officium, & in impressoria officina Populi Rom. pro fideliter & incorruptè imprimendis libris sacris in Alma Urbe nostra erecta impressum, quovis prætextu dicere, recitare, legere, seu tenere quoquo modo audeant vel præsumant, omni verò alio usu ipsis (ut uniformiter ab omnibus sic adstrictis & obligatis recitetur, nec inter eos diversitas illud recitandi ullo unquam tempore oriatur) interdicto, præfatum hoc nostrum Officium, ac precandi, psallendique formulam per universum Orbem in privatis domibus, ac Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Capellis, Oratoriis, Ordinibus, Militiis, & locis etiam exemptis, tam virorum, quàm mulierum, in quibus Officium ipsum B. Mariæ Virginis recitari (ut præmittitur) quomodolibet debet, præcipimus legi, dici, & servari, illis tamen officiis exceptis (dummodò vulgari sermone, ut præfertur, non sint composita) quæ ab ipsa eorum institutione à Sede Apost. expressè approbata fuerint, vel quorum officiorum certum usum consuetudine, aut ipsa institutione, supra tamen ducentos annos, assiduè in Ecclesiis, monasteriis, domibus, & locis utriusque sexus Ecclesiasticorum observatum fuisse constiterit. Quibus sic adstrictis & obligatis, ut inveteratum illum ritum dicendi & psallendi suum officium (dummodo, ut præmittitur, vulgari sermone non sit compositum) non adimimus, sic eisdem, si fortè hoc nostrum, quod modò pervulgatum est, magis placet (dummodo Episcopus, vel Prælatus, & universum capitulum in eo consentiant,) ut illud etiam in choro dicere & psallere possint permittimus.

Hortatur omnes alios [illegible] obligatos [illegible] rare offic[illegible] Mariæ, ut [illegible] ficio isto [illegible] formato uti velint.

§. 5. Ab eis verò, qui ad ejusdem officii B. Mariæ Virginis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorundem officiorum vulgari sermone quomodolibet compositorum, atque similis idiomatis vulgaris orationum, etiam aliis officiis Latini sermonis insertarum, usum penitus etiam auferimus, illos nihilominus, ne vanis involvantur superstitionum erroribus, quibus alia ferè omnia hujusmodi officia etiam Latino sermone referta esse deprehensum fuit, in Domino hortantes, ut ab aliorum B. Mariæ quam hujus nostri officii lectione, ac usu abstineant, firmiterque credant eisdem aliis officiis multas sub falsis & confictis Sanctorum nominibus confictas orationes fuisse insertas, de quibus, sicut de indulgentiis, peccatorumque remissionibus, quæ recitantibus pleraque ex orationibus aliis officiis hujusmodi insertis, prout rubricis ibidem appositis designatur, conceduntur, nullam certam extare apud Ecclesiam rationem, propterea ritui & ordinationi hujus Officii recitatione sic à nobis in universali Ecclesia instituti, se conformantes, aliud ejusdem B. Mariæ quàm hoc nostrum officium non perlegant vel recitent.

§. 6.

§.6. Ac ut ipſorum officiorum vulgaris idiomatis & ſermonis abuſus re ipſa penitus aboleatur, eadem omnia per omnes & ſingulos ſæculares vel Eccleſiaſticos, etiam ad recitationem antedictam nequaquam adſtrictos, Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis abſque ſpe illorum unquam recuperationis, alia verò Latino ſermone, & aliis libris inſerta, ad effectum emendandi, & à maculis ſeu erroribus expurgandi, ſibi poſtmodum, cum ſic per eoſdem Inquiſitores expurgata fuerint, reſtituenda, conſignari quamprimum jubemus.

§.7. Statuentes huic noſtro Officio nuper edito nihil ullo unquam tempore per quemcumque quavis auctoritate fungentem, quovis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere. Ac omnes & ſingulos, qui ipſum beatæ Mariæ Officium, ut præfertur, dicere, pſallere, & recitare tenentur, ex hujus noſtri Romani Officii præſcripto, & ratione ad id omninò obligatos eſſe, & neminem muneri ſuo niſi hac formula ſatisfacere poſſe.

§.8. Ac ut fidelium omnium voluntas & ſtudium magis ad ſalutarem hujus noſtri Officii B. Mariæ Virginis, & orationum in eo reductarum lectionem & uſum invitetur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis, qui ad recitationem hujuſmodi non tenentur, quoties iſtud ſic de mandato noſtro reformatum, quinquaginta dies; qui verò Defunctorum officium, eodem volumine inſertum, alios quinquaginta; qui ſeptem Pſalmos, aut Graduales, etiam eodem volumine inſertos, alios quinquaginta, & qui aliquam ex orationibus ibidem pariter inſertis devotè recitaverint, alios quindecim dies de injunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus: obligatis verò, eas dumtaxat indulgentias concedimus, quæ literis noſtris ſuper reformatione novi Breviarii editis deſignantur, & hujuſmodi B. Mariæ Virginis, aut Defunctorum officium, vel ſeptem Pſalmos, aut Graduales recitantibus conceduntur.

§. 9. Mandantes omnibus & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & cæteris Eccleſiarum Prælatis, ut reliqua omnia B. Mariæ Virginis, etiam per nos privatim conſtituta, ab omnibus ad recitationem hujuſmodi quomodolibet adſtrictis, ipſa verò vulgaris idiomatis & ſermonis officia, etiam ab his, qui nullo pacto ad id adſtricti ſunt, penitus omitti, rejici, atque vulgari; ſic & pariter alia etiam Latino ſermone compoſita, etiam aliis libris inſerta, Inquiſitoribus prædictis ad effectum antedictum tradi & conſignari juris opportunis remediis curent. Officium verò iſtud noſtrum beatæ Mariæ Virginis in omnibus & ſingulis ſuarum civitatum & diœceſum Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Oratoriis, domibus, & locis etiam laïcorum introducant, & tam ipſis quàm cæteris omnibus Presbyteris, Clericis, & aliis utriuſque ſexus ſæcularibus & regularibus perſonis Eccleſiaſticis, necnon militibus etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, pſallendique officium hujuſmodi quomodolibet, ut præfertur, injunctum eſt, ut ex hujuſmodi formula ubique illud recitare, & pſallere procurent, prædictâ inſtitutione vel conſuetudine ducentos annos ſuperante (non tamen quod ad vulgaris ſermonis officia) ſemper ſalva.

§. 10. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque Confeſſoribus, ut in eorum prædicationibus atque confeſſionibus omnibus utriuſque ſexus Chriſti fidelibus prohibitionem & abolitionem dictorum officiorum vulgari idiomate, & ſermone compoſitorum, quodque Inquiſitoribus hæreticis pravitatis quamprimùm conſignari debeant, inſuper alterius quàm hujus noſtri Officii uſum & lectionem periculo ſuperſtitionum non carere, ac illud & alia eo inſerta, ut præfertur, recitantibus, ſupradictam de injunctis ſibi pœnitentiis relaxationem noſtram ſignificare, & eos ad conformandum ſe in hoc prompta devotione, ritui, & ordinationi à nobis inſtitutis excitare, ad uſumque & recitationem hujuſmodi noſtri officii pietatis zelo hortari ſtudeant. Cæterùm hæreticæ pravitatis Inquiſitorum, quibus officia hæc & libros tradi & conſignari continget, munus & officium præcipuum erit omnia ſuperſtitiones & errores in fide Catholica redolentia omnino delere.

§.11. Quod noſtrum B. Mariæ Virginis Officium, ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præſervetur, omnibus in noſtro Sanctæ Romanæ Eccleſiæ dominio, mediatè vel immediatè ſubjecto commorantibus, vel ad illud quovis prætextu advenientibus impreſſoribus, & aliis quibuſcumque, ſub amiſſionis librorum, ac quingentorum ducatorum auri de Camera ipſo facto quoties contravenerint officio Sanctiſſ. Inquiſitionis applican. reliquis verò in quacumque Orbis parte conſiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrii noſtri pœnis inhibemus, ne illud infra ſex annos proximos ſeparatim; vel aliis libris inſertim, ſub prædictis Hortuli animæ, Theſauri ſpiritualis, Compendii, vel aliis quibuſvis nominibus, & titulis imprimere, aut alibi quàm in Alma Urbe noſtra, & antedicta Pontificis Romani officina impreſſum tenere, recipere, donare, aut venundare publicè vel occultè audeant vel præſumant. Dictis verò ſex annis elapſis, id etiam aliter non liceat, niſi cum noſtra, & Romani Pontificis pro tempore, vel ſpecialis ad id Commiſſarii Apoſtolici in ſingulis Chriſtiani orbis Regnis, & Provinciis deputandi, expreſſa licentia.

§.12. Quas quidem noſtra perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo unquam tempore revocari, alterari, ſuſpendi, limitari, aut moderari poſſe.

§.13. In valviſque Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in facie Campi Floræ de more publicari & affigi, per hujuſmodique publicationem & affixionem, omnes & ſingulos in eis comprehenſos, videlicet qui in Rom. Cur. adſunt, lapſo menſe, qui verò alia loca intra montes, poſt tres, qui ultra incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primùm ſibi officium hoc noſtrum venale propoſitum fuerit, ita volumus obligatos eſſe, & adſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent: ipſarum quoque exempla manu Notari publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici aut illius curiæ obſignata, vel etiam dicti Officii noſtri B. Mariæ Virginis voluminibus, abſque prædicto vel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in Officina antedicta impreſſa, eandem prorſus ubique fidem facere, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent eſſent oſtenſæ vel exhibitæ.

§. 14. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & interpretari debere, necnon irritum & inane decernimus quicquid ſecus ſuper iis à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.15. Non obſtantibus præmiſſis, ac in quibuſvis ſynodalibus, provincialibus, vel generalibus, ac univerſalibus Conciliis editis, aliiſque etiam Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum, militiarum, & Ordinum quorumcumque ſtatutis, uſibus, naturis, & conſuetudinibus, etiam juramento roboratis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, & individua mentio habenda eſſet, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, interdicti, præcepti, permiſſionis, ablationis, juſſionis, ſtatuti, mandati, voluntatis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. 5. Idus Martii, Pont. noſtri anno 6.

Illudque Romæ tantum imprimi poſſe declarat.

Clauſula perpetuitatis.

Forma publicationis conſtitutionum.

Decretum irritans.

Clauſ. derog.

Sanctio pœnalis.

D. P. A. 6. Id. Martii.

Publicatio. *Anno Incarnationis Dominicæ* 1571. *Indictione* 14. *die verò* 5. *menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 6. *retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in valvis, ſeu portis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & Scipionem de Octavianis, præfatis ejuſdem S. N. Papæ Curſ.*

Petrus Aloyſius Gayta, Mag. Curſ.

CXXIII. Juriſdictio S. R. E. Cardinalis Protectoris & Judicis Cauſarum Archiconfraternitatis Trinitatis nuncupatæ, ad pauperes Peregrinos, atque Convaleſcentes recipiendos, piéque alendos in Urbe inſtitutæ.

Inſtitutionem habes in conſt. Pii IV. num. 6. Illius, *ubi alia notavi.*

Edita Ann. D. 1571. *PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.*

Cauſa hujus conſtit. CUm ſicut accepimus, Archiconfraternitas, ſeu Societas ſub invocatione Sanctiſſ. Trinitatis Convaleſcentium, & Peregrinorum Regionis Arenulæ de Urbe, ejuſque Cuſtodes, & Confratres, ob lites, quæſtiones, controverſias civiles, criminales, profanas, ſpirituales, meras, & annexas, inter Archiconfraternitatem, ſeu Societatem, ejuſque Adminiſtratores, Gubernatores, & deputato hujuſmodi, per diverſa Urbis Tribunalia litigan. occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, domorum, & diverſarum aliarum rerum, tam agendo, quàm defendendo, pro ipſius Archiconfraternitatis, ſeu Societatis juribus defenden. & conſequen. jugiter implicita exiſtat, ex quo ſæpiſſimè quamplurima damna & intereſſe patiatur, ac impenſa litatis valorem rei, de qua ex tempore agitur ſæpenumero exuperet.

Commendatio Confraternit. SS. Trinitatis. §. 1. Nos Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam, in qua piiſſima charitatis & miſericordiæ opera, tam pauperes, & alias quaſvis perſonas utriuſque ſexus Chriſti fideles, ex quibuſvis mundi partibus ad Urbem peregrinantes, ad hoſpitale hujuſmodi devotionis cauſa confluentes recipiendo, & eos tribus, ac quandocumque pluribus diebus hoſpitando, & nutriendo, ac charitativè tractando; quàm pauperes convaleſcentes, qui dum ab infirmitate liberi, ſed debiles, ex aliis hoſpitalibus emiſſi, quò ſe recipiant non habentes, in eodem ſuo hoſpitali ſimiliter excipiendo, ac eos non ſolùm corporaliter donec robuſtiores evadant piè alendo, verùm etiam rudes & ignaros interim dum ibidem morantur, in mandatis Domini audiendo, in divini nominis obſequium, & S. R. E. exaltationem exercere noſcuntur, quantum cum Deo poſſumus ſublevare volentes.

Facultas Protectoris Judicis Archiconfraternit. cognoſcendi quæſcunque cauſas illius intereſſe concernentes, & ab aliis Judicibus reaſſumendas. §. 2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Venerabili fratri noſtro Othoni S. R. E. Cardinali Auguſtano nuncupato, nunc, & pro tempore Archiconfraternitatis, ſeu Societatis hujuſmodi exiſtenti, & ab eadem Confraternitate eligendo Protectori, omnes, & ſingulas cauſas, quæſtiones, lites, & controverſias inter dictam Archiconfraternitatem, ſeu Societatem, ſeu ejuſdem dilectos filios Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias perſonas, laïcas ſeu Eccleſiaſticas, cujuſcumque gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Univerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, & alia loca pia hujuſmodi, etiam ſi coram S. R. E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſt. & ejuſdem Cameræ cauſarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis prædictæ, eorumque Locumtenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis cauſarum, appellationum Capitaneo, & Sacri Palatii, etiam cauſarum Auditoribus, & ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, aliiſque Judicibus, ordinariis, ſeu delegatis, hucuſque motas penden. & quomodolibet movendas, de, & ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſtributionibus, ac quorumcumque jurium, & actionum certioribus, aliiſque quibuſcumque, inter vivos & cauſa mortis, & quaſi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ execution. revocationibus, bonis, rebuſque, juribus, & actionibus ad Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam, ejuſque Cuſtodes, Gubernatores, Adminiſtratores, Officiales, & deputatos Miniſtros, eorumque litis conſortes, tam conjunctim, quàm diviſim, ac tam activè, quàm paſſivè, tam ſecundariò, quàm principaliter intereſſe concernentes ſpectantibus, & pertinentibus ad Archiconfraternitatem, ſeu Societatem ipſam in quacumque inſtantia (quorum omnium, & ſingulorum ſtatum, & merita, necnon Judicum, & collitigantium nomina, cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda pro expreſſis habentes) in ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur, nunc harum ſerie ad nos avocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & penden. ac quam, & quas Archiconfraternitas, ſeu Societas, Gubernatores, Officiales, Adminiſtratores, & Deputati, necnon pauperes ibi degentes, habere velint contra eaſdem perſonas, Univerſitates, Monaſteria, & alia hujuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, actionibus hujuſmodi, nunc & pro tempore Archiconfraternitatis, ſeu Societatis prædictæ exiſtenti Protectori, unà cum illarum dependen. emergen. inciden. annexis.

Summariè, &c. cedendi. §. 3. Summariè, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, per ſeipſum, ſeu alios à ſe deputan. in quacumque inſtantia, uſque ad finem audien. cognoſcen. & fine debito terminan. ac etiam alibi introducen. ſeu committen. reaſſumen. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus, & mandamus. Ipſumque Protectorem nunc & pro tempore exiſtentem in dictis cauſis motis penden. ac in futurum movendis, in Judicem ordinarium cum facultate eaſdem cauſas in quacumque inſtantia, uſque ad finem, & per ſeipſum, ſeu alium, vel alios ejus Auditores deciden. & terminan. & aliis facultatibus prædictis facimus, conſtituimus & deputamus.

In Curia extra Curiam bendi. §. 4. Necnon eum poteſtate citan. & inhiben. quos, quibus, & quoties opus fuerit, in Curia & extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, eidemque, ac quibuſvis aliis ejuſdem Urbis Judicibus, ac perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, & pecuniariis, quibus ſibi, ſeu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiben. & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces & rebelles ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum hujuſmodi exactionem, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias juxta morem & ſtylum Curiarum Urbis in ſimilibus ſervari ſolitum, & prout ſibi videbitur procedendi, ſententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocan. omniaque alia, & ſingula in præmiſſis & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, facien. geren. & exequen.

Et ſingulis diebus & locis, præ- in honorem feriatis ſedendi. §. 5. Ac in omnibus, & ſingulis cauſis prædictis ſingulis diebus, & locis, feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indictarum, & indicendarum procedendi.

Notarios deputandi. §. 6. Ac quemcumque Notarium ſibi bene viſum in cauſis hujuſmodi deputandi.

Mandata huic ſervientia nes. §. 7. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, qua in dictis cauſis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Almæ Urbis Vicarium, & quoſcumque alios mandatarios fieri poſſint.

Executores Curiarum §. 8. Et quicumque executores Urbis poſſint, & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata prædicti Cardinalis Protectoris, ſive ab eo deputatorum, quique non obſtante regula Cancellariæ ſub ejus parvo ſigillo expediri poſſint.

§. 9. Et inſuper Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam, ejuſque Priores, Adminiſtratores, & Gubernatores, ac Deputatos hujuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, principaliter ſeu ſecundariò, alibi quam

quam coram prædicto Cardinali Protectore convenit, aut ad alios convenien. constringi non posse, ac processus, sententias, & decreta per aliam, seu alios, tam ordinarios, quàm delegatos Judices in causis prædictis quomodolibet pro tempore formata, lata, & facta, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§. 10. Præsentemque cedulam sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, exemptionibus, & limitationibus, seu revocationibus, similium vel dissimilium concessionum, & gratiarum, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus & omnino exceptas, ac quoties illæ emanabunt, præsentem cedulam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque literas, etiam quasvis regulas generales & specialos, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque, & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes posse, & si illi ullo unquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis necessaria & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus Administratoribus, Primiceriis, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus hujusmodi, omnibus & singulis legitimè intimata, & insinuata fuerit, eorumque ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari, & nullius esse roboris, vel valoris.

§. 11. Et sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungen. etiam S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, &c. ac irritum judicari, & definiri debere.

§. 12. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo non ultra tres dies aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apost. necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac hospitalium, Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum quorumcunque piorum locorum, & Ordinum juramento corroboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis Conservatori, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, eorum Judicibus, Notariis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque etiam Romanos Pontifices prædecessores nostros, & nos, ac dictam Sedem, etiam motu & scientia similibus concess. approbat. & innovat. etiam disponen. quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii reassumi debeat. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliàs de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis haben. illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, etiam in vim contractus concessi & concedendi, vel si prædictis, aut quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expeditio, habenda sit, in præsentibus literis mètio specialis.

§. 13. Volumus autem præsentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio & extra, regula contraria non obstante, & earundem transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, seu Archiconfraternitatis, seu Societatis hujusmodi munitis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus manu nostra subscriptis, etiam literas ad partem expediri posse.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 12. Kal Aprilis, Anno 6. *Dat. P. An 6. die 21. Martii.*

CXXIV.

Facultas Magistri Generalis, & Prælatorum Ordinis Fratrum prædicatorum S. Dominici, creandi, & deputandi Fratres ipsius Ord. in Notarios, pro executione mandatorum Apostolicorum.

De hoc Ordine alia notavi sup. in const. 2. Honor. III.

Religiosam.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1571.*

Præmium.

DEbitum pastoralis officii nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissi, nos admonet & inducit, ut circa Religionum quarumlibet, præsertim Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ad quem patrio quodam jure peculiarem gerimus paternæ charitatis affectum, statum prosperè dirigendum, & rescripta Apost. quæcumque publicam, ac alias privatam dicti Ordinis & Fratrum, sive Monialium ejusdem, utilitatem concernentia, per probos & idoneos ejusdem Ord. Religiosos, personis quibus opus fuerit intimanda & insinuanda, ac debitè exequenda, studiis invigilemus assiduis, ac alias omnibus illorum incommodis, & necessitatibus consulamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Causa hujus const.

§. 1. Cum itaque sicut nobis dum in minoribus constituti essemus, satis comprobatum fuit, quod fratres Religiosi, & Moniales d. Ord. fratrum Prædicatorum S. Dominici, sive Ordinem ipsum, vel illius Regulam profitentes, quem quidem Ordinem expresse professi fuimus, tam universaliter, quàm particulariter quamplura damna, incommoda, & detrimenta patiuntur, & impensas sustinent ex eo, quod Notarii tam clerici quàm laici sæculares, etiam Apostolica, Imperiali, Regali, aut alia auctoritate creati & constituti, in plerisque mundi partibus, regionibus, regnis, provinciis, dominiis, & locis existentes, & eis oriundi, sive aliàs imbi commorantes, mandata, concessiones, gratias, privilegia & indulta, aliaque rescripta Apostolica ad publicam, quàm privatam utilitatem emanata, sive concessa, & bonum sive commodum, publicum sive privatum concernentia, dominis temporalibus, sive Potestatibus, Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, ac aliis dominis & personis, quibus intimanda, sive insinuanda veniunt, ac intimare & insinuare oportet, intimare, notificare, sive insinuare variis confictis respectibus recusant, sive non audent, contra eorundem officii libertatem & publicum exercitium, debitamque Sedi Apostolicæ obedientiam, ac in non modicum publicæ & privatæ utilitatis & commodi præjudicium & detrimentum.

Privilegium, de quo

Hæc idem confirmat Const. III. an. 27. Feb. 1574. & eius vim habet, sed hæc Literæ præterm.

§. 2. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo possumus in præmissis Ordini & Fratribus præfatis, ac etiam Monialibus ipsis de opportuno remedio providere, & incommodis, detrimentis, expensis, & damnis eorum obviare, neque mandata, privilegia, gratias, concessiones, indulta, & rescripta Apostolica, in genere vel in specie dicto Ordini, seu ipsius Ordinis Magistro generali, Provincialibus, aliisque Superioribus, Prioribus, & Fratribus, & eorum singulis, dictisque Monialibus, sive earundem Abbatissis, Priorissis, & earundem etiam singulis ejusdem Ordinis, sive dictum Ordinem, & illius regulam profitentibus quomodolibet, in genere vel in specie concessa, aliaque mandata & rescripta Apostolica pro bono vel privatam ipsius Ordinis utilitatem quomodolibet concernentia, & emanata, ob id debito careant effectu, & vacua remaneant, providere volentes, ipsosque Ordinem, ac illius Magistrum generalem, Vicarium, Procuratorem, & Fratres, ac Abbatissas, Priorissas, & Moniales, eorúque singulos specialibus favoribus & gratiis prosequentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti,

dicti,aliisque Ecclesiasticis sententiis,censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt,ad effectum præsentium dumtaxat consequendum , harum serie absolventes,& absolutos fore censentes, necnon nomina, cognomina Magistri generalis,Provincialium,Vicariorum, Procuratorum,& aliorum Superiorum, ac dictarum Abbatissarum,Priorissarum,& Monialium,invocationesque, denominationes,& dependentias Monasteriorum,Domorum,Conventuum,& aliorum Regularium locorum,tam virorum quàm mulierum dicti Ordinis,ac etiam mandatorum,concessionum,indultorum, & rescriptorum, aliarumque gratiarum tenores,præsentibus pro expressis habentes , Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam,sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine,modernis,& pro tempore existentibus dicti Ordinis Magistro generali, Vicariis,& Provincialibus,tam citra quam ultra,ac alias ubilibet constitutis. Quod in unaquaque eorum Provincia,unum,duo, tres, quatuor, vel quinque, aut plures eis beneviſos Ordinis Religioſos , ſeu Fratres, probatos tamen,ac fide & doctrina idoneos,& ab ipſis approbatos,in notarios creare , conſtituere & deputare. Qui ſic creati, conſtituti, & deputati, ſine aliquo reſpectu,& omni ceſſante recuſatione,liberè quoties requiſiti fuerint, omnia & ſingula mandata,privilegia,conceſſiones,gratias,& indulta Apoſtolica,aliaque tam univerſalia, quàm particularia dicti Ordinis,ac quibuſvis aliis,quæ de obſervantia ſunt tantum locis,domibus,Conventibus,Monaſteriis,& Eccleſiis , tam virorum quam mulierum, & ſeu ejuſdem Ordinis Magiſtro generali,Provincialibus,Vicariis,Prioribus,& aliis ſuperioribus Fratribus,ac Abbatiſſis, Prioriſſis, Monialibus,& aliis perſonis ſub Regula dictorum Fratrum degentibus,& quæ ſunt obſervantiæ tantum, in genere vel in ſpecie,ut ad univerſam ſive privatam utilitatem conceſſa & emanata reſcripta Apoſtolica eiſdem Regibus,Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus,Baronibus,& Dominis,aliiſque perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus quibuſcumque, ubi , & quoties opus fuerit,ac ad id requiſiti fuerint,notificare,& intimare. Ac eoſdem juxta mandatorum , conceſſionum , indultorum, privilegiorum,& reſcriptorum hujuſmodi formam,continentiam, & tenorem monere, & requirere, aliaque omnia & ſingula circa ea requiſita & opportuna facere,agere,exercere, & exequi, ac de eiſdem omnibus & ſingulis publicos & publica, actus & inſtrumenta coram teſtibus ad hoc requiſitis conficere,& ſtipulari,ac in notam redigere , & exinde ſemel vel pluries , prout ad id requiſiti fuerint, unum vel plures, ac plura, publicos & publica, actus, & inſtrumenta, quibus eadem prorſus fides adhibeatur in judicio & extra,ac ubique,ac ſi per alios quoſcumque publicos & authenticos rogatos notarios ſtipulata, confecta & publicata, & authenticata fuiſſent, conficere, & debitis ſignis & characteribus ſubſcribere, publicare, & authenticare,liberè & licitè poſſint & valeãt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium licentiam & facultatem impartimur, concedimus & indulgemus, eiſdemque actis, notis,inſtrumentis,& ſcripturis per dictos Religioſos, ut præfertur, Notarios deputatos ſtipulatis, confectis, & ut præfertur authenticatis, plenam & indubitatam fidem ubique,tam in judicio quàm extra adhibere,ac eoſdem ſic intimatos,monitos,& requiſitos eis affici & arctari debere volumus , ſtatuimus, & ordinamus.

Juſſio quod prædicti notarii non impediantur.

§.3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ , & indignationis noſtræ , ac ſuſpenſionis à divinis, quoad Archiepiſcopos & Epiſcopos, quoad alios vero inferiores ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, locorum Ordinariis,& aliis quibuſvis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus , & quacumque etiam dictæ Sedis auctoritate, facultate, ſeu poteſtate,etiam Legati de latere,ac Cardinalatus honóre fungentibus,ne ipſos Notarios,ut præfertur, deputatos & electos, ſive eorum aliquem in executione ſupradictorum omniũ quovis modo impediant, ſeu impedire aut perturbare audeant vel præſumant.

Clauſ. præſervativa cujuſ privilegii.

§.4. Ac decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis , aut nullitatis ſeu intentionis noſtræ vitio ſeu defectu , notari ſeu impugnari, ac ſub quibuſvis revocationibus , derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus , à nobis vel ſucceſſoribus noſtris emanandis comprehenſas , ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum, & validiſſimum, etiam ſub data per eoſdem Magiſtrum generalem, Provinciales, & alios ſupra nominatos eligenda conceſſas , reſtitutas , & plenariè redintegratas exiſtere. Et ſic per quoſcumque Judices , & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores , ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis , & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate , judicari, & definiri debere , ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executor deputatus.

§.5. Quocirca dilectis filiis Jacobo tit. S. Mariæ in Coſmedin presb. Card. de Sabellis nuncupato, noſtro in Alma Urbe Vicario, & curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori,& Cancellariæ Apoſt.Regenti, nunc, & pro tempore exiſtentibus , per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque,ubi & quando opus fuerit,ac quoties pro parte Magiſtri Gener. Procur. Provincialium,& aliorum prædictorum , ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti , ſolemniter publicantes , eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes , faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos indulto , conceſſione, voluntate, ſtatuto, ordinatione, mandato, & decreto noſtris hujuſmodi, juxta eorundem præſentium tenorem , pacificè frui , & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet , & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſt. ac alia juris remedia , appellatione poſtpoſita compeſcendo , ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus ſententiam , cenſuras & pœnas prædictas , etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc , ſi opus fuerit , auxilio brachii ſæcularis.

Der. gat. contrar.

§.6. Non obſtan. fel.rec.Bonif. PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis auctoritate præſentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur , aliiſque quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis , necnon in provincialibus , & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus , & ordinationibus ac etiam juramento , confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis , & conſuetudinibus , privilegiis quoque , indultis , & literis Apoſtolicis , etiam dictæ Sedis de latere Legatis,Nuntiis, locorum Ordinariis,& aliis quibuſvis perſonis in præjudicium præmiſſorum per quoſcumque Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros , ac nos & Sedem præfatam , tam ſub plumbo, quam in forma Brevis , & etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſis,approbatis & innovatis.Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica,expreſſa,& individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio , ſeu quævis alia expreſſio habenda , aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret,tenores hujuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo , & forma in illis tradita obſervata , inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus , contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici , ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam , ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.7. Volumus autem , quod tranſumptis præſentium manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra ubique locorum adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur , ſi exhibitæ forent , vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 21. Martii 1571. Pontificatus noſtri anno 6.

Dat. Rom. ſub die 21. Mart.

Quod

XXV. Quod Fratres Eremitæ S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, regulam S. Augustini dudum professi, ultra gratias d. Congregationis, perfruantur privilegiis omnibus ab isto Pontifice Mendicantium Ordinibus elargitis.

De his Fratribus notavi Jup. in conſt. 12. Eugen. IV.

Pervenit.

An. D. 1571. PIUS EPISCOPUS, *Dilectis filiis Congregationis Fratrum Eremitarum B. Petri de Piſis Ordinis S. Hieronymi.*

Religionis zelus, eximiumque regularis obſervantiæ deſiderium, ac illibatus ſinceræ devotionis erga nos & Sedem Apoſtolicam affectus, quibus in Domino flagrare comprobamini, promerentur ut noſtram quoque & Sedis prædictæ paternam ſentiatis benignitatem, & clementiam.

§. 1. Hinc eſt quod nos Congregationem veſtram fratrum Eremitarum B. Petri de Piſis Ordinis S. Hieronymi, dictoſque fratres, & alias ejuſdem Congregationis perſonas, aliqua noſtra, & dictæ Sedis benevolentia amplecti, ac ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, Motu proprio, non ad veſtram, aut alicujus veſtrum, ſeu alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia, & ſingula privilegia, facultates, libertates, immunitates, exemptiones, prærogativas, indulta, & alias gratias univerſas, ſpirituales, & temporales, vobis, & dictæ veſtræ Congregationi, illiuſque capitulo, & perſonis, ac monaſteriis & locis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & etiam forſan nos ac Sedem prædictam, & etiam illius Legatos, necnon etiam locorum Ordinarios quorumlibet hactenus, & in præſentem uſque diem, ac etiam à quantumvis antiquo tempore conceſſa (quatenus ſacri Tridentini Concilii decretis, & regulari obſervantiæ contraria non ſint, & quoad ea quæ decretis Concilii, & regulari obſervantiæ hujuſmodi non contrariantur) necnon deſuper confectas literas, inſtrumenta, documenta, & ſcripturas quaſcumque, & in eis contenta, ac inde ſecuta, & ſequenda quæcumque, illarum, & illorum, ac præmiſſorum omnium, & aliorum neceſſariorum tenores, & etiam datas, cum inde ſecutis, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, & haberi decernentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, ac innovamus, & etiam de novo perpetuò concedimus, necnon illis plenariæ, inviolabilis, & perpetuæ firmitatis Apoſtolicæ robur adjicimus, omneſque & ſingulos, tam juris quam facti, & quoſcumque alios defectus, ſi qui forſan intervenerint quomodolibet in eiſdem ſupplemus, illaque valida, & efficacia fuiſſe, eſſe, & perpetuò fore, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, necnon vobis, & Congregationi veſtræ prædictæ, illiuſque fratribus, perſonis, monaſteriis, & locis ſuffragari, ac ab omnibus, & ſingulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inviolabiliter perpetuò obſervari debere, voſque & Congregationem veſtram, ac illius fratres, perſonas, monaſteria, & loca ſuper præmiſſis, & infraſcriptis per quoſcumque quavis auctoritate quomodolibet moleſtari, vel impediri non poſſe decernimus & declaramus.

§. 2. Diſtrictius etiam inhibentes omnibus, & ſingulis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis ubilibet exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac aliis arbitrii noſtri pœnis, ne vos aut aliquem veſtrum ſuper præmiſſis, per ſe vel alium ſeu alios, publicè vel occultè, directè, vel indirectè, quovis quæſito colore vel ingenio quomodolibet moleſtare, inquietare, impedire, vel perturbare audeant, ſeu præſumant.

§. 3. Ac inſuper de Omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, vobis & dictæ veſtræ Congregationi, illius fratribus, & perſonis, ac veſtrum & eorum ſingulis plenariam omnium peccatorum veſtrorum indulgentiam, & remiſſionem à culpa, & pœna in forma Jubilæi amplißima, 4. die Dominico cujuslibet quadrageſimæ, in perpetuam rei memoriam profeſſionis trium votorum, quam vos fratres dictæ Congregationis, præeunte dilecto filio fratre Joanne Baptiſta de Moſelice, veſtro, & hujus Congregationis generali, prompto, & libenti animo in omnibus noſtris ſolemniter ſub regula S. Auguſtini, & ſub conſtitutionibus dictæ Congregationis, Romæ in Eccleſia monaſterii S. Honuphrii die 18. menſis Martii, Anni Domini 1569. emiſiſtis, eiſdem auctoritate, & tenore miſericorditer in Domino perpetuò concedimus, & impartimur.

Tu ad hoc apponde bullam S. D. N. Pauli V. n. 16. Romanus.

§. 4. Et præterea vos, & eandem Congregationem veſtram, illiuſque fratres, & perſonas, ac monaſteria & loca, Bullæ confirmationis, novæque conceſſionis privilegiorum omnium Ordinum Mendicantium per nos nuper, ſeu dudum editæ, illius etiam tenores, & datam cum inde ſecutis præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, in omnibus, & per omnia, ac ad inſtar dictorum Ordinum, & æquè principaliter, ex nunc, & perpetuò auctoritate & tenore prædictis aggregamus, ac pro aggregatis haberi, cenſeri, & teneri, in judicio, & extra judicium ubilibet volumus, declaramus, & mandamus.

Communicatio omnium gratiarum ab ſtis Pont. Ordinibus Mendicantium conceſſarum.

Tu eas vide ſup. in conſt. 41. Etſi.

§. 5. Præſentes quoque de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, ſeu aliàs quomodolibet infringi, vel retractari, ſuſpendi vel revocari, ſeu eis in aliquo derogari nullatenus unquam poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri & obtinere, necnon in omnibus, & ſingulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inviolabiliter, ut præfertur, obſervari, ſicque etiam in præmiſſis, & ſupradictis omnibus, & ſingulis ab omnibus cenſeri.

Clauſula præſervativa.

§. 6. Ac ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, etiam tanquam à Sede Apoſtolica delegatos, necnon etiam Rotæ Auditores, ſeu Locatenentes, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, ſeu Nuntios, eorumque Vicelegatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis cauſa, & inſtantia judicari, ſententiari, & definiri debere, necnon quicquid ſuper his à quocumque quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, & declaramus.

Clauſula ſubl. loca, &c.

§. 7. Quocirca dilectis filiis curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis etiam de latere, & Nuntiis ubilibet nunc, & pro tempore exiſtentibus, præſentibus, & futuris, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, ſi & poſtquam præſentes noſtræ literæ eis præſentatæ fuerint, per ſe vel alium, ſeu alios literas ipſas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte veſtra, aut alicujus veſtrûm fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, vobiſque & cuilibet veſtrûm in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, voſque, & quemlibet veſtrum illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes vos aut veſtrum quempiam per quoſcumque contra earundem præſentium tenorem deſuper quomodolibet indebitè moleſtari, conductores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Executorum deputatio.

§. 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices à Sede Apoſtolica deputati, extra civitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, ſeu alii vel aliis vices ſuas committere

Clauſ. derog.

committere præſumant, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dictas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac univerſalibus, provincialibuſque & ſynodalibus, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam quibuſvis perſonis, & locis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, ac etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiam conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An. 6. die 30. Mart. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Martii 1571. Pontificatus noſtri Anno 6.

CXXVI. Reductio ad terminos juris communis, conſtitutionum à Sixto IV. Leone X. & Pio IV. ac aliis Pontificibus editarum, ſuper Jure congrui, & ſuper novis (exceptis tamen ſacris aut publicis) ædificiis conſtruendis, aut ampliandis in Urbe.

Hanc reductionem revocavit Greg. XIII. & ampliſſimam deſuper edidit conſtitutionem, num. 22. Quæ publicè; ubi videas ſupradictorum Pont. conſtitutiones indicatas.

Edita ann. D. 1571. PIUS PAPA QUINTUS, *Motu proprio, &c.*

Proœmium. AD hoc nos Deus militanti Eccleſiæ præficere dignatus eſt, ut ſingulorum prædeceſſorum noſtrorum geſta (eo inſpirante qui dat ſpiritum bonum petentibus ſe) revolventes, ea quæ certis tunc ſuadentibus rationabilibus cauſis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducamus, prout rerum, & temporum qualitate digeſta ſalubriter in Domino conſpicimus expedire.

Sixtus IV. citatus in rubr. juſſit vicinos domos vendere vicinis ad ornatum Urbis. §. 1. Sanè licet alias fel. rec. Sixtus Papa IV. Motu proprio, & ex ejus certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuerit, & ordinaverit, quod tunc & pro tempore exiſtentes Romanæ Eccleſiæ Camerarius, & Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum dictæ Urbis, ad requiſitionem dominorum quorumcumque domorum & aliorum bonorum, tenerentur in certis expreſſis caſibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expreſſa vendendum, pro pretio per peritos exiſtimando, quodque vicini vendere volentes nonniſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, & alias ac latius, prout in dicti prædeceſſoris literis continetur, ſub dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1470. Prid. Kalend. Julii, Pontificatus noſtri anno 9.

Leo X. in rub. §. 2. Et ſucceſſivè Leo X. ſub dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis prædictæ 1516. quarto nonas Novembris. Pontificatus ſui Anno 4.

Pius IV. cor. §. 3. Ac Pius IV. ſub dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis prædictæ 1565. 10. Kal. Septemb. Pontif. ſui anno 6. & alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri literas prædictas Sixti confirmaverint, innovaverint, declaraverint, ampliaverint, & extenderint, & alias prout latius in dictis literis continetur.

§. 4. Cum autem ſicut accepimus, occaſione literarum prædictarum diverſæ lites, quæſtiones, & controverſiæ ortæ, ac diverſa gravamina, & læſiones, perturbationes, & incommoda diverſis perſonis generata, & illata, ac literæ hujuſmodi, quæ correctoriæ juris communis exiſtunt, ſecundum proprium ſignificationem ſtrictè interpretari deberent, rigoroſæ executioni, etiam in caſibus in illis forſan non expreſſis demandatæ fuerint, & in dies demandentur, in earundem perſonarum animorum moleſtiam non modicam, ac propterea plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſſimùm de rigore, vel potiùs injuſtitia literarum prædictarum.

§. 5. Nos attendentes quod ea quæ juri communi, & ſacris Canonibus contrariantur, & ex certis neceſſitatibus imminentibus, & ita forſan requirentibus, ſtatuta, & admiſſa ſunt, perpetua eſſe non debent, & quod ſi lege civili multa rigoroſa admittendi gravis viſa eſt injuria, quæ inani honeſtatis colore velatur, ut homines de rebus ſuis facere aliquid cogantur inviti, neque ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſſint, & propterea conſtitutiones caſſaverit, quæ liberum arbitrium diſtrahendi res proprias impedirent, multo gravior nobis eſſe videtur, qui Sanctorum patrum decretis inhærentes, nitimur ut non niſi ea quæ ad pietatem, & æquitatem, ac liberam diſponendi de rebus ſuis facultatem, & ad quietem, & tranquillitatem ſubditorum noſtrorum, & querelarum, ac litium præfatarum amputationem tendunt, admittamus. Literarum omnium præfatarum veriores, necnon proceſſuum deſuper formatorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, necnon quarumcumque litium deſuper forſan motarum, & in quacumque inſtantia, etiam ſuper juſtitiæ vel injuſtitiæ reviſione penden. ſtatus, merita, ac nomina, & cognomina judicum, & collitigantium præſentibus pro expreſſis haben. illaſque ad nos harum ſerie advocantes, & extinguentes, perpetuumque ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas, & conſtitutiones Sixti, Leonis, Pii, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum hujuſmodi, quoad pendentes in quacumque inſtantia, refectis tamen expenſis, illis qui ſub prætextu dictarum bullarum juſtam hucuſque habuerunt cauſam litigandi, & fururas cauſas ac ſi nunquam emanaſſent, ad jus commune, & terminos, & viam juris communis omnino reducimus, revocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Ita quod in cauſis hujuſmodi ſecundum juris communis diſpoſitionem, poſthabitis literis præfatis procedi, ſententiari, & definiri debeat.

§. 6. Excipimus tamen à præſenti noſtra reductione, & caſſatione, quod ſi pro una, vel pluribus ædibus ſacris, ædificiis, viis, & plateis publicis conſtruendis, ampliandis, vel dirigendis, aliquæ domus, vel alia ædificia, & bona eſſent in totum, vel in parte incorporanda, demolienda, vel reſtringenda, quod in caſibus præfatis, & non in aliis poſſint vicini, & habentes domos, ſedimina, plateolas, & alia quæcumque bona, etiamſi aliter vendituri non eſſent, compelli ad ea vendendum. Ita tamen quod compulſi præfati ultra æſtimationem domus, ſediminis, plateolæ, & aliorum bonorum prædictorum faciendam per duos peritos communiter eligendos, & in caſu diſcordiæ, per Magiſtros viarum loco tertii, quartam partem pretii ultra valorem ut ſupra æſtimandum conſequantur.

Juſſio ſi non aliter dicendi. §. 7. Diſtrictius inhibentes quibuſvis, &c. ne aliter quam ut præmittitur, judicare, vel contra præmiſſa ſententiare, aut lites prædictas proſequi quovis quæſito colore audeant vel præſumant. Decernentes quoque omnes, & ſingulas aliter quam ut præfertur ferendas ſententias nullas, irritas, inanes, nulliuſque roboris, vel momenti, & tanquam tales nemini ſuffragari, nec à quoquam exequi quovis prætextu debere.

§. 8. Præ

§.8. Præſentes verò vim perpetuæ conſtitutionis, & legis habere, & inter extravagantes conſtitutiones noſtras regiſtrari, ac publicari debere, nec ullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus vel controverſiam vocari quacumque occaſione vel cauſa minimè poſſe, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus comprehendi ullatenùs poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas eſſe. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Judices quacumque auctoritate fungentes, etiam cauſarum ſacri Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis aliter judicandi poteſtate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus à quoquam quavis auctoritate contigerit attentari.

Mandamuſque propterea dilectis filiis, &c.

Non obſtantibus literis Sixti, Leonis, & Pii præfatis, & aliis Apoſtolicis, necnon, &c.

Dat. Rom. apud S. Petr. quarto Idus Aprilis, anno 6.

Fiat motu proprio. M.

Sequitur extenſio ſupradictæ reductionis, etiam ad inquilinos.

Ita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS,

Motu proprio, &c.

TAnta eſt præſentis ſæculi depravata malitia, ut dum uni inconvenienti, &c. ut ſup.

§.1. Cum tamen nuper ad notitiam noſtram devenerit alias in Camera Apoſtolica inter alia decretum fuiſſe, quod exinde in poſterum nullæ venditiones de domibus aliis locatis per earundem domorum dominos, ſive illi Romani eſſent, ſive Curiales, etiamſi pupilli vel viginti quinque annis juniores, vel mulieres, laïci vel clerici, ſeu etiam Religioſi, ſeu alias quarumcumque Eccleſiarum Rectores, ſive earundem domorum jure quoruinvis beneficiorum per eos obtentorum jus aut dominium habentes, etiam pro eorum quavis neceſſitate vel cauſa, etiamſi cum juramento, & quavis etiam obligatione in ampliori forma Cam. Apoſt. ſeu alias quibuſcumque excogitari poſſent cautelis & modis contractæ eſſent, valerent, ſeu alicujus roboris vel momenti exiſterent, niſi primitus & ante omnia iiſdem domorum domini earundem inquilinis, per authentica inſtrumenta, & in præſentia notarii publici, & teſtium fide dignorum, bis, cum intervallo decem dierum requiſitis, ſi pro juſtis conditionibus, & eiſdem pretiis, pactis, & conventionibus eaſdem domos in eandem emptionem habere vellent, alias dictæ venditiones exinde nullius eſſent roboris vel momenti, ac aliàs prout in dicto decreto Camerali pleniùs dicitur contineri. Quod ſi profectò remaneret, eadem in convenientia ſequerentur, quæ ex dictis prædeceſſorum noſtrorum literis orta fuerunt.

Extenſio d. reductionis etiã ad inquilinos.

§. 2. Licetque non immeritò cenſeri poſſet in dictarum literarum revocatione, etiam decretum Camerale præfatum ſaltem ex identitate rationis, ne quis de rebus ſuis diſponere arbitrio ſuo prohibitus videatur, comprehenſum fuiſſe & eſſe, ut tamen ſcrupuloſis omnibus, qui varia litium ſemina ſubminiſtrare non ceſſant, cavillandi materiam ſuccidamus, decreti præfati tenorem præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſo habentes, Motu ſimili, &c. declaramus atque decernimus, decretum præfatum ſub eadem cedula noſtra comprehenſum fuiſſe, & comprehendi debere quoad liberas domorum venditiones earundem, inquilinis irrequiſitis per earum dominos factas (dummodo ſuper earum retractione lis mota per inquilinos, & plenariè hucuſque finita non fuerit) & in futurum contrahendas, perinde ac ſi de dicto decreto ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio facta fuiſſet. Et nihilominus pro præmiſſorum majori cautela & firmitate, omnia & ſingula, quæ in dicta cedula contra prædeceſſorum literas præfatas ſtatuimus & ordinamus, & obſervari volumus, eadem omnia, cum omnibus & ſingulis clauſulis & derogationibus in dicta noſtra cedula contentis, ac ſi de verbo ad verbum hic expreſſa eſſent, quoad hujuſmodi decretum & liberam vendendi facultatem, inquilinis domorum non requiſitis, ſtatuimus & ordinamus, & obſervari volumus & mandamus.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog.

§. 4. Non obſtantibus dicto decreto Camerali hujuſmodi etiam pluries confirmato, ac aliis præmiſſis, ac quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo jure quæſito, etiam quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon juramento, &c. roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, necnon legibus etiam municipalibus, privilegiis quoque, &c. ſub quibuſcumque tenoribus, &c. conceſſis, &c. cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ſtatum & merita cauſarum præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes.

Placet Motu proprio. M.

Pap. ſubſcr. D.P. A.6. die 9. Junii.

Dat. Rom. apud S. Petr. quinto Nonas Julii, anno 6.

CXXVII.

Declaratio quod Canonici ſæculares Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, præcedant etiam Canonicis regularibus Congregationis Lateranenſis, Ordinis S. Auguſtini.

Hoc privilegium præcedentiæ, quoad alios regulares, conceſſit hic idem Pont. d. Congreg. S. Georgii, ut ſup. in conſt. 92. Ex incumbenti.

Inſtitutionem verò hujus Congregationis vide ſup. in conſt. 1. Greg. XII. *Illis*, ubi alia indicavi.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS,

Motu proprio, &c.

Hic Pontifex Canonicis ſæcularibus dedit præcedentiam, ut ſuprà in conſt. 92. Et exinde fortaſſe etiam eas dedit Canonicis regularib. Lateran. ut in aliis ejus conſt. 118. Ideo dubitavit poſſet, an hæc poſterior bulla præcedentis derogetur.

CUm alias nos poſtquã dilecti filii Rector generalis & Canonici Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, mandatis noſtris obtemperando, profeſſionem regularem emiſerant, Noſque propterea ipſos ſub noſtra & Sedis Apoſt. protectione receperamus, ac inter alia per quaſdam volueramus, quod Rector & Canonici prædicti in proceſſionibus, & actionibus publicis, prout antea ſoliti erant, præcederent, ex certis cauſis tunc expreſſis, omnes ac ſingulos Canonicos regulares Ord. S. Auguſt. Congregat. Lateran. ubique locorum exiſtentes, quos deinceps proceſſionibus & aliis actibus publicis vel privatis intereſſe contigiſſet, ſtatim ipſum Clerum ſæculare non exemptum ſubſequi, dum ipſi ſubſequendo præcedunt, dum verò præcedendo præcedunt, illud immediatè ſequi debere, per alias noſtras literas declaraverimus, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur, à nonnullis non immerito dubitari poſſet, an per poſteriores literas prædictas prioribus ita derogatũ ſit, ut Canonici regulares prædicti Canonicos Congregationis S. Georgii prædicti præcedere debeant, quod profectò, ſi ita declaretur, non ſine maximo ipſius Rectoris & Canonicorum S. Georgii præjudicio & gravamine eſſe poſſet.

Hic motus dubitatis non derogare declaratã & præcedentiam Canonicorum ſæcularium præfatorum.

§.1. Nos præmiſſa declaratione debita dilucidare ſatagentes, nolenteſque literas noſtras, quæ non ſine cauſæ cognitione prodierunt, in alienum ſenſum, ac aliorum præjudicium diſtrahi, literas noſtras ultimo datas, ac ſi de verbo ad verbum inſertæ forent, præſentibus pro expreſſis habentes, ſeu exprimi & inſeri poſſe decernentes, motu ſimili declaramus, & in verbo Rom. Pont. atteſtamur, intentionis noſtræ nunquam fuiſſe, nec eſſe, ſecundò datas literas prioribus ita præjudicare, ut ipſi Canonici Congreg. S. Georgii locum mutare debere cenſeantur, aut cenſeri poſſint, ſed locum ipſis Canonicis regularibus aſſignatum, citra ipſorum Canonicorum Congregationis S. Georgii præjudicium, conceſſum fuiſſe ac eſſe intelligatur, ipſique Canonici Congreg. S. Georgii deinceps & perpetuis temporibus ſub nomine cleri ſæcularis venire, & ita in omnibus cenſeri, nec ſuper eo à quoquam moleſtari poſſe vel debere.

Obſervantiamque hujus bullæ præcipit.

§. 2. Diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis, tam Eccleſiaſticis, quã ſæcularibus judicibus, cujuſcũque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis ac conditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica fungen. & præſertim ſecundò dictis literis deputatis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris, aliiſque arbitrio noſtro moderan. & infligen. pœnis, ne cõtra prædicta quovis quæſito colore venire, aut quominus illa ſuum plenarium ac integrum ſortiantur effectũ, impedire audeant, vel præſumãt, quinimò eos & alios quoſcumque pœnas in eis appoſitas incurrere minimè poſſe volumus.

Clauſulas hujus declarationis præſervativas apponit.

§. 3. Decernentes quoque præſentes, & deſuper conficiendas literas, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intẽtionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod d. Canonici Regulares, aut alii forſan intereſſe habentes, vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut cõtra illas de nullitate opponi, ad terminos juris reduci, in jus vel controverſiam vocari, cauſamque vel cauſas, propter quas à nobis præſentes emanaverint, verificare nullatenus teneri, nec ob id viribus carere, minuſque ſub quibuſvis ſimiliũ, vel diſſimiliũ gratiarum, revocationum, ſuſpenſionũ, limitationum, aut aliis cõtrariis diſpoſitionibus comprehẽdi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatũ reſtrictæ, repoſitæ, & plenariè reintegratæ eſſe, etiam ſub quacumque data per ipſos Canonicos d. Congregationis S. Georgii eligenda, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & Sedem Apoſt. ac eoſdem Canonicos, etiam cum juramento initi ac ſtipulati, ſortiri, ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per quoſcumque Judices etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis, &c. judicari debere, irritum quoque, &c.

Contrariis omnibus derogat.

§. 4. Non obſtan. literis noſtris præfatis, quas quoad hujuſmodi effectum, & in ea parte, quæ præſentibus cõtrariatur, revocamus & annullamus, ac cum quibuſcumque litium pendentiis, quas ad nos harum ſerie avocamus & extinguimus, perpetuum ſuper illis ſilentiũ imponimus, illarumque ſtatus & merita, nominaque & cognomina Judicum, præſentibus pro expreſſis habẽtes, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnõ in provincialibus & ſynodalibus Cõciliis editis ſpecialibus vel generalibus cõſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. dictis Canonicis Regularibus, & quibuſvis aliis, ſub quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritũ, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Papa ſubſcr.

Fiat Motu propcio. M.

Repetitio clauſularum.

§. 5. Et cum abſolutione à cenſuris, &c. & quod ſingularum literarum præfatarũ tenores habeãtur pro expreſſis, ſeu in toto, vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de declaratione, atteſtatione, voluntate, deliberatione, decreto, & aliis prædictis pro repetitis habeãtur, & ad partẽ perpetuò in forma gratioſa, &c. & cum depoſitatione judicum & executorũ, qui aſſiſtant, & præmiſſa obſervari faciant, etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate citandi, inhiben. &c. aggravandi & reaggravandi, ac interdicen. &c. & cum derogatione, &c. de una, & Conc. generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres, ac prædictorum & ſingulorum præſentibus quomodolibet contrariorũ. Quorũ, &c. latiſſimè extenden. & quod præmiſſorũ omnium, &c. & per Breve literæ expediri poſſint.

Dat. p. An. 6. die 15. Maii.

Dat. Rom. apud S. Petr. 11. Kal. Junii, Põt. noſtri anno 6.

CXXVIII.

De electionẽ & officio Miniſtri generalis, & aliorum Superiorum Ord. Minorum S. Franciſci de Obſervantia. Et de modo recipiendi Novitios.

Hæc reformatio bis quoad primam eius partem declarata fuit à Greg. XIII. inf. in ejus conſtit. 13. Conſuevit. *Et quoad ſecundam partem, tam ab ipſo Greg. quàm à Sixt. V. innovata eſt, ut inf. in ejus conſt.* 71. Cum de omnibus, *ubi notabo.*

PIVS PAPA QVINTVS, Edita 157

Ad perpetuam rei memoriam.

Præmi.

PAſtoralis officii nobis divinitus injuncti aſſidua ſollicitudo nos admonet, ut omni cura ac vigilantia ad ea ſemper intendamus, per quæ omnes perſonæ regulares ſub ſuavi Religionis jugo Altiſſimo famulantes, in regularium ac ſalutarium inſtitutorum obſervatione non modò conſerventur, ſed ad alia obſervanda modis, & rationibus congruentibus admoneantur & impellantur. Conſiderantes autem quàm uberes fructus Ordo Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia, qui in humilitate & patientia potiſſimùm fundatus exiſtit, hactenus in agro Domini attulerit, & in dies magis cooperante eo, à quo bona cuncta procedunt, afferre non ceſſet, nonnulla ordinanda, & à fratribus prædictis obſervanda cenſuimus, per quæ Deo Omnipotente auctore, dictus Ordo per noſtræ providentiæ miniſterium, felicia in Domino ſuſcipere poſſit incrementa. Motu igitur proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtãtiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuò valitura ſanctione ſtatuimus, & ordinamus.

Qui, &c. poſſint. per. Ord.

§. 1. Quod illi Fratres ejuſdem Ordinis poſthac in generalem miniſtrum, & reliquos ſuperiores ſolùm eligantur, qui regulam ipſius B. Patris Seraphici bene obſervare, & qui in choro, victu & veſtitu, quantum officii neceſſitas conceſſerit, cum aliis ſe conformare ſoleant ac debeant, ſuper quo Barchinonenſes conſtitutiones harum ſerie innovamus, omneſque, tam ſuperiorum quorumcumque, quàm Definitorum, Cuſtodum, & Diſcretorum electiones, per vota ſecreta fiant, juxta ſacri Concilii Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ ſint, & inanes, electique pœnas in dictis decretis contentas incurrant eo ipſo.

Et illi. do. bed. Greg. XIII. rub. Min. Prov. electio. per. vota. creta.

§. 2. Quodque Miniſter generalis, Commiſſarius, vel Procurator generales & provinciales, in eo Capitulo quo abſolvi debent, definitores non ſint, neque vocem habeant, ſed facta ſucceſſoris electione diſcedant, ut ſi quis eos accuſare velit, liberè agat.

§. 3. Quod provincialium Miniſtrorum electio liberè per vota ſecreta, ut ſupra fiat, ita ut commiſſarius generalis, vel qui electioni præſederit, ſi formã prædictã tranſgredi, ſeu electores quo minus liberè eligant, quovis modo impedire convictus fuerit, officio privatus exiſtat.

Subornatio. Offenſa. in electione comm. Tur. bullam.

§. 4. Qui verò in electionibus omnibus, vel ante eas per ſex menſes, pro ſe, vel pro alio ſubornaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolvi non poſſit, ac voce activa & paſſiva perpetuò careat, ac ſubornatus vel alius, etiam pro quo ſubornatio fiet, qui ſubornantem non detulerit, eandem pœnam incurrere cenſeatur.

Favorem. cura. tra. Re. coer. Hoc de. Greg. Prælatorum. officiũ. do. exp. Tur. Ham bull. Greg.

§. 5. Qui autem ad officium obtinendum quorumvis favorem extra Religionem procuraverit, ultra prædictas pœnas per menſem carceri mancipetur.

§. 6. Quod officium generalis Miniſtri octo annos duret, Commiſſarii & Procuratores generalis ac provincialis, quatuor, ipſique ſemel officio functi, ad idem eligi nõ poſſint, niſi poſt ſexdecim annos, nec Miniſter generalis in commiſſarium, vel Procuratorẽ generales, nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum, vel Commiſſarium generales, niſi poſt dictos ſexdecim annos, ut munus injunctum cum majori fructu exercere valeant. Poſſit tamen Miniſter provincialis in alia provincia provincialis eſſe. Et Capitulum quod dicitur intermedium, poſt quatuor annos ab electione Generalis celebrari debeat.

Diſcretorum officium. præcedent. Hoc offi. tollit Greg. ibid.

§. 7. Quod generalis Miniſter habeat duos Diſcretos ſecum, unum ex qualibet familia, quorum conſilio uti debeat in gravioribus, ſintque immediatè ſubditi Miniſtro generali, ac in Generali & Provincialibus Capitulis habeant vocem, & præcedant omnes alios, tam in loco, quam in voce, niſi illos dumtaxat qui Miniſtri Generalis munus obierint. Unaquæque autem familia ſuum eligat poſt electionem Miniſtri generalis & Definitorum. Si moriantur aut occupẽtur à nobis, ſeu Romano Pontifice

pro

pro tempore existente occupatione longa, arbitrio Ministri generalis, vel ab ipso Ministro generali legitimè priventur, alium seu alios eligat Minister generalis præcedente voto Provincialium ejusdem familiæ, eorumque officium cum ipso Ministro generali expiret, tametsi in Capitulis generalibus officio Discretorum hujusmodi functi vocem habere possint.

§. 8. Quod generalis Minister duos Secretarios habeat, alterum videlicet ex altera familia, quo cum negotia cujuslibet familiæ expediat, eisque arbitrio suo uti possit.

§. 9. Quod sacræ Theologiæ lector qui quatuor cursus absolverit, activa & passiva voce utatur in provinciali Capitulo.

§. 10. Quod Magister generalis, Commissarius, Provinciales, & alii Visitatores, & domi & foris ita parcè & modestè in expensis se gerant, ut sanctæ paupertatis memores, tam Conventus relevare, quam proximos ædificare procurent. Qui tamen hoc non servabit, si Generalis fuerit, à Definitoribus Capituli generalis, reliqui à Superioribus condignè puniantur.

§. 11. Postremò quod in Novitiis recipiendis fiat inquisitio de moribus & vita eorum juxta regulam ejusdem B. Francisci, quæ ait: Diligenter examinent eos de fide Catholica, & de Ecclesiasticis sacramentis, &c. fiat inquisitio de progenitorum suorum defectu: volentes quod iis, qui ex Mahumetanorum, vel Judæorum genere descendunt, cum post susceptum ab eis sacrum baptisma, Græci & Judæi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis hujusmodi, quo minus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto Ordine dignitates gradus, & officia Religionis, vel cuipiam alteri nocere possit vel debeat. Et quoad descendentes ex hæreticis, videlicet conversis, pariter minimè circa præmissa quicquam obstet.

§. 12. Quoad verò illos qui ex hæreticis damnatis, & non conversis, vel quorum statuæ combustæ fuerint, originem ducunt, per lineam paternam usque ad secundam generationem, per lineam autem maternam usque ad primam tantum in præmissis obesse decernimus, & idem servetur in fratribus, qui ad sacros etiam presbyteratus ordines admittuntur.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & quibusvis dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordini & Superioribus hujusmodi per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos & Sedem Apost. etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpiùs innovatis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo primo, die 28. Maii, Pont. nostri anno 6.

Anno Incarn. Dominicæ 1571. *Indict.* 11. *die verò ultima mensis Maii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 6. *retroscripta litera Apost. lecta & publicata fuerunt in generali retroscriptorum Fratrum Minorum de Observantia, videlicet Ministrorum generalis, & Provincialium, ac Vocalium congregatione habita in Conventu S. Mariæ de Aracali de Urbe, per me Robertum Fontanum Archivii Curs. scriptorem Clericorum Mutinen. præsentibus Illustriss. & Reverendiss. D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & R. P. D. Hieronymo Albornoz electo Tucumanen. Episcopo testibus, &c. in quorum fidem hic me subscr. pſi.*

Robertus Fontanus Archivii Rom. Curs. Scriptor.

CXXIX.

Facultas Prælatorum Congregationis Cassinensis, aliàs S. Justinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti, Monachos à quibuscumque reatibus, censuris & pœnis absolvendi, & cum eisdem dispensandi.

Circa usum hujus facultatis advertenda est sanctio 115. *Clem. VIII.* Quæcumque.

Institutionem hujus Congregationis, & alia quæ ad eam spectant, notavi sup. in Julii II. const. 1. *Super Cathedram*. Et adde quod circa ejus privilegia extat alia const. 41. hujus Pontif. *Etsi mendicantium*, in fin.

PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita Ao. D. 1571.

Proœmium.

DUm ad Congregationem Cassinen. in qua dilecti filii illius professores mortui mundo, sed Christo, qui est vera vita, sub Regula & Ordine S. Benedicti, transitoriis & caducis hujus labilis sæculi illecebris abdicatis, viventes, pro universali salute fidelium preces ad Dominum incessanter fundunt, oculos nostræ pietatis dirigimus, dignum, quin potius debitum reputamus, ut illius monasteriorum pro tempore existentibus Abbatibus & Prælatis, ea liberaliter concedamus, quæ pro ejusdem Congregationis, & aliarum personarum illius regularibus Institutis se conformare volentium, conscientiarum emundatione & securitate, & irregularitatis, & quarumcumque aliarum macularum per easdem personas pro tempore contractarū abolitione credimus profutura.

Facultas, de qua in rubr.

§. 1. Motu itaque proprio, non ad ipsorum Abbatum & Prælatorum, seu alicujus pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de mera liberalitate nostris, Apostolicæque potestatis plenitudine, omnibus & singulis modernis & pro tempore existentibus Abbatibus & Prælatis Congregationis hujusmodi, quoscumque illius pro tempore existentes Monachos, conversos, commissos, & oblatos, & tam professos quàm novitios, in ea tamen perseverantes, à quibusvis criminibus, reatibus, culpis, censuris & pœnis, per eos & eorum quemlibet, tam antequam post illorum in Congregationem hujusmodi, ac monasteria sub illius obedientia existentia ingressum, seu professionem regularem ibidem per eos emissam, ex quavis causa, & ob quemvis excessum & delictum, publicum vel occultum, casu, seu data opera quomodolibet ab eis & singulis, etiamsi homicidium voluntarium, seu membri mutilatio, non tamen post ingressum hujusmodi pro tempore subsecutum, seu subsecuta fuerit, incursis, & in futurum incurrendis, etiamsi de casibus reservatis Sedis Apostolicæ, vel de comprehensis in Bulla, quæ die Cœnæ Domini singulis annis legi consuevit, fuerint, plenariè toties quoties opus fuerit, injuncta sibi pro modo culpæ pœnitentia salutari, quoad reatum homicidii tantum, in foro conscientiæ tantum absolvendi & liberandi, ac in pristinum & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant & fuerát statum reintegrandi, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam, sive notam inde quomodolibet insurgen. ab eis & eorum quolibet prorsus abolen. secumque quod præmissis non obstan. non promoti ad omnes etiam sacros & presbyteratus Ordines promoveri, atque monasteriis ejusdem Congreg. in Abbates, Priores, & Prælatos præfici, necnon ad quascumque alias dictæ Congregationis prælaturas eligi & assumi, munusque benedictionis suscipere, & tam illi, quàm qui jam ante vel post præmissa, sint vel fuerint promoti, præfecti & electi, etiamsi munus benedictionis hujusmodi scienter susceperint, irregularitatibus, inhabilitatibus, reatibus, censuris & pœnis hujusmodi, vel aliis quibuscumque criminibus irretiti & innodati, scienter Missas & alia divina officia celebrassent, simulve, seu alias munere benedictionis hujusmodi quomodolibet usi essent, in altaris ministerio ministrare, & dicto munere uti, necnon omnes & quascumque Prælaturas, obedientias, administrationes & officia Ordinis & Congregationis hujusmodi retinere, recipere, gerere, & exercere liberè & licitè possint & valeant, nullamque

Ad quam videndum, quid requirat Clem. VIII. in ejus const. 115. Quæcumque.

nullamque de præmiſſis in quibuſvis privilegiis, facultatibus, diſpenſationibus & conceſſionibus, etiam gratiam vel juſtitiam, ſeu mixtam concernentibus, etiam per Sedem Apoſt. ſibi pro tempore conceſſis, mentionem facere tenentur, miſericorditer in Domino diſpenſandi licentiam & facultatem liberam, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò concedimus & elargimur.

Declaratio d. conceſſionis.

§. 2. Statuentes abſolutiones, liberationes, reintegrationes, diſpenſationes, necnon omnia alia & ſingula, quæ harum vigore fient, & inde perpetuò ſequentur, valida & efficacia fore, omnibuſque & ſingulis, nunc & pro tempore exiſtentibus Monachis, converſis, commiſſis, oblatis, donatis, & aliis perſonis Congregationis hujuſmodi ita demùm ſuffragari, ſi & dummodo donec vixerint in habitu & profeſſione regulari ejuſdem Congregationis virtutum Altiſſimo famulati fuerint, ſub obedientiaque Prælatorum & Superiorum dictæ Congregationis permanſerint.

Clauſula præſervativa.

§. 3. Decernentes quoque præſentes literas perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo unquam tempore ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium facultatum vel licentiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, prohibitionibus, moderationibus, aliiſve contrariis diſpoſitionibus, & in dicta bulla Cœnæ Domini pro tempore contentis minimè comprehenſas eſſe, aut comprehendi debere, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe & cenſeri, & quotiès contraria hujuſmodi emanabunt, toties eaſdem præſentes, & in eis contenta in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtituta, & perpetuò reintegrata eſſe. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Congregationis & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, ſub quibuſque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c. infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. 6. die 15. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1571. Idibus Julii, Pont. noſtri Anno 6.

CXXX. Quod Confraternitates Sanctiſſimi Nominis Dei in Eccleſiis Ordinis Fratrum S. Dominici, ſi extant, ſin autem de licentia Prioris ejuſdem Ordinis, in aliis Eccleſiis inſtituantur.

Ad hæc vide etiam ſup. conſtit. 78. Pii IV.

Edita An. D. 1571.

PIUS PAPA QUINTUS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem æqui, & boni ſupremum aſſertorem, ita cuncta provido ſuo judicio diſcutere, ut ſcandalis quibuſlibet obvietur, & ea quæ in divini nominis gloriam ſunt habilita, votivum ſuſcipiant incrementum.

Sodalitatis ab Ordine Dominicano conceſſis.

§. 1. Accepimus ſanè nuper quod Societas nominis Dei, ſive Juramentorum, originem & ortum habuerit ab Ordine Prædicatorum, eo quòd ab ejuſdem Ordinis profeſſoribus fuerit inſtituta & hacta, necnon interventu dilectorum filiorum Fratrum dicti Ordinis multæ Indulgentiæ, aliaque privilegia, & favores dictæ Societati ab Apoſtolica Sede fuerunt conceſſa: tamen multi Clerici, & Parochi in ſuis Eccleſiis dictam Societatem erigere ſtudent, ita ut aliquando ſint plures in eadem Civitate Societates, ſeu Confraternitates dictæ invocationis Nominis Dei, ſeu Juramentorum, in diminutionem obſervantiæ, & devotionis, quæ ex frequentia convenientium oriri ſolet, & non ſine aliqua confuſione, quæ ob præfatam cauſam in die Circumciſionis Domini, quando feſtum prædictæ Societatis, ſeu Confraternitatis celebrari debet, accidere conſuevit.

Hic ideo Pius omnia & ſingula Ordinis Prædicatorum Privilegia, &c. ergà mandat.

§. 2. Nos in præmiſſis pro noſtri Paſtoralis officii debito opportunè providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod in Civitatibus, oppidis, & locis totius orbis Chriſtiani, in quibus fuerint Eccleſiæ Ordinis Prædicatorum, ibi tantum, vel in hujuſmodi Civitatibus, oppidis, & locis, in dictis Eccleſiis Prædicatorum dumtaxat dicta Societas, ſeu Confraternitas hujuſmodi inſtituatur, ſed in civitatibus, oppidis, aut locis, in quibus non fuerit dicti Ordinis domus, in finitimis Eccleſiis, cum licentia Prioris Provincialis, ſeu Conventualis dicti Ordinis, in cujus diſtrictu ſitæ fuerint Eccleſiæ, dicta Confraternitas, ſeu Societas eſt, vel erit erigenda.

Confratres ſeu aliter admiſſis Indulgentias non conſequi decernit.

§. 3. Quod ſi ſecus factum fuerit, Confratres taliter admiſſi, dictæ Confraternitatis ſeu Societatis indulgentias non conſequantur, nec favoribus, aut privilegiis gaudeant, quæ Confratribus legitimè adſcriptis per Sedem præfatam conceduntur, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, ac etiam diſtrictius inhibemus, ſicque volumus, & præcipimus.

Et contrafacientes coerceri mandat per conſervatores ejuſdem Ordinis.

§. 4. Et nihilominus dilectis filiis Conſervatoribus dicti Ordinis per præſentes Motu ſimili mandamus, ut contradictores, ſeu attentantes auctoritate noſtra prohibeant, ac etiam per cenſuras, aliaſque pœnas etiam pecuniarias, ac certa juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcant, & reprimant, ſuper quibus illis facultatem, poteſtatem, & auctoritatem eiſdem auctoritate & tenore concedimus & impartimur.

Clauſula præſervativa.

§. 5. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, ſeu aliàs quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus unquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, necnon ab omnibus quos illæ concernunt inviolabiliter perpetuò obſervari.

Derogatorium.

§. 6. Sicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatii noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres ad judicium vigore præſentium non trahatur, & Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon dicti Ordinis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica,

ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi ac ſi de verbo ad verbũ, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim, à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ad de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mẽtionem.

Fides exemplorum.

§. 8. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca ubi neceſſarium fuerit deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, in judicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat P. An. 6. 11. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Junii, Pontificatus noſtri Anno 6.

CXXXI. Declaratio, quod Religio Clericorum Regularium Societatis Jeſu, eſt verè de Ordinibus Mendicantibus, eorũque gratiis & privilegiis tam conceſſis quam concedendis perfruitur.

Alia de hac Religione vide ſup. in conſt. 25. Pauli III. Regimini, *ubi plenè notavi.*

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS, Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

DUm indefeſſæ conſiderationis intuitu peſcrutamur, quantam Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem attulerint Dilecti filii presbyteri Societatis Jeſu, ac planè conſpicimus eos verè mundi hujus relictis illecebris, adeo Servatori ſuo ſe dedicaſſe, ut conculcatis theſauris, quos ærugo & tinea comedit, lumbiſque pauperrate & humilitate præcinctis, non contenti terrarum finibus, uſque ad Orientales, & Occidentales Indias penetraverint, ac eorum aliquos ita Domini amor perſtrinxerit, ut etiam proprii ſanguinis prodigi, ut verbum Dei inibi efficaciùs plantarent, martyrio voluntario ſe ſuppoſuerint, perque eorum ſpiritualia exercitia, etiam regna ipſa fidem Chriſti agnoverint, ac tam inibi, quam ubique terrarum charitatis, & miſericordiæ opera exercere ſtudeant, facere nullo modo poſſumus, quin eos tanquam veros palmites in Chriſto per charitatem conjunctos, & benigne amplectamur, & ea ſibi ſpecialiter concedamus, quæ & paupertatis per eos emiſſæ voto, & eorum inſtituto, ac commoditati credimus profutura.

Cauſa hujus declarationis.

§. 1. Hinc eſt quod Nos attendentes, quod licet dilecti filii Præpoſitus generalis, & presbyteri Societatis hujuſmodi, tum quia ipſa Societas mendicans exiſtit, quippe quæ ex ejus inſtituto, & conſtitutionibus Apoſtolica auctoritate confirmatis, bona ſtabilia poſſidere nequit, ſed incertis eleemoſynis fideliumque largitionibus, & ſubventionibus vivit: tum quia non minus quam cæteri mendicantes in excolenda vinea Domini aſſiduè laborant, fructuſque ingentes & ſalutiferos producunt, & propterea eiſdem privilegiis, indultis, & gratiis Fratribus Mendicantibus hactenus conceſſis, uti, frui, potiri, & gaudere meritò poſſint ac debeant. Cum tamen illud aliquando in controverſiam deduci poſſet, & ex eo quod dicta Societas Collegia habeat ſecum adjuncta.

Declaratio quod Societas eſt de Ordinibus Mendicantibus.

§. 2. Nos ambiguitatem hujuſmodi omnino amputare volentes, eoſdemque Præpoſitum, & Societatem, eorumque ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon dictæ Societatis inſtituti, conſtitutionum, & diſpoſitionum, tam de jure, quam ab homine provenientiũ, necnon Privilegiorum, immunitatum, indulgentiarum, & gratiarum Mendicantibus fratribus hujuſmodi quomodolibet conceſſorum, ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad ipſorum Præpoſiti Generalis, & Societatis, vel alicujus eorum, aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & certa ſcientia noſtris, illam, & illius Præpoſitum, ac ſingulas perſonas Societatis hujuſmodi verè & non fictè Mendicantes fuiſſe, eſſe, & fore, & inter aliorum fratrum, & religioſorum Mendicantium ordines, alioſque Fratres, & Religioſos Mendicantes, prout illos nos connumeramus, & connumerari debent, ac omnes & ſingulas tam juris, quam hominum diſpoſitiones, in favorem Religioſorum, ſeu fratrum Mendicantium nunc & pro tempore emanatas, etiam in Societate, illiuſque Domibus, Collegiis, Præpoſito, & aliis Religioſis locum habere.

Eorumdem omnibus gaudere gratiis & privilegiis.

§. 3. Necnon omnia, & ſingula quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, etiam ſpeciali nota digna Privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, conceſſiones, indulta, indulgentias, peccatorum remiſſiones, & gratias, tam ſpirituales, quàm tẽporales, literaſque Apoſtolicas, etiam juſtitiam aut gratiam, ſive mixtim concernentia, hactenus per Nos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices, tam prædeceſſores, quàm ſucceſſores noſtros, & denique ſedem Apoſtolicam, & illius Legatos de latere, ſive Nuncios, & quavis auctoritate fungentes, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, tam in genere, quàm in ſpecie, & tam communiter, & conjunctim, quàm particulariter, & diviſim, etiam per modum extenſionis, ſeu communicationis, & aliàs quomodolibet quibuſvis Ordinibus fratrum, & ſororum Mendicantium, quocumque nomine nuncupentur, illorumque Congregationibus, Conventibus, & Capitulis, ac utriuſque ſexus perſonis, ac illorum Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis hactenus conceſſa, & in poſterum concedenda, quorum omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti foreſſt, præſentibus pro expreſſis, & inſertis haberi volumus, eiſdem Præpoſito, ac Societati, & omnibus illius perſonis, Domibus ac Collegiis ubique terrarum ſitis, ita quod Societas, Domus, Collegia, Præpoſitus & perſonæ hujuſmodi omnibus & ſingulis prædictis Privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, conceſſionibus, indultis, Indulgentiis, remiſſionibus, gratiis, & literis eiſdem fratrum, & ſororũ Mendicantium Ordinibus, Congregationibus, Conventibus, Capitulis, perſonis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, ut præfertur conceſſis & concedendis, antea potuerint, & nunc ac in futurum, dummodo inſtituto Societatis, & Præpoſiti, ſeu deputatarum perſonarum hujuſmodi voluntati, & beneplacito non refragentur, poſſit liberè, & licitè uti, frui, potiri, & gaudere in omnibus & per omnia, non ſolùm ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter, abſque ulla prorſus differentia, perinde ac ſi Societati, Præpoſito, perſonis, Domibus, & Collegiis prædictis nominatim, & ſpecialiter ac generaliter conceſſa fuiſſent, Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium perpetuò ſancimus, volumus, & declaramus, ac pariter concedimus, indulgemus, & elargimur.

Clauſulæ firmatæ.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore per Nos, aut Sedem prædictam revocari, aut limitari, vel illis derogari poſſe, neque ſub ullis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis cõtrariis diſpoſitionibus, nunc & pro tempore emanatis cõprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties revocari, alterari, limitari, vel derogari contingat, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa erant, ſtatum reſtitutas, & de novo etiã ſub poſteriori, data per pro tẽpore exiſtentẽ Societatis hujuſmodi Præpoſitum Generalem eligenda, conceſſas eſſe, & fore, ac ita, & non aliter per quoſcumque Judices, tam ordinaria, quàm delegata, & mixta auctoritate fungentes, etiã S. R. E. Card. etiã Sedis Apoſtolicæ Legatos de latere, & Nuncios, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorũ cuilibet quavis aliter judicandi facultate, ubique, & in quavis inſtantia interpretari, cenſeri, judicari, cognoſci, & decidi debere. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.5. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, & perſonarum Societatis hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos præmiſſis omnibus, & ſingulis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.6. Non obſtantibus noſtra de non expediendis literis ſuper indulgentiis ad inſtar, ac fel. rec. Bonif. PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus. Privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi in eis caveatur expreſsè, quod illis nullatenus derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque: Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultū quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§. 7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigno alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 6. die 7. Julii.

Dat. Rom. apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 7. Julii 1571. Pont. noſtri anno 6.

CXXXII. Facultas Prælatorum Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, abſolvendi ſuos Fratres & Moniales, & cum eis diſpenſandi, ſicut Epiſcopi cum Clericis, interdicto eis uſu Cruciatæ, vel alterius privilegii ad eligen. Confeſſores, & obtinendas ejuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes.

Alia de his fratrib. vide ſup. in conſt. 2. Hon. III. Religioſam, *& de Sororibus vide itidem ſup. in conſt. 1. Innoc. III.* Sedis. *Et ad hanc bullam neceſſarium puto videndam quoque eſſe conſt. 115. Clem. VIII.* Quæcumque.

PIUS PAPA QUINTUS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571.

ROm. Pont. circumſpecta benignitas, honeſtis petentium votis, q[uæ] perſonarum ſub Religionis jugo Altiſſimo famulantium ſtatum, & ſalubrem directionem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admittit, & favoribus proſequitur opportunis. *Exordium.*

§.1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Prior Provincialis Provinciæ Hiſpaniæ Ordinis Fratrum Prædicatorum, quod cum in Bulla Cruciatæ Sanctæ, & aliis privilegiis, quæ ab Apoſtolica Sede concedi ſolent, detur facultas eligendi confeſſorem idoneum, ab Ordinario approbatum, qui poſſit Chriſti fideles abſolvere à caſibus Ordinario reſervatis, & à quibuſdā etiam quę dictæ Sedi reſervata ſunt, Religioſi dicti Ordinis, ſeu eorum nonnulli etiam his facultatibus uti præſumunt, & illarum prætextu eligunt confeſſorem aliquando præter eos, qui à ſuis Prælatis pro audiendis eorum confeſſionibus deputati ſunt, quod aliquando in ſpeciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Prior nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. *Petitio Prioris.*

§.2. Nos igitur hujuſmodi obviare volentes, ac eundem Priorem à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, talem conceſſionem Cruciatæ Sanctæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſolvendi à caſibus reſervatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti, tam Provinciæ Hiſpaniæ hujuſmodi, quàm extra eam ubilibet locum minimè habere nec cenſeri, ſed noſtræ intentionis exiſtere, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramenti Pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubjecti ſint, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò declaramus: eiſdem tamen Prælatis, ut in uſu hujus poteſtatis ſe cum ſubditis benignos & faciles exhibeant præcipientes, & mandantes. *Declaratio Patrocinii Fratrum & Sororum Monialium ordinis prædicti contra [illegible] à caſibus reſervatis.*

§.3. Et inſuper, quia Sacrum œcumenicum Generale Trident. Concil. conceſſit Epiſcopis, ut abſolvere poſſint in foro animæ, ſeu conſcientiæ ab omnibus peccatis, & diſpenſare in irregularitatibus prout ſeſſ. 24. cap. 6. habetur, ne Prior Conventualis, & ſuperiores Prælati dicti totius Ordinis, tam in dicta Provincia, quam extra eam ubilibet, in hac parte deterioris conditionis quàm Clerici, aut ſæculares exiſtant, eiſdem Priori Conventuali, & ſuperioribus Prælatis, ut ipſi per ſeipſos idem omnino poſſint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis ſibi ſubditos, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos & laïcos ſibi ſubjectos, tam quoad abſolvendi, & diſpenſandi hujuſmodi, quam alias quaſcumque facultates, eadem auctoritate, & tenore, etiam perpetuò concedimus, & indulgemus, ac etiam declaramus. *Conceſſio [illegible] cum vicibus [illegible] Ordinis [illegible] & cum [illegible] ſicut [illegible] cum Clericis.*

§.4. Decernentes præſentes literas perpetuò durare, & valere, & ſub quibuſvis illarum conſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, derogationibus, vel aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, aut Sedem Apoſtolicam, etiam ex quavis cauſa, aut alias quomodolibet canonicè vel de facto, nunc, & pro tempore factis & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas exiſtere, & fore, ac cenſeri, & ſuffragari debere. Irritum quoque, & inane ſi ſecùs ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Clauſul. præſervativa.*

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Apoſtolicis, ac Univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus, Conſtitutionibus *Clauſ. [illegible].*

tutionibus & ordinationibus. Necnon quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenorem ſuum, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita, obſervata inſereretur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum; quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. P. An. 6. die 12. Julii. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Julii 1571. Pontificatus noſtri anno 6.

CXXXIII. Regulares cujuſcumque Ordinis, etiam Mendicantes, Lectores, aut in Theologia Graduati, non poſſint ſæcularium confeſſiones audire, niſi fuerint ab Ordinariis prævio examine approbati.

Hæc idem habetur in Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. & infra in Greg. XIII. conſtit. 9 In tanta, *& Clem VIII. conſt.* 115. Quæcumque.

Privilegia, & Indulta omnia etiam per modum communicationis conceſſa Militiis, Hoſpitalibus, Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, Congregationibus, & Ordinibus tam Mendicantibus, quam non Mendicantibus, cæteriſque locis piis, & eorum, ſive earum reſpectivè perſonis, ſæcularium perſonarum Confeſſiones audiendi abſque Ordinarii examine, & approbatione, revocavit S.D.N. Urban. VIII. Conſt. 92. *Cum ſicut*, inf. tom. 4.

Ex a. A.D. 1571. PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Ex. Cum. ROmani Pontificis providentia circumſpecta nonnunquam geſta per eum, rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis, moderatur & commutat in melius, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Hic Extrav. Pii Concilio probatur ſed in conſtit. 41. §. 1. Nuper ſiquidem quaſdam declarationes & moderationes circa nonnulla Concilii Tridentini decreta regulares perſonas Ordinum Mendicantium, eorumque inſtituta concernentia edidimus & promulgavimus: Et quia uti accepimus, illarum vigore ſacerdotes regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confeſſionibus ſæcularium audiendis ab eorum ſuperioribus præpoſiti, abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis Generalis, aut Provincialium miniſtrorum approbatione admittuntur.

Regulares non audiant confeſſiones ſæcularium, niſi ab Ordinariis ſint approbati, ut habet etiam Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. §. 2. Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii prout tenemur ſalubriter providere volentes, tenore præſentium hac noſtra conſtitutione perpetua ſancimus, & declaramus, decretum Concilii Tridentini de approbatione Regularium audiendis confeſſionibus ſæcularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda, obſervari debere etiam in omnibus Regularibus quorumvis Ordinum etiam Mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viventibus, etiamſi ſint Lectores, aut in Theologia etiam de ſuperiorum ſuorum licentia, Graduati, vel promoti, vel à ſuis Magiſtris Generalibus, vel Provincialibus Miniſtris, ſæcularium confeſſionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos qui ſemel ab Epiſcopo in Civitate & diœceſibus ſuis prævio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro majori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de novo poterunt.

Inhibitio contra inobſervantes. §. 3. Inhibentes quibuſcumque Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris provincialibus, etiam quod illarum occaſione ab Ordinariis hucuſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, ſæcularium confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtris literis prædictis, & aliis poſtea quibuſcumque regularibus conceſſis, & forſan extenſis, quas quoad ea, quæ præſentibus adverſantur, & contrariantur, penitus & omnino revocamus, caſſamus, & irritamus, necnon Monaſteriorum, & aliorum Regularium locorum, ac Ordinum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, quibuſvis Monaſteriis, Regularibus locis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque.

Forma publ. §. 5. Ut autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, ut ipſarum literæ, vel earum tranſumptum in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, ſancti Joannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, ac in acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valvis & acie prædictis affixo & dimiſſo.

Fides tranſumpti. §. 6. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod earundem literarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An. 6. die 6. Aug. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. 8. id. Auguſti, Pont. noſtri anno 6.

Anno à Nativitate D. 1571. Indict. 14. die verò 22. menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus ſexto, retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt in locis retroſcriptis, per me Joannem Guerardum, & Alamannum de Alamanis Curſores.

Philiberius Chapuis Mag. Curſ.

CXXXIV. Revocatio regreſſuum, acceſſuum, & coadjutoriarum quibuſcumque ad beneficia Eccleſiaſtica conceſſarum.

Prohibitionem verò de cætero acceſſus, & regreſſus concedendi, extendendi, aut transferendi, habes in Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 7.

Edita An. D. 1571.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumspecta nonnunquam gesta per prædecessores suos, rationabilibus & honestis suadentibus causis, moderatur & revocat, prout id Ecclesiarum indemnitati conspicit in Domino expedire.

Revocatio regressuum, & coadjutoriarum ad beneficia concessarum, super quibus literæ Apostol. integraliter expedita non fuerunt.

§. 1. Hinc est quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum Ecclesiasticorum successionem de Ecclesia Dei tollere, ac libertati beneficiorum hujusmodi providere, & ut de persona magis utili & idonea, prout requiritur, facilius providere valeat; Omnes & singulos regressus, accessus & ingressus, etiam eventuales, aut pœnales, ac coadjutorias, etiam de consensu, aut alias quomodolibet sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quosvis Romanos Pontifices prædecessores nostros ad beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiamsi sæcularia, Canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis aut collegiatis Ecclesiis, & dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales majoribus, seu Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, Regularia verò beneficia hujusmodi, Monasteria etiam consistorialia, prioratus, præposituræ, dignitates etiam conventuales, personatus, administrationes, vel officia, etiam claustralia, ac hospitalia & præceptorias, etiam hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, etiam quarumvis aliarum militiarum, quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus concessa, super quibus literæ Apostolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt, etiamsi in Plumbaria nostra, aut penes Summatorem nostrum reperiantur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica tenore præsentium revocamus, cassamus, & abolemus.

Cancellariæ, & Cameræ Apost. Officiales literas de super non expediant.

§. 2. Mandantes dilectis filiis nostris Vicecancellario, & dilecto Summatori, cæterisque officialibus, tam Cancellariæ Apostolicæ, quam Cameræ nostræ ad quos spectat in virtute sanctæ obediendiæ, & sub indignationis nostræ pœna, ne in futurum super dictis gratiis regressus, accessus, & ingressus, necnon coadjutoriarum literas expediant aut relaxent.

Decretum irritans.

§. 3. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid illorum prætextu contra præmissa scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac etiam nostra de non tollendo jure quæsito regula, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma tabl. hic exist.

§. 5. Ut autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas se excusare valeat, dicta auctoritate statuimus & decernimus, ut ipsæmet literæ, vel earum transumptum, in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, sancti Joannis Lateranen. ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris publicentur, earum exemplo in singulis valvis, & acie prædictis affixo & dimisso.

Fides transumpto.

§. 6. Verùm quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri volumus, & dicta auctoritate decernimus quod earundem literarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur in judicio & extra illud, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. R. A. 6. id. Sept. Pont.

Nulli ergo, &c.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarnat. Dom. 1571. prid. Id. Sept. Pont. nostri anno sexto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini nostri JESV CHRISTI 1571. *Indict.* 14. *Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D.* Pii *Papæ V. anno* 6. *die verò Mercurii* 19. *mensis Septembris, retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apost. de Urbe, S. Joannis Lateran. Cancellariæ Apost. & acie Campi Floræ, dimissis illarum copiis in supradictis locis affixis per nos Joannem de Saya, & Petrum Sprengerium, Sanctiss. Domini Nostri PP. Cursores.*

Antonius Clerici pro Domino Magistro Cursorum.

Contra habentes beneficium Ecclesiasticum, non recitantes horas Canonicas. CXXXV.

P I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 157..

EX proximo Lateranensi Concilio ea salubris sanctio emanavit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum, cum cura, & sine cura, si post sex menses, quam illud obtinuerit, divinum officium, legitimo cessante impedimento non dixerit, beneficiorum suorum fructus, pro rata omissionis officii & temporis, suos non faciat, sed eos tanquam injustè perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogar teneatur. Verumtamen multorum animi suspension tenentur, cujusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda.

Leo X. dixit non tenere horas Canonicas, ac siteri etus pro rata sup. n. 7. §. 38.

§. 1. Nos huic rei evidentius atque expressius providere volentes, statuimus, ut qui horas omnes Canonicas uno, vel pluribus diebus intermiserint, omnes beneficii, seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie dividerentur; qui vero Matutinum tantum, dimidiam, qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam, qui harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem diei amittat, tametsi aliquis choro addictus non recitans omnibus horis Canonicis cum aliis præsens adsit, fructusque, & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia juxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel alias sibi lucrifecisse prætendat, etiam præter fructuum, & distributionum amissionem. Item ille, qui primis sex mensibus officium non dixerit, nisi legitimum impedimentum ipsum excusaverit, grave peccatum intelligat admisisse. Declarantes præstimonia, præstimoniales, portiones, & qualiacumque alia beneficia, etiam nullum omnino servitium habentia obtinentes, cum prædictis pariter convenire. At quicumque pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas, ut Clericus percipit, eum modo prædicto ad dicendum officium parvum Beatæ MARIÆ Virginis decernimus obligatum, & pensionum, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium.

Hic vel Pont. ratam habet.

Sanctionalis.

§. 2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1571. 12. Kal. Octob. Pont. nostri anno 6.

D. P. A. 6. id. 20. Sept.

Jurisdictio Episcoporum visitandi parochiales Ecclesias Fratrum Militum S. Joannis Hierosolymitani, quoad animarum curam, & administrationem Sacramentorum. CXXXVI.

Hæc jurisdictio à Pont. successoribus semper præservata fuit, ut liquet ex lectura const. 5. Greg. XIV. Quanta, *& aliarum Bullarum, quas ibi indicabo. Cætera autem de hac Militia plenè notavi sup. in const. 2. Anast. IV.* Christianæ.

De privilegiis exemptorum circa animarum curam, & alia vide Greg. XV. Const. 18. *Inscrutabili*, inf. tom. 4.

P I V S P A P A Q V I N T V S, *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 157..

EXposcit pastoralis officii debitum, cui disponente Domino præsidemus, ut ad ea sollicitè intēdamus, per

Exordium.

quæ

quæ dubitationem & ſcrupulum, ac controverſiarum quarumlibet materia tollatur.

Ordinarius loci inter Epiſcopos & Militiam iſtam ſuper jure viſitandi.

§. 1. Sanè cum nonnulli ex venerabilibus fratribus Epiſcopis dilectos filios Magiſtrum, Bajulivos, Caſtellanum Emposten, Priores, Domos, Capellanos, Fratres, Milites, & alios quoſcumque perſonas Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ratione Eccleſiarum curam animarum habentium, illarumque Rectores, & Miniſtros ad ipſum Magiſtrum ſpectan. & pertinen. juxta Sacrũ œcumenicũ Concilium Trident. viſitare, dictus verò Magiſter, & alii prædicti, ipſos illorumque Eccleſias, capellanos, & Miniſtros dictis decretis minimè comprehendi, ſed ab illis exemptos eſſe prætenderent, materia quæſtionis orta.

Hic Pont. eas extinguit.

§. 2. Nos igitur eorum paci & quieti conſulere volentes, omnes ſites, & controverſias hujuſmodi, tam in Romana Curia, quàm alibi coram quibuſcumque Judicibus in quacumque inſtantia penden. illarumque ſtatus, & merita pro ſufficienter expreſſis habentes, ad nos avocantes, eas caſſamus, extinguimus, & ſuper illis perpetuum ſilentium imponimus, ac omnes dictæ Militiæ perſonas à quibuſvis cenſuris hanum controverſiarum occaſione contra eas per quoſcumque latis & incurſis abſolvimus.

Juriſdictio Epiſcopi de jure in rubr.

§. 3. Et ne in futurum aliqua ampliùs controverſia oriri poſſit, decernimus, declaramus, ſtatuimus, omnes, & ſingulos locorum Epiſcopos, & alios Superiores, tãquam Apoſtolicæ Sedis delegatos, omnes & quaſcumque Parochiales Eccleſias, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica ſuarum Civitatum & diœc. quibus animarum cura imminet, ad dictam Religionem, ejuſque Milites, Capellanos, Miniſtros, Rectores quomodolibet pertinen. etiam quod in eis Epiſcopalem, & temporalem juriſdictionem Religio & Milites prædicti haberent, eorumque Eccleſias, Rectores, Vicarios, & Miniſtros quoſcumque (in his tamen dumtaxat, quæ animarum curam, illiuſque exercitium, & Sacramentorum adminiſtrationem reſpiciunt) viſitare, omneſque actus viſitationem concernentes exercere poſſe, & debere, ac Rectores, cæteroſque hujuſmodi Miniſtros curam animarum exercentes minùs idoneos repertos, ſi quidem ad nutũ amovibiles ſint, ſtatim amovere, ſin verò titulares ſint, illico ſuſpendere, ac Superiores eorum monere, ut intra aliquem brevem terminum in locum amotorum ſubrogent alios idoneos, priùs tamen per ipſos Epiſcopos, & alios Superiores examinatos, & approbatos, titularibus verò ſuſpenſis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos ut ſupra in coadjutores, ſeu Vicarios, juxta decretum Concilii ſeſſione vigeſimaprima, capite ſexto. Interea verò dum hæc ſubrogatio, ſeu deputatio fiat, ipſi Epiſcopi, & alii Superiores pro neceſſitate curæ animarum provideant arbitrio ſuo: quod ſi Superiores dictorum Rectorum, & Miniſtrorum intra tempus præfixum non ſubrogaverint, aut deputaverint ut ſupra, tunc dicto termino elapſo ipſi Epiſcopi, & alii Superiores alios prævio examine juxta ejuſdem Concilii formam idoneos repertos in locum amotorum ſubrogent. Titularibus verò ſuſpenſis coadjutores deputent juxta dictum capitulum ſextum, ſeſſione vigeſima, qui tamen in dictis parochialibus perinde inſerviant, ac ſi ſubrogati, aut deputati ab ipſis Superioribus Religionis, & Militum prædictorum fuiſſent.

1. *Declaratio circa d. juriſdictionem.*

§. 4. Volumus autem, quod Epiſcopi, & alii Superiores prædicti viſitationem hujuſmodi, & prædicta omnia ſolum tanquam delegati Apoſtolicæ Sedis, & gratis, & abſque ullis dictæ Religionis Rectorum, & Miniſtrorum impenſa, & onere faciant.

2. *Declaratio.*

§. 5. In collatione item ordinum, necnon conſecratione Eccleſiarum, & ſacrorum vaſorum, ac benedictionibus, & aliis actibus ſpiritualitatem concernentibus, ac inſtitutione præſentatorum ab eiſdem Militibus ad beneficia, aut approbatione, ſeu confirmatione, quas ab eiſdem fieri harum præſentium vigore contigerit, gratis omnia faciant, & diligenter attendant, ut nullos admittant, qui qualitates à Concilio requiſitas non habeant, ac prævio examine juxta ejuſdem Concilii decreta idonei non exiſtant.

3. *Declaratio.*

§. 6. Nolumus autem Epiſcopos, & alios Superiores locorum ſupraſcripta facultate viſitandi uti, qui cum eadem Religione, & Militibus ſuper juriſdictione Epiſcopali in locis viſitan. coram quibuſcumque Judicibus litigent, niſi ipſi Epiſcopi, & alii ſuperiores in quaſi poſſeſſione antiqua exercitii juriſdictionis hujuſmodi exiſterent, ſalvo tunc jure utrique illæſo in petitorio; ſed quod Epiſcopi, & alii Superiores viciniores jus aliquod in juriſdictione hujuſmodi non habentes, nullumque intereſſe proſus prætendentes, facultate prædicta utantur.

4. *Declaratio.*

§. 7. Nolumus item per præſentes ullum afferri præjudicium juri viſitandi dictas parochiales Eccleſias, & alia beneficia curam animarum habentia, quod antea Religioni, & Militibus prædictis competebat.

5. *Declaratio.*

§. 8. Inhibemuſque expreſsè dictis Epiſcopis, & aliis Superioribus, ne hac viſitan. facultate eis per præſentes conceſſa alio utantur modo, quàm præſcripto.

Clauſula ſublata, &c.

§. 9. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungen. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſ. derog.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, in Provincialibuſque, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus, necnon quibuſvis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 11. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 6. die 21. Sept.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die 22. Sept. 1571. Pont. noſtri anno 6.

CXXXVII.

Juſſio inſtituendi ab Ordinariis locorum Confraternitates Doctrinæ Chriſtianæ, ad pueros, alioſque divinæ legis expertes, bonis moribus, ſanaque doctrina inſtruendum. Et Indulgentiarum tam pro Confratribus, quam per eos inſtruendis elargitio.

Conſonat Concilium Trid ſeſſ 24. cap. 4. In cujus, *necnon in iſtius bullæ executionem, ſtatim ferè in Vrbe Congregatio Doctrinæ inſtituta fuit: Et poſtea nonnulli ex dictis Confratribus Clerici in communi vivere cæperunt; Ac poſtremò ex eiſdem Clericis, atque aliis, unam Doctrinæ Chriſtianæ in Vrbe Congregationem conſtituentibus Paulus V. eam in Archiconfraternitatem erexit in Baſilica S. Petri, & ſuum Vicarium ejus Protectorem deputavit, ampliſſimaſque indulgentias conceſſit, ut in ejus conſtit. 36.* Ex credito.

Clerici Congregationis Doctrinæ Chriſtianæ de Urbe, elapſo Novitiatus anno emittebant votum cum juramento ſponte de manendo in Congregatione, quod Greg. XV. Romano Pontifici reſervavit in Conſt. 12. *Ex incumbenti*, infr. tom. 4.

P I V S P A P A Q V I N T V S, Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1571.*

Exordium.

EX debito paſtoralis officii nobis, meritis licet impa-
ribus, ex alto commiſſi, ad ea libenter intendimus,
per

per quæ divinus cultus, fideliumque devotio ubique ſuſcipiat incrementum, ac ipſos fideles ad id indulgentiis, & remiſſionibus invitamus, ut Chriſti fideles ipſi per temporalia quæ egerint, conſequi valeant præmia felicitatis æternæ.

Commendatio operis docendi Doctrinam Chriſtianam.

§. 1. Nos igitur attendentes, quod infantes & pueri bonis moribus & exercitiis educati, quaſi ſemper vitam pudicam, honeſtam, & exemplarem, ac aliquando ſanctam agunt, è converſo autem qui parentum carentia, ſeu paupertate, aut incuria, vel ignavia, non ſic educati, perſæpè ducuntur in exitium, & quod pejus eſt, ſecum ducunt plures in interitum, unde ſi diligenter educati, & in doctrina Chriſtiana inſtructi fuerint à vitiis, & multis aliis erroribus retraherentur: Conſiderantes etiam, prout ex fide dignis relatibus intelleximus, quod nonnulli approbatæ vitæ Chriſti fideles, charitate omnium ſuprema virtute, circa hoc tam pium, tamque Reipublicæ ſalubertimum opus accerſiti, in ſingulis feſtivitatibus & Dominicis diebus in diverſis Eccleſiis & locis hoc opus ſanctiſſimum amplexi ſunt, & ibi eoſdem infantes & pueros, ac alias miſerabiles perſonas Chriſtianæ veritatis ignaras congregari faciunt, & eos bonis moribus, & ſana doctrina inſtruunt, ac diligenter in via mandatorum Domini dirigunt, ex quo ſalutiferi fructus hactenus provenerunt, & in dies magis auxiliante Domino ſperamus: Et quod ſi ad hoc opus ſanctiſſimum ubique locorum exercendum, præfatos Chriſti fideles paternis favoribus, & indulgentiarum muneribus invitaremus, proculdubio non ſolùm eorundem infantium & puerorum ac perſonarum aliarum ſaluti conſuleretur, verùm etiam devotio Chriſti fidelium omnium ad præfatum opus amplectendum multò magis augeretur.

Juſſio inſtituendi Confraternitates doctrinæ Chriſtianæ ab Ordinariis in eorum diœceſibus.

§. 2. Cupientes igitur tam pio, tamque laudabili operi viribus totis favere, & animas lucrifacere Creatori, ex certa noſtra ſcientia univerſos & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, cæteroſque Eccleſiarum Prælatos, & locorum quorumcumque ordinarios ubilibet conſtitutos, præſentes & futuros rogamus & hortamur attentè, eis, ac eorum in ſpiritualibus & temporalibus Vicariis, ſeu Officialibus generalibus per Apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus hoc opus ſanctiſſimum toto pectore amplectentes, aliquas Eccleſias in ſuis Civitatibus, & diœceſibus reſpectivè, ſeu loca honeſta, in quibus præfati infantes & pueri ad audiendum doctrinam Chriſtianam convenire poſſint, deputent, & viros ad id idoneos, vita & moribus approbatos, qui diebus ſaltem Dominicis eoſdem infantes & pueros, ac alias perſonas divinæ legis expertes, in articulis fidei, & præceptis ſanctæ matris Eccleſiæ inſtruant, confirment, & erigant, atque tot Societates, ſeu Confraternitates quot ad hoc tam ſanctiſſimum opus exercendum eis opportunæ videbuntur, inibi auctoritate noſtra erigant, & inſtituant.

Conceſſio Indulgentiarum pro Confratribus, & etiam pro inſtruendis per eos.

§. 3. Nos enim ut promptius & alacrius ad hanc curam ſubeundam omnes Chriſti fideles alliciantur, & eo libentiùs curam ipſam ſuſcipiant, quo ex hoc dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe uberius refectos: de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorũ ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis à jure temporibus firmum confitendi propoſitum habentibus, qui in aliqua dictarum Societatum, ſeu Confraternitatum ubilibet conſtitutarum intraverint, & adſcripti fuerint, illis videlicet, tam qui alios docuerint, quàm qui ab aliis in articulis fidei & præceptis Eccleſiæ hujuſmodi inſtructi fuerint, quotieſcumque in præfato ſanctiſſimo exercitio ſe occupaverint, quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium miſericorditer in Domino relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret deferri, volumus quod ipſarum tranſumptis manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in judicio & extra, ubi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. Rom. apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 6. Octob. 1571. Pont. noſtri anno 6. *Dat. P. A. 6. die 6. Oct.*

A'ppellationum cauſæ, in quibus rei ad favorem Fiſci R. Cam. A poſt. in pœnam pecuniariam condemnantur, infra ſex menſes expediri debent per appellantem, alioquin Iudex à quo ſententiam exequi tenetur. CXXXVIII.

De hac materia appellationum plenè notavi in conſt. 52. Pii IV. Etſi cuncta, *ſup.*

PIVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.* *Edita A. D. 1571.*

Exordium.

LIcet juri maximè conſentaneum, nobiſque præcipuè cordi ſit, ut delinquentes condignis pœnis afficiantur, tamen re ipſa, experiendoque cognovimus, quàplures ſubterfugiis, & cavillationibus legum diſciplinã evitare.

Cauſa conſt.

§. 1. Siquidem compertum eſt, eos qui tam in Alma Urbe noſtra, quam in provinciis ditionis Eccleſiæ in pœnis pecuniariis condemnantur, clypeo appellationum ſuffultos, ab aliis Judicibus inhibitiones obtinere. Cumque tam dicti Judices appellationum, quam qui coram eis jura Fiſci & Cameræ ſunt promoturi, de rei & cauſæ qualitate minus informati exiſtant, ac ipſi appellantes non modo appellationem ſuam proſequi non curant, quinimmò illius expeditionem totis viribus ſatagunt retardare, quo fit, ut modo officialium mutatione, quæ interim contingit, modo alio quovis prætextu condemnatio oblivioni tradatur, & ſic delictum impunitatem, & exinde ditionis tranquillitas perturbationem, ac ipſa etiam Camera Apoſtolica detrimentum non modicum conſequatur. Quibus malis providere volentes cum remedium appellationis contra Judicum incuriam à legibus introductum minimè tollere intendamus, ſaltem cum eo homines abuti, & illud in calumniam verſum proſpicimus, illius tempus limitandum, & reſtringendum duximus, ut eo magis hominum malitiis occurratur, & bene vivere volentium quieti, & ſecuritati conſulatur.

Appellationis cauſa in criminalibus infra ſex menſes debent expediri.

§. 2. Hac igitur perpetuò valitura conſtitutione decernimus, ut lata in cauſis criminalibus ſententia continente pœnam pecuniariam Fiſco noſtro applicandam, appellantes ab ea (in caſibus tamen, quibus aliàs de jure communi permiſſa eſt appellatio, & ſervatis iis, quæ ex forma conſtitutionum Apoſtolicarum circa depoſitum facien. ſeu cautionem præſtan. ſunt ſervanda) teneantur infra ſex menſes à die ipſius interpoſitæ appellationis computandos ita coram Judice appellationis cauſam ſuam proſequi, ut etiam expeditionem reportent, quibus elapſis, & expeditione coram Judice à quo non reproducta, teneatur præfatus Judex à quo ad quamcumque Fiſci inſtantiam, etiamſi acta fuerint tranſportata, ſententiam præfatam debitæ executioni, omni mora poſtpoſita, demandare, ita ut effectualis incameratio ſubſequatur.

Judices teneri facian. alla appellantibus.

§. 3. Verum ne malitia Judicis jus litigatorum efficiatur deterius, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ ac privationis officiorum, etiamſi illa ex cauſa onoroſa obtineant, ac refectionis omnium damnorum & intereſſe, quibuſcumque Judicibus totius ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, quacumque dignitate & præeminentia fulgentibus, etiamſi Legati, Vicelegati, ac Provinciarum Gubernatores exiſtant, committimus & mandamus, ut appellantibus ſine mora acta & proceſſus quoſcumque effectualiter tradi curent, & faciant.

Judices ad quos, cauſas appellationis expediant.

§. 4. Et ipſi Judices ad quos reſpectivè, bona fide, & omni verſutia remota ad cauſarum legitimam expeditionem procedant, ſcituri nos acriter vindicaturos, ſi per eorum quempiam in præmiſſis fuerit appellantibus ipſis præjudicium generatum.

Clauſula derog.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis legibus, & ſtatutis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. M.

Papæ ſcr.

Anno à Nativitate Domini noſtri JESV CHRISTI 1571. *Indict.* 14. *die verò* 16. *menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Domini Pii divina provi*

Publicatio Pont. die 16. Oct.

providentia Papæ V. anno 6. suprascripta litera affixa fuerunt ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Ioannem de Soya Cursorem.

Antonius Clerici Magister Curs.

CXXXIX. **Institutio undecim Vicariarum perpetuarum in totidem Basilicis, & Ecclesiis Almæ Urbis, cum assignatione portionum, & obventionum pro singulis earum.**

Ad hac omnino vide aliam hujus Pontific. const. 47.

Ad exequendum, *sup. ubi notavi.*

Edita An. D. 1571. P I V S P A P A Q V I N T V S, *Motu proprio, &c.*

Exordium. ETsi omnibus universi Orbis Ecclesiis divina dispositione præsidemus, propius tamen Ecclesiarum Urbis cura nos tangit, ac de illis potissimum, quibus animarum cura imminet solliciti sumus, utque illa in eis congruè exerceatur, quantum cum Deo possumus, sedulò providemus.

Causa hujus const. §. 1. Unde nos attente considerantes, quod Basilica S. Joannis Lateran. & Principis Apostolorum de Urbe: Item Sanctæ MARIÆ in via lata, & ejusdem S. MARIÆ Transtiberim, & S. Laurentii in Damaso, & S. Marci, & S. Angeli in foro Piscium, necnon S. Quirici in Montibus, & S. Nicolai in Carcere Collegiatæ, necnon S. Blasii della Pagnotta, & S. Catharinæ della Rota nuncupatæ, quæ ejusdem Basilicæ Principis Apostolorum, ac S. Pantaleonis, quæ Ecclesiæ S. Eustachii mensis Capitularibus perpetuò unitæ sunt, Parochiales Ecclesiæ ejusdem Urbis curam animarum, & satis amplas Parochias habent, quodque animarum cura ab iis ad quos ea communiter spectat, sæpè negligi solet.

Deputatio Vicariorum in singulis Basilicarum, de quarum tub. §. 2. Idcirco expedire, imò & necessarium fore duximus, ut in singulis Basilicis, & Ecclesiis prædictis singuli Vicarii perpetui, congrua fructuum & proventuum portione, qua honestè sustentari valeant, eis assignata, prout in Sacro Concilio Tridentino, & alias à nobis per nostras literas statutum est, ponantur, & deputentur, qui animarum curam hujusmodi eo diligentius, ac vigilantius gerant, quo magis eam proprie ad se pertinere, & sibi incumbere noverint. Quapropter & ejusdem Concilii, & nostris hujusmodi statutis inhærentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in singulis ex Basilicis, & Ecclesiis suprædictis singulas Vicarias perpetuas pro singulis vicariis perpetuis, qui curam animarum Basilicis & Ecclesiis respectivè incumbentem gerere, ac Sacramenta Ecclesiastica ibi ministrare, Missas celebrare, & alia juxta providam ordinationem pro tempore existentis in Urbe Vicarii nostri in Spiritualibus Generalis, cuique assignanda onera subire debeant, ad nominationem dictorum filiorum Capituli cujuslibet ex eisdem Basilicis, & Ecclesiis, quæ nominatio sit ex numero approbatorum ab eodem Vicario, prævio illorum examine, coram examinatoribus ad id in ipsa Urbe deputatis per dictum Vicarium, seu Vicarii Vicegerentem, instituen. ponen. & deputan. perpetuò erigimus, & constituimus.

Assignatio portionum pro Vicariis. §. 3. Singulisque Vicariis hujusmodi singulas portiones, videlicet in qualibet Basilicarum prædictarum centum & viginti, in S. Blasii verò septuaginta, in S. Catharinæ sexaginta, in S. Pantaleonis aliorum sexaginta, in S. MARIÆ in Via lata octoginta, in S. MARIÆ Transtiberim aliorum octoginta, in S. Laurentii centum, in S. Angeli sexaginta, in S. Quirici quinquaginta, in S. Nicolai Ecclesiis prædictis similiter quinquaginta scutorum monetæ annuatim ex fructibus, redditibus, & proventibus earundem Basilicarum, & Ecclesiarū, eisdem Vicariis per Capitula Basilicarum, & Ecclesiarum, in quibus Vicariæ hujusmodi consistunt, vel quarum mensis Capitularibus Ecclesiæ ipsæ unitæ sunt, ut præfertur, quorum Capitulorum ad hæc expressus accedit assensus, pro una in S. Joannis Baptistæ, & altera medietatibus portionum hujusmodi in D. N. Jesu Christi Nativ. Festivit. integrè persolven. Item omnia & singula emolumenta, & obventiones, quæ ratione exercitii, curæ, & administrationis Sacramentorum hujusmodi, ac officiorum funeralium, quæ ipsa die humationis cadaverum celebrabuntur, non autem ratione anniversariorum, & ad ipsas Ecclesias, & Basilicas in posterum pertinebunt, per ipsos Vicarios propria auctoritate percipiendi, exigendi & levandi, ac in suos usus & utilitatem converten. & convertenda loco pensionum annuarum, pro congrua ipsorum Vicariorum sustentatione perpetuò assignamus, & applicamus.

Deputatio Vicarii Urbis in executorem. §. 4. Mandantes Motu simili tenore præsentium Dilecto filio nostro Jacobo tituli Sanctæ MARIÆ in Cosmedin. Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in Alma Urbe Vicario in Spiritualibus Generali, quatenus per se, vel alium seu alios, dictos Vicarios ad nominationem & institutionem hujusmodi, in Vicariarum prædictarum possessionem corporalem inducat auctoritate nostra, & defendat inductos, amotis ab illis quibuslibet illicitis detentoribus, ac faciens singulis eisdem Vicariis de portionibus eis debitis prædictis integrè responderi, eosque portionum ipsarum, necnon emolumentorum, & obventionum eis, ut supra assignatorum perceptione, & perceptionis pacifica possessione, seu quasi pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper à quoquam quavis occasione indebitè molestari, præmissaque omnia & singula efficaciter adimpleri; & ab omnibus inviolabiliter observari curet, contradictores quoslibet & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

Derogatio contrariorum. §. 5. Non obstante nostra, qua statuimus, ordinavimus, & declaravimus, non majorem centum, nec minorem quinquaginta scutorum annuorum summam, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis, Vicariis perpetuis ex præfato Concilio erigen. omninò assignari, nisi Vicariis temporariis solitum fuisset plus assignari, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Basilicarum, & Ecclesiarum præfatarum etiam juramento, &c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Basilicis & Ecclesiis præfatis, earumque Capitulis, Archipresbyteris, Titularibus, Cardinalibus, & personis, ac dilectis filiis Pop. Rom. de non conferendis beneficiis d. Urbis aliis quàm originariis, &c. ac quibusvis aliis in genere vel in specie, & alias in contrarium quomodolibet, etiam per Leon. X. & alios Roman. Pontifices etiam pluries concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fiat motu proprio. M.

Papæ Bullar. Clausularum repetitio. §. 6. Et cum absolutione à censu ad effectum, &c. Et de erectione, constitution., assignatione, & applicatione, ac derogatione, aliisque præmissis, quæ hic pro sufficienter repetitis habeantur ad partem, etiam seperatim, & in una, nulla facta mentione, ac aliis, & quod sola signatura præsentis nostri Motus proprii sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra illud, non obstan. quibuscumque.

Fiat. M.

Dat. Rom. apud S. Petr. nonis Novembr. Anno 6. *P. P. An. 6. die 5 Nov.*

CXL. **Contra ambientes dignitates, & officia jurisdictionis administrationem habentia, eaque pretio, seu promissione procurantes, vel assequentes, aut assecuta manutenentes in Statu Ecclesiastico.**

P I V S P A P A Q V I N T V S, *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1570. & 1572.

Exordium. ETsi Romani Pontificis continua, indefessaque meditatio circa subditorum suorum commodum, & utilitatem continuè implicetur, ac quæ iis, quos ut filios tenere diligit, obesse posse credit, de medio tollit, negotiorum tamen multitudine pressa, singula in dies singulos considerans, illorum executionem, etiam dietim disponit, ut & negotia ipsa salubrius dirigantur, ut ipsi subditi paulatim sui in eos amoris cognoscant indicia.

§. 1. Sanè

Jure civili eruetur, Judices, & alios juſtitiæ miniſtros, ſine quoquam ſuffragio elegi debere, ut in anth. ut Judices ſine, &c.

§. 1. Sanè licet ne alias ordo juſtitiæ perverteretur, & ex certis aliis inibi expreſſis cauſis per civiles conſtitutiones ſalubriter fuerit ſtatutũ, ut judices, & alii juſtitiæ Adminiſtratores ſine quoquó ſuffragio fieri debeant, gravibus etiam injunctis pœnis, qui præmiſſam conſtitutionem tranſgredi auſi quoquo modo fuiſſent, accepimus tamen ſuper, non ſine animi noſtri diſplicentia, nonnullos pro conſequendis officiis, & dignitatibus juriſdictionis exercitium habentibus, pecunias & alias res ſolvere, & promittere aliquibus Curialibus, quorum interceſſionibus & favoribus talia officia, & dignitates obtinent. Licetque nos pro noſtri Paſtoralis officii debito præmiſſa conniventibus oculis pertranſire nequeuntes, omnem adhibuerimus diligentiam, ut tam ambitioſi hujuſmodi, quàm pecuniarum hujuſmodi receptores, & ſtipulatores, tam publicè, quàm ſecrete reperirentur, nihilominus exinde nihil certi expiſcari hactenus potuimus.

Hic autem Pontif. pœnas omnes in tranſgreſſores inflictas innovat, & confirmat.

§. 2. Cupientes igitur præmiſſis modum aliquem imponere, ac eos quos civilium pœnarum timor à ſimilibus non coërcet, per Canonicas ſanctiones auctoritate Apoſt. omninò deterreri, & avaritiæ hujuſmodi genus juri & juſtitiæ hujuſmodi tam obnoxium de medio tollere, conſtitutionis civilis, ac pœnarum per illa ſtatutarum tenorem & formam præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili, &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra delinquentes hujuſmodi, tam à jure civili, quam à ſacris Canonibus facta, ac in illis contenta, punitiones, & pœnas quaſcumque in tales inflictas, harum ſerie innovamus, eaſque idem robur, eandemque vim obtinere volumus, atque ſtatuimus, quod & quam habuiſſent, & haberent, ſi hactenus ad unguem obſervatæ fuiſſent, vel à nobis per præſentes emanarent.

Quinimò alias pœnas hic expreſſas imponit procurantibus, vel obtinentibus mediante pecunia, &c. dignitates, & officia.

§. 3. Inſuper quoque, ut earum uſus pœnarum multiplicatione ſtabilior efficiatur, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, quamque vim legis, etiam inviolabilis habere ſancimus, legibus, conſtitutionibus, ſtatutis, & decretis prædictis præjudicium non inferendo, quinimò illis addendo, decernimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus nemini cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione, & traditione, ac promiſſione aliarum rerum, etiam per interpoſitas perſonas, aut aliàs quovis modo faciendas, aliquas dignitates, & officia exercitium & adminiſtrationem juriſdictionis habentia procurare, aſſequi, vel obtinere, ac ſi quis his præſentibus contravenisſe quoquo modo dici, aut cenſeri potuerit, ipſum contravenientem eo ipſo confiſcationis omnium bonorum, degradationis, & amiſſionis, tam privilegii doctoratus, quàm quorumcumque per eum obtentorum officiorum, tam ſæcularium, quam Eccleſiaſticorum, ac demùm ultimi ſupplicii pœnas irremiſſibiliter incurrere volumus.

Et exceptionem ignorantiæ non admitti decernit.

§. 4. Cæterum, ut fraudibus, quæ circa præmiſſa exoriri poſſent, faciliùs occurratur, pari modo ſtatuimus, quod ubicumque & quandocumque compertum fuerit per interpoſitam perſonam aliquas pecunias, ſeu alias res traditas, ſeu promiſſas fuiſſe alicui Curiali, familiari, vel cuicumque alteri perſonæ pro officiis, & dignitatibus juriſdictionis adminiſtrationem habentibus, is qui officium hujuſmodi obtinuerit, ſe à præmiſſis, attenta interpoſitione perſonæ hujuſmodi, nullatenus excuſare queat: quinimò nulla admiſſa ignorantiæ excuſatione ipſo jure præſumatur ſolutionem, & promiſſionem hujuſmodi de eorum qui officia & dignitates ſimilia obtinuerint conſenſu, & mandato penitus eſſe factas, iiſdemque propterea pœnis ſubjacere omninò intelligatur. Poſtremò ne ii qui in præteritum talia officia, ſeu dignitates ſolutionibus, ſeu promiſſionibus mediantibus impetraverint, credant ſe per præſentes abſolutos eſſe, eiſdem Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine perpetuò declaramus, eos pœnas in tales à jure communi inflictas incurriſſe, & contra eos ad pœnarum hujuſmodi proſecutionem procedi poſſe.

Nul. obſtantibus aliqua ex

§. 5. Eos verò qui ſimilibus mediis aliqua officia, & dignitates ſimiliter juriſdictionis adminiſtrationem habentia obtinent, ſi in futurum quippiam unquam vigore præcedentium promiſſionum in aſſecutione officii hujuſmodi factarum ſolverint, ipſo jure, & facto pœnas in hac noſtra conſtitutione contentas incurrere, præſentesque noſtras, tam eos qui in futurum officia ſimilia, & dignitates ſolutionibus, & promiſſionibus præcedentibus obtinebunt, quam eos qui jam obtinuerunt, ſi in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia cauſa ſolverint, ligare volumus.

cauſa manutentionis officiorum non obtentorum, eaſdem pœnas inflig.

§. 6. Decernentes contra præmiſſa quodvis pactum, etiam juramento vallatum, ac inſtrumenta, & alias forſan deſuper editas ſcripturas minimè in cauſa eſſe poſſe quo minus ſolvere habentes, ſi pro præmiſſis ſolverint, pœnas præſentibus contentas incurrant. Nos enim pacta, conventiones, promiſſiones, ſcripturas, ac alia quæcumque quomodolibet, ut præfertur, inita exinde caſſamus, irritamus, & annullamus, eoſque à juramentis, & aliis nexibus prædictis abſolvimus.

Pro

que

fect

lat.

Clauſulæ ſervatrix.

§. 7. Necnon præſentes, & deſuper forſan conficiendas literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligare volumus, illaſque nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſvis revocationibus, & derogationibus cõprehendi nullatenus poſſe.

Decr. nu. ritat.

§. 8. Sicque per quoſcumque judices, &c. & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Cla. ſ.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis etiam Almæ Urbis, & aliarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ac provincialibus, municipalibus, & particularibus ſtatutis, ac legibus, etiam Imperialibus, & in corpore juris ſcriptis, privilegiis quoque, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Ex

hanc

§. 10. Ut autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valvis Baſilicæ principis Apoſtolorum, ac S. Joannis Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere in judicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante.

Exemplo fides.

§. 11. Ac illarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alicujus alterius judicis munitis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

Dat.

die

Dat. Romæ apud S. Petr. Non. Decembr. Anno 6.

Publi.

Anno à Nativitate Domini noſtri JESV CHRISTI 1571. *Indict.* 14. *Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno* 6. *die verò* 8. *menſis Decembris ſupraſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum Principis Apoſt. de Vrbe, S. Ioannis Lateran. & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octavianis, & Alamanum de Alamanis, præſibati Sanctiſſ. Domini Noſtri PP. Curſ.*

Ioan. And. Paniza Magiſter Curſorum.

PIVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita A. D. 1571.

Exord. nu.

CUm nuper, ne ordo juſtitiæ perverteretur, & ex certis aliis cauſis animum noſtrum moventibus fuerunt, &c. ut ſup.

Declarat, quod dicta conſtitutio

gat

cibi

cutias

impetra

offerr

media

§. 1. Attendenteſque quod fortè probabiliter dubitari contingat, an dicta noſtra conſtitutio comprehendat recipientes hujuſmodi pecunias, ac res, ac promiſſiones ſibi factas ſtipulantes, ut officia prædicta exercitium ac juriſdictionis adminiſtrationem habentia conferri faciãt, ac mediatores & interpoſitas perſonas: Propterea nos motu ſimili & ex certa ſcientia, & de poteſtatis pleniru-

dine

motu simili, & ex certa scientia, & de potestatis plenitudine hoc nostro perpetuò valituro constitutionis declaratorio, & quatenus opus sit addendo prædictæ nostræ constitutioni decernimus, quòd dicta nostra, constitutio ac omnes & singulæ pœnæ in ea expressæ, perinde ligent & afficiant omnes & quoscumque cujusvis dignitatis, gradus, conditionis, ac præeminentiæ existant, qui pro hujusmodi officiis jurisdictionis administrationem habentibus conferendis, ac mediatores & interpositas personas quascumque pecunias vel alias res ut supra receperint, ac si supradicti in dicta nostra constitutione comprehensi essent, & de illis in ea expressa mentio facta esset.

Clausula præservativa.

§. 2. Necnon præsentes, & desuper conficiendas forsan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & singulos à data præsentium irremissibiliter ligare volumus, illasque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, aut sub quibusvis revocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus posse.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices, &c. causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata, &c. judicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clausderog.

§. 4. Non obstan. præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam Almæ Urbis, & aliarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ac Provincialibus, municipalibus, ac particularibus statutis, ac legibus, etiá imperialibus, & in corpore juris scriptis, privilegiis quoque, &c. etiam motu simili, &c. etiam consistorialiter, &c. quibus omnibus, illorum tenores, &c. hac vice latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma publ. hanc const.

§. 5. Ut autem præsentium tenor omnibus innotescat, nullusque earum ignorantiam allegare queat, eas in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, S. Joannis Lateran. & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, ipsasque sic publicatas omnes & singulos, quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac si essent omnibus personaliter intimatæ. Decernentes quoque præsentium earundem solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obstante.

Fides exemplorum.

§. 6. Ac illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alterius alius Judicis sigillatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Placet Motu proprio. M.

Dat. P. An. 6. die 12. Febr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, pridie idus Februarii, Anno 7.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1571. *Indictione* 14. *die verò* 13. *mensis Februarii, Pont. Sanctiss. D. N. D. Pii Papæ V. anno* 7. *retroscripta litera Apostolica affixa & publicata fuerunt Romæ in locis retroscriptis per me P. Paulum de Masthais præfati Sanctiss. Domini Nostri PP. Curs.*

Philibertus Mag. Curs.

De electione Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis Sancti Augustini, bonorumque temporalium administratione.

Hæc Bulla paucis immutatis confirmata est à Gregor. XIII. in ejus const. 59. Quæ inter, ***ac Sixto V. in const.*** 98. Ex varietate, *ibi videas.*

Edita An. D. 1571.

P I V S P A P A Q V I N T V S,
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

INter cæteras Pastoralis officii nostri curas, illa nos præcipuè urget, per quam Regularium Congregationum, illarumque personarum commoditati, & felici directioni consulitur, ac Monasteria, domos, Ecclesias, & loca, tam in spiritualibus, quàm temporalibus, prudentia, & vigilantia Prælatorum canonicè electorum incrementum suscipere posse arbitramur.

Pio Pont. jussis, de consis Priorum generalium Congregationis deputavit.

§. 1. Sanè cum nos nuper per alias nostras in forma Brevis literas, justis de causis animum nostrum moventibus, dilectum filium Stephanum tunc Congregationis S. Salvatoris, Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium Priorem generalem, in Capitulo generali Bononiæ proximè celebrato electum, ab onere sui Generalatus officii absolverimus, & liberaverimus, ac in ipsius locum dilectum etiam filium Ambrosium de Lamis Eugubinum, ipsius Congregationis Priorem Generalem substituerimus, & deputaverimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Visitatores modò & Procuratorem generalem deputat.

§. 2. Et arbitrantes pro negotio reformationis Congregationis prædictæ expedire, quod etiam Visitatores, & Procurator generalis ejusdem Congregationis á nobis deputentur, idcirco dilectos filios modernos prædictæ Congregationis Visitatores, & Procuratorem generalem in prædicto Capitulo Bononiæ electos, ab onere suorum officiorum etiam absolvimus, & liberamus, & in ipsorum locum, quoad prædicta officia, in Visitatores videlicet, N. N. N. in Procuratorem verò generalem N. dilectos filios, ipsius Congregationis Canonicos, cum honoribus, oneribus, potestatibus, facultatibus, jurisdictionibus, & prærogativis solitis & consuetis substituimus, & subrogamus.

Canonici in sacris constituti tantùm, vo cem activam, & passivam habeant.

§. 3. Cumque per alias nostras literas statuerimus & ordinaverimus, quod nullus ex dicta Congregatione Canonicus in Capitulis, tam generalibus quàm conventualibus pro tempore celebrandis, vocem activam, seu passivam in electionibus faciendis obtineat, nisi sit in sacris ordinibus constitutus, & post per eum legitimè emissam professionem in eadem Congregatione, quoad electiones in capitulo generali per septennium, quo verò ad alias electiones in capitulis conventualibus faciendas per quadriennium laudabiliter vixerit.

Absentes non eligant.

§. 4. Et quoad vocem activam in capitulo actu præsens fuerit.

Electio generalis requirit duas partes votorum.

§. 5. Eligendique in Priorem generalem, duas ex tribus partibus.

§. 6. Alii verò suffragiorum majorem partem obtinuerint.

Aliorum autè sit pro majore parte votorum.

§. 7. Quodque in Capitulo generali, Prior, & Procurator Ordinis generales, necnon Visitatores, eorundem substituti, pro casibus necessitatis dumtaxat eligantur.

Electio Prioris, Visitatorii & Procuratoris spectat ad Cap. generale, eorum qualitates destinantur.

§. 8. Et eligendi in Priorem, & Procuratorem generales, necnon in Visitatores, scientia, prudentia, vitæ integritate, ac pietate præditi existant.

Generalis in quibusdam Monasteriis Priores eligit, in aliis verò capitula conventualia.

§. 9. Factaque ipsorum Canonica electione juxta hoc nostrum statutum, & ordinem, ac Congregationis præfatæ regularia instituta, Prior generalis sic electus, una cum Definitoribus eligat Priores pro Monasteriis, in quibus non adsunt plures, quam sex Canonici, ac disponat & ordinet familias solitas, & necessarias pro quolibet Monasterio, ita quòd in qualibet familia sint aliquæ personæ idoneæ, quæ possint eligi in Priores, aut Abbates, sive præpositos juxta cujuslibet Monasterii titulum, ipsorumque Vicarios, & Discretos mittendos ad Capitulum generale. Quorum Prælatorum Conventualium, & Vicariorum electiones, non ampliùs in Capitulo generali fiant, sed illi, sicut discreti, in Capitulis conventualibus cujuslibet Monasterii, cujus Canonici excedent numero sex Canonicorum, modo infrascripto eligantur, videlicet.

Hoc amè non fuit usitatum, ut patet ex bulla Greg. XIII. cit. in rub.

Formam electionis in Capitulis Conventualibus præfinit.

§. 10. Postquam familiæ omnes in Capitulo generali (ut præmittitur) pro quolibet Monasterio dispositæ & ordinatæ, ad locum sibi destinatum statuto tempore pervenerint, antiquior Canonicus in quolibet Monasterio existens, deputet diem & horam ad celebrandum Capitulum, & ad sonum campanellæ convocari faciat omnes Canonicos habentes vocem activam & passivam. Illisque convocatis & residentibus, præfatus antiquior Canonicus advertat, an sint omnes præsentes, deinde eos interroget, an eis placeat dies & hora ad futurá electionem, & illis annuentibus, præmissa generali confessione à capitulo recitanda, eos absolvat, dicens: Misereatur vestri, &c. Et si tenemini aliquo vinculo excommunicationis, &c.

Et dispensio vobiscum super irregularitate, &c. Postea dicatur Hymnus, Veni creator Spiritus, &c. Kyrie eleison, &c. Pater noster, &c. Oratio, Deus qui corda, &c. Quibus peractis in conspectu omnium cum duobus aliis de capitulo, qui primitus habitum Religionis susceperunt, ipsum concedentibus, simulque cum eo residentibus ad mensam decenter præparatam cum capsula, vel urna, ubi schedulæ suffragiorum poni debent, & papyro, & atramento ad scribendum processum electionis, accedat. Et quoniam vota, seu suffragia juxta decreta Conc. Trid. debent esse secreta, ita quod eligentium nomina nunquam publicetur, singuli electores schedulas accipiant omnino similes, & unusquisque in sua schedula nomen eligendi inscribat, vel dicat, Eligo N. in Priorem: & antiquior Canonicus, & alii duo capitulares prædicti, postquam ipsi schedulas, ordine antiquitatis inter eos servato, in urnâ seu capsulam demiserint, aliorum schedulas accipiant, & in urnam, seu capsulam præfatam inferant, & inspiciant an schedulæ sint numero pares cum electoribus ibi præsentibus, & si invenerint esse in majori, vel in minori numero, quàm sint capitulariter ibidem præsentes, illas comburant, rursusque ad scrutinium modo præmisso procedant, donec invenerint scrutinium esse canonicè factum, & tunc legant schedulas, & si electio numero suffragiorum secuta fuerit, schedulæ etiam comburantur, factaque electione, antiquior Canonicus, & alii duo scrutatores prædicti publicent electorum nomina, exprimendo numerum suffragiorum, quæ quisque habuerit, quod faciendum est licet aliquis non habuerit vota, vel suffragia ad sufficientiam, ut ad secundum scrutinium (sicut præmittitur) deveniri possit. Decretum verò electionis ab illo, qui inter scrutatores primus fuerit, licet electo suum suffragiũ non contulerit, per hæc verba formetur. Ego N. vice præsentium capitularium eligo F. in Priorem, Vicarium, seu Discretum nostri Monasterii: quod si primus scrutator fuerit electus ad aliquod officiũ, secundus scrutator ad publicandum scrutinium, & formandum decretum succedat, completaque electione, & decreto (ut præmittitur) formato, scrutatores processum electionis compleãt, atque subscribant, subjungẽdo: Invenimus quod N. in Priorem, seu Vicarium, aut Discretum nominatus habuit tot suffragia, & ego N. decreta electionum formavi. In quorum fidem manibus nostris subscripsimus, & sigillo Monasterii præfati roboravimus, die ut supra. His peractis, antiquior Canonicus dicat sine cantu Psalmum, Laudate Dominum omnes gentes, cum versu, Salvos fac servos tuos, &c. Et Oratione, Prætende Domine famulis tuis, &c. deinde dicat, Adjutorium nostrũ, &c. & dicto respõso ab omnibus, Qui fecit cœlum, &c. terminetur capitulum, & scrutiniũ, seu processum, ac decretum electionis modo præmisso factum transmittitur ad Priorẽ generalem pro confirmatione obtinenda, qui Prior generalis cum voto Visitatorum, quatenus electio fuerit canonicè facta, & personæ electæ nullam patiantur exceptionem, ipsam electionem confirmare, & approbare debeat, alioquin legitima causa subsistente mandet ad aliam electionem (ut præmittitur) deveniri, & idem servetur quoties officium Prælati conventualis quovis modo vacare contigerit: & hanc formã & ordinem in singulis electionibus, in reliquis verò omnibus, & singulis casibus constitutiones, statuta, & consuetudines ipsius Cõgregationis inviolabiliter observari volumus, & mandamus, & aliter factæ electiones, nullius sint roboris, vel momenti. Et si quis alias, quam ut præmittitur, quovis modo, aut quæsito colore se intromiserit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrisse cẽseatur. Et cùm acceperimus, quod nõnulli Priores, Abbates, seu Præpositi conventuales dictæ Congregationis, illorumque Vicarii in Capitulo prædicto, præter vel cõtra dictarum nostrarum literarum formam electi fuerũt, vosque cupiatis hujusmodi formam inviolabiliter observari, eosdem Priores, Abbates, seu Præpositos, eorumque Vicarios conventuales in eodem Capitulo electos, & deputatos, ab eorum & cujusque ipsorum officiis similiter absolvimus, eximimus, & liberamus, volumus tamẽ quod singuli ejusdẽ Congregationis convẽtus, ubi adsunt plures, quam sex Canonici, cum primùm sibi per Priorẽ Generalem, & Visitatores prædictos injunctum & ordinatum fuerit, ad novam electionem Priorum, Abbatum, vel Præpositorum, necnon Vicariorum in unoquoque Monasterio, Abbatia, seu Præpositura juxta prædictum nostrum statutum deveniant & devenire debeant, quodque interea Abbates, Priores, seu Præpositi, eorumque Vicarii Conventuales per nos (ut præmittitur) ab eorum officiis absolvi, donec novæ electiones, & confirmationes Prælatorum conventualium hujusmodi fiant, eorum officia, ut priùs, exerceant, ac si ab eis absoluti non fuissent.

§. 11. Et insuper considerantes, quod prædicta Congregatio pro electione Prioris generalis, Visitatorũ, Procuratoris etiam generalis, & aliis hujusmodi peragendis negotiis, Capitulum generale singulo quoque anno maxima cum impensa, & non minore Canonicorum incommodo celebrari soleat, ac propterea magna inde evagandi, & sese dissolvendi Canonicis ipsis occasio præbeatur, cumque Prioris ipsius Generalis, Visitatorũ, Procuratoris etiam Generalis, necnon Prælatorũ Conventualium, Vicariorumque prædictorum officia annalia tantum sint, id plerumque usu venire solet, ut Prior ipse generalis, & Visitatores vix omnia ipsius Congregationis Monasteria, & loca, prout eorum officio incumbit, visitare, & operam suam illis pro re nata impendere, Procurator verò generalis similiter officii sui munus agnoscere, negotia, & causas Congregationis pertractandas percipere, usum Curiæ Romanæ apprehendere, atque alia ad officium suum spectantia providere: Prælati autem conventuales, eorumque Vicarii, & Ministri Monasteriorum & locorum curæ, & regimini suo commissorum statum intelligere, res, & bona agnoscere, consuetudines percipere, negotia obire, vix tam brevi temporis spatio possint, quin etiam quando rerum, & personarum, vel Congregationis, aut Monasteriorum, & locorum aliquam vel mediocrem notitiam, & cognitionem habere incipiunt, tum maximè temporis excluſi angustia eorum officia dimittere, negotia tam spiritualia, quam temporalia, aut intacta, aut certè inchoata, atque interrupta novis successoribus relinquere cogantur. Volentes igitur desuper opportunum adhibere remedium, ac ut electiones Prælatorum, & Ministrorum ipsius Congregationis canonicè, ritè, & rectè fiant, quod de cætero ejusdem Congregationis Capitulum generale quolibet triennio tantum celebretur, ubi Prior generalis, Visitatores, & Procurator generalis eligantur, & cætera ejusdem Congregationis negotia juxta infrascriptum nostrum statutum, & ipsius Congregationis regularia instituta pertractentur, & disponantur.

Capitulum generale quolibet triennio celebrandum est.

Hoc approbat & amplius non immutari jubet Greg. XIII. & Sixti V. clausa in rubrica.

§. 12. Quodque quolibet anno Prior generalis, & Visitatores, unà cum tribus aliis ex majoribus Prælatis conventualibus ipsius Congregationis, ejusdem Prioris generalis arbitrio eligendis die ad id statuta in aliquo loco commodo ad tractandum negotia Congregationis juxta eorum exigentiam conveniant, significando priùs omnibus & singulis Prælatis conventualibus diem, & locum, ita ut si aliquis ipsorum haberet aliquid in hujusmodi Congregatione proponendum, commodè vel ipsemet personaliter ad prædictum locum accedere, vel per nuntium, aut epistolam ea de re Priorem generalem, & alios prædictos certiores reddere, ipsosque consulere possit.

Dicta autem quolibet anno.

§. 13. Necnon quod Prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris etiam generalis in posterum triennalia, Prælatorum verò conventualium officia biennalia sint, & esse censeantur, ita tamen ut hac vice Prior generalis, Visitatores, & Procurator etiàm generalis (ut præmittitur) per nos deputati, usque ad Capitulum generale de anno futuro 1574. Dominica 3. post festum Resurrectionis D.N. Jesu Christi, in loco opportuno juxta prædicta regularia instituta celebrandum; Prælati verò conventuales juxta præmissum nostrum statutum jam electi, & postmodum eligendi, usque ad novam electionem, & confirmationem in Capitulis conventualibus de anno 1573. tempore congruo celebrandis faciendas, eorum officiis fungi possint, & valeant, atque omninò fungantur. Et si deinceps perpetuis futuris temporibus Capitulum generale de triennio in triennium celebretur, ac Prior generalis, Visitatores, & Procurator etiam generalis per triennium, Prælati verò conventuales ipsius Congregationis per biennium eorum officia, cum honoribus, oneribus,

Generalis, Visitatorum, & Procuratoris officia triennia explet, aliorum verò biennia.

Cõfirmat hoc idem Greg. XIII. cit. in rub. ubi etiam omnia officia ad triennium extendit, ac etiam Sixt. V. ibid. cit.

oneribus, facultatibus, & jurisdictionibus solitis, & consuetis, prout antea cum annalia erant, exerceant, & exercere possint, ac valeant.

Et si interim vacat, provideatur, ut hic.

§. 14. Quodque si triennio, vel biennio hujusmodi durantibus, Prioris generalis, Visitatorum, Procuratoris etiam generalis, aut Prælatorum, seu Vicariorum conventualium præfatorum, vel alicujus eorum officia per privationem, dimissionem, vel obitum, aut alio quovis modo vacarent, Prælati conventuales juxta suprascriptum statutum, Prior verò generalis, Visitatores, & Procurator etiam generalis præfati, juxta dictæ Congregationis regularia instituta eligantur, & eligi debeant.

Hoc non servari circumfertur. Idemvide cōst. Sixti V. mox indicatam.

Administratio bonorum temporalium prascribitur.

§. 15. Ac ut res, & bona temporalia Congregationis prædictæ, ipsiusque Monasteriorum, & locorum hujusmodi, non solùm conserventur, verùm etiam augeantur, quod in unoquoque Conventu tres probi Canonici per Prælatum conventualem eligendi constituantur, quorum unus Depositarius, alter Procurator, reliquus Oeconomus existat, ita ut Procurator pecunias omnes Monasterii capiat, easque deinceps Depositario tradat, & asservandas committat. Depositarius verò illas in ærarium, sive arcam ad hoc destinatam reponat, & Oconomo, ubi opus fuerit, de expresso Prælati mandato præbeat. Oeconomus autem acceptas, ut præfertur, pecunias pro communibus Monasterii utibus, ac necessitatibus, & prout Prælatus jusserit, fideliter eroget, ac expendat. Dictaque arca duabus sit clavibus munita, quarum altera penes Prælatum, altera verò penes Depositarium custodiatur: arca verò ubi tutus apud Depositarium locus non existat, apud Prælatum tutiore in loco statuatur, & quamdiligentissimè asservetur, præfatique Procurator, Depositarius, & Oeconomus unoquoque mense collatis invicem ratiociniis Prælato, astantibus duobus aliis Monasterii discretis Canonicis, eligendis ab ipso Prælato, rationem pro suo quisque officio accuratè reddere teneantur, sub pœna illis Prælati arbitrio imponenda, ipsis vero Prælatis privationis officii sui, si id facere neglexerint, hac in perpetuum valitura lege statuimus & ordinamus, irritum & inane decernentes quicquid secus à quoquam quovis modo scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Contrariis derogat.

§. 16. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roborati, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, illiusque superioribus, & personis in contrarium quomodolibet concessis, innovatis, & approbatis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores, etiamsi de illis specialis, specifica, ac de verbo ad verbum mentio habenda esset, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. R. An. & die 7. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 7. Decemb. 1571. Pontificatus nostri anno 6.

CXLII. Turcæ, qui in bello contra eos peracto, captivi sunt effecti, durante bello non dimittantur, neque distrahantur.

Adjuvantibus hoc bellum indulgentias elargitus est hic Pont. inf. in const. 146. Cum nos. *Deoque auxiliante, victoriâ Christiani reportarunt die 7. Oct.* 1571. *Ideo sub illa die quotannis celebratur festum S. Maria de Victoria, sub invocatione Rosarii, ut videre est infra in const.* 11. *Greg. XIII.* Monet.

Christianis autem apud Turcas in captivitate repertis, hic Pontifex libertatem concessit infra in const. 149. *Licet omnibus.*

Edita A. D. 1571. P I V S P A P A Q V I N T V S,

Motu proprio, &c.

Hic Pont. cum Rege Hisp. & Reipub. Venet. bellū facit

POstquam nuper inter nos, & Sedem Apostolicam, ac charissimum in Christo filium nostrum, Philippum Hispaniarum Regem Catholicum, necnon dilectum filium nobilem virum Aloysium Mocenicum Venet. Ducem, & ejus Reipub. Dominum, inito fœdere, & classe communibus viribus comparata, dilecto filio nobili viro Joan. ab Austria, ejus generali Præfecto, & dæctori, commissum fuit prælium omni posteritati commemorandum, initio illud quidem, quatenus poteramus nobis ab humanis viribus polliceri periculosissimum, ipso autem exitu fœlicissimum, hostibus maximam partem cæsis, fugatis, reliquis captivis factis, (causam nimirum suam Domino Deo nostro juvante, proque suo Israële pugnante,) perlatum fuit ad nos plerosque Christianorum, partim captivos illos sibi ipsis retinuisse, partim vendidisse, alios donasse, nonnullos etiam pacta pecunia in spem redemptionis adduxisse.

contra Turcam & Victoriam reportarunt, & ex classe Turcarum captivi multi effecti sunt.

Ipse modò Pont. ex causa hic relata.

§. 1. Quod sanè graviter, ut debuimus, accepimus, ab ipsa enim superiorum temporum experientia edocti sumus, quanto semper hæc cum Christianorum damno facta fuerint: plerosque enim ipsorum captivorum esse navigandi peritissimos, ad classem adornandam, instruendā, ducendam, propter multam Maris tempestatum, aurarumque peritiam, atque ad bellandum utilissimos; & si unquam alias, certè hoc tempore cæteris suis similibus cæsis esse hostibus pernecessarios, ex quorum missione, ut magna decessio, cum etiam ab omni ratione, & jure belli alienissimum sit, ut ipso bello durante mittantur illi, qui possunt aliquando ipsis mittentibus bellum infesturare, & contra eos venire.

Prohibet captivos hujusmodi vendi durante bello.

§. 2. Quod quidem malum, tametsi dilectum filium nobilem virum Joannem ab Austria pro ejus singulari prudentia prævidisse, eique providisse non dubitamus, tamen ut ad ejus cautionem Apostolicæ etiam auctoritatis robur accedat, præcipimus & mandamus omnibus, & singulis, quocumque sint gradu, conditione, statu, nomine, honore, apud quos captivi aliqui ex classe Turcarum, vel nunc sunt, vel in posterum erunt, sive ipsi eos receperint, sive ab aliis emptione, donatione, permutatione, vel alia quacumque ratione acceperint, ne illos hoc fœdere, & bello durante, quocumque nomine, ratione, colore mittere, alienare, liberare, fugere, atque abire permittere audeant, sed eos debeant omni cura, & diligentia custodire, & eorum numerum, nomina, patriam, parentes, ætatem, dignitatem, sive conditionem, & alias si quæ extant magis certæ, & particuliares demonstrationes, nobis, aut nostris Nuntiis, si ibi præsentes fuerint, si verò absentes, ipsarum Civitatum, & locorum, in quibus dictos captivos habentes reperiuntur, Rectoribus, Gubernatoribus, Judicibus, Locatenentibus, aut alio nomine nuncupatis, in ipsa verò classe existentes, nostris aut nostrorum fœderatorum ductoribus, præfectis, judicibus, quamprimum à publicatione præsentium indicare. Illi autem quibus captivi prædicti fuerint indicati, debeant similiter eorum numerum, & cæteras omnes circumstantias supradictas, prout eas acceperint, nobis quantocitius significare.

Et contravenientibus pœnas hic ac ciptas imponit.

§. 3. Si qui vero ex prædictis contravenerint, eos excommunicationis majoris latæ sententiæ, à qua nisi à nobis, ac successoribus nostris canonicè intrantibus absolvi nequeant, necnon amissionis omnium, & singulorum feudorum, dominiorum, & aliorum quorumcumque bonorum, tam mobilium quàm immobilium, quoad eos qui Ecclesiasticæ jurisdictionis fuerint, nobis, & Fisco nostro, qui verò aliarum ditionum, suæ cujusque ditionis Fisco applicandorum, & læsæ etiam Majestatis criminis pœnas eo ipso incurrisse declaramus, sperantes etiam quod dicti nostri fœderati hujusmodi nostrum præceptum in suis quique locis inviolabiliter observari curabunt.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 4. Et propterea omnibus, & singulis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ac Gubernatoribus, Judicibus, Locatenentibus, Barisellis, & aliis executoribus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, terrarum, & locorum contra præcepti, & mandati nostri hujusmodi transgressores ad executionem pœnarum prædictarum irremissibiliter, etiam executivè, & sine figura judicii, ac absque alio à nobis vel confœderatis nostris expectato mandato procedendi, plenam & liberam licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus, & impartimur.

Sola signatura sufficit.

§. 5. Volumus autem ut præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Exemplorum fides.

§. 6. Quodque illius exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuscumque Curiæ Ecclesiasticæ aut Prælati sigillo obsignata, eandem prorsus fidem ubique faciant, quam ipse præsens Motus proprius faceret, si esset exhibitus vel ostensus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliis roboratis, ac etiam legibus, etiam Castrensibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis quibusvis Communitatibus, Universitatibus, aliisque particularibus personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, &c. & alias quomodolibet concessis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. M.

Dat. P. An. 6. die 21. Dec.

Dat. Rom. apud S. Petrum, 12. Kal. Januarii, anno 6.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1571. Indict. 4. die verò 22. Dec. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno 6. suprascripta litera affixa & publicatæ fuerunt in valvis Principis Apost. de Urbe, necnon in valvis Cancel. Apost. & acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Camil. Cherubinum, & Ioan. Sprengerium, præfatæ S. D. N. Papæ Curs.

CXLIII. Approbatio Congregationis Fratrum Joannis Dei nuncupatæ, ad regimen Hospitalium pro curandis pauperibus infirmis nuper institutæ, sub Ordinariorum correctione, & Regula S. Augustini.

Reformavit istam Congregationem Clem. VIII. infrà in const. 44. Romani. *Et quoad Sacerdotes novam dispositionem edidit Paul. V. in ejus const.* 36. Inter.

Hanc Congregationem Italiæ, Hospitalia Germaniæ, Galliæ, & Poloniæ comprehendentem, in veram Religionem sub tribus Votis substantialibus, & quarto de juvandis Infirmis, ac sub Regula S. Augustini, erexit Paul. V. in const. 100. *Romanus*, inf. tom. 3. Ejus constitutiones approbavit idem ibidem const. 103. *Ea quæ.* Jurisdictionemque Ordinariorum in eam præfinivit idem Paul. in const. 113. *Romanus.* Privilegia aliorum Ordinum & Clericorum ministrantium Infirmis communicavit Sanctiss. D. N. Urban. VIII. const. 18. *Sacrosanctum*, inf. tom. 4. Qui etiam declaravit eorum præcedentiam cum Ordinibus Mendicantium in const. 76. *Commissi.* Et de fratribus Sacerdotibus, eorumque officiis alia decrevit in const. 84. *Circumspecta*, d. tom. 4.

Edita An. D. 1571.

PIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Licet ex debito Summi Pontificatus officii nobis desuper injuncti, circa piorum locorum quorumlibet profectus nos deceat intentos existere, hospitalium tamen ac in eis degentium pro tempore miserabilium personarum commodo, utilitati, & subventioni, tanto nos potioribus studiis insistere convenit, quanto ipsorum miserabili conditione pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Hospitalia quædam in Hispania constructa sunt sub invocatione Ioannis Dei, pro pauperum infirmorum curatione. Et circa eleemosynarum col-

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Roderici Seguenza moderni Confratris majoris nuncupati, hospitalis Joannis Dei nũcupati, civitatis Granaten. petitio cõtinebat, quod licet in d. hospitali ipsius Civitatis, in qua adest Cancellaria Regia, & ad eam maximus extraneorum numerus pro suis negotiis ibidem pertractandis affluere solet, & unus Major nuncupatus, & alii decẽ, vel octo confratres dicto Confratri majori nuncupato, obedientiam præstantes reperiantur, qui in eleemosyna pro ipso hospitali, in qua diversi Christi pauperes, utpote incurabiles, senes, mente capti, & membris impotentes ad numerum quadringentorum, & ultra ascendentes, continuè suis infirmitatibus curantur, & aluntur, & pro quorum curatione & alimento summam sexdecim millium ducatorũ & ultra, ex eleemosynis à piis Christi fidelibus ipsis confratribus erogari solitis provenientem, singulis annis exponitur quæritandis, ipsisque Christi pauperibus gubernandis sua charitate impendant opera, & in eodem Hospitali dictorum Christi pauperum numerus, propter bellum superiori anno in Regno Granaten. contra Mauros gestum, admodum auctus existat, & eleemosynæ minus frequenter quam antea hodie fieri soleant, ipsique confratres maximo cum labore, & pro eorũ cœpto opere minimè retardẽtur, sed maximo cum fervore opus ipsum adeo laudabile assiduè prosequantur. Nihilominus hominum malitia crescente, nõnulli laïci avaritia ducti, Deique timore postposito, habitu Capotto nuncupato panni vulgariter Layal in illis partibus nuncupati, quo ipsi confratres indui solent, accepto, sub falso nomine, tam dicti quam civitatis Corduben. necnõ de Madrid, Toletan. ac de Lucerna Oppidorum Corduben. respectivè diœcesibus hospitalium, adinstar dicti hospitalis Granaten. fundatorum, & in quibus similis charitatis opera, quæ à confratribus dicti hospitalis Granaten. exerceri solent, eleemosynas quæritare, illasque in pravos & damnabiles eorum usus convertere ausi sunt, in maximũ pauperum Christi fidelium in eisdem Hospitalibus pro tempore existentium necessariæ subventionis detrimentum.

Sedet Pius Papa V. pro hospitali Granaten. Pont. sui anno 6. pro Confratribus.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, dictus Rodericus ad præmissa è medio faciliùs tollenda, sibi, aliisque tam Granaten. quàm Corduben. & de Lucerna Oppidorum hujusmodi Hospitalium, aliorumque ad illorum instar de cætero erigendorum confratribus, nunc & pro tempore existentibus, scapularium ejusdem panni Layal nuncupati super veste, seu capotto per eos gestari solito, ad genua usque, ut ipsi ab omnibus Christi fidelibus eis eleemosynas pro præmissis portigendas, ab aliis ex eorum confratribus non existentibus, & sub falso nomine dictorum hospitalium, vel alicujus eorum eleemosynas dolosè & malitiosè petentibus, faciliùs internosci valeant, deferendi, necnon in quolibet eorundem hospitalium, & aliorum ad eorum instar erigendorum, inter eos cõfratrem unum Sacerdotem, similem habitum & scapularium, qui missas, aliaque divina officia ibidem celebrare, necnon sacramenta Ecclesiastica, tam ipsis confratribus, quàm Christi pauperibus in eisdem hospitalibus pro tempore existentibus ministrare, illosque in Dei mandatis pie observandis instruere & confortare debeat, habendi & retinendi, necnon eleemosynas pro eorundem hospitalium Christi pauperum subventione, non solùm in Civitatibus & Oppidis, in quibus hospitalia ipsa consistunt, verum etiam in toto districtu, diœcesi, & provincia earum, de loci Ordinarii licentia, petendi & recipiendi licentiam & facultatem impetrari summoperè desideret, nobis humiliter supplicari fecit, quatenus pro desiderio, ac dictorum Hospitalium, & Christi pauperum in eis nunc & pro tempore existentium statui consulere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hi ideo Pontifices Confratribus (nunc more sub reg. S. Augustini vivan.) concedit habitum & facultatem colligendi eleemosynas pro Hospitalibus infirmorum.

Ad hæc vide etiam const. Clem. VIII. Rom. in.

§. 3. Nos qui Christi pauperum consolationem & subventionem sinceris desideramus affectibus, volentes Rodericum ac confratres in tam pio & laudabili proposito confovere, necnon eundem Rodericum à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat cõsequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Roderico, ac omnibus & singulis aliis dictorum hospitalium, nunc & pro tempore existentibus confratribus, dummodo sub regula S. Augustini vivant, ut super eorum veste seu capotto per eos gestari solito, scapularium ad genu usque ejusdem panni Layal nuncupati, continuè deferre, necnon sacerdotem unum in quolibet eorum hospitalium, qui confrater existat, similem

similemque habitum ejusdem panni, majorem tamen & latiorem, ac dignitati sacerdotali decentiorem, loci Ordinarii arbitrio pro prima vice designandum deferat, habere possit, necnon eleemosynas præfatis hospitalibus, eorumque Christi pauperibus, tam in Civitatibus, & Oppidis, in quibus ipsa hospitalia, ut præfertur, consistunt, quàm totis eorum districtibus, diœcesibus, & provinciis ab omnibus Christi fidelibus petere & recipere, illasque in dictorum hospitalium, & eorum Christi pauperũ usus & subventiones convertere debere ut licitè possint & valeant, licentiam & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus & elargimur.

Ordinarius jurisdictioni, & correctioni supponit.

§.4. Necnon tam ipsum Sacerdotem, quàm Majorem nuncupatum, & alios confratres hujusmodi sub loci Ordinarii jurisdictione, correctione, visitatione, & obedientia, etiam perpetuo supponimus & subjicimus, ipsosque Majorem, & alios confratres de eleemosynarum hujusmodi administratione singulis annis, in tempore eidem Ordinario bene viso, legale computum eidem Ordinario loci tantum, & nulli alteri reddere debere.

Hoc habes et in d. constit. Clem. VIII.

Habitum dimittere prohibet.

§.5. Necnon quod prædicti moderni & pro tempore existentes eorundem hospitalium confratres, & postquam habitum prædictum susceperint, illum dimittere, minusve eum alicui exhibere, nisi de consensu omnium aliorum confratrum hospitalis, in quo habitum ipsum exhiberi contigerit, sub majoris excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda pœna, audeant vel præsumant, perpetuò statuimus & ordinamus.

Declarat Clem. VIII. in a. ejus const.

Ordinariis tãtum de Hospitalium regimine rationem reddendam esse præcipit.

§.6. Necnon omnibus & singulis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, præterquam locorum Ordinariis, ne quovis prætextu, in regimine, gubernio, aut administratione eorundem hospitalium, aut aliorum ad ipsorum instar erigendorum, sub dicta pœna per contravenientes similiter ipso facto incurrenda, quomodolibet se intromittere aũdeant seu præsumant, districtius inhibemus. Decernentes Majorem nuncupatum, & alios hospitalium hujusmodi nunc & pro tempore existentes confratres, super libera administratione, gubernio, & regimine dictorum hospitalium, à quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam sub prætextu illorum, in toto vel parte fabricationum, etiam ex quocumque pio legato, vel alias quomodolibet factorum molestari, perturbari, vexari, aut inquietari nullatenus posse.

Clausulas præservativis huic const. apponit.

§.7. Præsentesque literas nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, aut in jus vel controversiam quacumque ratione, vel causa vocari, aut ad terminos juris reduci, vel quodvis aliud juris, seu gratiæ remedium contra illa impetrari posse, causamque vel causas propter quas præsentes ipsæ à nobis emanarunt, coram loci Ordinario, aut quocumque alio Judice, etiam delegato, ac facultate quacumque fungente, verificare non debere, nec ob id viribus carere, aut per obreptionem obtentas, nec minus dictum Rodericum ad verificandum præmissa teneri, minusque sub quibuscumque similium vel dissimilium gratiarum, tam per nos, quàm Romanos Pontifices successores nostros quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis pro tempore factis, quorumcumque tenorum existant includi, sed illis non obstantibus in suis robore vigere, & efficacia persistere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, & plenariè reintegratas, & sub dat. per dictum Rodericum, & pro tempore existentem Majorem nuncupatum confratrem d. Hospitalis Granaten. eligenda, de novo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis nostræ esse. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis alia judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.8. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Granaten. ac Amerin. & Corduben. Episcopis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte d. Roderici, seu Majoris nuncupati pro tempore existentis ipsius Hospitalis Granaten. confratres fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra prædicta Rodericum, & pro tempore existentem Majorem nuncupatum, aliosque Confratres prædictos, præmissis omnibus & singulis, juxta præsentium continentiam, & tenorem pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, seu eorum quemlibet à quoquam quomodolibet indebitè molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos censuras & pœnas ipsas incurrisse declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§.9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac aliis quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus & synonalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus, constitutionibus & ordinationibus, ac statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Ordinibus & locis, illorumque superioribus ac personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarnat. Dom. 1572. Kal. Januarii, Pont. nostri anno sexto.

D.P. A.6. die 1. Januarii.

CXLIV.

Jurisdictio & facultates S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Confraternitatis Annuntiationis B. Mariæ Virginis, in Ecclesia supra Minervam de Vrbe dudum institutæ, ad miserabilibus puellis dotes elargiendas, pupillosque, & egenos sublevandos.

Quoad Confraternitatis Indulgentias attende in Pauli V. const. mox edenda, *quam jam vide firmatam sub die 6. Augusti.* 1608.

P I V S P A P A Q V I N T V S, Motu proprio, &c.

Edita An. D.

Causa hujus const.

CUm sicut accepimus, Confraternitas, seu Societas sub invocatione Annunciationis B. Mariæ Virginis, in Ecclesia domus ejusdem B. Mariæ supra Minervam de Urbe, ejusque Priores, Custodes, Officiales & Confratres, ob lites, quæstiones, controversias civiles, criminales, profanas, spirituales, meras & mixtas infra Confraternitatem seu Societatem, ejusque Priores, Administratores, Gubernatores, aĉ Deputatos hujusmodi, per diversa Urbis Tribunalia litigare, occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diversarum aliarum rerum ejusdem; tam agendo

quàm defendendo pro ipſius Confraternitatis, ſeu Societatis juribus defendendis, jugiter implicita exiſtat, ex quo ſæpiſſimè quamplurima damna & intereſſe patiatur, ac impenſa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, ſæpenumero exuperet.

Confraternitatis piorum operum enarratio.

§. 1. Nos Confraternitatem, ſeu Societatem prædictam, in qua miſſima charitatis & miſericordiæ opera, tam pauperibus & miſerabilibus puellis annuatim dotes elargiendo, quàm aliis pupillis, viduis, & egenis ſublevandis, Miſſiſque & aliis divinis officiis in ſua Capella ibi fundata dietim celebrandis, in divini numinis obſequiũ, Sanctæque Matris Eccleſiæ exaltationem exercere noſcuntur, quantum cum Deo poſſumus ſublevare volentes.

Juriſdictio Judicis d. Confraternitatis cognoſcendi omnes ejus cauſas, cum facultate.

§. 2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Venerabili fratri noſtro Alex. Epiſcopo Tuſculano Cardinali de Farneſio nuncupato, S.R.E. Vicecancellario, nunc & pro tempore Confraternitatis, ſeu Societatis hujuſmodi exiſtenti Protectori, omnes & ſingulas cauſas, quæſtiones, lites, & controverſias, inter dictam Confraternitatem, ſeu Societatem, ſive ejuſdem dilectos filios Priores, Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias perſonas, cujuſcumque gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Univerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, aut alia loca pia hujuſmodi, etiamſi coram S.R.E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & ejuſdem Cameræ cauſarum Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis prædictæ, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis cauſarum appellationum Capitaneo, & ſacri Palatii etiam cauſarum Auditoribus, & ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, aliiſque Judicibus Ordinariis, ſeu delegatis hucuſque motas, pendentes, & quomodolibet movendas, de & ſuper quibuſcumque location. vendition. legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſcuſſionibus, atque quorumcumque jurium & actionum ceſſionibus, aliiſque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebuſque, juribus & actionibus, ad Confraternitatem, ſeu Societatem præfatam, ejuſque Priores, Cuſtodes, Gubernatores, Adminiſtratores, Officiales, & deputatos Miniſtros, eorumque litis conſortes, tam conjunctim, quàm diviſim, ac tam paſſivè, quàm activè concernentibus, ſpectantibus, & pertinentibus, ad Confraternitatem, ſeu Societatem ipſam in quacumque inſtantia, quorum omnium & ſingulorum ſtatum & merita, necnon judicum & collitigantium nomina & cognomina, ac qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda, pro expreſſis habentes, in ſtatu & terminis in quibus nunc reperiuntur, harum ſerie ad nos advocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & pendentes, ac quam & quas Confraternitas, ſeu Societas, Priores, Gubernatores, Officiales, Adminiſtratores, & Deputati, necnon pauperes puellæ, ac pupilli, & viduæ ibi degentes, ac illæ quæ nuptui traditæ ſunt, & pro tempore fuerint, habere volent, contra eaſdem perſonas, Univerſitates, Monaſteria, & alia hujuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, actionibus, & dotibus hujuſmodi, nunc & pro tempore Confraternitatis, ſeu Societatis prædictorum exiſtenti Protectori, unà cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura judicii, per ſeipſum, ſeu alios à ſe deputan. in quacumque inſtantia, uſque ad finem audien. cognoſcen. & fine debito terminan. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus & mandamus. Ipſumque protectorem nunc & pro tempore exiſten. in dictis cauſis motis, penden. ac in futurum movendis, in Judicem ordinarium, cum facultate eaſdem cauſas in quacumque inſtantia, uſque ad finem, per ſeipſum, ſeu alium, vel alios ejus Auditores illas cognoſcen. deciden. & terminan. & aliis facultatibus prædictis facimus, conſtituimus, & deputamus.

In curia & extra citandi, & inhibendi.

§. 3. Necnon cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, in curia & extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito etiam ſummariè de non tuto acceſſu, eiſdemque ac quibuſvis aliis ejuſdem Urbis Judicibus ac perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis & pecuniariis, quibus ſibi, ſeu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhibendi.

Inhibitorium.

§. 4. Et in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, ac aliàs juxta morem & ſtylum curiarum Urbis in ſimilibus ſervari ſolitum, & prout ſibi videbitur.

Sententiæ ſuas executioni demandandi, &c.

§. 5. Sententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque & alia ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi & exequendi.

Singulis diebus & horis feriatis procedendi.

§. 6. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis ad dictam Confraternitatem, ſeu Societatem, ut præmittitur, ſpectantibus, ſingulis diebus & horis, feriatis, non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum, ob neceſſitatem hominum indictarum, ſeu indicendarum procedere.

Notarium deputandi.

§. 7. Ac quemcumque Notarium ſibi beneviſum in cauſis hujuſmodi deputandi.

Per quascunque literas, &c. derogari non poſſe, niſi &c. de illis mentio fiat.

§. 8. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, quas in dictis cauſis fieri oportuerit, etiam per curiæ Capitolii, & quoſcumque alios Mandatarios fieri poſſint. Et quicumque executores Urbis poſſint & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata præfati Cardinalis Protectoris, ſive ab eo deputatorum, quæ non obſtante regula Cancellariæ ſub ejus parvo ſigillo expediri poſſint.

Privilegia Judicum.

§. 9. Ac inſuper Confraternitatem, ſeu Societatem prædictam, ejuſque Priores, Adminiſtratores, Gubernatores, & Deputatos hujuſmodi, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quam coram præfato Cardinali Protectore convenire, aut ad alios convenien. conſtringi non poſſe, ac proceſſus, ſententias & decreta per alium ſeu alios, tam ordinarios, quàm delegatos Judices, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, lat. & fact. cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 10. Præſentemque cedulam ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus & exemptionibus, limitationibus, ſeu revocationibus ſimilium vel diſſimilium conceſſionum & gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſt. pro tempore factas nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus & omnino exceptas, & quoties illæ emanabunt, præſentem cedulam in priſtinum robur reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ, per quaſcumque literas, & quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, ſub quactumque verborum expreſſione continentes, derogari poſſe, etiamſi illi ullo unquam tempore, ex aliqua, etiam quantumvis neceſſaria & urgenti cauſa derogari cõtingat, niſi tenor cedulæ de verbo ad verbũ, nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio per trinas diſtinctas literas eundem tenorẽ continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus Adminiſtratoribus, Prioribus, Gubernatoribus, Deputatis, & Cõfratribus hujuſmodi omnibus & ſingulis legitimè intimata & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus ad id acceſſerit aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari, & nullius eſſe roboris, vel valoris.

Clauſulæ latæ.

§. 11. Et ſic per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes; etiam præfatæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata, &c. ac irritum, &c. judicari & definiri debere.

Clauſula derogatoria.

§. 12. Non obſtan. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Urbe, ac Hoſpitalium,

Eccleſia

Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque piorum locorum & Ordinum juramento roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque personis per quoscumque etiam Rom. Pont. prædecessores nostros, & nos ac dictam Sedem, etiam motu & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii reassumi debeant: quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus contrariis quibuscumque, aut si prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & indultis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda sit in præsentibus literis specialis.

Ita signatura sistitur.

§. 13. Volumus autem præsentium solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in judicio & extra, regula contraria non obstante.

Fides transumptorum.

§. 14. Et earundem transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, seu Confraternitatis, seu Societatis hujusmodi munitis eandem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus manu nostra subscriptis, ac etiam literas ad partem expediri posse.

Papa subscr.

Placet Motu proprio. M.

CXLV. Prohibitio deferendi Pugiones, Cultellos, & aliud genus armorum brevioris mensuræ trium palmorum, in Statu Ecclesiastico.

Lit. An. D. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Exordium.

CUm vices ejus licet immeriti geramus in terris, qui de cœlo ad ima descendens, pro salute humani generis seipsum ad crucis patibulum obtulit, omni quo possumus studio invigilare debemus, ut omnis prorsus occasio homicidia, tanquam in ejusdem humani generis perniciem tendentia, committendi quantum in nobis est submoveatur.

Pius IV. prohibuit allationem & retentionem Archibusettorum brevioris mensuræ duorum palmorum, ut in eius const. Cum sicut.

§. 1. Et quia experientia cognovimus quamplura ex armis brevioribus, quæ occultè deferri possunt, & ad necem inferendam aptiora, & fere inevitabilia esse videntur, in dies committi & perpetrari, inhærentes vestigiis fel. mem. Pii Papæ IV. prædecessoris nostri, qui voluns proditorium, & abominabile, & detestandum armorum genus hujusmodi penitus & omninò destruere, & ab Alma Urbe, aliisque terris status nostri Ecclesiastici in totum eliminare, Motu suo proprio, & in perpetuum valitura constitutione sancivit, nemini cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ licere tormenta ignea, archibusetta vulgariter nuncupata brevioris mensuræ duorum palmorum, modo & forma, & sub gravissimis pœnis, etiam quæ pro crimine læsæ majestatis à jure inflictæ sunt, & prout latiùs in dicta constitutione edita pridie nonas Martii, Anno Incarnationis Dom. 1561. quam & ejus totum tenorem hic pro inserto haberi volumus, continetur.

Hic Pont. extendit edit. in const. ad pugiones, cultellos, &c. brevioris mensuræ trium palmorum, & eisdem pœnas imponit.

§. 2. Nos propterea attendentes, quod eadem ratio militat etiam in aliis armis, veluti pugionibus, & aliis armorum generibus, quæ occultè deferri possunt, cupientes quod metu ejusdem pœnæ à similium armorum delatione, & eorum usu quilibet abstineat, Motu nostro proprio, & ex certa nostra scientia, & potestatis plenitudine, dictæ constitutioni fel. mem. Pii Papæ IV. prædecessoris nostri addentes, hac nostra in perpetuum valitura constitutione sancimus, nemini cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ existat, licere pugiones, cultellos, nec aliud quodvis genus armorum brevioris mensuræ trium palmorum (exceptis tamen cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen esse non possint majoris longitudinis unius palmi, & sine cuspide, & ut vulgò dicitur spontati) in Urbe nostra, Civitatibus & locis Status nostri Ecclesiastici, & suburbiis quovis modo, aut etiam quovis militiæ, aut executionis justitiæ prætextu deferri. Qui verò contrafecerint, dictumque genus armorum detulerint, pœnas in constitutione prædicta expressas incurrant.

Inhibet Officialibus ne de per licentias concedant.

§. 3. Inhibentes, prout tenore præsentium inhibemus, omnibus & singulis, etiam de latere nostro Legatis, ne sub indignationis nostræ, & quibuscumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præsidentibus, ac aliis Ministris, & Sedis Apost. seu civitatum, & terrarum præfatarum Officialibus, ne sub suspensionis à divinis, ac excommunicationis latæ sententiæ, aliisque arbitrio nostro pœnis cuiquam tale genus armorum sub quovis colore deferendi licentiam & facultatem ad quodcumque etiam brevissimum tempus concedere audeant, vel præsumant.

Licentias autem datas annullat.

§. 4. Decernentes nihilominus licentias, ac facultates sic concedendas, nullas penitus & invalidas existere, ac illis non obstantibus, eos qui sub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, pœnam præfatam omninò incursuros, illosque irremissibiliter puniendos fore, & contra omnes & singulos huic nostræ constitutioni contravenientes, ad Fisci nostri instantiam, & etiam ex officio procedi & inquiri posse, ac ad pœnarum præfatarum executionem deveniri omnino debere.

Jussio publicandi.

§. 5. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excusari possit, volumus quod præsentes nostræ per aliquos nostros Curiæ nostræ Cursores ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiæ Lateranensis, necnon Cancell. Apost. valvas, ac in acie Campi Floræ affigantur & publicentur.

Fides transumptorum.

§. 6. Quodque earum transumptis manu Notarii publici, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipsis literis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Et transumpta hujusmodi Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præsidentes, aut Gubernatores, seu alii superiores Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum locorum prædictorum per publicum præconem publicari, & valvis Cathedralis seu matricis Ecclesiæ loci, ac Palatii eorum residentiæ affigi faciant, publicationemque & affixionem præfatas lapsi viginti diebus perinde omnes arctare, ac si personaliter intimatæ forent.

Clausulæ.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis quibuscumque personis forsan concessis & innovatis, assertis consuetudinibus, quas si quæ forent, per præsentes improbamus, nullasque & invalidas esse declaramus, & quæ omnia, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes revocamus & annullamus, nullaque & irrita esse decernimus cæterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. M.

Papa subscr. Dat. P. An. 7. die 12. Febr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, pridie idus Febr. anno 7.

Publicatio.

Anno à Nativitate Dom. 1572. Indict. 15. die verò 13. mensis Februarii, Pont. Sanctiss. D. N. D. Pii Papæ V. anno 7. retroscriptæ literæ apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroscriptis per me Petrum Paulum de Matthæis S. D. N. P. Papæ Curs.

Philibertus Mag. Curs.

CXLVI. Indulgentiæ & gratiæ pro adjuvantibus bellum contra Turcas.

Similes indulgentiarum & gratiarum conceſſiones adjuvantibus ejuſmodi bellum pro recuperatione Sanctæ dederunt Innoc. III. & alii Pont. à me indicati ſuprà in ipſius Innoc. conſt. 12. Ad liberandum. *Et de hoc bello habes etiam hic ſuprà conſt. 142. & infrà conſt. 149.*

Edita An. D. 1572. P I V S P A P A Q V I N T V S, *Univerſis & ſingulis Chriſti fidelibus præſentibus literis inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.*

His Pont. fœdus contraxit cum Rege Hiſpaniarum, & Venetis, contra Turcas, & victoriam reportavit.

CUm nos pro paſtoralis officii divinitus nobis injuncti, cura ac ſollicitudine, divino auxilio adjuti pro univerſæ Chriſtianæ Reipub. bono ac tutela, cum chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico, ac dilectis filiis nobili viro Duce, & Senatu Venetorum, adverſus perfidiſſimum, importuniſſimumque Turcarum tyrannum efferata rabie cuncta Chriſtianæ ditionis regna, provincias, & alia loca incendiis, ferro, cædibus expugnantem, atque vaſtantem, non minus ſalutare quàm neceſſarium fœdus iniverimus, jamque admirabili Dei clementia, & beneficio navalem glorioſiſſimamque victoriam feliciſſimè conſecuti fuerimus, modoque à nobis Principibus fœderatis copiæ, tam maritimæ, quàm terreſtres, ut cœptam contra teterrimum hoſtem expeditionem monſtrante Deo, perſequamur, ſummis viribus, ſummo ſtudio, ſumma diligentia comparentur atque inſtruantur.

Et modo pro feliciori proſecutione hortatur omnes, ut hoc bellum perſonis, vel facultatibus adjuvent.

§. 1. Attamen conſiderantes immanem Turcarum potentiam, infinitamque multitudinem, qua potiſſimum res Chriſtianorum omni tempore miſerabiliter perculiſſe, atque afflixiſſe non ignoramus, magnopere idoneum & opportunum eſſe cenſemus, ſi Chriſtiani majori quo fieri poterit militum numero, bellicoque apparatu contra hoſtilem ferociam inſurgere conabuntur, ſic enim faciliùs ſperandum eſt felicia noſtra cœpta, adjuvante Domino fore in dies feliciora, atque optatum exitum gravi cum hoſtium formidine, ac pernicie habitura. Itaque decrevimus omnes & ſingulos fideles ad piiſſimum, juſtiſſimumque bellum, ubi de Jeſu Chriſti Domini, & Salvatoris noſtri cauſa, & gloria, Chriſtianique nominis ſalute, (ſicut omnes apertè vident) in primis agitur, monere, requirere, & enixè hortari, prout monemus, requirimus, & hortamur per præſentes, ut unuſquiſque ſanctiſſimum hoc bellum, vel perſonis, vel facultatibus adjuvare velit. Negabit enim ſervus Domino opes temporales largiter exhibere, cum Dominus ſervum vivere faciat, & habere, ipſique demùm divitias largiatur æternas; & ſi Deus ſubiit mortem pro homine, dubitabit homo mortem ſubire pro Deo? Quod ut eo libentius & alacrius cuncti facere ſtudeant, quo ex hoc ſpiritualibus muneribus, & temporalibus quoque gratiis à nobis ſe refectos pariter & munitos eſſe cognoverint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, ex illa quam nobis Deus, licet indignis ligandi & ſolvendi contulit, poteſtate omnibus qui ad ſubveniendum huic ſacro bello in perſonis propriis & expenſis ſeſe contulerint. Necnon eis, qui non in perſonis propriis illuc acceſſerint, ſed ſuis tantum expenſis juxta facultatem, & qualitatem ſuam viros idoneos deſtinaverint, donec milites noſtri ibi fuerint, commoraturos. Et illis ſimiliter, qui licet alienis expenſis, proprtiis tamen perſonis bellī laborē & pericula ſuſtinuerint. Ac demùm eis, qui de bonis ſibi à Deo collatis congruam ad id portionem benignè erogaverint, pleniſſimam & ampliſſimam omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, & eandemmet, quam Rom. Pont. Prædeceſſores noſtri Cruceſignatis proficiſcentibus ad ſubſidium Terræ Sanctæ concedere ſoliti fuerunt, veniam, remiſſionem, & abſolutionem tenore præſentium indulgemus & elargimur. Bona inſuper proficiſcentium ad bellum hujuſmodi, ex quo profecti fuerint, ſub B. Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, necnon ut talia ſub Archiepiſcoporum, & omnium Prælatorum Eccleſiæ Dei tutela conſiſtant, & nullam de iis, quæ dum fuerint in dicto bello, quietè poſſident, ſuſtineant quæſtionem, ſed integra maneant & quieta.

Pleniſſimamque peccatorum indulgentiam iis concedit, &c.

Tu vide indulta Crucesignatorum in Bullis Innoc. III. citata rub.

Superſeſſoriamque aliâ concedit in eorum cauſis.

§. 2. Quinimmò in quibuſvis eorum cauſis & litibus à Judicibus, coram quibus vertuntur, omnino ſuperſederi debere, donec de eorum obitu vel reditu certiſſimè cognoſcatur, ſtatuimus & mandamus.

Et ab uſurarum ſolutione liberat.

§. 3. Ad uſuras quoque ſi juramento teneantur alicui, non cogantur, verùm abſoluti maneant & quieti. Quod ſi quiſquam contrà attentare præſumpſerit, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcatur. Si quis autem creditorum contra tenorem præſentium ipſos ad ſolutionem coëgerit uſurarum, eum ad illarum reſtitutionem appellatione etiam remota ſimili cenſura compelli volumus. Judæos verò ad remittendas ipſis, ut præfertur, uſuras etiam per Principes, & ſæcularem compelli præcipimus poteſtatem, & donec eis remiſerint, tam in mercimoniis quàm aliis rebus & commerciis, ſub excommunicationis ſententia per Ordinarios promulganda, univerſis Chriſti fidelibus jubemus communionem omnimodam ipſis Hebræis denegari.

Juſſio publicandi hanc bullam.

§. 4. Mandantes quibuſcumque locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ut ſtatim præſentes literas, vel earum tranſumpta per ſuas quiſque diœceſes publicari, & etiam per Prædicatores ad populi notitiam abſque ullo quæſtu devenire quamprimùm curent & faciant.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplorum fides.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur originalibus literis, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 7. die 12. Mart.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Martii 1572. Pontificatus noſtri Anno 7.

CXLVII. Contra ſcribentes, dictantes, retinentes, tranſmittentes, & non lacerantes libellos famoſos, & literas nuncupatas de Aviſi, continentes alicujus famæ læſionem, futurorumque ſucceſſuum, & eorum, quæ pro regimine Status Eccleſiaſtici ſecretò tractantur revelationem.

Conſonat Gregor. XIII. conſt. 4. Ea eſt rerum.

Edita An. D. 1572. P I V S P A P A Q V I N T V S, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta, ad ea ſollicitudinis ſuæ partes potiſſimùm convertit, per quæ inter ſingulos gregis ejuſdem fideles, præſertim verò nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos, pax, & concordia confoventur, ſeditiones evitantur, ſcandalis obviatur, & animarum ſalus procuratur.

Imperatores l. 1. C. de libel. fam. impoſuerant pœnam Capitis componentibus libellos famoſos, & ſacri Canones eoſdem flagellari & excommunicari decrevorunt, ut in cauſa 5. q. 1. per tot.

§. 1. Cum itaque iracundia ſit perturbatio immanis, affectione dura, violenta potentia, cædium cauſa, calamitatis ſocia, jacturam conciliās & dedecus, pecuniarum pernicies atque perditionis origo, eaque potiſſimum ex injuriis verbo, vel ſcriptis, vel facto illatis naſcatur. Nos qui non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione ſæpenumero accepimus, quod licet tam per ſacras leges quàm canonicas ſanctiones, ſub certis etiam graviſſimis pœnis prohibitum fuerit, ne quis famoſum libellum componere audeat, & repertum ſive domi, ſive in publico, vel in quocumque loco, aut corrumpere, vel igne conſumere teneatur, priùs quam alter inveniat, & nulli fateatur inventum, & qui ſecus fecerit quaſi auctor hujuſmodi delicti eiſdem pœnis ſubjaceat. Nihilominus conſiderantes, quod in dies creſcente malitia, quamplures iniquitatis filii, perditionis alumni, & pœnas prædictas parvipendentes, eaſque variis fraudibus evitare ſatagentes, auſu temerario non erubeſcunt variis modiis nonnullos Principes, Prælatos, nobiles, publicas & privatas perſonas variis injuriis & convitiis afficere, eorumque famæ & honori

honori detrahere, ſub quodam ficto colore quarumdam literarum incerto auctore ſcriptarum, nedum ab Urbe noſtra, ſed etiam ex diverſis provinciis, in quibus nedum ea quæ in unaquaque regione ſucceſſerunt narrantur, ſed ea etiam quæ in futurum quodam eorum temerario judicio fore opinantur, adeo ut plerumque odia, inimicitiæ, ſeditiones, rixæ & homicidia permulta oriantur in divinæ majeſtatis offenſam, animarum periculum, & pernicioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum.

E hic Pont. eaſdem pœnas confirmat, & extendit ad ſcribentes, & recipientes literas nuncupatas d'Avviſi. Aliaſque pœnas hic expreſſis imponit.

§. 2. Volentes præmiſſis quantum poſſumus obviare, conſiderantes attentius quod plures pœnarum gravitas, quàm Dei timor arcere ſolet à voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occurrere volentes, ac tam nefarios præſumptores, & facinoroſos homines, atrocibus pœnis torpeſcere, ut metus pœnæ meta hujſmodi præſumptionis exiſtat, hujus perpetuæ & irrefragabilis conſtitutionis edicto, pœnas omnes, tam temporales quàm Eccleſiaſticas in talia præſumentes per ſacras leges, & canonicas ſanctiones latas & promulgatas, auctoritate Apoſtolica approbantes & innovantes, ac ad omnes & ſingulos prædictos, qui forſan ſub illis comprehenſi non eſſent, extendentes & ampliantes, ſtatuimus & ordinamus quod deinceps perpetuis futuris temporibus nemo cujuſvis qualitatis, dignitatis, etiam Eccleſiaſticæ, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerit, audeat, nec præſumat libellos famoſos, nec literas monitorum, vulgò appellatas Lettere d'Aviſi, continentes convitia, injurias, vel famæ & honoris alicujus læſionem, nec aliquam ſcripturã, in qua de futuris ſucceſſibus differatur, vel ea quæ coram nobis vel aliis ad univerſalis Eccleſiæ ſtatus regimen deputatis ſecreto tractantur, revelentur, componere, dictare, ſcribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem trãſmittere, etiamſi aliunde ab aliis provinciis, civitatibus, terris & locis ad eorum manus pervenerint, ſed ſtatim quod aliqui ſimiles libelli, literæ, ſive ſcripturæ alicui delatæ fuerint, ſtatim quod illos, ſeu illas habuerit, antequam vim earũ manifeſtaverit, eorrumpere, ſeu igni tradere, vel dilecto filio noſtro Card. Ruſticuccio conſignare teneatur, ſub pœnis prædictis, quas his pro expreſſis haberi volumus, ac aliis etiam gravioribus, etiam ultimi ſupplicii, & confiſcationis bonorum, ſecundum qualitatem facti, & perſonarum, arbitrio noſtro irremiſſibiliter infligendis, quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in hujuſmodi libellis, literis, ſeu ſcripturis de aliquo oblocuti fuerint, alicujuſque famæ & honori, vera etiam exprimendo, detraxerint, ac ea quæ coram nobis vel aliis ut ſupra, ſecretò tractantur, revelaverint, ex hoc ſiquidem animus deprehenditur pravus injuriandi & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri convenit.

Clauſula derogat.

§. 3. Necnon præſentes, & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligari volumus, illaſque nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſvis revocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe.

De rerum irritatione.

§. 4. Sicque per quoſcumque Judices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata, &c. judicari debere, &c. irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. dereg.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac quibuſvis etiam Almæ Urbis, & illarum civitatum, oppidorum, terrarum, & locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ac provincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis ac legibus etiã imperialibus, & in corpore juris ſcriptis, privilegiis quoque, &c. etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. quibus omnibus, illorum tenores, &c. hac vice latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus public.

§. 6. Ut autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, in valvis Principis Apoſtolorũ, ac S. Joan. Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Urbe publicari mandamus, illaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos, quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante. Ac illarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Urbis Gubernatoris, aut alterius Judicis ſigillatis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhibetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M. *Papa ſubſcr.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, 16. Kal. Aprilis, anno 7.

Anno à Nativitate Dom. 1572. Indict. 15. die verò 19. menſis Martii, Pont. Sanct. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno 7. retroſcripta litera Apoſt. affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, ac S. Joan. Lateran. & in acie Campi Floræ de Urbe, per me Antonium Clericis S.D.N. PP. Curſ. *Publicatio.*

Michael Angelus Piraurus Mag. Curſ.

Exemptio Monaſteriorum, omniumque locorum piorum ab onere Hoſpitandi Milites. CXLVIII.

Hanc exemptionem pro Ordinibus Mendicantium habes etiam ſup. in conſt. 11. Dum ad uberes.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c. *Edita An. D.*

CUm ſicut non ſine gravi dolore nobis innotuit, omnia & ſingula, ſeu quamplurima hujus Almæ Urbis, ac etiam Status noſtri Eccleſiaſtici Conventus, & Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica, & pia loca, tam ſecularia quàm regularia, & à perſonis religioſis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites ejuſdem Almæ Urbis, ac Status Eccleſiaſtici præfati pro defenſione ipſius Urbis & ſtatus adverſus infeſtiſſimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quæ pro tempore ſeſe offerunt cauſas expediri, & ad diverſa ejuſdem ſtatus loca tranſmitti contingit, ab eiſdem equitibus & militibus perturbentur & moleſtentur, ipſique Conventus, Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica & pia loca in eorundem equitum, ſeu militum diſtributione nonnullos eorundem equitum & militum intra eorum domos & monaſteria hoſpitio excipere & recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, divini cultus perturbationem, graviſſimum religionis dedecus, Dei optimi offenſam, & non ſolùm præter omnem noſtram intentionem, verumetiam intolerabilem animi noſtri amaritudinem. *Cauſæ hujus conſtit.*

§. 1. Quapropter nos in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus de optimo remedio celeri manu providere, ac monaſteriorum, & aliorum Eccleſiaſticorum, & piorum locorum hujuſmodi perſonarum Deo Altiſſimo die noctuque famulantium quieti, integritati, & decori conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine univerſis & ſingulis tam dictæ Almæ Urbis, quàm totius Status præfati Gubernatoribus, Poteſtatibus, Ducibus, & Capitaneis, Communitatibuſque & Univerſitatibus, & aliis ad quos ſpectat, & pertinet, ac ſpectabit & pertinebit quomodolibet in futurũ, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorundem militum & equitum diſtributione, tam in tranſeundo, quam inibi commorando, Communitatibus, & Univerſitatibus, videlicet ne dictos equites, ac milites in eiſdem monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis Eccleſiaſticis & piis locis, ſub duorum millium ducatorum auri Cam. Apoſt. ipſo facto applicandi, & aliis arbitrii noſtri pœnis, quovis quæſito colore, cauſa, ingenio, ſive prætextu diſtribuere, ſive aſſignare, vel ad illos recipiendum, & hoſpitio excipiendum cogere. *Immunitas tranſeuntium contra alienos Milites in monaſteriis, & locis pus.*

§. 2. Ipſis verò Capitaneis & Ducibus, ne eoſdem ſuos equites & milites, ſub indignationis noſtræ, ac privationis officiorum ſuorum, aliiſque etiam arbitrii noſtri pœnis in dictis monaſteriis, cœnobiis domibus, & aliis Eccleſiaſticis & piis locis, etſi Communitates & Univerſitates ipſæ eadem loca eiſdem aſſignaſſent, diſtribuant. *Et contra Capitaneos, & alios diſtribuentes ſibi milites.*

§. 3. Gubernatoribus verò & ipſarum civitatum & locorum Prætoribus, ac aliis Officialibus quibuſcumque, quominus præmiſſa ab ipſis Communitatibus & Univerſitatibus, ac Capitaneis & Ducibus fiant, ſub ejuſdem indignationis noſtræ, ac etiam privationis officiorum ſuorum. *Et Gubernatores locorum, & alios officiales recipientes milites.*

ſuorum præfatorum reſpectivè pœnis, auctoritate Apoſtolica, ſtatuant vel permittant, inhibemus, præcipimus, committimus & mandamus.

Exemptio de qua in rub.

§.4. Et inſuper tam illis quam equitibus & militibus præfatis, ne monaſteria, cœnobia, & loca pia hujuſmodi in perſonis, rebus, & bonis, aut alias deſuper quomodolibet molestare, perturbare, impedire & inquietare, ſeu moleſtari, perturbari, vel aliàs inquietari facere audeant ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub jamdictis pœnis eadem auctoritate inhibemus, præcipimus, committimus & mandamus, ipſa monaſteria, cœnonia, domos, & alia Eccleſiaſtica & pia loca ex nunc ab eiſdem militibus, & equitibus, ab onere illos hoſpitio excipiendi, Motu & auctoritate ſimilibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera & immunia faciendi.

Deputatio executorum.

§.5. Necnon dilectis filiis noſtris Vitellotio Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romæ Eccleſiæ Camerario, ac Præſidentibus & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ut eiſdem monaſteriis & piis locis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant illa, ſeu eorum perſonas, à prædictis militibus & equitibus, illorumque hoſpitio gravari contra præſentium tenorem, ſed literas, & exemptiones hujuſmodi eis deſuper concedant, ac favorabiliter defendant, etiam præcipimus & mandamus. Et ſic per quoſcumque Judices ſublata, &c. judicari, &c. debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, etiam juramento, &c. roboratis privilegiis, quoque, indultis & literis Apoſtolicis, quibuſvis etiam prædictis, ac aliis quibuſvis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis & concedendis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Repetitio clauſularum.

§.7. Et cum abſolutione ad effectum, &c. de commiſſione, mandato, inhibitione, præcepto, exemptione, liberatione, decreto, derogatione, aliiſque præmiſſis extendendis perpetuò in forma gratioſa, & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtat, ac ſub cenſuris & pœnis etiam pecuniariis, &c. cum facultate gravandi, &c. invocato, &c. ſæcularis, cum opportuna dictarum derogatione latiſſimè extendenda, & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam major & verior ſpecificatio & expreſſio fieri poſſit in literis etiam in partem pro quolibet monaſterio & pio loco, ſi videbitur per Breve noſtrum expediendis, ſeu ſi videbitur præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidē faciat, in judicio, extraque, regula cōtraria non obſtante.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio, & ita mandamus. M.

CXLIX. Quod Chriſtiani apud Turcas Sclavi reperti in bello contra eos parato, liberi cum ſuis bonis dimittantur ab Officialibus claſſis Chriſtianæ.

Adjuvantibus hoc bellum, hic Pontifex indulgentias conceſſit in conſt. 142. Poſtquam, *ubi de hoc bello dixi.*

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Cauſa declarationis.

LIcet omnibus notiſſimum ſit, bellum hoc, quod cum impio Turcarum tyranno geritur, non ea tantum de cauſa geri, ut imminens ab illius viribus nobis periculum dimoveamus, ſed ut etiam plurima Chriſtianorum millia, quæ ſub dira illius tyrannide ſervilem ac miſerabilem vitam ducunt, in libertatem, ad CHRISTI nomen liberè confitendum, ac excolendum vindicemus: non defuerunt tamen, qui Chriſtianæ fraternitatis obliti, loca Turcarum hoſtium noſtrorum invadentes, Chriſtianos ibidem repertos in ſervitutem redegerunt, bonis ac fortunis ſpoliarunt, triremibus illigarunt, ac talleam impoſuerunt, quo fit, ut CHRISTI ſanguine redempti, qui cumulatis votis Chriſtianorum adventum, & victoriam exoptaverunt, ea à victoribus fratribus ſuis patiantur, quibus paulò pejora à Turcis expectare potuiſſent.

Declaratio de qua in rub.

§.1. Nos igitur ejus locum, licet immeriti, tenentes in terris, qui de Cœlo ad liberandum nos venit, ut de manu inimicorum noſtrorum liberati illi abinceps ſine timore ſerviamus illi, verentes ne ſi injunctæ nobis ab eo erga filios noſtros charitatis & dilectionis immemores ſimus, omnipotentis Dei contra nos, claſſemque noſtram iram provocemus, malis hujuſmodi obviare cupientes, tenore præſentium decernimus & mandamus, ut nullus deinceps ſive ſacri fœderis miles, ſive alius Chriſtianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede remigare cogat, talleam imponat, aut ejus bona diripiat, quinimmò fraternè & amicabiliter, ut Chriſtianam pietatem decet, tractet, ac liberis ſuis, cōjugibus & bonis abire permittat.

Juſſio eam ſervandi.

§.2. Illos autem omnes & ſingulos, qui huic conſtitutioni contraire præſumpſerint, declaramus ipſo facto in pœnam excommunicationis latæ ſententiæ incidiſſe, à qua *non poſſint niſi* à nobis & ſucceſſoribus noſtris, præterquam in mortis articulo, abſolvi, & ulterius volumus eos à ſuperioribus ſuis, ad quos ſpectabit, ſeverè & graviter juxta contraventionis qualitatem puniri.

Juſſio eam publicandi.

§.3. Mandantes omnibus & ſingulis, tam ipſius claſſis, quam locorum ipſorum ſuperioribus quibus ſpectat, & in futurum ſpectabit, ut pro quanto ſtudent divinam gratiam, noſtramque benevolentiam promereri, hoc noſtrum, immò vero potiùs Dominicum præceptum, & mandatum in locis ſuæ juriſdictionis, ſive iis ad quæ Chriſtian. Principum fœderatorum præfectos, tam generales quam particulares appellere contigerit, ea lingua, cujus ejus loci habitatores intelligentes fuerint, & in ipſa etiam claſſe publicè edi, affigi, & ſub pœnis ſibi bene viſis faciant ab omnibus inviolabiliter obſervari, ut à Deo Opt. Max. præmia æterna, & à nobis de re diligenter geſta laudem reportare mereantur.

Sola ſign. ſufficit.

§.4. Volumus autem, ut præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Fides ubique plenaria.

§.8. Quodque illius exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ, aut Prælati ſigillo obſignata, eandem prorſus fidem ubique faciant, quam ipſe præſens Motus proprius faceret, ſi eſſet exhibitus vel oſtenſus, non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

Forma expediendi literas Apoſtolicas monitoriales, de excommunicandis his, qui bona deperdita vel ſubtracta reſtituere, aut revelare recuſant. XL.

Quid autem ſervare debeant Epiſcopi, cùm ejuſmodi literas monitoriales ipſis decernunt, docuit Conc. Trid. ſeſſ. 21. *cap.* 3.

Edita A. D. 1570.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter D. Pius divina providentia Papa V.

Mandata excommunicandi dentur ad inſtantiam quorum civiliter intereſt.

§. 1. Volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma Significavit, pro rerum ſubtractarum, aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum & illas ſubtrahentium revelatione modū & formam ſtatuere (manente in aliis reformatione officii Correctoris literarum contradictarū à Sanctitate ſua edita) præſenti quod perpetuò obſervari vult ſcripto, ordinat ut mandata pro reſtitutione ſeu revelatione hujuſmodi dentur (modò ſuper illis ſupplicationes in præſentia ſuæ Sanctitatis ſignatæ fuerint) ad eorum dumtaxat inſtantiam quorum civiliter intereſt.

Res & bona exprimantur.

§. 2. Quæ ſupplicationes rem ipſam, de qua agitur, reique valorem nominatim & ſpecificè exprimant, niſi fortè ſint pro Eccleſiis, locis piis, Communitatibus, Univerſitatibus, Collegiis, aut univerſalibus ſucceſſoribus, quos veriſimile eſt certam rerum notitiam non habere: tunc etenim hac ipſa perſonarū qualitate expreſſa, ita demùm fieri poterit quædam in genere deſignatio rerum, ſi deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeò inveriſimilis ſit, & tamen oſtendat res ipſas (id quod præcipuè in omnibus attendendum eſt) minimè vulgares exiſtere.

§. 3. Cùm

Mandata dilo Epiſcopo aut eorum Vicariis eiusmodi, & ſub forma Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 5. Decretum irritans. Para ſubſcr. Public. An. 5. Pont. die 27. Junii.

§. 4. Cæterum [illegible] Epiſcopo ordinario loci, vel ejus [illegible] generali, [illegible] forma verborum [illegible] in Concilio Tridentino, utatur. Si contra diligenter & magna [illegible] per ipſum examinata pro tali, loci, temporis, & perſonæ qualitatibus, ſibi pro ſua conſcientia videbitur expedire.

§. 4. Decernentes irritum, &c.

Placet publicetur, & deſcribatur, M.

Lecta & publicata fuit Inſcripta Regula Romæ in Cancell. Apoſtolica, Anno Incarnat. Dominicæ 1570. die vero Martis 27. menſis Junii, Pont. prædicti Sanctiſſ. D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno 5.

Ioan. Lonellinus Cuſtos.

CLI. Oppidi Ripæ Tranſonis in Provincia Picena, in Civitatem ſublimatio, ejuſque Parochialis Eccleſiæ S. Benigni, in Cathedralem & Epiſcopalem erectio.

Edita An. D. 1571.

PIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ILlius fulciti præſidio, cujus ſunt terræ cardines, & cui cogitationes hominum præparantur, ac cujus providentia ordinationem ſuſcipiunt univerſa, ut Chriſti fideles Nobis & Sedis Apoſtolicæ, etiam temporali dominio ſubditi, ob eorum erga nos & eandem Sedem, fidem & devotionem ſpecialem, conſolationem cum divini cultus augmento ſuſcipiant, & in oppidis inſignibus & populoſis novæ Sedes Epiſcopales plantentur, libenter cum à Nobis petitur, opem & operas noſtras impendimus efficaces.

Oppidi Ripæ Tranſonis qualitates enumerantur.

§. 1. Sanè cum Oppidum Ripæ Tranſonis Firmanæ diœceſis ſitum in agro Picено, inter Aſculum, & Firmum, in conſpectu Adriatici ſinus, muro & foſſa vallatum, mille & ultra familiis conſtans, & à quatuor viris Antianis nuncupatis in Palatio communis cum honeſta familia reſidentibus gubernatur, ac multis & variis mercium apothecis, & officinis refertum, & diverſorum Ordinum virorum & mulierum Monaſteriis, Conventibus, ſeu domibus, & in quibus multa pia & charitatis opera exercentur, quatuor Confraternitatibus, & uno Hoſpitali, necnon quatuordecim parochialibus Eccleſiis, & honorificis incolis decoratum, habens amplum Territorium, ubi familiæ tercentum, vel circa inhabitant, & decem & octo ſine cura Eccleſiæ, quarum quælibet ſuum habet Rectorem, adſint, inter cætera Provinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ oppida admodum inſignia exiſtat, noverimúſque incolas eidem Sedi ſemper fideliſſimos ac devotiſſimos extitiſſe, dignum, quin potiùs debitum reputamus, ut in ea Sedes Epiſcopalis collocetur.

Epiſcopi Univerſitatis ſupplicatio pro obtinenda erectione in Sedem Epiſcopalem, cui eos aſſignavit.

§. 2. Cumque præſertim ipſius Oppidi Univerſitas, quæ pluries Nobis deſuper ſupplicavit, propriis impenſis Eccleſiam S. Benigni ipſius Oppidi, quæ parochialis exiſtit, ſi in Cathedralem erigatur, cum ejus domo pro Epiſcopi habitatione ampliare & ornare pollicita eſt, & validis obligationibus ſpoponderit, necnon ipſam Cathedralem erigendam in ſcutis annuis ſexcentũ, & fructibus, & redditibus, ſeu terrarum, tenimentorum ipſi Eccleſiæ erigendorum ſolemniter conſignatorum, unius videlicet ſeptuaginta-ſex in Contrada dicta di Coco, & alterius capacitatum centum & triginta ſalmatum, menſuræ illarum partium, in Contrada Guardianæ, & territorio dicti oppidi, ad ipſam Univerſitatem ſpectantium & pertinentium dotavit, & unà cum Conſiliariis dicti Oppidi, qui ut ſinguli ad id ſe obligaverunt, menſæ Epiſcopali erigendæ Eccleſiæ hujuſmodi in proprietatem & in perpetuũ aſſignavit.

Erectio d. Oppidi in civitatem, & Eccleſ. S. Benigni in Sedem Epiſcopalem pro Epiſcopo Ripano nuncupando, unà cum Archidiaconatu, Archipresbyteratu, & unadecim Canonicatibus.

§. 3. Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere annuum valorem etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, & ſemper in unſonibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, habita ſuper his cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, de illorum conſilio & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Oppidum præfatum cum toto illius territorio, Eccleſiis & perſonis, tam ſæcularibus quam Eccleſiaſticis, à dioceſi Firmana, necnon jurisdictione & ſuperioritate Firmani, Archiepiſcopi, & Aſculani Epiſcoporum, necnon Abbatis vel Commendatarii Monaſterii Campiſcllonis Ordinis S. Benedicti nullius diœceſis pro tempore exiſtentium, vel alterius Epiſcopi, Capituli, Abbatis, Monaſterii, quibus in totum vel in parte ſubeſſe dignoſcitur, perpetuò ſegregamus, diſmembramus, ſeparamus, & eximimus, ipſumque Oppidum in Civitatem Ripæ Tranſonis nuncupandam, cum juribus, honoribus, & præeminentiis, quibus aliæ Civitates, & earum Cives utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, & Eccleſiam S. Benigni hujuſmodi in Cathedralem Sedi præfatæ immediatè ſubjectam, ſub eadem invocatione S. Benigni, & in ea Sedem Epiſcopalem pro uno Epiſcopo Ripano nuncupando, quicidem Eccleſiæ, illiuſque Civitati, & dioceſi præſit, illamque in perfectam Cathedralis Eccleſiæ formam ordinet & redigat, Abbates, Prælatos, & alios ad Synodum convocet, evellat, deſtruat, ædificet, plantet, ac omnia & ſingula officia ac jura Epiſcopalia habeat, & exercitet, cum ſuis Capitulo Epiſcopali & Capitulari menſa, cæteriſque omnibus Cathedralibus, & Pontificalibus inſignibus, necnon juribus, juriſdictionibus, facultatibus, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus & indultis, realibus, perſonalibus & mixtis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ, earumque Præſules, Capitula, & perſonæ quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt in futurum, necnon ut ipſa Cathedralis Eccleſia Ripana ex omni parte reddatur perfecta, in illa duas dignitates, videlicet unum Archipresbyteratum, dignitatem inibi poſt Pontificalem majorem, pro uno Archipresbytero, qui curam animarum parochianorum Eccleſiæ S. Benigni in Cathedralem erectæ hujuſmodi exerceat, & unum Archidiaconatum pro uno Archidiacono, necnon duodecim Canonicatus cum totidem præbendis pro duodecim Canonicis, qui eidem Eccleſiæ in divinis deſerviant, & inſimul unum Capitulum conſtituant, moderni quoad Eccleſiam S. Benigni prædictam illius Rectoris ad hoc accedente conſenſu, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac ejus gloriоſiſſimæ Genitricis Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cæleſtis honorem, & fidei Catholicæ exaltationem perpetuò erigimus & inſtituimus.

Aſſignatio emolumentorum, & proventuum.

§. 4. Oppidumque prædictum Civitatis, ipſiuſque incolas Civium, necnon Eccleſiam S. Benigni prædictam Cathedralis Eccleſiæ honore, nomine, titulo, & inſigniis decoramus, ac dictæ Eccleſiæ Ripanæ, & illius menſæ Epiſcopali pro dote dicta, duo petia terrarum, ut præfertur conſignatarum, necnon Archipresbyteratui Eccleſiæ Ripanæ hujuſmodi res, bona, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque Eccleſiæ S. Benigni præfatæ perpetuò applicamus & appropriamus. Archidiaconatui verò B. Mariæ Annuntiationis de Agello cum ſuis ruralibus, & uni & unæ SS. Nicolai, Ruſtici, & Eleutherii plebaniæ, ac alia, & aliæ S. Angeli de Colle, & alio, & aliæ S. Mariæ de Valle, & alio & aliæ S. Thomæ in Cletis, & alio & aliæ S. Blaſii de Platea, & alio aliæ SS. Hippolyti, & Caſſiani, & alio & aliæ SS. Gregorii, & Margaritæ prioratus, & alio & aliæ S. Angeli de Rofflano, & alio & aliæ S. Rochi, & Paſtoris, & alio aliæ S. Eumerii præpoſituræ nuncupatæ, necnon reliquo & reliquæ Canonicatibus & præbendis prædictis, reliquam S. Salvatoris de Agello parochialis Eccleſiæ in dicta Civitate Ripæ Tranſonis ſitas, & fundatas, vacantes ex nunc, reliquas verò ex nunc prout ex tunc cum primùm illas ſeu ipſarum aliquas, per ceſſum vel decceſſum, aut privationem illas nunc obtinentium, aut aliàs quovis modo vacare contigerit, etiamſi nunc vacantes per liberas reſignationes quorumvis de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & teſtibus ſponte factas, aut conſtitutionibus fel. rec. Joannis Papæ XXII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficii Eccleſiaſtici quavis auctoritate collati vacent, etiamſi tanto tempore vacaverint quod earum collatio, juxta Lateranen. ſtatuta Concilii, ad Sedem eandem legitimè devoluta, ipſæque Eccleſiæ

dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter collatæ existunt, & super eis inter aliquos lites, quarum status pendentibus haberi volumus pro expressis, pendeant indecisæ, dummodo earum dispositio ad nos hac vice pertineat, cum omnibus & singulis illarum, & earum cujuslibet annexis, & quod liceat eisdem Archipresbytero, Archidiacono, & Canonicis pro tempore existentibus, illarum corporalem possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illarumque fructus, redditus & proventus propria auctoritate percipere, exigere & levare, & in suos & cujuslibet ipsorum usus & utilitatem convertere, perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus.

Facultas Episcopi & Canonicorum eidem statuta pro felici successu Cathedralis Ecclesiæ.

§. 5. Ac Episcopo & Canonicis prædictis, ut pro salubri directione & prospero statu, felicique successu Cathedralis Ecclesiæ erectæ hujusmodi, & illius personarum prædictarum, divinorumque officiorum in ea celebratione, fructuumque, reddituum, proventuum, jurium, obventionum & emolumentorum, ac distributionum quotidianarum perceptione, & inter eos divisione, & repartitione, ac quibusvis rebus, & concurrentiis suis, quæcumque statuta, ordinationes, & capitula (rationabilia tamen & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) condere, & condita quoties opportunum fuerit immutare, limitare, corrigere, & interpretari secundum rerum & temporum qualitates, & loco illorum alias ordinationes, capitula, & statuta, quoties eis expedire visum fuerit, de novo edere & facere, quæ omnia postquam edita & facta fuerint, ex nunc prout ex tunc, & è contra (si licita & honesta ac sacris Canonibus non contraria fuerint) eadem auctoritate etiam cum defectuum suppletione confirmata sint, & esse censeantur, eo ipso concedimus & indulgemus.

Constitutio quatuor Ecclesiarum parochialium in quatuor regionibus d. Civitatis.

§. 6. Cumque Civitas Ripæ Transonis præfata, in quatuor regiones divisa existat, itaut in qualibet regione una tantum parochialis Ecclesia pro uno parocho, qui curam parochianorum inibi habitantium exercere possit, videlicet in Agelli, S. Benigni in Cathedralem erectæ, in S. Dominici, S. Angeli de Rofflano, in montis Antiqui SS. Nicolai, Rustici, & Eleutherii, & in Capitis Montis nuncupatis regionibus, SS. Gregorii, & Margaritæ Ecclesiæ sufficere videantur, parochianos, & vicinos, & omnes & singulos utriusque sexus ab aliis parochialibus Ecclesiis Civitatis Ripæ Transonis, & jura parochialium Ecclesiarum hujusmodi separamus & dismembramus, & curam animarum in illis perpetuò supprimimus, illosque & illam, ac jura præfata quoad S. Dominici ad S. Benigni in Cathedralem erectam; quoad S. Dominici ad S. Angeli de Rofflano, quoad Montis antiqui, ad SS. Nicolai, Rustici, & Eleutherii; quo verò ad parochianos, & vicinos Capitis Montis regionum hujusmodi, ad SS. Gregorii & Margaritæ parochiales Ecclesias præfatas, itaut quælibet regio proprium habeat Sacerdotem, & Pastorem, perpetuò transferimus.

Facultas Rectorum dictarum parochialium habendi in illis Vicarios perpetuos.

§. 7. Necnon eorundem S. Angeli, & SS. Nicolai, Rustici & Eleutherii, ac SS. Gregorii & Margaritæ parochialiū Ecclesiarū Rectoribus, dictæ Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, ut illis per Vicarios perpetuos ab Ordinario loci approbandos, in divinis deservire facere, illorūque parochianorum animarum curam gerere possint indulgemus.

Constitutio Archipresbyteratus, Archidiaconatus, & Canonicatuum præditorum.

§. 8. Necnon Archipresbyteratus, Archidiaconatus, ac duodecim Canonicatus cum præbendis à primæva erectione hujusmodi vacantes, Ecclesiæ videlicet S. Benigni in Cathedralem erectæ, qui sit Archipresbyter dictæ Ecclesiæ Ripanæ, & in ea post Pontificalem, dignitatem majorem obtineat; & Ecclesia S. Mariæ Annuntiationis de Agello, qui sit Archidiaconus ejusdem Ecclesiæ Ripanæ, & dignitatem, non tamen post Pontificalem majorem, obtineat, alias verò parochiales Ecclesias, ut præmittitur unitas, quarum cujuslibet fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor ducatorum auri de Camera secundùm communem existimationem, valorem annuum non excedant, eorundem Rectoribus, qui Canonici ejusdem Ecclesiæ Ripanæ existant, conferimus, & de illis etiam cum plenitudine juris canonici providemus.

Extinctæ præcedentia.

§. 9. Volumusque quod deinceps perpetuis futuris temporibus, in Choro, Capitulo, processionibus & aliis actibus, publicis seu privatis, Archipresbyter primum Archidiaconus secundus lector, [illegible] post creati [illegible] Archipresbyterum & [illegible] prædictos, juxta illorum [illegible] id consenserint, [illegible] illorum locis habeant.

§. 10. Cumque fructus, redditus, & proventus Canonicatuum & præbendarum dictæ Ecclesiæ Ripanæ satis tenues videantur, perpetuum simplex beneficium Ecclesiasticum sub invocatione S. Angeli Villisnagnæ intra dictam Civitatem Ripæ Transonis, ut consensu illius Rectoris perpetuò supprimimus, & extinguimus, illiusque, & illi annexorum fructus, jura, & obventiones quæcumque, necnon decimas fructuum, reddituum, & proventuum quorumcumque ex novalibus dictæ Universitatis de Fulgaia nuncupatis, de ejusdem Universitatis consensu singulis annis eidem Capitulo, & illius mensæ Capitulari in distributionibus quotidianis juxta providam Episcopi Ripæ Transonis ordinationem, inter dignitates obtinentes, & Canonicos præfatos distribuendas, perpetuò applicamus & appropriamus.

Pœna benefic. S. Angeli ad d. Ecclesiam Cathedralem.

Multorum loc. & personarum ad alias dimens. & Ecclesias spectantium in Clero, & Concessi de Ecclesia Ripan.

§. 11. Necnon pro majori Christi fidelium illarum partium commoditate & spirituali consolatione, Columnellæ, Aquævivæ, S. Benedicti, Marani, S. Andreæ, Grottarum ad Mare, Gissi, Quinzani, Montis Prandoni, Furcanum, Montis Alti, Montis de novem, Rotellæ, Porculæ, Cossignani, & Passignani loca, Castra & Oppida Asculanæ, Firmanæ, & nullius respectivè diœcesis in Provincia Marchiæ prædictæ & ubivis consistentia, & quæ nunc & pro tempore existentibus, Monasterii Farfensis Abbatibus, seu Commendatariis, & Firmanis, & Asculanis Episcopis tatione Monasterii, & Firmanæ, & Asculanæ Ecclesiarum hujusmodi, mediatè vel immediatè subjectæ reperiuntur, necnon in eis consistentia, Collegiatas, Parochiales, & alias Ecclesias, Monasteria, Præposituras, Præpositatus, Prioratus, & alia quæcumque, quotcumque, & qualiacūque, cum cura & sine cura, sæcularia quorumvis & Ordinum regularia beneficia Ecclesiastica, etiamsi sæcularia Canonicatus, & præbendæ, personatus, administrationes, officia, etiam curata & electiva, etiam in Collegiatis Ecclesiis, regularia verò beneficia hujusmodi, Præpositatus, Præposituræ, dignitates etiam Conventuales, personatus, administrationes, & officia etiam claustralia, Capellaniæ, Capellæ, Hospitalia, & alia loca fuerint, & ad dignitates, Prioratus, Præposituras, & Præpositatus hujusmodi consueverit quis per electionem assumi, ac eorundem locorum, Castrorum, & Oppidorum utriusque sexus personas habitatores & incolas, tam laicos, quam clericos, Presbyteros, beneficiatos & religiosos quoscumque, cujuscumque status, ordinis & conditionis existant, à jurisdictione, potestate, dominio & quavis alia superioritate Firmanæ, & Asculanæ Ecclesiarum, ac [illegible] Monasterii, & illorum nunc & pro tempore existentium Episcoporum, Abbatum, seu Commendatariorum, quibus nunc loca, Castra, & Oppida hujusmodi, eorumque Ecclesiæ & personæ præfatæ subjectæ dignoscuntur, etiam perpetuò dismembramus, separamus, & eximimus, locaque, Castra, & Oppida hujusmodi, illorumque personas, tam sæculares quàm Ecclesiasticas, & quorumvis Ordinum regulares Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, & alia beneficia Ecclesiastica, Hospitalia, & loca pia hujusmodi, cum ipsorum juribus & pertinentiis universis, Ecclesiæ Ripanæ prædictæ, pro Diœcesi, Clero, & Populo, ita quod liceat Episcopo eidem Ecclesiæ Ripanæ, tam hac prima vice, quàm in posterū præficiendo, per se vel alium, seu alios ejus nomine, corporalem possessionem, seu quasi administrationis, spiritualitatis, & omnimodi juris diœcesani, propria auctoritate, Firmani & Asculani Episcoporum, ac ejusdem Monasterii Farfensis Abbatis, seu Commendatarii nunc & pro tempore existentium licentia desuper minimè requisita, liberè apprehendere, & apprehensam perpetuò retinere, de ejusdem potestatis plenitudine similiter perpetuò concedimus & assignamus, ac ejusdem Ecclesiæ Ripanæ, illiusque Præsuli pro tempore existenti, jurisdictioni, dominio, potestati & superioritati, eisdem modo & forma quibus Firmanis & Asculanis Ecclesiis, ac Monasterio Farfensi, illorumque Episcopis, Abbati, vel Commendatario hujusmodi respectivè suberant, subjicimus & supponimus.

§. 12. Non

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obſtantibus prioris voluntate noſtra, ac de non tollendo jure quæſito, Concilii Lateranenſis noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis ſeu prohibendis, necnon piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, aliiſque Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Firmanæ & Aſculanæ Eccleſiarum, & Farfenſis Monaſterii, & ordinis hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Firmanis, & Aſculanis Eccleſiis, & Farfenſi Monaſterio, illorumque capitulis, Conventibus, Superioribus & perſonis, ſub quibuſvis tenoribus ac quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam conſiſtorialiter, in genere vel in ſpecie cõceſſis, quibus omnibus & ſingulis, illorum cauſas & effectus præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſervatio jurium aliarum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quoad bona temporalia, & Monaſteria in locis diſmembratis exiſtentia.

§. 13. Volumus autem, quod Firmanæ, Aprutin. & Aſculan. Eccleſiis, ac farfenſi, & Campi Fellonis Monaſteriis, illorumque præſulibus, Abbatibus, ſeu Commendatariis, nunc & pro tempore exiſtentibus prædictis, per ſeparationem, diſmembrationem, & exemptionem hujuſmodi, quoad bona temporalia, ſi quæ in dictis locis ab eis ſeparatis, diſmembratis, & exemptis hujuſmodi habeant, & quoad ſuperioritatem, qua Farfenſe, & Campi Fellonis Monaſteria, & illorum Abbates ſeu Commendatarii hujuſmodi, in Monaſteriis ſeu Prioratibus regularibus dicti Ordinis, in locis ſeparatis prædictis exiſtentibus habent, nullum præjudicium inferatur, ſed Epiſcopus Ripæ Tranſonis, in Monaſteriis prædictis eam tantum habeat & exerceat, juriſdictionem, quam cæteri Epiſcopi in ſimilibus habere & exercere ſolent.

Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

D. P. An. 6. die 10. Julii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. 3. Kal. Auguſti, Pont. noſtri anno 6.

GREGORIUS XIII. PONT. CCXXX. ANNO DOMINI MDLXXI.

GRegorius Decimus tertius, Italus, ex Civitate Bononiæ, Hugo antea dictus, Chriſtophori de Boncompagnis filius, S.R.E. Presbyter Cardinalis tit. S. Sixti. Creatus tertio Idus Martii anno 1572. Coronatus in feſtivitate Penteceſtes. Vixit annos duodecim, menſes 10. dies decem & octo. Creavit Cardinales triginta quatuor. Obiit die 10. Aprilis, anno Domini 1583. ejus cadaver ad Baſilicam S. Petri in ſacello, quod ipſe conſtruxerat, & de ſuo nomine Gregorianum nuncupaverat, conditum fuit. Vacavit Sedes dies duos.

Bullar. Mag. Tom. I I.

L. Facultas Religioſorum Societatis JESU eligendi Conſervatores in ejus cauſis, ac juriſdictio ipſorum Conſervatorum ex indulto Pii V.

Hanc religionem primo loco approbavit Paulus III. ſup. in ejus conſt. 25. Regimini, *ubi alia de ea tibi indicavi.*

GREGORIUS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D.* 1572.

Exordium.

EQUUM reputamus, & rationi conſonum, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Ad ſupplicationem Societatis Jeſu.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Pius Papa V. prædeceſſori noſtro pro parte dilectorum Præpoſiti Generalis, & Religioſorum Societatis JESU expoſito, quod cùm dicta Societas benedicente Domino, longè lateque eſſet propagata ac ad Dei laudem & honorem, militantiſque Eccleſiæ profectum in dies augeretur, & propter diverſa bona temporalia, quæ Collegia ſcholarium ſub eorum cura inſtituta poſſidebant, conſervanda & recuperanda, lites aliaque forenſia frequenter ſubire neceſſariò cogeretur, exindeque fieret, ut ejus perſonæ, quæ animarum ſaluti implicitæ litium anfractus, qui ab eorum inſtitutis valde diſſonabant, evitare cupiebant, ab earum miniſterio, non ſine animi ſui dolore, cum animarum hujuſmodi diſpendio diſtraherentur, & eidem prædeceſſori pro parte eorundem Præpoſiti Generalis & Religioſorum aſſerentium, eorum bona à quorumcumque locorum Ordinariorum juriſdictione libera & exempta, ac ſub Romani Pontifices, & Sedis Apoſtolicæ protectione alias recepta fuiſſe, humiliter ſupplicato, ut eorum quieti more pii Patris, ac aliàs in præmiſſis opportunè conſulere de benignitate Apoſtolica dignaretur.

Pius V. ei obtulit, ut in omnibus causis Conservatores & Judices eligere poſſint.

§. 2. Idem prædeceſſor, qui ad gratos Deo, & univerſæ Reipũblicæ Chriſtianæ utiles & neceſſarios fructus, quos Societatis prædictæ perſonæ in vinea Domini ſemper proferebant, debitum reſpectum habebat, facere nullo modo poterat, quin ipſis ea concederet, per quæ ipſi, eorumque res & bona à noxiis, juſtitiæ miniſterio, præſervarentur, eoſdem Præpoſitum generalem & Religioſos, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequendum abſolvens, & abſolutos fore cenſens, hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub dat. videlicet 8. Kal. Junii, Pont. ſui anno 3. eidem Societati, ſingulisque illius perſonis, ac eorum familiaribus clericali caractere tamen inſignitis, ut in quibuſcumque cauſis, tam civilibus quàm criminalibus ac mixtis, etiam in eis quibus actores vel conventi rei forent, ipſis contra quaſcumque Communitates, & Collegia hujuſmodi, omnes & ſingulos Archiepiſcopos & Epiſcopos, ac Abbates, necnon alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutas, ac Metropolitanarum & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicos, ac eorundem Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Vicarios in ſpiritualibus, & officiales generales ubilibet conſtitutos, in ſuos poſſent aſſumere Conſervatores & Judices ordinarios, indulſit.

Ipſarum Judices & Conſervatores emolumenta, de quibus, ac dilationem habeant.

§. 3. Ipſis verò ſic electis, vel duobus, aut uni eorum, ut per ſe vel alium ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus Conſervatores & Judices deputati forent, eidem Societati efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permitterent Societatem, Collegiaque hujuſmodi ſuper terris, locis, domibus, poſſeſſionibus, & juribus, necnon fructibus, cenſibus, redditibus, & proventibus,

ac quibuſcumque aliis bonis mobilibus & immobilibus, ſpiritualibus & temporalibus, necnon privilegiis & indultis, eis & dictæ Societati, tam Apoſtolica, quàm ordinaria & alias ritè Regia auctoritatibus conceſſis, & aliis rebus ad dictam Societatem, communiter vel diviſim ſpectantibus, à quibuſcumque perſonis, tam ſæcularibus, quam eccleſiaſticis, ac quacumque auctoritate & ſuperioritate fungentibus, quoquo modo indebitè moleſtari, vel eis gravamina, damna, aut injurias irrogari, facerentque cùm ab eiſdem Societate, aut perſonis, vel procuratoribus ſuis, ſeu aliquo ex eis forent requiſiti, ſuper reſtitutione locorum, terrarum, domorum, poſſeſſionum, jurium, & bonorum mobilium & immobilium, reddituum quoque & proventuum, ac aliorum quorumcumque bonorum, necnon privilegiorum & indultorum eis tunc & pro tempore conceſſorum obſervatione, necnon de quibuſlibet moleſtiis, injuriis, damnis, tunc præſentibus & futuris, in illis videlicet quæ judicialem requirerent indaginem, ſummariè, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, in aliis verò prout eorum qualitas exegiſſet, juſtitiæ complementum, occupatores, ſeu detentores, præſumptores, & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, etiamſi alias quam ut præfertur qualificati exiſterent, quandocũque & quotieſcumque expediiſſet, auctoritate Apoſtolica, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, eos quos ſententias, cenſuras, & pœnas per eoſdem Conſervatores, ſeu Judices pro tempore latas incurriſſe eis conſtitiſſet, eas incurriſſe declararent, & quoties opus fuiſſet, etiam iteratis vicibus aggravarent, necnon auxiliũ brachii ſæcularis invocarent, commiſit & mandavit. Ac inſuper ſi per ſummariam informationem, per eos ſuper habendam, ipſis conſtitiſſet quod ad loca, in quibus occupatores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, ac alios quos literæ tunc deſuper conficiendæ concernerent, pro tempore morari contigiſſet, pro monitionibus & inhibitionibus ipſis, ac citationibus eis faciendis, tutus non pateret acceſſus, Judicibus & Conſervatoribus hujuſmodi monitiones & citationes præfatas, ac inhibitiones quaſlibet per edicta publica locis publicis affigenda, de quibus eſſet veriſimilis conjectura, quod ad ipſorum monitorum citatorum, & inhibitorum notitiam pervenire valerent, faciendi, necnon eiſdem occupatoribus, detentoribus, præſumptoribus, moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderandis, inhibendi, ac quibuſvis inhibitionibus, eis pro tempore, etiam prætextu quarumcumque literarum Conſervatoriarum, ſeu privilegiorum Apoſtolicorum quibuſlibet conceſſorum, & concedendorum, pro tempore factis non obſtantibus, eorum juriſdictionem liberè exercendi, loca, ad quæ eos declinare contigerit, & in quibus ſcienter ſtare permiſſi forent, Eccleſiaſtico interdicto ſubjiciendi, plenam & liberam facultatem conceſſit. Ac monitiones, requiſitiones, inhibitiones, & citationes ſic factas, perinde ipſos monitos, requiſitos, inhibitos, & citatos arctarent, ac ſi eis perſonaliter factæ, inſinuatæ, & intimatæ forent.

Et iſtam conceſſionem per quas, cumque derogationes non oblatam, nec diminutam cenſeri decrevit.

§. 4. Ac tunc deſuper conficiendis literis, & in eis contentis diſpoſitionibus, per quaſcumque derogationes, in quibuſvis aliis literis Apoſtolicis gratiam vel juſtitiam, & mixtim continentibus, per eundem prædeceſſorem & Sedem Apoſtolicam, etiam cum derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, & per quas earundem literarum tunc deſuper conficiendarum tenor, ac ſi de verbo ad verbum in eis inſertus foret, pro expreſſo haberetur, quibuſcumque perſonis, ſeu in eorum favorem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſas & factas, ac faciendas & concedendas, nullatenus derogatum cenſeretur, aut derogari poſſet, niſi tenor earundem tunc deſuper conficiendarum literarum, de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, foret in illis inſertus, & derogatio pro tempore facta hujuſmodi per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimiliter [illegible] vicibus, eidem Societati intimata, & inſinuata foret, & quod aliter earundem literarum tunc deſuper conficiendarum pro tempore factæ derogationes nemini ſuffragarentur.

Vnumque ex ipſis Judicibus aut per alium choatum prorogari declarat.

§. 5. Quodque quilibet Judicum & Conſervatorum præfatorum valeret proſequi articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo foret canonico impedimẽto præpeditus, quodque cuilibet Conſervatorum, & Judicum eorundem, ab eodem die 8. Kal. Junii eſſet in præmiſſis omnibus, ac eorum ſingulis, cœptis, & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, perpetua poteſtas & juriſdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate poſſent in præmiſſis omnibus, cœptis & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia & ſingula coram eis cœpta fuiſſent, & eorum, ac cujuſlibet ipſorum juriſdictio de præmiſſis omnibus & ſingulis per citationem, vel modum alium perpetuata legitimè extitiſſet, ſicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, & cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decrevit.

Contra omnibus rogat.

§. 6. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cavebatur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocaretur, ſeu ne Judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel diœceſim, in quibus deputati forent, contra quoſcumque procedere præſumerent: & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo non ultra tres dietas aliquis, vigore earundem literarum tunc deſuper conficiendarum extraheretur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis Regibus, Ducibus, Comitibus, cæteriſque cujuſcumque dignitatis, qualitatis, & præeminentiæ, ac Ordinis etiam Mendicantium, & conditionis exiſtentibus perſonis, in genere, vel in ſpecie, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus idem Pius prædeceſſor, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogavit, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumpti ſua bulla tribui voluit.

§. 7. Voluit inſuper idem Pius prædeceſſor, quod literarum tunc deſuper conficiendarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhiberetur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sed quia in ſ. s Pii obitum ſupervenit bulla non fuit expedita, ideo hic Pont. de ejus validitate non dubitari decernit.

§. 8. Ne autem de abſolutione, indulto, & aliis præmiſſis, pro eo quod ſuper illis ipſius Pii prædeceſſoris, ejus ſuperveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſaque Societas illorum fruſtretur effectu, volumus, & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod indultum & alia præmiſſa perinde à dicta die octava Kalen. Junii ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Pii prædeceſſoris literæ confectæ fuiſſent, prout ſuperiùs enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plenè abſolutionem, indultum, & alia præmiſſa ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1572. 8. Kal. Junii, Pontificatus noſtri anno 1.

D. P. A. 1572. 25. Mart.

Prohi

II. Prohibitio depingendi, & eveminandi, aut venales proponendi Agnus Dei à Romano Pontifice benedictos.

Munus autem Agni Dei, juxta ritum S.R.E. in cera signandi, & fratres renovandi, Paul. V. demandavit Congregationi Monachorum B. MARIÆ *Fulginensis de Urbe, Ordinis Cisterciensis S. Benedicti, ut inf. in ejus const.* 43. Romanum.

Edita An.D. 1572. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa hujus prohibitionis. OMni certè studio, & opera à nobis procurandum est, ut ea tollantur, quæ non conveniunt, ac nostrum & aliorum bonorum, piorumque Christi fidelium animos offendunt. Itaque providè considerantes certas formas innocentissimi Agni imagine figuratas, & per Romanos Pontifices statutis temporibus consecrari solitas, sicut Agni puri & mundi à summo Pontifice benedicuntur, ita ab omnibus postmodùm immaculatas, non autem auro & coloribus ullis depictas, sed in sua albedinis munditie sanctificatas congruenti cum reverentia teneri & conservari debere.

Prohibitio depingendi, aut miniandi, seu venales habendi Agnus Dei à Pont. benedictos. §.1. Statuimus & ordinamus, ac sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, prohibemus & interdicimus, ne quisquam, sive vir, sive mulier, sæcularis aut Ecclesiasticus, etiam regularis Ordinis ille sit, & quocùque gradu, conditione, statu, nomine, dignitate & honore præcellat, posthac in perpetuum Agnus Dei per Romanum Pontificem pro tempore existentem benedictos depingere, inficere, minio notare, vel aurum aut colorem aliquem illis imponere, aut quidquam aliud superinducere, neque depingi, aut miniari facere, nec illos venales proponere, seu tenere quovis prætextu, qualibetve de causa audeat. Verùm eos albos & mundos Agnum illum purum, & innocentem repræsentantes, qui occisus pretiosissimo sanguine suo nos redemit, decenter, ac reverenter à cunctis haberi, deferri, & custodiri præcipimus, & ita ab omnibus fieri, & censeri debere decernimus.

Ordinarii hanc prohib. publicent. §.2. Mandantes omnibus & singulis locorum Ordinariis per universum Christianum Orbem constitutis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut præsentem nostram constitutionem & prohibitionem in suis quisque civitatibus & diœcesibus statim publicare procurent, ita ut ad omnium notitiam quamprimùm pervenire possit.

Contravenientium pœna. §.3. Quicumque verò inobedientes fuerint, præter excommunicationis pœnam, quam, ut præfertur, incurrent, etiam aliis pœnis ipsorum Ordinariorum, seu Vicariorum plecti, & mulctari volumus & jubemus.

Clausula derogatoria. §.4. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.5. Volumus etiam, quod præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici obsignatis plena, eademque prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. An. 1. die 25. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1572. 8. Kal. Junii, Pont. nostri anno 1.

Publicatio. *Anno Incarnat. Dominicæ* 1571. *Indict.* 15. *die verò* 11. *mensis Junii, Pont. Sanct. in Christo Patris, & D.N.D. Greg. divina providentia Papæ XIII. anno* 1. *retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apost. de Urbe, & Cancel. Apost. ac in acie Campi Flore, per nos Scipionem de Octavianis, & Ant. Clerici Curs.*

Camillus Cher. mag. Curs.

III. Confirmatio constitutionis Pii V. de non alienandis, & infeudandis Terris, & locis S.R.E.

Hanc const. Pii V. habes sup. num. 35. Admonet, *& ibi ejus extensiones indicavi. Quibus addo, quod hic Pont. die* 3. *Aprilis* 1581. *in Consistorio declaravit sub d. Bulla Pii V. comprehendi etiam concessiones gubernatorum, quæ ultra triennium de locis S.R.E. fieri contingeret.*

Addidi alia ad Leon. I. const. 1. sup. lib. 1.

Edita An.D. 1572. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. INter cætera, quæ ad Romani Pontificis curam, ac sollicitudinem pertinent, illud quoquè non mediocri studio providendum est, ut res Ecclesiastica sarta tecta usquequaque conservetur, quod cùm de aliis omnibus, tum præcipuè de iis quæ specialis jurisdictionis Romanæ Ecclesiæ sunt, curare debet, ne ulla usquam illorum immiuutio fiat.

Pius V. prohibuit alienari, vel infeudari loca S.R.E. §.1. Cujus rei causa fel. record. Pius Papa V. prædecessor noster, ut talium distractionibus omnem viam, quantum in ipso erat, in perpetuum præcluderet, literas edidit in hæc verba: Pius Episcopus servus servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Admonet nos susceptí.

Omittitur tenor, quia habes sup. in Pii V. const. cit. in tub

Hi Pont. modo confirmat illius constit. §.2. Cum autem literæ ad retinendam Sedis Apostolicæ dignitatem valde pertineant, nobis nihil optabilius fuit cum primùm ad Summi Apostolatus apicem divina nos clementia evocavit, quam ut ipsis primo quoque tempore præsentium nostrarum robur adjungeremus. Quocirca prædictas literas, & omnia in eis contenta auctoritate Apostolica tenore præsentium comprobamus, confirmamus, & innovamus, volumusque ea perpetuò observari.

Sanctio pœnalis. §.3. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ comprobationis, confirmationis, innovationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An. 1. die 27. Mali. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1572. 6. Kal. Augusti, Pont. nostri Anno 1.

IV. Contra Famigeratores nuncupatos Menantes, eorumque scripta recipientes, & famosos libellos scribentes, & mittentes.

Consonat const. 147. *Pii V. quæ est supra.*

Edita A.D. 1572. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. EA est rerum humanarum infelicitas, ut non vetera tantum vitia pertinaciter adversus omnem legum latarum solertiam luctentur, & quamvis atribus compressa suppliciis renascantur, sed nova etiam in dies, & superioribus sæculis ignota succrescant. Quo nos pro injuncto nobis divinitus munere diligentius adjuti, par est ut & illa coërceamus, & horum, quæ se nunc primum offerunt, antequam se corroborent, radices ipsas, si qua ratione possumus, amputemus.

Famigeratorum mala. §.1. Cum igitur haud ita pridem in Urbe nostra secta quædam emerserit hominum improbe curiosorum, qui quoscumque de publicis privatisque negotiis, vel aliunde rimari possunt, vel ipsi etiam pro sua libidine comminiscuntur, domi, forisque facta, infecta, vera, falsa, nullo discrimine proponunt, recipiunt & scriptitant, ita ut hujus rei jam artem quasi quandam instituerint, ac plerique eorum, etiam vili mercedula conducti, harum rerum commentariolos, ex falsis plerumque vulgi rumoribus incerto auctore collectos, huc illuc mittitent, aut etiam tanquam primum ex Urbe ad diversa loca missos, deinde iisdem ex locis in Urbem remissos circumferant, ac venditent, quibus non tantum de præteritis arbitratu suo nugantur, sed etiam quid ex hac aut illa re eventurum sit, stolide vaticinantur.

Prohibitio cum inquisitione pœnarum. §.2. Nos qui & facilè prospicimus, & rerum experimentis edocti sumus, quæ quantaque mala ex eo proveniat, cum & sæpiùs sparguntur falsa pro veris, seu directè,

seu obliquè, ac quodam quasi colore quæsito, eorumdem existimatio & fama violatur, his ac talibus incommodis occurrere cupientes, hujus constitutionis auctoritate prohibemus, ne quis in posterum tales commentarios conficere, neve ab aliis confectos recipere, describere, spargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipso facto perpetua ignominiæ nota affectus, sine ulla spe veniæ ad triremes quas perpetuò, aut ad tempus pro admissi qualitate damnetur. Qui verò hujusmodi commentariorum, aut scriptorum quicquam undecumque & à quocumque receperit, id quamprimum Urbis nostræ Gubernatori significare, & eidem omnia consignare debeat. Quod si non fecerit, ipsum pœnis prædictis decernimus subjacere. Antiquis juribus contra scribentes aut mittentes libellos famosos editis, nihilominus in suo robore duraturis.

Conservatio locum de famosis libellis.

§. 2. Volentes præsentium exemplis, etiam non impressis, Notarii publici manu & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eandem illam ubique fidem, in judicio & extra adhiberi, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Fides exemplorum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1572. Kal. Septembr. Pont. nostri anno 1.

Dat. P. An. 1. Kal. Sept.

Publicatio.

Anno Incarn. Dom. 1572. Indict. 15. die verò Sabbati 6. mensis Sept. Pont. Sanct. in Christo Patris, & D.N.D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 1. affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ, ad valvas S. Ioan. Lateran. & S. Petri, ac Cancell. Apost. & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Ioannem della Guardia, & Scipionem de Octaviano S. D.N. PP. Curs.

Philibertus Magister Cursorum.

V. Facultas Ordinis tam Fratrum, quam Monialium Eremitarum S. Augustini, permutandi & alienandi bona cujuscumque Monasterii in evidentem ejus utilitatem, cum licentia, vel approbatione Prioris generalis d. Ordinis.

Alia extabant Pontificia dispositiones circa hanc facultatem, sed eas prætermisi, hac contentus ut pleniore. Cætera autem de hoc Ordine dixi sup ad const. 6. Alexand. IV. Licet.

Edita An. D. 1572.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DUm ad uberes, salutiferosque fructus, quos benedicente Domino facer dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum S. Augustini Ordo in vinea Domini protulit, & in dies proferre non cessat, debitum respectum habemus, ac planè agnoscimus quod ii tanquam hujus Sedis speciales filii, tam verbum Dei per Urbes & Regiones disseminando, quam ubique varia charitatis opera adimplendo, nos in hujus Pastoralis officii onere coadjuvare non cessant, facere nullo modo possumus, quin eos speciali quadam hujus Sedis benevolentia prosequentes, ea sibi favorabiliter concedamus, per quæ eorum indemnitati, Monasteriorumque suorum utilitati poterit salubriter provideri.

Causa hujus constitutionis.

§. 1. Exponi sanè nobis nuper fecerunt iidem Fratres Eremitæ, quod sæpenumero accidit, ut pro aliqua urgenti necessitate vel utilitate Monasteriorum, domorum & locorum dicti Ordinis, tam virorum quam mulierum, illorum bona locare, alienare, permutare, vel in emphyteusim seu livellum dare expediret, ac quandoque contingit, ut conditio semel oblata, si prætermitteretur, maximam afferat jacturam, præterquam quod difficile admodum existit pro singulis minimis commutationibus, & aliis contractibus ad Sedem præfatam recurrere, ac id non sine ipsius Ordinis in paupertate fundati inquietudine esse potest. Quare iidem Fratres Eremitæ nobis humiliter supplicari fecerunt, ut præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos fel. record. Sixti IV. & Leonis X. ac aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhærere volentes, Ordinem Fratrum Eremitarum, & eorum quemlibet à quibuslibet excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Fratribus Eremitis, ut ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus, Fratres & Moniales dicti totius Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, omnium & quorumcumque monasteriorum, domorum & locorum ejusdem Ordinis ubilibet nunc & pro tempore consistentium, liberè & licitè possint & valeant quæcumque bona stabilia & immobilia, seu quasi stabilia cujuscumque qualitatis & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia eorundem monasteriorum, domorum & locorum vendere, alienare, & permutare, & etiam in emphyteusim, seu ad livellum, etiam ad longum tempus concedere, & pro pretio, affictu, pactis, modis, & formis hinc inde conveniendis, licentiam & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus. Proviso tamen quod fiant pro commoditate, vel utilitate ipsorum Monasteriorum, domorum & locorum, & quod consensus duarum partium ex tribus partibus Fratrum vel monialium illius Monasterii, domus, vel loci, cujus dicta bona erunt, accedat & interveniat, & quoad concessionem in emphyteusim, dummodo illa non fiat ultra duas generationes vel nominationes, absque alia à nobis vel successoribus nostris Roman. Pontificibus pro tempore existentibus, aut Sede Apostolica, vel illius de latere Legatis, seu Nuntiis, aut etiam locorum Ordinariis, petenda vel obtinenda licentia, seu confirmatione: ita tamen quod loco consensus Sedis Apostolicæ, dilectus filius Prior generalis dicti Ordinis, nunc & pro tempore existens, & diligenter examinata, & evidenter utili comprobata habeat, prout sibi ex nunc perpetuò concedimus potestatem ratificandi hujusmodi location. concession. vendition. & alienation. ac contractus. Sic quod ubi talis ordo non fuerit servatus, locatio, concessio, venditio, & alienatio, ac contractus aliter facta, nulla & invalida, nulliusque roboris ac momenti existant, & donec præfatus Prior generalis modo præfato non ratificaverit, possessio remaneat, & remanere intelligatur penes ipsos Fratres, seu Moniales dicti Monasterii seu domus, aut loci sic locantis & alienantis, ac ita in præmissis sic perpetuò declaramus & decernimus. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc & è contra, postquam locationes, concessiones, venditiones, & alienationes, ac contractus, servatis supra narratis, pro tempore facti, & per dictum Priorem generalem ratificati fuerint, ut præfertur, seu consensus ejusdem Prioris generalis intervenerit, easdem locationes, concessiones, venditiones, alienationes, & contractus, ac inde secuta quæcumque, necnon instrumenta & scripturas desuper pro tempore confecta approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus, omnesque & singulos tam juris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint eisdem, quomodolibet supplemus. Decernentes quoad utilitatem seu commoditatem Monasteriorum, domorum, & locorum præfatorum, assertioni duarum partium ex tribus partibus Fratrum vel Monialium illius loci, cujus bona erunt, postquam ratificatio facta fuerit, illasque & illa, necnon præsentes, & in eis contenta, validas & efficaces, ac valida & efficacia perpetuò fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsosque & cum eis contrahentes præfatos, super præmissis, & inde secutis quibuscumque, per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari vel impediri non posse; necnon irritum inane, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Concessio facultatis alienandi bona Ordinis, cum licentia, vel approbatione Prioris generalis, & utro modo fiat in evidentem utilitatem Ordinis.

§. 3. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Joanni Episc. Albanen. Cardinali de Montepolitiano nuncupato, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini Protectori, & Alexandro Patriarchæ Alexandrino curiæ causarum

Deputatio executorum.

rum Causarum Apostolicæ generali auditori, ac Bartholomæo Episcopo Amerino Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc & pro tempore existentibus, per præsentes committimus & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit requisiti, solemniter publicantes, eisque & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus quos illa concernunt, integrè & inviolabiliter observari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. Romæ, &c. 5. Sept.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 5. Septemb. 1572. Pontificatus nostri anno 7.

VI.

Institutio Militiæ S. Mauritii Martyris, sub regula Cisterciensi, ac sub regimine Emanuëlis Philiberti Sabaudiæ Ducis, suorumque Successorum, qui dictæ Militiæ Magni Magistri perpetuò sint.

Huic Militiæ hic idem Pontifex univit postea aliam Militiam S. Lazari Hierosolymitani, ut in const. seq. De qua S. Lazari Militia, *vide plenè notata sup. in const.* 28. *Pii V.* Sicuti.

Edita An. D. 1572.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Christiana Reipublicæ vexatio.

CHristiani populi corpus sic summa Dei providentia cernitur constitutum, ut quemadmodum Ecclesiasticis personis propria est operatio attributa, ita strenuis & fortibus viris, tanquam Christi Athletis, sua benemerendi occasio sit oblata. Cum ad eum quoque finem Deus sæcularem Principibus potestatem dederit, ut debitum sanctæ Religioni præstent famulatum, atque his inter se cohærentibus, & militiæ præsidio Sacerdotum pietas in suo officio protegatur, & militum virtus amore Religionis augeatur, unde illius fides, & gloria sit propaganda, id verò summo conatu pro tempore esse agendum, ut quammaxima Christianæ & Catholicæ fidei adjumenta comparentur, Reipublicæ Christianæ gravissima vulnera ab hæreticis sathanæ ministris inflicta, & ab eisdem, ac infidelibus in posterum impendentia mala, satis aperte nos admonent: ac inter cæteras Christiani populi partes, his præcipuè malis hæreticorum venenis, dolis, insidiis, atque oppressionibus obnoxiæ conspiciuntur Sabaudiæ & finitimæ regiones, ob vicinitatem adjacentium quorundam locorum, præsertim Genevæ, à qua ipsa hæresum contagio, & pestis circumquaque serpsit, atque manavit.

Ducis Sabaudiæ propositio de instituenda militia S. Mauritii, & petitio licentiæ.

§. 1. Itaque cum dilectus filius nobilis vir Emanuël Philibertus Sabaudiæ Dux, pro sua præstanti pietate, ac prudentia, hæc diligenter considerans in animum induxerit, ad alia quæ ipse consuevit, tuendæ & augendæ Catholicæ Religionis causa, in locis ditioni suæ subjectis adhibere remedia illa, & adjungere, ut ex delectis omnis generis Christiani populi militibus, unam Sanctæ Sedis auctoritate conficiat militiam, Beati Mauritii Martyris nuncupandam, quem idem Emanuël Philibertus Dux, & ejus antecessores, ut præcipuum suum, ac rerum suarum protectorem, eximio ac perpetuo studio & veneratione sunt prosecuti, idque nobis exponi fecerit, ac simul supplicari, ut hoc ei impartire dignaremur.

Pontificis collaudatio dictæ propositionis, & concessio licentiæ.

§. 2. Nos optimum illius consilium, ac ipso majoribusque ejus clarissimis & præstantissimis Principibus dignum animum, meritis in Domino laudibus commendantes, ac prospicientes ipsam sic constituendam militiam, maximo sui & præsidio fore non solùm ipsis Sabaudiæ, & Pedemontium Provinciis, sed toti etiam Italiæ ad sustinendos & propulsandos quosvis hæreticorum, & infidelium impetus, ac opportunissimum ibi propugnaculum, munimentum, & auxilium habituros esse Nos, Ecclesiamque Romanam, ac universam Christianam Remplicam in ipso militiæ robore, ac talis Ducis maxima virtute, rerumque bellicarum summa, & sæpè cognita peritia, illi super hac re, prompto ac libenti animo annuendum, piosque ejus conatus speciali favore, & gratia duximus prosequendos.

Ipsaque institutio Militiæ S. Mauritii sub regula Cistercien. & sub Duce Sabaudiæ, qui dotem 25. millia scutorum de propriis bonis tribuere debeat.

§. 3. Quare ipsum Emanuëlem Philibertum Ducem à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ejus supplicationibus inclinati, unam Militiam, ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, qui Dominus est exercituum, & per quem Reges regnant, ac Principes imperant, & Fidei Catholicæ in dictis Sabaudiæ & Pedemontis Regionibus defensionem, ac universæ Italiæ, totiusque Christianæ Reipublicæ salutem & commodum, sub invocatione S. Mauritii Martyris, & regula Cistercienſi nuncupandam per universum Christianum orbem, cujus suprema Sedes, & militum Conventus in loco ab eodem Emanuële Philiberto Duce in Sabaudia statuendo & assignando, perpetuò sit, & in ipsa Militia unum Magistrum Magnum vocandum, supremam ejusdem Militiæ dignitatem pro uno Magistro, qui illius caput existat, cum eo quo sibi expedire videbitur militū & ministrorum numero. Qui milites cum unica tantum, & virgine conjugati, ad habitum & professionem regularem admitti, seu qui pro tempore admissi fuerint, matrimonium cum simili virgine & unica dumtaxat contrahere possint, alias verò ipsi castitatem conjugalem, & obedientiam expresè profiteantur, cum mensa Magistrali, officiis, juribus, jurisdictionibus, & insignibus consuetis aliarum hujusmodi Militiarum instar, ex nunc prout postquam ipse Emanuël Philibertus Dux dotem annui redditus quindecim millium scutorum de propriis & patrimonialibus bonis suis illi constituerit, & è contra auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus. Ac illi sic erectæ, ejusque mensæ dictam dotem quindecim millium scutorum, etiam perpetuò applicamus & appropriamus, ita ut liceat eidem Emanuëli Philiberto Duci, & pro tempore existenti Magno Magistro, bonorum dictæ dotis corporalem possessionem, seu quasi liberè apprehendere, ac perpetuò retinere, fructusque & proventus in suos & dictæ Militiæ usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia minimè requisita. Et nihilominus Magistratum prædictum, cujus fructus, redditus, & proventus nulli sunt, ab hac ejus primæva erectio

erectione vacantem, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, prædicto Emanuëli Philiberto Duci, ejuſque ſucceſſoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui pariter Magni Magiſtri eſſe debeant, in perpetuum concedimus & aſſignamus.

Facultas M. Mag. milites ad habitum recipiendi.

§. 4. Eiſque præterea, & ipſorum ſingulis liberam facultatem tribuimus, ut quotquot illis viri fuerint milites nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro eorum arbitrio, vel ſtatuto qualificatos, ex omnibus nationibus poſt factam ab ipſis, juxta formam præſentibus adnotatam Catholicæ fidei profeſſionem, ad habitum, & regularem profeſſionem admittere.

Beneficia erigendi.

§. 5. Ac & in quibuſcumque mundi partibus Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & alia beneficia dictæ militiæ erigere.

Bona laïcalia prædote aſſignandi.

§. 6. Eiſque ſic erectis Patrimonialia & laïcalia bona eorum, qui illa relinquere voluerint, dotis nomine aſſignare.

Jus patronatus fundatoribus reſervandi.

§. 7. Jus patronatus fundatoribus, ſeu dotatoribus id petentibus validè reſervare, quod ſic reſervatum idem robur, eandemque vim & efficaciam obtineat, quod obtineret, ſi per nos conceſſum foret.

Provincias, & Nationes ſeparandi.

§. 8. Necnon Provincias & nationes dividere, ac erigendis dictæ militiæ beneficiis, quæ Prioratus, quæ Præceptoriæ, quæ ſuperiora, vel inferiora beneficia eſſe, eaque & eorum ſingula, quos fructus habere, & tam ipſa quàm illa obtinentes, quæ onera ſupportare, ad illa quoque admittendi, quibus qualitatibus ſuffulti eſſe, & quibus legibus ſubjacere debeant, aliaque ad uſum militiæ hujus neceſſaria decernere & declarare.

Statuta condendi.

§. 9. Atque tam de prædicta, quàm aliis quibuſcumque rebus & negotiis occurrentibus, quæcumque ſtatuta condere, facere, & ordinare, illaque poſtquam condita & ordinata fuerint, quotieſcumque viſum fuerit, pro eorum arbitrio & voluntate interpretari, mutare, alterare, limitare, corrigere, ſeu in meliorem formam reducere, aut in totum delere, aliaque de novo edere, ac quaſcumque pœnas apponere, & ad illorum executionem procedere valeant.

Decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſupradicta firmitate perpetua conſiſtere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper illis per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma verò profeſſionis Fidei per ſingulos Milites præſtanda hæc eſt, videlicet.

Forma profeſſionis fidei ipſorum Militum.

§. 12. EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia utitur, videlicet: Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cæli & terræ, viſibilium omnium & inviſibilium. Et in unum Dominum JESUM CHRISTUM Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, Genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex MARIA Virgine, & Homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto, nec eam unquam, niſi juxta unanimem conſenſum Patrum accipiam & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe verè & propriè Sacramenta novæ legis à JESU CHRISTO Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremamunctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio & admitto. Omnia & ſingula, quæ de peccato originali, & de juſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio, profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium, pro vivis & defunctis, atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, ac ſubſtantialiter corpus & ſanguinem, unà cum anima & divinitate Domini noſtri JESU CHRISTI, fierique converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam converſionem Catholica Eccleſia tranſſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum, ſummèque conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fideliũ ſuffragiis juvari, ſimiliter & Sanctos unà cum Chriſto regnantes, venerãdos, atque invocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, atque venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem & Magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac JESU CHRISTI Vicario veram obedientiam ſpondeo ac juro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus, œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & immaculatam uſque ad extremum vitæ ſpiritũ conſtantiſſimè, Deo adjuvante, retinere & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro, ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Sanctio pœnalis.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, conceſſionis, aſſignationis, tributionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dom. 1572. 16. Kal. Octob. Pont. noſtri anno 1.

D. P. A. 1. die 16. Septemb.

VII. Unio Militiæ S. Mauritii Martyris, & Militiæ S. Lazari Hieroſolymitani, ſub denominatione SS. Mauritii & Lazari, & regimine Sabaudiæ Ducis Magni Magiſtri perpetui.

Inſtitutionem Militiæ S. Mauritii nuper erectam, vide in conſt. præced. Et de Militia S. Lazari, *plenè notavi ſup. in conſt.* 27. *Pii V.* Sicuti.

Edita An. D. 1572.

GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Sollicitudo paſtoralis.

PRo commiſſa nobis nullis noſtris exigentibus meritis, ſed ſola Dei benignitate, Eccleſiarum omnium, ac piorum

piorum religioſorumque locorum cura & ſollicitudine, in eam nos cogitationem aſſiduè incumbere decet, qua potiſſimùm ratione providere poſſimus, ut ex eis quam maxima & quamuberrima ad ſanctam Dei Religionem, & fidem Catholicam, atque univerſum populum Chriſtianum commoda proveniant, ordine etiam & conſuetudine in illis mutata, ſicut rerum uſus & eventus, ac ipſa temporum ratio, & qualitas docuerit expedire.

Recenſetur inſtitutio Militiæ S. Mauritii, de qua ſup. in conſt. præcedente.

§. 1. Cum autem nos pridem ad Dei omnipotentis laudem, & fidei Catholicæ gloriam, in Sabaudiæ & Pedemontis Regionibus defenſionem, totiuſque Chriſtianæ Reipublicæ ſalutem & commodum, Militiam S. Mauritii Martyris, ſub regula Ciſtercien. per univerſum Chriſtianum Orbem, cujus ſuprema Sedes, & Militum Conventus in loco à dilecto filio nobili viro Emanuële Philiberto Sabaudiæ Duce in ipſa Regione Sabaudiæ aſſignando & ſtatuendo perpetuò ſit, & in eadem Militia unum Magiſtratum, Magnum vocandum, ſupremam ejuſdem Militiæ dignitatem, pro uno Magiſtro qui illius caput exiſtat, cum eo qui ſibi expedire videbitur, Militum & Miniſtrorum numero, qui Milites etiam cum unica, & virgine tantum conjugati ad habitum & profeſſionem regularem admitti, ſeu qui pro tempore admiſſi fuerint ſic dumtaxat contrahere poſſint, & aliàs caſtitatem conjugalem & obedientiam expreſsè profiteantur, cum menſa magiſtrali, officiis, juribus, juriſdictionibus & inſignibus conſuetis, aliarum hujuſmodi Militiarum inſtar ex tunc prout poſtquam dictus Emanuël Philibertus Dux, dotem annui redditus quindecim millium ſcutorum de propriis & patrimonialibus bonis illi conſtituiſſet, & è contra, erexerimus & inſtituerimus, ac illi ſic erectæ dictam dotem perpetuò applicaverimus & appropriaverimus, Magiſtratúque prædictum à primæva ipſius erectione vacantem eidem Emanuëli Philiberto Duci, ejuſque ſucceſſoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui Duces pariter & Magni Magiſtri eſſent, conceſſerimus & aſſignaverimus. Ac præterea ipſis, ut quos ſibi videretur nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro ipſorum arbitrio vel ſtatuto qualificatos ex omnibus nationibus, ad habitum & regularem profeſſionem admittendi, ac etiam in quibuſcumque mundi partibus dictæ Militiæ, Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & alia beneficia erigendi, Provincias & nationes dividendi, aliaque tunc expreſſa faciendi, liberam licentiam tribuerimus, ſicut literis noſtris ſuper his confectis latiùs continetur.

Enarrantur fructus proventuri, ſi dicta nova Militia S. Mauritii annexa uniatur Militiæ S. Lazari.

§. 2. Nos poſtea diligenti meditatione conſiderantes ipſam de novo erectam & conficiendam Militiam, magnos abſque dubio fructus, tali præſertim ductore, atque Magiſtro fidei Catholicæ eſſe allaturam, ſed multo tamen majores, ſi aliis adjumentis & auxiliis fulcita, atque munita fuerit, ac præterea cernentes Militiam Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani ſub regula S. Auguſtini jampridem Magiſtri regimine deſtitutam, nobilem illam quidem & antiquam, ſed ipſa vetuſtate, ac temporum injuria valde dejectam & prolapſam eſſe, optimum nobis viſum eſt, ſi hanc veterem illi novæ, & nunc naſcenti adjungeremus, ut quod hæc in ipſo initio per ſe agere perfectè non poſſet, id alterius adjuta auxilio, & viribus geminatis fortior ſit ad agendum, atque citiùs & faciliùs hæ ſimul junctæ, optatos Eccleſiæ Dei & Chriſtiano populo fructus afferre poſſint.

Maximè quod Dux Sabaudiæ duas triremes pro Sede Apoſtol. prompteas tenere debeat.

§. 3. Id verò facere inſtituimus cum eo quod Emanuël Philibertus, & pro tempore exiſtens Dux & Magiſter prædictus annexionis hujuſmodi ratione duas Triremes dictis Militibus inſtructas pro Sedis Apoſtolicæ defenſione contra hæreticos, infideles, piratas, & quoſcumque alios ejus hoſtes continuè de ſuo manutenere debeat.

Unio itaque utriuſque Militiæ formatur ſub denominatione SS. Mauritii & Lazari.

§. 4. Quare eundem Emanuëlem Philibertum Ducem & Magnum Magiſtrum, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſius Emanuëlis Philiberti Ducis, vel alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Militiam S. Lazari prædictam cum illius Magiſtratu, ac omnibus & quibuſcumque illius Prioratibus, Præceptoriis, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis regularibus, eorumque membris, grangiis, caſtris, villis, domibus, poſſeſſionibus, proprietatibus, fructibus & bonis, tam mobilibus quàm immobilibus, ac ſe moventibus, juribus, & actionibus univerſis. Necnon Eccleſiis, Capellis, terminis & pertinentiis quibuſcumque ad dictam Militiam S. Lazari ſpectantibus, quæcumque, quorcumque, qualiacumque, & ubiqumque ſint, non tamen aliis Eccleſiis, piis locis, & Militiis canonicè unita, quæ ab his quibus unita ſunt avocari, aut illorum ratione quemquam moleſtari noluimus, ac etiam exceptis iis, quæ in Regnis & Dominiis chariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici exiſtunt, eidem Militiæ S. Mauritii, quæ in poſterum Militia SS. Mauritii & Lazari nuncupetur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ita perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, ut poſthac in perpetuum prædictus Emanuël Philibertus, & pro tempore exiſtens Sabaudiæ Dux Militiæ Sanctorum Mauritii & Lazari Magiſter ſit, & appelletur.

Tu quoad loca hic excepta vide conſt. 102. Clem. VIII. Decet.

§. 5. Ac Prioratus, Præceptoriæ, & alia beneficia Militiæ S. Lazari, & ea obtinentes, aliique milites, ſervientes, Capellani, & perſonæ, curæ, gubernationi, & juriſdictioni ipſius Ducis, & Magni Magiſtri in omnibus & per omnia ſubſint, prout ſuo antea Magiſtro ſuberant, eique tanquam membra capiti obediant, & obſequantur, liceatque eidem Duci & Magiſtro corporalem poſſeſſionem Militiæ S. Lazari, ejuſque Magiſtratus, & aliorum unitorum prædictorum per ſe, vel alium, ſeu alios, propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, fructuſque, redditus, & proventus, in ſuos & dictæ Militiæ uſus & utilitatem convertere, dicœceſani loci, vel cujuſvis alterius licentia minimè requiſita.

Militiamque S. Lazari ſubjicit Ducis Sabaudiæ Magiſtro in perpetuum.

§. 6. Inſuper his, qui præceptorias S. Lazari, in titulum, ſeu commendam, vel aliter quovis modo obtinent, habitum per dictum Ducem, & Magiſtrum Militibus SS. Mauritii & Lazari deſignandum ſuſcipiendi, & eidem Emanuëli Philiberto Duci, & Magno Magiſtro, hiſque qui habitum S. Lazari jam ſuſceperunt, & deferunt, novum, dimiſſo antiquo, volentibus tradendi, eos verò qui dictum S. Lazari habitum nondum ſuſceperunt, ad novum habitum, ut præfertur, deſignandum, ſuſcipiendum, & deferendum oppoſitionis remediis compellendi, auctoritate & tenore prædictis facultatem concedimus.

Qui duas triremes paratas ut ſupra tenere debeat.

§. 7. Volentes, & dicta auctoritate ſtatuentes eundem Emanuëlem Philibertum, & pro tempore exiſtentem Ducem, & Magnum Magiſtrum in perpetuum, unionis hujus ratione ad duas triremes dictis Militibus inſtructas, pro noſtra & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ac Sedis Apoſtolicæ contra prædictos & quoſcumque alios defenſione continua manutenendas teneri, & ad id efficaciter obligatum exiſtere.

Principes ne impediat executionem hortatur.

§. 8. Ut autem prædicta omnia certiorem conſequantur effectum, omnes & quoſcumque Reges, Reſpublicas, Duces, Marchiones, Principes, & quoſvis Civitatum & locorum Dominos hortamur & rogamus attentè, ac eorum ſubditis in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, ut prædictis, quantum in ſe eſt faveant, & quo minùs illa ſuum ſortiantur effectum, impedire, perturbare, vel moleſtare quovis quæſito colore non audeant.

Clauſulam ſublata, &c. apponit.

§. 9. Decernentes irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Taurinen. & Nicen. & Montis Regalis Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, ut ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Emanuëlis Philiberti, & pro tempore exiſtentis Ducis, & Magni Magiſtri fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eique in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas ipſas ab omnibus

quos illæ concernunt, inviolabiliter obſervari, non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 11. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non trahatur, ac noſtra de unionibus committendis ad partes, & valore exprimendo: necnon Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis prædicti S. Lazari juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis Militiæ prædictæ, illiuſque Magiſtris, Conventibus, Militibus, & adminiſtratoribus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, & motu, & ſcientia ſimilibus, ac aliàs quomodolibet, & iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiâſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad judicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Sanctionem pœnalem addit.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, unionis, annexionis, incorporationis, conceſſionis, voluntatis, ſtatuti, hortationis, rogationis, decreti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A. 6 die 13. Novemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1572. Idib. Novemb. Pont. noſtri anno 1.

VIII. Declaratio circa eleemoſynas Monialibus ſervantibus clauſuram præſtandas.

Ad hæc vide etiam ſupra conſtit. Pii V. Circa, *num.* 8. *Et ante eam Concilii Trid. diſpoſitionem in cap.* 5. *ſeſſ.* 15.

Edita A. D. 1572.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

DEo ſacris Virginibus, quæ contemptis illecebris ſæculi divinis ſe obſequiis manciparunt, æquiſſimum eſt præcipua quadam à nobis, ac ſingulari ſollicitudine provideri, tum ut ab eis omnia, quæ ſanctum ipſarum propoſitum impedire poſſent, removeantur, tum etiam ut eis in cultu Dei caſte ac religioſe permanentibus, quæ ad victum neceſſaria ſunt ſubminiſtrentur.

Conc. Trid. decretã iſtud habe in ſeſſ. 25 c. 5. Pii V. conſtit. cum habes ſupr.

§. 1. Et quidem poſt ſacri Conc. Trident. decretum, quo conſtitutio fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, renovatur, prohibens ne aut ipſis Monialibus ex monaſteriis ſuis egredi, aut ulli cujuſcumque ſexus, aut ordinis perſonæ ad eas ingredi liceat. Et præterea univerſis Epiſcopis præcipitur, ut in omnibus monaſteriis ſibi ſubjectis, in aliis verò Sedis Apoſt. auctoritate clauſuram Sanctimonialium ubi violata, diligenter reſtitui, ubi verò inviolata, conſervari maximè procurent, piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, victui quoque & neceſſitatibus ipſarum proſpicere cupiens, cum ſuperiora illa approbaſſet atque innovaſſet, eademque omnia etiam in Monialibus quarumcumque *militiarum*, etiam Hieroſolymitanæ, omnibuſque aliis tacitè, vel expreſsè religionem profeſſis, quocumque nomine cenſerentur, locum habere decreviſſet, ne illæ quicquam detrimenti in neceſſitatibus ſuis hac occaſione paterentur, etiam præcepit locorum Ordinariis, & ſuperioribus earum, ut fidelium eleemoſynas per converſas non profeſſas, vel profeſſas quidem, ſed ætatis ſaltem quadraginta annorum, & jampridem converſas, quæ in domibus contiguis, extra tamen Monaſterium degerent, colligendas curarent; ita tamen ut prædictæ converſæ neque clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus permiſſis ingrederentur, nec ex illis ipſis habitationibus ſuis ad tales eleemoſynas colligendas ſine permiſſu Ordinariorum, aut ſuperiorum ſuorum exire poſſent. Quod ſi ne hoc quidem ſufficere videretur, idem Pius prædeceſſor mandavit ipſis Ordinariis & ſuperioribus, ut negotium darent aliquibus perſonis piis tales eleemoſynas colligendi, aliaque arbitratu ſuo proſpicerent, quæ ad ſublevandam Monialium inopiam expedire judicarent.

Cauſa hujus conſtit.

§. 2. Cum autem, ſicut accepimus, multæ Moniales, etiam quæ Tertiariæ vocantur, ſub ſolemni Religionis voto, perpetuaque clauſura degentes, aliæque talibus literis comprehenſæ, & in ipſa clauſura permanentes, multis præterea ad ſe ſuſtentandas neceſſariis egeant, neque uſque ad hoc tempus ullo ſufficienti remedio earum neceſſitatibus ſubventum ſit. Quin etiam aliæ Tertiariæ citra ullum ſolemne hucuſque votum vivant, quæ ad ſuas, ſuorumve domos neutiquam redituræ eſſent, ſed ſub ſolemni religionis voto, & clauſura prædictis permanerent, ſi earum congruæ ſuſtentationi provideretur: nos, qui illas neceſſariis rebus deſtitui nolumus, certioreſque facti ſumus in multis Civitatibus, oppidis, villis, aut aliis locis, tam in Eccleſiis, & Monaſteriis, quàm hoſpitalibus, collegiis, confraternitatibus, & aliis locis piis, etiam quæ à privatis hominibus, tum Eccleſiaſticis, tum laïcis multas ac diverſas eleemoſynas Chriſti pauperibus erogari, conſiderantes in ejuſmodi perſonas vel in primis exercendam eſſe charitatem, quæ voluntaria paupertate ſuſcepta ab omni hominum commercio ſegregatæ Deo ſerviunt, & aſſiduis precibus iram ipſius ob peccata conceptam, Chriſtiano populo deprecantur: illud quoque cogitantes, ſi eis ad tales eleemoſynas petendas ad loca prædicta conferre ſe liceret, vix fore, ut prædicta Monaſteria, Eccleſiæ, loca, ac perſonæ eis ſingulis non tantum ſaltem tribuerent, quantum ſingulis illis pauperibus eódem concurrentibus ſolent, univerſo illi Deo devotarum mulierum generi de opportunæ ac ſufficientis ſubventionis auxilio providere cupientes.

Et modò ab ipſo Pont. explicatur Monialibus cuſtoſuram ſervantibus, mediocritas eleemoſynarum.

§. 3. De nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, ut omnes, & quicumque Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alii Eccleſiarum Prælati, necnon Abbates, Priores, Præpoſiti, & alii Eccleſias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, Cathedrales, & alias Eccleſias, necnon Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Canonicatus, præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia & S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Præmonſtraten. Carthuſien. Camaldulen. S. Baſilii, Caſſinen. aliàs S. Juſtinæ, Montis Oliveti, S. Salvatoris, ac Lateranen. & Crucigerorum, ſeu fratrum S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum ejuſdem S. Auguſtini, Servorum B. Mariæ, S. Claræ, & quorumcumque aliorum tam virorum, quàm mulierum etiam Mendicantium Ordinum, & Congregationum, & Militiarum regularia, etiam de jure patronatus laïcorum, etiam Nobilium, Ducum, Regum, & aliorum Principum exiſtentia, in titulum, commendam, adminiſtrationem, & aliàs quomodocumque obtinentes, necnon Rectores, Gubernatores, Confratres, Adminiſtratores, cæterique omnes, qui ratione illorum, necnon Capitulorum, Conventuum,

Conventuum, monasteriorum, hospitalium etiam laicorum, & per laicos administrandi fuerunt, Christi fidelium confraternitatum, scholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocunque nomine nuncupatorum, & in quibusvis mundi partibus consistentium, quæ singulis annis, mensibus, hebdomadis, vel diebus ex Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac congregationum, hospitalium, confraternitatum, scholarum, collegiorum, piorum & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & proventibus, pauperibus Christi aliquas eleemosynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, seu aliis ad victum vel vestitum pertinentibus, etiam supplicationem & preces, & per cedulas & bolettina, aut alias distribuere, & elargiri ab immemorabili tempore consueverunt, aut alio quocunque jure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & proventibus, & quod hospitalia prædicta ex iis quæ servata in illis actuali hospitalitate supersunt seu supererint, necnon quæcunque personæ particulares etiam laïcæ, vel universitates etiam laïcorum, quod testamento, ultima voluntate, vel alia dispositione, etiam inter vivos, aliquales tales eleemosynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcumque eleemosynarum, & largitionum hujusmodi, quocumque nomine nuncupatarum, quocumque tempore, & modo distribui solitarum, etiamsi speciali nota dignæ, & secundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates sub certa forma ab eis in testamento, vel alia quacumque dispositione distribuendæ sint (dummodo non in certas personas, nec ad certos usus pios alios quam victus, & alimenta pauperum distribuantur) quibuslibet prædictarum Monialium, etiam Tertiariarum; sub solemni Religionis voto, & perpetua clausura de cætero viventibus, & in terris, & locis, quorum pauperibus hujusmodi eleemosynæ distribuuntur, consistentibus, verè, realiter, & cum effectu, & absque ulla eleemosynarum, & largitionum hujusmodi petitione, exactione, & cõquisitione, aut alia desuper à nobis expectata jussione, aut mẽtis nostræ declaratione, ac quibusvis mora, subterfugio, ac exceptione cassantibus, & ejectis, dare atque distribuere omninò teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus.

Ordinarii locorum exigãt, & applicent, & distribuant hujusmodi eleemosynas.

§. 4. Ut autem præmissa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter suum effectum sortiantur, universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per Apostolica scripta mandamus, ut quisque per se, vel alium seu alios ad præsentium executionem in suis civitatibus, & diœcesibus procedens, ab Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis, & locis, & Ecclesiasticis, ac laïcis personis prædictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemosynarum hujusmodi exigant, ac pro portione, ut Ordinariis ipsis locorum æquum esse videbitur, singulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum Monasteriis hujusmodi suarum Civitatum, & diœcesum, etiamsi aliis superioribus subjectæ sint, cum effectu distribuant. Nos enim eisdem locorum Ordinariis etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, ac cuilibet illorum tam per se quàm alium, vel alios, præmissa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet, & rebelles per pœnas pecuniarias eorundem Ordinariorum, & cujuslibet illorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac in subsidium sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita respectivè compescendi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Consanguineique Monialium, & alios horrè ut eisdem Monialibus habeant subsidium.

§. 5. Insuper quia valde rationi consonum est, ut etiam ii, qui ipsis Monialibus etiam Tertiariis indigentibus præfatis consanguinitate aliqua sunt conjuncti, aliquod in præmissis subsidium conferant, cùm ratio sanguinis, & debitum charitatis, & honestatis id postulet, singulis locorum Ordinariis committimus, ut omni eos officio, & diligentia monere, eisque persuadere studeant, parentes verò, & fratres ac alios, ad quos illas, si in sæculo permansissent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, & successiones devenerunt, & qui si eas nuptui tradidissent, multo ampliùs, quam ingredientibus Monasterium dedissent, vel qui si eas nunc domi retinerent, vel si ad illorum domos redirent, eas alere teneretur, quibuscunque viis ipsis benevisis inducant, ut Monialibus etiam tertiariis prædictis juxta eorum facultates charitativè subveniant, sciturі id sibi etiam ad animarum salutem plurimum profuturum.

Declaratio constitutionis Pii V. edita circa conversas professas, & non professas. Quam habes supra sub tit.

§. 6. Cæterum quod attinet ad Conversas professas, quas prædictus Pius prædecessor per prædictas literas sub certis conditionibus ibi contentis permisit posse manere extra Monasteria pro colligendis eleemosynis, eisdem locorum Ordinariis injungimus, ut quibus Monasteriis prædictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, supradicta vel alia qualibet ratione de sufficienti subventione, & sustentatione provisum esse cognoverint, easdem Conversas sub eadem clausura cum aliis Monialibus reducant, neque à suis Monasteriis ampliùs exire permittant. Conversas verò non professas, & profiteri nolentes, dimisso habitu domum remittant, neque alias in futurum, nisi professionem suo tempore emissuras, atque sub perpetua clausura mansuras in Monasteria hujusmodi recipi permittatur. Quod autem Pius prædecessor statuit de cætero nullas alias Conversas professas recipi ampliùs etiam de consensu suorum Superiorum posse, ita esse intelligendum declaramus, præter illas Conversas, quæ extra Monasterium in domibus contiguis degerent. Eleemosynarum verò prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec numerus Monialium etiam tertiariarum hujusmodi (quem per ipsos locorum Ordinarios etiam in Monasteriis ab eorum cura, & regimine quomodocumque exemptis, cum illarum Superiorum interventu stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliquæ Moniales, & Tertiariæ ex propriis redditibus Monasteriorum ipsorum, vel consuetis eleemosynis se commodè sustentare queant: super quo eorundem Ordinariorum conscientiam oneramus, ita tamen ut, decedentibus singulis ex tribus earundem Monialium partibus, tertiæ quoque earundem eleemosynarum partis distributio, & sic successivè in totum extinguatur, atque in pristinum statum sub debitis aut solitis oneribus revertantur, & remaneant. Declaramus præterea nullis Monialibus etiam Tertiariis licere habere ostiũ, per quod ex Monasterio introiri possit in ipsarum Monialium Ecclesiam exteriorem, in quam sæcularibus ad Missas, & divina officia patere solet accessus, sed omninò muro obstruendum, neque itidem licere Monialibus etiam Tertiariis egredi à janua Monasterii, quæ est pro clausura ipsius Monasterii, etiam ad claudendum aliam ulteriorem januam, qua patere solet aditus sæcularibus venientibus, vel ad rotam, vel ad crates, seu loca colloquiis destinata, quæ vulgò parlatoria vocantur, vel ad pulsandum ipsam januam clausuræ, quæ loca, cum saltem pro causis prædictis patere soleant sæcularibus, extra clausurã censeri debẽt, etiam pro tẽpore quo clausa sunt.

Domini temporales faveãt in præmissis Ordinariis.

§. 7. Insuper quoscumque dominos, & magistratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, ut ad omnem ipsorum Ordinariorum, aut alicujus ipsorum petitionem, vel simplicem requisitionem, illis in præmissis assistentes, omnes opportunum favorem, & auxilium præstent, & exhibeant.

Ordinarii faciant publicari & observari hanc constit.

§. 8. Ipsis denique Patriarchis, Archiepiscopis, & aliis locorum Ordinariis præcipimus, & mandamus, ut has præsentes nostras literas (quarum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem ubique fidem, in judicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ) singuli in sua Civitate, & diœcesi publicent, ac publicari, easque juxta earum continentiam, & tenorem, unà cum prædictis, ac aliis prædicti Pii V. & aliorum prædecessorum nostrorum litteris, constitutionibus, & jussionibus pro integra clausuræ instauratione, custodia, & firmitate editis,

editis, inviolabiliter observent, & observari faciant.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus testatorum, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacii praedicti de una, & Concilii generalis de duabus, non tamen tribus dictis, quibusvis aliis Apostolicis, necnon in provincialibus & Synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis Ecclesiarum, Monasteriorum, & illorum Ordinum, hospitalium, militiarum, confraternitatum, collegiorum, & aliorum piorum locorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, & literis Apostolicis, Ecclesiis, Monasteriis, & Ordinibus, hospitalibus, confraternitatibus, collegiis, & piis locis, ac eorum superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & pluries innovatis, etiamsi in eis caveatur expressè, quod illis, nisi sub certa inibi expressa forma, aut aliàs derogari non possit: quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserrentur, praesentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, contrariis quibuscumque, aut si supradictis, vel quibusvis aliis ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & [illegible]am, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi [illegible]nem.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An. 8. die 30. Dec.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1572. 3. Kal. Januarii, Pont. nostri anno primo.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1573. Indict. 1. die verò 21. mensis Januar. Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 1. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Principis Apost. de Vrbe, S. Joannis Lateranensis, Cancell. Apost. & in acie Campi Florae, ut moris est, per nos Scipionem de Octavianis, & Alexandrum Astancollum Curs. Apostolices.

Petrus Sprengerius Mag. Curs.

IX. Reductio ad terminos juris communis, & Concilii Tridentini, trium constitutionum à Pio V. pro Ordinibus Mendicantium, aliisque editarum.

Edita A. D. 1573.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

IN tanta rerum, & negotiorum mole, qua Rom. Pont. ex omnibus mundi partibus assiduè premitur, vix vitari potest, ne aliqua interdum exiliant, quibus postea recognitis necesse est moderationis remedium adhibere.

Pius V. privilegia multa mendicantibus concessit, ut supra in const. 42. Etc.

§. 1. Cum itaque alias fel. record. Pius Papa V. praedecessor noster, auditis gravaminibus, quæ fratribus Ordinum Mendicantium ab Ordinariis locorum, & parochialium Ecclesiarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur, super sacris concionibus, & lectionibus habendis, confessionibus audiendis, pœnitentiis injungendis, fratribus ad ordines promovendis, celebratione Missarum, cura animarum, sacramentorum ministratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemosynis, collectionibus, aliisque hujusmodi juribus, necnon decimis, & diversis oneribus, ac etiam super statu & regimine sanctimonialium ipsis fratribus subjectarum, formatione processuum, censurarum publicatione, processionibus, præcedentia, locorum acquisitione, cer-

tisque aliis rebus tunc temporis [illegible] multa per quosdam suas literas pro dictis fratribus non modò inaverit, sed & quæ jam in Concilio Tridentino decreta fuerant ad hanc pertinentia declaraverit, multaque praeterea privilegia eisdem decimo septimo Kal. Junii, Pontificatus sui anno secundo.

Et illa extendit ad alios ordines, ut ibid. in fi. Et alia dem vit circa parochias, ut fu in bull. 47. Ad excquendum.

§. 2. Et deinde ea omnia diversis aliis Ordinibus, & Congregationibus regularium non mendicantium, etiam per modum communicationis, concesserit.

§. 3. Postea per quandam suam constitutionem de Vicariis perpetuis parochialibus Ecclesiis unitis per Ordinarios locorum instituendis, & portione illarum Vicariis assignanda etiam, alia super constitutione Fratrum eorundem ad exercitium curæ animarum in eis parochialibus Ecclesiis, quæ domibus & locis suis unita sunt, decreverit.

Postea alia statuit.

§. 4. Demùm animadverso quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstructa, multas magnasque dissensiones, altercationes, & lites inter praedictos locorum Ordinarios, & fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverant, contra ac ipse sperabat, & praeter suam expectationem, ut qui interdum conquereretur, multa aliter alioque sensu [illegible]se prolata fuisse, quàm literis expressa essent: cupiens his mederi incommodis, primum illa omnia, quæ Regularibus aliorum Ordinum quàm Mendicantium communicaverat, & secundum præmissa concesserat, Motu proprio restrinxerit. Deinde pleniùs providere volens prioribus literis à se quoad ipsos Mendicantes magna in parte moderatis, omnes, & quascumque alias literas, quæ de aliis Ordinibus, & Congregationibus extra Mendicantium ordines de observantia nuncupatos emanaverant, omninò aboleverit, causas omnes jam de his etiam in Romana Curia pendentes ad se advocando, lites extinguendo, ac formatos super illis processus, latasque sententias annullando, quemadmodum aliis suis literis in registro proximè compertis, nunquam tamen publicatis, pleniùs cõtinetur.

Deinde cui Confessiones aliam ediat bullam (inquiunt.) 33.

§. 5. Postremò circa confessariorum Regularium etiam Mendicantium approbationem juxta Concilii praedicti decretum faciendam, etiam Lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expressos comprehendi debere declaraverit.

Hic Pont. omnes praditas constit. Pii V. reducit ad terminos juris, & Conc. Trid.

§. 6. Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum, & constitutionum editione procedit, præsentibus & futuris discriminibus occurrere volentes, de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, de praedictis & aliis omnibus literis & constitutionibus, quæ ab eodem prædecessore eisdem de rebus pro quorumcumque Regularium, etiam Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuscumque in eis contentis, eam deinceps dispositionem, atque decisionem pro subjecta materia futuram esse, quæ sive ex jure veteri, sive ex sacris dicti Concilii decretis, sive aliàs legitimè ante dictarum literarum & constitutionum editionem erat, & si ipsæ non emanassent, futura fuisset, ad quam dispositionem & decisionem, suumque pristinum, & integrum statum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipsis literis, & constitutionibus apposita, & alia & alias eorum occasione vel causa facta, his nostris statuto, ordinationi, & reductioni adversantia, quibuscumque illa sint concepta formulis, ac praeservationibus, declarationibus, modificationibus, restitutionibus, mentis attestationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortissimis, efficacissimis, & inviolabilibus clausulis, etiam motu & potestatis plenitudine similibus, & ex certa scientia, etiam pro conservatione status regularis, & ex quibuscumque aliis urgentissimis causis quotiescumque roborata, Decernentes illa omnia pro nullis & infectis haberi; omnesque supradictos, illarum usu, commodo & effectu carere.

Lites secundùm hanc bullam decidi valet.

§. 7. Ac omnes lites, & controversias, quæ coram quibusvis judicibus, sive Ordinariis, sive Commissariis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus,

Cardinalibus, tam de latere Legatis, prædictarum literarum & constitutionum occasione super præmissis jam motæ sunt, necdum decisæ aut finitæ, vel etiam quæ jam decisæ sunt, si modò tractum habeant successivum, easque rursus, & inter quoscumque excitari in posterum contingat, secundum prædictam dispositionem, aut aliter decidendas.

Dubiorumque futurorum declarationes Sedi Apostol. reservat.

§. 8. Futura verò dubia & difficultates, quandocumque & ubicumque orientur, ad nos & Sedem Apostolicam, ubi & cætera quæ ad decreta dicti Concilii pertinent quotidie declarantur, omninò referenda esse.

Decretum irritans.

§. 9. Necnon irritum & inane quicquid secus super his per quoscumque scienter vel ignorantes contigerit attentari.

Præceptum observantiæ.

§. 10. Mandamus itaque in virtute sanctæ obedientiæ præsentes ab omnibus ubique Episcopis, & locorum Ordinariis, necnon Ecclesiarum Prælatis, Rectoribus, Fratribusque prædictis, ac cæteris ad quos pertinet, semper inviolata observari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, domorum, locorum & Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Maremagnum, & Bulla aurea nuncupatis, dictis Ecclesiis, Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet concessis & confirmatis: quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, expressa, individua, & ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicæ.

§. 12. Ut autem præsentes omnibus pleniùs innotescant, volumus earum exempla fieri, & etiam imprimi, illisque Notarii publici manu, & Curiæ Ecclesiasticæ, vel Prælati aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, eandem illam prorsus fidem in judicio & extra illud ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An. 1. die 1. Martii. Bullarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1573. Kal. Martii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativit. D. N. Jesu Christi 1573. *Indictione* 1. *die verò* 23. *mensis Martii, Pont. Sanctiss. D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno* 1. *retroscripta litera affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum Principis Apostolorum, & S. Joan. Lateran. de Urbe, & Cancell. Apost. & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem de Soya, & Marcum Antonium Brutum, ejusdem S. D. N. PP. Curs.*

Anton. Ludovicus Mag. Curs.

X.

Quod omnibus liceat in quacumque die infra Octavam Sanctissimi Corporis Christi, processionem solemniter facere, in honorem suæ festivitatis.

De hujus festivitatis institutione, & aliis eam concernentibus, dixi ad constit.* 1. *Vrb. IV. Transiturus.

Edita An. D. 1577.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm interdum contingat Romanum Pontificem aliquas concessiones, & gratias elargiri, quas postmodum experientia rerum magistra, docet in alterius præjudicium resultare, mirum nemini videri debet, si tandem præjudicio cognito gratiæ ipsæ sic concessæ in meliùs reformentur, prout & populi devotio exposcit, ac rerum, & temporum qualitate pensata, conspicitur in Domino salubriter expedire.

Pius V. jussit ordini Fratrū Prædicatorum solum, sedulitate, solemnitatis processionis Corporis Christi facere, in die Dominica infra octavam.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Pio Papæ V. prædecessori nostro pro parte dilecti Joannis Gallo Ordinis Prædicatorum, & Theologiæ professoris exposito, quod licet in omnibus ferè conventibus provinciæ Hispaniæ Ordinis prædicti, solemniter fieri consuevisset processio Sanctissimi Sacramenti Corporis Christi die Dominica infra octavam illius festivitatis, idque ab immemorabili consuetudine, propterea quod dicti ordinis religio, utpote à B. Thoma de Aquino docta peculiarem semper gesserat devotionem erga Sanctissimam Euchatistiam, unde cum magno apparatu, & frequentia populi eadem festivitas à fratribus Ordinis hujusmodi celebrari solebat. Nihilominus ante aliquot annos aliqui alii partium illarum Religiosi, præsertim in Civitate Salamantina, contendebant eisdem die & hora festivitatem, seu processionem hujusmodi celebrare, populum ad se trahentes, & ornamenta, quæ ipsis fratribus Ordinis hujusmodi concedi solebant conquirentes, unde & populi devotio minuebatur; & aliquando viri timorati videntes religiosos pro hujusmodi rebus inter se contendere, offendebantur, ejusdem Joannis supplicationibus inclinatus eidem Ordini Prædicatorum, ut in omnibus, & singulis Civitatibus, terris, oppidis, & locis, tam dictæ Provinciæ, quàm extra, & aliàs ubilibet, in quibus ab immemorabili consuetudine fratres dicti Ordinis processionem hujusmodi dicta die Dominica infra octavā ejusdē Corporis Christi solemniter celebrare soliti fuerant, eisdem fratribus Ordinis Prædicatorum dumtaxat eadem die Dominica solemnem processionem ejusdē Corporis Christi celebrare liceret, ita ut nulli super eo illos impedire, seu eodem tempore vel die eandem processionē facere possent, & deberent, perpetuò cōcessit, & indulsit, ac aliis prædictis desuper districtiùs inhibuit, aliaque fecit, prout in dictis literis plenius continetur.

Hi modo tenentur omnino ut supra dictum est, processionem celebrare, in quacumque die inf. octavam d. festivitatis.

§. 2. Nos tamen attendentes id non sine divini cultus diminutione esse aliquo modo posse, cum omnes ad unam, & eandem dumtaxat Ecclesiam confluentes, in ea commodè recipi, sicque processioni hujusmodi interesse nequeant, præter id quod inibi sæpè contingit, ut propter populi frequentiam sic confluentem, varia scandala, & jurgia oriantur, & populus ipse spirituali venerationi Sacramenti hujusmodi multiplici fructu privetur. Reque propterea diutius discussa honestum esse censentes, literis prædictis modum aliquem præbere, illarum tenorem, ac si de verbo ad verbum præsentibus insertus foret, pro plenè & sufficienter expresso habentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, universis & singulis clero & clericis, ac personis Ecclesiasticis, tam sæcularibus quàm quorumvis Ordinum, religionum, & Militiarum Regularibus, ut literis Pii prædecessoris hujusmodi non obstantibus, liceat ipsis, tam die ipsa Dominica infra octavas Corporis Christi, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus processiones suas celebrare, nec super eo tam ab Ordinis Prædicatorum hujusmodi, quam aliis quibuscumque personis, etiam prædictarum, aut quarumvis aliarum literarum, privilegiorum, vel concessionum prætextu, seu alias quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari, nec etiam aliquibus censuris, vel pœnis, etiam Ecclesiasticis innodari, seu illas incurrere possint, tenore præsentium concedimus, & permittimus.

Et Bullam Pii V. revocat.

§. 3. Et nihilominus, pro potiori præmissorum cautela, literas Pii prædecessoris hujusmodi harum serie penitus & omninò, quoad effectum prohibitionis celebrandi processiones hujusmodi cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque & effectu evacuamus, & tanquam tales minimè attendi, vel eisdem fratribus Prædicatoribus suffragari posse volumus.

Observantiam horum constitutionum præcipit.

§. 4. Districtiùs inhibentes eisdem fratribus Ordinis Prædicatorum, & quibusvis aliis personis cujuscumque dignitatis status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris latæ sententiæ, necnon suspensionis, & interdicti, aliisque arbitrio nostro moderandis, infligendis, & imponendis pœnis, ne contra præsentium literarum tenorem venire, aut suprascriptos, vel quoscumque alios, quorum interest, interetit, aut interesse poterit, quomolibet

dolibet in futurum, quo minus præmissa liberè fieri possint per se, vel alium, seu alios publicè, vel occultè, directè vel indirectè, tacitè, vel expressè, quovis quæsito colore, vel ingenio, impedire audeant, vel præsumant.

Eamque dansibi præservativis omnat.

§. 5. Decernentes quoque præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, aut obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci nullatenus posse, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse.

Decretum irritans apponit.

§. 6. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores quos deputat.

§. 7. Et nihilominus universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis cæteris locorum Ordinariis, necnon illorum, & eorum Vicariis, seu Officialibus in spiritualibus, & cuilibet ipsorum in solidum, motu simili per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus, seu aliquorum, & quorumcumque in præmissis interesse habentis, vel habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant præmissa omnia, & singula ab omnibus quos illa concernunt inviolabiliter observari, ac prædictos interesse habentes illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper prædictos fratres Ordinis Prædicatorum, vel eorum conservatores, judices, defensores, seu protectores, aut quoscumque alios quavis auctoritate, quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§. 8. Non obstantibus literis prædecessoris hujusmodi cum inde secutis & aliis prædictis, necnon piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non extrahatur, & aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, ac quibusvis etiam dicti Ordinis Prædicatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque superioribus, & personis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, & Bulla Aurea, ac Maremagnum nuncupatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum prædictum specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si fratribus Ordinis Prædicatorum, eorumque conservatoribus, cæterisque prædictis, & quibusvis aliis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: cæterum quia difficile foret, præsentes literas ad quæque loca quibus publicanda hujusmodi facienda erit, deferri.

Transumptis credi jubet.

§. 9. Volumus & similiter Apostolica auctoritate decernimus quod præsentium transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 11. Martii 1573. Pont. nostri anno primo.

Dat. P. An. 1. die 11. Mart.

XI.

Institutio festivitatis sub invocatione Rosarii B. M. Virginis, prima Dominica die mensis Octobris, in Ecclesiis, vel Capellis Rosarii duplici majori officio celebrandæ, pro gratiarum actione de Victoria die 7. dicti mensis Octobris parta contra Turcas.

Hoc bellum paravit Pius V. & aliqua statuit sup. in const. 142. 146. & 149. De solidiate autem Rosarii dixi sup. ad const. 18. Sixt. IV. Ea quæ.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1573.

Festivitatem celebrandam ad Deo gratias referendas, præsertim pro aliqua topica liberatione.

MOnet Apostolus in omnibus gratias agere, monent quoque Sacrarum literarum historiæ insignia Dei beneficia, tum ut ei, à quo accepta sint, meritæ referantur gratiæ, tum ut fideles, quibus collata sunt, illarum memores ad divinum cultum magis in dies excitentur, solemnibus annuis festivitatibus celebranda esse. Quod cum multoties institutum fuerit, tum verò maximè, cum Deus patrum nostrorum populum suum à servitute Ægyptiaca per manum fortem liberavit.

Et quia die 7. Octobris anni præsentis Populus Christianus Turcas victoriam habuit, ideo hic ejusdem victoriæ memoriam ad gratiarum actionis celebrandam decrevit.

§. 1. Nos itaque, qui non minora beneficia quotidie à Deo optimo Maximo accipimus, inter quæ illud singularissimum superiore anno ab ineffabili ipsius clementia nobis concessum fuit, ut Turcarum Classis, & numero longè superior, & præteritis elata victoriis à Christianorum classe in virtute Domini Dei Sabaoth decertante, die 7. Octobris, non longè à Corinthiaco sinu penitus devicta, & quassata fuerit, qua nempè victoria universum Populum Christianum ab impiissimi Tyranni faucibus, & divino munere ereptum fuisse inficiari nemo potest, Apostoli præcepto parere, & Sanctorum Patrum exempla sequi volentes, ut hujus ingentissimi beneficii anniversaria habeatur memoria, instituere omninò decrevimus.

Memor quod B. Dominicus ad iram Dei placandam, Rosarii orandi modum instituit.

§. 2. Quia verò preces ad Deum oblatæ eo gratiores ad illius conspectum ascendunt, quo dignioribus intercessoribus, & pro aliquo orandi modo offeruntur, memores Beatum Dominicum Ordinis Prædicatorum institutorem, cum & Gallia, & Italia à perniciosis premeretur hæresibus, ad iram Dei placandam, & Beatissimæ Virginis intercessionem implorandam, piissimum illum orandi modum instituisse, quod Rosarium, seu Psalterium Beatissimæ Virginis Mariæ nuncupatur.

Et quia addit 7. Confraternitatis Rosarii, quæ erat prima mensis Dominica, præcessimus de more facerãt, quas d. victoria multum profuisse fidè credi potest.

§. 3. Animadvertentes quoque eadem die septima, quæ tunc fuit dies Dominica prima dicti mensis Octobris, Fraternitates omnes sub dicti Rosarii nuncupatione militantes per universum Orbem, juxta earum laudabilia instituta & consuetudines, processionaliter incedentes, pias ad Deum preces effudisse, quas per intercessionem Beatissimæ Virginis ad dictam Victoriam consequendam multum profuisse piè credendum est, operæpretium nos facturos esse existimavimus, si ad tantæ victoriæ cœlitus proculdubio concessæ memoriam conservandam, & ad gratias Deo, & Beatissimæ Virgini agendas, festum solemne sub nuncupatione Rosarii, prima Dominica mensis Octobris singulis annis celebrandum institueremus.

Hic ideo Pont. Festum sub invocatione Rosarii qualibet prima Dominica d. mensis Octobris in Ecclesiis, ubi sit altare Rosarii, celebrari jubet.

§. 4. Quocirca Motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem Dei, & Domini nostri Jesu Christi, ejusque gloriosæ Virginis Matris, tenore præsentium decernimus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, qualibet prima die Dominica mensis Octob. per universi Orbis partes, in iis videlicet Ecclesiis, in quibus

Hic festum commutatur S. Maria de Victoria incipitur.

...Capellæ Pontificiæ fuerit, ...nibus & ...ulis utriusque sexus Christi ...libus festum so... sub ...uncupatione Rosarii prædicti, sub duplici majori officio adinstar aliarum solemnium festivitatum celebretur, & sanctificetur, eademque die officium de Beatissima Virgine novem lectionum more Ecclesiastico persolvatur, & recitetur.

Clausula prohibitiva.

§.3. Decernentes præsentes, quas perpetuò valere volumus, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, seu alio vitio intentionis nostræ, aut alio defectu notari, argui, vel impugnari posse, sed plenarios effectus sortiri debere.

Clauſ. ſublatis, &c.

§.6. Et ita per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, aut interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari, & definiri debere, ac ex nunc irritum & inane, &c.

Quibuſcunque non obſtantibus. Exemplorum fides.

§.7. Contrarijs quibuscumque non obstantibus.

§. 8. Volumus autem quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides, tam in judicio quam extra adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D.P.A.1. die 1. Aprił.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1573. Pont. nostri anno 1.

XII. Confirmatio Constitutionis Pii IV. contra acclamantes, aut habentes Franchisias in Vrbe, vel sub illarum prætextu Justitiæ ministros impedientes, exactè ab omnibus observandæ.

Hanc Bullam auctis pœnis innovavit Sixt. V. ut inf. in ejus conſt. 6. Hoc nostri. *Et ante omnes prohibitionem, non tamen ſic generalem in hoc publicavit Jul. III. ſup. in ejus conſt. 17.* Cum civitates.

Edita An. D. 1573.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ET ipsa ratio, & usus docet, nihil perniciosius in Civitate contingere posse, quam legum, judiciorumque impedimentum.

Jul. III. edidit conſtit. ſic. in rubr. & eam approbavit Pius IV. ſup. in conſt. 47. later.

§. 1. Quod malum satis opportunè providere volens fel. rec. Pius PP. IV. prædecessor noster, cui post alias hac de re præsertim à piæ mem. Julio PP. III. promulgatas constitutiones innotuerat, quamplurimos adhuc esse in Urbe, qui vel ob commissa crimina, vel ob æs alienũ contractum, sibi à Ministris Justitiæ executoribus timentes, ad ædes Primatum, etiam S.R.E. Cardinalium, ac Oratorum Principum, uti loca tuta, quas Franchisias appellabant, confugerent, eaque ratione impuniti evaderent, & creditores eluderent, aliam edidit constitutionem, qua etiam sub arbitrariis pœnis sanxit, ne ullus post id tempus, cujuscumque dignitatis, ac præeminentiæ foret, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca Franchisias appellare audeat, néve Cardinales, Oratores, ac Primates prædicti, etiamsi sui, & Romani Pontificis pro tempore existentis nepotes, aut alio consanguinitatis vel affinitatis vinculo conjuncti essent, eorũque familiares, aut in ipsorum domibus commorantes, in eisdem domibus, seu locis circumvicinis maleficos quosvis etiam indemnatos, aut ære alieno obstrictos (contra quos tamen mandata executiva instantibus creditoribus jam decreta, & relaxata essent) ut è potestate Curiæ sæcularis sic eximerentur, receptare, vel prætextu Franchisiæ securos reddere, aut justitiæ executores, quominus liberè officio suo contra eosdem fungi possent, quocumque modo impedire auderent: alioquin receptantes hujusmodi, aut securitatem præstantes, seu executores Justitiæ impedientes, vel excitatis clamoribus, Catdinalium, Oratorum, seu Primatũ quorumlibet nomen, auxilii causa invocantes, aut quoscumque alios in ipsos Justitiæ Ministros concitantes, velut criminis læsæ Majestatis rei dignis pœnis afficerentur: contra quos etiam ad alias pœnas, quibus malefici ipsi puniti

fuissent, vel quas promeruissent, eorum ad satisfactionem creditorum, etiam ex officio & officii, partis seu instantiam inquiri, procedi & criminaliter debere, volens atque decrevit. Sed cum hæc ipsa Pii prædecessoris constitutio propter nimiam corruptelam minimè postea sit cum, quem decuit effectum consecuta,

Hic ter. Pii. mandat conſt. Pii IV. ab omnibus obſervari.

§.2. Nos volentes omninò in Almæ Urbe nostra, in Justitiæ debito ab omnibus satisfieri, ut perpetuis subditis nostris quies & salus inde pariatur, & cæteris præbeatur exemplum, constitutionem prædictam exactè ab omnibus, & omni tempore præcipimus observari.

Executores deputat.

§.3. Mandantes Gubernatori, Magistratibus, Judicibus, & Executoribus dictæ Urbis, ac cæteris omnibus ad quos spectat, ut gratia & fraude postpositis, illam, & contrafacientes, juxta illius tenorem afficiant, & alioqui in prohibendis usquequaque his incommodis invigilent, si nostram, & Apostolicæ Sedis ultionem voluerint evitare. Nulli ergo omnino, &c.

D.P. An. die 5. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1573. Non. Septemb. Pont. nostri anno 2.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1573. Indict. 1. die verò 24. mensis Septembris, Pont. Sanct. in Christo Patris, & D.N.D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 2. Retroscripta literæ Apost. affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apost. de Urbe, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Ioannem Guerardum, & Ioannem de Soya Apost. Curs.

Alexander Astancollus Mag. Curs.

XIII. Declarationes Constitutionis à Pio V. editæ, circa electionem, & munus Ministri generalis, aliorumque Prælatorum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, ac formam & qualitatem Novitiorum recipiendorum, &c.

De toto Ordine Franciſcano notavi ſup. conſtit. 5. Honor. III. Solet, *& ſignanter de his Fratribus de Obſervantia ſcripſi ad conſt. 23. Leon. X.* Ite.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1573. & 1579. Exordium.

CONsuevit Romanus Pontifex cui universi Christi fideles curæ sunt, de religioni adscriptis viris, ut in regularis observantiæ candore iidem conserventur, specialem cognitionem suscipere: quod si aliqua per prædecessores suos ad eum finem statuta sunt, quæ experientia docente minimè expedire cognoscit, declarationibus, aliisque rationibus non desinit prospicere.

Pii V. ordinatio circa electionem Prælatorum, eſt ſup. in conſt. 128. Paſtoralis, ubi notavi.

§.1. Accepimus nuper fel. rec. Pium Papam V. prædecessorem nostrum per suas in forma Brevis literas, quarum seriem præsentibus pro expressis habemus, circa Ordinem fratrum Minorum de observantia salubriter in via Domini dirigendum, inter alia de Ministro generali, Commissario, & procuratore, etiam generalibus, & provincialibus, ut eo in Capitulo, quo absolvi debent, definitores non essent, neque vocem haberent, statuisse.

Hujus Pii. declaratio circa d. electionem.

§. 2. Nos eam prædecessoris ordinationem nonnullis de causis, quæ rationi maximè consonæ sunt, adducti, ad eum actum coarctamus, dum in officio quod gesserunt, successor eligitur.

Tu vide hic inf. aliam declarat.

Pii V. ordinatio de diſceſſu Prælatorum à Capit.

§.3. Dictarum verò literarum partem, quæ antedictæ proxima est, in qua cavetur, ut iidem omnes Minister generalis, & alii prædicti, facta successoris electione discedant.

Hujus Pii. declaratio circa hunc diſceſſũ.

§.4. Nos ita declaramus, ut statim facta renunciatione officii discedere debeant, ut si qui eos accusare velint, durante tempore Sindicatus, liberè id facere possint, eo autem finito, juxta seriem dicti Ordinis generalium statutorum, in definitorio recipiantur.

Aliam fecit declarationem hic inf.

Pii V. ordinatio circa ſubmittendos, & ſubmittendo ad eorum electionem.

§.5. Ac dum per easdem literas præcipiebatur, quod Provincialium Ministrorũ electio liberè per vota secreta fieret, ita ut Commissarius generalis, vel qui electioni

præſiderent, formam prædictam tranſgredi, ſeu eligere, aut dominium exercere eligerent, quovis modo impedire conarentur, vel attentare, officio privatos exiſtimaret. Qui verò in electionibus omnibus, vel ante eas per ſex menſes, pro ſe, vel pro alio ſubornaſſet, excommunicationis ſententiam, à qua nonniſi per Rom. Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſet, & voce activa & paſſiva perpetuò careret.

Hujus Pont. declaratio quoad excommunicationis diversa ſubornatibus, & ſubornatorum.

§. 6. Facultatem quoad caſus prædictos Rom. Pontificis dumtaxat per dictum prædeceſſorem reſervatam, etiam Miniſtro & Commiſſario generalibus, quando de ipſis non agitur, in omnes eventus prædictos impartimur. Quod autem de ſubornato, & eo pro quo ſubornatio fieret, qui ſubornantem non detuliſſet, ut eandem excommunicationis poenam incurreret, per dictum prædeceſſorem ſtatutum fuit, penitus abolemus.

Pii V. ordinatio circa tempus quo Prælati durarent in officio, & ad illud vocligi non poſſent.

§. 7. Et quod diſponebatur de officio generalis Miniſtri, quod per octo annos duraret; Commiſſarii verò, ac Procuratoris generalis, necnon Provincialis per quatuor, ipſique ſemel officio functi, ad idem eligi non poſſent, niſi poſt ſexdecim annos.

Hujus Pont. declaratio circa tempus revolutionis.

§. 8. Nos ad Statutorum generalium dicti Ordinis ſeriem & formam reducimus, quibus dicitur expreſsè quod officia ſemel exercentes, ab eis quæ geſſerunt, per duplum temporis vacare debent, ita ut duæ electiones celebrentur antequam ad eadem officia iterum eligantur.

Hodie circa tempus ſervatur Bulla 22. Leon. X. ſup. Hujus Pont. correctio d. Bullæ Pii V. circa electionem Miniſtri gen. in Procuratorem, &c. Ad hoc vide aliam declarationem, quæ mox ſubſequitur. Et circa Cuſtodes, & Theologiæ lectores.

§. 9. Corrigimus etiam literarum prædictarum eam partem, in qua ſtatuitur, quod nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum, ſeu Commiſſarii generales, nec Miniſter generalis in Procuratorem, vel Commiſſarium generales, niſi poſt dictos ſexdecim annos eligi poſſint, dantes, & concedentes eis ad quos ſpectat facultatem Commiſſarium generalem in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, & è converſo etiam immediatè poſtquam aliquo ex dictis officiis functi fuerint, etiam lapſu temporis prædicto non expectato, pro tempore eligendi.

§. 10. Præterea ex eiſdem literis quod de duobus Diſcretis, quorum conſilio generalis Miniſter uti deberet, mandatum fuerat, cùm expertum ſit, dictos Diſcretos habere nequaquam Ordini prædicto expedire, quodque de Sacræ Theologiæ Lectore, qui quatuor curſus abſolviſſet, ut activa & paſſiva voce in Provinciali Capitulo uteretur, in eiſdem ſtatuebatur, tollimus.

Confirmatio Bullæ Pauli IV. circa deſcendentes ab hæreticis, &c.

§. 11. Decernentes de novo, quod quoad illos, qui ex Mahometanorum, Judæorum, vel Hæreticorum damnatorum deſcendunt origine, ſervetur quod piæ mem. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter per ſuas in forma Brevis literas ſub dat. videlicet 24. Aprilis 1559. Pontificatus ſui anno 4. ſtatuit.

Clauſ. derog.

§. 12. Non obſtantibus literis prædictis in partibus per nos aliàs declaratis & reformatis, quas in reliquis firmas eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. A. 2. die 8. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 8. Septembris 1573. Pont. noſtri anno 2.

Sequitur alia declaratio prainſertæ Conſtitutionis, & alterius Pii V. de qua ibidem.

Edita An. D. 1579.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

COnſuevit Romanus Pontifex, &c.

Omittitur hæc narrativa, quia ipſa Bulla eſt, quæ præcedit.

Declaratio dictarum ordinationum, circa vocem Prælatorum, & diſceſſum eorundem à Definitorio.

§. 1. Ad tollendam autem omnem ambiguitatem & difficultatem, quæ ſuper iſtis noſtris, vel prædeceſſoris noſtri verbis oriri inter fratres prædictos poſſent, ita ut ſequitur, quod circa prædicta ſervari velimus, expreſſius declaramus: Volentes omnes prædictos, ſcilicet generalem Miniſtrum, Commiſſarium, & Procuratorem generales, vel Commiſſarium Curiæ non debere admitti in definitorio Capituli generalis, in quo à ſuis officiis abſolvuntur, neque in eo loco vocem habere, dum is actus agitur, in quo ſyndicatus ſui rationem reddere tenentur, ſic quod Miniſter generalis facta officii renuntiatione, antequam ſucceſſor eligatur, diſcedat ex definitorio, ut eo abſente liberè agere poſſint contra eum, ſi qui ex Provinciis accuſare eum velint, & ullas habeant adverſus eum querelas, quas finito, in omnibus actibus, electionibus & definitoriis adeſſe poſſit, & vocem habere, in quibus ſecundum generalia Ordinis prædicti ſtatuta poſſit, & vocem habere poſſit. Idem de Commiſſario generali reſpectivè ſervetur, ſic quod Commiſſarius generalis poſt redditam ſyndicatus ſui rationem, in aliis actibus, & electionibus vocem habere poſſit, in quibus ſecundum ſtatuta generalia vocem habere Commiſſarii generales hactenus potuere. Provinciales quoque Miniſtri poſt redditam ſyndicatus ſui rationem, poſſint & debeant in definitorio admitti, & vocem in reliquis actibus Capituli Provincialis, electionibuſque habere. Idem de Procuratore generali, Commiſſarioque Curiæ obſervetur, reſpectu Capituli generalis, quod ſcilicet ſint de definitorio, vocemque in omnibus actibus, & electionibus Capituli generalis habeant, præterquam dum is actus agitur, in quo ſyndicatus ſui rationem reddere tenentur. Neque enim æquum cenſemus, ut iis, qui negotiorum Ordinis habent experientiam & notitiam, excluſis, per ſolos Generalem, & Definitores novos, rerum Religionis non ita gnaros, aut expertos, atque opus eſſet, de illis pronuntietur, ſtatuatur, & definiatur. Declarantes etiam, non eſſe mentis noſtræ, aut voluntatis, generalem Miniſtrum, aut Commiſſarium generalem Ordinis, conceſſa illis per ſtatuta generalia voce privare, aut à Capituli generalis definitorio excludere, niſi tum dum de particulari uniuſcujuſque eorum accuſatione & correctione agitur, & deliberatur.

Alia declaratio.

§. 2. Eam autem partem literarum noſtrarum, qua dicimus, Corrigimus etiam literarum prædictarum eam partem in qua ſtatuitur, (quod nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum, vel Commiſſarium generales, nec Miniſter generalis in Procuratorem, vel Commiſſarium generales, niſi poſt ſexdecim annos eligi poſſunt, dantes & concedentes eis ad quos ſpectat facultatem Commiſſarium generalem in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, & è converſo, etiam immediatè poſtquam aliquo ex dictis officiis functi fuerint, etiam lapſu temporis prædicto non expectato, pro tempore eligendi) pariter mutandam decrevimus, ut omninò juxta prædeceſſoris noſtri decretum illi qui Miniſtri fuerint, Commiſſarii, aut Procuratores generales, vel Curiæ Commiſſarii, non poſſint niſi poſt ſexdecim à ſua ab officiis prædictis abſolutione finitos annos in generales Miniſtros, Commiſſarios, aut Procuratores, vel Curiæ Commiſſarios eligi, aut aſſumi, quatenus dum in officiis prædictis fuerint, ablata illis omni ambitionis occaſione, totos ſe ad ea, quæ ſuarum partium eſſe dignoſcuntur, ſincerè, diligenterque agenda convertant, & intendant, omni ambitus cogitatione abjecta. Miniſtri autem Provinciales per duplum temporis officii miniſteriatus, poſtquam abſoluti à tali officio fuerint, in Miniſtros Provinciales reeligi non poſſint. In reliquis literas noſtras prædictas firmas eſſe volumus, atque in ſuo permanere robore.

Declaratio conſtit. Pii V. circa prohibitionem exitus Religiosorum ex Relig.

§. 3. Ad ea autem, quæ in prædictis prædeceſſoris noſtri literis, contra recurrentes ad ſæcularium, & aliquarum extra dictum Ordinem perſonarum favores, ad aliquod officium in Ordine habendum ſtatuta ſunt, aliquid addendum conſuimus. Nam dum aliquæ extra dictum Ordinem perſonæ pro aliquo fratre officium quodpiam, vel per ſe ipſos, vel per nuntios ſuos, aut per literas petebant, negare dicti fratres conſueverunt, ſe ullo modo dictas perſonas ad prædicta ſollicitaſſe. Idem quoque dictæ perſonæ facere ſolitæ erant, negantes ſe à dictis in ſimile fratribus ſollicitatas ad tale pro eis faciendum officium, ſicque ad eorum correctionem, qui contra prædictam prædeceſſoris noſtri ordinationem faciebant, procedi nullo modo poterat. Unde ut huic malo obviam convenienti detur remedio, ſtatuimus & decernimus, quod is frater, pro quo ſæcularis aliquis, cujuſcumque gradus, aut conditionis fuerit, & quæcumque alia extra dictum Ordinem perſona rogaverit, & petierit, verbo, literiſve, aut nuntiis, ſeu aliàs quomodocumque, per ſe, vel alios, ut aliquod illi officium in Ordine prædicto detur, ipſo facto activa, paſſivaque voce privatus ſit, ad omniaque Ordinis officia inhabilis habeatur, niſi legitimè conſtiterit, aliquem

aliquem ex nostris rogatoribus hujusmodi subornare, ut illi pro eorum rogarent, aut scribendo, occasione hujusmodi fratres nocerent, & præjudicarent, propterea quod amicos suos extra Ordinem fratres prædicti sollicitare consueverant, ad aliquod in Ordine officium eorum favore assequendum, majori utantur de cætero diligentia, ad eos hortandos & rogandos, ne ullum pro ipsis officium petant, aut ad aliquod pro illis habendum officium suum interponant favorem.

Clauſ. derog. §. 4. Non obstantibus præmissis, necnon omnibus illis, quæ in literis prædictis concessa fuerint non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

D. P. A. 7. die 29. April. Dat. Romæ apud S. Petr. sub annulo Piscatoris, die 29. Aprilis 1579. Pont. nostri anno septimo.

XIV. Nova institutio Collegii Germanici in Urbe, pro Scholaribus nationis Germaniæ, piè ibi dem educandis, & instruendis, cum assignatione annui redditus, privilegioque exemptionis à decimis & pedagiis.

Huic Collegio hic idem Pontifex Protectores, ac Judices suarum causarum deputavit, ut infra in const. 20.

Edita A. D. 1573. & 1574. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa const. POstquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, & bonitate sua vocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt, humilitatem nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore nos ejusdem adjuvante gratia, ea cogitare, & urgere non destitimus, quæ, sicut officii nostri ratio postulat, ad divinum ubique cultum, & ecclesiasticam disciplinam restaurandam, & augendam, animarumque salutem procurandam maximè cognovimus pertinere. In primis verò animo recolentes amplissimam Germaniæ Provinciam, quæ perpetuis superioribus sæculis inter cæteras fortissimæ ipsius nationis laudes, atque virtutes, tanto synceræ fidei, & Christianæ Religionis cultu eminere solebat, ut reliquis Christianæ Reipublicæ partibus non minori exemplo, quàm ornamento, atque decori esset, nunc tot, tantisque in ea instinctu Satanæ excitatis de religione dissidiis, ita miserandum in modum afflictam & deformatam esse, ut nemo vel mediocri pietate præditus, sine lacrymis tam gravem animarū jacturam recordari, nedū intueri queat, eam præcipuè curam suscepimus, ut quibuscumque possimus modis, nullis laboribus, nullisve sumptibus parcentes, apta sanandis illius vulneribus remedia adhibeamus.

Fu' III. ex. xit in Urbe Coll. Germanico ad alendos, & instruendos Germanos, Germanica, sed quasi detutum remansit. §. 1. Ac præter alia, quæ & literis scribendis, & Nuntiis in quasdam Germaniæ partes hac ipsa de causa mittendis agere aggressi sumus, considerantes fel. record. Julium Papam III. prædecessorē nostrum, optimo quidē cōsilio Collegium in Urbe alendorū, & Latinis, Græcis, Hebraïcisque literis, Logica, Physica, aliisque liberalibus Disciplinis, & sacra demum Theologia, ac piis & Christiano nomine dignis moribus instruendorū Germanicæ nationis puerorum causa erexisse, ut ii non per se solùm boni doctique evaderent, sed ad patriam remeantes habendis concionibus, ac disputationibus, refellendis hæresibus, fideique orthodoxæ puritati dilucidandæ, ac præterea exercendæ animarum curæ, aliisque piis, & sanctis operibus apti, & idonei essent, & quammaximum in Ecclesia Dei fructū ex se proferrent, tamen id ejus cœptum, atque conatū tum propter obitum ipsius, tum ob varias, quæ postea sequutæ sunt temporum & rerum difficultates, parum processisse, nullumque incrementum suscepisse, quin potiùs quasi destitutum, ac prætermissum esse, quoniam nec redditus ullus, nec quicquam ferè certi attributum eī Collegio fuerat, & ob id exiguum admodū puerorum hujusmodi numerum præ magnitudine Provinciæ, & messis, quæ in ea est, hoc tēpore ali & instituī.

Hic igitur Inst. de novo fundatur. §. 2. Nos propterea ad opus hoc eidem nationi adeò utile & salutare, totis viribus promovendum, animum & mentem nostram convertimus. Quocirca ad Dei omnipotentis laudem, sanctæque ipsius Ecclesiæ incrementum, præcipuamque Germaniæ nationis salutem, & commodum, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, auctoritate Apostolica Collegium prædictum Germanicum appellandum renovantes, illud rursus de integro in alma Urbe nostra erigimus & instituimus, volumusque in eo posthac non minus quam centum pueros ex universa Germania, Septentrionalibusque illi adjacentibus regionibus colligendos, dictis scientiis ac disciplinis, necnon sacris Canonibus instituī atque eruditi.

Et pro illius sustentatione applicat annuos duc. dec. mill. §. 3. Ad quorum sustentationem redditus annuos decem millium aureorum ipsi Collegio attribuimus, quos ex Cam. Apost. pecuniis quotannis volumus numerari, distributa in menses singulos pro rata solutione, quoad de totidem reddituum summa in bonis stabilibus eidem Collegio à nobis fuerit provisum. Cæterum cum Societatis presbyterorum Jesu in hoc educandorum, instituendorumque puerorum munere diligentia, fides, integritas, & in aliis hujusmodi Collegiis, & in hoc ipso tatis cognita sit, atque perspecta, volumus idem Collegium atque scholares sub ipsorum, sicut adhuc fuit, regimine, institutione, doctrina atque obedientia esse.

Ejusque gubernium committit Soc. Jesu. §. 4. Necnon Collegium ipsum, illiusque Rectores, Gubernatores, Magistros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, eorumque bona mobilia & immobilia cujuscumque qualitatis & quantitatis, in dicta Urbe, vel extra, ac alias ubique locorum consistentia, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Senatoris, & Consulum, ac Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris studii generalis, aliorumve quorumcumque Judicum & Officialium in ipsa Urbe, vel aliàs ubilibet constitutorum.

Exēptiones quæ à decimis, & gabellis concedit. Quod melius declarat infr. §. 5. Illaque ac in propriis eorum rebus & bonis cum eis contrahentes, à solutione & exactione quorumcumque pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cujusvis alterius tam ordinarii, quàm extraordinarii oneris, ex quacumque causa impositorum, & imponendorum eximimus & prorsus liberamus, ac sub beati Petri & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, nobisque, & dictæ Sedi immediatè subjicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

Privilegia Studii Urbis tribuit. Quæ vide sup. in const. 9. Bonif. VIII. §. 6. Atque insuper eidem Collegio, & Scholaribus, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus studium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque, & in eo legentes quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solùm ad eorum instar, sed æqualiter & pariter uti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

Inhibetque omnibus Officialibus Collegium de iis per molestent. §. 7. Necnon Senatori, Consulibus, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & aliis Judicibus, Officialibus, & personis prædictis, ac pro tempore existenti S. R. E. Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem onerum præfatorum pro tempore deputatis, nec quarumcumque literarum eis sub quibuscumque tenoribus & formis concessarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, & Gubernatores prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quomodolibet molestent, seu molestari permittant, districtiùs inhibemus.

Regentibus, & Superioribus Collegii concedit facultatem, ut unà cum Protectoribus possint scholares ad gradus promovere &c. §. 8. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii, cum assistentia tamen Cardinalium Protectorū, qui pro tempore constituti fuerint, seu alicujus eorum, vel de ipsorum consilio, & expresso consensu, illos quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia, & moribus idoneos esse reperierint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennen. juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu aliàs promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi. Quodque in facultatibus supradictis sic promoti, illas legere, & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus & singulis

privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum universitatum hujusmodi constitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de jure vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, ac debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa universitate, juxta consuetudines & mores prædictos suscepissent, concedendi, & indulgendi liberam eadem auctoritate damus facultatem, & potestatem.

Deputatque Collegii Protectores pro ejus regimine.

§. 9. Præterea, ut ejusdem Collegii conservationi bonoque regimini, tam in his quæ ad scholarium institutionem & disciplinam, quàm ad victum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, & promptum eis, paratumque auxilium sit, Venerabiles fratres nostros Joannem Moronum Ostien. & Alexandrum Farnesium Prænestinen. Episcopos, ac dilectos filios Marcum S. Georgii ab Altaëmps, Ptolomæum Comen. S. Agatæ, ac Ludovicum Madruccium S. Honuphrii titulorum S. R. E. presbyteros Cardinales, ejusdem Collegii protectores & defensores constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope, tam supradicta, quàm quæcumque alia ad eosdem in Collegio admittendos scholares, retinendosve, atque de beneficiis ecclesiasticis providendos spectantia agantur, statuantur, & ordinentur. Dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum & rerum, ac jurium, tam temporalium quàm spiritualium, Oeconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros & Officiales in eo deputandi, amovendique, & alios eorum loco sufficiendi: ordinationes præterea, & statuta (æqua tamen & honesta, sacrisque Canonibus, & Conc. Trident. non repugnantia) faciendi, & edendi, eaque, cum opus visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata & confirmata essent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisve personis in Collegio servientibus & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorundem dispositionem à quibusvis Judicibus, sublata quavis aliter judicandi facultate, judicari & definiri debere: & si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, & dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Senatori, Consulibus, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & personis, aliisque prædictis, necnon prædictæ Urbi, & populo Romano sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæteriscque contrariis quibuscūque.

Indulgentias Scholaribus à Collegii elargitur.

§. 11. Ut verò etiam tēporalibus commodis spiritualia munera addamus, quibus fideliū devotio, & merita crescere magis, & augeri possint, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate, nostraque confisi, omnibus & singulis scholaribus, qui in id Collegium recepti fuerint, in ipso ingressu, ac deinde in exitu, si quidem confessi & contriti sacram communionem devotè perceperint, atque etiam si eodem in Collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo plenariam omnium peccatorum suorū Indulgentiam & remissionem concedimus, & elargimur.

Transumptis credi jubet.

§. 12. Volumus insuper, ut præsentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo communi dicti Collegii, aut alicujus Curiæ ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra, ac aliàs ubicumque opus fuerit, habeatur, quæ haberetur eisdem præsentibus, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dom. 1573. 8 Idus Augusti, Pont. nostri anno 2.

D. P. An. 1, die 8. Aug.

Sequitur amplior concessio exemptionis à Datiis, &c.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: *Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita An. D. 1574.

Exordium.

UT cæteri de Republ. benemeriti immunitate interdum juvandi sunt, ita maximè eorum ratio habenda est, quos ad fidei catholicæ incrementum in sinu nostro confovemus.

Ampliorem. ptio à datii & gabellis.

§. 1. Quocirca ut Collegium Germanicum pridem à nobis in Urbe nostra in integro institutum, in quo non minùs quàm centū pueros ex universa Germania, & septentrionalibus illi adjacentibus regionibus colligendos liberalibus scientiis ac disciplinis, necnon sacris Canonibus & Theologia instituī, atque eruditi volumus, & ad illorum sustentationem redditus annuos decem millium aureorum ipsi Collegio perpetuò attribuimus, speciali privilegio prosequi volentes, Motu proprio, deque nostra mera liberalitate, Collegium præfatum, ejusque res & bona quæcumque, præsentia & futura, ac ipsius Collegii scholares, & alios in eo degentes ab omnibus & singulis Portarum, Molendinorum Farinæ trium pro centenario, ac quatuor juliorum pro quolibet vegete vini solvi solitorum, aliisque datiis, vectigalibus, angariis, ac terræ, marisque gabellis & dohanis, ordinariis, & extraordinariis hactenus quomodolibet impositis, & in posterum quandocumque quavis occasione vel causa, etiam de necessitate exprimenda imponendis, etiam adinstar exemptionis dilectorum filiorum Cameræ Apostolicæ Clericorum, etiam ratione Ripæ & Ripettæ dohanæ terræ, ac etiam Grasciæ nuncupatæ Urbis prædictæ, necnon carnium, vinorum, pannorum, lini, lanæ, setici, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum victum, & vestitum necessarium, ex toto statu nostro ecclesiastico & quibuscumque aliis locis extra dictum statum consistentibus, ad Collegium præfatum, tam per terram quàm per mare & aquam dulcem, ac aliàs quomodolibet conducendorum, ac etiam jam ad dictam Urbem quomodolibet conductorum, ac in ea existentium, & pro eodem Collegio in magna seu parva quantitate, tam in barchis, quàm in magazenis, & aliàs ubilibet emendorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò eximimus & liberamus, liberaque, immunia, & exempta esse volumus.

Inhibitio Collegium defuper molestetur.

§. 2. Districtiùs inhibentes omnibus & singulis tam Urbis, quàm status prædictorum, gabellarum, datiorum, & vectigalium eorundem Datiariis, Conductoribus, seu Appaltatoribus, cæterisque ad quos spectat & spectare poterit quomodolibet in futurum, ne Collegium præfatum, illiusque Scholares & personas, vel pro eis agentes, & eorum bona quæcumque, aut eorum quemlibet directè vel indirectè, quovis quæsito colore vel ingenio molestare, impedire, vel perturbare audeant, seu præsumant. Quinimmò eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant ipsos, & eorum quemlibet immunitate, exemptione, & aliis præmissis pacificè frui, & gaudere. Ac decernentes irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis & dohanarum prædictarum, ac quorumcumque Tribunalium & Curiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Tribunalibus & Curiis, illorumque Judicibus, necnon Appaltatoribus & Dohaneriis prædictis, ac quibuscumque aliis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu & scientia similibus, ac aliàs quomo

quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamſi pro ſufficienti eorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ejuſdem Collegii Secretarii ſubſcriptis, & ſigillo communi ejuſdem Collegii munitis eadem prorſus fides in Judicio & extra, ac aliàs ubicumque opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 3. die 13. Julii.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dom. 1574. Idibus Julii, Pont. noſtri anno 3.

XV. Forma obſervanda in electione Abbatiſſarum Monaſteriorum Monialium Congregationis Caſſinenſis Ordinis S. Benedicti.

De ætate & qualitate Abbatiſſarum habes Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 7. de Regul. Et de iſta Congreg. vide etiam Conſt. ſubſeq. cum ibi indicandis.

Quo verò ad facultates Ordinariorum in electione Abbatiſſarum Monaſteriorum, quæ Regularibus ſubjiciuntur, habes Greg. XV. Conſt. 18. *Inſcrutabili*, inf. tom. 4.

Edita A. D. 1574.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX noſtri paſtoralis officii debito ad ea libenter attendimus, per quæ Monaſteriorum quorumlibet, præſertim verò Sanctimonialium, quæ relictis hujus mundi illecebris, ſeſe earum ſponſo JESU CHRISTO Salvatori, & Domino noſtro perpetuò manciparunt, proſpero ſtatui, & felici directioni conſulitur: quod potiſſimum ex animi noſtri voto ſucceſſurum conſpicitur, ſi in Abbatiſſarum ipſorum Monaſteriorum Monialium, dum pro tempore vacant, electionibus omnis dilatio, & tergiverſatio, quantum fieri poſſit, removeatur, & ad electionem ipſam quanto citiùs procedatur, ne aliàs Monaſteria ipſa diutinæ vacationis Abbatiſſarum ſentiant incommoda.

Cauſa hujus unionis.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, in electionibus Abbatiſſarum Monaſteriorum Monialium ſub cura, regimine, & gubernio Congregationis Caſſinen. aliàs S. Juſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti exiſtentium, dum eorum vacatio pro tempore occurrit, duæ partes ex tribus partibus vocum, ſeu votorum, vel ſuffragiorum Monialium ipſorum Monaſteriorum requirantur, & ea de cauſa ſæpenumero multæ difficultates, & diſcrepantiæ, ac ſcandala oriantur, priuſquam vota, ſeu ſuffragia unita & concordantia uſque ad dictum numerum requiſitum inveniri, & haberi poſſint.

Forma eligendi Abbatiſſas Monialium regimini Congreg. Caſſinen. ſubjectarum.

§. 2. Nos in præmiſſis opportunum remedium adhibere volentes, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc factæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus dilecti filii, nunc & pro tempore exiſtentes dictæ Congregationis Viſitatores, ac Abbates, ſeu Prælati reſpectivè, quibus moniales ipſorum recommendatæ, ſeu ſub quorum regimine, gubernio, & cura, ut præfertur, exiſtunt, toties quoties faciendarum electionum Abbatiſſarum hujuſmodi pro tempore caſus evenerit, in eventum quod dictæ Moniales prædictorum Monaſteriorum in electionibus ipſarum faciendis per duo ſcrutitia non convenerint, poſſint, valeant & debeant ipſorum Monaſteriorum Monialibus proponere duas vel tres ejuſdem Monaſterii Moniales, quas ad regimen & gubernium aptiores eſſe judicaverint, gravantes in hoc eorum conſcientiam, ut illa ex dictis duabus vel tribus Monialibus ſic pro-

Sedis autem vota ſecreta eſſe debere ex Concil. Trid. ſeſſ. 25. de regularibus, cap. 6.

Prælatorum d. Congreg. ſacram. circa ejuſmodi Abbatiſſarum electionem.

ptis, quæ pluſa Monialium vota ſive ſuffragia in ſui favorem habuerit ſit, & eſſe cenſeatur legitimè & canonicè electa in Abbatiſſam ipſius Monaſterii, & tanquam talis in Abbatiſſam Monaſterii hujuſmodi, per eos ad quos ſpectabit, omninò inſtitui, ſeu confirmari debeat: neque de cætero electiones dictarum Abbatiſſarum, aliàs quam ut præfertur, & per præſentes diſponitur, fieri poſſint, nec debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, & ordinamus:

§. 3. Necnon etiam Viſitatoribus, & Abbatibus, ſeu Prælatis præfatis, ut duas, vel tres Moniales, modo & forma præmiſſis, ac ad effectum prædictum proponere, necnon Moniales dictorum Monaſteriorum ad eaſdem duas vel tres Moniales ſic pro tempore eis propoſitas acceptandum, & unam ex ipſis duabus vel tribus, ut præfertur, eligendum, atque præmiſſa omnia & ſingula, necnon per præſentes diſpoſita obſervandum, etiam ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam ſæpiùs aggravandis, cæteriſque juris & facti remediis opportunis, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, etiam quacumque appellatione, recurſu & reclamatione poſtpoſitis penitus, & ſemotis, auctoritate noſtra cogere, & compellere, atque in præmiſſis, & in ſubſcriptis, ac circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere & exercere liberè & licitè poſſint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuò concedimus, & indulgemus, ac plenam, liberam & omnimodam de ſuper licentiam, poteſtatem, facultatem, & auctoritatem impartimur: necnon etiam dictis Monialibus ipſorum Monaſteriorum, ut præſentibus noſtris, ac Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis prædictis in præmiſſis omninò pareãt in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, necnon aliis pœnis diſtrictè præcipiendo mandamus.

Clauſula trahens inhibitionem.

§. 4. Præſentes quoque de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut aliàs quomodolibet infringi, vel retractari, nullatenus unquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere: necnon ab omnibus, quos præmiſſa concernunt, & in futurum concernent, perpetuò inviolabiliter & ad unguem obſervari, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſ. derog. omnium contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus dictis, dummodo quis ultra tres dietas vigore præſentium ad judicium non trahatur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, provincialibuſque & ſynodalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus: Privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & illorum ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis & decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, ac expreſſa & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus; aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ac Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. P. An. 2. die 16. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis 1574. Pontificatus noſtri anno 2.

XVI. Innovatio conſtitutionum Eugenii IV. circa poteſtatem Definitorum, & Viſitatorum Congregationis Caſſinenſis, aliàs S. Juſtinæ Monachorum Ordinis S. Benedicti, & prohibitio Ambitus, necnon appellationis à Prælatis ejuſdem Congregationis.

Quæ reſpiciunt iſtam Congregationem notavi ſuprà ad conſt. 1. Julii II.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

In Religione nihil utilius obedientia erga Superiores.

NIhil in unaquaque religioſa familia, in qua obedientiæ firmiſſimè jactis fundamentis, plerique fideles in clauſtris Altiſſimo famulari ſtudent, æquè arbitramur eſſe utile, quam ſupremam in eiſdem auctoritatem gerentibus omni contentione excluſa, ea qua decet reverentia, univerſos parere, eorumque dictis audientes eſſe, necnon à regularis obſervantiæ profeſſorum pectoribus, bonorum aſſequendorum nimiam cupiditatem exulare.

Hic ut vigeat in Congreg. Caſſinenſi hic Pont. exoptat.

§. 1. Utque hæc divina aſſiſtente gratia, maximè in Congregatione Monachorum de obſervantia Congregationis Caſſinen. alias S. Juſtinæ de Padua, Ordinis S. Benedicti, quæ vitæ ſanctitate claruit, ex ſententia noſtra ſuccedant, antiquas conſtitutiones approbandas, & in illarum tranſgreſſores duriores pœnas proponendas, & alias opportunè providendum eſſe cenſemus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Eugen. IV. decrevit Definitoribus generalibus non obedientiam præſtari, ſed eos electionem, & deſtitutionem Abbatum ſpectare, ut ſup. in ejus conſt. 5.

§. 2. Accepimus enim, quod licèt alias felicis recordationis Eugen. Papa IV. prædeceſſor noſter, ſub Datum Romæ apud S. Petrum, anno Domini 1432. 9. Kal. Decembr. Pont. ſui anno 2. Inter alia voluerit, in Capitulo generali ejuſdem Congr. gat. ſingulis annis celebrando, novem Definitores ex Monachis dictæ Congregationis eligi, qui vocem in Capitulo haberent, ſicque electos totum Capitulum præfatum repræſentare, eorundemque Definitorum ſtatutis, conſtitutionibus, ordinationibus, definitionibus, & correctionibus ſingulos Congregationis ejuſdem Monachos, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ſive conditionis exiſterent, in omnibus efficaciter parere, ac hujuſmodi Definitores de Monaſteriis, & locis, illorumque bonis (prout viderent expedire) diſponere. Necnon ex Monachis tunc præſentibus & futuris, quos ad id idoneos judicaviſſent, in Abbates pro tempore vacantium Monaſteriorum, ac Prioratuum hujuſmodi, alias juxta dictæ Congregationis conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta eligere, ſive nominare. Necnon ad eorum beneplacitum taliter electos abſque aliqua etiam cauſæ cognitione, à regimine etiam dictorum Monaſteriorum, & Prioratuum, quibus tunc præfuerint, & quæ tunc propterea vacare cenſerentur, abſolvere, & amovere poſſe.

Veluti quæ ſervari, etiamſi Abbatia vacaret apud Sedem Apoſt. ſeu ejus conſt. non obſtat.

§. 3. Idemque per alias literas datas Florentiæ, Pont. ſui anno 4. decreverit, dum occurrente vacatione Monaſteriorum & Prioratuum dictæ Congregationis, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacantium, qua illis ratione providendum eſſet ordinavit, prout in ſingulis ejuſdem prædeceſſoris literis plenius continetur.

Hæc autem decreta non obſervantur.

§. 4. Nihilominus nonnullos dictæ Congregationis Monachos, ejus quam Deo voverunt obedientiæ planè oblitos, præfatis Superioribus in electione, & amotione Abbatum, & aliorum ad eorundem nutum, & beneplacitum Monaſteriis & aliis officiis abſolvendis, & liberandis, aut ad illa eligendis, & nominandis, adverſari, & contradicere, & cum illis ad contentiones devenire, alios verò, ne contra eos veluti inobedientes, vel alia etiam ex cauſa, aut ex quantumvis gravi crimine & exceſſu procedi poſſit, contra ejuſdem Congregationis ſtatuta & ordinationes varias oppoſitiones & ſubterfugia, aut alia impedimenta afferre vel interponere, necnon abſque eorundem Superiorum licentia, in his quæ ad morum correctionem & regimen, adminiſtrationemque Congregat. ejuſdem pertinent, juriſperitos & alios conſulere temerè auſos fuiſſe, & nunc præſumere, quoſdam etiam profeſſionis & regulæ quam ſub humilitatis habitu profeſſi ſunt, immemores reperiri, qui ſic ambitione dignitatum, & officiorum eccleſiaſticorum in dicta Congregatione conſequendorum, quò facilius de Congregationis rebus, & perſonis ad eorum libitum diſponant, ſe efferri patiuntur, ut ad eccleſiaſticorum & ſæcularium Principum auxilia, vel occultè vel palam recurrant, & à S. R. E. Cardinalibus, aliiſque Prælatis commendatitias literas propterea expectant, & novi aliquid ſemper, ut optati compotes fiant, in eorum animæ perniciem parando, ac moliendo, ejuſdem Congreg. quietem cum animarum illorum periculo non modico perturbent.

Hic dicta Pius ea ut ſtatuta cenſ.

§. 5. Nos igitur præmiſſis occurrere, ac ejuſdem Congreg. Monachorum honori & quieti, quos in viſceribus gerimus charitatis, necnon ad deterrenda maleficia, gravioribus etiam pœnis propoſitis, conſulere cupientes, ac dictarum prædeceſſoris literarum ſeriem, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia ſingulas prædeceſſoris præfati literas, ea in parte, qua illæ auctoritatem illorum, qui pro tempore regendæ Congregationi deputati erunt, reſpiciunt, quod ad eorum nutum & beneplacitum Abbates & alios quovis nomine nuncupatos dictæ Congregationis Prælatos, vel Officiales eligere, & electos ſimiliter abſque aliqua cauſæ cognitione, ſervatis alias ipſius Congregationis conſtitutionibus, ab officio amovere & abſolvere poſſint, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus & quatenus etiam opus ſit, eaſdem quoad præmiſſa dumtaxat innovamus, quodque contra eos, qui in præmiſſis eiſdem Superioribus, in electionibus, vel amotionibus hujuſmodi contradicere, vel ſe opponere, aut cum illis contendere præſumpſerint, per pœnam privationis officiorum, quæ obtinuerint, ac perſonæ correctionem & carcerationem animadvertatur, ſtatuimus.

Judicia extra Urbem ſummaria ſine appellatione remota agi &c. ſolet declarari.

§. 6. Cumque idem prædeceſſor diſtrictiùs inhibuerit, ne cui Prælatorum vel Monachorum dictæ Congregationis, ab inſtitutis, ordinationibus, correctionibus & mandatis Capituli generalis, ſive Præſidentis, aut Viſitatorum vel Rectorum ejuſdem Congreg. ad quemcumque, etiam Sedem Apoſtolicam, niſi de ſpeciali indulto Summi Pontificis liceret appellare, quamcumque appellationem, ſi aliquam quandoque interponi contingeret, cum inde ſecutis irritam decernendo. Si autem contra aliquem Prælatum vel Monachum dictæ Congregationis civiliter, aut criminaliter ageretur, ſecundùm ſtatuta & conſuetudines Congregat. præfatæ, juris communis apicibus, dilationibus, terminis, & litiù anfractibus omiſſis, procedi debere mandaverit, ejuſdem prædeceſſoris exemplo adducti, quod quàdocumque contra Monachos judicium ex quavis cauſa inſtitui contigerit, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, necnon omni & quacumque appellatione remota agi.

Appellantes coercet mandat cum aliis cenſuris.

§. 7. Appellantes verò, aut de nullitatibus ſententiarum, proceſſuum, & aliorum quorumcumque contra ſe decretorum, vel actorum dicentes, vel aliquod aliud impedimentum interponentes, illis non obſtan. privatione officiorum, & carceris pœnis itidem affici, & ad ulteriora in cauſis, quas pro tempore agitari continget, privationiſque carceris, & aliarum pœnarum propterea inflictarum executionem procedi poſſe volumus, eaſdemque pœnas ad eos etiam Monachos, qui à juriſperitis, aut aliis quibuſvis perſonis extra dictam Congregationem, abſque eorum Superiorum licentia, in his quæ ad obedientiam, aut correctionem, ejuſdemve Congregationis regimen pertinebunt, conſilium capient, extendimus.

Ambientibus & eorum complicibus pœnas infligit.

§. 8. Ac omnes & ſingulos Monachos Congregationis præfatæ, cujuſcumque ætatis, gradus, conditionis, præeminentiæ, & literaturæ exiſtentes, & quacumque dignitate præfulgentes, qui ad Prælaturas, & alia officia dictæ Congregationis aſſequenda intenti, ad Principum & Prælatorum de gremio dictæ Congregationis non exiſtentium favores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliiſque viis directè vel indirectè, palam vel occultè, ad dignitates ſeu officia in Cõgregatione præfata obtinenda aſpiraverint, vel aliis minus legitimis & honeſtis rationibus ea obtinere quæſiverint, illorumque complices & fautores ad quaſcumque Prælaturas, dignitates, &c

& officia ſpiritualia vel temporalia, & præſertim in ipſa Congregatione obtenta & obtinenda, perpetuò inhabiles declaramus, ac obtentis Prælaturis, dignitatibus, adminiſtrationibus vel officiis eo ipſo privamus, ac privatos voce tum activa, tum paſſiva carere decernimus, & declaramus.

Promotiones communi consilio fieri iubet.

§. 9. Et in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ omnibus dictæ Congregationis Monachis, qui pro tempore regimini dictæ Congregationis deputati erunt, præcipientes, diſtricteque mandantes, ne aliquos precibus, literis, vel favoribus Principum vel Prælatorum, aut aliorum extra dictum gremium exiſtentium adducti, ad cujuſvis generis prælaturas, dignitates, officia, adminiſtrationes & gradus promovere præſumant, immò promovendorum meritis & virtutibus tantum inſpectis, quod Dei cauſam agant, memores ſint, quo magis puro & ſincero corde, nulla privata aut mundana affectione commoti, in electionum negotio procedant. Decernentes electiones & promotiones ad Monaſteria ſic literis, aut aliis favoribus Principum & Prælatorum, vel aliorum extra gremium, ut præfertur, exiſtentium, eorumque precibus aut pollicitationibus injuſtè ac indebitè extortas, nullas, invalidaſque eſſe, & adverſus eos qui his minùs legitimis rationibus ad regenda Monaſteria vel Prioratus, aut alia officia ſe eligi, aut aſſumi, obtinuerint, per ejuſdem Congregationis Superiores quandocumque procedi, & rei veritate cognita, condignis pœnis, tanquam publicæ dictæ Congregationis quietis perturbatores affici poſſe & debere. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 10. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Congregationis & ordinis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & illorum Superioribus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis conceſſis & confirmatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice Motu, & ſcientia ſimilibus latiſſimè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis Congregationi & Monachis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Transumptis eras iuvet.

§. 11. Ac ut harum literarum notitia ad omnes dictæ Congregationis Monachos faciliùs deveniat, volumus illas in generali dictæ Congregationis Capitulo ſingulo quoque anno publicè legi, illaſque dicto Capitulo lectas ſi arctare, ac ſi legitimè unicuique intimatæ fuiſſent, illarumque exemplis, vel impreſſis, manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Præſidentis ipſius Congregationis vel alterius in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti obſignatis, eandem prorſus fidem haberi, quæ præſentibus haberetur, ſi eædem exhiberentur.

Dat. P. An. 2. die 17. Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Aprilis 1574. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

XVII. Ordinationes circa electionem Præpoſiti generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Monachorum Eremitarum Sancti Hieronymi de Obſervantia, eorumque ſtudia, & acceſſus ad Urbem.

Ad hæc vide quæ immutavit hic idem Pont. in ſua conſt. 90. Ea quæ, ubi notabo.

GREGORIVS PAPA XIII. Edita An. D. 1574.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRo noſtri muneris officio & charitate paterna, qua omnes religioſorum Ordines proſequimur, quæcumque ad illorum ſtatum, ſalutaremque tranquillitatem pertinere arbitramur, ea adjuvante Domino inſtituere nitimur, atque ſtudemus.

Congregatio Monachorum S. Hieronymi ex ejus inſtituto habet Priores annales, & ipſi per tres annos in Priores eligi poſſunt, & poſtea per annum vacare debent.

§. 1. Inter eos autem ad Congregationem Monachorum Eremitarum Sancti Hieronymi reſpeximus, quæ paucorum numero continetur, utpote cujus Monachi & Fratres ad centum ſexaginta vix aſcendunt, & ex antiquis conſtitutionibus & conſuetudinibus Priores habet annales, necnon in eodem Monaſterio, in quo Prioratus officium aliquem gerere contigerit, vel aliis ejuſdem Congregationis Monaſteriis, poſſunt ſingulis annis uſque ad tres annos tantum in Priores de novo eligi, ita tamen ut triennio elapſo, quo rurſus in Priores eligi valeant, ab hujuſmodi officio ſaltem per annum vacare debeant.

Ex qua frequenti mutatione ambitus occaſio præbetur.

§. 2. Hæc autem aſſidua mutatio, plurium deſideria ita excitat, ut nonnulli profeſſionis quam in habitu ſinceritatis & humilitatis Deo voverunt, immemores, ambiendis illius dignitatibus & officiis aſſiduè incumbant, quo magis pro eorum libito de rebus & bonis ad eandem Congregationem pertinentibus diſponere poſſint. Effrenata verò hac cupiditate ſic nonnulli efferri patiuntur, ut Principum ſæcularium & aliorum auxilia & favores plerumque occultè, quandoque etiam palam expetant, illoſque implorare non vereantur, diverſa ſuper his pacta ineundo, ſeditiones excitando, præſentationes quas practicas vocant exercendo, in maximum Chriſti fidelium ſcandalum, ac publicam dictæ Congregationis perturbationem, quæ ad labefactandum religioſorum ſtatum apertiſſimè tendunt.

Hic idem Pont. præfectos Priores annuos & ab eis deputat, eiſque Priorates à ſuo Capit. aſſignari mandat.

§. 3. Nos igitur his incommodis per novas editas ordinationes occurrendum eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, modernos dictæ Congregationes Priores ab officiis Prioratuum hujuſmodi abſolvimus & amovemus; necnon dilectos filios Hieronymum Cremaſcum modernum Præpoſitum generalem, Martinum, Julium, Conſtantinum, Deodatum, Urbanum, Aloyſium Comenſem, Hippolytum, Euſebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem & Stephanum, Dominicum & Timotheum in Priores Monaſteriorum eorundem loco prædictorum eligimus. Aſſignationem autem eorundem Prioratuum unicuique Priori per nos electo, à generali Capitulo faciendam remittimus.

Definitores D. Capitulo eligendi hic Pontifex conſtituit.

§. 4. Ac ex ipſis Prioribus, Hieronymum, Deodatum, Urbanum, Aloyſium, Euſebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem & Stephanum pro hac vice dumtaxat in ejuſdem Congregationis Definitores conſtituimus & deputamus.

Priores poſtea eligendi per-petuò Priores remanere decernit.

§. 5. Priores verò hujuſmodi in poſterum perpetuò Priores durare decernimus, niſi aliquis ſic ejus exigentibus demeritis Priorali dignitate privandus eſſet, qui privati ad dicta officia in poſterum exercenda inhabiles poſtmodùm exiſtant.

Sed eadem in Monaſt. biennio tantùm remanere, & poſtea alteri præfici iubet. Confirmat Gr. XIII. d. c. 21.

§. 6. Ultra autem tres annos Priores in adminiſtratione ejuſdem Monaſterii non permaneant, ſed illi aliis Monaſteriis adminiſtrandis præficiantur, & ad illa transferantur, ac triennium hujuſmodi à Capitulo generali proximis temporibus celebrando numeretur.

Congregatio poteſtatem eos transferendi.

§. 7. Poſſit tamen idem generale Capitulum quos judicaverit expedire, de uno ad aliud Monaſterium regendum ſingulis annis transferre.

Hoc a pontifice

Capit. proximi loco Priorum, ut supra deputatorum vacantium alios subrogare poteſt.

§.8. Quod ſi aliqui ex ſupranominatis, qui in Priores per nos, ut præfertur, electi fuerunt, Prioratus ſibi delatos acceptare recuſaverint, aut eos vel ſtatim, vel paulò poſt dimittere voluerint, tunc & eo caſu liceat Capitulo generali proximè celebrando hac vice dumtaxat eorum loco alios dictæ Congregationis profeſſores, etiamſi de numero Vicariorum, ut infra dicetur, non exiterint, in Priores eligere, ac illos ſubrogare, & ad Prioratus hujuſmodi officia exercenda per tempus prædictum deputare.

Præpoſitum gen. Viſitatores, Conſultores, & Definitores ex numero Priorum eligendos eſſe decernit.

Imò ex omnibus ſubditis eligi poſſunt Præpoſitus, & Definitores, ut in d. conſt. Clem. VIII. num. 21.

§.9. Præterea cum antea liceret quemcumque Monachum in presbyteratus ordine conſtitutum, in Præpoſitum generalem, Viſitatorem & Conſultorem eligere, & dummodo vocem haberet in generali Capitulo prædicto, etiam in Definitores illi omnes aſſumi valerent, & multitudo vocem & ſuffragium in electione habentium, & eligendorum maximam pareret confuſionem, propter varias, illicitaſque pactiones & pollicitationes, quas præmiſſorum occaſione ineunt. Nos hujuſmodi malo obviare volentes, quod iidem omnes, Præpoſitus videlicet generalis, Viſitatores, Conſultores, & Definitores, ex numero Priorum, ab ipſiſmet Prioribus tantum eligantur mandamus, præterquam in S. Alexii de Urbe, & S. Pauli Civitatis Albanen. Monaſteriis, in quibus pro evitandis expenſis & incommodis duos ex illis Monachis, qui ad ibi degendum, aut eorum alter conſtituentur, pro tempore, etiamſi Priores non eſſent, Viſitatores deputari poſſe permittitur. Qui tamen uti eorundem Monaſteriorum Viſitatores in generali Præpoſito, vel Definitoribus eligendis, vocem non habeant, quoad reliqua autem conceſſa ſibi per generale Capitulum auctoritate fungantur.

Procuratores à Monaſt. miſſos ad Capit. gen. voce electiva carere declarat.

Hoc corrigit infr. Clem. VIII. in conſt. 21.

§.10. Inſuper ex cauſis prædictis, vitandique ambitus gratia, eos procuratores, qui ab unoquoque Monaſterio ad generale Capitulum deſtinantur, ut de ſtatu Monaſteriorum, à quo miſſi fuerint, generale Capitulum prædictum planè edoceant, & ea omnia quæ ad illud pertinent poſtmodùm referant, necnon vocem in electione Præpoſiti generalis, & Definitorum, tam activam quàm paſſivam habeant, illa in poſterum volumus carere.

Electio Prioris vacantis ad Cap. deferen. eſt, &c.

§.11. Ad hæc ſi medio tempore à celebrato Capitulo generali uſque ad aliud celebrandum alicujus Monaſterii Prioratum quomodocumque, & ex quavis cauſa vacare contigerit, novi Prioris electio uſque ad Capitulum generale proximè celebrandum, nec ultra differenda erit. Et interim Monaſterii Vicarius, vel quivis alter per Præpoſitum generalem, cum voto Conſultorum per modum proviſionis dumtaxat deputandus erit.

Priores ad Capitula eligendi ſunt.

§.12. Nec aliquis ad Prioratum aſſumendus erit, niſi & tempore vacationis, & tempore electionis ſit alicujus Monaſterii Vicarius.

Imò etiam ex non Vicariis, ut in d. bulla 21. Clem. VIII.

§.13. Vicariorum autem electio per Capitulum generale facienda erit, ut eſt moris. Quod ſi medio tempore aliqua Vicariatuum officia quomodocumque vacare contigerit, cum voto Conſultorum generalis Præpoſitus poterit Monachos in Vicarios eligere, prout ea in re duxerit expedire.

Vicariorum electio ad quos ſpectet.

Monachis extra Clauſtra lectiones audire, vel profiteri vetat. Ea in Monaſteriis certo modo permittit.

§.14. Ad evitandam etiam extra clauſtra Monaſteriorum Monachis præfatis vagandi ac diſcurrendi occaſionem, Monachos ad quodcumque gymnaſium, vel publicam academiam quibuſvis ampliſſimis privilegiis ſuffultam, ad audiendas cujuſvis facultatis lectiones accedere, aut illas publicè, vel privatim profiteri prohibemus. In propriis autem Monaſteriis, dummodo in facultatibus, vel in Theologia Magiſterii, vel Licentiaturæ, aut alios gradus ſuſcipere non audeant, ipſis arbitrio Præpoſiti generalis dumtaxat literarum ſtudiis à jure permiſſis operam dare concedimus.

Acceſſum ad Urbem abſque Protectoris, vel Præpoſiti gen. iis etiam prohibet.

§.15. Monachorum prædictorum nullus abſque expreſſa licentia à Venerabili fratre noſtro Joanne Epiſcopo Oſtienſi Cardinale Morono nuncupato, nunc dictæ Congregationis, & pro tempore exiſtente apud nos, Sedemque Apoſtolicam Protectore, aut à Præpoſito generali in ſcriptis obtenta, ad Almam Urbem noſtram ſub quovis prætextu ſe conferre audebit: ſi ſecus fecerit, carceris, à quo per integrum annum ad pœnam inobedientiæ luendam detinebitur, ac vocis tam activæ, quàm paſſivæ privationis, aliiſque etiam gravioribus arbitrio pro tempore generalis Præpoſiti imponendis pœnis plectendus erit.

Conſtit. Procurat. ad negotia, vel cauſ. Congreg. vel ejus locorum, omnibus interdicit.

§.16. Sub eiſdem pœnis edicimus, ne aliquis dictæ Congregationis Ordinem expreſsè profeſſus, in Urbe, vel alibi procuratores, aut negotiorum geſtores, aut alio nomine nuncupatos, circa cauſas & negotia ad dictam Congregationem univerſam, vel illius Monaſteria, aut regularia loca quomodolibet directè, vel indirectè ſpectantia, vel pertinentia conſtituere audeat.

Præpoſitum gen. ex Prioribus, & ad annum eligi mandat.

Imò ex omnibus, ut inf. in conſt. 21. Clem. VIII. Aliter geſta irritat.

§.17. Demùm Præpoſitum generalem ex Prioribus in poſterum eligi debere, & Capituli generalis auctoritate electum, ultra annum in Generalatus officio minimè perſeverare poſſe.

§.18. Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, definirique debere, prædictaque omnia firma, & inviolabilia fore & eſſe, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Omnes præſcripta obſervare præcipit.

§.19. Quocirca moderno & pro tempore exiſtenti Præpoſito generali, ac univerſis & ſingulis dictæ Congregationis Monachis per Apoſtolica ſcripta, illis etiam in virtute ſanctæ obedientiæ præcipiendo mandamus, ut præſentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in ipſis continentur, alia deſuper à nobis non expectata juſſione, aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus illis ſtudiosè ac reverenter obedire procurent.

Public. hujus conſtit. & ejus execut. Præpoſito generali demandat.

§.20. Quin etiam ipſi Præpoſito generali præcipimus ut eaſdem præſentes in omnibus ejuſdem Congregationis Monaſteriis, necnon ab omnibus Monachis prædictis inviolabiliter faciat per ſe vel alium obſervari, quoſcumque contradictores & rebelles, ac etiam reclamantes, eiſque auxilium vel favorem, publicè, vel occultè, directè vel indirectè, quovis quæſito colore vel ingenio præſtantes, tam Eccleſiaſticos quàm laïcos cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, cæteraque juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contraria derogat.

§.21. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, & quibuſvis Apoſtolicis, ac provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Congregationis & Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & illorum ſuperioribus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries confirmatis & innovatis: quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas datas, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro expreſſis habentes & inſertis, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine paribus, latiſſimè derogamus, ac derogatum eſſe volumus contrariis quibuſcumque, aut ſi prædictis Congregationi & Monachis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.22. Per

Conſtit. Ord. quod caſus hic nō expreſſos, & Indulta tantùm Præpoſiti gen. ſarcta à Pio V. reſervat.

§.22. Per hæc autem antiquæ d. Congr. conſtitutionibus, & laudabilibus conſuetudinibus mos utentium in dicta Congregatione comprobatis, aut ſtatutis etiam forſan juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia robotatis, vel privilegiis, indultis, vel literis Apoſtolicis ſuper præmiſſis forſan emanatis, niſi quoad caſus expreſſos, in nihilo penitus detrahere, aut literisipiæ mem. Pii Papæ V. circa deputationem moderni Præpoſiti generalis derogare non intendimus, quinimò tempore deputationis expleto Capitulo generali minimè ademptam eſſe volumus facultatem, quo minùs idem ad officium generalis Præpoſiti eligi poſſit.

Dat. P. An. 3. die 26. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 26. Maii 1574. Pont. noſtri anno tertio.

XVIII. Confirmatio, & extenſio gratiarum, privilegiorum, & indultorum Ordinis Ciſtercienſis Monachorum S. Benedicti, novæque ordinationes pro feliciori ejus regimine.

Alias ordinationes ad eundem finem ſtatuerunt Eugen. III. in conſt. 2. Sacroſancta, *ſup. Clemens IV. in conſt.* 3. Parvus, *ſuprà, Bened. XII in conſtit.* 3. Fulgens, *Pius IV. conſtit.* 70. In eminenti, *ac Pius V. in conſtit.* 102. Ex innumeris.

De inſtitutione autem hujus Ordinis, ac aliis eum concernentibus, notavi ſup. in Paſchal. II. conſt. 1. *Deſiderium.*

Extat A. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Præmium.

SUperna diſpoſitione, cujus inſcrutabili providentia ordinationem ſuſcipiunt univerſa, in ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus conſtituti, ad ea, per quæ ſacræ religionis Ciſtercienſis Ordinis, nobis, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjecti ſtatus feliciter dirigatur, & regularis vitæ inſtitutio jam diu à Sanctis viris tam piè & religiosè tradita & conſtituta conſervetur, & ſi quid deperire inceperit, Domino concedente reformationem ſuſcipiat, & in ſuum priſtinum ſtatum refloreſcat, ac denique perſonæ ſub ſuavi Religionis hujuſmodi jugo, Domino ſecundùm regulæ ſuæ puritatem famulantes, ſua in pacis & quietis ſuavitate vota reddere, & fructus in Dei Eccleſia uberiores proferre valeant, libenter intendimus, & his quæ per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros propterea conceſſa & ordinata fuiſſe reperiuntur, etiam noſtræ approbationis robur adjicimus, ac aliàs deſuper ſtatuimus, ordinamus, moderamur & reformamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Pius IV. confirmavit antiquas ordinationes, & indulta Ord. & ea in ſtatuit, ut ſup. in ejus conſt. 70. In eminenti.

§.1. Dudum ſiquidem fel. record. Pio Papa IV. prædeceſſori noſtro pro parte bonæ mem. Ludovici olim Abbatis Monaſterii Ciſtercii, Cabilonenſis diœceſis expoſito, quod licèt ſacer Ciſtercienſis Ordo in ſumma puritatis & devotionis perfectione, per multa retroactorum annorum ſæcula, ac tandiu exemplari Religioſorum ſuorum vita, atque ſanctimonia, non ſolùm in Regno Franciæ, ubi ſupremum ejus caput, videlicet Ciſtercii præfatum, cum aliis quatuor illius præcipuis, nempe Firmitatis, Pontigniaci, Clarevallis, & Morimundi, Cabilonenſis prædictæ, & Antiſiodorenſis & Lingonenſis reſpectivè diœceſis Monaſteriis, filiabus Ciſtercii nuncupatis, ſed etiam per alia ferè univerſa Chriſtiani Orbis climata cum bonæ famæ, & virtutem odore, eximioque Religionis decore, ad ædificationem militantis Eccleſiæ, quandiu juxta Sanctorum Patrum inſtitutiones, & regularia illius inſtituta, præfatis, aliiſque Monaſteriis de Monachorum dicti Ordinis perſonis proviſum, ejuſque laudabilia inſtituta, ritus, conſuetudines & privilegia firmiter obſervata fuerant, Domino cooperante floruiſſet. Nihilominus tunc à pluribus annis citra, præſertim poſt-quàm plerique Monaſteriorum, ac Prioratuum ſuorum, aliis quam dicti Ordinis perſonis commendari, ac ab eorum Superioris obedientia per exemptionum, unionum, aliaſque diverſas vias, tanquam membra à ſuo corpore divelli, abſtrahi, & diſmembrari cœperant, ſpecioſo illo regularis diſciplinæ candore paulatim offuſcato, univerſi Ordinis ſtatus in miſerabilem diſperſionem, & deſolationem prolapſus erat: & in eadem expoſitione ſubjuncto, quod tantis hujus olim Deo, mortalibuſque gratis Religionis incommodis aliter quàm per antiquorum ſtatutorum, conſuetudinum, rituum & privilegiorum prædictorum undique convulſorum, & diverſimodè oppreſſorum reſtitutionem mederi non poſſe videbatur, præfatus prædeceſſor ſupplicationibus ipſius Ludovici Abbatis in ea parte tunc inclinatus, antiqua privilegia per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores ſuos eidem Ciſtercienſi Ordini, & ejus Capitulo generali indulta & conceſſa, per ſuas literas approbavit, confirmavit, innovavit, & alia deſuper ſtatuit & ordinavit.

Pius P. cit. in ſub eadē confirmavit, & quædam alia de novo conceſſit pro reformat. ejuſdem Ord.

§. 2. Et deinde piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter eodem erga præfati Ciſtercienſis Ordinis bonum ſtatum, & reformationem zelo & animi propenſione affectus, antiquis illa eidem Ordini, ut præfertur, conceſſa privilegia & indulta, per ſuas literas etiam approbavit & confirmavit, ac literis Pii IV. prædeceſſoris ejuſmodi, etiam ſuæ approbationis robur adjecit. Necnon nonnulla alia opportuna pro temporis conditione præfati Ciſtercienſis Ordinis reformationem concernentia, de novo eidem Ordini & Capitulo generali conceſſit, & indulſit, prout in ſingulis literis præfatis plenius continetur. Cum autem firmiora ſint ea, quibus Sedis prædictæ ſæpiùs intercedit auctoritas.

Hic modò Pōtificum bullas approbat, & omnes ordinationes & ſtatuta dicta Ordi æſtimat. Vult quod Abbas & Prælati loca, & perſonas viſitent, & corripiant.

§.3. Nos cupientes, ut illa, quæ pro dicti Ordinis, cujus decus & integritatem, ac priſtini candoris reſtitutionem non minori, quam prædicti prædeceſſores noſtri zelo affectamus, ſalubri directione tam piè ac ſanctè ſtatuta ſunt, inconcuſſa perpetuò remaneant, omnium & ſingularum immunitatum, libertatum, exemptionum, conſervationum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, necnon literarum Pii IV. & Pii V. prædeceſſorum hujuſmodi tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, Motu proprio, non ad Abbatis generalis, & Superiorum Ordinis hujuſmodi, vel quorumvis aliorum inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, omnes & ſingulas ab Abbate Monaſterii Ciſtercii, aliiſque Superioribus & Capitulo generali Ordinis hujuſmodi, ejuſque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones quibuſvis, tam virorum, quàm S. Catharinæ Cajetan. & S. Mariæ de Cœleſtia nuncupatæ Venetiarum, aliiſque Monialium Monaſteriis, ac Prioribus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectiſque in Chriſto filiabus, Abbatiſſis & Prioriſſis, necnon Conventibus, Capitulis, & perſonis eorundem, tam in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia & Scotia, quàm alibi ubilibet conſiſtentibus, ita quod immunitatibus, libertatibus & exemptionibus hujuſmodi non obſtantibus, pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarii, juxta ipſius Ordinis inſtituta, Monaſteria, Prioratus, & loca prædicta, ac illorum perſonas, tam in capitibus quàm in membris viſitare liberè, & licitè valeant.

Indulta Ap. Epiſcopis, & aliis conceſſa viſitandi eadem loca, ſi minuantur, ita ut Abbas præfatus, & Superiores illa etiam viſitare poſſint. Hoc idem ſtatuit Paul. IV. ibid.

§.4. Ac quæcumque privilegia & indulta Apoſtolica viſitandi Monaſteria, tam virorum quàm mulierum Ordinis hujuſmodi, quibuſvis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus & aliis, quàm Generali Ciſtercienſi prædicto, ac aliis quatuor primis nuncupatis quatuor Monaſteriorum filiarum Ciſtercii nuncupatorum præfatorum Abbatibus, cæteriſque Superioribus ejuſdem Ord. ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis & præeminentiæ exiſtentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam

Sedem,

Sedem, etiam ad quorumvis Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & cum causæ cognitione, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, hactenus quomodolibet concessa, & etiam iteratis vicibus approbata, & Apostolicas, & alias literas desuper confectas, & inde secuta quæcumque, ad hoc dumtaxat, ut Abbati generali & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis, Monasteria hujusmodi, ut præfertur, visitare liceat, Apostolica auctoritate tenore præsentium moderamur & limitamus.

Inhibitio ordinar. Episc. & aliorum impedientes illos in visitationibus. Hoc idem voluit Pius IV. ibid.

§.5. Inhibentes Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis superioribus Prælatis, videlicet sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a divinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus prælatis, cæterisque quibuscumque personis sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios superiores Ordinis, eorumque Vicarios præfatos, quo minus visitationes, juxta regularia Ordinis instituta hujusmodi, liberè facere possit, per se, vel per interpositas personas, directè, vel indirectè, aut aliàs quoquo modo impedire audeant, vel præsumant.

Monachi & Moniales omnes admittat Abb. & alios Superiores visitan. sub pœnis hic expressis.

§.6. Ipsis autem Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Conventibus, Monachis, Monialibus, & personis, ut Generalem, aliosque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, ut præfertur, visitare volentes, benigne recipiant, eisque & eorum mandatis, in concernentibus eorum visitandi officium hujusmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub similis excommunicationis pœna districtè præcipiendo mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum Ord. Hoc habetur etiam in d. const. Pii IV.

§.7. Et insuper universa & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, conservatorias, facultates, indulta, & alias gratias Cistercii, & quatuor filiabus nuncupatis Monasteriis, ac Ordini, ejusque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus præfatis, per piæ mem. Paschalem II. Callistum etiam II. Eugenium III. Alexandrum etiam III. Lucium similiter III. Honorium pariter III. Gregorium IX. Innocentium IV. Sixtum etiam IV. præsertim commendas, & Commendatarios Monasteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujusmodi concernentia, & quod Commendatarii pro tempore existentes nullam in Monasteria dicti Ordinis sibi commendata, & eorum Monachos jurisdictionem exerceant, & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem hujusmodi hactenus quomodolibet concessa.

Confirmatio ordinationū, & statutorum d. Ord. Hoc habetur etiam in d. const. Pii IV.

§.8. Necnon ordinationes & statuta ab exordio fundationis ejusdem Ordinis usque in præsentem diem in dicto Capitulo concorditer edita, etiamsi in usu esse desierint, dummodo per lapsum temporis immemorabilis, videlicet centum annorum in desuetudinem non abierint. Ac præterea super contributionibus per omnia & singula ejusdem Ordinis Monasteria Abbati Cistercii, seu Capitulo generali prædictis faciendis & solvendis, ac prout illa concernunt omnia & singula alia in literis Apostolicis, aliisque documentis desuper confectis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen & honesta, ac decretis Concilii Tridentini non adversantia, eisdem auctoritate & tenore ex certa scientia confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis, & nostræ approbationis robur adjicimus, omnesque & singulos juris & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus. Necnon potiori pro cautela eadem omnia & singula privilegia, prærogativas, facultates, exemptiones, quatenus sint in usu, conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo & forma, quibus Ordini, ejusque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus prædictis per dictos prædecessores concessa sunt, illis de novo auctoritate, & tenore prædictis concedimus & innovamus.

In Monast. commendatis non ponantur, quam ejus instrum. instituat.

§.9. Et præterea quod in Monasteriis dicti Ordinis, quæ diversis personis, etiamsi Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & S.R.E. Cardinales existant, de præsenti commendata etiam reperiuntur, & in futurum commendari, seu aliis quoquo modo aliis quam Ordinis ipsius personis concedi contingat, ubi non fuerit, instituatur mensa Conventualis, ab Abbatiali mensa distincta & separata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus, juxta Monasteriorum ipsorum facultates competentibus, & honestis, pro sufficienti Conventus de Monachorum, aliorumque Religiosorum ejusdem Ordinis numero in unoquoque ex ipsis Monasteriis per ipsos Generalem, & cæteros Ordinis ipsius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando, quam quidem mensam, quia etiam ædificiorum, & locorum ad disciplinæ monasticæ observationem pertinentium, scilicet templorum, ornamentorum, jocalium, librorum Ecclesiasticorum, dormitorii, refectorii, aliorumque locorum regularium, necnon Monasteriorum clausuræ necessariis, & ordinariis reparationibus faciendis obligatam & obstrictam esse volumus, ut in ea instituenda expensarum annuarum ad hæc necessariarum ratio habeatur, statuimus, & mandamus, ac eandem mensam sic instituendam, congruosque redditus assignandos ipsi Commendatarii omninò teneantur, & ad id etiam per Censuras Ecclesiasticas, fructuum, reddituum, & proventuum sequestrationes, & alia opportuna juris remedia cogi possint, & debeant.

Debet mensa Conventual. distincta ab Abbatia, & sufficiens, pro Monachis.

§.10. Et quia sicut accepimus in multis dicti Ordinis tam virorum quàm mulierum Monasteriis quamplures mendicantium aliorum Ordinum Religiosi utriusque sexus ab immemorabili tempore citra se intruserunt, & personas intrudere præsumunt, quod illi vel inde realiter, & cum effectu ejiciantur, vel saltem habitum infra annum suscipiant, ac professionem regularem ejusdem Cistercien. Ordinis expressè emittant, debitamque obedientiam, & reverentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus prædictis præstent, ac divinum officium secundum ipsius Ordinis morem celebrent, seque regularibus ejus institutis omninò conforment. Quodque Monachi in Monasteriis, & Prioratibus ejusdem Ordinis, aliis piis locis pro tempore unitis, annexis, & incorporatis degentes, sint & remaneant sub obedientia, & correctione Abbatis generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Cistercien. præfatorum, & suorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde ac si uniones, annexiones, & incorporationes hujusmodi non emanassent, etiamsi in illis aliter caveretur, & usus, non tamen à tempore immemorabili, ut præfertur, contrarium obtineat, quæ contra statuti hujusmodi tenorem nemini suffragentur.

Religiosi alterius Ord. intrusi in loca hujus Ordinis ab eis ejiciantur, aut ejusdem Ord. professionem faciant.

§.11. Quod nullæ alterius Ordinis Moniales nisi causa legitima subsistente, in Abbatissas Monasteriorum Monialium dicti Ordinis assumi, vel si assumantur, in eisdem Monasteriis recipi possint, nisi immediato Patre Superiore præsente, qui habitum illis exhibeat, & ab eis tria substantialia vota, necnon juramenta observandi statuta dicti Ordinis, ac secundum ea vivendi recipiat.

Moniales alterius Ordinis quando recipi possint in Abbatissas.

§.12. Quodque omnia & singula Monasteria Ordinis hujusmodi, tam virorum quam mulierum ubicumque existent, seu eorum Abbates, vel Priores, etiam Commendatarii, Abbatissæque vel Priorissæ in signum obedientiæ & superioritatis solita regalia, videlicet contributiones solitas Abbati Monasterii Cistercii, & Capitulo generali prædictis, omnibus exceptione, recusatione, præscriptione, & alia excusatione penitus cessantibus, annuatim solvere teneantur, & ad id compelli possint sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, eadem auctoritate statuimus, & ordinamus.

Monast. omnia tenentur ad contributiones solitas Abbati, & Capitulo.

§.13. Et insuper ut Monasteria Cisterciensis Ordinis hujusmodi, quorum quamplurima, ut accepimus, præsertim in utraque Sicilia consistentia, aut debitis officiis destituta, aut Monachis ob non præstitam alimoniam deserta, aut omnino collapsa, retecta, teclusa, patentia reperiuntur, & ut prophana habentur, ad Conventum, disciplinam, & bonam frugem revocentur, de Apostolicæ potestatis plenitudine etiam statuimus, & ordinamus, ut omnia Monasteria, & loca dicti Ordinis, tam in utraque Sicilia, quàm cæteris omnibus Orbis partibus constituta, etiam commendata, ac etiam de jurepatronatus laïcorum quocumque modo existentia, quæ convulsa,

Monast. ecclesiæ commendatæ & de jurepatronatus laïcorum, destituta reficiantur, & reducantur ad clausuram.

convulsa, dimota, & extensata existunt, reficiantur, & ad debitam clausuram reducantur. Ac pro facilitanda transmissorum executione conventione pecunia stabiletur, & quotannis in id opus donec absolutum fuerit, progredi, ac in eadem, & cæteris domibus, quemadmodum eorum facultates id ferre sufficientes, competens Monachorum & Ministrorum numerus restituatur.

In Ecclesiis provideantur necessaria ad usum Monachorum, & cultum divinum, missaque & alia officia divinum quotidie celebrentur.

§.14. Ipsorumque quoque Ecclesiæ, sacristiæ, dormitoria, & officinæ vasis, vestimentis, libris, sacra, & communi supellectile ac cæteris omnibus ad divinum cultum, & monasticum usum necessariis convenienter instruantur. Missæ præterea sacrificium, & alia divina officia nocturna, & diurna quotidie in choro psallendo juxta ritum dicti Ordinis sine intermissione celebrentur. Insuper ubi sacra lectio juxta Concilii Tridentini dispositionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad divini officii & chori usum necessarii sunt, saltem Biblia & Catechismus ad Parochos ante aliquot annos editus, item opera S. Bernardi, & si qui alii ad honestam Monachorum occupationem haberi poterunt, habeantur, nisi de illis in assignatione mensæ Conventualis jam prospectum reperiatur, ita tamen, ut de his omnibus, necnon vasis, vestimentis, & cætera supellectile præfata semel receptis omnes Conventus rationem reddere debeant.

Novitii instruantur in domibus Monasteriis cujuscumque Provinciæ.

§.15. Et ut Novitii ea qua decet disciplina informentur, unum aut duo Monasteria in quacumque Provincia ubi commodè fieri poterit, ordinentur, in quibus Magistri etiam cæterorum Monasteriorum Novitios divini officii rationem, & regularis observantiæ instituta doceant, ita ut quodlibet Monasterium suis necessaria suppediter, & si nullos habuerit, alii pro eo, ejusque impensis recipiantur, & instruantur.

Conventus servetur, & nullo modo intendatur a Commendatariis, vel aliis.

§.16. Omnia ædificia Conventus quoquoversus claudantur, portæ non necessariæ obstruantur, chlatri fenestris, ubicumque opus fuerit infigantur. Templa, Sacristiæ, Capitula, Dormitoria, Refectoria, Infirmariæ, & omnino aliæ Claustri partes nihil prophani patiantur, nec Conventus horreum, penu, præsepia, nec prorsus ulla promercalia Abbatum Commendatariorum, Conductorum, aut aliorum recipiant, nec illa à Commendatariis, pensionariis, aliisve de Clauso non existentibus occupentur, sed illis solum proprii claustrales utantur, prout ad divini officii celebrationem, regularemque observantiam fuerunt constituta.

Mulieres loca Ordinis non ingrediantur. Hic strictius statuit Pius V. in eius bulla de Regularium.

§.17. Mulieribus omnibus cujuscumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingressus claustri, & aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus Commendatariis, Prioribus, aliisve ministris, etiam divisim possidentur, sit penitus interdictus, & si secus factum erit, tam ingredientes quàm recipientes excommunicationis sententiam incurrant, carcer quoque ad correctionem monachorum, ubi non est, constituatur.

Inventarium fiat in quolibet Monasterio omnium rerum, & bonorum.

§.18. Et in omnibus Monasteriis inventarium omnium præfatorum, necnon instrumentorum, fundationum, dotationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque munimentorum conscribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque & cætera omnia præfata fideliter asserventur ficubi verò locorum quicquam producendum erit, exemplum ab Archetypo desumatur & transmittatur, nisi talis contigerit necessitas, ut ipsum exemplar producendum sit, quod tunc in fidem alicujus probati deponatur, qui idoneè caveat illud ipsum quamprimùm reportandum.

Monasteria existentia in locis non tutis transferantur ad loca vicina.

§.19. Illa quoque Monasteria locis patentibus constituta, quæ propter Turcarum, seu Prædonum, vel hæreticorum incursiones tutè servari non poterunt, facto de ipsorum juribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monumentis, atque omni prorsus supellectile, mobilibusque bonis, jocalibus, & rebus fideli inventario, & si opus erit, earum omnium depositio fiat apud personam fide & facultatibus idoneam, ita ut nihil omninò inde sine consensu expresso, & speciali mandato Conventus moveri valeat, in Civitates, oppidave vicina transferantur.

Visitationes fiant sollicitè & prudenter.

§.20. Cæterùm ad restituendam monasticam disciplinam, & restitutam conservandam, Cistercii, & cæteri patres Abbates in Capitulo generali provideant diligenter, ut omnes visitationes sollicitè, & prudenter, ac cum pietate fiant, saltem animarum, Religionis zelum, perpetuum cultum divinum, clausuram, obedientiam, & cætera omnia, quæ ad mores, correctionem, & Religiosorum ædificationem pertinent, procurando. Quibus in rebus ubicumque non sunt mensæ Conventuali assignati redditus, qui hoc onus ferre possint, Abbates, & Commendatarii, ac alii quicumque administrationem spiritualium, & temporalium visitandorum Monasteriorum habentes, necessaria omnia ministrare, ac contributiones, & sumptus pro gerendis aliis communibus negotiis dictæ Sedis auctoritate impositas, ac etiam ad brachii secularis adhibitionem præstare.

Visitatores hospitari debent à commendatariis.

§.21. Visitatores, ac solitos & necessarios ipsorum famulos, & jumenta debita Hospitalitate recipere, & eisdem in omnibus auxiliari omninò debeant, & ad id etiam censuris & pœnis Ecclesiasticis per Capitulum, ad etiam per ipsos Visitatores compellantur.

Commendatarii nihil detrahant de necessariis Monachorum, & eos ob delictum non ejiciant, sed ad superiores deferant.

§.22. Ne porrò deserendi Monasterii occasio Monachis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis à Commendatariis oblata, ut impensis parcant, plerumque evenit, præcipimus & interdicimus, ne ulli omnino Commendatarii quicquam vel minimum, de mensa, & aliis necessariis detrahant, neque ullo modo diminuant, aut quempiam etiam propter delictum ejiciant, sed quotiescumque Monachi quid admiserint, quod quidem animadversione dignum sit, id quamprimum Priori Claustrali, vel si gravius sit delictum, Visitatori significent, qui correctionem juxta Ecclesiæ, & dicti Ordinis statuta faciat, qui si ultra sex menses distulerit, eo ipso sit ab officio depositus, & ad illud, cæteraque omnia Ordinis ejusdem officia triennio inhabilis censeatur, statimque Præsidentes correctionem hujusmodi aliis committere teneantur.

Archivium fiat Cisterciense cum indice cujuscumque Monasterii, & beneficiorum, ac bonorum, & jurium eorum.

§.23. Ad hæc volumus, & mandamus, ut apud dictum Monasterium Cistercii constituatur, constitutumve restituatur Archivium, in quo Index ordine compositus omnium aliorum Monasteriorum, Prioratuum, Ecclesiarum, & beneficiorum dicti Ordinis, in omni parte Orbis constitutorum, etiam in Commendam obtentorum, vel unitorum habeatur, & item distinctum cujusque inventarium, sive repertorium bonorum, proprietatum, rerum, jurium & actionum omnium, necnon exemplum authenticum instrumentorum privilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum & monumentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter asservetur.

Revocatio indultorum & licentiarum habendi aliquid proprium.

§.24. Revocamus quoque, & abolemus omnia & quæcumque privilegia, auctoritates, licentias, dispensationes, & indulta cujusque privati rerum, & bonorum usus, proprietatis, possessionis, & dominii, omnibus cujuscumque gradus, & dignitatis Monachis dicti Ordinis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, ejusque Legatos, ex quibuscumque causis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque concepta formulis, ac clausulis, & decretis sufflulta, quorum omnium tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cætero non habere, quin etiam Visitatores, & cæteros omnes, qui in hujusmodi proprietarios severè non animadverterint, ad officia hujusmodi, & alia ipsius Ordinis ministeria perpetuò inhabiles esse.

Eleemosynas pauperibus subministrent Commendatarii.

§.25. Cæterum, ut vicina plebs egena, pro Religionis consuetudine, & instituto confoveri, ac cæteri piam, & fidelem rerum administrationem collaudare possint, eisdem Commendatariis præcipimus, ut in suis Monasteriis pauperes eleemosynis pro modo facultatum prosequantur.

Appellatio non detur ad Legatos, vel Nuntios Apostolicos à sententia Abbatis, & aliorum Superiorum hujus Ord.

§.26. Quia vero nihil æque dissolute, & indisciplinate vivendi licentiam adfert, quam impunitatis spes, eamque non ita pridem tam nonnulla ejusdem Ordinis Monasteria, quam illorum personæ ex eo nanciscì cœperint, quod à sententiis, & decretis per ipsius Ordinis Generalem, aut ejus Vicarios in Provinciis deputatos contra se latis, ad nostros, & dictæ Sedis Legatos, & Nuntios provocando, pœnas in se constitutas eludere fatagunt, in antiquorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum

legiorum præfatorum præjudicium, & ipsius Ordinis Superiorumq; contemptum, ideò no bsusus, & incommoda hujusmodi tractu temporis altius irrepant, providere volentes, Motu, scientia, & potestate similibus statuimus, & ordinamus, ac districtè præcipimus, & interdicimus, ne ullo omninò dictæ Sedis Legati, vel Nuntii appellationes à sententiis, & decretis per Abbatem generalem, vel ejus Vicarios, aut Superiores præfatos latis, vel promulgatis, ut præfertur, pro tempore interpositas, ullo modo recipiant, aut admittant, neque de illis cognoscant, seu illarum, vel quocumque alio prætextu Monasteria, Prioratus, aut alia loca ejusdem Ordinis visitent, seu quotiescumque ad illos aliquid in Monachos, aut personas hujusmodi animadversione dignum deferri contigerit, juxta formam Commendatarii circa delicta Monachorum, & personarum earundem per nos, ut præfertur, præscriptam, Vicarius ipsius Ordinis in illa Provincia institutum monendum curent, qui delinquentes sub pœna superius ad id constituta exemplariter corrigere, & punire teneatur. Decernentes appellationes, provocationes, aut quascumque alias reclamationes à Monachis, & personis hujusmodi ad dictos Legatos, seu Nuntios, vel locorum Ordinarios, ut præfertur, pro tempore interpositas, vel interponendas, ac processus desuper habitos, vel habendos, necnon inde secuta, vel sequenda quæcumque, nullius fore roboris, vel momenti, ac generalem Abbatem, & Vicarios, necnon Superiores præfatos, ad correctionem, & punitionem delinquentium Monachorum, & personarum Ordinis hujusmodi, applicationibus, provocationibus, & reclamationibus hujusmodi nequaquam obstantibus procedere posse, & debere.

Clausula præservativa hujus constit.

§. 27. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, quovis prætextu, quæsitove colore, vel ingenio nullatenus notari, argui, vel impugnari posse, neminemque illas quavis de causa etiam justissima impugnantem in judicio, vel extra audiendum esse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium concessionum, gratiarumque revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam nullius favorem, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, ac etiam vim contractus, aut legis, seu statuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet concessis, & concedendis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis aliquo unquam tempore, etiam per Sedem præfatam derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & dat. præsentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, revocatio, limitatio, modificatio, aliaque præmissa de Cistercii, aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prædictorũ expresso consensu facta fuerint, & si aliter derogari, revocari, suspendi, limitari, aut emendari contigerit, hujusmodi derogationem, revocationem, suspensionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius esse roboris, vel momenti, & quoties illæ, vel illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituta, & de novo, etiam sub quacũque dat. per ipsum Abbatem Monasterii Cistercii pro tempore existen. eligen. concessa esse, & censeri.

Decretum irritans.

§. 28. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungen. etiam S. R. E. Card. aut causarũ Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum & facultates.

§. 29. Et nihilominus omnibus nostris, & dictæ Sedis Legatis, & Nuntiis, ubicumque existen. ac locorum Ordinariis, necnon Ordinis præfati Conservatoribus, ipsorumque singulis per Apostolica scripta mandamus, quatenus præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatũ, Vicariorum, Visitatorum, & aliorum prædictorum, seu cujus eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, ipsisque efficacis defensionis præsidio assistentes faciat, auctoritate nostra Abbates, Vicarios, Visitatores, & alios præfatos, confirmatione, approbatione, adjectione, suppletione, concessione, statuto, ordinatione, innovatione, præcepto, interdicto, renovatione, abolitione, ac sui generalis voluntatis mandatis, decretis nostris, aliisque præmissis pacificè frui, & gaudere, ac præsentes literas abomnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter, & inconcussè observari, non permittentes Abbates, Vicarios, Visitatores, Superiores, ac alios præfatos desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per præfatas, ac alias sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clauſ. dem.

§. 30. Non obstantibus præmissis, & sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. pariter prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dictis, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Legatis, Nuntiis, & Ordinariis prædictis, ac aliis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, aut aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, necnon omnibus illis, quæ in literis Pii IV. & Pii V. aliorum prædecessorum prædictorum expressum fuit non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides danda transumptis hujus Bullæ.

§. 31. Cæterùm quia difficile foret easdem præsentes ad diversa loca, Provinciasque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis, etiam formis impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujusmodi munitis plena, & indubia, ac ea prorsus fides ubique etiam in judicio adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. A. die 12. Jul.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 12. Julii 1574. Pont. nostri anno 3.

XIX.

Declaratio super executione Brevium, seu Literarum Apostolicarum de capienda possessione beneficiorum Ecclesiasticorum, cum interpretatione Conc. Trid. sess. 24. cap. 20.

Contra impedientes executionem Literarum Apost. vide Const. 39. Clem. VII. Romanus, *sup. & Pauli V. const. 63. §. 24. cum ibidem notatis.*

GREGO

Libr. Ann. 1574.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Ad Romani Pontificis providentiam circumspectam pertinere dignoscitur, dubia super sacrorum Conciliorum decretis pro tempore insurgentia, sic suæ declarationis oraculo dilucidare, & interpretari, ut exinde litium dispendia inter fideles quoslibet valeant submoveri.

§. 1. Accepimus siné nuper, quòd licet multoties Romanus Pontifex, ut provisiones, & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacantibus, ac suæ, & Sedis Apostolicæ dispositioni, & ordinationi reservatis, in favorem diversarum personarum sibi gratarum & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne (dum literæ Apostolicæ sub plumbo desuper expediuntur) beneficia ipsa ab aliquibus indebitè occupentur, aut aliqua in spiritualibus, & temporalibus detrimenta sustineant, nonnunquam corporalem possessionem ipsorum beneficiorum, & illis annexorum, juriumque & pertinentiarum quomodocunque Sedis, & Cameræ Apostolicarum nominibus apprehendi, ac omnes, & quoscumque fructus, redditus, & proventus beneficiorum, & annexorum eorundem percipi, exigi, eosque integros personis prædictis, postquam ipsæ literas sub plumbo expeditas haberent, unà cum dicta possessione consignari, quandoque verò, dum literæ sub plumbo hujusmodi expeditæ existunt, ut jus suum unicuique illorum conservetur, & temerariorum audacia debita castigatione compescatur, ac ipsæ literæ Apostolicæ faciliùs debitæ executioni, ut par est, demandentur, provisos de beneficiis in corporalem, realem, & actualem possessionem beneficiorum, & annexorum, juriumque & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri amotis quibuslibet intrusis detentoribus ab eisdem, aliaque fieri, & exequi per diversas suas in forma Brevis, & sub annulo Piscatoris confectas literas mandet, & præcipiat, certis inibi modo, & forma tunc præscriptis, dilecto filio causarum Curiæ Apostolicæ generali Auditori, seu aliis executoribus desuper deputatis, quibus omninò parendum esset.

Executionem Conc. Trid. sessione 24. quandoque impedire, ut non possit, & provisos de beneficiis bene-ficiorum Sedis Ap. reservatorum, nominatos eiusdem Sedis apprehendantur, nec literæ desuper expediantur, & quando ne quam manutenet, provisos ser in possessionem induci, &c.

Multi tamen ad impedien-dam executi-onem dictarū literarum Ap. ausi sunt, & fas omnes in prima instan-tia petere ad Ordina-rios, exceptis causis à Tor. per speciale rescriptū com-mittendis.

§. 2. Nihilominus nonnulli beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumque intrusiones, & detentiones improbè tueri satagentes, executionem literarum in forma Brevis hujusmodi, & facultatem per eas ipsis executoribus attributam, diversis dubiis, & cavillationibus remorentur, & processus per eosdem executores desuper habitos, & formatos, ac inde secuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti esse, neque attendi debere contendunt, sub prætextu, quod in decreto sacri Concilii Tridentini sessione vigesimaquarta, capitulo vigesimo, dispositum fuerit, quod causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiamsi beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, exceptis his, quæ juxta Canonicas sanctiones apud Sedem prædictam sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit Summus Pontifex Romanus, per speciale rescriptum Signaturæ suæ ejus manu propria subscribendum committere, aut avocare. Verum cum decretum hujusmodi Concilii concessionem prædictarum literarum in forma Brevis & illarum executionem nihil afficiat, neque per illos causa, seu instantia introducatur, sed merè executive procedi mandetur, literæ quoque in forma Brevis annulo Piscatoris munitæ non minoris sint efficaciæ, & auctoritatis, quam rescripta Signaturæ Romani Pont. ejus manu propria subscripta.

Hæc Pont. declarat executionem hujusmodi literarum Apostolicarum impediri non posse, ex prædictis.

§. 3. Nos in his nostræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac provisorū prædictorū jus adversus dubia, & cavillationes hujusmopi, æquitate, & justitia suadentibus præservare volentes, necnon prædictarū, & quarumcumque literarū in forma Brevis super capiēda possessione nomine Cameræ hujusmodi, aut in favoré literarū sub plumbo expeditarum, tam à prædecessoribus nostris, quā nobis, & dicta Sede hactenus concessarum tenores, ac litis, & causæ, si quæ desuper executæ sint, statū, & merita, nominaque & cognomina judicum, executorum, & collitigantium præsentibus pro sufficienter expressis habētes, Motu proprio, non ad ipsorum provisorum, aut aliorum nobis pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera, nostra deliberatione declaramus, per concessionem literarum in forma Brevis, sub annulo Piscatoris super expenda possessione quorū-cunque beneficiorum dispositioni Apostolicæ reservatorum, seu affectorum, Sedis, & Cam. Apostolicarum nominibus apprehendenda, & in ejusdem possessionis favorem provisorū ab ipsa Sede de eisdem beneficiis, postquā literas sub plūbo super provisionis hujusmodi habuerūt expeditas relaxatione, necnon assistentia ipsis provisis literis desuper sub plumbo expeditas habentibus præstanda, & aliorum inibi expressorum executione facienda, quę mandata executiva sunt, & summariam dumtaxat causarum, propter quas illæ emanarūt, cognitionem requirunt, decretis Concilii hujusmodi non contraveniri, nihilque præjudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut censeri, vel executionem literarum earundem propterea in aliquo suspendi, sive remorari, aut facultatem literarum executoribus concessam impediri, sed executores ipsos, & ab eis deputatos subexecutores facultates sibi per easdem literas, ut præfertur, concessas uti, frui, gaudere, & contra illis non parentes ad declarationem incursus pœnarum, & censurarum in eisdem literis in forma Brevis contentarum, ac invocationem brachii sæcularis procedere, ac alia omnia, & singula eisdem literis contenta (illarum tamen forma servata) facere, & exequi liberè, & licitè potuisse, & posse, necnon processus desuper habitos, & formatos, habendosque & formandos, ac inde secuta, & sequenda quæcumque firma, valida, & efficacia fuisse, esse, & fore, suosque integros, & plenarios effectus sortiri debere in omnibus, & per omnia.

§. 4. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse. *Clausula præservativa.*

§. 5. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quacumque auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignorantes contigerit attentari. *Decretum irritans.*

§. 6. Districtius inhibentes, in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentibus, & quavis etiam Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori dignitate, & ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quavis sæculari potestate fungentibus, ne decreto, & declarationi nostris prædictis, quovis quæsito colore directè, vel indirectè contravenire audeant, vel præsumant. *Contraventionis pœna.*

§. 7. Et nihilominus universis, & singulis nostris, & Sedis dictæ Nuntiis, ac locorum Ordinariis, eorumque officialibus, quatenus ipsi & eorum singuli, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte provisorum, & executorum, & subexecutorum prædictorum, seu quarumcumque aliarum personarum in præmissis interesse habentium, vel alicujus ex eis fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra prædictos provisos, & executores, & subexecutores, seu alios in præmissis interesse habentes, eorumque singulos, decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmissis pacificè frui, & gaudere, ac præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum inviolabiliter observari. Non permittentes aliquem desuper contra illarum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris; & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. *Executorum deputatio, & facultates.*

§. 8. Non obstan. fel. rec. Bonifacii PP. VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de *Clauſ. derog.*

duobus dictis (dummodo utrâ tres dictas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur) aliisque Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Exemplorum fides.

§. 9. Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad singula loca ubi opus fuerit deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadē processus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. An. 1. die 10. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 10. Julii 1574. Pont. nostri anno 3.

XX. Jurisdictio, & Facultates S.R.E. Card. Protectorum Collegii Germanici in Vrbe.

De institutione, & privilegiis ejus, attende sup. const. 14. Postquam.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRo nostri muneris officio æquum est providere, ut qui in scholis bonarum disciplinarum operam dant, à perturbationibus quantum potest liberentur.

Jurisdictio Card. Protect. Collegii cognoscendi ejus causas summariè, &c.

§. 1. Quocirca Collegium Germanicum pridem à nobis in Urbe nostra institutum, in quo non minus quam centum pueros ex universa Germania, Septentrionalibusque illi adjacētibus regionibus colligendos, liberalibus scientiis, ac disciplinis, necnō sacris Canonibus, & Theologia instrui, atque erudiri volumus, & ad illorum sustentationem redditus annuos decem millium aureorum ipsi Collegio perpetuò attribuimus, special privilegio prosequi volentes, Motu proprio Ven[illegible]bus fratribus nostris Jo. Ostien. Morono, & Alexandr[illegible] Prænestino Episcopis, Farnesio, ac dilectis filiis nostris Marco S. Georgii ab Altaëmps, & Ptolomæo S. Agathæ Comen. ac Ludovico S. Onuphrii titulorum Madrucio nuncupatis, Presbyteris Card. ejusdem Collegii Protectoribus, & Defensoribus à nobis constitutis, ac eorum cuilibet omnes, & singulas causas civiles, criminales, & mixtas d. Collegii, illiusque Collegialium, Scholarium, Rectorum, Magistrorū, Oeconomorum, Advocatorum, Procuratorumque, aliorumque Ministrorum, & Officialium pro tempore existentiū, Collegium prędictū, illiusque res, jura, actiones, & bona concernētes dumtaxat, tam activè, quàm passivè, per se ipsos, aut quemlibet ipsorum, vel eorum, aut cujuslibet ipsorū Auditorum, seu Auditores, aut alium, vel alios qui eis videbuntur, etiam summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, necnō manu regia, nullaque tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, atque etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, vel etiam delegandi, & ad hunc effectum quoscumque citandi, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiā sub pœnis pecuniariis, & aliis eorum arbitrio, ac in subsidium juris censuris Ecclesiasticis inhibendi, cæteraque omnia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi liberam auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus facultatem.

Decretum irritans.

§. 2. Decernentes irritum, & inane si secus super his à quòquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stylo Palatii, & Romanæ Curiæ, necnon quorumcumque Tribunalium Urbis prædictæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. eisdem Tribunalibus & Curiis, illorumque Judicibus, etiam ejusdem Palatii Auditoribus, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientiis similibus, aut alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro sufficienti eorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forēt, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cōtrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides detur transumptis.

§. 4. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici, dictique Collegii Secretarii subscriptis, & sigillo communi ejusdem Collegii munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud, ac alias ubicumque opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c. Si quis autem hoc attentare, &c.

D. P. A. 15. Julii.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1574. Idibus Julii, Pontific. nostri anno 3.

XXI. Jurisdictio Inquisitorum hæreticæ pravitatis, in eos, qui ad ordinem Presbyteratus minimè promoti, Missas celebrant, & Pœnitentiæ Sacramentum ministrant.

Hoc idem supponunt Paulus IV. Sixt. V. atque Clemens VIII. dum ab Inquisitoribus ejusmodi reos prævia degradatione, Curiæ sæculari tradendos esse decreverunt, ut videre est in d. Clem. const. 81. Etsi alias.

Hanc Clem. VIII. const. contra non promotos ad sacrum Presbyteratus Ordinem Sacramentales confessiones audientes, aut Missam celebrantes, eosque prævia degradatione Curiæ sæculari tradendos editam, extendit, & ampliavit ad omnes etiam minores viginti quinque annis, dummodo vigesimum ætatis annum compleverint, S.D.N. Urban. VIII. in const. 79. *Apostolatus*, inf. tom. 4.

Edita A. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

OFficii nostri partes sedulò præstare tenemur, ut dubia quæ variis Doctorum opinionibus hinc inde diversa sentientibus agitantur, ad jurisdictionem Sanctissimi Officii Inquisitionis hæreticæ pravitatis pertinent, nostræ declarationis oraculo (prout ratio ipsa suadere videtur) dilucidentur, ut nulla cuiquam dubitandi occasio in posterum relinquatur.

Dubium, an qui non sunt in Ordine Presbyteratus, & Missas celebrant, & Pœnitentiæ Sacramentum ministrant, possint ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis puniri.

§. 1. Ad aures nostras siquidem nuper pervenit; multos esse qui dubitent, an contra eos, qui in sacro Presbyteratus ordine non constituti, Missas celebrare, confessiones, ac absolutionem impartiri, ausi fuerint, per officium Sanctissimæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis in Hispaniarum Regnis institutum, & illius Inquisitores procedendum, vel etiam animadvertendum sit, ac hi, qui talia patraverint, per Inquisitores prædictos puniri debeant. Nam etsi multorum sententia affirmetur, prædictum delictum ab Inquisitoribus plectendum esse, hisce præsertim temporibus, quibus hæretici temerè audent proferre, etiam sæculares eorum Sacramentorum ministros esse posse, non desunt tamen hi, qui contrariæ adhærent opinioni, unde plerumque per eorundem Regnorum Inquisitores diversa ferūtur in hujusmodi causis suffragia.

Declaratio quod possint.

§. 2. Nos itaque, ut omnis difficultas dubitatioque tollatur, animadvertentes eos qui Presbyteratus ordine non

non ſunt initiati, & ſe in adminiſtrandis dictis Sacramentis ingerunt, facto catholicam veritatem impugnare, quæ ſolos presbyteros miniſtros eorundem ſacramentorum conficiendo, illis dumtaxat quibus eadem munera congruere exiſtimavit, committi voluit, eorum qui in presbyterorum ordine non conſtituti Miſſas celebrant, & confeſſiones audiunt, ut præfertur, cognitionem, & punitionem, etiam ad Inquiſitionis officium; & Inquiſitores antedictos pertinere, & quod hujuſmodi delicti ratione adverſus eos inquirere, procedere, ac culpabiles repertos punire, officium, & Inquiſitores prædicti valeant, Apoſtolica auctoritate præſentium tenore perpetuò declaramus, & definimus.

...ia, & non aliter judicetur.

§. Et ita ab omnibus, & ſingulis Ordinariis, & delegatis judicibus, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

...ibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon juribus municipalibus, legibus regnorum prædictorum, pragmaticiſque ſanctionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Civitatum, & locorum quorumcumque dictorum regnorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis forſan per nos, ac quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ſub quibuſvis verborum formis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſeu de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel ad ſupplicationem Regum, Ducum, & aliorum Principum conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Rom. apud S. Marcum, ſub annulo Piſc. die 6. Aug. 1574. anno à Nativit. Domini, Pont. autem noſtri anno 3.

D. P. An. 3. die 6. Aug.

XXII. De Ædificiis, & Jure congrui, ac juriſdictione, & facultatibus S. R. E. Camerarii, & Magiſtrorum Viarum Urbis.

Hoc officium in Vrbe antiquiſſimum reintegravit Martinus V. in conſt. 9. Etſi in cunctarum. *Et ejus juriſdictionem ampliavit Sixt. IV. in conſt. 20.* Etſi de, *Leo X. in conſt. 19.* Inter, *ac Pius IV in conſt. 102.* Inter, *ac Pius V. omnes eorum diſpoſitiones ad terminos juris reduxit in conſt. 126.* Ad hoc nos. *Et idcircò iſte Pont. d. officium innovat, & facultates, juriſdictionemque præſcribit, ampliat, & declarat.*

Ad hæc omnia vide etiam novum Stat. Urbis lib. 3. c. 59.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæ publicè utilia, & decora eſſe huic Almæ Urbi ratiò ipſa atque uſus docuit, ea privatis cupiditatibus, ac commodis præferenda cenſemus.

Cauſa hujus conſt.

§. 1. Cum itaque fel. mem. Pius Papa V. prædeceſſor noſter nonnullas per fel. record. Sixtum IV. Leon. X. & Pium etiam IV. ſimiliter prædeceſſores noſtros ad ornatum Urbis editas conſtitutiones, unà cum decreto Cameræ Apoſtolicæ de inquilinis in emptionibus domorum præferendis, tanquam juris communis correctorias, & quæ nimis latè à Judicibus interpretatæ cauſam injuriæ quamplurimis pauperibus inferendæ præberent, duobus editis ſcriptis, quorum ſolam ſignaturâ ſufficere voluit, Motu proprio abrogaſſet, & ad viam juris communis reduxiſſet, Dilecti filii Senatus, Populuſque Romanus abrogationem, & reductionem hujuſmodi ægrè ferentes, initio Pontificatus noſtri, & alias perſæpè publico decreto à nobis enixè poſtularunt ſupplices, ut literas præfatas Pii V. uti decori publico, ac multorum civium commoditati infenſas tollere pro noſtro erga hanc Almam Urbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum nos diutiùs differimus, plurimorum eandem ob cauſam querimonias expoſtulantium ſuſtinuimus, quin etiam intelleximus publicum ipſius Urbis ornatum deſeri, & magnifica ædificia jampridem inchoata, propter nimiam quorundam cupiditatem interrupta pendere, plurimoſque ea de cauſa ædificandi conſilium abjeciſſe. Quibus malis, quoad minimo Civium noſtrorum, ac Curialium detrimento fieri poſſit, mederi cupientes, cum etiam in literis Sixti, ac Leonis, ac Pii IV. hujuſmodi multa addenda, & minuenda, ac aliàs animadverſione digna apparerent, opportunum arbitrati ſumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, Piorum literis antiquatis, & abrogatis quæ ab illis ad publicum Urbis, illiuſque diſtrictus ornatum, ætis ſalubritatem, ac privatorum etiam commoditatem provide tunc ordinata fuerant, ea magis commoda his temporibus ratione moderata, ſimulque ea quæ nos de novo ſtatuenda duximus, una complecti omnia, ne publicum bonum, ac decus jacere diutius pateremur.

Abrogatio conſtitutionum Apoſtolicarum circa diſpoſitam in hac conſtit. & facultas Camerarii & Magiſtrorum conjungendi dominos locorum ad eos vendendum pro illis, & loca publica dirigenda.

§. 2. Itaque dictas ac quaſcumque alias prædeceſſorum literas, quatenus ad aliquod eorum, quæ his noſtris literis continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum ſtatuunt, aut diſponunt antiquantes, & abrogantes, atque penitus revocantes, & tollentes, de poteſtatis nobis tributæ plenitudine ſtatuimus, quod qui pro tempore fuerint S. R. E. Camerarius, atque ædificiorum & viarum Urbis Magiſtri, quacumque Urbis parte neceſſariam atque utile fore cognoverint, poſſint pro viis, areis, plateis, aliiſque locis publicis, ſive veteribus dirigendis, & ampliandis, ſive novis ducendis, & conſtituendis, cogere dominos domorum, & locorum quorumlibet, tam Eccleſiaſticos quàm ſeculares quacumque dignitate præditos, ut vendant Conſervatoribus, aut Sindico ejuſdē Urbis domos, & loca quæ Camerarius, & Magiſtri prædicti ad id neceſſaria duxerint, ſive illa domini ipſi habitēt, ſive aliis locare ſoliti ſint, pretio à Magiſtris prædictis ſtatuendo.

Domoſque dirutas, areas aliaque loca vacua exiſtentia tenes vias publicas claudendi.

§. 3. Ubi verò aliquas ruinas eſſe perceperint, locave aperta viis publicis hærentia, ne laceræ atque inhabitatæ domus, interruptaque ſpatiis interjacentibus viarū ſepta Urbi deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipſi Camerarius & Magiſtri eas celeriter ſarciri, itaque quoſcumque dominos, ſive directos, ſive utiles domorum dirutarum, vel arearum, aliorumve locorum vacuorum ſecus vias publicas jacentium, gravibus pœnis propoſitis, brevique ipſorum arbitrio præfinito tempore, cogant domos dirutas, vel areas, aliave loca hujuſmodi ab eis poſſeſſa, muro ſaltem claudere, murumque ipſum ad eam altitudinem, quæ proxima ædificia, proximoſque muros æquet, vel ad aliam, quam ipſi præſcripſerint, attollere. Eamque ob cauſam iidem Camerarius, & Magiſtri, ſi ipſis viſum fuerit, interdicant interim inde dominis exactionem, & conductoribus, ſi qui fortè fuerint, ſolutionem penſionum, ſeu canonum, aut cenſuum, eaſque faciant in hujuſmodi opus ipſoſmet conductores impendere, quas cùm conductores ita impenderint, domini acceptas ferre debeant, cum verò impendere juſſi neglexerint, opus quod in tempore juxta hujuſmodi præſcriptum factum non fuerit, ſua ipſi impenſa perficiant. Quod ſi vel nulli ſint conductores, vel penſiones interea temporis debitæ ſatis operi non ſint, neque tamen domini poſſidentes domos dirutas, aut areas locave aperta hujuſmodi ſic clauſerint, ex tunc præfinito tempore elapſo, ſi utiles tantum domini ſint, ab utili eorum dominio, omnique jure quod inde eis competebat, cecidiſſe intelligantur, locaque ipſa ad directos dominos liberè, cum onere tamen illa ita claudendi, devoluta ſint eo ipſo. Si verò etiam directum dominium, ſive per proximè dictam devolutionem, ſive alias habeant, liceat prædictis Camerario & Magiſtris, poſtquam ſic præfinitum ipſis dominis tempus effluxerit, tum exigendis propoſitis pœnis, tum aliis creſcente contumacia etiam gravioribus, & ſæpiùs incutiendis eos plectere, tum verò etiam captis ex aliis illorum bonis pignoribus, eiſque per ſubhaſtationem de more diſtractis, pecuniam cogere, unde murus, & præſcriptum opus omninò perficiatur. Vel ſi hac quoque ratione non profecerint, loca eadem, modò domini ipſi illa non incolāt, propoſitis ad hoc ſemel, vel pluries

ædictis quibuscumque personis illa novis ædificiis instaurare, vel saltem sic claudere volentibus licere, aut emphyteusim, etiam ad longum tempus, vel ad unius aut plurium personarum, sive successivarum, sive nominandarum vitas, atque etiam perpetuò concedere, vel etiam vendere, aut aliàs alienare, pro pensione, aut canone, aut pretio quod reperiri poterit: ita quidem ut ex pluribus hoc casu oblatoribus, si quis rei particeps, aut consors fuerit, is præ omnibus obtineat, nisi forsan & ipse in claudendo negligens fuerit: præter hunc autem, vicinis cæteris, & inter vicinos, qui magis indiget, vel qui vicinus est pluribus partibus, inter cæteros verò qui plus, quique ad majorem Urbis ornatum ædificare voluerit, præferatur, judicio eorundē Camerarii & Magistrorum.

Ædificantes possunt muro propinquo uti, soluto pretio.

§. 4. Pro privatis autem ædificiis similiter, aut novis constituendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicumque quovis muro sibi propinquo liberè uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam ædificii sui, totumque ipsum ædificium injungere, & annectere, etiamsi murus is ad vicinum suum totus pertineat, persoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam æstimationem, quam duo periti, quorum singulos singulæ partes elegerint, vel illis discordibus, ipsi viarum Magistri declaraverint.

Viculosque intermedios eorum domibus adjungere.

§. 5. Et si inter duas domos viculus fortè, sive intercapedo trium circiter, ut solet, palmorum intersit, liceat ei qui primus in altera earundem domorum ædificare cœperit, habita tamen ab ipsis Magistris licentia, totum sibi viculum nullo persoluto pretio occupare, ac domui suæ adjungere, domumque ad vicini murum producere, muroque, ut supra dictum est, communiter uti.

Vicinos etiam cogere ad eis vendendum loca vicina aliis locata, vel etiam ab eis inhabitata, aucto pretio ad 12. vel 5. partem respectivè.

§. 6. At si quis domum, fundum, solumve habens, ibi ædificare voluerit, illi Camerarius & Magistri præfati cogant vendi domos, aliaque loca eidem domui, fundo, solo vicina, quæ eorum domini non incolunt, sed locare solēt, quæque iidem Camerarius, & Magistri hujusmodi ædificio utilia & necessaria putaverint, pretio tamen aucto duodecima ejus parte, ultra æstimationem modo prædicto faciendam. Et nihilominus si ædificium ipsum insigne futurū sit, eique perficiendo aliqua domus etiam à domino habitata, vel hortus, aliúsve locus muris clausus opportunus cohæreat, eo casu (dummodo ædificium jam cœptū sit, idque à duobus saltē lateribus cohæreat domui, horto, vel loco hujusmodi, illiúsque æstimationē quadruplo sit excessurum) cogant dominum etiam sic habitantem, ut domum, hortum, vel locum vendat, aucto tamen dicto pretio ad quintā ejus partē, datáque ipsi domino sex mensium dilatione post factam venditionem, quo interim ibidem permanens aliam sibi habitationem parare possit.

Domini domus partem dirutā ob ornatum Vrbis, cogāt vicinos contiguos domus non habitantes, eis vendere. Et si plures sint domini, electio datur ei qui minorē jacturā passus est, vel qui domū suam sarsit.

§. 7. Præterea cum ob ducendam sive dirigendam viam, vel ob aliud opus publicum, aliqua pars alicujus domus, quam dominus sine ulla fraude tunc habitaret, mandato dictorum Magistrorum diruta fuerit, unde domus habitationi domini incommoda efficiatur, ut familiam non capiat, si juxta illam fuerit alia domus annua pensione, vel aliàs locari solita, cujus conjunctione hujusmodi incommoditati subveniri possit, ut id fiat cogant eam domino domus dirutæ, si ibi deinceps habitaturus sit, vendi pretio quod supradicto modo æstimatum fuerit. Quod si diversorum dominorum domus hujusmodi jacturam passæ locari solebant, non autem habitari, alio ipsorum dominorum petente, cogatur alius domum suam sic dirutam vel excisam vendere, constituto pretio ad æstimationem prædictam, hac tamen distinctione habita ut detur optio illi, qui minorem jacturam in sua passus fuerit, an ipse velit aliam emere. Quin etiam, si quis post hujusmodi ruinas, propter publicum aliquod opus factas propriam domum ea de causa aliqua parte dirutam vel excisam, quam ipse habitare solebat, sarserit, eique alia domus similem passa jacturam contigua sit, quam dominus similiter habitans intra tempus à Magistris præfinitum neque sarserit, neque muro clauserit, sed deformem reliquerit, velítque is, qui suam sarsit, truncam illam sibi contiguam suæ conjungere & ædificare, ac propterea pretio, ut supra dictum est, æstimando, & ampliùs addita ejusdem pretii quinta parte emere, cogatur ejus dominus, licet habitans, ita vendere.

Vendere vellē-

§. 8. Sed & cùm aliqua domus, sive fundus, aut solum vendens sua [illegible] vendītor perquirere à vicinis, qui [illegible] aliquam immobilem illi contiguam [illegible] se empturos nullo modo antea [illegible] eorum velit rem vendendam emere, eisque [illegible] omnia pacta & conditiones, quibus tum [illegible] que procul fictione contraxit, intimare, perquisitio item, & intimatio fiat per unum ex Cursoribus, seu Mandatariis, personaliter quidem si reperti fuerint, sin autem duorum Cursorum, seu Mandatariorum diligentia reperiri commodè non potuerint, fiant domi dimissa, absentibus autem ab Urbe, docto extrajudicialiter & summariè coram eisdem Camerario & Magistris abesse, fiat per publicum edictum locis, quibus id fieri consuetum est, affigendum. Quibus ita factis jurent tam venditor quam emptor apud acta Notarii dictorum Magistrorum, venditionem de hujusmodi re jam factam, & intimatam, esse veram, & in ea ejusque pretio non intercessisse dolum, fraudem, simulationémve aliquam.

Vicini, [illegible] quibus [illegible] ditionis intimata fuerint, si emere noluerint, debent hoc declarare, &c.

Imò debent intimari ad Magistros, & manifestare.

§. 9. Post hæc si vicini prædicti se eisdem pretio, ac pactis, & conditionibus empturos non deliberaverint, & ibi ædificaturos non permiserint, præsentes, scilicet intra quindecim dies, absentes verò intra triginta, à die præstitorum hujusmodi juramentorum, rursus tam præsentes quam absentes intra alios quindecim dies ab hujusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea quæ in venditione intimata continebuntur, non præstiterint, pretiúmque, si quod in illa solutum fuerat, non persolverint, & de ædificando ibi ad certam summam, certúmque tempus, ac sub certa pœna, prout ab eisdē Magistris præfinitum fuerit, se non obligaverint, illis posthabitis, venditio cuicumque alii facta maneat, & rata sit. Qui verò intra utrumque dictorum terminorum prædicta impleverit, ei cæteris exclusis venditio fieri debeat. Ac si perquisitio, & intimatio ita factæ, juramentáque ita præstita non fuerint, quæcumque venditio de ea domo, sive solo cuicumque alii facta, nullū jus emptori tribuat, & quoad illū pro infecta sit, quandiu vicini intra annum à die quo illam resciverint, se opposuerint. Si quidem aliquo ipsorum intra dictum annum petente, seque, ut prædictum est, obligante ad ædificandum, & pretium emptori (si is illud accipere, & emptioni suæ renuntiare, ac ratione illius, prout Camerarius & Magistri mandaverint, cavere voluerit,) restituente, alioquin pretium ipsum deponente, venditio ei facta censeatur, & perinde ex illa in rei possessione inducatur, expulso inde dicto primo emptore, ac si cum eo & ad ejus commodum celebrata esset. Resciviſſe autem, quoad hoc attinet, intelligatur, quocumque modo perceperint vel hoc solùm, rem scilicet fuisse venditam, licet neque pretiū, neque alias conditiones, aut qualitates perceperint. Post dictum vero annum maneat prima venditio, neque hac de causa à quoquam ampliùs impetatur.

Simulatores [illegible] hujusmodi venditionum pœnas [illegible] expressas incurrunt.

§. 10. Cæterùm eo casu quo perquisitio, & intimatio prædictæ fient, si in illa venditione aliqua simulatio, præsertim circa pretium augendum, admissa fuerit, tum venditio nulla sit, tū simulatores ipsi, alter re, alter pretio privati sint, ipsumque pretium, ipsaque res Cameræ Apostolicæ applicentur eo ipso. Et præterea iidem simulatores pœnis falsi, & si juraverint, etiam perjurii puniantur.

Inquilinis etiam intimandi præfationis fieri debet, & ipsi præstare [illegible] tur emptori in venditione, non autem ædificare: vicini autem [illegible] præsumuntur, & ædificare [illegible] possint.

§. 11. Eadem omnia & in Inquilino locum habeant, cum domus volente domino venalis erit, videlicet ut etiam ipsius domus inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipseque, si emere voluerit, tum intra eosdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ vicini facere debent, excepta dumtaxat obligatione & obligatione de ædificando. Etenim inter inquilinum, & vicinos ea sit distinctio, ut volētibus ædificare vicinis, inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum vicinorum. At illis non promittentibus ædificare, inquilinus etiamsi ædificaturus non sit, idem jus in emptionem competat, quod vicinis, si ædificare vellent, secundùm prædicta competeret.

Vicinisque pluribus [illegible] quis præferri debeat.

§. 12. Verumtamen quando in singulis casibus prædictis, sive coactæ, sive spontaneæ vēditionis, duo vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna existat, & propterea illam sibi quisque ex hac cōstitutione vendi postulet, is obtineat qui magis illa indiguerit, aut si uterque æquè indigeat, inter utrūque dividatur, quatenus utrique

commoda

...o tribu... At ſi hujuſmodi portiones ...utri... inutiles, ...illi detur, cujus ædificio à ...ſerit, vel illum magis adhæſerit. Si verò alte... ...is futura ſit, nihil illi, ſed tota al... ...ſi nulla fuerit ædificantium indigentia, is ...magis fuerit vicinus, vel in vicinitate pa... ...qui plus, quique ad majorem Urbis ornatum, judicio ...randum Camerarii & Magiſtrorum, ædificare voluerit.

§. 13. Præter ſupraſcriptos autem vicinitatis caſus, ſi quis domum, aliumve fundum ſuum ſolo in emphyteuſim, aliúmve ſolum, perpetuò vel ad vitam aut plurium perſonarum vitam, pro annuo canone, aliave reſponſione conceſſerit, habeat, ibique ædificare velit, liceat eiſdem Camerario & Magiſtris, eo petente, domum, fundum, aut ſolum hujuſmodi ab ejus directi domini, licet nolentis, proprietate, dominio, ac jure, necnon à canonis ſeu reſponſionis præſtatione eximere & liberare, alia re ſtabili priùs conſtituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis, ſaltem paris, quæ loco illius liberata ſit, quoad omnia, & ad eundem directum dominum ratione proprietatis, dominii, devolutionis, & aliàs cujuſcumque juris & oneris, eiſdem modo & forma pertineat, quibus illa pertinebat, tranſlato quoque ad iſtam hujuſmodi canone, ſive reſponſione, cum augmento quintæ illius partis, & inſuper præſtita idonea cautione, & etiam facta per illū qui ædificaturus eſt, obligatione omnium ſuorum bonorum, tum quod res in quam facta eſt hujuſmodi tranſlatio libera eſt, tum etiā de evictione in ea forma, qua in Urbe præſtari ſolet.

§. 14. In ruſticis quoque prædiis, ut illorum nitori ad honeſtā in illis hominum commoditatem, ſalutaremque ſive animi, ſive corporis refectionem, aliqua ratione conſulatur, illud obſervetur, ut qui vineas aut canneta intra tria ab urbe milliaria, ſive partiariis colonis aliqua parte fructuum, ſive aliis pecunia ſolent locare, cogi poſſint eadem vendere, pretio æſtimando ut ſupra dictum eſt, & ampliùs duodecima ipſius pretii parte, iis qui prope illa vineas poſſident, quas colunt ſua impenſa, dummodo emptorum vineæ ſint non ſolùm majoris pretii & menſuræ, ſed magis etiam & cultæ, & ædificiorum ſtructuris conſpicuæ, hiſque omnibus illa tantopere ſuperent, ut magna inter utraque adſit inæqualitas, judicio eorundem Camerarii, & Magiſtrorum. Non poſſint autem cogi ut partem tantummodo earum vendant.

§. 15. Ii verò qui uſque ad duodecim ab Urbe milliaria habent prædiola menſuræ decem dumtaxat, vel pauciorum rubrorum, quas linguas ſeu pedicas dicunt, contigua majoribus aliorum prædiis, quæ caſalia appellantur. Item ii quoque ex quorum caſalibus ſimiles linguæ, ſeu pedicæ ejuſdem menſuræ, in aliorum intra idem ſpatium duodecim milliarium conſtituta caſalia excurrunt, eaque interſecant, ut à duobus, ut minùs, lateribus linguæ ipſæ à vicinis caſalibus circundentur, cogi poſſint, ſive ipſi colant, ſive aliis locent, illas vendere, conſtituto pretio ad æſtimationem, de qua ſupra dictum eſt, adjectaque ejuſdem pretii quinta parte.

§. 16. Quæcumque autem ſupra ſtatuta ſunt, tum de Urbanis, tum de ruſticis prædiis, aut ſponte aut coactè vendendis, vel etiam à directis dominis liberandis, ea locum habeant omninò, ſive prædia ipſa ſint eccleſiaſtica, & ad quaſcumque Eccleſias, & baſilicas etiam dictæ Urbis, etiam Patriarchales, aut cujuſvis Ordinis monaſteria, & etiam mendicantium domos, aliaque loca religioſa, necnon hoſpitalia, etiam nationum, aut regularium, militiarum, ſodalitateſque aut confraternitates, cæteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, religioſiſque, ac piis locis hujuſmodi, neque intra illorum ſepta conſiſtant, ſive ſint privatarum perſonarum capellæ, & oratoria, vel domus aut loca ſervandæ hoſpitalitati deſtinata, quòd hoſpitalitas inibi jam neque exerceatur actu, neque ampliùs exerceri debeat, ſive ſint laïcalia, & cuicumque fideicommiſſo, ſubſtitutioni, ſucceſſioni, vel diſpoſitioni obnoxia, & tam hæc laïcalia, quā illa Eccleſiaſtica, eorū qui illa reliquerūt, ſeu dederunt, ultima, vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere gravata.

§. 17. Sed quoties caſus evenerit, quo res aliqua hac conſtitutione vendi debeat, ſi is ad quem pertinet eam vendere, ...is monitus à Camerario & Magiſtris, cum aſſignatione convenientis termini ad vendendum, ſi recuſaverit, vel malitioſè diſtulerit, tunc Camerarius, & Magiſtri vice ac nomine recuſantis, vel differentis rem ipſam vendant, cum promiſſionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam pœnalibus, & clauſulis conſuetis, pretiumque, quod inde cum ejus augmento proveniet, apud ædem ſacram, vel perſonam fide & facultatibus idoneam deponant. Deinde ſi res Eccleſiaſtica erat, vel etiam ſi laïcalis, ſed quod ſciatur fideicommiſſo, ſimilive diſpoſitioni ſubjecta, alienarive prohibita, aut onere gravata, antequam emptor ejus poſſeſſionem aſſequatur, pretium ipſum totum in aliquorum bonorum immobilium emptionem utiliter convertatur, cavente de evictione etiam ipſo emptore & ad id omnia bona obligante, denturque bona inde empta domino rei venditæ. Quo facto venditio rei illius nequaquam reſcindi, aut etiam impugnari poſſit prætextu quarumvis obſtantium diſpoſitionum, ſive etiam inutilitatis Eccleſiæ, aut loci vel perſonæ cujuſquam. Et inſuper res illa vendita liberа ſit, & exempta ab omnibus hujuſmodi diſpoſitionibus, prohibitionibus, & oneribus, eaque ad bona, in quæ illius pretium converſum eſt, ſint tranſlata. Et exinde bona ipſa dictæ venditæ rei loco maneant, eiſdemque prorſus diſpoſitionibus, prohibitionibus, & oneribus ſubjaceant, quibus illa ſubjacebat, ſintque nihilominus de evictione illius emptori obligata eo ipſo.

§. 18. Sin autem res vendita neque Eccleſiaſtica erat, atque ejuſmodi vinculis obnoxia habeatur, & qui ejus dominus fuerat, venditioni ita factæ conſentire velit, ac fidejuſſores de evictione præſtare, pretium illi ſolvatur. Quod ſi hujuſmodi fidejuſſores præſtare noluerit, vel etiam non potuerit, emantur ex ipſo pretio, arbitrio eorundem Camerarii & Magiſtrorum, vel loca montium non vacabilium, vel alia bona immobilia, de quorum evictione idoneis fidejuſſoribus ſit cautū, caque dicto domino tradita ſint loco ſimilis cautionis pro re vēdita, donec aliter emptori idoneè caveatur, & interim vendi, aut aliàs alienari nullo modo poſſint. Verū uſquequo pretiū, vel ex pretio alia res empta, ut præfertur, domino tradatur, pēſio quę ex ipſius rei vēditę locatione percipi ſolebat, vel percipi veriſimiliter potuiſſet, eidē ab emptore perſolvatur.

§. 19. Curent autem Camerarius, & Magiſtri, ut quiſquis per cauſam ædificandi hujus conſtitutionis favore uti voluerit, ei ante omnia, conſideratis tum ipſius loci qualitatibus, ſummam quam ædificando, utminimum, impendere, ac tempus quo inchoaſſe, quoque perfeciſſe debeat, propoſitis quas voluerint pœnis præſcribant. Iſque ad præſcriptum hujuſmodi promittat, & ſe, bonaque ſua omnia arctiſſimè obliget, ſubiturus omninò pœnas ipſas, niſi promiſſa præſtiterit, omni purgatione moræ ex quocumque jure, & etiam canonica æquitate competenti penitus ſublata. Et nihilominus compellendus ab eiſdem Camerario, & Magiſtris, vel promiſſa perficere, vel quæ propterea emit, & etiam illis vicina, quorum occaſione emit, & in quibus ſe ædificaturum propoſuerat, loca, & domos aliis ædificare volentibus juſto pretio, ſicut ſupradictum eſt æſtimando, abſque alio augmento vendere.

§. 20. Sed ne aliquorum impunitas, qui ut accepimus, beneficio literarum Sixti & Leonis, ac Pii IV. dum illæ vigerent abuſi, domos, & loca ex illarum depoſitione acquiſita, infabricata adhuc retinent, aliis admittendi ſimilia audaciam præbeat, iidem Camerarius & Magiſtri, illos omnes, qui à viginti annis citra loca aliqua ex dictarum literarum diſpoſitione emerunt, ſeque in illis ædificaturos promiſerunt, nec præſtiterunt, cogant ea omnia quæ tunc facere debebant, intra ſpatium ſex menſium à die præcepti eis hac de re faciendi implere, alioquin pœnas præmiſſas ab iis exigant omninò. Et præter illas, loca eadem dominis quibus oblata fuerunt, ſi ipſi velint, eodem pretio quod tunc ſolutum fuit, reſtitui, vel illis nolentibus aliis, qui ibi ædificaturi ſint, pretio, ut ſupradictum eſt, æſtimando, vendi compellant.

§. 21. Cæterùm pœnæ omnes, quas incurrunt, qui adverſus conſtitutionem hanc, ſeu Camerarii & Magiſtrorum pro ipſius conſtitutionis executione mandata vel decreta admiſerint, piis locis dictæ Urbis ita applicatæ ſint,

Magiſtratum, & forma procedendi in caſibus, in quibus recuſat quis vendere aliqua bona, juxta formam hujus conſtitutionis.

Et procedendi etiam quando quis conſentire vēdere juxta hanc diſpoſitionem.

Facultas eorundem præſcribēdi tempus ad ædificandum, & ſummam ibi exponendam à volentibus uti favore hujus conſtitutionis ex cauſa, ædificandi.

Qui emerunt bona vigore dictarum literarum Sixti IV. Leonis X. ac Pii IV. & ædificare promiſerunt, debent ea adimplere infra ſex menſes.

Applicatio pœnarum incurſarū ob contraventionem.

sint, ut illi ex ipsis jocis irrevocabiliter debeantur, pro quo primum pœnæ ipsæ post illarum incursum petitæ fuerint, ad quam petitionem, lapsis ab hujusmodi incursu triginta diebus, nisi dicti Camerarius, & Magistri illas jam pro eorum debito exegerint, quilibet in dicta Urbe, vel in Romana Curia judex ad illarum exactionem indesinenter procedat, donec eidem loco verè & integrè persolutæ fuerint. Nullo autem dictorum locorum petente, noster in Urbe Vicarius eas de manu dictorum Camerarii & Magistrorum acceptas, vel eis ab ipso interpellatis negligentibus, ab eorum debitoribus exactas, inter dicta loca, juxta eorum indigentiam arbitrio suo distribuat.

Facultas Camerarii, & Magistrorum procedendi sùmariè, &c. pro executione præditorum.

§. 22. Nos enim ad supradicta omnia & singula faciendum, & exequendum, inque illis, & pro illis summariè, simpliciter, & de plano, solaque veritate inspecta, ac manu regia, etiam ex officio procedendum plenam, expeditam, liberamque auctoritatem, & potestatem, Camerario scilicet in Ecclesiasticas, eidemque & Magistris viarum prædictis in laïcas, ac quoad pœnas prædictas Vicario, ac singulis Urbis, vel Curiæ Judicibus hujusmodi, in quascumque personas, de eadem potestatis plenitudine, præsentis constitutionis auctoritate tribuimus & demandamus.

Decretum irritans.

§. 23. Decernentes eadem omnia, & singula quæ supra statuta sunt, si quando in aliquo casu de eorum sensu controversia continget, in eam partem interpretanda esse, quæ ad Urbis ornatum magis facere videbitur. Ac semper, & ubique, sive in judicio, sive extra judicium favorabilia censeri. Et ita ab omnibus judicibus etiam Palatii Apostolici Auditoribus, & Cardinalibus, sublata quavis aliter interpretandi, & judicandi potestate, interpretari & judicari debere. Et si secus fiat, fore irritum & inane.

Clausula derogatoria.

§. 24. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Symmachi, & Pauli II. de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus etiam Imperialibus, dictæque Urbis, atque Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum religiosorum, sive piorum, Ordinumque, quorum bona hujusmodi fuerint, statutis & consuetudinibus, necnon testantium voluntatibus, aliisque dispositionibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conventibus, seu Populo Romano, aliisque quibuscumque concessis, & quibusvis aliis Sedis Apostolicæ indulgentiis, per quæ præsentium executio, & per eas tributæ jurisdictionis explicatio posset quomodolibet impediri vel retardari, quibus omnibus, eorum tenores pro plenè & integrè expressis habentes, de potestatis plenitudine prædicta derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D. P. A. 3. d. 3. Octobris.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1574. Kal. Octobris, Pont. nostri anno 3.

XXIII. Privilegium Doctorum Romanorum, publicè legendi in quacumque Facultate, in generali Studio Almæ Urbis.

Hujus studii erectionem, & alia, quæ ipsum concernunt, vide sup. in const. 9. Bonif. VIII. In supremæ, *& Leon. X. const. 4.* Dum suavissimos, *& inf. in const. 74. Sixti V.* Immensa, *in Congreg. x. cum aliis, quæ ad eas notavi.*

Edita An. D. 1574.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa const.

CUpientes universos Almæ Urbis nostræ origine Civium filios ad bonarum literarum cognitionem & doctrinam, pro communi, & publica utilitate, dictæque Urbis ornamento, & honore, paterna charitate & Sedis Apostolicæ munificentia, atque liberalitate allicere, ut ipsis, & etiam cæteris ad virtutem calcar honorificum, & fructuosum addatur: Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de mera nostra liberalitate dilectis filiis Senatui, & Populo Romano.

Discretio in patre & avo Roma nati, admittantur ad legendum in hoc Studio.

§. 1. Quod ex nunc deinceps & perpetuis futuris temporibus omnes, & singulos adolescentes & juvenes Doctores ex patre & avo Romæ natis Romanis, excedentes 22. suæ ætatis annum, qui in studio, seu Gymnasio publico dictæ Urbis in quacumque facultate pro tempore legere voluerint, ad lecturam hujusmodi, facta tamen prius per eos coram dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus super eodem Studio, seu Gymnasio deputatis, ac illius Rectore, & Reformatoribus pro tempore existentibus, una lectione, admitti debeant cum salario 25. scutorum quolibet anno pro unoquoque, qui, ut præfertur, legere voluerit, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & elargimur. Necnon eisdem Doctoribus, ut præfertur, qui in eodem Gymnasio munus legendi subibunt, dictum salarium annuum 25. scutorum, ipsis & eorum cuilibet debitis, & consuetis in eodem Studio, seu Gymnasio temporibus, ac de, & ex ejusdem Studii, seu Gymnasii, redditibus, proventibus, vectigalibus, & aliis emolumentis universis per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, persolvendum, Motu, & auctoritate similibus constituimus, & assignamus, ipsosque ad lecturam hujusmodi recipi, & admitti, & salarium eis, & eorum singulis persolvi debere, ut præfertur, decernimus.

Executorum deputatio.

§. 2. Mandantes propterea dilectis filiis Conservatoribus Cameræ dictæ Urbis, ac Rectori, & Reformatoribus dicti Studii, seu Gymnasii, præsentibus, & futuris, aliisque omnibus, & singulis, ad quos id quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, quatenus præsentes nostras literas recipiant, & admittant, ac inviolabiliter observent, & ab omnibus, quos ea quomodolibet concernunt & concernent, observari mandent, & faciant: necnon Doctoribus legentibus hujusmodi de dicto salario, debitis, ut præfertur, temporibus annuatim respondeant, & etiam faciant ab aliis responderi realiter & cum effectu. Et si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostol. ac Studii, vel Gymnasii, necnon Urbis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis superioribus, & personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu simili, ac consistorialiter, & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

D. P. an. 3. die 12. Octob.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 12. Octobris 1574. Pontificatus nostri anno 3.

XXIV. Confirmatio, & extensio constitutionis Bonif. VIII. editæ contra dantes aliquid, vel promittentes, vel recipientes, pro obtinenda gratia, vel justitia apud Sedem Apostolicam.

Hæ Bullæ à Clem. VIII. approbatæ & extensæ fuerunt ad quoquo modo aliquid dantes, vel recipientes de rebus Communitatum Status Ecclesiastici in const. 10. Pro commissa, *ubi notabo.*

Edita An. D. 1574.

GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. Bonif. VIII. excommunicavit &c. vel recipientes, ut in const. 1.

AB ipso Pontificatus nostri principio quàmmaximè possumus enitimur, atque contendimus, ut domus & curia nostra à sordibus expurgetur.

§. 1. Cui salubri consilio incumbens fel. record. Bonifacius Papa VIII. excommunicavit, & anathematizavit omnes Clericos, religiosos, & laïcos utriusque sexus, sive

sive familiares Curiæ, sive undecumque alios, qui aliquod pecuniæ quantum facerent, seu quid parvum vel magnum promitterent, &c.

Residuum prætermittitur, quia est sup.

Hic Pontifex confirmat, & ad favores extendit.

§. 2. Sed hoc scelus ita hodie in mores inductum est, ut plerique cupiditate improbi quæstus, potentiorum suffragationibus adnixi, hujusmodi negotiorum expeditiones hac illac conquirentes turpissimè nundinentur. Alii alios, quos gratia præstare arbitrantur, donis, & pollicitationibus ambiant. Quidam etiam se talium operam atque industriam pretio, & muneribus quæsisse affingant. Quæ cùm pessima sint, & Curiæ prædictæ existimationem gravissimè offendant, in eos qui talia agunt animadvertendum fore arbitrati, Constitutionem prædictam cum suis censuris & pœnis omnibus innovamus, easdemque omnes extendimus ad audentes qualecumque horum facinorum, quæ adscripsimus, dantesque illis, & aliis supradictis auxilium, consilium, vel favorem.

Aliisque Præsidentibus imponit.

§. 3. Quin etiam eos omnes, omni beneficio & officio Ecclesiastico, & sæculari, sive temporali, sive perpetuò ipso jure privamus, ac privatos esse declaramus, & præterea infamiæ subjectos perpetuò, ac inhabiles ad illa & alia esse volumus. A quibus etiam, prout quæque res erit, tales pœnæ exigantur, quæ cæteris sint exemplo.

Revelantibus parcendo.

§. 4. Illis tamen qui rem adhuc incognitam, complicesque, fautores, & socios retexerint, impunitas concedatur.

D. P. A. 3 die 9 Novemb.

Dat. Romæ apud S. Petr. anno Incarn. Dominicæ 1574. Nonis Novembris, Pont. nostri anno tertio.

Anno à Nativitate D. 1574. Indict. 2. die verò 8. mensis Novembris, Pont. Sanct. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 3. retroscripta littera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum S. Ioannis Lateran. & Principis Apost. de Vrbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, per nos Alexandrum Astan. collum, & Antonium Clerici S. D. N. Papæ Curs.

Petrus Aloysius Gaeta Mag. Curs.

XXV. Quod Subcollectores, & Commissarii Nuntii Apostolici in Regno Neapolitano, ejus dumtaxat jurisdictioni subjaceant, in causis criminalibus contra eos promovendis.

Data An. D. 1575.

GREGORIUS PAPA XIII. Dilecto filio Magistro Antonio Saulio utriusque Signaturæ nostræ Referendario, moderno, & pro tempore existenti in Regno Neapolitano Nuntio, & Collectori nostro Generali.

Exordium.

CUpientes pro nostri officii cura indemnitati dilectorum filiorum Cameræ nostræ Apostolicæ Ministrorum, ne illi molestiis, litibus vel incommodis fatigentur, quantum cum Deo possumus, opportunè providere, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Privilegium foræ Subcollectoribus & Commissariis Nuntii Apost. in Regno Neapolis.

§. 1. Quod omnes, & singulæ causæ nunc motæ, & pro tempore movendæ, quorumvis prætensorum excessuum, criminum, & delictorum per quoscumque subcollectores, & Commissarios, tam generales quàm particulares in quibuslibet Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus istius Regni Neapolitani, per te, & pro tempore isthic existentem nostrum, & Sedis Apostolicæ Nuntium & Collectorem generalem deputatos commissorum, à te, & pro tempore existente Nuntio solùm, non autem à quibusvis aliis Judicibus, etiam locorum Ordinariis, deinceps in futurum, non modò durante eorum officio, sed etiam post ipsum dimissum, donec vixerint, audiri, cognosci, & decidi possint, & debeant. Aliisque Judicibus, & locorum Ordinariis, ne illis sese quovis prætextu, seu quæsito colore intromittere quoquo modo ullatenus audeant, vel præsumant, districtiùs inhibemus.

Clausula subtus & decretum irritans.

§. 2. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 3. Quocirca tibi & pro tempore existenti Nuntio, contradictores quoslibet & rebelles, etiamsi Episcopali, aut Archiepiscopali dignitate fungentes fuerint, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis à divinis, quoad Episcopos, & Archiepiscopos, quo verò ad inferiores, sub pecuniariis arbitrio vestro declarandis, & applicandis pœnis, & demùm sub sententiis, & censuris Ecclesiasticis, & per alia juris & facti remedia, appellatione postposita compescendi, brachiumque sæculare ad hoc, si opus fuerit, invocandi, cæteraque ad id necessaria faciendi, & exequendi plenam & liberam per easdem præsentes facultatem concedimus, & potestatem.

Facultas Nuntii in executionem.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium forsan concessis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores ac si de verbo ad verbum inserterentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim ab eadem Sede in totum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Derogatio contrariorum.

Dat. Romæ apud S. Petr. sub annulo Piscatoris, die 4. Januarii 1575. Pont. nostri anno tertio.

D. P. A. 3. die 4. Jan.

Reformatio Curiæ de Sabellis, Marescalli Almæ Urbis. XXVI.

Marescalli officium antiquissimum est, ejusque curæ Conclavis custodia demandata est, ut vidi in quadam constitutione Innoc. VI. sub die 26. Julii 1352. quam sine mendo habere non potui. Et de ejus jurisdictione, & reformatione, vide etiam sup. in const. 28. Julii II. Decet, & in constit. 58. Pii IV. & infr. in const. 71. Pauli V. Universi, in tit. 8.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1575.

Exordium.

DUm rectè administrandæ ubique justitiæ rationes omnes bene constitutas & cupimus, & pro nostro munere, veterique studio, quo possumus enitimur, haud postrema esse debet minorum hujus Urbis Tribunalium cura, in quibus quicquid delinquitur, eo deterius contingit, quo pauperiores afficit, quibus in re tenui, & acrius ex injuria damnum, & difficilius remedium afferri solet.

Causa Creationis.

§. 1. Dum igitur nuper officium Marescallatus Sedis Apostolicæ dilecto filio nobili viro Bernardino de Sabellis Marescallo dictæ Sedis concesserimus, volentes eidem officio non minus de legum præstantia, quàm de viri solertia esse prospectum, ut in illius Curia de Sabellis nuncupata, tum judicia, tum cætera ad id munus pertinentia, ad justi, & recti normam directa, sine sorde peragantur, insascripta hæc, quorum aliqua pridem à Julio II. & à Pio IV. fel. rec. prædecessoribus nostris, licet prudenter constituta, jam in usu non erant, ibi deinceps inviolatè servanda perpetuò statuimus, & ordinamus, atque etiam innovamus.

Judex gratuitò deputetur. Hoc idem voluit Pius V. cit. in rub.

§. 2. Judex ibi jus dicturus, gratuito à Marescallo deputetur, adeo ut neque Judici dare, neque Marescallo accipere propter hoc quidquã liceat, etiam mutui, aliove nomine, quavis de causa, vel ante, vel post deputationem, etiam auctoritate, sive prætextu cujuscumque consuetudinis, aut indulti à Sede Apostolica concessi, illam enim improbamus, hoc autem revocamus expressè.

Et ad annum, & ex rationabili causa ad biennium.

§. 1. Deputatio verò fiat ad annum dumtaxat, quo finito, finitum etiam sit ejus Judicis officium, nisi propter aliquam rationabilem causam prorogandum visum fuerit,

tit, ſed prorogatio alium annum omninò non excedat, & ſemel tantum fieri poſſit.

Sindicatumque ſtare caveat.

§. 4. *Antequam incipiat exercere officium, caveat idoneis fidejuſſoribus de ſtando ſindicatui.* Finito officio, etiamſi nec querelatus, nec requiſitus fuerit, offerat ſe ſindicatui coram Gubernatore Urbis, & Auditore Cameræ: illi verò quadraginta diebus ſindicatum abſolvant, Judicemque, prout jure faciendum erit, vel liberent, vel condemnent, & puniant: quod ſi intra dictorum dierum numerum non fecerint, Camerarius S.R.E. qui tunc erit, duos viros deputet, qui intrà alios viginti dies hujuſmodi ſindicatum peragant. Lapſis autem dictis terminis pro abſoluto habeatur.

Commentarienſis, & Capitanei, ac Executoris officia non vendantur, nec locentur.

§. 5. Commentarienſis, & Capitanei, necnon Executoris ejuſdem Curiæ munia per idoneos, & fidos miniſtros gerantur, & neque vendantur, neque locentur ullo modo, neque quidquam pro illis habendis, aut exercendis quovis nomine, & prætextu ſolvatur, ſive reſpondeatur: qui aliquid ſolverint, ſive reſponderint, officio privati ſint, & publicè fuſtigentur.

Notarii ſint duo tantum. Hoc idem decrevit idem Pius IV.

§. 6. Notariorum officia ibi duo tantummodo habeantur, quodque ſoli Notarii ſint, neque hic numerus aliquo prætextu augeri unquam poſſit.

Judex non cognoſcat cauſas pro quibus ſtatuta eſt pœna corporalis.

§. 7. Cæterùm de cauſis criminum capitalium, item de illis criminibus, pro quibus pœna corporis afflictiva, vel jure, vel ſtatutis, vel banniментis à majoribus magiſtratibus promulgatis eſt impoſita, neque Mareſcallus, neque judex ab eo deputatus cognoſcant.

Neque alias ſi alibi ſit prævenitum.

§. 8. Sed de aliis minoribus delictis, niſi jam in alio Tribunali judicium de illis finitum, aut priùs cœptum fuerit, cognoſcere poſſint.

Sigillationeſque non concedat.

§. 9. Nunquam tamen ſalvumconductum, aut ſignificationem, ut vocant, vel in leviſſimis delictis, & prætextu cujuſvis dependentiæ concedant, niſi fortè reus data fidejuſſione relaxatus eſſet: aliter conceſſum, vel conceſſam cæteri Judices non ſervent.

Fiſcus citetur in cauſis criminalibus ejuſdem Curiæ.

§. 10. In quacumque autem cauſa criminali, quæ in hac Curia cœpta fuerit, citetur Procurator Fiſci in omnibus illis terminis, & actis, in quibus ſolet in aliis Curiis Urbis citari.

Pœnarum ſolutiones adnotentur, ut hic.

§. 11. Præterea in quacumque cauſa ibi cœpta, proferatur omninò ſententia, ſive abſolvendo, ſive condemnando. Et ſi quæ ſolutiones pœnarum in eadem Curia recipientur, ſcribantur in libro ad hoc ordinato, ſinguliſque ſolutionibus ſubſcribat ipſemet reus, vel ſi is neſciverit, ipſius Procurator, vel alius in cauſa defenſor.

App. detur in Civilibus cauſis ab A. C.

§. 12. In civilibus verò cauſis, à gravaminibus indicta Curia illatis appelletur ad Auditorem.

Tributum non exigatur ab inhoneſtis mulieribus.

§. 13. Poſtremò exactiones illas, quæ à mulieribus inhoneſtis ſingulis annis, ſinguliſque ſex menſibus, aut aliàs ſub nomine tributi fieri ſolebant, omninò prohibemus, propoſita Mareſcallo illas attentari pœna privationis officii ipſo facto incurrenda.

Clauſ. derog.

§. 14. Non obſtantibus dictæ Curiæ, etiam longiſſimi, & immemorabilis temporis obſervantia, ac confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, & ſtylo, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illi vel pro tempore exiſtenti Mareſcallo ex quavis cauſa conceſſis, & etiam ſæpiùs confirmatis, quibus omnibus, illorum tenores hic pro integrè expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. A. 3. die 27. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1575. ſexto Kal. Februarii, Pontificatus Noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1575. *Indict.* 3. *die verò ultima menſis Ianuar. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij divina providentia Papæ XIII. anno* 3. *retroſcripta litera Apoſtolica originaliter affixa & publicata fuerunt in valvis Eccleſiæ ſanctæ Ioannis Lateranenſis, Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Florę, ut moris eſt, per nos Camillum Cherubinum, & Guglielmum Marchs Curſ.*

M. Antonius Brutus Mag. Curſ.

Prohibitio appellandi per Religioſos Ordinis S. Franciſci de Obſervantia, à Prælatis ejuſdem Ordinis ad Tribunalia ſæcularia, vel mutandi ordinationes Miniſtri Generalis. Permiſſioque habendi recurſum ad ipſum Miniſtrum, vel Protectorem, aut Rom. Pont. XXVII.

Alia de hoc Ordine attende ſup. in conſt. 23. *Leon. X.* Ite.

GREGORIUS PAPA XIII. Ad futuram rei memoriam.

Edita A. D. 1575.

Exordium.

QUoniam noſtro Paſtorali potiſſimum incumbit officio, ut ea quæ auſu temerario ab Eccleſiaſticis, præſertim regularibus perſonis plerumque attentantur, quantum nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compeſcamus, & removeamus.

Cauſa huius prohibitionis.

§. 1. Idcirco cum referente dilecto filio fratre Chriſtophoro de Capite fontium, Fratrum Minorum de Obſervantia ordinis S. Franciſci Generali Miniſtro, non ſine animi noſtri moleſtia nuper intellexerimus nonnunquam quoſdam Religioſos, & Religioſas Ordinis ſui hujuſmodi, Dei timore poſtpoſito, & ſuæ profeſſionis immemores, ut in eorum malefactis & inobedientia ſe diutiùs confoveant, ab iis quæ per Prælatos ejuſdem Ordinis, etiam Guardianos, ſive Provinciales, vel Commiſſarios ab ipſo Generali Miniſtro pro tempore deputatos acta ſunt, & decreta, ad Tribunalia ſæcularia appellare, & ad ea temerè confugere.

Prohibitio appellandi à Prælatis ejuſdem Ordinis ad ſæcularia Tribunalia.

§. 2. Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium præcipimus, & inhibemus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi à nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolvi poſſint, necnon privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, ac vocis, tam activæ, quam paſſivæ eo ipſo incurrendis pœnis, ne quis Provincialis, aut alius cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus & conditionis Ordinis hujuſmodi Religioſus aut Religioſa ad ipſa Tribunalia ſæcularia quovis prætextu, aut quæſito colore, ut præfertur, appellare, vel illa propterea quoquo modo adire audeant vel præſumant, ſed ſi ſe à Prælatis ſuis gravari prætendant, ad Generalem Miniſtrum ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorē, aut Viceprotectorē in Romana Curia, vel ad nos ſive Romanum Pontificem ſucceſſorem noſtrum, ſupremum in Eccleſia Dei Judicē, ſicut antiquitus ſemper conſuetū fuit, recurſum habeāt, unde illis brevi manu Juſtitia miniſtrabitur.

Contravenientium, eorumque fautorum pœna.

§. 3. Declarantes nihilominus non modo eoſdem Religioſos & Religioſas cōtrafacientes, in dictas pœnas incidere, verumetiam eorum quomodolibet directè vel indirectè fautores, & conſultores, illas quoque incurrere.

Prohibitio reſiſtendi Commiſſariis miſſis pro viſitandis Provinciis, ſub eiſdem pœnis.

§. 4. Præterea ſub pœnis prædictis prohibemus, ne quis Provincialis, aut Guardianus, vel cujuſcumque alterius gradus Religioſus aut Religioſa ejuſdem Ordinis ab ipſo Miniſtro generali miſſi pro viſitandis Provinciis, Commiſſariis, reſiſtere, nec eis ſe opponere aut contradicere, ſeu ſe rebellem exhibere, ipſos quacumque de cauſa, vel quæſito colore non recipiendo, audeat, neque debeat.

Facultas Miniſtri generalis mittendi Commiſſarios.

§. 5. Volentes eundem Miniſtrum generalem quotieſcumque ſibi expedire videbitur, quos voluerit Commiſſarios ad quaſcumque ſui Ordinis utriuſque familiæ Provincias, quibuſvis conſuetudinibus ac ſtatutis per quaſlibet perſonas in contrarium factis, non obſtantibus, liberè mittere poſſe.

Miniſtri Provinciales non immutent ordinata ab eorum Commiſſariis.

§. 6. Inſuper quia, ut etiam accepimus, aliquando nonnulli Miniſtri ex viſitatis Provinciis, per Commiſſarios ad hoc ab ipſo Generali Miniſtro deputatos, quæ à dictis Commiſſariis rectè, & ſalubriter ordinata, & geſta fuerunt, reſcindere, mutare, aut contemnere ſolent, ſub omnibus, & ſingulis pœnis ſupradictis expreſsè prohibemus, ne quiſquam ab eiſdem Commiſſariis facta, & ordinata mutare, alterare, aut pervertere ſine expreſſa

licentia, & permissione ipsius Ministri generalis ... solus ea mutare valeat, ullo modo præsumant. Decernentes irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.7. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inscererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. A.4. die Aprilis.

Dat. Romæ apud S.Petr. &c. die octava Aprilis 1575. Pont. nostri anno tertio.

XVIII. Revocatio licentiarum & indultorum quibuscumque mulieribus concessorum ingrediendi Monasteria cujuscumque Ordinis Regularium. Prohibitioque utendi ejusmodi licentiis pro casibus necessariis concedendis, præterquam ipsis necessitatibus urgentibus. Et declaratio quod Prælati Monialium in casibus necessariis, & paucis comitati religiosis ea ingredi possint.

Aliam declarationem circa usum ejusmodi licentiarum mulieribus sæcularibus concedendarum, vide const. 52. Pauli V. Facultatum. *Et postremò revocationem generalem omnium concessarum edidit idem Paul. in alia const. 74.* Monialium.

Edita An D. 1575. & 81. Decimum.

G R E G O R I U S E P I S C O P U S, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

UBi gratiæ, & indulta ab hac Sede concessa, successu temporis incommodum afferre noscuntur, expedit illa salubri præsidentis consilio submoveri.

Revocatio licentiarum ingrediendi Monasteria Monialium, & eorum cujuscumque ordinis.

§.1. Proinde Sanctimonialium quieti & tranquillitati consulere, ac omnia quæ illas à spiritualium rerum cogitatione & exercitio avocant, impedimenta tollere, periculaque, & scandala ab eis removere cupientes, auctoritate præsentium revocamus, & abolemus omnes, & quascumque licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, Domos, & loca Monialiũ, ac etiam virorum quorumvis Ordinum, quibusvis etiã Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & aliis cujuscumque status & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quascumque licẽtias ingrediendi Monasteria, Domos & loca ipsarum Sanctimonialium, quibuscumque viris, etiam ejusdem status, & dignitatis tam à prædecessoribus nostris, quàm etiam nobis, & Sedis Apostolicæ Legatis, aut aliis ex quibusvis, quantumcumque urgentibus causis, sub quibuscumque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatoriis, revocatorum restitutoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, & etiam iteratis vicibus renovatas. Cassamusque & annullamus literas desuper confectas, & processus habitos per easdẽ.

Prohibitio, & pœna Monasteria ingredientium vigore licentiarum.

§.2. Inhibentes eisdem qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, super qua à nemine nisi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria hujusmodi quovis modo ingredi audeant.

Pœna Religiosorum eos admittentium.

§. 3. Abbatissis verò, necnon Abbatibus, Conventibus, ac aliis Monasteriorum utriusque sexus superioribus, & personis quocumque nomine vocentur, districtè præcipimus sub eadem excommunicationis pœna, necnon privationis dignitatum, beneficiorum & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in posterum obtinenda, ne in Monasteria, Domos, & loca sua quemquam prætextu hujusmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant.

Prohibitio utendi licentiis in casibus necessariis concedendis, nisi ipsa necessitates urgeant.

§.4. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus, atque interdicimus omnibus, & quibuscumque personis Ecclesiasticis, & sæcularibus, ac etiam Ordinum quorumcumque etiam Mendicantium Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus quibus illas concedendi in casibus necessariis tantum ex decreto Concilii Tridentini facultas tribuitur, ne Monasteria ipsa Monialium pro libito, sed necessitatibus urgentibus dumtaxat ingredi, neve Moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere præsumant.

Clausula derogatoria.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumque Superioribus prædictis, ac aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, concessis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum inserrentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Quoniam autem difficile esset præsentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem in judicio, & extra illud ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. Ani. 4. die 21. Junii.

Dat. Romæ apud S.Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1575. Idibus Junii, Pont. nostri anno 4.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1575. Indict. 3. die verò 24. mensis Junii, Pont. autem Sanct. in Christo Patris, & D. N. D Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 4. Retroscriptæ literæ apost. publicatæ, & affixæ fuerunt in valvis Ecclesiæ S. Ioan. Lateran. ac Basilicæ Principis Apost. de Urbe, & Cancell. Apost. & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octaviams, & Ioan. Andream Pavizzam Apost. Cursores.

Joannes Evalg Mag. Curs.

Sequitur declaratio d. Constitutionis quoad Prælatos Monialium.

G R E G O R I U S E P I S C O P U S, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.* *Edita An. D. 1581.*

Causa const.

DUbiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo quod optima primùm ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in constitutione felicis. Pii Papæ V. prædecessoris nostri nonis Julii, Pontificatus sui Anno 3. atque item nostra idibus Junii Pont. nostri anno 4. editis fuit provisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessariis septa Monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officii nituntur, an liceat eis pro libito suæ voluntatis hujusmodi septa ingredi, vel potiùs servare debeant ipsi quoque regulam à Concilio præscriptam.

Declaratio quod Prælati Monasteriorum Monialium in casibus tunc necessariis ea ingredi valeant.

§.1. Nos omnem hæsitationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, & Sanctimonialium, quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus, Prælates omnes tum sæculares quàm regulares, quibus cura & regimen Monasteriorum Monialium quovis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi Monasteria prædicta ita demum uti posse, si id faciant in casibus necessariis, & à paucis, iisque senioribus, ac Religiosis personis comitati. Quocirca universos & singulos Episcopali seu majori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumvis Ordinum Abbates

Abbates, Priores, Miniſtros, & alios quoſcumque Superiores Regulares ſerió monemus, ut facultate hujuſmodi, qui eam habent, præterquam in caſibus, ut præfertur, neceſſariis neutiquam utantur.

Contravenientium pœna.

§. Quod ſi contrafecerint, eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingreſſu Eccleſiæ interdictos, pro ſecunda à munere Pontificali, & à divinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excommunicatos exiſtere, regulares verò omni officio, ac miniſterio privatos excommunicationi ſimiliter ſubjacere.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in generalibus, & Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis Eccleſiis, earumve Prælatis, aut Ordinibus, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis quovis modo conceſſis, approbatis, & innovatis, etiamſi illis caveretur expreſsè, quod nemo interdici, ſuſpendi, vel excommunicari poſſet per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de indulto hujuſmodi mentionem, quibus, eorumque totis tenoribus, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Quoniam verò difficile eſſet præſentes ad ſingula loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impreſſis, manuque Notarii publici, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem fidem adhiberi, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 10. die 23. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Decembris 1581. Pont. noſtri anno 10.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1581. *Ind.* 11. *die verò Sabbati* 30. *menſis Decemb. Pont. S. D. N. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno* 10. *retroſcripta litera in forma Brevis publicata & affixa fuerunt in acie Campi Flor, ut moris eſt, per me Scipionem de Octavianis Apoſtolicum Curſorem.*

Caliſtus Brunettus Mag. Curſ.

XXIX. Ordinationes à Collegio Phyſicorum, necnon à Collegio Aromatariorum Urbis obſervandæ, eorumque in prima, & Auditoris Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ in ſecunda inſtantia juriſdictiones.

Quoad prædictam Phyſicorum juriſdictionem, vide Pauli V. reformationem infrà in conſt. 71. Univerſi, *in ult. tit. & ibi habetur etiam de Collegii Aromatariorum reformatione.*

Edita An. D. 1575.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

CUm officio Paſtorali incumbat gregem ſibi commiſſum ſecundùm juris tramites, ac etiam juxta facti exigentiam vigili cura gubernare, ac abuſus, & pravas corruptelas introductas, liteſque, & controverſias, ex quibus maximè reſultant diſpendia partium, & totius populi damnum, maximaque jactura non ſine vitæ periculo, pro viribus tollere, acceperimus autem inter Collegium Medicorum Almæ Urbis noſtræ, & Collegium Aromatariorum ſuper modo viſitationis Apothecarum, juriſdictione, pœnarum applicatione, ac rebus aliis diu controverſum fuiſſe, & quotidie hinc indè querelæ ad aures noſtras deferantur.

Prima deſignatio ſummum ſortita effectum.

§. 1. Ac volentes has controverſias, & differentias omninò & in perpetuum extinguere, vivæ vocis oraculo dilecto filio noſtro Franciſco Tituli S. MARIÆ in Portico Alciato, ac bon. mem. Joanni Paulo Tituli Sancti Pancratii Presbyteris Cardinalibus ab Eccleſia nuncupatis, ut tam Collegium Medicorum, quàm Collegium Aromatariorum, ac ſeparatim, & in contradictorio audirent, jura ipſa viderent, nobiſque referrent, & cum pluries hoc feciſſent, & deinde re imperfecta ab eadem Urbe dictum Joannem Paulum Cardinalem recedere contigiſſet, in locum illius ſimilis mem. Julium S. Theodori, Diaconum Cardinalem de Aquaviva nuncupatum deputavimus; qui ſimul cum prædicto Franciſco Cardinali differentias prædictas & jura Medicorum, & Aromatariorum audiverunt, & cognoverunt, nobiſque retulerunt, & relatione facta quædam Capitula ab ipſis concepta Motu proprio confirmavimus, & obſervari mandavimus, prout in ſchedula dicti Motus proprii manu noſtra ſignata, ſub datum videlicet Romæ apud S. Petrum, Kalend. Decembr. Pont. noſtri anno 2. apparet.

Poſtremus definitio nunc firmata per.

§. 2. Cumque deinde pro parte Collegii Medicorum prædictorum iterum fuerit ſupplicatum ſuper novis rationibus, & juribus audiri, nos ut omnis materia, & occaſio conquerendi, & reclamandi in perpetuum tolleretur, commiſimus eidem Franciſco, & Julio Cardinalibus, ut Medicorum, & Aromatariorum Collegia iterum audirent, & cùm differentiæ jam ferè ſopitæ eſſent, ab humanis, ſicut Altiſſimo placuit, dictus Julius Cardinalis receſſit, unde nos cupientes has differentias quantocitius terminari, commiſimus dicto Franciſco Cardinali informato, ut iterum (ſi opus eſſet) audiret Collegium Medicorum, & deinde nobis referret: qui Franciſcus Cardinalis iterum de novo Medicorum, & Aromatariorum Collegiis hujuſmodi auditis, nobis retulit Medicos, & Aromatarios hujuſmodi ad infraſcripta Capitula conveniſſe, & concordaſſe, videlicet.

Aromatariorum pœna, ſi aliena tabernas probari recuſent. Aliter vide cap. Pauli.

§. 3. Quod nemini liceat artem Aromatariam Magiſtri Inſtitoris, ſive apothecæ præpoſiti, aut quovis alio nomine, ac titulo exercere, niſi antea à Protomedico, ejuſque Conſiliariis, & ab Aromatariorum Conſulibus examinatus, probatuſque erit, qui ſecus fecerit, viginti quinque ducatorum pœna mulctetur, eaque de re ſoli Protomedicus, & Conſiliarii ejus in ſuo ſolo Tribunali, vocatis etiam Aromatariorum Conſulibus inquirant, procedant, cognoſcant, decidant, puniant, ſed in ſingulis actibus cum dictorum Conſulum Aromatariorum conſilio: quod ſi à Protomedico, & Conſiliariis non probabitur, tunc recta via ad pro tempore exiſtentem Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generalem Auditorem, pro ejus deciſione eatur, & deciſo eo articulo, in quo Protomedicus & Conſiliarii non probabunt Conſilium Conſulum Aromatariorum, revertatur in reliquis cognitio, & deciſio ad ipſos ſolos Protomedicum, & Conſiliarios, qui in aliis ſequentibus actibus idem obſervare teneantur.

Patentium expeditio.

§. 4. Patentes autem approbationis juxta ſtylum, & ſolitum fiant.

Aromatariorum compoſitione, quæ ſimplicia componi debeant, conſervanda hic tranſ. Alibi vide in cap. Pauli.

§. 5. Nullus Aromatarius ex Simplicibus compoſita medicamenta conficiat, eadem vigintiquinque ducatorum pœna propoſita, niſi priùs Simplicia hujuſmodi inſpecta, & probata ſint à Protomedico, & Conſiliariis, aut certè ab aliis idoneis perſonis Protomedici juſſu, præſente etiam uno aliquo ex Collegii Medicis, qui ſemper intereſſe debeat, donec omnis inſpectio abſolvatur: qui contrafecerit, in eum Protomedicus, & Conſiliarii inquirant, & animadvertant de conſilio Conſulum Aromatariorum, ſervata forma, & modo expreſſo in proximo præcedenti Capitulo, & non aliàs, aliter, nec alio modo. Quod ſi Protomedicus, & Conſiliarii Simplicia inſpicere, aut alios ad hanc inſpectionem, ut ſupra deligere rogati prætermittant, mulctentur arbitrio Collegii Medicorum: quod ſi iterum lapſo triduo rogati negligant, liceat Aromatariis ſolis ſua compoſita facere.

Viſitatio Aromatarium. Hoc tempore viſitationis juramentum Aromatarius præſtari ut in Pauli ejus conſt.

§. 6. Protomedicus ſemel, iterum, ac ſæpiùs in eodem anno, & deinde quoties id expedire judicaverit, per ſe, aut per alios à ſe eligendos, ut ſupra dictum eſt, unà cum Conſulibus Aromatariorum omnia ſimplicia, & compoſita medicamenta inſpiciet, eaque oſtendere Aromatarii ſine recuſatione debeant, ut quæ proba, & idonea videbuntur probari poſſint, quæ verò tanquam mala, & vitioſa rejicientur, ea in Capitulo, legitimo die quo jus dicetur, publicè comburantur, iique apud quos inventa fuerint, luant pœnas contentas in Motu proprio fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, cui nolumus in hac

parte

parte derogare. Qui non obtemperaverit, à Protomedico, & Conſiliariis, de conſilio Conſulum Aromatariorum, ſervata ſemper forma, de qua in primo Capiculo, & non aliàs, ut ſupra, eadem pœna coërceatur, ut multis incommodis, & periculis, quæ facilè oriri poſſunt occurratur.

Prohibitio medicamentorum.

§. 7. Nulli Aromatario liceat rem medicinalem in medicamentum redactam electivè evacuantem, neque ſcamoneatam, aut valde opiatam vendere, donare, ut nullo modo cuiquam viro, vel mulieri capiendam dare, niſi id ei verbo, aut ſcripto imperarit Medicus Phyſicus, qui ex alicujus probati Collegii auctoritate Doctor, aut Licentiatus, aut denique is ſit, cui in Urbe medicinam exercere ſit permiſſum. Qui deliquerit, à Protomedico, & Conſiliariis ejus eadem pœna puniatur.

Utique venenatorum.

§. 8. Nemini venena, aut res venenatas dent, niſi eis conſtet ad quem uſum expetantur. Qui contrafecerit, eadem vigintiquinque ducatorum pœna Protomedici, & Conſiliariorum ſententia mulctetur.

Libri recipiendi.

§. 9. Librum habeat, in quo diligenter medicinas omnes à Medicis imperatas, quas vulgò receptas vocant, nec uſque alibi deſcribant: qui ſecus fecerit à Protomedico, & Conſiliariis quinque ducatorum pœna plectatur.

Relata referenda.

§. 10. Res omnes, quæ uſu quotidiano, & more ad medicinam pertinent, Aromatarii in ſuis apothecis habeant, atque aſſervent: quænam verò res illæ ſint, Protomedicus, & Collegium Medicorum, & Conſules Aromatariorum declarabunt, eaſque in Indice notatas, & deſcriptas ſingulis Aromatariis dabunt. Teneantur autem Aromatarii infra menſem à die declarationis hujuſmodi, ſive intra aliud certum tempus, Protomedici, & Conſiliariorum ſuorum arbitrio præfiniendum, res illas ſibi, ſive parcè ſive copiosè pro cujuſque facultate emere, qui neglexerint, decem ducatorum pœnam ſubeant, deque eo Protomedicus, & Conſiliarii, de conſilio Conſulum Aromatariorum, & ſervata forma, de qua in primo Capitulo, & non aliàs, ut ſupra cognoſcant, & puniant, citent, inquirant, procedant, ſeu cognoſci, puniri, citari, inquiri, & procedi, ac alia faciant, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna.

Vendendi ſine.

§. 11. Ne cui det Aromatarius rem medicinalem à Medico præſcriptam, niſi ad pondus: quod quidem in pagella, quam receptam dicunt, diſertè expreſſum ſit; rem ipſam appendent, & delinquenti Protomedicus, & Conſiliarii quinque ducatorum pœnam irrogent.

Pretium rerum Aromatariæ tribuendo.

§. 12. Singulis annis Protomedicus, Conſiliarii, & Conſules Aromatariorum, coram dictæ Cameræ præſidentibus rebus artis Aromatariæ certum pretium conſtituant, ne quis de injuſto pretio jure queri poſſit, quod ſi quo minùs id fiat per Conſules ſteterit, quivis ex ipſis, & quoties in eo peccarit, ducatos vigintiquinque pendat pœnæ nomine. Cognitio autem conſtitutionis pretii ad Protomedicum, & Conſiliarios, de conſilio Conſulum Aromatariorum, ſervata ſemper forma, de qua in primo Capitulo, & non aliàs, aliter, nec alio modo pertineant, animadverſio autem in Conſules ad ſolum Protomedicum, & ejus Conſiliarios, à quibus ſi Conſules ſe gravari putaverint, adeant dictum Auditorem Cameræ, qui quod juris erit, præcipiat, exequatur.

Societas inter Medicos & Aromatarios interdicta.

§. 13. Neque Medico, ſive Phyſico, ſive Chirurgo cum Aromatario, neque Aromatario cum Medico ſocietatem ullo modo inire liceat, qui aliter fecerit, vigintiquinque ducatorum pœna à Collegio Medicorum, ſi Medicus fuerit, ſi verò Aromatarius, à Conſulibus Aromatariorum afficiatur.

Taxationi pœn.

§. 14. Si in rebus medicinalibus à taxatione Conſulum, eorumque calculis appellatum ſit, Protomedicus, & Reviſores ex forma Conſtitutionum artis Aromatariorum adeantur, qui ſi diſcordes intra ſe fuerint, de eo dictus Auditor cognoſcat, & decidat.

Medicinis per Aromatarios adminiſtrandis.

§. 15. Nulli Phyſico, nulli Chirurgo, aut cuivis alteri medicinam, aut rem ad medicamentum pertinentem cuipiam, præterquam ex juſta aliqua cauſa à Protomedico, & ejus Conſiliariis inſcriptis probanda, vendere liceat, niſi priùs ea res in Aromataria ſit conſignata, & per ipſum Aromatarium ſubminiſtrata: qui ſecus fecerit, à Collegio Medicorum, ſi Medicus fuerit, ſi verò Aromatarius, vel extraneus, ab Aromatariorum Conſulibus 25. ducatorum pœna plectatur.

Protomedici viſitatione Aromatariarum officinarum.

§. 16. Protomedicus per ſe aut per alium à ſe electum uno præterea aliquo ex Medicorum Collegio adhibito, ut ſupra explicatum eſt, quoties ei libuerit etiam extraordinationem, apothecas Aromatariorum viſitare, inſpicere, & perquirere liberè quidem poſſit, nihil verò abſque Conſiliariis, & Conſulibus Aromatariorum damnare, aut improbare poſſit, liceat ei tantum arbitratu ſuo quæ voluerit obſignare, & ne quiſquam iis utatur interdicere, quoad ipſius Protomedici, & Conſiliariorum judicio, de conſilio, ut ſupra, Conſulum de tota re definiatur, ſervata forma, de qua in primo Capitulo, & non aliàs, aliter, nec alio modo.

Librorum Aromatariorum fides.

§. 17. Quod autem ad fraudum occaſiones tollendas facit, Aromatariorum libris ultra tres annos fides in judiciis ne habeatur, niſi aut inſtrumentum publicum; aut ſyngrapha exhibeatur, quæ fidem faciat, quæque cum nominibus, & rationibus in eiſdem libris deſcriptis conſentiat, aut certè conſtet de diligentia ab Aromatariis infra dictum tempus adhibita adverſus debitores, ob cauſas in libris notatas, planumque ſit per debitores ipſos ſtetiſſe, quo minus ſolverent, aut aliter Aromatariis caverent, ut poſtremò nomina, & partitæ, ut appellant, in libris deſcriptæ, à debitoribus recognitæ, earundem ſubſcriptione comprobentur, non obſtante diſpoſitione dicti Pauli, & aliorum forſan prædeceſſorum contrarium determinante.

Conſuli Aromatariorum juriſdictionem.

§. 18. Quivis etiam Eccleſiaſticus quantum ad medicamenta, & cætera ad artem Aromatariam ſpectantia Conſulibus Aromatariorum ſubjectus ſit, atque apud illos, & non alibi querelæ de hujuſmodi rebus habeantur, & decidantur, ſervatis ſervandis. Hi verò ex præſcripto Statutorum, tam dictæ Urbis quàm artis ſuæ cognoſcant, & procedant.

Mora debitoribus prohibita.

§. 19. Nemo cujuſvis conditionis ſit ob res medicinales, & Aromatarias ſolutionis dilationem, quam moratoriam, aut cinquinam vocant, impetrare poſſit.

Viſitationi Aromatariarum extra Urbem: ad hoc tollendam Paul. V. conſtit. in rubr.

§. 20. Quotieſcumque ad viſitandas tabernas Aromatarias, quæ extra Urbem ſunt, Medicus ex Urbe mittendus erit, ne is forſan artis Aromatariæ imperitum ſibi comitem adjungat, Protomedicus, qui viſitatoris deſignandi jus obtinet, Urbanis Aromatariis id denuntiet, atque ab eis exquirat, habeantne aliquem peritum, & idoneum hominem, qui Medico illi in hujuſmodi viſitationis munere comes, & Miniſter eſſe velit, quo invento, Protomedicus utriſque eam viſitandi Provinciam delegabit, curabitque Aromatario viaticum competens præſtari: quod ſi Aromatarii negligentes ea in re fuerint, ſolus Protomedicus hunc etiam eligat. Sin autem Protomedicus non admuntiaverit, in 25. ducatorum à Syndicis, tempore ſindicatus, pœna mulctetur.

Medici ad viſitandum tabernas deſtinato.

§. 21. Medicus verò ad viſitandum deſtinatus, ſingulas apothecas, & officinas Aromatarias, non fidè aut fallaciter, ſed verè viſitet, atque inſpiciat, & debitis pœnis puniat, idque ſe feciſſe teſtimonio publico allato doceat: ſi contrafecerit, Protomedici, & Conſiliariorum communi decreto, 25. ducatorum pœnam ſubeat, quæ pœna pro numero apothecarum, quas non inſpexerit toties ab eo exigatur.

Pœnarum exactionis et rationes.

§. 22. Ut autem pecuniæ, quæ ab iis, qui his decretis non obtemperaverint, pœnæ nomine exigentur ratio conſtet, ſingulis annis à Protomedico & Conſulibus unus Depoſitarius ex Aromatariis conjunctim eligatur, penes quem pecunia omnis ex hujuſmodi mulctatione collecta deponatur, eique ex pœnis exigendis certum ſtipendium Protomedici & Conſulum arbitrio ſtatuatur, ita tamen ut antea de reliqua ſumma reſtituenda idoneam cautionem præbeat. Is autem in fine cujuſlibet anni, de pœnis exactis Protomedico, & Conſuli Aromatariorum rationem reddat. Duo autem libri rationum fiant, quorum alter apud Protomedicum, alter verò apud Conſules ſit.

Pœnarum partitiones.

§. 23. In partiendis verò pœnis, & mulctis, quæ ex delictis, & contraventionibus Urbanorum Aromatariorum, ſive aliàs, & ex quacumque cauſa, etiam extra viſitationem, à quibuſcumque exigerentur, piæ mem. Pii Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri Motus proprius ſervetur, qui

qui datus eſt die 12. Auguſti, Pontificatus ſui anno 5. Ita videlicet, ut quarta pars Medicorum Collegio attribuatur, reliqua Hoſpitali S. Laurentii in Miranda, non obſtante altero poſteriore ejuſdem Pii V. Motu proprio, quo pecuniæ omnes pœnæ nomine colligendæ, domui dicti Hoſpitalis attribui videbantur.

Earumdemque applicatione.

§. 24. Si ex cujuſvis accuſatione, aut denuntiatione aliquem ex Aromatariorum, vel Medicorum numero adverſus hæc decreta deliquiſſe conſtiterit, tunc ex integra ſumma, qua reus mulctabitur, quarta pars à Protomedico & Conſiliariis eidem accuſatori, aut denuntiatori ſtatim adjudicetur, quod reliquum erit à Depoſitario conſervetur, ut in fine anni inter Collegium Medicorum, & Hoſpitale Aromatariorum, ratione paulò ante dicta dividatur.

Cognitionque, ac declaratione tranſgreſſionum.

§. 25. Cognitio, & declaratio an aliquis adverſus ſupradicta decreta deliquerit, & in pœnam inciderit, necne, ejuſque pœnæ exigendæ juſſio ad eos ſolos, & in ea forma pertineat, quibus in ipſis ſingulis Capitulis Decretorum expreſſis verbis definitum eſt, quoties autem his Decretis Protomedico, & ejus Conſiliariis, de conſilio Conſulum Aromatariorum, ut ſuprà aliquod mandatum eſt, ita ſemper intelligatur, ut tam in inquirendo, quàm in procedendo, citando, cognoſcendo, declarando, decidendo, & puniendo, & in quoſcumque alios actus ſimiles faciendo, ipſorum Conſulum Aromatariorum conſilium petere teneantur, quod ſi Protomedicus, & Conſiliarii minus probaverint, neque cum iis conſenſerint, tunc eatur recta ad Auditorem prædictum, qui manu regia, omni, & quacumque appellatione remota cognoſcat, & decidat, & deinceps ſervetur forma ſupra in primo Capitulo expreſſa.

A. C. Juriſdictione.

§. 26. Idem Auditor his omnibus decretis exequendis præſit, ac quibus in rebus ſolis Protomedico, & Conſiliariis cognoſcendi, & decidendi, puniendique facultas abſque alio conſilio Conſulum Aromatariorum data eſt, liceat Aromatariis, ſi quando ſe injuſtè læsi conquerantur, coram eodem Auditore de eorum injuriis agere, qui pariter manu regia, omni & quacumque appellatione remota eos audiat, & prout juris erit præcipiat, & exequatur, & quos calumniosè conqueſtos eſſe repererit, arbitrio ſuo mulctet, mulctaſque hac ex cauſa exactas Phyſicorū Collegio, & Hoſpitali prædicto in totum applicet.

Protomedici & Conſiliariorum Conventus.

§. 27. Conſules Aromatariorum ex eorum Decretorum facultate cum Protomedico & Conſiliariis de re aliqua in conſilium venire debent, Protomedici domum adeant, quoties ab eo fuerint vocati, facta priùs præcedenti die intimatione, & quod ſi venire neglexerint, Protomedicus, & Conſiliarii abſque Conſulibus omnia agere, & decernere poſſint.

Supplicatio pro approbatione Papæ.

§. 28. Quare pro parte Medicorum, & Aromatariorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Capitulis prædictis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Approbatio Papæ.

§. 29. Nos igitur eoſdem Medicos, & Aromatarios, illorumque ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſtatum, & merita cauſarum hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati dicta Statuta, & Decreta, de Medicorum & Aromatariorum prædictorum conſenſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illa inviolabiliter in perpetuum, & ſingulis futuris temporibus, per Protomedicum, & Collegium Medicorum, ac Conſules, & Collegium Aromatariorum pro tempore exiſtentes, & alios quoſcumque inviolabiliter obſervari, proceſſuſque & acta quæcumque in cauſis hujuſmodi facta caſſari, & annullari, ac Medicis & Aromatariis perpetuum ſilentium imponi, & impoſitum eſſe volumus, prout caſſamus, & ſilentium imponimus.

Clauſ. ſublatoria, &c.

§. 30. Et ita tam per dictum Auditorem, & ejus in civilibus Locumtenentem pro tempore exiſtentem, quàm etiam per alios quoſcumque Judices, etiam Rotæ Auditores, ac S. R. E. Cardinales decerni, & judicari debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſula præſervativa.

§. 31. Et ita perpetuæ ſententiæ, & voluntatis incommutabilis noſtræ eſſe dicimus, neque has noſtras literas de ſubreptionis, vel obreptionis, vel intentionis noſtræ fraudatæ, vel alio quoquam vitio notari, impugnari, revocari, moderari, vel annullari poſſe, & quoties illas annullari, moderari, revocari, impugnari, vel notari contigerit, toties in priſtinum ſtatum repoſitas, integratas, & reſtitutas eſſe, & illis nullatenus derogari, niſi Conſiſtorialiter de trina derogatione ſeparatim, intercedente uno anno inter unam & aliam, etiam Conſiſtorialiter, & accedente conſenſu amborum Collegiorum & cum inſertione præſentium, volumus, & mandamus.

Clauſula derogatoria.

§. 32. Non obſtantibus reſcriptis fel. rec. Julii III. & Pauli IV. ac Pii V. & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum, ac Capitulis factis per quondam Cæſarem Brancatium, & Cardinalem de Salviatis, dictæque Cameræ decretis, vel confirmationibus, ſeu declarationibus, Statutis dicti Collegii Medicorum, etiam juramento, & auctoritate Apoſtolica confirmatis, quorum tenores, & formas, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſis, conſuetudinibus, & uſibus quibuſcumque, quibus omnibus, & ſingulis, ad effectum præſentium dumtaxat derogamus, & derogatum eſſe intendimus, ac præcipimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 1. Julii 1575. Pont. noſtri anno 4. *D. P. Acta 1. Julii.*

XXX.

Reintegratio licentiarum, & facultatum Fratrum, & Militum Hoſpitalium, & Militiarum, tam S. Jacobi de Spatha, quam de Calatrava, & etiam de Alcantara teſtandi, & diſponendi de eorum bonis.

Vide de hujuſmodi Militiis, quæ tibi indicavi ſup. ad conſt. 1. Adriani VI. Dum intra.

GREGORIUS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1575.*

Exordium.

ROmani Pontificis providentiæ & benignitatis proprium eſt, ubi æquitas ſuadet ac Catholicorum vota expoſcunt, quæ generaliter à prædeceſſoribus ſuis ſtatuta ſunt, moderari, illaque interdū tollere, quæ facultatem teſtandi & diſponendi de bonis, quæ ſub regulari habitu militiarum degentes perſonæ poſſident, adimunt.

Pius V. Fratribus teſtandi Militum S. Jacobi de Spatha, & Calatravæ, & de Alcantara revocavit ſup. in eius conſt. 74. Sacroſanctum.

§. 1. Licet enim fel. record. Pius V. prædeceſſor noſter, per ſuam perpetuò valituram conſtitutionem, inter alias omnes & quaſcumque licentias, & facultates teſtandi, & alias quomodolibet diſponendi, & ad certam quantumvis modicam ſummam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & ſe moventibus, inter alios, ad Magiſtros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & Perſonas Militiarum, & Hoſpitalium videlicet Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, & Alcantara Militiarum Hiſpaniarum, ratione præceptoriarum, hoſpitalium & beneficiorum Eccleſiaſticorum etiam ſecularium, & aliorum Ordinum Regularium, ac penſionum, ac fructuum quorumcunque provenientium, necnon facta uſque tunc, non tamen effectum ſortita licentiarum, & facultatum prædictarum teſtamenta, & alias diſpoſitiones hujuſmodi, etiamſi per eaſdem licentias & facultates diſponeretur, quod dimidia, vel alia pars rerum, & bonorum prædictorum militiis, Hoſpitalibus, domibus & locis, unde illa provenirent, vel aliis piis locis relinqueretur, revocaverit, & aboleverit, decernens teſtamenta, donationes, & alias diſpoſitiones, quas prætextu privilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum prædictorum ſic revocatorum, ac contra dictarum literarum tenorem per quemcumque, etiam Apoſtolica auctoritate fieri, vel factas proſe

qui contigerit, tàquam subreptitiè exortas nullius prorsus roboris vel momenti esse, nec per eas jus, aut titulum etiam coloratum cuiquam acquiri posse, & alias prout in ejusdem prædecessoris nostri literis latiùs explicatur.

Philippus Hispaniarum Rex huic Pont. exponit bona revocationem bullis Militibus damnosam esse, & supplicatur pro opportuna revisione.

§. 2. Nihilominus charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, S. Jacobi de Spatha, de Calatrava, & de Alcantara militiarum perpetuus administrator Apost. auctoritate deputatus, animadvertens plerosque ex militibus militarium prædictarum pro fide Catholica tuenda, & conservanda, arma induere, & ei rei plerumque perpetuam operam (ut veros Christi athletas decet) navare, alios verò gravibus negotiis pertractandis esse distentos, & ex earundem militiarum stabilimentis, aut etiam Apostolicis indultis, liberè uxores ducere posse, & in habitu militari quandam Religiosorum imaginem referre, nihilque hominibus præsertim militibus prædictis gravius evenire posse intelligens, quam ut libera eis sit de bonis quæ viventes possident, tam in ultima voluntate (quando ampliùs velle non possunt,) quàm alias disponendi tributa potestas. Propterea nobis humiliter supplicari fecit, ut ex consueta Sedis Apostolicæ benignitate opportunè circa præmissa providere dignaremur.

Pii Pontifex ad faculta-tem.

§. 3. Nos igitur commodis Militum Militiarum prædictarum, quibus idem Philippus Rex præst consulere ac Philippi Regis volùtati hac in parte satisfacere, volétes, constitutionisque prædictæ seriem, ac si de verbo ad verbum insereretur, præsentibus pro expressa habentes, illam, necnon omnes illius effectus quoad hoc, ut S. Jacobi de Spatha, & de Calatrava, & de Alcantara prioribus, præceptoribus, & aliis ipsarum Militiarum obtinentibus beneficia, & quovis nomine nuncupatis Militibus quæcumque licentiæ & facultates testandi, & aliàs quomodolibet disponendi de rebus, fructibus, & bonis mobilibus, immobilibus & se moventibus ut præfertur suffragentur, eædemque licentiæ & facultates in posterum valeant, ac perpetuam roboris firmitatem obtineant, suosque effectus plenè sortiantur, penitus, & omnino Apostolica auctoritate tenore præsentiū tollimus, & abolemus.

Testamenta-quæ eorundem bonorum causa integra adhuc, plenarium effectum sortiri decernit.

§. 4. Necnon testamenta, & alias dispositiones in vim licentiarum, facultatum, & consuetudinum prædictarum jam condita, dispositas, & ordinata, quæ prædicta edita Constitutione, juxta testatoris, vel disponentis voluntatem effectum minimè sortiri potuerunt, & quorum causa adhuc integra est, & medio hoc tempore nihil novi acciderit, adversus ejusdem Constitutionis dispositionem, omniaque & singula quæ in ea continentur, in eum in quem antequam à dicto Pio prædecessore constitutio prædicta edita fuisset, quomodolibet erant, statum restituimus, & reponimus, & plenariè reintegramus, suosque plenarios & integros effectus, impedimentis omnibus sublatis, quæ ex dicta Constitutione provenerunt, sortiri debere volumus, statuimus, & ordinamus, omnesque, & singulas earundem trium Militiarum militibus præsentibus, & futuris testandi, & alias disponendi de bonis prædictis concessas facultates & consuetudines, potiori pro cautela approbamus, & firmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus.

Clausula sublata.

§. 5. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices Ordinarios earundem Militiarum, & delegatos, & quoscumque alios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales (sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate) ubique judicari, & definiri debere, irritumque & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, tam per dictum, quam per quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, sub quibuscumque tenoribus ac formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, etiam iteratis vicibus approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis, & inserris habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, contrariis quibuscumque.

Transsumptorum fides.

§. 7. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ præsentibus haberetur exhibitis vel ostensis.

D. P. A. 4 die 6. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 6. Octobris 1575. Pont. nostri anno 4.

XXXI. Quod Prælati Ordinis Fratrum Sanctissimæ Trinitatis redemptionis Captivorum benedicere possint vasa, vestimenta & ornamenta Ecclesiastica.

Hanc facultatem specialiter concessit Paul. V. istis Fratribus se transferentibus ad partes Infidelium pro illorum conversione, infr. in ejus Const. 40. Ex omnibus. *Alia autem de Ordine notavi sup. ad const. 1. Innoc. III.* Operante.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita Anno Dñi 1575.

Exordium.

EXposcit pastoralis officii cura nobis ex alto commissa, ut singulorum Christi fidelium, præsertim sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium votis rationi non contradicentibus favorabiliter annuamus.

Causa hujus constit.

§. 1. Sanè pro parte dilecti filii Fratris Francisci Bochet in Theologia Magistri Parisiensis, Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Vicarii Generalis in Romana Curia residentis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet dilecti Provinciales, Vicarii, & Ministri prædicti Ordinis in Hispaniarum Regnis constitentes, qui Triennales dumtaxat existūt, casulas, tunicas, albas, & mappas, & alia vestimenta, & ornamenta, ac etiam vasa Ecclesiastica ad divinum officium peragendum necessaria, ac solita, & consueta benedicendi à Sede Apostolica licentiam habeant, nihilominus Provinciales, Vicarii, & Ministri Ordinis prædicti in Galliis, Flandria ac Provincia Provinciæ, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis consistentes, qui ad vitam eligi, & deputari consueverunt, eadem licentia hactenus minimè usi sunt, nec in futurum absque speciali indulto nostro uti possunt, cuperet idem Franciscus sibi à Provincialibus, & aliis Vicariis, & Ministris ejusdem Ordinis in Galliis, Flandria, & Provincia Provinciæ hujusmodi, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore existentibus licentiam prædictam per nos concedi. Quare nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio facultatis, de qua in rubro.

§. 2. Nos igitur honestis ejusdem Francisci postulatis grato concurrentes affectu, ipsumque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac licentiæ hujusmodi, & literarum desuper expeditarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eidem Francisco, ac aliis Vicariis generalibus, Provincialibus, & Ministris dicti Ordinis in Galliis, Flandria, & Provincia Provinciæ hujusmodi, aliisque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore existentibus, casulas, tunicas, albas, zonas, mappas, corporalia, & alia quæcumque ornamenta, ac vasa Ecclesiastica (illis tamen exceptis, quibus Sanctum Christi applicandum est) benedicendi juxta tenorem licentiæ Vicariis, Ministris, & aliis prædictis Regnorum Hispaniarum concessæ tantum, licentiam Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus, illamque ad eosdem Galliæ,

Flandriæ, Provinciæque hujuſmodi, ac aliorum Galliarum Dominiorum, & Regnorum Vicarios, Provinciales & alios prædictos nunc, & pro tempore exiſtentes, etiam perpetuò extendimus, & ampliamus: Ipſoſque, ut de cætero illa uti, frui, & gaudere liberè, & licitè valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illis principaliter eadem licentia Apoſtolica auctoritate conceſſa fuiſſet, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ in literis ejuſdem licentiæ expreſſa ſunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 4. die 7. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Octobris 1575. Pont. noſtri anno 4.

XXXII.

Quod omnes gratiæ, & privilegia Militiis S. Jacobi de Spatha, & de Calatrava, ac de Alcantara in Regnis Caſtellæ & Legionis exiſtentibus conceſſa, & concedenda, ſint communia Militiis S. Jacobi de Spatha, & de Avis, Regni Portugalliæ, & Algarbiorum.

De his Militiis dixi ſup. ad conſt. 1. Adriani VI.

Dum intra, *ad ea te remitto.*

Edita A. D. 1575.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

EX Apoſtolicæ Sedis, in qua meritis licet inſufficientibus divina diſponente clementia conſtituti ſumus, benignitate procedit, ut ſuper eis, quæ perſonis ſub regulari habitu contra Chriſti nominis æmulos pro orthodoxæ fidei ampliatione, & conſervatione continuè militant, per ejuſdem Sedis clementiam circumſpectam pro tempore conceſſa reperiuntur, an ad alias ejuſdem profeſſionis extendantur perſonas, ambiguitatis ſcrupulos pro tempore exorientes, declarationis noſtræ miniſterio dilucidemus, ac in his officii noſtri partes favorabiliter impartiamur.

Militiæ S. Jacobi de Spatha, & Militia de Avis Regni Portugalliæ à Sede Apoſt. inſtitutæ gaudent omnibus gratiis, & privilegiis Militiarum S. Jacobi, & de Calatrava, & de Alcantara in Regnis Caſtellæ & Legionis.

§. 1. Sane chariſſimus in Chriſto filius noſter Sebaſtianus Portugalliæ, & Albargiorum Rex Illuſtris, qui militiarum S. Jacobi de Spatha, S. Auguſtini, & de Avis Ciſtercienſis Ordinis, Regni Portugalliæ Magnus Magiſter, ſeu perpetuus adminiſtrator per Sedem Apoſtolicam deputatus exiſtit, tam ſuo, quam dilectorum filiorum, Præceptorum, Fratrum, militum, & aliorum Religioſorum, ac perſonarum militiarum prædictarum nominibus, nobis nuper exponi fecit, quod licet ex diverſis Romanorum Pontificum, & præſertim fel. record. Nicolai V. & Julii II. & Pauli III. prædeceſſorum noſtrorum privilegiis & conceſſionibus, prædictæ militiæ in eodem Regno adverſus Mauros, alioſque fidei Catholicæ hoſtes antiquitus per Sedem prædictam inſtitutæ ſalubriter, illarumque tunc & pro tempore exiſtentes magiſtri, ſeu adminiſtratores, Conventus, Priores, Commendatores, præceptores, fratres, & milites, eorumque ſinguli, necnon perſonæ & loca, domus ac Eccleſiæ militiarum earundem, perpetuis futuris temporibus omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, conceſſionibus, indultis, libertatibus, conſervatoriis, indulgentiis, exemptionibus, honoribus, literis Apoſtolicis, & aliis gratiis Magiſtris ſeu adminiſtratoribus, Conventibus, Prioribus, commendatariis, præceptoribus, fratribus, & militibus ejuſdem S. Jacobi, & de Calatrava ac de Alcantara Militiarū in Caſtellæ, & Legionis Regnis Inſtitutarum, in genere quovis modo ab ipſis Romanis Pontificibus & Sede prædicta conceſſis, & in poſterum concedēdis, ac quibus illi utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poſſent quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere, ac ſi eis in genere conceſſa fuiſſent, & loco Judicum in literis Apoſtolicis Regnorū Caſtellæ, & Legionis Militiis hujuſmodi pro tempore conceſſis deputatorum alios Judices, in dignitate tamen Eccleſiaſtica ſimiliter conſtitutos, in dicto Regno Portugalliæ, qui eandem poteſtatem haberent, quam Judices in eiſdem literis deputati habebant, ſeu habere poſſent quomodolibet in futurum, deputare liberè, & licitè poſſint & valeant.

Quidam tamen Ordinarii dubitarunt an litera Pii Romanorum Pontificum favorem dictarum Militiarum in Regnis Caſtellæ & Legionis ſuffragentur Militiis antedictis Regni Portugalliæ.

§. 2. Nihilominus ex nonnullorum forſan ſcrupuloſe locorum Ordinariis ejuſdem Regni Portugalliæ, circa prætenſionibus dubitari contigit, an literæ per pie memoriæ Pium Papam V. prædeceſſorem noſtrum ſub Dat. videlicet quinto Idus Januarii, Pontificatus ſui anno primo procurant Chriſtianiſſimo filio Philippo Regi Catholico, qui militiarum in Caſtellæ, & Legionis Regnis inſtitutarum, hujuſmodi perpetuus adminiſtrator per eandem Sedem deputatus exiſtit, conceſſæ, privilegiorum, indultorum, conſervatoriarum & aliarum gratiarum ipſis Militiis Regnorum Caſtellæ, & Legionis conceſſarum præſervatione, innovatione, militiis Regni Portugalliæ, & Sebaſtiano Regi, ac pro tempore exiſtentibus magnis Magiſtris, Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, præceptoribus, fratribus, militibus, perſonis, Eccleſiis, domibus, locis, bonis, poſſeſſionibus, juribus & juriſdictionibus militiarum Regni Portugalliæ hujuſmodi ſuffragari, & illis gaudere poſſint vel debeant, & exhibe effectus literarum Pii prædeceſſoris hujuſmodi, quoad Regni Portugalliæ Militias, illarumque ſingulas perſonas prædictas frequenter impeditur, & retardatur, militiæque Regni Portugalliæ & illarum perſonæ hujuſmodi ſæpenumero gravamina, injurias, & incommoda ſuſtinent, in earum detrimentum, ac privilegiorum, indultorum, & facultatum ſibi conceſſarum læſionem.

Et quia nulla eſt ferè differentia inter prædictas Militias.

§. 3. Cum autem ſicuti eadem petitio ſubjungebat, Magiſtri, Conventus, Priores, Commendatarii, præceptores, fratres, milites & aliæ perſonæ ejuſdem S. Jacobi de Spatha, ſive in Legionis, Caſtellæ & Aragonum, ſive in Portugalliæ & Algarbiorum Regnis conſtituti, ſive ejuſdem profeſſionis exiſtant, & ſub eiſdem regularibus inſtitutis militent, neque alia inter eos differentia, quam quod in diverſis Regnis conſiſtunt fore dignoſcatur, ac in favorem ipſius militiæ de Spatha, & de Avis in genere conceſſa appareant, & neutiquam conveniens videatur, ut militiæ prædictæ, etiamſi in diverſis Regnis inſtitutæ diverſo jure fulciri, aut inniti debeant, præſertim quod illæ ſemper in omnibus & per omnia per alios Romanos Pontifices prædictos æquiparatæ fuerunt.

Rex Portugallia petens à dubium ſubmoveri.

§. 4. Ac propterea idē Sebaſtianus Rex nominibus prædictis nobis humiliter ſupplicari fecerit, quatenus ambiguitatis prædictæ ſcrupulis, antequam altius irrepant, ac jurgiorum & litigiorum materiam parturiant, declarationis noſtræ miniſterio ſūmovere, & aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex omnia privilegia & Gratiarum Militiarum in Regnis Caſtellæ & Legionis exiſtens. conceſſa & concedēda, Militiis antedictis Regni Portugalliæ & Algarbiorum communicat.

§. 5. Nos igitur qui præter commune debitum, quo ex Apoſtolatus officio cæteris fidelibus debitores exiſtimus, Militias Regni Portugalliæ, illarumque perſonas hujuſmodi, eo ſpecialius paterna dilectione complectimur, quo pro tuitione prædictæ fidei, ejuſque propagatione atque præſidio, contra immaniſſimos Chriſti nominis hoſtes, Mauros ſcilicet, & alias barbatas nationes, cum proprii effuſione cruoris, & vitæ periculo, continuè decertari, facti evidentia cognoſcimus, eundem Sebaſtianū Regem à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis & cenſuris à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eorundem Nicolai, Julii & Pauli prædeceſſorum prædictorum veſtigiis inhærentes, omnemque dubitationem in præmiſſis removere volentes, necnon omnium & ſingulorum privilegiorum, conceſſionum, indultorum, conſervatoriarū, & aliarum gratiarū per quoſcumque Roman. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam eiſdem militiis, tam in Legionis, & Caſtellæ, quàm Portugalliæ Regnis prædictis inſtitutis, illorumque magnis Magiſtris, ſeu adminiſtratoribus, Conventibus, Prioribus, Commēdatoribus, Præceptoribus, fratrib. Militibus & perſonis prædictis, ac deſuper confectarum, & dictarum Pii prædeceſſoris literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, facultates, indulgentias, conſervatorias, indulta, & alias gratias militiis Caſtellæ & Legionis, & Regnorum hujuſmodi, ac prædicto

Philippo

Philippo Regi,& pro tempore existentibus administratoribus,Conventibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus,fratribus Militibus,& aliis personis,Ecclesiis, domibus, locis, bonis,possessionibus,juribus,jurisdictionibus Militiarum in Castellæ,& Legionis Regnis institutarum hujusmodi, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem eandem hactenus quomodolibet tam in genere,quam in specie concessa, & in posterum concedenda, eisdem modo & forma,quibus concessa sunt,& in posterum concedentur, ad Militias Regni Portugalliæ, ac Sebastianum Regem, & pro tempore existentes magnos Magistros, seu administratores, Conventus, Priores, Commendatores, præceptores,fratres,Milites,personas,& Ecclesias,domos,loca, bona, possessiones,jura,jurisdictiones militiarũ in Regno Portugalliæ institutarum hujusmodi extendi, & illa eis in omnibus & per omnia ac pariformiter & æquè principaliter absque ulla prorsus differentia, ac si militiis Regni Portugalliæ, & Sebastiano Regi, ac pro tempore existentibus magnis Magistris, seu administratoribus,cõventibus, Prioribus, Commendatoribus, præceptoribus, fratribus,militibus,personis & Ecclesiis,domibus, locis, bonis,possessionibus, juribus, jurisdictionibus Militiarũ Regni Portugalliæ hujusmodi, specificè & expresè concessa fuissent & concederentur,perpetuò suffragari, ac illis uti,potiri,necnon loco Judicum in privilegiis & aliis literis Apostolicis Regnorum Castellæ & Legionis,Militiis hujusmodi,pro tempore concessis deputatorum,dilectos filios Capellanum majorem prædicti Regis, & successorum Regum Portugalliæ, Archidiaconos Dolicierva, Brancheren. & Electoren. Ecclesiarum nunc & pro tempore existen.in dicto Regno Portugalliæ,qui eandem potestatem habeant, quam Judices in eisdem literis & privilegiis deputati habent, seu habere poterunt quomodolibet in futurum,deputatos esse,nec desuper prædictos Ordinarios seu alios cujuscúque status,gradus,conditionis, ordinis, præeminentiæ & qualitatis existentes, etiã Cardinalatus honore fulgentes, molestari, perturbari,vel inquietari posse.Ipsasque militias Regni Portugalliæ,illarumque singulares personas in eodem statu, quo militiæ Regnorum Castellæ & Legionis,illarumque personæ hujusmodi quomodolibet existunt & pro tempore reperientur, perpetuò conservari debere, & ita intentionis prædecessorum prædictorum fuisse, & etiam nostræ esse,& perpetuo fore,Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus & declaramus. Et nihilominus pro potiori cautela eadẽ omnia & singula privilegia,& prærogativas,exemptiones,facultates,indulgentias,cõservatorias,indulta,& alias gratias eisdem modo & forma quibus, militiis Castellæ ac Legionis Regnorum,earumque superioribus & personis hujusmodi,ut præfertur,concessa sunt,& in posterũ concedentur,ad militias Regni Portugalliæ, illarumque Superiores & personas hujusmodi similiter perpetuò extendimus, eisque auctoritate & tenore prædictis,modo tamẽ & forma in literis Pii prædecessoris hujusmodi contentis,concedimus & indulgemus.

Clausula hac bulla præservativa.

§.6. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quoquam alio defectu notari vel impugnari posse, nec illas sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus,modificationibus, limitationibus, derogationibus aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi.

Clausula tollata.

§.7. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes,etiam S.R.E. Card. ac causarum Palatii Apost. Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate,& auctoritate, judicari & diffiniri debere, ex nunc irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.8. Quocirca venerabili fratri Episcopo Amerinensis & dilectis filiis Capellano mãjori prædicti Sebastiani Regis moderno & pro tempore existenti, ac Archidiacono Elborensi per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædicti Regis moderni & pro tempore existentis Magni Magistri, seu administratoris Conventuum, Priorum, Commendatorum, præceptorum, fratrum, militum, personarum, Ecclesiarum, domorum, locorum, bonorum, possessionum, jurium, jurisdictionum militiæ Regni Portugalliæ hujusmodi, seu alicujus eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas hujusmodi, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac singulos quos eædem literæ concernunt illis pacificè gaudere, nec permittant eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis,ac militiarum prædictarum juramento confirmatione Apostolica,vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus,stabilimentis,usibus, & naturis, necnon quibuscumque declarationibus, inhibitionibus & decretis,privilegiis quoque,indultis,& literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis,aliisque efficacioribus & insolitis clausulis,necnon irritantibus & aliis decretis,in genere vel in specie,& Motu proprio,& ex certa scientia,ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, individua,ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda,aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset,tenores hujusmodi,ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent,præsentibus pro sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris,hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.10. Volumus autem quod privilegiorum, indultorum & aliarum gratiarum præfatarum, ac etiam præsentium literarum transumptis,manu alicujus Notarii publici subscriptis,& sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis plena, & integra, ac eadem fides prorsus adhibeatur, in judicio & extra, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si originaliter forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. p. Aq. die 8....

Dat.Romæ apud S. Petr. sub annulo Piscatoris, die 8. mensis..... 1575. Pont. nostri anno 4.

Professio Orthodoxæ fidei à Græcis emittenda.

De materia Græcorum indicavi in constit. 14. *Innocent. IV.* Sub Catholicæ. XXXIII.

SAnctissimus D. N. D. Gregorius, &c.

Forma professionis fidei.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Artic. 1.

§.1. Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli,& terræ,visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum.Et ex patre natum ante omnia sæcula.Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum non factum consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu S. ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus,& sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum,sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui loquutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam

Eccleſiam. Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Artic. 2. §. 2. Credo etiam, ſuſcipio, atque profiteor ea omnia, quæ ſacra œcumenica Synodus Florentina ſuper unione Occidentalis, & Orientalis Eccleſiæ definivit & declaravit, videlicet quod Spiritus Sanctus à Patre, & Filio æternaliter eſt, & eſſentiam ſuam, ſuumque eſſe ſubſiſtens habet ex Patre ſimul & Filio, & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, & unica Spiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores, & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligẽtiam tendat, ut per hoc ſignificetur Filium quoque eſſe, ſecundum Græcos quidem, cauſam, ſecundum Latinos verò, principium ſubſiſtentiæ Spiritus ſancti, ſicut & Patrem. Cumque omnia quæ Patris ſunt ipſe Pater unigenito Filio ſuo gignendo dederit, præter eſſe Patrem, hoc ipſum quod Spiritus ſanctus procedit ex Filio, ipſe Filius à Patre æternaliter habet, à quo æternaliter etiam genitus eſt. Illamque verborum illorũ, Filioque, explicationem, veritatis declarãdæ gratia, & imminente tunc neceſſitate, licitè ac rationabiliter Symbolo fuiſſe appoſitã.

Artic. 3. §. 3. Item in azymo, ſive fermentato pane triticeo corpus Chriſti veraciter confici. Sacerdoteſque in altero ipſum Domini corpus conficere debere, unumquemque ſcilicet juxta ſuæ Eccleſiæ, ſive Occidentalis, ſive Orientalis conſuetudinem.

Artic. 4. §. 4. Item ſi verè pœnitentes in Dn̄o charitate deceſſerint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis ſatisfecerint, & omiſſis, eorum animas pœnis Purgatorii poſt mortem purgari, & ut à pœnis hujuſmodi releventur, prodeſſe eis fidelium vivorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, & eleemoſynas, & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus fieri conſueverunt ſecundum Eccleſiæ inſtituta. Illorumque animas, qui poſt Baptiſma ſuſceptum, nullam omninò peccati maculam incurrerunt, illas etiam quæ poſt contractam peccati maculam, vel in ſuis corporibus, vel eiſdem exutæ corporibus, prout ſuperiùs dictum eſt, ſunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clarè ipſum Deum trinum & unum ſicuti eſt, meritorum tamen diverſitate alium alio perfectiùs. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel ſolo originali decedunt, mox in infernum deſcendere, pœnis tamen diſparibus puniendas.

Artic. 5. §. 5. Item Sanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem in univerſum orbem tenere primatum, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem beati Petri Principis Apoſtolorum, & verum Chriſti Vicarium, totiuſque Eccleſiæ caput, & omnium Chriſtianorum patrem, ac doctorem exiſtere, & ipſi in Beato Petro paſcendi, regendi, & gubernandi univerſalem Eccleſiam à Domino noſtro Jesu Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe, quemadmodum etiam in actis œcumenicorum Conciliorum, & in ſacris Canonibus continetur.

Artic. 6. §. 6. Inſuper profiteor, ac recipio alia omnia, quæ ex decretis ſacræ œcumenicæ Generalis Synodi Tridentinæ ſacroſancta Romana, & Apoſtolica Eccleſia, etiam ultra contenta in ſupradicto fidei Symbolo, profitenda, ac recipienda propoſuit, atque præſcripſit, ut ſequitur.

Artic. 7. §. 7. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & Conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector.

Artic. 8. §. 8. Item ſacram ſcripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam unquam niſi juxta unanimem conſenſum patrum accipiam, & interpretabor.

Artic. 9. §. 9. Profiteor quoque ſeptem eſſe & propriè Sacramenta novæ legis à Jesu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem & Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Artic. 10. §. 10. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione, recipio & admitto.

Artic. 11. §. 11. Omnia & ſingula, quæ de peccato Originali, & de Juſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Artic. 12. §. 12. Profiteor patitur in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & Sanguinem, unà cum anima, & divinitate D.N. Jesu Chriſti, fierique converſionem totius ſubſtantiæ panis in Corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam converſionem Catholica Eccleſia Tranſſubſtantiationem appellat.

Artic. 13. §. 13. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi.

Artic. 14. §. 14. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis juvari. Similiter & Sanctos unà cum Chriſto regnantes, venerandos atque invocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas.

Artic. 15. §. 15. Firmiſſime aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam.

Artic. 16. §. 16. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo.

Artic. 17. §. 17. Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici, Beati Petri Apoſt. Principis ſucceſſori, ac Jesu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac juro.

Artic. 18. §. 18. Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, & ſchiſmata, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, anathematizo, & abjuro.

Iterata ſponſio. §. 19. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam uſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſimè Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum, Ego idem N. Spondeo.

Juramentum. §. 20. Voveo, ac juro: Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dn̄i Evangelia.

Quod liceat Fratribus & Monialibus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, bona etiam ſtabilia pro neceſſitate, vel utilitate Monaſteriorum alienare. XXXIV

Alia, quæ hunc Ordinem reſpiciunt, indicavi tibi ſup. in conſt. 8. Hon. III. Ut vivendi.

GREGORIUS PAPA XIII. Edita A. 1576.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX incumbenti nobis Apoſtolicæ ſervitutis officio, ad ea libenter animum noſtrum convertimus, per quæ religioſam vitam ducentibus perſonis, quæ aſſiduos labores pro fide Catholica conſtanter tuenda & defendenda ſuſtinent, inter quas familia fratrum Ordinis gloriоſiſſimæ Dn̄i genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, jure enumerari poteſt, commodis, & utilitati opportunè conſulatur.

Ordo Carm. libertã ſupp. cum Papa p. proviſione alienandi ſi. bona occum. te aliqua ceſſitate, v. utilitate. §. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt fratres dicti Ordinis, quod ſæpenumero accidit, ut pro aliqua urgenti neceſſitate, vel utilitate Monaſteriorum, domorum, & locorum dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum, illorum bona alienare vel permutare expediret, ac quandoque contingit, ut conditio ſemel oblata, ſi prætermittatur, maximam afferat jacturam, præterquam quod difficile

difficile admodum existit, per singulis faciendis permutationibus, & aliis contrahendis ad Sedem Apostolicam recurrere, ac id non sine fratrum ipsius Ordinis molestia fieri potest. Quare iidem fratres nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Illos Prior. Prov. forsan ad alios si bona stabilia aliasque ad Sedis vel alios

§. 1. Nos igitur fratres, & eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore consentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eisdem fratribus, ut ex nunc de cætero, perpetuis futuris temporibus fratres, & moniales dicti totius Ordinis Carmelitarum, omnium & quorumcumque Monasteriorum, Domorum, & locorum ejusdem Ordinis ubilibet nunc & pro tempore consist-ntium, liberè & licitè possint, & valeant quæcumque bona, stabilia & immobilia, seu quasi stabilia, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia eorundem Monasteriorum, Domorum, & locorum vendere, alienare, & permutare pro pretio, pactis, modis, & formis hinc inde conveniendis, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus: Proviso tamen quod præmissa omnia fiant pro commoditate, vel utilitate ipsorum Monasteriorum, Domorum & locorum, & quod consensus duarum partium ex tribus partibus fratrum, vel monialium ipsius Monasterii, Domus, vel loci, cujus dicta bona erunt, accedat, & interveniat absque aliàs à nobis, vel successoribus nostris Romanis Pontificibus, pro tempore existentibus, aut Sede Apost. vel illius de latere Legatis, seu Nuntiis, aut etiam locorum Ordinariis petenda vel obtinenda licentia, seu confirmatione.

Quomodo petitiones utilitatis vel commoditate Monasterii, accedat consensus duarum ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium loci, accedat consensus, vel licentia generalis. Si requiritur quod fiat expressimention, ut hic vide ad fin.

§. 3. Ita tamen, quod loco consensus Sedis Apost. dilectus filius Prior Generalis dicti Ordinis nunc & pro tempore existens, & diligenter examinata, & re evidenter utili comprobata habeat, prout sibi ex nunc perpetuò concedimus, potestatem ratificandi hujusmodi permutationes, & alienationes, ac contractus, sicque ubi talis ordo non fuit servatus, concessio, venditio, alienatio, ac contractus desuper aliter facti, nulli, & invalidi, nullíusque roboris, ac momenti existant, & donec prædictus Prior Generalis modo prædicto non ratificaverit, possessio remaneat & remanere intelligatur penes ipsos fratres, seu moniales dicti Monasterii, seu domus, aut loci, seu permutantis, & alienantis, ac ita in præmissis perpetuò declaramus, & decernimus. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & è contra, postquam permutationes, alienationesque, necnon contractus, servatis enarratis pro tempore facti, & per dictum Priorem Generalem ratificati fuerint, ut præfertur, seu consensus ejusdem Prioris Generalis intervenerit, easdem permutationes, & alienationes, ac contractus, & deinde sequuta quæcumque, necnon instrumenta & scripturas desuper pro tempore confecta approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus.

Illius autè necessitas posita sit assertione diversum duarum partium fratrum, vel Monialium illius loci.

Vide hoc vide quod hic infra sequitur ad fin.

§. 4. Decernentes, quod ad utilitatem, seu commoditatem Monasteriorum, Domorum, & locorum prædictorum assertioni duarum partium ex tribus partibus fratrum, vel Monialium illius loci, cujus bona erunt, postquam ratificatio facta fuit, illasque, & illa, necnon præsentes, & in eis contenta, validas, & efficaces, ac valida & efficacia perpetuò fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsique, & cum eis contrahentes prædictos super præmissis, & inde sequutis quibuscumque, per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri non posse, necnon irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores harum concessionis deputat.

§. 5. Quocirca Ven. fratri Episcopo Marceratensi & dilectis filiis causarum Curiæ Camerariæ Apostolicæ Generali Auditori, & Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorum fratrum Carmelitarum, vel monialium, aut alicujus eorum super his fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt integrè & inviolabiliter observari. Non permittentes eos aut eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ contrariorum derogatorias apponit.

§. 6. Non obstantibus felic. rec. Bonifacii Papæ VIII. de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & piæ mem. Symmachi, ac Pauli Papæ II. prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Monasteriorum, Domorum, & Ordinis prædictorum statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & irritantibus, ac aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Alienationes non aliter fieri permittit quàm facta reperta investitura Ordinarius.

§. 7. Volumus autem, quod si ad alienationem bonorum stabilium ex causa majoris utilitatis, aut alia ratione suadente deveniendum erit, alienationes bonorum ad Monasteria, & domos ejusdem Ordinis spectantium non antea fiant, quam cum reperta fuerint bona eisdem Monasteriis, & Domibus utiliora, in quibus pretium rerum hujusmodi alienatarum unico contextu realiter & cum effectu investiatur, vel convertatur, alias alienatio ipsa sit ipso jure nulla.

Transumptis fides adhibenda.

§. 8. Volumus autem quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, etiam impressis, eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. An. 4. die 3. Febr.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die tertia Februarii 1576. Pont. nostri anno 4.

Jurisdictio & facultates Præfecti Annonæ Urbis, & totius Status Ecclesiastici. XXXV.

Pro regimine Annonæ Congregationem nonnullorum S. R. E. Cardinalium instituit Sixtus V. in const. 74. Immensa, *in 4. Congreg. Et subsidium ducentorum millium scutorum paravit pro ejus subventione in alia const.* 78. Abundantes. *Et iste Præfectus cognoscit etiam causas Pistorum Vrbis, ut in ejusdem Six. const.* 36. Cœlestis, §. 6. *Et procedit etiam contra mercantes frumenta, &c. ut in const.* 49. *Clem. VIII.* Frumenti.

Edita A.D. 1576.

GREGORIUS PAPA XIII.

Motu proprio, &c.

Exordium.

Inter cæteras Pastoralis officii curas, quibus assiduè premimur, libentissimè advocamus animo, per quam in statu nostro Ecclesiastico annona & abundè inveniri, & communi haberi pretio possit, nostrique ex hoc subditi, quoad fieri possit, subleventur.

Deputatio Andreæ Spinolæ Præfecti Annonæ, cum facultatibus, & privilegiis consuetis, & maximè infrascriptis.

§. 1. Quare cupientes insignem probitate, & experientia virum, qui prout res expostulat ipsa nos adire quotidie, cuncta ad annonam hujusmodi pertinentia collaturus commodè possit, de delectorum tamen filiorum Cameræ nostræ Apostolicæ Clericorum Præsidentiâ numero juxta antiquam hactenus observatam consuetudinem præficere, ac de fide, probitate, integritate, prudentia, & multiplici rerum gerendarum experientia Dilecti filii Andreæ Spinolæ in utraque signatura nostra Referendarii, dictæque Cameræ Clerici Præsiden. nobis affatim perspectis, plurimum in Domino confisi, speranteſque ea, quæ ejus curæ demandaverimus, omni cum laude gesturum, & executurum fore, Motu simili, &c. eundem Andream frumentariæ Annonæ Almæ Urbis, & reliqui status nostri Ecclesiastici generalem Præfectum, ad nostrum & dictæ Sedis beneplacitum, cum honoribus, oneribus, facultatibus, & auctoritatibus, jurisdictione, privilegiis, exemptionibus, & prærogativis solitis & consuetis, at dilecto filio nostro Cæsari Brumano tunc ejusdem Cameræ Clerico præsiden. & dictæ Annonæ nuper Præfecto, & quibusvis ad aliis hujusmodi Præfecturæ officium Annonæ hactenus deputatis quomodolibet in hunc usque diem concessis, Apostolica auctoritate harum serie approbantes & ratificantes, omnia & quæcumque per eum hactenus gesta, facta, & ordinata hucusque de novo constituimus, facimus, & deputamus.

Facultas cogendi quo cùque ad notificandū eorum frumenta & legumina.

§. 2. Dantes illi in præmissis omnibus & singulis plenam facultatem & auctoritatem, tam in præfata Alma Urbe, quàm quibusvis aliis nobis, & S.R.E. mediatè, vel immediatè subjectis Provinciis, Civitatibus, oppidis, & locis, frumenta, ac legumina cujusvis generis, seu speciei adnotandi & describendi, seu adnotari & describi faciendi, ac universas & singulas utriusque sexus personas cujusvis status, gradus, ordinis, dignitatis & præeminentiæ existentes, eidem S.R.E. mediatè, vel immediatè subjectas, tam Ecclesiasticas, quàm sæculares, etiamsi personæ sæculares hujusmodi Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia majori, Ecclesiasticæ verò Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Primatiali, vel alia majori dignitate, seu dignitatibus præfulgeant, ac etiamsi Cardinalatus fungantur honore, vel etiam majores existant, ad veram frumentorum, & leguminum, quæ ipsos tempore desuper publicandorum edictorum, seu bannimentorum habere continget, quantitatem, etiam in scriptis medio juramento denuntiandi, quarum denuntiationum notulam etiam ad dilectum filium Aloysium Card. Cornelium, necnon pro tempore Camerarium nostrum deferri volumus, sub censuris Ecclesiasticis, ac pecuniariis, necnon manifestæ rebellionis, læsæque Majestatis, ac dominiorum, & aliorum bonorum suorum confiscationis, aliisque ejus arbitrio imponendis & applicandis, cæteriſque pœnis, etiam quibusvis eidem Andreæ videbitur, etiam per publicum edictum in locis sibi benevisis affigendum, vel aliàs publicandum monendi, & requirendi.

Et prohibēdi, ne illa asportentur de loco ad locum, sine ejus licentia.

§. 3. Eisque ne frumenta & legumina hujusmodi extra dictum Statum Ecclesiasticum, neque de loco ad locum, etiam loca ejusdem status sine ejusdem Andreæ licentia asportare ullo modo audeant, sub similibus pœnis inhibentes, inobedientes, seu contravenientes quoslibet, in censuras & pœnas prædictas incidisse & incurrisse declarandi, aggravandi, & reaggravandi, invocato etiam auxilio brachii sæcularis, necnon executiones quaslibet, tam reales quàm personales fieri mandandi.

Fraudesque desuper committentes exercendi.

§. 4. Præterea quoscumque in præmissis fraudes committentes, vel aliàs noxios, & delinquentes mulctandi, ac quibusvis etiam ultimi supplicii, vel aliis corporis afflictivis pœnis condemnandi, & seu ipsos, ac prædictos inobedientes, seu non parentes à quibusvis censuris & mulctis, ac ut præfertur, afflictivis etiam ultimi supplicii pœnis absolvendi & liberandi, & quoscumque cum eis concordandi, ac accordandi, componendi & transigendi, ac quæstiones sibi benevisas concordias, compositiones, [illegible]

Frumenta quæ & legumina quæ capi & emi possint pretii pro ne visa.

§. 5. Item quascumque [illegible] hujusmodi quantitates cogendi, ac [illegible] quoad, vel alio quovis titulo pro pretio, & [illegible] videbitur acquirendi, propterea quasvis pecuniarum summas mutuo, vel aliter capiendi, ac super præmissis omnibus & singulis cum quibusvis Mercatoribus, & aliis personis quibuslibet conventiones, & partitas quascumque, etiam cum quorumvis donativo, cum mutuantibus dandorum premissione & donatione faciendi, ac desuper contractus & instrumenta quælibet, cum pactis, conditionibus, capitulis & clausulis sibi benevisis celebrandi, & ineundi, ac pro illorum observatione præfatam Cameram, & omnia illius bona præsentia & futura in quavis, etiam pleniori ipsius Cameræ forma obligandi.

Ministri superiores cum privilegiis absque clarenia.

§. 6. Necnon quoscumque Commissarios, Officiales, & Ministros opportunos, aut aliàs sibi benevisos deputandi, & hactenus quomodolibet deputatos revocandi, & removendi, prout nos harum serie quoscumque Commissarios, Officiales, & Ministros super hujusmodi frumentorum negotio hactenus etiam per nos quomodolibet deputatos revocamus, & removemus, eorumque provisiones & salaria declarandi, eisque illas & illa, ac aliis, quibus opus fuerit, quasvis pecuniarum summas, & quantitates ex frumentorum & leguminum hujusmodi venditione, conventionibusque, seu partitis ineundi, vel alias hujusmodi rei frumentariæ negotio quomodolibet provenientes, solvi & exbursari mandandi, omnesque & singulos quorumvis Civitatum Annonæ Præfectorum, à nobis hactenus quomodolibet deputatorum ministros, quovis nomine nuncupatos, quos circa hujusmodi Annonæ negotium se quomodolibet ingessisse constabit, ad sibi, seu à se deputandis de à se gestis, & administratis rationes & computa reddentes, & reliqua, si quæ sint, restituendi per similes censuras & pœnas, aliaque juris & facti remedia opportuna cogendi, & compellendi, cogique & compelli faciendi.

Cæterum omnia ad [illegible] spectantia, & [illegible] portuna [illegible] siendi.

§. 7. Ac denique cætera omnia, & singula ad hujusmodi rei frumentariæ negotium quomodolibet pertinentia gerendi, exercendi, & exequendi, ac edicendi, seu edici & proclamari faciendi, necessaria & opportuna, quæque omnes Clerici præsidentes Cameræ hujusmodi, dum simul coadunati & congregati ipsam Cameram faciunt, & repræsentant, facere, gerere, exercere, & exequi, ac edicere, seu edici & proclamari facere possint & valeant: unumque vel plures loco sui cum simili, vel limitata potestate substituen. & ejus arbitrio removendi.

Officiales [illegible] tus, & [illegible] omnes [illegible] Præfec.

§. 8. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario, & Thesaurario generali nostris, necnon Clericis præsidentibus dictæ Cameræ, cæteriſque ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut has nostras in præfata Camera admittant, & in illius libris describi & registrari faciant, desuperque patentes literas, & alias scripturas opportunas expediant & expediri mandent, auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ, & Legatis de latere, eorumque Vicelegatis, ac tam dictæ Urbis, quàm aliarum Provinciarum, Civitatum, & locorum nobis, & S.R.E. mediatè & immediatè subjectorum quorumcumque Gubernatoribus, Locatenentibus, Prætoribus, Vicariis, & aliis quovis nomine nuncupatis Officialibus, & justitiæ Ministris, necnon Communitatibus & Universitatibus, eorumque Magistratibus, & personis publicis, & privatis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna, etiam strictius inhibendo, ne eundem Andream, aut ejus pro tempore Ministros in præmissis, vel aliis ad dictum rei frumentariæ negotium pertinentibus ullo modo, vel obtentu impediant, vel remorentur, aut molestent, imò ejus, & eorum nomine requisiti, illi & illis desuper opportunè faveant & assistant, ejusque & eorum mandata, edicta, seu proclamationes, aut alias ordinationes exequi mandent, & faciant realiter & cum effectu.

Clauſ. derog.

§. 9. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus etiam Apostolicis, necnon statutis & reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis,

roborata, privilegiis quoque, indultis, literis Apostolicis, etiam eisdem pertinentibus, & earundem tenorum, Civitatum, Provinciarum, Locorum, quibuscumque personis, Communitatibus, seu Universitatibus quibuscumque tam Ecclesiasticis quam Secularibus, quibusque supra dictis quibusvis personis, quam super extractione eorumdem & legitimatum, eisdem per Sedem Apostolicam & Cameram præfatam, in genere vel in specie, tam ex causa oneroſa, ac sub quibuscumque tenoribus & formis, ac aliàs quomodolibet concessis, & concedendis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, &c. eorum tenores, &c. illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè harum serie latissimè derogamus, illaque adversus præmissa nullatenus suffragari posse, seu debere decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Ita eam tulerit ab hujusmodi publicis supplicationibus.

§. 10. Decernentes præsentium nostrum solam signaturam sufficere, & ubique in judicio & extra, in Romana Curia & extra, plenam fidem facere, regula contraria non obstante, seu si eidem Andreæ videbitur, desuper literas, etiam per Breve nostrum, etiam cum omnium & singulorum præmissorum pleniori specificatione & expressione, ac quarumcumque sub pœnarum desuper necessariarum ad verbum si videbitur, insertione, aliisque clausulis & cautelis necessariis & opportunis, adeo quod contraria quæcumque prorsus tollantur, & non obstent, simul vel separatim expedire posse.

Ad signaturam sufficit.

§. 11. Ipsarumque præsentium, & etiam dictarum literarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiæ Ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem prorsus fidem adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Earum transumptorum.

Placet Motu proprio V.

Ita subscr.

Die 7. Maii 1576. admissa fuit in Camera Apost. & per RR. PP. DD. Clericos registrari mandata, quam ego Not. infrascriptus in lib. diversor. registravi.

Admissio in Camera Pont. die 4. die 7. Maii.

XXXVI. Quod religiosi, & personæ Societatis JESU ad publicas processiones accedere non cogantur.

Alia de hac Societate vide sup. apud constit. 25. Pauli III. Regimini, *sup.*

Data An. D. 1576.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæcumque sacrarum Religionum instituta offendere, & illarum personarum functiones & salutaria ministeria retardare noscuntur, nostrum nos incitat officium de medio removere.

Hic Societas Jesu instituta non cogitur ire ad publicas supplicationes.

§. 1. Sanè licet sicut accepimus, dilecti filii Præpositus Generalis, & alii presbyteri religiosi Societatis JESU, ab illius primæva erectione à Sede hac Apostolica juxta divinæ vocationis directionem emanata, & per Nos etiam confirmata, ad divinum officium privatim tantum, & non in communi, seu in choro recitandum teneantur, ac propter ipsius Societatis tam multa Collegia & Seminaria, quæ specialem postulant instituti religiosi modum, necnon ministeriorum illius amplitudinem, ac difficultatem, & in Ecclesia Dei utilitatem, ex antiqua consuetudine jam inde ab hujusmodi erectione recepta observatum, decretoque etiam generalis eorum Congregationis desuper edito, ne ad publicas supplicationes, seu processiones quivis ex illius personis accederent, nisi ubi propter hæreticorum vel gentilium conversionem, aut alias expediens esse pro tempore existens Generalis ipsius Societatis Præpositus judicaret, ordinatum fuerit.

Ordinarii eorum cogebant vigore Conc. Trid. sess. 25. cap. 13.

§. 2. Nihilominus nonnulli locorum Ordinarii, forsan Concilii Tridentini auctoritate & decreto moti, dictos presbyteros ad supplicationes prædictas procedere nuper coëgerunt, non sine illorum functionum, ac ministeriorum retardatione.

Hic modo Pontifex de cautelis.

§. 3. Nos igitur, qui præfatos presbyteros & religiosos dictæ Societatis à studiis, lectionibus, prædicationibus confessionibus audiendis, & aliis verbi Dei ministeriis, ac pietatis operibus, quibus eadem laudabiliter incumbere non desinunt, quavis ex causa distrahi nolumus; Considerantes in Ecclesia Dei non deesse alios Ordines religiosorum, qui vel ex instituto, vel absque propriarum functionum impedimento supplicationibus hujusmodi interesse, aliaque publica divina officia exercere sanctè, continenterque valeant, in præmissis opportunè providere, ipsosque Præpositum, Presbyteros, & eorum singulos specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad dictorum Præpositi, & Presbyterorum, vel aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione Præpositum, ac omnes & singulos presbyteros, ac reliquos & personas alias omnes dictæ Societatis, ubique locorum existentes, ab interessentia supplicationum seu precum, aut processionum hujusmodi, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò eximimus & liberamus.

Nulli in illos cave. desuper molestent.

§. 4. Districtius inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiam Patriarchali, vel Archiepiscopali dignitate, ac etiam Cardinalatus & Legationis Sedis Apostolicæ honore præfulgentibus, & aliis personis quacumque auctoritate fungentibus, ne modernos, & pro tempore existentes Præpositum & alios presbyteros, & Religiosos Societatis hujusmodi ad processionibus præfatis interessendum, quavis occasione, causa, seu quovis prætextu, ingenio vel colore, directè vel indirectè, mediatè vel immediatè cogere, aut desuper præmissis molestare, perturbare, vel inquietare, seu molestari, perturbari, aut inquietari facere audeant, vel præsumant, seu permittant.

Executorum & deputatorum Sedis Apostolicæ deputatio.

§. 5. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, aut officialibus generalibus, & Curiæ causarum Cam. Apost. generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet spectat & spectabit, per easdem præsentes mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpositi, presbyterorum, & religiosorum Societatis hujusmodi, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos præmissis omnibus & singulis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus felic. record. Bonif. Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium trahatur, & aliis Apostolicis, necnon in generalibus, provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§. 7. Volumus autem quod earundem præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu etiam Præpositi ipsius Societatis mu-

nitis eadem prorsus fides, tam in judicio, quàm extra adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, ostensis eorum exhibitis vel ostensis.

Dat. P. An. 5. die 16. Julii. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 16. Julii 1576. Pont. nostri anno 5.

XXXVII. Quod Confessores in vim privilegiorum Cruciatæ sanctæ eligendi, neminem ab incursu & lapsu in hæresim absolvere possint.

Edita A.D. 1576. GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Officii nostri partes sedulò præstare tenemur, ne Cruciatæ & privilegia à Sede Apostolica ad animarum salutem emanata, in illarum detrimentum interpretentur, aut extendantur.

Causa hujus declarationis. §. 1. Nuper quidem accepimus, nonnullos curiosa & subtili magis, quam vera interpretatione prætendere, in vim privilegiorum Cruciatæ sanctæ ab eadem Sede concessorum eligendi confessores, qui à nonnullis criminibus & excessibus absolvere possint, à lapsu, & incursu in hæresim absolvendi facultatem & auctoritatem, saltem in foro conscientiæ habere.

Declaratio, de qua in rubr. §. 2. Nos autem omnem dubitandi occasionem in præmissis removendam esse existimantes, ne circa id ullo tempore hæsitari contingat, Motu proprio & ex certa nostra scientia, felic. record. Pii Papæ V. prædecessoris nostri, ac nostræ intentionis nunquam fuisse, vel esse, dictis confessoribus aliquo modo absolvendi ab incursu in hæresim, quod crimen uti cæteris gravissimum speciali nota est dignum, facultatem concedere, nec illam per dictum prædecessorem, & nos unquam concessam fuisse, vel esse censeri, aut ipsis confessoribus dictorum privilegiorum auctoritate electis absolutionem impartiri licuisse, neque in posterum licere, aut absolutiones, quæ jam forsan eo casu sub datorum privilegiorum prætextu per confessores impensæ, nemini suffragari potuisse sive posse, auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus & declaramus.

Facultas Commissarii Cruciatæ, illâ in vulgare idioma redigendi, &c. §. 3. Et ut Christi fideles supradictæ declarationis commodius notitiam habere possint, licentiam & facultatem concedimus Commissario generali dictæ Cruciatæ, illa de Latino sermone in vulgari juxta linguam provinciæ, ubi publicatio ipsius Cruciatæ facienda erit, redactam, unà cum facultatibus dictæ Cruciatæ, & per modum exceptionis, in suo loco, sive ad partem imprimi posse facere, in contrarium facientibus quibuscumque non obstantibus.

Fides transumptorum. §. 4. Cæterùm quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii Apostolici subscriptis, & sigillo dicti Commissarii, seu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. P. A. 5. die 23. Sept. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 22. Septembris 1576. Pont. nostri anno 5.

XXXVIII. De Confraternitate Recommendatorum B. M. Virginis, Confalonis postea nuncupata, Romæ anno 1264. à nonnullis Patritiis Romanis instituta. Ac de modo orandi, sive Corona à S. Bonaventura ejus Confratribus præscripta, indulgentiarumque elargitione.

Hanc Sodalitatem in Archiconfraternitatem hic idem Pont. postea erexit, cum potestate alias sibi Confraternitates aggregandi, cum indulgentiarum communicatione, die 26. Aprilis 1579. sed ejus Bullam prætermisi. Extat etenim de forma aggregandi nova dispositio Clem. VIII. in sua const. 115. Quæcumque. *Et de d. erectione habetur in omnibus Bullis mox cit.*

Eidem Archiconfraternitati opus captivos Sedis Apostolicæ subditos ab infidelibus redimendi delegavit Idem Pontifex in [illegible], ubi etiam privilegium dotis incarceratos liberandi concessit. Et pro opere d. redemptionis annuo die [illegible] est Sixtus V. in sua const. 27. *Cum bellicæ*, quæ specialem cunctarum Archiconfraternitatis dotavit in alia constit. 37. *Cum sicut*. Et circa indulgentias videnda erit nova dispositio Pauli V. firmata sub die 23. Octobr. 1606. mox in lucem edenda.

GREGORIUS PAPA XIII. *Edita An. D.* 1576.

Universis Christi fidelibus præsentes literas inspecturis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Exordium. PAstoris æterni, qui non vult mortem, sed conversionem peccatoris, vices licet immeriti gerentes in terris, Christi fideles singulos, præsertim piis sodalitatibus, ad charitatis & misericordiæ opera exercenda sub gloriosissimæ Virginis Mariæ nomine, & vexillo institutis adscriptos, ad devotionis sinceritatem erga Salvatorem, & Dominum nostrum JESUM CHRISTUM, cui pro ipsis ab æterna morte redimendis in ara Crucis immolato nulla condigna reverentia, nullusque satis congruus honor, ulla ratione posset unquam exhiberi, per ampliùs augendam, frequentesque & efficaces orationes sibi, tam pro eorum, quàm aliorum Christi fidelium etiam defunctorum animarum salute devotè effundendum, esca spiritualium alimentorum, indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus libenter invitamus, ut exinde suorum abolita macula delictorum, promissæ redemptionis fructum faciliùs consequi, & ad sempiternæ gloriæ beatitudinem feliciter pervenire mereantur.

Sodalitas S. Mariæ Confalonis de anno 1264. in Alma Urbe instituta, & à summis Pontificibus diversa privilegia. §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, superioribus temporibus, videlicet de Anno Domini 1264. in Alma Urbe nostra admodum insignis Societatis Regulæ Recommendatorum ejusdem B. Mariæ Virginis primò, & deinde Confalonis nuncupata, per nonnullos Patritios Romanos, & alios eximios, ac egregios viros ex revelatione ipsius Mariæ Virginis, ut piè creditur, canonicè instituta, ac insignibus, & præclaris privilegiis, indulgentiis, aliisque peccatorum remissionibus per diversos Romanos Pontifices prædecessores nostros decorata.

Et qualis Corona ejusdem modo orandi à S. Bonaventura Confratribus data fuit. §. 2. Et inter cætera pro illius felici directione, & animarum dilectorum filiorum ipsius Societatis Confratrum, tunc & pro tempore existentium salute, eorumque devotionis incremento, divini nominis, ac ejusdem B. Mariæ Virginis honore & gloria per S. Bonaventuram tunc in humanis agentem, & Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professorem, piè statuta & ordinata, eisdem Confratribus certa, facilis, commoda, & omnibus petvia orandi, & Altissimo preces effundendi ratio, & forma, Corona nuncupata, præscripta fuerit, videlicet quod ipsi Confratres loco horarum canonicarum, viginti quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam, cum versu incipiente, Gloria Patri, in fine Psalmorum recitari solito, necnon septies orationem, salutationemque hujusmodi, cum versiculo Defunctorum nuncupato, qui incipit, Requiem æternam, & ejus responsorio recitare teneretur.

Confratribus sic orantibus varia indulgentia concessa fuerunt. §. 3. Ipsis autem Confratribus sub hujusmodi forma piè orantibus varias indulgentias, & peccatorum remissiones concessas fuisse, multorum fide dignorum testimonia à suis majoribus quasi per manus tradita & accepta comprobent. Cæterùm propter diuturni temporis hujusmodi lapsum, illiusque varias calamitates ac injurias, de concessionibus indulgentiarum, & remissionum hujusmodi aliter quam ut præfertur non constet.

Hic modo Pontifex tum [illegible] mam orandi observavit, & aliis piis ribus accessit, tius statuit. §. 4. Nos cupientes ut ipsa Societas, cujus Confratres prædicti, ut etiam accepimus, in Virginibus pauperibus nuptui singulis annis tradendis, Missis & aliis divinis Officiis in eorum Oratorio celebrandis, aliisque piis operibus non sine summo religionis, & charitatis Christianæ fervore intenti, laudabiles effectus producere non cessant, & ad quam dilectus filius noster Alexander tituli S. Mariæ in Via Presbyter Cardinalis Sfortia nuncupatus, Vice-protector,

protector, & Angelus Caprarica, & Hortenſius Franciſpanis, necnon Joannes Dominicus Guelphus, & Valerius de Valle, Patritii Romani moderni Cuſtodes ejuſdem Societatis dilecti filii ſingularem gerunt devotionis affectum, proſperis incrementis jugiter proficiat, & in debita veneratione habeatur, ac non ſolùm illius, ſed etiam quarumcumque aliarum ei nunc aggregatarum, & deinceps aggregandarum Societatum Confratres pro tempore exiſtentes, eo ferventius & libentius formam orandi hujuſmodi cum devotionis incremento obſervent, & recitationi Coronæ præfatæ intendant, quo exinde majoribus donis ſpiritualibus ſe refectos fore conſpexerint, de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi.

§. 5. Omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus in confratres, tam Confalonis quàm aliarum ei aggregatarum & aggregandarum Societatum hujuſmodi pro tempore receptis, qui forma præſcripta hujuſmodi oraverint, & dictam Coronam devotè recitaverint, Dominicis & aliis feſtivis viginti, cæteris verò non feriatis diebus decem annos de eis injunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis, quo die prædictorum id fecerint, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium miſericorditer in Domino relaxamus. Dictis verò Confratribus in Nativitatis & Reſurrectionis, ac Pentecoſtes Domini noſtri Jesu Christi, cæteriſque tam in illius, quam ejuſdem B. Mariæ Virginis honorem celebrari ſolitis feſtivitatibus, eandem Coronam etiam recitantibus, quo die feſtivitatum id fecerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum, de quibus ore confeſſi, & corde contriti fuerint, indulgentiam & remiſſionem auctoritate & tenore prædictis concedimus & elargimur. Declarantes eandem indulgentiam aſſequi etiam illos ex Confratribus prædictis, qui eorum vita durante ſingulis diebus, ceſſante legitimo impedimento, eandem Coronam ſimiliter recitaverint, & in mortis articulo confeſſi & contriti deceſſerint, ſeu id facere nequeuntes, contritionis ſigna exhibuerint & oſtenderint, vel ad minus ter in hebdomada eandem Coronam recitantes, & in illorum mortis articulo dictam Coronam ſupra ſe habentes, ſanctiſſimum nomen Jesus ore, ſeu ſaltem corde invocaverint. Et inſuper ut animarum Chriſti fidelium, tam vivorum quam defunctorum ſaluti peramplius conſulatur, eiſdem Confratribus nunc & pro tempore exiſtentibus, ut Coronam prædictam quadrageſimalibus, & aliis anni tem poribus ac diebus, quibus in Eccleſiis dictæ Urbis & extra illius muros exiſtentibus ſtationes ſunt indictæ, recitando, omnes & ſingulas indulgentias, peccatorumque remiſſiones, tam pro ſe, quam per modum ſuffragii pro Confratribus in Chriſti charitate defunctis, pro quibus illam recitaverint, conſequantur, quas conſequerentur, ſi eiſdem temporibus & diebus, Eccleſias ipſas pro eiſdem ſtationibus & indulgentiis deputatas perſonaliter viſitarent. Et poſtremò, ut ſi ipſi Confratres, pariter confeſſi & contriti ſingulis ſecundis feriis cujuſlibet menſis, ac etiam die Commemorationis defunctorum Coronam ipſam cum verſiculo, & reſponſorio prædictis incipien. Requiem æternam, genibus flexis, pro cujuſcumque Confratris anima, quæ Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit, pariter recitaverint, per hujuſmodi recitationem anima ipſa, eorundem Domini noſtri Jesu Christi, & B. Virginis Mariæ, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, aliorumque Sanctorum meritis ſuffragantibus, à Purgatorii pœnis liberari valeat, eiſdem auctoritate & tenore etiam concedimus, & indulgemus.

Clauſula reſtrictiva.

§. 6. Præſentibus literis, quas ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum revocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, ac aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, quavis etiam dicta auctoritate, etiam per nos & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, aut alias ex quacumque quantumvis urgentiſſima ac neceſſaria cauſa, etiam in favorem Baſilicæ ejuſdem S. Petri de dicta Urbe, Cruciatæ ſanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet factis & emanatis nullatenus unquam comprehenſas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, ac de novo, etiam ſub quacumque etiam poſteriori data per pro tempore exiſtentes ipſius Societatis Confalonis Cuſtodes eligenda conceſſas, reſtitutas, & plenariè reintegratas eſſe, fore & cenſeri, ac Confratribus & aliis prædictis ſuffragari debere decernimus, perpetuis futuris temporibus valituris, etiamſi Societati, & illius Confratribus prædictis aliqua alia indulgentia perpetuò vel ad tempus nondum elapſum duratura, per nos, vel Sedem eandem conceſſa fuerit.

Fides tranſumptorum.

§. 7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Societatis, ſeu alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. A. 5. die 12. Octobris.

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 12. Octobris 1576. Pont. noſtri anno quinto.

XXXIX.

Quod pro Religione Clericorum Regularium Societatis Jesu, ubique Eccleſiæ, & domus ædificari poſſint, non obſtan. privilegio aliis Ordinibus conceſſo & concedendo, quod propè eorum loca nova Monaſteria conſtrui nequeant.

Hoc privilegium quod omnibus ferè Mendicantibus ob communicationem privilegiorum prodeſſe puto, ſpecificè Sedes Apoſt. dedit Ordini S. Franciſci, & Ordini S. Dominici, ut videre eſt ſup. in conſt. 21. Jul. II. Exponi, *ubi notavi. Ac Ordini Eremitarum Sancti Auguſtini, ut in conſtit. 2. Bonifacii VIII. Alia autem de hac ſocietate indicabo hic infrà in conſtit.* 89. Aſcendente.

Edita An. D. 1576.

GREGORIUS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.*

Exordium.

SAlvatoris Domini noſtri Jesu Christi, qui charitas eſt, & Deus Pacis, his in terris vices licèt immeriti gerentes, ea quæ pacis ſunt, præſertim cum militantis Eccleſiæ firmamentum, omniſque filiæ Sion decor, in animorum conjunctione, pace, & tranquillitate verſetur, noſque unum in Chriſto corpus ſimus, pro noſtri debiti officio, tanquam ipſius myſtici corporis caput quærentes litium quarumvis, quæ fraternam dilectionem lacerant, maxime verò quæ inter religioſas perſonas ventilantur, occaſionibus obviamus, exortaſque quantum cum Deo poſſumus conſopimus.

Soc. Jeſu multa ſunt privilegia & gratiæ & favores.

§. 1. Sane, ut accepimus, licet dilecti filii presbyteri venerabilis Societatis Jesu in vinea Domini, tanquam fructiferi palmites, in toto fere orbe, tam in continendis in via mandatorum Chriſti fidelibus, infirmis in fide conſolidandis, ægrotiſque ſanandis, confractis alligandis, & abjectis reducendis, ovibuſque diſpertis, & lupis veſpertinis, leonumque famelicis catulis in devorationem expoſitis, reclamandis & defendendis, quam etiam iis, quæ extra ovile Chriſti, ſacroſanctique Imperii noſtri tutelam, ſub ignorantiæ jugo in obſcuris & tenebricoſis lucis, ac deſertis, per montuoſas ac difficiles vias aberrant, convertendis, & ad nationes catholica religione imbutas, & ad immanes, barbaraſque divini cultus, politicique ornatus ignaras gentes, ferino potiùs quam humano more viventes, ſeſe extendentes, optimum & uberrimum fructum attulerint, & in dies majori cum ſollicitudine afferre, zizania extirpare, bonum ſemen renovare, plantare, terraſque incultas Evangelico, ac Eccleſiaſticæ diſciplinæ vomere eruderare non ceſſant.

Ideoque Paul. III. ejus inſtitutum confirmavit ſupra in conſt. 5. Regimini.

§. 2. Ac dudum propter ipſius Societatis, tam utiles, tamque neceſſarias functiones, quæ tum in domibus per frequentem Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ Sacramentorum adminiſtrationem, & ad eorum frequentationem ſectandam exhortationem, prædicationemque, & ſpiritualia exercitia,

exercitia, ac alia verbi Dei miniſteria, tum in Collegiis per lectiones, tam bonarum literarum quam Philoſophiæ etiam & Theologiæ ad juventutem bonis moribus & literis imbuendam, ex ipſius Societatis primæva inſtitutione, ac divina vocatione, magno Dei beneficio, & Eccleſiæ ſpirituali emolumento exercet, fel. rec. Paulus Papa III. ſpeciali privilegio, ut quæcumque domos, Eccleſias, & Collegia ædificare, vel conceſſa recipere & inhabitare poſſet, indulſerit.

Jul. III. etiam conſt. 9.

§. 3. Et deinde piæ memoriæ Julius etiam Papa III. indultum hujuſmodi confirmaverit.

Pius IV. conceſſit indultū cann. 140. ut hic, ſed ejus Bullam non poſui.

§. 4. Et ſucceſſivè recolendæ memoriæ Pius IV. prædeceſſores noſtri idem indultum, etiam intra centum quadraginta cannas Ordinum Mendicantium, de novo conceſſerit.

Hic Pont. confirmavit.

§. 5. Neque poſtremò cum lis & cauſa, ſeu controverſia, aut quæſtionis materia deſuper occaſione certæ domus per ipſos presbyteros à dilecto filio Comite de Orgaz Toleti emptæ, conceſſionem ejuſdem Pii prædeceſſoris confirmantes, emptionem dictæ domus rectè factam, & in ea presbyteros ipſos habitare poſſe & debere declaraverimus, & aliàs prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis pleniùs continetur.

Quia tamen Societas adhuc moleſtatur.

§. 6. Nihilominus præfati presbyteri à diverſis dictorum Ordinū religioſis diverſimodè, vigore ſeu prætextu privilegiorum hujuſmodi cannarum adhuc, prout de facto, tam in Mexicana, quam in Guaxicana novæ Hiſpaniæ civitatibus, non ſine animi noſtri diſplicentia, moleſtantur, immò & excommunicationis ſententia interdum feriuntur, in Chriſtiani populi ſcandalum non modicum.

Hic propterea Pont. ex iſtis cauſis hic relatis.

§. 7. Nos igitur attendentes dictam Societatem, quæ quamvis Collegia habeat annexa, & hæc reddituſ pro ſtudentium neceſſitate habere poſſint, inter Mendicantium Ordinum religiones, per ſanctæ memoriæ Pium Papam V. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum per quaſdam ſuas in forma Brevis literas, ſub die 7. menſis Julii, Pontificatus ſui anno 6. expeditas, adſcripta & declarata, ac privilegiorum Ordinum Mendicantium particeps effecta fuit, ex ejus inſtituto & conſtitutionibus Apoſtolica auctoritate confirmatis, bona ſtabilia poſſidere non poſſe, ſed incertis eleemoſynis, fideliumque largitionibus, & ſubventionibus vivere, nec minus quam cæteros Mendicantes Ordines, in excolenda vinea Domini, aſſiduè laborare, immò nec alios juxta ſe domos, & Monaſteria ædificare prohibere, neve ullum, aut certè quamminimum præjudicium aliis religioſorum monaſteriis ex Societatis, Domorum, Collegiorum, & Eccleſiarum vicinitate provenire, ex eo quod propter diverſam ſanctionum & inſtituti rationem, Societas ipſa nec chori uſum habet, nec ad funerales aſſociationes accedit, nec defunctorum funera, niſi rara, nulla item Miſſarum, vel ſepulchralia ſtipendia, nullas ſepulchrorum, vel capellaniarum fundationes, nullam denique prorſus eleemoſynam, quæ ad quodvis ipſius Societatis miniſterium, vel opus dirigi intelligatur, admittit. Ac prout noſtrum Nos invitat officium, inconvenientibus hujuſmodi obviare, ac ſcandala quæcumque & contentionum, præcipuè inter religioſas perſonas, occaſiones removere, necnon tam ſalubribus dictę Societatis miniſteriis, quæ pro eorum dignitate, ac majori fidelium fructu, in locis aptis, ubi major ſeges, & frequentior populi conſuetudo viget, exerceri & miniſtrari debent, viam potiùs aperire, quàm impedimenta ulla objici permittere volentes.

Privilegium cannarū quibuſcumque Ordinibus cōceſſum reſpectu hujus Societatis revocat, non obſtante nova conceſſione per eos obtinenda. Tu vide novum privilegium Carmelitis Diſcalceatis elargitum à S. D.

§. 8. Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, eoſdem presbyteros, eorumque ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſupradictarum literarum, necnon & aliorum Ordinum, privilegiorum, & in eis contentarum clauſularum tenores, ac alia etiam forſan circa præmiſſa de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, ac privilegia dictorum Ordinum ſuper non adificatione infra dictas cannas, quoad dictum Societatem tantum, ſuſpendentes, revocantes ac invalidantes, ſilentium perpetuum quibuſvis ſuper præmiſſis, aut eorum aliquo vigore cujuſvis confirmationis, aut ampliationis, & de novo conceſſionis dictarum cannarum à Sede Apoſtolica quomodolibet, & pari motu, etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſvis præſentium derogationibus ſpecificè factis, obtentatum, & in futurum obtinendarum, contra præſentium tenorem venientibus imponentes.

N. Paulus ſua conſt. Ad Eccl.

Et facultas Eccleſias, domos fundandi conſtruendi &c. dit.

§. 9. Eiſdem presbyteris & Societati, ut quæcumque Domos, Collegia, Eccleſias & alia ædificia erigere, ac per eos ubivis locorum erecta inhabitare, ac quæcumque loca, Domos, Eccleſias, Oratoria, & alia cujuſcumque ſtructuræ ædificia, ſibi quomodolibet relicta, vel oblata recipere, acceptare, emere, poſſidere & retinere, ac in eis omnia & ſingula, functiones, lectiones & miniſteria, in aliis ejuſdem Societatis Domibus, Collegiis, Eccleſiis, & aliis locis fieri & exerceri ſolita, habere, facere, & exercere liberè & licitè poſſint & valeant, earundem præſentium tenore de ſpecialis dono gratiæ concedimus & indulgemus, eoſque à quibuſvis cenſuris & pœnis in illos præmiſſorum occaſione forſan latis, abſolvimus.

Tu ad hæc de conſtit. Clem. VI. Quoniam

Privilegia Societatis confirmantur.

§. 10. Necnon indulta per Paulum, Julium, & Pium prædeceſſores noſtros prædictos, & Nos eis, ut præfertur, conceſſa & confirmata, cum omnibus & ſingulis in eis contentis conceſſionibus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, & aliis gratiis, declarationibus, derogationibus, aliiſque quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis & clauſulis, approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus.

Clauſula præſervativa appellat.

§. 11. Necnon oppoſitionem & contradictionem quorumcumque quovis titulo, vigore, prætextu, colore ipſis presbyteris præjudicium afferre, ac præſentes literas de obreptionis ſeu ſubreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari vel impugnari, ſuſpendi, revocari, annullari, invalidari, aut ad viam juris reduci, vel contra illas attentari non poſſe, neque debere, ſed illas perpetuò validas, efficaces, & illibatas exiſtere, & ubi aliquid contra eas extorqueri & obtineri contigerit, illas nihilominus in ſuo pleno & integro robore, abſque eo quod deſuper impetranda ſit à Sede prædicta illarum confirmatio, reſtitutio, revalidatio, vel nova conceſſio, permanere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter in poſterum contigerit attentari decernimus. Ac quaſvis excommunicationis ſententias, vigore talium privilegiorum cannarum, contra dictos presbyteros vel Societatem latas & ferendas, eos, vel eorum aliquem nullatenus afficere poſſe declaramus.

Executores deputat.

§. 12. Quocirca univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis per præſentes pari motu mandamus, quatenus ipſi vel eorum quilibet, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum presbyterorum, aut alterius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos decreto, confirmatione, indulto, aliiſque præmiſſis pacificè gaudere, ac eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque perpetuò inviolabiliter obſervari. Non permittentes eos ſuper eiſdem præmiſſis, vel eorum aliquo, per quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium religioſos, ſeu locorum Ordinarios, aut alios quoſcumque Judices & perſonas, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quacumque, etiam Pontificali, Regia, vel alia auctoritate fungantur, publicè vel occultè, directè vel indirectè, tacitè vel expreſsè, quovis quæſito colore vel ingenio impediri, moleſtari, perturbari, vel aliàs quomodolibet inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 13. Non

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac pia memoriæ Benifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, cæterisque & in Concilio generali de duabus dietis, diſtinctionibus non ultra tres dietas quia auctoritate præſentium ad judicium trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, illorumque ſuperioribus, & perſonis, etiam ſuper non ædificandis Eccleſiis, Domibus, Collegiis, & aliis ædificiis aliarum Religionum intra centum quadraginta cannas ab eorum cœnobiis & conventibus, vel monaſteriis & domibus, ac aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, per quoſcumque Romanos Pontifices conceſſis; confirmatis, & innovatis, ac omnibus aliis, quæ Nos & prædicti prædeceſſores noſtri in ſingulis literis prædictis voluimus non obſtare. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non tamen per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu ſimili, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Sumptis ſuis. §. 14. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ, vel etiam Generalis Præpoſiti ipſius Societatis munitis in judicio & alibi ubi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

A.S. die Octobris. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Octobris 1576. Pont. noſtri anno 5.

XL. Juriſdictio Protomedici & Collegii Phyſicorum Almæ Urbis, quoſcumque Medicos in ea medentes examinandi, & non repertos idoneos ab exercitio medicinæ expellendi, atque coërcendi.

Ejuſdem Collegii & Protomedici auctoritatem in Vrbe doctorandi, & juriſdictionem cauſas ad Artem ſpectantes cognoſcendi, habes ſup. in conſt. 19. Jul. III. Meritis, *& latius infra in Clem. VIII. conſt. 12. Et aliquid circa viſitationem Aromatariarum in Pauli V. conſt. 71. §. 25.*

An. D. 1576. GREGORIVS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Omnium. IN Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet impares, divina diſpoſitione conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem libenter dirigimus, per quæ proviſionis noſtræ auxilio Artis Medicinæ miniſterium rectè & fideliter exerceatur, & ne in eo nonnullorum imperitia errores in alterius jactarum fiant, noſtri paſtoralis officii partes libenter impartimur, prout temporum qualitate penſata id perſpicimus ſalubriter expedire.

Vſo hujus fin. §. 1. Cùm itaque ſicut accepimus in Urbe noſtra à diverſis Medicis & Artem Medicinæ exercentibus, etiam publicè Doctoratis, & privilegium Doctoratus, etiam à publicis & generalibus Studiorum Univerſitatibus habentibus quamplurimi & graviſſimi errores medendo, & Artem Medicinæ exercendo, etiam in hominum perniciem, & grave damnum committantur, dum nempe dicti Medici non admodum experti ea remedia, & præſidia, quæ non conveniunt, quinimmò contraria & diverſa uſque cumque præſcribant, adhibeant, & conſulant; etiam interdum, vel ſæpiùs experientiam & periculum dictæ Artis in rebus dubiis, & ipſis incognitis, cum maximo & evidenti hominum vitæ diſcrimine faciendo.

Conceſſio jurisdictionis de qua in rubr. §. 2. Nos pro noſtri Paſtoralis officii debito huic gravi malo occurrere, & in præmiſſis opportunè providere volentes, dictorum filiorum Protomedici & Collegii Phyſicorum dictæ Urbis in hac parte ſupplicationibus inclinati, eiſdem Protomedico nunc & pro tempore exiſtenti, ac Collegio Phyſicorum dictæ Urbis in eadem Urbe, omnes & ſingulos, ac quoſcumque Artem Medicinæ exercentes, etiam Medicos publicè, & in publicis Gymnaſiis, vel Univerſitatibus quibuſcumque doctoratos, & promotos, exceptis tamen illis Medicis, qui longo uſu, tam in ſtationibus Medicorum, ſive Collegiis habitis, quàm aliàs in exercitio Medicinæ probi & periti communiter exiſtimantur, ad ſe examini ſubjiciendum, & per interdictionem exercitii medicinæ compellere, & per ipſum Protomedicum, & duos alios de eodem Collegio examinare, & illos quos ad Medicinam exercendam non idoneos, nec ſufficientes repererint, exercitio Medicinæ hujuſmodi in ipſa Urbe prorſus interdicere, ſeu ab ipſo exercitio ad tempus, & donec, & quouſque ſtudio mediante ad melius profecerint, ſuſpendere, aut eis ne dictam Artem, niſi cum præſentia, vel conſilio alterius, vel aliorum Medicorum idoneorum, & à dictis Protomedico, & duobus de Collegio hujuſmodi approbatorum ullatenus exercere audeant, nec debeant, prohibere. Ac in contrafacientes, aut contradicentes quoſlibet quaſvis pœnas ipſi Collegio beneviſas, & arbitrio ejuſdem Collegii piis uſibus applicandas infligere, illaſque ab eis exigere, omniaque & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere & exercere liberè & licitè valeant, ac etiam debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & mandamus, ſicque etiam perpetuò ſtatuimus & ordinamus, necnon eiſdem Protomedico & Collegio, in & ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis plenam, liberam, amplam, & omnimodam facultatem, licentiam, poteſtatem, & auctoritatem impartimur.

Prohibitio contra omnes impedientes. §. 3. Ac etiam Protomedicum & Collegium hujuſmodi, eorumque deputatos & deputandos ſuper præmiſſis omnibus & in ſingulis, ac illorum executione, per quoſcumque quavis auctoritate, & quocumque quæſito colore, ingenio, vel prætextu quomodolibet moleſtari, vel impediri non poſſe decernimus. Mandantes præterea dictis Medicis, qui ut præfertur, non idonei, nec ſufficientes pro tempore reperti fuerint, ut in virtute ſanctæ obedientiæ, & etiam ſibi per Collegium prædictum comminandis & infligendis pœnis, ejuſdem Collegii mandatis pareant & obediant.

Officiales eis faveant, & hujus bulla obſervantiam quarant. §. 4. Necnon dilectis filiis Curiæ cauſarum generali Auditori, Gubernatori, Vicario, & Senatori, ac Conſervatoribus Cameræ dictæ Urbis, cæteriſque jus dicentibus Eccleſiaſticis & ſæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, & functuris, ac juſtitiæ miniſtris dictæ Urbis, & quibuſvis aliis perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, quatenus ipſi & eorum quilibet eiſdem Protomedico & Collegio in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, præſentes noſtras recipiant & admittant, ac inviolabiliter obſervent, & ab omnibus ad quos ſpectat & ſpectabit, obſervari mandent & præcipiant, faciantque Protomedicum, & Collegium hujuſmodi præmiſſis omnibus pacificè & quietè uti, frui & gaudere, nec permittant eos per quemlibet contra eorundem præſentium tenorem quoquo modo moleſtari aut impediri, contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam pecuniarias, aliaque opportuna juris & facti remedia, quacumque appellatione remota compeſcendo, ac cenſuras ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Quibuſcumque non obſtantibus. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac privilegiis doctoratus in Medicina dictis Medicis qui, ut præfertur, non idonei,

filiosque sufficientes pro tempore reperti fuerint quomodolibet, & etiam per quascumque Gymnasia, Collegia & Universitates, etiam generales, ac etiam prævio rigoroso examine, etiam publicè facto, concessis & concedendis, necnon quacumque præscriptione, etiam longissimi temporis, quo ipsi tales Medici, etiam absque aliqua contradictione medicati fuerint, & artem prædictam etiam palam, & publicè nemine contradicente exercuerint, ac regula nostra de non tollendo jure quæsito, si opus sit, aliisque constitutionibus, & ordinationibus, dictæque Urbis & quorumcumque Gymnasiorum, Collegiorum, & Universitatum, Studiorum, etiam generalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, legibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, eorumque superioribus, & personis, ac etiam dictis Medicis, qui pro tempore non idonei, nec sufficientes, ut præfertur, reperti fuerint, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ac in posterum concedendis, confirmandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda esset, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, aut singuliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§. 6. Volumus insuper quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut dicti Collegii munitis eadem prorsus fides adhibeatur, in judicio & extra illud, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 5. die 1. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Novembris 1576. Pontificatus nostri anno quinto.

XLI. Declaratio concordatorum inter Sedem Apostolicam & nationem Germanicam, circa collationes beneficiorum Ecclesiasticorum, in mensibus reservatis.

Ista concordata firmavit Nicolaus V. in const. 1. Ad sacram, *ubi notavi.*

Edita An. D. 1576.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

QUæ in Ecclesiam Dei incommoda inferunt, nostra nos expedit animadversione removere.

Nicol. V. statuit Ordinarios posse disponere de beneficiis vacantibus in mensibus Sedi Apost. reservatis, nisi fuerit à dicta Sede provisum, ut sup. in ejus const. cit. in rub.

§. 1. Cum itaque per literas fel. record. Nicolai Papæ V. nationi Germanicæ, pro illius unione & concordia cum Sede Apostolica inter alia concedatur, ut quoties aliquo vacante beneficio Ecclesiastico in mensibus Januarii, Martii, Maii, Julii, Septembris, & Novembris, in quibus vacantium Germaniæ beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio dictæ Sedi specialiter reservata est, non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc & non antea, Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo disponere possit, & sæpenumero contingat, ut antequam inquisitio, quam plerumque etiam in concursu plurium, sive in partibus, sive apud dictam Sedem fieri oportet in vitam, mores & doctrinam eorum, quibus de dictis beneficiis per Sedem eandem providendum est, compleri possit, aut antequam de ipsis provisionibus, seu de mandatis, quæ ad inquisitiones & provisiones hujusmodi requisitas ab eadem Sede requiruntur, vel Motu proprio procedunt, literæ Apostolicæ conficiantur, vel etiam antequam mandata ipsa à Judicibus ad quos directa sunt, recipiantur, vel recepta expediantur, interdum quoque literis Apostolicis expeditis, & gratia purificata, seu mandatis prædictis receptis, & inquisitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diversa impedimenta, quæ frequenter succedunt, tempus trium mensium, ex quo vacatio beneficii in loco ipsius nota est, expiret, ac proinde Ordinarii locorum, aut alii ad quos talium beneficiorum dispositio, cessantibus Apostolicis reservationibus, pertinet, lapso tempore prædicto, licet priusquam illud laberetur, provisionis sive alterius dispositionis de illis à dicta Sede jam gratia facta fuerit (quod ipsum ad tribuendum, & quærendum jus satis superque esse certa juris interpretatione frequenter declaratum est) illa tamen conferre contendant. Qua de causa multis religione & pietate insignibus, quando ii post ostensum virtutis & doctrinæ suæ specimen, atque inde emensos labores, & sumptus beneficiis potiri deberent, alii præoccupatores obtentu ordinariæ collationis hujusmodi contra adversantur.

Hic Pius declarat Bullam Nicol.

§. 2. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandam accuratiùs talium probitatem, industriam, & alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesiæ necesse est, locum injuriis aperiat, attendentesque verba prædicta, in loco beneficii, cum verbis, notæ vacationis, quæ protinus antecedunt, conjungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumque concessionis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio beneficii intra tres menses à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque juris interpretes jampridem controversa summa ratione judicatum apparet, vix enim est, ut itineribus non modò infestis, aut prohibitis, quod fere semper alicui contingit, sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negotium vel paulisper moratus, in easdem se recipere tanta temporis angustia possit. Quocirca æquitate & justitia suadentibus, præsentium auctoritate declaramus, concessionem Nicolai Papæ, & literas prædictas locum omnino non habere, quod Ordinarii, aut alii collatores prædicti, post lapsum trium mensium ex die notæ vacationis in loco beneficii disponere possint de ullis beneficiis prædictis, alias sub concessione & literis prædictis comprehensis extra Rom. Cur. in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus, vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensium per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum sit factam à Sede prædicta dispositionem hujusmodi in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ hujusmodi concedentur, etiam concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquo modo teneantur.

Decernitans.

§. 3. Decernentes omnes & quascumque dispositiones de dictis beneficiis, ab eisdem collatoribus post significationem, seu publicationem hujusmodi pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore. Sicque in quibusvis causis pendentibus, & futuris judicari debere, necnon irritum & inane, quicquid secus super his ab eisdem collatoribus, aut quibuscumque aliis scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Collat. inobedit. pœna.

§. 4. Quod si fortè quisquam collatorum prædictorum fuerit præsentium violator, eum à beneficiorum & officiorum collatione tandiu suspendimus, donec ipse veniam petens restitutionis gratiam à Sede prædicta meruerit obtinere.

Fides transumpt.

§. 5. Cæterum volumus ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 6. Nulli

§.12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, ſuſpenſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſt. ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1576. Kal. Novemb. Pontificatus noſtri anno 5.

Anno à Nativitate Dom. 1576. Indict. 4. die verò 29. menſis Novembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 5. retroſcripta litera affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valvis S. Ioan. Lateranen. & Principis Apoſt. de Vrbe, & in acie Campi Flore, per nos Ioannem Freyle, & Claudium Mongeat ejuſdem S.D.N. Pap. Curſ.

Ant. Ludovicus Mag. Curſ.

III. Inſtitutio Collegii Græcorum in Urbe, pro Scholaribus Nationis Græcæ piè alendis, & inſtruendis, cum annuorum reddituum aſſignatione, & indultorum conceſſione.

Ad materiam Græcorum plenè notavi ſup. in conſt. 14. Innoc. IV. Sub Catholicæ, *ibi videas.*

An. D. 77. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

IN Apoſtolicæ Sedis ſpecula diſponente Domino, meritis licet imparibus conſtituti, ad univerſarum gentium, populorumque Chriſti fidem colentium ſalutem procurandam ita nos eſſe agnovimus debitores, ut non minus longè quam juxta poſitis, charitatis & vigilantiæ noſtræ ſtudium impartientes, quod expedire cenſemus, hucuſque pro viribus exequamur.

§.1. Itaque cum Chriſtiani Orbis partes mentis noſtræ oculis perluſtramus, inter varias horum temporũ ærumnas animum noſtrũ piget miſeratio Græcæ Nationis, quæ cùm olim literarum ſcientiarũque eruditionis præſtãtia & imperii floruerit ſublimitate, poſtea Turcarũ ſubjecta tyrannidi, ad extremam fuit redacta calamitatem, & quod miſerrimum eſt, corporum ſervitutem ſecuta eſt captivitas animorum, qua in tantam ſcientiarum omnium ignorantiam Græciæ populi devenerunt, ut vix ullus inter eos reperiatur, qui illas profiteri, & alios docere poſſit, atque adeo omnes, qui Epiſcoporum, presbyterorũ, alteriuſque Eccleſiaſtici Ordinis gradum inter eos obtinent fœdiſſimis ignorãtiæ tenebris obvoluti, ſacræ Theologiæ rudes, Catholicorum dogmatũ ignari, & ab orthodoxorũ religionis ſemita, & S.R.E. omniũ matris & magiſtræ obedientia recedẽtes, in varios errores, & ſchiſmata prolapſi sũt, & laïcos in eandem erroris foveam ſecum pertraxerunt.

§.2. Quocirca cupientes antiquam & celebrem Nationem ab hujuſmodi ignorantiæ, & eorum caligine ad veritatis lucem, & ſalutis viam revocare, nullum ad id aptius remedium à nobis exiſtimavimus poſſe adhiberi, quàm ſi in Alma hac Urbe noſtra Collegium erigatur, in quo pueri & adoleſcentes Græci ex ipſa Græcia, & aliis Provinciis ac locis, ubi commorantur inquiſiti, alãtur, & Græcis literis, liberalibus diſciplinis, ac ſcientiis, ſacra præſertim Theologia, Eccleſiaſticis præterea ritibus, à viris probatæ fidei & doctrinæ ſedulo inſtituantur, & poſtquam in Catholicæ fidei firmitate ſolidati fuerint, & in hujuſmodi ſtudiis profecerint, ad eorum Provinciam & loca redeuntes alii, qui monaſticam vitam maluerint profiteri, cæteros Monachos & Religioſos Catholicè inſtruere, & ad monaſticam diſciplinam, regularemque obſervantiam à qua penitus declinare videntur, juxta Sanctorũ Patrum inſtituta revocare ſtudeant. Alii autem qui in Clerum adſcribentur, Nationis ſuæ populis prodeſſe, & præeſſe, animarum curam exercere, verbum Dei ſincerè prædicare, Populos ab erroribus & ſchiſmate removere, & ad ſalutarem orthodoxæ fidei veritatem reducere poſſint. Reliqui verò qui in laïcali vita permanſerint, publicè per Civitates aliorum Græcorum filios, ejuſdem fidei rudimenta & veritatem, literaſque & artes liberales edocere, ſic ſimiliter in orthodoxæ religionis cultu continere valeant. Atque ita divinis favente gratia, ſperari poſſit, ut ſanctæ integra fidei prædicatio & doctrina in ipſa Græcia, & totius præterea Orientis partibus aliquando reſtituatur, priſcorumque gentis ejuſdem patrum lumina clareſcant. Proinde ad Omnipotentis Dei gloriam, ſanctæ fidei Catholicæ exaltationem, animarum eorundem Græcorum ſalutem, ac perpetuam ipſorum cum Eccleſia Romana unionem, Motu proprio, certaque ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, unum Collegium Græcorum puerorum, & adoleſcentum in eadem Urbe noſtra, loco ad id ſtatuendo auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus & inſtituimus, eique dotis nomine centum ſcuta auri ex noſtris, & Cam. Apoſt. pecuniis, donec aliter opportunè provideatur, in ſingulos menſes ſolvenda aſſignamus. Præterea cum Cathedralis Eccleſia Chiſamen. Inſulæ Cretæ certo modo vacaverit, & vacet ad præſens, nos conſiderantes Eccleſiam ipſam Clero, populoque Latino, exceptis paucis quibuſdam Canonicis, qui tamen ab immemorabili tempore, ſive ob tenuitatem præbendarum, ſive alias ob cauſas ibi nunquam reſederunt, ſed Cydoniæ ibi propinquæ habitare ſoliti ſunt, omnino carere, conveniens judicavimus, ſubſidiũ aliquod Collegio prædicto in ſuſtentationem Scholarium ex hujus Eccleſiæ fructibus applicare, donec Deo dante talis conſtitui poſſit Epiſcopus, qui etiam clero & populo Græco Sacramenta, & quæ ſunt Pontificalis ordinis valeat miniſtrare, quare omnes dictæ Chiſamen. Eccleſiæ fructus, redditus, & proventus, omniaque jura, obventiones, & emolumenta, exceptis ducentis ſcutis, annuè adminiſtratori, ſeu Vicario, qui à nobis eidem Eccleſiæ deputabitur perſolvendis, & annua penſione centum ſcutorum auri ſimilium, quam Venerabili fratri nunc Epiſcopo Milovien. ut commodius ſuſtentari poſſit, aſſignari decernimus, ipſi Græcorum Collegio à nobis erecto ad annos quindecim eadem auctoritate Apoſtolica applicamus, attribuimus, & aſſignamus, ita ut ab ipſius Collegii procuratoribus propria auctoritate ea omnia exigi, percipi, & levari, prædiaque, domus, & bona quæcumque locari, aliaque ad id opportuna & neceſſaria fieri poſſint.

Exemptionem à ſuperiorum. Ordinariorum, & aliorum concedit.

§.3. Volumus autem idem Collegium, illiuſque Rectores, Oeconomos, Magiſtros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo exiſtentes, & eorum domeſticos, Officiales & Miniſtros, ipſiuſque Collegii bona mobilia, & immobilia, cujuſcumque qualitatis & quantitatis in dicta Urbe & extra, ac alias ubique locorum conſiſtentia, exempta eſſe ab omni Juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate & poteſtate pro tempore exiſtentis Senatoris, Conſervatorum, Reformatorumque dictæ Urbis, necnon Rectoris ſtudii generalis, Vicarii Urbis, & Ordinariorum locorum, aliorumve quorumcumque Judicum & Officialium in ipſa Urbe, vel alias ubilibet conſtitutorum, Collegiumque ipſum ſuper propriis ejus rebus, & bonis, & cum ipſo, & ejus nomine ſupradicto contrahentes à ſolutione, & exactione omnis & cujuſcumque pedagii, gabellæ, bullettini, decimarum, & cujuſcumque alterius, tam ordinarii quam extraordinarii oneris ex quacumque cauſa impoſitorum & imponendorum eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri, & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, Nobiſque & dictæ Sedi immediatè ſubjicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

Privilegia Studii Vrbis ejuſque Doctorum elargitur.

§.4. Eidemque quoque Collegio, & Scholaribus, Rectoribuſque & Oeconomis ut omnibus & quibuſcũque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus & indultis, quibus ſtudium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoreſque in eo etiam actu legentes, quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, uti potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

Qua vide ſup. in Bonif. VIII. conſt. 9.

Officialibus obſervantiam prædictorum demandat.

§.5. Necnon Senatori, Conſervatoribus, Reformatoribus, Rectoribus, & aliis Judicibus, Officialibus & perſonis prædictis, ac pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario, Præſidentibuſque & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac quibuſvis Commiſſariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus

tenoribus & formis consuetarum præuxta, Collegium, Scholares, Rectores, Oeconomos, Officiales & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestare, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

Facultatem promovendi Scholares Collegii ad gradus tribuit.

§. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii, cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore fuerint, sive alicujus eorum, vel de ipsorum consilio & expresso consensu, illos quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia & moribus idoneos esse repererint, ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque Magisterii gradus, servata Concilii Viennensis juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, quodque sic promoti facultates in quibus studuerunt legere & interpretari, & de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi concernentes actus exercere, ac omnibus & singulis gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta consuetudinem & mores prædictos suscepissent, concedendi & indulgendi liberam eadem auctoritate tribuimus facultatem.

Cardinalem Protectorem Collegii deputat.

§. 7. Insuper ut ipsius Collegii conservationi, bonoque regimini, tam in his, quæ ad institutionem & disciplinam, quam quæ ad victum & vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur, Dilectos filios nostros Jacobum S. Mariæ in Transtiberim Sabellum, & Guglielmum S. Laurentii in Panisperna Sirletum, ac Julium Antonium S. Bartholomæi in Insula Sanctæ Severinæ titulorum Presbyteros, necnon Antonium S. Mariæ in Cosmedin Diaconum Carafam, nuncupatos Cardinales ejusdem Collegii Protectores & Defensores constituimus & deputamus, quorum consilio & spe supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in Collegio admittendos Scholares, retinendosve, ac dimittendos spectantia agant & ordinent. Dantes eisdem & pro tempore existentibus Protectoribus plenam & liberam facultatem & auctoritatem pro salubri directione & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum & rerum, ac jurium, tam spiritualium, quam temporalium, Oeconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque ministros & officiales in eo deputandi, amovendique, & alios eorum loco sufficiendi, ordinationesque & statuta, licita tamen & honesta, sacrisque Canonibus & Concilio Tridentino non repugnantia, faciendi & edendi, eaque cum visum fuerit revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ postquam facta, edita, revocata, immutata & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus, aliisve personis in Collegio servientibus & ministrantibus inviolabiliter observari, ac juxta eorundem dispositionem, & quibusvis Judicibus, sublata eis quavis aliter judicandi facultate, judicari ac definiri debere. Et si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſ. derog.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & personis, aliisque prædictis, necnon præfatæ Urbi, & populo Romano sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1577. Idibus Januarii, Pontificatus nostri anno 5. *D. P. A. 13. Jan.*

Die 28. Martii 1577. præsentes literæ Apostolicæ præsentatæ fuerunt in Cam. Apost. & ibi decreto in consilio admissæ & registratæ fuerunt in libro signaturarum diversorum Pontificum penes me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium existentem.

Admiſſ. & regiſtrat. in Cam.

Tydeus de Marchis Not.

Declaratio, quod spolia Regularium extra claustra vagantium, spectant ad R. Cameram Apostolicam, juxta Constitutiones Pauli III. & aliorum prædecessorum. XLIII

De materia Spoliorum notis inspice inf. in const. 18. Pauli V. In eminenti.

GREGORIUS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita Anno 1577.

Exordium.

OFficii nostri partes sedulò præstare tenemur, ut dubia, quæ ab aliquibus falso sub prætextu, vel nimis subtiliter excitata, in Cameræ nostræ Apost. præjudicium tendunt, declaratione nostra dilucidentur.

Pius IV. const. 21. minuit & facit const. 10. Bullam Pauli II. est infra. quæ 4. ſi verat. regularium decernit extra ſibi Mendicantium, illi tum ſeſſi fuer.

§. 1. Nuper accepimus quod etsi fel. rec. Pius Papa IV. prædecessor nostet constitutionem, & quæcumque in illa continerentur, per piæ mem. Paulum Papam IV. etiam prædecessorem nostrum contra apostatas editam, per quam inter cætera decrevit, bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac census, redditus, & proventus, jura, & actiones per regularem Ordinem professos, extra claustra suorum regularium locorum, etiam de licentia suorum Superiorum degentes, tempore quo extra claustra hujusmodi fuissent acquisita, etiamsi acquisitiones hujusmodi ab ipsis professis ex redditibus beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, vel sine cura per eos obtentorum, seu detentorum, aut ex propria industria, seu artificio, mercatura, vel ex testamento, sive successione ab intestato quorumvis consanguineorum, affinium, vel amicorum suorum, aut quorumcumque aliorum factæ essent, non Fisco, aut Cameræ Apostolicæ, seu Religioni, aut Monasteriis, in quo, seu quibus primò professi fuissent, eo ipso applicata esse, & censeri debere, ad juris & sacrarum constitutionum formam reduxerit.

Sed ex eo 29. Pauli quæ eſt ſub ipſa poſſe clabant Cam. Ap. multi ex rium ad bant.

§. 2. Necnon præfata bona regularium extra claustra, ut præfertur, degentium, sive mendicantium, sive non mendicantium, aut militiarum professorum, etiamsi loca, & canonicales portiones, aut dignitates, in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis cujusvis Ordinis regularibus obtinuerint, ac Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Primatiali, vel quavis alia præfulserint dignitate, post eorum obitum ad eandem Cameram Apostolicam, & juxta constitutionem fel. record. Pauli Papæ III. super spoliis, sub Dat. videlicet tertio nonas Januarii, Pontificatus sui anno tertio promulgatam, legitimè spectent & pertineant, idque per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, dum Collector generalis ad recuperandum spolia regularium specificè deputatus fuit, apertè demonstratum extiterit, ac in possessione illa exigendi, ac recuperandi eadem Camera meritò semper fuerit, nihilominus nonnulli vano sub dictæ constitutionis Pauli IV. prædecessoris præfati prætextu contrarium aliquando asserere non dubitarint.

Ideo Pont. clara: con eorum lem Cam. Ap ſpectaſſe ſpectare jure, jure Bulla Pii IV. & rum præd forum.

§. 3. Nos omnem circa prædicta dubitandi occasionem dimovere, simulque æquitate & justitia suadentibus ejusdem Cameræ indemnitati, ne in dies molestiis & incommodis afficiatur, consulere volentes, præsentium auctoritate declaramus, res & bona quæcumque prædictos regulares extra claustra Ecclesiarum, monasteriorum, domorum, & quorumcumque regularium locorum degentes, quocumque jure & actione, sive ex causa testati, sive intestati acquisita, & in posterum acquirenda, vel ad eos delata, in quibusvis provinciis, dominiis, regnis, & locis consistant, nisi iidem, ad quos illa spectaverint, sufficienti fuerint testandi, aut de illis disponendi facultate suffulti, eaque legitimè usi fuerint, ad eandem Cameram pleno jure pertinuisse & spectare, ac bona quæcumque

que eorundem subspoliorum nomine comprehensa per ipsum Camerarium, ejusque nomine à quibuscumque illa quandocumque occupantibus & detinentibus recuperari ac vindicari potuisse & posse, ac juxta Pauli III. & aliorum prædecessorum nostrorum literas eadem Camera Apostolica in hujusmodi bonis spolia nuncupatis verè universaliter succedere, quod ipsa Camera præ cæteris hæredibus & successoribus ampliori est privilegio munita, cuique merito magis favendum est, dum in eam rerum & bonorum dominium, ac possessio nulla traditione præcedente transeat, in quacumque bonorum & spoliorum, sive ad regulares, dum viverent spectantium, successione, quibuscumque in rebus, sive pecuniis illa consistant, etiamsi nominatim, aut alia speciali nota illa designanda essent, quæ ad eandem Cameram jure spoliorum pertinuerunt & pertinebunt in posterum, omni prorsus fictione penitus cessante, jus & nomen veri hæredis in eisdem spoliis habere, illiusque naturam sortiri, ac veri hæredis privilegiis & juribus in quibuscumque bonis, pecuniis, juribus & actionibus uti antehac potuisse & nunc posse, idque eorundem prædecessorum, & nostræ etiam intentionis semper fuisse & esse auctoritate præsentium declaramus.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices in quibusvis causis, etiam per appellationem aut alias pendentibus & futuris, ac in quacumque causa vel instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, necnon quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 5. Mandantes delicto filio Magistro Ludovico Tabernæ Notario & Thesaurario, necnon spoliorum ad dictam Cameram pertinentium in universa Italia Collectori generali, nostro, ejusque in dictis officiis successoribus, quatenus præsentem nostram declarationem, & in ea contenta quæcumque inviolabiliter observari curet & faciat, non permittendo eandem Cameram contra illius seriem, quacumque ratione vel causa, aut quovis quæsito colore vel ingenio, directè vel indirectè molestari, aut perturbari, contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna juris & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, & Ordinum, vel Militiarum, cujus illæ fuerint, monasteriorumque vel regularium locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis earundem Ecclesiarum Præsulibus, capitulis, ac monasteriorum, regulariumque locorum conventibus, illorumque Ordinibus, Superioribus, & personis, necnon civitatibus, provinciis, dominiis & regnis, in quibus bona vel pecuniæ collocatæ, aut illarum redditus percipiendi forsan fuerint, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & ad favorem religionis concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis & indulgentiis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentium impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenotibus habenda sit, in nostris literis mentio specialis, quæ quoad hoc volumus eis nullatenus suffragari.

§. 7. Cæterùm præcipimus præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & dicti Thesaurarii, seu alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis eandem prorsus fidem adhibendam in judicio & extra, quæ præsentibus adhiberetur, si exhiberentur vel ostenderentur. *Vide transumpta.*

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 21. Januarii 1577. *D. P. A. 5. die 21. Januarii.*

XLVI. Confirmatio gratiarum & privilegiorum Archihospitali S. Spiritus in Saxia de Urbe concessorum, quatenus Concilio Tridentino, & sacris Canonibus non sint contraria. Illorumque communicatio inter omnia loca Ordinis.

Privilegia vide sup. in const. 22. Sixti IV. Religionis, *ubi notavi. Et catera, quæ Hospitale respiciunt, indicavi sup. in const. 7. Innoc. III.* inter.

GREGORIUS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1577.*

Exordium.

SI inter præcipuas virtutes, quas Theologicas dicimus, charitas principem locum obtinet, jactis fidei & spei fundamentis, ut cujus virtutis effectus, qui insignes nobis ante oculos obversantur, ac præsertim in Archihospitali nostro S. Spiritus in Saxia de Urbe elucent, dum in cujusvis generis languentes, vulneratos, infirmosque curando, infantibus expositis alendis, puellis nubilibus in matrimonium collocandis, summo Christianæ pietatis studio officia exercentur, illa non solùm eo in Archihospitali conservari, verum etiam in dies augeri, summè operandum nobis est, eamque ob causam facile induci patimur, ut quæ à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, & ad ejus Archihospitalis, & ab illo dependen. locorum decus & ornamentum, & pauperum subventionem concessa sunt, Apostolicæ firmitatis robur adjiciamus, aliasque desuper disponamus, prout in Domino conspicimus expedire.

Innocent. III. erexit in Urbe Hospitale S. Spiritus, & Sixti IV. illud ampliavit, ut supra in const. citata in rub.

§. 1. Dudum siquidem Innocentius Papa III. qui dictum Archihospitale fundavit & instituit, ac deinde successivè plerique Romani Pontifices prædecessores nostri, inter quos Sixtus Papa IV. idem Archihospitale maxime auxit, cupientes illud, ac ejus bona & jura perpetuò conservari, defendi, & protegi, idem Archihospitale, illiusque præceptoriam, quæ conventualis, aut caput aliarum præceptoriarum Hospitalis, & Ordinis prædictorum existit, & à qua omnes aliæ præceptoriæ per fratres ejusdem Archihospitalis teneri solitæ dependent, ac personas, quæ ejus curam gerent, ab eodem Archihospitali dependentes, prædictas præceptorias, Prioratus, Oratoria, Ecclesias, Capellas, membra, grangias, ac in eis respectivè institutas & erectas Confraternitates, illarúque Confratres variis indulgentiis etiam plenariis, ac facultatibus, privilegiis, immunitatibus, exceptionibus, libertatibus, & gratiis, tam spiritualibus quàm temporalibus, etiam per solam signaturam, aut vivæ vocis oraculo, in genere & in specie, tam per viam communicationis, sive extensionis privilegiorum, tam mendicantium, quam non mendicantium Ordinibus concessorum, ornarunt & decorarunt, ac locupletarunt, illaque antea concessa confirmarunt & approbarunt, ac ad omnia loca prædicta ab ipso Archihospitali dependentia extenderunt & ampliarunt, & alias, prout in singulis dictorum prædecessorum literis desuper confectis plenius continetur.

Confirmat hic Pont. indulgentias, & privilegia Hospitalis ejusque clausulas quatenus sint in usu Sacri Concilii Tridentini contraria.

§. 2. Cum autem ea firmius subsistere, ac majorem vim & robur obtinere noscatur, quo sæpius fuerint Apostolica auctoritate communita. Propterea dilectus filius Theseus Aldrovandus, modernus ejus Archihospitalis Præceptor nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis ejusdē Thesei Præceptoris honesto desiderio satisfacere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur gravium onerum, quæ

quibus eo Archihoſpitali incumbunt, data facultate, &c. ...ditus quotannis in pauperum, miſerabiliumque ſubventionem erogantur, rationem haberi eſſe cenſeri, & propterea eadem privilegia & facultates, & alia eidem Archihoſpitali, & ab eo dependentibus locis, illorumque perſonis, ac quibuſvis intuitu dicti Archihoſpitalis conceſſa conſervanda, verum etiam quantum cum Deo nobis licet, augenda eſſe exiſtimantes, ac quarumcumque indulgentiarum, privilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cujuſvis generis gratiarum cum quibuſvis clauſulis & decretis, tam per dictos quam quoſcumque Rom. Pont. quibuſvis prædictis, ac aliis forſan rationibus conceſſarum tenores, & prout illa concernunt omnia & ſingula in eis contenta præſentibus pro expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, omnia & ſingula privilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, peccatorum remiſſiones, conceſſiones, & indulta ſupradicta, & alia quæcumque, ſive dicto Archihoſpitali, ſive ejus Præceptori, ac ab eodem Archihoſpitali dependen. Prioratibus, Præceptoriis, Oratoriis, Capellaniis, membris, grangiis, & locis, necnon illorum reſpective miniſtris & officialibus hac tam in dicto Archihoſpitali, quam alibi inſtitutis Confraternitatibus, & Confratribus, quandocumque, & qualitercumque conceſſa, indulta, & approbata, quatenus ſint in uſu, ac ſacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria, ex certa noſtra ſcientia denuo Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac innovamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſque & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem ſupplemus, eademque omnia & ſingula, quæ per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt, prout per illos conceſſa, indulta, & elargita extiterunt, quatenus, ut præfertur, ſint in uſu, adverſus quaſcumque contrarias diſpoſitiones reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Illiſque omnibus d. Ordinis communicat.

§. 3. Illaque omnia & ſingula dicto Archihoſpitali, aut in eo inſtitutæ Confraternitati, aut quibuſvis certis & aſſignatis locis dumtaxat forſan conceſſa, univerſis & ſingulis, quæ ab eodem Archihoſpitali dependent Prioratibus, Præceptoriis, Eccleſiis, Capellaniis, Hoſpitalibus, Oratoriis, Eremitoriis, grangiis, membris, & locis ac Confraternitatibus, illarumque Confratribus, & quæ illis in vim privilegiorum prædictorum unita jam fuerunt, & in poſterum uniri contigerit, illorumque miniſtris ac ſervientibus communicamus, concedimus, & impartimur, eademque omnia ad illa extendimus & ampliamus.

Clauſula præſervativa.

§. 4. Decernentes præſentes literas ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium gratiarum, indulgentiarum, conceſſionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, cenſerique debere, ac de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari, aut impugnari non poſſe, ſed validas ſemper & efficaces exiſtere, ac perpetuò ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorũ cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executorialis deputatio, & facultates.

§. 6. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris ſacri Concilii S.R.E. Cardinalium Decano, ac Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditori generali nunc, & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Theſei, & pro tempore dicti Archihoſpitalis Præceptoris, aut aliorum in præmiſſis jus & intereſſe quomodolibet habentium, vel dependentium fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Theſeum, & pro tempore ...dictum, & alios quoſcumque confirmationis ...ne, aliiſque præmiſſis juxta præſentium ... & tenorem pacificè fruì, & gaudere, non permittentes illos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, & inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras & pœnas incurriſſe declarando necnon etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 7. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac piæ memoriæ Pii Papæ V. etiam prædeceſſorum noſtrorum revocatione dictarum indulgentiarum, cum clauſula, manus adjutrices porrigentibus, quas, dempta ea clauſula, nec alias ſuffragari volumus, in provincialibuſque & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon aliorum Hoſpitalium, Monaſteriorum, Eccleſiarum etiam Cathedralium, vel Metropolitanarum, tam mendicantium quam non mendicantium Ordinum, Confraternitatum, piorumque locorum quorumcumque ſtatutis & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem vel alicui eorum ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, ac ex ſimili ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam forſan conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Clauſ. d.

Fides tr... ſumptorum

§. 8. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcumque loca, ad quæ neceſſe fuerit deferri, volumus præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii, ſeu Secretarii prædicti Archihoſpitalis ſubſcriptis, ac ſigillo dicti, & pro tempore Archihoſpitalis prædicti Præceptoris munitis eandem fidem in judicio & extra adhiberi, quæ præſentibus exhibitis vel oſtenſis ubique gentium, & locorum haberetur.

D.P. A... 15. Mar...

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 15. Martii 1577. Pont. noſtri anno 5.

Juriſdictio S.R.E. Cardinalis Archipresbyteri, & Judicis cauſarum Capituli Canonicorum, & aliarum perſonarum ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ. XLV

Declarata & extenſa fuit hæc juriſdictio à Paulo V. in ejus conſt. 29. Ad ea.

Hanc Baſilicam Greg. XI. & Pius V. & alii, cæteris Urbis & Orbis Eccleſiis majorem eſſe declararunt, ut notavi in ipſius Greg. XI. conſt. 1. *Super*, & conſt. 94. Pii V. *Infirma.*

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A... 1577.

CUm ſicut accepimus, ſæpè contingat dilectos filios Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos,

Cauſa hu... conſtit.

Capellanos, Cantores, Sacriſtas, Miniſtros, & alias perſonas Eccleſiæ Lateranenſis pro ſui rationi ſtrehi preſtetarum, & dictæ Eccleſiæ negotiis, rebus, & bonis per diverſa Tribunalia diſtrahi, & exinde variis ſumptibus, & expenſis, & moleſtiis defatigari.

§. 1. Nos cupientes eorum indemnitatibus hac in parte opportunè providere, ac illorum intuitu perſonas ipſas à ſimilibus ſumptibus, expenſis, & moleſtiis eximere, ac favore proſequi gratiæ ſpeciali, à quibuſvis excommunicationis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas civiles & beneficiales, ſpirituales, profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales inter ipſoſmet Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, Cantores, Sacriſtas, Miniſtros, & perſonas hujuſmodi, earundemque litium conſortes, ſeu quomodolibet ab eis cauſam habentes in Romana Curia coram quibuſcumque Judicibus ordinariis vel delegatis, ſeu executoribus quavis auctoritate fungentes, etiam Almæ Urbis Vicario, Gubernatore, Senatore, & Conſervatoribus, ac aliis Judicibus, necnon Cameræ Apoſtolicæ Clericis, cauſarum Curiæ ejuſdem Cameræ, ſeu Palatii Apoſtolici Auditoribus, vel eorum Locatenentibus ac S.R.E. Cardinalibus, ſuper quibuſcumque bonis etiam emphyteuticis, cenſibus, canonibus, reſponſionibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, actionibus, creditis, debitis, pecuniarum ſummis, & aliis rebus Capitulum & Eccleſiam hujuſmodi tangentibus, etiam in vim Cameralium, & aliarum quarumcumque obligationum, etiam cum juramento, & quibuſcumque renuntiationibus factarum, in prima vel ſecunda, aut alia ulteriori inſtantia indeciſas pendentes, in eiſdem ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, ab ipſis Judicibus ad ſuos harum ſerie avocamus.

§. 2. Illaſque etiam, quatenus de novo inchoandas, & quaſcumque alias ſimiles vel diſſimiles cauſas civiles, & beneficiales, ſeu ſpirituales & profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales, citra tamen pœnam ſanguinis, & corporis afflictivam, quas de cætero perpetuis futuris temporibus inter Capitulũ, Canonicos, & ſingulos alios prædictos, ac eorum quemlibet litis conſortes, & cauſam habentes prædictos ſuper bonis, cenſibus, reſponſionibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, actionibus, creditis, debitis, pecuniarum ſummis, obligationibus etiam Cameralibus, cæteriſque rebus prædictis, etiam in actis cauſarum hujuſmodi latiùs deductis & educendis, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris, & illorum occaſione moveri & exoriri contigerit, cum omnibus & ſingulis ſuis incidentis dependen. emergen. annexis, & connexis, Dilecto filio Marco tituli S. Georgii in Velabro presbytero Cardinali Altaëmps nuncupato, & aliis pro tempore exiſtentibus Archipresbyteris dictæ Eccleſiæ, tam conjunctim quam diviſim, per ſe ſeu Vicarium ſeu Vicarios ad id ab eis deputatos ſeu deputandos ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſed ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus ſit executivè, & manu regia abſque terminorum ſubſtantialium, & alicujus telæ judiciariæ obſervatione, ſine confectione regiſtri, ſeu extractus, etiam ſingulis diebus & horis, ac etiam quarumcumque feriarum, præterquam in honorem Dei indictarum vel indicendarum temporibus audiendas, cognoſcendas, decidendas, & ſine debito terminandas, committimus & mandamus.

§. 3. Sibique dictas partes reſpectivè ſua communiter vel diviſim intereſſe putantes, etiam in executione citationis, ſeu citationum deſuper decernendarum nominandos in dicta Curia, vel extra, docto tamen etiam extrajudicialiter de non tuto acceſſu, citandi, ac quibus & quoties oportuerit, ſub cenſuris Eccleſiaſticis & pecuniariis pœnis ſuo arbitrio moderan. & amplian etiam per ſimile edictum inhibendi, & in eventum non paritionis pœnas & cenſuras prædictas incurriſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, & brachii ſæcularis auxilium invocandi, vel loco ſententiæ, ſeu ſententiarum per eaſdem rundarum mandatum ſeu mandata executiva ſub ſolita & conſueta decernendi, illudque & illa, ac quæ quæ per eum judicatum fuerit exequendi, expenſas quaſcumque taxandi & moderandi.

§. 4. Necnon Capitulum, Canonicos, & alios dictæ Eccleſiæ perſonas ab excommunicationis, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis ſimpliciter vel ad cautelam, prout juſtum fuerit abſolvendi. *Canonicoſque & alios ab excommunicatione abſolvens.*

§. 5. Necnon adverſus lapſum temporis, & fatalium, ſi neceſſe fuerit reſtituendi, & quatenus lapſa non ſint, eorum arbitrio prorogandi. *Fatalisque prorogan. & adverſus lapſum reſtituens. Attentata revocan. &c.*

§. 6. Attentataque & innovata quæcumque, prout juris fuerint revocandi, omniaque alia & ſingula in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi & exequendi.

§. 7. Necnon Judici ſeu Judicibus coram quibus cauſas hujuſmodi per viam appellationum à ſententiis dictæ Eccleſiæ latis interpoſitarum introduci contigerit, dictis feriis indicendis, ac modo & forma præmiſſis ad illarum totalem & celerem expeditionem procedere poſſint, plenam, liberam, & omnimodum facultatem, poteſtatem & auctoritatem concedimus & elargimur. *In cauſis appellationum non obſtante feriis procedendi.*

§. 8. Decernentes cauſas hujuſmodi à dicto Cardinali & pro tempore Archipresbytero exiſtente, vel ejus Vicario prædicto nullo unquam tempore avocari poſſe, & quaſcumque illarum avocationes nullius roboris vel momenti fore, niſi illa per ſpeciale reſcriptum, noſtra vel pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis manu ſignatum, etiam cum præſentium literarum de verbo ad verbum facienda inſertione, Motu ſimili, vocatis & citatis Marco Cardinali, & pro tempore exiſtente Archipresbytero, & Capitulo prædictis facta fuerint. *Cauſa ab Archipresbytero avocari non poſſint niſi à Pontifice, illo cauſo.*

§. 9. Irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Derogatum irritans.*

§. 10. Non obſtantibus feriis, & aliis præmiſſis, ac Regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohibente mandata executiva alias quam ſub plumbo expediri, necnon aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, & aliarum dictæ Urbis Curiarum & Tribunaliũ, ac Univerſitatum, Collegiorum, & locorum ſtatutis, & conſuetudinibus juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis illorumque Judicibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, vel aliàs quomodoliber conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcũque. *Clauſ. derog.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Junii 1577. Pont. noſtri anno 6. *D. P. A. 6. die 13. Junii.*

Erectio Eremitorii del Tardonin Monaſterium Ordinis S. Baſilii, ejuſque & aliorum Monaſteriorum Ordinis in Regnis Hiſpaniarum aggregatio eidem Ordini, cum privilegiorum conceſſione. XLVI.

In hoc poſtea Monaſterio præfinita eſt inſtitutio Monachorum reformatorum, ut habetur infra in Clem. VIII. conſt. 103. Altiſſimi, ubi videas alia indicanda.

GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 1577.

COgit muneris Apoſtolici ratio de omnium Religioſorum ſtatu nos eſſe ſollicitos, atque eorum curam *Proœmium.*

ſuſcipere diligentiæ, qui rejectis mundi delicijs & illecebris, antiquorum ſanctorum Patrum exemplo in ſolitudine hoc conceſſerunt, jejuniis, orationibus, & cœleſtium contemplationi aſſiduè inſiſtentes, ut cum talium numerum ubicumque auctum intelligimus, ipſorum vitam, & mores ſub certa alicujus approbatæ regulæ norma ad Dei gloriam, & eorundem ſalutem providè dirigamus.

Matthæus de la Fuente certam religionis vitam elegit, & multi eum ſecuti ſunt.

§. 1. Ad noſtram ſiquidem pervenit notitiam, quod cum viginti ab hinc, vel circiter annis quondam Matthæus de la Fuente de Halmiruete Toletan. diœc. dum ſoli Deo placere ſtuderet, unà cum duobus, vel cuibus ſociis in Eremum del Tardon Corduben. diœc. ſe recepiſſet, & in ea proprio labore victum parans pauperem vitam duceret, nonnulli alii ejus exemplo, & religioſæ vitæ fama commoti, ſæculi caris poſthabitis, eandem vivendi rationem amplexi ſunt, & ſe illis ſocios adjunxerunt, ipſum præterea Matthæum per loci Ordinarium ad ſacros, & Presbyteratûs ordines fuiſſe promotum.

Qui hujus notitiæ conſt. Pii V. 76. quæ eſt ſup. regulam S. Baſilii profeſſi ſunt.

§. 2. Et licet Eremi cultores inter ſe diſtinctas cellulas inhabitarent, eos tamen conſueviſſe ad eundem Matthæum tanquam eorum Patrem, & ſuperiorem, à quo in via Domini inſtruerentur recurrere, ſtatutiſque horis in quodam Oratorio ad piè orandum ſimul convenire, ac ſub dicti Matthæi voluntaria obedientia degere, hunc-que vivendi morem eo uſque fuiſſe ſervatum, donec ad eorum notitiam conſtitutio fel. rec. Pii Papæ V. prædeceſſoris noſtri deducta fuit, qua ſancitum eſt, ab iis, qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viverent, quorum habitus à Presbyteris ſæcularibus eſſet diſtinctus, prout ipſorum erat, profeſſionem omninò eſſe emittendam, electa ab ipſis una ſub qua degerent ex Regulis approbatis.

Et domos in ipſo Eremo habitare cœperunt Monachorum more vivendo, & divina conventualiter recitando, neceſſariaque ad victum propriis laboribus parando.

§. 3. Nam poſtquam idem Matthæus, & ſocii conſtitutionis hujus certiores facti fuerunt, Regulam S. Baſilii eorum vivendi inſtituto, ut cenſuerunt magis accommodatam, ad cujus præſcriptum Altiſſimo pium exhiberent in habitu humilitatis obſequium, delegerunt. Et deinde Matthæus profeſſionem juxta dictam Regulam emittere volens, Presbyterum ex ſuis ſociis Eremitis, in cujus manibus profiteretur, ſuo arbitrio elegit, & in ejus manibus tria vota juxta regulam prædictam quantum in ſe fuit, profeſſus eſt. Reliqui verò omnes Eremitæ in dicti Matthæi manibus ſimilem profeſſionem emiſerunt, & derelicto cellularum uſu in domos apud Eremum del Tardon, ut præfertur, & Vallis del Galleguillos Hiſpalenſis diœceſis propriis eorum manibus ad Monaſterii formam conſtructas, clauſuraque munitas numero quadraginta, & ultra demigrarunt, ubi Religioſorum, & Monachorum more viverent, prout de præſenti vivunt, horaſque canonicas in Choro, & Miſſas conventualiter, quemadmodum in aliis Monaſteriis fieri conſuevit, juxta Romanum uſum celebrarunt, neceſſariaque ad vitam propriis manuum laboribus juxta eorum inſtitutum parando, nec eleemoſynas petierunt, nec oblatas acceperunt.

Ipſeq; Matth. Abbatis munere functus fuit. Eoque mortuo Didacus Vidal Abbas creatus fuit.

§. 4. Religioſiſque in prædictis locis, ſic ut præfertur, redactis, idem Matthæus in utriuſque domibus, quaſi illæ in Monaſteria jam erectæ eſſent, nonnullorum qui periti habebantur conſilium ſequutus, Abbatis munere donec vixit ſine canonica proviſione functus fuit, & poſt ejus obitum credentes Religioſi prædicti Monaſteria veri, & legitimi Abbatis regimine eſſe deſtituta, alium Religioſum ex eo numero, videlicet dilectum filium Didacum Vidal in ejuſdem Matthæi locum elegerunt.

Quia tamen eorum profeſſio nullíter emiſſa erat, & dicta Eremiteria canonicè non erant erecta in Monaſteria Ordinis.

§. 5. Cum autem iidem Eremitæ prædictam profeſſionem in manibus ejus, qui illam recipiendi facultatem non habebat emiſerint, eademque profeſſio nulla, & invalida reddatur, ac del Tardon, & Vallis de Galleguillos Domus, & Eremitoria hujuſmodi in Monaſteria Ord. S. Baſilii adhuc canonicè erecta non fuiſſe, nec eſſe conſter.

Idem hic Pont. erigit in illis dignitatem Abbatialem, & alia officia inſtituit.

§. 6. Nos dictorum Eremitarum ſtatui opportunè conſulendum eſſe exiſtimantes, ipſoſque, & eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ad omnipotentis Dei gloriam, & Religionis Chriſtianæ propagationem prædicta del Tardon, & Vallis del Galleguillos Eremitoria, ſeu Domos in Monaſteria dicti Ordinis S. Baſilii cum ſuis Eccleſiis, & Conventibus, nec non Menſis, Sigillis, Arcis, aliiſque omnibus inſignibus ad id requiſitis, & conſuetis, ac ſi ſingulis dignitatem Abbatialem, adminiſtrationes, & officia in aliis Monaſteriis ipſius Ordinis haberi ſolita pro Abbatibus, & Monachis ad juſtum numerum Conventus, cultum, & regularem diſciplinam ibidem obſervaturis, perpetuò erigimus, & inſtituimus. Ac illis ſic erectis, eorumque Menſis bona, cenſus, actiones, & jura omnia ſuarum cujuſque domorum, ſeu Eremitoriorum ſic in Monaſteria erectorum perpetuò applicamus, & appropriamus.

Illiſque facultatem eorum Eccleſiis Euchariſtiæ retinendi, aliaque officia celebrandi, Miſſale, Breviario nuper reformatum.

§. 7. Ac ipſorum Monaſteriorum ſic erectorum Abbatibus, Conventibus in ſuis quiſque Eccleſiis prædictis ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum cum debitis honore, & reverentia habendi & retinendi, Miſſas, & alia divina Officia Latina lingua ſecundum conſuetudinem, ſeu ritum Romanæ Eccleſiæ, & juxta Breviarium, & Miſſale Roman. ex decreto Concilii Tridentini noviſſimè reſtituta, & juſſu prædicti Pii Papæ edita, donec aliud Sedi Apoſtolicæ expedire videbitur, celebrandi, recitandi, & cantandi licentiam tribuimus.

Monaſteria quæ prædicta & alia Hiſpaniarum ſtruenda ſic erecta Ordini Baſilii & proceſſum dis Apoſt. cipit, & Ordinarii juriſdict. berat.

§. 8. Ipſaque ſic erecta Monaſteria del Tardon, & de Galleguillos, ac etiam Monaſteriorum S. Mariæ de Oviedo ejuſdem Ordinis S. Baſilii Giennen. diœc. à fel. rec. Pio Papa IV. erectum, & inſtitutum, & à nobis per noſtras literas in forma Brevis Monachis ejuſdem Ordinis in Italia exiſtentibus, ſub unius Abbatis, ſeu Præſidentis generalis in toto Ordine eligendi obedientia ſubjectum, ac perpetuò conjunctum, & quæcumque alia Monaſteria ejuſdem Ordinis S. Baſilii in Hiſpaniarum Regnis in poſterum conſtruenda, & erigenda, dicto Ordini S. Baſilii ſub obedientia futuri, & pro tempore exiſtentis Abbatis, ſeu Vicarii generalis ejuſdem Ordinis, aggregamus, annectimus, & incorporamus, eademque ſic erecta, & erigenda Monaſteria, eorumque Abbates, & Monachos ſub immediata noſtra, & Sedis Apoſt. protectione recipimus, illaque, & illos ab omni Ordinarii juriſdictione, auctoritate, & poteſtate eximimus penitus, & liberamus.

Eadē Mo ſteria con ſtuit mo unā proc ciam nun pandā H nlarum, qua pro ciale Ca lum ſiat libet cri

§. 9. Ita tamen, ut tam del Tardon, & Galleguillos quam de Oviedo, & alia in dictis Regnis ſub eadem Regula in futurum conſtruenda, & erigenda Monaſteria, ut præfertur, poſtquam conſtructa, & erecta fuerint, unam faciant, & inter ſe conſtituant Provinciam Hiſpaniarum nuncupandam, in qua provinciale Capitulum unoquoque triennio per Abbates, & Monachos, à Conventibus ſingulorum Monaſteriorum ſuorum deputandos celebretur, & in eo unus Viſitator eligatur, qui cum primùm electus fuerit, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatus cenſeatur, nulla alia requiſita confirmatione, niſi eidem Capitulo Abbatem, vel Vicarium ejuſdem Ordinis generalem contigerit præſidere, vel eſſe præſentem, cujus auctoritate eo caſu omnino debeat confirmari, dictæque Provinciæ Monachi ſecundum Regulam ejuſdem S. Baſilii, quam profitentur, de cætero vivere.

Habitu gro Mon uſurantur.

§. 10. Atque ut Monachi prædicti del Tardon, & Galleguillos in habitu cum reliquis dicti Ordinis Monachis etiam in Italia exiſtentibus conveniant, loco habitus Griſei, ſeu Brunei coloris, cujuſmodi in præſentiarum gerunt, monaſticum habitum nigrum, prout etiam alias Monachis dicti Monaſterii de Oviedo per dictas noſtras literas conceſſimus deferre, & ita in poſterum reliqui omnes ejuſdem Ordinis, & Provinciæ Monachi futuri eodem habitu regulari uti debeant.

Forma au habitus d claratur

§. 11. Præterea eiſdem, ac Provinciæ Hiſpaniarum Monaſteriis quibuſcumque, ac aliis membris, & locis ab ea dependentibus, illorumque Abbatibus, Prælatis, Monachis & perſonis, omnia privilegia, indulta, immunitates, prærogativas, exemptiones, libertates, gratias, & indulgentias Ordini S. Baſilii prædicti, necnon Congregationi Montis Caſſinen. aliàs Sanctæ Juſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, tam per nos, quàm per alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, Sedemque prædictam alias in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſa (quatenus uſu recepta ſint, & Concilii Tridentini decretis, aliiſque

Privilegia quoque Omnis S. Baſ & Congr Caſſinen. cedit.

aliisque factis canonibus, de ipsius Ordinis Sancti Basilii institutis non adversentur) concedimus & communicamus.

§. 12. Ac insuper ut eadem Monasteria feliciter in via Domini dirigantur, prædictorum omnium Monasteriorum dictæ Provinciæ Conventibus, & Monachis præcipimus, ut quamprimum provinciale Capitulum eorundem Monasteriorum Provinciæ Hispaniarum celebrent, in quo usque ad numerum viginti eorum Abbates, & Conventuum discreti, seu Procuratores, & Monachi habitu, vel professione in eisdem Monasteriis, tam de Oviedo, quam del Tardon, & Galleguillos antiquiores, donec tot Monasteria dicti Ordinis S. Basilii in eadem Provincia erecta fuerint, quod illorum Abbates & Conventuum Discreti, seu Procuratores in eodem Capitulo congregandi eundem numerum viginti constituant, conveniant.

§. 13. Atque in eo ex Monachis ejusdem Provinciæ unum, quem magis ad id habilem & idoneum duxerint eligendum, in eorum Visitatorem ad Triennii tempus, & eo completo successivè in provinciali Capitulo tertio quoque anno, ut præmittitur, celebrando eligant.

§. 14. Qui omnem in quibuscumque Monasteriis prædictæ Provinciæ jurisdictionem habeat, & exerceat, ipsorumque Monasteriorum Monachos, tam in capite, quàm in membris visitet, corrigat, & reformet, salva semper & reservata dicti Abbatis, seu Vicarii ejusdem Ordinis generalis pro tempore existentis, etiam in præmissis obedientia, auctoritate, & superioritate, ac Capitulis provincialibus hujusmodi præsit, & electioni Abbatum, quorum munus etiam triennale erit, per Monachos singulorum Monasteriorum faciendæ assistat, vel ad assistendum electioni hujusmodi alium ex dictæ Provinciæ Monachis specialiter deputet.

§. 15. Prædictus autem Visitator Provinciæ Hispaniarum hujusmodi, necnon Monasteria, Abbates, Monachi, & personæ dictæ provinciæ Hispaniarum prædicto Abbati, seu Vicario generali universi Ordinis Sancti Basilii in Italia pro tempore eligendo, constituendo, vel deputando subjecti existant, & ab eo dependeant. Ita ut idem Abbas, seu Vicarius generalis pro tempore existentes, tam in dictum ejusdem Provinciæ Hispaniarum pro tempore Visitatorem, quam in prædicta, & alia omnia ejusdem provinciæ erecta & erigenda Monasteria, Abbates, Priores, & alios Prælatos, ac Monachos, & personas pro tempore existentes, plenam & omnimodam jurisdictionem, auctoritatem, & superioritatem habeat, dictumque Visitatorem, Monasteria, Abbates, Priores, & Prælatos, ac Monachos, & personas, tam in capite, quam in membris visitare, corrigere, & reformare simul, vel ad partem valeat, ipsique Visitator, Abbates, Priores, & Prælati, ac Monachi, & personæ dicto Abbati, seu Vicario generali pro tempore existenti, tanquam membra capiti subjaceant, ejusque monitis, & mandatis in præmissis, & aliis omnibus, omni prorsus appellatione, reclamatione, & recursu postpositis, parere & obedire, illumque cum ad eos, vel dicta Monasteria divertere, seu pro visitatione hujusmodi, aut alias accedere contigerit, honorificè & benigne recipere, & pertractare teneantur.

§. 16. Idemque Visitator Provinciæ Hispaniarum in ejusdem Abbatis generalis electione pro tempore facienda, ac aliis rebus ad universum Ordinem S. Basilii pertinentibus, pro quibus pertractandis aliarum provinciarum Visitatores, & Superiores evocabuntur, convenire debeat.

§. 17. Ac in electione Abbatis generalis hujusmodi idem Visitator activam, & passivam vocem habeat.

§. 18. Necnon eidem Visitatori, & aliis in Capitulo provinciali congregatis, tam hac prima vice, quàm in posterum singulis triennlis quæcumque statuta, & ordinationes, licita & honesta, sacris Canonibus, ac prædicto Consilio Tridentino, dictique Ordinis regularibus institutis, ac generalibus illius ordinationibus, & constitutionibus non contraria condendi, & postquam condita fuerint, illa in toto vel in parte, juxta rerum & temporum qualitates mutandi, reformandi, illaque in toto vel in parte tollendi, & abrogandi, aliaque de novo statuendi, quæ tamen ab Abbate, seu Vicario dicti Ordinis generali, & in ejus defectum à S. R. E. Cardinale ejusdem Ordinis Protectore, qui tunc erit, approbari debeant, licentiam, & facultatem concedimus.

§. 19. Cæterum personis Eremiteriorum, seu Domorum del Tardon, & de Galleguillos sic in Monasteria erectorum, & earum statui quamprimum consulendum esse rati, Dilectis filiis prædicti S. Mariæ, & S. Benedicti Hispalensis Ordinis ejusdem S. Benedicti Monasteriorum Abbatibus per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel alter eorum illos singulos in Monachos, & in fratres suorum quemque Monasteriorum del Tardon, & Galleguillos admittant, & ab eis professionem regularem dicti Ordinis S. Basilii, si illam sponte emittere voluerint, recipiant, facientes eos sincera ibi in Domino charitate tractari.

Degentes in dictis Eremiteriis, si professionem Ordinis S. Basilii emittere voluerint, recipiantur in Monachos.

§. 20. Sed & eos qui in prædictis Domibus, seu Eremiteriis del Tardon, & de Galleguillos sub voluntaria obedientia per annum & ultra jam permanserint, statim ubi præsentium notitiam habuerint, ad profitendum, ut præfertur, omnino teneantur, quod ut faciant præcipimus per præsentes.

Et non emittentes professionem emittant.

§. 21. Postremò animadvertentes eosdem del Tardon, & de Galleguillos post prætensam professionem in dicti Matthæi manibus sic ut præfertur emissam, pro vere professis habitos fuisse, decernimus, & declaramus illos juxta exemptiones, ac privilegia Ordinis S. Basilii, vel alias concessa, ad solutionem decimarum, frugum, & animaliuum ac aliarum rerum, quæ ex suarum manuum labore à die professionis prætensæ hujusmodi usque ad hæc tempora collegerunt, ac in posterum usque ad novæ professionis tempora colligent, vel administrabunt minimè teneri, nec obligatos fuisse, aut esse, nec ad id per locorum Ordinarios aut alios quoscumque ad quos decimarum earundem collectio spectat, cogi sive compelli posse.

Exemptio à decimis.

§. 22. Irritumque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quin etiam eos universos & singulos à solutione prædicta absolvimus, & liberamus.

Decretum irritans.

§. 23. Quocirca venerabili fratri nostro Patriarchæ Alexandrino, & dilectis filiis Archidiacono Ispalensi, ac Abbati Sanctæ Fidei in Ecclesia Granaten. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædictorum, & aliorum quorum interest, intererit, aut interesse poterit, aut præsentes literæ quomodolibet concernent, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem literas, & quæcumque in illis continentur firmiter observari. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper à quibuscumque indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per juris & facti remedia opportuna, ac demùm per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendo. Ac legitimis super his habendis servatis servandis processibus illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Executoris deputatio, & facultates.

§. 24. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis prædicti, illiusque Monasteriorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiamsi de illis,

Clauſ. derog.

eorumque totis tenoribus habenda eſſet mentio ſpecialis, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

¶ *Fides exemplorum.*

§. 25. Volumus autem, præſentium exemplis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem in judicio, & extra haberi, quæ eiſdem præſentibus haberetur exhibitis, vel oſtenſis.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. A. C. die 24. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1577. 8. Kal. Junii, Pontificatus noſtri anno 6.

XLVII. Confirmatio gratiarum, exemptionum, atque Indulgentiarum Congreg. Fratrum Jeſuatorum S. Hieronymi.

De hac Congregatione plenè notabo infra in Paul. V. conſtitut. 16. Religioſos. *Et quoad Indulgentias attende ejuſdem Sanctiſſ. conſtitut.* 21. Romanus.

Editus An. D. 1577.

GREGORIVS PAPA XIII. Dilecti filii, ſalutem, & Apoſtolic. benedictionem.

Cauſa hujus conſtit.

SPectatus, qui in caſtitatis, paupertatis & obedientiæ præceptis diligenter & exacte cuſtodiendis, in vobis elucet religionis zelus, quo duce cœleſtis beatitudinis aſſidua contemplatione, ſive corporis afflictione, ſive orationis ſanctæ ſtudio, contra humani generis adverſarium vos communitis, nos inducit, ut his, quæ à prædeceſſoribus noſtris ad veſtræ Congregationis decus, commodum, & ornamentum, ac animarum ſalutem conceſſa ſunt, Apoſtolicæ firmitatis robur adjiciamus, aliaſque deſuper diſponamus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Martin. V. approbavit hâc Congregationem ſupr. in ejus conſt. 11. *Pii, tom.* 1.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. Martinus Papa V. prædeceſſor noſter veſtræ Congregationis, qui tunc eſſent, & in poſterum forent perſonas, oratoria, domos, atque loca conſtructa, & conſtruenda, ubicumque forent conſtituta cum perſonis, juribus, & pertinentiis, necnon poſſeſſionibus, rebus, & bonis ſub Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcepit.

Alii Pontif. alias gratias ei dederùt, ſed hic habes ſolùm Bull. 9. Alex. VI. ſup. tom 1. *& Clem. VII. tom.* 36. *Sacræ, ibid.*

§. 2. Ac deinde piæ memoriæ Eugenius Papa IV. Nicolaus V. Pius II. Sixtus IV. Innocentius VIII. Alexander VI. Julius II. Leo X. Adrianus etiam VI. Clemens VII. Paulus III. & Julius etiam III. ac Paulus IV. & Pius IV. & forſan alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, Congregationis ejuſdem utriuſque ſexus perſonas variis indulgentiis, etiam plenariis, ac peccatorum remiſſionibus, & facultatibus, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, etiam per ſolam ſignaturam, ac vivæ vocis oraculo, ac aliàs per literas ſub plumbo, & ſub annulo Piſcatoris conceſſas in genere, vel in ſpecie, tam principaliter eidem Congregationis, quàm per viam communicationis, ſive extenſionis privilegiorum, tam in Mari magno nuncupatis, quàm aliis literis quibuſcumque, etiam Mendicantium Ordinibus conceſſorum contentis ornarunt, & decorarunt, ac locupletarunt, illaque antea conceſſa confirmarunt, & approbarunt, ac perpetua robboris firmitate conſiſtere voluerunt.

Pius V. Ordinem Mendicantiū privilegia communavit ſup. in conſt. 30. Romanus, *to.* 2.

§. 3. Necnon ultimo loco recol. mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, omnia & ſingula privilegia, facultates, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, indulta, tam tunc per ipſum, quàm quoſcumque alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſt. quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad vos, veſtramque Congregationem, fratres, domos, Eccleſias, & loca quæcumque, quoad ea quæ veſtræ regulæ, & modo vivendi non repugnarent, extendit & ampliavit, voſque verè Mendicantes, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere, necnon omnia & ſingula Conc. Trid. decreta pro Mendicantibus hujuſmodi declarata & modificata, etiam pro veſtra Congregatione hujuſmodi declaravit & modificatus fuit, & aliàs prout in ſingulis prædictorum prædeceſſ. literis deſuper confectis plenius continetur.

§. 4. Cum autem ea majorem vim & robur obtinere noſcantur, quæ ſæpius fuerint auctoritate noſtra communita, ac pro parte veſtra, qui prædicta auctoritate noſtra communiri, & approbari mirum in modum deſideratis, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis petitiones ad exauditionis noſtræ gratiam admittere, vobiſque ſatisfacere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur vos ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, privilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cujuſvis generis gratiarum per dictos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices, quibuſvis etiam ſpecialibus rationibus conceſſorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, omnia & ſingula privilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, ac peccatorum remiſſiones (citra tamen clauſulam porrigendi manus adjutrices) & conceſſiones etiam per vos ſufficienti ad id facultate ſuffultos, ac veſtræ Congregationi aggregatos, infraternatos nuncupatos, extenſas, ac indulta ſupradicta quomodocumque, & qualitercumque conceſſa & approbata (quatenus ſint in uſu, ac ſacris Canonibus, & Conc. Trid. non contraria) ex certa noſtra ſciêntia denuo in perpetuum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, præſentiſque ſcripti patrocinio communimus: omneſque & ſingulos, tam juris quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Quæ omnia hic Pius firmat.

Clauſula ſervationis decretorum ritani.

§. 5. Decernentes præſentes literas ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus indulgentiarum, conceſſionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, &c. Sicque, & non aliter, &c.

Exemptio deputat.

§. 6. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchæ Venetiarum, Archiepiſcopo Mediolanenſi, ac Epiſcopo Bononienſi, ſive eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra, aut alicujus ex vobis, & pro tempore dictæ Congregationis fratribus nunc, & in futurum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra vos, & pro tempore dictæ Congregationis fratres, & alios quoſcumque confirmatione, approbatione, ſuppletione, decreto, aliiſque præmiſſis juxta præſentium continentiam & tenorem pacificè frui & gaudere: Non permittentes vos, & veſtræ Congregationis pro tempore fratres per quoſcumque indebitè moleſtari, perturbari, aut inquietari: contradictores quoſlibet ac rebelles, & in iis, quæ præmiſſa concernunt, non parentes per opportuna juris & facti remedia, ac demùm per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria adjungit.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſimilis mem. Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri de una, & Cœlestini generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon dictæ Congregationis, & Ordinis S. Hieronymi, ac Regulæ S. Auguſtini,

gulini, sub qua militatis, necnon aliorum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliorumroboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem vel alicui eorum sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritatibusque & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex simili scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ dicti prædecessores in eorum literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque.

§. 3. Cæterùm quia difficile foret præsentes literas, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 1. Februarii 1577. Pont. nostri anno 6.

VIII. Quod Clerici Regulares Cõgregationis S. Pauli Decollati, absque licentia ejus Præpositi generalis, ad alium quemcumque Ordinem, præter Carthusianum, transire nequeant.

Hujus Congregationis institutionem, & alia eam tangentia notavi sup. apud Clem. VII. const. 37. Vota. *Quibus adde, quod postmodum Paul. V. huic Congregationi indulsit, quod nova Monasteria de sola Ordinariorum licentia fundare valeat, inf. in sua const.* 64. Eccleſiæ. *Et in recipiendis Novitiis formam præscripsit in alia const.* 84. In supereminenti.

A. D. 1577. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

IN specula supremæ dignitatis dispositione divina meritis licet insufficientibus constituti, inter multiplices curas, quibus rerum negotiorumque varietatibus obruimur, ad ea ex debito pastoralis officii nobis commissi sollicitè nos intendere decet, per quæ personæ religiosæ in regularis vitæ, ac Ecclesiasticæ disciplinæ norma coadjuvante Domino salubriter conservari valeant, & quæ his contraria esse noscuntur, per nostræ providentiæ studium penitus evellantur.

Vi hujus §. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpositi generalis, & Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitarum nuncupatorum petitio continebat, quod licet ipsi ad animas pretiosissimo Domini JESU CHRISTI sanguine redemptas eidem Domino lucrifaciendas, semper dictæ Congregationis religiosos, ab eorum adolescentia bonis moribus, ac literis imbuere, omni ratione studuerint, & ea in re nullis unquam sumptibus, neque laboribus pepercerint, nihilominus nonnulli ex dictis religiosis ob scientiam per eos Congregationis prædictæ auspiciis acquisitam, tumidiores effecti, immemoresque officii sui, ac beneficiorum ab ipsa Congregatione acceptorum, cum primum in literis ita versati, & eruditi reperiuntur, ut & proximorum saluti, & dictæ Congregationi adminiculo esse possent, libertatem appetentes, tanquam ingrati filii Congregationem ipsam ad effugiendam obedientiam, & observantiam, quæ in ea arctissimè custodiuntur, sub arctioris vitæ prætextu deserunt, ac quod gravius est, etiam ipsius Congregationis personas, ritus & mores maledictis insequentes, alios quoque variis, multisque laxioris vitæ pollicitationibus subvertere non cessant. Quare pro parte Præpositi, & Clericorum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus incommodis hujusmodi occurrere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui religiosos quoslibet in sua regularibus institutis laudabiliter continere omni studio affectamus, Præpositum & Clericos prædictos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò statuimus, & ordinamus, ac sub excommunicationis sententia per contrafacientes, eisque consilium, auxilium, vel favorem præstantes ipso facto incurrenda, & à qua, præterquá in mortis articulo cõstituti ab alio, quàm à Rom. Pont. vel ipsius Congregationis Præposito generali pro tempore existente absolvi non possint, districtè præcipiẽdo interdicimus, quod de cætero nullus dictæ Congregationis religiosus cujuscumque conditionis, sive clericus, sive laïcus fuerit, ipsam Congregationem post vota per eum secundum illius institutiones emissa, prætextu cujusvis indulti ab eodem Rom. Pont. pro tempore existente, seu illius Majori Pœnitentiario, aut aliquo Sedis Apostolicæ Nuntio, vel Legato, etiam de latere impetrati vel impetrandi, absque speciali & expressa pro tempore existentis Præpositi prædicti licentia desuper obtenta exire, aut ab ea recedere, etiam ob frugẽ melioris vitæ, aut strictioris observantiæ, aut alio quæsito colore, ad quemvis alĩ, etiam Minorum, vel aliorum Fratrum Mendicantium, aut Cistercienſis vel Sancti Benedicti, aut aliorum Monachorum Ordinem transire, vel etiam per Superiores Ordinũ, & Monasteriorum hujusmodi (Carthusiensi Ordine dumtaxat excepto) recipi, seu admitti possit, seu præsumat.

Prohibitio transeundi ad alios Ordines, quorum Cardinalatus, &c.

Formæ transeundi præscribuntur.

§. 3. Quodque is qui pro tempore ab ipsa Congregatione ad Carthusienſis, vel de licentia prædicta ad alium Ordinem hujusmodi transire voluerit, ad Carthusiensis videlicet infra tres menses, à die quo ab ipsa Congregatione recesserit, ad alium verò Ordinem hujusmodi infra tempus, & à pro tempore existente Præposito prædicto præfigendum, accedere, ac illorum Monasteria, seu domos, & loca actu ingredi, & si in eis permanere noluerit, aut non possit, absque ulla mora ad dictam Congregationem redire teneatur.

Pœnæ contravenientibus infliguntur.

§. 4. Et nihilominus si quis ex Clericis dictæ Congregationis animo indurato contrarium tenere præsumpserit, vel à dicta Congregatione post emissionem votorum hujusmodi absque licentia prædicta exire, & in sæculo, vel alio etiam sæculari loco degere præsumpserit, liceat præfato Generali, seu aliis dictæ Congregationis Præpositis, & Superioribus eosdem transgressores & exeuntes, tanquam apostatas, etiam invocato, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, sola facti veritate inspecta, ad dictam Congregationem revocare, eosque capere, & carcerare, ac debitis pœnitentiis subjicere. Decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum hujus constitutionis deputatio, & facultates.

§. 5. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Alexandrino, & Archiepiscopo Mediolanen. ac Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præpositi, & Clericorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari, ac Præpositum, & Clericos præfatos illis omnibus pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari: Contradictores quoslibet, ac rebelles & præmissis non parentes per prædictas, ac alias sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, cæteraque opportuna juris & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, ac pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus

vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrarii abrogantur.

§. 4. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & ibi tunc ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices qui à dicta Sede deputati fuerint, contra quoscumque procedere, vel alii seu aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis constitutionibus, & ordinationibus, necnon quorumcumque Mónasteriorum, Hospitalium, Militiarum, & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac exemptionibus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præsentationibus, ac mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, & aliis fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, consideratione & ad supplicationem Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S.R.E. Cardinalium, & de illorum consilio, ac matura deliberatione prius habita, seu etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, ac etiam multiplicatis vicibus innovatis, quorumcumque tenorum existant, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Exemplis fides datur.

§. 7. Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod præsentium literarum exemplis seu transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici Romanæ Curiæ munitis, eadem fides tum in judicio quam extra illud ubilibet adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

D. P. A. 6. die 23. Septemb.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1577. Idibus Septembris, Pont. nostri anno 6.

XLIX. Prohibitio Sal exterum mercandi, in locis Sedi Apostolicæ mediatè, aut immediatè subjectis.

Hæc prohibitio prodiit à Calixt. III. sub die 1. Maii 1455. sed hac stante consultò à me fuit illa prætermissa. Extenditur autem à Clemente VIII. inf. in const. 49. Frumenti.

An. D. 1567. & 1582.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX incumbenti nobis Apostolicæ servitutis officio ad ea libenter intendimus, per quæ subditorum nostrorum commoditati, & Cametæ Apostolicæ indemnitati opportunè consulatur.

Causa hujus constit.

§. 1. Cùm itaque, sicut accepimus, quantitas salis, quod in salinis Civitatis nostræ Cerviæ ob necessariam dilectorum filiorum illius Civium, & incolarum sustentationem quotannis conficitur; & à Camera Apostolica certo convento pretio emi consuevit, adeo aucta sit, ut nonnisi congrui temporis spatio distrahi possit, & ex hoc nisi remedium opportunum adhibeatur, vel ipsos Cives, & incolas ab ulteriori ejusdem salis fabrica non sine gravi eorum dispendio cessare, vel ipsam Cameram pecuniarum recuperatione, quas pro dicto pretio erogat, frustrati oporteat.

Prohibitio mercandi sal exterum in locis S. R. E.

§. 2. Nos cupientes, ut par est, non solùm eorundem Civium & incolarum, quos paterna benevolentia prosequimur, verum etiam indemnitati ejusdem Cameræ opportunè prospicere, ac fel. rec. Julii Papæ III. prædecessoris nostri vestigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, quod de cætero in Civitatibus, Terris, & locis sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subjectis, nulli prorsus locorum Universitati, Collegio, Communitati, vel privatæ personæ, quavis dignitate, etiam Archiepiscopali, Cardinalatus, vel majori Ecclesiastica vel laicali dignitate fulgentibus, sal exterum, & illud præsertim, quod ab oris Dalmatiæ, seu Orientalibus vel Meridionalibus, & aliis mundi regionibus advehitur, in publicos, vel privatos usus mercari liceat, & sub excommunicationis latæ sententiæ, & quoad Communitates, aut Universitates mille, & quoad reliquas privatas personas, & collegia personarum Ecclesiasticarum, centum ducatorum auri de Camera, & amissionis salis exteri hujusmodi, Cameræ præfatæ applican. ipso facto per quemlibet contravenientem, & pro qualibet contraventione incurrendis pœnis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & decernimus.

Executio Deputatis facultatur.

§. 3. Mandantes dilectis filiis Legatis, Præsidentibus, & Gubernatoribus Provinciarum, & illorum Locatenentibus, ac locorum Gubernatoribus, & aliis Officialibus, ad quos pertinebit, in virtute sanctæ obedientiæ, ut statutum, & decretum nostra hujusmodi inviolabiliter observari faciant, contemptores & obedientes, per opportuna facti & juris remedia compescendo.

Clausulæ rogatoriæ.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis tam generalibus, quam provincialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, quomodolibet concessis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transsumptorum fides.

§. 5. Volumus autem atque decernimus, quod præsentium transumptis manu alicujus Cameræ Apostolicæ Notarii subscriptis, & sigillo dilecti filii nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. die 17. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Decembris 1577. Pont. nostri anno 6.

Sequitur extensio præcedentis Constitutionis.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. 1581.

ALias emanarunt à nobis literæ tenoris subsequentis, videlicet. Ex incumbenti, &c. supra.

Refertur & stit. præc.

§. 1. Cum autem mentis, ac voluntatis nostræ fuerit, non modo immediatè, sed etiam mediatè nobis & Apostol. Sedis subjectos in præinsertis literis comprehendi, idcirco Motu proprio, & certa nostra scientia similibus tenore præsentium decernimus, & declaramus, etiam mediatè nobis, & dictæ Sedi subjectos, in dictis literis fuisse comprehensos, easque etiam ad hoc validas, & efficaces fuisse, esse, & fore, ac illos qui post earum datam hactenus quomodolibet eis contravenerunt, & ex nunc in futurum contravenient, pœnas prædictas incurrisse & incurrere in omnibus & per omnia, perinde ac si in eisdem literis de mediatè & immediatè subjectis specialis, specifica, & expressa mentio facta fuisset. Sicque ab omnibus censeri, & judicari debere, necnon irritum, & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

De Jurisd. extensio & prohibit. m.

Clausulæ.

§. 2. Non obstantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 3. Volumus etiam quod præsentium transumptis manu Notarii Cameræ Apostolicæ subscriptis, & sigillo nostri, & S. R. E. Camerarii munitis plena ubique fides adhibeatur, ac si originales literæ exhiberentur.

D. P. An. 1 die 3. De.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 3. Decembris 1582. Pont. nostri anno 11.

Prohi

I. Prohibitio extrahendi de locis Status Eccleſiaſtici triticum, hordeum, legumina, animalia, & omnis generis fruges & frumenta, etiam ex bonis Eccleſiaſticis collecta, vel impediendi illa afferentes ad Urbem, aut ea emendi, præterquam pro uſu ſuo, ſuarumque familiarum unius anni. Necnon revocatio licentiarum, & indultorum extrahendi, etiam ex cauſa oneroſa conceſſorum.

Has conſtitutiones approbavit Clem. VIII. & alias pœnas (ſublata excommunicatione) impoſuit in conſt. 49. Frumenti, *& ampliavit Paulus V. in conſt. 12.* Inter, *ubi excommunicationis pœnam contra extrahentes tantum innovavit, & ſupradicta indulta declaravit, & latiùs revocavit.*

Pauli V. conſtit. mitigavit, & extrahentes non incurrere cenſuras Eccleſiaſticas certis caſibus declaravit Greg. XV. in conſt. 30. *Romani*, inf. tom. 4.

An. D. 1578. *GREGORIUS PAPA XIII.*
Ad futuram rei memoriam.

VOlentes pro noſtra paſtorali ſollicitudine providere, ut ea, quæ communem vitæ uſum, & ſuſtentationem concernunt, in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico honeſto pretio habeantur, veſtigiis quoque felic. record. Pii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri inhærentes.

§. 1. Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra omnibus, & ſingulis Communitatibus, Univerſitatibus, ac perſonis, tam laïcis quam Eccleſiaſticis, etiam quorumvis Ordinum Regularibus, cujuſvis ſtatus, conditionis, & ordinis exiſtentibus, etiam Archiepiſcopali & Epiſcopali, vel alia majori dignitate fulgentibus, ac etiam Baronibus, Domicellis & Dominis temporalibus Status noſtri Eccleſiaſtici, ac ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœnis tenore præſentium inhibemus, ne quovis prætextu, directè vel indirectè cujuſvis generis frumenta, blada, & legumina, atque animalia quæcumque, extra ſtatum Eccleſiaſticum extrahere & aſportare audeant, ſeu præſumant. Eos verò, qui contra inhibitionem noſtram hujuſmodi commiſerint, ultra prædictas, etiam amiſſionis frumentorum, bladorum, leguminum, & animalium præfatorum, necnon quinque ſcutorum pro qualibet ſalma frumenti, bladorum, & leguminum hujuſmodi, & duorum ſcutorum pro quolibet capite animalis pœnas Fiſco & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ applicandas, ipſo facto incurrere volumus, ac decernimus.

§. 2. Mandantes dilectis filiis Aloyſio tituli S. Marci Presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, noſtro & S. R. E. Camerario, necnon Magiſtro Andreæ Spinolæ dictæ Cameræ Clerico, & Annonæ Præfecto, quatenus ipſi præcipuam in præmiſſis curam habentes, præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, firmiter obſervari, executionique debitæ demandari, necnon in Provinciis, civitatibus, terris, & locis Status Eccleſiaſtici præfati, ubi opus fuerit, publicari, & notificari curent, ac ad exactionem pœnarum prædictarum, quacumque appellatione remota, quibuſvis opportunis juris & facti remediis procedant, & procedi faciant. Contradictores, ac præmiſſorum executionem quomodolibet impedientes per prædictas alias pecuniarias, ac ſibi viſas pœnas, etiam omni appellatione ceſſante, compeſcant. Super quibus omnibus, aliiſque circa ea neceſſariis & opportunis plenam, & liberam per eaſdem præſentes ipſis concedimus facultatem.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis communitatibus, univerſitatibus, ac perſonis quibuſcumque, etiam, ut præfertur, qualificatis, etiam Motu ſimili, vel aliàs quomodolibet, & quotiescumque, & quaſitercumque conceſſis, confirmatis & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter, vel divisim ab eadem Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 4. Volumus autem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides exemplorum.*

Dat. Romæ apud S. Petr. ſub annulo Piſcatoris, die 18. Decembris 1577. Pont. noſtri anno 6. *D. P. A. 6. 18. Dec.*

Sequitur latius Prohibitio extrahendi frumenta, &c. extra Statum Eccleſiaſticum, & impediendi afferentes illa ad Urbem, & emendi ultra uſum unius anni, & revocatio Indultorum.

GREGORIUS PAPA XIII. Edita An. D. 1578.
Ad futuram rei memoriam.

INter multiplices nobis ex alto commiſſi paſtoralis officii curas, ad eam libenter intendimus, per quam in Statu noſtro Eccleſiaſtico annonæ abundantia habeatur, & ſubditi noſtri in rerum humano victui neceſſariarum copioſa affluentia latè vivant, neque illarum penuria opprimantur. Quod ut fiat, experientia rerum magiſtra docente, id maximè neceſſarium eſſe cognovimus, ut ne ipſa annona à Statu noſtro prædicto extrahatur, utque ad Almam Urbem noſtram undique libere afferatur, neque afferentibus ullum impedimentum præſtetur, neque aliqui propriis commodis ſtudentes, contra publicam utilitatem de his rebus monopolia facere valeant, omni ſtudio provideamus. *Exordium.*

§. 1. Idcirco nos pro noſtri officii debito in præmiſſis opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione, quod nulli nobis & S. R. E. mediatè vel immediatè ſubjecti, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiamſi Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales, aut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, vel etiam S. R. E. Cardinales extiterint, ſub excommunicationis majoris, ac læſæ majeſtatis criminis, dominiorum, & bonorum ſuorum confiſcationis, feudorum amiſſionis, & quorumvis privilegiorum ſuſpenſionis, & aliis etiam pecuniariis arbitrio noſtro imponendis, & applicandis, ac etiam in publicis edictis, & proclamatibus per Præfectos Annonæ pro tempore tam hactenus editis & emiſſis, quam in futurum edendis & emittendis, quæ nos ex nunc, prout ex tunc Apoſtolica auctoritate approbamus & confirmamus, contentis cenſuris, & pœnis, triticum, hordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges, etiam ex bonis Eccleſiaſticis collecta, à terris, & locis dicti ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, abſque expreſſa noſtra, & à nobis obtenta in ſcriptis, & manu noſtra ſignata licentia, extrahere, vel extrahi facere. *Prohibitio extrahendi, ut in rubr.*

§. 2. Nullique ex prædictis eorum ſubditos & vaſſallos, aut alias quaſcumque perſonas, quo minus triticum, hordeum, legumina, frumenta, & fruges præfata, à quibuſvis locis eis ſubjectis, quovis prætextu, etiam molituræ, aut cujuſvis alterius oneris ſolutionis, ad Almam Urbem noſtram afferant, prohibere, aut per ſe, vel alium, ſeu alios, directè vel indirectè impedire audeant, quin potius illis ſic afferentibus omnem opem, & favorem præſtent. *Prohibitio impediendi, ut in rubr.*

§. 3. Ac inſuper nulli aliquam tritici, hordei, leguminum, omniſque generis frumentorum, & frugum quantitatem, niſi pro ſuo, ſuarumque familiarum unius anni dumtaxat uſu emere valeant, & contrafacientes pœnas prædictas incurriſſe declarentur, & aggraventur ipſo facto, ſtatuimus atque decernimus. *Prohibitio emendi ultra uſum unius anni.*

§. 4. Mandantes dilecto filio Aloyſio tituli S. Marci presbytero *Deputatio, & facultates executorum.*

Presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, dicto, & S. R. E. Camerario, ac dictæ Annonæ Præfectis, ut contra eos, qui statuto, & decreto nostro hujusmodi in aliquo contravenerint, manu regia, & aulia tela judiciaria servata procedant, ac eos pœnas prædictas incurrisse declarent, aggravent, reaggravent, interdicant, & brachium sæculare in eos adhibeant.

Licentia coërc. ex causa onerosa reprimuntur. Declarat & ampliat Paul. cit. in rub.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis, ac gratiis Apostolicis eisdem personis, ac Civitatibus, terris, & locis, ac quibusvis aliis per Cameram, aut per nos, & prædecessores nostros, in genere, vel in specie, etiam ex causa onerosa, ac sub quibuscumque tenoribus & formis forsan concessis, confirmatis & sæpius innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat latissimè derogamus, & ad effectum prædictum ad beneplacitum nostrum suspensa esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus public.

§. 6. Et ut præmissa omnia ad notitiam omnium deducantur, ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, volumus quod præsentes literæ per aliquos Curiæ nostræ Cursores ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ valvas, & in acie Campi Floræ affigantur, & cum inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Mandantes quoque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus & aliis dictorum locorum Officialibus, quatenus præsentes publicent, & publicari faciant. Et quod earum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. A. 6. die 1. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Maii 1578. Pontificatus nostri anno 6.

Admissio in Cam. Apost.

Die 12. Maii 1578. præsentes litera Apostolica exhibita & præsentata in plena Camera Apostolica, instante magnifico D. Rodulpho Bonfiolo, illius Commissario generali, & ex decreto in eadem Camera facto admissa, & registrata fuerunt lib. 3. Signaturarum S. D. N. apud me infrascriptum dictæ Camera Notarium.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1578. Indict. 6. die verò 7. mensis Maii, Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno ejus 6. affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem copiis affixis earum, per me Petrum Aloysium Gaytam ejusdem S. D. N. Papæ Curs.

Claudius Mongeat Mag. Curs.

LI. Exemptio Religionis Clericorum Regularium Soc. JESU à solutione & præstatione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.

Istam exemptionem jam concesserat Paul. III. sup. in ejus const. 48. Licèt, *& etiam Pius IV. hic relatus. Sed iste Pontifex eam declarat, & ampliat. Cætera autem de hac Societate notata sunt sup. in ejusdem Pauli III. const. 25.* Regimini.

Edita An. D. 1578.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis officii cura nobis meritis licet imparibus ex alto commissa, nos admonet, ut nostræ provisionis efficiatur ministerio, quod ea quæ Religiosis quibuslibet, præsertim sub Sacratissimi Nominis JESU, totius humani generis Redemptoris vexillo, ad illius honorem & gloriam, proximorumque spiritualem profectum, ac orthodoxæ fidei defensionem, & propagationem in terris militantibus ab Apostolica Sede providè concessa reperiantur, juxtaris quibuslibet impedimentis, suos, ut par est, debitos effectus perpetuis futuris temporibus sortiantur.

Paul. III. dit exemnè à dec

§. 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Everardus Mercurianus, &c.

Obtinet hæc narrativa, quia ipsa Bulla est loco cit. in rub.

Pius IV. ampliavit sed ejus lam non uti hic ciemur tam.

§. 2. Ex successivè piæ memoriæ Pius Papa IV. etiam prædecessor noster, exemptionem, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis literas ipsius Pauli prædecessoris desuper confectas, necnon inde secuta quæcumque, per suas literas ex certa scientia confirmaverit, approbaverit, & etiam plenariè innovaverit. Ac pro potiori cautela universam Societatem prædictam, omniaque & singula ejus Domos, etiam probationis & Collegia ubilibet consistentia, præsentia, & futura, eorumque personas, fructus, redditus, & proventus, etiam bonorum Ecclesiasticorum, sæcularium & regularium quorumcumque, illis pro tempore unitorum, aliisque res, & bona quæcumque à quibusvis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, subsidiis, etiam charitativis, & aliis ordinariis oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defensione patriæ, ac aliàs quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, pro tempore impositis, etiamsi in illorum impositione caveretur, quod nulla prorsus exemptio cuiquam adversus illa suffragaretur. Ita quod Societas, ejusque Domus, etiam probationis, Collegia, fructus, res, & bona præfata semper ab illis absque declaratione desuper facienda excepta essent, & esse censerentur, perpetuò liberaverit, & exemerit, prout in singulis literis prædecessorum hujusmodi plenius continetur.

Sed dubi faciebat non erat gatum per, ac au

§. 3. Nihilominus quia in illis nulla de constitutione recol. memor. Innocentii Papæ III. similiter prædecessoris nostri, in Concilio generali super decimis edita, quæ incipit Nuper, expressa, & specifica mentio facta, nec ei specialiter & expresè derogatum fuit, idem Præpositus dubitat, singulas literas prædictas de subreptionis, seu nullitatis vitio notari, ac Societati, illiusque Domibus, Collegiis & personis prædictis minus utiles reddi, aut illa super exemptione hujusmodi molestari, vel perturbari posse tempore procedente.

Hic idem eandè ptionè nè concessit, amplius.

§. 4. Nos igitur, qui votivum ipsius Societatis profectum syncero paternæ charitatis affectu libenter amplectimur, eisdem Societati, illiusque Domibus, etiam probationis, Collegiis, & personis, ne propterea dictarum literarum frustrentur effectu, opportunè providere volentes, ipsumque Præpositum, & singulares personas Societatis hujusmodi à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existūt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; necnon singularum literarum prædictarum veriores tenores, ac quarumcumque litium, & causarum super præmissis jam forsan motarum statum, & merita, nominaque & cognomina Judicum, & collitigantium, ac titulos, & jura eorum, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ipsius Præpositi supplicationibus in hac parte inclinati, volumus, ac Societati, illiusque Domibus, etiam probationum, Collegiis, & personis prædictis eadem auctoritate concedimus, quod singulæ literæ prædictæ cum exemptionis cæterisque omnibus & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, processusque habiti per easdem, ac inde secuta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis quibus concessæ existunt, perpetuò suffragentur in omnibus & per omnia, perinde ac si in illis de constitutione Innocentii prædecessoris, & seu Collegii generalis hujusmodi specifica, & expressa mentio facta, eique specialiter, & expresè derogatum fuisset, prout Nos eidem constitutioni ad effectum præmissum specialiter & expresè harum serie derogamus. Decernentes ita in quibuscumque causis, pendentibus & futuris, per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his

à

quecumque quovis auctoritate fulmen vel juramentum contigerit emanari.

§. 5. Non obſtantibus litis pendentiis, ſi quæ ſint, & aliis præmiſſis, ac Apocentii prædeceſſoris, & ſeu generalis Concilii hujuſmodi, aliſque Apoſtolicis, necnon in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis literis prædictis expreſſum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 6. Volumus autem, quod earundem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis dictæ Societatis munitis, eadem prorſus fides, in judicio & extra ubicumque adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Januarii 1578. Pont. noſtri anno 6.

---

11. Juriſdictio S. R. E. Cardinalium Protectorum, & Judicum cauſarum Domûs Piæ, ad recipiendas, & piè alendas mulieres peccatrices pœnitentes, in Urbe inſtitutæ.

Erecta fuit hæc Domus Pia tempore Pii IV. & ejus regimen ſpectabat ad Sodalitatem duodecim SS. Apoſtolorum nuncupatam, ut in ejus conſt. 90. In Apoſtolicæ. *Hodie autem gubernatur, & regitur à Cardd. pro tempore Protectoribus, & à Congregatione deſuper inſtituta quamplurium piorum hominum, inter quos ego Lagrius ſpatio multorum annorum, licet minimus, non modicum ſudavi.*

An. D. 1578. GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

CUpientes Domum Piam nuncupatam in Urbe noſtra per fel. record. Pium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum pro mulieribus peccatricibus & converſis, ac pœnitentibus inſtitutam, in qua eædem cognoſcentes ſe à via ſalutis aberrare, ſe recipere poſſent, ibidemque deliberare valerent, an vellent nubere, ſeu moniales effici, ac pro ejuſdem Domus regimine, & gubernio erectam Confraternitatem, illarumque perſonas ſpecialibus gratiis, & favoribus proſequi, & juxta debitum paſtoralis officii eorum occurrere diſpendiis, quærimus, & ut in via Domini moleſtiis quibuſcumque quàm primum ſublatis, proficiant, ſalubriter intendimus.

§. 1. Ne igitur Domus & Confraternitatis hujuſmodi perſonas gravibus incommodis & diſpendiis affici contingat, dum per diverſa Urbis noſtræ Tribunalia, pro variis cauſis, rebus & negotiis litigare cogerentur.

§. 2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controverſias, civiles, criminales, profanas, ſpirituales, meras, & miſtas, nomine dictæ Domus, vel in ea degentium perſonarum, ac Confraternitatis, ſeu ejus Adminiſtratorum, Gubernatorum, & Deputatorum, ac monialium, ſeu mulierum in eadem domo degentium, ſed quæ inde egreſſæ, & nuptui traditæ, vel Monaſticâ vitam amplexæ fuerint, contra alias quaſcumque perſonas, cujuſcumque gradus, dignitatis, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentes, Univerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, aut alia loca pia in quibus Domus ſive perſonæ prædictæ Rei, vel Actoris partes ſuſtinuerint, etiamſi coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cameratio, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, ac Curiæ cauſarum dictæ Cameræ Generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Judicibus, ac dictæ Urbis Cauſarum Appellationum Capitaneo, & Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, & ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, aliiſque Judicibus, ordinariis, ſeu delegatis, hucuſque motas & pendentes, de, & ſuper ſtatu, et bonis tam dictæ Domus, quàm multarum illa degentium, necnon quibuſcumque locationibus, teſtamentis, legatis, fideicommiſſis, reſtaurationibus, ædificiis, ac illarum diſcuſſionibus, necnon quorumcumque jurium & actionum ceſſionibus, aliiſque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus & actionibus ad dictam domum, ſive ejus nomine Confraternitatis, ejuſque Gubernatores, Adminiſtratores & Deputatos, Moniales, ac mulieres hujuſmodi, tam conjunctim quam diviſim, ac tam activè quam paſſivè ſpectantibus & pertinentibus, in quacumque inſtantia, quorum omnium & ſingulorum ſtatum & merita, necnon Judicum & collitigantium nomina & cognomina, ac qualitates, ceteraque etiam quæ neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, in ſtatu & termino, in quibus nunc reperiuntur quatenus inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos advocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & pendentes, ac quam, & quas Domus & Confraternitas, & Gubernatores, Adminiſtratores & Deputati, necnon Moniales & Mulieres ibidem degentes, penitus & omnino contra eaſdem perſonas, Univerſitates, Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monaſteria, & alia hujuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, juribus, & actionibus hujuſmodi, dilectis filiis noſtris Marco Sitico S. Geor. in Velabro de Altæmps, & Ptolomæo S. Agathæ Titulorum Comen. nuncupatis Cardinalibus Presb. ejuſdem Domus, ac Confraternitatis apud nos, Sedemque Apoſtolicam Protectoribus, unà cum illarú emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, ſummariè, ſimpliciter & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura judicii, per ſe ipſos, aut alios ab eis deputandos, in quacumque inſtantia, uſque ad finé audiendas, cognoſcendas, & fine debito terminándas committimus, & mándamus.

Judices deputandi.

§. 3. Ipſoſque Marcum & Ptolomæum Cardinales, ad nunc & pro tempore exiſtentes Protectores Domus, & Confraternitatis prædictarum, in dictis cauſis motis & movendis, pendentibus, & in futurum movendis, in Judices ordinarios, cum facultate eaſdem cauſas in quacumque inſtantia uſque ad finem, per ſe ipſos vel alios eorum Auditores, cognoſcendi, decidendi & terminandi, facimus, conſtituimus & deputamus.

Citandi & inhibendi in Curia, & extra.

§. 4. Ac cum poteſtate citandi & inhibendi quos & quibus, ac quoties opus fuerit, in Curia & extra eam, etiam per Edictum publicum, conſtito etiam ſummariè de non juro acceſſu, eiſdemque, ac quibuſvis aliis ejuſdem Urbis Judicibus ac perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac pecuniariis inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes contumaces & rebelles, ad declarationem incurſus pœnarum & cenſurarum hujuſmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, alias juxta morem & ſtylum Curiarum dictæ Urbis in ſimilibus ſervari ſolitum, & prout eis videbitur procedendi, ſententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi, auxiliumque brachii ſæcularis, ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque & ſingula alia in præmiſſis & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi.

Diebus etiam feriatis præcipiendi.

§. 5. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis, ad Domum, Confraternitatem, Moniales, & Mulieres hujuſmodi, ut præfertur ſpectantes, ſingulis diebus, & horis feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indicarum & indicendarum, procedere.

Notarium deputandi.

§. 6. Ac quemcumque Notarium eis beneviſum in cauſis hujuſmodi deputare poſſint.

Mandatarii & executores omnibus eis favere.

§. 7. Quodque citationes, monitiones, & intimationes, quas in dictis cauſis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Capitolinæ & quoſcumque alios Mandatarios fieri poſſint. Et quicumque Executores Urbis poſſint & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta & mandata dictorum Marci, & Ptolomæi Cardinalium prædictorum, & pro tempore exiſtentium Protectorum, ſive ab eis Deputatorum, quæ non obſtante Regula Cancellariæ, ſub eorum parvis ſigillis expediri poſſint.

Alii Judices in his causis non procedat.

§.8. Et insuper Domum, ac Confraternitatem prædictas, ejusque Administratores, Gubern. & Deputatos, necnon Moniales & Mulieres hujusmodi, in eadem Domo degentes, & inde egressas, nuptas, seu viduas, ex tunc deinceps occasione præmissorum alibi, quam coram dictis Protectoribus conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, ac processus, sententias & decreta per alios, tam ordinarios, quam delegatos Judices in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos latas, & factas, cum inde secutis quibuscumque nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

Clausula præservativa.

§.9. Præsentes literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, seu revocationibus similium, vel dissimilium gratiarum, etiam per Nos; & successores nostros Romanos Pontifices, vel Sedem Apostolicam, aut ejus Legatos, etiam Cancellariæ Apostolicæ regulas pro tempore factas, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse & censeri debere, necnon per quascumque literas, etiam quasvis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, sub quacumque verborum expressione continentes, derogari posse, & si illis ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis necessaria & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor earundem præsentium de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas, eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus Administratoribus, Gubernatoribus, Deputatis & Confratribus hujusmodi omnibus & singulis legitimè insinuata, & intimata fuerint, eorumque expressus ad id accesserit assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari, & nullius esse roboris, vel momenti.

Decretum irritans.

§.10. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam Auditores, & Cardinales prædictos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quòquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauf. derog.

§.11. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dilectis filiis populo Romano, necnon Judicibus, Curiis & Tribunalibus, eorumque personis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolinam transumi debeant. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, illorumque totis tenoribus specialis mentio habenda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, seu si prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & indultis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta jurisdictiones dictorum Protectorum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in præsentibus mentio specialis.

Fides adhibenda transumptis.

§.12. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectorum, seu alterius eorum, seu Confraternitatis hujusmodi munitis eandem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus exhibitis, vel ostensis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 12. Februarii 1578. Pont. nostri anno 6. D.P. A. 12. Feb.

Institutio Collegii Anglici in Urbe, pro Scholaribus Nationis Anglicæ piè ibi educandis, & instruendis, cum annuorum reddituum assignatione, Exemptionumque & Indultorum concessione, & S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Judicis in cognoscendis eorum causis jurisdictione. LII

Multa de Regni Angliæ calamitate, & hæresum labe, videri possunt supra in Pauli III. const. 7. Ejus qui, & Pii V. const. 101. Regnans, & infra Sixti V. const. 39. Afflictæ.

GREGORIUS PAPA XIII. Edita A. 15[illegible]

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium

QUoniam Divinæ bonitati visum est humilitatem nostram turbulentissimis Christianæ Reipublicæ temporibus, ad excelsum universalis Ecclesiæ culmen sublevare, hæreticisque, quam pretioso sanguine suo quæsivit, administrationem curæ nostræ commendare, ea nostrum perpetua sollicitudo exacuit animum ad piè meditandum, quo pacto & Dei misericordiæ, à qua tantum accepimus, nos gratos exhibemus, & nostram Ecclesiæ suæ operam, quantum divina benignitate adjuti possumus, non inutilem faciamus.

Causa Angli[illegible]

§.1. Quare cum quotidie, non sine gravi animi nostri dolore, Sanctam Domini Nostri Jesu Christi Sponsam diversorum ejus hostium conspiratione, & violento ex multis partibus incursu oppugnari cernamus, antiquisque hostibus Infidelibus, Turcis, Judæis novos quoque Hæreticos, & Schismaticos accessisse, qui omni impietate & scelere imbuti, ac veluti adversarii nostri furiis exagitati, in piæ Matris exitium feruntur, quod officii nostri ratio à nobis expostulat ad hominum impetus, quo maximè opus esse videmus, vires nobis à Domino traditas opponimus, populosque imbecillitati nostræ à divina benignitate concreditos præsidiis contra hostium oppugnationes paratis communimus. Cumque nullum firmius præsidium, aut remedium certius inveniri possit, quam ut regionum ab hac peste oppressarum juventus, cujus teneros animos facile est ad virtutem flectere, Catholica Religione imbuatur, ab initio usque nostri Pont. operam dedimus, ut diversarum nationum Collegia, veluti Catholicæ Religionis & sinceræ ad eam institutionis seminaria, nostris sumptibus in Urbe erigerentur.

Greg. [illegible] xit Ang[illegible] nation[illegible] fidem C[illegible] licam.

Angli[illegible] que tunc Roman[illegible] obedient[illegible] Cath. fu[illegible] in hæ[illegible] postea pr[illegible] ps. fuit.

§.2. Quæ interea dum sedulò agimus, ad Angliæ Regnum magnis quondam opibus, & Catholicæ fidei Studio florentissimum, nunc verò à teterrima Hæresis labe, quæ omnes fere ejus partes comprehendit, devastatum, pietatis oculos dirigentes, ejusque calamitatem, ut sæpè alibi, miseranter reperimus Anglorum nationem ad Christi fidem à Beato Gregorio Pontifice conversam, ex eo tempore singularem fidem, reverentiam, atque obedientiam contra Romanos Pontifices, Sanctamque Sedem Apostolicam præstitisse, quæ etiam in tanta nostrorum caligine, in aliquibus, insignibus illis quidem & Illustribus viris refulsere, qui pro hujus Sedis dignitate, & Orthodoxæ fidei veritate vitas suas cum sanguine ponere non dubitarunt, versanturque quotidie ante oculos nostros juvenes, ex illo miserrimo Regno huc profugientes, qui divino spiritu ducti, patria, parentibus, & bonis relictis, sese nobis ad Catholicæ Religionis, in qua nati sunt, institutionem suscipiendam miserabiliter offerunt, eo animo, ut salutem sibi primum comparent, deinde verò, ut post adeptam divinarum rerum scientiam, in Angliam ad alios, qui à via veritatis declinarunt, erudiendos revertantur.

Hic ig[illegible] Pont. ad[illegible] stior: m[illegible] Greg. I. Anglo-w[illegible] hæresi re[illegible] tione Col[illegible] Angli[illegible] urbe e[illegible]

§.3. Nos igitur Gregorii ejus nominis Primi pia in Anglos officia, ejusque erga illos bonitatem imitari cupientes, ut quemadmodum ipsi concessionis, sic & nobis ab errore revocationis beneficium accepisse in Domino lætentur, ac propensam eorum erga Sedem prædictam devotionem

devotionem adolescentium, item Catholicæ doctrinæ adipiscendæ studium amplectentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & fidei Catholicæ incrementum, dilectæque nobis nationis Anglicanæ commodum & salutem, in ædibus hospitalis Anglorum de Urbe, unum Collegium Anglicanum nuncupandum perpetuò erigimus & instituimus, in quo non minus, quàm quinquaginta Scolastici, ex omni natione, & linguæ idiomate Regni Angliæ cum suo Rectore, & ministris necessariis alantur, qui inibi in Philosophia, ac Theologia se exerceant, Græcis item, Hebraïcisque literis pro captu cujusque operam dent, in eisque tantum proficere studeant, quantum satis esse videatur.

§.4. His porro omnes ii studiis operam navabunt, ad quæ à Superioribus dirigentur, seque præterea in pietate, & devotione, Cantibus Ecclesiast. Cæremoniis, & sacris officiis, ut melius ipsis Superioribus visum fuerit exercebunt. Ad eorum autem omnium sustentationem nos annuos redditus trium millium scutorum auri in auro ex Apost. Cam. seu Datariatus rationibus singulis mensibus pro rata, donec eis aliunde nobis, aut successoribus nostris de simili annuo redditu prospectum fuerit, liberè, & integrè præstandos constituimus.

§.5. Et præterea eis perpetuo concedimus, & assignamus pro eorum habitatione & usu ædes prædictas, in quibus Capellani Angli habitabant, nunc verò dicti Scolastici jussu nostri habitant, cum duabus domibus dicto hospitali contiguis ad sinistram partem versus Ecclesiam S. Brigitæ Suetiorum, & quæcumque illis circumcedunt. Ac pro divini cultus exercitio Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis, & S. Thomæ Martyris Anglorum, necnò pro dote dicti Collegii, ac Rectoris, Scholasticorum, & Ministrorum prædictorum sustentatione, omnes, & quascumque alias domos, tabernas, sive apothecas, tabula, hospitia, hortos, areas, proprietates, census, fructus, cæteraque omnia bona mobilia, immobilia, & se moventia, necnon res, actiones, & jura dicti Hospitalis, tam in Urbe, quam extra eam ubicumque existentia, cujuscumque qualitatis, speciei, naturæ, pretii, quantitatis, ac etiam annui valoris existentia, quæ omnia, eorumque situationes, nuncupationes, confinia, & latera, ac si nominatim, & in specie describerentur, præsentibus pro expressis haberi, & ædes, ac cætera, quæ signari possunt, ut à cæteris internoscantur, quamprimum armis, & signis dicti Collegii forinsecus notari volumus, eaque omnia à dicto hospitali omnino separamus, & ad ipsum Collegium transferimus, ita ut Protector, & Scholastici prædicti corporalem illorum omnium possessionem per se vel alium, seu alios propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, ac emolumenta omnia percipere, exigere, & levare, ac in suos dicti Collegii communes usus & utilitatem convertere liberè & licitè valeant, Vic. Urbis aut cujusvis alterius licentia desuper minimè requisita. Oeconomus vero, & alii Ministri, ac servientes dicti Collegii, ipsius Rectori subsint, & ad ejus præscriptum & mandatum omnino obsequantur, nihilque contra illius voluntatem faciant, vel attentent, ipseque Oeconomus Protectori dicti Collegii pro tempore existenti, vel etiam ipsi Protectori, volenti & requirenti, aut ab eorum quolibet deputatis, bis in anno, vel quotiescumque ei, vel eis visum fuerit, rationem reddere teneantur. Cùm eo tamen, quod si aliquo tempore prædictum Collegium, ex quacumque causa dissolvi contingat, ædes, Ecclesias, domus, census, cæteraque omnia prædicta perinde prædicti hospitalis sint, ac si erectio Collegii, & alia præscripta nunquam emanassent, prout nos ex nunc in eum eventum hospitale ipsum quoad illa omnia in integrum restituimus.

§.6. Eo ipso districtius inhibentes Capellanis prædictis, necnon dicti hospitalis Gubernatoribus, & Administratoribus, cujuscumque nominis, & dignitatis, ne deinceps in ædibus, Ecclesia, domibus, apothecis, censibus, fructus, aliisque rebus, juribus, & action. prædictis, directè vel indirectè, quovis quæsito colore sese interponere, aut Collegium, Rectorem, Scholasticos, & ministros præsentes & futuros molestare audeant, vel perturbare. Ac decernentes ex nunc irritum & inane quicquid contra præmissa, & etiam præsentibus contenta per eosdem, aut quosvis alios, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ministri d. hospit. nec molent Collegium & ejus personas super prædictis, &c. ipse.

§.7. Præterea Collegium, ejusque Rectorem, Scholasticos, & ministros in perpetuum, ac prædicta, cæteraque omnia eorum bona, mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, & aliàs ubique locorum consistentia, sub nostra, beatique Petri, & hujus Sedis protectione suscipientes, ac nobis, & eidem Sedi protinus subjicientes, illa omnia universim, & singulatim ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Gubernatoris, Senatoris, Consulum, Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, necnon Rectoris Studii generalis, & aliorum quorumcumque Tribunalium, & Iudicum, & Officialium, necnon Ordinariorum locorum, Rectorum parochialium Ecclesiarum, & quorumcumque aliorum in dicta Urbe, vel alibi constitutorum.

Collegium à jurisd. Ordinariorum, & quorumcumque ord. subd. subd.

§.8. Illoque, ac etiam in prædictis eorum rebus, & bonis, cum eis contrahentes, à solutione, & exactione quorumcumque pedagii, gabellæ, bollettini, etiam tatione vini Ripæ, & Ripettæ, necnon grani, olei, pannorum cujuscumque generis, & quarumcumque aliarum rerum, necnon decimarum, & cujusvis tam Ordinarii quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impositorum, & imponendorum perpetuò eximimus, & prorsus liberamus.

Et à solutione pedagiorum, & gabellar. &c.

§.9. Insuper eisdem Collegio, & Scholasticis, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Studium generale dictæ Urbis, & illius Rectores, Doctoresque in eo exegerint, quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, aut uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æquè principaliter uti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia concedimus, illaque eis communicamus.

Indulta Studii Urbis concedit. Tu es videas in constit. 9. Bonif. VIII.

§.10. Præcipimusque, & interdicimus Vicario, Gubernatori, Auditori, Senatori, Consulibus, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique, Judicibus, Officialibus, & aliis prædictis, necnon S.R.E. Camerario, Præsidentibusque & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Camerariis ad exactionem vectigalium portoriorum, decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis universè, & singulatim, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum, & literarum eis sub quibuscumque tenoribus & formis concessarum occasione, vel prætextu, Collegium, Scholasticos, Rectorem, Ministros, & Gubernatores prædictos, seu eorū aliquem, etiam super usu, & perceptione prædictorum, & aliis præmissis impediat, vel molestent, nec impediri, vel molestari permittant.

Inhibitio contra omnes Officiales, ne Collegium, & eius personas super præmissis molestent.

§.11. Ad hæc, Superioribus dicti Collegii, cum consensu tamen Protectoris prædicti illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac scientia & moribus idoneos esse repererint, in prædictis facultatibus artium, & Theologiæ Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennensis, & alias juxta Universitatis Studii ejusdem Urbis consuetudinem promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, utque in facultatibus supradictis sic promoti illas publicè & privatim, etiam in omnibus Universitatibus Studiorum generalium interpretari, & alios docere, ac de eis disputare, gradui seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi constitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta statuta, consuetudines, & mores prædictos suscepissent, concedendi licentiam tribuimus.

Facul. Superiorum Collegii, promovendi cum consensu Protectoris Scholares ad gradus, &c.

Scholares, & alumni ejuſdem Collegii promoveri poſſint extra tempora, & abſque Ordinariorum lit. dimiſſoriis, & ſine titulo, & non obſtante defectu natalium.

§. 13. Poſtremò cum eoſdem Scholares hujus Collegii alumnos poſt longos ſtudiorum, vel cœptorum, vel conſummatorum labores, ſacerdotali Militiæ pro temporis, vel loci neceſſitate adſcribere conducat, ut miniſteriis, & pœnitentiæ ſacris aſſuefcant dictæ Eccleſiæ Sanctiſſimæ Trinitatis officia præſtent, ſeu ut operarii mittantur, eiſdem Alumnis, ut de licentia Protectoris, ac dicti Collegii Rectoris conſenſu, & examine præcedente, etiam extra tempora à jure ſtatuta, interſtitiiſque temporum à Concil. Trid. præſtitutis non expectatis, & etiam abſque ſuorum Ordinariorum literis dimiſſorialibus, ac ſine aliquo beneficii, vel patrimonii titulo, & non obſtante quovis natalium defectu, ſuper quo cum talibus per eaſdem præſentes diſpenſamus, ad omnes, etiam ſacros & presbyteratus ordines promoveri, & poſtquam promoti fuerint, in illis etiam in altaris miniſteriis miniſtrare, ac etiam tam ipſi, quàm cæteri omnes in dicto Collegio degentes, Pœnitentiæ, ac Euchariſtiæ, etiam die Paſchatis, & Extremæ-unctionis Sacramenta à Confeſſario, aut alio ſacerdote ipſius Collegii, vel à Rectore illius conſtituendo, ſuſcipere liberè, & licitè valeant indulgemus.

Protectoris deputatio, & facultates.

§. 14. Ut vero ejuſdem Collegii conſervationi, bonoque regimini, tam iis, quàm ad alumnorum ipſorum inſtitutionem, & diſciplinam, quàm ad victum & veſtitum, aliaque hujuſmodi neceſſaria pertinent, opportunius conſulatur, utque promptum, paratumque ſit eis auxilium, venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum Oſtienſem Cardinalem Moronum nuncupatum, ejuſdem Collegii Protectorem, & defenſorem conſtituimus & deputamus, cujus conſilio & opera, tam ſupradicta, quàm quæcumque alia ad Scholaſticos in eodem Collegio admittendos, & retinendos, & ab eo admittendos ſpectantia agantur, ſtatuantur, & ordinetur, dantes eidem, & pro tempore Protectori exiſtenti prædicti Collegii pro ſalubri illius conſervatione, & directione Scholaſticorum, bonorum & rerum, ac jurium temporalium & ſpiritualium ejuſdem plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem, Oeconomos, Advocatos, & Procuratores in eo deputandos, & amovendos, & alios eorum loco ſufficiendos, differentias, lites, & controverſias inter quaſcumque perſonas, tam alumnorum, quàm miniſtrantium clericorum, & laïcorum, non tamen Presbyterorum ipſius Societatis exortas ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine figura, aut ſtrepitu judicii, appellatione quacumque remota decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi, ſtatutaque, ordinationes, ſacriſque Canonibus, & Conc. Trid. prædicto non contraria faciendi, & accedendi, eaque cum opus fuerit revocandi, immutandi, & corrigendi, aliaque de novo condendi, quæ poſtquam facta, edita, revocata, immutata, & correcta fuerint, perinde habeantur, & obſerventur, ac ſi auctoritate Apoſtolica approbata & confirmata eſſent, prout nos illa ab omnibus dicti Collegii alumnis, ita haberi, & inviolabiliter obſervari mandamus.

Forma recipiendi alumnos Collegii.

§. 15. Quod autem ad dictorum alumnorum admiſſionis modum, & formam deinceps habendam attinet, ſtatuimus, & ordinamus, eos qui admittendi erunt, prius ab examinatoribus per dictum Protectorem in Gallia, etiam Belgia, aut alibi, prout illi convenientius videbitur deſignatis & deſignandis, juxta formam ab ipſo Protectore præſcribendam examinare, & præhabito hujuſmodi examine, ſi conſtiterit ipſi Protectori prædictorum examinatorum ſignificatione ſibi verbo, vel ſcripto facienda, eos ingenio aptos, & moribus probatos, & tales, qui recipi debeant, tum illos admittant.

Forma probationis fien. ab ipſis antequàm admittantur, & forma juramenti præſtandi poſt admiſſionem Rectori Collegii.

§. 16. Poſtquam verò in Collegio recepti fuerint, non ſtatim Collegii alumni cenſeantur, ſed per quatuor, & ſex menſes, plus vel minus, prout Superioribus, & Collegii moderatoribus viſum fuerit, eorum converſatio probetur, deinde ſi Collegio digni videbuntur, juramentum præſtetur ſe vitam Eccleſiaſticam perducturos, ſeque omni tempore ad juſſum Superiorum in patriam revertendum, & ad animas quantum in Domino potuerint adjuvandas paratos fore.

Facultas abſolvendi ipſos alumnos à quibuſvis excommunicationibus, etiam

§. 17. Cæterum Rectori Presbytero dicti Collegii pro tempore exiſten. ut per ſe, vel Confeſſarium idoneum, quem duxerit eligendum, ſingulos alumnos prædictos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas vis occaſione, vel cauſa hanc, quas ipſi pro tempore quomodolibet incurrerint, & à quibuſvis peccatis, exceſſibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in caſibus in literis die Cœnæ Domini legi ſolitis contentis, conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Rom. Pont. falſitatis ſcripturarum, & literarum Apoſt. delationis armorum, vel aliorum prohibitorum ad partes infidelium, injectionis manuum violentarum in Prælatos dumtaxat exceptis, diſpenſare liberè, & licitè valeat, liberam tribuimus facultatem.

Reſervatio Bullæ Cœnæ Domini hic.

Clauſ. præſervat.

§. 18. Decernentes prædicta omnia perpetuo ſubſiſtere, ſicque in illis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judican. & interpretan. facultate & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſul. rogatoria.

§. 19. Non obſtantibus noſtris de non tollendo jure quæſito, & de vero valore fructuum exprimendo, ac de commiſſione in hujuſmodi uniombus facienda, & vocandis quorum intereſt, necnon Lateran. Conc. noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, aliiſque Apoſt. conſtitut. ac hoſpit. Urbis, & Cam. prædictorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. illis & eiſdem Senatori, Conſul. Reform. Cam. Univerſitatibus, ac eorum Collegiis, Rectoribus, & perſonis, aliiſque prædictis, necnon Pop. Rom. vectigalium Redemptoribus, & aliis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus, aut etiam in favorem hoſpitalium conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Indulgentiarum conceſſio Rectori miniſtri legen.

§. 20. Ut vero temporalibus commodis ſpiritualia quoque munera conjungamus, quibus fidelium devotio eis munita creſcere magis, & augeri poſſit, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorũ auctoritate confiſi, omnibus Scholaſticis, Rectoribus, & Miniſtris, qui in hoc Collegio recepti fuerint, in ipſo ingreſſu, ac etiam quos in eodem Collegio decedere ab humanis contigerit, ſi pœnitentes & confeſſi verè ipſi fuerint, in mortis articulo pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem in perpetuum concedimus. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1579. 9. Kal. Maii, Pontificatus noſtri anno 7.

D. P. A. 23. Apri.

Die 9. Ianuarii 1580. præſentes litera Apoſtolica præſentatæ fuerunt in Cam. Apoſt. & ex decreto in eadem facto admiſſæ, & illius libris reſignata in lib. 4. ſignaturarum diverſ. Pont. penes me infraſcriptum dicta Camera Notarium.

Admiſſio publ. in C. Apoſt.

Tydeus de Marchis Not.

De munere & electione Prælatorum Congreg. S. Bernardi in Italia Monachorum Ord. Ciſtercienſis Regularis obſervantiæ. LIV

Conſtitutionem iſtam quoad viros ad Prælaturas eligendos revocavit, & in cæteris approbavit Sixt. V. in conſt. 10. Nuper.

Congregationem iſtam erexit Alex. VI. ut ſupra in ejus conſt. 7. *Plantatus*, ubi plenè notavi.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Edit. A. 1583

Proœmium

ROmanus Pontifex ex commiſſo ſibi deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio, circa felicem Statum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac piorum locorum omnium ex viſceribus charitatis intendens, ea per quæ Eccleſiæ, Monaſteria, & loca ipſa cum Dei honore in ſpiritualibus & temporalibus, ſalubribus proficiant incrementis, ac ſublatis

ſublatis diſſenſionum, diſcordiarumque fomentis, & aliis contrariis quibuſlibet, in eis regularis obſervantia, divinuſque cultus inviolabiliter obſervetur, perſonæque religioſæ ſub ſuavi religionis jugo in pace, & quietis manſuetudine Altiſſimo vota reddere, & fructus in Dei Eccleſia proferre valeant ampliores, ac Chriſti fidelium animarum ſaluti conſulatur, ſtatuit & ordinat, & jam deſuper ſtatuta, & ordinata approbat, & confirmat, aliaque facit & diſponit, prout penſatis circumſtantiis univerſis id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Sanè venerabilis frater noſter Joannes Epiſcopus Oſtien. Card. Moronus nuncupatus, nobis nuper expoſuit, quod licet olim ſalubri, ut tunc ſperabatur, conſilio, de Capitulis per Abbates, Prælatos & Conventus monaſteriorum Ciſtercien. Ordinis Cõgregationis S. Bernardi in Italia, Tuſciæ, & Lombardiæ Provinciarum inſimul unitarũ regularis obſervantiæ, ſtatuto ad id loco & tempore quotannis celebrandis, lata decreta etiam Apoſtolica auctoritate per fel. record. Alexandrum VI. & Julium II. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros confirmata fuerint, longè tamen aliter evenire, & cum ubique pauci vix reperiantur ad dignitates, & officia, ac illis ingruentia munera ritè obeunda ſufficientes & idonei, nihilominus pleroſque nullius meriti, & inhabiles Monachos, inter frequentes Capitulorum hujuſmodi celebrationes, & crebras inde provenientes dignitatum & officiorum ac munerum attributiones, & tranſlationes, illas hac opportunitate dumtaxat ſibi patefactas ambire, & ad illas adminiſtrandas non mediocri totius Univerſitatis & Congregationis hujuſmodi diſcrimine, & dedecore pervenire, immenſis præterea ſumptibus qui pro continenter commigrantium in hæc Capitula annua delectarum perſonarum viatico ſuppeditantur, tem familiarem monaſteriorum prædictorum exhauriri, multiplici hactenus documento compertum eſt; & ſicut ipſius Congregationis decreta & ſtatuta, quæ perpetuam illius, Univerſitatis utilitatem continent, immutata manere, & omni peræquè tempore obſervari, ſimiliter illa quæ aut uſus coarguit, aut ſtatus ipſius Ordinis inutilia fecit, vel oſtendit, pro rerum & temporum conditione meliorem accipere formam, & prout conducit illa accommodari convenit. Ac propterea dictus Joannes Epiſcopus, & Cardinalis, qui totius Ciſtercien. Ordinis Protector exiſtit, re maturè perſpecta, ac ex noviſſima monaſteriorum, & locorum ejuſdem Congregationis de mandato noſtro facta viſitatione, de illorum, & perſonarum in eis reſidentium ſtatu debitè informatus, tam Capitulorum hujuſmodi celebrationem differri, quàm de nonnullis aliis ipſius Congregationis ordinationibus convenienter, & ea utilitate communi ſtatui ſummoperè deſiderat. Quare idem Joannes Epiſcopus, & Cardinalis nobis humiliter ſupplicavit, quatenus in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui cunctarum, præſertim Religioſarum perſonarum pacem, quietem, ac ſalubrem directionem ſinceris exoptamus affectibus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ut deinceps Capitulum prædictum ſingulo quoque triennio tantum, in loco ubi ſingulis annis celebrari antea conſueverat, celebrari.

§. 3. Et ne dilatio temporis hujuſmodi efficiat, quod aſſumpti ad novas dignitates, arbitrio ſuo, non ſervatis conſtitutionibus, res & negotia dictæ Congregationis, illiuſque monaſteriorum adminiſtrent, ſingulis annis loco Capituli annuatim celebrari antea ſoliti, Viſitatores deſtinari.

§. 4. Ac quod ſocii Prælati Diſcreti nuncupati, unus videlicet, iſque ſacerdos pro quolibet monaſterio per ſortes ſine fraude, ac ſervatis ſolemnitatibus in novis deſuper conficiendis, & revocandis conſtitutionibus eligi, & ex conſuetudine per burſas monaſteriorum ad arbitrium Patrum Regiminis diſtribui. Ad fraudes autem in ſortibus ponendis; illiſque diſtribuendis contingentes evitandas, Superiores utriuſque Provinciæ prædictarum & anno in quo Capitulum celebrandum fuerit, omnes Monachos vocales in eodem Monaſterio in quo eligendi ſunt Diſcreti, infra totam Dominicam Septuageſimæ diſtribuere, dictaſque diſtributiones ad ſingula monaſteria ad hoc ut à Prælatis illorum monaſteriorum pro extrahendis poſtea in una ex tribus proximis feriis Paſchalis Sanctiſſimæ Reſurrectionis, ex eis Diſcretis, qui ſacerdotes vocales exiſtant, ad Capituli celebrationem mittendis imburſentur, mittere; ſin autem in aliquo monaſterio quatuor ſacerdotes vocales, ut ſupra reperti non fuerint, unus vel plures prout opus fuerit ad ſupplendum talem numerum ex alio viciniori monaſterio, in quo ultra quatuor extiterint aſſumi, & imburſatio in ipſo monaſterio, præſentibus & intervenientibus pro veritatis teſtimonio cæteris aliis in illo monaſterio commorantibus inter ſaltim quatuor ſacerdotes interveniant ex alio monaſterio vocandi, ſi in eo haberi non poterunt, fieri, ſicque electi Diſcreti ad Capitulum acceſſuri, literas teſtimoniales fidem facientes de legitima eorum electione, ab omnibus ſacerdotibus, ſeu ſaltem à quatuor eorum qui intervenerint electioni, omni invidia, & malevolentia ceſſantibus, ſub utriuſque vocis per ſexennium privatione omnino, niſi aliqua juſta de cauſa Patribus Capitularibus notificanda, & ab eis judicanda recuſarent, ſubſcribendas, & coram Prælato ſtatim ſecuta electione ſubſcriptas, aliter ſine literis hujuſmodi ad Capitulum non admittendi, ſecum deferre, & habere, ac comitia deinde Capitularia tertia Dominica poſt Paſcha Reſurrectionis hujuſmodi celebrari. Ad dictum autem Capitulum Viſitatores, & ſinguli Prælati Monaſteriorum ſeu locorum cum ſuo Diſcreto, ut præfertur, electo accedere.

Præſidentem etiam totius Congr. eligi conſtituendo.

§. 5. Præſidens autem ætate non minor annis triginta-quinque, qui per decennium ſacerdotis officio functus fuerit, & non minus ſexennio in Prælaturis honorificè ſe geſſerit, qui etiam per Definitores Prælatus alicujus monaſterii Provinciæ in qua Regimen commoratur, videlicet pro Provincia Tuſciæ in partibus Florentiæ, & pro Provincia Lombardiæ in partibus Mediolani, auctoritatem tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus in omnibus monaſteriis dictæ Congregationis, & tam in Capitibus, quàm in membris habiturus, ſuper hujuſmodi Congregatione ſimiliter eligatur, eligi, & dictus Præſidens omnes Prælatos dictæ Congregationis pro emergentibus cauſis intra ſuum triennium convocare, & omnia utilia univerſæ Congregationi de conſenſu majoris partis, aſſiſtentibus etiam Viſitatoribus decernere debeat, ac in Regimine utriuſque Provinciæ quoties & ubicumque ipſe Præſidens interfuerit, ſi quid agẽdum erit, ipſe idem licet ex ea Provincia non exiſtat, nihilominus aſſiſtat, & vocẽ habeat, & tanquàm caput univerſæ Congregationis Monachos de loco ad locũ mutare, & ex Provincia ad Provinciã legitimis intervenientibus cauſis auctoritate etiã propria mittere poſſit, illoſque ſic mutatos, & mittendos Superiores locorum perinde recipere, ac ſi à Definitoribus factum foret, teneantur. Ipſique ſoli Præſidenti ad Romanam Curiam, etiam non habitã à Regimine licentia, ſed tantum notificato prius ſuo receſſu, accedendi ſit auctoritas, & ſingulis annis cum Viſitatoribus ad viſitationem ſe conferre, etiam cauſas terminare, ac decidere, necnon congregatis omnibus Capitularibus æqualiter vocem & ſuffragium habentibus, ordinem conſuetum omnes officiales, & ſe ipſum abſolvendi ſervare debeat.

Eoque infra triennium decedente, alium eius loco, vicemque ad Capitulum ſuſcipienti.

§. 6. Et ſi prædictum Præſidentem intra ſuum triennium decedere contingat, alius Præſidens in illius locum cum ſimili poteſtate ad proximè futurum uſque Capitulum tunc duraturus per duodecim Patres Regiminis utriuſque Provinciæ inſimul congregatos, & de conſenſu illorum omnium, ſeu ſaltem octo ex illis eligi.

Scrutatores duos cum faciliore hic enumerata deputandi.

§. 7. Præterea duo Scrutatores, qui vota ſcripta in ſchedulis ſingulorum vocalium de Definitoribus eligendis aperiant, & ſuper illis ſcrutinium faciant, præſtito priùs coram omnibus juramento de veritate referenda, & ſervanda fidelitate pro qualibet Provincia juxta ſolitum ab omnibus Capitularibus eligi, qui caſu quo fefellerint ipſo facto excommunicationis ſententiam, à qua nonniſi in mortis articulo à Præſidente, vel ab eo cui ipſe Præſidens ſuam auctoritatem ſubdelegaverit, abſolvi poſſint in foro conſcientiæ, incurrant. Et ſi fraus manifeſta erit & probata, ſint etiam privati in perpetuum voce activa & paſſiva, & inhabiles ad quæcumque officia exercẽda, niſi ex diſpenſatione Apoſtolica, & de conſenſu Definitorum aliter fuerit decretũ. Ipſique Scrutatores utriuſque Provinciæ inſimul ſchedulas ipſas, ut legitimè adnotentur,

Definitores videre debeant; & ſi ipſi Scrutatores in aliquam fraudem invicem conſenſerint, eandem pœnam incurrant.

Definitores ſeptem pro qualibet Provincia eligendi.

§. 8. Præterea ſeptem Definitores per ſchedulas pro quilibet Provincia, ac unoquoque vocali, ut moris eſt, ſigillatas prius ſigillo Præſidentis, & ſubſcriptas à duobus ſenioribus majoribus qui aſtiterint, ut recognoſcantur, in quibus ſchedulis nomina omnium vocalium habeantur, ex quibus nomina illorum qui in illo Capitulo Prælati acceſſerint ſignata ſint in margine paginæ ſigno Crucis, & ex ipſis ſignatis eligi, & reliqui in dictis ſchedulis ad minus quinque, & reliqui duo numerum ſeptenarium conficientes, pro Definitoribus cujuſque Provinciæ arbitrio, & ſecundum conſcientiam eligentium eligi, & ſi aliqua ex illis ſchedulis & Scrutatoribus reperta fuerit non habens ſeptem nomina relicta pro Definitoribus, & non fuerint in ea quinque ſignati dicto ſigno Crucis, ſchedula illa pro nulla habeatur, & ut invalida rejiciatur, ita etiam quod nullus in ſui favorem votum dare, aut ſe ipſum eligere poſſit.

Qui Definitores Præſidentē (ut iuli ex ſe ipſis eurent.

§. 9. Utque electiones faciendæ à Definitoribus maturè & conſideratè, & non eaſualiter fiant, in primis prædicti Definitores unum ex ipſis Præſidentem Capituli, qui tamen non ſit illius Provinciæ, in qua Capitulum tunc celebratur, ætatis & qualitatis in Præſidente triennali ſupradicto requiſitæ eligere, ut ſi contingat poſtea illum eligi in Præſidentem triennalem, nulla in electione occurrat alia inquiſitio.

Et in primo Capit in qualibet Provincia tot approbēt Sacerdot. quot ſunt Prælatura, & alios quatuor.

§. 10. Et deinde in iſto primo Capitulo pro qualibet Provincia tot ſacerdotes, quot ſunt Prælaturæ in Provincia, & ultra alios ſacerdotes quatuor habiles ad Prælaturam exercendam approbare debeant, qui etiam ad Viſitatoris majoris officium ſimiliter approbati intelligantur, quodque ii tantum ad Prælaturam, & ad Viſitatoris majoris officium approbentur, qui officia minora digne gradatim ſaltem biennio in quolibet officio fideliter exercuerit; ſemel autem approbati ſemper habiles intelligantur.

Deficientque approbatorum numero, alii in futuris Capit. ſufficiantur. Prælato infra triennium decedente, vel privato, alius de numero approbatorum eligatur.

§. 11. In futuris vero Capitulis numero approbatorum per obitum, aut ratione perpetrati per aliquem delicti privatione digni deficiente, & non aliter, alii in illorum locum approbentur. Ita quod ſemper numerus quatuor tantum extra Prælaturas à quolibet Capitulo habeatur.

§. 12. Et ſi intra triennium aliquem Prælatorum decedere, vel à viſitatoribus, vel à Capitulo ob aliqua demerita privari contigerit, alius extra numerum approbatorum aſſumi minimè poſſit, aliterque facta irrita ſit & nulla, & à Capitulo non recipiatur electio, necnon talem Prælaturam acceptans ſe non probatum, nec in electione ſua fuiſſe ſervatam formam electionis ſupra traditam ſciens, ipſo jure utraque voce per decennium privatus cenſeatur, ſua electione hujuſmodi propterea nulla, & invalida remanente.

Ex eiſdem Definitores & Viſitatores eligantur. Præſidenſque à Definitoribus eligatur.

§. 13. Ex illis autem approbatis, & prius publicatis Definitores Provinciarum Prælatos, & Viſitatores majores per ſchedulas, ut moris eſt, eligere.

§. 14. Præſidens verò triennalis à Definitoribus utriuſque Provinciæ, ſeu ſaltem à decem ex ipſis per ſuffragia fabarum eligi, & nullus Prælatus eodem tempore & anno, præterquàm in iſto primo Capitulo approbari & eligi. Itemque præfati Definitores omnimodam auctoritatem habeant ſuper tota Congregatione.

Definitores eatē vitatem habent ſuper tota Congreg. durante eorum offitio.

§. 15. Ita quod ab eorum ſententiis nemini appellare liceat, quinimmò eorum decretis & determinationibus quorum acta per Scribam deputatum in libro perpetuò ſervando à prædicto Præſidente pro tempore exiſtente adnotentur, omnes acquieſcere teneantur, ipſorum tamen officio ultra decem dies minimè, nec minus quinque duraturo.

Taxam Præſidentia præſtan'.

§. 16. Ac iidem in iſto primo Capitulo taxam viatici pro Præſidente ordinare.

Prælatos ad firmandas nov. conſtit. deputare.

§. 17. Necnon duos ex qualibet Provincia Prælatos, qui infra ſex menſes conſtitutiones, & reformationes ipſius Cōgregationis, quæ neceſſariæ fuerint, ex antiquis & novis colligere, illaſque ad prædictum Joannem Epiſcopum, & Cardinalem Apoſtolica auctoritate poſtea confirmandas, vel rejiciendas mittere, & poſtquam confirmatæ fuerint, typis cum præſentibus literis excudi, & ab omnibus & ſingulis prædictæ Congregationis perſonis inviolabiliter obſervari, nec in poſterum quidquam deſuper, maximè in his quæ ſtatum publicum ipſius Congregationis concernunt, immutari debeant, eligere.

Vota in gendis P tis, alior modum ſilis com nicare li

§. 18. In faciendis autem electionibus Capitularium, Scrutatorum, Definitorum, Viſitatorum, Prælatorum, & Præſidentis, quoniam difficillimum eſt, & quaſi impoſſibile foret votum aliquando non communicari, liceat unicuique pro exoneratione ſuæ conſcientiæ ante votum ſuum ferendum, aliquem magis inſtructum conſulere, & per modum informationis, & conſilii vocem ſuam, ſi ita videbitur, accommodare, abſque alicujus cenſuræ, aut pœnarum incurſu.

Viſitat. tuor eli tur, qu majores feſſione ſcent, ni

§. 19. Quatuor autem Viſitatores, duo ex una Provincia, & duo ex altera eligi, ac majores profeſſione tantum ex ipſis Viſitatoribus vocem capitularem habere, qui majores quolibet, non autem illo quo Capitulum generale celebratum fuerit anno, de menſe Maii aſſumpto Præſidente, & pro Scriba Viſitatore minore illius Provinciæ cujus fuerit Præſidens, ſeſe ad viſitandum Monaſteria dictæ Congregationis cum eadem, quam habet Abbas Ciſtercii, & alii quatuor primi Abbates dicti Ordinis auctoritate conferre, ac illorum viſitatio ſingulis vicibus per totum menſem Junii abſolvi.

Acta vi tionis ad pit. refer tur.

§. 20. Acta autem Viſitationis, quæ facta fuerint in duobus annis præcedentibus, ſingula ad Capitulum generale celebrandum, ut etiam ipſi Viſitatores rationem illorum viſitationis reddere poſſint, deferri debeant.

Prælat quo pri Vicarius puletur queque, electione nores pr stituur ta' ri Viſitat ouc Mo lium, C putatio feſſorum Hoc re vit idem in ſua quam o nihil al continen Prælati do poſſi viſitato vel De rivus d

§. 21. Et ſi contigerit Prælatum aliquem privari ſuo officio, unus Vicarius tantum à Viſitatoribus uſquequò à Patribus regiminis illius Provinciæ alter ex probatis Prælatus in illius locum eligatur, eligi.

§. 22. Electiones autem minores, videlicet aliquorum officialium, Prælaturis exceptis, in capſa privationis hujuſmodi ab ipſis Viſitatoribus fieri.

§. 23. Moniales à Viſitatoribus illius Provinciæ cujus erunt, viſitari, & in illarum Monaſteriis confeſſores, prout opus fuerit, per triennium deputari, dictoque triennio elapſo in aliud triennium prorogari, ita tamen quod quādiu confeſſores extiterint, neque Prælaturam exercere, neque inter Patres regiminis admumerari poſſint, eligi.

§. 24. Prælati autem neque ab ipſis Viſitatoribus, neque à Definitoribus, niſi ob notoria demerita, & ſeu ob incurſum alicujus ex infraſcriptis erroribus, videlicet, in divinorū officiorum, & miſſarū celebratione notabili negligentia, & Eccleſiæ ſibi commiſſæ, ita quod ejus culpâ horæ canonicæ, & alia divina officia non recitentur, ſemel ſaltē à Viſitatoribus deſuper admonitus neglectu, aut de hæreſis incurſu, vel ſuſpicione vehementi, necnon pro falſi teſtimonii, aut calumniæ, detractionis crimine convicto, aut judicum & Principum ſæculariū, vel non habentium juriſdictionem ſuper Congregationem, & Ordinem ad impediendum Ordinis obſervationes, & tuenda ſua crimina, imploratione, & refugio petito, vel cōtagione carnis, ordine juris prius ſervato verificata, aut enormiū ſuorum ſubditorū criminum notabili poſt præcedentem monitionem diſſimulatione, vel blaſphemiæ, & percuſſionis conſuetudine, vel bonorum Monaſterii notabili diſſipatione, & contemptu, ſeu libelli infamatorii editione, vel ſcriptura, necnon mercaturarum propriarum exercitio, ac notabili abſentia, aut non reſidentia in Monaſterio cum commiſſo ſibi grege ſine Superiorum permiſſione, monitione etiam præcedente. Ex quibus omnibus caſibus privatus, amplius niſi à Capitulo, & tunc viſa ejus humiliatione approbari debeat, nec præter hos caſus privari, vel amoveri, niſi eum ad majorē dignitatē ob ſupervenientem alicujus mortem aſſumendi cauſa non poſſit.

Et ultr nium mari.

§. 25. Ac non modo triennium eidem monaſterio integrum præeſſe, ſed ſi adminiſtratio ejus laudabilis in eo triennio reperta fuerit, & utilis ſuo monaſterio, à Capitulo in eodem monaſterio per aliud triennium confirmari poſſit, quod quidem inſtitutum initium à proximè futuro Capitulo, nulla adhibita temporis præteriti, neque Prælaturarum antea obtentarum conſideratione, ſumere.

Et à tura ſu vacare.

§. 26. Talis autem per ſexennium monaſterio præfectus, tempore

tempore ſex annorum à prælatura illius monaſterii per triennium tantum vacare, & poſtea de novo eidem monaſterio præfici valeat.

§. 27. Regimen verò utriuſque Provinciæ prædictarum de uno Capitulo ad aliud ſpectet, prout in noſtris reformatione, & diviſione per quam Capitulo dictæ Congregationis licentiam & facultatem conceſſimus, ut duo regimina ſingulis annis conſtituat, quorum unum Lombardiæ, alterum vero Tuſciæ provinciis præſit, & quorum quodlibet ſex Monachis conſtet, in hunc videlicet modum, ut quando Præſidens qui eligitur erit ex provincia Lombardiæ, tunc regimen ipſius provinciæ Lombardiæ conſiſtat ex dicto Præſidente, & duobus Viſitatoribus Lombardiæ, necnon tribus Abbatibus etiam Lombardis à Capitulo nominandis. Regimen verò Tuſciæ eo anno ſit penes Abbatem monaſterii Septimi dicti Ordinis, Florentinæ diœceſis, ac duos Viſitatores Tuſcos, necnon tres Abbates etiam Tuſcos à Capitulo pariter nominandos. Cum verò contigerit Præſidentem eligi unũ ex provincia Tuſciæ, tunc regimen illius provinciæ ſit penes ipſum Præſidentem, ac duos Viſitatores Tuſcos, necnon tres alios Abbates etiam Tuſcos à Capitulo, ut ſupra conſtituendos. Regimen verò provinciæ Lombardiæ eo anno habeat Abbas Clarevallen. Mediolan. & duo Viſitatores Lombardi, necnon tres alii Prælati etiam Lombardi à Capitulo, ut præfertur, eligendi. In quorum omniũ electione forma in eligendis dictæ Congregationis Prælatis obſervari ſolita omnino obſervetur, & Superiores electi ultra triennium non durent, & ſi contingeret unum ex Superioribus electis ſuo durante officio decedere, & alium in ejus locum ſubrogatum in proximo ſequenti Capitulo confirmari, ſeu de novo eligi, declaravimus tempus triennii ad obtinendas Prælaturas conceſſi, non à die ſubrogationis, ſed à die confirmationis, ſeu electionis in Capitulo generali factę incipere debere.

§. 28. Et acta omnia dictorum Patrum regiminis fideliter à Scriba notata, ad Capitulum in libro deputato deferantur.

§. 29. Et ſi contigerit aliquem Commendatarium monaſteriorum Ordinis prædicti, monaſterium ſibi commendatum reformare, & menſas peculiares & ſeparatas in bonis aſſignare per literas Apoſtolicas juxta conſuetudinem Congregationis, talia monaſteria ſub regulari obſervãntia eſſe per totam Italiam prædictæ Congregationis, & annexa provinciæ viciniori cenſeantur, prout in literis Alexandri, & Julii prædeceſſorum prædictorum deſuper confectis continetur.

§. 30. Ac quod Prælati Ciſtelli & Boniſolatii ad Capitulum cum Diſcreto accedere, ut moris eſt. Et quanquam ſint monaſteria ſubjecta Abbati dicti monaſterii Septimi nihilominus etiam ipſi Abbates cum juriſdictione ſolita & conſueta cæteris Abbatibus vocari, & illis per Definitores in primo celebrando Capitulo pro Monachorum in eis exiſtentium faciliori ſuſtentatione, & ne divinus cultus in eis negligatur bona aliqua ex d. monaſterio Septimi per ipſos Ciſtelli & Boniſolatii Prælatos adinſtar aliorum Prælatorum ejuſdem Congregationis regenda & gubernanda aſſignare debeant. Ac eiſdem monaſteriis Ciſtelli & Boniſolatii, idem pro tempore exiſtens Abbas dicti monaſterii Septimi in ſpiritualibus tantum præeſſe, & in Septimi hujuſmodi monaſterio reſidere teneatur.

§. 31. Liceatque Priori nunc & pro tempore exiſtenti monaſterii Morimundi ejuſdem Congregat. cujus titulus Abbatialis per bonorum illius menſæ Abbatialis per piæ mem. Pium Papam IV. etiam prædeceſſ. noſtrum hoſpitali majori Mediolan. ſuppreſſo d. titulo Abbatiali applicatæ ſeparationem à menſa monachis aſſignata factam vacat, & in quo ſtudium exiſtit, ac in eo Novitii ab Abbate benedicendi ad profeſſionem admittuntur titulo Abbatis monachorum ſui monaſterii & ſuæ menſæ uti Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus.

§. 32. Ad hæc literis piæ mem. Alexandri VI. & Leonis, ac Julii II. per quas inter alia voluerunt quod Monachus profeſſus unius monaſterii, intelligatur profeſſus aliorum monaſteriorum dictæ Congregationis, & profeſſus unius provinciæ non poſſit ad aliam provinciam niſi ob demerita, vel ex gratia tranſmitti. Et procuratores in Curia ad Capitulum tanquam Prælati accedere, ibique vocem activam & paſſivam, quatenus pet Patres Definitores decretum ita foret, habere poſſint, ac privilegia & indulta in ſuo robore remanere, & omnibus monaſteriis communia eſſe, æqualitaſque in negotiis provinciarum adminiſtrandis ſervari debeat.

Conſtit. Leonis X. approbatur.

§. 33. Necnon recol. mem. Leonis X. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, per quas quod nullis dictæ Congregationis perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac inhabilitatis ad vocem activam & paſſivam, necnon ea quam fugitivi ex dicta Congregatione juxta illius inſtituta, & Sedis Apoſtolicæ ordinationem incurrunt pœnas ipſo facto ſi contravenirent, incurrentibus diſtricte præcipiendo mandavit, ne de cætero quiſpiam eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, directè vel indirectè, quovis quæſito colore, quodvis ex his quæ circa dictæ Congregationis, & illius locorum regimen, & bene vivendi normam, ſive per dictam Sedem, ſive per generale Capitulum Congregationis ejuſdem providè eſſent diſpoſita, & diſponerentur, in poſterum impugnare quoquo modo præſumerent, & ſi quæ controverſiæ inter eos dum Capitulum generale hujuſmodi celebraretur, pro tempore ſuſcitarentur, per illius Capituli Definitores, ſi verò extra Capitulum orirentur, per Præſidem, & Viſitatores d. Congregationis, qui pro tempore forent, componi eas, & terminari libere permitterent, & dictorum Definitorum ac Præſidentis, ac Viſitatorum decreta, & ordinationes deſuper facienda inviolabiliter obſervarent.

Conſtit. Pauli III. innovatur.

§. 34. Poſtremò ſanctæ mem. Pauli III. itidem prædeceſſoris noſtri, per quas ſtatuit, quod de cætero omnes & ſinguli Prælati & Superiores, ac etiam dictæ Congregationis Monachi cujuſcumque gradus exiſtentes, qui bona ſeu fructus monaſteriorum Congregationis hujuſmodi ſibi ſub quocumque prætextu ſine ipſius generalis Capituli expreſſa, vel omnium Definitorum hujuſmodi Congregationis licentia uſurpare præſumerent, ultra pœnas & cenſuras in tales per regularia inſtituta Ordinis & Congregationis hujuſmodi latas, regimine & adminiſtratione omnium Prælaturarum, & officiorum Ordinis & Congregationis prædictorum, ac voce activa & paſſiva eo ipſo privati, & ad illa, & alia, quæcumque Prælaturas & officia in poſterum habenda & exercenda perpetuò inhabiles cenſerentur. Quodque ipſi Prælati & Superiores eorum Monachis de victu & veſtitu, ac aliis neceſſariis juxta eadem inſtituta providere, ipſoſque Monachos & alios eorum ſubditos errantes corrigere, ac ſinguli eorum de geſtis & adminiſtratis per eos Viſitatoribus dictæ Congregationis, ſeu Deputatis ab eis rationem reddere tenerentur, necnon monaſteria Monialium, niſi illarum Confeſſores per ipſius Congregationis Definitores pro tempore exiſtentes deputati forent, ingredi, ac cum ipſis Monialibus converſari nequirent, ac electiones Prælatorum, & Superiorum eorundem, ritè & ſine ambitione ac corruptela celebrarentur, nec in hujuſmodi electionibus libertas quoquo modo directè vel indirectè impediretur, ſed unicuique animi ſui ſententiam exprimere liceret, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicimus.

Definitores poſſint in unaquaque provincia creare tres tit. Abbatiales.

§. 35. Poſtremò dictis Definitoribus creandi tres titulos Abbatiales ex unaquaque provincia pro illis diſtribuendis inter ſenes effectos & inhabiles ob maturam eorum ætatem nominandos quorundam locorum annexorum illis monaſteriis majoribus dictæ Congregationis, & Abbates titulares hujuſmodi privilegiis aliorum Abbatum gaudeant, ſed vocem Capitularem non habeant, & locum ſuum teneant poſt Prælatum illius loci, in quo reſederint, & ſervitus, ac honor debitus illis exhibeatur, de quibus titulis Abbatialibus unus ſervetur, & detur illi, qui fuerit electus Viſitator major dictarum provinciarum, qui Viſitatoris, non tituli Abbatialis, ſed Viſitatoriatus cauſa & reſpectu ad Capitulum accedat ſicut antea, abſque tamen ſocio diſcreto, ſed tantum retineat hujuſmodi dignitatem majoris honoris cauſa, & ad conſervandum dicti Ordinis decus, licentiam & facultatem concedimus, ac impartimur.

Impoſitio perpetui ſilentii circa quæſtiones omnes non dependentes in futuro Capitulo.

§. 36. Decernentes quod cauſarum, ſeu quæſtionum & differentiarum, quæ non fuerint motæ in noviſſima viſitatione,

Veſtes non deſignantur.

§. 16. Quo verò ad veſtitum induantur prædicti Reformati villioribus indumentis, & deſpecto colore, & poſſint ea repetiare ſecundùm B. Franciſci regulam.

Obſtit. Clem. VII. in cæteris approbatur.

§. 17. Literas verò prædictas Clementis VII. quatenus his prædictis non adverſentur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

Clauſula præſervativa.

§. 18. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod omnes intereſſe habentes, vel fratres de Obſervantia prædicti, aut quicumque alii vocati non fuerint, notari, argui, ſeu impugnari, aut ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam ab eadem Sede Apoſtolica emanatis, & in poſterum emanandis comprehendi poſſe, ſed illas pro omnibus & ſingulis prædictorum Reformatorum cuſtodiis, cuſtodibus & fratribus Reformatis, præſentibus & futuris, ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri debere.

Clauſula ſublata.

§. 19. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari ac definiri debere, necnon irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Diſtrictius inhibentes generali & provincialibus miniſtris dictorum Fratrum de Obſervantia nuncupatorum, & eorum Commiſſariis nunc & in perpetuum pro tempore exiſtentibus, & illorum generalibus, & provincialibus Capitulis, perſoniſque quibuſcumque in illis congregandis, ac omnibus & quibuſcumque quos præmiſſa concernunt, aut in poſterum quomodolibet concernent, & quibuſvis aliis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, ne ſub indignationis noſtræ, & excommunicationis latæ ſententiæ, eo ipſo ſi contrafecerint incurrendæ pœnis, Reformatos prædictos, illorumque Cuſtodias, Cuſtodes, Diſcretos, Officiales, & Fratres, aut alios quoſcumque, quos præmiſſa quomodolibet concernunt, aut in poſterum concernent, quominus prædictis omnibus & ſingulis pacificè fruantur, ſeu prædicta omnia, & ſingula ſuum debitum ſortiantur effectum, impedire, retardare, aut perturbare audeant, vel præſumant.

Executorum deputatio, & facultas.

§. 20. Quocirca Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Mediolanenſi, & Epiſcopo Laudenſi, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon univerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum Reformatorum prædictorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis omnibus & ſingulis, juxta præſentium continentiam & tenorem, pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper per Miniſtrum generalem, alioſque prædictos quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet ac rebelles, & præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, omni appellatione poſtpoſita compeſcendo; necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 21. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, præſertim fel. record. Leonis X. prædeceſſoris noſtri ſuper unione omnium Fratrum Minorum de Obſervantia, & nuncupatione eorundem, & aliis in dictis literis Clementis VII. contentis, & quæ eidem Clementi placuit non obſtare, necnon dicti Clementis VII. literis prædictis pro Reformatis, & Bonifacii VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, Bulla aurea, Mari magno, alliſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis quibuſcumque, dictique Ordinis ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate etiam roboratis, etiam in forma Brevis, vel quibuſcumque verborum formis, ſolemnitatibus, clauſulis etiam inſolitis, & quantumcumque fortiſſimis, dicto Ordini, vel quibuſcumque Prælatis ejuſdem in contrarium conceſſis, approbatis, & innovatis, & in futurum concedendis, approbandis, & innovandis, etiamſi talia forent, quod pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis, illoruſque totis tenoribus ſpecialis & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio habenda eſſet. Quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permaſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides ſumpta.

§. 22. Cæterum quia difficile foret præſentes literas noſtras, & literas Clementis VII. prædeceſſoris noſtri, dictis Reformatis, ut præfertur, conceſſas, ad ſingula quæque loca, ubi neceſſe fuerit deferri, volumus & auctoritate Apoſtolica decernimus, quod tranſumptis præſentium literarum, & tranſumptis dictarum literarum Clementis VII. etiam impreſſis, ſigillo alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti munitis, & manu Notarii publici ſubſcriptis, eadem fides, tam in judicio, quàm extra illud ubilibet adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. A. 3. Jun.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Junii 1579. Pontificatus noſtri anno 8.

Inſtitutio Archiconfraternitatis Pietatis carceratorum in Alma Urbe, ad eos viſitandos, conſolandos, & adjuvandos. Cum Indulgentiarum conceſſione. L. V

Alias indulgentias conceſſit hic idem Pontifex, ſed ejus Bullas prætermiſi, quia Paulus V. novam deſuper diſpoſitionem fecit mox publicandam, quam formatam vidi ſub die 10. *Martii* 1608. *Et circa facultatem alias Confraternitates aggregandi, formam novam tradidit Clemens VIII. conſt.* 115. Quæcumque.

Eidem Archiconfraternitati nonnulla privilegia, quoad Carcerum Urbis viſitationem, & condemnatorum ad Triremes proviſionem, & unius carcerati ſingulis annis liberationem, conceſſit Sixtus V. in conſt. 97. *Ex debito.* Et poſtremò annuum ſubſidium ad liberandos pauperes pro debito civili carceratos, eidem commiſit die 30. Julii 1590. in altera ejus Conſtit. quam hic indicaſſe ſufficiat.

Editus 1573.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

PIi Patris Altiſſimi, qui antequam ineffabili pietatis, & charitatis ſuæ exuberantia, pro peccatorum noſtrorum expiatione, acerbiſſimum Crucis tormentum ſubiret, opera pietatis & charitatis hujuſmodi fidelibus ſuis inſtanter commendavit, vices licet immeriti, gerentes in terris, ad ea, per quæ opera ipſa ubique, præſertim in Alma Urbe noſtra, quæ cæteris illuſtre exemplar præſtare debet, ad pauperum carceris incommodis, ac miſeriis afflictorum ſubventionem, & ſpiritualem conſolationem valeant propagari, libenter intendimus, & ad id fideles quoſlibet ſpiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus invitamus, ac alias deſuper officii noſtri partes interponimus, prout

rerum

ſertum & perſonarum qualitatibus debitè penſatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§. 2. Hinc exhita nobis nuper pro parte quamplurium piorum dictæ Urbis Chriſti fidelium petitio continebat, quod ipſi pia atque ſincera devotione ducti, ac de proximi ſui ſalute, juvamineque recogitantes, ac re ipſa comperientes, diverſos in dies in dicta Urbe varias ob cauſas carceratos, tempore eorum carcerationis, tanquam ab amicis, propriiſque conſanguineis derelictos, vel illis in eadem Urbe carentes, & præcipuè extraneos diverſarum Orbis Chriſtiani Nationum, quorum maxima in eadem Urbe, tam pro locis ſanctis dictæ Urbis viſitandis, quàm etiam variis negotiis apud nos, Sanctamque Sedem Apoſtolicam, & aliis peragendis commorari ſolet, copia qui illis in ſuis neceſſitatibus tam ſpiritualibus quam temporalibus ſubveniant, eorumque cauſas, & liberationem procurent, in varios, miſerrimoſque incidere caſus. Unde, ut his caſibus, infortuniis, & calamitatibus in futurum remedium aliquod ſalubre adhiberi poſſit, præfati Chriſti fideles unam utriuſque ſexus Chriſti fidelium ſub denominatione Pietatis Carceratorum Archiconfraternitatem in eadem Urbe, ac quodam ad id congruo & decenti loco, ſub noſtro & dictæ Sedis beneplacito inſtituendam propoſuerunt, cujus Confratrum pro tempore exiſtentium præcipuum ſit inſtitutum, pauperes in quovis Carcere dictæ Urbis, tam pro civili quàm pro criminali cauſis pro tempore detentos, quibuſcum colloqui permiſſum ſit, omni cum humanitate & charitate, ac ſpirituali conſolatione per ipſos ordinatim viſitare, & ad patientiam in ſuis adverſitatibus fortiter & animosè pro CHRISTO habendam, necnon confeſſionem ſacramentalem eorum peccatorum faciendam exhortari & conſolari, eleemoſyniſque pauperibus ſubvenire, & qui ex eiſdem Confratribus ſacerdotes, & ad confeſſiones audiendas approbati fuerint, eorundem carceratorum confeſſiones audire, ipſiſque carceratis diverſos ſpirituales libros, in quibus legendis, & legere ignorantes alios legentes audiendis occupentur, elargiti; ac ut eiſdem carceratis Dominicis & aliis diebus Feſtivis de præcepto Eccleſiæ ſervari ſolitis, ubi Dei conciones, & exhortationes fiant, & his præcipuè diebus ipſi carcerati ab illicitis ludis, blaſphemiis, aliiſque Chriſtiana pietate indignis abſtineant, ad Dei laudem, ipſorumque carceratorum ſpiritualem conſolationem procurare, pacemque & concordiam inter ipſos carceratos, & eorum inimicos inire & componere, aliaque pietatis opera circa eoſdem carceratos in dies occurrentia pro viribus exercere. Quare pro parte eorundem piorum Chriſti fidelium nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus præmiſſis annuere, ac alias deſuper opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Si itaque d. Archiconfraternitatem erigit.

§. 2. Nos igitur, qui honeſtis petentium votis, per quæ opera pietatis & charitatis hujuſmodi in dies, noſtris potiſſimum temporibus, incrementum ſuſcipiant, & ad cæteras nationes hujuſmodi dilatentur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis, pium, rectumque eorundem Chriſti fidelium animum & voluntatem tam laudabili propoſito, quantum cum Deo poſſumus, confovere & adjuvare volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, in d. Urbe Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum hujuſmodi ad munera prædicta & alia charitatis & miſericordiæ officia erga dictos carceratos exercenda, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, ſine alicujus præjudicio erigimus & inſtituimus, eamque Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum denominari volumus. Ac illi ſic erectæ & inſtitutæ quæcumque bona mobilia & immobilia, legata, relicta, & alia jura eidem Archiconfraternitati, tam per illius Confratres pro tempore exiſtentes, quàm alias quaſcumque perſonas, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes pro tempore quomodolibet elargienda, donanda, & relinquenda, auctoritate & tenore prædictis perpetuò applicamus & appropriamus.

Statuta eidem fratria eam condit.

§. 3. Necnon eiſdem confratribus pro tempore exiſtentibus quæcumque ſtatuta, & ordinationes felix regimen & proſperum ſtatum Archiconfraternitatis, ac pia opera hujuſmodi, circa eoſdem carceratos, ut præfertur, exercenda, concernentia (ſacris tamen canonibus, Decretiſque Concilii Tridentini minimè contraria, nec juriſdictionem, officium, & executionem Judicum aliorumve miniſtrorum dictæ Urbis, circa ipſos carceratos impedientia, & per dictæ Urbis Vicarium dicta auctoritate approbanda) condendi & faciendi, ac condita toties quoties opus fuerit corrigendi, mutandi, alterandi, & alia de novo faciendi.

Carcerem non ſecreto intrandi, & cum carceratis tractandi auctoritatem impertitur.

§. 4. Necnon quemlibet dictæ Urbis carcerem, non tamen ejus loca, quæ Secreta dicuntur, niſi permiſſu Judicum, toties quoties eis & eorum cuilibet viſum fuerit ad effectum præmiſſum ingrediendi, & in eo ad tempus beneviſum præmiſſa opera exercendo commorandi, licentiam eiſdem auctoritate & tenore etiam perpetuo concedimus. Diſtrictiùs præcipientes, & mandantes cuivis d. Urbis carceris cuſtodi, & quibuſcumque aliis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, ut eiſdem confratribus, & ab eis conſtitutis quemvis dictæ Urbis, & illius Burgi carcerem, non tamen Secretū, toties quoties fuerit requiſitus, ingredi permittat.

Indulgentias Confratribus elargitur.

§. 5. Et inſuper cupientes, ut Chriſti fideles eo libentius dictam Archiconfraternitatem ingrediantur, & piis operibus hujuſmodi intendant, quo ex hoc dono cœleſtis gratiæ ſe uberius refectos eſſe cognoverint, de omnipotentis DEI miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui dictam Archiconfraternitatem pro tempore ingredientur, die eorum ingreſſus, ſi tunc verè pœnitentes & confeſſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac in cujuſlibet eorum mortis articulo, ſi etiam verè pœnitentes & confeſſi Sanctiſſimum nomen JESU ore, vel corde invocaverint, necnon eiſdem confratribus ſimiliter vere pœnitentibus, & confeſſis, qui prima quaque die Dominica menſis Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum hujuſmodi ſumpſerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem auctoritate & tenore prædictis miſericorditer in Domino concedimus. Præterea eiſdem confratribus, quoties ſe invicem aggregaverint, eleemoſynam elargiti fuerint, ipſos carceratos viſitaverint, & circa eos aliqua alia pia opera exercuerint, centum dies de eis injunctis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, auctoritate, & tenore prædictis etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Quod hoc vide Bullam S.D.N. Pauli V. cis. an. 1606.

Alias confraternitates aggregand. & indulgentias communicandi auctoritatem tr. Epiſc. In viaticorum matutinis Clem. VIII. ejus. in rubr.

§. 6. Poſtremò ipſis confratribus, ut quaſcumque alias ſimiles cōfraternitates, ubique locorum pro ſimilibus piis operibus exercendis, ſub eadem denominatione Pietatis carceratorū erigendas, dictę Archiconfraternitati, tanquā membra capiti aggregare, ac in eorum numerum, ſeu dependentiam recipere, illiſque & earum Confratribus, indulgentias, aliaque privilegia, & indulta eidē Archiconfraternitati per præſentes cōceſſa, prædicta communicare, eoſque de illis participes facere liberè & licitè valeāt, eiſdē auctoritate, & tenore pariter perpetuò indulgemus.

§. 7. Decernentes præſentes literas ſub quibuſcumque revocationibus, ſuſpenſionibus, & modificationibus ſimilium indulgentiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices pro tempore exiſtentes factis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis pro tempore editis, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Urbe, ac Cruciatæ ſanctæ, nullo unquam tempore comprehendi, ſed ab illis omnino exceptas eſſe, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ac validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo, etiam ſub data per eoſdem Confratres eligenda conceſſas fore & cenſeri, ac perpetuis futuris temporibus durare.

Clauſula præſervativa.

§. 8. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula ſublatæ.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, voluntatis, applicationis, appropriationis, conceſſionis, præcepti, mandati,

mandati, relaxationis, indulti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. A. 6. die 28. Junii. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1579. 4. Kal. Julii, Pont nostri anno 8.

LVII. Usus Altaris portatilis Religiosis Societatis Jesu restituitur, non obstante Concilii Trident. dispositione, ut in eo inter Missiones, quæ à Superioribus de ipsis fiunt, ubique in loco tuto Missam celebrare, & Eucharistiam ministrare possint.

Alia de hac Societate notavi sup. ad const. 25. Pauli III. Regimini.

Edita An. D. 1579. GREGORIUS PAPA XIII. *Dilectis filiis Præposito generali, & Presbyteris Soc. JESV.*

Restitutio de qua in rubr. USum altaris viatici Societati vestræ à fel. rec. Paulo Papa III. concessum, deinde à Concil. Trid. universè sublatum, vobis eatenus restituimus, ut inter missiones, quæ à Superioribus fiunt, presbyteri vestri, servata alias forma dictæ concessionis, Missæ sacrificium licitè valeant celebrare super hujusmodi Altari ubique gentium, etiam in castris militum, modo loca, etsi communia & profana, tuta & honesta sint, & Generalis, aut per eum Provinciales Præpositi eo tum utendum fore judicaverint. Itidemque possint ibi presbyteri ipsi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ministrare fidelibus, ad illud sumendum debitè præparatis.

Contrariorum derogatio. §. 2. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Eadem porro fides ubique detur præsentium exemplis, eo quo solent alia in vestra Societate transumpta modo, munitis, quæ daretur ipsis præsentibus, si exhiberentur, vel ostenderentur.

Dat. P. A. 8. die 1. Octobr. Dat. Rom. apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 1. Octobris 1579. Pont. nostri anno 8.

XVIII. Reductio Monachorum Ordinis S. Basilii in unam Cõgregationem, & sub regimine unius Abbatis, cum privilegiorum, & gratiarum elargitione, pro dicti Ordinis reformatione.

Hanc reductionem approbavit etiam Clem. VIII. inf. in const. 103. Altissimi. *Et Abbatis auctoritatem etiam quoad Monachos reformatos consistere voluit ipse Clem. ibid. ubi alia indicabo.*

Edita A. D. 1579. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

S. Basilius Magnus Monachorum Ordinem erexit. BEnedictus Dominus Deus noster, à quo Sancti sui intelligentiæ spiritu repleti, tanquam imbres sapientiæ suæ eloquia emiserunt, eumque in oratione confessi sunt. Quo gratiæ munere B. Basilius cognomento Magnus, à divina benignitate locupletatus, omnis bonitatis, tantæque in se beneficientiæ auctori, quod recepit fertilissimi agri more, cum centesimo reddidit incremento. Nam præter ea quæ effudit Theologicæ scientiæ, eloquentiæque flumina, quæque edidit continentiæ, abstinentiæ, & susceptorum pro Christo laborum tolerantiæ documenta, adoptatos sibi novæ sobolis fœtus, in cœnobiaque procul à communi vivendi ratione segregatos in compositum Ordinem redegit, & salutaribus præceptis instituit, ut perpetua futurorum temporum successione verbo, & opere à se instructi, Deum confiterentur, Catholicæque Ecclesiæ ornamento essent, atque in dubiis rebus adjumento.

Cujus Ordinis Monachi in fundatis §. 1. Qui vitæ sanctitate, & doctrina insignes toto terrarum Orbe, maximè verò in Asia, Palæstina, Thracia, Græcia, & Italia multis sæculis floruerunt. Postea verò, (quod non sine maximo animi nostri mœrore recensemus) temporum injuria, totiusque Orientis à dira Turcarum Tyrannide oppressi calamitate, crebrisque ita hominum exigentibus culpis, exorientium schismatum dissensionibus, Ordo ille alibi penitus corruit, alibi ita fuit imminutus, ut disciplina regulari lanata, charitas illa pristina deferbuerit, Monachique alii aliò dispersi sine capite sicuti oves sine pastore erraverunt, in aliquibus autem, ne vestigium quidem Monastici remanserit instituti, monasteria eversa & bona fuerint dissipata.

§. 2. Cui incommodo, quod à nobis nostri Apostolatus ratio exposcit, providere, ipsumque Ordinem pristinæ dignitati, regularique observantiæ, quantum Domino adjuvante possumus, restituere volentes, ut quamprimum in agro Domini uberes fructus majorum suorum, & præcipuè tanti Patris, & Magistri exemplo edere valeant, maximè expedire duximus à Monasteriis, quæ in Italia, & in utriusque Siciliæ Regnis consistunt, quorum plagas propius inspeximus, hujusmodi Ordinis instaurationem inchoare, ipsaque Monasteria in unam Congregationem juxta constitutionem felicis recordationis Innocentii Papæ III. prædecessoris nostri in Concilio generali editam, quæ incipit: In singulis, ac Concilii Tridentini decreta redigere. Et ut hæc faciliùs optatum consequi possent effectum, primum Generale Capitulum dicti Ordinis celebrari mandavimus, in quo Abbas generalis, qui in singula prædicta & alia ejus Ordinis Monasteria, Conventus, & regularia loca ubicumque sub obedientia nostra, & S. R. E. illa fuerint, illorumque personas absoluta sit auctoritate præditus. Ac præterea Visitatores, Procurator generalis, & alii officiales, quorum electio in Capitulo generali facienda esset, in Monasterio sancti Philareti ejusdem Ordinis, Melitensis dioc. is, in festo Pentecostes proximè præterito eligerentur, illo prius de more indicto per dilectum filium nostrum Guillelmum tit. Sancti Laurentii in Panisperna presbyterum Cardinalem Sirletum nuncupatum, dicti apud nos Ordinis, Sedemque Apostolicam Protectorem, dilecto filio Paulo Abbati Monasterii Castri Villarii Ordinis S. Benedicti Cassinensis dioec. Congregationis Cassinensis, eidem Capitulo ejusdem Guillelmi Cardinalis nomine præsidente, ac in ejus manibus, antequam ad electionis negotium procederetur, per Priores & alios Monachos Monasteriorum dicti Ordinis Sancti Basilii præsentes, vocemque in Capitulo generali habere debentes, professione regulari, quæ per Monachos ejusdem Ordinis S. Basilii emitti debet, expresse emissa.

§. 3. Et tandem cum pro electionibus, ut præfertur, celebrandis jam in unum convenissent, vocatis omnibus qui voluerunt, poterunt, & debuerunt electionibus hujusmodi commodè interesse, die ad eligendum præstituta, ut mos est, dilectum filium Nicolaum Antonium Abbatem Monasterii S. Nicolai de Butramo, dicti Ordinis S. Basilii Hieracensis, in Abbatem generalem, ac duos Visitatores, & unum Procuratorem generalem, aliosque Officiales per secreta suffragia elegerunt.

§. 4. Nos autem reductionem eorundem Monasteriorum, Priorum, & Monachorum in Congregationem & Capitulum, dictique Capituli indictionem & præsidentiam, ac electiones hujusmodi ratas & gratas habentes, Motu proprio & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, easdem tenore præsentium approbamus & confirmamus, omnesque tam juris quàm facti, ac omissarum solemnitatum etiam substantialium, vel ex Ordinis prædicti S. Basilii statutis requisitarum defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

§. 5. Et nihilominus prædictum Nicolaum Antonium Abbatem eidem Congregationi universæ in Abbatem generalem præficimus, curam illius universam & in spiritualibus & temporalibus plenissimè committendo, ita ut ipse & Abbas generalis pro tempore electus, æquè ut alii aliorum Ordinum in Congregationes reductorum Abbates generales, & præsidentes, in suisque Capitulis, Congregationibus & ordinationibus de jure, privilegio, & consuetudine habent & exercent, habereque & exercere possunt, plenam & omnimodam superioritatem, jurisdictionem & auctoritatem habeat & exerceat, tam

tam in ea omnia quæ in Italia & Regnis prædictis ſunt, quàm etiam in S. Mariæ de Oviedo Genuenſis, & de Tardon Cordubéſis, ac Vallis del Galleguillos Hiſpalenſis diœceſis, ejuſdem Ordinis S. Baſilii provinciæ Hiſpaniæ, dudum à nobis in Regnis Hiſpaniarum inſtitutæ, & prorſus in alia quæcumque monaſteria, domos & loca in eadem provincia ſub regula S. Baſilii hactenus erecta, & in poſterum erigenda, eorumque Abbates, Conventus, Monachos & perſonas, quæ nos pridem cum Monachis ejuſdem Ordinis S. Baſilii in Italia exiſtentibus, & eorum Congregationis prædictæ ſub obedientia inde futuri Abbatis, ſeu Vicarii generalis ejuſdem Congregationis perpetuò conjunximus, eaque, necnon Viſitatorem ejuſdem provinciæ Hiſpaniæ Abbati, ſeu Vicario generali Congregationis hujuſmodi in Italia pro tempore eligendo ſubjecimus, & ab eo depẽdere decrevimus inter alia, quemadmodum noſtris diverſis literis prioribus, videlicet Kal. Maii 2. poſterioribus verò 8. Kal. Julii, 6. Pont. noſtri anno dat. plenius continetur.

§. 6. Jubemus itaque univerſos & ſingulos ejuſdem Congregationis S. Baſilii Abbates, Priores, & Prælatos, necnon Monachos, & alias quaſcumque perſonas, ipſi Abbati generali, tanquam membra capiti, & eorum legitimo Superiori, in omnibus quæ ad officium Abbatis generalis pertinent, eorumque animæ ſalutem, regularisque obſervantiæ rationem concernunt, promptè & humiliter obedire.

§. 7. Et ut habitus qui exterius geritur, religioſis mentis affectibus pariter reſpondeat, ſtatuimus ut omnes Congregationis ejuſdem profeſſores eundem habitum à Novitiis diſtinctum ex panno nigri coloris, cum caputio, ſive cuculla Monachali omnino deferant, veluti ex antiquo ejuſdem Ordinis inſtituto priſci Patres, & Monachi geſtare ſolebant.

§. 8. Utque omnes ejuſdem Ordinis S. Baſilii Monachi & Religioſi, qui in dicto Ordine jam admiſſi ſunt, ad profeſſionem regularem ejuſdem Ordinis in manibus Abbatis, ſi ibi fuerit, vel Prioris monaſterii in quo reperientur, expreſsè emittant. Deinceps verò nemo in dicto Ordine, illiuſque monaſteriis ad ejuſdem Ordinis habitum regularem, ſive tacitè, ſive expreſsè admittatur, niſi in ætate legitimè conſtitutus, anno demum integro in probatione juxta ejuſdem Concilii Tridentini decreta perſtiterit.

§. 9. Generale autem Capitulum, in quo de Ordinis prædicti reformatione, & regulari obſervantia agendum erit, tertio quoque anno celebretur.

§. 10. Eorundem, ſive Abbatis generalis, ſive Viſitatorum, ſive Procuratoris item generalis munera, ſive officia triennalia ſint, licebit tamen in eodem Capitulo generali, ubi manifeſtè cognitum fuerit expedire, eoſdem omnes, aut eorum aliquos ad aliud triennium in eodem, quod geſſerint officio, nec ultra confirmare, qui tandem ab eiſdem mulieribus abſoluti, ſaltem per aliud ſimile triennii ſpatium officio vacent.

§. 11. Cæterum ſi dicto Guillelmo Cardinali, & pro tempore dicti Ordinis Protectori videbitur opportunũ, ac quouſque ille id expedire cenſuerit, conſilium, & auxilium alicujus Abbatis Congregationis Caſſinenſis, in hujuſmodi Capitulis celebrandis ex longa conſuetudine & experientia plenius inſtructi, ad ipſum Capitulum generale poterit adhiberi, qui ejuſdem Protectoris auctoritate etiam eidem Capitulo præſideat generali.

§. 12. In ſingulis verò Capitulis generalibus locus in quo proximè futurum Capitulum generale celebrandum ſit, deſignetur.

§. 13. Electiones autem per ſuffragia ſecreta fiant, prout Concilii Tridentini prædicti decretis eſt ſtatutum.

§. 14. Ad hæc, ut ipſi Monachi degentes in monaſteriis, in quibus menſa Conventualis non eſt ab Abbatiali ſeparata, quæque clericis ſæcularibus, & aliis cujuſcumque gradus & dignitatis, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, commendata ſunt, obſequiis Altiſſimi liberiùs vacare poſſint, menſam Conventualem à menſa Abbatiali diſtinguimus, & ab eiſdem monaſteriis, quouſque illa commendata fuerint, eam bonorum ſtabilium, proprietatum, juriumque partem, quæ tamen inter immobilia cenſeantur, perpetuò diſmembramus, atque dividimus, quæ ad alendum ſolitum Monachorum & miniſtrorum numerum, ac victum & veſtitum, aliaque ad eorum ſuſtentationem neceſſaria comparanda ſufficiant, eoſdemque Commendatarios ad aſſignandum totidem bona, proprietates, & jura prædicta intra tempus per eundem Guillelmum Cardinalem protectorem præfigendum omnino teneri volumus. Hæc autem bona ſtabilia, proprietates & jura ſic per nos diſmembrata, necnon omnia alia mobilia & immobilia, quæ ex piorum fidelium teſtamentis, legatis, largitionibus, aut aliàs quomodocumque ipſis Conventibus, & Monachis in poſterum donata, conceſſa, & relicta fuerint, pro quorum conſecutione Monachi Conventuum eorundem nomine etiam in judicio agere, & experiri, ac illò intervenire valeant, ſed & oblationes atque eleemoſynas in eorundem monaſteriorum Eccleſiis erogandas pro conſtituenda menſa Conventuali in ſingulis monaſteriis prædictis, ac pro augmento earundem menſarum Conventualium etiam perpetuò applicamus, & appropriamus.

Commendatarii monaſteria reparent, neceſſaria ad cultum divinum aſſignet.

§. 15. Nihilominus tamen Commendatariis incumbat, prout tenentur, in eiſdem monaſteriis quæ Conventum habent, monaſteriorum & Eccleſiarum eorundem reparationi, ac aliis ad divinum cultum neceſſariis providere, quorum monaſteriorum clauſtra & ædificia pro uſu Monachorum conſtructa, ac Monachos prædictos, quos in eis permanere contigerit, eorum liberi atque abſoluti juris eſſe decernimus.

Et Monachi præ eorum capitula.

§. 16. Liceat porrò Abbatibus, Prioribus, cæteriſque dicti Ordinis Monachis & Religioſis corporalem poſſeſſionem bonorum ſic diſmembratorum & applicatorum, ac ut præfertur, aſſignandorum, cum primùm illa per Commendatarios aſſignata fuerint, & clauſtrorum ac ædificiorum monaſteriorum prædictorum Conventum habentium, per ſe vel alium ſeu alios, propria auctoritate, abſque alicujus Judicis miniſterio liberè apprehendere & apprehenſam retinere, ac eorundem bonorum, ſive proprietatum & jurium fructus in communes eorundem Monachorum & miniſtrorum uſus & utilitatem convertere, ipſorumque clauſtrorum & ædificiorum libero uſu pacificè frui & gaudere, quorumvis licentia ſuper his minimè requiſita.

Monaſteria communia ſunt, quæ ſingulis aggregatis tribuuntur, diuturnis remanentibus dignitatibus Abbatialibus, quæ aut ut Sedis Apoſtolicæ beneficia conferuntur.

§. 17. Ut autem prædicta monaſteria Ordinis S. Baſilii ſic in unam Congregationem redacta, eliminatis omnibus abuſibus, in via Domini quotidie magis proficiant, Conventus omnium monaſteriorum virorum Conventum habentium dicti Ordinis S. Baſilii, quæ tam in Italia & prædictis Regnis erecta ſunt, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, & per quoſcumque, etiam S.R.E. Cardinales, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut aliàs obtineantur, dignitatibus Abbatialibus eorundem ſemper ſalvis, ita ut de eis quoties cumque vacabunt, per Romanum Pontificem & Sedem prædictam omni tempore diſponi libere debeat, & ſine præjudicio juriam ejuſdem Sedis, quæ inviolata permanere volumus, ac etiam de Oviedo, & del Tardon, ac Vallis del Galleguillos prædictorum, necnon omnium & quorumcumque aliorum, quæ deinceps à Congregatione & Monachis prædictis, Deo adjuvante, erigentur, & conſtruentur in eiſdem Italia, & Regnis, ac Provincia Hiſpaniæ, ipſi Congregationi in perpetuum aggregamus.

Hic ordo principal gra Congregationi Caſſinenſi gaudeat.

§. 18. Ac Monaſteriis, Conventibus, Prioribus & Monachis prædictis, necnon Converſis & Oblatis, aliiſque etiam dictorum monaſteriorum S. Baſilii Religioſis & perſonis, ut de cætero omnibus & quibuſcumque privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indulgentiis, favoribus, gratiis, & indultis, tam ſpiritualibus quàm temporalibus, Congregationi prædictæ Caſſinenſi, illiuſque perſonis & locis per quoſcũque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, in genere & in ſpecie conceſſis, confirmatis, & innovatis, ac etiam per viam communicationis ad eandem Congregationem Caſſinenſem extenſis, quibus illi utuntur, potiuntur, & gaudent, & uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum (quæ tamen uſu recepta ſint, & ſacris Canonibus, ac dicti Conc. Trid. decretis, ipſiuſque Ord. S. Baſilii non adverſentur)

uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant, concedimus & indulgemus.

Exemptio à jurisdictione Ordinariorum & Commendatariorum, qui regulam S. Basilii profissi non sint.

§. 19. Eandemque Congregationem S. Basilii, illiusque Conventus, Monachos & personas quascumque, ab omni Ordinariorum locorum, ac etiam eorum, qui monasteria dicti Ordinis, etiam Archimandritatus appellata, in commendam vel alias quomodolibet obtinuerint, eandemque Ordinem S. Basilii expresse professi non fuerint, jurisdictione, auctoritate & potestate penitus eximimus, & liberamus, ac sub nostra & Beati Petri protectione immediatè suscipimus. Ita tamen ut omnes sub dicta exemptione comprehensi, Abbatis generalis, Visitatorum, Abbatum, Priorum, & aliorum officialium, tam in dicto generali Capitulo quàm extra illud canonicè electorum, & aliorum qui pro tempore eligentur, jurisdictioni, visitationi, motumque correctioni, juxta eandem regulam S. Basilii, ac ejus Ordinis instituta omnino, prout eorum incumbit muneri sint subjecti.

Abbati & Visitat. visitent & reformant Monachos & inobedientes corrigant, &c.

§. 20. Insuper Abbati generali & Visitatoribus in Capitulo generali deputatis, ut monasteria, prioratus, & alia loca, ac Abbates, Priores, Conventus, & personas Congreg. prædictæ, juxta dicti Concilii decreta, & regularia instituta prædicta visitare, & tam in capite quàm in membris reformare, delinquentes, inobedientes, & rebelles corrigere, punire, & castigare, regularia dicti Ordinis S. Basilii instituta in illis exactè custodienda introducere, ac in dicto Capitulo generali pro tempore congregatis ejusdem Congregationis Monachis, quæcumque statuta & ordinationes ad salutare ipsius Congregationis regimen, & ad regularem observantiam pertinentia (licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, necnon regulæ S. Basilii prædictis minimè contraria) ab ipso tamen Gulielmo Cardinale & pro tempore existente dictæ Congregationis Protectore antequam promulgentur examinanda & approbanda, condere valeant, licentiam tribuimus.

Decretum irritans.

§. 21. Decernentes supradicta omnia perpetuò inviolata fore, sicque per quoscumque Judices, ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. in quavis causa, & instantia, sublata cuique aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Gulielmus Sirletus Card. Protector, deputatur executor hujus Const. cum facultatibus hic expressis.

§. 22. Sed ne præsentium literarum effectus in longum protrahatur, Gulielmo Cardinali prædicto præcipimus, ut per se vel alium seu alios ipsas præsentes literas & quicquid in eis continetur, ab universis & singulis Ordinis & Congregationis S. Basilii prædicti Abbatibus, Prioribus, & Monachis, aliisque prædictis, & dictorum monasteriorum & Archimandritatuum prædictorum Commendatariis, etiam ut præfertur qualificatis inviolatè faciat observari, & ad assignandum, & cum effectu tradendum pro Monachorum & ministrorum numero alendo, ac mensa Conventuali in his monasteriis, quibus eorum Conventus existunt, partem bonorum & proprietatum ac jurium, claustraque & ædificia prædicta liberè consignandum intra duos menses à die publicationis earundem literarum, hic de more constitutionum & literarum Apostolicarum faciendæ numerandos, etiam per privationem monasteriorum & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum ab eis obtentorum, cæteraque omnia juris & facti remedia opportuna compellat. Nos enim illi & pro tempore existenti Protectori, per se vel alium seu alios, contra Commendatarios omnes monasteriorum & locorum Conventuum prædictorum sic in Congregationem reductorum, qui congruam assignationem bonorum, proprietatum, ac jurium dismembratorum prædictorum præstituto tempore facere distulerint, recusaverint, negaverint, vel etiam quovis modo impediverint, cæterosque omnes sua in præmissis quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum locis publicis affigendum citandi & monendi, ac contra eos, & prorsus contra quoscumque alios contradictores & rebelles, eisque auxilium, consilium & favorem, publicè vel occultè præstantes, etiam summariè, simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, omni & quacumque appellatione remota, procedendi, & ad hunc, aliorumque præmissorum omnium executionem & effectum, tam eisdem quàm etiam quibuscumque Judicibus & personis, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam per simile edictum inhibendi, censuras & pœnas etiam sæpius aggravandi, interdictum Ecclesiasticū apponendi, auxiliumque brachii sæcularis ubicumque opus fuerit invocandi, necnon partem proprietatum & possessionum mensarum Abbatialium prædictarum, quæ ad redditum annuum pro victu & aliis ad usum soliti Monachorum & ministrorum numeri satis sint, arbitrio ejusdem Gulielmi Cardinalis, & pro tempore Protectoris, vel eorum qui ab eo deputabuntur, eligendorum, pro mensa Conventuali, etiam per subtractionem & alias prout ei visum erit, perpetuo construendi & assignandi, cæteraque in præmissis & circa ea necessaria & opportuna faciendi & exequendi, etiamsi talia fuerint, quæ mandatum requirant magis speciale quàm præsentibus est expressum, plenam & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Clausula regatoria.

§. 23. Non obstantibus præmissis, ac nostris de unionibus committendis ad partes, ac valore fructuum exprimendo, necnon de non tollendo jure quæsito, ac generalis, & uniones perpetuas nisi in casibus à jure præmissis fieri prohibentis novissimè celebrati Lateranensium Conciliorum, ac piæ mem. Innocentii Quarti, quæ incipit, Volentes, & Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum de una, & in eodem Concilio Generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis constitutionibus, necnon monasteriorum & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem monasteriis, & Ordinibus, eorumque Superioribus & personis, etiam monasteria & Archimandritatus ejusdem Ordinis in Commendam obtinentibus, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & eandem Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere & specie, etiam ab immemorabili tempore quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac etiam usu receptis, ac quocumque tempore factis & promulgatis, & quibuscumque aliis indulgentiis & literis Apostolicis, specialibus vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra earundem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari, contrariis quibuscumque, aut si Commendatariis & personis prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Hæc cum gaudeant mensis à publicatione.

§. 24. Postremò volumus ut lapsis statim duobus mensibus à publicatione prædicta, literæ prædictæ ita unumquemque supradictorum arctent, ac si singulatim intimatæ fuissent, earum quoque exempla etiam impressa, Notarii publici manu, & Prælati Ecclesiastici sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem ubique locorum, in judicio & extra illud faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1579. 4. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 8.

Dat. 2. Kal. 2. Novemb.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1580. *Indict.* 8. *die verò* 8. *mensis Ianuar. Pont. Sanct. D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno* 8. *præsentes literæ Apost. affixæ & publicatæ fuerunt in valvis Principis Apostolorum de Vrbe, & acie Campi Flore, & Cancell. Apost. & per aliquod temporis spatium dimissæ per me Ioan. Freile S. D. N. Papæ Curs.*

Ioan. Andreas Panizza Mag. Curs.

De

IX. De electione quolibet triennio in Capitulo generali fienda Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Augustini, ejusque bonorum temporalium administratione.

Omnia hic disposita approbat Sixt. V. inf. in ejus const. 98. Ex varietate, *ubi videas quæ indicabo.*

An. D. 1579. GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Dilectis filiis Prieri Generali, Visitatoribus, Abbatibus, Præpositis, Prioribus, Vicariis, Prælatis, Procuratoribus, ac Officialibus quibuscumque, nunc & pro tempore existentibus, quocumque titulo nuncupatis, necnon Canonicis, Novitiis, Conversis, Commissis, ac quibusvis aliis personis in Congregatione Canonicorum regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Augustini degentibus, salutem & Apost. benedictionem.

V. decreto quolibet triennio celebr. Capit. & ibi electio gen. Præp. ut in illius const. 141.

QUæ inter religiosorum cœtus dissidia excitant, ea ne altius expullulent, sunt à nobis radicitus extirpāda. Cum igitur fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster per suas in forma Brevis literas, super reformatione Congr. vestræ S. Salvatoris Ordinis S. Augustini emanatas, sub dat. 6. Decemb. 1571. Pont. verò sui anno 6. justis & gravibus de causis inter alia statuisset, ordinasset, & decrevisset, ut de cætero Capitulum gen. ejusdem Congr. in quo Prior Generalis, Visitatores, cæterique Prælati, ac etiam Procurator gen. eligerentur quolibet triennio tantum, non autem ut antea, singulis annis celebraretur.

de Pont. confirmatione ac officiis Præsum triē durare.

§. 1. Nosque per alias nostras literas sub dat. 23. Martii 1574. licet quoad rationem eligendi Priores, aliosque Præpositos Conventuales tantum prædictas literas, ita ratione & novo rerum eventu suadente, immutaverimus, ac modificati fuerimus, cæteris tamen omnibus in eisdem literis contentis & ordinatis, ac præsertim triennali electioni hujusmodi non solum non aliqua alia ex parte detrahere, aut ullatenus derogare velle professi expressè fuerimus, ut ipsa quoque Conventualium Prælatorum officia ad triennium extendentes, ea omnia confirmaverimus atque approbaverimus, quemadmodum in dictis nostris literis plenius continetur.

dam tamen in his rum excipiunt.

§. 2. Nihilominus quia nuper nobis est insinuatum nonnullos vestræ Congregat. hujusce modi ordinationi ac statuto à prædecessore nostro provida ac matura deliberatione invento, à nobis confirmato, & in vestro generali Capit. acceptato, & jam in usu recepto, non solùm acquiescere nolle, sed colore quodam de hujusmodi literarum nostrarū validitate dubitandi, re autem vera temeritatis, & ambitionis stimulis agitatos de illa immutāda, infirmāda, vel etiam revocanda, verba facere ausos fuisse.

bic Pont. no eadem ust.

§. 3. Nos ad tollendum omne dubium, & hujusmodi audaciam compescendam, & pacem tranquillitatemque in dicta Congregatione vestra perpetuò confovendam, & retinendam, Apostolica auctoritate tenore præsentium hac nostra declaratione, determinatione, ac definitione supradictam de triennali electione & administratione ordinationem, constitutionem, & decretum iterum & de novo, quatenus opus sit, approbamus, confirmamus, eique perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac super eo specialiter & expressè perpetuum silentium imponimus.

hibetque pœnis his ressis ne de ro tracte- de immuno- do hoc de- , ejusque rmatione.

§. 4. Mandantes propterea vobis omnibus & singulis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub privationis perpetuæ tam officiorum, dignitatum, & administrationum quarumcumque, quàm vocis activæ & passivæ, aliisque Ecclesiasticis censuris arbitrio nostro moderandis & infligendis pœnis districtè præcipientes & inhibentes, ne quis vestrum publicè vel privatim, secretò vel palam, in Cap. generalibus, vel conventualibus, intra monasteriorum septa vel extra, ac tandem usque vel unquam de supradicto triennio corrigendo vel mutando amplius loqui, seu tractare præsumant.

lusula de- atoria. ies tran- ptorum.

§. 5. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

§. 6. Volumus autem ad hujus declarationis & prohibitionis nostræ faciliorem notificationem, præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel etiam Prioris generalis pro tempore existentis vestræ Congregationis munitis eandem prorsus fidem adhiberi, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Decemb. 1579. Pont. nostri anno octavo. *D. P. A. 8. die 16. Dec.*

X. Declaratio quorundam statutorum privilegiorum Militiæ, & Religionis S. Joannis Hierosolymitani, circa professionem emittendam, habitumque suscipiendum. Et confirmatio exemptionis à solutione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.

Quoad primam partem videri potest const. 9. *Pii IV.* Circumspecta, *sup. Et quoad secundam partem, attende const.* 77. *Pii V.* Etsi cuncta, *ubi etiam cætera de hac Militia indicavi.*

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1580.*
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUo magis ac firmius Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani Ordini, sanctæ Sedi Apostolicæ, & nobis acceptissimo, ac de Christiano nomine, fideique Catholicæ defensione optimè merito, illiusque Magno Magistro, Præceptoribus, & Commendatariis hactenus per Sedem Apostolicam concessa privilegia præserventur, quo eundem Ordinem complectimur, æquum est providere.

Clem. VII. statuit beneficia & pensiones habentes habitū suscipere debere, & profess. emittere infra sex mēses, ut in Pii IV. const. 9.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Pius PP. IV. prædecessor noster, dum favore ejusdem Hospitalis & Religionis privilegia eidem antea concessa confirmavit atque approbavit, vel etiam ampliavit, animadvertens piæ mem. Clem. PP. VII. etiam prædecess. nostrum statuisse, quod omnes & singuli Bajuliviarum, Prioratuum, Præceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim collationum eis factarum possessores, sæculares aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorū fructibus, redditibus, & provēntibus hujusmodi eatenus etiam per Sedem eandem reservatas percipiētes, illas & illa infra sex menses à die intimationis dictarū literarum in manibus Magistri & Conventus prædictorum juxta formam stabilimentorū dictæ Religionis dimittere & transferre, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia & pensiones hujusmodi, nisi illa possidentes, & illas percipiētes infra dictum tempus habitū susciperent, & professionē Regularē ipsius Religionis emitterent, lapsis mēsibus ipsis vacarēt, ac cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur eo ipso.

Paul. III. statuit Capellanos provideri posse de Eccl. hujus Ord. ut habetur in d. const. Pii IV.

§. 2. Ac deinde recol. mem. Paulum Papam III. etiam prædecessorem nostrum, ut Magister, & singuli Priores, Bajulivi, Præceptores, Milites, & Fratres Hospitalis hujusmodi pro eorum libito parochiales, ac etiam sine cura Ecclesias, seu earum Vicarias, seu Capellanias perpetuas, aut Capellas vel Altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratuum, Bajuliviarum, Præceptoriarum, etiam Camerarum magistralium nuncupatarum, hospitalium, domorum, & aliorum beneficiorum dicti hospitalis per eos pro tempore obtētorum de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet spectantia & pertinentiā, ab ipsis Bajuliviis, Præceptoriis, domibus, hospitalibus, & aliis beneficiis dependen. seu illis annexa, quæ dudum forsan Fratribus saltem Capellanis ejusdem hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, Bajulivis, ac Præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, à longo tamē & forsan longissimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forsan non existebat, per ipsos Magistrum, Priores, Bajulivos, Præceptores, Milites, & Fratres, per abusum aut ex defectu hujusmodi Capellanorum, vel aliarum personarum ejusdem hospitalis ad id idonearum clericis, seu presbyteris sæcularibus collata, aut conferri, & per ipsos presbyteros vel clericos sæculares obtineri solita,

ſolita, etiam Fratribus hujuſmodi, præſertim Capellanis nuncupatis, qui ut aſſeritur, à presbyteris ſeu clericis, niſi quoad geſtationem Crucis vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus, non differebant, immò privilegiis clericorum ſæcularium, juxta forſan eorum privilegia & conſuetudines gaudere ſolebant, ſi ad id alias idonei & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere, & diſponere, ipſique Fratres, quibus beneficia hujuſmodi confetri contigerit, illa ſi ſibi alias canonicè conferrentur, aut ipſi eligerentur, præſentarentur, vel alias aſſumerentur ad illa, & inſtituerentur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad viverent retinere, reſpectivè liberè & licitè valerent, ſtatuta & ordinationes extendiſſe & ampliaviſſe, eiſque deſuper indulſiſſe.

Pius IV. ſtatuit clericos ſæculares non poſſe cedere benefic. niſi certo modo, de quo in ipſa Pii conſt 9.

§. 3. Idem Pius IV. conceſſiones & privilegia dictorum prædeceſſorum confirmans, ipſos Magiſtrum & Conventum, necnon priorem Eccleſiæ, alioſque Priores & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum & adminiſtrationum veros ordinarios, juxta formam ſuorum ſtabilimentorum & privilegiorum exiſtere, & eſſe cenſeri decrevit, ac beneficia Eccleſiaſtica ad præſentationem ſeu collationem Bajulivorum, Priorum, & Præceptorum hoſpitalis hujuſmodi ſuffragari debere, ita quod presbyteri ſæculares illa tunc temporis in Commendam, ſeu alias quomodolibet obtinen. Commendæ hujuſmodi cedere, aut illa aliàs dimittere non poſſent, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio ſeu collatio ſpectaret, & in favorem dicti hoſpitalis, ſeu perſonarum, quæ habitum per fratres Capellanos ejuſdem hoſpitalis deferri ſolitum ſuſciperent, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emitterent, nec illa deinceps ipſi niſi infra ſex menſes à die intimationis habitum ipſius Religionis ſuſcepiſſent, & regularem profeſſionem infra alios ſex menſes emiſiſſent, poſſidere poſſent, & ſi ſecus fieret, aut ceſſionem ſeu reſignationem hujuſmodi, aut de d. Ordinis beneficiis, etiam in manibus ſuis in futurum fieri contigerit, hujuſmodi ceſſiones, reſignationes, & proviſiones nullius eſſent roboris vel momenti, niſi in illis expreſsè diceretur, & de conſenſu Magni Magiſtri, & de illis juxta formam privilegiorum dictæ Religionis provideretur.

Paul. III. confirmavit quadam Statuta Relig. circa proviſiones beneficiorum.

§. 4. Inter ſtatuta etiam ejuſdem Religionis per ſimilis mem. Paul. PP. III. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum approbata & confirmata, ita cautum repetitur. Priores in ſuis Cameris, Prioratibus, Bajulivi, & Commendatarii in ſuis commendis habeant proviſionem, vel præſentationē Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura animarum vel ſine, à ſuis commendis dependentes niſi id privilegio vel conſuetudine ad alios pertineat. Item frater Claudius de la Sengle Magiſter ſtatuit, ut omnia beneficia Eccleſiaſtica ejuſdem Ordinis, quorum collatio aut præſentatio ad dictum Ordinem pertinet, nullis conferrentur, aut nulli ad ea præſentarentur, niſi eſſent Fratres ipſum Ordinem expreſsè profeſſi, & alias prout in ejuſdem Pii IV. prædeceſſoris præfati literis, ac ſtatutis & ſtabilimentis, vel privilegiis dicti hoſpitalis plenius continetur. Quæ omnia cum diſpoſitione juris communis maximè congruunt, tum auctoritate ſacroſancti Conc. Trid. nituntur.

Hinc quæſtiones aliquæ ortæ ſunt.

§. 5. Verum cum, ſicut accepimus, clerici ſæculares poſſeſſores, cum cura & ſine cura beneficiorum eorundem ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionē, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem Priorum, Bajulivorum, Commendatariorum & Poſſeſſorum aliorum dictæ Religionis bonorum, jure eorundem Prioratuū, Bajulivatuū, Commendarum, & aliorum bonorum ejuſdem Religionis habitum ſuſcipere, & profeſſionem regularem, prout in eadem Religione conſuevit, emittere negligant, ac recuſent, in ſtatutorum ejuſdem Religionis contemptum, ac juris communis diſpoſitioni, & Concilii præfati decretis, privilegiiſque ab hac ſancta Sede Apoſt. ut præmittitur, conceſſis contraveniendo, ac prætendant ejuſdem Pii IV. prædeceſſoris noſtri mentis & intentionis non fuiſſe ad habitus ſuſceptionem, & profeſſionis emiſſionem eos teneri qui poſt ab eodem prædeceſſore obtentam privilegiorum confirmationem & ampliationem, de eiſdem ſive ſimilibus beneficiis conceſſiones fieri quomodocumque obtinuerunt, cum de illis qui tunc temporis in commendam ſeu alias obtinerent, eundem Pium IV. prædeceſſorem ſub iſto verbo ad præſens ſtatuiſſe dumtaxat præſumendum. Allegantes quod commendæ, proviſiones, ſive aliàs quomodocumque conceſſiones de ſimilibus beneficiis eiſdem factæ poſt datam ejuſdem Pii IV. prædeceſſoris literarum, ſive mentio fiat, ſive reticeatur beneficia eſſe dictæ Religionis, ſunt loco abſolutionis, ac derogationis tacitæ, ſtatutorum & privilegiorum ejuſdem Ordinis, ita ut ad ſuſcipiendum illius habitum, ac profeſſionem emittendam minimè teneantur, cùm ſuſceptio habitus, & profeſſio ab eis emittenda ex ipſarum literarum ſerie expreſsè injunctæ fuiſſe non appareant, ex quibus eidem Ordini, illiuſque Magiſtro, Prioribus, Bajulivis, & Commendatariis maxima in dies exoriuntur incommoda, atque perturbationes, præſertim dum eorundem beneficiorum ſtatus ponitur in incerto.

Hic mo... Pont. inhi... do Conc... ſupradict... Pontif. pr... confirma...

§. 6. Quare Nos, ut par eſt, debito paſtoralis officii omnium Chriſti fidelium, præſertim verò ejuſdem Ord. præfatarum regularium perſonarum pro JESU CHRISTI nomine, ac Catholicæ fidei tuitione ad interitum uſque jugiter laborantium commodis & indemnitati, quantum in nobis eſt, proſpicere cupientes, ſimulque de communi ejuſdem Ord. ac Religionis bono vehementer ſolliciti, ne quid ei indebitè detrahatur, ſacrorum Canonum ac decretorum dicti Concilii, eorundemque ſtatutorum & privilegiorum auctoritati, & tenoribus innitentes, eadem que privilegia, ſtatuta & ordinationes, ac dictorum prædeceſſorum noſtrorum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illaque omnia approbantes & confirmantes, præſentiſque noſtri ſcripti patrocinio communientes, ac rata & grata habentes, ac quatenus opus ſit, innovantes, & de novo concedentes.

Declarat... proviſi... Sedem ... teneri ... ſuſcipia...

§. 7. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate præſentium declaramus, nunquam intentionis prædeceſſorum noſtrorum, vel noſtræ fuiſſe, in proviſionibus, ſive commendis, aut quibuſvis aliis conceſſ... beneficiorum Ordinis & Religionis hujuſmodi, ſive illa curata, ſive ſine cura ſint, per eoſdem prædeceſſores noſtros, vel per nos & eandem Sedem forſan etiam cum ſimplici derogatione privilegiorum & ſtabilimentorum religionis prædictæ, non tamen ſpeciali de non ſuſcipiendo habitum, & non emittendo profeſſionem mentione, ſeu per Magiſtrum, Conventum, Priores, Bajulivos, ac Commendatarios, vel alios quibuſcumque perſonis cujuſcumque ſtatus & dignitatis, factis & conceſſis, tacitè illos abſolvendi, quominus juxta ejuſdem Ordinis ſtatuta & privilegia infra tempus præfixum habitum ſuſcipere, & profeſſionem per Fratres ejuſdem Ordinis emitti ſolitam emittere debeant regularem, etiamſi hoc explicitè in eorundem prædeceſſorum, aut noſtris literis adjectum, vel injunctum his ad quorum favorem, hujuſmodi beneficia conceſſa extiterint, nequaquam fuerit.

Et non ſ... pienti... ſex vic... pœnas ... enuncia... incurru...

§. 8. Ac quo noſtra hæc intentio ſingulis apertius innoteſcat, ſtatuimus ut omnes & ſinguli, qui vel per Sedem præfatam, vel per nos aut Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam cum ſimplici derogatione privilegiorum, ſeu per Priores, Bajulivos, & Commendatarios fuerunt de beneficiis hujuſmodi proviſi, ſive hi, quibus eadem commendata, aut quomodolibet conceſſa extiterunt, etiamſi ſuper his in Curia vel extra aliqua lis pendeat, ad de eiſdem in poſterum perpetuis futuris temporibus providebuntur, aut demùm quibus eadem commendabuntur, vel concedentur, etiam per Sedem Apoſtolicam, ſi poſt ſex menſes à die quo id eis legitimè indictum atque denuntiatum fuerit, illicò numerandos, profeſſionem non emiſerint, & habitum non ſuſceperint Ordinis prædicti, abſque alia deſuper facienda declaratione & citatione, omni & quocumque jure in dictis beneficiis vel ad illa competente, careant eo ipſo, ipſique tanquam illiciti detētores & occupatores, & intruſi ab eiſdē amoveantur, deque illis tanquam de jure atque de facto vacantibus, Magiſtrum, ac Conventum, Priores, Bajulivos, Commendatarios, & alios ad quos ſpectat, liberè providere, ac illis juxta Magiſtri & Religionis præfatæ ſtabilimenta & conſuetudines exequi poſſe, eorundemque poſſeſſores ab eorundem beneficiorum poſſeſſione, vel potius detentione & occupatione amovendos eſſe, prout nos in dictum caſum & eventum amovemus, ac regulis

gulis de annali & triennali poſſeſſore, & aliis privilegiis, remediiſque quibuſcumque, etiam in corpore juris clauſis, quibus diutini beneficiorum poſſeſſores utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere non poſſe, quavis etiam longiſſimi temporis præſcriptione minime obſtante, verùm eoſdem pro amoris & expulſis habendos eſſe, & cenſeri, amotiſque & expulſis actionem ſpolii, nec unde vi, vel aliud quodvis remedium poſſeſſorium, ſive petitorium competere, ſeu deſuper propterea agere non valere.

ſcipientes em ſpolia equi poſſ.

§. 9. Et quo faciliùs ſi qui ad præſens reperiuntur quomodolibet proviſi de beneficiis à Prioratibus, Bajulivatibus, & Commendis hujuſmodi dependentibus, ſeu ad illorum collationem, proviſionem, præſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem ſpectantibus, etiamſi habitum dictæ Religionis non ſuſceperunt, ad habitus ipſius ſuſceptionem, & profeſſionis emiſſionem inducantur, eiſdem Prioribus, Bajulivis, & Commendatariis, licentiam & facultatem concedimus, ipſis condonandi & relaxandi eorum ſpolia, quæ ad dictos Priores, Bajulivos, & Commendatarios ſpectant, ita ut de illis diſponere poſſint, tam in vita quàm in mortis articulo, condonationemque, ac relaxationem hujuſmodi ejuſdem roboris ac momenti eſſe, ac ſi ab eadem Sede emanaſſent.

ſmat Pii exemptio- à deſſ. & aliis ibus.

§. 10. Necnon fel. rec. Pii Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri literis inhærentes, illaſque approbantes & confirmantes, omnes & ſingulas perſonas in dicti Ordinis beneficiis quomodolibet exiſtentes, à ſeminarii clericorum in qualibet civitate, juxta dicti Concilii decreta erecti ſeu erigendi, ac decimarum, ſubſidii, & aliorum onerum contributione totaliter eximimus & liberamus, ac liberos & exemptos eſſe volumus. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac dicti Ordinis apud nos dictamque Sedem Protectores, & alios S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

: conſtit. Vindica- a rubr.

tuat exe- ris hujus i.

§. 11. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitano noſtris & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nuntiis, aut Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & quibuſcumque Conſervatoribus per eoſdem Magiſtrum, Bajulivos, Priores, & Commendatarios juxta formam privilegiorum Ordinis prædicti in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, electis & eligendis, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri & Conventus, ſive Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, & Commendatariorum præfatorum, & aliarum perſonarum, & poſſeſſorum præfatorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos præmiſſis omnibus & ſingulis, juxta præſentium continentiam & tenorem, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper à quoquam quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles, & præmiſſis non parentes per opportuna juris & facti remedia, ac demùm per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis ſ. gat.

§. 12. Non obſtantibus commendis & proviſionibus, aliiſque diſpoſitionibus, vel conceſſionibus, quibuſcumque verborum formulis illa conceſſa fuerint, ac fel. record. Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres aliquis auctoritate præſentium ad judicium trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque: aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbũ de indulto hujuſmodi mentionem.

Clauſulas præſervatorias apponit.

§. 13. Decernentes præſentibus, & in eis contentis omnibus per quaſvis literarum conceſſiones, proviſiones, & alias quaſlibet diſpoſitiones aliter quam ut præmittitur, per nos, vel eandem Sedem factas, vel fortè quomodolibet faciendas, aut concedendas, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia derogari non poſſe, nec derogatum cenſeri, cujuſcumque tenoris & formæ emanaverint, & cum quibuſcumque decretis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus & inſolitis, etiã ſi cauſas quaſcumque legitimas, & favorabiles continerent, quinimmò per præſentes illis omnibus expreſsè derogamus, earum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, præſentibus ſemper in ſuo robore permanſuris, niſi harum tenor de verbo ad verbum in illis eſſet inſertus, & Magiſtri & Conventus conſenſus accederet.

Tranſumpti credi jubet.

§. 14. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. [illegible]. die 23. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Martii 1580. Pont. noſtri anno 8.

Statutorum Almæ Urbis confirmatio, cum declaratione quod Statuta ordinatoria in Curia Capitolina obſerventur, deciſoria verò in omnibus Tribunalibus Vrbis, ejuſque diſtrictus, ubi non extent particularia ſtatuta, de eiſdem caſibus diſponentia. XLI.

Scias autem in cauſis criminalibus, Senatorem hæc Statuta quoad proceſſum non ſervare, ſed juxta facultates Gubernatoris Vrbis procedere poſſe, ut conſuevit à Summis Pontificibus explicari in Brevi, quod pro Senatore expeditur in ejus electione. Et quoad Vniverſitates Artiũ ponitur hic reintegratio hujuſmet Pontificis quoad earũ juriſdictionem.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1581.*

Exordium.

URbem Romam, ex qua veluti à capite, juris civilis prudentia defluxit, atque inde in alias nationes longè lateque eſt diffuſa, legibus ſemper atque optimis abundare oportet inſtitutis, ut quæ tot donis, prærogativiſque excellit, ſeipſam in primis optimè regat, aliiſque deinde Urbibus, exemplo Reip. recta ratione adminiſtrandæ antecedat. Quod cum nobis, pro eo quo illam Principis Apoſtol. ejus ſucceſſorum, noſtrique & Chriſtianæ Religionis Sedem proſequimur, veræ dilectionis affectu, debitoque noſtræ ſervitutis officio maximè ſæper curæ fuerit, plurimum in Dño lętati ſumus, dilectos filios Populum Rom. juſtitiæ colendæ ſtudio ſollicitudini huic noſtræ reſpondiſſe. Illi enim, cum Urbis mores, conſuetudines & pleraque omnia negotia ita viderent eſſe confuſa, ut jus ſibi, cum ab antiquis, tum à junioribus traditũ, & denique ipſæmet canonicæ ſanctiones in controverſiis, quæ quotidie in judicium vocantur, dirimendis, aliiſque rebus explicandis, prout tẽpus moreſque poſtulant, non ita conveniant, ne quid ab eis in conceſſa ſibi facultate deſiderari contingat, privatas leges, ſive ſtatuta præſentibus temporibus ac negotiis congruentia, ſibi condere, noſtris auctoritate & præſidiis freti, inſtituerunt.

Pop. Rom. inſtituit reformare antiquas Vrbis, & nova condere Statuta.

§. 1. Id verò dum ſeriò agunt, noviterque in juris hujuſmodi compoſitionem, nobis annuentibus incumbunt, Statuta Urbis, quæ ſibi à majoribus ſuis relicta habeant, ſatis perplexa & confuſa invenerunt, in quorum libris, ob temporum vetuſtatem, Magiſtratuum fortaſſe negligentiam, multipliceſque ſuperiorum ætatum editas reformationes ſæpè, quæ adhuc vigebant, conſtitutiones, unà cum abrogatis & obſoletis, aliæque aliis contrariæ promiſcuè continebantur.

Lucas Paut à Leon. unà cum aliis deputatus, ex vtroque libro, ſeu potius ex vtraque red. & Inſtitut. vetere.

§. 2. Cupientes itaque iidem Populus, ut jus proprium in certam formam, & quaſi non diſſentientium inter ſe Statutorum conſonantiam redigeretur, ad præſentiumque temporum mores & negotia accommodaretur,

provinciam hanc dilectio filio Lucæ Pæto utriusque juris Doctori, nonnullisque aliis Civibus Romanis demandandum curarent, eorum verò aliquibus vita functis, aliis diversarum negotiorum occupatione distractis, idem Lucas Statuta prædicta in quinque libros prius distributa, supervacaneis amputatis, necnon invicem pugnantibus, & iis quæ vel desuetudine antiquata, vel contraria lege abrogata erant sublatis, additisque nonnullis reformationibus, ad dilectorum filiorum Conservatorum, Populique Romani Officialium regimen & directionem spectantibus, quæ nobis Populi ejusdem nomine obtulerunt, in tres breves admodum libros, certo distinctoque ordine redegit, nobisque superioribus annis exhibuit.

Pontif. autem deputavit Cardinalem S. Severina, & alios hic nominatos, ad illa examinandum, & corrigendum, hinc emendarunt, & corraxerunt.

§. 3. Qui intelligentes multa in Populum Romanum prædictum commoda ex nova hujusmodi Statutorum compilatione esse profectura, Dilecto filio nostro Julio Antonio tituli Sancti Bartholomæi in Insula Presbytero Cardinali, Sanctæ Severinæ nuncupato mandavimus, ut convocatis dilectis filiis Conservatoribus Cameræ Urbis, & Prioribus Capitum Regionum, qui pro tempore fuissent, necnon Hortensio Frangipanio Urbis Cancellario, Antonio Vellio, Fabritio Lazaro, & qui ejusdem Populi Romani Advocatus est, Horatio Burghesio, & Vincentio Parentio Aulæ nostræ Consistorii, necnon Bernardino Biscia, & Horatio de Arrigonibus in Romana Curia Advocatis, Stephano Crescentio, Marcello Alberino Petro Paulo Fabio, Hieronymo Alterino, Augustino Palonio, Valerio de Valle, Prospero Casatello, & Ricardo Mazzatosta, Romanis Civibus, à dicto Populo in suis Consiliis ad hanc rem diversis & successivis temporibus, una cum prædicto Luca delectis, congregatis quoque dilectis filiis nostris Alexandro tituli S. Mariæ in Aracœli Presbytero Cardinali Riario nuncupato, tunc Cameræ Apostolicæ generali Auditore, deinde magistro Hieronymo Matthæio, in ejusdem Alexandri Cardinalis locum ad munus Auditoris suffecto, necnon venerabili fratre Hieronymo Episcopo Maceratensi, locum unius ex officiis Clericatus Cameræ Apost. ex indulto Apostolico obtinente, ac dilectis item filiis, Magistris Alexandro Frumento, & Pyrrho Tharo, Notariis nostris in utraque Signatura nostra Referendariis, ac etiam Mario Gabrielio ejusdem Aulæ nostræ Consistorii Advocato, à nobis ad hoc specialiter deputatis, Statuta hujusmodi, ac per dictum Lucam compilata diligenter excuterent, atque examinarent, & quæ eis viderentur supplerent, corrigerent, delerent, & emendarent. Qui frequentissimè per plures annos in unum congregati, eisdemque Statutis diligenter visis, & sigillatim examinatis, matureque discussis, alia emendaverunt, alia explanaverunt, nonnulla addiderunt, nonnullaque etiam sustulerunt. Denique Julius Antonius, & Alexander, Cardinales, ac Hieronymus Episcopus, necnon Marius Gabrielius, & Lucas Pætus prædicti, eorundem Statutorum relectione, & recognitione omni studio & diligentia ab ipsis de mandato nostro facta, postremam illis manum adhibuerunt.

Antiqua igitur Statuta abrogat hic Pont.

§. 4. Nos volentes, ea quæ tanto labore, & maturitate ad publicam utilitatem digesta sunt, inviolabiliter observari, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine omnia & quæcumque antiqua Urbis Statuta, etiam reformata & innovata, ac quibusvis approbationibus, & confirmationibus Apostolicis roborata, præsentium auctoritate abrogamus, tollimus, & penitus abolemus, neminemque ad illa deinceps obligari volumus.

Novaque confirmat.

§. 5. Novissimè verò compilata Statuta prædicta, etiam certis in eis expressis casibus juramenti validitatem restringentia, sicuti prædictis tribus libris digesta sunt, approbamus, & confirmamus.

Observari ea præcipit in Curia Capitolina generaliter, & in aliis Curiis Urbis, & districtus quoad decisoria tantum.

§. 6. Et ut approbatio hujusmodi amplius innotescat, has præsentes, in principio omnium librorum eorundem voluminum, quæ vel manu scribentur, vel imprimentur, omnino describi volentes, statuimus & Apostolica auctoritate decernimus, ut de cætero, post triginta dies à publicatione præsentium nulla alia Statuta, quam hæc nova ad futurarum causarum decisionem, ac negotiorum expeditionem allegari possint, nec quisquam alia allegans audiri debeat, sed tantum secundum prædicta nova, à nobis confirmata, in Curia Capitolina, & apud eam in futuris omnibus causis in ipsa Curia Capitolina, videlicet etiam quoad causarum processum, & quoad alia ubique in ipsa Urbe, illiusque districtu, ubi particularia Statuta de eisdem causis, & earum casibus disponentia non habentur, quavis alia finistra, dolosa, vel captiosa interpretatione sublata, in quacumque instantia, inviolatè, ac perpetuò observentur, ac juxta illa lites, & controversiæ omnes in futurum judicari, decidi & definiri debeant.

Derogationem quorumcumque Statutorum sibi reservavit.

§. 7. Nec illis nisi per Signaturam nostram, & pro tempore existentis Rom. Pont. manu factam, nequeat derogari. Sitque irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus, necnon privilegiis, & indultis Apost. sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibus, & aliis decretis concessis, confirmatis, & innovatis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Videi in sumptus.

§. 9. Volumus autem ut præsentium exemplis etiam impressis, Notarii publici manu, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, ac etiam prædictis voluminibus descriptis, eandem prorsus fidem ubique in judicio, & extra illud adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si exhibitæ essent, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. A. 25. Maii

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1581. 8. Kal. Junii, Pont. nostri anno 9.

VI.

Sequitur reintegratio jurisdictionis, & indultorum Universitatum Artium Urbis, præservata superioritate Gubernatoris, & aliorum Judicum.

Edita A. 1581.

GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa motiva constitut.

ALmam Urbem nostram, dilectosque filios illius cives & incolas, eos præsertim quorum laboribus, & industria, bona & merces ad usum quotidianum necessariæ, & utiles ad Urbem ipsam ex diversis mundi partibus convehuntur & conservantur, ac onera ipsi Urbi incumbentia cura & labore assiduo sustinent, paterno affectu prosequentes, in ea libenter intendimus, per quæ privilegia & gratiæ illis à prædecessoribus nostris, nobisque ipsis concessæ, & consuetudine confirmatæ, & approbatæ fuerunt, Apostolica auctoritate roborantur, & hæsitationes circa ea subortæ elucidantur, & de medio tolluntur.

Plures diversis bus artibus cognitis causarum Artis quosdam

§. 1. Cum itaque dilecti filii Mercatores, Merciarii, Aromatarii, & quamplurimi alii diversi generis Artifices, quorum omnium, & singulorum artes, exercitia, denominationes, ac alia hic forsan latius, vel de necessitate exprimenda, ac speciali nota digna, pro expressis, ac de verbo ad verbum pro insertis haberi volumus, perinde ac si specialiter ac seriatim exprimerentur, ad Urbem ipsam confluentes, illius necessitati, & utilitati, ac decori, & ornamento, Altissimo cooperante maximè prospexerint. Et propterea fel. rec. Martinus V. Paulus III. Julius etiam III. Pius IV. & nonnulli alii Romani Pontifices prædecessores nostri, ac etiam Nos ipsi, considerantes Artes hujusmodi, illarumque Artifices ipsi Urbi admodum necessarias, & utiles existere, singulosque ipsos Artifices sine Rectoribus, & Ducibus, ac sine certis Judicibus degentes, ipsi Urbi parum utiles, sibique ipsis non admodum proficuos futuros, dum pro suorum creditorum consecutione ad diversa Tribunalia, & quod pejus est, ad Judices de artificio, & minus pretio ipsarum artium omnino inexpertos, & ignaros distracti, propria eorum negotia, & artes ipsas deserere cogerentur, Artificibus ipsis Collegia habere, & Consules, Officiales, ac Judices ex ipsorum corpore creare, & de mercibus & mercedibus, aliisque rebus, causis, & negotiis cujusque

cujuſque artis, & ad artem quomodolibet reſpectivè ſpectantibus uſque ad certas in ſingulis literis & privilegiis hujuſmodi comprehenſas & expreſſas ſummas agnoſcere & judicare conceſſerunt, & indulſerunt.

§. 2. Ac inſuper ex antiqua conſuetudine, quæ vim legis habere dignoſcitur, ut etiam Collegia ſpecialibus privilegiis non munita cauſas eaſdem de rebus ad Artes ipſas ſpectantibus, etiam inter homines extra ipſa Collegia conſtitutos, cognoſcere & decidere conſueverint, inductum & obſervatum fuerit, eademque privilegia, indulta & conſuetudo uſu ipſo approbata, in ipſius Urbis, Artificumque prædictorum utilitatem non parvam cedere comperta ſunt. Quo factum eſt, ut Urbs ipſa civibus & incolis, omniſque generis artis excellentium virorum copia redundaverit, & redundet de præſenti.

§. 3. Cum autem elapſis menſibus antiqua Statuta ipſius Urbis de mandato noſtro reformata, & innovata, & inter cætera eorundem Statutorum lib. 3. cap. 12. ſtatutum & decretum fuerit, ut Conſules Artium hujuſmodi cauſas tantummodo inter ipſos homines de arte, & de rebus ſpectantibus ad artem ipſam cognoſcere & judicare poſſent, ea propter à nonnullis nimium ſcrupuloſis, privilegiis, indultis, & conſuetudine cujuſlibet artis Collegii, circa cognitionem & deciſionem cauſarum & negotiorum, quæ licet de rebus ad artes ipſas ſpectantibus, contra homines extra artes & Collegia degentes pro tempore oriuntur & agitantur, maxima ex parte derogatum & præjudicatum extitiſſe hæſitatum fuerit, & hæſitetur adhuc. Unde aliqua ex ipſis Collegiis penè diſſoluta & dilapſa reperiuntur, Conſulum juriſdictione penè, præter & contra mentem & intentionem noſtram ſublata. Quapropter dilecti filii Angelus Clavarius, Franciſcus Calvius & Curtius Sergardius Cameræ dictæ Urbis Conſervatores, necnon Baldaſar Cincius Prior Capitum regionum, nobis ex dubietate & hæſitatione hujuſmodi maximum ipſi Urbi, illiuſque incolis, & præcipuè juriſdictioni ipſius Curiæ Capitolii proveniſſe, ac in futurum provenire poſſe damnum & incommodum, non ſine animi noſtri diſplicentia ſuggeſſerunt.

§. 4. Malis igitur & incommodis hujuſmodi quanto citius occurrere, quantum cum Deo poſſumus ſatagentes, Motu proprio, non ad ipſorum Conſervatorum & Prioris, nec Conſulum aut Artificum prædictorum, ſeu alicujus eorum, vel pro eis, aut eorum aliquo nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra mera & deliberata voluntate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hæſitationem & dubitationem prædictam de medio tollentes, intentionis & voluntatis noſtræ minimè fuiſſe non eſſe privilegiis, indultis, ſtatutis, & conſuetudinibus ſingularum artium, earumque Collegiorum, Conſulum & Judicum quorumcumque, circa cognitionem & deciſionem omnium & ſingularum cauſarum, de rebus & bonis ad artes ſingulas reſpectivè ſpectantibus, etiam inter, & contra homines, qui de ipſis Artificibus & Collegiis non ſunt, nec pro tempore erunt, vertentes, & quæ futuris perpetuis temporibus verti contigerit, in aliquo derogare, aut derogatum fuiſſe declaramus & atteſtamur, decernimus & definimus præſentium per tenorem.

§. 5. Et nihilominus pro potiori eorundem Corporum & Collegiorum omnium & ſingulorum, ipſorumque & cujuſlibet eorum privilegiorum, indultorum, ſtatutorum & conſuetudinum circa cognitionem & deciſionem cauſarum ſimilium, denuò, quatenus opus ſit, privilegia, indulta, & conſuetudines Apoſtolica auctoritate eorundem tenore præſentium confirmamus & approbamus, illiſque omnibus & ſingulis perpetuæ firmitatis robur adjicimus. Decernentes omnes & ſingulos Conſules, & alios quoſcumque officiales & Judices omnium & ſingularum artium & Collegiorum hujuſmodi, de negotiis & cauſis ad ſingulas quaſque Artes reſpectivè ſpectantibus, etiam inter & contra homines, qui de Corporibus & Collegiis Artium ipſarum pro tempore non ſint, cognoſcere & judicare potuiſſe & debuiſſe, poſſeque & debere, prout & quemadmodum ipſi omnes & ſinguli Conſules & Judices ſingularum Artium ante dictorum ſtatutorum publicationem & confirmationem per nos, ut præfertur, editam, & promulgatam, & juxta cujuſque ipſorum privilegia, indulta, & conſuetudines cognoſcere, decidere, & judicare poterant & conſueverant, de rebus tamen ad ſingulas artes ipſas reſpectivè ſpectantibus, cognoſcere & judicare in prima inſtantia, dummodo in articulis juris Conſultorem, ſeu Aſſeſſorem adhibeant; auctoritate & tenore præmiſſis concedimus & indulgemus.

§. 6. Declarantes à ſententiis, declarationibus & decretis Conſulum & Judicum prædictorum infra terminum octo dierum à die latæ ſententiæ, ſeu facti decreti, ad Conſervatores, & non alios quoſcumque Judices appellari & recurri poſſe & debere, & aliter, ſeu ab aliis factæ inhibitiones & ſignificationes prætextu appellationum & recurſuum nemini ſuffragari. *Appellari quâ ab eorum ſententiis permittitur, ut hîc. Sed hoc modo infra eſt immutatum.*

§. 7. Præſenteſque literas de ſubreptionis & obreptionis vitio, mentiſque aut intentionis noſtræ defectu notari aut impugnari nullatenus poſſe, ſicque per quoſcumque Judices, etiam S. R. E. Cardinales judicari & definiri debere: irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Clauſula præſervativa.*

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis ſtatutis ipſius Urbis, ut præfertur, per nos editis, promulgatis & confirmatis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & Cancellariæ noſtræ regulis, etiam de non tollendo jure quæſito, privilegiis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, per nos & prædeceſſores noſtros quibuſvis dictæ Urbis Judicibus & Tribunalibus quomodolibet conceſſis, & innovatis, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. derog.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die prima Maii 1581. Pont. noſtri anno 9. *D. P. A. 9. Kal. Maii.*

Anno à Nativ. Dom. 1581. indict. 9. die verò 22. menſis Maii, tempore Pont. Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno ejus 9. retroſcripta litera Apoſtolica in forma Brevium affixæ, & publicata fuerunt in acie Campi Floræ, Cancellariæ Apoſtolicæ, & Curiæ Capitolii valvis, cum dimiſſione copiarum, ut moris eſt, ſerme Alamannum de Alemanis Sanct. D. N. Papæ Curſ. *Publicatio in Urbe.*

Die 23. ejuſdem menſis Maii 1581. Illuſtriſſimi D. Conſervatores Camera Almæ Urbis, exiſtentes in Camera nova eorum Palatii, dictum Breve admiſerunt, & mandaverunt regiſtrari mihi Scriptori infraſcripto, prout regiſtratum apparet libro rubeo, pro ſentibus, &c. dd. Jacobo de Orlandis, & Nicolao Furoto teſtibus, &c. *Admiſſio apud Conſervatores.*

Petrus Paulus Mutianus Scriptor Illuſtriſſimorum DD. Conſervatorum regiſtrat. &c.

Sequitur declaratio, quod conſtit. præinſerta non præjudicat facultatibus Gubernatoris Urbis Capitanei Appellationum, & aliorum Judicum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Motu proprio, &c. *Edita An. Dni 1581.*

§. 1. NE per præinſertas literas in forma Brevis noſtri aliquod præjudicium bono & pacifico regimini Almæ Urbis noſtræ, & illius Gubernatori ac aliis Judicibus ordinariis ipſius Urbis inferatur, dicimus & declaramus intentionis noſtræ minimè fuiſſe, nec eſſe, quod per præinſertas literas in aliquo juriſdictionibus & facultatibus, ac ſuperintendentiæ ejuſdem moderni ac pro tempore exiſtentis ejuſdem Urbis noſtræ Gubernatoris, ac aliorum Judicum ordinariorum dictæ Urbis, circa cauſarum cognitiones in præinſertis literis expreſſas, perinde ac ſi præinſertæ literæ à nobis emanatæ non fuiſſent, minimè præjudicetur. Nec ullo unquam tempore eiſdem Gubernatori & Judicibus, ac eorum Locatenentibus, & eorum cuilibet præjudicatum eſſe intelligatur, prout præjudicare nolumus, ſed quod eorundem Gubernatoris, & Judicum, & Capitanei Appellationum juriſdictiones & facultates, quas per prius habebant, ſalvæ & illæſæ circa præmiſſa perpetuò maneant, & illis præinſertas eis non obſtare volumus, appellationeſque & provocationes omnes ad eos, cæteroſque Urbis, & Curiæ Ordinarios, & eorum Tribunalia, ſicut *Conſtitutio non præjudicat. Gubernatoris & Capitanei Appellationum Urbis.*

prius, videlicet ante dicta ſtatuta, ſine ullo impedimento deferantur.

Decretum irritans.

§. 2. Decernentes, &c. & ſic per quoſcumque etiam S.R.E. Cardinales, ac alios Judices, &c. judicari, &c. debere, ſublata, &c. irritum quoque, &c. ſcienter contigerit attentari, &c. ac ſolam præſentium ſignaturam in judicio, & extra ſufficere, & plenam fidem facere, regula contraria non obſtante.

Fiat Motu proprio. V.

Papa ſubſcr. D.P.A. 10. die 7. Julii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Non. Julii, anno 10.

LXII. Quod Fratres Prædicatores Ord. S. Dominici, ad inſtantiam cujuſcumque perſonæ extra ipſum Ordinem aliquam gratiam facere, aut pœnam remittere non poſſint, neque cõquiſitis favoribus, & ſuffragiis officia procurare.

Quoad ſecundam partem Clem. VIII. declaravit hanc prohibitionem, & ampliavit, ut inf. in ejus conſt. 7. Religioſos. *Quo verò ad primam partem confirmavit, ut ibid. Alia autem de his fratribus, & eorum Ordine, plenè ſcripſi ſup. apud conſt. 2. Honor. III.* Religioſam.

Edita An. D. 1580.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm nihil magis religioſorum ſtatum perturbet, quam favorum, & ſuffragiorum ſæcularium aucupatio, & conquiſitio, quibus Superiorum æqua mens, quæ pro meritis ſuorum unicuique ſubditorum tribui debet, pervertatur.

Prohibitio faciendi gratiã aut remittendi pœnam ad inſtantiam perſonæ extra Ordinem.

§. 1. Nos malum hoc ab Ordine Fratrum Prædicatorum, cujus proſperum regimen, & incrementum ad Eccleſiæ ſanctæ utilitatem ſinceris exoptamus affectibus, pro noſtra paſtorali ſollicitudine propellere ſummopere cupientes, dilectis filiis Magiſtro Generali, ac provincialibus, & reliquis ejuſdem Ordinis Prælatis nunc, & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, ne ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcumque perſonarum, tam laïcarum, quàm Eccleſiaſticarum, extra ſupradictum Ordinem conſtitutarum, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque ſæculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, & Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis religioſo ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere audeant, ſeu præſumant.

Et conquiſitis favoribus, & ſuffragiis officia procurandi.

§. 2. Quinimò quoſcumque ejuſdem Ordinis Fratres, & Religioſos, qui contra decreta ſuarum conſtitutionum hac via, & iis mediis per mendicatos favores, & ſuffragia aliquid ſibi procuraverint, ad alia, & ſimilia, & etiam majora in eodem Ordine conſequenda, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium inhabilitamus, ac inhabiles perpetuò fore, & eſſe, neque per quoſcumque, niſi per Sedem Apoſtolicam rehabilitari, aut cum ipſis deſuper diſpenſari poſſe.

Sublata aliter judicandi facultate.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid contra præmiſſa aliquibus conceſſum fuerit, aut ſuper iis à quoquam contigerit attentari, auctoritate, & tenore prædictis decernimus, & declaramus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ad eorundem præſentium effectum ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam non impreſſis, manu alicujus publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo dicti Magiſtri generalis obſignatis eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Junii 1580. Pont. noſtri anno 9.

Dat. die 1.

Contra non ſolventes in Feſto SS. Petri, & Pauli cenſus, canones, & alia jura Rev. Cameræ Apoſtolicæ debita. LXI

Contra non ſolventes hos cenſus primam ſanctionem edixit Innoc. VIII. ut ſuprà in ejus conſt. 3. Apoſtolicæ. *Et deinde latiorem conſtitutionem firmavit Paul. IV. ſup. in conſt. 11.* Incumbentia, *ubi etiam notavi.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita*

Exordium.

AD Romani Pontificis ſpectat officium boni patriſfamilias exemplo curare ſedulò ac providere, ne Sedis, & Cameræ Apoſtolicæ dominia, proprietates, & jura depereant, neve contra jus faſque ab aliis occupentur, ac ſi qua ex eis vel temporum injuria, vel hominum malitia & cupiditate, vel aliquo alio caſu detineri, & uſurpari contingat, illorum recuperationi decenter inſtare, quo & ipſius Sedis, ac aliorum Chriſtianorum Principum, atque adeo univerſæ Chriſtianæ Reipublicæ neceſſitatibus & opportunitatibus valeat ſubvenire.

Plerique pœnas ſuerunt ſolvere annuatim mera

§. 1. Hoc ſanè conſilio, & animo complures Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, & in his piæ mem. Innocentius VIII. 6. Non. Maii, 8. Alexander VI. 15. Kal. Januarii, 6. & Paulus IV. 8. Kal. Novembris, 2. Pontificatuum ſuorum annis editis conſtitutionibus, & literis, adverſus omnes, & quoſcumque S.R.E. & Cameræ Apoſtolicæ feudatarios, vicarios, gubernatores, cenſuarios, emphyteutas, & alios Cameræ Apoſtolicæ debitores, eiſdem Sedi, & Cameræ debitas ſolutiones, certis die, & loco ſtatutis re ipſa non facientes, pactaque, & conventiones in eorum inveſtituris, & aliis conceſſionibus, necnon modos, & formas, aliaque omnia in eiſdem prædeceſſorum literis contenta non adimplentes, ſententias, cenſuras, & pœnas, tam Eccleſiaſticas quàm privationis, & caducitatis feudorum, vicariatuum, guberniorum, locationum, cenſuum, & aliorum bonorum, & jurium per eos à Sede & Camera prædictis quomodolibet obtentorum impoſuerunt.

Fiſci [illegible] vigilia [illegible] & Pauli [illegible] devoti [illegible] & nea [illegible] declar [illegible] Camer [illegible]

§. 2. Quarum deinde conſtitutionum, & literarum vigore, ac etiam juxta antiquam, & laudabilem conſuetudinem, ſingulis annis in vigilia, & feſto BB. Apoſtolorum Petri, & Pauli hactenus in Camera Apoſt. ſervatam coram ejuſdem S.R.E. Camerario, & Cam. prædictæ Præſidentibus, Clericis, & aliis Cameram prædictam facientibus, & repræſentantibus, pro recipiendis cenſibus, & aliis prædictis ibidem congregatis, ejuſdem Cameræ & Fiſci Procurator pro tempore exiſtens, acceptando priùs omnes, & quaſcumque dictarum conceſſionum, & inveſtiturarum caducitates, devolutiones, & privationes, necnon contractuum, & inſtrumentorum reſolutiones, extinctioneſque, & alias pœnas, legales, ſeu conventionales, ac aliter per eos incurſas, eoſdem non ſolventes, ſeu non adimplentes promiſſa, ac in dictis inveſtituris, & conceſſionibus contenta, ſeu aliàs per eos quomodolibet debita, ab eorum feudis, vicariatibus, gubernïis, locationibus, adminiſtrationibus, cenſibus, & bonis, ac conceſſionibus, & inveſtituris cecidiſſe, & illis privatos fuiſſe, nec per quamcumque receptionem, in totum, ſeu in partem de eiſdem cenſibus poſtea, tam in eadem Camera, quàm extra eam, & tam per ipſum, quàm alios quoſcumque factam, juribus ejuſdem Cameræ præjudicari, ſed quod ſemper ad bonum computum, ac eoſdem ſic, ut præfertur, non ſolventes, & non adimplentes, moroſos declarari per Cameram prædictam ſingulis annis petiit, & inſtitit, ac moroſos, & contumaces, vel aliàs decerni, & declarari obtinuit.

Paulus [illegible] præd [illegible]

§. 3. Itaque idem Paulus prædeceſſor proteſtationes, declarationes, ſententias, & decreta prædicta per eaſdem

dem ſuas literas confirmans, & approbans perpetuò ſtatuit, omnes occupatores, & detentores feudorum, & aliorum prædictorum ad illa eidem Cameræ relaxandum, & reſtituendum infra certum terminum, qui jampridem præteriit, quacumque præſcriptione, etiam centum annorum, & forſan ultra non obſtante, obligatos eſſe, cogique poſſe, & debere, & alias prout in conſtitutionibus & literis, necnon proteſtationibus, interpellationibus, declarationibus, ſententiis, & decretis prædictis latiùs continetur.

§. 4. Poſtea verò tam Pauli prædeceſſoris quàm prædictarum, & aliarum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionum, & literarum hujuſmodi vigore feudatarii, & alii prædicti ad ejuſdem Cameræ, Fiſcique procuratoris inſtantiam ſolemniter ſingulis annis, in vigilia & feſtivitate prædictis, ut moris eſt, ad legitimè in eadem Camera comparendum, ac dictos cenſus, recognitiones, ſeu reſponſiones, aliaque per eos promiſſa, conventa, & quomodolibet debita cum effectu adimplendum, ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis, tam in ejuſdem Pauli quàm dictorum, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum, literis contentis, necnon privationis, & caducitatis feudorum, vicariatuum, guberniorum, locationum, cenſuum, adminiſtrationum bonorum, jurium, & aliorum in eorum conceſſionibus quomodolibet contentorum ſæpè ſæpiuſque citati, & interpellati fuerunt.

§. 5. Qui tamen præmiſſis, ac etiam literis quotannis die cœnæ Domini legi ſolitis, quibus detinentes loca, & bona ejuſdem S. R. E. & illa non reſtituentes, cenſuris quoque, & pœnis Eccleſiaſticis innodantur, minimè attentis, non modo cenſus, & alia per eos, ut præfertur, debita ſolvere, & adimplere ceſſarunt, & ceſſant, ſed etiam loca & bona, ac alia prædicta temerè, atque indebitè, & de facto occupata detinuerunt, & detinent, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, ac etiam privationis, & amiſſionis dictorum feudorum, & aliorum, & aliàs in eiſdem literis contentas damnabiliter incurrendo. Cum autem de mandato noſtro, & ad inſtantiam dilecti filii Rodulphi Bonfioli dictæ Cameræ Commiſſarii, contra omnes, & ſingulos moroſos occupatores, & detentores hujuſmodi, non ſolùm generatim in vigilia, & feſto prædictis proximè præteritis, ſed poſtea nominatim contra multos ex eis in eadem Camera, & coram diverſis illius Præſidentibus, & Clericis legitimè, & cum proteſtatione ad devolutiones caducitateſque, & privationes, necnon ſententiarum, cenſurarum, & pœnarum prædictarum incurſus agi cœptum fuerit, & in dies agatur, & ſicut accepimus nonnulli eorum ad ſe in occupatione, detentione, & intruſione Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, locum, tenutarum, arcium, fortalitiorum, & aliorum bonorum, & jurium hujuſmodi, ſic ut præfertur, ac aliàs ad Sedem, & Cameram prædictas devolutorum confovendum, ſub prætextu quod tam Pauli prædicti quàm aliorum prædeceſſorum conſtitutiones, & literæ prædictæ non fuerint, nec ſint perpetuæ, ſed ad tempus, nec vim legis ſive conſtitutionis perpetuæ habuerint aut habeat, ſed feudatarios, vicarios, & alios prædictos tunc, ſcilicet tempore emanatarum earundem conſtitutionum ac literarum exiſtentes tantummodo comprehenderint, ac quod nunquam in uſu fuerint, ſeu eſſe deſierint, & quod ipſi de illis ſcientiam etiam ex defectu nullitatis & publicationis earundem, ſeu aliàs non habuerint, quodque ad conceſſiones & inveſtituras ex cauſa oneroſa, etiam in vim contractus, ſeu aliàs quomodolibet factas, pro quibus certa annua ſolutio parvi pretii, nempe in cera vel alia minima re, non commodum ſeu utilitatē, ſed potius recognitionem ſuperioritatis, Sedis, & Cameræ hujuſmodi concernente fiat, ſeu fieri debeat, ſe non extenderint ſeu extendant, & quod in eorum conceſſionibus, ſeu inveſtituris prædictis conventiones & pacta aliqua expreſſa inita fuerint, per quæ cautum fuerit, & ſit quod ob non factam cenſuum, & aliorum prædictorum debito tempore ſolutionem, ſeu ob pacta non ſervata, vel niſi ſub certa qualitate, & niſi infra certum tempus, vel alias niſi in certis caſibus devolutionem ſeu caducitatem vel privationem, & prædictas aliaſque pœnas non incurrat, vel ſaltem quod eis quamcumque moram ob præmiſſa vel aliàs quomodolibet incurſam, & tunc incurrendam purgare, ac ſeſe ab eiſdem devolutione, caducitate, privatione, vel incurſu, & aliis præmiſſis à dictis conſtitutionibus & literis, ac jure communi traditis, ex variis, & diverſis per eos allegatis prætextibus licuerit & liceat excuſari, & ſic iſtis, aliiſque ſubterfugiis, & cavillationibus, lites, & cauſas deſuper in eadem Camera, ut præfertur, motas ſeu movendas in longum protrahere, & quotidie nova impedimenta objicere conantur, in maximum Sedis & Cameræ prædictarum præjudicium, ac eorundem animarum periculum.

Ideo hic Pont. innovat, & cõfirmat prædeceſſorum conſtitutiones, & Fiſci proteſtationes & ſententias, ac decreta prædicta.

§. 6. Nos cupientes, quantum cum Deo poſſumus, pro munere nobis ex alto commiſſo, Sedis & Cameræ prædictarum indemnitati providere, ac oppoſitionibus & aliis præmiſſis opportunum remedium adhibere, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, certaque ſcientia noſtra, etiam prædeceſſorum noſtrorum prædictorum veſtigiis inhærendo Innocentii, Alexandri, & Pauli, ac omnium aliorum Romanorum Pontificum conſtitutiones ſuper præmiſſis, & illorum occaſione vel cauſa quomodolibet editas, & emanatas, ac ſingulas, & deſuper confectas literas, ac in eis contenta quæcumque, necnon proteſtationes & interpellationes, ſententias, & decreta in vigilia & feſto prædictis, præſertim anno proximè præterito in eadem Camera factas, illarum ſingularum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis, tenore præſentium perpetuò confirmamus, approbamus, & quatenus opus eſt, innovamus, ac ab omnibus, & quibuſcumque feudatariis, aliiſque prædictis inviolabiliter obſervari debere volumus, & mandamus.

Et declarat quoſcumque feudatarios, & alios prædictos fuiſſe in diſpoſitionibus dictarum conſtitutionũ eius prædeceſſorum.

Et Cum Alio ſtelad reddendorum incorporationem potuiſſe pervenire.

§. 7. Declarantes illa omnia perpetuò fuiſſe, eſſe, & fore, vimque, & robur perpetuum legum obtinuiſſe, & obtinere, & ſic omnes, & ſingulos, præteritos, præſentes, & futuros Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Adminiſtratores, & alios cenſuum, recognitionum, ac jurium debitores, etiam antiquos & antiquiſſimos, diu ante vel poſt dictas conſtitutiones, ſeu tempore illarum creatos, ſeu deputatos, ac futuris deinceps temporibus in perpetuum quomodolibet creandos, & deputandos, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ, Eccleſiaſticæ vel laïcalis fuerint & ſint, etiamſi Cardinalatus honore, ſeu Regia, Ducali, vel alia etiam majori dignitate, & auctoritate præfulſerint, & præfulgeant, ſingulis dictis Innocentii, Alexandri, & Pauli prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, & literis comprehenſos fuiſſe & eſſe. Illaſque ipſos omnes, & ſingulos affeciſſe, & afficere, & propterea ſingulas literas, clauſulas, & conditiones, ad alia præmiſſa, tanquam talia habenda, & cenſenda eſſe, itemque acceptationes, declarationes, proteſtationes, interpellationes per dictum Fiſci procuratorem, ut præfertur, factas, ac ſententias, & decreta per dictam Cameram ſingulis annis in vigilia, & feſto prædictis, ut præfertur, latas, & factas, ac in futurum ferendas, & faciendas, omnes, & ſingulos Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Cenſuarios, & alios prædictos, tam præteritos quàm præſentes & futuros, in ipſis generaliter & alias ſpecialiter, ac quomodolibet nominatos perinde affeciſſe, & afficere, ac ſi in contradictorio judicio cauſa cognita, & ſervatis de jure ſervandis, & facta, & lata fuiſſent & eſſent, ac tranſgreſſores & moroſos caducitatis, devolutionis, & privationis quorumcumque Feudorum, Vicariatuum, Guberniorum, & aliorum prædictorum eo ipſo, abſque aliqua judicis declaratione incurriſſe, & incurrere, dictoſque Camerarium, & Præſidentes, ac clericos, & alios ad quos ſpectat, ad realem incorporationem Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, locorum, bonorum, jurium, & aliorum prædictorum pro Sede, & Camera prædictis omnibus præmiſſis, necnon omni, & quacumque appellatione, reclamatione, ſeu recurſu penitus remotis, devenire debuiſſe & potuiſſe, ac teneri, & obligatos fuiſſe, & eſſe.

Feudatarios & alios ſcire nemo quis licet in Camera Apoſtolica

§. 8. Et nihilominus omne dubium removere volentes, de poteſtate, & ſcientia prædictis ſtatuimus, & ordinamus, ut omnes, & quicumque Feudatarii, Vicarii, Gubernatores, & alii prædicti ſupetiùs, & etiam in eiſdem

Vica ubi ea adesse contigerit, in vigilia & festivitate SS. Petri & Pauli, debita jura Cameræ Apostolicæ solvere debere.

dem prædecessorum literis comprehensi, qui, vel quorum auctores, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam quæcumque de eadem gratiosa, onerosa, vel mixta, etiam in vim cujuscumque contractus, Regna, Ducatus, Civitates, Castra, oppida, terras, arces, fortalitia, villas, agros, possessiones, cultas, & incultas, casalia, lacus, sylvas, proprietates, bona, & jura quæcumque, ac cujuscumque generis, & conditionis fuerint & sint, in verum, proprium vel improprium feudum Regale, Ducale, vel alias quomodolibet nobile & gentile, seu ignobile, antiquum, seu novum, vel in vicariatum, gubernium, tensum vel emphyteusim ad quamcumque agnationem & nominationem, & in perpetuum vel ad tempus, aut alias quomodocumque & qualitercumque à Sede & Camera prædictis, sub conventione vel provisione jurata vel non jurata, ac sub præstatione census, canonis, pensionis, regalii, & aliarum quarumcumque responsionum & recognitionum, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, etiam parvi vel minimâ valoris, superioritatem, præeminentiam, recognitionem dominii, commodum pecuniarum, aut aliû quemcumque effectum, & respectum denotantium receperint, & habuerint, ac habent de præsenti, & hujusmodi census, canones & responsiones, per seipsos, vel eorum legitimos procuratores, juxta formam dictarum literarum, in vigilia & festivitate prædictis singulis quibusvis successivis, non autem intermissis annis in ipsa Camera, ubicumque eam adesse contigerit, & non alibi, nec alio die, quibuscumque conventionibus in contrarium quomodolibet factis, & usu receptis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus quomodolibet introductis, & aliis quibuscumque concessionibus ipsis, vel eorum auctoribus factis non obstantibus, non solverint, & integrè non satisfecerint, ac pacta, & conventiones, & ad quæ tam ex forma dictarum concessionum, quàm interpellationum, & requisitionum, alias de jure, usu, & consuetudine tenentur, non adimpleverint, & adimplevisse ibidem docuerint & ostenderint, eo ipso absque alia monitione, requisitione, vel quavis alia judicis declaratione desuper facienda, feudis, vicariatibus, gubernis, & aliis præfatis omnibus, & singulis privati, ipsaque feuda, vicariatus, gubernia, & alia ad Sedem, & Cameram prædictas devoluta, utileque dominium cum directo consolidatum, etiam absque illorum possessionis apprehensione ad jus, proprietatem, dominium, & omnimodam possessionem ejusdem Cameræ eo ipso rediisse censeantur, & sint, etiamsi feuda, vicariatus, gubernia, & alia hujusmodi antiqua, & hæreditaria, formalia vel informalia, ac descendentibus, vel collateralibus, aut quibuscumque aliis hominis vel legis providentia eis jus aliquod ad illa competierit, vel competat, seu aliàs acquisitum foret, & esset, ac omni quantumvis longo tempore, & quacumque immemorabili præscriptione, etiam centum annorum & non ultra, non obst. sine spolii, aut attentatorum, vel alio quocumque vitio illorum possessionem actualem apprehendi, & ad illorum realem incorporationem pro Sede, & Camera prædictis deveniri possit, & solutiones aliter, ac alibi, quam die, & loco præfatis deinceps faciendæ, & recipiendæ, nullæ, nulliusque roboris & momenti sint, & perinde habeantur, ac si factæ, & receptæ non fuissent, & quod mora etiam modici temporis non admittatur.

Solutionesque semper intelligi factas sine præjudicio juris Cameræ.

§. 9. Quodque solutiones omnes quæ in eadem plena Camera, in vigilia seu festivitate prædictis factæ, & receptæ fuerint, & in futurum perpetuis futuris temporibus fient, ac recipientur, semper cum clausula sine præjudicio juris ipsius Cameræ receptæ intelligantur, & sint, etiam quod clausula ista in aliquibus specialiter apposita, in aliis verò omissa fuerit.

Et post d. Festum recipi non posse.

§. 10. Ac præterea quod solutiones, quæ ex aliquo legitimo impedimento in plena Camera, post vigiliam seu festivitatem prædictas oblatæ fuerint, etiam cum eadem clausula, & citato eodem procuratore Fisci, seu Cameræ Commissario, & non aliter, nec alio modo recipi debeant, aliàs eo ipso nullæ, ac nullius efficaciæ, & effectus habeantur.

Contenta ac in prædictis bullis observari.

§. 11. Volentes omnia in dictis & aliis prædecessorum nostrorum literis per nos, ut præmittitur, confirmatis, approbatis, & innovatis, contenta, & narrata præsentibus non contraria, perpetuis futuris temporibus à prædictis, & aliis quos præmissa, aut eorum aliquos quomodolibet concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum omnino servari.

§. 12. Ac decernentes ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis quavis aliter judicâdi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid secus ab eisdem, & quibuscûque aliis sciêter vel ignoranter contigerit attentari.

Singula & aliter judicari debere.

§. 13. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ac quacumque præscriptione etiam immemorabili, contrariis quoque, investituris, concessionibus, pactis & conventionibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Vicariis, Feudatariis, Gubernatoribus, & aliis prædictis omnibus per quoscumque Roman. Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam sub quibusvis verborum formis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacibus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quomodocumque ac quotiescumque concessis, confirmatis, & innovatis, ac concedendis, confirmandis & innovandis, etiamsi in eis caveretur expressè, quod vicariatibus, feudis, gubernis, & concessionibus, administrationibus, ac aliis præfatis ob non solutionem vel pacta non servata, vel alia quacumque de causa, seu ut nisi infra certum tempus privari non possint, quibus omnibus ac stylo, usu, & aliis præmissis, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum, & forma in illis tradita observata insererentur, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, de simili potestatis plenitudine specialiter, & expressè derogamus, necnon omnibus aliis quæ iidem prædecessores nostri in dictis eorum literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Quibusque quæ alias derogatum.

Sine præjudicio causarum pendentium.

§. 14. Quæ omnia nolumus cuiquam adversus præmissa in aliquo suffragari, quoad causas tamen tunc in Camera prædicta pendentes nulli per præsentes intendimus præjudicium generari.

Forma bullam publicandi, & legendi in Camera, &c.

§. 15. Sed ne quisquam præsentium ignorantiam excusare possit, jubemus illas per unum vel duos cursores valvis Ecclesiæ S. Joannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ ac Cameræ prædictæ, & in acie Campi Floræ, ubi publicabuntur, de more appendi, eisque detractis, ipsarû exempla etiam impressa eis in locis relinqui, & præterea in ipsa Camera, dum die statuto illius Præsidentes, & Ministri convenient, alta & intelligibili voce perlegi, & in libris ipsius Cameræ ad perpetuam rei memoriâ describi.

Dies quo bulla incipit.

§. 16. Volentes etiam ut illæ præsentes hic in Urbe statim, extra verò eam ubicumque locorum prædictorum mediatè, vel immediatè subjectorum ditionis prædictæ post decem dies quam in dicta Camera lectæ, & publicatæ fuerint, quemcumque Feudatariorum, Vicariorum, Gubernatorum, Administratorum, & aliorum censuum recognitionum & jurium debitorum prædictorum perinde arctêt atque afficiant, ac si eis singulis præsentibus, ac in propriis eorum personis, & locis intimatæ fuissent.

Transumptorum fides.

§. 17. Utque ipsarum præsentium exempla etiam impressa edantur, quæ Notarii publici manu, & Camerarii prædicti, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata, eandé prorsus fidem ubique locorum in judiciis, & extra illa faciant, quam ipsæmet præsentes facerent, si exhiberentur vel ostenderentur.

Sanctio pœnalis.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, innovationis, mandati, declarationis, statuti, ordinationis, voluntatum, decreti, derogationis, & jussionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit

præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S.Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1580. Kal. Junii, Pont. nostri anno 9.

Die decima Junii 1580. præsentes litteræ Apostolicæ præsentatæ fuerunt in Camera Apostolica, & ex decreto in eadem posita Camera facto admissæ, & in illius libris registratæ, sub lib. 4. signaturarum diversorum Pont. penes me infrascriptum dicta Camera Notarium, & mandatum fuit illas servar.

Tydeus de March s.

Anno à Nativ. D. 1580. indict. 8. die verò 9. Junii, Pont. Sanctissimi in Christo Patris & D.N.D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 9. retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiæ S. Ioannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cameræ & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem copiis impressis affixis. Necnon die 10. ejusdem Reverendissimi Domini dictæ Camera Clerici præsidentis ad jura reddendum, & causas audiendum congregati erant, alta, clara, & intelligibili voce, pluribus personis curialibus assistentibus. & audientibus de Verbo ad verbum, & juxta earundem tenorem lecta, & publicata fuerunt per nos Iulium Fontanam, & Petrum Aloysium Gaytam Curs. Apostolicos.

Petrus Guerra Mag. Curs.

XIV. Approbatio Congregationis Fratrum & Monialium Ord. B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hisp. sub denominatione Discalceatorum institutæ, cum declaratione muneris Provincialis eorum Prioris, ac Superioritatis Prioris generalis totius Ordinis, gratiarumque ejusdem Ordinis communicatione.

Hanc Congregationem totaliter postea separavit omni superioritate Fratrum Mitigatorum Ordinis, Clemens VIII. inf. in ejus const. 25. Pastoralis. *Altera autem eorundem Discalceatorum Congregatio erecta est in Italia, cui Sixtus V. quædam indulta, circa celebrationem festorum, & recitationem officiorum concessit in sua const. 96.* Eximium. *Et eam à Congregatione ista Hispanica separavit Clem. VIII. ut in ejus const. 71.* In Apostolicæ. *Eique facultatem erigendi nova Monasteria de sola licentia Ordinarii, dedit Paul. V. in const. 10.* Ad Ecclesiæ. *Et Seminarium ad propagationem fidei postea instituit in Vrbe in const. 50.* Romani.

Utraque Congregatio profitetur d. Regulam declaratam & firmatam ab Innocentio IV. sup. in ejus constit. 6. *Quæ hondrem.* Cæteri autem Carmelitæ observant eandem Regulam Mitigatam ab Eugenio IV. & aliis, ut sup. in ejus const. 3. *Romani*, ubi notatum fuit.

Hujus Ordinis Discalceatorum fundatrix extitit Theresia Hispana, quam Sanctarum Virginum catalogo adscripsit Greg. XV. const. 20. *Ommpotens*, inf. tom. 4.

An. D. 1580. *GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.*

Pia consideratione Romanum decet Pontificem, circa statum Religiosorum ita attendere, ut ipsi Religiosi regulam, quam ab initio professi sunt, observare nitentes, ab omni molestia vindicentur.

§. 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, & dilecti filii Religiosi Discalceati nuncupati Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hispaniarum existentes, quod cum alias fel. record. Innoc. Papa IV. prædecessor noster supplicationibus Prioris & fratrum Eremitarum B. Mariæ de Monte Carmelo ea in parte inclinatus, declarationem & correctionem regulæ eorum Ordinis à bonæ mem. Alberto Patriarcha Hierosolymitano sibi traditæ, per bonæ etiam mem. Hugonem tituli S. Sabinæ presbyterum Cardinalem, & Guillelmum Episcopum Anteradensem de ejusdem Innocentii Papæ mandato factam, & per eosdem fratres firmiter observandam confirmasset.

§. 2. Ac postmodum piæ mem. Eugen. Papa IV. etiam prædecessor noster, per eum accepto quod in quibusdam capitulis d. Regulæ inter alia cavebatur, quod fratres prædicti Ordinis ab esu carnium se abstinerent, nisi pro infirmitatis vel debilitatis remedio. Eisdem etiam quod singulis diebus Dominicis dumtaxat exceptis, à festo Exaltationis S. Crucis usque ad festivitatem Resurrectionis D. N. Jesu Christi jejunare tenerentur. Quodque singuli eorum manere deberent in cellis suis, die ac nocte in lege Domini meditantes, ac in orationibus vigilantes præcipiebatur, rigorem hujusmodi mitigans, ac Regulam ipsam moderans, statuisset, ordinasset, & concessisset, quod dicti Ordinis professores, tunc & pro tempore existentes, tribus singularum hebdomadarum, etiam quibus, ut præfertur, jejunare, juxta eandem Regulam essent adstricti, præterquam in Adventu & in Quadragesima, & aliis generalibus prohibitis diebus carnibus vesci, ac horis congruis in eorum Ecclesiis manere, & per claustra ac eorum ambitus deambulare liberè & licitè valerent. Decernens eosdem fratres, & eorum singulos circa præmissa ad arctiorem observantiam, quam supra præmittitur, occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel in posterum emittendæ minimè tenerentur. Et alias prout in eorundem Innocentii & Eugenii literis desuper confectis plenius continetur.

Eug. IV. regulam mitigavit in const. de qua hic agitur.

§. 3. Demum de anno Domini 1565. seu alio veriori tempore nonnulli dicti Ordinis professores, divina inspirante gratia, primum dictæ regulæ institutum imitari cupientes, postpositis quibuscumque corporis commodis, dummodo Christum lucrifacerent, cum licentia sui Prioris generalis tunc in Hispaniarum partibus existentis, ibi aliquot fratrum & Monialium Monasteria, in quibus primitiva regula prædicta cum omni observantia & rigore retinerentur, sub obedientia tamen Provincialis fundare & ædificare cœperunt. Quam quidem regulam & observantiam fundatores prædicti, ac etiam qui pro tempore admittebantur ex mitigatis, renuntiando mitigationi & relaxationi dicti Eugenii prædecessoris, transacto probationis anno, denuo, ac etiam alii de sæculo venientes professitebantur, & successivè benedicente Domino numerus Religiosorum primitivam Regulam hujusmodi professorum & observantium adeo hoc tempore excrevit, ut de præsenti viginti duæ domus fratrum & monialium hujusmodi, in quibus ferè trecenti fratres, & ducentæ moniales existunt, devotum Altissimo famulatum exhibentes in prædictis Regnis Hispaniarum reperiantur.

Sed postea in anno 1565. multi ex his primitivam regulam instituere observare cœperunt.

§. 4. Religiosi autem hujusmodi ultra contenta in regula prædicta de licentia dicti Generalis, & cujusdam Vicarii ab eodem Generali in Provincia Castellæ deputati, ac cum approbatione Visitatorum Apostolicorum, qui fuerunt dictæ Religionis, quædam instituta ad carnis mortificationem, & populi ædificationem ab initio suæ institutionis observare inceperunt, veluti Discalceatos incedere, unde Discalceatorum nomen sortiti sunt, indui sacco, dormire super tabulis, ad sublevandam suam inopiam manibus propriis operari, multum in oratione se exercere, atque divinum officium sine cantu, seu modulatione recitare.

Immò etiam alia instituerunt ut hic enumerantur, & Discalceati dicti sunto

§. 5. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ipsis Religiosis Discalceatis quamplures molestiæ & impedimenta, eorum pium institutum turbantia per fratres mitigatam ab eodem Eugenio prædecessore regulâ, ut præfertur, professos, mitigatos nuncupatos, super præmissis illatæ fuerint. Ipsique Discalceati Prælatum ordinarium ex suis Discalceatis, ut par esset, non habebant, sed ad præsens per dilectum filiũ Angelum de Salazar ex fratribus mitigatis Vicariũ generalẽ à Venerabili fratre Philippo Episcopo Placentino, in dictis Regnis nostro, & Apostolicæ Sedis Nuntio, donec de idoneo superiore ejusdem professionis Discalceatorum provideatur, deputatum regantur, ac summopere cupiant ad eorum quietem & tranquillitatem conservandam, ac pro Religionis, &

Ipsi tamẽ Discalceati, ab aliis professoribus Regulam, ut supra Mitigatam ab Eugenio IV. diversimodè nolebant, ideo ut plurimum tres separationis

fidei

ſtrictæ eorum obſervantiæ, atque inſtituti progreſſu & augmento, ut de omnibus Monaſteriis, quæ in dictis Regnis nunc ſunt, & pro tempore erunt, vel erigentur, ipſorum Diſcalceatorum, tam virorum quàm mulierum dictam primitivam regulam profitentium, una Provincia fiat ſeparata à provinciis fratrum mitigatorum hujuſmodi, quæ ſubſit immediatè Priori generali dicti Ordinis, & gubernetur per Priorem provincialem, ex ipſiſmet fratribus Diſcalceatis in Capitulo dictæ Provinciæ canonicè eligendum, prout alii Priores Provinciales ejuſdem Ordinis in ſimilibus Capitulis provincialibus eliguntur, & deputantur. Propterea tam dicti Religioſi Diſcalceati, quàm dictus Philippus Rex, qui proſectum Religioſorum hujuſmodi maximè exoptat, nobis humiliter ſupplicare fecerunt, ut honeſtis petitionibus hujuſmodi annuere, & aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic igitur Pont. dictos Diſcalceatos in Regnis Hiſpan. ab iſtis Mitigatis ſejungit.

§. 6. Nos igitur æquum, & rationi conſonum ducentes, ut qui arctioris regulæ obſervantiam ſectantur, Superioribus eorum, qui in laxiori degunt, non ſubjaceant, ſed quilibet ejuſdemmet profeſſionis Superiores habeant, & ab illis juxta eorum inſtituta regularia proſperè & feliciter gubernentur, prædictorum fratrum & Monialium Diſcalceatorum tranquillitati & indemnitati, eorumque inſtituti propagationi, & profectui conſulere cupientes, eoſdem fratres & moniales, eorumque ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper viſitatione Apoſtolica & conſultatione Epiſcoporum, & Regularium Reformatione deputatorum, quibus hoc negotium examinandum mandavimus conſilio, inſtitutum hujuſmodi, quod juxta primitivam regulam prædictam dicti fratres Diſcalceati profitentur, laudantes & approbantes, dictos fratres & moniales primitivam Regulam hujuſmodi in Regnis Hiſpaniarum obſervantes, Diſcalceatos nuncupatos, eorumque domus, Conventus, Monaſteria & loca, nunc & pro tempore exiſtentia, à Provinciis fratrum & monialium ejuſdem Ordinis B. M. de Monte Carmelo per prædictum Eugen. prædeceſſorem mitigatam, nunc & pro tempore obſervantiũ mitigatorum nuncupatorum, penitus & omninò in perpetuum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſejungimus, ſeparamus, & diſmembramus, ipſoſque Diſcalceatos ab omni, & quacumque juriſdictione, viſitatione, correctione, & ſuperioritate Prioribus, Provincialibus, & aliis Prælatis & Superioribus mitigatis in ipſos Diſcalceatos competente perpetuò eximimus & liberamus.

Monaſteriaque eorum in unam provinciam reducit regendam à Priore provinciali Diſcalceat. ſub obedientia P. ioris generalis Ordinis. Immò Clem. VIII. in totum ſeparavit, ut ibid.

§. 7. Necnon eorundem fratrum & monialium Diſcalceatorum prædictorum domus, monaſteria, & loca quæcumque hactenus erecta & inſtituta, ac in poſterum erigenda & inſtituenda, in unam provinciam, de per ſe Diſcalceatorum nuncupandam, per unum Priorem provincialem in Capitulo dictæ provinciæ ex eiſdem Diſcalceatis, ut præfertur, eligendum regendam, & gubernandam in perpetuum erigimus & inſtituimus. Ac dictam provinciam fratrum & monialium Diſcalceatorum, ſub obedientia & ſuperioritate Prioris generalis totius Ordinis prædicti, ſicut aliæ provinciæ ejuſdem Ordinis ei ſubſunt, & ſubjacent, perpetuò ſubeſſe, atque ſubjectam remanere, & ſubjacere volumus.

Prioris provin. aliis Diſcalceat. munera deſcribit. Sed Clem. VIII. ampliavit, ut ibid.

§. 8. Qui per ſe ipſum tantùm, vel per alium virum idoneum ex ipſis fratribus Diſcalceatis, & juxta eorum primitivam regulam, & inſtituta regularia ab ipſis fratribus Diſcalceatis obſervari ſolita, eos viſitare, reformare, corrigere, & punire poſſit, in monaſteriis tamen, domibus, & locis eorundem fratrum Diſcalceatorum, extra quam nullatenus ipſi fratres Diſcalceati, vel aliquis eorum ab eodem Priore generali, quovis prætextu vel occaſione amoveri, aſſignari, mutari, extrahi, aut transferri, aut ad alias provincias mitti, aut retineri poſſit, niſi aliter in eorum Capitulo Provinciali fuerit ordinatum. Ipſi verò dictæ provinciæ Diſcalceatorum fratres in præmiſſis perpetuò eidem Priori generali parere & obedire, & cum ipſum ad eorum monaſteria, domos & loca divertere, aut pro viſitatione hujuſmodi, aut alias accedere contigerit, cum omni humilitate & reverentia benignè recipere & pertractare, prout decet, teneantur & debeant. Necnon Priori provinciali ejuſdem provinciæ fratrum Diſcalceatorum ipſos fratres & moniales Diſcalceatos, illorumque domos, monaſteria, & loca quæcumque regendi, gubernandi, viſitandi, reformandi, corrigendi, puniendi, & caſtigandi, ad Capitulum provinciale ſuis loco & tempore indicendi, convocandi, congregandi, & celebrandi, & quoſcumque officiales neceſſarios unà cum capitularibus eligendi, ac quæcumque ſtatuta & ordinationes bonum regimen dictæ provinciæ ad Dei ſervitium concernentia in eodem Capitulo concedendi, mutandi, alterandi, & in totum, ſi videbitur, abrogandi, & de novo edendi, dummodo ſacris Canonibus, & decretis ſacri generalis Concilii Tridentini, & conſtitutionibus Apoſtolicis, ac eorum primitivæ regulæ, & inſtituto prædictis non adverſentur. Et abuſus quoſcumque tollendi, & emendandi, Monaſteria item, domos & Conventus, tam virorum quàm mulierum ejuſdem provinciæ, in quibuſcumque locis, cujuſvis licentia deſuper minimè requiſita, de conſenſu dicti eorum Capituli, & aliàs ſervata forma ejuſdem Concilii, conſtrui & ædificari faciendi, ipſique Priori provinciali, ut poſtquam electus fuerit, officium ſuum exercere, abſque alia confirmatione, quam tamẽ à priore totius Ordinis Generali mox petere teneatur, plenam & liberam facultatẽ concedimus, & impartimur.

Prioris Ordinis commu.

§. 9. Et inſuper omnibus & ſingulis dictæ provinciæ perſonis utriuſque ſexus, nunc & pro tempore exiſtentibus, quod omnibus & ſingulis privilegiis, gratiis, & indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, favoribus, & indultis, tam ſpiritualibus quàm temporalibus, quibus fratres ſeu moniales, vel ſorores dicti Ordinis, de jure vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet utũtur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, decretis ejuſdem Concilii, conſtitutionibus Apoſtolicis, ac primitivæ regulæ, & inſtituto prædictis, & præſentibus literis non cõtrariis uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant, indulgemus.

Ad [illegible] tranſ[illegible] c. d. t.

§. 10. Ne autem inſtituta dictæ provinciæ relaxentur, fratribus & monialibus Diſcalceatis prædictis ſecundum dictam primitivam regulam profeſſis, ne ad ſuum fratrum Mitigatorum, vel alium Ordinem, præterquam Carthuſianorum, ſine apoſtaſiæ nota tranſire poſſint abſque Sedis Apoſtolicæ licentia, perpetuò prohibemus.

Of[illegible] ting[illegible] mol[illegible] Dic[illegible] fut[illegible] ſis.

§. 11. Inhibentes dicto Angelo de Salazar, & Priori generali, ac Provincialibus & Commiſſariis, aliiſque dictorum fratrum Mitigatorum Prælatis, Miniſtris & Officialibus, ne eoſdem fratres Diſcalceatos, ſeu moniales, & ſorores hujuſmodi ſuper præmiſſis quoquo modo moleſtare, perturbare, vexare, ſeu inquietare audeant, vel præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, eos, & eorum ſingulos excommunicationis ſententia innodamus. Dicti verò fratres Diſcalceati nullo modo parere aut deferre teneantur. Salva tamen in reliquis obedientia dicti Prioris generalis totius Ordinis, cui eos perpetuo ſubjectos eſſe, & ſubjacere volumus, ut præfertur.

Di[illegible] pr[illegible] ſedem [illegible] Protect[illegible] Exem[illegible] Mitig[illegible] ceſſa[illegible] de Ca[illegible] ſtitu[illegible] Clem[illegible] ſervativ[illegible]

§. 12. Liceatque tam Priori provinciali dictæ provinciæ fratrum Diſcalceatorum, quàm aliis ejuſdem provinciæ fratribus, de licentia tamen ipſius Prioris provincialis, ad Sedem Apoſtolicam, & totius Ordinis Protectorem liberum habere recurſum.

§. 13. Et ſi alicui, vel aliquibus ex dictis fratribus Mitigatis ſit conceſſa facultas viſitandi, aut gubernandi, ſeu puniendi dictos fratres, ſive moniales Diſcalceatos, etiam à nobis, aut noſtro & dictæ Sedis in partibus illis commoranti Nuntio, aut quocumque alio, facultatem hujuſmodi ex nunc caſſamus, revocamus, & annullamus.

§. 14. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod omnes intereſſe habentes forſan vocati non fuerint, notari, argui, ſeu impugnari, aut ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam ab eadem Sede emanatis, & in poſterum emanandis

dis comprehendi posse, sed illas semper validas & efficaces existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri debere.

§. 15. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari ac definiri debere. Necnon irritum & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. Quocirca Venerabilibus fratribus Toletano & Hispalensi Archiepiscopis, & Episcopo Palentino, ac dilecto filio causarum Cur. Cam. Apost. generali Auditori, necnon universis & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, ac quibuscumque in dignitate Ecclesiastica constitutis per præsentes mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, aut quoties pro parte fratrum Discalceatorum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus & singulis, juxta præsentium continentiam & tenorem, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos desuper per Priorem generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles, & præmissis non parentes, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 17. Non obstantibus præmissis, ac aliis Apostolicis, necnon in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdē Mitigatis, vel quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§. 18. Cæterum quia difficile foret earundem præsentium literarum notitiam ad quascumque personas pervenire, & ubique illas præsentare, eadem auctoritate volumus & decernimus, quod transumptis earundem præsentium literarum, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis eadem fides ubique, tam in judicio quam extra illud adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. An 9. die 22. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petr. sub annulo Piscatoris, die 22. Junii 1580. Pont. nostri anno 9.

LXV. Innovatio Constitutionum à Prædecessoribus editarum, contra homicidas, & alios capitaliter bannitos. Et majorum pœnarum inflictio in eorum receptatores, & auxiliantes, Communitatesque eos non persequentes & capientes.

Bullar. Mag. Tom. II.

Aliam contra eosdem receptatores, & Communitates, & cæteros severiorem edidit Const. 6. Sixtus V. Hic nostri, *ubi alia de materia indicabit.*

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. Do 1580.

TAnta, tamque horrenda quotidie succrescunt sanguinariorum, & sceleratorum hominum maleficia, ut nos, qui subditos nostros charitatis potius vinculo, quam severitate pœnarum in officio contineri semper optavimus, tandem necesse sit ad ipsos procul à societate humana submovendos nova remedia adhibere, ac simul cogitare quomodo illos confovendi facultas tolli ab iis possit, sine quorum auxilio impurissimi illi pleraque omnia delicta neque perficere, neque pœnas effugere possent.

Causa hujus constitutionis.

Innovatio Bullarii editarum contra Bannitos.

§. 1. Quæ fel. record. Pius Secundus, Paulus item Secundus, Sixtus Quartus, Julius Secundus, Leo Decimus, Clemens Septimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & diversi alii Romani Pontifices prædecessores nostri suo quisque tempore, prout necessitas tulit, bene & providenter respicientes, Constitutiones suas in exitiale hoc genus, pro temporis & criminum ratione ediderunt, quas nos cum suis censuris, & pœnis omnibus, ac si ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis, ex certa scientia nostra innovantes, ita ut illæ omnes præsentibus, & vicissim præsentes illis universis & singulis ad omnes etiam omnium casus & partes subsidio sint.

Subditi Papæ aut in ejus Statu bona possidentes, Bannitos, vel extra in locis suis receptantes.

§. 2. Hoc edicto perpetuo de fratrum nostrorum consilio statuimus, ut quicumque etiam Ecclesiastica, & quacumque dignitate præditus, sive Dux, aut Comes, Marchio, Vicarius, Feudatarius, Gubernator, sive alius cujusvis conditionis, & ordinis, hujus status & ditionis nostræ temporalis S.R.E. in eisdem temporalibus mediatè vel immediatè subjectus, etiam dominia, jurisdictiones & loca extra statum prædictum obtinens, ac etiam quæcumque extraneus bona in eodem statu habens, homicidas, latrones, grassatores, & alios quocumque crimine capitali bannitos, vel diffamatos, in suis quisque dominiis, locis, seu domibus, tam in ipso statu, quam extra eum consistentibus receptaverit, seu quod in hujusmodi locis receptentur permiserit quoquo modo.

Favente(que.

§. 3. Ac etiam quicumque, ne ii capiantur impediverit, captosque eripuerit, vel occultaverit, potestatemve evadendi fecerit, nactusve fuerit, sive ad hoc homines, arma aliave ministraverit, seu alias auxilium, consilium vel favorem, palam vel in occulto, aut quocumque modo præstiterit.

Justitiaque ministros in eis perquirendis impedientes.

§. 4. Præterea quicumque Judices, ministros, vel executores justitiæ, in perquisitione, captura, seu abductione, ac omnino in libera eorum officii executione impediverit, verberaverit, insecutus fuerit, concusserit, perterrefecerit, arma conclamaverit, aliosve concitaverit, seu mandaverit.

Excommunicantur. Hanc ex. communic. abstulit Sixt. V. infra sub. cit.

§. 5. Cum præsentium auctoritate excommunicationis majoris sententia innodamus, à qua solus Romanus Pontifex absolvere possit, nisi in mortis articulo, & satisfactione debita præcedente.

Criminisque læsæ majestatis rei sunto. Bonis omnibus privantur.

§. 6. Ac præterea ipsum læsæ majestatis reum, & S. R. E. rebellem pronuntiamus.

§. 7. Necnon Ducatu, Comitatu, Marchionatu, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatibus, guberniis, feudis, & aliis, quæ à Romana, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinet, ac obtinebit in futurum, cæterisque omnibus bonis, immobilibus, mobilibus, & se moventibus, rebus & juribus suis, necnon omni & quacumque etiam Ecclesiastica dignitate, gratia, exemptione, reali & personali, honore, privilegio, & beneficio, Ecclesiastico, & temporali privamus eo ipso.

Ad dignitates cum filiis inhabilitantur.

§. 8. Ac ipsum & ejus filios indignos decernimus ad illa, & alia in posterum obtinenda, & ad quoscumque actus legitimos exercendos, quibus etiam portæ nunquam pateant ullius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ.

Vaſſalli liberantur.

§.9. Sintque vaſſalli, cuſtodes, & populi à fidelitatis juramento, & quocumque alio jure abſoluti.

Et ædificia deſtruantur, vel Camera applicentur. Domibus Camera prædicta acquirantur.

§.10. Omnia ejus ædificia dirjiciantur, aut aliis Cameræ Apoſtolicæ juribus adſcribantur.

§.11. Ducatus verò ac dominia, vicariatus, gubernia, feuda, cæteraque bona & jura prædicta, eorumque fructus, & emolumenta, aliis Fiſci noſtri juribus perpetuò applicamus. Et ita Cam. Apoſt. eo ipſo abſque declaratione ſuper incurſu pœnæ privationis hujuſmodi, aut citatione ejus, vel eorum, qui pœnam hujuſmodi incurrerint facienda, aut judicis ſententia, vel decreto, vel alia juris & facti ſolemnitate habenda, perpetuò applicata, appropriata, & incorporata, & ad noſtram, Romanique Pontificis pro tempore exiſtentis liberam diſpoſitionem pertinere volumus, ac ſi per lapſum temporis conceſſionis eorum, aut finitam lineam ad ipſam revertiſſent.

Privilegia in recipiendis bannitis revocantur.

§.12. Nec quiſquam exemptionis, vel vetuſti privilegii, de recipiendis, & non conſignandis hujuſmodi facinoroſis, & bannitis, aut alio quocumque prætextu juvari poſſit.

Bona confiſcata ſub Conſt. 35. Pii V. non comprehendantur.

§.13. Declarantes, Ducatus, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, aliaque prædicta, ſub conſtitutione dicti Pii V. prædeceſſoris ſuper hujuſmodi dominiis, & juriſdictionibus in feudum, aut alias non concedendis edita, minimè comprehendi.

Communitates non capientes bannitos eiſdem pœnis liganter.

§.14. Communitates, necnon univerſitates omnium Civitatum, terrarum, & locorum ſtatus prædicti, cum primum de acceſſu, ſtatione, vel tranſitu bannitorum, & aliorum prædictorum notitiam habuerint, ſi ſtatim populos ſuos armatos pulſu campanarum, & aliis ſignis non convocaverint, illoſque non ceperint, & tutè cuſtodierint, vel ſi illos capere non potuerint, finitimas quaſque Communitates, & univerſitates, aut dominos non commonefecerint, vel ipſi, aut eorum aliqui illos receptaverint, vel toleraverint, vel cibis, commeatu, auxilio, conſilio, vel favore, aut quocumque alio modo etiam ut evadant, per ſe vel alios juverint, cenſuris & pœnis omnibus ſupradictis ſupponimus, eorumque etiam res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta Fiſco prædicto, modo & forma præmiſſis applicamus eo ipſo.

Executorum deputatio, & facultates.

§.15. Et nihilominus dilecto filio Camerario noſtro, cæteriſque omnibus ſingularum literarum prædictarum, executoribus, & præterea Gubernatori Urbis, ac cauſarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut quiſque pro ſe ad omnimodam illarum, & præſentium noſtrarum, ac cenſurarum & pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, faciant illas omnes, & in eis contenta quæcumque ſemper & ubique per omnia loca prædicta, & ab omnibus ſub illis comprehenſis, juxta ſingularum literarum earundem continentiam & tenorem, inviolabiliter obſervari.

Clauſula derogatoria.

§.16. Non obſtantibus præmiſſis, ac omnibus quæ ſingulis literis prædictis conceſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicat.

§.17. Ut autem præſentes literæ omnibus ampliùs innoteſcant, & ne quiſquam illarum ignorationem excuſare poſſit, jubemus illas valvis Eccleſiæ S. Joan. Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac acie Campi Floræ, de more appendi, eiſque detractis, ipſarum exempla etiam impreſſa eiſdem in locis affixa relinqui: factaque hujuſmodi publicatione, volumus ipſas præſentes hic in Urbe publicatas die ſequenti, extra verò eam poſt decem dies, quoſcumque perinde arctare, atque afficere, & contrafacientes pœnas, & alia ſupradicta omnino incurrere, ac ſi eis ſingulis præſentibus in propriis eorum perſonis & locis intimatæ fuiſſent.

Exemplorum fides.

§.18. Inſuper earundem præſentium exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Camerarii prædicti, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eandem prorſus fidem ubique locorum in judiciis, & extra illa facere, quæ ipſæmet præſentes facerent, ſi exhiberentur, vel oſtenderentur.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. 7. Aug. 6. die 9. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1580. 5. idus Julii, Pont. noſtri anno 9.

Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſc. *Papa ſubſcr.*

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Cardinales ſubſcripſerunt.

Joan. Card. Morones Epiſcopus Oſtien.
Ego Jac. Card. Sabell. Epiſc. Tuſc.
Ego Joan. Antonius Card. S. Gregorii Epiſc. Prænestin.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
M. S. Card. de Altaëmps.
A. Card. Geſualdus.
Ego In. Card. de Aragon.
Ego Ptol. Cardinalis Comenſis.
Ego P. Card. Sanctacrucius.
Zachar. Card. Delphinus.
Joan. Er. Card. Commendonus.
A. Card. Sfortia.
Flav. Card. Urſinus.
Gul. Sirr. Card.
Fr. Michaël B. Card. Alex.
Lud. Card. Madrucius.
Marcus Ant. Card. Maffæus.
N. Cardinalis de Pelleve.
Julius Ant. Sanctorius Card. Sanctæ Severinæ.
C. Card. Ramboüilletus.
F. Felix Card. de Montealto.
F. Vincentius Card. Juſtinianus.
Hieron. Card. Ruſticucius.
Joan. Hieron. Card. Albanus.
Ego Ph. Boncompagnus Card. S. Sixti.
Petrus Card. de Deza.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Ego Ant. Card. Carafa.
Ego Phil. Card. Vaſtavillanus.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1580. indict. 8. die verò 17. menſis Julii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno 9. retroſcripta litera Apoſt. affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ S. Joan. Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, ac in acie Campi Florę, dimiſſis ibidem earum exemplis impreſſis per nos Petrum Aloyſium Gaytam, & Nicolaum Taglictum Curſ. Apoſt.

Julius Fontana Mag. Curſ.

Annullatio diſpoſitionum beneficialium, quæ contra Canonicas Sanctiones, Statuta, vel Apoſt. Privilegia fiunt perſonis prohibitis propter genus, aut hæreſim, & à fide apoſtaſiam. Cum declaratione, quod ad novam Rom. Pont. diſpoſitionem pertineant. LXVI.

Similem Conſt. num. 29. edidit Pius V. ut ſup. Cùm ex Apoſt.

De aliis pœnis Hæreticorum vide ſuprà in Pauli IV. Conſt. 10. *Cum ex*, & cum ibi notatis.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. 1580.*

Cauſa rei conſtit.

IN Eccleſiis, præſertim inſignibus, hoc magnopere curandum eſt, ut Sacerdotes & perſonæ ſalubribus etiam inſtitutis convenienter ordinentur, quod quantum in nobis enitimur, atque eos ab illis repellendos in primis cõtendimus, qui propter genus, aut hæreſim, & à fide apoſtaſiam, ſive proprio, ſive ſtirpis, ſive cognatorum vitio contaminari, per canonicas ſanctiones, aut ſtatuta ab hac Sede firmata, aut Apoſt. privilegia, prædictis Eccleſiis prohibentur. Sed nobis negotiorum magnitudine diſtentis, hujus generis nonnulli ad illarum Sacerdotia frequẽter obrepunt, inter quos quidem exiſtimationis ſuæ prodigi, etſi ſe ab illis expulſum iri ſciant, ſpe tamen inconcuſſa præſumunt, ſe inde vel permutatione, vel aliquo pacto beneficium, penſionem, aut quid aliud exacturos.

Annullatio diſpoſitionum beneficialium pro ſtatu hic enarratis.

§.1. Nos malum hoc, quo d. Eccleſiæ ſæpiùs divexantur, penitus evellere volentes, præſentium auctoritate decernimus, omnes & quaſcumque Apoſt. necnon Legatorum d. Sedis, & aliorum omniũ ab ea facultatẽ diſponendi habentiũ, ac etiã ordinarias diſpoſitiones dignitatũ, prębendarum, beneficiorum, & officiorũ ejuſmodi Eccleſiarũ in quaſcum

quascumque personas sic infectas,& per hujusmodi sanctiones,seu statuta vel privilegia,ut præfertur inhabiles, vires & effectum non habere,personasque hujusmodi illarum prorsus usu & commodo carere,beneficiaque ipsa ut priùs vacare, & quæ in illis tempore dispositionis Apostolicæ prædictis personis, illi reservata fuerint vel affecta, sub eadem reservatione vel affectione manere.

Irritatio contrarium collatum & motæ impetrati.

§.2.Et tam illa, quàm etiam omnia alia non reservata neque affecta,de quibus ab ipsa Sede, ac Legatis & aliis facultatem haben.prædictis,in hujusmodi personas quomodocumque dispositum fuerit,ad novam Pont.dispositionem dumtaxat pertinere,eaque ab aliis idoneis ab ipsa Sede dumtaxat liberè impetrari posse. Impetrationes tamen,ac etiam Motu proprio concessiones,nisi modus vacationis,necnon casus ac decretum hujusmodi,non conditionaliter,aut per æquipollẽs,sed definitè, nominatim, ac dispositivè in illis exprimantur, omnino non valere. Ab Ordinariis verò cessantibus reservationibus vel affectionibus Apost.pro tempore collata, devolutioni, juxta Lateran. statuta Conc. subjacere, necnon irritum & inane quicquid secus per quoscumque scienter vel ignoranter contigerit attentari. Reservationibus Apost. fructuum, pensionum,& aliarum rerum hujusmodi beneficiorum in personas idoneas, etiam de hujusmodi contaminatorum consensu factis, eisdemque ab illis interim præstitis vel solutis,nihilominus valituris. Nemo autem ignorationem prætexens valeat excusari, cum prædictæ prohibitiones satis manifestæ sint, & quisque ante petitionem vel acceptationem beneficiorum hujusmodi,num illorum capax sit,debeat se probare. Nulli ergo, &c.

P. An 9. *9 Nov.* Dat. Rom. apud S.Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1580. idibus Novemb. Pont. nostri anno 9.

XVII. Jurisdictio Ordinariorum, in puniendis vicariis, familiaribus,colonis,& Ministris fratrum Militum hospitalis S Joan Hierosolymitani,juxta dispositionem Conc. Trid. sess.24. cap.11.

Hæc jurisdictio à Pont. successoribus semper præservata fuit, ut videre est inf. in const.5. Gregor. XIV. Quanta, *& aliis const. ibi indicatis. Cætera de hac Militia notavi sup. in const.2. Anast. IV.* Christianæ.

An.D. 1580. *GREGORIVS PAPA XIII.*

Ad futuram rei memoriam.

dium. CIrcumspecta in omnibus actibus suis Rom. Pont. providentia interdum ea quæ certis etiam rationabilibus tunc suadentibus causis à Sede Apost.emanata reperiuntur,alia superveniente ratione, qua præsertim populorum offensioni occurritur, & Episcoporum jurisdictioni ritè consulitur, reducere, ac suam declarationem interponere consuevit, & aliàs desuper disponit, prout temporum, rerum, & personarum qualitate pensata,perspicit in Domino salubriter expedire.

a's hujus fit. §.1. Cum itaque compertum sit,quamplurimos clericos sæculares,necnon laicos gratiis & privilegiis,quibus Sedes Apost. dilectos filios Magistrum, Conventum, & Milites hospitalis S. Joan. Hierosolym.de Repub. Christiana optimè semper meritos,ac eorum Ecclesias & loca liberaliter prosecuta est, abutentes, unde sibi religiosius vivendi legem imponere deberent,inde laxioris vitæ occasionem arripere,dum varios,sæpè etiam vanos exẽptionis,libertatisque titulos prætexunt, alii quidẽ quod pro Vicariis,Capellanis,ministris,& inservientibus Ecclesiis d.hospitalis quomodolibet adscripti sint,alii verò quod coloni,procuratores & familiares ipsorum Militum existant,quãvis in propriis domibus licenter degant,nihilominus ex prædictorum Militum privilegiis, illorumque confirmatione etiã post Conc.Trid.à fel.rec.Pio Papa V. prædecessore nostro obtenta, prætendant se ab omni jurisdictione Ordinariorum exemptos esse,nec ab illis inquiri,visitari, puniri, aut corrigi posse, eoque ipso delictorũ suorum sibi immunitate promissa,gravẽ in populo offensionem præbere, & in Episcoporum jurisdictione perturbationem in dies majorem excitare dignoscantur.

Reductio privilegiorũ, & exemptionum Militum ad terminos Cõc. Trident. ac in rub. §.2. Idcirco nos huic malo, quod à prædicto Concilio multò ante præviſum fuerat,salubriter providere volentes, Motu proprio,nõ ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam,sed ex mera nostra voluntate ac deliberatione,& certa scientia,deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia & singula privilegia, exemptiones, gratias & indulta Magistro,Conventui,Militibus,& militiæ d.hospitalis per quoscumque Rom.Pont.prædecessores nostros,& Sedem prædictam in genere,vel in specie quomodolibet concessa & confirmata, necnon d. Pii V. literas super eorundem confirmatione emanatas sub dat. Romæ apud S.Petr. sub annulo Pisc. die 29. Nov.1568. Pont.sui anno 3.ad prædicti Concilii decretorum terminos tenore præsentium reducimus,ac reducta esse, nihilque ex ipsis privilegiis,exẽptionibus, gratiis & indultis, Ordinariis locorum detractum esse,quominus ipsorũ Militum Vicarii,Capellani,Ministri,serviẽtes,adscripti,coloni,procuratores,& familiares Militum hujusmodi,quibus ea jam concessa sunt,& in posterũ concedi cõtigerit ab ipsis Ordinariis tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, de eorum excessibus,criminibus,& delictis,etiã extra visitationẽ, quando & quoties opus fuerit,inquiri,visitari, puniri,& corrigi possint, ipsorumque Ordinariorum jurisdictioni plenè in prædictis subjecti existant, (exceptis tamen iis,qui Ecclesiis,aliisque locis dd.Militũ actu serviunt, & intra eorum septa & domos resident, ac sub eorum obedientia vivunt,quæ omnia debere simul concurrere intelligantur,sive iis, qui legitimè & secundum regulam prædictæ Religionis professionẽ fecerint, de qua loci Ordinario cõstare debeat.)Et ita in præmissis omnibus & singulis per quoscũque Judices, ordinarios & delegatos,quavis auctoritate fungentes,etiã causarũ Palatii Apost. Audit.ac S.R.E.Card. sublata eis & eorũ cuilibet quavis aliter judicãdi & interpretãdi facultate & auctoritate,in quavis causa,& iustãtia judicari,& definiri debere.

Clausula præservativa. §.3.Præsentesque literas de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari vel impugnari non posse, sed illas semper validas & efficaces esse, nec per Magistrum, Conventum, & Milites prædictos,quorumcumque privilegiorum,statutorum, consuetudinis & styli prætextu ullatenus infringi, vel contra illas, & in eis contenta veniri non posse, neque deberej irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus & declaramus.

Clausula derogatoria. §. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac d.hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, stabilimentis, usibus,& naturis,necnon declarationibus, sententiis, juramentis, concordiis, privilegiis quoque, indultis & literis Apost. Magistro & Conventui, ac Militibus prædictis,& eorum Vicariis, Capellanis, colonis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipsorum Militum intuitu vel contemplatione, per quoscumque Rom. Pont. & Sedem prædictam quomodolibet concessis,confirmatis,& innovatis. Quibus omnibus & singulis,etiamsi pro sufficienti eorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis,specifica,expressa,& individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes,ad effectum præsentium dumtaxat specialiter & expressè, motu simili derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Confirmatio d.const. Pii V. §.5.Eisdem Pii Papæ V. literis memoratis, quoad alia, & in eo maximè quod voluit prædictorum militum privilegia,illorumque confirmationem non comprehendere neque Ecclesias neque personas, in his quæ ad curam animarum pertinent, sed in his dicti Conc. Trid. decreta omnino servari debere, in suo robore permanentibus.

Fides transumptorum. §. 6. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem ubique fides, tam in judicio quàm extra

adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 9. die 25. Nov. Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Novemb. 1580. Pont. noſtri anno 9.

LXVIII. Medici Hebræi, vel infideles, ad curandos Chriſtianos infirmos non admittantur. Et Medici omnes ſervent conſtit. Pii V. in monendis infirmis ad confeſſionem peccatorum.

Hoc idem quoad Medicos Hebræos ſtatuit Paul. IV. ſupr. in ejus conſt. 3. Cum nimis, *ubi alia de Hebr. adnotavi.*

Edita A. D. 1581. GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Paul. IV. prohibuit Medicos Judæos curare poſſe Chriſtianos. ALias piæ mem. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, edita perpetua conſtitutione inter alia ſancivit, ne Medici Judæi etiam vocati, & rogati ad Chriſtianorum ægrotantium curam accedere, aut illi intereſſe poſſent.

Pius V. approbavit. §. 1. Quam conſtit. poſtea Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter per ſuas literas approbavit, innovavit, & confirmavit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decrevit, ac voluit, & ſub interminatione divini judicii præcepit, & mandavit, omnia in eadem conſtit. contenta in poſterum firmiter obſervari, non ſolùm in terris, & dominiis S.R.E. ſubjectis, ſed etiam ubique locorum.

Innoc. III. & Pius V. ſuſp. in conſt. 3 ſuſtulerunt Medicos poſſe ad infirmos non confeſſos accedere. §. 2. Quia tamen nobis non ſine magna animi noſtri moleſtia innotuit, ea minimè obſervari, ſed multos adhuc ex Chriſtianis hominibus eſſe, qui dum ſuos corporum languores illicitis mediis, & præcipuæ Judæorum ac aliorum infidelium opera ſanari cupiunt, veræ ſalutis animarum ſuarum, & corporum ſimul immemores fiũt, & quod valde dolendum eſt, in damnationis æternæ maximum ſæpè diſcrimen incidunt, Medicis Judæis, & infidelibus hujuſmodi ad ipſorum curationem vocatis, & adhibitis: unde fit, ut & Judæis, ac aliis infidelibus magna detur delinquendi occaſio, & ſimul ſalutare præceptum negligatur, ab Innoc. Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro in Cono. generali quondam emiſſum, & deinde à prædicto Pio V. innovatum, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto jacentes vocati eſſent, ipſos ante omnia monerent, ut idoneo confeſſori omnia peccata ſua juxta ritum S.R.E. confiterentur, neque tertio die ulterius viſitarent niſi longius tempus infirmo confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo ejus conſcientia onerabatur, conceſſiſſet, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtaret, quod infirmi peccata ſua confeſſi fuiſſent.

Pont. iſtæ approbat, & innovat dictas conſt. Pauli IV. & Pii V. §. 3. Idcirco nos tam Judæos, qui adverſus mandata hujuſmodi Apoſt. committere audeant, quàm Chriſtianos qui illos ad ſe accerſunt, vel medendi licentiam concedunt, & viam ad delinquendum eiſdem aperiunt, coërcere volentes, ſupradictas prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter obſervari mandamus, atque hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione, eiſdem conſtitutionibus, & præceptis, pro firmiori illorum obſervatione addentes, univerſis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus diſtrictè inhibemus, & interdicimus, ne poſthac Judæos, vel alios infideles ad ipſorum Chriſtianorum ægrotantium, & infirmorum curam vocent ſeu admittant, aut vocari, admittive faciant, concedant, vel permittant.

Publicetur hac conſt. ſingulis annis initio Quadrageſ. §. 4. Mandantes propterea omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, necnon dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, & quibuſvis Parochis, aliiſve animarum curam habentibus & exercen. ſub indignationis noſtræ, ac aliis arbitrio noſtro infligendis pœnis, ut præſentes noſtras literas in ſuis Eccleſiis, quæ in illis civitatibus vel diœceſibus conſtitutę ſunt, in quibus Hebræi, vel alii infideles moram trahunt, quamprimum ad eos perlatæ fuerint, & deinde ſingulis annis initio quadrageſimalis jejunii publicent, aut publicari faciant.

Pœna contravenientium. §. 5. Et quod ſi quis poſt earum publicationem etiam quomodolibet exemptus, ac cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtens adverſus illa facere auſus fuerit, Sacramenta ei Eccleſiaſt. nullatenus miniſtrentur, nec etiam à regularibus exemptis, & ſic decedens, Eccleſiaſtica careat ſepultura, quæ quidem omnia parochi ægrotantibus ſignificare apto tempore non omittant, præſertim cum Judæum, vel infidelem medicum ab eis admiſſum eſſe cognoverint, & alias ipſi locorum Ordinarii contra hujus mandati tranſgreſſores debita animadverſione procedant, Judæoſque ipſos nihilominus juxta Pauli & Pii Pont. prædictorum literas contra illos editas pro earum tranſgreſſione puniant.

Clauſ. §. 6. Non obſtant. conſtit. & ordinat. Apoſt. ac omnibus illis, quæ idem Paulus & Pius in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare, privilegiis quoque, induſtis, & literis Apoſt. quibuſvis perſonis etiam regularibus, privilegiatis & exemptis, eorumve Ordinibus & congregationibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Marimagno, ſeu Bulla aurea nuncupata, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus & formis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Seu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides ſumptis. §. 7. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. A. 30. Mar. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Martii 1581. Pont. noſtri anno 9.

Publicatio. *Anno à Nativitate D. 1581. indict. 9. die verò 5. menſis Aprilis, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno 9. retroſcripta literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per me Petrum Aloyſium Gaytam, ejuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Petrus Stoch Mag. Curſ.

De auctoritate Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis Confalonis de Urbe, quoſcumque Chriſti fideles S. R. E. ditioni ſubjectos, piorum eleemoſynis perquiſitis, ab infidelium captivitate liberandi. Duoſque carceratos, in feſto ejuſdem B. Mariæ, & in ejus honorem, anno quolibet liberandi. LXIX.

Alia de hac ſodalitate, dixi ſupra ad hujus Pont. conſt. 38. Paſtoris.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1581. & 1582. Chriſtianæ apud infideles Captivorum mala Pont. deplorat.*

CHriſtianæ nobiſcum Religionis conſortes gravi captivitatis & ſervitutis jugo à Chriſtiani nominis hoſtibus oppreſſos, duriſque operibus quotidie vexatos immenſa S. Matris Eccleſiæ clementia piè miſeratur, eorumque afflictiones, fuſis ad miſericordiarum Patrem & totius conſolationis Deum devotis precibus adjuvare, atque in aliorum Chriſtianorum memoriam, in myſticis maximè, & ad purificandas fideliũ mentes ſanctius inſtitutis diebus, revocare non intermittit. Quod clemens piæ matris officium nos quoque admonet, ut miſerorum Captivorum ærumnis ſuccurramus, fratrumque charitatem ad idem, quantum in nobis eſt, excitemus, ne langueſcente paulatim extremis malis cõflictatæ carnis infirmitate, &

& hoſte diabolo, ſe infirmis & verbi Dei prædicatione, ſacrificiorum & ſacramentorum ſolatio deſtitutis eorum mentibus inſinuante, deſperationi ſuccumbentes, ad ſuſceptæ in baptiſmo fidei deſertionem inducantur, tandemque cum nulla, ſi quam habebant, ſubſidii ſpes appareat, ad æternam redemptarum pretioſo Domini noſtri Jesu Christi ſanguine animarum perditionem miſerè perducantur.

...rum ...mptio- ...ſunt ...ris Ec- ...ſiæ.

§. 1. Quare ne hujuſmodi, quæ toto animo horreſcimus, accidant, neve in qua re ſacris rebus, & pretioſis vaſis non parcitur, in qua à Deo acriter interrogamur, cur tot captivi in captivitatem ducti ſunt, nec redempti, negligentes diutius fuiſſe, aut quicquam pretioſius, quam animas ipſas habuiſſe arguamur, quando noſtra & Sedis Apoſtol. auctoritate redimendorum Captivorum opus in alia jamdiu loca eſt diffuſum, illud quoque in alma Urbe noſtra conſtituere decrevimus, ad quod etiam ingemiſcentium captivorum matrum, aliorumque propinquorum lamentis & lacrymis quotidie urgemur, eorum maximè qui noſtræ & dictæ Sedis temporali ditioni ſubjecti, ut ipſi tutelam primum, & in mari noſtro Tyrrheno & Adriatico ſecuritatem ſic poſt vincula, liberationem quoque à nobis jure ſuo expoſcere videntur. Quibus omnibus valde ad hoc opus ſollicitati, cum adjumenta nobis ad illud requireremus, in dilectos filios Cuſtodes & Cõfratres Archiconfraternitatis Glorioſiſſ. Virginis Mariæ Confalonis nuncupatæ de dicta Urbe, quos huic operi præficeremus, mentem noſtram intendimus, de quorum inſigni Chriſtianæ pietatis affectu confiſi, qui nobis cum ob præſtitam in Eccleſiarum Archiconfraternitati prædictæ unitarum divino cultu & conſervando & augendo, inopibuſque dotandis, & locandis puellis, necnon pauperibus, aliiſque variis caſibus afflictis multos annos in Urbe operam, tum etiam dilecti filii noſtri Julii Antonii S. Bartholomæi in Inſula presbyt. Card. S. Severinæ nuncupati, teſtimonio nõbis ſatis innoteſcit.

...ſcon fra- ...itatem ...ſalonis ...ctæ.

§. 2. Motu igitur proprio, & ex certa ſcientia, necnon matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, onus hoc univerſum, quod magnum eſſe intelligimus, curæ & ſollicitudini Archiconfraternitatis prædictæ in perpetuum imponimus, ad hoc ut ipſa Archiconfraternitas, illiuſque Cuſtodes & Confratres pro tempore exiſtentes, quoſcumque Chriſti fideles dictæ Urbis, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum noſtræ & dictæ Sedis temporali ditioni mediatè & immediatè ſubjectorum, ubicumque captos conquirant, ex infidelium ſervitute redimant, eaque de cauſa omni loco dictæ ditioni noſtræ, ut præfertur, ſubjecto, eleemoſynas & oblata quæcumque quærant & accipiant, Collectores probos & ad charitatis officium exercendum propenſos, ac alias ad id ab Ordinariis locorum approbatos, quotquot neceſſarii fuerint, ſervata forma Concil. Trident. conſtituant, qui eleemoſynas, oblationes, legata & quæcumque alia ſubſidia, tam in dicta Urbe, quàm in quibuſvis Provinciis, Civitatibus, oppidis, caſtris & locis ipſi ditioni, ut ſupra ſubjectis, pro hujuſmodi redemptione, & cauſis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniaſque inde congerendas penes publicum mercatorem fide & facultatibus idoneum deponant, donec illæ in redemptionem captivorum hujuſmodi arbitrio ipſorum Cuſtodum & Confratrum erogentur, ita tamen ut de aliis ipſius Archiconfraternitatis redditibus ad alios pios uſus, juxta illius laudabilia inſtituta deſtinatis, nihil omnino detrahatur.

...rantur Cõ- ...fratres, ut Re- ...emptionis ...ram ſuſci- ...ant.

§. 3. Itaque Cuſtodes & Confratres prædictos, necnon omnes utriuſque ſexus Chriſti fideles per redemptionis noſtræ Sacramentum omni cordis affectu obteſtamur, ut ejus membris laborantibus & oppreſſis compati non negligant, qui pro omnibus pati ipſe dignatus eſt, Cuſtodes ſiquidem & Confratres, ut cum noſtræ benedictionis gratia redemptionis captivorum cauſam prompto animo ſuſcipiant, ſeque ad ſalutem animarum in infidelium poteſtate periclitantium ferventer exerceant, ac tam ipſi quàm alii Chriſti fideles naſcenti huic operi ſemper & ubique faveant, piiſque largitionibus proſequantur, centuplum in æternis cœli tabernaculis fœliciter recepturi.

...rdinarii &

§. 4. Inſuper univerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, necnon Rectoribus parochialium, & aliarum Eccleſiarum, eorumque Vicariis, ac cæteris ordinis Eccleſiaſtici perſonis ſæcularibus, & etiam Mendicantium regularibus in quacumque dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis ditionis prædictæ injungimus, ut quotieſcũque pro parte Cuſtodum & Confratrum prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, laudabile hoc opus per ſe vel alium ſeu alios, etiã adhibitis verbi Dei Concionatoribus in ſuis quiſque Eccleſiis, plateis, & locis, & ubicumque opus erit, omnibus Chriſti fidelibus publicent atque denuntient, ipſoſque ad illud omni ſtudio & charitate ad eleemoſynas, oblationes, & legata prædicta certatim conferendo, omni ſtudio & charitate accedant, ut miſeris & afflictis captivis, quorũ animarum periculum imminet, copoſiùs ſuccurratur. *alii ſuorum Confraternitatis*

§. 5. Cæterum ut pium hoc opus ſalubribus inſtitutis directum, felicia in dies ſuſcipiat incrementa, Cuſtodibus & Confratribus prædictis licentiam tribuimus, ut ad fauſtum & incolumem ſtatum ipſius operis ritè atque ordine conſtituendum, quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta licita & honeſta, ſacriſque canonibus, Conciliique Tridentini decretis non contraria, & à noſtro in Urbe in ſpiritualibus Vicario approbanda condere, ac condita, quotieſcumque opus erit, mutare & corrigere, & etiam omnino vel in parte abrogare, aliaque ut præfertur approbanda de novo edere, ac cætera gerere, exequi, exercere quæ in præmiſſis neceſſaria fuerint quomodocumque & opportuna. *Facultas Societatis condendi ſtatuta, &c.*

§. 6. Decernentes præſentes, ac omnia in eis contenta perpetuò inviolata conſiſtere. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. Rom. Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid contra illas per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Clauſula præſervativa, & Decretum irritans.*

§. 7. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Hoſtien. & Bononien. ac Perufin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, ut ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Cuſtodum ac Confratrum præfatorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſas literas, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus ſemper & ubique firmiter obſervari, ac Cuſtodes, Confratres, Collectores prædictos, cæteroſque omnes, quos literæ ipſæ concernunt, illis pacificè frui & gaudere, non permittẽtes quemquam ipſorum deſuper quomodolibet moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam ſæpius aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. *Executorum deputatio.*

§. 8. Non obſtant. fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, Conciliis quoque univerſalibus, etiam facultatum quæſtuandi revocatoriis, necnon prohibitionibus deſuper factis, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctiſſ. Trinitatis Redemptionis captivorum & B. Mariæ de Mercede, aliorumque Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumque Principum inſtantiam, aut etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet concelſis, *Clauſula derogatoria.*

conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, expreſſam, & ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§. 9. Volumus autem, ut earundem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel dictæ Archiconfraternitatis munitis, manuque ejuſdem Archiconfraternitatis, vel alterius Notarii publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides ubique in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. A. 11. die 28. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1582. 5. Kal. Jun. Pont. noſtri anno 11.

Sequitur Indultum liberandi carceratos, de quo in rubr.

Edita An. D. 1583.

GREGORIUS PAPA XIII. Ad futuram rei memoriam.

Jul. III. anno 1. ſui Pont. indultum dedit liberandi unũ carceratum.

§. 10. CUm alias fel. record. Julius Papa III. prædeceſſor noſter dilectis filiis Cuſtodibus & Confratribus Archiconfraternitatis Conſalonis de Urbe, ut ad laudem & honorem B. Mariæ ſemper Virginis in ejus Aſſumptionis feſto unum carceribus detentum, etiamſi talis ultimo ſupplicio plectendus veniret, ad illorum electionem annis ſingulis extrahere, & liberare valerent, indulſerit.

Pius IV. anno 1. ſui Pont. illud confirmavit.

§. 11. Et deinde piæ mem. Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, ut hujuſmodi indultum majorem obtineret roboris firmitatem, illud, ac in eo contenta quæcumque approbaverit, & confirmaverit, ac perpetuæ firmitatis robur adjecerit, necnon quatenus opus eſſet Cuſtodibus & Confratribus prædictis ea omnia de novo conceſſerit, prout in ſupplicationibus motu proprio eorundem prædeceſſorum ſignatis, quorum ſolam ſignaturam ipſi Julius & Pius prædeceſſores ſufficerè reſpectivè voluerunt, pleniùs continetur.

Sed has Bullas conſulto pratermiſit.

Hi Pont. dedit auctoritatem redimendi captivos, ut in præmiſſis conſtit.

§. 12. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte Cuſtodum & Confratrum prædictorum petitio continebat, licet ipſi in poſſeſſione excarcerandi, & liberandi hujuſmodi abinde circa fuerint & ſint, ac eleemoſynam, quam liberandus hujuſmodi ipſi Archiconfraternitati offerre & dare vellet, in ejuſdem Archiconfraternitatis uſus convertere poſſint, tamen quia nuper nos per quaſdam noſtras ſub plumbo expeditas literas onus univerſum, quod magnum eſſe intelleximus, redimendi captivos curæ & ſollicitudini dictæ Archiconfraternitatis in perpetuum motu proprio impoſuimus, &c. ut ſup.

Modò hic idem Pont. pro hujus operis ſuſceptione.

§. 13. Volentes ipſi Cuſtodes & Confratres, totoque cordis affectu exoptantes, onus hujuſmodi eis per nos impoſitum, quod libenter acceptarunt, juxta noſtram voluntatem & dictas literas exequi, & totali executioni nunc & in omnibus redimendi dictos captivos occurrentibus neceſſitatibus demandare, ſed cum ad id faciendum quamplurimorum Chriſti fidelium eleemoſynæ ſint neceſſariæ, & ipſi ſperent, ex nunc in carceribus dictæ Urbis detentis, & pro tempore detinendis aliquam eleemoſynam habere, & illam in redimendos captivos præfatos convertere parati ſint, in eis non ſolùm unum, ſed duos carceratos, & pro quocumque crimine, (præterquam læſæ Majeſtatis, & aſſaſſinii, ac propinati veneni, necnon falſificationis literarum, ſupplicationum, commiſſionum, & aliarum gratiarum Apoſtolicarum, vel monetæ) in dictis carceribus exiſtentes, & ad triremes, ac etiam ultimo ſupplicio condemnatos liberandi quolibet anno in perpetuum eis, ac dictæ eorum Archiconfraternitati licentia & auctoritas per nos concedantur.

Indulgentia liberandi carceratos aliqua delicta.

§. 14. Nos Cuſtodes & Confratres hujuſmodi, in præmiſſis tam ſanctis & laudabilibus operibus confovere, ac eos, & ipſam Archiconfraternitatem amplioribus favoribus & gratiis proſequi volentes, motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præmiſſa in dictis ſupplicationibus motu proprio contenta, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illiſque noſtrum, & dictæ Sedis firmitatis perpetuæ robur adjicimus, ac ea omnia, & ſingula, ad hoc ut ipſi Cuſtodes, & Confratres quolibet anno perpetuis futuris temporibus non ſolùm unum, ſed duos carceratos, & pro quocumque crimine, & delicto quantumcumque gravi & enormi, (ſupradictis exceptis) in dictis carceribus detentos, & detinendos, & ad triremes, & etiam ultimo ſupplicio condemnatos, & condemnandos, in vigilia dicti feſti excarcerare, liberare, & abſolvere liberè & licitè valeant, qui eo ipſo abſoluti ſint, & eſſe cenſeantur à quibuſvis aliis criminibus (præterquam prædictis exceptis,) auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuò harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac eis, & dicti Archiconfraternitati ſimiliter perpetuò concedimus, plenamque & liberam ſemper licentiam & facultatem impartimur.

Officiales nes illius ſervent.

§. 15. Mandantes dilectis filiis dictæ Urbis Gubernatori, Senatori, Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & Vicario, aliiſque Judicibus, & Carcerum Cuſtodibus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum cuilibet, quatenus vobis præſentibus, omni mora & dilatione & excuſatione poſtpoſitis, eiſdem præſentibus pareant, & obediant, ac illas obſervent, & obſervari faciant realiter & cum effectu.

Quibuſdam quæ non ſtantibus.

§. 16. Non obſtantibus præmiſſis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores noſtri in eiſdem motu proprio, & ſupplicationibus motu proprio, voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. die 26. Julii.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 26. Julii 1583. Pont. noſtri anno 12.

De Judæorum, aut Infidelium flagitiis, in quæ hæreticæ pravitatis Inquiſitores animadvertere poſſunt. LXX

Ad hoc facit conſt. 1. Nicol. IV. ſup. Turbato. *Et de materia Judæorum notavi ſup. in Pauli IV. conſt.* 3. Cum nimis.

Inquiſitorum verò generalium auctoritatem vide infrà in Sixti V. conſt. 74. *Immenſa*, in prima Congreg. cum ibi indicatis.

Edita A. 1581.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Judæi quidam eorum converſione in [illegible] S. Ruffi eſpiuntur dentes in Religionem Chriſtianam multa nefanda committere.

ANtiqua Judæorum improbitas, quas divinæ bonitati ſemper reſtiterunt, tanto execratior conſiſtit filiis, quanto ipſi ad cumulandam patrum ſuorum menſuram in Dei filio repudiando, ejuſque in mortem nefariè conſpirando, gravius deliquerunt, qui propterea ſuis effecti majoribus nequiores, propriis ſedibus expulſi, atque in omnes diſperſi orbis terrarum regiones, ſervitutique perpetuæ mancipati, non majorem in cujuſquam ditione clementiam, quàm in Chriſtianorum Provinciis, maximè verò in Apoſtolicæ pietatis gremio invenerunt, quæ pro eorum converſione laborans, eos miſericorditer excepit, atque in cohabitatione unà cum filiis ſuis ſuſtinuit, ad veritatiſque lumen allicere pio ſemper ſtudio conata eſt, rebuſque ad vitam neceſſariis juvit, injuriis & contumeliis prohibuit, multis denique beneficentiæ ſuæ privilegiis circummunivit; illi verò nullis beneficiis manſuefacti, nihilque de ſuo priſtino ſcelere remittentes, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum in

in cœlo triumphantem adhuc in ſynagogis ſuis, & ubique perſequuntur. Chriſti quoque membris infenſiſſimi non deſinunt in Religionem Chriſtianam horrenda facinora quotidie magis audere.

§. 1. Quibus nos, ne pietatis noſtræ puritas polluatur, aut à fœdis mancipiis Chriſti, Chriſtianorumve nomini impunè illudatur, obviare volentes, Statuimus, ac etiam declaramus, Inquiſitores hæreticæ pravitatis libere procedere poſſe in omnibus cauſis, & caſibus, qui ſequuntur.

§. 2. Si quis Judæus, aut infidelis, in iis quæ circa fidem cum illis nobis ſunt communia, veluti Deum unum, & æternum, omnipotentem, creatorem omnium, viſibilium & inviſibilium, & ſimilia, non eſſe aſſeruerit, prædicaverit, vel privatim alicui inſinuaverit.

§. 3. Si dæmones invocaverit, conſulueritve, aut eorum reſponſa acceperit, ad illoſve ſacrificia, aut preces ob divinationem, aliamve cauſam direxerit, aut quid eis immolaverit, vel thuris, alteriuſve rei fumigationes obtulerit, aut alia quævis impietatis obſequia præſtiterit.

§. 4. Si Chriſtianos verbo, facto, vel exemplo, aut alio quovis modo nefaria hujuſmodi docuerit, vel ad ea perpetranda perduxerit, aut perducere attentaverit.

§. 5. Si Salvatorem, & Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum purum hominem, vel etiam peccatorem fuiſſe, Matremve Dei non eſſe Virginem, & alias hujuſmodi, blaſphemias quæ per ſe hæreticæ dici ſolent, in Chriſtianæ fidei ignominiam, contemptum, aut corruptionem impiè protulerit.

§. 6. Si cujuſvis eorum opera, auxilio, conſilio, vel favore aliquis Chriſtianus à fide deſciverit, quamque ſemel ſuſceperat abnegaverit, vel ad Judæorum ſeu aliorum infidelium ritus, cæremonias, ſuperſtitiones, vel impias ſectas tranſierit, vel redierit, ſeu in hæreſim aliquam inciderit, aut qui, ut Chriſti fidem abneget, ſeu in hæreſim incidat, opem, conſilium, auxilium, vel favorem quomodocumque præſtiterit.

§. 7. Si quis Catechumenum vel quemcumque ex Judæis, aut infidelibus Deo inſpirante ad fidem Chriſtianam venire volentem, poſt declaratam nutu, verbo, facto, aut quocumque alio modo ejus voluntatem, à fide, vel fidei inſtructione, aut à ſacri baptiſmi ſuſceptione retrahere, avertere, vel dehortari, aut ne ad fidem veniat, neve regenerationis lavacro abluatur, quovis modo impediverit.

§. 8. Si quis apoſtatas, hæreticoſve ſcienter domi ſuæ acceptaverit, aluerit, commeatu juverit, ſeu quovis modo eis cibaria ubicumque præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miſerit, aut de loco ad locum deduxerit, ſeu aſſociaverit, vel deducendos ſeu aſſociandos curaverit, aut ſumptus miniſtraverit, duces, comiteſve illis adjunxerit, vel ne ab eis perpetrata deprehendi, aut inveſtigari queant, fecerit. Quique dictos apoſtatas, aut hæreticos ſcienter aliquo modo receptaverit, occultaverit, defenderit, aut eis opem, conſilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præſtiterit.

§. 9. Si libros hæreticos, ve Thalmudicos, aut alios Judaïcos quomodolibet damnatos, aut alias prohibitos tenuerit, cuſtodierit, vel divulgaverit, vel in quæcumque loca detulerit, aut ad eam rem operam ſuam accommodaverit.

§. 10. Si Chriſtianos deriſerit, redemptioniſque noſtræ hoſtiam ſalutarem in ara crucis immolatam, Chriſtum Dominum ludibrio & deſpectui habens, quandocumque, maximè verò in ſacro Paraſceves die agnum, ſive ovem, aut quid aliud cruci affixerit, aut appenderit, in eamve conſpuerit, ſeu quodcumque contra ipſam fecerit.

§. 11. Si nutrices Chriſtianas contra ſacrorum Canonum ſtatuta, diverſorumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ſanctiones adhuc retinuerit, aut eas retinens die, qua ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, lac, uno, vel pluribus diebus in latrinas, cloacas, vel alia loca effundere coëgerit.

§. 12. In quibus caſibus univerſis & ſingulis omnes prædictæ pravitatis Inquiſitores omnium Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Dominiorum, & locorum univerſi orbis Chriſtiani Judices in ſuis quemque locis perpetuò delegamus, ut ſuper his contra Judæos, atque infideles quoſcumque, ſimul vel ſeparatim, prout in cauſis fidei juxta ſacrorum canonum formam, necnon officii Inquiſitionis hujuſmodi conſtitutiones, diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo vel aliquibus horum flagitiorum exceſſibus culpabiles reperierint, in eos pro culpæ modo, ac etiam pro criminum numero, vel multiplicatione, aut conſuetudine delinquendi, flagra, remigia, etiam perpetua, rerum quoque publicationes, exilia, aliaque atrociora decernant, & alias de eis exempla edant, quæ ſcleratos illos deterreant ab hujuſmodi flagitiis in poſterum admittendis.

§. 13. Nos enim venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus Inquiſitoribus generalibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Prælatis, ac etiam aliis prædictis Inquiſitoribus in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipimus & mandamus, ut præſentes noſtras literas in Civitatibus, & locis cuique ſubjectis publicare, & juxta illarum tenorem procedere, ipſaſque debitæ executioni mandare procurent.

§. 14. Decernentes irritum, & inane quidquid ſecus per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 15. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon exemptionibus, privilegiis, immunitatibus, commeatibus, in fidem publicam receptionibus, & tolerantiis, prædictis Judæis, & aliis infidelibus, Maranis, & Apoſtatis, tam in Dominiis, Terris, & locis noſtris, & Sedi Apoſtolicæ mediatè vel immediatè ſubjectis, quam alibi ubicumque Regnorum, Provinciarum, & Dominiorum, gentium, & locorum commorantibus, vel in ea ex quibuſvis Regnis & partibus, tam fidelium quàm infidelium confluentibus, eorumque Judicibus, Advocatis, & defenſoribus, quacumque auctoritate, poteſtate, & dignitate fungantur, etiam ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumvis aliorum Principum, tam per fel. rec. Paulum III. decimo Kal. Martii, & Julium etiam III. Non. Decembris, tertio anno ſui cujuſque Pontificatus, quàm etiam quoſcumque alios anteriores & poſteriores Romanos Pontifices, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos, ac etiam Cameram Apoſtolicam, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & aliàs quomodocumque hactenus conceſſis, confirmatis, & innovatis, atque in poſterum concedendis, confirmandis, & innovandis, quæ omnia, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, aut aliqua alia forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus pro plenè expreſſis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè revocamus, abrogamus, & omnino abolemus, cæteraque contraria quæcumque.

§. 16. Volumus autem præſentes in locis Urbis conſuetis de more publicari, & earum exemplis impreſſis, manu Notarii publici, & ſigillo Sanctæ Romanæ, & univerſalis Inquiſitionis, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem ubique, tam in judicio, quam extra illud adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1581. Kal. Junii, Pont. noſtri anno 10.

Anno à Nativitate Domini 1581. *Indict.* 9. *die verò* 10. *menſis Junii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno* 10. *retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ S. Ioan. Lateran. Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellaria Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ*

Conſtitutio Innocent. IV. conſt. 2. Ab Inquiſitoribus cohercendos.

Præceptum publicandi hanc conſt.

Decretum irritans.

Clauſulæ derogatoriæ.

Iuſſio publ. & exemplis extendendis.

D. P. An. 10. 1. Iunii.

Publicatio

Flore, ac etiam ad valvas ſepti Hebreorum, per nos Petrum Aloyſium Gaytum, & Nycolaum Tuglietum Apoſtolicos Curſores.

Act. Ludovicus Mag. Curſ.

LXXI. Furnarii Urbis, pro pretio Panis, in cauſis diſcuſſionum cæteris aliis creditoribus præferantur. Et omnes Judices Urbis, in eorum litibus, manu regia procedere poſſint.

Hæc privilegia confirmantur & extendantur à Sixt. V. inf. in ſua conſt. 36. Cœleſtis, *ubi notabo. Et quoad prælationem in diſcuſſione ſeu concurſu creditorum, vide ſup. conſtit. 15. Pii V.* Sanctiſſimus, *& quæ tibi illic indicavi.*

Edita A. D. 1581.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad futuram rei memoriam.

Cauſa conſt. CUm ſicut accepimus, dilecti filii Piſtores Almæ Urbis noſtræ, utplurimum panem & furfur in eorum apothecis pro tempore exiſtentia, diverſis perſonis dictæ Urbis incolis ad credentiam, ut vocant, dare ſoliti ſint, & pro illorum pecuniis inde recuperandis, tam ab ipſis perſonis quam etiam defunctarum perſonarum hujuſmodi hæredibus lites ſuſcipere, & judicia movere, non ſine maximis eorum impenſis & laboribus cogantur, ac etiam ſæpè contingat, ut ipſis perſonis decoctis, ſive defunctis, eorum bonorum & hæreditatum diſcuſſione facta, bona, ſeu hæreditates ipſæ ad omnia eorum debita ſatisfacien. minimè ſufficiant, ipſique piſtores, quamvis eorum partes inter res cibarias ferè præcipuum, & magis neceſſarium locum obtineant, & juxta conſtitutionem fel. rec. Pii Papæ V. prædeceſſoris noſtri ſuper ordine in ſatisfactione creditorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum Romanæ Curiæ Prælatorum ſervando editam, in priori cauſa connumerari videantur, tamen ſæpè tanquam vigore dictæ conſtitutionis in prima cauſa hujuſmodi minimè comprehendi, ſed ut poſteriores eorundem bonorum, ſeu hæreditatum creditores eorum creditis fruſtrati remaneant, in maximum eorum qui granum à Camera Apoſtolica per eos pro tempore acceptum, via executiva, & manu regia ſolvere coguntur, damnum & præjudicium. Unde quamplures ex ipſis Piſtoribus eorum creditis ſic fruſtrati, & aliena fide decepti, & deterioris conditionis effecti, eorum Piſtoris artem deſerere, ac etiam aliquando ab eadem Urbe, ne pro debitis ſuis exſolvendis in carcerem detrudantur, & in eo marceſcant, recedere coguntur.

Furnarii Urbis in cauſis diſcuſſionum cæteris etiam creditoribus præferri debent.

§. 1. Nos igitur pro noſtri paſtoralis officii debito in præmiſſis opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, modernis, & pro tempore exiſtentibus dictæ Urbis Piſtoribus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, in omnibus & ſingulis bonorum, & hæreditatum quarumvis perſonarum, etiam cujuſcumque dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentium, coram quibuſvis Judicibus dictæ Urbis, tam ordinariis quàm delegatis & ſubdelegatis, pro tempore faciendis diſcuſſionibus, etſi earundem perſonarum potiores, & priores creditores non fuerint, in priori & potiori loco, ſive gradu, primaque cauſa in eadem conſtitutione contenta, nempe pro pane tantum haberi, & teneri debeant, cæteriſque aliis perſonis ratione tantum pecuniarum eis occaſione panis debitarum in ſimilibus cauſis diſcuſſionis præferri poſſint, & debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Omneſque Judices Urbis in eorum cauſis manu Regia procedere poſſint.

§. 2. Et inſuper pro minori eorundem Piſtorum diſpendio, in omnibus & ſingulis eorum cauſis, litibus, controverſiis, & differentiis, occaſione panis hujuſmodi de cætero movendis, illarum omnium Judices quoſcumque dictæ Urbis, prout etiam in literis piæ mem. Julii Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtri, confirmationis ſtatutorum, ac ampliationis juriſdictionum & privilegiorum ejuſdem artis, quas, quatenus opus ſit, innovamus & confirmamus, cum facultate illas omnes & ſingulas ſummariè, ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura judicii, manuque Regia, ac ſola facti veritate inſpecta, & prout exactione pecuniarum pretii grani eiſdem Piſtoribus ab officialibus ejuſdem Cameræ Apoſtolicæ pro tempore dati, contra eoſdem Piſtores procedi ſolet, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, necnon citandi, & in forma Inhibendi, omnibuſque aliis facultatibus neceſſariis & opportunis, ſimiliter perpetuò conſtituimus, & deputamus.

Clauſula rogatoria.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Urbis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis dictæ Urbis judicibus, ordinariis & extraordinariis, ac delegatis, & quibuſvis aliis perſonis, & locis, etiam piis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fidei ſumptio.

§. 4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur, ſi præſentes literæ oſtenſæ forent.

D. P. A. die 13.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Novembris 1581. Pont. noſtri anno 10.

Hortatio ad Chriſti fideles, ad ſubveniendum pauperibus Collegii Anglicani Rhemis, & cæteris Anglis pro Fide Catholica diſperſis. LXXII.

Hic idem Pontifex jam in Vrbe inſtituit Collegium pro Catholicis Anglis, ac introitus, & reditus annuos perpetuos aſſignavit, & privilegia conceſſit, ut ſup. in ejus conſt. 53. Quoniam. *Et ſimilem adhortationem fecit etiam Sixt. V. ut inf. in ejus conſt. 39.* Afflictæ.

Edita A. 1581.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Vniverſis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

OMnipotens Deus, qui immenſæ miſericordiæ ſuæ effectus ſine ullo adjutore explere poteſt, plerumque miſerorum laboribus per homines ſubvenit, omniumque Dominus ſervis pietatis officia præſtantibus ampliora præmia pollicetur. Quæ tanta cœleſtis Patris benignitas infirmitatis noſtræ ſtudia maximè accendere debet ad benè de calamitoſis merendum, ut & nos de tali dignatione, quam poſſumus ei gratiam referamus, & oppreſſorum ſubleventur anguſtiæ, eorum præſertim qui propter Chriſtum tribulationes patiuntur.

Collegii Anglicani exordium.

§. 1. Cum igitur ad Collegium Anglicanum, quod Rhemis eſt, ex Anglia, & aliis finitimis regionibus hæreticorum furore ejecti, & veluti à ſævientis tempeſtatis turbine naufragii, à diriſque teterrimæ mortis erepti cruciatibus, ad propiorem, & tutiorem quaſi portum quotidie plures, (aliis per Galliæ, atque Italiæ, & alias Chriſtiani orbis partes diſperſis,) ſe recipiant. Cumque creſcente, ob graſſantem in dies magis peſtem, exulum numero vitæ præſidium, quod Collegio prædicto à nobis comparatum eſt, quodque ei pro Anglorum prædictorum neceſſitatibus quotidie ſuppeditamus, minimè ſatis

satis sit ad tantam multitudinem sustentandam: nosque, quibus multis, & diversis hujusmodi piis locis subveniendum est, & ad quos pauperes undique confugiunt, integros illi sumptus (ut expediret, & certè esset in optatis) subministrare nequeamus, intimo tangimur dolore cordis, nationemque illam, tanta quondam pietate insignem, Sedi Apostolicæ gratissimam, ex prima pietatis tranquillitate in tam turbulentam seditionem incidisse, cruentæque impiorum sævitiæ esse objectam vehementer excruciamur. Quam quanto fortius in fidei fundamento, & Dei gratia nitentes perferunt, militiamque Christi, cui se obligarunt, tot periculis propositis præsentiori tolerant animo, tanto magis paternum & misericordem nostræ in se provocant sollicitudinis affectum.

Exhortatio ad fideles pro subventione.

§. 2. Quare Deum in primis humiliter precati, ut illis ad calamitates tot & tantas perferendas, atque etiam superandas auxilio esse dignetur, omnes Christi fideles, quantum possumus, in Domino hortamur, & per viscera misericordiæ Dei obsecramus, ut promissam à Domino nostro JESU CHRISTO misericordibus benedictionem, quæ ipsa est misericordia, memoria repetentes, afflictorumque Anglorum miserias sibi ante oculos ponentes, ministri Dei in pietatis opere effecti, eos, vel deputatos ab eisdem, præsentes literas, vel earum authentica exempla ostensuros largis, ut quisque poterit, hac sæviente persequutione adjuvent eleemosynis, Christumque in afflictis, & rerum omnium inopia confectis pro Christo fratribus suspiciant. Mandantes universis & singulis Ecclesiarum Prælatis, eorumque Vicariis, necnon Rectoribus, & verbi Dei Prædicatoribus, cæterisque omnibus personis Ecclesiasticis, ut ea in suis quisque locis & Ecclesiis, etiam in ipsis concionibus, populo promulgari (fraude & lucro cessantibus) faciant, & permittant, unamque vel plures probatæ fidei personas, non tamen quæstores, pro quærendis, recipiendis, & ipsis Anglis, seu Deputatis integrè consignandis eleemosynis hujusmodi statuant.

Exhortatio Principes.

§. 3. Quin etiam charissimos in Christo filios Imperatorem, cæterosque orbis Christiani Reges, & Principes rogamus, ut pro sua in Deum pietate, & propensa in pauperes egenos, præsertim pro fide Catholica laborantes, benignitate, facultate illis à Deo miseris subveniendi elargita, pietatis studia exerceant, eorumque in quibus tanta adjuvante Domino, elucet Christianæ Religionis perseverantia, tantum viget veræ pietatis exemplum, egestatem sublevent, & quibuscumque potuerint favoribus prosequantur. Sciuri quicumque illis misericordiam fecerint, sese à Redemptore nostro JESU CHRISTO, cujus certa sunt promissa, retributionis premium in æterna Cœlestis regni beatitudine percepturos.

De transsumptorum.

§. 4. Quia verò præsentes ad omnia loca, quibus illis opus esset, deferri nequeunt, decernimus ut illarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

A.P.A. 10. 11. Janu. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1582. 12. Kal. Februarii, Pont. nostri anno 10.

LXXIII. Quomodo permittatur Ordini Fratrum S. Antonii Vienn. pro eorum Hospitalibus eleemosynas colligere.

Consonat Concilium Trid. sess. 21. capit. 9. & const. Pii IV. num. 100. Ex debito, *sup. Et ista constitutio confirmata fuit à Clemente VIII. die 15. Octobris sut. Pontificatus anno sexto, quam uti simpliciter confirmatoriam prætermisi, unà cum hujus Gregor. constit. edita die 19. Augusti, Pont. sui anno 6. quia hæc plenior est, illamque superfluam reddit.*

Cætera de hoc Ordine dixi sup. in const. Bonif. VIII. *In dispositione.*

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.* *Edita A. D. 1582.*

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumspecta, dum de singulis Monasteriis & aliis Regularibus locis cogitare impellitur, ad illa vel in primis mentis suæ aciem dirigit, quæ ex eorum instituto languidorum, & aliarum miserabilium personarum hospitalitati obnoxia congruo subventionis auxilio indigere dignoscuntur.

Concil. Trid. quæ is prohibui, ed nè eleemosynas colligi vetuit in cap. 9. sess. 21.

§. 1. Sanè licet Sacrum Concilium Tridentinum propter pravos eleemosynarum quæstorum abusus, eorum nomen atque usum penitus aboleverit, neque ipsos ad officium hujusmodi exercendum ullo modo admitti voluerit, attamen noluit ut eleemosynarum hospitalibus in quibus hospitalitas actu exercetur, ad eorum sustentationem à devotis Christi fidelibus erogari solitarum perquisitio atque collectio ab honestis personis honestoque modo facta prohiberetur.

Hic ipso Pont. declarat licere Ord. S. Antonii eleemosynas certo modo colligere.

§. 2. Quocirca ne hoc prætextu Monasterium ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinens S. Antonii de S. Antonio Ordinis S. Augustini, Viennensis diœc. illiusque hospitalia & domus per orbem Christianum longè lateque dispersa, ad quæ (sicut dilecti filii Abbates & Conventus dicti Monasterii nobis nuper exponi fecerunt) miserabiles illæ personæ horrendo sacri ignis cruciatu correptæ, recursum habere, ibique recipi atque curari & sustentari solent, & in quibus hospitalitas servatur, piis Christi fidelium eleemosynis sine quibus hospitalitas hujusmodi exerceri, & alia onera illis incumbentia supportari nequeunt, destituta remaneant, paterna charitate providere, eorumque indemnitati consulere volentes, ipsorum Abbatis & Conventus supplicationibus in hac parte inclinati, eisdem Abbati & Conventui, necnon dilectis filiis Præceptoribus, Administratoribus, & aliis Religiosis Hospitalium dicti Monasterii in quibus hospitalitas actu exercetur, ut petita & obtenta in primis ab Ordinariis locorum annis singulis in scriptis licentia, quam ipsi Ordinarii omnino gratis dare debeant, eleemosynas, & quæcumque alia charitatis subsidia per personas honestæ vitæ ad id ab ipso Abbate, seu aliis dictæ Religionis superioribus pro tempore deputatas, pro usu ejus hospitalis S. Antonii, in quo hospitalitas actu exercetur, simulque existit intra fines illius Civitatis, vel diœc. in qua eleemosynæ perquirantur, aut ejusmodi est in quo curari solent pauperes omnes eo morbo laboranses, qui ex tota illa diœc. abducantur perquirere & colligere, illaque recipere & levare liberè & licitè valeant, dummodo hujusmodi eleemosynæ convertantur duntaxat in usus pauperum infirmorum & ministrorum deservientium hospitalibus quæ in illa diœc. sunt, aut in quibus curari solent pauperes illius diœc. in qua eleemosynæ colliguntur, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus & indulgemus, ipsosque per dictos Ordinarios seu eorum Vicarios in spiritualibus Generales, aut Officiales, necnon fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatæ Sanctæ, ac Neapolitan. & aliarum Redemptionis captivorum societatum deputatos, vel quoscumque alios nullatenus perturbari, impediri vel inquietari, minusque sub nomine Religionis S. Antonii hujusmodi ab aliis quàm personis, ut præfertur deputatis eleemosynas ipsas perquiri & colligi, vel ejusdem religionis insignia circumferri quocumque prætextu posse.

Ordinarii sunt publicationem & executionem hujus bulla committit.

§. 3. Et nihilominus universis & singulis Venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis, ac dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis Generalibus atque Officialibus, necnon Abbatibus, Prioribus & aliis Ecclesiarum Prælatis, in virtute sanctæ obediendiæ per præsentes committimus & mandamus, quatenus ipsi omnes & singuli, per se vel alium seu alios, præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatis & Conventus, necnon Præceptorum, Administratorum, Religiosorum & personarum ut præfertur deputatarum hujus-

modi

modi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, aut spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari, ipsosque Abbatem, Conventum, Præceptores, Administratores, religiosos, & personas, ut præfertur, deputatas illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel aliquem ipsorum desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, inquietari, vel impediri. Contradictores quoslibet ac rebelles per pœnas etiam pecuniarias eorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac denique per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis in Provincialibus & synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Eleemosynas colligendi formam præscribit.

§. 5. Volumus autem quod personæ ut præfertur deputatæ, quæstorum nomen nullo modo gerant, sed simpliciter eleemosynarum collectores nuncupentur, & propter hanc operam eleemosynarum hujusmodi participes non sint, atque hoc munere citra ullum dolum, & cum omni modestia fungantur, quodque ad stabula pro benedictionibus super animalia faciendis accedere, eaque sigillare, & aliqua sigilla, & præter præsentes, seu earum transumpta, alia privilegia, necnon instrumenta quædam quæstorum insignia, reliquias, chartas, imagines, acus, & alia his similia ad excitandas personas circumferre, indulgentias publicare, aut per se, vel alium prædicare, fideles ad eleemosynas sibi erogandas minis, aut imprecationibus inducere, aut tanquam debitas, vel solitas, seu aliquo arte, etiam prætextu dicendi orationem S. Antonii extorquere, vel super locis ullam quovis nomine contentionem, etiam in utilitatem Monasterii, Præceptoriarum, Hospitalium, & domorum hujusmodi facere nullo modo præsumant, sed simpliciter, piè & modestè unica dumtaxat campanella pulsata (cujus usus soli religioni prædictæ à Sede Apostolica concessus fuisse perhibetur) eleemosynas pro subventione Hospitalium, & domorum hujusmodi petendo, accipiant tantum quod sibi offeretur.

Eam non observantes punire jubet.

§. 6. Cæterùm prædicti Ordinarii diligenter animadvertant ut hæc omnia præcisè observentur, atque non solùm ad delationem aliorum, sed ex suo mero officio inquirant, si qua fraus præsertim adversus leges eis præscriptas hujusmodi committatur ab ipsis Collectoribus, quos si verè reos compererint pro modo culpæ arbitrio puniant, eosque statim à collectione amoveant, atque alios, qui boni & idonei sint, ab eisdem Superioribus suffici curent. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca in quibus de illis fides facienda erit transmittere.

Transumptis credi mandat.

§. 7. Volumus & similiter dicta auctoritate decernimus, quod earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis ea prorsus ubique, etiam in judicio fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. A 10. die 4. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 2. Februarii 1582. Pont. nostri anno 10.

Kalendarii super restituti pro Festivitatibus S. R. E. suo tempore celebrandis, divinisque itidem officis recitandis approbatio, & veteris Kalendarii abolitio. LXXI

Addenda sunt Kalendario alia festivitates à successoribus Pontificibus adscripta, quæ infra suo loco ponentur, & in indice materiarum requires.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. 1582.

Exordium.

INter gravissimas pastoralis officii nostri curas ea postrema non est, ut quæ à sacro Tridentino Concilio Sedi Apostolicæ reservata sunt, illa ad finem optatum, Deo adjutore perducantur.

Concilii mens circa Breviarii de Breviario.

§. 1. Sane ejusdem Concilii Patres, cum ad reliquam cogitationem, Breviarii quoque curam adjungerent, tempore tamen excluso, rem totam ex ipsius Concilii decreto ad auctoritatem & judicium Romani Pontificis retulerunt.

Duo exhibet quæ.

§. 2. Duo autem Breviario præcipuè continentur, quorum unum, preces laudesque divinas festis profestisque diebus persolvendas complectitur, alterum pertinet ad annuos Paschæ, festorumque ex eo pendentium recursus, Solis & Lunæ motu metiendos.

Primum.

§. 3. Atque illud quidem fel. rec. Pius V. prædecessor noster obsolvendum curavit, atque edidit.

Secundum.

§. 4. Hoc verò, quod nimirum exigit legitimam Kalendarii restitutionem, jamdiu à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & sæpiùs tentatum est, verùm absolvi, & ad exitum perduci ad hoc usque tempus non potuit, quod rationes emendandi Kalendarii, quæ à cælestium motuum peritis proponebantur, propter magnas, & ferè inextricabiles difficultates, quas hujusmodi emendatio semper habuit, neque perennes erant, neque antiquos ritus Ecclesiasticos incolumes (quod in primis hac in re curandum erat) servabant.

Hic ad Pontificem mittit de Kalendario.

§. 5. Dum itaque nos quoque credita nobis, licet indignis, à Deo dispensatione freti, in hac cogitatione curaque versaremur, allatus est nobis liber à dilecto filio Antonio Lilio artium & medicinæ Doctore, quem quondam Aloysius ejus germanus frater conscripserat, in quo per novum quendam Epactarum Cyclum ab eo excogitatum, & ad certam ipsius Aurei numeri normam directum, atque ad quamcumque anni Solaris magnitudinem accommodatum, omnia quæ in Kalendario collapsa sunt, constanti ratione, & sæculis omnibus duratura, sic restitui posse ostendit, ut Kalendarium ipsum nulli unquam mutationi in posterum expositum esse videatur. Novam hanc restituendi Kalendarii rationem exigno volumine comprehensam ad Christianos Principes, celebrioresque universitates paucos ante annos misimus, ut res quæ omnium communis est, communi etiam omnium consilio perficeretur. Illi cum, quæ maximè optabamus, concordes respondissent, eorum nos omnium consensione adducti, viros ad Kalendarii emendationem adhibuimus in Alma Urbe harum rerum peritissimos, quos longè ante ex primariis Christiani orbis nationibus delegeramus. Ii cum multum temporis, & diligentiæ ad eam lucubrationem adhibuissent, & Cyclos tam veterem, quàm recentiorem undique conquisitos, ac diligentissimè perpensos inter se contulissent, suo, & Doctorum hominum, qui de ea re scripserunt judicio, hunc præ cæteris elegerunt Epactarum Cyclum, cui nonnulla etiam adjecerunt, quæ ex accurata circumspectione visa sunt ad Kalendarii perfectionem maximè pertinere.

Cognoscitria hic præsertim sancta.

§. 6. Considerantes igitur nos, ad rectam Paschalis festi celebrationem, juxta sanctorum Patrum, ac veterum Romanorum Pontificum, præsertim Pii & Victoris primorum, necnon magni illius œcumenici Concil. Nic. & aliorum sanctiones, tria necessaria conjungenda, & statuenda esse: Primum certam Verni æquinoctii sedem: Deinde rectam positionem XIV. Lunæ primi mensis, quæ vel in ipsum æquinoctii diem incidit, vel ei proximè succedit

fuccedit. Poſtremò primum quemque diem Dominicum, qui eandem XIV. Lunam ſequitur, curavimus non ſolùm æquinoctium Vernum in priſtinam ſedem, à qua jam à Concilio Nicæno X. circiter diebus receſſit, reſtituendum, & XIV. Paſchalem ſuo in loco, à quo quatuor & eo amplius dies hoc tempore diſtat, reponendam, ſed eam quoque tradendam rationem, qua cavetur, ut in poſterum æquinoctium, & XIV. Luna à propriis ſedibus nunquam dimoveantur.

§. 7. Quo igitur vernum æquinoctium, quod à patribus Concilii Nicæni ad XII. Kal. Aprilis fuit conſtitutum, ad eandem ſedem reſtituatur, præcipimus, & mandamus, ut de menſe Octobri, anni 1582. 10. dies incluſivè à III. Nonarum uſque ad pridie Idus eximantur, & dies qui feſtum S. Franciſci IV. Nonas celebrari ſolitam ſequitur, dicatur Idus Octobris, atque in eo celebretur feſtum SS. Dionyſii, Ruſtici, & Eleutherii Martyrum, cum commemoratione S. Marci Papæ & Confeſſoris, & SS. Sergii, Bacchi, Marcelli, & Apulei Martyr. XVII. verò Kal. Novembris, qui dies proximè ſequitur, celebretur feſtum S. Calliſti Papæ & Martyris. Deinde XVI. Kal. Novemb. fiat officium & Miſſa, de Dominica XVIII. poſt Pentecoſten, mutata litera Dominicali G. in C. XV. denique Kal. Nov. dies feſtus agatur S. Lucæ Evangeliſtæ, à quo reliqui deinceps agantur feſti dies, prout ſunt in Kalendario deſcripti.

§. 8. Ne verò ex hac noſtra X. dierum ſubtractione alicui quod ad annuas vel menſtruas præſtationes pertinet, præjudicium fiat, partes judicum erunt in controverſiis, quæ ſuper hoc exortæ fuerint, dictæ ſubtractionis rationem habere, addendo alios X. dies in fine cujuſlibet præſtationis.

§. 9. Deinde ne in poſterum à 12. Kal. April. æquinoctium recedat, ſtatuimus Biſſextum 4. quoque anno (uti mos eſt) continuari debere, præterquam in 100. annis, qui quamvis Biſſextiles antea ſemper fuerint, qualem etiam eſſe volumus annum 1600. poſt eum tamen, qui deinceps conſequentur centeſimi, non omnes Biſſextiles ſint, ſed in quadringentis quibuſque annis primi quinque 300. ſine Biſſexto tranſigantur, quartus verò quiſque 100. Biſſextilis ſit, ita ut annus 1700. 1800. 1900. Biſſextiles non ſint. Anno verò 2000. more conſueto dies Biſſextus intercaletur, Februario dies 29. continente, idemque ordo intermittendi, intercalandique Biſſextum.

§. 10. Quo item XIV. Paſchalis rectè inveniatur, itemque dies Lunæ juxta antiquum Eccleſiæ morem ex Martyrologio ſingulis diebus ediſcendi fideli populo verè proponantur, ſtatuimus ut amoto aureo numero de Kalendario, in ejus locum ſubſtituatur Cyclus Epactarum, qui ad certam (uti diximus) aurei numeri normam directus efficit, ut novilunium, & XIV. Paſchalis vera loca ſemper retineant. Idque manifeſtè apparet ex noſtri explicatione Kalendarii. In quo deſcriptæ ſunt etiam tabulæ Paſchales ſecundum priſcum Eccleſiæ ritum, quo certius & facilius ſacroſanctum Paſcha inveniri poſſit.

§. 11. Poſtremò quoniam partim ob decem dies de menſe Octobris anni 1582. qui correctionis annus rectè dici debet exemptus, partim ob ternos etiam dies quolibet quadringentorum annorum ſpatio minimè intercalandos interrumpatur, neceſſe eſt Cyclus literarum Dominicalium 28. annorum ad hanc uſque diem uſitatus in Eccleſia Romana, volumus in ejus locum ſubſtitui eundem Cyclum 16. annorum ab eodem Lilio tum ad dictam intercalandi Biſſexti in centeſimis annis rationem, tum ad quamcumque anni ſolaris magnitudinem accommodatum, ex quo litera Dominicalis beneficio Cycli ſolaris æquè facile ac prius, ut in proprio canone explicatur, reperiri poſſit in perpetuum.

§. 12. Nos igitur ut quod proprium Pont. Max. eſſe ſolet exequamur, Kalendarium immenſa Dei erga Eccleſiam ſuam benignitate jam correctum, atque abſolutum hoc noſtro decreto probamus, & Romæ unà cum Martyrologio imprimi, impreſſumque divulgari juſſimus.

§. 13. Ut verò utrumque ubique terrarum incorruptum, ac mendis, & erroribus purgatum ſervetur, omnibus in noſtro & S. R. E. dominio mediatè vel immediatè ſubjecto commorantibus impreſſoribus ſub amiſſionis librorum, ac centum ducatorum mulcti Cam. Apoſt. ipſo facto applicandorum, aliis verò in quacumque orbis parte, conſiſtentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ arbitrii noſtri pœnis, ne ſine noſtra licentia Kalendar. aut Martyrologium, ſimul vel ſeparatim imprimere, vel proponere, aut recipere ullo modo audeant vel præſumant, prohibemus.

Hæc prohibitio fuit poſtea revocata.

§. 14. Tollimus autem, & abolemus omnino vetus Kalendarium, volumuſque, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, & cæteri Eccleſiarum Præſides, novum Kalend. (ad quod etiam accommodata eſt ratio Martyrologii) pro divinis officiis recitandis, & feſtis celebrandis in ſuas quiſque Eccleſias, monaſteria, Conventus, Ordines, militias, & diœceſes introducant, & eo ſolo utantur, tam ipſi quàm cæteri omnes presbyteri & Clerici, ſæculares, & regulares utriuſque ſexus, necnon milites, & omnes Chriſti fideles, cujus uſus incipiet poſt decem illos dies ex menſe Oct. anni 1582. exemptos. Iis verò, qui adeo longinquas incolunt regiones, ut ante præſcriptum à nobis tempus harum literarum notitiam habere non poſſint, liceat, eodem tamen Octob. menſe inſequentis anni 1589. vel alterius, cum primum ſcilicet ad eos hæ noſtræ literæ pervenerint, modo à nobis paulò ante tradito ejuſmodi mutationem facere, ut copioſius in noſtro Kal. anni correctionis explicabitur.

Eodem quoque omnes item præcipit poſt dies 10. Octob. 1582. & reſpectivè 1583. Ad quod vide declarationem, quæ hic ſequitur.

§. 15. Pro data autem nobis à Domino auctoritate hortamur, & rogamus chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Ropulphum Romanorum Regem Illuſtrem in Imperatatorem electum, cæteroſque Reges, Principes, ac Reſpublicas, iiſdemque mandamus ut quo ſtudio illi à nobis contenderunt, ut hoc tam præclarum opus perficeremus, eodem, immò etiam majore, ad conſervandam in celebrandis feſtivitatibus inter Chriſtianas nationes concordiam, noſtrum hoc Kalendarium & ipſi ſuſcipiant, & à cunctis ſibi ſubjectis populis religioſè ſuſcipiendum, inviolateque obſervandum curent.

Hortaturque Imperatorem, & Principes ut Kalendarium ſic emendatum recipiant, & ſervari faciant.

§. 16. Verum quia difficile foret præſentes literas ad univerſa Chriſtiani orbis loca deferri, illas ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſt. valvas, & in acie Campi Floræ publicari & affigi, & earundem literarum exemplis, etiam impreſſis, & voluminibus Kalendarii, & Martyrologii inſertis & præpoſitis, ſive manu tabellionis publici ſubſcriptis, necnon ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis eandem prorſus indubitatam fidem ubique gentium, & locorum haberi præcipimus, quæ originalibus literis exhibitis omnino haberetur.

Forma publ. hanc conſt.

§. 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præceptorum, mandatorum, ſtatutorum, voluntatis, probationis, prohibitionis, ſublationis, abolitionis, hortationis, & rogationis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Sanctio pœnalis.

Dat. Tuſculi, anno Incarnat. Dom. 1582. ſexto Kal. Martii, Pont. noſtri anno 10.

D. P. A. 10 die 28. Febr.

Anno à Nativitate D. N. Ieſu Chriſti 1582. *Indict.* 10. *die verò Iovis* 3. *menſis Martii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno ejus* 10. *retroſcripta litera Apoſt. publicata, & affixa fuerunt in valvis Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, & Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per me Scipionem de Octavianis Apoſtolicum Curſorem.*

Franciſcus Barbon Mag. Curſ.

Publicatio.

Sequitur Declaratio ſuper obſervatione Kalendarii nuper editi, pro illis, qui de menſe Octobris 1582. *illud ſervare non cæperunt.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1582.

CUpientes pro Paſtoralis officii nobis divinitus injuncti ſollicitudine Kalendarium nuper, cura & juſſu noſtro correctum, atque editum, ubique locorum ab omnibus, qui illud propter diverſa impedimenta, ſtatuto

Cauſa hujus declarationis.

ſtatuto die menſis Octobris proximè præteriti, obſervare non cœperunt, quamprimum in uſum recipi, & prout maximè expediens eſt, diligenter & exactè ſervari. Idcirco ne ſubſequens menſis Octobris, quod quidem nimis longum eſſet, expectetur: volentes vigilantiæ noſtræ providentia opportuna remedia hiſce difficultatibus celeriter adhibere.

Declaratio ſuper obſervatione Kal. pro iis, qui menſe Octob. 1582. obſervare non cœperunt.

§. 1. Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura ſanctione ſtatuimus, præcipimus, & mandamus, ut quicumque in quibuſvis Regnis, Provinciis, Civitatibus, & locis conſtituti, Kalendarium emendatum prædictum hactenus nondum obſervare cœperunt, illud modo & formula infraſcripta, ſemotis cunctis excuſationibus, & impedimentis, omnino ſervent, videlicet cum perventum fuerit ad diem 10. Februarii anni 1583. in quem cadit Dominica Quinquageſimæ ſecundum antiquum Kalendar. tranſitus ſtatim fiat ad diem 21. ejuſdem menſis Februarii, omiſſis decem diebus inter diem decimum, & diem 21. Febr. hujuſmodi interpoſitis, quæ erit Feria ſecunda poſt Dominic. Quinquageſimæ (mutata litera Dominicali F. in B.) in qua dicatur officiū, & miſſa de S. Valentino presbytero & Martyre, cum commemoratione SS. Fauſtini & Jovitæ Martyrum, & S. Simeonis Epiſcopi & martyris, & feria 3. de Cathedra, proxima autem feria 4. erit dies Cinerum, atque hoc pacto nulla ampliùs erit diſcrepantia in Feſtorum, tam mobilium quàm fixorum celebratione.

Tranſumptorum fides.

§. 2. Verùm quia difficile foret præſentes literas ad univerſa Chriſtiani orbis loca deferri, volumus quod illarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis eadem prorſus indubitata fides ubivis gentium & locorum habeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. A. 11. die 7. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Novemb. 1582. Pont. noſtri anno 11.

LXXV. Qui Presbyteri Religionis Societatis Jeſu literas Sacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ aperire poſſint.

Plura de hac Societate notavi ſup. ad Conſt. 25. Pauli III. Regimini.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Dilecto filio Claudio Aquaviva Præpoſito Generali Soc. Jeſu.

Cauſa hujus conceſſionis.

EXponi nobis nuper feciſti, quod alias quondam Alexander Frumentus, tunc officii Sacræ Pœnitentiariæ Regens, dilectis filiis presbyteris Societatis Jeſu, cui præeſſe dignoſceris, etiamſi nullo Magiſterii in Sacra Theologia, & Doctoratus in Jure canonico, gradibus inſigniti eſſent, aliàs tamen idoneis, & approbatis ipſius Societatis confeſſariis, ut quaſcumque obſignatas, etiam Magiſtris in Theologia, vel Jure Canonico Doctoribus directas in foro conſcientiæ ejuſdem Sacræ Pœnitentiariæ literas aperire, & abſolutionis beneficium juxta illarum diſpoſitionem impendere poſſent & valerent, verbotenus conceſſit, eaque facultate ipſi presbyteri hactenus uſi ſunt. Cum itaque ipſiūs Societatis Religioſi ad hujuſmodi gradus, niſi pro neceſſitate ſcholarum ſuarum promoveri non ſoleant, pœnitentes etiam ad ipſos presbyteros cum ſuis literis abſolutionis in dies recurrant, & importunè obſecrent, opportunè etiam eos juvari convenit.

Conceſſio quod aliqui presbyteri Societatis accipiant literas Sacræ Pœnitentiariæ.

§. 1. Nos idcirco tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, presbyteris Societatis hujuſmodi per te, vel tibi ſubordinatos illius ſuperiores de tua licentia deſignandis & ab Ordinariis locorum approbatis, vel approbandis, etiamſi Magiſterii vel Doctoratus, aut aliis gradibus inſigniti non ſint, literas hujuſmodi aperiendi, confeſſionibuſque fidelium ad ipſos recurrentium auditis, & impoſita ſalutari in illis expreſſa, vel de jure inflīgenda pœnitentia, abſolvendi, ac in foro conſcientiæ quaſcumque ſibi verbo vel ſcriptis commiſſas abſolutiones, diſpenſationes, & pœnitentiarum injunctiones excipiendi, & exequendi, licentiam & facultatem tenore præſentium concedimus & impartimur.

Contra derogan.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſ. rum fid.

§. 3. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo tuo, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 11. die 3. Aprilis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Aprilis 1582. Pont. noſtri anno 10.

De auctoritate Præpoſiti Generalis Clericorum Regularium Societatis Jeſu, circa contractus cenſuum, alienationumque, & aliorum. LXXVI

Cætera de hac Societate, notata habes ad Conſt. 25. Pauli III. Regimini, *ſup.*

Edita An. 1581.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APoſtolicæ Sedis circumſpecta benignitas, in quavis Religionum, præſertim earum, quæ gregi Dominico invigilant, ac prædicationibus & lectionibus, cum humanis, tum ſacris inſiſtunt, commodis & utilitatibus conſequendis, providentiæ ſuæ auctoritatem interponit, & quanto poteſt favore proſequitur.

Omnimoda facultas circa Collegia, & reſidentiam Præpoſiti cum ſua Societate.

§. 1. Sanè dilectus filius Everardus Mercurianus Præpoſitus Generalis Societatis Jeſu nobis nuper exponi fecit, quod cum literis, tam per fel. rec. Pauli Tertii, quam piæ mem. Julii etiam Tertii Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, in favorem dictæ Societatis emanatis, & per dictorum Pontificum ſucceſſores, & Nos reſpectivè confirmatis, ac ejuſdem Societatis conſtitutionibus, omnimoda Collegiorum illius, ac etiam temporalium bonorum ad ipſa Collegia ſpectantium gubernatio, ad pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem, vel ipſam Societatem, ita tamen quod in ipſius Præpoſiti, aut profeſſæ Societatis, vel alios, quàm ipſorum Collegiorum uſus bona hujuſmodi expendi, aut diſtrahi non poſſint, ſed in ſtudentium utilitatem ſic converti, ut illi dictis bonis abuti non valeant, ſpectare & pertinere dignoſcatur. Indeque fiat ut Collegia ipſa capitulariter nullo modo congregentur, ſed omnis facultas celebrandi contractus, prout per eaſdem conſtitutiones, ac etiam primam ipſius Societatis generaliter habitam Congregationem ſtabilitum & declaratum fuit, penes eundem Præpoſitum pro tempore exiſtentem reſideat.

Ac etiam conſtitutionibus Apoſt.

§. 2. Cumque etiam dicta Societas, quæ Ordo Mendicans exiſtit, aliorum Ordinum Mendicantium ſuper contractibus ineundis, à Sede Apoſtolica conceſſis privilegiis gaudeat.

Et hic idem in aliis quam hic poſui. niorē.

§. 3. Noſque eiſdem Everardo Præpoſito, Societati, ut intervenientibus illis dumtaxat, qui more Societatis prædictæ, & ſecundum ejus conſtitutiones & ſtatuta, regimen & adminiſtrationem domorum & Collegiorum juvare & promovere ſolent, ſervato in ejuſmodi Congregationibus peculiari ac proprio dictæ Societatis procedendi modo, privilegiis illis utendi, necnon contractus ineundi licentiam & facultatem conceſſerimus, prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur.

Idem m. Pōt. ex re hic relatis.

§. 4. Tamen quia nec modus ille quis ſit, nec omnes per quos Præpoſitus Generalis facultatem hujuſmodi alioqui exercere poteſt, in dictis noſtris literis ſatis expreſſi fuere, ac etiam quia eidem Societati privilegiis & literis Apoſtolicis hujuſmodi, tum quod variis literis, & munimentis conceſſa ſunt, uti, & illa ac ſingulos contractus ineundos afferre diſpendioſum, moleſtumque exiſtit, tum quod in nonnullis regionibus emphyteuſes ad tres vitas concedi ſolent, nec particulares homines illas ad brevius tempus accipere facilè adducuntur.

Et

Et propterea, ac etiam ex eo quod nonnunquam pro Collegiorum ipsorum, necnon domorum probationis, vel aliorum locorum ejusdem Societatis necessitate, bona hujusmodi locare, alienare, permutare, vel in emphyteusim, seu livellum dare expedit, ac quandoque contingit, ut conditio semel oblata, si prætermittatur, non parvam afferat jacturam, pro parte dicti Everardi Præpositi nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissa omnia plenius declarare, & alias in eisdem opportunè providere de benignitate Apost. dignaremur.

ultrarem di, & modis bendi positio is.

§. 5. Nos igitur qui operarios in vinea Domini præsertim pondus diei & æstus sustinentes, syncero prosequimur affectu, nostrarum, ac eorumdem prædecessorum nostrorum literarum, necnon Societatis prædictæ constitutionum, aliorumque præmissorum tenores præsentibus pro expressis habentes, & eundem Præpositum, ac dictæ Societatis singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eisdem Societati, ac Generali Præposito moderno, & pro tempore existenti, ut ex nunc de cætero, perpetuis futuris temporibus, informatione de contractibus ineundis per litteras vel alias pro ut ipse Generalis statuerit, à subordinatis localibus Præpositis, vel Rectoribus aut præfectis, seu eorum Vicegerentibus, vel à Provincialibus seu Visitatoribus, aut Commissariis, vel ab aliis sibi bene visis, auditis juxta eorum institutum Consultoribus, accepta, quæcumque Domorum, tum professarum, tum probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejusdem Societatis ubilibet consistentium, bona stabilia & immobilia, seu quasi stabilia, necnon & pretiosa mobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis ac valoris, & in quocumque loco posita, pro pretio, & sub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde convenientibus, in evidentem tamen Domorum, & Collegiorum hujusmodi utilitatem, per se vel alium seu alios vendere, alienare, permutare, ac etiam in emphyteusim seu livellum ad tres generationes vel nominationes tantum, seu aliud longum tempus, pro affectu sibi bene viso concedere, absque alia à nobis vel successoribus nostris Rom. Pontificibus, pro tempore existentibus, aut Sede prædicta, vel illius de latere Legatis, seu Nuntiis, aut etiam locorum Ordinariis petenda vel obtinenda licentia, seu confirmatione, liberè & licitè possit & valeat, concedimus & indulgemus. Ita tamen quod si ex ejusdem Generalis Præpositi facultate, pro rerum exigentia, opus sit, in Europæ videlicet Provinciis, ante datam eidem Præposito informationem, contractus alienationum fieri, dominium nihilominus, & possessio bonorum quorumvis, super quibus contractus hujusmodi initi fuerint, penes domos, Collegia, ac loca prædicta, donec ipse Generalis rem confirmaverit, aut suum consensum desuper præstiterit, remaneat ac remanere intelligatur. In Indiis verò & aliis extra Europam regionibus, contractuum hujusmodi confirmatio ipsis Provincialibus, aut Viceprovincialibus, Visitatoribus seu Commissariis, sibi per eos informationé acceptâ, committi possit ab ipso Generali Præposito. Alias, & in eventum in quem ordo suprà scriptus non fuerit observatus, venditio, alienatio, permutatio, locatio, & concessio, ac contractus, necnon inde sequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris ac momenti existant. Ac ita in præmissis sic perpetuò declaramus, & decernimus.

ntractus servatis expressis m, & in- dis appro-

§. 6. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & è contra postquam venditiones, alienationes, permutationes, locationes, concessiones ac contractus pro tempore, ut præmittitur facti, & per dictum Præpositum Generalem approbati, & ratificati fuerint, seu consensus ejusdem Præpositi Generalis intervenerit, easdem venditiones, alienationes, permutationes, locationes, concessiones, & contractus, & inde sequuta quæcumque, necnon instrumenta, & scripturas desuper pro tempore confectas Apostolica auctoritate approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus, omnesque & singulos tam juris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, decernentes ea omnia, absque alio desuper ordinaria vel Apostolica, aut alia auctoritate, seu de Sedis Apostolicæ commissione faciendo examine, ac præsentes, & in eis contenta, validas & efficaces, validaque & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsosque contrahentes ad contractuum & stipulatarum conventionum observationem omnino teneri, ac super præmissis & inde sequutis quibuscumque per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari vel impediri non posse. Necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputati.

§. 7. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis, eorum in spiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & in futurum spectabit, per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis Præpositi vel aliarum personarum ejusdem Societatis, aut alicujus eorum, super his fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus quos illa concernunt integre & inviolabiliter observari. Non permittentes eos aut eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postpositâ compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrarii derogat.

§. 8. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Octavi de una, & in Concilio generali edita de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & piæ memoriæ Symmachi ac Pauli II. prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserterentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transsumpti credit mandat.

§. 9. Volumus autem, quod earundem præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu etiam ipsius Præpositi Societatis munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sic Act. de 12 Act.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Decemb. 1577. Pontificatus nostri anno 5.

Sequitur ampliatio d. auctoritatis alienandi.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

EX debito Paſtoralis officii ad ea libenter intendimus, per quæ religioſorum locorum, ac perſonarum *in* eis degentium utilitates, & commoda valeant procurari.

Authoritas Præpoſiti in celebrandis contractibus refertur.

§. 2. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpoſiti Generalis Societ. Jesu petitio continebat. Quod poſtquam alias per diverſas literas Apoſtolicas diverſorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, & dictæ Societatis Conſtitutiones, & decreta, illius Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, vel ipſi Societati omnimodam Collegiorum, & Domorum probationum, bonorumque ad illa ſpectantium gubernatio, abſque alia perſonarum in eis degentium capitulari congregatione facienda, etiam cum facultate quoſvis contractus emptionum, venditionum, aliarumque venditionum, alienationum, necnon obligationum, ceſſionum quatumlibet rerum temporalium, mobilium, & immobilium, etiam in beneficialibus, ac ſpiritualibus, aliiſque quibuſcumque etiam præjudicialibus, necnon Inſtrumenta quæcumque tam per ſe, quàm per alios celebrandi, ac inſuper Mendicantium, necnon per noſtras literas aliorum Ordinum, & piorum locorum privilegiis omnibus utendi, & alias ſub certis modo, & forma ubi expreſſis, conceſſa fuiſſet.

Dubia deſuper orta iisdem removentur.

§. 2. Denique cum uſus privilegiorum hujuſmodi dictæ Societati parum prodeſſet, eo quòd contrahentes renuerent, neque adducerentur ad contrahendum ſolo privilegio communicationis, eſſet enim frequentiſſimum, & maximè neceſſarium ipſi Societati in his ſuis quaſi primordiis, pro Collegiorum & domorum illius fundationibus, & ampliationibus domos, agros, & bona alia commutare, & vendere, ac ſuper his cenſus imponere, his aliiſque de cauſis.

Continentia Bullæ hic præinſerta refertur.

§. 3. Nos eidem Societati, illiuſque Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, quod informatione de contractibus ineundis, per literas vel alias, prout ipſe Præpoſitus generalis ſtatueret, à ſubordinatis Localibus Præpoſitis, vel Rectoribus, aut Præfectis, ſeu eorum vicegerentibus, vel à Provincialibus, ſeu Viſitatoribus, aut Commiſſariis, vel ab aliis ſibi beneviſis, auditis juxta eorum inſtitutum Conſultoribus, accepta quæcumque Domorum, tum profeſſarum, tum probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejuſdem Societatis ubilibet conſiſtentium bona ſtabilia, necnon etiam pretioſa mobilia, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris, & in quovis loco poſita, pro pretio, & ſub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde conveniendis, in evidentem tamen Domorum, & Collegiorum hujuſmodi utilitatem, per ſe, vel alium, ſeu alios vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu livellum ad tres generationes, vel nominationes tantum pro affictu ſibi beneviſo dare licitè valere, etiam abſque alia Sedis Apoſt. vel locorum Ordinariorum licentia, ſeu confirmatione deſuper obtinenda, ita quod venditiones, alienationes, permutationes, locationes, conceſſiones, contractus, inſtrumenta, & inde ſequuta quæcumque, poſtquam ab ipſo Præpoſito Generali ratificata fuiſſent, ſeu illius conſenſus interfuiſſet, eo ipſo Apoſt. auctoritate, nullo alio deſuper habendo examine, vel commiſſione, approbata, & confirmata eſſent, indulſit, prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis pleniùs continetur.

Alia dubia ſunt poſtea exorta.

§. 4. Cum autem ſicut eadem ſubjungebat petitio, quæ de novo emergunt, novo indigeant auxilio, ipſique contrahentes præſertim in Curia varias quotidie requirant cautelas, ſine quibus exiſtimant ſibi non fore ſatis cautum, inter quas ea potiſſima eſt, quod in indulto hujuſmodi non fuerit expreſſum, quod etiam cenſus redimibiles ſuper eiſdem bonis poſſent vendi, quæ tamen ſpecies eſt, eaque minima, venditionis, & idcirco ab aliquot jam annis frequens fuit, ut cenſus redimibiles alias juxta formam privilegii hujuſmodi venderentur, & imponerentur. Quare pro parte dicti Claudii nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus ſibi, dictæque Societati in præmiſſis conſulere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Datur d. Præp. ampliatio.

§. 5. Nos igitur eundem Claudium, & ſingulares ipſius Societatis perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac prædictarum literarum, & conſtitutionum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali dictæ Societatis, vel ipſi Societati, dum ea ſcilicet erit generaliter congregata, ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus, per ſe vel per alios, ut informatione, ſicut præmittitur, vel ſi utrilibet viſum erit, extrajudicialiter ac ſummariè & ſimpliciter accepta, vel etiam ea omnino omiſſa, bona Domorum, Collegiorum, & locorum hujuſmodi ſtabilia, & etiam mobilia pretioſa, præſentia, & futura, pro illorum utilitate, ſeu neceſſitate, quibuſcumque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, cujuſcumque gradus, ordinis & dignitatis exiſtentibus, etiam Collegiis, Communitatibus, & Univerſitatibus, ad eam rationem quæ faciliùs inveniri poterit, & pro pretio reperibili vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu livellum, ad tres generationes, vel in aliud longum tempus dare, locare, & etiam cum donationis, ſeu inveſtituræ receptione, ac repræſentata pecunia, ſine tamen ſoliti illorum redditus diminutione, necnon generaliter, & ſpecialiter obligare, & hypothecare, ſuper illis cenſus quoſcumque redimibiles imponere, & vendere, necnon de bonis eiſdem comptomittere, & quomodolibet ſuper illis tranſigere, illiſque ſimpliciter, vel liti deſuper habitæ, & actioni, etiam in non poſſeſſorem cedere, & reum citare, utilitatemque venditionum, & aliorum hujuſmodi, vel etiam neceſſitatem, aut aliam cauſam, propter quam fiunt, ſimpliciter, & abſque figura judicii cognoſcere, judicare, definire, & penitus terminare liberè, & licitè valeat, & alias juxta dictarum literarum tenorem, harum ſerie, Apoſtolica auctoritate cõcedimus, Et ad hoc, ſi opus ſit, licentias, & facultates omnes prædictas extendimus, & ampliamus. Ipſoſque contrahẽtes, habita ſola Præpoſiti Generalis, vel congregatæ Societatis per literas patentes more ipſius Societatis, vel aliàs confirmatione, aut conſenſu, ſolo contractu ſecuros exiſtere, nec ad venditionum, commutationum, & aliarum hujuſmodi alienationum utilitatis, ſeu neceſſitatis, aut in æquivalentia, vel meliora bona pretii converſionis, vel aliam demonſtrationem teneri. Necnon contractus quoſcumque ſuper his hactenus initos perpetuò valere, parteſque ipſas ad illorum obſervationem omnino obligari, & tam ipſos hactenus initos contractus, quàm in futurum ineundos, quibus ipſius Generalis Præpoſiti, nunc, & pro tempore exiſtentis, vel etiam congregatæ Societatis conſenſus ſeu cõfirmatio acceſſerit, alia Sedis Apoſtolicæ confirmatione, & approbatione non indigere.

Clauſ. ſublatis.

§. 6. Sicque per quoſcumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Datur executio.

§. 7. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris, Tolet. & Treveten. ac Rigen. Archiepiſcopis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Claudii, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, aut Societatis hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles

per

per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 8. Non obſtantibus fel. rec. Symmachi, & Pauli, aliorumque Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, ſed alienatis recuperandis, aliiſque Apoſt. conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. quibuſvis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam Motu proprio, & Conſiſtorialiter, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine cõceſſis, approbatis, & innovatis, quibus, omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mẽtio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permãſuris, ac dictis literis, ſi in aliquo obſtẽt, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cõtrariis quibuſcũque.

§. 9. Cæterùm quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca, ubi neceſſarium fuerit, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Societatis Præpoſiti Generalis munitis eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1582. Nonis Auguſti, Pont. noſtri anno 11.

XVII. Quod perſonæ Soc. Jesu, à quocumque Antiſtite etiam extra tempora, de licentia ſuorum Prælatorum ad ſacros Ordines promoveri, & ad quoſcumque alios regulares Ordines trãſire poſſint, habita licentia Præpoſiti generalis.

Quamplura de hac Societate indicavi ſuprà in conſt. 25. Pauli III. qui illam primò approbavit, & in alia ejuſdem conſt. 48.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

PIum, & utile Societatis Jesu inſtitutum non patitur certa quædam ab iis, qui ſub ejus vexillo, & diſciplina ſalutari militant, obiri quæ in ſacris ineundis generaliter præſcribuntur.

§. 1. Quocirca cum dictæ Societatis, ac diſciplinæ alumni nulli Eccleſiæ, nullive loco certo mancipati ſint, ut ibi permaneant, ſed veluti viatores omni tempore parati, expectanteſque diem, & horã qua vel ad extremas orbis regiones, cum venit uſus, emittantur, ubi quiſque pro captu ſuo, & juxta datam ſibi à Domino ſapientiam ſeſe in vinea Domini excolenda exerceat, ejuſque rei cauſa fel. rec. Paulus Papa III. Præpoſito ejuſdem Societatis conceſſerit, ut idoneos, & comprobatos ab ipſa Societate quibuſcumque mallet Catholicis Antiſtitibus, gratiam, & communionem Sedis Apoſt. habentibus, præſentare poſſit, qui illos ſic præſentatos, abſque ulla promiſſione, vel obligatione, ad Ordines hujuſmodi promoverent.

§. 2. Nonnulli tamen Antiſtites poſt Conc. Trid. decreta, eos ſic præſentatos, prius in cujuſque, tam in minorum, quàm ſacrorum Ordinum hujuſmodi præſcripto munere exercitatos, temporumque determinatorum poſt ſuſceptos præſcriptum finem, antequam ad ſuperiores ordines aſcendant, omnino expectandum, eoſque in eorundem ordinum functionibus, chorique officiis plenè inſtructos, & denique ſuper eorundem vita, moribus, ætate, & natalibus, ad parochi inquiſitionem, aut alias teſtimonium, & certa alia requiſita habenda eſſe contendunt, quamvis ad eoſdem ordines ſuſcipiendos numeris alioqui omnibus idonei dimittantur.

§. 3. Nos his incommodis, quantum in nobis eſt, occurrere volentes, omnibus Epiſcopis, & aliis Antiſtitibus, præſentibus, & futuris, in perpetuum præcipimus, atque interdicimus, ne ab hujuſmodi promovendis, qui licentiam à Præpoſito Generali dictæ Societatis pro tempore exiſtente, vel ab eo delegatis habuerint, quidquam prædictorum requirant, vel exigant, ſed ipſos etiã abſque ulla functione in ordinibus ipſis, interſtitiorumque ad illos ſuſcipiendos obſervatione, aut inquiſitione de cantus officiis, & cæremoniis Eccleſiaſticis, idoneitate, proprii Ordinarii licentia, & aliis in aliis requiſitis, ad minores, ac etiam extra tempora à jure ſtatuta, tribuſque Dominicis, vel aliis feſtis diebus etiam continuis ad ſacros, etiam Presbyteratus ordines promoveant, ac ſi illi omnibus requiſitis præditi eſſent. Nos enim illis ordines omnes prædictos ſic ſuſcipiendi, ac prædictis Antiſtitibus eos ipſis conferendi facultatem tribuimus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui ſua privilegia cum ipſa Societate copioſè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Cæterùm quia difficile eſſet præſentes quocumque illis opus erit, deferre.

§. 5. Volumus ut earundem præſentium tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris, die 21. Septembris 1582. Pontificatus noſtri anno 11.

Sequitur facultas tranſeundi ad alios ordines Regulares.

GREGORIUS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

CUm alias fel. rec. Paulus Papa III. Societati Jesu inter alia conceſſerit, ut eorum nemo, ſive profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor ex dicta Societate egrediens, ad alium quàm Carthuſienſium Ordinem, niſi de expreſſa Romani Pontificis, vel præpoſiti Generalis dictæ Societatis licentia ſe conferret.

§. 1. Itemque Pius Papa IV. voluerit, ne quis prædictorum ab eadem Societate prætextu cujuſvis indulti, vel quæſito colore melioris vitæ, vel ſtrictioris obſervantiæ, etiam ad Mendicantium, vel Ciſtercienſium, ſeu S. Benedicti, aut aliorum Monachorum Ordinem (Carthuſienſi excepto) tranſire poſſit, dubitari contingit: An Præpoſitus pro tempore exiſtens valeat etiam Profeſſos, ex cauſis id exigentibus ab ipſa Societate emittere, aut eis ſic emiſſis liberum ſit de ejus licentia, ſe ad quemvis alium Mendicantium, vel non Mendicantium Ordinem transferre.

§. 2. Nos, re perpenſa, atque diligenter examinata, Societatis ipſius puritati, atque incremento, emiſſorumque pro tempore ſaluti conſulere volentes: ſtatuimus, ut deinceps in perpetuum liceat dicto Præpoſito, quos judicaverit ab ipſa Societate emittere, eoſque de ipſius Præpoſiti licentia, non tantum ad Carthuſienſium, ſed ad quemvis alium Mendicantium, paris, laxioris aut arctioris obſervantiæ Ordinem, per ipſum Præpoſitum illis præſcribendum, de conſenſu tamen Superiorum loci illius, quò deſtinabuntur, demigrare, in eiſque profeſſionem per loci illius Monachos, alioſque ejuſdem emitti ſolitam, emittere, habitumque ſuſcipere, & conſueta uti eorum diſciplina. Ipſis inhibentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne quid contra præſentium tenorem quomodolibet audeant attentare.

§. 3. Non obſtantibus omnibus iis, quæ dicti Pontifices voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis etiam qui ſua privilegia cum prædicta Societate copioſè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omninò prohibemus.

Edita A. D. 1582.

Paul. III. inſtit. egredientes à Societate ſolum ad Carthuſien. tranſire poſſe, ut jure in ejus conſtit. cit. in rubr.

Pius IV. cujus conſt. non poſui, idem vetuit.

Hic modo Pius ad omnem ordinem tranſire poſſe declarat, licentia habita à Præpoſito.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Cæterum quia difficile foret præſentes quócumque illis opus erit deferre, volumus, ut præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis, eádem prorſus fides, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. A. 11. die 22. Septemb.

Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris, die 22. Septembris 1582. Pont. noſtri anno 11.

LXXVIII. Concilii Tridentini prohibitio de Duellis, extenditur ad duella privatim commiſſa.

Hanc extenſionem confirmavit, & ampliavit Clem. VIII. infra in ejus conſt. 11. Illius, *ubi alia hujus materiæ indicabo.*

Edita An. D. 1582. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

Conc. Trid. in ſeſſ. 25. c. 20. prohibuit duella.

AD tollendum deteſtabilem Duellorum uſum, Concilium Tridentinum excommunicationem, & alias graviſſimas pœnas in concedentes locum ad monomachiam, ac pariter in pugnantes, necnon patrinos, conſulentes, ſuadentes, & ſpectatores, ſalubriter quidem decrevit: ſed creſcente hominum malitia facinoroſi non deſunt, qui quod publicè prohibitum eſt, privatim exequi non dubitent, dum ſe pœnas prædictas hoc modo eludere poſſe arbitrantur.

Hic Pont. prohibitionem ampliat.

§. 1. Nos ad hæc coërcenda pleniùs evidentiuſque providendum eſſe rati, conſideranteſque, Duellum privatum non minus cruentum, & animæ, & corpori noxium eſſe, quàm quod publicè perpetratur, auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, omnes illos, qui ex condicto ſtatuto tempore, & in loco convento monomachiam commiſerint, etiamſi nulli Patrini, ſociive ad id vocati fuerint, nec loci ſecuritas habita, nullæve provocatoriæ literæ, aut denuntiationis chartulæ præceſſerint, cenſuris, & pœnis omnibus à dicto Concilio propoſitis teneri, perinde ac ſi publico, & conſueto abuſu ſingulare certamen iniviſſent. Volentes etiam locorum Dominos, ſi certamen ex condicto hujuſmodi permiſerint, aut quantum in ſe fuerit, non prohibuerint, omneſque illud fieri mandantes, inſtigantes, auxilium, conſilium, vel favorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia ſubſidia ſcienter ſubminiſtrantes, aut ex compoſito ſpectatores, vel ſocios quovis modo ſeſe præbentes, eiſdem cenſuris, & pœnis ſubjacere, etiamſi illi qui ad locum deſtinatum pugnaturi acceſſerunt, impediti pugnam non commiſerint, ſi per ipſos non ſteterit, quo minus illa committatur.

Contrariis derogat. Alia conſtit. firma remaneant.

§. 2. Non obſtantibus privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 3. Conſtitutionibus tamen, & aliis ſanctionibus Apoſtolicis hac de re diſponentibus in ſuo robore duraturis.

D. P. An. 11. die 5. Dec. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1582. Non. Decemb. Pont. noſtri anno 11.

Anno à Nativitate Domini 1582. *Indict.* 10. *die verò Veneris menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno* 10. *retroſcripta litera Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Eccleſiæ S. Ioan. Lateranenſis, Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Petrum Aloyſium Gaytam, & Nicolaum Tagliettum Apoſtolicos Curſ.*

Petrus Delbequez Mag. Curſ.

LXXIX. Erectio Eccleſiæ Epiſcopalis Civitatis Bononiæ, in Provincia Lombardiæ, in Eccleſiam Archiepiſcopalem.

Hanc erectionem approbavit, ſed limites, & Eccleſias ſubjectas immutavit Clem. VIII. in conſt. 166. Romanus.

Similem erectionem de Eccleſia Senenſi ſtatuit Pius II. in conſtit. 3. *Triumphans.* Et de Eccleſia Firmana Sixt. V. in conſt. 95. *Univerſi.*

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita.*

Præm.

UNIverſi Orbis Eccleſiis, eo diſponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præſidentes, in omnes agri dominici partes oculos noſtræ mentis, vigilis more paſtoris intendimus, inſpicientes, quid Eccleſiarum ipſarum, præſertim Cathedralium inſignium, ſtatui & decori maximè conveniat: atque hoc quidem tantò liberalius promptiuſque curandum cenſemus, quantò magis civitatum celebritas, ac civium, & populorum ſuorum vota id expoſcunt, ac divino fulti præſidio, illius qui cuncta ex ſua benignitate ad fidelis populi ſui ſalutem diſponit, ad ea quæ ad dignitatem, & ſtatum Eccleſiarum hujuſmodi augendum pertinent, officii noſtri partes libenter convertimus, prout cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire.

Eccleſia Bononienſis nonnullis honoribus aucta.

§. 1. Cum itaque Eccleſia Bononienſis Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjecta, cui dilectus filius noſter Gabriel Tit. S. Martini in Montibus Presbyter Cardinalis Paleottus nuncupatus, ex diſpoſitione Apoſtolica præeſt, & quæ in primis S. Petronii Epiſcopi, & Protectoris Bononiæ interceſſionibus, & meritis, omni quidem tempore divinæ pietatis abundantia magnis multiſque ornamentis exculta, non modò diœceſis magnitudine ſatis in omnem partem patens, ſed cleri, populique pietate, dignitate, & amplitudine florens, Epiſcoporum quoque ordine ſuccedentium, quos item multos ab initio ferè naſcentis Religionis, ſævientibus adhuc infidelium perſecutionibus, fidei defenſores, & in Sanctorum conſortio adſcriptos habet, numero affluens, ſacrarum præterea reliquiarum copia abundans, religioſiſſimis quoque templis, Baſilicis, Monaſteriis, locis piis, & aliis quæ ad omnem ejuſdem cleri, populique Bononienſis laudem inſignia ſunt, pietatis Chriſtianæ monimẽtis ornata, valde per ſe ipſa elucet.

Civitas non. ornatio.

§. 2. Cumque Civitas ipſa jam inde uſque à Theodoſio Imper. ampliſſimis illuſtrata privilegiis, & à diverſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ad Regum congreſſus, Imperatoris coronationem, Concilii Oecumenici tranſlationem, aliaſque maximas res gerendas delecta, ejuſdemque Apoſtolicæ Sedis primogenita, & ſtudiorum mater ab omnibus meritò nuncupata, nobiliſſimo Gymnaſio, Doctorumque & Scholarium ex omnibus orbis Chriſtiani partibus illuc convenientium frequentia, clariſſimo Quadragintavirûm Senatu, & Magiſtratibus decorata, aliorum item illuſtrium virorum, apud quos & veræ Religionis cultus, & ſumma in Rom. Pont. ipſamque Sedem obſervantia, & ſtudium ſemper enituit, copia quidem inſignis: quippe quæ in omnibus ſchiſmatibus partes veri Pontificis perpetuò ſuſtinuerit, & viros dignitatibus Eccleſiaſticis claros, Epiſcopos, Cardinales, Pontificeſque de Eccleſia Dei optimè meritos ſæpenumero tulerit: ædificiorum item magnificentia, opibus, fertilitate, populi magnitudine, egregia erga exteros hoſpitalitate, ac præcipua erga omnes benevolentia, & charitate, omnique alia virtute illuſtris & ſit, & habeatur.

Eccleſia non. creatio. Eccleſia Metropolitana & Archiepiſcopalem privilegiis omnibus Archiepiſcopis.

§. 3. Nos aliorum Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum, qui eodem honore patriam ſuam condecorarũt, morem exemplumque ſecuti, & ejuſdem etiam Cardinalis Epiſcopique Bononienſis, cujus non ignota eſt cura, & ſollicitudo in gloria Dei ſaluteque animarum procuranda pro ſtudio adducti, & patriæ ipſius noſtræ Bononienſis, quam unicè in Chriſto diligimus, ſingularibus erga hanc Sedem meritis commoti, paternoque deſiderio, & ea ſpe qua tenemur id fore, ut patria ipſa Bononien. hoc ſingulari beneficio noſtro excitata, ſeſe in dies ad bene agendum magis magiſque conformet, accenſi, necnon Eccleſiæ ipſius, quam totis in Chriſto viſceribus complectimur, meritis permoti, ad illam meritis honoribus augendã & promovendã adducti, piis quoque ſupplicationibus dilectorum filiorũ ejuſdem Civitatis Quadragintavirûm, aliorumque Magiſtratuum excitati, poſt habitam cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. maturam deliberationem, de illorum conſilio, atque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad laudem, gloriam, & honorem Omnipot. Dei, ac B. Mariæ ſemper virginis, & SS. Apoſt. Petri & Pauli, ejuſdemque S. Petronii Epiſcopi, & Patroni Bononien.

Bononienſis, necnon ad univerſalis Eccleſiæ exaltationem, Eccleſiam ipſam Bononienſem in Metropolitanam Eccleſiam, & Sedem Epiſcopalem Bononienſem in Archiepiſcopalem, Archiepiſcopalisque, & Metropolitani Præſidis Sedem, & provinciæ caput pro illius Archiepiſcopo pro tempore exiſtente, qui pallii, & crucis uſum aliorum Archiepiſcoporum more habeat, omnibuſque aliis inſignibus Archiepiſcopalibus, necnon privilegiis, honoribus, & prærogativis aliis Archiepiſcopis debitis, & conceſſis gaudeat, tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus, ac nomine, titulo, & honore Archiepiſcopali, & Metropolitano decoramus.

ſarum i. Parb. ſub- Archi- Bonam. ac vide Clem. indica- ruhr.

§. 4. Necnon Placentin. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien. & Cremen. Eccleſias, earumque omnium & ſingularũ Civitates, & Diœceſes, cum omnibus, & ſingulis earum Territoriis, & terminis, ac dilectos filios Clerum, & Populum univerſum cum ſuis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, necnon Monaſteriis utriuſque ſexus, cæteriſque beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis ordinũ regularibus, necnon hoſpitalibus, domibus, collegiis, & locis religioſis quibuſcumque ab ejuſdem Sedis Apoſt. immediata, ſive alterius cujuſcũque etiam Metropolitani ſubjectione, etiam perpetuò dividimus, & ſeparamus, illaſque & earum Diœceſes, ac Civitates, poſthac in provincia Bononienſi eſſe, & conſiſtere, neque in alia Provincia cenſendas, & numerandas eſſe decernimus, & declaramus, & quatenus alteri Provinciæ Archiepiſcopové etiam Mediolanenſi, & Ravennatenſi, tam antiquo jure, conſuetudine, privilegio, vel alterius Metropolis erectione, ſive inſtitutione, quàm jure electionis ex Sac. Cõc. Trid. decreto factæ, vel alia quavis ratione, & cauſa antea adjũctæ ſubjectæque, in toto, aut in parte eſſent vel cenſerẽtur, ſive in illius poſſeſſione, vel quaſi ſe eſſe prætenderent, ab omni illius, ſive alterius Provinciæ, vel Archiepiſcopi, etiã Mediolanenſis, & Ravennatẽſis, aut illorum Capitulorũ jure Metropolitico, correctione, viſitatione, ſubjectione, & omni quacũque alia juriſdictione, obedientia, & ſuperioritate, ſi qua forſan quavis occaſione illis cõpeteret, ſive competat, ſimiliter perpetuò eximimus, & liberamus.

ſeborum raganeo- dem Ar- ſcs. ſub- . Bullã n. VIII.

§. 5. Necnon dictæ Bononienſi Eccleſiæ prædictas Placen. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien. & Cremen. Civitates, & Diœceſes pro ſua Metropolitana Provincia, ac Placen. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien. & Cremen. Eccleſias præfatas, modernoſque, & pro tempore exiſtentes illarum ſingularum Præſules pro ſuis & pro tempore exiſtẽtis Archiepiſcopi Bononienſis ſuffraganeis, qui, necnon earum ſingularum Capitula etiam quocumque privilegio ſuffulta, tanquam membra capiti eidem Archiepiſcopo Bononiẽſi jure Metropolitico ſubſint, ſibique obedientiam, & reverentiam tanquam proprio Metropolitano prorſus exhibeant, pariter perpetuò ſubjicimus, eidẽque Archiepiſcopo Bononienſi prędictos ſuos ſuffraganeos conſecrandi, ad provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Eccleſiaſtica negotia terminandi, eorum Eccleſias diſponendi, ad cauſas quarumcumque appellationum, ſive querelas alias juxta ſacrorum Canonũ ſtatuta cognoſcendi, omniaque alia & ſingula, quæ de jure vel cõſuetudine, aut aliàs quomodolibet ad Archiepiſcopos, & Archiepiſcopale munus ſpectare, & pertinere ſolent, & debent, gerendi, & exercendi plenam, & omnimodam concedimus facultatem. Provinciæ quoque Bononienſi Clerum, & Populum univerſum pro eorundem Eccleſiæ, & Archiepiſcopi Bononienſis provincialibus ſimiliter, perpetuò concedimus, & aſſignamus.

rritum ir- ans.

§. 6. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

auſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus regula noſtra de jure quæſito non tollendo, ac quibuſvis aliis cõſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Placentin. Parmen. Mutinen. Regien. Cervien. Imolen. & Cremen. ac Ravennaten. & Mediolanen. Eccleſiarum prædictarum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus, & adminiſtratoribus, ac Capitulis, & perſonis, ſub quibuſcũque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiã Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de ſimili Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & conſiſtorialiter, & de ſimili conſilio, ac aliàs quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbũ, nihil penitus omiſſo, exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie, de conſilio, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, derogationis, diviſionis, ſeparationis, declarationis, exemptionis, liberationis, ſubjectionis, conceſſionis, aſſignationis, decretorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. A. 11. die 10. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1582. 4. Idus Decemb. Pont. noſtri anno 11.

Abbatiſſæ & aliæ Præfectæ Monaſteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodò eligantur. LXXX.

Quoad modum eligendi, habes Concil. Trident. in ſeſſ. 27. cap. 7.

Edita A. D. 1583.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

EXpoſcit debitum Paſtoralis officii, quod diſponente Domino gerimus, ut ad ea ſollicitè intendamus, per quæ Monaſteria, & alia Religioſa loca, præſertim Deo dicatarum Sanctimonialium, ſecundùm regularis diſciplinæ normam regantur, & gubernentur.

Cauſa hujus conſt.

§. 1. Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna, quibus plerumque afficiuntur Monaſteria Monialium, quæ per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, è contra verò Abbatiſſas, & alias Præfectas triennales, ſcientes ſe lapſo triennio ſuæ adminiſtrationis rationem eſſe reddituras, ac ſperantes de benè geſtis laudem promereri, pœnam verò ſi malè geſſerint, metuentes, majori ſtudio, ac diligentia regimen & adminiſtrationem Monaſteriorum ſibi commiſſorum gerere.

Abbatiſſæ Monialiũ ad triennũ tantummodo eligantur, juxta ſuorum Ordinum inſtituta & Conc. Trid.

§. 2. His & aliis rationabilibus cauſis adducti, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, in omnibus, & ſingulis Monaſteriis Monialium S. Benedicti Ciſtercien. Carthuſien. & aliorum quorumcumque Ordinum in univerſa Italia, & præſertim in utriuſque Siciliæ Regnis conſiſtentibus, quæ nunc per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, & gubernantur, cum primũ Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ hujuſmodi regimini, & adminiſtrationi ipſorum Monaſteriorum ceſſerint, etiam apud Sedem Apoſtolicam, vel deceſſerint, eorum Abbatiſſatus, ſeu Præfecturas vacare contigerit, Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ non ampliùs perpetuæ, ſeu ad vitam, quarum nomen, ac titulum ex nunc, prout ex tunc, Apoſtolica auctoritate ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium perpetuò extinguimus, & abolemus, ſed triennalis tantum à Conventu uniuſcujuſque Monaſterii, & aliàs juxta decreta Sac. Conc. Trid. & regularia ſuorum Ordinum inſtituta eligantur, & præficiantur, quæ poſtmodùm elapſo triennio, ſuis officiis perfunctæ, præeſſe deſinant, omnique prorſus careant auctoritate, ac à regimine, & adminiſtratione Monaſterii per triennium à die finitæ adminiſtrationis inchoandum abſtineant, quo elapſo, ſervata eadem forma Conc. Trid. iterum & pluries eligi poſſint.

Prohibitio aliter eligendi.

§. 3. Districtiùs inhibentes omnibus, & singulis dictorum Monasteriorum Conventibus, Superioribus, & personis, ne aliquam Abbatissam, aut aliam Præfectam perpetuam, seu ad vitam, seu triennalem tantum eligere, & præficere ullo modo audeant, vel præsumant.

Decretum irritans.

§. 4. Quod si secus à quoquam quavis auctoritate fuerit attentatum, electionem, & præfectionem hujusmodi, ac omnia, & singula, quæ inde sequentur, irrita, nulla, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, &, instantia judicari, & definiri debere decernimus.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Monasteriorum, & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, eorum tenores, ac si ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 6. Cæterum quia difficile foret præsentes nostras ad singula quæque loca, ubi necessarium fuerit, deferre, volumus quod illarum transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. A. 11. die 1. Ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Januarii 1583. Pont. nostri anno 11.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1583. *Indict.* 11. *die verò* 4. *mensis Ianuarii, Pontificatus S. N. D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno* 11. *retroscripta litera affixa & publicata fuerunt in Acie Campi Flore, dimissa earum copia auscultata, & collationata cum dictis literis in valvis ejusdem aciei affixa per me Ioannem Freile, Curs. S. D. N. Papæ.*

Petrus Delbequez Mag. Curs.

LXXXI. Excommunicatio & anathematizatio quorumcumque hæreticorum, necnon aliorum omnium, qui contentis in hac Bulla Cœnæ Domini contraveniunt.

Alias habes ejusmodi Bullas; quas tibi indicabo in const. 63. *Pauli V.* Pastoralis, *apud quam posui notas, quæ etiam huic Bullæ congruæ videntur.*

Edita A. D. 1583.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Excommunicantur infrascripti.

CONsueverunt Romani Pontifices prædecessores nostri ad retinendam puritatem Religionis Christianæ, & ipsius unitatem, quæ in conjunctione membrorum ad unum caput, Christum videlicet, ejusque Vicarium principaliter consistit, & Sanctam fidelium Societatem ab offensione servandam, arma justitiæ per ministerium Apostolatus in præsenti celebritate exercere.

Hæretici, eorumque fautores, & libros prohibitos legentes, & ab obedientia Rom. Pontif. recedentes.

§. 1. Nos igitur vetustum, & solemnem hunc morem sequentes excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, auctoritate quoque BB. Apostolorum Petri & Pauli, ac nostra quoscumque Ussitas, Vicleffitas, Lutheranos, Zuinglianos, Calvinistas, Ugonottos, Anabaptistas, Trinitarios, ac omnes, & singulos Hæreticos, quocumque nomine nuncupentur, & cujuscumque sectæ existant, & eorum credentes, ipsorumque receptatores, & fautores, & generaliter quoslibet defensores, ac eorundem libros hæresim continentes, vel de Religione tractantes, sine auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ scienter legentes, aut tenentes, imprimentes, seu quomodolibet defendentes ex quavis causa, publicè, vel occultè, quovis ingenio, vel colore, necnon schismaticos, & eos qui se à nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis obedientia pertinaciter subtrahunt, vel recedunt.

Appell. Papæ

§. 2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cujuscumque status, gradus, seu conditionis fuerint, & interdicimus Universitates, Collegia, & Capitula, quocumque nomine nuncupentur, ab ordinationibus, sententiis, seu mandatis nostris, ac Rom. Pont. pro tempore existentium, ad universale futurum Concilium appellantes, necnon eos, quorum auxilio, vel favore appellatum fuerit.

Piratæ

§. 3. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Latrunculos maritimos, & illos præcipuè qui mare nostrum, à Monte argentario usque ad Terracinam discurrentes, eos, qui in illo navigant deprædantur, mutilant, interficiunt, rebusve, & bonis suis spoliant, omnesque receptatores eorundem, & eis auxilium scienter dantes, vel favorem.

Naufragia

§. 4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcumque navibus tempestate in transversum, ut dici solet, jactatis, naufragium passis, aut etiam submersis, sive in ipsis navibus, sive ejs delapsa, & in mari, vel littore inventa cujuscumque generis bona, tam in nostri Tyrrheni, & Adriatici, quam in quibuscumque aliis cujuscumque maris regionibus, & litoribus rapuerint, aut scienter ipsi sibi acceperint, aut ab aliis rapta, seu accepta scienter receperint, ita ut nec etiam ob quodcumque privilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcumque prætextum excusari possint.

Pedagia

§. 5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes qui in terris suis nova pedagia, seu gabellas ad id potestatem non habentes imponunt, vel augent, aut imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Falsi literas vel falsificantes

§. 6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios literarum Apostolicarum, & in forma Brevis, ac supplicationum, gratiam vel justitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S. R. E. Vicecancellarium, seu Gerentes vices eorum, aut de mandato ejusdem Romani Pontif. signatarum, aut sub nomine ejusdem Romani Pontif. seu Vicecancellarii, aut gerentium vices prædictorum, signantes supplicationes easdem, ac etiam falso fabricantes literas Apostolicas, & in forma brevis, ac supplicationes hujusmodi. Extendentes constitutionem felicis recordationis Innocentii Papæ III. quæ incipit. Ad falsariorum, cum omnibus pœnis in ea contentis, ad eosdem fabricantes, & etiam ad falsificantes, seu mutantes supplicationes per nos, seu de mandato nostro signatas, & data, sine nostra, aut Datarii nostri licentia.

Armatura quibus Christiani impugnantur infidelibus ferentes

§. 7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma, ferrum, filum ferri, stannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipso canape, quam ex quacumque alia materia, & ipsam materiam, aliaque hujusmodi, quibus Christianos impugnant, deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Christi nominis inimicis. Necnon illos qui per se, vel alium, seu alios de rebus Christianæ Reipublicæ statum concernentibus, in Christianorum perniciem, & damnum, ipsos Turcas, & Christianæ Religionis inimicos certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præstant. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & concessionibus quibuscumque Principibus, & Dominis, sive privatis personis, per nos, & Sedem prædictam hactenus concessis, quæ illis nolumus in aliquo suffragari.

Victualia

§. 8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, sive invadentes eos, qui victualia, seu alia ad usum Romanæ Curiæ necessaria adducunt, ac etiã eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur, impediunt, seu perturbant, vel pro eis aliquid exigunt, aut solvere faciunt, seu hæc facientes defendunt per

pet ſe vel alium ſeu alios, cujuſcumque fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, ac etiamſi Pontificali vel Regali, aut alia quavis Eccleſiaſtica vel mundana præfulgeant dignitate.

§. 9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes ex propoſito interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, ſeu deprædantes Romipetas, ſeu Peregrinos ad Urbem cauſa devotionis, ſeu peregrinationis, & prorſus omnes alios ad Sedem Apoſtolicam accedentes, vel apud eam morantes aut recedentes ab ipſa, & illis dantes auxilium, conſilium, vel favorem.

§. 10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos qui non habentes in eadem Curia juriſdictionem ordinariam vel delegatam, ejus prætextu capiunt, ſpoliant, detinent morantes in eadem, vel qui talia fieri mandant.

§. 11. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, verberantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes vel hoſtiliter inſequentes S.R.E. Cardinales ac Patriarchas, Archiepiſcop. Epiſcopos, Sediſque Apoſtolicæ Legatos ſeu Nuntios, aut eoſdem ejicientes à ſuis diœceſibus, territoriis, Terris, ſeu Dominiis, eaque mandantes vel rata habentes, ſeu præſtantes eis auxilium, conſilium vel favorem.

§. 12. Item excommunicamus, & anathematizamus illos, qui per ſe vel alium ſeu alios, quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas vel ſæculares ad dictam Curiam ſuper eorum cauſis, & negotiis recurrentes, illaſque in eadem Curia proſequentes aut procurantes, negotiorumque geſtores, Advocatos, Procuratores, & Agentes ipſorum, ſeu etiam Auditores vel Judices, ſuper dictis cauſis vel negotiis deputatos, occaſione cauſarum vel negotiorum hujuſmodi verberant, mutilant, occidunt, bonis ſpoliant, ſeu qui per ſe vel alium ſeu alios, directè vel indirectè, prædicta exequi vel procurare, aut in eis conſilium, auxilium, vel favorem præſtare non verentur, cujuſcumque præeminentiæ, & dignitatis fuerint.

§. 13. Ac etiam omnes, tam Eccleſiaſticos quàm ſæculares, cujuſcumque dignitatis, qui prætexentes frivolam quamdam appellationem à gravamine vel futura executione literarum Apoſtolicarum, & in forma brevis, tam gratiam quam juſtitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, ſequeſtrorum, monitoriorum, proceſſuum executorialium, & aliorum decretorum, à nobis, & à Sede prædicta, ſeu Legatis, Nunciis, Præſidentibus, Cameræ Apoſtolicæ Auditoribus, Commiſſariis, aliiſque Judicibus, & delegatis Apoſtolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanaverint, aut alias ad Curias ſæculares, & laïcam poteſtatem recurrunt, & ab ea, inſtante etiam Fiſci procuratore, appellationes hujuſmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, ſequeſtra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt. Quive illa ſimpliciter, vel ſine eorum beneplacito, conſenſu vel examine exequutioni demandari, aut ne Tabelliones, & Notarii ſuper hujuſmodi literarum, & proceſſuum executione inſtrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cujus intereſt, tradere debeant, impediunt vel prohibent, ac etiam partes, ſeu earum agentes, Notarios, executores, & ſubexecutores literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Civitatibus, locis, & Regnis ejiciunt, bonis ſpoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per ſe vel alium ſeu alios, publicè vel occultè, ſeu capi, carcerari, detineri, percuti, vulnerari, miniſque agitari faciunt. Quive alias quibuſcumque perſonis, in genere vel in ſpecie, ne pro quibuſvis eorũ negotiis proſequendis, ſeu gratiis, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recurſum habeant, ſeu gratias ipſas, vel literas à dicta Sede impetrent, ſeu impetratis utantur, directè vel indirectè prohibere, ſtatuere, ſeu mandare, vel eos apud ſe, aut Notarios ſeu tabelliones, vel alias quomodolibet retinere præſumunt.

§. 14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos Cancellarios, Vicecancellarios, & Conſiliarios, ordinarios, & extraordinarios quorumcumque Regum, & Principum, ac Præſidentes Cancellariarum, Conſiliorum, & Parlamentorum, necnon procuratores generales eorundem, vel aliorum Principum ſæcularium, etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, quocumque nomine nuncupentur, alioſque Judices, tam ordinarios quam delegatos, necnon Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Commendatarios, Vicarios, & officiales, qui per ſe vel alium ſeu alios auctoritate propria, & de facto, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apoſtolicarum prætextu, beneficiales, & decimarum, ac alias cauſas ſpirituales, & ſpiritualibus annexas ab Auditoribus, & Commiſſariis noſtris, aliiſque Judicibus Eccleſiaſticis avocant, illarumve curſum, & audientiam, ac perſonas, capitula, Conventus, Collegia, cauſas ipſas proſequi volentes impediunt, ac ſe de illarum cognitione tanquam Judices interponunt, quique partes actrices, quæ illas committi fecerunt, & faciunt, ad revocandum, & revocari faciendum citationes vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum vel conſentiendum eos contra quos tales inhibitiones emanarunt, à cenſuris, & pœnis in illis contentis abſolvi per ſtatutum vel alias compellunt, vel executionem literarum Apoſtolicarum, ſeu executorialium proceſſuum ac decretorum prædictorum quomodolibet impediunt. vel ſuum ad id favorem, conſilium, aut aſſenſum præſtant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætenſionum, ſeu etiam donec ipſi ad nos informandos, ut dicunt, ſupplicaverint, aut ſupplicari fecerint, niſi ſupplicationes hujuſmodi coram nobis, & Sede Apoſtolica legitimè proſequantur.

Trahentes ad ſæcularia Tribunalia præter juris diſpoſitionem perſonas Eccl. vel Eccleſiaſt. ad libertatem ladentes.

§. 15. Quive ex eorum prætenſo officio, vel ad inſtantiam partis, aut aliorum quorumcumque perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conventus, & Collegia Eccleſiarum quarumcumque coram ſe ad ſuum Tribunal, audientiam, Cancellariam, Conſilium vel parlamentum, præter juris Canonici diſpoſitionem trahunt, vel trahi faciunt vel procurant, directè vel indirectè, quovis quæſito colore. Necnon qui ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, ſeu quævis alia decreta, in genere vel in ſpecie, ex quavis cauſa, & quovis quæſito colore, ac etiam prætextu literarum Apoſtolicarum uſu non receptarum, ſeu revocatarum, vel cujuſvis conſuetudinis, aut privilegii, vel aliàs quomodolibet fecerint, ordinaverint, & publicaverint, vel factis, & ordinatis uſi fuerint, unde libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut aliàs quovis modo reſtringitur, ſeu noſtris, & dictæ Sedis, ac quarumcumque Eccleſiarum juribus quomodolibet, directè vel indirectè, tacitè vel expreſsè præjudicatur.

Impedientes juriſdictionem Judicum Eccleſiaſticorũ, eorumque fautores.

§. 16. Necnon qui Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque Superiores vel inferiores Prælatos, & omnes alios quoſcumque Judices Eccleſiaſticos ordinarios quomodolibet impediunt, quo minus ſua juriſdictione Eccleſiaſtica contra quoſcumque utantur, ſecundum quod Canones, & ſacræ conſtitutiones Eccleſiaſticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præſertim Tridentini, ſtatuunt. Ac etiam eos qui poſt ipſorum Ordinariorum, vel etiam delegatorum quorumcumque ſententias & decreta, aut aliàs fori Eccleſiaſtici judicium eludentes, ad Cancellarias & alias curias ſæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata etiam pœnalia, Ordinariis aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant. Eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, ſeu dant auxilium, patrocinium, & favorem in eiſdem.

Uſurpantes Sedis Apoſt. & quarumcumque Eccleſiarum juriſd. & fructus, vel eos ſequeſtrantes.

§. 17. Quive juriſdictiones, ſeu fructus, redditus, & proventus, ad nos, & Sedem Apoſtolicam, & quaſcumque Eccleſiaſticas perſonas ratione Eccleſiarum, Monaſteriorum & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum pertinentes uſurpant, vel etiam quavis occaſione vel cauſa, ſine Rom. Pont. vel eorum ad quos jure pertinent, expreſſa licentia ſequeſtrant.

Imponentes decimas & alia onera perſonis Eccleſiaſticis, aut Eccleſiis, & eorum fructibus abſque licentia Sedis.

§. 18. Quive collectas, decimas, taleas, præſtantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & aliis perſonis Eccleſiaſticis, ac eorum, & Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & proventibus hujuſmodi abſque ſimili Rom. Pont. ſpeciali, & expreſſa licentia imponunt, & diverſis etiam exquiſitis modis exigunt, aut ſic impoſita,

etiam à ſponte dantibus, & concedentibus recipiunt. Necnon qui per ſe, vel alium ſeu alios, directè vel indirectè prædicta facere, exequi vel procurare, aut in eiſdem auxilium, conſilium, vel favorem, aut votum ſeu ſuffragium, palam vel occultè præſtare non verētur, cujuſcumque ſint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus, etiamſi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, ſeu Principes, Duces, Comites, Barones Reſpublicæ, & alii Potentatus quicumque, etiam, Regnis, Provinciis, Civitatibus, Terris quoquo modo præſidentes, aut quavis, etiam Pontificali dignitate inſigniti. Innovantes decreta ſuper his per ſacros Canones, tam in Lateran. noviſſimè celebrato, quàm aliis Conciliis generalibus edita, etiam cum cenſuris & pœnis in eis contentis.

Judices ſæculares ſe interponentes in cauſis criminalibus contra perſonas Eccleſiaſticas.

§. 19. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoſcumque Magiſtratus, Senatores, Præſidentes, Auditores, & alios Judices quocumque nomine vocentur, ac Cancellarios, Vicecancellarios, Notarios, Scribas, ac executores, & ſubexecutores, & alios quoquo modo ſe interponentes in cauſis capitalibus ſeu criminalibus contra perſonas Eccleſiaſticas, illas banniendo, capiendo, proceſſando, ſeu ſententias contra illas proferendo, vel exequendo, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum à Sede Apoſtolica ex quibuſvis cauſis, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, in genere, & ſpecie conceſſorum, quibuſcumque Regibus, Ducibus, Principibus, Rebuſpublicis, Monachis, Civitatibus, & aliis quibuſcumque potentatibus, quocumque nomine cenſeantur, quæ nolumus illis in aliquo ſuffragari, illa omnia ex nunc in irritum revocando.

Occupantes Terras, & loca S. R. E. aut in illis juriſdictionē uſurpātes, eorumque fautores.

§. 20. Item excommunicamus, & anathematizamus illos, qui per ſe vel alium ſeu alios, directè vel indirectè, ſub quocumque titulo vel colore, de facto occupant vel detinent, vel hoſtiliter deſtruunt vel invadunt, occupare, detinere, vel deſtruere, aut invadere hoſtiliter præſumpſerint, in totum vel in partem Almam Urbem, Regnum Siciliæ, Inſulas Sardiniæ, & Corſicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium B. Petri in Tuſcia, Ducatum, Spoletanum, Comitatum Venayſinum, Sabinenſem, Marchiæ Anconitanæ, Maſſæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimas Provincias, illarumque Terras, & loca, ac Terras ſpecialis commiſſionis Arnulphorum, Civitateſque noſtras Bononiam, Cæſenam, Ariminum, Beneventum, Perufium, Avenionem, Civitatem Caſtelli, Tudertum, & alias Civitates, Terras, & loca, vel jura ad ipſam Romanam Eccleſiam pertinentia, dictæque Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjecta, quive ſupremam juriſdictionem in illis, nobis, & eidem Romanæ Eccleſiæ competentem, de facto uſurpare, perturbare, retinere, & vexare variis modis præſumunt. Necnon adhærentes, fautores, & defenſores eorum, ſeu illis auxilium, conſilium, vel favorem quomodolibet præſtantes.

Raptores bonorum Cam. Apoſt. tempore infirmitatis Pontificis, aut vacationis Sedis Apoſtol.

§. 21. Necnon omnes, & ſingulos ſupellectilium, librorum, ſcripturarum, & bonorum Cameræ, & Palatii Apoſtolici, ex eodem Palatio, infirmitatis Rom. Pont. ac Sedis Apoſtolicæ vacationis tempore ablatores, raptores, & illorum detentores, ac quoſcumque alios ad quorum manus bona prædicta quocumque titulo, & ex quavis cauſa ſcienter perveñerint.

Hæc conſtitutio durat uſque ad publicationem alterius ſimilis conſt.

§. 22. Volentes præſentes noſtros proceſſus, ac omnia & quæcumque his literis contenta, quouſque alii hujuſmodi proceſſus à nobis aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente fiant, aut publicentur, durare, ſuoſque effectus omnino ſortiri.

Reſervatio abſolutionis.

§. 23. Cæterùm à prædictis ſententiis nullus per alium, quàm per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi de ſtando Eccleſiæ mandatis, & ſatisfaciendo cautione præſtita, abſolvi poſſit, etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, & Militiarum regularibus, etiam Epiſcopali vel alia majori dignitate præditis, ipſiſque Ordinibus, & eorum Monaſteriis Conventibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegiis, Confratribus, Congregationibus, Hoſpitalibus, & locis piis, necnon laïcis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus, *per nos*, & dictam Sedem, ac cujuſvis Concilii decreta, verbo, literis, aut alia quacumque ſcriptura, in genere & in ſpecie conceſſorum, & innovatorum, ac concedendorum, & innovandorum.

§. 24. Quod ſi fortè aliqui contra tenorem præſentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere de facto præſumpſerint, eos excommunicationis ſententia innodamus, gravius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter, prout expedire noverimus, proceſſuri.

§. 25. Declarantes ac proteſtantes quamcumque abſolutionem, etiam ſolemniter per nos faciendam, prædictos excommunicatos ſub præſentibus comprehenſos, niſi prius à præmiſſis, cum verò à propoſito ulterius ſimilia non committendi deſtiterint; ac quoad eos, qui contra libertatem, ut præmittitur, ſtatuta fecerint, niſi priùs ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, & decreta hujuſmodi publicè revocaverint, & ex Archiviis ſeu Capitularibus locis, aut libris, in quibus adnotata reperiuntur, deleri, & caſſari, ac nos de revocatione hujuſmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter ſuffragari. Quin etiam per hujuſmodi abſolutionem, aut quoſcumque alios actus contrarios, tacitos vel expreſſos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum quantocumque tempore continuata, in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac quibuſcumque juribus Sedis Apoſtolicæ, ac S. R. E. undecumque, & quomodocumque quæſitis vel quærendis nullatenus præjudicari poſſe, ſeu debere.

Abſol. alio[rum] [illegible] variis [illegible]

Abſol. Pontific. compet.

§. 26. Non obſtantibus privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, ſupradictis, vel eorum alicui, ſeu aliquibus, & aliis cujuſcumque Ordinis, ſtatus, vel conditionis dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamſi, ut præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, ſeu quavis Eccleſiaſtica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Provinciis, Civitatibus ſeu locis, à prædicta Sede ex quavis cauſa, etiam per viam contractus aut remunerationis, & ſub quavis alia forma, & tenore, ac cum quibuſvis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis conceſſis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, ac de Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem. Necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ac præſcriptionibus quantumcumque longiſſimis, & aliis quibuſlibet obſervantiis, ſcriptis vel non ſcriptis, per quæ contra hos noſtros proceſſus ac ſententias, quominus includantur in eis, ſe juvare valeant, vel tueri, quæ omnia quoad hoc, earum omnium tenores, ac ſi ad verbum, nihil penitus omiſſo inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, penitus tollimus, & omnino revocamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſ.

Forma [illegible] candi [illegible] conſt.

§. 27. Ut verò præſentes noſtri proceſſus ad communem omnium notitiam faciliùs deducantur, chartas ſeu membranas proceſſus ipſos continentes valvis Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe appendi faciemus, quæ proceſſus ipſos quaſi ſonoro præconio, & patulo judicio publicabunt, ut ii quos proceſſus hujuſmodi contingunt, quod ad ipſos non pervenerint, aut quod ipſos ignoraverint, nullam poſſint excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Ordinar. [illegible] quot [illegible] conſtit. [illegible] in [illegible] eccleſi[illegible] ti po[illegible] blicari.

§. 28. Inſuper, ut proceſſus ipſi, ac præſentes literæ, ac omnia, & ſingula in eis contenta eo fiant notoria, quo in plerique civitatibus & locis fuerint publicata, univerſis & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & locorum Ordinariis, Prælatis, & Rectoribus ubilibet conſtitutis per hæc ſcripta committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, ut per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, poſtquam eas receperint, ſeu earum habuerint notitiam, ſemel in anno, aut ſi expedire viderint, etiā pluries in Eccleſiis ſuis, dum in eis major populi multitudo ad divina convenerit, ſolemniter

niter publicent, & ad Chriſti fidelium mentes reducant, nuntient, & declarent.

§. 29. Cæterum hortamur eoſdem univerſos, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque eorum Ordinarios, & Eccleſiarum Prælatos, necnon Rectores, cæteroſque curam exercentes, ac presbyteros ſæculares, & quorumvis Ordinum regulares ad audiendum confeſſiones quavis auctoritate deputatos, ut tranſumptum harum literarum penes ſe habere, legere, & diligenter examinare procurent.

§. 30. Volentes earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo Judicis ordinarii Romanæ Curiæ, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem prorſus fidem, in judicio, & extra illud ubique locorum adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, declarationis, proteſtationis, ſublationis, revocationis, commiſſionis, innodationis, mandati, hortationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

A.11. Aprilis. Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1583. pridie Nonas Aprilis, Pont. noſtri anno 11.

XXII. Quod Præceptoriæ Militiæ, & Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani vacent per promotionem ad Epiſcopatum.

De hac Militiæ latè notavi ſuprà ad conſt. 2. Anaſt IV. Chriſtianæ.

A.D. 83. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.*

verſia vaca- de qua

COntroverſia inter Venerabilem fratrem noſtrum Thomam Epiſcopum Melevitan. & dilectum filium Michaëlem Palentin. proximè ſuſcitata, occaſione Præceptoriæ de Maſden, Prioratus Catalauniæ, Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, de qua pridem vacante per ſuſceptionem muneris conſecrationis ejuſdem Epiſcopi, dicto Michaëli canonicè proviſum fuerat, ipſe verò Epiſcopus illam non ut beneficium vacationi obnoxium, ſed ut prædium poſſidere poſſe contendebat.

iſſo diſta verſia ata ab l.Cam.

§. 1. Nos cauſam hujuſmodi cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori audiendam commiſimus, & fine debito terminandam, omni, & quacumque appellatione remota, qui voto Auditorum cauſarum Palatii Apoſtolici de mandato noſtro adhibito, proviſionem prædictam canonicam declaravit, perpetuum Epiſcopo ſilentium imponendo, ac prætenſam ejus appellationem rejiciendo.

probatio ſiſtas.

§. 2. Quare nos attendentes, Epiſcopum dictam præceptoriam, ſive beneficium, ſive quodvis aliud, cum ſua Eccleſia ſine diſpenſatione Apoſtolica retinere non poſſe, ideoque juſtæ Michaëlis poſtulationi aſſentientes, prædictam declarationem, & quicquid ab ipſo Auditore in hac re decretum eſt, præſentium tenore approbamus & confirmamus, provocatione, vel proteſtatione ex parte Epiſcopi interjecta non obſtante. Nulli ergo, &c.

P.A.11. die A.r. Dat. Romæ apud S.Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1583. tertio Kal. Maii, Pont. noſtri anno 11.

XXXIII. De electione, numero, & qualitatibus Magiſtrorum ſacræ Theologiæ, de cætero in Provinciis Italiæ eligendorum ex Ordine Fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

Alia de hoc Ordine ſcripſi apud Alexand. IV. conſt. 6. Licet, ſup.

Quoad promovendos hujus Ordinis fratres ad Doctoratus, & Magiſteria in ſacra Theologia in Provincia Hiſpaniarum, & Indiarum, attende conſtitut. S.D.N. Urbani VIII. 40. *Romanus*, infra tom. 4. ubi alias Conſtit. de hoc Ordine tractantes indicatas reperies.

GREGORIVS PAPA XIII. *Dilectis filiis Priori generali, & fratribus Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Provinciarum Italiæ.* Edita A. D. 1583.

Exordium.

DOminicum gregem ſollicitudini noſtræ commiſſum, internis oculis perſpicacius introſpicientes, Religioſorum, & eorum, qui mundanis abjectis illecebris, Altiſſimo in humilitatis ſpiritu famulantur, præcipuam curam gerere, & ea, quæ profectui illorum adverſari, ſeu quomodolibet illorum quietem, & felicem ſtatum perturbare poſſe videntur, de medio tollere, quantum ex alto nobis conceditur, ſatagentes, mentis noſtræ aciem ad ordinem veſtrum ab ipſo Sancto Aurelio Auguſtino inſtitutum præcipua cura convertimus.

Cauſa hujus conſt.

§. 1. Cumque inter vos ſumma cum totius agri Dominici fertilitate, quamplurimi ſacris literis operam navantes, ad Lectoris, Baccalaurei, & poſtremò Magiſtri, ſeu Doctoris in ſacra Theologia gradum promoveri, & promoti certis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, & ſuperioritatibus, juxta Ordinis & regulæ veſtræ ſtatutorum, & inſtitutionum formam, & continentiam frui, & gaudere conſueverint. Et propterea multi propriis potius quam communibus commodis ſervientes, ſeipſos publicis officiis, oneribus, & laboribus ſubtrahere ſatagentes, ad Magiſterii, ſeu Magiſtri, ſive Doctoris gradum properanter anhelant, illum modis omnibus ambientes, adeo ut niſi malo hujuſmodi celeriter occurratur, brevi tempore dubitandum ſit, ne plures Magiſtri, quam diſcipuli in veſtro Ordine, præſertim in Provinciis Italiæ, reperiantur: & cum omnes privilegio magiſterii, ſeu magiſtri, vel doctoris ſuffulti fuerint, nemo qui neceſſaria ſingulorum monaſteriorum, ſeu domorum veſtrarum munia exercere velit, reliquus futurus ſit. Unde factum eſt, ut fratres Eremitæ Ordinis veſtri Provinciarum extra Italiam conſtitutarum, Magiſtros ſeu Doctores, niſi magna cum cautela, & parvo numero à certis annis citra non admiſerint, nec admittant de præſenti.

Præſcriptio numeri, qualitatum Magiſtrorum in Theologia eligendorum. Ac temporis promovendi & locus.

§. 2. Nos igitur malis hujuſmodi occurrere, & communi utilitati veſtrûm omnium conſulere, & ut poſthac nonniſi idonei, & in numero decenti ad magiſterium, ſive Magiſtri aut Doctoris gradum promoveantur, providere volentes, Prædeceſſorum noſtrorum, & præſertim felicis recordationis Bonif. Papæ VIII. qui alias per ſuas literas ſub Dat. Rom. apud S. Petr. quinto Kal. Maii, Pont. ſui Anno decimotertio, Ordinis Fratrum Prædicatorum Magiſtros hujuſmodi creandi modum & normam præſcripſit, inhærentes. Motu proprio, non ad veſtram, ſeu alicujus veſtrûm ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra certa ſcientia, & ſpontanea voluntate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, decernimus, ordinamus, volumus, mandamus, vetamus, & prohibemus, ne poſthac Prior Generalis Ordinis veſtri pro tempore exiſtens, neque etiam ipſum Capitulum generale capitulariter congregatum, aut quodcumque Capitulum, ſive Congregatio Provincialis, cujuſcumque Provinciæ intra Italiam conſtitutæ, ſive alii quicumque, quacumque Eccleſiaſtica, ſive mundana præfulgeant dignitate, & poteſtate, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, prætextu cujuſcumque conſuetudinis, etiam immemorabilis, ſive privilegii aut indulti Apoſtolici ex quacumque cauſa quomodolibet pro tempore, etiam Motu proprio per quoſcumque Prædeceſſores noſtros, aut nos forſan conceſſi, & innovati, quoſcumque, quantumcumque idoneos, & habiles ad magiſterium, ſive Magiſtri, aut in ſacra Theologia Doctoris gradum & dignitatem quomodolibet efferre aut promovere, ſeu efferri, & promoveri permittere poſſit aut valeat, audeat ſeu præſumat, niſi ſingulis ſex annis in ſingulis Capitulis Generalibus, coram Definitoribus, & in ipſo Definitorio, & non ultra duos ex ſingulis Italiæ Provinciis, ſeu Congregationibus, ac aliàs modis, formis, locis, temporibus, & à perſonis infraſcriptis examinandos, & appro

approbandos, videlicet ut in Capitulis Provincialibus à vobis & singulis vestris Italiæ Provinciis seu Congregationibus, statutis temporibus celebrari solitis, ex vobis ipsis, & ex singulis quibusque respectivè Provinciis seu Congregationibus, si fieri possit, sin autem ex vicinioribus, viri Magistri sacra Theologia, moribus, & doctrina idonei duo, qui ad magisterii gradum, & modo, forma infrascriptis promovendos examinare, & in eorum, & cujuslibet eorum vitam, & mores inquirere, illorumque concursus audire, ut de eo sive eis rectè judicare possint, & valeant, eligantur, jurentque Electi ipsi, se solo Religionis zelo, omni humano affectu postposito, illos sese electuros, quos vita, moribus, & doctrina idoneos, seu idoneiores ex suæ cujusque conscientiæ judicio judicabunt.

Experimentum & examen eorundem.

§. 3. Omnes verò, & singuli de singulis quibuscumque Italiæ Provinciis, seu Congregationibus respectivè, qui se ad Magistri, seu Magisterii vel doctoratus hujusmodi gradum, & dignitatem ascendere posse confident, ex ipsis quibusque respectivè Provinciis seu Congregationibus, si aderunt, sin autem etiam ex aliis, dummodo promovendi ipsi ad aliquod monasterium illius Provinciæ, in qua promovendi fuerint, transferantur, & ab eo in filios legitimè suscipiantur, summa cum diligentia, & maturitate ab Electis hujusmodi examinentur, & in eorum omnium, & singulorum scientia, & doctrina periculum fiat, & experientia, & centum formatis schedulis distinctiones, & punctos ex quatuor Magistri sententiarum libris, vigintiquinque scilicet ex libro quolibet excerptos continentibus, illisque in unam conjectis, singulæ sorte extrahantur, quæ singulis promovendi incontinenti assignentur, & super schedulis ipsis, sive cunctis sibi assignatis, qui sorte obvenerint, singuli promovendi vigintiquatuor horarum spatio in præsentia duorum, sicut præmittitur, Electorum, & aliorum Doctorum virorum ac Patrum vocalium ipsius Capituli Provincialis, lectionem, ut vocant, scholasticam legere, & ex ea conclusiones suo arbitrio disputandas proponere, & contra ipsos omnes & singulos, sicut præfertur, electi seu aliàs præsentes, saltem Magistri arguere & contradicere teneantur. Et insuper inter promovendos ipsos fiat concursus, ut qui eorum alio seu aliis magis idoneus repertus fuerit, aliis posthabitis præferatur. Examinibus verò, & concursibus singulis in suis quibusque Provincialibus Capitulis modo, & forma præmissis perfectis, omnes & singuli, qui examinibus, & concursibus ipsis, sicut præfertur, electi præfuerint, prævio eorum, & cujuslibet ipsorum juramento, singuli pro suis conscientiis solum Deum, & Religionis Christianæ profectum præ oculis habentes, omni, & quocumque alio affectu postposito, quos idoneos, seu magis idoneos reputaverint, in schedula eorum, & cujuslibet eorum propria manu scripta, seu subscripta adnotare, & Priori Generali in generali Capitulo quolibet sexennio celebrari solito coram Definitoribus, seu majori illorum parte, & in ipso definitorio, & non alibi, sub pœna excommunicationis præsentare curabunt.

Facultas Prioris Generalis eos promovendi.

§. 4. Ex ipsis antea modo, & forma præmissis, & singulis Provinciis, seu Congregationibus electis examinatis, & pro idoneis, seu magis idoneis approbatis, & receptis Prior generalis pro tempore existens, in loco ipso definitorii, & non alibi, & coram ipsis Definitoribus, seu majori illorum parte, duos & non plures singulis sex annis, & in Generali Capitulo ex singulis Italiæ Provinciis seu Congregationibus eligere, illosque in sacra Theologia Magistros, sive Doctores creare, & facere, auctoritate nostra possit, & valeat, sicque per ipsum Priorem Generalem assumpti, & promoti, in ipsa sacra Theologia Magistri verè, & realiter ubique, tam tota Italia quàm extra in quacumque Provincia vel Congregatione censeantur, & existant. Omnibusque & singulis gratiis, privilegiis, exemptionibus, præeminentiis, & superioritatibus, tam à jure communi quàm statutis, & consuetudinibus Ordinis vestri in sacra Theologia Magistris, & Doctoribus concessis, & indultis, & quibus alii quicumque in sacra Theologia Magistri, seu Doctores in publicis quibuscumque Gymnasiis, aut Universitatibus ad magisterii, seu Magistri vel Doctoris gradum promoti, & assumpti uti, frui, potiri, & gaudere soliti sunt, & consueverunt, utuntur, potiuntur, & gaudeant, uti, frui, potiri, & gaudere possint, utantur, fruantur, potiantur, & gaudeant liberè, & licitè, ac pacificè, & quietè. Non enim tibi dilecto filio Priori generali moderno, & pro tempore existenti, modo & forma præmissis Provincialibus Capitulis electos, & pro tempore eligendos, etiam absque alicujus loci Ordinarii, sive Collegii, aut Universitatis, sive Studii, aut Gymnasii generalis, sive illius Rectoris, aut cujuscumque Administratoris quocumque nomine nuncupati, & quacumque Ecclesiastica, seu mundana auctoritate, & potestate fungentis, etiam S.R.E. Cardinalis licentia, ad magisterii, sive Magistri, seu Doctoris, in sacra Theologia hujusmodi gradum, præeminentiam, dignitatem, auctoritatem, & facultatem promovere, illisque omnibus, & singulis Magistri seu Doctoris in sacra Theologia insignia, auctoritates, facultates, & potestates singulis Magistris, & Doctoribus in ipsa sacra Theologia per nos, aut quoscumque locorum Ordinarios, sive Universitates, Collegia, Studia, Gymnasia, illorumve Rectores, sive Administratores quoscumque, aut alias quascumque personas, quacumque auctoritate, & potestate suffultas, & S.R.E. Cardinales, & de latere nostro Legatos, vel etiam quæcumque loca concedi solita, ipsis, sicut præfertur, electis, examinatis, & approbatis, quos ex singulis Provinciis, modo, & forma præmissis, prævia de more possessione fidei elegeris, & Magistros seu Doctores assumpseris, dare, indulgere, concedere, & attribuere, etiamsi Capitulum Generale hujusmodi in Alma Urbe nostra, aut alibi, ubi nos, & curiam nostram Romanam tunc temporis commorari contigerit, aut in aliis quibuscumque Civitatibus, in quibus Gymnasia, & Studia generalia vigere dignoscuntur, aut in futurum quomodolibet erigentur, fieri, & celebrari contigerit, plenariè concedimus, & indulgemus præsentium per tenorem.

Revocatio privilegiorum contrariorum.

§. 5. Decernentes & districtè præcipiendo mandantes ne quisquam vestrûm qui posthac cujuscumque privilegii, etiam à nobis, & successoribus nostris, etiam Motu proprio concessi, aut aliàs quomodolibet impetrati prætextu, ad cujuscumque Doctoratus, aut Magisterii gradus, etiam à quibuscumque locorum Ordinariis, etiam S.R.E. Cardinalibus, aut de latere Legatis, sive in quibuscumque Gymnasiis, aut Universitatibus in posterum promoti fuerint, Magistri, aut in sacra Theologia Doctoris titulum, nomen, insignia, aut præeminentiam, seu privilegia, & exemptiones quascumque usurpet, aut usurpare, sive alias, aut aliter quàm modo, & forma præmissis, concessis uti quomodolibet publicè vel occultè audeat, seu præsumat sub pœna privationis cæterorum graduum, & inhabilitatis ad Magisterium, etiamsi aliquibus per nos aut successores nostros, ac Sedem Apostolicam, ut in sacra Theologia verè, & realiter Magistri seu Doctores sint, & existant, & omnibus gratiis, privilegiis, exemptionibus, & indultis, quibus cæteri Magistri & Doctores potiri, & gaudere consueverint, potiantur, & gaudeant, quomodolibet concessum extiterit. Interdicentes etiam, prout earundem præsentium tenore interdicimus omnibus, & singulis Italiæ Provinciis prædictis, & quibuscumque Congregationibus vestris, ne quenquam ad magisterium, sive doctoratum approbare aut proponere aliter, alibi, aut alias, quàm præscriptis modis, formis, personis, & locis, ac temporibus, possint aut valeant quovis quæsito colore vel ingenio.

Executores deputantur.

§. 6. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Jacobo Episcopo Portuensi, moderno ac pro tempore existenti Ordinis vestri Protectori, necnon Mediolanensi Archiepiscopo, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ nostræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra, aut alicujus vestrûm fuerint requisiti, seu eorum alter fuerit requisitus, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio

fidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula, ab omnibus, & singulis, quos tangunt, seu tangere poterunt quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas per eos seu eorum alterum inflictas, & comminatas sæpius aggravando, & reaggravando, etiam invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 7. Non obstantibus felicis recordationis Gregorii Decimi, & Bonifacii Octavi prædecessorum nostrorum de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis, etiam Maremagnum appellatis, ex quacumque, etiam onerosa, & necessariò exprimenda causa, tam vobis, & Ordini vestro, quam singulis vestris Provinciis, Congregationibus, & domibus, seu Monasteriis, aut Particularibus personis, quàm etiam quibuscumque locorum Ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut de latere Legatis, vel etiam Gymnasiis, & Studiis, seu Universitatibus quibuscumque, etiam magistros ipsos in sacra Theologia creandi, & promovendi modum, formam & normam præscribend. etiam cum quibusvis etiam insolitis, & efficacioribus, ac derogatoriarum derogatoriis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio concessis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

An. 12. Junii. Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 25. Junii 1583. Pont. nostri anno 12.

XXIV. Declaratio præcedentiæ inter Ordines Mendicantium, & inter Confraternitates Laïcorum, in Processionibus.

Adverte quod Pius V. generaliter dedit Præcedentiam Fratribus Prædicatoribus Ordinis S. Dominici ante alios Mendicantes, ut sup. in ejus const. 71. Divina. *Et Clem. VIII. eisdem eam concessit ante omnes Regulares, exceptis Canonicis, & Clericis sæcularibus, ac antiquis Ordinibus Monachorum inf. in sua const.* 13. Inter cætera.

An. D. 583. GREGORIUS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

EXposcit pastoralis officii munus, cui disponente Domino præsidemus, ut ad ea sollicitè intendamus, per quæ discordiarum & litium, ac controversiarum quarumlibet, præsertim inter personas ecclesiasticas materia tollatur.

§. 1. Sanè nobis nuper innotuit, quod in multis civitatibus, & diœcesibus diversarum mundi partium nonnullæ lites, causæ & controversiæ inter fratres Mendicantes, aliæ etiam similes lites, & controversiæ inter confratres Confraternitatis Christi fidelium, super præcedentia vel jure præcedendi ortæ jam sint, & oriri facilè possint.

§. 2. Nos considerantes lites, causas, & controversias hujusmodi in Ecclesia, præsertim inter religiosas personas, quæ relictis mundi vanitatibus famulatum, & votum suum in humilitatis spiritu Domino, & Deo nostro, qui se pro nobis usque adeo humiliavit ut formam servi acciperet, exhibere, & persolvere profitentur, non modicam illi præclaræ, Deoque præcipuè dilectæ virtuti, quæ est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac propterea illas omni ratione submovendas, publicæque religionis tranquillitati, ac ministrorum Ecclesiasticorum reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimùm consulendum esse rati, ac supremam huic negotio manum apponere volentes, necnon causas, lites, seu controversias hujusmodi ubilibet, & coram quibusvis Judicibus motas, & in quibusvis instantiis indecisas pendentes ab eisdem Judicibus harum serie ad nos advocantes, illasque penitus extinguentes, eisdemque Fratribus Mendicantibus, ac Confratribus super præmissis perpetuum silentium imponentes.

Definitio differentiæ circà præcedentias.

§. 3. De nobis attributæ potestatis plenitudine volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis fratribus Mendicantibus inter se de præcedentia hujusmodi contendentibus, aut confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites & causæ præmissorum occasione ortæ jam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione præcedentiæ ac juris præcedendi sunt, ii (quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & aliis subterfugiis prorsus remotis, cessantibus, & postpositis) in processionibus tam publicis, quàm privatis præcedere debeant. Quando verò non probentur, aut non constet de quasi possessione præcedentiæ hujusmodi, inter fratres quidem Mendicantes, ii qui antiquiores in loco controversiæ, inter Confratres verò inter se litigantes, ii qui prius sacris usi sunt, in processionibus tam publicis quàm privatis præcedere debeant, ita ut si contigerit nova Monasteria, aut domus alicujus Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monasteria, aut domus priùs erecta, & instituta sint, ille Ordo, qui prius Monasterium seu domum in loco habuerit, præcedat.

Declaratio definitionis.

§. 4. Præterea quia inter prædictos Ordines plerumque alia in processionibus, & alia in Conciliis generalibus, & aliis actibus publicis, sive privatis, ratio circa modum præcedendi servatur, nolumus per præsentes prærogativis dictorum Ordinum, quoad præcedentias hujusmodi quæ propriis Ordinibus, præterquam in processionibus prædictis debentur, aut fratribus Capuccinis nuncupatis, qui in processionibus publicis sub Conventualium S. Francisci, aut Minorum de Observantia Fratrum nuncupatorum Cruce, ut solent, incedere possint, aliquod præjudicium generari.

Clausula sublata.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Congregationum, domorum, ac Confraternitatum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, aut aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides adhibenda sumptorum.

§. 7. Volumus autem ut præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extrà adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 15. Julii 1583. Pontificatus nostri anno 12.

Anno à Nativitate Domini 1583. *Indict.* 12. *die vero Dominico* 17 *mensis Junii, Pontificatus verò Sanctissimi in Christo Patris*

Patris, & D.N. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 12. retroscripta litera Apost. in forma Brevis expedita, & affixa fuerunt in acie Campi Flore, ut moris est, per nos Petrum Guarram, & Melchiorrem Ricciutum ejusdem S. D. N. Papæ Curs.

Ioan. Baptista Bagni Mag. Curs.

LXXXV. Forma publicandi resignationes beneficiorum Ecclesiasticorum, in Curia, & extra.

Quæ autem resignationes ab Episcopis admitti possint, definivit Pius V. suprà in ejus const. 58. Quanta. *Formamque desuper literas Apostolicas expediendi præfinivit in const.* 32. Cogit.

De consensus autem resignationum receptione, & extensione, & aliis, vide Clemen. VIII. constitut. 17. *Sanctissimus*, ubi notavi.

Edita An. D. 1584. G R E G O R I V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa const. HUmano vix judicio ita bene quicquam, & providenter sanciri potest, quin usus sæpe aperiat, doceatque, id quod salubre fore credebatur, minus experiendo prodesse, quod in illis constitutionibus, quas ad prohibendas simulatas, occultasve beneficiorum Ecclesiasticorum resignationes diversi Romani Pontifices multifariam ediderunt, & fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster novissimè promulgavit, cognoscimus accidisse.

Omnes resignationes, & jurium concessiones publicari debent intra sex mēses, si beneficia sint citra mōtes, si verò ultra, intra novem.

§. 1. Nos hoc malum, prout occasio necessitasque postulat coërcere volentes, statuimus ut posthac omnes, & quæcumque resignationes, etiam causa permutationis, ac commendarum, & etiam literis Apost. non confectis, & possessione non habita, necnon litis, & jurium quorumcumque concessiones, ac retrocessiones, quæ deinceps de quibuscūque beneficiis Ecclesiasticis, in nostris, seu Rom. Pontif. pro tempore existentis manibus, ac etiam coram Notario publico, & testibus fient, & à nobis, vel illo, seu nostro, vel illius mandato admittentur, & super eis provisiones, & quæcumque aliæ dispositiones, sive temporales, sive perpetuæ, aut ad hoc mandata Apostolica sub quacumque forma, & quibuscumque etiam S. R. E. Card. ac piis locis quocumque privilegio suffultis facta publicari debeant cum literis Apost. desuper confectis, intra sex menses, si beneficiū citra montes fuerit, ultra verò intra novem à data concessionis gratiæ, non autē à die præstiti super ea consensus numerandos, etiamsi postea concessio gratiæ hujusmodi ex quavis causa, diversisque subsequētibus datis, ac quotiescūque, & quovis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresque, & quotquot in alium, vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantē, vel credentē retrocessiones, termino prædicto nondum elapso interceserint, ita ut unicus dumtaxat terminus omnibus his successivis cessionibus, ac retrocessionibus decurrat, ut qui postremus gratiam habuerit, publicationem hujusmodi facere, cæteraque omnia hic præscripta intra eundem terminum præstare teneatur.

Forma publicandi resignationes, & cessiones.

§. 2. Ipsa autem publicatio in Cathedrali, & in beneficii Ecclesia, vel Ecclesiis, si in pluribus illud sit, fiat ubique dum frequens populus ad Missarum solemnia convenerit, palam omnibus literæ Apostolicæ prædictæ, earumve transumptum authenticum exhibeatur, claraque & intelligibili voce resignatio, seu cessio hujusmodi, ac beneficii qualitas, & invocatio, nominaque & cognomina resignantis, seu cedentis, ac illius in cujus favorem gratia hujusmodi facta est, pronuntientur, ita ut hæc omnia possint ad notitiam omnium ibi existentium verisimiliter pervenire, scriptoque de his omnibus exemplo collato, valvis dictarum Ecclesiarum affixum relinquatur. Si verò Ecclesia beneficii ruralis sit, aut populo, conventuque careat, eo casu in Parochiali, intra cujus Parochiæ limites beneficium ipsum consistit, & in Cathedrali Ecclesia, vel si locus bello, seu peste, aliisve manifestis periculis subjaceat, tunc in proxima parochiali, ac etiam in Cathedrali Ecclesia, vel si aditus ad illas, aut utramvis minimè sit securus, in alia Cathedrali, vel Parochiali viciniori periculorum immuni publicatio hujusmodi peragatur.

Do[illegible] beneficiis [illegible]

§. 3. Is quoque in quem disponi, vel mandari de beneficio etiam litigioso, vel accedente non possesso, sub quacumque forma contigerit possessionem beneficii intra dictum tempus vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & si propter litem, aut aliud legitimum impedimentum nequiverit, saltem literas Apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta erit, Judici seu executori illarum vel aliis ad quos pertinet, per se vel procuratorem suum legitimum, intra idem tempus præsentare, & apud illum vel illos pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem hujusmodi instanter petere teneatur.

Forma [illegible] debeat [illegible] & [illegible] aequipo[illegible]

§. 4. Cæterùm modus, & forma hic tradita semper, & ubique debeat observari, nec alia vel æquipollens ullo modo admisti in omnibus hujusmodi resignationibus, cessionibus, & retrocessionibus, de quibuscumque Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, tam virorum quam mulierum dignitatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis, sæcularibus & quorumvis Ordinum, etiam militiarum regularibus, etiam electivis, & manualibus, ac etiam de jure patronatus laïcorum illustrium, & alias quomodocumque existentibus, sive pacificis, sive in petitorio, sive in possessorio litigiosis, etiam de quibus in Consistorio nostro disponi consuevit, seu debet, quæ posthac ex quacumque causa fient, & per nos ac prædictos successores, extra tamen dictum Consistorium, administrationis, possessionis fructuum etiam omnium, ac rerum, & jurium quorumcumque. Ad prædictorum tamen observationem eum, in quem juris sit cessio beneficii, quod tempore cessionis hujusmodi, & ante illam vigore literarum Apostolicarum, ut suprà, si ad id tenebatur, publicatarum realiter possidebat, nolumus obligari.

Annus resignan[illegible] & cessi[illegible] non ob[illegible] ejus [illegible]

§. 5. Quod si quicquam prædictorum omnium omissum fuerit, dictis terminis, ut cuique præscripti sunt elapsis, omnes dispositiones & gratiæ resignatorum, & cessorum beneficiorum, aut jurium hujusmodi, cum omnibus inde secutis, sive de pacificis, sive de litigiosis, sint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia super hujusmodi beneficio, sive jure cesso, iis quibus concessa fuerit suffragetur, sed ipsi tales inhabiles, & incapaces sint ad hujusmodi beneficia sic resignata, & cessa quandocumque obtinenda, illaque sive jura ab ipsa statim prima resignatione seu cessione, etiamsi illæ alias nullæ, & invalidæ essent, vacaville & vacare censeantur eo ipso, nec resignantibus, seu cedentibus, si postea in sua possessione remanent, constitutiones de annali, & triennali possessore, nec præsumptæ, aut tacitæ retrocessiones, etiam propter diuturnam continuatæ possessionis hujusmodi tolerantiam, nec omnino aliud jus vel beneficium ullo tempore suffragetur, sed ipsa beneficia, sive jura sic à principio vacantia, à Sede Apostolica prædicta dumtaxat impetrari valeant, ac concedi. Illorum verò impetrationes, vel etiam Motu proprio concessiones, quibuscumque derogationibus suffultæ nunquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehendantur, sed specialiter, & expressè ob non servatam præsentis constitutionis formam, ac cum declaratione nominum, & cognominum resignātis seu cedentis, & gratiam habentis dispositivè, & non conditionaliter fieri omnino debeant, & quicumque sic impetrans, aut gratiam, etiam Motu simili habens, præfinitum cuique casui tempus prædictum à data concessionis gratiæ sibi factæ hujusmodi, ea omnia quæ cadens à jure prædicto debebat, præstare teneatur, & si pluribus gratiam hujusmodi fieri contigerit, is præ omnibus obtineat, qui primus publicationem suæ impetrationis fecerit, & possessionem adeptus fuerit, aut petierit, omniaque requisita prædicta adimpleverit, quamvis in data sit postremus, & possessio ab alio in publicando negligentiore prius apprehensa fuerit vel petita. Reservationibus omnibus nominis, administrationis fructuum etiam omnium, ac pensionum, & aliarum rerum quarumcumque, necnon facultatibus, indultis, & aliis concessionibus, tam ipsis resignantibus, seu cedentibus, qui tamen possessionem ab initio re ipsa dimiserint, quàm aliis, ex hujusmodi resignationibus, cessionibus à Sede Apostolica factis nihilominus validis, plenumque effectum sortituris.

§. 6. Sed

§. 6. Sed ne in beneficiis ſuper poſſeſſione, vel proprietate litigioſis litis proſecutio turbari valeat, vel differri in cauſis hujuſmodi, contra cedentem ad ulteriora, etiam ad ſententiam definitivam, & rem judicatam, ac illius executionem, quouſque ille qui gratiam ex reſignatione, ſeu ceſſione, aut ex omiſſa forma publicationis hujuſmodi obtinuit, ad cauſam, per ſe, vel procuratorem legitimum acceſſerit, litemque hujuſmodi ſuſceperit, eodem modo, & ordine procedi poſſit, quo potuiſſet legitimè ſi ceſſio hujuſmodi facta non fuiſſet, ac quicquid interim ſic procedendo decretum, & expeditum fuerit, ſive cum cedente, ſive contra eum, etiam poſtquam ipſe, vel quivis alius incumbentia ſibi ſecundùm prædicta præſtiterit, non ſolùm circa fructus, ſed etiam circa poſſeſſionem, & ipſum jus, quod ceſſum eſt, valeat omnino, & vim obtineat, illumque ipſum, cui gratia facta eſt, non minus afficiat, quàm ſi ipſo legitimè citato contra eum decretum, & expeditum fuiſſet, nec ipſe adverſus hæc, prætextu non acceptatæ gratiæ, vel etiam illius ignoratæ, aut citationis, vel intimationis executioni contra ipſum minimè demandatæ, aliave ratione valeat excuſari. Poſſit tamen ipſe, etiamſi in lite, & cauſa hujuſmodi ſubrogatus non ſit, quandocumque ad illius proſecutionem, & terminationem venire, & à Judice coram quo cauſam ipſam etiã ex delegatione pendere contigerit, in illis ipſis ſtatu, & terminis, in quibus tunè eam eſſe reperetit, etiam abſque reſcripto ſpeciali admitti.

§. 7. De beneficiis autem quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apoſtolica Sede habentium, ac Legatorum etiam de latere, & delegatorum etiã ſpecialium ejuſdem Sedis extra Romanam curiam reſignari, etiam ex cauſa permutationis contigerit, ipſi intra menſem negotium univerſum admiſſionis, vel rejectionis reſignationis hujuſmodi, & ſi per eos facienda erit, proviſionis reſignati beneficii, juxta Apoſtolicas, & alias canonicas ſanctiones omninò abſolvant. Et qui ſic proviſus fuerit, intra tres menſes à die ſibi factæ proviſionis illam publicet, & poſſeſſionem beneficii capiat modo, & forma ſupradictis, alioquin illis elapſis nulla ſit ejus proviſio, & beneficium vacare cenſeatur eo ipſo.

§. 8. Ordinariique, & alii prædicti qui hæc, uti eis præſcribuntur, non perfecerint, eo caſu poteſtate diſponendi de ipſis beneficiis ſint ea vice privati, eorumque diſpoſitio eo ipſo ad Sedem Apoſtolicam devoluta exiſtat, aut aliis idoneis ab ipſa Sede dumtaxat modo, & forma prædictis concedantur. Decernentes ſic per quoſcumque judicari debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obſtantibus prædicti Pii V. & aliis omnibus aliorum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus de publicandis reſignationibus hujuſmodi hactenus editis, & reformatis, quas omnes omnino abrogamus. Ita tamen quod in publicandis illis reſignationibus, & ceſſionibus, quæ in manibus noſtris hucuſque factæ, & à nobis admiſſæ ſunt, & tempus ad eas publicandas, juxta dicti Pii prædeceſſoris conſtitutionem nondum effluxit, conſtitutio ipſa, quoad eas dumtaxat, integrè obſervetur. Necnon reſignantium, ſive cedentium voluntatibus, conditionibus, proteſtationibus, & clauſulis, in ipſiſmet reſignationibus, & ceſſionibus, ſeu procuratorum conſtitutionibus, & mandatis, ac alias etiam ad præſervationem ſuorum jurium, & ſignificationem quod non aliter, nec alio modo reſignant, ſeu cedunt, appoſitis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione expreſſis, necnon indultis, privilegiis, & gratiis Apoſtolicis, etiam prædictis Cardinalibus, ac eorum & noſtris familiaribus continuis commenſalibus, necnon literarum Apoſtolicarum Scriptoribus, Abbreviatoribus, cæteriſque Romanæ Curiæ officialibus, & ex quibuſvis cauſis quomodocumque conceſſis, & confirmatis, quæ omnia etiam tollimus, & annullamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 10. Ut autem præſentes amplius innoteſcant, volumus ut earum exemplis etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Mandamuſque illas in librum quinternum appellatum, Cancellariæ Apoſtolicæ, ad perpetuam rei memoriam de more referri.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1584. Nonis Januarii, Pont. noſtri anno 12. *D. P. A. 12. die 5. Januarii.*

Anno à Nativitate Domini 1584. Indict. 12. die verò 19. menſis Januarii, Pontificatus Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno 12. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis, ſeu portis Eccleſiarum S. Ioan. Lateran. Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in valvis Cancel. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, per nos Ioan. Freile, & Nicolaum Taglietum Curſ.

Claudius Mongeat Mag. Curſ. Publicatio

Major ſacri Eremi Camaldulenſis poteſt, quando ſibi expedire videtur, conferre Eremitis ſibi in Eremo ſubjectis quatuor ordines minores. Et Cardinales Epiſcopi ad d. Eremum accedentes poſſunt, etiam extra tempora, & non ſervatis interſtitiis, ſacros ordines eiſdem conferre, ſi ipſi Majori idonei videntur. LXXXVI.

Cuncta quæ concernunt Ordinem Camaldulenſem indicavi ſup. in Alex. II. conſt. 1. Nulli.

GREGORIVS PAPA XIII. Dilectis filiis Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. *Edita A. D. 1584.*

CUm interna quies Fratrum Eremitarum Eremi Camaldulenſis, ad quam conſequendam ipſi Fratres Eremitæ deſerti loca petierũt, non parum ſoleat perturbari, quando ad ordines ſacros ſuſcipiendos foras exeunt. *Cauſa hujus indulti.*

§. 1. Nos huic incommodo providere volentes, Tibi ut quando expedire videbitur, quatuor minores, necnon S. R. E. Cardinalibus qui ad dictum Eremum pro tempore acceſſerint, ſi Epiſcopi fuerint, ut omnes ſacros, etiam presbyteratus ordines, etiam extra tempora à jure ſtatuta, & non ſervatis interſtitiis, Fratribus Eremitis prædictis, dummodo ad id judicio tuo idonei exiſtant, ſuper quo conſcientiam tuam oneramus, conferre, ipſiſque fratribus Eremitis illos recipere liberè, & licitè valeatis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium facultatem concedimus. *Indultum. de quo in rubr.*

§. 2. Non obſtantibus Synodalis, Provincialis, & Generalis Conciliorum, ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Januarii 1584. Pont. noſtri anno 12. *D. P. An. 12. die 7. Ianu.*

Inſtitutio Feſtivitatis S. Annæ matris B. Mariæ Virginis, pro die 26. menſis Julii, duplicis officio celebrandæ. LXXXVII.

Hoc feſtum de præcepto ubique obſervari juſſit Gregor. XV. in conſt. 24. *Honor laudis*, inf. tom. 4. ubi vide notata de S. Joachimo ſponſo S. Annæ, & de S. Joſeph ſponſo Beatiſſimæ Virginis Mariæ, cujus iſta mater extitit.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1584.*

SAncta Mater Eccleſia, quæ ſalutaribus eos ſemper inſtruit documentis, annuas fidei filiis venerandas proponit Sanctorum celebritates, qui in terris non ſolùm exempla ad ſalutem reliquerunt, ſed in cœlo beati fidelium patrocinium ſuſcipere, eorumque orationes, & vota ſuis precibus adjuvare non ceſſant. Quam nobis opem apud miſericordem Deum credimus Beatam Annam aſſiduò impendere, quæ tanta in humanum genus præſtitit beneficia, ex ea enim nata eſt Beata Maria ſemper Virgo, quæ

B. Annæ feſtum Mariæ Virginis matris, quare à Gregorio XV. inſtitutum.

digna à Deo effecta, quæ nobis Jesum Christum pareret Salvatorem. Et licèt ejus nomini sanctis obsequiis honorando humana par esse non queat infirmitas, ne tamen quod potest omittatur.

Hic ideo Pont. S. Annæ festum celebrari jubet.

§. 1. Nos ad ejus merita pro capite decoranda, universamque Ecclesiam jucundissima illius recordatione lætificandam, necnon antiquam in illa devotionem, quam usque ab exordio nascentis Ecclesiæ, insignia quoque templa, & religiosa loca in ejus honorem toto Orbe constructa testantur, in Christianorum cordibus excitandam præcipimus, ut perpetuis futuris temporibus, beatæ Annæ dies festus septimo Kal. Augusti per totius Orbis Ecclesias duplici Officio, de Sancta videlicet, nec Virgine nec Martyre, quod est in communi, quotannis recolatur, dieisque prædictus imprimendis Romanis, & aliarum Ecclesiarum Kalendariis addatur, & duplex ei adscribatur. Sicubi verò festus beatæ Annæ dies supradictus ex fidelium devotione seu consuetudine, præcepto aut indulto Apostolico majore aliqua celebrari consuevit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

Et hanc institutionem publicari ubique & observari, præcipit.

§. 2. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & cæteris Ecclesiarum Prælatis per universum Orbem constitutis, ut faciant præsentes literas in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & diœcesibus solemniter publicari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis, tam sæcularibus quàm quorumvis Ordinum regularibus inviolatè observari, etiamsi in recentibus Breviarii, & Missalis reformationibus prædicta solemnitas fuerit prætermissa.

Fidemque præsumptis adhiberi mandat.

§. 3. Volumus autem ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. A. 12. die 1. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1584. 5. Kal. Maii, Pont. nostri anno 12.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1584. *indict.* 12. *die verò Mercurii* 9. *mensis Maii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. anno* 12. *retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiæ S. Ioan. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Alexandrum Parabiacum, & Nicolaum Tagliettum Apostolicos Curs.*

Franciscus Baron Mag. Curs.

LXXXVIII. Declaratio & extensio constitutionis Pauli III. de privilegio Mercatorum Ripæ Urbis, quod eorum libri concordantes cum libris Proxenetarum plenè probent, & executionem paratam habeant sicut obligationes Camerales, contra quascumque personas, & etiam mulieres conjugatas.

Edita A. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paul. III. decrevit libros mercatorum Ripæ probare, & executionem habere paratam uti obligationes Camerales, ut in ejus const. 45.

CUm alias fel. rec. Paulus Papa III. prædecessor noster quadam sua perpetuò valitura constitutione, etiam per rec. mem. Pium IV. & Pium V. Romanos Pontifices etiam prædecessores nostros confirmata, inter alia statuerit, & ordinaverit, quod ad probandum credita dilectorum filiorum Mercatorum Ripæ Almæ Urbis nostræ, sufficerent libri eorundem Mercatorum, cum libris dilectorum filiorum Proxenetarum concordantes, qui haberent eandem executionem, ac si essent obligationes in forma Cameræ Apostolicæ, contra omnes personas, etiam S. R. E. Cardinalium, cum decreto etiam irritanti, ac sublata quavis aliter judicandi facultate, & alias prout in dicta constitutione plenius continetur.

Hic modo Pont. dat indultum procedere

§. 1. Cumque tractu temporis plures difficultates ortæ fuerint, an dicta constitutio etiam contra mulieres in eisdem libris descriptas, tam cum earum viris, quàm viduas locum habeat, unde datur ansa dubitandi, & sic solutiones effugiendi, vel in longum protrahendi, in grave ipsorum mercatorum damnum, & præjudicium. Nos pro pastoralis officii nostri debito omnes hujusmodi litium, & controversiarum occasiones & ambages de medio tollere, omnemque in posterum super præmissis hæsitandi vel dubitandi materiam succidere, aliasque super præmissis opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes & singulas, ac quascumque lites, & causas, seu controversias, tam judiciales, quàm extrajudiciales, inter prædictos Mercatores dictæ Ripæ, & quemcumque, vel quoscumque ipsorum ex una, & quascumque mulieres, & conjugatas, ac etiam absque, vel cum earum viris agentes, ac etiam eosdem viros, necnon etiam viduas, & quascumque alias personas ex altera partibus, super præmissis hactenus quomodolibet ortas, ac etiam coram quibuscumque judicibus, & tribunalibus, ordinariis, & extraordinariis, delegatis & subdelegatis, ac aliàs quomodolibet, & ubiliber indecisas pendentes, in statu & terminis in quibus reperiuntur, illarum statum, seu status & merita, nominaque & cognomina, gradus, & qualitates judicum, & collitigantium, juraque & titulos illorum præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, ad nos harum serie avocamus, illasque sic avocatas perpetuò extinguimus, cassamus & abolemus. Dictamque constitutionem ipsius Pauli prædecessoris, etiam contra quascumque mulieres, tam liberas, quàm conjugatas, & etiam tam per se, quàm cum earum viris, aut absque illis in dictis libris debitrices descriptas, etiam viduas, & quascumque alias personas, etiam perinde, ac si ita expressè in eadem constitutione cautum, specificatum, & dictum fuisset, omninò comprehendi, & locum habere, Apostolica auctoritate tenore præsentium declaramus, sicque tam in præteritis, quàm in præsentibus & futuris perpetuò statuimus & ordinamus.

Aliter cautum in [illegible] *et perpetuum silentium imponit.*

§. 2. Ac ita per prædictos, & quoscumque alios Judices & Commissarios, etiam nostri Sacri Palatii causarum Auditores, & S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Ac etiam ipsis partibus collitigantibus, & quibusvis aliis personis perpetuum in, & super præmissis silentium imponimus, necnon tam illis, quàm ipsis Judicibus, Commissariis, Auditoribus, Cardinalibus, & Legatis ne contra præsentium tenorem quicquam facere, & attentare audeant, districtiùs, & expressè inhibemus.

Contra derogat.

§. 3. Non obstantibus quibusvis litis pendentiis, & aliis præmissis, ac aliorum prædecessorum, & nostra de non tollendo jure quæsito, si opus sit, necnon etiam quadam ejusdem Pii IV. prædecessoris de similibus vel dissimilibus gratiis in Camera Apost. intra tres menses præsentandis, & registrandis, si opus sit, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon etiam Almæ Urbis, & Curiæ Romanæ, ac etiam ipsius Ripæ, & quorumcumque aliorum tribunalium, etiam Cameræ Apostolicæ, necnon Gubernatoris, ac Vicarii & Auditoris dictæ Cameræ, ac etiam Senatoris, & Curiæ Capitolii, etiam juramentò, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis & illorum, ac prædictis, necnon quibusvis aliis Judicibus, & personis, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda esset, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, necnon omnibus illis aliis quæ Paulus III. ac Pius IV. & Pius V. prædecessores prædicti, in constitutionibus, & illius confirmationibus hujusmodi voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Maii 1584. Pont. noſtri anno 12.

Die 25. Novemb. 1584. præſentes ſupradictæ literæ Apoſtolicæ in plena Camera Apoſtolica præſentatæ, & die 3. Decembris ſubſequentis per eandem Cameram, referente Reverendiſſ. D. Ludovico de Torres dictæ Cameræ Decano, & Judice, ex ejuſdem Camera decreto, dicta die 26. Novembris facto ſpecialiter deputato, citato Magnifico D. Antonio Bonfiolo dictæ Camera generali Commiſſario, vigore ſpecialis Chirographi manu ſua Sanctitatis ſignati, & eidem Camera tranſmiſſi, & admiſſi, & ſucceſſivè in ejuſdem Camera libris, ſcilicet lib. 5. Signaturarum, præſentati Sanctiſſ. D.N. penes me infraſcriptum ejuſdem Camera Notarium, regiſtrata fuerunt. Tydeus de Marchis Notarius.

XIX. Approbatio tertia, inſtituti & conſtitutionum Religionis Clericorum Regularium Societatis Jeſu, cum aliquorum dubiorum totali remotione, & privilegiorum confirmatione.

Similem ob alias excitatas difficultates ſanctionem edidit Gregor. XIV. ut inf. in ejus conſtit. 10. Eccleſiæ, *& aliam Paulus V. quam adhuc habere non potui. Et cætera de hac Religione inſpice ſup. in conſtitut.* 23. *Pauli III.* Regimini, *ubi notavi.*

An. D. 94. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Ascendente Domino, & Salvatore noſtro in naviculam, ecce motus magnus factus eſt in mari, ipſe autem à diſcipulis rogatus ventis imperavit, & facta eſt tranquillitas, quam nos in Petri navicula collocati, turbinibus excitatis, ab eodem Domino aſſiduis precibus poſtulantes, noſtram interea operam, & laborem in frangendis procelloſis fluctibus impendere non deſiſtimus, cumque tanti laboris ſocios, & validos remiges divina nobis providentia præparaverit, eorum opera in ſuperandis ſævientis pelagi tempeſtatibus nos maximè ſublevat, qui pro communi fluctuantium animarum ſalute propria commoda nihil pendunt, ſeque ad omnia diſcrimina exponunt.

§. 1. In quo cum aliarum Religionum ſtudia, tum Societatis Jeſu aſſiduus pro Chriſto labor, necnon uſque ad finem perſeverantia promptam ſe oſtendit; cumque prolem catholicæ Religioni valde proficuam, & ad omnia pericula pro univerſali Eccleſia ſubeunda paratam procreaverit, aliam atque aliam à prima non degenerem, præſtante gratia Dei quotidie ſubſtitui, ut nobis eorum alumni per multiplices probationum gradus altius provecti, ſemper præſto ſint, quos in rebus arduis ſuſcipiendis fructuoſos operarios aſciſcamus; eos autem ut firmiorem nobis opem ad prædicta navare poſſint, ab omni non modò injuria, ſed etiam calumnia ſtudemus intactos conſervare. Quod ut à nobis efficiatur, ipſius inſtituta tanquam fundamenta ejus præſidii, quod catholicæ Religioni impendunt, immota atque inconcuſſa, aliorum etiam Romanorum Pontificum exemplo, debemus Apoſtolica auctoritate tueri.

§. 2. Quorum fel. rec. Paulus III. & Julius etiam III. conſtitutiones, & laudabile dictæ Societatis inſtitutum confirmarunt.

§. 3. Pauluſque idem eam ipſam ab omni quorumcumque Ordinariorum juriſdictione eximit.

§. 4. Quo inſtituto per Paulum IV. examinato, & à Synodo Tridentina commendato, Pius V. idem prædeceſſor noſter Societatem ipſam Ordinem eſſe mendicantem declaravit.

§. 5. Quæ omnia non immeritò ab eis ſunt conceſſa ob egregias virtutes, & dona Societati antedictæ divinitus elargita, cujus præcipuus finis catholicæ eſt Religionis defenſio, ac propagatio, animarumque in chriſtiana vita, & doctrina profectus, gratiæ quoque ejus vocationis eſt proprium diverſa Orbis terrarum loca ex Romani Pontificis, ſeu Præpoſiti Generalis ejuſdem Societatis directione peragrare, vitamque in quavis mundi parte agere, ubi ſalvandarum ſuæ operæ animarum copioſior proventus ad Dei gloriam ſperetur. Ad quem finem Spiritus ſanctus, bon. mem. Ignatii Loyolæ Societatis ipſius Inſtitutoris, ejuſque ſociorum excitator, media quoque prædicationum, ac cujuſcumque miniſterii verbi Dei, doctrinæque Chriſtianæ, & ſpiritualium exercitiorum, aliorum item charitatis operum, & ſacramentorum adminiſtrationis, ac præcipuè Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, horumque frequentioris uſus accommodavit. Ad quæ ſufficienter & pro dignitate præſtanda, difficultates ſuperandas, periculaque adeunda, quibus dictæ Societatis Religioſi in hujuſmodi diſcurſionibus, & miniſteriis exponuntur, neceſſe eſt, ut ipſi talia obituri, magno virtutis & devotionis præſidio muniantur, quod illis gratia in primis Omnipotentis Dei, ſimulque edudatio ipſa, ſonga item in Societate probatio, necnon regularum, & conſtitutionum obſervantia præſtare noſcuntur.

Novitii biennio probentur, & deinde ad vota ſubſtantialia ſimplicia admittantur.

§. 6. Quibus conſtitutionibus, ut tantæ ponant rudimenta virtutis ad quam aluntur, ſtatutum eſt, ut Novitii in Societate biennio probentur, quo expleto ſi ipſi perſeverare voluerint, & Societati fuerit ab eis ſatisfactum, quoniam Societas ipſa non ſolis Novitiis & profeſſis, ut reliqui regulares Ordines, conſtat, tria ſubſtantialia vota ſimplicia, niſi quis interdum ad profeſſionem, vel gradum coadjutorum formatorum admittendus videretur, Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ in eadem Societate ex Apoſtolico indulto, ac juxta vovendi formulam in eiſdem conſtitutionibus expreſſam emittunt, ac ſecundum illas promittunt ſe eandem Societatem ingreſſuros, hoc eſt ulteriorem aliquem illius gradum, prout Præpoſito videbitur Generali.

Poſtea veluti Scholares, vel uti coadjutores corporales coptantur.

§. 7. Quibus votis emiſſis Novitii eſſe deſinunt, & in Societatis corpus, qui literis operam dederint, vel daturi ſunt, ut Scholares approbati, alii verò ut coadjutores temporales nondum formati cooptantur, ac quantum eſt ex parte ipſorum perpetuò, ex parte verò Societatis, juxta Apoſtolica indulta, & inſtitutiones prædictas, tandiu obligati ſunt, quandiu Præpoſitus Generalis eos in Societate retinendos eſſe cenſuerit. Quod ad Societatis conſervationem maximè eſt neceſſarium, idque ab illius exordio proviſum, & pòſt experimento comprobatum eſt, idque initio ingreſſus illis explicitè manifeſtatur, atque ipſi conditionem hanc amplectuntur, quæ eis, ſi quos dimittere oporteat, multo eſt commodior, ut liberi potiùs quam votis obligati dimittantur, aliiſque juſtis, & rationabilibus de cauſis.

Coadjutores iſti alia vota poſtea emittunt.

§. 8. Coadjutores temporales non formati, qui non ad ſtudia literarum, ſed ad domeſtica munia curanda deſtinantur, poſt aliquot annos, quibus Generali Præpoſito, & Societati ſatisfeceṙint, per tria item Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota, licet publica, & in manibus Superioris emiſſa, non tamen ſolemnia, ſed tum ex conſtitutionum præſcripto, tum ex voventis, & admittentis intentione ſimplicia exiſtunt, in adjutorum temporalium formatorum gradum admittuntur.

Scholares præfecti alio probationis anno retinentur.

§. 9. Scholares verò ſtudiis in Societate abſolutis, antequam profeſſi, vel adjutores ſpirituales formati fiant, non ſolùm tertium adhuc ulterioris probationis annum in devotionis, & humilitatis exercitiis impendunt, ut ſi quis fortaſſe in re harum virtutum fervor per literarum occupationem intepuerit, per earundem virtutum frequentiorem excitationem, ardentioremque divini auxilii invocationem recaleſcat, ſed etiam in verbi Dei, ſacrarum, & ſcholaſticarum lectionum, Pœnitentiæque & Euchariſtiæ ſacramentorum Societatis miniſteriis tandiu probantur, quandi Præpoſito Generali videtur, nec antequam ipſi Præpoſito ſint planè perſpecti, eique in omnibus ſatisfeceṙint, ad hujuſmodi gradus promoveantur.

Ex iis, qui deinde ad profeſſionē quatuor votorum admittendi ſint.

§. 10. Qui enim ad profeſſionem quatuor votorum admittendi ſunt, eos juxta conſtitutiones eaſdem, & Apoſtolicâ decreta, & indulta, viros omninò humiles ac prudentes in Chriſto, & in vitæ puritate, ac literis conſpicuos, diuturniſque ac diligentiſſimis experimentis probatos, atque Sacerdotes, & in miniſteriis hujuſmodi priùs diu multumque verſatos vocatio hæc requirit, utpote

quos ardua maneant miniſteria. Quo fit ut non omnes ad eandem profeſſionem idonei eſſe, nec tales ſine longa exercitatione atque experimento fieri, aut etiam cognoſci poſſint. Quapropter Societatis corpus in ſua membra, & gradus idem Ignatius divino inſtinctu ita duxit diſponendum, ut præter eos, quos Præpoſitus Generalis ad profeſſionem quatuor votorum idoneos eſſe cenſuerit, & nonnullos, quos interdum ad profeſſionem trium admittere poteſt, reliqui etiam Sacerdotes, quorum vita, & doctrina in Societate diu probata eſſet, ac Præpoſito Generali perſpecta, & de ipſius licentia in coadjutorum ſpiritualium formatorum gradum, per tria illa vota ſimiliter publica, ſed ſimplicia in ſuperioris manibus emiſſa admitterentur.

Admiſſi autem ſunt incapaces hæreditaria ſucceſſ.

§. 11. Quibus emiſſis tam hi qui ſpirituales, quam qui temporales coadjutores formati fuerint, certum in Societate gradum habent, ſuntque omnis hæreditariæ ſucceſſionis incapaces, nihilque omnino proprii juxta conſtitutiones eaſdem habere poſſunt. Nec propter emiſſa hujuſmodi vota publica, aut per mortē ab inteſtato in illorum, ſicuti nec in profeſſorum bonis domus ulla, aut Eccleſia, vel Collegium dictæ Societatis ſuccedere poteſt.

Et voti obedientiæ erga Papam ſpecialiter emittant.

§. 12. Qui verò quatuor votorum profeſſi futuri ſunt, ii tribus illis ſolemnibus ſubſtantialibus votis quartum ſimiliter ſolemne addunt, ſpecialis Summo Pontifici obedientiæ circa miſſiones præſtandæ, ob certiorem Spiritus ſancti in miſſionibus ipſis directionem ac majorem ipſorum mittendorum Sedi Apoſtolicæ obedientiam, majoremque devotionem, humilitatem, mortificationem, ac voluntatum abnegationem.

Aliaque ſimplicia vota.

§. 13. Poſt emiſſam verò profeſſionem, ſive quatuor ſive trium votorum, profeſſi ad Paupertatis, quæ regularis inſtituti murus eſt & propugnaculum, perfectionem tuendam, omnemque ambitionis occaſionem excludendam nonnulla alia ſimplicia vota emittunt, quibus promittunt ſe nunquam quacumque ratione acturos vel conſenſuros, ut quæ in conſtitutionibus Societatis circa paupertatem ordinata ſunt immutentur, niſi quando ex juſta rerum exigentium cauſa paupertas magis reſtringenda videretur, neque prætenſuros, ne indirectè quidem, ut aliquam ad prælationem vel dignitatem, intra vel extra Societatem eligantur, nec extra Societatem in ſui electionem quantum in eis fuerit, conſenſuros, niſi coacti obedientia ejus qui id ipſis poſſit ſub pœna peccati præcipere. Item Societati, vel ejus Præpoſito manifeſtaturos, ſi quem ſciant aliquid hujuſmodi moliri.

Diſcedentes poſtea ſine licentia apoſtata cenſentur.

§. 14. Porrò non ſolum profeſſi, & coadjutores formati, ſed ex aliis, quicūque abſoluto probationis biennio prædicta tria ſubſtantialia vota etiam ſimplicia emiſerint, ſi abſque expreſſa licentia à Societate diſcedant, etiamſi prætextu melioris frugis, & tranſitus ad alium quemcumque Ordinem (Carthuſienſium dumtaxat excepto) id faciant, apoſtaſiæ, & excommunicationis ex Apoſtolicæ Sedis decreto pœnas incurrunt, à quibus nonniſi à Summo Pōtifice, vel à Generali Præpoſito abſolvi poſſunt. Iniquè enim cum Societate ipſa ageretur ſi viris multo labore ad ardua miniſteria eruditis, cum religionis Catholicæ, & hujus Sedis detrimento privaretur, præſertim cum Soc. conſtitutiones, & privilegia quæ ſupradicta continent, in ſeparata, antequam ad Novitiorum convictum admittantur, habitatione eis maturiùs conſideranda tradantur.

Omnes poſt novitiatum in communi vivunt.

§. 15. Biennio Novitiatus completo, & emiſſis votis ſimplicibus, una eſt omnibus omnino vivendi, & obediendi ratio, debent enim omnes in omnibus obedire, & in communi vivere, non ſecus alii, atque ipſi profeſſi, & Coadjutores formati, idque in domibus quidem probationum, & Collegii ex redditibus, in domibus verò profeſſorum, quæ nullos omnino redditus habere poſſunt, ex eleemoſynis tantum.

Paupertatem ſervant, licet non profeſſi dominium bonorum retineant.

§. 16. Et licet qui ad gradus profeſſorum, & coadjutorum formatorum nondum pervenerunt, bonorum ſuorum jus atque dominium, tum alias ob juſtas cauſas, tum etiam ut majorem Societas habeat liberratem, illos, ſi opus fuerit, cum minori offenſione dimittendi, ad tempus Generalis Præpoſiti judicio præſcribendum valeant retinere, ut in pauperes tandem ſeu alios pios uſus pro ipſorum devotione diſtribuant, juxta Evangelicum conſilium ad promiſſionem, quam initio [illegible] faciunt, interim tamen, quantum ad illorum uſum religioſam paupertatem ſervant, nec ulla re tanquam propria, & ſine Superioris facultate uti poſſunt.

Vere religioſi ſunt, & omnis privilegii gaudent.

§. 17. Et quamvis ii omnes, qui poſt biennium Noviciatus dicta tria vota ſimplicia, ut præfertur, emiſerint, ac in corpus Societatis cooptati, illiuſque meritorum, & privilegiorum, non ſecus atque ipſi profeſſi participes effecti, quique quantum in eis eſt, & profeſſionem emittere parati, ſi ipſe Præpoſitus Generalis id prædictæ Societatis inſtituto congruere judicaverit, & in perpetuum Dei ſervitio votis ſimplicibus conſecrati, ac ſua ſorte, prout laudabile Societatis inſtitutum exigit, contenti, verè, & propriè religioſi exiſtant, & ſi à Societate deficiant, excommunicationis, & aliis apoſtatarū pœnis ſint ſubjecti.

Et quis dubium per nonnullos excitatum.

§. 18. Tamen cum non ita prīdem intelleximus nonnullorum animos, qui pii alioqui, & utiles operarii exiſtebant, ſollicitari interdū, & affligi, quaſi non eſſent religioſi, eo quod non eſſent profeſſi, nec etiam deeſſe qui Religionis prætextu, transfigurante ſe in angelum lucis Satana, non ſolùm ea occaſione inquieti exiſterent, ſed etiam aliorum pacem, & vocationem diſturbare, eoſque in fraudem, & defectionem deducere conarentur, unde fructuoſa hæc religio graviſſima potuiſſet accipere detrimenta. Idcirco cum divina providentia pro temporum neceſſitate varia & ſalutaria Ordinum inſtituta in Eccleſia ſua produxerit, noviſque ſubinde in ea naſcentibus morbis, nova remedia, noviſque emergentibus hoſtium impugnationibus, nova regularium Ordinum auxilia excitarit, & cuique illorum, juxta cujuſlibet peculiaris gratiæ vocationem, peculiares quaſdam notas, propria inſignia, ac opportuna ad finem quem intendit, media ſuggeſſerit, & nunc maximè (ut feliciſſimi toto Orbe ſucceſſus teſtantur) mirificos in agro Dominico fructus prædictæ Societatis Jeſu inſtitutio proferat, quæ Societas (quemadmodum & alia naſcentium regularium Ordinum exordia) à ſpiritu contradictionis impugnatur, cumque ipſi Ordines Romanorum Pontificum propterea conſtitutionibus circummuniri conſueverint, cujus rei Sanctorum Dominici, & Franciſci præclariſſimi Ordines exempla abundè ſuppeditarunt, ita nos, licet alias inſtitutum prædictum, privilegia, & conſtitutiones ipſius Societatis confirmaverimus, & declaraverimus, Motu proprio ſtatuentes, eos qui biennio Novitiatus peracto, tria vota, tametſi ſimplicia emiſerunt, eſſe verè, & propriè Religioſos, cum præcepto, ne quis hæc in dubium revocare audeat, ac cum irritante, & aliis decretis, prout in noſtris ſuper hoc confectis literis pleniùs continetur. Quia tamen non defuit temeraria quorundam audacia, qui poſt declarationem, decretum, præceptum, & interdictum noſtrum hujuſmodi, non ſolùm multa ex prædictis, & fortaſſe alia ad Societatis inſtitutum, ac vivendi formam ſpectantia, labefactare, ſed & ipſa Apoſtolica decreta ac præcepta, publicè, & ex cathedra, auſu temerario impugnare, mentemque noſtram perverſe interpretari non erubeſcunt, diſputantes, & prædicta in dubium revocantes, omniaque ex aliorum regularium Ordinum communibus rationibus, formis ac ſtatutis metientes, Societatis inſtitutum, peculiares conſtitutiones, ac vim votorum ſimplicium illius à Sede Apoſtolica in eadem Societatis Religione probata, admiſſorum penitus ignorantes, ac nonnulla jure antiquo, quæ poſt illud ſucceſſu temporum hujus Sedis auctoritate, approbatione, & confirmatione, ac peculiaribus privilegiis ſancita, & roborata eſſe dignoſcuntur, perperam interpretantes, convellere nituntur, quin etiam nos ſupradicta Motu ſimili, & ex certa ſcientia, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernentes, ac præcipientes privato ſenſu loquutos fuiſſe, ac tanquam privatos doctores errare potuiſſe, immò verè, & de facto ob falſam ſupradictorum informationem erraſſe, ideoque præceptum noſtrum nullam ad obligandum vim habere. Neminem præterea eorum, qui ſolemnem profeſſionem in dicta Societate non emiſerunt, de illius corpore religioſos eſſe poſſe, ſed eos merè ſæculares, ac Ordinariorum juriſdictioni ſubditos exiſtere, nec Societatem ipſam, aut illius ſuperiores, immò necnon jus in eos ullum ex vi votorum

votorum hujuſmodi, habere vel acquirere, aut ſuperioribus ipſis conferre poſſe, non conſiderantes voti ſolemnitatem ſola Eccleſiæ conſtitutione inventam eſſe, triaque hujuſmodi Societatis vota tametſi ſimplicia, ut ſubſtantialia Religionis vota, ab hac Sede fuiſſe admiſſa, illaque emittentes, in ſtatu Religionis verè conſtitui, quippe qui per ea ipſa ſe Societati dedicant, atque actu tradunt, ſeque divino ſervitio in ea mancipant. In quibus votis nullus præter Romanum Pontificem poteſt manum apponere, aliiſque atque aliis modis Societatem ipſam impetunt univerſali Eccleſiæ perutilem, quæ diverſis functionibus, & perſonarum gradibus diſtributa, à Romanis Pontificibus presbyterorum, à Tridentina Synodo clericorum Religio appellata, habitu, nomine, pleriſque perſonarum gradibus, votorumque differentiis ab aliis regularibus Ordinibus diſtinguitur. Quibus etiam adjungunt licere iiſdem non profeſſis, etiam invitis dictæ Societatis Superioribus, ad quoſvis alios regulares Ordines ſe transferre. Tranſgreſſoreſque horum votorum, ac inobedientes, aut etiam uxorem ducentes, nullam ipſi Societati injuriam facere, immò poſſe Epiſcopos cum eis diſpenſare, ut invitis etiam ſuperioribus eiſdem uxorem ducat. Quibus, cum gloſſatores & obtrectatores hujuſmodi ſua falſa doctrina favere pergunt, horum votorum naturam & pœnarum vim vel non intelligentes, vel eludere conantes, eò ſunt progreſſi, ut etiam vi facultatum quæ literis indulgentiarum Cruciatæ ſanctæ nuncupatarú continentur, omnes transfugas, & ab ipſa Societate deficientes non profeſſos, quoties ab ea defecerint, ab excommunicationis latæ ſententiæ pœna à quocumque confeſſario abſolvi poſſe, nullamque ipſi Societati ſuis operariis privatæ injuriam fieri, aut præjudicium generari exiſtiment, ſed & votorum ſubſtantialium Religionis prædictæ, ac decretorum contra eoſdem apoſtatas Sedis hujus auctoritate editorum vim, quantum in eis eſt, enervare contẽdat. Inſuper aſſerunt, non poſſe vota in ſæculo emiſſa in tria hæc ſubſtantialia Societatis commutari (cum tamen hæc vota ſint ſtatus, ut præfertur religioſi aliàs utilis, & perfecti, ut illa in hæc poſſint, hæc verò in aliorum Ordinum etiam ſolemnia vota commutari, ſit ab hac Sede juſtis de cauſis interdictum.) Nec etiam deſunt aliæ quæ in animatum ſuarum præjudicium, Societatis perturbationem, & ſcandalum plurimorum comminiſcantur.

bic Pont. obſtant. d. Inſtitu., privilegia & cõſtitutiones ap.

§. 19. Nos univerſalis Eccleſiæ utilitati, quam ex inviolato & inconcuſſo dictæ Societatis inſtituto, & religioſæ ſobolis educatione ſancimus, & majorem in dies ſperamus, proſpicientes, & præterea ejuſdem Societatis indemnitati, paci, quieti, & incremento conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine laudabile ipſius ſocietatis inſtitutum, & quæ illud concernunt, præmiſſa omnia, & ſingula, prædictaque illius, ac quæcumque alia privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta à prædictis prædeceſſoribus noſtris & à nobis etiam per communicationem conceſſa, conſtitutiones quoque, ac ſtatuta, & decreta qualiacumque, ac ſi ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ſupplentes omnes Juris, & facti defectus ſi qui intervenerint in prædictis Conſtitutionibus, & ſtatutis.

taque tria a etiam plicia, ve- mam ſub- tialia eſſe larat.

§. 20. Ad hæc dictam Societatem firmo Sedis hujus præſidio communire volentes, hac noſtra perpetua conſtitutione, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus atque decernimus tria vota hujuſmodi, etſi ſimplicia, ex hujus Sedis inſtitutione ac noſtra etiam declaratione, & confirmatione, eſſe verè ſubſtantialia Religionis vota, ac in dicta Societate tanquam in religione approbata per Sedem eandem admiſſa fuiſſe, & eſſe, ac per nos admitti, nec illis à quoquam, præter nos, & Sedem hujuſmodi diſpẽſari, nec ea ullo alio modo quam per legitimam dimiſſionem à Societate ceſſare poſſe.

aque emit- tes veros religioſos entis.

§. 21. Et non modo eos, qui in coadjutorum formatorum, ſive ſpiritualium ſive temporalium gradus, & miniſteria, ut præfertur, admittuntur, ſed & Scholares ipſos, ac ſupradictos alios omnes, & quoſcumque, qui in ipſam Societatem admiſſi, biennio probationis à quolibet eorum peracto, tria vota ſubſtantialia prædicta, tametſi ſimplicia emiſerint aut emittent in futurum, verè & propriè religioſos fuiſſe, & eſſe, ac fore, & ubique ſemper, & ab omnibus cenſeri & nominari debere, non ſecus atque ipſos tum Societatis tum quorumvis aliorum Regularium Ordinum Profeſſos, ſuiſque Præpoſitis in omnibus, & per omnia obedire, & huic Sedi immediatè ſubjectos, & à quorumvis Ordinariorum & delegatorum, ſeu aliorum judicum juriſdictione omnino exemptos, prout nos etiam vigore præſentium eximimus.

Diſcidentes ideo à S. R. leg. Apoſtatæ declarati

§. 22. Denique ut omnium Societatis privilegiorum juxta Generalis Præpoſiti diſpoſitionem ſint participes, ita quoque excommunicationis majoris latæ ſententiæ, & aliis apoſtatarum pœnis, ſi qui à Societate deficiant, ſubjacere, ac tanquam veros apoſtatas putari poſſe, nec à quoquam, niſi per nos & Sedem prædictam, aut Generalem Præpoſitum ab eiſdem pœnis abſolvi, nec ante hujuſmodi abſolutionem, & à Societate dimiſſionem matrimonium contrahere, quinimmò eos omnes ad contrahendum inhabiles, ac contractus hujuſmodi nullos, & irritos eſſe, pro ut irritos facimus & annullamus.

Et ſupradictã dubia repro- bant.

§. 23. Et ut contradicentium audacia coërceatur, præmiſſas omnes, & quaſvis alias illis ſimiles aſſertiones contra dictæ Societatis inſtitutum, vel quomodolibet in illius præjudicium pronuntiatas, aut ſcriptas, falſas omnino, & temerarias eſſe, & cenſeri debere.

Impugnari de inſtituto prohibet.

§. 24. Præcipimus igitur in virtute S. Obedientiæ ac ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, necnon inhabilitatis ad quævis officia, & beneficia, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis, quarum abſolutionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris reſervamus, ne quis cujuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtat, dictæ Societatis inſtitutum, Conſtitutiones, vel etiam præſentes, aut quemvis earum vel ſupradictorum omnium articulum, vel aliud quid ſupradicta concernens, quovis diſputandi vel etiam veritatis indagandæ quæſito colore directè vel indirectè impugnare, vel eis contradicere audeat, diſtrictiùs inhibentes, ne quis, ſive extra, ſive intra dictam Societatem, niſi de illius Generalis aut inferiorum Præpoſitorum licentia, notationes, declarationes, gloſſas, vel ſcholia ulla ſuper præmiſſis facere, vel ea, niſi quantum verba ipſa ſonant, interpretari, aut de eis diſceptare, ſeu ſcrupulum quicquam injicere, vel in controverſiam aut dubium revocare audeat quoquo modo, nec gloſſas, aut interpretationes, ſive impreſſas, ſeu ſcriptas, ad id pertinentes legere, docere, aliiſque tradere, vendere, vel apud ſe retinere præſumat.

Dubiorum declarationem Præpoſito re- ſervat. Et ita ubique judicari man- dat.

§. 25. Si quid verò dubii de eiſdem oriri contigerit, ad Sedem prædictã vel ad Generalem Præpoſitum dictæ Societatis, aut ad eos quibus id ipſe commiſerit, referatur.

§. 26. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices & Commiſſarios etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S. R. E. Card. in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Obſervãtiam hujus omnia præcipit.

§. 27. Mandantes univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & cæteris Eccleſiarum & locorum etiam regularium Prælatis per univerſum orbem conſtitutis, ut præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſiis, Provinciis, Civitatibus, diœceſibus, & juriſdictionibus ab omnibus inviolatè obſervari, quin etiam Præpoſitum ac perſonas Societatis hujuſmodi defendant, eoſque præmiſſis omnibus, & ſingulis pacificè frui faciant, & gaudere, non permittentes ipſos per quoſcumque quomodolibet moleſtari. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 28. Non obſtantibus recol. mem. Bonif. Papæ VIII. quæ incipit, Quod votum, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac etiam aliorum Ordinum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſcumque hujuſmodi Ordinibus,

Universitatibus, locis vel personis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodoliber, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis, Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, pro illorum sufficienti derogatione de illis eorúque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultũ, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Communicationem harum gratiarum aliis denegat.

§. 29. Præsentis autem Constitutionis, & gratiæ communicationem omnibus aliis, qui sua privilegia cum ipsa Societate copiosè participant, participaréque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

Transumptis credi mandat.

§. 30. Cæterùm volumus, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Societatis vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præpositi Generalis ejusdem Societatis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem omnino fides adhibeatur in judicio, & extra illud, quæ literis ipsis originalibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 12. die 25. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1584. 8. Kal. Junii, Pont. nostri anno 12.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1584. Indict. 12. die verò Luna 14. mensis Iunii, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N. D. Gregorii divina providentia PP. XIII. anno 13. retroscripta litera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt & per aliquod temporis spatium dimissa in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & S. Ioan. Laterane. sis, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, per nos Ioannem Freile, & Nicolaum Taglientum S. D. N. Papæ Curs.

X C.

De electione Præpositi generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de observantia, celebrationeque Capituli generalis, & retentione regularis observantiæ.

Ad hæc vide const. 21. Clem. VIII. Quæ ad, *ubi habes etiam Ordinis reformationem.*

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII. Dilectis filiis Præposito Generali, & Consultoribus Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de Observantia, Salutem, & Apost. benedict.

Exordium.

EA quæ ad prosperos Religionis vestræ successus ordinata fuerunt, nonnunquam pro eorum varietate, & temporum ratione expedit immutare.

Hic Pius multa constitutis quæ habentur in constit. 17. quæ emendatione indigere dignoscit.

§. 1. Alias siquidem, rebus vestræ Congregationis emendatione indigentibus, pleraque ad preces vestras decrevimus, & præsertim de tempore celebrationis Capituli vestri generalis, deque modo electionis Præpositi generalis, Consultorum, Visitatorum, Definitorum, necnon Priorum, Vicariorum, & aliorum ad munia dictæ Congregationis desumendorum, eorumque qualitatibus, muneribus, & officiis, aliisque regimen & salubrem directionem ejusdem Congregationis concernentibus, ut diversis aliis nostris literis pleniùs continetur; sed ut probavit eventus, eorum nonnullis, sive mutandis, sive corrigendis nova est opera adjungenda.

Capitulum ídeo generale

§. 2. Quare illis omnibus, quæ, & quatenus præsentibus obsunt, subductis, & rescissis, cæteris verò in suo robore permanentibus, auctoritate præsentium statuimus & ordinamus, ut posthac *in perpetuum* Capitulum vestrum generale tertio quoque anno celebretur, interim verò singulis annis Præpositus generalis, & consultores qui tempore erunt, pro novorum, si eis expedire videbitur, Vicariorum & Oeconomorum dictæ Congregationis electione congregentur. *quolibet anno celebrari jubet.*

§. 3. Etsi contingat eundem Præpositum intra hoc triennium decedere, vel officio amoveri, Consultores Congregationis hujusmodi suos Priores illico ad se avocent, qui intra vigesimum diem ad locum celebrationis futuræ electionis novi Præpositi generalis præsto adsint. *Præpositus generalis decedens, amotus, eligatur hic.*

§. 4. Interim verò Consultor professione antiquissimus, vices auctoritatemque Præpositi generalis in omnibus gerat. *Priores Provincialium electionis Præpositi & Definitorum tertii. Ad hoc vide bullam Cl. VII. num. Illis autem Priorib. gantur.*

§. 5. Ipsi autem Priores cum Procuratoribus singulorum Monasteriorum, & aliorum regularium locorum dictæ Congregationis, juxta antiquas illius constitutiones, ad Capitulum generale accedent, ut electioni Præpositi generalis ac Definitorum hujusmodi intersint.

§. 6. Præpositus verò, & Definitores hujusmodi de Priorum eorum corporum eligantur.

§. 7. Cæterùm constitutionibus prædictis inhærendo, si contingat aliquem dictorum Priorum intra triennium quo Capitulum ipsum generale celebrandum erit decedere, vel à Prioratu suo regulariter amoveri, eo casu Præpositus generalis, & Consultores prædicti statim aliquem ex Vicariis Monasteriorum, aut aliorum regularium locorum Congregationis hujusmodi, in locum defuncti vel amoti substituant, ne hoc negotium ad subsequens Capitulum generale deferant. *Judex ... ut in ... Clemen. ... nunc est. Prioratu ... quo vacat Præpositus Consultor altum ... cariis ... tuant.*

§. 8. Ad hæc, Præpositus ipse generalis sic electus, quem obtinebat Prioratum non amittat, sed etiam Præpositus triennalis hujusmodi illũ cum hoc retineat. Triennioque ipso peracto, ipse Prior sui Prioratus, ut antea remaneat, & nihilominus ipse dicto durante triennio sui Præpositatus etiam Prior Monasterii S. Alexii de Urbe ejusdem Congregationis, non autem alterius sit. *Imò etiam non Vicarii ut in cedd. Præpositus rante trien... & ... Priorat... quem hab... bat retine... est etiã P... Sancti A... do Vrbe ... triennii ... care debe... sex annos ... dicto offic... Ambitus ... hibetur. Latior ... bitio est ... in Bulla ... ment. VIII. ... num. 21.*

§. 9. Perfuncto verò Præposituræ triennali hujusmodi officio, nullus ad sequens triennium, aut aliud tempus Præpositus generalis confirmetur, nec quisquam ante sex completos annos à fine hujus officii rursus in Præpositum generalem eligatur.

§. 10. Nulli præterea Monachorum Congregationis hujusmodi, cujuscumque dignitatis vel conditionis, liceat literas etiam commendatitias, seu favorem, auxilium vel gratiam, aut quicquam aliud à Principibus sæcularibus, Dominis, vel Nuntiis, per se aut interpositas personas, ex quavis causa, aut quovis prætextu quærere vel impetrare, quod in detrimentum, præjudicium, vel derogationem dictæ Congregationis, aut illius personarum, seu constitutionum, ordinationum, vel statutorum directè vel indirectè cedat, qui secus fecerit, per annum in carcere constrictus pœnitentiam agat, sitque præterea ad dignitates & officia dictæ Congregationis perpetuò inhabilis.

Pecunia ... gregationis ... alicui Mo... sterio non ... placeant.

§. 11. Præpositus insuper generalis & Consultores pro tempore existentes prædicti, per se vel alium seu alios nullam pecuniarum summam ad Congregationem ipsam spectantem, alicui Monasterio vel regulari loco pro ejus fabrica, sine nostra, aut Protectoris vestri licentia erogent, qui contrafecerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, sintque suis dignitatibus & officiis eo ipso privati, ac pariter inhabiles ad futura.

Capitulum generale ... celebrandum.

§. 12. Postremò Capitulum ipsum generale, seu Congregatio alias quàm Romæ aut Bononiæ, seu Mediolani, vel in Monasterio Hospitalis nullo modo celebretur.

Regularis observantia ... quibus locis retinenda.

§. 13. Regulæ verò observantia saltem in Hospitalis prædicti, necnon Castellatii & S. Hieronymi Mantuani ac Sancti Sigismundi Cremonen. & S. Savini Placentin. ac S. Barbatiani Bononien. Monasteriis, numerusque saltim centum sexaginta Monachorum inter Sacerdotes & Clericos, ultra Conversos & servientes, perpetuo conservetur. Decernentes irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Hujus constitutionis observantia præcipitur.

§. 14. Quocirca vobis & pro tempore existentibus Præposito

Præpoſito generali ac Conſultoribus, necnon univerſis & ſingulis Prioribus, Monachis & perſonis dictæ Congregationis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut præſentes literas humiliter ſuſcipiatis, & quæcumque in eis continentur, alia ſuper à nobis non expectata juſſione, aut mentis noſtræ declaratione, inviolatè cuſtodiatis.

§. 15. Tibi verò Præpoſite, ut ipſas præſentes in omnibus dictæ Congregationis Monaſteriis & locis ſolemniter publicare, & ut illis omnino ab omnibus pareatur efficere procures. Contradictores quoſlibet & rebelles, eiſque auxilium vel favoré, publicè vel occultè, directè vel indirectè, quovis quæſito colore præſtantes, tam Eccleſiaſticos, quam ſæculares, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque juris & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam ſæpius aggravando, invocató etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 16. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii VIII. prædeceſſoris hujuſmodi de una, & in Concilio generalis edita de duabus dietis, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus: necnon Congregationis, ac Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis, quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque, efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, & etiam pluries confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi Congregationi, Prioribus & Monachis prædictis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

P. A. 13. 15. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Maii 1584. Pont. noſtri anno 13.

XCI. Inſtitutio Collegii ad ſcholares nationis Maronitarum piè & Catholicè, bonis artibus, Chriſtianiſque moribus, & doctrina inſtruendos in Urbe. Et deputatio Cardinalis pro ejus regimine, annuorumque reddituum aſſignatio pro eorundem ſuſtentatione.

Majores poſtea reditus aſſignavit Sixt. V. die 2. Auguſti anno 1585. & die 7. Februarii 1586. ut in ejus Bullis, quas hic indicare ſatis eſſe putavi.

in A.D. 1584. GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

HUmana ſic ferunt quandoque conſilia, ut quæ vel provida deliberatione ab initio conſtituuntur, operæ pretium ſit ſpe melioris futuræ frugis poſtea immutare.

§. 1. Nuper enim ut Nationi Maronitarum, qui in Libani montibus degentes, à multis ſæculis ſub S. R. E. obedientia & devotione fidem Catholicam inter tot circumſtantes Infidelium, & Schiſmaticorum ſectas retinent, ac certis annorum ſpatiis ad Apoſtolorum limina viſitanda, Sedemque Apoſtolicam amplectendam, & recognoſcendam aliquos deſtinare ſoliti ſunt, de peculiari loco ad uſum Hoſpitalitatis erga ejuſdem Nationis indigenas ad Urbem confluentes exercendæ, noſtra ope proviſum eſſet, ipſiuſque Nationis erga Sedem ipſam devotio continuum ſuſciperet incrementum, nec tanto labore conſervata fidei ſemina areſcerent, per quaſdam unionem, annexionem & incorporationem olim de parochiali Eccleſia S. Joannis de Ficocia Regionis Trivii de Urbe, parochiali Eccleſiæ S. Andreæ ejuſdem Regionis Apoſtolica auctoritate factas perpetuò diſſolvimus, & apud ipſam Eccleſiam S. Joannis, nomine, denominatione, & eſſentia parochialis Eccleſiæ in ea etiam perpetuo ſuppreſſis & extinctis, ac cura animarum illius parochianorum unà cum eiſdem parochianis, juribuſque parochialibus ad dictam Eccleſiam S. Andreæ tranſlatis, unum Hoſpitale in quo pauperes peregrini dictæ Nationis recipi & confoveri deberent, ſimiliter perpetuo ereximus & inſtituimus, illique ſic erecto & inſtituto eandem Eccleſiam S. Joannis ſine cura effectam cum ſuis domibus, ædificiis, hortis, membris, & pertinentiis illi contiguis, eorumque ſitu & ambitu pariter perpetuò conceſſimus.

dem Catholicam retinendam & augendam.

§. 2. Per alias verò noſtras literas eidem Hoſpitali, ut onera ei incumbentia commodius perferri poſſent, penſionem annuam certis modo & forma tunc expreſſis liberam, immunem & exemptam, ac ad quindecim annos tunc proximos dumtaxat duraturam ducentorum ducatorum monetæ illarum partium, ſuper menſæ Epiſcopalis S. Agathæ fructibus, redditibus & proventibus, ac Rectori, vel Adminiſtratori pro tempore exiſtenti dicti Hoſpitalis, ſeu illius Procuratori legitimo, durantibus dictis quindecim annis tantum, per venerabilem fratrem noſtrum Fælicianum Epiſcopum Sanctæ Agathæ, & ſucceſſores ſuos Eccleſiæ S. Agathæ Præſules, ſeu Adminiſtratores pro tempore exiſtentes, etſi ipſis mille ducati annuatim ex fructibus, redditibus & proventibus prædictis non remanerent, annis ſingulis in certis loco & terminis, ab ſub ſententiis, cenſuris & pœnis, etiam tunc expreſſis, integreque ſolvendum reſervavimus, conſtituimus & aſſignavimus, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

Deinde annuos reditus, dom. ſquo &c. aſſignavit.

§. 3. Nunc vero erectionis Hoſpitalis hujuſmodi negotio maturius perpenſo, etſi illud inſigne pietatis opus, dictæque Nationi gratum & commodum ſit, meliora tamen æmulando chariſmata majorem Dei laudem, utilioremque eidem Nationi operam fore cenſemus, ſi loco dicti Hoſpitalis, quod in ſuis primordiis adhuc recens eſt, unum Collegium pro recipiendis & inſtituendis illius Nationis pueris ad bonas literas capeſſendas aptis, erigeretur & inſtitueretur. Cum enim in partibus illis, ſub gravi Turcarum jugo & tyrannide conſtitutis, vix facultas detur bonarum literarum ſtudia excolendi, & exinde multos à fide catholica averſos æternis tenebris detineri, ſimpliceſque & rudes à ſuſceptæ veritatis cultu abduci facilè contingat, futurum omnino ſperamus ut ſucceſſu temporis iptius Collegii alumni, pietatis & veræ Religionis odore, à Montis Sion cypreſſis & Sanctæ Eccleſiæ Romanæ, quæ ſola caput eſt aliarum, documentis largius imbuti, illum in cedros Libani Nationemque ſuam refundant, ac collabentem & perturbatam in ſuis Regionibus fidem Dei Beneficio ſuſtineant, atque reſarciant, & ita prædictum corporale opus, quod paucis in hac Urbe tantum profuturum erat, in magis ſpiritualem ad totius Nationis utilitatem & ſalutem convertatur.

Hic modò Pontifex d. Hoſpitale ſupprimit, ad magis ſpiritualem d. Nationis utilitatem.

§. 4. Quocirca motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in dicto Hoſpitali nomen, denominationem & eſſentiam Hoſpitalis, ac quodcumque onus hoſpitalitatis ibidem exercendæ, ſalvis tamen & illæſis remanentibus diſſolutione, conceſſione, penſione & aliis ſupradictis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuò ſupprimimus & extinguimus, illudque in Collegium Maronitarum nuncupandum, ad alendam, boniſque moribus ornandam, ac vera pietate ſanaque doctrina, & reliquis Chriſtiano homine dignis virtutibus inſtruendam ipſius Nationis juventutem, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo

Collegium Maronitarum erexit, ad d. Nationis juventutem moribus, ſanaque doctrina inſtruendam.

erigimus, & inſtituimus. Ipſumque Collegium ſic erectum & inſtitutum in locum dicti Hoſpitalis, quoad Eccleſiam S. Joannis, ac illius domos, ædificia, hortos, membra, & pertinentias, eorumque ſitum & ambitum, necnon penſionem ducentorum ducatorum hujuſmodi, ejuſque penſionis terminos decurſos & non ſolutos, ſi qui ſint, in omnibus & per omnia perinde, ac ſi pro ipſo Collegio, non autem Hoſpitali ſpecialiter & expreſsè, ab initio emanaſſent, illique conceſſa & reſervata fuiſſent, ſubrogamus.

Eique dictas domos & reditus aſſignat & Miſſam & alia divina officia arabico vel chaldaïco idiomate celebrandi licentiam concedit.

§. 5. Et nihilominus eidem Collegio Eccleſiam S. Joannis, cum domibus, ædificiis, hortis, membris & pertinentiis, eorumque ſitu & ambitu hujuſmodi, ita quod licear Protectori ſeu Rectori dicti Collegii, pro tempore exiſtenti illorum omnium corporalem poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios nomine ejuſdem Collegii propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, fructuſque, reditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta quæcumque inde provenientia, in Collegii & Eccleſiæ S. Joannis hujuſmodi uſus & utilitatem, ac neceſſitates convertere. Necnon eidem Eccleſiæ S. Joannis per unum, vel plures, etiam dictæ Nationis Sacerdotes ſæculares vel regulares, ad nutum pro tempore exiſtentis Protectoris Collegii hujuſmodi ponendos & amovendos deſerviri, Miſſaſque & alia divina officia etiam Arabico, vel Chaldaïco idiomate celebrari facere, cujuſvis licentia deſuper minimè requiſita, eiſdem Apoſtolica auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo concedimus. Penſionemque annuam ducentorum ducatorum hujuſmodi ſuper prædictæ menſæ fructibus, redditibus & proventibus eidem Collegio, ſeu illius pro tempore exiſtenti Protectori, vel Rectori, aut ejus Procuratori, vel Oeconomo ad id ab ipſo Protectore ſeu Rectore ſpeciale mandatum habenti, durantibus dictis quindecim annis dumtaxat, per Felicianum Epiſcopum, & ſucceſſores prædictis annis ſingulis, in loco & terminis, ac ſub ſententiis, cenſuris & pœnis, necnon cum omnibus & ſingulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, decretis, & clauſulis, ac alias modo & forma, quibus dicto Hoſpitali reſervata erat, & ſolvi debebat, integrè perſolvendam, Apoſtolica auctoritate & tenore ſimilibus reſervamus, conſtituimus, & aſſignamus.

Majores poſtea redditus dedit Sixt. V. ut dixi hic in rub.

Exemptionem à juriſdictione quorumcumque Ordinariorum & Judicum.

§. 6. Inſuper Collegium prædictum, illiuſque Rectorem, Oeconomos, Magiſtros, Præceptores atque Scholares pro tempore in eo exiſtentes, eorumque domeſticos, officiales, & Miniſtros, necnon ipſius Collegii bona mobilia & immobilia, præſentia & futura, cujuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtentia, ac tam in dicta Urbe, quàm extra eam & alias ubicumque locorum conſiſtentia, ab omni juriſdictione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentium Vicarii, Senatoris, Conſervatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris Studii generalis ejuſdem Urbis, ac Ordinariorum locorum, aliorumque Judicum & Officialium quorumcumque in ipſa Urbe, vel alias ubilibet cõſtitutorum.

Gabellarumque & quorumcumque pedagiorum ſolutione elargitur.

§. 7. Necnon idem Collegium in propriis ejus bonis & rebus, ac dicti Collegii ratione, Scholares perſonaſque in eo degentes, ac alios cum ipſo contrahentes, ab omnibus & ſingulis portarum, Molendinorum, Farinæ, trium pro centenario, ac quatuor Juliorum pro quolibet vegete vini ſolvi ſolitorum, aliiſque datiis, pedagiis, vectigalibus, angariis, ac terræ mariſque gabellis, Dohanis, Bulletinis, & quibuſcumque aliis oneribus ordinariis & extraordinariis, hactenus quomodolibet impoſitis, & in poſterum quandoeumque quavis occaſione vel cauſa, etiam de neceſſitate exprimenda imponendis, etiam adinſtar exemptionis dilectorum filiorum Clericorum Cameræ Apoſtolicæ, etiam ratione Ripæ, Ripettæ, Dohanæ Terræ, etiam Graſciæ nuncupatæ, Urbis prædictæ, necnon carnium, vini, granorum, pannorum, lini, lanæ, ſerici, librorum, chartarum, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum victum & veſtitum neceſſariarum, ex toto noſtro Statu Eccleſiaſtico, & quibuſcumque aliis locis extra dictum ſtatum conſiſtentibus ad dictum Collegium, tam per terram quàm per mare, aquam dulcem, & aliàs quomodolibet conducendorum, & etiam jam ad Urbem ipſam conductorum, & in ea exiſtentium, ac pro eodem Collegio in magna ſeu parva quantitate, tam in Barchis, quam in Magazinis, & aliàs ubilibet emendorum, Apoſtolica auctoritate, & tenore prædictis eximimus & liberamus, ac ſub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque & eidem Sedi immediatè ſubjicimus.

§. 8. Ipſi quoque Collegio, Rectori, Scholaribus, Præceptoribus, Magiſtris, Oeconomis, Officialibus, Miniſtris & perſonis, ut quibuſcumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, gratiis & indultis, quibus ſtudium generale dictæ Urbis, necnon alia Germanicæ, Anglicæ & Græcæ Nationum Collegia, in ipſa Urbe à nobis inſtituta, illorumque Rectores, Scholares, Præceptores, Magiſtri, Oeconomi, Officiales, Miniſtri & perſonæ quovis modo utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomolibet in futurum, non ſolùm ad eorum inſtar, ſed æquè principaliter & pariformiter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere valeant, eiſdem Apoſtolica auctoritate & tenore pariter perpetuò concedimus & indulgemus.

§. 9. Diſtrictius inhibentes Vicario, Senatori, Conſervatoribus, & Reformatoribus Urbis, ac Rectori Studii, aliiſque Judicibus & Officialibus hujuſmodi, necnon pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario, Præſidentibus, ac prædictis Clericis, ac quibuſcumque Commiſſariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumvis literarum, eis ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſarum prætextu, Collegium Maronitarum, illiuſque Rectorem, Scholares, Præceptores, Magiſtros, Oeconomos, Officiales, & Miniſtros prædictos, ſeu eorum aliquem in præmiſſis quovis modo moleſtent, aut moleſtari permittant.

§. 10. Ut autem ipſius Collegii Maronitici conſervationi, bonoque regimini tam in his quæ ad inſtructionem & diſciplinam, quàm quæ ad victum, veſtitum, aliaque hujuſmodi neceſſaria pertinent, opportunè conſulatur, dilectum filium noſtrum Antonium tit. S. Euſebii Presbyterum Cardinalem Caraffam nuncupatum, ejuſdem Collegii Maronitici Protectorem & defenſorem, cujus conſilio & ope omnia ſupradicta, & alia quæcumque ad eoſdem in ipſum Collegium Maronitarum admittendos retinendoſque Scholares ſpectantia, ac aliàs quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur, conſtituimus & deputamus. Necnon Antonio Cardinali & pro tempore exiſtenti Protectori prædicto pro ejuſdem Collegii Maronitici, illiuſque perſonarum, bonorum, rerum & jurium, tam ſpiritualium quam temporalium ſalubri directione & conſervatione, Rectores, Præceptores, Magiſtros, Oeconomos, Advocatos, Procuratores, cæteroſque Miniſtros & Officiales in eo deputandi & amovendi, & loco amovendorum alios ſufficiendi, necnon ſtatuta, ordinationes, & decreta quæcumque, licita tamen & honeſta, ac Sacris Canonibus & decretis Concilii Tridentini non contraria, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, ſeu alias expediens videbitur immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, & etiam alia ex integro condendi, quæ poſtquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, eo ipſo dicta Apoſtolica auctoritate confirmata & approbata ſint & eſſe cenſeantur, ac ab omnibus ad quos pro tempore ſpectabit, etiam ſub pœnis in contravenientes ſtatuendis obſervari debeant, plenam liberamque facultatem tribuimus.

§. 11. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, ac præſentes literas, nullo unquam tempore, ſive pro eo quod cauſæ propter quas hæc omnia facta ſunt, coram dicto Vicario, vel quocumque alio examinatæ, verificatæ & approbatæ, ac quicumque intereſſe habentes ad id vocati fuerint, nec eiſdem præmiſſis conſenſerint, ſive alias ex quibuſcumque cauſis, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, ſeu etiam revocari, ſuſpendi, reſtringi, limitari, aut in jus vel controverſiam vocari, ſeu ad terminos juris reduci poſſe, nec quemquam ad eaſdem præſentes literas in Camera prædicta, juxta Conſtitutionem Pii Papæ Quarti præde

prædeceſſoris noſtri deſuper editam, aut alias quandocumque præſentandum, inſinuandum & regiſtrari faciendam teneri, neque propterea illas irritas eſſe, ſed omni modo valere, ac ſi conſtitutio prædicta, & alia contraria minimè emanaſſent.

§. 12. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, & Lateranen. Concilii ultimò celebrati uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri, & penſiones annuas ſuper fructibus menſarum Epiſcopalium, niſi ex ceſſionis aut alia probabili cauſa reſervari prohibentis, ac quatenus opus ſit, noſtris de unionibus committendis ad partes, vocatis intereſſe habentibus, exprimendoque valore etiam beneficii cui aliud petitur uniri, necnon de præſtando conſenſu in penſionibus, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Urbis, locorum, & Cameræ prædictorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis ac Vicario, Senatori, Conſervatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliiſque Judicibus, & Officialibus, necnon Camerario, Præſidentibus & Clericis prædictis, ac quibuſvis Dohanariis, Commiſſariis, & aliis perſonis, ad exactionem pedagiorum & aliorum onerum hujuſmodi pro tempore deputatis, necnon dilectis filiis Populo Romano, ac quorumcumque locorum Communitatibus, Univerſitatibus, & Hominibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus, conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, necnon omnibus illis quæ in ſingulis literis prædictis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1584. 5. Kal. Julii, Pont. noſtri anno 13.

d. 13. die mii.

CII. De Prædicatione verbi Dei ſemel in Hebdomada facienda Hebræis, pro eorum ad Chriſti fidem converſione in Terris, & locis, in quibus extant eorum Synagogæ.

De materia Judæorum notavi ſupra in Pauli IV. conſt. 3. Cum nimis.

An. D. 1584. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Ex conſt.

SAncta mater Eccleſia, cujus Chriſtus caput eſt, ingenitam ſuam charitatem ad omnes latè diffundens, antiquæ Iſraëliticæ gentis populique Dei peculiares reliquias pio nunquam deſinit affectu miſerari, graviterque contriſtatur Judæorum quondam nationem præcipuis auctam muneribus, & gratiis, cujus erat adoptio filiorũ, gloria, teſtamentum, legiſlatio, obſequium, & promiſſa, unde etiam Chriſtus Salvator noſter ſecundum carnem naſci dignatus eſt, per diverſas Orbis partes tot jam ſæcula diſperſam, ac contagioſi gregis more per invia, & inaquoſa miſerè vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectionis ſiti perire, longeque non à terrena tantum, ſuper quam Dominus flevit, ſed, quod gravius eſt, à cœleſti quoque Hieruſalem, niſi Chriſtus quem negavit confiteatur, exturbari, qua miſeratione, & mœrore nos quoque non leviter commoti, in dies ſemper aliquid excogitamus, unde eorum converſioni, & ſaluti opportunius provideatur, ipſiſque ad intelligentiæ viam, quam ſibi præcluſerunt, valeant Deo propitio pervenire.

§. 1. Quare ſollicito hæc animo meditantes, ac felicis record. Nicolai Papæ III. nonnullorumque Rom. Pont. prædeceſſ. noſtrorum veſtigiis inhærentes, præſenti conſtituti. ne generali præcipimus omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælati, etiam Cardinalatus honore præditis, ut in ſuis quiſque Civitatibus, Terris, & locis, in quibus competens aliquis numerus Judæorum, qui Synagogam conſtituat, commoratur, curent Sabbati, vel alio cujuſcumque hebdomadis ſtatuto die, ad Judæos ipſos in locum præſtitutum, non tamen ſacrum, nec ubi ſacra confici ſolent, convocatos, per aliquem magiſtrum in Theologia, aliumve idoneum virum ab eis eligendum, cum mercede congrua illi ex ipſorum Hebræorum collatione, aut aliàs, prout commodius eis videbitur, Hebraïcæ (ſi fieri poterit) linguæ peritum ſermones, vel lectiones haberi, in quibus illis exponantur ſcripturæ veteris Teſtamenti, Moyſis ſcilicet, & Prophetarum, præſertim verò, quæ eo Sabbato leguntur, ſeu lectæ in eorum ſunt Synagogis, juxta Sanctorum tamen Patrum interpretationes, & verum Catholicæ Eccleſiæ ſenſum, ac in eis diſſeratur de veritate Chriſtianæ fidei, de certo Adventu, & Incarnatione Filii Dei, illiuſque Nativitatis, vita, miraculis, paſſione, morte, ſepultura, deſcenſu ad Inferos, Reſurrectione, in Cœlum aſcenſione, de ejus Evangelio in toto Terrarum Orbe per Apoſtolos ejus, & alios Sanctos prædicato, innumeris atque clariſſimis virtutibus, & illuſtrium miraculorum gloria confirmato, ac de ejus ſpirituali, & vero Regno, & de impio idolorum cultu ſublato, & gentium vocatione, de perpetua tum Hieruſalem, & Terræ eorundem Judæorum deſolatione, tum ipſorum ubique Terrarum diſperſione & captivitate, & de aliis ſimilis argumenti dogmatibus, & articulis ex lege, & Prophetis, de diutina præterea, & irrita Judæorum Adventus Meſſiæ & carnalis illius Regni expectatione, de vana eorum, quæ ſæpè, quinimò quotidie eos fruſtrata eſt, ſpe reditus in terram promiſſionis, & reſtaurationis tertii templi, & demùm de multiplicibus, & variis erroribus, & hæreſibus eorum, in quas miſerrimè ſe demerſerunt poſtquam Chriſtum Dominum in carne venientem agnoſcere noluerunt, & de falſa per eorum Rabbinos tradita ſacrarum Scripturarum interpretatione, quarum literalem ſenſum fabulis, mendaciis, & variis dolis, & modis detorquentes corruperunt, & depravarunt, & hactenus corrumpere, & depravare non deſinunt, de quæ omnibus aliis, quæ eos poſſint ad agnitionem fidei, ad errorum ſuorum correctionẽ, ad Orthodoxamque fidem convertere, pro loci, temporis, ſumptique argumenti ratione prudenter agant, veris, & ex ſacra ſcriptura depromptis demonſtrationibus, nulla cum obtrectatione, aut iracundia, ſed magna cum charitate, & modeſtia, veritatis lumen illis aperire conentur.

Epiſcopi, & alii eorum qualibet hebdomada prædicari Judæis in Terris ubi ſunt ſynagogæ, & Prædicatores de hiis expreſſis diſſerant.

Iſta bulla Nicol. III. eſt ſup.

§. 2. Ad quos ſermones & lectiones volumus univerſos, & ſingulos utriuſque ſexus Judæos à duodecim annis ſupra, infirmitate, aut alia legitima cauſa, de qua ordinarios docere debeant, non impeditos, in Civitate, & locis, ut præfertur habitantes, vel aliunde advenientes, etiamſi inibi domicilium non habeant, ita per circuitum convenire, ut tertia ſaltem eorum pars, nec unquam minor ſemper adſit. Quod ſi facere neglexerint, interdicti cum fidelibus commercii, & aliis pœnis arbitrio Ordinarii pro contumaciæ modo imponendis, donec ſatisfecerint competenter, ad ipſos ſermones audiendos compellantur.

Judæi majores annis 12. utriuſque ſexus prædictionibus interſint.

§. 3. Si quis verò de numero fidelium ita fuerit ſalutis, aut ſui, aut proximi ſui, de quo unicuique mandatum eſt, immemor, qui eos à ſalutaribus hujuſmodi ſermonibus, ſeu lectionibus directè abduxerit, aut impediverit, ſeu contenderit quoquo modo, excommunicationis ſententia ſit eo ipſo ligatus, & contra eum ad alias pœnas Ordinarii arbitrio omninò procedatur.

Chriſti ad

§. 4. Cæte

Principes faveant Ordinariis in præmissis.

§.4. Cæterùm Imperatorem, Regesque, & Principes omnes, necnon Respublicas, Magistratus, & Dominos temporales sæculares rogamus; & obtestamur in Domino, ut Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ordinariis prædictis, eorumque Vicariis, & ministris suum in præmissis auxilium præstent; amplissimum ab omnipotenti Deo præmium in supremis gloriæ æternæ tabernaculis habituri.

Fides transumptis adhibeatur.

§.5. Et quoniam difficile nimis esset præsentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo Præpositi aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem omnino fides ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. 4.13. die 8. Sept.

Dat. Romæ apud S.Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1584. 8.Kal. Septembris, Pont.nostri anno 13.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1584. *Indict.* 12. *die verò* 24. *mensis Septembris, Pont. Sanct. D.N. Gregorii divina providentia Papa XIII. retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt in valvis S. Ioan. Lateran. Principis Apostol. de Vrbe, necnon Cancel. Apost. & in acie Campi Flora, & ibi per aliquod temporis spatium dimissa per nos Calixtum Brunettum, & Nicolaum Tagliettum ejusdem S. D.N. Papa Curs.*

Ioannes Freile Mag. Curs.

XCIII. Innovatio constitutionis Nicolai III. & aliarum sanctionum, contra jurantes, & jurare facientes illicita, impossibilia, damnosa, & Ecclesiasticæ libertati, ac decretis Concilii Tridentini adversantia.

Hæc Nicolai constit. est in capitulo primo de Jurejur. in 6.

Edita An.D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Consuetudo erat, quod Prælati & Canonici in eorum Ecclesiis non admitterentur, & Civitatum officia non reciperentur, nisi præstito prius juramento observandi statuta illarum.

INter Apostolicas, & alias canonicas sanctiones, quæ de jurisjurandi religione variis temporibus prodierùt, fel. record. Nicolaus Papa III. intelligens in nonnullis Ecclesiis de earum consuetudine observari, ut cum earum Prælati ad Ecclesias ipsas primo accedunt, vel cum de recipiendis ibidem novis canonicis agitur, nec Prælatos admitti, nec canonicos aliter recipi in dictis Ecclesiis nisi jurato ab eis, statuta, & consuetudines ipsarum Ecclesiarum, scripta, & non scripta inviolabiliter observare, inter laïcos etiam multarum Civitatum, Castrorum, & Terrarum cum consuetudinis morbum in assumédis Potestatibus, Rectoribus, vel Officialibus suis irrepsisse, ut ipsi Potestates, Rectores, & officiales ad hujusmodi potestarias, rectorias, & officia nullo modo admittantur, nisi priùs se statuta ipsorum locorum clausa juraverint servaturos.

Nicolaus III. declaravit, talia juramenta non ligare jurantes ad observandum illicita, impossibilia, ac libertati Ecclesiasticæ contraria, ut in cap. 1. de jurejur. in 6.

§.1. Et quia in statutis, consuetudinibusque supradictis interdum aliqua reperiebantur illicita, seu impossibilia, vel obviantia Ecclesiasticæ libertati, idcirco ne sub tali generalitate jurandi, sic jurantibus peccádi occasio præberetur, cum juramentum non fuerit institutum ut vinculum esset iniquitatis, prædictus Nicolaus Papa animarum periculis obsistere cupiens, frugifera & salubri constitutione præcepit quibuscumque scientibus contineri in prædictis consuetudinibus, & statutis illicita, impossibilia, vel libertati Ecclesiasticæ obviantia, hujusmodi juramenta ab eis nullo modo præstari, & juramenta ea intentione facienda, vel facta, ut etiam illicita, vel impossibilia vel libertati Ecclesiasticæ obviantia observentur, cum etiam sub tali intentione præstari non possent absque divinæ Majestatis offensa, decrevit in hujusmodi illicitis, impossibilibus, seu libertati Ecclesiasticæ obviantibus non servanda, quin potius pro animarum salute, si sub forma prædicta vel simili aliquos ignorantes prædicta illicita seu impossibilia, vel libertati Ecclesiasticæ obviantia jurare contingeret, ad observanda dumtaxat licita, possibilia, & libertati Ecclesiasticæ non obviantia juramentorum intentio referri deberet, declarans juramenta sub hujusmodi generalitate qualitercumque, & sub quacumque verborum forma præstita vel præstanda, ad licita, possibilia, ac Ecclesiasticæ libertati non obviantia durantiæ extendi, ipsosque juxantes ad illa per præstationem juramenti hujusmodi non teneri. Vsquetamen multi infirmi, cupidique sensus sese in hujusmodi juramenta cum animarum suarum periculo præcipitant.

§.2. Nos quoniam hæc sanctorum quoque Patrum institutis, & salubri rerum Ecclesiasticarum directioni adversantur, & tanquam de radice ambitionis procedentia omne bonum in Ecclesiis rebusque publicis pervertunt, ea novæ provisionis subsidio prohibere volentes, præsentium auctoritate innovamus prædictam constitutionem Nicolai Papæ, itidemque alias omnes Canonicas sanctiones de abusu, & reprobatione hujusmodi juramentorum promulgatas, volumusque eas ubique ab omnibus, etiam quoad præterita inviolabiliter observari.

§.3. Ac etiam præcipimus, & interdicimus Prælatis, Canonicis, & aliis supradictis, necnon Ecclesiarũ Capitulis, & Monasteriorum, cæterisque Conventibus, Civitatum quoque, Castrorum, & Terrarũ Communitatibus, & personis quacũque dignitate præditis, ne ulla omnino juramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel libertati Ecclesiasticæ, aut decretis Concilii Tridentini obviantia, sive ante, sive post electiones, confirmationes, provisiones, receptiones, admissiones, aut alios actus, ubicũque ac quocumque tempore, etiam prætextu cujusvis consuetudinis quantocumque tépore observatæ, quæ potius corruptela est cehsenda, sive in genere, sive in specie præstare, reddere, vel exigere, neve super præstitis, redditis, vel exactis hucusque quemquam, in judicio vel extra inquietare audeant quoquo modo, vel turbare, illos enim qui juramẽta illicita, impossibilia, damnosa, vel Ecclesiasticæ libertati, aut decretis dicti Concilii obviantia exigere contẽderint, Episcopos videlicet, & alios quoscumque Pontificali dignitate præditos suspendimus à divinis, Capitula verò, & Conventus, eorumque Ecclesias & loca omnia interdicto Ecclesiastico supponimus, ac singulares personas excommunicationis sententia innodamus, inhabilesque facimus ad contenta, & alia obtinenda eo ipso, nobisque & Romano Pontifici pro tempore existenti relaxationẽ suspensionis, & interdicti, necnon absolutionem ab excommunicationis sententia hujusmodi perpetuò reservamus.

Hic mal... innovat... III. & ... canonica... statuta... clas, cen... probatur... hujusmo... vamen...

Juramenta quoque ... git pœnas quibus ...

§.4. Decernentes eos, qui talia juramenta scienter præstiterint, usu, & commodo rei, & gratiæ cujus causa juraverint, eo ipso privatos esse, alios verò ignorantes ad præstitorum juramentorum hujusmodi observationem minimè teneri. Necnon irritum & inane quicquid secus per quoscumque, scienter vel ignoranter attentatum est hactenus, & deinceps contigerit attentari.

Clausulæ ... rogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, seu quod Prælatis, Capitulis, Conventibus, & personis prædictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, vel in posterum indulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fidei.

§.6. Et quoniam difficile nimis esset præsentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A... die 15. Sept...

Dat. Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnat. Dominicæ 1584. Nonis Septemb. Pont. nostri anno 13.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1584. *indict.* 12. *die verò* 14. *mensis Sept. Pont. S. D. N. Gregorii divina providentia Papa XIII. anno* 13. *retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt in valvis, seu portis Ecclesiarum S. Ioan. Lateran. ac Principis Apost. de Vrbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, ibidemque per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Calixtum Brunettum, & Nicolaum Tagliettum ejusdem S. D. N. Papa Curs.*

Ioannes Freile Mag. Curs.

XCIV. Depositæ pecuniarũ actualia supra summã scutorũ quinque occasione litium in Almã Vrbe fiẽnda, apud montẽ Pietatis de cætero fiant.

Ampliorem

Templorum in hac diſpoſitionem facie Clem. VIII. conſt. in eſſe conſt. 88. Quæ ad pietatis, ubi etiam illius Protectorem deputavit in Judicem, ad ejus lites dijudicandas.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

INter multiplices animi noſtri curas, quæ pro paſtoralis officio nobis incumbunt, illa præcipuè pectus noſtrum pulſat, ut quilibet ſibi legitimè debitum facilè conſequatur, & ut pietatis opera, quæ in urbe noſtra exercentur, continuum ſuſcipiant incrementum.

§. 1. Sanè rerum experientia edocti comperimus ſæpiſſimè in cauſis, quæ in univerſis Romanæ Curiæ Tribunalibus, atque etiam in ipſo Rotæ Auditorio ventilantur, fieri actualia depoſita pecuniarum penes Notarios actuarios, quorum conſignationis cum tandem dies advenerit, novum ipſis creditoribus inchoandum eſſe judicium pro ipſius depoſiti conſignatione, cum vel ex morte Notarii, vel alia quavis occaſione difficultates innumeræ oriantur. Conſpeximus etiam liquidò quandoque debitores cum alia via ſolutionem ulterius effugere non valeant, curare ut in eorum manibus pecuniæ ſequeſtrentur, ut creditor quandoque non ita ſubitò cavere valeat, aut controverſiam patiens diutius jure ſuo fruſtretur, & nova lis exoriatur, cujus periculo id ſit ceſſurum, ac etiam cavillationibus impediunt, quo minus ſibi debitam pecuniam conſequatur. Sæpè etiam pecuniæ diſcuſſionum occaſione otioſæ jacent, quas in pauperum utilitatem interim mutuare longè præſtaret. Conſpeximus quoque magnum commodum quod ex Monte Pietatis omnibus Urbis incolis reſultat, cum ſub minima mercede, & ea neceſſaria quidem in ſumptus operi incumbétibus omnibus ſuccurratur. Verum propter ipſius Montis tenues facultates non poſſe ea largitate omnibus ſubveniri, quæ in tam magna Civitate, & pauperum multitudine expediret, & conſiderantes, quàm tutè in eo Monte pecuniæ collocentur, cum ibidem non niſi pignoribus creduntur, optimum fore cenſuimus, ſi eodem tempore & abuſus ac difficultates, quæ circa ipſa depoſita, & illarum conſignationes exoriuntur tolleremus, & ut pecuniæ abundantiores in eodem Monte confluerent, quo largius & amplius neceſſitatem patientibus ſuccurratur, & uſurarum occaſio arceatur, conſuleremus.

§. 2. Itaque his, & aliis animum noſtrum dignè moventibus rationabilibus cauſis, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, omnibus & ſingulis Romanæ Curiæ judicibus, tam Eccleſiaſticis quàm ſæcularibus, etiam ſacri Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac etiam S.R.E. Cardinalibus, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, ut in quibuſvis cauſis, etiam criminalibus, coram eis pendentibus in quavis inſtantia, & quas in futurum perpetuò pendere contigerit, ubi actualis pecuniarum depoſitio ſupra ſummam ſcutorum quinque aliàs locus ſit, juxta decreta per ipſos judices facienda, illud non amplius penes Notarios, ut hactenus, ſed ſine ipſorum Notariorum præjudicio, penes ipſum Montem Pietatis, ſeu illius pro tempore Depoſitarium, qui fide & facultatibus inſignis ſit, fieri & deponi mandent.

§. 3. Cujus depoſiti conſignatio fiat per mandatum judicis abſque alia expenſa quàm ea quæ regulariter, juxta ſtylum cujuſque tribunalis pro illius conſignatione hactenus penes Notarium fieri conſueverat, eidem Notario tantum ſolvenda.

§. 4. Sanè uſum & conſuetudinem cedularum bancariarum, & cautionum, ac pignorum, dum res eſt dubia, & ſuper ea lis pendet, nequaquam tollimus.

§. 5. Porrò ubi ſuper pecuniis ſequeſtratis, vel penſionibus domorum caſalis, aut aliarum quarumcumque rerum litigioſarum, tam profanarum quàm Eccleſiaſticarum lis inter alios pendet, verus debitor interim penes ipſum Montem pecunias deponere, nedum ad cujuſvis partis inſtantiam, ſed etiam ex officio compellatur.

§. 6. Inſuper ad evitandam moram, & omnem pœnam exinde juridicè provenientem, liceat unicuique debitori, qui creditoris ſui copiam non habuerit, pecunias in eodem Monte actualiter deponere, quæ creditori venienti poſſint liberè conſignari; quod ſi etiam ipſe debitor velit moræ litem effugere, & prætendat non eſſe locum conſignationi, & deſuper audiri, ad ipſum facto prius in ipſo Monte pecuniario depoſito, tam in futuris quàm in pendentibus negotiis, & præcipuè in quibuſcumque diſcuſſionibus pro loco tuto ipſum Montem eorum arbitrio eligere poſſint.

§. 7. Judices verò quacumque præfulgeant dignitate aliter decernentes, indignationis noſtræ pœnam incurrant.

§. 8. Partes verò aliter deponentes periculo omni ſubjaceant, nec à creditoribus ſe propterea liberatum iri intelligant.

§. 9. Ac ipſius Montis proviſores & miniſtri ità ſint in conſervatione fideles, & conſignatione celeres, ut cæteri etiá non litigantes ad deponendum penes eos alliciantur.

§. 10. Utque magis ſic deponentibus ſit conſultum, volumus non ſolùm ipſius Montis, ſed & Depoſitarii ab eo pro tempore eligendi bona fore & intelligi pro dictorum depoſitorum reſtitutione efficaciter obligata, perinde ac ſi cum unoquoque à me talis obligatio interceſſiſſet, eamque in eventum diſcuſſionis, tanquam publico Camerali inſtrumento munita, cæteris præferri.

§. 11. Sicque per quoſcumque judices, ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 12. Et quod Notarii & judices contra præmiſſa venientes, Notarii videlicet omnibus emolumentis ſuorum officiorum unius anni, dicto Monti applicandis, prima vice, deinde ipſis officiis privati ſint, & præterea excommunicationis ſententiam prima vice prædicta incurrant eo ipſo. Itidemque judices, etiamſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, ſeu alii Prælati fuerint, pœna quingentorum ducat. auri de Camera eidem Monti pariter applicandorum ſine remiſſionis ſpe mulctentur, earundem præſentium auctoritate ſtatuimus.

§. 13. Quocirca dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in foro piſcium Diacono Card. Vaſtavillano nuncupato, S.R.E. Camerario, præſenti ac pro tempore exiſtenti dicti Montis protectori, tenore præſentium præcipimus & mandamus, ut Monti præfato, ac illius reviſoribus & miniſtris in præmiſſis efficacis defenſionis auxilio aſſiſtens, faciat omnia & ſingula præmiſſa, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis ejus arbitrio moderandis pœnis, per eos ad quos ſpectat inviolabiliter obſervari.

§. 14. Et ubi ſuper præmiſſis tempore procedente dubium aliquod emerſerit, illud auctoritate noſtra declarer, & interpretetur, & in caſibus dubiis ſemper depoſitum in ipſo Monte faciendum eſſe decernat.

§. 15. Præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo palatii, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Octob. 1584. Pont. noſtri anno 13.

Alma ... depoſi... deponi ... penes ... Pie...

ſi com... fiat ... auctoritate ...

redula... ac pigno... non tol...

vertem. ... aliquos ... depo... penes Mō...

V.

ſtores om... ubi penes ...em de... ...ri.

Judicum temerariorum pœna. Perſimiles.

Miniſtri mineres ſine diligentes.

Deponentium aſſecuratio.

Decretum irritans.

Notariorum & judicum inobedientiæ pœna.

Executorum hujus conſt. deputatio.

Camerarii facultas declarandi dubia.

Clauſulæ derogatoriæ apponi.

D.P.A. 13. die 1. Octob.

XCV.

Quod Religioſi Societatis Clericorum Regular. JESU, etiam ſacris Ordinibus non initiati, verbum Dei prædicare poſſint.

Alia de hac religione indicavi tibi ſup. in conſt. 25. Pauli III. qui eam primò confirmavit. Regimini.

GREGORIVS PAPA XIII. *Dilectis filiis Præpoſito & Religioſis Societatis JESV, ſalutem, & Apoſtolic. benedictionem.*

Edita A. D. 1584.

VIgore privilegii veſtræ Societati à fel. record. Paulo Papa III. prædeceſſore noſtro conceſſi, ut veſtrum quiſque idoneus, & à Præpoſito pro tempore exiſtente ejuſdem Societatis deputatus, verbum Dei publicè prædicare, & qui ex vobis presbyteri fuerint, quorumcumque utriuſque

Confeſſ. ſuis declaratio facta.

utriusque sexus Christi fidelium confessiones audire possint ex illo concessionis hujusmodi tempore, etiam Scholares & alii Religiosi vestri sacris ordinibus nondum initiati, aliàs tamen idonei ad prædicandum verbum Dei, passim, & ubique mittuntur. Verùm quia nonnullis dubitatio curiosius incessit, an d. privilegium prædicandi etiam eos comprehendat qui ad Ordines ipsos nondum ascenderunt.

Declaratio de quo in rub.

§. 1. Nos quemcumque hoc scrupulo eximere volentes, præsentium auctoritate declaramus, ac etiam decernimus, vestrum unicuique etiam ad sacros Ordines prædictos non promoto, prædicationis munus in vim privilegii hujusmodi exercere potuisse & posse. Vobis insuper concedentes, ut etiam clerici vestri prima tantum tonsura insigniti, prout hucusque fecerunt, valeant deinceps ipsum Dei verbum ubique populo prædicare.

Inhibitio contra perturbatores.

§. 2. Districtiùs inhibentes universis & singulis locorum Ordinariis, & quibusvis aliis quacumque dignitate & auctoritate fungentibus, ne quemquam vestrum quovis prætextu præmissorum occasione impedire vel molestare audeant quoquo modo.

Derogatio comerariorum.

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus, & provincialibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 4. Volumus autem ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici, seu Secretarii Societ. subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu etiam d. Societ. Præpositi generalis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 13. die 20. Nov.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 20. Novemb. 1584. Pont. nostri anno 13.

XCVI. De forma, qua Clerici R. C. Apost. expeditiones Camerales signare debent, sub nomine & sigillo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Camerarii.

Hæc Bulla confirmata & innovata fuit prævia ejus insertione à Sixto V. die 1. Aprilis 1587. sed à me uti simpliciter confirmatoria hic solummodo indicatur.

Reformationes Cameræ & alia de materia, vide sup. in Pii IV. const. 55. *Romanus*, ubi plenè notavi. Et jurisdictiones Camerarii attende infrà in const. 65. Clement. VIII. *In conferendis*, ubi fusiùs omnia indicabo.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæ à Rom. Pontificibus optima ratione sunt decreta, ac roborata, ea ne, sensim labefactentur & pereant, nostrum in primis est officium providere.

Paul. III. cujus const. non est hic, jussit Clericos expeditiones dare sub nomine, & sigillo Camer.

§. 1. Olim igitur fel. rec. Paulus Papa III. prædecessor noster, propositis pœnis gravissimis officiorum, & beneficiorum privativis, atque excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrendis perpetua const. prohibuit Decano, & Clericis Cam. Apost. qui omnia quæ in eadem Camera agunt, S. R. E. Camerarii nomine agunt, ne res Camerales inscio ipso Camerario, cui rerum & jurium Cameræ cura est specialiter commissa, quique vivæ vocis oraculum habet, & in suo officio personam Pontificis repræsentat, ullo modo expedirent, neve ullas expeditiones Camerales gratiam vel justitiam concernentes, seu mixtas, aut ab illis dependentes, aliter quàm sub nomine Camerarii, & sub sigillis penes ipsum existentibus facere aut expedire possent.

Jul. III. eam renovat & approbat in const. 3.

§. 2. Postea verò piæ mem. Julius Papa III. dictam Pauli prædecessoris constitutionem cum omnibus suis clausulis approbavit & innovavit, decrevitque quod Camerarius solus posset officii sui sigillum tenere, Clerici verò & Decanus d. Cameræ sigillum nullum habere possent.

Sed tamen Clerici absque nomine, & si-

§. 3. Et quamvis decreta hujusmodi, & propter suam ipsorum æquitatem, & propter Romanorum Pont. auctoritatem, & propter pœnarum in eis propositarum gravitatem debuissent diligentissimè servari quemadmodum antea fuerant servata. Tamen accepimus nonnullis abhinc annis violari cœpta esse, ac multas recentes Camerales expeditiones, tam gratiam quàm justitiam, aliaque negotia concernentes, sive debito ac usitato nomine Camerarii, & ejus sigillo, sive solita subscriptione, Visa, &c. privatim autem, & singulariter sub ipsorum Clericorum etiam prætextu rescriptorum, & commissionum ipsis singulis, seu etiam ipsis omnibus Clericis directarum, nominibus & sigillis factas, totidemque in Camera sigilla, quot in ea sunt Clerici irrepsisse, novumque expediendi genus, tam in Curia quàm extra introductum esse, sub prætensis tit. Præfecturæ Annonæ, Præsidentatuum Viarum, Dohanarum Graseiæ, Zecchæ, Riparum, Carcerum, Superintendentiæ Collis Scipionis, aliisque noviter repertis, Salariæ, & Gabellæ carnis, privatis etiam singulorum Secretariis quandoque ad hujusmodi expeditiones adhibitis, sicque tam vigore commissionum & rescriptorum, in causis Cameralibus & aliis infrascriptis, quàm etiam auctoritate ordinaria, ac ex decreto Cameræ, monitoria, decreta, citationes, mandata executiva, brachia sæcularia, aliasque expeditiones, Annonam, Vias, Ripas, Dohanas, Graseiam, Carceres, Zecchas, Superintendentiam Collis Scipionis, Salariam, Gabellam carnium, Annatam, Quindennia, Spolia, ac Commissariorum deputationes, omissis plerumque fidejussionibus & juramentis præstari consuetis, expedita esse novis cum clausulis, Camerario tantum, & non supradictis Clericis permissis, ac convenientibus, dum alii ita scribunt, Expositum fuit nobis in Cam. Apostolica: alii, Auctoritate qua fungimur in hac parte: alii, Juxta mandatum Sanctissimi nobis oretenus factum: alii, Dat. Rom. in Cam. Apostolica: alii, Dat. Rom. in Palatio nostro, & hæc nonnunquam sola cum subscriptione Auditorum, aut Secretariorum dd. Clericorum, talibus etiam expeditionibus in Cam. quandoque minimè registratis, magna cum summi Camerariatus Tribunalis indignitate, & rerum tum privatarum, tum publicarum incommodo, & jactura, etiam aliquando Clericos causas à Camerario ad se advocasse, Camerarioque inhibuisse.

§. 4. His igitur omnibus intellectis, perspectaque inanitate causarum hujus tantæ rerũ perturbationis à dictis Clericis ad excusationem propositarum, indignum judicantes, justa, ac legitima Rom. Pont. decreta perfringi privata licentia, neque suum Camerario jus atque honorem, ab his præsertim quorum ipse est caput, relinqui, & conservari, istumque Clericorum expediendi modum contra antiquas expeditiones, & constit. Apost. esse intelligentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetua constitutione, supradictas Rom. Pont. prædecessorum nostrorum constitutiones, declarationes, & decreta omnia, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus & confirmamus, & quatenus opus, eadem omnia de novo decernimus, dictasque Clericorum expeditiones omnes, necnon banna, edicta, causarum à Camerario avocationes, & inhibitiones de cætero faciendas, nullas, irritas, & invalidas ex nunc esse declaramus, omnesque à dictis Clericis, ita ut dictum est, ad quævis officia, exercitia, curationes, administrationes deputatos revocamus, neve se in eis ampliùs ingerere possint, sub pœnis nostro & Rom. Pontificis pro tempore existentis arbitrio statuendis prohibemus.

§. 5. Eisdem quoque Decano, & Clericis universis & singulis, nunc & pro tempore existentibus, sub omnibus pœnis quæ per supradictas constit. irrogantur, ipso facto incurrendis præcipimus & mandamus, ne ullo unquam tempore, sive universè, sive privatim & singulariter quicquam etiam vigore quorumcumque officiorum, præsidentatuum, & præfecturarum, seu rescriprorum, & commissionum, etiam manu nostra vel successorum nostrorũ signatarum, ipsis Clericis & cuicumque eorum directarum expedire possint, nec quascumque patẽtes lit. ac supradictas, aliasque ejusmodi expeditiones, aliter quàm sub nomine, & sigillo Camerarii facere, aut subscribere audeant, neque alia subscriptione uti, quàm Visa, &c. neque expeditiones alibi, quam in Camera registrari patiantur. Hæcque in omnibus expeditionibus per Clericos

supra

ſupradictos facientis diligenter ſervari volumus & mandamus, exceptis dumtaxat & reſervatis Gubernalis Civitatis Veteris, Tulphæ, Cæſarum, & Terrarum Arnulphorum, in quibus de more expedire poſſint.

§. 6. Sub eiſdem quoque pœnis omnibus ejuſdem Cameræ Notariis inhibemus, ne in poſterum prædictas, nec ullas alias expeditiones quocumque nomine appellatas, gratiam vel juſtitiam concernentes, aut mixtas, tam in Rom. Curia quàm extra eam aliter quam ſub nomine & ſigillis pro tempore exiſtentis Camerarii ſcribere, ſubſcribere, aut expedire audeant.

§. 7. Itidem quoque & ſub eiſdem pœnis, ſimili modo incurrendis inhibemus dictorum Clericorum Secretariis, & Auditoribus, & aliis quibuſcumque extra Cameram exiſtentibus, ne ullas omnino expeditiones ex ſupradictis, nec alias quaſcumque ſuper rebus ad dictam Cameram pertinentibus, vel ab eis dependentibus facere, aut ſubſcribere, ſeu in eis ſe ingerere quocumque prætextu ſeu colore audeant.

§. 8. Omnes autem ſupradictas, & alias Camerales expeditiones, necnon tractas tritici, & aliorum ſegetum, etiam extra Statutum Eccleſiaſticum, earumque expeditiones ad Camerarium ſolum, & non ad alium ſpectare, & pertinere decernimus.

§. 9. Et quas contra formam hujus noſtræ conſt. in totum vel in partem in futurum fieri contigerit, omnino nullas atque irritas eſſe declaramus. Sicque per quoſcumque judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & decidi debere mandamus. Decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Ac mandantes dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in foro piſcium Diac. Card. Vaſtavillano, moderno, ac pro tempore exiſtenti noſtro & S.R.E. Camerario, ut pro præmiſſorum obſervatione, executione & implemento omnibus & ſingulis præfatis, & quibus opus fuerit præcipiat, mandet, & inhibeat, illoſque citet, cogat, compellat, & alias, prout ſibi videbitur, contra eos procedat, cæteraque alia faciat & exequatur, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, & ſibi videbuntur quomodolibet opportuna. Nos enim motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus eidem Philippo Card. & Camerario, ultra ejus poteſtatem & auctoritatem, in præmiſſis pleniſſimam licentiam & facultatem concedimus.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtra de non tollendo jure quæſito, ac aliis Apoſt. conſtitutionibus, dictæque Cameræ juramento, confirmatione Apoſtol. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſt. illi, ac prædictis Præſidentibus, & Clericis quocumque modo conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, perinde ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie ad effectum omnium præmiſſorum ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi Decano, Clericis, cæteriſque prædictis, ac quibuſvis aliis, communiter vel diviſim ab Apoſt. ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1584. Nonis Decemb. Pont. noſtri anno 13.

Die 17. Decemb. 1584. Ex decreto Cam. Apoſt. admiſſa & regiſtrata fuerunt prainſerta litera Apoſt. & collationata concordant. *A. Martini.*

CVII. Inſtitutio Confraternitatis ſeu Congregationis Externorum Scholarium, ſtudiis Collegii Societatis Jeſu de Urbe inſiſtentium, ſub invocatione Annuntiationis B. Mariæ ad pia opera exercendu n. Et facultas alias aggregandi Congregationes, cum Indulgentiarum communicatione.

Extendit iſtam Congregationem ad Scholares Sixtus V. in conſt. 53. Superna, ubi alia notabo, quæ advertenda ſunt.

GREGORIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1584.*

Exordium.

OMnipotentis Dei Salvatoris Noſtri, qui ex pietatis ſuæ ſuperabundantia, fidelium mentibus cæleſtis inſpirationis gratiam, & devotionis ardorem, ad divinæ Majeſtatis obſequia, & piorum operum exercitia ſalubriter peragenda, continuò infundit, exemplo adducti, in eam Paſtoralis officii curam cogitationemque ſedulò incumbimus, per quam ipſorum fidelium fructuoſis hujuſmodi operibus & exercitiis vacantium religio, & devotio continuum ſuſcipiat incrementum, eiſque votiva ſalus proveniat animarum.

Pii adoleſcentes Studiis Colleg. Societ. Jeſu de Urbe incumbentes, ad pia opera enutriatur exercendum ſeſe ſociarunt.

§. 1. Alias ſiquidem per Nos accepto quod plerique probi & pii adoleſcentes, bonarum literarum ſtudiis in Collegio noſtro Societatis Jeſu de Urbe inſiſtentes, ſingulari erga Beatiſſimam Mariam Virginem Dei Genitricem affectu ducti, ac etiam Lectorum, & Magiſtrorum ſuorum ſpiritualibus cohortationibus ad id accenſi, Eccleſiam Annuntiationis ejuſdem B. Mariæ in corpore ædificiorum d. Collegii conſiſtentem, certis ſtatutis diebus & horis frequentare, & cum eximia devotionis ſinceritate, cordiſque contritione conſcientiam ſuam per Confeſſionis, & ſanctiſſimæ Euchariſtiæ miniſterium expurgare, ac divinis officiis, colloquiis, & exhortationibus ſpiritualibus, aliiſque piis & ſalutaribus operibus vacare ſoliti erant, factoque inde ad illorum exemplum majore aliorum concurſu, mutuis ſtudiis ſe invicem conſociaverant. Nos ut pium hoc inſtitutum perampliùs coaleſceret, eiſdem, & aliis Chriſti fidelibus, hujuſmodi ſpiritualibus operibus & exercitiis pro tempore addictis, nonnullas Indulgentias, & peccatorum ſuorum remiſſiones conceſſimus, prout in noſtris inde confectis literis pleniùs continetur.

Poſtea in diverſis mundi partibus, aliæ ſint d. Societ. Collegia externi ſcholares, eadem imitari cœperunt.

§. 2. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Præpoſiti generalis dictæ Societatis petitio continebat, in diverſis mundi partibus, & præſertim inſignioribus Europæ civitatibus, ejuſdem Societatis Collegia ad juventutem bonis moribus & virtutibus ornandam, ac vera pietate, ſacraque doctrina imbuendam, propagare, illorumque externi Scholares ibidem ſtudiorum cauſa confluentes, optima devotionis, & piorum operum hujuſmodi exercitia ferventi ſtudio imitari, & exinde multiplices fructus ad Dei gloriam ipſiuſque divini Numinis cultum ac B. Mariæ Virginis honorem, necnon publicam ſalutem, & ſpiritualem conſolationem provenire cœperint.

Unde optimum videtur, ut ſtabiliatur in dicta Eccleſia Urbis, Congr. à cæteris aliis ortum habuerunt.

§. 3. Et operæpretium ſit, ut quemadmodum piarum, & fructuoſarum exercitationum hujuſmodi inſtitutum à Scholaribus d. Collegii de Urbe, quod noſtris auſpiciis & impenſis magnifico ædificiorum & ſtructurarum opere à fundamentis innovatur & exſtruitur, primordium ſuum in d. Eccleſia Annuntiationis B. Mariæ habuit, ita quoque inibi eorundem Scholarium primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium, ſub titulo ejuſdem Annuntiationis B. Mariæ ad laudabile eorum in piis operibus & officiis hujuſmodi ſtudium noſtris beneficiis & Indulgentiarum præmiis conſervandum ac augendum ſtabiliatur & inſtituatur, pro parte ipſius Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis annuere, & deſuper opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex eam inſtituit ſub regimine Præpoſiti generalis Soc. Jeſu.

§. 4. Nos igitur religioſum ipſorum Scholarium in his ſpiritualibus exercitiis ſtudium, piæ voluntatis affectu proſequi volentes, ipſumque Præpoſitum à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, necnon literarum prædictarum

tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, in eadem Eccleſia unam, ſeu unum externorum Scholarium d. Collegii noſtri, ac etiam aliorum Chriſti fidelium Societati prædictæ devotorum primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium, ſub titulo Annuntiationis B.Mariæ hujuſmodi, quæ, ſeu quod per prædictum, & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem d.Societatis, ſeu illo defuncto, donec aliud ad officium Præpoſiti Generalis hujuſmodi canonicè aſſumatur, per Vicarium etiam Generalem ejuſdem Societatis dirigi debeat, Apoſt. auctoritate tenore præſentium perpetuò, ſine tamen ipſius Societatis præjudicio, erigimus, & inſtituimus.

Sodalibus indulg. plen. in ingreſſu, & articulo mortis elargitur.

§.5. Ut autem primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium hujuſmodi, per gratiarum munerum cæleſtium largitionem, devotionis ac pietatis jugiter proficiat incrementis, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui deinceps in Sodales ejuſdem primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii recipientur, tam die receptionis eorum, ſi ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in prædicta Eccleſia, aut ubicumque potuerint, eo die ſumpſerint, quàm in mortis articulo.

Viſitantibuſque ejus Eccleſ. die Annuntiationis B. Mariæ.

§.6. Necnon ipſis, ac omnibus & ſingulis aliis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, etiam verè pœnitentibus & confeſſis, ſacraque communione refectis, qui eccleſiam prædictam die feſtivitatis ejuſdem Annuntiationis B. Mariæ à primis veſperis uſque ad occaſum ſolis ipſius feſtivitatis devotè viſitaverint, & ibi pro Reip. Chriſtianæ conſervatione & augmento, hæreſum extirpatione, Principumque Chriſtianorum mutua & univerſali pace, ac noſtra & pro tempore exiſten. Rom.Pont.proſperitate, vel aliàs preces, prout unicuique ſuggeret devotio, ad Deum devotè effuderint.

Sodalibus cõfeſſis, &c. diebus hic expreſſis indulg. plenar. concedit.

§.7. Inſuper eiſdem Sodalibus ſimiliter verè pœnitentibus & confeſſis, qui in Nativitatis & Aſcenſionis D.N. Jeſu Chriſti, ac Annuntiationis, Aſſumptionis, & Conceptionis, necnon Nativitatis B.Mariæ Virginis feſtis diebus prædictum ſanctiſſimum Sacramentum ibidem vel alibi acceperint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium miſericorditer in Domino concedimus & elargimur.

Animum autem de pœnitentiis relaxat Sodalibus aſſociantibus corpora defuncti.

§.8. Ipſiſque Sodalibus, qui de eorum numero exiſtentium, vel aliorum Chriſti fidelium defunctorum corpora ad ſepulturam eccleſiaſticam aſſociaverint.

Aut ſi impediti ſint, pro defunctis, vel infirmis orãtibus.

§.9. Aut infirmi vel impediti, audito ſigno campanæ, genuflexi, ſi per infirmitatem licebit, orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam, pro ſalute animæ defuncti, vel corporis infirmi recitaverint.

Intereſſenſibuſque Congregationi, &c.

§.10. Necnon qui Congregationibus tam publicis quàm privatis, ac divinis officiis, ſpiritualibuſque colloquiis, exhortationibus & aliis piis officiis, etiam in Sodalis, ſeu aliorum Chriſti fidelium defunctorum ſuffragium per primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium ordinandis, & ab ipſo Præpoſito ſeu Vicario Generali approbandis, quique diebus feriatis Miſſæ ſacrificio interfuerint.

Conſcientiam examinantibus.

§.11. Aut Veſpertino tempore antequam cubent, conſcientiam ſuam diligentes examinaverint.

Infirmos vel carceratos viſitantibus.

§.12. Seu pauperes infirmos, tam Sodales quàm alios in hoſpitalibus vel privatis domibus, necnon carceratos viſitaverint.

Inimicoſque reconciliantibus.

§.13. Aut pacem inter inimicos conciliaverint, quoties horum quodvis fecerint, unum annum de eis injunctis, vel aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis Apoſtolica auctoritate, & tenore ſimilibus etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Revocatio aliarum indulg.

§.14. Quaſcumque alias præſentibus non expreſſas indulgentias, & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias, & relaxationes, Scholaribus & aliis prædictis, ratione dicti eorum inſtituti, vel aliàs in communi, per Nos & Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas revocando & abrogando.

Sodales abſentes, & d. op. ram exercẽtes gaudeant eiſdem indulg.

§.15. Inſuper ne præfati Sodales, ſi aliquando eos ab ipſa Urbe abeſſe, vel alibi commorari contingat, hujuſmodi indulgentiarum & aliarum gratiarum ſpiritualium effectu & fructu fruſtrati remaneant, eiſdem Sodalibus extra Urbem ubivis locorum pro tempore commorantibus, ut in locis ubi eos pro tempore reſidere, ſeu morari contigerit, opera prædicta, quæ ipſi Sodales in Urbe præſentes pro ſingularum indulgentiarum, remiſſionum, & relaxationum hujuſmodi conſequutione obſervare deberent, apud Eccleſias eorundem locorum aut alibi, prout poterunt obſervando, & exequendo, omnes eaſdem indulgentias, remiſſiones, & relaxationes habeant, & illæ eis pariter ſuffragentur.

§.16. Necnon tam in Urbe præſentes quàm alibi ubivis locorum commorantes, Sodales primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii hujuſmodi, qui ſingulis quadrageſimalibus & aliis anni temporibus, ac diebus Stationum Eccleſiarum d. Urbis, & extra illius muros, quæ à Chriſti fidelibus pro conſequendis indulgentiis & remiſſionibus viſitari ſolent, d.Societatis, ſi ibi fuerit, alioquin aliam Eccleſiam, ſeu Capellam in locis ubi eos pro tempore reſidere ſeu morari contigerit, ut præfertur, devotè viſitaverint, & ibi ſepties orationem Dominicam, & ſepties ſalutationem Angelicam recitaverint, tot, & eaſdem indulgentias conſequantur, quas conſequerentur, ſi iidem temporibus & diebus ſingulas Eccleſias d. Urbis & extra illius muros hujuſmodi pro iiſdem Stationibus & Indulgentiis conſequendis deputatas perſonaliter viſitarent, ac omnia & ſingula quæ pro hujuſmodi gratiarum conſequutione quomodolibet requiruntur plenè adimplerent.

Facultas Præpoſito pro tempore exiſtenti Congregationis. Hoc ad vitæ ſtatum & Clem. VIII. tutatam.

§.17. Præterea eidem Præpoſito, ſeu Vicario Generali pro tempore exiſtenti, ut in quibuſvis aliis dictæ Societatis Collegiis extra Urbem prædictam per univerſum Orbem nunc & pro tempore erectis, ſeu eorum Eccleſiis pro eorundem piorum operum incremento, quaſcumque alias, ſeu quæcumque alia Scholarium ibidem literarum ſtudiis inſiſtentium, & aliorum Chriſti fidelium ipſi Societati devotorum Congregationes, ſeu Sodalitia ſub eo titulo Annuntiationis B. Mariæ, quæ ab ipſa primaria Congregatione, ſeu primario Sodalitio tanquam membra à capite dependeant, auctoritate noſtra, ſine tamen Societatis aut Collegiorum & Eccleſiarum hujuſmodi præjudicio, erigere & inſtituere.

Eiſdem tias dulg. micatis Tuo vitæ Iam C. VIII. tatam.

§.18. Illaſque, ſeu illa eidem primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio aggregare, ac eis ſic erectis, inſtitutis, & aggregatis, eorumque Sodalibus prædictas ac omnes, & quaſcumque alias Indulgentias, peccatorum remiſſiones, relaxationes, gratias & facultates, tam ſpirituales quàm temporales, à Nobis dictaque Sede primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio de cætero concedendas, ita ut Sodales aliarum Congregationum, ſeu aliorum Sodalitiorum hujuſmodi, obſervantes & exequentes ea, quæ ipſius primarii Sodalitii Sodales pro indulgentiis, remiſſionibus & relaxationibus hujuſmodi conſequendis, obſervare & exequi debent, eaſdem Indulgentias, peccatorũ remiſſiones, & relaxationes pariter conſequantur, facultate aggregandi, & gratias hujuſmodi aliis concedendi dumtaxat excepta, communicare.

Congre tandi tutam pro fra regimi

§.19. Necnon tam Primariam, ſeu Primarium, quàm omnes & ſingulas ei aggregandas Congregationes, ſeu omnia & ſingula ei aggreganda Sodalitia hujuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios ejuſdem Societatis presbyteros idoneos, ad id ab eo deputandos viſitare, & pro earum felici ſtatu, regimine, & directione, quæcumque ſtatuta, conſtitutiones, & decreta, licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria, necnon ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario, ſi per alium, vel alios deputandos hujuſmodi fiant, examinanda & approbanda edere, ac poſtquam edita fuerint, quoties pro eorum & temporum qualitate, aut aliàs expediens ei videbitur, immutare, corrigere, moderari, & reformare, aut alios ex integro condere liberè & licitè valeat, eiſdem auctoritate Apoſt. & tenore perpetuò concedimus & indulgemus. Decernentes ſtatuta, cõſtitutiones, & decreta hujuſmodi, poſtquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata & condita fuerint, ab omnibus Sodalibus prædictis inviolabiliter obſervari debere.

Cl. VI præſervat

§.20. Ac præſentes literas ſub quibuſcumque ſimilium

ſtem, vel diſſimilium indulgentiarum, & aliarum gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ſeu Cruciatæ Sanctæ, aut aliis per Nos, vel alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, aut dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa ſciſentia, Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumvis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo conceſſas eſſe, & cenſeri. Necnon omnibus, quos illæ concernunt ſuffragari debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

derog. §. 21. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtra de Indulgentiis ad inſtar non concedendis, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Exemptio. §. 22. Volumus autem ut earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Secretarii ipſius Societatis vel Notarii publici manu, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti, aut Vicarii generalis ejuſdem Societatis ſigillo munitis eadem prorſus fides ubique locorum in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

A. 13. Dec. Nulli ergo omnino, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1584. Nonis Decemb. Pont. noſtri anno 13.

VIII. Contra Exules & alios in Italia commorantes, qui animalia & alia bona in Statu Eccleſiaſtico diripiunt, abducunt, recipiunt, vel permutant.

Ad materiam Exulum & Bannitorum, vide Sixt. V. conſt. 6. Hoc noſtri.

A. D. 84. *GREGORIVS PAPA XIII. Univerſis & ſingulis præſentes literas inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.*

huj. mo. NOn ſine gravi animi noſtri moleſtia nuper accepimus, quod licet nos jampridem per noſtras conſtitutiones, & miniſtri noſtri per proclamata, & ordinationes, ac etiam cohortibus armatis, exulum, ac perduellium, flagitioſorumque hominum audaciam in Statu noſtro Eccleſiaſtico reprimere, latrociniaque, & delicta prohibere, ac delinquentes ad aliorum terrorem graviter punire omnibus modis conati fuerimus, nihilominus complures exules & latrones hujuſmodi adhuc ſuperſunt, qui propriæ ſalutis immemores, pœnaſque impoſitas parvifacientes, aſſidua furta & latrocinia in animalibus & jumentis, in ſtatu & ditione noſtra exiſtentibus committere non verentur, nec deſunt alii, tam nobis, quàm temporalibus dominis circumvicinis ſubditi, qui animalia, & jumenta illa ita ſubrepta, ſine timore ab ipſiſmet latronibus emere, & quoquoverſum abigere, & diſtrahere non dubitent, quo fit, ut illis major præbeatur occaſio, & materia delinquendi, & affidati Cameræ Apoſtolicæ, ipſique Dohanerii dohanæ noſtræ Patrimonii, ac alii pecudarii, & aratores animalia hujuſmodi habentes maximum inde patiantur detrimentum.

Communiter diripiant animalia & alia in ſtatu vel illa &c. §. 1. Quare nos huic malo obviam ire, & quieti, ac indemnitati publicæ, quantum in nobis eſt, proſpicere volentes, ac ut quos legum, pœnæque corporalis timor non retinet, ſaltem gladii ſpiritualis fulgor à malo deterreat, præſertim cum non ſolùm pium, & meritorium, ſed etiam juſtum, ac neceſſarium ſit, tales continuos, ac notoriè criminoſos, ac ab eis ementes res furtivas utroque gladio ſeveritate opportuna, corrigi, atque puniri, perpetuò hoc edicto ſtatuimus, omnes & quoſcumque tam hujuſmodi animalia, & jumenta, aliaſque res, & bona cujuſcunque generis, & ſpecies in ſtatu noſtro temporali diripientes, abducentes, & furto ſubtrahentes, quàm ementes, permutantes, ſeu ab eis illa quovis modo recipientes, & cum eiſdem contrahentes, ſeu quovis titulo, colore, cauſa, vel prætextu penes ſe habentes, & retinentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, ſexus, qualitatis, dignitatis, aut præeminentiæ fuerint, tam laici, quàm Clerici, & Presbyteri, etiam regulares, & ſæculares, & non ſolùm in dicto Statu noſtro Eccleſiaſtico, ſed etiam in quovis Regno, Statu, Dominio, Territorio, Civitatibus, Terris, & locis univerſæ Italiæ commorantes, ultra alias pœnas juris, conſtitutionum, & proclamatum prædictorum, excommunicationis majoris latæ ſententiæ pœnam ipſo facto incurrere, à qua nullus ab alio, quàm à Romano Pontifice, aut de ejus ſpeciali mandato, præterquam in mortis articulo conſtitutus, factaque, aut mãdata reſtitutione, vel ſatisfactione dictorum animalium, jumentorum, rerum & bonorum hujuſmodi dictis affidatis, Dohanesio, & aliis, ut præmittitur, pro tempore ſubreptorum, abſolutionis beneficium valeat obtinere, ipſamque excommunicationis pœnam ex nunc, prout ex tunc, & è contra adverſus inobedientes, & rebelles quoſcumque, & ipſorum quemlibet promulgamus per præſentes.

Epiſcopi, & ſtatus Eccleſ. & Regni Neap. ac Ducat. Hetruriæ, Ferrariæ, & Urbin. facrant publicari hæc conſt. quæ ſic publicata omnes afficiunt. §. 2. Ac mandamus univerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, eorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus totius noſtri ſtatus prædicti, ac etiam in Regno Neapolitano, ac ſtatu Magni Hetruriæ, ac Ferrariæ, & Urbini Ducum in virtute ſanctæ obedientiæ, ut cum harum exemplaria, etiam impreſſa manu Notarii publici ſubſcripta, ſigilloque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita, exhibita eis fuerint, in omnibus Civitatibus, terris, oppidis, locis, caſtris, ac diœceſibus, præſertim ſtatui noſtro prædicto circumvicinis, ad valvas Eccleſiæ matricis Civitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum & locorum ſuæ diœceſis quamprimum affigi, & publicari faciant. Quæ quidem exemplaria, ſeu tranſumpta ſic affixa, & publicata, ubique, in judicio, & extra illud fidem faciant, omneſque ſupradictos, ac alios præſentibus literis nominatos, vel quomodolibet comprehenſos taliter arctent, afficiant, & obligent, ac ſi unicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſula derogatoria. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis quibuſcumque perſonis quacumque dignitate Eccleſiaſtica, vel temporali præditis, conjunctim, vel ſeparatim conceſſis, etiam quibus caveatur expreſsè, quod excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 13 die 7. Dec. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Decemb. 1584. Pont. noſtri anno 13.

Admiſſio, & reg. in Cam. Apoſt. *Die 10. Decemb. 1584. Supraſcripta litera in formâ Brevis, ex decreto in plena Camera Apoſtolica facto, admiſſa & regiſtrata fuerunt in actis meis, & in libro diverſorum.*

Scipio Penellus Cam. Apoſt. Not.

IX. Quod Eremitæ Congregationis Camaldulenſis Ordinis S. Benedicti, religioſos alterius Ordinis recipere poſſint. Ipſi verò ad aliud etiam Eremitarum S. Romualdi Montis Coronæ tranſire nequeant.

Quæ ſpectant ad iſtam Congregationem Camaldulenſem, vide ſup. in Conſt. 1. Alex. II. Nulli; *ubi plenè dixi. Quæ verò Congregationem Eremitarum S. Romualdi reſpiciunt, attende ſup. in Clem. VII. conſt. 23.* Veſtrum, *ubi dixi.*

Edita An. D. 1583. *GREGORIVS PAPA XIII. Dilecto filio Priori Generali Monachorum Ordinis Camaldulen. nunc & pro tempore exiſtenti.*

Eremi Camaldulenſis commendatio. EA eſt Eremi Camaldulenſis Aretinenſis diœceſis antiquitas, & Monachorum in aſpera illa ſolitudine Deo aſſiduè famulantium religio, ac morum, vitæque innocentia & ſanctitas, quæ omnia non ſolùm ab aliis ſæpè

audivimus, sed etiam nostris oculis aliquando vidimus, & admiratí sumus, ut merito sacrum illum locum, & Ordinem dignum semper qui præcipuè privilegiis fulciatur judicemus.

Confirmatio privilegiorũ.

§. 1. Itaque omnes gratias, indulta & privilegia eidem Ordini, & Eremo à Rom. Pontificibus prædecessoribus, sub recipiendis quibuscumque quarumvis Religionum, & Ordinum mendicantium fratribus religiosis, ad ipsos transire volentibus concessa, rata & firma esse volentes, & quatenus opus sit auctoritate Apostolica tenore præsentium innovantes, Tibi qui ex illis unus es, ac omnibus tecum in eodem Eremo Altissimo famulantibus, districtè præcipimus & inhibemus, ne ad alium Ordinem, & Religionem, nec etiam aliam quæ Montis Coronæ vocatur, ejusdem Ordinis Camaldulensis, sine expresso consensu & licentia Superioris ipsius Eremi, qui Major appellatur, in scriptis obtenta, transire audeant.

Contravenientibus pœna infligitur.

§. 2. Etsi qui contrafecerint, excommunicationis, apostasiæ, & aliis congruis, & arbitrio suo, successorumque suorum infligendis, & declarandis pœnis subjacere decernimus, ita ut contrafacientes capi, puniri, & ad redeundum cogi possint, ad quæ omnia facienda, decernenda & exequenda, & ubi opus sit brachium sæculare invocandum, plenam & liberam tibi, & successoribus tuis eadem auctoritate damus, & concedimus facultatem.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. necnon indultis, privilegiis, exemptionibus aliis religionibus quocumque modo concessis, approbatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

D. P. A. 13. die 4. Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 4. Januari 1585. Pont. nostri anno 13.

C. Institutio Collegii Presbyterorum regularium Societatis Jesu, universitatisque Studii generalis diversarum scientiarum, bonarumque artium, in Oppido Pontis Monsonii Metensis diœcesis in Lotharingia, cum reddituum assignatione, privilegiorumque elargitione.

Vltra ea quæ de hac Societate Jesu notata habes ad Pauli III. const. 25. Regimini, *sup. tom. 1. vide etiam inf. tom. 3. ad Pauli V. const. 119.* In fede, *ubi alias posteriores Constitutiones habes.*

Edita An. D. 1578.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN supereminenti Apost. Sedis specula meritis licet imparibus disponente Domino constituti, & intra mentis nostræ arcana revolventes quantum ex literarum studiis Catholica fides, tenebrosa ignorantiæ caligine, ac hæresum peste expulsa, augeatur, divini numinis cultus protendatur, veritas agnoscatur, justitia colatur, reliquæ virtutes illustrentur, ac benè, beatéque vivendi via paretur, ad ea per quæ studia ipsa ubilibet excitentur, & studiosæ personæ ad excelsum doctrinæ fastigium aspirantes, opportunæ subventionis auxilia suscipiant, libenter intendimus, & in his nostræ sollicitudinis partes propensiùs impartimur, prout pia personarum, præsertim S. R. E. Cardinalium, ac nobilium virorum Ducum vota exposcunt, nosque locorum & temporum qualitate pensata in Domino conspicimus salubriter expedire.

Carolus Card. de Lotharingia, & Carolus Dux Lotharingiæ, & Barriducis decreverunt, accedente tamen Sedis Apost. auctoritate in Oppidi Pontis Mussonii dioc. Metens. unum erigere Studii diversarum scientiarum

§. 1. Exhibita siquidem nuper pro parte dilectorum filiorũ nostrorũ Caroli tit. S. Apollinaris Presb. Card. de Lotharingia nuncupati, & nobilis viri Caroli Lotharingiæ, & Barriducis Ducis petitio continebat, quod alias cum Carolus Card. qui noster, & Sedis Apost. in Lotharingiæ, & Barriducis Ducatibus de latere Legatus, ac ratione Ecclesiæ Rhemensis, cui ex dispensatione Apostolica præesse dignoscitur, Dux Rhemensis, & primus Par Franciæ existit, quique Ecclesiæ Meten. perpetuus administrator in spiritualibus, & temporalibus per d. Sedem deputatus existit, necnon etiam Carolus Dux prædicti pia mediatione cogitassent, quod longè, lateque diffusum undique esset hæresis malum, quantaque incommoda & damna universo Orbi attulisset, illique tutius remedium adferri nequaquam posse, nisi ubique terrarum doctorum virorum Conventus erigerentur, qui sana imbuti doctrina Populos ibi propinquos Catholicam docerent disciplinam, qua & sibi prodesse, & cæteros hæresibus expulsis in vera fide valerent confirmare, tanta in Deum religione permoti, necnon ferventi in proximum charitate adducti, decreverunt in Oppido Pontis Monsonii Meten. diœc. sub dominio prædicti Caroli Ducis existente, unum diversarum scientiarum, & artium Studium generale, in quo Theologiæ, utriusque Juris, ac Medicinæ, & Philosophiæ lectiones continuè haberentur, ac etiam inibi, ut illud Studium majoribus proficiat incrementis, etiam unum Presbyterorum regularium Societatis Jesu Collegium erigere, & instituere, ad effectum ut illarum partium Juventus non solùm doctrina, quæ ad benè beatéque vivendum via præcipua est, sed etiam bonis instituatur moribus & exemplis, si ad id nostra & Sedis prædictæ interveniret auctoritas.

§. 2. Quare pro parte eorundem Caroli Card. & Legati, ac Caroli Ducis nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus Præceptoriæ, & hospitalis S. Ant. Ord. S. Augustini d. Oppidi domum, & illorum ambitum, ab eisdem Præceptoria & hospitali, illorumque Ordine, & superioritate, ac mille scut. auri in auro annuum redditum ex monasterio S. Gorgonii Gozien. Ordinis S. Benedicti d. diœcesis, seu illius mensa Conventuali, & ipsius monasterii officiis claustralibus, ac ab illo dependentibus, & illi unitis Prioratibus, etiam in perpetuum dismembrare & separare, illaque sic dismembrata, & separata hujusmodi, eidem Societati Jesu ad effectum ut ipsi Presbyteri in dictis domo & ambitu dismembratis, unum Collegium juxta illorum statuta erigere, recipere, regere, visitare & corrigere valeant, pro illius Collegii dote, & personarum ipsius Societatis, quæ humaniores literas, Grammaticam & Philosophiam, ac Theologiam edocebunt, sustentatione concedere, applicare & appropriare, necnon ipsi Collegio pensionem annuam aliorum mille & quingentorum scutorum similium, quingentorum videlicet super mensæ Episcopalis Meten. & reliquorum mille super universis & singulis quorumcumque monasteriorum, & Prioratuum cujusvis Ordinis existen. in Meten. Tullen. & Virdunen. diœc. consistentium, seu illorum mensarum Abbatialium, vel Conventualium fructibus, redditibus, & proventibus etiam perpetuò, donec Episcopus Meten. & Abbates, Priores, seu Commendatarii dictorum monasteriorum, & Prioratuum aliqua simplicia beneficia Ecclesiastica, ad illorum collationem aut aliam dispositionem spectantia, quorum annuus valor d. summam mille scut. insimul constituat d. Collegio pro pensionis hujusmodi extinctione uniri procuraverint pro rata facultatum cujusque & juxta partitionem per ipsum Carolum Cardinalem, ac Venerabiles fratres nostros Virdunen. & Tullen. Episcopos faciendam, persolvendam reservare, constituere, & assignare, ac in d. Oppido universitatem Studii generalis erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportunè providere, & statuere de benignitate Apost. dignaremur.

§. 3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus quod petentes beneficia Ecclesiast. aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorẽ, secundum existimationem prædictam, etiam beneficii cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & sæpe in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique hodie prædictum monasterium S. Gorgonii ex certis tunc expressis causis, regularitate, omnique statu, & observãtia regulari in eo penitus, & omnino suppressis, ad sæcularitatem per alias nostras literas reduximus, prout in illis plenius cõtinetur, attendentes quod ex literarum studio animarum saluti consulitur, ac alia spiritualia, & temporalia bona mundo proveniunt, pium & laudabile Caroli Card. Legati, ac Caroli Ducis prædictorum decretum plurimum in Domino commendantes, ipsumque Carolum Ducem à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris ac pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolven.

&

& abſolutum fore cenſen. necnon d. monaſterii ſuppreſſionis tenorem præſentibus pro expreſſo habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica auctoritate ten. præſentium perpetuò Præceptoriæ, & hoſpitalis hujuſmodi domum, & illorum ambitum, unà cum horto, hortalitiis, aliiſque rebus circumcirca adjacentibus, ad Præceptoriam, & hoſpitale hujuſmodi legitimè ſpectan. & pertinentibus, dummodo ad hoc dilecti filii moderni ipſius domus Præceptoris accedat aſſenſus, ab eiſdē Præceptoria, & hoſpitali, illorumque Ordine, & ſuperioritate, ex monaſterio verò S. Gorgonii, ſeu illius menſa Conventuali, & illius officiis regularibus, & ab illo dependen. & illi unitis Prioratibus præfatis, mille & quingentorum ſcut. prædictorum annuum redditum diſmembramus, & ſeparamus, illaque ſic diſmembrata, & ſeparata d. Collegio Soc. Jesu, ad effectum, ut Præsb. Societatis hujuſmodi inibi unum Collegium juxta eorum conſuetudines & inſtituta, ac cum omnibus, & ſingulis ſolitis privilegiis erigere, illudque per ſeipſos regere, & gubernare, ac viſitare, & corrigere poſſint, & valeant, ac Carolus Card. & Legatus, necnon Carolus Dux locum, & habitationem idoneam, & commodam præſtare, ſupellectilem quoque neceſſariam, & ſolitam ſecundum Collegiorum uſum inſtruere teneantur, pro illius Collegii dote, necnon perſonarum ipſius Societatis quæ humaniores literas, Grammaticam & Philoſophiam, ac Theologiam edocebunt ſuſtentatione concedimus, applicamus & appropriamus. Præterea ut d. Collegium majores in Vinea Domini proferat fructus, quo majoribus fuerit ſuffultum præſidiis, eidem Collegio penſionem annuam immunem, & exemptam mille, & quingentorum ſcut. ſimilium, quingentorum videlicet ſuper d. Menſæ Epiſcopalis Meten. & reliquorum mille ſuper univerſis, & ſingulis quorumcūque monaſteriorum, & Prioratuum, cujuſvis Ordinis exiſten. & in Meten. Tullen. & Virdunen. diœc. præfatis conſiſten. ſeu illorum menſarum Abbatialium, vel Conventualium fructibus, redditibus, & proventibus, etiamſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis aſſignatæ exiſtant per ipſum Carolum Card. & Legatum, ac pro tempore exiſten. Epiſcopum Meten. & dilectos filios ſingulos monaſteriorum, & Prioratuum eorundem Abbates, & Priores, ſeu Commendatores, & illorum Convētus annis ſingulis in loco, & terminis per ipſum Carolum Card. & Legatum, per ſe, vel alium ſtatuendis ipſi Collegio, ac illius penſionis, vel illarum Procuratori ad id ab eis ſpecialè mandatum habenti perpetuò, donec tamen Epiſcopus Meten. & Abbates, Priores ſeu Commendatarii præfati aliqua perpetua ſimplicia beneficia Eccleſiaſt. ad eorum collationem, proviſionem & aliam quamcumque diſpoſitionem ſpectātia & pertinentia, quorum annuus valor d. ſummam mille ſcut. inſimul conſtituat, d. Collegio ſufficienter, & cum effectu pro penſionis hujuſmodi extinctione uniri procuraverint, pro rata facultatum cujuſque, & juxta partitionem, ſeu commodam diviſionem per Carolum Card. & Legatum, ac Virdunen. & Tullen. Epiſcopos præfatos faciendam, integrè quotannis perſolvendam, dummodo ad id Caroli Card. ac Legati, ac omnium & ſingulorum monaſteria, & Prioratus hujuſmodi obtinentium accedat aſſenſus, reſervamus, conſtituimus & aſſignamus.

§. 4. Et inſuper quod in dicto Collegio Presb. præfati pleniſſimum, & eum qui juxta dictæ Societatis ſtatuta, & formam in ſingulis eorum Collegiis, etiam quam ampliſſimis, & quibus Univerſitates famoſæ annexæ ſunt, ſaltem ſeptuaginta perſonarum ejuſdem Societatis numerum compleant, in eo quoque adſint quatuor Theologiæ profeſſores, quorum unus ſacras literas, alii duo Scholaſticam Theologiam, quartus verò Conſcientiæ caſus ſinguli una lectione quotidiana exponant, ac tres Philoſophiæ Regentes, quorum quiſque duas quotidie legat lectiones, ordine tamen hujuſmodi ſervato, ut quolibet triennio Philoſophiæ curſus integer abſolvatur, & quolibet anno unus incipiat, alter verò definat, ita quod duæ lectiones Rhetoricæ ordinariæ ſingulis diebus, una quoque humaniorum literarum, ac tres aliæ Grammaticæ Claſſes inſtituantur, duæ inſuper lectiones Græcæ, una in alicujus auctoris interpretatione, altera verò in Grammatices inſtitutione habeatur, una itidem literarum Hebraïcarum, & altera Mathematicarum lectionum quotidie inibi legantur Statuimus in ipſo quoque Oppido Univerſitatem Studii generalis ſub invocatione per Carolum Cardinalem, & Legatum, ac Carolum Ducem præfatos eligenda, in quinque facultatibus præfatis, quarum duæ, Theologiæ ſcilicet & Philoſophiæ Presbyteris dictæ Societatis juxta eorum ſtatuta, reliquæ tres earum Decanis, Doctoribus & Profeſſoribus dirigendæ adinſtar Bononien. & Pariſien. Univerſitatum, & juxta illarum conſuetudines, & ſtatuta erigimus, & inſtituimus,

Perſonis d. Collegii privilegia perſonarum Studii Bononien. & Pariſien. communia.

§. 5. Illique ſic erectæ & inſtitutæ, ac ejus pro tempore exiſtentibus Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nuntiis, & aliis Officialibus, & perſonis, necnon membris, & ſubditis, quod omnibus & ſingulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus ac præeminentiis Bononien. & Pariſien. Univerſitatibus præfatis, illorumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Procuratoribus, Bidellis, Nuntiis & aliis Officialibus, ac perſonis, necnon membris, & ſubditis in genere, tam dictæ Apoſtolica, quàm alias ritè Imperiali, & Regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet conceſſis, ſeu legitimè præſcriptis, aut in poſterum concedendis, & præſcribendis, ac quibus illi, & illæ utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, nti, potiri, & gaudere.

Doctoratuſque, & graduū inſignia conferendi, & reſpectivè recipiendi facultatem tribuit, promotiſque indulta promovendi in aliis Studiis generalibus elargitur.

§. 6. Necnon iis qui in quavis Univerſitate diſciplinis, & facultatibus præfatis ſtudere inceperint, ſtudium ſuum in ea continuare, & qui in dicta ſic erecta, aut quavis alia Univerſitate per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia & moribus idonei comperti fuerint, in artibus & Medicina, & Philoſophia, ac Theologia, necnon juribus, aliiſque facultatibus prædictis, Baccalaureatus etiam formalis, Licentiaturæ, ac Lauteæ, necnon Doctoratus & Magiſterii, & quoſvis alios ſolitos gradus ab ipſius Univerſitatis Rectore, ſeu ſcientiarum in quibus promovendi pro tempore ſtuduerint, Lectoribus aut aliis perſonis per dictum Carolum Cardinalem, & Legatum in & ad tempus in perpetuum deputandis, & conſtituendis, aliiſque modo, & forma per ipſum ſtatuendis recipere, & ipſorum graduum ſolita inſignia ſibi exhiberi facere, & poſtquam hujuſmodi gradus, & illorum inſignia ſuſceperint, facultates in quibus promoti fuerint, legere & interpretari, ac in eis diſputare, necnon quoſcumque actus gradui ſeu gradibus per eos receptis convenientes exercere, aliiſque omnibus, & ſingulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in Bononien. & Pariſien. Univerſitatibus præfatis juxta illarum conſtitutiones, & mores ad gradus ipſos promoti de jure, vel conſuetudine, aut alias utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt, ut præfertur quomodolibet in futurum, uti, potiri & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi gradus hujuſmodi in Bononien. & Pariſien., præfatis, & aliis quibuſvis Univerſitatibus juxta illarum conſtitutiones, & conſuetudines hujuſmodi ſuſcepiſſent.

Carol. Card. facultatem eligēdi ſtatuta pro hujus Studii regimine concedit.

§. 7. Necnon eidem Carolo Card. & Legato, & per ſe, vel aliū, ſeu alios quos ad id duxerit deputandos, & ſi ei videbitur, vocatis Meten. Virdunen. & Tullen. Epiſcopis, pro ſalubri dictæ ſic erectæ Univerſitatis directione, & conſervatione, ac Rectorum, Magiſtrorum, Doctorum, Lectorum, Præceptorum, Procuratorum, Bidellorum, Nuntiorum, & aliorum Officialium hujuſmodi inſtitutione, & electione, & quavis alia proviſione, ac Scholari manutentione, ipſius tamen Collegii, quoad Theologiam, & Philoſophiam cum humanioribus literis, necnon promotionum in dictis facultatibus, & Scholaſticorum inibi pro tempore degentium vitæ, & ſtudiorum diſciplina, & Scholaſticorum correctione, admiſſione, & dimiſſione, necnon regimine, ſeu adminiſtratione, & politiæ literariæ forma, juxta Societatis præfatæ ſtatuta, & inſtituta pro tempore exiſtenti, ejuſdem Collegii Rectori, & ipſius Societatis ſuperioribus præſervata, ac in præmiſſis & infraſcriptis omnibus, & per omnia ſalva, & integra permanente perſonarum, & bonorum & exercitiorum

hujuſmodi Societatis exemptione, ac regulari obſervantia, quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria facere, edere, ac pro rerum, temporum, & perſonarum qualitate, & varietate corrigere & reformare, ſeu illa caſſare, & alia de novo condere, ac ſuper illorum obſervatione quaſcumque pœnas imponere, juxtà eorum diſpoſitionem judicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernere.

Jurisdictionem-que in omnes illius perſonas (non tamen ipſius Societ.) eidem Carolo Card. tribuit.

§. 8. Necnon in omnes & ſingulos dictæ Univerſitatis Rectorem & Magiſtros, Doctores, Lectores, Præceptores, & Scholares, ac Procuratores, Bidellos, Nuntios & Officiales, & perſonas ſuppoſitas, tam ſæculares, quam quorumvis Ordinum regulares, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, & præeminentiæ extiterint, etiamſi exemptæ, & Sedi Apoſt. immediatè, aut alteri Prælato ſubjecti, ſeu alterius Diœc. fuerint, præterquam ipſius Societatis perſonas, omnimodam tam civilem, quàm criminalem, & mixtam juriſdictionem Apoſtolica auctoritate prædicta exercere, viſitare reformare & corrigere errantes punire & caſtigare.

Juſque eaſdem perſonas eligendi confirmat.

§. 9. Necnon ipſius Univerſitatis Rectores, Magiſtros, Lectores, Præceptores, & Scholares, ac Procuratores, Bidellos, & alios Officiales hujuſmodi eligere, ſeu eorum electiones aliis committere, easque poſtquam factæ fuerint, per ſe, vel alium, ſeu alios ad id per ipſum Carolum Cardinalem, & Legatum deputandos confirmare, & approbare liberè, & licitè valeant, concedimus & deſuper indulgemus.

Hæc inſtitutioni clauſulas præſervativas apponit.

§. 10. Decernentes præſentes literas ſub quibuſvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, etiamſi de præſentibus, eorumque toto tenore, ac data ſpecialis, & ſpecifica mentio fiat, minimè includi, ſed illis ac quibuſvis aliis contrariis non obſtantibus, in ſuo robore, vigore & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo ſub quacumque data per dictos Carolum Cardinalem, & Legatum, ac Carolum Ducem eligenda conceſſas eſſe, ſicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, & fore, easdemque præſentes literas nullo unquá tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, aut in jus, vel controverſiam quacumque ratione, vel cauſa etiam rationabili deduci, cauſamque ſeu cauſas propter quas præmiſſa facta fuerunt, coram quibuſcumque locorum Ordinariis etiam tanquam à Sede prædicta delegatis minimè verificari, nec propterea, ſeu pro eo quod intereſſe prætendentes vocati non fuerint, per ſubreptionem obtentas præſumi, viribuſque propterea carere.

Ut decretum irritans.

§. 11. Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac ejuſdem S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Recuſantibus ſolvere annuos reddituus pœnas indicit.

§. 12. Necnon præfatum Carolum Card. & Legatum, ac pro tempore exiſtentes Meten. Epiſcopum, ſeu perpetuum Adminiſtratorem, necnon Monaſterii & Prioratuum Abbates, Priores, ſeu Commendatarios, ac Conventus hujuſmodi ad integram ſolutionem penſionis præfatæ eidem Collegio facien. juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis præfatarum tenorem efficaciter obligatos fore, ac volentes, & eadem auctoritate ſtatuentes, quod qui ex Carolo Card. & Legato, ac Epiſcopo, ſeu Adminiſtratore Meten. necnon Abbatibus, & Prioribus, ſeu Commendatariis, ac Conventibus præfatis in dictis terminis, vel ſaltem intra triginta dies illorum ſingulos immediatè ſequentes, penſionem præfatam per eos tunc debitam non perſolverint cum effectu, lapſis diebus eiſdem Carolo Card. & Legato, ſeu Epiſcopo, vel Adminiſtratori Meten. & ſi Cardinalis, aut Antiſtes ſit, Abbati, ac Priori ſeu Commendatario hujuſmodi ingreſſus Eccleſiæ interdictus exiſtat. Si verò Abbas, & Prior, ſeu Commendatarius inferiores Cardinali, & Antiſtiti ſint, aut Conventus fuerint, ſententiam excommunicationis incurrant, cujus interdicti relaxationem hiſce interdictus, excommunicatus verò ab excommunicationis ſententia hujuſmodi abſolutionis beneficium donec Collegio, vel Procuratori præfato de penſione præfata tunc debita integrè ſatisfactum, aut aliàs cum Collegio, ſeu Procuratore hujuſmodi amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo conſtitutus, nequeat obtinere. Si verò per ſex menſes dictos triginta dies immediatè ſequentes interdictus ſub interdicto permanſerit, excommunicatus verò præfatæ excommunicationis ſententiam ejuſmodi ſuſtinuerit, animo quod abſit, indurato, ex tunc effluxis menſibus ipſis interdictus à regimine, & adminiſtratione Eccleſiæ ac monaſterii, & Prioratus hujuſmodi ſuſpenſus, excommunicatus verò præfatis ipſo monaſterio, & Prioratu perpetuò privatus exiſtat, illiuſque commoda ceſſare, & ea ceſſante monaſterium, & Prioratus hujuſmodi vacare cenſeantur eo ipſo.

Exti hujus deputa

§. 13. Quocirca dilectis filiis Virdunen. & Tullen. & Meten. mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Cardinalis, & Legati, ac Caroli Ducis, necnon Collegii, illiuſque perſonarum præfatorum, aut alicujus eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ciſque, & illorum ſingulis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi inviolabiliter obſervari, & illos quos dictæ literæ concernunt, omnibus, & ſingulis præmiſſis pacificè frui, & gaudere, ac penſionem præfatam Collegio, aut Procuratori præfato juxta præſervationis, conſtitutionis, aſſignationis, & decreti præfatorum continentiam, & tenorem integrè perſolvi, non permittentes eos, aut eorum quemlibet per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari. Et nihilominus quemlibet ex Carolo Card. & Legato, ac Epiſcopo, ſeu Adminiſtratore Meten. ac Abbatibus, & Prioribus, ſeu Commendatariis, & Conventibus præfatis, quem interdicti, & ſuſpenſionis, aut excommunicationis ſententias, & privationis pœnam hujuſmodi incurriſſe eis conſtiterit, quoties ſuper hoc pro parte Collegii præfati fuerint requiſiti, tamdiu Dominicis, & aliis feſtivis diebus in Eccleſiis, dum major inibi Populi multitudo ad divina convenerit, interdictum & ſuſpenſum, vel excommunicatum, & privatum reſpectivè publicè nuntient, & faciant ab aliis nuntiari, excommunicatumque ab omnibus arctius evitari, donec Collegio, vel Procuratori præfato de dicta penſione tunc debita fuerit integrè ſatisfactum, ipſeque interdictus, & ſuſpenſus relaxationem interdicti, & ſuſpenſionis, aut excommunicatus ab excommunicatione præfata hujuſmodi abſolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, ſi Cardinales, aut Antiſtites auctoritate noſtra, ſi verò inferiores Cardinali, aut Antiſtite ſint, per ſententias, & cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ec legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos in ſententias, cenſuras & pœnas præfatas incurriſſe declarando, ac etiam eas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contra omnium regu.

§. 14. Non obſtan. priori voluntate noſtra præfata, & Lateranen. Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohiben. ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, etiam illa qua cavetur ne quis extra ſuam civitatem, vel diœceſim niſi certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices à Sede præfata deputati extra civitatem, vel diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, ac aliis Apoſt. necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, ac ordinationibus Eccleſiæ

ſus Moten.& monaſteriorum,Prioratuum & Ordinum ac Univerſitatum præfatorum, juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus & immunitatibus ac literis Apoſtolicis, illis, illorumque Superioribus, Conventibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis,irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie etiam conſiſtorialiter quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbũ, nihil penitus omiſſo,& forma in illis tradita obſervata inſerti forent,præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi Carolo Cardinali & Legato ac Epiſcopo ſeu Adminiſtratori Meten.& Abbatibus,Prioribus ſeu Commendatariis & Conventibus præfatis,vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis,indulgentiis,& literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta,effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

mem-nalem §.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis,diſmembrationis, ſeparationis, conceſſionis, applicationis, appropriationis, reſervationis, conſtitutionis, aſſignationis, ſtatuti, electionis, inſtitutionis, indulti, decreti, voluntatis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem, &c.

.1. die Dat. Romæ apud S.Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1572. Nonis Decemb. Pont.noſtri anno 1.

I. Inſtitutio Congregationis Clericorum ſæcularium de Oratorio nuncupatæ, in Eccleſia S. Mariæ de Vallicella de Urbe.

Hujus Congregationis presbyteris, ex indulto Sixti V. ſub die 5. Septembris 1586. (quod volens prætermiſi) per dimidium horæ ante auroram, & poſt meridiem Miſſas celebrare, & à Vicario Papæ ad confeſſiones audiendas, prævio examine in Vrbe approbati, extra eam abſque alio examine illas audire valent. Ordinationes autem & inſtituta d. Congregationis approbavit, & nonnulla indulta eidem elargitus eſt Paul. V. in ſua conſt. 92. Chriſti fidelium, *inf. tom. 3.*

Aliam, ſed diverſam Congregationem Oratorii, Jeſu Chriſti nuncupandam, inſtituit idem Paul. V. in ſua conſt,91. *Sacroſanctæ*, inf. tom.3.

Hujus Congregationis fundator extitit Philippus Nerius Florentinus, quem SS.Confeſſorum numero adſcripſit Greg. XV. qui morte præventus Bullam deſuper expedire non potuit,ſed eam expedivit Sanctiſſ. D.N. Urban.VIII. ut in conſt.2. *Rationi*, infrà tom.4. Gregor. tamen conceſſerat huic Congregationi Eccleſiam S. Cæciliæ in monte Jordano pro Sacriſtiæ & Oratorii ædificatione, ac domus dilatatione, ſuppreſſa prius animarum cura eidem incumbenti, & aliò tranſlata, ut videre eſt in ejuſdem Gregor. conſt. 11. *Cùm ad uberes*, d. tom.4.

GREGORIVS EPISCOPVS, Ediit a An. D. 1585.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. COpioſus in miſericordia Dominus, & in cunctis glorioſus operibus,à quo omnia dona deſiderat, ad hoc nobis licet immeritis ſuæ ſponſæ univerſalis Eccleſiæ regimen committere,& noſtræ debilitati jugum Apoſtolicæ ſervitutis imponere voluit, ut inter alias multiplices curas, operarios quos ipſe Dominus in meſſem ſuam, multitudine utique magnam populorum ad fructum divinæ gratiæ diſpoſitam, ne pereat, quotidie pro ſua miſericordia dignatur emittere, conducere non differamus, eoſque ad ſuſcipiendam ipſius Domini miſericordiam in medio templi ſui, ejuſque vias Chriſti fidelibus demonſtrandum, eorumque corda divinorum ſermonum declaratione illuminandum, novas etiam interdum piorum virorum Congregationes propterea conſtruendo, noſtræ ſollicitudinis ope, Apoſtoliciſque favoribus propenſius excitemus.

Philippus Nerius ſupplicat Papæ, pro creatione Congr. Clericorum ſæcularium de Oratorio nuncupanda in Vrbe.

§. 1. Dudum ſiquidem omnia beneficia Eccleſiaſtica cum cura & ſine cura apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia,& in antea vacatura,collationi,& diſpoſitioni noſtræ reſervavimus. Decernentes ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate,ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque poſtmodum parochialis Eccleſia Beatæ Mariæ Vallicellæ nuncupatæ,Regionis Pontis ſeu Parionis de Urbe, per libetam reſignationem dilecti filii Antonini de Adjuto, nuper ipſius Eccleſiæ Rectoris,de illa quam tunc obtinebat in manibus noſtris ſponte factam & per nos admiſſam, apud Sedem eandem vacavetit & vacet ad præſens, nulluſque de illa præter nos hac vice diſponere potuerit ſive poſſit,reſervatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis: Et ſicut dilectus filius Philippus Nerius presb.Florentinus, ac Præpoſitus nonnullorum Presbyterorum & Clericorum ſæculatium,tam ſuo quàm aliorum presbyterorum & Clericorum præfatorum nominibus nobis nuper expoſuit,hi in ipſa Eccleſia introduci cupiant,ac ita illis gratia aſſiſtente divina circa Miſſarum & aliorum divinorum officiorum in eadem Eccleſia celebrationem, & verbi Dei populo inibi intereſſenti prædicationem, aliaque ſalubria monita ad ſalutem animarum Chriſti fidelium procurandam, & quamplurima pietatis opera exercenda intendere ſperent, ut ex eorumdem presbyterorum & clericorum laudabili vita & doctrina dilecti filii ipſius Eccleſiæ parochiani non parvam conſolationem ſpiritualem ſuſcepturi ſint, ſi in eadem Eccleſia una Congregatio presbyterorum & clericorum de Oratorio nuncupanda, perpetuò erigeretur & inſtitueretur, ipſaque Eccleſia cum onere curæ animarum ipſius parochianorum præfatorum eidem Congregationi concederetur, ex hoc profectò divinus cultus ac miniſtrorum Eccleſiaſticorum numerus, in ea ad Dei laudem & eorundem Chriſti fidelium animarum ſalutem maximum ſuſciperet incrementum. Quare dictus Philippus aſſerens dictæ Eccleſiæ, & illi forſan annexorum fructus, redditus, & proventus ſuper quibus pentio annua quadraginta ſcutorum monetæ certæ perſonæ Eccleſiaſticæ illam annuatim percipienti, Apoſtolica auctoritate, ut dictus Philippus etiam aſſerit, reſervata exiſtit, centum & triginta ducatorum auri de Camera ſecundùm communem exiſtimationem valorem annuum non excedere, iiſdem nominibus nobis humiliter ſupplicavit, quatenus præmiſſis annuere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Qui illam erigit.

§.2. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, quique divini cultus augmentum & Chriſti fidelium animarum ſalutem ſinceris deſideramus affectibus,pium & laudabile Philippi Præpoſiti, ac preſbyterorum & Clericorum præfatorum deſiderium ſummoperè commendantes, ipſoſque Philippum Præpoſitum ac presbyteros & clericos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti,aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, in

dicta ecclesia unam Congregationem presbyterorum & clericorum sæcularium de Oratorio nuncupandam, *sine alicujus præjudicio, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus.*

Vigore Parochialem in Præd. Eccles. S. Mariæ in Vallicella eli omnibus suis bonis, introitibus, & juribus concedit.

§. 3. Illique sic erectæ & institutæ ecclesiam præfatâ sive præmisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem dicti Antonini vel cujusvis alterius de illa in Rom. Curia vel extra eam etiam coram Notario publico & testibus sponte factam, aut constitutionem fel. rec. Joannis Papæ XXII. prædecessoris nostri, quæ incipit, Execrabilis, vel assecutionem alterius beneficii ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit quod ejus collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem præfatam legitimè devoluta, ipsaque Ecclesia dispositioni Apostolicæ specialiter, vel aliàs generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio ad nos hac vice pertineat, cum onere curæ animarum illius Parochianorum præfatorum, aliisque omnibus & singulis oneribus & honoribus ac annexis, necnon omnibus bonis, censibus, juribus, fructibus, redditibus & proventibus, aliisque juribus & pertinentiis suis eidem Congregationi, auctoritate Apostolica & tenore præfatis etiam perpetuò concedimus & assignamus: ita quod liceat ipsi Congregationi illiusque Rectori, Presbyteris, Clericis & Procuratoribus, seu Agentibus vel deputatis, per se, vel alium seu alios, eorum & dictæ Congregationis nomine, Ecclesiæ & annexorum ac bonorum jurium que & pertinentiarum præfatorum corporalem, realem & actualem possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, & etiam perpetuò retinere, curamque animarum eidem Ecclesiæ imminentem per seipsos Presbyteros, seu vel plures ex eis, sive per alium vel alios Presbyteros, illis tamen prius à dilecto filio nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe & ejus districtu Vicario in spiritualibus generali, seu Sede præfata approbatis, exercere vel exerceri, eidemque Ecclesiæ in divinis deservire seu deserviri facere, illiusque fructus, redditus & proventus, jura, obventiones & emolumenta quæcumque percipere, exigere & levare, ac in suos & Congregationis ac Ecclesiæ præfatorum usum & utilitatem convertere.

Facultates quæ ord nationes pro salubri statu suo condendi & immutandi tribuit.

§. 4. Necnon eidem Congregationi illiusque Rectori ac Presbyteris & Clericis pro tempore existentibus, ut pro salubri statu & directione Ecclesiæ & Congregationis hujusmodi, illiusque personarum quæcumque statuta & ordinationes rationabilia, honesta, ac sacris Canonibus, & Concil. Trid. non contraria edere, & edita reformare, limitare, & mutare, ac alia de novo condere, prout & quoties eis secundùm rerum & temporum qualitates videbitur expedire: quæ quidem statuta & ordinationes postquam edita, reformata, limitata & mutata, ac de novo condita fuerint, à Sede præfata approbari, & per singulares personas de gremio dictæ Congr. existentes inviolabiliter observari debeant, liberè & licitè possint & valeant, auctoritate Apostolica & tenore præfatis indulgemus, liberamque desuper facultatem concedimus & elargimur.

Clausulas præservativas apponit.

§. 5. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, & ex eo quod interesse prætendentes vocati non fuerint, notari, impugnari, aut in jus vel controversiam vocari nullatenus posse neque debere, minusque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, annullationibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus à Sede præfata, etiam in favorem quorumvis quomodolibet emanatis & emanandis nullatenus comprehendi posse, aut debere, necnon quoad concessionem & assignationem prout est, & attentatum forsan est hactenus, ac tam quoad illas quam omnia alia supradicta ex tunc irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores deputat.

§. 6. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Alexandrin. ac Amerin. & Aquinaten. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte Philippi Præpositi ac Congregationis *præfatorum, & singularum illius personarum* nunc & pro tempore existentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac singulos quos ipsæ literæ concernunt illis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo.

Contra omnia ver.

§. 7. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, ac Lateranen. Concilii novissimè celebrati unionis perpetuas, nisi in casibus à jure permissis fieri prohibentis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis constitutionibus & ordinationibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis venerabili fratri nostro Alexandro Episcopo Tusculan. Cardinali Farnesio nuncupato, ad quem ratione Ecclesiæ S. Laurentii in Damaso etiam de Urbe, aut alias dictæ Ecclesiæ S. Mariæ Vallicellæ, dum vacat, collatio, provisio, præsentatio, & omnimoda alia dispositio pertinet, ac dilectis filiis Populo Romano sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, ac irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac fratrum nostrorum consilio, etiam iteratis vicibus, etiam per rec. mem. Leonem Papam X. aliosque Romanos Pontifices similiter prædecessores nostros, ac forsan etiam nos & Sedem præfatam concessis, approbatis & innovatis, illis præsertim quibus inter alia caveri dicitur expressè, quod de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis dictæ Urbis, vacatione illorum pro tempore occurrente, aliis quam Civibus Romanis & originariorum Civium Roman. filiis, & forsan aliàs certo modo qualificatis provideri, vel alias disponi non possit, & aliter de illis etiam per Sedem præfatam pro tempore factæ collationes, concessiones, uniones & aliæ dispositiones nullius sint roboris vel momenti, quodque eisdem privilegiis & indultis nullatenus, aut non nisi modo & forma in illis expressis derogari, aut derogatum cēseri possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes hujusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu alia quævis expressio habenda, aut etiam aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus. Quodque de gremio dictæ Congregationis diversæ personæ ex d. Urbe oriundæ, vel alias juxta dicta statuta qualificatæ non existant, contrariis quibuscumque. Aut aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in ipsa Urbe speciales vel generales dictæ Sedis vel Legatorum ejus literas impetrarint: etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas & processus habitos per easdem, & inde secuta quæcumque ad dictam Ecclesiam B. MARIÆ volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis: proviso, quod ipsa Ecclesia S. MARIÆ debitis propterea non fraudetur obsequiis, & animarum cura in ea nullatenus negligatur, sed illius congruè supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1575. Idibus Julii, Pont. nostri anno 4.

D. P. A. 15. Ia.

Institutio

1. Institutio Universitatis Studii generalis diversarum scientiarum, bonarumque artium in Collegio Presbyterorum regularium Societatis Jesu, in Civitate Vilnensi, in Regno Poloniæ per Valerianum illius Episcopum fundato, cum privilegiorum elargitione.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

DUm attenta considerationis indagine pescrutamur quàm pretiosum sapientiæ & scientiæ donum, per quod ignorantiæ & vitiorum tenebræ profligantur, erroresque tollantur, solliciti reddimur & solertes ut literarum & pietatis studiosi debitis virtutum insignientur honoribus, ac indefessi laboris ad Dei gloriam susceptí præmium tandem reportent.

§. 1. Sanè pro parte venerabilis fratris nostri Valeriani Episcopi Vilnen. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum idem Valerianus Episcopus à decemannis vel circa, ad patriæ & Diœcesis suæ quæ multiplici sectarum labe ac schismaticis erroribus, itemque Mahomet. infidelitate obsidebatur, tutelam unum Collegium presbyterorum Societatis Jesu in Civitate Vilnen. canonicè erigi & institui, illudque nonnullis redditibus & proventibus annuis dotari curaverit, ac à dicto tempore ex ipso Collegio in morum & disciplinarum exercitio non tenuis profectus exortus spectetur, & numerus Scholarium mirum in modum accreverit, & singulis diebus benedicente Domino augmentetur, in optima Theologiæ ac Philosophiæ, necnó liberalium, moralium, Græcarumque lectionum studia cumulatissimè versans, si in ipsa Civitate quæ inter cæteras magni Lituaniæ Ducatus Civitates percelebris fertur ac ampla Diœcesi decoratur, una generaliú tam divinorum quam humaniorú studiorum Universitas erigeretur & institueretur, ac in dicto Collegio, Theologia, Philosophia & artes liberales publicè, & ea quæ in Studiorum generalium Universitatibus Poloniæ & aliorum Christianæ fidei Regnorum leguntur ac explicantur, & auctoritate comprobantur, ad fidei orthodoxæ propugnaculum, Civitatis prædictæ ornamentum felicissimum, totiusque Provinciæ decus, per ipsos Presbyteros interpretarentur & perlegerentur, necnon qui in ipso generali Studio & Universitate, & alibi per tempus debitum studuisse, ac scientia profecisse, ab eisdem Presbyteris prævio rigoroso examine in privato, seu adhibitis quæstionibus & argumentis, quæ proborum ac Doctorum virorum præsentia confirmari solent, publico congressu comperti fuerint, in Theologia, artibus & Philosophia, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus & Magisterii, pro studiorum ratione, ac juxta decreta sacri Concilii Tridentini, & ipsius Societatis constitutiones, ac morem in illis Universitatibus receptum, & ad instar aliarum Universitatum hujusmodi gradus consequerentur, ipsique Scholaros per tot studiorum labores præmii honorificentia & literarum majori favore donarentur, profecto provecti ardentiores fierent, plurimique hujus vitæ stadium spretis illecebris ad sempiterna indagine mentis contemplanda se transferrent, idque charissimo filio nostro Stephano Poloniæ Regi illustri, cujus expressus ad hoc accedit assensus, gratum foret. Quare pro parte ejusdem Valeriani Episcopi nobis fuit humiliter supplicatum ut fidei præsidio ac Civitatis hujusmodi decori, necnon publicæ utilitati consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur attendentes quod ex literarum studio animarum salus maximè procuratur, eundem Valerianum Episcopum à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris ac pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in dicto Collegio Studium generale Theologiæ, & pro illius cognitione necessaria artium liberalium & Philosophiæ, ac in illo Universitatem Studii generalis, quod ibidem perpetuò futuris temporibus vigeat ad instar aliarum Universitatum hujusmodi, ac juxta illarum statuta & consuetudines, aliasque ipsius Societatis constitutiones per Presbyteros Societatis hujusmodi in omnibus ac per omnia moderandam & gubernandam, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus & instituimus.

Illique privilegia aliorum Studiorum generalium concedit.

§. 3. Illique sic erectæ & institutæ, ac ejus pro tempore existentibus Rectori, Cancellario, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nuntiis & aliis Officialibus & personis, tam in ipso Collegio residentibus quam Universitatis hujusmodi studia frequentantibus, quod omnibus & singulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus & præeminentiis Universitatibus præfatis illarumque pro tempore existentibus Rectoribus, singulis personis & Officialibus, necnon membris & subditis in genere vel specie, tam dicta Apostolica quam alias ritè Imperiali & Regia auctoritatibus, aut aliàs quomodocumque concessis seu legitimè præscriptis, aut in posterum quovis modo etiam motu proprio & consistorialiter concedendum & præscribendum, ac quibus illi & illæ utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum pariformiter & æquè principaliter uti potiri & gaudere valeant. Quod illi qui in quavis aliarum Universitatum disciplinis, facultatibus & artibus præfatis studere inceperunt, studium suum in ea continuare, & tam ipsi quam in dicta vel alia Universitate per tempus debitum studuisse, ac scientia & moribus idonei comperti fuerint, in Artibus, Philosophia ac Theologia, necnon facultatibus præfatis Baccalaureatus etiam formalis, Licentiaturæ ac Laureæ, necnon Doctoratus ac Magisterii, ac quoscumque alios solitos gradus ab ipsius Universitatis Rectore, seu Cancellario aut Doctoribus, Lectoribus vel aliis personis per dictæ Societatis Præpositum generalem, aut de ejus licentia per illius Provinciæ Præpositum Provincialem deputandis, prævio rigoroso examine vel disputationibus peragitatis juxta Concilii præfati decreta, ipsiusque Societatis & aliarum Universitatum constitutiones, consuetudines & statuta, necnon aliàs, ut præfertur recipere, ac graduum hujusmodi solita insignia sibi adhiberi facere, & postquam in ipsis facultatibus promoti fuerint, illas perlegere & interpretari, ac in eis disputare, necnon quoscumque actus gradui, seu gradibus per eos receptis convenientes exercere, & aliàs omnibus & singulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis & indultis, quibus alii in cæteris Universitatibus juxta illarum ritus & mores ad gradus ipsos promoti de jure vel consuetudine, aut alias utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, æquè principaliter uti, potiri & gaudere liberè & licitè possint & valeant in omnibus & per omnia perinde ac si gradus hujusmodi in aliqua ex præfatis Universitatibus suscepissent.

Et auctoritatem statuta condendi pro bono ipsius regimine.

§. 4. Quodque pro felici Universitatis hujusmodi directione, regimine ac literariæ politiæ forma liceat pro tempore existenti ejusdem Societatis Præposito generali, salvo semper manente ipsius Societatis jure, per se vel alium seu alios quæcumque statuta & ordinationes, licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus & Concilii Tridentini decretis non adversantia, facere & edere, illaque pro rerum, temporum & personarum qualitate alterare, immutare & abrogare, & alia toties quoties opus fuerit de novo etiam cum impositione pœnarum condere, ac contumaces & rebelles, etiam quantumvis exemptos debite corrigere, auctoritate Apostolica concedimus.

Molestiam eidem inferri, omnibus prohibet.

§. 5. Ac quibuscumque aliarum universitatum ludi moderatoribus & Præsiden. Rectoribus, Cancellariis, Præceptoribus & Magistris, ac quibuscumque aliis etiam Civitatum & aliorum locorum in spiritualibus vel temporalibus aut mixtim Gubernatoribus, ne Rectorem aut Universitatis hujusmodi personas & Scholares in aliquo præmissorum quovis prætextu per se vel alium molestare vel inquietare audeant seu præsumant, inhibemus. Nullumque loci Ordinarium vel Metropolitanum quo-

vis

vis quæsito etiam conservationis, ac superioritatis colore vel ingenio, seu titulo præmissis se ingerere, aut contravenire posse nec debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Contrariis quibuscumque derogat.

§. 6. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, dictarum Universitatum juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, eisdem Universitatibus, ac quibusvis personis vel locis aliis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi in illis caveatur expressè quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo & forma in illis expressis derogari possit, illorum tenores ac si de verbo ad verbum inseterentur, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctionem pœnalem apponit.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, inhibitionis, decreti & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. A. 9. die 29o Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1579. 3. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 8.

SIXTUS V. PONTIF. CCXXXI. ANNO DOMINI MDLXXXV.

SIxtus Quintus, de Monte Alto, Ordinis S. Francisci Conventualium, Picenus, Frater Felix Perettus antea dictus, Presb. Card. tituli S. Hieronymi Illyricorum. Creatus die duodecima Aprilis, anno Domini 1585. Coronatus Kalendis Maii, eodem anno. Sedit annos quinque, menses quatuor, dies tres. Creavit Cardinales 33. Obiit sexto Kalendas Augusti, anno Domini 1590. cadaver ejus in Vaticanum transportatum, & die tertia ibidem in monumento Lateritio sepultum fuit. Vacavit sedes dies decem & novem.

I. Jubilæi indictio ad implorandum Dei auxilium, pro bono regimine Reipub. Christianæ.

Similem indictionem omnes ferè Pontifices promulgare solent, eas tamen præterii, hanc dumtaxat pro exemplo retenta, & alia addita Paul. V. n. 1.

Quod in omni.

Alias indictiones pro eadem causa reperies initio Pontificatuum Greg. XV. infr. tom. 4. const. 2. *Spiritus*, & S. D. N. Urban. VIII. sed sub forma orationis quadraginta Horarum, ut in ejus const. 7. *Æternus*, inf. d. t. 4.

SIXTUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei. Universis Christi fidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem, & Apost. benedict.* Edit.

IArum nostrarum infirmitati pastoralis officii molem super impositam considerantes, non possumus susceptum tantæ administrationis munus non maximè formidare. De illius tamen benignitate non desperantes, qui operari dignatur in nobis, non desinimus ejus auxilium implorare, eique mentis nostræ sensus, ne altius extollantur, humiliter subjicere, illud agnoscentes, & verè confitentes, unius Dei Clementiam, nullis præcedentibus meritis, nostri in imbecillitate nostra memorem magna in nobis fecisse mirabilia, quos tot, & tantis gratiarum donis cumulatos honoris Principis Apostolorum admirabili dignatione voluit esse consortes. Quam tamen dignitatem, & potestatem cum multæ graves curæ consequantur, valde sollicitamur, tum quod de collatis in nos maximis beneficiis, quæ Dei benignitati referimus accepta, nullam dignam gratiam quam ejus Clementiæ persolvamus, nostra potest infantia reperire: tum etiam quod sub tanto pondere exiguas vires initio contremiscere, ac penè jam corruere sentimus, non tamen animo deficientes ad summam Dei bonitatem confugimus, fideliumque, & Deum timentium, quorum ipse ut speramus voluntatem faciet, orationes expetimus quibus omnipotenti Deo semper benedicendo, gratiisque misericordiæ ejus agendis adjuvemur, viribusque à cœlesti rege subministratis suffulta nostra infirmitas commissas nobis curarum, & salutarium Reipublicæ Christianæ officiorum partes, orantis simul populi instantia promerente, valeat sustinere, opemque agitatæ, & ubique ferè depressæ Catholicæ Religioni suppeditare, ne cùm in altitudinem maris venerimus, tempestate demergamur, sed potius horribiles tot peccatorum fructus, & excitatas toto mari procellas discutientes cum credito nobis grege optatum cursum, & æternæ salutis portum teneamus.

Forma quærendi Jubilæum.

§. 1. Omnes igitur, & singulos utriusque sexus Christi fideles ubicumque existentes monemus, ac in Domino requirimus, ut qui in hac Alma Urbe sunt, proximè sequenti hebdomada, aut altera protinus post eam item sequenti: qui verò extra Urbem degunt cum primum harum notitiam habuerint, prima, aut secunda itidem immediatè sequenti hebdomada, conscientia sua diligenti priùs examinatione discussa, peccata sua omnia humili & contrito corde confiteantur, & ante Festum Pentecostes ejusdem hebdomadæ quarta & sexta feria, & Sabbato (cum hoc tempore jejunia non indicantur) eleemosynas erogent, piaque earum largitione, quantum pro sua cuique facultate visum fuerit, Christi pauperum egestatem, & inopiam sublevent, orationibusque à Deo impetrare studeant, ut nobis lumen suum ostendat, pares tanto oneri vires præbeat, omnesque actiones nostras dirigat, ac hostium Ecclesiæ suæ conatus infringat. Die verò dominica, quæ dictas eleemosynas, atque orationes proximè sequetur, Sacrosanctam Eucharistiam devotè accipiant. Ita ut qui post Festum Pentecostes voluerint infra dicendæ indulgentiæ beneficio frui, dictis tribus diebus præter orationes, & eleemosynas, etiam jejunare teneantur. Et nihilominus, ut Deum magis propitium nobis & populo Christiano reddere, ipsique quantum nostræ tenuitati conceditur, gratias agere valeamus, & ad tantum onus sustinendum vires impetremus, Nos ipsi supplicationes, processionesque unà cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, omnibusque Prælatis, & Romanæ Curiæ magistratibus, die Lunæ qui erit

erit 17. dict presentis mensis Maii, ab Ecclesia S. Mariæ in Aracœli usque ad Basilicam S. Mariæ Majoris habere atque incedere, statuimus. Cæterùm ut fideles ipsi ad hæc omnia peragenda magis idonei efficiantur, de traditis nobis à Domino potestatis plenitudine Ecclesiæ thesauros, quorum divina favente clementia dispensatores effecti sumus, copiosè, ac benignè aperientes, omnibus Christi fidelibus suprædictis, ut hac vice tantum confessores idoneos presbyteros, sæculares vel cujusvis Ordinis regulares, ab Ordinariis tamen approbatos eligere, qui eorum confessionibus diligenter auditis eos à quibusvis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in casibus Sedi Apost. reservatis, ac in literis die Cœnæ Domini quotannis legi solitis contentis, in foro conscientiæ dumtaxat, ac etiam à sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis per eos quomodolibet incursis, injuncta inde eis pro culpæ modo pœnitentia salutari absolvere, ac quæcumque per eos emissa vota (præterquam Castitatis, & Religionis,) in alia pietatis opera commutare valeant, per præsentes concedimus.

§. 2. Nos enim omnibus, qui præmissa devotè adimpleverint, de ejusdem omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, plenissimam omnium peccatorum remissionem, ac eandem, quæ Christi fidelibus anno Iubilæi hujus Almæ Urbis Ecclesias, & extra eam deputatas statutis diebus devotè visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur, eos quoque, qui morbo vel aliquo alio impedimento detenti præmissa adimplere nequiverint, si alia pia opera fecerint, in quæ arbitrio suorum confessorum (quibus super hoc facultatem impartimur) commutata fuerint, ac etiam illos qui in itinere fuerint, si cùm primum iter perfecerint, præmissa exequi studuerint, ipsius Indulgentiæ, & doni, ac aliorum prædictorum participes fieri volumus.

§. 3. Præcipientes universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & quibusvis aliis Ecclesiarum Prælatis, & locorum Ordinariis, ut statim cum præsentes literas, seu earum transumptum authenticum, etiam impressum ad eos deferri contigerit, solemnes Processiones tribus diebus, scilicet quarta & sexta feriis, ac Sabbato prædictis, juxta locorum opportunitatem, ad effectum præmissorum indicant, & celebrent, ac eâsdem præsentes, seu earum transumptum per suas quisque Provincias, Civitates, & Diœceses sine ulla fraude, aut lucro publicent, & per Ecclesiarum Rectores publicari faciant.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Quia verò præsentes ad omnia loca, quibus illis opus esset, perferri nequeunt, decernimus ut illarum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1585. 8. Kal. Junii, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1585. *Indict.* 13. *die verò* 25. *mensis Maii, Pontificatus Sanctiss. D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 1. *retroscripta literæ Apost. affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valvis, seu portis Basilicarum S. Ioan. Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apost. & ac in acie Campi Flore, per nos Ioan. Freyle, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papæ Curs.*

Ioannes Bapt. Bagni Mag. Curs.

I. Revocatio exemptionum omnium ab onerum Cameralium solutione, quibuscumque personis quomodolibet concessarum.

Similem, sed ampliorem dispositionem in hoc statuit Paul. V. infrà in ejus const. 11. In maximis, *ubi hæc bulla sub generali confirmatione comprehenditur, & alias ad hoc tibi ibidem indicavero.*

SIXTUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 1585.

INter varias curas quæ ex Pastoralis officii ministerio nobis incumbunt, illa potissimùm animum nostrum pulsat atque perturbat, ut nobis & R.E. subditi, præsertim pauperes, prætextu exemptionum aliarumque similium gratiarum à Sede Apostolica concessarum, nullatenus graventur, neque id totum quod à potentioribus, & majores facultates habentibus eximitur, in pauperiorum caput, eorumque damnum & præjudicium accrescat. *Causa hujus revocationis.*

§. 1. Unde ex his & aliis rationabilibus causis adducti ac nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas exemptiones, concessiones, gratias, & immunitates à solutione omnium & singulorum datiorum, pedagiorum, gabellarum, collectarum, impositionum & quorumlibet aliorum onerum, personalium, mixtorum, ordinariorum, & extraordinariorum, solitorum, & insolitorum, aliarumque exactionum etiam Cameralium, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Status nostri Ecclesiastici, ac etiam quibuscumque feudatariis, censuariis, dominis locorum, Baronibus, Comitibus, seu quocumque nomine nuncupatis, & quacumque etiam Ducali, vel alia dignitate, & auctoritate, seu etiam Cardinalatus honore fulgentibus, qui Castra & Jurisdictiones infra limites ditionis Ecclesiasticæ possident, etiam qui nihil ratione Castrorum, & Jurisdictionis hujusmodi Sedi Apostolicæ annuatim, seu alias persolvunt, & tam incolis quam extraneis atque forensibus bona stabilia, seu mobilia, vel se moventia habentibus & tenentibus, seu possidentibus, omnibusque suprædictorum Colonis, & laboratoribus, per prædecessores nostros & Sedem Apostolicam, ejusque etiam de latere Legatos, seu Vicelegatos, & Cameram Apostolicam ejusque Præsidentes, ac alias quomodocumque sub quibusvis formis & verborum expressionibus, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus (præterquam ob susceptionem liberorum juxta juris dispositionem, & ob causam verè effectualis, & congruæ exhursationis pecuniarum, seu ex aliis causis per nos cognoscendis & approbandis) perpetuò, seu ad certum tempus concessas, ac etiam pluries confirmatas, eorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum inserrentur præsentibus, pro expressis habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò cassamus, revocamus, & annullamus, ac viribus omnino evacuamus, illasque pro cassis, nullis, irritis, & revocatis, ac penitus infectis haberi volumus. *Revocatio quarumcumque exemptionum à solutione onerum Cameralium, exceptis hic enumeratis.*

§. 2. Necnon exemptiones, concessiones, gratias, & immunitates prædictas, nulli penitus, nec in petitorio, nec in possessorio suffragari posse, sed prædictos omnes exemptos ad omnium, & singulorum prædictorum onerum impositionem, ac gabellarum solutionem, & contributionem, perinde ac si exemptiones prædictæ eis concessæ non fuissent, pro rata ipsos tangente à dat. præsentium decurrenda, realiter & cum effectu contribuere, eorumque bona accatastari, allibrari, describi, seu annotari facere quamprimum debeant & teneantur, etiam perpetuò statuimus, & declaramus. *Declaratio quod à Data hujus sanctionis revocatio effectum sortiatur.*

§. 3. Ac omnes & quascumque, tam per fel. rec. Piumm V. quam alios Rom. Pont. prædecessores nostros, super præmissorum revocatione quomodolibet editas constitutiones similiter perpetuò confirmamus, approbamus, & innovamus. *Confirmatio hujus & aliarum Pont.*

§. 4. Et insuper quascumque lites, & causas super præmissis & eorum occasione ubilibet motas atque pendentes, illarum status & merita nominaque, & cognomina Judicum & collitigantium etiam præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, ad nos harum serie advocamus, litesque hujusmodi penitus extinguimus & annullamus, ac pro extinctis & annullatis haberi volumus. *Lites suspensionis ... ber ... ringit.*

§. 5. Scopus

Sic, & non aliter judicari mandat.

§.5. Sicque per quoſcumque Judices etiam Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam dictæ Cameræ Clericos & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executores deputat.

§.6. Quocirca dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in Foro piſcium, Diacono Cardinali Vaſtavillano nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti noſtro & ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerario, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus per ſe vel alium ſeu alios ejus nomine, præter Ordinariam Camerariatus officii juriſdictionem, omnes & quoſcumque ſupradictos exemptos per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam privationis feudorum & inhabilitatis ad illa, aliaſque etiam pecuniarias pœnas, ad realem & actualem cujuſvis ſummæ, tam hactenus debitæ quam debendæ, ſolutionem juxta taxas hactenus impoſitas cogat & compellat, ac pro faciliori exactione, & ſatisfactione conſequenda eidem Philippo Cardinali, & pro tempore exiſtenti Camerario quoſcumque quatenus opus fuerit citandi, & etiam ad perſonaliter comparendum monendi etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, necnon quoſcumque inobedientes & rebelles in cenſuras, & pœnas comminatas incidiſſe, & incurriſſe, ſervata forma Concilii Tridentini, declarandi, aggravandi, reaggravandi, & interpretandi, auxiliumque brachii ſæcularis invocandi, & relaxandi, aliaque omnia & ſingula faciendi quæ in præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu aliàs quomodolibet opportuna, plenam tenore præſentium concedimus facultatem.

Clauſulas derogatorias apponit.

§.7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, necnon quibuſvis immunitatibus, exemptionibus, aliiſque præmiſſis, ac aliqua poſſeſſione, vel forſan uſurpatione de non ſolvendo, & contribuendo, necnon noſtra de non tollendo Jure quæſito aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque clauſulis, & decretis, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, etiam Motu ſimili, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter & expreſsè harum ſerie derogamus. Aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim à prædicta ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D.P.A.1. die 19. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 3. Kal. Julii, Pont. noſtri anno 1.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1585. *Indict.* 13. *die verò* 9. *menſis Iulii, Pont. Sanct. in Chriſto patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 1. *retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis, ſeu portis Eccleſiarum S. Ioan. Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon valvis Cancell. Apoſt. & in acie Campi Flore, ut moris eſt, per nos Catharinum Menandi, & Nicolaum Tagliet. tum S. D. N. Papæ Apoſt. Curſ.*

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

Hanc conſtit. approbavit, declaravit, & ampliavit Clem. VIII. in ſua conſt. 78. Romanum, *ubi de ſimilibus materiis etiam notabo in rubrica.*

Ampliavit noviſſimè, & declaravit has Sixti, & Clem. conſt. & extendit tam in forenſes, quàm in ſubditos, abſque Sedis Apoſtolicæ expreſſa licentia in ſcriptis obtinenda, Paul. V. conſt. 108. *Paſtoralis*, inf. tom. 3. Quas omnes approbavit, & reſpectivè extendit etiam ad Caſtra diruta, Tenutas, & Prædia, etiam non juriſdictionalia in confinibus loci juriſdictionalis, & bona in dicto ſtatu in confinibus Principum exterorum ſita, illorumque locationes, & cenſuum annuorum ſuper præmiſſis impoſitiones, & impoſitorum venditiones S.D.N. Urban. VIII. conſt. 65. *Decens*, inf. d. tom. 4. Qui etiam partibus præfixit terminum ad revocandum acta contra has Conſtitutiones in ſua conſt. 72. *Sedes*, d. tom. 4. Et ne de cætero fierent hujuſmodi alienationes erexit Congregationem ſuper hujuſmodi confinibus cum facultatibus quas videre poteris ad ejuſdem S.D.N. Urb. VIII. conſt. 73. *Debitum.*

S I X T V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita 15

Exm

SOllicitudo, paternuſque affectus, quo Sedis Apoſtolicæ ſubditos proſequimur, nos inducunt, ut ea diligenti cura proſpiciamus, quæ ad illorum conſervationem, ſtatuſque Eccleſiæ utilitatem & commodum pertinent.

Cauſa conſt.

§. 2. Accepimus ſi quidem, quod in diverſis Civitatibus, terris, oppidis & caſtris, nobis & dictæ Sedis temporali ditioni ſubjectis extant ſtatuta prohibentia res ac bona ſtabilia in forenſes & non ſubditos alienari. Nihilominus nonnulli cives & incolæ civitatum, terrarum, caſtrorum & locorum hujuſmodi bona ſtabilia aliis perſonis extraneis vendere & alienare præſumunt in maximum præjudicium & damnum civium & incolarum prædictorum.

Con ſtatuta prohib. alienat. bonorum non ſu

§. 2. Quocirca nos conſiderantes quantum ſtatuta præfata utilia & favorabilia ſint, quantumque Reipublicæ intereſt dicta bona in illius cives, & habitatores conſervari: Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & certa ſcientia, ſtatuta hujuſmodi, etiamſi non ſint in uſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium de cætero obſervari mandamus.

Prob alienat na in Eccleſ tia al Vaſſal que ſu Apoſt. tia.

§. 3. Et nihilominus, quod perpetuis futuris temporibus univerſitates, civitates, collegia, feudatarii quicumque, ac perſonæ cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis exiſtant, etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate & dignitate, etiam Eccleſiaſtica, quæ ſpecialem & individuam mentionem requireret, prædicti ſint, nullatenus ſine noſtra & Sedis prædictæ licentia, audeant ſeu præſumant civitates, oppida, caſtra, feuda, juriſdictiones, ac bona quæcumque ſtabilia vel immobilia in dicto Statu Eccleſiaſtico exiſtentia, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos nunc & pro tempore poſſeſſa vendere, permutare, ultra triennium locare, in emphyteuſim, feudum, livellum, pignus ſeu precarium concedere, in aliquam Communitatem, Univerſitatem, Collegium, vel perſonam extraneam ſeu forenſem, quæ nobis & dictæ Sedi ratione temporalis juriſdictionis ſtatus noſtri ſubdita, & ſuppoſita non ſit, vel quæ domicilium legitimè non contraxerit in dicto noſtro ſtatu, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis, & qualitatis exiſtat, etiamſi, ut præfertur, Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate & dignitate, etiam Eccleſiaſtica, quæ ſpecialem & individuam mentionem requireret, præditus ſit.

Prohib lienan ſtra, & litia, Vaſſal que ſu centia.

§. 4. Inſuper quia decens & conveniens exiſtit, quod ſi vendantur vel permutentur, ſeu etiam donentur civitates, caſtra, & oppida, multò magis fortalitia, id ad notitiam Principis deducatur, & præſertim ſi feuda & juriſdictiones feudales, ea omnia, nec in exteros, nec in alios quoſcumque, niſi de expreſſa præcedente noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis eadem ſupradicta licentia, vendi, permutari, vel donari valeant.

§. 5. Neque

III. Prohibitio alienandi per ſubditos Status Eccleſiaſtici in non ſubditos & forenſes, bona in eo exiſtentia, aut fortalitia & caſtra, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia.

§.5. Neque etiam extraneus aut subditus originarius, bona hujuſmodi in dicto ſtatu habens, & in eo habitans, ſi ab illo diſcedat amplius ad ipſum non reverſurus, illa retinere poſſit, ſed intra biennium ex quo ipſe demigraverit, ea vendere, ſeu pro aliis extra dictum ſtatum exiſtentibus permutare, aut alias transferre in alium immediatè ſubjectum teneatur, auctoritate & tenore præſentium, de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Card. conſilio, perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

§.6. Licitum tamen erit omni dicti ſtatus habitatori, ſive extraneo ſive ſubdito, de bonis ſuis in eodem ſtatu poſitis, vel in conſanguineos, vel in alios de dicto ſtatu non exiſtentes, quocumque alio quam venditionis ſeu permutationis, vel donationis titulo diſponere, ac ſuis, etiam ab inteſtato hæredibus pariter licebit in illis ſuccedere, qui tamen intra triennium, vel in eundem ſtatum habitatum veniant, vel bona ipſa in alium ſeu alios habitatores & ſubditos, ut præfertur, transferant. Quod etiam illis extraneis, ad quos bona hujuſmodi ex quibuſcumque aliis quam venditionis, ſeu permutationis, aut donationis hujuſmodi cauſis pervenerint, illave acquiſiverint, cenſeatur permiſſum.

§.7. Bonorum autem præfatorum appellatione, neque cenſus, neque portiones, ſeu loca Montium, nec mulierum dotes, ſed neque Urbem noſtram, quæ communis patria eſt, cum ejus decem paſſuum millia circuitu, volumus comprehendi, filii tamen & hæredes dictarum mulierum ſoluto matrimonio, ſi extranei fuerint, aut in eodem ſtatu ad habitandum aut vendendum ſeu permutandum, ut dictum eſt, ſint adſtricti.

§.8. Decernentes Communitates, Univerſitates, Collegia, vel perſonas extraneas, ſeu forenſes hujuſmodi ad dictorum bonorum pro tempore contra earundem præſentium tenorem alienatorum acquiſitiones omnino inhabiles, necnon quoſcumque contractus, venditiones, & alienationes contra hujuſmodi prohibitionem quocumque modo vel cauſa pro tempore faciendas, nullas & invalidas exiſtere, nullumque jus per eas emptoribus attributum eſſe, ſeu tribui poſſe. Necnon omnes ſcripturas deſuper conficiendas, ac inde ſecuta quæcumque nullius roboris vel momenti eſſe, nec ex illis audiri, agi, & excipi poſſe, in judicio vel extra, ipſaque bona alienata ad eos, ad quos de jure pervenire debent, ſpectare & pertinere.

§.9. Sicque per S.R.E. Card. etiam Legatos ac Vicelegatos, necnon ſacri Palatii Apoſtolici Auditores, Gubernatores, ſeu illorum Locatenentes, aliоſve Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.10. Mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac Judicibus, nunc & pro tempore in toto ſtatu prædicto exiſtentibus, & eorum cuilibet, ut ſtatutum & ordinationem, & alia præmiſſa perpetuò ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia eis bene viſa remedia obſervari faciant & mandent.

§.11. Non obſtantibus noſtris de non tollendo jure quæſito, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, necnon civitatum, oppidorum, terrarum & locorum prædictorum ſtatutis & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque alia firmitate munitis, ac etiam immemorabili, & quantocumque tempore pacificè obſervatis, necnon civitatibus, civitatumque juribus, privilegiis, exemptionibus & indultis Apoſtolicis, illis eorumque Dominis prædictis, ac quibuſvis aliis per quoſcumque Rom. Pont. ac nos & dictam Sedem quomodocumque & quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & innovatis, quæ omnia, illorum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, omninò tollimus & abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§.12. Volumus autem eaſdem præſentes, quoniam in Conſiſtorio noſtro, & de conſilio prædicto promulgatæ ſunt, à die datæ ipſarum quoſcumque, tam præſentes, quam abſentes, & ubicumque etiam extra dictum ſtatum exiſtentes perinde obligare, ac ſi cuique ſingulatim intimatæ fuiſſent. Et nihilominus, ut illæ amplius innoteſcant, mandamus eas valvis Eccleſiæ S. Joannis Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſtorum de Urbe, aliiſque locis conſuetis appendi, & in libris dictæ Cameræ deſcribi. Ac etiam volumus, ut ipſarum exempla, etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & ſigillo cujuſcumque Curiæ, Eccleſiæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignata, eam ipſam prorſus fidem ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum mandatorum, ſtatuti, ordinationis, decreti, ſublationis, abrogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. Kal. Julii, Pont. noſtri anno 1.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego Joan. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgii.
M. Sitic. Card. ab Altaemps.
Ego Joan. Aval. Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctacrucius.
Ego Guliehm. Sirletus Card.
F. Mic. Bo. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. Card. Senonenſis.
Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severinæ.
P. Card. Cæſius.
Ego Hier. Card. Ruſticucctius.
Joan. Hier. Card. Albanus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Caraffa.
Joan. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Joan. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.
Ego M. Card. S. Stephani.
Scipio Card. Lancelottus.
Ego Aloyſius Card. Eſten.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Alex. Card. de Montealto.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti 1585. *indictione* 13. *die verò Mercurii* 25. *menſis Septembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 1. *retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Eccleſiarum S. Joan. Lateran. Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon Cancell. Apoſtol. & in acie Campi Flore, ut moris eſt, per nos Joan. Burlurault, & Franciſcum Baron, præfatis S. D. N. Papæ Curſ.*

Joan. Andreas Paniazza Mag. Curſ.

Exemptiones & gratiæ Clericorum Regularium Congregationis S. Maioli aliàs de Somaſcha à Gregorio XIII. elargitæ. IV.

Ad hæc vide per me notata ſup. in conſt. 11. *Pauli III.* Ex injuncto.

SIXTVS EPISCOPVS *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

ÆQuum reputavimus, ac rationi conſonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis providentia præſertim in perſonarum Eccleſiaſticarum commodum proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu, literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Gregor. XIII. Congreg. exemptionem à jurisdictione & superioritate ac visitatione Ordinariorum, aliisque judicia concessit.

§. 1. Dudum siquidem fel. record. Gregorio Papa XIII. prædecessore nostro pro parte dilectorum filiorum Præpositi & Clericorum, aliarumque personarum Regularium Congregationis S. Maioli, alias Somaschæ, sub Regula S. Augustini canonicè institutæ, & Apostolica auctoritate cõfirmatæ supplicato, quatenus eos specialibus favoribus & gratiis prosequi de benignitate Apostolica dignaretur, præfatus prædecessor, qui circa statum personarum quarumlibet divino cultui emancipatarum salubriter dirigendum paterna sollicitudine libenter prospiciebat, ac earum oppressiones & gravamina relevabat, ut quibuslibet perturbationibus semotis, faciliùs valerent Altissimo suum exhibere famulatum, eosdem Præpositum, Clericos, & personas regulares specialis gratiæ favore prosequi volens, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequen. harum serie absolvens, & absolutos fore censens, hujusmodi supplicationibus inclinatus, sub dat. 3. idus Martii Pontificatus sui anno 13. omnes & singulos dictæ Congregationis Præpositum generalem, Superiores, Officiales, Presbyteros, Clericos, cæteraſque personas professas & non professas, necnon familiares & ministros, cum omnibus & singulis Ecclesiis, Oratoriis, Cæmeteriis, Capellis, Domibus, Conventibus, mobilibus & immobilibus, præsentibus & futuris, bonis, ac juribus & jurisdictionibus quibuscumque, ac rebus, tam sacris & religiosis quàm profanis ad ipsam Congregationem spectantibus & pertinentibus, ac ubicumque existentibus, quæ de præsenti legitimè possident, & in posterum, Deo juvante, canonicè per eos acquiri contigerit, ab omni jurisdictione, dominio, potestate, superioritate, subjectione, visitatione, correctione quorumcumque Ordinariorum, quacumque dignitate, præeminentia & auctoritate fungentium, & aliorum Judicum Ecclesiasticorum & sæcularium, Apostolica auctoritate in perpetuum exemit, & liberavit, & sub sua & Sedis Apostolicæ, ac B. Petri protectione immediatè recepit. Ipsique Præposito Generali, clericis & personis, ut iidem Ordinarii & officiales, aut alii quicumque Judices, etiam ratione criminis, delicti, vel contractus, nullam in Præpositum, personas Congregationis, ac res & bona præfata, jurisdictionem, potestatem, superioritatem & dominium exercere possent.

Licentiamque divina sacramenta omnibus Christi fidelibus etiam aliena parochia subditis omni, præterquam Paschatis tempore ministrandi, & eximit etiam à servitiis prælatorum ministrantium & funeralium.

§. 2. Necnon quod omne & singuli ipsius Congregationis presbyteri regulares, à suis superioribus ad id specialiter approbati, eorumque licentia vel consensu desuper requisito & obtento, possent in Ecclesiis propriis ipsius Congregationis, vel in aliis etiam quibuscumque, de licentia illorum Superiorum Missas celebrare, confessiones quorumcumque Christi fidelium etiam alienæ Parochiæ subditorum audire, & sanctum Eucharistiæ Sacramentum ministrare, quibuscumque festivis ac non festivis, ac Dominicis diebus, & omnibus temporibus, Paschatis dumtaxat exceptis, neque sub prætextu antiquæ consuetudinis, & ex eo quod Ecclesiæ in quibus Sacramenta hujusmodi ministrarent, & munera prædicta obirent, aut alio modo iis deservirent, subditæ essent alteri Ecclesiæ tanquam matrici, aut cathedrali, seu titulari, vel aliàs, idcirco in aliquibus solemnitatibus, aut temporibus juxta priscum morem clericorum deservientium in talibus Ecclesiis subditis, ipsi presbyteri & clerici regulares dictæ Congregationis majoribus hujusmodi Ecclesiis, vel locorum Ordinariis, & Episcopali vel Archiepiscopali, aut majori dignitate fungentibus, etiam S.R.E. Cardinalibus, quocumque privilegio & facultate suffultis, assistere, seu inservire, sive ullum personale servitium præstare, aut aliquo modo ministrare, neque ad funera defunctorum, nisi eorum quos in Ecclesiis ipsius Congregationis sepelire contigerit, etiamsi vocati accedere tenerentur, neque ad id cogi aut compelli ullo modo possent, de eadem auctoritate concessit & indulsit.

Transitum ad aliam etiam archiorem Ordinem, praeter-

§. 3. Præterea universis & singulis qui in ipsa Congregatione professionem emiserant, vel emitterent, ne in posterum ad quemcumque alium Ordinem vel Congregationem, etiam arctiorem in eo viger. Regularis Observantia, (Fratrum Minorum Capucinorum nuncupatorum, & Carthusianorum dumtaxat Ordinibus exceptis) nisi obtenta priùs à Superiore dictæ Congregationis licentia, transire valerent, & in singulos transeuntes apostasiæ pœnam, quam ipsos & illorum receptatores, etiam cujuscumque privilegii Apostolici prætextu, cui ad hunc effectum idem prædecessor specialiter & expressè derogavit, excommunicationisque sententiam, à qua non nisi per Rom. Pont. pro tempore existentem absolvi possent, promulgavit.

§. 4. Postremò omnibus & quibuscumque personis professionem regularem in dicta Congregatione emissuris, in ipso professionis emissionis die, ut aliquem dictæ Congregationis presbyterum possent sibi eligere confessorem qui ipsos, confessione eorum audita, à quibusvis excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine, & in quibus insordescerent, & declarati, ac publicati forent, etiam in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, & in bulla die Cœnæ Domini legi solita contentis, facta priùs debita satisfactione, & sine alicujus præjudicio, semel tantum injuncta salutari pœnitentia, absolvere possent, facultatem concessit & indulsit, ac cum eisdem super quacumque irregularitate ex quacumque causa (præterquam ex homicidio voluntario, ac bigamia) quomodolibet contracta, sive censuris præfatis ligati, Missas & alia divina officia, non tamen in contemptum Clavium, celebrarent, vel alias divinis se immiscerent, ita ut ea non obstante, nondum promoti, omnes & sacros etiam presbyteratus ordines susc ipere, & promoti in susceptis per eos ordinibus hujusmodi, etiam in altaris ministerio ministrare liberè & licitè valerent, eo ipso quod professionem emitterent, auctoritate præfata dispensavit.

Quibus quæ non stan ib

§. 5. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus, necnon quibusvis decretis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hic Pontif. prædict. XIII. d mortẽ p ditas ter val

§. 6. Ne autem de absolutione, extensione, liberatione, receptione, singulis concessionibus, indultis, & dispensatione Gregorii prædecessoris hujusmodi, pro eo quod super illis, ejus superveniente obitu literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet dubitari, ipsique Præpositus Generalis, Clerici, & aliæ personæ Congregationis hujusmodi illorum frustrentur effectu, volumus & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, exemptio, liberatio, receptio, singulæ concessiones, indulta, & dispensatio Gregorii prædecessoris hujusmodi, perinde à dicta die Id. Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis præfati Gregorii prædecessoris literæ, sub ejusdem dici dat. confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plenè absolutionem, extensionem, liberationem, receptionem, singulas concessiones, indulta, & dispensationem Gregorii prædecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Sanctio pœnalis ponit.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. Kal. Maii, Pont. nostri anno 1.

D. P. A. 1. Ma.

Quod Clerici regulares Congregationis S. Pauli Decollati, ad processiones & actus publicos accedere non cogantur, ex indulto Gregor. XIII. V.

Hujus Congregationis institutionem, & catera, quæ eam concernunt, indicavi sup. in Clem. VII. const. 37. Vota.

SIXTVS

SIXTUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

RAtioni congruit & convenit honestati, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

§. 1. Dudum siquidem per fel. record. Gregorium Papam XIII. prædecessorem nostrum accepto quod licet dilecti filii, Clerici, Presbyteri, Superiores, & personæ Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, à quinquaginta annis, vel circa, auctoritate Apostolica institutæ, à principio institutionis Congregationis hujusmodi, ut juxta pium eorum institutum, à quibuscumque occupationibus expediti, animarum saluti libere consulerent, & invigilarent, ad publicas processiones quæ in Civitatibus, & locis, in quibus ipsa Congregatio propagata erat fiebant, & celebrabantur, ac ab Ordinariis locorum indicebantur, convenire non consuevissent, attamen bonæ memoriæ Carolus tit. S. Praxedis Presbyter Cardinalis Borthomæus nuncupatus, Ecclesiæ Mediolanensis ex dispensatione Apostolica Præsul, B. Barnabæ Mediolanen. & B. Mariæ Virginis Corobioli nuncupati, Oppidi Modetiæ Mediolanen. diœcesis domorum dictæ Congregationis Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas ad processiones hujusmodi comitandum induxerat, cui ipsi Clerici, Præpositi, Superiores, & personæ ob singularem observantiam qua eum prosequebantur obtemperarant, quibus quoque idem Carolus Cardinalis locum in hujusmodi processionibus post omnes quorumcumque Ordinum regulares constituerat, quod Canonici regulares se ægre molestéque ferre cum plurimis protestationibus significarent, prout tunc temporis prædicto Carolo Cardinale, sicut Domino placuerat, vita functo, id pati nullatenus se velle profitebantur. Idcirco cum eorundem Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum institutioni non conveniret ad similes processiones accedere, & quæ propria erant eorum instituti prætermittere cogerentur, idem prædecessor ex incumbenti sibi Apostolicæ sollicitudinis studio, circa statum personarum Ecclesiarum quarumlibet divino cultui mancipatarum salubriter dirigendum, libenter prospiciens, & intendens, ac earum quas sunvi Religionis jugo noverat esse suppositas, ut quibuslibet perturbationibus semotis faciliùs valerent suum Altissimo exhibere famularum, oppressiones, & gravamina relevare, necnon quæcumque scandala, quæ præcedentiæ causa inter Clericos, Presbyteros, Superiores, ac personas, necnon Canonicos Regulares hujusmodi, ac forsan alios, intercedere possent, tollere volens, ac Congregationem, illiusque Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas hujusmodi, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum dumtaxat infrascriptorum consequen. absolvens, & absolutos fore censens, subdatis videlicet Idib. Martii, Pontificatus sui anno 13. Motu proprio, non ad Congregationis, illiusque Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum prædictarum, vel aliorum pro eis ipsi prædecessori super eo oblatæ petitionis instantiam, sed de sua mera liberalitate, Congregationi, necnon Clericis, Presbyteris, Superioribus, & personis prædictis, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, quibuscumque processionibus, & aliis quibuslibet actibus publicis, quocumque tempore, de more, vel consuetudine, aul alias pro tempore fiendis, & celebrandis, ac ab Ordinariis prædictis indicendis, interesse minimè tenerentur, nec ad id ubique locorum per quoscumque Ordinarios, aliasque personas inviti cogi, aut compelli possent, Apostolica auctoritate prædicta perpetuò concessit & indulsit, ac quicquid secus super eis à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decrevit.

§. 2. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel diœcesim; nisi in certis ibi expressis casibus, & in illis ultra unam dietam ad judicium extrahatur, seu ne Judices à Sede Apostolica deputati extra Civitatem, vel diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere; aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur; necnon quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus constitutionibus, & ordinationibus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem esset Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 3. Ne autem de absolutione, concessione, indulto, & decreto prædictis, pro eo quod super illis ipsius Gregorii prædecessoris, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerant, valeat quomodolibet hæsitari, ac Congregatio, necnon etiam Clerici, Presbyteri, Superiores, & personæ hujusmodi illarum frustrentur effectu, volumus & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, concessio, indultum, & decretum Gregorii prædecessoris hujusmodi, perinde à dicta die Id. Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Gregorii prædecessoris literæ, sub eisdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plenè absolutionem, concessionem, indultum, & decretum hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Hic Pone literas Gregor. XIII. ejus superveniente obitu non expeditas, validitatem servari mandat

§. 4. Quocirca dilectis filiis Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen. & Vicariis venerabilium fratrum nostrorum Papien. ac Lauden. Episcoporum in spiritualibus generalibus, per Apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios eisdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Congregationis, & Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum prædictarum, aut pro eis agentium, fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem, ac Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas, necnon pro eis agentes, prædictis concessione, indulto & decreto, aliisque præmissis juxta eorundem præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari aut impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo; ac litigiis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, ac easdem censuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, non obstantibus omnibus supradictis.

Executores deputati.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kalend. Maii, Pontificatus nostri anno 1.

D. P. A. VI. Kal. Maii.

Innovatio omnium constitutionum à Romanis Pontif. hactenus editarum, contra exules, bannitos, aliosque facinorosos homines, eorumque receptatores & fautores, & multarum impositio pœnarum in eosdem, necnon contra Communitates & alios suæ territoria ejusmodi fidelibus hominibus expurgata non custodientes.

VI.

Quoad primam partem, extat in hoc opere conſt. 8. Pii II. Ad retinendas, *ſup. conſt. 4. Pauli II.* Viros, *conſt. 14. Innoc. VIII.* Licet ea, *conſt. 6. Julii II.* Cùm homines, *conſt. 36. Leonis X.* Omnes, *conſt. 10. Clem. VII.* In ſancta, *conſt. 17. Julii III.* Cùm Civitates, *& conſt. 25.* Cùm ſicut. *Et extat etiam Pii IV. conſt. 27.* In eminenti. *Pii V. conſt. 10.* Ex ſupernæ, *& Greg. XIII. conſt. 65.* In tanta, *tom. 2. Quæ verò ad ſecundam partem, contra non cuſtodientes eorum territoria, habes ſup. in conſt. 2. Julii II.* Quia, *& conſt. 28. Leon. X.* Romani, *tom. 1. necnon conſt. 27. Pii IV.* In eminenti, *& conſt. 10. Pii V. jam citat. lib. 2.*

Præterea adverſus ejuſmodi perfidos homines, omneſque vindictam tranſverſalem ſumentes, Paulus II. edidit d. conſt. 4. *Viros*, ubi notavi lib. 1. Prout contra minantes pro habenda pace, aliam edidit conſt. jam citatam Innoc. VIII. ubi dixi lib. 1. Necnon contra Franchitias in Urbe tenentes vel acclamantes, habes ſup. conſt. 17. Julii III. *Cùm Civitates*, cum aliis ibi indicatis lib. 1. Et contra facientes cavalcatam, habes infrà conſt. 75. *Dum pro*, ubi alias notabo. Prout circa appellationes iſtorum in contumacia condemnatorum notavi ſuprà in conſt. 52. Pii IV. *Etſi multa*, & in Pii V. conſt. 138. *Licet juris*. Et tandem de prohibita eorum remiſſione, attende conſt. 15. Clem. VIII. infrà lib. 3.

Edita An. D. 1585.

SIXTUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus conſt.

HOc noſtri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna & incommoda, quæ menti noſtræ obverſabantur, nobis longè fuit graviſſimum, quod Populos Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ditioni temporali ſubjectos, non modo ad rerum ſubſtantiarumque ſuarum perturbationem & jacturam, ſed etiam vitæ periculum redactos invenerimus, exulibus, bannitis, cæteriſque id genus facinoroſis hominibus ita undique ingruentibus & graſſantibus, ut vix quiſquam ab hac hominum peſte tutus alicubi conſiſtere poſſe videatur. Quare cum ad hæc ſananda mala, ex officii noſtri debito, & præcipua erga noſtros, ac ejuſdem Romanæ Eccleſiæ ſubditos charitate aſſiduè exſtimulemur, nihil non agere & tentare decernimus quo Populis optata quies, ſalus, ſecuritas & tranquillitas per nos reſtituatur. Quod ita demùm, Deo auxiliante, ſperamus nos eſſe conſecuturos, ſi cautè provideatur, ne ullum domi, foriſque, intra extrave fines noſtros, criminoſis hominibus hujuſmodi pateat diffugium, aut receptaculum, ſed omnino Legum & Magiſtratuum ſecuritatem, juſtitiæque gladium ſubire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio conſt. prædeceſſorum cum earum pœnis, præſertim excommunicationis.

§. 1. Itaque de fratrum noſtrorum conſilio omnes & ſingulas conſtitutiones à fel. rec. Pio II. & Paulo etiam II. Sixto IV. Julio ſimiliter II. Leone X. Clemente VII. Julio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibuſvis aliis Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris, ſuo cujuſque tempore, in deteſtabile prædictorum & aliorum infraſcriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus & ſingulis in eis contentis, quoad ea quæ præſentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis ſententia, per eaſdem conſtitutiones in illis contravenientes promulgata, quàm ne animarum perniciem potius quam ſalutem adferat, conſultò tollendam & ſubmovendam duximus, ex certa ſcientia noſtra approbantes & innovantes, illarumque omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis & inſertis haberi volentes.

Tu adverte quod omnes iſta Bulla ſint à me indicata hic in vulg. præter unum Sixt. IV. quæ eſt relata in præcit. conſt. 10 Pii V. §. 3. & §. 5. lib. 2.

Barones & Comunitates eorum territoria à bannitis, &c. liberæ eſſe debeant.

§. 2. Univerſis & ſingulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, Armorum ductoribus, Capitaneis, Magiſtratibus, Communitatibus, Univerſitatibus, & officialibus civitatum, terrarum, caſtrorum, oppidorum, & aliorum quorumcumque prædictæ Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjectorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Univerſitates, ac quinque millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ irremiſſibiliter ipſo facto applicandorum, per Dominos temporales, & alios prædictos abſque alia declaratione incurrendis pœnis (ultra alias in eorundem prædeceſſorum noſtrorum literis contentas) diſtrictè præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactiſſima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Civitates, terras, oppida, caſtra, villas, dominia, loca & territoria omnia à perduellionibus, homicidis, latronibus, viarum graſſatoribus, raptoribus, incendiariis, ſicariis, exitiis, publicæ quietis perturbatoribus, armatis facientibus, ſtatum Eccleſiaſticum hoſtiliter peragrantibus, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitis, aliiſque ſimilibus notoriis delinquentibus, & facinoroſis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicibus, quos omnes, noſtros dictæque R. E. rebelles, ac publicos hoſtes eſſe decernimus, ſecura, libera, & expurgata cuſtodire, tenere, & præſervare.

§. 3. Necnon ſi quos ex ipſis eò accedere, vel commorari, ſeu ad prædicta loca declinare, vel illac pertranſire contigerit, ſtatim illos capere & apprehendere, ac ad carceres conducere, captoſque noſtris & pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum Magiſtratibus & Officialibus fideliter tradere & conſignare, populoſque ſuos pulſu campanarum, & aliis ſignis ad arma convocare & coadunare teneantur. Quod ſi illos capere & apprehendere per ſeipſos nequiverint, finitimas quaſque Communitates & Univerſitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium convocent, junctiſque ſimul viribus eoſdem perduelliones, homicidas, latrones & alios prædictos forti manu, & inceſſanter quocumque ſe verterint, etiam extra proprium territorium, & juriſdictionem ipſo proſequutionis actu, uſque ad ultimam eorum profligationem perſequantur, ac ut capiantur & apprehendantur, ſeu profligentur, omnem operam adhibeant.

§. 4. Cumque veriſimile non ſit hujuſmodi hominum genus in occulto verſari, & eos qui ad cuſtodiam tenentur, ſi diligenter invigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem eſſe poſſe, quin à dominis temporalibus, ac Communitatibus & Univerſitatibus prædictis vinci & opprimi queat, juncto præſertim finitimorum auxilio, cavilloſæ excuſationes ſibi in poſterum nullo modo ſuffragentur.

§. 5. Particulares verò perſonæ cujuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes, ſub quingentorum ducatorum ſimiliter eidem Cameræ ipſo facto applicandorum, aliiſque corporalibus, etiam ultimi ſupplicii inclusivè, Gubernatorum & Officialium prædictorum arbitrio, juxta cujuſcumque perſonæ & culpæ qualitatem extendendis pœnis, cum primum campanæ ſonitum, aliave ſigna populum adverſus dictos facinoroſos homines convocantia audiverint, vel aliam de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma capere, & ad locum neceſſarium accurrere, ac unà cum aliis, & per ſeipſum omnem conatum in perſequendis, capiendis, & profligandis bannitis, aliiſque nefariis hominibus prædictis adhibere teneantur.

§. 6. Præterea ſub eiſdem pœnis omnes & ſinguli prædicti, tam in Urbe, quàm extra eam, ad quamcumque Curiæ, ſeu miniſtrorum & executorum juſtitiæ, vel cujuſque eorum ſimplicem requiſitionem, ac etiam nulla requiſitione prævia, ſi aliquando ipſos reſiſtere, vel ſeſe opponere, ſeu aliquod impedimentum adferre, eoſve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquo modo cognoverint, eiſdem Curiæ miniſtris & executoribus opem & favorem, armata etiam manu conferre & ſubvenire, ac præſto eſſe, & denique obedire, eoſque ſi opus fuerit, in perquiſitione, executione, permanſione, tranſitu & aliis præmiſſis comitari debeant.

§. 7. Inſuper ſtatuimus & ordinamus, ut ſi qui ex perduellionibus, homicidis, latronibus, furibus, & aliis facinoroſis

facinoroſis hominibus prædictis, in Civitatibus, patris, oppidis, caſtris, villis, domibus, locis, & territoriis, hujuſmodi damna aliqua intulerint, ſeu furtum aut latrocinium commiſerint, nec capti & deprehenſi fuerint, ſed impunè evaſerint, Domini temporales, ſeu Communitates, Univerſitates, nobis & Sedi Apoſtolicæ mediatè ac immediatè ſubjecti, in quorum locis, territoriis & juriſdictionibus reſpectivè ſimilia perpetrata fuerint, præter hoc quod ad damnorum quorumcumque ſic illatorum parti læſæ, damnaque hujuſmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam reſtitutionem & ſatisfactionem omnino teneantur, ad tantundem etiam quantum damna illata exiſtimata fuerint, Cameræ prædictæ realiter & cum effectu perſolvendum eo ipſo ſint adſtricti, ac aliàs prout latiùs continetur in aliis literis dicti Pii V. prædeceſſoris, contra Dominos, ac Communitates, & Univerſitates, eorum territoria non cuſtodientes editis, quas firmis tamen remanentibus aliis ſupra, & infraſcriptis pœnis, tenore præſentium etiam innovamus.

§. 8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magiſtratus, Doctores, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoſcumque alios, cujuſcumque etiam Eccleſiaſticæ dignitatis, conditionis, ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, ſexus & ætatis, dummodo decimum quartum illius annum excedant, hujus ſtatus & juriſdictionis noſtræ temporalis, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ in eiſdem temporalibus mediatè vel immediatè ſubjectos, etiam dominia, juriſdictiones & loca extra ſtatum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in ſuis quiſque dominiis, terris, oppidis, caſtris, fortalitiis, villis, locis, territoriis, ſeu domibus, tam in ipſo ſtatu quàm extra eum conſiſtentibus receptaverint, ſeu confoverint, aut quod in illis recipiantur, vel confoveantur quoquo modo permiſerint, ſeu ne ii capiantur impediverint, vel captos eripuerint, ſeu occultaverint, aut illis poteſtatem ſeu commoditatem evadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quamcumque cuſtodiam effregerint, invaſerint, aut quoquo modo violare tentaverint, ſive ad hoc homines, vel arma, aliave miniſtraverint, ſive aliàs auxilium, conſilium vel favorem, palam vel in occulto, per ſe vel alium ſeu alios quoquo modo, etiam extra territoria, juriſdictiones & domos proprias præſtiterint, ſeu præſtare permiſerint, vel etiam quoſcumque Judices, miniſtros, aut executores juſtitiæ in perquiſitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officii libera executione, ſive in Urbe, ſive extra ubique locorum impediverint, ſeu verberaverint vel inſecuti fuerint, aut concuſſerint, ſeu minis vel aliàs perterrefecerint, aut ad arma conclamaverint, alioſque concitaverint, ſeu talia fieri mandaverint, facientibus adhæſerint & faverint, ſeu alicujus Magnatis nomen auxilii cauſa adverſus Curiam, executores & miniſtros prædictos invocaverint, ſeu franchiſias appellaverint (contra quas aliam conſtitutionem dicti Gregorii prædeceſſoris deſuper editam ſimiliter innovamus, actioribus etiam remediis in dies uſuri pro hujuſmodi aſylis, præſertim in dicta Urbe tollendis, & omnino extirpandis) læſæ majeſtatis reatum, ac nulla juris aut hominis fictione confictum crimen incurriſſe, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ rebelles, omnibuſque & ſingulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus & perſonalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Civitatibus, terris, oppidis, caſtris, dominiis, vicariatibus, guberniis, locis, juriſdictionibus, dignitatibus etiam Eccleſiaſticis, honoribus, juribus, officiis, penſionibus, beneficiis, & fructibus Eccleſiaſticis, ac etiam quibuſcumque feudis & conceſſionibus, quæ à Rom. prædicta, & quibuſcumque aliis Eccleſiis obtinent, & in futurum obtinebunt, cæteriſque etiam immobilibus, mobilibus, & ſe moventibus bonis, juribus, & actionibus eo ipſo privatos, ipſoſque & illorum filios ad illa, & quælibet alia in poſterum obtinenda, ac quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles & indignos fore atque eſſe: Necnon à toto Statu Eccleſiaſtico, unà cum eorum familiis perpetui exilii pœna damnari, domoſque, ædificia, arces, & fortalitia eorundem demoliri, & ſolo æquari, hæ aliis dictæ Cameræ juribus adſcribi debere, nec illis portam ullius dignitatis, Eccleſiaſticæ vel mundanæ unquam patere decernimus & declaramus. Vaſſallos verò, Cuſtodes, Capitaneos, Officiales, Populos & ſubditos eorundem à fidelitatis juramento, ac homagii, & quocumque alio jure, quo ipſi quomodolibet adſtricti fuerint, ex nunc penitus abſolvimus & liberamus. Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, civitates, terras, oppida, caſtra, cæteraque bona prædicta, necnon jura & actiones, cum fructibus & emolumentis eorundem, Fiſco noſtro & Cameræ prædictæ ipſo facto abſque aliqua declaratione, citatione, Judicis ſententia, ſeu decreto, vel alia juris & facti ſolemnitate habenda, etiam in præjudicium filiorum deſcendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in inveſtituris, conceſſionibus, ſeu aliis diſpoſitionibus comprehenſorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi per lapſum temporis illorum conceſſionis, & finitam lineam ad ipſam Cameram rediiſſent, ſeu devoluta eſſent, confiſcamus, applicamus, & incorporamus, illaque ſic nobis, & & pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus & Cameræ prædictæ aperta, devoluta, confiſcata, applicata, & incorporata, ſub conſtitutione ejuſdem Pii V. prædeceſſoris de hujuſmodi dominiis & juriſdictionibus in feudum, aut aliàs non concedendis minimè comprehendi etiam declaramus. Necnon quæcumque fideicommiſſa, ſubſtitutiones, & alias diſpoſitiones ſub quacumque verborum forma, etiam cum expreſſa alienationis prohibitione, aliiſque ſtrictiſſimis clauſulis & cautelis conceptas, ad hoc ut fructus bonorum hujuſmodi fideicommiſſis ſubjectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam, in prædictis cauſis condemnati, Fiſco applicentur, & in dictæ Cameræ uſum convertantur, proprietateſque dictorum bonorum, quandiu ipſe delinquens naturaliter vixerit, per fiſcum & Cameram hujuſmodi poſſideantur & detineantur, tollimus & abrogamus.

Hæc conſt. Pii V. eſt ſup.

§. 9. Ad hæc Communitates & Univerſitates hujuſmodi, ſi homines facinoroſos prædictos receptaverint, toleraverint, cibis, commeatu, auxilio, conſilio, vel favore, aut quocumque alio modo, etiam ut evadant, per ſe vel alios juverint, omnibus pœnis ſupradictis ſupponimus, eorumque res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta eidem Fiſco, modo & forma præmiſſis applicamus & appropriamus.

Communitates eos recipientes, eaſdem pœnas incurrunt.

§. 10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinoroſos prædictos capiendos & apprehendendos, juſtitiæque miniſtris tradendos ſufficientibus viribus fuerint deſtituti, niſi eoſdem illicò propalaverint, officialeſque populos, & finitimos, ita ut nullo modo evadant, convocaverint.

Particulares autem eos capere non tenentes illico propalare, & convicinos invocare debent.

§. 11. Ac demùm iis, qui aliquem in præmiſſis culpabilem ſciverint, nec nobis vel ſucceſſoribus noſtris, ſeu alicui per quem ad nos vel dictos ſucceſſores fideliter deferatur, intra trium dierum ſpatium revelaverint, pœnam arbitrio Judicis pro modo culpæ, etiam uſque ad mortem inclusive infligendam ſtatuimus.

Scientes in præmiſſis alios eſſe culpabiles, revelare tenentur.

§. 12. Decernentes ſuper omnibus & ſingulis præmiſſis per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & quovis alio meliori modo procedi poſſe.

Judices procedant etiam per inquiſitionem, &c.

§. 13. Ac quæcumque vetuſta privilegia, ſive exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias quaſcumque prætenſiones, de recipiendis, & non conſignandis hujuſmodi bannitis, & aliis facinoroſis hominibus, neminì contra præſentium tenorem ſuffragari, etiamſi de eis ſpecialis & individua mentio facienda eſſet.

Privilegia de non conſignandis bannitis revocantur.

§. 14. Neque receptatores, fautores, auxiliatores, conſultores, & alios quoſcumque, præſentibus noſtris ac prædeceſſorum noſtrorum literis, ut præfertur, approbatis & innovatis quomodolibet contravenientes, quocumque prætextu, etiam agnationis, & cujuſcumque conſanguinitatis, etiam in primo gradu, aut unicè, & non doloſè, & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis ullatenus excuſari, cum beneficium publicum ſit privatæ neceſſitudini præferendum, nec dolus abſit ab eo qui iptis nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquo modo ſe amicum præſtat, genuſque

Receptatores non excuſantur prætextu agnationis, vel conſanguinitatis, nec ubi dolus reperitur.

hominum hujuſmodi facilè cognoſcatur, eum quoque ex Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in ædic. Carapelli qui ſeſe vi & metu, ad manifeſtum & inſtans vitæ periculum evitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere tenetur, eis receptum delicti, ſive victum, & alia præſtitiſſe aſſeruerit, neutiquam excuſari, niſi quamprimum ſe ſubripere, vel alios tranſmittere potuerit, nulla interpoſita mora, de tranſitu vel ſtatione dictorum facinoroſorum hominum vicinum locum, illiuſque Magiſtratus & officiales certioraverit.

Clauſ. derog.

§. 15. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 16. Et nihilominus, ut præmiſſa ſuum debitum (prout ex intimo cordis affectu exoptamus) conſequantur effectum, dilectis filiis ejuſdem S.R.E. Camerario, Urbis Gubernatori, cauſarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori, necnon Provinciarum noſtrarum legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis & Præſidibus, Civitatumque & aliorum locorum prædictorum Rectoribus & officialibus, ac cæteris omnibus ſingularum conſtitutionum & literarum prædictarum executoribus ſimiliter in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ pœna per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut quiſque pro ſe ad omnimodam præſentium, ac aliarum literarum & conſtitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, illas omnes, & in eis contenta quæcumque ſemper & ubique per omnia loca prædicta, ac ab omnibus ſub illis comprehenſis inviolabiliter obſervari. Capitaleſque ſententias prædictas à juſtitiæ miniſtris abſque alicujus irregularitatis incurſu exequi mandent & faciant, ac pro exactione pœnarum pecuniariarum contra Communitates, Univerſitates, dominos temporales & alios prædictos propter eorum inobedientiam repreſſalias concedant, realiterque & irremiſſibiliter dictas pœnas pecuniarias exigant.

Clauſula præſervativa.

§. 17. Non obſtantibus fideicommiſſis, inveſtituris, conceſſionibus, ſubſtitutionibus, teſtamentis, & aliis diſpoſitionibus, necnon privilegiis, exemptionibus, ac aliis præmiſſis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus haberi volumus pro expreſſis & inſertis, necnon omnibus quæ in ſingulis literis prædictis conceſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Hortatio ad principes extra ſtatū Eccleſiaſticum, temporalē juriſdictionem habentes, ut bannitos non aſſecurent, ſed capiant, & remittant.

§. 18. Rogamus quoque & hortamur attentè in Domino omnes & ſingulos quamcumque juriſdictionem temporalem extra Statum Eccleſiaſticum prædictum exercentes, etiam Regia, Ducali, vel alia quacumque mundana vel Eccleſiaſtica auctoritate, ſuperioritate & excellentia fungentes, ut velint pro ſua in nos & hanc ſanctam Sedem Apoſt. devotione & obſervantia, reique ipſius æquitate providere, ne poſthac in provinciis, dominiis, & locis ſuis perduelliones, homicidæ, & alii facinoroſi prædicti ullo modo recipiantur, aſſecurentur, vel tuti reddantur, quinimò ſi ipſos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per ſuos juſtitiæ miniſtros & executores capi & apprehendi, ac ad Præſides & Gubernatores Provinciarum & locorum noſtrorum, unde ipſi originem traxerint, vel delictum commiſerint, liberè conduci & remitti, eiſque conſignari mandent & procurent. Ac quoſcumque ſalvos conductus, & alias aſſecurationes revocent & annullent, prout nos vice verſa idipſum contra hujuſmodi facinoroſos homines à dictis eorum provinciis & dominiis bannitos fieri & obſervari curabimus, ſperantes hac optima ratione omnino futurum, ut ejuſdem R. E. & cujuſque eorum ditiones, & ſtatus, annuente Domino, expurgentur, Populique nobis & illis ſubditi, pacis & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma & effectus publ. hac conſt.

§. 19. Ut autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, & ne quiſquam illarum ignorationem allegare poſſit, jubemus illas valvis Eccleſiæ S. Joannis Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ apponi, eiſque deinde illarum exemplo, etiam impreſſam in eiſdem locis affixa relinqui, factaque hujuſmodi publicatione volumus ipſas præſentes hic in Urbe publicatas die ſequenti, extra eam verò poſt decem dies quoſcumque perinde arctare atque afficere, ac contrafacientes pœnas & alia ſupradicta omnino incurrere, ac ſi eis ſingulis præſentibus in propriis eorum perſonis & locis intimatæ fuiſſent.

Fides plena.

§. 20. Inſuper earundem præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Cameratii prædicti, aut alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eandem prorſus fidem ubique locorum in judiciis, & extra illa facere, quæ ipſemet præſentes facerent, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Communes publicantes eorum cis com. Archiſtodium quolibet eam cu hic non in publ. filio rei Quod etiam ſup. in conſt. c rub.

§. 21. Necnon quod quælibet Communitas, Univerſitas & Populus, quantumcumque Civitatum, Oppidorum, Caſtrorum & locorum prædictorum, ſub indignationis noſtræ, ac mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ſtatim cum præſentes literæ noſtræ hujuſmodi, ſive earum tranſumptum etiam impreſſum ad eorum notitiam pervenerit, convocato publico conſilio, in præſentia officialium, ſyndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas unà cum aliis prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, ſic ut præfertur, confirmatis & innovatis, ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari ſermone illas declarando, ut melius & faciliùs ab omnibus percipi & intelligi poſſint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter cuſtodiri curare omnino debeant, ac ſingulis annis ſucceſſivè in principio cujuſlibet anni perpetuis futuris temporibus ſimiliter eaſdem literas præſentes, & alias innovatas in eodem publico conſilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator & Rector, & quilibet alius juſtitiæ miniſter quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem pœnarum hujuſmodi ſine mora irremiſſibiliter procedat.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. Kal. Julii, Pont. noſtri anno 1.

D. P. A. 1. Julii

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Papa

Ego Alex. Farneſius Epiſc. Oſtien.
Ego Joan. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgii.
M. Card. ab Altaëmps.
Ego Joan. Aval. Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctacrucius.
Ego Gulielm. Sirletus Card.
F. Mic. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. de Pelleve Card. S. Praxedis.
Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severinæ.
P. Card. Cæſius.
Ego Carolus Card. Ramboüilletus.
Ego Hier. Card. Ruſticucius.
Joan. Hier. Card. Albanus.
Ego Phil. Boncom. Card. S. Sixti M. P.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Caraffa.
Joan. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Joan. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.
Ego M. Presb. Card. S. Stephani in Monte Cælio.
Scipio Card. Lancelottus.
Ego Aloyſius Card. Eſten.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Ego Carol. à Lotharingia Card. Vademontanus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Franciſcus Card. Sforția S. Georgii.
Alex. Card. de Montealto.

Cardd. ſcripti

Anno à Nativitate Domini 1585. indict. 13. die verò Publicat. 5. menſis Julii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti

Sixti divina providentia Papa V. anno 1. retroscripti libra Apostolicæ assina, & publicata fuerunt in valvis suæ patris Ecclesiarum S. Ioan. Lateran. & Principis Apostolorum di Vrbe, necnon valvis Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flore, ut moris est, per me Ioan. Gauce, & Nicolaum Taglientum S. D. N. Papæ Apost. Curs.

Ioannes Froilé Mag. Curs.

II. Quod Festum Præsentationis B. Mariæ Virginis die vigesimaprima mensis Novembris duplici officio celebretur.

An. D. 85. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

INtemeratæ Matris Dei MARIÆ, ex cujus purissimis visceribus, salva per Spiritus Sancti virtutem integritate virginitatis, auctor vitæ nasci dignatus est, salutiferam fœcunditatem humiliter veneramur, & quæcumque ultimis orientis adhuc Ecclesiæ, aliisque temporibus à Sanctis Patribus in ejus honorem instituta fuerunt, nostræ imbecillitatis ope tueri, atque augere, & si quid fuerit prætermissum, ipsa adjuvante quæ supra Choros sedet Angelorum, renovare studemus, ut spiritualium gaudiorum crebritate devota nobiscum plebs lætetur, & cujus splendorem Angelici cœtus admirantur in Cœlis, ejus in terris per sacras festivitates recolendæ, laudandæ, atque invocandæ pia memoria non prætermittatur. Aliis igitur celebritatibus perpetuæ Virgini, quæ ab æterno præparata, & Propheticiis testificationibus prænuntiata, nondum tamen Mater Dei Angelo nuntiante fuerat effecta, à Catholica Ecclesia consecratis, ejusdem quoque quæ Templum Dei futura erat, & Sacrarium Spiritus Sancti, in templum Præsentationem ab antiquissimis usque temporibus summa ubique gentium cum veneratione observatam adscribi volumus, & sicubi intermissa est, restitui, ac jugiter custoditi.

§. 1. Quare hac perpetua constitutione mandamus, ut Præsentationis B. Mariæ semper Virginis festus dies undecimo Kal. Decembris, post omnes totius Orbis Ecclesias duplici officio, prout in Nativitatis die, sumpto Præsentationis vocabulo, peragatur, idemque in Kalendario cum duplicis adjectione inseratur.

§. 2. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis in universi Orbis ambitu constitutis, ut in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus & Diœcesibus præsentes nostras solemniter publicari faciant, ab omnibusque Ecclesiasticis personis, sæcularibus & quorumvis Ordinum regularibus omninò observari, licèt adnotatio hujus celebritatis in postremis Breviarii & Missalis reformationibus fuerit prætermissa.

§. 3. Volumus quoque ut præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dominicæ 1585. Kal. Septembris, Pont. nostri anno 1.

III. Quod Festum S. Francisci de Paula, Ordinis Fratrum Minimorum institutoris, singulis annis die secunda mensis Aprilis duplici officio celebretur.

Canonizationem hujus Sancti habes sup. in Leonis X. const. 38. Excelsus. *Et de dicto ejus Ordine attende const. 5. Sixti IV.* Sedes.

An. D. 1585. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Franciscus Paula, dotis virtutibus, & miraculis clarus.

IN cœli throno cui sedet rex omnipotens, terramque scabellum pedum suorum calcat, supremo è solio pusillorum servorum respicit humilitatem, eosque in quibus illa elucet ad excelsa sublimium honorum, & gaudiorum culmina extollit. Quod in Sanctis suis omni tempore demonstravit, recenti verò patrum nostrorum memoria in B. Francisco de Paula, simplè testificari dignatus est. Is enim ab ineunte ætate cœlestium rerum amore incensus ex minimo, qualem se in Dei, hominumque conspectu fecerat, magnus evasit, interque alia, quibus claruit virtutum ornamenta, unam mirificè amplexus est Regi regum semper acceptam humilitatem, quam sicuti noverat primum ingressum fuisse Christi Salvatoris nostri in mundum, ita in angusto ad pietatem & sanctitatem introitu patefaciendo, primam sibi & ducem, & sociam ascivit. Hac atque aliis divinæ gratiæ præsidiis Beatus Confessor munitus, apud magnos Principes & Reges, cum adhuc in mundo quasi hospes peregrinaretur; in patria verò cœlestes inter choros post absolutam peregrinationem à Deo, cui fideliter servierat, seque in primis humiliaverat, est exaltatus, magnasque virtutes, ut etiam in vita, cum summa omnium qui viderunt vel audierunt admiratione, meruit operari.

Ordinem FF. Minimorum institutus, sic habetur sup. in const. Sixti IV. cit. in rub.

§. 1. Quibus virtutibus Fratrum Minimorum congruente suæ humilitati denominatione, Ordinem, quem vivens instituerat, mirum in modum auxit, ita ut ex sancti viri imitatione devotisque Fratrum ipsorum studiis multis jam in Italia, quæ de ejus nativitate, atque in Gallia quæ de sancta obdormitione in Domino gloriantur, totiusque Christiani orbis regionibus ædificatis templis cœnobiisque constructis, ejus memoria in dies magis propagetur.

Leo X. illum canonizavit ut in bulla cit. in rub.

§. 2. Ipsi autem à fel. rec. Leone PP. X. prædecess. nostro, sanctorum, quos catholica veneratur Ecclesia, catalogo solemni ritu adscriptus, in cœlo pro ipsa semper Ecclesia assiduisque Pastoralis servitutis, & sollicitudinis nostræ laboribus apud Deum, unà cum omnibus Sanctis, & sibi cognomine atque æternæ felicitatis consorte B. Francisco, Ordinis Fratrum Minorum fundatore intercedit.

Hic modò Pontifex ejus festum duplici officio celebrari jubet.

§. 3. Quare nos ejus nomen & sanctitatem dignis, quantum nostra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præsenti constitutione mandamus, ut ejusdem Beati Francisci de Paula confessoris glorioси dies festus, qui Quarto Non. Aprilis peragitur, duplici posthac & proprio, & ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum officio, per cunctas totius Christiani orbis Ecclesias quotannis celebretur, & in Kalendario cum duplicis festi adjectione inscribatur.

Observantiam mandat & promulgari.

§. 4. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis in universo terrarum orbe constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus & Diœcesibus, præsentes nostras solemniter promulgari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis, sæcularibus, & quorumcumque Ordinum regularibus omnino observari.

Exemplis tabulæ credi præcipit.

§. 5. Volumus quoque, ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. An. 1.

Dat. Rom. apud S. Marcum anno Incarnat. Dominicæ 1585. Pont. nostri anno 1.

IX. Renovatio Studii generalis in Civitate Firmi Status Ecclesiastici, olim à Bonifacio VIII. instituti, cum privilegiis & indultis aliorum Studiorum generalium.

Quoad Lectores & Scholares Studiorum ejusmodi, vide etiam Conc. Trid. cap. 1. sess. 5. & const. 88. Pii IV. In sacrosancta, *sup.*

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D.* 1585.

Exordium.

MUnéris nostri debito incumbit ut ad ea propensiori cura intendamus, per quæ literarum studia propagentur, Studiorumque generalium Collegia & Universitates, unde scientia ipsa, & præsertim Juris utriusque

que prudentia, ſine qua Reſpublica rité adminiſtrari nequiret, & per quam juſtitia undique colitur, & omnis proſperitas humanæ eruditionis augetur, inſtituantur, & his quæ præterea à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, Civitatibus, Illarumque Civibus & perſonis, præſertim nobis & Sedis Apoſtolicæ temporali ditioni ſubjectis providè proceſſerunt, ut firma, perpetua, & illibata perſiſtant, implementum auctoritatis noſtræ libenter impertiamur, illaque nonnunquam innovemus, aliaſque deſuper diſponamus, prout civitatum & hominum prædictorum ſingularis erga dictam Sedem devotio, & merita expoſcunt atque requirunt, & nos conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Bonif.VIII. in Civitate Firmi ſtatum Eccleſiaſtici ſtudium generale erexit ad inſtar ſtudii Bononienſis, ut ſup. in ejus conſtit 8. In ſuprema. Calliſtus III. prædicta confirmavit die 26. Jun. 1455. ſed ejus bullam volens prætermiſ. Communitas Firmana pro hujus Studii renovatione Papa ſupplicavit, cum prius ad hoc ampla cĕſtruxerit ædificia, & annuum redditum aſſignaverit.

§. 1. Sanè cum ſicut accepimus, alias poſtquam fel. rec. Bonif. PP. VIII. prædeceſſor noſter, certis, tunc expreſſis cauſis adductis, ac ſupplicationibus dilectorum filiorum tunc exiſten. Communitatis & hominũ noſtræ, tunc ſuæ Firmæ inclinatus, per quaſdã ſtatuerat & ordinaverat, &c.

Reſiduum omittitur, quia tota bulla eſt ſup. cit hic in margine.

§. 2. Piæ memoriæ Calliſtus Papa III. etiam prædeceſſor noſter, per alias ſuas literas inter alia ſtatutum & ordinationem Bonifacii prædeceſſoris hujuſmodi, ita ut ipſi Communitas & homines Firmani, Studium generale in Civitate prædicta retinere valerent, approbaverit & confirmaverit, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur.

§. 3. Et licet ſtudium generale hujuſmodi in dicta Civitate Firmana, vigore dictarum literarum eatenus introductum fuiſſe credatur, tamen temporum injuria, vel ex quavis alia cauſa, illud intermiſſum ſeu extinctum eſſe reperitur ad præſens. Unde Communitas & homines prædicti per dilectos filios Sigiſmundum Toſtum, & Cæſarem Octinellum, Cives Firmanos, Utriuſque Juris DD. ad nos ab eis ad effectum infraſcriptum deſtinatos Oratores, q[illegible] libenter vidimus, & benignè audivimus, nobis expoſu curarunt, quod ipſi dictum generale Studium in prædicta Civitate reſtitui, ſeu inſtitui, & ſtabiliri cupientes, ſumptuoſa quædam ædificia publica, valde ampla & capacia, ad hoc commoda, in platea dictæ Civitatis conſiſtentia, animo & intentione Theologiam, & utriuſque juris prudentiam ac medicinam, philoſophiam, aliaſque artes liberales, & quaſvis licitas facultates, per viros eruditos ibidem legi, doceri & interpretari faciendi, deſtinaverint & aſſignaverint. Et pro manutentione pro tempore exiſtentium Rectoris & Lectorum Univerſitatis Studii generalis hujuſmodi, aliorumque exinde incumbentium onerum ſupportatione, annuum redditum duorum millium ſcutorum ex proprijs proventibus & juribus ad eoſdem Communitatem & homines legitimè ſpectantibus, applicaverint & appropriaverint.

Hic modò Pont. diſpoſitiones Bonif. VIII. & Calliſt. III. approbat.

§. 4. Nos qui eidem Eccleſiæ Firmanæ, dum Cardinalatus honore fungebamur, ex diſpenſatione Apoſtolica præfuimus, dignum, & rationi conſentaneum cenſentes, ut poſtquam divina Majeſtas nos ad ſummi Sacerdotii faſtigium evexit, noſtri in eoſdem nobis benemeritos grati, & benevoli animi affectus, quos poſſumus, non libenter modo, ſed etiam liberaliter addamus, ita quod in dicta Civitate, quam ſingularis benevolentiæ affectu complectimur, & in qua unum inſigne Collegium utriuſque juris Doctorum ab immemorabili tempore inſtitutũ extitit, unam univerſitatem Studii generalis inſtitui, Collegiumque prædictum ſtructuris atque ædificiis capacioribus pro Congregationibus, ſeſſionibus, deambulationibus, aliiſque officiis neceſſariis cõſtrui & ampliari, ipſoſque Communitatem & homines ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, ac Communitatis & hominum hujuſmodi ſingulares perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentiũ dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum Bonifacii & Calliſti prædeceſſorum hujuſmodi tenores etiam veſtiores, ac dat. præſentium pro expreſſis habentes, eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad ipſorum Communitatis, & hominum, vel alterius pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas Bonifacii & Calliſti prædeceſſorum hujuſmodi literas, omniaque & ſingula in illis & earum ſingulis contenta, quoad ea quæ infraſcriptis, ac decretis Concilii Tridentini non repugnent, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac etiam illa innovamus, omneſque & ſingulos, tam juris quàm facti, ac ſolemnitatum etiam ſubſtantialium, & quoſcumque alios defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Studium prædictum renovat.

§. 5. Et inſuper in ipſa civitate Firmana unam Univerſitatem Studii generalis, in qua aliqui Magiſtri & Doctores, ſeu alii docti & eruditi profeſſores Theologiam, Jus canonicum & civile, medicinam & artes liberales, necnon alias quaſcumque licitas facultates, publicè legant, doceant, & interpretentur, & quicumque ſcholares, ſive laïci, ſive clerici, ſæculares, vel quorumvis etiam Mendicantium Ordinum regulares, ubicumque oriundi, & undecumque advenientes, in eiſdem facultatibus ſtudeant; necnon illis qui catholici, & ad id idonei reperti fuerint, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus & Magiſterii, ac alii cujuſlibet licitæ facultatis gradus, & inſignia conferantur & concedantur, cum arca, ſigillo, & aliis inſignibus Studii generalis, ad inſtar Bononien. Paduanen. Peruſien. Senen. & Maceraten. ac aliarum quarumcumque Univerſitatum Studiorum generalium, tam in Italia quam extra eam conſiſtentium, auctoritate & tenore præfatis perpetuò erigimus & inſtituimus.

Illique ſic erecto ... privilegiis ... omnia alia Studiorum ... meralium ... cedit.

§. 6. Illique ſic erecto & inſtituto, ac ejus pro tempore exiſten. Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Profeſſoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nuntiis, ac aliis Officialibus, Miniſtris & perſonis, necnon ibidem ad quoſcumque gradus promotis, quod omnibus & ſingulis, ac quibuſcumque privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, præeminentiis, favoribus, honoribus, dignitatibus, conceſſionibus, indultis, & aliis univerſis gratiis, ſpiritualibus & temporalibus, quibus Bononien. Paduanen. Peruſien. Senen. & Maceraten. ac quæcumque aliæ Univerſitates, tam in Italia quàm extra eam conſiſtentes prædictæ, illarumque pro tempore exiſtentes Rectores, Magiſtri, Doctores, Profeſſores, Lectores, Præceptores, Scholares, Bidelli, Nuntii, ac alii Officiales, Miniſtri & perſonæ, necnon ibidem ad quoſcumque gradus promoti, de jure vel conſuetudine, aut ex privilegiis & conceſſionibus Apoſtolicis & Imperialibus, necnon Conciliis generalibus, ſeu univerſalibus, provincialibus & ſynodalibus, ac aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poſſent, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter & æquè principaliter, abſque ulla prorſus differentia, uti, potiri, & gaudere, perinde ac ſi ſpecialiter, nominatim & expreſsè conceſſa fuiſſent.

De Studio ... bis, vi ... in bulla ... mifac VIII. ... de Studio ... ruſino eſt ... conſt. 2. Cl ... V. & de M ... ceraten. eſt ... prò conſt. ... Pauli III.

Doctoran ... que firma ... præſcribit.

§. 7. Præterea illis qui in ipſa Univerſitate Studii generalis Firman. vel alibi ſtuduerint in Theologia, ac utroque, vel altero jure, & medicina, necnon artibus liberalibus, aliiſque facultatibus prædictis, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus & Magiſterii, cæteroſque omnes ſolitos gradus, ſi per Magiſtros vel Doctores illius facultatis in qua voluerint promoveri, ad hoc præſẽtati, & debito prævio examine, aſſiſtentibus ibidem aliquibus Doctoribus ſeu Magiſtris in eadem facultate ibi legentibus, vel de gremio prædicti Collegii Doctorum ipſius Civitatis Firmanæ exiſtentibus, deſuper facien. ac alias ſervatis ſervandis, idonei reperti fuerint, & pro tempore Epiſcopo Firmano, ſeu ejus Vicario in ſpiritualibus generali, aut quocumque alio, quem ad hoc ipſe Epiſcopus duxerit deputandum; dicta verò Eccleſia Firmana pro tempore Paſtore carente, ab eo qui per Capitulum Eccleſiæ Firmanæ hujuſmodi deputatus fuerit, emiſſa priùs per promovendos hujuſmodi in ejus manibus fidei catholicæ profeſſione juxta articulos pridem à Sede Apoſtolica ad hoc propoſitos, ac formam, quam ſub Bulla noſtra mittimus introcluſam, ipſorum graduum ſolita inſignia recipere, illaque ſibi exhiberi facere.

Promotis ... eo facil ... ubique le ... & ad alarg ...

§. 8. Necnon poſtquam hujuſmodi gradus, & illorum inſignia

insignia susceperint facultates, in quibus promoti fuerint, ubicumque, absque alio examine vel approbatione, legere & interpretari, as in eis disputare, necnon quoscumque alios gradus per eos receptos, & convenientes exercere liberè & licitè valeant, auctoritate & tenore praedictis, de speciali gratia indulgemus, sicque etiam statuimus & ordinamus.

§. 9. Necnon Universitati Studii generalis Firmani, ac illius Rectori pro tempore existenti, pro salubri & felici ejusdem Universitatis Firmanae, ac illius personarum, rerum, bonorum, & jurium regimine, directione & conservatione, reique literariae progressu, quaecumque statuta & ordinationes, licita tamen & honesta, ac sacris canonibus, & dicti Concilii decretis non contraria, eis benevisa, à moderno & pro tempore existente Episcopo Firmano examinanda & approbanda, condendi, illaque postquam condita fuerint, prout temporum, locorum, personarum, vel rerum, aut aliae qualitates exegerint, mutandi, corrigendi, & reformandi, ac etiam declarandi & interpretandi, illisque addendi & minuendi, seu etiam ea in totum abrogandi, ac alia illorum loco de novo edendi & faciendi, quae omnia postquam pro tempore condita, mutata, correcta, reformata, declarata, interpretata, aucta, vel diminuta, & de novo edita fuerint, ab Ordinario loci, vel pro tempore existente Romano Pontifice approbari debeant, plenam & liberam facultatem & auctoritatem concedimus & impartimur.

§. 10. Decernentes praesentes literas, etiam ex eo quod Paduan. Perusin. Senen. & Maceratem. & aliarum Universitatum praedictarum Rectores, Officiales, Doctores, Professores, seu Lectores, Procuratores, Defensores, Protectores, vel Agentes, aut alias quomodolibet interesse habentes vel putantes, ad hoc vocati non fuerint, aut ex quavis, vel quibusvis aliis causis, occasionibus, vel praetextibus, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut aliàs infringi, vel quomodolibet retractari, seu etiam per nos ac successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem praefatam, vel illius Legatos etiam de Latere, aut quoscumque alios quavis auctoritate revocari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus unquam posse, sed illas semper & perpetuò validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus ad quos spectat & spectabit quomodolibet in futurum, perpetuò & inviolabiter observari debere: necnon Universitatem Studii generalis Firmani hujusmodi, illiusque Rectorem, Officiales, Doctores, Lectores, Professores, Scholares, Ministros, caeterosque praedictos super praemissis omnibus & singulis vel illorum occasione, etiam per alias universitates praedictas, vel quoscumque alios quavis auctoritate, quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri nequaquam posse, ac etiam Communitatem & homines praefatos, aut quoscumque alios ad probationem seu verificationem literarum Bonifacii & Callisti praedecessorum hujusmodi, ac in eis, & etiam eisdem praesentibus literis narratorum nullatenus unquam teneri, nec ad id in judicio vel extra cogi seu compelli posse: & nihilominus easdem literas & in eis contenta hujusmodi semper valere, ac eisdem Universitati & hominibus suffragari, sicque in praemissis ab omnibus censeri.

§. 11. Ac ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, eorumque Locumtenentes, ac S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 12. Non obstantibus praemissis, & quatenus opus sit, nostra de jure quaesito non tollendo, ac aliis Apostolicis, & etiam in Universalibus, Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis & edendis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Firman. Bononien. Paduan. Perusin. Senen. & Maceraten. praedictarum, ac quarumvis aliarum Universitatum & Gymnasiorum, etiam publicorum, Provinciaeque nostrae Marchiae Anconitanae, & totius status Ecclesiastici, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, decretis, & etiam novis reformationibus, legibus, tam Pontificiis quàm Imperialibus, Regiis, Ducalibus & municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & eorum superioribus & personis, cujuscumque status, gradus, ordinis & conditionis existentibus, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam in vim contractus inibi stipulati & jurati, ac etiam statuti perpetui, & perpetuam legè inducentibus motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam pluries & iteratis vicibus concessis, confirmatis & innovatis, ac etiam in posterum concedendis, confirmandis & innovandis, quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expresse motu simili derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 13. Caeterum volumus quod earundem praesentium literarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Communitatis seu Studii Generalis Universitatis Firman. hujusmodi, aut alicujus Ecclesiasticae vel saecularis Curiae, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides in judicio & extra adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si exhibitae forent vel ostensae.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicae 1585. Idib. Septemb. Pont. nostri anno 1. *Dat. P. A. 1. die 15. Sept.*

De electione Praelatorum Congregationis S. Bernardi in Italia Monachorum Ordinis Cisterc. regularis observantiae, de caetero fienda ex universo numero Sacerdotum d. Congregationis, qui minora officia laudabiliter biennio exercuerint. X.

Aliter in hoc disposuerat Greg. XIII. in sua const. 54. Romanus, *ubi videas quae notavi.*

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1585.

Congregatio constituit ad Praelaturas eligere viros magis idoneos ex universo numero Sacerdotum.

NUper pro parte dilectorum filiorum Abbatis Cisterc. Cabilonen. diœcesis, Generalis Ordinis Cistercien. necnon Abbatum, Praelatorum, & Conventuum, Monasteriorum dicti Ordinis fuit nobis expositum, quod alias regimen ipsius Congregationis medio tempore, inter unum & alterum Capitulum solebat de universo sacerdotum numero provinciae, auctoritate Apostolica illos eligere ad Praelaturas vacantes, quos magis idoneos magisque dignos judicabat, in qua quasi possessione sic eligendi per longum tempus perseveraverit, donec de anno 1579. fel. recordat. Gregor. Papa XIII. praedecessor noster, inter alia statuta ad reformationem Monachorum dicti Ordinis pertinentia decrevit & mandavit, ut de caetero Capitulum dictae Congregationis fieret de triennio in triennium, & in primo futuro Capitulo pro qualibet Provincia tot Sacerdotes quot essent in ea Praelaturae, & insuper alii quatuor sacerdotes habiles ad Praelaturas exercendas, in quaque provincia approbarentur, qui etiam ad Visitatoris majoris officium similiter approbati esse intelligerentur, quodque ii tantum ad Praelaturas & Visitatoris majoris officium hujusmodi approbari deberent, qui officia minora, nempe Cellerariatus & Priora-

tus dignè gradatim, saltem per biennium in quolibet officio fideliter exercuissent, atque ut semel approbati, semper stabiles fore censerentur. Præterea ut deficiente approbatorum hujusmodi numero, sive per obitum illorum, sive per privationem ob commissa delicta, in proximè futuris Capitulis & non aliter, alii in illorum locum sufficerentur: itaque semper numerus quatuor tantum, extra Prælaturas à quolibet Capitulo haberetur. Et si intra triennium aliquem Prælatorum decedere, aut à Visitatoribus vel à Capitulo ob aliqua demerita privari contingeret, alius extra numerum approbatorum prædictorum, minimè assumi posset, ac aliàs prout in prædictis prædecessoris nostri literis latiùs fuit expressum.

Sed comperto quod ejusmodi decretum est Congregationi damnosum.

§. 1. Sed quia sicut eadem expositio subjungebat, ab eo tempore, usu & experientia compertum est, hujusmodi ad quatuor tantum simul nominatos restrictiori Universitati dictæ Congregationis nequaquam expedire, tum quia dicti quatuor electi postquam securi sunt se omnino futuros Prælatos, ab obedientia, & disciplina regulari non parum recedunt, & quasi immunes & exempti à communibus religionis oneribus esse prætendunt: tum quia alii multi sacerdotes ejusdem Congregationis, qui habiles & inclinati ad laudabilia religionis opera essent, videntes ob aliorum jam factam electionem se exclusos, nec posse ad gradus majores aspirare, animum despondent, nec curant ulterius progredi: quod haud dubiè in magnum totius Congregationis damnum redundare dignoscitur, præsertim cum contingere posset, ut durante electione quatuor approbatorum hujusmodi secundum casuum & temporum varietatem, vel omnes, vel pars eorum vita decedant, seu etiam aliqui interim minus idonei, alii verò magis capaces & utiles Congregationi detegantur: unde fieret, ut deficientibus quoquo modo approbatis, in eorum locum subrogandi nulla superesset facultas.

Fuit huic Pōt. supplicatum pro opportuna provisione.

§. 2. Quare cum his & aliis justis & gravibus causis & rationibus adducti, idem Abbas Cistercii generalis, qui pridem dictas provincias visitavit, necnon Prælati & Monachi dictæ Congregationis utriusque Provinciæ Lombardiæ & Tusciæ, nobis humiliter supplicaverint, ac etiã dilectus filius Aloysius S. Mariæ in via lata diaconus Cardinalis Esten. nuncupatus, illorum Protector, pro eis apud nos vehementer intercesserit, petieritque ut ad majorem ipsius Congregationis profectum & incrementum, bonorumque incitamentum, de opportuno remedio providere ex benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pont. illiud revocat.

§. 3. Nos tota re mature diligenterque cognita & discussa, ut obviam incommodis & malis inde imminentibus eamus, supplicationibusque hujusmodi inclinati, prædictum numerum quatuor sacerdotum in singulis provinciis, ad Prælaturas, & ad Visitatoris majoris officium eligendorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium supprimimus & abolemus, perinde ac si literæ Gregorii prædecessoris nostri hujusmodi super eo non emanassent: quæ tamen in reliquis ad reformationem prædictam spectantibus sum robur obtineant.

Viros que magis idoneos ex universo Sacerdotum numero, qui minora ejus ipsi per biennium exercuerint eligi mandat.

§. 4. Statuimusque & ordinamus, ut posthac de toto numero sacerdotum propriæ Provinciæ per regimen ejusdem provinciæ sacerdotes magis digni & magis idonei ad quamlibet Prælaturam, & Visitatoris majoris officium de tempore vacationis ipsius officii vel prælaturæ, arbitrio ipsius regiminis eligantur ex illis, qui officia minora Cellerariatus, & Prioratus dignè gradatim, ut præmittitur, saltem per biennii in quolibet officio hujusmodi fideliter exercuerint. Utque etiã tempus, quo quilibet sacerdos officium Visitatoris minoris exercuerit, computetur, perinde ac si idem sacerdos per totidem tempus Cellerariatus vel Prioratus officium exercuisset. Quare eisdem Generali, Congregationi, & regiminibus, Abbatibusque & Monachis d. Ordinis, universis & singulis, in virtute sanctæ obedientiæ, ut in Domino observent, eadem auctoritate præcipimus atque jubemus.

Clausula hujus revocationis.

§. 5. Præsentesque literas, & in eis contenta quæcumque nullo unquam tẽpore de subreptionis vel obreptionis, seu intentionis nostræ, aut alio quovis vitio seu defectu notari, argui, vel impugnari posse, sed illas sẽper validas, & efficaces existere, ac suos integros effectus sortiri.

Clausula sublata.

§. 6. Sicque per quoscumque Judices, ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritumque & inane, si quid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, Congregationis, Monasteriorum, regularium que locorum hujusmodi statutis, usibus, naturis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet, etiam Motú proprio, ac iteratis vicibus, & sub quibuscumque tenoribus & formis, per quoscumque Romanos Pontifices præcessores nostros, ac etiam nos & Sedem Apost. concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides præsumptionis.

§. 8. Volumus autem ut harum exemplis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Præsidentis vel Protectoris nunc & pro tempore existentium dictæ Congregationis obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ adhiberetur, eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. die 25.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 25. Septemb. 1585. Pont. nostri anno 1.

De regimine Studii generalis Valent. ab Alexandro VI. instituti, & applicatione beneficiorum Ecclesiasticorum, &c. XI.

Quoad admissionem alienigenarum & illegitimorum, ad beneficia in Regno Valentiæ, vide infrà in const. 64. In sacrosancto, & const. 84. Cùm cœlestis.

Edita An. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

COpiosus in misericordia Dominus, & in cunctis suis operibus gloriosus, à quo omnia bona defluunt, ad hoc nobis, licet immeritis, suæ sponsæ universalis Ecclesiæ regimen committere, & nostræ debilitati jugum Apostolicæ servitutis imponere voluit, ut tanquam de summo vertice montis ad hujus mundi infirma reflectentes intuitum, quid pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei orthodoxæ, divinique cultus, & beneficiorum propagationem conferat, quidve statui & profectui, animarumque saluti fidelium quorumlibet conveniat, attentius prospiciamus, fideleſque ipsos ad quærenda literarum studia, per quæ militantis Ecclesiæ respublica geritur, divini nominis, ac ejusdem fidei cultus protenditur, omnisque prosperitas humanæ conditionis augetur, nostræ sollicitudinis ope excitemus, ac in id pro nostri pastoralis officii debito propensius incumbamus, ut singulæ Studiorum generalium Universitates, præsertim in locis Murorum, & aliorum infidelium, non ita pridem ad Christi fidem conversorum progenie refertis constitutæ, lectores fide & eruditione probatos, ad aliorum instructionem, & sanæ doctrinæ conservationem nanciscãtur, ac eisdem lectoribus pro suis necessitatibus, fructuosique eorum instituti prosecutione & exercitio congruæ subventionis auxilia favorabiliter subministrentur.

Præfectus Ecclesiæ Valentin. vacat.

§. 1. Dudum siquidem omnia officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, collationi & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel

vel ignorantes obtingeret attentari. Cum itaque postmodum Præpositura, mensis Februarii in Ecclesia Valent. per liberam resignationem dilecti filii Thomæ de Borja Canonici Ecclesiæ Toletan. & nuper Præpositi mensis Februarii in d. Ecclesia Valent. de illa quam tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam & per nos admissam, apud Sedem prædictam vacaverit & vacet ad præsens, nullusque de illa præter nos hac vice disponere potuerit, sive possit, reservatione & decreto obsistentibus supradictis. Et sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Consulum juratorum, Rationalis & Syndici civitatis Valent. petitio continebat, ex duodecim singulorum mensium Præposituris olim in d. Ecclesia Valent. pro totidem Præpositis, qui annuatim fructus, redditus & proventus ejusdem Ecclesiæ Valent. Mensæ Capitularis recolligerent, ac inter illius Canonicos pro tempore residentes, juxta certam taxam ad id præscriptam singulis mensibus distribuerent institutis, dicta Præpositura mensis Februarii sola ibidem remanente, omnes aliæ aliorum mensium Præposituræ hujusmodi, pridem Apostolica auctoritate perpetuò suppressæ & extinctæ, illarumque fructus, redditus, & proventus, prædictæ mensæ Capitulari dicta auctoritate etiam perpetuò applicati, & approbati fuerint, ac ex fructuum, reddituum, & proventuum mensæ hujusmodi augmento ipsius Ecclesiæ Valent. Canonici decentem eorum gradum commodè sustinere possint.

§. 2. Universitas verò Studii generalis Valentin. à fel. rec. Alex. Papa VI. prædecessore nostro, ad quarumcumque personarum, tam Ecclesiasticarum quàm sæcularium, in Theologia, utriusque juris prudentia, Medicina, & Artibus liberalibus, ac quibusvis aliis licitis facultatibus instructionem & profectum instituta, propter illius reddituum & proventuum quingentorum ducat. auri de Cam. secundum comm. expen. valor. annuum non excedentium tenuitatem, tantis necessitatibus & angustiis prematur, ut neque competentem mercedem singularum facultatum hujusmodi lectoribus præstare, nec multorum aliorum onerum illi jugiter incumbentium gravitatem sustinere possit, & exinde utriusque juris prudentiæ lectiones ibidem saltem ex professo, hactenus haberi commodè non potuerint, illiusque Regni indigenæ, harum usu & commodo destituti, desideratos in hujusmodi facultatum studiis progressus consequi nequeant, vel pro illis capessendis ad alias longinquas & remotas Studiorum generalium universitates, non sine magno personarum ac rerum suarum incommodo & dispendio se transferre cogantur, quin etiã in universo Regno Valentiæ, quod præ cæteris Hispaniarum Regnis, Maurorum noviter ad fidẽ conversorum multitudine refertum, ac spectatæ fidei & doctrinæ virorũ copia, pro ipsis Mauris & infidelibus ad Religionis & fidei Catholicæ cultum convertendis, ac conversis in eadem religione & fide instruendis & confirmandis, maximè indigere dignoscitur, nullum Seminarium à locorum Ordinariis, juxta formam Conc. Trid. hucusque institutum existat, si dicta Præpositura mensis Febr. quæ nullum ampliùs ibidem servitium, aut obsequium requirit, perpetuò supprimeretur & extingueretur, ac ex illius sic suppressæ & extinctæ fructibus, redditibus, & proventibus decem & octo aliæ Præposituræ in eadem Ecclesia Valent. pro totidem Præpositis Cathedraticis nuncupandis, qui apud eandem Ecclesiam Valentin. residerent, ac in illius Choro Missarum solemnibus & aliis divinis officiis assisterent, quorumque sex Theologiam, & alii sex Canonica, reliqui autem sex civilia jura inibi in totidem publicis d. Universitatis Cathedris, eis ad id assignandis, pro una videlicet matutinis, altera verò partibus Præpositorũ hujusmodi pomeridianis horis legere & interpretari teneantur, ex hoc profectò nedum ipsius Ecclesiæ Valent. dignitati & decori, ac divini cultus, ministrorumque & beneficiorum Ecclesiasticorum in ea augmento consuleretur, verùm etiam in ipsa Universitate literarum studia perampliùs propagarentur, ac doctissimorũ, & in hujusmodi facultatibus exercitatissimorum virorũ concursus, pro ipsis lectionibus habendis, in dies major fieret, eorumque opera, eruditione, & doctrina, tam dicti Regni Indigenæ in patrio solo, absque longo peregrinationis labore, quàm undecumque advenientes, ibidem tanquam uberrimo fructuum, ac aliarum optimarum scientiarum Seminario in Theologia, & utriusque juris prudentiæ facultatibus hujusmodi, instrui & edoceri, eosque in illis exercere, ac tandem emeritos gradus & honores consequi, necnon Reipub. decori & ornamento, sibique & aliis utiles esse possent.

Civitas erga Valentin. supplicat pro concessione d. Præpositura, pro Lectoribus dicti studii, &c.

§. 3. Quare pro parte Consulum juratorum, Rationalis, & Syndici præfatorum asserentium, Universitatem prædictam eorum cura & gubernio maximè dirigi, ac illius Professorum, Lectorum, Præceptorum, Bidellorum, aliorumque officialium & ministrorum electionem & deputationem, necnon publicarum Cathedrarum hujusmodi, ac salariorum & mercedum assignationem, atque distributionem, ad se & nonnullos alios de ipsorum consilio existentes, pertinere, ac dictæ Præposituræ mensis Febr. fructus, redditus, & proventus, qui omnes pro una, videlicet Petro Ludovico Galcerando, etiam de Borja, Magistro militiæ S. Mariæ de Montesa, & S. Georgii Cisterc. Ord. in d. Regno Valentiæ institutæ, pro altera verò illorum medietatibus Joan. similiter de Borja, Præceptori præceptoriæ majoris d. Militiæ, ipsius Petri Ludovici nato, ex dispensatione Apostolica; necnon super eisdem pensio annua ducentorum ducat. auri de Camera Petro Ferra pariter de Borja Clerico, dilectis filiis, illos & illam annuatim percipientibus d. auctoritate reservati existunt, quatuor millium & quadringentorum ducat. auri similium se ext. prædictam val. ann. non excedere, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis ac aliis infrascriptis annuere, & desuper opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic Ideo Pont. petita concedit.

§. 4. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum an. val. sc. ext. præfatam, etiã beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & sæpe in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique hodie reservationẽ medietatis fructũ, reddituum, & proventuum Petr. Ludou. factã hujusmodi, quoad summam quingentarum librarũ monetæ Valent. dumtaxat eadem reservatione, quoad reliquã partem medietatis fructuum hujusmodi, ipsi Petr. Ludov. salva & illæsa remanente, ejusdem Petr. Ludou. ad hoc expresso accedente consensu, cassari & extingui, cassamque & extinctam fore & esse decerni, ac prædicto Thom. partem fructuum, redditum, & proventuum suppressæ Præposituræ mensis Febr. hujusmodi cassatæ similem, quæ ad valorem annuum dictarum quingentarum librarum ascenderet, ex tunc, ita tamen quod omnes & quæcumque aliæ assignationes sibi per d. Petr. Ludov. ex hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus, hactenus quomodolibet factæ, etiam cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur, nec d. Thomas quicquam ultra quingentas libras hujusmodi à Petro Ludovico & Joan. prædictis, ex fructibus, redditibus, & proventibus eis reservatis hujusmodi, quovis etiam alimentorũ vel congruæ sustentationis prætextu prætendere, ac hujusmodi partem, quæ ad summam quingentarum librarum similium dumtaxat ascenderet, simul vel successivè, in toto vel in parte, in d. Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo, vel alias quandocumque sibi placeret, etiam absque aliqua literarum Apostolicarum desuper conficiendarum, ac præsentium insinuatione, vel præsentatione, in unam vel plures personas Ecclesiasticas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentes & expectantes, per eundem Thomam nominandas, absque Præpositorum Cathedraticorum prædictorum vel quorumvis aliorum desuper præstando vel requirendo consensu, transferre valeret, reservari, concedi & assignari, necnon Consulibus, Juratis, Rationali, & Syndico prædictis, omnes & singulas expensas in supplicationis per nos super præsentibus gratiis signatæ, ac desuper conficiendarum, & præsentium literarum expeditione pro tẽpore factas, cujuscumque summæ & quantitatis forent, absque eo quod quicquam à Thom. & Petro Ludovico, ac Joan. & Petro Ferr. prædictis repetere possent, solvẽdi & præstandi licentiam elargiri concessimus. Cõsules, Juratos, Rationalem & Syndicum prædictos, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti

terdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, prædictæ Præposituram mensis Febr. quæ inibi beneficium, seu officium simplex, aut personatus vel administratio existit, & personalem residentiam non requirit, sive præmisso sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem d. Thomæ, vel cujusvis alterius de illa in Rom. Curia vel extra eam, etiã coram notario publico & testibus sponte factam, aut assecutionẽ alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem Apost. legitimè devoluta, ipsaque Præpositura mensis Febr. dispositioni Apostolicæ specialiter, vel aliàs generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio ad nos hac vice pertineat, d. Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò supprimimus & extinguimus, ac illius & aliarum suppressarum Præposituarum prædictarũ loco in d. Ecclesia Valent. decem & octo alias Præposituras, quæ ibidem simplicia officia, seu beneficia existant, ac etiã per Canonicos d. Ecclesiæ, seu dignitates, aut Capellanias, vel alia simplicia beneficia Ecclesiastica ibidem obtinẽtes, etiam unà cum ipsius Ecclesiæ Valent. Canonicatibus & præbendis, seu dignitatibus vel Capellaniis, aut aliis beneficiis hujusmodi absque dispẽsatione Apostolica obtinere possint, pro totidem Præpositis, sex videlicet primariis, & sex secundariis, ac reliquis sex tertiariis Cathedraticis nũcupandis, qui habitum & insignia per olim Præpositos mensium hujusmodi deferri solita gestare & deferre, ac ad illorum instar stallum in Choro, necnon locum in processionibus cæterisque actibus publicis & privatis omnibus & quibuscumque, non tamen capitularibus dictæ Ecclesiæ Valent. immediatè post illius Canonicos, juxta ordinem ad id eis præscribendũ habere, necnon apud d. Ecclesiam Valent. residendo, & divinis officiis interessendo, omnibus & singulis distributionibus quotidianis, tam diurnis quàm nocturnis, aliisque juribus, obventionibus, & emolumentis, in quibuscumque rebus consistentibus, & quocumque nomine nuncupatis (non tamen ex fructibus, redditibus, & proventibus aliarum undecim Præposituarum hujusmodi prædictæ mensæ Capitulari applicatis & appropriatis provenientibus) necnõ privilegiis, indultis, facultatibus, honoribus, præeminentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, cæterisque gratiis, tam spiritualibus quàm temporalibus, quibus Præpositi mensium hujusmodi, qui pro tempore fuerint, ratione dictarum Præposituarum suppressarum, apud ipsam Ecclesiam Valent. residendo, & divinis officiis interessendo, frui, potiri, & gaudere poterant & debebant, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere possint & debeant. Et quorum sex in primis, & alii sex in secundis, ac reliqui sex in tertiis singularum facultatum Theologiæ, & utriusque juris prudentiæ hujusmodi Cathedris eis ad id assignandis easdem facultates, pro una videlicet matutinis, altera verò medietatibus decem & octo Præpositorũ hujusmodi pomeridianis horis, publicè legere & interpretari teneantur auctoritate, & tenore præfatis etiã perpetuò erigimus & instituimus. Illisque sic erectis, & institutis, pro earum dote, ac illas pro tempore obtinentium sustentatione, omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obven. & emolumenta suppressæ Præposituræ mensis Febr. hujusmodi, per dilectos filios Capitulum d. Ecclesiæ Valentin. inter Præpositos Cathedraticos præfatos tantummodo, & forma infrascriptis distribuenda & repartienda, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuo applicamus & appropriamus. Quodque omnia & singula fructus, redditus, proven. jura, obven. & emolumenta suppressæ Præposituræ mensis Febr. hujusmodi, deductis prius illius oneribus quibuscumque, & salvis omnibus supradictis, in duodecim æquales partes, ac ex eis quinque inter primarios, & aliæ quatuor inter secundarios, ac reliquæ tres partes hujusmodi inter tertiarios Præpositos Cathedraticos præfatos proportionabiliter à prædictis Capitulo, singulo quoque quadrimestri, ut præfertur, dividi & repartiri debeant. Ita tamen, quod eorum singuli pro cujusque lectionis sibi incumbentis omissione, legitimo impedimento cessante, ratam partem portionis, quæ illius ratione facto justo calculo, aliàs ad ipsos pertineret, omnino amittant, illaque per Censorem seu Punctatorem ad id pro tempore deputatum retineri, ac pro una Rectori Universitatis, & alia ipsi Censori seu Punctatori, reliqua verò partibus Confraternitati pauperũ Scholariũ d. Universitatis irremissibiliter applicari debeat. Si verò Rector, aut Censor, seu Punctator præfati ratam partem eos tangentem acceptare recusaverint, eadem dictæ Confraternitati cedat.

Rectoris eligendi formam scribit.

§. 5. Et quia singulis triennio unus ex Lectoribus Cathedraticis d. Universitatis in illius Rectorem per Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum, ac nonnullos alios de eorum consilio existentes præfatos hactenus eligi consuevit, & ex longo rerum usu compertum sit non expedire, ut dictus Rector à gremio Lectorum Cathedraticorum hujusmodi assumatur, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus, pro tempore existentes Consules Jurati, Rationalis, Syndicus præfati, & alii ad quos electio hujusmodi pertinet, unum ex Canonicis d. Ecclesiæ Valentin. seu aliquam illius Dignitatum obtinentibus, non tamen de gremio Præpositorum Cathedraticorum præfatorum existentibus, in Rectorem ejusdem Universitatis de triennio in triennium, cum omnibus & singulis honoribus, favoribus, gratiis, prærogatibus, præeminentiis, facultatibus, jurisdictionibus, libertativis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, oneribus, & emolumentis pro tempore existenti Rectori d. Universitatis de jure vel consuetudine, aut ex privilegio, tam Apostolica, quàm Imperiali, & Regia auctoritatibus concesso, aut alias competentibus & competituris, eligere debeant, ipseque sic electus triennio sui Rectoratus elapso, in eo continuari seu confirmari, aut ad aliud triennium immediatè subsequens iterum eligi nullatenus possit.

Colla[illegible] eriam [illegible] turum [illegible] modum [illegible] nit.

§. 6. Quodque omnes, & singulæ Præposituræ præfatæ tam hac primavice à primæva erectione hujusmodi, quàm deinceps, quoties illas & earum quamlibet per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem pro tẽpore existentium Præpositorum Cathedraticorum præfatorum, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem præfatam, ac etiam in aliquo ex mensibus in quibus vacantium officiorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum collatio, & quævis alia dispositio nobis, & dictæ Sedi etiam per constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas reservata existit, seu pro tempore fuerit, aut etiam Ordinariis collatoribus per easdem constitutiones seu regulas, vel literas alternativarum, aut alia privilegia & indulta concessis hactenus, & in posterum concedendis, simul vel successivè vacare contigerit, sex primarum, & sex secundarum, ac sex tertiarum Cathedrarum Theologiæ, & utriusque Juris prudentiæ, hujusmodi lectoribus per Consules Juratos, ac Rationalem, & Syndicum, necnon alios ad quos electio & deputatio eorundem pertinet, prævio diligenti & rigoroso examine, ac alias juxta ipsius Universitatis instituta, & laudabiles consuetudines eligendis & deputandis, perpetuò affectæ sint, & esse censeantur: ac illis nominationem, & electionem Consulum Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac aliorum intervenire debentium, & solitorum præfatorum sine aliquo obstaculo, ac omni impedimento & tergiversatione cessante (postquam in ejus manibus Catholicæ fidei professionem, juxta articulos pridem à Sede præfata propositos expresse emiserint) conferantur, & assignentur, ac conferri & assignari debeant, nec duæ ex eis per unum insimul ullatenus obtineri debeant. Quodque singulæ Præposituræ hujusmodi sub nullis specialibus vel generalibus, etiam mentalibus, reservationibus, affectionibus etiam in corpore Juris clausis, necnon expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, aut aliàs disponendo, vel

vel aliis gratiis præventivis, per nos aut prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & dictam Sedem, vel ejus Legatos etiam conſideratione, & intuitu, ac contemplatione, ſeu ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, ac etiam S.R.E. Cardinalium vel aliorum Principum, & ex quacumque cauſa quantumlibet urgenti pro tempore factis, comprehendantur, nec etiam tanquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter revelari, nec illorum vacatione per reſignationem etiam ex cauſa permutationis, etiam apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per nos aut pro tempore exiſtentem Rom. Pont. vel Sedem hujuſmodi de illis provideri, aut alias quoquo modo diſponi poſſit, & quæcumque collationes, proviſiones, commendæ, & aliæ diſpoſitiones, quas ex nunc de cætero de Præpoſituris præfatis quibuſvis perſonis alias quam per dictum Rectorem, ad nominationem & electionem Conſulum Juratorum, Rationalis, Syndici ac aliorum jus nominandi & eligendi hujuſmodi habentium, quovis modo etiam per Sedem præfatam fieri contigerit, nullæ, & invalidæ, nulliuſque roboris & momenti ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro nullis, & infectis habeantur, nec cuiquam jus ſeu etiam coloratum poſſidendi titulum tribuant. Ad hæc nullus omnino Præpoſitorum præfatorum Præpoſituram per eum pro tempore obtentam in alterius quam dicti Rectoris manibus, & id quidem libere reſignare, aut dimittere, ſeu juri ſibi in eis vel ad illas competēti cedere, nec reſervationi fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, aut quotidianarum diſtributionum ejuſdem Præpoſituræ, ſeu alicujus partis eorum, aut penſionis annuæ ſuper eiſdem conſentire poſſit. Et quicumque ex ipſis Præpoſitis per tres menſes continuos à legendi munere ſibi pro tempore incumbente, legitimo ceſſante impedimento, per Rectorem, Conſules Juratos, Rationalem, & Syndicum prædictos approbando ceſſaverit, ex tunc dictis tribus menſibus elapſis, Cathedra ſibi aſſignata, & illi affecta Præpoſitura ipſo jure & facto, abſque alia declaratione perpetuo privatus ſit, & eſſe cenſeatur: indeque ſine ſpolii, & attentatorum vitio amoveri, ac Conſules Jurati, Rationalis, & Syndicus cum cæteris in electione intervenire ſolitis, alium in illius ſic privati & amoti locum, ad Cathedram hujuſmodi prævio examine, ac alias modo & forma præmiſſis eligere & deputare, Rector verò prædictus ſic electo & deputato Præpoſituram eidem Cathedræ affectam, tāquam per privationem & amotionem hujuſmodi vacantem, nullo alio facto examine, omnique exceptione & tergiverſatione ceſſante, conferre, & de illa etiam providere, ipſumque in corporalem poſſeſſionē Cathedræ, & illi aff.ctæ Præpoſituræ hujuſmodi, juriumque & pertinen. ſuorū quorumcumque inducere debeat. Quodque ſinguli Præpoſiti prædicti intra ſex menſes à die habitæ per eos poſſeſſionis ſuæ cujuſque Præpoſituræ, duodecim ad minus concluſiones earum facultatum quas lecturi ſunt, corā loci Ordinario, tanquam ejuſdem Univerſitatis Cancellario à Sede prædicta deputato, ac prædictis Capitulo tueri teneantur, alioquin eiſdem ſex menſibus elapſis, omnibus inſignibus ipſis ratione ſuarum Præpoſiturarum hujuſmodi competentibus donec, & quouſque eaſdem concluſiones, ut præfertur, ſuſtinuerint deſtituti remaneant.

rum ad-imis for-n ponit.

§. 7. Cæterum ut virtutis æmulatione majores fructus & progreſſus ibidem proveniant, ac cognitæ & ſpectatæ cujuſque doctrinæ convenientia præmia conferantur, quilibet Præpoſitorum prædictorum de inferiori ad ſuperiorem Cathedram, per mutuum concurſum, ſingulo quoque triennio admitti, & ſi rigoroſo examine prævio, magis idoneus repertus fuerit, ad ſuperiorē Cathedram hujuſmodi aſcendere, & eo caſu præpoſituram eidem ſuperiori Cathedræ affectam, tāquam ipſo jure & facto vacantem conſequi, alter vero evictus ad aliam ſibi adjudicandā Cathedram & illi affectam præpoſituram tranſire debeat. Singuli quoque Præpoſiti Cathedratici præfati, examini eorum qui ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magiſterii gradus, in ſua cujuſque facultate pro tempore promovebūtur, intervenire poſſint, ac eandem portionem ex emolumentis inde provenientibus, quam ſinguli alii examinatores, percipere debeant.

Diſtributiones diſtributiones quotidianas pro tempore quo legunt, incurrit.

§. 8. Et tam ipſi Præpoſiti quàm dictus Rector, omnibus illis horis, & temporibus, quibus ſuis officiis, & functionibus vacabunt, aut Scholarium diſputationibus, examinibus, promotionibus, aliiſque actibus publicis ſuæ cujuſque facultatis, & profeſſionis aſſiſtent, & intervenient, ad reſidendum in d. Eccleſia Valent. & illius Choro, ac intereſſendum divinis officiis minimè teneantur, & nihilominus diſtributiones quotidianas percipiant & lucrentur cum ea integritate, qua illas perciperent, & lucrarentur, ſi ſtatutis horis & temporibus hujuſmodi in ipſa Eccleſia Valent. & in illius Choro reſiderent & divinis officiis intereſſent.

Lectoris mu-nus circa li-tes, & prædi-cationes.

§. 9. Qui vero Præpoſituras primarum Cathedrarum hujuſmodi pro tempore obtinuerint, quando & quoties à præfatis Capitulo requiſiti fuerint, in omnibus, & ſingulis litibus, cauſis, & negotiis Eccleſiæ Valent. illiuſque Capituli hujuſmodi, tam cōjunctim quàm diviſim, (non tamen contra Univerſitatem Studii generalis, ac Communitatem, & Rempublicam Civitatis Valent. hujuſmodi) advocare, & patrocinari, ac conſilium, & operam fideliter præſtare, Theologi verò verbum Dei in ipſa Eccleſia Valent. prædicare, & concionari gratis, & abſque ulla prorſus mercede debeant, & teneantur, auctoritate, & tenore ſimilibus pariter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Archiepiſcopo & aliis dat facultatem condendi ſtatuta circa Lectorum ſervitia, &c.

§. 10. Necnon pro tempore exiſtentibus Archiepiſcopo Valent. tanquam Cancellario ſeu ejus Vicario, ac Rectori Univerſitatis, necnon Juratis Conſulibus, Rationali, & Syndico Civitatis Valent. cæteriſque jus eligendi hujuſmodi habentibus, ut vocatis, & adhibitis ſecum aliquibus d. Eccleſiæ Valent. Canonicis, litterarum ſcientia ac rerum uſu prædictis, quos ad hoc duxerint eligendos, ac alias juxta facultatem eis à præfato Alexandro prædeceſſore conceſſam, quæcumque alia ſtatuta, ordinationes, & decreta, ad electionem, deputationem, qualitates, onera, & ſervitia Lectorum Cathedraticorum hujuſmodi pertinentia, ac alias in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna, licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilii Trid. decretis non contraria condere, eaque poſtquam condita fuerint, quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutare, corrigere, reformare, alterare, moderari, interpretari, ac in toto vel parte revocare, atque alia de novo edere, liberè & licitè valeant, auctoritate & tenore præfatis de ſpeciali gratia indulgemus.

Clauſulæ præſertim-vas apponit.

§. 11. Decernentes præmiſſa omnia, necnon præſentes literas, nullo unquam tempore, etiam ex eo quod cauſæ propter quas emanarunt, coram Ordinario loci, etiam tanquam Sedis præfatæ delegato, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ad id intereſſe habentes vocati non fuerint, neque ipſi illis conſenſerint, aut alio quocumque prætextu, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus vel controverſiam revocari, aut adverſus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, nec ſub quibuſvis unionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, ſeparationum, diſmembrationum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, aliarumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per nos ſeu alios Rom. Pont. ſucceſſores noſtros, aut Sedem hujuſmodi, etiam cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis pro tempore factis, etiamſi de eiſdem præſentibus, ac earum toto tenore & data ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio fiat, comprehendi, ſed tanquam in fidei Catholicæ, & divini cultus favorem, ac publicam utilitatem & ſalutem conceſſa, ſemper valida & efficacia fore, ac quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtituta, repoſita, & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam ſub datā per Conſules Juratos, Rationalem, & Syndicum præfatos, eorumque ſucceſſores, ac alios, quos ipſæ præſentes literæ concernent in futurum, eligenda, conceſſa eſſe.

Clauſulæ ſublatarum addit.

§. 12. Sicque per quoſcumque Judices Ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum hujus conſtit. deputatio.

§. 13. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Valentin. & Epiſcopo Oriolen. ac dilecto filio Archidiacono Eccleſiæ Valentin. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Conſulum Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac Præpoſitorũ prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, ipſoſque Conſules Juratos, Rationalem, & Syndicum, ac Præpoſitos pro tempore exiſtentes, cæteroſque omnes, quos eædem præſentes quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, illis omnibus & ſingulis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex ipſis deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiã ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas contrariorum derogatorias ſubdit.

§. 14. Non obſtantibus priori voluntate noſtra, & aliis præmiſſis, ac Lateranen. Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis: necnon piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, etiam illa qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatẽ, vel diœc. niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœc. ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede præfata deputati extra Civitatem, vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiæ Valent. & Univerſitatis hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac ipſius Eccleſiæ Valent. Præſuli, pro tempore exiſtenti, necnon Capitulo, Rectoribus, Cõſulibus Juratis, Rationali, & Syndico prædictis, ac quibuſvis aliis perſonis, ſub quibuſcumque ten. & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum inſtantiam, ſeu etiam proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus cõtrariis quibuſcumque. Aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de officiis d. Eccleſiæ Valent. ſpeciales, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidẽ literas, & proceſſus habitos per eaſdem, ac inde ſecutã quæcumque, ad dictam Præpoſituram menſis Febr. volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem officiorum vel beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis ten. habenda ſit de verbo ad verbum in noſtris literis mentio ſpecialis, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadẽ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 3. Kal. Novemb. Pontꝫ noſtri anno 1. *Dat. P. A die 30. O*

Anno Incarnationis Dominicæ 1585. die 31. Octobris, Retroſcripti Thomas, per Illuſtriſſ. & Revcrendiſſ. D. Petrum Card. de Deza nuncupatum, reſignationi ad effectum ſuppreſſionis erectionum, & applicationis retroſcriptarum, & Conſules Jurati, Rationalis, & Syndicus Civitatis Valentiæ, per Ioan. Baptiſtam Vives, eorum reſpectivè Procuratores, ac litterarum expeditioni conſenſerunt, &c. *Publicat.*

Pro Paride Doria Joan. Baptiſta Zianus.

Ampliatio Collegii ſeptem Notariorum Sedis Apoſtolicæ antiquitus inſtituti, ad numerum duodecim, cum gratiarum & privilegiorum extenſione pro ipſis ſeptem Notariis. XII.

Hi Notarii, Protonotarii nuncupantur, ut ſup. in conſt. 4. Pii II. Cum ſervare, *ubi de ipſorum & Epiſcoporum præcedentia definitio habetur.*

Prædictis ſeptem Notariis hic idem Pontifex exemptionem à gabella pro ſex doliis vini elargitus eſt in alio ſpeciali diplomate ſub die 22. Februarii 1586. expedito, quod hic inſerere conſulto prætermiſi.

S I X T V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A 1585*

Proœmium.

ROmanus Pontifex Chriſti Vicarius, uti prudens paterfamilias providere animadvertens in agro Dominico multam meſſem eſſe, ut opus Domini recte & ſine confuſione adimpleatur, ſingulis curas partitur, & officia diſtribuit, & ea nonnunquam pro felici ipſius agricultura & directione adauget, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Collegium Protonotarum inſtit. fuit ad Eccleſiæ ſcribend.

§. 1. Hinc eſt quod Nos volentes Collegium Notariorum Sedis Apoſtolicæ de numero participantium, quod olim per felic. record. Clementem I. Antherum etiam I. & Julium ſimiliter I. prædeceſſores noſtros, ad res Martyrum, & quæcumque ad Eccleſiam pertinerent fideliter deſcribenda, & deſcripta Scriniis Eccleſiæ recondenda inſtitutum, ordinatum, & deſtinatum fuit, ad Romanæ Eccleſiæ decorem, & ornamentum (ut par eſt augere) dictis, & aliis rationalibus de cauſis animum noſtrum moventibus.

Quod Pontif. extendit 12.

§. 2. Ultra ſeptem Notariorum de numero participantium officia ad præſens in d. Collegio exiſtentia, quinque alia ſimilia officia, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò erigimus & inſtituimus pro duodecim Notariis. Ita quod deinceps quinque alii viri per Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pont. eidem Collegio Notariorum adſcribendi, & deputandj, unà cum ex nunc exiſtentibus Notariis unum corpus, Collegium integrum, & indiſtinctum conſtituant, & efficiant, & duodecim officia pro duodecim Notariis, omni prorſus inter eos ſublata differentia, omnino ſimilia & æqualia, in omnibus & per omnia, ejuſdemque juris, poteſtatis, juriſdictionis & auctoritatis exiſtant.

Omnes inſdem & pr tariſque exornat.

§. 3. Ipſumque Collegium ſic auctum & inſtitutum, & in unum corpus prorſus redactum; & duodecim Notarii prædicti pro tempore exiſtentes, eiſdem privilegiis, exemptio

exemptionibus, facultatibus, prærogativis, & gratiis quibuſcumque ubique indifferenter potiantur, utantur, & gaudeant, quibus antea ipſum Collegium, & ſeptem illius Notarii quovis modo, conjunctim, vel ſeparatim potiebantur, utebantur, & gaudebant, necnon redditus, proventus, emolumenta, & omnia alia ſingula, tam ex communi miſſa, quàm alibi quocumque tempore debita, & debenda, ordinaria, extraordinaria æqualiter percipiant, ac munera, functiones, & officia, tam publica, quàm privata ſemper ſortiantur, & obtineant, exerceant, & aſſequantur, prout priùs ante auctionem ad duodenarium numerum hujuſmodi Collegium ipſum, & illius ſeptem Notarii habebant, percipiebant, & obtinebant, perinde ac ſi à principio Collegium prædictum ſic auctum, ac cum antiquo confuſum, unitum, & incorporatum, & illius officia pro 12. Notariis inſtituta fuiſſent. Statuentes quod perpetuis futuris temporibus d. Collegium habeat duodecim Notariatuum officia inter ſe promiſcua, & confuſa, ita quod quinque Notarii eidem Collegio adſcribendi cum aliis ſeptem nunc exiſtentibus omnino pares, & æquales exiſtant, & nullum inter eos diſcrimen, neque differentia prioritatis, potioritatis, & antiquioritatis adſit, quo poſteriores à prioribus, vel alter ab altero diſcernantur, ita quod adveniente vacatione, ſive antiquorum, ſive augmentatorum, ſemper in ſupplicatione exprimatur quod unum duodecim ex officiis Notariorum vacat, alioquin Notarii nequaquam admittere teneantur.

...um red... ...is aſ...

§. 4. Et inſuper ut duodecim Notarii prædicti onera ſibi incumbentia ſupportare, & juxta ipſorum qualitatem, & dignitatem decentius ſe ſuſtentare valeant, providere volentes, redditum annuum mille nongentorum, & octoginta ſcut. monetæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Dohanæ, & Theſaurariæ noſtri patrimonii, per pro tempore exiſtentem Dohanerium, & Theſaurarium ejuſdem patrimonii ſingulis menſibus pro rata maſſæ communi dicti Collegii perſolvendum, ita quod liceate idem Collegio, & duodecim illius Notariis poſthac, una cum aliis ipſius Collegii redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ibi hucuſque aſſignatis, ſeu in futurum aſſignandis, aut quovis modo proveniendis, illum percipere, exigere, & levare, ac inter eos æquis portionibus diſtribuere, & dividere, motu, & auctoritate ſimilibus perpetuò applicamus, illumque cum omnibus aliis redditibus, & emolumentis confundimus. In recompenſam vero d. annui redditus Dohanæ, & Theſaurariæ prædictis affictum, ſeu redditû annuum terræ noſtræ Bladæ Viterbienſis diœc. qui eſt ſcut. mille centum, & octoginta, & alia octingenta ſcuta ſimilia ex reſiduo gabellæ civitatis noſtræ Spoletanæ, d. ſummam ſcutor. mille nongentorum, & octoginta conſtituentia, etiam pro majori ipſius Dohanerii, & Theſaurarii cautela perpetuò concedimus, & aſſignamus. Decernentes prædicta omnia, & ſingula ab omnibus ad quos ſpectat prorſus obſervari, & adimpleri debere, & præſentes literas vim validi, & efficacis contractus inter Sedem, & Cameram Apoſt. ac noſmetipſos, & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. ex una, & Collegium, ac ſingulos duodecim Notarios hujuſmodi, illorumque ſucceſſores, vel cauſam ab eis habentes, ex altera partibus ſolemniter, & legitimè ſtipulati perpetuo obtinere, dictaque Cam. ad eoſdê Notarios omnes & ſingulos in juribus prædictis tuêdos, & ab omni incommodo, læſione, lite, cauſa, & controverſia immunes, indemnes, & exemptos conſervandos teneri, & obligatam eſſe.

Clauſula ...a.

§. 5. Et ſic per quoſcumque Judices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper bis à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Aſſecuratio ...e aſſigna...is.

§. 6. Et pro prædictis omnibus, & ſingulis firmiter obſervandis, & adimplendis, ac pro potiori Collegii duodecim Notariorum prædictorum, tam pro pecuniis, quas pro Cameræ, & Sedis prædictarum occurrentibus neceſſitatibus jam ſolverunt, & in poſterum ſolvent, quam pro fructibus, redditibus, & proventibus ſibi aſſignatis, quæ nunquam in ſortem principalem computari volumus, ac damnis, expenſis, & intereſſe paſſis, factis, patiendis, & faciendis, omnia & ſingula d. Cameræ bona mobilia, & immobilia, jura, actiones, & emolumenta, ac redditus, proventus, præſentia & futura, ita quod liceat propria ipſius Collegii auctoritate, nullo alio à Nobis, ſeu pro tempore exiſtente Romano Pontifice deſuper expectato mandato, licentia, ſeu decreto, dictorum bonorum, reddituum, ſeu proventuum pro dictis pecuniis, damnis, expenſis, & intereſſe, poſſeſſionem capere, & retinere, Motu, & auctoritate ſimilibus obligamus, & hypothecamus.

Executoris hujus Bullæ deputatio, & facultates.

§. 7. Quocirca Venerabili fratri noſtro Alexandro Epiſcopo Oſtienſi Card. Farneſio nuncupato, ejuſdem S. R. E. Vicecancell. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſe per ſe, vel alium, ſeu alios, faciat quinque Notarios prædictos ſic auctos, ſi & poſtquam per Nos, aut pro tempore exiſtentem Romanum Pont. ad id deputati fuerint, ad quinque officia hujuſmodi adinſtar aliorum ſeptem Notariorum, abſque aliqua prorſus differentia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, ſalaria, & emolumenta, juxta præſentium tenorem, & continentiam admitti, eiſque de emolumentis prædictis integrè reſponderi, ac eaſdem præſentes literas ab omnibus ad quos ſpectat in futurum, inviolabiliter obſervari. Non permittens Collegium, & duodecim Notarios prædictos, ſeu eorum aliquem, à quoquam deſuper moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & alias de quibus ei videbitur pœnas compeſcendo, adhibito etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula contrariorum derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtræ Cancellariæ regula de non tollendo jure quæſito, necnon Cameræ, & Collegii prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis Cameræ, Collegio, & Notariis prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorûque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficiêter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcûque.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 16. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno 1.

Dat. P. A. 1. die 16. Nov.

Die 15. Januarii 1580. Ex decreto in Cam. Apoſt. facto admiſſa, & regiſtrata fuerunt prainſerta Litera Apoſtolica.
Andreas Martini.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Sequuntur Privilegia pro ſupradictis ſeptem Notariis antiquioribus.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1585.

Proœmium.

LAudabilis Sedis Apoſt. rectitudo, quæ in ſuis actibus provida circumſpectione dirigitur, non immeritò eos gratia, & favore proſequitur, quos ſibi operoſæ eorum diligentiæ ſtudium continuo impendere cognoſcit, ac ea quæ illis per prædictam Sedem conceſſa fuiſſe dicuntur, ut firmiora perſiſtant, Romanus Pontifex in eadem Sede conſtitutus libenter approbat, & confirmat, aliaſque deſuper diſponit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Collegium 7. Notariorum ſedis Apoſt. abhinc inſtitutum fuit.

§. 1. Sanè cum ſicut accepimus Collegium ſeptem Notariorû de numero participantium nuncupatorum, olim per fel. rec. Clem. I. Antherum etiam I. & Julium ſimiliter I. Rom. Pont. prædeceſſores noſtros ad martyrum geſta, & quæcumque ad Romanam Eccleſiam pertinerent fideliter deſcribenda, & deſcripta recondenda, ordinatum, & inſtitutum fuerit, ipſiſque in ſeptem Urbis regionibus diviſis, tam à prædictis, quàm aliis Romanis

Pontificibus, etiam prædecessoribus nostris, ut creditur, quamplurima privilegia, honores, gratiæ, præeminentiæ, & prærogativæ concessa fuerint, ipsique Notarii abinde citra, omnibus Romanis Pontificibus præfatis, tam in eorum capella, quàm in aliis publicis locis, ubi iidem Pontifices interfuerint, uti illorum Prælati domestici inservierint, & ad diversas legationes, & officia missi, illa laudabiliter exercuerint.

Cui hic Pont. confirmat emolumenta, & privilegia aliàs concessa.

§. 2. Propterea non solùm prædictum Collegium in sua antiquitate, & nobilitate, ut par est, conservare, sed etiam majoribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu proprio, non ad dictorum Notariorum, seu alicujus eorum, vel etiam alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra liberalitate Collegio hujusmodi, eisdemque septem Notariis nunc, & pro tempore existentibus, & eorum cuilibet omnia, & singula privilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, favores, facultates, præeminentias, decreta, declarationes, & indulta quæcumque, per quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros ipsi Collegio, & illius Notariis concessa, quatenus sint in usu, & Concilii Tridentini decretis minimè contraria, nec sub ullis revocationibus comprehensa, necnon omnia, & singula redditus, jura, emolumenta quæcumque d. Collegii per ipsos septem Notarios hucusque habita, & percipi solita, sicuti ea justè, & pacificè possident, Apost. auctoritate tenore præsentium confirmamus, illaque eis de novo concedimus, & innovamus.

Doctorandique facultatem concedit.

§. 3. Ac nunc, & pro tempore existentibus Notariis dicto numero, & eorum cuilibet, quoscumque qui in Jure canonico, & civili, seu altero eorum per diligentem examinationē per se adhibitam, & assumptis secum duobus, aut tribus illius scientiæ, & facultatis Doctoribus, sciētia, & moribus idonei, & sufficientes fuerint, in utroque, seu altero jurium hujusmodi; quos verò in Theologia, non tamen alicujus Ordinis regulares, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate studuisse, ac per similem examinationem duorum, aut trium, & per eos eligendorum Doctorum, seu Magistrorum facultatis in qua studuerunt, coram eis, vel aliquo eorum habendam ad Magistrorum, seu Doctorum eorundem attestationem eis faciendam peritos, ac scientia, & moribus præfatis, ad hoc idoneos, & sufficientes esse repererint, de eorundem Doctorum, seu Magistrorum, quoad præmissa omnia consilio, & assensu in Theologia, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate hujusmodi ad Baccalariatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii gradus promovendi, & illis in eis legendi, & alios actus ad personas in hujusmodi gradibus constitutas quomodolibet pertinentes faciendi, auctoritatem concedendi, & ipsorum graduum solita insignia eis, qui eisdem auctoritatibus, facultatibus, & privilegiis, ac si hujusmodi gradus in aliqua etiam famosa Universitate suscepissent, præterquam quoad habilitatem ad Cathedrales Eccles. utantur, & gaudeant conferendi.

Notarios ejùd creandi.

§. 4. Notariosque, & Tabelliones publicos creandi, ac creatos de Tabellionatu, & Notariatus officiis hujusmodi per pennam, & calamare, ut moris est, recepto prius ab eis solito juramento, investiendi.

Spurios legitimandi ad successionem bonorū etiam Eccles.

§. 5. Cum spuriis, bastardis, manseribus, incestuosis, & aliis ex quovis illicito, & damnato coïtu procreatis, ut in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quàm ab intestato, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, aut ex fideicommisso, vel alia de jure valida dispositione, & citra bona emphyteutica, & feudalia, Ecclesiastica, aut ex fructibus, aliisque rebus Ecclesiast. confecta, vel per Ecclesiam acquisita, necnon derogationem constitutionis fel. rec. Pii Papæ V. similiter prædecessoris nostri in illegitimos emanatæ, succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quosvis honores, dignitates, & officia, publica, vel privata assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, ac si de legitimo matrimonio procreati essent, liberè, & licitè valeant dispensandi.

Statuta pro Collegio condendi.

§. 6. Necnon statuta, & ordinationes d. Collegii prosperum statum concernentia condendi, & pro tempore condita restringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur, in totum, vel partem delendi, & alia de novo ordinandi, eaque sub pecuniariis eidem Collegio applicandi, & aliis etiam suspensionis à perceptione emolumentorum distribuendorum arbitrio d. Collegii pœnis, per deputandos per ipsum Collegium exigendis, observari faciendi, auctoritate, & tenore præsentis tribuimus facultatem, & potestatem.

Famili Papæ, Prælati mestici declaran

§. 7. Eosdemque Notarios de numero hujusmodi veros, & indubitatos familiares, continuos commensales, ac Prælatos domesticos nostros, & pro tempore existentis Rom. Pont. existere, eisdemque privilegiis, & gratiis, quibus veri, & intimi familiares utuntur, potiuntur, & gaudent, necnon ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, sine ulla differentia uti, potiri, & gaudere posse.

Panem & loc Cavali habean

§. 8. Ac illis panem honoris ejusdem bonitatis, & qualitatis, prout eisdem intimis familiaribus, & dilectis filiis Cam. Apost. Clericis dari consuevit, dandum, ac ipsis, & eorum cuilibet, obitus, & coronationis Rom. Pontificis temporibus vestes lugubres ratione obitus, & violaceas ratione Coronationis hujusmodi assignandas esse, & in Cavalcatis Pontificalibus duos ex ipsis Notariis equitare cum mantellonibus immediatè post Prælatos assistentes, si voluerint, liberè posse decernimus.

Litera gratis expedia

§. 9. Eisdemque Notariis pro tempore existentibus, ut singulæ pro eorum quolibet literæ Apostolicæ, etiam sub plumbo, super omnibus, & singulis quorumcumque, cum cura, & sine cura, sæcularium, vel quorumvis Ordinum regularium, beneficiorum Ecclesiasticorum, etiamsi Canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia, & dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitan. post Pontificales majores, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis principales fuerint, & ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint qui per electionem assumi, eisque cura immineat animarum, ac etiam ipsarum Cathedralium, vel Metropolitan. aut Patriarchalium Ecclesiarum provisionibus, commodis, ac fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum, necnon pensionum, annuarum super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus, reservationibus, & aliis gratiis, etiam per Cameram, vel Cancellariam Apostolicam gratis expedire possint, de speciali gratia indulgemus.

Emolum hic a sig nu qu dimin

§. 10. Et insuper, quod pro singulis quarumcumque Cathedralium, Metropolitan. & Patriarchalium Ecclesiarum, necnon monasteriorum, cæterorumque beneficiorum pro tempore facien. expeditionibus, quarum ratione taxa d. Collegio solvi solet, semper eidem Collegio jura prædicta omninò solvi debeant, ita quod in quibuscumque gratiis, & mandatis à nobis, & pro tempore existente Rom. Pont. emanandis, etiamsi per ea expeditiones hujusmodi, sive per Cameram, sive per Cancellariam, aut viam secretam gratis ubique fieri concessum sit, nihilominus jus semper integrum, & illæsum prædicto Collegio reservatum esse censeatur, nec expeditio fieri possit, nisi priùs solutis juribus præfati Collegii, quodque nullo modo, nulloque tempore præmissis, quamquam per nos, & successores nostros prædictos specialiter, & expressè ex quavis causa illis derogatum fuerit, derogatum esse prætendi valeat, quinimò jura ipsa dicto Collegio integrè, ut præfertur, solvi debeant, auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuò statuimus, & ordinamus.

Licen ferendi pro ipsi eorum liarbu

§. 11. Præterea eorundem septem Notariorum, & cujuslibet eorum consanguineis, affinibus, & familiaribus continuis commensalibus actu inservientibus, quod quælibet arma, non tamen brevioris mensuræ, alias prohibita, tam per Urbem, quàm totum Statum Ecclesiasticum hujusmodi, absque aliqua speciali licentia deferre possint, quibusvis prohibitionibus, & bannimentis nequaquam obstantibus, à quibus semper exempti, & excepti sint, & esse censeantur, ipsorumque listis desuper dandis ministri justitiæ Urbis, & locorum status hujusmodi credere, & acquiescere debeant.

Facul standi de acq ex bon cleſiaſt prædic Urb. mil

§. 12. Iisdemque Notariis, & eorum cuilibet, ut de quibuscumque eorum bonis, mobilibus, & immobilibus, per eos tam ex Ecclesiis, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis, & hospitalibus, vel aliis piis locis, cujusvis etiam privilegiati Ordinis, seu Militiæ existentibus, per eos obtētis, ac

ac obtinendis, aut alias quomodolibet, licitè tamen acquisitis, & acquirendis, etiamsi juxta piæ mem. Sixt. IV. Jul. II. Leonis X. & aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum desuper expeditas literas immobilia bona non possederint, etiam in dicta Romana Curia, & extra eam testari, & de eis inter quascumque personas utriusque sexus, non tamen illegitimas, aut alias incapaces, gratis & absque alicujus compositionis solutione disponere, testari, codicillari, & ea etiam inter vivos erogare, concedere, & donare, ac testamenta, dispositiones, & concessiones hujusmodi, etiam dimisso Notariatus officio usque ad summam duorum millium ducatorum auri de Camera, quoad bona Ecclesiastica, & aliis beneficiis prædictis acquisita, facere, libere, & licitè valeant plenam, & liberam auctoritate & tenore prædictis concedimus licentiam, & facultatem.

§. 13. Eosdemque Notarios à quorumcumque Ordinariorum locorum, & illorum omnium judicum jurisdictione, potestate, superioritate, & dominio, ita ut Ordinarii, & alii prædicti eorumque officiales, & Vicarii, ac quicumque alii Judices nullam in eos, etiam ratione delicti contracti, aut rei de qua agi contigerit, superioritatem, potestatem, jurisdictionem, vel dominium valeant exercere, aut excommunicationis, vel alias sententias, censuras, & pœnas proferre, nisi de nostro, seu pro tempore Romani Pontificis mandato, ipsique in flagranti aliquo delicto deprehendantur, penitus eximimus, & totaliter liberamus, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ jurisdictioni, & potestati dumtaxat immediatè subjicimus. Inhibentes locorum Ordinariis, & aliis cujuscumque qualitatis, & dignitatis Judicibus, ne prædictos Notarios aliquo colore, vel causa, nisi de nostro pro tempore existentis Romani Pontificis mandato, vel in flagranti delicto, ut præfertur repertos, aliquo modo molestare, inquietare, capi facere, processare audeant, vel præsumant, irritum & inane decernentes quicquid, si secus ipsi, aut eorum quispiam præsumpserit attentare.

§. 14. Quodque dicti septem Notarii Collegialiter congregati, unum Notarium quolibet anno sine Notariorum prædictorum participantium præjudicio, & absque exemptionibus, & privilegiis ipsis septem Notariis concessis, ita quòd illis non gaudeant, creare.

§. 15. Necnon qui ex dictis septem Notariis utriusque juris Doctores fuerint, utriusque Signaturæ Referendariorum numero adscribantur, & unus ex eis antiquior in Signatura gratiæ semper assistere possit.

§. 16. Ac in quibuscumque actibus in consistorio publico pro tempore faciendis, unus sit accersendus Notarius, qui & alii ibi præsentes Notarii si rogentur instrumentum ad perpetuam rei memoriam conficiant, cui omnibus aliis instrumentis, & scripturis quibuscumque acta publica, quibus intervenerint concernentibus, unius ex eisdem Notariis manu subscriptis, ac suo sigillo munitis, absque testibus, plenaria fides in judicio, & extra ubique locorum omnino adhiberi debeat.

§. 17. Et cum Notariatus officia hujusmodi ad res Martyrum describendas antiquitus, ut præfertur, instituta sint, quod unus eorundem Notariorum in Canonizatione Sanctorum, ac etiam in fabricando desuper processu conjunctim unà cum uno ex causarum Palatii Apostolici Auditoribus intervenire, & procedere.

§. 18. Illisque omnibus, & eorum singulis Consistoria publica, & Capellæ à Cursoribus intimari, ac eis Capella, & omnibus actibus Candelas, Agnus Dei, & palmas ejusdem qualitatis, & quantitatis, prout Episcopis assistentibus de more fieri solet.

§. 19. Necnon aureas, argenteasque monetas in die Coronationis cujuslibet Romani Pontificis dictæ Cameræ Clericis dari solitas, eisdem septem Notariis, & eorum singulis in signum honoris distribui, & dari.

§. 20. Duoque ex illis si Princeps, & eorum Oratores, & Patriarchæ, necnon Archiepiscopi, & Episcopi assistentes desint, à Magistris cæremoniarum ad nostram, & pro tempore existentis Romani Pontificis caudam deferendam cæteris Prælatis in illis actibus in quibus ad ipsos spectat, & Baronibus postpositis assumi.

§. 21. Et qui ex eis in Presbyteratus ordine constituti fuerint, in Missis solemnibus mitra, & quibuscumque aliis Pontificalibus insignibus, etiam in Cathedralibus Ecclesiis, de illorum tamen Præsulum, si præsentes sint, si verò absentes, absque eorum consensu, etiam illis irrequisitis extra dictam Curiam uti. *quando utantur.*

§. 22. Necnon quilibet eorum septem Notariorum nunc, & pro tempore existentium, ut sibi habere liceat Altare portatile cum debita reverentia, & honore, super quo in locis ad hoc convenientibus, & honestis, etiam non sacris, ac etiam ordinaria, vel Apostolica, seu utraque auctoritate, ex quavis causa interdictis, seu etiam tempore cessationis à divinis, dummodo causam interdicti hujusmodi non dederit, etiam ante diluculum, & etiam circa meridiem in illius, & domesticorum, & familiarium suorum præsentia Missam per se, vel quemcumque sæcularem, vel cujusvis Ordinis regularem Sacerdotem idoneum, ab Ordinario approbandum, celebrari facere, illique interesse, & eam audire liberè, & licitè valeat. *Altare quo portatile.*

§. 23. Quodque iidem nunc, & pro tempore existentes septem Notarii, & eorum singuli, qui jam per decennium officium Notariatus hujusmodi obtinuerint, quique in futurum saltem per prædictum tempus à die quo in Collegium eorundem Notariorum admissi fuerint computandum illud obtinuerint, si fortè illud resignaverint, nihilominus Notarii sint, & vocentur, eisdemque honoribus, præeminentiis, antelationibus, privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, aliisque omnibus præmissis ad quinquennium tantum utantur, perinde ac si in dicto Collegio adhuc essent; qui tamen Rochettum, præterquam extra Urbem non deferant, nec locum in Capella habeant, alios tamen Prælatos immediatè post Notarios incedendo, præterquam causarum dicti Palatii Auditores, & Cameræ Apostolicæ Clericos, procedant, auctoritate, & tenore præmissis concedimus pariter, & indulgemus. *Post decennii etiam dimisso officio Notariis remanente.*

§. 24. Mandantes dilectis filiis Vicecancellario, Camerario, Summatori, & dictæ Cameræ generali Auditori, Clericis, Thesaurario, ac ejusdem Urbis Gubernatori, Senatori, necnon Legatis, Vicelegatis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, & Gubernatoribus quarumcumque Civitatum, Castrorum, & locorum dicti Status Ecclesiastici per Collegium dictorum septem Notariorum pro tempore existentium, & eorum singulos eligendis, ut eorum singuli per se, vel alium, seu alios auctoritate nostra dictis septem nunc, & pro tempore existentibus Notariis in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistant, faciantque eos, & eorum singulos quoties pro ipsorum parte super hoc fuerint requisiti, omnibus & singulis præfatis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos, & eorum aliquem, per quoscumque desuper quomodolibet indebitè molestari, inquietari, aut impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Decernentes præmissa omnia, & singula perpetuò valida, & efficacia existere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, ac ab omnibus observari, & sic & non aliter per eosdem Cardinales, & Auditores, aliosque Judices, & Commissarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Executorum hujus Bullæ deputatio, & facultates.*

§. 25. Non obstantibus Sanctæ memoriæ Symmachi, & Innocentii IV. Pauli II. & aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum contra exemptos editis, & prædictis, aliisque Apostolicis, ac in generalibus, provincialibus, & synodalibus, & præsertim Trident. non tamen quoad exemptionem ab eo sublatam, Conciliis editis generalibus constitutionibus, & ordinationibus, legibus, statutis nostris, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, vel aliis Extravagantibus quibuscumque editis, generalibus constitutionibus, privilegiis quoque, indultis, *Clausula contrariorum derogatoria.*

& literis Apoſtolicis, quibuſcumque Romanæ Curiæ officialibus, Collegiis, eorumque perſonis per quoſcumque prædeceſſores noſtros, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis declarationibus, & decretis, etiam talibus quod illis nullatenus, vel niſi de eorum quorum intereſt, expreſſo conſenſu, & fratrum noſtrorum conſilio, etiam conſiſtorialiter habito, aliiſque modis, & formis ibi traditis uſquequaque ſervatis derogari poſſit, etiamſi inter alia caveatur expreſsè, quod ſi eis derogari contingat, derogatio hujuſmodi non valeat, niſi talis intentio derogandi aliquibus perſonis tunc expreſſis per diverſas in forma Brevis literas cum intervallo unius menſis, ſeu alterius temporis eis præſentata prius, & intimata, ac inſinuata fuerit, ac aliis quomodolibet conceſſis, & concedendis. Quibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmiſſorum omnium harum ſerie ſpecialiter & expreſsè motu pari derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum. §. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu pro tempore exiſtentis Decani, ac antiquioris ex dictis ſeptem Notariis ſubſcriptis, & præfati Collegii ſigillo munitis, eadem fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. P. An. 1. die 5. Febr. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Nonis Februarii, Pont. noſtri anno 1.

Admiſſio, & regiſtratio in Cam. Apoſt. *Die 14. Aprilis 1586. præſentes litere Apoſtolice præſentata fuerunt in plena Camera Apoſtolica, & die 18. ejuſdem, Camera ipſa referente Reverendiſſimo D. Alexandro Glorierio dicta Camera Clerico, & Iudice ad id dicta die 14. ſpecialiter deputato, citato prius Magnifico D. Ioannebernardino Piſcina ipſius Camera generali Commiſſario, illas admiſit, & regiſtrari mandavit, prout regiſtrata fuerunt libro primo ſignaturarum Sanctiſſ. Domini Noſtri penes me infraſcriptum dicta Camera Notarium.*

Tydæus de Marchis.

XIII. Inſtitutio Archiconfraternitatis Chordigerorum S. Fr. Chordam per Fratres ejus Ordinis geſtari ſolitam, devotè deferentium, cum indulgentiarum conceſſione, & alias Confraternitates aggregandi poteſtate.

Quoad Indulgentias, vide novam conſtitutionem Pauli V. mox edendam, quam firmatam vidi ſub die 2. Martii 1607. Et quoad facultatem aggregandi, vide formam traditam à Clem. VIII. infrà in ſua conſt. 115. Quæcumque.

Edita A. D. 1585. & 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi Dominico præſidentes, inter curas multiplices quæ ex Paſtoralis officii miniſterio nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Chriſti fidelium, præſertim ſub ſuavi Religionis jugo, & vexillo Altiſſimo famulantium animarum ſalus cum divini cultus incremento proveniat, ipſoſque Chriſti fideles, ut eorum vota ad id faciliùs concurrant, ſpiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus, in apricum eis adducendo, juſtos variis ſignis, & miraculis coruſcantes invitamus, & confovemus, ac alias deſuper diſponimus, prout ad eorundem Chriſti fidelium ſpiritualem devotionem conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

S. Franciſcus §. 1. Cum itaque B. Franciſcus, à quo Ordo dilectorum filiorum fratrum Minorum inſtitutus fuit, quique inter cæteros in numerum Sanctorum cooptatos, ſignis, & miraculis maximè claruit, ita vixerit, ut penè omnes ad ſui devotionem & imitationem pertraxerit, multique ex ipſis Chriſti fidelibus chordam ſimilem ei, qua ipſe dum in hoc ſæculo verſaretur, cinctus erat, hodie deferant, quin etiam plures ejus laudabile inſtitutum amplexi, & ſub ſuavi jugo Religionis ab eo inſtitutæ, diverſiſque Sanctæ Romanæ Catholicæ Eccleſiæ Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, poſtea ad ſummi Apoſtolatus apicem evectis illuſtratæ militantes, tantumque virum imitati, in numerum eorundem Sanctorum relati fuerint.

Ordinis … norum … tatur, … calis … & San… numero … ſcriptus … à Greg. IX. … ejus conſ… Mira.

§. 2. Nos qui etiam à teneris annis ſingularem devotionis affectum erga ipſum S. Franciſcum, cujus corpus ſub Altari Majori Eccleſiæ domus Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum Aſſifien. quæ inibi inſignis, maximeque celebris, & diverſis privilegiis decorata exiſtit, requieſcit, ſub habitu dicti Ordinis ſui incedentes geſſimus, cupientes domum, & Eccleſiam hujuſmodi amplius decorari, pietatiſque & Chriſtianæ charitatis opera ubique cum divini cultus augmento, ac ad ejuſdem S. Franciſci honorem, & venerationem, animarumque ſalutem exerceri, fideleſque ipſos ad faciendum ea per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius pervenire, mediis opportunis excitare, infraſcriptum fratrem Clementem magiſtrum Generalem, ac ſingulares perſonas Conventus domus prædictæ à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & certa ſcientia, in Eccleſia domus, & ad Altare hujuſmodi, unam Archiconfraternitatem utriuſque ſexus Chriſti fidelium, qui Chordam per ejuſdem Ordinis Fratres geri ſolitam, ex illorum devotione deferant, ac illa cingantur, ſub invocatione ejuſdem Sancti Franciſci, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus. Ut autem ipſa Archiconfraternitas Confratrum Chordigerorum præfatæ chordæ, numero in dies magis ampliata decoretur, ipſique Confratres ad piorum operum exercitium propenſiores reddantur, ac ad Eccleſiam, & altare hujuſmodi devotionis cauſa confluant, quo per hoc ſe majora cœleſtis gratiæ dona cognoverint adipiſci, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi.

Hic Pr… dem Or… profeſſor … decoran… Eccleſiam … quæ requ… eit corpus … Sanctis, … dates ad … jorem dr… tionem, ex… tandum … chiconfra… mutatè C… di gerorū … get in di… cleſia.

Indulgentiæ Confratrum elargitur … die ingreſſ… §. 3. Omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui vere pœnitentes, & confeſſi, ac præfatam chordam, quæ prius à ſuperioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reverentiam, & memoriam ejuſdem S. Franciſci gerentes, ſacraque Communione refecti, præfatam Archiconfraternitatem ingrediuntur, die prima illorum ingreſſus, ac in mortis ipſorum articulo, Nomen Jesu ore, vel corde invocantibus, ſi etiam verè pœnitentes, & confeſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem.

Aliæque Indulg. Fratrum Conventualium, & Confraternitati Confalonis … Tu adi… ad not. … rub. §. 4. Et inſuper eidem Archiconfraternitati, illiuſque Confratribus, omnes & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, Archiconfraternitati Confalonis B. Mariæ Virginis in Eccleſia S. Luciæ de Urbe inſtitutæ, necnon prædicto Ordini, ac illius fratribus, & perſonis quandocumque, & per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos conceſſas, quoad illas tantum, quæ hactenus revocatæ non fuerunt, motu, & auctoritate, ac tenore ſimilibus, etiam perpetuò concedimus, & elargimur, ac communicamus.

Generali Mag. Con… tualii … facultatem … aggregan… alias … ternitates. Tu vide … infra. §. 5. Poſtremò dilecto filio Fratri Clementi Bontadoſio, nunc & pro tempore exiſtenti dicti Ordinis Generali Magiſtro Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum, quaſcumque Confraternitates utriuſque ſexus Chriſti fidelium Chordigerorum hujuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis domorum tam Minorum Conventualium,

ventualium, quam Capuccinorum, & de Obſervantia nuncupatorum Fratrum prædictorum, in quibuſcumque mundi partibus & locis pro tempore erigendis, & inſtituendis, erigendi, & inſtituendi, illaſque poſtquam erectæ, & inſtitutæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati per præſentes erectæ & inſtituræ, cum omnibus & ſingulis indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipſas Indulgentias illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout nos eaſdem omnes Confraternitates ex tunc, poſtquam erectæ & inſtitutæ fuerint, ipſi Archiconfraternitati per præſentes erectæ & inſtitutæ hujuſmodi aggregamus, præfataſque Indulgentias, illis & earum Confratribus communicamus, & concedimus.

...dla præ-...ivos.

§. 6. Decernentes eaſdem præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis, ſeu quopiam alio defectu notari, impugnari, vel retractari, aut revocari ullatenus poſſe, neque debere, ſed ſemper & in perpetuum validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri debere.

...ſdem rog.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac Regula noſtra de indulgentiis adinſtar non concedendis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

...P. A. 1. ...9. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. 13. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno 1.

Sequitur extenſio d. conſtitutionis.

...a A. D. ...586.

S I X T V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Pont. edi- ...inſt. pra-

DIvinæ charitatis altitudo eminentiſſima, & ſummi amoris Seraphici inexhauſta bonitas, &c.

Omittitur relatio ejuſdem bullæ.

...modò om- ...in ea con- ...a appro- ...& d. Ar- ...confrater- ...nem ca- ...aliarum ...que inſti- ...rum con- ...nt.

§. 1. Ne autem de præmiſſorum validitate ullo unquam tempore dubitari contingat, noſtram denuo in præmiſſis auctoritatem interponere, ipſiuſque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propoſitum ampliùs promovere, eoſque ſpiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus proſequi cupientes, ſupplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati, inſtitutionem hujuſmodi Apoſtolica auctoritate præfata, tenore præſentium perpetuò approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem. Ipſam Archiconfraternitatem in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum hujuſmodi ubilibet inſtitutarum & inſtituendarum, etiam perpetuò auctorirate & tenore præmiſſis erigimus, & inſtituimus.

...dulgentias ...rum Mi- ...m iteratò ...dit.

§. 2. Omneſque & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones & relaxationes, Religioni & Ordini Fratrum Minorum hujuſmodi per quoſcumque Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos conceſſas, quoad eas dumtaxat, quæ hactenus non ſunt revocatæ, nec ſunt ullis revocationibus comprehenſæ, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuò approbamus & confirmamus, ac illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus.

...revoca- ...Paul. V. ...in rubr.

...s hic ex- ...as elargi-

§. 3. Illaſque Archiconfraternitati & Confratribus Chordigerorum hujuſmodi, ſub eiſdem modo & forma, quibus illæ religioni & fratribus præfatis conceſſæ fuerunt, dummodo (ut præfertur) non fuerint revocatæ, etiam perpetuò concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, utriuſque ſexus Confratribus Chordigerorum hujuſmodi, præter Indulgentias Religioni præfatæ conceſſas, in mortis articulo, necnon quoties proceſſionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum hujuſmodi, ſingulis menſibus fieri ſolitis interfuerint, eiſdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem perpetuò concedimus.

...ſunt re- ...ta, ut no- ...in rubr.

...non con-

§. 4. Aliis verò non Confratribus, qui proceſſionibus hujuſmodi interfuerint, centum dies de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis proceſſionibus, aut dum B. MARIÆ, vel quodvis aliud divinum officium per ipſos Confratres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctiſſimum Chriſti corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad ſepulturam aſſociaverint, aut alicui miſerabili perſonæ ſubvenerint, vel pacem inter inimicos compoſuerint, ſeu aliquod horum fecerint, toties centum dies de eis injunctis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis etiam miſericorditer in Domino relaxamus. Eiſdemque Confratribus Chordigeris, ut Indulgentias & peccatorum remiſſiones præfatas per modum ſuffragii, pro fidelibus qui in gratia Dei deceſſerint, conſequi, & impartiri valeant.

...fratrib. aliis ...gribus.

Revocationem ...tibi inducti ...rubr.

Alias Con- ...fraternitates ...aggregandi ...facultatem ...concedit.

§. 5. Necnon quaſcumque Confraternitates utriuſque ſexus Chriſti fidelium Chordigerorum hujuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis domorum, tam Minorum Conventualium, quàm de Obſervantia, & Capuccinorum nuncupatorum fratrum præfatorum, in quibuſcumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & inſtituendas, poſtquam erectæ & inſtitutæ fuerint, Archiconfraternitati illorum aggregandi, illiſque omnes, & ſingulas eorum Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, & relaxationes communicandi & concedendi, plenam liberamque facultatem præfato, ac pro tempore exiſtenti Generali dicti Ordinis Minorum Conventualium, auctoritate & tenore præfatis concedimus.

Tu quid hoc vi le bbi. 125. Clem. VIII. Quæcumque.

Clauſ. derog.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de Indulgentiis adinſtar non concedendis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides tranſumptorum.

§. 7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtentis Miniſtri, vel Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum Conventualium hujuſmodi, vel cujuſvis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici alicujus Cathedralis Eccleſiæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur ubique locorum & gentium, in judicio & extra, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. A. 2. die 7. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1586. 4. Nonas Maii, Pont. noſtri anno 2.

XIV.

Juriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Urbe, & privilegia mercatorum ejuſdem Artis.

Hanc juriſdictionem primò conceſſit Pius V. in ſua conſt. 43. Ut ad Artis, *ubi notavi.*

S I X T V S P A P A V. Ad futuram rei memoriam.

Edita A. D. 1585.

Hic Pont. ad ...vocat ad ...am Ar- ...em Lanæ ...in Urbe, Car- ...dinalem Sanc- ...tacruc ium ...deputavit.

CUm alias conſiderantes artem Lanæ, quam in multis Italiæ civitatibus inſignibus, in decus & ornamentum illarum, publicamque utilitatem exerceri accepimus, ejus eſſe induſtriæ ut facilè omnes omnis generis perſonæ ex ea, & ejus exercitio vivere, & manuteneri poſſent, cupienteſque exercitium hujuſmodi in hanc noſtram Urbem introducere, ſeu jam alias introductum, hodie tamen penè extinctum renovare, ut ſic pauperes & miſerabiles perſonæ, etiam vagabundæ utriuſque ſexus hujus noſtræ Urbis haberent in quo ſe exercerent, & exercendo victum ſibi compararent, Dilectum filium noſtrum Proſperum, tituli S. Clementis Presbyt. Card. de Sanctacruce nuncupatum, deſuper deputaverimus.

Quidam homines d. Artis conve- ...nit ejus.

§. 1. Et dilecti filii Alexander Capocefalus, & Fenizius Alfanus, mercatores lanæ, ſeſe eidem obtulerint, & paratos eſſe dixerint id onus, & hanc curam artis lanæ, & illius exercitium in dictam Urbem introducendi, & ut panni cujuſcumque generis conficiantur curandi ſuſcipere, & ſub his conditionibus, capitulis, & ſtatutis nimirum.

Camera ...ne ...ſu ...ſcommiſſa

§. 2. Quod per Cameram noſtram Apoſt. duodecim

millia ſcuta eis mutuo dare in contanti (idoneè per eos cauto de illis infra decem annos proximè venturos reſtituendis) darentur.

Alia bis mille Arti donat.

§.3. Et propterea alia mille ſcuta ex pecuniis ejuſdem Cameræ ad ſatisfactionem, & ſeu commoditatem eorundem Alexandri, & Fenizii pro ædificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus fel. recor. Pii PP. V. prædeceſſoris noſtri, propè fontem Trivii de Urbe cœptum fuit, tincturæ, ac inſtrumentis ad dictam artem neceſſariis ſtatim exponerentur, nec ipſi Alexander, & Fenizius ad horum mille, nec aliorum mille ſcutorum, quæ tempore prædicto pro eodem ædificio à dicta Camera data fuere, aliter reſtituere tenerentur, ſed ipſa bis mille ſcuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent.

Statuta Artis confirmat.

§.4. Et ſtatuta Collegii, ſive ſocietatis Mercatorum artis lanæ hujuſmodi, necnon ſtatuta, & alia præmiſſa ipſis confirmarentur.

Præferantur mercatores Artis in bonis debitorum diſcutiat mercatores Ripa.

§. 5. Nec qui de dicta Arte eſſent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam & exercitium lanæ, atque tincturæ, ejuſque membra decoctis debitoribus cum aliis creditoribus diſcutere, ſed ſemper præferantur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripæ præferuntur.

Conſules hujus temporis ad triennium confirmentur.

§.6. Dictique Alexander, & Fenizius, ac pro tempore exiſtentes Conſules dictæ artis lanæ ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, ut ſic melius & commodius ipſi formam, & modum introducendi artem, & exercitium lanæ, atque tincturæ cum ſuis annexis, & dependentiis tradere, ac ſtatuta Collegii, ſive Societatis prædictæ ad uſum, & obſervantiam reducere.

Pecunia penes eos exiſtat.

§.7. Nec prædicta duodecim millia, & alia mille ſcuta ipſis Alexandro, & Fenizio, per ſuccedentes eis Conſules, aut alios quoſcumque dictæ artis auferri poſſent.

Conſules uratur voto Aſſeſſoris in pœnis afflictivis.

§.8. Quodque Conſules hujuſmodi pro tempore exiſtentes quemcumque in ulla afflictiva pœna, etiam in cauſa criminali, vel mixta abſque voto aſſeſſoris ipſorum, ex omnibus qui de dicta arte extiterint, ad tempus eis bene viſum eligendi condemnare nequirent.

Conſules dent lanam omnibus his exercitio vacantibus.

§. 9. Econtrà vero dicti Alexander, & Fenizius obligati eſſent dare lanam omnibus iis, qui voluerint tali exercitio vacare, obſervando ſtatuta, ac præſtita cautione de reſtituendo valore lanæ in termino ab ipſis Conſulibus ſtatuendo, ut ſic capitale, & corpus perpetuò eidem Cameræ conſervaretur.

Certam pannorum qualitatem ſingulis annis conficere debeat.

§.10. Inſuper tenerentur prædicti Alexander, & Fenizius ſtatim habitis pecuniis incipere, facere, & confiicere, ac fieri & confici facere hic in Urbe pannos cujuſcumque generis, & in ſpecie conficere, & fabricare ſingulis annis, excepto primo anno dictorum decem, quolibet reliquorum novem annorum, centum petias pannorum, ut dicunt mixtorum, & quinquaginta pannorum exquiſitorum, alias finorum, & viginti quinque ſtameggiatorum nigrorum guadi de ſeptuaginta in octoginta, ut vocant. Pannorum verò monachinorum etiam vigintiquinque petias, & totidem raſciæ, ac petias quinquaginta ſajettæ. Non poſſent autem ullo modo pro pannis ſtameggiatis, monachinis, raſciæ, & ſajettis hujuſmodi, lanam ex pellibus pecorum evulſam, quam alias appellant pelatam, adhibere, ſub pœna amiſſionis ipſorummet pannorum, & quinquaginta ſcutorum pro qualibet petia, & in fine cujuſcumque anni docerent in Camera Apoſtolica ſe hujuſmodi pannos confeciſſe ſub reſtitutionis illico faciendæ earum pecuniarum, quas receperint, & aliis pœnis ad beneplacitum dictæ Cameræ, ſeu præſidentium ipſius infligendis. Et caſu quo monachini, & raſciæ non ita expeditè venderentur, poſſent de licentia tamen eorundem præſidentium Cameræ Apoſtolicæ tales pannos, ſeu confectionem ipſorum intermittere, & alios conficere, ita ut pecuniæ non remanerent inutiles, & pauperes haberent in quò ſe ad vitam ſuſtentandam exercerent. Cum hoc tamen quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur continuo habere in eorum fundacho monachinos, raſciam, & alios pannos exquiſitos, Romæ confectos, & elaboratos, & alias, ut in ipſis capitulis, conditionibus, & ſeu ſtatutis plenius dicitur contineri. Quæ omnia per dictum Proſperum Cardinalem ut ſupra à nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerunt.

Et modo Pont. ... tiones ... Bas, & ... ſtatus ... Trid. ... tratia ... mat.

§.11. Propterea nos exercitium hoc magis, ac magis promoveri peroptantes, ac dilectos filios Collegium, ſeu ſocietatem Mercatorum artis lanæ dictæ Urbis ad id excitare, eoſdemque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, ac capitula, conditiones, & ſtatuta hujuſmodi rata habentes, illorumque omnium tenores, & quatenus pro expreſſis habentes, & Alexandrum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, capitula, & conditiones, ac nova hujuſmodi, necnon vetera Collegii prædicti ſtatuta, ordinationes, felix regimen & gubernium ipſius Collegii, ſeu ſocietatis concernentia, ac alias licita & honeſta, nec ſacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ deſcripta ſunt in quodam ejuſdem Collegii libro in membrana manu ſcripto, & cooperturis ligneis corio rubro tectis compacto, cum quatuor non cartulatis, ſic incipien. Cùm hoc ſit, quod ex forma cujuſdam ſtatuti, ac finien. in hunc modum, & onera ſuſtinendo recipiant & honores, & aliis 150. cartis, ſeu foliis cartulatis, ut præfertur, ſcriptis, & hic pro rubrica incipien. Incipiunt ſtatuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba ſubjunguntur. In nomine Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore ſive atramento ſunt ſcripta, in fine autem ejuſdem libri, videlicet ultimo fol. ſubſequens Notarii recognitio finem facit. Die 21. Januarii 1574. D. Horatius Fuſcus Notarius medio juramento, tactis, &c. recognovit prædicta ſtatuta eſſe univerſitatis artis lanæ Urbis in forma, auctoritate Apoſt. per præſentes perpetuò approbamus, & confirmamus, ſupplentes ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui deſuper intervenerint.

Conſul ... concern ... cultatem ... ſtatuta ... randa ... noſcendi ... ſas concer ... tes artem ... na, tha ... quoad ... bras.

§.12. Ac inſuper, nunc & pro tempore exiſtentibus dicti Collegii Conſulibus, ut in eorum Congregatione ſtatuta & ordinationes prædicta, toties quoties pro rerum, & temporum qualitate expediens fuerit, reformare, corrigere, & in toto vel in parte mutare, & de novo condere. Ac de omnibus & ſingulis cauſis, tam civilibus quàm criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione præteritorum lanæ artem concernentibus, juxta prædicta ſtatuta, & ordinationes in futurum recognoſcere, eaſque decidere, & terminare, ac etiam pœnas per dicta ſtatuta contra non obſervantes illa, aut alias impoſitas augere, ſeu mutare liberè & licitè valeant. Ita quod cauſæ prædictæ per modernos, & pro tempore exiſtentes d. Urbis Gubernatorem, Senatorem, & Conſervatores, alioſque Capitolinos Judices, & cæteros etiam majores Magiſtratus quovis prætextu vel colore reaſſumi non poſſint. Quodque dum ipſi Conſules in unum convenerint, aut totum Collegium prædictum congregabunt, pro negotiis d. artis lanæ licentiam à dilectis filiis dictæ Urbis Conſervatoribus petere minimè teneantur, concedimus, & facultatem, eoſdemque ad hunc effectum in Judices ordinarios idoneos & competentes, coram quibus ſolis, qui dictam artem lanæ exercuerint, etiam pro creditis etiam ab Hebræis conſequendis, non autem coram Urbis prædictæ Vicario, aut ejus Vicegerente, nunc & pro tempore exiſtente, vel quoquam alio conveniri, & ipſos Hebræos convenire debeant, perpetuò conſtituimus, ac deputamus.

Clauſule ſervantur.

§.13. Decernentes præſentes literas ſemper & in perpetuum ab omnibus ubique inviolabiliter obſervari, ac ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum à nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, Sedeque Apoſtolica pro tempore emanatis revocationibus ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & ad quorumvis inſtantiam, & etiam Motu proprio conceſſis comprehendi, ſed ſemper ab aliis excetas, & quoties illæ emanabunt, toties in validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo etiam ſub data per eoſdem

Collegium,

Collegium, ſeu ſocietatem eligenda conceſſis, ac validas & efficaces eſſe cenſeri.

§. 14. Et ſic per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. necnon tam dictæ Urbis, quàm aliarum quarumcumque Civitatum, & locorum dicti Status noſtri mediatè vel immediatè ſubjectorum, etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. quibuſvis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac clauſulis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & ad verbum expreſſa mentio habenda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Decembris 1585. Pont. noſtri anno 1.

XV. De Viſitandis certis hic ſtatutis temporibus, Sanctorum Petri & Pauli de Urbe liminibus, &c. ab Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Primatibus.

Iſti Prælati Romano Pont. aut Congregationi Cardinalium ſuper Interpretatione & executione Conc. Trid. inſtitutæ, de Statu ſuarum Eccleſiarum rationem reddunt, ut infrà in conſtit. 74. Immenſa, *in* §. *Congr.* 8.

An. D. 1585. S I X T V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

ROmanus Pontifex, Beatiſſimi Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſor, in altiſſima militantis Eccleſiæ ſpecula divina diſpoſitione collocatus, ex credito ſibi Apoſtolicæ ſervitutis officio omnium Eccleſiarum ſollicitudinem habere, totiuſque Dominici Gregis, qui unius ſanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ per univerſum Orbem terrarum diffuſæ, ſacro ovili concluditur, curam gerere tenetur. Hujus verò tam gravis & ingentis oneris angelicis planè humeris formidandi, magnitudinem, ut facilius ferre poſſet, venerabiles fratres ſuos Catholicos Epiſcopos in partem ſuæ ſollicitudinis advocavit, qui tanquam ſeniores in populo Dei, pleni ſapientiæ ſpiritu, in ſua quiſque paſtorali vigilia excubantes, illius ſupremi in terris paſtoris immenſos labores ſublevarent, in quo uno, Deo auctore, plenitudo reſidet poteſtatis. Nimirum, ut Epiſcoporum opere, & adjumento, ubique locorum gregis ſibi commiſſi vultum agnoſceret, & ſpiritualium ovium morbos intelligeret, curationeſque adhiberet, atque ex ſui muneris officio perdita requireret, abjecta reduceret, confracta alligaret, infirma conſolidaret, pinguia, & fortia cuſtodiret: denique aſſiduis paſtorum vocibus admonitus, de toto Eccleſiarum ſingularum ſtatu certior redderetur, ne quicquam omninò illum lateret, earum rerum quas ad Dei gloriam augendam, ad Chriſtianam religionem propagandam, ad animarum ſalutem procurandam neceſſariò eundem ſcire, atque intelligere oportet, ut omnibus cognitis & examinatis, pro ea quæ ſibi à Chriſto Domino tributa eſt, ſumma poteſtate, alia in vinea Domini Sabaoth evellat, alia plantet, alia ædificet, alia deſtruat, quemadmodum ex rerum & temporum conditione ſalubriùs in Domino viderit expedire.

§. 1. Ob quas ſanè cauſas jure optimo, & Spiritus Sancti inſtinctu, à ſanctiſſimis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris jam ab antiquiſſimis temporibus inſtitutum eſt, & per multas ætates magno Eccleſiæ Dei commodo obſervatum, ut ſingulæ Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & Patriarchæ, certis præſcriptis temporibus per ſe ipſos, vel per certum eorum Nuntium, omni occaſione ſepoſita, Beatiſſimor. Apoſtolor. Petri & Pauli, qui hanc Almam Urbem ſuo ſanguine conſecrarunt, limina, tanquam fidei petram, & totius ſacerdotalis unitatis fontem jurejurando ſe viſitaturos pollicerentur, atque ita S. R. E. matris ſuæ complexu recreati, & paterno Summi Pont. colloquio roborati, ad Eccleſias ſuas regendas alacriores & inſtructiores rediret.

limina Apoſt. viſitare debe-

Epiſcopi, &c. antiquo ſtatuto certis temporibus

§. 2. Cæterùm hæc tam ſalutaris, atque neceſſaria conſtitutio, partim hominum negligentia, partim antiqui humani generis hoſtis aſtutia, variis etiam inſurgentibus temporum calamitatibus, valde refriguit, aliis alia atque alia impedimenta prætexentibus, in grave animarum ſuarum periculum, & quibus præſunt Eccleſiarum detrimentum. Nec verò dubitandum eſt, quod ſine maximo animi mœrore commemorare non poſſumus, pernicioſiſſimas hæreſes, quibus multis jam annis, hominum peccatis ita promerentibus, Eccleſia vexatur, & Chriſti Domini veſtis dilaceratur, ex ejuſmodi ſaluberrimæ viſitationis intermiſſione partim ortas eſſe, partim latenti progreſſione magnum incrementum accepiſſe. Nam ſi celeriter in ipſo naſcentis mali initio, ab ipſis Epiſcopis pro rei gravitate ad Romanum Pontificem relatum eſſet, ſanè illius providentia & auctoritate ſtatim venenatæ ſtirpes ex agro Domini evulſæ eſſent, & diabolici ignis ſcintillæ ſubito oppreſſæ, atque reſtinctæ, in tot flammas & luctuoſa incendia non erupiſſent.

Sed variis ex cauſis hoc inſtitutum refriguit.

Hic ideo Pont. præcipit omnes Prælatos ad Eccleſiam proficiſcendi, aut tranſferendi, quod limina Apoſtolorum ſtatuerit hic tempore viſitare juratos, & etiam Pont. de Piis ſibi cum officio rationem reddere, & mandata Apoſtol. ſuscipere excepto.

§. 3. Hæc, atque alia graviſſima incommoda, cum primùm ad ſummi Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, Deo ita volente, vocati ſumus, attentiùs conſiderantes, non ſolùm ex intimis animi ſenſibus indoluimus, ſed ſtatim de adhibendo remedio, divina gratia adjutrice, cogitare cœpimus. Urget enim nos Dei amor, & acres animo noſtro ſtimulos dies noctesque ſubjicit, quemadmodum in tremendo illius judicio, adminiſtrationis noſtræ rationem reddamus. Nam ſi huic tanto malo, quod magis quotidie ingraveſcit, non occurramus, non poſſumus nobis ipſis non valde timere, cum crebrò in mentem veniant, & quaſi aures noſtras perſonent ſacræ illæ voces, comminationis, & terroris plenæ: Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui Iſraël, & ſanguinem ejus de manibus tuis requiram. Et quod Petro à Domino dictum eſt: Confirma fratres tuos. Et illud Apoſt. Pauli, quod tanto magis ad nos pertinet quanto majorem præter cæteros, paſtoralis officii curam ſortiti ſumus: Attendite vobis & univerſo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus poſuit Epiſcopos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo. Quocirca eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, ſimulque modum & temporum ſpatia Eccleſiarum earundem Præſulibus, pro cujuſque intervallo, & locorum diſtantia moderantes, hac perpetua conſtitutione ſancimus, decernimus, & mandamus, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, per univerſum terrarum Orbem conſtituti, à nobis deinceps ordinandi, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, antequam munus conſecrationis ſuſcipiant, ſeu eis conſecratis pallium de B. Petri corpore ſumptum tradatur, aut ſi ad aliam Eccleſiam tranſferantur, antequam illius regimini & adminiſtrationi ſe immiſceant, ſi quidem præſentes in Curia fuerint, in manibus S.R.E. Diacono Card. ordine prioris, ſi verò abſentes, in manibus Antiſtitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum pallium hujuſmodi à Sede Apoſt. delegabitur, jurent juxta formulam in libro Cancell. Apoſt. quinterno appellato, nuper deſcriptam, ſe Beatiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli limina, ſtatutis hac noſtra conſtitutione temporibus, perſonaliter, ac per ſe ipſos viſitaturos, ac nobis & ſucceſſoribus noſtris pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus rationem reddituros de toto eorum paſtorali officio, deque rebus omnibus, ad ipſarum quibus præſunt Eccleſiarum ſtatum, ad Cleri & Populi diſciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ ſunt, ſalutem quovis modo pertinentibus, & viciſſim mandata Apoſtolica recepturos, & quamdiligentiſſimè executuros.

§. 4. Quod

Et legitimè impediti, per certum nuntium se adimplebunt.

§. 4. Quod ſi legitimo impedimento detenti fuerint, jurent ſe prædicta omnia adimpleturos per certum nuntium ad id ſpeciale mandatum habentem, & de gremio ſuorum capitulorum, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatum habentem, aut ſi hujuſmodi hominem Eccleſiaſtica dignitate, & perſonatu præditum non habeant, per diœceſanum Sacerdotem, & ſi Clero careant, omnino per aliquem alium presbyterum, ſæcularem vel regularem ſpectatæ, probitatis, & religionis, de ſupradictis omnibus plenè inſtructum. De hujuſmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem per ſupradictum nuntium tranſmittendas.

Idem Pont. hortatur, ut opera ipſorum Epiſcoporum, aut aliorum, à Sede Apoſt. auxilia & ſubſidia petant.

§. 5. Quin etiam Principes temporales, ſi quid pro eorum pietate, & erga hanc Apoſtolicam Sedem obſervantia, Romano Pontifici voluerint ſignificare, eoſdem, ſive Epiſcopos, ſive alios qui ab eis mittentur, fidos habebunt nuntios ac relatores, quorum opera ab eadem Sede pro illorum dominiis, ditionibus, & rebus firmandis, ac ſtabiliendis, & cum Dei & ſanctæ religionis cauſa, ſine qua tutò conſiſtere haud poſſunt, conjungendis, opportuna ſinceræ charitatis officia, conſilia, atque ſubſidia expectare certò poterunt.

Tempus præfinitur omnibus Prælatis ad explendū hoc viſitationis officium.

§. 6. Ad hoc autem debitum viſitationis officium commode explendum ſupradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſc. & Epiſc. Itali videlicet, vel ex Italicis Inſulis, unde in Italiam commodius trajici poteſt, veluti Siculi, Sardi, Corſi, & alii adjacentium Provinciarum Italiæ, ac etiam Dalmatiæ & Græcarum, quæ è regione ipſis Italiæ & Siciliæ oris ſunt, tertio anno, Germani verò, Galli, Hiſpani, Belgæ, Bohemi, Ungari, Angli, Scoti, Iberni & cæteri omnes, qui in Europa ſunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium Inſularum maris mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines ſunt his Provinciis remotiores, ac etiam Africani littoribus noſtris adverſi, ac inſularum maris Oceani Septentrionalis & Occidentalis Europæ & Africæ citra continentem novi Orbis, tam qui nunc ſunt, quam qui ad Catholicam fidem per miſericordiam Dei aliquando redierint, quinto anno; Aſiatici vero & qui extra Aſiam, & in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Inſulis quam in continentibus, & denique in quibuſlibet mundi partibus decimo anno iter ſuſcipiant, & Deo concedente perficiant. Idemque inſtitutum tertio quoque, quarto, quinto, & decimo anno repetant & obſervent. Hæc autem annorum ſpatia tempore ſuſcepti muneris conſecrationis, vel pallii traditionis, aut tranſlationis, ut præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur, Volumus quod tempus qualecumque excurſum alicui ex ſupradictis Præſulibus, qui ſive morte præventus, ſive alia quacumque de cauſa ob non finitum tempus ei præſcriptum, dicta limina non viſitaverit, ita illius ſucceſſori effluxiſſe, & excurriſſe intelligatur, ut termino ipſo juxta prædeceſſoris ſui jusjrandum completo debitam tunc viſitationem quamprimum conficere teneatur.

Obedientiam Prælatis indicit.

§. 7. Hi vero ex ſupradictis Antiſtitibus, qui hactenus ab hac ſancta Sede ordinati ſunt, aut dictum pallium ab ea ſuſceperunt, aut ad aliam Eccleſiam tranſlati ſunt, prout cuique diſtantia locorum, & temporum intervalla præſcripta ſunt, ad ſupradicta omnia obſervanda à die publicationis præſentis conſtitutionis omnino teneantur. Jubemus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ ſupradictis omnibus Antiſtitibus, præſentibus, & futuris, ut viſitationem prædictam ſibi ſuiſque Eccleſiis adeo utilem ac neceſſariam, juxta præſcriptam formulam omninò conficiant.

Inobedientibus pœnas imponit.

§. 8. Si vero, quod abſit, non egerint, eos ab ingreſſu Eccleſiæ, ac etiam ab adminiſtratione tam ſpiritualium quam temporalium, necnon à perceptione fructuum ſuarum Eccleſiarum, à Capitulis eorum, omni exceptione, & mora ceſſante, interim liberè exigendorum, & in opus fabricæ, ſeu ornamentorum Eccleſiæ emptionem, prout major exegerit neceſſitas, inſumendorum, ipſo facto tandiu ſuſpenſos eſſe volumus, donec à contumacia reſipiſcentes relaxationem ſuſpenſionis hujuſmodi à Sede prædicta meruerint obtinere.

Clauſ. contrariorum derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus privilegiis, Abſolutionibus, indulgentiis & aliis conceſſionibus de non viſitandis liminibus ejuſmodi, quibuſcumque Eccleſiarum Prælatis & per quoſcumque Rom. Pont. ac etiam nos & dictam Sedem ex quibuſvis cauſis, perpetuò, vel ad tempus conceſſis, extenſis & innovatis, quæ omnia contra præmiſſa cuiquam nolumus ſuffragari, aliiſque contrariis quibuſcumque. Cæterum nos ſaluti & conſcientiæ ſecuritati eorum Præſulum, qui ad hujuſmodi viſitationem obligati, eam contra jusjurandum hucuſque diſtulerunt, conſulere volentes, eos ſingulos à perjurii reatu, & à Canonicis, Apoſtoliciſque omnibus ſententiis, quas propterea incurrerunt, auctoritate præſentium abſolvimus, quos tamen pro exceſſu hujuſmodi eleemoſynam, quantam & cui, vel quibus eorum Confeſſarius ſtatuerit applicandam, volumus erogare.

Exemplis dat vim.

§. 10. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes literas quocumque illis opus perferri, volumus quoque, ut earum exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus adhibeatur fides, quæ eiſdem præſentibus, etiam in d. quinterno deſcribendis haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. A. 20. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1585. Kal. Jan. Pont. noſtri anno 1.

Publicat.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indict. 13. die verò 20. menſis Dec. Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 1. retroſcripta litera affixæ fuerunt in valvis ſeu portis S. Ioan. Lateran. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Tagliettum S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Innovatio feſtivitatis S. Nicolai de Tolentino, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, duplici officio die 10. menſis Septembris celebrandæ. XV

Canonizationem hujus Sancti, & ſuæ feſtivitatis primævam inſtitutionem fecit Eug. IV. ut ſup. in ejus conſt. 17. Licet.

Edita A. 1581.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAncta Romana univerſalis Eccleſia, quos Omnipotens Deus ſicut Sol in conſpectu ſuo fulgentes in Cœlo coronat, pro cultu & admirabili honore per anni circuitum, die ut plurimum, qua eos ad cœleſtia regna migrare contingit, in terris voluit venerari, ut eorum Chriſti fideles glorioſa memoria incenſi, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum piis etiá ſuffragiis adjuti, divinæ Majeſtatis gloriam in Sanctis ſuis agnoſcere, & ipſius beneficia promereri facilius valeant.

S. Nicol. virtutib. miracul. vus fuit.

§. 1. Ad hunc itaque laudabilem Sanctorum numerum S. Nicolaus Tolentinas, de cujus vita, converſatione, & ſancta obdormitione in Domino Tolentinates gloriantur, regularia S. Auguſtini Eremitarum inſtituta amplexus, cum tanta vitæ puritate, & integritate contendit, ut ipſius viri ſanctitas longè lateque per diverſas mundi regiones ad Indos uſque Occidentales propagata, diffuſaque ſit.

Joan. XX. & Innoc. illius ca zationem perunt, O gen. IV. j cit.

§. 2. Hunc itaque miraculorum ſignis, in quo inexhauſta Dei benignitas in vita ac poſt mortem operari voluit, adducti, fel. rec. Joan. XXII. & Innocent. VI. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde piæ mem. Eugen. IV. Rom. Pont. prædeceſſores noſtri eorundem Sanctorum Catalogo ſolemni ritu adſcripſit.

Poſtea ſchiſma favit.

§. 3. Poſt cujus relationem inter numerum Sanctorum celeberrimum maximumque illud miraculum extitit, quod Eccleſia Rom. jam per annos amplius quinquaginta ſchiſmatum diſſidiis graviter afflicta, hujus Beati viri meritis & interceſſione ſublatis erroribus, pacem, præter ſpem, ſummam conſecuta eſt.

Hic Pont. lius feſt. duplici o agi juſſit.

§. 4. Quare nos qui Eccleſiæ Firmanæ, in cujus diœc. oppidum

oppidum S. Angeli, ubi Sanctus ipſe Nicolaus eſt ortus, conſtitit, in illorum constituti præfuimus, nomen & ſanctitatem ipſius B. Nicolai dignis, quantum noſtra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præſenti noſtra conſtitutione mandamus, ut ejuſdem B. Nicolai Confeſſoris glorioſi dies feſtus 4. idus Septemb. agatur, duplicique poſthac, & proprio, & ubi propria non erunt, de Communi Confeſſorum non Pontificum officio per cunctas totius Chriſtiani Orbis Eccleſias ſingulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Kalendario Romano cum duplicis feſti adjectione inſcribatur. Sicubi verò feſtus B. Nicolai dies ſupradictus, ex fidelium devotione ſeu conſuetudine, præcepto aut indulto Apoſt. majori aliqua celebrari conſueverit obſervantia, ea omnino ibidem retineatur.

§. 5. Mandantes omnibas Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis in toto Orbe terrarum conſtitutis, ut faciant in ſuis quiſque Eccleſiis, provinciis, civitatibus, & diœceſibus, præſentes noſtras literas ſolemniter publicari, & ab Eccleſiaſticis perſonis ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, omnino obſervari, quamvis in ultimis Breviarii & Miſſalis reformationibus adnotatio hujus ſolemnitatis poſita non fuerit.

§. 6. Volumus quoque, ut præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique locorum & gentium adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1585. 10. Kal. Januarii, Pont. noſtri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1585. indict. 14. die verò 28. menſis Ianu. Pont. S. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 1. retroſcripta litera Apoſtolice affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis ſeu portis Eccleſiarum S. Ioan. Lateran. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium in ipſis valvis dimiſſa, per nos Ioannem Freile, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

VII. Contra exercentes artem Aſtrologiæ judiciariæ, & alia quæcumque divinationum genera, libroſque legentes vel retinentes.

De ejuſmodi divinationum ac ſortilegiorum materia extant plures prædeceſſ. conſtitut. indicatæ ſuperius in conſt. 1. Innoc. VIII. Summis.

Contra Aſtrologos Judiciarios de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſt. ſeu vita Rom. Pont. aut ejus conſanguineorum judicia facientes, vel ipſos Aſtrologos deſuper conſulentes, cum innovatione hujus ſanctionis, conſt. edidit S. D. N. Urb. VIII. quam habes 4. tom. n. 113. *Inſcrutabilis.* Qui poſtea prohibuit omnes libros hac de materia tractantes, vel aliter prohibitos, licentiaſque illos habendi & legendi revocavit in conſt. ſeq. 114. *Apoſtolatus.*

An. D. 1585. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

COeli & Terræ Creator Deus, quem unum Omnipotentem corde credimus ad juſtitiam, & ore confitemur ad ſalutem, etſi homini, quem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam creavit, mentem dederit, quæ non ſolum divino fidei lumine illuſtrata, myſteria illa cognoſceret, quæ humanam intelligentiam ſuperant, ſed etiam naturæ ſuæ vi, magno licèt cum labore, præclara multa inveſtigaret, atque intelligeret, tamen ut ſuperbum animal homo non altum ſaperet, ſed timeret, & immenſam Conditoris ſui majeſtatem humi ſtratus veneraretur, ſibi ſoli eorum quæ eventura ſunt, ſcientiam & futurarum rerum cognitionem reſervavit. Solus enim ipſe, cujus oculis omnia nuda & aperta ſunt, & ad internas hominum cogitationes penetrat, & conſequenter eorum actiones intuetur, ſolus ipſe, qui vocat ea quæ non ſunt, tanquam ea quæ ſunt, omnia præſentia, & ante oculos poſita habet, ſolus denique omnia & ſingula quæcumque totius temporis decurſu, & ſæculorum ætatibus futura ſunt, ab omni æternitate novit, & admirabili providentia diſpoſuit, quæ non modò humanæ mentis imbecillitas ignorat, ſed nec dæmones ipſi præſentire poſſunt. Quare idolorum in futuris annuntiandis falſitatem & imbecillitatem, & eorum, qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud Iſaïam illis verbis: Annuntiate quæ ventura ſunt in futurum, & ſciemus, quia Dii eſtis vos: & in novo teſtamento Chriſtus Dominus diſcipulorum ſuorum de futuris eventibus paulò cupidius inquirentium, interrogationem gravi illa reſponſione retudit, qua etiam omnium fidelium ſuorum curioſitatem coërcuit: Non eſt veſtrum ſcire tempora vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate. Nec verò ad futuros eventus & fortuitos caſus prænoſcendos (futuris eventibus ex naturalibus cauſis neceſſario vel frequenter proveniẽtibus, quæ ad divinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) ullæ ſunt veræ artes aut diſciplinæ, ſed fallaces & vanæ improborum hominum aſtutia, & dæmonum fraudibus introductæ, ex quorum operatione, conſilio vel auxilio omnis divinatio dimanat, ſive quod expreſsè ad futura manifeſtanda invocentur, ſive quod ipſi pravitate ſua, & odio in genus humanum occulto, etiam præter hominis intentionem ſe ingerant & intrudant vanis inquiſitionibus futurorum, ut mentes hominum perniciosis vanitatibus & fallaci contingentium prænuntiatione implicentur, & omni impietatis genere depraventur. Quæ quidem ipſis cognita ſunt, non divinitate aliqua, nec vera futurarum rerum ſcientia, ſed naturæ ſubtilioris acumine, & aliis quibuſdam modis, quos hominum obtuſior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non eſt, in hujuſmodi futurorum contingentium & fortuitorum eventuum inquiſitione & præcognitione, diaboli operationem ſe fallaciter immiſcere, ut ſua fraude ac dolis miſeros homines à via ſalutis avertat, & laqueo damnationis involvat. Quæ cum ita ſint, nonnulli hæc fideliter & religioſè ut debent, non attendentes, ſed curioſa ſectantes, graviter Deum offendunt, errantes ipſi & alios in errorem mittentes, tales in primis ſunt Aſtrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarii vocati, qui vanam falſamque ſyderum & aſtrorum ſcientiam profitentes, divinæque diſpoſitionis ordinationem, ſuo tempore revelandam prævenire audaciſſimè fatagentes, hominum nativitates ſeu genituras ex motu ſyderum, & aſtrorum curſu metiuntur, ac judicant futura, ſive etiam præſentia & præterita occulta, atque ex puerorum ortu & natali die, ſive quavis alia temporum & momentorum vaniſſima obſervatione & notatione, de uniuſcujuſque hominis ſtatu, conditione, vitæ curſu, honoribus, divitiis, ſobole, ſalute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitiis, carceribus, cædibus, variis diſcriminibus, aliiſque proſperis, & adverſis caſibus & eventibus præcognoſcere, judicare, & affirmare temerè præſumunt, non ſine magno periculo erroris & infidelitatis, cum S. Auguſtinus præcipuum Eccleſiæ lumen, eum qui hæc obſervat, qui attendit, qui in domum recipit, qui interrogat, Chriſtianam fidem & baptiſmum prævaricaſſe affirmet, ut illos merito Apoſtolus arguat atque increpet illis verbis: Dies obſervatis & menſes & tempora & annos, timeo vos ne fortè ſine cauſa laboraverim in vobis. Hi igitur leviſſimi & temerarii homines in miſerandam animarum ſuarum ruinam, grave fidelium ſcandalum & Chriſtianæ fidei detrimentum, futuros rerum eventus, & quæcumque proſperè vel adversè obvẽtura ſunt, ac actus humanos, ea denique quæ cum ex libera hominũ voluntate proficiſcantur, aſtris ſyderibuſque adſcribunt, eiſque eam facultatem, vim, ſeu virtutem & efficaciam tribuunt ſignificandi futura & ad præcognita ita inclinandi, ut ſic omnino nec aliter eventura ſint, atque ob eam cauſam de iis rebus omnibus judicia facere, prognoſtica, prædictiones, & præcognitiones ſibi aſſumere, & palam venditare non dubitant, quibus pauci rudes & imperiti, aliique nimis creduli & imprudentes tantam fidem præſtãt, ut ex hujuſmodi judiciorum, & prædictionum præſcripto,

...ais in-...ui ob-...i ſa-

...mpis ...bet.

...i. die ...c.

...atio.

...a malo ...niunt ex Aſtrolo- ...udicia- Magica, ...rmantia ...milium.

pto, aliquid certò esse credant, aut sperent, quorum sanè & mendacium magistrorum temeritas, & infelicium discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel divinis literis admoniti non intelligunt hominis præstantiam, cui Cœli & Stellæ, & clarissima Cœli sydera, Sol & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt; sic enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caveret, præmonebat: Ne forte elevatis oculis ad Cœlum, videas Solem & Lunam, & omnia astra Cœli, & errore deceptus adores ea & colas, quæ creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub Cœlo sunt. Sed quid sydera mirandum est homini servire? nonne nobilissimæ intelligentiæ Angeli ipsi, omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis? nam rationales oves ita diligit Deus, ut non solum Episcopos, quemadmodum à S. Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinaverit, sed etiam Angelos destinaverit. Præclarè etiam S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis in custodiam sui Angelum delegatum. Quod si Angeli homines custodiunt, quid adversus Angelorum custodiam & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quæ cum ipsis Angelis nullo modo sint comparanda? Nec sanè hoc loco prætereunda est eximii Ecclesiæ Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia qui Priscillianistas hæreticos unumquemque hominem sub constitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum & verborum pondere confutat. Absit, inquit, à fidelium cordibus, ut aliquid esse Fatum dicant, vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creavit administrat: neque enim propter stellas homo, sed stellæ propter homines factæ sunt, & si stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministeriis subesse homo perhibetur. Utinam insani homines hæc saperent & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Levitico dicentis: Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid scisciteminí, ut polluamini per eos. Neque enim quæ Christiana & verâ pietas repellit ac damnat, tanto studio investigarent, iisdemque miserè se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines & curiosi vel impii & irreligiosi, qui futurarum & occultarum aliarum rerum notitiam adeo anxiè habere student, ut ob eadem prænoscenda, & investiganda in divinæ legis offensionem multipliciter incurrant. Alii enim Geomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, aliisque sortilegiis & superstitionibus, non sine Dæmonum saltè occulta societate, aut tacita pactione, operâ dare, seu illis, ac sortibus illicitis taxillorum, granorum triticcorum, vel fabarũ jactu uti non verentur. Alii vero aliquas pristinæ & antiquatæ, ac per Crucis victoriam prostratæ idololatriæ reliquias retinẽtes, quibusdã auguriis, auspiciis, similibusve signis, & vanis observationibus ad futurorũ divinationem intendunt. Alii autem sunt, qui cum Morte fœdus ineunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum divinationem, ad inveniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifestam suarum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta & venencia adhibent, circulos & diabolicos characteres describunt, Dæmones invocant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumigationes, aliave sacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus sacrilegè abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quævis alia impietatis obsequia præstant, cultum venerationemve tribuunt, aut annulum vel speculum, aut parvas phialas sibi fabricant, aut fabricari curant ad Dæmones in eis alligandos, seu includendos, ut putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alii præterea etiam in corporibus obsessis, vel sympaticis, & phantasticis mulieribus Dæmones de futuris, vel occultis rebus aut factis exquirunt, ut merito ab his, quos Dominus in Evangelio tacere imperavit, vanas mendacesque referant responsiones. Alii quoque præstigiatores, frequentius vero mulierculæ quædam superstitionibus deditæ, in phialis seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo accensis candelis, etiam benedictis sub nomine Angeli Raphaël & Albi, Diabolum omnium malorum latorem supplices adorantes, vel in unguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo perunctis eundem omnium fallaciarum Architectum orant, ut similiter futura vel occulta quævis per spectra, & apparentes imagines, & phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacii Diabolo aliis incantationibus, aut variis superstitiosis observationibus, futurorum, & occultorum hujusmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enumeravimus, consimilis impietas parem exitum habet, nimirum quod Dæmonis præstigiis ac dolis tum qui divinant, tum qui divinationem expetunt illusi ac delusi miserrimè reperiuntur. Itaque cum futuros eventus in scipsis considerare antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astrologi & alii prædicti qui hujusmodi futura prænuntiare aut prænoscere quocumque modo nisi Deo revelante audent, injustè atque imprudenter, quod Dei est sibi assumant, & usurpent. Sic fit, ut dum ab eis quod solius est Creatoris perperam creaturis tribuitur, divina majestas graviter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi sanguine redemptis, pestis atque exitium importetur.

§. 2. Et licèt jampridem regulis Indicis librorum prohibitorum ex decreto sacri generalis Tridentini Concilii confecto, illud inter cætera constitutum fuerit, ut Episcopi diligenter providerent ne hujusmodi Astrologiæ judiciariæ libri, tractatus & indices legerentur vel haberentur, qui de futuris contingentibus successibus, fortuitisve casibus, aut iis actionibus quæ ab humana voluntate pendent certò aliquid eventurum affirmare audent, permissis tamen judiciis, & naturalibus observationibus, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis juvandæ gratia conscripta fuissent; libros vero omnes & scripta Geomantiæ, Necromantiæ, sive in quibus continentur sortilegia, venencia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus rejici & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum & abusuum prædictorum extirpationi usque adeo provisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curiosius vigeant, cum valde frequenter, detectis diaboli insidiis, divinationum, sortilegiorum, & variarum superstitionum omnia plena esse in dies detegantur.

§. 3. Nos igitur, qui pro nostro pastoralis officii munere fidei integritatem inviolatam conservare debemus, & animarum saluti prospicere, quantum divina gratia adjutrice possumus ex paternæ charitatis visceribus optamus, damnantes & reprobantes omne genus divinationum, quæ diabolo auctore ad fidelium deceptionem, à prædictis curiosis vel perditis hominibus fieri solent. Cupientes præterea sanctam illam Christianæ Religionis simplicitatem, præsertim ubi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & providentia, ab omni erroris labe integram atque incorruptam, ut par est, retineri. Volentes quoque prædictæ falsæ credulitati, ac hujusmodi illicitarum divinationum & superstitionum detestabili studio, & execrandis flagitiis, atque impuritatibus occurrere, ut de Christiano populo merito dici possit, quod de antiquo Dei populo scriptum est, Non est augurium in Jacob, neque divinatio in Israël. Hac perpetuo valitura constitutione, Apost. auctoritate statuimus & mandamus, ut tam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscumque dictæ Astrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, navigationem, & rem magicam in posterum exercentes, aut facientes judicia, & nativitates hominum quibus de futuris contingentibus successibus, fortuitisque casibus aut actionibus ex humana voluntate pendentibus aliquid eventurum affirmare audent, etiamsi id se non certò affirmare asserant, aut protestentur, quàm contra alios utriusque sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & pernicioſas divinandi artes, sive scientias exercent, profitentur & docent aut discunt, quive hujusmodi illicitas divinationes, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera & delicta, ut præfertur, faciunt aut in eis se quomodolibet intromittunt, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis existant, tam Episcopi

&

& Prælati, Superiores, ac alii Ordinarii locorum, quàm Inquiſitores hæreticæ pravitatis ubique gentium deputati, etiamſi in pleriſque ex his caſibus antea non procedebant, aut procedere non valebant, diligentius inquirant, & procedant, atque in eos ſeverius Canonicis pœnis, & aliis eorum arbitrio animadvertant.

...ſque hæreticam ...ri ve-

§. 4. Prohibentes omnes, & ſingulos libros, opera, & tractatus hujuſmodi judiciariæ Aſtrologiæ, Geomantiæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis Magicæ; aut in quibus ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia, execrabiles incantationes, ac ſuperſtitiones continentur, ac ut ſupra in memorato Indice interdictos ſub cenſuris, & pœnis in eo contentis, à quibuſcumque Chriſti fidelibus legi, aut quomodolibet retineri, ſed illos Epiſcopis, & Ordinariis locorum, vel Inquiſitoribus prædictis præſentari, & conſignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate ſtatuimus, & mandamus, ut contra ſcienter legentes, aut retinentes libros, & ſcripta hujuſmodi, ſeu in quibus talia continentur, ſimiliter iidem Inquiſitores liberè, & licitè procedant, ac procedere, & pœnis condignis punire, & coërcere poſſint.

...ſida ...uoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

...public. ...k.

§. 6. Ut autem præſentes noſtræ literæ ad communem omnium notitiam facilius deducantur, jubemus illas in valvis Baſilicarum S. Joan. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ affigi, ſeu appendi, eiſque detractis ipſarum exempla etiam impreſſa eiſdem in locis affixa relinqui.

...rra.

§. 7. Et inſuper univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, locorum Ordinariis, & Prælatis, necnon Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis ubilibet conſtitutis, per hæc committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, ut per ſe, vel alium, ſeu alios eaſdem præſentes literas, poſtquam eas receperint, ſeu earum notitiâ habuerint, in ſuis, & ſingulis parochialibus Eccleſiis, dum in eis populi multitudo ad divina cõvenerit, deinde verò ſemel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari ſermone publicèt, aut publicari faciat.

...exem- ...m.

§. 8. Quia vero difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit deferri, volumus ut earum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac parvo ſigillo Sanctæ Romanæ, & univerſalis Inquiſitionis, aut alicujus Prælati, vel Curiæ Eccleſiaſticæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra ubique locorum adhibeatur, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

P. An. 1. ...lan. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Nonis Januarii, Pont. noſtri anno 1.

...catio. *Anno à Nativitate Domini 1586. Indict. 14. die verò 9. menſis Februarii, Pont. Sanctiſſ. D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 1. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis ſeu portis S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Tagliettum S. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

VIII. Quod feſtum S. Antonii Luſitani, de Padua nuncupati, ſub die 13. menſis Junii duplici officio de cætero celebretur.

Hunc Sanctum canonizavit Gregor. IX. ejuſque feſtivitatem inſtituit, ut ſupr. in ejus conſtit. 4. Cum dicat.

...s A.D. ...586. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

...dium. IMmenſa divinæ ſapientiæ altitudo, cujus inſcrutabilia ſunt judicia, dignata eſt olim per Prophetam revelare, Deum in Sanctis ſuis laudari velle. Quod nos ad eorundem Sanctorum memoriam debita ſolemnitate celebrandam eo magis invitat, quia dum eorum merita recenſentur, virtutum quoque exempla fidelibus imitanda proponuntur, ut per ea fideles ipſi gradientes, ad cœleſtem beatitudinem eorundem Sanctorum ſuffragiis adjuti facilius valeant pervenire.

S. Antonii de Padua merita, & laudes recenſentur.

§. 1. Quapropter nos conſiderantes quod inter multos ſanctitate, & doctrina præclaros viros, qui S. Franciſci veſtigia ſecuti fuerint, B. Antonius Ulyſiponenſis, Patavinus nuncupatus, eximiæ ſanctitatis vir fuit, qui ab ineunte ætate mundum, ejuſque illecebras veluti venenum aſpidum fugiens, Deo ſe dicavit, ipſiuſque Seraphici Franciſci inſtitutum, magna cum ſpe, deſideriоque martyrii religiosè eſt complexus, in ſuſcepta vitæ diſciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis, & diaboli humani generis hoſtium egregiis dimicationibus triumphum reportavit, divina propterea imbutus ſapientia, multiſque ac variis provinciis peragratis, maxima hominum ab eo, qui lux, via, veritas, & vita eſt, aberrantium copia præclaris Chriſtianorum virtutum exemplis illuſtravit, ac verbi Dei, quod velut imber de cœlo deſcendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia fœcundaque prædicatione mentes hominum ſalutaribus præceptis fœcundavit, multoſque ad Catholicæ doctrinæ lucem, & verbis, & conſequentibus ſignis perduxit, ac demum diverſis in vita, & poſt obitum miraculis clarus, ad permanentem illam, nullique mutationi obnoxiam patriam, recto atque incitato curſu evolavit, ubi in æternis cœleſtis regni manſionibus Beatus perfruitur.

Canonizatio eiuſdem refertur.

§. 2. Ipſe autem à fel. rec. Gregorio Papa IX. prædeceſſore noſtro, Sanctorum quos Catholica veneratur Eccleſia, Catalogo ſolemni ritu adſcriptus, in cælo pro ipſa ſemper Eccleſia apud Deum, unà cum omnibus Sanctis ejuſdem gloriæ conſortibus aſſiduè, & pro peccatoribus intercedit.

Inſtituitio duplicis offi.ii.

§. 3. Quare ut ejuſdem beati viri qui Ordinis ipſius S. Franciſci profeſſor fuit, memoria à fidelibus crebrius recolatur, celebrique totius Eccleſiæ veneratione celebretur: Nos & divinis illius meritis adducti, & præcipuè erga illum noſtræ devotionis ſtudio excitati, hac præſenti conſtitutione præcipimus, & mandamus, ut ejuſdem Beati Antonii de Padua nuncupati confeſſoris glorioſi dies feſtus Idibus Junii, quo die ex hoc collachrymabili ſæculo ad cœleſtem patriam abiit, ſolemniter peragatur, ac ſub duplici minori, & proprio officio, atque ubi propria non erunt, de Communi Confeſſorum non Pontificum poſthac perpetuis futuris temporibus in omnibus univerſi Orbis Eccleſiis ritè celebretur, & in Kalendario cum duplicis feſtis adjectione inſcribatur: ſicubi verò dies ſupradictus ex fidelium devotione, ſeu conſuetudine aut præcepto, vel indulto Apoſtolico majori obſervantia, etiamſi duplici majoris in die feſti, & duplici minoris per octavam, ut apud Fratres ejuſdem Ordinis Sancti Franciſci, celebrati conſueverit, id omnino ibidem retineatur.

Juſſio eam obſervandi.

§. 4. Præcipientes omnibus, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis, ac quorumcumque regularium locorum, & Ordinum ſuperioribus, quatenus in ſuis quiſque Eccleſiis, provinciis, civitatibus, & diœceſibus, ac regularibus locis præſentes literas ſolemniter publicari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis, tam ſæcularibus, quàm quorumvis Ordinum regularium ſecundum ritum S. R. E. officium perſolventibus, omnino obſervari faciant, ſi in Breviarii, & Miſſalis reformationibus nuper editis præfata ſolemnitas appoſita non fuerit.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Quoniam autem difficile eſſet eaſdem præſentes ad ſingula Orbis loca pervenire, volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, ut earum tranſumptis, & exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipſis præſentibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1586. 19. Kal. Februarii, Pont. noſtri anno 1.

Dat. P. An. die 14 Jann.

XIX. Innovatio indulti Capitulo ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ de Urbe conceſſi, dandi licentiam in ejus locis erigendi loca pia, accedente licentia Ordinariorum, quibus ſubjecta remaneant.

Hac Lateranenſis Eccleſia ſupremum locum obtinet ſuper omnes Vrbis & Orbis Eccleſias, & centenaria gaudet præſcriptione, ut videre eſt ſupra in Greg. XI. conſt. 1. Super, *ubi aliorum Pontificum Bullas indicavi.*

Edita An. D. 1586. SIXTVS PAPA QVINTVS. *Dilecti filii, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Proœmium. SIcunctas per Orbem terrarum diffuſas Eccleſias in eorum juribus, & privilegiis libenter conſervare ſtudemus, multo magis, & ampliori ſollicitudine erga ſacroſanctam Baſilicam noſtram Lateranenſem de Urbe, quam Summi Romani Pontifices illorum Patriarchium eſſe voluerunt, id facere tenemur, ac proinde quæ ab eiſdem pro decore, & commodo illius, necnon divinis obſequiis ibidem inſiſtentium emanarunt, ſi quandoque revocata fuiſſe conſtat, quantum cum Deo poſſumus, adhibito moderationis remedio innovare congruum cenſemus.

Bonifac. IX. ſtatuit quod quilibet in locis ad Eccleſiã Lateran. ſpectantibus loca pia erigere poſſit, illaque ſub mero, & mixto imperio & diſpoſitione Capituli, & Archipresbyteri extarent. Sed Bonifacii Bullam hic non habes.

§. 1. Sanè cum dudum fel. rec. Bonifacius Papa IX. prædeceſſor noſter, qui ſingularem devotionis affectum ad eandem gerebat Baſilicam, cujus Archipresbyteratum dum minori officio fungebatur, ex conceſſione Apoſtolica obtinuerat, conſideratis ex quorundam Romanorum Pontificum declarationibus ipſam omnibus aliis Urbis, & Orbis Eccleſiis anteferri, volens propterea ſpecialis alicujus prærogativæ privilegio eam decorare, tunc Archipresbytero, & Capitulo, ſingularibuſque perſonis, & Miniſtris illius, ac aliis quibuſcumque perſonis utriuſque ſexus, ut in quibuſvis feudis, terris, poſſeſſionibus, & locis ad eorundem Archipresbyteri, & Capituli menſam Capitularem ſpectantibus, diœceſani loci, aut alterius licentia minimè requiſita, Eccleſias, Monaſteria, Oratoria, Prioratus, Dignitates, Perſonatus, officia, & alia beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, vel ſine cura, necnon Conventus, Hoſpitalia, & pia loca quæcumque fundare, conſtruere, inſtaurare, erigere, ædificare, & toties quoties placeret, valerent (jure tamen Parochialis Eccleſiæ, & alias cujuſlibet in omnibus ſemper ſalvo) auctoritate Apoſtolica indulſerit, ſtatuens, & ordinans, quod poſtquam prædicta fundata, conſtructa, erecta, ædificata, & dotata eſſent, permanerent, ac eſſent, & eſſe deberent, cenſerenturque immediatè ſubeſſe ſub ipſorum Archipresbyteri, & Capituli dominio, protectione, juriſdictione, defenſione, auctoritate, & poteſtate, ac eorum plenum jus, dominium, merumque, & mixtum imperium, necnon inſtitutio, deſtitutio, collatio, proviſio, præſentatio, & quævis alia diſpoſitio ad ipſos ſolùm, & in ſolidum pertinerent in perpetuum atque ſpectarent, prout ejuſdem prædeceſſoris literis, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro plenè, & ſufficienter expreſſis haberi volumus, plenius continetur.

Pius IV. innovat revocatoria, ut ſup. in ejus conſt. 57. Regimini.

§. 2. Et ſicut nuper expoſuiſtis, Capitulum, & Canonici ipſius Baſilicæ, qui poſtmodum fuerunt literis patentibus à ſe ſub hoc eorum titulo, & nomine tantum expeditis, licentias, & facultates Eccleſias, Monaſteria, cæteraque prænarrata fundandi, inſtaurandi, erigendi, & faciendi diverſis, etiam ſub præſtatione, & ſolutione cenſus perpetuò in recognitionem directi dominii annuatim ſibi facienda conceſſerint, atque concedere continuaverint, donec recol. mem. Pius Papa IV. itidem prædeceſſor noſter motu ſuo proprio, omnia & ſingula privilegia, facultates, & indulta, per eum, & Sedem Apoſtolicam, ſive Romanos Pontifices prædeceſſores, erigendi, & inſtituendi Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grancias, vel membra recipiendi, nobis & certis aliis tunc expreſſis, in ſpecie, vel genere quomodolibet conceſſa caſſaverit, ircitaverit penitus, & aboleverit, aliaque ſtatuerit, & ordinaverit, prout literis ſuis hac de re promulgatis, quarum pariter tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro plenè, & ſufficienter expreſſis haberi volumus, plenius continetur, humiliterque ſupplicaveritis, ut adverſus hujuſmodi caſſationem, & abolitionem vos reſtituere dignaremur.

Hic modificat innovat. dultum nif. IX. ſum, modificat quod ac licitis quariorum loca erig cum per ſubſim Ordina

§. 3. Nos moti tam prænarrata Bonifacii Papæ prædeceſſoris conſideratione, quam præclara memoria Imperatoris Conſtantini, cujus morbum ſuſcepto hic olim baptiſmo divina gratia ſanavit, veſtris hujuſmodi ſupplicationibus benignè annuentes, prænarrataſque Bonifacii Papæ literas cum omnibus, & ſingulis decretis, clauſulis, & aliis in eis contentis, Apoſtolica auctoritate (modificationibus infraſcriptis ſemper ſalvis) harum noſtrarum ſerie revalidantes, & innovantes, voſque ad illarum priſtinum uſum adverſus ſupradictas Pii IV. literas revocatorias reſtituentes, & plenariè reintegrantes, ex ſpeciali gratia indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus, literis veſtris patentibus, ſub ſolitis titulo, & nomine ſupradictis, etiam abſque præſentium noſtrarum inſertione expediendis, licentiam & facultatem liberas quibuſlibet bene viſis, in fundis, terris, & locis menſæ veſtræ Capitularis, ac alias juxta earundem Bonifacii Papæ prædeceſſoris literarum formam, quæcumque Monaſteria, Prioratus, Conventus, Eccleſias, dignitates, perſonatus, officia, & alia beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, vel ſine cura, necnon Hoſpitalia, & alia pia loca fundandi, erigendi, ædificandi, dotandi, ac alia quomodolibet in illis contenta faciendi, quæ quidem dominio, protectioni, juriſdictioni, defenſioni, ac poteſtati veſtris immediatè ſubſint, necnon earundem plenum jus, dominium, merumque, & mixtum imperium, inſtitutio, inſuper deſtitutio, collatio, proviſio, præſentatio, & quævis alia diſpoſitio ad vos ſolum, & in ſolidum perpetuò ſpectet, dummodo Epiſcoporum, in quorum Civitatibus, ſeu diœceſibus illa fuerint, licentia expreſſa ad hoc accedat, Eccleſiæque, & alia, ut præfertur, fundanda, erigenda, ædificanda, & dotanda atque illa pro tempore obtinentes, libertatis, immunitatis, & exemptionis privilegium aliquod à juriſdictione, & ſuperioritate ipſorum Epiſcoporum, aliterve contra formam decretorum, & ordinationum ſacri Concilii Tridentini propterea non acquirant, licentiam & facultatem liberas, ut prius in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi literæ hujuſmodi revocatoriæ nullatenus emanaſſent, concedere valeatis.

Clau derogat

§. 4. Non obſtantibus dicti Pii IV. literis revocatoriis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, in contrarium quomodolibet, etiam iteratis vicibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda eſſet, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fit ſumptu

§. 5. Volentes quod harum noſtrarum exemplis à Notario publico ſubſcriptis, & ſigillo Capitulari obſignatis, eadem prorſus fides ubique, in judicio, & extra adhibeatur, quam originales literæ ipſæ facerent, ſi exhiberentur.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 15. Januarii 1586. Pont. noſtri anno 1. *D. P. die 16*

Prohibitio tranſeundi ab Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia, ad Fratres Capuccinos. XX

Tranſitum hujuſmodi inter Capuccinos, & Fratres Minimos S. Franciſci de Paula interdixit etiam Pius V. ut ſup. in ejus conſt. 45. Sedis.

Alia de Capuccinis, & eorum Regula notavi ſup. in conſt. 21. Clem. VII. *Religionis.* Et de toto Ordine notavi ad conſt. 5. Honor. III. *Solet.*

SIXTVS

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

A.D. 86.

PRo ea, quam præcipuam gerimus erga S. Franciſcum devotione, illius familiam univerſam paterno amore complectentes, ea ſtudemus de medio tollere, quæ diſſidii inter ipſos Religioſos, ejus regulam ſectantes, occaſionem præbent, aut iis qui levitate animi minus conſtantes perſiſtunt in obedientia cui ſe ipſos dicaverunt, ab ea ſe ſubtrahendi viam aperiunt.

§. 1. Sanè jampridem fel. rec. Paulus Papa III. & Julius etiam III. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri juſtis de cauſis adducti prohibuerunt, ne ullo modo fratres de Obſervantia, ſine ſuorum Generalium vel Provincialium licentia in ſcriptis habita, ad Congregationem Capuccinorum ſe transferre, ſive ab ipſis Capuccinis recipi, aut in illorum domibus retineri poſſent, vel deberent, certis etiam gravioribus pœnis adjectis, prout in illorum literis plenius continetur.

§. 2. Quare nos quoque eorundem prædeceſſorum exempla ſecuti, toto negotio cum quibuſdam ex venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus communicato, ac diligenter conſiderato, literarum hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, de eorundem Cardinalium conſilio, etiam de novo Auctoritate Apoſtolica, per præſentes diſtrictius interdicimus, tam ipſis Capuccinis, ne quemquam eorundem Fratrum de Obſervantia, poſt emiſſam profeſſionem regularem juxta inſtituta ejuſdem Ordinis de Obſervantia, ad eos quovis habitu, & quacumque de cauſa tranſeuntem, ſine noſtra, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis licentia ſpeciali, per literas Apoſtolicas expreſſam, & in ſpecie, non autem per clauſulas generales idem importantes, præſentis prohibitionis mentionem & derogationem continentes, aut eorundem Generalis, vel Provincialium miniſtrorum Fratrum de Obſervantia licentia in ſcriptis, ut præfertur, obtenta, admittere, recipere, & retinere, quam Fratribus de Obſervantia prædictis, nec quiſquam eorum ad Congregationem Capuccinorum ſine hujuſmodi licentia ſe transferre in futurum præſumant.

§. 3. In ſingulos vero Capuccinorum Superiores Provinciales, Miniſtros domorum, Guardianos, Vicarios, ſeu Præſides, necnon ipſos Fratres de Obſervantia, qui in præmiſſis quoquo modo contravenerint, excommunicationis ſententiam ferimus, eoſque omnibus & quibuſcumque dignitatibus, adminiſtrationibus & officiis per eos pro tempore obtentis auctoritate præſentium privamus, & ad futura, ac quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles eſſe volumus eo ipſo. Decernentes receptiones, admiſſiones, & retentiones quaſcumque de illis ex quavis cauſa ſine dicta licentia faciendas, nulla omnino firmitate ſubſiſtere, neminemque penitus ulli voto, aut promiſſioni, etiam juramento, aliave ſolemnitate roboratis, obligare poſſe.

§. 4. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari ſeu impugnari, aut ſub prætextu quod contra alias Apoſtolicas, ac canonicas ſanctiones jampridem uſu receptas (quod ſcilicet unicuique regulari ad arctiorem regulam & religionem tranſeundi, petita dumtaxat, ac etiam non obtenta ſuperiorum licentia, tranſitus liberè & licitè permittatur) aut alio quovis prætextu, ſeu quæſito colore, in jus & controverſiam revocari aut invalidari, ac ad terminos juris reduci non poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere.

§. 5. Sicque in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios ordinarios, & delegatos, ac S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate judicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Mandantes univerſis & ſingulis locorum Ordinariis, ut quando, ubi, & quoties opus fuerit, ac pro parte alicujus ex fratribus de Obſervantia hujuſmodi fuerint requiſiti, præſentes literas ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant quemquam ex prædictis, ſi qui forſan in poſterum ſe de facto transferre præſumpſerint, contra earundem præſentium continentiam & tenorem, in aliqua domo ſeu loco ipſorum Capuccinorum admitti, recipi, & retineri. Contradictores quoſlibet & rebelles, eiſque auxilium vel favorem, directè vel indirectè quomodolibet præſtantes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus ſententias & cenſuras ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis ac Ordinis & Congregationis Capuccinorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon facultatibus, diſpenſationibus & indultis, ipſi Congregationi Capuccinorum, eorumque Superioribus & perſonis, aut domibus quibuſcumque recipiendi, vel retinendi fratres de Obſervantia, etiam ſuorum Superiorum licentia petita dumtaxat, & non obtenta, aut non petita tranſeuntes, tam expreſsè & principaliter quam per communicationem ad inſtar aliorum Ordinum & Congregationum quorum gratiarum & indultorum ipſi forſan Capuccini principes effecti ſunt, etiâſi pariformiter, & æquè principaliter ipſa communicatio & extenſio facta fuerit per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores aut ſucceſſores noſtros, etiâ Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac de eorundem Cardinalium conſilio pro tempore conceſſis, approbatis & innovatis, quæ omnia, ac deſuper confectas literas, proceſſuſque habitos per eaſdem, quatenus præmiſſis in aliquo adverſentur, abrogamus, caſſamus & annullamus. Aut ſi ipſis Capuccinis, eorumque Prælatis & Superioribus, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod literis revocatoriis, ſub quacumque formula editis nullatenus, vel niſi modis & formis in hujuſmodi indultis contentis parêre, & ob non paritionem aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere, aut alias interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem etiam quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſſis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia volumus nemini contra prædicta in aliquo ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 8. Volumus autem ut præſentium exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & alicujus Prælati Eccleſiaſtici, ejuſve Curiæ ſigillo obſignatis eadem fides ubique in judicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Januarii 1586. Pont. noſtri anno 1.

Dat. P. An. 1. die 28. Jan.

Confirmatio & ampliatio indultorum ac indulgentiarum Roſarii B. Mariæ Virginis. Et facultatis Magiſtri Generalis & Vicarii Ordinis S. Dominici, in erigendis Capellis & inſtituendis Confraternitatibus Roſarii, pro quibus aliæ etiam gratiæ & indulgentiæ conceduntur. XXI.

Indulgentiæ hujus Confraternitatis præſervatæ fuerunt à Paulo V. & comprobatæ in ejus conſt. data die 20. Septembris 1628. mox publicanda. De Roſario autem, ſive Pſalterio notavi ſup. in conſt. 18. Sixti IV. Ea quæ.

Edita An. D. 1585.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

B. Maria Virginis merita & laudes.

DUm ineffabilia meritorũ inſignia, quibus Dei Genitrix B. Virgo Maria Regina cœlorum glorioſa, ſeditus prælata ſydereis, tãquam ſtella matutina prærutilat, devotæ conſiderationis indagine perſcrutamur, & inter arcana pectoris revolvimus, quod ipſa utpote mater miſericordiæ, mater gratiæ & pietatis, humani generis amica & conſolatrix, pro ſalute fidelium, qui delictorum culpa prægravantur, ſedula exoratrix, & pervigil ad Regem, quem genuit, & maternis lactavit uberibus intercedit, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut Eccleſias, & Capellas, ac Confraternitates in ejus honorem erectas & inſtitutas, gratioſis remiſſionum proſequamur impendiis, ac indulgentiarum muneribus decoremus, ac per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros eiſdem Confratribus conceſſas indulgentias, & privilegia, noſtræ approbationis munimine roboremus, eaſque innovemus, prout ſalubrius cognoſcimus expedire.

Pſalterii ſeu Roſarium B. Virg. à S. Dominico inſtitutum.

§. 1. Attendentes itaque quam Religioni noſtræ fructuoſum fuerit ſanctiſſimi Pſalterii, Roſarii nuncupati, glorioſæ ſemperque Virginis Mariæ, Almæ Dei genitricis inſtitutum, per beatum Dominicum Ordinis Fratrũ Prædicatorum auctorem, Spiritu ſancto, ut creditur, afflatum, excogitatum, quantaque exinde mundo provenerint, & in dies proveniant bona, & quod propterea utriuſque ſexus Chriſti fidelium Confraternitates ſub invocatione Roſarii ejuſdem B. Mariæ Virginis in diverſis Orbis Eccleſiis, in Capellis & Altaribus canonicè ſint inſtitutæ.

Hoc idem habetur in conſt. Sto Pii V. Incer.

Sodalitas Roſarii gratias & indulg. à variis Pont. obtinuit.

§. 2. Earumque Confratres ac Sorores à quamplurimis, & præſertim fel. rec. Urbano IV. & Joanne XXII. ac Sixto etiam IV. necnon Innocentio VIII. & Alexandro VI. ac Julio II. & Leone X. ac Adriano VI. & Clem. VII. & Paulo III. ac Julio etiam III. ac Paulo IV. Pio etiam IV. ac Pio V. & poſtremò Greg. XIII. Romanis Pont. prædeceſſoribus noſtris, ac nonnullis Sedis Apoſtolicæ, cum poteſtate Legati de latere, Nuntiis, nedum confirmationem & augmentum earundem Confraternitatum, ſed etiam indulgentias, ac privilegia & indulta meritò obtinere meruerint.

Hic Pont. omnes gratias, indulgentias & indulta confirmat, & innovat.

§. 3. Nos dictorum prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ac eodem, quo ipſi prædeceſſores noſtri, devotionis affectu divinitus excitati, necnon dilecti filii noſtri Michaëlis tituli B. Mariæ ſuper Minervam presbyt. Card. Alexandrini nuncupati ſupplicationibus inclinati, ſingularum literarum prædictarum tenores & formas præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, omnia & ſingula privilegia, immunitates, & exemptiones, conceſſiones, indulta, indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, omnibus & ſingulis Confraternitatibus dicti Roſarii ubicumque terrarum canonice inſtitutis, eaſumque Confratribus & Sororibus, tam per dictos prædeceſſores noſtros & Sedem prædictam, ſeu illius Nuntios, cum poteſtate Legati de latere conceſſa, elargita, & confirmata, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas prædictas, & vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet emanatas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuo confirmamus & approbamus, illaque omnia & ſingula, prout per ipſos prædeceſſores noſtros, & alios prædictos conceſſa fuerunt, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inviolabiliter obſervari debere decernimus, omneſque & ſingulos tam juris quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Confirmavit etiam Paul. V. ut dixi in rub.

Et innovat.

§. 4. Et potiori pro cautela omnes & ſingulas indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones ac relaxationes, exemptiones, facultates, conceſſiones, aliaque privilegia & indulta prædicta, omnibus & ſingulis Confraternitatibus dicti Roſarii, in quibuſvis Eccleſiis, & Capellis, ac Altaribus ubicumque terrarum canonice erectis, earumque Confratribus & Sororibus, necnon officialibus & miniſtris eiſdem modo & forma, quibus per eoſdem prædeceſſores noſtros, & dictæ Sedis Nuntios conceſſa fuerunt, dicta auctoritate Apoſtolica de novo concedimus & innovamus, ac omnibus & ſingulis Confraternitatum Roſarii hujuſmodi Confratribus & Sororibus, nunc & pro tempore exiſtentibus ſuffragari debere, eoſque illis perpetuò uti, potiri, & gaudere poſſe decernimus & declaramus.

Facultas inſtituendi Confraternitates Roſarii dict. Mag. & Vicarii gen. Ord. Dominic. deputandos.

§. 5. Et inſuper ut omnibus & ſingulis dicti Ordinis Fratribus, per Magiſtrum & Vicarios generales dicti Ordinis Prædicatorum, & eorum quemlibet pro tempore deputandis, *in quibuſvis Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis ubicumque exiſtentibus*, ut in eorundem Prædicatorum vel aliorum Ordinum, Monaſteriorum, ſeu domorum Eccleſiis, Capellis, & Oratoriis, & etiam in ſæcularibus Eccleſiis, in quibus nullæ Confraternitates ejuſdem Roſarii adhuc erectæ exiſtunt, de Superiorum & Ordinariorum licentia Confraternitates ejuſdem Sanctiſſimi Roſarii, ad Dei & ejuſdem B. Virginis laudem & gloriam erigere & inſtituere liberè & licitè poſſint & valeant, plenam & liberam licentiam & facultatem dicta Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus.

Eiſque ſic inſtitutis gratias indulta à Roſarii fraternitate elargita.

§. 6. Ac poſtquam erectæ fuerint, ut omnibus & ſingulis privilegiis, indultis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, conceſſionibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, ac relaxationibus, & gratiis quibuſvis aliis ejuſdem Roſarii Confraternitatibus, earumque Confratribus ac Sororibus, per prædictos & quoſcumque alios Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem prædictam ejuſque Nuntios & etiam de latere Legatos hactenus quomodolibet conceſſis ac concedendis, & quibus Confraternitates hujuſmodi, earumque Confratres & Sorores quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & æquè principaliter, in omnibus & per omnia, perinde, ac ſi illis ſpecialiter & expreſsè ac nominatim conceſſa fuiſſent, uti, potiri, & gaudere liberè & licitè poſſint, pariter concedimus & indulgemus, ac privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, conceſſiones, indulgentias etiam plenarias, ut præfertur, conceſſas & conceſſa, ad ipſas Confraternitates erigendas, illarumque Confratres & Sorores pro tempore exiſtentes perpetuò extendimus & ampliamus.

Confratres quæ alii dulg. hic citata acc.

§. 7. Ut autem animarum Chriſti fidelium Confraternitatum, tam erectarum quàm per fratres deputandos hujuſmodi erigendarum, eaſdem Confraternitates ingredi volentium ſpirituali conſolationi peramplius conſulatur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Confratribus ſingularum Confraternitatum Roſarii hujuſmodi, tam hactenus erectarum quàm in poſterum erigendarũ, ut præfertur ubicumque, nunc & pro tempore exiſtentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore deſcriptis & deſcribendis, itinerantibus vel navigantibus, ac ſervientibus, totum Roſarium, infirmis verò, aut alias legitimè impeditis, tertiam ejus partem devotè recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Eccleſia ſtatutis confitendi & communicandi firmum propoſitum habentibus, qui Capellam B. Mariæ Roſarii in Eccleſia ipſius B. Mariæ ſupra Minervam de Urbe ejuſdem Ordinis Prædicatorum inſtitutam, vel alias Eccleſias, ſeu Capellas ubicumque dicta Confraternitas canonicè fundata fuerit, iis diebus, quibus feſta myſteriorum ejuſdem Roſarii celebrantur, viſitare, & proceſſioni, quæ prima Dominica cujuſlibet menſis fieri ſolet, intereſſe non potuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem auctoritate & tenore prædictis concedimus & elargimur, illiſque omnes & ſingulas indulgentias & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias, aliis Confratribus & Sororibus, Capellas ſeu Eccleſias Roſarii hujuſmodi dictis diebus viſitantibus, ac dictæ proceſſioni intereſſentibus, ſpecialiter vel generaliter conceſſas, & in futurum concedendas, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi dictas Capellas ſeu Eccleſias dictis diebus perſonaliter viſitarent, & proceſſionibus hujuſmodi intereſſent, auctoritate & tenore prædictis communicamus, ac communicatas eſſe, ſpecialiter vel generaliter decernimus & declaramus.

§. 8. Quia

§.8. Quia verò difficile foret præſentes literas ad ſingula quæcumque loca, in quibus expediens foret, deferri, volumus, & etiam Apoſtolica auctoritate præmissa decernimus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio & extra, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

§.9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Januarii 1586. Pont. noſtri anno 1.

XII. Innovatio Feſtivitatis S. Januarii Epiſcopi & Martyris, & Sociorum ejus, die 19. Septemb. ſimplici officio celebrandæ.

An. D. 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

PIa Sanctorum Patrum Providentia inſtitutum eſt in Eccleſia Dei, & poſteris traditum, ut complurium martyrum inſignium memoria ſtatis diebus, ſolemnibuſque cæremoniis, atque anniverſariis ſacris in cunctis Eccleſiis recolatur. Ita enim & illis honor debitus tribuitur, & fideles ad eorum imitanda exempla pro ſuo quiſque modulo invitantur.

§.1. Proinde nos operæ pretium duximus efficere, ut ſanctorum martyrum Januarii Epiſcopi & ſociorum ejus qui poſt vincula & carceres glorioſa martyrii corona propter Chriſti nominis confeſſionem ſunt donati, jucundam recordationem diu intermiſſam renovando, plebem Dei hilaremus, cujus quidem B. Januarii ſanctitatem Deus omnipotens multis, iiſque clariſſimis editis miraculis ad noſtram uſque ætatem in Neapolitana potiſſimum civitate, in qua ejus corpus ſepultum religioſe aſſervatur, celeberrimè apud omnes gentes teſtatam eſſe voluit, adeò ut non immerito, tum in divinis officiis, tum in ipſo ſacrificio ab univerſo fidelium cœtu eorum commemoratio fieri debeat, prout ante novam reformationem Romani Miſſalis & Breviarii fieri conſueverat.

§.2. Hac igitur noſtra perpetuo valitura conſtitutione præcipimus, ut eorundem ſanctorum Januarii & ſociorum ejus dies feſtus, 13. Kal. Octobris, in totius Orbis terrarum Eccleſiis ſimplici officio de communi plurimorum martyrum celebretur, ac decernimus, ut in novo etiam quo nunc utimur, ſicut antea in veteri Kalendario ad eum diem ſanctorum eorundem nomina, & Simplicis nota adſcribatur.

§.3. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis in univerſo Orbe conſtitutis, ut in ſuis quiſque Eccleſiis, provinciis, civitatibus, & diœceſibus præſentes noſtras ſolemniter publicari faciant, ab omnibuſque Eccleſiaſticis perſonis, & ſæcularibus omnino obſervari, licet adnotatio hujus celebritatis in poſtremis Breviarii & Miſſalis reformationibus fuerit prætermiſſa.

§.4. Volumus autem ut præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarn. Dominicæ 1586. Kal. Februarii, Pont. noſtri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1586. Indict. 14. die verò 10. menſis Februarii, Pont. Sanctiſſ. D.N.D. Sixti divina provi dentia Papæ V. anno 1. retroſcripta litera Apoſt. affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valvis ſeu portis S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Tagliettum S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XXIII. Renovatio Pontificalium Capellarum, in Baſilicis, certiſque Almæ Urbis Eccleſiis, Dominicis Quadrageſimæ, & Adventus, aliiſque ſtatis ſolemnibus diebus celebrandarum.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1586.*

EGregia Populi Romani pietas magnis Sanctorum Patrum laudibus celebrata, poſteaquam terrarum Princeps civitas, beatiſſimis Apoſtolis Evangelii lucem annuntiantibus, ſuave Chriſti jugum accepit, & per B. Petri Sedem verè caput Orbis terræ effecta, latiùs cœpit præſidere poteſtate divina, quam dominatione terrena, præclara adhuc ſingulari Dei benignitate religioſæ antiquitatis monimenta conſervat. Inter quæ vetus admodum eſt ab Apoſtolicis uſque ducta temporibus, ſacrarum Stationum conſuetudo, in quibus fidelium multitudo ad Apoſtolorum ſepulchra, & fortiſſimorum Martyrum memorias conveniens, hymnis & canticis ſpiritualibus Deum in ſanctis ſuis mirabilem laudabat, & ſalutaribus immaculatæ Hoſtiæ ſacrificiis placabat, & adverſus multiplices antiqui hoſtis oppugnationes, tanquam in caſtris Dei, Statione tutiſſima conſiſtebat. *Stationum conſuetudo antiquiſſima eſt.*

§.1. Quam memoriam à majoribus acceptam, nunc etiam Roma antiquiſſimis Urbis Baſilicis, & Martyrum Eccleſiis viſitandis, ſtatis Dominicis, aliiſque ſolemnibus, in primis verò ſacro Adventus Domini, & Quadrageſimæ tempore, magna populi frequentia anniverſaria celebritate devotè obſervat. Nos autem, quibus pro noſtra Paſtorali ſollicitudine, nihil optabilius eſt quam animas Chriſto lucrari, tam pium ac ſalutare inſtitutum, non ſolum retinere cupimus, ſed etiam ornare, ac omnis Religionis officio propagare ſummopere ſtudemus, his præſertim luctuoſis Chriſtianæ Reipub. temporibus, quæ ad placandam Dei iram, ad deteſtabiles hæreſes extirpandas, ad pacem & tranquillitatem Eccleſiæ obtinendam, ad vitia & peccata hominum corrigenda, crebriora pœnitentiæ & pietatis opera, ac multiplicatas Sanctorum cum Chriſto regnantium preces & interceſſiones maximè requirunt, ſed potiſſimum Sanctorum omnium Reginæ, Dei noſtri Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ Chriſtiani populi Advocatæ, cæleſte patrocinium deſiderant. *Roma hanc ſtationū conſuetudinem retinet, & obſervat, antiquas Baſilicas, & Eccleſias devote certis temporibus viſitans.*

§.2. Et vero cum multis antiquis & religioſiſſimis Eccleſiis, quas majorum pietas magnifice extruxit, hæc Alma Urbs ornatiſſima ſit, tum illæ potiſſimùm intra, atque extra mœnia poſitæ ſeptem Baſilicæ, quas veteri inſtituto fideles pia ac ſalutari peregrinatione obire ſolent, magnam jure optimo, non ſolum apud Cives, ſed apud externos populos venerationem habent, ſunt enim antiquitate, Religione, ſanctorum Martyrum venerandis Reliquiis, ſacris indulgentiis, & denique myſtica ſeptenarii numeri ratione celeberrimæ: nam quemadmodum Joan. Apoſtolus admirabilem illam Apocalypſim ſeptem Aſiæ Eccleſiis ſcribens univerſam Eccleſiam adumbravit, quam Deus cœleſtibus Spiritus ſancti donis perficit, & in qua una habitat & requieſcit, ita Romæ ſeptem Eccleſiæ magno ejuſdem numeri myſterio ſunt inſtitutæ, ut totius Eccleſiæ unio, & perfectio in ipſo capite unde omnium Eccleſiarum unitas dimanat, illuſtrius appareret. *Septem præſertim Baſilicas in Vrbe admodum celeberrimas.*

§.3. Quod cum ita ſit, ſane non poſſumus non dolere, nunquam fere noſtris quidem temporibus apud eas, una Vaticana excepta, Pontificales Capellas celebrari, cum tamen primarias illas Urbis Baſilicas toto terrarum Orbe illuſtres à Summo Rom. Pontifice, & ſacro Cardinalium Collegio ita interdum adiri debere, ut ibi quoque divina Miſſarum officia ſolemniter fiant, & ipſarum Eccleſiarum majeſtas, in quibus divinæ gratiæ redundat, & Pontificalis officii ratio, & majorum noſtrorum exempla id à nobis omnino requirere videantur. Notum eſt enim ex Eccleſiaſticæ antiquitatis monimentis, veteres illos ſanctiſſimos Pontifices prædeceſſores noſtros, in his Baſilicis frequenter admodum divina officia cum Clero & Populo obiviſſe, quod duorum præſertim Beatiſſimorum Pontificum, quos ob ſanctitatem & rerum *In quibus antiqui Pontifices divina celebrare ſolebant.*

gestarum gloriam merito magnos appellamus, Leonis & Gregorii sermones complures, divina quadam spiritus eloquentia pleni, inter ipsa Missarum solemnia ad populum habiti, apertè declarant.

Hic itaque Pont. ad ipsarum Basilicarum venerationem & populi devotionem augendam in eisdem Basilicis solemnes Missarum Capellas Pontificales, in futurum celebrari decrevit, uno ex Card. Missam cantante.

§. 4. Quare cum septem sint, Paschali connumerata, Quadragesimæ Dominicæ, & rursum quatuor illæ Adventus, cum Natali, Circumcisione, & Epiphania Domini, septenarium item numerum conficiant, in quibus omnibus celebritatibus Capellæ in Apostolico Palatio, aut in Basilica Vaticana, de more fieri solent, decrevimus de consilio Venerabilium fratrum nostrorum, verbo cum eis ea de re in Consistorio nostro secreto maturè facto, ad Dei & Sanctorum gloriam, & Ecclesiarum ipsarum venerationem, ac fidelis populi devotionem augendam, senectuti nostræ nequaquam parcentes, sed pastoralis officii munus exequentes, tametsi gravissimis pro universæ Ecclesiæ cura occupationibus distineamur, in eisdem Basilicis solemnes Missarum Capellas facere, uno ex S.R.E. Cardinalibus Missam celebrante, idque quotiescumque in eisdem Basilicis Capella Pontificalis fiet, ritu perpetuo observabitur. Sermo item tempori accommodatus, ad divinas Sanctorumque laudes prædicandas, & audientium pietatem inflammandam, de more semper habebitur, ut duplicatio septenarii numeri, sacrosancta sacrificia, & septem Capitalium peccatorum veniam, & septiformem sancti Spiritus gratiam Christiano populo à Deo impetrent.

Et ideo ad dd. Basilicas vias apertas, ut dicitur cap. inf. in consist. 66. Decet.

§. 5. Ad quas quidem venerandas Basilicas ut commodius & decentius adiri possit, atque ut in eis frequentius celebrandis populi religio augeatur, jam vias latas & directas patefecimus.

Et modo in locum Ecclesiæ S. Sebastiani ad hujusmodi celebrationes incommodæ, Ecclesiam S. Mariæ de Populo subrogat.

§. 6. Cæterum cum Ecclesia S. Sebastiani mart. vetustissima illa quidem, & religiosissima, cum propter loci distantiam, tum etiam angustiam, aliaque incommoda, minus idonea sit ad Pontificalium missarum celebrationem. Decrevimus in ejus locum Ecclesiam S. Mariæ quæ de Populo dicitur, substituere, non solum amplitudin. & loci commoditate opportunam, sed magna etiam Religione venerabilem: sæpe enim & pluribus locis ad sanctissimam illam gratiarum matrem, & misericordiæ parentem recurrendum est, ut ibi potissimum ubi populi nomine insignita, & ubi multa illius clementiæ extant monimenta, precibus nostris invocata pro populo oret, pro clero interveniat, & pro devoto fœmineo sexu intercedat. Nec verò Ecclesiæ S. Sebastiani sua privilegia & indulgentias adimimus, quæ etiam in altera novem Ecclesiarum visitatione, quas pia multorum fidelium devotio lustrare solet, suo loco atque ordine permanebit. At vero Ecclesiæ S. Mariæ de populo easdem ita indulgentias concedimus, quemadmodum nec ulla stationum translatione aut mutatione, in Quadragesima, sive in Adventu, cæterisque diebus quicquam detrahimus, sed gratias gratiis cumulamus, ut apud plures Ecclesias majore pietatis zelo Deo, & sanctis ejus honor & cultus tribuatur. Ipsas verò Pontificales Capellas hoc ordine distribui volumus.

Capellarum ordo in dictis septem Ecclesiis celebrandarum ordinem hic subnectit.

§. 7. In Quadragesima, Dominica prima ad S. Mariam de Populo, secunda ad S. Paulum, tertia ad S. Laurentium extra muros, quarta ad S. Crucem in Hierusalem, quinta ad S. Mariam majorem, sexta in Palmis ad S. Petrum, Dominica Paschæ ad S. Joannem in Laterano, ubi populo solemniter benedicemus. In Adventu verò, Dominica prima ad S. Laurentium, secunda ad S. Joannem, tertia ad S. Crucem in Hierusalem, quarta ad Sanctum Paulum, in Natali Domini ad S. Mariam majorem, ad præsepe Domini more antiquissimo, in Circumcisione Domini ad S. Mariam de Populo, in Epiphania ad S. Petrum.

Aliasque Capellas aliis festivitatibus Sanctorum, quorum nomini ipsæ Basilicæ sacratæ Deo sunt, celebrari jubet.

§. 8. Præterea cum festi anniversarii dies advenerint, sanctorum illorum, quorum nomine Basilicæ ipsæ Deo dicatæ sunt, apud eas pariter Pontificias Capellas faciemus, nimirum in Assumptione Beatissimæ Virginis ad S. Mariam majorem, de more, in ejus Nativitate ad S. Mariam de Populo, in Inventione S. Crucis ad S. Crucem in Hierusalem, in Natali S. Petri in Basilica ejus Vaticana, in Conversione S. Pauli in ejus Basilica, in Natali S. Joan. Baptistæ in Basilica Lateran. in die festo Sancti Laurentii martyris in ejus Basilica extra [illegible]. Missam item Annuntiationis Beatissimæ semper Virginis Mariæ, Pontificalem Capellam faciemus apud Ecclesiam S. Mariæ supra Minervam, doteisque de more pro maritandis puellis distribuemus, in tribus verò celebritatibus, hoc est in die Ascensionis Domini, quo etiam die Romanus Pontifex populo solemniter benedicit, item Pentecostes, & omnium Sanctorum, Pontificales Capellæ fient in Basilica S. Petri, in die verò festo Sacratissimi Corporis Christi post Missam solemnem, quæ de more in Capella Palatina habebitur, erit Pontificalis processio, & sacrosanctæ Eucharistiæ repositio in eadem Basilica Vaticana, cæteris Festis solemnibusque diebus, Missæ in Capella Palatii Apostolici de more celebrabuntur.

Aliam quæ Capella in prima Quadrag. Eccl. S. [illegible] na Card. jore Pœnitentiario Missam cantante celebrari, ejusque jussu Pont. medici, [illegible] spargendi mit.

§. 9. Ut igitur hunc sacrum, solemnemque ritum Pontificales Capellas apud nobilissimas Basilicas celebrandi, sanctissimorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis insistentes, & venerandæ vetustatis memoriam renovantes, felicius ac religiosius inchoëmus, quarta proxima feria in capite jejunii Ecclesiam S. Sabinæ mart. non modo de more superiorum Pontificum adibimus, sed Cardinale Majore Pœnitentiario, ut mos est, Missæ sacrum faciente, una cum Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Card. in eadem Ecclesia consistemus, sacrosque cineres à nobis solemni more benedictos, supra capita ad pœnitentiæ testificationem spargemus, ac deinde sequentibus Dominis diebus, ad Basilicas & Ecclesias supra notatas, Missarumque celebrationem cum sacro Cardinalium Collegio, & aliorum Prælatorum præsentia conveniemus, ideinque suo tempore in Adventu cæterisque festis diebus, Deo auctore, præstabimus. Quem ritum statum atque solemnem, & nos quandiu disponente Domino vixerimus, perpetuo annis singulis observare statuimus, & à successoribus nostris servari optamus, ac sane etiam pro eorum pietate, & rei condecentia speramus.

Horum [illegible] Consist. ut in [illegible] Quadrag. jejunio, & [illegible] vers. in [illegible] Dominæ.

§. 10. Quod igitur ab omnibus Christi fidelibus acceptabili Quadragesimæ tempore, quod jam advenit, ubique terrarum faciendum est in toto corde suo, in jejunio, & lacrymis convertentur ad Dominum, id quidem Romæ, ubi Religionis est domicilium, ubi sacrarum indulgentiarum thesauri uberius dispensantur, ubi innumerabilium Martyrum, quorum sacra corpora apud nos magno Dei munere requiescunt, peculiari patrocinio subleyamur, multo certe impensius & devotius faciendū est, atque ut re ipsa fiat, pro nostra erga hanc Almam Urbem paterna & præcipua charitate, omnes in Domino etiam atque etiam hortamur, zelo incensi domus Dei, quam decet sanctitudo, Satanæ astutias non ignorantes.

Stationes quæ Ecclesiæ verò præsentes, & [illegible] piéque visitent.

§. 11. Illud quoque vehementius admonemus, ut omnes & singuli stationales Ecclesias, cum omni timore & tremore, ut vere pœnitentes, castè & piè adeant, nemini dantes ullam offensionem, ne illis in locis, iisque diebus, quibus aliorum temporum culpæ opiis operibus & castis jejuniis redimendæ sunt, inter ipsa martyrum sepulchra Deus ad iracundiam magis provocetur, sed contra potius hujus Civitatis pœnitentia eleemosynis, orationibus, sanctorumque intercessionibus placatus pater misericordiarum Deus, nobis & cunctis populis curæ nostræ commendatis (omnes enim unum sunt in Christo) propitius & placabilis efficiatur, & quorum fides Apostolico ore laudata est, & in universo mundo annuntiatur, eorum etiam modestia & disciplina ad pietatis & sanctitatis exemplum omnibus nationibus proponatur.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 8. Idus Februarii, Pont. nostri anno 1.

Dat. P. die 13.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. *Papa subscr.*

Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Joan. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
Ego Joan. Franciscus Card. de Gambara, Prænestin.
M. Sitic. Gard. ab Altaëmps.
Ego Joan. Aval. Card. de Arag.
Ego M. Antonius Card. Columna.
F. Mic. Bo. Card. Alex.

Cardd. subscriptio.

Nic.

Mic. Card. Sens.
Jul. Ant. Card. S. Severin.
P. Card. Cæſius.
Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
Ego Joan. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Joan. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Joan. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.
Ego Scipio Card. Lancellottus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Joan. Baptiſta Card. Sanctacrucius.
Ego Fed. Card. Cornelius.
Ego Hippolytus Card. Papien.
Ego Dominicus Card. Pinellus.
Ego Decius Card. Azzolinus.
Ego Hip. Card. Aldobrandinus.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Alex. Card. de Montealto.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti 1586. indictione 14. die verò 15. menſis Februarii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 1. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Eccleſiarum S. Joan. Lateran. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Flore, per nos Calliſtum Brunettum, & Joannem Freile ejuſdem S. D. N. Papæ Curſ.

XXIV. Lauretani Oppidi Provinciæ Picenæ in Civitatem ſublimatio, ejuſque Collegiatæ Eccleſiæ, in Cathedralem & Epiſcopalem erectio.

A.D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Pont. Pontificalis excellentia Eccleſiæ inſtituit & cumulus inſtituit.

PRo excellenti præeminentia Sedis Apoſtolicæ, in qua poſt beatum Petrum Apoſtolorum Principem, quamvis imparibus meritis, pari tamen auctoritate conſtituti ſumus, in exiguæ militantis Eccleſiæ agro novas Epiſcopales Sedes, Eccleſiaſque plantare dignum arbitramur, ut per hujuſmodi novam plantationem popularis augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum ſalus ſubſequatur, ac humilia loca dignioribus titulis, & condignis favoribus illuſtrentur, necnon propagatione novæ Sedis, honoratique Præſulis aſſiſtentia & regimine, cum Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, Populi ipſi propoſitum eis æternæ felicitatis præmium facilius adipiſci.

Lauretana Eccleſia lauream.

§. 1. Conſiderantes itaque Oppidum Lauretanum in provincia Piceni ſitum nullius diœceſis, Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectum, in toto Orbe celeberrimum, & in eo unam inſignem Collegiatam Eccleſiam ſub invocatione B. Mariæ Virginis Dei Matris fundatam excellere, in cujus medio ineſt illud ſacrum cubiculum divinis myſteriis conſecratum, in quo Virgo Maria nata fuit, & ibidem ipſa ab Angelo ſalutata, Salvatorem Mundi de Spiritu ſancto concepit, miniſterio Angelorum illuc tranſlatum, & ad dictam Eccleſiam ob miracula quæ in dies Omnipotens Dominus, interceſſione & meritis ejuſdem B. Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari dignatur, Chriſti infideles ex omnibus mundi regionibus, devotionis & peregrinationis cauſa confluere.

Lauretana Eccleſia in Civitatem ſublimatio, ejuſque Eccleſia in Cathedralem Epiſcop. erectio.

§. 2. Et propterea cupientes Oppidum & Eccleſiam hujuſmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita ſuper hoc cum Fratribus noſtris deliberatione matura, ut eorum conſilio & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad ejuſdem Omnipotētis Dei laudem & gloriam, & ipſius B. Mariæ Virginis honorem, necnon Chriſti fidelium devotionis augmentum, Oppidum in Civitatem Lauretanam nuncupandam, Eccleſiam verò in Cathedralem, ſub eadem invocatione, pro uno Epiſcopo Lauretano nuncupando, qui juriſdictionem Epiſcopalem habeat & exerceat in ſpiritualibus, cum menſa Epiſcopali, area, ſigillo, aliiſque inſignibus & honoribus ac privilegiis, quibus alii Epiſcopi de jure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in eiſdem ſpiritualibus utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poſſunt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus, illaſque ſic erectas, necnon Epiſcopum Lauretanum pro tempore exiſtentium, ac ipſius Eccleſiæ Capitulum, dictæ Sedi immediatè perpetuo etiam ſubjicimus, & ſub protectione Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ſuſcipimus. Necnon cum nuperrimè unionem olim de Eccleſia Recanatenſi, & Eccleſia Maceratenſi eadem auctoritate perpetuo factam, de conſilio & poteſtatis plenitudine ſimilibus diſſolverimus, & Venerabilem fratrem noſtrum Galeatium Epiſcopum Maceraten. à vinculo quo dictæ Eccleſiæ Recanatenſis, cui tunc ratione unionis hujuſmodi præerat, tenebatur, abſolverimus, ac in dicta Eccleſia Recanatenſi nomen & titulum Cathedralis, necnon Sedem, dignitatem, & menſam Epiſcopales ſuppreſſerimus, ipſamque Eccleſiam Racanatenſem in Collegiatam reduxerimus, Civitatem quoque Recanatenſem titulum & denominationem civitatis propterea non amiſiſſe, ita ut illius inhabitatores, cives denominari, & privilegiis civium uti poſſent, decernendo Caſtrum Ficardi ab Anconitana, & S. Mariæ de Caſſiano ab Auximana, & Montis Luponi oppida, à Firmana diœceſibus, quibus in ſpiritualibus ſubjecta ſunt, auctoritate & tenore præmiſſis ſimiliter perpetuo diſmembramus, concedimus & ſeparamus, illaque diſmembrata & ſeparata, ac illorum incolas & habitatores, ab omni juriſdictione, poteſtate & ſubjectione Anconitan. & Auximan. ac Firman. Epiſcoporum pro tempore exiſtentium, necnon ſolutione decimarum eiſdem Epiſcopis per eos debitarum, ex tunc de cætero facienda, itidem perpetuo eximimus & liberamus.

Diœceſis deſignatio.

§. 3. Necnon ipſa, ac civitatem Recanaten. prædictam, illiuſque & Caſtri Ficardi, ac oppidorum prædictorum territoria, pro diœc. d. Epiſcopi Lauretani, illos vero, necnon civitatis Lauretanæ Eccleſiaſticas perſonas pro clero, & habitatores pro populo, auctoritate & tenore præmiſſis, ſimiliter perpetuo concedimus & aſſignamus.

Dotis duorum mill. ſcut. pro Lauretano Epiſcopo aſſignatio.

§. 4. Ac pro Epiſcopi Lauretani pro tempore exiſtentis dote, quam ſummam duorum millium ſcutorum dictæ provinciæ conſtituere debere declaramus, omnia & ſingula fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, in quibuſvis rebus & actionibus, & ubique locorum conſiſtentia & provenientia, & ad quamvis ſummam aſcendentia dictæ menſæ Epiſcopalis Racanaten. ſic ſuppreſſæ & extinctæ, & quæ ad illam quomodolibet ſpectant & pertinent, ac ante illius ſuppreſſionem & extinctionem hujuſmodi quovis jure ſpectabant & pertinebant, ſpectareque & pertinere poterant, necnon Caſtri Ficardi, & oppidorum territoriorum hujuſmodi decimas Anconit. & Auximan. Epiſcopis ſolvi ſolitas, reſiduum verò dictorum duorum millium ſcutorum pro dote dictæ Eccleſiæ Lauretanæ conſtitutorum hujuſmodi, ex tot prædiis & poſſeſſionibus dictæ domus Lauretanæ per dilectum filium noſtrum Philippum S. Angeli in foro piſcium diac. Card. Vaſtavillanum nuncupatum, dictæ domus protectorem, ejus arbitrio declarandis & aſſignandis, etiam perpetuò concedimus & aſſignamus.

Dignitatum ejuſdē Eccleſiæ majeſtas.

§. 5. Necnon in dicta Eccleſia Lauretana, in qua unus Archipresbyteratus, qui ante erectionem hujuſmodi inibi principalis exiſtebat, pro uno Archipresbytero, ac una Præpoſitura pro uno Præpoſito, ac unus Decanatus dignitates, pro uno Decano, necnon duodecim Canonicatus, & totidem præbendæ pro duodecim Canonicis, ac etiam duodecim Beneficiatis, & totidem clericatus, nuncupata perpetua ſimplicia beneficia, pro totidem perſonis eidem Eccleſiæ Lauretanæ deſervientibus, erecta & fundata exiſtunt, unum Archidiaconatum, qui inibi dignitas major poſt Pontificalem Eccle-

siam pro uno Archidiacono, qui in choro & Capitulo ipsius Ecclesiæ Lauretanæ, ac processionibus aliisque actibus capitularibus primum locum, ac primam vocem ante obtinentes alias dignitates prædictas habeat, auctoritate & tenore præmissis, etiam perpetuò erigimus & instituimus. Ac Præposituræ in Primiceriatum pro uno Primicerio, Decanatus vero dignitatum hujusmodi denominationes, in Thesaurariam pro uno Thesaurario commutamus, necnon Archipresbyteratum secundam pro uno Archipresbytero qui secundam, & Primiceriatum tertiam pro uno Primicerio qui tertium, ac Thesaurariam quartam inibi dignitates pro uno Thesaurario, qui quartum locum in choro, Capitulo, processionibus & actibus prædictis, aut Canonicos prædictos habeant, necnon Canonicatus & præbendas, cæteraque beneficia prædicta, alias juxta collationes & provisiones de illis eorumque possessoribus factas, pro Capitulo ejusdem Ecclesiæ Lauretanæ remanere declaramus.

Juspatronatus ad præsentandum Archipresb. reservatio pro hujus Pont. Familia Peretta.

§. 6. Ac insuper Motu proprio, non ad alicujus desuper nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Familiæ nostræ de Perettis de Monte alto juspatronatus, & præsentandi personam idoneam ad Archipresbyteratum prædictum, quoties illum per obitum aut resignationem, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem prædictam vacare contigerit, Episcopo Lauretano pro tempore existenti, per eum ad præsentationem hujusmodi instituendum, auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuò reservamus, concedimus & assignamus.

Clausula derogat.

§. 7. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Lauretan. Recanaten. Maceraten. Auximan. Anconitan. & Fiman. Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis earumque Præsulibus, Capitulis & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu simili & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse, cæterisque quibuscumque motu simili derogamus.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 17. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 16. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 1.

XXV. Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, in Hospitalibus & extra degentibus, Romæ nuper institutæ, cum habitus assignatione.

Ista Congregat. sui Regulam constituit, quam confirmavit, & privilegia concessit Gregor. XIV. inf. in ejus const. 17. Illius. *Et eam postea declaravit, & reformavit Clem. VIII. inf. in sua const.* 75. Superna.

Quod Clerici professi in hac Congregatione ad Sacerdotium destinati, possint in Domibus novitiatuum, vel aliis distinctis Domibus habitare, & donec Presbyteri ordinentur, de illarum perpetuis redditibus vivere, indulsit Sanctiss. D. N. Urbanus VIII. ut in constit. 10. *Sacrosanctæ*, inf. tom. 4. Et de electione Præfecti Generalis, Consultorum, & Arbitri horum Clericorum, statuit in alia constit. 75. [illegible], d. tom. 4.

SIXTUS PAPA V. *Edita An. 1586.*

Ad perpetuam rei memoriam.

Institutio sanctissimæ charitatis in infirmis firmis.

EX omnibus Christianæ charitatis officiis, quibus æterna salus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori nostro Jesu Christo vel maximè placere credimus, per quæ pauperes Christi, infirmi, & in hospitalibus existentes in necessitatibus suis spiritualibus & corporalibus adjuvantur. Quod genus officii dilectus filius Camillus de Lælliis presbyter Theatin. diœc. & alii ejus socii, quàm Deo gratum, & saluti animarum necessarium esse intelligentes, hisce diebus erga pauperes Christi, in hospitalibus Urbis nostræ existentes, non minori affectu quam mater erga quem unice educavit filium demonstrarunt, quotidie hos modò cum omni qua decet mansuetudine & charitate ad patientiam, alios ad sacramentorum Ecclesiasticorum susceptionem commonendo, alios in articulo mortis constitutos consolando, & denique ad bene moriendum die noctuque hortando demonstrare non cessant. Idemque præstare intendunt, tempore etiam, quod absit, pestilentiæ.

Petitio summationis Papa.

§. 1. Hi itaque Camillus & socii, insimul & in communi sub paupertate, castitate, & obedientia, ita tamen, ut voto adstricti non sint, vivere, & Altissimo, ac ejus pauperibus famulari proponentes, unam inter se Societatem seu Congregationem, sub vocabulo seu nomine Ministrantium infirmis, cujus principale institutum est, speciali quodam charitatis fervore infirmis prædictis inservire, sub nostro & Sedis Apostolicæ beneplacito inierunt, sperantes ex hoc multis incommodis & periculis, in quæ sæpenumero dicti infirmi ob defectum talium ministrorum inciderunt, obviam iri, ac salutem animæ & corporis, multaque Christi fidelibus commoda parari.

Confirmatio dicta institutionis.

§. 2. Nos eorum supplicationibus inclinati, ac de hujusmodi pro proposito, & vivendi modo, quo ipsi intendunt uti, plenè, etiam ex relatione dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Card. super consultatione & causis Episcoporum ac regularium, ac visitatione Apostolica deputatorum informati, ex certa nostra scientia, Congregationem sub vocabulo seu nomine Societatis Ministrantium infirmis, per unum majorem ministrum seu superiorem (qui presbyter esse, ac per eandem Congregationem de triennio in triennium per majorem partem suffragiorum eligi debeat) regendam & gubernandam, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò approbamus & confirmamus, supplentes omnes & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Licentia [illegible] mosynas [illegible] endi in [illegible] ministran- [illegible] que infir- [illegible] & audi- [illegible] eorum co- [illegible] siones.

§. 3. Et quia dicta Congregatio proprietate rerum temporalium carere instituit, Nos pariter Camillo & præfatis, ac pro tempore existentibus ipsius Congregationis sociis, & aliis ab eis deputatis & deputandis, quod eleemosynas ubicumque, præterquam intra Ecclesias, monasteria & pia loca, colligere, ac in dictæ Congregationis communes usus convertere, Vicarii Urbis, seu cujusvis alterius licentia desuper minimè requisita. Dictaque pietatis opera erga quoscumque infirmos, in quibuscumque hospitalibus, seu aliis dictæ Urbis locis à dictorum Hospitalium, seu locorum præfectis, vel administratoribus vocati, seu de eorum licentia vel consensu exercere, ipseque Superior vel major Minister, qui, ut præfertur, presbyter esse debet, & alii ejusdem Congregationis presbyteri, dummodò alias sint idonei, & ab Urbis Vicario approbati, infirmorum & ægrotantium in dictis hospitalibus & locis existentium cõfessiones audire (sine præjudicio eorundem hospitalium aut locorum, vel eorum officialium, seu administratorum) liberè & licitè valeant, tenore præsentium facultatem concedimus & indulgemus. Ita tamen, ut tam Superior quam alii dictæ Congregationis socii, ipsius Congregationis instituta, & ordinationes jam factas & pro tempore faciendas, (dummodo illæ, quandiu ab Apostolica Sede approbata non fuerint, per ipsius Congregationis protectorem

rectorem revisa & approbata sint) in communi ex dictis piorum eleemosynis vivant.

§ult. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Martii 1586. Pont. nostri anno 1.

Sequitur assignatio habitus.

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

CUm nos nuper, &c. ut supra. Ipsique Camillus & socii pro feliciori dictæ Societatis, seu Congregationis directione piè desiderent, sicuti eorum institutum ab aliis distinctum est, ita eorum habitum ab aliis distingui.

§. 1. Nos tenores dictarum literarum præsentibus pro expressis habentes, de consilio dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Cardinalium super statu Regularium dicta auctoritate deputatorum, Camillo & aliis prædictis, ac pro tempore existentibus Superiori, & personis dictæ Congregationis, Crucem ex crassiori panno fulvi coloris, (qui vulgò Tane appellatur) super eorum vestibus à latere dextero perpetuo deferendi licentiam & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus.

§. 2. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 26. Junii 1586. Pont. nostri anno 2.

XVI. Confirmatio constitutionis Pii V. de non infeudandis & alienandis Castris & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Hanc constit. Pii V. habes sup. Admonet. *ubi ejus extensiones & declarationes ibi indicavi. Et hic Pontifex die decimo sexto Januarii 1589. ex decreto in Consistorio habito (quod hic ponere non curavi) declaravit sub d. bulla Pii V. comprehendi etiam gubernia locorum Sedis Apost. ultra triennium, affirmans idem statuisse Gregor. XIII.*

Vide addita ad const. 1. Leon. I. sup. tom. 1.

SIXTVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

QUanta Apostolicæ Sedis dignitati detrimenta, & ejus subditis incommoda, ex Civitatum, Terrarum, & locorum Status Ecclesiastici distractione obvenerint, assidua mentis nostræ cogitatione revolventes, Pastoralis solicitudinis nobis divinitus commissæ zelo urgemur illorum conservationi solertioris diligentiæ studio incumbere, & quæ propterea à prædecessoribus nostris maturo consilio, ac optima ratione sunt sancita, approbationis nostræ robore communire. Alias siquidem à felic. record. Pio Papa V. prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis. Pius Episcopus, &c.

Omittitur tenor hujus constit. quia habetur suprà.

§. 1. Et deinde piæ memoriæ Gregorius Papa XIII. etiam prædecessor noster, literas prædictas Apostolica auctoritate approbavit & confirmavit, prout in ipsius Gregorii prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

§. 2. Quocirca ne literæ Pii prædecessoris hujusmodi labentis temporis cursu valeant labefactari, sed eo validius subsistant, quo multiplici firmitatis vinculo sæpius fuerint stabilitæ, vestigiis ipsorum prædecessorum inhærendo, easdem literas Pii V. prædecessoris, & in eis contenta quæcumque ex certa scientia nostra, auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus & confirmamus, ac etiam innovamus, easque inviolabilis firmitatis robur obtinere, ac perpetuò observari debere volumus & mandamus.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 15. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1586. indictione 14. die verò primo mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno primo, retroscripta litera affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in valvis seu portis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apost. de Vrbe, necnon Cancellaria Apost. per nos Catherinum Menandi, & Nicolaum Taglettum Sanctiss. D. N. Papæ Cursores.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XXVII. Annuorum reddituum concessio Archiconfraternitati Beatæ Mariæ Virginis Consalonis de Urbe nuncupatæ, cum facultate ubique eleemosynas colligendi, ad Christianorum redemptionem ab infidelium captivitate.

Hoc piissimum redemptionis opus huic Archiconfraternitati delegavit Greg. XIII. in sua const. 69. Christianæ. *Et alia quæ eandem concernunt Archiconfraternitatem, attende sup. in ejusdem Gregor. constit. 38.* Pastoris.

SIXTVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

CUm benigna mater Ecclesia filios suos, qui in teterrima infidelium captivitate constituti, non solùm corporum, sed etiam animarum discrimen patiuntur, adeo intimis misericordiæ suæ visceribus complectatur, ut pro illis in libertatem reducendis, facultates suas libenter exponat, sacrisque rebus & pretiosis vasis materna liberalitate non parcat: Nos qui ipsius Ecclesiæ administrationem curæ nostræ divina dispositione commissam gerimus, magnopere adstrictos esse cognoscimus, ut eorundem Captivorum, qui in baptismatis fonte Christum induerunt, templumque Dei facti sunt, miserandis calamitatibus & tormentis, quibus in odium Christiani nominis sævissimè excruciantur condolentes, illorum libertatem dilectione ac religione ipsa procuremus, & quæ propterea pie facta fuisse comperimus, ut firmiora perdurent, confirmanda & innovanda fore censeamus, ac ne tam pium opus quod cæteris corporalibus misericordiæ operibus antecellit, & in quo uno ferè omnia quasi per compendium simul exercentur, necessariis sublidiis deseratur, operarias manus interponendas, Christique fidelibus agros uberes, in quibus charitatis semina mittant, messem in regno cœlorum amplissimam expectaturi, toto cordis affectu offerendos esse judicavimus, illos spiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus invitantes, ut ad tantæ & tam salutaris operationis exercitium vehementius excitentur, promptioresque reddantur, & piis eorum eleemosynis redempti, gratiarum Deo referant actiones.

§. 1. Dudum siquidem fel. record. Gregorius Papa XIII. prædecessor noster, qui miserorum Captivorum, & præsertim eorum, qui suæ & Sedis Apostolicæ temporali ditioni subjecti erant, oppressionibus, ne languescente carnis infirmitate, ac verbi Dei prædicatione, & sacramentorum solatio destituti, desperationi succumbentes, ad susceptæ in baptismo fidei desertionem (uti non rarò, proh dolor, solet contingere) inducerentur, succurrere volens, redimendorum Captivorum opus jamdiu in alia Orbis loca diffusum, etiam in Alma Urbe salubriter instituit, illiusque onus universum, quod magnum

magnum esse intelligebat, curæ & sollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Consalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, antiquitate & nobilium virorum copia admodum insignis, Motu proprio imposuit, ad hoc ut ipsa Archiconfraternitas, illiusque Custodes & Confratres pro tempore existentes, quoscumque Christi fideles dictæ Urbis, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum & locorum dictæ ditioni mediatè & immediatè subjectorum, in dira infidelium servitute detentos redimerent, eleemosynasve & oblata quæcumque in omni loco eidem ditioni, ut præfertur subjecto, quærerent & acciperent, prout in ejusdem prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

Qua fiducia tam pio operi fundere capit.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus dilecti filii Magister Hieronymus Avila Juris utriusque Doctor, literarum Apostolicarum Corrector & Abbreviator, ac in utraque Signatura nostra Referendarius & Prælatus noster domesticus, Paulus Matthæus, Carolus de Maximis, & Ulysses Lancerinius Patricii Romani, moderni ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres maximo pietatis zelo ducti in hujusmodi tam pio opere se pro viribus exercere intendentes, ac eorundem Captivorum nedum liberationem, sed etiam spiritualem consolationem & animarum salutem quærentes, Redemptores inter quos duos Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum professores, qui non solum Captivos redimerent, sed illos spiritualiter eorum confessiones audiendo, & Sacramenta Ecclesiastica illis ministrando juvare, afflictis solatium præbere, debiles in fide consolidare, dubios & vacillantes confirmare, & eos qui doctrina indigerent erudire, ac denique ubi majus periculum imminueret, ibi sese diligentiores Christi ministros exhibere possent & deberent, Algerium de ipsius prædecessoris licentia miserunt. Illi autem profecti, ac de eorundem Captivorum libertate, & animarum salute solliciti, verbo & exemplo eos illuminantes, multa ad proximorum utilitatem & ædificationem, ac fidei Catholicæ exaltationem, Domino cooperante, in medio nationis pravæ & perversæ fecerunt, qui demum pestis contagione affecti cum maximo Captivorum gemitu & dolore ac lachrymis obdormiverunt in pace.

Hic Pont. dictam institutionem Redemptionis captivorum confirmat.

§. 3. Nos igitur, illius qui sui pretiosissimi sanguinis effusione genus humanum de manibus adversarii quærentis quem devoret, eripere dignatus est, exemplo edocti, ac de statu filiorum more pii patris cogitantes, cupientesque ut hujusmodi Redemptionis opus, etiam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi sic feliciter inceptum, ab eisdem Custodibus & Confratribus in Domino provehatur, ipsique Custodes & Confratres Redemptores, ac alios religiosos ad easdem infidelium partes proficisci faciant, ne filii Status Ecclesiastici in servitute degentes, qui alios concaptivos de tenebris & umbra mortis educi quotidie rident, se solos ibi perpetuæ oblivioni traditos & derelictos existiment, Custodes & Confratres prædictos, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac literarum Gregor. prædecessoris hujusmodi tenores etiam veriores, præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio, non ad Custodum & Confratrum prædictorum, seu alicujus eorum, aut alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, ac scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Institutionem & erectionem Redemptionis Captivorum hujusmodi per eundem prædecessorem, ut præfertur factas, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus. Et nihilominus hujusmodi opus Redemptionis Captivorum in dicta Urbe, totoque Statu Ecclesiastico, ut præfertur, mediatè & immediatè subjecto, quod Redemptio Captivorum Sedis Apostolicæ, & Status Ecclesiastici, mediatè & immediatè subjecti Archiconfraternitatis Consalonis nuncupetur, de novo auctoritate & tenore prædictis perpetuò erigimus & instituimus.

Curam dicta Redemptionis ejusdem Archiconfraternitati committit.

§. 4. Illudque sic erectum & institutum solerti curæ & sollicitudini ejusdem Archiconfraternitatis, quibus singulari dilectione prosequimur, & cujus Confratres laudabiles charitatis effectus continuo producere non cessant, committimus & demandamus. Ita quod ipsius Archiconfraternitatis nunc & pro tempore existentes Custodes, & Confratres, ac ab eis deputati, quoscumque Christi fideles ejusdem Status, in infidelium servitute detentos redimere, & propterea in dicta Urbe, ac omni, & quocumque alio loco dictæ ditioni mediatè, & immediatè subjecto, eleemosynas, & oblata quæcumque quærere, & accipere.

Facultas deputandi quæstores in Statu Ecclesiastico colligendas eleemosynas pro dicta Redemptione dulget.

§. 5. Ac ad id Quæstores probos quot eis videbitur deputare, qui eleemosynas, oblationes, legata & quæcumque alia subsidia hujusmodi in toto Statu prædicto, ut præfertur subjecto, pro hujusmodi Redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniasque inde congerendas penes publicum mercatorem, fide & facultatibus idoneum, deponant, donec illæ in Redemptionem Captivorum hujusmodi, arbitrio ipsorum Custodum, & Confratrum erogentur, liberè, & licitè possint, & valeant.

Fratribus Sanctiss. Trinitatis, & aliis eleemosynas hujusmodi Statu Ecclesiast. quovis recipere prohibet.

§. 6. Volentes, & ita decernentes, quod tam in dicta Urbe, quàm in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, castris, & locis ipsi ditioni, ut præfertur subjectis, nulli etiam Sanctissimæ Trinitatis, ac beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, seu aliorum quorumvis Ordinum professores, seu quicumque alii, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, & indultorum Apostolicorum, ac quorumvis aliorum concessionum, & gratiarum, eisdem seu quibusvis aliis Ordinibus vel personis quomodolibet concessorum, & pro tempore concedendorum, tam pro Redemptione generali, quàm particularium personarum, eleemosynas seu etiam sponte oblata, aut alias quomodolibet quærere, & accipere ullo modo possint, neque debeant, præfati tamen Sanctissimæ Trinitatis professores, in Urbe ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subjecto hujusmodi, in illis locis in quibus eorum Ordinis regulares domos habent, & pro tempore habebunt, ad eorum victum necessaria tantum, nulla tamen Redemptionis Captivorum facta mentione, in aliis verò civitatibus & locis extra dictum Statum, ut præfertur, mediatè, & immediatè subjectum, etiam eleemosynas pro Captivis redimendis petere, & accipere valeant privilegiorum suorum vigore, quibus ac aliis juribus, & actionibus, & præsertim ratione monasterii, & hospitalis Sancti Thomæ in Formis in monte Cælio, ac Ecclesiæ, & domus Sancti Stephani in Trullo de dicta Urbe, eidem Ordini competentibus, quoad hoc nullo modo præjudicare intendimus, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus. Districtius inhibentes prædictorum ac quorumvis aliorum Ordinum professoribus & aliis quibusvis personis, etiam quantumvis privilegiatis, ne eleemosynas, & oblata, sive legata pro Redemptione Captivorum, in Urbe ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subjecto hujusmodi quærere aut accipere, seu in hujusmodi Redemptionis opere quomodolibet se intromittere audeant seu præsumant.

Redditus Redemptionis describat. eidem Archiconfraternitati assignat.

§. 7. Insuper pro majori ipsius Redemptionis subventione, ex omnibus, & quibuscumque facultatibus seu licentiis testandi de bonis Ecclesiasticis, quibusvis personis per nos, & Sedem prædictam quomodolibet concedendis (non tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nec aliis, quibus similes facultates, gratias, & absque alicujus compositionis solutione, de mandato nostro, & pro tempore existentis Rom. Pontificis concedentur) ducatum unum auri in auro pro quolibet centenario. Si verò hujusmodi facultates fuerint usque ad quamcumque summam, solvatur similiter ducatus unus pro quolibet centenario, habita ratione compositionis Datario pro tempore existenti persolvendæ. Ac pro singulis absolutionibus ab homicidii reatu, tam in Dataria nostra, seu per Breve expediendis, quàm toto Statu

Statu Eccleſiaſtico immediatè ſubjecto, à quibuſvis Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, quibuſvis perſonis quomodolibet concedendis, etiamſi gratis concedantur, ducatos duos ſimiles. Necnon pro ſingulis conceſſionibus, ſeu licentiis, alienandi vel permutandi bona Eccleſiaſtica, ſeu illarum confirmationibus, quibuſvis perſonis quomodolibet concedendis, quorum bonorum annuus redditus valorem quinque ducatorum ſimilium non excedat, ducatum unum, ſi vero eundem valorem exceſſerint ducatos duos. Ulterius pro ſingulis plumbis omnium, & quarumcumque literarum Apoſtolicarum ſub plumbo, tam per Cancellariam, vel Cameram, aut viam ſecretam, quàm per minoris gratiæ, & contradictarum officia quomodolibet, etiam gratis expendendarum, julium unum monetæ currentis eidem Archiconfraternitati, ita ut illius Cuſtodes & ab eis deputati pro tempore exiſtentes, taxas, ac julium hujuſmodi à quibuſvis perſonis illas, & illum nunc, & pro tempore habentibus, ſeu ſolvere debentibus, propria auctoritate exigere, ac de exactis quietare, & in Capitulorum Sedis, & Status prædictorum Redemptionem convertere liberè, & licitè valeant, etiam perpetuo, auctoritate, & tenore prædictis, gratiosè concedimus, & elargimur. Necnon taxas & julium hujuſmodi ex nunc eidem Archiconfraternitati ſimiliter perpetuò applicamus, & approbamus, ac applicatas, & applicatum, necnon appropriatas, & appropriatum fore, & eſſe volumus, atque decernimus. Diſtrictè præcipientes modernis, & pro tempore exiſtentibus Datario, ſecretariis, plumbatoribus, ac tam in Dataria quàm Secretaria, & plumbo noſtris Officialibus, Expeditoribus, Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus prædictis, illiſque in virtute ſanctæ obedientiæ mandantes, ne ſupplicationes, Motus proprios, Brevia, ſeu alias patentes literas ſuper facultatibus teſtandi, abſolutionibus, licentiis alienandi, ſeu illarum confirmationibus, aut alias quaſcumque literas Apoſtolicas hujuſmodi expediant, ſeu partibus relaxent, niſi prius integrè eidem Archiconfraternitati de illis ſecundum præmiſſa ſatisfactum fuerit. Alias gratiæ ipſæ nullius ſint roboris, & nihilominus ipſi officiales, expeditores, plumbatores, ſeu miniſtri taxas, & julium hujuſmodi eidem Archiconfraternitati, ut præfertur, debitas, & debitum de eorum proprio ſolvere teneantur & obligati exiſtant.

etiam ventiam diſpoſitionis ad favorem Archiconfraternitatis pro Redemptione fieri declaratur.

§. 8. Necnon ut quæcumque, & qualiacumque bona, etiam emphyteutica eidem Archiconfraternitati pro Redemptione Captivorum prædictorum, tam inter vivos quàm mortis cauſa, ſeu teſtamento, vel codicillis dari, concedi, ſeu relinqui liberè poſſint, dummodo ipſa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator, ſeu teſtator hujuſmodi occaſione bonorum eorundem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipſe donator, ſeu teſtator etiam impoſuerit omnino teneatur. Et ſi ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona conceſſa fuerant, ipſa Archiconfraternitas non perpetuo, ſed per viginti annos pro qualibet generatione ſeu nominatione hujuſmodi bona prædicta tenere, illaque locare, & diſlocare, ac illorum redditus in Redemptionem Captivorum hujuſmodi convertere poſſit, quæ finitis ipſis annis, ad eorum directos dominos devolvantur, etiam perpetuò ſtatuimus, & ordinamus.

ata in Eccleſiaſticis (non tamen aliqua perſona, regulari ſtro Redemptione captivorum, Redemptionis prædictæ applicata

§. 9. Declarantes quod quæcumque legata, & aliæ diſpoſitiones pro Redemptione Captivorum à quibuſvis perſonis, tam in Urbe quàm in toto Statu Eccleſiaſtico, mediatè & immediatè ſubjecto, non tamen in favorem certæ perſonæ, ſeu alicujus regularis loci, vel Sanctiſſimæ Trinitatis, aut Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Ordinum hactenus facta, & non mercede ſoluta, & pro tempore quomodolibet facienda cenſeantur, & intelligantur facta fuiſſe, & eſſe ad favorem Redemptionis Captivorum, Sedis, & Status prædictorum, illaque ab eis ad quos ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit, Cuſtodibus, ſeu ab eis Deputatis prædictis ad effectum præmiſſorum realiter & abſque alia exceptione ſolvi omnino debeant.

Eccleſiaſticis §. 10. Inſuper omnibus, & ſingulis, ac quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, ſeu beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, ut de illorum bonis, mobilibus, & immobilibus, ac ſe moventibus, etiam ex fructibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, ac alias quomodolibet, etiam propriis labore, & induſtria acquiſitis, uſque ad ſummam trecentorum ducatorum ſimilium in ejuſdem Archiconfraternitatis pro ipſa Redemptione, ſeu in aliarum quarumcumque, etiam extranearum (non tamen incapacium, & de jure prohibitarum) perſonarum favorem diſponere, ipſaque bona uſque ad dictam ſummam, tam ex teſtamento, quàm donatione inter vivos, aut alia quavis diſpoſitione Archiconfrat. ſeu perſonis prædictis relinquere, dummodo ſi in aliorum, ut præfertur, quàm in ipſius Archiconfraternitatis favorem diſpoſuerint, tertia pars dictorum bonorum ad eandem Archiconfraternitatem deveniat, aliàs diſpoſitiones hujuſmodi nullæ ſint eo ipſo, licentiam, & facultatem impartimur.

tia parte Archiconfraternitati ſolutæ) uſque ad ſcuta 300. diſponere poſſe indulget.

Capſas ad colligendum eleemoſynas in Statu Eccleſ. deputandi facultatem d. Archiconfr. concedit.

§. 11. Præterea eidem Archiconfraternitati, illiuſque Cuſtodibus, ſeu ab eis deputatis, quod in quibuſcumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, Parochialibus, & aliis quibuſvis ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque Maritimis, & aliis Portubus, tam dictæ Urbis, quàm provinciarum, civitatum, oppidorum, caſtrorum, & locorum quorumlibet totius Status Eccleſiaſtici, mediate, & immediatè ſubjectis, capſæ pro colligendis fidelium eleemoſynis pro ipſa Redemptione tenere, & manutenere, ac à dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtente noſtro Vicario in ſpiritualibus generali in dictæ Urbis, illiuſque diſtrictu, ac ab aliis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis, & officialibus, in eorum civitatum, & diœceſum Eccleſiis, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, etiam quantumcumque privilegiatis, & exemptis, necnon à Gubernatoribus, & aliis officialibus, & miniſtris, in dictis portubus, ac aliis bene vitis locis, contradictione ſeu reclamatione quibuſcumque poſtpoſitis, perpetuò manuteneri facere liberè valeant, ipſique locorum Ordinarii, ac noſter, & eorum Vicarii, & Officiales, Gubernatores, & miniſtri omnino debeant, & teneantur, nec ſuper præmiſſis dicta Archiconfraternitas; illiuſque Cuſtodes, & Deputati prædicti ab aliquo quovis prætextu impediri poſſint, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Quinimò etiã extra Statum ut hic inf. ſequitur.

Ordinarios, & alios hortatur, ut huic operi faveat.

§. 12. Hortamur denique, & per Redemptionis humani generis ſacramentum obteſtamur univerſos, & ſingulos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Priores, & alios Eccleſiarum Prælatos, necnon Rectores parochialium Eccleſiarum, ac noſtrum in dicta Urbe, illiuſque diſtrictu eorumque Vicarios, & officiales, ac cæteras Eccleſiaſticas, ſæculares, & quorumvis Ordinum regulares perſonas, nunc, & pro tempore exiſtentes, quatenus huic operi faveant, illudque per ſeipſos vel alium, ſeu alios, etiam adhibitis verbi Dei concionatoribus, in ſuis quiſque Eccleſiis, plateis, & locis, ac ubicumque opus fuerit, etiam ſæpe, & ſæpius, ac quotics pro parte Cuſtodum prædictorum, ſeu ab eis deputatorum, aut alicujus eorum requiſiti fuerint, omnibus Chriſti fidelibus publicent, atque denuntient, illoſque ad conferendum eleemoſynas, oblationes, & legata prædicta, omni ſtudio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant.

Pœnaſque delinquentiũ in aliqua parte huic operi applicent.

§. 13. Et inſuper ſupradictos omnes locorum Ordinarios, ac alios juriſdictionem exercentes vehementer ſuademus, quòd aliquam portionem pœnarum delinquentibus imponendarum, tam pio operari applicent, ut miſeris & afflictis Captivis, quorum animarum periculum imminet, copioſius ſuccurratur. Cæterum ut pium hoc opus ſalubribus inſtitutis dirigatur, Cuſtodibus & Confratribus prædictis quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilii Tridentini decretis non contraria, ac ab eodem noſtro Vicario approbanda, ad fauſtum & incolumem ſtatum ipſius operis ritè & rectè inſtituendum condere, ac condita quoties opus fuerit mutare & alterare, aliaque de novo etiam ab eodem noſtro Vicario approbanda edere, cæteraque in præmiſſis quomodolibet neceſſaria & opportuna facere, exequi & exercere, licentiam tribuimus & facultatem.

§. 14. Ut

Indulgentiasque hic expreſſas Archiconfraternitati, & aliis aggregandis Confraternitatibus, earumque perſonis reſpectivè concedit.

§. 14. Ut autem tam ipſius Archiconfraternitatis, illiſque aggregatarum, & pro tempore agregandarũ Confraternitatum utriuſque ſexus Confratres, nunc & pro tempore exiſtentes, quam alii Chriſti fideles in hujuſmodi inſtituto alacrius perſiſtant, quo ex hoc dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe eſſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac B. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Archiconfraternitatis, & Confraternitatum prædictarum Confratribus, ac aliis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui Orationi quadraginta horarum quandocumque ab eadem Archiconfraternitate & ſingulis Confraternitatibus prædictis haberi contigerit, verè pœnitentes & confeſſi, ac ſacra communione refecti devotè interfuerint, & ibi pro Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione, Captivorum in fide Catholica conſtantia, ac hujus inſtituti progreſſu & augmento, pias ad Deum preces effuderint, bis in anno quolibet plenariam omnium & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. In aliis vero vicibus, quibus hujuſmodi oratio habebitur, centum annos. Ac tam Archiconfraternitatis, quàm ſingularum Confraternitatum prædictarum Confratribus, & aliis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui Captivis prædictis, dum ad Urbem veniunt proceſſionaliter obviam iverint, vel illos ad viſitandum limina Apoſtolorum, aut aliam dictæ Urbis Eccleſiam pro gratiarum actione eorum liberationis proceſſionaliter comitati fuerint, vel ipſas proceſſiones, ſeu earum alteram aſſociaverint, & ut præfertur, oraverint, pro qualibet proceſſione hujuſmodi decem annos & totidem quadragenas. Necnon, tam Confratribus, quam aliis Chriſti fidelibus prædictis, qui in hoc pio negotio operam ſuam quoquo modo poſuerint, quocumque die quo id fecerint, etiam decem annos, & decem quadragenas. Illis verò, qui eoſdem Captivos, tam in itinere poſt eorum liberationem, dum omnes ſimul ad Urbem veniunt, quã in ipſa Urbe hoſpitio exceperint, ac fraterna in Dño charitate tractaverint & adjuverint, illiſque inſervierint, quoties id fecerint, ſimiliter decem annos & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis, etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Quoad indulgentias vide quod notavi in rubr. conſt. 38. Gregor. XIII. Paſtoris.

Clauſula præſervativa.

§. 15. Præſentibus, quas ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum, conceſſionum & indulgentiarum revocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, ac aliis contrariis diſpoſitionibus, quavis auctoritate, etiam per nos & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, ac Sedem eandem, aut aliàs ex quacumque quantumvis urgentiſſima, ac neceſſaria cauſa, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Urbe, Cruciatæ Sanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, in genere vel in ſpecie, & aliàs quomodolibet factis & emanatis nullatenus unquam comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub poſteriori data per pro tempore exiſtẽtes ipſius Archiconfraternitatis Cuſtodes eligenda, conceſſas fore & eſſe ac cenſeri. Ipſiſque Cuſtodibus & Confratribus, ac aliis ſupradictis ſuffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis, etiam Archiconfraternitati, & ſingulis Confraternitatibus ac aliis fidelibus prædictis, pro præmiſſis peragendis, aut alias aliqua alia indulgentia, perpetuo vel ad tempus nondum elapſum duratura, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eandem conceſſa fuerit. Et ne præſentes literæ ſub revocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, ac aliis diſpoſitionibus prædictis comprehendantur, ipſique Cuſtodes & Confratres, ac ab eis Deputati ſuper præmiſſis, aut eorum aliquo à quoquam moleſtentur ſeu perturbentur, eaſdem præſentes nullo unquam tempore, etiam ad quorumvis inſtantiam, ex quacumque cauſa revocari, ſuſpendi, alterari, limitari, aut ad juris terminos reduci, vel illos contra eas in integrum reſtitui, neque eaſdem literas de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari poſſe, nec cauſam, ſeu cauſas propter quam, ſeu quas illæ emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à dicta Sede delegatis, vel aliis quibuſvis judicibus verificari debere, neque propterea, aut ex eo quod intereſſe habentes, ſeu prætendentes ad hoc vocati non fuerint, per ſubreptionem obtentas præſumi, & viribus carere.

Decretum.

§. 16. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executio hujus conſtitutionis Palatii, facultas.

§. 17. Et nihilominus venerabilibus fratribus noſtris Ravennaten. & Bononien. Archiepiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opportunum fuerit, ac quoties pro parte Cuſtodum, vel Confratrum, ſeu ab eis deputatorum prædictorum, aut alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ſemper & ubique, firmiter & inviolabiliter obſervari, ſuoſque plenarios & integros effectus in omnibus & per omnia ſortiri, ac debitæ executioni demandari. Necnon Cuſtodes, Confratres & Deputatos, ac illorum Quæſtores prædictos, cæteroſque omnes, quos literæ ipſæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes quemquam ipſorum per quoſcumque ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, moleſtatores, & perturbatores quoſlibet, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, eorum & cujuſlibet ipſorum arbitrio imponendas, ac eidem Redemptionis operi applicãdas pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo. Nos enim illis, & eorum cuilibet, omnes & ſingulos ſua in præmiſſis quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè & extrajudicialiter de non tuto accеſſu citandi, eiſdemque, ac quibus, & quoties opus fuerit, ſub omnibus vel diſſimilibus ſententiis, cenſuris, & pœnis inhibendi, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ipſos ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, illaſque etiam ſæpius aggravandi, & interdictum Eccleſiaſticum apponendi, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, plenam, & liberam auctoritatem, & tenore præmiſſis concedimus facultatem. Ac ut tam ſalutare opus in dies augeatur, univerſos & ſingulos Reges, Duces, Marchiones, Comites, & Principes ſæculares, & alios Dominos, ac Magiſtratus temporales Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & locorum quorumlibet, illorumque communitates, Univerſitates, & homines rogamus, requirimus, & per viſcera miſericordiæ Dei noſtri obſecramus, eiſdem in remiſſionem peccatorum injungentes, quod in præmiſſis, cuſtodibus, Confratribus, Quæſtoribus, & Deputatis prædictis, ac cuilibet ipſorum aſſiſtant, ſuumque favorem, & auxilium præſtent, ac illos, & eorum quemlibet à malignorum incurſu defendant, nulliſque moleſtiis, datis, gabellis, & actionibus quibuſcumque affligi, ſeu prægravari aliquo modo ſinant, atque permittant, impedientes etiam temporalibus pœnis afficiant.

Clauſula derogatoria.

§. 18. Non obſtantibus quatenus opus ſit, una de jure quæſito non tollendo, & altera Cancellariæ noſtræ regulis, per quam voluimus quod in literis indulgentiarum apponatur clauſula, quod ſi Eccleſiæ, aut Eccleſiis, vel perſonis, quibus indulgentiæ conceduntur, aliqua alia indulgentia foret conceſſa, de qua inibi ſpecialis mentio facta non eſſet, hujuſmodi literæ eſſent nullæ, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cavetur ne quis extra ſuã civitatem vel diœceſim ad judicium

judicium evocetur, seu ne Judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem vel diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & in eô cillio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Conciliis quoque universalibus, etiam facultatum quæstuandi revocatoriis, necnon prohibitionibus desuper factis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctiss. Trinitatis, & B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, aliorumque Ordinum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. illis eorumque superioribus, & personis, ac Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus & aliis officialibus, & ministris, necnon fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis in genere vel in specie, etiam ad quorumvis instantiam, aut etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, & aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expresè, ad effectum omnium præmissorum, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apost. non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

In transeorum.

§. 19. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, sigillo ejusdem Archiconfraternitatis munitis, illiusque Secretarii manu subscriptis eadem prorsus fides, in judicio & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino, &c.

P. A. I. Mart. Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Kal. April. Pont. nostri anno 1.

Sequitur extensio d. facultatis colligendi eleemosynas pro ejusmodi Redemptione.

An. D. 86. SIXTVS EPISCOPVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

mptionis orum Piissi-

CUm adeo pium Redemptionis captivorum opus cæteris misericordiæ operibus antecellat, ut captivum redimendo omnia quasi per compendium adimpleri videantur, quodque omnium maximum est, à periculo abnegandæ fidei Christi fidellum animæ liberentur, ac propterea tantæ pietatis operi ita faveant omnia jura, ut non qualiacumque profana sive temporalia bona, sed argentum, aurum & sacra templi vasa pro redimendis captivis distrahi vemundarique decernant. Qui enim est adeo durus & humanæ conditionis prorsus oblitus, ut sine maximo gemitu & lachrymis considerare possit, quot ærumnas, quot infirmitates, quot vincula, & tormentorum genera, Christi fideles in dira infidelium captivitate detenti, fame & siti, frigore, & nuditate penè consumpti continuo patiantur.

m. XIII. Sodali-

§. 20. Nos hæc omnia cogitantes, & dolenter examinantes, tanti doloris contemplatione accensi, redimendorum captivorum opus alias per fel. rec. Gregorium Papam XIII. prædecessorem nostrum in Alma Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico mediatè & immediatè subjecto erectum & Institutum, ac curæ & sollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ impositum & demandatum confirmavimus, & approbavimus, ac etiam de novo ereximus, diversasque tam spirituales quam temporales gratias, facultates, & indulta pro ipsius operis incremento & subventione, eidem Archiconfraternitati concessimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

Carl delegavit & hic Pont. approbavit & extendit ut sup.

Indulitas ideo multos capervos redemit.

§. 21. Unde tunc existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres, cupientes in agris uberibus dicti operis charitatis semina mittere, messem amplissimam in Regno Cœlorum expectaturi, ex Algerii, & aliis Africæ partibus ducentos & ultra pauperes captivos non sine maximis laboribus, & nummaria quantitate singulari ac præcipua pietate & charitate redemerunt, illosque postquam ad Urbem venerunt, ad venerandam ipsius Glorioſissimæ Virginis Confalonis imaginem in Basilica B. Mariæ Majoris existentem, dum in Capella Pontificali ejusdem Basilicæ coram Nobis, & Sacro Cardinalium Collegio ac multis Prælatis divina peragebantur, processionaliter ad agendum gratias humani generis Redemptori cum maxima Populi frequentia, & Christi fidelium ingenti lætitia associarunt, quibus ad pedes nostros in eadem Capella provolutis Dei benedictione lætantes benediximus.

Hic propterea Pontifex videdat facultatem etiam extra Statum Ecclesiastic. pro d. operis colligendi eleemosynas.

§. 22. Quare nos eorundem Custodum, & Confratrum singularem pietatem plurimum in Domino commendantes, ac pro his gratias agentes Deo, volentesque ut tam pium opus fidelium eleemosynis subveniatur, ac latius diffundatur, & propagetur, & nedum ipsius Archiconfraternitatis confratres, verum etiam omnes, & singuli quarumcumque Confraternitatum eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confratres, aliique utriusque sexus Christi fideles in hujusmodi pio opere se exercere, illudque eleemosynis, ac ope & operibus augere contendant, atque procurent, Motu proprio & ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine, eidem Archiconfraternitati, illiusque nunc & pro tempore existentibus Custodibus & Confratribus, ut nedum in dicta Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur subjecto hujusmodi, sed etiam extra dictum Statum eleemosynas, & oblata quæcumque pro redemptione captivorum quærere & accipere, ac ad id Confraternitates eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatas, & pro tempore aggregandas, illarumque Confratres ac alios quæstores, quot eis videbitur deputare, qui eleemosynas, obligationes, legata, & quæcumque alia subsidia pro hujusmodi redemptione & causis ad eam pertinentibus perquirere liberè & licitè possint & valeant, Apost. auctoritate tenore præsentium licentiam, & facultatem, ac omnimodam potestatem perpetuò concedimus & impartimur, eisque desuper speciali gratia indulgemus.

Episcopisque & aliis mandat ut eisdem faveant.

§. 23. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque locorum Ordinariis, & Ecclesiarum Prælatis, ac dilectis filiis illorum officialibus, & Vicariis, necnon Abbatibus, Prioribus, Capitulis, Conventibus, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, & illorum Vicariis, ac quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium Generalibus, Provincialibus, & aliis superioribus, ac verbi Dei concionatoribus, & quibusvis aliis, tam exemptis quàm non exemptis Ecclesiasticis personis, tam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi quàm per universum orbem Christianum constitutis, quatenus omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles ad conferendum eleemosynas, oblationes, & legata omni studio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant, suasque literas ad id favorabiles, & hortatorias absque alicujus præmii, vel mercedis exactione tradant.

Clausula hujus excessiva præservativa.

§. 24. Præsentibus, quas sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum, & facultatum revocationibus,

limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam & per nos & pro tempore exiſtentes Rom. Pont. ſucceſſores noſtros, ac Sedem eandem, etiam motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet pro tempore factis, & emanatis, nullatenus unquam comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè integratas, ac de novo etiam ſub poſteriori data per pro tẽpore exiſtentes Cuſtodes & Confratres præfatos eligenda, conceſſas fore, & eſſe ac cenſeri, ipſiſque Cuſtodibus, Officialibus & Confratribus, ac aliis prædictis ſuffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Clauſula derogatoria.

§. 25. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. Mendicantium & non Mendicantium Ordinibus, Archihoſpitalibus, Hoſpitalibus ac locis piis, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Urbe, Cruciatæ Sanctæ, & aliis quibuſcumque contra præmiſſa, aut aliàs quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda eſſet, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 26. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ac ipſius Archiconfraternitatis pro tempore exiſtentium Cuſtodum, & Secretarii manibus ſubſcriptis, ejuſdemque Archiconfraternitatis ſigillo munitis eadem prorſus fides, in judicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 3. die 23. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Aprilis 1588. Pont. noſtri anno 3.

XXVIII. Moderatio conſtitutionis editæ à Pio V. quoad electionem Viſitatoris generalis, & exemptionem Fratrum Tertii Ordinis de pœnitentia S. Franciſci, à ſuperioritate Miniſtrorum Provincialium Fratrum Minorum de Obſervantia in Italia.

De hoc Ordine dixi ſup. ad conſt. 32. Leon. X. Inter. *ibi videas.*

Edita An. D. 1586.

S I X T V S P A P A V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta, nonnunquam ea, quæ per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis, pro quibuſcumque Eccleſiæ Ordinibus vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum revocandis ſtatuta & ordinata fuerunt, ex aliis non minus juſtis cauſis moderatur & revocat, prout id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius V. edidit reformationem hujus Ordinis ſub. in conſt. 63. Ea eſt.

§. 1. Alias quidem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter, officia Miniſtratus, & Viſitatoris generalis Tertii Ordinis S. Fr. de pœnitentia nuncupati, perpetuo extinxit & abolevit, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem ejuſdem Ordinis officio, uſu, & exercitio omninò interdixit, Edictoque prohibuit, ne ullus Miniſter, Vicarius & Viſitator generalis de dicto Ordine haberetur.

Eumque ſuppreſſit. Ordini de obſervantia.

§. 2. Inſuper univerſos & ſingulos Fratres, Sorores, profeſſos, & converſos, necnon Domos, Monaſteria, & loca virorum & mulierum, ac cuſtodias, & Provincias per univerſum orbem conſtitutas, gregemque ipſum univerſum Tertii Ordinis utriuſque ſexus, Generali & Provincialibus Miniſtris Ordinis Fratrum minorum de Obſervantia nuncupatorum, prout in eorum Provinciis conſiſtebant; ita perpetuò ſupposuit, ac Miniſter Generalis in univerſo Ordine, Provincialis vero Ordinis Minorum de Obſervantia in ſuis quibuſque Provinciis plenum jus, liberamque auctoritatem in ſpiritualibus, & temporalibus, & juriſdictionem omnimodam haberet. Domos omnes, ac Monaſteria, & loca quæcumque, necnon perſonas utriuſque ſexus, tam in capite quàm in membris viſitandi, & corrigendi, vagantes, & quoſcumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, Ordinibus, officiis & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac etiam ſuper iis, & cæteris omnibus Ordinem ipſum, illiuſque Domos, & perſonas utriuſque ſexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulæ, & ſacris Canonibus, & literis tunc deſuper confectis, non contrariis, ſtatuendi, mutandi, innovandi, & exequendi, quemadmodum illis erat in ſuo proprio Ordine attributum, ac alia ſtatuit, & ordinavit, prout in ipſius prædeceſſoris literis, ſub data videlicet 5. Nonas Julii, Pont. ſui anno 3. deſuper confectis, quarum tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, plenius continetur.

Hic Pont. moderatur innovat q. ad Fran. Italia, circ. electionem ſicarios ralis, &c.

§. 3. Nos itaque, quibus nuper innotuit, quod Fratres Tertii Ordinis hujuſmodi ſub obedientia Magiſtri generalis, & Provincialium Fratrum de Obſervantia prædictorum manentes, nihil in vinea Domini profecerunt, immò in eodem Tertio Ordine varii abuſus tam circa Regulæ obſervationem, quàm etiam Fratrum dictæ Regulæ tranſgreſſorum, & aliàs delinquentium caſtigationem irrepſerunt. Ac conſiderantes, quod ſi Fratres ipſi Tertii Ordinis eorum Viſitatorem Generalem juxta ſua regularia inſtituta, ut ante literas dicti prædeceſſoris faciebant, eligere poſſent, & ſic electo tanquã eorum ſuperiori obedirent, præmiſſis, & aliis malis, quæ occurrere poſſent, plurimùm conſultum foret. Propterea ex his & aliis cauſis animum noſtrum moventibus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ipſos Fratres Tertii Ordinis adverſus literas dicti prædeceſſoris (illis quoad Protectoris deputationem in ſuo robore permanentibus,) in priſtinum & eum, in quo antequam ipſæ literæ emanaſſent erant, ſtatum reſtituentes, & plenariè reintegrantes, eiſdem Fratribus Tertii Ordinis per univerſam Italiam exiſtentibus, quod perpetuis futuris temporibus juxta eorum regularia inſtituta ſingulo triennio Capitulum generale dicti Tertii Ordinis convocare, & celebrare, ac in eo Viſitatorem generalem, & alios Miniſtros, & Officiales (non tamen Commiſſarium generalem) eiſdem modo, & forma, quibus antequam literæ prædictæ emanaſſent, conſueverant, eligere, eumdemque Viſitatorem generalem peracto triennio hujuſmodi in alio Capitulo generali poſtea faciendo confirmare liberè & licitè valeant, perpetuò Apoſtolica auctoritate concedimus, & indulgemus.

Hæc m. tio eſt ſor. extenſa e. ad Prov. Dalmat. Juſtipol. Clem. V. ejus conſt. eam vide.

§. 4. Decernentes Viſitatorem ſic electum omnimodam poteſtatem, auctoritatem, juriſdictionem, & ſuperioritatem in omnes & ſingulos dicti Tertii Ordinis Fratres, & Miniſtros, & Officiales, per univerſam Italiam conſiſtentes, eorumque domos & loca, ac res & bona habere, necnon Fratres & Miniſtros, ac officiales Tertii Ordinis hujuſmodi ei ſic electo, tanquam vero Superiori morem gerere, ejuſque mandatis ſalubribus obedire teneri, ipſoſque per Miniſtrum Generalem, ac alios Fratres de Obſervantia, quo minus ad electionem prædictam, prout ante dictas literas faciebant, procedere valeant, nequaquam impediri, aut molestari poſſe. Et ita per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſul. derogator.

§. 5. Non obſtantibus literis prædictis, quibus, ac omnibus aliis quæ præmiſſis obeſſe poſſent, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod dictus Viſitator eligendus, infrà duos menſes à die ſuæ electionis computandos confirmationem electionis hujuſmodi à Miniſtro Generali de Obſervantia petere omnino teneatur, qua petita,

&c

& non obtenta, vel denegata, idem Viſitator Tertii Ordinis Apoſt. auctoritate confirmatus cenſeatur, quodque dictus Miniſter de Obſervantia per ſe ipſum dumtaxat, unà cum duobus aliis ſui Ordinis profeſſoribus, poſſit ſingulo quadriennio poſt Viſitationem à Viſitatore Tertii Ordinis hujuſmodi factam, & non ante, Tertium Ordinem, ac Fratres, Domos, loca, res, & bona prædicta viſitare, eaque tam in capite, quàm in membris prout opportunum fuerit, juxta regularia inſtituta dicti Tertii Ordinis corrigere, & moderari.

…ides manu…purum.

§. 6. Ac quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, dictique protectoris, aut Viſitatoris Tertii Ordinis hujuſmodi ſigillo munitis, aut manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

…P. A. 1. …9. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Martii 1586. Pont. noſtri anno 1.

XIX. Reformatio Officii, & emolumentorum Secretarii Domeſtici Summi Rom. Pont. Cum indultorum Collegii Secretariorum conceſſione, & ampliatione.

De Inſtitutione, & Extenſione d. Collegii; & d Officio hujus Secretarii, & emolumentorum elargitione, vide ſup. in Bull. 12. Innoc. VIII. Non debet.

…An. D. …86.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

…ium.

ROm. Pont. providentia circumſpecta ea nonnunquam alterat, & immutat, quæ rerum, temporum, ac perſonarum qualitate penſata, vel evidens ſuadet utilitas, vel cogit neceſſitas reformari. Induſtrios quoque, & doctrina probatos viros honoribus, & favoribus proſequitur opportunis, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

…VIII. …ium Se…iorum …arexit, …numer… …praſtin… …certoſque …os red… …aſſigna… …acultat… …ve ſibi …avit de… …di unii …ariam …ficium, …in ejus …su

§. 1. Sanè licèt alias fel. rec. Innoc. Papa VIII. prædeceſſor noſter Collegium dilectorum filiorum Secretariorum Apoſtolicorum inſtituerit, & certo tunc expreſſo probatorum virorum numero, qui & Rom. Curiæ decori atque ornamento eſſent, ac expeditioni Brevium, & aliarum literarum Apoſt. quæ per Secretarios Apoſtolicos expediri conſueverant, accuratius, & diligentius attenderent, conſtare voluerit, eidem Collegio, & Secretariis diverſos annuos redditus, & emolumenta, inter ſingulos Secretarios pro tempore exiſtentes æquis portionibus dividenda, & diſtribuenda aſſignaverit, & in quinterno ejus manu ſubſcripto adnotari mandaverit. Ita tamen, quod liceret ipſi Innocentio, & pro tempore exiſtenti Rom. Pont. ultra numerum ab eo tunc præſcriptum, unum Secretarium, Domeſticũ nuncupandum habere, qui ſua, & Rom. Eccleſiæ negotia ſecreta, aut Orthodoxæ fidei ſtatum concernentia dumtaxat expedire poſſet, & deberet, quique duabus integris portionibus dictorum emolumentorum ultra numerum Collegarum faciendis contentus, ab omnibus, & ſingulis aliis emolumentis, & expeditionibus Officiũ Secretariorum quomodolibet concernen. penitus abſtineret.

…prædi… …confirma…

§. 2. Et rec. mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, poſt diverſos alios Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros, eunc ſuos, literas Innocentii prædeceſſoris præfati approbaverit, & confirmaverit, ac etiam innovaverit, aliaque etiam de novo conceſſerit, voluerit, & ordinaverit, prout in ipſorum Pii, & Innocentii prædeceſſorum præfatorum literis plenius continetur.

…evenit, …talis Se… …tius do… …rus ſeor… …Colle… …quadam …menta …piebat,

§. 3. Nihilominus temporis ſucceſſu, multiplicato Secretariorum domeſticorum numero pro Romanorum Pontificum arbitrio, ipſi Secretarii domeſtici præter dictas duas portiones, diverſa alia emolumenta ſeorſum à Collegio percipere conſueverunt, necnon Collegii incuria, ſeu forſan per deſuetudinem effectum fuit, ut nonnulla alia ex emolumentis præfatis, his præſertim quæ in quinterno dicti Innocentii notata reperiuntur, à debitoribus non exigantur.

Hic Igitur Pontif. d. officium Secretarius domeſtici nunc ſupprimit, ejuſque onera Collegio commodit.

§. 4. Cum autem Nos circa Officium Secretariatus domeſtici, quod dilectus filius Joannes Baptiſta Canobius clericus Bononien. pro nutu, & voluntate noſtra nunc exercet, novam rationem inire conſtituiſſemus, Collegium præfatum, in quo virtutibus, experientia, ac uſu rerum, & negotiorum ad Romanam Curiam confluentium, & ad dictum Officium pertinentium inſignes viri connumerantur, ſe nobis obtulit ipſius Officii, cujus ratione pleraque ad ipſum Collegium ſpectantia emolumenta exigi conſueverunt, ac eorum quæ in eo geruntur, curam omnem, cogitationemque ſuſcipere, idque munus qua decet fidei integritate, per idoneos, & peritos, ab ipſo Collegio electos, & per Nos approbatos viros obire, &c. Nos igitur, &c. ipſumque Collegium & Secretarios gratioſo affectu proſequi volentes, ſingulares Innocentii, & Pii, aliorumque prædeceſſorum præfatorum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad dicti Collegii, aut alicujus pro eis Nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ſcientia noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Officium Secretariatus domeſtici, quod dictus Joannes Baptiſta, ut præfertur exercebat, penitus, & omnino perpetuò ſupprimimus, & extinguimus, ita quod nullo unquam tempore per Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & Sedem Apoſtolicam in Statum priſtinum reſtitui, aut reintegrari valeat.

Facultatem dictum Secretarium domeſticum à Pont. approbandum deputand. &c. Manſionesque in Palatio Apoſt. aſſignavit.

§. 5. Curam autem, & exercitium dicti ſuppreſſi Officii, ac cuſtodiam Regiſtrorum, Brevium, & literarum Apoſtolicarum, via quæ ſecreta appellatur, expeditarum, & pro tempore expediendarum, in manſionibus Palatii Apoſtolici in Vaticano, quas dictus Joannes Baptiſta, ſuique famuli, & Scriptores habitant, aſſervandorum, deinceps per unum, ex numero dicti Collegii Secretarium, aut aliam æque idoneam perſonam, à Nobis, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente approbandum, ſeu approbandam, ad ipſius Collegii nutum, & liberum arbitrium nominandum, & deputandum, ac removendum, juxta ipſius Collegii præſcriptum haberi, & adminiſtrari, ipſaſque manſiones, in octo cubicula partim infra, partim ſupra diſtributas, quibus per duas portas patet ingreſſus, & ab uno Dataria Apoſtolica, ab altero manſiones Subſtituti ipſius Datarii cohærent, cum cella vinaria, ſub Officio Regiſtri ſupplicationum, & aliis ſuis pertinentiis per Secretarium, aut perſonas à Collegio præfato deputandas inhabitari volumus, & mandamus, curamque & exercitium hujuſmodi, & Regiſtrorum cuſtodiam, manſionumque præfatarum uſum, & habitationem, Collegio, & perſonæ ab eo deputandæ hujuſmodi, ex nunc perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Veram ex duabus portionibus ab Innoc. VIII. reſervatis pro Secretario domeſtico, prædicto Collegio contedit.

§. 6. Et inſuper unam integram ex duabus portionibus emolumentorum dicti Collegii, extra numerum, ut præfertur faciendis, & Secretario domeſtico olim ab Innocentio prædeceſſore præfato aſſignatis, ab ipſo Officio Secretariatus domeſtici, etiam perpetuò diſmembramus, & ſeparamus, illamque, necnon quatuor alias partes cibariorum, pro victu, & alimento quotidiano Secretarii, aut perſonæ, ut præfertur, ad curam, & exercitium hujuſmodi deputandæ, ac trium famulorum, & unius equi, eiſdem modo & forma, quibus præfato Joanni Baptiſtæ dari hactenus conſueverunt, Collegio præfato, pro Secretario, vel perſona deputanda hujuſmodi perpetuo concedimus & aſſignamus, & per eos, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, dari, præſtari, & aſſignari volumus, & mandamus.

Medietatem omnium emolumentorum quæ Secretarius domeſticus ſeorſum à Collegio percipere conſueverit, eidem Collegio tribuit.

§. 7. Necnon medietatem omnium, & ſingulorum aliorum emolumentorum, quæ hactenus præfatis Joannes Baptiſta Canobius pro ſe, & aliis duobus Secretariis domeſticis percipere, exigere, & levare conſuevit, ita ut alia medietas emolumentorum hujuſmodi, unà cum altera ex dictis portionibus pro uno, vel duobus, aut pluribus Secretariis domeſticis ſalva remaneat, ſive illa ratione taxarum literarum Apoſtolicarum via, quæ ſecreta appellatur expediendarum, ſive cedularum propoſitionum Eccleſiarum, aut Monaſteriorum, vel ſententiarum à Romano Pontifice pro tempore latarum, aut inveſtiturarum ab eo quomodolibet factarum percipiẽtur,

tur, seu quovis alio nomine nuncupentur, Collegio præfato pariter concedimus, & assignamus.

Librorum quoque dicti Collegio possessionem propria auctoritate capiendi.

§. 8. Ita quod liceat ipsi Collegio, per se, vel alium, seu alios ejus nomine præfato atque exercitii, & integræ portionis hujusmodi, necnon mansionum, registrorum, portionum, cibariorum, & aliorum emolumentorum præfatorum possessionem propria auctoritate vigore præsentium apprehendere, seu forsan interim apprehensam perpetuo retinere, nec desuper à Secretario domestico, uno, vel pluribus (pro quo, seu quibus altera dumtaxat integra portio emolumentorum ex duabus illi ab Innocentio prædecessore præfato assignatis, ac reliqua medietas aliorum emolumentorum supradictorum salvæ remaneant) quomodolibet molestari possit.

§. 9. Ita tamen quod Collegium Secretariorum, seu ad exercitium hujusmodi Deputatus, ipsis Secretariis domesticis rationes, & computa ostendere, & reddere teneantur.

A Collegio deputandus computa Secretariis ostendat.

§. 10. Ipsis Secretariis domesticis pro tempore existentibus, & sive unus fuerit, sive plures, sub mille ducatorum auri, & aliis arbitrio nostro pœnis, eo ipso pro qualibet vice, qua contravenerint, incurrendis, districtius inhibentes, ne aliquas literas in forma Brevis, aut etiam sub plumbo expedire audeant, vel præsumant, præter illas, quæ Rom. Pontif. pro tempore existentis, & Romanæ Ecclesiæ negotia secreta, aut orthodoxæ fidei Statum concernent, & emolumentis sibi ut suprà remanentibus contenti, nihil aliud, etiam occasione eorum hujusmodi Officii, à quoquam percipere possint, sed quicquid lucri ex supradictis taxis Bullarum per viam secretam expediendarum, & quibusvis aliis regaliis prædictis percipietur, ad Custodem Brevium, seu emolumentorum ab eodem Collegio deputandum destinent, ac omnino transmittant, quæ quidem omnia, & singula, ut inviolabiliter observentur, sub eisdem pœnis præcipimus, & mandamus.

Secretarii domestici ne se ultra hic contenta ingerant.

Collegii facultas deputandi, & removendi tres personas ad scribendum Brevia, & registrandum Bullas secretas, & cibaria dictis scriptoribus assignanda.

§. 11. Præterea eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem nominandi, eligendi, & deputandi tres idoneas personas pro scribendis literis in forma Brevis per dictum Deputatum expediendis, & tam illis, quam literis Apost. via quæ appellatur secreta, expeditis, registrandis, dictasque personas ad ipsius Collegii nutum removendi, & alias remotarum, recedentium, vel decedentium in locum subrogandi, & deputandi, quibus sic electis, & deputatis personis singulas portiones cibariorum, ex Palatio Apost. prout illas hactenus habuerunt, & percipere consueverunt, iisdem auctoritate, & tenore perpetuò concedimus, & assignamus, ac ab iis, ad quos spectat, dari, concedi, & præstari volumus, & mandamus pari auctoritate, & facultate præfato Collegio attributis hujusmodi loca personis ab eo electis perpetuò, vel ad tempus, ex nunc prima vice, & deinde quotiescumque loca ipsa pro tempore vacare contigerit, pro pretio inter ipsum Collegium, & personas hujusmodi convento vendendi, seu pignorandi, vel alias, de locis ipsis disponendi, ac pretium hujusmodi in dicti Collegii usus, & utilitatem convertendi.

Taxæque ab Innoc. VIII. dicto Collegio assignatæ hic ponit, de novo assignat, easque singulis sex mensibus incipiendo à die 1. Julii 1586. solvi præcipit.

§. 12. Insuper omnes, & singulas taxas Officiorum Rom. Curiæ, & quarumvis Terrarum, Provinciarum, Communitatum, & locorum totius Status Ecclesiastici in quinterno Innocentii prædecessoris præfati adnotatas, & designatas, & Collegio præfato applicatas, & assignatas, etiam si de præsenti non solvantur, pro quibus Collegium ipsum debitam recompensam, in genere, vel specie non constiterit recepisse, ipsi Collegio eisdem modo, & forma, quibus per dictum Innocentium assignatæ, & applicatæ fuerunt, de novo applicamus, & assignamus, & per Officiales, & Ministros Urbis, & Provinciarum, ac Communitatum, Terrarum, locorum, ac præsertim per Almæ Urbis, & Civitatis nostræ Bononien. (post tamen præsentes, qui pro tempore extiterint Gubernatores, & eorum Locatenentes) necnon tam præsentes, quàm pro tempore existentes Provinciæ nostræ Marchiæ Thesaurarium, etiam ratione propriæ ejus taxæ, etiam de præterito, non obstante decreto ad Motum proprium piæ memoriæ Gregorii Papæ XIII. etiam prædecessoris nostri, super prætensa concordia inter Collegium præfatum, & dilectum filium Præsidem Sanctæ Crucis, ad cujus commodum pro portionis ab ipso eidem solutis hujusmodi concessio cedit, ac Camerum Apostolicum, sublecto, & quovis alio, integre, & absque ulla diminutione, juxta formam quinterni, & literarum Innocentii prædecessoris hujusmodi, singulis sex mensibus in principio, sub pœnis in literis dicti Innocentii contentis, inchoando à prima Julii post datum præsentium, & successivè singulis sex mensibus in principio persolvi volumus, & mandamus, sine tamen præjudicio quorumcumque jurium dicto Collegio pro præteritis taxis competentium, præsertim respectu litium hucusque motarum.

Taxas aliorum locorum post publicationem quinterni nocent. Sedi Apost. incorporatas concedit.

§. 13. Insuper quoque eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem singula quæque Officia quarumvis Provinciarum, Terrarum, Communitatum, & locorum Rom. Ecclesiæ, post publicationem quinterni ab Innocentio prædecessore confecti quomodolibet incorporatorum, & in posterum incorporandorum, juxta facultatem ab eodem Innocentio prædecessore Collegio prædicto attributam, & cum consilio dilecti filii Benedicti Justiniani moderni, & pro tempore existentis Thesaurarii Generalis, taxandi, taxasque impositas hujusmodi ab illis erigendi, & recipiendi, modo, & forma ab ipso Innocentio prædecessore quoad alios præscriptis, quas quidem taxas de novo imponendas, ipsi Collegio perpetuò etiam applicamus, concedimus, & assignamus.

Secretarii Doctoris annum habitum eorum in dentes, que Sig. Referend esse decer

§. 14. Ut autem Collegium ipsum præcipua aliqua honoris, & dignitatis prærogativa à Nobis etiam decoretur, & qui pro tempore fuerint Secretarii Apost. de numero participantium, per amplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfato præsentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, vigesimum quintum suæ ætatis annum excesserint, si habitu Prælatorum juxta Innocentii prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & è contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus, præeminentiis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendariis quomodolibet concessis, & quibus ipsi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, concedimus, & indulgemus.

Secret ex dict formulam antiquio singulis Signatu tervenire se conc

§. 15. Ille verò Secretariorum eorundem, qui antiquior, Doctor, & Referendarius fuerit, ut singulis nostris, & Romani Pontificis pro tempore existentis Signaturis, nomine Collegii Secretariorum eo ipso intervenire valeat, pariter indulgemus. Quod si ab Urbe absens, vel aliàs impeditus fuerit, vel antiquior Secretarius alia ratione, vel causa dictæ Signaturæ intervenire habuerit, qui post illum erit antiquior Secretarius, & Referendarius indulto hujusmodi eo ipso potiatur.

Habitus designa in Capi ctum ass

§. 16. Cumque Secretarii ipsi, qui clerici erunt, nostri, & Rom. Pont. pro tempore existentis sint Prælati domestici, & familiares, ac continui commensales, teneanturque juxta præscriptum Innocentii prædecessoris præfati, nisi in majori fuerint dignitate constituti, Notariatus habitum suscipere, & deferre, ne quòd ornamento, & decore Romanæ Curiæ providè institutum est, negligentia, & desuetudine abrogetur, præsentium auctoritate volumus, singulisque Secretariis præfatis præsentibus, & futuris præcipimus, & mandamus, quatenus qui clericali militiæ adscribi voluerint, vigintiquinque annis majores, habitum, & insignia deferant Notariorum Apostolicorum, etiam si voluerint, violacei coloris: qui verò fuerint primæ tonsuræ dumtaxat clerici, in aliis ordinibus nondum constituti, seu sæculares, etiam conjugati, vestibus utantur, si eis placuerit, etiam violaceis, prout Cubicularii Apostolici de honore nuncupati. Habeant etiam qui Notarii fuerint Sedis Apostol. locum in

Capel

Capella, & aliis actibus publicis, in quibus cum cappis & rocchettis interfuerint, eorum dignitati congruentem, quem ipsi ... habuerunt curabimus.

§. 7. Et nihilominus Nos, Pii prædecessoris prædicti ... fauet confirmatione, & approbatione ... Pii ... & aliorum Pontificum ... , tunc sucum, rebusque aliis ... auctoritate, tenore, scientia, & ... similibus approbamus, & ... perpetuæ, & inviolabilis firmitatis ... quæque & singulos tam juris ... supplemus.

... scientiæ, & in eis contenta quæcumque, de ... obreptionis, aut nullitatis vicio, seu in- ... quopiam alio defectu notari, vel im- ... Nos, vel Rom. Pont. pro tempore existen- ... vocari, limitari, moderari, seu ad juris ... non posse, neque debere, sed validas, & ... perpetuò existere, ac dicto Collegio, & Secreta- ... empore existentibus in omnibus, & per omnia ... perpetuò suffragari, ac vim validi, initi & stipulati ... ctus inter Nos, & Sedem, ac Cameram Apost. ex ... Collegium præfatum ex altera partibus, habere ... que Collegium ad verificationem, seu justi- ... rem præmissorum, vel partis eorum, aut ad regi- ... , vel adnotationem præsentium in Camera, ... constitutionem piæ mem. Pii Papæ IV. etiam præ- ... decessoris nostri faciendam, nimirum teneri, nec ob non re- ... strationem hujusmodi præsentes nullitatis, aut invali- ... vitio subjacere, sed valere, & ipsi Collegio, & Se- ... cretariis suffragari debere, perinde ac si in ipsa Camera ... registratæ fuissent, constitutione præfata non obstante.

§. 9. Et sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi & interpretandi facultate judicari, definiri & interpretari debere, & quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, &c.

§. 10. Non obstantibus præmissis, ac Pauli II. & Pii etiam II. & quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis de bonis Ecclesiasticis non alienandis, quatenus adsint, & nostra de non tollendo jure quæsito in Cancell. Apost. publicata, necnon statutis quavis firmitate roboratis, & consuetudinibus, exemptionibus, immunitatibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. Provinciis, Communitatibus, Terris, & locis præfatis, illarumque incolis, & personis quomodolibet concessis, & quibus forsan potiuntur, & gaudent, quomodolibet contrariis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro expressis haberi volentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1586. Pont. nostri anno 1.

XX. Quod Festum S. Petri Martyris duplici officio de cætero celebretur.

Hunc Sanctum canonizavit, ejusque festum pro die 29. mensis Aprilis instituit Innoc. IV. sup. in ejus const. 11. Magnis.

SIXTUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

INvictorum Christi militum numerus ingens propriam vitam contempsit, præ studio tuendæ, propagandæque Christianæ fidei, ideoque immarcescibili gloriæ corona donatus in cœlo, jure, & pia veneratione colitur, & celebratur in terris, sed non minus ad ejusdem fidei firmitatem profuit B. Petri Martyris virtus, qui pro Catholica Religione strenue militans eam conservavit ac defendit, adversus dolos atque insidias inimicorum, occulto veneno longè plus nocentium quam sit hostium infesta oppugnatio, qui aperto impetu nefarium Ecclesiæ Dei bellum indicunt.

§. 1. Quare ex promissione Omnipotentis Dei nomine facta fortiter pugnantibus, cum eorum laudes cantet Ecclesia, est etiam invicti hujus martyris concelebrandâ solemniter memoria. Is enim præclarus Ordinis Prædicatorum alumnus, inexplebilem extirpandæ hæreticæ perfidiæ cupiditatem jam inde à puero tota penitus mente combibit: quàm retinari debemus singulare erga illum Dei beneficium, cum credibile non sit, sine divina ope potuisse eum hæreticorum parentum domestica exempla tam sanctè detestari. *S. Petrus Martyr. Ord. Prædicatorum professor fuit.*

§. 2. Immò vero imitatione accensus Beati Patris Dominici, ut ille perpetuis & concionibus, & disputationum congressibus, officioque Inquisitionis, quod ei primum prædecessores nostri Innocentius III. & Honorius III. commiserant, contra hæreticos mirabiliter se gessit, ita ipse cum nullum ils perditionis filiis monendis locum in omni sermone unquam reliquisset, tum in obeundo inquisitoris munere sibi litteris Apostolicis commisso, mira quadâ diligentia illos insectari, atque urgere non destitit. *Inquisitionis munus officio fidem, & hæreticos mirabiliter persecutus.*

§. 3. Demum vero eorum in se odiis concitatis arripuit summa constantia, atque animi magnitudine oblatam sibi divino permissu martyrii occasionem, cujus quidem martyrii antea piis precibus ac votis à Deo expetiti præcipuo desiderio exarserat. Quamobrem post B. Dominicum non immerito Princeps appellari debet sacrosancti officii Inquisitionis, cum ipse primus illud suo sanguine consecraverit, quo factum est ut etiam nostris potissimum, hujusque sanctæ Sedis ministris, qui in hæc turbulenta & calamitosa tempora inciderunt, seu potius sunt divina providentia reservati, quasi facem prætulerit, ac viam commonstrarit, quam ejus exemplo ingressi, audeant quæcumque pericula pro munere commisso fortiter subire, ac sanguinem ipsum, si ita res ferat, vitamque pro Catholica fide gloriosè profundere. *Martyrii quoque è romano suscepit sanguinem pro fide Christi effundendo.*

§. 4. Dignam itaque Pont. munere cogitationem suscepturi videmur, si sancti hujus viri memoriam majori veneratione recolamus: ita enim fiet ut ei de Ecclesia Dei optime merito honor debitus tribuatur. Deinde ut ejus in officio Inquisitionis successores ad prosequenda fortissimi Ducis vestigia incitentur. Præcipuè verò decet, ut ad conciliandam nobis cœlestem gratiam imploremus illius opem, quem propter initam ante actæ vitæ sanctitatem, castimoniam, innocentiam martyrio consummatam, apud Deum maximè glorioſum intelligimus, & sanctis compertum est ejusdem Ecclesiæ amantissimum esse, pro qua gravissimos labores dies noctesque perpessus est. Quare hac nostra perpetua constitutione mandamus, ut ipsius sancti viri dies festus 3. Kal. Maii per omnes totius Orbis terrarum Ecclesias, duplici officio de communi unius Martyris, ubi proprium deest, celebretur, ac decernimus ut in Kalendario ad eum diem S. Petri Martyris nomen, cum specificatione Ordinis Prædicatorum, ac duplici nota adscribatur. *Festus ejus sancti duplici officio celebrandi.*

§. 5. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis in universo terrarum Orbe constitutis ut faciant in suis quisque Ecclesiis, provinciis, civitatibus, & diœcesibus præsentes nostras solemniter publicari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis, secularibus & quorumcumque Ordinum regularibus omnino observari. *Et hanc bullam publicandi & observandi.*

§. 6. Volumus quoque, ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. *Fides transumptorum.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. Id. Aprilis, Pont. nostri anno 1. *Dat. P. An. 1. die 13. Apr.*

De decies centenis millibus nummûm aureorum in Arce Sancti Angeli repositis, & nullo unquam tempore, nisi in præscriptis casibus detrahendis. XXXI.

Alia centena millia idem Pontifex in 2. anno ſui Pont. & alia in 3. Simili modo repoſuit, ut infrà in ejus conſt. 69. & 80. Ejuſque, bullas quiſque Pontifex initio ſui Pontific. confirmavit.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Plurimis de causis necesse est, Sedem Apostol. aliquem Thesaurum habere.

AD clavum Apoſtolicæ ſervitutis in puppi Militantis Eccleſiæ non meritis noſtris, ſed divinæ voluntatis diſpoſitione, difficillimis his temporibus conſtituti, non ſolum præſentes fluctus, quibus Beati Petri navicula ſæpius jactatur, meute pervigili circunſpicimus, ſed procul etiam atque à longè impendentes tempeſtates non ſine magna animi ſollicitudine proſpicimus, eaſque conſilio & vigilantia, quantum cum Domino poſſimus, præcavere, ac vitare ſtudemus. Circunſtant nos undique multorum generum pericula, mala inteſtina quotidie magis ingraveſcunt, bello ardent Provinciæ, Hæretici implacabili odio inflammati in nos rapiuntur, hoſtis teterrimus & potentiſſimus Turca, alter Aſſur virga furoris Domini cervicibus noſtris ſemper imminet, quique communes ſunt Catholicæ Religionis, & Chriſtiani nominis inimici, iidem Romanam in primis Eccleſiam & Apoſtolicam hanc Sedem fidei petram, & fidelium omnium matrem acerbiſſimè oderunt, ejuſque auctoritatem, amplitudinem, ſtatum convellere, quod Deus avertat, ac labefactare, vehementer atque avide concupiſcunt. Et nos quidem dubios rerum eventus, & occulta diſcrimina, quæ non ſine cauſa timere cogimur, ſæpe numero expendentes, non in nobis ipſis ſpem collocamus, neque carnem ponimus brachium noſtrum, ſed oculos in cœlum ſuſtollimus ad cuſtodem Iſraël, eumque ipſum qui nunquam dormit, neque dormitat, ſæpè cum lacrymis excitamus, ut aliquando à ſomno exurgens mari & ventis imperet, & tranquillitatem faciat: ſed tamen ab eodem, in quo ſpes omnes noſtræ reſident, edocti ſumus noctu vigilandum eſſe patrifamilias, ne fures domum perfodiant, ſervumque ſupra ejus familiam conſtitutum, non ſolum fidelem eſſe debere, ſed prudentem, nec temere tentandum Dominum, ut in iis quæ conſiliis noſtris & ratione gubernari poſſunt, non tam divinam opem, quæ ſemper expetenda eſt, quàm miracula requirere videamur. Quare ad humanæ prudentiæ ſubſidia ita confugimus, ut in Deo potiſſimum ſperemus, ad cujus gloriam, atque ad S.R.E. utilitatem, populorumque noſtrorum quietem & defenſionem omnia dirigimus. Nam cum illius vicem in terris, licet immeriti geramus, qui Rex pacificus & Sacerdos eſt in æternum, utraque poteſtate Sacerdotali & Regali, eorum præcipuè commodis & incolumitati conſulere debemus, qui ſub peculiari tutela, & ditione hujus ſanctæ Sedis ſunt conſtituti, in quo quidem paſtoris etiam officium exercemus, ut præclare nos admonet Beatiſſimus Pontifex Gregorius, à quo paſtores objurgantur, qui de externa gregis utilitate non ſunt ſolliciti. Paſtores, inquit, ſic erga interiora ſtudia ſubditorum ſuorum ferveant, quatenus in eis exterioris quoque vitæ providentiam non relinquant.

Hæc idem Pont. decies centena millia aureorum nummûm in primo anno ſui Pont. hinc inde ſi ut è, & abſque alicujus oneris impoſitione collegit.

§. 1. Quod igitur à nobis Paſtoralis providentiæ debitum requirit providere cupientes, ne aliquando repentina aliqua & improviſa vi, quod ſuperiorum temporum luctuoſa monent exempla, nos, ſucceſſoreſve noſtri, & populi nobis ſubjecti opprimantur, neve ad dubios caſus à pecunia omnino imparati ſimus, quæ in ipſo motu & trepidatione difficulter admodum, non ſine magno civitatum & Provinciarum incommodo conficitur, quibus parcere cupimus, & quod gravius eſt, jam ſera, & inopportuna diligentia ſæpius fruſtrà & inutiliter conficitur, quæque ſi in tempora curata & præparata ſit, ad copias aliaque præſidia comparanda, magno uſui & adjumento eſſe poteſt, ob eas cauſas decrevimus certam pecuniæ ſummam, benedicente Domino, nullo noſtrorum extraordinario onere congeſtam, ſed præter alias rectè colligendæ pecuniæ vias noſtra etiam parſimonia, frugalitateque Pontificia comparatam, hoc eſt ad decies centena millia aureorum nummûm ſeponere, tanquam ſactum Eccleſiæ Romanæ peculium, & præcipuum ærarium, quod bonorum immobilium inſtar ſit, atque ad certos caſus hac noſtra ordinatione præſcriptos erogandum fideliter, integreque reſervatum ac præclarè paratum ipſa Sedes Apoſtolica, Eccleſiaque Romana habeat. Enimvero inter omnia præſidia ac firmamenta ad Reipublicæ defenſionem & conſervationem [illegible], ſapientiam judicio putantur, magnam ſapientiam [illegible] & facultatem pecuniæ tribuit verè [illegible] Utilius eſt ſapientia cum divitiis, & magis prod[illegible] tegit ſapientia, ſic protegit pecunia. [illegible] conſilio à veteris teſtamenti [illegible] animadvertimus, cum in Dei etiam templo [illegible] auri argentique copiam, ingentemque thesaurum [illegible] tates reſervatum eſſe, ſacris libris & Re[illegible] bærorum teſtatum ſit. Habuit etiam Chriſt[illegible] loculos, & quæ à fidelibus oblata erant [illegible] ut Eccleſiæ neceſſitatibus ſubveniret, ſicque [illegible] truit Eccleſiaſticæ pecuniæ ſervandæ, inquit Sanctus Auguſtinus: habet etiam Eccleſia autum, ait Beatus Ambroſius, ut cum neceſſe eſt illud tunc non ſervatum ſed ſervatum eroget, & ex eo tempore, quo prima Chriſtianæ Religionis jacta fuerunt fundamenta, Sanctus Sixtus prædeceſſor noſter, & Martyr, Levitæ Laurentio, qui martyrio inſignis fuit, Eccleſiæ theſauros [illegible] addiderat aſſervandos, quos idem Chriſti athleta fortiſſimus, ex manibus Tyranni, qui præter Chriſtianorum innocentem ſanguinem, & aurum Eccleſiæ ſitiebat, in pauperes celeriter diſtribuendo eripuit.

Et mo[illegible] Arce S. A[illegible] geli pro [illegible] Apoſt. [illegible] dio repo[illegible] Deoque [illegible] ejus Vir[illegible] Matri Di[illegible] & Apoſt[illegible] tro & Pa[illegible] dicat, [illegible] que pro[illegible] (præterq[illegible] in caſib[illegible] hic exce[illegible] prohibet.

Hi caſu[illegible] alios eti[illegible] ad map[illegible] rationem bentes ex[illegible] hequuntu[illegible] mox hic [illegible] declarat[illegible]

Tu autem de bull[illegible] rubr. in[illegible] tas.

§. 2. His itaque rationibus & cauſis aliiſque ad Dei gloriam atque Eccleſiæ utilitatem ſpectantibus nos adducti, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, habita ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura conſultatione, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, atque ordinatione, ſupradictam à nobis ſimul congeſtam pecuniæ ſummam, in Pontificia Sancti Angeli arce, certo ſanctiori ærarii loco, quem eo nomine conſtituimus, in quibuſdam certis deſignatis ſervitiis collocamus, reponimus, aſſervamus atque aſſignamus, eamque ita collocatam & aſſervatam, Chriſto Domino, cujus in terris vices gerimus, Beatiſſimæ Virgini Dei genetrici Mariæ, ac Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo, ea lege offerimus atque dicamus, ut inde, ne nobis quidem eam, neque totam, nec verò partem aliquam etiam minimam promi unquam liceat, præterquam ſi pro recuperatione Terræ ſanctæ, & generali contra Turcas expeditione bellum aliquando ſuſcipiendum erit, tuncque etiam poſtquam Chriſtianus exercitus comparatus erit, ac mare ad ipſorum Turcarum fines trajecerit. Si præterea tanta Annonæ, & rei frumentariæ inopia ſit, ut fames populo interitum allatura videatur, aut ſi peſtilentiæ lues graſſetur. Si manifeſtum periculum immineat, ne aliqua ex Chriſtianis Provinciis ab infidelibus, & Catholicæ Eccleſiæ hoſtibus occupetur, tuncque ſubſidii tantum ferendi cauſa. Si bellum contra ſtatum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ in Italia inferretur, tuncque dumtaxat cum juſtus atque integer exercitus in ipſos etiam Eccleſiaſticæ ditionis fines pervaſerint, vel prope jam ſit, ut qui loca finitima invaſerunt, ad occupandum Civitates & loca ditionis Eccleſiaſticæ irrumpant. Si belli ſumptus faciendus erit pro Civitatis, quæ temporali ditioni S. R. E. ſubjecta, ab ipſius obedientia (quod Deus avertat) defecerit, recuperatione & conſervatione, aut pro Civitate, ac ditione, quæ ad Sedem Apoſtolicam devolveretur, recuperanda & conſervanda. Si quando quis in eam ſe intruderet ſeu occuparet, aut occupationis & intruſionis periculum inſtaret atque urgeret. In his autem omnibus caſibus præſcriptis ac permiſſis, in quibus aliqua pecuniæ portio, ſemel aut ſæpius ſumi licebit, id ſemper moderate fiat, eaque cautio ratioque adhibeatur, ut omnino ſaltem integra medietas conſtitutæ hujus ærarii pecuniæ remaneat. Præterea conſenſum duarum ſaltem ex tribus partibus Cardinalium, qui Conſiſtorio interfuerint præſtari, decretumque ipſum eorundem Cardinalium conſentientium ſubſcriptione roborari volumus.

§. 3. Extra

§. 3. Extra hos autem præscriptos casus, quidquid hujus pecuniæ Deo ut supra dictum est vel omnino, vel aliquo ex parte erogandæ, aut ut dictum est potestatem à nobis prorsus abdicamus, abdicatamque plenissimè esse volumus. Statuentes quemadmodum supra dictum est, ut instar bonorum immobilium Ecclesiæ sit & habeatur, eamdemque fideliter servatum & restituram, ac Deo dicatam, nos integrum conservaturos esse, ac perinde omnino atque res, & bona Ecclesiæ immobilia nos habituros esse promittimus, juramus & vovemus. Cujus rei servandæ vinculo, sicut nos adstringimus, ita successores etiam nostri se eodem devinctos esse noverint, tum boni publici causa, quod summo studio procurare debent, tum Pontificalis muneris religione, qua obstrictos non modo non rescindere, sed inviolate observare oportet quæ à prædecessoribus utiliter sancteque constituta esse vident. Tum denique divinæ justitiæ lege, ex qua intelligant se, prout divinæ literæ, exemplaque significant, ac patrum documenta declarant, gravissimas pœnas daturos esse, si rem Deo dicatam aliter ac præscriptum est, dispensarint.

§. 4. Cujus rei non minus insigne, quam tremendum exemplum in Machabæorum historia memoriæ traditum est de impio atque audaci Heliodoro, qui cum pecuniam à sacro templi Dei ærario auferre moliretur, armato quodam equite, aspectu terribili subito divinitus apparente, equi calcibus impetitus à duobus quoque juvenibus, Dei item jussu apparentibus flagellis verberatus, ac plagis gravissimis affectus est. At vero nos religiosa eorum conscientia, Pontificiaque charitate confisi, non modo non dubitamus, sed plane speramus fore, ut ærarium hoc nostrum, quod nostra Pontificali sollicitudine partum, ac Deo dicatum ad necessarios præscriptos casus reservavimus, ita diligentissimè reservent, ut nos maximè facturos esse professi sumus, ac profitemur.

§. 5. Si vero alii casus aliquando inciderint, qui etiam majorem ex ærario promendæ pecuniæ rationem haberent, nolumus tamen, quod de his certis casibus constituimus & præscripsimus, ullo unquam tempore, nec etiam dum Sedes Apostolica per obitum Romani Pontificis vacaverit, ad illos qui majoris rationis vim habere viderentur, extensionem fieri, aut ullo modo de illis interpretari licere. Sed nostram hanc ordinationem, constitutionemve ad literam intelligi debere decernimus. Nam successoribus nostris æquè ac nobis etiam, si qui alii casus inciderint in quibus magnæ etiam impensæ insumendæ aliquando erunt pecuniæ, opes aliunde non deerunt, quibus conservata hac in hoc à nobis constituto & sancito ærario summa, occurri necessitatibus incidentibus poterit. Etenim si à nobis, qui in hoc ipso Pontificatus nostri ingressu multis difficultatibus oppressi, ad sublevandam Annonæ inopiam ad exules facinorososque homines publicæ quietis perturbatores coërcendos, atque ob Basilicas religiosissimas, & toto terrarum Orbe celeberrimas reficiendas, atque instaurandas, cultumque divinum in hac Alma Urbe, quæ Christianæ religionis Sedes est & domicilium, novis etiam sacris ædificiis, atque ornamentis amplificadum, tum etiam ob salubris & copiosæ aquæ ad loca Urbis acclivia, quæ illa maximè indigent operosam deductionem, aliasque gravissimas ob causas, multiplices & maximas impensas subire coacti sumus, ærarii hujus pecunia, nostra sedulitate & diligentia reposita, & ad certos præscriptos casus reservata non esset sed in varios alios usus à nobis justo arbitratu nostro erogaretur, nullus quidem locus justæ adversus nos querelæ successoribus nostris relinqueretur, & nihilominus pro necessitatibus, etiam quæ derepente inciderent, sumptus subire & eis providere cogerentur. Propterea iis durum videri nullo modo debet, si conservata ærarii prædicti summa, quæ faciliorem ad alios nummos sibi cõparandos viam munit, aliunde pecuniam sumere debeant, quam in sumptus pro temporum varietate necessarios erogent.

§. 6. Immò verò illud rationi valde consentaneum est, ut quâ inde pecuniæ partem in præscriptis illis casibus sumpserint, eam integram cum primum sumptus in iis faciendi occasio cessaverit, planè in ipsum ærarium unde acceperunt restituant ac reponant.

§. 7. Et vero ut ob causas tantum supra planè præscriptas ex eodem ærario pecunia justè legitimeque sumatur, ad illius custodiam sex claves adhiberi jubemus, quarum tres Cardinalibus item tribus, qui ordinum capita dicuntur, quique in Romana Curia præsentes adsint, illis vero absentibus, tribus aliis, qui in eisdem ordinibus eis proximi erunt, eorumque locum eo tempore gesserint, sigillatim assignentur, quarta S.R.E. Camerario, quinta Decano Clericorum Cameræ Apostolicæ, à quo illam aliis tradi non liceat, nisi præsentibus & consentientibus ejusdem Cameræ Clericis duobus, sexta denique Thesaurario generali. Claves vero duæ portarum ærarii hujus sic à nobis constituti, altera Collegii Cardinalium Decano, eoque absente antiquiori in ordine Cardinali in Urbe existenti, altera nostro & pro tempore existenti Romani Pontificis Thesaurario secreto asservandæ tradantur, qui omnes jurabunt, se neque claves daturos, neque extractioni præfatæ pecuniæ consensuros, nisi in casibus suprascriptis, & tunc nisi consensu duarum partium Cardinalium, ut supra interveniente.

Claves sex ad custodiam dicta pecunia instructas sex personis hic nominatis assignat. præstito juramento de observandis præmissis sub pœna excommunicationis.

§. 8. Volumus insuper ejusdem Castri S. Angeli nunc & pro tempore Præfecto juramentum deferri, atque ad illud præstandum in manibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii teneri se non petiturum, quavis jussione, & quibusvis clausulis munita non obstante, ex ærario per nos constituto aliquam pecuniarum quantitatem auferri, nisi forma per nos tradita observata. Si verò contra hoc juramentum fecerint, pecuniæque ex ærario partem aliquam vel minimam contra hujus ordinationis, constitutionisque nostræ præscriptum sumi, promi, detrahique permiserint, anathematis pœnam ipso facto subeant.

Præfecti Castri S. Angeli præmissa servare jubet.

§. 9. Id quoque statuimus & sancimus, ut omnes & singuli, tam sæculares quavis dignitate, etiam Ducali, aut Regia fulgentes, quam Ecclesiastici, cujusvis ordinis & dignitatis, etiam Episcopi vel Archiepiscopi vel Cardinales qui de pecuniis ex eodem ærario, præter casus & formam supra præscriptos, sumendis, amovendisve tractarint, consuluerint, insinuarint, suaserint, aut suadere tentarint, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, à qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolvi nequeant, ac præterea Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Sedique Apostolicæ iidem rebelles, læsæque majestatis rei esse censeantur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eas quomodolibet obtentis Ecclesiasticis beneficiis eo ipso privati, cum ad illa, tum ad alia in posterum obtinenda inhabiles existant. Quod si aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames etiam remaneant, nec vero unquam iis ad honores, gradus, dignitatesque in posterum aditus patefiat.

Contrariam tentantes pœnas hic nihilominus incurrunt.

§. 10. Volumus autem quod sicut omnes & singuli Cardinales præsentes constitutiones hujusmodi quantum in eis erit observare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à juramento præstito non petere, nec oblatam aut concessam acceptare in consistorio nostro secreto promiserunt & jurarunt, idem per absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum & à Romana Curia, ut quandocumque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti & jurari debeat, promissionem & juramentum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Card. præstari soliti, adjungi & inscribi debere, ac contrafacientes pœnam perjurii & perpetuæ infamiæ juris & facti eo ipso incurrere decernimus.

Cardinales omnes in assumptione vel accessu ad Curiam observationem hujus bullæ curent.

§. 11. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ Sedis vacatione, in Conclavi quando de observandis felicis recordat. prædecessorum nostrorum Julii Secundi literis super electione Romani Pontificis, & Pii Quinti ne Civitates & loca Sanctæ Romanæ Ecclesiæ infeudentur, & aliis constitutionibus juramentum præstare solent, etiam de inviolabiliter præsenti constitutione nostra, per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad summi Pontificatus fastigium assumptus, post ejus assumptionem hoc ipsum promittere ac jurare, & deinde post co-

In Conclavi idem ipsi Cardd. etiam P. N. post coronationem juramentum promittant.

ronationem ſuam promiſſionem & juramentum hujuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterari debeat. Quod ſi illud à Pontifice, quod credendum non eſt, recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita Ordinum apud eum omni cum inſtantia, inſtantiſſime pro præſentium obſervatione petere & rogare, ac obteſtari non ceſſent. Quod ſi ſemel aut iterum enixè rogatus ejuſmodi juramentum præſtare diutius etiam diſtuleris, tum demum omnes ſingulosque Cardinales ea lege adſtringimus, ut in ſingulos annos quinquies, in die ſcilicet Natali Domini, in Paſcha Reſurrectionis, in feſto ſolemni S. Petri, die præterea Anniverſario Creationis & Coronationis ipſum Pontificem inſtanter, inſtantius, atque inſtantiſſimè rogent, orent, obſecrent, atque obteſtentur, ut de ſancito hoc ærario, quod Deo obtulimus & dicavimus, ad præſcriptum cuſtodiendo ſervandoque ſanctè juret, idque ut omnino efficiat tamdiu quoad plene effecerit diligentiſſimè curare ſtudeant, ſtatuimus & ordinamus.

Hæc bulla in Conclavi legatur, & in quinterno Cancellariæ deſcribatur.

§. 12. Has vero noſtras literas in libellum redigi, & poſt prædictas Julii Secundi & Pii Quinti literas, quæ in ipſo Conclavi legi ſolent, aliiſque conſtitutionibus Apoſtolicis adjungi, & in quinterno etiam Cancellariæ Apoſtolicæ una cum aliis conſtitutionibus noſtris deſcribi, & in valvis Baſilicæ B. Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac in acie Campi Floræ publicari.

Tranſumptis credatur.

§. 13. Earumque tranſumptis & exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem ubique haberi, in judicio & extra, quæ præſentibus haberetur, volumus & jubemus.

Si ſucceſſores contravenerint, agi potuit contra eos, & Cardd. conſentientes conjunctos.

§. 14. Si quis autem fortaſſe noſtrorum ſucceſſorum, id quod minimè credimus, huic noſtræ conſtitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra ſtatuere voluerit, aut depromptam pecuniam, ut ſupra ſancitum eſt, in idem ærarium non reſtituerit, admonemus poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, contraque facientis obitum liberum eſſe ſucceſſoribus ea derogatione, & quibuſvis aliis, quæ contra ſtatuta ſunt non obſtantibus, pro pecunia contra hujus conſtitutionis præſcriptum ſumpta ac deprompta recuperanda adverſus Pontificis derogantis, & contrafacientis, & Cardinalium idem conſentientium poſteros, ſeu conjunctos omnes, quibus ab ipſo Pontifice aut Cardinalibus bona quovis titulo, vel quavis ratione obvenerint agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos poſteros pervenerint, adipiſci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum eſt, id omne in ærarium referatur & reſtituatur, atque ipſa bona, ſi quo modo, ut ſupra dictum eſt, à forma per nos conſtituta recedi contigerit, hujuſmodi obligationi atque oneri obnoxia & addicta eſſe volumus, ſingulis quæ in noſtris literis adverſari poſſent, vel quoquo modo obeſſe penitus remotis, ac non obſtantibus.

In hoc aliquid eſt mutatum in bulla cit. in rubr.

Sanctio panalis.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, collocationis, repoſitionis, aſſervationis, aſſignationis, oblationis, dicationis, abdicationis, promiſſionis, juramenti, voti, profeſſionis, ſanctionis, adſtrictionum, decretorum, ſtatutorum, ordinationis, juſſionum, admonitionis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A. 1. die 21. Aprilis. Dat. Rom. apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 11. Kal. Maii, Pont. noſtri anno 1.

Papæ ſubſcr. Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, promitto, voveo, & juro.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Cardd. ſubſc. Ego A. Cardinalis Farneſius Epiſcopus Oſtien. Vicecancellarius promitto, voveo, & juro.

Ego Jacobus Cardinalis Sibellus Epiſcopus Portuen: promitto, voveo, & juro.

Ego Joannes Antonius Cardinalis S. Georgii Epiſcopus Tuſculanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Franciſcus Card. de Giudicibus Epiſc. Prænestin. promitto, voveo, & juro.

Ego M. S. Card. ab Altemps, promitto, voveo, & juro.

Ego Innigus Avalus Card. de Aragonia, promitto, voveo, & juro.

Ego Marcus Antonius Card. Columna, promitto, voveo, & juro.

Ego P. Card. Sanctorius, promitto, voveo, & juro.

Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Ludovicus Madrucius, promitto, voveo, & juro.

Ego N. Card. Schonensis, promitto, voveo, & juro.

Jul. Antonius Card. Sanctæ Severinæ, promitto, voveo, & juro.

P. Card. Cæſius, promitto, voveo, & juro.

Ego Hieronymus Card. Ruſticucius, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Hieronymus Card. Albanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Philippus Boncompagnus Card. Sancti Sixti, promitto, voveo, & juro.

Ego Hieronymus Card. Simoncellus, promitto, voveo, & juro.

Ego P. Card. Deza promitto, voveo, & juro.

Ego Antonius Card. Caraffa, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Antonius Card. Sanctorum Quatuor, promitto, voveo, & juro.

Ego Joan. Baptiſta Cardin. Sancti Marcelli, promitto, voveo, & juro.

Ego Vincentius Card. Montis Regalis, promitto, voveo, & juro.

Ego Scipio Cardin. Lancellotus, promitto, voveo, & juro.

Ego Henricus Cardin. Cajetanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Federicus Cardinal. Cornelius, promitto, voveo, & juro.

Ego Dominicus Cardin. Pinellus, promitto, voveo, & juro.

Ego Decius Cardinal. Azzolinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus, promitto, voveo, & juro.

Ego Ferdinandus Card. de Medicis, promitto, voveo, & juro.

Ego Philippus Vaſtavillanus, promitto, voveo, & juro.

Ego Franciſcus Cardinal. Sfortia, promitto, juro, & voveo.

Ego Alexander Cardinal. Montaltus, promitto, juro, & voveo.

Anno à Nativitate Domini 1586. *Indict.* 14. *die verò* 3. *menſis Maii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 2. *retroſcripta litera Apoſt. affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis ſeu portis S. Joan. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa per nos Claudium Monçeat, & Nicolaum Taglientum S. D. N. Papæ Curſ.*

Publicat.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Confirmatio Congregationis B. MARIÆ Fulienſis ſtrictioris obſervantiæ Monachorum Ordinis Ciſtercienſis S. Benedicti, cum gratiarum elargitione. XXX

Hujuſmodi gratias ampliavit, aliaque conceſſit privilegia hic idem Pontif. in conſt. 70. Super: *& Clem. VIII. infra in ſua conſt.* 12. Paſtoralis, *& latius extendit Paul. V. in ejus conſt.* 23. Divina.

Inſuperque

Inſuperque prædictus Clemens præcellentiam reſpectu Fratrum Mendicantium his Monachis dedit in conſt. 56. Regis. Et eoſdem ad alium Ordinem tranſeuntes, ad iſtam Congregationem redire vetuit in alia ſua conſt. 107. Pio noſtro. Ac poſtremò idem Paul. V. operi conficiendi Agnus Dei hos Monachos præfecit, in ſua conſt. 43. Romanum.

An. D. 16. *SIXTVS PAPA QVINTVS. Ad perpetuam rei memoriam.*

RElligioſos viros, qui divino ſpiritu afflati, arctiorem quam ab initio profeſſi fuerint, ac priſcis Sanctorum Patrum moribus magis ſimilem vitæ rationem ſibi ipſis ſuapte ſponte præſcribunt, in ſuo laudabili proposito confovere, & ita alios ad eorum imitanda veſtigia incitare, pro Paſtorali officio divinitus commiſſo plurimum ſemper intendimus.

§. 1. Sanè cum ad Nos nuper perlatum fuerit, in veſtro Monaſterio, ſublatis quibuſcumque pravis abuſibus, inſtitutionem & diſciplinam monaſticam in longè meliorem formam reſtitutam & reintegratam, Voſque Religionis & pietatis amore ita incenſos exiſtere, ut non ſolum ab eſu carnium quibuſcumque temporibus, etiam ab Eccleſia permiſſis, & à potu vini abſtineatis, ſed etiam in laboribus, jejuniis, orationibus, carnis macerátione & mortificatione, aliiſque pœnitentiæ operibus exercendis, ſtrictiorem & ſeveriorem quàm reliqui Monachi S. Benedicti Ciſtercienſis Ordinis regulam obſervare ſtudeatis.

§. 2. Nos veſtram hanc piam & ſalutarem intentionem plurimùm in Domino commendantes, quo magis pacato & tranquillo animo in humilitatis ſpiritu divinis obſequiis inſiſtere, piumque inſtitutum proſequi abſque impedimento poſſitis, veſtris ſupplicationibus inclinati, ritus, mores, vitæ normam, & reformationem ad arctiorem regularis diſciplinæ obſervantiam in iſtud Monaſterium nuper introductam, dummodo ſacris Canonibus & Conc. Trid. decretis, ac ſupradictæ S. Benedicti regulæ jampridem auctoritate Apoſt. approbatæ, conſona ſint, auctoritate præſentium approbamus & confirmamus, illaque præſentium literarum patrocinio communimus, vobiſque ac illis qui perpetuis futuris temporibus in iſto Monaſterio regularem profeſſionem emiſerint, ut ea obſervare licitè poſſitis, licentiam concedimus.

§. 3. Interdicimus etiam dilectis filiis Abbati Monaſterii Ciſtercii, Cabilonenſis diœceſis, cæteriſque Superioribus pro tempore exiſtentibus ejuſdem Ordinis, ne vos, aut eos qui poſthac erunt in iſto Monaſterio recepti, & ad profeſſionem admiſſi, ad relaxandum & remittendum aliqua ex parte rigorem iſtius obſervantiæ, utcumque indultis & diſpenſationibus Apoſt. quibus vetuſtam veſtri Ordinis, & primævam inſtitutionem, illiuſque auſteritatem diverſi noſtri prædeceſſores manſuetudine quadam temperarunt, & laxiorem, honeſtam tamen, vivendi normam promiſerunt & benignè indulſerunt, quovis prætextu aut quæſito colore, invitos cogere vel compellere, aut vos in præmiſſis moleſtare, aut impedire audeant vel præſumant. Quod ſi quid tale attentaverint, aut vobis injungere, præcipere, & mandare præſumpſerint; Vos, ac pro tempore futuros iſtius Monaſterii Abbatem & Monachos ad obediendum talibus illorum præceptis & juſſis minimè teneri decernimus. Ita ut nihilominus, etiam illis contradicentibus, abſque alicujus pœnæ vel cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu in hoc veſtro inſtituto perſeverare liberè & licitè valeatis.

§. 4. Cæterum volumus, ut in reliquis, quæ præmiſſis veſtris arctioribus inſtitutis, & diſciplinæ regulari non erunt contraria, eorum viſitationi, correctioni, omnimodæ juriſdictioni, & ſuperioritati, ſicuti hactenus fuiſtis, & in poſterum vos, veſtrique ſucceſſores ſubjecti ſitis, & ab illorum obedientia nequaquam tali occaſione recedatis.

§. 5. Quod ſi unquam controverſia, dubitatio, ſeu diſcordia exorta erit ſuper præmiſſis, utrum ſcilicet veſtri mores, veſtrumque vivendi genus prædictæ S. Benedicti regulæ adverſentur, talis controverſiæ cognitionem, definitionem, & deciſionem, Nobis dumtaxat & Rom. Pont. pro tempore exiſtenti reſervamus.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac in Conciliis etiam generalibus editis, & prædictorum, ac aliorum quorumvis Ordinum & monaſteriorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. illorum Superioribus & generalibus, cæteriſque perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expreſſis habentes, ad effectum præſentium dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die quinta Maii 1586. Pont. noſtri anno 2.

XXXIII. Approbatio declaratio, & extenſio conſtitutionum editarum à Pont. prædeceſſoribus, circa ſolutionem Annatarum, Communium, & Quindenniorum de beneficiis Eccleſiaſticis R. Cam. Apoſt. debitorum.

De hac materia, ultra ea quæ ſunt in extravagantibus, extant in hoc opere Paul. II. conſt. 6. Decet. *Innoc VIII. conſt. 3.* Apoſtolicæ. *Jul. II. conſt. 4.* Romani. *Clem. VII. conſt. 33.* Cum ſicut. *Jul. III. conſt. 20.* Cupientes. *Pauli IV. conſt. 11.* Incumbentia, *& conſt. 17.* Decens, *necnon Pii V. conſt. 38.* Apoſtolicæ.

SIXTVS PAPA V. Ad futuram rei memoriam.

CAmeræ noſtræ Apoſtolicæ, & Collegii Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium, & officialium Romanæ Curiæ, de annatis & quindenniis participantium indemnitati, prout tenemur, conſulere, & eorum jura illæſa præſervare volentes, ea quæ propterea à prædeceſſoribus noſtris providè ſtatuta fuerunt & ordinata, ut inviolate obſerventur, confirmationis noſtræ munimine roboramus & innovamus, & aliàs deſuper diſponimus, prout rationi conſentaneum eſſe, & in Domino conſpicimus expedire.

§ 1. Itaque Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, quaſcumque, tam ſub plumbo quàm in forma Brevis, & Motus proprii literas fel. rec. Pauli Secundi, & ejuſdem hominis Tertii, Pauli Quarti, ac Pii Quinti, necnon quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ſuper ſolutione annatarum communium, quindenniorum, & aliorum jurium, ratione proviſionum, & ſeu unionum perpetuarum, quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, per Sedem Apoſtolicam factarum & faciendarum, editas, confirmatas, & innovatas, cum omnibus clauſulis, decretis, derogationibus, ac cenſuris & pœnis in illis contentis, necnon omnia & ſingula per quoſcumque Judices, Executores, & Commiſſarios, in præmiſſis & circa ea quomodolibet geſta, & executa, ac inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, necnon illis perpetuæ & irrefragabilis firmitatis robur adjicimus, omneſque & ſingulos juris & facti, ac ſolemnitatum, & alios defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, atque illas & illa, quatenus opus ſit, innovamus.

§. 2. Præterea quoniam quindenniorum uſus, & ſolutio ratione beneficiorum unitorum conſtituta ſunt, quia illorum vacatio amplius non ſperatur, & ut propterea damnum ex hoc Cameræ Apoſt. & Collegio Cardinalium, & Romanæ Curiæ officialibus prædictis emergens ſarciatur: Nos attendentes, quod tantundem detrimenti Cameræ, Collegio, & officialibus præfatis, ex unionibus quæ ab Ordinariis locorum, & aliis fiunt, provenit, ac propterea æquum eſſe cenſentes, ut quod in unionibus per Sedem Apoſtolicam factis obtinet, illud idem, &

& fortius in unionibus per ipſos Ordinarios factis & faciendis obſervetur, licetque in conſtitutionibus & literis prædeceſſorum præfatorum comprehendi videatur, tamen, ut cuivis dubitandi occaſio præcidatur, Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus & declaramus, quod uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones, de quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quàm regularibus, etiamſi Monaſteria Monialium, & Hoſpitalia fuerint, quæ tamen tempore ipſarum unionum cura, Conventu & Hoſpitalitate caruerint, & quorum ſingulorum, vel ſi plura beneficia unicis literis comprehenſa ſint, quorum quodlibet annuus valor viginti quatuor ducatos auri de Camera, ſecundum communem exiſtimationem non excedat, dummodo tamen omnium inſimul illum tranſcendat, cuicumque Eccleſiæ, Monaſterio, Collegio, domui, Societati, Congregationi, Ordini, Militiæ, Hoſpitali, Seminario, aut alii loco pio, tam per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, necnon Sedis præfatæ Legatos, Nuntios, & alios quoſcumque ſubdelegatos, & alias quomodolibet auctoritate Apoſtolica, quàm per quemcumque loci Ordinarium, in qualibet mundi parte hactenus factæ & faciendæ, etiamſi manualia, & de jure patronatus laïcorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium & illuſtrium illa beneficia fuerint, ſub dictorum prædeceſſorum conſtitutionibus ac declarationibus omnino comprehendantur & includantur, ac ab omnibus comprehenſæ & incluſæ cenſeantur. Et propterea omnia & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiatarumque Eccleſiarum Capitula, Congregationes, Societates, Univerſitates, Collegia, Seminaria, Hoſpitalia, Monaſteria, & pia loca hujuſmodi, & quivis alii, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporationes, applicationes & ſubmiſſiones hujuſmodi factæ reperientur, aut poſthac fient, quantumcumque exemptæ & privilegiatæ exiſtant, etiamſi ſe ſuperinde in Cam. Apoſt. non obligaverint, dummodo beneficia ipſa poſſideant, ad ſolutionem quindenniorum præfatorum eidem Cameræ, & Collegio & officialibus, ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum præfatarum ſingulis quindecim annis, à die quo illæ ſuum ſortitæ fuerint effectum, juxta tenorem literarum prædeceſſorum præfatorum ſuper hoc editarum faciendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id per ſententias, cenſuras & pœnas in ipſis literis contentas cogi & compelli poſſe.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritumque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Judicis deputatio & facultates, in cauſis & exigentiis annatarum, &c.

§. 4. Mandantes dilecto filio Magiſtro Alexandro Glorierio, Clerico dictæ Cameræ, quem ſuper cognitione & deciſione cauſarum, tam occaſione præmiſſorum quam annatarum beneficiorum pro tempore vacantium, per illorum proviſos dictis Cameræ, Collegio & officialibus debitarum & debendarum, pendentes movendas judicem deputavimus, ac aliis in ejus locum, per nos vel ſucceſſores noſtros ſubrogandis judicibus, ut pro faciliori indagatione unionum præfatarum, omnia & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum & Collegiatarum Eccleſiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum quam mulierum ſæculares & quorumvis Ordinum regulares Congregationes, ſeu Collegia, Seminaria, & pia loca, eorumdemque Prælatos & Procuratores, ad judicandum & profitendum medio juramento, omnia & ſingula Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Parochiales Eccleſias, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi manualia, & de jure patronatus, ut præfertur, fuerint, quæ ipſa Collegia, Seminaria, Congregationes, & alia pia loca præfata poſſideant, illorumque annuos veros valores, ſub privationis, & aliis in literis in forma Motus proprii Pauli IV. & Pii V. prædeceſſorum hujuſmodi contentis ſententiis, cenſuris, & pœnis in Romana Curia & extra eam moneant & requirant. Dantes eis plenam & liberam facultatem pro eorundem quindenniorum & jurium exactione, omnes & ſingulos illorum debitores ſub ſingulis præfatis, & præſentibus noſtris literis comprehenſos, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè de non tuto acceſſu, tam in dicta Curia quàm extra eam citandi, monendi, & requirendi, ac eis & aliis, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, Alexandri & ſubrogandorum præfatorum arbitrio ferendis, ſtatuendis, moderandis & applicandis, ac etiam privationis beneficiorum unitorum, etiam ſimili edicto inhibendi, ipſoſque debitores ad judicandum beneficia unita, & ſolvendum quindennia decurſa, etiamſi ad id in Cam. Apoſt. non ſe obligaverint, conſtito tamen de ſortito effectu unionum per ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam interdicti, tam localis quam perſonalis appoſitionem, per Alexandrum, & ſubrogandos præfatos, quoties opus fuerit, ferendas & promulgandas, necnon fructuum, redditnum, & proventuum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ ipſi debitores poſſidebunt, pro quantitate eorum debiti ſequeſtrationem, & alia opportuna juris & facti remedia, etiam cum invocatione auxilii brachii ſæcularis cogendi & compellendi, ac in præmiſſis omnibus & ſingulis, etiam ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, ac alias more Camerali procedendi, ac eos qui ſententias, cenſuras & pœnas præfatas, ut præmittitur incurrerint, ab eiſdem cenſuris & pœnis, prævia ſatisfactione abſolvendi & liberandi, aliaque faciendi, gerendi & exercendi, quæ in præmiſſis neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna.

Clauſ.

§. 5. Non obſtantibus quacumque centenaria, etiam completa, & etiam majori à jure ſtatuta præſcriptione, ac quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon privilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apoſt. Capitulis, Congregationibus, Collegiis, Seminariis, Hoſpitalibus & aliis piis locis præfatis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis derogatoriarū derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, etiā conſiſtorialiter, & ex cauſa initi contractus, aut alias quomodolibet cōceſſis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorū ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, necnon omnibus illis, quæ prædeceſſores præfati in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſ rum fi

§. 6. Volumus autem, ut præſentiū tranſumptis, etiā impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſt. conſtitutæ munitis eadē prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 14. Maii 1586. Pont. noſtri anno 2.

Dat. P die 14.

Confirmatio & nova conceſſio gratiarum & privilegiorum Ordini Ciſtercienſi, ejuſque Abbatibus, Monachis, & Monaſteriis à Greg. IX. Innoc. IV. Sixt. IV. Innoc. VIII. Pio IV. Pio V. Greg. XIII. & aliis Sum. Pont. conceſſorum. XXX

Inſtitutionem hujus Ordinis, & omnia ipſum concernentia inſpice ſup. in Paſchalis II. conſt. 1. Deſiderium.

Similes autem Statutorum Ordinis, & privilegiorum confirma

confirmationes habes ſup. in Pii IV. conſt. 70. *In eminenti*, & in Greg. XIII. conſt. 18. *Superna.*

SIXTUS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

An. D. 86.

PONtifex Romanus primarias Chriſti Dei & Domini noſtri in terris gerens vices, ſicut totius Dominici gregis paſcendi curam & onus ſuſtinere dignoſcitur, ita in eos quos gravius laborare, & ſuo præcipuo auxilio indigere perſpexerit, propenſius & favorabilius incumbere debet. Cum primis verò Religioſorum Monachorum, qui mundanis abjectis illecebris in ſpiritu humilitatis Altiſſimo famulantur, paternam curam gerere, nutantemque illorum ſtatum quantum ex alto conceditur, celeri ac ſalubri munimine fulcire.

§. 1. Sane ſicut pro parte dilecti filii Edmundi à Cruce Abbatis Monaſterii Ciſtercii Cabilonen. dioec. totius Ordinis Ciſtercien. Generalis, necnon dicti Ord. Capituli generalis nobis fuit expoſitum, quod Ciſtercienſium Monachorum Ordo à Divo Roberto inſtitutus, & à Divo Bernardo illuſtratus, cæteriſque eorum ſucceſſoribus propagatus, multorum virorum ſanctimonia præcellens, tam à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, quàm etiam ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, & aliis Principibus, tot & tantis privilegiis, gratiis, & favoribus meruit decorari, ut nullo quovis temerario auſu, nullaque temporis diuturnitate privilegia, exemptiones, & gratias hujuſmodi à quoquam violari, aut modo aliquo infringi poſſe viderentur. Sed tamen ea eſt quorundam hominum improbitas, taliſque rerum humanarum conditio, ut niſi ſæpius eadem iterentur, & legum pœnis falciatur, hujuſmodi hominum audacia, & temporis injuria optimæ leges & privilegia conculcentur. Quo factum eſt ut quemadmodum eadem expoſitio ſubjungebat, multi piæ mem. prædeceſſores noſtri, præcipuè verò Paſchalis Secundus, Calliſtus etiam Secundus, Eugenius Tertius, Alexander Tertius, Lucius ſimiliter Tertius, Honorius etiam Tertius, Gregorius Nonus, Innocentius IV. Alexander etiam IV. Urbanus IV. Clemens IV. Gregorius Decimus, Nicolaus Quartus, Bonifacius VIII. Clemens V. Joan. Vigeſimus ſecundus, Benedictus Duodecimus, Clemens Sextus, Urbanus Quintus, Joan. Vigeſimus tertius, Martinus Quintus, Eug. Quartus, Nicol. V. Calliſtus Tertius, Pius Secundus, Sixtus Quartus, Innocentius Octavus, Leo Decimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & Greg. Decimuſtertius Romani Pontifices privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conſervatorias, facultates, & alias gratias Monaſterio, ſeu Abbati Ciſtercii, necnon Firmitatis, Pontiniaci, Clarevallis & Morimondi, Cabilonen. Antiſiodoren. & Lingonen. reſpectivè diœceſum, quatuor ipſius Monaſterii Ciſtercii filiabus appellatis, totique Ordini Ciſtercien. & Capitulo generali ejuſdem conceſſerint & indulſerint.

§. 2. Inter cætera verò Gregorius Nonus ne ullus Epiſcopus, aut quælibet alia perſona cujuſcumque dignitatis & præeminentiæ exiſtat, regularem electionem Abbatum ipſius Ordinis impedire, aut in ea ſe quomodolibet ingerere.

§. 3. Innocentius Quartus eiſdem Epiſcopis, ne Monachos & Abbates Religionis ejuſdem, etiam ratione cujuſcumque delicti, cauſa fidei dumtaxat excepta, ad ſua judicia & tribunalia trahere.

§. 4. Sixtus Quartus, Commendatariis Monachorum numeri taxationem, & novitiorum receptionem & benedictionem in monaſteriis commendatis prohibuit, atque ejus rei curam penes Abbates, alioſque Ordinis Superiores remanere voluit.

§. 5. Innocentius Octavus ne quiſquam ex Abbatibus & monachis ipſius Ordinis, in habitu & vivendi ritu longo uſu paſſim recepto ſe ab aliis difformare præſumeret.

§. 6. Pius Quartus, Pius Quintus, & Gregorius Decimuſtertius, Commendatariis eiſdem eorumque miniſtris, cæteriſque perſonis ſæcularibus, quovis titulo ipſius Ord. Monaſteriorum fructus atque proventus percipientibus, ne templa & alia loca regularia, & ad monachorum uſum deſtinata, Abbatiarum hujuſmodi, & monaſteriorum quomodolibet occuparent, aut profanarent, neve in illis mulieres cujuſcumque conditionis introducerent, nec ſeſe in bonis per Monachos pro tempore decedentes relictis, illorumve ſpoliis quomodolibet intromitterent, aut bona ipſa ſibi appropriarent, reſpectivè ſtatuerunt, mandarunt, & diſtrictius præcipiendo vetarunt. *Greg. conſt. 18. Superna.*

§. 7. Ac etiam alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri alias & aliter in favorem Ordinis ejuſdem ſtatuerunt, ordinarunt, conceſſerunt, indulſerunt, prohibuerunt, & inhibuerunt, prout in ſingulis tam prædictorum quàm aliorum quorumcumque prædeceſſorum noſtrorum literis, ſub quacumque forma & data reſpectivè (quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis) expeditis & emanatis, latius dicitur contineri. *Nonnulli alii Pont. quædam alia Ordini conceſſerunt.*

§. 8. Quare ipſius Ordinis Ciſtercien. afflicto ſtatui paterno affectu, & ex paſtoralis officii nobis ex alto injuncti munere providere volentes, Motu proprio, non ad Abbatis Ciſtercii ipſius Ord. generalis, nec alterius cujuſque pro eo, ſive toto Ordine ipſo nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra mera & ſpontanea voluntate, & certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædicta omnia & ſingula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conſervatorias, facultates, indulta & alias gratias Ciſtercii, & quatuor filiarum nuncupatarum prædictis Monaſteriis & Ordini univerſo, ejuſque Capitulo generali, Definitoribus & aliis Superioribus quibuſcumque per ſupradictos, & alios quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores *noſtros conceſſa & innovata, conceſſaſque & innovatas*, præſertim verò ipſas literas Gregorii IX. Sixti IV. Innocentii VIII. Pii IV. Pii V. & Gregorii XIII. per quarum auſu temerario contemptam à multis obſervationē ejuſdem Ordinis convellitur immunitas, regularis ſtatus perichitatur, uniformitas decoloratur, confirmamus, roboramus & approbamus, illiſque omnibus & ſingulis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, & quatenus opus ſit, concedimus & indulgemus, vetamus, prohibemus, & inhibemus, ac etiam ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium, & quoſcumque alios defectus, ſi qui in ſingulis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, vel aliis quibuſcumque quomodolibet intervenerint, motu & ſcientia ſimilibus eodem præſentium tenore ſupplemus. Decernimus omnia & ſingula in ipſis privilegiis & indultis, ac præſentibus noſtris contenta, & comprehenſa, quatenus ſint in uſu, & ſacris canonibus, præcipuè verò Concilii Trid. decretis non adverſentur, perpetuò valida, & efficacia, ac firma & ſtabilia fore & eſſe, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, ac omnibus & ſingulis, quos tangunt, ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurū inviolabiliter obſervari debere. *Hic modo Pius omnia confirmat, & quatenus ſint in uſu, & Concilio Trident. non contraria, innovat.*

§. 9. Ac præſentes noſtras, etiam ex quavis cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, ſeu impugnari, & aliàs quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus unquam poſſe, ſed eas ſemper & perpetuò valere, & tenere, ac viribus ſubſiſtere, necnon eis, quos, vel quorum favorem concernunt & concernent, omnimodò ſuffragari. *Clauſulas præſervatorias appon.*

§. 10. Sicque per quoſcumque Judices, etiam cauſarum ſacri noſtri Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. etiam Legatos de Latere, & quacumque poteſtate & dignitate fulgentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. *Clauſulam ſublata, &c. addit.*

§. 11. Quocirca omnibus noſtris, & dictæ Sedis Legatis ac Nunciis ubicumque exiſtentibus, ac quorumcumque locorum Ordinariis, necnon Ordinis præfati Conſervatoribus, ac dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte P. Generalis, Abbatum, Procuratoris Generalis, Vicariorum, Viſitatorum, & aliorum præfatorum, ſeu *Executores deputat.*

seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, ipsisque efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Patrem Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Visitatores, & alios prædictos confirmatione, approbatione, adjectione, suppletione, concessione, statuto, ordinatione, invocatione, præcepto, interdicto, revocatione, abolitione, ac sui Generalis voluntatibus, mandatis, decretis nostris, aliisque præmissis pacificè frui & gaudere, ac præsentes literas ab omnibus, quos illæ concernunt inviolabiliter & inconcusse observari, non permittentes P. Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Visitatores, Superiores, ac alios prædictos desuper contra licentiam earundem, præsentiumque tenorē quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, ac alias sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§. 12. Non obstantibus præmissis, ac sanctæ memoriæ Bonif. Papæ VIII. pariter prædecessoris nostri de una, & in Cōcilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus cōstitutionibus, necnō quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Legatis, Nuntiis, & Ordinariis prædictis, ac aliis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, etiam consistorialiter, aut aliàs quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, necnon omnibus illis, quæ in literis Pii IV. Pii V. & Greg. XIII. ac aliorum prædictorum expressum fuit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fidem exemplis dari jubet.

§. 13. Cæterum quia difficile foret easdem præsentes ad diversa loca, Provinciasque circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis Generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujusmodi munitis plena, & indubia, ac ea prorsus fides ubique etiam in judicio adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. A. 1. die 17. Maii. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 17. Maii 1586. Pont. nostri anno 2.

XXXV. Quod Eremitæ S. Romualdi Montis Coronæ Ordinis Camaldulensis sub Regula S. Benedicti, alterius Ordinis Religiosos recipere possint. Ipsi verò ad alium etiam Eremi Camaldulensis transire nequeant.

Ad hoc vide notata supra in Clem. VII. const. 24.

Vestrum.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

EA est Congregationis Eremitarum sancti Romualdi Ordinis Camaldulen. Montis Coronæ austeritas, & observantia, ut quemadmodum non solum relatu aliorum, sed propriis etiam interdum oculis vidimus, & percipimus, merito, & verè eam sub strictiori regula custoditi, quàm omnes aliæ, quæ in tota Italia reperiuntur, dici, & censeri possit.

§. 1. Quo etiam fit, ut nonnulli parum cauti, & constantes, ac minus fortes ad resistendum pravis tentationibus, ab ipsa Congregatione ad alios Ordines se transferre non verentur, cum magno plurimorum scandalo, & animarum suarum periculo.

§. 2. Hinc est quod nos his malis occurrere, eandemque Congregationem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, omnes gratias, indulta, & privilegia eidem Congregationi, & illius Eremitis à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, super recipiendis quibuscumque quatumvis Religionum, & Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium Religiosis ad ipsos transire volentibus concessa, rata, & firma esse volentes, & quatenus opus sit auctoritate Apostolica tenore præsentium innovantes, omnibus & singulis Eremitis prædictæ Congregationis nunc, & pro tempore existentibus, & cuilibet eorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris eo ipso incurrendæ, à qua nullus præter Romanum Pontificem pro tempore existentem, præterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium impendere possit, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, necnon apostasiæ, reatus, suspensionis à divinis, aliisque arbitrio Majoris ejusdem Congregationis pro tempore existentis moderandis, infligendis, & declarandis pœnis, ne ad alios quoscumque Ordines, nec etiam ad sacram Eremum ejusdem Camaldulen. Ordinis Aretin. Diœc. sine expresso consensu, & licentia ab eodem Majore pro tempore existente suprædictæ Congregationis in scriptis petita, & obtenta, transire, & transmeare audeant, vel audeat, eisdem auctoritate, & tenore interdicimus, & prohibemus.

§. 3. Volumus etiam quod ultra supradictas pœnas, qui contrafecerint, personaliter capi, & apprehendi, nec non incarcerari, puniri, & etiam ad redeundum cogi, libero prædicti Majoris pro tempore existentis arbitrio possint, & valeant.

§. 4. Eidemque Majori pro tempore existenti prædicta omnia, & singula, per se, vel aliū, seu alios sibi bene visos faciendi, exercendi, & effectualiter, ac omnino exequendi & brachii sæcularis auxilium, si opus fuerit, invocandi omnimodam, plenam, amplam & absolutam auctoritate Apostolica prædicta tenore præsentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus & impartimur.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon indultis, privilegiis, & exemptionibus aliis Religionibus, Congregationibus, & Ordinibus, Eremis, & Eremitoriis quibuscumque, quocumque modo, & sub quibusvis verbis, & clausulis concessis, & iteratis etiam vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc habenda foret, illorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro expressis habentes, auctoritate prædicta earundem tenore præsentium quas perpetuis futuris temporibus valere decernimus, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, *D. P. die 9.* die 9. Julii 1586. Pont. nostri anno 2.

XXX Confirmatio, & extensio Jurisdictionis Consulum Artis Pistorum, & Præfecti Annonæ Almæ Urbis, in rebus ipsam Artem tangentibus, ac privilegiorum & gratiarum eorundem Pistorum.

Hæc

Hæc Bulla non præjudicat facultatibus Gubernatoris Vrbis, quoad recurſum à ſententiis dictorum Conſulum, ut hic Pontifex (me Gubernatoris Locumtenente tunc inſtante) declaravit die 9. Octobris anni 1586. quam non pono, quia eſt ſimilis Bullæ 61. Gregor. XIII. quam habes ſupra, & regiſtrata etiam eſt apud acta Notariorum Civiltum d. Gubernatoris.

An. D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

COeleſtis Pater ad hoc nos univerſaljs Eccleſiæ Rectorem conſtituit, & à nobis oves ſuas paſcendas commiſit, ut omnibus perſonis, præcipuè Rom. Curiam ſequentibus, ne indebitis moleſtiis afficiantur, ſed pro earum qualitate juſtitia miniſtretur, quantum cum Deo poſſumus ſalubriter provideamus, & ea quæ pro ipſarum perſonarum facili regimine, & gubernatione à noſtris prædeceſſoribus provida conſideratione emanarunt, ut eo firmius illibata perſiſtant, quo frequentius Apoſtolico fuerint ſtabilita præſidio, noſtræ approbationis munimine, dum à nobis petitur, roboremus.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Univerſitatis Piſtorum Urbis noſtræ nobis nuper exhibita petitio continebat, quod aliàs poſtquam fel. rec. Leo Papa X. prædeceſſor noſter, &c.

§. 2. Et deinde per recol. mem. Julium Papam III. &c.

Omittitur relatio Bullæ 18. Iul. III. quia ipſam habes ſupra, & quia ibi relata Bulla Leon. ideo hic omittitur ejuſdem relationis petitio.

§. 3. Cum poſtmodum antiqua Statuta ipſius Urbis de mandato ſanctæ mem. Gregorii Papæ XIII. &c.

Omittitur etiam relatio Bullæ Gregorii XIII. quia eſt ſupra, *Almam.*

§. 4. Cum autem, ut eadem petitio ſubjungebat, plerique dubitent, aliqua artis Piſtorum hujuſmodi ſtatuta, & præſertim illud quo diſpoſitum eſt, quoſcumque artem prædictam exercere, & clibanum habere volentes, priuſquam ad hoc admitti poſſint, ad ſolutionem trium ſcutorum pro una Conſulibus artis hujuſmodi, & reliquis duabus partibus Hoſpitali B. Mariæ de Laureto de dicta Urbe applicandorum teneri, per prædictas literas Gregorii prædeceſſoris hujuſmodi declarationis, & reintegrationis juriſdictionum artium, earumque Collegiorum, & Conſulũ hujuſmodi nullatenus reintegrata fuiſſe. Quare pro parte Univerſitatis Piſtorum hujuſmodi nobis humiliter fuit ſupplicatum, ut literis prædeceſſorum hujuſmodi robur noſtræ approbationis adjicere, aliaque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur Univerſitatem Piſtorum hujuſmodi, illiuſque ſingulares perſonas, quarum quietem, & commodum, non minori, quam prædeceſſores noſtri prædicti paternæ dilectionis affectu proſequimur, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon ſingularum literarum prædictarum tenores veriores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſtatuta, & ordinationes dictæ Univerſitatis, ac ſingulas etiam reintegrationis juriſdictionum literas prædeceſſorum hujuſmodi, ac in eis contenta quæcumque, prædicta auctoritate, tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus.

§. 6. Ac inſuper eiſdem nunc, & pro tempore Piſtoribus, ut facilius, & minori cum diſpendio jura ſua conſequi poſſint, in omnibus, & ſingulis eorum cauſis, litibus, controverſiis, & differentiis, ratione panis per eos crediti & rerum ad artem hujuſmodi ſpectantium de cætero movendis, videlicet quæ triginta ducatos auri de Camera non exceſſerint, Conſules pro tempore exiſtentes dictæ artis, contra quoſcumque ejuſdem Urbis Cives, opifices, habitatores, ac alias quaſcumque perſonas ſæculares; in aliis vero uſque ad quãcumque ſummam, Præfectum pro tempore exiſtentem Annonæ Judices, contra quoſcumque S.R.E. Cardinales, Epiſcopos, Prælatos, Oratores, proceres, & alios Eccleſiaſtica, vel temporali dignitate fungentes, dictæ Urbis originarios, vel exteros, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò conſtituimus, & deputamus, eiſdemque nunc, & pro tempore exiſtentibus Piſtoribus facultatem omnes, qui eis occaſione crediti panis, ac aliarum rerum artem ipſam concernentium debitores fuerint, pro conſequenda ſatisfactione ad judicium, coram Conſulibus, & Annonæ Præfecto Judicibus hujuſmodi evocandi, dictis verò Conſulibus, & Annonæ Præfecto pro tempore exiſtentibus, ſingulas cauſas hujuſmodi ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, manuque Regia, ac ſola facti veritate inſpecta, & prout in exactione pecuniarum pretii grani eiſdem Piſtoribus ab Officialibus ejuſdem Cameræ Apoſtolicæ pro tempore dati, contra eoſdem Piſtores procedi ſolet, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibuſque aliis facultatibus neceſſariis, & opportunis, auctoritate, & tenore ſimilibus, etiam perpetuò tribuimus.

Piſtorum credita occaſione panis in diſcuſſionibus ne venire, ed eorum creditor. buccellarum habentibus obligationes Camerales contrectorum eſſe decernit.

§. 7. Quodque debita cum ipſis Piſtoribus ratione panis crediti, & aliarum rerum hujuſmodi contracta, ad bonorum, & hæreditatum quarumcũque perſonarum, etiam cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentium, coram quibuſvis Judicibus dictæ Urbis, tam Ordinariis, quàm delegatis, & ſubdelegatis pro tempore faciendas diſcuſſiones nullo pacto trahi poſſint. Quinimò ipſi Piſtores pro conſequenda debitorum hujuſmodi ſatisfactione, in omnibus eorum litibus, & cauſis, etiam ſi priores, & potiores creditores non ſint, primum, & potiorem locum obligationibus etiam in forma Cameræ Apoſtolicæ, etiam juramento vallatis, ac privilegiis, cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque, habere, & obtinere omnino debeant, eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuò ſtatuimus & ordinamus, necnon ſententiarum, mandatorum exequutivorum, & decretorum per Conſules, & Annonæ Præfectum Judices præfatos pro tempore latarum, & relaxatorum exequutionem, & quovis prætextu, etiam quarumcumque appellationum, recurſuum, inhibitionum, & ſignificationum etiam datalium, nullo modo impediri poſſe, ſed eaſdem ſignificationes, & inhibitiones per Gubernatorem, & alios dictæ Urbis Judices, ad quos ipſi appellantes, & recurrentes recurſum habuerint, denegandas eſſe, caſque conceſſas, illicò revocatas, & ipſis recurrentibus minime ſuffragari volumus.

Hoc ultimum conceſſit quoq; Greg. XIII. in cit. Bulla.

Appellationes à ſententiis, declarationibus, & decretis eorundem Conſulum, ad Conſervatores, & non alios quoſvis judices appellari poſſe, & appellationes non niſi in cauſis, & litibus ſuper majori, quàm decem ſcutorum ſumma vertentibus admittendas eſſe, nec à decem infra recurſus ad aliquos Judices haberi, minuſque concedi poſſe.

§. 8. Decernentes à ſententiis, declarationibus, & decretis eorundem Conſulum, ad Conſervatores, & non alios quoſvis judices appellari poſſe, & appellationes non niſi in cauſis, & litibus ſuper majori, quàm decem ſcutorum ſumma vertentibus admittendas eſſe, nec à decem infra recurſus ad aliquos Judices haberi, minuſque concedi poſſe.

Decreta irritantia non obſtare.

§. 9. Ac præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, mentiſque, aut intentionis noſtræ defectu notari, aut impugnari nullatenus poſſe. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contra hæc derogat.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Urbis ſtatutis, legibus, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Auditori Cameræ, ſeu obligationibus Cameralibus, ac quibuſvis dictæ Urbis Judicibus ordinariis, & extraordinariis, ac delegatis, illorumque tribunalibus, & quibuſvis aliis perſonis, etiam locis piis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorũque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda,

benda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 2. die 19. Aug. Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1586. Kal. Septemb. Pont. nostri anno 2.

XXXVII. Jurisdictio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Judicis causarum Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis de Urbe, Confalonis nuncupatæ, ad Redemptionem Captivorum ab infidelium servitute, aliaque pia opera exercenda dudum institutæ.

Alia quæ hanc Sodalitatem concernunt, notavi supra ad const. 38. Greg. XIII. Pastoris.

Edita An. D. 1586. SIXTVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Causa concessionis. CUm sicut accepimus, venerabilis Archiconfraternitas Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, ejusque pro tempore existentes Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri, ob lites, quæstiones, & controversias civiles, profanas, spirituales, meras, & mixtas, per diversa Urbis Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, quam eam defendendo, vel alias jugiter implicati existant, ex quo sæpissimè quamplura damna, & interesse patiuntur, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, sæpenumero superet.

Hic Pont. volens Archiconfraternitatem Confalonis ab expensis litium sublevare, dat facultatem ejus Custodibus quatuor Prælatos nominandi Cardinali Protectori, qui ex eis unum eligat judicem causarum d. Archiconfraternitatis, cum potestate eas summariè cognoscendi.

§. 1. Nos Archiconfraternitatem præfatam, quam singulari dilectione prosequimur, & in qua diversa pietatis, charitatis, & misericordiæ opera, etiam eleemosynas pauperibus erogando, ac miserabilibus Puellis dotes elargiendo, necnon Captivos à durissima infidelium servitute maxima cum charitate redimendo, continuò impendi spectantur, necnon dilectos filios Magistrum Hieronymum de Avila V. I. D. literarum Apostolicarum Correctorem, & Abbreviatorem, ac in utraque Signatura nostra Referendarium, Prælatum nostrum domesticum, Paulum de Matthæis, Carolum de Maximis, ac Ulyssem Lancesinium patritios Romanos, necnon Franciscum Covarucium ipsius Confraternitatis modernos, & pro tempore existentes Custodes, & Camerarium ab hujusmodi dispendiis, quantum cum Deo possumus sublevare volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore existentes dictæ Archiconfraternitatis Custodes quatuor ex Referendariis utriusque Signaturæ nostræ, & pro tempore existentis Romani Pontificis, moderno, & pro tempore existenti ipsius Archiconfraternitatis Protectori nominare, & proponere possint, & valeant, ad effectum ut ex illis quatuor, unus per eundem modernum, & pro tempore existentem Protectorem eligi, seu deputari debeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus. Ac eidem Referendario sic pro tempore electo, & deputato, ex nunc prout ex tunc, & è contra, post electionem, & deputationem hujusmodi omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias inter dictam Archiconfraternitatem, sive illius Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros nunc, & pro tempore existentes, ac quascumque alias, tam laïcas, quàm Ecclesiasticas personas, cujuscumque gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam Virorum, quàm Mulierum Monasteria, Hospitalia, aut alia loca pia, etiam si coram nunc, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ causarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Judicibus, & Appellationum causarum Curiæ Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, & aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, à nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, ac deputandis, & delegandis, nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quomodolibet movendas, & pendendas, de & super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, & illarum discussionibus, ac quibusvis aliis dispositionibus, ad favorem tam ejusdem Archiconfraternitatis, quàm Redemptionis Captivorum dictæ Archiconfraternitati per Sedem Apostolicam injunctæ factis, ac dotibus, & quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque quibuscumque inter vivos, ac causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ipsius Archiconfraternitatis, ejusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros præfatos, eorum litis consortes, tam conjunctim, quam divisim, & tam active, quam passive, tam secundario, quàm principaliter interesse concernentes, & ad ipsam Archiconfraternitatem, etiam per viam necessariæ defensionis, & alias quomodolibet spectantes, & pertinentes, in quacumque instantia, quorum omnium status, & merita, ac Judicum, & collitigantium nomina, cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, in statu & terminis, in quibus ad præsens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum serie ad nos, & Sedem Apostolicam advocantes, illasque omnes, & singulas alias, similes, vel dissimiles causas quomodolibet nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quas dicta Archiconfraternitas, illius Custodes, Camerarius Officiales, & Ministri habere, & movere volent contra easdem personas, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia æquè, vel magis pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata, & exempta, pro ipsius Archiconfraternitatis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, juribus, & actionibus hujusmodi, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, & quacumque persona ab ea causam habente, quam etiamsi contra ipsam Archiconfraternitatem, ad instantiam quarumcumque personarum qualitercumque qualificatarum, & privilegiatarum, quomodolibet agatur, eidem Referendario, ut præfertur electo, & deputato, unà cum omnibus, & singulis eorum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summariè, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu, & figura judicii, & absque tela judiciaria, ac aliquorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus Registri, vel extractus confectione, per se ipsum, vel in ejus à dicta Urbe absentia, aut alia ex quavis causa, per alium ab eisdem Custodibus, accedente ut supra dicti Protectoris approbatione, durante absentia, seu alias quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententiarum exequutionem inclusivè, audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, ac etiam alibi introducendas, seu committendas, reassumendas, &c. auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuò committimus, & mandamus.

Citav. & ini. tam in quàm & qu. cumque cibus.

§. 2. Ipsumque Referendarium, ut præfertur, electum, & deputatum in dictis causis, tam pro ipsa Archiconfraternitate, quam contra illam motis, & pendentibus, & in futurum movendis, in Judicem ordinarium, & Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate easdem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinæ receptione, cognoscendi, decidendi, atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi, & inhibendi quos, quibus, ac quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summariè de non tuto accessu, eisdemque & prædictis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium Judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel

vel conditionis fuerint, quibus ac quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis pœnis, prout ſibi videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, ac alias prout ſibi melius expedire videbitur, ſeu placuerit, ſervata forma Concilii Tridentini procedendi, ſententiaſque, ſeu mandata, per eum pro tempore latas, ſeu relaxata, debitæ exequutioni demandandi, ſive demandari faciendi.

§. 3. Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis quovis prætextu non parentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, aliaque omnia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet neceſſariis, auctoritate & tenore prædictis ſimiliter perpetuò facimus, conſtituimus, & deputamus, ſibique plenam, liberam, & amplam ſuper præmiſſis licentiam, & facultatem, atque auctoritatem etiam concedimus, & impartimur.

§. 4. Decernentes quod à pro tempore exiſtentis Referendarii, ut præfertur electi, & deputati ſententiis, mandatis, ordinationibus, & decretis, nullatenus ſuſpenſive appellari, reclamari, de nullitate dici, ſive quomodolibet adverſus illa ad effectum impediendi exequutionem aliquod remedium attentari poſſit. Devolutive autem ſemel tantum liceat appellare, & alia remedia intentare coram alio Judice prædicto pro tempore exiſtenti Protectori, ut præfertur nominando, & ab eo approbando. Secundo autem, vel ulterius ſublata ſit omnis, & quæcumque appellatio, ſed prædictæ duæ ſententiæ plenariam exequutionem obtineant, ac firmæ, & illibatæ permaneant, ac ſi eſſent tres conformes, ac nullitas aliqua, exceptis tribus ſubſtantialibus opponi nullo modo poſſit.

§. 5. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum ſive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicujus hæreditatis, & dictæ Archiconfraternitati, ſeu illius Cuſtodibus, Camerario, Officialibus, & Miniſtris, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium ipſius Archiconfraternitatis protrahatur, data idonea cautione per dictos Cuſtodes, Camerarium, Officiales, ſeu Miniſtros, de reſtituendo ſummam debitam in eventum ſuccumbentiæ prioribus, & potioribus creditoribus, pro tempore exiſtens Referendarius prædictus eoſdem hæredes, ſive alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quemlibet, ex quacumque cauſa ceſſionarios, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo cauſam habentes, ad ſatisfaciendum integraliter dictæ Archiconfraternitati de ejus credito, juris, & facti remediis cogat, & compellat.

§. 6. Ac in omnibus, & ſingulis cauſis prædictis ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet ſpectantibus, ſingulis diebus, & horis, feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

§. 7. Et Notarium actuarium per eoſdem Cuſtodes eligendum, ac ab eis, & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum, quem eis placuerit, habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eiſdem Cuſtodibus in ejus deputatione, de reſtituendo abſque aliqua pecuniarum ſolutione, & fraude, ac omni mora & dilatione, atque exceptione, ſeu excuſatione poſtpoſitis, quoties ab eiſdem Cuſtodibus ab hujuſmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & ſingulas ſcripturas ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet ſpectantes, per eoſdem Cuſtodes, facto de illis inventario, Notario ſucceſſori, ab eiſdem Cuſtodibus deputato conſignandas.

§. 8. Quodque citationes in cauſis prædictis etiam per Curiæ Capitolii, ſeu alios quoſcumque etiam dictæ Archiconfraternitatis Mandatarios, fieri poſſint.

§. 9. Ac quod quicumque Executores Curiarum, ſeu Tribunalium dictæ Urbis, poſſint & debeant exequi, & effectualiter exequutioni demandare omnes, & ſingulas ſententias, decreta, & mandata pro tempore exiſtentis Referendarii hujuſmodi, ſive in ejus abſentia, aut aliàs ipſo impedito, ab eiſdem Cuſtodibus eligendi, ac ut ſupra, nominandi, ac à Protectore approbandi, quæ non obſtante Regula Cancellariæ ſub ejus parvo ſigillo expediri poſſint.

§. 10. Ac inſuper Archiconfraternitatem prædictam, ejuſque Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum principaliter, ſeu ſecundario alibi, quam coram pro tempore exiſtente Referendario, ut præfertur, electo & deputato conveniri, aut ad alios conveniendum conſtringi non poſſe, & proceſſus, ſententias, mandata, & decreta per alium, ſive alios, tam ordinarios, quam etiam ſpecialiter deputatos, & delegatos Judices, quavis auctoritate fungentes, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque inſtantia latas, & facta, cum inde ſequutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, & momenti fore.

§. 11. Præſentem quoque Motus proprii cedulam ſub quibuſcumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, aut conceſſionum revocationibus, ſuſpenſionibus, moderationibus, ſeu limitationibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel ejus etiam de latere Legatos, & per Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Urbe nullatenus comprehenſam, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptam, ac quoties illæ emanabunt, toties præſentem cedulam in priſtinum robur reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ per quaſcumque clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illi ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor cedulæ hujuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus Cuſtodibus, Camerario, & aliis Officialibus Archiconfraternitatis hujuſmodi legitimè inſinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationes hujuſmodi nemini ſuffragari debere, & ſi ac quoties illa aliquo alio modo revocari, aut aliàs illi derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitutam, & de novo etiam ſub poſteriori data, per prædictos Cuſtodes, Camerarium, & Officiales eligenda conceſſam & ſtabilitam eſſe.

§. 12. Et ſic per quoſcumque Judices etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere. Irritum quoque, &c. attentari.

§. 13. Volumus etiam, & mandamus quod omnia, & ſingula præmiſſa habeant locum ad favorem quarumcumque pauperum Puellarum, quæ à prædicta Archiconfraternitate dotem habuerint, pro dictarum dotium conſequutione, ac quorumcumque ab eadem Archiconfraternitate redemptorum; ita quod ſint, & eſſe intelligantur ſub dicta juriſdictione in omnibus, & per omnia, ac ſi principaliter cum illis, & quolibet illorum agendo, ſeu defendendo de intereſſe prædictæ Archiconfraternitatis ageretur.

§. 14. Inhibentes expreſſe moderno, & pro tempore exiſtenti Signaturæ Juſtitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Juſtitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibuſque, & ſingulis Referendariis, ne de cætero ad inſtantiam, & requiſitionem cujuſcumque, ſupplicationem aliquam recipere, referendariare, ſeu proponere Præfecto Signaturæ Juſtitiæ audeant, vel præſumant, & ſimiliter Signaturam facienti non ſignet, ſive avocatoriam, ſive ſimplicis Juſtitiæ, ſive appellatoriam, & ſimilem, neque in initio, neque in medio litis, & ſignatæ nullius ſint roboris, &

momenti, nullamque tribuant jurisdictionem; neque ipse Iudex, cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere; irritum & inane quicquid scienter, vel ignoranter secus factum fuerit, ipso jure decernimus, salua semper nostra manu propria signata, sine qua omne rescriptum censeatur, & sit invalidum, & à nostra voluntate alienum. Et nihilominus Referendarius, sicut præmittitur, deputatus à prædicta Archiconfraternitate, absque vitio attentatorum procedere possit, & valeat.

Iudex præfatus cogere posse Notarios omnes ad sibi consignandū instrumenta concernentia aliquod interesse Archiconfraternitatis Redemptionis captivorum.

§. 15. Et insuper ne propter difficultatem habendi, seu recuperandi Instrumenta publica super testamentis, seu aliis quibuscumque dispositionibus piorum Christi fidelium, per Notarios, & Tabelliones cõfecta, & stipulata, in quibus per ipsos Christi fideles in ejusdem Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorũ fauorem diversa legata facta, illisque bona relicta, & erogata fuerint, & de quibus illius Custodes, Camerarius, Official. & Ministri prædicti notitiam habere non possunt, ipsa Archiconfraternitas varia in temporalibus damna, & detrimenta sustineat, & patiatur, eidem Referendario, ut præfertur, electo, & deputato, omnes & singulos, etiã quorumcumque Tribunalium, ac Curiarum dictæ Vrbis, & in Archivio Romanæ Curiæ & Capitolii descriptos Notarios & Tabelliones publicos, etiam quantumcumque privilegiatos & exemptos, qui deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque Instrumenta publica super testamentis, codicillis, & quibusvis tam inter vivos quam causa mortis dispositionibus pro quibuscũque vtriusque sexus Christi fidelibus conficient aut stipulabunt, vel de quibus ipsi Notarii & Tabelliones pro tempore rogati fuerint, in quibus pia legata etiam jure donationis perpetuæ, vel fideicommissi, seu cuiusvis alterius dispositionis, aut quocumque alio titulo eidem Archiconfraternitati, siue Redemptioni Captiuorum per Christi fideles de eorum bonis in toto, vel in parte hactenus quomodolibet facta fuerunt, & in futurum fient, seu quæ vtilitatem, vel commodum, aut augmentum bonorum, jurium & emolumentorum Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum hujusmodi, tam coniunctim, quàm divisim, & tam activè quam passiue, ac tam secundario, quam principaliter concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, aut in Archiconfraternitatis seu Redemptionis Captivorum hujusmodi vtilitatem cesserint, vel cedant, ad dictorum Instrumentorum, seu illorum particulam interesse dictæ Archiconfraternitatis seu Redemptionis, vt præfertur, concernentem copiam authenticam & fide dignam, in forma juris valida, & probanti, seu instrumentum publicum, postquã ad id per ipsam Archiconfraternitatem, illiusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, coram eodem Referendario requisiti fuerint, & post testatorum obitum, sub pœna falsi, ac excommunicationis, aliisque sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiã pecuniarijs pœnis, per contrafacientes eo ipso incurrendis, ac arbitrio ejusdem Referendarii infligendis, & exequendis, eidem Archiconfraternitati, siue illius Custodibus, Cameratio, Officialibus, seu Ministris, soluta per eosdem Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros ipsis Notariis, & Tabellionibus mercede, pro scriptura ipsius copiæ authenticæ, seu instrumenti publici tantum, omni mora, & dilatione, aut subterfugio cessantibus, ac quacumque appellatione, seu recursu postpositis, realiter, & cum effectu, ac sine aliqua fraude dandum, tradendum, & consignandum, auctoritate nostra moneat, omnibusque sibi visis remediis opportunis, vsque ad omnimodam paritionem cogat, atque compellat.

Clauſ. derog.

§. 16. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de vnà, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dictas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis; necnon Fabricæ prædictæ, ac personarum, Vniversitatum, Societatum, Congregationum, Collegiorum, Monasteriorum, & Hospitalium hujusmodi, aliorumque quorumcumque piorum locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, ac qualitercumque privilegiatorum, etiam juramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis, illis ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Notariis, Tabellionibus, Curiis, seu Tribunalibus, eorumque personis, & Collegiis quibuscumque, & Romanæ Curiæ Officialibus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium, etiam in vim contractus, aut aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon Reformationibus noviter factis, & paribus motu, & scientia approbatis, etiamsi in eis caueatur expresse, quod causæ hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolli, & seu Auditoris dictæ Cameræ, vel Vicarii, aut aliorum ejusdem Vrbis Tribunalium reassumi debeant, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet dispouentibus. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, nec per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, expressi, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse eisdem motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus contrariis quibuscumque. Aut si personis, Vniuersitatibus, Societatibus, Congregationibus, Collegiis, Monasteriis, Hospitalibus, aliisque piis locis prædictis, eorumque Administratoribus, Officialibus, seu Ministris, vel quibusvis aliis communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, ac literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius pro tempore existentis Referendarii, vt Præfertur, deputati explicatio, siue exequutio impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus, quorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Sola ſi-ra ſuffi-

§. 17. Volumus solam præsentis Motus proprii signaturam sufficere, & vbique fidem facere in judicio, & extra.

Fides plorum

§. 18. Quodque eadem Motus proprii exempla etiam impressa, Notarii publici, siue ejusdem Archiconfraternitatis Secretarii manu subscripta, & sigillo dictæ Archiconfraternitatis, vel illius Protectoris, siue Referendarii pro tempore, vt præfertur, electi, & deputati obsignata, eandem prorsus in judicio, & extra illud fidem vbique faciant, quam ipse Motus proprius faceret, si foret exhibitus, vel ostensus, regula contraria quacumque non obstante.

Fiat Motu proprio F.

Dat. Romæ apud S. Marcum, die 19. Aug. Anno 2. *D. P. A. 19. Au*

Jurisdictio S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum Collegii Cantorum Capellanorum Romani Pontificis, cum priuilegiorum, & gratiarum concessione. XXX

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Seruorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita 15*

Causa constit

IN suprema militantis Ecclesiæ Cathedra, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate constituti, ad vniversa per orbem terrarum diffusa loca cultui dicata divino, provisionis nostræ remedia tenemur extendere, præcipue verò circa Capellæ nostræ Pontificiæ,

Pontificiæ, cujus cura ſtrictiori jure nobis incumbit, proſperum ſtatum, & felicem directionem, nos conuenit intendere, & providentiæ noſtræ ſtudium propenſius adhibere, vt in ea Miſſarum ſolemnia, & alia divina officia continue decantentur, illiuſque Cantores ad eum numerum qui ejuſdem Capellæ decori, & ſervitio ſatis ſit reducti, congruis facultatibus pro eorum vitæ ſubſidio valeant communiri.

§. 1. Quocirca huic rei ſedulo incumbere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, numerum Cantorum Capellanorum prædictorum qui ad præſens vigintiquatuor exiſtunt, ad numerum viginti vnius dumtaxat, quorum nomina, & cognomina in calce præſentium deſcribuntur, Apoſtolica auctoritate, tenore earundem præſentium reducimus, & retrahimus, reliquos verò tres Cantores Capellanos ibidem non deſcriptos, illarum rationem aliorſum habituri, ab ipſius Capellæ ſervitio, & canendi onere, Cantorumque Capellanorum hujuſmodi numero, & conſortio abſolvimus & amovemus.

§. 2. Necnon in eadem Capella vnum Collegium viginti, & vnius Cantorum Capellanorum, vt præfertur deſcriptorum, loco quorum pro tempore decedentium vel recedentium, alii artis Muſicæ peritia & vocis ſuavitate pollentes, ab aliis de gremio Collegii hujuſmodi exiſtentibus prævio diligenti examine, ac alias juxta laudabilem conſuetudinem hactenus obſervatam eligi debeant, ſic tamen quod dictum numerum viginti & vnius nunquam excedant, & quorum vnus dictæ Capellæ Magiſter exiſtat.

§. 3. Et tam ipſe quam alii pro tempore exiſtentes Cantores Capellani, de gremio Collegii huiuſmodi exiſtentes, ſint & eſſe cenſeantur, provt hactenus ſemper fuerunt, noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis veri & indubitati Familiares, continui commenſales, ac ex Palatio Apoſtolico ſolitam portionem panis, & vini percipere, & habere debeant, cum maſſa communi ex Monaſterio S. Mariæ de Creſpiano Ordinis S. Benedicti Tarentin. Civitatis ſeu Diœceſis, eidem Capellæ per nos nuper ad vſum & ſuſtentationem ipſorum cantorum Capellanorum dumtaxat dicta auctoritate vniti, ac aliis eiſdem maſſis vſque ad valorem annuum trium millium ſcutorum monetæ aſſignandis, fructibus, redditibus, prouentibus, rebus, & bonis, ac etiam quoad de totidem reddituum annuorum ſumma illi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus proviſum fuerit, ex Cameræ Apoſtolicæ pecuniis eiſdem Cantoribus Capellanis, loco ſalarii, per menſes ſingulos, deducta rata parte fructuum Collegii, & illius maſſæ communis hujuſmodi præſtandis conficienda, ac inter ipſos viginti & vnum Cantores Capellanos proportionabiliter, provt deſuper ab ipſius Collegii Protectore pro tempore exiſten. ordinatum fuerit dividenda, ex qua tamen Diacono, & Subdiacono, qui olim ſubſtitutis nuncupatis in dicta Capella quotidie, non tamen præſentia noſtra miniſtrantibus, ac Scriptori, & cuſtodi Librorum ejuſdem Capellæ congruam portionem loco ſalarii arbitrio ipſius Protectoris aſſignare. Nec de cætero quicquam à S.R.E. Cardinalibus Miſſam in eadem Capella pro tempore celebrantibus, etiam prætextu cujuſcumque conſuetudinis, quantumlibet inueteratæ, petere, & exigere, aut etiam ſponte oblatum recipere debeant, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò erigimus, & inſtituimus.

§. 4. Illique ſic erecto, & inſtituto arcam, ſigillum, aliaque collegialia jura, & inſignia, necnon facultatem, & auctoritatem Magiſtrum dictæ Capellæ de ipſius collegii gremio exiſtentem, qui per quindecim annos eidem Capellæ deſeruierit, vel ſaltem ex antiquioribus perſonis dicti Collegii exiſtat, & quem duæ ex tribus partibus illius Cantorum Capellanorum hujuſmodi ad hoc idoneum judicauerint, cæteroſque officiales, & miniſtros neceſſarios ad tempus deſuper ſtatuendum eligendi.

§. 5. Necnon felici pro ſtatu, regimine, & gubernio dicti Collegii, illiuſque perſonarum, rerum, & bonorum, tam ſpiritualium quam temporalium, ac ſuper electionibus, qualitatibus, oneribus, ſervitiis, & miniſteriis Magiſtri Capellæ, aliorumque officialium, & miniſtrorum ejuſdem Collegii, quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta ſacris canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria condendi, & condita quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutandi, corrigendi, reformandi, alterandi, moderandi, in toto vel in parte revocandi, ac alia de nouo edendi, eaque omnia, dummodo Apoſtolica, vel ſaltem ipſius Protectoris pro tempore exiſtentis auctoritate approbata fuerint, ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, ſub pœnis pecuniariis arbitrio eiuſdem Collegii infligendis, & illis applicandis, obſervari faciendi, concedimus, & elargimur.

Largitio exemptionis ab omni ſuperioritate Ordinariorum, & judicum in Vrbe & extra.

§. 6. Inſuper collegium prædictum, illiuſque pro tempore exiſtentes particulares perſonas, officiales, & miniſtros, ac eorum res, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, præſentia, & futura, cujuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtentia, & tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbicumque locorum conſiſtentia, ab omni juriſdictione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Vicarii, Senatoris, Conſervatorum, & Reformatorum Vrbis, ac Auditoris cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, necnon Ordinariorum locorum, aliorumque Iudicum, & officialium quorumcumque, in ipſa Vrbe vel extra eam ubilibet conſtitutorum, etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac ſub Beatorum Petri, & noſtra, Sediſque Apoſtolicæ protectione ſuſcipimus, ac nobis, & eidem Sedi immediate ſubjicimus.

Confirmatio & innouatio quorumcumque privilegiorum hactenus conceſſorum.

§. 7. Omniaque, & ſingula privilegia, exemptiones, libertates, prærogatiuas, facultates, gratias, tam ſpirituales quam temporales, & indulta eiſdem Magiſtro, & Cantoribus Capellanis, in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & dictam Sedem hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, quoad ea videlicet quæ decretis prædicti Concilii contraria, & ſub vllis revocationibus comprehenſa non ſunt, approbamus, confirmamus, & innovamus.

Privilegium quod Cæteri de collegio non amoueantur, niſi data eis prius aquivalenti recompenſa, ſi 25. annorum ſpatio deſeruierint, vel legitimè impediti fuerint.

§. 8. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, ut illi ex Cantoribus Capellanis prædictis, qui ſpatio vigintiquinque annorum Capellæ prædictæ deſervierint, ex tunc de cætero ab omni illius onere, & ſervitio ſint, & eſſe cenſeantur excuſati, exempti, & liberati, neque ipſi, nec alii quicumque eorundem Cantorum Capellanorum, quos deinceps gravi ægritudine, aut corporis ſeu vocis imbecillitate, vel alio legitimo impedimento detineri contigerit, ab ipſo Collegio, illiuſque Cantorum Capellanorum numero, & conſortio amoveri, neque alii in eorum locum ſubrogari vllatenus poſſint, niſi eis prius de æquivalenti recompenſa fuerit omnino prouiſum.

Quodque privilegia Cantorum etiam amborum ſint perpetua ſunt.

§. 9. Quodque tam per nos, vt præfertur, amoti, quam deinceps propter hujuſmodi aut ſimilia impedimenta amovendi, omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, facultatibus, gratiis, & indultis, quibus alii Cantores Capellani de gremio, & conſortio Collegii huiuſmodi exiſtentes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt quomodolibet in futurum, non ſolùm ad eorum inſtar, ſed æque principaliter, & pariformiter, in omnibus, & per omnia vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant.

Deputatio Protectoris d. Collegii cum facultate prædicta omnia ordinandi & gubernandi.

§. 10. Vt autem ipſius Collegii conſervationi, & bono regimini conſulatur, ipſique Cantores Capellani ab indebitis moleſtiis præſerventur, dilectum filium noſtrum Decium tituli S. Matthæi in Merula preſbyterum Cardinalem Azzolinum nuncuparum, ejuſdem Collegii, & illius particularium perſonarum, rerumque, & bonorum quorumtumque Protectorem, defenſorem, conſervatorem, & Iudicem ordinarium, cujus conſilio & ope omnia ſupradicta, & alia quæcumque, ad electionem Magiſtri Capellæ, aliorumque officialium, & miniſtrorum, necnon receptionem, & admiſſionem Cantorum Capellanorum prædictorum ſpectantia, & aliàs quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur.

Jurisdictionemque causas omnes d. Collegij, ejusque personarū cognoscendi summarie, appellationeque remota, &c.

§. 11. Cum plena, & omnimoda potestate, & auctoritate, omnes, & singulos dicti Collegii, ejusque personarum, officialium, & ministrorum pro tempore existentium causas, etiam beneficiales, profanas, meras, & mixtas, tam active quam passive motas, & movendas, per se ipsum vel ejus Auditorem, aut alium seu alios ei bene visos, exclusive quoad omnes alios Judices, tam ordinarios quam delegatos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, manuque Regia, & nulla tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quibus, & quoties opus fuerit in forma, etiam sub pecuniariis, & aliis ejus arbitrio infligendis pœnis, & in subsidium juris censuris Ecclesiasticis inhibendi, quæcumque mandata etiam exequutiva decernendi, & relaxandi, censuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravandi, auxiliumque brachii secularis invocandi, ac alia omnia, & singula in præmissis, & circa ea, ac alias quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, cæterisque facultatibus ad id requisitis, quæ etiam ad ipsius Decii Cardinalis in officio Protectoris hujusmodi successores perpetuò se extendere auctoritate, & tenore similibus constituimus, & deputamus.

Clausula præservativa.

§. 12. Decernentes præmissa omnia, & singula, ac præsentes literas, nullo unquam tempore, ex quavis causa, quantumvis legitima, & urgenti, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus vel controversiam revocari, seu ad terminos juris reduci posse, sed semper valida, & efficacia existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, & Cantoribus, Capellanis, & aliis supradictis perpetuò suffragari.

Decretum irritans.

§. 13. Sicque per quoscumque Iudices, ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique & in quavis instantia judicari, atque definiri debere, necnon irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obstantibus præmissis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon stylo Palatii, ac Urbis, Cameræ & locorum prædictorum etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis ac Vicario, Auditori, Senatoribus, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliisque Judicibus, & Officialibus prædictis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. 2. die 1. Sept.

Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.

Si quis, &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. Kal. Septembris, Pont. nostri anno secundo.

Hortatio ad omnes Christi fideles, ut Rhemensi Collegio pro Catholicis Anglis à Sede Apostolica instituto, piè, & liberaliter subveniant, & ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos, ut Anglos propter Justitiam persecutionem patientes, juvent & foveant. XXX

Similem hortationem fecit Gregorius XIII. ut sup. in ejus const. 72. Omnipotens. *Qui jam in Urbe Collegium pro Catholicis Anglis instituit, ut in alia ejus Bulla* 53. Quoniam.

Edita A. 1587.

SIXTUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei. Universis Christi fidelibus præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.*

Anglorum hæresim immanis execratur.

AFflictæ, & crudeliter vexatæ Anglorum reliquiæ, communi piorum mœrore adjuctus animo cunctorum mortalium in sui misericordiam, & admirationem convertunt. Quocirca nos, qui Pontificii muneris nostri esse putamus, cunctarum Ecclesiarum, etiam quæ Dei beneficio pace fruuntur, curam gerere, multo etiam magis solliciti sumus de ovibus perditis quærendis, & afflictis populis, & personis pro viribus sublevandis, sævit enim in dies acrius dira hæreticorum immanitas, in eos præcipue Ecclesiastici Ordinis viros, qui de ipsa orthodoxa fide vocem paulo liberiorem mittere aut hiscere audent, ita ut plerisque novis, & ante hunc diem inauditis tormentorum generibus dilacerati, atque membratim discerpti, exquisitis supplicii, trucidentur. At quibus divina benignitas annuit è cruentis impiorum manibus elabi, ii verò quasi funesti tantæ cladis nuntii, ad augendam nostri doloris acerbitatem missi, vix aliquod ærumnatum suarum solatium reperiunt, nam extorres patriis finibus, bonis, ac fortunis suis spoliati, summa rerum omnium egestate misere premuntur, ac dispersi incertis sedibus vagantes, externarum, atque ignotarum gentium, sed fidei ac communionis Catholicæ sociarum opem implorant. Et cum divitias, & ampla atque opulenta patrimonia possiderent, quibus in patria secundum carnem abunde affluentes frui poterant, si à vera pietate declinassent, maluerunt divino spiritu ducti ea prædæ, ac direptioni sacrilegorum domi relinquere, quam fidem negare.

Anglorum Catholicorum præclarum dictum.

§. 1. Nunquam ergo satis Anglorum Catholicorum laudari potest constantia, dum præ studio Religionis, illi acerbissimos cruciatus, & necem, hi vero exilium, mendicitatem, & quæque ultima censentur in malis, data optione cunctis hujus sæculi deliciis, & commodis anteponunt. Neque sane est, quod miseri exules à suis necessariis, & amicis in patria relictis opem aliquam expectent, ipsi namque nefariis edictis deterriti, aut paribus depressi angustiis, suas nequeunt miserias tolerare, pedum aliis adjumento esse.

Collegium Rhemense Catholicum à Sede Apost. institutum, bonaque Catholicorum provenientia enarrat, commendat.

§. 2. Quare horum calamitatis miserata Sedes Apostolica, per omnes Christiani Orbis partes dispersis Angliæ populis, iis præsertim qui in Collegium Rhemense hac ipsa de causa auctoritate Apostolica institutum se receperunt, superioribus annis cœperat aliquid auxilii suppeditare, quod pium institutum nos quoque persolvendo ex ærario nostro, in singulos menses certum subsidium prosequi non cessamus, nec sine magno fructu, siquidem ex sancto illo Anglorum, illinc pietatis, & Catholicæ disciplinæ capessendæ causa profugientium Seminario, multos fere quotidie prodire audimus, qui Deo juvante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeuntes, gloriosis, & apud posteros quoque illustribus futuris martyriis, suam erga Catholicam fidem, & hanc Sanctam Sedem devotionem usque ad sanguinis, & spiritus effusionem testentur. Horum autem eximia virtus, & infracti animi robur sævissimos hæreticos urit, spemque eis eripit quam de Catholicorum nomine

ad

ad internecionem delendo, aut certe penitus profligando animo conceperunt. Sed cum haud desinant propterea pios omnes vexare excrescente in dies exulum numero, idem Collegium Rhemense in maximas difficultates est adductum, ac ne ipsius quidem ærarii Apostolici ingentibus oneribus gravati tenuitas sufficere potest tot necessitatibus sublevandis, cum præsertim nos turbulentissimis temporibus ad Ecclesiæ gubernacula vocati, imminentibus undique periculis circumsessi, ex toto terrarum Orbe ad nos confluentium fidelium pauperum necessitatibus succurrere, pro communi Christianæ Reipublicæ bono ingentes sumptus facere, & gravissima onera sustinere assidue cogamur.

§. 3. Primum igitur confugimus ad divinam opem implorandam, ut Deus omnipotens cohibeat aliquando effrænatæ tyrannidis in cæde ac strage piorum debacchantis furorem, & nobilissimam nationem veræ Religionis studio quondam florentem, ac beatam, & adhuc pro sua ab hæreticorum intolerabili jugo liberatione, usque ad sanguinem glorioſissimè concertantem, tali peste ac pernicie liberet, ac in pristinam quietem, & tranquillitatem vindicet.

§. 4. Mox imitati fel. record. Greg. Papam XIII. nostrum prædecessorem, ejus exemplo, ut plus ponderis habeat duplicata Romanorum Pontificum commendatio, nos quoque denuo per præsentes universos Christi fideles enixe obtestamur, & obsecramus in Domino, cujus causa nunc maxime agitur, ut sublevent Anglorum fidelium, præsertim dicti Collegii Rhemensis supplicum manus tendentium inopiam, pia, & liberali pro suarum quisque facultatum modo eleemosynarum largitione, nec denegent eis, vel à dilecto filio Guglielmo Alano Rectore ejusdem Collegii moderno, ac pro tempore existente deputatis, promptum auxilium, ne quos divina misericordia incolumes defendit ab efferata crudelissimæ tyrannidis sævitia, eos nunc in media Christianorum Republica enectos fame, nudos, macie, & squalore confectos, tabescere, ac perire summa cum ignominia patiantur.

§. 5. Mandamus præterea universis, & singulis Ecclesiarum Prælatis, & Rectoribus, cæterisque personis Ecclesiasticis quibuscumque, ut curent præsentes literas, earumve authentica exempla in suis quisque Ecclesiis, & locis, ac etiam concionibus publicari, spectatæque integritatis viros, non autem Quæstores deligant, qui eleemosynas, & oblata charitatis subsidia colligant, ac sine lucro, & fraude dicto rectori vel ab eo deputatis fideliter tradant, ex quibus idem Rector modernus, & pro tempore futurus, ubi ejusdem Collegii necessitatibus satis esse provisum noverit, cæteris Anglis exulibus dispersis presbyteris opportune subveniat.

§. 6. Demum charissimos in Christo filios Imperatorem, cunctosque Reges ac reliquos Principes Christianos, etiam atque etiam rogamus, & monemus, ut eosdem Angelos exules, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, Christianorum quidem Principum patrocinio dignissimos, juvent pro viribus, & foveant, vel in eis potius ipsummet Christum, cujus nutu omnia regna, & dominia sibi ab eo tradita regi noverint.

§. 7. Et quia præsentes nostræ literæ ad singula loca ubi illis opus est defetri nequeunt, decernimus ut earum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo Prælati Ecclesiastici munitis eadem ubique fides habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

P. Ann. 3. Sept. Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ 1586. 3. Nonas Septembr. Pont. nostri anno 2.

XL. Quod Fratres Minores Ordinis S. Francisci de Observantia licite retineant loca, quæ etiam sine titulo possident, dummodo Ordinariorum consensus accedat, quoad ea quæ possident à decem annis citra.

Alia de his Fratribus videri possunt supra in const. 13. Leon. X. Ite, sup.

SIXTUS PAPA QUINTUS,
Dilecte fili Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita An. D. 1586.

Generalis Minister exponit Pont. quod multa loca & Ecclesias ipsi possident, licet de legitimo titulo, seu concessione, ex causis hic expressis docere nequeant.

CUm sicut nobis nuper exposuisti, tu annis proxime lapsis pro injuncto tibi Ministeriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia onere, omnes, & singulas præfati Ordinis Provincias, tam in Italia quam extra eam existentes visitaveris, multasque domos, Ecclesias, & loca Ordinis præfati, ab eorum Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & Fratribus retineri reperetis, absque eo quod ipsi Ministri, seu Guardiani, & Fratres de aliquo Ecclesiarum, & domorum ac locorum hujusmodi titulo, seu concessione à Sede Apostolica, vel alia legitime habita, & facta docere valeant, cum dictæ concessiones aut non obtentæ, vel non expeditæ, seu dictarum domorum Ministrorum, Guardianorum, seu Custodum incuria, sive etiam ob bella, aut depopulationes, vel alios casus sinistros, aut alias deperditæ sint, quamvis domus, & Ecclesiæ, ac loca prædicta ab eorum Ministris, sive Guardianis, & Fratribus bona fide, ac pacifice, & quiete possideantur. Tuque nobis humiliter supplicasti, ut pro potiori dictorum Ministrorum, Custodum, sive Guardianorum, & Fratrum conscientiarum securitate, & cautela, tibi, dictisque Ministris, Custodibus, sive Guardianis, & Fratribus in præmissis de aliquo opportuno nostro, & Sedis Apostolicæ remedio providere de benignitate Apostol. dignaremur.

Hic itaque Pont. eisdem concedit, ut ea libere, & licite retinere valeant, dummodo habeat consensum Ordinariorum quoad loca quæ habent à decem annis citra.

§. 1. Nos igitur pro nostri pastoralis officii munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati, in præmissis opportune, dictarumque domorum, & Ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque necessaria examinanda hic pro plene, & sufficienter expressis habere volentes, teque ac dictos Ministros, Guardianos, seu Custodes, & Fratres à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, tibique ac cæteris Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & Fratribus dicti Ordinis, nunc, & pro tempore existentibus, ut quæcumque loca, domos, & Ecclesias, quæ vos in hanc usque diem in quibuscumque Mundi partibus, ac etiam Insulis, & Regnis novis Indiarum Occidentalium, & Orientalium quomodolibet, ea videlicet quæ à decem annis supra, quæ vero à decem annis citra de consensu Ordinariorum possidetis, libere, & licite ac absque aliquo conscientiarum vestrarum scrupulo, aut censuratum, & pœnarum incursu, etiamsi de illorum concessionibus à Sede Apostolica, vel alias quomodolibet factis, ac fieri necessariis nullibi, ut præmittitur, appareat, perpetuo retinere, & possidere, ac in eorum quieta, & pacifica possessione remanere, illamque in omnibus, & per omnia, perinde ac si antequam loca, domos, & Ecclesias hujusmodi, & eorum singula recepta fuissent, de illis recipiendis competens, & sufficiens facultas à Sede Apostolica, & locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, & Diœcesibus consistunt, obtenta fuissent, continuare valeatis, Apostolica auctoritate, præsentium tenore concedimus.

Indulgentias quæ & privilegia eisdem concedit, quæ concessa fuerunt loco, & Ecclesiis à principio licitè recepto, & ædificato.

§. 2. Necnon Ecclesiis, domibus, & locis prædictis, illorumque Ministris, & Guardianis, seu Custodibus, & Fratribus nunc & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, præeminentiis, indultis, favoribus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, & relaxationibus, quibus aliæ dicti Ordinis Ecclesiæ, domus, & loca, quæ à principio de ejusdem Sedis Apostolicæ, & Ordinariorum locorum licentia recepta, & ædificata fuerunt, eorumque Ministri, Guardiani, seu Custodes, & Fratres, ac aliæ personæ, tam de jure, usu, consuetudine, privilegio & concessione, quàm alias quomodolibet in genere vel in specie utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipsi similiter ac pariformiter, & sine ulla penitus differentia, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, indulgemus.

Ampliatio ſuprædicti indulti.

§. 3. Decernentes inſuper te, ac Miniſtros, Cuſtodes ſeu Guardianos, & Fratres Eccleſiarum, domorum, & locorum prædictorum de cætero ad docendum de facultate ſive licentia recipiendi Eccleſias, domos, & loca prædicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, aliàs quam per præſentium oſtenſionem, quas ubique tam in judicio quam extra, præterquam quod ad docendum de dicto conſenſu Ordinariorum, in his quæ poſſidetis à decem annis citra, ſufficere volumus, pro ſufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcumque neceſſario probandorum, ad effectum conſequendi præmiſſa, hiſque omnibus plenariè fruendi, minimè teneri nec obligatos exiſtere.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, & S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiri & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de novis locis per Mendicantes abſque dictæ Sedis licentia non recipiendis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis ſeu copiis, in opere novo, de omnibus domibus, Eccleſiis, & locis prædicti Ordinis, eaque concernentibus prope diem, te auctore in Typographia Romana dilecti filii Dominici Baſæ cudendo, aut etiam ſeparatim imprimendis, & à te, ſeu pro tempore exiſtente Miniſtro, ſeu Commiſſario generali Ordinis præfati ſeparatim imprimendis, ſubſcriptis & ſigillo officii Generalatus, ſeu Commiſſariatus hujuſmodi munitis eadem prorſus ubique fides tam in judicio quàm extra dictis in dicto opere, ac ſeparatim imprimendis adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi originaliter exhibitæ vel oſtenſæ forent.

Dat. P. An. 2. die 3. Sept.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Septembris 1586. Pont. noſtri anno 2.

XLI. Præfinitio numeri, & qualitatum Prælatorum Referendariorum utriuſque Signaturæ Romani Pontificis, cum privilegiorum conceſſione.

Ampliora conceſſis indulta Paul. III. ſup. in ejus conſt. 23. Debita, *ubi in apoſtillis notavi eorum ſtatum.*

De officio autem Referendariorum, vide ſup. in Pii IV. conſt. 59. *Cum nuper*, ſup. ubi etiam notavi de materia Signaturæ Juſtitiæ, & Gratiæ.

Edita An. Dñi 1586.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Iſte Pont. ex cauſis hic expreſſis.

QUemadmodum providus agricultor ad uberiorem ejus futuram frugem temporum vices ſollicite obſervat, arbores ordine diſponit, & ne illarum vires latius diffuſæ evaneſcant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit & reſecat, ac ibidem inordinata & indiſpoſita, ſi quæ ſint, ad meliorem formam reducere ſatagit, ita nos agri Dominici curæ, ſuperna diſpoſitione præpoſiti, efficacem & fructuoſam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantiæ noſtræ ſtudium ſedulò convertimus, per quæ hujus ſedis Apoſtolicæ dignitates & officia, præſertim noſtram Gratiæ, & Juſtitiæ Signaturam concernentia, tanquam feraces plantæ in ipſo agro Dominico conſitæ, utili & commoda rerum diſpoſitione ſalubriter dirigantur, & ex eorum adminiſtratione ſperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis utilitatem, dictæque Sedis decorem majori in dies cum fœnore proveniant: abuſus verò, qui in illis paſſim abſque perſonarum delectu conferendis irrepſerunt, reſectis & veluti putatis ramis ſterilibus, de medio ſubmoveantur. In quam curam cogitationemque pro officii noſtri debito incumbentes, opportunum, immò neceſſarium eſſe cenſemus, ut ad ejuſdem Signaturæ tam Gratiæ quam Juſtitiæ miniſteria, non niſi cognitæ & ſpectatæ virtutis viri aſſumantur, & proinde illius Referendariorum cœtus nimia præteritorum temporum indulgentia, & quorundam inſtantia ſupra modum, non ſine priſtinæ ſuæ dignitatis diminutione adauctus, reſecata illorum multitudine, ad certum & determinatum numerum, inque compoſitum ordinem redigatur, ne multitudo ipſa rebus gerendis confuſionem & impedimentum afferat, & ſpes uberioris fructus, quæ in eorum muneribus ritè & fideliter obtentis poſita eſſe debet, nos atque ipſos fruſtretur.

Refe... Fiorum... rum ...rum ſ...

§. 1. Itaque opportuna circa hæc remedia adhibere volentes, Motu proprio, &c. & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quod nullus deinceps in Referendarium alterius Signaturæ prædictæ, etiam cedentibus vel decedentibus, aut alias deficientibus qui nunc ſunt Referendariis præfatis, ominò admittatur, donec & quouſque omnium Referendariorum hujuſmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit. Illo autem ſic reducto & imminuto, præſcriptus centenarius numerus Referendariorum hujuſmodi nullo unquam tempore augeatur. Sed neque inter hos omnes ultra ſeptuaginta Signaturæ Gratiæ Referendarii eſſe poſſint.

Hic ... augetu... trio Pa...

Admi... ni ad ... uram ... tia qua... præſcr...

§. 2. Nec ullus numero & conſortio Referendariorum Juſtitiæ de cætero adſcribatur, niſi ſit ex legitimo matrimonio, honeſtiſque parentibus procreatus, & clericali charactere inſignitus, ac utriuſque vel alterius jurium Doctor in aliqua Studii generalis Univerſitate promotus, & in Rom. Curia habitu & tonſura clericalibus incedendo, per biennium verſatus, vitæque integritate, ac morum probitate commendatus, & ſaltem in viginti-quinque ætatis ſuæ annis conſtitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis unde in ipſa Curia dignitatis ſuæ gradum valeat decenter ſuſtinere.

Admiſ... que ſu...

§. 3. Porro antequam ad ipſius admiſſionem procedatur, per ejuſdem Signaturæ Juſtitiæ Præfectum, vocatis, & congregatis ad id ſex antiquioribus Referendariis, ſecretò examinari, & ad hunc effectum ſaltem binas ſupplicationes, ſeu commiſſiones ſibi ab ipſo Præfecto ex tempore porrectas proponere debeat; quod ſi collectis Præfecti & ſex antiquiorum Referendariorum præfatorum ſuffragiis, ſuper quibus eorum conſcientiam oneramus, taliter in hujuſmodi propoſitione ſe habuerit, ut relatione ſuper hoc per dictum Præfectum nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici facta, meruerit commendari & approbari, tunc & non alias in Referendarium ejuſdem Signaturæ Juſtitiæ admittatur; præſtito prius per eum in manibus ejuſdem præfecti ſolito juramento.

Et in ea ſatos per miſſi a ... uram G... admitti declara...

§. 4. Ad Signaturam verò Gratiæ nemini pateat aſcenſus, niſi ſaltem triennio in Signatura Juſtitiæ fuerit laudabiliter verſatus, exceptis dumtaxat cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, & Cameræ Apoſt. Clericis, quorum quiſque ad utramque Signaturam quovis tempore adſciſci valeat.

Aſſiſtent... Signat... tia num... & ordi... ponit.

§. 5. Inſuper, quod ejdem Signaturæ Gratiæ ſemper decem & octo Referendarii in Curia præſentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos ſententiæ dicendæ in ipſa Signatura Gratiæ, ſuo quiſque loco, & ordine, facultas exiſtit, & alii tres, quibus omnes libellos ſupplices proponendi incumbit, reliqui verò tres ſucceſſive propoſituri, necnon Theſaurarius generalis, & etiam generalis Auditor cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, ac unus ex Palatii Apoſtolici Auditoribus, & unus ex ejuſdem Cameræ Clericis, alternatis vicibus, item noſtri in Urbe Vicarii, & cauſarum Curiæ præfatæ Auditoris Locatenentes, necnon Secretarius Apoſtolicus, ac in eadem Signatura Gratiæ proponendi munus à Referendariorum Decano ad cæteros omnes per turnum, juxta ſuæ cujuſque receptionis & admiſſionis ordinem deducatur.

§. 6. In

§. 6. In ſignatura vero Iuſtitiæ circa rationē proponendi ibidem ſervari ſolitam, nihil ducimus innovandum.

§. 7. Ne autem, quo quiſque tempore in Signatura tam Iuſtitiæ quam Gratiæ ſit admiſſus, hæſitari contingat, ſinguli Referendarii nunc exiſtentes, quibus ſuum cuique locum & ordinem ſaluum & illæſum eſſe volumus, intra tres menſes à data præſentium computandos, alii vero in futurum admittendi, ante cujuſque eorum admiſſionem, literas Apoſtolicas ſub plumbo ſuper conceſſione ſui officii Referendariatus hujuſmodi expedire teneantur, quæ noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Datarii manu ſubſcriptæ, eandem prorſus roboris firmitatem obtineant, quam obtinerent ſi juxta ſtylum Cancellariæ Apoſtolicæ, ſeu dictæ Cameræ per omnes & ſingulos officiales, & alios ad quos literarum Apoſtolicarum expeditio pertinet, rite & legitime forent expeditæ.

§. 8. Cæterum, ut Referendarii præfati ad ſuſcipiendos pro dicta Sede labores eo promptiores reddantur, quo exinde ſpiritualibus & temporalibus gratiis ſe cognouerint vberius eſſe refertos, omnes & ſingulos nunc & pro tempore exiſtentes Referendarios vtriuſque vel alterius Signaturæ hujuſmodi, in noſtros & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis familiares, continuos commenſales gratioſe recipimus, & ab omni juriſdictione Ordinariorum locorum quorumcumque eximimus, & totaliter liberamus, ac nobis & dictæ Sedi immediate ſubjicimus, nobilitatiſque titulo decoramus, ac veros & indubitatos familiares, continuos commenſales noſtros, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontif. vt præfertur, liberos, exemptos, & Nobiles eſſe, ſeque tales in quibuſcumque Apoſtolicis, & aliis literis, ſcripturis & actibus, tam publicis quam privatis ſcribere & nominare, ac ab aliis inſcribi & nominari debere decernimus & declaramus: eiſdemque Referendariis nunc & pro tempore exiſtentibus, in ſignum honoris & veræ Nobilitatis, inſignia noſtra gentilitia, vnà cum ſuis armis, & inſigniis geſtare, ac omnibus & ſingulis privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, honoribus & gratiis, quibus alii veri & indubitati Nobiles ex nobilium, etiam Illuſtrium genere, ex vtroque parente procreati, tam in judicio, quam extra vbicumque locorum, de jure vel conſuetudine, ac alias quomodocumque vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum in omnibus & per omnia, perinde ac ſi de Nobilium etiam Illuſtrium genere, vere & non ficte procreati & geniti forent, vti, potiti, & gaudere.

§. 9. Necnon in Monaſteriis per eos in Commendam pro tempore obtentis, quorum præteriti Abbates mitra, & aliis Pōtificalibus inſigniis, ex privilegio Apoſtolico, aut alias vti conſueuerunt, etiam mitra, annulo, & baculo, cæteriſque Pontificalibus inſigniis & ornamentis, perinde ac ſi eiſdem Monaſteriis tanquam Abbates præeſſent, etiam vti, necnon poſt Miſſarum, & aliorum divinorum officiorum ſolemnia, populo tunc intereſſenti ſolemni more, dummodo inibi præſens non ſit aliquis Antiſtes, ſeu dictæ Sedis Legatus, aut ſi præſens fuerit, ad id ejus accedat aſſenſus, benedicere libere & licite valeant.

§. 10. Necnon aliquem idoneum Preſbyterum, ſæcularem vel cujuſvis Ordinis regularem ab Ordinario approbatum, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui omnium peccatorum de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam remiſſionem & indulgentiam, eis ſacra communione refectis, & in Catholicæ fidei ſinceritate, Romanæque Eccleſiæ vnitate, ac Romani Pontific. Canonice intrantis obedientia perſeverantibus, dicta auctoritate concedere poſſit.

§. 11. Liceatque eiſdem Referendariis, ubi negotiorum & temporum ratio expoſtulabit, Miſſas antequam eluceſcat dies, circa tamen Auroram, necnon ſi forſan ad loca Eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria quam Apoſtolica auctoritate ſuppoſita, eos declinare contigerit, in illis ſubmiſſa voce, clauſis januis, & non pulſatis campanis, ac excommunicatis, & interdictis exclusis, in ſui familiariumque ſuorum domeſticorum, & trium aliarum perſonarum eorum arbitrio eligendarum præſentia, dummodo ipſi, & qui præſentes fuerint causam non dederint interdicto, neque eis ſpecialiter interdictum fuerit, ſimiliter Miſſas, & alia divina officia per ſeipſos, ſi presbyteri fuerint, vel per proprium, aut alium idoneum Sacerdotem ab Ordinario approbatum celebrare, & celebrari facere, illaque audire, & eis intereſſe, necnon tempore interdicti hujuſmodi ſacram Euchariſtiam, & cætera Sacramenta recipere, ipſiſque dicto tempore decedentibus, eorum corpora Eccleſiaſticæ ſepulturæ, etiam cum funebri pompa, Chriſtiano ritu tradi poſſint.

Statuitur Vtilibus dictis Referendariis viſitandis Eccleſias ab eis eligendas concedit.

§. 12. Necnon Quadrageſimali, & aliis temporibus ac diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra ejus muros, ſi in iis locis in quibus eos etiam Romæ eſſe contigerit, duas Eccleſias, aut vnius vel diverſarum Eccleſiarum eorum arbitrio eligendas viſitauerint, ac ibidem Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ſaltem ter devote recitauerint, omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem temporibus & diebus Stationum Baſilicas, ac Eccleſias Vrbis, & extra ejus muros hujuſmodi ad id deputatas, perſonaliter viſitaſſent.

Carnibus quando veſci poſſint.

§. 13. Eiſdem quoque ut Quadrageſimali, & aliis temporibus, quibus eſus carnium, ovorum, & lacticiniorum vſus de jure vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem carnibus, ovis & lacticiniis de conſilio vtriuſque Medici ac ſecretò, & ſine ſcandalo vti, & veſci libere, & licite valeant dicta auctoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Dignitate gradiendi, de qua in capite Statutorum refert. in 8.

§. 14. Præterea conſtitutionem fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Sicut dignum, ad eoſdem Referendarios nunc & pro tempore exiſtentes extendimus, ita ut ipſi omnes ſint, & eſſe cenſeantur Eccleſiaſtica dignitate præditi, & juxta diſpoſitionem conſtitutionis hujuſmodi qualificati, etiam ad hoc ut in eorum tanquam perſonarum in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutarum manibus penſiones ab iis qui ſufficienti ad hoc facultate ſuffulti fuerint, transferri valeāt, ac tranſlationes penſionum ab ipſis faciendæ hujuſmodi validæ & efficaces exiſtant, ſuoſque effectus ſortiri debeant.

Clauſulæ præcipuæ Bullæ.

§. 15. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notati, impugnari, invalidari, aut in jus vel controverſiam revocari, nec ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, validaſque & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, obſervari, ſicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus conceſſionis deputatis & facultates concedit.

§. 16. Quocirca univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & quibuſvis aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica; & ubicumque locorum conſtitutis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Referendariorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, ipſoſque Referendarios, ac eorum ſingulos illis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet

quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas derogatorias addit.

§. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac præfati Bonifacii prædeceſſoris de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, necnon Lateranen. etiam nouiſſime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac piæ memoriæ Innocentii Quarti, Sixti etiam Quarti, Innocentii Octaui, Pauli Secundi, & quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, contra exemptos editis, necnon Pii Quarti, ſimiliter prædeceſſoris noſtri, de gravibus intereſſe dictæ Cameræ concernentibus in eadem Camera regiſtrandis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Cameræ præfatæ, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Præſulibus, Capitulis, Abbatibus, Conventibus & perſonis, necnon præfatis locorum Ordinariis per quoſcumque Roman. Pont. prædeceſſores, ac nos, & dictam Sedem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmiſſorum omnium, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi jubet.

§. 18. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & alibi, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli, &c.

D. P. A. 2. die 22. Sept.

Dat. Romæ, 10. Kal. Octob. Anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini noſtri Ieſu Chriſti 1586. *indictione* 14. *die verò* 16. *menſis Octobris, Pont. Sanctiſſimi D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 2. *retroſcripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valvis Baſilicarum S. Ioan. Lateran. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per me Ioannem Freile, & Nicolaum Tagliettum, Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Communitates Status Eccleſiaſtici pro aliis obligatæ, infra annum ab earum obligationibus liberentur. Et de cætero pro aliis ſe obligare, & earum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores ſumptibus publicis ad Pontificem mittere nequeant.

Confirmatur, & ampliatur Bulla iſta à Clem. VIII. inf. in ejus conſt. 10. Pro commiſſa, *vbi alia de Ciuitatibus notabo.*

Conſonat conſtitutio 18. Pii IV. ſup. in qua decrevit, Vaſſallorum obligationes pro eorum Dominis eſſe nullas, Dominoſque teneri Vaſſallos ab obligationibus pro eis factis relevare, & pecunias ſolutas reſtituere.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. 1586. Exordium.

INter varias, ac multiplices ſollicitudines, quas pro communi vtilitate vniverſæ Chriſtianæ Reipublicæ, noſtræ curæ (divina providentia) commiſſæ, dies noctesque ſuſcipimus, id potiſſimum nobis cordi eſt, vt ſubditorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ commodis paterna charitate, & præcipua quadam ac ſingulari vigilantia conſulamus, quod illos quaſi noſtros peculiares eximieque charos, & acceptos, ac præ cæteris dilectos filios, in noſtram clientelam, ac fidem receptos, ſpeciali quadam & propria paterni amoris prærogatiua complecti æquum cenſemus.

Cauſa conſtit.

§. 1. Quare cum eos ab omni injuria, & violentia tutos & illæſos defendere, & cuſtodire pro viribus ſtudeamus ſicuti ad id vel ab initio noſtri Pontificatus opportuna remedia, quæcumque potuimus, non ſine magno fructu, Deo annuente, comparavimus, ita etiam nunc eodem erga illos pietatis affectu permoti, duximus omni ſtudio occurrendum dolis callidorum hominum, qui privatis ſuis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam noſtrarum Civitatum, & Oppidorum vtilitatem non mediocriter lædunt. Quoniam verò in tota fere ditione, & Statu temporali hujus Sanctæ Sedis pravus inolevit abuſus, vt plerumque ex leuiſſimis, minime neceſſariis, neque vtilibus, ac forſan etiam magnopere damnoſis cauſis, dilecti filii Communitates, ſiue Vniverſitates, & homines eorundem Civitatum, & Oppidorum, reſpectiue, ad inſtantiam, & ſuaſu quorundam, qui priuatim ſuæ rei familiaris ac domeſticæ, etiam cum communi aliorum diſpendio lucrum quærere non erubeſcunt, vniuerſi, ac publico nomine ſe, ſuaque bona obligare, & hypothecare, aut pro aliis fidejubendo, ſeu principaliter pro ſuo intereſſe conſueuerint, & contractus celebrare, magno olim eiſdem Vniverſitatibus, & Communitatibus detrimento, & damno futuros: ſiue etiam expenſas minime neceſſarias, interdum vero prorſus ſuperuacaneas facere, ſicuti jam in multis Communitatibus, & Vniverſitatibus ingenti ære alieno gravatis, ærariiſque eatum planè exhauſtis, res ipſa & experientia docuit.

Communitates pro quibuſque perſonis obligatæ annum à denunciatione liberentur.

§. 2. Nos propterea indemnitati illorum, & huic malo, antequam latius ſerpat, & graviora afferat damna & incommoda, quamprimum providere cupientes, de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, præcipimus, & mandamus vniuerſis & ſingulis perſonis, quavis dignitate & auctoritate fulgentibus, pro quarum vtilitate, commodo & intereſſe, directo vel indirecto, aliqua Vniuerſitas, ſeu Communitas cujuſcumque Civitatis, Terræ, Oppidi, Caſtri, Villæ, aut alterius loci noſtræ, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ditioni mediate vel immediate in temporalibus ſubjecti vel ſubjectæ, vniverſi inſimul ex quacumque cauſa, & quocunque modo fidejuſſiſſe, vel aliàs etiam vti principales obligati hactenus fuiſſe reperientur, vt ipſi, & eorum vnuſquiſque debeant ac teneantur intra annum à die denuntiationis, vel intimationis, in vim præſentium literarum

literarum eorum cuilibet faciendis, etiamsi ipsi ex eadem Civitate & loco, vel aliunde oriundi sint, atque sibi vel alibi domicilium habeant, bonaque stabilia, cujuscumque valoris, etiam maximi possideant, eaque minimè dilapident, ab hujusmodi fidejussione, & alia quacumque obligatione, reali & personali, vel hypotheca generali aut speciali, etiam à modico tempore citra contractis, easdemque Communitatem, seu Universitatem, earumque res & bona penitus exemisse & liberasse, curentque vel cassatis penitus, & extinctis ipsis obligationibus & instrumentis desuper confectis, aut dato alio expromissore in locum ipsius Communitatis, vel Universitatis, aut alias quoquo modo re ipsa efficere, ut ii in quorum favorem ipsæ Communitates, aut Universitates se obligaverint, illarum liberationi sponte & expresse consentiant.

§. 3. Cujusmodi consensum, si nec ipsi in quorum favorem Communitates vel Universitates prædictæ se suaque bona obligaverint, præstare ullo modo voluerint, & ea fuerit contractus vel obligationis natura, ut neque etiam facta aliqua oblatione, aut solutione ad consentiendum, ipsi inviti cogi, seu aliàs obligationes ipsæ cassari & annullari possint, tunc dictæ personæ à quibus eædem Communitates & Universitates occasione talium obligationum indemnes relevandæ sunt, alios fidejussores & expromissores arbitrio pro tempore existentis Gubernatoris, seu Legati, cui ipsa Universitas, vel Communitas mediatè, seu immediatè subierit, de conservando easdem Communitates vel Universitates indemnes, præstare teneantur.

§. 4. Liceatque ipsarum Communitatum seu Universitatum Magistratibus, Procuratoribus, Agentibus, seu etiam particularibus personis ad præmissa, contra quoscumque vigore præsentium literarum coram quocumque Judice agere & judicio experiri, ac ipsi Judici unica citatione præcedente, mandatum executivum in rem & personam contra eum, pro quo est facta fidejussio vel obligatio, statim elapso prædicto anno, exequendum relaxare, perinde ac si eædem personæ ad id expresse in specie atque efficaciter se obligassent, etiamsi hoc ipsum naturæ & substantiæ contractuum, quorum occasione obligationes hujusmodi initæ fuerint, omnino repugnet & adversetur, aut alias ne quis ad extinguendum, & redimendum census super bonis suis stabilibus venditos, creatos & impositos, cogi aut compelli queat, Apostolicis constitutionibus expresse cautum fuerit.

§. 5. Cæterum hac nostra in perpetuum valitura constitutione prohibemus, ne in posterum sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, vel Cameræ Apostolicæ licentia speciali, ulla Communitas, aut Universitas ex quacumque causa, etiam justissima, urgentissima, & omnino necessaria, & in evidentem utilitatem, aut necessitatem, bona sua immobilia, seu jura percipiendi quoscumque fructus, redditus, proventus, ac introitus annuos, distrahat, vendat, quovis modo alienet, hypothecet, aut super illis census annuos creet, imponat, seu vendat, vel illa alias quam ratione locationis, nec ultra decennium alicui obligationi vel hypothecæ subjiciat, aut supponat, neque etiam mutui, depositi, vel alias quocumque titulo, in rem, nec in personam, immediatè, vel per interpositam personam se obliget, aut quoquo modo ære alieno se obstringat.

§. 6. Pro alio verò quocumque incola, seu originario, vel forensi, aut vicissim, Universitas seu Communitas una pro altera, nequaquam ex quavis occasione, vel causa unquam fidejubeat, aut tanquam principalis alienæ obligationi quoquo modo accedat.

§. 7. Decernentes nihilominus omnes & singulas distractiones, alienationes, hypothecas, fidejussiones, accessiones, etiam cum clausula, principaliter, insolidum, necnon uti principales, & tam personales quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, ac renuntiationes, & pacta de non petendo liberationem & exemptionem hujusmodi, in vim supradicti nostri mandati & præcepti, per dictas Universitates, seu Communitates, earumve Procuratores, aut Magistratus, etiam speciale ad id mandatum habentes, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, cum juramento censurarum, ac mandati executivi, etiam susceptione, & quavis submissione, cautela, & promissione, etiam juncta, ac de non utendo remedio præsentium nostrarum literarum ultro & sponte, seu ad preces & instantiam, ac commodum vel utilitatem aliorum quocumque modo posthac faciendas, sub quibuscumque verborum formulis, & clausulis, etiam efficacissimis & insolitis concipiendas, & instrumenta desuper conficienda, etiam guarentigiata, jurata, vel alias sub dicta forma Cameræ Apostolicæ celebranda, nulla, irrita & invalida, nullius que roboris vel momenti esse, aut fore, nullam fidem facere, neque ullam actionem aut exemptionem, vel officium Judicis, neque obligationem civilem, seu naturalem parere, vel ullum omnino effectum aut vires habere posse: sed neque ipsas Communitates & Universitates, etiamsi id omne quod gestum est in eorum utilitatem versum esse constiterit, ullo modo, aut obligationis, vel juramenti vinculo teneri. Et ita per quoscumque judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Communitates Oratores ad Pont. sumptibus publicis sine licentia mittere queant.

§. 8. Ac ne easdem Communitates, seu Universitates sumptibus minimè necessariis nimium gravari contingat, districtius inrerdicimus, ne qua Communitas, aut Universitas ex prædictis Legatos, sive Oratores ad nos, & Sedem Apostolicam, ex quacumque etiam urgenti, & similiter necessaria, ac utili occasione vel causa sumptibus publicis mittat, neve quis hujusmodi munus obeat, vel suscipiat, nisi prius simili licentia à nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel dicta Camera, ut præfertur, obtenta, revocantes omnes qui ad præsens deputati reperiuntur.

Ampliavit Clem. VIII. ibid.

Contravenientes puniantur, ut hic.

§. 9. Quod si quis Magistratus dictarum Communitatum vel Universitatum fuerit negligens quoad utendum remedio præsentium literarum, & petendum suas Communitates vel Universitates ab ipsa fidejussione vel obligatione eximi & liberari, aut alias contra dictam prohibitionem easdem Communitates, & Universitates, illarumve bona obligare attentaverit, aut Legatos, vel Oratores mittere, seu aliquis munus hujusmodi suscipere sine dicta licentia præsumpserit, eos singulos, qui in culpa fuerint, pœnam nostro & Romani Pontificis, aut Gubernatorum vel Legatorum seu Præsidentium prædictorum arbitrio infligendam eo ipso incurrere volumus.

Pii IV. constit. ista est supra, & Statutum istud est in lib. 3. cap. 31.

§. 10. Literis felicis recordationis Pii Papæ Quarti quoad Communitates aut Universitates, quæ pro suis Dominis temporalibus fidejusserint, aut se obligaverint (quibus nequaquam derogando hæc omnia supradicta addimus) & Statutis novissimis Urbis Romæ, per quæ certa forma obligationibus & contractibus per dilectos filios nostros Senatum, Populumque Romanum celebrandis præscribitur, nihilominus in suo robore permansuris.

Clauſ. derog.

§. 11. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, earumque Communitatibus, Universitatibus, Magistratibus quocumque nomine nuncupatis, & aliis personis, Motu proprio & ex certa scientia, ac de similis potestatis plenitudine, aut consistorialiter ex, vel per modum statuti perpetui, vel inter illos ex una, & nos Sedemque prædictam ex altera partibus initi & stipulati contractus, vel aliàs qumodolibet concessis, approbatis & innovatis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, quæ omnia, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo adversentur, omninò tollimus & annullamus, ac nolumus cuiquam ullatenus suffragari, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumpto adhibenda.

§. 12. Ut autem præsentes literæ amplius innotescant, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate

Ecclesiastica

Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus liberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Hæc conſtitutio in vulgarem ſermonem verſa in conſiliis publicetur, & inviolabiliter obſervetur.

§. 13. Mandamuſque univerſis & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut aliis Baronibus & Domicellis, ac Dominis temporalibus, Nobis & eidem Sedi in temporalibus mediatè vel immediatè ſubjectis, ut in Civitatibus, Terris, Caſtris, Villis, & locis eorum cuique ſubjectis, & conſiliis vel congregationibus generalibus earundem Communitatum & Univerſitatum, præſentium literarum exempla in vulgarem ſermonem verſa quamprimùm publicati, ac deinceps inviolatè obſervari omnino curent.

Dat. P. An. 2. die 30. Sept. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Marcum, pridie Kal. Oct. anno 2.

Anno à Nativitate D. 1586. indict. 14. die vero 16. menſis Octobris, Pontific. Sanctiſſimi D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 2. retroſcripta litera Apoſtolica lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in valvis ſeu portis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, per nos Ioan. Freyle, & Octavium Tagliettum S. D. N. Papæ Curſ. necnon Cancel. Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per eoſdem Curſores.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XLIII. Quod omnes etiam S. R. E. Cardinales beneficia & penſiones Militiæ S. Joannis Hieroſolymitani, etiam ex Sedis Apoſtolicæ proviſione obtinentes, ad ſolutionem jurium communis ærarii omnino teneantur. Receptoreſque propria auctoritate exigere valeant, ex indulto Pii V.

Multa quæ de hac Militia in hoc opere habentur, indicata ſunt ſupra in conſtit. 2. Anaſtaſii IV.

Chriſtianæ.

Edita An. D. 1585. & 1586.

Pius V. cenſuit privileg. a Militia approbaſſe & extendere.

S I X T V S P A P A V.

Ad perpetuam rei memoriam.

ÆQuum arbitramur, & congruum, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu literæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter ſollicita conſiderationis indagine perſcrutans, quantis periculis, quantiſque belſorum turbinibus tunc agitata fuerit Inſula Milivitan. menteque recolens, quam indefeſſe & viriliter dilecti filii Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani Milites, in illa à Chriſtianæ fidei hoſtibus defendenda ſe præſtiterant, dignum, quin potius debitum reputavit, ut ea quæ Romanis Pontificibus illis liberaliter conceſſa fuerant, non ſolum confirmationis ſuæ munimine roborarentur, verum etiam illa quæ ſuam utilitatem & commodum concernerent, ſi minus generaliter facta viderentur, ita extenderet, ut propter illa omnis in poſterum dubitandi materia tolleretur.

Cum itaque caveretur ſtatutis & privilegiis hujus Ordinis, quoſcumque etiam à ſede Apoſt. proviſos, certa jura communi ærario ſolvere, certaſque onera ſubire deberi.

§. 1. Accepto igitur per eundem prædeceſſorem, quod licet alias, ſtabilimentis, uſibus, & naturis Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani hujuſmodi, ſeu privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Hoſpitali, & dilectis filiis illius Magiſtro & Conventui conceſſis, expreſsè cautum fuerat, quod etiam Apoſt. auctoritate, etiam per reſignationem in manibus pro tempore exiſtentis Romani Pontificis factam proviſio ac proviſiones, commendas, ſeu alias diſpoſitiones etiam Apoſtolicas, de præceptoriis, ſeu aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, ſibi pro tempore factas, proſequen. & certa jura vacantia, ſeu mortuaria, aut alias nuncupata, forſan duplicata, communi Hoſpitalis prædicti Theſauro, ſeu alias perſolvere, ac quædam alia tunc expreſſa onera ſubire tenerētur. Quodque de redditibus & proventibus hujuſmodi Præceptoriarum, primo & ſecundo, ac forſan aliis annis provenientibus diſponere, ſeu illos percipere minimè poſſent. ſed illo dicto Theſauro, ac aliàs in uſum & utilitatem Hoſpitalis, ac illius Militum, ſeu menſæ applicari, & pro illius neceſſitatibus ſublevandis, ac tuitione fidei adverſus Turcas, Chriſtiani nominis Hoſtes, diſtribui deberent. Ac inſuper Prioratus, Bajulivatus, Caſtellanias, Empoſtæ, Præceptorias, & alia illius beneficia quæcumque pro tempore quomodolibet obtinentes, certas reſponſiones, ac ordinarias, & extraordinarias impoſitiones eidem communi Theſauro annis ſingulis ſolvere tenerentur. Ipſiſque Prioratibus, Bajulivatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & beneficiis, per obitum ſeu reſignationem, etiam in manibus prædicti Romani Pontificis, aut alias quomodolibet pro tempore vacantibus, illorum fructus, redditus, & proventus, ſi per reſignationem, juxta verò novam reformationem, uſque ad feſtum SS. Jacobi & Philippi, de menſe Maii, ex tunc immediatè ſequentis pro mortuario, & vacantibus ab eodem feſto, uſque ad alium proximum ejuſdem S. Joannis Baptiſtæ, ſeu ut præfertur, SS. Jacobi & Philippi de dicto menſe reſpectivè, eidem Theſauro cederent.

Et nonnulli Sedis Apoſtolicæ proviſiones gratiæ orgu-

§. 2. Cum tamen ſæpè contingeret, nonnullorum petentium ambitionem ita ſe extendere, ut Sedis Apoſtolicæ liberalitate non contenti, etiam ea quæ in magnum dictæ Religionis præjudicium tendere conſpiciebant, à Sede prædicta extorquere, Romanumque Pontificem ob ejus innumeras occupationes, ad aliquas gratias ſibi concedendas impellere non erubeſcerent, quas ſi plenè cognoviſſet, eas profecto illis non conceſſiſſet.

Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, unam S. Jacobi in Platea Nuſſiæ Spoletan. & alteram Sanctiſſimæ Trinitatis Tudertin. reſpectivè diœc. dicti Hoſpitalis Præceptorias tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomēſi, ſub certis modo & forma commēdaverat, & ſeu de illis per ſuas literas providerat, dictuſque Simon, ſub earundem, ſeu aliarum literarum prætextu, per quas ſtabilimentis, uſibus, naturis, privilegiis & indultis prædictis per eundem Pium IV. prædeceſſorem derogatum eſſe prætendebat, fructus earundem Præceptoriarum, & jura illarum ratione dicto communi Theſauro, ut præfertur, debita ſolvere & relaxare recuſaverat & recuſabat, eundem Pium IV. prædeceſſorem, Motu proprio, non ad Magni Magiſtri, aut Conventus, ſeu Hoſpitalis fratrum prædictorum ſibi pro eis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ſuis certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per ſuas in ſimili forma Brevis deſuper confectas literas declaraſſe, per derogationem hujuſmodi aliquod, vel minimum Theſauro hujuſmodi præjudicium afferri noluiſſe, & alia feciſſe, prout in ipſius Pii IV. prædeceſſoris literis pleniùs continetur.

Quod proviſiones dictis & aliis judicatæ clarat.

Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, unam S. Jacobi in Platea Nuſſiæ Spoletan. & alteram Sanctiſſimæ Trinitatis Tudertin. reſpectivè diœc. dicti Hoſpitalis Præceptorias tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomēſi, ſub certis modo & forma commēdaverat, & ſeu de illis per ſuas literas providerat, dictuſque Simon, ſub earundem, ſeu aliarum literarum prætextu, per quas ſtabilimentis, uſibus, naturis, privilegiis & indultis prædictis per eundem Pium IV. prædeceſſorem derogatum eſſe prætendebat, fructus earundem Præceptoriarum, & jura illarum ratione dicto communi Theſauro, ut præfertur, debita ſolvere & relaxare recuſaverat & recuſabat, eundem Pium IV. prædeceſſorem, Motu proprio, non ad Magni Magiſtri, aut Conventus, ſeu Hoſpitalis fratrum prædictorum ſibi pro eis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ſuis certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per ſuas in ſimili forma Brevis deſuper confectas literas declaraſſe, per derogationem hujuſmodi aliquod, vel minimum Theſauro hujuſmodi præjudicium afferri noluiſſe, & alia feciſſe, prout in ipſius Pii IV. prædeceſſoris literis pleniùs continetur.

Pius

Et quæ R. E. nales cia, & nes ob d. Or quam Sede proviſi dictar tionem defun-

§. 3. Attendens itaque dictus prædeceſſor, quanta & quàm gravia diſcrimina dicta Inſula paſſa fuerat, & quam graves Magiſter & Conventus prædicti, tam in illa defendenda quam in Civitate nova per eos conſtructa munienda & reparanda ſubierant expenſas & incommoda, quod ſi ipſi, qui pro expenſis hujuſmodi ſupportandis certa jura, quæ ſuper quibuſcumque dicti Ordinis Prioratibus, Bajulivatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis prædictis exigere conſueverant, ab illorum exactione deſiſterent, illorum vires non parum debilitarentur, conſideranſque:

Quod

§. 4. Quod poſtquam piæ mem. Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, unam S. Jacobi in Platea Nuſſiæ Spoletan. & alteram Sanctiſſimæ Trinitatis Tudertin. reſpectivè diœc. dicti Hoſpitalis Præceptorias tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomēſi, ſub certis modo & forma commēdaverat, & ſeu de illis per ſuas literas providerat, dictuſque Simon, ſub earundem, ſeu aliarum literarum prætextu, per quas ſtabilimentis, uſibus, naturis, privilegiis & indultis prædictis per eundem Pium IV. prædeceſſorem derogatum eſſe prætendebat, fructus earundem Præceptoriarum, & jura illarum ratione dicto communi Theſauro, ut præfertur, debita ſolvere & relaxare recuſaverat & recuſabat, eundem Pium IV. prædeceſſorem, Motu proprio, non ad Magni Magiſtri, aut Conventus, ſeu Hoſpitalis fratrum prædictorum ſibi pro eis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ſuis certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per ſuas in ſimili forma Brevis deſuper confectas literas declaraſſe, per derogationem hujuſmodi aliquod, vel minimum Theſauro hujuſmodi præjudicium afferri noluiſſe, & alia feciſſe, prout in ipſius Pii IV. prædeceſſoris literis pleniùs continetur.

§. 5. Idem Pius V. prædeceſſor, tam Pii IV. prædeceſſoris hujuſmodi veſtigiis inhærens, quàm præmiſſis de cauſis motus, omnia & ſingula in ejuſdem Pii IV. prædeceſſoris literis contenta approbans & confirmans, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjiciens, omneſque & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui forſan interveniſſent in eiſdem ſupplens, necnon quarumcumque litium inter venerabiles fratres noſtros, tunc ſuos, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Religionem prædictam pendentium ſtatus & merita, & in qua pendebant inſtantia, pro expreſſis haberi volens, Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſub dat. videlibet duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus ſui anno ſecundo, decrevit & declaravit, omnes & ſingulos Prioratus, Bajulivatus, Caſtellanias, Præceptorias, & alia beneficia hujuſmodi, ſeu illorum membra, & ab illis dependentia obtinentes, & ab illis regreſſus, acceſſus, coadjutorias, & alias gratias,

tias, tam à Sede Apoſt. quàm quavis auctoritate conceſſas habentes, necnon illorum fructus, & proventus, aut alia jura loco penſionis annuæ, ſeu penſiones ipſas, ſuper eorundem fructibus redditibus, & proventibus, quavis de cauſa impoſitas, & imponendas percipientes, pro rata fructuum, & penſionum eorundem de omnibus, & ſingulis annatis, vacan. mortuariis, & aliis quibuſcumque juribus per eos dicto communi Theſauro quomodolibet debitis ſatisfacere, nec quaſcumque literas ſtatutorum, ſtabilimentorum, uſuum, ac privilegiorum, indultorum, etiam quod præceptoriarum fructus, redditus, & proventus, & aliorum dicti. Hoſpitalis beneficiorum, pro primo, & ſecundo annis, vel alias communi Theſauro dicti Hoſpitalis, pro mortuariis, ſeu aliis cauſis applicati eſſent, & eſſe cenſerentur, ſeu applicari deberent.

§. 6. Dictique Hoſpitalis Præceptores, ſeu Receptores, aut alii pro eis Agentes, illos propria auctoritate exigere, & percipere, ac interim poſſeſſionem Præceptoriarum, & beneficiorum prædictorum, nomine dicti Hoſpitalis apprehendere, & retinere, ac hujuſmodi fructus de facto exigere, & alias de illis, certis modo, & forma tunc expreſſis diſponere poſſent, diſponendi, vel aliis illorum totali inſertione, vel cum decreto, quod penſiones ipſæ à quocumque onere mortuario, & paſſagio, vel alias quomodolibet nuncupato, quavis etiam Apoſtolica, ſeu Magni Magiſtri dicti Hoſpitalis pro tempore exiſtentis, auctoritate exempti eſſent, vel titulares beneficiorum, ratam partem ipſos penſionarios tangentem, pro ſolutione penſionis hujuſmodi ſibi retinere valerent, & ad ſolutionem penſionis hujuſmodi minimè tenerentur, ac alias hujuſmodi titulares renuntiaſſent, onuſque illam ſolvendi in ſe ſuſcepiſſent, in quibuſcumque gratiis, commendis, proviſionibus, regreſſibus, acceſſibus, ingreſſibus, coadjutoriis, cæteriſque diſpoſitionibus de Prioratibus, Bajulivatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis hujuſmodi quovis modo, etiam apud eandem Sedem vacantibus, necnon fructuum, & penſionum hujuſmodi reſervationibus, per eum, etiam Motu ſimili, & quorumvis etiam Imperatoris, vel Regum intuitu, ac etiam quibuſvis eatenus factis, & in poſterum faciendis, quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, etiam forſan Cardinalatus honore, & officio fungentibus, per eum quomodolibet eatenus conceſſis, & in poſterum concedendis derogatorias, ac deſuper confectas, & pro tempore conficiendas literas Apoſtolicas, etiam quaſcumque generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores, & inſolitas clauſulas, necnon irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentia, perſonas, quibus Prioratus, Bajulivatus, Caſtellaniæ, Præceptoriæ, ſeu ab illis dependentia beneficia prædicta, aut illorum membra collata, ſeu ad vitam commendata fuerant, ſeu fructus, redditus, & proventus, aut penſiones annuæ reſervatæ, & aſſignatæ fuerant, aut in quorum favorem de illis diſpoſitum extiterat, vel illæ commendarentur, ſeu conferrentur, aut fructus, vel penſiones reſervarentur, & aſſignarentur, vel alias diſponerentur, à ſolutione, & præſtatione fructuum, cenſuum, paſſagiorum, annatarum, vacationum, & mortuariorum, aut aliorum, quorumcumque jurium, ſeu reſponſionum, aut ordinariatum, vel extraordinariarum impoſitionum, vigore dictorum ſtabilimentorum, & privilegiorum debitorum, in toto, vel in parte eximere, vel liberare, aut alias communi Theſauro Hoſpitalis hujuſmodi, ſeu illius juribus in aliquo præjudicaſſe, nec per illas præjudicatum, ſeu præjudicium aliquod generatum fuiſſe, vel eſſe, vel in poſterum fore, ſed derogatorias ipſas, ad effectum validitatis collationum commendarum, & aliarum diſpoſitionum hujuſmodi dumtaxat, proceſſiſſe, & ſuffragari debuiſſe, illaſque in quantum communi Theſauro, & illius juribus in aliquo præjudicaſſent, aut præjudicarent, à ſe, & Sede Apoſtolica, per occupationem, & circumventionem, præter, & contra voluntatem ſuam extortas, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, & in poſterum fore, illiuſque non obſtantibus, omnes, & ſingulas hujuſmodi derogationes, tunc, & pro tempore habentes, & proſequentes, etiamſi à jurisdictione Magni Magiſtri & Conventus prædictorum, & aliorum eorumcumque Judicum Apoſtolica auctoritate prædicta exempti, ac ei & Apoſt. Sedi immediatè ſubjecti eſſent, ad exhibitionem & relaxationem fructuum, ac penſionum hujuſmodi, ut præfertur, eidem communi Theſauro faciendam teneri, & adſtrictos fore, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi proviſiones commendarum, & regreſſus, acceſſus, coadjutoriæ, & aliæ diſpoſitiones, necnon fructuum & penſionum reſervationes, non à Sede Apoſt. ſed à Magiſtro & Conventu prædictis emanaſſent, & ad id etiam per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, cogi & compelli poſſe.

Clauſulæ dicta ſub cõſtitutione præmunitas apposuit.

§. 7. Literaſque tunc deſuper conficiendas, & in eis contenta quæcumque, nullo unquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis ſuæ defectu, notari vel impugnari, minuſve ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus & limitationibus ſimilium gratiarum comprehendi ullatenus poſſe, ſed quoties illæ emanarent, toties in priſtinum & validiſſimum, ac eum in quo antequam illa emanarent ſtatum, reſtitutas & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub quacumque data per Magiſtrum & Conventum benè viſa, toties quoties opus eſſet, conceſſas eſſe cenſerentur. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum ſacri Palatii Apoſtolici, Auditores, ſublata eis & eorum, cuilibet aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiri & interpretari debere, & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decrevit. Et nihilominus pro potiori cautela, ſupradictas & alias derogatorias clauſulas in quibuſcumque literis appoſitas, in quantum communi Theſauro hujuſmodi, quoad præmiſſa præjudicare videbantur, revocavit, caſſavit, irritavit, & annullavit, ac toties quoties conceſſa eſſent, quod jure vacantia, & mortuaria, ratione gratiarum, per eum & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, conceſſa, quod ea quæ ſuum tempus nondum effluxerant tantum, toties pro nullis & infectis haberi, nullamque prorſus in judicio vel extra, fidem facere, vel effectum ſortiri debere, & conſtitutionem ſuam de non tollendo jure quæſito adverſus tunc conficiendas literas, prædictas, locum ſibi vendicare non poſſe, ac illis minimè ſuffragari voluit.

Clauſulas contrariorũ derogatorias addidit.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Prioratuum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Et quia hac Pii V. conſtitutio, ejus ſuperveniente obitu non fuit expedita inde hic põr, eam validat à die data.

§. 9. Ne autem de decreto, declaratione, revocatione, caſſatione, irritatione, annullatione, voluntate & derogatione dicti Pii Prædeceſſoris, pro eo quod ſuper illis, ipſius prædeceſſoris ejus ſuperveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ac Magnus Magiſter, Conventus, & fratres, ſeu Milites Hoſpitalis prædicti illarum fruſtrentur effectu; volumus, & Apoſt. auctoritate decernimus, quod decretum, declaratio, revocatio, caſſatio, irritatio, annullatio, voluntas, & derogatio dicti Pii V. prædeceſſoris, à dicta die duodecima Kal. Aprilis ſuum ſortiantur effectum perinde ac ſi ſuper illis, ipſius prædeceſſoris literæ ſub ejuſdem diei data, confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plenè decretum, declarationem, revocationem, caſſationem, irritationem, annullationem & derogationem dicti Pii V. prædeceſſoris ubique ſufficiat, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executoreſque d. ſui ad d. conſtitutionis.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo,

piſcopo Toletano, & Epiſcopo Pariſienſi, ſive eorum officialibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. generali auditori per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque valere decernentes, ac pro tempore exiſtenti Magno Hoſpitalis Magiſtro, Conventui, & fratribus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia ab omnibus quos illa concernunt, integrè & inviolabiliter obſervari, illoſque eis pacificè & quietè uti, frui, & gaudere. Non permittentes eos aut eorum aliquem, contra earundem præſentium tenorem quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus omnibus ſupradictis.

Dat. P. A. 1. die 1. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Maii 1585. Pontific. noſtri anno primo.

Sequitur alia conſtitutio, quæ præcedentem ampliat.

Edita A. D. 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Univerſis & ſingulis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis in quibuſvis nobis & Romanæ Eccleſiæ immediatè ſubjectis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, etiam de latere Legatis, ac ſingularum Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum hujuſmodi Gubernatoribus aliiſque in eis jus dicentibus, & juſtitia Miniſtris, necnon quorumcumque Regum, Ducum, Marchionum, & aliorum Chriſtianorum Principum Magiſtratibus & officialibus, ac eorum cuilibet: ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Receptores hujus Militiæ pro conſecutione jurium communis Ærarii, poſſeſſionem beneficiorum, &c. capere ſolum.

§. 1. CUm ſicut accepimus ſæpius contingat, ut Receptores Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, in ſingulis illius Prioratibus pro tempore deputati, Prioratus, Bajulivatus, & Præceptorias dicti Hoſpitalis, ac alia beneficia per fratres ejuſdem Hoſpitalis obtineri ſolita, tam per ipſos fratres quàm ex conceſſione, ſeu diſpenſatione Apoſtolica per clericos ſæculares, in titulum, aut commendam, aut alias pro tempore obtenta, ob non ſolutionem paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum jurium per eos communi Theſauro prædicti Hoſpitalis pro tempore debitorum, ad manus ſuas, juxta formam ſtabilimentorum & laudabilium conſuetudinum dicti Hoſpitalis, ac privilegiorum & indultorum Apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum recipere, & uſque ad integram paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium & mortuariorum, ac aliorum jurium prædictorum ſatisfactionem, pro dicto Hoſpitali, ſeu communi Theſauro retinere, ac ad hujuſmodi effectum, poſſeſſionem Prioratuum, Bajulivatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum præfatorum capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, proventus percipere, colligere & levare, ſeu Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias & beneficia hujuſmodi, eorumque fructus, redditus & proventus aliis locare & arrendare habeant.

Mandat Epiſcopis omnes & Principes ut faveant & aſſiſtant.

§. 2. Nos cupientes quod Præceptores prædicti officium ſuum contra fratres, & alios non ſolventes prædictos liberè exercere, & facultatibus eis per Sedem Apoſtolicam contra eoſdem non ſolventes conceſſis, ſine aliqua difficultate uti poſſint: Vos & veſtrum quemlibet per præſentes requirimus, vobis videlicet nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna diſtrictè præcipientes & mandantes: Vos verò qui nobis ſubjecti non eſtis in Domino hortantes, quatenus vos & veſtrum ſinguli quoties pro parte Præceptorum præfatorum, ſeu alicujus eorum, aut Procuratorum ſuorum, vel pro eis Agentium deſuper requiſiti fueritis, per vos, vel alium, ſeu alios brachium veſtrum ſæculare eiſdem Receptoribus, ſeu Procuratoribus vel Agentibus, ad hoc ut Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias & beneficia prædicta, juxta ſtabilimenta & conſuetudines, ac privilegia & indulta hujuſmodi, quoties illis locus fuerit, ad manus ſuas recipere, & uſque ad integram paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum jurium prædictorum ſatisfactionem, pro Hoſpitali, ſeu Theſauro prædicto retinere, ac ad hujuſmodi effectum poſſeſſionem Prioratuum, Bajulivatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, & proventus percipere, colligere & levare, vel Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, beneficia, ac eorum fructus, reditus, & proventus hujuſmodi plus offerentibus locare & arrendare, necnon cenſus, ſeu affictus annuos locationum & arrendationum hujuſmodi exigere pro rata debiti poſſint ſtatim & incontinenti, omni dilatione, ſeu exceptione remota, præſtetis & exhibeatis, præſtarique & exhiberi faciatis.

Contradictores §. 3. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac quibuſvis proviſionibus, ſeu commendis, aut aliis diſpoſitionibus per nos & Sedem Apoſt. de eiſdem Prioratibus, Bajulivatibus, Præceptoriis, & beneficiis, quibuſvis perſonis dicti Hoſpitalis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis exiſtentibus pro tempore factis, necnon omnibus illis, quæ privilegiis & indultis prædictis conceſſum fuit non obſtare, quæ patentibus pro ſpecialiter & expreſsè repetitis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumpti credatur. §. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. die Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 3. Octob. 1586. Pont. noſtri anno ſecundo.

Erectio officii Commiſſariatus Rev. Cameræ Apoſt. in officium perpetuum vacabile, cum juriſdictionis, emolumentorumque & indultorum conceſſione. X

Hodie hoc officium non eſt perpetuum, ſed ad nutum Pont. Commiſſarius deputatur. Et de ejus munere, & auctoritate, vide ſupra in Pii IV. conſtit. 55. Romanus, *& Pii V. conſt.* 70. Cùm de literis, *& in alia conſt.* 51. Attendentes, *& infra in hujus Pont. conſtitut.* 56. Non ſine.

Et in ſpecie quod in cauſis cambiorum illicitorum in Urbe contractorum, ad ejus inſtantiam procedatur, vide ſup. in Pii V. conſtit. 1. *Cum ſicut*, in 2. tom.

Edita *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœm. AD excelſum univerſalis Eccleſiæ culmen, nullis noſtris meritis, ſed ſola Dei benignitate ſublevati, in eam curam cogitationemque ex paſtoralis officii noſtri debito propenſius incumbere nos convenit, ut Camera Apoſt. à rerum ſuarum jacturis ſarta tectaque præſervetur, & quæ pro feliciori illius jurium tuitione, negotiorumque proſecutione, ac officiorum ad id inſtitutorum decore & ſtabilimento ſunt maximè profutura, noſtris auſpiciis ordinentur, ipſaque officia egregiorum virorum prudentiæ & induſtriæ commiſſa perſonis votivis jugiter proficiant incrementis.

§. 1. Cum itaque pro tempore exiſtenti dictæ Cameræ Commiſſario generali graviorum ipſius Cameræ negotiorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera in rebus & juribus ad eam ſpectantibus plurimum damni & incommodi patiatur, expedienſque ſit ut pro negotiorum, rerum, & jurium eorundem votiva directione, proſecutione, & defenſione officium Commiſſariatus hujuſmodi, quod dilectus filius Joannes Bernardinus Piſcina, ad id à nobis ad beneplacitum noſtrum deputatus, ab initio noſtri Pontificatus uſque huc obtinuit, ſeu exercuit, aliquo certo & firmo ſtatu conſtituatur, illudque pro tempore obtinens non amovibilis, ut

ut hactenus, ſed donec officium ipſum per ejus ceſſum, vel deceſſum, aut alias vacet, perpetuus exiſtat, ac ſpeciali honoris, & dignitatis prærogativa fruatur. Nos qui nuper dictum Jo. Bernardinum in Civitatis noſtræ Nurſiæ pro nobis, & S. R. E. Gubernatorem in temporalibus conſtituimus, præmiſſorum conſideratione, & certis aliis cauſis inducti, ejuſdem Cameræ indemnitati, & utilitati, ac officii Commiſſariatus hujuſmodi ſtabilimento, & incremento, prout ſollicitudinis noſtræ partes requirunt, conſulere, & quæ ad illud pertinent, quibuſvis facultatibus, & gratiarum muneribus potiri debeat, plenius explicare volentes, necnon beneplacitum noſtrum præfatum harum ſerie revocantes, illudque ceſſare, & expirare decernentes.

§. 2. Motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine officium Commiſſariatus hujuſmodi in officium perpetuum, adinſtar Clericatuum dictæ Cameræ, & aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabile, pro uno Clerico vitæ, ac morum probitate prædito, & utriuſque, vel alterius jurium Doctore non conjugato, futuro ejuſdem Cameræ Commiſſario generali, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus.

§. 3. Ac ipſi Commiſſario generali pro tempore exiſtenti omnes ad ejus officium hujuſmodi pertinentes, & illi per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dictamque Sedem, cæteris omnibus, & ſingulis aliis Commiſſariis conceſſas facultates, juriſdictiones, & prærogativas.

§. 4. Ac etiam eas facultates, præcipuamque curam, & adminiſtrationem Archivii ſcripturarum dictæ Cameræ, ita ut ſine expreſſa ejuſdem Commiſſarii licentia aliquæ ſcripturæ ad Cameram præfatam ſpectantes ex ipſo Archivio extrahi, ac earum exempla intra eandem Cameram aliiſque illius Cameralibus dari, & conſignari non poſſint, ipſiuſque Archivii Archiviſtæ, & Miniſtri, nunc & pro tempore exiſtentes, illi de dicto Archivio, ac omnibus ejus ſcripturis rationem reddere, & ejus ordinationes, ac mandata, necnon ſtatuta, & decreta, quæ per eum pro bono gubernio, & regimine dicti Archivii pro tempore fieri contigerit, obſervare omninò teneantur.

§. 5. Necnon plenam, & liberam facultatem omnes, & ſingulas alias ſcripturas ad Cameram præfatam ſpectantes, & extra Archivium huiuſmodi, in quocumque loco, vel penes quoſcumque exiſtentes recuperandi, ac contra quoſcumque eaſdem ſcripturas indebitè decernentes, ac ſcientes, & non revelantes, eos à quibus detinentur pro illarum recuperatione, tam in Urbe, quàm in omnibus Terris, & locis Sedi Apoſtolicæ mediatè, vel immediatè ſubiectis, Civitate noſtra Bononienſi etiam comprehenſa, ſummariè, manu regia, & via executiva, telaque iudiciaria omiſſa, etiam per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam iuxta conſtitutiones felic. record. Julii II. & Julii III. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra dictas ſcripturas indebitè detinentes, & occultantes, aut ſcientes, & non revelantes, non tamen privativè quoad alios, quibus per dictas conſtitutiones fuerit huiuſmodi facultas tributa, procedendi. Præterea ſuper præmiſſis illas facultates, quas piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter olim pro recuperatione ſcripturarum Cameræ, & Sedis præfatarum bon. mem. Carolo de Graſſis Epiſcopo Montis Flaſconenſis, & quas Honuphrio Camaiano dictæ Cameræ Præſidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motus proprii ſub dat. videlicet 14. Kalend. Septembris, Pontificatus ſui anno 3. conceſſerat.

§. 6. Ac etiam facultatem contra Prælatos, & Clericos poſſeſſionem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcumque, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, abſque literarum Apoſtolicarum ſuper proviſionibus, commendis, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus ſibi de illis dicta Apoſtolica auctoritate factis, expeditione, præterquam vigore Brevis de eorumdem poſſeſſione nomine dictæ Cameræ capienda apprehendentes, & in illis ſe quomodolibet immiſcentes, ſimiliter ſummariè, etiam via executiva, ac per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas in Julii II. & Julii III. prædeceſſorum, & aliorum Romanorum Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus deſuper editis contentas, & alias juxta hujuſmodi conſtitutionum tenorem, ſine tamen præjudicio facultatum ejuſdem Cameræ generali Theſaurario ſuper fructibus malè perceptis conceſſarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate, & tenore præfatis concedimus.

Portionem confuetam panis, &c. necnon ſalaria, regalia & alia emolumenta concedit.

§. 7. Necnon eidem Commiſſariatus officio, ut præfertur erecto, pro ejus dote, & illud pro tempore obtinentis ſuſtentatione portionem panis, vini, eſculentorum, & aliarum rerum per ipſius Cameræ Commiſſarium generalem pro tempore exiſtentem, dietim ex Palatio Apoſtolico percipi, & ei præſtari ſolitam, cum ea integritate, qua ipſe illam percipiebat, & percipere poterat, necnon omnia, & ſingula jura, regalia, ſalaria, redditus, proventus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcumque, ordinaria, & extraordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commiſſarius pro tempore exiſtens, quocumque titulo, vel cauſa, ac undecumque, & quomodocumque habere, conſequi, lucrari, frui, potiri, percipere conſuevit, ſeu etiam potuit, & debuit, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris ſint, vel fuerint, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuò applicamus, & appropriamus.

Referendarium utriuſque Signaturæ, ipſum Commiſſarium creat, & Referendariorū, & Familiarium, necnon & Clericorū, & Cameræ lium privilegia Commiſſario tribuit.

§. 8. Ipſumque Commiſſarium pro tempore exiſtentem in noſtrum, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis verum, indubitatum, & non fictum familiarem, & continuum Commenſalem, domeſticum, ac utriuſque Signaturæ noſtræ Referendarium, auctoritate, & tenore ſimilibus creamus, & conſtituimus, ac deputamus, aliorumque noſtrorum, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarium, continuorum commenſalium, ac Prælatorum domeſticorum, & utriuſque Signaturæ præfatæ Referendariorum numero, & conſortio favorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiari, continuo Commenſali, & Prælato domeſtico, ac utriuſque Signaturæ hujuſmodi Referendario haberi, & reputari volumus, & mandamus, ſibique in quibuſcumque impetrationibus, conceſſionibus, & literis, tam gratiam, quàm juſtitiam concernen. ſe noſtrum, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarem, continuum Commenſalem, & Prælatum domeſticum, ac utriuſque Signaturæ hujuſmodi Referendarium nominare, & inſcribere, ac ab aliis nominari, & inſcribi facere, habitumque, & inſignia Referendariorū utriuſque Signaturæ hujuſmodi geſtare, & deferre, ac in utraque ſignatura continuò intervenire, & aſſiſtere, necnon omnibus, & quibuſcumque præfata, ac prorſus ſimilibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, conceſſionibus, & gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, quibus cæteri familiares, continui Commenſales, ac Prælati, & Referendarii præfati, necnon dictæ Cameræ Clerici, Præſidentes, & alii Camerales, de jure, ſtatuto, conſuetudine, vel aliquo ſpeciali privilegio, ſeu aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, tam in judicio, quam extra ubicumque locorum, abſque ulla prorſus differentia, non ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter, in omnibus, & per omnia, ac ſi illa officio Commiſſariatus hujuſmodi, illudque pro tempore obtinenti ſpecialiter, & expreſsè per præſentes conceſſa fuiſſent, uti, potiri, & gaudere.

Indultum circa penſiones tribuit.

§. 9. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, ſeu utriuſque, vel alterius ſignaturæ hujuſmodi Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonicus, ſeu perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, ad id per ipſum Commiſſarium pro tempore exiſtentem eligendus, ſeu eligenda, quaſcumque penſiones annuas ſuper quarumvis menſarum Epiſcopalium, vel Archiepiſcopalium, ſeu aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, redditibus, proven

proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, ſeu illarum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, & diſtributiones hujuſmodi, eidem Commiſſario pro tempore exiſtenti Apoſtolica auctoritate reſervatas, & reſervata, uſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera, in dicta Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo, de ipſius Commiſſarii pro tempore exiſtentis expreſſo conſenſu caſſare, & extinguere, ac poſtquam caſſatæ, ſeu caſſata fuerint, alias ſimiles penſiones annuas ſuper eiſdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & diſtributionibus, ſeu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujuſmodi, uſque ad ſummam præfatam uni, vel pluribus perſonis ad id per eum nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, eiſdem modo, & forma, ac cum clauſulis, decretis, & ordinationibus, quibus ipſi Commiſſario pro tempore exiſtenti reſervatæ, ſeu reſervata fuerint, etiam abſque conſenſu ſolvere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi, dicta auctoritate reſervare, conſtituere, concedere, & aſſignare, ac etiam transferre liberè, & licitè valeat: reſervationeſque, & tranſlationes penſionum, ſeu fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum hujuſmodi, vigore præſentium faciendæ valeant, pleniamque roboris firmitatem obtineant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi per nos, ſeu pro tempore exiſtentem Rom. Pont. de conſenſu ſolvere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi factæ fuiſſent, auctoritate, & tenore præfatis concedimus, & indulgemus.

Habitum & locum in Camera, & aſſibus Cameralibus, viſitationibuſque carcerum, & capella, & conſiſtoriis, & aliis actibus publicis aſſignat.

§. 10. Inſuper ſtatuimus, & ordinamus, quod officium commiſſariatus hujuſmodi pro tempore obtinens in Camera præfata, aliiſque actibus Cameralibus, & carcerum viſitationibus, habitum per Clericos, Præſidentem, & alios Prælatos Camerales deferri ſolitum geſtare, & in Camera præfata immediatè poſt ipſum Præſidentem, ac in carcerum viſitationibus poſt Clericum carcerum Præſidem, in Capella autem Pontificia, & Conſiſtoriis publicis, necnon proceſſionibus, equitationibus, aliiſque actibus, tam publicis, quàm privatis in loco Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac dictæ Cameræ Clericis aſſignato immediatè poſt illos ſedere, & incedere debeat.

Hodie uſ inveniſ. Viſitationibus carcerum.

Reſignandi facultatem concedit.

§. 11. Dictumque officium Commiſſariatus in favorem cujuſcumque perſonæ, ut præfertur qualificatæ, quandocumque ſibi placuerit reſignare, ac reſignationis hujuſmodi receptio, vel admiſſio per Roman. Pontif. ex quavis cauſa denegari, vel differri, neque pro ſignatura conceſſionis ejuſdem per hujuſmodi reſignationem vacantis quicquam ultra ſummam centum florenorum auri de Camera, ab eo cui de illo ſic vacante providebitur, exigi poſſit, quodque literæ Apoſtolicæ ſuper ſupplicatione conceſſionis dicti officii Commiſſariatus conjiciendæ, etiamſi in ea de officio Referendariatus hujuſmodi nulla eſſet facta mentio, nihilominus expediantur, tam in Cancellaria præfata, quàm per Cameram ſecretam, cum expreſſione conceſſionis dicti officii Referendariatus: neque poſſit, aut debeat per noſtrum, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. Datarium, ſeu quemcumque alium pro ſignatura hujuſmodi ſupplicationis, licèt vim conceſſionis duorum officiorum, Commiſſariatus videlicet, & Referendariatus hujuſmodi habeat, aliquid ultra id quod ſuperius eſt expreſſum, omninò exigi, ſed ſicut per conceſſionem Commiſſariatus venit pariter conceſſio Referendariatus officiorum hujuſmodi, ſic per unicam ſolutionem ſignaturæ ſuperſcriptam ſit integrè ſatisfactum, quaſi de unica conceſſione.

Expeditiones pro Commiſſario gratis fieri juſſit.

§. 12. Ulterius, quod omnes, & ſingulæ literæ Apoſtolicæ ſub plumbo, ac etiam in forma Brevis, tam ſuper præſentibus, quàm aliis quibuſcumque gratiis, indultis, facultatibus, & conceſſionibus, tam gratiam, quàm juſtitiam concernen. per præfatum Commiſſarium pro tempore exiſtentem, à nobis, & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede præfata pro tempore impetratis, ſeu etiam Motu ſimili conceſſis, omnibus, & ſingulis Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ præfatarum officiis, necnon plumbo, & regiſtro, ac ubilibet gratis, & abſque annatarum communium, jocalium, & aliorum quorumcumque jurium, & taxarum ſolutione, adinſtar Clericorum ejuſdem Cameræ expediri, & Reſcribendarius ad taxandas literas Apoſtolicas, cum ſubſcriptione gratis pro perſona Commiſſarii generalis Cameræ Apoſtolicæ ſubſcribere, & tam ipſe, quàm alii Scriptores, Abbreviatores, & Sollicitatores literarum Apoſtolicarum, necnon Cubicularii, Scutiferi, & quicumque alii dictæ Curiæ officiales expeditioni literarum hujuſmodi pro tempore Præſidentes, & Miniſtri, etiam in annatis communibus, jocalibus, & aliis juribus Cameræ hujuſmodi participantes, eaſdem literas perſonam dicti Commiſſarii concernentes, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis, & ſuſpenſionis ſuorum officiorum, necnon perceptionis emolumentorum eorundem pœnis per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere, vel concedere noluerint, eo ipſo incurrendis, abſque alio noſtro aut ſucceſſorum noſtrorum, & Sedis præfatæ ulteriori mandato, omninò gratis, & abſque aliqua annatarum, jocalium, vel aliorum jurium prædictorum ſolutione, & exactione, in omnibus, & per omnia uſque ad plumbum, & alia neceſſaria incluſivè, omni contradictione ceſſante expediri, ac ſubſcribi, & expediri facere, & permittere debeant, & teneantur.

Joſſr. mellii Sign. vend. ficium miſſa eum Clini emol. præd. ejus conc.

Hodi ditur tum non ad v.

§. 13. Ut autem officium Commiſſariatus hujuſmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus jugiter incumbat, cujuſque virtus, & induſtria nobis præcipuè ſit cognita, quanto citius concedatur, de dilecti filii magiſtri Joffredi Lomellini Clerici Januenſis V.I.D. & in utraque Signatura noſtra Referendarii, ac Prælati noſtri domeſtici, ſumma fide, integritate, probitate, & doctrina plurimùm in Domino confidentes, ipſumque Joffredum à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, necnon erectionis, & inſtitutionis Commiſſariatus generalis, ac quorumcunque aliorum officiorum prædictorum, necnon privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum, illis ac eorum ſingulis conceſſorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores, juriumque regalium, ſalariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis, & vini, eſculentorum, & aliarum rerum per pro tempore exiſtentes Commiſſarios generales dictæ Cameræ percipi ſolitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili eidem Joffredo officium Commiſſariatus hujuſmodi à primæva ejus erectione ſic vacans, per eum quoad vixerit, ad inſtar aliorum officiorum Sedis, & Curiæ prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum portione panis, & vini, eſculentorum, & aliarum rerum ex dicto Palatio, ut præmittitur, percipi ſolita, ac aliis annexis; necnon omnibus, & ſingulis juribus, jocalibus, regalibus, ſportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, juriſdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, & facultatibus ſupraſcriptis, & quibuſcumque aliis Commiſſariis generalibus dictæ Cameræ Apoſtolicæ hucuſque conceſſis, & aſſignatis, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & aſſignamus, ipſumque Joffredum ad officium Commiſſariatus hujuſmodi, ejuſque liberum exercitium, ac omnia, & ſingula ſupradicta, ex nunc recipimus, & admittimus, ac per eos ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, recipi, & admitti, receptum & admiſſum, in eis quoad vixerit minuteneri, ſibique de eiſdem integrè reſponderi debere volumus, & mandamus.

§. 14. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati non

non fuerint, vel ex quavis alia causa, quantumvis legitima, urgenti & juridica, etiam necessariò exprimen. notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque jus, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & eum in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, & plenariè, etiam sub quacumque data per Joffredum ejusque hæredes ac successores prædictos eligenda reintegratas, ac de novo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & ipsam Cameram ex una, ac Joffredum ejusque hæredes & successores prædictos ex altera partibus, ritè & rectè initi & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuò obtinere, dictamque Cameram, Joffredum, ejusque hæredes & successores prædictos in juribus hujusmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri; ac obligatam esse & fore.

§. 15. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. Quocirca venerabilibus fratribus Amerin. & Materan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joffredi, ejusque successorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in prædictis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Joffredum ejusque hæredes & successores prædictos illis pacificè frui & gaudere, non permittentes ipsos vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 17. Non obstantibus præmissis, ac de præstando consensu in pensionibus, & jure quæsito tollendo, &c. & gratiis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, ac etiam in crastinum assumptionis cujusque Romani Pontificis ad summi Apostolatus apicem edendis, necnon fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu Judices à Sede prædicta deputati, extra Civitatē vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon quatenus opus sit recol. mem. Symmachi & Innocentii Tertii, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ac etiam in nostris de rebus Ecclesiæ, seu Cameræ & Sedis prædictarum non alienandis, necnon super reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, aliisque constitutionibus & ordinationibus, tam Apostolicis quam in Provincialibus, Synodalibus & Generalibus Conciliis specialiter vel generaliter, contra præmissa vel eorum aliqua quomodolibet editis & edendis, necnon Ecclesiarum & Monasteriorum, in quibus beneficia hujusmodi forsan fuerint, ac Ordinum, Militiarum, & Hospitalium, etiam quorum illa extiterint, necnon Cameræ Urbis, officiorum, & Collegiorum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Præsulibus, Capitulis, Conventibus, Officialibus, Appellatoribus, & quibusvis aliis personis, etiam per modum statuti, ac inita & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac quantocumque tempore innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 18. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, concessionum, applicationis, appropriationis, creationis, constitutionis, deputationis, aggregationis, voluntatis, mandatorum, indulti, statuti, ordinationis, absolutionis, receptionis, admissionis, declarationis, donationis, remissionum, obligationis, hypothecationis, condonationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. *Sanctio pœnalis.*

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1586. quarto Idus Octobr. Pont. nostri anno 2. *Dat. P. A. a. die 12. Octob.*

Die 7. Ianuarii 1587. suprascripta litera Apostolica præsentata fuerunt in plena Camera Apostolica, & successivè admissa ac registrata lib. primo Signaturarum S. D. N. penes me infrascriptum dictæ Cameræ Not. *Admissio & registratio in Cam. Apost.*

Tydeus de Marchis.

Damnatio contractuum Societatis, securitatem capitalis, aut certam responsionem, aut aliter usurariam pravitatem continentium. XLV.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1586.*

DEteſtabilis avaritiæ ingluvies, & insatiabilis lucrandi cupiditas malorum omnium radix, usque adeò excæcat mortalium mentes, ut multi avidè lucro inhiantes, in laqueos & insidias diaboli miserè incidant; irrepit enim versutè & callidè antiquus humani generis hostis per varios dolos & fallacias, & incautos homines quæstus dulcedine captos ac delinitos opprimit, atque eò perducit, ut seipsos in usurarum voraginem, Deo hominibusque odiosam, sacris canonibus damnatam, & Christianæ charitati contrariam fœdè immergant, & dum vanas & terrenas divitias quærunt, veras ac cœlestes amittant, sicuti nuper cum magno dolore *Compendia pactorum illiciterum, qua in contractibus societatum apponi consuevit.*

audivimus, hoc malum in quasdam Provincias pervasisse. Nam multi speciosum & honestum societatis nomen suis sceleratitiis contractibus prætexendo, hoc quasi colore & fuco mercatoribus, opificibus, negotiatoribus, & aliis personis, super eorum mercibus, officinis, tabernis pannariis, aliisque rebus ac bonis, pecunias suas, aut alias res societatis nomine conferunt, vel greges armenta, aut certa animalia agricolis, seu terrarum cultoribus, pastoribus, aliisque rusticis, seu quibusvis personis dant in societatem, sive ad soccidam, ut vocant, ea conditione, ut sors ipsa, seu caput, quod vulgò dicitur capitale, tam pecuniarum quam animalium & rerum, salvum semper & integrum existat pro eo, qui non industriam aut operas, sed pecunias, animalia, aut res hujusmodi in societatem confert, utque omne periculum & damnum ab altero socio recipiente sustineatur, contra æquitatem & societatis justitiam diversimodè pacisc untur, eosdemque socios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes & egenos, suoque labore & industria victitantes, ad sortem, seu capitale restituendum, quicumque tandem casus, & rerum eventus consequatur, pacto & obligatione obstringunt, simulque etiam certam lucri quantitatem & summam, veluti tot pro quolibet centenario, in singulos annos aut menses per alterum socium, durante societate solvendam præfiniunt, ac præscribunt, eamque summam & quantitatem non subductis rationibus accepti & expensi, quod in codices, seu tabulas Societatis referri solet, neque facto calculo vel computo, pro ipsius lucri vel damni modo variabilem, sed laborem & curam computandi & calculandi se invicem remittere & renuntiare asserentes, quovis tempore certam constituunt.

Damnatio illicitarum pactionum in societatibus apponendarum.

§. 1. Proinde nos qui hoc potissimum munus, nostræque pastoralis sollicitudinis maximè proprium arbitramur, ut gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab offensione, & æternæ vitæ discrimine tutum, in viam salutis, cœlesti gratia adjutrice, dirigere nitamur, hujusmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum Deo favente possumus, tollere cupientes, de attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione damnamus & reprobamus omnes & quoscumque contractus, conventiones, & pactiones posthac ineundos, seu ineundas, per quos, seu quas cavebitur personis, pecunias, animalia, aut quaslibet alias res societatis nomine tradentibus, ut etiamsi fortuito casu quamlibet jacturam, damnum, aut amissionem sequi contingat, sors ipsa, seu capitale semper salvum sit, & integrum à socio recipiente restituatur, sive ut de certa quantitate vel summa in singulos annos aut menses, durante societate respondeatur. Statuimusque hujusmodi contractus, conventiones, & pactiones, usurarios & illicitos posthac censeri debere, atque in posterum non licere iis, qui pecunias vel animalia, aut alias res in societatem tradent, de certo lucro, ut præfertur, percipiendo inter se pacisci & concordare; neque etiam, sive ad certum, sive ad incertum lucrum convenerint, socios qui ea recipient, ad sortem, seu capitale salvum & integrum, ubi illud casu fortuito perierit, vel amissum erit, reddendum, quovis pacto aut promissione sibi obligare. Ac ne de cætero societates ineantur sub hujusmodi pactis & conditionibus, quæ usurariam pravitatem sapiunt, districtè interdicimus & prohibemus.

Forma Societatum de cætero contrahendarum.

§. 2. Sed potius cuncti noverint societates hujusmodi, cùm in posterum unus pecuniam, animalia, aut alias res & bona, alter verò operam vel industriam confert, purè, sincerè, & bona fide sicut decet, justis & æquis conditionibus & pactis, secundùm juris dispositionem, ac sine ulla prorsus fraude, palliatione, aut usurariæ pravitatis labe aut suspicione ineundas, seu contrahendas esse, ita ut non ad certam summam aut quantitatem, ab omni periculo & damno, ut præfertur, immunem, lucri nomine persolvendam, neque ad capitale, si casu fortuito perit, restituendum, socius accipiens teneatur. Si verò finita societate ipsum capitale extat, ei qui illud in societatem contulerit, restituatur, nisi socio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipsos contrahentes super eo legitimè conventum fuit. Ac præterea iidem contrahentes fructus, expensas & damna in commune conferant, & prout æquum & justum fuerit, sibi communicent atque dividant.

§. 3. Decernentes, si qui contractus, conventiones, & pactiones in futurum contra nostram hujusmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tanquam per hanc eandem constitutionem nostram damnatis & reprobatis, etiamsi juramento, aut in forma Cameræ Apostolicæ, vel aliàs quomodolibet roborati fuerint, obligationem civilem aut naturalem oriri, nullamque actionem realem aut personalem, aut judicis officium, neque aliud quodcumque jus cuiquam competere, neque quoad sortem, seu capitale integrum recuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissum erit, neque quoad certas summas & quantitates in singulos annos aut menses lucri socialis nomine promissas.

§. 4. Si qui verò in posterum sub prædictis conditionibus, & pactis contrahere temerè præsumpserint, aut prætextu similium contractuum, conventionum, & pactionum societatis nomine initorum, qui hucusque durant, ad exactionem dictæ sortis, seu capitalis, sive illius pretii & valoris, postquam illud in toto vel in parte casu fortuito perierit, aut amissum sit, aut certæ summæ vel quantitatis annuæ, aut menstruæ sibi promissæ in futurum procedere ausi fuerint, eos universos & singulos in pœnas contra manifestos usurarios & fœneratores à sacris Canonibus & Conciliis generalibus latas & promulgatas, eo ipso incurrere, & contra illos, uti manifestos usurarios & fœneratores, via juris, aliisque opportunis remediis procedi posse & debere.

§. 5. Sicque ab omnibus censeri, & ita quoad præmissa universa & singula per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, necnon irritum & inane si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Mandamus verò universis & singulis locorum Ordinariis, per quascumque Provincias & Regna Christiani Orbis constitutis, & quibusvis nostris & Sedis Apostolicæ, etiam de latere Legatis ac Vicelegatis, ceterisque officialibus, præsertim Provinciarum & locorum Status nostri Ecclesiastici, ut in suis quisque Civitatibus, diœcesibus, Provinciis & locis præsentem nostram constitutionem publicari, & inviolatè observari curent, & contra personas, quæ in futurum præter & contra prohibitionem hanc nostram pacisci, aut exigere ausæ fuerint, tanquam publicos usurarios, & fœneratores per viam accusationis vel denuntiationis, aut inquisitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reosque culpabiles repertos condignis pœnis, ut supra dictum est, afficiant, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 7. Non obstantibus quarumcumque Civitatum, Provinciarum & locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, sive per modum constitutionis & legis perpetuæ quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis & innovatis, quæ omnia nolumus cuiquam de cætero suffragari.

§. 8. Ut autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, neve aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus ut illæ in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe, & S. Jo. Lateran. & Cancellariæ Apostolicæ, atque in acie Campi Floræ per aliquem ex nostris cursoribus de more publicentur, dimissis & affixis earum exemplis in acie & valvis prædictis.

§. 9. Earumque transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique gentium & locorũ habeatur quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

Dat.

An. 1. Oct. Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 12. Kal. Novembris, Pontific. noſtri anno ſecundo.

Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo octogeſimo ſexto, Indictione 14. die verò 25. menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 2. retroſcripta litera Apoſtolica lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in portis ſeu valvis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Flore per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Taglietum S.D.N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

De temeraria tori ſeparatione, ac publicis adulteriis, ſtupris, & lenociniis, in quibuſdam caſibus ſeveriùs in Alma Vrbe puniendis.

Quoad lenocinia, & ſtupra in Vrbe contingentia vide etiam in Pauli IV. conſt. 18. ſup. Sanctiſſimus.

Quo verò ad inceſtus qui in ſtatu Eccleſiaſtico evenirent, habes infrà in conſt. 54. *Volentes.*

An. D. 86. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

De iam. AD compeſcendam quantum in nobis eſt, carnis in laſciviam prolabentis petulantiam, præcipuè verò continendos in officio ſanctiſſimis pudicitiæ & honeſtatis legibus ſubditos noſtros, libenter omnem curam & ſollicitudinem adhibemus. Nam & hoc ipſum arbitramur paternæ charitatis & providentiæ proprium, maximeque congruum munus, exquiſita quadam diligentia nova quotidie remedia & ſubſidia comparare, quibus à Chriſti fidelibus peccati & ſcandali occaſionem, Domino adjuvante, ſubmoveamus; & occurrendum eſt vehementiori ſtudio, ut nequaquam inoleſcant in publicæ honeſtatis dedecus, pudoris, & Chriſtianæ diſciplinæ detrimentum ac animarum perniciem, graviorum quorumdam flagitiorum corruptelæ, quale eſt adulterium divinis humaniſque legibus damnatum, præſertim ſi publico ſcandalo impudenter committatur, per quod ſanctum matrimonii fœdus, Deo auctore, junctum ſacrilegè violatur, cum tamen illud oporteat caſte & religioſe cuſtodiri, dicente Apoſtolo: Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus, ac conjuges mutua ſe debeãt charitate diligere, eodem Apoſtolo monéte: Viri diligite uxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſe ipſum tradidit pro ea. Et iterum: Mulieres ſubditæ eſtote viris ſicut oportet in Domino. Viri diligite uxores veſtras, & nolite amari eſſe ad illas.

Cl. ior. ſ. §. 1. Invigilandum quoque nobis eſt, ut avertamus à Chriſti fidelibus divinæ Majeſtatis iram indignationem, atque flagella, quæ propter hujuſmodi fœda carnis peccata & ſcelera in filios diffidentiæ, præſertim verò in violatores alieni tori graviſſima divinitus immitti ſolent, quemadmodum ſacrarum teſtimonio ſcripturarum, tum variis ſucceſſibus, permultiſque exemplis comprobatur, tum vel maximè ex iis, quæ Pharaoni Ægypti Regi, & Abimelech Regi Geraræ, quòd Saram Abrahæ uxorem abduxiſſent, ſignis clarioribus evenerunt, præter æternæ damnationis pœnam, quam iidem miſerabiliter incurrunt. Nam ſicut idem pronuntiat Apoſtolus, adulteros & fornicatores judicabit Deus. Et ſi ulla unquam tempora fuerunt, quæ judiciorum, & legum ſeveritatem requirerent, certè hæc ipſa temporum cõditio, qua nos Deus ad Eccleſiæ ſuæ gubernacula vocavit, hoc vel maximè expoſcit. Nam ut eſt fragilis & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, niſi divina bonitas adjuvet, & eorum qui præſunt, frenum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipſorum malitiam, depravatamque peccandi conſuetudinem, & effrenatam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum ibi ſumpſerunt, ut ſperarent quicquid eis libitum eſſet, id ſe impune perpetrare poſſe. Ideòque poſt repreſſam ſceleratorum audaciam, qui cædibus & latrociniis ditionem Eccleſiaſticam, atque adeo ſuburbana loca vexabant, nunc etiam in Vrbe, ut quod æquè neceſſarium eſt inde ſumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendæ publicæ, præſertim mœchantium libidines, & alienis conjugiis inſidiantium impudens nequitia coërcenda, legitimæ ſobolis honeſtæ propagationi conſulendum, & ſi qua diſſoluta aut dilapſa fluxerunt, ſeveris legibus vincienda ſunt, præcipueque curandum ne qui Cives, aut incolæ ſanctæ hujus, & ſacerdotalis Civitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes & fraudes diabolico aſtu adinventas polluantur, ſed ab eorum commercio pravi abuſus & publicæ ignominiæ labes, noſtris potiſſimum temporibus exterminentur, & perpetuò exulent, ac potiùs hæc Alma Vrbs noſtra omni virtutum genere florens: pura & immaculata luceat ſplendore & munditia honeſtatis ſuæ, omneſque externas gentes ad ſui imitationem convertat. Id enim poſtulat ipſius Vrbis ſanctitas & religio, quæ Sanctorum Apoſtolorum & innumerabilium Martyrum ſanguine conſecrata, atque adeo perfuſa eſt, ut quoquo pedem quis ponat, credere poſſit ſe venerandos eorum cineres calcare. Id cæterea requirit dignitas ipſius Civitatis, quæ noſtra propria ſedes, caput Orbis & Religionis effecta, benignè excipit gremio ſuo quaſi communis patria omnes undique nationes ex remotiſſimis regionibus, & ultimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis utilitas univerſi populi Chriſtiani, ut obſtructo ore impiorum, advenæ petentes hinc diſciplinam, mores, regulam, normamque vivendi, ſpiritualis ædificii non minus quàm materialium operum ſtructuram admirentur, urbaniſque exemplis meliores effecti ad ſuos revertantur. Proinde ad ſervandam invicem inter conjuges perpetua fide & concordia ſocietatem, & ad publicæ honeſtatis pudorem illibatè tuendum, ſuper infraſcriptis capitibus præſenti noſtra in eadem Vrbe duntaxat perpetuò valitura conſtitutione duximus providendum.

Conjuges temerè ſe à communi cohabitatione, & coniugali toro ſeparantes arbitrio Iudicis puniantur.

§. 2. Primum igitur cum matrimonium individuam vitæ conſuetudinem continere debeat, idque non ſolum naturali jure, ſed etiam divino manifeſtius comprobetur, dum dicitur: Relinquet homo patrem ſuum & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carne una; & Chriſtus Dominus noſter in Evangelio ſubjungat: Itaque jam non ſunt duo, ſed una caro, quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet. Ac denique teſtetur Apoſtolus, Sacramentum hoc magnum eſſe in Chriſto, & in Eccleſia. Et propterea nefas ſit conjuges fideles ſe propria voluntate, aut arbitrio à conjugali toro ſeparare, niſi ex cauſa à ſacris canonibus permiſſa, & auctoritate ac judicio Eccleſiæ cognita & probata. Idcirco ne quis in poſterum hujuſmodi facinus impunè committat, vel attentare audeat, Apoſt. auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, ut conjuges, qui, quævis indiſſolubilem matrimonii nexum divina lege copulatum contemnentes, ſine Eccleſiæ judicio, ſeu Eccleſiaſtici judicis ſententia, propria temeritate à communi cohabitatione diſceſſerint, aut ſe à conjugali toro ſeparare præſumpſerint, arbitrio iudicum pro exceſſuum gravitate puniantur.

Maritus iudicis auctoritate tori ſeparationem obtinens, & deinde impudicam vitam ducens, ita ut appareat, quod ſeparationem affectavit, ut luxurii ſe viveret, pœnis ultimi ſupplicii plectitur.

§. 3. Sed & ſi per ſententiam judicis Eccleſiaſtici ſeparatio facta fuerit, ne ipſi conjuges ſacrorum canonum, & publica judicum auctoritate abutentes, delinquendi & adulteria committendi occaſionem ſumant, ſtatuimus & decernimus, maritum qui dolo aut fraude, ſive alia quavis occaſione vel cauſa etiam ſecundum iuris Canonici diſpoſitionem, ſeparationem tori ab uxore ſua affectaverit, procuraverit, & obtinuerit, ſeque à cohabitatione uxoris cum effectu ſeparaverit, ac poſt à ſe abjectam vel amotam uxorem, pellicem vel concubinam palam induxerit & retinuerit, aut cum ſcortis & meretricibus, & aliis mulieribus impudam vitam duxerit, adeoque impudenter ſe volutaverit in cœno luxuriæ, & adulterii, ut vel ex eo ſatis conſtet ipſum ad exercendam liberiùs libidinem ſuam ſe ab honeſtiſſimo matrimonii jugo exſolven-

di cauſam de induſtria quæſiuiſſe, pœna ultimi ſupplicii plectendum eſſe.

Vxorque ſeparationem obtinuerit, impudiceque poſtea vixerit, & cum plura adulteria commiſerit, aut palam quæſtum fecerit, eadem pœnâ incurrat.

§. 4. Similiter uxorem, quæ inſtante aliquo pacis & pudicitiæ hoſte, ſub prætextu morum, ſævitiæ, furoris, vel inſaniæ, impotentiæ coëundi, maleficii, aut alterius canonici impedimenti vel alicujus delicti marito ſuo objecti, aut alias quoquo modo ſuſcitatis contra maritum diſcordiis ac diſſidiis, etiam ad id via juris procedendo ſubterfugium obedientiæ maritalis improbè exquiſierit, & frænâ ac jugum viri ſui executere, ſeque ab illo eximere procuraverit, aut certe culpa ſua marito petendæ ſeparationis cauſam præbuerit, & poſtea quâ à connubiali toro judicio Eccleſiæ ſeparata extiterit, quaſi auctoritate legum & judiciorum ſuæ luxuriæ explendæ occaſionem nacta, ſe ſcandaloſæ & impudicæ vitæ dederit, & cõplura, ac cum diverſis perſonis adulteria perpetraverit, aut ſe in prædam adulterorum turpiter commaculandam publicè expoſuerit, ſive palam quæſtum fecerit, eadem pœna ultimi ſupplicii puniri volumus.

Vxor qua ex aliquo loco per Iudicem ſibi aſſignato aufugerit, & impudicè vixerit, eo. . . pœna capitis puniatur.

§. 5. Quod ſi pendentibus hujuſmodi litibus & controverſiis ſuper ſeparatione vel divortio, aut ſubſecuta, vel præmittatur tori ſeparatione, uxor ipſa arbitrio Judicis, ad quẽ ſpectaverit, in Monaſterio aliquo Monialium, aut certè in aliquo tuto, & honeſto loco, ſive apud aliquas probas, honeſtas, & non ſuſpectas perſonas depoſita, & collocata fuerit (ſuper quo etiam, ut id magna adhibita cautiõe, & ſine aliquo periculo aut ſuſpicione circumſpecte fiat, Judicis ipſius conſcientiam oneramus) ſtatuimus ut ipſa uxor ſic depoſita & collocata, ſi è Monaſterio ſine licentia ſui judicis, violata clauſula exiverit, ſive à cuſtodia & cura, vel alio honeſto loco ſibi per judicem aſſignato, temerario auſu aufugerit, & vitam impudicam & inhoneſtam duxerit, eadem etiam pœna plectatur.

Ad hoc vide bullam Pauli III. ſup.

Qui ut virginem vel coniugatam cognoſceret, patrem, aut matrem, vel ſororem, &c. carceribus ſi. . . cerit, illamque ſtupraverit, vel adulteraverit, eadem pœna plectatur.

§. 6. Præterea eum, qui Virginem aliquam, aut alienam uxorem ſtupro, ſive adulterio corrumpat, aut polluat, ejus patrem, aut matrem, fratrem, ſive ſororem, aut maritum aliamve perſonam, ſub cujus cura, tutela, cuſtodia vel poteſtate illa exiſtit, prætextu cujuſvis cauſæ civilis, criminalis, aut mixtæ, etiam ad procuratoris Fiſci inſtantiam in carcerem detrudi, directè vel indirecte procuraverit, & ea occaſione deinde virginem illam, ſive uxorem alienã ſtupraverit, aut adulteraverit, cũ & is quoque ſuæ pravæ concupiſcentiæ explendæ cauſa, publica legum & Magiſtratuum poteſtate impudenter abutatur, & ſub colore judicii, innocentes atque incautos opprimat, dicta quoque pœna ſtatuimus puniendum.

Parentes, aut mariti ſuas filias, vel nores ad palam luxurioſe vivendum inducẽtes, eadem pœna puniãtur.

§. 7. Ac poſtremò etiam in patrem, matrem, aut virum, qui quæve ſuæ filiæ virginis pudorem, aut propriâ uxorem in prædam alienæ libidinis tradiderit, & re ipſa proſtituerit, aut induxerit, ut contra jus & fas ſtupra & adulteria, quæſtus aut alia quavis cauſa palam exerceat, pœna eadem volumus animadverti.

Contra alios Adulteros, Lenones, &c. antiquum iura ſervantur.

§. 8. Antiquis tamen juribus contra cæteros adulteros & adulteras, lenones & lenas, ac ſtupra & hujuſmodi facinora perpetrantes promulgatis, alias in ſuo robore permanſuris.

Coniugata palam impudica viventes reſipiſcant, aliaquin pœnas prædictas incurrunt.

§. 9. Cæterum quemadmodum hac noſtra conſtitutione id nobis propoſitum eſt, ut ſi quos homines in poſterum honeſtatis, ac divinæ legis interdum oblivio cœperit, eos ſaltem ſupplicii metus à flagitiis ſceleribuſque deterreat; ita hodie tales nullos eſſe vehemẽter optamus. Quod ſi quæ forte ſint conjugatæ, quæ palam impudice ac turpiter vivant, iis novem dumtaxat dierum ſpatium, poſt hujus conſtitutionis publicationem ad reſipiſcendum damus, intra quod tempus, ſi velint redire ad cor, venerabilem fratrem noſtrum Iacobum Epiſcopum Portuenſem, Cardinalem Sabellum, noſtrum in prædicta Vrbe Vicarium, aut ejus Viceſgerentem adire debeãt, eiſque polliceri ſe deinceps pudicam vitam acturas, & aut cum ſuis viris cohabitaturas, aut honeſto in loco, ubi ab ipſis judicibus, ut ſupra dictum eſt, collocatæ ſeu depoſitæ fuerint, permanſuras. Quo termino elapſo, contra ſic ut ſupra delinquentes, ad pœnas prædictas omnino procedi mandamus.

Decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſic per quoſcumque judicari debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 11. Et nihilominus mandamus univerſis & ſingulis dictæ Vrbis judicibus ordinariis pro tempore exiſtẽtibus quibus contra reos talium criminum, aut quoad cauſas hujuſmodi iuriſdictio competit, vel in futurum competet, ut curent præmiſſa omnia iuxta præſentium literarũ continentiam & tenorem firmiter & inviolate perpetuis futuris temporibus obſervari, & contra criminoſos, ac delinquentes prædictos utriuſque ſexus inquirãt & proceedant, ac in eos iuxta præmiſſa culpabiles repertos prædictis pœnis, ut ſupra diſpoſitum eſt, animadvertant, contumaces, rebelles & inobedientes, eiſque auxilium, conſilium, vel favorem quomodolibet præſtantes, per opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ac adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 12. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. dictæ Vrbis ſtatutis, reformationibus & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. Populo Rom. vel Curialibus, aut aliis perſonis, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ſeu alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, & quibuſlibet aliis indulgentiis, generalibus vel ſpecialibus, quotumcumque tenorũ exiſtant, per quæ præſentibus nõ expreſſa & totaliter non inſerta, effectus earũ impediri valeat quomodolibet vel differri & de quibus quorumque totis tenoribus habenda eſſet in eiſdem noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia nemini volumus adverſus præmiſſa, in aliquo ſuffragari, atque illis ad effectum earundem præſentium dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 13. Quodque eædem præſentes ad valvas Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, ac in acie Campi Floræ de more publicentur, affixis & dimiſſis inibi earum exemplis, quodque poſt decem dies ab hujuſmodi publicatione numerandos, ſtatim incipiant unumquemque arctare, perinde ac ſi perſonaliter omnibus intimatæ forent, cum non ſit veriſimile à quoquam id ignorari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, ordinationis, onerationis, decretorum, mandati, derogationis & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 3. Kal. Novembris, Pontific. noſtri anno 2.

Anno à Nativitate D. 1586. Indict. 14. die verò 3. menſis Novembris, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 2. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in portis ſeu valvis Baſilicarum Sanctii Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancell. Apoſt. per nos Ioannem Burlurault, & Octavium Tagliettum S. D. N. Papæ Curſ. necnon in acie Campi Florã, per eoſdem Curſores.

Alex. Parabicus Mag. Curſ.

Iuriſdictio Iudicis cauſarum beneficialis confidentiæ & ſimoniæ, & cum eis connexitatem habentium in Romana Curia movendarum, aut per appellationem à Iudicibus extra Curiam introducendarum.

De huiuſmodi materiis attende extravag. 2. Cum deteſtabile, *Pauli II. de Simon. & conſt.* 85. *Pii IV.* Romanum, *ſup. tom.* 2. *atque Pii V. conſt.* 85. Intolerabilis, *tom.* 2. *cum ibi notatis, & etiam hic inf. conſt.* 61. Paſtoralis, *ubi conſtitutiones dictorum*

rum Pii IV. & Pii V. Prædecessorum ad Regnum Galliæ.

SIXTVS EPISCOPVS
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

DIvina Dei providentia, quæ cunctorum fidelium cœtum per diversa tribunalia statuit *in rectitudine* gubernandum, in supremo justitiæ throno, meritis licet imparibus constituti, nunc in muneribus & officiis ad ipsius justitiæ cultum instituendis, nunc pro personis idoneis ad illa assumendis, & condignis titulis decorandis, aciem nostræ mentis sedulò cõvertimus, & quæ ad officiorum & personatum hujusmodi stabiliendam jurisdictionem, salubremque directionem pertinere noscuntur, ne propter varios diversorum Judicum & Tribunalium concursus, & varias procedendi formas desuper dubitari contingat, ex pastoralis nostri officii debito cõstituimus, ac in his ejusdem officii nostri partes favorabiliter impartimur, prout rerum & causarum circumstantiis debitè pensatis, conspicimus in Dño salubriter expedire.

§. 1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster omnium causarum confidentialium pro tempore movendarum cognitionem & decisionem, ac literarum Apostolicarum à Piæ mem. Pio IV. etiam prædecessore nostro super hujusmodi confidentiis emanatarum executionem sibi & successoribus suis reservaverit, & postmodùm ob varias & continuas pro tempore existen. Rom. Pontific. in gravissimis & arduissimis totius Reipublicæ Christianæ negotiis occupationes causæ ipsæ in Rom. Cur. pro tempore motæ & introductæ per particularem Iudicem, ex delegatione Apostolicâ audiri, decidi, & cognosci consueverint, ipse autem Iudex nedum solo Rom. Pontificis nutu amovibilis, sed etiam sibi contra ordinarios collatores, Episcopos, & alios superiores Prælatos hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi facultas præcluſa existat, qui etiam in hujusmodi causarum prosecutione utplurimùm delegantur, diversæ simoniacæ pravitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licet ex istis confidentiis resultent, seu illis mixtæ & conjunctæ sint, tamen à nonnullis prætenditur eas sub facultatibus præfato Iudici concessis minimè comprehendi, nec in illis ab ipso fine speciali Sedis Apost. rescripto posse procedi. Vnde fit ut modò ipsius Iudicis mutatione, quæ interdum contingit, nunc facultatum suarum angustia, ac etiam delinquentium cavillationibus & subterfugiis ejusdem Iudicis auctoritas sæpius illudatur, ac ea quæ ad purgandam hac contagione Dei Ecclesiam à dictis prædecessoribus sapientissimè sunt sancita, utplurimùm debito effectu careant, in animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

§. 2. Nos hujusmodi incommodis pro nostri pastoralis officii debito obviare cupientes, operæpretium fore duximus præfati Iudicis personam speciali titulo, denominatione, illiusque jurisdictionem ampliare, ut in tribunali suo, tum judicia, tum cætera ad id munus pertinentia perpetuò stabiliantur, ac ad certum debitumque finem ordinentur, necnon literarum & constitutionum Pii Quarti & Pii Quinti prædecessorum hujusmodi, ac præfatorum, aliorumque privilegiorum, indultorum, gratiarum, & facultatum pro tempore existenti Iudici causarum confidentialium hujusmodi concessarum, ac sententiarũ desuper forsan latarum, & inde secutorum quorũcumque tenores, necnõ litium & causarũ hujusmodi status & merita, nomina & cognomina collitigantium præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, unum officium Auditoriatus generalis quarumcumque confidentialium, etiam simoniacam pravitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, seu connexitatem aliquam cum confidentia habentium, rerumque omnium inde resultãtium, pro uno generali illarum Auditore, qui omnium & singularum causarum hujusmodi ordinarius Iudex existat, & officium ipsum ad ejus vitam obtinere, illudque in nostris & pro tempore existentis Romani Pontificis manibus quandocumque resignare licitè possit, aliorum Romanæ Curiæ & dictæ Sedis officiorum vacabilium & resignabilium, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus.

§. 3. Illique sic erecto & instituto pro illius dote decimam partem omnium & singulorum fructuum, reddituum, & proventuum, jurium, obventionum, ac etiam distributionum quotidianarum, etiam solis præsentibus & divinis officiis interessentibus dari, & per eos percipi solitarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac etiam pensionum annuarum, cum interventu confidentiæ, vel alias simoniaca aut alia illicita pactione interveniente, seu quæ commissis confidentiis aliquam dependentiam vel connexitatem habeat, indebitè perceptorum, ad quorum restitutionem quoscumque per ipsius Auditoris sententiam condemnari, etiamsi postmodum per alios Iudices causam fortasse revideri, & dictam sententiam cõfirmari seu reformari, ac etiam super quibus post litem desuper in officio hujusmodi intentatam, quomodolibet componi, vel aliàs concordari contigerit. Necnon omnia & singula alia jura, salaria, regalia, & emolumenta quæcumque, ordinaria & extraordinaria, undecunque & quomodocumque provenientia, etiam sportulas, vel aliàs quocumque nomine nuncupata, quæ Iudices causarum confidentialium hujusmodi in dicta Curia pro tempore deputati quomodolibet, & quocumque titulo vel causa habere, consequi, lucrari, & percipere consueverunt, seu etiã potuerint ac debuerint, cujuscumque qualitatis, quantitatis & valoris fuerint auctoritate & tenore præsentis, etiam perpetuò applicamus & appropriamus. *Reddituum assignatio.*

§. 4. Necnon quod de cæteto pro tempore existens Auditor prædictus, statim à die concessionis sibi de hujusmodi Auditoriatus officio dicta auctoritate factæ, sit & esse censeatur noster & pro tempore existen. Rom. Pont. verus, indubitatus, & non fictus familiaris, continuus commensalis & Prælatus domesticus, ac dictæ Sedis notarius, aliorumque familiarium continuorum commensalium, nobis & dicto Rom. Pontificis Palatio Apost. servientium, ac Prælatorum domesticorum, & ejusdem Sedis Notariorum numero & consortio favorabili aggregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto nostro & pro tempore existentis Rom. Pont. familiari, continuo commensali, & Prælato domestico, Sedisque hujusmodi notario haberi & reputari debeat, habituque & insigniis dictorum Prælatorum & Notariorum per quamcumque personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, quam ad hoc duxerit eligendam sibi, recepto priùs ab eo fidelitatis & obedientiæ solito juramento, exhibendis, conferendis, omnibusque & singulis ac prorsus similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, Indultis, concessionibus & gratiis, tam specialibus quàm temporalibus, quibus cæteri nostri & pro tempore existen. Rom. Pont. veri, indubitati, & non ficti familiares, continui commensales, ac Prælati domestici, dictæque Sedis Notarii, etiam de numero participantium existentes, etiamsi habitum & rochetum notariorum Sedis hujusmodi non deferat, de jure, statuto, usu, consuetudine, vel aliquo etiam speciali privilegio, aut aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum, in judicio & extra, ubique locorum, absque aliqua prorsus differentia, non solum ad illorum instar, sed pariformiter & æquè principaliter in omnibus & per omnia, perinde ac si eidem Auditori pro tempore existenti specialiter & expresse per præsentes concessa fuissent, sine tamen ipsorum Prælatorum domesticorum & notariorum de numero participantium præjudicio, uti potiri, & gaudere liberè & licitè possit, & valeat. *Privilegiorum omnium quæ verifamiliares Pontificis, continuique commensales Prælati domestici, Sedisque Apost. Notarii habent, concessio.*

§. 5. Ipseque Auditor pro tempore existens omnes & singulas dictarum confidentiarum & simoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam, vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde resultantium causas hujusmodi in eadem Curia quomodocumque & qualitercumque, ac alias quascumque personas, etiam Cardinalatus honore, ac Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali *Iurisdictionis cognoscendi quascumque causas confidentiales, & scientiam*

pali dignitatibus fulgentes, etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio, ſeu Apoſt. delegatione, vel alias quomodolibet motas & movendas, ac etiam quæ per viam appellationis à ſententiis definitivis, vel interlocutoriis vim definitivæ habentibus, per quoſcumque Iudices ordinarios vel delegatos, ac etiam dictæ Sedis Legatos vel Nuntios pro tempore latis, & promulgatis, ad Sedem præfatam pro tempore interpoſitæ, ſeu reclamationis judicialis, aut nullitatis ad Sedem eandem hactenus devolutæ ſunt, vel in poſterum devolventur, ita ut cauſæ appellationum hujuſmodi per eum ſolum cognoſci, nec alteri, niſi per commiſſionem in Signatura Gratiæ, vocato ipſo Auditore propoſitam, & manu noſtra ſignatam, committi poſſit, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola veritate inſpecta, etiam manu regia, ac terminis ſubſtantialibus, qui de ſtylo ſeu ordinatione Palatii Apoſt. obſervari conſueverũt, penitus omiſſis, ac etiam quibuſvis appellationibus, nullitatibus, & aliis diffugiis prorſus ſemotis procedendo, unà cum omnibus & ſingulis earum inciden. dependen. emergen. annexis & connexis, ac etiam toto negotio principali audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. etiã ſingulis diebus & horis, prætereſquam in honorem Dei feriatis; necnon ſuper omnibus & ſingulis confidentiis, etiam aliquam dependentiam, vel connexitatem cum ſimoniaca, vel alia illicita pactione habentibus, ſeu mixtis hujuſmodi, rebuſque omnibus inde reſultantibus, tam ad procuratoris fiſcalis denuntiationem & promotionẽ, quàm etiam partium accuſationem, ſeu ex mero officio inquirendi, omneſque & ſingulas hujuſmodi confidentialem & ſimoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque inde reſultantium cauſam coram quibuſvis Iudicibus, etiam Palatii Apoſt. cauſarum Auditoribus, inter quaſcumque perſonas motas & movendas, ad ſe, & ſuum tribunal avocandi, ac omnes & ſingulos dictarum confidentiarum auctores, machinatores, conſcios, complices, & alios quos opus fuerit, ac ſua quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum publicum, ſi ad eos tutus non pateat acceſſus, citandi, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de judiciis, ad perſonaliter vel alias legitime comparendum, ſub excõmunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, ac privationis omnium & ſingulorum beneficiorum & officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa & alia quæcumque in poſterum obtinenda, necnon pecuniariis, aliiſque ejus arbitrio, etiam juxta demeritorum exigentiã corporis afflictivis pœnis monẽdi, eiſque ac quibuſvis judicibus, tã ordinariis quam commiſſariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus & functuris, ſub ſimilibus ſententiis, cenſuris, & pœnis, tam in dicta Curia quã extra eam ubilibet inhibendi, detinentes quoſcũque libros, ſcripturas, computa, inſtrumenta, & alia documenta publica vel privata dictarum confidentiarum, cauſas etiã ut præfertur mixtas quomodolibet concernẽtia ad illa exhibenda, necnon quoſlibet teſtes ad ſe examini ſubjiciendum, ac veritatis teſtimonium perhibendum, etiam ex officio vel alias prout ſibi videbitur, per ſimiles cenſuras & pœnas cogendi & compellendi, eoſque, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, ſententias, cenſuras, & pœnas etiam privationis hujuſmodi incidiſſe, ſervata forma Concil. Trid. declarandi, auxiliũque brachii ſæcularis invocandi, necnon unum Locumtenentem in hujuſmodi cauſis, cum ſimili vel limitata poteſtate, quoties ſibi videbitur conſtituendi & deputandi, eumque revocandi, ac alium ejus loco ſubrogandi, necnon literas ſeu cõſtitutiones Pii IV. & Pii V. prædeceſſorum hujuſmodi ſuper dictis confidẽtiis editas, ac omnes & ſingulas ſententias in dictis cauſis confidentiarum, tam hactenus per illarum Iudices qui pro tempore fuerint latas, quàm in poſterum per futurũ Auditorem hujuſmodi, ejuſque ſucceſſores ac Locumtenentes ferendas, via executiva, nulla tela judiciaria ſervata, & quacumque appellatione remota, ac alias juxta literarum ſeu conſtitutionum præfatarum, ac etiam facultatum dictis judicibus, per Nos & prædeceſſores noſtros quomodolibet conceſſarum formam, continentiam & tenorem, plenariè & totaliter exequendi, & executioni demandandi, mandatoque executiva & alia quomodolibet neceſſaria & opportuna decernendi, & relaxandi, ac generaliter omnia & ſingula alia, quæ in præmiſſis omnibus & ſingulis quomodolibet neceſſaria & opportuna fuerint, faciẽn. dicen. geren. exercen. mandan. decernen. ſtatuen. ordinan. & exequendi plenam, liberam & omnimodam facultatem, poteſtatem & auctoritatem habeat & habere debeat.

Notarius officii, ad literam ſcinp[ſ]ſtum, qui cauſa ceſſio.

§. 5. Et quod officium notariatus earundem cauſarum de cætero perpetuis futuris temporibus, ad metam & liberam pro tempore exiſten. Auditoris prædicti diſpoſitionem ſpectet & pertineat; ipſeque pro tempore exiſtens Auditor officium notariatus hujuſmodi, quod dilectus filius Proſper Vacca ad hoc à nobis deputatus ad præſens exercet, cum primum per ceſſum vel deceſſum, aut privationem vel amõtionem dicti Proſperi, aut cujuſvis alterius qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut alias quovis modo vacaverit, quibuſvis perſonis, de quibus ſibi videbitur, per ſuas patentes literas ſigillo officii ſui Auditoriatus gratis vel pro pretio repetibili concedere & aſſignare, ac ſoluta ſibi ſolita compoſitione reſignationis de dicto officio notariatus pro tempore facien. necnon perſonam cui officium ipſum notariatus pro tempore conceſſerit & aſſignaverit, ad illud, illiuſque liberũ exercitium, abſque alia noſtra & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. conceſſione & aſſignatione, recipere & admittere, ac per eos ad quos ſpectat & pro tempore ſpectabit, recipi & admitti, ac illi de ſolitis & conſuetis juribus & emolumentis reſp onderi facere, liberè & licitè valeat, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

Auditoris officii, in perſonam Alexandri Catalani Rotarii Signat. Referendarii, prædicti viſdiſſimi emolumenta & privil. collatio.

§. 6. Inſuper de dilecti filii magiſtri Alexandri Catalani Clerici Rom. I. V. D. ac literarum Apoſtolicarum majoris præſidentiæ Abbreviatoris, & in utraque Signatura noſtra Referendarii, fide, integritate, probitate & doctrina nobis præcipue in judicio exercendo & obeundo cognita atque perſpecta, ſpecialem in Domino fiduciam obtinentes, ipſumque Alexan. à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis cauſarum confidentialium, vel alias ut præfertur mixtarum, à primæva ejus electione vacans hujuſmodi, per eum quoad vixerit adinſtar aliorum officiorum Curiæ & Sedis prædictarum tenendum, regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, diſtributionum, & aliorum emolumentorum, ac penſionum indebitè perceptorum & percipiendorum hujuſmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus & ſingulis juribus, regalibus, vocalibus, ſportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, juriſdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, ad dict. officio Notariatus diſponendi, & illius reſignationes admittendi, cæteriſque facultatibus ſupradictis, auctoritate & tenore ſimilibus cõcedimus & aſſignamus, ipſumque Alexandrum ad officiũ Auditoriatus cauſarũ confidentialium hujuſmodi, illiuſque liberum exercitiũ, necnon decimam fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, diſtributionum, emolumentorum, & penſionum hujuſmodi partem, ac jura regalia, ſportulas, taxas, proventus, obventiones, honores, privilegia, facultates, cæteraque omnia & ſingula ſupradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, recipi & admitti, receptumque & admiſſum in eis quoad vixerit manuteneri, ſibique de eiſdẽ integrè reſponderi debere volumus & mandamus, &c.

Clauſula præſervativa.

§. 7. Ac eaſdem præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quavis alia cauſa, quantumvis legitima & juridica, etiam neceſſariò

expedienda impetrari, impugnari, invalidari ad terminos juris reduci, in jus vel controversiâ revocari, aut adversus illas quodcumque juris vel facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub quibusvis illarum aut similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & eum, in quo antea quomodolibet erat statum restitutas, repositas, & plenariè, etiam sub quacumque data, per Alexandrum ejusque successores præfatos eligenda reintegratas & de novo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Cameram ex una, & Alexan. ejusque successores præfatos ex altera partibus, ritè & rectè initi & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuò obtinere, dictamque Cameram ad Alexan. & ejus successores præfatos, in juribus & aliis præfatis tenendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri & obligatos esse ac fore.

§. 8. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac ejusdem S.R.E. Card. sublata eis & eorũ cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, necnon irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Eorum defensoriali. &c.

§. 9. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Amerin. & Marturanen. Episcopis, ad dilecto filio causarum Curiæ Cam. Apost. generali Auditori Motu simili per Apost. scripta mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Alexan. & ejus in officio Auditoriatus hujusmodi successorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Alexandrum & successores præfatos illis pacificè frui & gaudere, non permittentes ipsos, seu eorum quempiam, per quoscumque quavis auctoritate fungentes, desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus, fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 10. Non obstantibus præmissis, & de certo nominatorum prædictorum numero, necnon quatenus opus sit, rec. mem. Symmachi & Innoc. Tertii, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ seu Cameræ & Sedis prædictarum non alienan. aliisque Apost. ac in provincialibus, synodalibus, & generalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, dictæque Cancell. regulis editis & edendis, etiam de gratiis ad instar non concedendis, eiusque dictæ Cameræ, ac earum officiorũ & collegiorum, necnõ Vrbis Romæ, illiusque Tribunalium & Curiarum, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stylis, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apost. illis necnon ordinatiis judicibus & personis supradictis, & quibusvis aliis, etiam per modum statuti perpetui, initi & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere, vel specie per quoscumque Rõ. Pont. prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus, omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus cõtrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum. & sanctio penalis.

§. 11. Volumus autem quod præsentium transumptis etiã impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Auditoris causarũ confidentialium hujusmodi, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio & extra ubique plena & indubia, eademque prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1586. 3. Kal. Novemb. Pont. nostri Anno 2.

Dat. An. 1. die 1. Nov.

Die 7. mensis Ianuarii 1587. præsentes literæ in Cam. Apost. præsente, & per Reverendissimum Faventinum dictæ Camera Clericum, & Iudicem ex decreto ipsius Camera specialiter deputatum, citato prius R.P.D. Geoffredo Lomellino eiusdem Camera Commissario generali, admissa & in libris Camera registrata fuerunt.

Admissio & registratio in Cam. Apost.

Montis Alti Oppidi in Provincia Marchiæ, in Civitatem sublimatio; ejusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem & Episcopalem erectio. XLVIII.

Pro huius Civitatis, aliorumque locorum dictæ Provinciæ Scholaribus. Collegium in Civitate Bononiæ instituit idem Pont. ut infrà in eius const. 89. Inter.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1586.

Causa huius creationis

SUper universas Orbis Ecclesias, eo disponente qui cũctis imperat, & cui omnia obediũt, meritis licet insufficientibus constituti, levamus in circuitu agri Dominici oculos nostræ mentis more pervigilis pastoris inspecturi, quid Ecclesiarum ipsarũ præsertim Cathedralium statui & decori congruat, & quid operis circa illas earumque statum prosperum & felicem impendi debeat, & divino fulti præsidio, quo cuncta & æqua benignitate pro populorum suorum fidelium salute disponantur, ad ea quæ statui Ecclesiarum hujusmodi congruunt, nostri officii partes salubriter & viriliter intendere curamus; prout in Domino conspicimus expedire.

Montis alti Oppidi, in multis commendatio, & separatio Montis Alti, &c. à diœcesi Asculana, Firmana, & Ripana.

§. 1. Sane cupientes Terram montis Alti Ripanæ diœcesis, quæ felicem nostris dedit ortum natalibus, ut in celeberrimo & eminenti loco sita & muris undique cincta est, & in qua sæcularis, & Collegiata Ecclesia S. Mariæ ad Collem eleganter constructa, & duas dignitates, & decẽ Canonicatus & totidem præbendas, ac Sacristiã, aliaque ad cultum divinum necessaria habens, & duæ aliæ Ecclesiæ, una scilicet S. Georgii & S. Petri, & alia Oratorium nuncupata S. Nicolai, in qua Confraternitas sub invocatione Sanctissimi Sacramenti canonicè instituta reperitur, necnon domus circiter trecentæ nobiliter ædificatæ, ac plateæ lateribus stratæ existunt, ac singula quæque quarta feria cujuslibet Hebdomadæ emporium, ad quod ex omnibus locis circumvicinis fit magnus concursus, celebratur, & ex qua denique viri, & in Theologia, ac Iure, & Medicina aliisque scientiis excellentes prodierunt, ac sæcularem ac Collegiatam Ecclesiam hujusmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita super his cum fratribus nostris maturâ deliberatione, & de illorum consilio, ad omnipotentis

Dei

Dei laudem & gloriam, ac ejuſdem Beatæ Mariæ honorem, ac Chriſti fidelium devotionis augmentum, prædictam Montis Alti & Perculæ, ac Patrignonis, necnon Montis de Noven. & Rotellæ ac Furciæ à dicta Ripan. necnon Montis Elpari, Communatiæ, ac Montis Mónachi à Firmano, & denique Caſtagnoni Terra, ſeu loca aut Caſtra eorumque omnium Territoria ab Aſculana diœceſi, quibus in ſpiritualibus ſubjectæ ſunt, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò ſeparamus, & diſmembramus, illaque & eorum incolas, & habitatores, Eccleſiarum Rectores, Beneficiatos, Priores, & alia inibi beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, ac Monaſteria & domos fratrum, aliaque pia loca ab omni juriſdictione, poteſtate, & ſubjectione venerabilium fratrum noſtrorum Ripan. Firman. & Aſculan. Epiſcoporum, nunc & pro tempore exiſtentium, necnon ſolutione decimarum eiſdem Epiſcopis per eas debitarum, ac de cætero facien. perpetuò eximimus & liberamus.

Erectio in Civitatem & Epiſcopatum.

§. 2. Necnon Terram Montis Alti in Civitatem, & ſæcularem Collegiatam Eccleſiam hujuſmodi, in Cathedralem ſub invocatione eadem ejuſdem B. Mariæ Virgini pro uno Epiſcopo Montis Alti nuncupando, qui juriſdictionem Epiſcopalem habeat, & exerceat in ſpiritualibus, cum menſa Epiſcopali, arca ſigillo, aliiſque inſignibus, honoribus, & privilegiis, quibus alii Epiſcopi de jure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in eiſdem ſpiritualibus, utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, de ſimili conſilio, auctoritate & tenore præmiſſis erigimus, & inſtituimus. Ac Civitatem & Cathedralem Eccleſiam, ſic erectas, & inſtitutas necnon Epiſcopum Montis Alti pro tempore exiſtentem, ac ipſius Eccleſiæ Montis Alti capitulum, Sedi Apoſt. immediatè ſubjicimus, & ſub protectione BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ſubjicimus.

Dotis pro Epiſcopo aſſignatio.

§. 3. Eidemque Eccleſiæ ſic in Cathedralem inſtitutæ pro ſua, ſeu menſæ ſuæ Epiſcopalis dotem, Monaſterium B. Mariæ de Sancto Ordine S. Benedicti dictæ Aſculan. diœceſ. certo quem haberi volumus pro expreſſo modo vacan. ſimiliter perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, ac Silvam ſeu Tenutam Bonettini concedimus, necnon Terras, & Territoria pro diœceſi Montis Alti, illorum verò, necnon dictæ Civitatis Montis Alti Eccleſias, perſonas pro Clero, & habitatores pro populo, etiam perpetuo aſſignamus, ut eos quoad ſuperioritatem & jura Epiſcopalia Montis Alti ſubeſſe, & tanquam membra capiti obſequentes & de juribus Epiſcopalibus reſponderi volumus.

Decretum irritans.

§. 4. Decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog. & ſanctio pœnalis.

§. 5. Non obſtantibus noſtris de unione committendis ad partes vocatis quorũ intereſt, ac exprimen. vero valore, & de non tollen. jure quæſito, ac Lateranen. Conc. noviſſimè celebrari uniones perpetuas, niſi caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac aliis cõſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. necnon Ripan. Firman. & Aſculan. Eccleſiarum, juramento, & confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, literis Apoſt. illarumque Præſulibus, Capitulis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. die 14. Dec.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octogeſimo ſexto, Kalen. Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

S. Severini Oppidi in Provincia Piceni in Civitatem ſublimatio, eiuſque Collegiatæ Eccleſiæ in Cathedralem & Epiſcopalem erectio. XL

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita*

SUperna diſpoſitione, cujus inſcrutabili providentia incrementum ſuſcipiunt univerſa, pro Sedis Apoſt. excellenti præeminentia, dignum arbitramur in irriguo militantis Eccleſiæ agro novas Epiſcopales Sedes, & Eccleſias plantare, ut per hujuſmodi novam plantationem, ſingulorũ Chriſti fidel ũ augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum ſalus ſubſequatur, humiliaque loca ligniotibus & eminentioribus titulis, ac condignis favoribus illuſtrentur, ut propagatione novæ Sedis, honorarique Præſulis aſſiſtentia & regimine, cum Apoſt. poteſtatis amplitudine, ac orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, ipſi Chriſti fideles æternæ felicitatis præmium noſtri Reſemptoris inæſtimabili charitate media valeant adipiſci. *Conſtr. erectio*

§. 1. Sanè cum Oppidum S. Severini in Agro Piceno Camerinen. diœc. inter cætera partium illarum Oppida latis inſigne ac percelebre, necnon benedicente Domino habitatorum, ac incolatum multitudine refertum exiſtat, ac dilecti filii Vniverſitas & homines, pro eorum ac Oppidi hujuſmodi, necnon ejus Cleri ſingulorumque habitatorum, & incolarum prædictorum decore, & amplitudine, ac divini cultus incremento & animarum ſalute, Oppidum ipſum Civitatis nomine, & Cathedralis Eccleſiæ honore decorari ſummopere deſiderent, iidemque Vniverſitas & homines, pro ſæcularis & Collegiatæ Eccleſiæ dicti Oppidi, in qua una dignitas, quæ inibi Principalis dignitas exiſtit, Prioratus nuncupata, ac ſex Canonicatus, & totidem præbendæ fore noſcuntur, ſi in Cathedralem Eccleſiam erigeretur, menſæ Epiſcopalis dote redditum annuum, ſeu cenſum mille ſcutorum monetæ illarum partium decem juliis pro quolibet ſcuto hujuſmodi computatis, ſuper Molendinis ejuſdem Oppidi, ad ipſos Vniverſitatem & homines legitimè ſpectantibus, aſſignare parati ſint. *Oppidi Severini mendi*

§. 2. Nos pium & ſalutare Vniverſitatis & hominum propoſitum & deſiderium hujuſmodi volentes amplecti, illique favere, ac cultum divinum augere, & ſpirituali animarum profectui hujuſmodi, quem ex inde ſperamus provenire, ſalubriter promovere intendentes, ipſoſque Vniverſitatem & homines, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, matura ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione præhabita, necnon Vniverſitate & hominibus præfatis, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantibus, de eorundem fratrum conſilio & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac gloriоſiſſimæ ejus Genitricis Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cœleſtis honorẽ, ac fidei Catholicæ exaltationem, & habitatorum, ac incolarum prædictorum animarum ſalutem, Oppidum præfatum cum illius Comitatu & Territorio, necnon omnibus & ſingulis Caſtris, Villis, locis, terminis, diſtrictibus ac Clero, perſonis, Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, & aliis piis locis, ac beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus & Ordinum quorumcumque regularibus, à diœceſi Camerinen. prædicta Apoſtolica auctoritate perpetuo ſeparamus & diſmembramus, ac ab omni juriſdictione, ſuperioritate, correctione, viſitatione, dominio & poteſtate venerabilis fratris noſtri moderni & pro tempore exiſtentis Camerinen. Epiſcopi ac dilectorum filiorum Capituli Eccleſiæ Camerinen. eorumque Vicariorum & officialium, ac quorumcumque aliorum necnon à ſolutione quorumvis jurium, Epiſcopo & Capitulo hujuſmodi per Oppidi ac ſingulorum Caſtrorum, Villarum, locorum hujuſmodi habitatores, & incolas, ac Clerum, perſonas, *Separ. Oppidi diœc. C rinen.*

petitum Monaſterium & alia beneficia hujuſmodi, ratione ſuperioritatis prædictæ reſpectivè debitorum, dicta auctoritate hac de ſimili conſilio, etiam perpetuò penitus & omnino, & tenaliter liberamus.

§. 3. Necnon Oppidum S. Severini præfatum in Civitatem S. Severini nunc pandam, ac in ea Cathedralē Eccleſiam pro uno Epiſcopo S. Severini etiam tuncupando, qui ipſi Eccleſiæ S. Severini præſideat, ac in illa & Civitate prædicta ipſiquo Eccleſiæ S. Severini ſignáda diœc. omnia & ſingula, quæ ordinis & juriſdictionis, ac cujuſcumque alterius muneris Epiſcopalis ſunt exerceat, cum Sede & mēſa, aliiſq; inſignibus, ac juriſdictionibus Epiſcopalibus, necnon privilegiis, immunitatibus & gratiis quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ, & earum Præſules de jure vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, de pari conſilio, eadem auctoritate ſimiliter perpetuò erigimus & inſtituimus.

§. 4. Ac Oppidum Civitatis, & Eccleſiam Cathedralis, necnon Comitatum S. Severini hujuſmodi, ac illius Territoriū univerſam diœc. incolas verò & habitatores præfatos, civium nomine & honore decoramus, eidemque ſic erectæ Eccleſiæ S. Severini Oppidū præfatum, ut præfertur in Civitatem erectum, pro Civitate, & univerſum Comitatum ac illius Territorium hujuſmodi, cum omnibus illius Caſtris, Villis, locis & diſtrictibus per eoſdem Univerſitatē & homines ſpecificandis & ſtatuendis, pro diœc. ipſarum Civitatis, & dœceſis S. Severini Eccleſias, & habitatores pro Clero & populo cōcedimus & aſſignamus.

§. 5. Necnon dictæ Eccleſiæ S. Severini menſæ Epiſcopali pro illius dote redditum annuum, ſeu cēſum mille ſcutorum hujuſmodi per ipſos univerſitatem & homines, ut præfertur aſſignandum, ex nunc prout ex tunc & è contra, poſtquam aſſignatus fuerit, pariter perpetuò applicamus & appropriamus, ac S. Severini, aliaque ejuſdē Comitatus, & Oppidi & Comitatum ipſum, ſingulaque illius Caſtra, Villas, loca, Territorium, Clerum & populum hujuſmodi eidem Epiſcopo Sancti Severini, qui pro tempore fuerit, quoad omnem ordinariam juriſdictionem & ſuperioritatem perpetuò ſubjicimus.

§. 6. Et ut inſuper Capitulo, Clero, Civitati & Diœceſi S. Severini hujuſmodi, ipſarumque Civitatis & Diœc. incolis habitatoribus, ac eorum ſingulis, ut omnibus & etiam ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus & indultis, quibus aliarum Eccleſiarum Cathedralium Capitula, aliæque Civitates & diœc. ac eorum Clerus, incolæ, & habitatores utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, uti, potiri & gaudere liberè & licitè valeant, auctoritate prædicta indulgemus.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque cōtrariis quibuſcumque Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1586. 6. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno 2.

I. De S. R. E. Cardinalium creandorum præſtantia, numero, ordine, ætate, ac qualitatibus, & de optione ſex Cathedralium Eccleſiarum, quæ Cardinalibus conferuntur.

Quoad ordinem prædictum vide etiam ſup. conſt. 1. *Eug. IV. Et quoad qualitates eorundem inſpice conſt.* 7. *Leon. X. necnon Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *c.* 1. *& hic inf. conſt.* 55. Religioſa. *Circa dignitatem eorum Decani extat Bulla Pauli IV. n.* 5. *ſup. Pront circa dignitatis Cardinalitiæ præſtantiam extat Bulla* 15. *Eug. IV. De prohibitione promovendi duos fratres, habemus ſanctionem* 22. *Iul. III. De Cardinalium litibus habemus conſt.* 8. *Pauli IV. Pront de earum indultis videnda eſt inf. conſt.* 58. *Pauli V.* Sanctiſſimus, *& alia ibi indicanda. Ac*

contra eos offendentes, edixit Pius V. conſt. 93. Infelicis. *Et pariter contra excommunicatos ſuſpenſos ſuper perſonis promovendis ad Cardinalatum, edixit Greg. XIV. conſt.* 5. Cogit. *Et inſuper hic Pont. declaravit quæ beneficia & Eccleſia vacent per promotionem ad Cardinalatum hic inf. in conſt.* 79. Sanctiſſimus. *Ac poſtremò Greg. XIV. in conſt.* 9. Sanctiſſimus, *uſum birreti rubri conceſſit Cardinalibus ex Ordinibus Regularium aſſumptis.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1586.

POſtquam verus ille atque æternus paſtor & Epiſcopus animarum Chriſtus Dominus, ad gubernandam univerſalem Eccleſiam, quam ſuo pretioſo ſanguine acquiſivit, Apoſtolorum Principi B. Petro cœleſtis ſimul ac terræ tradidit plenitudinē poteſtatis, eique ſuas in terris vices commiſit, ſicut in Cathedra ipſius Petri ſucceſſor, & verus Chriſti Vicarius Romanus Pontifex divina præordinatione, ejuſdem ſupremæ Apoſtolicæ dignitatis faſtigium & locum in terris tenet, ita etiam ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales repræſentantes perſonas Sanctorum Apoſtolorum, dum Chriſto Salvatori regnum Dei prædicanti, atque humanæ ſalutis myſterium operāti miniſtrarent, eidem Pōtifici in executione Sacerdotalis officii, & in dirigenda ipſa Eccleſia Catholica cui præeſt, cōſiliarii & coadjutores aſſiſtunt, quaſi oculi & aures ac nobiliſſimæ ſacri Capitis partes, & præcipua illius membra, à Spiritu Sancto conſtituta, qui in hac ipſa Eccleſiaſtica Hierarchia divina diſpoſitione, inſtar illius cæleſtis, cui ex altera parte reſpondet, ordinata, ad altiſſimum gradū evecti, cum ipſo Romano Pontifice communi patre ac paſtore, ad quem ex omnibus undique gentibus ac nationibus, in graviſſimis, maximeque arduis rebus fideles omnium generum, omnium ordinum, ſummi, infimi quotidie confluunt, tanti ponderis molem atque onus populorum ſuſtineant, & pro animarum ſalute, pro fide, pro juſtitia, pro unitate aſſiduè invigilent ac laborent, qui circa ipſum univerſali Eccleſiæ ſerviendo, ſingularum Eccleſiarum cōmoditatibus ſe impendant, quorum conſilio idem Pontifex agenda diſponat, quorum opera & neceſſaria, & plurimùm fructuoſa univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ in ſecundis rebus ornamento & commodo, in dubiis præſidio & adjumento eſſe poſſit. Qui denique pro exaltatione Catholicæ Religionis, pro pace & quiete Chriſtiani populi, pro augmento & honore ſanctæ Sedis Apoſtolicæ ſangu inem, ſi ita res ferat, & ſpiritum conſtanter effundant.

Pontifex ob verus Chriſti Vicarius, & Card. Apoſtolorum perſonas repræſentat, & ſuo Pont. Conſiliarii, & Coadjutores. Et pro exaltatione Catholicæ Religionis ſanguinem & ſpiritum debent effundere. Conſonat conſt. 15. *Bened. IV.*

§. 1. Cum itaque ipſi veri cardines ſint & clariſſima Eccleſiæ lumina, templi Dei baſes, firmamenta & columina Chriſtianæ Reipublicæ ſingulari quadam pietate ac doctrina, nec vulgari aut mediocri, ſed inſigni atque eximia virtute abundare debent, ut quam gerunt perſonam, digne & honorificè valeant ſuſtinere. Ac quemadmodum præcipuæ ſunt partes ſummi Romani Præſulis in iis aſciſcendis exquiſitam adhibere diligentiam, & accurata circumſpectione providere, ut viri optimi ac lectiſſimi aſſumantur, & vel in hoc potiſſimùm neceſſitati atque utilitati, totius Eccleſiæ ſibi commiſſæ conſulatur, ita etiam Prælati cæteræq; perſonæ Eccleſiaſticæ ad tātæ dignitatis ſublimitatē promovēdi, anteactæ vitæ laude, atque excellenti quadam rara meritorū commendatione præ cæteris fulgeant neceſſe eſt, ut hoc ampliſſimo honore digni habeantur. Siquidem eorū vita ac mores cæteris exēplo eſſe debent, verba & reſpōſa pro oraculis, monita ac præcepta ab univerſis Chriſtianis regulæ & norma rectè vivendi, rectēque ſentiendi exiſtimantur, ab iis quaſi ſapitēiſſimis Eccleſiæ diſciplinæ forma ſuſcipitur, quæ ad mores, vitāque eunctorum fidelium cōponendos longè lateque diffuſa propagetur. Ipſi denique verè ſunt ſal terræ ac lucernæ poſitæ ſuper candelabrum, ut inter ſanguinē & ſanguinem, cauſam & cauſam, lepram & lepram diſcernant, ac doctrinæ opportunitate & veritate infirma confirment, diſrupta conſolident, depravata convertant,

Pontifex igitur viros optimos & lectiſſimos Cardinales creare debet.

Quod Cardinalium qualitates vide hic in num.

luceant omnibus qui in domo Domini habitant, ac primæ huius Sedi assistentes cunctos pastores, dum in gravioribus negotiis eandem Sedem consulunt, ejusve opem implorant, sub judicio, consilio & auctoritate instituere, dirigere ac docere non cessent. Cæterùm cum non solum ad eos spectet plurima & maxima momenti negotia & causas, quæ eis in dies committuntur, præclara fide & prudentia cognoscere, ac Legationibus in Provinciis gubernandis, & in gravioribus rebus sæpius ad Reges & Imperatores perfungi.

Præsertim ex eligendi ex Collegio Cardinalitio creandus est summus Pontifex.

§. 2. Sed cum omnium caput & summa est, ex eorum corpore, numero & Collegio ille ipse qui cunctis pastoribus est præficiendus, ac totius Dominici gregis curam habiturus summus Pontifex deligatur, iidemque illum suis suffragiis creent, qui tunc demum publico bono Christiani populi optimus sine ulla dubitatione existet, si è numero & suffragiis bonorum deligetur, in hac sacra electione censendi sunt veri interpretes atque internuntii voluntatis Dei, cujus spiritu sicut universum Ecclesiæ corpus sanctificatur & regitur, ita maxime hoc totum hujusmodi electionis opus ejusdem afflatu & instinctu absolvi certissimum est atque omnibus exploratum, ut vel ex hoc ipso perspici possit quanta in eis requiratur puritas & sinceritas ab omni carnis affectu, privatorum commodorum cura, & factionum studiis aliena, quorum pectora & voces, templa & organa futura sint Spiritus Sancti, & ex quibus quasi seminibus is sit proditurus, in quem totius Apost. potestatis plenitudo Deo annuente meritò conferatur.

Ideo hanc desuper edit constitutionem videlicet.

§. 3. Quapropter, ut tanti muneris amplitudo ea qua decet observantia & admiratione apud cunctos mortales honoretur, & in quos ob celsitudinem gradus, omnium oculi, omnium ora convertuntur, in eis summæ dignitati par claritas & splendor eluceat, atque in eis glorificetur Deus, honorificetur sacerdotale ministerium, & animæ fidelium lætificentur, certè sacris amplissimi hujus honoris insignibus ii demùm decorandi videntur, qui eximia eruditione, innocentia ac sanctitate & omni virtutum genere à vero solidorum bonorum largitore Deo supra cæteros fuerint illustrati. Proinde nos postquam placuit divinæ bonitati imbecillitatem nostram ad summi Apostolatus apicem vocare, inter cæteras, quas pro bono universalis Ecclesiæ his maximè turbulentis temporibus, dies noctesque suscipimus curas & cogitationes, hanc ipsam Pontificia nostra sollicitudine dignissimam judicavimus, ut ad communem salutem & profectum Christiani populi nostræ curæ crediti, ac ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decus & ornamentum circa Cardinalium electionē atque assumptionem, tam à prædecessoribus nostris, quàm à nobis hactenus editas sanctiones & decreta expenderemus, in quibus licet plerague salubriter ac prudenter disposita & ordinata fuerint, quia tamen res humanæ facilè in deterius prolabuntur, nisi sit qui eas assiduè renovet atque conservet, easdem illas sanctiones & decreta partim innovando, partim declarando, partim pro rerum & temporum exigentia supplendo, & in melius reformando, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorundem fratrum consilio & unanimi consensu, hanc nostram perpetuo valituram constitutionem duximus promulgandam, qua & nosmetipsos in re tam gravi nostri muneris admonemus, & quam nobis legem imponemus, eandem nostris successoribus indicamus, quos & sui officii non immemores fore confidimus, & se aliquando in districto ac tremendo Dei judicio suæ villicationis rationem esse reddituros, Apostolo dicente; Omnes stabimus ante tribunal Christi, & unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo.

Cardinales nem sint plures quam septuaginta & electio promovendorum ultra hunc numerum nulla sit.

§. 4. Primum igitur, cum ita exposcente rerum ac temporum qualitate & occasione recessum fuerit à veteri illo more admodum paucos viros in sacrum Collegium adscribendi, jamque plures nostra ætate Cardinales quam antiquitus in ipsum Collegium cooptari consueverint, tum ut juxta generalis Concilii Tridentini decretum omnium Christianitatis Nationum ratio habeatur, tum quia in eodem Collegio multi, quæ est humani corporis infirmitas, senectute vel morbis frequenter gravati, hanc commodè tanto oneri illidua obeundo sufficere queunt, ut in hoc moderatio congrua adhibeatur, & certi limites præscribantur, ne vetus veterem illam paucitatem eos redigamus, vel rursus eorum honor nimia ac superflua numerositate vilescat, quod interdum & noscitandum in minoribus essemus, vidimus & experti sumus. Ac ut veteris Synagogæ figura sanctæ & Apostolicæ Ecclesiæ veritati respondeat, sequi cupientes mandatum Domini factum ad Moysen, de congregandis septuaginta viris de senibus Israël, quos noverat senes populi esse & magistros, ut secum onus populi sustentarent, & non ipse solus gravaretur, super quos ad ostium tabernaculi ductos, loquente Domino, Spiritus requievit, de prædictorum fratrum nostrorum consilio, perpetuò statuimus & ordinamus, ut in posterum connumeratis omnibus cujusque ordinis Episcopis, Presbyteris & Diaconis Cardinalibus, qui nunc sunt, quique in futurum creabuntur, cuncti simul numerum Septuaginta nullo unquam tempore excedant, ac talis numerus quovis prætextu, occasione vel causa etiam urgentissima minime augeatur. Quod si unum vel plures à nobis vel pro tempore existente Romano Pontifice in futurum ultra dictum numerum eligi in Cardinalem, aut creari, aut pronuntiari contigerit, decernimus hujusmodi electionem, creationem & pronuntiationem nullam, irritam & inanem fore, & censendam esse, nullumque jus seu titulum re aut nomine sic electo seu electis acquiri, neque eorum quemquam pro Cardinali haberi aut reputari posse aut debere, neque dictam electionem, creationem, pronuntiationem ab initio invalidam & ultra numerum factam, si postea ad præscriptum numerum moriente uno vel pluribus Cardinalibus, ipsum Collegium redigatur, propterea ex postfacto convalescere, sed uti à principio sic deinceps in perpetuum nullius fore roboris vel momenti.

Sintque eis Episcopi, Presbyteri 50. Diaconi

§. 5. Quoniam verò jam inde ab antiquissimis etiam Apostolorum temporibus Diaconorum ordo ad inserviendum & ministrandum in Ecclesia Dei ex magna providentia dignoscitur institutus, & pro temporum varietate modo major, modo minor numerus esse consuevit, ita ut aliquando septem, interdum quatuordecim, quandoque verò decem & octo Diaconi fuerint, & tamen hoc tempore tum propter eorum parvum numerum, tum propter aliquorum absentiam à Romana Curia, adeo pauci reperiuntur, ut eorū officio satisfacere nequeant, immò sæpius Presbyteri Cardinales loco Diaconorum, contra Patrum instituta Pontifici assistere & ministrare cogantur. Idcirco statuimus, ut ex prædicto numero Cardinalium Diaconi quatuordecim, reliqui omnes præter sex Episcopos Presbyteri sint & esse debeant.

Diaconi Card. sint minimum anno ætatis infra ad Ordinem Diaconat. promovendi debeant vocem activam passivam.

§. 6. Neque posthac quispiam in Diaconum Cardinalem assumi possit, nisi saltem in vigesimo secundo suæ ætatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annū ad sacrum Diaconatus ordinem valeat & debeat promoveri, alioquin si anno elapso ad ipsum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipso tam in consistorialibus, & omnibus aliis actibus, & negotiis Cardinalatiis, quàm etiam juxta constitutionem fel. rec. Pii Papæ Quarti prædecessoris nostri super reformatione Conclavis editam, in electione Romani Pontificis voce activa & passiva omninò careat, ac privatus existat.

Diaconi fervorem tionis in presbyt. promotionem maturent inter Diaconos quoque ex Cardinalibus decumbentibus suppleatur numerus Diaconum.

§. 7. Diaconorum autem numerus sic præfinitus perpetuò retineatur, ac Diaconi in eorum ordine semper remaneant, & si qui eorum ex devotionis fervore ad Presbyteratus ordinem promoti fuerint, semper tamen in eodem Diaconatus ordine & officio ministrent, & sui locum inter Diaconos Cardinales teneant, donec ex Cardinalibus de novo creandis sive eligendis, alii Diaconi prædictum numerum supplcant, & in eorum locum subrogentur ac substituantur. Quo casu antiquiores Diaconi ad Presbyteratus ordinem promoti, ad presbyteros Cardinales transire, atque inter eos sedere valeant & connumerari.

Diaconos prior, ant sequens legitima

§. 8. Vt verò Diaconos Cardinales, qui in sua vocatione permanserint, & in ministerio ordinis sui perseverarint, majoribus honoribus prosequamur, volumus

ut

ut cum aliquem ex ſex Cathedralibus Eccleſiis, quibus Epiſcopi Cardinales præſunt, primo, ſecundo, & tertio per obitum vel tranſlationem, aut alias pro tempore vacare contigerit, antiquior quidem Presbyter Cardinalis præſens, ſalvo cuique Epiſcopo Cardinali jure tranſeundi ad eam, dimiſſa priore, cui præerat, ut moris eſt, promoveatur, ſed ubi poſt tres vacationes, tres itidem ex ipſis Presbyteris Cardinalibus in Epiſcopos præfecti fuerint, tunc ſi quarta alicujus harum Eccleſiarum vacatio contigerit, excluſo ea tantum vice antiquiore Presbytero, prior Diaconorum Cardinalium qui præſens fuerit, & in ætate legitima conſtitutus, vel ſi ille noluerit, aut nequiverit aſſumi, ſequens Diaconus eiſdem qualitatibus præditus, ad eam promoveatur, & ita deinceps in hujuſmodi vacationibus ſex Eccleſiarum prædictarum perpetuò obſervetur, ut poſt tres Presbyterorum ad dictas Eccleſias promotiones, quarta occurrente vacatione, prior Diaconorum, aut ſequens, ut præfertur, in Epiſcopum præficiatur.

§. 9. Inter hos Septuaginta Cardinales, præter egregios utriuſque juris, aut Decretorum Doctores, non deſint aliquot inſignes viri in ſacra Theologia Magiſtri, præſertim ex Regularibus, & mendicantium Ordinibus aſſumendi, ſaltem quatuor, non tamen panciores.

§. 10. Antiquum verò Clementis, Anacleti, Evariſti, Alexandri & aliorum Sanctorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum morem per ſexcentos & amplius annos continuata ſerie obſervatum ſequi volentes, ac decretum aliàs per nos in noſtro Conſiſtorio editum innovantes perpetuò ſancimus tempus creandorum Cardinalium, ſeu promotionis ad Cardinalatus honorem faciendæ, menſe Decembri dumtaxat in ipſis temporibus, ſeu diebus jejuniorum, & non aliis eſſe debere.

§. 11. Ut autem ipſi Cardinales in regimine univerſalis Eccleſiæ nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici utiliter aſſiſtere valeant, ac de omnibus Chriſtianorum Regnorum, Provinciarumque moribus, rebus & negotiis promptè & fideliter certa ab eis notitia pro rerum emergentium opportunitate habeatur, prædicti Concilii Tridentini decreto inhærentes, ſtatuimus ut ex omnibus Chriſtianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, idonei aſſumantur.

§. 12. Præterea, qui Cardinales creandi erunt, legitimis, & honeſtis ſint exorti natalibus, neque ulla prorſus labe, aut illegitimorum natalium ſuſpicione quovis modo laborent, ſed omni macula, & impuritate careant, aliàquin ad tam eminentem dignitatis gradum penitus inhabiles, & illius incapaces ſint, & eſſe cenſeantur. Quocirca conſiderantes, quod licèt tanta ſit vis, & efficacia Sacramenti Matrimonii, quod Apoſtolo teſte, Magnum eſt in Chriſto, & in Eccleſia; ut qui antea geniti erant ex ſoluto, & ſoluta, inter quos ritè Matrimonium conſtare poterat, poſt illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Provinciis, & Dominiis nobilitatis privilegiis non gaudent, nec ad ſæcularia officia, honores & dignitates, neque ad nobilium feudorum, & ſtatuum ſucceſſiones admittuntur, quodque multò magis indecorum videretur, & ab Apoſtolicæ Sedis dignitate alienum, ſi hujuſmodi illegitimi per ſequens Matrimonium, ut præfertur, legitimati, in Cardinales aſſumerentur, ac Cardinalatus celſitudo, & ſplendor, qui dignitati Regiæ comparatur, facilè deprimi, commaculari, aut quodammodo inobſcurari poſſet. Ideo ut puriori dignitati puriores natales reſpondeant, quoſcumque illegitimè natos, quotumvis, etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut majori, etiam Regia, & Imperiali auctoritate fulgentium filios quoeumque gradu, dignitate, & præeminentia præditos, etiam genitos ex ſoluto, & ſoluta, inter quos tunc Matrimonium conſtare poterat, ac poſtea per ſubſequens Matrimonium etiam ritè, & ſolemniter in facie Eccleſiæ contractum, vel aliàs legitimatos, & quomodolibet habilitatos, & natalibus reſtitutos, ac quorumvis bonorum capaces effectos, etiamſi cum eis, ut hanc ipſam dignitatem obtinere valeant, ſuper defectu natalium fuerit expreſsè, & in ſpecie auctoritate Apoſtolica quomodolibet diſpenſatum, nihilominus prædictæ Cardinalatus dignitatis prorſus incapaces, & ad ea obtinenda perpetuò inhabiles decernimus, ac declaramus.

Et nec illi qui ad ſacros ordines promoveri poſſunt.

§. 13. Sed & inſuper prohibemus, ne ii, quos propter defectus, vitia, aut impedimenta quæcumque ad ſacros ordines ſecundum canonicas ſanctiones promoveri fas non eſt, etiamſi cum ipſis dicta auctoritate Apoſtolica fuerit diſpenſatum, neve alicujus criminis, aut infamiæ nota reſperſi in Cardinales ullo unquam tempore aſſumantur.

Promovendi ad Card. doctrina vitæ probitate, & aliis qualitatibus à jure requiſitis præſtare debent.

§. 14. Cæterùm, ut non ſolum honore, ſed etiam re ipſa cardines ſint, ſuper quibus oſtia univerſalis Eccleſiæ tutò nitantur, divinaque & humana miniſteria ſibi commiſſa utilius exequi poſſint, ſtatuimus, ut lectiſſimi, & præcellentes viri in ipſum Collegium adſcribantur, & quorum vitæ probitas, morum candor, præſtans doctrina, & eruditio, eximia pietas, & erga ſalutem animarum ardens ſtudium, & zelus, in dandis conſiliis ſincera fides, & integritas, in rebus gerendis ſingularis prudentia, conſtantia, & auctoritas, & aliæ qualitates à jure requiſitæ, tam ipſi Pontifici, quàm univerſo Collegio cognitæ & probatæ ſint.

Clericali etiam charactere inſigniti, & in quatuor minoribus ordin. conſtituti per annum ſaltem ante promotionem habitum, & tonſuram geſtare tenentur.

§. 15. Ac proinde ne homines ſacrarum rerum planè imperiti, & rudes, atque Eccleſiaſticarum functionum ignari, quaſi in Eccleſiæ Dei hoſpites, & peregrini ſtatim hujuſmodi muneri præficiantur, juxta decretum jam pridem à nobis in prædicto Conſiſtorio noſtro ſancitum, quod pariter harum ſerie innovamus, diſtrictè interdicimus, ne quis ullatenus ad Cardinalatus honorem aſſumi queat, niſi qui antea clericali charactere inſignitus, & in quatuor minoribus ordinibus conſtitutus, per annum ſaltem habitum, & tonſuram geſtaverit clericalem.

Filii utriuſlibet ſexus, etiam ex legitimo matrimonio, vel ex eo nepotem habentes promoveri nequeant ad Cardin.

§. 16. Cum autem ad honorem adeò ſublimem promovendi omni virtutum, & præſertim caſtimoniæ laude ſupra cæteros plurimùm eminere debeant, qui verò filios, etiam legitimos ex uxore ſua alias dignoſcitur ſuſcepiſſe, certum nequeat ſuæ teſtimonium continentiæ exhibere, & pater erga proprios filios naturali affectu nimia quadam propenſione feratur, verendumque ſit ne propterea variis propriæ domus negotiis, ac multiplici liberorum cura diſtractus, Eccleſiæ negotia ſibi credita aut negligenter tractet, aut minus ſollicitè & fideliter quàm par eſt ejuſdem Eccleſiæ jura tueatur, prohibemus ne aliquis, qui aut utriuſlibet ſexus filium, ſeu filios, etiam ex legitimo matrimonio ſuſceptos, vel nepotem, ſeu nepotes ex eis habeat, ullatenus in Cardinalem aſſumi, aut promoveri poſſit.

Frater, etiam ex uno parente germanus, vel patruelis conſobrinus, aut amitinus alicujus Cardin. viventis, Card. eſſe non poſſit. Tu vide etiã Inſt. III. conſt. 22. Sanctiſſimus, ſup.

§. 17. Inſuper ut factionum fomitem & ſimultatum anſam ex ſacro hoc cœtu quantum cum Domino poſſumus amputemus, decretum piæ mem. Julii Papæ III. prædeceſſoris noſtri in ſacro olim Conſiſtorio editum approbantes, & declarantes, ſimiliter perpetuò interdicimus, ne ullo unquam tempore aſſumatur aliquis poſthac in ejuſdem S. R. E. Cardinalem, qui frater ex utroque vel alterutro parente germanus exiſtat alterius Cardinalis viventis, ita ut eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nullatenus eſſe poſſint. Quinimmò idem decretum extendentes & ampliantes, prohibemus quoque ne patruele vel amitino, aut conſobrino Cardinale vivente, alter ejus patruelis vel amitinus aut conſobrinus ad Cardinalatum valeat promoveri.

Patruus aut avunculus nepotis ex fratre vel ſorore Cardin. viventis prohibetur aſſumi ad Card. & è converſo talis nepotis, patrui & avunculi.

§. 18. Sed & pari ratione ſancimus, ne patruo aut avunculo Cardinali vivente, ejus ex fratre vel ſorore nepos; nec rurſus nepote ex fratre vel ſorore Cardinali exiſtente, illius patruus aut avunculus, nec ullus denique alius, qui primo aut ſecundo tantum conſanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi conjunctus ſit, quandiu is vixerit, in Cardinalem aſſumi poſſit. Ita ut omnes, & ſinguli prædicti, tam pater filios aut nepotes habens, quàm fratres germani, patrueles, amitini, conſobrini, patruus, avunculus, nepos ex fratre vel ſorore, & quivis ut ſupra primo aut ſecundo gradu conjunctus, alter altero Cardinali vivente, ad Cardinalatum inhabiles, & illius incapaces ſint, & cenſeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque adverſus hanc prohibitionem ex quacumque, etiam urgentiſſima cauſa, cum eis liceat diſpenſari. Et nihilominus electio, creatio, ac promotio Cardinalium hujuſmodi contra præſentem prohibitio

hibitionem, aut interdictum facta, & attentata, nulla, irrita, & inanis sit eo ipso, ac cum omnibus inde secutis nullius sit roboris vel momenti.

Absentes à Curia ad Card. promovendi, creari debent sub ea conditione, ut infra annum Apostolorum limina visitare teneantur, & ante confirmationem birreti rubri à Pont. transmittendi, id facere jurent, & observent, aliàs Cardinalatus honore privati censeantur.

§. 19. Postremò attendentes proprium esse eorundem Cardinalium munus assistere, ut præmittitur, Christi in terris Vicario, eique in regenda Ecclesia Catholica consilium & operam assiduè præstare, atque cum eo Ecclesiæ necessitatibus providere, ipsosque tum ad id ipsius officii debito, tum ex sanctorum Patrum decretis teneri, ac propterea absurdum esse Cardinales procul ab ipso Pontifice vitam agere, & locum mansionemque suam in Ecclesia Dei adeò præcelsam contra hujusmodi officii debitum, & in suarum perniciem animarum negligere, ac deserere, inhærentes decreto similiter à nobis in Consistorio nostro dudum desuper promulgato, de eorundem Fratrum consilio statuimus & ordinamus ne quis in posterum à Romana Curia absens Cardinalis creetur, aut pronuntietur, nisi hac adjecta conditione, ut intra annum in Romanam Curiam venire & Apostolorum limina visitare teneatur, necnon antequam Birretum rubrum, quod à Romano Pontifice de more benedici, ac per certum nuntium mitti solet, ei tradatur, illiusve capiti imponatur, juret in manibus personæ alicujus in dignitate Ecclesiastica constitutæ, cui id negotii datum fuerit, se intra annum à die præstiti juramenti numerandum, omni mora postposita, & impedimento remoto, ad Urbem, vel aliò, ubi Rom. Cur. eo tempore fuerit, personaliter adventurum, ut sistat se nobis, aut pro tempore existenti Rom. Pontifici, & sanctæ Sedi Apost. cujus obsequiis erit ascriptus, & quandiu ipsi Pontifici visum fuerit, muneri suo incumbat: atque ita de legibus, moribus, consuetudinibus, ac toto statu ejusdem Sedis plenè instruatur, atque ad Ecclesiæ, seu Provinciæ, cui forsan præerit, necessitates sublevandas, abusus tollendos, mores reformandos, Ecclesiasticam disciplinam, si qua ex parte labefactata fuerit, restituendam opportuna, & salutaria consilia ab ipsius Pontificis paterna charitate, sapientia, & vigilantia recipiat, & pro viribus exequatur. Cujus quidem juramenti postquam per eum præstitum fuerit, publicum inde instrumentum conficiatur, & in forma authentica ad nos, vel nostri pro tempore successorem, nulla interposita mora transmittatur. Quod si fortè id jurare recusaverit, volumus ut birretum rubrum ei omninò denegetur, ac nequaquam tradatur, sed ipso facto, absque alia declaratione, vel decreto Cardinalatus honore privatus existat, atque habeatur in omnibus & per omnia, ac si nunquam in Cardinalem assumptus, vel promotus fuisset. Inhabilis quoque ad eandem dignitatem postea obtinendam, & illius incapax efficiatur. Sin autem juret, ac birretum rubrum accipiat, sed tamen postea ad Urbem, & Romanam Curiam, ut præfertur, intra annum à die præstiti juramenti non comparuerit, tunc pariter absque alia declaratione Cardinalatus dignitate, officio, titulo, denominatione, atque omnibus, & quibuscumque illius insignibus, facultatibus, privilegiis, aut auctoritatibus careat eo ipso, & perpetuò privatus sit, & esse censeatur, ac si nunquam inter Cardinales cooptatus fuisset, nec birretum rubrum accepisset. Quod quidem birretum post id tempus confestim deponere omninò teneatur.

Decretum irritans.

§. 20. Decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsos S.R.E. Cardinales, sublata eis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 21. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus Conciliis editis constitutionibus & ordinationibus, etiam certum alium eorundem Cardinalium numerum præscribentibus, aut aliàs super præmissis disponentibus, quas omnes, quatenus præsenti constitutioni in aliquo adversantur, illarum tenores pro plenè ac sufficienter expressis habentes, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa, ac individua de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio facienda esset, omninò abrogatas, abolemus, & annullamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Formula.

§. 22. Cæterùm, ut præsentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Lateranenses, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ more solito publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, eisque detractis earum exemplo eo in loco relinqui. Ac volumus ut illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio, & extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio nalis.

§. 23. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam, &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

Dat. P. die 3.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. tertio Nonas Decembr. Pont. nostri anno secundo.

Papa subs.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Card. subs.

Ego Alexan. Card. Farnesius, Vicecancellarius, Episcopus Ostien.
Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Jo. Anton. Card. S. Georgii Episc. Tusc.
Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara, Episcopus Prænestin.
Ego Inn. Avalos Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego M. Sitic. Card. ab Altaëmps.
Ego M. Antonius Card. Columna.
Ego P. Card. Sanctacrucius.
Ego Gabriël Card. Paleotus.
Ego Fr. Michaël Bonel. Card. Alex.
Ego Ludovicus Card. Madrutius.
Ego Nicol. Card. Senon. tit. S. Praxedis.
Ego Jul. Ant. Sanctorius Card. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Rusticucius.
Ego Jo. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego P. Card. Deza.
Ego Jo. Antonius Card. Caraffa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Julius Card. Cananius.
Ego Antonius Card. Salviatus.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinola.
Ego Georgius Card. Razivil.
Ego Scipio Card. Lancellottus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Jo. Baptista Castrucius Signaturæ Justitiæ Præfect.
Ego Fed. Card. Cornelius.
Ego Hippolytus de Rubeis Card. Paviæ.
Ego Decius Card. Azzolinus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus Major Pœniten.
Ego Ferd. Card. Medicis.
Ego Phil. Vast. Card. Camerarius.
Ego Andreas Card. Battorius.
A. Card. Montaltus.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1586. indict. 14. die verò 9. mensis Decembris, Pontific. Sanctissimi D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 2. retroscripta litera lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissa in portis, seu valvis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apost. & in acie Campi Florae, per nos Ioan. Freile, & Octavium Tagliettum S. D. N. Papæ Cursores.

Alex. Parabiac. Mag. Curs.

Sequitur

Sequitur declaratio d. conſtitutionis.

§. 24. Sanctiſſimus D. N. dixit, quod cum in conſtitutione, ſeu bulla Sanctitatis Suæ aliàs ſuper creatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium edita, volens Diaconos Cardinales, qui in ſua vocatione permanſerint, & in miniſterio ſui ordinis perſeveraverint, majoribus honoribus proſequi, inter alia ſtatuerit, ut poſt tres vacationes ſex Eccleſiarum Cathedralium, quibus Epiſcopi Cardinales præſunt, quarta vacatione alicujus ex eis occurrente, prior Diaconorum Cardinalium, qui præſens fuerit, & in ætate legitima conſtitutus, vel ſi ille noluiſſet, aut requiviſſet aſſumi, ſequens Diaconus eiſdem qualitatibus præditus, ad Eccleſiam hujuſmodi Cathedralem, ut præfertur, vacantem promoveretur, & ita deinceps ſervaretur, prout in eadem conſtitutione plenius continetur.

§. 25. Agnoſcenſque idem S. D. N. mentis ſuæ in ea conſtitutione fuiſſe, non ut novus, vel fortè paucos ante annos creatus Diaconus Cardinalis ad aliquem ex dictis Epiſcopatibus, ſeu Eccleſiis quibus ſeniores Presbyteri Cardinales præfici ſolent promoveatur, ſed qui diu in ſuo ordine, & vocatione (ut verba ejuſdem conſtitutionis apertè demonſtrant) permanſerit, & in miniſterio ſui ordinis perſeveraverit, is tali Eccleſiæ præficiatur, ac providere cupiens, ne fortè in futurum dubitari contingat de quanti temporis curſu perſeverantia illa in Diaconatus ordine, & in miniſterio intelligatur.

§. 26. Eadem Sanctitas ſua in eodem Conſiſtorio ſuo ſecreto habito ſupradicta die, de venerabilium Fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium unanimi conſilio, & aſſenſu, ſua Apoſtolica auctoritate declaravit, & decrevit, ut prior Diaconorum Cardinalium, ſeu alius, ſive immediatè, ſeu ſucceſſivè ſequens Diaconus Cardinalis, quarta occurrente vacatione, ut præmittitur, ad dictam Eccleſiam, ſeu Epiſcopatum ex ſex prædictis vacantem aſſumi, ſeu promoveri poſſit, exigi, & requiri debere, ut integros annos ſaltem decem, & non pauciores in ſuo Diaconatus ordine permanſerit, & in illius miniſterio perſeveraverit, etiamſi numerus 4. Diaconorum Cardinalium non ſit expletus, dummodò ad minus decem Diaconi tunc exiſtant, prout declaravit, & decrevit.

§. 27. Ac ſic in præmiſſis, &c. per quoſcumque, &c. etiam ipſos S.R.E. Cardinales, &c. ſublata eis, &c. aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus, &c. contigerit attentari, ſimiliter decrevit.

Actum Romæ apud S. Petrum, die Mercurii 15. Novemb. 1589. in conſiſtorio ſecreto.

LI. Tolentini Oppidi in Provincia Picena in Civitatem ſublimatio, ejuſque Collegiatæ Eccleſiæ in Epiſcopalem erectio.

Ex hac Civitate prodiit S. Nicolaus Tolentinas nuncupatus, de cujus canonizatione, & feſtivitate videre eſt in Eug. IV. conſtit. 27. Licèt militans.

Data A. D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. SUper univerſas Orbis Eccleſias, eo diſponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, quanquam ſine noſtris meritis conſtituti, levamus in circuitu agri Dominici oculos noſtræ mentis, more pervigilis paſtoris inſpecturi, quid Provinciarum, & locorum quorumlibet ſtatui congruat, ac deſuper diſponi debeat, unde divino fulti præſidio, dignum, quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Eccleſiæ agro novas Epiſcopales ſedes, & Eccleſias plantare, ut per hujuſmodi novas plantationes popularis augeatur devotio, divinus cultus floreat, & animarum ſalus ſubſequatur, loca inſignia, præſertim quorum incolæ benedicente Domino multiplicari noſcuntur, dignioribus titulis, & condignis favoribus illuſtrentur, ipſique incolæ honoratorum Præſulum adſiſtentia, regimine, & doctrina ſuffulti; in vis Domini magis magiſque in dies proficiant.

Oppidi Tolentini in quibuſdam ſitis comprehenſio datur.

§. 1. Sanè attendentes Oppidum Tolentini, Camerinen. diœc. in agro Piceno, & territorio fructifero, ac loco ſatis amœno, & petvio ſitum, admodum celebre, ac muris firmiter cinctum, plurium ædificiorum ornatu decorum, copioſo incolarum numero habitatum, ac mille ad minus ultra Caſtra Colmurani ſibi ſuppoſiti focularia, ſive domus continere, ac in eo unam S. Mariæ, cum Campanili, campanis, organo, choro, Sacriſtia, Plebano, ac Canonicis, & aliis ad Cathedralem Eccleſiam requiſitis, ac alteram Eccleſiam Collegiatam Sancti Jacobi, cum Priore, & Canonicis, præterea Sancti Catervii, Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium, in qua ejuſdem Sancti Catervii, & Sanctæ Septimiæ, ac Sancti Baſſi corpora reperiuntur, necnon S. Nicolai de Tolentino nuncupati, Fratrum Eremitarum ejuſdem S. Auguſtini, in qua exiſtit unum brachium incorruptum, & corpus ejuſdem S. Nicolai, qui ob vitæ ſanctimoniam, in vita, & poſt ejus obitum miraculis coruſcans numero Sanctorum meruit adſcribi, cujus etiam feſtum nupertimè in toto Statu Eccleſiaſtico celebrari, & cuſtodiri mandavimus. Ad hæc S. Franciſci Fratrum Minorum Conventualium, & S. Mariæ Ciſoloni Fratrum Minorum de Obſervantia, ac S. Petri Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum, necnon S. Hieronymi Fratrum ejuſdem S. Hieronymi, ac S. Agnetis Monialium S. Claræ Ordinum Monaſteria, & Regulares domos, ac quamplures alias Eccleſias, ac duo Hoſpitalia pro paupetibus, & infirmis recipiendis ſatis commodè extructa adeſſe, & ex eo Cardinales, Epiſcopos, Referendarios, & ſtrenuos milites, Capitaneos, & Duces, generales Status Eccleſiaſtici, alioſque illuſtres, & egregios, ac Religione, & doctrina præclaros viros prodiſſe.

Oppidi Tolentini ab incolis, & benefic. dicti Camerinen. ſeparatio.

§. 2. Nos cupientes Oppidum Tolentini præfatum, cujus dum Cardinalatus honore fungeremur protectores, & fautores fuimus, cujuſque dilectos filios communitatem, & homines ſingulari dilectione proſequimur, necnon Collegiatam Eccleſiam Sanctæ Mariæ hujuſmodi dignioribus titulis, ac nominibus decorari, habita ſuper his cum Fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio, & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac ejuſdem Beatæ Mariæ Virginis honorem, & Chriſti fidelium devotionis augmentum Oppidum, & caſtrum hujuſmodi, ac Villas Comitatus Tolentini, eorumque territoria à dicta diœceſ. cui in ſpiritualibus ſubjecta ſunt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò ſeparamus, & diſmembramus, illaque ſeparata, & diſmembrata, ac illorum incolas, habitatores, Eccleſiarum Rectores, beneficiatos, Priores, & alios inibi beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, Monaſteria, domos Regulares, aliaque pia loca omnia ab omni juriſdictione Epiſcopi Camerinen. necnon ſolutione decimarum eidem Epiſcopo, & per eos debitarum de cætero facienda, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuò eximimus, & liberamus.

Erectio ejuſdem Oppidi in Civitatem, & ejus Eccleſia S. Mariæ in Cathedralem, & conceſſio privilegiorum.

§. 3. Inſuper Oppidum Tolentini in Civitatem Tolentini, & Collegiatam Eccleſiam S. Mariæ hujuſmodi in Cathedralem ſub invocatione ejuſdem S. Mariæ, ac in ea dignitatem, Sedem, & menſam Epiſcopalem pro uno Epiſcopo Tolentino nuncupando, qui eidem Eccleſiæ Tolentinæ præſit, ac juriſdictionem Epiſcopalem habeat, & exerceat, cum omnibus privilegiis, honoribus, juribus, & inſignibus debitis, & conſuetis, ac quibus alii Epiſcopi de jure, vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet in ſpiritualibus utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, necnon Plebaniam illius in Archidiaconatum, qui inibi dignitas major poſt Pontificalem exiſtat, eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuò erigimus, & inſtituimus, ipſamque Eccleſiã ſic in Cathedralem erectam Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjicimus, ac ſub protectione Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſuſcipimus.

Conceſſio Almutiæ pro canonicis Cathedralis.

§. 4. Præterea Canonicis ejuſdem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ, ut almutias per Canonicos aliarum Cathedralium Eccleſiarum deferri ſolitas, deferre liberè,

& licitè valeant auctoritate, & tenore prædictis, pariter perpetuò indulgemus.

Unio d. Episcopatus, cum Episcopatu Maceraten.

§. 5. Ipſamque Eccleſiam ſic in Cathedralem erectam cum Eccleſia Maceraten. unimus, ita ut pro tempore exiſtens Epiſcopus Maceraten. ſit ambarum Eccleſiarum unitarum hujuſmodi Epiſcopus Maceraten. tamen in literis, & expeditionibus pertinentibus ad civitatem, & diœc. Tolentini ordinariè ſe ſubſcribere debeat Epiſcopus Maceraten. Tolentin.

Vicarius exter. in Civitate Tolentini, qui ſuum Epiſcopum in Superiorem recognoſcat.

§. 6. Teneaturque retinere unum Vicarium in dicta Civitate Tolentin. qui non recognoſcat ſuperiorem, nec ab eo habeatur recurſus ad Vicarium dictæ civitatis Maceraten. ſed tantum ad ipſum Epiſcopum.

Aſſignatio dotis.

§. 7. Eidemque Eccleſiæ Tolentin. ſic in Cathedralem erectæ pro illius menſæ Epiſcopalis dote, redditum annuum quadringentorum ſcutorum monetæ Marchiæ per Epiſcopum Tolentin. propria auctoritate percipiendum de ſemeſtri in ſemeſtre, & in fine cujuſlibet ſemeſtris, vel in fine cujuſlibet menſis pro rata, arbitrio ipſius Epiſcopi, quem præfata Communitas Tolentini eidem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ ſuper redditibus molendini ipſius Communitatis, quouſque tot prædicta ipſa Communitas emat, & eidem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ conſignet, quorum fructus ad dictam ſummam quadringentorum ſcutorum aſcendant, conſtituerunt, & aſſignarunt, ac domum contiguam dictæ Eccleſiæ Tolentinæ, pro uſu, & habitatione ipſius Epiſcopi Tolentini applicamus.

Diœceſis præfinitio, & Cleri aſſignatio.

§. 8. Ac ipſi Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ civitatem Tolentini, ejuſque incolas, & habitatores pro civitate, & in civibus, necnon terras, villas, & caſtrum Colmurani præfata, eorumque territoria pro ejus diœc. ac etiam Clerum, & populum civitatis & diœc. Tolent. pro Clero, & Populo, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuò aſſignamus.

Decretum irritans.

§. 9. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria, & Sanctio pœnalis.

§. 10. Non obſtantibus Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Mariæ & Camerinen. Eccleſiarum prædictarum juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, illis, earumque præſulibus, capitulis & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c.

Dat. P. A. 2. die 2. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 4. Idus Decembris, Pont. noſtri anno ſecundo.

LII. Reformatio circa immoderatos ſumptus, qui in Alma Urbe fieri conſueverunt, circa veſtes, dotes, ornamenta, indumenta, & convivia.

Similem reformationem vide ſupra in Pii V. conſtitut. 9. Quoniam.

Edita A.D. 1586.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Pont. iſtâ ex ſuperno erga Almam Vrbem affectu, & ex cauſis hic expreſſis Conſer-

CUm in unaquaque benè, & rectè inſtituta Republica & Civitate, ſoleat ſumptibus civium, & privatorum hominum moderatio aliqua adhiberi, idque non ſolum redundet in utilitatem ſingularum perſonarum, & familiarum, ne hac de cauſa imminuto patrimonio, ſive re familiari abſumpta, ad paupertatem rediganturr, & plurima exinde damna & pericula proveniant, ſed etiam ad univerſam Rempublicam pertineat, cujus intereſt cives habere locupletes, & ne privati rebus ſuis malè utantur, præcipuè hoc ipſum obſervandum eſt in hac Alma Urbe noſtra, ex qua tanquam ex communi omnium patria, frugalitatis, modeſtiæ, ac bonorum morum exempla ad exteros manare convenit, ut quæ tot donis, ac prærogativis excellit, eadem optimis inſtitutis, legibus, & conſuetudinibus ſit temperata, ſicuti jam inde à priſcis, etiam florentis Reipublicæ ſæculis, mox Imperatorum, ac deinde poſterioribus Romanorum Pontificum, præſertim ſel. record. Clem. VII. Pii IV. & Pii V. prædeceſſorum noſtrorum temporibus, in eadem Urbe Roma complures leges ac ſtatuta de ſumptibus immoderatis coërcendis, ſalubriter edita fuerunt. Quæ cum ſucceſſu temporum minimè fuerint obſervata, & hac etiam tempeſtate, tum in conſtituendis dotibus puellarum quæ in matrimonium collocantur, tum in ſupervacaneis plerumque, & minimè decentibus ornamentis, tam circa mundum muliebrem, quam circa indumenta etiam virorum, cum in conviviis, & aliis hujuſmodi rebus, ſuperflui ac pro modo facultatum exceſſivi ſumptus fiant. Idcircò pro eo quem geritis erga eandem noſtram civitatem, illiuſque populum paternæ dilectionis affectu, in primis nobis cordi fuit, hujuſmodi abuſus antequam latius ſerpant de medio tollere, & exemplo noſtrorum hujuſmodi prædeceſſorum, ſimilibus remediis uti. Ideoque dilectis filiis Cameræ ejuſdem Urbis, ac Populi Romani Conſervatoribus, & Magiſtratui commiſimus, & mandavimus, ut ad moderandos ſumptus hujuſmodi, opportunas conficerent reformationes.

Illi hanc formationem ſtatuerunt & ſummo Pont. dixerunt.

§. 1. Qui mandato noſtro parentes, unà cum civibus aliquot ex unaquaque dictæ Urbis Regione ad id deputatis, eas præſentium temporum conditioni, & moribus accommodatas compoſuerunt, ac poſtea tam à Magiſtratu quàm à deputatis prædictis ſubſcriptas, nobis præſentarunt.

Et Card. let & alii eodem deputati abſolverunt & perfecerunt.

§. 2. Nos verò cupientes rem ipſam accuratè, & debita circumſpectione abſolvi, Dilectis filiis noſtris Julio Antonio Sancti Bartholomæi in Inſula Sanctæ Severinæ, necnon Scipioni Sancti Simeonis Lancelloto, ac Henrico Sanctæ Pudentianæ Caietano, mox iſtis duobus ultimo dictis abſentibus, Hippolyto ſancti Pancratii Aldrobrandino, ac noviſſimè Antonio Mariæ Salviato Sanctæ Mariæ in Aquiro, titulorum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, dedimus in mandatis, ut eaſdem reformationes diligenter reviderent, & examinarent, qui poſtmodum convocatis dicto Magiſtratu, quatuor Prælatis utriuſque Signaturæ noſtræ Referendariis Romanis, & ſeptem ex dictis per ſingulas regiones deputatis, ſæpius inſimul hac de cauſa reſpectivè congregati, eiſdem reformationibus diligenter excuſſis, ac ſigillatim examinatis, alia explanaverunt, nonnulla addiderunt, eaſque in meliorem ordinem redactas nobis exhibuerunt. Ac demum cum hujuſmodi reformationes, in privato publicoque conſilio ejuſdem Populi propoſitæ nuper & perlectæ fuerint.

Confirmando idem Pont. dicta Reformationem.

§. 3. Nos cupientes illas inviolatè obſervari, motu, &c. ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, reformationes ipſas, prout inferiùs deſcriptæ ſunt, cum omnibus, & quibuſcumque in eis contentis, auctoritate Apoſtolica perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, eaſque præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſque & ſingulos juris, facti, & ſolemnitatum etiam ſubſtantialium in eis forſan omiſſarum defectus, ſi qui intervenerint, ſupplemus, & pro illarum ſubſiſtentia firmiori, quæcumque in prædictis reformationibus continentur, de novo eadem auctoritate perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, ac omnes, & quaſcumque perſonas utriuſque ſexus, cujuſvis ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ fuerint in eadem Urbe habitantes, etiam advenas, & cutiales, ad earundem reformationum obſervationem teneri, & illis omninò obligari decernimus & declaramus.

Executores Reformationis adepti & juriſdictionem eidem edendi.

§. 4. Necnon dilectis filiis ejuſdem Urbis Gubernatori, & Senatori, ac Conſervatoribus prædictis, nunc, & pro

& pro tempore existentibus, in solidum districtè præcipiendo mandamus, ut tam Gubernator, & Senator prædicti, & eorum quilibet, quam ipsi Conservatores curent & faciant reformationes hujusmodi, perpetuò, & inviolabiliter observari, & ad illarum executionem, etiam quoad pœnas sine ulla spe remissionis, procedi. Volentes nihilominus, ut cujusvis Curiæ, aut Tribunalis dictæ Urbis executores, quascumque utriusque sexus personas, quas hujusmodi reformationibus contravenire deprehenderint notare, ac dictis Judicibus deferre, & denuntiare.

...ulat ...rvati- ...apponit.

§. 5. Necnon decernimus, quod hujusmodi nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, isque etiam non registratus, in judicio, & extra illud plenam fidem faciat, Regula contraria non obstante. Et quod inferius descriptis reformationibus, ac præsenti nostro Motui proprio, ac dispositioni, etiam per nos, & successores nostros nunquam sufficienter derogatum censeatur, nisi prius accedente expresso consensu eorundem Conservatorum pro tempore existentium, & ipsius Populi in Consilio publico congregati, ac deinde publica Signatura nostra proposita per aliquem Referendarium supplicatione, cum hujusmodi nostri Motus proprii insertione, per supplicationem aut alium Motum proprium, nostra, seu Romani Pontificis pro tempore existentis manu signatum, derogatio fuerit concessa, & quod idem Motus proprius, unà cum dictis Reformationibus, manu scriptus, sive impressus, reponatur, & perpetuò retineatur post libros Statutorum Urbis, inter alias ejusdem Urbis, & Cameræ Populi Romani reformationes, privilegia, & indulta, quæ in eorum proprio volumine continentur.

...nsumptis ...jubet.

§. 6. Quodque ejusdem Motus proprii, & reformationum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Gubernatoris, aut Senatoris, vel Conservatorum prædictorum, vel alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in judicio, & extra, quæ ipsis originalibus hujusmodi adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

...rma & ...lus publ. ...ns constit. ...à reform. ...e inferius ...ine refor- ...ionis. Decretum ...ians.

§. 7. Ac quod Palatii Capitolini, Conservatorum eorundem ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis, affixæ omnes, & singulos ita afficiant, & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

§. 8. Sicque in præmissis, & infrascriptis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, & causarum Palatii Apostol. Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretàndi facultate, judicari & definiri debere, irritumque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

...ausula de- ...atoria.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque dictæ Urbis reformationibus, statutis, consuetudinibus, etiam novissimè editis, juramento confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis eisdem Conservatoribus, & aliis Magistratibus, Populo, Civibus, & incolis, aut cæteris personis, in genere vel in specie, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

...apa subscr. Fiat Motu proprio. F.

...ar. P. d. 2. ...ie 23. Dec. Datum Romæ apud Sanctum Marcum 10. Kal. Januarii anno secundo.

Sequitur tenor dictæ Reformationis.

Riforma del vestire, delle doti, & d'altre spese, da osservarsi in quest' Alma Cittadi Roma, da ciascuna persona du qualsivogliastato, grado, conditione, ò preeminenza si sia, fatta per ordine di N. S. dalla Congregatione de Deputati da Sua Santita.

Modi da osservarsi nel vestir de gl' huomini.

Moderatio circa vestes virorum.

IN primis, non sia lecito di portar nelle barraette, ò cappelli medaglie ne gioie, ne perle, ne vere ne false, ne puantali, ne rosette, ne altro ornamento d'oro ò d'argento, ne buoho ne falso, ne piume, ne pennachi, ne ricami, ne smalti, eccetto un cordon di velo ò di seta intorno.

Item non sia lecito di portar collane al collo, se non à Cavalieri di alcun'Ordine Militare, ò altri fatti da Principi, per portare attacata la croce ò medaglia.

Item non sia lecito di portar camiscie lavorate d'oro ò d'argento.

Item non sia lecito di portar giubbone con altra guarnitione, eccetto che con imbottitura di seta semplice, distesa per traverso, ò per lungo senz'altro lavoro, & si possa trinciare con taffetta sotto.

Item non sia lecito in saio, casacca, colletto, ò simile sorte di vestimenti di panno, ò di drappo; mettere altra garnitione, che una banda intorno alli busti, manich[illegible] & falde di drappo non prohibito, larga al piu un terzo di palmo per di fuori ò dentro, overo un rivetto ò passamano, ò frangetta, ò trina di seta mezo dito larga intorno all'estremita, la qual banda non possa haver piu di sei imbottiture, & si possa compartire in tre liste ò rivetti al piu con due imbottiture per ciascuno, con le mostre di ermesino, ò taffettà, ne sia lecito di portar bottoni ne puntali d'oro, ne d'argento, ne di gioie, ne di perle vere ne false, ne si possa foderare d'altro drappo che di taffettà schietto, & non si possa mettere drappo sopra drappo; eccetto che taffettà ò ermesino nell'estremita.

Dichiarando che li drappi prohibiti s'intendano tutti quelli ne'quali entri oro ò argento, buono ò falso, & tanto tessuti quanto non tessuti.

Item non sia lecito di portar nella cappa altra guarnitione che una banda intorno, di dentro ò di fuori di drappo non prohibito, largo mezzo palmo al piu, nella quale non si possano fare piu di sei imbottiture, con un passamano ò frangetta, ò trina intorno alla estremita, la qual banda possa compartir si in due ò tre liste ò rivetti, con due imbottiture per ciascheduna, & la cappa; cappotto, tabarro, ò feraiolo, non possano esser foderati d'altro che di roverso ò taffettà, ò di pelli non prohibite, le quali pelli prohibite s'intendano zebellini, lupi cervieri, armellini, & martore eccettuata la cappo, la quale possa esser foderata di velluto, senz'altra guarnitione.

Item non sia lecito usare calzoni ò cosciali di drappi prohibiti, ne in quelli oro ò argento, buono ò falso, ne ricamo ò intaglio di sorte alcuna, ne disegno di ricamo ma possano usarsi li cosciali con trinci di drappo non prohibito, schietti senza sorte di alcun' altro ornamento, che della fodera di tutto il cosciale di raso, dobletto, toletto, ermesino, ò taffettà, & così li cosciali di drappo non prohibito, perche non sia seta sopra seta.

Item nelle calzette di seta ò ligacci non possa portare oro ò argento, vero ne falso.

Item non sia lecito nelle scarpe di velluto portare trapuntatura di seta di altro colore che quello delle scarpe, ne fatui altra sorte di ornamento.

Item le cinte delle spade non si possano portare se non di corame, ò di velluto, senza ricamo, & senza oro à argento vero ò falso, ne smalto, ma possano ben le fibie esser indorate, ò inargentare, & similmente le guarnition delle spade.

Item, perche non solo nel vestir delle proprie persone, ma ancora nelle livree dei servitori, & ornamenti de cavalli si eccede in molte spese, per questo si prohibisce il vestir servitori, staffieri, ò paggi di casacca, saio, colletto, giubbone, cappoto, cosciali, calzoni di qualsivoglia drappo di seta, ma se li possa permettere una banda di drappo, overo al piu due bande di drappo, che non eccedano un terzo di palmo intorno alla cappa, cappoto, casacca saio, colletto, ò calzoni, con unattrina ò passamano schietto senz'altro ornamento. Et si prohibisce inoltre,

che non si possano vestire di livrea piu di quatro persone tre servitori è paggi.

Item non sia lecito di portare gualdrappa ò coperta di velluto, ne di panno, che sia guarnita di velluto, eccetto che d'una frangia ò trina di seta nell'estremità.

Item nelle selle di velluto non si possa portare guarnimento d'oro, ò d'argento, vero ò falso ne ricamo, eccetto frange, trina, ò passamani di seta del medesimo colore.

Item non possano portare finimenti di cavalli senon di corame senza fiocco di sorte alcuna, ne manco miniati d'oro, ò d'argento, non prohibendo che le fibbie, borchie, briglie, sproni, ò staffe possano esser indorate ò inargentate.

Modi da osservarsi nel vestir delle donne, & prima dell' habito delle Spose.

Moderatio circa vestes fœminarum.

NOn sia lecito alle spose di portare in testa, ne ciuffi, ne fiori, veri ne artificiosi, ne ricci finti, ne piume, ne pennachi, ne magnoselle, ne altra simil portatura alta, ma debbano portar la tela ò panno listato che arrivi alla fronte al principio de i capelli, ancorche vadino in cocchio.

Item non possano portare altri ornamenti in testa che perle ad oncia, & una fronzetta di gioie, & perle, che non ecceda il valor di ottanta scudi.

Item non possano portare pendenti da orecchia con gioie, eccetto che con perle, ò d'oro smaltato.

Item non possano portare camiscie, colletti, ne altre cose lavorate d'oro ò d'argento, eccetto li fazzoletti.

Item non possano portar guanti profumati, ma solamente lavati d'acque odorifere.

Item non possano portare piu d'uno overò due anella nelle dita che ambidue non passino il valor di cento cinquanta scudi.

Item non possano portare maniglie alle braccia ornate di perle, camei, ò qualsivoglia altra sorte di gioie.

Item non possano portare cannacche ne corone di profumo, ne d'altra sorte al collo, ne traverso le spalle, ne alcune sorte di banda, eccetto che al collo un vezzo di perle di un filo solo, il cui prezzo non passi scudi trecento, ò catena d'oro senza gioie, che non ecceda il valore di settanta scudi.

Item non possano portare cintura con gioie ò con perle, ne che la fattura ecceda trenta scudi.

Item nelle veste ò zimarre di drappo non possano portare altre guarnitione d'oro ò d'argento, vero ò falso, largo più d'un dito, tanto nelli busti quanto nell'estremità ne possano esser veste ne zimarre trinciate ne ricamate, & similmente non possano portare pianelle con passamano d'oro ò d'argento, vero ò falso.

Item non possano farsi ne portare più d'una veste d'oro ò d'argento semplice, schietto, non trinciata ne ricamata, & senza guarnitione, eccetto che di una pistagna distesa, ò trina, larga mezzo dito al più nell'estremità.

Item non possano portare la veste con strascino che passi un palmo.

Item non possano portare sottane d'oro ò d'argento, ne dove sia in qualsivoglia modo oro, argento, vero ò falso, ò sorte alcuna di guarnitione, eccetto una ò due liste ò una trina di seta, larga al piu mezzo dito, al busto, maniche, & estremità.

Item nelle veste non possano portare rosette, bottoni, ò puntali d'oro ne d'argento, ne gioie, ne perle, vere ò false, ò smalto.

Item non possano portare veste, zimarre, traverse, panni da testa, ò qualsivoglia altra sorte di rete, eccetto cuffie, colletti, & panni di spalle.

Item non possano portare berretta, ma solamente il cappello, con un passamano ò trina d'oro ò d'argento intorno, senza piume ò ricamo, senza puntali, rosette, medaglie ò gioie, vere ò false.

Item non possano portare veli ò buratti transparenti fenz'altra veste di sotto.

Item non possano andare in maniche di camiscie per Roma, ne à piedi, ne in cocchio.

Dichiarando che l'esser sposa s'intenda per doi anni dal giorno che sarà andata à marito, & non piu, per tutto il qual tempo possa portare li sopradetti ornamenti, il qual passato sia obligata di mettersi in panni.

Item che tutto quello che è prohibito alle spose, s'intenda ancora esser prohibito alle zitelle di qualsivoglia età, alle quali in oltre si prohibiscono ancora le gioie vere ò false, le veste d'oro ò d'argento, vero ò falso, ricami, & intagli.

Dell' habito delle maritate messe in panni.

Moderatio circa vestes mulierum conjugatarum.

SI ordina, & dichiara, che tutto quel che è prohibito, come di sopra alle spose, s'intenda espressamente prohibito ancora alle maritate messe in panni.

Item à nessuna donna maritata, & messa in panni sia lecito di portare alcuna veste ò sottana, ò zimarra di drappo, ne trincio, ne ricamo, ne intaglio, ne guarnitione d'oro ne d'argento vero ò falso, eccetto crespone ò buratto doppio, ne transperante.

Item non possano portare alcuna sorte di pendenti all'orecchie, ne cannacca, ne catena di gioie ò d'oro, ne centura d'oro, ò di gioie, ò di smalto, ne corone di profumo, ne al collo, ne alla centura, ne in mano, eccetto che quando anderanno à nozze ò à feste un vezzo di perle di un filo solo, del prezzo come di sopra.

Item non possano portare fazzoletti ò colleti lavorati d'oro ò d'argento, vero ò falso, ò di seta di colore.

Item nelle veste di sopra ò zimarre non possano mettere altra guarnitione che una pistagna, trina, ò passamano negro ò pavonazzo, che non sia largo più di mezo dito, & solamente intorno alli busti, maniche & all'estremità.

Item non possano portare pianelle con alcuna sorte di ornamento, ma semplici, & con un passamano di seta.

Item non possano andar fuori di casa, ne à piè, ne in cocchio, senza portar sopraietto ò panno listato, steso, & senza pizzo.

Item andando à nozze, & à feste, possano portar le camiscie lavorate di seta di un color solo, & una veste di drappo semplice.

Del vestire & habito delle vedove.

Moderatio circa vestes & habitum Viduarum.

NOn sia lecito alle vedove di portare altri panni che roggi, ò tinti de colore, che non sia più oscuro che roggio, & il panno listato non avanzi fuori della fronte più che uno ò due dita, & le lor veste vedovili siano senza busti, & se sono aperte al petto, habbino la pezzetta roggia sotto con il panno di spalla di sopra, & con la cinta solita di tela bianza; & le lor veste siano semplici, senza ornamento ò guarnitione di sorte alcuna, & le maniche delle vesti siano di manera, che non si possano vedere le maniche delle sottane, eccetto se le dette maniche fussero nere.

Moderatione delle doti.

Moderatio dotium tenuissimi dantur maioribus dotibus pravia supplicatione gratia Papæ.

SE bene altre volte fu fatto particolar statuto sopra la moderatione delle doti, & quello confirmato per Motu proprio dalla santa mem. di Papa Pio Quinto, nondimeno non essendo nella debita observanza, massime per domandar sene continuamente derogatione, & tuttavia aumentandosi le dette doti; per provedere cum nuova moderatione, conveniente à questi tempi, à tal eccesso che è causa di molti disordini, & inconvenienti, & ha multo bisogno di reduttione.

Nota quod Innocent. IX. prohibuit præsentali gratia quidquam exigi, ut infra in eius constitut. 2. Ad Romanum.

Si ordina che nessuna persona di qualunque stato, grado, ò preeminenza si sia, ardisca, ne præsuma constituire, promettere, pagare, ricevere, ancorche la donna fosse herede, tanto in denari contanti, quanto in argento, oro, gioie, proventioni, ò altre cose, etiamdio mobili, & se moventi, raggioni, & attioni, dote, & acconcio, in una ò più volte, che passi ò ecceda, & computata etiamdio cassa bianca, bacile, & boccale, la somma di scudi cinque mila, & cinquecento di moneta, à raggione di dieci giulii

giulii per ſcudo, ne ſia lecito à queſto contravenire per alcun patto ò conſentimento, etiam giurato, da falſi per li contrahenti, & altre perſone terze, per cauſa, & occaſione di accreſcer ſomma dotale, conſtituir pegno, ò in qualúq; modo far fraude à queſta ordinatione, ad effetto che il marito ò la donna ò altri per eſſi, vengano ad haver più della detta ſomma di ſcudi cinquemila, & cinquecento in alcun modo, ò via diretta ò indiretta, alla pena di mille ſcuti ſimili, dà incorrerſi per ciaſcuno che contrafarà, & di applicarſi per la quarte parte all'accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, l'altra parte all'eſſecutore, & per il reſto alla fabrica del Palazzo de Conſervatori della Camera di queſt' Alma Città di Roma, & nientedimeno pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltre la dette ſomma ſi deſſe, overò ancora con intervento di terze perſone, ſotto qual color ſi ſia di donatione, parafreno, ò altro titolo, etiam in perſona della donna, qual ſimilmente ſi prohibiſce ſotto la pena predetta, ipſo facto ſia applicato alla fabrica del Palazzo delli Conſervatori. Et ancora ſi ordina, che colvi che conſtituiſce, da, overò promette in alcun modo oltre la ſomma predetta, ò ſuo herede, ò ſucceſſore, overò li donna per la quale fueſſe data per verun tempo, venendo in caſo della reſtitutione, non poſſa ridemandare il ſopra più, & habbi perdutta ogni attione che in ciò & ſopra ciò li competeſſe, & detto ſopra più s'applichi ipſo jure alla fabrica predetta, come di ſopra, & che tutti ſimili contratti ò private ſcritture, quali ſopra ciù ſi faceſſero, ſiano quanto alla detta quantità eccelſa, ipſo jure nulli & invalidi, & per vigore di eſſi non ſe ne poſſa fare alcuna eſſecutione, quanto alla quantità eccedente li ſcudi cinquemilla, & cinquecento. Ancora ſi prohibiſce à tutti & ſingoli Notarii, che non ardiſcano ne preſumano rogarſi d'alcun inſtrumento, qual ſia contra la probibitione ſopraſcritta ne far ſcrittura che ſia incerta ò che ſi riferiſca à quella cedula privata, ò qualunque altra ſcrittura ò arbitrio d'huomo, ſotto pena del falſo, & di ſcudi ducento per ciaſcheduni loro che contrafarà, d'applicarſi come di ſopra, & detti contratti ſiano nulli, & invalidi ipſo jure, & nullius fidei, & eſſi Notari s'intendano non dimeno privati in perpetuo de lor' officii, & ſimilmente ſi prohibiſce che neſſuna perſona poſſa in ciò, come mezano intravenire, ò altrimente preſuma far cedula privata, overò eſſer teſtimonio in contratto ò cedula che fuſſe contra la prohibitione predetta, alla detta pena da incorrerſi & applicarſi come di ſopra. Si ordina ancora che nelle ſopraſcritte prohibitioni, & pene ſiano compreſi Baroni, Cortigiani, ò foraſtieri che appareteranno con Romani, tanto originarii, come facti Cittadini, & incoli di Roma, ancorche ſiano Chierici, tanto dando & promettendo, quanto ricevendo, & ſtipulando, overò come mezano, notaro, teſtimonio, fidejuſſore, & promiſſore, ò in qualunque altro modo s'intrometta no, porche uno delli conſorti, cioè ſpoſa ò marito, ò moglie, ſia Romano originario, overò fatto Citadino, ò pure incola di Roma.

Moderatione del donare nelle nozze.

Moderatio donationum nuptiis.

NOn ſia lecito à padre, ò madre, ò altra congiunt perſona della ſpoſa, donare allo ſpoſo, ò ad altri per lui, directamente ò indirettamente, nel tempo della ſubarratione, ò prima, ò poi alcun vaſo, bacile, ò boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto d'oro come d'argento, denari, gioie, perle, drappi, ò altra coſa, etiamdio non ſimile alla pena di ſcudi cinquecento, & perdita delle robbe, d'applicarſi come di ſopra.

hoc habes tam conſt. V. citata in rubr.

Item à neſſuna perſona ſenza eccettione di parente alcuno, ſia lecito nel giorno, & altro dell' arraglia, ò publicatione del contratto del matrimonio per verba de preſenti, ne inanzi donare coſa alcuna di qualſivoglia ſorte alla ſpoſa, ma paſſato il detto giorno ſia lecito ſolamente alli parenti ſino al ſecundo grado di conſanguinità, & affinità, computato ſecondo il jus canonico incluſivè.

Item non ſia lecito allo ſpoſo mandare alla ſpoſa in Natale alcun preſente in robbe che ecceda il valor di ſcuti venti.

Item non ſia lecito allo ſpoſo donar alla ſpoſa più di due veſti, le quali pero non ſiano di drappo prohibito.

Moderatione de banchetti, & convivii.

Moderatio circa convivia.

VOlendo anco limitar le ſoverchie ſpeſe che ſono introdutte nel far nozze, & banchetti.

Si ordina che non ſia lecito ad alcuno che fara nozze ò banchetto, dove ſiano più di dieci perſone, dare altro che l'infraſcrite vivande, cioè un'antipaſto di coſe fredde, & una portata in tavola di cucina d'arroſto & d'aleſſo inſieme, nella quale non ſi poſſano dar pavoni, ne lavori di paſta, ne piu di tre ſorte di carne, & di tre ſorte di vecellami, & dandoſi polli d'India, non ſi poſſi dar fagiani, & eſſendo fagiani non ſi poſſi dar polli d'India, & ſi poſſa dare un altro ſervitio di credenza, una ſorte di confettione, con frutti, cialdoni, & ciambellette, torte, & coſe ſimili, ne ſi poſſa mettere oro, argento, ne muſchio in altro che cotognate, ò fiori.

Et ſi prohibiſce ancora per occaſione di batteſimo, fare colationi che eccedano dieci ſcudi di ſpeſa.

Moderatione de letti nuzziali.

Moderatio circa lectos nuptiales.

NOn ſia lecito ad alcuna perſona per occaſione di nozze, ò di donne di parto, comprare ò far di nuovo letto, che ecceda il valore di ſcudi ducento, ſi permette, però che chi al preſente li hà in caſa fatti poſſa adoprarli.

Prohibitione nel donare, nel farſi i compari & le comari.

Prohibitio donandi inter compatres & commatres.

NOn ſia lecito al compare ò comare di fare alcuna ſorte di preſenti, ne al compare, ne alla comare, ne al putto, così nel Batteſimo come nella Creſima, ſotto pena della perdita del dono à chi lo riceve, & della valuta di eſſo à chi lo dona.

Moderatione de cocchi.

Moderatio currus.

NOn ſia lecito ad alcuna perſona alli cocchi ò carrozze che farà di nuovo far coperte, matarazzi, cuſcini, ſpalliere, & copertine de cavalli, ſenon di panno ò feltro ò corame ſemplice, con frangia ſola nell' eſtremità, ſenz' alcuna ſorte di drappo per fodera di dentro, & li finimenti de cavalli non poſſano coprire di coſa alcuna, & il cocchio non poſſa havere in doratura manco ne' pomi.

Et perche ſarebbe di molta ſpeſa à chi ſi trova il cocchio ò carrozza già fatti l'havere à riſarli ſubdito di nuovo, conforme alla preſente riforma, ſe li concede che poſſa ſervir ſene, ſinche ſiano conſumati, non oſtante detta riforma, ne ſia lecito di farli de nuovo dopò la publicatione della preſente riforma, ſenon nel modo ſudetto.

Moderatione de funerali.

Moderatio circa funeralia.

NOn ſia lecito all' eſſe quie di accompagnare il morto alla Chieſa con più di tre ſervitori veſtiti ſemplicemente di lutto.

Non ſia lecito ad alcuna donna nel giorno dell'eſſequie di ſtar nella medèſima ſtanza, nella quale ſtara il corpo del defonto, & ſi eſſorta ciaſcuna di portar quell' habito modeſto che ſi conviene & richiede in tal atto di condoglienza.

Delle pene de i tranſgreſſori della preſente Riforma.

Contraventionum pœnæ.

SI notifica à ciaſcuno, che le pene delli tranſgreſſori della preſente Riforma, ſaranno per ciaſcuna volta che ſi contravertrà, la perdita delle robbe, delle quali ſarà contravenuto, & in oltre di cento ſcudi, d'applicarſi la quarta parte all'accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, & li tre quarti alla Camera del Popolo.

Dichiarando che nel tranſgredire che ſi farà da alcuna gentil

Gentil donna maritata contra la preſente riforma l'eſſecutione ſi farà contra i lor mariti, la qual pena ſi eſſigerà irremiſſibilmente, & anderà à diminutione della lor dote.

Et acciochè la ſopradetta riforma ſi oſſervi inviolabilmente da ogn'uno, & ſi toglia ogni occaſione che poteſſe farli impedimento, ſi commanda eſpreſſamente à tutti gl'oreffici, ſarti, banderati, ſetaroli, ricamatori, & ad ogn'altro artiſta, che dalla publicatione della preſente riforma neſſuno ardiſcà far lavoro diverſo della ſopradetta riforma, ne manco trovare ò mettere in uſo alcuna maniera d'inventione ò lavoro nuovo, di ſeta ò di botroni, ò di cuſcitura, quali inſino adeſſo nõ ſiano ſtati uſati, ſotto pena di tre tratti di corda, & ſcudi venticinque, & la perdita del loro per ciaſcheduna volta che contravertà, la qual pena s'applicarà come di ſopra, & ſi eſſeguirà irremiſſibilmente.

Dichiarando che le ſopradette riforme ſolamente ſopra li veſtimenti già fatti, ſi habbino da oſſervare paſſati ſei meſi dopo la publicatione della preſente riforma, & nel reſto dopo il giorno della publicatione ſopradetta.

Et che le veſti, ſottane, & zimarre di donne, & altri habiti prohibiti che ſi trovano già fatti, ſi poſſano fare acconciare per li figlivoli, & figlivole fin'all'età di dieci anni.

Et per dar tempo ò foraſtieri che poſſano accomodare, & pigliare recapito de gl' habiti, & veſtimenti che ſi trovano già fatti, ſi dichiara che paſſati li ſei meſi ſopradetti alli foraſtieri che verranno per divotione, ò per altri negotii, ſi concede tempo di un'altro meſe di poter accomodare li ſuoi habiti, ſecondo la preſente riforma.

Et per oſſervanza della preſente riforma, ſi ordina al Senatore, & Conſervatori inſolidum pro tempore exiſtenti, i quali habbino cura che ſi metta in eſſecutione quanto in eſſa ſi contiene, & ſe gli da ſopra di queſto in ogni caſo delli ſopradetti, piena auttorità di procedere & far eſſeguire le pene ſopradette contra li traſgreſſori.

Marcellus Niger deputatus.
Sebaſtianus Varus Deputatus.
Ego Hieronymus Alterius Deputatus.
Mutius Matthæus Deputatus.
Andreas Vellius Deputatus.
Stephanus Paparonius Deputatus.
Hieronymus Picus Deputatus.

Io. Dominicus Ninus Conſervator.
Livius Attracinus Conſervator.
Mercurius Amadeus Conſervator.
Petrus Benzonus Prior.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1587. *indictione* 15. *die verò* 8. *menſis Ianuarii, tempore præfati Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus* 2. *ſupraſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Curiæ Capitolii, & Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtol. & in acie Campi Floræ, dimiſſis copiis per nos Alamannum de Alamannis, & Ioannem Baptiſtam Bagni S. D. N. Papæ Curſores.*

Alex. Parabiac. Mag. Curſ.

LIII. Ampliatio Congregationis ſub invocatione Annuntiationis Beatæ Mariæ Virginis, aliàs in Urbe inſtitutæ pro Scholaribus inſiſtentibus Studiis Collegii Societatis Jeſu, inſtitutæ ad quoſcumque alios, etiam non ſtudentes. Et facultas alias Congregationes aggregandi, eiſque indulgentias communicandi.

Tu omninò vide normam aggregandi aliàs Congregationes cum indulgentiarum communicatione, in conſtitut. 115. *Clementis VIII.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita a. 1587.

SUperna diſpoſitione, cujus inſcrutabili providentia Ordinationem ſuſcipiunt univerſa, in ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus conſtituti, & pia ſalubria Chriſti fidelium vota, quæ ad Confraternitatum, ſeu Sodalitatum, præſertim in hac Urbe noſtra ritè inſtitutarum laudem, & gloriam cum animarum ſalute tendere dignoſcuntur, libenter exaudimus, ipſaſque Confraternitates, ſeu Sodalitates condignis titulis extollimus, ac aliàs deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus eiſdem Chriſti fidelibus ſalubriter expedire. Proœm.

§. 1. Alias ſiquidem pro parte dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpoſiti generalis Societatis Jeſu felicis recordationis Gregorio Papæ XIII. prædeceſſori noſtro expoſito, externos Scholares ad Collegia ejuſdem Societatis, &c. Greg. XI. Inſtituit congregationem pro exercitio Scholarium in Eccleſia Collegii Jeſu de Urbe in ſua origine 97. ſup. Sed plures eodem Collegio, & ſolum Scholarium, etiam vum, oportet Greg.

Omittitur narrativa hujus conſtit. quia eſt ſup. Omnipotentis.

§. 2. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dicti Claudii Præpoſiti petitio continebat, ex Congregationibus, ſeu Sodalitiis hujuſmodi, novi in dies, atque eo majores quo plures ſunt Sodales, fructus provenire noſcantur, & in multis Collegiis pro Sodalium frequentia, ac diſparitate, opus fuerit non unam tantum, ſed plures in eodem Collegio Congregationes hujuſmodi inſtituere, quin etiam in eiſdem Collegiis, ac etiam domibus dictæ Societatis, alia non ſtudioſorum Scholarium, ſed aliorum piorum Chriſti fidelium Sodalitia, ſeu Congregationes paſſim inſtituantur.

§. 3. Ut igitur tam Scholares quàm cæteri Chriſti fideles eo promptiores ad hujuſmodi Congregationes vel Sodalitia ingredienda reddantur, & ad piorum operum exercitia magis excitentur, ac excitati manuteneantur, quo amplioribus cœleſtis gratiæ donis ſe ac eorum Congregationes, ſeu Sodalitia decoratos ac refectos, ac decorata, & refecta eſſe conſpexerint, pro parte dicti Claudii Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus ſibi ac pro tempore exiſtenti prædictæ Societatis Præpoſito, ſeu Vicario generali, ut in quibuſvis dictæ Societatis Eccleſiis, ſeu Domibus ac Collegiis, tam in Urbe quàm extra eam per univerſum Orbem, nunc, & pro tempore erectis, ſeu erigendis, quaſvis alias, ſive Scholarium tantum, ſive aliorum Chriſti fidelium, ſive utrorumque ſimul, tam ſub eodem Beatæ Mariæ Annuntiatæ, quam alio quovis titulo, & invocatione Congregationes, ſeu Sodalitia dicta auctoritate perpetuò erigendi, & inſtituendi facultatem, & licentiam concedere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſt. dignaremur. Præpoſ. ergo gra- lis d. S. tatis ſu- cat Pon pro facu- eat inſ- tuendi.

§. 4. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod literæ ſuper indulgentiis non expedirentur ad inſtar niſi ſpecificarentur, ac animarum ſalutem noſtris potiſſimum temporibus ſinceris deſideramus affectibus, Claudium Præpoſitum, ſeu Vicarium prædictum, ac eorum quemlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, poſterioribus ſupplicationibus hac in parte nobis porrectis inclinati, eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti dictæ Societatis Præpoſito, ſeu Vicario generali, ut in quibuſvis ejuſdem Societatis Eccleſiis, ſeu domibus, ac Collegiis, tam in dicta Urbe quàm extra eam per univerſum Orbem, nunc & pro tempore erectis, ſeu erigendis, & inſtituendis, quaſvis alias, ſive ſcholarium tantùm, ſive aliorum Chriſti fidelium, ſive utrorumque ſimul, tam ſub eodem Beatæ Mariæ Annuntiatæ, quàm alio quovis titulo & invocatione Congregationes, ſeu Sodalitia, unum ſcilicet vel plura in ſingulis locis vel Eccleſiis, pro perſonarum frequentia, ſeu qualitate, auctoritate noſtra ſine alicujus præjudicio, perpetuò erigere & inſtituere. Hic idem eâ ipſi poſito ut dit.

§. 5. Nec

§. 5. Neopen Congregationes, seu Sodalitia hujusmodi, jam nunc, & pro tempore existentes, & in futurum erigendas Primariæ Congregationi, seu Primario Sodalitio, auctoritate Apostolica, & vigore præsentium literarum, etiam perpetuò aggregare, eisque sic erectis, institutis, & aggregatis respective, eorumque Sodalibus, Scholaribus, & non Scholaribus, omnes, & singulas, tam plenarias, quam alias indulgentias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes, necnon exemptiones, immunitates, cæteraque gratias, facultates, indulta, & privilegia, spiritualia, & temporalia, tam dictæ Primariæ, quàm singulis aliis in quibusvis dictæ Societatis Collegiis, vel domibus aggregatis, vel aggregandis Scholarium, & aliorum Congregationibus, seu Sodalitiis hactenus, tam per dictum, quàm alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, Nosque & Sedem Apostolicam, ac etiam Regia, & Imperiali auctoritate, ac tam per viam extensionis, quam alias quomodolibet, & quandocumque concessas, & concessa hactenus, ac in posterum concedenda quibuscumque aliis, sive Scholarium dumtaxat, sive aliorum Christi fidelium tantum, sive utrorumque simul ac mixtim Congregationibus, seu Sodalitiis, in quibuslibet Collegiis, aut domibus dictæ Societatis hucusque institutis, ac in posterum instituendis, eorumque Sodalibus, Scholaribus, & non Scholaribus, auctoritate Apostolica, & vigore præsentium hujusmodi, etiam perpetuò communicare, illasque & illa ad easdem omnes Congregationes, seu Sodalitia, eorumque Sodales, etiam non Scholares, indifferenter, & æquè principaliter extendere, ac etiam illis concedere, & elargiri libere & licitè valeat, ita quod nunc, & quandocumque in futurum ipsi Sodales, Scholares & non Scholares, quicumque sint, faciendo & observando ea, quæ Sodales Primariæ, & aliarum Congregationum, seu Sodalitiorum prædictorum, pro indulgentiis, peccatorum remissionibus, relaxationibus, & aliis gratiis prædictis consequendis facere, & exequi tenentur, ipsas indulgentias, etiam plenarias, & alias hujusmodi gratias plenarie, & integrè cõsequantur, ac illis fruantur, & potiãtur, ac si illæ eis specialiter, & ab initio concessæ fuissent, auctoritate Apostolica tenore præsentiũ perpetuò indulgemus, dictique Gregorii prædecessoris literas, & immunitates, exemptiones, facultates, privilegia & indulta, necnon in eis contenta quæcumque, tam respectu dictarum Congregationum, seu Sodalitiorum hujusmodi, quàm dicti, & pro tempore existentis Præpositi, seu Vicarii generalis dictæ Societatis ad prædictas Congregationes, seu Sodalitia Scholarium & non Scholarium, etiam Christi fidelium quorumcumque, tam erectas, quàm in posterum, ut præfertur, erigendas, instituendas, ac aggregandas, pariter perpetuò extendimus, ita ut omnia in illis contenta, & præsentibus literis hujusmodi concessa, indulta, & elargita, ac si speciatiter de verbo ad verbum eisdem præsentibus inserta, eorumque toti tenores expressi forent, concessa esse intelligantur.

Clausula extensiva.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas sub quibuscumque similium, vel dissimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, seu Cruciatæ sanctæ, aut etiam per Nos, seu alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac dictam Sedem, etiam Motu proprio, etiam potestatis plenitudine, seu ad quorumvis Imperatorum, & Regum instantiam pro tempore quomodolibet factis, minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restituras, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri debere, irritumque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac voluntate nostra prædicta, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod si dictæ Congregationes, aut Sodalitia, vel eorum quæcumque aliquo modo eidem Societati vel Domibus, seu Collegiis aliquod impedimentum, seu præjudicium pro tempore attulerint, idem Præpositus, Vicarius, illas vel illa, aut eorum singulas vel singula dissolvere possit.

Fides danda transumpto.

§. 8. Quodque præsentium transumptis etiam manuscriptis, manu Secretarii ipsius Societatis, aut Notarii publici subscriptis, & personæ alicujus in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu ipsius Præpositi, aut Vicarii generalis pro tempore existentis ejusdem Societatis sigillo munitis eadem prorsus fides ubique locorum in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1587. Nonis Januarii, Pont. nostri anno 2.

Bull. P. Ad. lib. 5. Tom.

De Incestis quibusdam casibus ultimo supplicio in statu Ecclesiastico puniendis. LIV.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1587.

VOlentes, quantum in nobis est, comprimere effrænatas, & flagitiosas hominum libidines, ex quibus præter gravem Divinæ Majestatis offensam, multa, & magna in dies scandala, cum ingenti animi nostri dolore exoriri videmus, ac subditos potissimùm nostros, quorum salutis præcipuam, & peculiarem gerimus sollicitudinem, peccandi licentia remota, ad pudicitiæ & castimoniæ studia salubribus edictis incitare. Ac attendentes gravia quædam incestus crimina, tum naturali lege damnari, sicuti legimus Ruben, quia violavit torum patris sui, primogenituram, & illius benedictionem perdidisse, tum & ab ipso Domino in lege prohiberi inter alias incestas cum affinibus vel consanguineis conjunctiones, ne quis uxoris patris sui, neve nurus suæ, neque uxoris fratris sui turpitudinem discooperiret, neque sororem uxoris suæ in pellicatum acciperet, ea adhuc vivente; pœnas quoque gravissimas in eadem lege inflictas fuisse, cum dicit, eos qui cum noverca sua, vel cum nuru sua dormierint, vel supra uxorem filiam duxerint matrem ejus, omnes morte mori debere. Insuper Apostolum acriter reprehendisse Corinthios ob hujusmodi causam, illis verbis: Omninò auditur inter vos fornicatio, qualis nec inter gentes, ut uxorem patris sui aliquis habeat. Legibus etiam sæculi inter affines, veluti inter socerum, & nurum, soerum & generum, vitricum, & privignam, novercam, & privignum, levirum & uxorem fratris, atque alias hujusmodi incestas conjunctiones variis pœnis vetitas fuisse, sed & incestum cum his personis fornicariè committentes, graviori animadversione coërceri. Præterea visum esse eam mulierem non rectè facere, quæ in patris concubinatu fuit, deinde in filii vel nepotis esse cœpit, vel contrà, quod nefaria sit talis conjunctio, & ideo hujusmodi facinus prohibendum sit. Itidemque sub pœna stupri interdictum esse ne liberi concubinas parentum suorum uxores ducerent: ac demum secundum sacros Canones affinitatis, non modò si ex legitimo matrimonio, verum etiam si ex fornicario & illicito coïtu proveniat, rationem habendam esse, eodem Apostolo dicente: An nescitis, quoniam qui adhæret meretrici unum corpus efficitur: Erunt enim, inquit, duo in carne una; adeò ut inter personas hujusmodi affinitate conjunctas, usque ad certos gradus matrimonia constare non possint, & præterea nequaquam tolerabile videri, ut homines cum quibusvis personis, sine ullo earum delectu & distinctione, nulla etiam ratione habita reverentiæ, erga eas præcipuè personas quibuscum hujusmodi arcto affinitatis vinculo conjuncti sunt, nedum divino, sed & naturali quodam jure debitæ, more belluarum impunè ac temerè misceantur. Et ne eorum impunitatis exemplo alii deinceps in abominandam hanc libidinem prolabantur, sed potius, ut qui Dei benignitate eos ad pœnitentiam expectante non corriguntur, condigna punitione coërceantur.

Causa hujus concessionis.

Tot. tit. Cod. & Auth. de Incest. nup. & Instit. tit. d. Nup. & l. 24. cum seq. Dig. de Rit. Nup.

Cap. 6. & c. pen. De eo qui cog. consang. & ibi DD.

Vir scienter Matrem & Filiam, sive duas germanas cognoscens.

§. 1. Motu simili, & ex certa scientia, &c. auctoritate Apostolica perpetuò statuimus & ordinamus, ut in posterum in Alma Urbe nostra, vel in quacumque alia Civitate, Oppido vel loco, nostræ & Romanæ Eccle-

siæ

ſiæ ditioni in temporalibus ſubjecto, quicumque ausu nefario, ſciens matrem & filiam, ſive duas ſorores germanas carnaliter cognoverit, etiamſi eæ, earum altera publicæ meretrices fuerint, ſive clam, ſive palam, aut ſignata matrimonii tale crimen admiſerint, ſive etiam cum altera earum legitimo matrimonio conjunctus extiterit, pœna ultimi ſupplicii plectatur.

Mulier peccans cum eo, cum quo ſciens matrem, aut filiam, aut ſororem ſuam rem habuiſſe.

§. 2. Quæ itidem pœna mulier puniatur, quæ ſciens matrem aut filiam vel ſororem ſuam cum aliquo viro rem habuiſſe, eidem viro ipſa quoque ſui corporis copiam fecerit.

Mulier cum patre & filiis, vel duobus fratribus ſcienter peccans.

§. 3. Similiter volumus unamquamque mulierem, etiamſi inſtigante humani generis hoſte eò devenerit impudentiæ, ut corpore publicè quæſtum faciat, quæ cum patre, & filio, ſive cum duobus germanis fratribus, ſcienter ſe carnaliter commiſcuerit, ſive à prædictis ſciens ſe carnaliter cognoſci permiſerit, etiamſi eorum alteri legitimo toro copulata fuerit, pœna ultimi ſupplicii puniri.

Vir ſciens cum patrem, vel filii, aut fratrem cum muliere peccaſſe, ſi cum eo ipſo peccaverit, ultimi ſupplicii pœnam incurrant.

§. 4. Idque etiam in eum virum volumus obſervari, qui ſciens patrem aut filium vel fratrem ſuum cum muliere aliqua rem habuiſſe, ipſe etiam eandem mulierem carnaliter cognoſcere non erubuerit.

Decretum irritans.

§. 5. Decernen. ſic in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis cauſa & inſtantia judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Judicum auctoritas procedendi contra in præditos delinquentes, eorumque fautores, juxta formam hujus conſt.

§. 6. Et nihilominus mandamus univerſis & ſingulis dictæ Urbis, ac totius Status noſtri Eccleſiaſtici Judicibus ordinariis quavis dignitate & auctoritate fungentibus, modernis & pro tempore exiſten. quibus contra reos talium criminum juriſdictio competit, vel in futurum competet, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, in eos qui juxta præmiſſa criminoſi, & delinquentes fuerint, ut ſupra diſpoſitū eſt animadvertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eiſque auxilium, conſilium vel favorem præſtantes per opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam vel adhibito ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, dictæque Urbis, ac aliarum ejuſdem Status Provinciarum, Civitatum, Oppidorum & locorum ſtatutis, novis reformationibus, conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis illarum Civibus, Incolis, Populis, & Magiſtratibus, aut aliis perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores pro plenè & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem ut præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique tam in judicio quàm extra illud, & tam in Rom. Curia quàm extra eam, plenam & indubitatam fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Forma & effectus publicationis huius conſt.

§. 8. Utque in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac acie Campi Floræ, more ſolito affigatur, & eo detracto illius exempla, etiam impreſſa, inibi affixa relinquantur, factaque hujuſmodi publicatione, hic in Urbe poſt quindecim, extra verò eam poſt triginta dies quoſcumque perinde arctet, & afficiat, ac ſi eorum unicuique perſonaliter intimatus fuiſſet.

Officiales currentes in eorū locis hanc conſt. publicari.

§. 9. Sed & quo facilius poſſit ad ſingulorum notitiam pervenire, mandamus omnibus & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Præſidentibus & Gubernatoribus Provinciarum & Civitatum quarumcunque dictæ noſtræ ditionis Eccleſiaſticæ, ut in ſua quiſque reſidentia, & in aliis Terris, & Oppidis eis benè viſis curent eundem Motum proprium, illiuſve tranſumpta in locis conſuetis, de more publicari.

Exemplis credatur.

§. 10. Ac decernimus ipſis tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in Judicio & extra illud ubique eandem fidem adhibendam quæ eidem ſignaturæ præſentis Motus proprii ediceretur, ſi eſſet oſtenſa vel oſtenſa.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Non. Aprilis, Anno 2. Dat. P. die 3. Papæ

Hæc Motu proprio. M.

Publicat.

Anno à Nativitate Domini 1587. *Indict.* 15. *die verò* 8. *menſis Maii, Pont. Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Di Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus* 3. *retroſcripta literæ affixæ, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, per me Io. Baptiſtam Bagni, & Octavium Taglientum Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Præfinitio Titulorum, & Diaconiarum pro Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus. LV.

Cardinalium numerum, ordinem, ſtatum, officium & qualitates edixit hic idem Pont. ſup. in conſtit. 50. *ubi cætera de Cardd. notavi.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. 1586.

REligioſa Sanctorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum providentia inſtitutum olim fuit, jam inde veluſtiſſimis temporibus, & poſteris traditum, ut S.R.E. Presbyteris certæ in Urbe Roma Eccleſiæ, Tituli appellatæ, quaſi quædam cujuſque propriæ diœceſes; Diaconis verò, Urbis regiones ad Chriſtianæ Religionis propagationem & conſervationem aſſignarentur. Quæ quidem ſancta inſtitutio plurium ſæculorum continuata ſerie, ac pro temporum varietate ſuſceptis incrementis, ad noſtram uſque ætatem ſervata, ita viget, ut præter ſex Epiſcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Eccleſiis Urbi finitimis præſunt, ſingulis Presbyteris & diaconis Cardinalibus propriæ in Urbe Eccleſiæ, Tituli videlicet, & Diaconiæ cum ſuis Clero & Populo, ac quaſi Epiſcopali juriſdictione in ſpiritualibus & temporalibus regendæ & adminiſtrandæ committantur. *Ex antiquiſſima inſtitutione ſuorum quadam Cathedralia Eccleſia finitima gnari Cardinalibus piſc. & Prbis Ecclefia alia Card. Presbyteris, Diaconis.*

§. 1. Proinde nos, poſtquam per noſtram nuper editam conſtitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis ſex Epiſcopis prædictis, quatuordecim Diaconis, reliquis verò Presbyteris Cardinalibus, ad ſeptuaginta præſcripſimus, nunc quoque ad Dei honorem atque ad ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ decus & ornamentum, ac Romani Cleri & Populi bonum regimen, ſalubremque directionem, eiſdem Presbyteris, & diaconis Cardinalibus toridem titulos & Diaconias, ipſorum amplitudini & dignitati maximè congruentes, duximus aſſignandos. Ac licet pleræque ex antiquis Eccleſiis in titulos & Diaconias concedi ſolitis, aut à prædeceſſoribus noſtris ſucceſſu temporum additis, adhuc integræ, & illæſæ permaneant, tamen quia nonnullæ, tum diuturnitate & injuria temporum, tum diverſis quæ olim contigerunt ejuſdem Urbis direptionibus, incendiis, & ruinis collapſæ ſunt: Nos antiquæ pietatis, & Religionis Chriſtianæ monumenta conſervare cupientes, ſicuti Sacroſanctas Baſilicas, & auguſtiora templa antiquitate ipſa venerandas, ne dum fatta tecta cuſtodiri, ſed & ingenti noſtro ſumptu refici, inſtaurari, & ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco veteres, & nobiles Eccleſias, priſcis temporibus in titulos Presbyterorum Cardinalium, ut præfertur, inſtitutas delegimus, eaſque omnes quæ adhuc extant, volumus omninò in titulos pro modernis, & futuris Presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex iis, quæ recenti memoria in titulos erectæ fuerunt, prætermiſſis quibuſdam, propter loci incommoditatem, aut alias minus idoneis, cæteras itidem retinere, ac demùm, ne titulorum numerus Presbyteris Cardinalibus deſit, exemplo nonnullorum noſtrorum prædeceſſorum, alias partim antiquas, nondum tamen hujuſmodi honore decoratas, partim verò recentiores, celebres tamen Eccleſias, dignitate Præſulum majorem in modum illuſtrare, & *Pont. ib. Eccleſiarum Titulos, Diaconias pro eis dotis.*

in

in similes titulos erigere, & instituere, ac pro [illegible] Presbyterorum Cardinalium tot Titulos addere & supplere, ex Diaconiis quoque antiquitus institutis, quæ tuordecim magis insignes pro totidem Diaconis Cardinalibus seligere, & congrua distinctione confusionem perpetuò tollere decrevimus, eosdem nimirum Titulos, & Diaconias proprios cujusque ordinis certos, & distinctos assignando, ita ut nunquam in posterum, quod hactenus sæpe factum est, Presbyteris Diaconiæ, neque Diaconis Tituli presbyterales perturbato ordine, aut promiscuè concedantur. Quod quidem rationi consentaneum videtur, ut quemadmodum Summus Pontifex universali Ecclesiæ præsidens & omnium totius Orbis Ecclesiarum sollicitudinem gerens, specialiter tamen Vrbis Romæ Episcopus existit, & in ea divina dispositione supremam Sacerdotalis potestatis Cathedram tenet, pari quoque ratione Cardinalibus, quos uti speciales S.R.E. filios in Apostolici muneris functione, atque in universæ Reipublicæ Christianæ administratione præcipuos, sibique maximè conjunctos habet consiliarios & cooperatores in eadem Urbe Roma, quæ olim B.Petri Sede in ea constituta, ipsius, & Coapostoli ejus Pauli doctrina, & martyrio consecrata, & caput Christiani Orbis, & religionis effecta est certa Sedes, mansionem, & locum unicuique proprium assignet, cujus quidem loci concessione iidem Cardinales, & sui officii admoneantur, & residentiæ, quam assistendo ipsi Romano Pontifici servare debent, & vel ex hoc magis tanquam in unum corpus compacta membra, sacro capiti connexa esse, & ab illo dependere clariùs dignoscantur.

...inulosque ...descriptos ...quinqua... ...ta Presb. ...rd. ordi... ...r. & eis ...ssignat.

§.2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris ejusdem S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu statuimus & ordinamus in posterum perpetuis futuris temporibus, Presbyteris Cardinalibus, has tantum, quæ infra descriptæ sunt, Ecclesias, neque alias in titulos assignari debere, videlicet ex antiquis S.Crucis in Hierusalem, SS. Marcellini, & Petri, SS. Quatuor Coronatorum, SS.Joannis, & Pauli, Sanctæ Anastasiæ, S.Sabinæ, S.Stephani in Cœlio Monte, S. Clementis, SS.Nerei, & Achillei, S.Susannæ, S.Pudentianæ, Sancti Sixti, Sancti Petri ad Vincula, Sancti Martini in Montibus, Sancti Eusebii, S.Priscæ, S. Vitalis, S. Marci, S. Marcelli, S.Laurentii in Lucina, Basilicæ duodecim Apostolorum, S. Laurentii in Damaso, quæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellario pro tempore existenti perpetuò concessa, & assignata est, S.Balbinæ, S. Cæciliæ, & Chrysogoni, S. Praxedis, S. Mariæ Transtiberim. Ex posterioribus verò SS. Quirici, & Iulitæ, S. Joannis ante Portam Latinam, S.Agnetis in Agone, S. Laurentii in Palisperna, Sancti Thomæ in Parione, S.Sylvestri in Campo Martio, Sancti Pancratii, Sancti Bartholomæi in Insula, S.Matthæi in Merulana, S.Mariæ de Aracœli, Sanctæ Mariæ in Via, Sanctæ Mariæ super Minervam, Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis, Sancti Hieronymi Illyricorum, necnon quas supradictis antiquis & posteriùs, institutis addimus, & ex nunc in Titulos Presbyterorum Cardinalium, cum honoribus, insignibus, privilegiis, auctoritatibus, & præeminentiis debitis, & consuetis, instar aliarum Ecclesiarum, quæ in similes titulos per nostros prædecessores antiquitus erectæ, & institutæ fuerunt, sine alicujus præjudicio, perpetuò erigimus, & instituimus, ac titulorum nomine, & dignitate insignimus, & decoramus, S. Honuphrii in Ianiculo, mutato illius statu ex Diaconia quæ hactenus fuit, in titulum presbyteralem, Sancti Augustini, Sanctæ Mariæ de Populo, Sancti Alexii in Aventino, Sancti Blasii de Annulo, S. Mariæ de Pace, Sancti Salvatoris de Lauro, Sancti Petri in Monte Aureo, Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio, Sanctæ Mariæ Transpontinæ.

Diaconias ...que hic ...narratas ...pro 14. Diaconis. ...Card. ordi... ...at. & eis ...ssignat.

§. 3. Ex Diaconiis verò antiquis statuimus retinendas esse tantummodo quatuordecim infrascriptas, videlicet S.Mariæ in Aquiro, Sanctæ Mariæ in Cosmedin, Sanctorum Cosmæ & Damiani, Sanctæ Mariæ Novæ, Sancti Hadriani, Sanctæ Mariæ in Via lata, Sanctæ Mariæ in Porticu, Sancti Angeli in foro Piscario, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano, Sanctæ Mariæ in Dominica, Sancti Eustachii, Sancti Viti in Macello, Sanctæ Agathæ, ac Sancti Georgii ad Velabrum Ecclesias, quæ insignio-res existunt, & præscripsum à nobis Diaconorum Cardinalium numerum exæquant.

§.4. Ita ut computatis Ecclesiis Cathedralibus, videlicet Ostiensi & Veliterna invicem unitis, Portuensi & S.Rufinæ itidem unitis, Albanensi, Sabinensi, Tusculana, Prænestina, quibus sex Episcopi Card. præsunt, & titulis presbyterorum superiùs designatis, numerum septuaginta Ecclesiarum constituant.

Episcopat. pro sex Episcopi Card. delegati.

§.5. Et alter præterea titulus supra numerum additus sit, ut si quando contingat Diaconum vel Episcopum Cardinalem Vicecancellarium esse, & ideò eundem dictæ Ecclesiæ Sancti Laurentii in Damaso, quæ Vicecancellario pro tempore existenti per literas fel. rec. Clement. Papæ VII. prædecessoris nostri perpetuò, ut præfertur, concessa & assignata fuit, præesse alicui presbytero Card. proprius titulus non desit.

Aliam tit. pro Vicecanc. ell. datus iuxta const. Clem. VII. quæ est 34. supra.

§. 6. Omnes verò illas Ecclesias, quæ per præsentem nostram constitutionem presbyteris Cardinalibus, etiam forsan ex dispensatione Apostolica, pro Diaconia obtinentur, itidem omnes & quascumque ex quatuordecim superius enumeratis Diaconiis, quæ Presbyteris Cardinalibus in Titulos forsan, etiam ex simili dispensatione concessæ aliàs fuerunt, & ab iis obtinentur, demum omnes & quascumque Ecclesias superiùs non expressas, ipsis presbyteris aut Diaconis Cardinalibus, in titulos aut Diaconias commissas & assignatas, ac per ipsos obtentas volumus & decernimus per præsentes ex nunc eo ipso vacare, & quascumque illarum assignationes, concessiones, necnon dispensationes desuper, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de simili fratrum consilio expeditas, quæ à prædecessoribus nostris, quæque à nobismetipsis emanarunt, literasque Apostolicas desuper confectas, processusque habitos per easdem, & inde secuta quæcumque cassamus, irritamus, & annullamus, irritaque & nulla, ac nullius roboris vel momenti esse nuntiamus, mox assignaturi eisdem Cardinalibus, ex quorum personis Ecclesiæ in Titulos aut Diaconias per eos hactenus obtentæ, vigore hujus nostri Decreti vacant, & eorum cuilibet alios Titulos, aut Diaconias ex supradicto numero, proprio cujusque ordini congruentes.

Ecclesias quæ aliter quam ut supra, & etiam alio quam sup. expressa sunt, à Cardinalibus obtinentur, ex nunc vacare declarat.

§.7. In aliis verò, præterquam supranominatis Ecclesiis, etiam earum aliquæ in titulos presbyterorum, aut denominationes Diaconorum Cardinalium concedi solitæ sunt, & Cardinales iis præfici consueverunt, (quarum singularum situationes & invocationes præsentibus haberi volumus pro expressis) nomina, insignia, denominationes, & statum hujusmodi Titulorum aut Diaconiarum perpetuò supprimimus & extinguimus, ac districtè etiam interdicimus, ne de cætero unquam perpetuis futuris temporibus, alia quàm ex suprascripta numero Ecclesia, in Titulum aut denominationem Cardinalatus cuipiam presbytero aut Diacono Cardinali concedatur, aut assignetur, neque aliis quàm supranominatis Titulis aut Diaconiis, presbyteri vel Diaconi Card. præficiantur, neve unquàm aliqua ex supradictis diaconiis presbytero, neque contra, ullus ex dictis Titulis Diacono Cardinali quomodolibet concedatur vel assignetur, neque cum iis, aut eorum aliquo ex quavis causa desuper dispensetur.

Ecclesiasque prædictas tàcitum, & non aliàs, in Titulum, & Diaconiam, Cardinalibus modo & forma prædictis in futurum assignandis præcipit.

§.8. Sed & decreta alias in Consistorio super hoc edita innovantes & ampliantes, pari ratione etiam perpetuò prohibemus, ne in posterũ alicui presbytero aut Diacono Cardinali, qui alterum Titulum aut Diaconiam quomodolibet assecutus fuerit, quive ex ordine Diaconorum ad ordinem Presbyterorum, vel ad Episcopalem dignitatem transierit, aut ex ordine presbyteratus in Episcopum pariter promotus fuerit, licentia & facultas retinendi priorem Ecclesiam sui tituli vel Diaconiæ in administrationem aut in titulum, neve Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, officiorum aut beneficiorum dimissi Tituli vel Diaconiæ collatio, neque Palatii, domus, vineæ, hortorum, aut fructuum, reddituum, & proventuum, aut jurium quorumcumque ad hujusmodi Titulos, seu Diaconias pertinentium, ad tempus seu ad vitam retentio, aut ulla alia reservatio, quovis

Licentias retinendi Eccl. priorib. Tituli, vel Diaconiæ Cardinalibus concedi prohibet.

prætextu, occaſione, vel cauſa, etiam meliorementorum & ſumptuum in illarum reparationem, neceſſitatem, ſive utilitatem factorum, concedantur; ſed volumus ut ipſi Tituli & Diaconiæ, cum illis annexis, juribuſque & pertinentiis ſuis univerſis liberæ dimittantur.

Cardinalesque in ſubſcriben. literis Apoſt. nomen Tituli aut Diaconiæ aut Epiſcopatus ſui exprimere debent. Decretum irritans.

§. 9. Inſuper præcipimus & perpetuò ordinamus, ut de cætero in quibuſcumque literis Apoſtolicis, in quibus Cardinalium ſubſcriptio manu propria facienda erit, iidem Cardinales, etiam Tituli, ſeu Diaconiæ vel Epiſcopatus ſui Cardinalatus nomine expreſſo ſe ſubſcribant.

§. 10. Decernentes per hujuſmodi erectionem & inſtitutionem decem prædictas per nos in titulos erectas Eccleſias tantummodo novis privilegiis & dignitate auctas, decoratas, & inſignitas; nihil autem omninò præjudicii cuiquam illarum, nihil alieni juris detractum, aut immutatum cenſeri poſſe aut debere, ſicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, & Cardinales prædictos, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate; & in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis, eorumve aliquo à quoquam, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac Eccleſiarum ſupradictarum, & aliarum quarumcumque, necnon Ordinum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. illis, ac quibuſvis perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Cardinales circa iſtarum Eccleſiarum regimen & adminiſtrationem gerãt ſe juxta cõſt. 7. Leõ. X ſup. Superna.

§. 12. Sic igitur ipſi Cardinales, quibus hujuſmodi Eccleſiarum regimen, cura, & adminiſtratio pro tempore commiſſa erunt, eas in ſpiritualibus & temporalibus ſollicitè, fideliter & prudenter regant & gubernent, ac juxta conſtitutionem piæ memoriæ Leonis Papæ X. prædeceſſoris noſtri in Concilio Lateranenſi noviſſimè celebrato editam, frequenter viſitent, circa cultum divinum invigilent, mores ac vitam cleri & populi eis ſubjecti diligenter explorent, eoſque ad rectè & honeſtè vivendum paterno moneant affectu, bonorum, ac temporalium reddituum curam gerant, ſic ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem, pia & magnifica ſtructura & fabrica ſuas quique Eccleſias inſtaurare ſtudeant & exornare; & tam in vita quàm in mortis articulo, pro divini cultus augmento, & ſalute animarum ſuarum, ad congruè ſuſtentandum aliquem Presbyterum, qui inibi in divinis deſerviat, ſive alias erga ipſas Eccleſias, ſi reparatione indigeant, vel alia ſubventione, de bonis ſibi à Deo collatis, prout cuique pro modo facultatum conſcientia dictaverit, munificos ſe exhibeant & liberales, ut earundem Eccleſiarum decora & ornamenta tantorum Præſulum reſpondeant dignitati, ac ipſæ Eccleſiæ tam ſublimibus perſonis gaudeant ſe commiſſas, & eorum amplitudine illuſtratas, iidemque Cardinales exinde ipſius S. R. E. cujus nobiliſſima membra ſunt, majeſtatem ſua pietate, ſollicitudine, & prudentia in dies magis extollant, & reverentiam omnium gentium erga illam exemplis bonorum operum inſigniter augeant, ac denique præter æternæ retributionis præmia, digna quoque laudum præconia à nobis & Apoſtolica Sede valeant promereri.

Juſſio deſcribendi hanc cõſt. in quinterno Cancell. Apoſt. Sanctio panalis.

§. 13. Mandamus verò, ut præſentes literæ in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ de more deſcribantur.

§. 14. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, Ordinationum, erectionis, inſtitutionis, inſignitionis, decorationis, voluntatum, decretorum, caſſationis, irritationis, annullationis, nuntiationis, ſuppreſſionis, extinctionis, interdicti, innovationis, ampliationis, prohibitionis, præcepti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1587. Idibus Aprilis, Pont. noſtri anno ſecundo. *D. P. die 13.*

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papæ ſ.*

Ego A. Cardinalis Farneſius Vicecancellarius, Epiſcopus Oſtien. *Card. ſ. ſcripſi.*
Ego Jac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen.
Ego Jac. Anton. Card. S. Georgii Epiſc. Tuſc.
Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego M. S. Card. ab Altaëmps tit. S. Mariæ Tranſtiberim.
Ego M. Ant. Card. Columna tit. S. Laurentii in Lucina.
Ego Gabr. Card. Paleotus tit. S. Martini in Montibus.
Frater Michaël Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Mariæ ſuper Minervam.
Ego Ludovicus Card. Madrutius tit. S. Anaſtaſiæ.
Ego N. Card. S. Praxedis Sanctorius.
Jul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Inſula Presbyt. Cardin. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tit. S. Suſannæ.
Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante Portam Latinam.
Ego P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. SS. Joannis & Pauli.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Baptiſta Card. tit. S. Marcelli.
Ego Jul. Card. Cananus tit. S. Euſebii.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus.
Ego Aug. Card. Veronæ tit. S. Marci.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.
Ego Philippus tit. S. Sabinæ, Card. Spinola.
Ego Scipio Card. Lancell.
Ego Vincentius Card. Gonzaga.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani.
Ego Hipp. Card. Papien. tit. S. Mariæ in Porticu.
Ego Decius Card. Azzolinus tit. S. Matthæi in Merulana.
Ego Hipp. Aldob. tit. S. Pancratii Major Pœnit.
Ego Hier. Card. de Ruvere tit. S. Petri ad Vincula.
Ego Fr. Conſtantius Card. Sarnanus.
Ego Ferd. S. Mariæ in Via lata Diac. Card. de Medices.
Ego Philippus S. Euſtachii Diaconus Card. Vaſtavill. Camerarius.
Ego A. Card. Montaltus.
Ego Hier. S. Hadr. Diac. Card. Matthæius.
Ego Benedictus S. Georgii Card. Inſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti & Creſcentiæ Diac. Card. Columna.

Publicat.

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die verò 13. menſis Maii, Pont Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 2. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, S. Ioannis Lateranenſis de Vrbe, & Canc. ac Cam. Apoſtol. & in acie Campi Floræ, per me Ioannem Baptiſtam Bagni eiuſdem S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiac. Mag. Curſ.

Contra non reſtituentes aut revelantes ſcripturas ad Rev. Cameram Apoſtolicam quomodolibet facientes, à Commiſſario ejuſdem Cameræ coërcendos.

Similem edidit conſt. Sixt. V. de qua & de officio Commiſſarii vide hic ſup. in conſt. 44. Ad excelſum, *ubi plenè notavi.*

De regiſtrandis in Cam. Apoſt. gratiis illius intereſſe concernentibus, habes S. D. N. Vrb. VIII. conſt. 107. *Cùm ſicut*, inf. tom. 4.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.*

Edita A. D. 1587.

NOn ſine maxima animi moleſtia accepimus, à quampluribus annis citra plures libros Cam. noſtræ Apoſt. &

Cauſa huius conſt.

& illius miniſtrorum, ac diverſas ſcripturas, inſtrumentaque publica & privata, ad eandem Cameram ſpectantia, ab aliquibus perſonis, tam ex Archivio dictæ Cameræ quàm ex officiis notariorum illius, & aliis locis clam ſubrepta & occultata fuiſſe, ac etiã alias diverſimodè amiſſa ſeu deperdita, ad variarum perſonarum manus deveniſſe, & per eaſdem perſonas temerè & indebitè detineri, in animarum ſuarum periculum, dictæque Cameræ & diverſarum perſonarum intereſſe habentium damnum ac jacturam non modicam.

§. 1. Motu igitur ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas perſonas, tam Eccleſiaſticas quam ſæculares, & cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, etiam quavis ampliſſima dignitate fungentes, quæ aliquos libros vel ſcripturas, ſeu inſtrumenta quæcumque publica vel privata, ad præfatam Cameram quomodolibet ſpectantia & pertinentia, undecumque ſubripuerint, vel ab aliis ſubrepta ſeu deperdita, vel aliàs quomodolibet ad manus ſuas habuerint, & penes ſe detinuerint vel detineant de præſenti, aut illorum detentores ſciverint, vel ſciant, in Domino monemus, eiſque nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis majoris latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Rom. Pont. præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi poſſint, privationiſque omnium & ſingulorum officiorum & beneficiorum ſuorum ſi quæ obtinent, inhabilitatiſque ad illa & alia in poſterum obtinendi, injũgimus & mandamus, ut intra ſex dierum proximè futurorum terminum, quorum duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino aſſignamus, libros, ſcripturas, & inſtrumẽta præfata, qui illos & illa habent, dilecto filio Ioffredo Lomellino notario & familiari noſtro, ac dictæ Cameræ generali Commiſſario, cui ſui officii ratione, hujuſmodi ſcripturarum cura, & pro illis procedendi facultas, per alias noſtras literas præcipuè demandata eſt, reſtituant. Alii verò ſcientes penes quos illa fuerint, vel ſint, eidem revelent & ſignificent cum effectu. Hos enim qui libros, qui ſcripturas, ſeu inſtrumenta præfata retinuerint, aut occultaverint, ſeu illa retinentes non revelaverint, dicto termino elapſo ipſo facto & abſque aliqua citatione & declaratione, pœnis præfatis incurriſſe, & ad illorum executionem devenire poſſe & debere decernimus & declaramus, ac volumus & mandamus.

§. 2. Mandantes propterea eidem Ioffredo Commiſſario, ut elapſo dictorum ſex dierum termino, contra habentes, ſeu detinentes libros, ſcripturas, & inſtrumenta hujuſmodi, ac illa & illas in dicto termino non reſtituẽtes, vel ubi, ſeu penes quem, ſeu quos illa ſint, ſcientes, & non revelantes, tanquam contra fures, etiam juxta ejus ordinarias facultates, etiam ex officio, & per inquiſitionem, ad illorum carcerationem & examina, pro reperienda veritate, ac prout juris fuerit, ad eorum condemnationem, illiuſque præfatarum pœnarum executionem, etiam in omnibus aliis, juris & facti viis & remediis opportunè procedat.

§. 3. Vt autem hæc omnibus innoteſcant, tam præſentes, quarum ſolam ſignaturam ſufficere volumus, quàm Motum proprium facultatum, quas piæ mem. Pius Papa V. prædeceſſor noſter olim pro recuperatione ſcripturarum Cameræ Sedis Apoſt. bon. mem. Carolo de Graſſis Epiſcopo Montis Flaſcon. & q. Honuphrio Camaiano, dictæ Cam. Præſidenti, dum in humanis agerent, ſub Dat. videlicet 14. Kal. Sept. Pont. ſui anno 3. cõceſſerat, de quarum publicatione non cõſtat, quaſque facultates nos nuper in perſonam dicti Ioffredi Commiſſarii, per eaſdem noſtras innovavimus, in valvis Baſilicæ S. Petri de Vrbe, & Cam. Apoſt. necnon Canc. noſtræ Apoſt. & in acie Cãpi Floræ per unum ex noſtris Curſoribus publicari, eorumque exempla etiam impreſſa de more affigi mandamus, publicationemque hujuſmodi eos quos præmiſſa concernunt, afficere, perinde ac ſi unicuique eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent, decernimus, cum eorum quæ tam publicè notificantur, nulli valeant probabilem ignorantiam allegare.

§. 4. Ac etiam volumus & mandamus quod præſentium exempla etiam ut præmittitur impreſſa, manuque dicti Joffredi Commiſſarii ſubſcripta, & ejus ſigillo ſigillata, eandem ubique locorum fidem faciant, quam præſentes faceret, ſi in medium exhibitæ eſſent vel oſtenſæ. Et nihilominus etiam mandamus literas Apoſt. ſive ſub plumbo, ſive in forma Brevis quandocumque expediri poſſe.

Placet Motu proprio. F. PP. ſubſcrip.

Regiſtrata in Cam. Apoſt. lib. 1. Signaturarum S.D.N. pontificis infraſcriptum dicta Camera Notarium & Cuſtodem. Regiſtratio in Cam.

Tydeus de Marchis.

Die 17. April. 1587. ſupraſcripta Motus proprii cedula affixa & publicata fuit, unà cum aliis ſuperius narrata alterius Motus proprii cedula in locis ſupraſcriptis, ut moris eſt, per me Io. Andream Panizzam, S.D.N. Papæ Curſ. Publ. Amgo die 17. Apr.

Alex. Paradiſius. Mag. Curſ.

LVII.

Inſtitutio Hoſpitalis pauperum Mendicorum in Vrbe, ad eos piè alendum, eorumque animæ & corpori ſalubriter conſulendum, cum annuorum reddituum, & privilegiorum aſſignatione.

Lites hujus Hoſpitalis Judice per ejus Adminiſtratores nominando dijudicari voluit hic idem Pont. in conſt. 86. Poſtulat, *ubi etiam habentur alia de iſto Hoſpitali.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1587. & 1588.

Pauperum ſubventio, pietas & miſericordia commendatur.

QUamvis infirma & varia mortalium conditio ita divinæ providentiæ inſcrutabili diſpenſatione ordinata, quaſi in quoſdam gradus diſtincta ſit, ut ſecundùm propriam vocationem aliqui in hoc mundo temporalibus copiis abundent, aliqui mediocrem, aut tenuem vitam agant, quidam pauperes & miſerabiles ſint, qui aliena divitum ope ad ſui ſuſtentationem indigeant, quod & ita ſemper fore Moyſes populum Iſraël præmonuit, dicens: Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ, idcirco ego præcipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno & pauperi, qui tecum verſatur in terra. Et Dominus diſcipulis ſuis confirmavit illis verbis: Semper pauperes habebitis vobiſcũ. Ipſe tamen rerum divinarum atque humanarum rector ac moderator Deus, qui vitæ ſubſidia & opes ſic inæqualiter hominibus diſtribuens ac dividens, non ideò injuſtus aut iniquus, quod abſit, dici poteſt, nec ſine cauſa efficit, ut alii affluant & abundent, aliis verò hæc ipſa deſint, & illis egeant, ſed ut hac via divites quidem ſuæ benignitatis, ac fidelis adminiſtrationis præmia accipiant, pauperes verò per virtutem coronati, digna mercede honorentur, voluit pro ſua immenſa in univerſum genus humanum charitate ac beneficientia, potiſſimum erga pauperes & egenos, eam ſpecialem ac perpetuam curam diligenter adhiberi, ut neque indigerent, neque mendicare cogerentur, quemadmodum & prædicto populo Iſraël per eundem Moyſen expreſſe mandavit: Omninò indigens & mendicus non erit inter vos, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus eſt tibi in poſſeſſionem. Et inter Chriſti fideles in ipſo naſcentis Eccleſiæ initio, ſub Sanctis Apoſtolis plenè ſervatum eſſe, eorundem Apoſtolorum acta teſtantur. Neque enim, inquiunt, quiſquam egens erat inter illos. Quare idem Dominus noſter Jeſus Chriſtus volens mundo univerſo, ac præcipuè fidelibus ſuis apertè demonſtrate quanti faceret humilitatis eximiam virtutem, & quàm ſibi chara, & dilecta eſſet paupertas, ac pariter docere ne à divitibus & opulentis hominibus pauperes deſpicerentur, eorumque cura negligeretur, primum quidem ipſemet, quando juxta præclara vaticinia Prophetarum è cœlo in terras humana carne aſſumpta deſcendit, non regium diadema, aut ſublime aliquod decus, quod mundo oſtentaret, & hominum oculis objiceret, ſecum detulit: ſed ſemetipſum exinanivit formam ſervi accipiens, ac pauper in ſtabulo naſci, locum in diverſorio non habere, pauperis præſepis anguſtiis

continueri, pauperem demum victum, quam pro nobis susceperit, eligere, ac usque in finem retinere dignatus est, ut non immeritò dixerit: Vulpes foveas habent, & volucres cœli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. Et per os David Prophetæ: Ego autem mendicus sum & pauper. Et Apostolus scripserit: Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos divites essetis. Deinde etiam pauperum & miserabilium personarum, dum in mundo conversatus est, singularem quandam sollicitudinem gessit, eosque divinis gratiis & beneficiis multipliciter adjuvit, quod passim Evangelica testatur historia, dum pauperes sibi discipulos delegit, dumque cæcis visum, surdis auditum, mutis loquelam, claudis gressum, aridis & paralyticis corporis & membrorum integritatem reddidit, leprosos mundavit, dæmoniacos liberavit, aliosque variis languoribus & infirmitatibus laborantes & oppressos curavit, pauperum quoque sequentium turbas cœlesti verbo sæpius pavit & instruxit, & eas quandocumque esurientes, etiam corporalibus mirabiliter satiavit alimentis. Et confirmat Apostolus Jacobus, dicens: Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se: Ac præterea misericordiam & eleemosynas, quæ pauperibus fiunt, tanquam sibi factas recipit, & acceptas refert. Unde & à Sanctis & piis viris pro pauperibus peregrinis, & mendicis, non Angelos modò, sed Angelorum Dominum sæpius hospitio susceptos fuisse legimus, quod & Apostolus ad Hebræos memorat dicens: Hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis. Ac denique fideles cunctos, ad sublevandas pauperum necessitates, monuit & præceptis, & maximè etiam propositis præmiis, in scripturis sacris vehementer inflammat, ait enim per Isaiam: Frange esurienti panem tuum, & egenos, vagosque induc in domum tuam: cum videris nudum, operi eum, & quæ sequuntur. Ac rursus paulò infra: Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, & implebis splendoribus animam tuam, & ossa tua liberabit, & erit quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cujus non deficient aquæ. Atque in Evangelio per seipsam Veritas dicit: Cum facies convivium, voca pauperes, debiles, claudos, & cæcos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione justorum. Et iis demum testatur se in novissimo die æternæ beatitudinis præmia paravisse, qui misericordiæ opera in pauperes, & egenos exercuerunt, ipsis namque dicturus est: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & operuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me: & rursus, Amen dico vobis, quandiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

Ipse Pontifex ob causas inde expressas.

§. 1. Quæ quidem nos attentiùs considerantes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo piè constitutum fuisse, ut unaquæque Civitas pauperes, & egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, ut tam vicini Presbyteri quàm cives omnes suum pauperem pascerent, quod fieret, ne pauperes ipsi per alienas Civitates vagarentur, atque olim hujusmodi Hospitalia, in quibus pauperes, & mendici alerentur, in multis Civitatibus extitisse, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere, simulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus nobis ante oculos versatur, paterna charitate miserati, tum Christianæ pietatis, tum etiam nostro pastorali officio consentaneum esse duximus, in hac Alma Urbe pietatis & charitatis altrice, ad quam ex omnibus totius Orbis terrarum regionibus quasi communem patriam, & tutissimum refugium, in sinum, & gremium S. R. E. plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis & incommodis conflictari se recipiunt, Domum hospitalem instituere, in quam omnes benignè excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliaque ad imbecilla corpora confovenda & recreanda opportuna, hac demùm ratione provideatur, ne ulterius mendici per vias, & plateas tota Urbe dispersi ac vagantes, victum quæritando defatigentur, ne non modo publica loca, aut privatarum ædium vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus, & ejulatibus compleant, ne suis clamoribus obstrepant fidelibus dum divinis officiis, aut Missæ sacrificio intenti sunt, ne in Ecclesiis, in quibus deber esse quieta conversatio, querimoniis, lamentis, ac vociferationibus tumultus excitent, ne ipsa divina officia, & circumadstantium devotionem importunis, ac molestis vocibus perturbent, ne quod præcipuè nobis cordi est, dum incertis sedibus Urbem peragrant, proprium Parochum non agnoscentes, absque alicujus divini præcepti, aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quærendo, & ventri pascendo intenti abterent, ita ut nemo illis Sacramenta Ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremò, ut eadem opera cunctis quos in publicum quæstum incerta mendicitas vocaverit, inspectis, exploretur in singulis integritas corporum, & robur annorum, atque inertes quidam, & sine ulla debilitate internoscantur, corumque ignaviæ & nequitiæ via præcludatur, qui simulata infirmitate, seu prætextu fictè, aut per socordiam & otium affectatæ paupertatis, alimoniam verè infirmis, ac pauperibus præripiant, ac simulandi morbi infamem quandam, dolosam, & fraudulentam artem factitant, mox benè valentes, robusta, & valida totius corporis firmitate ludis, comessationibus, aut illicitis aliis rebus vacant, cum salutis suæ dispendio, multorumque scandalo & offensione.

Hospitale Mendicorum in Urbe erigit. Ejusque regimen singulis annis eligi mandat.

§. 2. Vt igitur eorundem mendicorum animæ & corporis saluti consulatur, hocque tam salutare & necessarium opus, aliàs à nonnullis prædecessoribus nostris inchoatum, semper tamen, ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt, inefficaci conatu relictum & dimissum, nunc demum nostra auctoritate nostraque ingenti, pia tamen impensa, ut prosperiores successus, optatumque effectum sortiatur, & perpetuò subsistat, scandalisque & incommodis prædictis occurratur, ac Sedis Apostolicæ, quæ omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas & benignitas in dies magis eluceseat, habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum & salutem, ac piorum operum incrementum in eadem Alma Urbe, in ædibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecuniis magno pretio emimus, & ad usum eorundem pauperum, instauratione & fabrica opportuna accommodari curavimus, unum Hospitale pauperum Mendicorum utriusque sexus, in quo tamen seorsum viri à mulieribus manere, & commorari debeant pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione, & sustentatione cum suis Oratorio, Sacristia, Cœmeterio, humili Campanili & Campanis, ac distinctis & separatis pro eisdem utriusque sexus personis refectoriis, dormitoriis, hortis, areis, cellis, & officinis, congrua suppellectili, utensilibus, aliisque rebus necessariis, non mediocri nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros clericos aut laïcos idoneos, & probatos, quorum duo à Populo Romano in publico Consilio, & duo reliqui à dilectis filiis Confratribus Archiconfraternitatis Sanctissimæ Trinitatis Convalescentium & Peregrinorum, cujus Oratorium ibi proxima via intermedia constitutũ existit, ex suo corpore annis singulis eligantur, & deputentur, regendum, administrandum, & gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine, tenore præsentium erigimus & instituimus.

Redditus & annui proventus assignat. Hos augmentat. Alios pro assignatis anno sequenti.

§. 3. Ac ipsi Hospitali pauperum Mendicorum sic erecto, & instituto, dotis nomine, & ad sustentandos pauperes reddítum annuum novem millium scutorum Monetæ Romanæ, juliis decem pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ita constituimus & assignamus, &c.

§. 4. Volu

§.4. Volumus autem Hoſpitale Pauperum Mendicorum prædictum, ac illius pro tempore exiſtentes Adminiſtratores, Officiales, Miniſtros, & alios ſervientes, ratione ipſius Hoſpitalis pauperum Mendicorum bona mobilia & immobilia, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum conſiſtentia, exempta eſſe ab omni juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentium dictæ Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conſervatorum, Reformatorumque, ac noſtri & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis in dicta Urbe in ſpiritualibus Vicarii, necnon cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. generalis Auditoris, & cujuſvis ordinarii locorum, aliorumve quorumcunque Judicum & officialium in ipſa Urbe, vel alias ubilibet conſtitutorum.

§.5. Ipſumque Hoſpitale pauperum Mendicorum, & quoſcumque in propriis eorum rebus & bonis cum eo contrahentes à ſolutione & exactione quorumcumque, ut vocant, pedagii, gabellæ, bolettini, decimarum, & cujuſvis alterius, tam ordinarii quàm extraordinarii oneris, ex quacumque cauſa impoſitorum, & imponendorum eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub Beati Petri, & Sedis Apoſt. atque noſtra protectione ſuſcipimus & collocamus, nobiſque & dictæ Sedi immediatè ſubjicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Necnon S. R. E. Camerario, Vicecamerario, Præſidentibuſque & Clericis Cam. Apoſt. Senatori, Conſervatoribus, Reformatoribus, aliiſque officialibus, Judicibus, & perſonis prædictis, & quibuſvis ad exactionem decimarum & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſarum prætextu, Hoſpitale pauperum Mendicorum Adminiſtratores, Officiales, Miniſtros & ſervientes prædictos, perſonaſque in eo degentes ſuper præmiſſis quovis modo moleſtent, ſeu moleſtari permittant, diſtrictiùs inhibemus.

§.6. Præterea pauperibus mendicis in eodem Hoſpitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimis imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, jejunium, ſeu carnium & lacticiniorum abſtinentiam ferre non potetit, ut de utriuſque medici conſilio, quibuſvis quadrageſimalibus, & quatuor anni temporibus ac vigiliis, & aliis diebus, in quibus jejunium ab Eccleſia indictum, aut carnium, ovorum, & lacticiniorum eſus, de jure vel conſuetudine, ſeu alias prohibitus exiſtit, vel fuerit, carnibus, ovis, butyro, lacticiniis, & aliis cibis prohibitis hujuſmodi uti, & veſci.

§.7. Singuli quoque Presbyteri ſæculares, & cujuſvis Ordinis Regulares, qui ad hoc à Gubernatoribus & Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis pro tempore exiſtentibus Hoſpitalis Mendicorum hujuſmodi electi, & à prædicto in Urbe Vicario approbati fuerint, ſingulos pauperes, miniſtros, & ſervientes ejuſdem Hoſpitalis Mendicorum, à quibuſvis excommunicationis, etiam majoris, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus innodati fuerint, necnó quibuſcumque eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus & enormibus, etiam talibus, de quibus dicta Sedes meritò conſulenda foret, videlicet in caſibus tam Ordinariis locorum, quàm etiam Sedi Apoſtolicæ quomodolibet reſervatis, non tamen in judicium deductis, neque contentis in literis die Cœnæ Domini legi ſolitis, ſemel in ingreſſu Hoſpitalis, & iterum ab omnibus ſupradictis, nullo prorſus excepto, in mortis articulo, confeſſione eorum diligenter audita, in foro tantum conſcientiæ abſolvere, injuncta inde eis pro modo culpæ ſuo arbitrio pœnitentia ſalutari. Quodque pauperibus, miniſtris, & ſervientibus Hoſpitalis Mendicorum hujuſmodi, Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtrare, & defunctorum corpora in proprio Cœmeterio ſepelire liberè, & licitè valeant, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuò concedimus & indulgemus.

§.8. Cæterum volumus, ut in Hoſpitali prædicto ſic per nos erecto Pauperes & Mendici advenæ per Urbem tranſeuntes, ſi ibi divertere voluerint benignè recipiantur, ac eis tres refectiones ſubminiſtrentur, & inde cum Dei benedictione ad iter ſuum proſequendum dimittantur.

§.9. Præcipimus verò quatuor Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis prædictis, ut ipſi ſingulis menſibus ab Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Miniſtris, & quibuſvis perſonis dicti Hoſpitalis pauperum Mendicorum rationes accepti, & expenſi ejuſdem Hoſpitalis diligenter exigant & inſpiciant, eoſque ad hujuſmodi rationes reddendas cogant omninò, & compellant, prout eorum unumquemque ad id teneri volumus & decernimus. *Rationes ab eorum adminiſtratoribus Officialibus ſingulis menſibus exigi præcipit.*

§.10. Ac inſuper ut ipſius Hoſpitalis pauperum Mendicorum conſervationi, bonoque regimini, eorundemque pauperum indigentiis opportunius conſulatur, dilectos filios noſtros, & Cameræ Apoſtolicæ Theſaurarium, & Commiſſarium generales, nunc & pro tempore exiſtentes, ejuſdem Hoſpitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & ſuperintendentes conſtituimus, & deputamus, quorum conſilio, & ope quatuor Adminiſtratores, ſeu Deputati prædicti curam, & gubernium eorundem Mendicorum, ac dicti Hoſpitalis, illiuſque reddituum, proventuum, jurium, actionum, & bonorum mobilium & immobilium, oblationumque & eleemoſynarum adminiſtrationem gerant. Denique cætera omnia ad pietatem, & charitatem exercendam pertinentia peragant, ordinent, ac decernant. Mandantes eiſdem Theſaurario & Commiſſario, modernis & pro tempore exiſtentibus, ut unà cum ipſis quatuor Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis, tam iterum prædictas, quàm alias quaſcumque rationes, & computa dicti Hoſpitalis, illiuſque debitorum, ſaltem tertio quoque menſe, & præterea quoties opus fuerit exigant, accuratè videant, examinent, & ſolident. Dantes etiam illis & concedentes plenâ & liberam facultatem & auctoritatem prædictos Oeconomos, Procuratores, Officiales, Miniſtros, ſervientes, debitores, & alios quoſcumque, quorum intererit, ad reddendas hujuſmodi rationes opportunis juris, & facti remediis cogendi, & compellendi, & eos qui ſatisfecerint quietandi, abſolvendi, & liberandi, ac ſimiliter cum interventu eorundem quatuor Adminiſtratorum, ſeu Deputatorum, pro ſalubri directione, & conſervatione dicti Hoſpitalis pauperum Mendicorum, illiuſque bonorum & jurium temporalium & ſpiritualium, quoſcumque Officiales, Procuratores, Miniſtros, & ſervientes in eo deputandi & amovendi, alioſque eorum loco ſufficiendi, Ordinationes & ſtatuta; licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus, & generalis Concilii Tridentini decretis non contraria faciendi, & edendi, eaque cum viſum fuerit revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi. Quæ quidem ſtatuta ſic facta, edita, revocata, immutata & correcta, poſtquam per nos aut Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem approbata fuerint, ab omnibus ſupradictis Gubernatoribus, Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis, Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Miniſtris, ſervientibus, & aliis quibuſcumque inibi pro tempore receptis inviolabiliter obſervari volumus, ac juxta eorundem diſpoſitionem à quibuſvis Judicibus, ſublata eis quavis aliter judicandi facultate, judicari debere, & ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. *Theſaurarium & Commiſſarium generales ejuſdem Hoſpit. Gubernatores deputat.*

§.11. Non obſtantibus, conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Urbis Gubernatori, Senatori, Conſervatoribus, Reformatoribus, Vicario, Auditori cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, aliiſque ſuperius nominatis, necnon prædictæ Urbi, & Populo Romano; ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

§.12. Ut autem hoc pium & ſalutare opus feliciora in dies, Deo favente, ſuſcipiat incrementa, eoſdem *Hortatio ad Miniſtros Hoſpitalis, ut bonè miniſtrent.*

Gubernatores, administratores, seu Deputatos, Oeconomos, Procuratores, Officiales, & ministros dicti Hospitalis enixè hortamur, & monemus, ut curam ipsius Hospitalis, pauperumque Mendicorum, qui in eo recipientur, ita alacriter, & promptè suscipiant, pauperes ipsos Mendicos sincera in Domino charitate tractent, bona temporalia ejusdem Hospitalis fideliter, & prudenter dispensent & administrent, ac demùm piis hujusmodi operibus, ad Dei gloriam, pauperumque utilitatem, & salutem se ferventer exerceant, ut exinde, præter cœlestis regni præmia, etiam nostram, & Sedis Apost. benedictionem & gratiam consequi mereantur.

Fides exemplorum. §. 13. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula loca ubi eis opus fuerit, deferre, volumus ut earum transumptis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique adhibeatur quæ adhiberetur ipsis originalibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omninò hominum, &c.

Dat. P. A. 3. die 11. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1587. 5. Idus Maii, Pont. nostri anno tertio.

Papæ subscr. Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Card. subscriptiones.
Ego Alexand. Card. Farnesius, Episcopus Ostien. Vicecancellarius.
Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Jo. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
Ego A. Card. Gesualdus, Episc. Albanen.
Ego Innoc. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Prænestin.
Ego M. S. Card. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego P. Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Gabr. tit. S. Laurentii in Lucina Presbyt. Card.
Frater Michaël Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Mariæ super Minervam.
Ego Ludovicus Madrutius tit. S. Anastasiæ.
Nic. Card. Senonen. tit. S. Praxedis.
Jul. Anton. tit. S. Bartholomæi in Insula, Presbyt. Card. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ.
Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Presbyt. Card.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
Ego Jul. Card. Cananus tit. S. Eusebii.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. tit. S. Marci.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via, Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinæ.
Scipio Card. Lancell. tit. S. Salvatoris in Lauro.
Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Jo. B. Card. Castruc. tit. S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Cœlio.
Ego Hipp. Card. Papien. tit. S. Blasii de Annulo.
Ego Decius Card. Azzolinus tit. S. Matthæi in Merulana.
Ego Hipp. Aldob. tit. S. Pancratii Major Pœnit.
Ego Hier. Card. de Ruvere, tit. S. Petri ad Vincula.
Ego Fr. Hier. Card. Ascul. tit. S. Thomæ in Parione.
Ego A. Mar. Card. Perus. tit. S. Agnetis in Agone.
Ego Fr. Constantius Card. Saranus tit. S. Petri in M. Aur.
Ego Ferd. Medicis Card. S. Mariæ in Via lata.
Ego Philippus Card. Vastavill. S. Eustachii.
Ego A. Card. Montaltus S. Mariæ in Cosmedin.
Ego Hier. S. Agathæ Diac. Card. Matthæius.
Ego Benedictus S. Georgii Card. Justinianus.
Ego Ascanius SS. Viti & Modesti, & Crescentiæ S. R. E. diac. Card. Columna.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1587. *indict.* 15. *die verò* 1. *mensis Julii, Pont. Sanctissimi D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. anno* 3. *retroscripta litera Apostolica affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valvis, seu portis Basilicarum S. Joannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancel. Apost. & acie Campi Flore, per nos Claudium Mongeat, & Catharinum Menandi Apost. Curs.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

Erectio Capellæ ad Præsepe Jesu Christi in Basilica S. Mariæ Majoris de Urbe, cum Præpositi, Sacristæ, Capellanorum & Beneficiatorum institutione, atque Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum ad eos spectantium jurisdictione. LVII.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. 1587.

GLoriosæ & semper Virginis Deiparæ Genitricis Mariæ salutiferam fœcunditatem humiliter venerantes, intra cujus castissima viscera, virtute Altissimi mirabiliter obumbrante, divina Sapientia sibi domum ædificavit, summas illius laudes, & præclara in universum genus humanum, sed in nos potissimum merita, & verbis & factis quantum pro humana imbecillitate possumus, libentissimè prædicamus. Hanc enim beatissimam Virginem gratiæ, & misericordiæ parentem ab ipsa penè infantia nobis Advocatam delegimus, cujus patrocinio & intercessione à multis periculis erepti fuimus, & multa beneficia à bonorum omnium largitore Deo accepimus. *Pont. ipse infantia Virginem Advocatam delegit, eique pauca mio multa pericula evasit.*

§. 1. Itaque cum alias ejusdem Sanctissimæ Virginis nomine, & miraculorum splendore illustres Ecclesias semper in honore habuimus, tum in primis erga celeberrimam ejus in Alma Urbe Basilicam ac Præsepe Domini, quæ S. Mariæ Majoris appellatur, præcipua quadam & pia devotione affecti sumus. *Ejusdem Ecclesias, maximi licam Sta Mariæ Majoris, votè ab dum cum Præsepis que Sacel in d. Bas ea minus center cum dum vide dum Cu erat, B. V ginis ope tus insig ibi Capitu ædificavit.*

§. 2. Cumque consideraremus Sancti Domini Præsepis Sacellum in eadem Basilica situm, ob sacras illius Præsepis reliquias, in quo Rex gloriæ nasci non abhorruit, & infans jacuit, magna in veneratione meritò habitum, minus decenter pro loci dignitate & sanctitate ornatum, & extructum esse: Nos cupientes tam eximium, & Religiosum monumentum debito cultu, decentique ornatu augere, ac nobili ædificio circumseptum communire, opus sanè viribus nostris, & facultatum nostrarum illo quidem tempore tenuitate majus, freti ope ejusdem Deiparæ semper Virginis, & animo suscepimus, re & ipsa aggressi sumus. Nam jampridem cum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalatus honore fungeremur, loco à Dilectis filiis Capitulo ejusdem Basilicæ, interveniente etiam auctoritate fel. record. Gregorii Papæ XIII. prædecessoris nostri, nobis concesso, insignem Capellam & spatii amplitudine, & substructionis magnificentia, templi instar, cœpimus à fundamentis ædificare.

§. 3. Cumque ædificatio feliciter procederet, ecce divina sic disponente clementia, nullis nostris meritis, sed ipsius Beatissimæ Virginis precibus, in Apostolicæ Sedis fastigio locati sumus. Quare inchoatum opus tanto impensius urgentes, nullisque quamvis maximis sumptibus parcentes, Capellam ipsam testudine sublimi plumbi laminis extrinsecus rectam, & pretiosis crustis, & tegumentis marmorum, atque opere tectorio marmorato, egregiisque picturis, & sacris imaginibus, & loco ipso congruen. exornatam, ita demùm benedicente Domino perfecimus, atque omni ex parte absolvimus, ut ipsa antiqua veneranda Præsepis ædicula multis catenationibus, colligationibus, & fulcturis circum adhibitis, ne parietes dissolvi, neve opus ulla ex parte labefactari posset, magna ergatarum, & tractoriarum machinarum vi, ingenti labore, atque artificio tota simul solida, ac prorsus integra, quod factu difficillimum videbatur, veteri sede convulsa, & in altum sublata, in medium ipsius novæ Capellæ gremium, sub ejus pavimento in locum subterraneum translata atque asportata fuerit, ubi & specus circumcirca humili fornice concameratus, per quem circuiri possit, extructus est gradibus ad commodum descensum in eandem sacri Præsepis ædiculam, & dictum specum hinc inde antepositis, ut Christi fideles *Interimi dem B. V precibus Pontifex creatus, Eamque Ca pellam ip giè exor vit, & fecit. Ad quam Præsepis ædi culam ma nus fuit transportatus.*

viri

viri tantum laudes & preces Deo offerre, & presbyteri in Altari ibidem sito Missas devotè celebrare valeant.

§.4. *Altari* item supra ipsius ædiculæ fornicem constituto, *ad Missas Pontificias celebrandas.*

§.5. Duo præterea minora, sed tamen insignia Altaria sive Sacella, nostra itidem impensa ædificata, eodem modo picturis & ornamentis magnificè exculta ad ipsius Capellæ limina ab utraque parte adjunximus.

§.6. Vnum videlicet sub S. Luciæ Virginis & Martyris invocatione dicatum, cujus festus dies idem Natalis noster est, & quam ab ineunte ætate omni studio venerati, ut pro nobis apud Deum intercederet, magna cum fiducia assiduè precati sumus, sub cujus etiam Altari in Arca marmorea duo sacra beatorum Innocentium cõrpuscula à Basilica S. Pauli extra portam Ostiensem nostro jussu translata, ritè recondi curavimus, ut ad Christi infantis cunabula iidem Sancti Innocentes, (flores, ac primitiæ Martyrum, Deoque gratissimæ victimæ) quodammodo excubare videantur.

§.7. Alterum verò in honorem & memoriam S. Hieronymi præstantissimi Ecclesiæ Doctoris, cujus titulus in Ecclesia Illyricorum fuit nobis in nostra assumptione ad Cardinalatus honorem assignatus, & perpetuò retentus, quique Præsepe Domini ita vivens coluit, ut ex hoc mundo decedens per illud tanquam vitæ januam ad cœlestem patriam commigrarit.

§.8. Cum igitur, Deo favente, opus hujusmodi jam absolutum, & ad tectum perductum foret, compertum est tandem relatione ac testimonio fide dignorum virorum, qui ex peregrinatione Terræ Sanctæ nuper ad Vrbem advenerunt, Nobis nihil tale unquam cogitantibus, non humano consilio, sed planè divino instinctu ita contigisse, ut hæc nostra Capella veteri Capellæ ad Præsepe Domini positæ in Ecclesia Bethlehemitana, quæ est in Palæstina, ædificio, substructione, ac præcipuis suis partibus admodũ similis evaserit nam & à sinistra parte Ecclesiæ uti hæc nostra sita est, habet ædiculam Præsepis Domini subterraneam, nostræ consimilem, tectam testudine, opere vermiculato ornatam, sicuti & hæc est, ad quam & per gradus descensus pater. Habet quoque illa capella marmoreum, uti & hæc nostra, pavimentum. Altaria etiã proxima in memoriam Sanctorum Innocentium, S. Catharinæ Virginis & Martyris, & S. Hieronymi extructa, quemadmodum & nostra unum in S. Luciæ, cum reliquis Sanctorum Innocentium, & alterum in ejusdem S. Hieronymi memoriam pariter erecta, ita ut ipsa gloriosa Virgo quæ olim primis Sanctæ hujus Basilicæ fundatoribus certos fines, & locum nivibus, quarum memoria in hodiernum usque diem religiosè colitur, mirabiliter præscripsit, ac designavit, nunc etiam in nostra Capella quasi dictæ Basilicæ appendice extruenda divinitus mentem nostram inspiraverit, simulque suæ ac divinæ voluntatis & providentiæ admirabilem, minimèque obscuram dederit significationem.

§.9. Demum verò Nos ad Dei omnipotentis, & Intemeratæ Virginis partus gloriam, fidelisque populi erga Cœlorum Reginam devotionem augendam, eandem Capellam solemni ritu consecrari & dedicari curavimus, atque in ea duo sepulchra conquisitissimis columnis, & lapidum varietate, opere sumptuoso ac magnifico extruximus, quorum alterum Sanctæ memoriæ Pio Papæ V. nostro etiam prædecessori, de Christiana Republica, deque nobis optimè merito, à dextris ejusdem Capellæ posuimus, ut perpetuum nostri erga eum grati & pii animi apud posteros monumentum exter. Alterum à sinistris ad nostram sepulturam reservavimus. Tertium verò separatim in vestibulo dictæ Capellæ, & in ipsa Navi Basilicæ illi contigua, pro nostris dumtaxat consanguineis sepeliendis assignavimus.

§.10. Vt autem in eadem Capella nostra ad ipsum Sanctum præsepe, ubi Angelorum Chori Deo gloriam, & hominibus pacem annuntiarunt, & ubi nos anno præterito cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, ac aliis Episcopis & Prælatis, in Natalis Domini nocte Missarum solemnia celebravimus, assiduè incruentum salutaris hostiæ sacrificium, pro nostra & totius populi Christiani salute offeratur, & divinæ laudes, atque officia persolvantur, ob eam causã certos presbyteros & Clericos, qui in Capella, duobusque ei cõjunctis Sacellis, seu *Altaribus* prædictis Deo inserviant, constituere decrevimus. Cum itaque, sicut accepimus, S. Joannis de Pyro Policastren. & S. Leonardi Salernitan. Civitatum, vel dicec. monasteria, Ordinum S. Basilii, & S. Benedicti, quæ bon. mem. Petrus Episcopus Caietanus; & quondam Ludovicus Blanchetus Clericus, ex dispensatione & cõcessione Apostolica, in Commendam dum viveret respectivè obtinebant, utraque Commenda hujusmodi per obitum Petri Episcopi, & Ludovici prædictorum, qui apud Sedem prædictam diem clauserunt extremum, cessante, adhuc eo quo ante Commendam ipsam vacabant, modo vacaverint & vacent ad præsens, & dilectus filius noster Philippus tituli S. Sabinæ presbyter Cardinalis Spinola nuncupatus, qui monasterium S. Nicolai de Buttramo dicti Ordinis S. Basilii Hieracen. diœcesis, ex simili concessione & dispositione in Commendam ad ejus vitam obtinuerat, posteriori Commendæ hujusmodi, ac omni & cuicumque juri sibi in dicto Monasterio S. Nicolai, illiusque regimine & administratione, vel ad illa quomodolibet competenti, hodie in manibus nostris sponte & liberè cesserit. Nos cessionem hujusmodi admittentes, ac Capellam nostram prædictam ad ejusdem Redẽptoris nostri laudem, & honorem glorioſissimæ illius Genitricis, dictique Sancti Præsepis memoriam & venerationem, ac divini cultus incrementum competenti beneficiorum & Ministrorum Ecclesiasticorum numero stabilire, annuisque redditibus pro congrua eorum sustentatione & manutẽtione, onerumque illis, ac dictæ nostræ Capellæ, necnon illius fabricæ, & Sacristiæ pro tempore incumbentiũ supportatione necessariis dotare volentes, verumque & ultimum dictorum Monasteriorũ vacationis modũ, etiãsi ex illo quævis generalis reservatio, etiã in corpore juris clausa resultet, præsentibus pro expressis habẽ. Motu proprio, nõ ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiã, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in Capella nostra prædicta unã Præpositurã, quæ in ipsa Basilica secunda Dignitas existat, hoc est prima post Archipresbyteralem, pro uno Præposito utriusque vel alterius juriũ Doctore, seu in Theologia Magistro, & in presbyteratus ordine constituto, ac unã Sacristiã pro uno Sacrista, & quatuor perpetuas sine cura Capellanias, pro quatuor perpetuis Capellan. presbyteris, & 4. alia Clericatus nuncupanda perpetua simplicia beneficia Ecclesiastica pro totidẽ aliis Clericis nuncupandis perpetuis beneficiatis, quorũ siquidẽ Sacristæ, Capellanorum, & Beneficiatorum, qui Clerici nuncupantur, dictus Præpositus caput existat, ac in rebus, negotiis, & actibus pro eo tractandis, & faciendis, primũ & digniorem locum habeat, ibidẽque præsit, ac tam ipse quàm prædicti Sacrista, Capellani, & beneficiati dictæ Capellæ, prout inferius descriptũ erit, deserviãt, Apost. auctoritate tenore præsẽtiũ, perpetuò erigimus & instituimus.

Capellanias & quatuor Clericatus in d. Capella erigit, & instituit.

Pro illorumque sustentatione reddit. ius beneficiorum hic descriptorum eis assignat.

§.11. Ac eidem Capellæ nostræ illiusque, fabricæ & Sacristiæ, necnon communi massæ ipsorum Præpositi, Sacristæ, Capellanorum, & Beneficiatorum, pro eorum manutentione & sustentatione, ac onerum illis incumbentium supportatione, singula Monasteria prædicta, quæ conventu carent, ac quorum fructus, redditus & proventus S. Joannis ad quadraginta, S. Leonardi verò ad quinquaginta florenos auri, in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, Sancti Nicolai autem, ac illi perpetuò annexorum S. Mariæ de Pigliano, & ejusdem S. Mariæ de Canisis quingentorum & quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem existimationem valorẽ annuum, ut etiã accepimus, non excedunt, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, seu per liberas quorumvis cessiones, de illorum regiminibus & administrationibus in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio juxta Lateran. statuta Cõcilii, aut canonicas sanctiones ad Sedẽ prædictã legitimè devoluta existat, & illa ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter vel generaliter pertineat, & de illis consistorialiter disponi consueverit seu debeat, ac supẽr regiminibus & administrationibus Monasteriorum

hujuſmodi inter aliquos lis, vel eorum poſſeſſorio molestia, cujus litis ſtatum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cum prædictis, & forſan aliis illis annexis, eorumque membris, grangiis, prædiis, poſſeſſionibus, decimis, primitiis, vineis, terris, agris, cenſibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, pertinentiis, rebus, actionibus univerſis, cæteriſque bonis mobilibus & immobilibus, ac ſe moventibus, cujuſcumque qualitatis, pretii, & valoris annui exiſten. ac ubique locorum conſiſtentibus eorumque proprietate & dominio. Ita quod liceat Collegio Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum, & beneficiatorum hujuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios, eorum & dictæ noſtræ Capellæ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ, ſuæque menſæ, ſeu maſſæ communibus nominibus corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem Monaſteriorum, annexorum, membrorum, grangiarum, prædiorum, poſſeſſionum, decimarum, primitiarum, vinearum, terrarum, agrorum, cenſuum, jurium, pertinentiarum, rerum, actionum & bonorum hujuſmodi propria auctoritate, abſque ſpolii, & attentatorum vitio, ac cujuſcumque Iudicis decreto, vel miniſterio libere apprehendere, & perpetuò retinere, illaque regere & adminiſtrare, necnon fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta eorundem percipere, exigere, & levare, illaque in ſuos, ſecundùm ordinationem inferius per nos deſcriptam, & dictæ Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ uſus, utilitatem & neceſſitates omninò convertere, Diœceſani loci, vel cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, ac in eiſdem Monaſteriis ſic unitis, eorumque Eccleſiis, annexis, membris, & grangiis dignitates Abbatiales, illarumque titulos, nomina, & denominationes, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuò ſupprimimus & extinguimus.

Præpoſito, & Capellanis prædictis quaſdam Miſſas & Anniverſaria celebrandi curam iniungit.

§. 12. Statuentes & ordinantes, ut Præpoſitus & Capellani prædicti ſingulis diebus Dominicis & feſtivis Miſſas quatuor, aliis verò diebus tres Miſſas, alternis vicibus, ſeu hebdomadatim, juxta providam diſpoſitionem & ordinationē deſuper ab eis faciendā celebrare, & quotannis tria Anniverſaria officia mortuorum, unum videlicet pro dicti Pii prædeceſſoris, & aliud pro noſtra, poſtquam viam univerſæ carnis ingreſſi fuerimus, reliquam autem pro parentum & propinquorum noſtrorum, ac infraſcriptorum patronorum animabus; quæ tamen non intra dictam Capellam noſtram, ſed extra eam in illius veſtibulo, quod eſt in ejuſdem Baſilicæ navi eidem Capellæ continua, peragantur, ne ubi vitæ actor, & mortis victor ac triumphator eſt ortus, ibi caſtra doloris cenotaphia pullea, feretralia, & alia mortuorum, ac funeralium officiorum inſignia conſpiciantur.

Sacriſta celebrationis officiorum, & Capella ſuppellectilis, & ornamentorū curam aſſignat.

§. 13. Sacriſta verò curam celebrationis Anniverſationum, Officiorum, & Miſſarum hujuſmodi, necnon cuſtodiam ſacræ ſuppellectilis, ac ornamentorum & paramentorum ad dictæ Capellæ noſtræ uſum pro tempore pertinentium habeat.

Beneficiatiſque onus inmiſſis, aſſiſtēdi, & divinis inſerviēdi imponit.

§. 14. Alii autem Beneficiati prædicti, eiſdem Præpoſito, Sacriſtæ, & Capellanis in præmiſſis aſſiſtere, eiſque in divinis inſervire, ac alia obſequia, & onera ſibi pro tempore impoſita præſtare debeant, & teneantur. Ac omnes ſimul unum Collegium inter ſe cum arca, maſſa, & ſigillo communibus, aliiſque Collegialibus inſignibus, adinſtar aliorum ſimilium Collegiorum, tam in prædicta, quàm aliis quibuſvis dictæ Vrbis Baſilicis & Eccleſiis inſtitutorum conſtituant.

Eſque omnibus certos reddituſ & proventus conceſſit.

§. 15. Necnon annis ſingulis ex dictis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus & emolumentis, ipſius noſtræ Capellæ Præpoſitus quadringenta, Sacriſta centum & quinquaginta, ſinguli Capellani etiam centum & quinquaginta, ſinguli verò & alii beneficiati Clerici inibi pro tempore exiſtentes, quinquaginta ſcuta monetæ Romanæ percipere, ipſique inſimul ſimiliter annis ſingulis unum Theſaurarium ſeu Camerarium, qui de eorū gremio exiſtat, & ad quem peculiaris cura recuperationis, exactionis, diſtributionis, & repartitionis, omnium & ſingulorum fructuum, reddituum, proventuum, jurium obventionum, & emolumentorum ad dictam Capellam noſtram, illiuſque fabricam & Sacriſtiam, atque ad communem maſſam Collegii hujuſmodi, nunc & pro tempore ſpectan. pertineat eligere & deputare; necnon ut ſoluta Præpoſito, Sacriſtæ, ac ſingulis Capellanis, ac beneficiatis prædictis rata parte: ſeu portione eos, ut præfertur tangente, & deductis omnibus impenſis ad uſum Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ hujuſmodi neceſſariis, totum id quod ſupererit, in emptionem tot locorum Montium non vacabilium, aut aliorum bonorum ſtabilium erogare, illorumque necnon inde proven. fructus poſtquam ad ſummam centum ſcutorum ſimilium aſcenderint, pro una inter ſe proportionabiliter dividere & repartiri; altera verò medietatibus, eorundem ſuperexcreſcentium fructus in uſum, neceſſitates, & ornamenta Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ hujuſmodi cōvertere debeant, ita tamē ut Theſaurarius, aut Camerarius pro tempore exiſtens, de receptis & adminiſtratis per eum, rationem & computa eidem Collegio in fine cujuſlibet anni reddere omnino teneatur.

Et in locum quandocunque velit ſignat.

§. 16. Ac inſuper ubi, quoties, & quandocunque eis placuerit, liberè eorum arbitrio, ſine ullo tamē onere, aut obligatione, & ſine ullo impedimento ſtallum & locū in dicta Baſilica & illius choro habere, omnibuſque & ſingulis horis Canonicis, ac aliis divinis officiis, necnō proceſſionibus, cæteriſque publicis actibus, non tamen Capitularibus, dictæ Baſilicæ intereſſe, ita ut neque adintereſſendum præmiſſis unquam cogi vel compelli, nec ſi ſponte accedere voluerint, impediri quovis prætextu poſſint. Et ibidem Præpoſitus videlicet cappam, aut cotam cum rocheto, prout temporis qualitas exegerit, ad inſtar Canonicorum ejuſdem Baſilicæ, Sacriſta autem & Capellani, ac alii beneficiati Clerici nuncupati prædicti, habitum per alios Beneficiatos & Clericos ipſius Baſilicæ geſtari ſolitum, reſpectivè deferre, necnon attenta antiquitate, nobilitate, & præſtantia ejuſdem Sancti Præſepis Dominici, à quo tanquam præcipua & primaria parte, tota baſilica etiam ad Præſepe Domini olim dicta fuit, & cum hæc ipſa per nos erecta dignitas Sacriſtiæ, Capellaniæ & beneficia pro divino cultu & ſervitio ejuſdē Præſepis fuerint inſtituta, Præpoſitus immediatè poſt Vicarium Archipresbyteri dictæ Baſilicæ, & ante omnes illius Canonicos ſupradictos; Sacriſta verò & deinde Capellani poſt ipſos Canonicos, & ante omnes Beneficiatos Baſilicæ, alii autē ejuſdem Capellæ noſtræ Beneficiati Clerici appellati, poſt Beneficiatos, & ante Clericos baſilicæ hujuſmodi immediatè ſedere & incedere liberè, & licitè poſſint.

Et nemini præter aliis emolumenta percipiant interdicit.

§. 17. Per hoc tamen eiſdem Baſilicæ & Capitulo, Canonicis, Beneficiatis & Clericis, quoad diſtributiones & alia emolumenta per eos dum horis Canonicis, diviniſque officiis, ac proceſſionibus & aliis actibus hujuſmodi interſunt, percipi, & lucrari ſolita, aliqua ex parte præjudicare nequaquam intendimus, quinimmò dictis noſtræ Capellæ Præpoſito, Collegio, Sacriſtæ, Capellanis & Beneficiatis, Clericis nuncupatis, & eorum cuilibet auctoritate & tenore prædictis inhibemus, ne ipſi eorumve aliquis, ſive propter eorum præſentiam, intereſſentiam, & aſſiſtentiam in choro horis Canonicis, diurnis & nocturnis Miſſis etiam ſolemnibus, & aliis divinis officiis, etiā in feſtivitatibus majoribus, & quocunque anni tēpore, aut proceſſionibus vel anniverſariis mortuorū, ſivè propter aliam quamcumque cauſam vel occaſionem quippiam parvum, aut magnum, etiam pro eorum rata, aut pro virili de ipſius Baſilicæ Capituli Beneficiatorum & Clericorum prædictorum menſa, maſſa, diſtributionibus, aut emolumentis, ordinariis vel extraordinariis, etiā incertis, & ut præfertur perſonaliter intereſſentibus tantū dari ſolitis, ullo modo, aut quæſito colore vel ingenio percipere, aut quomodolibet prætendere audeant vel præſumāt.

In d. Capella aliud ſepulchrum, ſeu tumulū pro quavis perſona fieri prohibet.

§. 18. Deinde ne in ipſa Capella noſtra, illiuſque ſitu, ſeu ambitu, ſolo, aut pavimento, muris, ſtructuris, & ædificiis præter ſupradicta monumenta aliud ſepulchrum aut ſepulturæ locus, ſeu tumulus, alteri perſonæ cujuſcumque ſtatus, gradus, qualitatis, & conditionis fuerit, ſive per viam depoſiti, ſive aliàs quomodolibet concedi vel aſſignari poſſit aut debeat, diſtrictè interdicimus, & omninō in perpetuum prohibemus.

§. 19.

§.19. Præterea, eande n capellam noſtram, illiuſque fabricam & Sacriſtiam, necnon. Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos & beneficia.os, Clericos nuncupatos, pro tempore exiſtentes, ipſumque Collegium, ac prædicta ceteraque omnia, & quecumque illius & eorum bona mobilia & immobilia, cujuſcumque qualitatis in dictis Vibe & locis, & extra, ac alias ubique locorum conſiſtentia, ab omni juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate & poteſtate, nunc & pro tempore exiſtentis Vrb s Vicarii, ac Archipresbyteri dictæ Baſilicæ, ejuſque Vicarii & Capituli, & cujuſvis Ordinarii loci, aliorumve quorumcunque Judicum & Officialium, in ipſa urbe vel alias ubiſibet conſtitutorum, perpetuò eximimus & liberamus, ac ſub Beati Petri & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque & dictæ Sedi immediatè ſubjicimus.

§.20. Ad hæc, Præpoſito Sacriſtæ Capellanis, & beneficiatis Clericis nũcupatis prædictis, illorũque Collegio, ut omnibus & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, præeminentiis, prærogativis, favoribus, facultatibus, indultis & aliis gratiis, tam ſpiritualibus quàm temporalibus, quibus alii Dignitates, Capellanias, & alia beneficia in dictæ Sanctæ Mariæ Majoris, & aliis ejuſdem Vrbis Baſilicis, & Eccleſiis pro tempore obtinen. eorumque Collegia, de jure vel conſuetudine, aut privilegio, vel aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, non ſolùm ad eorum inſtar, ſed æquè principaliter & pariformiter, in omnibus & per omnia uti, potiri & gaudere liberè & licitè valeant, auctoritate & tenore prædictis indulgemus.

§.21. Necnon tam prædictis in Vrbe Vicario, Archipresbytero, ejuſque Vicario, & Capitulo, locorum Ordinariis, quàm aliis quibuſcumque perſonis quavis auctoritate & dignitate fungentibus, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum, aut literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſorum prætextu, Præpoſitum; Sacriſtam, Capellanos, aut beneficiatos, qui Clerici appellantur prædictos ſive eorum aliquem in præmiſſis quoquo modo moleſtent, aut moleſtari permittant, diſtrictiùs inhibemus.

§.22. Vt verò Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & ſacriſtiæ, ac collegii hujuſmodi felici & proſpero regimini, gubernio, & conſervationi opportunè conſulatur, utque promptum & paratum ſit eis auxilium, Dilectum filium Alexandrum Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconum Cardinalem de Montealto nuncupatum, ex ſorore germana ſecundum carnem pronepotem noſtrum, & eo vita functo, antiquiorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, ex noſtra familia, parentela, vel in ejus defectum ex Provincia Marchiæ Anconitanæ oriundum, ſeu ſi nullus eorum fuerit, primum presbyterum Cardinalem pro tempore exiſtentem ejuſdem Capellæ noſtræ, illiuſque perſonarum, rerum, bonorum, & jurium Protectorem, ac Defenſorem, cujus conſilio & ope omnia ſupradicta, & quæcumque alia in his, & circa ea quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur, conſtituimus & deputamus. Ac volumus & declaramus, quod licèt nullo exiſtente noſtri ſanguinis Cardinale, alius ad id, ut præfertur vocatus Cardinalis munus Protectoris hujuſmodi ſubire & exercere inceperit, nihilominus ſi poſtmodum contingat, aliquem noſtræ familiæ & parentelæ ad Cardinalatus honorem aſſumi, his in ejuſdẽ muneris functione præferri debeat, & conſtitutio ac deputatio de cujuſvis alterius perſona in Protectorem hujuſmodi factæ eo ipſo ceſſare & expirare cenſeantur.

§.23. Dantes & concedentes eidem Alexandro Cardinali, moderno & pro tempore exiſtenti ejuſdem noſtræ Capellæ Protectori, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem, differentias, lites, controverſias inter quaſcumque perſonas, tam Præpoſiti quàm Sacriſtæ, Capellanorum & Beneficiatorum Clericorum nuncupatorum dictæ Capellæ, eorumdemque litium conſortes, ſeu ab eis cauſam habentes pro tempore exortas ſummariè, ſimpliciter, & de plano; ſine ſtrepitu & figura judicii, appellatione remota decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi; ac denique eandem prorſus juriſdictionem, ſuperioritatem, & poteſtatem in Capella noſtra, illiuſque Altaribus, atque univerſis & ſingulis perſonis prædictis liberè exercendi, in omnibus & per omnia, quam pro tempore exiſtens Archipresbyter dictæ Baſilicæ, ejuſque Vicarius in ipſa Baſilica, illiuſque Altaribus, Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, vel Miniſtris, de jure, conſuetudine, aut ex privilegio, aut aliàs quomodolibet exercere poteſt & debet, ſive in futurum poterit & debebit, etiam quoad ea univerſa & ſingula quæ expreſſionem & conceſſionem requirunt magis ſpecialem, quæque ſub generali hujuſmodi conceſſione non comprehenduntur.

Juſpatronatus & præſentandi perſonas prædictas, Michaëli Peretto ejus pronepoti, illiuſque deſcendentibus eodem.

§.24. Inſuper juſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas, etiam alienigenas, ad Præpoſituram videlicet Protectori, ad Sacriſtiam verò, ac quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujuſmodi Præpoſito pro tempore exiſtentibus prædictis, tam hac prima vice ab eorum primæva erectione & inſtitutione hujuſmodi, apud Sedem prædictam vacantia, quàm quoties ex nunc de cætero illa quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam noſtri aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ſeu cujuſvis Cardinalis etiam tunc viventis familiaribus, continuis commenſalibus, ſeu Romanæ Curiæ officialibus, aut aliàs quomodolibet reſervationem inducentibus, ſemper liberas, vel ex cauſa permutationis reſignationes de illis in dicta Curia, etiam in manibus noſtris, vel Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel extra eam quomodolibet factas & admiſſas, aut aſſecutionem alterius beneficii Eccleſiaſtici, quavis auctoritate collati, ſeu illa pro tempore obtinentium deceſſum, vel quamvis aliam dimiſſionem, amiſſionem, privationem, religionis ingreſſum, matrimonii contractum, aut aliàs quomodocumque & qualitercumque, etiam apud Sedem prædictam, ſimul vel ſucceſſivè vacare contigerit, per Protectorem & Præpoſitum prædictos ad præſentationem hujuſmodi in forma ſolita inſtituendas, Dilecto filio Michaëli Peretto Burgi S. Petri, & militum cuſtodiæ noſtræ moderno præfecto ſimiliter noſtro ſecundùm carnem ex ſorore dicta pronepoti, ejuſque maſculis ex maſculis deſcendentibus legitimis & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis & procreatis, ita tamen quod præſentatio fieri debeat ſolùm à primogenito, & ipſius primogeniti primogenito uſque in infinitum hoc modo, videlicet ſi dictus Michaël plures filios maſculos habuerit, præſentatio pertineat ad natu majorem tantùm, qui ſi etiam plures ſuſceperit filios maſculos, natu major eorum tãtùm præſentet, & ſic jus præſentandi hujuſmodi ſemper tranſeat de primogenito in primogenitum uſque in infinitum; & deficiente linea maſculorum totaliter ex maſculis deſcendentium à dicto primogenio, præſentatio modo & forma præmiſſis ad ſecundogenitum, ſi ſuperſtes fuerit, ſin minus ad majorem natu maſculum ex maſculis deſcedentibus ab eodem, & ſic de primogenito maſculo ad primogenitum maſculum ſimiliter uſque in infinitum; & deficiente linea maſculorum ex maſculis deſcendentibus à ſecundogenito, jus præſentandi hujuſmodi tranſeat ad tertiogenitum, prædicto ordine ſervato; & ſic ſucceſſivè de una linea ad aliam, ad omnes deſcendentes à dicto Michaële.

Eis autem deficientibus juſpatronatus ad Flaviam Perettam d. Michaëlis ſororem germanam, illiuſque deſcendentes, & ultimò eis omnibus deficientibus ad ipſius Pũcios ſanguine proximos, devenire decernit.

§.25. Et deficientibus omnibus maſculis deſcendentibus à dicto Michaële, ſuccedat filia progenita dicti Michaëlis, ſi fuerit ſuperſtes, vel ſi ea non extabit, ab ea deſcendentes maſculi, donec extabunt, tranſeundo de primogenito in primogenitum, modo & forma præmiſſis, & deficientibus omnibus maſculis, & maſculis deſcendentibus ab omnibus filiabus dicti Michaëlis, ſuccedant maſculi deſcendentes ex nepotibus ejuſdem Michaëlis. Deficien. autem omnibus maſculis & fœminis à dicto Michaële deſcendentibus, juſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi tranſeat ad dilectam in Chriſto filiam Flaviam etiam Perettam, dicti Michaëlis ſororem germanam, ſi extabit, & poſt eam, vel ſi ipſa non extabit, ad filios maſculos ipſius, & ab eis maſculos deſcendentes uſque in infinitum, & ceſſantibus maſculis, ad fœminas à dictis maſculis deſcendentes. Et ceſſantibus omnibus tam maſculis quàm fœminis deſcendentibus à

dictæ

dicta Flavia, ſuccedat dilecta in Chriſto filia Vrſina ſimiliter Peretta ejuſdem Michaëlis etiam ſoror germana, & poſt eam, vel ſi ipſa tunc non extabit, ejus filii maſculi, & maſculi ex maſculis deſcendentes uſque in infinitũ, & deficientibus maſculis ex maſculis deſcendentibus, ſuccedant fœminæ ab eis deſcendentes. Deficientibus autem omnibus & ſingulis maſculis & fœminis deſcendẽs à dictis Michaële, Flavia, & Vrſina, tunc ſuccedat in dicto jure patronatus qui nobis fuerit ſanguine proximior, ſervato ſẽper in omnibus caſibus ſupradictis, ordine primogenituræ, tranſeundo ſcilicet de primogenito in primogenitum, & præferendo lineam primogeniti lineæ ſecundogeniti, & maſculos ex maſculis deſcendentes natis ex fœminis, ac maſculos ex fœminis ipſis fœminis, ac alias in omnibus ac per omnia prout in linea filiorum & deſcenden. à dicto Michaële ordinatũ eſt, ita quod jus præſentandi hujuſmodi ad unum ſolum ſucceſſorem inſolidum, & poſt illum ad alium ſemper deveniat, abſque eo quod inter plures ſucceſſores dividi poſſit, motu & ſcientia ſimilibus auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuò reſervamus, concedimus & aſſignamus.

Jus iſtud patronatus, laïcorum nobilium & illuſtrium eſſe, & dictis patronis non ex privilegio, ſed ex vera fundatione, & dotatione competere declarat.

§. 26. Decernentes juſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi, laïcorum Nobilium, & illuſtrium exiſtere, ac Michaëli & aliis futuris patronis prædictis non ex privilegio, ſed ex vera, primæva, reali, actuali, plena, integra, ac omnimoda fundatione, & perpetua dotatione competere, & ad illos pertinere, illudque vim, effectum, naturam, ſubſtantiam, eſſentiam, qualitatem, validitatem, & roboris firmitatem obtinere, ac Michaëli & alii futuris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuò ſuffragari debere, in omnibus & per omnia, abſque ulla prorſus differentia, perinde ac ſi illis & eorum cuilibet ratione veræ, realis, actualis, plenæ & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, & merè patrimonialibus & laïcalibus bonis dumtaxat competeret, & conceſſum eſſet.

Clauſulas præſervativas apponit.

§. 27. Ac ut tale ſub quacumque derogatione, etiam cum quibuſvis prægnantiſſimis & efficaciſſimis verbis, clauſulis, ac decretis, etiam cum clauſula: Quorum tenores, in quacumque diſpoſitione, etiam per viam conſtitutionis, legis, Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ, aut aliàs quomodocumque facta nullatenus comprehendi, nec illi ullo unquam tempore, etiam ratione cujuſvis litis pendentiæ, vel vacationis Præpoſituræ, Capellaniarum, Saeriſtiæ, & aliorum beneficiorum hujuſmodi apud Sedem prædictam, etiã ex cauſa permutationis vel devolutionis, ſeu alio quocumque prætextu, & ex quacumque cauſa quantumvis urgenti & legitima, per nos ſeu quoſcumque alios Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu cujuſvis intuitu, & contemplatione per quaſcũque literas Apoſtolicas, etiam in forma Brevis, & quaſvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores & inſolitas clauſulas, necnõ irritantia, & alia cõtraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum cenſeri poſſe, neque debere, niſi in illis de toto tenore, ac data præſentium, necnon patroni pro tempore exiſtentis nomine, cognomine, & qualitate, ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio facta fuerit, ac ejuſdem patroni pro tempore exiſtentis ad hoc expreſſus acceſſeris aſſenſus, & aliter factas derogationes, necnon quaſcumque collationes, proviſiones, commendas, præſentationes, inſtitutiones, vel alias diſpoſitiones, de Præpoſitura, Sacriſtia, Capellaniis, & aliis Beneficiis prædictis, ut præfertur, vel alias quovis modo, etiam apud Sedẽ eandem pro tempore vacan. quibuſvis perſonis alias, quàm ad præſentationẽ Michaëlis, & aliorum patronorum prædictorum, ſeu de eorum expreſſo conſenſu, etiam cum ſpeciali & expreſſa derogatione juriſpatronatus hujuſmodi pro tempore factas, proceſſuſque deſuper habitos, ac inde pro tempore ſecuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore & eſſe, ac pro nullis, & infectis haberi & cenſeri, nec jus aut coloratum titulum poſſidendi cuique tribuere, vel per illa acquiri poſſe, ſed præſentationes per Michaëlem & alios futuros patronos prædictos pro tempore factas, & ſubſecutas inſtitutiones validas & efficaces fore, ſuoſque effectus ſortiri, ipſiſque præſentatis & inſtitutis tale jus in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præſentatis, & inſtitutis ad beneficia de vero & reali jure patronatus laïcorum, nobilium, & illuſtrium, ratione primævæ integræ fundationis, ac perpetuæ devotionis ex bonis mere laïcalibus, & patrimonialibus dumtaxat exiſtentia, necnon præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, aliaque beneficia, Clericatus nuncupata hujuſmodi, ſub quibuſvis ſpecialibus vel generalibus reſervationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus, extinctionibus, etiam perpetuis vel temporalibus expectativis, & aliis etiam prævẽtivis gratiis, ac uniendi, annectendi, & incorporandi, necnon conferendi, providendi, & aliis facultatibus, cõceſſionibus, literis, mandatis etiã de providendo, & indultis quibuſcumque, illorumque & illarum revalidation. quibuſvis perſonis, etiam prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſvis ſuſpenſivis, reſtitutivis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque & aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, atque aliàs quomodolibet nunc & pro tempore conceſſis, necnon quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quomodolibet, & cum quibuſvis clauſulis & decretis, quantumvis ampliſſimis, ac prægnantiſſimis, etiam cum clauſula, Quorum tenores, editis & edendis nullatenus comprehenſa eſſe, aut fore, minimeque cõprehendi poſſe, aut debere, ſed ſemper ab illis excepta & excluſa eſſe, & cẽſeri debere, ac omnia & ſingula præmiſſa, necnon præſẽtes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod cauſæ propter quas eadem præmiſſa facta ſunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam Sedis prædictæ delegatis examinatæ, verificatæ, & ab eis approbatæ, ac intereſſe forſan habentes ad id vocati nõ fuerint, nec deſuper ſuum conſenſum præſtiterint, ſeu ex quavis alia, vel quocumque prætextu, quæſito colore vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, ſeu in jus vel controverſiam vocari, aut adverſus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, nec ſub ullis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehẽdi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtituta, repoſita, & plenariè reintegrata, ac de novo etiam ſub Datum per Michaëlem, & futuros patronos prædictos quandocumque eligenda, conceſſa, valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac perpetuò ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 28. Sicque in præmiſſis univerſis, & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi ac interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executio deputat.

§. 29. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. Sabinen. & Tuſculan. Epiſcopis, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Protectoris & Patroni, necnon Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum, & aliorum beneficiatorum prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, necnon Protectorem, Patronum, Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos & beneficiatos pro tempore exiſten. prædictos, eorumque ſingulos illis pacifice frui & gaudere. Non permittentes ipſos vel

vel quempiam ex eis per quoscumque desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliasque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 17. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonif. Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri, etiam quæ cavetur, ne quis extra suam Civitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas cõmittere audeant, seu præsumãt, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnõ quatenus opus sit, nostris de non tollendo jure quæsito, & unionem committendo ad partes, vocatis quorum interest, ac exprimendo verum annuo valore tam beneficii uniti quàm illius cui fit unio, Lateranensisque ultimò celebrati, & quorumcumque aliorum generalium Cõciliorũ uniones perpetuas, nisi in casibus à jure permissis fieri ac etiam beneficia unius diœcesis uniri prohiben. aliisq; Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis & edendis specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus; necnon Basilicæ Sanctæ Mariæ Majoris, ac Monasteriorum & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis ac Archipresbytero & Capitulo prædictis; necnon Abbatibus, Superioribus, Conventibus, & Religiosis Ordinum hujusmodi, illorumque, ac quibusvis aliis personis, etiam prædictis Cardinalibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus; & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, reservativis; exceptivis, declarativis, mentis attestativis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritãtibus, & aliis decretis per quoscumque Roman. Pontifices prædecessores nostros, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, seu etiam ad Imperatoris, Rẽgum, Ducum, & quorumvis Principum instantiam, seu eorum intuitu, ac etiam juramento vallatis, & aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod Dignitates, Capellaniæ, & alia beneficia Ecclesiastica dictæ Vrbis, nonnisi Civibus Romanis, ac Civium Romanorum filiis originariis, & aliàs certo tunc expresso modo qualificatis conferri possint, & aliàs de illis etiam per Sedem prædictam pro tempore factæ collationes & provisiones, ac quævis aliæ dispositiones nullius sint roboris vel momenti, quodque eisdem statutis, privilegiis, indultis, & literis ullatenus, aut nonnisi sub certis modo & forma in eis expressis derogari possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes hujusmodi, nemini suffragentur. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus prædictorum, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas, Monasteria hujusmodi in spiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non sustineant, sed eorum congrue supportentur onera consueta.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnat. Dominicæ 1587. 5. Idus Iunii, Pont. Nostri Anno 3. *Dat. P. A. 3. die 9. Iunii*

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1587. *die verò* 18. *mensis Augusti, Illustrissimus & Reverendissimus D. Philippus retroscriptus per ejus cedulam, &c. Commenda Monasterii S. Nicolai, &c. cessioni, &c. retroscriptis, literarumque expeditioni consensit, &c.* *Tydeus Notarius.*

L. 12.

Damnatio conjugiorum per Eunuchos & Spadones contractorum & contrahendorum.

Edita A. D. 1588.

SIXTVS PAPA QVINTVS.

Venerabili Fratri Episcopo Novarien. nostro & Sedis Apostolica in Regnis Hispaniarum Nuncio.

Dubii super tum supposita validitate conjugiorum quæ contrahunt Eunuchi.

CUm frequenter in istis regionibus Eunuchi quidam & Spadones, qui utroque teste carent, & ideò certum ac manifestum est, eos verum semen emittere non posse, quia impura carnis contagione, atque immundis cõplexibus cum mulieribus se commiscent, & humorem forsan quendam similem semini, licet ad generationem, & ad matrimonii causam minimè aptum effundũt, matrimonia cum mulieribus, præsertim hunc ipsum eorum defectum scientibus contrahere præsumant, idque sibi licere pertinaciter contendant, & super hoc diversæ lites & controversiæ ad tuum & Ecclesiasticum forum deducantur, requisivit à nobis fraternitas tua quid de hujusmodi connubiis sit statuendum.

Declaratio quod ea nulla sint in foro conscientiæ.

§. 1. Nos igitur attendentes, quod secundum canonicas sanctiones & naturæ rationem, qui frigidæ naturæ sunt, & impotentes, iidem minimè apti ad contrahenda matrimonia reputantur, quodque prædicti Eunuchi, aut Spadones, quas tanquam uxores habere non possunt, easdem habere ut sorores nolunt, quia experientia docet tam ipsos dum se potentes ad coëundum jactitant, quàm mulieres; quæ eis nubunt, non ut castè vivant; sed ut carnaliter invicem conjungantur, prava & libidinosa intentione, sub prætextu & in figura matrimonii, turpes hujusmodi commixtiones affectare, quæ cum peccati & scandali occasionem præbeant, & in animarum damnationem tendant, sunt ab Ecclesia Dei prorsus exterminandæ. Et insuper considerantes, quod ex Spadonum hujusmodi, & Eunuchorum conjugiis nulla utilitas provenit, sed potius tentationum illecebræ, & incentiva libidinis oriuntur, eidem fraternitati tuæ per præsentes committimus & mandamus, ut conjugia per dictos & alios quoscumque Eunuchos & Spadones, utroque teste carentes, cum quibusvis mulieribus, defectum prædictum sive ignorantibus, sive etiam scientibus, contrahi prohibeas, eosque ad matrimonia quomodocumque contrahenda inhabiles auctoritate nostra declares, & tam locorum Ordinariis; ne hujusmodi conjunctiones de cætero fieri quoquo modo permittant, interdicas, quàm eos etiam, qui sic de facto matrimonium contraxerint separari cures, & matrimonia ipsa sic de facto contracta, nulla, irrita, & invalida esse decernas.

Declaratio quoad conjugia iam contracta.

§. 2. Eos etiam qui sic jam contraxerunt, si appareat illos non ut castè simul vivant contraxisse, sed actibus carnalibus & libidinosis operam dare, simulve in uno & eodem lecto cum prædictis mulieribus dormire convincantur, omninò similiter separari cures.

Clausula sublata.

§. 3. Nos enim ita in præmissis, & non aliter per quoscumque Iudices & Commissarios, quacumque auctoritate & dignitate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, in quacumque causa & instantia judicari & definiri debere, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel attentari in posterum contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula derogat.

§. 4. Non obstantibus cujusvis Civitatis, Provinciæ,

aut

aut Regni ſtatutis, legibus municipalibus, aut conſuetudinibus, quæ abuſus potiùs & corruptelæ cenſendæ ſunt, etiamſi ab immemorabili tempore obſervatæ dicantur, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 3. die 27. Iunii. Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. Anno Incarn. Dominicæ 1587. Iun. 27. Pont. noſtri anno 3.

L. X. **Inſtitutio Collegii honeſtarum viduarum, & puellarum, ſub regimine Confratrum Congregationis S. Bernardini religiosè educandarum, cum indultorum conceſſione, præſertim quoad pia eis relicta. Et juriſdictio S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum ad eas ſpectantium.**

Mitis A.D. 1587. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. SAcroſanctæ militantis Eccleſiæ gubernacula ex ſummi ſacerdotii Cathedra nobis, licet meritis imparibus demandata tenentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Cœnobia, & alia religioſa loca, in quibus prudentes virgines accenſis lampadibus ſe præparent obviam ituræ ſponſo Jesu, in quarum Societate aliæ quoque mulieres ſpretis mundi vanitatibus, gratum & debitum Deo exhibeant famulatum ubique gentium, ſed præſertim in hac Alma Vrbe noſtra, in qua ſicut in univerſi Orbis Magiſtra, veræ fidei & religionis documenta relucent, ita univerſa divinæ Majeſtati accepta opera exerceri ſummopere deſideramus, conſtruuntur & eriguntur, idque ut faciliùs ſuccedat, ac perſonæ ad id opportuna auxilia exhibētes à nobis gratias & favores reportaſſe lætentur, opem & operam impendimus efficaces, ac in his officii noſtri partes libenter impartimur, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa huius erectionis. §. 1. Sanè cum ſicut accepimus, aliàs poſtquam nos Eccleſiam Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum Regionis Montium de Vrbe, Confraternitati Sacerdotum, & aliorum utriuſque ſexus Chriſti fidelium Sancti Bernardi de dicta Vrbe canonicè inſtitutæ, cum facultate & ſcientia pro eiſdem Confratribus ibidē erigendi Monaſterium Monialium ſub regula Sancti Benedicti Congregationis S. Bernardi Ciſtercienſis Ordinis, pro pauperibus puellis, quæ ſpretis mundi illecebris, Chriſto eatum ſponſo perpetuum famulatum exhibere optarent, conceſſerimus, prout in noſtris deſuper confectis literis pleniùs continetur, Dilecti filii Prior & Cuſtodes, ac Confratres ejuſdem Confraternitatis ibidem Monaſterium, cum choro, dormitorio, hortis, hortalitiis, & aliis neceſſariis conſtrui & ædificari procuraverint, illudque adeo commodum reddiderint, ut infra octavam Conceptionis B. Mariæ Virginis proximè præteritæ nonnullæ puellæ Deo dicatæ, per deputatos ejuſdem Confraternitatis approbatæ, in moniales ipſius Monaſterii, juxta laudabilem illius normam receptæ, admiſſæ, & introcluſæ extiterint. Tamen quia ſicut etiam accepimus, ultra trecentas per ipſos deputatos jam viſitatas in eadem Vrbe, alius ingens ac ferè infinitus numerus pauperum puellarum minorum ſexdecim annis, quæ ob earum minorem ætatem infra annum probationis juxta Concilii Tridentini decreta expreſſam profeſſionem emittere, ac in moniales recipi nequeunt, reperitur, & pleræque adſunt quæ ſi ætatem decem annorum excedant, vel utroque parente orbatæ, ſeu Neophytæ, aut illegitimè genitæ non ſint, aut ſi habeant parentes & conſanguineos honeſtæ conditionis & famæ, ab Archihoſpitalis S. Spiritus in Saxia, Sanctorum Quatuor Coronatorum, S. Catharinæ de Roſa, aliàs miſerabilium, & S. Baſilii Neophytarum reſpectivè nuncupatarum prædictæ Vrbis Monaſteriis, juxta eorumdem Monaſteriorum ſtatuta, privilegia, & indulta eis deſuper conceſſa, penitus excluduntur, puellæque hujuſmodi, ac etiam nonnullæ honeſtæ viduæ, quæ à maritali vinculo ſolutæ in cœlibatu ſub clauſtro pudoris & continentiæ vitam cœlibem ſibi libenter ſtatuerent ſi in aliquo Monaſterio, Collegio, aut loco recipi poſſent; quo fit, ut locum receptionis non invenientes, non ſine maximo eatum virginitatis, honoris, & pudoris periculo in ſæculo remanere cogantur. Quibus (ſicut pariter accepimus) dicti Confratres permoti, habita inter eos pluries matura deliberatione, cogitarūt quod ſi Collegium unum in quo pauperes puellæ, & viduæ honeſtæ hujuſmodi, quæ in aliis prædictis Monaſteriis recipi non poſſunt, reciperentur & admitterētur, ac cum timore Dei unà cum aliis puellis dicto Collegio minimè oneroſis, quæ ibidem ſicut in pluribus aliis Monaſteriis & locis piis conſuevit, recipi & admitti poſſent, educarentur, erigeretur, & inſtitueretur, ac conſtrueretur, & una duorum millium ex teſtamento quondam Marci Antonii Mureti Junioris, Clerici Lemovicenſis diœceſis, ſub die vigeſimanona Septembris proximè præteriti cōdito pauperibus puellis vitam regularem profiteri cupientibus legata, & arbitrio dilectorum filiorum Ludovici Rivaldi presbyteri dictæ diœceſis, & Marci Antonii Lanfranci Veronenſis dicti Marci Antonii hæredum & executorum, ac altera mille, pauperibus puellis orphanis nuptui tradendis, arbitrio eorundem Ludovici & Marci Antonii Lanfranci, juxta tractatum, ſeu conventionem inter Priorem, Cuſtodes, & Confratres, necnon Ludovicum & Marcum Antonium Lanfrancum hujuſmodi deſuper initum, ſeu initam, & factum ſeu factam, necnon reliqua ſummæ trium millium reſpectivè ſcutorum de juliis decem pro quolibet ſcuto, Collegio ſic erigendo hujuſmodi per dilectam in Chriſto, filiam Magdalenam Strozziam Anguilariam, ſub certis modo & forma in inſtrumento donationis deſuper confecto donatæ, necnon quæcumque res & bona per quoſcumque Chriſti fideles, etiam cauſa teſtamenti, codicillorum, donationis, aut alias ipſis viventibus donata & conceſſa, ſeu donanda & concedenda eidem Collegio erigendo, applicarentur & appropriarentur, profectò non ſolùm publicæ utilitati conſuleretur, ſed exinde plures ex dictis puellis Domino famulatum perpetuum exhiberent, reliquæ verò faciliùs nuptui traderentur, eleemoſynæque & aliæ pietatis opera, tam ab ipſis Confratribus, quàm aliis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus veriſimiliter in dies ibidem erogarentur, exercerentur, & augerentur.

Erectio Collegii pro pauperum puellarum & honeſtarum viduarum apud S. Mariam Monialium S. Bernardi.

§. 2. Nos igitur, qui noſtris potiſſimum temporibus quantum cum Deo poſſumus, quaſcumque virgines & honeſtas viduas in numero prudentum adſcribi, ac dictæ Confraternitatis incremento conſulere ſinceris deſideramus affectibus, Priorem, Cuſtodes, & Confratres prædictos, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon teſtamentorum, codicillorum, ac inter Priorem, Cuſtodes & Confratres, ac Ludovicum & Marcum Antonium Lanfrancum, ac etiam per Magdalenam prædictos, ut præfertur initorum & tranſactorum, aliorumque quorumcumque inſtrumentorum & donationum factorum tenores veriores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Prioris, Cuſtodum, & Confratrum prædictorum, vel alicujus eorum pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate in dicto Monaſterio Sancti Bernardi, ut præfertur conſtructo, ſeu prope illud aut alibi, ubi pro tempore forſan transferri contigerit, unum Collegium pauperum puellarum virginum, & honeſtarum viduarum bonæ & honeſtæ conditionis & famæ, in quo puellæ & viduæ ipſæ, ne paupertate oppreſſæ, dæmonis arte in vitiorum ſordes prolabantur, recipi, ac ſeparatim à commercio Monialium piè & charitativè regi & educari, ac ſub Domini timore, virtutumque exercitiis, ac Chriſtianis moribus & inſtitutis inſtrui, necnon inibi quouſque juxta cujuſlibet earum inclinationem, voluntatem ac devotionem, ſive alia honeſta ratione per dictæ Confraternitatis Confratres proviſum fuerit, habitum per Moniales dicti Monaſterii geſtari ſolitum ſuſceperint, & profeſſionē per eaſdem emitti ſolitam

ſolitum expreſsè emittere propoſuerint, aut alias nupſerint, permanere poſſint. Ita tamen quòd quoties aliquam ex dictis puellis & virginibus, ac viduis è dicto Collegio, vel voti religionis, vel matrimonii contrahendi cauſa egredi contigerit, liceat Priori, & Viſitatoribus, ac Confratribus ejuſdem Confraternitatis nunc, & pro tempore exiſtentibus aliam puellam, & virginem, ſeu viduam modo præmiſſo qualificatam loco egreſſæ, aut alias juxta facultates dictæ Confraternitatis, ipſorumque Prioris, Viſitatorum, & Deputatorum arbitrio ibidem collocare, ſubrogare, & ſubſtituere pro earundem puellarum, ac viduarum perpetuis uſu & habitatione, unà cum Eccleſia præfata Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum, vel alia, ubi pro tempore, ut præfertur, dictum Collegium, & Monaſterium transferri contigerit ad eorundē Monaſterii, & Collegii uſū, in qua Miſſa celebrari, ac Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari, cadavera tam ipſarū, quàm etiam ejuſdem Monaſterii Monialium Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi, & verbum Dei prædicare valeant, cum campanili, & campanis, necnon refectorio, dormitorio, hortis, & hortalitiis, aliiſque neceſſariis ad ejuſdem Collegii uſum jam conſtructis, & conſtruendis. Ita quod in dicto Collegio ſic erigendo nonnullæ aliæ puellæ virgines, & honeſtæ viduæ, eidem Collegio minimè oneroſæ, ſed potiùs utiles, atque etiam per pro tempore Viſitatores ejuſdem Collegii approbandæ, pro ſalubri earundem educatione, adinſtar aliorum Monaſteriorum ſimiles puellas recipientium, & admittentium, recipi, & admitti valeant ſine alicujus præjudicio, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Erectio & clarum, & fundatio Collegii ſub.

§. 3. Ac eidem Collegio ſic erecto omnes, & ſingulas pecuniarum ſummas per Marcum Antonium Muretum juniorem juxta ſui teſtamenti diſpoſitionem, ac etiam inſtrumentorum, & conventionum inter dictos Priorem, & Confratres, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, quàm etiam legati, & donationis dictæ Magdalenæ, ut præfertur factorum, necnon quæcumque res, & bona per quoſcūque Chriſti fideles eidem Collegio relinquenda, & eroganda. Ita quod dictæ Confraternitatis Prior, Viſitatores, & Confratres, nunc, & pro tempore exiſtentes, ſeu ab eis deputati, vel deputandi, illorum omnium corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illaque omnia ad Monaſterii, & Collegii uſus, necnon perſonarum inibi pro tempore exiſtentium, & degentium manutentionem convertere valeant, cujuſvis licentia minimè requiſita, auctoritate, & tenore præfatis etiam perpetuò applicamus, appropriamus, concedimus, & aſſignamus.

Ita quod Viſitatores, Officiales, Monaſterii, & Collegii jus regimi-

§. 4. Eiſdemque Priori, Officialibus, Viſitatoribus, & Confratribus, ut Sacerdotes ex approbatis ab examinatoribus pro tempore exiſtentis dictæ Urbis Vicarii provectæ ætatis, doctrina, vitæ munditia, & morum honeſtate, religioniſque zelo præditos, & à Ptotectore dictorum Collegii, & Monaſterii pro tépore exiſtente approbandos, qui perſonarum omnium in dictis Monaſterio, & Collegio erecto hujuſmodi, ut præfertur, degentium confeſſiones audiant, Eccleſiaſtica Sacramenta adminiſtrent, quique & de idoneis verbi Dei concionatoribus, qui illas in ſpiritualibus præceptis, & documentis, ac ſanctis conſiliis ad viam Domini inſtruere poſſint, omninò providere. Quique unà cum ejuſdem Confraternitatis Priore, Cuſtodibus, Viſitatoribus, & aliis officialibus pro tempore exiſtentibus, & ad id forſan deputatis, & deputandis, de qualitatibus puellarum, & viduarum inibi etiam pro educatione recipiendarum, & admittendarum, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel nationis fuerint, accuratè, & diligenter quoties id à præfata Cōfraternitate, ſive illius Officialibus, Viſitatoribus, & Confratribus præfatis requiſiti fuerint, inquirere. Ac denique circa examen, & approbationem earum, quæ nedum educationis hujuſmodi cauſa, verùm quoque pauperum puellarum, & honeſtarum viduarum hujuſmodi, quas ibidem pro tempore educari, ac ad ſuſceptionem habitus Regularis, & profeſſionem admitti, necnon matrimonio collocari contigerit, conſulere debeant. Ac pro feliciori dictorum Monaſterii, & Collegii gubernio, & ſtatu, ac ut puellæ paupercs, & honeſtæ viduæ hujuſmodi facilius inſtruantur, & educentur, de conſenſu, & conſilio tamen dilecti filii noſtri Michaëlis tituli Sanctæ Mariæ ſupra Minervam Cardinalis Alexandri nuncupati, moderni, ac pro tempore exiſtentis dictæ Confraternitatis Protectoris, & Viſitatorum hujuſmodi, unam ex eis in Abbatiſſam, quæ caput omnium exiſtat, poſt tamen dilectæ in Chriſto filiæ Maurę Perfectæ Machabææ, aliàs *de mandato noſtro ex Monaſterio Monialium* Sanctæ Cæciliæ Regionis Tranſtyberim de eadem Urbe, Ordinis Sancti Benedicti, in quo triginta octo annos laudabiliter vixerat, pro eiſdem puellis, & mulieribus in ſic noviter erecto, & inſtituto Monaſterio receptis, & pro tempore recipiendis in vita, & inſtitutis Regularibus dicti Ordinis inſtruendis, necnon ipſius Monaſterii cura, & adminiſtratione gerendis, & ſuſcipiendis tranſlatæ, & nuper in illius Abbatiſſam benedictæ, & conſecratæ obitum. Quam ex nunc ob ejus virtutum merita, bonoſque mores, & exemplarem vitam, ac attento quod elapſo primo, & ſubſequenti triennio nulla Monialis in præfato noviter conſtructo Monaſterio, juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini, pro illo, ut convenit regendo forſan qualificata reperietur, nec aliqua alia Regularem diſciplinam in eo cum bono odore, & ſpirituali conſolatione perſonarum in illo exiſtentium introductam manutenere melius, quam eadem Maura poterit, eidem noviter erecto Monaſterio in Abbatiſſam ad ejus vitam dicta auctoritate præficimus, ſibique illius curam, regimen, & adminiſtrationem in ſpiritualibus, & temporalibus plenariè committimus, unà cum congruo aliarum officialium, & miniſtrarum numero ad certum tempus eis beneviſum eligendi, ac etiam quoties opus, & expediens erit, concurrente majori, vel ſaniori parte Monialium pro tempore exiſtentium ejuſdem Monaſterii, juxta formam dicti Concilii confirmandi, & etiam confirmationem reiterandi, vel tempore hujuſmodi finito illas omninò amovendi, & poſtmodum alias amotarum hujuſmodi loco ſubrogandi, & deputandi. Ita tamen quod electio hujuſmodi, tam juxta formam, & tenorem Regulæ Ordinis Sancti Benedicti, quàm conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta jam forſan per Confratres dictæ Confraternitatis, & ſeu Viſitatores deputatos ejuſdem deſuper edita, & edenda. Et quoad gubernium, conſtitutionem, & educationem Monialium, & puellarum, ac viduarum hujuſmodi, ac exercitia, tam ſpiritualia, quam temporalia inibi forſan præſcripta, & à dicto Michaële, Cardinale Protectore approbata, ſeu præſcribenda, & approbanda, necnon pro felici regimine, gubernio, & adminiſtratione confratrum Confraternitatis, Monaſterii, & Collegii præfatorum, aliarumque perſonarum, omnium rerum, & bonorum Confraternitatis Monaſterii, & Collegii hujuſmodi Priori, officialibus, & aliis ad id ab eadem Confraternitate deputatis, & pro tempore deputandis, quæcumque ſtatuta, licita tamen, & honeſta, ac ſacris canonibus, præſertim decretis ipſius Concilii non contraria, toties quoties, & quando expediens videbitur, edendi, condendi, & faciendi, illaque edita, condita, & facta, prout ratio, vel utilitas exegerit, aut ſuaſerit neceſſitas, pro tempore mutandi, alterandi, & in melius reformandi, aliaque etiam de novo faciendi licentiam, & facultatem eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuò concedimus, & elargimur. Quæ poſtquam condita, alterata, & mutata, ac edita, & reformata, ac à præfato nunc, & pro tempore exiſtente Protectore approbata, & confirmata fuerint, eo ipſo dicta Apoſtolica auctoritate confirmata ſint, & eſſe cenſeantur.

Exemptio à juriſdictione & ſuperintentate, &c. Vicarii Vrbis, & aliorum omnium.

§. 5. Ac ſpem jam conceptam habentes, quantum Urbi noſtræ præfatæ, & univerſæ Chriſtianæ Reipublicæ utilitatis afferrent Monaſterium, & Collegium ſic per nos erecta, & inſtituta, illa ac eorum perſonas, res & bona, ipſamque Confraternitatem, & Confratres Sancti Bernardi, ſub noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ præfatæ, in ſpiritualibus, & temporalibus protectione pariter perpetuò recipimus, & admittimus, ac ab omni juriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, correctione, dominio,

& poteſtate Venerabilis fratris noſtri Jacobi Portuenſis Cardinalis de Sabellis nuncupati, moderni ac etiam pro tempore exiſtentis in eadem Vrbe Vicarii generalis, & illius Vicegerentis, ac Locatenentium, & officialiũ quorumcumque, necnon Abbatum, Viſitatorum, & Superiorum totius Ordinis S. Benedicti; & præſertim Congregationis Sancti Bernardi dicti Ordinis, ac pro tempore exiſtentis Rectoris Parochialis Eccleſiæ, in qua Monaſterium, & Collegium hujuſmodi nunc ſita ſunt, & pro tempore erunt, etiam circa Sacramentorum adminiſtrationem penitus, & omninò, ac perpetuò eximimus & liberamus, ac Monaſterium, & Collegium hujuſmodi prorſus exempta, & libera à Vicarii noſtri, ac Abbatum, Viſitatorum, & Superiorum præfatorum, ac Parochiali juriſdictione, & ſuperioritate eſſe & fore ſtatuimus, & decernimus.

Elargitio indulgentiarũ pro viſitantibus Eccleſiam, vel ibi celebrantibus, aut celebrari facientibus.

§. 6. Et inſuper, ut Monaſtrium & Collegium hujuſmodi, non ſolùm manuteneantur, verum etiam in dies incrementum ſuſcipiant, tam Eccleſias S. Bernardi prope Columnam Trajanam, & Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ præfatas, ac alias Eccleſias pro tempore dictorum Confraternitatis, Monaſterii, & Collegii exiſtentes, necnon tam Confraternitatem, Monaſterium, & noviter erectum Collegium, quam illorum Protectorem, Priorem, Cuſtodes, Viſitatores, alioſque officiales, & confratres: necnon Abbatiſſam, Moniales, aliaſque ipſius Collegii noviter erecti perſonas, nunc, & pro tempore exiſtentes, univerſoſque alios utriuſque ſexus Chriſti fideles, S. Bernardi, & Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Eccleſias prædictas, ut ſupra devote viſitantes, necnon Miſſas in eis, vel earum aliquibus celebrantes, ſeu celebrari facientes, quovis modo, & quocumque totius anni die in perpetuum ad communicationem, & participationem, etiam per extenſionem omnium, & ſingulorum privilegiorum, facultatum, immunitatum, exemptionum, præeminentiarum, antelationum, indultorum, indulgentiarum, etiam plenariarum, & peccatorum remiſſionum, ac quorumcumque aliorum favorum & gratiarum, tam ſpiritualium, quam temporalium, tam dictæ Confraternitati Catechumenorum, quàm quibuſvis Ciſtercienſi, & S. Benedicti reſpectivè Ordinibus, eorumque Monaſteriis, & Conventibus, Domibus, Abbatibus, Monachis, Fratribus, Protectoribus, pueris, puellis, Confeſſoribus, Monialibus, ac eorum, & earum Eccleſiis, Capellis, aliiſque Miniſtris, & officialibus, necnon etiam Chriſti fidelibus dictas Eccleſias, ſeu Capellas viſitantibus, & viſitaturis, per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices, & præcipuè fel. rec. Paulum III. ſub Datum Romæ 13. Id. Februarii, Pontificatus ſui anno 7. quomodolibet obtentorum, & conceſſorum, quoad ea quæ hactenus revocata non fuerunt, nec ſub ullis revocationibus ſunt comprehenſa, ac quibus dictæ Eccleſiæ, Confraternitas, & loca pacificè hucuſque uſi ſunt, ac utuntur, & gaudent, & quæ eidem Concilio non ſunt cõtraria, ſimiliter perpetuò recipimus, & admittimus, ac illa eis communicamus, & ad eos, ea, & eas extendimus, ac etiam de novo, quatenus opus ſit, eis concedimus, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi dictis Eccleſiis, & Capellis S. Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum, necnon Confraternitati, Monaſterio noviter erecto, & Collegio prædictis, ac eorum Protectori, Priori, Cuſtodibus, Officialibus, Confratribus, Abbatiſſæ, Monialibus, Confeſſoribus, & aliis pueris, & puellis, ac perſonis, necnon Chriſti fidelibus ſupradictas Eccleſias Sancti Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ, ac alias Eccleſias, ut ſupra viſitantibus, ac Miſſas in eis, vel earum aliqua celebrantibus, vel celebrari facientibus conceſſæ forent.

Iuriſdictio Card. Protectoris, & Iudicis omnium cauſarum d. Monaſterii & Collegii, eorumque perſonarum, &c.

§. 7. Præterea ne Confraternitas, monaſterium, & Collegium hujuſmodi diverſis Vrbis Tribunalibus vexentur dictum Michaëlem Cardinalem, & pro tempore exiſtentem dictorum Confraternitatis, monaſterii, & Collegii Protectorem, ac Prioris, Cuſtodum, ac aliorum Officialium, Confratrum, ac miniſtrorum, necnon Abbatiſſæ, monialium, & puellarum, aliarumque perſonarum eorundem, pro tempore quo in dictis monaſterio, & Collegio ſteterint, quoad omnes & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, controverſias, differentias, & moleſtias, civiles, & criminales, ac mixtas, tam activè, quam paſſivè hactenus forſan motas, & in futurum quomodocumque movendas ſuper bonis, rebus, juribus & actionibus quibuſcumque, ad Confraternitatem, monaſterium, Collegium, & Eccleſias Sanctorum Bernardi, Viti, Modeſti & Creſcentiæ, ac alias Eccleſias prædictas, ac moniales, puellas, & alias perſonas ſupradictas, nunc & pro tempore quomodolibet ſpectantia, in Iudicem ordinarium, cum eiſdem facultatibus, indultis, privilegiis, antelationibus, & poteſtatibus, quibus Protectores Confraternitatum Orphanorum, Catechumenorum, S. Catharinæ de la Roſa, ac Sanctiſſimi Crucifixi, ac deputati fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum. Ita etiam quod in cauſis diſcuſſionum, & alias quando de reſtituendo res, & bona quæcumque de cætero eiſdem monaſterio, & Collegio relicta & donata, ſeu vigore præſentium, aut alias quomodolibet acquiſita, prioribus, & potioribus creditoribus agi cenſebitur, Confratres ipſi, niſi coram dicto Michaële, Cardinale, & pro tempore dictæ Confraternitatis Protectore ad judicium trahi non debeant, ſed facta obligatione per Priorem, Cuſtodes, & Camerarium dictæ Confraternitatis, in eventum quod alia bona ubilibet ſita, & quovis modo poſſeſſa non reperiantur, Michaël Cardinalis, & pro tempore exiſtens Protector hujuſmodi illa eiſdem Confratribus, & reſpectivè creditoribus, etiam de facto & ſine ſtrepitu, vel figura judicii, neque expectata ſententia, aut fine litis, tradi, & conſignari mandet, & procuret etiam perpetuò conſtituimus, & deputamus.

Facultates Monaſterii & Collegii Prædicti

§. 8. Et ne etiam Monaſterium, & Collegium hujuſmodi, dum Cura in temporalibus dictæ Confraternitati, ejuſque Confratribus & officialibus commiſſa eſt, in ſpiritualibus aliquod detrimentum ſentiant, eiſdem Confratribus pro triennio, ſeu alio eis beneviſo tempore, tres Sacerdotes auctoritate & rerum gerendarum experientia, pietateque graves, qui Viſitatores nuncupẽtur, & noſtras, ac dicti Vicarii Vicegerentis, Locatenentium, & illius officialium hujuſmodi vices gerant, dictiſque Monaſterio & Collegio, illius Abbatiſſæ, Monialibus, puellis, perſonis, rebus, & bonis præfatis in ſpiritualibus præſint, ſalva tamen in omnibus ſupradictis juriſdictione Vrbis Vicarii in caſibus in quibus Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati auctoritate dicti Concilii in Monaſteria, quantumvis exempta, & præcipuè circa eorum clauſuram, juriſdictionem exercent, & ad eos ſpecialis & particularis approbatio Sacerdotum & Confeſſorum electorum ſpectet & pertineat, eligendi & deputandi, ac poſtquam electi fuerint, electionis & deputationis hujuſmod confirmatio ad nos & ſucceſſores noſtros, vel dictum Michaëlem Cardinalem, & pro tempore exiſtentem dictæ Confraternitatis Protectorem pertineat, quotieſque ſibi videbitur, finito triennio, ſeu alio tempore deputationis hujuſmodi illos, prout tempus & neceſſitas expoſtulaverit, confirmandi ac etiam amovendi, & illorum loco alios collocandi & deputandi facultatem impartimur. Noſque hac prima vice pro proximo triennio, ab hodie incipiendo, & ut ſequitur finiendo, de Michaëlis Cardinalis Protectoris præfati aſſenſu, idem munus dilectis filiis Petro Fulvio presbytero Romano, utriuſque juris Doctori moderno Priori, Ioanni Daddeo Canonico Baſilicæ S. Mariæ Majoris, & Annibali Summario Sacræ Theologiæ profeſſori dictæ Confraternitatis Confratribus committimus, ipſoſque in eorundem Collegii & Monaſterii Viſitatores, Correctores, & Moderatores creamus, conſtituimus & deputamus. Dantes eis auctoritatem omnia & ſingula faciendi, mandandi, corrigendi, puniendi, reformãdi, & exequendi, quæ ad ſpirituale regimen perſonarum in dictis Monaſterio & Collegio degentium, aliorumque felix incrementum & gubernium expedire, atque opportunum eſſe cenſuerint, ita ut perſonæ in dictis Monaſterio & Collegio vitam degentes, in piæ & religioſæ vitæ ſinceritate & puritate, per ſollicitam eorum operam foveantur & conſerventur, temporalia verò bona ex circumſcripta dictæ Confraternitatis cura bene atque utiliter adminiſtrentur.

§. 9. Porrò

§.9. Porrò ipſas puellas quas paupertate oppreſſas in hujuſmodi Collegio collocari contigerit, ſpeciali privilegio inſignire intendentes, quod ubi pauperes puellæ hujuſmodi aliena expetere auxilia coactæ fuerint, quibus adveniente ætate legitima, qua vel Monaſteria ingredi, vel matrimonio collocari cenſuerint, quaſcumque dotes, & auxilia pia, tam ab Annuntiationis Beatæ Mariæ ſupra Minervam, Conceptionis, Confalonis, & aliis Archiconfraternitatibus, & Confraternitatibus, necnon Eccleſiis, Oratoriis, & locis piis, quam quibuſcumque utriuſque ſexus perſonis, uſque ad ſummam honeſtam, & eiſdem Priori, & Viſitatoribus beneviſam petere, impetrare, obtinere, ſeque ad hunc effectum in rotulis & liſtis Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Eccleſiarum, Oratoriorum, piorum locorum, necnon perſonarum hujuſmodi adſcribi facere, & procurare, & deinde poſtquam dictæ puellæ, ſeu earum aliquæ dotes, & auxilia hujuſmodi obtinuerint, ſeu ad id adſcriptæ fuerint, quod tam illæ, quæ dictum Monaſterium ingredi, & jam ingreſſæ ſunt, quàm etiam quæ matrimonio collocari voluerint, auxilia hujuſmodi eis quomodolibet procurata, promiſſa, & acquiſita omninò lucrari, percipere & exigere debeant. Illaque omnia unà cum præmiſſis dotibus, & legatis, factis, & faciendis, eiſdem Monaſterio, & Collegio perpetuò concedimus, paupereſque hujuſmodi puellas dotium, auxiliorum piorum, ac legatorum, & donationum præfatorum factorum, & faciendorum quibuſcumque, etiam Motu pari emanatis, prohibitionibus, vel ſtatutis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis non obſtantibus, capaces omninò facimus, reddimus, & declaramus. Mandantes omnibus & ſingulis Cuſtodibus, Camerariis, & quibuſcumque officialibus dictarum Archiconfraternitatum, quæ dotes, & auxilia pia hujuſmodi pauperibus puellis dare & aſſignare conſueverunt, quod ex nunc dotes promiſſas puellis jam dictum Monaſterium ingreſſis, & profiteri cupientibus, ſtatim poſtquam profeſſæ fuerint Priori, Cudoſti, & Camerario pro tempore exiſtentibus dictæ Confraternitatis Sancti Bernardi, ac ſi ipſæ dictum Monaſterium ingreſſæ, ſeu matrimonio collocatæ, de conſenſu, & licentia Archiconfraternitatum, & locorum piorum hujuſmodi extitiſſent, dare & cum effectu perſolvere, ac deinceps pauperes ipſas puellas in dicto Collegio pro tempore degentes, ad ſubventionem dotium & auxiliorum hujuſmodi admittant, & admitti procurent, & deinde tam puellis profiteri cupientibus, quam matrimonio collocandis, dotes eis promiſſas, & deinceps promittendas, Priori, & officialibus hujuſmodi dare, & cum effectu ſolvere debeant, nec ad id, & ſub prætextu decretorum, privilegiorum, aut aliorum quorumcumque ſtatutorum, Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Eccleſiarum, Oratoriorum, & piorum locorum hujuſmodi quomodolibet conceſſorum; contradicere audeant, ſeu præſumant, etiam licentia earundem Confraternitatum, & locorum piorum hujuſmodi minimè obtenta, neque petita. Ne autem ſuper præmiſſis vel illorum aliquo, in futurum quomodocumque, vel quavis de cauſa pro validitate dubitari contingat.

circa Mo-o, & llegio pra-dii, & eo-m validi-tem.

§.10. Volumus ac etiam mandamus, quod quæcumque ordinationes, inſtrumenta, donationes, tam inter vivos, quam cauſa mortis, teſtamenta, codicilli, & quæcumque alia documenta, ſcripturæ, & folia, facta, & facienda per, & inter quaſcumque utriuſque ſexus perſonas, etiamſi mulieres nuptæ, ac minores viginti annis fuerint, ac teſtatæ, vel inteſtatæ deceſſerint, etiam de bonis ſuis diſponere prohibitæ, niſi adhibita certa forma, & ſolemnitate requiſita à jure, vel ab homine, ſeu ſtatutis, noviſque reformationibus Vrbis, ſeu obtenta à Romano Pontifice deſuper licentia, de quibuſvis eorum bonis quomodocumque acquiſitis, & acquirendis, de quibus in favorem Confraternitatis, Monaſteriis, & Collegii hujuſmodi teſtari, legari, codicillari, vel inter vivos, aut cauſa mortis, aut alias quomodolibet diſponi contigerit. Quodque tam Marci Antonii junioris ſcutorum trium millium, ac Magdalenæ Strozziæ de Anguillaria, aliaque, ut præfertur, facta legata, quàm quæcumque alia donationes, teſtamenta, codicilli, voluntates, inſtrumenta, ſcripturæ, & documenta ad favorem Monaſterii, Collegii & Confraternitatis hujuſmodi jam facta, & facienda perinde valeant, ac ſuum ſortiantur effectum, ac ſi coram Notario publico, & legitimo teſtium numero, adhibitiſque omnibus de jure requiſitis qualitatibus, & ſolemnitatibus facta fuerint, nec Monaſterium, Collegium, & Confraternitas hujuſmodi de eiſdem bonis in teſtamentis, legatis, codicillis, donationibus, & aliis voluntatibus, ac diſpoſitionibus, inſtrumentis, documentis, & ſcripturis eiſdem Monaſterio, Collegio, & Confraternitatis pro tempore relictis, donatis, datis, ceſſis, & applicatis, aliquam partem Cameræ Apoſtolicæ, vel Monaſterio Convertitarum in eadem Urbe, etiam juxta diſpoſitionem indultorum ſel. rec. Leonis X. Clementis VII. & Pauli III. aliorumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ſeu fabricæ dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, aut quibuſvis aliis perſonis, & Eccleſiis dare minimè teneantur, ſed bona ipſa, ut ſupra pro tempore relicta, vel donata Confratres ipſi liberè, & integrè recipere, ac eorum poſſeſſionem apprehendere, & perpetuò retinere, ac in eorundem Monaſterii, Collegii, & Confraternitatis uſus, & utilitatem convertere liberè, & licitè valeant, etiam cujuſvis licentia minimè requiſita.

Approbatio ordinationum factarum, & faciendarum à Confraternitate.

§.11. Decernentes ordinationes, conſtitutiones & ſtatuta hucuſque à præfata Confraternitate facta, necnon inſtrumenta, donationes, teſtamenta, codicillos, ſcripturas, ac etiam prout illa concernunt, omnia, & ſingula in dictis ordinationibus, conſtitutionibus, ſtatutis, capitulis, inſtrumentis, donationibus, teſtamentis, codicillis, tam factis, quàm faciendis, & aliis ſcripturis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen, & honeſta, maximè ea circa licentiã edendi carnes, & alios cibos in refectorio quolibet die Dominico, tertia, & quinta feriis, & aliis diebus arbitrio ſupradictorum viſitatorum, & circa uſum omnium pannorum lini, & etiam cubilis, videlicet cum ſubucula tantum, & linteaminibus, ac etiam ſine ſcapulari, ac etiam Breviarii Romani cum proprio Congregationis S. Bernardi dicti Ciſtercienſis Ordinis. Ita quod ad recitationem officii Beatæ Virginis Mariæ non teneantur; Quo verò ad præſcriptionem horarum ad divinia officia, tam diurna, quam nocturna recitanda, & quæcumque alia exercitia, ſpititualia, & temporalia anno ſingulo facienda, juxta Viſitatorum, & Abbatiſſæ hujuſmodi diſpoſitionem, & ordinationem, ac ea quæ jam forſan decreta, & deſcripta in libro conſtitutionum, & ſtatutorum ipſius Confraternitatis in pergameno, etiam quod ſint contraria Regulæ Sancti Benedicti, hujuſmodique præſentium tenore approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, fieri & obſervari debere.

Validatio diſpoſitionum favorabilium eiſdem Monaſterio, & Collegio.

§.12. Ac ſupplentes omnes, & ſingulos juris, etiam communis, & municipalis, & facti, etiam quarumcumque ſolemnitatum in eis forſan ex diſpoſitione juris, vel ſtatutorum, ſive novarum reformationum Vrbis circa validitatem donationum, in genere, etiam reſpectu conſenſus propinquorum parentum inſinuationis, & teſtium, ac donationum in ſubſcriptionibus, & in ſpecie contractuum mulierum, & omnia alia forſan requiſita, omiſſa, & omittenda, præſertim quoad dicti Marci Antonii junioris, & deſuper inter confratres, & officiales Confraternitatis Sancti Bernardi, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, necnon donationis per dictam Magdalenam, aliaque omnia & ſingula legata, donationes, inſtrumenta, teſtamenta, codicillos, ſcripturas, documenta, & alia quæcumque quomodolibet facta, & facienda, alioſque defectus, ſi qui in præmiſſis omnibus, & ſingulis, ſeu eorum aliquo intervenerint, aut intervenire poſſint quomodolibet in futurum. Inhibentes nunc, & pro tempore exiſtentibus Præſidenti, & Deputatis Fabricæ dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac quibuſvis aliis officialibus, miniſtris, & perſonis cujuſvis ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ne Priorem, officiales, & confratres nunc, & pro tempore exiſtentes, in omnibus, & ſingulis præmiſſis, & præſertim ſuper dictis pecuniis per dictum Marcum Antonium Muretum legatis, & per Magdalenam Strozziam donatis, omnibuſque,

& ſingulis aliis legatis, donationibus, teſtamentis,& codicillis pro tempore per quaſcumque perſonas quomodolibet,& ex quacumque cauſa factis,& faciendis,in rebus vel bonis dictæ confraternitatis quovis quæſito colore vel ingenio, directè,vel indirectè moleſtare,perturbare, aut inquietare audeant vel præſumant. Et etiam decernentes omnia,& ſingula præmiſſa,ac inde ſecuta, & inde ſequenda quæcumque, valida, & efficacia fore , ac ſuos plenarios & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter ab omnibus obſervari debere.

Clauſula ſuſpenſiva.

§.13. Et ſic per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S.R.E. Card. ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis , & eorum cuilibet quavis aliter judicandi,& interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate , ſcienter , vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum huius Bullæ deputatio, & auctoritas.

§.14. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Patriarchæ Alexandrino, ac Matturanenſi,& Venuſino Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus,quatenus ipſi,vel duo,aut unus eorum,per ſe vel aliũ,ſeu alios præſentes literas,& in eis contenta quæcumque, ubi , & quando opus fuerit , ac quoties pro parte Prioris,Cuſtodum,ac Confratrum præfatorum,ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Priorem,Cuſtodes , & Confratres præfatos, ac eorũ ſingulos eiſdem præſentibus, & in eis contentis quibuſcumque pacificè frui , & gaudere,ac præſentes literas,& in eis contenta hujuſmodi ab omnibus quos illa concernunt , & quomodolibet concernent in futurum inviolabiliter obſervari. Non permittentes eos vel eorũ aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet , & rebelles per ſententias,& cenſuras Eccleſiaſticas,ac etiam pecuniarias pœnas,eorum arbitrio imponendas,& moderandas , aliaque opportuna juris, & facti remedia,appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus , ſententias , cenſuras , & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando,invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit , auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula de non tollendo jure quæſito.

§.15. Non obſtantibus de non tollendo jure quæſito, ac de concedendo indulgentias , & privilegia adinſtar, necnon quibuſvis aliis , etiam Pauli II. & Pauli IV. ac Pii V. de rebus Eccleſiaſticis non alienandis,& malè alienatis recuperandis,ac quibuſvis conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, Cancellariæque Apoſtolicæ Regulis,ac Monaſterii & Collegii Ciſtercienſis,& S.Benedicti Ordinum hujuſmodi ſtatutis juramento , confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis , & literis Apoſtolicis,tam Monaſterio,ac Ciſtercienſi,& S. Benedicti,quam quibuſvis aliis etiam præfatis dictæ Vrbis Monaſteriis,& illorum Ordinibus, Superioribus,Conventibus, & perſonis, necnon Præſidenti , & Deputatis dictæ fabricæ, aliiſque omnibus,& ſingulis Collegiis,Fabricis, Monaſteriis,& locis piis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis,ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſque efficacioribus,& inſolitis clauſulis,irritantibuſque decretis,in genere,vel in ſpecie quomodolibet conceſſis,etiamſi in eis expreſſe caveatur , quod illis derogari nequeat,niſi derogationes hujuſmodi , & cauſæ in eis forſan expreſſe,& ſpecialiter inſererẽtur,ac de cõſenſu Superiorum,Monaſteriorum, Ordinum, Collegiorum,Fabricarum, & aliorum piorum locorum hujuſmodi fierent , & alias factæ derogationes hujuſmodi nemini ſuffragentur. Quibus omnibus,& ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& individua,non autem per clauſulas generales idem importãtes mentio,ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie pari Motu ſpecialiter, & expreſſe derogamus , contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum,quod interdici, ſuſpendi , vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam , ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.16. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis etiam impreſſis,ac manu Prioris,ſeu Viſitatorum aut Cuſtodum,ac Secretarii dictæ Confraternitatis ſubſcriptis,ac præfati Michaëlis Cardinalis nunc, & pro tempore exiſtentis dictæ Confraternitatis Protectoris,vel ipſius Confraternitatis ſigillo munitis eadem prorſus fides in judicio , & extra illud adhibeatur , quæ eiſdem præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ.

Tranſumptus fides.

Nulli ergo , &c.

Datum Romæ apud S. Marcum , Anno Incarnationis Dominicæ 1587.Id. Julii,Pontif. noſtri Anno 3.

Dat. die 13.

De conſtitutionibus Pii IV. & Pii V. circa Confidentias beneficiales editis , in Regno Galliæ exequendis, cum moderatione pœnarum. LXI

Hanc bullam Pii IV. num. 85. habes ſup. Romanum, *& Pii V. num.85. habes ſup.* Intolerabilis. *Et de materia Confidentiarum , & Simoniarum beneficialium notavi hic, ſuprà in conſt. 47.* Divina.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita die 1587.

PAſtoralis officii ſollicitudo nos admonet , ut quæ ad Dei laudem, animarumque ſalutem à prædeceſſoribus noſtris provide ſtatuta fuiſſe noſcuntur, debitæ executioni demandari curemus , & ſi quando opus ſit , illa etiam moderemur, prout perſonarum,& locorum qualitate penſata, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Proœm.

§.1. Sanè fel.rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter,ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam,ſtatuit,& decrevit , &c.

Pii IV. eſt citus.

Omittitur reſiduum hujus narrativæ , quia ipſam Bullam habes ſupra.

§.2. Et deinde rec.mem.Pius Papa V.etiam prædeceſſor noſter , ad tam nefarium crimen faciliùs detegendum, & profligandum ſimiliter ſtatuit, & decrevit, &c.

Pii V. eſt citus.

Omittitur reſiduum hujus narrativæ , quia Bullam totam habes ſupra.

§.3. Cum autem ſicut accepimus , literæ prædictæ in Regno Galliæ ob temporum injuriam , aliaſque varias ſubortas difficultates , diverſaque impedimenta adhuc debitæ executioni non fuerint demandatæ, ac propterea tam perniciоſum Confidentiæ vitium, quod celeriter extirpari, & eradicari oportuerat, in dies magis ſerpere, ac propagari noſcatur in maximum animarum periculum, ac ſcandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam è Regno illo , quod non ita dudum omni Chriſtianarum virtutum genere florebat,& adjuvante Domino etiam in poſterum florebit , tollendam , ac prorſus eliminandam, animarumque ſaluti in primis conſulere volentes , omnibus, & ſingulis dicti Regni Archiepiſcopis,& Epiſcopis , eorumque Officialibus , ad quos de jure, & conſuetudine pertinet,per præſentes mandamus, ac ſub intermine divini judicii diſtrictius injungimus , ut in ſuis quiſque Eccleſiis,Civitatibus,Diœceſibus,& locis, etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſè attendant,& in eos quos in Confidentiæ crimine, præſertim verò in aliquo ex caſibus ſuperiùs expreſſis,etiam per præſumptiones, & cõjecturas prædictas deliquiſſe conſtiterit , ſeverè animadvertant. Qui ſi in præmiſſis exequendis negligentiores fuerint , eorum negligentiam ſuppleri volumus à Capitulis Eccleſiarum Metropolitanarum , & Cathedralium, ac etiam Collegiatarum,ubi de beneficiis ipſarum Collegiatarum Eccleſiarum agatur,ac etiam ab Abbatibus,ſeu Prioribus Clauſtralibus , & Conventibus Monaſteriorum, aliorumque Regularium locorum,ubi de eorundem Monaſteriorum,ſeu locorum officiis, & beneficiis quæſtio extiterit.

Hic mittit Pontifex mandata Regno Galliæ dicta Bulla executioni mandari. Ordinat &c.

§.4. Et

§.4. Et nihilominus appellationes à ſententiis, quas contra delinquentes hujuſmodi fieri contigerit, ad proximos ſuperiores juxta canonicas ſanctiones devolvi, executionem tamen ſententiarum prædictarum minimè impedire, aut retardare.

§.5. Beneficia verò occaſione Confidentiæ hujuſmodi ad præſens vacantia, & in poſterum vacatura ab ipſorum beneficiorum ordinariis collatoribus, perinde ac ſi diſpoſitioni dictæ Sedis Apoſtolicæ minimè reſervata fuiſſent liberè conferri, & de illis provideri poſſe & debere decernimus, dum tamen talium criminum participes, aut conſentientes non fuerint. Quo caſu, ac etiam ubi iidem ordinarii collatores per ſex menſes à die detectæ & comprobatæ ſeu victæ confidentiæ beneficia ipſa, ut præfertur vacantia, canonicè conferre, & de illis providere neglexerint, beneficiorum eorundem collatio, & proviſio ad proximos ſuperiores devolvatur. Quæ verò beneficia de jure patronatus laïcorum fuerint, ad eorundem patronorum præſentationem, dummodo in crimine hujuſmodi non fuerint participes, conferri. De Eccleſiis verò ac Monaſteriis, aliiſque beneficiis Eccleſiaſticis, ad Chriſtianiſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici Tertii Francorum Regis Chriſtianiſſimi nominationem ſpectantibus, novam ipſius Regis nominationem juxta concordata, ſeu indulta à Sede Apoſtolica ei conceſſa volumus expectari.

§.6. Fructus verò ex Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis beneficiis prædictis malè & indebitè perceptos, in uſum ac reparationem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum, ſuper quibus Confidentia hujuſmodi contracta & commiſſa fuerit, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, ſeu Officiales, alioſque prædictos converti, & applicari poſſe volumus ac decernimus.

§.7. Magnopere hortantes, & enixè in Domino requirentes eundem Regem Chriſtianiſſimum, ut omne ſtudium, operam, & auctoritatem ad prædicta peragenda, & exequenda præſtare, & impartiri velit.

§.8. Abſolutionem autem à cenſuris & pœnis, ac irregularitatibus propter crimen Confidentiæ hujuſmodi quomodolibet incurſis pro tempore exiſtenti noſtro, & Sedis Apoſtolicæ apud Regem prædictum Nuntio, & quoad Provincias ſub legatione Avenionenſi comprehenſas eidem Avenionenſi Legato, cum facultate etiam alios ſubdelegandi; de quorum pietate & prudentia magis confidant, per præſentes committimus & demandamus.

§.9. Non obſtantibus Pii IV. & Pii V. prædeceſſorum prædictorum literis, quas quoad dictum Regnum in ſuperiùs expreſſis duximus relaxandas, & moderandas, illis nihilominus quoad alia Regna, & loca in ſuo robore duraturis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, privilegiis quoque & indultis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut in totum non inſerta præſentium effectus, & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§.10. Volumus autem ut præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ, ejuſque Prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra ubique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum mandati, injunctionis, decretorum, hortationis, requiſitionis, commiſſionis, demandationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. d. 3. id. 15. Aug.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1587. Id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno 3.

LXII. Studii generalis Almæ Vrbis regimen Collegio Advocatorum Conſiſtorialium confertur, cum antiquorum Privilegiorum confirmatione, & Præcedentiæ conceſſione.

De hujus ſtudii erectione, & indultis, vide ſup. in Bonif. VIII. conſt. 9. In ſupremæ, *ubi cætera adnotavi. Et de eius Protectoribus vide infrà in conſt. 74.* Immenſa, *in x. Congreg.*

De Advocatis autem Conſiſtorialibus, vide ſup. in tertia bulla Martini V. *in Apoſtolicâ.* Erexit in hoc ſtudio noviſſimè Cathedram eloquentiæ ſeu Rhetoricæ cum emolumentorum aſſignatione, eamque conceſſit Auguſtino Maſcardo S.D.N. Vrban. VIII. in conſt. 83. *Militantis*, inf. tom. 4.

Edita A. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

SAcri Apoſtolatus miniſtério, meritis licet inſufficientibus, ſuperná diſpoſitione præſidentes, inter cæteras curas, quæ animum noſtrum delectant, illam libenter ſuſcipimus, per quam noſtræ proviſionis auſpiciis officia ſingula, præſertim in hac Vrbe noſtra conſiſtentia, illorumque regimina viris committantur idoneis, quorum ope & auxilio adoleſcentes ſtudii bonarum artium cauſa ex diverſis mundi partibus ad ipſam Vrbem confluentes, eorum animos virtutibus, & bonis moribus feliciùs excolere valeant; ac deſuper officii noſtri partes interponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Revocatio conceſſionum regiminis ſtudii ejuſdemque conceſſ.

§.1. Sanè licet alias officium Rectoratus Gymnaſii Almæ Vrbis, uni ex Prælatis Romanæ Curiæ ad ejus vitam concedi & aſſignari ſolitum fuerit, & cæt. Nihilominus attendentes quod ſi dictum Officium Collegio dilectorum filiorum ſacræ Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatorum perpetuò uniretur, annecteretur, & incorporaretur ibidem officium felicius gubernaretur, ac utilitati publicæ, & ipſius Gymnaſii plenius conſuleretur, cum in dicto collegio ſemper adſint viri literarum ſcientia, rerum experientia, ac uſu & prudentia præſtantes. Idcirco quaſlibet conceſſiones, aſſignationes, ac alias diſpoſitiones de dicto officio per Nos, ac prædictum, ac quoſvis alios prædeceſſores noſtros, dictis & aliis quibuſvis perſonis hactenus factas, præmiſſis & certis aliis rationabilibus cauſis adducti, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe revocates, caſſantes, irritantes, & annullantes, nullaſque prorſus & omninò revocatas, caſſatas, irritas, & annullatas eſſe & cenſeri debere declarantes, eaſdemque perſonas à prædicto officio penitus amoventes, ac utilitati publicæ proſpicere, ipſumque Collegium ac illius ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac dictarum literarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Conceſſio de regiminis eiſ ſuisque oneribus honoribus, & emolumentis Collegio Advocatorum Conſiſtorialium.

§. 2. Motu proprio, non ad Collegii prædictorum, vel aliorum pro ipſis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officium Rectoratus Gymnaſii Vrbis hujuſmodi, per ipſos Collegium, regendum & gubernandum, juxta providam diſpoſitionem, & ordinationem per eos vel eorum majorem partem faciendam, & toties quoties eis vel eorum majori parti expedire videbitur, mutandam, cum omnibus & ſingulis illius fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis univerſis, & quibuſcumque, tam ordinariis quàm extraordinariis, & quæ alii qui pro tempore fuerunt Rectores dicti Gymnaſii quovis modo habuerunt, ſeu habere potuerunt, ac quibuſvis cauſis & rationibus, necnon cum quibuſvis honoribus, oneribus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, juriſdictionibus, auctoritatibus, facultatibus, libertatibus, immunitatibus & exemptionibus, privilegiis, & indultis, ſolitis ac con-

fuetis,& quibuſvis aliis conceſſionibus & gratiis, quibus tam ultimus, quàm alii Rectores dicti Gymnaſii, quavis ratione vel cauſa uſi,gaviſi,& potiti fuerunt,ac uti,gaudere,& potiri potuerunt, Collegio Advocatorum hujuſmodi, ita quod liceat ipſis Collegio,per ſe vel alium ſeu alios eorum & Collegii hujuſmodi nominibus, corporalem,realem,& actualem poſſeſſionem dicti officii apprehendere,ac perpetuò retinere,illiuſque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta percipere, exigere,& levare,& in ſuos ac Collegii & officii hujuſmodi uſus,& utilitatem convertere. Ipſumque officium per ſe & quemlibet eorum exercere,regere & gubernare, ac omnia & ſingula quæ ad hujuſmodi officium,cjuſque liberum exercitium ſpectant & pertinent, gerere & facere,cujuſvis licentia deſuper minimè requiſita, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò unimus,annectimus,& incorporamus,&c.

Præcedentia ante alios Advocatos & Doctores etiam antiquiores eiſdem datur.

§.3. Ac ut Collegium & Advocati hujuſmodi,qui majoribus occupationibus detinentur, majoris etiam dignitatis titulo decorentur,omnibus & ſingulis prædictæ Aulæ Conſiſtorialis Advocatis, ut ipſi univerſos & quoſcumque Advocatos,Procuratores, Doctores etiam antiquiores, & quoſcumque alios, tam in Romana Curia quàm extra eam præcedant.

Doctorandi facultas & alia quædam privilegia confirmantur.

§.4. Omniaque & quæcumque privilegia eiſdem Collegio, & advocatis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,& præcipuè per piæ memoriæ Iulium Papam III. etiam prædeceſſorem noſtrum, ſuper facultate Doctores creandi,etiam privativè quoad alios, quæ privilegia & literas Apoſtolicas deſuper confectas, eorum tenorem præſentibus etiam pro expreſſis habentes, auctoritate & tenore prædictis confirmamus & innovamus,& quatenus opus ſit,de novo concedimus,Motu,ſcientia,ac poteſtatis plenitudine prædictis. Ac univerſis & ſingulis cujuſcumque conditionis,ſtatus,gradus,dignitatis & honoris,ne ſub indignationis noſtræ, aliiſque arbitrio noſtro imponendis pœnis, eoſdem Collegium Advocatorum in præmiſſis vel circa ea,aut in eorum aliquo quomodolibet impedire,moleſtare, perturbare, ſeu inquietare,contra præſentium continentiam & tenorem, ullatenus audeant vel præſumant, diſtrictius inhibemus, necnon omnibus & ſingulis ad quos ſpectat & ſpectabit quomodolibet in futurum, ut hæc omnia plenè obſervent, & obſervari faciant præcipimus.

Tu habes Iul. III. bullam hic cit. ſup. Cum ſicut

Clauſula præſervativa.

§.5. Decernentes unionem, annexionem, incorporationem,applicationes,indultum,inhibitionem, ac præceptum prædicta, præſenteſque literas nullo unquam tempore, etiam ad prædictorum, & aliorum quorumvis inſtantiam, etiam ex quacumque & inexcogitata cauſa, etiam ſub prætextu quod in forma juris facta nõ fuerint, revocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos juris cõmunis reduci,vel quempiam adverſus illa in integrum reſtitui, ſeu de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intẽtionis noſtræ, aut quovis defectu notari vel impugnari poſſe, dictoſque Collegium ad cauſam,ſeu cauſas,propter quas illa emanarint, coram quocumque verificandum non teneri, nec propterea,aut ex eo quod intereſſe prætendentes vocati non fuerint, per ſubreptionem vel obreptionem obtenta præſumi, aut aliàs viribus carere,ac illorum quaſvis revocationes,ſuſpenſiones,derogationes vel limitationes pro tempore factas & emanatas,pro nova illorum conceſſione haberi,ac quoties illæ emanabunt,toties renovata, & de novo conceſſa,etiam ſub datum per eoſdem Collegium eligenda conferi, ac Collegium hujuſmodi eorundem locorum emptores, & quoſcumque alios in præmiſſis intereſſe quomodolibet prætendentes, ad probandum ſeu verificandum præmiſſa, & in quos uſus prædictæ ſumma converſa fuerit, nullo unquam tempore teneri,nec locorum hujuſmodi proventus in ſortem principalem computari.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios,etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores hujuſmodi,ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ac alios quoſcumque, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis inſtantia judicari & definiri debere, & irritum, &c.

Deputatio executorum.

§.7. Quocirca dilecto filio Magiſtro Evangeliſtæ Pallotio,Datario & Prælato domeſtico noſtro, Motu ſimili per Apoſtolicas ſcripta mandamus, quatenus ipſe, per ſe vel alium, ſeu alios faciat auctoritate noſtra Collegium, ac illius Advocatos prædictos unione, annexione, incorporatione,permiſſione,conceſſione,impartitione, cõfirmatione, innovatione, inhibitione, decreto, aliiſque præmiſſis pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos & eorum quemlibet deſuper cõtra præſentium tenorem quomodolibet per quoſcumque indebitè moleſtari. Contradictores per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas,aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis,ac noſtra de non tollendo jure quæſito, & aliis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, ac quatenus opus ſit,Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohiben.& aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Urbis & Advocatorum, ac Gymnaſii,etiam juramento, confirmatione Apoſtolica,vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque,indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Vrbi,Collegiiſque & Tribunalibus,ac Gymnaſii illius,ipſorumque Superioribus & perſonis,ac dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſcumque tenoribus & formis,ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque,& aliis decretis, per quoſcumque prædeceſſores noſtros,etiam iteratis vicibus,aut alias quomodolibet in contrarium conceſſis,approbatis,& innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis,eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus,cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Volumus autem, &c.

Nulli ergo, &c.

Dat.Romæ apud S.Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1587. decimo Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 3.

D. P. Ad die 23. Aug.

Declaratio circa proprietatem, olim Congregationi Canonicorum ſæcularium Sancti Georgii in Alga, Venetiarum abſolutè interdictam. LXIII.

Alia de inſtitutione & ſtatu hujus Congregationis videnda ſunt in conſt. 1. Gregor. XII. Illis, *ſupr. ubi ſcripſi.*

Edita A. 1587.

SIXTVS PAPA QVINTVS. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

CIrcumſpecta Romani Pontificis benignitas, fidelium quorumlibet ſub regulari obſervantia piæ vitæ ſtudio vacantium neceſſitatibus & commoditatibus intendens, nonnunquam ab eo providè ſtatuta moderatur,ac quæ ſacrarum Religionum, & ſanctionum decreta generaliter interdicunt, fidelibus ipſis ex Apoſt. poteſtatis plenitudine ſibi tradita relaxat,& ſpecialiter permittit,prout illorum ſtatui, & conſcientiæ purificationi conſpicit ſalubriter expedire.

Hic Pontifex Canonicis & fratribus Congregationis proprietatem ſtrictè interdixerat ſolumque Eum & Deſitum ſubmiſſe rii juſſerat.

§.1. Sanè licet aliàs nos,ut abuſus habendi proprium, & retinendæ proprietatis pecuniarum ac bonorum,etiam plerumque malè acquiſitorum, qui inter plures Canonicos,ſeu fratres Congregationis S.Georgii in Alga Venetiarum Ordinis S. Auguſtini, contra expreſſum paupertatis votum ab eis emiſſum irrepſerat, extirparetur, & ſimul diſſolutioni æris alieni, quo univerſa Congregatio hujuſmodi gravata erat, ac aliis illius neceſſitatibus provideretur,univerſos & ſingulos ejuſdem Congregationis fratres,ſeu Canonicos,ac Priores etiam generales, privato

privato & proprio rerum bonorumque omnium, mobilium, & se moventium dominio, usu, usufructu, possessione, proprietate, & etiam pecuniis à quocumque peculio quomodolibet acquisitis, vel obtentis, per alias nostras literas perpetuò privaverimus, ac omnia & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, & indulta unicuique eorum, tam Apostolica, quàm suorum Superiorum, etiam Generalis Prioris, vel Capituli dictæ Congregationis auctoritate desuper concessa, confirmata, & innovata revocaverimus & annullaverimus, ac omninò prohibuerimus ne quis frater, vel Canonicus ejusdem Congregationis, quocumque officio vel dignitate, etiam Prioris Generalis fungens, proprium quicquam aut peculiare haberet, & à cæteris separatum sibi vendicaret, aut possideret, nec similes licentiæ, seu permissiones per quoscumque dictæ Congregationis Superiores, aut etiam Capitulum generale alicui unquam desuper concederentur. Insuper præceperimus & mandaverimus, ut res, pecuniæ, debitorum nomina, reditus, taxæ, ac alia omnia, & quæcumque bona supradicta, per singulos fratres, seu Canonicos, qui aliquid tale privatim possiderent, in uno loco communiter à Priore & fratribus cujuscumque domus designando actu, & re ipsa intra certum tunc expressum tempus deponerentur, & quoad dominium, possessionem & usum in commune conferrentur, hisque perfectis, statim unusquisque Prior cujuslibet domus generalem Priorem de his omnibus diligenter certiorem faceret, transmisso ad eum inventario, in quò præmissa omnia antea privatim retenta, deinde verò in commune collata descripta essent. Demum ipse Prior generalis, victum & vestitum, ac quantum rei convenientis præsens necessitas videretur postulare, cuique Canonico, seu fratri congruè suppeditari curaret, id autem omne quod reliquum esset, in extinctionem æris alieni, quo singulæ domus, vel tota Congregatio communiter obstricta erat converteretur, aut ipsis domibus, vel universæ Congregationi, ad communes usus, & necessitates sublevandas perpetuò applicaretur.

Contravenientibus hac in parte, ut in bulla, omnino hic inserenda, mulctam nolumus.

§. 2. Quicumque autem literis nostris prædictis continuò non obtemperarent, vel ante illarum publicationem pecunias, & alia prædicta occultarent, sive intra, vel extra domus prædictas deponerent, aut etiam in pias causas converterent, aut alicui pio loco assignarent, quique alios Canonicos, seu fratres inobedientes, non statim Superioribus, ut præfertur, denuntiarent; in pœnam privationis dignitatum & officiorum suorum inciderent, & ad ea in posterum obtinenda inhabiles censerentur, ac pro crimine etiam tanquam fures severè punirentur, & excommunicationis sententiam incurrerent eo ipso, à qua nonnisi in mortis articulo constituti, ab alio quàm Romano Pontifice, absolutionis beneficium valerent obtinere, prout in literis prædictis plenius continetur.

Hanc idem an. eam hic exhibitionē deratur, reducit terminos cilii Tridentini, & stitutionis ius Congregationis.

§. 3. Nihilominus cum sicut accepimus, literæ ipsæ fuerint debitæ executioni, quantum commodè fieri potuit demandatæ, etiam ære alieno hujusmodi propemodum dissoluto, operæpretium fore censemus, circa prohibitionem nostram prædictam in omnes paulò severius interpositam, moderationis remedium adhibere, ac in futurum prospicere, ne stante prohibitione hujusmodi multorum animæ censuris prædictis in salutis suæ perniciem illaqueatæ remaneant, & non solùm Fratres, seu Canonici prædicti à rebus, pecuniis, & bonis ad vitæ remedium suis industria & labore acquirendis, sed etiam eorum parentes & consanguinei ab eleemosynis, donationibus, legatis, relictis, & aliis subventionibus eis privatim faciendis retrahantur, & exinde Congregatio ipsa rerum, bonorum, donationum, legatorum, relictorum, & subsidiorum, & hujusmodi successione destituatur, ac graviora dispendia & expensarum onera subire cogatur in sublevandis necessitatibus eorundem fratrum, seu Canonicorum, qui alias sine suæ cujusque domus incommodo & dispendio se possent commodè sustentare. Quocirca de nobis attributæ potestatis plenitudine omnes & singulas censuras & pœnas in proprietarios, & alios prædictos, dictarum literarum serie promulgatas, ad eas duntaxat quæ decretis sacrorum Canonum Concilii Tridentini, ac Ordinis & Congregationis prædictorum regulis & constitutionibus contra tales statutæ sunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium reducimus & moderamur, ac prohibitionem & alia prædicta, quatenus omnia & singula in eisdem nostris literis contenta, ad hoc ut deinceps Prior generalis pro tempore existens, necnon ii ex dictis fratribus, seu Canonicis, quibus id ab ipso Priore generali, aut aliis eorum Superioribus specialiter permissum aut indultum fuerit, ex pecuniis, rebusque & bonis unicuique eorum sigillatim intuitu personæ suæ donatis, vel relictis, ac in posterum donandis vel relinquendis, aut suis labore & industria, vel alias undecumque, licitè tamen & legitimè acquisitis ac acquirendis, exceptis pecuniis per eosdem fratres & Canonicos vigore dictarum literarum ubicumque depositatis, quas in Monasteriorum, & Congregationis hujusmodi utilitatem omninò cedere volumus, eam partem, & portionem quæ pro eorum moderato victu & vestitu, ac occurrentibus necessitatibus, secundùm cujusque gradum & qualitatem necessaria videbitur, privatim percipere, habere, retinere, ac in suos usus & necessitates hujusmodi convertere liberè & licitè, sine alicujus pœnæ vel censuræ incursu, possint, & valeant, Apostolica auctoritate & tenore præsentis relaxamus, eisque desuper indulgemus.

Superioribus quæ Ordinis facultatem concedit remittendi pœnas incursas.

§. 4. Necnon Priori generali, & aliis Superioribus Congregationis hujusmodi, ut quoscumque illius fratres, seu Canonicos, qui hactenus præmissorum occasione excommunicationis vinculis, & aliis censuris prædictis irretiti, ad ipsos humiliter recurrerint, & absolutionem petierint, prævia debita restitutione, seu satisfactione, si quæ fuerit facienda, ab excommunicationis, & aliis censuris propterea incursis absolvendi, & totaliter liberandi, dictasque pœnas eis remittendi & condonandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam contra eos præmissorum occasione quomodolibet insurgentem, ab eis abdendi, ipsosque & eorum singulos in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum, restituendi, reponendi, & plenariè reintegrandi, plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore concedimus facultatem.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus prohibitione, aliisque præmissis, & Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Congregationis, Ordinis, & domorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§. 6. Volumus autem, quod earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo ipsius Congreg. & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. An. 3. die 5. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 5. Septembr. 1587. Pontificatus nostri anno 3.

Prohibitio admittendi ad beneficia Regni Valentiæ alienigenas Regnorum Hispaniæ, in quibus ipsi Valentini ad similia non admittuntur. LXIV.

Aliam prohibitionem postea edixit hic idem Pontifex, de non admittendis illegitimis ad dignitates Eccles. Valentin. infra in const. 84. Cùm cœlestis.

Disposuit etiam de regimine Studii generalis Valentini iste Pont. sup. in const. 11. *Copiosus.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1587.

Proœmium.

IN sacrosancto beati Petri Principis Apostolorum solio, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate constituti, in universi Orbis Regiones &

Provincias, præſertim Infidelibus & barbaris nationibus adjacentes, aciem noſtræ meditationis more vigilis Patoris Dominici gregis paſſim reflectimus, & ut ibidem *divinæ nominis*, ac Catholicæ Religionis cultus feliciter conſervetur & efflorescat, illarumque indigenæ in fidei & devotionis erga hanc ſanctam Sedem ſinceritate Apoſtolicis favoribus, ac ſpiritualibus & temporalibus adjumentis jugiter confoveantur, opem & operam libenter impendimus, ac in his paſtoralis officii noſtri partes favorabiliter interponimus, prout Regionum & Provinciarum hujuſmodi publicæ utilitati & felici ſtatui, ipſorumque indigenarum ad Eccleſiaſtica miniſteria, & literarum ſtudia, directioni & commoditati cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa hujus conſt.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, Regnum Valentiæ in citeriori Hiſpania conſiſtens anguſtiſſimos fines habeat, & nihilominus populi multitudine refertum, & in illius Metropoli Univerſitas Studii generalis celeberrima à fel. rec. Alexandro Papa VI. prædeceſſore noſtro inde oriundo, ad ipſius Regni indigenarum, & quorumcumque aliorum ibi confluentium, necnon Theologiæ, ac utriuſque juris, & aliis optimis ſcientiis vacare affectantium inſtructionem atque profectum inſtituta, & ab eo, ac etiam nuper à nobis variis, ampliſſimiſque privilegiis & gratiis ornata exiſtat, & alienigenæ, præſertim ex aliis Hiſpaniarum Regnis, Provinciis, & dominiis, & aliis adjacentibus inſulis oriundi, dignitates, Canonicatus, præbendas, & alia beneficia Eccleſiaſtica in dicto Regno Valentiæ cõſtituta ambientes, ſibi de illis provideri, ac fructus eorundem, & ſeu penſiones deſuper reſervari procurent, & paſſim abſque ullo obſtaculo ad beneficia, fructus, & penſiones hujuſmodi recipiantur, & admittantur. Ipſius verò Regni Valentiæ indigenæ in aliis Regnis, Provinciis, dominiis, & inſulis prædictis, prætextu quorundam privilegiorum & indultorum Apoſtolicorum, ſeu conſtitutionum, aut ſanctionum, pragmaticarum nuncupatarum, vel conſuetudinum ibidem vigentium, ab aſſecutione quorumcumque beneficiorum, & perceptione fructuum & penſionum omninò excludantur ac repellantur, & exinde plerique eorum, qui aſſiduis laboribus & vigiliis, maximiſque impenſis in dicta Univerſitate tanquam ingenuarum artium, ac ſacrarum, & aliarum ſcientiarum uberrimo ſeminario, virtutis & doctrinæ ſemina ſuſceperint, & in agro Dominico, ſi ad illius culturam vocarentur, ſalutaria germina, quæ Altiſſimo lectiſſimos fructus ſuo tempore redderent, producere, ſibique ipſis & aliis ad ſalutem ac Catholicæ Religionis, fideique propagationem, & conſervationem prodeſſe poſſent, nequeuntes beneficia Eccleſiaſtica aut fructus vel penſiones pro eorum decenti ſuſtentatione, neque in patriæ ſolo, propter exteriorum illa occupantium frequentiã, minuſque extra illud aſſequi, exacta jam ætate, & facultatibus ſuis conſumptis, veluti inertes ærumnoſam & miſerabilem vitam ducere, ac paupertatem in ſenectute (quod duriſſimum eſt) tolerare cogantur; alii verò illorum conditione perterriti, & ſpe aſſecutionis beneficiorum hujuſmodi deſtituti, ſe clericali militiæ adſcribi, ac in diſciplinis & miniſteriis Eccleſiaſticis, ſacrarumque literarum ſtudiis ſe exercere non curent. Et denique proceres, nobiles, & alii incolæ ejuſdem Regni Valentiæ à beneficiorum fundatione, ac jurium eorundem, libertatiſque Eccleſiaſticæ defenſione & tuitione quodammodo retrahantur.

Ad beneficia Regni Valentiæ quovis modo vacatura, indigenæ ejuſdem Regni, in eo verè nati, & non alienigenæ aliorum Regnorum Hiſpaniæ admittãtur.

§. 2. Nos ſtatui indigenarum Regni Valentiæ hujuſmodi paterna charitate compatientes, ac æquum, & rationi conſonum eſſe cenſentes, ut ipſi in beneficiorum ejuſdem Regni aſſecutione exteris præferantur, aut ſaltem ad beneficia aliorum Regnorum, Provinciarum, Dominiorum & Inſularum hujuſmodi, ad inſtar incolarum eorundem æquo jure admittantur, ac eadem conditionem experiantur, ac propterea pro paſtoralis officii noſtri munere, præmiſſis incommodis occurrere, & deſuper opportunè providere volentes, ipſoſque indigenas, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon beneficiorum in dicto Regno Valentiæ conſiſtentium qualitates, quantitates, innovationes, nuncupationes, denominationes, ſituationes, & illorum fructuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad indigenarum prædictorum, vel alicujus ipſorum, aut alterius, ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, omnia & ſingula beneficia Eccleſiaſtica in univerſo Regno Valentiæ hujuſmodi nunc & pro tempore conſiſtentia, etiamſi Canonicatus & præbendæ, dignitates etiam majores poſt Pontificales, & principales perſonatus, adminiſtrationes, & officia, etiam curata & electiva, in Metropolitana, & aliis Cathedralibus ac Collegiatis Eccleſiis, necnon Parochiales Eccleſiæ, ſeu earũ perpetuæ Vicariæ, ac in Romana Curia vel extra eam litigioſa, & de jurepatronatus, etiam Regum, Ducum, vel aliorum laïcorum, etiam nobilium & illuſtrium, ſeu eorum & Clericorum mixtim, etiam ex fundatione vel dotatione, aut indulto Apoſtolico, ſeu alias quomodolibet qualificata ſint vel fuerint, quoties illa per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliã dimiſſionem vel amiſſionem, aut privationem ea pro tempore obtinentium, ſeu jus in illis vel ad illa habentium, aut alias quovis modo, etiam apud Sedem prædictam, ac etiam in aliquo ex menſibus in quibus vacantium beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio nobis & Sedi prædictæ, etiam per conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, eſt vel pro tempore fuerit reſervata, vel etiam Ordinariis Collatoribus per eaſdem conſtitutiones, ſeu regulas vel literas alternativarum, aut alia privilegia & indulta eõceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, ſimul vel ſucceſſivè vacare contigerit, etiam actu nunc, ut præfertur, vel aliàs quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis vacent, ac ex eo quod beneficia ipſa obtinentes, ſeu in illis vel ad illa jus habentes, noſtri & quorumcumque aliorum Romanorum Põtificum prædeceſſorum, ſeu ſucceſſorum noſtrorum, aut S. R. E. Cardinalium, etiam viventium, & in dicta Curia præſentium familiares, continui commenſales, ſeu dictæ Sedis Notarii, Subdiaconi, Acolythi, Capellani, literarum Apoſtolicarum Abbreviatores, Scriptores, Cubicularii, Scutiferi, proventuum & jurium Cameræ Apoſt. debitorum Collectores & Subcollectores, ſeu quicumque alii Curiæ & Sedis prædictarum officiales, etiam ſub diverſis conſtitutionibus fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, ſuorum & pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum familiarium, continuorum Commenſalium declaratoriis comprehenſi, præſentes & futuri, quocumque nomine nuncupati, ſeu ex quavis alia cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel aliàs generaliter reſervata, aut ex generali reſervatione Apoſtolica affecta, ſeu ad Sedem eandem devoluta exiſtant, vel fuerint, ſolis indigenis dicti Regni, verè, realiter, & non fictè in eo natis & naſcituris, affecta & debita, prædictique alienigenæ ad hujuſmodi beneficia, in titulum, commendam, adminiſtrationem, vel alias quomodolibet obtinendum, aut illorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, diſtributiones, & emolumenta quæcumque, ſeu ſuper eis penſiones annuas percipiendum, omninò inhabiles ac incapaces, & ſi ullo unquam tempore eadem beneficia, etiam ad illorum patronorum præſentationem ſibi conferte, aut de illis provideri, ſeu fructus, redditus, proventus, & penſiones hujuſmodi reſervari obtinuerint, aut collationibus, proviſionibus, præſentationibus, inſtitutionibus, reſervationibus & aliis diſpoſitionibus ipſis deſuper factis, ſeu etiam motu ſimili conceſſis uti, ſeu eas ratas & gratas habere præſumpſerint, omni & quocumque beneficio & officio Eccleſiaſtico per eos, etiam extra dictum Regnum ubicumque obtento, eo ipſo abſque aliqua declaratione deſuper facienda, privati exiſtant.

Hoc intelligẽdum mox infrà cavetur.

§. 3. Necnon quicumque Ordinarii & alii inferiores collatores,

collatores, ac etiam patroni, qui contra præmissa quicquam attentare præsumpserint, a quorumcumque beneficiorum collatione, provisione, electione, præsentatione, institutione, & quacumque alia dispositione, prout cuique competierit, tandiu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice prò tempore existente meruerint obtinere. Et nihilominus si sic suspensi conferre, providere, eligere, præsentare, instituere, aut alias quomodolibet disponere ausi fuerint, excommunicationis latæ sententiæ pœnam eo ipso incurrant, nec ullus alius quam Romanus Pontifex pro tempore existens, sive absolutionis, sive relaxationis beneficium, excepto mortis articulo, valeat eis impartiri.

...arit quo- ...super ...piscenda ...ssione be- ...iorum ...egni Va- ...ia, pro ...i quam ...avis d. ...ni ſci- ...ram ali- ...m confi- ...ues tamis ...deſcriptis ...lentur.

§. 4. Notarii verò & tabelliones, etiam Apostolica vel Imperiali aut Regia, seu alia quacumque auctoritate creati, qui super adipiscenda possessione cujuscumque beneficii in dicto Regno Valentiæ pro tempore rogabuntur, nisi prius eis fide dignorum testimoniis, aut aliàs legitimè constiterit, eum cui possessio ipsa fuerit tradenda, verè, realiter, & non fictè in eodem Regno Valentiæ natum fuisse, ullum omninò super actu possessionis hujusmodi instrumentum publicum, aut quamcumque aliam etiam privatam scripturam conficere, seu in protocollum redigere minimè valeant, & si secus, crimen falsi eo ipso etiam incurrant, necnon ad hujusmodi, ac quæcumque alia munera & officia, publicasque functiones similiter inhabiles existant.

...lienigena ...mbradi- ...admittū- ...ad bene- ...a juris ...rnatus ſi ...fundato ...ius re- ...atur, per ...undes de ...ne fun ...orum eā- ...at illa ...neri poſ-

§. 5. Et quicumque Judices Ordinarii, vel delegati, coram quibus litem contra quemcumque alienigenam in quovis beneficio contra præsentium tenorem intrusum, tam in dicta Curia quàm extra eam moveri contigerit, cum primùm sibi legitimè constiterit, beneficium ipsum ab alienigena detineri, possessionem, ac fructus, redditus, & proventus ejusdem beneficii, donec iis ad quos de jure spectabunt, adjudicentur, sequestrare, ac sub arcto & firmo sequestro ponere debeant & teneantur. Ita tamen, ut si in fundationibus beneficiorum de jurepatronatus laicorum, seu illorum & clericorum mixtim, ut præfertur existentium, caveatur expresse, quod nonnisi per clericos, seu Presbyteros de ipsorum fundatorum genere & familia oriundos obtineri possint, eo casu etiam alienigenæ, de genere, seu familia fundatorum hujusmodi ad illa præsentari, ac in eis institui liberè possint, nec sub præsenti statuto quoad assecutionem talium beneficiorum comprehendantur.

Et etiam ...ienigena ...icitur Re- ...i Hiſpania ...quo ipſi ...lentini ad ...reſcia ad- ...mittentur.

§. 6. Et quatenus nullo unquam tempore licuerit, & permissum fuerit prædictis indigenis beneficia, fructus, & pensiones in aliquo ex aliis Regnis, Provinciis, Dominiis, & Insulis prædictis, libere & indifferenter absque aliquo obstaculo, perinde ac si ibidem nati essent, obtinere & percipere, ipsi quoque alienigenæ ex tali Regno, seu Provincia, vel Dominio, aut Insula orti ad similia beneficia, ac fructus & pensiones in dicto Regno Valentiæ vicissim admitti debeant, & ad illa habiles & capaces censeantur.

Collationes ...provisio- ...quacum- ...que l. ad fa- ...vorem alie- ...nigenarum ...contra d. for- ...mam fiendæ, ...nulla erunt.

§. 7. Decernentes omnes & singulas collationes, provisiones, commendas, electiones, acceptiones, præsentationes, institutiones, & quasvis alias dispositiones de quibuscumque beneficiis dicti Regni Valentiæ, ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, reddituum, proventuum & pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum, contra præsentis statuti formam, & tenorem, etiã per nos & quoscumque alios Romanos Pont. successores nostros, dictamque Sedem, ac illius Legatos, etiam de Latere, & Nuntios, omnesque & singulos alios jus & facultatem conferendi, providendi, commendandi, eligendi, præsentandi, instituendi, & aliàs quomodolibet de hujusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, reddituus, proventus, & super ejs pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, necnon Ordinarios & alios inferiores collatores, etiam ad Patronorum præsentationem, seu de illorum consensu pro tempore factas, ipso jure nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore & esse, ac pro nullis & infectis haberi, nec per eas cuiquam jus, vel etiam coloratum possidendi titulum tribui posse, ipsosque alienigenas illarum prorsus usu & commodo carere, necnon Cancellariæ Apostolicæ regulas, seu constitutiones de annali & triennali possessoribus, etiam propter quantumvis diuturnam continuatæ possessionis tolerantiam, aut quodcumque aliud jus vel beneficium ullo tempore illis suffragari, seu beneficia hujusmodi, ut prius vacare, & quæ illis tempore dispositionis Apostolicæ dictis alienigenis factæ eidem dispositioni reservata, seu affecta fuerint, sub eadem reservatione, seu affectione remanere, & tam illa quàm etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus à dicta Sede vel illius Legatis, seu Nuntiis, aut aliis jus & facultatem conferendi à dicta Sede, ut præfertur, habentibus, in hujusmodi alienigenas quandocumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere; ab Ordinariis verò & aliis inferioribus collatoribus, cessantibus reservationibus, seu affectionibus Apostolicis, eisdem alienigenis prò tempore collata, ac etiam ea quæ de jurepatronatus hujusmodi fuerint, si contingat ad illa quenquam contrà præsentis statuti formam præsentari, devolutioni ad Sedem prædictam immediatè eo ipso subjacere, illaque omnia ab indigenis dicti Regni, & à Sede prædicta dumtaxat impetrari posse, nec jus ullum ad resignantes, seu cedentes, etiamsi in possessione, etiam diutina remanserint, & resignationes, seu cessiones hujusmodi publicatæ non fuerint, redire, vel penes eos remanere.

Etiãſi clauſula derogatoria, &c. in eorum impetrationibus adeſſent, &c.

§. 8. Impetrantes verò, ac Motu proprio concessiones quæ de eisdem beneficiis pro tempore fient, quibuscumque derogationibus fuerint suffultæ, nunquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendi, seu specialiter & expressè in non servatam præsentis statuti formam, cum declaratione nominum & cognominum ipsorum alienigenarum, dispositivè & non conditionaliter, nec per æquipollens omninò fieri debere, eisdemque præsentibus literis per quascumque alias literas Apostolicas, etiam quasvis generales vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque efficaciores & insolitas clausulas, & irritantia & alia decreta sub quibuscunque verborum formis concepta in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earundem præsentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, ac urgens & sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma Brevis literas earundem præsentium tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum unius mensis intervallo, Ordinibus trium statuum ejusdem Regni Valentiæ prius legitimè intimata & insinuata, ac derogationes ipsæ Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Consistorialiter, & de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium pro tempore existentium consilio factæ fuerint, & Ordinum trium statuum Regni Valentiæ hujusmodi ad hoc expressis accesserit assensus, appareatque Rom. Pontificem illis expressè derogare voluisse, & aliter factas derogationes nemini suffragari, & clausulam implicitæ derogationis, videlicet quod eorum, vel earum, seu præsentium tenores latissimè extendi, & eædem præsentes, ac desuper conficiendæ literæ, earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto vel parte exprimi possint in quibusvis supplicationibus, concessionibus, gratiis, & literis à nobis & successoribus nostris pro tempore emanatis appositam, nihil penitus operari, nec in literis Apostolicis desuper conficiendis quicquã, ultra quod in supplicationibus, concessionibus & gratiis hujusmodi specificè fuerit expressum, narrari posse, nec quemquam ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac eorum executoribus, & subexecutoribus firmiter resistere, & literarum earundem executionem omninò impedire, nec ratione resistentiæ hujusmodi aliquibus censuris vel pœnis Ecclesiasticis, seu pecuniariis, per eosdem executores & subexecutores innodari. Necnon easdem præsentes literas, etiam ex eo quod causæ propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede prædicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatæ, justificatæ, verificatæ, purificatæ, & approbatæ, ipsique Ordinarii & alii inferiores collatores, ac patroni & alienigenæ, necnon quicumque interesse habentes ad id legitimè

gitimè vocati non fuerint, neque præmiſſis conſenſerint, ſeu etiam enormis & enormiſſimæ læſionis, vel alio quocumque prætextu, aut ex quavis alia cauſa, quantumvis legitima, urgenti, & juridica, de ſubreptionis & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, ſeu adverſus eas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, nec ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, à nobis vel quibuſcumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus pro tempore emanatis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub Data poſteriori per Ordines trium ſtatuum Regni Valentiæ hujuſmodi eligenda conceſſas, validaſque & efficaces fore & eſſe, ac vim validi & efficacis contractus, inter nos & dictam Sedem ex Una, ac Ordines trium ſtatuum Regni Valentiæ hujuſmodi ex altera partibus ritè, & rectè initi, ſtipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuò obtinere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari ac definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis cauſarum Curiæ Cam. Apoſtolicæ generali Auditori, & Archidiacono Eccleſiæ Valentinæ, ac Abbati Monaſterii B. Mariæ Valiſdignæ, Ciſtercienſis Ordinis, Valentin. diœceſ. per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte indigenarum prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi, ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, ipſoſque indigenas illis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos vel quempiam ex illis deſuper quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœc. ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede prædicta deputati, extra civitatem & diœceſim in quibus deputati non fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium nó trahatur, necnon quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo jure quæſito, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & Univerſalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum in quibus beneficia hujuſmodi fuerint, ac Regnorum, Provinciarum, dominiorum, & inſularum hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam quantumvis longiſſimo tempore obſervatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliiſque ſanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam ſuper facultate beneficia prædicta ipſis alienigenis conferendi, ſeu de illis providendi, & aliàs quomodolibet diſponendi, ipſoſque alienigenas ad beneficia, fructus, & penſiones hujuſmodi recipiendi & admittendi, eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus & Capitulis, necnon Regnis, Provinciis, Dominiis & Inſulis prædictis, eorumque Communitatibus, Univerſitatibus, hominibus, incolis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi & efficacis contractus, ſeu ſtatuti perpetui vel legis habentibus & inducentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ſeu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, ſeu aliorum Principum inſtantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, in genere vel in ſpecie, aut aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque toris tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma effectus [illegible] hujuſmodi.

§. 10. Cæterùm, ut ſtatutum, ordinatio, & alia præmiſſa, ac eædem præſentes literæ ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuò firma & illibata permaneant: Volumus, ut eædem præſentes literæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibidem dimiſſa, ab eadem die omnes & ſingulos perinde afficiant & arctent, ac ſi illis ipſis fuiſſent perſonaliter intimatæ.

Fides exemplorum.

§. 11. Quodque earum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarii publici, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in judicio & extra, quæ ipſis præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio penalis.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. [illegible] die 5. [illegible]

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1587. Non. Septemb. Pont. noſtri anno tertio.

Publicat.

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die verò 16. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno 3. retro & introſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, ac Cancellaria Apoſtolicæ, necnon in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per me Franciſcum Baron. ejuſd. S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXV. Quod Franciſcus Medices Magnus Dux Hetruriæ, & Magnus Magiſter Militiæ Ordinis S. Stephani, erigere valeat in Commendas d. Militiæ, hoſpitalia per laïcos regi ſolita, ad hoſpitalitatem inſtituta, in Hetruria exiſtentia, de quibus Sedes Apoſt. diſponere non conſuevit.

Inſtituta fuit hæc Militia à Coſmo Franciſci Patre,

ut

ut videre eſt ſup. in Pii IV. conſtitut. 60. Illis quæ, *tom.* 2. *ubi alia tibi indicavi de hac Militia.*

An. A.D. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Dilecto filio Nobili viro Franciſco Medices, Magno Hetruriæ Duci. Dilecte fili nobilis vir, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Annuntiatio laudi Magni Ducis Hetruriæ.

PRæclara devotionis ſinceritas, & eximia fidei conſtantia, quæ tibi divinitus conceſſæ, ex tuorum progenitorum quaſi hæreditate videntur acceptæ, quibuſque in noſtro & Apoſtolicæ Sedis conſpectu, de qua continuò, ut obedientiæ filius benemoreri non ceſſas, fulgere dignoſceris, nos ſupra modum invitant, ſuaviterque alliciunt, ut votis tuis, quæ ut Chriſtianum Principem decet, Religionis propagationi, ac fidei Catholicæ defenſioni aſpirare conſpicimus, gaudenter annuamus, eaque favoribus opportunis libentiſſimè proſequamur.

§. 1. Sanè pro parte tua nobis nuper expoſitum fuit, quod cum in diverſis tuæ ditioni ſubjectis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, quamplurima Hoſpitalia per laïcos regi, gubernari, & adminiſtrari ſolita, quæ de jurepatronatus tuo, & ſeu Magiſtratuum, Communitatum, Univerſitatum & hominum, Civitatum, Terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, ſeu etiam laïcorum, ex fundatione vel dotatione, aut aliàs exiſtunt, in quibus tum ob locorum diſtantiam, ſeu incommoditatem, tum etiam ob illorum fructuum tenuitatem, parum aut nihil hoſpitalitatis ſervatur, illorumque fructus in profanos & illicitos uſus converti ſolent, diverſaque interdum in illis patiantur ſcelera: unde ſi in dictis Hoſpitalibus & eorum Eccleſiis, de dictorum locorum patronorum conſenſu unum vel duo, aut plura ex eis inſimul perpetuò uniendo & incorporando, ſeu etiam ſupprimendo, tot quot volueris, Præceptoriæ, Militiæ S. Stephani, cujus tu Magnus Magiſter exiſtis, ad inſtar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum erigerentur & inſtituerentur, eorundemque Hoſpitalium fructus, redditus, & proventus, ſervata hoſpitalitate, & aliis ſupportatis oneribus, remanentes dictis Præceptoriis ſic erigendis & inſtituendis, etiam perpetuò applicarentur, ex hoc profectò eiſdem Militibus de congrua ſubventione provideretur, ipſaque Hoſpitalia melius ac decentius gubernarentur. Quare nobis humiliter ſupplicare feciſti, quatenus tibi Hoſpitalia prædicta inſimul, ut præfertur, uniendi & incorporandi, ſeu etiam ſupprimendi, & in illis vel eorum Eccleſiis tot quot volueris Præceptorias dictæ Militiæ, ut præfertur eligendi, & inſtituendi, eorundemque Hoſpitalium fructus eiſdem Præceptoriis applicandi, licentiã & facultatem concedere, ac alias in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtol. dignaremur.

Ipſe igitur ob eam. hic expreſſa, dictam licentiam concedit.

§. 2. Nos ipſius Militiæ, quæ à claræ memoriæ Coſmo Medices, dum vixit, Magno Hetruriæ Duce, progenitore tuo, ad Maris Mediterranei incurſibus infidelium infeſtati cuſtodiam & defenſionem inſtituta fuit, incrementum paternis exoptantes affectibus, ac attendentes quod illius milites tanquam indefeſſi JESU CHRISTI athletæ pro fide Catholica, etiam vitæ ac ſalutis incolumitati non parcentes, in dictæ Militiæ triremibus per maria undique diſcurrunt, ac publicæ quieti invigilantes, piratarum, ſive maritimorum latrunculorum inſidiis & fraudibus occurrere, ac Chriſti fidelium tum bona, tum corpora, & animas ab illis tutari atque defendere non ceſſant: Hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, ut omnia & ſingula prædicta Hoſpitalia, & eorum Eccleſias ad Hoſpitalitatem ſervandam, non autem pro infirmis recipiendis inſtituta, & de quibus per Sedem Apoſtolicam diſponi non conſuevit, quæ de jurepatronatus tuo, & ſeu dictorum Magiſtratuum, Communitatum, Univerſitatum, & Hominum, ſeu etiam aliorum laïcorum præfatorum, ut præfertur, ſunt, de illorum patronorum laïcorum conſenſu; ſi verò de jurepatronatus dictorum Magiſtratuum, Communitatum, vel Univerſitatum, & hominum prædictorum fuerint, etiam abſque illorum conſenſu, ac etiam Ordinarii loci, vel cujuſvis alterius licentia minimè requiſita, perpetuò unire, annectere, & incorporare, ſeu aliqua ex eis ſupprimere, ac in eiſdem hoſpitalibus, & eorum Eccleſiis, ut præfertur unitis, annexis, & incorporatis tot quot volueris, & prout tibi melius videbitur, & placuerit, Præceptorias Militiæ hujuſmodi, ad inſtar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum, per illius Milites obtineri ſolitarum, quæ per te & pro tempore exiſtentem dictæ Militiæ Magnum Magiſtrum, ad præſentationem illorum patronorum, vel de illorum conſenſu concedi & aſſignari debeant, etiam perpetuò erigere & inſtituere, eorundem Hoſpitalium fructus, redditus, & proventus, ſervata hoſpitalitate, & aliis illorum oneribus ſupportatis remanentes, dictis Præceptoriis ſic erigendis, & inſtituendis, etiam perpetuò applicare & appropriare liberè & licitè poſſis & valeas, plenam & liberam, ac omnimodam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium facultatem, poteſtatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, tibique deſuper de ſpeciali gratia indulgemus.

Clauſ. d. conceſſionis præſervativa.

§. 3. Decernentes in eiſdem præmiſſis, & circa ea per te facienda & terminanda, ſemper & perpetuò valere, ac ab illis ullo unquam tempore, quovis prætextu reſiliri non poſſe, & quaſcumque conceſſiones in contrarium faciendas, nullius roboris vel momenti exiſtere. Declarantes præſentes literas de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari nullatenùs poſſe, ſed incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe. Sicque, & non aliter, per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere: irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. contrariorum derog.

§. 4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Hoſpitalium, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, Conſervatoriis, & aliis literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie eiſdem Hoſpitalibus vel illorum Rectoribus, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, & ad plenum derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 3. die 11. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Septemb. 1587. Pont. noſtri anno tertio.

Privilegia & immunitates pro ædificantibus vel habitantibus in Via Felici, & in Pia Almæ Urbis. LXVI.

Hæc eadem privilegia hic Pont. conceſſit fabricantibus & habitantibus in Burgo Felici, poſtea erecto apud hanc viam Felicem, infr. in conſtit. 103. Dum ad uberes. *Et ſimilem, ſed latiorem conceſſionem dedit ædificantibus in Burgo S. Petri Pius IV. ſup. in conſtitut.* 101. Romanus.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1587.

Hic Pont. pro commodiore aditu ad venerandas Vrbis Baſilicas plures

DEcet Romanum Pontificem poſt multas & graves Paſtoralis ſui officii curas, hanc quoque non negligere, ut Alma Urbs Roma, in qua non ſine Dei voluntate à Vicario ſuo B. Petro Apoſtolorum Principe, ſancta Sedes Apoſtolica, ad omnium Chriſti fidelium commoditatem,

vias latas aperuit & strauit, & antiquum ritum de Capellis in eisdem Basilicis celebrandis renouauit, vt sup.

ditatem, Religioniſque incrementum conſtituta extitit, & ad quam olim Orbis, nunc etiam Chriſtianæ Religionis caput, magnus ſit concurſus, non modo ſalutaribus legibus, boniſque moribus in meliorem ſtatum reformetur, ſed novis etiam viarum, vicorum, regionum, atque ædificiorum incrementis, ad populi in dies, benedicente Domino excreſcentis, & confluentium advenarum commodum aſſiduè dilatetur. Quod dum ab initio noſtri Pontificatus ſedulò meditaremur, ſimul etiam, ut ad venerandas ejuſdem Urbis Baſilicas, toto Orbe terrarum celebres, commodius & decentius adiri poſſet, atque in eis frequentius viſitandis Populi devotio augeretur, præſertim veteri more ſanctorum Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, in Stationibus & Pontificalibus Capellis noſtra præſentia celebrandis, per nos renovato, vias complures latas & directas ad eaſdem Baſilicas patefecimus.

Ventemque aqua Felicis ad ſuperiores collas Vrbis perduci fecit.

§. 2. Necnon uberrimum & copioſiſſimum nitidæ & ſaluberrimæ aquæ fontem, quæ Felix nuncupatur, noſtra ſollicitudine, & ingenti impenſa, difficili & laborioſo opere, magnaque induſtria ad ſuperiores partes collium ipſius Urbis, cum maximo totius populi gaudio & applauſu, ad publicam utilitatem, Deo favente, perduci curavimus, ut cives & incolæ ejuſdem Urbis, viarum & fontium commoditate, ſimul etiam aëris ſalubritate, atque ipſius loci eminentioris & patentioris amœnitate perfrui poſſint, conſtruendiſque ædibus ad commodiorem habitationem ſpatia habeant latiora; ac nobiliſſima pars Urbis non modo ſumptuoſis veterum ſubſtructionum veſtigiis, ſed Religioſis etiam Chriſtianæ antiquitatis monumentis inſignis, novis ædificiis, & incolarum frequentia, in priſtinum decus & celebritatem, noſtris potiſſimùm temporibus reſtituatur.

Et modò ædificantibus in Via Pia concedit, ex quacumque, præterquam læſa Majeſtatis delicto, confiſcari nequeant.

Cupientes igitur eorundem incolarum, & civium, necnon Curialium, & quorumcumque peregrinorum eò concurrentium commodis plenius conſulere, eoſque ad hujuſmodi partem Urbis cum omni quiete & tranquillitate inhabitandam, noviſque domibus replendam Apoſt. benignitate, favoribus, & gratiis invitare, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò ſtatuimus & ordinamus, quod quæcumque domus & ædificia quæ per quaſvis perſonas, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, in via nova, Felici nuncupata, ab Eccleſia S. Mariæ Majoris uſque ad Eccleſiam Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio per nos ſtrata ac directa, necnon in via Pia per nos etiam æquata, à Palatio noſtro in Monte Quirinali, uſque ad Eccleſiam S. Suſannæ, & in vicis prope dictas vias dirigendis pro tempore conſtruentur, ex quocumque delicto, quantumvis gravi (criminibus tamen divinæ & humanæ Majeſtatis læſæ tantum exceptis) confiſcari non poſſint, ſed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, firma & illæſa remanere debeant.

Inhabitantibuſque per biennii ædificia prædicta quacumque Romanorum Civium privilegia concedit.

§. 3. Ac præterea quod ii qui per biennium continuum dictas domos, ſeu ædificia in viis prædictis conſiſtentia inhabitaverint, iiſdem immunitatibus & exemptionibus, quibus veri & originarii cives Romani, de jure vel conſuetudine, vel ex privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, vel uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum eorum inſtar, ſed pariformiter & æquè principaliter, ac abſque ulla prorſus differentia uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant.

Habitantes ibidem pro debitis contractis extra ſtatum non moleſtentur.

§. 4. Quodque ii, qui domos ſeu ædificia in dictis viis conſtituta pro tempore habitabunt, ratione æris alieni aut cujuſvis contractus, obligationis, inſtrumenti, etiam jurati, etiam ſub Cameræ Apoſtolicæ, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen loca ditioni noſtræ Eccleſiaſticæ in temporalibus ſubjecta initi & celebrati, ſeu contracti, quandiu ædificia, vel domos hujuſmodi inhabitabunt, vigore mandati cujuſcumque Judicis, Curiæ, vel Tribunalis, in perſonam vel in rem, moleſtari minimè poſſint, nec debeant.

Privilegio fori Capitolini gaudeant.

§. 5. Ac inſuper privilegio fori Capitolini civibus Romanis competenti, perinde ac ſi veri originarii, & indubitati cives Romani forent, in omnibus & per omnia gaudeant, atque inſtar civium Romanorum cauſas ſuas coram quocumque Judice, Tribunali, aut Curia pro tempore motas, juxta formam ſtatutorum ejuſdem Urbis noviſſimè editorum, ac literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, ad Curiam Capitolinam trahere, ac tranſlatum facere valeant, motu, ſcientia, auctoritate & tenore prædictis perpetuò concedimus & indulgemus.

Artifices eædem ædificia incolentes à collectis per conſulatus imponendis, ac ab onere excubias tempore peſtis, &c. faciendi exempti fiant.

§. 6. Demum univerſos & ſingulos artifices, ſeu opifices, cujuſcumque artis, domos, ſeu ædificia hujuſmodi in viis prædictis pro tempore incolentes, ab omni & quocumque onere, ſeu collecta, aut gravamine per Conſules ejuſdem artis, ratione ipſius Conſulatus pro tempore impoſitis, ſimiliter perpetuò eximimus & liberamus, eiſque pariter indulgemus, quod nec præmiſſis contribuere, nec quicquam vel minimum tali de cauſa perſolvere teneantur. Ac tempore peſtis, aut belli (quod Deus avertat) aut cujuſcumque alterius ſiniſtri, & inexcogitati caſus fortuiti, ad cuſtodias, ſeu excubias faciendas nequaquam ſint obligati, neque ad præmiſſorum quippiam cogi vel compelli poſſint aut debeant, liberique, immunes, & exempti ab omnibus ſupradictis ſint & eſſe cenſeantur.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes omnia & ſingula præmiſſa valida perpetuò & efficacia fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri debere, ac in ſingulis, quos illa concernunt, ſuffragari. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Rom. Eccl. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executoris & defenſ. deputatio facultates.

§. 8. Quocirca dilecto filio noſtro Henrico tituli Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Caietano nuncupato, moderno ac pro tempore exiſtenti prædictæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Præſidentibus Clericis per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac domorum, ſeu ædificiorum hujuſmodi conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, artificibus, & quibuſvis aliis ſupradictis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, per eos ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, perpetuò firmiter & inviolabiliter obſervari, illaſque debitæ exequutioni demandari procurent. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris & Facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato ad hoc, vel adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam noviſſimè reformatis, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Populo Romano, ejuſque Magiſtratibus, ac Conſulatibus Artium, aut illorum Conſulibus pro tempore exiſtentibus, vel quibuſlibet aliis perſonis, Civibus, Provinciis, Terris, & locis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quævis alia expreſſio ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, indultorum, exemptionis, liberationis, decreti, commiſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario

contrire

contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

...f.A. 10 ...13. Septembris. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Septemb. Pontific. nostri anno 3.

Anno à Nativitate Domini 1587. indict. 15. die verò 9. mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus 3. retroscripta litera Apostolica, & omnia, & singula in eis contenta affixa, & publicata fuerunt ad valvas Ecclesiarum Basilicarum Sancti Iohannis Lateranensis, & S. Petri de Vrbe, ac Cancellaria Apostolorum, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per Alemannum de Alemannis, & Octavium Tagliettum S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XVII. Prohibitio extrahendi, aut quoquo modo amovendi libros, & alia existentia in Bibliothecis Fratrum Minorum de Observantia Ordinis S. Francisci. Et ordinationes quibus eadem conservari debeant.

Alia de hoc Ordine inspice supra in constitut. 13. Leonis X. 1to.

...ia A. D. 1587. SIXTVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

...ausa hujus ...ps. CUm sicut accepimus, nonnulli parum attendentes procedere via quæ ducit ad salutem, sub variis respectibus ausi fuerunt, & in dies audent, contra formam literarum felic. record. Pii Papæ V. prædecessoris nostri In forma Brevis, sub datum Romæ 4. Novembris 1568. Pontificatus sui Anno 4. asportare libros, quinterna, folia, & res existentes in Bibliothecis Monasteriorum, seu domorum Fratrum Sancti Francisci de Observantia.

Prohibetur ...nibus ...nis libros ...m ex Bi...thecis ...ensis. ...editur ...ma libros ...servandi. §. 1. Idcircò volentes plenius providere prædictis, tenore præsentium, Motu proprio, ac ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipso facto sine alia declaratione per contravenientem in singulis casibus infrascriptis incurren. à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo possit absolvi, & nisi in primis satisfacto omni damno dictarum Bibliothecarum, mandamus omnibus Ministro, ac Commissario Generalibus, Ministris, Provincialibus, Commissariis, Guardianis, cæterisque fratribus quocumque nomine nuncupatis dicti Ordinis, aliisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis sæcularibus, & Regularibus, cujusvis status, ordinis, conditionis, etiamsi Pontificali dignitate præfulgeant, vel alias hic specificè nominandi fuissent, præsentibus, & futuris, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione, etiam quibus dici posset, si nobis expressæ fuissent, vel de his cogitavissemus, non sic ordinavissemus, audeant, seu præsumant, neque aliquis eorũ audeat, seu præsumat, per se, vel alium, seu alios, nec pro minimo quidem temporis spatio dictos libros, quinterna, folia, nec res aliquas in dictis Bibliothecis nunc, & quandocumque existentes de dictis Bibliothecis amovere, asportare, tollere, seu amoveri, asportari, aut tolli facere, vel consulere, neque verbo, vel facto in aliquo ex prædictis alicui auxilium, aut opem præstare. Quinimò quilibet ex prædictis teneatur quicquid in prædictis audiverit, aut sciverit factum, vel fieri tentatum in præjudicium dictorum Fratrum, eorumque Bibliothecarum, notificare Guardiano, & in ejus absentia Vicario domus, seu Monasterii in cujus Bibliotheca aliquid ex prædictis contigerit. Qui Guardianus, & Vicarius teneatur, juxta omne eorum, suorumque superiorum, & aliorum quorumcumque posse, quorum auxilio indiguerint, quod per quoscumque præstari eis mandamus, curare cum effectu omnia restitui in pristinum, & satisfieri omni damno successo in dicta Bibliotheca per culpabiles in prædictis.

...unientur ...ravenientes, & ...plices. §. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, & securitate prædictorum mandamus sub eisdem pœnis, necnon privationis vocis activæ, & passivæ, inhabilitatisque perpetuæ ad quælibet officia dictæ Religionis unquam obtinuenda, & exercen. omnibus, & singulis dictorũ Monasteriorum Guardianis quandocumque electis, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione hìc aliàs necessariò exprimendis, audeant assumere officia Guardianatus, neque in eo verbo, seu facto se ingerere, nisi prius in præsentia Discretorum loci seu Monasterii in quo fuerit aliqua Bibliotheca, cum fuerit plenum, & perfectum inventarium, omnium, & singulorum librorum, quinternorum, & foliorum, anni, & loci impressionis, cooperturæque prædictorum, ac alterius cujusvis certioris, & magis specialis specificationis dictorum librorum, quinternorum, foliorum, & rerum, quod inventarium completum debeat subscribi à dicto Guardiano, & discretis, dictique inventarii exemplar ad verbum cum similibus subscriptionibus transcribi in uno libro ad hunc solum effectum tento, & perpetuò conservato in capsula, vel loco in quo solent deponi sub clavibus eleemosynæ pro tempore dictis domui, Monasterio, ac fratribus factæ. Qui libri, quinterna, folia, resque quælibet prædictæ debeant per simile inventarium, & inventaria, ut supra scribenda, & subscribenda à dictis Guardiano, & discretis, & in dicto actu consignationis cum veteribus proximè præcedentibus, & aliis, quibus opus erit ratiocinata, & collata per Guardianum jam officium completem, seu à dicto officio Guardianatus, seu Commissariatus discedentem consignari ejus in officio successori, & ab eodem successore in præsentia supradictorum subscribi, sicque perpetuò ab omni Guardiano, seu ejus Vices gerente, antequam assumat munus dicti Guardianatus, vel in eo verbo, seu facto se intromittat, quæ inventaria pariter fiant formis, & modis supradictis, renoventur à Guardianis existen. in officio tempore Dat. præsentium. Quod inventarium quilibet Minister Provincialis, & dictæ Provinciæ Commissarius teneatur singulis annis sui officii in præsentia dicti Guardiani, & discretorum ejus Domus & Monasterii revidere, & quod additum non fuerit, aut ex dictis Bibliothecis asportatum fuerit, facere addere dictis inventariis, ac in dictas Bibliothecas reportare, dictisque additionibus, & inventariis unà cum prædictis Guardiano, & Discretis se subscribere.

Subreptio allegari prohibetur. §. 3. Quod si singula prædicta ut supra ordinata, facta non fuerint, volumus, & decernimus ultra prædictas pœnas dictum Guardianum, Ministrum, & Commissarium statim sine aliqua declaratione intelligi privatos, prout privamus ex nunc prout ex tunc semper officio Guardianatus, Ministratus, aut Commissariatus, quod tunc gerit, neminemque de cætero ei obedire volumus, & eundem sic ut supra in omnibus non obedientem declaramus inhabilem ad quævis officia dicti Ordinis per ipsum unquam gerenda. Et nihilominus quilibet ex prædictis Ministris, Commissariis, Guardianis, & fratribus nunc & pro tempore existentibus dicti Ordinis Minorum, asportans aliquid, aut asportari faciens, vel asportari consulens, aut opem, aut auxilium ante, vel post, vel in ipso actu asportandi, verbo, seu facto præstans extra dictas Bibliothecas contra formam præsentium, debeat ab ejus immediatè Superiori incurrere, sine alia declaratione statim dictas omnes pœnas, si hæc omnia debitæ executioni non mandaverit, incarcerari, & in carceribus detineri per sex menses continuos, neque lapsis dictis sex mensibus possit de dictis carceribus liberari, nisi refectis omnibus damnis dictæ Bibliothecæ, & omnibus restitutis in pristinum, decernimusque præsentes quemlibet eorum concernentes arctare ad earum observationem in Italia post quatuor menses, extra verò Italiam post octo menses, in partibus verò Indiarum, ac locorum de novo repertorum post biennium à data præsentium.

Clausula ...ulata. §. 4. Nec de subreptionis, aut obreptionis, nec etiam intentionis nostræ, vel quolibet alio defectu, aut vitio, cogitato, vel incogitato redargui posse, nec contra has aliquid dici, nec ignorantiam, aut illorũ inobservantiam posse allegare, sed plenissimè ad literã observare, sublata aliter declarandi, interpretandi, & judicandi cuilibet etiã Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & causarum Palatii Apostolici Auditori, facultate, & auctoritate, irrei-

tum, & inane decernentes quicquid in contrarium factum fuerit.

Derogatur contrariis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, domorum, Eccleſiarum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, privilegiis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, etiam de quibus hic ſpecialis mentio facienda eſſet.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Et quia difficile foret præſentes originales ubique ubi opus eſſet oſtendi, volumus etiam tranſumptis ab aliquo Notario, ſeu dicti Miniſtri generalis Secretario, & per eundem Miniſtrum generalem ſubſcriptis, & Sigillo officii alterius eorum ſigillatis, eandem prorſus fidem in judicio, & extra adhiberi, ac ſi præſentes literæ originales fuiſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 3. die 3. Octob.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Octobris 1587. Pontif. noſtri anno 3.

LXVIII. Approbatio Congregationis Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum Sancti Franciſci, cum habitus deſignatione, & privilegiorum communicatione.

Hi Fratres non poſſunt recipere Capuccinos, nec deferre habitum conſimilem, ut infra in Gregor. XIV. conſtitut. 11. Beati. *His etiam Reformatis ſubjecit quoſdam Fratres Diſcalceatos hic Pont. ut infra in conſtit.* 99. Cùm ſicuti. *De toto autem Ordine Franciſcano plenè notavi ſup. in conſt.* 5. *Hon. III.* Solet.

Edita A. D. 1587. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

Apoſtolici muneris ſollicitudo, divina diſpenſatione nobis licet immerentibus delegata, indeſinenter requirit, ut circa ſtatum Religioſarum perſonarum quarumlibet, illarum præſertim, quæ ex ſingulari devotionis fervore ſub ſtrictiori Religionis jugo gratum Deo famulatum præſtare affectant, & continuò inſiſtunt, aſſiduamentis cogitatione invigilantes, ad ea, per quæ Regularis vitæ inſtitutum in melius dirigitur, ipſæque perſonæ Religioſæ in hujuſmodi earum laudabili inſtituto, ſemoto quocumque perturbationis, & moleſtiæ obſtaculo, quietè ac in tranquillitatis amœnitate perſeverare valeant, propenſiùs intendamus, ac in his officii noſtri partes libenter interponamus, prout undique debitè penſatis circunſtantiis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa hujus conceſſionis.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum Sancti Franciſci petitio continebat, quod annis jam pluribus retroactis, nonnulli Ordinem Fratrum Minorum Sancti Franciſci jam tunc expreſsè profeſſi, ſtrictioris Religionis jugum ſubire, ac ejuſdem Sancti Franciſci Regulam, inſtitutumque pium, ac ſanctum exactius ſequi atque imitari, & ſub illis magis gratum Deo famulatum exhibere peroptantes, cœperunt ſeipſos juxta eandem Regulam paulatim reformare, nonnullaſque Domos, Conventus, & loca in Provincia Marchiæ Anconitanæ, in Hetruria, ac in Neapolitano & Siciliæ Regnis, in quibus ipſam Regulam ſervare, & ſecundum illam vivere poſſent, acquiſiverunt, & acceptarunt. Licet autem in domibus, & locis hujuſmodi, ſub obedientia Protectoris, & Superiorum Ordinis Fratrum Minorum Conventualium hujuſmodi vivant, nec ideo ab aliquo potuiſſent, nec poſſint, vel debuiſſent, aut debeant ſuper ſic reformato vivendi modo per quemquam moleſtari, vel impediri, nihilominus in quibuſdam locis, & potiſſimum in prædicto Siciliæ Regno, aliqui locorum Ordinarii ſub prætextu, quod hæc Fratrum Reformatorum Congregatio nova, ac nequaquam ab Apoſtolica Sede approbata exiſteret, permiſerunt quidem ipſos Fratres Reformatos Eccleſias, & loca fabricari facere, & acquirere, ſed poſtea eos illis de facto ſpoliarunt; alii verò in allis locis eoſdem ſuper habitu ipſorum, & ſeu aliis, ac ſuper aliis moleſtarunt, & inquietarunt. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dicti Fratres Reformati providè, & ne ipſos, eorumque Congregationem ſuper præmiſſis contingat ulterius inquietari, utque præſens Reformatio magis ſtabilita, non ſolum manuteneatur, ſed incrementum accipiat, ſpeciali noſtro, & Sedis prædictæ privilegio, ut infra, dilectis filiis Protectore, & Magiſtro Generali dicti Ordinis in hoc etiam conſentientibus, præfulgeri deſiderent, ac pro parte eorundem Fratrum Reformatorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſſis opportunè providere, ac eos in hujuſmodi pio, & laudabili propoſito confovere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conſ. Ord. [illegible] Clarenſium [illegible] mutatur rumpit formam

§. 2. Nos igitur, qui perſonas devotas, præſertim verò eas, quæ relicto mundo, Chriſtum ſecutæ ſunt, ſpecialibus libenter proſequimur favoribus, eoſdem Fratres Reformatos, ac illorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, reformationem prædictam ubicumque locorum cœptam, & introductam, ac in dies introducendam, ac pro ea, & illius fœlici, & proſpera directione facta ſtatuta, & ordinationes, cum inde ſecutis quibuſcumque, ſicuti piè, ac ſanctè lancita, & ordinata ſunt, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illaque omnia per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, inviolabiliter obſervari debere decernimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quàm facti, ac ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui forſan quomodolibet intervenerint in eiſdem, aut eorum aliquo, de plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis ſupplemus.

Reſ. ſub ſub tio Pr vis Procu riſque Provi exiſtan.

§. 3. Et nihilominus eiſdem Fratribus Reformatis, quod nunc, ac deinceps in perpetuum, ipſi ac eorum Congregatio, tam in prædictis, quàm quibuſvis aliis Regnis, & Mundi partibus, Fratres Minores Conventuales Reformati nuncupari, & pro talibus haberi, & reputari, necnon ſeipſos ita ubilibet, & in quibuſvis actibus publicis, & privatis vocare, & inſcribere, & ſecundùm veram Beati Franciſci Regulam, Apoſtolico more in communi, ſub dilectorum filiorum nunc, & pro tempore exiſtentium dicti Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Protectorum, & Magiſtrorum, ac Procuratorum generalium, & Miniſtrorum Provincialium vivere, exceptis dumtaxat Domibus, & Conventibus Urbis, & Civitatis Neapolitanæ, quæ ſub obedientia Miniſtri, & in ejus abſentia Procuratoris generalis Ordinis, ut par eſt, degere, & ſubeſſe tantum intelligantur.

Cuſtodi vincia dentia.

§. 4. Cuſtodeſque Provinciæ in eis reſidere debeant, etiamſi aliqui Eremiticam, aliqui ſub obedientia Fratrum Minorum de Obſervantia nuncupatorum, alii verò tanquam Tertiarii, aut alias aliam vitam duxerint, ſeque voto vitæ Quadrageſimalis obligaverint, ac etiamſi poſtea aboliti fuerint, à quibus omnibus votis, & profeſſionibus, quatenus opus ſit, eos, & eorum ſingulos plenariè abſolvimus, & liberamus, ac habilitamus, plenarieque abſolutos, & habilitatos eſſe decernimus.

Reform Capitu Conven liis inte faciant Congre Vocalii form.in pituli P dens ab cuſtodem ex Refor eligat. Cuſtodis civum, & Horitat.

§. 5. Ac quod quicumque ipſorum Fratrum Reformatorum vocati, in quacumque Provincia, Capitulo, ſeu Congregatione Provinciali dicti Ordinis Fratrum Conventualium interſint, in quo particularis fiat Congregatio diverſorum vocalium Reformatorum, & in ea Præſidens ipſius Capituli exiſtat, ac præſideat, ibidemque Cuſtodem Reformatum inter ipſos eligat.

§. 6. Cujus officium per annum tantum duret, quique viſitandi, corrigendi, incarcerandi, puniendi, privandi, collocandi, & deponendi, ſive diſlocandi, necnon reformandi, ac primas cauſas cognoſcendi, ſicut cognoſcit Provincialis, dummodo ab ipſo Provinciali non præveniatur, & ab ipſo, ejuſque decretis, ac ſententiis ad ipſum Provincialem Conventualium relinquatur

recurſus

recursus & appellatio, qui vel quæ nunquam impediri queat, quoties opportunum fuerit, sed tantum in eos possit Provincialis prædictus, quatenus in Conventuales de jure, more, laudabilique consuetudine potest & debet.

§. 7. Et insuper eorundem Fratrum Reformatorum quilibet, necnon quæcumque domus, Ecclesiæ, & loca ipsorum omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, concessionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, stationibus, cæterisque gratiis, tam temporalibus quàm spiritualibus, quibus domus, & Ecclesiæ dictorum Fratrum Conventualium, eorumque Guardiani & Fratres, de jure, usu, & consuetudine vel privilegio, aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & sine differentia, dummodo contra puritatem regulæ ejusdem Beati Francisci non sint, nec ei in aliquo derogent, sed conservationem & augmentum dictæ Reformationis concernant, uti, frui, potiri, & gaudere possint in quolibet actu.

§. 8. Concedit itidem, ut in quolibet eorum Conventu, seu domo, Syndicum, juxta ordinationem felicis recordationis Nicolai Papæ III. prædecessoris nostri, super hoc factam, cui per Provincialem, Custodem, ac Guardianum loci, cum aliis fratribus negotia sæcularia domus, seu Conventus, ac computa rationum revidenda, expensæ faciendæ, provisiones necessariæ pro alimentis & vestimentis, & constructiones, reparationes Conventuum, ne commutent habitum, etiam quantumvis rudem vilium pannorum, sive novum, sive veterem, ac de saccis, etiam repetiatum & resarcitum, non enim habitus exquisitus in qualitate vel quantitate decet fratrem Reformatum, coloris terrei, seu cineritii, ac caputium, seu scapularium in capite rotundum, & à tunica divisim gestare, ac ubilibet deferre, nudisque pedibus, aut suppositis solis (sive ut vocant) sandaliis, incedere liberè & licitè valeant, ac etiam debeant.

§. 9. Necnon quod ab Ordinariis locorum quorumcumque Regnorum, & Mundi partium, in quibus pro tempore domus, seu Conventus, & loca habuerint, ac introducti fuerint, aut etiam quibuscumque aliis personis, Superioribus, & Prælatis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, in hac super tam jam fabricatis, ac receptis, quam deinceps quandocumque & ubicumque (de Ordinariorum locorum licentia) fabricandis, recipiendis, & accepfandis, per eos ac eis oblatis, & donatis, domibus, Conventibus, Ecclesiis, ac locis, illorumque usu, habitatione, ac retentione liberis, quietis, & pacificis (dummodo tamen de licentia expressa Ministri generalis pro tempore existentis dictorum fratrum Conventualium, ac Capitulo Provinciali sic determinante) domos & loca hujusmodi receperint, & acceptaverint, habituque delatione, & aliis præmissis, quovis modo, aut quæsito colore, publicè vel occultè, directè vel indirectè, ullatenus unquam molestari, perturbari, vel inquietari.

§. 10. Neque item ipsi Fratres Reformati aliquos alios fratres alterius cujuscumque Ordinis Sancti Francisci de Observantia, ac Capuccinorum, aut aliorum Ordinum, juxta literas felic. record. Pii Papæ V. etiam prædecessoris nostri in forma Brevis, sub die prima Decembris millesimi quingentesimi sexagesimi noni, Pont. sui anno quarto emanatas, sed tantum Conventuales, & cum expressa ad hoc habita Ministri Generalis ipsorum Conventualium licentia recipere, minusve sic inter Reformatos ex Conventualibus recepti, professionem alio tempore, vel anticipato, vel non completo anno, vel annum sextumdecimum, vel datis, vel intimatis terminis professionis faciendæ, & hoc etiam in publica Ecclesia, Capitulo, vel Refectorio, prout ipsi Conventuales emittunt, ac nonnisi juxta veram & puram Regulam Beati Francisci prædictam emittere, neque postquam ad reformatos ex Conventualibus sic transiverint, ad dictos Conventuales inde reverti, quin etiam prædicti fratres Reformati ex sæcularibus nullos, nisi qui bonæ vitæ & famæ, priusquam in ipsa Congregatione Reformatorum recipiantur, probati fuerint, ac habita prius à Provinciali dictorum fratrum Conventualium licentia; nec Guardiani, Custodes vel Commissarii quicumque dare possint, in Fratres Reformatos recipere queant.

§. 11. Denùm quod ipsi Fratres Reformati, & eorum Congregatio, dictis Fratribus Conventualibus, ac cum illis ita uniti sint & esse censeantur, ut nullo unquam tempore liceat illis aliis Protectores, Generales vel Provinciales, quàm dictorum Conventualium habere, nec in Processionibus, & aliis actibus aliam quam Conventualium Crucem sequi vel deferre, nisi fortè ipsi Fratres Reformati in aliquo loco fuerint, in quo non adsunt Conventuales, quo casu iidem Reformati per seipsos ire, & ac incedere, sub excommunicationis pœna sese à Conventualibus unquam separare, aut segregare ullo modo, ullove tempore valeant. *Cum Conventualibus ad processiones incedit, ab illisque se unquam separare, nec alios Protectores vel Provinciales quàm Conventuales habere possint.*

§. 12. Præsentes quoque, & desuper conficiendæ literæ, toti & soli Congregationi Reformatorum, sub obedientia Conventualium in omnibus Provinciis viventium suffragentur, ac concessæ intelligantur, illæque per quoscumque uniformiter, etiamsi aliqui hactenus in quacumque Provincia privilegium aliquod, aut facultatem particularem à nobis & aliis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris quomodolibet impetrarint, ut observari debeant, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò concedimus & indulgemus. *Hæc constitutio Reformatis sub Conventualium obedientia viventibus solummodo suffragatur.*

§. 13. Ac etiam statuimus & ordinamus easdem præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut aliàs quomodolibet infringi vel retractari nullatenus unquam posse, sed illas semper & perpetuò validas & efficaces existere, suosque effectus sortiri debere, neque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas vel constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per nos & successores nostros prædictos, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de prædictæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, necnon sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis pro tempore factis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, necnon quoties illas revocari vel limitari, aut suspendi, seu ei derogari contigerit, toties in pristinum statum, etiam sub data priori restitutas & plenariè reintegratas, & de novo concessas esse & censeri. *Clausula præservativa.*

§. 14. Sique etiam per quoscumque Judices, Commissarios, & delegatos, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, necnon quosvis alios Ecclesiarum Prælatos, ac Judices, tam Ecclesiasticos quàm sæculares, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicati & definiti debere, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus. *Decretum irritans.*

§. 15. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu simili, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, & ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod præsentium copiis sive transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Superioris dictorum Fratrum *Clausula derogatoria.*

Reformatorum ſubſcriptis, plenaria ubique fides adhibeatur in judicio & extra, ac ſi originaliter exhiberentur.

Laudio pœnalis.

§.16. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. P. A. 3. die 15. Oct.

Datum Romæ apud S. Matcum, Anno Incarnat. Dominicæ 1587. Id. Octob. Pont. noſtri anno tertio.

LXIX. De decies alteris centenis millibus nummûm aureorum, in Arce S. Angeli ſepoſitis, nullo unquam tempore, niſi in præſcriptis caſibus, certaque deſuper ſervata forma depromendis.

Alia centena millia hic idem Pont. pro S. R. E. præſidio, in primo anno ſui Pont. collegit, & in eadem Arce repoſuit, indeque promi vetuit, ut ſup. in ejus conſt. 31. Et alia in tertio anno ibidem poſtea repoſuit, ut infra in conſt. 80. Etſi. *Haſceque Bullas Pontifices omnes confirmarunt.*

Edita A. D. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Hic Pont. anno primo repoſuit in Arce S. Angeli centena millia, ut in conſtitut. hic indicata.

ANno ſuperiore decies centena millia nummûm aureorum in Pontificia Sancti Angeli Arce, & certo ſanctiori Ærario repoſuimus & collocavimus, ac de illis aſſervandis ac nunquam, niſi certis præſcriptis caſibus promendis & erogandis, Conſtitutionem perpetuò valituram edidimus, cujus tenor infra deſcriptus eſt.

Omittitur tenor quia habetur ſup.

Et deinde alia centena millia collegit, & modo in eadè Arce ſimiliter reponit, cum eiſdem prohibitionibus, legibus, & conditionibus in d. conſtit. contentis.

§.1. Verùm cum ob culpas, peccataque noſtra multiplicia, quibus divinam Majeſtatem in dies magis ad iracundiam provocamus, uſque eò neceſſitates ſuperius enarratæ multiplicentur, periculaque gregi Dominico impendentia adaugeantur, ut illis necdum prioris pecuniæ collectione ſatis proviſum eſſe videatur. Nos quamvis in omnibus difficultatibus, curiſque noſtris in Dei Omnipotentis auxilio ſpem noſtram fixam habeamus, ad illius opem (qui niſi cuſtodierit Civitatem, fruſtra vigilat, qui cuſtodit eam) ex intimo cordis affectu confugiamus, tamen ab eo ipſo paſtorum Principe Chriſto frequenter admoniti, ut pro ovibus noſtræ fidei creditis, earumque ſalute & utilitate, modis omnibus vigilemus, facere non poſſumus, pro noſtro Paſtorali munere in hac quoque parte obeundo, quin humanis etiam conſiliis, ac viribus (ut pro eo ac nobis ab eodem Clementiſſimo Domino elargitum eſt) ad tot mala, periculaque propulſanda, nova quotidie præſidia conaremur. Quamobrem alia decies centena millia aureorum nummûm, non ad noſtra, aut cujuſque noſtrorum privata commoda, ſed ad publicum bonum, ad S. R. E. cui Deo auctore præſidemus defenſionem, ad fidei Catholicæ conſervationem, ac propagationem noſtra ſedulitate ac frugalitate collegimus, quæ eadem in Arce, ut priora altera decies centena millia, reponi, aſſervari, nec inde amoveri, erogarive, niſi in ſupradictis expreſſis neceſſitatibus, eodem planè modo volumus. Motu proprio igitur, & ex certa noſtra ſcientia, ac habita ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura deliberatione, de eorum conſilio, & unanimi conſenſu, hac præſenti noſtra perpetuò valitura conſtitutione, dicta alia decies centena millia aureorum nummûm in eadem Arce noſtra Pontificia Sancti Angeli, & ſanctiori Ærario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Chriſto Domino noſtro, Beatæ Mariæ ſemper Virgini, & Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo offerimus & dicamus, iiſdem omninò legibus & conditionibus, quæ in noſtra ſuperiùs deſcripta conſtitutione præſcriptæ & præfinitæ ſunt.

Et inter certos caſus, in quibus hoc

§.2. Declarantes noſtræ voluntatis, mentiſque eſſe, ut quod in ipſa conſtitutione de recuperatione Terræ Sanctæ, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat quoad utramque Deo dicatam pecuniæ ſummam, in recuperatione Regnorum à quibuſcumque Catholicæ Romanæ Eccleſiæ hoſtibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eoſdem decerni, ac fieri contigerit.

Inſtituit

§.3. Ubi verò in præſcriptis caſibus pecuniarum aliquid ſumi neceſſitas poſtulaverit, volumus ut de tota ſumma, tam ſuperiori anno quàm etiam nunc repoſita, hoc prorſus, & alio modo pecuniæ ſumantur & erogentur, nimirum ut in Conſiſtorio ſecreto præſcriptarum neceſſitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpenſa, atque ita cogente, non duarum ex tribus partibus Cardinalium, ſicuti in priori conſtitutione noſtra ſancitum erat, ſed trium ſaltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Conſiſtorio interfuerint, conſenſu, decreto, & ſubſcriptione adhibitis, ex binis decies centenis millibus aureorum nummûm à nobis repoſitis, non ultra quartam partem, id eſt, non ultra quingenta millia nummûm promi liceat, & ea quidem quingentorum millium ſumma, non tota ſimul, ſed paulatim, moderatè & ſucceſſivè depromatur, per certas portiones, quæ in eodem Conſiſtorio, in quo de tota re deliberabitur, à tribus partibus Cardinalium, ut dictum eſt, omnibus diligenter examinatis, decretæ, & præfinitæ fuerint. Quod ſi ipſis quingentis millibus erogatis & conſumptis, præſcripti caſus & neceſſitates novam impenſam requiſierint, tunc iterum propoſita & adhibita in Conſiſtorio conſultatione, ſi conſenſus, decretum, & ſubſcriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, ut ſuprà dictum eſt, acceſſerint, aliam ſummam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non ſtatim totam, ſed moderatione ea ſervata, eoque quem diximus modo limitatam, & præfinitam, ſumi poſſe permittimus.

Et quamdiu vivit inbet.

§.4. Cæterùm ſtatuimus, prout alia noſtra conſtitutione ordinatum eſt, ut partes & portiones pecuniæ ſupradictæ, quæ in aliquo ex præmiſſis caſibus ſumptæ fuerint, cum ejus impenſæ faciendæ ratio ceſſaverit, omninò in ærarium unde depromptæ fuerunt, integrè reſtitui, ac reponi primo quoque tempore debeant.

Præſules reſervanda vovet, & cui infra ſcripti Cardinales ſentes promiſerunt ita ab Cardinalibus pro tempore præ decernit.

§.5. Has autem Deo dicatas pecunias, nullo unquam tempore, niſi aliqua ex iis quas diximus, neceſſitas urgeat & requirat, neque in totum, neque ex aliqua parte moveri, erogarive quovis modo à nobis poſſe volumus, eamque amovendi & erogandi poteſtatem & facultatem à nobis ipſis abdicamus. Idque ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, propoſito ſibi tremendo judicio, in quo ſummo patrifamilias de adminiſtrata villicatione exquiſita reddetur ratio, eodem planè modo facturos eſſe confidimus & ſperamus. Tandemque Deo per præſentes oblatam pecuniam, unà cum illa priori, nos integram, ut dictum eſt, conſervaturos eſſe, ac perinde omninò, ac res & bona Eccleſiæ immobilia nos habituros promittimus, juramus, & vovemus, & ſicuti omnes Cardinales præſentes, & infraſcripti voverunt, promiſerunt, ac jurarunt, ita per alios Cardinales nunc & pro tempore exiſtentes, ac per ſucceſſores noſtros, quando & quoties ſuperiùs ordinatum fuit, & juxta formam nunc traditam jurari, promitti, ac voveri debere decernimus.

Cæteris in conſtitut. contenta ſuccefſoribus in aliquibus tribus licere ſoribus contra tificis veniendo ſteros Cardinalibus conſentiunt & eorum redeas, & in d. ſtit. 31. Adverte quod hic aliquid minuitur pr. ma

§.6. Denique cætera omnia & ſingula in eadem conſtitutione ſupraſcripta quomodolicet expreſſa, conſtituta, & decreta, etiam in hac pecunia à nobis, ut præfertur nunc collocata & recondita, & quoad præſentes noſtras literas in omnibus & per omnia, penitus, omninò, & inviolabiliter obſervari, & locum habere volumus, præcipimus & mandamus.

§.7. Si quis autem fortaſsè noſtrorum ſucceſſorum, id quod minimè credimus, huic noſtræ conſtitutioni omninò, aut aliqua ex parte derogare, aut contrà ſtatuere voluerit, aut depromptam pecuniam, ut ſupra ſancitum eſt, in idem ærarium non reſtituerit, admonemus poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, contraque facientis obitum liberum eſſe ſucceſſoribus ea derogatione, & quibuſvis aliis quæ contra ſtatuta ſunt, non obſtantibus, pro pecunia contra hujus conſtitutionis præſcriptum ſumpta ac deprompta, recuperanda, tam adverſus

Pontificis

Pontificis denegantis & contradicentis, pœnasque, seu juncto omnes, quam adversus Cardinales idem constituerat, aut quoscumque eorum hæredes, quibus ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus bona quovis titulo vel quavis ratione obvenerint, agere, & possessionem bonorum quæ ad ipsos pactorum pervenerint adipisci, retinereque, donec quicquid pecuniæ deperemptum est, id usque in diversum reficiatur & restituatur, eaque ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, à forma per nos constituta recedi contigerit, hujusmodi obligationi, atque oneri obnoxia & addicta esse voluimus, cunctis quæ in nostris literis adversari possent, vel quoquo modo obesse, penitus remotis, ac non obstan.

§. 14. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ reconditionis, repositionis, collationis, obligationis, dictionis, declarationis, permissionis, statuti, voluntatum, abdicationis, promissionis, juramenti, voti, decreti, præcepti, mandati & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Ia. 3. 6. Nov. Dat. Romæ apud S. Petr. Anno Incarnationis Dominicæ 1587. 8. Idus Novembr. Pont. nostri anno 3.

subscr. Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

subscr. Ego Alexand. Card. Farnesius Episcopus Ostien. Vicecancellarius.
Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
Ego Jac. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgii.
Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Albanen.
Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Prænestin.
Ego M. S. Card. ab Altaemps tit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego Ptolomæus Card. Comensis, tit. S. Mariæ de Populo.
Ego P. Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Laurentii in Lycina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariæ super Minervam.
Ego Ludovicus Madrutius Catd. tit. S. Anastasiæ.
Ego Nic. Card. S. Praxedis Sanctorius.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor Coron.
Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
Ego Franciscus Card. de Joyeuse tit. S. Sylvestri.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ tit. S. Marci.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola tit. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellot. tituli Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Ego Henricus tituli S. Pudentianæ Catd. Caietanus Camerarius.
Ego Joan. Baptista Card. Castruccius, tit. S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Catd. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cœlio.
Ego Domin. tit. S. Laur. Card. Pinellus.
Ego Hipp. Aldobrand. tit. S. Pancratii Major Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Fr. Hier. Card. Ascul. tit. S. Thomæ in Parione.
Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guillielmus Alanus tit. S. Martini in Montibus Card. Aug.
Ego Alex. Card. Montaltus Diaconus S. Eustachii.
Ego Hieron. Matthæius Diaconus S. Mariæ in Cosmedin.

Ego Benedictus Georgii Card. Justinianus.
Ego Ascanius Vic. Vis. & Modulsi, & Crescentiæ S. R. E. Diac. Card. Columna.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Indict. 15. die verò Veneris 27. mensis Novemb. Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus 3. retroscripta litera Apostolica affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis, sive portis S. Joannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum ut Vrbs, & Canc. Apost. & in acie Campi Flore, per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Ioan. Bapt. Bagni, & Octavium Taglietum S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabianus Mag. Curs.

LXX.

Indulta & gratiæ Congregationis Monachorum Beatæ Mariæ Fulicnsis, Ordinis Cistercienſis S. Benedicti strictioris observantiæ.

Hic idem Pontifex istam Congregat. primò approbavit, ut sup. in constit. 32. Religiosos.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1587.*

Exordium.

SUper speculâ militantis Ecclesiæ Domino disponente, qui cunctis imperat, cuique omnia obediunt, quanquam sine nostris meritis constituti, salutis operibus intenti, de his continua sollicitudine excogitamus, per quæ nostræ propitiationis auxilio, iis qui Monasticam vitam susceperunt, eamque reformant, salus proveniat. Et ut ad diversa loca eorum institutio, & Regularis disciplinæ observantia propagetur, alia loca erigi, & institui concedimus, prout Regum & Principum Christianorum vota exposcunt, & Nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Hic Pontif. confirmavit strictiorem monasticæ vitæ normam in Monasterio S. Mariæ Fulien. institutam, ut in const. 32. supr.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Abbatis & Conventus Monasterii Beatæ Mariæ de Fuliens, Cisterciensis Ordinis, Riven. diœcesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod aliàs postquam accepissemus, in dicto Monasterio institutionem & disciplinam Monasticam in longè meliorem formam restitutam, ipsique in laboribus, jejuniis, orationibus, carnis maceratione, & mortificatione, aliisque pœnitentialibus operibus strictiorem aliis Monachis dicti Ordinis Regulam S. Benedicti observabant. Necnon ritus, mores, vitæ normam, & Reformationem ad arctiorem Regularis disciplinæ in dicto Monasterio introductam reduxerant: Nos ritus, mores, vitæ normam & reformationem hujusmodi, dummodo sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, & Sancti Benedicti Regulæ, auctoritate Apostolica approbatæ contraria non essent, dicta auctoritate confirmavimus, prout in nostris desuper confectis literis plenius continetur.

§. 2. Cum autem divino inspirante numine, jam centum & quadraginta Monachi ipsam reformatam Regulam professi, multi verò in eodem Monasterio Novitii existant, charissimusque in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus, ac dilectus filius nobilis vir Henricus Dux de Retz, aliique pii ac probi viri gratum hujus vitæ odorem sentientes, hoc vetustum vivendi genus, & laudabilem Regularis disciplinæ observantiam per universum Galliæ Regnum, illiusque loca & terras spargi atque effundi summopere peroptent. Quia tamen (sicut eadem petitio subjungebat) istius arctioris Regulæ approbatio citra præfatum Monasterium nequaquam extenditur, prædicti Abbas & Conventus piis prædictorum Regis & Ducis, ac proborum virorum votis hac in parte satisfacere non possunt, nisi nostra & Sedis Apostolicæ licentia eis desuper suffragetur. Quare pro parte Abbatis & Conventus prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus prædictæ Religioni reformatæ propagationi, ac aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quam idem Pontifex.

§. 3. Nos igitur eundem Abbatem & Conventus hujusmodi singulares personas à quibusvis excommunicationis

prædictorum facultate nova ædificandi monaſteria, etiam abſque licentia Ordinariorum ubique locorum.

cationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Abbati & Conventui prædictis, ut quoſcumque ex Monachis ipſarum ſtrictiorem Regulam profeſſis, quos duxerint eligendos & deputandos, tam ad hoc per totum Galliæ prædictum, quàm alia Regna & Reſpublicas, Mundique partes univerſas, prout eis viſum fuerit, mittere. Ipſique ſic Miſſi in Regnis, Rebuſpublicis, & Dominiis prædictis, ac quibuſcumque eorum Civitatibus, Terris, atque locis, aliiſque Mundi partibus, quæcumque, tam virorum quàm mulierum Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras & Decanatus, ac aliàs nuncupanda loca Congregationis Fulienſis etiam nuncupandæ, ejuſdem Ciſtercienſis Ordinis, pro totidem Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Conventibus, & aliis Superioribus & perſonis ejuſdem Congregationis, qui inibi divinis laudibus & obſequiis inſiſtere, ac juxta Regularia Congregationis ſic reformatæ inſtituta vivere debeant, fundare, erigere, & inſtituere, ac etiam per alios ejuſdem, vel alterius cujuſcumque Ordinis fundata & erecta, ex eorum ad quos ſpectat & ſpectabit, conceſſione, diœceſanorum locorum vel quorumvis aliorum licentia deſuper minimè requiſita, nec expectata.

Novitiosque recipiendi.

Ad hoc vide conſt. ſubſeq.

§. 4. Novitioſque in eis recipere, & receptos ac ipſa Monaſteria ingreſſos, probationis tempore completo, ad profeſſionem ſolitam per dictos Monachos emitti ſolitam, admittere Regularem, ac illud vitæ genus, Regulariaque inſtituta, quæ in primo dicto Monaſterio vigent, & in futurum vigebunt, inibi introducere liberè & licitè poſſint, & valeant, licentiam, & omnimodam facultatem atque auctoritatem dicta auctoritate, tenore præſentium concedimus & impartimur.

Privilegia, immunitates & libertates Ordini Ciſtercienſi bullo Congregationi communicat, atque concedit.

§. 5. Necnon prædicto de Fulliens, & quibuſvis aliis dictæ Congregationis pro tempore erigendis, & ſeu jam erectis Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Decanatibus, & aliis nuncupandis locis, tam virorum quàm mulierum, illorumque Superioribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Monachis, Monialibus, Novitiis, & Converſis, aliiſque quibuſcumque perſonis utriuſque ſexus, in eis pro tempore exiſtentibus, ut omnibus & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, prærogativis, conceſſionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, cæteriſque gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus prædicto Ordini ac Congregationibus ſub illo inſtitutis, eorumque Monaſteriis, & locis pariter utriuſque ſexus per univerſum Mundum conſtitutis & erectis, ac conſtituendis & erigendis, in genere vel in ſpecie, etiam per ſolam ſignaturam, & vivæ vocis oraculo, ac per modum communicationis & extenſionis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel alias quomodolibet, tam per nos quam quoſcumque alios Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, ſub quacumque forma & expreſſione verborum conceſſis, ac concedendis quomodolibet in futurum, etiamſi talia ſint & forent, quæ ſpecialem ipſorum requirerent mentionem, uti, potiri & gaudere liberè & licitè, tam conjunctim quàm diviſim valeant, non ſolum adinſtar, ſed æquè principaliter & pariformiter in omnibus & per omnia, perinde ac ſi illis & eorum cuilibet ab initio ſpecialiter & expreſsè conceſſa extitiſſent, auctoritate & tenore præmiſſis perpetuò indulgemus, ipſaque privilegia, indulgentias, & gratias quibuſvis aliis Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Monaſteriis, Eccleſiis & locis piis, ac celebrandis Capitulis, & feſtivitatibus ejuſdem Ordinis, & ſingularum illius Congregationum, ad Monaſterium & Congregationem de Fuliens hujuſmodi, illorumque Abbates, Priores, Monachos, Abbatiſſas, Moniales, & alios Superiores, & perſonas, necnon Eccleſias, Monaſteria, Capitula celebranda, Sanctorum feſtivitates, & loca quæcumque & qualiacumque, ac ex Superioribus & perſonis, ad Superiores & perſonas perpetuò extendimus, illiſque communicamus, ac de novo concedimus, & eis deliberè indulgemus.

Hoc de licentia eſt revocatum à Clem. VIII. in conſt. 99. Quoniam.

Et ſingulis quoque moleſtari prohibet.

§. 6. Decernentes Abbatem & Conventus hujuſmodi ſingulares perſonas ſuper præmiſſis à quoquam quavis auctoritate fungente, & dignitate præfulgente molestari, impediri, vel inquietari nullatenus poſſe, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignorantèr contigerit attentari.

Contra venientes.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quatenus opus ſit, de indulgentiis adinſtar non concedendis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Monaſteriorum, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Monaſteriis, & Ordini, illorumque Superioribus, & quibuſvis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, & aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctiones pœnales additi.

§. 8. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, impetrationis, indultorum, conceſſionum, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. R. A. die 14 Nov.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Novemb. Pontific. noſtri anno 3.

Prohibitio recipiendi ad habitum vel profeſſionem cujuſcumque Ordinis Regularis homines illegitimos, criminoſos, aut ære alieno, reddendiſve rationibus obnoxios. Et præſcriptio formæ Novitios recipiendi. LXXI.

Hanc Bullam moderatus eſt quoad Collegium Gregor. XIV. in ejus conſtitut. 3. Circumſpecta. *Et quoad nullitatem profeſſionis moderatus eſt Clem. VIII. conſtitut.* 83. In ſuprema, *ubi multa reperies conſtituta pro receptione & educatione Novitiorum.*

Edita A. 1587. & 1588.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CUm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus, in ea qua convenit puritate, & dignitate conſervandis, præcipuam geramus ſollicitudinem, tum verò illud præter cætera nobis cordi eſt, ut à Regularium perſonarum Congregationibus, quas tanquam Deo dicatas, maximè candor, ſanctitaſque decet, cujuſcumque criminis, aut turpitudinis labes, & ſcandali occaſio quàm longiſſimè arceantur. Siquidem res ipſa nos admonet, quam indecorum ſit, & ab ea, quæ divinæ Majeſtati, eique conſecratis perſonis debetur, reverentia alienum, ſi ejuſmodi homines, qui propter ſua ſcelera pœnas graves ſibi in ſæculo propoſitas timent, quive propter immunditiam & peccata, ex quibus orti ſunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & à paterna hæreditate repelluntur, iidem omnipotenti Deo, tanquam hoſtiæ offerantur, atque ad habitandum in domo, quam decet honor & ſanctitudo, inter miniſtros Domini, cui ſervire regnare eſt, ad ſacras functiones, quacumque profana præeminentia multo nobiliores, ſine ullo delectu admittantur. Cum etiam ſecundum legem Moyſi, immundi ab ingreſſu ſanctuarii exclude-

excluderentur; & sacerdotii habens maculam apud Deo suo offerre non posset, nec accedere ad ministerium ejus, & quod in holocaustum Domini haut vitulum pacificorum offerebatur, id immaculatum esse deberet, ut acceptabile fieret, hoc ulla macula esset in eo: quod si maculam habuisset, neque offerendum, neque acceptabile futurum esset.

Ipsa huius

§. 1. Ne igitur contingat illegitimè genitos, qui plurimum parentum vitia & incontinentiam imitari solent, nec pietatis studio, sed temporalium commodorum intuitu, (quia hæreditates majorum, aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo à Religione alieno susceperunt, ac ab institutis Religionis alienam, plerumque cum dedecore, & propriæ salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus, & malis exemplis quietem & statum cæterorum Dei famulantium perturbare, aut hac quasi face & colluvie, ipsarum Religionum honorem & existimationem lædi, ut denique homines, qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos essent propensiores, eo magis abstineant ab hujusmodi carnis flagitiis, quo suæ proli hoc quoque refugium præclusum viderint.

...itimi ad ...gionem ...recipiā-

§. 2. Hac nostra in perpetuum valitura constitutione districtè interdicimus & prohibemus, ne illegitimi procreati ex incestu, aut ex sacrilegio, quorum scilicet parentes consanguinitate vel affinitate, intra tertium gradum invicem conjuncti fuerint, vel quorum alteruter parens castitatem Deo voverit, etiam Apostolica, Imperiali vel Regia, aut quavis auctoritate legitimati, aut natalibus restituti, ad aliquam quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium Congregationem, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum nec professionem regulares recipi vel admitti quoquo modo possint. Quod si eorum quispiam habitum post publicationem præsentis constitutionis in futurum receperit, vel professionem posthac emiserit, decernimus habitus susceptionem, & professionem ex nunc prout ex tunc irritam, nullam & invalidam, nulliusque roboris vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex hujusmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri posse, quinimmo illos habitu regulari ad quem reassumendum perpetuò inhabiles sint, quamprimum exui, & ab ipsa Religione ejici, exterminarique debere. Et nihilominus quicumque Superiores tam Monasteriorum, Prioratuum, Præposituratum, Domorum, Collegiorum & locorum regularium, quàm etiam præfatorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & quarumcumque Religionum Provinciales, vel Generales, quovis nomine nuncupati, qui ex prædictis incestu vel sacrilegio genitos post dictam publicationem ad habitum receperint, vel ad professionem admiserint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere. Sed ne iis, qui in humilitatis Spiritu Deo & Religioni servire, & pœnitentiam agere intra Monasteria vel domos regulares cupiunt, ad sanctum hujusmodi propositum via penitus præcludatur, permittimus ut præfati illegitimi, ex dictis incestu aut sacrilegio geniti, ad habitum conversorum seu famulorum, in Monasteriis vel domibus regularibus servientium recipiantur, & in ipsis Monasteriis seu domibus regularibus ad servilia ministeria, viliora obsequia, humiles functiones, atque abjecta servitia admitti possint; ea tamen conditione, ut ad habitum religiosorum, vel ad professionem quam Religiosi emittere solent emittendam, necnon ad omnes non modò sacros, sed etiam minores Ordines, vel ad Clericalem characterem, denique ad cuncta Ecclesiastica officia, & functiones, & ad ascendendum ad altiores gradus sint eis portæ perpetuò clausæ & obseratæ.

Fide dispensationes infra, & tam Greg. xiv. in ...

...lii autem legitimi ...tionem legiti...mati, servitia forma hic ...scripta, vecigalia possint, & ...ctu, privile...

§. 3. Quoad reliquos verò non ex incestu præfato, nec sacrilegio, sed ex quovis alio minus legitimo toro natos, spurios, vel naturales, etiam ut præfertur, vel alias legitimatos, qui ob meliorem vitæ frugem Religionem ingredi cupiunt, statuimus & ordinamus, eos ad Religionem admitti non posse, aut debere, nisi prius illorum vita & moribus diligenter cognitis, & circumstantiis universis, quæ circa honestatem personæ attendenda erunt, consideratis, ac de Religionis qualitate, integritate, & doctrinæ fide dignis testimoniis eadem commendari fuerint, adeoque bonam indolem, & ingenium virtutis præferant, ac tot meritis sic suffragantibus, ut defectum natalium suppleant, eorumque receptio universæ Religionis commodo & utilitati profutura videatur. Et super hoc ipso in Generali vel in Provinciali Capitulo matura deliberatione habita, Generalis vel Provincialis Superioris, ac definitorum unanimi consensu approbati, & ad habitum regularem admissi exiterint. Et tamen hi sic recepti ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis obtinen. perpetuò inhabiles, & illorum incapaces remaneant, nisi super hoc cum eis fuerit auctoritate Apostolica specialiter dispensatum. Si quis autem eorum alias quam ut præfertur, recipietur, professe similiter nulla sit, atque ipsi habitu privarique à Religione ejici debeant, eorumque receptores excommunicatione, ut supra, innodati ipso facto existant.

habiles ad quæcumque & ...limitatione...fol. Ordinibus...ab...quæ...fuerit ...ritate ...de super cum ...dispensatum. Hoc etiam ...nuit Greg. XIV. præcit. ...ad ...jurta.

Crimino... vel suspe... ...ut eri alio... ...vel red... ...dendis ...bus, ...ad Religionis non ...mittan... ...ad hæc ...Bullas cit. in ...rubr. & declarationes hic infra.

§. 4. Cæterum quoniam sæpe se vitia ingerunt, & se esse virtutes mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatam rem familiarem, & contractam ingentem vim æris alieni, aut interversam alienam pecuniâ eorum fidei creditam, ut ratiocinia effugiant, alii post furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliave facinora patrata, etiam banniti aut damnati, seu qui meritas pro suis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, sed ad evitandam legum & judiciorum severitatem, quia tuto in sæculo vivere nō possunt, tunc demum quærunt à Religione auxilium, quando aliunde illud non sperant, unde sub habitu & nomine Religiosorum, animū Religioni inimicum, & inveterata vitia retinent, neque alios qui sancta vocatione vocati sunt, patiuntur tranquillè divinis obsequiis insistere, in gravem Dei offensam, Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum: ut his quoque subterfugii & impunitatis spes omnis tollatur, auctoritate Apostolica & tenore præsentium etiam perpetuò statuimus & ordinamus, juvenes, aut viros adultos, majores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum parentibus, patria, deque anteacta vita & moribus diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum & exploratum sit, eos neque aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut graviora, reos vel suspectos existere, ut propterea damnati sint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum gravatos, vel reddendis ratiociniis ita obnoxios, ut ex hujusmodi causa lis, vel molestia eis sit jam illata, vel timendum sit ne inferatur. Nisi denique constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum devotionis, & pietatis fervore vitam Religiosam sponte, & ex animo elegisse. Deque his omnibus in Generali vel Provinciali Capitulo, plena & indubitata fide facta, tam Superioris generalis, seu provincialis, quam Definitorum consensu approbati, & ad habitum regularem admissi fuerint. Omnes autem & quoscumque, ut dictum est, criminosos, vel suspectos, aut ære alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuò inhabiles declaramus.

Receptio aliter facta ...natur. Hoc declaratur hoc infra.

§. 5. Et si qui eorum contra præsentem nostram constitutionem temere admittentur, tam susceptionem habitus, quam professionem, & inde secuta, ex nunc prout ex tunc pari modo irritamus & annullamus, viribusque & effectu carere decernimus, ac jubemus eos qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & à Religione expelli, & nihilominus si expulsi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitus susceptionem, & professionem penitus nullam esse & censeri, ac propterea attenta nullitate habitus & professionis, licere quibuscumque Judicibus & Curiis etiam sæcularibus, ad quos seu quas spectat, contra eos, ut priùs, juris & facti remediis opportunis, ex officio, vel ad cujuscumque instantiam, vel querelâ civiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, ut cujusque juvenis, aut viri majoris XVI. annis è sæculo ad Religionem transeuntis ap-

probatis, admissis, & retentis in quibuscunque vel quavis Provinciali Capitulis, ut supra ordinatum fuit, pro tempore existentibus, ac locorum Ordinariis, quos de incolis, moribus & cognominibus, quibus in locis vocitentur, & patria in actis ipsius Capituli fieri mandamus & decernimus.

Regularibus sine licentia, puniuntur.

§. 6. Et insuper quoscunque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquos personas, ut dictum est, inhabiles post hanc constitutionem publicatam receperint, voce activa & passiva, necnon officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscunque per eos obtentis, eo ipso in perpetuum privamus, & tam illis privatos, quam ad illa quæcunque in posterum obtinenda perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus & declaramus.

Regularibus de nulla Provincia ad aliam sui Ordinis transeuntibus. Superiorum licentiam facultatemque deferre debeant; illaque habita recipi mandamus, & aliorum irregularitati corrigendi. Hæc nulla sine declaratione.

§. 7. Sed & quia interdum Satanas in Angelum lucis se callidè transfigurat, ac perditi quidam & facinorosi homines, quod sæpè vidimus & experti sumus, instigante antiquo pacis & Religionis hoste, non veriti sunt temerario ausu habitum Religiosorum assumere ea mente, ut veluti sub ovina pelle lupi rapaces, per dolum & insidias Christi fideles incautos, & nihil mali à Religiosis suspicantes opprimerent, sive ut post scelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, sive ut banniti Curiæ sæcularis, quæ eos propemodum interceptos persequebatur, manus effugerent, & contigit aliquando ipsos sicarios, Religiosis vestibus indutos à veris Religiosis hac fraude deceptis, intra domos Regulares hospitio receptos fuisse. Prohibemus eodem modo atque interdicimus, ne quis Regularis ex una Provincia ad aliam Provinciam sui Ordinis transeundo, etiam in itinere, intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alterius Provinciæ ad habitandum, vel tanquam hospes recipi, aut ad modicum tempus divertere possit, nisi à Superiore ejus loci ubi reperit, expressam licentiam discedendi in scriptis obtentam, seu literas obedientiæ vel commendatitias secum deferat, atque exhibeat, vel nisi ita cognitus sit iis, ad quos diverterit, ut de ejus persona nullus omninò dubitationi aut suspicioni locus relinquatur. Ideoque præcipimus universis & singulis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut per suos Officiales, Ministros, vel executores curent ab omnibus personis regulari habitu indutis, quas per suas Civitates vel dioceses iter facere vel transire, & ad quæcumque Hospitia vel diversoria se recipere contigerit, diligenter perquiri, num hujusmodi literas obedientiæ, seu commendatitias secum deferant. Quod si eos dictas literas non habere, vel ignotos esse deprehenderint, possint contra ipsos, etiam tanquam dictorum criminum suspectos procedere, & tandiu illos sub custodia detinere, donec certa de eisdem notitia habeatur. Et tamen volumus ut ii, qui etiam pietatis vel hospitalitatis prætextu, Regulares alterius Provinciæ ignotos, aut sine licentia vel literis ut supra receperint, dictas pœnas privationis vocis activæ & passivæ, necnon officiorum, graduum, honorum & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuæ pariter incurrant.

Hospitium hujusmodi.

§. 8. Decernentes sic in præmissis omnibus per quoscunque judicari debere, necnon irritum & inane si secus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Interventus deputatio.

§. 9. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & locorum Regularium apud nos, & Sedem Apostolicam Protectoribus nunc & pro tempore existentibus, ac locorum Ordinariis præfatis, per Apostolica scripta mandamus, ut eorum unusquisque per se vel alium, seu alios, Cardinales quidem in suæ protectionis, Ordinarii verò in suarum Civitatum, diœcesum, & districtuum Regularibus locis curent præsentes literas publicari, easque perpetuò firmiter & inviolatè observari, inobedientes censuras & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon quorumcumque Ordinum, Congregationum, Hospitalium & Religionum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibuscunque cuorumcunque existant, quibus præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentis constitutionis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in his literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus eidem constitutioni in aliquo adverserentur, illorum tenores pro expressis habentes, perpetuò tollimus, annullamus, & abrogamus, ac nolumus cuiquam suffragari, aut si Superioribus & personis dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, communiter vel divisim ab Apost. sit Sede indultum, quod interdici, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Inspiciendi, describendi.

§. 11. Mandamus verò eisdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apost. de more publicari, & affigi, illarumque exemplis etiam impressis, Prælati Ecclesiastici sigillo, & Notarii publici subscriptione munitis, eandem fidem in judicio & extra illud haberi, quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio Italia.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum interdictorum, prohibitionum, statutorum, ordinationum, declarationum, decretorum, voluntatum, permissionis, irritationis, annullationis, jussionis, privationis, præcepti, sublationis, abrogationis, & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Rom. die 26.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. 6. Kalend. Decemb. Pont. nostri anno tertio.

Publicat.

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die verò Veneris 27. Novembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus tertio, retroscripta litera Apostol. affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis, seu portis Sancti Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flore, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Ioannem Baptistam Bagni, & Octavium Taglietum Sanctiss. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

Sequuntur declarationes d. Constitutionis.

Edita a. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum spectat Pontificem sacrorum Canonum conditorem, quæ per eum sancita sunt, ita suæ declarationis arbitrio dilucida reddere, ut inde nemini possit dubitationis scrupulus exoriri, præsertim verò salubriter consulere, ut cum de Regularibus agitur, qui se omninò Dei omnipotentis obsequio mancipârunt, tollantur ea omnia, quæ eorum sanctum Christo piè inserviendi institutum quoquo modo valeant perturbare.

Dubia ita sunt d. const. Ideo hic subseq. emit declarationes. Prima declaratio quod illa nimirum non eos perembus, in quos immigrimo confiterat, & RPM subsum fit.

§. 1. Sanè post etiam nostram constitutionem, quæ incipit: Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus, &c. super modo & forma recipiendi & admittendi eos, qui sub Religionis jugo Altissimo famulari desiderant, cum variæ sint exortæ dubitationes & quæstiones, easque postea ad audientiam nostram perlatæ.

§. 2. Nos ad tollendam omnem ambiguitatis occasionem, habita cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationis super Regularium negotiis & consultationibus per nos constitutæ, matura deliberatione, de illorum consilio & assensu præsentem nostram perpetuò valituram declarationis constitutionem duximus promulgandam.

§. 3. Cùm itaque inter alia dubitetur num primò dicta nostra

noſtra conſtitutio, ubi de illegitimè genitis loquitur, comprehendat etiam eosquos poſtea per ſubſequens matrimonium fuerunt legitimati. Quos inhærentes ſacrorum Canonum diſpoſitioni, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus illegitimè natos ex iis parentibus, inter quos tempore quo ipſi geniti ſunt matrimonium ritè conſiſtere poterat, ſecuto poſtea matrimonio legitimos effectos, ſub dicta conſtitutione minimè comprehendi, ſed eos tam quoad emittendam profeſſionem, quàm quoad conſequendos gradus, honores, & dignitates ſui Ordinis æquo jure cum illis, qui ex matrimonio legitimo & conſtanti nati ſunt, cenſendos eſſe.

§. 4. Illegitimos verò etiam ex ſoluto & ſoluta, qui antequam noſtra conſtitutio emanaret, profeſſi, vigore ſeu prætextu privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum cuivis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie conceſſorum, eo ipſo per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores, ſive alios quoſlibet etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatos, aut alios officiales vel miniſtros, quavis præeminentia vel auctoritate, etiam Apoſtolica fungentes, aut facultate ſuffultos legitimati, aut ad gradus, honores, & dignitates habilitati, ſeu reintegrati, & illis aliàs perfuncti ſunt, volumus poſthac non obſtantibus quibuſcumque, tam antiquis privilegiis, aut literis Apoſtolicis, quam aliis indultis, ſeu declarationibus, etiamſi illa per nos poſt dictam conſtitutionem noviſſimè edita fuiſſe aſſerantur, honores, gradus, aut dignitates hujuſmodi obtinere non poſſe, ac diſpenſationes & legitimationes quaſcumque eis nullatenus ſuffragari, niſi ſpecialiter & nominatim cum eorum ſingulis fuerit ſuper natalium defectu, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, ante vel poſt ingreſſum Religionis poſt Romanum Pontificem immediate, vel de ejus ſpeciali mandato diſpenſatum, deque diſpenſatione, ſeu mandato per literas Apoſtolicas, ſeu in forma Brevis, vel ſaltem per patentes literas Cardinalis Protectoris, de ipſius Rom. Pont. voluntate fidem facientes, legitimè conſtiterit.

§. 5. Eos pariter, qui tempore publicationis noſtræ conſtitutionis in ſuis Religionibus ſine hujuſmodi ſpeciali Romani Pontificis diſpenſatione officia, honores, & dignitates habebant ad vitam, eo ipſo ab illis amotos & abſolutos harum ſerie declaramus. Ad tempus autem illa obtinentes permittimus in ſua adminiſtratione uſque ad finem ſui temporis conſervari, ita tamen ut in poſterum nec tempus Ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipſi ad alias non modò ſimiles, verùm etiam neque ad inferiores, aut altiores & majores dignitates, honores, gradus aſcendere poſſint, perinde ac ſi id ipſum in præfata noſtra conſtitutione ab initio expreſſum fuiſſet. Ne tamen hujuſmodi Religioſi in liberalium artium, ac præſertim ſactæ Theologiæ ſtudiis, & Religioſis profectibus ſegniores fiant, atque eorundem pia ſtudia refrigeſcant, eos noſſe volumus, quod ſi ipſorum quiſpiam eximia doctrina, vitæque & morum ſanctitate excellere reperietur, deque eorum probitate, & præclaris meritis Ordinum Protectores eam apud nos fidem fecerint, ut non immeritò ſperari queat, eorum doctrinam & operam ipſi Ordini, & ſanctæ Dei Eccleſiæ uſui & commodo futuram, tunc demùm indulgentiam & benignitatem noſtram facilè experientur.

§. 6. Quoniam verò & à multis quæſitum eſt ſub nomine honorum, graduum, & dignitatum, à quibus illegitimi penitus excluduntur, quid potiſſimùm ſit intelligendum: Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi Præpoſitatus, Abbatiatus, Prioratus, Guardianatus, Cuſtodiatus, Provincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his ſimilia, cum honore & ſuperioritate conjuncta. Ab officiis autem oneris, veluti Lectoris, Confeſſarii, ſtudiorum, & ſacræ Theologiæ Magiſtri, Regentis, Prædicatoris verbi Dei, & cæteris hujuſmodi, immò etiam à voce activa, à ſacris Ordinibus ſuſcipiendis, ipſorumque miniſterio, ipſos illegitimos, dummodo ex ſacrilegio vel inceſtu geniti non ſint, nequaquam arcemus.

Declar. 4

§. 7. Cùm verò in quibuſdam Religionibus Capitula Provincialia, aut nunquam, aut non quotannis, ſed rarius celebrentur, quandam etiam Monaſteria, aut domus hujuſmodi in remotiſſimis regionibus, Hæreticorum aut infidelium tyrannidi ſubditis ſitas, quæ ne ii, quos extra Capitula, ad habitum vel profeſſionem Regulares admitti prohibemus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus & indulgemus, ut in qualibet Provincia ſaltem duo, vel ſi commodè fieri poterit, tria aut plura Monaſteria, ſeu domus Regulares deputentur, quarum ſeu quorum Superiores infra annum ſaltem ad inquiſitionem ſuper novitiis faciendam, & ad ipſos Religioſos juxta formam præfatæ conſtitutionis recipiendos, & ad alia quæ in ipſa conſtitutione continentur peragenda, inſimul congregentur.

Declaratio circa celebrationem Capitulorum Generalium, ſeu Provincialium pro inquiſitione ſuper Novitiis recipiendis.

§. 8. Quod ſi paucitas, aut nimia diſtantia Monaſteriorum ne id quidem patiatur, ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus unius Monaſterii, aut domus ejus Provinciæ hujuſmodi facultas & auctoritas per Capitulum generale, ſcilicet Monachorum, vel Provinciale Mendicantium & reliquorum Regularium ejus Ordinis demandetur.

2. *Declaratio circa facultatem deputatorum pro inquiſitione prædicta.*

§. 9. Verùm in iis Monaſteriis, domibus, & locis Regularibus, quæ aut nondum in Congregationes redacta, aut alias nulli Provinciæ ſubjecta ſunt, ſtatuimus ut trina Capitula Conventualia tribus diſtinctis cum intervallo ſaltem decem dierum vicibus celebrata, eandem de recipiendis Novitiis per trinas hujuſmodi diſtinctas vices approbatis habeant auctoritatem, quæ per noſtram conſtitutionem Capitulis Provincialium eſt attributa.

3. *Declaratio circa facultatem Capitulorum Conventualium in prædictis.*

§. 10. Neque verò ſi in generalibus vel Provincialibus Capitulis aliqui vocales deſint, nec ſi à definitorum conſenſu aliquis diſcrepaverit, idcircò receptio Religioſorum retardari, impediri, aut impugnari debebit: ſed ſatis eſſe volumus, ſi vocalium & ſuffragiorum numerus legitimus, à jure, vel per cujuſcumque Ordinis ſtatuta præfinitus interveuerit.

4. *Declaratio circa numerum ſuffragiorum in recipiendis Religioſis.*

§. 11. Et quod de Capitulo Provinciali aut generali dictum eſt, idem juris ſtatuimus, ſi quæ Religiones, non Capitulorum, ſed Congregationum, aut dietarum, vel alio quovis nomine uti reperiantur.

5. *Declaratio circa verbum Capituli.*

§. 12. Quod autem pertinet ad profeſſionem, tam illegitimorum quam eorum qui poſt ſexdecim ætatis annum expletum Regularem habitum ſuſceperunt, quia tunc demum verè & propriè Religioſi effici dicuntur, cum profeſſionem emittunt: Declaramus eos qui ante prædictam noſtram editam conſtitutionem habitum ſuſceperint, & poſt ipſius promulgationem cupiunt profiteri, non aliàs ad profeſſionem admittendos eſſe, quam facta inquiſitione, & ſervata forma in ipſa conſtitutione præſcripta; & eorum, qui poſt dictam promulgationem, etiam ignoranter, non habita dicta inquiſitione, & non ſervata forma ad profeſſionem admiſſi fuerint, profeſſionem nullius eſſe roboris & momenti. In oblatis autem & converſis profeſſionem emittentibus ſatis erit, ſi quoad mores & ſtatum perſonarum ipſa inquiſitio fiat.

Prima declaratio circa admittendos ad profeſſionem. Tu vide ballam Clem. VIII. cit. in rubr.

§. 13. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita profeſſione emittenda, quæ militat in expreſſa, ſtatuimus quod in quibuſvis Ordinibus & Religionibus, neque etiam tacita profeſſio quorumcumque Religioſorum induci poſſit, nec inducta intelligatur, niſi in receptione conſtitutionis forma ſervata fuerit.

2. *Declaratio circa nullitatem tacitæ profeſſionis.*

3. *Declaratio circa validitatem expreſſæ profeſſionis, & apoſtatarum reditus ad Religionem.*

§. 14. Si quis verò ante editam noſtram conſtitutionem jam tacitè profeſſus, expreſsè cupiat profiteri, vel ſi quis apoſtata ad ſuam Religionem redire voluerit, inquiſitio & forma præſcripta non erit neceſſaria, niſi vel de moribus, ſtatu & qualitate perſonæ, vel de validitate ipſius tacitæ profeſſionis dubitatio aliqua oriatur.

4. *Declaratio circa advenas ſub Regulari habitu recipiendi, qui commorantur in regionibus à ſua patria remotis, aut ab infidelium oppreſſione.*

§. 15. In iis autem qui in locis à ſua patria longiſſimè remotis degentes, vel quorum patria ab Hæreticis vel Infidelibus miſerè oppreſſa detinetur, voluerint ſe divinis obſequiis ſub Regulari habitu dicare, ut in hoc quoque Sedis Apoſt. benignitas eluceſcat, quæ cunctos mortales, præſertim verò exteros ex longinquis regionibus ad eam aſſiduè confluentes, materno ſinu libenter amplexitur

citur, ſancimus exteros hujuſmodi, & advenas, quamvis non liquidò conſtet de iis omnibus, quæ in conſtitutione noſtra requiruntur, tamen ſi diligentia adhibita nihil appareat quod eos impediat, habiles reputandos eſſe.

Declaratio circa eos qui poſt profeſſum ad gradus, natalium defectum, aut criminum notam pati conſueverit.

§. 16. Quod ſi quis ante vel poſt conſtitutionem ipſam profeſſus ad ſacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus exiſtat, & poſtmodùm in eo natalium defectum, aut criminum in dicta conſtitutione noſtra expreſſorum notam, quæ prius ignorabantur, detegi contigerit, decernimus eum ſtatim poſt hujuſmodi defectus notitiam habitam, non alias quam juxta formam ipſius conſtitutionis, ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem ſacrorum Ordinum admitti debere.

Declaratio quomodo d. conſtitutio quoad criminoſos procedat.

§. 17. Contra criminoſos verò, quorum profeſſio eadem conſtitutione noſtra irrita declaratur, ac propterea Judicibus & curiis ſæcularibus procedendi facultas conceditur; tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cum actis publicis conſtiterit ipſos Judices & Curiam ſæcularem ante ſuſceptionem habitus de ipſo crimine adverſus eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe.

1. Declaratio circa receptionem hoſpitum alterius vel ejuſdem Provinciæ.

§. 18. Cæterùm quæ à nobis circa Religioſos viros in præfata conſtitutione ſancita ſunt, ea nequaquam volumus ad Moniales nunc extendi.

§. 19. Poſtremò dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Provinciæ intra aliquod Monaſterium, domum, vel locum alienæ Provinciæ, etiam tanquàm hoſpes, & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi à Superiore loci, ubi reſidebat, & à quo diſceſſit licentiam expreſſam in ſcriptis exhibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit, id obſervari volumus non ſolùm in religioſis itinerantibus de una in aliam Provinciam; ſed in iis quoque qui proficiſcuntur de uno in aliud ejuſdem Provinciæ Monaſterium, tam ſui quàm alterius Ordinis.

2. Declaratio circa eoſdem.

§. 20. Quod ſi dicerent ſe ad Apoſtolicam Sedem confugere ob gravamina à ſuis Superioribus ſibi illata, & ideo ab ipſis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuiſſe, non propterea ullo modo recipi valeant, niſi fide dignorum teſtimonio de petita ab eis licentia, & per ſuos Superiores denegata conſtiterit.

3. Declaratio circa receptionem peregrinorum, & advenarum Religioſorum in Urbe.

§. 21. In Alma verò Urbe noſtra Religioſi advenæ, & peregrini de gravaminibus ſibi illatis conquerentes nullibi ſine hujuſmodi literis, aut licentia recipiendi erunt, niſi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium ſuper negotiis Regularium à nobis deputatorum, vel ad ſuos Protectores remittantur, ubi ipſis auditis pro rerum & perſonarum qualitate quid agendum ſit ſtatuetur.

Confirmatio aliorum in d. conſtitutione contentorum.

§. 22. Reliqua autem in priori noſtra conſtitutione contenta, quæ in præſentibus literis non declarantur, volumus perpetuò firma & valida, & in ſuo robore permanere, ac ab omnibus ad quos ſpectat inviolabiliter obſervari.

Revocatio quarumcumque conceſſionum de recipien. Novitiis extra Capitula.

§. 23. Et ſi quid à nobis alicui Ordini aut Religioni præter aut contra præfatæ conſtitutionis formam poſt illius editionem circa recipien. extra capitula Novitios, aut aliàs indultum, aut conceſſum fuit, id omne ac deſuper confectas literas prorſus revocamus & annullamus, ac ad terminos præſentis conſtitutionis reducimus, & alias nemini volumus ſuffragari.

Vide bullas cit. in rub. Decretum irritans.

§. 24. Decernentes ſic in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum facti Palatii Apoſt. Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis cauſa & inſtantia ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 25. Non obſtantibus præfata, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium quàm non Mendicantium Religionum, ac Monaſteriorum, etiam eorum quæ Ordinum capita dicuntur, Prioratuum, domorum, & quorumvis Regularium locorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, & ſtabilimentis, uſibus, & naturis quantocumque tempore obſervatis, necnon fundationibus eorumdem, aliis quoque privilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſt. illis omnibus, ipſorumque Superioribus generalibus vel Provincialibus, Conventibus, Capitulis, Fratribus & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos motu ipſo etiam poſt primam dictæ noſtræ conſtitutionis publicationem & præfatam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio & aſſenſu, etiam conſiſtorialiter habito quomodocumque, ac ſub quibuſvis tenoribus & formis, necnon cum quibuſvis reſtrictivis, reſtitutivis, præſervativis, annullativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodocumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extenſis & moderatis, etiamſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis, & fundationibus præfatis caveatur expreſsè, quod nunquam eorum privilegia & indulta, revocata vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in toto vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcumque literas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores & efficaciores clauſulas in ſe continentes, niſi illorum, ac etiam certarum ſpecialium literarum Apoſtolicarum inde confectarum verè, non autem per clauſulas generales vel ſpeciales idem importantes, inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, quodque ſemper in hujuſmodi derogationibus, & aliis diſpoſitionibus cenſeatur appoſita clauſula, quod tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cùm Superiorum, Capitulorum, & Conventuum præfatorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes & aliæ depoſitiones hujuſmodi aliter effectum non habeant, niſi confiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus diſtinctis vicibus Superioribus, Capitulis & Conventibus præfatis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter verò factæ viribus, & effectu omninò careant; ac Superiores, Capitula, Conventus & aliæ perſonæ præfatæ ad parendum illis & decretis deſuper proceſſibus, eorumque executoribus & ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis & monitionibus minimè teneantur, ſed literarum hujuſmodi executionem omninò impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis, etiam per ipſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus, etiamſi aliàs de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, & tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, & quatenus effectum præſentium quoquo modo impedire vel retardare, vel illis obeſſe poſſent, ea omninò tollimus & abrogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma public. hujus conſtit.

§. 26. Ut autem præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & in Cancellaria Apoſtolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exemplа de more affigi, volumuſque & decernimus ut ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, manuque Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata, eandem ubique locorum fidem faciant, quæ ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio penalis.

§. 27. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. 12. Kalend. Novembris, Pont. noſtri anno quarto.

D. P. An. die 12. O.

Ann.

...ii atio. *Anno à Nativitate Domini 1588. indict. 1. die verò 7. mensis Novembris, &c. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno quarto, retroscripta litera Apostol. affixa, & publicata fuerunt in valvis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostolica, & acies Campi Flore, ut moris est, per nos Ioannem Baptistam, & Octavium Taglietum Sanctiss. D. N. Papæ Curs.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XXII. Reformatio Curiæ Almæ Urbis Gubernatoris quoad causas civiles.

Iurisdictionem & facultates hujus Gubernatoris vide supra in constit. 8. Leon. X. Etsi pro, *ubi eas plenè tibi indicavi. Et attende etiam reformationem Pauli V. infr. in sua const.* 6. Universi, §. 3.

Quod autem Indulta concessa diversis Judicibus cognoscendi causas criminales privativè quoad alios, non intelligantur privativè quoad Gubernatorem Urbis, sed cumulativè cum eo, voluit Sanctissimus Dominus Noster Urban. VIII. constitut. 93. *Decet*, infra tom. 4.

...is A. D. 1587. *SIXTVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.*

...dium. IN sublimi Beati Petri Sede, meritis licet imparibus superna dispositione constituti, agrique Dominici curæ præpositi, id inter alia nostri muneris esse cognoscimus, ut singula circa omnes gradus & hominum conditiones deformata ac depravata, providentiæ nostræ ministerio corrigamus & reformemus, præsertim in Tribunalibus Almæ Urbis nostræ, in quibus omnis juris ratio exigit, ut Judices primùm studiosa vigilantia, manuum munditia, & ordinata juris scientia sint aliis præstantiores, Notarii quoque ad conscribenda acta deputati Mandatariique & alii Ministri, vitæ honestate, operosa sufficientia, moderata mercedis exactione, compassivaque erga pauperes benignitate sint admodum ornati. Litigantesque demum, & eorum Procuratores, ultimum Omnipotentis Dei judicium prægogitantes à perniciosis subtiliratibus, subterfugiis, intricationibus & extorsionibus se abstineant, ut deformibus omnibus sublatis, honesta sint omnia, & prava transeant in directa, ac jus & justitia salubriter, & æqua lance, ac minoribus quàm fieri potest dispendiis unicuique ministretur.

...arianus P. ...ndictus ...ii Guber... ...in hanc ...a Curia ...formatio... ...didit. §. 1. Nos tamen, quia humanarum virium fines excedere non valemus, tantaque est Apostolici officii negotiorum moles, ut circa singula per nos ipsos ejusdem officii debitum exsolvere non possimus, plurimum in Domino lætati sumus, quod Venerabilis frater noster Marianus P. Benedictus Episcopus Matturanensis, & dictæ Urbis nostræ, ejusque districtus generalis Gubernator & Vicecamerarius à nobis deputatus, huic nostræ sollicitudini respondens, Deique timore, & virtutis ac justitiæ zelo ductus, diversos abusus, quos in suo Tribunali irrepsisse cognovit, tollere, & aliis quæ inde irrepere potuissent, occurrere cupiens, sequentem suæ Curiæ Reformationem circa causas civiles edidit, nobisque porrexit.

...vd. Mat... ...ius eam ...mandato ...ta examinavit & ab... ...vit. §. 2. Et ideò cupientes Reformationem hujusmodi accuratè, & debita circumspectione absolvi, dilecto filio nostro Hieronymo S. Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinali Matthæio nuncupato, viro vitæ integritate, literarum scientia, longaque rerum, & Romanæ Curiæ experientia insigni, dedimus in mandatis, ut eandem Reformationem diligenter examinaret, suppleret, & corrigeret, & ille maturè omnibus visis, sigillatimque examinatis, nonnulla explanavit, nonnullaque etiam emendavit & addidit, extremamque dictæ Reformationi manum adhibuit, nobisque exhibuit, ejusque tenor talis est, videlicet.

Sequitur Reformatio, de qua in Rubrica.

Reformatio super Locumtenentis eiusdem...

§. 3. DEr Locumtenens civilis Gubernatoris Almæ Urbis pro tempore existentis, unus dumtaxat in futurum sit, legum scientia, vitæque probitate, & Romanæ Curiæ experientia insignis, & ex loco qui ab Urbe distet per quadraginta milliaria oriundus. Qui omnes causas civiles, tam commissarias juxta formam commissionum, quàm ordinarias, vel alias in ipso Tribunali introducendas, juxta suas facultates cognoscat, terminet & decidat.

Audientia hora, & loco.

§. 4. Audientiam terminorum, pro quibus litigantes pro certa hora citati non sint, in Sala Palatii Gubernatoris, circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat.

Diebus feriatis.

§. 5. Jus reddat singulis diebus, exceptis festivis de præcepto, aut consuetudine Almæ Urbis, necnon diebus Coronationibus Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ, & Martis immediatè ante cinares, ac ipsius dici Cinerum, totius hebdomadæ sanctæ, Commemorationisque Defunctorum, & vigiliæ Nativitatis Domini.

Significationibus vigore recursus.

§. 6. Significationes per viam recursus concedendas, semper concedat cum clausula, Non tamen in contumaciam.

Causis ordinariis.

§. 7. In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiamsi ad probationem producantur cedulæ, jura, & instrumenta obligationum Cameralium, non relaxet mandata executiva, (si respectu summæ, vel valoris de qua agitur, dictæ causæ sint appellabiles) nisi elapsis decem diebus datis ad appellandum, & servatis solitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & ejus legitima prosecutione, & constito sibi de re judicata.

Suspectis ab fuga.

§. 8. Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habitam allegari non possit, nisi à principalibus-met vel eorum procuratoribus speciale mandatum habentibus, & ex certa causa per eos in actis specificata & jurata, à Gubernatore pro legitima approbata.

Appellationis & recursus.

§. 9. Ab ejus sententiis definitivis appelletur ad Sanctissimum in causis appellabilibus, in aliis verò non appellabilibus, & in quibus de jure recursus datur, recurratur ad Gubernat. qui causas hujusmodi recursus per seipsum, vel alium ab eo deputanpum juxta suas facultates expediat.

Iudice deputato à Gubernatore.

§. 10. Qui deputandus tam in ipsis causis recursus, quam in illis in quibus in locum D. Locumtenentis, uti suspecti recusati, à Gubernatore deputabitur, & in causis quoque Commissariis, in quibus ex rescripto Signaturæ à Gubernatore similiter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ ut mox dicetur, D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus ultra, sub pœnis eis indictis. Recursus ut supra ad Gubernatorem à Locumtenentis decretis, & sententiis petendi, infra decem dies dumtaxat peti debeant, & tunc executionem non retardent, usquequò Gubernator hujusmodi recursus non admiserit.

Sportulis habitatione salario, & emolumentis.

§. 11. Sportulas D. Locumtenens non recipiat, nisi in illis causis commissariis tantum, quæ auctoritate ordinaria à principio ab eo cognosci non potuissent, quibus circa quantitatem servet taxam felic. recordat. Pii Papæ Quarti. In cæteris verò causis quibuscumque sportulas nullo modo accipiat, etiam à sponte dantibus, sed earum loco ultra commodam habitationem, quam in dicto Palatio pro se suisque servientibus habere debeat, & ultra scuta auri in auro quinque, à quolibet ex duobus Notariis causarum civilium hujus Curiæ, ipsi tantum D. Locumtenenti quolibet mense in ejus principio solvenda, percipere possit julium unum pro singulis infrascriptis expeditionibus, videlicet: Pro quolibet mandato executivo, non tamen in contumaciam: Pro quolibet arresto in carceribus, Mandato de excarcerando, Significatione totali, Aut vigore termini, Aut in vim litis pendentiæ, Aut litis finitæ, Aut stante depositu,

depoſito, vel negatione, aut data cautione de ſtando juri & judicatum ſolvendo conceſſa. Et etiam pro qualibet citatione vel inhibitione, vigore commiſſionis, aut extra Curiam decreta. Dummodò in quolibet ipſorum caſuum agatur de re vel ſumma ſcutorum auri ſeptem, qui conſtituunt Julios ſeptuaginta ſeptem.

Locumtenentis contravenientis pœnis.

§. 12. Alioquin prædictus D. Judex pœnas in Pii Papæ IV. conſtitutione, de reformatione Tribunalium contentas, incurrat.

Notariorum locis.

§. 13. Notarii teneant intus, vel juxta dictum Palatium eorum officia ſeparata, & in locis ita diſtantibus, ut collitigantium tumultus nullum afferre poſſit impedimentum.

Procuratoribus eis interdicta.

§. 14. In cauſis tribunalis, neque officio Procuratoris, vel Sollicitatoris fungantur, neque alio quovis modo ſe intromittant.

Taxa obſervanda.

§. 15. In eorum mercedibus recipiendis ſervent omninò taxam Pii Papæ Quarti, quia in ea omiſſus eſt caſus examinis teſtium ſuper articulis abſque interrogatoriis, ideò tali caſu Notarii recipiant pro hujuſmodi examine cujuſlibet teſtis bononenos octo uſque ad ſcuta decem, & bononenos decem uſque ad ſcuta viginti, & bononenos quindecim uſque ad quamcumque ſummam, & non ultra.

Citationibus.

§. 16. Citationes, & alias Mandatariorum & Curſorum relationes nullatenus in actis apponant, niſi Curſores & Mandatarii eas in cartulis octavæ partis folii prius ſubſcripſerint, & ſupra ſubſcriptiones nomen Notarii cauſæ appoſitum fuerit.

Citationes & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, niſi tam actoris quam rei nomen cum cognomine, aut exercitii, habitationiſque deſignatione ſpecificè in eis exprimatur.

Citationes ad videndum mandari conſignari pignora non recipiant, niſi appoſitum ſit, etiam ad videndum mandari ſubhaſtari.

Manualibus.

§. 17. Manualia citationum, & manualia proteſtationum ſeparatim & diſtinctè teneant.

Expeditionum libris.

§. 18. Expeditionum libros duos habeant, in quorum uno diſtinctè & ordinatim adnotare debeant omnes ſignificationes per viam recurſus concedendas, cum expreſſione nominis collitigantium & Curiarum, à quibus Dominus Locumtenens recurſus, juxta ſuas facultates concedet, ac etiam ſummæ vel valoris rei de qua agitur, necnon & omnia ſequeſtra & monitoria, ex quavis cauſa decernenda. In altero autem adnotare debeant omnia mandata executiva, non tamen in contumaciam; & omnia arreſta, Mandata de excarcerando, Significationes dotales, Aut vigore termini, Aut in vim litis pendentis, Aut litis finitæ, Aut ſtante depoſito, Vel negatione, Aut data cautione de ſtando juri, & judicatum ſolvendo, conceſſas; & omnes citationes, vel inhibitiones vigore commiſſionis, Aut extra Curiam decretas, dummodo in quolibet ipſorum caſuum agatur de re, vel ſumma ſcutorum auri ſeptem.

Expenſarum taxatione.

§. 19. Liſtas expenſarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam à ſponte dantibus recipiant, niſi prævio D. Locumtenentis decreto, & ejuſdem ſubſcriptione in calce citationum ad videndum taxari expenſas, apponenda.

Examine teſtium.

§. 20. Examen teſtium ſcribere poſſint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.

Decretis.

§. 21. Decreta aliqua ex ſeipſis Notarii non conficiant, ſed citationes omnes D. Locumtenenti in Audientia publicè legant, ab eoque decreta ſumant, & deinde in actis apponant.

Mandatis ſuſpicionis fugæ.

§. 22. Mandata ſuſpicionis fugæ ſcribere nequeant, niſi prius D. Locumtenenti jura producta, vel probata oſtenderint, illeque poſtea mandata decreverit.

Juramenti ſuſpicionis.

§. 23. Juramenta ſuſpicionis fugæ ab aliis quam principalibuſmet, vel perſonis ad id ſpeciale mandatum habentibus, non recipiant.

Sequeſtris.

§. 24. Sequeſtra non ſcribant, etiam in cauſis mercedum, niſi in executionem mandatorum ſervatis ſervandis relaxatorum, vel niſi docto de credito, etiam extrajudicialiter arbitrio D. Locumtenentis, juramentoque de dilapidatione aut fugæ ſuſpicione.

Fidejuſſionibus.

§. 25. Advocatos, Procuratores, Sollicitatores pro fidejuſſione occaſione litium danda, nullo modo recipiant.

Significationibus.

§. 26. Significationes per viam recurſus concedendas non ſcribant, niſi cum claſula: Non tamen in contumaciam. Alias verò Significationes non ſcribant niſi vigore termini, Aut niſi productis juribus vel probationibus ſuper ſolutione, Aut niſi ſtante pendentia litis, ſive lite finita, Vel niſi data cautione de ſtando juri, & judicatum ſolvendo, quando eſſent relaxata mandata ſuſpicionis fugæ pro aſſecuratione judicii; Aut niſi ſtante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

Reſponſ. ad artic.

§. 27. Reſponſiones ad articulos & juramenta ſuper partitis deciſivis, coram D. Locumtenente tantum recipere poſſint & debeant, niſi ipſe aliter decreverit ex cauſa infirmitatis, aut alterius legitimi impedimenti collitigantium.

Notarius contravenientium pœnis.

§. 28. Quicumque ex Notariis ſive actuariis in eorum officiis ſcribentibus, in aliquo præmiſſorum contravenerit, pro qualibet vice pœnam ſcut. 25. aliaſque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, pro modo exceſſus à Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & intereſſe partibus reficere cogatur.

Mandatariorum circa citationes.

§. 29. Mandatarii hujus Curiæ citationes & alias relationes in ſcriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo an perſonaliter, vel domi copia dimiſſa vel affixa, & an ad ſtatim, vel ad hodie per totam, ſeu ad primam, vel aliam diem fecerint.

Citationes, intimationes, &c. perſonaliter, aut domi dimiſſa copia, non exequantur poſt ſecundam horam noctis, per affixionem autem nonniſi de die, & tunc in relaxationibus exprimant feciſſe de die, dimiſſa copia affixa in tali loco.

In citationibus tam actoris quàm rei nomen, cum cognomine, vel cum exercitii, habitationiſque deſignatione exprimant.

In citationibus ad videndum mandari conſignari pignora, apponant etiam, Et videndum mandari ſubhaſtari.

Taxa obſervantia.

§. 30. In eorum mercedibus recipiendis ſervent eorum taxas, ultra quas, etiam à ſponte dantibus, nihil omninò accipiant.

Pignoribus

§. 31. Pignora omnia ab executoribus quibuſcumque eis conſignanda, ordinatim ſingulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates & quantitates, & nomen executoris & collitigantium. Pignora ſubhaſtanda publicè in loco commodo ad id per Gubernatorem deputando, tenere debeant à die quo receperint mandata de ſubhaſtando, uſquequò receperint mandata de deliberando. Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appoſitione anni, menſis, & diei, ac expreſſione nominis, cognominis, exercitiique & habitationis offerentium. Non recipiant oblationes cujuſcumque officialis hujus Curiæ, nec eis ſervientium, neque Mandatarii affinium vel conſanguineorum, uſque ad tertium gradum.

Eorum contravenientium pœnis.

§. 32. Quicumque in aliquo præmiſſorum contravenerit, pœnam ſcutorum decem pro qualibet vice, aliaſque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationiſque officii, pro modo exceſſus à Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & intereſſe partibus reficere compellatur.

Reformatione Procuratorum exactionis.

§. 33. Procuratores non poſſint actualiter exigere nomine ſuorum principalium, etiam ab Urbe abſentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias à quavis perſona, in cauſis & negotiis ipſius Tribunalis, niſi prævio Gubernatoris decreto gratis deſuper interponendo. Et qui contravenerit, officio Procuratoris omninò privetur, pœnamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio ſolvat.

Executorum quæ circa eas.

§. 34. Executores cujuſcumque Curiæ mandata hujus Tribunalis exequentes, nihil ultra eorum taxam, etiam à ſponte dantibus recipiant, & niſi poſt factam executionem, ſive capturam.

§. 35. Man

§. 55. Mandata civilia non exequantur de nocte, neque die festivo, nisi sint suspitionis fugæ.

Cancellarius in executione mandatorum nullatenus recipiant, sed executiones realiter, vel personaliter, prout in mandatis continetur, exequantur, pignoraque Baroncello hujus Curiæ infra biduum consignent, describique faciant in libro, quem præfatus Baroncellus ad id specialiter tenere debet, in eoque adnotare debeat qualitates, & quantitates rerum sibi consignatarum, & nomen executoris consignantis.

§. 56. Restituat quilibet executorum prædictorum executiones, sive bona in executione capta gratis, quotiescumque D. Locumtenens mandaverit.

§. 57. Quicumque in præmissis contravenetit, officio suo privetur, & pro modo excessus corporalibus pœnis Gubernatoris arbitrio plectatur, damnaque & interesse partibus reficere cogatur. Pro quibus damnis & interesse quilibet Baroncellus cujuscumque Curiæ pro suis executoribus, & birruariis obligatus sit.

§. 58. Nos itaque volentes Reformationem hujusmodi, tam maximo labore, & tam matura discussione ad publicam maximè collitigantium utilitatem, Tribunalisque dictæ Urbis Gubernatoris directionem, ut præfertur digestam, perpetuò, inviolabiliterque observari, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine prædictam Reformationem, omniaque & singula in ea contenta, tenore præsentium, auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus. Quinimò eandem Reformationem, in eaque contenta quæcumque, Motu & auctoritate prædictis, nos de novo statuimus, decernimus, & ordinamus, & per præfatum nostrum, & pro tempore existentem Urbis Gubernatorem, ejusque in civilibus Locumtenentem, ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, executoresque, sive birruarios, & alios quoscumque, exactissimè perpetuoque servari præcipimus, & mandamus, pœnasque in dicta Reformatione appositas de novo contravenientibus quibuscumque, & pro qualibet vice apponimus, & infligimus.

§. 59. Decernentes omnia quæ contra dictæ Reformationis formam, & tenorem decreta, acta, & gesta fuerint, nulla, invalida, & extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, & momenti fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiã Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 60. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocumque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, privilegiis, & indultis, tam ipsi Tribunali Urbis Gubernatoris, vel ipsis Gubernatoribus, & Locumtenentibus, quàm Notariis, Mandatariis, eorumque Collegio, & Collegiis, aliisque quibuscumque personis, quacumque generali, vel speciali nota, & expressione dignis, & quomodocumque, & qualitercumque privilegiatis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & aliàs quomodolibet, etiam per nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsenti pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsenti non expressa, vel totaliter non inserta, effectus illius impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 41. Ut autem præsens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum interest, ac interesse poterit, afficiat, volumus, & mandamus, illius coplam in Cancellariæ Apostolicæ, seu Curiæ Reverendissimi Urbis Gubernatoris valvis, ac in acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta ejus copia, aliquandiu detineri.

§. 42. Volumus item quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante.

§. 43. Quodque ejus transumptis, Notarii publici manu subscriptis, & alicujus personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo signatis, plena, & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur in judicio, & extra, quæ præsenti adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus.

Fiat Motu proprio. F.

Et cum absolutione à censuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, statuto, ordinatione, præcepto, mandato, inflictione, decretis, derogatione, voluntate, aliisque præmissis, quæ hic pro sufficienter repetitis, ad partem habeantur, in forma gratiosa latissimè exten. & cum opportuna, si videbitur, judicum executorum deputatione, qui assistant, &c. cum potestate citan. &c. inhibendi, aggravandi, &c. invocato, &c. sæcularis, ac derogatione dictarum, non tamen trium, etiam latissimè exten. Et si videbitur literas desuper, etiam per Breve S. V. &c. in præmissorum omnium, & singulorum, etiam qualitat. invocat. denominat. nuncupat. annexis, aliorumque necessariorum majori, & verioti specificatione, & expressione expediri possit, &c. simul, vel ad partem, etiam in una, non facta mentione de alia, vel aliis expedien. &c.

Fiat F.

Anno à Nativitate Domini 1587. *indict.* 15. *die verò* 1. *mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus tertio, supradicta litera in valvis Cancellariæ Apostolicæ, & Curiæ Reverendiss. D. Urbis Gubernatoris, & in acie Campi Floræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, juxta formam illarum.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

LXXIII.

Indulgentiarum elargitio pro quorundam Christianorum Imperatorum numismata gestantibus, aut Ecclesias ubi ea asservantur visitantibus, & pia opera hic expressa exercentibus.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

LAudemus viros gloriosos, Christianos præsertim Imperatores, in iis quæ pro Christiana religione tuenda, & propaganda piè, ac præclarè gesserunt, dum pietatis zelo, virtutis magnitudine, & Imperii majestate verè Augusti, ejusdem religionis, quam omnibus gentibus, omnibusque nationibus Deus voluit Apostolicis vocibus prædicari, cultum totis in Christo visceribus amplexi, usque adeò suis quisque temporibus de hac sacrosancta Sede, cui, auctore Domino, licet immeriti, præsidemus, egregiè promereti studuerunt, ut vera, & orthodoxa fides ex Apostolico hoc fonte dimanans, tuno eorum ope, & patrocinio munita, propulsatis hostium oppugnationibus, toto terrarum orbe diffusa floreret, omnisque lingua confiteretur, quoniam Dominus JESUS CHRISTUS in gloria est Dei Patris, eorum sanè ipsorum, quos constituit Dominus propugnatores, & defensores Ecclesiæ suæ, illustria piè, rectèque factorum exempla, ad omnem gloriam insignia, imitationisque studio dignissima;

dignissima, ac memoratu celebrata, cum semper pro grati in eos animi testatione, & officio commemorare debemus, tum hoc potissimùm tempore, quo nobis eorum memoriam renovandi mirifica divinitus oblata est occasio, id impensiùs faciendum arbitramur.

In restauratione Basilicæ Lateranensis numismata quamplura Imperatorum reperta fuerint, quorum nomina, & præstantia gesta hic referuntur, videlicet.

§. 1. Nam cum ab ipso nostri Pontificatus initio, ad exornandam novis ædificiis Lateranensem præcipuè Basilicam, *nullis parcentes impensis*, animum adjecissemus, effectum est, non obscura divinæ voluntatis significatione, ut demoliendis quibusdam Aulæ Lateranensis pervetustis, ac penè collabentibus parietibus, complura antiqua diversis in locis recondita numismata, ex auro purissimo obryzo confecta invenirentur, in quibus ex una parte salutiferæ Crucis signum, aut imago aliqua eadem Cruce insignita cernitur, ex altera verò vultus effigiesque expressæ sunt diversorum veterum, qui ante annos circiter mille floruerunt, Augustorum Imperatorum, nimirum Theodosii senioris, duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii, necnon Theodosii junioris, Valentiniani III. Martiani, Leonis, Justini, Justiniani, Tyberii, Mauritii, Phocæ, & Heraclii, qui etsi longo locorum intervallo disjuncti, Urbem Romam ne fortasse quidem omnes unquam viderint, Magni tamen Constantini piissimi Imperatoris exemplo, & munificentia excitati, ad declarandum pietatis suæ studium erga glorioſos Apostolorum Principes, & fortissimos Christi Martyres, quorum innumerabilis multitudo in hac sancta Civitate requiescit, & quorum præsenti ope, & auxilio domi forisque votis susceptis sæpenumero Rempublicam fortiter, & feliciter administraverant, & clarissimas de hostibus victorias reportaverant, hujus Almæ Urbis sacras Basilicas, atque hanc in primis sacrosanctam Lateranensem donariis, & oblationibus quamplurimis, Augustali pietate, & magnificentia dignis cumularunt, diversisque aut novorum ædificiorum exstructionibus, aut veterum instaurationibus, pro temporum varietate ornarunt. Quod cum alia multa antiquitatis monumenta, tum vel hæc ipsa nuper reperta aurea tot inclytorum Imperatorum numismata testantur, religioso planè consilio, & occulto quodam Dei instinctu in his ædificiis reposita, ut post multa sæcula aliquando tandem patefacta, in lucemque prolata, eorundem Imperatorum singularem Religionem, & perpetuam erga Sanctæ Romanæ Ecclesiæ devotionem, insigni apud posteros testimonio comprobarent. Qua in re divinam providentiam agnoscimus, suspicimus, atque admiramur, quod calamitoso hoc tempore, cum tam multi Crucis Christi Domini hostes Catholicæ fidei veritatem impiissimè oppugnant, prædictorum Imperatorum effigies in ipsa Lateranensi Basilica, ubi primus idem Magnus Constantinus Augustus sacri Baptismi lavacro emundatus est, simul reperiri voluerit, quæ summam eorum erga invictissimam Crucem pietatem, & eximiam religionem apertè palamque profiterentur.

Theodosii senioris.

§. 2. Theodosii igitur senioris Imperatoris religiosissimi memoria in benedictione sit, qui se Nicænæ fidei defensorem acerrimum præstitit, qui lege edita, eam se tantùm fidem sequi, quam à beatissimo Apostolo Petro Romanis traditam Damasus Pontifex docebat, apud cunctos populos publicè testificatus est, qui in Ecclesiæ cultu, ac veneratione disciplinam imitatione dignam, non solùm legibus edictisque professus est, sed etiam mirificè coluit, qui denique ob gravem Thessalonicensem cædem à S. Ambrosio Episcopo publicè correptus, & ab ingressu Ecclesiæ repulsus, insigni Christianæ humilitatis exemplo reverenter abstinuit, & impositam ab eodem Ambrosio pœnitentiam humiliter suscepit, libentique animo adimplevit, quo obedientiæ, & pœnitentiæ exemplo is qui claustra Imperii Christi Domini sic validis præsidiis antè munierat, non solum Reipublicæ hostes submovit, verùm etiam Christiani nominis gloriam feliciter adauxit.

Arcadii, & Honorii filiorum ejus.

§. 3. Sed & duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii nomen cum benedictione meminisse libet, qui pietatis, ac disciplinæ præceptis, institutisque à S. Arsenio Romanæ Ecclesiæ Diacono instructi, ut Christianam Religionem propagarent, ubique terrarum simulacra idolorum confringi, eorumque templa dirui legibus sanxerunt. Catholicæ porrò fidei integritatem constantissimè retinentes, hæreticos omnes Imperii viribus coërcuerint, quod communes ab eis promulgatæ leges adhuc ostendunt.

Illud autem proprium *Honorio Occidentale Imperium* regenti, quod Basilicam sancti Pauli à Valentiniano juniore amplificari cœptam, omnibus partibus absolvi, atque exornari curavit, quodque Beato Augustino firmissimæ *Ecclesiæ columnæ, in comprimendis, & propulsandis* Africanis hæreticis magno adjumento fuit.

Id quoque laudi potissimùm Arcadio tribuitur, quod cùm ejus militibus contra Persas benè pugnantibus Cruces aëreæ *in vestibus* apparuissent, ut victoriæ *divinitus* partæ monumentum ubique extaret, is auream monetam cum eodem Crucis signo fieri voluit.

Theodosii Arcadii, Valentiniani nepotis Honorii.

§. 4. Atque Theodosio quidem juniore, Arcadii filio in Oriente, & Valentiniano III. eorundem Arcadii, & Honorii senioris filio, in Occidente Imperii gubernacula tenentibus, sancta tertia universalis Ephesina Synodus contra impium Nestorium, ex Beatissimi Cœlestini Romani Pontificis auctoritate indicta, & celebrata est, quo tempore amborum Imperatorum pietas in fovenda, tuendaque eadem Synodo, & Ecclesiæ pace per sanctorum Patrum definitionem procuranda magnopere eluxit.

Valentinianus autem beatæ mem. Sixti III. Pontificis hortatu, ipsius Basilicæ Lateranensis fastigium argenteum à barbaris ereptum, magna in id opus erogata pecunia, refecit, ac sancti Leonis Pontificis cultor eximius ubertimum suæ pietatis fructum tulit, cum ejus etiam precibus idem beatissimus Pontifex immanissimum Attilam, Flagellum Dei vocatum, divina sua eloquentia, atque auctoritate placavit, ac deterruit, horribilemque tempestatem jam imminentem ab ipsa Roma, atque à tota Italia avertit.

Martiani qui novus Constantinus appellatur.

§. 5. Martianus verò, simul atque ad Imperium evectus est, ad eundem Sanctissimum Pontificem Leonem literas dedit pietatis, & erga Apostolicam Sedem observantiæ plenas. Quare Apostolica auctoritate, & Catholici Imperatoris adjumento, magnum illud sexcentorum triginta Episcoporum Chalcedonense Concilium adversus Eutychen, & Dioscorum coactum est, in quo Martianus ipse insigni elogio novus Constantinus est appellatus.

Leonis Cæsaris.

§. 6. At Leo Cæsar, Dei spiritu, & crebris S. Leonis Papæ epistolis roboratus, nullis se hæreticorum machinis passus est à Catholicæ fidei constantia, & Chalcedonensis Synodi propugnatione dimoveri.

Justini senioris.

§. 7. Nec verò prætereundus nobis est verè pius, & Catholicus Imperator senior Justinus, qui sanctum Germanum Capuanum Episcopum, sanctissimi Hormisdæ Papæ Legatum, tanquam Angelum Domini summo cum honore excepit, cujus Imperatoris pietas hoc quoque promeruit, ut beatum Joannem Summum Pontificem, Constantinopolim ad se venientem videret, admirabili sanctitate virum, & postea martyrii gloria illustrem, ad cujus ille pedes, CHRISTUM in eo agnoscens, procubuit, Deo clarissimum illum congressum insigni miraculo comprobante, cum in ipso aditu portæ aureæ cæco supplicanti ab eodem Summo Pontifice lumen est restitutum.

Justiniani Magni.

§. 8. Magnis etiam laudibus efferendus est Justinianus ille, qui tot rebus fortiter, sapienterque gestis, Magnus meritò est appellatus, sed profectò sui ipsius victoria, & erga Apostolicam Sedem obedientia multò major; nam cùm zelo Catholicæ Religionis, confessionem veræ ac orthodoxæ fidei, quæ in Sancta Dei Ecclesia prædicatur, & simul hæresum damnationem de Catholicorum Episcoporum consensu, proposito edicto, fecisset omnibus manifestam, ac deinde per suas literas, & Legatos reddens Apostolicæ Sedi & sancto Joanni Papæ II. debitum honorem, & reverentiam, pro singulari studio quod gerebat de unitate omnium, præsertim Orientalis tractus Ecclesiarum, illarumque Sacerdotum, cum ipso ac ejus Sede, tanquam earum capite, servanda atque custodienda, etiam suæ fidei confessionem, ac illud ipsum edictum transmisisset, humiliterque postulasset suis illa literis, & Apostolicæ Sedis judicio comprobari, atque ipsis quoque diebus B. Petro Principi Apostolorum pretiosa munera obtulisset, idem Sanctus Pont. & dignis eum laudum præconiis extulit,

extulit, & quæ in ipso edicto continebantur, veluti Apostolicæ doctrinæ consentanea suo judicio atque auctoritate confirmavit. Cumque postmodum ipse Justinianus Imperator à Theodora conjuge depravatus, à B. Agapito Pontifice vehementius contenderet, ut Anthymum hæreticum Patriarcham ad communionem admitteret, ejusque electionem confirmaret, eoque constantissimè reclamante minas precibus admisceret, Sanctus Pontifex zelo fidei incensus, exclamavit: Ego ad Justinianum Imperatorem Christianissimum venire desideravi, sed Diocletianum inveni: qua invicti animi constantia permotus Imperator, ac tandem erroris caligine detersa, ad veritatis lucem emergens, seipsum totum ad parentis in Christo optimi voluntatem conformavit, hominemque hæreticum loco dejici, & Catholicum Episcopum Mennam ab eodem sancto Pontifice consecrari, non solum patienter, sed etiam libenter tulit, præclaro Christianis Principibus exemplo relicto, ut paternas CHRISTI Vicarii admonitiones, & objurgationes æquissimo animo ferrent, memores verbi Domini: Qui vos audit me audit, qui vos spernit me spernit.

…rii Constantini.

§. 9. Jam verò Tyberii Constantini nomen cum laude commemorandum est, quem Urbis Romæ Conservatorem appellare licet, quòd eam à Longobardis gravissima obsidione oppressam, magnaque rei frumentariæ angustia laborantem, larga frumenti copia ex Ægypto transmissa, à famis simul, & obsidionis calamitate, paternis sanctæ memoriæ Benedicti I. Summi Pontificis cohortationibus liberavit. Hic cum Sanctum Gregorium Magnum adhuc Diaconum disputantem audisset, Eutychii Patriarchæ, veram, tractabilemque corporum resurrectionem negantis, librum statim comburendum in ignem injecit. Idem sanctæ Crucis signum ita coluit, ut aliquando, cum humi eam in lapide sculptam vidisset, statim tolli, & decenti loco collocari jusserit, ut jam mirandum sit, quod magnus Crucis cultor, Crucis imaginem in aureis nummis eleganter, ut videmus, curaverit exprimendam.

…uritii.

§. 10. Commemorandus est etiam jure optimo Mauritius vir fortissimus, cujus filium idem Gregorius cum adhuc Diaconus Constantinopoli Apostolicum Legatum ageret, ex sacro Baptismi fonte levavit, postea verò Pontifex factus, eidem Mauritio locupletissimum pietatis testimonium præbet, dum illum in suis epistolis hominem multarum lacrymarum, orationum, jejuniorum, & eleemosynarum fuisse commemorat. Certè de Apostolica Sede, & universa Italia egregiè est meritus, quod exercitu comparato, Ducibus in Italiam Missis, Francorum auxiliis advocatis, omni denique diligentia adhibita, Longobardorum furorem non mediocriter represserit.

…ca.

§. 11. Nec minori dignus est præconio Phocas Imperator, qui cum de more conaretur se Catholicæ Religionis defensorem perpetuum futurum, sanctissimo jurejurando obstrinxit, & summam ab ipso Christo Domino Romanæ Ecclesiæ traditam auctoritatem, & potestatem præclarè intelligens, publicè edixit, ut eandem Sanctam Romanam Ecclesiam tanquam omnium Ecclesiarum primam, atque caput omnes & agnoscerent, & profiterentur.

…raclii …ssi.

§. 12. Hunc autem clarissimum cœtum meritò claudit Heraclius Augustus, novissimus eorum quos supra enumeravimus qui sacrosanctam Crucem illam ipsam, in qua vitæ auctor pependerat, & mortem moriendo superaverat, 14. anno postquam venerat in potestatem Persarum, felicissimè recipit, eamque suis humeris, abjecto Imperatorio amictu, calceisque detractis, in ipsum Calvariæ Montem in Passionis Christi memoriam, manu cum humilitate reportavit.

… Pont. hæc …ismata …smisit …Imperatum, Regum & Principum, atque …dinales, …sque præ…issimos …m.

§. 13. Nos igitur aliquam augustissimæ eorundem Imperatorum memoriæ gratiam non immeritò referre cupientes, Charissimis in Christo filiis nostris Romanorum Imperatori electo ac Regibus, & dilectis filiis nobilibus viris Principibus, quos in visceribus Christi gerimus, quædam ex supradictis aureis numismatibus, singulare paterni nostri amoris erga ipsos pignus misimus, ut ad similem virtutis, & Religionis laudem excitentur, & se Ecclesiæ Romanæ filios, Catholicorum Principum successores, & Crucis Christi defensores esse crebrius reminiscantur, veteres in hoc quidem Sanctos Pontifices prædecessores nostros, præsertim eundem B. Gregor. Papam imitati, qui Regibus, & Principibus, ac primariis viris aureas Cruces, & claves parvulas, quæ claves B. Petri dicebantur, mittere consueverant, quæque collo appensæ, & religiosè gestatæ miracula coruscabant, quædam verò alia ex eisdem numismatibus dedimus venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, reliqua verò eodem modo piis, & præstantibus viris jam distribuimus.

Eidem modo indulgentiis decorat, eas concedendo.

§. 14. Ut autem ab omnibus, & singulis Christi fidelibus quibus à nobis tradita jam sunt, devotiùs ac religiosius, & cum spirituali animarum fructu gestentur, decrevimus ad sanctissimæ Crucis honorem, & glorioſam memoriam Imperatorum, eadem numismata præcipuis gratiis, & indulgentiis amplissimis, ex nostra Apostolica benignitate insignire.

Gestantibus illa, & facientibus hic descripta.

§. 15. Quamobrem de Omniporentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum ejus Petri, & Pauli auctoritate confisi, universis, & singulis Christi fidelibus utriusque sexus, quodcumque ex his numismatibus penes se gestantibus, quoties eorum aliquis ante salutiferæ Crucis signum, aut sacram aliquam imaginem pertransiens, aperto capite venerationem tribuerit, aut genuflexerit, orationem Dominicam, vel salutationem Angelicam pronuntiando, toties ei centum annos, & totidem quadragenas.

Singulis autem diebus, si ter orationem Dominicam, salutationemque Angelicam, aut semel Psalmum, Miserere mei Deus, seu, De profundis clamavi, devotè recitaverit, annos ducentos, ac totidem quadragenas.

Item quoties ad Deum mentem elevaverit, illiusque divinam opem imploraverit, etiam ducentos annos, & totidem quadragenas.

Si verò quocumque Dominico, aut festo die coronam beatissimæ semper Virginis Dei genitricis Mariæ, etiam pia devotione recitaverit, annos trecentos & totidem quadragenas.

Ac si conscientiam suam manè, aut Vesperi, cum emendationis proposito examinaverit, ac de malè anteacta vita veniam supplex à Deo misericordiarum Patre postulaverit, similiter trecentos annos, & totidem quadragenas de sibi injunctis, vel aliàs quomodolibet per eum debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus.

Atque ut eosdem fideles ad pietatis opera exercenda, eo etiam magis invitemus, eorum cuilibet, quoties pro hæreticorum reductione, infidelium conversione, Christianæ atque orthodoxæ fidei propagatione, & sanctæ Matris Ecclesiæ tranquillitate, & exaltatione, ac inter Principes Christianos pace, & concordia, Deum precando orationem Dominicam, & salutationem Angelicam quinquies devotè dixerint, easdem illas indulgentias, ac peccatorum remissiones, quæ unam è septem præcipuis Urbis Basilicis visitantibus concessæ sunt, concedimus, & impartimur.

Quod si quis peccatorem à via perditionis, veluti ab hæresi, blasphemia, aliisve ejusmodi sceleribus, & peccatis, ad viam salutis converterit, aut si certè in eo laboraverit, aut si inter discordantes pacem conciliaverit, aut quantum in se est, procuraverit, concedimus ut sanctorum sacrificiorum, jejuniorum, orationum, ac quorumvis aliorum piorum operum, quæ in omnibus Ordinibus, & Congregationibus Regularibus sanctæ Catholicæ Ecclesiæ fiunt, non secus ac si uniuscujusque earum proprium membrum foret, eo ipso particeps efficiatur.

Præterea unicuique verè pœnitenti, qui peccata sua alicui ex Sacerdotibus idoneis, & ad id approbatis confessus fuerit, & sacram sumpserit Eucharistiam, aut Missam, si Sacerdos fuerit, celebraverit, quoties id fecerit, toties ei plenariam.

Aut si in mortis articulo constitutus, numisma collo appensum, aut quovis modo secum habuerit, pronuntiato nomine JESU, corde saltem, si ore nequiverit, etiam plenariam.

Atque itidem militibus, aut aliis, qui aliquod hujusmodi numisma secum habentes contra infideles, vel hæreticos,

ticos, aut alios S. R. E. hostes pugnaverint, præsertimque si ibi eos mori contigerit, Jesu nomine, ut supra invocato, pariter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, auctoritate prædicta, tenore præsentium, etiam misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Utque defectus, & negligentiæ, animique distractiones, quæ ex humana fragilitate in divini Officii recitatione, Missarumque celebratione, vel auditione Sacerdotibus, aut Clericis, vel laïcis contingere solent, aut horum etiam ob justum impedimentum prætermissio, ex devota hujus numismatis gestatione, Corona tamen Beatæ Mariæ Virginis piè recitata, aut saltem pronuntiato Psalmo Miserere mei Deus, suppleri, & compensari possint, eadem auctoritate concedimus, & indulgemus.

Numismata Ecclesiis idtum relinqui possint.

§. 16. Quicumque autem aliquod hujusmodi numisma habuerit, ipsum pro suo arbitrio in testamento, aut alia ultima voluntate, cui voluerit Ecclesiæ, nec verò cuiquam alii, absque speciali nostra, aut nostrorum successorum concessione relinquere, aut donare possit.

Quæ Ecclesias visitantes indulgentias consequantur.

§. 17. Quam quidem Ecclesiam, in qua fuerit dictum numisma repositum festis diebus Inventionis, & Exaltationis sanctæ Crucis, universis & singulis Christi fidelibus utriusque sexus vere pœnitentibus, & peccata sua confessis, devotè visitantibus, similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem damus, concedimus, & elargimur.

Numisma intestato decedentis ad propinquiorem Eccles. spectat.

§. 18. Quod si quis numisma habens ab intestato decesserit, volumus ut illud ad propinquiorem ejus domicilio Ecclesiam cum eisdem gratiis, facultatibus, & indulgentiis pertineat.

In articuloque mortis constitutis accommodari.

§. 19. Cuicumque nihilominus in articulo mortis constituto de consilio ejus Confessarii ipsum numisma liceat commodare, qui itidem omnes supradictas indulgentias, & peccatorum remissiones valeat obtinere.

Animabusque Purgatorii prosit, impletis hic enarratis.

§. 20. Postremò ut animabus quoque Christi fidelium in Purgatorio existentibus, quæ per charitatem Domino Nostro Jesu Christo unitæ ex hac vita migraverint, quæque antequam decederent, aliorum Christi fidelium suffragiis juvari meruerint, de cœlestibus Ecclesiæ thesauris, quorum dispensatores à Domino ad animarum salutem constituti sumus, paternè subveniamus, divina miseratione confisi concedimus, ut quoties quilibet aliquod ex hujusmodi numismatibus secum habens, pro dictarum animarum salute præmissa, eorumve aliqua adimpleverit, vel quicumque alius Ecclesias, in quibus eadem numismata exponi contigerit, dictis festis diebus Inventionis, & Exaltationis Sanctæ Crucis visitaverit, ipsæ animæ, pro quibus id fecerit, efficacissimis Jesu Christi Domini Nostri meritis, ac ejusdem Beatæ Mariæ semper Virginis, Sanctorum Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, omniumque Sanctorum, & Sanctarum precibus, & intercessionibus suffragantibus, easdem indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur.

Clausula hujus elargitionis præservativa.

§. 21. Præsentes verò literas sub quibusvis similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, abrogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos, vel successores nostros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac in favorem Cruciatæ sanctæ, vel aliàs quomodolibet faciendis minimè comprehendi, sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes ab illis exceptas, & nisi de eis expressa, & individua mentio fiat adversus illas in pristinum, & validissimum statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri, & perpetuò validas, & efficaces fore, ac supradictis personis, & Ecclesiis perpetuis futuris temporibus suffragari debere decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 22. Non obstantibus nostra de non concedendis indulgentiis adinstar, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides ex exemplorum.

§. 23. Volumus autem, ut præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Kal. Decemb. Pont. nostri anno 3.

Dat. R. die 1. D.

Institutio quindecim Congregationum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, cum jurisdictionum, & facultatum partita concessione, ad faciliorem universæ Reipublicæ Christianæ, Statusque Ecclesiastici, & Romanæ Curiæ negotiorum, & causarum expeditionem. LXXII.

Ad hæc videnda sunt, quæ sigillatim ad unamquamque rubricam Congregationis adnotabo.

Aliæ à Clem. VIII. superadditæ sunt Congregationes Cardinalium, quarum altera est super bono regimine Communitatum Status Ecclesiastici, in sua constit. 10. *Pro commissa.* Alia verò est super Baronibus dicti Status, in constitut. 41. *Justitia.* Altera autem super bannitis in constitut. 15. *In regendis.*

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita A. 1588.

Prooemium

Immensa æterni Dei omnium opifex sapientia à fine usque ad finem fortiter attingens, sic cuncta inter se admirabili concordiæ nexu copulavit, suaviterque disposuit, ut vicissim ad suorum se munerum functiones exercendas mutuis auxiliis sublevarent. Ipsa in cœlesti Hierusalem varios beatorum spirituum ordines distinxit, quorum superiores de divinæ providentiæ rebus inferiores illuminarent. Ipsa militantis Ecclesiæ, quæ triumphantis illius imago est, corpus variis membris discrevit, quæ capiti suo glutino charitatis compacta, & connexa, mutuò se adjuvarent, ex quo totius corporis salus, & conservatio existeret.

Causa huius instit.

§. 1. Quare jure optimo Romanus Pontifex, quem Christus Dominus corporis sui, quod est Ecclesia, visibile caput constituit, omniumque Ecclesiarum sollicitudinem gerere voluit, multos sibi tam immensi oneris adjutores advocat, atque adsciscit, cum venerabiles Episcopos fratres suos, quos toto terrarum orbe ad singulos greges pascendos mittit, tum amplissimum ordinem S.R.E. Cardinalium, qui tanquam nobilissima membra capiti propius cohærentia, eidem Summo Pontifici, sicut Christo Domino Apostoli, semper assistunt, quique primi laborum, & consiliorum socii sunt, & participes, ut partita inter eos, aliosque Romanæ Curiæ Magistratus ingenti curarum negotiorumque mole, ipse tantæ potestatis clavum tenens, divina gratia adjutrice, non succumbat.

Institutio quindecim Congregationum, de quibus in rub.

§. 2. Nos igitur magni illius Moysi exemplo adducti, qui cum Deo loquens soceri sui Jethro consilium de variis judicibus constituendis non repudiavit, quique Dei jussu insignem Senatum septuaginta seniorum conscripsit, qui cum eo onus populi sustinerent, ne solus ipse gravaretur, Pontificium hoc onus Angelicis planè humeris formidandum, inter Senatores orbis terræ fratres nostros Cardinales apta quadam distributione pro temporum conditione, negotiorum multitudine, & varietate, ipsaque utilitatis ratione salubriter partiri decrevimus. Ea in primis cogitatione permoti, ut qui ex omnibus nationibus ad hanc matrem, magistram, perfugiumque fidelium Apostolicam Sedem, devotionis, salutisque studio, juris persequendi, gratiæ impetrandæ, aliasve multiplices ob causas frequentissimi confugiunt, ii quidem, & tutò, & commodè (quantum in Provinciis nostris præstare possumus) Romam perveniant: & ut faciliùs celeriusque expediantur, distinctos Cardinalium Conventus, & Congregationes ad certas rerum, negotiorumque tractationes paratas habeant,

Cardinales

Cardinalesque ipsi distributi muneris partem levius ferant, diligentius administrent, commodius nos consulant, & denique viri primatii publicis in rebus exercitati, nullo unquam tempore desint. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia, ac de eorundem fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, ex eodem sacro Collegio, quod per Dei gratiam vitis pietate, doctrina, rerumque usu præstantibus, ex omni natione abundat, Congregationes quindecim constituimus, singulisque certa negotia assignavimus, ita ut graviores, difficilioresque consultationes ad nos referant, ac unicuique earum suas facultates, & auctoritatem in eum modum, qui infra descriptus est, dedimus atque attribuimus.

Congregatio prima, pro Sancta Inquisitione.

Ista Congregatio jam diu instituta fuit, eique amplam auctoritatem dedit Paulus III. ut sup. in ejus const. 34. *Licet ab*, ac Pius IV. constit. 79. *Cùm nos*, ac Pius V. constit. 21. *Sanctissimus*, & constit. 22. *Inter*, & constit. seq. *Cùm felicis*. Et insuper videnda est inf. constit. 76. Clem. VIII. *Sanctissimus*.

Confirmatio Congregationis & institutio.

§. 1. IN primis igitur, quoniam fides, sine qua impossibile est placere Deo, totius spiritualis ædificationis fundamentum est, cupientes hoc pretiosum depositum, quod nobis potissimum à Christo Domino in beato Petro Apostolo est creditum, adversus omnes inferorum portas integrum inviolatumque custodire, Congregationem sanctæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis magna prædecessorum providentia, tanquam firmissimum Catholicæ fidei propugnaculum in Urbe institutum, cui ob summam rei gravitatem Romanus Pontifex præsidere solet, nos quoque confirmamus & corroboramus, illiusque omnia instituta, omnesque & singulas facultates à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris Cardinalibus ad eam Congregationem pro tempore delectis concessas, omnemque auctoritatem & potestatem eis communicatam, scilicet inquirendi, citandi, procedendi, sententiandi, & definiendi in omnibus causis, tam hæresim manifestam quàm schismata, apostasiam à fide, magiam, sortilegia, divinationes, Sacramentorum abusus, & quæcumque alia, quæ etiam præsumptam hæresim sapere videntur, concernentibus, non solùm in Urbe, & Statu temporali nobis & huic sanctæ Sedi subjecto, sed etiam in universo terrarum Orbe, ubi Christiana viget Religio, super omnes Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & alios inferiores, ac Inquisitores, quocumque privilegio illi suffulti sint, quorum, ac aliorum prædictorum series his nostris literis ad verbum expressa censeatur, confirmamus.

Usque factum.

§. 2. Ea denique omnia, quæ veluti per eosdem prædecessores circa eandem Congregationem, illiusque jurisdictionem & auctoritatem decreta fuerunt, nos itidem statuimus atque decernimus.

Indulgentiæ officii ministrorum.

§. 3. Exemptiones quoque, immunitates, privilegia, atque indulta, etiam ejusdem officii ministris, vel in hunc usque diem concessa, usuque recepta, pariter approbamus.

Exhortatio ad Principes, & alios, ut ei faveant, &c.

§. 4. Obnixè in Domino hortantes, & per viscera misericordiæ JESU CHRISTI, & per ejus tremendum Judicium obtestantes charissimos in Christo filios nostros, in Imperatorem electum, omnesque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerum publicarum, aliosque Duces, illisque regendis, & administrandis præpositos, ac singulos Orbis Terrarum Principes, & Magistratus, quibus gladii sæcularis potestas ad malorum vindictam à Deo est tradita, per eam ipsam quam se tueri promiserunt Catholicam fidem, ut sic suas quisque partes, sive in præstando ministris prædictis auxilio, sive in criminum post Ecclesiæ sententiam animadversione interponat, quod eos pro eorum pietate libenter facturos confidimus, ut eorum quoque præsidio Ministri ipsi tantum munus, tamque salutiferum, pro Regis æterni gloria, ac Religionis incremento feliciter exequantur, cujus pii, Christianique obsequii Principes ipsi & Magistratus amplissimum à Domino præmium recepturi sunt in æternæ beatitudinis consortio Catholicæ fidei assertoribus, & defensoribus præparatum.

Sed ex hoc nihil innovetur de officio Inquisitionis Hispaniæ.

§. 5. In his autem omnibus nostra est intentio, ne in officio sanctæ Inquisitionis, in Regnis & Dominiis Hispaniarum, Sedis Apostolicæ auctoritate Superioribus temporibus instituto, ex quo uberes in agro Domini fructus in dies prodire conspicimus, nobis, aut successoribus nostris inconsultis aliquid innovetur.

Omittuntur hic nomina Cardinalium nunc deputatorum huic Congregationi, & aliis sequentibus, quoniam ob eorum obitum alii subrogati sunt, & frequenter ejusmodi mutatio contingit.

Congregatio secunda, pro Signatura Gratiæ.

Ad Signaturam Gratiæ videri potest const. Pii IV. num. 59. *Cùm nuper*, & const. 63. *In eligendis*, & novissimè edita Reformatio Pauli V. in constit. 71. §. 1.

Causa hujus instit.

ET quoniam ad eam, quæ Signaturæ Gratiæ appellatur, & in qua nos etiam prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum more præsidemus, ex diversis Orbis terrarum partibus, ob multiplices gratias obtinendas, magni concursus fiunt, supplicesque libelli referuntur, ut quæ judicum ordinaria facultate expediri nequeunt, potestate principis, qui viva est lex, juris de causis explicentur, & concedantur, sanè pro loci dignitate, & rerum ratione, magna circumspectio adhibenda est, ut & honestæ supplicationes, quantum cum Domino licet, exaudiantur, & multorum petentium importunitas coërceatur.

Institutio Congregationis, & explicatio muneris Cardd.

§. 1. Quamobrem Cardinales infrascriptos Signaturæ nostræ Gratiæ adscribimus, ad hoc ut omnes Signaturam nostram quavis de causa adeuntes, benignè audiant, porrectasque oblatarum petitionum informationes excipiant, nobis verò, aut successoribus nostris, dum supplices libelli referuntur, assistant, opportunumque consilium afferant, omnique deposito humano affectu, sincerè suam quisque sententiam, etiam non rogatus ex conscientia dicat.

Declaratio circa Cardinales supra numerum aliorum deputatorum.

§. 2. Declaramus autem in dictam Congregationem semper eos Cardinales adscriptos esse, qui infrascriptis muneribus & officiis præfecti erunt, videlicet, Major Pœnitentiarius, Præfectus Signaturæ Gratiæ, Præfectus Signaturæ Brevium, Præfectus Signaturæ Justitiæ, & qui Datarii munere fungetur, si Cardinalis fuerit, qui simul atque eas præfecturas, & officia adepti erunt, statim in ipsam Signaturam adnumerati censeantur.

Congregatio tertia, pro erectione Ecclesiarum, & provisionibus Consistorialibus.

Ad hæc vide etiam inf. in constit. 10. Greg. XIV. *Onus*, ubi etiam notabo in rubrica.

Causa hujus instit.

ILla præterea cura ad pastoralis nostri officii sollicitudinem, & Ecclesiæ universalis gubernationem maximè pertinet, ut ad fidelium populorum utilitatem, Ecclesiis jam erectis, aut in posterum justis de causis erigendis, de Episcopis & pastoribus idoneis, & fidelibus ac fructuosis, in vinea magni patrifamilias operariis salubriter in Domino provideamus.

Institutio tertia Congregationis, & explicatio muneris Cardd.

§. 1. Quare aliam constituimus Cardinalium Congregationem, qui in primis cognoscant de legitimis causis erectionum novarum Ecclesiarum quarumcumque, Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, ac de cujusque earum dote, Capitulo, Clero, Populo, & aliis, quæ ad ejusmodi erectiones, juxta præscriptum sacri Concilii Tridentini, & sanctorum Patrum decreta, necessaria erunt. Examinent præterea omnes difficultates de his incidentes, controversias quoque inter eas, quæ jam erectæ sunt, necnon dictarum Ecclesiarum, Diœcesum, vel Monasteriorum uniones, dismem

diſmembrationes, ceſſiones, permutationes, tranſlationes, penſionum ſuper illarum redditibus aſſignationes, Monaſteriorum pluralitatem, dignitatum incompatibilitatem, præſentationes, & nominationes, electionum, ſive poſtulationum confirmationes, ſeu admiſſiones, ſuffraganeorum, coadjutorumque deputationes cum futura ſucceſſione, ſive abſque eadem ſucceſſione, curamque adhibebunt ſolertem circa ætatem & qualitatem promovendorum, eaque diſcuſſa, & examinata, ad nos, ſucceſſoreſque noſtros referant, ut pro noſtro, eorumve arbitrio, in Conſiſtorio ſecreto juxta formam in hunc uſque diem ſervatam proponantur.

Congregatio quarta, pro ubertate Annonæ Status Eccleſiaſtici.

Huic annonæ præficitur à Summo Pontifice unus ex Clericis Rev. Cameræ Apoſtolicæ, ut videre eſt ſup. in conſt. 35. Gregorii XIII. *Inter cæteras.* Et pro ejus præſidio hic Pontifex ſcuta ducentùm millia tribuit infra in conſtitut. 78. *Abundantes.* Aliam Prælatorum Congregationem ſubordinavit Paulus V. in ſua conſtit. 70. *Paſtoralis*, ubi alia notabo.

Cauſa hujus inſtit. CUmque ad providentiam noſtram pertineat curare, ut populi Eccleſiaſticæ ditioni ſubjecti, non ſolum pane verbi Dei reficiantur, ſed hoc quoque terreno, quem etiam cum illo à Patre cœleſti nobis dari quotidie petimus, abundent, pauperes præſertim & egeni, quibus parentis loco ſumus, idcircò ut in omnibus Provinciis noſtris, & in hac potiſſimùm Alma Urbe, ad quam tanta hominum frequentia undique confluit, res frumentaria benè curata ſit, & Annonæ publicæ copia benedicente Domino ſemper ſuppetat.

Inſtitutio Congreg. & facultates Cardd. deputatorum. §. 1. Congregationem Cardinalium conſtituimus, quæ omni ſtudio curet, non ſolum in Urbe, ſed in univerſo Statu Eccleſiaſtico temporali copiam haberi frumenti, atque aliarum hujus generis frugum, quibus ad vitam humanam ſuſtentandam indigemus, quæ ſi peccatis populi id promerentibus ob terræ ſterilitatem in ditione Eccleſiaſt. aliquando, quod Deus avertat, deerunt, aliunde commeatum, pro locorum opportunitate, convehi, comportarique ſtudeat civitatibus, oppidis, locis, perſonis quibuſcumque, quavis etiam Eccleſiaſt. atque Cardinalatus dignitate fulgentibus, ea omnia, quæ ad abundantiam parandam, atque conſervandam erunt opportuna, præcipiat: Commiſſarios ubique locorum, prout exegerit neceſſitas, aut ſuaſerit utilitas, deputet, contra impedientes, aut negligentes, ſive Annonam extrahi vel abduci per ſeipſos, aut per alios, palam vel occultè procurantes, procedat, aliaque faciat, quæ ad Annonæ ubertatem omninò pertinere videbuntur.

Quæ hic dicuntur de conſervatione præſidii, vide latiùs in conſt. 72. hujus Papæ cit. in rub. §. 2. Præcipuam verò curam, & diligentiam adhibeat, ut pecuniæ ſumma, ſcutorum ſcilicet ducentorum millium, à nobis tam ſalubri ac neceſſario operi pauperum in primis cauſa paternè aſſignata atque attributa, nec in alium uſum convertatur, & integra conſervetur, quod ſi in charitate Annonæ aliquid ex dicta ſumma deceſſerit, illius recuperandæ, ac reintegrandæ ratio quamprimum tueatur, ut hoc publicum præſidium, & tanquam patrimonium pauperum, eorundem Cardinalium prudentia, & ſedulitate perpetuò aſſervetur, & prout in alia conſtitutione ſuper hoc à nobis edita latius explicatur.

Congregatio quinta, pro Sacris Ritibus & Cæremoniis.

Cauſa hujus inſtit. JAm verò, cum ſacri ritus & Cæremoniæ, quibus Eccleſia à Spiritu ſancto edocta ex Apoſtolica traditione & diſciplina utitur, in Sacramentorum adminiſtratione, divinis officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione magnam Chriſtiani populi eruditionem, veræque fidei proteſtationem contineant, rerum ſacrarum majeſtatem commendent, fidelium mentes ad rerum altiſſimarum meditationem ſuſtollant, & devotionis etiam igne inflamment, cupientes filiorum Eccleſiæ pietatem & divinum cultum ſacris ritibus, & cæremoniis conſervandis inſtaurandiſque magis augere.

Inſtitutio Congregationis cum facultatibus eidem Cardinalibus. §. 1. Quinque itidem Cardinales deleginus, quibus hæc præcipuè cura incumbere debeat, ut veteres ritus ſacri ubivis locorum, in omnibus Urbis, Orbiſque Eccleſiis, etiam in Capella noſtra Pontificia, in Miſſis, divinis officiis, Sacramentorum adminiſtratione, cæteriſque ad divinum cultum pertinentibus, à quibuſvis perſonis diligenter obſerventur, cæremoniæ ſi exoleverint, reſtituantur, ſi depravatæ fuerint, reformentur, libros de ſacris ritibus, & cæremoniis, in primis Pontificale, Rituale, Cæremoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent, officia divina de Sanctis patronis examinent, & nobis prius conſultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum canonizationem, feſtorumque dierum celebritatem, ut omnia ritè, & rectè, & ex Patrum traditione fiant, & ut Reges & Principes, eorumque Oratores, aliæque perſonæ, etiam Eccleſiaſticæ, ad Urbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apoſtolicæ dignitate, ac benignitate honorificè more majorum excipiantur, cogitationem ſuſcipiant, ſeduloque provideant. Controverſias de præcedentia in proceſſionibus, aut alibi, cæteraſque in hujuſmodi ſacris ritibus & cæremoniis incidentes difficultates cognoſcant, ſummariè terminent, & componant.

Congregatio ſexta, pro Claſſe paranda & ſervanda ad Status Eccleſiaſtici defenſionem.

Subſidium annuum ſcutorum ducentùm millium, & quingentorum paravit & dedit hic Pontifex pro manutentione parata Claſſis decem triremium, ſed ejus Bullam tanquam minus neceſſariam duxi prætermittendam.

Cauſa inſtit. PRæterea poſteaquam Dei benignitate, nec ſine magno noſtro labore & ſumptu, perditorum hominum licentia compreſſa, publica tranquillitas in locis mediterraneis reſtituta eſt, ut jam unicuique abſque timore ullo ſub vite ſua, & ſub ficu ſua quieſcere liceat, cupientes ut littora quoque, & oræ maritimæ ditioni noſtræ ſuperi inferique maris, à piratis, ac prædonibus, quantum fieri poteſt, tutæ ſint, nedum ad noſtrorum ſubjectorum ſecuritatem, verum ut exteræ quoque nationes ad hanc fidei petram communemque fidelium matrem ſecurè, pro eo quod in nobis eſt, accedant, ne à piratis in miſeram ſervitutem, quod alias perſæpè accidit, abducantur.

Inſtitutio Congregationis 6. Deputatis. §. 1. Ob eas cauſas Cardinales quinque præficimus triremibus numero decem parandis, ædificandis, ornandis, omnique neceſſario nautico & militari apparatu inſtruendis, curaque diligentiſſima conſervandis, quarum ope, & præſidio, Deo adjutore, piratæ, & prædones coërceantur, & à noſtris littoribus longè repellantur: quare & earum triremium idoneos Duces ac Præfectos, nobis tamen & pro tempore Rom. Pont. conſultis, deligant, & cætera omnia ad ea quæ duximus celeriter utiliterque efficienda, pro ipſorum prudentia & ſedulitate diſponant. Deinde operam adhibeant, ut ſubſidium pecuniarium quodcumque ab iis, qui noſtro mandato huic tam neceſſario operi contribuere tenentur, fideliter, integrè, matureque exigatur, exactum verò ac receptum ad ſupradicta tantummodo opera perficienda ex voluntatis noſtræ præſcripto fructuosè impendatur. Illud autem Cardinales ipſos magnoperè admonemus, ut curent diligenter, ut in his triremibus Apoſtolicis nautæ omnes & milites, non ſolum ex nautica militarique, ſed multò magis ex Chriſtiana diſciplina, piè & modeſtè vivant. Quare viros Religioſos, animarum corporumque curatores deligant, qui valentes ad pietatem inſtruant, ægrotos multæ charitatis affectu, quovis neceſſario adjumenti genere, ſpirituali in primis recreent atque reficiant. Denique omni loco à Præfectis, militibus, nautis ea piè vivendi ratio, & inſtitutio obſervetur, ut verè illos Chriſtianos, ac Pontificios eſſe omnes agnoſcant.

Congre

Congregatio ſeptima, pro Indice librorum prohibitorum.

Iſta Congregatio perfecit Indicem librorum hujuſmodi alias à Pio IV. approbatum, ut videre eſt in Clem. VIII. conſt. 36. Sacroſanctum, ubi de ejus facultatibus etiam notabo.

QUia verò hæreſis morbus animæ perniciosiſſimus ut cancer ſerpit, & filii tenebrarum arcem Catholicæ veritatis omni machinationis genere oppugnant, libris præſertim hæreſis veneno infectis promulgandis, aliiſque noxia doctrina aſpergendis, corrumpendiſque, poſtulat à nobis paſtoralis officii ſollicitudo, ut vulpes doloſas, & lupos rapaces ab ovili Chriſti omni vigilantia arceamus.

§. 1. Quare ut Cardinales, qui ad libros prohibendos, expurgandoſve delecti ſunt, in ea cura diligenter, ac majori cum fructu verſentur, has illis facultates tribuimus, ut librorum ejuſmodi catalogos, & indices, aut olim, aut proximè confectos, eorumque regulas editas recognoſcant, atque examinent, certorum auctorum libros prohibitos, aut quovis modo in prioribus indicibus ſuſpenſos diligenter excutiant, & prout expedire judicaverint, permittant libros, qui poſt indicem Tridentini Concilii juſſu editum prodierunt, Catholicæ doctrinæ, Chriſtianorumque morum diſciplinæ repugnantes expendant & recognoſcant, ac ubi nobis retulerint, noſtra auctoritate rejiciant; hominum verò injuria & dolo depravatos emendent, eos libros, qui paucis erroribus rejectis, alioquin utiles ſtudioſis eſſe poſſent, expurgandi, atque corrigendi modum ineant, indiceſque expurgatorios conficiant, novos præterea libros approbandi, & imprimendi rationem præſcribant. Univerſitatum Pariſienſis, Bononienſis, Salmanticenſis, Lovanienſis, aliarumque probatarum ſtudia, ad librorum expurgationem & correctionem excitent, earumque diligentem operam & induſtriam requirant. Permittimus quoque eidem Congregationi, ut Theologis, Canoniſtis, aliiſque peritis viris, piis atque idoneis, etiam aliunde accerſitis, ad hoc omne negotium Reipublicæ Chriſtianæ, tam in his temporibus neceſſarium adhibitis, eam ob rem tantum, nec verò aliis libros vetitos tenendi, legendique, etiam abſque noſtra licentia impertiatur facultatem.

Congregatio octava, pro executione, & interpretatione Concilii Tridentini.

Hujus Concilii indictionem, proſecutionem, & approbationem, & hujus Congregationis inſtitutionem vide ſup. in Pio IV. conſt. 23. Ad Eccleſiæ, *& conſtitut. 83.* Alias nos.

DEo autem Patri miſericordiarum gratias agentes qui in Oecumenico Concilio Tridentino Spiritus ſancti lumine diffuſo, catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreſes noſtrorum temporum confutavit, mores & diſciplinam reſtituit, ejuſdemque Concilii decreta ab omnibus obſervari volentes, cum ad ſingularem Romani Pontificis auctoritatem tantummodo ſpectet Generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & ut ubique locorum ſerventur, curare ac præcipere.

§. 1. Eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent, interpretationem nobis ipſis reſervamus, Cardinalibus verò præfectis interpretationi, & executioni Concilii Tridentini, ſiquando in his quæ de morum reformatione, diſciplina, ac moderatione, & Eccleſiaſticis judiciis, aliiſque hujuſmodi ſtatuta ſunt, dubietas aut difficultas emerſerint, interpretandi facultatem, nobis tamen conſultis, impartimur. Et quoniam eodem Concilio Tridentino decretum eſt, Synodos Provinciales tertio quoque anno, diœceſanas ſingulis annis celebrari debere, id in executionis uſum ab iis quorum intereſt, induci eadem Congregatio providebit. Provincialium verò, ubivis terrarum illæ celebrentur, decreta ad ſe mitti præcipiet, eaque ſingula expendet & recognoſcet. Patriarcharum præterea, Primatum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, (quibus beatorum Apoſtolorum limina certo conſtituto tempore viſitare alia noſtra ſanctione juſſum eſt) poſtulata audiat, & quæ Congregatio ipſa per ſe poterit, ex charitatis & juſtitiæ norma expediat, majora ad nos referat, qui fratribus noſtris Epiſcopis, quantum cum Domino licet, gratificari cupimus. Item ab iiſdem Præſulibus Eccleſiarum expoſcat, quæ in Eccleſiis eorum curæ, ac fidei commiſſis, Cleri, Populique morum diſciplina ſit, quæ Concilii Tridentini decretorum, cum in omnibus, tum præſertim in reſidentiæ munere, executio, quæ item piæ conſuetudines, & qui omnium denique in via Domini ſint progreſſus, ipſiſque det literas ex formula præſcripta in teſtimonium obitæ per eos viſitationis liminum Sanctorum eorundem Apoſtolorum. Habeat itidem Congregatio auctoritatem promovendi reformationem Cleri & populi, nedum in Urbe, & Statu Eccleſiaſtico temporali, ſed etiam in univerſo Chriſtiano Orbe, in iis quæ pertinent ad divinum cultum propagandum, devotionem excitandam, & mores Chriſtiani populi ad præſcriptum ejuſdem Concilii componendos, atque ad rationes difficillimis his, perturbatiſque temporibus neceſſarias conformandos, quo uberius divinæ miſericordiæ vim in nobis ſentiamus, juſtamque iram, atque animadverſionem effugiamus.

Iſta conſtitutio de viſitandis liminibus Apoſt. habetur ſup.

Congregatio nona, pro Status Eccleſiaſtici Gravaminibus ſublevandis.

NEc verò paternus noſter affectus, quem erga populos nobis & huic ſanctæ Sedi ſubjectos, tanquam erga peculiares filios gerimus, eo contentus eſt, quod Deo auctore, noſtraque ſollicitudine publica pace, & tranquillitate perfruuntur, quodque de eorum utilitate & quiete multis aliis modis præſtanda & augenda aſſiduè cogitamus, ſed eos etiam ab exactionum oneribus ob temporum interdum difficultates, variaſque publici boni rationes à prædeceſſoribus noſtris impoſitas, magno opere, quantum fieri poterit, cupimus ſublevare.

Cauſa huius inſtit.

§. 1. Quocirca nonam inſtituimus Cardinalium Congregationem, ut quæcumque gravamina vectigalium, pedagiorum & tributorum, cujuſcumque generis illa ſint, eorumque exigendi rationes, Quæſtorum injurias, ſi quas adeſſe compererint, Commiſſariorum extorſiones, judicii forma planè poſtpoſita, maturè audiat & cognoſcat, atque ſi fieri poſſe videbitur, controverſias moderetur & componat: quod ſi rationibus hinc inde allatis accuratè expenſis, res tranſigi nequiverit, eam totam ad nos deferat, ut quod æquum & pium erit, ejus Congregationis conſilio prudenter definire valeamus, cauſas verò in quibus judicialis ordo requiritur, propriis judicibus de jure decidendas relinquat. Qui autem à judicibus ſenſerint ſe gravatos, ad Tribunalia, quæ his ſunt ex antiqua inſtitutione præpoſita, ac ad alia, ut moris eſt, juris remedia confugiant.

Inſtitutio Congregationis 9. cuius eius facultatibus.

Congregatio decima, pro Univerſitate Studii Romani.

De iſtius Romani Studii erectione, ejuſque indultis, & regimine notavi ſup. in Bonif. VIII. conſtit. 9. In ſupremæ.

ILlud etiam cogitantes, quod literarum cognitio, liberalesque doctrinæ & diſciplinæ, quibus juventus in publicis Gymnaſiis inſtruitur & eruditur, magnam Chriſtianæ Reip. ſi cum pietate conjungantur, afferunt utilitatem: tunc enim Civitates & Regna optimè adminiſtrantur, cum ſapientes atque intelligentes gubernacula poſſident, ob eam ſanè cauſam Romani Gymnaſii ejuſque Univerſitatis ornandæ & amplificandæ curam meritò gerimus, unde & ipſam univerſitatem ab ære alieno vigintiduorum millium ſcutorum, & aliis pluribus oneribus ſublevavimus, ac planè liberavimus.

Cauſa huius inſtit.

§. 1. Itaque ut illius rationibus quamoptimè proſpiciamus, Cardinales quinque eidem Gymnaſio, & univerſitati, illiuſque reformationi præficimus, quibus

Inſtitutio Congregationis 10. & explicatio facultatis Cardd.

facultatem concedimus, ut cum opus fuerit, præclaros Theologiæ Magiſtros, Juriſconſultos egregios, & liberalium artium profeſſores eximios undecumque ad juventutem erudiendam evocent, qui morum integritate, eruditione, atque elegantia literarum non minus præſtent, quam peritia, uſuque docendi, aſſiduiſque prælectionibus juvenes inſtruant, utque ſingulis ſcientiarum Magiſtris pro meritorum ratione, re tamen nobiſcum, aut cum ſucceſſoribus noſtris participata, ſtipendium conſtituant. Inſuper, cum in hac Alma Urbe noſtra ſingulari Dei beneficio inter alias diſcentium ſcholas Græcorum, Maronitarum, & Neophytorum, ingenti Pontificum liberalitate, atque munificentia, erecta ſint Collegia, congruiſque redditibus dotata, in quibus ſacra Theologia, liberaleſque artes Hebraïcè, Græcè, Arabicè, & Chaldaïcè edocentur, eiſdem Cardinalibus injungimus, ut horum Collegiorum Alumnos ad literarum ſtudia ardentiori animo complectenda, quod ad fidei Catholicæ propagationem, & literarum ornamentum, & ingenia excolenda maximè pertinet, opportunè pro eorum pietate & prudentia, omni adhibito ſtudio, excitari curent. Denique cum in præcipuis Chriſtiani Orbis partibus ſanctè hæc Apoſtolica Sedes, ut pia mater, inſignes quaſdam Univerſitates, in quibus ſacrarum literarum, legum, & artium præſtantiſſima ſtudia florent, olim in tutelam, & clientelam receperit ſuam, nimirum Pariſienſem, Oxonienſem, Bononienſem, Salmantinam, ut in eis ſcilicet ex Apoſtolicæ Sedis protectione bonarum artium ſtudia tanto majori cum fructu excolerentur, nos & illas ipſas, & cæteras Catholicas Univerſitates paterna benevolentia complectentes, nec ipſam Oxonienſem, quantum in nobis eſt, deſerentes, ſed ex intimo animi affectu ad matris gremium, & ad viam ſalutis revocantes, omneſque intimo cordis affectu, & ſumma benevolentia proſequentes, ac ſub noſtra & beati Petri Apoſtolorum Principis protectione iterum ſuſcipientes, eidem Congregationi imponimus, ut earundem Univerſitatum, atque ad eas pertinentium negotiorum apud Sedem Apoſtolicam curam gerat, illarumque neceſſitates nobis, ſucceſſoribuſque noſtris ordine exponat, ut eis ex paterna charitate opem, & auxilium afferre valeamus, eaſque interdum per literas viſitet, noſtroque nomine Catholicis viris Apoſtolicam benedictionem impertiatur, illiſque ut proſpera cuncta eveniant, aliis verò ſpiritum conſilii ſanioris à Deo Optimo Maximo deprecetur.

Congregatio undecima, pro Conſultationibus Regularium.

Cauſa huius inſtit.

NEc ſanè minus de Regularium Ordinibus ſolliciti ſumus, qui Eccleſiæ Dei magnum adjumentum atque ornamentum omni tempore præſtiterunt, imò verò ſummoperè cupientes, eorum ſalutaria ſtudia, progreſſuſque ad pietatem promovere; qui è fluctibus ſæculi in portum Regularis vitæ confugerunt, ob eam cauſam, ut remotis impedimentis, & inanibus contentionibus amputatis, ſub ſuavi Religionis jugo, & ſuorum inſtitutorum obſervantia quietè vivant, gratumque Altiſſimo famulatum exhibeant.

Inſtitutio Congregationis 11. cum facultatibus Cardd.

§. 1. Quinque alios Cardinales delegimus, quibus facultatem concedimus, ut Regularium, Clauſtralium, Mendicantium & non Mendicantium, Hoſpitalariorum & Militarium, poſſidentium & non poſſidentium, cujuſvis demùm Ordinis ſint, controverſiis, dubitationibus, conſultationibuſque propoſitis reſpondeant. Cauſas verò quas inter ipſos Religioſos oriri contigerit, juxta quarumcumque Religionum inſtituta, eorumque diſpoſitionem, ſuperiores illorum definiant atque terminent. Dum autem inter Epiſcopos & Regulares dubitationes inciderint, quæ ſub decretorum Concilii Tridentini diſpoſitione, aut interpretatione comprehendantur, eas ad eandem Congregationem Concilii remittant. Audiant itidem ac decidant prædicti Cardinales cauſas & controverſias inter prædictos Ordines vertentes, ſive in univerſum, ſive ratione particularium locorum, dummodo formam judiciariam non requirant. Concedimus etiam, ut dictis Regularibus, non ad laxiorem, nec ad parem, ſed ad arctiorem Religionem tranſeundi, iis quos fervore ſpiritus incenſos ad perfectioris vitæ ſtatum tranſire velle conſtiterit, non obſtantibus quibuſcumque prædeceſſorum noſtrorum decretis, licentiam dare poſſint. Apoſtatarum quoque, ejectorum, & præterea extra Monaſteria degentium, aut vagantium cauſam iidem Cardinales audiant & cognoſcant, eoſque coërcendi poteſtatem habeant. Curent præterea viſitationis Apoſtolicæ juſſa, & conſtitutiones editas à Romanis Pontificibus circa ipſos Regulares exequendas, & in uſum introducendas. Providcant inſuper Regulares laudatæ vitæ, zelo Dei, & ſalutis animarum, & prudentia ſpiritus præditos, inſtitutorumque Regularium Ordinis, & laudabilium conſuetudinum peritiſſimos, qui cum neceſſitas exegerit, Provincias ſui Ordinis, & non alterius, receptis à nobis literis, ad Omnipotentis Dei laudem, & locorum utilitatem ſalubriter viſitare valeant. Sub nomine autem Regularium etiam Moniales, cujuſvis ſint Regulæ, & obſervantiæ comprehendi volumus. Ornne denique ſtudium Cardinales ipſi impendant, ut ab inferioribus erga ſuperiores debita humilitas & obedientia, ac viciſſim à ſuperioribus erga illos paterna benevolentia in multa charitate & diſciplina, in ſpiritu lenitatis adhibeatur, neve dominentur inter fratres, ſed Superiores ipſi Patres ſe eſſe meminerint. Poſtremò eoſdem Cardinales quaſi Religioſorum omnium tutiſſimum perfugium eſſe volumus, ut eorum auctoritate & auxilio recreati, ſtudium Religioſæ vitæ, & Regularis perfectionis ſine impedimento ſtrenuè percurrant.

Congregatio duodecima, pro Conſultationibus Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum.

Cauſa inſtit.

ET nos quidem ex Apoſtolicæ ſervitutis officio, omnibus Chriſti fidelibus ad ædificationem debitores ſumus, ſed tamen præcipuo charitatis affectu, in Chriſto complectimur venerabiles Patres noſtros Eccleſiarum Præſules & Paſtores, qui ex præcepto Apoſtoli vigilant, in omnibus laborant, miniſteriumque ſuum implent.

Inſtit. Congr. & ejus mod. eius Cc.

§. 1. Quare ut ab Apoſtolica Sede, à qua tanquam à matre honorem & juriſdictionem acceperunt, ſibi, cum opus erit, auxilium, præſidiumque paratum eſſe intelligant, ut greges ſuos tanto fructuoſius paſcant, quinque itidem Cardinales præponimus Epiſcoporum & aliorum Prælatorum conſultationibus audiendis. Quorum erit facultas, ut Patriarcharum, Primatum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum quorumcumque, etiam inferiorum, non tamen Regularium, petitiones audiant, propoſitiſque difficultatibus, quæſtionibus, ac controverſiis, aliiſque ſuper quibus conſulti fuerint, etiam per literas ſedulò humaniterque reſpondeant, dubia, rationes, & cauſas Eccleſiarum, earumque dignitatis, juriſdictionis, exemptionis, immunitatis, jurium, privilegiorum, & laudabilium conſuetudinum conſervationem concernentes ſummariè cognoſcant, atque tam ex partium petitione quàm ex officio componant, prout honeſtum, opportunumque eis videbitur. Cauſas item & controverſias inter eoſdem Prælatos de juriſdictione, aliave de cauſa exortas, item inter Capitula, aut obtinentes dignitates, ac inter quaſcumque ſingulares perſonas, & univerſitates, aut locorum in temporalibus Dominos, præter eas quæ Concilii Tridentini interpretationem exigunt, vel ordinem judiciarium reipſa requirunt, examinent, atque amicabiliter deſuper tranſigere, etiam per alios, ſi ita conſultum videbitur, etiam extra diœceſim curent. Ac præterea ad Eccleſias viſitandas ubique locorum, in quibus Chriſtiana viget Religio, viſitatores nobis præſentent, ut exemplo B. Gregorii Magni, S. Leonis, & aliorum Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, cum in Domino expedire videbitur, deſtinare valeamus. Viſitationis item formam illis præſcribant, ut multo cum ſpirituali fructu, & fidelium ædificatione munus ſuum obeant, negotiorumque omnium tractationis modum aſſignent, ac negligentiam, ſi quando opus erit, emendent,

mentent. Insuper, ubi necessitas exegerit; viros usu, & doctrina idoneos, rectos, & timentes Deum deligant, qui nostrarum literarum auctoritate suffulti, Ecclesias ut Vicarii Apostolici regant. Denique eosdem Cardinales immunitatis Ecclesiarum defensores, ad tuendum ipsarum Prælatorum personas, res, & bona quæcumque Ecclesiarum prædictarum, ab omnium injuriis atque oppressionibus adversus quoscumque quavis auctoritate præfulgentes constituimus.

Congregatio decimatertia, pro Viis, Pontibus, & Aquis curandis.

Huic Congregationi curam hic Pont. demandavit Aquæ Felicis, mox ab eo ad Urbem conductæ, ut videre est infra in const. 101. Supremi.

ET quoniam curæ & cogitationes nostræ ita communis boni procuratione defixæ sunt, ut dum graviora majoraque disponimus, eorum etiam quæ minora videntur, non obliviscamur, considerantes quod ad Almæ Urbis, locorumque ditionis nostræ Ecclesiasticæ ornamentum, aëris salubritatem, civium, incolarumque utilitatem, ac ad Peregrinorum, iterque agentium commoditatem, eorum præsertim qui ad hanc Apostolicam Sedem, & Apostolorum limina, totque sancta loca innumerabilium Martyrum sanguine consecrata piè visitanda concurrunt permagni interest Viarum, Pontium, & Aquarum curatio.

§. 1. Nos idcirco huic rei consulentes, Cardinales sex infra nominatos deputavimus, quibus facultatem damus vias curandi, aperiendi, muniendi, dirigendi, factasque tuendi, coarctatas dilatandi, veteres jam occupatas iterum in publicum usum vendicandi & redigendi. Pontes item tuendi, & ubi opus est, novos exstruendi, veteresque ruinosos instaurandi, & jam collapsos, si ita necessitas tulerit, reficiendi. Aquarum præterea curam gerendi, illarum præsertim, quas nos tanta impensa, & labore in Urbem adduximus, illasque certa mensura ad publicum usum & commoditatem melius distribuendi, & ubi majori aquarum copia opus esse viderint, fontes aquarum magis uberes unde deduci possint, investigandi, deductiones, substructiones, castella, formas, aquæductus, receptaculaque earundem sarta tecta conservandi, omne impedimentum tollendis. Cameræ nostræ Apostolicæ Præsides & Ministros, quibus ea specialis cura data est, dirigendi, & ab contradictoribus protegendi, aliaque in his necessaria & opportuna exequendi. Si qua verò difficultas, aut causa, tam contra domicellos, communitates, & universitates, quàm contra quoscumque alios etiam immunes atque exemptos super his omnibus jam exorta sit, vel in posterum inciderit, eam omnes summariè, sola facti veritate inspecta, ac re primùm ad nos, & successores nostros relata demum definiendi potestatem facimus. Qua facultate iidem Cardinales nedum in Alma Urbe, verum in universa Ecclesiastica ditione temporali uti posse statuimus.

Congregatio decimaquarta, pro Typographia Vaticana.

Hæc mox jussu Pauli Quinti, qui eam Camerali Typographia univit, Cameralis nuncupatur.

CÆterùm, cum ex omni antiquitatis memoria notum sit, quantum semper detrimenti attulerint hæreticorum, aliorumque veritatis hostium insidiæ, & doli sacris libris, Sanctorumque Patrum monimentis multis modis corrumpendis, quantamque hoc potissimum sæculo animarum perniciem importaverint eorundem librorum mendosæ impressiones, atque editiones impuro & pestifero hæresum fermento, aliisque erroribus coinquinatæ & corruptæ.

§. 1. Nos volentes pro nostra Pontificia sollicitudine, ut hæc præclara & salutaris nostra hæreditas à majoribus accepta inviolata conservetur, nuper ejus rei causa non mediocri nostra impensa Typographiam Vaticanam ereximus; nunc autem pro rei & negotii gravitate, infrascriptorum Cardinalium Congregationem statuimus, quibus imposuimus, ut sacra Bibliæ Latinæ Vulgatæ, Græcæ & Hebraïcæ editionis, decretales Epistolas, Concilia generalia, Sanctorum præcipuorum Ecclesiæ Doctorum opera, cæteros denique libros, quibus fidei Catholicæ doctrina traditionesque Ecclesiasticæ continentur & explicantur, quamemendatissimè curent imprimendos. Quare mandamus, ut vetustis manuscriptis, emendatisque codicibus adhibitis, præsertim ex nobili & optimis libris referta Pontificia Vaticana Bibliotheca; adjumento etiam, studio atque opera doctissimorum hominum ex omnibus Christiani orbis nationibus, per nos aut successores nostros selectorum, qui linguarum peritissimi sint, libros imprimendos accuratè diligenterque conferant & recognoscant, ut eorum editio, quantum fieri poterit, integra atque incorrupta prodeat. Si quæ verò graviores dubitationes, & difficultates in veterum codicum auctoritate, librorum correctione & emendatione inciderint, rebus prius in Congregatione examinatis, ad nos referant, ut in lectionum varietate, id quod orthodoxæ veritati maximè consonum erit, ex speciali Dei privilegio huic sanctæ Sedi concesso statuamus. Demum eadem Congregatio Typographos, & librorum recognitioni Præfectos in quibusvis Christiani Orbis Regnis & Provinciis admonebit, ut diligentem opportunamque operam ad sua quæque officia fideliter atque integrè exequenda præstent, in librorumque hujusmodi editione accuratissimè versentur, & ad Vaticanæ impressionis præscriptum, ac normam omninò se conforment.

Congregatio decimaquinta, pro consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici.

Causa hujus instit.

DEnique cum valde consentaneum sit, ut qui longinquos & externos in Domino complectimur, eorumque negotia breviter expediri curamus, domesticis & propinquis, qui sub nostra & Apostolicæ Sedis peculiari tutela sunt, hac quoque in re propensiùs consulamus, idcircò ut fideles Ecclesiæ Romanæ filii ditioni nostræ temporali subjecti, ad varia negotia, causas, necessitatesque suas proponendas perfacilem aditum inveniant, remediumque ex justitiæ & æquitatis præscripto opportunè celeriterque obtineant.

Institutio Congregat. 15. & explicatio muneris Cardinalium.

§. 1. Cardinales itidem quinque eorum consultationibus præficimus, ac proponimus, quorum juris sit consultationes, dubitationes, & querelas super causis civilibus, criminalibus & mixtis, ad forum sæculare dumtaxat spectantes audire, illasque inter se statis diebus conferre, quod æquum esse, quodque omnibus diligenter consideratis de majoris partis sententia expedire censuerint, statuere & deliberare, justitiam expedire, administrare, quæ decreta ac definita erunt, executioni tradi curare. Ipsisque facultatem concedimus, ut ipsi omnibus negotiis & causis, cujuscumque generis illæ sint, etiam inter Fiscum & privatum, & inter privatos, Communitates, Universitates, Collegia, eorumque Rectores, aut alios quoscumque, etiam coram ditionis Ecclesiasticæ Magistratibus, & Ministris introductis, & pendentibus, quod justum & æquum videbitur, præcipiant, causas ab eis, ubi id jus & ratio postulaverit, auctoritate nostra avocent, aliisque Judicibus committant, Gubernatoribus, Prætoribus, cæterisque omnibus officia ex Sedis Apostolicæ auctoritate gerentibus, ut justa & imperata ejus Congregationis exequantur significent, impositas pœnas sive mulctas, bonorum proscriptiones, seu confiscationes, corporis pœnis etiam capitis ultimique supplicii (nobis tamen prius de ea re consultis) moderentur, & commutent, ac eos qui in carcere erunt, de loco ad locum, ubi id ita expedire judicaverint, transferri mandent, cæteraque pro justitiæ conservatione, subditorumque nostrorum quiete, & tranquillitate deliberent ac provideant.

Sequitur

Sequitur declaratio facultatum præditarum Congregationum. Et alia habentur immediatè poſt hanc bullam, & in ejus fine.

Congregationes præditæ ſiant tribus aſſiſtentibus Cardd.

§. 1. DEnique quo dictarum Congregationum expeditiones validæ exiſtant, Cardinales in qualibet Congregat. non ſint pauciores tribus. Ad judiciorum verò confuſionem evitandam, volumus ut unaquæque Congregatio quando aliqua cauſa, quæſtio vel conſultatio ad eam delata fuerit, diligenter perpendat, an ad ipſam propriè ejus cauſæ *cognitio & expeditio* pertineat, & ſi ad ſe minimè ſpectare cognoverit, eandem ad judices ordinarios, vel ad propriam Congregationem remittat.

Secretarios proprios habeant.

§. 2. Itidem Cardinales dictarum Congregationum proprios ſigillatim habeant Secretarios, ab eiſdem liberè deputandos, & ad res, quæ in dies geruntur, annotandas, & in publicam formam, ſi opus fuerit, redigendas.

Theologi & viri periti in conſultationibus adhibeantur.

§. 3. Et quoniam divinis oraculis admonemur, ubi multa conſilia, ibi ſalutem adeſſe, eædem Congregationes pro earum arbitrio viros ſacræ Theologiæ, Pontificii, Cæſareique juris peritos, & rerum gerendarum uſu pollentes in conſultationibus advocent, atque adhibeant, ut cauſis, quæſtionibus, & negotiis quam optimè diſcuſſis, quæ Dei gloriæ, animarumque ſaluti, & juſtitiæ, atque æquitati conſentanea maximè erunt, decernantur, graviora verò quæcumque ad nos vel ſucceſſores noſtros deferantur, ut quid ſecundum Deum expediat, ejus gratia adjuvante maturè ſtatuamus.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcumque Judices ordinarios & delegatos, etiam dictos Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis quibuſcumque formulis illa ſint concepta. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis atque inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, expreſsè ac latiſſimè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Hortatio ad Principes Chriſtianos.

§. 6. Demùm per paternam noſtram charitatem & auctoritatem, quæ nobis à Chriſto Domino data eſt, admonemus, & per ipſum, per quem Reges regnant, obteſtamur chariſſimos in Chriſto filios noſtros in Imperatorem electum, omneſque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerumpublicarum, alioſque Duces, ac cæteros ſæculares Principes, quos Deus in excelſo loco conſtituit, & temporali poteſtate communivit, ut fidei Catholicæ propugnatores & defenſores ſint, de quorum pietate, & erga Apoſtolicam Sedem obſervantia, atque obedientia magnopere in Domino confidimus, & quam etiam multis argumentis perſpectam habemus.

Monitioque ad quaſcumque Eccleſiaſticas perſonas, ut in præmiſſis faveant, & obediant.

§. 7. Alios verò Eccleſiaſtica dignitate præditos per hæc Apoſtolica ſcripta, ac per debitæ obedientiæ vinculum, ſtatuſque ſui ſublimem conditionem, qua Deo arctius religati exiſtunt, obſtringimus, ut his noſtris conatibus ad Dei laudem, fidei propagationem, fidelium commoditatem & ſalutem aſſiſtant, ac auctoritatem, quæ Eccleſiæ Præſulibus in B. Petri perſona à Chriſto Domino credita & collata fuit, ad fidei Catholicæ exaltationem & augmentum, prout ex eorum munere tenentur, noſque eos pie facturos ſperamus, tueantur & defendant, ac operam dent, ſtudiumque demùm omne conferant, ut eadem auctoritas Eccleſiaſtica omninò illæſa conſervetur, ac Eccleſiæ Dei miniſtris opem & auxilium in omnibus impendant, & de Sede Apoſtolica, ex ſua, majorumque ſuorum pietate benemereri non deſinant, memores ſe in ſuſceptione Imperialis, ac Regii diadematis & Principatus, ad id præ cæteris devinctos eſſe, ut inde in hac mortali vita felicitatem, noſtramque & Sedis ejuſdem benignitatem ac gratiam uberiùs valeant promereri, poſt exactum verò mortalis hujus vitæ curriculum, à Deo æternam gloriam & beatitudinem conſequantur. Quod ſi ſecus ab eorum aliquo, quod minimè credimus, factum erit, divinam iram, donec ſub potenti manu Dei humilientur, qui tarditatem pœnæ ſupplicii interdum gravitate compenſat, ſe minimè effugere poſſe certò ſciant.

Hæc ſ… tutis ſu… petua, … ter Ap… cal… tionu… morar…

§. 8. Ut autem hæ noſtræ literæ quamprimum ubique locorum & gentium innoteſcant, quas inter alias Apoſtolicas, perpetuaſque conſtitutiones annumeramus, illas publicis in locis de more affigi, earumque exemplis, vel etiam impreſſis, ſigillo obſignatis alicujus perſonæ Eccleſiaſtica dignitate præditæ, ac quibus Notarius publicus ſubſcripſerit, eandem fidem haberi volumus, quæ his exhibitis maxima cum reverentia omninò eſſet adhibenda.

Sanctio nalis.

§. 9. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum decretorum, conſtitutionum, aſſignationis, dationis, attributionis, confirmationum, corroborationis, ſtatutorum, approbationis, declarationis, delectionum, præfectionum, tributionis, permiſſionis, reſervationis, impartitionis, inſtitutionis, conceſſionum, injunctionis, impoſitionis, voluntatum, mandati, præpoſitionis, derogationis, admonitionis, obteſtationis, obſtrictionis, & annumerationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A… die 11… Febru…

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. 11. Kal. Februar. Pontificatus noſtri anno tertio.

Publica…

Anno à Nativitate Domini 1587. *indictione* 15. *die verò Mercurii* 23. *menſis Martii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus* 3. *retroſcripta litera Apoſtolica affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis, ſeu portis S. Ioan. Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Ioannem Baptiſtam Bagni, & Hieron. Lurium S. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Sequuntur aliæ declarationes editæ in Conſiſtorio die 11. *Maii* 1588. *circa dubia in Congregationibus evenienda.*

Inſtitu… Congre… num, i… ſuprà.

SAnctiſſimus D. N. poſtquam deputavit omnes Cardinales ſuper diverſis Congregationibus, ut vellent illis incumbere, & expedire negotia quæ ibi tractanda erunt, ut & ipſe Sanctiſſimus à laboribus ſublevetur, & partes citius expediantur.

Ambi… bitati… eum … vation… ſubſeq… bus.

§. 1. Et ne in futurum dubitari contingat, ſuper aliquibus dubiis, quæ oriri poſſunt ſuper facultatibus ipſis Congregationibus datis, ideò Sanctitas ſua fecit quinque infraſcriptas declarationes.

Dec… prima.

§. 2. Prima eſt, quod ſi ante inchoatum judicium coram aliquo Judice, pars coram Congregatione Conventa renuerit in illam conſentire, & noluerit cauſam à Congregatione terminari, tunc ad Judicem competentem remittatur.

Dec… ſecunda.

§. 3. Secunda eſt, quod ſi coram aliquo Judice inchoatum fuerit judicium, & deinde partes concordes Congregationem adjuverint, tunc Congregatio cauſam decidat, & acta ad ſe tranſportari faciat.

Declar… tertia.

§. 4. Tertia eſt, quod ſi cauſa coram Congregatione cœpta fuerit, & deinde aliquod emergens ſupervenerit, tunc nedum illa cauſa cœpta, verum etiam illud emergens à Congregatione expediatur.

Decla… quarta.

§. 5. Quarta, quod ſi cauſa in ipſa Congregatione deciſa, requirat ut ſuper illa expediatur ſupplicatio vel Breve, tunc decrevit Sanctitas ſua, quod in ipſa ſupplicatione, vel

vel in ipso Brevi fiat mentio, causam de ordine Congregationis fuisse terminatam.

§. 6. Quinta, quod si alicui Congregationi occurrerit, pro rebus ad ipsam Congregationem spectantibus brachio sæculari indigere, tunc recurratur ad Gubernatorem, Auditorem Cameræ, Vicarium, sive ad alium Judicem, qui præceptis ab ipsa Congregatione factis obedire teneatur.

XV. **Prohibitio ad arma ex quibusvis causis præter hic exceptas, armatorum manus, aut cavalcatas, tumultuosasque hominum collectas in Statu Ecclesiastico congregandi.**

De materia vide quæ sup. notavi ad constit. 10. Ioan. XXII. & etiam Pauli II. const. 4. Viros, *ac Alex. VI. const. 1.* Inter. *Necnon Constitutionem Marchiæ lib. 1. cap. 15. & lib. 4. cap. 42. ac Vrbis Statutum lib. 2. cap. 34.*

A.D. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

DUm pro communi totius gregis Dominici salute fidei nostræ divinitus crediti, sollicitis studiis invigilamus, eam quasi peculiarem, & privatam populorum, nostro, & S.R.E. cui Deo auctore præsidemus, temporali dominio subjectorum curam suscipimus, ut in quibuscumque ejusdem dominii Provinciis, Civitatibus, Oppidis, locis armorum, tumultuum, & seditionum turba & strepitus conquiescat, ac inde omnis injuria, & violentiæ terror propulsetur, atque facinorosorum hominum audacia, & immanitate compressa, securitas, quies & tranquillitas perpetuò vigeat & conservetur. Est enim rationi consentaneum, ut Sedes Apostolica, quæ cunctis mortalibus justitiam ministrat, suos præcipuè subditos in officio contineat, & cujus auctoritate ab ipso Domino constituta, apud omnes etiam exteras gentes, ac nationes, sacrosancta & inviolabilis permanet, debitam obedientiam, & reverentiam, quam summi Reges & Principes ei præstant, magis ab iis exigat, qui ipsius regimini in temporalibus subjecti, neminem alium Principem, præter Romanum Pontificem agnoscunt, ut quæ denique universos fideles sublevare solet, hos potissimùm in suam tutelam specialiter receptos, ab omni injuria vindicet, atque illæsos defendat, & tueatur.

§. 1. Quare nos considerantes primùm quidem in quantas rerum perturbationes, in quàm intolerabilem perditorum & sceleratorum hominum licentiam noster Pontificatus sui initio inciderit, vel ad eas potius fuerit divina providentia reservatus: deinde verò quam benignè faverit cœptis nostris divina majestas, quam facilè non obscura Dei omnipotentis voluntate hæc, qua fruimur, quies & tranquillitas sit consecuta, nunquam cessamus quantas maximas animus noster capere potest eidem divinæ bonitati, in qua sola confidimus, gratias agere, & ne in aliquo pastoralis nostri officii partes desiderentur, his quasi fundamentis constituendæ Reipublicæ præclarè jactis, novis eam præsidiis in dies magis, ac magis confirmare & communire studeamus. Cum igitur inter alios, qui in temporali Statu nostro Ecclesiastico irrepserant, quosque à nobis magna ex parte sublatos omninò abolere nitimur, pravos abusus ille sit maximè damnabilis, ut Barones, Domicelli, aut Communitates, vel Universitates, aut Magistratus Civitatum, Oppidorum, Terratum, Castrorum, & locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ temporali ditioni subjectorum, sub prætextu recuperandæ, sive manutenendæ, aut adipiscendæ possessionis bonorum immobilium, finium, seu terminorum & limitum territorii, vel agrorum, quæ ad se legitimè pertinere prætendunt, dum se jus suum tueri, aut consequi velle, & bona sua ab illicitis detentoribus vel occupatoribus vendicare profitentur, ad arma populos convocare & incitare, tumultus facere, & commovere, armatorum hominum copias cogere non dubitent, ex quibus postmodum quandoque contingit, ut commotis seditionibus auxilium facinorosorum, seu etiam bannitorum evocent, imbecilliores per injuriam opprimant, agros vastent, alienas rapiant & invadant, pacificos possessores expellant, quietem publicam perturbent, in Dei offensam, animarum perniciem, & scandalum plurimorum. Nos attendentes ad hoc potissimùm sanctæ hujus Sedis potestatem & auctoritatem in supremo justitiæ throno, Deo disponente, collocatam, & viribus ad regendos subditos necessariis fuisse satis instructam, & roboratam, ut per Romanum Pontificem illi præsidentem cunctis æqua lance jus suum sine aliqua perturbatione tribuatur, ideoque minimè ferendum, ut quis temerè, vel vi adhibita, jus sibi dicat, sed magis talem improbitatem & audaciam legum severitate, & gravioribus pœnis propositis compescendam, & coërcendam esse censentes, habita cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione maturâ, de eorum consilio pariter & assensu, hac nostra perpetuò valitura constitutione districtè interdicimus & prohibemus universis, & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, quacumque etiam Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, armorum ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus & Officialibus, ac aliis personis Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum ipsi Romanæ Ecclesiæ mediatè vel immediatè in temporalibus subjectorum, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ne posthac quisquam eorum, propter prædictas vel alias etiam urgentiores, & urgentissimas, etiam consuetudine permissas causas, etiamsi ab aliis provocati & lacessiti fuerint, etiam propter, & adversus hujusmodi manifestas injurias, aut recuperandæ, vel adipiscendæ possessionis, seu quasi dominiorum, statuum, feudorum, prædiorum, agrorum, finium, limitum, & terminorum, ac quorumcumque jurium, & bonorum, ad eos, vel ad Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, de eorum jurepatronatus, seu præsentandi, aut sub ipsorum cura, administratione, vel protectione recepta quomodolibet pertinentium, sive violenter, aut de facto recuperatæ, vel adeptæ, retinendæ & tuendæ, vel alio quovis prætextu, aut quæsito colore vel ingenio, militum copias cogere, comparare, vel ducere, neve populos, vel singillatim singulares personas, publicè aut privatim, palam vel occultè ad arma, ut dictum est, convocare, conclamare, concitare, neque armatorum manus, cœtus, conventus, seu illicitas, & tumultuosas collectas, vel etiam, ut vocant, cavalcatas vel adunatas facere, vel insimul congregare, aut aliquid hujusmodi, per se vel alium, moliri aut machinari audeat vel præsumat. Quare his præsentibus monemus, tam dictos Duces, & reliquos, quàm Communitates ac Universitates, quæ super possessione, seu quasi, aut super finibus, limitibus, seu terminis territorii, vel agrorum, aut aliis hujusmodi rebus aliquas inter se lites vel controversias habent, ut si illas extrajudicialiter aut amicabiliter componere, seu super eis transigere commodè nequeunt, easdem in judicium deducant, sive deductas prosequantur, & donec legum ac judicum auctoritate illæ definiantur, seu justitiæ complementum sibi ministretur, æquo animo ferant, & expectent.

Causa exceptæ à prohibitione.

§. 2. Cæterùm quoniam interdum aliqua urget occasio armatos homines colligendi, id tantum permittimus & concedimus in casibus infrascriptis, nempe ut prædicti Duces & alii prædicti Communitates, & Universitates, suas Civitates, Oppida, Terras, Castra, Domos, Villas, dominia, loca & territoria à grassatoribus viarum, latronibus, sicariis & bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus defendant, dum ab ipsis actu infestantur, vel ut secuta & expurgata custodiant, reosve capiant, & apprehendant, vel captos & apprehensos Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, aliisve Magistratibus, & Officialibus tradant, sive ut Curiæ ministris adversus tales facinorosos auxilium & opem impendant, juxta constitutionem nostram aliàs super hoc editam, vel si ad tuenda, & propugnanda loca maritima, tam in Tyrrheni quam Adriatici maris littore periculosis temporibus adversus Turcas, & piratas, vel alias ex nostro, vel nostrorum successorum Romanorum Pontificum præcepto, ad arma eos concurrere contigerit. Sed & si quis alius ejus-

modi casus ingruat, qui similiter armatorum auxilium depoſcere videatur, noverint, nos, aut tempore existentem Romanum Pontificem quamplurimum consulendos esse, à quibus aut promptum subsidium, aut licentiam super præmissis citius impetrabunt. Si verò necessitas adeò urgeat, aut impellat, ut ad nos, aut ad successores nostros prædictos in tempore, vel opportunè recurri non possit, tunc Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum Præsides, Gubernatores, Locatenentes, & Officiales, à nobis & Sede Apostolica deputatos adeant, eisque hujusmodi necessitatis causas exponant, ac ab ipsis arma sumendi licentiam obtineant, ita ut tales armatorum collectas, de alicujus ex superioribus prædictis permissu vel auctoritate factas fuisse manifestò constet.

Pœna contravenientium.

§. 3. Quod si quis contra præsentem nostram prohibitionem, & interdictum, directè vel indirectè quicquam attentare, aut aliis mandare, vel transgressoribus adhærere vel favere præsumpserit, eum, si Dux, Princeps, Marchio, Comes, Baro, Domicellus, Vicarius, Feudatarius, aut quævis alia singularis persona extiterit, læsæ Majestatis reatum verum, ac nulla juris, aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ rebellem, omnibusque & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, personalibus & mixtis, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Dominiis, Vicariatibus, Gyberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, ac beneficiis, quorum per infrascriptam privationem vacantium collatio, provisio & omnimoda dispositio nobis & Apostolicæ Sedi perpetuò reservata sit, & esse censeatur, ita ut de illis per alium, quàm per nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem disponi nullo modo possit aut debeat, necnon pensionibus & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis & concessionibus, quæ à Romana prædicta, & aliis quibuscumque Ecclesiis obtinet, & in futurum obtinebit, cæterisque omnibus in Sedis Apostolicæ temporali dominio possessis, immobilibus, mobilibus, & se moventibus, bonis, juribus, & actionibus eo ipso privatum, ipsumque & illius filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, & esse. Ac præterea à dicto Senatu Ecclesiastico universo, unà cum sua familia perpetui exilii pœna damnari debere, domosque, ædificia, arces, & fortalitia ejusdem demolienda, & solo æquanda, seu aliis Cameræ Apostolicæ juribus adscribenda esse, nec illis portam ullius dignitatis Ecclesiasticæ vel mundanæ unquam patere statuimus, decernimus, & declaramus. Insuper Vassallos, Custodes, Vicarios, Capitaneos, Potestates, Officiales, Populos & subditos eorundem à fidelitatis juramento, ac homagii & quocumque alio jure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex tunc penitus absolvimus & liberamus: Ducatus verò, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Civitates, Oppida, Terras, Castra, & loca, cæteraque bona prædicta, necnon jura & actiones cum fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis eorundem, Fisco nostro, & Cameræ prædictæ ipso facto, & absque aliqua declaratione, etiam in præjudicium filiorum & aliorum descendentium in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram devoluta essent, confiscamus, & applicamus. Sin autem Communitates, & Universitates in præmissis communi consilio deliquerint, eas omnibus, & quibuscumque Castris, Villis & jurisdictionibus, ac communibus bonis, rebus, & juribus ad illas pertinentibus, privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis eis quomodolibet concessis similiter privamus, privataſque declaramus, ac dicta Castra, Villas, ac jurisdictiones, bona, res, & jura similiter Fisco, & Cameræ prædictis applicamus, & appropriamus. Statuentes etiam contra principales auctores, & particulariter delinquentes, tanquam dicti criminis læsæ Majestatis reos, ut præfertur, procedi debere. Et nihilominus omnem & quamcumque possessionem, seu quasi ſic de facto contra præsentem nostram constitutionem, cum manu, seu collecta armatorum hominum in futurum pro tempore apprehensam, usurpatam, detentam, vel occupatam, sive adipiscendo, sive taliter adeptam retinendo, sive recuperando, omnesque actus possessorios vel quasi quomodolibet factos, necnon super illis confecta instrumenta, rogitus, & alia acta, & inde secuta quæcumque annullamus, irritamus, & viribus evacuamus, necnon penitus cassamus, & abolemus, ac pro irritis, nullis & infectis, & merè attentatis habenda, nulliusque roboris vel momenti esse, ac nullum inde jus, nullamque actionem cuiquam de novo acquiri, nasci, aut competere, neque postmodum lapsu temporis, etiam longissimi ex hujusmodi possessione ab initio, ut præfertur, vitiosa, ullam præscriptionem sequi, aut cuiquam ullo tempore suffragari posse. Quinimò prædictis delinquentibus amotis & expulsis, priorem possessorem in primis, & ante omnia in suam pristinam possessionem, seu quasi restituendum & plenariè reintegrandum, & donec & quousque cui illa de jure competat legitimè decernatur, manutenendum esse, eosdemque delinquentes ad damna, expensas & quicquid interest partì læsæ reficienda, & resarcienda teneri, & obligatos existere, ac ad id cogi & compelli. Super præmissis verò omnibus & singulis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo, tam ad partis, & Fisci instantiam, quàm ex mero officio civiliter, & criminaliter, aut mixtim procedi posse.

Decreta irritan.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane pariter decernimus & declaramus.

Clauſulæ rogatoriæ.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quarumvis Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum & locorum, necnon privilegiis, indultis & literis Apostolicis, ac investituris concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Forma facien. publicationi jus conſ.

§. 6. Volumus autem, ut eædem præsentes ad valvas Lateranensis & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigantur, & illis detractis transumpta inibi affixa relinquantur, factaque hujusmodi publicatione hic in Urbe, & in ejus districtu post quindecim, alibi verò post triginta dies, quoscumque perinde arctent, & afficiant, ac si eorum unicuique personaliter intimatæ fuissent. Sed & quo facilius possint ad universorum notitiam pervenire, mandamus omnibus, & singulis Vicelegatis, Præsidentibus & Gubernatoribus Provinciarum, & Civitatum quarumcumque dictæ nostræ ditionis Ecclesiasticæ, ut in sua quisque residentia, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Castris sibi benevisis, curent easdem nostras literas in locis consuetis de more publicari.

Transſumptum fidei Sanctio nalis.

§. 7. Et quia difficile foret illas ad eorum quemlibet & ad singula loca ubi opus erit deferre, decernimus transumptis ipsis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio & extra illud ubique eandem fidem adhibendam esse, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A die 12. F

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. 11. Kalend. Martii, Pontific. nostri anno tertio.

Ego

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Ego Alex. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostiensis, Vicecancellarius.
Ego Joan. Antonius Episcopus Card. S. Georgii.
Ego Alphonsus Card. Gesualdus, Episc. Tusculanus.
Ego Inn. Avalus Card. de Aragn. Episc. Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Prænestin.
Ego Ptolomæus Cardinalis Comensis Episc. Albanen.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego Prosper Card. Sanctacrucius, tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Cardin. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucinâ.
Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Martin super Minervam.
Ego Ludovicus tit. S. Anastasiæ Presb. Card.
Ego N. de Pelleve tit. S. Praxedis Card. Senonen.
Jul. Ant. tit. S. Bartholom. in Insula Presb. Card. S. Severinæ.
Ego Hieron. Card. Rustic. tit. S. Susannæ.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego Hier. Card. Simoncellus tit. S. Priscæ.
Ego P. Card. Deza tit. S. Hieron. Illyricorum.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
Ego Franc. Card. de Joyeuse, tit. Sanct. Trinit. in Monte Pincio.
Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
Ego Nic. Card. Gremonen. tit. S. Cæciliæ.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
Ego Vincentius titul. S. Mariæ in Via, Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola tit. S. Sabinæ.
Ego Scipio tit. Sancti Salvatoris in Lauro Card. Lancellotus.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Ego Henricus Card. Caietanus, tit. S. Pudentianæ, S. R. E. Camerarius.
Ego Jo. Baptista Cardin. Castrucius, tituli S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Cœlio.
Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Philippus Card. de Lenoncourt, titul. Sancti Honuphrii.
Ego Fr. Hier. Card. Asculan. tit. S. Thomæ in Parione.
Ego Ant. Maria titul. S. Agnetis in Agone Card. Perusinus.
Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus, titul. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. Card. Saulius tit. S. Vitalis.
Ego Evangelista tit. S. Matthæi in Merulana Card. Cusentinus.
Ego Fr. Stephanus tit. SS. Marcellini & Petri Card. Presbyt. Aretinus.
Ego F. Card. Sfortia diac. S. Nicolai in Carcere.
Ego Alexander Cardinalis Montaltus, diaconus S. Eustachii.
Ego Hieron. S. Mariæ in Cosmedin, diaconus Cardin. Matthæius.
Ego Benedict. S. Agathæ diac. Card. Justinianus.
Ego Ascan. SS. Viti & Modesti & Crescentiæ diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromæus.

Bullarii Magni Tom. II.

Anno Christianæ D. 1588. Indict. 1. Sexti Papæ V. Pontificatus 11. mensis Martii, Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 3. Vigilia Annuntiationis Apostolicæ Virg. Deiparæ sacrum hic celebrabit, seu parvis S. Joannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, & per aliquod temporis spatium duraturæ, per me Joannem Baptistam Bagni, & Fr. Bartholomæum S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Pardinius Mag. Curs.

Adscriptio S. Bonaventuræ Balneoregiensis inter egregios, sanctosque Catholicæ Ecclesiæ Doctores, cum Indulgentiis pro ejus festivitate die 14. Julii celebranda. LXXVI.

Canonizationem hujus Sancti præsuivit Sixt. IV. in ejus vitâ n. 21. Superna.

Aliorum Ecclesiæ Doctorum & Evangelistarum festa duplici officio celebrari jussit Bonif. VIII. in Extrav. 1. de Reliq. & ven. Sanct.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Universis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Prælatis per universum Terrarum Orbem constitutis, Salutem & Apostolicam benedictionem. Edita A. D. 1588.

TRiumphantis Hierusalem gloriam sempiternam, & sanctorum cum Christo felicissimè regnantium nunquam marcescentes coronas cum gaudio admirans Sancta mater Ecclesia, adhuc in terris militans; ad eandem verò justitiæ coronam festinans, Deum in Sanctis suis mirabilem prædicare non cessat. Nec verò insignes tantum victorias & præclara Sanctorum merita eximiis laudibus celebrat, sed eosdem Sanctos, quos Deus mirificè honorificat, ipsa quoque piè veneratur, ac colit, quorum nimirum prædicatione, salutarique doctrina instituta, sanguine fundata, illustribus charitatis operibus atque exemplis educata ferventibus illorum apud Deum precibus quotidiè adjuvatur. Quamobrem debitis etiam, congruisque honoribus unicuique Sanctorum singulatim tribuendis, ad cœlestis illius Hierarchiæ, ubi omnia in charitate perfecta ordinata sunt, normam atque imaginem sese conformare, quantum quidem in hujus prætereuntis mundi exilio licet, maximè studet. Nam quemadmodum in magna illa summi Patrisfamilias, bonisque omnibus cumulata domo, mansiones multæ sunt, & beatæ illæ animæ mira quadam varietate unius gloriæ beatitudine perfruuntur, sic Catholica Ecclesia, quæ cœlestis illius effigies est, ut castrorum acies ordinata, in veneratione Sanctis Dei adhibenda sacros illos ordines, divino illustrata lumine agnoscit atque distinguit. Itaque dum gloriosum Apostolorum Chorum, dum Prophetarum laudabilem numerum, dum fortissimorum Martyrum laudat exercitum, cæterisque Sanctis suo loco, & ordine ritè honores defert, in uno charitatis spiritu, & consimili piæ devotionis affectu multipliciter exultat. Inter illos verò beatissimos SS. Choros, quorum memoria à cunctis fidelibus religioso cultu meritò celebratur, insigni splendore elucet sanctorum Doctorum Ordo à Paulo Apost. disertè enumeratus, cum ait: Et ipse dedit quosdam quidem Apost. quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores; quos vineæ suæ strenuos, fidelesque cultores atque operarios constituit, ad consummationem Sanctorum, in opus ministerii, in ædificationem Corporis Christi. Hi sunt, de quibus divina Sapientia clamat: Qui elucidant me, vitam æternam habebunt: de his Angelus apud Danielem loquitur! Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates: ecce denique Præmium.

Salvator ipse Christus Dominus instruxit, docuit, & exemplo confirmavit: Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno Cœlorum. Quam autem quantum temperitus sacrorum Doctorum studium, & doctrina in ecclesia Dei utilis, & salutaris fuit, tum maximè fructuosus, ac plane necessarium esse res ipsa demonstravit, tum persecutorum Christiani nominis horribili furore represso, ipsa Ecclesiæ pace, tetterrima hæresum bella vehementius excitata sunt; tunc enim hæreticorum doli & fallaciæ, qui diabolo instigante in agro Domini zizania superseminato non intermittunt, Doctorum cura, & diligentia detectæ, & pestiferi, ac detestabiles errores gladio spiritus amputati, & Catholicæ veritatis vi, sacris Doctoribus administris mendacium prostratum: quare jure optimè Hyadum stellarum nomine Sancti Doctores in Ecclesia designantur, qui perfrigida hyemis, & longis infidelitatis noctibus expletis, & persecutionis tempestate sedata, tunc clariores Sanctæ Ecclesiæ exorti sunt, cum veritatis sol per corda fidelium altius calesceret, & tanquam novo fidei vere lucidior annus aperiretur.

S. Bonaventura à Sixt. IV. est canonizatus, ut in rub.

§. 1. Jam verò inter eos, quos Dominus magnus spiritu intelligentiæ replere voluit, quique tanquam imbres eloquia sapientiæ suæ in Ecclesia Dei emiserunt, meritò numeratur Sanctus Bonaventura Confessor, & Pontifex, & in eadem Catholica Ecclesia Doctor eximius, quem felic. record. Sixtus Papa Quartus prædecessor noster, ob admirabilem vitæ sanctitatem, & præcellentem doctrinam in Sanctorum numerum adscripsit.

S. Bonaventura vita recenſetur.

§. 2. Is enim Balneoregii in Etruria natus, ut piæ matris voto satisfaceret, adolescens Seraphicam S. Francisci Religionem est ingressus, per cujus vestigia recentia adhuc novus Christi miles humiliter & constanter incedens salubertimâ regularium institutorum observantiam tanto animi ardore, tantaque cordis aviditate auxit, ut summa in eo sanctitas appareret, ac vitæ innocentia & castitate, sancta humilitate, patientia, mansuetudine, terrenarum rerum disprecentia, cœlestium desiderio omnibus & exemplo, & admirationi esset, tanta quoque spiritûs dulcedine, & divini amoris fervore inflammatus in Deum rapiebatur, ut jam in cellam vinariam sponsi introductus, & vino optimo charitatis ebrius, JESUM CHRISTUM Crucifixum, & patientem utique intueri, & in ejus vulneribus habitare videretur. Ad hanc verò eximiam vitæ sanctitatem vir Dei magnam præstantis doctrinæ laudem adjunxit, Deo ita disponente, ut ad ejus gloriam, & Ecclesiæ utilitatem non solùm exemplo, sed verbo & eruditione magnopere proficeret. Itaque cum in sacrarum literarum studio, Sanctorum Patrum lectione, & Scholasticæ Theologiæ pernecessaria disciplina, Alexandro de Ales magistro, insigni illius ætatis Theologo, diligentissimè versaretur, brevi temporis spatio, excellentis ingenii bonitate, assiduo labore, & quod caput est, gratia Spiritus sancti, qui vas aureum in honorem electum omni ex parte formabat, tantos progressus fecit, & ad tantam doctrinæ perfectionem pervenit, ut Doctoris & Magistri insignibus in celeberrimo Parisiensi Gymnasio solemni more decoratus sacram Theologiam ibidem publicè professus sit.

S. Bonaventura virtutes laudes, & præclara gesta enarrantur.

§. 3. Tantam verò laudem in interpretandi munere, & in universæ Theologiæ scientia est consecutus, ut viri doctissimi ejus doctrinam, & eruditionem admirarentur. Et quidem multiplices sancti viri lucubrationes, & præclara scripta, quæ adhuc magna Ecclesiæ utilitate, & non mediocri Dei beneficio extant, quæque & nostræ, & superiorum ætatum viri eruditi multo cum fructu legerunt, & magnopere comprobarunt; quantus ille in Theologiam fuerit, satis declarant. Ea enim divini ingenii sui monimenta posteris reliquit, quibus perdifficiles, & multis obscuritatibus involutæ quæstiones, magna optimorum argumentorum copia, via, & ordine enucleatè ac dilucidè explicantur, fidei Catholicæ veritas illustratur, pernicioſi errores, & prophanæ hæreses profligantur, & piæ fidelium mentes ad Dei amorem, & cœlestis patriæ desiderium [illegible] iliter inflammantur. Fuit enim in sancto Bonaventura id præcipuum & singulare, ut non solùm argumentandi subtilitate, doctoli facilitate, dictionis lenitate præstaret, sed divinum quoddam animos permovendi vi excellentem; sic enim scribendo cum summa eruditione parem pietatis suavitatem conjungit, ut lectorem ducendo moveat, & in latitias animi recessus illabatur, ac denique Seraphicis quibusdam aculeis cor compungat, & mira devotionis dulcedine perfundat, quam sanè gratiam in ejus ore, & calamo diffusam admirans prædecessor noster Sixtus IV. Pontifex, illud dicere non dubitavit, Spiritum sanctum in eo locutum videri.

§. 4. Cum igitur servo fideli tam multa, & præclara à Domino talenta essent credita, ut illis ad fructum utilitatem exercendis & negotiandis, cœlestis gratiæ thesauros amplificaret, divino consilio, & summâ totius sui Ordinis consensu, Romæ Minister generalis septimus post beatum Franciscum est factus, quo in officii munere non solùm prudentiam, vigilantiam, sollicitudinem præstitit, sed tanto fraternæ charitatis ardore exarsit, tantaque Christianæ humilitatis demissione fratribus inservivit, ut in eo illud Salvatoris agnoscerètur, qui major est in vobis, sit vester minister.

l. Rom. [illegible] bali, [illegible] ser in [illegible] ne [illegible] post s. [illegible] ejus [illegible] tum fui

Archiep. Patuli [illegible] cen. à IV. i [illegible] tus, & recusa fuit.

§. 5. Quin & piæ memoriæ prædecessor noster Clem. Papa IV. qui sanctum virum valdè dilexit, & ejus doctrina mirificè est delectatus, ut tam excellens virtus & prudentia ad multorum utilitatem latiori in campo excurreret, insignem Eboracensem Archiepiscopatum ei obtulit. Ille verò cum se à Seraphicæ paupertatis complexu divelli non facilè pateretur, oblatam dignitatem modestè atque humiliter recusavit.

§. 6. Cæterùm cum Gregor. X. Summus Pontifex ob gravissimas Christianæ Reipublicæ causas Concilium generale Lugdunum indixisset, virosque sanctitate, doctrina, & sapientia præstantes perquireret, quorum forti & fideli opera ad rei maximæ tractationem, atque explicationem uteretur, duo in primis clarissima illius ætatis lumina è duobus florentissimis Ordinibus Prædicatorum & Minorum delegit Sanctos Thomam, & Bonaventuram, quos ad se ire jussit. Sed cùm alter in ipso itinere in morbum incidisset, atque ad gloriæ coronam feliciter evolasset, S. Bonav. Lugdunum profectus, humanissimè exceptus est à Romano Pontifice Gregorio, qui in ejus virtute, & sapientia ita acquiescebat, ut Concilii rectè dirigendi, & administrandi partes ei præcipuè tribuendas esse decerneret. Quare ex publica Ecclesiæ utilitate & necessitate, ut majori cum dignitate, & auctoritate Conc. tebus non solùm interesset, sed præesset, statuit lucernam ardentem, & lucentem supra excelsum candelabrum ponere, ut in domo Dei magis luceret.

Ad [illegible] Conc [illegible] à Greg [illegible] vocatus humani excepti fuit.

§. 7. Itaque Sanctum Bonaventuram nullos honores appetentem, fugientem potius, sed Christi Vicario obtemperantem, nullosque pro Ecclesia labores subire recusantem, tanquam in totius Orbis terræ theatro in sacrum Cardinalium Collegium, & in Episcoporum Ordinem statim cooptavit, nam Ecclesiæ Albanensi illum præfecit, qui homes antiquioribus Presbyteris Cardinalibus tribui solet. Qua ille amplissima dignitate auctus universam in Dei gloriam, & Ecclesiæ utilitatem contulit, etenim in rebus Concilii arduis operam egregiam præstitit, Catholicam fidem constantissimè defendit, pravas opiniones acerrimè refutavit, ejusdemque prudentia, doctrina, sanctitate, orationibus Gregorii Pontificis Pastoralis sollicitudo tantopere adjuta est, ut sublato per Dei misericordiam schismate diffidio, Michael Palæologus Græcorum Imperator, Orientalesque Nationes, ad Apostolicæ Sedis obedientiam, unitatem, communionemque redierint, ac denique dignus habitus est, quem Græci Eutychii nomine appellarent.

Cardin [illegible] que & copus A ab cu Pont. i creatu

Et post ea ejus clara in rob cilii & pugnat eodem cilio de & ad Rom pa migrav ejus mi lorum perse

§. 8. Meritò igitur obsequiis post in eodem Concilio fortissimus Christi Athleta ex hujus vitæ peregrinatione ad cœlestem patriam emigrasset, omnes ejus mortem doluerunt, omnes communem jacturam deplorarunt, omnes illius funus lacrymis & laudibus ornarunt, sed unus præter cæteros viri sanctissimi vitam integerrimè actam, mores probatissimos, labores permultos pro Ecclesia susceptos, doctrinam in illo ipso Concilio spectatam insigni laudatione verissimè celebravit.

libravit. Is fuit olim memoriæ Petrus Cardinalis à Te-
rentasia, vir eruditione & Christianæ eloquentiæ pa-
trianus, qui primus ad Pontificatum fastigium evectus, nun-
cupatus Petri Quintus est appellatus. Ipse verò Summus
Pontifex Gregorius Decimus ex intimi animi sensibus
amissum fratrem [illegible]corem, & constitarium fidelissi-
mum dolens, gravibus verbis testificatus est, Ca-
tholicam Ecclesiam, quæ ex tanti viri pietate & doctri-
na fructus uberrimos acceperat, magnam illius morte
jacturam fecisse. Sed verè à Spiritu Sancto dictum est, in
memoria æterna erit justus: nam qui in vita illustris fue-
rat, multò post mortem factus est illustrior, Deo qui ad-
mirabilis & gloriosus est in Sanctis suis, signis complu-
ribus, ac prodigiis & miraculis maximè insignibus servi
sui sanctitatem comprobante.

§. 9. Quorum miraculorum fama cum apud omnes per-
crebuisset, idem Sixtus prædecessor noster è sublimi
Apost. Sedis specula ea aspiciens, digitum Dei qui facit
mirabilia magna solus, ibi planè esse intellexit, itaque &
sponte sua, & claræ memoriæ Federico Romanorum Im-
peratore, Regibus, Rebuspub. Ducibus, Civitatibusque
permultis vehementer requirentibus, ac omnium ferè fi-
delium consensu efflagitante, de viro præstantissimo Bo-
naventura Episcopo Card. in Sanctos referendo, Pont. Ro-
manus digné cogitationé suscepit. Summa igitur cura, &
diligentia, vitæ illius eximia sanctitate, & miraculorũ ve-
ritate examinata atque comperta, omnibus denique, quæ
ad eã rem pertinebant, ritè rectèque actis ad Dei gloriam
& Ecclesiæ Catholicæ exaltationé, pro sua summa, eique
à Deo in Beato Petro Apostolo tradita potestate, eundem
Beatum Bonaventuram de fratrum suorum S.R.E. Card.
& Prælatorum omnium consensu in Sanctos retulit, & in
SS. Confessorum Pontificum Doctorum numerum adscri-
psit atque aggregavit, ejusque festum anniversariũ diem,
secunda mensis Julii Dominica die celebrari, officiumque
de eo, veluti de Confessore Pontifice Doctore in univer-
sa Ecclesia recitari jussit, aliis item decretis adjectis, quæ
in ejusdem Sixti literis plenius continentur.

§. 10. Et quamvis glorioſus hic Doctor S. Bonaven-
tura, & in Ecclesia Catholica celeberrimus sit, & in Cœ-
lo maximè resplendeat, ubi corona illa est coronatus,
quam repromisit Deus diligentibus se, nec ulla hu-
mana re indigeat, qui bonis illis cum Christo per-
fruitur, quæ nec oculus vidit, nec in cor hominis as-
cenderunt; urget nos tamen charitas Christi, & ardens
quidam devotionis affectus, quo erga eum ab ineunte
ferè ætate perpetuò exarsimus, ut de ejus sanctitate &
doctrina magis magisque propaganda, atque illu-
stranda, quantum cum Domino possumus, cogitemus.
Movemur quidem, ut par est, sancta cum eo communio-
ne Seraphicæ Religionis nostræ, in qua educati, & tot
annos versati sumus, & cui tanquam matri optimè me-
ritæ, omnia pietatis & grati animi monumenta præstare
debemus; sed multò magis movent nos Dei gloria, pa-
storale officium quod gerimus, viri sanctissimi pro Ec-
clesia Dei tot suscepti labores, tot illustria merita, tanta
cum Romana Ecclesia conjunctio, in cujus amplissimo
ordine, & Senatu summa cum laude consedit. Denique
movet nos Ecclesiæ universalis utilitas, quæ ex tanti do-
ctoris eruditione semper major & uberior capi potest,
præsertim cum hæreticorum insidiæ, & diabolicæ ma-
chinationes, quibus sacram Theologiam, quæ Schola-
stica appellatur, hoc luctuoso sæculo oppugnant, ve-
hementissimè nos magnopere admoneant, ut eandem
Theologiam, qua nihil Ecclesiæ Dei fructuosius omni
studio retineamus, illustremus, propagemus. Divino
enim illius munere, qui solus dat spiritum scientiæ &
sapientiæ & intellectus, quique Ecclesiam suam per sæ-
culorum ætates, prout opus est, novis beneficiis auget,
novis præsidiis instruit, inventa est à majoribus nostris
sapientissimis viris Theologia Scholastica, quam duo po-
tissimum glorioſi Doctores Angelicus Sanctus Thomas,
& Seraphicus Sanctus Bonaventura, clarissimi hujus fa-
cultatis professores, & primi inter eos qui in Sanctorum
numerum relati sunt, excellenti ingenio, assiduo stu-
dio, magnis laboribus, & vigiliis excoluerunt atque or-
narunt, eamque optimè dispositam, multisque modis
pariter [illegible] posuerunt condiderunt, ad hæreticos quidem
tam fallaces scientia expugnandos, & exercitatos, quos
ab uberrimis divinarum literarum, Summorum Pontifi-
cum, Sanctorum Patrum, & Conciliorum fontibus di-
manare, semper certè maximum Ecclesiæ adjumentum
afferre potuit, sive ad scripturas ipsis verè, & sanè in-
telligendas, & interpretandas, sive ad patres fructuosius &
utilius perlegendos, & explicandos, sive ad veritas erro-
ret, & hæreses detegendas, & refellendas. His verò novis-
simis diebus, quibus jam advenerunt tempora illa periculo-
sa ab Apostolo descripta, & homines blasphemi, superbi, seductores proficiunt in pejus, errantes, & alios in er-
rorem mittentes, sanè Catholicæ fidei dogmatibus con-
firmandis, & hæresibus confutandis permagnè necessaria est, &
profectò rem ita se habere ipsimet veritatis inimici sunt
judices, quibus Theologia Scholastica maximè est formi-
dolosa, qui profectò intelligunt, apta illa, & inter se nexa
rerum & causarum cohærentia, illo ordine, & disposi-
tione tanquam militum in pugnando instructione, illa
argumentorum firmitate, & acutissimis disputationibus
lucem à tenebris, verum à falso distingui, eorumque
mendacia multis præstigiis, & fallaciis involuta tanquam
veste detracta patefieri, ac denudari. Quanto igitur ma-
gis illi hanc munitissimam Scholasticæ Theologiæ arcem
oppugnare, & evertere conantur, tanto magis nos decet
hoc invictum fidei propugnaculum defendere, & hære-
ditatem patrum nostrorum conservare, & tueri, & acer-
rimos veritatis defensores meritis honoribus quantum
possumus decorare.

§. 11. Quamobrem ut Seraphici Doctoris eruditio ad multorum utilitatem latius diffundatur, & ex ejus libris & operibus eruditi, & studiosi viri copiosiores, suavio-
resque in dies fructus capiant, (quod ad ipsius Sancti, quanquam in cœlo beatissimi, gloriam aliquam facere non est dubitandum) primum quidem in Alma Urbe nostra in hac basilica Sanctorum duodecim Apostolorum, S. Bonaventuræ nomine Collegium instituimus, in quo ex hujus præcipuè eximii, devotique Doctoris operibus & commentariis sacra Theologia publicè explicetur.

Et ideò Collegium S. Bonaventuræ apud basilicam SS. Apostolorum de Urbe instituit.

§. 12. Deinde etiam opera illius omnia, quæ inveniri potuerunt, partim nondum edita, nostraque auctoritate & impensis undique conquisita, partim jam evulgata simul omnia decenti forma, & quàm emendatissimè imprimi, & è Typographia nostra Vaticana in lucem emitti curavimus. Quod quidem ab ipso Pontificatus nostri initio, Deo piè credimus inspirante, constanter proposuimus S. hujus Doctoris nomen, & merita glorioſa apud omnes pro viribus celebrare, fideliumque erga eum venerationem augere & amplificare.

Ejusque opera omnia simul & emendatissimè à Typographia Vaticana in lucem emitti curavit.

§. 13. Sanè ad id quoque non mediocriter excitati sumus exemplo sanctæ memoriæ Pii Papæ Quinti prædecessoris nostri de Christiana Republica optimè meriti, & quem ut patentem adhuc reveremur, & colimus. Is enim religioſa pietate, & singulari devotione permotus, qua afficiebatur erga Sanctum Thomam de Aquino Ordinis sui decus, & Ecclesiæ Catholicæ ornamentum, cupiens eodem modo eundem Sanctum ob ejus præstantissima in Catholicam Ecclesiam merita, congruis honoribus exornare, præter alia hoc jussit atque decrevit, ut illius festus dies quotannis duplicis officii ritu ad instar Sanctorum quatuor Ecclesiæ Doctorum perpetuò celebraretur, quod & Sancti Bonaventuræ Doctori eximio tribui debere æquum profectò existimamus, cum tam multa inter eos virtutis, sanctitatis, doctrinæ, meritorum conjunctio, & similitudo intercedat. Hi enim sunt duæ olivæ & duo candelabra in domo Dei lucentia, qui & charitatis pinguedine, & scientiæ luce totam Ecclesiam collustrant: hi singulari Dei providentia eodem tempore tanquam duæ stellæ exorientes ex duabus clarissimis Regularium Ordinum familiis prodierunt, quæ Sanctæ Ecclesiæ ad Catholicam Religionem propugnandam maximè utiles, & ad omnes labores, & pericula pro orthodoxa fide subeunda paratæ semper existunt, ex quibus tanquam ex fertili, & benè culto solo quotidie per Dei gratiam fœcundæ & fructuosæ plantæ procreantur, hoc est viri doctrina & sanctitate præstantes, qui Petri navicullæ tot fluctibus agitatæ

Et sicut Pius V. S. Thomam sui Ordinis Prædicatorũ decus exornare volens, eius festum celebrari instit.

Ita iste Pont. ideò S. Bonaventuræ sui Ordinis Conventualium S. Francisci ornamento, deberi existimavit ob multa inter ipsos Sanctos virtutis, Sanctitatis, doctrina & meritorum conjunctionem & similitudinem.

& Romano Pontifici, ejus clavum non sine magna sollicitudine tenenti, fortem & fidelem operam navant. Fili duo Sancti eum essent coævi, iisdemque studiis dediti, condiscipuli, simul Magistri, pari ratione à Gregorio Decimo Summo Pontifice, cum ambo ad Concilium evocarentur, honorati, & in hujus vitæ peregrinatione fraterna charitate, spirituali familiaritate, sanctorum laborum societate valde conjuncti fuerunt, & denique pari gressu ad Cœlestem patriam commigrantes, pariter felices & glorioſi illa sempiterna beatitudine perfruuntur, ubi eodem charitatis affectu, ut piè credimus, pro nobis in hac lacrymarum valle laborantibus orant, divinamque opem implorant, ut meritò idem Sixtus IV. hos duos Sanctos per similes, & quasi geminos in Christo fratres agnoscens, statuerit S. Bonaventuram consimili venerationis & honoris prærogativa, atque S. Thomam, decorandum esse.

Et doctrinam S. Bonaven. commendat, & ipsum inter egregios Ecclesiæ Doctores annumerat.

§. 14. Quod igitur à nobis, & Seraphici Ordinis charitas, & Sancti Bonaventuræ meritorum magnitudo, & Catholicæ Ecclesiæ, cujus gubernacula nobis, licet immerentibus à Deo commissa sunt, utilitas, & ædificatio requirit, habita super his omnibus cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorundem consilio, & unanimi assensu, & ex certa nostra scientia, ac de attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione, doctrinam ipsius Sancti Bonaventuræ à supradictis prædecessoribus nostris Clemente Quarto, Gregorio Decimo, & Sixto IV. laudatam, in Concilio Lugdunensi maximè spectatam, in Florentino, etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, gravissimorum virorum auctoritate testificatam & commendatam, & eximio Ecclesiæ Doctore dignam, nos quoque plurimùm in Domino laudamus & commendamus, ac literas ejusdem Sixti IV. quas pro expressis hoc loco haberi volumus, excepta ejus ordinatione de festo die S. Bonaventuræ secunda Dominica Julii celebrando, harum tenore approbantes & innovantes, ipsum Sanctum Bonaventuram jure Sanctorum Doctorum consortio ab eodem Sixto IV. adscriptum, & connumeratum auctoritate Apostolica tenore præsentium inter præcipuos & primarios, qui Theologicæ facultatis magisterio excelluerunt habendum, ac venerandum esse decernimus, & declaramus.

Ejusque opera à Typographia Vaticana emittenda, publicè citari decernit.

§. 15. Atque ob eam causam sperantes in Domino, hujus Seraphici Doctoris lucubrationes ad doctrinam & devotionem, quam in Clero populoque Christiano magnopere lucere & ardere cupimus, maximo adjumento fore, illius libros, commentarios, opuscula, opera denique omnia, prout ex nostra Typographia Vaticana quamemendatissima, ut supradictum est, emittuntur, ut aliorum Ecclesiæ Doctorum qui eximii sunt, non modo privatim, sed publicè in Gymnasiis, Academiis, Scholis, Collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis Ecclesiasticis Studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res postulaverit, adhiberi volumus & decernimus.

Festum die 14. Julii duplici officio celebrari jubet.

§. 16. Et nihilominus, ut sapientissimi hujus Doctoris glorioſa recordatio, si non pro ipsius dignitate, at saltem pro humana tenuitate, ob ingentia illius merita ardentiori studio recolatur, felic. record. prædecessorum nostrorum Bonifacii Papæ Octavi, qui de sanctis quatuor Doctoribus, & Pii Papæ Quinti, qui de prædicto Sancto Thoma eadem præceperunt, exemplo adducti præcipimus, ut ejusdem Sancti Bonaventuræ dies festus in omnibus Christiani orbis partibus sub duplici officio à cunctis personis, Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, tam publicè quàm privatim pridie Idus Julii, (non obstante prædicta Sixti Quarti ordinatione de secunda Dominica dicti mensis) celebrari, atque in Kalendariis cum Doctoris nomine, & Festi duplicis adjectione describi, & imprimi debeat, etiamsi in novissimis Breviarii, & Missalis Romani reformationibus aliter dispositum fuerit, neque secus atque à nobis, ut supra, ordinatum fuit, per quoscumque quavis auctoritate præditos, censeri, aut interpretari posse decernimus.

§. 17. *Hortantes universos utriusque sexus Christi fideles Civitatis Balneoregii, quæ clarissimum hoc edidit lumen, & illius diœcesis, ut eodem die festo à servilibus de sanctæ Ecclesiæ more operibus abstineant.* Ut autem Christi fidelium devotio ad Seraphici hujus Doctoris diem festum colendum, ejusque opem pie implorandam eo magis accendatur, quo ex hoc Cœlestis gratiæ dono se uberiùs conspexerint esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, tam in dicta Civitate & diœcesi Balneoregii, quàm in præclara Galliæ Urbe Lugduno, ubi ille bono certamine legitimè decertato, cursu consummato, fide servata, ex hoc calamitoso sæculo ad meritorum suorum præmium & coronam in Cœlum feliciter migravit, in Almaque Urbe nostra, ubi in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum Collegium, à nobis, ut jam diximus, est erectum, constitutus, qui ejus festum hujusmodi, ut cæteras de præcepto Ecclesiæ servari solitas festivitates, devotè colentes, verè pœnitentes, & sacramentali peccatorum suorum confessione præmissa, eo die sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Quas verò Ecclesias Fratrum Minorum sancti Francisci ipso die festo à primis vesperis usque ad occasum Solis ejusdem diei devotè visitaverint, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggeret devotio, effundentes, decem annos & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis per præsentes literas perpetuò duraturas, quas sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus.

Hæc tamen quæ pro variis pii.

§. 18. Quocirca fraternitati, & discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, in suis quilibet Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis, & Diœcesibus solemniter publicari, & ab omnibus personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus ubique locorum & gentium inviolatè perpetuò observari procurent.

Ejusque plus quàm bor.

§. 19. Volumus autem, ut earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctæ nolis.

§. 20. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrarum approbationis, innovationis, decretorum, declarationis, voluntatum, præcepti, concessionis, elargitionis, relationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 15

Datum Romæ apud Basilicam Sanctorum Duodecim Apostolorum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Pridie Idus Martii, Pont. nostri anno tertio.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Papa S.

Ego Alex. Card. Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Ostien. *Card.*
Ego Joan. Ant. Episc. Portuen. Card. S. Georgii.
Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Tusculan.
Ego Inn. Avalus Card. de Aragon. Episcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Episc. Prænestin.
Ego Ptolomæus Card. Comensis Episc. Albanen.
Ego Marcus Siticus Card. ab Altaëmps, tit. S. Mariæ Transtiberim.
Ego Prosper Card. Sanctacrucius, tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Card. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucina.
Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alex. titul. S. Mariæ super Minervam.

Ego

Ego Ludovicus tit. S. Anaſtaſiæ Presb. Card.
Ego N. de Pelleve, tit. S. Praxedis Card. Senonen.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Inſula Presb. Card. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tit. S. Suſannæ.
Ego Joan. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego Hier. Card. Simoncellus, tit. S. Priſcæ.
Ego P. Card. Deza, tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. titul. SS. Joannis & Pauli Card. Caraffa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptiſta Card. tit. S. Marcelli.
Ego Franciſc. Cardin. de Joyeuſe, tit. Sanct. Trinit. in Monte Pincio.
Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Euſebii.
Ego Nic. Card. Gremonen. tit. S. Cæciliæ.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
Ego Vincentius, tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga, tit. S. Alexii.
Ego Henricus Card. Caietanus, tit. S. Pudentianæ S. R. E. Camerarius.
Ego Jo. Baptiſta Card. Caſtrucius, tit. S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S. Stephani in Monte Cœlio.
Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Philipp. Card. de Lenoncourt, tit. S. Honuphrii.
Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tit. S. Thomæ in Parione.
Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Card. Peruſinus.
Ego Fr. Conſtantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego G. Card. Alanus, tit. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio Card. Gonzaga, tit. S. Mariæ de Populo.
Ego Ant. Card. Saulius, tit. S. Vitalis.
Ego Evangeliſta Card. Cuſentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
Ego Fr. Stephanus Cardin. Aretinus, tit. SS. Marcelli & Petri.
Ego F. Card. Sfortia diac. S. Nicolai in Carcere.
Ego Alex. Card. Montaltus diac. S. Euſtachii.
Ego Hieron. S. Mariæ in Coſmedin, Diaconus Cardin. Matthæius.
Ego Benedict. S. Agathæ diac. Card. Juſtinianus.
Ego Aſcan. SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.
Ego Federic. S. Mariæ in Dominic. diac. Card. Borromæus.

Anno à Nativit. Domini 1588. *indict.* 1. *die verò Veneris* 18. *menſis Martii, Pont. Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus tertio, retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt in valvis, ſeu portis S. Ioan. Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Flor. & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa, per nos Ioannem Baptiſtam Bugni, & Io. Burlurault S. D. N. Papæ Curſ. Alex. Parabiacus Mag. Curſ.*

XVII. Quomodo Clerici regulares S. Pauli decollati, no vitios ad eorum Religionem admittere poſſint.

De inſtitutione hujus Congregationis, & aliis quæ eam reſpiciunt, dixi plenè ad conſt. 37. *Clem. VII.* Vota, *ſup.*

a. D. 1588. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

dium. EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium, ut Monaſteriorum; & Regularium locorum quorumlibet propagationi, pauperumque Clericorum in eis pro tempore recipiendorum pio deſiderio, quantum cum Deo poſſumus, providere ſtudeamus.

§. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti generalis, ac Presbyterorum & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli decollati canonicè inſtitutæ, petitio continebat, quod alias per conſtitutiones dictæ Congregationis, quæ cum interventu bon. mem. Caroli tituli Sanctæ Praxedis Presb. Card. Borromæi nuncupati dum viveret Eccleſiæ Mediolanenſis ex diſpenſatione Apoſt. Præſulis, necnon dilecti filii noſtri Joannis Antonii Epiſcopi Portuen. Sancti Georgii nuncupati, ejuſdem Congregationis Protectoris ad id accedente voto & conſenſu factæ & ſtabilitæ extiterunt, inter alia ſancitum fuit, ne illegitimè nati, etiam per ſubſequens matrimonium poſtea legitimati, æreque alieno gravati, & qui antea facinoroſam vitam duxiſſent, in dicta Congregatione admitterentur, aliaque diligens ſuper hoc inquiſitio, ipſaque receptio volentium dictam Congregationem ingredi in Civitate Mediolanenſi ad quam poſt longam probationem à locis in quibus præfati fuerint propterea mittuntur, à Præpoſito generali, & quatuor aſſiſtentibus ejuſdem Congregationis fiere[t].

Cautelæ in conſtitutionibus Congreg. ne illegitimi vel are alieno gravati, vel facinoroſi ad hanc religionem admitterentur.

§. 2. Noviſſimè verò noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſuper hoc edita, ſtatuimus ac voluimus, ut antequam quis in eadem Congregatione reciperetur, cauſæ hujuſmodi examinarentur, ipſaque receptio in Capitulo generali, ſive Provinciali dictæ Congregationis fieri deberet, prout in ſingulis conſtitutionibus prædictis pleniſſimè dicitur contineri.

Et ab ipſo Pontifice prohibita fuit receptio extra Capitulum, ut ſup. in eius conſtitut. 71. Cum de omnibus.

§. 3. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat, Presbyterici, & clerici dictæ Congregationis nondum ſint in Provincias diſtincti, ac proinde nunquam Capitulum Provinciale generale verò ſingulo quoque triennio tantum facere ac celebrare ſolet, cupientes & petentes in ipſam Congregationem recipi cogantur expectare, donec ipſum Capitulum fiat, hac mutataque poſtea eorum voluntate, & pia intentione, aliam vitam eligant, in maximum Congregationis hujuſmodi damnum, præjudicium & incommodum.

Et quia ipſa Congregatio quolibet tantum triennio Cap. generale celebrat, & Provinciale nuſquam, ideò receptio venientium ad religionem nimium protrahitur.

§. 4. Quare Præpoſitus generalis, Presbyteri & clerici prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut eis in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Congregatio itaque à Papa proviſionem petit.

§. 5. Nos igitur dictæ Congregationis amplitudinem, & ſingulorum in illa profectum, inter cæteras noſtri paſtoralis officii curas, tota animi propenſione cupientes, ipſoſque Præpoſitum generalem, presbyteros & clericos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac veriores noſtræ & Congregationis conſtitutionum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Præpoſito generali, presbyteris & clericis prædictis, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus modernus & pro tempore exiſtens Præpoſitus generalis, illiuſque Aſſiſtentes, quoſcumque cupientes in dicta Congregatione recipi, qui tamen à conſtitutione noſtra prædicta poſt prohibeantur, non expectato Capitulo generali, ſed quocumque alio tempore, de conſenſu omnium Aſſiſtentium, nemine penitus diſcrepante recipere & admittere liberè, & licitè valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò indulgemus, eiſque deſuper licentiam concedimus, & impartimur. Decernentes Præpoſitum generalem, presbyteros & clericos prædictos nullatenus unquam deſuper per quoſcumque quomodolibet moleſtari, vel impediri poſſe, ac ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Hic ideo Pōt. dat auctoritatem Præpoſito, ejuſque aſſiſtentibus, omni tempore venientes ad religionem, & à ſua conſtit. nos prohibitos recipiendi.

§. 6. Non obſtantibus noſtra prædicta, ac quibuſvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Contrariis non obſtantibus.

Nulli ergò omninò, &c. Si quis autem, &c.

Dat. R. A. 3. die 15. Mart. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. Idibus Martii, Pont. noſtri Anno tertio.

LXXVIII. Inſtitutio prælidii ducentorum millium ſcutorum, pro ubertate Annonæ in Alma Urbe.

Congregationem Cardinalium ſuper iſta Annona inſtituit hic idem Pontifex, in conſtitut. 74. Immenſa, *in Congreg.* 4. *Et aliam Congregationem ſubordinavit Paulus V. in ſua conſtitut.* 70. Paſtoralis, *ubi dicam.*

Edita A. D. 1588. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa hujus inſtit. ABundantes divinæ gratiæ divitias, & incredibilem benignitatis ubertatem ſæpenumero recogitantes, quam ſuper humilitatem noſtram, ab ipſo ſuſceptæ Apoſtolicæ ſervitutis initio ille dignatus eſt oſtendere, qui ſolus dives eſt in miſericordia, cogimur multorum beneficiorum tanquam ingenti pondere oppreſſi, cum ſancto Propheta exclamare: Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi: Etenim notum eſt omnibus, in quas rerum anguſtias & difficultates Pontificatus noſtri initia inciderint, cùm infinita quadam exulum & facinoroſorum hominum licentia omnia perturbata eſſent, cum rei frumentariæ inopia omnis ferè ditio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ in temporalibus ſubjecta, & ipſa potiſſimùm Roma magnopere laboraret, cum denique Apoſtolicum Ærarium ita exinanitum reperiſſemus, ut in ſumma pecuniarum difficultate verſaremur, quibus tot incommodis nequaquam deterriti, ſed Dei auxilio freti, cui bona omnia accepta referimus, in eas omnes curas eodem tempore alacriter incubuimus. Quare & compreſſa improborum audacia tranquillitas publica reſtituta eſt; & Ærarium abundè inſtructum, & frumento ſtatim non mediocri ſumptu & labore ſuppeditato, Annonæ caritas ita ſublevata eſt, ut eam copiam & abundantiam, quæ poſtea benedicente Domino conſecuta eſt, & qua nunc fruimur, æquo omnes animo expectare potuerint. Fatemur tamen, paterna viſcera noſtra, quibus omnes fideles, ſed præcipuè eos, qui ſunt in temporali Dominio noſtro, in Chriſto complectimur, nulla re magis commota eſſe, quàm illa Annonæ caritate: nam in Urbe hominibus refertiſſima, ſi fames ingruat, aut Annona durior ſit, pauperes maximè, quorum ingens eſt multitudo, vehementius conflictantur, qua ex re quàm multa mala dimanent, nihil neceſſe eſt multis verbis explicare, cum planè perſpicuum ſit humanarum calamitatum caput eſſe famem, & quovis mortis genere acerbiorem. Quod quidem, & miſerabilis illa apud Prophetam lamentatio declarat: Omnis populus ejus gemens & quærens panem. Scientes igitur nos, licet immeritos, ejus locum in terris tenere, qui non ſolùm panem ſuperſubſtantialem tribuit, quo anima reficitur, ſed terrenum etiam panem, quo corpus quotidie ſuſtentatur, quique in deſerto ſemel miſericordia motus eſt ſuper turbas non habentes cibaria, eiſque Apoſtolos ſuos panem divinitus multiplicatum diſtribuere juſſit. Nos quoque pro noſtra paſtorali ſollicitudine ſummoperè cupimus, quantum cum Domino poſſumus, quam longiſſimè providere, ut hæc noſtra Alma Urbs, ad quam quotidie tanquam ad communem patriam Nationes omnes confluunt, quamque omnibus commodis, & ornamentis augere ſtudemus, non ſolum rei frumentariæ inopia nequaquam vexetur, ſed uberiore potius copia, & utilitate, quantum fieri poteſt, perfruatur. Nec verò ignoramus bonorum omnium largitorem Deum, qui fructum frumenti, vini & olei multiplicat, qui ſemen ſeminanti adminiſtrat, & panem ad manducandum præſtat, ſed illud etiam ſcimus à ſervo ſuper familiam Domini conſtituto, & fidem & prudentiam requiri, ut det illi cibum in tempore; & in divinis ſcripturis pigrum ad formicam mitti, ut diſcat in æſtate parare quod in hyeme comedat, & denique humanæ providentiæ adjumenta illa meritò laudanda eſſe, quæ ad Dei gloriam relata, ejus in primis ope nituntur, & in eo præcipuè conquieſcunt. Illud autem eleemoſynæ genus Deo gratiſſimum eſſe arbitramur, quod in commune diſtributum, ad omnium egeſtatem ſublevandam maximè accommodatur. Quamobrem nullis quamvis magnis impenſis parcentes, & publicæ præſertim pauperum utilitati opportunè provideſe cupientes, prægrandem pecuniam ſeponere, & certo in loco collocare decrevimus, quæ annonæ & abundantiæ, quam appellant, perpetuò attributa ſit, reique frumentariæ copiæ curandæ & comparandæ in poſterum perpetuò deſerviat.

§. 1. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia, ac de nobis attributæ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ducenta millia ſcuta monetæ ad rationem decem juliorum pro quolibet ſcuto ex pecuniis noſtra parſimonia & frugalitate, ac diligentia ad publicam utilitatem comparatis, apud dilectum filium Joannem Auguſtinum Pinellum laïcum Genuenſem, noſtrarum & Cameræ Apoſtolicæ pecuniarum Depoſitarium, realiter & cum effectu depoſita, & collocata, prout de eorum reali & actuali receptione ac confeſſione, & quietatione ipſius Joannis Auguſtini publico inſtrumento per dilectum filium Tydeum de Marchis dictæ Cameræ Notarium deſuper rogatum hodierno mane in eadem Camera confecto plenè conſtat, prædictæ piæ cauſæ ad Annonam pertinenti perpetuò applicamus, appropriamus, & incorporamus, ac pro potiori cautela, titulo donationis, quæ dicitur inter vivos perpetuò valituræ irrevocabiliter concedimus, donamus & elargimur, atque omnem prædictæ pecuniæ proprietatem, jus & dominium, etiam à nobiſmetipſis & Camera Apoſtolica penitus abdicantes, eadem ducenta millia ſcuta ad parandam Annonæ copiam, ſive illius penuriam, inopiam, & caritatem ſublevandam dumtaxat, nec in aliam cauſam, ſive univerſam quantitatem, ſive illius partem, quæcumque illa fuerit, inſumendam eſſe.

§. 2. Idque etiamſi cujuſvis alterius rei propoſitæ, aut de qua tunc eſſet agendum, major vigeret neceſſitas, vel aliud expetere, aut efflagitare præſens utilitas videretur, ſanctè & religioſè omninò ſervari debere, de ſimilibus conſilio & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium pariter perpetuò ſtatuimus & ordinamus. Siquidem ad certas alias urgentes & graves, quæ contingere poſſent indigentias vel neceſſitates, Ærarium benedicente Domino locupletiſſimum, noſtra etiam cura ac ſollicitudine partum, & Deo dicatum perpetuò extabit.

§. 3. De iiſdem verò pecuniis ad hanc maximè piam cauſam, omnibuſque in Urbe degentibus, atque ad illam undequaque confluentibus apprimè ſalutarem benignè, & liberaliter jam per nos applicatis, donatis atque elargitis, ſicuti de cæteris piis per nos factis largitionibus, aliter quàm ut præfertur, perpetuis futuris temporibus diſponi ſtrictè interdicimus & prohibemus, certa ſpe ducti Rom. Pont. noſtros pro tempore ſucceſſores ad Annonæ incommoda ſublevanda paratam hujuſmodi pecuniam nedum imminuturos, verum exemplo Patriarchæ Joſeph in Ægypto, dum ipſi veri Joſeph, qui eſt Chriſtus Dominus, pro injuncto munere locum obtinebunt in terris, nova adjumenta adverſus famem, illiuſque incommoda eſſe laturos, ac pro eo, quem erga Chriſti pauperes univerſi Status Eccleſiaſtici, ac præcipuè Sacerdotalem & Regiam hanc Urbem Chriſtianæ Religionis domicilium, beatiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli pretioſo martyrio conſecratam, gerere debent inſigni affectu, alia in dies majora ſubſidia præparaturos eſſe.

§. 4. Ac præterea Congregationi venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper ubertate Annonæ, nunc & pro tempore deputatorum per nos nuper inſtitutæ, earundem pecuniarum ad rei frumentariæ atque aliarum cujuſvis generis frugum, quibus ad vitæ humanæ ſuſtentationem indigemus, copiam & ubertatem, tam in Urbe noſtra, quàm in univerſo Statu Eccleſiaſtico temporali parandam & providendam, adhibitis ſecum dilectis filiis Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario generali, Clerico Annonæ Præfecto, & Commiſſa-

rio etiam generali. Ita tamen quod ipſæ pecuniæ in hujuſmodi Annonæ uſus, ad nutum & juſſionem ejuſdem Congregationis, cum mandato à dicto Præfecto, prout adhuc ſervatum eſt, expedito, nec alias erogentur, vel expendantur, ac rurſus ſic erogatæ vel expenſæ ſuo tempore recuperentur, liberam abſolutamque adminiſtrationem, dictaſque pecunias, ſiquando peccatis populi id promerentibus, terræ ſtabilitas, quod Deus avertat, in temporali Eccleſiaſtica ſtione contigerit, ad convehendum aliunde commeatum, in toto vel in parte per eoſdem Theſaurarium, Annonæ Præfectum, & Commiſſarium erogari, ac rurſus ſi quid tempore famis ex dicta ſumma deceſſerit, poſtea ubi temporis opportunitas tulerit, illam redintegrari, atque ubi expedire videbitur, in Ærarium Apoſtolicum Caſtri S. Angeli referri & aſſervari, atque inde, quoties occaſio poſtulaverit, liberè depromi & extrahi eorum arbitrio faciendi. Ita tamen ut datorum & acceptorum rationes & computa, in Camera Apoſtolica ſingulo trimeſtri, in ipſa verò Cardinalium Congregatione ſingulis annis integrè reddantur, plenam ac pariter liberam & omnimodam concedimus facultatẽ. Volentes eundem Joannem Auguſtinum & pro tempore exiſtentem Depoſitarium dictæ pecuniæ ad Annonam pertinentis, in erogandis, aut exigendis, vel in unum redigendis pecuniis prædictis eam ob cauſam exponendis, aliorum quam dictæ Annonæ Præfecti mandato, in illis verò in dictum Ærarium redigendis, ſeu inde extrahendis, aliorum quam dictæ Congregationis Cardinaliũ, aut eorum majoris partis ordinationibus & mandatis, etiamſi quaſcumque pœnas aut cenſuras in ſe continerent, parere minimè teneri, & quorumvis etiam aliorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, illiuſque Collegii, ac Cameræ Apoſtolicæ juſſa, & imperium impunè ea in re detrectare poſſe, quinimmò ipſum Joannem Auguſtinum & pro tempore exiſtentem Depoſitarium, ab omni cujuſcumque alterius Judicis aut Magiſtratus quavis dignitate & auctoritate fungentis ſuperioritate, & juriſdictione, quoad negotia ipſam Annonam concernentia, prorſus eximimus & liberamus, atque immunem conſtituimus, Inhibentes quibuſvis Judicibus, Præſidentibus & Officialibus ne circa præmiſſa ſe intromittere vel ingerere, aut Joannem Auguſtinum vel Depoſitarium pro tempore exiſtentem prædictos quomodolibet moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant vel præſumant.

...tinales ...lem Con. ...gationis ...ores ...conflit. ...nat.

§.5. Quocirca dictos Cardinales nunc & pro tempore in eadem Congregatione deputatos, ejuſdem negotii Protectores atque defenſores, ad hoc ut in omnibus, quæ his literis continentur, auctoritatem ſuam interponant, ac difficultates quæ ſuboriri poſſent removeant, perpetuò conſtituimus & deputamus, eiſque per præſentes committimus & mandamus, ut quando & quoties opus fuerit, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, ac tam dicto Joanni Auguſtino, & Depoſitario, qui pro tempore erit, quam aliis quibuſcumque, quos præmiſſa cõcernent in futurum, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant omnia & quæcumque in eiſdem præſentibus literis contenta perpetuò, firmiter & inviolabiliter obſervari, contradictores & rebelles per ſententias & cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

...ceſſoribus ...ierit. Legẽ ...impoſitã ...lacernãt, ...d pro re- ...ienda ...mia hæc ...ò depre- ...licebit ...n contra ...iſcis cẽ- ...mentis ...Cardina- ...ac alio- ...qui par- ...ns erunt ...ves &

§.6. Si quis autem fortaſſe, quod vix nobis perſuaderi poteſt, Succeſſorum noſtrorum hujc noſtro ſtatuto & ordinationi, palam vel occultè contravenerit, atque conſtitutam pecuniam in alium quàm præſcriptum uſum verterit, aut ab aliis ejus auctoritate fretis id fieri paſſus fuerit, eum ſetiò admonemus, ut meminerit quam nobiſmetipſis quoad diſponendum de hujuſmodi pecuniis, noſtra, ut præfertur, parcimonia & ſollicitudine ad hoc publicum & pium opus comparatis, & intuitu pietatis, atque ad ſublevandas Chriſti pauperum neceſſitates per nos applicatis, & irrefragabilis donationis titulo, ut dictum eſt, conceſſis ac donatis, legem impoſuimus, eandem etiam ab ipſo, qui ex debito paſtoralis officii annonæ ubertatem ad commune bonum ſubditorum ſummo ſtudio procurare tenetur, inviolatè ſervari debere, *coniunctos omnes, ad* alioquin ſe in diſtricto Dei judicio ſuæ adminiſtrationis, & ejus peculii ad ...ſam hujuſmodi cauſam deſtinati, ſi illud temerè violaverit, ac damnorum & malorum quæ inde provenient, rationem fore redditurum, & præter actionem popũlarem, quam adverſus eos omnes, qui eorundem participes fuerint, proponimus, quòniam publica in hoc læderetur utilitas, ſcire etiam volumus univerſos, poſt derogantis, aut contra ſtatuentis aut mandantis obitum, quibuſvis Romanis Põtificibus ſucceſſoribus licere & liberum eſſe, iis quæ contra ſtatuta, aut mandata fuerint nequaquam obſtantibus, etiam ſingulis de populo, ſicuti in actionibus popularibus fit, ad agendum admiſſis, vel etiã nemine inſtante, pro reſarcienda pecunia deſumpta, illaque recuperãda adverſus Pontificis derogantis, & contra facientis, atque Cardinalium & aliorũ quorumcumque qui ejus rei participes fuerint, poſteros, ſeu conjunctos omnes, quibus ab ipſo Pontifice, aut Cardinalibus, vel quibuſcumque ex prædictis, bona quovis titulo, aut quavis de cauſa obvenerint, agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos teſtamento, vel ab inteſtato delata fuerint, apprehendere & retinere, donec quicquid ex ſumma prædicta imminutum fuerit, id omne quam citiſſimè, etiam per bonorum alienationem & diſtractionem redintegretur, ac in priſtinum reſtituatur. Ac propterea omnia bona præcipuè huic oneri, atque obligationi, cum ea quæ publici juris ſunt, privatorum commodis omninò præferantur, addicta eſſe.

Decretũ irritans apponit.

§.7. Sicque in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, necnon ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ addit.

§.8. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Apoſtolicæ prædictæ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua mentio, aut quævis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Formam & effectum publicationis huius conſtitutionis ſubiicit.

§.9. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam faciliùs perveniant, jubemus eas ad valvas Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigi inibi, & inibi ac in Camera Apoſtolica quamprimùm publicari, ac earum exempla, tam in prædictis locis affixa relinqui, quàm etiam in libris ipſius Cameræ deſcribi, & ad perpetuam memoriam conſervari. Quibus quidem exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem in judicio & extra illud ubique fidem adhiberi volumus, quæ eiſdem præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionẽ pœnalem ſubjicit.

§.10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ applicationis, appropriationis, incorporationis, conceſſionum, donationis, clargitionis, abdicationis, ſtatuti, ordinationis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, exemptionis, liberationis, conſtitutionum, inhibitionis, deputationis, commiſſionis, mandati, admonitionis, propoſitionis, decreti, declarationis, derogationis, & juſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octogeſimo *D. P. An.* die 16 *Mart.*

octavo, 17. Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio.

Papa subscr. Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Card. subscr. Ego Alexand. Card. Farnesius Episcopus Ostiensis, Vicecancellarius.
Ego Joan. Ant. Episc. Portuen. Card. S. Georgii.
Ego Alph. Card. Gesualdus, Episc. Tusculan.
Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
Ego Ptolomæus Cardinalis Comensis Episc. Albanen.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmps tit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego Prosper Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariæ super Minervam.
Ego Ludovicus Card. Madrutius tit. S. Anastasiæ.
Ego Nic. Card. de Pelleve, tit. S. Praxedis.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Insula Presb. Card. S. Severinæ.
Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. tit. S. Joannis ante portam Latinam.
Ego Hieron. Card. Simoncellus.
Ego Petrus Card. Deza.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Presb. Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptista Card. S. Marcelli.
Ego Franciscus Cardin. de Joyeuse, tit. S. Trinitatis in Monte Pincio.
Ego Julius Card. Cananus, tit. S. Eusebii.
Ego Nicolaus tit. S. Cæciliæ Card. Cremonen.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Mōtis Regalis.
Ego Scipio Card. Lancellot. tit. S. Salvatoris in Lauro.
Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Card. Caietan. S.R.E. Camerarius.
Ego Jo. Baptista, tit. S. Mariæ in Aracæli Card. Castrucius.
Ego Domin. tit. S. Laur. Card. Pinellus.
Ego Hipp. tit. S. Pancratii Cardin. Aldobrandinus Major Pœnit.
Ego Hieron. tit. S. Thomæ in Parione Card. Asculan.
Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Presbyt. Cardin. Perusin.
Ego Fr. Constantius Cardjn. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego G. Alanus, tit. S. Martini Card. Anglican.
Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis Gonzaga.
Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis.
Ego Evang. Cardin. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
Ego Fr. Stephanus Cardin. Aretinus, tit. SS. Marcellini & Petri.
Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere.
Ego Ant. diac. S. Eustachii, Card. Montaltus.
Ego Hier. S. Mariæ in Cosmedin, diac. Card. Matthæius.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Justinianus.
Ego Asc. SS. Viti, Modesti, & Crescen. S.R.E. diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Cardin. Borromæus.

Publicatio. *Anno à Nativitate Domini* 1587. *indictione* 15. *die verò Sabbati* 7. *mensis Maii, Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papæ V. anno ejus* 4. *vatoscripta littera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt ite valvis, seu portis S. Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flore, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Ioannem Baptistam Bagni, & Ioan. Burlurault, S. D. N. Papæ Curs.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

LXXIX. Quod vacent omnes Ecclesiæ & beneficia eorum qui ad dignitatem Cardinalatus promoventur. Et quando eis datur retentio, intelligatur de beneficiis non requirentibus residentiam in loco dictæ dignitati non convenienti.

Alia de Cardinalibus notavi sup. in const. 50. Postquam, *ubi videas.*

SAnctissimus D. N. Sixtus Papa V. decrevit quod per promotionem ad Cardinalatum vacent omnes Ecclesiæ, & omnia beneficia, cujuscumque nominis, & tituli sint, nisi fuerit data retentio, quæ concessa intelligatur, & data ad Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedrales Ecclesias, ad Monasteria, etiam commendata, ad Prioratus, & ad cætera omnia alia beneficia, quæ videntur convenire dignitati Cardinalatus.

§. 1. Ad alia verò quæ videntur repugnare dignitati & gradui Cardinalatus, putà Archipresbyteratus, Archidiaconatus, Decanatus, Canonicatus, & similia beneficia non extendatur, cum obtinentes hujusmodi beneficia teneantur residere in Choro, & habere debeant locum post Episcopum, Cardinalis dignitati non convenientem.

Actum Romæ apud S. Petr. die Mercurii decima sexta Martii 1588. in Consistorio.

De tribus decies centenis millibus nummûm aureorum, in arce Sancti Angeli repositis, inde nullo unquam tempore, nisi præscriptis casibus, certaque desuper servata forma depromendis.

Alia decies centena millia hic Pont. pro S. R. E. præsidio in primo, & alia decies centena millia in secundo sui Pont. anno collegit, & in eadem Arce reposuit, indeque promi vetuit in const. 31. Ad Clavum, *& in const.* 69. Anno. *Et hæc constitutiones Pont. successores omnes confirmarunt.*

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ETsi non permultis superiorum temporum experimentis edocti satis superque intelleximus, quot quantisque casibus humana sit obnoxia conditio, mens tamen nostra divina quadam inspiratione à Patre luminum Deo est tandem admonita, ad ea pro viribus paranda præsidia, quibus B. Petri Navis, cujus gubernacula nobis, licet immeritis, commissa sunt, inter varias miserabilis hujus vitæ procellas tuta incolumisque servari posset. Proinde cum ad res difficiles explicandas, ac maxima pericula, gravissimaque discrimina evitanda, pecuniarum copiam quamplurimùm conferre dignoscerentur, primo nostri Pontificatus anno decies centena nummûm aureorum millia, altero verò altera itidem decies centena millia in certum sanctiusque Ærarium (quod in Pontificia S. Angeli Arce constitutum est) summa diligentia industriaque retulimus, ac de utrisque decies centenis millibus nummûm perpetuò asservandis, nec ullo inde unquam tempore, nisi ad præscriptos, maximeque necessarios usus depromendis & erogandis binas constitutiones edidimus, quarum tenores tamesi hic pro insertis, & expressis haberi volumus, illos nihilominus etiam de verbo ad verbum, quatenus opus sit, inseri mandamus.

§. 1. Verumtamen cum adversus ejusdem Apostolorum Principis Navem novos quotidie concitari fluctus, ac Turcarum præcipuè Tyrannum, atrocissimum Christiani nominis hostem, ab immanissimis hæreticis & schismaticis, (qui jam non amplius de fide, aut de religione contendunt, sed de Catholicorum pernicie & interitu dies noctesque cogitant) sollicitari audiamus, ut ingentem instruat classem, totisque viribus in Christianorum exitium insurgat, eosdemque Ecclesiæ Dei perduelles, nihil in dies enixius moliti, quam ut inconsutilem Christi Jesu Redemptoris tunicam (hoc est Catholicam Ecclesiam) discindant, ac Regna & Populos

pulos à Christianis Principibus teterrimo impietatis vectum sabissimate alienent. Quocirca ingentes & funestas turbas in florentissimo Galliæ Regno jamdiu excitatas quotidie magis alere atque conflare non desistunt, atque adeò in variis Germaniæ locis, equitum peditumque collecta manu passim, ac impunè acerbiores injurias, graviorasque damna minitantur. Venerabiles fratres nostri S.R.E. Card. quibuscum à nobis hac de re sæpiùs actum est, animadvertentes, majoribus malis ingruentibus majori etiam pecuniarum præsidio Apostolicæ Sedi opus esse, operæpretium duxerunt, ut à nobis alia decies centena nummûm aureorum millia præter bina superiora Pontificeto nostro in Ærario collocaremus.

§. 2. Nos verò, qui non ignoramus, & Præsidem Civitatis frustra vigilare, nisi eam Dominus custodiat, & ipsum Dominum tentari, nisi qui præest vires nervosque omnes intendat ut ea faciat & præstet, quæ ad Civitatem tuendam, servandamque pertineant, eorundem fratrum nostrorum consilium summopere probantes, clementissimi Dei benignitati freti, ad hujusmodi pecuniarum summam cogendâ, eamque in idem Pontificium Ærarium referendam, mentem omnem animumque adjecimus. Motu proprio igitur, & ex certa nostra scientia, ac habita super hoc cum eisdem venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura deliberatione, de eorum consilio, & unanimi consensu, hac præsenti nostra perpetuò valitura constitutione, dicta alia tertio loco decies centena millia nummûm aureorum in eadem Arce nostra Pontificia S. Angeli, & sanctiori Ærario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Christo Domino nostro, B. Mariæ semper Virgini, & Sanctis Apostolis Petro & Paulo offerimus & dedicamus, iisdem omninò legibus & conditionibus, quæ in prioribus nostris superiùs descriptis constitutionibus præscriptæ & præfinitæ sunt. Declarantes nostræ voluntatis, mentisque esse, ut quod in ipsis prioribus constitutionibus de recuperatione Terræ Sanctæ & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat quoad omnes has Deo dicatas pecuniæ summas, in recuperatione Regnorum à quibuscumque Catholicæ Romanæ Ecclesiæ hostibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eosdem decerni ac fieri contigerit.

§. 3. Ubi verò in præscriptis casibus pecuniarum aliquid sumi necessitas postulaverit, volumus ut de tota summa, tam superioribus annis quàm etiam nunc reposita, hoc prorsus, & non alio modo pecuniæ sumantur & erogentur: nimirum ut in Consistorio secreto præscriptarum necessitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpensa, atque ita cogente, trium saltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint, sicuti in præinserta constitutione nostra sancitum est, consensu, decreto, & subscriptione adhibitis, ex ternis decies centenis millibus aureorum nummûm à nobis repositis non ultra sextam partem, id est non ultra quingenta millia nummûm promi liceat. Et ea quidem quingentorum millium summa, non tota simul, sed paulatim, moderatè & successivè depromatur per certas potiones, quæ in eodem Consistorio, in quo de tota re deliberabitur à tribus Cardinalium, ut dictum est, omnibus diligenter examinatis, decretæ & præfinitæ fuerint. Quod si ipsis quingentis millibus erogatis, & consumptis, præscripti casus & necessitates novam impensam requisierint, tunc iterum proposita & adhibita in Consistorio consultatione, si consensus, decretum, & subscriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, ut supra dictum est, accesserint, aliam summam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non statim totam, sed moderatione ea servata, eoque quem diximus modo limitatam & præfinitam, sumi posse permittimus. Cæterùm statuimus prout aliis prioribus nostris constitutionibus ordinatum est, ut partes, & portiones pecuniæ supradictæ, quæ in aliquo ex præmissis casibus sumptæ fuerint, cum ejus impensæ faciendæ ratio cessaverit, omninò in ærarium unde depromptæ fuerint, integrè restitui ac reponi primo quoque tempore debeant.

§. 4. Deo autem Deo dicatis pecuniis nullo unquam tempore, si aliqua ex iis quæ diximus, necessitas urgeat, & requirat, neque in totum, neque ex aliqua parte distrahi, converti, erogarive quovis modo à nobis posse voluerimus, facultatem que amovendi & erogandi potestatem & facultatem à nobis ipsis abdicamus. Idque successores nostros Romanos Pontifices proposito sibi tremendo judicio, in quo summo patrifamilias de administrata villicatione exquisita reddetur ratio, eodem planè modo facturos esse confidimus & speramus. Tandemque Deo per præsentes oblatam pecuniam, unà cum illa priori nos integram, ut dictum est, conservaturos esse, ac perinde omninò, ac res & bona Ecclesiæ immobilia nos habituros promittimus, juramus & vovemus, & sicuti omnes Cardinales præsentes, & infrascripti voverunt, promiserunt ac juraverunt, ita per alios Cardinales nunc & pro tempore existentes, ac per successores nostros, quando & quoties superiùs ordinatum fuit, & juxta formam nunc traditam jurari, promitti, ac voveri decernimus.

Pradicta quæ observanda erunt expressè & sigillatim Card. infrascripti promittent, idem promittunt, ita & ab illis Card. pro tempore idem promitti jubet, prout in const. ibi refer. cit.

§. 5. Denique cætera omnia & singula in eadem constitutione suprascripta, quomodolibet expressa, constituta, & decreta, etiam in hac pecunia à nobis ut præfertur, nunc collocata & recondita, & quoad præsentes nostras literas, in omnibus & per omnia, penitus, omninò, & inviolabiliter observari, & locum habere volumus, præcipimus & mandamus.

Cætera omnia in d. constit. contenta denuò decernit & præcipit.

§. 6. Si quis autem fortasse nostrorum successorum, id quod minimè credimus, huic nostræ constitutioni omninò, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuere voluerit, aut depromptam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem Ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum liberum esse successoribus, ea derogatione & quibusvis aliis, quæ contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra hujus constitutionis præscriptum, sumpta ac deprompta recuperanda, tam adversus Pontificis derogantis, & contra facientis posteros, seu conjunctos omnes, quàm adversus Cardinales idem consentientes, aut quoscumque eorum hæredes, quibus ab ipso Pontifice aut Cardinalibus bona quovis titulo, vel quavis ratione obvenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros pervenerint, adipisci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in Ærarium referatur & restituatur, eaque ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, à forma per nos constituta recedi contigerit, hujusmodi obligationi, atque oneri obnoxia & addicta esse voluimus, singulis quæ in nostris literis adversari possent, vel quoquo modo obesse, penitus remotis, ac non obstantibus.

Successoribus contravenientibus indicta pœnas.

§. 7. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ reconditionis, repositionis, collocationis, oblationis, dicationis, declarationis, permissionis, juramenti, voti, decreti, præcepti, mandati, & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. 5. Kalend. Maii, Pontificatus nostri anno quarto.

D. P. An. 4. die 27. Apr.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus, promitto, voveo, & juro.

Papa subscr. & juramentum.

Ego Alex. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostiensis, Vicecancellarius, promitto, voveo & juro.

Card. subscr. & juramentum.

Ego Joan. Antonius Episcopus Card. S. Georgii, promitto, voveo & juro.

Ego Alphonsus Card. Gesualdus Episc. Tusculanus, promitto, voveo & juro.

Ego Innic. Avalos Card. de Arag. Episc. Sabinen. promitto, voveo & juro.

Ego Ptolomæus Cardin. Comensis, Episcopus Albanen. promitto, voveo & juro.

Ego Marcus Siticus Cardinalis ab Altaëmps, tit. S. Mariæ Transtyberim promitto, voveo & juro.

Ego P.

Ego P. Card. Sfortiæ, tit. S. Clem. promitto, voveo & juro.
Fr. Mich. Bonellus Card. Alexandrin. tit. S. Mariæ sup. Minervam, promitto, voveo & juro.
Ego Ludovicus Card. Madrutius, tit. S. Anastasiæ, promitto, voveo & juro.
Ego Nic. Card. de Pelleve, tit. S. Praxedis, promitto, voveo & juro.
Jul. Ant. titul. S. Barthol. in Insula Presb. Card. Sanctæ Severinæ, promitto, voveo & juro.
Ego Hier. Card. Rustic. tit. S. Susannæ, promitto, voveo & juro.
Ego Jo. Hier. Card. Alban. titul. S. Joannis ante portam Latinam, promitto, voveo & juro.
Ego Hieron. Card. Simoncellus, promitto, voveo & juro.
Ego Petrus Card. Deza, promitto, voveo & juro.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Presbyt. Card. Carafa, promitto, voveo & juro.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor, promitto, voveo & juro.
Ego Jo. Baptista Card. S. Marcelli, promitto, voveo & juro.
Ego Franciscus Cardin. de Joyeuse, tit. S. Trinitatis in Monte Pincio, promitto, voveo & juro.
Ego Julius Card. Cananius, tit. S. Eusebii promitto, voveo & juro.
Ego Nicolaus tit. S. Cæciliæ Cardin. Cremonen. promitto, voveo & juro.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace promitto, voveo & juro.
Ego Aug. Card. Veronæ, tit. S. Marci promitto, voveo & juro.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis Regalis, promitto, voveo & juro.
Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. S. Salvatoris in Lauro promitto, voveo & juro.
Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Card. Caietan. S. R. E. Camerar. promitto, voveo & juro.
Ego Jo. Baptista tit. S. Mariæ in Aracœli Card. Castrucius promitto, voveo & juro.
Ego Domin. tit. S. Laur. Card. Pinellus promitto, voveo & juro.
Ego Hipp. tit. S. Pancratii Cardin. Aldobrandinus Major Pœnit. promitto, voveo & juro.
Ego Hieron. titul. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere promitto, voveo & juro.
Ego Hieron. titul. S. Thomæ in Parione Card. Asculan. promitto, voveo & juro.
Ego Ant. Maria, tit. S. Agnetis in Agone Presbyt. Card. Perusin. promitto, voveo & juro.
Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo promitto, voveo & juro.
Ego G. Alanus, tit. S. Martini Card. Anglican. promitto, voveo & juro.
Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis Gonzaga promitto, voveo & juro.
Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis, promitto, voveo & juro.
Ego Evang. Cardin. Cusentinus, tit. S. Matthæi in Merulana, promitto, voveo & juro.
Ego Fr. Steph. tit. SS. Marcellini & Petri Presb. Card. Aretinus, promitto, voveo & juro.
Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere, promitto, voveo & juro.
Ego Ant. diac. S. Eustachii, Card. Montaltus, promitto, voveo & juro.
Ego Hier. S. Mariæ in Cosmedin diac. Card. Matthæius, promitto, voveo & juro.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Justinianus, promitto, voveo & juro.
Ego Asc. SS. Viti, Modesti, & Crescen. S. R. E. diac. Card. Columna, promitto, voveo & juro.
Ego Federic. S. Mariæ in Domin. diac. Cardin. Borromæus, promitto, voveo & juro.

Publicatio. *Anno à Nativitate D.* 1588. *indict.* 15. *die verò Sabbati* 7. *mensis Maii, Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus* 4. *retroscripta litera Apostolica affixa, lecta & publicata fuerunt in valvis, seu portis S. Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Flore, & per aliquod temporis spatium dimissa, per nos Io. Baptistam Bagni, & Io. Burkmanl. S. D. N. Papæ Curs.*

Alex. Parabincus Mag. Curs.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Minorum, cum aliquarum gratiarum concessione. LXXX

Alia dedit privilegia Greg. XIV. inf. in const. 2. Romanus. *Et omnia confirmavit Clem. VIII. ut ibi dicam.*

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Edita a.* 1588.
Ad futuram rei memoriam. *Proœmium.*

SAcræ Religionis propagationem nostris potissimùm temporibus ubique vigere, ejusque fructus Domino gratissimos, & universæ Christianæ Reipublicæ utilissimos, animabusque fidelium nimium salutares, quos ex personarum ibi degentium devotis & continuis precibus, cum vitæ probitate & sanctitate conjunctis provenire cognoscimus, accrescere semper ex animo desiderantes, quo Ecclesia hæc visibilis, quæ contra harum tenebrarum Principes & Rectores perpetuò militat, hujus mundi nequitiis & hostilibus insidiis facilius resistere, & mortifera tela propulsare queat, fidelium vota in ipsum tendentia ad exauditionis gratiam libenter admittimus, illisque favorem Apostolicum impartimur, prout ipsa videntur exposcere, & nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Joannis Augustini Adorni Presbyteri Januen. & sociorum nobis exhibita petitio continebat, quod ipsi pluribus abhinc annis, tanquam divino afflatu inspirati, ad Omnipotentis Dei gloriam & animarum salutem, unam Presbyterorum & Clericorum Regularium Congregationem instituere, ac ut cum majori animi quiete Deo servire, & illi magis adhærere possint, tria substantialia religiosæ vitæ, Paupertatis scilicet, Castitatis & Obedientiæ vota emittere, ac sub solito & communi habitu clericali in unum habitantes, & in communi, ac de communi viventes, necnon Deo humiliter & devotè quantum ipse dederit servientes, sub nostra & Apost. Sedis immediata subjectione, & speciali protectione, regularem vitam ducere, ac continuis orationibus, spiritualiumque operum exercitio, & aspera carnis maceratione, ad suarum, aliorumque Christi fidelium animarum salutem, & profectum, vacare decreverunt. *Io. Aug. Adorn. alii qua. Clericor. Congreg. nem inst. runt, ra. larem v. tam in c. tinuis o. tionibus aliis pi. ribus da. do.*

§. 2. Quare nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum pio desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportunè providere, de benignitate Apostolica dignaremur. *Et Pat. approbat. supplicat.*

§. 3. Nos igitur Joannem Augustinum, & socios prædictos, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, unam Congregationem Regularem Presbyterorum, & Clericorum Regularium Minorum nuncupandorum, per unum Præpositum generalem qui presbyter esse, & hac prima vice per Joannem Augustinum & socios prædictos, vel eorum majorem partem, postquam professionem emiserint, & deinceps futuris temporibus per Capitulum generale dictæ Congregationis per majorem partem suffragiorum ad vitam eligi debeat, regendam & gubernandam, ad nostrum & Sedis Apost. beneplacitum, auctoritate Apostolica tenore præsentium permittimus & indulgemus, illamque sub Beati Petri, ac nostra, & d. Sedis immediata subjectione & speciali protectione recipimus. *Qui d. Congregationi approbat. ab uno P. positio gener. li regi sub.*

§. 4. Necnon eidem Congregationi, ut pro Ecclesiarum, domorum, & personarum salubri statu, & directione, quæcumque statuta & ordinationes rationabilia & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Trid. decretis non contraria, per Sedem Apostolicam approbanda condere *Statuta c. dedi pro regimine cultatem edit.*

dere & facere, illaque pro temporum qualitate, ac prout expedire videbitur mutare, & in totum tollere, aliaque de novo edere.

§. 5. Eisdemque Joanni Augustino & sociis, ac cuilibet ipsorum, ut tria substantialia religiosæ vitæ, ut præfertur, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ vota publicè in cujuscumque Archiepiscopi, vel Vicarii in spiritualibus generalis manibus, conjunctim vel divisim, tam in Urbe, quàm alias ubilibet emittere & solemniter profiteri.

§. 6. Ac sub communi & humili habitu pauperum clericorum, subque denominatione & nuncupatione Clericorum & Presbyterorum Regularium Minorum, in communi ac de communi viventes in locis religiosis, aut sæcularibus, prout ipsis ab illis, quorum loca ipsa erunt, cessum fuerit, seu expedire videbitur, in unum habere.

§. 7. Ac alios quoscumque sæculares clericos, & etiam laïcos, qui Deo aspirante ad hujusmodi vitæ frugem & communem vivendi modum sese conferre voluerint, recipere, & post annum probationis ad talem trium votorum professionem in manibus ipsius Præpositi generalis, vel alterius juxta Congregationis instituta, & faciendas ordinationes, ac sacrorum Canonum, & Concilii hujusmodi dispositionem emittendam, & ad hujusmodi in communi vivendi modum admittere.

§. 8. Ac horas canonicas, diurnas pariter & nocturnas, necnon Missas & alia divina officia simul & divisim secundùm usum & morem Romanæ Ecclesiæ, & juxta Breviarium Romanum novitet compilatum, etiam in Ecclesia dicere & recitare.

§. 9. Quodque ipsius Congregationis Presbyteri, ab ipsius Congregationis Præposito generali, vel alio Superiore, ac ab Ordinario loci approbati, & de licentia ipsius generalis, seu Præpositi domus, in qua pro tempore habitaverint, quorumcumque Christi fidelium confessiones audire, illosque à quibusvis peccatis, excessibus, & criminibus, non tamen Sedi Apost. quomodolibet reservatis absolvere.

§. 10. Ac quibuscumque Christi fidelibus verè pœnitentibus & confessis, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, sine tamen suorum Parochorum, & jurium Parochialium præjudicio, ministrare.

§. 11. Necnon quascumque domos regulares dictæ Congregationis pro illorum usu & habitatione, cum Ecclesia, campanili, domibus, hortis, hortalitiis, & aliis officinis necessariis construere & ædificare, seu construi & ædificari facere, vel jam constructas, & ædificatas recipere liberè & licitè valeant, dictasque domos ex tunc, & è contra postquam constructæ & ædificatæ, seu receptæ, ut præfertur fuerint, in domos regulares dictæ Congregationis auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus.

§. 12. Quocirca universis & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, aut officialibus generalibus, ac Curiæ causarum Cam. Apost. generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos quomodolibet spectat, & spectabit in futurũ, per Apost. scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quomodo opus fuerit, ac quoties pro parte Congregationis Minorum hujusmodi, illiusque Præpositi, Officialium, Ministrorum, & personarum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra observari. Ipsamque Congregationem Minorum, illiusque singulares personas, præmissis omnibus pacificè frui & gaudere. Non permittentes Congregationem prædictam, illiusque personas desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrarios derogat.

§. 13. Non obstantibus fel. rec. Bonif. Papæ Octavi prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis ad hujusmodi præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apost. ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultũ, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscat. die 1. Julii 1588. Pont. nostri anno quarto.

Dat. P. d. 4. die 1. Julii.

Canonizatio S. Didaci Confessoris, Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia professoris, suæque Festivitatis institutio pro die 12. mensis Novembris quotannis celebrandæ. LXXXII.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1588.*

Proœmium.

REx Regum ante omnia sæcula Christus Dominus, qui propter perditi salutem hominis, forma servi acceptâ, in plenitudine temporis factus est homo, Ecclesiam suam unicè dilectam, suoque pretioso sanguine acquisitam, supra Beatissimum Apostolorum Principem Petrum, cui Petræ firmitatem dedit, in seipso summo angulari lapide à Christianæ fidei primordiis ædificavit, & usque ad sæculi consummationem per omnes temporum ætates mirabiliter semper ædificat. Divinum verò admirabilis hujus ædificationis artificium, nec inflata mundi sapientia capit, nec terrena & carnalis prudentia ullo modo assequitur, Diaboli autem astutia & superbia contremiscit. Nimirum quemadmodum ex pauperibus & contemptis plerumque hominibus humili & obscuro loco natis, nullis artibus, nulla eloquentia instructis, nullo denique humanæ potentiæ præsidio communitis, tanquam ex abjectis & reprobatis lapidibus tanta fiat moles, tam pulchra, tam ornata, tam fortis, tam stabilis, in tantam demùm consurgat altitudinem, ut ipsæ inferorum portæ ejus robur ac firmamentum pethorrescant? Sed viæ Dei non sunt viæ hominum, nec cogitationes ejus sicut cogitationes eorum. Itaque non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat fortia, & ignobilia mundi, & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret, ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus. Sic omnipotens Deus per scandalum Crucis, & per stultitiam prædicationis salvos fecit credentes: sic ab ipsis nascentis Ecclesiæ initiis per sapientem Apostolorum infantiam, & per fortissimam Martyrum infirmitatem, Græcorum sapientiam infatuavit, & gentium potentiam dejecit atque prostravit, sic denique per succedentes ætates brachio fortitudinis suæ depositi potentes de sede, & exaltavit humiles Sanctos suos.

S. Didacus Religionis Fratrũ Minorum S. Fr. professor fuit.

§. 1. Hinc superiori sæculo, & patrum nostrorum memoriæ valde propinquo, ex humili familia fratrum Minorum S. Patris Francisci humilem Beatum Didacum, in Hispania natum, non doctrina præcellentem, sed quales primi illi nostri Magistri & Principes fuerunt, sine literis humano studio comparatis, sed idiotam & in sancta Religionis professione laïcum delegit, in quo ostenderet abundantes divitias gratiæ suæ, cujus admirabili vitæ sanctitate, & exemplo multos ad viam salutis perduceret, & senescentem, ac penè decrepitum Mundum magis magisque coargueret, quia quod stultum est Dei, sapientius est hominibus: & quod infirmum est Dei, fortius est hominibus.

In Regnis Hispan. virtutibus & miraculis claruit, quarum virtutũ aliqua recensentur.

§. 2. Itaque Pater miseritordiarum Deus qui facit mirabilia magna solus, hunc servum suum parvulum, & demissum, cœlestibus donis suis adeò ornavit, tantoque Spiritus Sancti igne incendit, manumque suam ad sanitates & signa & prodigia, B. Didaci meritis, cùm in ejus vita,

vita, tum post mortem efficiendo, tam mirificè extendit, ut is non solum apud suos in florentissimis Hispaniæ Regiis notus & clarus esset, sed apud exteros etiam ejus nomen magna cum gloria pervulgaretur. Justus enim & misericors Dominus servos suos fideles, quos ante Mundi constitutionem elegit & prædestinavit ad vitam, non solùm in Cœlo semper coronat, sed sæpè etiam in Terra, ubi fortiter & legitimè certaverunt, multo gloriæ splendore cumulat atque illustrat. Nimirum, ut præclaras illas suas promissiones persolvat: Dabo vos, inquit, nominatos, & in gloriam, & in laudem in cunctis Populis Terræ, ut se ipse in Sanctis suis mirabilem demonstret, & potentiam suam signis & virtutibus declaret, ut propositis Sanctorum glorioſis laboribus & meritis, qui homines fuerunt nobis similes, circumdati infirmitate, segnitiem & ariditatem nostram in via virtutis excitet, & frigescentem charitatem accendat, ut hæreticorum pravitatem coërceat, perversitatem confundat, dum ad sacras eorum reliquias divina virtute ægroti curantur, dæmones pelluntur, ut mortuos qui in Domino sunt mortui, beatos esse, & multo felicius vivere omnes intelligant. Postremò ut amici Dei multo maximè honorentur, & qui Sancti sunt apud Deum, Sancti etiam ab hominibus habeantur, ad quorum nos opem confugientes, eosque piè invocantes, eorum suffragiis adjuti cœlestem misericordiam facilius impetremus. Meritò igitur Beatum Didacum laudamus, quem Deus multis, & illustribus ostendit miraculis prædicandum, de cujus beati viri vita, & rebus gestis, purissimæ fidei integritate, morum excellenti sanctitate, signorum admirabilitate pauca quædam libenter pro nostro Pastorali officio Populo Dei proponimus, ut laudetur Deus in sancto suo, & fidelium devotio tanquam salutari quodam & perjucundo cibo nutriatur, omnesque Deo gratias agant, publico nostro, & hujus Sanctæ Apostolicæ Sedis testimonio, quæ à Spiritu sancto gubernatur & regitur, Beati Didaci sanctitatem optimo jure declaratam esse & promulgatam.

B. Didacus in Hiſpania natus eſt.

§. 3. Natus est Beatus Didacus in Hispania, in Provincia Bætica, & in Oppido, cui nomen est Sanctus Nicolaus de Portu, quod est in diœcesi Hispalensi. Et is quidem ut fœcundus ager cœlestis gratiæ imbre irrigatus uberes fructus citò protulit.

Adoleſcens apud quendam pium Sacerdotem vivit.

§. 4. Nam adolescens, ex medio Babylonis fugiens, hoc est, ex laqueis & periculis sæculi, pœnitentis habitu indutus in propinquam solitariam Ecclesiam unà cum pio quodam sacerdote spiritalis vitæ duce, & socio secessit, ubi novus Christi miles in hujus fallacis Mundi contemptione, & omnium humanarum rerum despicientia, in cœlestium contemplatione, in corpore domando, & spiritui subjiciendo se assiduè exercens, magna cum suorum oppidanorum ædificatione, præclarum tyrocinium posuit.

Religionem que S. Franciſci deinde profeſſus fuit.

§. 5. Post aliquot verò annos, ut se arctioribus vinculis Christo adstringeret, & à Mundi tempestatibus quam longissimè discederet, & sub suavi obedientiæ jugo Deo securius & fructuosius serviret, in portum Seraphicæ S. Francisci Religionis confugit, eamque prope Cordubam in Conventu de Arrizafa, ut vocant, quem Fratres Minores, qui nunc de Observantia nominantur, incolunt, verbis expressis est professus. Hic jam Athleta Christi amplissimum virtutum studium ingressus, tanquam obliviscens quæ retro erant, & ad ea quæ sunt priora se extendens, cœpit omni contentione corporis & spiritus persequi, divina gratia suffragante, bravium supernæ vocationis. Summa cura & diligentia in Regulæ observatione versabatur, quam in omni vita sanctè adeò inviolateque servavit, ut ipse in cunctis Religiosis functionibus & officiis, vivens quædam, & expressa regula esse videretur.

Humilis & obediens admodum fuit.

§. 6. In primis verò, quia sapientissimus Architectus Spiritus Sanctus sublime regularis perfectionis ædificium in eo extruebat, altissimum humilitatis fundamentum jecit, & ut prudens ille ædificator in Evangelio laudatus, fodit in altum & ædificavit domum super petram: nihil sibi tribuens, nihil se anteponens, quo plura à Deo accipiebat, eo demissiùs se gerens. Itaque nullæ tentationum procellæ, nulli superbiæ, & inanis gloriæ venti, nullæ diaboli machinationes domum illam tam egregiè fundatam movere, aut labefactare potuerunt. Superiorum & Prælatorum mandata & sanctam obedientiæ, tantaque alacritate exequebatur, ac si Deum in eis loquentem audivisset. Sanctam paupertatem, Domini sui sponsam charissimam, quam diligentissimè custodiebat, omnia arbitratus ut stercora, ut Christum lucrifaceret. Cumque Satanæ astutias non ignoraret, sed optimè intelligeret infensissimum, humani generis adversarium, tanquam leonem rabidum & rugientem, dies noctesque circuire, ut Christi oviculas dilaceret ac devoret, nunquam otio, aut torpori se dabat, sed stabat succinctus lumbos suos in veritate, indutus loricam justitiæ, galea salutis assumpta, & scuto fidei arrepto, in quo omnia posset ignita nequissimi hostis tela extinguere.

§. 7. Corpus igitur & carnem suam illecebram peccati labore, jejuniis fetè continuis & flagellis castigabat, & in servitutem redigebat, præcipuè verò ad excelsam illam arcem confugiebat, qua nulla fortior, nulla munitior, hoc est ad sanctæ Orationis præsidium, cujus alis in Cœlum frequenter sublatus, terrenorum oblitus, suavissimo Dei colloquio fruebatur. *Tripl flagell pœn fug*

§. 8. In ea igitur schola divinitus eruditus vir alioqui planè rudis, & literarum minimè sciens, admirandum in modum de rebus divinis loquebatur, sensusque mirificos proferebat, ita ut viri eruditissimi, qui in sacra Theologiæ studiis ætatem contriverant, summoperè obstupescerent, illudque memoriæ traditum est, & gravi testimonio comprobatum, doctos & pios viros, cum abstrusas & perdifficiles quæstiones, ad res divinas, animarumque salutem pertinentes cum eo familiariter communicarent, id ab homine literarum experte cumulatè didicisse quod in celeberrimis Academiis à magnis Doctoribus addiscere nequiverant. *De ru vini rudi mirifi quæb*

§. 9. Ille præterea Orationis fructus erat uberrimus, quod jam in benedictionibus dulcedinis præventus, & calicem illum præclarum, qui cor inebriat delibans, ardentis charitatis igne erga Deum & proximos toto pectore æstuabat: quare bonorum omnium auctorem Deum & Beatissimam Dei Genitricem semper Virginem humani generis Advocatam, quam summa devotione semper coluit, non pro se solo, sed pro omnibus hominibus, & præsertim pro peccatorum emendatione continenter, vehementissimeque orabat. *Oratio cumul*

§. 10. Pauperes verò Jesu Christi tanto affectu diligebat, tantaque erga eos misericordia commovebatur, ut omni studio, quantum ei licebat, eorum inopiam, & calamitates sublevare sedulò procuraret, quod si interdum præstare non posset, vim lacrymarum profundebat, eosque verbis amantissimis consolabatur. *Pauper amab*

§. 11. Ægrotos fratres omnibus charitatis officiis prosequebatur, assidere ad lectum, cibum ministrare, vigilare totas noctes, perferre omnes molestias tanta patientia, tanta humilitate, ut quorundam purulentas plagas, non solùm medicamentis curare, sed quoque eas lambere & abstergere nō abhorreret, quo in genere eximia servi Dei charitas Romæ aliquando in Cœnobio fratrum suorum, quod est ad Aram cœli, insigniter eluxit. Nam anno quinquagesimo superioris sæculi, cum piæ memoriæ Nicolaus Papa V. prædecessor noster sacrum Jubilæum de more celebraret, Romam venit B. Didacus, ut salutarem indulgētiam consequeretur, & Beatorum Apostolorū sepulchra, cæterorumque Sanctorum Martyrum illustres memorias religiosè veneraretur. Magna erat annonæ inopia, gravibus, & pestilentibus morbis Urbs laborabat, cum Beatus Didacus ægrotis curandis, quorum ingens erat numerus, à Guardiano, seu Cœnobii Præfecto, qui jam ejus sanctitatem degustaverat, est præpositus; cujus officii munus tam fideliter feliciterque administravit, ut in publicis angustiis omnia apud pauperes abundarent, omnesque in servo Dei, & copiosum charitatis spiritum, & singularem illius apud Deum gratiam agnoscerent. *Ægrot tribu ſtrab*

§. 12. Nec sanè mirandū est, virum Dei membris Christi Fratribus suis, in quibus Christus ipse ægrotabat, tanto charitatis studio inserviſſe, tam impigrè ministrasse, qui eò jam perfectionis progressus erat, ut charitatem illam, qua nemo majorem habet, Sponso animæ suæ præstare *Charit eo ma erat*

&

& pauperum contemplatus, & pro Christi nomine, & eadem fidei ultrò & sanguinem profundere desideraret. Ea nimirum ejus sancti amoris vis & natura, ut non facilè conquiescat, sed majora semper, & maxima appetat, & moliatur, semperque actuosus, & operosus sit. Itaque cum aliquando ad Insulas Canarias Missus esset, ut Guardiani officio in illo Fratrum Minorum Conventu fungeretur, servus Christi, cui vivere Christus erat, & mori lucrum, cœpit Martyrii desiderio vehementer flagrare. Erat in eo, non solum columbæ simplicitas, sed & serpentis prudentia: quare multa cum vigilantia, & regularis disciplinæ observantia vir Dei in sua custodia excubabat in omni sanctitate, & justitia, forma factus pusilli gregis sui, & fidelium Insulanorum, quibus bonus odor Christi erat ad vitam, ita ut frequentes eum adirent, ex ejusque spiritualibus colloquiis miram caperent consolationem, & voluptatem.

§. 13. Magnam verò exercendæ charitatis segetem in Insulis illis nactus, simulque consequendi Martyrii spe incitatus, multos ex Canariensibus infideles, & impuris adhuc idolorum superstitionibus addictos, verbo, exemplo, orationibus ad Christi fidem perduxit, quo in munere dum strenuè versaretur, multa illi pericula in ea Canaria, quæ magna appellatur, diaboli invidia conflavit, sæpè in capitis, & vitæ discrimen venit, ut sese jam Martyrii palma potiturum speraret; sed Deo aliter disponente, non Martyrio animus & voluntas, sed voluntati Martyrium defuit, at certè gloria non defuit, cum præclarè à Beato Martyre Cypriano scriptum sit, ad coronam Dei promerendam ipsius testimonium solum sufficere, qui judicaturus est, qui arcana rerum scrutatur, & cordis intuetur occulta. Ergo & purpuream de passione coronam aliquo modo accepit, & multas de bonis operibus candidas reportavit, reservatus à Deo ut multos Christo lucrifaceret.

§. 14. Jam enim in universa Hispania clarissimum erat B. Didaci nomen, magnamque apud omnes & venerationem, & admirationem habebat, & tanquam Angelū quendam in Terris agentem sic eum homines intuebantur, nihil illo lenius, nihil mansuetius, lac & mel sub lingua ejus, & cor ejus mundum, & simplex Christiana dulcedine redundabat: omnia in bonam partem accipere, de nemine malè judicare, nullum adversus aliquem verbum acerbius immittere. Si quem verò contra legem Dei, & regularem disciplinam peccantem animadverteret, zelo Dei incensus, liberè objurgabat, nullà tamen re gloriam suam, sed Dei honorem, & fraternam utilitatem quærebat. Signis etiam, & miraculis viventem servum suum illustravit Deus, ejusque excellentem fidem rebus mirabilibus efficiendis multipliciter patefecit. Elucebat in eo singularis gratia curationum, ita ut undique ad eum ejus rei causa quamplurimi confluerent; ille verò fide, quæ per Dei dilectionem mirifica operatur, in Domino roboratus, cum digitum in lampadem, quæ ante sacram Beatissimæ Virginis imaginem collucebat, demisisset, ex ejus oleo ægrotos signo Crucis obsignatos perungebat, multorumque varios languores, & morbos ejusdem Crucis virtute, in qua sola gloriabatur, mirabiliter sanabat. Accidit aliquando, ut è cœnobio, in quo erat, ad oppidum Sancti Lucæ de Batameda proficisceretur, fratre uno comite: cumque nullis cibariis acceptis jam sumendi cibi tempus advenisset, & ex itinere defessi essent, nec in proximo vico quidquam, quo ex aliena misericordia reficerentur, Deo ita disponente, reperire potuissent, ad comitem sereno vultu conversus Beatus Didacus: Eia, inquit, frater in Domino confidamus, ipse nos pascet. Cum iter strenuè prosequerentur, ecce in perampla planitie candidam mappam inter herbas prope viam positam vident, propiusque accedentes album panem, pisces recentes coctos, & viti vasculum inveniunt; insistunt servi Dei, & in latissimo campo unde in omnes partes liber erat prospectus, omnia oculis perlustrantes, circumspiciunt, si quis fortè eò in loco prandium reliquisset, denique id quod erat rati, ad mensam sibi à Deo in deserto paratam veri Israëlitæ accumbunt, ac cibo, & potione siti, fameque depulsa, quod superfuit ibidem liquerunt, Deo patri misericordiarum gratias agentes, qui servis suis in eo sperantibus escam dederat in tempore opportuno. Quid, illud quod Beatus gestum est, quàm magnæ fidei est argumentum? Nam cum septennis puer, qui à matre vapulare solitus erat, in furno, in quem ejus iracundiam fugiens se abdiderat, & furno ab ignara matre succenso expergefactus clamaret, vir Dei exanimatam matrem ejulatu omnia complentem, nec quò se verteret scientem, ad majorem Ecclesiam ire, ibique matrem misericordiarum devotè orare jussit: ipsa te, inquit, ô mulier adjuvabit. Cum illa, quasi Dei Nuntium audivisset, pergeret, ipse ad furnum accedens puerum ex maximo periculo extractum paulò post ad idem templum adduxit, matrique suæ salvum, & incolumem reddidit. Cæterùm cum justus Judex Deus Athletam suum tot victoriis illustrem carne, mundo, diabolo per Dei gratiam devicto, corona justitiæ, quæ illi ab omni æternitate reposita erat, coronare decrevisset, servumque multiplicatis talentis industrium, & in pauca fidelem supra multa constituere, & in gaudium vellet Domini sui introducere, Beatus Didacus in senectute bona, plenus dierum, & operum bonorum in Conventu Complutensi, in quo annos complures est commoratus, in supremum morbum incidit, in quo incredibilis patientiæ exemplum præbuit. Quadam autem nocte extra se raptus, sensu omni, & vitali motu amisso, ita ut à Medico, & qui adstabant fratribus, mortuus planè crederetur, tandem soluta ecstasi, ter aut quater hæc verba locutus est: O quales flores habet Paradisus. In profundæ verò humilitatis statione usque ad extremum vitæ spiritum servanda, ita firmus manebat, ita nusquam de suo loco decedebat, ut cùm fratres singuli ab eo peterent, ut pro ipsis oraret, ipse contrà se eorum orationibus vehementer commendabat, ut ipsis pro eo Deum orantibus, bonorum operum fructus, quem illi in sanctæ Religionis observantia cumulaverant, sibi quoque à Deo communicaretur, atque ita misericordiam impetraret.

§. 15. Postremò cum se jam moriturum intelligeret, comitis illius, & adjutricis fidelissimæ, quæ illum in hujus vitæ peregrinatione nunquam deseruerat, hoc est sanctæ paupertatis, supremo vitæ die non oblitus, sed in ejus intimo sinu, quam maximè fieri posset, spiritum emittere cupiens, convocatis fratribus, eos obnixè rogavit, ut sibi vestem obsoletam, & laceram, habitumque omnium vilissimum in quo moreretur, concederent, quo impetrato, multis profusis lachrymis, ab his qui adstabant, offensorum atque erratorum veniam postulavit, quibus copiosè collacrymantibus, ipse Cruce lignea quam ad caput habebat, arrepta, eamque amplexus, & osculatus, utroque brachio in altum fortiter sublato (cum tamen alterum gravi apostemate tumens, ac debilitatum antea movere non potuisset) oculisque in vitale signum defixis, verba illa ex sacro Hymno, magnoque pietatis spiritu pronuntiavit: Dulce lignum, dulces clavos, dulcia ferens pondera, quæ sola fuisti digna portare Regem Cœlorum, & Dominum: quæ cum dixisset, in ipso salutiferæ Crucis complexu quam unicè dilexerat, quam in corde, & corpore semper gestaverat, in qua Christo confixus, & mundo crucifixus fuerat, animam efflavit, & in Domino obdormivit, prīdie Idūs Novembris, Anno Domini 1463.

S. Didacus in amplexu Crucis, quam maximè diligebat, & in corde, & corpore semper gestaverat, die 12 Nov. 1463. in Domino obdormivit, cantato Hymno, Dulce lignum, &c.

§. 16. Ad ejus corpus (B. Didaci morte audita) magni undique concursus facti, illud devotè omnes contingere, amictus particulas præscindere, capillos devotionis causa evellere, demum Christiano ritu corpus honorificè humatum est. Hìc jam statim Deus mortui servi sui, cui in vita cooperatus fuerat, eximiam sanctitatem signis sequentibus comprobavit. Nam corpus, quod jam quatriduo humi sepultum fuerat, iterum non absque miraculi interventu effossum, non solum integrum, incorruptumque apparuit, sed cum per multos menses, ut pio studio satisfieret & civium, & aliorum, qui ex diversis partibus accurrebant, insepultum jacuisset, non computruit, nullum retrum odorem emisit. Imò verò corpus illud, quod vivens Spiritus Sancti templum fuerat, odorem suavissimum efflabat, quo omnes mirificè recreabantur, qui quidem & in hodiernum usque diem ex ejus sepulchro suaviter, & jucunde spirans

Miraculis etiam multis, quorum aliqua hic recensentur, post obitum illustris fuit.

à plerisque sæpè sentitur. Illud quoque in Beati Viri mortuo corpore mirum accessit, quod ejus membra, & artus, rigori calorique destituti non obrigescerunt, nec duri aut rigidi sunt effecti, ut cadaverum solent, sed molles erant, & flexibiles quocumque verterentur. Quocirca laudanda est pietas, & magnificentia claræ memoriæ Henrici IV. Castellæ Regis, qui unà cum filia periculosè ægrotans, & Beati Didaci precibus sanitate impetrata nobile sacellum grati animi sui monumentum extruxit, ibique in Arca ferreis laminis diligenter communita Beati Didaci corpus decenter recondi jussit. Ad quod quidem sacellum, ut constat, non solum Complutenses cives, sed vicini, & remotiores Populi, atque ex omni ferè Hispania fideles tanta devotione confluunt: nam multi beati illius viri opem apud Deum implorant, tot ibi vigiliæ fiunt, tot sacrificia in eodem ejus sacello celebrantur, tam multa, & illustria dona voti reddendi gratia offeruntur, ut hæc de Beati Didaci sanctitate non exigui temporis tanquam rumoris aura, sed per annos centum viginti & amplius constans, & perpetua fama, & opinio, tantusque illorum fidelium, omnium generum, omnium ordinum consensus magni profectò, & illustris testimonii loco habendus sit ad Beati Didaci sanctimoniam comprobandam. Verumtamen multis quoque post obitum miraculis vir commemorabili sanctitate prædituς claruit. Nam in actis transmissis centum ferè, & triginta leguntur, Deo qui glorificatur in Concilio sanctorum, signis & prodigiis testante, servuum suum non solum morum, sed etiam signorum virtute, nec operibus modò pietatis in vita, sed etiam miraculorum luce post mortem, clarum & venerabilem esse. Duron oppidum est in Hispania, in diœcesi Seguntina: ex eo Catharina Martini filia, virgo annos duodecim nata, cum ante aliquot menses subita vi morbi surda, & muta evasisset, brachiis item pedibusque paralysi dissolutis incedere nequiret, ad B. Didaci sacellum delata, cum ibi pervigilaret, ejus tacta manu, & in Crucis formam contignata, illicò & aurium sensum, & loquendi facultatem recepit, membrorumque usu restituto, totoque corpore confirmato, liberè quà libuit, incessit, laudans & benedicens Deum. Adolescens quidam erat annorum ferè viginti, Didacus de Lorca appellatus, filius Petri Gonzales viri nobilis, qui Deo permittente, ab immundo spiritu annos complures vexabatur miserandum in modum, ita ut sæpiùs interdum in die arreptus, & ad terram allisus, horribiles corporis gestus ageret, & veluti mortuus relinqueretur: hic se Beato Didaco humiliter commendans, & in ejus sacello aliquandiu invigilans, à miserabili vexatione omninò est liberatus. Cum Catharina Bartholomæi Sanchez uxor, expleto ad pariendum tempore, parere non posset, fœtus enim in utero transversus alterum tantummodo pedem eduxerat, materque misera ab aurora ad vesperam in eo cruciatu permanens, in summo vitæ discrimine versaretur, & planè morti propinqua esset, socrus ejus Maria Garzia uxor Joan. Garziæ incolæ Oppidi de Ambros beati Viri in maximis angustiis recordata, ad ejus opem confugit, itaque frustum amictus Beati Didaci, paruμque pulveris è sepulchro supra parturientem nurum imposuit, quæ subitò mortuum fœtum edidit, ipsa salva. Mansit autem mortua puellula aliquot horarum spatio, sed ejusdem avia Maria jam semel beati Viri opem in matre experta, cum pro neptis vita tanto fidentius orare non dubitavit, quod cum devotè feciſſet, alterum etiam beneficium impetravit, & puella sacro Baptismi fonte abluta, & geminæ vitæ munere à Deo donata diu postea supervixit. Illud autem quod in Maria della Peñuela Petri Hernandez Complutensis filia, Dei virtute, per merita Beati Didaci mirificè effectum est, notum & valdè pervulgatum in Hispania, multique qui meminerint superstant. Invaserat virginem horribilis, & deformissima paralysis, tanta nervorum dissolutione, & membrorum luxatione, brachiis, cruribusque distortis, totoque corpore convulso, ut non jam mulier, sed monstrum esset, & Medici se nihil unquam tale vidisse profiterentur, accedebant febres vehementes, & capitis dolores peracres & assidui, quibus misera gravissimè afflictabatur. Ea igitur ad Beati Didaci corpus delata, cum in ejus intercessione, & Dei misericordia confideret, & supplicitèr oraret, voti compos, ab omni illa membrorum distortione, & depravatione, omnique corporis infirmitate est liberata, quæ tanti accepti beneficii non ingrata Deo virginitatem suam vovit, & sacratum Virginum Collegio adjuncta, in Monasterio Sancti Joannis, quod à pœnitentia nominatur, sanctè & religiosè vitam duxit. Sed quod in Principe Carolo charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici primogenito filio divinitus actum est, magnam apud omnes famæ celebritatem habet. Ægrotabat Compluti adolescens Princeps, anno humanæ salutis millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, qui cum è scalis decidisset, gravissimum ex eo casu, & prolapsione in capite vulnus acceperat: omnia remedia, omnes curationes adhibitæ, quæ humana industria præstari poterant, ut in tanto Principe par erat; sed cum nihil humanum proficeret, morbusque magis semper ingravesceret, jamque ejus gravitati natura succumberet, Medici, Principis salute prorsus desperata, certam imminentis mortis horam præfiniunt, idque Regi patri, ne tam acerbo spectaculo interesset, denuntiant. Cùm igitur omnis humani adjumenti spes defecisset, ad divinum, quod unum reliquum erat, præsidium confugiunt. Itaque devotionis ardore succensi à fratribus suis Beati Didaci corpus decenter & religiosè in Principis cubiculum afferri curant, post annos ferè centum integrum, & incorruptum: quod cum Princeps Beati Viri patrocinio se commendans devotè tetigisset, eo inde amoto, vidit in somni quiete Beatum Didacum ante lectum stantem, & crucem arundineam manu gerentem, seque admonentem bono animo ut esset, & in Deo confideret, fore enim, ut ex ægrotatione sanus fieret. Quare eo potissimùm tempore, quo Medici Principem moriturum prædixerant, non solum melius habere cœpit, sed paulò post ex omni illo vitæ discrimine divinis, ac supra naturam adjumentis tam mirabiliter est ereptus, ut digitum Dei per merita Beati Didaci ibi adfuisse omnes intelligerent. Sed præter cæteros Princeps ipse, & Philippus pater, incredibili lætitia tanquam redivivi filii affectus, id agnoscere, & Deum glorificando palam profiteri cœpit.

§. 17. Itaque pius Rex cum charissimi, & primogeniti filii vitam, summæ Dei clementiæ, per merita, & preces Beati Didaci ferret acceptam, cuperetque quacumque ratione posset gratiam aliquam Deo in Sancto suo referre, anno insequenti ad felic. record. Pium IV. prædecessorem nostrum, unà cum Principe filio, & cuncta ferè Hispania literas dedit, quibus ab eo suppliciter petebat, ut pro sua, & sanctæ hujus Apostolicæ Sedis summa auctoritate Beatum Didacum tam excellenti sanctitate virum, & tanta miraculorum claritate illustrem, in Sanctorum numerum referre vellet, atque ab universa Catholica Ecclesia pro Sancto venerandum esse statueret. *Rex filii primogeniti pius nomine Carolo ob ejus pericula Pium IV. rogat ut Didacum in Sanctorum numerum referat.*

§. 18. Tam devotis, iteratisque Catholici Regis, aliorumque postulationibus permotus idem Pius prædecessor, de iis in consistorio suo secreto referri jussit, & quinque Cardinales, consilio & doctrina præstantes delegit, qui ejusmodi pernagni momenti negotio præessent, inter quos unus fuit Cardinalis Alexandrinus, cujus memoria in benedictione est, qui postea Pontifex factus, Pius ejus nominis V. est appellatus. Res suo nomine agi cœpta est sub Pio IV. literis in Hispaniam transmissis, ad testes ex formula examinandos, actaque rite conficienda. *Pius IV. negotium deputat & ut cœpta.*

§. 19. Cumque ipse Pius Quartus è vita migrasset, non destitit idem Philippus Rex apud succedentes Pontifices sanctæ recordationis Pium Quintum, & Gregorium Decimumtertium istidem prædecessores nostros sedulò instare, sed Deo ita disponente, quamvis pleraque superioribus annis sint acta, res tamen ipsa perfici sub illis Pontificibus, atque absolvi non potuit. Cum primùm igitur humilitas nostra, non nostris meritis, sed divinæ clementiæ abundantia, in excelsa Apostolicæ sollicitudinis specula his difficillimis temporibus est constituta, statim idem Philippus Rex nulla ex parte restincto, aut refrigerato fidei suæ zelo, nobis per dilectum *Idem apud Gregorium XIII. hominis pedibus provolutus apud Pontificem per eumdem orat.*

dilectum filium nobilem virum Henricum de Guzman Comitem de Olivares, ſuum apud Nos & Sedem Apoſtolicam Oratorem magnoperè ſupplicandum curavit, ut poſteaquam ea ferè omnia, quæ ad acta, & proceſſum Beati Didaci pertinebant, ex hujus ſanctæ Sedis præſcripto confecta erant, Nos quibus univerſalis Eccleſiæ cura eſſet credita, & ad quos ſolos ejus rei judicium pertineret, tam pio, & tam ab ejus Majeſtate, totaque Hiſpania exoptato operi, quod eſt de eodem Beato Didaco Sanctorum Catalogo adſcribendo, ſupremam manum imponere vellemus.

§. 20. Et nos quidem Regis ipſius religioſum ſtudium & perſeverantem hac in re ſedulitatem commendantes, cupiebamus ejus piæ petitioni, quantum cum Domino liceret, ſatisfacere, tamen pro noſtro paſtoralis muneris officio ſtatuebamus, in re tam gravi nulla præpropera feſtinatione utendum, ſed omnia ex Eccleſiaſtica diſciplina, ex majorum noſtrorum ſaluberrimis inſtitutis, ex Apoſtolicæ Sedis circumſpectione diligentiſſimè agenda eſſe: itaque duobus antiquioribus cauſarum Palatii noſtri Auditoribus, doctrina & rerum uſu præſtantibus, ipſis ferè primis Pontificatus noſtri diebus mandavimus, ut acta omnia, totumque proceſſum ſumma cum diligentia perlegerent, & examinarent, quo illi in munere menſes complures ſedulò, accurateque verſati, copioſam relationem omnium, ſuamque ſententiam nobis ſcripto tradiderunt. Cum autem Cardinales omnes ab eodem Pio IV. huic negotio olim præpoſiti, viam eſſent univerſæ carnis ingreſſi.

§. 21. Nos primo anni ſuperioris menſe, in Conſiſtorio noſtro ſecreto alios in eorum locum ſuffecimus, pietate, prudentia, eruditione, fide nobis probatos, adhuc autem & numero plures prioribus, ut in gravi cauſa prudenti multorum gravium virorum judicio adhibito, cuncta exquiſitius diſcuterentur. Hi verò fuêre more majorum ex tribus Ordinibus delecti venerabiles fratres Epiſcopi Alexander Oſtienſis Farneſius, Marcus Antonius Prænestinus Columna, & dilecti filii noſtri Frater Michael ſanctæ Mariæ ſuper Minervam Alexandrinus, Julius Antonius ſancti Bartholomæi in Inſula S. Severinæ, Antonius SS. Joannis, & Pauli Carafa, Frater Conſtantius Sancti Petri in Monte Aureo titulorum Presbyteri Sarnanus, Ferdinandus ſanctæ Mariæ in Via lata de Medicis, & Hieronymus ſanctæ Mariæ in Coſmedin, diaconi Matthæius nuncupatus, S. R. E. Cardinales; quibus commiſimus, ut pro rei gravitate, proque ea, quæ Deo cordium ſcrutatori, & nobis quoque in ejuſmodi publico munere obeundo à primariis Eccleſiæ membris fidelitas, & diligentia deberetur, acta de fidei integritate, vita, moribus, & miraculis beati Didaci, & Auditorum noſtrorum relationem; quanta maxima fieri poſſet diligentia inſpicerent, & expenderent; atque ad nos opportuno tempore referrent, ut divina Spiritus Sancti gratia illuſtrati, de ipſorum, & cæterorum fratrum noſtrorum conſilio, quæ Dei gloriæ, qui juſtitia, & veritas eſt, conſentanea forent, deliberare poſſemus.

§. 22. Multis igitur elapſis menſibus cum interea Cardinales ipſi frequenter congregarentur, acta proceſſus, rerum geſtarum ſeries, teſtes, ſingula denique ad ſacrorum Canonum præſcriptum, maturè & accuratè conſiderarent, examinarent, atque inter ſe conferrent, viros etiam ſacræ Theologiæ, & Pontificii Juris ſcientia peritiſſimos in conſilium adhiberent, cum jam omnia parata eſſe intelligeremus, ſecretum Conſiſtorium de more convocari juſſimus, in quo venerabilis frater noſter Marcus Antonius Epiſcopus Cardinalis Prænestinus, ſuo & Collegarum, qui ibidem aſſidebant, nomine, gravi, & accommodata oratione de omnibus fideliter nobis retulit, quibus explicatis ad extremum dixit, quandoquidem beati Didaci fidei integritas, egregiæ virtutes, præclara & inſignia miracula optimè eſſent comprobata, ſe & Collegas ſuos unanimes in eam ſententiam veniſſe, ſi ita nobis videretur, ulterius nos progredi, & Beatum illum virum in Sanctorum numero poſſe adſcribere, quorum cum ſententia, etiam cæteri Fratres noſtri Cardinales, cum à ſingulis graves ſententiæ dictæ eſſent, ad unum omnes conſenſerunt.

§. 23. Quæ cum audiſſet gaudens erat cor noſtrum in Domino, quod beati ſervi ſui gloriam quotidie magis protefaceret, omniaque ipſo benedicente tam feliciter procederent. Quare in tam ſancto pioque opere nihil omninò neceſſariæ diligentiæ prætermittentes, ex more inſtitutoque majorum decrevimus, ut ad ulteriora procederetur. Ac diebus aliquot interpoſitis, publicum Conſiſtorium indiximus, in quo præter Cardinales, etiam Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Prælati omnes, ac familiares noſtri de more interfuerunt. In eò verò dilectus filius Pompeius Arigonius Romanus Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatus diſertam orationem habuit de vitæ ſanctitate, rebus geſtis, & miraculis beati Didaci, & denique Catholici Regis, totiuſque Hiſpaniæ nomine, ut eundem beatum Didacum tantis meritis illuſtrem ſanctorum numero aggregaremus, nobis humiliter ſupplicavit. Gaudebamus etiam hoc loco in Domino, in cujus manu cor Regis eſt, & quòcumque voluerit inclinat illud. Etenim planè videbamus, non ſine divino inſtinctu fieri, quod Catholicus Rex, cui multorum Regnorum graviſſima adminiſtratio à Deo eſt tradita, quique tot curarum onere premitur, tanto ardore in hoc beati Didaci negotio abſolvendo verſaretur, ut in magnis temporum difficultatibus ſe ſuaque Regna apud Deum novi patroni ſuffragiis, & piè, & prudenter communiret. Quare reſpondimus Philippi Regis Catholici de beato Didaco noſtra & Apoſtolicæ Sedis auctoritate in Sanctis adſcribendo, tam diuturnam, & perſeverantem poſtulationem dignam eſſe ſingulari ejus pietate, dignam perpetuo Catholicæ Religionis propagandæ ſtudio, lætari nos, & Deo gratias agere, quod Beatos ſervos ſuos, quos in cœlis coronat, à noſtra quoque tenuitate in terris honorari velit, eoſque nobis ad auxilium, & exemplum proponat. Et nos quidem ad pium ejus deſiderium explendum propenſiores eſſe, facere tamen rei graviſſimæ magnitudinem, ut de Regia petitione adhuc cum fratribus noſtris Cardinalibus, & Epiſcopis, etiam atque etiam deliberandum cenſeremus, quare eoſdem fratres hortati ſumus, ut omnia quæ ad hanc cauſam pertinerent, diligentiſſimè conſiderarent, quodque nos ipſi jam pridem faciebamus, Deum magnoperè orarent, ut corda noſtra ſuo lumine colluſtraret, totamque hanc actionem ad ſui gloriam, & Eccleſiæ utilitatem diſponeret, & dirigeret.

§. 24. Hæc cum eſſent acta, alterum item Conſiſtorium ſecretum indiximus, in eoque etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos in Romana Curia præſentes, Protonotarios quoque noſtros, qui ex numero dicuntur, & Rotæ Auditores intereſſe juſſimus. Tum nos ipſi de ſacroſanctæ hujus Apoſtolicæ Sedis, in qua Dei providentia ſedemus, auctoritate & poteſtate, deque Spiritus ſancti ſingulari patrocinio, atque infallibili aſſiſtentia à Deo in omnibus verbis ſuis fideli promiſſa, uſque ad conſummationem ſæculi perpetuò affutura, quibus gubernatur, ea diximus, quæ cauſæ, & temporis ratio potiſſimùm requirere videbantur. Demum à Fratribus noſtris petivimus, ut quoniam alias ſtatutum eſſet, ut ad ulteriora in hoc negotio procederetur, nunc præciſè, & expreſsè dicerent, an ex iis actis, quæ ipſi viderant, & audiverant, beatus Didacus eſſet canonizandus. Igitur à S. R. E. Cardinalibus primùm, deinde à Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis piè, graviter & eruditè ſententiis dictis, omnes unanimes id ipſum ſentientes, dixerunt ſibi videri ex iis quæ maturè ipſi hac de re viderant, & audiverant, beatum Didacum à nobis meritò inter Sanctos eſſe adſcribendum.

§. 25. Deo autem, qui in domo ſua fratres in unum habitare facit, gratias agentes de tanta fratrum noſtrorum conſenſione, quodque ad ſervum, & amicum ſuum, quantum nobis licet, honorandum corda noſtra impelleret, & illuſtraret, cum per ejus gratiam hucuſque omnia ritè atque ordine acta eſſent, quod reliquum erat, diem canonizationis præſtituimus ad ſextum Nonas Julii, quo die memoria Viſitationis beatæ Mariæ ſemper Virginis ad ſanctam Eliſabeth piè ab Eccleſia recolitur, ut ejuſdem humani generis Advocatæ patrocinio, tandem pium hoc opus proſperè, & ſalutariter à nobis abſolveretur.

Cabilis Conſiſtorium indixit, in quo Arigonius Advocatus Conſiſtorialis habuit orationem de geſtis, & miraculis B. Didaci, & denique Catholici Regis, & totius Hiſpaniæ nomine ſupplicavit eidem Pont. ut eundem B. Didacum in SS. numerū referre vellet, & ipſe mādavit Card. & Epiſcopis, ut omnia ad hāc cauſam pertinentia diligētiſſimè perponderēt.

Deindealiud Conſiſtorium ſecretum indixit, & multa qua ad negotium pertinebant pranatravit, & Cardinales, Patriarcha, Archiepiſc. & Epiſcaſtantes dixerūt B. Didacum in SS. numerum adſcribendum eſſe.

Pont. igitur diem canonizationis pro die 2. menſis Iulii conſtituit.

Hortatur que Fratres ad divinum desuper auxilium invocandum.

§. 26. Fratres interea noſtros hortati ſumus, ut interim medio tempore unà nobiſcum precibus, eleemoſynis, (quas nos & libenter, & piè erogavimus, quemadmodum & Regis nomine ab ipſius Oratore factum fuit) jejuniis, ſacrificiis Dei auxilium invocare non ceſſarent.

Ea die Pontifex, cum ſolito apparatu ad Baſilicam S. Petri proceſſit, & oravit.

§. 27. Is igitur feſtus Viſitationis dies, id eſt, hodiernus cum adveniſſet, Nos & fratres noſtri Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi ſacris veſtibus induti, inchoato per nos ipſos in noſtra Pontificia Capella Hymno, Ave maris ſtella, Cantorumque choro proſequente, ut ipſa, quæ mater eſt gratiæ, nobis præiret, & præluceret, cæteris etiam Romanæ Curiæ Prælatis, & officialibus, familiaribuſque noſtris, ac univerſo regulari, & ſæculari clero, longo devotoque ordine progredientibus, omnes ſimul accenſos cereos in manibus geſtantes in ejus honorem, qui eſt lux vera, gloria & ſplendor ſanctorum, è Palatio noſtro Apoſtolico ſolemniter proceſſimus ad antiquiſſimam, & religioſiſſimam Baſilicam Principis Apoſtolorum, in cujus medio peramplum ſuggeſtum Regio ſumptu extructum erat, paratumque Altare ad ſacram Pontificalem Miſſam celebrandam, totaque templi facies in communi Eccleſiæ lætitia hilaris, & Pontificio apparatu decentet ornata, omniaque ſpiritualibus cæticis perſonabant, funalia & faces circumquaque ardebant, & vexilla appenſa, in quibus beati viri imago expreſſa erat, qui corpore erecto depictus, dextera manu coronam Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſiniſtra Crucem invictiſſimam gerit, & intuetur, cujus nimirum auxilio hoſtes teterrimos carnem, mundum & diabolum ſuperavit. Hac nos in maxima fidelis Populi, totiuſque adſtantis cleri frequentia, cœleſtis illius, & triumphantis Hieruſalem effigiem quàdam nobis ante oculos proponentes, & quantum in hac lacrymarum valle licet, intuentes, conſcenſis gradibus, in ſuggeſtu ante Altare oravimus, mox in ſublimi Apoſtolico Throno cõſidentes, fratres noſtros S.R.E. Cardinales, & Epiſcopos omnes ſacris veſtibus ornatos, & paratos, nobis obedientiam de more præſtantes excepimus.

Iterum ad inſtantiam Regis requiſitus B. Didacum Sanctum pronũciavit, & canonizavit.

§. 28. Tunc dilectus filius noſter Petrus tituli S. Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Dez Hiſpanus, Catholici Regis Philippi, totiuſque Hiſpaniæ nomine ſemel, iterum, & tertio ſuppliciter, & inſtantiſſimè à nobis petiit, ut beatum Didacum in Sanctorum numerum adſcriberemus, noſque ad ſingulas ejus petitiones Regis pietate, & beati Viri meritis collaudatis, ſemper tamen per diſtincta intervalla, noſtras totiuſque Cleri, & Populi Orationes, Litanias, & ſacros Hymnos interpoſuimus. Demùm cum jam nihil omninò ex his, quæ à majoribus piè ſancteque ſunt hoc de genere inſtituta, eſſet prætermiſſum, imò potius matura deliberatio, ſummaque diligentia abundantiùs adhibita, invocato ſancto Creatore Spiritu, cujus conſilio, & ſapientia ſancta Eccleſia columna, & firmamentum veritatis regitur, ejuſque numen ſæpè à nobis ex intimo corde, multis etiã lachrymis imploratum, præſens adeſſe non dubitantes. Ad honorem Sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad exultationem ſupernæ, & triumphantis Hieruſalem matris noſtræ, ad exaltationem Catholicæ fidei, & Chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate ejuſdem ſanctæ Trinitatis, beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac noſtra, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, omniumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia exiſtentium conſilio, & unanimi conſenſu beatum fratrem Didacum de S. Nicolao Provinciæ Bæticæ Hiſpanum, Ordinem Minorum S. Franciſci expreſsè profeſſum, ſepultumque Compluti in Eccleſia Fratrum ejuſdem Ordinis, de cujus fidei puritate, excellentia vitæ, & miraculorum in vitâ, & poſt mortem claritate nobis pleniſſimè conſtat, in Sanctorum Confeſſorum numerum, & Catalogum adſcribendum eſſe decrevimus, & adſcripſimus, prout per præſentes decernimus & adſcribimus, eumque ut Sanctum ab omnibus venerandum eſſe mandamus.

Feſtus eius die 12. Nov. celebrari iuſſit.

§. 29. Statuentes, ut ab univerſali Eccleſia anno quolibet die 12. Novembris feſtum ipſius, & officium ſicuti pro uno Sancto Confeſſore tantum, ad formam in rubricis Romani Breviarii præſcriptam, devotè celebretur; quodque in ejus honorem in Eccleſia Altaria, in quibus Deo ſacrificia offerantur, erigi & fundari poſſint, eademque auctoritate omnibus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui ſingulis annis eodem die feſto ſupradictam Eccleſiam Oppidi Complutenſis Toletanæ Diœceſis, ubi ipſius corpus requieſcit, necnon Altaria, & Eccleſias, quæ in ejus honorem conſtructæ erunt, devotè viſitaverint, eaſdem indulgentias, privilegia, & gratias conceſſimus, & elargiti ſumus, quemadmodum concedimus, & elargimur, quæ cæteris dicti Ordinis ſanctorum Eccleſiis conceſſæ ſunt.

Miſſam de cel. &c. fieri iuſſit.

§. 30. Quibus omnibus quæ ad ſancti Didaci canonizationem pertinebant, abſolutis, ac laudis, & gratiarum actionis Hymno Deo decantato, ejuſque auxilio per beati Didaci preces peculiari oratione, quam nos clara voce pronuntiavimus, implorato, tandem eodem in loco, & Altari, Miſſam ſolemnem de beatiſſimæ ſemper Virginis Viſitatione cum Beati Didaci commemoratione nos ipſi celebravimus, fidelibuſque, qui tam piæ, & religioſæ actioni, & ſacroſancto ſacrificio devotè interfuerant, ad Dei, & Sancti ſui gloriam, & laudem plenariam indulgentiam conceſſimus.

Omnes hortatur Deo laudandum pro hac ſua mun.

§. 31. Omnes igitur Deum cœli benedicamus, & coram omnibus viventibus confiteamur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam, agnoſcamuſque non ſine magna Dei providentia factum eſſe, ut hiſce afflictis Chriſtianæ Reipublicæ temporibus, quibus maximè multiplici Sanctorum ſuffragio indigemus, novus hic Suffragator, & Patronus fideli Populo tribueretur. Et nos quoque, qui in hac paſtorali ſtatione, in qua nos Deus collocavit, de univerſi gregis Domini ſalute anxii dies, noctesque pervigilamus, Dei erga nos ſingularem clementiam agnoſcimus, qui poſt tot annos, poſt tot beatiſſimos Pontifices prædeceſſores noſtros nobis humilibus hujus magni operis abſolutionem reſervaverit, qui cum Sancto ſuo ejuſdem Seraphicæ Religionis communione conſociati ſumus. Quamobrem eundem Patrem miſericordiarum, qui humiles exaltat, humiliter deprecemur, ut per merita, & interceſſionem ſancti Didaci, Eccleſiæ ſuæ pacem, & tranquillitatem, Regibus & Principibus Chriſtianis unionem, vitam & fœlicitatem, miſeris, & obcæcatis hæreticis lucem Catholicæ veritatis largiatur.

Hujus Bulla dat tribus ſtis eadem.

§. 32. Cæterùm quia nimis difficile foret præſentes noſtras originales literas ad ſingula loca, ubi opus eſſet, deferri, volumus, ut earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem quæ ipſis præſentibus fides ubique adhibeatur.

Sanctiones adjiciuntur.

§. 33. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti, adſcriptionis, mandati, ſtatuti, conceſſionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ die 5. &c.

Darum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. Non. Julii, Pontif. noſtri anno 4.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Papa ſubſcr.

Card. ſubſcr.

Ego Alex. Cardinalis Farneſius Vicecancellarius, Epiſcopus Oſtienſis.
Ego Joan. Antonius Epiſcopus Card. S. Georgii.
Ego Alphonſus Card. Geſualdus, Epiſc. Tuſculanus.
Ego Inn. Avalus Card. de Arag. Epiſc. Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Epiſc. Prænestin.
Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis Epiſc. Albanen.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim.
Ego Proſper Card. Sanctacrucius, tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Cardin. Paleottus, tit. S. Laurentii in Lucina.
Ego Frater Michaël Bonellus Card. Alexandr. tit. S. Mariæ ſuper Minervam.
Ego Ludovicus Card. Madrutius, tit. S. Anaſtaſiæ.
Ego Nic. Card. de Pelleve, tit. S. Praxedis.
Jul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Inſula Presb. Card. S. Severinæ.

Ego

Ego Hier.Card.Ruſtic.tit. S.Suſannæ.
Ego Jo.Hier.Card.Alban.tit. S.Joannis ante portam Latinam.
Ego Hier.Card.Simoncellus, tit. S. Priſcæ.
Ego P.Card.Deza tit. S.Hieron. Illyricorum.
Ego Ant.tituli SS.Joannis & Pauli Card.Carafa.
Ego Jo.Ant.Card. SS.Quatuor.
Ego Jo.Baptiſta Card. tit. S.Marcelli.
Ego Franciſc.Card.de Joyeuſe, tit.Sanct.Trinit.in Monte Pincio.
Ego Jul.Card.Cananus, tit.S.Euſebii.
Ego Nic.tit.S.Cæciliæ, Card.Cremonen.
Ego Ant.Maria Card.Salviatus, tit.S.Mariæ de Pace.
Ego Aug.Card.Veronæ, tit. S.Marci.
Ego Vincentius tit.S.Mariæ in Via Card.Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinola, tit.S.Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card.Gonzaga, tit.S.Alexii.
Ego Henricus Card.Caietanus, tit.S.Pudentianæ, S.R.E. Camerarius.
Ego Jo. Baptiſta tituli S.Mariæ in Aracœli, Cardin. Caſtruccius.
Ego Federicus Card. Cornelius, tit. S.Stephani in Monte Cœlio.
Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card.Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand.tit.S.Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier.tit.S.Petri ad Vincula Card.de Ruvere.
Ego Philippus Card.de Lenoncourt, tit.S.Honuphrii.
Ego Fr.Hier. tit.S.Thomæ in Parione, Card. Aſcul.
Ego Ant. Maria tituli S. Agnetis in Agone Card. Peruſinus.
Ego Fr. Conſtantius Cardin. Sarnanus, tituli S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Alanus tituli S. Martini Cardinalis Anglican.
Ego Scipio tit. S.Mariæ de Populo Card.Gonzaga.
Ego Ant.Card.Saulius, tit. S.Vitalis.
Ego Evangeliſta Cardin. Cuſentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.
Ego Fr. Stephanus tituli SS. Marcellini & Petri Cardin. Aretinus.
Ego Alexander diaconus S. Euſtachii, Cardinalis Montaltus.
Ego Hier. S. Mariæ in Coſmedin diaconus Card. Matthæius.
Ego Benedict. S. Agathæ diac.Card.Juſtinianus.
Ego Aſcan. SS.Viti & Modeſti & Creſcentiæ diac.Card. Columna.
Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromæus.

Anno à Nativit. Domini 1588. *indict.* 1. *die verò Lunæ* 5. *menſis Septemb.Pont.Sanct. in Chriſto Patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus quarto, retroſcripta litera Apoſtolica affixa, lecta & publicata fuerunt ad valvas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Ioan. Lateranenſis de Vrbe, & ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Horatium de Raynaldis, & Ioannem Baptiſtam, ejuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XXXIII. **Inſtitutio Archiviorum ſcripturarum, in quibuſcumque Civitatibus, & locis ſtatus Eccleſiaſtici, Alma Urbe, & Bononia exceptis. Et erectio officii Regentis dictorum Archiviorum, cum juriſdictionis, & privilegiorum aſſignatione.**

In Vrbe extat Archivium, de quo habes ſup. in conſtit. 15. *Inlii* 2. Sicut. *Officium autem hujus Regentis eſt hodie ſuppreſſum, & ejus loco quotannis deputatur unus ex Clericis Rever. Cameræ Apoſtolicæ.*

Archivium ſacri Collegii S.R.E. Cardinalium in Vaticano Palatio inſtituit S. D. N. Urban.VIII. conſtit. 53. *Admonet*, inf. tom. 4. quam omnino videas.

SIXTVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1588.

Sollicitudo paſtoralis officii humeris noſtris licet imparibus divina diſpoſitione injuncti, aſſiduè cor noſtrum pulſat, & commovet, ut non ſolùm ad ea quæ univerſi Chriſtiani gregis nobis ex alto commiſſi animarum ſalutem reſpiciunt, verùm etiam quæ ad populorum noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ temporali ditioni ſubditorum utilitatem, pacem, tranquillitatem, perpetuamque ſecuritatem pertinere noſcuntur, vigilantiæ noſtræ aciem dirigamus, & præſertim noxiis illis, quæ ob non adhibitam ſatis exactam diligentiam in conſervandis tam publicis, quàm privatis ſcripturis, inter ſubditos noſtros gravi cum noſtra, eorumque moleſtia, fortunarumque ſuarum diſpendio, & jactura frequenter exoriri, & vigere intelligimus, commoda aliqua ratione provideamus. Proœmium.

§. 1. Cum itaque ex diligenti earundem ſcripturarum cuſtodia fraudes & falſitates quæ litibus, diſcordiis, ac periculis hujuſmodi utplurimum viam præbent, arceantur, dominia, poſſeſſiones, & familiæ ipſæ cõſerventur, juſtitia denique cum animi certitudine, ac publica, & privata omnium utilitate æqua lance adminiſtretur. Ac proinde publica Archivia, nedum in Europa, ſed etiam in plurib⁹ aliis univerſi Orbis etiam Barbarici partibus, qui hac potiſſimùm ratione communi bonum ſubditorum ſuorum, atque adeò ſocietatis humanæ vinculum inter ſe retinuerunt, accuratè inſtituta fuerint. Operæpretium verò, & condecens ſit, ut quod omnibus in exemplum ſalubrioris regiminis, & adminiſtrationis rerum publicarum cedere dignoſcitur, id ipſum noſtro Statu Eccleſiaſtico, cui ſuperioribus illis ſæculis ob bellicos tumultus, quibus ille ac univerſa ferè Italia tunc exarſit, tantum publicæ quietis beneficium impendi non potuit, nunc tandem noſtræ proviſionis miniſterio ſalubriter introducatur. *Cauſa inſtitutionis.*

§. 2. Idcircò nos more pii patris, & paſtoris, hujuſmodi quietem, & utilitatem univerſalem ſubditis noſtris afferre volentes, ad dictarum ſcripturarum conſervationem, fidem, & ſecuritatem, ac illarum deperditioni, & falſitatibus obviandum, lites quoque, diſcordias, cæteraque pericula omnia tollendum, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, meraque deliberatione, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in toto Statu Eccleſiaſtico nobis, & Sedi Apoſtolicæ mediatè, & immediatè ſubjecto, hac Alma Urbe noſtra, Civitateque & Comitatu Bononien. dumtaxat exceptis, ſcilicet in quibuſvis ipſius Status Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Caſtris, Villis, ac locis aliis, etiam quibuſvis Metropolitanis, Cathedralibus, vel aliis Eccleſiis, etiam Monaſteriis, Abbatiis & aliis etiam regularibus, ac piis locis ſubjectis, Archivia publica, & generalia, in quibus inſtrumenta, necnon apochæ, cedulæ, chirographa, aliæque ſcripturæ tam publicæ, quàm privatæ, quas quomodolibet occaſione quorumcumque contractuum, ex quibus actio, ſeu receptio, etiam ad tempus reſultet, fieri contigerit, etiam à Notariis, & Cancellariis, ſeu Notariis curialibus nuncupatis, ac officialibus quibuſcumque, etiam à Camera noſtra, ſeu à nobis, vel prædeceſſoribus noſtris cauſam, etiam cum titulo oneroſo habentibus, & quibuſvis aliis particularibus perſonis, cujuſcumque dignitatis, officii, ſtatus, gradus, ordinis, & cõditionis fuerint, etiamſi clericali, vel alio quocumque, etiam cum titulo oneroſo, indulto, & privilegio potiantur, jam confecta, & deinceps quovis nomine, & titulo pro tempore conficienda, roganda & ſtipulanda, tam venditiones, emptiones, mutua, debita, credita, & quaſvis alias obligationes, ſocietates, ſoccidas, cenſus, locationes, livellos, concordias, compoſitiones, tranſactiones, quaſcumque cujuſvis generis ſententias, compromiſſa, lauda, donationes, permutationes, ceſſiones, quietantias, delegationes, ſolutiones, dationes etiam in ſolutum, ac inter vivos, & cauſa mortis donationes, inventaria, revocationes, hypothecationes, pignorationes, etiam judiciales, mãdata quæcumque, ratificationes, paces, ſubſtitutiones, diviſio- *Inſtitutio Archivio-rum.*

nes, confeſſiones debitorum, tam in judicio, quàm extra, emancipationes, arrogationes, adoptiones, renuntiationes, inſinuationes, teſtamenta in ſcriptis, & nuncupativa, codicillos, additiones & repudiationes hæreditarum, fideicommiſſa, ſubſtitutiones, prohibitiones, poſſeſſiones bonorum continentia, quàm quoſcumque alios contractus, nominatos & innominatos, inter quaſcumque, Eccleſiaſticas & cujuſvis Ordinis regulares, & ſæculares perſonas, quavis Eccleſiaſtica, aut ſæculari, ſeu temporali, vel mundana dignitate, etiam ducali præeminentia fulgentes, necnon Univerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conventus, Monaſteria, Hoſpitalia, & quæcumque alia pia, & non pia loca, eorumque univerſales, & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorũ hujuſmodi, ac quoſcumque alios Prælatos, ſeu Priores, pro tempore initos, & celebratos, ſub modo, & forma in Capitulis quæ per dilectum filium noſtrum Henricum tituli ſanctæ Pudentianæ Presbyterũ Cardinalẽ Caĕtanum, noſtrũ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium, dictæque Cameræ Theſaurarium, Decanum, & Clericos, Præſidentes, aut eum, vel eos qui à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuper adminiſtratione, & gubernio dictorum Archiviorum pro tempore deputabuntur, ſtatuendis & declarandis, aſportari, & reſpectivè recipi, adnotari, & diligenter perpetuò conſervari, & cuſtodiri debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Incorporatio ad inſtar Archivium, aliorum omnium Archiviorum.

§. 3. Et ſi in aliquibus Provinciis, Civitatibus, & aliis locis prædictis, vigore quarumcumque facultatum deſuper, etiam à nobis, vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, aut Apoſtolicæ Sedis Legatis, Vicelegatis, Præſidentibus, Gubernatoribus, ſeu Officialibus, vel etiam à Camera Apoſtolica, & pro ea agentibus, quibuſvis Provinciarum, Civitatum & locorum hujuſmodi Communitatibus, Univerſitatibus, Collegiis, Capitulis, aut aliis etiam particularibus perſonis, & officialibus, ac Cancellariis & aliis præfatis, quavis cauſa, vel occaſione, ac ex titulo etiam oneroſo conceſſarum, aliqua Archivia, vel aliquid ad illorum inſtar ad præſens reperiantur, vel erigi deberent, illa omnia & ſingula Archiviis per præſentes erectis, & inſtitutis, ac earundem præſentium vigore inſtituendis, & ſtabiliendis, etiam perpetuò aggregamus & incorporamus. Cum modificationibus tamen, & limitationibus, ac declarationibus in dictis Capitulis juxta mentem noſtram eiſdem Henrico Camerario, & Cameræ præfatæ Clericis declaratam, aliiſque declarationibus, etiam futuris temporibus, tam per nos, quàm alium, vel alios ad id à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſi eis videbitur, atque eorum arbitrio, toties quoties eis placuerit faciendis, ſtatuendis, & reformandis.

Revocatio facultatis erigendi Archivia, alteri conceſſa.

§. 4. Facultates verò erigendi & inſtituendi Archivia, vel aliquid ad illorum inſtar aliis forſan, ut præmittitur, conceſſas, necnon privilegia, indulta, immunitates, ſeu exemptiones quaſcumque, etiam ex titulo oneroſo, ac ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus conceſſa fuerint, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ſimiliter perpetuò caſſamus, & annullamus.

Iuſſio deputandi Præfectum Archiviorum.

§. 5. Necnon ut pro felici regimine, & gubernio Archiviorum præfatorum aliqua perſona ad hoc munus apta, & idonea, in eorundem Archiviorum totius præfati Status Eccleſiaſtici Præfectum, vel ſub quovis alio titulo nobis benè viſo, ac per nos declarando, ſubque certa forma, &c. habeatque plenam, liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem hujuſmodi Archivia in omnibus, & ſingulis Provinciis, civitatibus, terris, oppidis, & aliis locis antedictis ejuſdem ſtatus, in quibus illa ex forma dictorum capitulorum conſtitui debere duxerit, toties quoties ſibi videbitur, per ſe, vel alium, ſeu alios ad id ab eo deputandos conſtituendi, & ſtabiliendi, eaque amovendi, transferendi, ſeparandi, aggregandi, & incorporandi, cæteraque omnia & ſingula, in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, &c. Ac pro ſalubriori eorundem Archiviorum directione, ſucceſſu, gubernio & adminiſtratione illa omnia & ſingula per unum ex dictæ Cameræ Clericis, in Præſidentem, ſeu Præfectum annalem, juxta ejuſdem Cameræ inſtitutum per ipſam Cameram ſorte extrahendum, ſeu alias eligendum, & deputandum.

Iuriſdictio Præfecti.

§. 6. Qui ſumma auctoritate, & manu Regia notarios, Cancellarios, ac alios prædictos, & quoſcumque alios perſonas, tam Eccleſiaſticas, quam ſæculares, necnon Communitates, Univerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conventus, Monaſteria, Hoſpitalia, cæteraque alia, etiam pia loca, eorumque univerſales, & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum hujuſmodi, ac quoſcumque alios Prælatos, & Superiores, quacumque Eccleſiaſtica dignitate, aut mundana, ac temporali, etiam Ducali, aut Marchionali honore, & præeminentia fungentes, ut ad Archivia ſic erecta, & inſtituta, inſtrumenta, & alias ſcripturas prædictas juxta dictorum Capitulorum formam deferant, & aſportent: Communitates verò ac Univerſitates Civitatum, & locorum hujuſmodi, illorumque Priores, & noſtri, & Cameræ prædictæ officiales, ut commodas ac idoneas manſiones pro ſcripturarum, & inſtrumentorum prædictorum conſervatione aſſignent, cæteraque in dictis capitulis ſtatuenda, & declaranda obſervare, & adimplere debeant, cogat & compellat, cauſaſque tam civiles, quàm criminales, meraſque & mixtas, etiamſi in eis obligationes quantumvis ſtrictæ intervenerint, occaſione Archiviorum hujuſmodi, & ab ipſis quomodolibet dependentes, emergentes, annexas, & connexas, etiam ratione terminorum, ſeu pagarum & ſolutionum occaſione, ſubappaltus, ſeu affictus contra quaſcumque perſonas, & inter quoſcumque particulares Archiviſtas, ac inter eum, ſeu eos, & quaſcumque Communitates, Collegia, Univerſitates, & alias perſonas procedendo, ac etiam alias cauſas, & differentias ſuper præſentium intelligentia, declaratione, ac ampliatione, & ſuper omnibus privativè quoad omnes alios Judices ordinarios, & extraordinarios, tam in Urbe, quàm extra, & in toto Eccleſiaſtico Statu, etiam ſummariè, ſimpliciter & de plano, & abſque ſtrepitu, & figura judicii, &c. cognoſcat, audiat, decidat, finéque debito terminet, regi, gubernari, & adminiſtrari poſſe, ac debere ſtatuimus, & ordinamus, necnon Archiviis præfatis, ac perſonarum illorum manutentione, ac ſtabilimento, necnon regimini, gubernio, & adminiſtrationi pro tempore incumbentium laboribus, & ſalariis, omnia & ſingula jura, obventiones, emolumenta, & alia regalia in dictis capitulis ſpecificanda pariter perpetuò applicamus, & appropriamus, &c.

Clauſula præſervativa.

§. 7. Decernentes quoque, eaſdem præſentes nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in jus, vel controverſiam revocari poſſe, ſed illas ſemper perpetuò validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, atque ita per quoſcumque judices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac dictæ Cameræ Clericos, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata illis quavis aliter judicandi, vel interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogationis.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jus quæſitum, & fel. record. Pii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, ſub datum videlicet octavo Idus Auguſti, Pontificatus ſui anno ſexto edita, inter alia diſponentes, quod forſan ſimiles gratiæ infra certum tunc expreſſum tempus, præſentari & regiſtrari debeant, dummodo ſaltem intra biennium à data præſentium omninò regiſtrentur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Provinciarum Status Eccleſiaſtici hujuſmodi, ac quarumvis illius civitatum, locorum, diſtrictuum, necnon Monaſteriorum, Eccleſiarum, & aliorum piorum, ac non piorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis,

&

& literis Apoſtolicis, exemptionibus, immunitatibus, etiam cum titulo oneroſo, tam à Camera quàm à nobis, ſeu prædeceſſoribus noſtris quomodolibet, etiam illis, eorumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Judicibus, Notariis, Cancellariis, & aliis præfatis quibuſcumque Communitatibus, Univerſitatibus, Cameræque noſtræ & illius Auditori generali, ac Fiſco, aliiſque etiam perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet facientibus, & conceſſis, ac in futurum concedendis, quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 9. Volumus autem quod præſentium exemplis, etiam impreſſis, ſigilloque ejuſdem Camerarii obſignatis, ac manu unius dictæ Cameræ notarii ſubſcriptis, ea prorſus fides adhibeatur, tam in judicio quam extra, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi exhiberentur ac oſtenderentur.

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, aggregationis, incorporationis, voluntatum, caſſationis, annullationis, mandatorum, ſtatuti, ordinationis, applicationis, appropriationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quarto,

Sequitur erectio Officii Regentis ſupradicti Archivii, cum juriſdictionis, & privilegiorum conceſſione.

A. D. 1588. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

SOllicitudo miniſterii paſtoralis nos admonet & inducit, ut pro felici progreſſu eorum quæ ad communem Reipublicæ, & ſubditorum noſtrorum utilitatem & commodum per Nos ordinata fuerunt, illorum curam egregiorum virorum prudentiæ demandemus, quorum opera & ſtudio feliciter regantur & gubernentur, lites quoque & diſcordiæ quæcumque faciliùs decidantur & terminentur, prout tam pro juſtitiæ complemento, quàm ſubditorum eorundem quieti conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque Nos ſuprà ad publicarum ſcripturarum conſervationem, & illarum deperditioni ac falſitatibus, quæ niſi diligens cura & ſollicitudo adhibeatur circa eas, in fraudem juſtitiæ, ac ſubditorum noſtrorum grave præjudicium evenire poſſunt, obviandum, lites quoque, diſcordias, & alia pericula, quæ dictarum ſcripturarum occaſione inter eoſdem ſubditos noſtros in dies magna cum eorum jactura & læſione hactenus motæ fuerunt, extirpandum, certiſque aliis rationabilibus animum noſtrum moventibus, & tunc expreſſis cauſis in toto Statu Eccleſiaſtico Nobis & Sedi Apoſtolicæ mediatè & immediatè ſubjecto (Alma Urbe noſtra, ac Civitate & Comitatu Bononienſi dumtaxat exceptis) archivia publica, in quibus dictæ ſcripturæ, ac inſtrumenta publica aſportari, & diligenter cuſtodiri debeant, erexerimus & inſtituerimus, &c.

§. 2. Operæpretiumque duxerimus, ut pro ſalubri directione, providoque gubernio dictorum Archiviorum aliquis ſupremus Judex, qui ſumma auctoritate omnes & quaſcumque differentias, lites, querelas & controverſias, tam inter particulares perſonas, & Archiviſtas, &c. quàm de & ſuper taxis, & mercedibus, nullitatibus & falſitatibus, ac quibuſvis aliis rebus, ad præfata Archivia, illorumque adminiſtrationem, gubernium, ac directionem quomodolibet, & ex quavis cauſa pertinentibus, orti & ſuſcitari contigerit, audiat, cognoſcat, decidat, fineque debito terminet, conſtituatur & deputetur. *Unde rei hujuſmodi virum morum gravitate, & rerumque ſcientia conſpicuum præficere, & in præmiſſis providere ſummoperè cupientes, ac erectionis & inſtitutionis Archiviorum, &c. necnon privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, & aliarum gratiarum, necnon quarumcumque literarum deſuper confectarum, ac edictorum circa præmiſſa emanatorum, cæterorumque præmiſſorum, ac inde ſecutorum tenores, etiam veriores, præſentibus pro expreſſis & inſertis habentes.*

Illud origini cum facultate quaſcumque cauſas movendas occaſione Archiviorum d. ſtatus, ſummarie, &c. ac appellatione remota cognoſcendi.

§. 3. Motu proprio, &c. Unum officium Regentis Archivii generalis Status noſtri temporalis Eccleſiaſtici nuncupandum, pro uno Prælato, aut utriuſque, ſeu alterius jurium Doctore Licentiato, aut alia perſona ad hoc munus habili & idonea, Regente Archivii generalis Status noſtri præfati nuncupando, qui præfatas & quaſcumque alias differentias, lites, querelas, & controverſias occaſione dictorum Archiviorum, etiam ex obligatione in forma Cameræ Apoſtolicæ provenientes, etiam alias ac inter alios quàm ut præmittitur ſuſcitandas, & judiciariam indaginem, aut quamvis aliam cognitionem, deciſionem, probationem, declarationem, interpretationem & executionem, qualitercumque & quomodocumque requirentes, pro tempore movendas, civiles, criminales, meras & mixtas, unà cum inciden. emergen. annexis & connexis, ſuprema auctoritate, & manu regia, tela judiciaria penitus omiſſa, ſolaque facti veritate inſpecta, ac omni & quacumque appellatione, recurſu, & remiſſione remotis, etiam privativè quoad omnes alios judices, ordinarios & extraordinarios, tam in Urbe quàm extra eam, totoque Statu præfato, jus dicendi, audire, cognoſcere, terminare, decidere, ac debitæ executioni demandare.

§. 4. Delinquentes quoque, & quos falſi & cujuſvis alterius generis crimen vel errorem, aut delictum, in ſcripturarum & inſtrumentorum præfatorum in Archivium regiſtratione, & ex eo tranſumptione, recollectione, cuſtodia & conſervatione, ſive taxarum illicita alteratione & exactione, præſentatione & ſubſignatione, ac aliàs in exercitio & adminiſtratione dictorum Archiviorum quomodolibet commiſiſſe accuſati, aut ſuſpecti fuerint, eorumque complices condigna punitione, & exemplari correctione, ac debitis pœnis in locis commiſſorum, ac ſi videbitur etiam in Urbe, & aliàs ubilibet plecti, & arbitrio ſuo puniri & caſtigari facere, ſententiare, judicare, condemnare, bonaque conſcribere & confiſcare, omniaque & ſingula alia, in præmiſſis & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna gerere, exercere, & exequi, per ſe vel alium, ſeu alios, omni & quacumque appellatione remota, perpetuum ſilentium deſuper imponere.

Delinquentes etiam in præmiſſis, eius arbitrio puniendi.

§. 5. Necnon edicta ac proclamationes & banna pro regimine, gubernio, & adminiſtratione Archiviorum, Archiviſtarum, & Rectorum, aliorumque præfatorum ſuo ſub nomine, pœniſque ejus arbitrio exprimen. &c. quoties ſibi expedire videbitur, proponere & publicari facere. Illaque ac jam emanata declarare, interpretari, reformare, ampliare, & innovare, ac tam per eum edenda, quàm alia deſuper de mandato noſtro quomodolibet, &c. ſub eiſdem pœnis obſervari facere.

Edicta pro regimine dictorum Archiviorum proponendi. Necnon pone hic infra, quia ſunt pro manibus jam impreſſa.

§. 6. Cum facultate deputandi & conſtituendi proprium notarium, ſeu notarios, unum vel plures, tam in dicta Urbe quàm extra eam, tanquam actuarios cauſarum ad officium Regentis hujuſmodi quomodolibet ſpectantium, eoſque ſingulos toties quoties eidem Regenti viſum fuerit amovendi & ponendi, ac alios eorum loco ſubſtituendi.

Notarios tàm quam cauſarum huius officii actuarios eligendi.

§. 7. Commiſſarios quoque ad Archivia præfata viſitandum cum ſimili aut limitata facultate, necnon poteſtate & auctoritate, tam archiviſtas, & ab eis deputatos præfatos, quam notarios viventes, ac eorum hæredes, qui vita functi fuerint, cæteroſque eorundem defunctorum quovis titulo ſucceſſores, ac earundem ſcripturarum detentores, ſeu poſſeſſores. Necnon in quantum ad ipſa Archivia ſpectat, quoſcumque contrahentes, cujuſcum-

Commiſſarios ad viſitam. d. Archivii, & cogendi Notarios, ac alios ad portandum ſcripturas in Archiviis deputandi.

que ſtatus, ſexus, gradus, ordinis, & conditionis, etiamſi Collegium, Communitas, Univerſitas, Capitulum, etiam Collegiatarum & Cathedralium, ac Metropolitanarum Eccleſiarum, earumque Præſules, Monaſteriorum Abbates, Conventus, & pia loca, eorumque Gubernatores & Officiales, ac Præſidentes, necnon Duces, Marchiones, Comites, aut aliæ perſonæ quantumvis privilegiatæ, ac Eccleſiaſtica vel temporali & mundana dignitate, excellentia, & honore præfulgentes fuerint, ad ſcripturas & inſtrumenta pro tempore celebrata in eiſdem Archiviis deportandum cogendi, aliaque quoad hæc neceſſaria & opportuna faciendi & exequendi, &c. toties quoties ſibi videbitur deputare.

Patentes literæ pro quibuſcumque ſuis Miniſtris, ſuo ſub nomine & ſigillo expediendi.

§. 8. Ac de præmiſſis omnibus & ſingulis, pro quibuſcumque aliis in officio Regentis Archivii hujuſmodi Miniſtris, cæteriſque omnibus & quibuſcumque ad præfatum officium, illiuſque juriſdictionem, tam in Urbe quàm extra eam quomodolibet ſpectan. & pertin. patentes, & quaſcumque alias litteras, ſub eodem nomine & ſigillo ſuo, per unum vel duos Secretarios ab eo ſimul vel ſucceſſivè nominandos (qui ad eorum vitam, ejus, & in dicto officio ſucceſſorum obſequiis hac in parte inſiſtere debeant, ac pro generali ex patentibus hujuſmodi à ſubſtitutis, Commiſſariis, & Miniſtris ſuis hujuſmodi, ſine alicujus gravaminis nova impoſitione, &c. aliqua regalia exigere & levare queat) confici & expediri facere, aliaque & ſingula officium, illiuſque liberum exercitium quomodolibet concernentia adimplere libere & licite poſſit & valeat.

In Archiviſtas, Notarios, & alios circa ea quæ hujuſmodi officium concernunt omnimodam juriſdictionem exercendi.

§. 9. Ita etiam quod illud pro tempore obtinens, in archiviſtas, notarios, & alios præfatos in præmiſſis, & quoad ea quæ officium hujuſmodi concernunt tantum, ſupremam & omnimodam juriſdictionem & auctoritatem habeat, & exerceat. Illique ad eum dumtaxat pro juſtitiæ complemento recurrere, ac ad ipſum reclamare debeant, eaque in parte curiæ ſuæ ſuppoſiti cenſeantur. Nec cuipiam Tribunali, aut moderno & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, nec Cameræ Apoſtolicæ, minuſque curiæ cauſarum dictæ Cameræ generali Auditori, aut cuivis alteri Iudici, ſed nobis & dictis ſucceſſoribus noſtris immediatè ſubſit, &c. cujus conceſſio & omnimoda diſpoſitio, quoties illud quovis modo vacare contigerit, ad Nos & eoſdem Succeſſores noſtros in perpetuum ſpectet & pertineat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, &c. perpetuò erigimus & inſtituimus. Decernentes, &c. ſicque & non aliter, &c. Quocirca, &c.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, necnon quatenus opus ſit, regula de non tollendo jure quæſito, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Provinciarum Status Eccleſiaſtici hujuſmodi, ac quarumvis illarum civitatum, locorum, terrarum, diſtrictuum, & aliorum locorum, dictæque Urbis & quarumcumque Curiarum, & Tribunalium ſuorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, reformationibus, uſibus, ſtabilimentis, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam illis, earumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Iudicibus, Notariis, Communitatibus, Univerſitatibus, aliiſque ſuperioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam Motu pari, etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, Motu ſimili derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolica Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptum fides.

§. 11. Volumus autem, quod earundem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, ac ſigillo ejuſdem Regentis, vel cujuſvis perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Prid. Kal. Novemb. Pontificatus noſtri anno 4. D. P. 4. 31. Oct.

Prohibitio conferendi Canonicatus & præbendas, ac dignitates Eccleſiæ Valentinæ, ſpuriis, aut illegitimè natis, quamvis legitimatis, & natalibus reſtitutis. LXXX

Aliam prohibitionem admittendi ad beneficia Regni Valentiæ alienigenas Regnorum Hiſpaniæ edidit hic idem Pontif. in conſtit. 64. In ſacroſancto. *Et antea de Studii generalis Valentini regimine diſpoſitionem fecerat in conſtit.* 11. Copioſus, *ubi notavi.*

Edita a. 1588.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Ad futuram rei memoriam.*

Cauſa conſtit.

CUm Cœleſtis ille Agricola vineam ſuam & agrum nobis cuſtodiendum commiſerit, ut ex illis tempore ſuo fructum afferamus, profecto nos nè in ea palmites fatui & infructuoſi luxurientur, neve in illo herbæ inutiles, & ſpinæ quæ ſementem ſuffocant patrisfamilias, interraſcantur omni ſtudio curare debemus. Quod planè peragemus, divino favente auxilio, ſi in Eccleſiis quibuſdam Metropolitanis inſignibus, tanquam in agro frugifero bene culto, ne inimicus homo noxium interſeminet lolium, ſpurios ſcilicet & ex illegitimo ac damnato coitu natos (ſecundum legem Moyſis ingredi Eccleſiam Domini uſque ad decimam generationem prohibitos) à canonicatibus & præbendis, ac dignitatibus arcentes invigilabimus. Idque præſertim in Eccleſia Valentina, quam nos novo lectorum ſcientiæ, & divinæ & humanæ numero, ac aliis gratiis abunde locupletavimus & decoravimus. Nam inibi, ſicut accepimus, ex quo ad canonicatus & præbendas, ac dignitates hujuſmodi ſemel ſic minus dignè aſſumpti ſunt, poſtmodum ſucceſſu temporis ad publica Eccleſiæ, Civitatis & Regni Valen. gerendi munia electi, utplurimum paternæ incontinentiæ imitatores, quietem publicam & ſtatum cæterorum Deo famulantium perturbare conſueverunt.

Prohibit. conferen. Canonic. & præb. ac dignit. Eccleſ. Valentin. ſpuriis & illegitim. natis, etiam legitimat. aut natal. reſtit.

§. 1. Nos igitur hujuſmodi incommodis pro noſtro paſtoralis officii debito occurrere, & ut homines illarum partium (qui hac ſpe ad filios ſpurios in peccato gignendos ſunt propenſiores) eo magis abſtineant à carnis flagitiis, quo ſuæ proli hoc refugium præcluſum eſſe videant, providere volentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quoties canonicatus & præbendas, ſeu dignitates dictæ Eccleſiæ Valentinæ, per ceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, etiam ex cauſa permutationis, vel amiſſionem, aut obitum, etiam apud Sedem Apoſtolicam, ſeu in aliquo ex menſibus, in quibus beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio nobis & dictæ Sedi, per conſtitutiones noſtras deſuper editas, aut aliàs quomodolibet reſervata exiſtit, aut Ordinariis collatoribus per conſtitutiones Apoſtolicas, aut Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, vel literas alternativarum, vel quæcumque privilegia, & indulta Apoſtolica hactenus, aut pro tempore conceſſa fuerit, vacare contigerit, etiamſi actu nunc forſan quovis modo aliqui, vel aliqua ex eis

vacent,

vacent, ipſi Canonicatus & præbendæ, ac dignitates dictæ Eccleſiæ Valentinæ, alicui, vel aliquibus, qui ex legitimo & vero matrimonio procreati non ſint, ſpuriis, aut illegitimè genitis (etiam Apoſtolica, Imperiali, Regia, vel quavis alia auctoritate legitimatis, aut natalibus & primævis juribus naturæ reſtitutis, per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ſeu de latere Legatos, vel nunc & pro tempore exiſtentem Archiepiſcopum Valentin. aut alios ad quos id de jure, vel aliàs quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum) conferri nullo modo debeant. Decernentes ex tunc omnes & ſingulas collationes, proviſiones, & quaſvis alias diſpoſitiones de ipſis canonicatibus & præbendis ac dignitatibus, pro ipſis ſpuriis, & illegitimè genitis, etiam per nos, ſeu ſucceſſores noſtros, aut de latere Legatos, ſeu Archiepiſcopum Valentin. aut alios prædictos, etiam cùm quibuſvis clauſulis & decretis faciendas, nullas & invalidas, nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, aut etiam coloratum titulum poſſidendi tribui.

§. 2. Ac præſentes literas ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per quaſcumque literas aut conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu dictæ Cancellariæ regulas, per nos & ſucceſſores noſtros, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, necnon conſiſtorialiter, etiam cum earundem præſentium ſpeciali, ſpecifica & expreſſa mentione, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium forſan quomodolibet pro tempore factis & conceſſis, minimè comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas fore & eſſe, ac quoties eas revocari, vel limitari contigerit, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenariè reintegratas eſſe & cenſeri.

§. 3. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari ac definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Eccleſiæ Valentinæ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 22. Auguſti 1588. Pontificatus noſtri anno 4.

XXXVI Exemptio Congregationis Monachorum Montis Virginis, Ordinis Sancti Benedicti, à juriſdictione Sacriſtæ Hoſpitalis Beatæ Mariæ Virginis Annuntiatæ Neapolitan. cui Leo X. dudum univerat.

Approbavit iſtam Congregationem Cæleſtin. III. ut ſup. in ejus conſtit. 3. Religioſam, *ubi alia tibi indicavi. Et mox circa ejus Monaſteria, titulos, Abbatiam, & alias conſtitutionem edidit Publ. V. qua ut ſup.* Poſtulat, *inf. tom. 3.*

SIXTVS PAPA QVINTVS, Dilectis filiis monachis Congregationis Montis Virginis, Ordinis S. Benedicti. Edita A. D. 1588.

DUdum felic. recordat. Leo X. certis tunc expreſſis cauſis adductus, Congregationem veſtram Hoſpitali Annuntiationis B. Mariæ Virginis Neapolitan. Apoſtolica auctoritate perpetuò univit, annexuit, & incorporavit, ac quod pro tempore exiſtens Sacriſta dicti Hoſpitalis eſſet, & eſſe deberet ſuperintendens, & Judex ordinarius veſter & pro tempore exiſtentium dictæ Congregationis Monachorum. *Leo X. Congregationem univit Hoſpitali Annuntiationis B. Mariæ Virginis Neapolitan.*

§. 1. Et deinde piæ mem. Pius Papa Quintus prædeceſſor noſter de conſilio nonnullorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium tunc viventium, hanc unionem, annexionem, & incorporationem diſſolvens, nonnullas conſtitutiones novas, juxta quas vos vitam moreſque veſtros conformare deberetis, fieri mandavit, ita tamen quod dictus Sacriſta, Epiſcopus, & Regularis exiſtens, ſuperintendens & Judex uti prius eſſet, haſque conſtitutiones poſtmodùm factas & editas idem Pius prædeceſſor dicta auctoritate approbavit, & confirmavit, prout in ſingulis literis dictorum prædeceſſorum deſuper confectis pleniùs continetur. *Pius V. unionem ſuſtulit Sacriſtæ tamen de Hoſpitalis ſuperioritatem præſervavit.*

§. 2. Cum autem non conveniat, nec decens ſit, ut Sacriſta dicti Hoſpitalis, quamvis eſſet Epiſcopus & Regularis, ut præfertur, quod tamen nunc non eſt, immiſceat ſe rebus, & negotiis veſtræ Congregationis, & vos ſub melioribus, & arctioribus ejuſdem regulæ inſtitutis jamdiu vitam agere cœpiſtis, adeò ut majores in mandatorum Dei obſervantia progreſſus in dies ſperari poſſint, Nos qui memoriam tenemus, eundem Pium V. prædeceſſorem noſtrum expreſſis verbis nobis ſæpiùs aſſeveraſſe, hujuſmodi facultatem prædicto Sacriſtæ conceſſam ſe omninò eſſe revocaturum, pium & religioſum vivendi propoſitum veſtrum, & quietem regularem deſiderantes, ac tenores dictarum literarum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vos, Congregationemque veſtram, & Capitulum ab omni juriſdictione, auctoritate, & judicio ipſius Sacriſtæ dicta auctoritate tenore præſentium in perpetuum eximimus & liberamus, & omnem ab eodem Hoſpitali licentiam & facultatem mittendi Sacriſtam tanquam ſuperintendentem & Judicem ad Capitulum veſtrum, aut in gubernio & correctione veſtra ſe quoquo modo ingerendi, adimimus. *Hic modo Pont. jam tollit.*

§. 3. Inhibentes dicto Sacriſtæ in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientem eo ipſo incurrenda, ne præmiſſorum, ſeu quovis alio prætextu, ſeu occaſione vel cauſa, in dicto Capitulo, aut alibi intervenire audeat, ſeu præſumat. *Et Sacriſta inhibet.*

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod dictum Hoſpitale ad præmiſſa vocatum non fuerit, notari, impugnari, aut ad terminos juris reduci, ſeu in jus vel controverſiam revocari, ac irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Huic ſanctioni clauſulas præſervativas apponit.*

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Capuano, & Epiſcopo Avellinen. ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte veſtra, vel alicujus veſtrùm fuerint requiſiti ſolemniter publicātes, vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ab omnibus ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervari, non permittentes *Executores ejus deputat.*

vos, & Congregationem vestram per dictum Hospitale aut quoslibet alios contra præsentium continentiam, ac tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. d. 4. die 27. Aug.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscat. die 1. Julii 1588. Pontificatus nostri anno 4.

LXXXVI Jurisdictio Judicis causarum & litium Hospitalis, pro recipiendis, pieque alendis Mendicis per Urbem vagantibus. Et ampliatio exemptionis ei concessæ, authoritatisque Administratorum ejus.

Instituit d. Hospitale hic idem Pont. ut sup. in const. 57 Quamvis.

Edita A. D. 1588.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Ad futuram rei memoriam.*

Exordium.

POstulat ratio pastoralis officii, nobis licet imparibus meritis divina providentia commissi, ut Hospitalibus, & piis locis, quæ ad Christi pauperum necessitates sublevandas, nostra primùm cura, & pastorali vigilantia erecta & instituta fuerunt, quo majora in dies ad Dei gloriam, & animarum salutem, in spiritualibus & temporalibus suscipiant incrementa, uberiora etiam subsidia, & ampliora privilegia concedamus.

Hic Pont. instimis Hospitale Monachorum.

§. 1. Cum itaque nuper ingenti nostra, pia tamen impensa, in hac Alma Urbe, ne ulterius Mendici per vias & plateas ejusdem Urbis, &c.

Omittitur residuum, quia totam const. habes sup. *Quamvis.*

Et modò dat auctoritatem eius Administratoribus carcerandi Mendicantes per segnitiem.

§. 2. Quoniam verò ea est perditorum quorundam hominum impudentia, ut quamvis validi & robusti sint, tamen interdum ficta aut simulata infirmitate, aut alio prætextu, per segnitiem & socordiam, malignè incertis sedibus huc illuc vagando, ex mendicitate quàm ex honestis laboribus & industria victum sibi comparare, eisdem Hospitalis præfati Administratoribus contra eos omnes, qui mendicare per Urbem præsument Edicta & Banna proponendi & publicandi, & inobedientes pœnis tam pecuniariis quam etiam corporis afflictivis, & triremium, vel aliis eorum arbitrio, non tamen ultimi supplicii puniendi, plenam & liberam tribuimus potestatem.

Peregrinorumque refectiones indicendi.

§. 3. Tres autem refectiones Peregrinis per alias nostras literas assignatas, iis dumtaxat dari volumus, quos Congregatio Administratorum ipsius Hospitalis verè pauperes judicaverit.

Judicem quoque causarū Hospitalis deputandi.

§. 4. Cæterùm cum idem Hospitale, ejusque Administratores ob varias quæstiones, lites, & controversias, quæ circa illius curam excitari in dies contingit, etiam coram diversis judicibus & Tribunalibus, magno cum dispendio vexentur, nos in hoc quoque ejusdem Hospitalis indemnitati consulere volentes, motu & scientia similibus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore existentes dicti Hospitalis Administratores, unum utriusque juris Doctorem clericum, & si ita videbitur, in dignitate Ecclesiastica constitutum, Judicem causarum Hospitalis prædicti eligere, seu deputare possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò statuimus & ordinamus.

Cui ampliſſima facultates hic conduntur, & præsertim.

§. 5. Ac eidem Doctori sic pro tempore electo & deputato, ex nunc prout ex tunc, & è contra post electionem & deputationem hujusmodi, omnes & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias, inter dictum Hospitale, sive illius Administratores, Officiales & Ministros, nunc & pro tempore existentes, ac quascumque alias, tam laicas, quàm Ecclesiasticas personas, cujuscumque gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum quàm mulierum Monasteria, Hospitalia, aut alia loca pia, etiam coram & nunc pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & ejusdem Cameræ causarum Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore & Senatore dictæ Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Judicibus, & Appellationum Curiæ causarum Capitolii ejusdem Urbis Capitaneo, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus & aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, à nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocumque Commissariis deputatis & delegatis, ac deputandis & delegandis, *nunc & pro tempore moras & pendentes, ac quomodolibet movendas & pendendas*, de & super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hæreditatibus, & illarum discussionibus, ac quibuscumque aliis dispositionibus ad favorem ejusdem Hospitalis, *quorumcunque jurium & actionum* cessionibus, aliisque quibuscumque *inter vivos*, & causa mortis, & quasi contractibus, etiam *vigore* obligationis in forma Cameræ executionibus, *revocationibus*, bonis, rebus, *juribus & actionibus* Hospitalis, ejusque Administratorum, Officialium, Ministrorum præfatorum, eorumque litis consortium, tam *conjunctim* quàm *divisim*, ac tam activè quam passivè, ac tam secundariò quàm principaliter interesse concernentes, & ad ipsum Hospitale, etiam per viam necessariæ defensionis, & aliàs quomodolibet spectates & pertinentes, in quacumque instantia, quorum omnium status & merita, ac judicum & collitigantium nomina, cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habemus, in statu & terminis in quibus ad præsens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum serie ad nos & Sedem Apostolicam advocantes, illasque omnes & singulas alias similes, vel dissimiles causas, quomodolibet nunc & pro tempore motas & pendentes, ac quas dictum Hospitale, illiusque Administratores, Officiales, & Ministri habere & movere volent contra easdem personas, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia æquè aut magis privilegiata pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata & exempta, pro ipsius Hospitalis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, juribus, & actionibus hujusmodi, tam *agendo pro ipso Hospitali*, & quacumque persona ab eo causam habente, quàm etiam si contra ipsum Hospitale ad instantiam quarumcumque personarum qualitercumque qualificatarum, & privilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Doctori, ut præfertur, electo & deputato, unà cum omnibus & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, summariè, simpliciter & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu & figura judicii, & absque tela judiciaria, ac aliquorum terminorum etiam substantialium observatione, aut alicujus regestri vel extractus confectione, per seipsum vel in ejus à dicta Urbe absentia, aut aliàs ex quavis causa per alium ab eisdem Administratoribus, durante absentia, aut aliàs quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententiarum executionem inclusivè audiendas, cognoscendas, fine debito terminandas, aut etiam alibi pro tempore introductas, seu commissas reassumendas, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò committimus & mandamus. Ipsumque Doctorem, ut præfertur, electum & deputatum in dictis causis, tam pro ipso Hospitali quàm contra illum motis & pendentibus, & in futurum movendis, in judicem ordinarium, Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate easdem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinæ receptione, cognoscendi, decidendi atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi & inhibendi quos, quibus, & quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summariè de non tuto accessu, eisdem, & prædictis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium

judicibus

judicibus & personis, tam Ecclesiasticis quam etiam pecuniariis pœnis, prout sibi videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes contumaces & rebelles, ad declarationem incursus censurarum & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & alias prout sibi melius expedire videbitur, seu placuerit, servata forma Concilii Trident. procedendi, sententiasque, seu mandata per eum pro tempore lata, seu relaxata debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis quovis prætextu non parentes, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque omnia & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet necessariis, auctoritate & tenore prædictis similiter perpetuò facimus, constituimus, & deputamus, sibique plenam, & liberam facultatem atque auctoritatem etiam concedimus & impertimur.

§. 6. Decernentes quod à pro tempore existentis Doctoris ut præfertur electi & deputati sententiis, mandatis, ordinationibus & decretis nullatenus suspensivè appellari, reclamari, de nullitate dici, sive quomodolibet adversus illa ad effectum impediendi, seu suspendendi executionem aliquod remedium attentari possit devolutivè, aut semel tantum pro quolibet parte liceat appellare, & alia remedia intentare coram pro tempore existenti Urbis Gubernatore, seu alio Judice ab ipso Gubernatore nominando: ei verò parti, quæ semel appellavit, secundo vel ulterius sublata sit omnis & quæcumque appellatio, sed duæ sententiæ conformes, plenariam executionem obtineant, ac firmæ & illibatæ permaneant, ac si essent tres conformes.

§. 7. Ac nullitas aliqua, exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit.

§. 8. Et licet ad instantiam quorumcumque hæredum, seu quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modò pendeat commissa causa discussionis alicujus hæreditatis, & dicto Hospitali, seu illius Administratoribus vel officialibus & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium Hospitalis hujusmodi protrahatur, data idonea cautione per dictos Administratores, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam in eventum succumbentiæ, prioribus & paucioribus creditoribus, pro tempore existens Doctor prædictus eosdem hæredes, sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, & ex quocumque titulo causam habentes ad satisfaciendum integraliter dicto Hospitali de ejus credito, juris & facti remediis cogat & compellat.

§. 9. Ac in omnibus & singulis causis prædictis ad dictum Hospitale, ut præfertur, quomodolibet spectantibus singulis diebus & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

§. 10. Et notarium actuarium per eosdem Administratores eligendum, ac ab eis & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum, quem eis placuerit, habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eisdem Administratoribus in ejus deputatione, de restituendo absque aliqua pecuniarum solutione & fraude, & omni mora & dilatione atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Administratoribus ab hujusmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & singulas scripturas ad dictum Hospitale, ut præfertur, quomodolibet spectantes, per eosdem Administratores facto de illis inventario, Notario successori ab eisdem Administratoribus deputato consignādo, quodque citationes in causis prædictis, etiam per Curiæ Capitolii, seu alios quoscumque, etiam dicti Hospitalis Mandatarios fieri possint.

§. 11. Ac quod quicumque executores Curiarum, seu Tribunalium dictæ Urbis possint, & debeant exequi, & effectualiter executioni demandare, omnes & singulas sententias, decreta & mandata pro tempore existentis Doctoris hujusmodi, sive in ejus absentia, aut aliàs ipso impedito, ab eisdem Administratoribus eligendi, quos non obstante regula Cancellariæ, sub ejusdem pro tempore sigillo expedisti possint.

Personæ Hospitalis, &c. alibi convenire non possint, & cujus loco committendi.

§. 12. Ac insuper Hospitale prædictorum, ejusque Administratores, officiales, & ministros, officiarios, & alios eis causam habentes, ex nunc deinceps occasione præmissorum principaliter, seu secundariò alibi quam coram pro tempore existente Doctore, ut præfertur electo, & deputato conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, & processus, sententias, mandata & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios quam etiam specialiter deputatos & delegatos Judices, quavis auctoritate fungentes, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque instantia latas & facta, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita & inania, nullíusque roboris & momenti fore, inhibentes expresse moderno & pro tempore existenti Signaturæ Justitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Justitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibusque & singulis Referendariis, ne de cætero ad instantiam & requisitionem cujuscumque supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Præfecto Signaturæ Justitiæ audeat vel præsumat, & similiter Signaturam faciens, non signet sive avocatoriam, sive simplicis justitiæ, sive appellatoriam & similem, neque in medio litis, & quod signatæ nullius sint roboris & momenti, nullamque tribuant jurisdictionem, neque ipse Judex cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere, irritumque & inane quicquid scienter vel ignoranter secus factum fuerit, ipso jure decernimus, salva semper nostra, ac pro tempore existentis Romani Pontificis manu propria signatura, sine qua omne rescriptum censeatur, & sit invalidum, & à nostra voluntate alienum. Et nihilominus Doctor sic, ut præfertur, deputatus à prædicto Hospitali, absque vitio attentatorum procedere possit & valeat.

Ampliatio exemptionis à solutione Gabellarum, & aliorum onerum & gravaminū.

§. 13. Exemptionem verò & immunitatem alias eidem Hospitali concessam extendentes & ampliantes, volumus, ut tam ipsum Hospitale quàm ejus personæ, necnon agri, possessiones, prædia urbana & rustica, ac quæcumque res & bona immobilia, mobilia & se moventia, ubilibet gentium & locorum constituta, eorumque affictuarii & conductores, ratione quorumcumque fructuum, frugum & mercium, ac rerū ad victum, aut vestitū, aut alias ad usus humanos pertinentium, qui in ipsius Hospitalis agris, aut prædiis colliguntur, aut extrahuntur, aut ad usum Hospitalis aliunde importatur, tam in emendo quàm in vendendo, aut de loco ad locum extrahendo, aut transferendo, etiam quoad tria pro centenario Dohaneriis Ripæ Urbis nostræ solvi solita, & quoad Sal pro usu Hospitalis, quod gratis, prout aliis locis piis, dari solet, etiam prædicto Hospitali dari debeat, & à quibuscumque datiis, portoriis, gabellis, dohanis, oneribus & actionibus, subsidiis, talliis, collectis, angariis, ordinariis & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, ex quacumque etiam urgentissima causa nunc & pro tempore impositis & imponendis, tam in dicta Urbe quàm extra eam in quocumque loco ditioni nostræ temporali Ecclesiasticæ mediatè & immediatè subjecto, prorsus libera, exempta & immunia sint ac censeantur, nec ad aliquam solutionem quocumque modo cogi, aut compelli possint.

Prohibitio molestandi Hospitale super præmissis.

§. 14. Districtè autem interdicimus quibuscumque personis ad quas exactio hujusmodi onerum, gabellarum, collectarum, talliarum, subsidii & Dohanæ quomodolibet spectabit, ne quicquam quovis prætextu contra nostram hujusmodi concessionem petere aut exigere, ipsumque Hospitale, vel ejus ministros, aut alios ab eo causam habentes molestare quoquo modo audeant, vel præsumant. Quinimmò dilectis filiis modernis & pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, necnon Cameræ Apostolicæ Clericis præsidentibus per præsentes mandamus, quatenus ipsi vel eorum aliquis quoties pro parte Hospitalis prædicti fuerit requisitus, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque efficacis defensionis præsidio assistentes, Hospitale prædictum, ejusque ministros, affictuarios, & alios quoscumque pro eo agentes, faciant

exemptis

exemptione, excommunicatæ, illisque extensione & ampliatione prædictis pacificè frui & gaudere. Non permittentes illos quovis modo indebitè molestari, contradictores per supplicationis juris & facti remedia compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, &c.

Capellani, qui ab Administratoribus non amoveantur. Et sibi quilibet habeat scut. 90. singulis annis.

§. 15. Postremò statuimus & ordinamus, quod ii quatuor Clerici seculares, qui nunc sunt pro Capellanis ad Missas celebrandas, Sacramentaque Ecclesiastica administranda in eodem Hospitali deputati, inde quoad vixerint, per modernos, aut pro tempore existentes Administratores amoveri nullo modo possint nec debeant, quinimmò eorum cuilibet nonaginta scuta monetæ Romanæ ex fructibus, redditibus, & proventibus dictarum Ecclesiarum, Capellaniarum, & beneficiorum unitorum, per modernos & pro tempore existentes ipsius Hospitalis Administratores annuatim persolvantur, ac præsentes literæ validæ & efficacis collationis & provisionis eorum cuilibet factæ vim & robur obtineant. Atque ex nunc in Capella ejusdem Hospitalis quatuor perpetuas sine cura, personalem tamen residentiam requirentes Capellanias, necnon duo alia etiam sine cura, personalem tamen residentiam requirentia beneficia Ecclesiastica Clericatus nuncupanda, per præsentes perpetuò erigimus & instituimus, eisque sic erectis & institutis pro congrua dote, ac dictorum, etiam pro tempore existentium Capellanorum & Clericorum congrua sustentatione, qui videlicet Capellani in ipsa Capella Missas celebrare, ac personis Hospitalis prædicti, juxta formam priorum nostrarum literarum super ipsius Hospitalis erectione editarum, Sacramenta Ecclesiastica ministrare, Clerici verò eis in Altaris ministerio & Sacramentorum administratione inservire debeant, singulis quidem Capellaniis nonaginta, singulis verò beneficiis prædictis pro quolibet Clerico viginti scuta hujusmodi annuatim eorum cuilibet per ipsos Administratores, ut præfertur, ex dictis fructibus beneficiorum hujusmodi persolvenda. Si quid verò ex eisdem fructibus supererit, id omne Sacristiæ ejusdem Capellæ perpetuò applicamus & appropriamus.

Capellanis ad præsentationem Administratoris de cætero eligendis.

§. 16. In posterum verò quoties perpetuis futuris temporibus aliquod ex hujusmodi Capellaniis vel beneficiis, Clericatus nuncupatis, ex Capellanorum easdem Capellanias ad præsens obtinentium, vel eorum successorum quorumcumque personis, quando & ubilibet vacare contigerit, tunc non ad nutum Administratorum, sed in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici personalem residentiam requirentis, ad præsentationem Administratorum prædictorum, nec alias, per Sedem Apostolicam dumtaxat conferantur.

Clausula præservativa hujus cessionis.

§. 17. Decernentes præsentes literas sub quibusvis similium vel dissimilium concessionum & gratiarum revocationibus, suspensionibus & derogationibus minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties emanabunt, toties in pristinum statum restitutas & plenariè reintegratas esse & censeri, sicque per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, in quavis causa & instantia judicari & definiri debere, necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula contrariorum derogatoria.

§. 18. Non obstan. const. & ordinationibus Apost. præfatæque Cam. juramento, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis eidem Cameræ, necnon quibusvis Judicibus & Tribunalibus, etiam Auditori causarum ejusdem Cameræ quomodolibet concessis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica & expressa mentio facienda, seu quævis expressio ad hoc servanda foret, illorum tenores ac si de verbo ad verbum inserterentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 19. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarn. Dominicæ 1588. 8. Idus Septemb. Pont. nostri anno 4. D. P. A. die 6. Ed.

Contra abortum quovis modo procurantes, aut sterilitatis potiones dantes vel sumentes, eisque auxilium, consilium, sive favorem præstantes. LXXXVI

Hæc Bulla in duabus ejus partibus moderata fuit à Gregorio XIV. sup. in ejus constit. 8. Sedet.

SIXTVS EPISCOPVS, Edita A. 1588.

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Effrenatam perditissimorum hominum contra divinæ legis præceptum de non pocidendo, peccandi audaciam atque licentiam, sanctissimis legibus, variisque constitutionibus sæpius repressam animadvertentes, cogimur nos quoque in supremo justitiæ throno à Domino constituti, justissima ratione suadente, vetera jura partim innovando, partim ampliando, eorum etiam impunitatem pari pœna proposita coercere, qui immaturos fœtus intra materna viscera adhuc latentes crudelissimè necare non verentur. Quis enim non detestetur tam execrandum facinus, per quod nedum corporum, sed quod gravius est, etiam animarum certa jactura sequitur? Quis non gravissimis suppliciis damnet illius impietatem, qui animam Dei imagine insignitam, pro qua redimenda Christus Dominus noster pretiosum sanguinem fudit, æternæ capacem beatitudinis, & ad consortium Angelorum destinatam, à beata Dei visione exclusit, reparationem cœlestium sedium quantum in ipso fuit impedivit, Deo servitium suæ creaturæ ademit: qui liberos prius vita privavit, quam illi à natura propriam lucem accipere, aut se materni custodia corporis ab efferata sævitia tegere potuerint? Quis non abhorreat libidinosam impiorum hominum crudelitatem, vel crudelem libidinem, quæ eò usque processit, ut etiam venena procuret ad conceptos fœtus intra viscera extinguendos & fundendos, etiam suam prolem prius interire quàm vivere, aut si jam vivebat, occidi antequam nasci nefario scelere moliendo? Quis denique non damnet gravissimis suppliciis illorum scelera, qui venenis, potionibus, ac maleficiis mulieribus sterilitatem inducunt, aut ne concipiant, ne pariant, maleficis medicamentis impediunt? Maleficos, inquit Dominus ad Moysen, non patieris vivere: nimis enim impudenter contra Dei voluntatem se opponunt qui, ut S. Hieronymus ait, dum natura recipit semen, receptum confovet, confotum corporat, corporatum in membra distinguit, dum inter ventris angustias Dei manus semper operatur, idemque corporis creator, & animæ est, impiè despicit bonitatem Figuli, id est Dei, qui hominem plasmavit, fecit ut voluit: siquidem ut Sanctus testatur Ambrosius, non mediocre munus est Dei dare liberos propagatores generis. Divinum donum est fœcunditas pariendi, eodemque tempore diro hoc flagitio privantur liberis parentes qui generaverant, vita filii qui generati sunt, matres conjugii præmiis, terra quæ ab his coleretur, mundus qui ab eisdem cognoleceretur, Ecclesia quæ devotæ numero plebis aucta gauderet. Unde non immeritò sexta Synodo Constantinopolitana sancitum est, ut personæ quæ dant abortionem faciendis medicamenta, & quæ fœtus necandi venena accipiunt, homicidæ pœnis subjiciantur, sed & veteri Concilio Ilerdensi cautum est, ut qui conceptos ex adulterio fœtus necare studuerint, vel in ventribus matrum potionibus aliquibus colliserint, si postea pœnitentes ad Ecclesiæ mansuetudinem recurrant, omni tempore vitæ suæ fletibus humiliati insistant, si verò Clerici fuerint, officium ministrandi eis recuperare non liceat, omnesque tam Ecclesiasticæ quàm

Detestat crimina ejus ordinis.

prophanæ

prophanæ leges gravibus pœnis afficiũt eos, qui in utero matris puerperium interimi, aut ne mulieres concipiant, sive ut conceptos fœtus ejiciant, nefariè machinantur.

§. 1. Nos igitur post repressam eorum temeritatem, qui matrimonii jura violare, & quantum in ipsis est vinculum indissolubile dissolvere præsumunt, quive turpioribus quibusdam incestis se inquinare non erubescunt, hoc quoque malum, quantum viribus nobis à Domino traditis contendere possumus, nostris potissimum temporibus exterminare volentes: Omnes & quoscumque, tam viros quam mulieres, cujuscumque status, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos sæculares vel cujusvis Ordinis regulares, quavis dignitate & præeminentia, Ecclesiastica vel mundana fulgentes, qui de cætero per se, aut interpositas personas abortus, seu fœtus immaturi, tam animati quam inanimati, formati vel informis ejectionem procuraverint, percussionibus, venenis, medicamentis, potionibus oneribus, laboribusque mulieri prægnanti impositis, ac aliis etiam incognitis, vel maximè exquisitis rationibus, ita ut re ipsa abortus inde secutus fuerit, ac etiam prægnantes ipsas mulieres, quæ scienter præmissa fecerint, pœnas tam divino quam humano jure, ac tam per canonicas sanctiones, & Apostolicas constitutiones, quam civilia jura adversus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu & re ipsa patraverint, propositas & inflictas (quorum omnium tenores his nostris literis pro expressis, & ad verbum insertis habemus) eo ipso incurrere, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus & ordinamus, ipsasque pœnas, leges, & constitutiones ad casus præfatos extendimus.

§. 2. Eos verò qui Clerici fuerint, omni privilegio clericali, officiis, dignitatibus & beneficiis Ecclesiasticis, quæ sic vacatura nostræ & Sedis Apostolicæ dispositioni perpetuò reservamus, ipso facto privamus, & in futurum inhabiles ad ea suscipienda decernimus, adeò ut illi qui hoc delictum commiserint, non secus atque ii qui sua voluntate homicidium perpetraverint juxta Concilii Tridentini decreta, etiamsi crimen id, nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, ad sacros ordines promoveri, aut in susceptis ordinibus ministrare nullo modo possint, nec illis aliqua Ecclesiastica beneficia, etiamsi curam non habeant animarum, conferri liceat; sed omni ordine, ac beneficio & officio perpetuò careant.

§. 3. Necnon & illos qui Clerici non fuerint, & talia perpetraverint, non solum pœnas incurrere supra narratas, sed etiam inhabiles ad ordines & alia prædicta decernimus & declaramus.

§. 4. Volentes quod hi qui foro Ecclesiastico subjecti, ut præfertur deliquisse comperti fuerint, per judicem Ecclesiasticum depositi & degradati curiæ & potestati sæculari tradantur, quæ de eis illud capiat supplicium; quod contra laïcos verè homicidas per divinas leges, ac civilia jura est dispositum.

§. 5. Præterea eisdem pœnis teneri omninò statuimus eos, qui sterilitatis potiones, aut venena potionibus propinaverint, & quominus fœtum concipiant impedimentum præstiterint, ac ea facienda, & exequenda curaverint, sive quocumque modo in his consuluerint, ac mulieres ipsas quæ eadem pocula sponte; ac scienter sumpserint.

§. 6. Quocirca mandamus universis & singulis judicibus ordinariis & delegatis, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus, quibus contra criminum reos; etiam quoad causas hujusmodi, de jure vel ratione delicti, aut personarum legitimè competet jurisdictio, ita tamen ut inter eos præventionis locus sit, ut in his delictis, quæ utplurimùm in occulto perpetrantur, contra quoscumque, non solum per accusationem & declarationem, verum etiam per inquisitionem, ac simplicem denuntiationem procedant, ac ad illa probanda testes alias de jure inhabiles, eorundem tamen Judicum arbitrio, habita ratione personarum, causarum & qualitatum illarum; ac circumstantiarum quarumcumque, admittant, ac in eos qui culpabiles fuerint, prout per nos sancitum est, demùm animadvertant.

§. 7. Insuper ut immanissimi hujus delicti gravitati non solum temporalibus, verum etiam spiritualibus pœnis prospiciamus, ac provideamus, omnes & singulos cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentes, tam laïcos quam clericos, sæculares & cujuscumque ordinis regulares, nec non mulieres sæculares, vel quascumque Ordinem professas, qui vel quæ vellent principaliter vel ut socius conscius ad tale factum aliquem mittendum, consilium, favorem, potionem, vel alia cujuscumque generis medicamenta scienter dederint, ac etiam scribendò literas privatas vel apochas, vel aliis verbis, aut signis juverint, aut consuluerint, ultra supradictas pœnas, ipso facto, ex nunc prout ex tunc excommunicatus, & pro excommunicatis declaramus.

§. 8. Decernentes, ac declarantes, quod per quascumque Jubilæa & Indulgentias, per nos & successores nostros, etiam anno Jubilæi, aut alio quovis tempore, etiam Cruciatæ sanctæ, Jubilæi vel quovis alio titulo concessas & concedendas, neenon per quascumque literas Apostolicas quibusvis Principibus, seu ad eorum instantiam per nos & successores nostros pariter concessas & concedendas, ac etiam vigore privilegiorum inter magnum vel alias quomodolibet nuncupatorum, quibusvis Congregationibus Regularium, aut Episcopis vigore Concilii Tridentini vel alias, per nos & prædecessores nostros quomodocumque concessorum, vel in futurum concedendorum, nec per me sic ut præfertur delinquentes & excommunicatæ, præterquam in mortis articulo absolvi valeant, nec cum iis clericis, qui hujusmodi delicta perpetraverint, etiamsi eorum crimen occultum fuerit, super irregularitate prædictorum occasione contracta, nec per locorum Ordinarios, nec per alios quavis auctoritate fungentes, quam per nos & Rom. Pont. nostros successores, & tunc nonnisi urgentissimis de causis dispensari possit. Ac tam absolvendi quam dispensandi facultatem hujusmodi, etiam quoad forum conscientiæ in casibus superiùs expressis, nobis & successoribus nostris dumtaxat reservamus.

§. 9. Statuentes sic in præmissis universis & singulis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa & instantia judicari & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, aut aliis legibus aliter forsan circa præmissa disponentibus, aut in casibus præfatis distinguentibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Volumus autem ut præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in judicio & extrà adhibeatur, quæ originalibus literis exhibitis adhiberetur. Quodque eædem ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, de more publicatæ & affixæ, dimissis inibi earum exemplis, post quindecim dierum spatium à die hujusce publicationis numerandorum quemcumque afficiant, ac illi unicuique forent intimatæ, cum non sit verisimile quenquam ea posse ignorare, quæ palam, ac publicè fuerint evulgata.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, statutorum, ordinationis, extensionis, decretorum, &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, &c.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. 4. Kal. Novemb. Pont. nostri anno 4.

Anno à Nativitate Domini 1588. *indict.* 1. *die verò* 16. *mensis Novemb. Pont. Sanct. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno* 4. *retroscripta literæ Apost. affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt ad valvas Ecclesiarum S. Ioannis Lateran. & S. Petri Principis Apostolor. de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ac mihi est, per nos Horatium de Raynaldis, & Octavium Tagliettum S. D. N. Papæ Curs.*

Alex. Parabilacus Mag. Curs.

LXXXVIII. Institutio festivitatis SS. Placidi & Sociorum Martyrum Professorum Ordinis Monachorum S. Benedicti, ubique simplici, & in Messanen. Civitate duplici officio die 5. mensis Octobris celebrandæ, ac etiam die 4. mensis Augusti in Ecclesia Messanen. Ubi eorum corpora nuper reperta fuerunt.

Edita A. D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Martyrium præclara illi merita.

DOminus Omnipotens, qui suaviter cuncta disponit, misericordiarum Pater, & Deus totius consolationis, sacrosanctam ejus Ecclesiam pretioso unigeniti Filii sui sanguine acquisitam, & in Apostolicæ confessionis petra solidatam, voluit nedum inter mundi adversa & turbines Sanctis Martyribus, quasi fortissimis propugnatoribus tueri, verùm eorundem gloriosis trophæis ita in dies illustrari, ut non modo illi felicissimas de impiis persecutoribus & Christianæ fidei hostibus in hoc sæculo victorias reportando, eandem propagarent; sed mox ad æternam ipsi cœlestis patriæ beatitudinem evecti piè apud Deum intercedendo, illam vel maximè juvarent, ac perpetuò juvent. Unde non immeritò sacræ eorum reliquiæ, & eorundem passionum monumenta in tetris relicta, Christianum populum ad laudandum in eis divinam majestatem, ad illorum salutaria exempla imitanda, ad rerum humanarum, & prætereuntis hujus sæculi despicientiam, ad eorum denique opem & patrocinium in tribulationibus & necessitatibus invocandum mirum in modum excitant.

S. Placidus & alii Socii sub regula S. Benedicti se Deo dicarãt, & in Monasterio apud Messanam civitatem per ipsum Placidum in paterno fundo extructo famulatum Deo exhibuerunt.

§. 1. Inter hos verò ipsos quos Martyrii corona donatos Catholica invocat & veneratur Ecclesia, meritò insigni honore celebranda est memoria sanctorum Placidi & sociorum Martyrum, qui Justiniani Magni Imper. temporibus cum S. Benedicti tunc adhuc viventis, Religionis zelum, & vitæ sanctitatem admirati, sub illius regula se Dei obsequiis dicavissent, & in Monasterio cum Ecclesia S. Joannis Baptistæ, prope muros Messanæ civitatis tunc recenter ab ipsomet Placido in paterno fundo extructo & instituto, cui idem Placidus à sancto Benedicto eò missus, tanto magistro dignus discipulus præerat, gratum Altissimo exhiberent famulatum, ad eam perfectionem brev. pervenerunt, ut cum eorum sanctimoniæ fama longè lateque diffusa, etiam urbem Romam pervasisset, impulerit pios ipsius Placidi fratres germanos Eutychium, & Victorinum, & virginem Flaviam eorundem sororem, ad iter suscipiendum Placidi fratris visendi causa; sed divina providentia factum est, ut cum Messanam venissent, & apud eum vix per paucos dies morati essent, crudelissimi Saracenorum Regis, vel potius Tyranni Abdalæ classis Christiano nomini nefarium bellum, Insulæ verò Siciliæ vastitatem, incendia, rapinas inferens, ad eandem Civitatem ex improviso appulerit. Ubi ejus classis Dux Mammucha cùm in Monasterium cœpit mira feritate contra eos omnes in vincula conjectos sævire, & acerbissimis quibusdam cruciatibus, exquisitisque tormentorum generibus conari, si qua ratione posset eos à Christiana Religione dimovere.

Martyriique coronã adepti fuerunt, & eorũ corpora in Ecclesia S. Iohannis Hierosolymitani sepulta, multum lustrarunt, & nuper aliqua eorum reliquiæ, in reparatione dictæ Ecclesiæ sunt reperta.

§. 2. Verumtamen ipsi adjuvante Spiritus Sancti gratia, & non modo religiosis viris, sed in aliis quoque Placidi fratribus, atque adeò in sexu fragili & virgineo pectore, suam divinam virtutem mirabiliter ostendente, eundi in Christianæ fidei præclara confessione fortiter perseverantes, agonem suum glorioso Martyrio consummarunt. Cumque eorum quidem animæ triumphalem palmam adeptæ in cœlum evolassent, corpora verò multis, ut antiquæ testantur historiæ, magnisque miraculis illustria, in Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ Messanensis, quæ postmodum successu temporis in Prioratum Hospitalis ejusdem Sancti Joannis Hierosolymitani fuit erecta; piè sepulta, & recondita, temporum injuria per multa sæcula ita intibi occulta latuissent, ut jam nostra ætate, licet ex pluribus antiquitatis monumentis constaret, ea in præfata Ecclesia Sancti Joannis Baptistæ sepulta fuisse, tamen certus ejus Ecclesiæ locus, ubi sita foret, penitus ignoraretur; placuit tandem divinæ misericordiæ sacra nonnullorum ex iis monumenta & reliquias, dum pro fundamentis in reparatione ipsius Ecclesiæ jactendis humus effoderetur, post longum temporis intervallum nuper in lucem proferre.

§. 3. Quare cum primum ex relatione Venerabilis fratris Antonii Archiepiscopi Messanen. compluribus desuper examinatis testibus, ac processu formato, & ad nos transmisso id nobis significatum fuit: Nos attendentes juxta antiquissimum Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ usum, à primævis Christianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum unanimem consensionem, & sacrorum Conciliorum, ac novissimè œcumenici Tridentini decreta, beatorum Martyrum, & aliorum cum Christo in cœlis regnantiũ sancta corpora, per quæ multa beneficia à Deo mortalibus præstantur, congruo quidem honore veneranda esse, sed etiã adhibendam cautionem in sacrarũ reliquiarum veneratione, ut omnis superstitio tollatur, nec novas reliquias recipiendas esse, nisi priùs ab Episcopo recognitæ & approbatæ fuerint, recognitionem processus hujusmodi venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Card. super interpretatione & executione dicti Conc. Trid. deputatis duximus committendam, qui ipso processu diligenter, prout rei gravitas postulabat, considerato & recognito, necnon vocato & audito eodem Antonio Archiepiscopo, qui & sacras reliquias, & alia complura antiquitatis monumenta in ea Ecclesia inspexit, deinde ad nos & beatorum Apostolorum limina visitanda in urbem venit, cum nobis retulissent satis constare de aliquorum ex dictis sanctis corporibus inventione.

§. 4. Nos primùm quidem ingentes Deo omnipotenti gratias egimus, quod inter cætera, quæ his calamitosis & turbulentis temporibus Christiano populo in dies largitur, plurima & maxima beneficia, hoc quoque insigni munere, quasi pretiosissimo thesauro detecto, dignatus sit dictorum Placidi & sociorum Martyrum memoriam renovare.

§. 5. Nunc autem, ut pro nostro pastorali officio, quantum in nobis est, curemus ne invictorum Martyrum corpora, divinæ erga nos charitatis pignora, quæ viva membra fuerint Christi, & templa Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda & glorificanda, diutiùs obscuret vetustas, aut ex animis Christi fidelium deleat oblivio, sed ut potiùs eis omnium gentium & sæculorum prædicatione dignissimus honor debitus, si non pro ipsorum dignitate ac meritis, saltem pro nostra tenuitate tribuatur, simulque excitentur iidem fideles ad eorum vestigia pro cujusque captu prosequenda, & ad invocandam opem illorum, quos & ipsius Ecclesiæ amantissimos, & propter religiosæ vitæ professionem & observationem, castimoniam, sanctitatem, & constantem Christianæ fidei confessionem Martyrio consummatam Deo acceptissimos esse intelligimus; ac denique, ut in eorundem venetatione, Dei qui se per os David in Sanctis suis laudari præcipit, immensa bonitas glorificetur, & piæ Christi fidelium mentes ad eorum memoriam recolendam anniversaria commemoratione & celebritate admoneantur, habita prædictorum Cardinalium relatione, de eorum consilio & assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentiũ præcipimus, ut eorundem sanctorum Martyrum Placidi & sociorum dies festus, quo ipsi bono & legitimo certamine pro Christi gloria absoluto, cursu consummato, fide servata, nobilissima martyrii corona decorati, ad cœlestem patriam migraverunt, nimirum tertio Non. Octobris in omnibus Christiani Orbis partibus sub officio simplici, in Messanensi verò civitate, diœcesi, & Provincia, duplici, & præterea alter dies festus Inventionis eorundem Pridie Non. Augusti, in Ecclesia præfata Sancti Joannis Baptistæ Messanensis, dumtaxat sub dupliei pariter officio à cunctis personis Ecclesiasticis, sæcularibus, ac quorumvis Ordinum Regularibus, de communi plurimorum Martyrum, ubi proprium deerit, perpetuò celebretur. Volumusque ut in Kalendario, quo nunc utimur, sicut in Rottiano Martyrologio, & antea in quibusdam Kalendariis habebatur, ad eum diem eorundem

Sanctorum

Sanctorum nomina adscribantur, etiamsi in novissima Missalis & Breviarii Romani editione ea fuerint prætermissa. Hortantes utriusque sexus Christi fideles civitatis Mesianensis incipias, ut eorundem Martyrii diem festum piè ac religiosè colant & observent, & sicuti in reliquis diebus festis de præcepto sanctæ matris Ecclesiæ, ut moris est, à servilibus operibus abstineant.

§. 6. Ac demùm ad augendam Christiani populi erga eosdem inclytos Martyres devotionem, utque eo frequentiùs & ardentiori pietatis studio confluant ad sacra eorum sepulchra, quo uberiùs cognoverint se per hoc cœlestis gratiæ donis esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, eisdem Christi fidelibus verè pœnitentibus, qui peccata sua sacerdotibus idoneis ab Ordinariis locorum approbatis confessi fuerint, ac sanctissimum Eucharistiæ sacramentum susceperint, & prædictæ Inventionis die festo dictam Ecclesiam, ubi eadem sancta Corpora requiescunt, devotè visitaverint, atque inibi pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem perpetuò concedimus & elargimur.

§. 7. Quocirca mandamus universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis, ut præsentes literas in suis quilibet Provinciis, civitatibus & locis solemniter publicari, & ab omnibus personis Ecclesiasticis, sæcularibus & regularibus ubique gentium & locorum inviolatè observari curent.

§. 8. Volumus autem ut earundem præsentium exempla, etiam impressa, Notarii publici manu subscripta, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignata, eandem prorsus ubique fidem faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si ostenderentur vel exhiberentur.

§. 9. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum præcepti, voluntatis, hortationis, concessionis, elargitionis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apost. ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1588. Id. Novemb. Pontific. nostri anno 4.

---

xxix. Collegii Montis Alti pro quinquaginta ex Provincia Marchiæ Scholaribus, in Civitate Bononiæ erectio, cum beneficiorum & annuorum reddituum, privilegiorumque & exemptionum elargitione, Judicisque & Protectoris deputatione, facultatibusque & jurisdictione.

Hunc Montem Altum olim Oppidum in Civitatem sublimavit, & ejus Collegiatam Ecclesiam in Episcopalem hic idem Pont. erexit, ut supra, in constit. 48. Super.

A. D. 1588. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Inter cæteras sollicitudines quæ nobis ex officio cteditæ servitutis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam literarum studia, & adolescentium illi vacare volentium Collegia ad fructuosam agri Dominici culturam, ac doctrinæ & sapientiæ incrementa ubique, præsertim in locis temporali nostræ ditioni subjectis propagentur, ipsaque Collegia pro illorum stabilimento congruis facultatibus communiantur, ut ex eis optimarum disciplinarum proventus ad communem utilitatem & profectum valeant provenire.

Pont. de Cardin. in Civit. Montis Alti pro Gymn. pro

§. 1. Dudum siquidem dum Cardinalatus honore fungeremur, pio erga dilectos filios Communitatem Civitatis Montis Alti unde originem duximus, necnon Universitates & homines Porculæ, ac Patrignoni, & Montis novem oppidorum Provinciæ nostræ Anconitanæ, affectu, pacisque inter eos conservandæ & stabiliendæ zelo ducti, in dicta civitate, nunc oppido, & quibusdam domibus ad id per nos emptis, publicum Gymasium in quo illius & aliorum oppidorum prædictorum juventus religiosè educaretur, ac primis literarum rudimentis, aliarumque bonarum artium disciplinis institueretur, assignatis etiam redditibus annuis ad mercedem ipsius juventutis Præceptori, & uni Physico persolvendam, nostris sumptibus magnificè construi curavimus, ac in his summam octo millium scutorum, vel circa erogavimus.

juvèrunt in bonis artibus institutione. educatione. erudiri

§. 2. Et deinde immensa Redemptoris nostri benignitate ad Apostolicæ dignitatis fastigium evecti, ne juventus ipsa ob rei familiaris angustiam & inopiam, ad altiora literarum studia progrediendi commoditate destitueretur, in civitate Bonon. quæ omnium liberalium artium doctrinarumque studiis semper floruit, & quibusdam ædibus de Zambeccariis nuncupatis per fel. rec. Gregor. Papam XIII. prædecessorem nostrum, Cameræ Apostolicæ impensa pro Collegio ibidem instituendo acquisitis, unum Collegium Scholarium ex civitatis Montis Alti, & oppidorum prædictorum indigenis, usque ad certum tunc præscriptum numerum eligendorum, duximus erigendum & instituendum. Postmodum verò erectionis & institutionis hujusmodi negotio maturius perpenso, ædes prædictas ad usum ipsius Collegii nondum reductas ex certis causis venundari mandavimus animo & intentione dicti Collegium in alio commodiori loco ejusdem civitatis Bonon. stabiliendi. Cum autem Prioratus S. Antonii Bononien. Ordinis S. August. ex eo quod dilectus filius Antonius Giaverinus, seu Glaverinus illius Prior, eundem Prioratum quem tunc, seu nuper obtinebat, aut in quo vel ad quem jus sibi competere asserebat, resignavit, & seu juri sibi competenti hujusmodi cessit in manibus nostris sponte ad effectum infrascriptum, & aliàs liberè, nosque resignationem, & seu cessionem hujusmodi duximus admittendam, per resignationem eandem apud Sedem Apostolicam vel aliàs certo modo, & sicut accepimus S. Mariæ de Strata, alias della Strada, quod bon. mem. Philippus sancti Eustachii diaconus Cardinalis Vastavillanus nuncupatus, & alium Sancti Michaëlis de Castro Britonum, quod similis mem. Alex. Episcopus Viglevanen. ac reliquum Monasterii Abbatiæ nuncupatæ sanctorum Fabiani & Sebastiani Vallis de Lavino Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis, Bonon. diœc. quod quondam Vincentius Beccarellus; necnon Prioratus S. Matiæ de Angelis prope & extra muros Bonon. Camaldulen. Ordinis, quem quondam Achilles Torfanius, clerici ex concessione & seu dispensatione Apostolica in commendam dum viverent, obtinebant, commendis hujusmodi per Philippi Cardinalis apud Sedem prædictam Alexandri Episcopi, ac Vincentii, necnò Achillis prædictorum extra Romanam Curiam defunctorum respectivè obitus cessantibus, adhuc eo quo ante commendas ipsas vacabant modo, & una Orationum nuncupata ejusdem S. Antonii de Diola, seu Diolo, quem etiam bon. mem. Leonardus Episcopus Haulen. ex simili dispensatione, & altera plebania, etiam nuncupata sine cura Ecclesiæ, seu Capellæ S. Joannis Evangelistæ de Pastino, alias de Pasto dictæ diœc. quam quondam Augustinus Bondiolus ipsius Ecclesiæ, seu Capellæ Sancti Joannis Rector plebanus nuncupatus, necnon perpetua etiam sine Capellania sub Sancti Lazari in Sancti Petri prope & extra muros tectæ Guastallæ nullius diœc. Provinciæ Mediolan. quam quondam Augustinus Reste ibidem perpetuus Capellanus, ac unum sub Sanctæ Agathæ intus, & alterum perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica sub Sanctorum Petri & Pauli invocationibus in Præpositura similiter nuncupata ejusdem S. Petri prope & extra muros oppidi Vitellianæ, seu Viadanæ, Cremonen. diœc. Parochialibus; vel aliis Ecclesiis, quæ quondam Herennius Perottus, Clericus in ultimò dictis duabus Ecclesiis perpetuus beneficiatus, dum viverent obtinebant; pro Leonardi Episcopi, qui extra dictam Curiam, & Augustini Reste, qui in loco à dicta Curia ultra duas dietas legales non distante, ubi propriù ejus domicilium non existebat, ac Augustini Bondioli, & Herennii prædictorum, qui apud Sedem eandem diem vitæ clauserunt extremum, vacaverint & vacent ad præsens, Nullusque de Priorato S. Antonii, quatenus per dictam resignationem vacet, ac

Et ad summum Apost. assumptus, Collegium pro Scholaribus ex civitate Montis Alti indigenis, in Civitate Bonon. instituit.

Eccleſia, ſeu Capella S. Joan. Evangeliſtæ, necnon Capellania & beneficiis præfatis, pro eo quod nos dudum omnes Prioratus, ac ſimplicia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia & quorumvis Ordinum regularia apud Sedem prædictam tunc vacantia & in antea vacatura. Ac etiam quorumcumque ad dictam Curiam pro quibuſvis negotiis venientium, ſeu ab ea recedentium, ac etiam Curialium recreationis, ſeu alia quacumque cauſa ad quævis loca ſecedentium, ſi eos in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut præfertur, non remotis, dummodo eorum proprium domicilium ibidem non exiſteret, decedere contingeret, per eorum obitum hujuſmodi etiam vacatura, collationi, & diſpoſitioni reſervavimus, ac ex tunc irritum & inane decrevimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attentari, hac vice diſponere potuerit, ſive poſſit, reſervatione & decreto hujuſmodi obſiſtentibus. Ipſiuſque Prioratus S. Antonii in meditullio dictæ civitatis Bononienſis conſiſtentis ædes & ædificia jampridem juſſu noſtro à fundamentis eleganti, ac ſumptuoſo opere pro dicto Collegio Montis Alti ibidem ſtabiliendo, ſeu transferendo, ac illius Scholarium perpetuis uſu & habitatione reſtaurata & accommodata exiſtant. Nos pium & fructuoſum opus hujuſmodi, quod dudum animo revoluimus, tandem ad debitum effectum perducere, congruiſque redditibus, ac ſpecialibus favoribus & privilegiis communire, neque hanc nobis oblatam ſubditorum noſtrorum commoditates & profectus procurandi & augendi occaſionem prætermittere volentes, ac Rectorem, Scholares, & ſingulares perſonas, ſi qui ſint Collegii hujuſmodi à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quo modolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon emptionis & acquiſitionis ædium de Zambeccariis, & illarum retrovenditionis, ac quarumcumque erectionum & inſtitutionum ipſius Collegii Montis Alti, ſive in ædibus de Zambeccariis, aut Prioratu S. Antonii hujuſmodi, necnon unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, appropriationum, & conceſſionum eidem Collegio Montis Alti de prædictis & quibuſvis aliis Monaſteriis, Prioratibus, Eccleſiis & beneficiis, aliiſque rebus & bonis quibuſcumque hactenus quomodolibet factarum. Necnon literarum Apoſtolicarum, tam ſub plumbo quàm in forma Brevis, etiam in favorem Cameræ, ſeu Collegii hujuſmodi, & aliàs deſuper quomodolibet confectarum, ac poſſeſſionum ſubſecutarum, & quorumcumque inſtrumentorum deſuper quomodolibet celebratorum tenores, fructuumque inde perceptorum quantitates & valores, verumque & ultimum Monaſteriorum, Prioratuum, Eccleſiarum ſine cura, ſeu Capellarum, Capellaniæ & beneficiorum vacationis modum, etiãſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in corpore juris clauſa, etiam per obitum apud Sedem prædictã reſultet. Necnon quarumcumque penſionum annuarum ſuper illorum, ſeu alicujus eorum fructibus, redditibus & proventibus, ſeu ipſorum fructuum, reddituum, & proventuum, etiam cum facultate illos, & illas transferendi, ac regreſſu, acceſſu, & ingreſſu ad Monaſteria, Prioratus, Eccleſias ſine cura, ſeu Capellas, Capellaniam & beneficia hujuſmodi, etiam per ceſſum vel deceſſum, ac in quoſcumque alios evẽtus reſervationum, ſi quæ ſint, ac facultatum tenores, & penſionum hujuſmodi quantitates, nominaque & cognomina, ac qualitates eorum, quibus penſiones, fructus, regreſſus, acceſſus, & ingreſſus hujuſmodi reſervati forſan exiſtunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Et beneficia hic expreſſa, quorum annui redditus ſunt ſcutorũ trium millium idcircò ſupprimit, uſtoque Collegio unit, & aſſignat.

§. 3. Motu proprio, non ad Rectoris & Scholarium prædictorum, vel quorumcumque aliorum ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſive Monaſteria & Prioratus, Eccleſiæ ſine cura, ſeu Capellæ, Capellania & beneficia prædicta, quorum inſimul & illis forſan annexorum fructus, redditus, & proventus, trium millium & ſexcentorum ducatorum auri de Camera ſecundùm communem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedent, primiſſis ſive aliis quibuſvis modis, & ex aliorum quorumcumque perſonis, ſeu per ſimilem Antonii vel liberas Leonardi Epiſcopi & Achillis, ac Auguſtini Reſſe, necnon Auguſtini Bondioli, & Herennii prædictorum, vel quorumvis aliorum de Prioratibus, Eccleſiis ſine cura, ſeu Capellis, Capellania & beneficiis prædictis, aut ceſſiones quorũvis de regimine & adminiſtratione Monaſteriorum hujuſmodi, in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram notario & teſtibus ſponte factas, aut Prioratus, Capellanias, & beneficia prædicta per aſſequutionem aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quavis auctoritate collatorum vacent, etiamſi tanto tempore vacaverint, quod illorum reſpectivè collatio & proviſio, juxta Lateran. Statuta Concilii, aut alias canonicas ſanctiones, ad Sedem præfatam legitimè devoluta, necnon Prioratus, Eccleſiæ ſine cura, ſeu Capellæ, Capellania & beneficia prædicta diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel aliàs generaliter reſervata exiſtant, & proviſio Monaſteriorum hujuſmodi ex quavis cauſa ad Sedem eandem ſpecialiter vel generaliter pertineat, & ad dictos Prioratus conſueverint quì per electionem aſſumi, eiſque cura, etiam juriſdictionalis immineat animarum, ac de ipſis Monaſteriis conſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat, ac ſuper eorum regimine & adminiſtratione, necnon prioratibus, Eccleſiis ſine cura, ſeu Capellis, Capellania, & beneficiis prædictis inter aliquos lis, ſeu in eorum poſſeſſorio moleſtia, cujus litis ſtatum & merita cauſæ, ac nomina & cognomina Judicum & collitigantium, eorumque, necnon Antonii & defunctorum prædictorum, ac quorumcumque aliorum proviſiones, commendas, conceſſiones, aliaque jura & titulos, etiam nullos & infectivos, cauſaſque illorum annullativas & infectivas, etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſis pendeat indeciſa, Prioratum videlicet S. Ant. prædictum, illiuſque nomen, titulum, & denominationem, ac quodcumque onus hoſpitalitatis ibidem forſan exercendæ, ac tam in eo quàm Monaſterils & Prioratu S. Mariæ hujuſmodi, illorumque Eccleſiis, clauſtris, domibus, membris, ædificiis, & pertinentiis prædictos S. Auguſt. & S. Benedicti, ac Camaldulen. & ſi qui ſint alios Ordines, omnemque ſtatum, eſſentiam, & dependentiam regulares, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò ſupprimimus & extinguimus.

Et pro quaginta Scholar quorum proteſtu Collegii decumq voluerit alioſque Civitat tis Alti alios Univerſi tes hic nata ci poſſint.

§. 4. Dictumque Collegium Montis Alti ex ædibus de Zambeccariis prædictis, quatenus ibidem erectum, ſeu inſtitutum dici vel cenſeri poſſit, cum omnibus & ſingulis illius privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, conceſſionibus, indultis, favoribus & gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, necnon juribus, actionibus, proprietatibus, cenſibus, montibus, ſeu illorum locis & portionibus, ac fructibus, aliiſque rebus, & bonis illi conceſſis, & ſeu ad ejus uſum & commodum acquiſitis, unitis, applicatis, & appropriatis, ad dictum Prioratum S. Antonii ſic ſuppreſſum auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò transferimus, & ſeu illud de novo in ſuppreſſo Prioratu S. Antonii, illiuſque ædibus & ædificiis prædictis pro quinquaginta Scholaribus, quorum octo per ipſius Collegii Protectorem pro tempore exiſtentem undecumque ſibi placuerit, & alii octo per Montis Alti, & tres per Firman. & alii tres per Aſculan. necnon alii tres per Camerinen. & duo per Ripan. Communitates, aliique duo Offidæ, & alii duo per Montis Elpari, necnon alii duo per Montis Floræ, & alii duo per Sanctæ Victoriæ, & alii duo per Porchiæ, ſeu Porculæ, necnon alii duo per Montis novem, & alii duo per Patrignoni, aliique duo per Grottarum ad Mare, ac alii duo per Caſtignani; & ſimiliter duo per Forchias, alias Furcis, & alii duo per Montis Monachi, & reliquus per Cuſignani terrarum, ſeu oppidorum dictæ Provinciæ Univerſitates & homines ex ſuis civitatibus, terris, ſeu oppidis hujuſmodi, vel ſi tot ibidem idonei & apti non reperiantur, aliunde eorum reſpectivè arbitrio noſtro, non tamen extra dictam Provinciam eligi & nominari.

Studentiũ que alio bus, ac ci Eccleſiar ſigillum, ſam com nem, ac insignia legii ita ſignat.

§. 5. Sicque electi & nominati in eodem Collegio recipi, ac ibidem ſub unius Rectoris cura & gubernio ad ſeptennium, & non ultra ali, atque confoveri, ac in

univerſitate

universitate Studii generalis ejusdem Civitatis Bononien. artium & Theologiæ, necnon utriusque juris & aliis studiis, eis pro cujusque capacitate præscribendis, operam navare debeant, cum Capella, seu Ecclesia, Oratorio, Refectorio, mensa communi, sigillo, bibliotheca, archivio, cæteris quæ insignibus Collegialibus, ac membris & officinis necessariis, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac militantis Ecclesiæ exaltationem, subditorumque nostrorum prædictorum in literarum studiis felicem progressum eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuò erigimus & instituimus.

§. 6. Idemque Collegium sic translatum, & seu de novo erectum in locum, jus, & actionem dicti Prioris Collegii quoad privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, concessiones, indulta, favores, gratias, proprietates, census, montes, loca, portiones, res, bona, & alia prædicta, in omnibus, & per omnia, perinde ac si Collegio per præsentes erecto specialiter & expressè ab initio concessa, unita, applicata & appropriata fuissent, ponimus, substituimus, & subrogamus, ac erectionem & fundationem suppressi Prioratus hujusmodi, necnon hospitalitatis in eo forsan servandæ, cæteraque onera illi quomodolibet incumbentia in dicti Collegii functiones, ministeria & exercitia, salvis tamen anniversariorum, Missarum, & divinorum Officiorum obligationibus & commissionibus, ac piis defunctorum suffragiis consuetis, si quæ sint, ita ut illa per ipsius Collegii Capellanos, aut alias congruè adimpleri debeant, convertimus & commutamus, eidemque Collegio Montis Alti Ecclesiam suppressi Prioratus S. Antonii hujusmodi, cum sacristia, cæmeterio, campanis, crucibus, calicibus, patenis aureis, & argenteis, ac ornamentis, paramentis, aliaque sacra & non sacra supellectile in ea existentibus, necnon ambitu, circuitu, claustro, domibus, structuris, ædificiis, membris, adhærentiis, annexis, & pertinentiis suis universis, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuò concedimus & assignamus. Monasteria verò & Prioratum S. Mariæ de Angelis, ac vacantes Ecclesias, seu Capellas, necnon Capellaniam & beneficia prædicta, omniaque & singula illorum, ac dicti suppressi Prioratus S. Antonii, & eis respectivè annexorum fructus, redditus, proventus, proprietates, domos, villas, terras, agros, possessiones, fundos, census, decimas, prata, pascua, hortos, & alia bona quæcumque, cum juribus, jurisdictionibus, rebus, & pertinentiis suis quibuscumque, etiamsi alias Monasteria, Prioratus, Ecclesiæ, seu Capellæ vacantes, ac Capellania & beneficia prædicta, vel eorum aliqua, ipsi Collegio in priori illius erectione & institutione hujusmodi, vel postea quandocumque unita & annexa forsan reperiantur, sine unionum & annexionum hujusmodi; ac juris illarum vigore quæsiti præjudicio, sed jus juri addendo & accumulando, atque antiquum conservando, dictis auctoritate & tenore itidem perpetuò unimus, annectimus, incorporamus, applicamus & appropriamus. Ita quod liceat ipsius Collegii Montis Alti Rectori & Scholaribus pro tempore existentibus, illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem, per se vel alium, seu alios, eorum & dicti Collegii nominibus propria auctoritate, etiam absque alicujus judicis mandato, decreto, aut ministerio, ac spolii & attentatorum vitio, necnon alicujus censuræ vel pœnæ incursu liberè apprehendere, aut jam etiam Cameræ, & seu Collegii hujusmodi nominibus, etiam literis Apostolicis desuper non expeditis apprehensam continuare, & perpetuò retinere; eaque regere & administrare, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta quæcumque inde provenientia percipere, exigere & levare, ac in suos, dictique Collegii & illius Ecclesiæ, seu Capellæ usus, utilitatem, & necessitates convertere, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Capellis, Capellaniæ, & beneficiis unitis per Presbyteros sæculares, vel de superiorum suorum licentia, cujusvis Ordinis regulares, idoneos inibi juxta statuta desuper edenda ponendos & amovendos, in divinis deservire facere, diœcesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minimè requisita.

§. 7. Insuper Collegium Montis Alti hujusmodi, illiusque pro tempore existentes Rectorem, Scholares, Capellanos, œconomos, Officiales, Ministros, & personas, ac bona mobilia & immobilia, præsentia & futura, cujuscumque qualitatis & quantitatis existentia, ac ubilibet consistentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate & potestate pro tempore existentium nostri & dictæ Sedis in prædicta civitate Bonon. Legati de latere, & Archiepiscopi Bononien. necnon Gubernatoris, Auditoris Turoni, Antianorum, Vexilliferi, Potestatis, Quadraginta virorum reformatorum, ac Regiminis & Senatus ipsius Civitatis Bonon. Necnon Rectoris Universitatis Studii generalis ejusdem, aliorumque Legatorum, Archiepiscoporum, Ordinariorum locorum, Gubernatorum, & Potestatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenentium, officialium, Judicum, & quarumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate & dignitate, tam Ecclesiastica quàm mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, ac etiam Aquis, fontibus & fluminibus præsidentium, ac eorum Curiarum & Tribunalium.

Archiepiscopi & Legati Bononien. aliorumque Judicibus subtrahuntur eximit.

§. 8. Idemque Collegium ab Annatarum, quindenniorum, communium, minutorum, ac aliorum jurium & servitiorum dictæ Cameræ, & quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus, & dictæ Curiæ officialibus, etiam in annatis, quindennis, communibus, minutis, & aliis juribus prædictis & participantibus, eorumque Collegiis ratione prædictarum, & quarumcumque aliarum unionum, applicationum, & concessionum, eidem Collegio, & prædictis & quibuscumque aliis Monasteriis, Prioratibus, beneficiis, rebus, & bonis Ecclesiasticis hactenus & deinceps quomodolibet pro tempore factarum, aut aliàs quomodolibet debitorum.

Exemptionem quoque ab Annatarum, communium, & aliorum quorumcumque onerum solutione concedit.

§. 9. Et tam ipsum Collegium in propriis suis bonis & rebus præsentibus & futuris, quàm illius ratione Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, officiales & Ministros, ac cum eis contrahentes, & etiam pro parte atque portione colonica, quam ex proprietatibus & bonis ipsius Collegii pro tempore percipient, illius colonos, arrendatarios, censuarios, & emphyteutas, non tamen proprietarios, & bona hujusmodi in emphyteusim perpetuam, aut ultra tertiam nominationem, seu generationem, vel centum annos possidentes, à quorumcumque pedagiorum, datiorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, bullettinorum, tallearum, custodiarum, taxarum, equorum, tam vivorum quàm mortuorum, quatreni carnis, portus Antonitani, tertiarum unius scuti & medii respectivè pro centenario, quartarum, collectarum, præbendarum, ponderum, molendinorum sæcularium, pascuorum, herbaticorum, pecudum & aliorum animalium, fictuum & subsidiorum, etiam triennalium, charitativorum, ac quorumcumque aliorum similium vel dissimilium onerum & gravaminum, tam ordinariorum quam extraordinariorum, ac realium, personalium, & mixtorum quibuscumque nominibus & vocabulis nuncupatorum, etiam hic de necessitate exprimendorum, per nos & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores & successores nostros, ac Sedem & Cameram prædictas, ipsiusque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commissarios & quoscumque alios, quavis auctoritate & potestate fungentes, etiam pro orthodoxæ fidei defensione, ac Status Sanctæ Romanæ Ecclesiæ conservatione, divinique cultus augmento, necnon Basilicæ Principis Apostolorum Fabricæ, Cruciata sancta, ac expeditione contra infideles & rebelles, necnon Ecclesiarum, murorum, pontium, viarum, & stratarum constructione & restaurationes, ac aquarum, fontium, & fluminum deductione, pauperumque subventione, necnon Sedis & Cameræ prædictarum necessitatibus, ac ex quibuscumque aliis cogitatis, inexcogitatis, etiam quantumvis maximis, urgentissimis, & privilegiatis causis, etiam Sedis & Cameræ earundem, ac quarumcumque Provinciarum, civitatum, & terrarum, publicam utilitatem & commoditatem concernentibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, nunc & pro tempore quomodolibet impositorum & imponendorum, etiam à quibuscumque aliis similibus Collegiis, ac Hospitalibus & piis locis, quovis exemptionis privilegio gaudentibus, exigi & præstari solitorum, etiam ratione carnium, vinorum, granorum, frumentorum, hordeorum, leguminum, frugum, lignorum, pannorum, librorum, cartharum,

Idem Collegium in propriis bonis, illiusque Rectores, Scholares, officiales omnes, & cum eis contrahentes, à pedagiorum & impositionum, ac subsidiorum solutione eximit.

faciem, & quarumcumque aliarum rerum ad dicti Collegii Montis Alti, & illius Ecclesiæ, seu Capellæ, ac Rectorie, Scholarium, Capellanorum, Oeconomorum, Officialium, Ministrorum, & personarum pro tempore existentium usum, in quantumvis magna summa, & quantitate emendorum, ac etiam ex toro Statu Ecclesiastico, & quibusvis Provinciis, Civitatibus, terris, & locis, tam intus quam extra dictum Statum consistentibus, sive per terram, sive per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, cujuscumque generis, quantitatis, qualitatis, valoris, & speciei fuerint, exactione, solutione, præstatione & contributione, necnon quorumcumque aliorum, etiam juxta Concilii Trid. decreta ubilibet institutorum & instituendorum Collegiorum vel Seminariorum puerorum Ecclesiasticorum, & alias quomodolibet nuncupatorum, & qualificatorum, ac Hospitalium & piorum locorum subventione, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò eximimus & liberamus, ac sub B. Petri & dictæ Sedis, atque nostra & pro tempore existentis Romani Pontificis protectione suscipimus, nobisque & eidem Sedi immediatè subjicimus. Ac exemptionem, liberationem, susceptionem & subjectionem hujusmodi in quocumque foro & tribunali, ac dicta Camera, etiam respectu cujuscumque solutionis illi faciendæ, semper favorabiles censeri debere, & de illis in quacumque causa, lite, & controversia eam interpretationem extensivam habendam esse, quæ pro alia quantumvis pia & privilegiata, ac ad pios usus destinata & applicata causa fieri posset, declaramus.

Privilegia Studii & piorum locorum Bononiæ Collegio elargiuntur.

§. 10. Ipsi quoque Collegio Montis Alti, ac illius Rectori, Scholaribus, Capellanis, Oeconomis, Officialibus, Ministris, personis, ut omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, favoribus, cæterisque gratiis, tam spiritualibus quàm temporalibus, quibus Universitas Studii generalis Bononien. hujusmodi, necnon alia collegia, & pia loca in dicta civitate Bonon. instituta, illorumque Rectores, Scholares, Capellani, Oeconomi, Officiales, Ministri, & personæ de jure vel consuetudine, aut ex privilegio, vel aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt & poterunt quomodolibet in futurum, non solùm ad eorum instar, sed æquè principaliter, ac pariformiter, in omnibus & per omnia uti, potiri, & gaudere.

Ipsis etiam & eorum colonis & conductoribus, & emphyteutis fructus & fruges, ex possessionibus d. Collegii, & de omnibus locis Status Ecclesiastici, absque licentia & solutione extrahendi ubique in d. Statu, & vendendi auctoritatem concedit. Tu vide constit. 10. S. D. N. Pauli V.

§. 11. Necnon tam ipsi quàm eorum coloni, arrendatarii, livellarii, conductores, & emphyteutæ præfati, vinum, triticum, hordeum, legumina, blada, frumenta & cujusvis generis fruges, ac grana, ex quibuscúque proprietatibus, possessionibus & bonis dicti Collegii, illiusque membrorum & connexorum quorumcumque provenientia, de quibuscumque Provinciis, terris & locis, nobis & Romanæ Ecclesiæ mediatè vel immediatè subjectis, cujusvis licètia desuper minimè requisita, & absque alicujus pecuniæ, vel alterius rei solutione, & præstatione propterea facienda, aut censuræ, vel pœnæ incursu extrahere, & extrahi facere, ac ad dictum Collegium pro illius usu conducere, & etiam illa in dicta civitate Bononien. illiusque comitatu, necnon universo Statu Ecclesiastico vendere, distrahere, & de illis ad eorum libitum disponere liberè & licitè valeant, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuò indulgemus. Districtiùs quoque in virtute sanctæ obedientiæ inhibemus Legatis, Archiepiscopis, Episcopis & aliis locorum Ordinariis, necnon Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestati, Quadraginta viris, Reformatoribus, Regimini, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, & aliis præfatis, ejusdemque S. Romanæ Ecclesiæ Camerario, ac dictæ Cameræ Thesaurario, Clericis, Præsidentibus & Commissario, necnon Annonæ Præfectis, ac pedagiorum, datiorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, bollettinorum, decimarum, tallearum, taxarum & aliorum onerum, ac subsidiorum prædictorum Appaltatoribus, dohaneriis, exactoribus, datiariis, ac quibusvis aliis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentibus, ac quacumque auctoritate & potestate fungentibus, ne quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum eis sub quibusvis tenoribus & formis concessorum & concedendorum, seu etiam Annonæ vel abundantiæ cujusvis necessitatis, vel quovis alio prætextu, Collegium Montis Alti, illiusque Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Ministros, & personas hujusmodi, seu eorum aliquem, super præmissis quomodolibet molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Protho- & Indi- d. Colleg- Cardin. Monti- & post- alios dein- parentelæ- sin- antiquior- Cardin. Provinciæ Marchiæ- si nullus fuer- vit, alius Card. à C- legio, ad- nandum- nunc in- tuit.

§. 12. Ut autem ipsius Collegii Montis Alti bono regimini, gubernio, & conservationi opportunè consulatur, dilectum filium nostrum Alexandrum S. Eustachii diaconum Cardinalem de Monte Alto nuncupatum, ex sorore germana secundùm carnem pronepotem nostrum, & eo vita functo, alium ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem ex nostra familia & parentela, vel in ejus defectum ex dicta Provincia Marchiæ Anconitanæ oriundum antiquiorem Cardinalem, seu, si nullus fuerit, alium ex ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quem Rector & Scholares præfati, seu eorum major pars duxerint eligendum, ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectorem, defensorem & conservatorem, ac judicem ordinarium, cujus consilio & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in iis, & circa ea necessaria & opportuna statuantur & ordinentur, constituimus & deputamus.

Protho- facultas facialis & putandi.

§. 13. Necnon Alexandro Cardinali, ac pro tempore existenti Protectori Collegii Montis Alti hujusmodi, illius Rectorem, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Advocatos, Procuratores, cæteroſque ministros deputandi & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiendi.

Statuta dendi.

§. 14. Necnon quæcumque statuta & ordinationes, Capitula & decreta ad ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum & bonorum spiritualium & temporalium curam, regimen, gubernium, directionem, & administrationem, ac Scholarium prædictorum receptionem, & admissionem, ætatem, qualitates, victum, amictum, institutionem, disciplinam, & studii cursum pertinentia, licita tamen & honesta, ac sacris Canonibus & dicti Concilii decretis non contraria, quæ eo ipso Apostolica auctoritate prædicta confirmata & approbata sint & esse censeantur, & ab omnibus ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis in contravenientes statuendis observari debeant, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, seu aliàs expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, & etiam alia ex integro condendi.

Lites & C- legium, q- que pr- nas, & c- concernen- tes, tam a- vè quàm- passivè, a- contra a- Collegium- pia loca- git privi- giata, & c- cognoscen-

§. 15. Omnesque & singulas lites, causas & differentias, tã civiles quàm criminales, ac mixtas dictum Collegium Montis Alti, illiusque res, bona & personas quomodolibet concernentes, tam activè quàm passivè, etiam contra alia Collegia, & pia loca, etiam æquè vel magis privilegiata, eorumque res, bona, & personas, vel è converso, ac ultro citroque ad invicem, vel aliàs quomodolibet motas & movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia coram quibusvis Judicibus introductas & indecisas pendentes, etiam illas ab ipsis Judicibus avocando, per se vel ejus Viceprotectorem, aut alium, seu alios quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu Regia, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privativè quoad omnes & singulos alios Judices ordinarios & delegatos, eorumque curias & tribunalia, Ecclesiastica vel sæcularia, audiendi, cognoscendi & fine debito terminandi.

Judicibus aliis inhi- dis & in- dientes t- cendi.

§. 16. Necnon quoscumque interesse habentes, tam in dicta Curia quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi summariè de non tuto accessu, citandi, & quibusvis, etiam ejusdem Curiæ Judicibus & personis, quibus & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus ei videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incursus sententiarum, censurarum, & pœnarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debitæ executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet & rebelles per similes sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna

opportuna juris & facti remedia compescendi, ac etiam auxilium brachii secularis ad hoc invocandi.

§. 17. Necnon quæcumque dubia & difficultates, si quæ præmissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi & interpretandi, omniaque & singula eisdem præmissis, & circa eas quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, etiam omni & quacumque appellatione remota, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem pariter perpetuò tribuimus & elargimur.

§. 18. Decernentes præsentes literas & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore, etiam pro eo quod causæ propter quas hæc omnia facta fuerint, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede prædicta delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ipsorum Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum Superiores, & quicumque alii interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive aliàs ex quibuscumque causis quantumvis legitimis, & juridicis, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in jus vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, vel adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum, etiam suppressionum, unionum, & applicationum, effectum suum plenarium nondum sortitarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos vel alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam in crastinum assumptionis ipsorum successorum ad summi Apostolatus apicem, sub quibuscumque verborum expressionibus & formis, etiam motu, scientia, potestatis plenitudine similibus pro tempore factis comprehendi, sed tanquam pro fundatione, & seu dotatione dicti Collegii Montis Alti ad bonarum artium cultum Instituti concessa minimè comprehendi, ac semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum restituta, reposita & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam sub dat. per Protectorem, Rectorem, & Scholares pro tempore existentes præfatos quandocumque eligenda de novo concessa fore & esse, suumque plenarium effectum sortiri debere, nec quenquam ad easdem præsentes literas in Camera præfata, juxta constitutionem piæ memoriæ Pii Papæ IV. etiam prædecessoris nostri desuper editam, aut aliàs quandocumque præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque illas propterea irritas, sed omninò valere & suffragari, perinde ac si constitutio prædicta, vel alia contraria minimè emanassent.

§. 19. Sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia judicari ac definiri debere: necnon quoad suppressum Prioratum S. Antonii, quatenus per resignationem prædictam vacaverit, & Ecclesiam, seu Capellam Sancti Joannis Baptistæ, ac Capellaniam & beneficia hujusmodi, prout ibi attentatum forsan est hactenus vel in posterum; quo verò ad Monasteria ac Prioratum B. Mariæ, & Ecclesiam, seu Capellam S. Ant. de Diola, seu Diolo, omniaque alia præmissa, etsi alias quàm per dictam resignationem vacet suppressus Prioratus hujusmodi, ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 20. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Bononiensi, & Episcopo Montis Alti, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Protectoris, Rectoris, Scholarium, Capellanorum, Oeconomorum & personarum Collegii, ac aliorum interesse habentium prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac pro tempore existentes Protectorem, Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, & personas Collegii hujusmodi, ac alios interesse habentes illis pacificè frui & gaudere, non permittentes ipsos vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio, brachii secularis.

Clausulas derogatorias amplectit.

§. 21. Non obstantibus præmissis ac felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi, etiam prædecessoris nostri, etiam quæ cavetur expressè ne quis extra suam civitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices à Sede prædicta deputati, extra civitatem vel diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac nostris de non tollendo jure quæsito, & unionibus ad partes committendis, vocatis quorum interest, & exprimendo valore, etiam beneficii cui aliud unitum petitur, ac Lateranensis & aliorum, etiam generalium & ultimò celebratorum Conciliorum, uniones perpetuas, nisi in casibus à jure permissis fieri, ac etiam beneficia unius diœcesis cum aliis beneficiis, Ecclesiis, Collegiis, vel locis alterius diœcesis uniri prohibentium, ac rec. mem. Pauli Secundi & Pauli Quarti, aliorumque Romanorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & alienatis recuperandis. Necnon prædicti Pii de gratiis interesse dictæ Cameræ concernentibus infra certum tunc expressum tempus in ea registrandis, ac sanctæ mem. Julii Secundi, ac Julii Tertii pariter Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, contra apprehendentes possessionem bonorum prætextu quarumcumque gratiarum, super quibus literæ Apostolicæ integraliter expeditæ non fuerint; aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Cameræ, Urbis, civitatum, Provinciarum, locorum, Monasteriorum, etiam Sancti Antonii de Sancto Antonio, à quo primò dictus Prioratus dependet, Prioratuum & Ordinum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Dilecto filio nostro Gabrieli tit. Sancti Laurentii in Lucina Presbytero Cardinali Paleotto nuncupato, super Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, dignitatibus, cæterisque beneficiis Ecclesiast. in civitate & diœcesi Bononien. consistentibus, ad ejus collationem, provisionem, vel quamvis aliam dispositionem ratione Ecclesiæ Bononien. cui ex dispensatione Apostolica præsidet, vel aliàs quomodolibet pertinentibus, non nisi per eum vel Vicarium ab eo deputatum, seu de ipsius Gabrielis Cardinalis consensu conferendo, seu quod de illis provideri vel disponi aliter non possit. Necnon Legatis, Archiepiscopis, Episcopis, Ordinariis, Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestatibus, Quadragintaviris, reformatoribus, regimini, Statui, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, Camerario, Præsidentibus, Clericis, Thesaurariis, Commissariis, Appaltatoribus, Dohaneriis, Datiariis, Præfectis, Exactoribus, & aliis personis prædictis, necnon ipsius Bononien. aliarumque civitatum & locorum Communitatibus, Universitatibus, & hominibus; necnon Cameræ, Urbi, Civitatibus, Provinciis, oppidis, locis

Hanc Pauli IV. const. & alias similes indicavi in ipsius cōst. t.

locis [illegible]alterils, Prioratibus & ordinibus prædictis, ipſorumque Monaſteriorum, Prioratuum, & Ordinum Abbatibus, Superioribus, Conventibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum inſtantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, ac alias quomodolibet, etiam iteratis & multiplicatis vicibus, etiam contra exemptos conceſſis, approbatis, & innovatis, etiamſi in eis caveatur expreſsè quod illis, etiamſi vigore clauſulæ implicitæ derogationis latiſſimè extendendæ, ultra quam in ſuppoſitione deſuper ſignatà expreſſum fuerit, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis clauſulas, generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus [illegible]ari, neque derogatum cenſeri poſſit, niſi illorum tenores de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſerti, ac hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter, & de Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, ac cum expreſſionibus cauſarum in hujuſmodi privilegiis & indultis, ac deſuper confectis literis expreſſarum factæ, & per trinas literas eundem tenorem in ſe continentes, tribus diſtinctis vicibus iis quorum intereſt legitimè intimatæ & inſinuatæ fuerint, ac demum ipſorum intereſſe habentium ad id expreſſus acceſſerit aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur. Quibus omnibus, etiamſi alias de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores & formas, ac cauſas propter quas conceſſa fuerunt, necnon decreta in illis appoſita præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe, & cenſeri decernimus, ita ut contraria quæcumque nullatenus obſtent, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Prioratibus, ac hujuſmodi ſpeciales vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum. Quas quidem literas & proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque ad Monaſteria, Prioratus, Eccleſias ſine cura, ſeu Capellas, Capellaniam & beneficia hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem Prioratuum, ſeu beneficiorum aliorum præjudicium generari, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediti valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Proviſo quod propter poſteriores unionem, annexionem, incorporationem noſtras prædictas, Monaſteria in ſpiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non ſuſtineant, ac Prioratus S. Mariæ, Eccleſiæ ſine cura, ſeu Capellæ, Capellania & beneficia hujuſmodi debitis non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis immineat, nullatenus negligatur, ſed illorum, ac Monaſteriorum prædictorum congruè ſupportentur onera conſueta.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1588. 15. Kalend. Decembris, Pontific. noſtri anno quarto. D. P. A. die 17. M.

Fructus beneficiorum Regni Neapolis, tempore obitus Beneficiatorum, qui cum Camera Apoſtolica ſuper ſpoliis tranſegerunt, pendentes, vel non exacti, non ad eorum hæredes vel Capitulum & Clerum, ſed ad ipſam Cameram ſpectant. XC

Ad materiam Spoliorum vide ſup. conſtitut. 7. Julii III.

Cùm ſicut, *tom. 1. cum aliis ibi indicatis.*

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. 1588.

CUm ſicut accepimus variæ dubitationes, ac etiam contentiones inter modernum, & pro tempore exiſtentem noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ Nuntium in Regno Neapolitano ex una, & Clerum ſingularum civitatum & diœceſium ejuſdem Regni, qui ſuper ſpoliis Clericorum & Presbyterorum beneficiatorum, ac aliorum dicti Regni ab humanis pro tempore decedentium, cum nobis & Camera noſtra Apoſtolica tranſegerunt, & concordarunt, eorumque hæredes, prætendentes fructus beneficiorum Eccleſiaſticorum, Clericorum & Presbyterorum d. Regni ab humanis pro tempore decedentium tempore eorum obitus pendentes, & maturatos, ac etiam à ſolo minimè ſeparatos, ſeu à quibus id contingit nondum exactos ad clerum, ſeu capitulum, vel hæredes beneficiatorum hujuſmodi, non autem Cameram prædictam ſpectare, quanvis in cedulis tranſactionum ſuper ſpoliis hujuſmodi mentis intentionisque noſtræ fuerit eoſdem fructus pendentes, quorumcumque benef. Eccleſiaſt. in quovis menſe pro tempore vacantium, etiam juxta fel. rec. Julii Papæ III. prædeceſſoris noſtri conſtitutionem deſuper editam, eidem Cameræ noſtræ reſervare, eoſque à die obitus beneficiatorum, uſque ad diem captæ poſſeſſionis per illorum ſucceſſores in dictis beneficiis decurrendos, eidem Cam. applicare, in dies oriri ſoleant. *Dubitatum erat ſpolia in Regno Neap. an ſcilic. fructus beneficiorum pendentes, non exact. ſpectent ad Cam. Ap.*

§. 1. Nos igitur pro noſtri Paſtoralis officii munere dubitationes & contentiones, ſeu controverſiam hujuſmodi è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, omnes & ſingulos fructus, redditus, & proventus quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium & etiam quorumvis Ordinum Regularium in dicto Regno conſiſtentium, etiam in quocumque menſe pro tempore vacantium, tam ante obitum illorum poſſeſſorum pendentes, & maturatos, ac etiam à ſolo minimè ſeparatos, ſeu nondum exactos, quàm etiam poſt eorum obitum uſque ad diem captæ poſſeſſionis dictorum beneficiorum per ſucceſſores in eis maturandos, & ſeu decurrendos, pro rata temporis à die adeptæ poſſeſſionis eorundem beneficiorum, ad ipſam Cameram noſtram ſpectare, illoſque eidem Cameræ applicandos eſſe, & illos per venerabilem fratrem Marcum [illegible]baium Epiſcopum Fulginatenſem, modernum & pro tempore exiſtentem Nuntium Apoſtolicum in Regno prædicto, pro eadem Camera, & ejus nomine percipi, exigi, & levari, ac etiam pro faciliori illorum exactione, ſi videbitur in fine anni, cum ſucceſſoribus in dictis beneficiis computandi, dividendi, & illorum ſic diviſorum, quemlibet eorundem Notarii, ſeu ab eo deputatorum commiſſariorum in dictis beneficiis ſucceſſorum ratas partes modo & forma præmiſſis in dictis beneficiis reſpectivè tangentes, etiam percipere, exigere, & levare poſſe & debere declaramus. Ac de cætero perpetuis futuris temporibus, ita & non aliter in præmiſſis obſervari volumus, ac etiam perpetuò ſtatuimus & ordinamus. *Declarat. & deciſio pradicti dubii, ad favorem Cam. mera.*

§. 2. Omneſque & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, & controverſias ſuper præmiſſis fructibus, & illorum perceptione *Litium finis.*

perceptione fructuum ipsum munium ex una, & quosvis Clericos hæredes, & successores dictorum beneficiatorum defunctorum, coram quibusvis Judicibus, etiam ordinariis & delegatis hactenus quomodolibet introductas, & adhuc indecisas pendentes, partibus ex altera, in eisdem statu & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem judicibus ad nos advocamus, illasque penitus extinguimus & annullamus, sicque per quoscumque judices, &c.

§. 3. Non obstantibus litis pendentia, & aliis præmissis, ac quatenus opus sit nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apost. cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscat. die 1. Januarii 1589. Pontificatus nostri anno 4.

---

61. Contra Clericos malè aut simoniacè promotos, & Episcopos, & alios in Ordinum collatione peccantes.

Confer. hos malè promotos habes etiam const. 7. Pii II. Cum ex. *Hæc autem Bulla ad terminos sacrorum Canonum, & dicta Pii II. & Conc. Trid. (præterquam quoad simoniacè promotos & promoventes) reducta fuit à Clem. VIII. infra in ejus constitut.* 40. Romanum.

Non dissimilem contrà malè ad sacros, vel minores Ordines, seu Clericalem characterem ordinantes, vel malè ordinatos, edidit const. S. D. N. Urb. VIII. quæ est inf. tom. 4. n. 33. incipiens, *Secretis.*

I. D. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

SAnctum & salutare sacri ordinis Sacramentum ab ipso Domino & Salvatore nostro Jesu Christo institutum, beatisque Apostolis & eorum legitimis successoribus singulari divinæ bonitatis munere traditum, ita ad Dei omnipotentis gloriam, salutemque animarum sanctè ac religiosè administrari decet, ut quæ vel ex typo & figura veteris legis, vel alias ex multa Sanctorum Patrum providentia, circa ordinandorum natales, ætatem, vitæ ac morum probitatem, sanctitatem, scientiam, & alias qualitates in sacris ordinationibus requisitas, per sacros Canones, vel Apostolicas constitutiones, aut generalium Conciliorum decreta salubriter statuta fuerunt, ea inviolatè observentur. Nam si in veteri Testamento tam multa de integritate & munditia Sacerdotum & ministrorum Altaris, deque eorum præstantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Malachiam Prophetam: Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est; certè multò major ratio & diligentia adhibenda erit in promovendis tam inferiorum graduum clericis, quàm etiam presbyteris, qui ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi constituuntur, prout de his ipsis & divino verbo & Beatorum Apostolorum præceptis, ac simul Sanctorum Patrum statutis sæpissimè traditum est.

huius §. 1. Quare nos pro ea quæ nobis à Domino injuncta est cunctarum Ecclesiarum cura & sollicitudine, ipsos Pastores & Præsules Ecclesiarum, quorum proprium munus est personas idoneas Clericali militiæ adscribere, & ad minores majoresque ordines ritè promovere, auctoritate nostra duximus admonendos, ut in exequendo hac in parte suo pastorali officio attentiùs posthac invigilent, canonicas sanctiones, ut par est, observent, ac ut nemini detur offensionis occasio, neve eorum ministerium vituperetur, studeant vitare ea omnia scandala & absurda, quæ ex vitiosa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati sancta Dei vocatione, sed potius Satanæ dolis decepti, prætextu devotionis & pietatis, rem quidem sacram & divinum munus, intempestivè tamen & inordinatè affectantes, seu temporale aliquod commodum aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate & imperitia, malitiave aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosque ordines ante ætatem legitimam, vel à non suo Episcopo, aut non prævio debito examine & approbatione, sive alias minus ritè, vel etiam temerè se ingerant. Debent sanè Episcopi paterna charitate & prudentia eorum saluti, qui sæpè nesciunt quid petant, melius etiam quàm ipsimet postulant, & salubribus consulere, nec tam quid flagitent, quàm quid expediat considerare; summa verò diligentia providere, tum in alienæ diœcesis subditis ordinandis, ne quemquam promoveant sine eorum Ordinarii literis dimissoriis, tum in recognoscendis ipsis literis, ne falsò aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, confectæ sint, tam denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, scientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in suæ vel alienæ diœc. personis ad Clericalem honorem & Ecclesiasticos ordines promovendis desideretur eorum, quæ ex præscripto sacrorum Canonum requiruntur.

Pœna Episcopi, vel alterius malè aliquos promoventis.

§. 2. Ut igitur Præsules Ecclesiarum intelligant, si in re tam gravi & tanti momenti, culpa aut negligentia peccaverint, se non modò tremendo Dei judicio, verùm in hoc quoque sæculo Rom. Pontifici suæ villicationis rationem fore reddituros, præsenti constitutione perpetuò statuimus & ordinamus, ut si in posterum Antistes aliquis, Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad primam tonsuram, minoresque ordines suis subditis conferendos à Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcumque sæcularem, vel cujusvis Ordinis, aut militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu aliàs inhabilem vel irregularem existentem, vel extra tempora à jure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarii literis, aut per saltum, vel furtivè, aut quoad sæculares sine titulo sufficientis beneficii, vel patrimonii, aut ante ætatem per sacri generalis Trid. Concilii decreta primæ tonsuræ, ac cuique ordini præscriptam, aut non servatis temporum interstitiis, ita ut aliquis unico die, seu continuatis diebus ad plures ordines sacros, vel post unum ordinem susceptum sine causa rationabili, antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur, ad alium ordinem promoveatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali charactere non legitimè insigniverit, aut ad ordines minores vel sacros, ut præfertur, vel alias malè promoverit, sive id scienter, sive ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita justus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, ut in quo deliquit in eo puniatur, à quorumcumque ordinum atque adeò ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat, aliisque gravioribus pœnis nostro & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio puniatur. Quod si spreta hujusmodi suspensione & interdicto, in præmissis se temerè ingesserit, etiam à regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterii, & à perceptione fructuum mensæ ejusdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum in titulum vel commendam, seu aliàs obtentorum, suspensionem eo ipso incurrat; ejusque interdicti, aut suspensionis relaxationem, aut pœnarum remissionem ab alio quàm à Rom. Pont. pro tempore existente nequeat obtinere.

Pœnæ malè promotorum. Tu vide bullas hic citatas in rubr.

§. 3. Et nihilominus felic. record. Pii II. & aliorum Rom. Pontificum nostrorum prædecessorum, qui per suas constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas, contra hujusmodi clericos malè promotos diversas pœnas inflixerunt, vestigiis inhærentes, eosdem clericos posthac malè promotos, ab executione, ministerio, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò suspensos declaramus; & si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscumque per eos, in titulum, commendam, aut aliàs obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, quomodocumque qualificatis, sæcularibus

vel

vel cujuſvis Ordinis, aut militiæ regularibus, ac etiam ſi ipſi clerici regulares fuerint, *activa & paſſiva voce ipſo facto privamus, & iis privatos, atque ad illa & alia ſimilia vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles & incapaces eſſe decernimus & declaramus*, dignitatum, officiorum & beneficiorum hujuſmodi ſic pro tempore vacantium diſpoſitionem nobis, & Apoſt. Sedi perpetuò reſervantes.

Reformatio pro Summo Pontifice facultatis abſolvendi cõtraveniẽtes, præterquam in mortis articulo, & etiam ſuper irregularitate diſpenſandi.

§. 4. Ut autem homines, qui nimia indulgentia & ſpe impunitatis, ac veniæ facilitate hactenus fuerunt ad hujuſmodi facinora procliviores, ea ſublata & præcluſa, ab his abſtineant & caveant in futurum, tam abſolvendi quam diſpenſandi facultatem in caſibus ſuperiùs expreſſis, etiam *in foro conſcientiæ*, Nobis & ſucceſſoribus noſtris dumtaxat auctoritate & tenore præmiſſis perpetuò reſervamus. Inhibentes ne à quoquam ſæculari, vel cujuſvis Ordinis regulari Presbytero vel Prælato, quavis auctoritate fungente, nec per quæcumque Jubilæa & Indulgentias, etiam pleniſſimas & extraordinarias per noſtros prædeceſſores, aut noſmetipſos vel ſucceſſores noſtros, anno Jubilæi, aut alio quovis tempore & Cruciatæ ſanctæ, vel quocumque alio titulo, modo & forma, Motu proprio & conſiſtorialiter, ſeu ad quorumcumque Principum, Regum, aut Imperatoris inſtantiam, eorumve contemplatione & intuitu, cum quibuſvis ampliſſimis, in genere vel in ſpecie derogatoriis clauſulis conceſſa vel in poſterum concedenda, nec vigore, aut prætextu facultatum, aut privilegiorum, *&* remagnum, aut aliàs quomodolibet nuncupatorum, quibuſvis Ordinibus, Congregationibus, aut perſonis regularibus, aut Epiſcopis, per decreta Concil. Trid. aut officio ſacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, vel minoribus, aut etiam Majori Pœnitentiariis noſtris, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, vel aliàs quomodolibet pro tempore conceſſorum perſonæ ſic ut præfertur delinquentes, tam ſcilicet Antiſtites, ſeu Abbates promoventes, quàm Clerici malè inſigniti, ſeu ordinati, à reatibus & exceſſibus præfatis abſolvi, præterquam in mortis articulo poſſint, aut debeant. Nec cum iis ſuper irregularitate propter præmiſſa contracta, etiamſi crimen penitus occultum fuerit, quovis modo valeat diſpenſari.

Forma petendi abſolutionem, & diſpenſationem à Rom. Pont. & prohibitio eas petendi per officium ſacræ Pœnitentiariæ.

§. 5. Verùm enimverò quia gravioribus morbis fortiora ſunt adhibenda remedia, & juxta perſonarum, & locorum, ac temporum qualitates leges ſunt immutandæ, pœnæque aggravandæ & emolliendæ, cum hujuſmodi peccatum Satanæ ſuggerente, hominumque fragilitate aſſentiente, videatur jam ad culmen vitiorum aſcendiſſe, & in præcipiti eſſe. Ideò ut homines ſaltem pœnæ timore, & proprii honoris confuſione à peccato deterreantur, novum huic veneno antidotum cogimur præparare. Ac propterea volumus, ut qui abſolutionem & diſpenſationem hujuſmodi petent, ſemper, quamvis delictum adhuc occultum extiterit, non per officium ſacræ pœnitentiariæ, ſed à nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice in utroque fòrò abſolutionem petere teneantur, alioquin ipſæ conceſſiones & abſolutiones, etiam cum clauſula quod præſentis conſtitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expreſſis, prorſus nullæ, irritæ, & invalidæ exiſtant, ac nemini penitus ſuffragentur.

Pœna contra ſimoniacè promoventes, & promotos.

§. 6. Cæterùm ſi quis Antiſtes vel Abbas ſervatis quidem cunctis præmiſſis, & cæteris omnibus quæ in ipſius tonſuræ, & ordinum collatione obſervari debent, perſonas habiles & idoneas, ſed tamen recepta ab iis, quibus tonſuram, aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, ſimoniacè in futurum inſigniverit vel promoverit, volumus ut præter alias cenſuras & pœnas contra ſimoniacè ordinantes & ordinatos à ſacris Canonibus & conſtitutionibus Apoſtolicis aliàs inflictas & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia & ſingula ſupradicta in ſic promoventibus & promotis locum habeant.

Clauſula præſervativa.

§. 7. Decernentes præſentes literas ſub quibuſvis conceſſionibus, facultatibus, & gratiis, etiam in caſibus quibuſcumque Sedi Apoſtolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cœnæ Domini reſervatis, etiam ſub nomine Jubilæi plenarii, vel Cruciatæ ſanctæ abſolvendi facultatem quibuſvis perſonis generaliter vel ſpecialiter tribuentibus minimè comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe & cenſeri.

Decr. irritat.

§. 8. *Sicque in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios*, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, & S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. rogator.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac in Conc. etiam generalibus editis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma fruſtra legend.

§. 10. Ut autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valvas S. Jo. Lateranen. & Principis Apoſt. de Urbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ affigi & publicari, & poſt quindecim dies qui in Urbe ſunt, qui verò extra eam, & citra Montes intra quatuor menſes, qui demùm ultra Montes erunt, intra octo menſes à die publicationis hujuſmodi computan. perinde afficere & arctare, ac ſi eorum cuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Tranſumpt.

§. 11. Ac earundem præſentium literarum exemplis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eandem fidem in judicio, & extra illud adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctiun. nalis.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, declarationum, privationis, reſervationum, inhibitionis, voluntatum, decretorum, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A. die 5.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. Nonis Jan. Pont. noſtri anno 4.

Public.

Anno à Nativitate Domini 1589. indict. 2. die verò 9. menſis Ianuarii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus 4. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, lectæ & publicatæ fuerunt in valvis Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolor. de Vrbe, necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt per nos Hieronymum Lutium, & Pompeium Guerram S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

De habitu & tonſura Clericorum & Militum beneficia Eccleſiaſtica obtinentium. XC

Ad hoc habes etiam Conc. Trident. in ſeſſ. 14. cap. 6. & ſeſſ. 23. cap. 6. & 17.

Edita 15

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exord.

CUm ſacroſanctam Dei Eccleſiam, quam Salvator noſter ſuo pretioſiſſimo ſanguine acquiſivit, ſponſam ſibi elegerit, & nobis licet indignis cuſtodiendam tradiderit, eidem ſine ruga, ſine macula, atque in omnibus ſuis membris placentem conſervare debemus, ut in ea omnia ordinata, ſingula diſtincta, cuncta interius exteriuſque pietatem & devotionem redolentia inveniantur, & ut ineffabilibus circumamicta varietatibus ſpecioſa in oculis ſuis appareat, quantum favente Deo valemus, id ipſum munus exequi decrevimus.

Cauſa conſti.

§. 1. Quare animadvertentes, quod qui in ſortem Domini ad ejuſdem Eccleſiæ decus & ornamentum ſunt vocati, & ex eo Clerici nomen conſequuti, quique cenſu Eccleſiaſtico vivunt, ſingulari aliquo ſigno à reliquo populo diſtingui debent, ne cui eorum jure dici poſſit: Quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem? & ad hoc ipſum ſollicitudinis noſtræ obtutus dirigentes, ne ſanguis eorum de manu noſtra requiratur, cum ingenti cordis noſtri dolore invenimus, complures ſupradicta

Domini

Domini ſententiâ juſtè redarguendos. Nam eorum plerique Clericali honore neglecto, in veſtibus laicalibus incedentes, eo ſe minùs indignos privilegio reddiderunt. Quapropter licet ſacris Canonibus, Conc. generalibus, & Apoſt. conſtitutionibus certus circa eorum, qui Clericali charactere inſigniendi ſunt, habitû, ætatem, & alias qualitates ſit præſcriptus modus, & contra Clericos in habitu Clericali, & tonſura non incedentes impoſita pœna, nempe ut gratiis, immunitatibus & aliis privilegiis Clericalibus minimè gaudeant, tamen cùm injuria temporum, & forſan dormientibus paſtoribus, inimicus homò lechiſera tranſgreſſionis zizania ſuperſeminaverit.

§. 2. Nos propterea his & aliis rationabilibus de cauſis adducti, ne quis nimis, ſive paſtorum, ſive temporum indulgentia & impunitate, ſeu oſcitantia, cum religionis dedecore, nominis Dei contemptu, & propriæ ſalutis diſpendio de cætero abutatur, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione præcipimus & mandamus omnibus, & quibuſcumque Clericis, non ſolum in ſacris, ſed etiam in aliis minoribus Ordinibus conſtitutis, & Clericali tantum tonſura inſignitis, & nedum beneficia Eccleſiaſtica qualiacumque, etiam ſimplicia, nunc & pro tempore obtinentibus, & in illis vel ad ea jus habentibus, verum etiam penſiones ſuper quibuſvis fructibus, redditibus, aut provehtibus quarumvis Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum quarumcumque Eccleſiarum, ſeu Abbatialium, Capitularium & Conventualium menſarum, necnon Monaſteriorum, Præpoſiturarum, Præpoſitatuum, Prioratuum, Præceptoriarum, Hoſpitalium, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum & beneficiorum quorumcumque Eccleſiaſticorum, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, ſeu illorum diſtributionibus quotidianis, ac juribus, emolumentis & obventionibus univerſis ſibi reſervatas, aut fructus ipſos, prædiave, aut bona Eccleſiaſtica loco penſionum ſibi aſſignatos, vel aſſignata, ex quacumque conceſſione, ſeu diſpenſatione Apoſtolica, percipientibus, etiam conjugatis, præſertim ſi iidem Clerici conjugati juxta conſtitutionem piæ mem. Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri in Conc. Trid. innovatam, privilegiis Clericalibus uti velint, tam in Romana Curia degentibus, quàm extra eam ubilibet gentium & locorum conſtitutis, ut ipſi & eorum quilibet, quantumvis exempti exiſtant, & quovis privilegio vel immunitate gaudeant, quacumque dilatione, aut tergiverſatione poſtpoſita, debeant omninò qui in Urbe præſentes fuerint, intra quindecim dies, qui verò citra Montes, intra quatuor menſes, qui denique ultra Montes conſtituti ſunt, intra octo menſes à die publicationis præſentium literarum in Romana Curia faciendæ, tonſuram & habitum Clericalem, veſtes ſcilicet talares, aut Milites infra dicendi, quibus penſiones, aut fructus, aliave bona Eccleſiaſtica reſervata ſunt, ſuæ Militiæ convenientem, quacumque remota excuſatione aſſumere, & jugiter deferre. In futurum autem nonniſi actu Cleticis in habitu Clericali & tonſurâ, militibus infra dicendis in militari incedentibus, ſuæ militiæ propria, aut alia quæcumque Eccleſiaſtica, etiam ſimplicia beneficia reſpectivè conferantur, aut commendentur, aut penſiones fructuſve, aut bona Eccleſiaſtica reſerventur.

§. 3. Alioquin ipſos & ipſorum quemlibet, qui quoad geſtandum habitum Clericalem & militarem ſupradictum, lapſo hujuſmodi tempore eorum unicuique, ut ſupra dictum eſt, præfixo, noſtris hujuſmodi præcepto & mandato nunc & in poſterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obediverint, præter alias pœnas contra eos inflictas, etiam quibuſcumque dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, Canonicatibus & præbendis, ac beneficiis etiam ſimplicibus & præſtimoniis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel aliàs pro tempore obtentis, necnon penſionibus & fructibus, ac prædiis, bonisque Eccleſiaſticis hujuſmodi quocumque modo eis reſervatis, vel reſervandis, omnique jure ſibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti, harum ſerie ex certa noſtra ſcientiâ, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine privamus, ac ſine ulla alia monitione, citatione, Judicii decretò, aut miniſterio ipſo facto privatos declaramus, ac tam beneficia ipſa per privationem hujuſmodi vacare, & liberè aliis conferri poſſe, quàm etiam penſiones ceſſatas, extinctas eſſe & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reſervationes ceſſare, & quenquam ulteriùs ad illorum ſolutionem minimè teneri, & ob non ſolutionem, cenſuras & pœnas aliquas incurrere non poſſe, nec debere decernimus, ipſaſque dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, necnon Canonicatus & præbendas, & beneficia ſic pro tempore vacantia, collationi, proviſioni & diſpoſitioni noſtræ, & Rom. Pont. pro tempore perpetuò reſervamus.

Privati eis beneficiis.

§. 4. Statuentes ſic in præmiſſis univerſis & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, & S. R. E. Card. ſublatâ eis & eorum cuilibet quavismodo judicandi & interpretandi facultate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§. 5. Cæterùm Milites quarumvis Militiarum ſub regula aliqua approbata canonicè inſtitutarum, vel aliòs Ro. Cur. officiales, qui non uti Clerici, ſed potius tanquàm Milites juxta privilegia & diſpenſationes Apoſt. eis in genere vel in ſpecie, per nos aut prædeceſſores noſtros nominatim conceſſa, & ſub fel. rec. Pii Papæ V. prædeceſſoris noſtri conſtitutione, quæ incipit, Sacroſanctum, &c. hujuſmodi privilegiorum forſan revocatoria minimè comprehenſa, beneficia militiæ quam profeſſi ſunt regularia obtinent, ſeu penſiones ſuper quibuſvis fructibus, redditibus & proventibus Eccleſiaſticis, etiam prædictarum Eccleſiarum & beneficiorum ſæcularium, aut fructus ipſos ſibi reſervatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipiet in futurũ, ſive clericali charactere inſigniti ſint, ſive non ſint, qui verò Clerici ſunt, etiamſi ab initio temporis reſervationis penſionum, ſeu fructuum hujuſmodi regularem habitum nõdum ſuſceperint, nec militiis officiorũ Rom. Cur. adſcripti fuerint, ſed poſt factas eorum cuique reſervationes, ante vel poſt publicationem præſentis conſtitutionis Milites effecti extiterint, ſub præcepto & mandato præfatis, de habitu & tonſura Clericali deferendis, nolumus comprehendi, ſed iis permittimus, ut regulari habitu Militiæ, quam profeſſi ſunt convenienti, vel ſi ipſi Milites Rom. Cur. officiales fuerint, qui penſiones, aut fructus, aliave prædia aut bona Eccleſiaſtica ex diſpenſatione, ſeu privilegio Apoſtolico percipiant, habitu militari ſupraſcripto abſque alicujus cenſuræ vel pœnæ Eccleſiaſticæ incurſu licitè uti valeant; & nihilominus tam beneficia ſuæ Militiæ regularia retineant, quàm etiã penſiones ſuper Eccleſiarum & beneficiorum prædictorum, etiam ſæcularium fructibus, ſeu bona vel fructus præfatos ſibi pro tempore reſervatos percipiant.

Declaratio circa eos Militias & alios Rom. Cur. Officiales, qui conſtitutione iſta non ligantur. Alia conſtitutiones ſuntibi inferius.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon conſuetudinibus, etiam longiſſimo & immemorabili tempore obſervatis, quæ abuſus & corruptelæ potius cenſendæ ſunt: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, quæ omnia nolumus cuiquam adverſus præmiſſa in aliquo ſuffragari.

Clauſulæ derogat.

§. 7. Mandamus verò univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, ac locorum Ordinariis, ut in ſuis quiſque Eccleſiis, Civitatibus & diœceſibus curent præſentes literas, earumque exempla publicari & inviolatè obſervari.

Publicatio & obſervantia ab Epiſcopis &c. curari debet.

§. 8. Et ne quis præſentium literarum ignorantia ſe valeat excuſare, jubemus illas ad valvas Baſilicarum S. Joannis Lateran. & Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, & in Cancellaria Apoſt. affigi & publicari, earumque exempla inibi affixa relinqui, & deinde in eadem Cancellaria Apoſtolica in libro Quinterno appellato, inter cæteras conſtitutiones perpetuas deſcribi & regiſtrari. Decernentes publicationem in Baſilicis præfatis, & in acie Campi Floræ faciendam, poſt lapſum temporis ſuperius præfixi, unumquemque arctare & afficere, perinde ac ſi ipſæ præſentes literæ ſingulis perſonis præfatis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Formâ & effectus publicationis hujus conſt.

§. 9. Volumus

Fides transumptorum, & sanctio penalis.

§.9. Volumus quoque earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, plenam & indubitatam fidem in judicio, & extra adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omninò hominum, &c.

Dat. P. A. 4. die 9. Jan.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. 5. Idus Jan. Pont. nostri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1589. indict. 2. die verò 18. mensis Januarii, Pont. Sanct. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus 4. retroscripta litera Apostolica affixæ & publicatæ fuerunt in valvis Basilicarum S. Ioan. Lateranen. & S. Petri Principis Apostol. de Vrbe, necnon Cancellaria Apost. & in acie Campi Flore, ut moris est, per nos Hieronymum Lutium, & Ioannem Baptistam Bagni, S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabianus Mag. Curs.

Sequitur declaratio quoad aliquos Papæ familiares, Militesque & Officiales Romanæ Curiæ, pensiones non ultra 60. ducatos obtinentes.

Edita A. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Compendiosa constit. præcedentis.

PAstoralis est curæ nostræ, & ita æquum arbitramur, ut quanto possumus studio indemnitati, & utilitati, tum pauperum Clericorum, tum etiam personarum quæ nostris obsequiis insistendo, labores & incommoda assiduè subire non cessant, consulere procuremus, ac earum necessitati prospiciamus, ne dum promptè & expeditè ministeria eis injuncta obire conantur, non solùm congrua præmia non recipiant, verum aliquid detrimenti patiantur. Cum itaque nostra nuper edita constitutione de habitu & tonsura, per clericos, seu Milites beneficia vel pensiones obtinentes deferendis, quæ incipit, Cum Sacrosanctam, &c. præceperimus universis clericis, nedum beneficia Ecclesiastica obtinentibus, sed etiam pensiones super fructibus Ecclesiasticis, aut fructus ipsos sibi reservatos percipientibus, ut habitum & tonsuram clericalem, vestes scilicet talares, Militibus verò ipsas pensiones, aut beneficia suæ militiæ propria obtinentibus, ut habitum suæ Militiæ convenientem jugiter deferent pœna ptivationis beneficiorum, pensionum, ac fructuum hujusmodi cuilibet inobedienti imposita, prout in eadem constitutione latiùs continetur.

Causa huius moderationis

§.1. Nonnulli verò ex Clericis præfatis pensiones, aut fructus hujusmodi admodum tenues percipientes, alii quoque nostri familiares actu nobis inservientes, variis obsequiis & ministeriis addicti, qui ultro citroque, ubi opus est, commeare & accurrere coguntur, idcircò vix possint sine maximo incommodo, impedimento & dispendio habitum clericalem suprascriptum gestare.

Moderatio d. constitutionis pro Clericis pensiones, fructus, aut bona Ecclesiastica 60. duc. auri de Cam. non excedentia obtinentibus.

§.2. Nos eorum commodis opportunè providere, eosque specialis gratiæ favore prosequi volentes, omnibus & quibuscumque clericis, tam in Romana Curia, quàm extra eam ubilibet gentium & locorum constitutis, qui pensiones, fructus, aut prædia vel bona Ecclesiastica, sibi in una vel pluribus vicibus reservata & concessa, summam, seu valorem annuum sexaginta ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia percipiunt, aut percipient in futurum.

Et pro nonnullis familiaribus Pōt. Aliam limitationem habes pro Contrav. ist. cit. in constitut. 3. Pauli V.

§.3. Ac præterea nostris familiaribus, nobis in quibusdam inferioribus ministeriis, quales sunt à pedibus, seu parafrenarii, mensæ dispositores, aut credentiarii, qui dispensatores vulgò dicuntur, & aliis his similibus servitiis nobis ministrantibus, quive in futurum inservient; necnon quibusvis nostrorum intimorum familiarium actu nobis in Palatio nostro Apostolico inservientium familiaribus, continuis commensalibus, præsentibus & futuris, qui pensiones aut fructus, bonave Ecclesiastica loco pensionum usque ad quamcumque summam & valorem nunc percipiunt, aut in posterum pro tempore percipient, ut ipsi & eorum quilibet in habitu, & tonsura clericali incedere minimè teneantur, sed laicali habitu impunè & licitè uti possint, quo sua munia promptius expeditiusque obire valeant, nec pœnis in eadem constitutione inflictis subjaceant, auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia concedimus & indulgemus.

Prim... termini d. const... sioni in... degenti... præfix... alios 15...

§.4. Reliquis autem nostris, aut personarum nobis inservientium familiaribus, continuis commensalibus, omnibusque & singulis aliis, tam clericis quam militibus beneficia, fructuum vel bonorum Ecclesiasticorum reservationes, ac pensiones obtinentibus, aut in ipsis beneficiis, vel ad ea jus habentibus in Urbe præsentibus tempus quindecim dierum in dicta constitutione præfixum necdum elapsum, ad alios quindecim dies à fine primò dicti termini computandos extendimus & prorogamus.

Et præ... ribus d... in ... habita... dere ... tis.

§.5. Ac demum Militibus, tam Militiarum canonicè institutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui juxta præfatam nostram constitutionem in Militari habitu incedere tenentur, ut vestibus communibus, cum insignibus tamen Crucis, aut Numismatis suæ Militiæ propriis uti valeant, atque hac ratione ipsius constitutionis præcepto plenè satisfacere censeantur, pariter indulgemus.

Dub... circa ... quo C... vel M... habit... vere ... tur.

§.6. Eos verò Clericos, aut Milites, quibus pensiones aut fructus, bonave, aut prædia Ecclesiastica ad quamcumque summam reservata, aut reservari concessa sunt, vel posthac reservabuntur, non aliter ad gerendum hujusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia præfata cum effectu exigere, aut percipere cœperint, vel per eos steterit quominus exigant vel percipiant.

Decret... irritan...

§.7. Decernentes sic in præmissis judicari debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Præfata constitutione nostra, quoad reliqua omnia præsentibus literis non excepta, nihilominus in suo robore perpetuò permansura.

Transu... rum fi...

§.8. Volumus autem præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem fidem ubique, tam in dicta Curia & in judicio quàm extra adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum, &c.

Dat.... die 3...

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ. 1589. pridie Kalend. Febr. Pont. nostri anno 4.

Pœnæ & confiscationes maleficorum cujusque Civitatis, & Terræ Status Ecclesiastici, locorumque ei subjectorum applicantur R. Camer. Apostolicæ, cum nonnullis statutis & ordinationibus circa earum exactionem, atque distributionem observandis. XCI

Circa prædicta extant plures constitutiones Apostolicæ, quas indicavi in earum Apostillis, & hic non repeto. Iſtam verò Bullam in Vrbe etiam servari jussit Clem. VIII. inf. in ejus const. 5. Inter cætera, *tom. 3.*

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita ... 15...*

Prooem...

AD Romanum Pontificem pertinet, non modò uti communem Patrem, ac Pastorem, totius Christianæ Reipublicæ generalem curam suscipere, sed privatim quoque Populorum ipsius S. R. E. ditioni, etiam in temporalibus subditorum prospero statui, ac bono regimini, simul etiam Cameræ Apost. indemnitati, propria quadam & peculiari sollicitudine providere. Quod ita demùm (Deo favente) felicitet eventurum speramus, si ii qui in Civitatibus, & locis dicti Status temporalis Ecclesiastici jus dicunt, in officio contineantur, & quicumque eorum publica legum & Magistratuum potestate abutendo, à recto Justitiæ tramite declinare, vel turpis lucri causa, Cameræ Apostolicæ jura improbè fraudare præsumpserint, se tandem divino judicio gravissimas pœnas daturos

daturos intelligant. Ideoque nemini mirum videri debet, si cùm quotidie instigante humani generis hoste, hominumque malitia in dies succrescente, novæ fraudes, & corruptelæ detegantur, nos quoque prædecessorum nostrorum exemplo novis cogimur subsidiis præparare.

§. 1. Bene siquidem, & prudenter fel. rec. Paulus Papa II. prædecessor noster prohibuit inter alia, ne Gubernatores, & quicumque Officiales Provinciarum, Civitatum, & locorum S.R.E. ditioni in temporalibus subjectorum, mulctas & pœnas pecuniarias remittere, donare, aut gratiam de illis facere possent, ultrà summam sex florenorum auri de Camera.

§. 2. Quam prohibitionem piæ mem. Sixtus Papa IV. etiam prædecessor noster non modò approbavit, sed voluit etiam ne in causis criminalibus, ante sententiarum prolationem processus circundari facerent, sed causas ipsas, prout justitia suaderet, terminarent; ac mandavit, ut omnes supplicationes in quibus persona delinquens, delictum ipsum, & pœna ei de jure irroganda, ac demum gratia ei per Officiales facta, exprimi deberet, in libro speciali registrari facerent, librumque ipsumque in fine officii per fidelem Nuntium Cameræ Apostolicæ initterent. Ac pro refectione murorum, fontium, viarum, aliarumque rerum similium, seu illarum conservatione, non aliter Thesaurarios Cameræ ad illarum solutionem teneri voluit nisi verè actualiter in hoc erogaretur.

§. 3. Per aliam verò suam constitutionem mandavit, ut si vere in tales causas expendendi facultas, & licentia à Sede Apostolica tributa foret, id tamen per manus Thesaurarii erogaretur; inhibendo ne eædem pœnæ, ac mulctæ ad alterius quam Thesaurarii manus, etiam sub colore depositi; donec in prædictos usus erogarentur, ullo modo pervenirent.

§. 4. Ac demum recol. mem. Pius Papa IV. noster itidem prædecessor statuit, quod omnes pœnæ, & mulctæ pecuniariæ, seu cujusvis qualitatis bona, quarumcumque personarum, in prædictis Civitatibus, & locis degentium, Cameræ Apostolicæ privativè quoad omnes alios, etiam Communitates (exceptis tantum iis pœnis, quæ pro damnis, agris, & prædiis rusticis illatis sunt inflictæ) perpetuò integræ applicatæ existerent; nec per alios, quàm à Camera Apostolicâ ad id specialiter deputatos officiales exigerentur; de quorum manibus eas reciperent, si qui titulo oneroso, aut ob aliquos pios, vel supradictos, aut alios ejusmodi usus; illas sibi deberi prætenderent.

§. 5. Id autem declaravit postea habere locum etiam in iis Terris, Castris & locis, quæ non ipsi Romanæ Ecclesiæ immediatè, sed alicui Communitati Civitatum prædictarum subditæ forent.

§. 6. Novissimè verò ordinavit, & præcepit, ut Officiales prædicti decima tantum hujusmodi pœnarum, accusator autem quarta partibus contenti forent, sed illorum nemo alias, quam de manu Depositariorum dictæ Cameræ ullo modo exigerent, prout præfatis, & aliis forsan prædecessorum nostrorum desuper editis constitutionibus latius continetur.

§. 7. Sed quia postmodum successu temporis nonnulli ex illis, qui in Statu temporali Ecclesiastico jus dicunt, varias artes, vel potius fraudes excogitarunt, quibus salubria hujusmodi statuta eluderent, & sub diversis prætextibus interdum per sordes, pretio, aut gratia corrupti, criminosos manifestos, aut impune dimitterent, aut mulctas Cameræ Apostolicæ debitas intervertereht. Interdum vero illos plus æquo opprimentes, non tamen pœnas ab eis exactas prædictæ Cameræ reservarunt, sed turpi lucro inhiantes sibi contra fas retinuerunt. Nos huic malo mederi, & malitiis quantum cum Domino possumus obviare cupientes; ac dictorum prædecessorum exempla imitari, auctoritate Apostolica decernimus, & declaramus, omnes & quascumque pœnas pecuniarias, mulctas, & confiscationes omnium, seu cujusvis criminis, excessus, maleficii, delicti, vel quasi, per quoscumque Præsides, Rectores, Gubernatores, quavis dignitate, etiá Episcopali, Archiepiscopali, vel alia majori fulgentes, etiam S.R.E. Cardinales, & Sedis prædictæ de latere Legatos, eorumque Vicelegatos, Locatenen. Commissarios, Poteſtates, & Officiales, qui in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Villis, & locis nostræ, & S.R.E. ditioni temporali subjectis quomodolibet jurisdictionem exercent, tum per sententias, decreta, processus, tum etiam per viam supplicationum, remissionum, absolutionum, liberationum, condonationum, compositionum, gratiarum, abolitionum, seu cassationum processuum ab ipsis pro tempore concessarum, tam ex juris communis dispositione, quàm juxta tenorem quarumcumque Apostolicarum, aut etiam Ægidianarum constitutionum, & ordinationum, vel statutorum, & consuetudinum cujusvis Provinciæ, Civitatis, aut loci particularium, aut in vim dictorum decretorum, & bannimentorum, ab iisdem Officialibus, seu eorum antecessoribus promulgatorum, Cameræ Apostolicæ realiter, & cum effectu perpetuò applicatas esse & fore, ipsique Cameræ, non autem quibusvis Communitatibus, universitatibus, aut personis integrè deberi, pœnis dumtaxat ratione damnorum in agris, vineis, possessionibus, silvis, pratis, aut quibusvis prædiis illatorum exceptis, quæ sicut Communitati, aut Universitati applicatæ sunt, quicquam circa eas innovare nequaquam intendimus. Præmissa verò omnia locum habere volumus etiam in iis Terris, Oppidis, Burgis, Castris, Villis, & locis quæ alicujus alterius Civitatis, aut Terræ, Communitati, vel Universitati, non autem immediatè Romano Pontifici subsunt.

Communitatibusque & aliis dictas tantùm protendentibus terminum, ad id probandum per sententiam in Cam Apost. obtinuit. præsigit, quo elapso omnes cessiones dictarum pœnarum etiam ex oneroso titulo factas revocat.

§. 8. Cæterum volumus, ut quæcumque Communitates, Universitates, Collegia aut personæ, etiam Ecclesiasticæ quavis dignitate fulgentes, aut eorum Magistratus, pœnas, compositiones, aut mulctas, prædictas seu illarum portionem aliquam quovis titulo, etiam oneroso, occasione, vel causa, etiam justissima, & pro reparatione, ac refectione, & fabrica, vel conservatione murorum, pontium, viarum, fontium, aut cujuslibet publici boni, vel pii loci, Ecclesiæ, aut Hospitalis intuitu, aut alias quomodolibet sibi deberi, vel applicatas esse prætendunt, debeant omninò intra duos menses à die publicationis præsentium literarum in Romana Curia faciendæ computandos, concessiones, & applicationes prædictas, suaque jura, & privilegia quæcumque habent in Camera Apost. exhibere, deducere, & allegare: quæ quidem Camera, si ipsas concessiones validas ex oneroso titulo, vel ex urgentissima causa factas esse cognoverit, & judicaverit, possit eas ad tempus quod ipsi Cameræ necessarium videbitur, confirmare, seu de novo concedere, & successivè Depositario ejusdem Cameræ in Provincia, seu Civitate in qua concessio hujusmodi facta, & approbata fuerit, residenti specialiter, & in scriptis committere, & mandare, ac speciale mandatum desuper opportunum relaxare, & pœnæ ipsæ, mulctæ, & compositiones hujusmodi, earumve pars ipsi Cameræ bene visa, dictis Communitatibus, & Universitatibus, seu Collegiis & personis solvantur; quas nimirum de manibus Depositarii prædicti, & præcedente speciali mandato, nec alias exigere possint, aut debeant. Revocantes, & annullantes omnes, & quascumque concessiones, applicationes, & assignationes dictarum mulctarum, pœnarum, & compositionum quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, personis etiam Ecclesiasticis, ex titulis etiam onerosis, aut causis prædictis, vel aliis etiam justissimis factas, quæ intra tempus supradictum, ut præfertur in Camera Apostolica exhibitæ & productæ, aut deinde ab eadem Camera approbatæ, & innovatæ non fuerint, etiamsi sæpius per literas Apostolicas à quibuscumque prædecessoribus nostris approbatæ, & innovatæ sint, ipsæque Communitas, Universitates, & Collegia in pacifica quasi possessione illas exigendi ab immemorabili tempore existant, & Cameræ Apostolicæ eas nunquam exegerit.

Officialibus etiá prohibet ne pœnas in eorum sententiis, edictis, gratiis, & absolutionibus contentas alteri quam Camer. Apost. applicent.

§. 9. Districtè verò interdicimus, & prohibemus, ne in posterum quicumque Præses, Rector, aut Gubernator, quavis etiam Cardinalatus auctoritate, & dignitate præfulgens aut Sedis prædictæ Legatus, Vicelegatus, Locumtenens, aut Officialis ex supradictis quovis prætextu, occasione, vel causa, etiam maxime rationabili, legitima, justissima, & urgentissima, tam in sententiis, processibus, decretis, bannis, proclamationibus, edictis, quàm in supplicationibus, gratiis, remissionibus, absolutionibus, abolitio

abolitionibus, aut cassationibus processuum ab ipsorum quolibet editis, vel edendis, pœnas, mulctas, aut compositiones, occasione maleficiorum, vel quasi, ab ipsis existentibus persolvendas in pecunia numerata, vel in bonis mobilibus, immobilibus, aut se moventibus, cujusvis generis, qualitatis, quantitatis etiam minimæ existen. in totum, vel in parte, etiam minima alias quàm Cam. Apost. prædictæ concedere, aut applicare, vel assignare quoquo modo audeant, vel præsumant.

Nec aliis pœnas, quàm Depositariis solvi, neque aliquam earum partem per officiales retinere posse decernit.

§. 10. Quam ob causam universas, & singulas pœnas, mulctas, & compositiones prædictas, non possint, nec debeant ullo modo solvi, exbursari, tradi, aut consignari facere in manibus cujusvis alterius personæ, quàm Thesaurarii, seu Depositarii Cameræ prædictæ in qualibet Provincia residentis; seu ad majorem partium commoditatem in manibus Vicèdepositarii, seu Vicethesaurarii in qualibet Civitate, & loco deputandis, sed neque etiam valeant Gubernatores, & Officiales prædicti, etiam S.R.E. Cardinales, aut Fisci Procuratores, vel accusatores, propria auctoritate retinere, aut à partibus exigere portionem, au tratam ex hujusmodi mulctis sibi debitam, verum integrè, & sine aliqua diminutione exbursari, tradi, solvi, & consignari debeant in manibus Thesaurarii, Depositarii, aut substituti prædicti, ex quorum manibus, nec alias, Gubernatores, Officiales, Fisci Procuratores, & accusatores eas recipiant.

Contravenientibusque pœnas imponit.

§. 11. Quod si vel pœnas ipsas aliis quam Cam. Apost. applicaverint, vel propria auctoritate, & non de manibus prædictis exegerint, tam Gubernatores, Officiales, & alii prædicti etiam S.R.E. Cardinales, quam Procuratores Fisci, & accusatores, & ipsorum quilibet contravenientes officiis per eos obtentis ipso facto, absque alia declaratione, aut ministerio Judicis privati, & ad illa, & alia de cætero obtinenda perpetuò inhabiles & incapaces existant, & insuper pœnam trecentorum scutorum pro qualibet vice Cam. Apost. solvendorum eo ipso incurrant.

Delinquentibus prohibet, ne aliis quàm Depositariis sub pœnis solvãt, etiamsi aliter in sententiis vel supplicationibus sit rescriptum.

§. 12. Verum hujusmodi prohibitionem, & interdictum ità extendimus, ut neque etiam ipsi delinquentes, aut rei, vel alii quicumque contra quos per viam inquisitionis, accusationis, denuntiationis, aut querelæ procedi cœptum fuerit, tam si condemnati, quam si absoluti extiterint, pœnas, aut mulctas pecuniarias, vel alias res ad quas solvendas in quibusvis condemnationibus, absolutionibus, decretis, processuum cassationibus, seu abolitionibus, vel supplicationibus, ipsos, aut alios pro eis mulctari contigerit, in alterius, quàm Thesaurarii, seu Depositarii, aut substitutorum prædictorum manibus solvere, aut tradere possint, vel debeant, etiam si in ipsis sententiis, absolutionibus, abolitionibus, decretis, aut supplicationibus aliter rescriptum existat. Alioquin si in aliorum manibus eas solverint, ptædictæ sententiæ & gratiæ, quoad ea quæ illorum favorem, & commodum concernent, eo ipso nullæ, inanes, & irritæ, nullíusque roboris vel momenti sint; & tam ipsi rei, quàm qui pro eis solvetint, qualibet vice pœnam vigintiquinque aureorum incurrant. Contra vero, si maluerint prædictis Thesaurariis, Depositariis, aut eorum substitutis solvere quam eis personis, quibus forsan solvere jussi fuerint, bene & recte solvisse, eorumque gratiæ, absolutiones, & supplicationes integrum, & plenarium effectum sortitæ censeantur, iisque plenè suffragentur.

Officiales supplicationes ab eis signandas Thesaurariis consignent, & supplicantes infra decem dies pœnas solvant.

§. 13. Mandamus prætérea omnibus, & singulis Legatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus supradictis, sub pœnis prædictis per inobedientes eo ipso incurrendis, ut quilibet eorum cum primum supplicationes signaverit, & taxaverit, illas in manibus Thesaurarii, vel Depositarii, aut substituti hujusmodi consignet, à quibus supplicantes intra decem dies à die datæ ipsarum supplicationum numerandos, soluta integrè summa, & taxa in eis descripta, illas exigere omninò teneantur. Alioquin lapsis decem diebus prædictis, gratiæ nullæ, & irritæ ipso facto existant.

Officiales, Notariique supplicationes in actis referant, & processus ea-

§. 14. Legati vero, Gubernatores, & alii Officiales prædicti, eorumque Cancellarii, aut Notarii supplicationes ipsas registrare, & in acta referre, processúsve cassare, vel abolere non præsumant, nisi prius in calce supplicationis fidem solutionis jam factæ manu dictorum Thesaurarii, Depositarii, aut substituti subscripsum viderint; secus si fecerint, viginticuinque aureorum, & aliis arbitrio Superiorum imponendis pœnis plectantur.

Officiales Baroncelli bona quæ carceratis tempore carcerationis deferebant iisdem Thesaurarii consignare ad effectum hic expressum.

§. 15. Omnia autem, & singula bona, mobilia, gemmas, pecunias, & alias res cujusvis generis, aut qualitatis quæ personæ ex quavis causa criminali in carcere ductæ tempore carcerationis penes se gestaverint, ac ità ea quæ banniti, condemnati, homicidæ, & latrones tempore quo apprehenduntur, penes se similiter habuerint (archibusiis, & aliis offensivis armis tantum exceptis) ac denique ea quæ contra prohibitiones, & banna in fraudem deprehenduntur, & capiuntur, statim prædicti Gubernatores, & alii Officiales, eorumque Locatenentes, Barigelli, Executores, Custodes Carcerum, & Cancellarii in manibus eorundem Thesaurarii, Depositarii, aut substituti tradere, & consignare debeant; aliàs ipsi Gubernatores, & Officiales ducentorũ, Barigelli verò, Executores, Cancellarii, & alii prædicti quinquaginta aureorum pœnas qualibet vice incurrant. Quæ quidem bona, pecunias, & res, dicti Thesaurii, Depositarii, aut substituti depositi nomine tandiu apud se conservent, donec ipsi carcerati absolvantur, aut veri eorum Domini inveniantur. Quod si carceratos condemnati, & verós Dominos intra unius mensis spatium à die condemnationis non reperiri contingat, sint cuncta, & singula eo ipso Cameræ prædictæ appropriata, & applicata, eaque ipsius Cameræ nomine Thesaurarii, Depositarii, aut substituti prædicti illa præscribere, hastæ subjicere, & plus offerenti vendere, & pretium eidem Cameræ acceptum ferre teneantur. Mandantes Notariis actuariis Judicum illorum locorum in quibus Thesaurarii, aut alii Ministri ad rationes ejusdem Cameræ retinendas, pecuniasque exigendas deputati fuerint, ad hoc, ut de his omnibus emolumentis certa ratio in Camera prædicta reddi, & haberi possit, ut librum rationum, & computorum ejusdem Cameræ proventuum distinctum, & separatum teneant: illumque in Camera annis singulis, quando eorum computorum quietantia, & solidatio; ut moris est fiet, præsentent, ad hoc ut certa de omnibus prædictis habeti ratio possit; quod si librum prædictum non tenuerint, vel non verum, & integrum, illos ad omnia Cameræ prædictæ damna, & interesse, quæ ex præmissis pati contigerit, teneri volumus, & mandamus.

In causis criminalibus Officiales non possint reos absolvere, aut etiam mutare, sententias aut supplicationes adnotata summa reis solvenda.

§. 16. In omnibus verò causis criminalibus, aut civilibus in quibus criminaliter agitur, gravibus aut levibus, in quibus pœna ordinaria, aut extraordinaria, vel arbitraria, seu pecuniaria imponenda veniat, Legati, Gubernatores, Rectores, aut alius quicumque ex supradictis Officialibus reos absolvere, rehabilitare, restituere, vel eis gratiam facere, aut pœnam, ejusve partem aliquam remittere, aut condonare in quantum ipsius jus dicentis auctoritas se extéderet, non alio modo possit, aut debeat, nisi per sententiam absolutoriam in causis gravioribus, aut per decretum vim absolutoriæ sententiæ habens in levioribus, aut per supplicationem ab ipso jus dicente signatam. In quibus sententiis, decretis, supplicationibus teneantur iidem Gubernatores, & alii Officiales adnotare integrè totam summam pecuniæ, quam à reis solvi debere taxaverint, declaraverint, aut damnaverint. Eaque condemnatio, & taxa in pecunia numerata, ut præfertur, in manibus Depositarii, Thesaurarii, aut substituti solvenda, nec alias, aut in alia re, vel specie fieri debeat. Omnes autem absolutiones, rehabilitationes, restitutiones, remissiones, gratiæ, quæ per simplicem processus cassationem, vel abolitionem, aut alio modo, sine sententia, sine decreto, aut supplicatione fient, eo ipso nullæ, invalidæ, ac nullius roboris, vel momenti sint & censeantur: & quilibet Gubernator, aut Officialis contraveniens, qualibet vice ducentorum aureorum pœnam incurrat.

Fiscus saltem Thesaurarius asserentis dictis [illegible] sis.

§. 17. Quoad ipsas verò sententias, & decreta, tam merè absolutorias, & gratiosas, quam mixtas, semper antequam ferantur, Procurator Fisci, aut ejus substitutus, si in eo loco resideat, alias saltem Thesaurarius, aut Depositarius, vel substitutus prædicti personaliter citari debeant, quorũ unusquisque si easdem absolutiones injustas putaverit, debeat in actis protestari, & absque citatione

prædicta

prædicta, ſententiæ, & decreta hujuſmodi ipſo jure nulla, invalida, nulliuſque roboris exiſtant.

§. 18. Inſuper omnia, & quæcumque ſtatuta, ducreta, conſuetudines, etiam inveterata, & à longiſſimo atque immemorabili tempore obſervata, cujuſvis Provinciæ, Civitatis, Terræ, aut loci Status noſtri prædicti, de cauſis criminalibus, aut civilibus in quibus criminaliter agitur, deque pœnis ratione delictorum, aut maleficiorum quorumcumque (damnis in agris illatis tantum exceptis) quomodolibet diſponentia, quæ à fel. rec. Paulo Papa IV. aliiſque poſt eum uſque ad noſtra tempora, noſtris prædeceſſoribus, aut à nobiſmetipſis in ſpecie expreſſe, & nominatim, ac ſimpliciter, pure, abſolute, & abſque aliqua conditione, reſervatione, aut reſtrictiva, confirmata non fuerint ipſo jure, & in vim præſentis conſtitutionis antiquata, abrogata, ac irrita, & nulla effecta ſint, & cenſeantur. Ac pariter ea quæ ab ipſomet Paulo IV. & aliis uſque ad noſtri Pontificatus tempora ſucceſſoribus, cum aliqua conditione, videlicet dummodo juſta ſint, & rationabilia, vel juri communi & rationi non repugnent, vel quatenus ſint in uſu, & ſacris Conciliis, & Canonibus non ſint cõtraria, vel cum aliis ſimilibus, vel diſſimilibus clauſulis, & limitationibus comprobata extiterint, ſimiliter quoad dictas cauſas & pœnas, nulla & irrita decernimus, & declaramus. Itaque ut neque Gubernatores, & cæteri Officiales ſupradicti ea obſervare, aut juxta illa judicare, aut decernere debeant, ipſiſque Officialibus quæcumque juramenta de illis obſervandis præſtita, vel forſan præſtanda, ex nunc eo ipſo relaxamus, eoſque in poſterum ad juramenta hujuſmodi præſtanda adſtringi volumus.

§. 19. Declarantes quod in futurum in omnibus Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis Status noſtri prædicti, quicumque Gubernatores, etiam Cardinales, & Legati prædicti, aut alii Officiales, teneantur in primis, & ante omnia, quoad cauſas criminales prædictas, conſtitutionibus, ordinibus, & literis Roman. Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, atque noſtris, & in caſibus in quibus ipſæ nihil diſponunt, ſtatutis locorum, ſi ut præfertur valide, & efficaciter confirmata fuerint, inviolabiliter inhærere, & parere: quod ſi ea valida non extiterint, debeant judicare, procedere, abſolvere, condemnare, & ſententias ferre juxta tenorem Conſtitutionum Provinciæ à bon. mem. Paulo Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro per ejus expeditas literas confirmatarum, quas Pauli III. prædeceſſoris noſtri literas, per præſentes approbamus, & innovamus. In reliquis verò banna, & edicta in ipſis Provinciis, Civitatibus, & locis pro tempore publicata obſerventur.

§. 20. Legati autem, Vicelegati, Gubernatores, Locatenen. & alii ſupradicti Officiales, non ultra decem pro centenario ex compoſitionibus, condemnationibus, pœniſque, & mulctis prædictis occaſione maleficiorum, ſeu bannimentorum provenientibus, exigere valeant. Revocantes, & annullantes quæcumque ſuper hoc in contrarium edicta, ordinationes, privilegia, indulta, niſi forſan in illis portio minor, quàm decem prædictorum aſſignaretur. Nam in iis in hac parte nequaquam derogare intendimus, ſed illa potius harum ſerie confirmamus, & innovamus. Ultra verò taxam eorundem decem pro centenario, à partibus, vel aliis perſonis quicquam emolumenti, aut pecuniæ, quovis prætextu, quæſito colore, vel ingenio, directe, vel indirecte recipere, etiam ſponte oblatum nullo modo præſumant.

§. 21. Sed & Procurator Fiſci ſi aderit vigeſimã, & Accuſator ſi intervenerit quarta parte prædicta, juxta Pii IV. prædeceſſoris conſtitutiones ſuperius expreſſas contenti eſſe debent, & nihil præterea; vel minimum petant, exigant; aut accipiant; exque omnes portiones Judicis, Procuratoris, & Accuſatoris ſemper de manu Theſaurarii, aut Depoſitarii; vel ſubſtituti, ut præfertur, exburſentur ipſeque Theſaurarius, Depoſitarius, aut ſubſtitutus portiones Procuratorem Fiſci, aut Accuſatorem tangentes, non aliter ſolvant, niſi de expreſſo mandato Gubernatoris, aut Officialis in ſcriptis obtento, quod unà cum chirographo recepti penes ſe retineant.

§. 22. Poſtremò dicti Theſaurarii, Depoſitarii, aut ſubſtituti, quamlibet vel minimam pecuniariam ſummam ex dictis confiſcationibus, & maleficiis provenientem, etiam de mandato, & juſſione expreſſa dictorum Legatorum, & Gubernatorum, & Officialium, cuiquam perſonæ ſolvere, aut tradere, aut in quoſcumque uſus erogare ullò modo nequeant præter ſupradictam portionem, & præter impenſas ſolitas ad exercitium, & uſum juſtitiæ neceſſarias; pro quibus ſolvendis qualibet vice mandatum ſpeciale ab ipſis Gubernatoribus, ſeu Officialibus ſubſcribendum expectent. Quinimò extra caſus prædictos nullam pecuniarum ſummam expendere queant, niſi de mandato expreſſo Congregationis Conſultæ negotiorum dicti Status, aut S. R. E. Camerarii, vel Generalis Theſaurarii, aut Commiſſarii prædictæ Cameræ; ſi ſecus ſolverint, de ſuo erogaſſe cenſeantur, & in reddendis rationibus id eis computari nequaquam debeat.

§. 23. Decernentes ſic in præmiſſis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 24. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus etiam antiquiſſimis, necnon privilegiis, & indultis & literis Apoſtolicis quorumcumque tenorum exiſtant, & qualiber alia dictæ Sedis indulgentia & conceſſione ſpeciali, vel generali, per quam earundem præſentium effectus impugnari, aut impediri quocumque modo valeat, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 25. Ut autem præſens conſtitutio perpetuis futuris temporibus obſervetur, néve aliquis ejus ignorantiam prætendere, ſeque excuſare poſſit, volumus ut ejus exemplis etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus adhibeatur fides in judicio, & extra, quæ adhiberetur ipſis originalibus litteris, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

§. 26. Ipſumque tranſumptum in qualibet Civitate, Terra, Oppido, Caſtro, Villa, aut Burgo Status noſtri prædicti, & ut melius intelligatur, ejus compendium, ſeu ſummarium vulgari lingua conſcriptum affigatur, & publicetur. Ac tam ipſius conſtitutionis, quàm ſummarii tranſumptum in Cancellariis criminalibus, & in locis reſidentiæ Gubernatorum, & Officialium affixum perpetuo conſervetur, & in ingreſſu novi Legati, Vicelegati, Gubernatoris, aut cujuſlibet Officialis ejus loci magiſtratus teneatur ab eo intra biduum de ea obſervanda jusjurandum exigere. In diſceſſu autem, ſeu Syndicatu eorundem Legati, Vicelegati, Gubernatoris, & Officialium, non ſolum debeant Procuratores Fiſci, & Theſaurarii, ſeu Depoſitarii aut ſubſtituti nomine Cameræ querelam exhibere, & denuntiare contraventiones, & tranſgreſſiones hujus conſtitutionis, ab iiſdem Gubernatoribus, & Officialibus factas, ſed liceat cuilibet de populo id efficere. Quod ſi ipſis Syndicis ex rei inſpectione, aut alia legitima probatione conſtiterit de ipſa contraventione, aut tranſgreſſione, teneantur ſub pœna quingentorum aureorum per quemlibet Syndicum inobedientem eo ipſo incurrenda, ad executionem pœnarum in eadem noſtra conſtitutione contentarum, ſine ulla mora, aut dilatione procedere. Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1589. Idibus Martii, Pontif. noſtri Anno 4.

Die 16. menſis Aprilis 1589. præſentes litteræ Apoſtolicæ in plena Camera præſentatæ fuerunt, & Camera ipſa ex decreto deſuper facto illas admiſit, ac in ipſius Camera libris regiſtrari mandavit, prout ſucceſſivè regiſtratæ fuerunt, ſcilicet lib. 3 ſignaturarum S. D. N. apud me infraſcriptum ejuſdem Cameræ Notarium.

Anno à Nativitate Domini 1589. indict. 2. die verò 26. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi & D. N. D. Sixti

portiones prædictas ſolvere, aut diſtribuere in alios uſus expendere poſſit.

Clauſula derogatoria.

Decretum irritans.

Exemplis huius conſtitutionis plena fides adhibeatur.

Tranſumptũ verò, vel eius compendium in qualibet Civitate publicetur & in Cancellariis affixum retineatur, & Officiales in ingreſſu ſervare iubentur, & in eorum abſentia ſua contra eos pro delictis ſententias proferendas.

D. P. A. 4. Idus 15. Martii.

Admiſſio, & regiſtratio in Camera Apoſtolica.

Publicatio.

divina providentia Papæ V. anno ejus 5. præsentes litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cameræ, & Cancellariæ Apostolicæ, & acies Campi Floræ, ut moris est, dimissis copiis impressis affixis per nos Ioannem Freile, & Ioann. Burlurault, S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XCIV. Institutio Rotæ in Civitate Maceratensi, Provinciæ Marchiæ Status Ecclesiastici, ad cognoscendas lites dictæ Provinciæ.

Iurisdictionem hujus Rotæ, quoad appellationes à sententiis, & decretis Episcoporum ejusdem Provinciæ, declaravit Gregor. XIV. inf. in sua const. 14. Romanum. *Et quoad causas Mercatorum Civitatis Anconæ, limitavit Clem. VIII. inf. in sua const.* 26. Ex Apostolicæ.

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus instit.

ROmanus Pontifex supremi Judicis in Terris Vicarius, inter innumeras sibi imminentes curas, illam propensiori animo amplectitur, per quam omnibus in locis, sed præsertim in Provinciis sibi, & Apostolicæ Sedi immediatè subjectis, pro justitia unicuique æqua lance administranda Judices deputantur, & ad id necessaria tribunalia eriguntur, & instituuntur. Sanè etsi semper pro cunctarum Civitatum nostro dominio subditarum statu pacifico, tranquillo ac prospero, fœlicique regimine cogitaverimus, ad Provinciam tamen nostram Marchiæ tanto accuratius aciem nostræ considerationis direximus, quanto illam (ex qua originem duximus) propensiori patriæ amore prosequimur. Et cùm in ea etiam pro commoditate illius populorum, unum Tribunal Iudicum, Rotam nuncupandum, instituere decrevissemus, nulla alia nobis commodior occurrit civitas, in qua id fieri possit, quâ Civitas Maceraten. quæ aliàs insignis existit, & ferè in medio dictæ Provinciæ, ac Territorio fœcundo, & amœno sita reperitur, solitaque Sedes Legatorum existit, celebrique Gymnasio, duplici Collegio clara, insignium insuper Doctorum copiosa, qui experientia, scientia, & ordine dicendi, interpretandi, advocandi, & patrocinandi eorum particulari studio præcellant.

Erectio Tribunalis Rotæ in Civitate Maceraten. ad deciden. causas Provinciæ Marchiæ.

§. 1. Hanc igitur cogitationem nostram ad effectum perducere statuentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicta Civitate Maceraten. unum Tribunal Audientiæ causarum Rotam nuncupandum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quod constare debeat quinque Judicibus, Auditoribus nuncupandis, quatuor videlicet per nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, & alio per Communitatem, & homines dictæ Civitatis Maceraten. eligendis, & deputandis, qui omnes & singulas Anconitan. Firman. Camerinen. Asculan. Fanen. Æsin. Maceraten. & Montis Alti, earumque jurisdictionum, cæterarumque & aliarum dictæ Provinciæ Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum quorumcumque dictæ Provinciæ immediatè subjectorum causas, lites & controversias civiles, tam profanas, quàm Ecclesiasticas, ac meras & mixtas, quomodolibet agitandas, necnon etiam criminales (in quibus appellationi locus fuerit) inter cives, incolas, districtuales, habitatores, Ecclesiasticos, & Sacerdotes, ac Collegia tam regulatium, quàm non regularium, ac Monasteria virorum, agricolas quoque, & alios subjectos sub dicta Provincia cognoscere, decidere, finéque debito terminare, ac judicare possint, & debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus, & instituimus.

Auditores sint quinque, Clerici I. V. D. ab aliquo Collegio approbati, & per

§. 2. Ut autem Tribunal hujusmodi constitutionibus, & ordinationibus firmiter observandis fulciatur, per quas feliciter regi, & gubernari debeat, statuimus, mandamus, & ordinamus quod dicti Auditores debeant esse Juris utriusque Doctores excellentes, ac insignes, usu, & peritia judicandi præstantes, Clerici, & non uxorati, & qui in eadem Civitate Maceraten. saltem per integri anni spatium, cum eorum familiis non habitaverint, necnon ab alio Collegio Doctorum rite, prævio examine severo, ad Doctoratus lauream promoti fuerint, & per quinquennium, aut in aliquo publico Gymnasio legerint, aut in locis insignibus judicandi officio functi fuerint, ac laudabiliter, & cum honore se gesserint.

quinq. in aliq. plior. Gymn. majus. rint.

§. 3. Duret eorum officium ad quinquennium, quo elapso non possint iterum eligi, nisi post quinquennium à die finiti officii. Propterea volumus quod dicti Auditores ipsorum officio durante, in eadem Civitate Maceraten. seu tota hujusmodi Provincia, aliquod aliud officium, sive publicum, sive particulare nequeant exercere.

Officium quinq.

§. 4. Et postquam electi fuerint, in principio, seu ante ingressum eorum officii, in manibus pro tempore existentium Legati, sive Vicelegati dictæ Provinciæ, vel Gubernatoris ejusdem Civitatis Maceraten. assistentibus in hoc Prioribus ipsius Civitatis, jurejurando promittant, sese non contraventuros præsentibus statutis, ac Civitatum, Terrarum, & aliorum locorum, necnon provisionibus, & constitutionibus dictæ Provinciæ Marchiæ, sed illa (quatenus dicta Apostolica auctoritate comprobata, licita, honesta & in usu existant, ac sacris Canonibus, & præsertim Concilii Tridentini decretis, atque Apostolicis constitutionibus contraria non sint) inviolabiliter observaturos, justitiamque partibus administraturos, sub pœnis in statutis, & provisionibus dictæ Provinciæ expressis, ac in Syndicatu infligendis.

Iurat. & alia ad vinum ra seru & iust omnib nistran

Publ. unus ex quinq. Auditorib. no qui. & ad sorte ex h. atur, q causas Auditor. distribu &c.

§. 5. Insuper ex eisdem quinque Auditoribus, quolibet anno, & in principio anni, sorte extrahatur unus, qui sit Potestas ejusdem Civitatis Maceraten. & Rotæ Prætor, cum jurisdictione & terminationibus, ac oneribus, & honoribus, salariis, & emolumentis, de quibus infra. Duret autem hujusmodi Potestatis, & Prætoris officiem per annum, & eo elapso, alius ex reliquis Auditoribus sorte extrahendus in ejus locum succedat. Et nihilominus dicto anno elapso Auditor remaneat. Idemque Prætor teneatur quandocumque coram Notario Rotali, & duobus testibus ad instantiam petentis, etiam parte non citata, sorte extrahere singulos Auditores ad singulas causas sorte educendas, & causæ prius extrahantur, & deinde Auditores, dictaque extractio intelligatur facta salvis exceptionibus partis, & citra illarum præjudicium. Solus verò Prætor sit Judex in causis pupillorum, viduarum, carceratorum, & miserabilium personarum, etiamsi qualitates ipsorum non essent intentatæ, vel si non esset petitum secundum illa procedi, dummodo dictæ causæ sint valoris, vel æstimationis centum scutis infra, & si dictum valorem excedant, adhibeatur in decisione illarum votum Auditorum, & in causa appellationis alius sorte extrahatur, sitque dictus Iudex vectigalium, & damnorum datorum, & adaptationis stratarum dictæ Provinciæ.

Audit. causas C. ratis, & vitoris M. raten. in cunda, aliis in tii, provi autem c sas non c sumam sunt, cen non ex-c tes in pri & secun instantia obstante lo rum pri gia, ac c in aliis i stantiis obstantib gis privil giis cogn cant. Tu vide claratio indicata rul.

§. 6. Statuimus etiam quod Auditores prædicti cognoscere debeant omnes, & quascumque causas cujuscumque qualitatis, & summæ fuerint, Civitatis, ac Territorii, seu jurisdictionis Maceraten. in secunda, & aliis instantiis non autem in prima, quæ coram suis Judicibus remaneat, prout hactenus observatum fuit, nec quoad causas Ecclesiasticas, ac ad forum Ecclesiasticum quomodolibet spectantes, quæ in prima instantia ad Episcopum Maceraten. juxta dicti Concilii decreta pertineant. In secunda verò, & aliis instantiis ad ipsos Auditores spectent. Totius verò Provinciæ causæ omnes etiam Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, (dummodo non executivè agatur in præjudicium facultatum Auditoris Cameræ Apostolicæ, summam, & æstimationem rei, vel facti scutorum centum excedentes, post primam instantiam, quæ apud suos Judices pariter remaneat, in secunda & aliis instantiis cognosci debeant à supradictis Auditoribus, cum expressa tamen declaratione, quod propterea non sit, nec censeatur esse derogatum, seu præjudicatum privilegiis, seu indultis Apostolicis illarum Civitatum & locorum, quibus concessum est quod causæ in secunda instantia cognoscantur,

&

decidantur, ab illorum Judicibus seu Præsidibus, nec ad alia loca trahi possint. Volumus enim quod tunc quoad secundam instantiam sit in potestate & voluntate appellantium prosequi dictas causas appellationum juxta dicta indulta coram dictis Judicibus, vel coram dicta Rota. In ulterioribus verò instantiis coram dicta Rota privativè quoad alios Judices cognosci debeant, non obstantibus quoad prædicta debitis privilegiis & indultis Apostolicis, quavis occasione competentibus Universitatibus, & jurisdictionibus dictæ Provinciæ Marchiæ, hactenus concessis, & à nobis confirmatis de primis, & secundis instantiis, quibus per præsentem Rotæ erectionem censeatur quoad prædicta derogatum ac si de verbo ad verbum de illis particularis mentio facta fuisset ad effectum devolvendi tantum causas appellationis ad ipsam Rotam, & non aliunde.

§. 7. Habeant dicti Auditores jurisdictionem & potestatem procedendi, cognoscendi & decidendi dictas causas, ac in illis vota, prout juris esse videbitur præstandi, excepto eo, coram quo pendebit causa, qui in causis per ipsum proponendis votum non habeat, nisi vota essent æqualiter divisa, quo casu debeat uni parti accedere, & sic semper obtinet illud quod major pars judicaverit.

§. 8. Sententiæ autem proferri debeant ab illo Auditore, coram quo processus formatus fuerit; in quibus proferendis illud observetur, quod illæ sententiæ, quæ de consilio, & assensu Coauditorum datæ fuerint, legantur & alta & intelligibili voce proferantur, ut mox Notario causæ subscriptæ ab illo qui eas protulerit tradi debeant, alias sint ipso jure nullæ, ita tamen quod Judices Rotales prædicti in quavis causa, etiam à Sede Apostolica delegata aliquam definitivam sententiam non proferant absque ejus lectura & publicatione, & sententia aliter lata etiam de consensu partium non valeat, nec jure subsistat, aut aliquo modo executioni demandari possit.

§. 9. Appellationes quoque & querelæ, & recursus, nullitates, in integrum restitutiones, in prædictis causis etiam tempore publicationis præsentium nostrarum literarum quomodolibet pendentes, ab ipsis Auditoribus, seu ab aliis quibuscumque Judicibus dictæ Provinciæ Marchiæ, necnon etiam à prædictarum Civitatum Episcopis, eorumque Vicariis, seu Locatenentibus, ac etiam ab arbitris, seu arbitratoribus conjunctim vel divisim interponendæ, porrigendæ, petendæ, ac respectivè quomodolibet proponendæ, (privilegiis tamen, seu indultis prædictis, ut præfertur, semper salvis) ad quemcumque interponendæ, ad eosdem Auditores omnes devolvantur, ac ipso jure devolutæ esse intelligantur & cognoscantur, ac etiamsi ad nos & successores nostros Rom. Pontifices interpositæ fuerint; nihilominus per eosdem Auditores Rotæ cognosci & decidi debeant per Judicem extrahendum secundum ordinem præsentium, nec aliter, aut alio modo, & fiant processus coram uno ex eis sorte extrahendo, excepto eo, coram quo fuit formatus in prima instantia, qui licet votum habere debeat in secunda & ulteriori instantiis, tamen coram eo processus formari non possint.

§. 10. Et similiter Iudex extractus in secunda & ulteriori instantiis, votum non habeat in causa, nisi in casu de quo supra.

§. 11. In causis verò summam vel valorem scutorum centum non excedentibus, quilibet Auditor solus possit causam cognoscere, & judicare, cum distributione causarum per dictum Prætorem pro tempore existentem sorte facienda. Et in prædictis causis liceat semel tantum appellare, & causa appellationis, etiam quod ad nos & Romanos Pontifices devolvatur, tamen cognosci & decidi possit per ipsam Rotam, & per alterum ex prædictis Auditoribus similiter sorte extrahendum.

§. 12. Quæ duæ sententiæ si erunt conformes transeant illico, ut præfertur, in rem judicatam, & rei judicatæ vim habeant, & ulterius appellare, etiam ad summum Pontificem non liceat. Si verò prædictæ duæ sententiæ erunt difformes, & contingat apppellare, etiam ad summum Pontificem, appellatio nihilominus cognosci & terminari queat per aliquem ex tribus aliis Auditoribus, qui non judicarunt, ordine tamen de quo supra, nec liceat ulterius ad summum Pontificem appellare.

§. 13. A summa verò aut valore scutorum centum infra usque ad summam scutorum quinquaginta, summariè, simpliciter & de plano, sine strepitu, & figura judicii, solafacti veritate inspecta quotidie (festivis, & vindemiis, ac aliis temporibus feriatis, & Deo dicatis tamen exceptis) per Auditores prædictos, & in eorum domibus sine extractione, & Coauditorum interventu procedatur, terminatione illarum in Palatio ad eorum Tribunalia respective sine Coauditorum votis facienda, & semel tantum appellatio, recursus, aut querela admittatur. Causas insuper civiles cujuslibet quantitatis, sive valoris scutorum quinquaginta infra summariissimè, brevi manu singulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis, & sine terminorum observatione, & per breves dilationes ad summum duas, & etiam si negotium patietur, sine scriptis, quilibet ex Auditoribus Rotæ, etiam sine extractione aditus audiat, cognoscat, & terminet, ac ab eorum terminationibus semel tantum ad Prætorem dumtaxat appelletur, in casibus alias non prohibitis appellari ex forma statutorum, sive constitutionum dictæ Provinciæ.

§. 14. Attamen omnes causæ, in quibus de jure appellatio non debet admitti, per omnes Judices supradictos conjunctim cognoscantur, & terminentur, ita tamen quod coram uno eorundem sorte extrahendo procedi possit, qui votum, ut supra dictum est, nullatenus habeat, & si inter partes fuerit discordia super natura & qualitate ipsius causæ, videlicet utrum appellatio de jure veniat admittenda, necne, prædicti Judices ante omnia super hoc pronuntient, & ab illorum pronuntiatione tunc non detur appellatio.

§. 15. Omnes exceptiones juxta formam constitutionis Provinciæ Marchiæ, reserventur in fine litis, & pro reservatis habeantur, etiam præsentis constitutionis vigore, absque aliqua Judicis pronuntiatione.

§. 16. Nullitates etiam quæcumque processuum, sive principaliter, sive incidenter proponendæ, unà cum appellatione proponantur. Et nihilominus etiamsi propositæ non fuerint, pro propositis intelligantur, & de illis æqualiter cognosci debeat juxta constitutiones dictæ provinciæ.

§. 17. In causis mercedum quarumcumque, ac cibi, & potus, singuli Auditores procedendi potestatem habeant, & illas manu Regia, prout posset Legatus Apostolicus à Latere, terminent, & decidant, ac executioni demandent.

§. 18. Causæ ad puncta reducantur, & juxta stylum & morem Romanæ Curiæ examinentur ac decidantur.

§. 19. Ut autem vota præstanda per supradictos Auditores facilius præserventur, & omnibus pateant, Notarius ipse Rotæ de eis rogari debeat.

§. 20. Decisiones autem Rotales non publicentur nisi per manus Notarii causæ, à quo diligentissimè custoditi debeant, ut perpetuis futuris temporibus pro faciliori litium expeditione inveniantur.

§. 21. Tam autem Prætor quam Auditores teneantur in causis coram eis vertentibus; præsertim summam & valorem scutorum centum excedentibus, aut in quibus aliquid fieri petitur sine certa expressione quantitatis, aut ubi probabiles difficultates adesse apparebit, rationes & causas, ac motiva, seu jura & allegationes in decisionibus describere, ac partibus ad effectum ut super eis ab Advocatis consultari possit, tradere teneantur, sub pœnis arbitrio Syndicatorum imponendis ipsis.

§. 22. Auditoribus in causis coram ipsis vertentibus, non possit dari adjunctus qui non sit de Rota, & sic aliquo casu non possint Auditores prædicti cum aliquo adjuncto extra Rotam ex qualibet ratione vel causa judicare, aliàs sententia quoad impetrantem adjunctum, vel utentem tali rescripto sit ipso jure nulla, ac de tali nullitate semper & quandocumque opponi possit, non obstante quocumque & longissimi temporis intervallo, & nihilominus Auditores in syndicatu teneantur.

§. 23. Præ

Sequestra associationis &c. quæ decerni possint.

§. 23. Præterea quilibet ex Auditoribus protestationes quascumque & sequestra (de jure tamen ex forma Constitutionum, seu statutorum permissa) cum clausula associationis, quaslibet etiam immissiones absque alia extractione de eis facienda committere possint, dummodo prædicta à causis coram aliquo extracto indecisis pendentibus non dependeant, & in talibus causis à protestationibus, sequestrationibus & associationibus inchoandis, si ulteriori processu egeant, fieri debeat extractio Judicis, & coram eo tunc extrahendo procedatur.

Judicium super absolutione à juramentis non impediat processus in Rota, data cautione de qua hic.

§. 24. Decernimus etiam quod pendentia judicii super absolutionibus à juramento in obligationibus appositis usuraria pravitate, fictione, & simulatione, ac dolo coram Judice Ecclesiastico, non impediat processum inchoatum vel inchoandum à Rota super executione instrumenti, nec executionem ipsam, præstita tamen per exequi volentem cautione idonea juxta formam literarum Apost. sel. rec. Julii Papæ II. prædecessoris nostri, quarum literarum vis, & effectus ad alios casus præmissos, & similes extendatur.

Auditor ultimo pronuntians expensas taxatas, & illi indicatam, in Rota, & extra exequi possit.

§. 25. Auditor etiam qui ultimâ sententiam tulerit, expensas non taxatas taxarú, & sententias definitivas, & interlocutorias vim rei judicatæ sortitas, in Rota vel extra ipsam per quemcumque, etiam superiorem Judicem latas exequi possit, & debeat. Et istud etiá servetur in eventum quod aliquis ex Auditoribus prædictis, propter aliquod impedimentum, aut finitum officium deficeret per successorem in locum prædictum, ut suprà vacantem.

Decreta voluntaria iurisdictionis Auditor sicut Prator interponat.

§. 26. Decreta voluntariæ jurisdictionis interponendi in Palatio, & extra Palatium, si dictis Auditoribus videbitur, & prout fuerint requisiti, ac dandi, & decernendi Tutores, & Curatores minoribus, singuli Auditores, sicut Prætor, potestatem habeant.

Auditores quando insimul convenire, severe & ius reddere debeat.

§. 27. Auditores etiam prædicti, singulis diebus convenire debeant, etiamsi non sedeatur, semel in die pro commoditate litigantium, iis verò diebus quibus sedere debeant, & jus reddere, statim post pulsum Campanæ Rotæ audiant principales, & Pronotarios causarum, & hora post pulsum dictæ Campanæ statim dicti Auditores sedere debeant per horam cum dimidia ad minus. Ad hoc iidem Auditores jus reddant in aula assignanda alternis diebus, videlicet Lunæ, & Mercurii, & Veneris, & si non potuerint prædictis diebus jam ordinatis, sedeant reliquis diebus, & si essent duo vel tres successivè continui sessorii dies, aut in principio, aut in fine hebdomadæ, exceptis diebus feriatis, & diebus Sabbati.

Auditores, & Prator post litem motam & in causis coram eis pendan. arbitri nomine eligi non possint.

§. 28. Præterea non possit quoquo modo in Prætorem, seu Auditores prædictos, vel aliquem ex eis sub eorum nomine proprio compromitti, vel remitti in causis coram eis pendentibus, vel lite mota, quod tamen liceat quando lis non est adhuc judicialiter cœpta, & si acciderit quod causæ hujusmodi sic ut supra compromissæ, per laudum, sive sententiam à prædictis Auditoribus terminari non possint, tunc ille, seu illi Auditores qui fuerunt arbitri in tali causa electi aliquo modo intervenire, seu consensum, aut votum præstare non debeant, sed solum alii qui non fuerunt arbitri causam prædictam cognoscere possunt, & judicare, excepto semper voto illius coram quo formantur processus.

Advocare etiam & consulere nequeant.

§. 29. Et ut fraudibus occurratur, non possint Auditores prædicti advocare in Civitate Maceraten. aut consulere, aut consiliis aliorum se subscribere in aliqua causa civili, Ecclesiastica, vel criminali, aut cujuscumque generis, quæ directè vel indirectè concernat, vel concernere possit interesse alicujus districtualis, & Provincialis, seu Universitatis, vel Collegii dictæ Provinciæ Marchiæ, aliàs si mutatis nominibus, vel quomodocumque fuerit huic capitulo contraventum; contraveniens statim amittat officium, & teneatur ad aliàs pœnas arbitrio Syndicatorum.

Sententias non confecto registro ferre non valeant.

§. 30. In causis etiam in dicta Rota vertentibus nulla sententia ferri possit, nisi prius confecto registro.

Inhibitiones etiá à Rom. Curia emanatas post cõclusum in causa reficere possint.

§. 31. Iidem autem Auditores causas coram eis introductas expedire valeant prout de jure, & quascumque inhibitiones post conclusum in causa ei præsentatas, à quocumque, etiam à Romana Curia emanatas, rejicere possint, & admittere non teneantur.

In causis impedimentum Auditorum coram Auditoribus prorogatis cessant.

§. 32. Et si contigerit obitus, vel absentia, aut infirmitas, vel aliud justum impedimentum Prætoris, aut alicujus ex Auditoribus per octo dies continuos vel pauciores, causæ coram impedito, vel absente vertentes stent in suspenso toto tempore octo dierum, & illis elapsis ulterius procedatur coram subrogatis, dummodo acta scribantur per Notarios deputatos dicti Judicis infirmi, vel absentis, aut aliàs impediti. Et si unus ex Collegio absens, vel impeditus fuerit, ut supra, coram aliis præsentibus causæ agitari possint, & Rota ipsa à tribus repræsentetur.

Causæ ditoribus juxta dum dicrum gandi missa tur.

§. 33. Causæ omnes, tam ordinariæ quam Commissariæ, etiam à Sede Apostolica ad referendum delegatæ, quæ tempore renovationis Rotæ pendebant indecisæ, intelligantur novis Auditoribus commissæ, qui in idem Tribunal, & sessionem juxta ordinem, & prioritatem Doctoratus successerint.

& Prætoris licentia Legati, Gubernatoris abesse quoad.

§. 34. Non liceat autem ipsis Prætori, & Auditoribus abesse extra Civitatem Maceraten. & districtum dictæ Provinciæ Marchiæ, nisi cum licentia Legati, Vicelegati, seu Gubernatoris legitimè obtenta, excepto tempore feriarum propter necessitates hominum introductarum; quo tempore abesse possint per mensem, obtenta tamen prius saltem verbo licentia à prædicto Gubernatore, seu Vicelegato. Ita tamen quod ipsorum Auditorum tempore prædictarum feriarum, tres computatò Prætore in Civitate Maceraten. continuè resideant, quæ tamen licentia detur justa præcedente causa.

Syndici quæ & quolibet in fine debeant.

§. 35. Prætera Prætor & alii quatuor Auditores stare debeant in syndicatu quolibet anno cum retentione salarii infra dicendi, vel debeant præstare cautiones de Judicio sisti, & judicatum solvendo in forma depositi in causa syndicatus, qui syndicatus fieri debeat Kalendis Julii cujuslibet anni, & successivè prosequi, nec aliquo modo, vel causa prætermittatur. Et quoniam multi forsan non auderent querelare, cognoscentes finitum non esse eorum officium, præcludatur via læsis, ut in fine quinquennii debeant stare syndicatui de omnibus causis, tam Ordinariis & Commissariis, quam à Sede Apostolica delegatis, ac de omnibus gestis per eos, & eorum quemlibet respectivè toto tempore eorum officii, exceptis iis de quibus querelatum, & judicatum fuisset in aliis syndicatibus præcedentibus eorum officii.

Syndici que eligantur ut hic.

§. 36. Syndici autem eligantur per Consilium Credentiæ, & Gubernatorem, seu Vicelegatum dictæ Civitatis Maceraten. qui in numero sint duo Doctores de Consilio Credentiæ, duo causidici, addantur duo mercatores prò majori & faciliori decisione causarum mercantilium, si quæ erunt. Et contra tales syndicos sic electos nulla exceptio, neque etiam incompetentiæ opponi possit.

Condemnatus in Syndicatu pœnas in expressis currant.

§. 37. Et si quis de Auditorum numero fuerit condemnatus doli, fraudis, vel circumventionis, aut impostura, seu barataria, sit privatus officio suo, teneaturque de damno partis læsæ, & puniatur secundum formam constitutionum dictæ Provinciæ.

Syndici contra dicos si cionis ca proponat justificari debeant.

§. 38. Et ad tollendam omnem dubitationem, Auditores prædicti infra proximum diem à die extractionis, sive electionis Syndicorum, & intimationis nominum eorundem, debeant proponere, allegare, & dicere coram Prioribus, & Legato, sive illius Gubern. prædictis, omnes causas suspicionis quas singulariter vel conjunctim habuerint contra aliquem ex prædictis Syndicis, ut suprà eligendis, quas ipsi justificare debeant infra sex dies tunc proximè futuros, & prædicti Priores, unà cum Legato, sive Gubernatore d. Civitatis Maceraten. eas admittere vel rejicere, aut aliàs super illis providere, prout juri, æquitati, & honestati magis convenire videbitur, quibus sex diebus durantibus, omnia dicti Syndicatus stent in suspenso, in reliquis autem in Syndicatu prædicto termini, & alia substantialia juxta constitutiones dictæ Provinciæ observentur.

Prator vili hic pœnam ta piat.

§. 39. Ut autem habeant dicti Auditores, ac Prætor unde sustentari possint, ordinamus quod ipse Prætor qui pro tempore fuerit, pro suo salario habeat scuta triginta monetæ Marchiæ quolibet mense, & insuper omnes redditus, proventus, emolumenta, regalia, & provisiones quæ juxta statuta dictæ Civitatis, vel ex approbata consuetu

consuetudine Prætoribus dictæ Civitatis hactenus præstari consueverunt, necnon quartam partem pœnarum maleficiorum, seu proventuum ex maleficiis, vel quasi provenientium Cameræ dictæ Civitatis Maceraten. realiter & cum effectu incorporandorum, juxta statuta, & reformationes dictæ Civitatis Maceraten. ac concessionem super eisdem maleficiis per piæ mem. Pium Papam Quintum, etiam prædecessorem nostrum emanatam, prout hactenus observatum fuit.

§. 40. Alii verò singuli Auditores habeant pro eorum salario quolibet mense pariter scuta triginta dictæ monetæ, & in causis Commissariis Apostolicis habeant sportulas juxta formam constitutionum Provinciæ prædictæ. In aliis verò causis, pro sportulis solvi debeat unum scutum auri pro quolibet centenario æstimationis causæ tractandæ in sorte principali usque ad summam mille scutorum: quod si æstimatio excesserit dictam summam in quacumque quantitate, nihilominus non amplius decem scutis juxta modum infrascriptum distribuendis persolvi debeat pro minori litigantium dispendio. Et si contingat aliquem ex Auditoribus, pro inspectione & visione loci, ut facilius, & celerius possit causas decidere, illuc se conferre, si in Territorio, Civitatis Maceraten. fuerit, habeat equum pro se & famulo, & dimidium scuti auri: sin verò extra, ita quod eadem die redire non possit, habeat expensas victus pro se & famulo, ac equis, ac scutum unum auri pro quolibet die.

§. 41. Et ad tollendum omne dubium, salarium sive publicum stipendium prædictum, ipsi Auditores percipere debeant pro eo dumtaxat tempore, quo officium suum hujusmodi exercuerint, ita quod adveniente casu vel mortis, cessionis, vel discessus alicujus ipsorum Auditorum, nec ipse, nec ejus hæredes prætendere, nec petere possint hujusmodi salarium, nisi pro tempore quo officium exercuerint, nisi aliquid forte deberetur pro residuo.

§. 42. Quo verò ad ea quæ Notarii, & Bajulorum, sive Cursorum, sive sigilli mercedem, laborem, incommodum, & maximas expensas, & detrimentum respiciunt, observetur taxa jam concessa S. R. E. Camerario. Aliter verò Prætor qui pro tempore erit, facere debeat imbursationem omnium nominum Causidicorum, & Advocatorum publicè exercentium in Civitate Maceraten. officium Procuratoris, & Advocati, & duas bursas retinere, in quibus erunt brevia nominum prædictorum, stareque debeant penes dictum Prætorem, qui quolibet semestri, & in principio semestris coram duobus testibus, & suo Notario sorte extrahat duo ex nominibus imbursatis, quorum nomina sorte extrahantur, pro semestri immediatè tunc sequuturo, qui sint, & appellari debeant Advocatus, & Procurator pauperum respectivè, & teneantur singulis diebus requisiti coram quibuscumque Judicibus gratis & amore Dei pro pauperibus, & miserabilibus intercedere, & postulare, nec possint aliquid percipere, vel acceptare, per se vel alium, seu alios, etiam à sponte dare volentibus, nisi fuerint esculenta, & poculenta, quæ triduo consumi possint, & si quis extractus pauperum Procuratorum absque causa legitima recusaverit, vel se negligenter gesserit, impietatis nota afficiatur, & extraordinatiè arbitrio pro tempore existentis Legati, sive Gubernatoris, aut Prætoris Rotæ puniatur.

§. 43. Postremò mandamus, quod causæ semel in dicta Rota introductæ, quovis modo, nisi per nos & eosdem successores nostros Rom. Pont. pro tempore existentes, ac in vim commissionis per nos & eosdem successores nostros, nostra vel eorum propria manu, seu de mandato, vel in præsentia signatæ, nisi de utriusque partis consensu avocati nequeant. Nec Prætor, vel Auditores prædicti inhibitionibus, seu mandatis, eis vigore commissionum aliter quàm ut præfertur signatarum præsentatis, etiam vigore cujuscumque sententiæ, ac sub censuris, & pœnis etiam pecuniariis parere teneantur, & ob non paritionem inhibitionibus, & aliis prædictis aliquam pœnam minimè incurrant.

§. 44. Eisdem quoque pro tempore existentibus Rotæ hujusmodi Auditoribus, ac Prætori, ut omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indultis, concessionibus & gratiis, etiam circa auctoritatem judicandi, votandi, sententiandi, sequestra & mandata decernendi, reponendi, restituendi, apostolos concedendi, relaxandi, inhibendi, citandi etiam sub censuris, declarandi, aggravandi, reaggravandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, omnibusque aliis & singulis facultatibus, & auctoritatibus quibus similes Rotæ Bononien. Auditores utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent (præterquam in his quæ præsentibus, aut aliis nostris literis aliter dispositа reperiantur) pariformiter uti, frui, potiri, & gaudere omni tempore valeant, concedimus, & indulgemus. *Rota Bonon. Auditoribus haint Rota concedimus.*

§. 45. Et ulterius, ut pro tempore existentes Prætor, & Auditores, eorum officio durante à quibusvis gabellis, & datiis, tam impositis quàm noviter, & in futurum quavis de causa imponendis, liberi, immunes, & exempti esse debeant pariter concedimus & indulgemus. *Exemptiones ab omnibus datiis &c.*

§. 46. Præterea Congregationi Collegiorum Doctorum Curialium d. Provinciæ, & ipsius Civitatis Maceraten. & cum interventu moderni, ac pro tempore existentis ejusdem Civitatis Maceraten. Gubernatoris, seu Provinciæ prædictæ Legati, seu Vicelegati, necnon piorum dictæ Civitatis Maceraten. quandocumque pro personarum, temporum, & locorum qualitate expedire melius videbitur, suprædicta statuta, constitutiones, & ordinationes mutare, revocare, & alterare, ac alia de novo (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, necnon dicti Concilii decretis minimè contraria, per nos tamen, & successores nostros confirmanda) illorum loco facere, statuere, & ordinare possint, & valeant, licentiam & facultatem concedimus, & impartimur. *Ordinationes ista corrigi & mutari possint, ut hic.*

§. 47. Ac ut omnis dubitationis, & dissensionis occasio inter dictos Auditores, & alios quoad præcedentias, & publicæ sessionis, vel incedendi loca adimatur, habeant dicti Auditores tam incedendo, quam sedendo immediatum locum post Locatenentes Legati, seu Vicelegati, aut Gubernatoris dictæ Provinciæ, & Civitatis Macaraten. *Locus post Locumtenentes Legati, aut Gubernatoris, eisdem Auditoribus conceditur.*

§. 48. Demùm pro commodiori exactionis sportularum causarum ordinariarum hujusmodi commoditate, unum Depositarium in eadem Civitate Maceraten. ad arbitrium dicti Gubernatoris, seu Legati, vel Vicelegati eligendum, qui sportulas prout supra exigere, & conservare debeat, ad hoc ut ex illis una massa communis constituatur, cujus medietas in solutionem stipendiorum Prætoris, & Auditorum convertatur, ultra suprædictum stipendium desuper constitutum scutorum triginta pro quolibet Auditore, & altera medietas Communitati, & hominibus d. Civitatis Maceraten. cedat, videlicet pro expensis domus Rotalis, & eorum Auditorum, constituimus & deputamus. *Sportularum massa modo hic expresso fieri debeat.*

§. 49. Cæterùm dilectum filium nostrum Henricum, tit. S. Pudentianæ Presbyterum Cardinalem Cætanum nuncupatum, modernum, & pro tempore existentem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium in dictæ Rotæ, & ejus Auditorum, earumque jurium & privilegiorum, ac indultorum quorumcumque Protectorem, cum omnimoda facultate & auctoritate omnia & singula quæ ad Prætoris officium quomodolibet de jure vel consuetudine spectant & pertinent, & quæ alii similes Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales protectores facere & exercere possunt & consueverunt, faciendi, dicendi, & exercendi dicta auctoritate perpetuò etiam constituimus, & deputamus. *Protector Rotæ deputatio.*

§. 50. Decernentes præsentes literas ex quacumque causa nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, sive eas infringi, invalidari, seu revocari posse, sed illas semper & perpetuò validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, necnon inviolabiliter perpetuò observari. *Clausula præservativa hujus erectionis Rotæ.*

§. 51. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios, etiam ejusdem Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, seu Vicelegatos, aut Cameræ *Decretum irritans.*

Apoſtolicæ Præſidentes & Clericos, vel quoſvis alios, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique locorum judicati, definiri & interpretari debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Officiales Status Eccleſiaſtici mandata dicta Rotæ exequi faciant.

§. 52. Ac mandantes omnibus & ſingulis totius Status Eccleſiaſtici prædicti Gubernatoribus, Poteſtatibus & eorum Locatenentibus, Legatis, Vicelegatis, necnon venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, ut quoties ſuper hoc fuerint requiſiti, ſententias, decreta, ſtatuta, ſequeſtra, mandata, exequutoriales literas, remiſſoriales, citationes, & alia à dicta Rota, & ejus Auditoribus emananda pro tempore, omnibus opportunis remediis exequutioni demandari faciant realiter, & cum effectu, prout opus fuerit, & eis commiſſum extiterit.

Clauſula derogatoria.

§. 53. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam dictæ Provinciæ, & hujuſmodi Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, Villarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, legibus etiam municipalibus, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam ejuſdem Provinciæ Civitatibus, Oppidis, Terris, Caſtris, Villis & locis, eorumque Communitatibus, Univerſitatibus, juriſdictionibus, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Officialibus & incolis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio ad hoc ſervanda foret, eorum omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, & inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus & derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 4. die 15. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1588. Idibus Martii, Pontific. noſtri anno quarto.

Admiſſio & regiſtratio in Camera Apoſtolica.

Die 21. Aprilis 1589. Præſentes litera Apoſtolicæ in plena Camera præſentatæ fuerunt, & die 28. ejuſdem, Camera ipſa, referente Reverendo D. Bartholomæo Caſio dictæ Camera Clerico, & Iudice ad hoc ab ipſa Camera ſpecialiter deputato, citato prius R. P. D. dictæ Camera Generali Commiſſario, illas admiſit, & regiſtrari mandavit, prout ſucceſſivè regiſtratæ fuerunt in ejuſdem Camera libris, ſcilicet lib. 3. ſignaturarum S. D. N. apud me infraſcriptum dictæ Camera Notarium.

Tydeus de Marchis.

Sequitur tenor Conſtitutionis circa erectionem & conceſſionem Notariatuum, & Curſoratuum Rotæ.

Edita A. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

IN ſuprema Juſtitiæ Sede, & poteſtatis plenitudine à Domino conſtituti, ad ea libenter intendimus, per quæ acta cauſarum quarumlibet à perſonis idoneis in omnibus Tribunalibus, & præſertim à nobis erectis, & inſtitutis, fideliter & diligenter cum litigantium commodo adnotentur.

Compendium præced. conſt.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis rationabilibus cauſis in Civitate noſtra Maceratenſi unum Tribunal Audientiæ cauſarum Rotam nuncupatum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quinque Judicum Juris utriuſque Doctorum excellentia, uſuque & peritia judicandi præſtantium, qui omnes, & ſingulas totius Provinciæ Marchiæ, ac ſub illa comprehenſorum, illique immediatè ſubjectorum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum & locorum, illorumque habitatorum & incolarum cauſas & lites, ac controverſias civiles, tam prophanas quàm Eccleſiaſticas, ac meras & mixtas, quomodolibet actitandas, necnon etiam criminales in quibus appellationi locus foret, inter cives, incolas, diſtrictuales, Clericos & Sacerdotes, ac Collegia tam ſæcularium quàm Regularium, necnon Monaſteria virorum, agricolas quoque, & alios ſubditos ſub dicta Provincia, tam in prima diœceſi & juriſdictione Maceraten. quam in ſecunda, & ulterioribus inſtantiis, in cauſis appellationum totius Provinciæ hujuſmodi, cognoſcere, decidere, fineque debito terminare, ac judicare poſſent & deberent, Apoſtolica auctoritate, Motu proprio perpetuò erexerimus, & inſtituerimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

Erectio ciorum quæ Numerum, ſcilicet quolibet ditorii ta.

§. 2. Nos erectionem, & inſtitutionem hujuſmodi ad effectum perducere ſtatuentes, ac operæpretium eſſe reputantes, quo dictum Tribunal magis proſperè dirigatur, ac æquitati, & publicæ commoditati, utilitatique ſalubrius conſulatur, providere volentes: Motu ſimili, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtris, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, unum prædicti Tribunalis Notariatus Officium à quinque æquè idoneis Notariis exercendum, uno ſcilicet pro quolibet Auditore, & Prætore, quod pro tempore obtinens omnium & ſingularum cauſarum, litium & controverſiarum civilium, tam prophanarum, quam Eccleſiaſticarum, ac meratum, & mixtarum, coram ipſis Auditoribus pro tempore actitandarum, ac ab ipſis decidendarum, etiam omnium ſententiarum, tam definitivarum quam interlocutoriarum, ac decretorum, etiam vim definitivarum ſententiarum habentium, ac denique quorumcumque actorum, inſtrumentorum, ſcripturarum, conceſſionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & exequutionum, in præmiſſorum exequutionem, aut alias deſuper faciendorum, & quorumvis aliorum ab eiſdem Auditoribus tractandorum, definiendorum, decidendorum, & agendorum, ſigillo tamen ſolius prætoris, ſeu poteſtatis ipſius Tribunalis ſigillandorum, verus, & ſolus Notarius exiſtat.

Erectio ciorum Curſorum citandi, in cauſ Rotæ.

§. 3. Necnon octo Curſoratus officia ejuſdem Tribunalis, qui omnes & ſingulas perſonas, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ & excellentiæ exiſtentes, prout opportunum fuerit, citare, eiſque intimare, & inhibere, ac quoſcumque alios actus ad Curſores & Mandatarios Civitatis noſtræ Bonon. de jure, uſu, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet ſpectantes & pertinentes facere, gerere & exercere liberè ac licitè valeant, Apoſt. auctoritate prædicta tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Conceſſio Eorum nium Of rum C nitati cerater.

§. 4. Illaque ſic erecta & inſtituta, dilectis filiis Communitatibus, & hominibus prædictæ Civitatis Maceraten. qui propter urgentes, quibus hoc tempore premimur, neceſſitates, ſummam quatuor millium ſcutorum monetæ, ad rationem decem juliorum pro quolibet hujuſmodi ſcuto realiter perſolverunt, & cuilibet ex Auditoribus prædictis ſalarium menſtruum triginta ſcutorum perſolvere promiſerunt, cum omnibus & ſingulis illorum ſcripturis, honoribus, oneribus, ſalariis, privilegiis, prærogativis, & emolumentis conſuetis, Apoſtolica auctoritate prædicta, etiam perpetuò concedimus & aſſignamus. Ita quod liceat Communitati & hominibus prædictis, Officia prædicta per ſubſtitutos idoneos, ad eorum nutum ponendos & amovendos, exerceri facere, aut illa perſonis ſibi bene viſi vendere, & alienare, ſeu ad vitam, vel ad tempus locare, arrendare, ad firmam dare, necnon de illis tanquam de re ſua propria diſponere, & ordinare, illorumque jura, pertinentias, obventiones, & emolumenta per dilectum filium noſtrum Henricum, tit. S. Pudentianæ Presbyterum Card. Cætanum nuncupatum, S. R. E. Camerarium taxanda, & moderanda percipere, exigere, & levare, ac in ſolutionem dicti ſalarii menſtrui omninò convertere.

§. 5. De

§. 5. *Decernentes quod Communitates & homines prædicti, dictaque Officia pro tempore obtinentes & exercentes omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, honoribus, favoribus, gratiis & indultis, quibus Notarii causarum Rotæ Bononiensis, Auditorum, & prædicti illius Cursores de jure, consuetudine, vel privilegio, aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac usi fuerunt, ubique frui, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum*, pariformiter & æquè principaliter, ac sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri & gaudere, illisque (quod nullus alius Notarius sententias, acta, sive scripturas aliquas coram dictis Prætore & Auditoribus in causis prædictis, & alias quomodolibet actitandas) rogare, scribere & subscribere valeat, sub pœna nullitatis sententiarum, & scripturarum hujusmodi.

§. 6. Insuper, quod Officia prædicta obtinentes, illa per se, vel idoneos substitutos ab eis ponendos & amovendos exercere possint, & valeant, eadem auctoritate & tenore indulgemus.

§. 7. Præterea pro Communitatis & hominum prædictorum securitate & cautela, præmissorum omnium observatione, & exequutione, nomine, loco damnorum & interesse, quæ per dictam Civitatem pati, aut sentire posse contigerit, omnia & singula ejusdem Cameræ jura, res & bona, tam præsentia quàm futura, nedum generaliter, verum etiam specialiter, & expressè, ac amplissimè obligamus, & hypothecamus. Decernentes Cameram prædictam omninò teneri & obligatam esse Communitatem & homines, ac pro tempore officia hujusmodi obtinentes, in quieta & pacifica illorum possessione defendere, & manutenere, præsentesque ad probandum plenè quod eadem summa in nostram, & Sedis Apostolicæ, ac ipsius Cameræ subventionè conversa fuerit, aliaque præmissa ubique tam in judicio quàm extra illud sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

§. 8. Necnon eisdem præsentes nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari posse, sed illas semper validas & efficaces existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri debere, neque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per qualecumque literas, vel constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apost. Regulas, etiam nos & successores nostros Rom. Pont. etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis pro tempore factis & concessis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, necnon quoties illas revocari, vel limitari, aut suspendi, seu eis in aliquo derogari contigerit, toties in pristinum, & validissimum statum, etiam sub posteriori data restitutas, & plenariè reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri.

§. 9. Irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari,

§. 10. Quocirca dicto Henrico Cardinali & pro tempore existenti Camerario, ac venerabili fratri nostro Petro Episcopo Spoletan. Officiorum Rom. Curiæ, & Status Ecclesiastici Præsidenti; ac dilecto filio causarū Cur. Cam. Apostolicæ generali Auditori motu pari per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, ac eisdem Communitati & hominibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, easdem præsentes literas & in eis contenta hujusmodi debitæ exequutioni demandent; ac demandari, necnon ab omnibus, quos illæ concernunt; inviolabiliter perpetuò observari faciant, mandent atque procurent. Non permittentes Communitatem, & homines prædictos, atque officia hujusmodi pro tempore obtinentes, seu exercentes, desuper per quoscumque contra eorundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, perturbari vel impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias & alias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula derogatoria.

§. 11. Non obstantibus præmissis, & quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Maceraten. & Provinciæ prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Civitatis Maceraten. & Provinciæ hujusmodi, ac quibusvis aliis superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, necnon de fratrum nostrorum consilio, & unanimi assensu, ac aliàs quomodolibet & quandocumque etiam pluries in contrariū forsan concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idē importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè, harum serie motu simili derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, decernimus & declaramus, contrariis quibuscumque, seu si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1589. 11. Kal. Aprilis, Pont. nostri anno 4. *Dat. A. 4. die 22. Mar.*

Die 21. Aprilis 1589. Præsentes litera Apostolicæ in plena Camera præsentatæ fuerunt, & die 28. ejusdem, Camera ipsa, referente Reverendo D. Bartholomæo Casio Camera Apostolica Clerico, & Judice S. D. N. Papæ apud me infrascriptum dictæ Camera Notarium ad hoc ab ipsa Camera specialiter deputatum, citato prius R. P. D. dicta Camera Generali Commissario, illas admisit, & registrari mandavit, prout registrata fuerunt lib. 3. signaturarum. *Admissio & registratio in Camera Apostolica.*

Tydeus de Marchis.

XCV.

Erectio Ecclesiæ Episcopalis Civitatis Firmi, in Provincia Marchiæ, in Ecclesiam Archiepiscopalem.

Similem erectionem de Ecclesia Senensi statuit Pius II. in const. 3. Triumphans, *& Greg. XIII. de Ecclesia Bononiensi in const. 79.* Universi.

In hac Civitate Studium quoque generale innovavit hic idem Pont. sup. in const. 9. *Muneris.*

SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1589.*

VNiversi Orbis Ecclesiis, eo disponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet impari- bus præsidentes, in omnes agri Dominici partes oculos nostræ mentis, vigilis more Pastoris intendimus, inspicientes quid Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium insignium statui, & decori maximè conveniat, atque hoc quidem pro zelo charitatis nostræ tantò liberalius promptiusque curandum censemus, quanto magis, non solum petentium subditorum & preces, & merita id deposcunt; *Proœmium.*

poſcunt, ſed nos etiam ad Omnipotentis Dei, & B. Mariæ Virginis gloriam, animarumque ſalutem, & fidelium diſciplinam confirmandam, necnon Eccleſiarum, quibus paterna dilectione, Apoſtolicaque auctoritate conſulimus utilitates, ornatumque pertinete, & rectè in Domino cognoſcimus expedire.

Civitatis Firmi antiquitas, nobilitas, fidelitas, & alia quamplurea laudes recenſentur.

§. 1. Cum itaque nos compertum haberemus, Eccleſiam Firmanam Sedi Apoſt. immediatè ſubjectam, ac pridem ante annum à partu Virgineo quingenteſimum, in Cathedralem erectam, cui alias nos dum in minoribus conſtituti eſſemus, & Cardinalatus fungeremur honore, laudabiliter præfuimus, cuique etiam hodie venerabilis frater noſter Sigiſmundus Epiſcopus Firmanus præeſſe dignoſcitur, lapidibus marmoreis quadratis conſtructam ad collem in media Civitatis Firmanæ parte collocatam, ſingularem atque pulcherrimam ſpectantium oculis multis paſſibus à dicta Civitate Firmana ſeſe offerentem, in Provinciæ ferè medio, in qua nulla eſt Metropolis Eccleſia, in tranquilla aëris temperie; in loco diſtanti ab Urbe ſupra centum, & triginta milliaria ſitam, Beatæ Mariæ Virgini dicatam, tribus dignitatibus, videlicet Archidiaconatu pro uno Archidiacono, Archipresbyteratu pro uno Archipresbytero, & Decanatu pro uno Decano, necnon duodecim Canonicatibus, & totidem præbendis pro duodecim Canonicis, & octo præterea Manſionariis pro octo Manſionariis, duabuſque Sacriſtiis pro duobus Sacriſtis ipſi Eccleſiæ inſervientibus præſtare, quamplures Epiſcopos præterea orthodoxæ fidei defenſores, quorum nomina tum Sanctitatis opinione, tum præſtantia ſingulari præfulſerunt, alioſque Cardinalatus honore decoratos, alios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ moderamini admotos habuiſſe, & pro tempore exiſtentem Epiſcopum Firmanum, Principatus inſignia, & ornamenta, prærentionemque in multis cauſis, quoad Legatos, & Gubernatores retinere, & omnimodam juriſdictionem ex privilegiis Apoſtolicis jam pridem emanatis, & à fel. rec. Sixto Papa IV. prædeceſſore noſtro uſque in hæc tempora perpetuò confirmatis, in ſuos Commenſales, Familiares, Colonos, & Officiales, etiam privativè quoad Legatos, & Gubernatores quoſcumque, ac Montem Viridem Caſtellum in omnem juriſdictionem retinere, necnon Firmum, Piceni Urbem Romanorum Coloniam extitiſſe, ac ex qua ubi Chriſtiana Religione imbuta fuit, ſub Decio Imperatore ſeptuaginta Firmani Martyres prodiiſſe recenſentur, in qua multa corpora Sanctorum, ac innumerabiles aliæ reliquiæ magna cum veneratione aſſervantur, multis privilegiis, & indultis tam à piæ memoriæ Gregorio VII. à qua tunc temporis exiſtens Epiſcopus Firmanus, Crucis deferendæ facultatis confirmationem obtinuit à Gregorio VIII. IX. X. & Honorio III. qui eidem Epiſcopo Principis nomen, juriſdictionemque ſpiritualem & temporalem retinere conceſſit, Innocentio III. & VII. Eugenio IV. & Calliſto III. ac quamplurimis aliis Romanis Pontificibus, etiam prædeceſſoribus noſtris, tum claræ memoriæ Federico II. & Henrico III. multiſque aliis Rom. Imperatoribus illuſtratam, ampliſſimam in qua nihil ferè perſpicitur, quod ejus longè atteque repetitam antiquitatem non præ ſe ferat, in colle aëris ſaluberrimi, amœnitatis non exiguæ, in media Piceni parte, ad ſinum Adriaticum, non longè ab Apenninis Montibus ſitam, & quemadmodum Firmum Picenum olim nominabatur, ita aliis temporibus Marchia Firmana vocabatur, quòd Firmum primaria Civitas in dicta Provincia exiſteret. Principes quoque in ſuam juriſdictionem Marchiam vel receperint, vel redegerint in dicta Civitate Sedem, domiciliumque collocaſſe, ac ſemper detinuiſſe, eodemque exemplo ſub Romanis Pontificibus, multis annis Curiam generalem Legationis Marchiæ, tanquam in loco honorabiliori inibi teſediſſe, necnon generale Studium, ad inſtar Studii Bononien. à recol. mem. Bonifacio Papa VIII. ſimiliter prædeceſſore noſtro, & poſtea ab Eugenio IV. & Calliſto III. prædeceſſoribus prædictis, ac multis aliis Pontificibus confirmatum, & à nobis denuò erectum, & reſtitutum floruiſſe, & florere, in eaque extare Collegium Juriſconſultorum jam inde ab immemorabili tempore ornatiſſimum, ac in numero & Doctorum præſtantia inſigne, hoc quidem tempore vel ſeptuaginta Doctores conſcriptos reperiri, eiſdem modo, & ratione quàplurimos Procuratores & Notarios eſſe, in ea quoque Seminarium ex Conc. Trid. decreto inſtitutum, aliorumque Illuſtrium virorum fide ſtudioſiſſimorum, pietati & religioni ſummoperè deditorum, necnon Epiſcopi & Paſtoris ſui ita officioſiſſimorum, ut nihil unquam prætermiſerint, quod ad ipſius Epiſcopi commoditatem, & dignitatem augendam faceret, ac multæ per Firmanos donationes, etiam Caſtellorum, priſcis illis temporibus Epiſcopo factæ reperiantur, copia refertam, quibus plurimum ſemper delatum fuerit, tum quod ipſa Civitas ſitu, loco, arce munita, ac hominũ robore, & fortitudine, ac ingenii acumine & præſtantia adeò ornata ſint, ut cæteris Marchiæ Civitatibus hujuſmodi timorẽ maximũ injicere ſoleat, multaque obſequia erga Sedem Apoſt. prædictã perpetuò præſtiterit, atque propriis actibus ab imperio Deſiderii Longobardorum Regis ſe vindicarit, ſeque ac ſua omnia ſimilis mem. Adriano Papæ I. pariter prædeceſſori noſtro, Sedique Apoſtolicæ prædictæ ſponte dederit, ipſaque Civitas fidei cauſa, & ſinceræ devotionis gratia quam gerere ſolita eſt erga Sedem eandem, cum Federicum primum agnoſcere noluiſſet, igne ferè abſumpta fuerit, eademque de cauſa, & alias ſæpè multa damna, & detrimenta ſubierit, & in ſummas difficultates, & calamitates ſæpiùs inciderit, ut ſe ab eorum dominatu, qui Marchiam, in ſuam ditionem, contra Sedem Apoſt. redegerint, vindicaret, ut ad ipſam Sedem ejuſque Imperium redire poſſet, veluti ſub Eugenio eodem, ac aliis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & noviſſimè in bello Ferrarien. ſimilis mem. Julio II. & poſtea Clem. VII. Pontif. Maximis pariter prædeceſſoribus noſtris, præſto fuerint. Monaſteriorum inſuper tam virorum quam mulierum opulentiſſimorum æquè atque in quavis alia Civitate, Parochialium prætera Eccleſiarum, ac Confratern. & Hoſpitalium quamplurimorum frequentia commendabilem, diœceſim denique Firmanam prædictam ita opulentam, & amplam extare, ut major in dicta Provincia non reperiatur, agri ubertate fertiliſſimam, frumento, vino, oleo, & frugibus cujuſvis generis, vel etiam ſale, & rebus omnibus ad victum neceſſariis adeò abundantem eſſe, ut non ſolùm cæteris Provinciæ Civitatibus ſuppeditare, ſed ad Dalmatas, Illyricos, Venetos, ac alios tranſportare ſoleat, ita ut planè huic diœceſi deferenda fertilitatis laus, quæ agro Piceno paſſim tribuitur. Necnon ejus Comitatum, Tetras, & Caſtra ſexaginta ferè habere, quo quidem Comitatu Firmum finitimum, ac confine exiſtit cæteris ferè omnibus Civitatibus dictæ Provinciæ, cujus majorem partem occupare conſtat.

Erectio Eccleſiæ ſuppreſſio manſionis.

§. 2. Nos aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui eodem honore decorarunt Eccleſias quibus olim in minoribus dum conſtituti eſſent, & Cardinalatus fungerentur honore præfuerunt, veſtigia ſequuti, ad illam meritis honoribus augendam, & promovendam adducti, piis quoque ſupplicationibus dilectorum filiorum Communitatis, & hominum ejuſdem Civitatis, nobis per dilectum filium Cæſarem Ortinellum, Civem Firmanum V. I. D. eorum Procuratorem ad hoc ab eis ſpecialiter conſtitutum deſuper porrectis excitati, poſt habitam cum venerabilibus fratribus noſtris prædictæ R. E. Cardinalibus maturam deliberationem, de eorum conſilio, atque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & S. Severini in dicta Provincia conſiſtentes, necnon dictæ Sedi etiam immediatè ſubjectas Eccleſias, earumque Civitates, & diœceſes, cum omnibus, & quibuſcumque earum territoriis, & terminis, ac dilectos filios earum ſingularum Clerum & populum univerſum, cum ſuis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, necnon Monaſteriis utriuſque ſexus, cæteriſque beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus & quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularibus, necnon Hoſpitalibus, domibus, Collegiis & locis religioſis quibuſcumque, ab ejuſdem Sedis immediata ſubjectione, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò dividimus, & ſeparamus, necnon à dictæ Sedis immediata

Hujus Pont. bulla eſt ſup. Muneris, n. 9.

Immediata ſubjectione, viſitatione, correctione, & omni & quacumque alia juriſdictione, etiam perpetuò eximimus & liberamus. Ipſamque Eccleſiam Firmanam, ad laudem & honorem Omnipotentis Dei, ac Beatæ Virginis Mariæ, necnon fidei Catholicæ exaltationem, & totius militantis Eccleſiæ gloriam, in Metropolitanam Eccleſiam, & Sedem Epiſcopalem Firmanam in Archiepiſcopalem, Archiepiſcopaliſque, & Metropolitan. Præſidis Sedem & Provinciæ caput pro uno deinceps Archiepiſcopo, qui pallii, & Crucis uſum, aliorum Archiepiſcoporum more habeat, omnibuſque aliis inſignibus Archiepiſcopalibus, necnon privilegiis, honoribus, & prærogativis Archiepiſcopis debitis & conceſſis gaudeat, ſimiliter perpetuò erigimus & inſtituimus, ac nomine, titulo, ac honore Archiepiſcopali, & Metropolitan. decoramus.

§. 5. Præterea Eccleſiæ prædictæ, Maceraten. Tolen. Ripanen. Montis Alti & Sancti Severini Eccleſias prædictas, modernoſque & pro tempore exiſtentes illarum Præſules, ſeu Adminiſtratores, pro ſuis, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Firmani Suffraganeis, qui tanquam membra capiti, eidem Archiepiſcopo Firmano jure Metropolitan. ſubſint, ita quod Archiepiſcopi Firmani, in eiſdem Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini Civitatibus, & diœceſibus jus Metropoliticum ſibi vindicent, necnon Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & Sancti Severini prædictæ, eidem Archiepiſcopo, & Metropolitano, ad omnia & ſingula habeantur, & ſint adſtricti, ad quæ ſuffraganei ſuis Metropoliticis Eccleſiis, & Metropolitan. tenentur, & obligati ſunt; ut judicentur ſecundum canonicas ſanctiones, ac eidem Archiepiſcopo Firmano prædictos ſuos ſuffraganeos conſecrandi; ac Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Eccleſiaſtica negotia terminandi, earum Eccleſias diſponendi juxta ſtatuta ſacrorum Canonum, omniaque alia & ſingula quæcumque, quæ de jure vel conſuetudine, aut alias quoquo modo ad Archiepiſcopos & Archiepiſcopale munus ſpectare, & pertinere ſolent, & debent, gerendi, faciendi, & exercendi plenam & omnimodam auctoritatem, & tenore præſentis concedimus facultatem. Provinciæ quoque Firmanæ Clerum, & populum univerſum, pro eorundem Eccleſiæ, & Archiepiſcopi Firmani Provincialibus pariter, etiam perpetuò concedimus, & aſſignamus.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & S. Severini Eccleſiarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus, Adminiſtratoribus, & Capitulis, ac quibuſcumque aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam irritantibus, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, atque ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, & ſub quibuſvis verborum formis, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum omnium etiam tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

4. ſ. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum; Anno Incarnationis Dominicæ 1589. Nono Kalend. Junii; Pontificatus noſtri anno quinto.

XCVI.

Quod Fratres, & Moniales Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Congregationis Diſcalceatorum in Italia, recitare valeant Horas canonicas juxta ritum Breviarii Romani reformati, prætermiſſo Ordinis uſu. Et celebrandi feſta Sanctorum dicti Ordinis, etiam in Kalend. Rom. non deſcriptorum.

De ejuſmodi Breviario vide ſup. in Pii V. conſtitut. 64.

Quod à nobis, *ſup. Alia autem de toto Ordine Carmelitano notavi ſup. apud conſt. 8. Hon. III.* Ut vivendi. *Et de hac Congregatione vide præſentem ſup. in conſt. 64. Greg. XIII.* Pia.

SIXTVS PAPA QVINTVS,

Dilectis filiis profeſſoribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, Provinciæ, ſeu Congregationis Regularis Obſervantiæ Diſcalceatorum nuncupatæ.

Anno A. D. 1589.

Exordium

EXimium quod in vobis elucet pietatis ſtudium, & præcipua Obſervantia regularis diſciplinæ, qua veſtram Congregationem ad Dei gloriam, communemque Chriſtiani populi utilitatem, in dies magis florere intelligimus, nos inducunt, ut cum multa ad eandem Congregationem feliciter regendam nuper à nobis ſtatuta fuerunt, nunc quoque in honorem Sanctorum, quos ipſa Congregatio, quaſi in eorum clientelam recepta, jam pridem ſæculari quadam veneratione colit, piis veſtris petitionibus libenter annuamus.

Conceſſit hæc Pont. Congregationi facultatē recitandi officia juxta ritum Breviarii Rom. reformati, prætermiſſo uſu Congregationis.

§. 1. Dudum ſiquidem per alias noſtras literas conceſſimus inter cætera & indulſimus vobis, atque univerſis & ſingulis perſonis utriuſque ſexus veſtræ Provinciæ, ut Horas canonicas, diurnas, & nocturnas, ſecundùm uſum & ritum Romanæ Eccleſiæ, & Breviarii Romani ex decreto Concili Trid. reformati, & fel. rec. Pii Prædeceſſoris noſtri juſſu noviſſimè editi, tam communiter quàm diviſim, etiam in ſingulis veſtris Oratoriis, Monaſteriis & domibus, dicere, & recitare licitè poſſitis, & nihilominus præcepto atque obligationi plenè ſatisfactum per vos foret, neque ulterius ad ſequendum in hujuſmodi Officiis morem veſtri Ordinis teneremini, prout in eiſdem literis latiùs continetur.

Quæ d. ritum obſervare cœpit.

§. 2. Quo quidem noſtro indulto utentes; jam ſicut nobis exponi curaſtis, ejuſdem Romanæ Eccleſiæ ritum in divinis officiis ſervatis.

Modo autem ſupplicat pro indulto celebrandi.

§. 3. Sed quia vetus jam diu viget in veſtro Ordine laudabilis conſuetudo, dies feſtos in honorem Beatæ Mariæ, & quorundam Sanctorum ſolemniter celebrandi, ideò à nobis humiliter ſupplicari feciſtis, ut religioſum iſtud inſtitutum auctoritate Apoſtolica comprobare dignaremur.

Pont. ideò de facultatem elargitur.

§. 4. His itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis, atque adeò univerſis, & ſingulis Fratribus, ac Monialibus veſtræ Congregationis pro tempore exiſtentibus, in quibuſvis domibus, Monaſteriis, Collegiis, & locis dictæ Congregationis, tam publicè quàm privatim, communiter vel diviſim, officium prædictorum feſtorum ubique recitare; & ſic recitando obligationi ſatisfacere liberè & licitè poſſitis (dummodo tam in Miſſa quàm in recitandis Horis canonicis diurnis, ac nocturnis modum, & formam deſcriptam in quinterno, ſeu libello per dilectos filios noſtros Antonium SS. Joannis & Pauli Caraffam, & Vincentium S. Mariæ in Via titulorum Presbyteros Cardinales Montis Regalis nuncupatos, de mandato noſtro reviſo, correcto, & approbato, inde obſervetis, & nihil penitus addatis, aut minuatis) plenam, & liberam licentiam; & facultatem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 5. Non obſtantibus dicti Pii prædeceſſoris ſuper reformatione, & approbatione novi Miſſalis, & Breviarii Romani, ac prædictis noſtris literis, necnon aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, veſtrique Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; quod

quodque hujuſmodi dies feſti in noviſſimo Kalendario Romano deſcripti non ſint, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 5. die 27. Iunii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 27. Junii 1589. Pontificatus noſtri anno quinto.

CXCVII. Quod Archiconfraternitas pietatis Carceratorum à Gregor. XIII. in Urbe inſtituta, habeat Officium proviſoris condemnatorum ad triremes totius Status Eccleſiaſtici. Et etiam Officium Viſitatoris Carcerum urbis ab ejus præfecto exercen. poſſitque annis ſingulis ſecunda Feria poſt j. Dominicam Quadrageſimæ, unum carceratum etiam pro capitali crimine damnatum liberare.

Inſtitutionem hujus Archiconfraternitatis habemus ſup. in conſtitut. 57. Greg. XIII. Pii Patris, *ubi alias tibi indicavi.*

Edita A. D. 1585. 1586. 1587. & 1589. Exordium. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

EX debito Miniſterii Paſtoralis ad ea noſtræ operationis ſtudia diligenter convertimus, per quæ pia fidelium vota, præſertim pauperum, & miſerabilium perſonarum ſtatum concernentia, optatum conſequantur effectum, & quæ propterea per fideles ipſos piè facta, & ordinata fuerunt, ut firma & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolico munimine roboramus.

Confirmatio inſtitutionis Confraternitatis, eiuſque indulgentiarum. §. 1. Conſiderantes itaque dilectos filios Confratres Confraternitatis Pietatis Carceratorum, per ſel. rec. Gregor. Papam XIII. prædeceſſorem noſtrum in hac Urbe noſtra inſtitutæ, multa in dies onera ſuſtinere. Volenteſque Confratres, & Confraternitatem hujuſmodi, cujus etiam nos, antequam ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumeremur, Protectores eramus, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi, ac de alicujus ſubventionis auxilio illis providere, ipſoſque Confratres à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad dictorum Confratrum, ſeu aliorum pro eis nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra inſtitutionem dictæ Confraternitatis, necnon quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, aliaſque gratias & privilegia, Confraternitati, & Confratribus prædictis, illorumque intuitu per eundem prædeceſſorem conceſſa, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac ſingulos defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſupplemus.

Duo officia eidem Archiconfraternitati cedit, cum ſuis emolumentis. §. 2. Nechon Confraternitati, & illius nomine Confratribus prædictis, unum Proviſoris condemnatorum ad triremes, tam dictæ Urbis quam reliqui totius Status Eccleſiaſtici, ut videlicet illic condemnati, & tranſmiſſi ad triremes, poſtquam tempus ad quod condemnati erant, & erunt in futurum, finierint: & alterum Viſitatoris utrorumque Carcerum, ſecretorum, & publicorum Urbis prædictæ, & Burgi S. Petri de dicta Urbe officia, per deputandum, ſeu deputandos ab ipſis Confratribus exercenda, quæ dilectus filius Joannes Baptiſta Paſius nuper ad Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, quod ex nunc Motu ſimili revocamus & expiratum decernimus, ſut alias obtinebat, ſive per revocationem hujuſmodi, ſive alias quovis modo, & ex cujuſcumque perſona, ad præſens vacantia, cum omnibus, & ſingulis eorum, & cujuſlibet ipſorum honoribus, onetibus, privilegiis, facultatibus, prærogativis & ſalariis, ac emolumentis ſolitis, ac debitis, auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuò concedimus, & aſſignamus, ac Confraternitatem, & Confratres prædictos, in locum præfati Joannis Baptiſtæ, quoad prædicta ambo officia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, privilegia, prærogativas, & emolumenta ſubſtituimus, & ſubrogamus, ſoſdemque Confratres ex nunc ad ipſa duo officia, necnon exercitium, honores, onera, emolumenta & prærogativas hujuſmodi recipiendos, & admittendos fore, & eſſe, ac recipi & admitti, eiſque nomine dictæ Confraternitatis de ſalariis, & emolumentis prædictis integrè, & cum effectu reſponderi debere, ac eoſdem Confratres & Confraternitatem nullo unquam tempore ab hujuſmodi officiis, aut illorum altero, etiam per nos, ſeu pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, vel quoſcumque alios, ex quavis cauſa amoveri poſſe, neque debere decernimus.

Officia officiis Confraternitatis hic terminantur. §. 3. Mandantes dilectis filiis noſtris Philippo S. Angeli in foro piſcium Diacono Cardinali Vaſtavillano nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, ac Cameræ Apoſtolicæ præſidentibus, & Clericis, ac noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Theſaurario, omnibuſque aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, ut Confratres, & Confraternitatem hujuſmodi ad officia prædicta, ſine ulla mora recipiant, & admittant, ac recipi, & admitti, necnon de emolumentis prædictis integrè eis reſponderi faciant, & reſpondeant cum effectu.

Quibuſcumque perſonis non obſtare. §. 4. Non obſtantibus quibuſvis aliis de dictis officiis, ſeu eorum altero, cuicumque, ſeu quibuſcumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos, ſeu quemcumque alium, etiam ex cauſa onerosa, aut alias quomodolibet, etiam Motu pari factis, ſeu faciendis conceſſionibus, quas illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, earumque vim, & effectum tenore earundem præſentium Motu ſimili revocamus, caſſamus, & annullamus; ac noſtra de non tollendo jure quæſito, quatenus opus ſit, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis dictæ Urbis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctionis. §. 5. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, revocationum, decretorum, conceſſionis, aſſignationis, ſubſtitutionis, ſubrogationis, mandati, caſſationis, annullationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare, præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. A. die 1. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1585. Kalend. Junii, Pontific. noſtri anno 1.

Sequitur declaratio dicta Conceſſionis.

SIXTVS PAPA QVINTVS, &c. *Edita 1589.*

Archiconfraternitati dicta ſit gratis cere debere.

CUm nos nuper, &c. ut in præced. conſtitutione. Nihilominus, quia dilectus filius Laurentius Cœlius Notarius noſter in utraque Signatura noſtra Referendarius, dictæ Archiconfraternitatis Præfectus, & Confratres præfati nobis nuper exponi fecerunt, quod eorum pium inſtitutum eſt, omni charitate, ſtudio, & diligentia, ac gratis, & amore Dei, eadem officia per ſufficientes, & habiles perſonas ejuſdem Archiconfraternitatis exercere, nullam aliam inde mercedem quærentes, quam æternæ retributionis præmium, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus in præmiſſis oppotunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic declaratio collanda. §. 1. Nos igitur piis eorum votis annuentes, circumſpectioni tuæ per præſentes committimus, & mandamus, quatenus

quatenus eosdem Confratres, & Archiconfraternitatem prædictam ad officia eadem gratis, & amore Dei, absque salario, & emolumentis prædictis exercenda, omni mora rejecta, admittas, & recipias, illasque per quoscumque, ad quos spectat, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipso facto per contradictores incurrenda, amoto inde eodem Joanne Baptista, & appellatione quacumque rejecta, admitti facias.

§. 2. Non obstantibus omnibus quæ in dictis literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Maii 1586. Pontif. nostri anno secundo.

Sequitur indultum liberandi carceratum.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.*

Dilectis filiis protectori, præfecto, assistentibus, ac aliis officialibus, & Confratribus Archiconfraternitatis pietatis Carceratorum de Urbe, in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pineæ de eadem Urbe, piè & canonicè institutæ, cujus dilectus filius noster Alexander S. Hieronymi Illyricorum Diaconus Cardinalis de Monte Alto nuncupatus, noster secundùm carnem ex sorore pronepos Protector existit, specialem gratiam facere volentes, Motu simili, &c. ejusdem Archiconfraternitatis Protectori, Præfecto, Assistétibus, ac aliis Officialibus, & Confratribus nunc, & pro tempore existentibus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus qualibet secunda feria post primam Dominicam Quadragesimæ anni cujuslibet, unum carceratum, & pro quocumque crimine, & delicto, quantumcumque gravi, & enormi (præterquam læsæ Majestatis, & assassinii, ac propinati veneni, necnon falsificationis literarum, supplicationum, commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, vel monetæ) in carcere existentem, & ad triremes, ac etiam ultimo supplicio condemnatum, excarcerare, liberare, & absolvere liberè, & licitè valeant, qui eo ipso absolutus sit, & esse censeatur, à quibusvis criminibus, præterquam prædictis exceptis, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus, plenamque, & liberam eis super præmissis licentiam, & facultatem impartimur.

§. 1. Mandantes propterea dilectis filiis ejusdem Urbis Gubernatori, Senatori, Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario, aliisque Judicibus, & carcerum dictæ Urbis custodibus, nunc & pro tempore existentibus, ac eorum cuilibet, quatenus visis præsentibus, seu literis Apostolicis desuper conficiendis, &c. omni mora, & dilatione, ac excusatione postpositis, eisdem præsentibus, seu literis desuper conficiendis pareant, & obediant, ac illas observent, & observari faciant realiter, & cum effectu.

§. 2. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Gubernatori, Senatori, Auditori Cameræ, ac Vicario dictæ Urbis, illorumque Tribunalibus, ac Judicibus, & quibuscumque aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, &c. ac consistorialiter, &c. & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, quibus omnibus, etiamsi de illis, &c. expediendis latissimè hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat Motu proprio. F.

Et cum absolutione à censuris, ad effectum, &c. & de perpetuis concessione, indulto, licentia, impartitione, mandato, derogatione, aliisque præmissis, ut suprà, quæ hic pro sufficienter repetitis ad partem habeantur perpetuò, & ad perpetuam rei memoriam in forma gratiosa in literis latissimè extendendis, & quod præmissorum omnium, & singulorum, etiam denominationum, qualitatum, aliorumque circa præmissa necessariorum, major & verior specificatio, & expressio fieri possit in literis, etiam cum Ad perpetuam rei memoriam. Fiat F.

Datum Romæ apud S. Marcum, 17. Kal. Maii, anno secundo. Dat. A. 2. die 15. Maii.

Sequitur Privilegium Præfecti hujus Archiconfraternitatis interessendi Visitationibus Carcerum Vrbis.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita A. D. 1589.

CUm dilecti filii Confratres Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Ecclesia Sanctorum Cosmæ, & Damiani Regionis Pineæ de Urbe canonicè institutæ, plurima juxta laudabile eorum institutum pietatis, & charitatis opera exercere consueverint, præsertim circa carceratos, eos ordinatim visitando, opere, & consilio juvando, aliaque pia opera faciendo circa illorum tum spiritualem subventionem, prout etiam probè novimus dum in minoribus essemus, ac ejusdem Archiconfraternitatis Protectoris munere fungeremur. Et propterea, cum nos divina bonitas ad summum Apostolatus apicem extulisset, initio nostri Pontificatus officia Commissariatus condemnatorum ad triremes, necnon Visitatoris carcerum, tum publicorum, tum secretorum ad Cameram Apostolicam tunc spectantia, ab eadem Camera dismembraverimus, necnon eidem Archiconfraternitati applicaverimus, & appropriavetimus, ipsaque officia hactenus maxima cum pietate per Confratres prædictos, etiam absque ulla mercede, antea per dictam Cameram Apostolicam propterea dari solvique solita, administrata fuerint. *Relatio operum Pietatis quæ Archiconfraternitas exercet, & concessionis duorum officiorum de quibus sup.*

§. 1. Nos considerantes, quod si in visitatione carcerum pro tempore existens ejusdem Archiconfraternitatis Præfectus interveniret, ejus assistentia hujusmodi dictis carceratis in illis juvandis, ac confratribus ad prædicta opera exercendum animandis, valde utilis, & proficua, quinimò etiam necessaria esset, in hoc igitur providere, ac confratres ipsos speciali hoc privilegio decorare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ut de cætero perpetuis futuris temporibus in visitationibus carcerum quorumcumque dictæ Urbis, tam publicis, quàm privatis pro tempore faciendis, prout moris est, per personas ad id deputatas, pro tempore existens dictæ Archiconfraternitatis Præfectus intervenire, & interesse possit, cum voto consultivo, tanquam usus ex visitationis hujusmodi Prælatis, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus, ipsumque Præfectum pro tempore existentem, in aliorum Visitatorum numerum ex nunc recipimus, & admittimus, quodque in eisdem visitationibus, tam publicis, quam secretis quibuscumque, ac tam votando, quàm consulendo, & sedendo, post Almæ Urbis prædictæ Gubernatorem, necnon ejusdem Cameræ Auditorem, & carcerum eorundem Præsidem, ac post omnes eas personas quæ decisivum votum in visitatione hujusmodi habent, etiamsi laicus esset, verum inter eos qui votum consultivum tantum habent, secundum Ecclesiasticam propriæ personæ dignitatem, itaut Episcopus non Episcopo, ac similiter inter alias Ecclesiasticas dignitates obtinentes, majorem obtinens dignitatem, præcedere debeat, dicta auctoritate perpetuò statuimus, & ordinamus. *Præfectus d. Archiconfraternitatis locum habet in visitationibus Carceratorum Vrbis. De istorum visitatorum facultatibus, vide in Pii V. constit. 68. Reverendi.*

§. 2. Eundemque Præfectum sic assistendo, interveniendo, votando, consulendo, & sedendo nullo unquam tempore per alios dictæ visitationis Prælatos, vel alios in ea assistétes, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, & indultorum, tam à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quam à nobis, & à Sede Apostolica, vel alias quacumque auctoritate, via, causa, & ex quavis occasione hactenus concessorum, & in posterum concedendorum molestari, seu inquietari, aut loco, voce, & voto, ac actione privari posse, præsentemque gratiam & concessionem, hasque literas semper, & perpetuò validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere. *Manus ejusdem Præfecti in dictis visitationibus non percutiat.*

§. 3. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, *Clausula sublata, &c.*

delegatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derogat. conſt.

§. 4. *Non obſtantib us regula noſtra de jure quæſito non tollendo, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt.* prædictis Viſitatoribus, & cuilibet ipſorum, ac aliis quibuſcumque, tam ſpecialiter, quam generaliter, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, ac conſiſtorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, necnon juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, uſibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, & naturis, quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & ad verbum expreſſa mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 5. die 22. Iulii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub Annulo Piſcatoris, *die* 22. Julii 1589. Pontif. noſtri anno 5.

XCVIII. De electione Prioris generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvatoris, Ordinis S. Aug.

De hujuſmodi electione eſt etiam ſup. conſtit. 141. *Pii V.* Inter cæteras. *Et alia conſt.* 59. *Greg. XIII.* Quæ inter, *ubi alia de hac religione ſunt indicata.*

Edita A. D. 1589.

SIXTVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX varietate temporum ipſa quoque humana conſilia quandoque variantur.

Pius V. Capitulum generale quolibet triennio celebrari, & in eo Priorem generalem, & Viſitatores, ac d. Priorem ad triennium eligi juſſit in ſua conſt. cit. in rub.

Sanè felic. record. Pius Papa V. prædeceſſor noſter Capitulum generale Congregationis Canonicorum Regularium S. Salvat. Bononien. Ordinis S. Aug. quod unoquoque anno celebrari conſueverat, deinceps quolibet triennio celebrari, & in eo Priorem Generalem, Viſitatores, ac Priorem generalem ad triennium ſimiliter duraturos eligi debere per ſuas in forma Brevis literas ſtatuerat, & decreverat.

Hic Pont. aliter ſtatuit.

§. 1. Noſque juſtis adhuc, & rationabilibus cauſis adducti, eam ipſam Pii V. conſtitutionem mutantes, idem Capitulum rurſus quolibet anno celebrari, dictumque Priorem generalem, Viſitatores, ac Procuratorem generalem, alioſque Officiales, & Miniſtros ſimiliter ſingulis annis eligi debere ſtatueramus, & decreveramus, prout in utriſque literis præfatis latiùs continetur.

Nunc verò juſtis de cauſis d. conſtitutionem Pii V. innovat.

§. 2. Verùm cum poſtea Congreg. præfatam ingenti ære alieno gravatam eſſe, illudque diſſolvi minimè poſſe, niſi annuis, quas ſuſtinet, impenſis aliquo pacto ſublevetur, acceperimus, atque adeò conſideraverimus quod ſi dictũ Capitulum generale non amplius ſingulis annis, ſed de triennio in triennium, ut ante conſueverat, celebraretur, maximis ſumptibus, qui in congregando dicto Capitulo fiunt quotannis parceretur. Unde ipſum æs alienum quod alioqui continuò augetur, faciliùs diſſolvi, quinimò ipſi Canonici, qui propterea nimis frequenter vagari videbantur, in regularis obſervantiæ ſtudio melius contineri potuerunt, ipſeque Prior generalis de neceſſitatibus dictæ Congregationis liberius dicto triennio durante ſe informare, eiſdemque conſultius, & ſalubrius providere ſimiliter poterit, eiſdem Congregationis commodis, quantum poſſumus proſpicientes, literarum præfatarum tenores, ac ſi præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod poſthac perpetuis futuris temporibus Capitulum generale ejuſdem Congregationis quolibet triennio, juxta formam literarum ejuſdem Pii V. omninò celebrari debeat, & in eo Prior generalis, Viſitatores, & Procurator generalis eligi, prout ipſe Pius V. ſtatuerat.

§. 3. Ac cæteri etiam Abbates, Priores, Vicarii & Præpoſiti ad triennium eligantur, prout rec. mem. Gregorius Papa XIII. etiam prædeceſſor noſter per ſimiles literas, quarum etiam tenorem pro expreſſo haberi volumus diſpoſuerunt. Ita tamen quod dilecti filii moderni Prior generalis, Viſitatores, Procurator generalis, & alii Officiales prædicti, per triennium à die eorum electionis computandum eorum officiis fungi debeant.

§. 4. Quodque Prior generalis lapſo triennio ſui officii non poſſit de novo ad idem officium eligi, niſi lapſo ſexennio.

§. 5. Et ſi contingat aliquem ex dictis Officialibus intra triennium ſui officii decedere, is qui in ipſius locum juxta formam conſtitutionum dictæ Congregationis ſuffectus fuerit, in officio uſque ad proximum generale Capitulum perſeveret.

§. 6. Volumus autem, ut negotia ejuſdem Congregationis intra dictum triennium utilius, & diligentius pertractentur, quod quotannis in loco commodo, Conventus quem dietam appellant, juxta præſcriptum literarum ejuſdem Pii V. habeatur, in quo Prior generalis, ac Viſitatores, unà cum duobus ex quatuor Congregationis prædictæ Canonicis in generali Capitulo ad hoc tanquam Conſultores, inſtar aliorum officialium ſpecialiter eligendis, quorum hac prima vice moderno Priori generali, & Viſitatoribus, ac Procuratori generali electionem tribuimus, conveniant. In ipſo verò Conventu potiſſimum examinetur an ipſe prior generalis, & reliqui ab acceptione munerum abſtinuerint, & æs alienum juxta ordinem præſcriptum diſſolutum fuerit. Volumuſque ideò, ut idem Conventus quæ ad bonorum dilapidationem, ac munerum acceptionem pertinent, à quorum perceptione abſtineri omninò cupimus, ea quæ ſcilicet idem Conventus, etiam contra eundem Priorem generalem occaſione præmiſſorum remedio indigere duxerit, communi dicti Conventus conſenſu accedente, quamprimùm ad nos, & ſucceſſores noſtros, vel ejuſdem Congregationis pro tempore protectorem referri curet.

§. 7. Cæterùm in electionibus Prioris generalis, Viſitatorum, Procuratoris generalis, & aliorum Officialium prædictorum, ac in bonorum adminiſtratione, & rationum computorumque redditione, formam in prædictis Pii prædeceſſoris literis traditam.

§. 8. In electione verò Diſcretorum, ſive Sociorum, conſtitutiones, & regularia dictæ Congregationis inſtituta omninò ſervari debere præcipimus, & mandamus.

§. 9. Decernentes Priorem generalem, Viſitatores, Procuratorem generalem, ac alios Officiales, & canonicos dictæ Congregationis ad præmiſſorum omnium obſervationem teneri, & obligatos exiſtere, & ad id modernum, & pro tempore exiſtentem protectorem prædictum, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia cogi, & compelli poſſe. Sicque, & non aliter, per quoſque Judices, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obſtantibus ſingulis literis prædictis, ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac Congregationis, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 11. Volumus autem, ac in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub privatione quorumcumque officiorum, & dignitatũ, ac aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis arbitrio noſtro infligendis, ac moderandis, præcipimus

mus, ac inhibemus omnibus & ſingulis Congregationis prædictæ Canonicis, ac aliis quibuſcumque perſonis in eadem congregatione degentibus, ne quis publicè vel privatim de triennali capitulo, ac conſtitutione noſtra hujuſmodi, omnibuſque præmiſſis in contrarium quomodolibet tractare audeat, ſeu præſumat.

§. 12. Cæterùm quia difficile foret præſentes noſtras literas ad ſingula quæque loca deferri, volumus, ac Apoſt. auctoritate decernimus, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſc. die 23. Auguſti 1589. Pont. noſtri anno quinto.

Suppreſſio inſtituti Fratrum Scalceatorum Sancti Franciſci in Italia, eorumque locorum conceſſio Fratribus Minoribus Conventualibus Reformatis, Ordinis ejuſdem Sancti Franciſci.

De his Reformatis, & toto Ordine Franciſcano, vide ſup. in conſtit. 67. Apoſtolici, *& antea in conſt. 53. Honor. III.*

SIXTVS PAPA QVINTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

CUm ſicuti ad aures noſtras nuper pervenit, dilectus filius Joan. Baptiſta de Piſauro, profeſſor Ordinis fratrum S. Franc. Scalceatorum nuncupatorum Regnorum Hiſpaniarum, in Italiam veniens, multos diverſorum Ordinum Religioſos, tam Mendicantium, ac Capuccinorum, quam non Mendicantium, & alias ſæculares perſonas in nonnulla loca, ſeu domos ipſius Italiæ, per eum recepta, ad habitum per fratres Scalceatos hujuſmodi geſtari ſolitum ſuſcipiendum, & profeſſionem per eos emitti conſuetam emittendam, Sede Apoſt. omninò inconſulta receperit, eorumque plerique ſic recepti, habitum ſuſceperint, & profeſſionem hujuſmodi emiſerint.

§. 1. Nos qui prædictorum Scalceatorum inſtitutum hoc tempore in Italiam inducendum non cenſemus, conſiderantesque fratres, qui Reformati Conventuales, & de Obſervantia appellantur, in puritate, ac ſimplicitate eorum Ordinum viventes in eadem Italia, benedicente & incrementum dante Domino florere, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine inſtitutum fratrum Scalceatorum hujuſmodi in diverſis locis, Eccleſiis, & Conventibus Italiæ receptum, & tam per dictum Joannem Baptiſtam, quàm omnes, & ſingulos alios ſocios ſuos Scalceatorum introductum Apoſt. auctoritate, tenore præſentium, extinguimus, ſupprimimus penitus, & abolemus.

§. 2. Ac loca, domos, Eccleſias, & conventus hujuſmodi, cum omnibus eorum ornamentis, & ſacra ſupellectile & juribus univerſis, Ordini Fratrum Minorum Sancti Franciſci Conventualium, Reformatorum nuncupatorum, perpetuò concedimus, & aſſignamus, ſeu unimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod liceat ipſis fratribus Conventualibus Reformatis, nullius ad hoc requiſita licentia, corporalem, realem & actualem poſſeſſionem præfatorum locorum, Conventuum, & Eccleſiarum liberè apprehendere, in eiſque juxta formam inſtitutorum Regularium, ac literarum Apoſtolicarum confirmationis, & approbationis ejuſdem Ordinis Conventualium Reformatorum, à nobis emanatarum, & per officium minoris gratiæ expeditarum, vitam ducere regularem.

§. 3. Necnon Joannem Baptiſtam, omneſque alios ejus ſocios, ac eorum ſingulos, ab omni apoſtaſiæ nota, ac quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & etiam temporalibus pœnis, ſi quas propter præmiſſa omnia vel illorum occaſione, & etiam quia à Superioribus Ordinum licentiam indè exeundi non petierint, aut alias quomodolibet reſpectivè incurrerint, necnon ab exceſſibus hujuſmodi, in utroque foro, auctoritate, & tenore præmiſſis abſoluimus, ac totaliter liberamus, dictaſque ſententias, cenſuras & pœnas eis & cuilibet eorum gratioſè remittimus & condonamus atque relaxamus. Ac cum eiſdem ſuper irregularitate per eos, & quemlibet eorum, qui interim ob præmiſſa cenſuris innodati, divinis, non tamen in contemptum clavium, quomodolibet ſeſe reſpectivè immiſcuerint, incurſa, quodque illa, & aliis præmiſſis, non obſtantibus clericali charactere, ac omnibus etiam ſacris, & presbyteratus ordinibus, per eos, & quemlibet eorum reſpectivè alias rite ſuſceptis, illorumque privilegiis uti, ac in eiſdem Ordinibus, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare libere & licitè valeant diſpenſamus, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam, ſive notam contra eos, & quemlibet eorum ex præmiſſis omnibus & ſingulis quomodolibet inſurgentem, ab eiſdem penitus abolemus, ipſoſque in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum in omnibus & per omnia reſtituimus, reponimus, & plenariè reintegramus. Decernentes quod dictus Joānes Baptiſta, & alii qui in aliis religionibus priùs profeſſi fuerant, vel ad eaſdē redire teneantur, vel ſi ad fratres Cōventuales Reformatos prædictos tranſire maluerint, ad eos tranſire, & ibidem recipi, & recepti permanere poſſint, dummodo prædicti aliarum Religionum profeſſi, ſi ad dictos fratres Cōventuales Reformatos trālire voluerint, profeſſionem de novo emittant, & quæ ab una in aliam Religionem tranſeuntes ſervare tenentur, ſervent. Aliis verò ſæcularibus qui ab eodem Joanne Baptiſta, ſive aliis ſociis Scalceatis recepti, & ad profeſſionem admiſſi fuerunt, in prædictorum fratrum Conventualium Reformatorū, vel alias Religiones, pares vel arctiores à Sede prædicta approbatas, dummodo de novo novitiatum faciant, ingrediendi licentiam & facultatem concedimus & impartimur. Decernentes etiam omnes ſupradictos poſſe in ſupradictas Religiones recipi, etiam non expectato Capituli, vel Congregationis capitularis tempore, juxta conſtitutionis à nobis noviter emanatæ formam, cui harum ſerie hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus.

Communicatio privilegiorū Fratrū Conventualiū huic Congreg. Reformatorum.

§. 4. Quodque ipſi omnes in prædictos Conventuales Reformatos recepti, omnibus & ſingulis privilegiis, facultatibus, indultis, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus, ac aliis gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, quibus ipſi fratres Conventuales Reformati utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æquè principaliter uti, frui, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant, auctoritate & tenore præmiſſis de ſpeciali gratia indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi prædeceſſoris noſtri, qua cavetur expreſsè, ne cujuſvis Ordinis Mendicantium profeſſores loca ad inhabitandum recipere, ſeu recepta mutare, abſque Sedis prædictæ licentia ſpeciali de prohibitione expreſſam mentionem faciente, ac aliis quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtol. dictorumque Ordinum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. ſub quibuſcumque tenore & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Volumus autem ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu tamen alicujus Notarii, etiam in Archivio Romanæ Curiæ deſcripti, per dilectum filium noſtrum Hieronymum tituli Sancti Petri ad Vincula, Presbyterum Cardinalem de Ruvere nuncupatum, totius Ordinis Fratrum Minorum Conventualium, etiam Reformatorum Sancti Franciſci hujuſmodi Protectorem, oretenus deputati ſubſcriptis, & ſigillo ejuſdem

Hieronymi Card. Protectoris munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 5. die 20. Nov. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Pisc. die 20. Decembris 1589. Pont. nostri anno quinto.

C. Jurisdictio & facultates Thesaurarii generalis Romani Pontificis, & Collectoris Spoliorum ad Rever. Cameram Apost. quoquo modo spectantium.

Officium Thesaurarii liquet esse antiquissimum, ex lectura bullæ 13. *Eugen. IV.* Inter. *Et Thesaurarium verum Papæ familiarem pronuntiavit Callist. III. in const.* 1. Quæ laudabili. *Et circa d. officium varias ediderunt nonnulli Pont. constitutiones, quas tanquam minus necessarias (prater hic & in apostillis indicatas) consultò præterii. Præsertim quòd hæc bulla plenè omnia continet. At circa Cancellarias criminales Status Ecclesiastici, vide Thesaurarii auctoritatem, & in Cancellarios jurisdictionem, in constit.* 10. *Pauli IV.* Romanus, *sup. & const.* 83. *Pii IV.* Superna.

Spoliorum autem appellatione veniunt bona Ecclesiasticarum personarum sine licentia Sedis Apost. de eis disponentium, juxta constit. 19. & 46. Pauli III. sup. ac Pii IV. const. 8. Et acquisita ob illicitam negotiationem, juxta const. 19. Pii IV. illegitimis relicta, aut vacantia, ut hic, & infra in const. 18. Pauli V. Necnon bona Regularium extra claustra decedentium juxta constit. 43. Gregor. XIII. Clericorumque extra residentiam morientium juxta constit. 91. Pii IV. Fructus beneficiorum Italiæ, Sedi Apost. reservatorum vel affectorum, dum vacant, juxta const. 32. Pii IV. Bona decedentium extra residentiam. Fructúsque beneficiorum inexacti, juxta constit. 7. Julii III. Vel ante literarum Apost. expeditionem, aut alias malè percepti, ut hic. Quæ autem non veniant in spoliis, dicam in d. constit. 18. Pauli V.

Edita A. D. 1590. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus servorum Dei: Dilecto filio Magistro Bartholomæo Casio Clerico Romano, utriusque juris Doctori, Cameræ Apostolicæ Thesaurario generali, ac Capellano & familiari nostro, salutem, & Apost. bened.*

Præmium. IN conferendis præcipuis Romanæ Curiæ, & Cameræ Apostolicæ officiis, illud potissimum nobis curæ est, ut juxta commissum nobis desuper Apostolicæ servitutis munus, salubri directioni, indemnitati, & conservationi ærarii Apostolici opportunè consulatur, utque illius administratio talibus personis committatur, quarum opera, studio, industria, ac fide, bona, res & jura prædictæ Cameræ providè, ac diligenter conserventur & augeantur.

Officii Thesaurariatus vacans. §. 1. Dum itaque officium Thesaurariæ generalis ejusdem Cameræ, quod dilectus filius noster Guido Sanctorum Cosmæ & Damiani diac. Card. Pepulus nuncupatus, tempore assumptionis per nos de persona sua ad Cardinalatus honorem factæ nuper obtinebat, ex eo quod nos ipsum officium per assumptionem hujusmodi vacare decrevimus, vacaverit, & vacet ad præsens.

Casia familia laudabiles qualitates referuntur, & Officium Thesaurariæ, ac Collectoria spoliorum, ac fructuum, & proventuum ecclesiarum, §. 2. Nos ad generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, necnon fidei, ac justitiæ zelum, integritatem, ac singularem probitatem, cæteraque virtutes quibus tu qui notarius Apostolicus de numero participantium, & Cameræ præfatæ Clericus, & in utraque Signatura nostra Referendarius, ac Prælatus noster domesticus existis, & ex nobili Casiorum Prosapia, ex qua quamplurimi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Episcopi, Prælati, & aliæ egregiæ personæ de Sede Apostolica benemerentes hactenus prodierunt, & in dies prodeunt, originem trahis, clarere dignosceris, nostræ dirigentes considerationis intuitum, & indubiè sperantes quod eam quæ tibi duxerimus committenda, summa cum prudentia & exacta diligentia exequeris, quodque dextera Domini tibi assistente propitia dictum officium poteris laudabiliter exercere, dignum, quin potius debitum fore censemus, ut personam tuam nobis, & Apostolicæ Sedi admodum devotam condignis honoribus, & gratiis prosequamur. Te itaque à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, dictum officium per assumptionem prædictam, sive alio quovis modo quem haberi volumus pro expresso, aut ex alterius cujuscumque persona vacans, cum officio Collectoriæ, etiam generalis spoliorum, ac fructuum, & proventuum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, necnon Ecclesiarum & Monasteriorum in universa Italia, ac bonorum in Urbe & toto Statu Ecclesiastico vacantium, aliisque illi annexis, necnon omnibus & singulis illius honoribus, privilegiis, necnon ex disinembratione & separatione (quinque millium scutorum annuorum monetæ ex fructibus dicti officii Thesaurariæ per nos nuper ex certis causis animum nostrum moventibus factis, Monti Thesauratiæ per nos nuper erecto applicatorum, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur, remanentibus) juribus, regalibus, & emolumentis consuetis, ac facultatibus, jurisdictionibus, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, favoribus, indultis, & gratiis, tam eidem Guidoni, quàm dilecto filio nostro Benedicto S. Mariæ in Cosmedin diacono Justiniano nuncupato Cardinalibus, dum in minoribus constituti hujusmodi officium Thesauratiæ obtinerent, quàm cæteris omnibus ante eos generalibus Thesaurariis, & Collectoribus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, extensis, & innovatis, ac aliàs ad Thesauratiæ generalis & Collectoriæ hujusmodi officia, de jure, fundatione, privilegio, usu, consuetudine, vel alio quocumque modo, & titulo pertinentibus, cæterisque omnibus, & singulis quibus Benedictus & Guido Cardinales prædicti, dum hujusmodi officium Thesauratiæ obtinuerunt, & alii quicumque eorum in officiis hujusmodi antecessores, tam antiquis quàm modernis temporibus usi, potiti, & gavisi fuerunt, ac uti, potiri, & gaudere potuerunt, seu etiam debuerunt, sive de illis per literas Apostolicas, vel patentes, aut scripturas, seu libros Camerales, vel quæcumque alia publica vel privata documenta, fidem tamen facientia appareat, quæ omnia & singula, illorum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, harum serie Apostolica auctoritate confirmamus, approbamus, & innovamus, tibique de novo concedimus, ita ut tu illis omnibus & singulis uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeas in omnibus, & per omnia, ac pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, perinde ac si per præsentes specialiter & expresse concessa fuissent, eadem tibi auctoritate concedimus & assignamus. Teque ad Thesauratiæ, & Collectoriæ officia hujusmodi, illorumque liberum exercitium ex nunc recipimus, & admittimus, ac in locum dicti Guidonis Cardinalis quoad officia hujusmodi substituimus, & subrogamus, ac nostrum, & Sedis ac Cameræ prædictæ Thesaurarium generalem constituimus, & deputamus, ac per dilectos filios ejusdem Romanæ Ecclesiæ Camerarium, præfatæque Cameræ Præsidentes, Clericos, alios que ad quos spectat, & spectabit, tam in eadem Camera quàm alibi recipi, & admitti, tibique de juribus, regalibus, jocalibus, taxis, proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque, ad Thesauratiæ, & Collectoriæ officia hujusmodi quomodolibet spectantibus, (dictis quinque millibus

millibus, ſeu ſis, ut præfertur, diſmembratis pro eadem Camera remanentibus) integrè reſponderi mandamus.

§. 3. Tibique quod in eadem Camera, aliiſque actibus Cameralibus, ac quibuſcumque aliis locis in loco ſolito poſt Vicecamerarium immediatè, ſed in Capella noſtra & quibuſcumque ſeſſionibus, proceſſionibus, equitationibus, aliiſque actibus, tam publicis quam privatis, in noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. conſpectu, & præſentia, vel etiam abſentia faciendis, ante omnes Epiſcopos, Primates & Patriarchas, immediatè tamen poſt Auditorem cauſarum curiæ Cameræ hujuſmodi ſedere.

§. 4. Ac in noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſignatura continuò intervenire, & aſſiſtere.

§. 5. Ac in omnibus & quibuſcumque cameris, & Congregationibus, intereſſe Cameræ præfatæ, ſive generaliter, ſive particulariter concernentibus, vocari, & adeſſe, ac intervenire.

§. 6. Necnon capitula, & conventiones appaltuum, & jurium dictæ Cameræ, ac apochas ſuper illorum, & aliorum jurium conceſſione in dicta Camera conſignandas, ſervato ſtylo in eadem Camera ſervari ſolito, per te ipſum ad nos referre poſſis & debeas, auctoritate & tenore prædictis indulgemus.

§. 7. Necnon ſcuta ducenta pro penſione domus, ac victum quotidianum Theſaurariis generalibus, pro ipſis & octo eorum familiaribus, ac duobus equis præſtari ſolita.

§. 8. Ac omnia, & ſingula jura, obventiones, proventus, ſalaria, regalia ſpoliorum, etiam cum diverſis Capitulis & Clericis ſæcularibus hactenus cum dicta Camera compoſitorum, & in poſterum componendorum.

§. 9. Ac bonorum vacantium, necnon reddituum & proventuum, literis non expeditis, aut alias male & indebitè, ac contra formam conſtitutionis fel. record. Bonifacii Papæ Octavi, & Julii Secundi, & Tertii, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum perceptorum.

§. 10. Ac etiam illicitæ negotiationis per quaſvis perſonas quavis auctoritate fungentes, nunc & pro tempore factæ, & aliorum jurium & fructuum inferiùs declarandorum decimas, taxas, & etiam emolumenta, ordinaria & extraordinaria, undecumque, & quomodocumque provenientia, quæ pro tempore exiſtentem dictæ Cameræ Theſaurarium & Collectorem ſpoliorum, ac fructuum & bonorum ad eandem Cameram ſpectantium, exigi & levari quomodocumque & quocumque titulo vel cauſa conſueverunt, ſeu etiam potuerunt, & debuerunt.

§. 11. Demptis tamen his, quæ per nunc & pro tempore exiſtentem noſtrum, & Sedis prædictæ in Regno Neapolitano, tam citra quam ultra Pharum, Nuntium hactenus percipi, & colligi conſueverunt, niſi compoſitionem, aut cauſæ terminationem in Curia fieri contingat, quo caſu decima tibi debeatur, necnon proventibus quatuor Cæcellariis annatarum per piæ mem. Gregorium Papam XIII. etiam prædeceſſorem noſtrum conſtitutis & aſſignatis, ad quamcumque ſummam aſcendant, conſequi, exigere, & levare, ac realiter & cum effectu percipere poſſis, & valeas.

§. 12. Ac tam in Urbe, ejuſque diſtrictu, dominioque temporali ejuſdem Romanæ Eccleſiæ, quam tota Italia, omnia & quæcumque bona, mobilia & immobilia, ac ſe moventia, necnon ſpolia, aliaſque res & bona quomodolibet nuncupata.

§. 13. Necnon fructus, redditus, & proventus menſarum Abbatialium, Epiſcopalium, Archiepiſcopalium, Patriarchalium, & aliarum etiam Parochialium Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac quorumcumque beneficiorum, quomodocumque & qualitercumque qualificatorum, ex quovis titulo, etiam infecto, aut alias malè, & indebitè perceptos.

§. 14. Necnon bona ſine hæredibus decedentium, aut alias in Curia prædicta, vel extra eam ubique quomodolibet vacantia.

§. 15. Et de quibus contra conſtitutionem recolendæ memoriæ Pii Papæ Quinti ſimiliter prædeceſſoris noſtri contra illegitimos, etiam diſponi contigerit, aut jam diſpoſitum fuerit. *Illegitimis nulla extra bullam c. 17. Pii V. quæ ab ſup. Male acquiſita.*

§. 16. Aut ex cauſa illicitæ negotiationis, vel alias malè acquiſita.

§. 17. Et quæ ab apoſtatis, aut aliis extra clauſtra degentibus Religioſis, tempore eorum obitus detinentur, & poſſidentur, quæque per obitum ipſorum apoſtatarum, & aliorum Regularium extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum exiſtentium, & alias contra formam literarum dicti Gregorii prædeceſſoris deſuper editarum. *Relicta per Religioſos extra clauſtra degentes contra bullã Greg. XIII. num. 41. ſup. Acquiſita de fructibus Eccleſiaſticis, de quibus legitimè depoſiti non ſunt.*

§. 18. Ac etiam illa, necnon ædificia & loca quæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis profecta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus, redditibus, & proventibus quomodolibet provenerint per obitum quarumcumque perſonarum Eccleſiaſticarum beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſimplicia, de quorum tamen ſimplicium fructibus vel ex privilegio Apoſtolico, vel ex conſuetudine legitimè præſcripta, diſpoſitum non fuerit, tam in titulum quam adminiſtrationem obtinentium, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, quavis etiam Pontificali dignitate fulgentium, in omni Italiæ parte pro tempore decedentium. *Ad hoc vide bullam Pauli V. cit. in rub.*

§. 19. Necnon quarumvis perſonarum beneficia perſonalem reſidentiam requirentia obtinentium, extra eandem reſidentiam, ac ubilibet, etiam in dicta Curia decedentium remanſura, etiamſi in auro, argento, gemmis, & aliis pretioſis rebus cujuſcumque generis, qualitatis, & ſpeciei fuerint. *Bona non reſidentium.* *Hæc vide in Pii IV. conſtit. 91.*

§. 20. Ac etiam fructus, redditus, & proventus menſarum Eccleſiarum, & Monaſteriorum in ipſius Cameræ libris taxatorum, necnon beneficiorum, etiam in dicec. quæ pactum cum dicta Camera iniverunt, ex quacumque cauſa Sedi prædictæ reſervatorum, ſeu affectorum ex die vacationis uſque ad diem præfectionis, ſeu proviſionis, & adeptæ poſſeſſionis illorum, ſeu commendæ de illis faciendæ, quos omnes fructus, redditus, & proventus ad nos & dictam Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, eidemque Cameræ applicamus, & appropriamus. *Fructus benefictorũ reſervatorum, vel affectorũ, pro tempore vacant. &c.*

§. 21. Necnon omnia, & quæcumque bona relicta, & quoſcumque hujuſmodi fructus, redditus, & proventus malè perceptos, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis fuerint, etiam percipere, exigere, & recuperare poſſis, & valeas. *Ad hoc habes etiam ſup. Pii IV. conſt. 32. ubi notavi.* *Fructuſque omnes malè percepti.*

§. 22. Ac etiam tam ex officio curiæ tuæ, ſeu Cameræ prædictæ, illique adhærentium, quam etiam ad ſolam inſtantiam denuntiantium, ſeu inſtigatorum inquirendi & inveſtigandi omnibus viis & modis, tam ſuper illis, quàm aliis quibuſcumque ſpoliis, quæ hactenus ex bonis relictis, & fructibus hujuſmodi per ſimilium perſonarum obitum, aut alias ut præfertur, ſeu quomodolibet remanſerunt, & indebitè quocumque prætextu uſurpantur, & uſurpari contigerit, noſtro & dictæ Cameræ nomine colligere, percipere, & exigere, etiam cum facultate pro faciliori inquiſitione quaſcumque perſonas, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas. *Facultas Theſaurario datur procedendi, etiam ex officio ita præmiſſis, & cõtra exemptos.*

§. 23. Necnon præteritos & pro tempore exiſtentes collectores & ſubcollectores vel officiales, coram te vel alio, ſeu aliis à te deputando, ſeu deputandis, ad reddendum computum & rationem de adminiſtratis, exactis & receptis ab eiſdem. *Officialeſque ad reddendã rationem cogendi.*

§. 24. Illoſque quorum teſtimonio indigere cognoveris, ad ſe examini ſubjiciendum. *Teſtes ad ſe examinandos adſtringendi.*

§. 25. Et ſpoliorum ac fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum hujuſmodi occupatores & detentores ad ſpolia, fructus, redditus, & proventus hujuſmodi reſtituendum, & relaxandum. *Occupatores ſpoliorum coërcendi.*

§. 26. Ac tibi ad effectum vendendi, ſubhaſtandi, deliberandi, diſtrahendi, & alienandi, arbitrio tuo in vim hujuſmodi facultatum, prout tibi viſum fuerit, & etiam abſque aliqua ſubhaſtatione, ſeu incantu, & abſque interventu & inſtantia alterius officialis, etiam prædictæ Cameræ pro tempore exiſtentis commiſſarii, *Illaque arbitrio ſuo vendendi.*

in pecuniam convertendi, illa consignandum, & solvendum.

Deliquentes in præmissis puniendi.

§. 27. Illosque qui in præmissis vel circa ea quomodolibet deliquerint, etiam eti personaliter coram te, seu à te deputando vel deputandis hujusmodi comparendum, sub confiscationis bonorum, & privationis beneficiorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac etiam pecuniariis, quæ tibi videbuntur, ac demùm excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis tuo arbitrio infligendis, moderandis, & applicandis, monendi, citandi, & compellendi, ac etiam carceribus mancipandi; ac quoties tibi videbitur relaxandi, contradictores quoslibet & rebelles, ac contumaces pœnas, ac censuras prædictas incurrisse declarandi, illasque etiam sæpiùs aggravandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi.

De superque componendi.

§. 28. Ac super eisdem spoliis, fructibus, redditibus, & proventibus, ac bonis, toties quoties tibi videbitur, cum quibusvis personis quacumque auctoritate fungentibus componendi, & concordandi, ac solventes de compositis & solutis per eos, ac de receptis quietandi, liberandi, necnon ad cor reversos, si id humiliter petierint, à censuris & pœnis, prævia satisfactione simpliciter, & etiam aliàs cum reincidentia, seu ad cautelam, seu ad effectum agendi, absolvendi, & liberandi, ac à carceribus relaxandi.

Summariè procedendi.

§. 29. Et in præmissis omnibus & singulis, etiam summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, etiam privativè quoad alios quoscumque quavis auctoritate fungentes, & functuros, procedendi, sententiandi, sineque debito terminandi.

Causas spoliorum, eisque annexas, ab omnibus Iudicibus reassumendi.

§. 30. Causasque hujusmodi etiam cum omnibus & singulis suis incidentibus, connexis & annexis, à quibuscumque aliis judicibus ordinariis, & delegatis, quacumque auctoritate fungentibus, & etiam causarum Palatii Apost. Auditoribus, seu Locatenentibus, vigore suæ ordinariæ jurisdictionis, ac facultatis reassumendi, ac illis, allisque quibus opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis tuo arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis inhibendi, in ipsasque censuras, & pœnas, quoties opus fuerit, incidisse declarandi, aggravandi, & reaggravandi.

Vicethesaurarium, Auditores, Collectores, &c. deputandi, & suo arbitrio removendi.

§. 31. Necnon Vicethesauratum, aut Locumtenentem generalem, ac unum, seu plures Auditores loco tui, cum simili aut limitata potestate, toties quoties tibi expedire videbitur, & ad omne tuum beneplacitum deputandi, constituendi, & faciendi, ac revocandi, necnon quoscumque collectores, subcollectores, commissarios, subcommissarios, ac depositarios & exactores pecuniarum, & jurium dictæ Cameræ, seu alios officiales hactenus deputatos, seu deputandos revocandi, seu confirmandi, & alios quoscumque illorum loco per tuas literas tuo sigillo munitas, in quibuscumque civitatibus, oppidis, terris, & locis deputandi, & subdelegandi, quoties tibi videbitur expedire, cæteraque omnia faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint quomodolibet & opportuna, plenam tibi, & liberam per præsentes concedimus facultatem.

Causas spoliorum & inde pendentium, privativè quoad alios cognoscendi.

§. 32. Et insuper ut spoliorum, fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum, juriumque hujusmodi exactio celerius, commodiusque fiat, statuimus quod omnes & quæcumque similes lites, causæ, & controversiæ, super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus, spoliis, bonis, & aliis prædictis, & illorum occasione, & aliæ quæ ab ipsis litibus, & causis quomodolibet dependent, seu cum illis connexitatem habuerint, nunc & pro tempore quocumque locorum pendentes, & si super spoliis, seu fructibus malè perceptis, & aliis prædictis fuerit facta compositio in Camera, & inter partes adhuc aliqua controversia pendeat, nullo alio quam à te ac tuis, seu aliis super spoliis, & fructibus, rebusque, bonis ac aliis præmissis à te pro tempore deputandis collectoribus, subcollectoribus, & aliis officialibus & ministris specialibus vel generalibus.

Appellationes à sententiis Nuntiorum, Collectorum, Portugalliæ, seu Algarbiorum Regis, ac Ducis Sabaudiæ, & Principum Piedemontium, aliisque quibuscumque Regnis & Provinciis, ac ubique locorum Ordinariis, necnon Visitatoribus, & aliis quibuscumque, quomodocumque & qualitercumque, & sub quovis nomine, titulo, aut munere, & aliis collectoribus generalibus deputatis, & pro tempore deputandis, ad te solum, & tuos deputatos prædictos in secunda instantia, seu alia pertineant, omnesque appellationes desuper interpositas & interponendas, à te tuisque prædictis, & non ab alio, juxta formam dicti Gregorii prædecessoris cognosci, nec alteri, nisi per commissionem manu nostra signatam, vel per nostras literas, & citato dictæ Cameræ Commissario generali, & Notario spoliorum, & causarum hujusmodi pro tempore à te deputato, cognosci & terminari possint. Quodque monitoria, citationes, inhibitiones, processus, sententiæ, & mandata, quæ aliàs quam ex citatione, commissione, vel literis nostris emanaverint, quoad earundem causarum introductionem, & litis pendentiam, seu tuam, tuorumque ministrorum ad id à te deputandorum jurisdictionis & processuum impedimentum, retardationem, vel perturbationem, nullius sint roboris vel momenti.

§. 34. Sed nec nisi præstita cautione idonea in forma depositi, à sententiis per te, seu Locumtenentem vel Auditorem, seu Ministros prædictos, super præmissis pro tempore latis, ullo modo appellari, nisi post factam exequutionem ad effectum devolutivum tantum, nec earum executio differri, aut suspendi possit.

§. 35. Necnon quascumque resignationes & cessiones quorumvis locorum, seu creditorum Montium Julii, ac primi & secundi succursus Avenion. aliorumve, si quæ sint resignationes, seu cessiones quas Thesaurarius pro tempore existens admittere consueverit, admittendi, & ipsa loca, seu credita, tam per resignationem, seu cessionem hujusmodi, quàm per aliam quamcumque dimissionem vel admissionem pro tempore vacantia cóferendi & assignandi, juxta formam aliarum facultatum tuis antecessoribus concessarum, & quascumque patentes literas tuo sigillo munitas expediendi, ac Secretarium & Capellanum, ac Computistam, seu Ratiocinatorem, aliosque officiales juxta solitum, quoties tibi videbitur deputandi & revocandi.

Cura & administrationem Civitatis Terracinen. tuum committitur.

§. 36. Necnon curam & administrationem introïtuum Civitatis nostræ Terracinen. ac construendi Civitatem novam jam inceptam in loco salubriori, juxta formam aliarum facultatum tuis prædecessoribus cócessarum petendi licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem tenore earundem præsentium concedimus & impartimur.

Sortes Lottos mittendi, &c. Thesaurario facultatur.

§. 37. Præterea cum nonnulli, tam Prælati quam Urbis prædictæ cives & incolæ, & curiales, quam aliæ diversæ personæ totius ditionis nostræ Ecclesiasticæ, ære alieno quandoque gravati, & aliis necessitatibus oppressi pro eorum debitorum satisfactione, aut necessitatum hujusmodi sublevamine, ac alias ipsorum arbitrio propria jocalia, aurumque & argentum, & alia bona, tam mobilia quam immobilia, domos, vineas, & alia quæcumque vendere cupientes, ut plurimùm illa nisi satis minori pretio eorum veri valoris cum maximo eorum detrimento vendere, neque emptores invenire possint, tibi quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ut eorum jocalia, aurum, argentum, & alia bona, tam mobilia quam immobilia, ut supra, sub sortibus quas lottos vocant, etiam cum bussula & pallis, aut alias tui arbitrio exponere, ac sortes, seu lottos hujusmodi facere, publicare & exercere, prævia existimatione peritorum à te deputandorum, privativè ad quoscumque alios possis & valeas, soluta tamen Cameræ prædictæ rata & portione tibi bene visa, ac decima tibi, & iis qui sortes, seu lottos hujusmodi fecerint quascumque licentias concedendi, ipsisque ut dictam ratam eidem Cameræ, ac decimam prædictam solvendam, unà cum expensis realibus, & necessariis desuper faciendis, in & super eisdem lottis recuperare possint, quibus tibi bene visum fuerit indulgendi, ac peritos existimatores eligendi & deputandi, & desuper edicta, seu publicationes, necnon quascumque patentes literas tibi benevisas

visas, tam in dicta Urbe quam extra illam in quibuscumque civitatibus, oppidis & locis Status Ecclesiastici mediate vel immediate Sedi prædictæ subjectis publicandi, ac locis publicis affigendi, & tuo sub sigillo expediendi, necnon omnes & singulos qui hactenus similes licentias obtinuerunt, ad solvendum ratam & portionem hujusmodi tibi bene visam, etiamsi in eorum licentiis aliter expressum sit cogendi, ac licentias hujusmodi, quoad illos qui illas solvere recusaverint, aut distulerint revocandi.

§. 38. Nec non omnes & singulas causas, lites, & controversias desuper, tam occasione spoliorum & bonorum vacantium, ac Montium, illorumque locorum ac fructuum, quàm etiam Lotterum hujusmodi, aliorumque omnium & singulorum præmissorum, tam civiles quam criminales & mixtas, quomodolibet ortas, & quas pro tempore oriri contigerit inter quascumque personas, quacumque auctoritate, dignitate, & præeminentia fulsultas, unà cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, & ex officio tuæ Curiæ simpliciter, summariè, & de plano, sola facti veritate inspecta audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito, omni & quacumque appellatione ad effectum suspensivum tantum remota, terminandi & finiendi, ac quæcumque mandata executiva decernendi, relaxandi, & quacumque appellatione aut recursu vel inhibitione illius prætextu, seu alias forsan emanatis non obstantibus, exequi faciendi privativè ad omnes & singulos alios ita quod nullus etiam vigore commissionis, nisi manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis signata fuerit, in causis hujusmodi sese intromittere possit & debeat.

§. 39. Ac etiam quascumque causas coram quibuscumque aliis judicibus ordinariis vel delegatis, etiam nostri Palatii Auditoribus, seu Locumtenentibus, ut supra, nunc & pro tempore introductas, tua ordinaria auctoritate, & in vim hujusmodi facultatum reassumendi, illisque quibus opus fuerit inhibendi.

§. 40. Ac tam in dictis lottis, quam etiam causis & litibus ab eis quomodocumque & qualitercumque dependentibus, etiam illorum extractionem & præmiorum consignationem, unum ex Cameræ prædictæ Notariis tibi benè visum ad tuum beneplacitum, toties quoties tibi videbitur & placuerit, eligendi & deputandi, ac omnes & singulos hactenus deputatos, & seu in futurum deputandos ad tuum libitum revocandi, ac alium seu alios similiter deputandi.

§. 41. Omnesque & singulas scripturas, instrumenta, & acta, tam lottos hujusmodi quam omnia & singula alia jurisdictionem generalis Thesaurarii, vel collectoris spoliorum concernentia, tibi consignari faciendi, & quos opus fuerit cogendi & compellendi, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, plenam, liberam, & absolutam facultatem, potestatem, & auctoritatem similiter concedimus & impartimur.

§. 42. Necnon ut accuratius & diligentius præmissis invigilare, ac personas, quæ præmissorum curam suscipere valeant, retinere valeas, tibi decimã omniũ & singularum pecuniarum seu aliarum rerum ex dictis sortibus, seu lotris, sub quibusvis modo & forma hactenus factis & publicatis, quã de cætero faciendis & publicandis, ad Cameră & Sedem prædictam provenientiũ assignamus, tibique decimam hujusmodi propria auctoritate retinendi, etiam absque aliquo alio mãdato & ordinatione à quibus opus fuerit recipiendi, exigendi, levandi, ac in tuos usus & utilitatem convertendi, facultatem pariter elargimur. Præterea tibi, ut de omnibus compositionibus & incamerationibus quomodolibet per te, seu collectores, alioſque tuos officiales & ministros ex quacumque causa quomodolibet factis, & pro tempore faciendis, etiam pro fructibus, redditibus, & proventibus malè perceptis, ac aliis præmissis in quibuscumque locis & tribunalibus factis, seu faciendis, ac etiam à Camerario, ejusque Auditoribus civiliter vel criminaliter quacumque ex causa expediendis, integram decimam illarum partem ultra tatam eidem Camerario tangentem habere & exigere possis & debeas, & ex iis incamerationibus & compositionibus deducere & retinere pariter volumus & mandamus.

§. 43. Insuper quod tu quicumque edicta, mandata, litteras seu ordinationes super præmissis omnibus & singulis, & illorum observatione facere, edere, publicare & enuntiare, ac ad illorum observationem quoscumque in eis comprehensos. *Facultas promulgandi super præmissis Thesaurario facultatis tribuitur.*

§. 44. Necnõ quosvis Cam. præfatæ, ex quavis causa vel occasione debitores, ad solvendũ vel satisfaciendum omnibus viis, ac juris & facti remediis cogere & compellere. *Debitores Cameræ ad solvendum cogendi.*

§. 45. Proprioque sigillo uti, in omnibus actibus, & scripturis, quæ hactenus sub sigillo Thesaurarii expedire consueverunt, emolumentaque exinde provenientia, tam occasione litterarum patentium commissariorum, depositariorum, & aliorum officialium, quàm ex concessione, & assignatione quorumvis locorum Montium, & aliarum quarumcumque expeditionum, quibus sigillum tuum Thesaurariorum aliorum antecessorum tuorum, & juxta solitum, nec alias, etiam liberè & licitè valeas, licentiam eadem tibi auctoritate impartimur. *Sigillo proprio utendi, & eius emolumenta percipiendi.*

§. 46. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, seu utriusque, seu alterius Signaturæ Referendarius, aut Metropolitan. vel alterius Cathedralis aut collegiatæ Ecclesiæ canonicus, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per te eligendus seu eligenda, quascumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Episcopalium seu Archiepiscopalium, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, Præposiurarum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, sæcularium & quorumvis Ordinum regularium fructibus, redditibus & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, necnon distributionibus quotidianis, seu illorum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenta, ac distributiones hujusmodi, tibi auctoritate prædicta reservatas, & reservata, ac reservandas & reservanda, etiamsi pensionis seu fructuum hujusmodi solutiones, & exactiones successoribus beneficiorum, & Ecclesiarum aliorum prædictorum incipere habuerint, usque ad summam mille ducatorum auri in auro de Camera novorum, in dicta Curia vel extra eam ubique locorum, etiam in Ecclesiis quas te obtinere, aut personam tuam illis præesse contigerit, non residente, etiam in mortis articulo de tuo etiam post dimissionem officii Thesaurariatus hujusmodi expresso consensu cassare, extinguere & annullare, & postquam cassæ, extinctæ, & annullatæ fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis & distributionibus hujusmodi, seu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, & distributiones prædictas, usque ad eandem summam, uni seu pluribus personis ad id per te nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, forma, conditionibus, ac cum immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, donationibus, indultis, decretis, & aliis quibus tibi reservatæ, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentis, seu fructus, aut obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, dignitates, & alia beneficia hujusmodi, dicta auctoritate reservare, concedere, constituere, & assignare, ac etiam transferre libere & licite valeas, ac etiam reservationes seu translationes pensionum, seu fructuum hujusmodi vigore Præsentium faciendæ valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus & per omnia, perinde ac si per nos & pro tempore existentem Romanum Pontificem de consensu solvere habẽtis pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia hujusmodi facta fuissent. *Pensiones usque ad scuta quinquaginta mille transferendi &c.*

§. 47. Tibique etiam, ut de singulis domibus, prædiis, possessionibus, oppidis, castris, terris & aliis locis, etiam jurisdictionalibus, aliisque bonis mobilibus & immobilibus, ac se moventibus, cujuscumque qualitatis, valoris, speciei, pretii, etiam notabilis & notabilissimi, ac conditionis existentibus, necnon pecuniis, juribus & actionibus ad te, tam ratione quarumvis etiam Patriarchalium & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum ac Monasteriorum, etiam Consistorialium, Priora- *Testandi licentia de bonis extrà iurisdictionalibus, & acquisitis de rebus Ecclesiasticis &c.*

tuum, Præpoſiturarum, dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, etiam militarium, quæ ex quibuſvis conceſſionibus & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, commendam, adminiſtrationem, aut alias quomodolibet obtines, & in poſterum obtinebis, ac ratione fructuum, reddituum, & proventuum Eccleſiaſticorum quarumcumque menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, Epiſcopalium, & Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ut præfertur qualificatorum, ac penſionum annuatum, ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus, nomine & forma præmiſſis reſervatarum & aſſignatarum, ac reſervandarum & aſſignandarum, quos & quas percipis & percipies in futurum, necnon emolumenta Theſaurariatus, & aliorum quorumcumque ejuſdem Curiæ officiorum & Montium, necnon legationum, ac alias quocumque modo, via, forma, & occaſione ad te ſpectantibus, & pertinentibus, ac etiam dictis fructibus, redditibus, & proventibus, ac penſionibus, necnon quomodolibet & undecumque licitè acquiſitis & acquirendis, ac aliàs quomodolibet, etiam ex officiis quæ exercuiſti, aut te exercere contigerit, & alia quavis occaſione vel cauſa, ſeu contemplatione ad te perventis & perventuris, etiamſi in pecunia numerata, jocalibus, gemmis, aliiſque pretioſioribus rebus, ac alias quomodolibet, nunc & pro tempore conſiſtunt, ac etiamſi eſſent de tua Capella, illiuſque ornamentis, vaſis, & denique tota illius ſacra ſupellectili, tam in dicta Curia quàm extra ubique locorum exiſtentibus, quorum omnium qualitates & veros annuos valores, etiamſi talia eſſent quæ generali appellatione bonorum, vel ſupellectilium non venirent, ſed ſpecialibus indigerent vocabulis, præſentibus, ac ſi ſpecificè & ſigillatim exprimerẽtur & denotarentur, pro ſufficienter expreſſis & narratis habere volumus, ac etiam de ipſis proventibus & penſionibus debitis & debendis, ac etiam nondum perceptis & exactis, etiamſi eorum ſolutionis terminus nondum advenerit, pro illa rata quæ tibi debita erit uſque ad quamcumque & quantumvis maximam, ac notabilem & notabiliſſimam, ac inexcogitatam ſummam, tam pro decentibus & honeſtis impenſis funeris tui, quam etiam remuneratione illorum, qui tibi viventi inſervierunt, etiam ultra ſervitii meritum, & in tuorum conſanguineorum & affinium, ac etiam quarumvis aliarum perſonarum, etiam extrancarum, necnon Conventuum, Univerſitatum, Collegiorum & aliorum, etiam non piorum locorum, dummodo non illegitimorum, aut aliàs quomodolibet incapacium, & quoad Capellam tuam prædictam, dummodo in Eccleſiarum favorem & uſum, & alias pro tuo arbitrio & voluntate abſolutis teſtari, ac teſtamento, codicillis, fideicommiſſis, ſubſtitutionibus, legatis, donationibus, tam inter vivos quam cauſa mortis, & aliis quibuſcumque modis & viis, etiam omiſſis quibuſvis ſolemnitatibus, etiam ſubſtantialibus, & formis, tam de jure quàm per noſtras & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum conſtitutiones & ordinationes, necnon ſtatuta ac conſuetudines Urbis, civitatis, loci, & Provinciæ, ubi id fieri, vel te in eadem voluntate permanente mori contigerit, tam verbo quam ſcriptura, etiam minus ſolemni, & ſine aliqua inſinuatione, ſeu ſubſcriptione teſtium, aut etiam coram duobus vel tribus teſtibus tantum, aut etiam cedula ſola manu tua ſubſcripta, ac alias in omnibus & per omnia, prout tibi quomodolibet videbitur, & in ipſa Curia & extra eam, & ubique locorum, & in mortis articulo, & nulla facta mentione præſentis, vel aliarum tibi pro tempore conceſſarum ſimilium facultatum, quibus per præſentes nullatenus præjudicatum eſſe decernimus, aut quod in vim illarum teſtari, & diſponere velis & intendas, ſemel atque iterum, & pluries diſponere, ſtatuere, & ordinare, liberè & licitè valeas, prædicta auctoritate, tenore earundem præſentium concedimus & indulgemus.

Literas Apoſtolicas quaſcumque, tam gratiæ quàm juſtitiæ con-

§. 48. Necnon, quod omnes & ſingulas literas Apoſtolicas, ſub plumbo, ac etiam in forma Brevis, tam præſentes quam alias ſuper quibuſvis gratiis, indultis, conceſſionibus, facultatibus, tam gratiam quam juſtitiam concernentibus, per te, ac Vicetheſaurarium, ſeu Locumtenentem, & duos familiares tuos per te nominandos, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, aut Sede prædicta pro tempore impetratis, ſeu etiam motu ſimili conceſſis, in omnibus Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ prædictarum officiis, necnon plumbo & regiſtro, ac Secretaria Apoſtolica, ac alias ubilibet gratis, & abſque ulla taxarum, annatarum, communium, minutorum, ſervitiorum, jocalium, aut aliorum quorumcumque jurium, aut regaliorum ſolutione expediri, & Reſcribendarius taxam literarum prædictarum, cũ ſubſcriptione Gratis pro perſona Theſaurarii, & aliorum prædictorum ſubſcribere, ac tam ipſe, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Sollicitatores, literarũ Archiviſtæ, Cubicularii & Scutiferi Apoſtolici, Portionarii, & Præſidentes Ripæ, & Milites SS. Petri & Pauli, Cancellarii, Secretarii, Protonotarii Apoſtolici, & Summiſtæ, necnon Magiſtri & plumbi Collectores, ac Plumbatores, Regiſtratores, & Vicecancellarii, & quicumque alii prædictæ Curiæ officiales, & expeditionum literarum hujuſmodi pro tempore Præſidentes, eorumque Miniſtri, etiam in annatis, communibus, jocalibus, minutis, ſervitiis, regalibus, & aliis juribus hujuſmodi participantes, eaſdem literas, perſonam dicti Theſaurarii, ejuſque Vicetheſaurarii & Locumtenentis, ac duorum familiarium ſuorum prædictorum concernentes, etiam poſt dimiſſionem officii Theſaurariatus, ita quod te ſemel fuiſſe Theſaurarium, ad effectum omnium & ſingulorum prædictorum, tibi ac dictis tuis ſufficiat, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & ſuſpenſionis, ac privationis ſuorum officiorum, fructuumque & emolumentorum eorundem amiſſionis pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere, vel concedere & expedire noluerint, eo ipſo incurrendis, abſque alio noſtro & ſucceſſorum noſtrorum, & Sedis præfatæ ulteriori mandato, omninò gratis, & abſque alia taxarum, annatarum, communium, jocalium, minutorum, ſervitiorum, & aliorum præfatorum ſolutione & exactione, in omnibus & per omnia uſque ad plumbum & regiſtrum, ipſarumque finalem expeditionem & relaxationem incluſivè, omni contradictione ceſſante expediri, ſubſcribi, ac relaxari facere & permittere debeant & teneantur, etiamſi in eorum officiis & conceſſionibus caveatur expreſsè ut ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis conceſſa titulo oneroſo, volumus & mandamus, &c.

Clau. hujus præſer. va.

§. 49. Præſenteſque ibi in omnibus & per omnia ſuffragari debere, illaſque & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, ſeu in jus vel controverſiam revocari, aut adverſus eas quodcumque juris, aut facti vel gratiæ remedium impetrari, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antequam illæ emanarent, erant ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo conceſſas, etiam ſub quacumque data per te eligenda, validaſque & efficaces ſemper fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Sedem, ac Cameram præfatas ex una, & te ex altera partibus ritè & rectè facti, initi, & ſtipulati, ac etiam hinc inde acceptati, habere & obtinere, ac inviolabiliter obſervari, ſemperque validas & efficaces exiſtere.

Clau. fucia Decr. irrita.

§. 50. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales & Camerarium, dictæque Cameræ Præſidentes & Clericos, ac Palatii Apoſtolici Auditores præfatos, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia, ac ubique locorum judicari, ac definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate & tenore præmiſſis decernimus.

Exec. deput.

§. 51. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Tudertin. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum ejuſdem Cameræ generali Auditori, per Apoſtolica

lica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte tua fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, tibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant te approbatione, confirmatione, conceſſione, aſſignatione, receptione, admiſſione, ſubrogatione, conſtitutione, mandato, ſingulis indultis, voluntate, decretis, ſtatuto, impartitione, remiſſione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliiſque præmiſſis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes te per Cameratium, Præſidentes, ac Clericos prælatos, ſeu quoſcumque alios, quavis auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem præſentium moleſtari, perturbari, inquietari, impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtant. conſtitut. & ordinationibus Apoſt. necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, locorum & Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, illorumque Superioribus & perſonis, dictæque Cameræ Clericis, & Collegio, ac quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam degatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolutis clauſulis, irritatibuſque & aliis decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innovatis: quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtol. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Sumptibus. §. 2. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ac Notarii publici manu ſubſcriptis, tuoque ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides ubique locorum in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Ann. die nov. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1590. decimo Kalend. Februatii, Pont. noſtri anno 1.

CI. De Aquæ Fœlicis mox ad Vrbem conductæ, ratione & cura demandata Congregationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium inſtitutæ ad Aquas, Vias, Ponteſque curandos. De Officio & munere Civium Romanorum ejuſdem Aquæ Viſitatorum.

Hujus Congregationis inſtitutionem fecit hic Pont. in conſt. 74. Immenſa, *in Congr.* 13. *Et ſimilem Aquæ Paulæ ad Vrbem adductionem, dotiſque pro ejus conſervatione aſſignationem ſtatuit Paul. V. infr. in ejus conſt.* 75. in Sede.

An. D. 1590. S I X T V S E P I S C O P V S, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Anni. SUpremi cura regiminis, divina nobis diſponente clementia commiſſi, nos admonet, ut quæcumque pro locorum uſu & incremento, necnon pro hominum vitæ neceſſitatibus ſublevandis, aut commoditatibus ipſorum augendis in dies peraguntur, à nobis ea, quæ ſecuriora diuturnioraque divina favente gratia permaneant, providis ſolidiſque legibus fulcienda ſtatuamus.

Vrbis Pont. Vrbis ornatui ſolertiſſ. §. 1. Cum igitur Urbem Romam beatiſſimi Petri Apoſtoli Principis firmam Sedem ac honorabilem thronum, Chriſtianæ Religionis domicilium, communem fidelium omnium patriam ac parentem, immò & cunctarum Nationum ad eam undique cõfluentium portum tutiſſimum, non ſolum ſacris & ſpiritualibus præſidiis munitam, ſed humanis etiam ac temporalibus commodis ornamentiſque decoratam eſſe deceat, ideirco ab ipſo Pontificatus initio, publicis privatiſque Civium ac Incolarum Urbis neceſſitatibus conſulere, ejus regiones ſacratum ædium, privatarumque domorum ædificiis augere, & demum vetera renovando, nova perficiendo, & ſingula ad omnipotentis Dei gloriam & ſanctæ Sedis hujus honorem referendo, totius Urbis amplitudinem atque ornatum, quantum in nobis eſt, diutiſſimè tueri ac conſervare decrevimus.

Aquam in eminentioribus eius locis reduci cupiat, ad frequentiorem Vrbis habitationem, altera alia egregia opera hic exornat. §. 2. Quare, cum ejuſdem Urbis colles præclariſſimis olim Quiritum ædibus & fõris, ſublimibus inde Cæſarum Palatiis, ſuperbiſſimiſque theatris & thermis, longiſſimiſque & mirabilibus Aquæductibus, ſacroſanctæ denique Chriſti D. N. fide ſuſcepta Chriſtianorum Imperatorum aliorumque piorum hominum Baſilicis & Templis extructis inſignes, frequentiſſimè habitatos, deinde ob aquæductus, nonnullos quidem fera audaciſſimorum Barbarorũ immanitate, immanique crudeliſſimorũ hoſtiũ feritate demolitos, nonnullos vero vetuſtatis injuria ſeu tempeſtatum vi collapſos, à pleriſque jam ſæculis quaſi deſertos & habitatoribus deſtitutos eſſe animadverterimus, inferiora autem Urbis loca quamplurimis ædificiis referta, ob ſitus aëriſque humiditatem minus ſalubria eſſe, quinimmò crebris ac plerumque ſubitis Tyberis Fluvii, qui aſſiduis Aquarum imbribus & maris refluxu augeſcit, inundationibus patere, obruique experti fuerimus, prout ſummo cum animi dolore oculis etiam noſtris aliquando proſpeximus. His motis rationibus de Aqua copioſa & ſalubri in ipſos colles & eminentiora Urbis loca inducenda, nullis difficultatibus nullaque impenſæ magnitudine deterriti cogitare cœpimus, eo nimirum conſilio, ut fontibus reſtitutis, & aquis, quæ publicas, privataſque utilitates hominum ſocietati præbent, ſalubritatemque corporibus afferunt, reductis, iterum iidem colles habitentur, ipſorumque regiones quæſitus proſpectu, aëris ſalubritate, & loci amœnitate præſtant, frequentia populi, qui benedicente Domino in dies cumulatius augetur, priſtinæ jucunditati atque ſecuritati reſtituatur. Qua ſanè deliberatione ſuſcepta, longas lataſque jam diu per eoſdem colles vias magna noſtra impenſa aperuimus, domos & officinas ibidem extruximus, extruique ab aliis fecimus, nundinas commercii, hominumque conventus cauſa ad communem uſum inſtituimus, fontes publico uſui ſervientes extruximus, ædificantibus & habitantibus immunitates privilegiaque dedimus, ſacroſanctas Baſilicas in eiſdem collibus à Religioſiſſimis quondam Imperatoribus, aliiſque piiſſimis viris extructas, frequentioris viſitationis eis debitæ cauſa inſtauravimus, & obeliſcis, illuſtribus antiquorum monumentis, gentilitatis impuritate expiatis, Crucique invictæ felicius conſecratis, ad earum limina operosè magnificeque tranſlatis exornavimus.

Ab Arce ſignatur Columna ſium, ad Montem Quirinalem Vrbis conductas, eamque Felicem de proprio eſſe nomine appellavit. §. 3. Atque, ut Urbs in ipſis collibus tandem incrementum acciperet, ab eodem Pontificatus noſtri initio, Aquæ illius, quæ in agro Columnæ via Prænestina ſiniſtrorſum concipitur, quæque omnium prima ab Appio Claudio Craſſo Cẽſore olim in Urbis inferiora & depreſſiora loca, nempe ad ſalinas adducta eſt, ſuperiorem & puriorem portionem, compluribus Aquarum ſcaturiginibus auximus, & potiſſimum Aquæ Martiæ, quæ quia gelida & ſalubris, ideõ omnium Aquarum jucundiſſima & apud veteres celeberrima cenſebatur, tamo, queſi ex proprio Aquæductu, magna tamẽ ex parte diruto deſumpſimus, uberioris Aquæ copiæ in urbem adducendæ cauſa conjunximus (quæ ſimul junctæ ſeptingentarum

& plurium unciarum quantitatem faciunt, & admirabilem ſpecie pulchritudinem, immenſamque hauſtu jucunditatem oſtentant) ductu ſinuoſo à capite millium paſſuum duorum & viginti, à priori receptaculo viginti, curſu ſubterraneo antea tredecim, nunc verò extructis nuper à capite uſque ad idem receptaculũ ſubtus terram fornicibus quindecim, ſupra terram verò arcuato opere ſeptem commeare fecimus, eamque per duos arcus inſignes in eodem Aquæductu ad perpetuum rei monumentum erectos, alterum nimirum duobus ab Urbe milliaribus, in loco qui vulgo ad Formas dicitur, alterum verò intra Urbem ad portam S. Laurentii tranſire juſſimus, & ſumma totius Urbis lætitia atque hilaritate in Montem Quirinalem ad plateam S. Suſannæ tandem adduximus, & adductam de proprio noſtro nomine Felicem appellavimus.

Fontem propterea in platea S. Suſannæ ornatum conſtruxit.

§. 4. In platea autem S. Suſannæ Fontem primarium quatuor columnis & tribus arcubus ſplendide ornatum extruximus; in quem Aquæductus, tres perennes latices per totidem oſtia, larga Aquarum defluentium copia, ſonoroque ſtrepitu effundit. Super oſtiis verò in arcu medio ſtat marmorea ſtatua Moyſis, qui petram unde divinitus olim fluxerũt Aquæ, virga percutit; in dextero item arcu Sacerdos Aaron marmorea tabula, quæ multorum capita refert, expreſſus, populum Judaicum ſitientem ad Aquas ducit, à ſiniſtro vero figura Gedeonis Iſraëlitarum Ducis cernitur, qui juſſu Domini milites ex bibendi modo probat. In ejuſdẽ vero Fontis conſpectu quatuor Leones, quorum duo ex albo, duo item ex nigro marmore ſculpti, ore aquam ad commodiorem uſum & publicum oblectamentum emittunt. Quo verò fons ipſe in majori ſe oſtentaret proſpectu, & publico uſui commodior & jucundior redderetur, dictam S. Suſannæ plateam ruderibus undequaque refertam, & maceriis plurimis inæqualem ac deformem, quantum opus fuit, depreſſimus, terram effodimus, atque ad vicina ejuſdem plateæ loca decliviora, ut æquarentur, tranſportari fecimus.

Vias & plateas adjacentes aquavit &c.

§. 5. Verum, ne adjacentes viæ plateæ, fontique prominentes, & proſpectum & aditum offenderent, viam utramque æquavimus, tam eam, quæ à conſpectu fontis ad Palatium Apoſtolicum, quod in eodem colle Quirinali ædificavimus, tendit, & quæ à tergo ad portam Piam ducit, quam eam, quæ à latere ad templum S. Mariæ Angelorum in Thermis Diocletianis vergit, ambaſque depreſſimus, terram effodientes, maceriaſque diruentes, & lateritiis hinc inde deambulatoriis, altitudinis duorum pedum, latitudinis ſeptem circiter, penes domicilia fulcivimus, ut eas viatoribus faciliores exhiberemus; immo pleriſque fontibus, locis magis idoneis eas decoravimus. In hujus autem adducendæ Aquæ ratione providos vigileſque Eccleſiæ Paſtores imitati ſumus, qui cum ex Domini præcepto populos ſibi ſubjectos paſcere teneantur, non ſolum ſpiritualia, ſed & corporis uſui neceſſaria alimenta, ut totum hominem verè paſcant, ſubminiſtrare conantur.

Pro d. Aquæ conſervatione ejus curâ & cuſtodiâ remittit Cõgregationi Cardinalitiã pro viis, Pontib. & Aquis curandis inſtituta, ut ſup. in hâc L. 74. Immenſa, in Congr. 23.

§. 6. Denique cùm non ſatis ſit tantum opus ſummo labore, & tam largo ſumptu abſolviſſe, niſi in eo conſervando exacta quoque diligentia adhibeatur, præcipuè cum nullum ædificium diligentioribus legibus cuſtodiri oporteat, quam quod Aquas ſuſtinere debet, ut Populus Romanus, cæterique qui Urbem & loca præſertim editiora incolunt, hoc publico commodo quam diutiſſimè perfruantur, ad noſtram Pontificalem providentiam pertinere arbitrati ſumus, ut, quæ ad illius conſervationem neceſſaria ſunt, ſive ad temporis, ſive ad hominum injurias repellendas, quamprimum provide & exacte ſtatuamus. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. matura deliberatione, de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione univerſam ipſius Aquæductus, fontiumque cuſtodiam & curam Congregationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. pro viis, pontibus, & Aquis curandis à nobis inſtitutæ, per præſentes committimus, & demandamus, eiſque in omnibus, quæ ad illorum conſervationem & reparationem nunc ſpectant & in futurum quomodolibet ſpectabunt, plenariam & omnimodam poteſtatem atque auctoritatem tribuimus, necnon de & ſuper præmiſſis & eorum occaſione, *inter & contra* quaſcumque perſonas cujuſvis ſtatus, ordinis, & conditionis, ac tam Eccleſiaſtica quam *temporali dignitate*, titulo & honore fulgentes, ſummariè, *ſimpliciter & de* plano, manuque regia, & ſola facti veritate inſpecta, cognoſcendi, ih illiſque procedendi, judicandi & definiendi, ac quoſcumque, qui aliquid adverſus hanc noſtram Conſtitutionem commiſerint citandi, ipſiſque quatenus opus fuerit, inhibendi & pœnas eorum arbitrio pecuniarias injungendi, atque ad illarum incurſus declarationem & executionem, omni & quacumque appellatione penitus remota, procedendi, procedique mandandi & faciendi, aliaque neceſſaria & opportuna, etiam privativè quoad quoſcunque Iudices & Officiales gerendi, & exequendi, plenam & liberam facultatem perpetuo concedimus & impartimur. Si verò ipſa Congregatio ob cauſas eidem benè viſas in aliquibus caſibus ad graviorem pœnarum declarationem procedendum duxerit, tunc eidem Congregationi auctoritatem concedimus, Gubernatori Urbis nunc & pro tempore exiſtenti committendi & mandandi, ut in hujuſmodi caſibus, prout eidem Congregationi viſum fuerit, contra quoſcumque delinquentes ad alias pœnas etiam corporis afflictivas, omni & quacũque appellatione remota, procedat.

Ann. prov. Aqu. & F. con. ne a.

§. 7. Cum verò in hujuſmodi Aquæductu & Fontibus conſervandis, & cum opus erit reparandis, quamplures impenſæ neceſſariæ futuræ ſint, Nos de aliquo certo & ad id deſtinato proventu providere cupientes, hac eadem noſtra Conſtitutione, ac de eorundem fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, loca nonaginta & unum Montis Religionis nuncupata per noſtras deſuper expeditas literas certis modo & forma nuper aucti, annuum redditum ſcutorum ſeptingentorum monetæ, & bononenorum ſeptuaginta conſtituentia, eidem Aquæductus & Fontium operi, eorumque cuſtodiæ & reſtaurationi perpetuo concedimus & aſſignamus, ea nimirum lege, ut dictus annuus redditus, illiuſque ſors nunquam imminuatur, neque in alios uſus convertatur. Quod ſi quandoque ipſum opus reſarcire non fuerit neceſſe, tunc præfatus annuus redditus ſotti accreſcat, & in emptionem aliorum locorum ejuſdem Montis in ſortis augmentum convertatur. Adminiſtrationem autem præfati redditus & augmenti, necnon illius liberam diſpoſitionem nunc & perpetuò penes eandem Congregationem eſſe volumus, prædictumque redditum in toto vel in parte, alias quam per dictæ Congregationis mandata, depoſitario ejuſdem Montis, nunc & pro tempore exiſtenti dirigenda exponi & per dictum depoſitarium ſine ejuſdem Congregationis mandatis ſolvi omnino prohibemus.

§. 8. Cæterum, ut præmiſſa, quæ debitæ executioni demandari cupimus, per aliquos diligentes ac ſolertes viros, qui huic operi ſæpius aſſiſtant, prout omninò neceſſarium eſt, accuratè perficiantur, ex nunc duos Cives Romanos ad munus viſitationis dictorum Aquæductus & Fontium obeundum, per nos & ſucceſſores noſtros annuatim in principio cujuſlibet anni, tempore quo cæteri Pop. Rom. Officiales eligi ac deputari, & per eos fidelitatis juramentum in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum de more per alios Officiales præſtari ſolitum, præſtari volumus.

§. 9. Eorum autem præcipuum munus ſit ſingulis tribus menſibus ſemel ſaltem ipſum Aquæ caput per ſe ipſos inviſere, ſingula receptacula, omnes portas, quas ibidem ad purgandos alveos extruximus, quaſque, ne facile irruptioni pateant, ferro munivimus, puteoſque & foramina inſpicere, deinde ipſas Aquæductus partes quæ ſpecubus continentur, & quæ nec gelicidiis, nec caloribus expoſitæ, limo in cruſtam dureſcente, iter Aquæ coarctare, aut in alveum delapſæ aquam corrumpere videbuntur, ſæpius perluſtrare, & ſordibus egeſtis repurgari facere, & ne Aqua, quæ alveo ſuo puriſſimo labitur, pluviis Cœlo cadentibus, aut humo fluentibus Aquis inficiatur, providè cavere, forniceſque ſupra terram, parieteſque univerſos uſque ad præfatum Fontem S. Suſannæ, & ipſos fontes diligenter integros tueri atque curare. Quæcumque verò ipſi Viſitatores in qualibet

libet viſitatione, reparatione indigere repererint, ea quæ primum Congregationi prædictæ Cardinalium, in qua, quotieſcumque opus fuerit, interveniant, referre debeant, ipſa vero Congregatio nos & ſucceſſores noſtros in rebus gravioribus conſulere teneatur. Quod ſi eorundem Viſitatorum culpa & negligentia aliquid incommodi Aquæductus forma contraxerit, aut id quod contractum erit, confeſtim reparatum non fuerit, id totum ipſorum Viſitatorum ſumptibus reparetur. Ne autem ipſa reparatio diutius protrahatur, quocumque tempore aliquid reparari oportuerit, confeſtim reparetur, ne modica irruptio majorem conſequentem diſſolutionem gignens, totum, ut ſolet, Aquæ alveum diruat. Quod ut opportuna ſemper celeritate fiat, cœmenta & alia neceſſaria antea præparentur. Artificibus verò operi deſtinatis, liceat ex agris privatorum terram, limum, lapides, teſtam, arenam, ligna, cæteraque quibus ad eam rem opus eſt, undequaque earum proximè tollere & tranſportare, dominis prius pretio perſoluto; talia verò exportantibus itinera & actus ubique liberè pateant. Præterea ſpatia circa ductum ejuſdem Aquæ, tam intra quam extra Urbem exiſtentia, ædificiis quibus vicinum opus obſtruitur, & arboribus quarum radicibus concamerationes & latera ſolvuntur, viginti ad minus pedes, ne rivi violentur, utraque ex parte vacent, ipſique fontes, fornices & muri vacui totidem pedes ſimiliter pateant. Si quæ item nunc arbores intra id ſpatium, aut ſi quæ ſelicta, arundineta, vepres, vites, caprifici aut ſentes ſunt, infra menſem à die publicationis præſentium computandum, ſtatim excidantur & eradicentur. Si quæ autem in poſterum, ſolis calore & humore Aquarum, aut alia cauſa accedente, occultiſque ſeminibus auctæ, aut conſertæ adnaſcentur, ſtatim in Viſitatione recidantur: Putei etiam ad aëris exhalationem & faciliorem Aquæductus expurgationem aſſervati, & expoſito lapide obducti, præter neceſſitatem publicam non aperiantur, nec formæ ſpecus perforentur, nec Aqua ſive clandeſtine, ſive palam per vim propria auctoritate à quoquam alio derivetur, nec amplius quam impetratum fuerit, & non aliunde quam ex ſupradicto Fonte primario, aut ex fontibus minoribus infraſcriptis, videlicet primo in loco extra portam S. Joan. in ſupranominato loco, qui dicitur ad formas, ad viatorum commodum, ſecundo ad portam S. Laurentii, tertio ad portam Majorem ad uſum tranſeuntium à nobis extructis, nec ex his abſque dictæ Congregationis Cardinalium conſenſu, & ſine noſtro vel ſucceſſorum noſtrorum conceſſu, nec latiore modulo aut fiſtula deducatur.

§. 10. Et ut univerſa iſta, quæ ad unguem obſervari cupimus, pœna contravenientibus irrogata, ab omnibus diligentiſſimè cuſtodiantur, hac eadem noſtra conſtitutione perpetuo ſancimus, ut qui ſciens dolo malo rivum, quod abſit, noxiis ſordibus infecerit, aut aquam ad corporum perniciem corruperit, bonorum omnium amiſſione & capitali ſententia per dictæ Urbis Gubernatorem nunc & pro tempore exiſtentem ferenda plectatur. Si quis item contra ea quæ ſupra dicta ſunt, aliquid commiſerit, in primis damnum quod Aquæductui culpa ipſius illatum fuerit, ejus ſumptibus quamprimùm ſarciatur. Qui verò quacumque Aquæductus commeat, formas utrimque præſcripto, ut præfertur, ſpatio vacuas reddere & integras cõſervare neglexerit, ultra ædificiorum demolitionem & arborum eradicationem, prædii adjacentis privatione mulctetur. Qui denique Aquam propria auctoritate derivare, aut aliunde quam ex præſcriptis fontibus, aut alio quam ſupra ſtatutum eſt, modo elicere præſumpſerit, ſi domicellus fuerit mille, ſi inferioris ordinis, quingentorum aureorum pœna in ſingulis caſibus hujuſmodi ſine ulla remiſſionis ſpe exigenda, & in ſupradicti operis reparationem convertenda puniatur.

§. 11. Volumus etiam & ita mandamus, quod ſi quis etiam pretio vel liberali largitione à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Aquam obtinuerit, teneatur eidem Congregationi Cardinalium reſcriptum exhibere, & infra menſem ibi regiſtrari facere: quo non exhibito & non regiſtrato, gratia omnino privatus cenſeatur.

§. 12. Et in his omnibus ac aliis ſimilibus caſibus nulli ſuper hujuſmodi pœna veniam aut remiſſionem liceat impetrare. Si quid autem etiam jure communi Urbiſque ſtatutis, de cuſtodiendo Aquæductu ſub quibuſvis pœnis conſtitutum eſt, id omne hac præſenti noſtra conſtitutione perpetuò innovamus. *Inobedientes damnum.*

§. 13. Et ut in omnibus caſibus ſupra expreſſis, ea quæ ſtatuta ſunt, obſerventur, & contra inobedientes omnino procedatur, volumus ut præfati duo Cives Romani Viſitatores, præmiſſa diligenter cuſtodiri curent, & quoties caſus contraventionis eve. erit, coram dicta Congregatione Cardinalium comparere, & contra tranſgreſſores pro damni reparatione, & præfatarum pœnarum in eoſdem inflictarum executione, ex officio inſtare teneantur. *Viſitatores de contravention. tenentur.*

§. 14. Etſi autem præfatos Cives ſua & patriæ cauſa omnia ſemper, & hæc præſertim quæ ad Urbis ornatum & ipſorum ac aliorum Civium Romanorum commoditatem maximè ſpectant, ſponte ſua curaturos, diligenterque & fideliter executuros planè confidamus, tamen ut in eo munere obeundo minus diſpendii quam fieri poſſit, patiantur, loca ſexdecim ejuſdem Montis Religionis à nobis, ut præfertur, aucti, annuum redditum ſcutorum centum viginti trium & bononenorum viginti conſtituentia, per Depoſitarium ejuſdem Montis de ordine & mandato dictæ Congregationis perſolvendum, & inter eos æquis portionibus dividendum, perpetuo concedimus & aſſignamus. *Quibus præterea ſalarium conſtituit.*

§. 15. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, per eos ad quos ſpectat & in futurum ſpectabit, firmiter & inviolatè perpetuò obſervari debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Clauſ. præſcr. apponit.*

§. 16. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac ipſius Cameræ ordinationibus & privilegiis, juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, & longi temporis præſcriptione, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus inſuper præſentes litteras in valvis Lateranenſis, Principiſque Apoſtolorum de Urbe Baſilicarum, ut moris eſt, affigi & publicari, & in Camera Apoſtolica inter cæteras perpetuò valituras conſtitutiones deſcribi & regiſtrari, earundemque præſentium trãſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis plenam in judicio & extra illud fidem adhiberi perinde ac ipſis originalibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. *Clauſulas derogatorias addit.*

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimo, 11. Kalendas Martii, Pontificatus noſtri anno quinto. *D. P. A. 5. Kal. 19. Febr.*

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi. *Papa ſubſcr.*

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Card ſubſcr.

Ego Joannes Epiſcop. Oſtienſis Card. S. Georgii.
Ego Alph. Epiſc. Portuen. Card. Geſualdus.
Ego Inn. Epiſcopus Tuſculan. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Epiſc. Præneſtin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Epiſc. Sabinen. Cardinalis Comenſis.
Ego Gabr. Epiſc. Albanen. Cardin. Paleottus.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim.
Ego Frater Michaël Bonellus tituli Sancti Laurentii in Lucina, Card. Alexandr.
Ego Ludovicus tit. S. Anaſtaſiæ Card. Madrutius.
Ego N. tit. S. Praxedis, Card. Senonen.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Inſula, Cardin. Sanctæ Severinæ.
Ego Hier. tit. S. Suſannæ, Card. Ruſtic.
Ego Jo. Hier. tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Albanus.
Ego Hieronymus tituli Sanctæ Priſcæ Cardin. Simoncellus.
Ego P. tit. S. Hier. Illyricorum, Card. Deza.

Ego

Ego Ant. titul.SS.Ioannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptiſta Card. tit. S.Marcelli.
Ego Jul. Card. Cananus,tit.S.Euſebii.
Ego Ant.Maria Card.Salviatus, tit.S.Mariæ de Pace.
Ego Vincentius tituli S. Mariæ in via Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinula,tit.S.Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S.Alexii.
Ego Jo. Baptiſta tituli S.Mariæ in Aracœli, Cardin.Caſtruccius,Sign. Juſt.Præfectus.
Ego Federicus Card. Cornelius tit.S.Stephani in Monte Cælio.
Ego Dominicus tit.S.Laurentii in Pane Perna, Card. Pinellus, S. Mariæ Majoris Archipr.
Ego Hippolytus Card.Aldobrand.tit.S.Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier.tit.S.Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Fr.Conſtantius Card.Sarnanus,tit.S.Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus tituli S.Martini.
Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. Card. Saulius tit.S.Vitalis.
Ego Evangeliſta tit.S.Matthæi in Merulana Card.Cuſentinus,Archipresb. S.Petri.
Ego Joan.tit.S.Mariæ Tranſpontinæ,Cardinalis de Mendoza.
Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini Card. de Camerino.
Ego F. S. Mariæ in Via Lata,diac.Card.Sfortia.
Ego Alexander S. Laurentii in Damaſo, diaconus Card. Montaltus,Vicecancellarius.
Ego Hieron.S.Mariæ in Comeſdin.Diaconus Card. Matthæius.
Ego Benedict.Sanctæ Mariæ in Comeſdin Card. Juſtinianus.
Ego Aſcan. S.Nicolai in carcere diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Agathæ, diacon. Card.Borromæus.
Ego Auguſtin. S. Adriani diac.Card. Cuſanus.
Ego Franc.Maria,Sanctæ Mariæ in Domin.Diac.Card.à Mont.
Ego Guido SS. Coſmæ & Damiani, diac. Cardinalis Pepulus.

CII. Iuriſdictio S. R. E. Card. Archipresbyteri Eccleſiæ S. Petri de Vrbe, cognoſcendi cauſas tam d. Eccleſiam ejuſque perſonas, quàm ejuſdem Fabricam quomodolibet concernentes.

Quoad primam juriſdictionem, habes conceſſionem Clem. VII. in eius conſt. 3. Admonet. *Et quoad ſecundam habes conceſſionem Pauli III. in ſua conſt* 35. Cùm dilectus.

Edita A.D. 1590. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilecto filio Evangeliſta titul. S. Matthæi in Merulana, Presbytero Card. Cuſentino, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Exordium. CUm ex debito paſtoralis officii, omnium Eccleſiarum indemnitati,utilitati & bono regimini ſalubriter conſulere teneamur, tum verò ad venerandam ſanctamque Principis Apoſtolorum in Alma Vrbe noſtra Baſilicam, condiligentiori ſtudio aciem dirigimus noſtræ mentis, quo & illa dignitate ac præſtantia cæteris antecellit, & noſter ſingularis quam gerimus erga eundem Beatum Petrum, ad cujus Cathedram, licèt imparibus meritis, à Domino vocati ſumus,ſinceræ devotionis affectus id impenſiùs requirit.

Confirmatio juriſdictionis aliàs à Paul. III. & Pio IV. conceſſa §. 1. Quare ejuſdem Baſilicæ, ac dilectorum filiorum illius Capituli Canonicorum,& Miniſtrorum commodis, ac jurium cõſervationi,ac ne ad diverſa Tribunalia perſonæ prædictæ trahantur, earum quieti & litium diſpendio providere cupientes, deque tua integritate, prudentia & circumſpectione, cui nuper Archipresbyteratum ejuſdem Baſilicæ tunc vacantem,ad vitam commendavimus, plurimùm in Domino confidentes, motu proprio, non ad tuam, vel eorundem Capituli, & Canonicorum, aut pro te, aut pro *illis oblatæ nobis petitionis inſtantiâ,ſed ex mera noſtra deliberatione,& ex certa ſcientia,* omnes & ſingulas juriſdictiones,poteſtates & privilegia, exẽptiones, libertates,prærogativas,antelationes, indulta,etiam ſuper collatione beneficiorum quorumcumque Eccleſiaſticorum auctoritates & facultates per fel.record. Paul.III. Pium IV.& alios quoſcũque Roman.Pont.prædeceſſores noſtros,bo.mem. Alex.Epiſcopo Oſtien. Card. Farneſio nuncupato,alias dictæ Baſilicæ, & prius uti Eccleſiæ S.Mariæ Majoris,etiam de Vrbe Archipresbytero, quoad Baſilicam,& Eccleſiam prædictas reſpectivè,& illius perſonæ intuitu,& ad ejus vitam dumtaxat, in genere vel in ſpecie conceſſa,ad te quandiu Archipresbyteratum prædictum obtinueris, tuumque & dictæ Baſilicæ Vicarium,per te nunc forſan deputatum, & pro tempore à te deputandum, tenore præſentium extendimus & ampliamus.

Confirmat ampliat viſitation in temporal. Canonic. Beneficiat. Clericor. & alior. §. 2. Et nihilominus motu & ſcientia ſimilibus omnes & ſingulas cauſas beneficiales Eccleſiæ,& ſpirituales meras,prophanas & mixtas,etiam compromiſſas,tam civiles quam criminales(citra tamẽ pœnam ſanguinis & corporis afflictivam) inter dictos Canonicos, Capitulum, & Beneficiatos & Clericos,necnon Capellanos, Miniſtros, & Servientes reſpectivè,ſeu quamcumque eorum ex una, & quaſcumque alias perſonas cujuſcumque ſtatus,gradus, ordinis,conditionis,dignitatis & præeminentiæ exiſtẽtes, necnon hoſpitalia,pia loca, & Collegia, Communitates, vel Vniverſitates,ex altera partibus,live inter dictos Capitulum, & Canonicos prædictos,vel eorum quemlibet, ac beneficiatos, clericos Capellanos prædictos, vel quoſcumque eorum,coram quibuſcumque Judicibus ordinariis,extraordinariis,Commiſſariis,& Exequtoribus, etiam S.R.E. Card.ac Rotæ, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſt.Auditoribus,& Locatenentibus,ſuper quibuſcumque rebus, bonis, & pecuniarum ſummis, etiam vigore obligationis in forma Cameræ Apoſtolicæ vertentes & pendentes reſpectivè,omniũ & ſingularum ſtatus, & merita, nominaque & cognomina & qualites, tam partium & perſonarum prædictarum, quam etiam rerum ſuper quibus pendent, pro expreſſis habentes,ad nos per præſentes avocantes,illaſque in ſtatu & terminis in quibus ad præſens reperiuntur,& quas in futurũ moveri de novo contigerit,tam activè quam paſſivè,etiam per prædictos Canonicos, Capitulum,beneficiatos,clericos,& Capellanos, ſeu eorum quemlibet, contra quaſcumque perſonas, Conventus,Collegia,Capitula,Vniverſitates, Societates, Hoſpitalia & loca quæcumque, ſæcularia & quorumvis Ordinum,Militiarum,& Hoſpitalium Regularia,privilegiata,etiam per prædictos Canonicos,& Capitulum contra Beneficiatos,Clericos,& Capellanos prædictos ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, beneficiis Eccleſiaſticis,cenſibus,canonibus tritici,grani,vini, pecuniarum, aut aliarum rerum reſponſionibus, prædiis, rebuſque & bonis ad quamcumque pecuniarum ſummam, numerum, quantitatem,& valorem aſcendentibus, ad dictam Baſilicã, aut illi unitas vel annexas Eccleſias,& Parochiales, ſeu ejus Capitulum, Canonicos, beneficiatos,clericos & Miniſtros,etiam privatim,ac ratione ſingularum perſonarum quomodolibet ſpectantibus, aut eorum intereſſe directe vel indirecte,communiter vel diviſim, ac eorũ cujuſlibet concernentibus,rebuſque aliis in actis cauſæ & cauſarum hujuſmodi latiùs deductis & deducendis, & illorum occaſione,cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus,dependen.emergen.annexis,& connexis,tibi tuoque prædicto Vicario nunc & pro tempore per te deputato.

Cum re ſum. & c. pellar. poſpo. præc. §. 3. Summarie, ſimpliciter & de plano,ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola veritate facti inſpecta, & quatenus opus ſit exequutivè, etiam manu regia,abſque terminorum ſubſtantialium, & alicujus telæ judiciariæ obſervatione,ſive confectione,& regeſtri ſive extractus, quacumque appellatione poſtpoſita, etiã non frivola,audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas

Carlin. Archiepiſcopi Archipresbyteri.

nandas auctoritate Apoſtolicâ tenore earundem præſentium committimus,& mandamus duraturis,eiſque præſentibus perpetuis temporibus.

§.4. Cum poteſtate dictas partes reſpectivè, & alios omnes quos opus fuerit, ſua communiter,vel diviſim intereſſe putantes,*in exequutione citationis nominandos*, in Romana Curia, & extra eam etiam per edictum publicum,conſtito ſummariè,& extrajudicialiter de non tuto acceſſu, citandi.

§.5. Ac omnibus Judicibus ſupradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, & ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis pœnis,tuo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per ſimile edictum inhibendi, cauſaſque ipſas coram quibuſvis eorum de facto introductas, ſeu introducendas ab eis avocandi, & reaſſumendi, & in eventum non paritionis pœnas & cenſuras prædictas damnabiliter incurriſſe, & incidiſſe declarandi, illaſque etiam iteratis vicibus aggravandi, & reaggravandi, interdictum Eccleſiaſticum apponendi, & brachii ſæcularis auxilium invocandi.

§. 6. Loco verò ſententiæ ſeu ſententiarum prædictarum, mandata exequutiva, in forma ſolita, & conſueta decernendi, illumque vel illa,& quicquid per te, & Vicarium prædictum,vel alterum veſtrum judicatum fuerit exequendi.

§.7. Expenſas quaſcumque taxandi,ac moderandi.

§.8. Atque in cauſis omnibus,& ſingulis præmiſſis,vel eorum quolibet, ſeu quomodolibet præmiſſorum, etiam ſingulis diebus,& horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

§.9. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac beneficiatos,Clericos,& Capellanos prædictos, ſive eorum quemlibet, à vinculo juramenti ad effectum agendi, aliiſque cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis quatenus oportuerit abſolvendi.

§.10. Omniaque & ſingula alia faciendi, gerendi, & exercendi,in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

§.11. Ac inſuper, ne in præjudicium auctoritatis,jurisdictionis, & facultatum prædictarum contingat cauſas ſub diverſis prætextibus à te,ſeu tuo Vicario avocari, ac aliis Judicibus committi, omnes & quaſcumque commiſſiones, tam gratiæ, quam juſtitiæ, intereſſe Baſilicæ, Capituli, & perſonarum prædictarum quomodolibet concernentes, aliter quam manu noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, teque ad id vocato ſignatas, & inhibitiones earum prætextu emanandas, proceſſuſque per eaſdem habendos,& inde pro tempore ſequuta quæcumque,nullius roboris,vel momenti eſſe, ac illis non obſtantibus,te,tuumque Vicarium, ad ulteriora in cauſis hujuſmodi procedere poſſe, atque ad parendum commiſſionibus prædictis,earumque prætextu emanatis inhibitionibus minimè teneri, ac ob non paritionem cenſuras, aut pœnas aliquas minimè incurrere poſſe decernimus,atque declaramus.

§.12. Dantes etiam tibi facultatem exercendi munia Pontificalia in Baſilica prædicta, ac ordinariam etiam in ſpiritualibus juriſdictionem,ſuper Canonicis, Beneficiatis, Clericis ac Miniſtris prædictis,ita ut à te, vel de tua licentia tantum, nec aliàs à quocumque Catholico Antiſtite, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habente, per te deputando, ad omnes etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promoveri. Tuque & Antiſtites hujuſmodi eos promovere abſque noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum,aut Vicarii, vel cujuſvis alterius Ordinarii licentia, dimiſſoriis, aut examine, licitè poſſitis, ac debeatis.

§.13. Poſtremò attendentes quod licet aliàs piæ mem. Clemens Papa VII.prædeceſſor noſter,unum Collegium deputatorum Fabricæ prædictæ Baſilicæ nũcupatum erexerit,ac tam ipſe, quam diverſi alii Rom. Põtifices noſtri prædeceſſores, ipſi Collegio Officiales creandi, cauſas privative quoad omnes & quoſcumque alios Judices cognoſcẽdi,& plures ampliſſimas facultates, juriſdictiones, exemptiones,immunitates,indulta,& privilegia cõceſſerint, in ſpecie Collegium, & Fabricam hujuſmodi, illiuſque perſonas ſub immediata ſua, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperint,ſibique & Sedi prædictæ,ita ut nullum aliũ quam Romanum Pontificem ſuperiorem recognoſcerẽt, immediatè ſubjecerint,eximendo Fabricam, & Collegii hujuſmodi etiam ab ipſius Archipresbyteri dictæ Baſilicæ pro tempore exiſtentis,commoda ſuperioritate, & juriſdictione; nihilominus valde expedit, ut tu Fabricæ prædictæ tua auctoritate, conſilio,& laudabili ſtudio incumbas,te quandiu vixeris, & Archipresbyteratum prædictum obtineris,Fabricæ & ejus Collegii prædicti Protectorem & ſuperiorem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus, & deputamus. Dantes,& concedentes tibi,& tuo Vicario plenam & liberam ac omnimodam facultatem Congregationem Collegii prædicti, ubi,quando & quoties tibi videbitur convocandi,in eiſdem præſidendi,Officiales,Deputatos, Miniſtros, ac perſonas dictæ Fabricæ reformandi, & corrigendi, & ab eis adminiſtrationis,& muneris cuilibet contra commiſſi, ac tam accepti, quam expenſi rationes exigendi,ſalaria cum conſilio Collegii prædicti conſtituendi, minuendi, & ſi opus fuerit augendi, eoſque qui in cauſis Fabricam prædictam concernentibus ſententias tulerint, aut aliàs judicaverint ſyndicandi, & in creationibus Officialium, & admiſſionibus perſonarum ſeu deputatorum Collegii prædicti ſuffragium ferendi,ita ut tu ſi aderis, ſuffragium duplex habeas,abuſus quoſcumque tollendi, ſtatuta cum conſilio ejuſdem Collegii de novo condendi, immutandi, declarandi & corrigendi.

Cauſas dictæ Fabricæ intereſſe concernentes cognoſcendi.

§.14. Cauſas quaſcumque intereſſe dictæ fabricæ in tribunali pendentes,tam motas, quam movendas, perſonæ, ſeu perſonis tibi bene viſis, de ejuſdem tamen Fabricæ Collegio exiſtentibus,committendi, eaſque ſi videbitur etiam ab iis corã quibus introductæ & inſtructæ fuerint avocandi,& per te ipſum cognoſcendi, audiendi, terminandi,ſeu alii,vel aliis ejuſdem Collegii Fabricæ perſonis committendi,omniaque in præmiſſis& circa ea neceſſaria,& quomodolibet opportuna faciendi,gerendi,mandatum decernendi, & exequendi.

Tu Vide Bull. Clem. V. citatam in rubr.

Clauſula de conceſſionib. præſervativa.

§.15. Decernentes quoque præſentes ad vitam tuam, ſeu quandiu Archipresbyteratum hujuſmodi obtineris, tam noſtris, quam etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum temporibus durare, ſuamque vim, & roboris firmitatem obtinere, nec eaſdem præſentes ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium facultatum & gratiarum derogationibus,revocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus per nos, vel ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore,& motu ſimili ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine edendis comprehendi, nec per eas immutari, ſuſpendi, limitari, moderari, aut ad terminos juris reduci poſſe,ſed eaſdem præſentes perpetuo validas, & efficaces fore, & quoties hujuſmodi contraria emanabunt,toties illas in priſtinum, & validiſſimum,& eum in quo antea erant ſtatum reſtituras,& ſub poſteriori data, per te, ſeu Vicarium tuum eligenda,de novo conceſſas cenſeri, & quicquid illarum vigore alias ritè geſtum,ſtatutum,factum,mandatum,indultum,& exequutum fuerit, perpetuam vim,& roboris firmitatem obtinere.

Clauſula ſublata, &c.

§.16. Sicque per quoſcumque Judices, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi,& interpretandi facultate,in quavis cauſa, & inſtantia judicari,& definiti debere. Necnon irritum,& inane,ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula cl. v. Variorum derogatoria.

§.17. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam Generalibus editis, ſtylo Palatii,regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohibente mandata exequutiva alias quam ſub plumbo expediri, facultatibus, & juriſdictionibus prædictæ Fabricæ, illiuſque Collegio, deputatis, Officialibus, necnon Vicario noſtro in Alma Vrbe,ac Senatori, Auditori cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Cardinalibus, & quibuſvis Vrbis Judicibus ſupradictis, ſub quavis verborum forma,& ex cauſis urgentiſſimis per nos eiſdẽ conceſſis, & innovatis, quas etiamſi in eis caveatur expreſſe,quod illis,aut non niſi certis modo,& forma in eis

expreſſis derogari valeat, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſpecialis mentio facta foret, præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. A. 5. die 4 Mart. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 4. Nonas Martii, Pont. noſtri Anno 5.

CIII. Erectio Burgi Felicis S. Bernardini in Regione Montium Almæ Vrbis, & privilegia pro inibi Fabricantibus, & Ædificantibus.

Hæc privilegia vide ſup. in conſt. 66. Decet, ubi etiam notavi.

Edita A. D. 1590. SIXTVS PAPA QVINTVS.
Ad futuram rei memoriam.

Proœmium. DUm ad uberes, ſalutiferoſque fructus quos benedicente Domino præcipuè circa pauperes puellas educandas, & Deo conſecrandas, venerabilis dilectorum filiorum Sacerdotum, & aliorum utriuſque ſexus Chriſti fidelium S. Bernardini Confraternitas in hac Alma Vrbe noſtra in dies proferre nō ceſſat attendimus, facere nullo modo poſſumus, quin eos ſpeciali quadam hujus Sedis benevolentia proſequentes, ea ſibi favorabiliter concedamus, per quæ eorum, ac Monaſterii Monialium, & Collegii Puellarum per ipſam Cōfraternitatem apud Eccleſiam S. Suſannæ de dicta Vrbe inſtitutorum utilitati, cum dictæ Vrbis ornatu valeat ſalubriter provideri.

Cauſa huius conceſſionis. §. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Officiales, & Confratres prædictæ Confraternitatis, quod ipſi pro ejuſdem Monaſterii commoditate, ac illius, & dicti Collegii cum officinis neceſſariis conſtructione quandam partem vineæ exiſtentis in Regione Trivii, in loco, nuncupato Caput Domorum, à dilecto fratre noſtro Henrico S. R. E. Camerario Cardinali Caietano nuncupato, & venerabili fratre Camillo Patriarcha Alexādrino, ac dilecto filio nobili viro Honorato Duce Sermonetæ, fratribus germanis de Cajetanis, pretio duorum millium, & quingentorum, deinde reſiduum dictæ vineæ cū illius domo, viridario, & aliis quibuſcumque ſuis juribus, & pertinentiis pretio duodecim millium, & quingentorum ſcutorum monetæ emerunt, pro quibus ſolvendis nonnulli ex dictæ Confraternitatis Confratres impoſuerunt ſuper eorum bonis ſtabilibus diverſos cenſus, ſub acceſſionibus, etiam propriis nominibus dilectorum filiorum Petri Fulvii V. I. D. Prioris, & Franciſci Contugii, ac Dominici Hattoni Cuſtodum, necnon Ludovici Rivaldi Camerarii, ac Marcelli de Sancta Cruce, & Andreæ Alberini Officialium, ac aliorum Confratrum dictæ Confraternitatis, quorum bonam fidem ipſa Confraternitas cum promiſſione relevationis indemnitatis recognovit; reſiduum verò dictorum quindecim millium ſcutorum interim ad cēſum accipere, pro quorum extinctione alios canones, & reſponſiones dictæ Confraternitatis extinguere, necnon reſiduum dictæ vineæ ſtratis viis publicis ad ornatum dictæ Vrbis & fabricare volentium cōmoditatem diverſis perſonis, aut liberum vendere, aut ad fabricandum in emphyteuſim ſub annuo canone concedere intendunt, & jam forſan vendiderunt, & ſeu conceſſerunt, prout in ſingulis inſtrumentis publicis, ac aliis ſcripturis forſan deſuper confectis pleniùs dicitur contineri. Cum dicti Officiales, & Confratres cupiant, ut homines ad fabricandum in ſitu dictæ vineæ aliquibus privilegiis, & gratiis alliciantur, ipſumque ſitum privilegiis & gratiis decoratū in Burgum Felicem S. Bernardini nuncupandum erigi: Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus eorum deſiderio hujuſmodi annuere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Erectio Burgi Felicis. §. 2. Nos ut in Monte Quirinali, & apud etiam viam Felicem per nos annis præteritis apertam, quaſi nova Civitas conſtruatur, ac propterea homines inibi pro tēpore habitantes, ſeu ædificantes ſpecialibus favoribus, & gratiis invitare volentes, ac dictæ vineæ qualitates, & veros annuos valores, ac ſingulorum inſtrumentorum, & ſcripturarum deſuper forſan confectarum, aliorumque de neceſſitate exprimendorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores etiam veriores præſētibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Emptionem dictæ vineæ, cenſuum impoſitiones, venditiones, fidejuſſiones, recognitiones bonæ fidei, necnon etiā dictæ vineæ diviſiones, venditiones, liberas conceſſiones, etiā in emphyteuſim factas & faciendas ſub pactis hinc inde conventis, & conveniendis, ac cum omnibus inde ſecutis Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, ac confirmamus, ac omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti ac ſolemnitatum quarumcumque, etiam de jure, aut ex forma ſtatutorum dictæ Vrbis, vel aliàs quomodolibet requiſitarum, & omiſſarum, alioſque defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdē ſupplemus, dictaſque emptiones validas, & bene factas fuiſſe, & eſſe declaramus, dictamque vineam cum viis publicis apertā, & diviſam, in Burgum Felicem S. Bernardi nuncupandum, auctoritate & tenore prædictis perpetuò erigimus, & inſtituimus.

§. 3. Illique ſic erecto, & inſtituto, ac omnibus utriuſque ſexus perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, in eo, & tota via Pia nuncupata uſque ad portam Piam, ac etiam in aliis viis prope, & circa ſupradicta forſan aperiendas, nunc & pro tempore fabricantibus, vel habitantibus, omnia & ſingula privilegia, gratias, favores, & prærogativas, ac indulta domibus, & ædificiis facta, & fienda, ac fabricantibus, & habitantibus in Monte Quirinali, & in via Felici per alias noſtras literas, ſub dat. videlicet Idibus Septembris, Pontificatus noſtri anno tertio conceſſas, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuò concedimus, eaque omnia, & ſingula, ac ſi præſentibus expreſſa, ac de verbo ad verbum inſerta fuiſſent, ad dictum Burgum Felicem S. Bernardi, & in eo, ac tota via Pia, uſque ad portā Piam hujuſmodi fabricantes, & habitantes extendimus, illiſque omnibus, & ſingulis uti, frui, potiri, & gaudere poſſe volumus, & declaramus atque decernimus.

§. 4. Præterea ipſius Confraternitatis Priori, Cuſtodibus, & Officialibus nunc, & pro tempore exiſtentibus, quæcumque alia bona ſtabilia, & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, & in quocumque loco exiſtentia, ad Confraternitatem, Monaſterium, & Collegium hujuſmodi quomodolibet ſpectantia, pro pretio, vel affictu, ac ſub pactis, & conditionibus hinc inde conveniendis, in emphyteuſim, ſeu ad livellum, aut locationem ad longum, vel aliud tempus concedere, ac pecuniæ inde redigendæ in extinctionem cenſuum pro ſolutione dictorum quindecim millium ſcutorum impoſitorum, vel in emptionem aliorum bonorum ſtabilium in Confraternitatis, Monaſterii, & Collegii prædictorum commodum, vel utilitatem cōvertere liberè, & licitè poſſint, & valeant, etiam concedimus, & indulgemus.

§. 5. Decernentes omnia, & ſingula præmiſſa valida perpetuò, & efficacia fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, ac ſingulis quos illa concernunt, & pro tempore concernere poterunt ſuffragari, ſicque, & non aliter per quoſcumque Iudices, & commiſſarios, ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, necnon Camerarium, & Cam. Apoſt. Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executi deputa §. 6. Quocirca dilectis filiis dictæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Præſidentibus, & clericis, nunc, & pro tempore exiſtentibus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Officialium, & Confratrum prædictorum, aut alicujus eorum, quos illæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac domorum ſeu ædificiorum in Burgo Felici S. Bernardini, & tota via

Pia

Pia hujuſmodi hactenus factorum, & pro tempore conſtruendorum, illorumque conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, artificibus, & quibuſcumque aliis in Burgo Felici S. Bernardi, & via Pia hujuſmodi quomodolibet ædificantibus, vel habitantibus, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, per eos ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, perpetuò firmiter & inviolabiliter obſervari, illaſque debitæ exequutioni demandari procurent. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato ad hoc etiam ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Vrbis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, & novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Populo Romano, ejuſque Magiſtratibus, & Conſulatibus Artium, aut illarum Conſulibus, & quibuſlibet aliis perſonis quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda, ſeu quævis alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur & inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Aprilis 1590. Pont. noſtri anno 5.

Anno à Nativit. Domini 1590. indict. 3. die verò 13. menſis Aprilis, tempore Pont. ejuſdem Sanct. in Chriſto Patris, & D.N.D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus 5. retroſcripta litera Apoſtolica, & omnia & ſingula in eis contenta, affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiarum Baſilicarum S. Io. Lateranen. S. Petri de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Flora, ut moris eſt, per me Nicolaum Druyn, & Octavium Tagliettum S.D.N. Papæ Curſ.

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

IV. Privilegium Fratrum Militum S. Stephani, quod etiam bigami, & abſque habitu clericali incedentes, annuas penſiones Eccleſiaſticas uſque ad ducatos ducentum retinere & transferre poſſint.

Inſtitutionem, & alia de hac Militia vide ſup. in conſt. 60. Pii IV. His quæ, *ubi notavi. Et approbationem & extenſionem hujus privilegii mox edixit Paul. V. in ejus conſt. 46.* Dum generoſa.

An. D. 1590. *SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

CIrcumſpecta Romani Pontificis providentia gratias quæ ex benignitate Sedis Apoſtolicæ emanarunt libenter corroborat, & in priſtinum ac validum ſtatum reponit, cum præſertim per eas, & Catholicorum, nobiliumque, & Magnorum Principum honori, ac juſtis deſideriis, & fortium Chriſtianæ Religionis, & Catholicæ fidei propugnatorum, ſub approbati alicujus Ordinis Regula & inſtituto pro Chriſto adverſus infideles militantium, pro ejuſdem Religionis, & fidei defenſione, & propagatione, ſuam vitam & opus prompte quibuſvis periculis exponunt, commodis & congruæ ſuſtentationi opportunè conſulitur.

§. 1. Cum itaque aliàs fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor poſt erectionem, & inſtitutionem Militiæ S. Stephani, ſub Regula S. Benedicti, per claræ mem. Coſmum, tunc Florentiæ, & Senarum Ducem, in Ducatu Florentiæ, de licentia Sedis Apoſtolicæ, ipſi Coſmo Duci per literas ejuſdem Pii prædeceſſoris attributas, antea factam, ipſi Coſmo Duci Magno Magiſtro, necnon Conventui, Militibus, Priori, cæteriſque Miniſtris Eccleſiæ dict. Conventus, & aliis perſonis, etiam in ſacris, & Presbyteratus ordinibus conſtitutis, etiam quæcumque, quoſcumque, & qualiacumque, cum cura & ſine cura beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, eorumque beneficiis commendis, rebus, & bonis diverſas exemptiones, etiam à juriſdictione Ordinariorum, libertates, immunitates, etiam à contributione decimarum, & onerum, indulta, privilegia, facultates, indulgentias & gratias ſpirituales, & temporales benignè conceſſerit, atque elargitus fuerit.

Facultatem quoque dedit militibus etiam bigamis penſiones obtinendi & transferendi uſque ad ſummam ſcutorum 400 de Camera ut sibi.

§. 2. Atque in ſpecie hoc quoque inter alia indulſerit omnibus & ſingulis dictæ Militiæ S. Stephani Militibus conjugatis, ac etiam bigamis, aliiſque Presbyteris, ut ſingulas penſiones annuas uſque ad ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, ſuper quarumvis Cathedralium, & Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, alias ſibi canonicè reſervandas, accumulativè cum quibuſvis penſionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apoſtolico pro tempore percipere contigerit, & continget, ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in ſuos uſus & utilitatem convertere libere & licitè valerent, prout in ejuſdem Pii IV. prædeceſſoris binis literis, prioribus nimirum ſub datis Kal. Februarii, poſterioribus verò ſub dat. Nonis Julii, Pont. ſui anno 3. confectis plenius continetur.

Pius vero V. ejuſmodi indulta generaliter revocavit, ut in ejus conſt. 73. Sacroſanctum

§. 3. Poſtmodum verò piæ mem. Pius Papa V. ſetiam prædeceſſor noſter, per ſuam, quæ incipit, Sacroſanctum, deſuper editam conſtitutionem inter cætera revocaverit, & aboleverit omnia & quæcumque privilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta obtinendi ſimiles penſiones, fructus, & alias res Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, ſæcularium & regularium dictæ S. Stephani, cæteriſque Militiis, ac Hoſpitalibus, eorumque Militibus, Fratribus, & perſonis, tam Clericis quàm conjugatis, quibuſvis modo & forma, ac quibuſcumque de cauſis conceſſa, & approbata, ita quod ipſi, ſive cõjugati, ſive bigami, ſive Clerici, ſive etiam presbyteri, nullas de cætero reciperent, ſed eas ſolas quas tunc habebãt, retinerent, & eæ quoque per futurum contractum Matrimonii extinctæ cenſerentur, prout in eadem conſtitutione latiùs continetur.

Hic autem Pont. ob cauſas hìc expreſſas, approbat antedictas Pii IV. conſtitutiones & Pii V. bullam revocat, quoad iſtos Milites, & quoad dictas penſiones. Mox Paul. V. ampliavit, ut notavi hic ſup. in rubr.

§. 4. Nos animadvertentes, noſtris potiſſimum temporibus hujuſmodi Milites pro Dei, & Chriſtiani nominis gloria, ac fidei Catholicæ defenſione, non ſolùm ſæpiùs, in diverſis expeditionibus contra infideles fortiter, & magna cum laude dimicaſſe, ſed eorum triremes, & maritimas copias, ad Maris Mediterranei, & oræ maritimæ totius ferè Italiæ tuitionem, ad coërcendas Turcarum, & aliorum Piratarum incurſiones, magnum jugiter adjumentum afferre, ipſumque Militiam nunc maximè ſub felici regimine & gubernio dilecti filii nobilis viri Ferdinandi Magni Etruriæ ſibi ſubjectæ Ducis, ac moderni Magni Magiſtri indies magis florere, & complurium Militum, qui regularem illius habitum ſuſceperunt, nobilitate, opibus, & virtute præſtantium, quaſi egregio, ac numeroſo fœtu multiplicato auctam eſſe, & quotidie augeri, ac præterea tam ipſum Ferdinandum Magnum Ducem, armis, opibus, potentia, virtute, inclytarum Civitatum, & populorum ejus ditioni ſubjectorum amplitudine, ac Militum copiis inter Chriſtianæ Reipublicæ Principes valde inſignem, præcipua verò erga nos, & Sedem Apoſtolicam reverentia & devotione, ſummoque Catholicæ fidei tuendæ & propagandæ zelo accenſum, quàm etiam eoſdem Milites, qui in tam egregio & laudabili exercitio non ſolum ingentes ſumptus aſſiduè faciunt, ſed ſanguinem ipſum & vitam, cum ſe offert occaſio, prompte & libenter profundunt, pro noſtra erga illos paterna charitate, Apoſtolica beneficentia & gratia dignos reputantes; aliiſque juſtis, & rationabilibus de cauſis adducti, eoſdemque Ferdinandum Magnum Ducem, & ſingulos Milites à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis

ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dũtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſoluṭos fore cẽſentes, ac tenores dictarum Pii IV. prædeceſſoris literarum, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra liberalitate, & certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, facultatem & indultum percipiendi & exigendi penſiones annuas præfatas, uſque ad ſummas hujuſmodi ducentorum auri de Camera, Militibus præfatis conjugatis, etiam bigamis, aliiſque etiam presbyteris, etiam accumulativè cum quibuſvis aliis penſionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apoſtolico pro tempore contigerit, aut continget in futurum habere, ut præfertur, per Pium IV. prædeceſſorem conceſſa, & deinde per Pium V. etiam prædeceſſorem, ut diximus, revocata, adverſus ipſam revocationem, abſolutionem, prohibitionem, & conſtitutionẽ dicti Pii V. prædeceſſoris, cujus tenorem pariter præſentibus haberi volumus pro expreſſo, in integrum priſtinum, & validiſſimum, & eum, in quo antequam conſtitutio ipſa emanaret, quomodolibet erant, ſtatum, non ſolum juxta formam, continentiam, & tenorem dictarum Pii IV. prædeceſſoris literarum, ſed omni meliori, validiori, atque ampliori modo, & forma plenariè Apoſtolica auctoritate tenore præſentium reſtituimus, reponimus, reintegramus, & revalidamus, ipſamque Pii V. prædeceſſoris conſtitutionem, quoad dictos Milites S. Stephani, præſentes & futuros, locum non habere, eiſque minimè obeſſe, ac nihil prorſus præjudicii afferre poſſe decernimus & declaramus, quinimmò dictæ conſtitutioni ad effectum præmiſſorum dumtaxat latiſſimè derogamus, eique plenè & ſufficienter derogatum eſſe volumus.

Indultumque circa eas penſiones ſtatuto concedit.

§. 5. Et nihilominus eiſdem Militibus, omnibus & ſingulis, etiam conjugatis, & bigamis, aliiſque etiam preſbyteris, ut ſingulas penſiones, uſque ad ſummam prædictam ducentorum ducatorum auri de Camera, ſuper hujuſmodi fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis, aliiſque prædictis, aliàs ſibi canonicè reſervandas, accumulativè cum quibuſvis aliis penſionibus annuis, quas eos ex quovis alio privilegio, ſeu indulto, aut diſpenſatione Apoſtolica eis in genere & communiter, ſeu eorum cuilibet nominatim, & ſigillatim, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis ante vel poſt datam præſentium quandocumque conceſſa, aut concedenda, uſque ad quamcumque ſummam, etiam dictis ducentis ducatis longè majorem, pro tempore percipere contigerit, & continget ad vitam, percipere, exigere, & levare, inque ſuos uſus & utilitatem convertere liberè & licitè valeant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi ipſa revocatio, abolitio, & conſtitutio dicti Pii V. prædeceſſoris non emanaſſet, aut ipſi Milites S. Stephani ſub ea comprehenſi non eſſent, de novo concedimus, & indulgemus.

Exemitque ab onere deferendi habitum & cenſuram clericalem. Necnõ concedit, per contractum matrimonii & exercitiũ, Militiæ, penſiones nõ vacare.

§. 6. Decernentes nihilominus & declarantes, eoſdem Milites, tam laïcos quam clericos, etiam conjugatos, & non conjugatos, penſiones ſuper quibuſvis præfatarum Cathedralium, & Metropolitanarum, aut aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, perſonatuum, & adminiſtrationum, officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumvis Ordinum Regularium fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus etiam quotidianis, aliàs eis canonicè, & ex præfato, vel alio quocumque privilegio, aut indulto Apoſtolico, ad quamcumque ſummam, ſe ipſos fructus, redditus, & proventus, eorumve partem aliquam loco penſionum earundem ſibi reſervatos aut aſſignatos, percipientes, ad incedendum in habitu & tonſura clericali, deferendumque veſtes talares juxta noſtram deſuper editam conſtitutionem, quæ incipit: Sacroſanctum, cujus pariter tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, minimè teneri, neque ad id obligatos exiſtere, aut aliqua ratione cogi, aut compelli poſſe. Neque ipſas penſiones, aut illarum, vel fructuum, reddituũ, & proventuum hujuſmodi reſervationes, per non delationem habitus, & tonſuræ, aut veſtium hujuſmodi, aut per contractum matrimonii, vel per bigamiam quamcumque ſuperveniẽtem, aut per exercitium Militiæ, & quoſcumque factus bellicos, clericis, & Eccleſiaſticis perſonis de jure & per ſacros Canones prohibitos, nimirum Militares, etiam ſanguinis effuſione, membrorum mutilatione, & morte infidelium ſubſequuta, minimè ceſſare, expirare, aut caſſatas vel extinctas dici, aut cenſeri poſſe, ſed ipſos milites nihilominus, ut prius illas percipere, & exigere poſſe & debere, & dummodo habitum Militarem, veſtes nimirum communes laïcales, cum inſignibus Crucis ejus Militiæ cõſuetis, juxta alias noſtras ſuper declaratione hujuſmodi habitus Militaris, ſub Dat. Prid. Kal. Februarii, Pont. noſtri Anno 4. quæ etiam incipit, Paſtoralis, editas literas deferant, utique conſtitutioni noſtræ plenè ſatisfacere.

Clauſulæ limitationis penſionum vacantium ponit.

§. 7. Nec præmiſſa aut præſentes literas, de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci poſſe, aut debere, nec ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum ſuſpenſionibus, revocationibus, limitationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede præfata, quavis de cauſa, quantumcumque juſta pro tempore emanatis & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties eaſdem præſentes in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & de novo conceſſas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 8. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Florentino, & Piſano Archiepiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, ubi & quoties pro parte ipſorum Ferdinandi Magni Ducis, & Militum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos, & eorum quemlibet eiſdem præſentibus, ac in eis contentis quibuſcumque pacificè frui & gaudere; non permittentes eos deſuper à quoquam quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contradictores.

§. 9. Non obſtantibus recol. mem. Bonifacii Papæ VIII. pariter prædeceſſori noſtris de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur, ac dicti Pii V. prædeceſſoris, qua inter alia voluit gratias hujuſmodi ſuis explodi temporibus, & quod ſibi licere non eſt paſſus, id ſuis ſucceſſoribus indicavit, necnon præfatis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus & & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quarumcumque Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, Eccleſiæ, & Monaſteriis, eorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, Prælatis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſis, ac etiam ſæpius approbatis & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis eorũque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vicè dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excom

excommunicati non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarn. Dominicæ 1590. Kal. Junii, Pont. nostri anno 6.

V. Institutio Præpositi, Sacristæ, Capellanorum, Clericorum, & Ostiarii ad Scalas Sanctas, prope Basilicam S. Ioan. Later. de Vrbe.

A.D. 590. SIXTVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

§. 1. CUm singularum rerum, quas Dominus noster Jesus Christus, pro nostra omniumque salute gessit aut passus est, pia & assidua meditatio cunctis fidelibus mirificè fructuosa, ac propemodum salutaris existat, atque ad miseros peccatores a recta via aberrates ad veram pœnitentiam revocandos, justos verò ad ardétioris devotionis fervorem inflammandos, vehementem vim habeat, idcirco præcipuo enitendum est studio, quo sancta illorum memoria cunctorum mentibus piorum fortius imprimatur & tenacius retineatur. Hinc sancta mater Ecclesia non modo jugi Prædicatorum verbi Dei admonitione, aliisque multis & variis cohortationibus, verum etiam per sanctissimæ Passionis Dominicæ veneranda mysteria, salutifera monumenta, sacrasque Imagines, quæ nostris oculis devote contemplanda proponit, intimis cordis nostri visceribus id ipsum perpetuò foveri & conservari pia cogitatione procurat. Cum itaque ex sacris illis locis per quæ transiens ipse Christus Dominus humanæ salutis mysterium operabatur, inter cætera quamplurima monumenta, singulari Dei beneficio Almæ huic Urbi jampridem concessa, sit etiam illud præclarum atque insigne quasi egregium divinæ erga nos charitatis pignus, Scalæ nimirum Sanctæ, quæ ejusdem Salvatoris nostri, dum multa jam passus, morti appropinquaret, sacris, & pretiosissimo ejus cruore respersis vestigiis calcatæ, & juxta antiquissimam Patrum traditionem pietatis causa ab Hierosolymis à Prætorio ubi Pilatus præfuerat, Romam advectæ, apud venerabilem S. Joannis Lateranensis Basilicam asservantur, easque intueremur propter superiorum temporum injurias, Vrbis excidia, direptiones, & alias calamitates jacere quodammodo in loco abjecto, situ, squalore ac sordibus oblito, vetustate penè collapso, atque ad excurrentis ac transeuntis turbæ tumultum omnifariè patenti, atque palam exposito, ut ex hoc ipso utriusque sexus, personarum summo non populi modò Romani, sed exterarum quoque nationum ex remotissimis regionibus concursu, & celebritate ad eas confluentium, mentes à pia meditatione non mediocriter abducerentur, ac distraherentur, & earum devotio maximam perturbationem, molestiam, atque impedimentum pateretur, illud potissimùm nobis cordi fuit, ut nullis parcentes impensis, eas integrè, diligenter, ac omni qua potuit, religione transferri curaremus. Id verò ut decenter, ac debita cum reverentia perficeretur, ac ne Sanctos illos gradus non aliter quam supplicum genibus contrectari liceret, cum aliqua irreverentia immundis opificum pedibus profano quodam modo teri & conculcari contingeret, Deo illuminante excogitavimus, nostroque solerti studio curavimus in ipsa translatione eam diligentem adhiberi cautionem, ut qui gradus Scalarum earundem Sanctarum infimo in loco veteris structuræ situs & collocatus erat, is nunc omnium primus suo loco motus, ac transferentium humeris impositus summo, ac supremo in loco constitutus fuerit, & similiter qui antea post ascensum infimi gradus secundus erat, is modo infra summum & supremum Scalæ Sanctæ gradum proximus, eique immediatè conjunctus habeatur, ac idem prorsus ordo præpostera hujusmodi commutatione hac de causa inversus, eademque series & consideratio gradatim & sigillatim in tertio, quarto, ac deinceps reliquis singulis ejusdem Scalæ Sanctæ gradibus transferendis, collocandis & adjungendis servati extiterint, sicque ipsas Scalas sanctas pedibus mortalium intactas, minimeque calcatas, juxta insignem illam ac præcipuam sanctitate toto terrarū Orbe inter omnia Vrbis & Orbis sanctiora loca celeberrimam Capellam, quæ antiquissima & maxima majorum nostrorum veneratione jam indè ab ipsa crescentis Ecclesiæ prisca ætate Sancta Sanctorum appellatur, & quam ob loci religionem prorsus intactā, suaque primæva Sede immota reliquimus, decentiori, ac sanctiori, atque à multitudinis curiositatis strepitu magis remoto, & ad excitandam devotionem aptiore in loco reponeremus. Vbi & qui per ipsas flexis genibus prostrati, ut moris est, pié Deum precantes ascendunt, nihil prorsus ante oculos habeant, quod eorum animum à devota contemplatione avocet, sed potiùs augustissimam Salvat. Imaginem, quæ in prædicta sanctiori Capella singulari & ex omni antiquitate longissima plurium sæculorum serie repetita memoria, summaque Patrum religione colitur, intuentes ipsa loci sanctitate ad exhibendum fervétiori studio sinceroque cordis affectu Divinæ Majestati cultum majorem in modum accendantur, & eædem Scalæ in eam quæ par est, dignitatem ac splendorem restitutæ ad æternam posteritatis memoriam debito cum honore & reverentia conserventur. Etenim si præcipua veneratione dignissima sunt ea omnia, quæ per cōtactum sacratissimi Corporis D.N. Jesu Christi, in quo omnis plenitudo divinitatis corporaliter inhabitat, sanctificata jure optimo censentur; quanta demùm reverentia, animique demissione colendæ, quanta etiam honorificentia & decore ornandæ & asservandæ erunt hæ sacrosanctæ Scalæ, quas idem Dominus ac Redemptor noster jam antea flagellatus, & spinea corona caput circumvulneratus, non modò nudis sacrorum pedum plantis, sed eo ipso quem pro nobis effundebat, innocentissimo sanguine aspersit, simulque gloriosis beatorum Pedum, & cruoris ex sanctis vulneribus copiosè manantis vestigiis, quæ adhuc extant, impressas ac notatas reliquit? Adorabimus, inquit Propheta, in loco ubi steterunt pedes ejus, & rursus: Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est. Apud Isaiam quoque legimus: Locum pedum meorum glorificabo, & ad Sanctam Civitatem Hierusalem adorabunt vestigia pedum tuorum: & apud Ezechielem, Locus solii mei, & locus vestigiorum pedum meorum.

Porticum ante d. Scalam satis ornatam extruxit.

§. 2. Hoc igitur opere tandem, licet ingenti sumptu, feliciter Dei benignitate absoluto, porticum quoque ante eas satis amplam atque ornatam extruximus, eamque ingentibus, solidioribus, ac robustioribus ferreis cratibus ad singula illius intercolumnia positis, undequaque septam, ut patebat, clausimus, & communivimus, clavesque illis aptari ut congruis horis, & téporibus ostia aperiri & observari queant, opportune curavimus. Alteras præterea scalas, binas videlicet ad dexteram, ac totidem ad sinistram, ne quis per easdem Scalas Sanctas alia quam orandi causa, & genibus flexis congrua cum reverentia transeat, neve ob confertam Populorum ex omnibus Mundi partibus eò concurrentium multitudinem, summamque frequentiam in ascensu & descensu Christi fideles se invicem impediant, latas, atque amplas.

Sacella duo apud d. Capellam Salvatoris ædificavit.

§. 3. Superius autem Sacella duo à lateribus dictæ sanctioris Capellæ magna impensa ædificavimus, necnon Altare in uno ex dictis Sacellis sub S. Laurentii Martyris, in altero autem sub S. Sylvestri invocationibus erexímus. Illas verò omnes opere tectorio marmorato, eoque etiam inaurato, piis & ad devotionem Christi fidelium excitandam accommodatis picturis exornavimus. Ea nimirum ratione habita, ut in gradibus hinc inde positis, eorumque fornice figuræ veteris Testamenti, futuræ nostræ redemptionis symbola sint depicta.

In parietibus juxta d. Scalam, Passionis Domini Mysteria depingi fecit.

§. 4. In ipsis verò Scalis Sanctis ejusdem Sacratissimæ Passionis mysteria fuerint expressa, atque hoc modo qui eas, ut diximus, genibus flexis devotè ascendunt, religiosissimam eodem tempore Salvatoris Imaginem adorent, & quoquo se vertant, undequaque salutiferæ Crucis & Passionis Dominicæ monumenta, pia contemplatione meditentur.

Sacella præterea, eorumque Sacristiā ornamenta et ecclesiæ structuram.

§. 5. Quoniam verò maximè convenit, ut in sacro hujusmodi loco Dominicæ Crucis & Passionis memoria non solum in marmore, aē lapidibus, picturisque & imaginibus, sed multò etiam magis in tremendo illo Missæ sacrificio, veraque & actuali Corporis & sanguinis D.N. Jesu

Jesu Christi oblatione perpetuo recolatur, divinusque cultus non temporalibus modo, sed spiritualibus quoque ædificiis augeatur, primum quidem eadem Sacella & Altaria, eorumque Sacristiam, paramentis atque ornamentis Ecclesiasticis, sacris nimirum vestibus, stolis, manipulis, amictibus, pluvialibus, casulis, cæterisque indumentis Sacerdotalibus, necnon calicibus, patenis, corporalibus, candelabris, lampadibus, urceolis, vasculis, mantilibus, linteis, palliis, ac etiam Missalibus, cæterisque sacris libris, atque Ecclesiastica suppellectili, & utensilibus omnibus necessariis abunde instruximus, atque ornavimus.

Modo unam Præpositur. unius Sacristæ officium, quatuor Capellanias, quatuor Clericatus, unumque Ostiarium ibidem instituit.

§. 6. Mox etiam decrevimus inibi unam Præposituram ad Scalas Sanctas appellandam, unum Sacristæ Officium, necnon quatuor capellanias, & quatuor Beneficia Ecclesiastica Clericatus nuncupata, & unum Ostiariatum erigere. Ex redditibus vero novorum locorum Montis Religionum, quæ ultra assignationem Aquæ Felicis perpetuæ conservationi per nos factam, supersunt, nunquã antea Cam. Apost. applicatis, neque incorporatis, sed nostra diligentia, industria & cura, sine ullo Cam. Apostolicæ, aut cujusvis alterius gravamine, vel detrimento, de novo inventis, ac pensione annua perpetua quadringentorum scutorum monetæ super fructibus, redditibus, proventibus, ac distributionibus, etiam quotidianis, Prioratus Ecclesiæ Æsinæ per nos ad hunc effectum reservata, & assignata, Dotem Præposituræ, Sacristiæ, Capellaniis & Beneficiis prædictis assignari posse cẽsuimus. Motu igitur proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei, ac in honorem & memoriam Passionis Domini Salvatoris Nostri Jesu Christi, divinique cultus ad Scalas Sanctas; ac in novis Sacellis prædictis incrementum, unam Præposituram, quæ inibi dignitas censeatur pro uno Præposito in presbyteratus ordine constituto, vel qui in ea ætate sit ut intra annum promoveri ad presbyteratum possit & debeat, qui capellanorum, & clericorum hujusmodi caput existat, ibidemque præsit, ac præterea perpetuum Sacristæ Officium pro uno Sacrista, qui curam Altarium Scalarum Sanctarum, ac ipsius Sacristiæ gerere, illamque custodire, atque ut omnia nitida, sarta tecta, ut par est, custodita sint, diligenter providere, necnon quatuor Capellanias, pro totidem perpetuis Capellanis Presbyteris, seu intra annum pariter ad presbyteratum promovendis, & quatuor Clericatus nuncupanda Beneficia Ecclesiastica, pro totidem Clericis in minoribus ordinibus constitutis ad Scalas Sanctas appellandis.

Munus eorũ cuique præscribit.

§. 7. Qui quidem præpositus, Sacrista, & Capellani terni qualibet hebdomada, & sic unusquisque eorum alternis hebdomadis Missam in novis Sacellis prædictis per se ipsos, aut si quo die ejusdem Præpositi arbitrio legitimè impediti fuerint, per alium presbyterum ab ipso Præposito ad hoc specialiter approbandum, celebrare, ac ministrare, Clerici autem illis inservire, ac unum Ostiariatum pro Ostiario ad nutum Sacristæ deputando & amovendo, qui ipsas Scalas, omniaque Sacella, & altaria, ac Porticum mundare, congruisque horis, & temporibus ostia, & fenestras claudere & aperire, aliaque juxta providam ordinationem à Dilecto filio nostro in Alma Vrbe Vicario, nunc & pro tempore existente eis designandam, facere & exequi, dictoque Præposito tanquam membra capiti obedire debeant, & teneantur, tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus.

Annuúsque reddituũ eisdem assignat.

§. 8. Eisque sic erectis & institutis, pro illorum dote, ac illa obtinentium congrua sustentatione, ultra pensionem superiùs expressam, etiam centum nova loca Montis Religionum prædicta per nos erecta, sive annua emolumenta inde provenientia, & insimul ad mille centum & septuaginta scuta monetæ Romanæ annuatim ascendentia, ex eis nimirum Præposituræ prædictæ ducenta, Sacristæ verò pro tempore existenti centùm quadraginta scuta monetæ (ex quibus tamen idem Sacrista triginta pro mercede seu salario Ostiarii quotannis erogare debeat) singulis verò Capellanis centum & decem, ac denique singulis Clericatibus prædictis, quinquaginta scuta etiam monetæ similis annuatim motu, scientia, ac auctoritate similibus perpetuo applicamus & appropriamus. Quod vero ex illis reliquum erit, ad centum & nonaginta scuta singulis annis ascendens, id ipsis novis Sacellis pro divino cultu manutenendo & augendo, & in ea quæ pro tempore reficienda erunt, paramenta, ac ornamenta Ecclesiastica, sive in reparationẽ, & conservationem Scalarum & Porticus, ac totius cõtinentis ædificii erogandum pariter perpetuo concedimus & assignamus. Quibus quidem impensis deductis, totum id quod supererit, in emptionem aliorum locorum Montium non vacabilium quotannis converti, & eorum fructus pro rata supradictæ portionis ratione habita, inter ipsos Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos distribui volumus. Necnon Præposito, Sacristæ, Capellanis, & Clericis emolumenta locorum Montium hujusmodi, ac pensionem eis assignatam, per se vel Procuratorem legitimum, & si eis videbitur, per Camerarium, qui de eorum gremio existat, & ad quem peculiaris cura recuperationis exactionis, distributionis, & repartitionis fructuum, redditum, ac proventuum hujusmodi ad communem massam pertinentium spectet, (ita tamen, ut receptis & administratis rationem, & computa ipsi Collegio reddere teneantur) per eos, eorumve majorem partem, pro tempore deputandum à priore Ecclesiæ Æsinæ, necnon Depositario prædictis nunc & pro tempore existentibus respectivè, qui sine ulla mora, aut contradictione, etiam absque aliquo Judicis decreto aut ministerio, & sine alia nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, aut Cameræ Apostolicæ, ejusve Ministrorum licentia, aut mandato, seu Patentium expeditione, vigore præsentium literarum persolvere debeant, exigendi, & percipiendi, ac inter se ut præfertur, distribuendi, plenam & liberam per præsentes facultatem concedimus, & impartimur. Volentes ipsum Collegium, ejusque singulares personas, nimirum Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos prædictos, quoad centum loca dicti Montis, eis ut dictum est, assignata, & applicata, eorum fructus, seu emolumenta eisdem privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, necnon juribus etiam anterioribus, & potioribus actionibus, hypothecis, obligationibus generalibus & specialibus, antelationibus, & facultatibus (non tamen illa alienandi) perpetuo uti, frui potiri & gaudere, quibus cæteri ejusdem Montis locorum, seu portionum emptores, aut quovis titulo etiam oneroso creditores, seu montistæ, quoad loca & portiones ad eos pertinentia, utuntur, potiuntur & gaudent, sive uti, frui potiri & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter & æquè principaliter, & sine ulla prorsus differentia, perinde ac si ipsi quoque Præpositus, Sacrista, Capellani, & Clerici, verè & realiter persoluto pretio, illa titulo oneroso acquisivissent.

Clausula ibi clausæ ad dictum ad dictum cetera.

§. 9. Ac insuper statuimus & ordinamus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, omnes & quæcumque piorum Christi fidelium oblationes, & eleemosinæ dictis Scalis Sanctis, & Sacellis, & Altaribus elargiendæ, per unum vel duos ex dictis Sacrista, Capellanis, & Clericis pro tempore ad hoc deputandos, fideliter custodiantur, & asserventur, & sexto quoque mense partim in Sacristiæ usus & divini cultus augmentum erogentur, partim verò inter ipsum Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos dictis Scalis Sanctis & Sacellis in divinis personaliter inservientes tantum, atque inibi assistentes, ultra portionem ordinariam prædictam eis applicatam, quasi distributionum quotidianarum loca, juxta ordinationem dicti Vrbis Vicarii super hoc faciendam dividantur.

Jus patronatus eius & sententia dicta in eius Michaëli Peretto eius prontitudo & desiderium maioris, aliisque hic nomina-

§. 10. Postremo Juspatronatus, & præsentandi personas idoneas etiam alienigenas ad Præposituram, Officiũ Sacristæ, quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi dilecto filio nobili adolescenti Michaëli Peretto Marchioni de Encisia, nunc autem Burgi S. Petri, Militumque Custodiæ nostræ præfecto, nostro secundũ carnẽ ex sorore Pronepoti, ejusque masculis ex masculis descendẽtibus legitimis & naturalibus, ac ex legitimo

gitimo matrimonio natis, & procreatis. Ita tamen quod præſentatio fieri debeat ſolum à primogenito, & ipſius primogeniti primogenito, uſque in infinitum, eiſque deficientibus, ad ſecundogeniti, & aliorũ ſucceſſivè lineas, & denique in maſculorum omnium defectum, jus hujuſmodi ad fœminas, earumque deſcendentes tranſeat, eiſdem modo & forma, quibus præſentatio ad aliam Præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, & Beneficia per nos in Capella ad Præſepe Domini in Eccleſia S. Mariæ Majoris erecta, ejuſdem Michaëlis etiam illorum Patroni deſcendentibus reſervata fuit, prout in literis Apoſtolicis deſuper expeditis, quarum tenorem haberi volumus pro expreſſo, ac ad verbum inſerto, pleniùs continetur. Et poſtmodum ſi defecerint omnes à dicto Michaële deſcendentes, juſpatronatus & præſentandi hujuſmodi tranſeat ad dilectam in Chriſto filiam Flaviam, etiam Perettam dicti Michaëlis ſororem germanam, ſi extabit, & poſt eam, vel ſi ipſa nõ extabit, ad filios maſculos ipſius, & ab eis maſculos deſcendentes, uſque in infinitũ, & ceſſantibus maſculis, ad fœminas à dictis maſculis deſcendentes, & ceſſantibus omnibus tam maſculis quàm fœminis deſcendentibus à dicta Flavia, ſuccedat dilecta in Chriſto filia Urſina ſimiliter Peretta ejuſdem Michaëlis, etiam ſoror germana, & poſt eam, vel ſi ipſa tunc non extabit, ejus filii maſculi ex maſculis deſcendentes. Deficientibus autem omnibus & ſingulis maſculis & fœminis deſcendentibus à dictis Michaële, Flavia, & Urſina, tunc ſuccedat in jurepatronatus, qui nobis fuerit ſanguine proximior, ſervato ſemper in omnibus caſibus ſupradicto ordine primogenituræ, tranſeundo ſcil. de primogenito in primogenitum, & præferendo lineam primogeniti lineæ ſecundogeniti, & maſculos ex maſculis deſcendentes natis ex fœminis, ac maſculos ex fœminis ipſis fœminis, ac alias in omnibus & per omnia prout in linea filiorum, & deſcendentium à dicto Michaële, ut præfertur, alias in literis prædictis ordinatum eſt. Ita quod jus præſentandi hujuſmodi ad unum ſolum ſucceſſorem in ſolidum, & poſt illum ad alium ſemper deveniat, abſque eo quod inter plures ſucceſſores dividi poſſit.

...ationem ...ſitura ...ris Vi... ...aliorum ...m bene... ...rum ipſi ...ſito tri...

§. 11. Inſtitutio verò ad præſentationem hujuſmodi Vicario Urbis prædicto quoad Præpoſituram tantum, quoad Sacriſtiam verò, Capellanias, & beneficia, ſeu clericatus hujuſmodi, ipſi Præpoſito pro tempore exiſtenti conceſſa ſit, & ad eos pertinere cenſeatur, ac in forma ſolita fieri debeat, idque tam hac prima vice, & ab eorum primæva erectione & inſtitutione, quam quoties ex nunc in futurum illa & illa, quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam noſtris, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ſeu cujuſvis Cardinalis, etiam tunc viventis familiaribus, continuis commenſalibus, ſeu Romanæ Curiæ Officialibus, aut alias quomodolibet reſervationem inducentibus, ſeu per liberas, vel ex cauſa permutationis reſignationes, de illis in dicta Curia, vel extra eam quomodolibet factas, & admiſſas, aſſecutionem alterius beneficii Eccleſiaſtici quavis auctoritate collati, ſeu illa pro tempore obtinentium deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, amiſſionem, privationem, matrimonii contractum, Religionis ingreſſum, aut alias quomodocumque, etiam apud Sedem prædictam ſimul vel ſucceſſivè vacare contigerit, motu & ſcientia ſimilibus, auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuò reſervamus, concedimus, & aſſignamus. Decernentes juſpatronatus & præſentandi hujuſmodi, laïcorum Nobilium & Illuſtrium exiſtere, ac Michaëli, & aliis futuris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuò ſuffragari debere in omnibus & per omnia, abſque ulla prorſus differentia, perinde ac ſi illis & eorundem cuilibet, ratione vetæ, realis, actualis, plenæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, & merè patrimonialibus & laïcalibus bonis duntaxat competeret, & conceſſum eſſet, ac ut tale ſub quacumque derogatione, etiam cum quibuſvis prægnantiſſimis, efficaciſſimiſque verbis, clauſulis, & decretis, cum clauſula, Quorum tenores, in quacumque diſpoſitione, etiam per viam Conſtitutionis, legis, regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ, aut aliàs quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, nec illi unquam quovis tempore, etiam ratione cujuſvis litis pendentiæ, vel vacationis Præpoſituræ, Sacriſtiæ, Capellaniarum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi apud Sedem prædictam, etiam ex cauſa permutationis, vel devolutionis, ſeu alio quocumque prætextu, ex quacumque cauſa, quantumvis urgenti & legitima, per nos, ſeu quoſcumque alios Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu cujuſvis intuitu & contemplatione, per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam in forma Brevis, & quaſvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum cenſeri poſſe, neque debere, niſi in illis de toto tenore, ac Data præſentium, necnon Patroni pro tempore exiſtentis nomine, cognomine, ac qualitate ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio facta fuerit, ac ejuſdem Patroni pro tempore exiſtentis ad hoc expreſſus acceſſerit aſſenſus, & aliter factas derogationes, necnon quaſcumque collationes, proviſiones, commendas, præſentationes, inſtitutiones vel alias diſpoſitiones, de Præpoſitura, Sacriſtia, Capellaniis, & aliis beneficiis prædictis, ut præfertur, & alio quovis modo, etiam apud Sedem eandem pro tempore vacantibus, quibuſvis perſonis aliàs quam ad præſentationem Michaëlis, & aliorum Patronorum prædictorum, ſeu de eorum expreſſo conſenſu, etiam cum ſpeciali & expreſſa derogatione Juriſpatronatus hujuſmodi pro tempore factas, proceſſuſque deſuper habitos, ac inde pro tempore ſequuta quæcumque, nulla & invalida, nulliuſque roboris vel momenti fore & eſſe, ac pro nullis & infectis haberi & cenſeri, nec jus, aut coloratum titulum poſſidendi cuiquam tribuere, vel per illa acquiri poſſe: ſed præſentationes per Michaëlem, & alios futuros patronos prædictos pro tempore factas, & ſubſequutas inſtitutiones, validas & efficaces fore, ſuoſque effectus ſortiri, ipſiſque præſentatis & inſtitutis tale jus in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præſentatis & inſtitutis ad beneficia de vero & reali jurepatronatus laïcorum nobilium & illuſtrium, ratione primævæ & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis merè laïcalibus & patrimonialibus duntaxat exiſtentia.

Clauſ. præſ. apponit.

§. 12. Necnon Præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, aliaque beneficia Clericatus nuncupata hujuſmodi per nos erecta, ſub quibuſvis ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus, etiam perpetuis vel temporalibus, expectativis, & aliis etiam præventivis gratiis, ac uniendi, annectendi & incorporandi, necnon conferendi, providendi, & aliis facultatibus, conceſſionibus, literis, mandatis, etiam de providendo, & indultis quibuſcumque, illorumque & illarum revalidationibus quibuſvis perſonis, etiam prædictæ Rom. Eccleſiæ Cardinalibus, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſvis ſuſpenſivis, reſtitutivis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque & aliis, etiam vim contractus inducentibus decretis, atque aliàs quomodolibet nunc pro tempore conceſſis, necnon quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quomodolibet; & cum quibuſvis clauſulis & decretis, quantumvis ampliſſimis, ac prægnantibus, & cum clauſula Quorum tenores editis & edendis, nullatenus comprehenſa eſſe, aut fore, minimeque comprehendi poſſe, aut debere, ſed ſemper ab illis excepta & excluſa eſſe, & cenſeri debere, ac omnia & ſingula præmiſſa, necnon præſentes literas, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod cauſæ propter quas eadem præmiſſa facta ſunt, coram locorum Ordinariis, vel alio Judice examinatæ, verificatæ, & ab eo approbatæ, ac intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, nec deſuper ſuum conſenſum præſtiterint, ſeu ex quavis alia cauſa, vel quocumque prætextu, quæſito colore vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, ſeu in jus, vel controverſiam revocari, aut adverſus illa quodcumque juris, facti,

facti, vel gratiæ remedium impetrari, & attento quod noſtra cura, ut præfertur, dos ipſa locorum Montium prædictorum inventa eſt, in Cameræ prædictæ præjudicium nequaquam redundare dici, aut cenſeri poſſe, nec ſub ullis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtituta, repoſita & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam ſub Data per eos quorum intererit quandocumque eligenda conceſſa, valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, ac perpetuò ſuffragari, perinde ac ſi in Conſiſtorio noſtro ſecreto de unanimi fratrum noſtrorũ conſilio emanaſſent.

Decretum irritans.

§. 13. Sicque in præmiſſis univerſis per quoſcumque, & ſingulos Judices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus conſt. deputati.

§. 14. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. Sabinen. & Tuſcul. Epiſcopis, motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Patroni, necnon Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum & Beneficiatorum hujuſmodi, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit inviolabiliter obſervari, necnon Patronum, Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, & Beneficiatos pro tempore exiſtentes prædictos, eorumque ſingulos illis pacificè frui, & gaudere, eiſque de emolumentis locorum, ſeu portionum Montis hujuſmodi, & penſione prædicta, perpetuò & integrè reſponderi, & ſolutiones eis faciendas, tam à Camera Apoſt. ejuſque Miniſtris, quàm ab aliis, ad quos ſpectat, aut ſpectabit in futurum, ratas haberi, etiam alio particulari, aut novo mandato, licentia, aut decreto minimè expectato, nec requiſito. Non permittentes, ipſos vel quempiam ex eis per quoſcumque deſuper quomodolibet moleſtari, perturbari vel inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas derogatorias ſubdit.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede prædicta deputati, extra Civitatem vel Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon quatenus opus ſit, Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati ſuper bonis Romanæ Eccleſiæ, & Sedis earundem nunquam, aut niſi ex certis tunc expreſſis cauſis alienandis, ac ſanctæ memoriæ Symmachi, Non liceat Papæ, ac Innocentii Octavi, Volentes, incipien. & Pauli Secundi, necnon Pii Quarti ſuper gratiis intereſſe Cameræ prædictæ concernentibus in eadem Camera regiſtrandis. Ita ut præſentes literæ, etiamſi in dicta Camera intra certum in ea præfixum tempus, nec unquam poſtea præſentatæ, inſinuatæ, admiſſæ, aut regiſtratæ fuerint, nihilominus perpetuò valeant, ac etiam lapſo hujuſmodi tempore, iis quos concernunt ſuffragentur non ſecus, ac ſi inſinuatæ, admiſſæ, & regiſtratæ fuiſſent, ac noſtra de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, & dicti Lateranen. noviſſimi, & aliorum generalium Conciliorum unionem perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri, aut unius Diœceſis beneficia alterius Diœceſis beneficiis uniri prohibentium, necnon aliorum Romanorum Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, cæteriſque noſtris Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis & edendis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Baſilicæ Sancti Joannis Lateranen. Eccleſiæque Æſinæ, ac Congregationum, & Ordinum, Montiſque Religionum, & Cameræ prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, primæviſque fundationibus, erectionibus, & inſtitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Archipresbytero & Capitulo Baſilicæ prædictæ, ac Priori Æſino, præſidentibuſque, Clericis, & quibuſvis Miniſtris & Officialibus Cameræ, ſeu Collegio Montis Religionum hujuſmodi, ac dilectis filiis Senatui, Populoque Romano ſuper dignitatibus, Capellantis, & Beneficiis in ipſa Urbe conſiſtentibus, illa aliis quàm Civibus Romanis originariis conferri prohibentibus, & quibuſvis aliis conceſſis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, vel forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice ad effectum præſentium dumtaxat derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 16. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, applicationis, & approbationis, impartitionis, ſtatuti, ordinationis, reſervationis, conceſſionum, aſſignationum, voluntatum, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare, &c.

Sanctio nalis.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 4. Non. Junii, Pont. noſtri anno 6.

Dat. P. A. die 2 Jun.

Alienationes Officiorum, ſeu jurium & emolumentorum, Officiis etiam majoribus S. R. E. annexorum, ab Officialibus contra formam eorum primævæ erectionis factæ reſcinduntur, & in poſterum fieri prohibentur. CVI.

Quoad Officia à primæva erectione annexa Officio Vicecancellarii, attende conſtit. 16. Sixti IV. in §. 25. lib. 1. & declarationem hujuſmet Pontificis, ſub iſta conſtitutione locatam.

Facultates diſponendi de Officiis vacabilibus Romanæ Curiæ, eorumque pretio, revocavit S. D. N. Urb. VIII. Conſt. 20. *Sanctiſſimus*, inf. tom. 4. & etiam revocavit conceſſiones diverſorum Officiorum, Privilegiorum, & Indultorum in præjudicium Sedis, & Cameræ Apoſt. emanatas, in Conſt. 28. *Superni*, d. tom. 4.

Edita A. 1589. C. 1590.

SIXTVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm pro ſuprema injunctæ nobis ſollicitudinis cura, atque ea quæ Rom. Pont. peculiaris exiſtit in tuendis S. R. Eccleſiæ rebus providentia, ejuſdem Eccleſiæ jura, & emolumenta integra conſervare, naturali, Divinoque mandato moniti teneamur. Cumque ne ea contra antiquam Rom. Pont. vel aliorum, ad quos pro tempore ſpectat conſuetudinem, aliter quàm concedenda ſunt concedantur, aut in alias perſonas contra concedentium voluntatem, attributamque ipſis facultatem transferantur, omni ſtudio cavere debeamus. Nulli mirum videri debet, ſi pleraque jura, atque emolumenta S. R. E. officiis etiam majoribus annexa, ab obtinentibus dicta officia, qui tanquam fideles, & prudentes ſervi, talenta à Domino

mino accepta dando ſuperlustrari, vel ſaltem utendo cõmunicare, non autem diſtrahendo conſumere debent, hactenus indebitè alienata recuperare, & ne in poſterum alienentur prohibere optima ratione decernimus.

§. 1. Cum igitur ſint aliqua munera, aut officia, ſeu potius jura, regalia, & emolumenta majoribus officiis annexa, quæ aliquibus perſonis in laborum, & meritorum remunerationem ab ipſis Officialibus gratiosè concedi ab initio conſueverunt, & omninò debuerunt, & nonnulla ſimiliter officia per ſe exiſtant, quæ perſonis inopia laborantibus ad honeſtam eorum dumtaxat vitæ, aut familiæ ſuſtentationem à Sede Apoſtolica liberaliter tributa ſunt: Nos ut modus in hujuſmodi conceſſionibus ſervari debitus, hactenus immutatus reſtituatur, & ne in poſterum aliquo pacto immutetur, atque ut beneficii accepti memoria pretii, aut oneris impoſitione non lædatur, & ne officiorum conceſſorum emolumenta è perſonis, aut familiis, quibus ad eorum ſuſtentationem conceſſa ſunt, egrediantur, aut ipſorum neceſſitatibus ullo tempore ſubtrahantur, & ne ulterius Camera Apoſtolica aliquam jacturam patiatur, quantum in nobis eſt, ſtatuendum atque conſulendum duximus. Summo itaque animi dolore nuper accepimus (id quod magna etiam cordis perturbatione, & juſta indignatione commoti vix cogitatione revolvere, nedum verbis recenſere poſſumus) quoſdam ad Apoſtolicæ Sedis Officia, etiam præcipua à Romano Pontifice adſcitos, quos Officiorum præfatorum jura & emolumenta conſervare, & ut cæteris inferioribus Officialibus fidei & induſtriæ exemplo eſſent, amplificare oportebat, propriæ ſalutis immemores, ea contra antiquam majorum conſuetudinem & attributam facultatem, & contra ejus qui contulit, voluntatem, & in damnum Sedis & Cam. Apoſtol. ſuorumque in prædictis Officiis ſucceſſorum alienare, pecuniaſque inde collectas in proprios uſus convertere non dubitaſſe. Nec ſine majori animi moleſtia comperimus, eos hujuſmodi alienationes ſubreptitiis & obreptitiis confirmationibus Apoſtolicis approbari procuraſſe, & ſe eo pacto tueri, & quodammodo excuſare voluiſſe. Qua quidem in re non poſſumus non ſummopere deteſtari hujuſmodi hominum ingrati animi vitium, dum inſignem Apoſtolicæ Sedis liberalitatem experti, res eorum fidei creditas, & ipſis in uſum, fructumve tantum conceſſas, in alios transferre auſi fuerunt; tum ſacrilegium eorundem, quod bona, ac jura Deo, ejuſque Sponſæ Sacroſanctæ Eccleſiæ dedicata præripere veriti non fuerunt; demum impietatem, quod ea quæ pauperibus educandis, quæ viris religione, ac doctrina claris, ſedulamque ipſi Eccleſiæ operam navantibus fovendis deſtinata ſunt, cupidè exhaurire, & ad propria commoda convertere non timuerunt. Invenimus præterea nonnullos tum in variis Status noſtri temporalis Eccleſiaſtici locis, tum præſertim in hac Alma Urbe noſtra, in qua Romani Pontifices prædeceſſores noſtri erga ejuſdem Urbis Cives & incolas liberales & munificos ſe ſæpiùs exhibuerunt, qui diverſa Officia, donec ipſi vivant vel eorum familiæ extent, in laborum & meritorum remunerationem, vel ad ſublevandam eorum indigentiam ab ipſis prædeceſſoribus noſtris acceperunt, Apoſtolica benignitate abutentes, attributaque alimenta negligentes, quaſi per injuriam benefactoris memoriam ingrati animi vitio deleré, taliaque ſibi elargita Officia in alios transferre veritos non fuiſſe. Nonnullos etiam diverſarum noſtræ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ temporali ditioni ſubjectarum Provinciarum, Civitatum & locorum Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Magiſtratus, & Romanæ Curiæ Officialium Collegia, hujuſmodi inferiora Officia, ſive eorum jura, & emolumenta mediante pretio vel reſponſione concedere quandoque præſumpſiſſe.

Limitatio innationũ quibus in Africa.

§. 2. Unde nos deteſtabiles hujuſmodi abuſus, ne latiùs ſerpant, prohibendos, juſtiſſimaque, & ſeveriſſima ſanctione coërcendos, & ex Romana Curia, Statuque temporali Eccleſiaſtico prorſus eliminandos eſſe cenſentes, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorundem fratrum conſilio & aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione reſcindimus & irritamus, quinimmò maledicimus & execramur omnes & quaſcumque venditiones, diſtractiones, pignorationes, hypothecas, necnon deputationes & conceſſiones ex titulo oneroſo ab omnibus ſupernominatis quomodolibet factas, quorumcunque ab ipſo initio, ſive à primæva erectione, ex indulto Apoſtolico non alienabilium jurium & emolumentorum quibuſcumque Officiis cohærentium, etiam majoribus, nempe Majoris Pœnitentiarii, Vicecancellarii, Cameratii, Summatoris litterarum Apoſtolicarum, Cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. Generalis Auditoris, noſtri & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. in Urbe Vicarii, & ejuſdem Urbis Gubernatoris, ac Senatoris, aut aliorum quorumcunque, ſub ſigillo Secretariatus, Vicariatus, exercitii, deputationis, cuſtodiæ, aut alio quovis nomine & vocabulo comprehenſorũ, etiam ſub prætextu cõpenſationis, aut remunerationis obſequiorum per dictos Officiales majores Sedi Apoſt. impenſorum ante expenſarum, vel damnorum per eoſdem ex quavis cauſa paſſorum, vel ſub quovis neceſſitatis & indigentiæ quæſito colore, in favorem quatumvis perſonarum, ut præfertur, factas, ac omnium etiam Officiorum, adminiſtrationum & jurium, quæ vel à prædeceſſoribus noſtris aliquibus perſonis, ſeu familiis gratiosè conceſſa, vel à prædictis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Magiſtratibus, Officialibus, aut Collegiis, pretio, ſeu gratia, ut præfertur, conceſſa fuerunt, etiã cõtractu ultro citroque obligatorio, publicoque inſtrumento ipſorum concedentium, & ſucceſſorum ſuorum nominibus ſolemniter inito & ſtipulato, necnon prætenſo juramento, aut quacumque confirmatione Apoſt. poſtea, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus ſubſecuto roboratas, quarum omnium & ſingularum, ac inſtrumentorum & confirmationum hujuſmodi tenores præſentibus haberi volumus pro plenè & ſufficienter expreſſis.

Et omnium inſtrumentorum deſuper celebratorum quacumque cautela rejectorum.

§. 3. Declarantes nemini licuiſſe, nec licere hujuſmodi conventiones, contractus & pacta, ultra facultatum ipſis conceſſarum limites in detrimentum Sedis & Cameræ Apoſtolicæ, ſuorumque in Officiis per eos obtentis ſucceſſorum, ſuper præmiſſis inire & celebrare. Ideoque tam ipſos contractus, conventiones, pacta & quæcumque inſtrumenta inita & celebrata, nulla, invalida, ac viribus omninò vacua exiſtere, quam etiam juramenta ſuper contractibus hujuſmodi præſtita ex hoc ipſo illicita, & nequaquam ſervanda eſſe, ac ſuper illis editas à prædeceſſoribus noſtris confirmationes quibuſcumque præſervativis, reſtitutivis, mentis atteſtativis, derogatoriarum derogatoriis, aut aliis fortioribus, inſolitis atque efficaciſſimis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis munitas, tanquam in fraudem decretorum & canonicarum ſanctionum, per ſubreptionem vel obreptionem, ſeu ut dicitur, per præoccupationem extortas verius, quàm obtentas, ac pariter nullas & irritas eſſe & cenſeri. Cum nequaquam credendum ſit, quempiam ex eiſdem prædeceſſoribus noſtris voluiſſe confirmare quod non licet, nec veriſimile ſit (prout alias à quibuſdam in ſimilium gratiarum confirmationibus expreſſum, ac narratum fuiſſe accepimus) pro ſolvenda vel reſtituenda dictis Officialibus alienantibus exigua pecuniarum ſumma, pro ſervitiis Sedi Apoſtolicæ præſtitis, aut ſumptibus ejuſdem Sedis cauſa ſuſceptis erogata, ipſius Cameræ, Sediſque Apoſtolicæ Ærarium adeò unquam exhauſtum fuiſſe, aut iis angustiis laboraſſe, ut neceſſe fuerit ad hujuſmodi alienationes, earumque confirmationes tam pernicioſas devenire. Cumque ex hoc ipſo ſatis appareat, ipſos prædeceſſores ſubdola & fallaci impetrantium calliditate circumventos fuiſſe, non autem verè id approbaſſe, quod ut diximus, non ipſius Cameræ, ſed eorundem alienantium lucro ceſſit, qui præſertim eodem tempore ſe planè ingratos, & Apoſtolicæ Sedis beneficiis prorſus indignos demonſtrarunt. Si enim Dominus ejiciendum cenſuit in tenebras exteriores ſervum malum, pigrum & inutilem, quia traditum ſibi talentum fodiens in terram abſcondit, ac ſuperlucrari omiſit; ſed tamen quod acceperat, integrum ſine ulla diminutione ſervavit & reddidit, quantò graviori ſupplicio eum affeciſſet, qui illud ipſum defraudare, defraudatumque Apoſtolicæ confirmationis regimen ejus celare, fraudemque mendica-

to ab ea approbationis prætextu pertinaciter tueri ausus esset? Præterea, si Ananiam de pretio proprii agri fraudata parte mentitum, illicò in fraudis pœnam, ad Apostolorum pedes procedentem expirasse legimus, eos qui sacræ Romanæ Ecclesiæ jura integra in suam utilitatem convertere, nedum de suis aliquid retinere student, iis, & gravioribus pœnis afficiendos esse non censebimus?

Possessio cuicumque statim auferatur.

§. 4. Ac propterea illos, qui prædicta jura regalia, administrationes atque emolumenta alienata, aut quomodolibet gravata detinent, uti intrusos & detentores, ab illis, eorumque exercitio, prætensa etiam immemorabili possessione, seu quasi per superiores Officiales à quibus dependent, vel alios ad quos spectat, propria auctoritate, manu regia, de facto, sine aliqua monitione, citatione, causæ cognitione, Judicis decreto, declaratione, aut ministerio, absque ulla pecuniarum, aut pretii vel pignoris restitutione, & sine spolii vel attentatorum vitio ejici, expelli, amoveri & privari, & ad tradendas & consignandas quascumque scripturas ad hujusmodi Officia spectantes, quas penes se habent, necnon ad restitutionem fructuum dictorum Officiorum à die obitus earum personarum, quæ illa, ut præfertur, vel alias eis vendiderunt, aut concesserunt, decursorum, & ab iis forsan perceptorum, aut penes quoscumque existentium cogi & compelli, & alios in eorum locum, gratis tamen, nec alias, subrogari liberè & licitè posse, ac omninò debere, eosque tantum actionem repetendi pretii, aut pignoris, vel delendæ & extinguendæ obligationis contra eorum personas cum quibus ipsi ab initio contraxerint, eorumve hæredes & bona, si quæ extent, habere, ipsosque qui pretia, vel pecunias ipsas sic indebitè receperint, eorumve hæredes ad restitutionem teneri, atque ad id juris & facti remediis opportunis cogi & compelli posse. Officia verò & administrationes ultimò dicta gratuitò, ut dictum est, certis personis, eorumve familiis concessa, & deinde ab eis de facto alienata, eo ipso Cam. Apostolicæ applicata, & ad eam devoluta esse & censeri, nec solùm emptores, verùm etiam venditores omni jure sibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti cecidisse.

Sic & non aliter judicetur.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, Cameræ Apostolicæ Clericos, Præsidentes, ac S.R.E. Cardinales in quibusvis causis & instantiis motis & movendis, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in futurum attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Prohibitio de cætero illa alienandi.

§. 6. In posterum verò, ne quis ex superiùs nominatis, aut quacumque etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali vel alia majori, etiam Cardinalatus dignitate præfulgens, tale crimen attentare, aut quicquam ex præmissis vendere, alienare, pignorare, obligare, aut hypothecare, vel sub responsionis, aut mercedis promissionis receptione ad dictorum Officiorum exercitia quempiam deputare audeat, seu præsumat, sub interminatione divini judicii, ac maledictionis æternæ districtiùs interdicimus & prohibemus.

Officia integra Sedi, & Cam. Apost. conserventur.

§. 7. Volentes, quod omninò ipsa Officia, prout cuique ab initio per Sedem Apostolicam concessa sunt, ita etiam integra & intacta, cum omnibus suis juribus & emolumentis, pertinentiis, annexis & connexis retineantur, ac Sedi & Cameræ Apostolicæ perpetuò conserventur.

Transgressores multis pœnis liganter.

§. 8. Si quis autem extiterit præsentis nostræ constitutionis in aliquo violator, non solum prædictas venditiones, alienationes, hypothecas, pignorationes, concessiones, assignationes vel deputationes, aliasque similes vel dissimiles conventiones posthac de cætero faciendas, ac quicquid illarum prætextu secutum fuerit, etiam Apostolica vel alia quavis auctoritate roboratum, pariter ex tunc, & è contra annullamus, rescindimus & irritamus, declarationesque & decreta, ac facultates, & alia quæcumque superiùs expressa, ad illa in omnibus & per omnia extendimus & ampliamus, verum etiam eos, qui fuerint nostræ hujus prohibitionis de facto transgressores, ipso jure omnibus & quibuscumque per eos obtentis, seu obtinendis Ecclesiasticis officiis, beneficiis, muneribus, gradibus, honoribus, dignitatibus, attento quod illis sese tanto facinore perpetrato indignos reddiderunt, privamus, necnon privatos, ac ad ea & alia postea obtinenda perpetuò inhabiles, & incapaces, infames, ignominiosos, ac perpetuæ infamiæ & ignominiæ labe & macula eis inusta notatos atque intestabiles declaramus, ita ut illis portæ nunquam pateant dignitatum, quinimmò in sempiternæ maledictionis & anathematis pœnam in æternum condemnari, & tradi censeantur.

Cum omnia.

§. 9. Non obstantibus præmissis, ac de jure quæsito non tollendo, Cancellariæ Apostolicæ regula, & quibusvis statutis, aut diuturnis & pacificis possessionibus, seu quasi, quæ usurpationes censeri debent, necnon pro illorum confirmatione, etiâ Motu proprio, & ex certa scientia, ac titulo oneroso præmissis, vel aliis gravioribus & urgentioribus de causis, sub quibuscumque tenoribus, formis, & cum prædictis vel aliis efficacioribus, validioribus, ac prorsus inexcogitatis clausulis, & verborum conceptionibus per quoscumque nostros prædecessores, aut nosmetipsos & Sedem prædictam concessis gratiis, aut literis Apostolicis, etiam sæpiùs approbatis & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expressè, quod illis nonnisi eorum tenoribus ad verbum insertis, ac modis & formis inibi traditis ad unguem servatis, aut nonnisi certarum, quarum interest personarum expressè ad id accedente consensu, vel eis saltem prius satisfacto, derogari ullo modo possit, & aliter factæ derogationes nullius sint roboris vel momenti, tenores hujusmodi perinde ac si forma requisita plenè adimpleta & observata, ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Status in quo Officia, præsertim majoritia præservat.

§. 10. Nostræ tamen mentis atque intentionis non est, per præsentes in aliquo immutare statum Officiorum quæ majoribus Officiis annexa ab ipso initio ex indulto Apostolico, pretio vel recognitione aliqua intervenientes conceduntur, & vacabilia sunt, quorum cum pro tempore vacant, collatio sive titulo oneroso concessio, seu quævis alia dispositio ad ipsos Officiales hactenus pertinere consuevit, in quibus, quo minus ipsi Officiales, ut prius illa concedere, pretiumque inde percipere, seu alias de eis disponere valeant, nullum in posterum præjudicium generari volumus.

Iussio ut bullam public.

§. 11. Ut autem præsentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Lateranensis, & Principis Apost. de Urbe, necnon Cançell. Apostolicæ de more affigi & publicari, eorumque exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, eandem prorsus fidem adhiberi quæ ipsis originalibus adhiberetur, exhibitis vel ostensis.

Sanctio penalis.

§. 12. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ rescissionis, irritationis, maledictionis, execrationis, declarationis, decreti, mandati, concessionis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, annullationis, extensionis & privationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. An. die 15 Jul.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. 18. Kalen. Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

Papa subscr.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Card. subscr.

Ego Joannes Episc. Ostien. Card. S. Georgii.
Ego Alph. Episc. Portuen. Card. Gesualdus.
Ego Inn. Episcopus Tusculan. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Episc. Prænestin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Episc. Sabinen. Cardinalis Comensis.
Ego Gabr. Episc. Albanen. Cardin. Paleottus.
Ego M. Siticus Cardin. ab Altaëmps, tit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego F. Michaël Bonellus tit. Sancti Laurentii in Lucina Cardinalis

Cardinalis Alexandr.
Ego Ludovicus tit. S. Anaſtaſiæ Card. Madrutius.
Ego N. tit. S. Praxedis, Card. Senonen.
Jul. Ant. tit. S. Barthol. in Inſula, Cardin. Sanctæ Severinæ.
Ego Hier. tit. S. Suſannæ, Card. Ruſtic.
Ego Joan. Hieron. tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Albanus.
Ego Hieronymus tituli Sanctæ Priſcæ Cardin. Simoncellus.
Ego P. tit. S. Hieron. Illyricorum, Card. Deza.
Ego Ant. tit. SS. Joannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Jo. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Jo. Baptiſta Card. tit. S. Marcelli.
Ego Jul. Card. Cananus, tit. S. Euſebii.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Ego Vincentius tituli S. Clementis Cardin. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinola, tit. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellotus, tit. Sancti Salvatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. S. Alexii.
Ego Joan. Baptiſta tituli S. Mariæ in Aracœli, Cardin. Caſtruccius, Sign. Juſt. Præfectus.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cœlio.
Ego Dominicus tit. S. Laurentii in Pane Perna, Cardin. Pinellus, S. Mariæ Majoris Archipreſbyt.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.
Ego Fr. Conſtantius Card. Sarnanus tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus tituli S. Martini in Montibus.
Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. Card. Saulius tit. S. Vitalis.
Ego Evangeliſta tit. S. Matthæi in Merulana Card. Cuſentinus, Archipresbyt. S. Petri.
Ego Joan. tituli S. Mariæ Tranſpontinæ, Cardinalis de Mendoza.
Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini Card. de Camerino.
Ego F. S. Mariæ in Via Lata, diac. Card. Sfortia.
Ego Alexander S. Laurentii in Damaſo, diaconus Card. Montaltus, Vicecancellarius.
Ego Hieron. S. Euſtachii Diaconus Card. Matthæius.
Ego Benedict. Sanctæ Mariæ in Coſmedin, Card. Juſtinianus.
Ego Aſcan. S. Nicolai in carcere, diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Agathæ, diacon. Card. Borromæus.
Ego Auguſtin. S. Adriani diac. Card. Cuſanus.
Ego Franc. Maria, Sanctæ Msriæ in Domin. diac. Card. à Monte.
Ego Guido SS. Coſmæ & Damiani diac. Cardinalis Pepulus.

Publicatio. *Anno à Nativit. Domini 1590. indict. 4. die verò 28. menſis Martii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno 5. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicæ Lateran. ac Principis Apoſtol. de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtol. per me Franciſcum Baron ejuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

Sequitur declaratio & confirmatio Officiorum Vicecancellarii Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

Bulla A. D. 1590.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Motu proprio, &c.*

Vicecancellarius habet, & ad ſui cognitum connexa Officia

§. 1. CUm S. R. E. Vicecancellarius pro tempore exiſtens, Regentis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac ſex majoris cum aſſignatione emolumentorum officii minoris gratiæ, & quindecim minoris Præſidentiæ Abbreviatorum, & vigintiquinque Sollicitatorum literarum Apoſtolicarum, ac duodecim Notariorum Auditorum cauſarum Palatii Apoſtolici, ac tria Cubiculariorum, & ſeptem Scutiferorum de numero Participantium, ac viginti ſex S. Petri, & tredecim S. Pauli, necnon duo de Lilio, & viginti Florum Militum, ac Cuſtodis, Notariatuſque & Officii ejuſdem Cancellariæ, atque unum Notariorum Contradictarum, & aliud de Conſuetis nuncupata, ac nonnulla alia ipſius Vicecancellariæ Officia, tam per obitum, reſignationem & privationem, quàm forſan aliàs pro tempore vacantia, perſonis eidem Vicecancellario benevisis ad vitam recipientium conferre & aſſignare, neque illis ad ejuſdem Vicecancellarii libitum ſimili modo quo Romanus Pontifex de aliis Romanæ Curiæ Officiis diſponere ſolet, diſponere conſueverit, & in poſſeſſione, ſeu quaſi diſponendi de eiſdem Officiis, ut præfertur, expreſſione Rom. Pontificum, vel forſan conceſſione, ſive indulto Apoſtolico, per plures annos fuerit, prout eſt etiam de præſenti.

hic designatur Quod Officium Abbreviaturarum extat clarius sixti IV. assignatio in vinis confirmatio &c.

Hic Pontifex hujuſmodi Vicecancellarii facultatem comprobat.

§. 2. Nos ad quorum notitiam devenit, Vicecancellarium pro tempore exiſtentem conſuevisſe, & ſolitum fuiſſe de dictis Officiis, etiam pacto pretio ad libitum ſuum, ut præfertur, diſponere, dignitati prædicti Officii Vicecancellariatus ad illud pro tempore obtinentis, necnon ab eo officia prædicta recipientium quieti, & ſecuritati in præmiſſis providere volentes, Motu ſimili, non ad dilecti filii noſtri Alexandri S. Laurentii in Damaſo Diaconi Cardinalis Montalti, ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarii, ac etiam literarum Apoſtolicarum Summatoris, noſtri ſecundùm carnem ex Sorore pronepotis, vel alterius pro eo nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, certaque ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſionem, indulta, conſuetudinem, permiſſionem & poſſeſſionem hujuſmodi (etiamſi de applicatione dictorum Officiorum, aut aliquorum ipſorum eidem Vicecancellariatus Officio, aut facultate, ſive conceſſione vel indulto illud, aut aliqua ipſorum vendendi, aut ad libitum ſuum de eis diſponendi non appareret, ac etiam quandoque conſtet, præfatum Vicecancellarium de prædictis Officiis, aut eorum aliquo, ſemel tantum, aut bis vel pluries diſpoſuiſſe, & in ſuppreſſione eorum vel aliquorum ex eis, novaque erectione, nullam eidem Vicecancellario de illis diſponendi facultatem fuiſſe conceſſam, Apoſtolica auctoritate confirmamus & approbamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes & ſingulos, tam juris quam facti, & aliarum ſolemnitatum omiſſarum defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem.

Ampliatque & expendit.

§. 3. Et nihilominus potiori pro cautela, ne quicquam præmiſſorum in dubium aliquo tempore revocari contingat, Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus & ordinamus, eidemque Alexandro Cardinali, & pro tempore exiſtenti Vicecancellario concedimus & indulgemus, ut quotieſcumque officia præfata, quorum omnium quantitates, qualitates, & jura, inſtitutiones & erectiones, cum quibuſvis qualitatibus, decretis, conditionibus, & formis, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, per ceſſum vel deceſſum, aut promotionem, privationem, ſeu quamvis aliam dimiſſionem eorum qui Officia præfata pro tempore obtinebunt, vacare contigerit, quæ omnia & ſingula Officia præfatis vacationibus, quemadmodum Officia noſtra ſubjecta ſunt, etiam ſubjacere volumus, decernimus & declaramus, illa omnia ad liberam ipſius Alexandri Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Vicecancellarii voluntatem & diſpoſitionem, etiam pacto pretio pertinere. Poſſitque idem Alexander Cardinalis & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, aut per eum ad hoc ſpecialiter deputatus, illorum omnium & ſingulorum, capta ſolita impoſitione, reſignationes recipere & admittere, ac per ſuas literas ſuo ſigillo pendente munitas, de illis dum pro tempore vacaverint, etiamſi illa, eorumque emolumenta ab initio, ſive in eorum prima erectione ex indulto Apoſtolico alienabilia non ſint, & quandocumque appareat de hujuſmodi officiis, aut aliquo eorum Roman. Pontific. diſpoſuiſſe, per ſeipſum, aut ejus Locumtenentem, aut ad hoc

hoc ſpeciale mandatum habentem, quibuſvis perſonis, cum quarumcumque conſtitutionum, & literarum Apoſtolicarum in contrarium facientium derogatione, in omnibus & per omnia ad inſtar Rom. Pont. providere, ſeu illa vendere, & alienare abſque pœnarum & cenſurarum, etiam Eccleſiaſticarum incurſu, & exigentibus perſonarum meritis & ſufficientia, ſuper earundem perſonarum, quibus ipſe providerit de hujuſmodi officiis, requiſitarum qualitatum defectu, cum ſibi placuerit diſpenſare, & eaſdem perſonas ad ipſa Officia, conſtitutionibus præfatis, quarum tenorem non obſtan. habilitare, & illi quibus de eiſdem Officiis dictus Alexander Cardinalis, & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, ſeu deputandus, ſuis literis duxerit providendum, ad Officia ipſa, abſque aliqua contradictione, aut aliarum literarum expeditione recipiantur & admittantur, ita quod literæ præfati Alexandri Cardinalis, ſeu deputati, vel pro tempore exiſtentis Vicecancellarii valeant, & perpetuæ firmitatis robur obtineant, & his quibus conceſſæ ſunt pleniſſimè ſuffragentur, ac ſi ſuper prædictis Officiis literæ Apoſtolicæ confectæ & expeditæ fuiſſent.

Clauſulas præſervativas apponit.

§. 4. Decernentes dictum Alexandrum, & Cardinalem pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, ſuper diſpoſitione dictorum Officiorum, ut præfertur facienda, proviſoſque ab eo, de illis per nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontif. eorumque Datarios, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Camerarium, vel Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes, Clericos, alioſve quoſcumque quavis auctoritate & poteſtate fungentes, ullo unquam tempore quavis occaſione, vel cauſa, etiam juſta vel injuſta impediri, inquietari vel moleſtari non poſſe, neque debere. Minuſque præſentem gratiam, & ſi videbitur deſuper conficien. literas quovis prætextu, & ex quocumque capite, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adverſus illas quodcumque juris, facti vel gratiæ remedium impetrari poſſe, neque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus per nos vel ſucceſſores noſtros Roman. Pont. aut dictam Sedem ex quibuſvis cauſis, etiam conſiſtorialiter pro tempore factis & faciendis, comprehendi, & comprehenſas cenſeri, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validum ſtatum reſtitutas, repoſitas & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub data poſteriori, per dictum Alexandrum Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium quandocumque eligenda, conceſſas, ac validas & efficaces adverſus quaſcumque impugnationes & revocationes exiſtere. Ipſumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, ad ſuperiùs expreſſa & prænarrata, in toto vel parte verificandum, ſeu probandum, aut præſentem gratiam, & literas deſuper conficien. quandocumque purificandum minimè teneri, ſed ſola præſentium narrativa, abſque alia probatione, ſeu vetificatione, aut purificatione ſufficere, eique in judicio, & extra ubique ſtari, ſed nec aliquam probationem, cujuſcumque naturæ & ſpeciei illa ſit, vel fuerit in Camerarium adduci vel admitti. Quinimmò, etiamſi ſuperiùs expreſſa & narrata hujuſmodi minus vera ſint, & contrarium quandocumque probari contingat, nihilominus præſentes, & deſuper conficiendas literas ſuum plenarium effectum conſequi, prædictumque Alexandrum Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, illis & eorum effectu potiri & gaudere.

Clauſulam ſublata, &c. addit.

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, etiam cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata, &c. judicari & definiri debere, irritumque & inane quicquid ſecus in contrarium præmiſſorum, abſque dicti Alexandri Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Vicecancellarii, etiam in Conſiſtorio de fratrum conſilio contigerit attentari.

Clauſulas derogat.

§. 6. Non obſtantibus de jure quæſito non tollendo, & gratiis adinſtar non concedendis, aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, & etiam in eraſtinum aſſumptionis cujuſcumque Rom. Pont. ad ſummi Apoſtolatus apicem edendis. Necnon Symmachi, Pauli II. Innocentii VIII. Pauli IV. & Pii V. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ, ſeu Cameræ & Sedis Apoſt. non alienandis, ac thalè alienatis recuperandis, necnon Pii etiam IV. de ſimilibus gratiis in Camera infra certum tempus à die illarum conceſſionis computandum, regiſtrandis & inſinuandis, ita quod ad præſentem gratiam regiſtrandum & inſinuandum idem Alexander Cardinalis, & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, nullo unquam tempore teneatur, nec propterea illa nulla ſit, aliiſque Apoſtolicis, ac in generalibus Conciliis ſpecialiter vel generaliter contra præmiſſa vel eorum aliqua quomodolibet, etiam per nos conſiſtorialiter, & de fratrum conſilio, & præſertim noſtra, ſub Dat. videlicet 18. Kalend. Februarii, Pont. noſtri Anno Quinto, diſponente ne Officiales Officia, eorumve emolumenta, eorum Officiis annexa alienare poſſint, editis & edendis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Officiorum hujuſmodi erectione & fundatione, ac Cameræ præfatorum etiam juramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, uſibus, naturis, ſtabilimentis, & etiam novis reſervationibus, eorumque innovationibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtol. per præfatos, & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, & per viam generalis legis & ſtatuti perpetui, ac ex quantumcumque gravibus & onerоſis cauſis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, etiam vim contractus inducentibus, ac etiam irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, & quocumque tempore, etiam longiſſimo obſervatis, etiam præmiſſa fieri ſpecialiter, & expreſsè prohibentibus. Quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. eorum tenores, &c. latiſſimè hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus, eaque omnia in quantum præmiſſis obeſſe, aut illorum executionem, & effectum retardare poſſent, omninò tollimus & abrogamus, ac pro ſublatis & abrogatis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Ista ex[tra] ſunt à *[Indi]catis* in Pii V. *[Bull.]* Admon.

Hæc inh[ibi] quæ prec[edunt]

§. 7. Volumus autem, quod præſentis cedulæ ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, etiam abſque data & regiſtratura, ac publicatione. Quodque ſi videbitur, hujuſmodi cedula in quinterno Cancellariæ deſcribatur, & etiam ſine publicatione, data & regiſtratura, eis fides omninò adhibeatur in judicio & extra, perinde ac ſi literæ, etiam ſub plumbo expeditæ eſſent, quæ nihilominus expediri poſſint per Breve noſtrum, ſub quacumque data, ſtylo Cancellariæ, & Cameræ præfatarum, ac regulis & conſtitutionibus, necnon privilegiis Regiſtratoribus ſupplicationum Apoſtolicarum, & aliis præfatæ Curiæ Officialibus conceſſis in contrarium diſponentibus, & aliis non obſtantibus quibuſcumque.

Solam[en] *gnatur[a]* *ſufficer[e]* *cedul[æ]*

Placet & ita Motu proprio mandamus.

Papa ſub[ſcribit]

Lecta & publ. fuit ſuprad. Conſt. Romæ in Cancell. Apoſtol. Anno Incarnationis Dominicæ 1590. *die verò* 3. *menſis Aprilis, Pontificat. S. D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. Anno* 5.

Publ. P. A[p.] die 3. Ap[r.]

Inſtitutio Univerſitatis Studii generalis diverſarum ſcientiarum & bonarum artium, in Collegio Presbyterorum Societatis Ieſu, à Carolo Auſtriæ Archiduce in Oppido Græcen. Salzburgenſis Diœceſis fundato, & à Gregorio XIII. erecto, cum reddituum aſſignatione & privilegiorum elargitione. CVI

SIXTVS

SIXTVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cœlestis Patris providentia ad summi Apostolatus apicem evecti, tanquam de excelso monte ad ima agri strigui militantis Ecclesiæ nostrum dirigentes incultum, ac considerantes quod per literarum studia, ad honè beatèque vivendum via præbetur, veritas agnoscitur, justitia colitur, cæteræque virtutes illustrantur, ac humanæ prosperitatis conditio augetur, fides Catholica, & cultus divinus prætenditur, ad ea per quæ studia hujusmodi ubilibet, maximè in regionibus ubi major necessitas urget, propagentur, & humiles personæ ad excelsum felicitatis fastigium pervenire cupientes in hoc pio eorum proposito utilius confoveri, ac laborum suorum honores, & præmia consequi valeant, præsertim dum Principum Christianorum vota id exposcunt, libenter intendimus, & in his partes Apostolicæ providentiæ impendimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii, nobilis viri Caroli Archiducis Austriæ, qui etiam Styriæ, Carinthiæ, & Carniolæ Dux existit, petitio continebat quod alias fel. record. Gregorius Papa XIII. prædecessor noster, in Oppido Græcensi Salzburgensis Diœc. dicti Caroli Archiducis dominio in temporalibus subjecto, Collegium Presbyterorum Societatis Jesu propriis sumptibus ipsius Caroli Archiducis fundatum, & extructum auctoritate Apostolica perpetuò erexit, & instituit, ac inter alia eidem Collegio pro illius Magistrorum, Scholarium, & aliorum d. Societatis Religiosorum sustentatione, pensionem annuam duorum millium, & ducentorum Florenorum Remensium, super Monasterii, seu Domus de Milstade nuncupati, ejusdem Diœc. quod, seu quæ olim Cistercien. seu alterius Ordinis, postea verò Ordine ipso, ac statu, & essentia Regularibus, necnon Conventualitate, ac forsan nomine Monasterii in eo suppressis, & extinctis, Militiæ, seu Ordinis militaris S. Georgii, etiam tunc forsan extinctæ, seu extincti, licet aliquot Sacerdotes in Militia, seu Ordine Militari hujusmodi adhuc tunc remanerent, & quod, seu quæ de jurepatronatus ejusdem Caroli, ac pro tempore existentis Austriæ Archiducis, & seu prædictæ Carinthiæ Ducis ex fundatione, vel dotatione, aut ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscitur, ac in quo, seu qua à quadraginta annis, & ultra, ex quo Militia, seu Ordo Militaris hujusmodi defecit, unus Administrator constitui, & per eundem Administratorem illud, seu illa gubernari, ac per ipsum de ejusdem Domus fructibus, redditibus, & proventibus disponi consuevit, fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi dicta auctoritate sub certis modo, & forma tunc expressis constituit, & assignavit, volens ut quandocumque, & quotiescumque dictus Carolus Archidux, vel ejus successores aliqua alia bona, etiam Monasterii, seu Domus hujusmodi, quorum annui redditus de dictis oneribus ad parem valorem ascenderent, ipsi Collegio assignavissent, pensio præfata cassata, & nulla censeretur eo ipso, assignatio verò cum applicatione eadem auctoritate facta obtineret, prout in eisdem prædecessoris literis desuper confectis pleniùs continetur.

§. 2. Cum autem prædictus Carolus Archidux, avitam à majoribus suis acceptam Catholicam religionem sartam tectam, & inviolatam in locis sibi subjectis ubi viget conservare, sicubi verò collapsa est hac potissimum ratione restituere, suosque subjectos quamplurimos ad literarum studia, navandamque bonis artibus operam excitare cupiens, atque utraque in re prædictæ Societatis operam, & industriam, laboresque eà de causa susceptos valdè utiles, & fructuosos in dies magis expertus, & ampliores manipuli, & diversarum Nationum, aut linguarum agris, quarum Provincias dictus Carolus Archidux possidet, opitulante Deo colligi possint, Studii generalis Universitatem in d. Collegio potissimùm auctoritate prædicta erigi, ejusque cura, ac regimen prædictæ Societati committi, & mandari desiderat, ipseque ad hunc effectum, etiam hortum ipsi Collegio contiguum pleno jure ad prædictum Carolum Archiducem spectantem, & certam etiam tunc expressam quantitatem Salis, ex Salinis ibidem ad eundem Carolum Archiducem pertinentibus, per ejus Ministros eidem Collegio quotannis in certis terminis similiter tunc expressis porrigendam partem, etiam tunc designatam Mure Fluvii Oppidi Græcen. præfati, cum omnibus suis emolumentis, commodis & juribus, ut piscium copia eis non deesset, eidemque Collegio piè, ac liberaliter in perpetuum concesserit, & amplioribus etiam immunitatibus, exemptionibus, liberationibus, libertatibus, privilegiis & gratiis ipsum Collegium & Studium generale sic erigen. ornaverit & cumulaverit, ac ad sustinenda onera, impensasque pro ipsius Studii generalis conservatione & amplitudine Collegii præfati redditus annuos augendos esse necessariò existimet, ac quantum in eo est, sedulò providere intendat. Propterea nobis humiliter supplicari fecit quatenus subditorum suorum saluti & commodo consulentes, in præfato Oppido & Ædibus d. Collegii, Studii generalis Universitatem, in qua Societatis religiosi hujusmodi Theologiam, Philosophiam, ac ingenuas artes publicè profiterentur, & juvenes quoscumque docerent, auctoritate prædicta perpetuò erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apost. dignaremur.

Illud erigit sub regimine Societatis Jesu.

§. 3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus & ordinavimus, quod literæ reservationis vel assignationis cujusvis pensionis annuæ, super alicujus beneficii Apostolici fructibus expediti non possent, nisi de consensu illius qui d. pensionem persolvere tunc haberet, præfatum Carolum Archiducem à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in Oppido prædicto, & Ædibus dicti Collegii, ubi nunc Scholæ sunt, seu forsan in ampliorem construentur, Universitatem Studii generalis, in qua Religiosi Societatis hujusmodi Theologiam, Philosophiam & ingenuas artes publicè profiteantur, ac juvenes quoscumque doceant, ad instar aliarum Universitatum Studiorum generalium, tam in Transalpinis Provinciis & Regnis, quàm alias ubilibet erectorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium sine alicujus præjudicio perpetuò erigimus & instituimus, ipsamque Universitatem, ac Studium generale sic erectam, & instructam, curæ, regimini, & administrationi Rectoris Collegii hujusmodi pro tempore existentis, qui totius Universitatis Rector existat, prædicta auctoritate, etiam perpetuò supponimus, & submittimus.

Privilegiaque aliorum Studiorum generalium ei concedit.

§. 4. Ac eidem Universitati, illiusque Rectori, Magistris, Scholasticis, aliisque præfatis & singulis, ut omnibus & quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus & præeminentiis hujusmodi Universitatibus, illarumque pro tempore existen. Rectoribus, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholasticis, Procuratoribus, Bidellis, Nuntiis, Officialibus, Ministris, & aliis personis in genere vel in specie, tam præfata, quàm Imperiali, Regia, aut Ducali auctoritatibus, & aliàs quomodolibet pro tempore concessis, non solùm ad eorum instar, & pariformiter, & æquè principaliter in omnibus & per omnia, uti, potiri & gaudere. Insuper Rectori ejusdem Universitatis & Collegii pro tempore existen. ut illos quos in ipsa erecta Universitate, vel etiam alibi in quavis alia per debitum tempus studuisse, ac scientia & moribus idoneos esse repererint, in præfatis facultatibus artiũ & Theologiæ ad Baccalaureatus, etiam formati) Licentiaturæ, Laureæ, Doctoratusque & Magisterii gradus, servata forma Viennen. Concilii, & aliàs juxta Universitatum aliorum Studiorum generalium consuetudines, & erectæ Universitatis statuta promovere, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibere, utque ad dictos gradus sic per illum promoti postea publicè & privatim, etiam in omnibus aliis Universitatibus

Studiorum generalium facultates, præfatas, interpretari, & alios docere, & de eis disputare, graduí, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac in omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in præd. Universitatibus, seu aliis universitatibus, & alibi juxta illarum constitutiones, & mores ad gradus præfatos promoti de jure, vel de consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt, in futurum in omnibus, & per omnia, perinde ac si gradus ipsos in Universitatibus hujusmodi juxta illarum mores, & consuetudines ritè susceptissent, uti, potiri, & gaudere.

Præposito generali d. Societatis dat facultatem statuta pro illius felici regimine edendi.

§. 5. Necnon moderno, & pro tempore existenti dictæ Societatis Præposito generali, ut per se, vel dd. Collegii & erectæ Universitatis Rectorem, aut alium, seu alios pro salubri, & felici directione dictæ Universitatis erecta, ac Rectoris, Magistrorum, Procuratorum, Bidellorum, Nuntiorum, & aliorum Ministrorum, & Officialium muneribus & functionibus, modoque & forma docendi, & alias sua officia exercendi, ac Scholasticorum manutentione, quæcumque statuta & ordinationes licita & honesta, ac sacris Canonibus & Concilii Tridentini decretis non cõtraria edere & promulgare, eaque pro temporum, rerum & personarum qualitate mutare, corrigere & reformare, seu illa cassare & abrogare, ac alia de novo edere, & sub illorum observatione pœnas ejus arbitrio imponere.

Lectores que & officiales omnes eligendi.

§. 6. Dictæque erectæ Universitatis Doctores Magistros, Lectores, Scholasticos, Procuratores, Bidellos, aliosque Ministros & Officiales eligere & amovere, seu electiones factas confirmare licitè valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium hujusmodi, etiam perpetuò concedimus & indulgemus.

Bona per Carolum Collegio donata hic Pont. perpetuò eidem applicat. Annuumque redditum assignat.

§. 7. Demùm bona & jura à prædicto Carolo Archiduce, ut præfertur, Collegio & illius Universitati per præsentes erectæ prædictis concessa & donata, auctoritate & tenore præfatis similiter perpetuò applicamus, & appropriamus.

§. 8. Præterea in augmentum dotis Collegii & erectæ Universitatis hujusmodi, utque d. Societatis Presbyteri, ac alii inibi pro tempore degentes commodius sustentari valeant, eis de alicujus subventionis auxilio providentes, ultra prædictam jam ut præfertur assignatam aliam pensionem annuam aliorum duorum millium florenorum, etiam Remensium, ita ut utraque pensio hujusmodi in universum, & insimul ad summam quatuor millium & ducentorum florenorum similium ascendant, super Monasterii, seu Domus hujusmodi fructibus, redditibus & proventibus, etsi super illis aliæ pensiones annuæ aliis personis assignatæ existant, ac omnes hujusmodi insimul eorundem fructuum & proventuum medietatem excedant, ac omnes illos absorbeat, pro tempore existenti Rectori vel alteri Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi vel ejus Procuratori ad hoc ab eo speciale mandatum habenti, pro tempore existen. Monasterii, seu Domus hujusmodi Administratorem, & ejus successores, Monasterium, seu Domus hujusmodi pro tempore quomodolibet obtinens, ac eorundem fructuum, reddituum & proventuum fictuarios, seu alios Monasterii, seu Domus hujusmodi Officiales annis singulis in quatuor terminis, singulo videlicet trimestri pro quarta parte pensionis quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi, prima solutione in principio mensis Januarii proximè præteriti incipien. & sic deinceps pro quarta parte pensionis quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi de trimestri in trimestre, in fine cujuslibet trimestris, non obstante quacumque mutatione ipsorum fructuum, reddituum & proventuũ, aut aliorum quorumcumque ad Monasterium, seu Domum hujusmodi pertinen. quibuscumque temporibus vel causis contingente, quam propterea quocumque modo, aut titulo fieri contigerit, & quatenus eorundem Collegii, & erectæ Universitatis fundationi, ac ejusdem Caroli Archiducis ordinationi, ac pensionis hujusmodi reservationibus, constitutionibus, & assignationibus præjudicet, subreptitiam, irritam, & inanem, nulliusque prorsus roboris, vel momenti esse decernimus, integrè persolvendam auctoritate Apostolica tenore præsentium hujusmodi pariter, perpetuò reservamus, constituimus, & assignamus, decernentesque priorem pensionem à dicto prædecessore, ut præfertur reservatam etiam, non obstante ejusdem prædecessoris decreto præfato per ipsum apposito, propter præmissa minimè cessare, neque priorem pensionem hujusmodi cassatam, vel extinctam esse, aut fore, sed alias juxta priotis reservationis formam, & tenorem in dictis terminis persolvi debere, & in suo robore permanere, perinde ac si decretum prædecessoribus hujusmodi appositum ab initio non fuisset.

Cl. hujus priotis servans appos.

§. 9. Ac præsentes literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, necnon Administratorem præfatum, & Monasterii, seu Domus hujusmodi pro tempore existentem ad integram solutionem pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi prædicto Rectori, & Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi facien. juxta posterioris reservationis, constitutionis & assignationis prædictarum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes & eadem auctoritate Apostolica statuentes quod ille ex Administratore & successoribus præfatis, qui in dictis terminis vel saltem intra triginta dies illorum singulos immediatè sequen. pensionem quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi per eum tunc debitam non persolverit, lapsis diebus eisdem sententiam excommunicationis incurrat, à qua donec Rectori vel Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi vel eorum Procuratori præfatis de pensione quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi per eum tunc debita integrè satisfactum, aut alias cum dictis Rectore, seu Superiore vel eorum Procuratore præfato super hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in articulo mortis constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si verò per sex menses dictos triginta dies immediatè sequen. sententiam ipsam animo quod absit sustinuerit indurato, ex tunc effluxis mensibus prædictis ipsis regimine & administratione Monasterii, seu Domus hujusmodi perpetuò privatus existat, illudque, seu illa vacare censeatur eo ipso.

Exe quoqu putat.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Salzburgensi & Amerinensi Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios, faciant pensionem quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi Rectori vel Superiori, seu eorum Procuratori præfatis juxta posterioris reservationis, constitutionis, assignationis, & decreti tenorem integrè persolvi, & nihilominus quemlibet ex administratore Monasterii, seu Domus & successoribus suis præfatis, quem hujusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, quoties desuper pro parte Rectoris vel Superioris prædictorum fuerint requisiti, easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, tandiu Dominicis & aliis festivis diebus in Ecclesiis cùm major inibi populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publicè nuntient, ac faciant ab aliis nuntiari, ac ab omnibus arctiùs observari & evitari, donec Rectori vel Superiori, aut Procuratori de pensione quatuor millium & ducentorum florenorum hujusmodi tunc debita fuerit integrè satisfactum, ipseque excommunicatus ab hujusmodi excommunicationis sententia absolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

Contra quibuscumque dero

§. 11. Non obstantibus voluntate priori & ordinationibus nostris præfatis, necnon constitutionibus & ordinatio

ordinationibus Apoſt. ac Monaſterii, ſeu Domus & Illius Ordinis, ac Univerſitatis præfatorum juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia robotatis ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi Adminiſtratori & ſucceſſoribus ſuis præfatis, vel quibuſvis aliis communiter vel divisim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod ad præſtationem vel penſionem alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſvis tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

§. 14. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, ſuppoſitionis, ſubmiſſionis, indulti, applicationis, appropriationis, reſervationis, conſtitutionis, aſſignationis, decreti, voluntatis, ſtatuti & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kal. Januar. Pont. noſtri anno 1.

URBANUS VII. PONT. CCXXXII.
ANNO DOMINI MDXC.

URbanus Septimus, Civis Romanus, Joannes Baptiſta Caſtanea antea dictus, Patre Coſmo Januenſi, Archiepiſcopus Roſanenſis, Presbyter Cardinalis tituli Sancti Marcelli: Creatus Romæ 17. Kalend. Octobr. Anno Domini 1590. Vixit dies duodecim. Nullos creavit Cardinales. Obiit quinto Kalend. Octobris. Ejus cadaver in Baſilica S. Petri ſepultum fuit. Vacavit Sedes menſes duos, dies octo.

GREGORIUS XIV. PONT. CCXXXIII.
ANNO DOMINI MDXC.

GRegorius XIV. Mediolanenſis, Nicolaus Sfondratus antea dictus, Patre Franciſco, Presbyter Cardinalis tit. S. Cæciliæ: Creatus Romæ 9. Decemb. Coronatus 6. Idus ejuſdem menſis, & anni 1590. Vixit menſes decem, dies totidem. Creavit Cardin. 5. Obiit Romæ in Palatio S. Marci, Idibus Octobr. anno Domini 1591. ejus Cadaver in Baſilica S. Petri ſepultum eſt in Sacello Gregoriano. Vacavit Sedes dies 14.

Confirmatio conſtitutionis Pii V. de non alienandis & infeudandis Terris & locis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

Hæ Pii V. conſtitutio eſt 35. ſup. ubi tibi indicavi ejus declarationes, & extenſiones.

Eandem conſtitutionem certo modo declaravit etiam iſte Gregorius in Conſiſtorio ſecreto, ſed eam declarationem rejecit Clemens VIII. ut inf. in ſua conſt. 1. *Ad Romani.*

Adverte addita ſup. lib. 1. ad Leon. 1. Conſt. 1.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1590.

ROmanus Pontifex, pro Paſtoralis ſibi divinitus injuncti muneris debito, inter cæteras quas pro communi bono Chriſtianæ Reipublicæ ſuſcipit curas, etiam ad ea confirmanda quæ ad ſtatum Eccleſiaſticum, & S. R. E. ditionem, etiam temporalem in primis tuendam & conſervandam, à prædeceſſoribus ſuis non minùs prudenter ac ſapienter, quam ritè & rectè geſta & conſtituta fuerunt incumbere ſolet, & quo firmius illa ſubſiſtant, & ſanctius ab omnibus obſerventur, ſuæ comprobationis & muniminis partes libenter ac maturè adhibet, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. *Exordium.*

§. 1. Sanè jam pridem fel. record. Pius Papa V. prædeceſſor noſter tenoris ſubſequentis literas edidit. *Pii V. conſtitutio hic eſt indicata.*

Omittitur inſertio hujus Bullæ, habes eum ſup. Admonet.

§. 2. Nos

Confirmatio de jure in vtrisque.

§. 2. Nos igitur recol. mem. Gregorii XII. ac Sixti V. Rom. Pontificum similiter prædecessorum nostrorum exempla, ac pium in tuendis S. R. E. juribus zelum imitantes, easdem literas, & in eis contenta quæcumque, ex certa nostra scientia, ac de nobis à Deo tributæ potestatis plenitudine, tenore præsentium approbamus, confirmamus, atque etiam innovamus, easque, & ea omnia inconcussæ, ac validissimæ firmitatis robur perpetuis futuris temporibus obtinere, & à cunctis quos illa quomodolibet concernunt, inviolabiliter observari debere decernimus atque mandamus.

Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Si quis autem hoc attentare, &c.

Dat. P. A. 1. die 19. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 14. Januarii, Pontific. nostri anno 1.

II. Quod Congregatio Clericorum Regularium Minorum, ... prærogativis & privilegiis ... Clericorum Regularium Theatinorum perfruatur.

Istam Congregationem approbavit Six. V. ut supra in sua const. Sacra. Et omnes ejus gratias & privilegia ... confirmavit Clemens VIII. die 1. Junii 1592. sed non bullam tanquam simpliciter confirmatoriam consultò prætermisi.

Edita A. D. 1591. GREGORIVS PAPA XIV. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

ROmanus Pontifex personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim Regularium vota, Religionis propagationem & augmentum respicientium, ad exauditionis gratiam libenter admittit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Petitio omnium privilegiorum aliàs concessorum Congregationi Presbyterorum qui Theatini nuncupantur. Hac vide sup. const. 11. Clem. VII. Exponi, cum ibi not.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Presbyterorum & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Minorum nuncupatorum nobis exhibita petitio continebat, quod cum ipsi cupiant pro illorum Congregationis augmento, ut ipsi in via Domini sub suavi Religionis jugo Deo dante plurimum proficere possint, omnia privilegia, gratias, facultates tam spirituales, quam temporales, ac indulta Congregationi hujusmodi concedi, nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio Pontificis eorundem privilegiorum.

§. 2. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, ac tam conjunctim, quam divisim, etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut alias quomodolibet dictæ Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum, illiusque Generali, aliisque Superioribus, Officialibus, Ministris, & personis, eorumque domibus Regularibus quibuscumque concessa, ac quibus dicta Congregatio Theatinorum, ejusque domus Regulares, necnon Generales, Superiores, Officiales, Ministri, & aliæ quæcumque illius personæ, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut concessione Apostolica, vel alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, & extensionis utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, eidem Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus Regularibus, necnon Præposito generali, aliisque Superioribus, officialibus, Ministris, & aliis quibuscumque illius personis nunc, & pro tempore existentibus, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, illaque omnia, & singula ad dictam Congregationem Clericorum Minorum, illiusque domos Regulares, necnon Præpositum generalem, Superiores, Officiales, Ministros, & personas prædictas, itaut dicta Congregatio Clericorum Minorum, ejusque Regulares domus, illorumque Generalis, Superiores, Officiales, Ministri, & personæ, nunc & pro tempore existentes, præmissis omnibus & singulis æquè & pariformiter, & sine aliqua differentia uti, frui, potiri & gaudere liberè & licitè possint, perinde, ac si singula præmissa illis specialiter & expressè, ac principaliter, non autem ad instar concessa, & præsentibus expressa, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso inserta fuissent, auctoritate & tenore prædictis extendimus, illaque omnia & singula dictæ Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus regularibus & personis prædictis communicamus.

Clausula præservativa.

§. 3. Decernentes præsentes literas de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi nullatenus unquam posse, sed illas semper & perpetuò validas & efficaces existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri.

Clausula sublata.

§. 4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Card. & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis Theatinorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictæ Congregationi Theatinorum, ejusque Superioribus & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, ac irritantibus & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus; illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, harum serie specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Superioris dictæ Congregationis Minorum subscriptis, & sigillo dictæ Congregationis munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omninò hominum, &c. Si quis, &c.

D. P. A. die 18.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Febr. 1591. Pontif. nostri anno primo.

III. Moderatio duarum Constitutionum Sixti V. super receptione Novitiorum illegitimorum ad Ordines Regulares.

Quoad Novitiorum receptionem & educationem vide bullam Clem. VIII. infrà num. 83. In suprema.

Edita A. 1591. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

CIrcumspecta Romani Pontificis providentia, ea quæ rationabilibus causis auctoritate Apost. sancita fuerunt, ipsa rerum experientia suadente, ex aliis interdum non minus justis causis moderatur & immutat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Sixtus V. formam recipiendi Religiosos ad Ordines adidit certam. Typis sup. Cull. n. 71.

§. 1. Sanè licet alias felic. record. Sixtus Papa V. prædecessor noster, nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religiosos ad quoscumque Ordines, salubriter statuerit, in duabus desuper, prima videlicet sub Datum sexto Kalendas Decembris, Anno Tertio, & altera sub Datum duodecimo Kalend. Novemb. Anno

Anno Quarto ſui Pontificatus editis conſtitutionibus latiùs continetur. Quia tamen uſu comprobatum eſt, multa inventa fuiſſe impedimenta, propter quæ ea quæ in præmiſſis ſtatuta fuerunt, executioni mandari minimè potuerunt. Unde quamplures literis, & pietate inſignes viri, à ſancto propoſito Regularem ducendi vitam abducti ac impediti, atque etiam alii diu cum maxima eorum laude in Religione verſati, ab illius dignitatibus, honoribus, prælaturis, cum non modico Religionis & Ordinum hujuſmodi detrimento repulſi, & inhabiles penitus redditi fuerint.

§. 2. Nos igitur ea quæ docuit experientia ſalubriter fuiſſe conſtituta, confirmare, quæ verò moderatione aliqua indigere, moderari volentes, ac dictarum conſtitutionum, & inde ſequutorum quorumcumque tenores, etiam veriores, præſentibus pro expreſſis habentes, habita cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ſuper negotiis & conſultationibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorundem conſilio prædictas conſtitutiones in ea parte qua cavetur, ne illegitimi ex certo in ibi expreſſo damnato toro vel complexu, ad quamcumque Religionem, neque ad habitum, aut profeſſionem regulares, ſed tantum ad habitum Converſorum, aut famulorum, in Monaſteriis aliiſque locis regularibus ſervientium admittantur, & ſi poſt dictam Conſtitutionem profeſſionem emitterent, voluit illam nullius eſſe momenti. Et in altera parte, in qua illegitimè genitos, etiam ante ipſas Conſtitutiones profeſſos vigore privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum, cuivis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie conceſſorum, etiam ipſos per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores legitimatos, ſeu ad gradus, honores, & dignitates habilitatos, ſeu integratos, ab honoribus, gradibus, & dignitatibus quibuſcumque, tam antiquis, quam aliis privilegiis, literis Apoſtolicis, indultis, aut declarationibus non obſtantibus, excludi, ac diſpenſationes quaſcumque, aut legitimationes non ſuffragari, neque in futurum cum his niſi à Sede Apoſtolica, privilegiis quibuſcumque non obſtantibus, diſpenſare poſſe voluit, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ad terminos juris reducimus, & moderamur, ac omnes diſpenſationes & habilitationes, vigore privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum cuivis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie, ut præfertur, conceſſorum, quæ tempore conſtitutionum hujuſmodi uſu recepta, & non ſub ullis aliis revocationibus comprehenſa erunt, per quoſcumque eorum Superiores factas, in priſtinum ſtatum, & validitatem, in quibus ante ipſas conſtitutiones exiſtebant, reſtituimus & reintegramus. Volentes iiſdem conſtitutionibus non obſtantibus, eos qui quovis modo illegitimi procreati fuerint, ad habitum & profeſſionem regulares admitti poſſe, quemadmodum admitti poterant, ſi ſupradictæ conſtitutiones editæ non fuiſſent.

§. 3. Ita tamen, ut cum de recipiendis quomodocumque illegitimè natis, ad habitum & profeſſionem Ordinum quorumcumque agatur, ii ad quos hujuſmodi receptio ſpectat, præter alia, de quibus ex dictarum conſtitutionum præcepto circa quoſcumque, etiam legitimos diſquirere debent, diligenter eorum vitam & mores inquirant, & ita demùm recipiant, ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpecimen præſeferant, ac tot eis merita ſuffragentur, ut natalium ſuppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo & utilitati profutura videatur. Et ſuper hoc ipſo ii ad quos, ut dictum eſt, pertinet hujuſmodi receptio, matura deliberatione habita, ita cenſuerint & judicaverint, dummodo tam filius illegitimus, in Religione in qua patet, ſive ante, ſive poſt nativitatem dicti filii profeſſus fuerit, ipſo patre vivente non admittatur, quod expreſsè prohibemus.

§. 4. Volumus quoque, ac ſtatuimus, licere Generali, aut Provinciali ſingulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat, juxta tenorem privilegiorum & indultorum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ, dummodo uſu recepta, nec alias ſub ullis revocationibus comprehenſa ſint, ut præfertur, in hac parte revalidamus, cum illegitimis, quos dictus Generalis, aut Provincialis, cum Generali, Provinciali, ſeu intermedio Capitulo, & non alias, ſuffragantibus meritis dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas diſpenſare, ac diſpenſationes hujuſmodi pro tempore ſta factas, & inde ſequuta quæcumquè, ut ante valere & tenere perinde ac ſi ſupradictæ conſtitutiones non emanaſſent.

Dispensandi illegitimos ad dignitates, & eorum privilegia usu recepta.

§. 5. Cæterùm cum acceperimus, nonnullarum Religionum & Ordinum, præſertim Monachalium Monaſteria ita inſtituta eſſe, ut in eis perpetua quædam filiatio conſtituatur, ideoque receptio Novitiorum in unoquoque Monaſterio ad ſuperiorem Prælatum, & Capitulum ejuſdem Monaſterii tantùm pertineat, quæ etiam Monaſteria, utplurimùm inter ſe longè diſtant, nec Generalia, Provincialia, aut intermedia Capituli, niſi raro celebrare ſolent. Ideò ſtatuimus, ut Superiores illorum Monaſteriorum de conſenſu ſui Capituli, præhabita ſimul cum his de quibus in unaquaque Religione, aut Monaſterio juxta ejus conſtitutiones recipiendis interrogari ſolet, aliqua informatione ſuper his quæ in dictis conſtitutionibus continentur, ad receptionem hujuſmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad profeſſionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis conſtitutionibus habetur, inquiſitio fiat, quæ poſtea ab his, à quibus in prædictis Monaſteriis examinari ſolent, diligenter examinetur, & approbetur, & demùm omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes, quod Superiores prædicti cum eorum Capitulo, aut ubi conſuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota ſecreta deputatis, ſervatis eorum regularibus inſtitutis, ac ſupradictis omnibus, eandem in recipiendis Novitiis habeant auctoritatem, quæ per dictas conſtitutiones Provincialibus Capitulis eſt attributa.

Superioribus Ordinum cõcedit, Novitios previa reformatione ad Religionem recipere posse.

Ad quod vide bullam Clem. VIII. citatam hic in sabrisa.

§. 6. Decernentes, ſic & non aliter per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam ejuſdem Romanæ Curiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere. Irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula ſublata, &c.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Clauſula derogatoria.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1591. Id. Martii, Pont. noſtri anno primo.

Dat. P. A. 1. die 15. Mart.

IV. Damnatio Sponſionum, ſeu Excommiſſarum, ſuper vita, morte, & futura electione Summi Romani Pontificis, ac promotionibus S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium.

De materia Cardinalium latè dixi ſup. ad conſtit. 50. *Sixti V.* Poſtquam, *ubi videas.*

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 1591

COgit nos depravata miſeri hujus ſæculi corruptela, ut vel in ipſo noſtri Pontificatus ingreſſu ſeverioribus pœnis illorum coërcemus audaciam, qui cæcaducti cupiditate gravioribus peccatis divinam Majeſtatem lædere, ac ſanctæ Eccleſiæ Dei mala & ſcandala

Excommiſſarum vitio mala varia ac damna varia.

pernicioſa inferre non perhorreſcunt. Qualia multa cum ingenti animi noſtri dolore ſenſimus manare ex frequenti ſponſionum illarum uſu, quæ Excommiſſæ vulgò dictæ, ſuper futura electione, aut vita & morte Romani Pontificis, aut promotionibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium fieri cõſueverunt. Nam ſive rem ipſam quæ nedum Eccleſiaſtica, ſed & ſacra & merè ſpiritualis eſt, ſpectemus, profanatio quædam rei ſactæ, & ſacrilegium quoddam inde propterea committi videtur, dum electionibus & promotionibus ſacris, ac planè ſpiritualibus, ſors pecuniarum immiſcetur, & turpiſſimæ nundinationis genus cohæret, ſive graviſſima peccata earũ occaſione perpetrari ſolita, & detrimenta inde provenientia, ſponſiones hujuſmodi, quæ ſuper prædictis fiunt, omninò damnandas & prohibendas, atque à Chriſti fidelium commercio prorſus exterminandas arbitramur. Multi ſiquidem cupiditate, aut metu jacturæ pecuniarum illicitis modis, directè vel indirectè, per ſe vel alium, electiones, ſeu promotiones impedire, aut retardare conantur. Alii eligendorum, aut promovendorum honorem, famam, & exiſtimationem impiis, falſis, ac prorſus iniquis detractionibus, aut diffamationibus lædere, ac dilacerare non erubeſcunt. Orationes verò, & vota, ac pias preces Chriſtiani populi, quas eo potiſſimum tempore, ſummo devotionis fervore, ex intimo cordis affectu, ab univerſo fidelium cœtu Deo Omnipotenti offerri par eſſet, ut hujuſmodi electionibus, ac promotionibus Spiritus ſanctus aſſiſteret, non mediocriter hac de cauſa impediri, perturbari, ac refrigeſcere neceſſe eſt, dum multi temporalibus lucris intenti, aut obliviſcuntur quæ Dei ſunt, aut certè deſiderant ſæpenumerò, & procurant ut eligantur non ii qui optimi ſunt, ſed ex quorum electione plurimum lucri ſe conſecuturos animadvertunt. Nec deſunt, qui innumerabiles fraudes, ac pernicioſa mendacia, dolos & fallacias comminiſcuntur, dum ſponſionum pretia augere, aut imminuere, callidè & verſute ſatagunt. Nonnulli quoque manifeſta injuſtitia peccant, dum ferè certi eorum qui eligendi, aut promovendi ſunt, conventiones, ſeu ſponſiones ineundo, ab aliis id ignorantibus pecunias per fraudem extorquent. Multi præterea dum vana ſpe univerſum patrimonium ſuum in diſcrimen temerè deducunt, repentè & ex improviſo ad inopiam rediguntur, ex quo & abominabiles contra Deum blaſphemiæ, & plurima ſcandala, & peccata atrocia conſequuntur. Quod autem deterius eſt, miſeri quidam ad nefandas Dæmonum invocationes, ad prohibita ſortilegia, damnataque divinandi genera confugiunt, ut futura, ſi id fieri poſſet, prænoſcendo, minori cum periculo, aut quemadmodum ipſi vana ſpe decepti ſibi perſuadent, certiore eventu ſponſiones ineant. Illud denique omnibus notiſſimum eſt, magnum hoc eſſe avaritiæ fomentum, & ex eo vehementem quæſtus cupiditatem, quandoque etiam in Eccleſiaſticis, ac Religioſis perſonis excitari.

Hic ideo Pũt. inſerendo conſtitutioni Pii IV. n. 63. In eligendis, omnes excõmiſſas ſuper vita, morte aut creatione Summi Pont. vel promotione Card. ubique prohibet.

§. 1. Nos igitur, qui hoc præcipuum munus ad paſtoralem noſtram ſollicitudinem maximè pertinere exiſtimamus, ut gregem Dominicum fidei noſtræ creditum ab omni offenſione, atque æternæ vitæ periculo ſecurum, in viam ſalutis, divina faveute gratia, dirigamus, peſtiferi hujus morbi contagionem, priuſquam in communem fidelium perniciem latiùs ſerpat, quantum in nobis eſt, tollere, necnon delicti & ſcandali inde utplurimùm provenientis occaſionem penitus, & ubique ſubmovere cupientes, ac ſimul æquum cenſentes, ut in quo frequenter, & graviter peccatur, id ad tollendum ſcandali periculum generatim, & peræquè omnibus interdicatur, felic. record. Pii Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri, qui pariter hoc ipſum ſuper futura Pontificis electione fieri prohibuit, veſtigiis inhærentes, de tributæ nobis à Domino poteſtatis Apoſtolicæ plenitudine, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione damnamus & reprobamus omnes & quaſcumque ſponſiones, promiſſiones, ſtipulationes, conventiones, aut pacta, Excommiſſas vulgò dictas, quovis nomine, aut vocabulo appellatas. Quas ſive per cedulas, ut aiunt, vel apochas, aut alio quocumque publicæ, aut privatæ ſcripturæ, aut chirographi genere, vel per Menſariorum, aut Mercatorum libros, aut partitas, ut dicunt, ſeu verbo tenenum data fide, aut facto depoſito certæ pecuniarum ſummæ, vel cujuſvis alterius rei pretio exiſtimabili, aut alias quoquo modo, vel ſub quavis nominati, aut innominati contractus forma, aut conditione, in eventum vitæ, aut mortis, vel futuræ creationis Romani Pontificis, tam eo vivente quam Apoſtolica Sede vacante, aut in eventum promotionum S.R.E. Cardinalium, poſthac in quibuſvis Chriſtiani Orbis Regnis, Dominiis, Provinciis, Civitatibus, Terris & locis, ubiliber gentium, aut locorum iniri quandocumque contigerit, ipſoſque contractus, ſponſiones, aut pacta, ſi quæ poſt hanc noſtram prohibitionem inita fuerint, vel etiam antea, quarum tamen vel quorum exitus adhuc expectantur, damnata prorſus, illicita & invalida decernimus, & declaramus, illaque ex nunc prout ex tunc, & è contra, harum ſerie reſcindimus, & annullamus, ac ne de cætero fiant diſtrictè interdicimus, & prohibemus. Decernentes ex eis tanquam damnatis, & reprobatis, etiamſi juramento, quod pariter illicitum, & tanquam contra bonos mores præſtitum nihil operari in hoc caſu declaramus, aut inſtrumento in forma Cam. Apoſt. vel alias quomodolibet roborata fuerint, nullam prorſus obligationem oriri, nullamque actionem, realem aut perſonalem, aut Judicis officium in foro exteriori, neque extra illud, nec etiam quoad forum conſcientiæ provenire, neque exceptionem, aut aliud quodcumque jus cuiquam competere.

Et qui de ex miſſis Etum ſ piis lo plicat

§. 2. Quinimmò ſtatuimus & declaramus, ex prædictis damnatis ſponſionibus nullum talium pecuniarum dominium, etiamſi ſolutæ, aut datæ, ſeu remiſſæ, vel condonatæ hac de cauſa fuerint, cuiquam acquiri, ſed quicquid pecuniarum, aut cujuſvis alterius rei in contractus, ſeu ſponſiones hujuſmodi deductum fuerit, ſive datum & acceptum, ſive tantummodo promiſſum, vel ut præfertur condonatum, aut etiam ut ab aliis ſolvatur mandatum exiſtat, eo ipſo piis locis ejus Civitatis, aut Oppidi ubi ſponſiones ipſæ initæ, vel ubi primum detectæ fuerint, etiamſi prius alibi initæ ſint, acquiſitum cenſeri, & ipſos contrahentes ad reſtitutionem, ſive elargitionem eiſdem piis locis in utroque foro teneri, & in foro exteriori ad id per Epiſcopum (cujus conſcientiam ſuper hoc oneramus) opportunis juris & facti remediis, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis cogi & compelli debere, & non ſolum procuratoribus, ſeu adminiſtratoribus, ſed cuilibet perſonæ, actionem popularem nomine eorundem piorum locorum pro ipſis pecuniis conſequendis competere. Ita tamen, ut ſi plura loca pia in Oppido, ſeu Civitate hujuſmodi exiſtant, inter ipſa loca is præferatur, & pecunias integrè lucretur, qui prior agere cœperit.

Quic fer tu re, conco poſſe

§. 3. Nec componere, tranſigere, aut concordare cum ipſis delinquentibus, aut illis partem aliquam pœnæ remittere, aut condonare quoquo modo liceat, ſed integrè ab ipſis locis piis exigatur: quod ſi de facto concordatum fuerit, tunc eo ipſo concordia, compoſitio, aut tranſactio irrita ſit & nulla, & actio pro reliqua ſumma non exacta ad alia loca pia devoluta cenſeatur, donec pœna prædicta integrè ab ipſis tranſgreſſoribus fuerit perſoluta.

Eccl ciſqu nis E miſſa tibus pri bẽfi impo

§. 4. Perſonas verò Eccleſiaſticas, ſi quæ forſan, quod non credimus, tale aliquod pactum, aut ſponſionem contra hanc noſtram prohibitionem inire præſumpſerint, tam ſæculares quam cujuſvis Ordinis, aut Militiæ regulares, cujuſcumque ſtatus, gradus, vel conditionis fuerint, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Primatiali, Patriarchali, aut alia quacumque, etiam S. R. E. Cardinalatus præfulgeant dignitate (præter ſupradictam, & alias in præſenti Conſtitutione contentas pœnas) omnibus, & quibuſcumque per eas obtentis beneficiis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum, aut Militiarum regularibus, ex tunc eo ipſo per præſentes in utroque foro privamus, & privatas, ac ad illa & quæcumque in poſterum obtinenda, perpetuò inhabiles & incapaces declaramus, eaque omnia juxta præſentem Conſtitutionem ipſo facto vacare, deque illis liberè per Sedem Apoſt. vel per ordinarios Collatores aliis providere poſſe, ac etiamſi alioquin noſtræ, & Sedis Apoſt. ſeu Rom. Pontificis tantum diſpoſitioni ex quavis reſervatione

tione generali, etiam in corpore juris clauſa, ſeu alias quomodolibet reſervata, ſeu affecta fuerint, nihilominus per ordinarios Collatores, ad quos eiſdem reſervationibus, ſeu affectionibus Apoſtolicis ceſſantibus pertineret, liberè & licitè conferri, & de eis perinde ac ſi reſervata, aut affecta non eſſent, diſponi poſſe volumus & declaramus.

§. 5. Vlterius etiam in eos, qui talia patrare, & huic noſtræ Conſtitutioni contravenire præſumpſerint, tam ſi prædictis, quæ hic pro expreſſis habeatur, quam ſi quibuſvis mundanis, etiam Ducalibus, Regiis, Imperialibus dignitatibus fungantur, ac etiam in eoſdem, vel alios, qui id in Terris, locis, Civitatibus, ac Dominiis ſibi ſubjectis, tacitè vel expreſsè fieri permiſerint, eorumque Conſiliarios, Magiſtratus, Poteſtates, Gubernatores, Præfectos, aut Locatenentes, eorumque ſingulos, qui pariter conſenſum, auxilium, conſilium, vel favorem in præmiſſis præſtiterint, ac in quoſcumque proxenetas, vel mediatores, excommunicationis ſententiam per eaſdem præſentes ferimus, & promulgamus; eoſque ipſo facto abſque aliqua monitione, aut declaratione, ſeu judicis decreto aut miniſterio, excommunicationis ſententiam incurrere volumus, à qua eorum nullus ab alio quàm à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, niſi in mortis articulo, & quoad eos qui pecunias, vel aliud quidpiam præmiſſorum occaſione perceperint, etiam prævia reſtitutione integra pecuniarum ejuſmodi occaſione perceptarum, abſolvi poſſit aut debeat.

Clauſula ſuſpenſionis & decretum irritans.

§. 6. Sicque in omnibus & ſingulis ſuperiùs expreſſis, per quoſcumque Judices, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiti debere, irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca univerſis locorum Ordinariis, ubilibet conſtitutis, per Apoſtol. ſcripta mandamus, ut præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſiis, Civitatibus, Diœceſibus, & locis ab omnibus inviolatè obſervari curent. Et contra quoſcumque præſentis Conſtitutionis tranſgreſſores ad declarationem cenſurarum & pœnarum hujuſmodi procedant, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ ordinariorum executorum.

§. 7. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, necnon Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Oppidorum & locorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam quantumvis longiſſimo tempore obſervatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliiſque ſanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel ad verbum non inſerta, effectus earum impediri valeat vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis conſt.

§. 8. Cæterum ut præmiſſa, ac eædem præſentes literæ ad eorum quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, volumus ut eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibidem dimiſſa, ab eadem die, quoad eos qui in Vrbe ſunt, quo verò ad eos qui citra montes ſunt, poſt viginti dies, quoad eos qui ultra montes, poſt duos menſes à die publicationis prædictæ numerandos, omnes & ſingulos perinde afficiant & arctent, ac ſi illis ipſis fuiſſent perſonaliter intimatæ. Quodque earum exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in judicio & extra, quæ ipſis præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ 1591. 12. Kal. Aprilis, Pont. noſtri anno primo. *P. P. A. 1. die 21. Mart.*

Anno à Nativitate Domini 1591. *Indictione* 4. *die verò* 28. *menſis Martii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIV. anno* 1. *retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad Valvas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Ioannem Gauce, & Catharinum Manandi Curſ.* *Publicatio.*

Pompeius Guerra Mag. Curſor.

V.

Confirmatio exemptionis Fratrum Militum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, eorumque Familiarium, & cæt. à ſolutione decimarum, & aliorum onerum, & extenſio facultatis M. Magiſtri & Conventus, quoad diſpoſitionem beneficiorum. Ac præſervatio Ordinariorum quoad perſonas curam animarum habentes.

Hanc exemptionem, & præſervationem firmavit primo loco Pius V. in ſua conſtit. 77. Etſi cuncta, *ſup. ubi videas quæ notavi.*

GREGORIVS PAPA XIV. *Ad futuram rei memoriam.*

Edita An. D. 1591.

Præmium.

QUanta Chriſtianæ Reipublicæ commoda atque ornamenta omni tempore attulerit Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani ampliſſimus Ordo, inſignia quæ aſſiduè præſtitit pietatis & charitatis officia, jam latè teſtantur, ſummo ardentique ſtudio, vel initio naſcentis Eccleſiæ in Civitate Sancta Hieruſalem, in qua Chriſti pedes ſteterunt, & ubi Deus Rex noſter ante ſæcula ſalutem in medio terræ dignatus eſt operari, complexa, & uſque modo, prout tempora tulerunt, variis in locis continuata, quæ nunc potiſſimum elucent eo in Hoſpitali, quod in inſula Meltiæ B. Pauli Apoſtoli, cujus in tutela eſt, multis celebrata miraculis, ab eo Ordine conſtitutum fuit, in quo ejuſdem Pauli auctoritate permoti ejus Hoſpitalis curam gerentes re ipſa comprobant, jactis fidei & ſpei fundamentis, inter præcipuas virtutes quæ Theologicæ dicùntur, charitatem principem obtinere locum, neque his piis actionibus, quas iiſdem aſſiduis officiis, & hoſpitalitatis ſtudiis in proximos exercent, planè ſecundæ aut poſtremæ ſunt res ab eis ad divini nominis gloriam & exaltationem præclarè geſtæ, quarum longè lateque fama pervagatur, dum tanquam veri Chriſti athletæ Machabæorum æmulati morem aſſumpta galea ſalutis adverſus Chriſtiani nominis hoſtes, & præſertim impios Mahometis ſectatores arma ſumunt fortiterque dimicant. Nos igitur Religionem floridam paternis contemplantes affectibus, ea quæ eis pro eorum proſpero ſtatu, commodo, & quiete per Romanos Pontifices prudenter conceſſa reperimus, ut illibata firmaque perpetuò ſubſiſtant, libenter approbationis noſtræ munimine roboramus.

Privilegiorum confirmatio à prædeceſſoribus, & præſertim à ſolutione decimarum, &c.

§. 1. Cumitaque, ſicut accepimus, licet aliàs fel. rec. Leo X. Clemens VII. Paulus III. & Pius V. Gregorius XIII. & Sixtus V. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter alia privilegia & indulta dilectis filiis Magiſtro & Conventui Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani à Sede Apoſtolica conceſſa, eundem & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, Bajulivos, Caſtellanum Emporiæ, Priores, Præceptores, Milites, Familiares, aliaſque perſonas Hoſpitalis hujuſmodi, necnon eorum Subditos, Vaſſallos, Colonos, & Servitores, & alios in eorum obſequiis, & dicti Hoſpitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis exiſtentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quandiu illam exercerent, & in illorum obſequiis forent, illorumque aliis

examen quale requiritur in negotio tanti ponderis, declaramus ac ſtatuimus, non eſſe in vita ac doctrina promovendi inveſtiganda eam rationem adhibendam, ut ab ipſo promovendo articuli offerantur ac teſtes producantur, ſed oportet ut Prælatus qui munus inquirendi ſuſcepit, articulos conſcribat, atque ipſe ex officio ſuo illos teſtes vocet atque examinet, quos de rebus inquirendis ſincerum, ac fidele teſtimonium daturos eſſe exiſtimet. Verum ut inquiſitio prædicta facilius ac plenius perfici atque expediri queat, utile erit, ſi Prælatus qui inquiſitionem facturus eſt, vel à promovendo, vel ab alio aliquo confici curet ſchedulam, in qua ſint ordine deſcripta nomen promovendi, cognomen, patria, parentes, ordo, gradus, profeſſio, functio, ſi quam is fortè exercuit, loca in quibus aut Theologiæ, vel juri canonico operam dederit, aut longo tempore verſatus fuerit, denique amici ac familiares, qui tam ipſum quàm parentes eius intimè norint. Quod ſi promovendus documentum aliquod exhibere voluerit, unde ipſius ætas, gradus, dignitas, ſacri ordines, functio, officia, muneraque aut aliquid ejuſmodi comprobetur, admittendum ac proceſſui inſerendum erit, modo documentum publicum, ſeu authenticum fuerit.

Quibus teſtes deſuper recipi poſſint.

§. 8. Illud quoque prohibendum cenſuimus, ac expreſſe prohibemus, ne ad teſtimonium dicendum de fide Catholica, vita moribus, doctrina, atque aptitudine, ad regendam Eccleſiam quilibet homines admittantur, ſed viri tantum graves, pii, prudentes, docti, qui de qualitatibus promovendorum rectum judicium ferre valeãt, ac ut ſupra diximus, ſincerum, ac fidele teſtimonium dare velint. Proinde tam cognati, ac nimium familiares, quam inimici atque æmuli excludendi erunt. Porro teſtes ejuſmodi, Prælatus qui examen ſeu inquiſitionem habiturus erit, ſeorſum ac ſigillatim examinabit; & ſi quando judicaverit expedire, eis ad memoriam reducet tum juramenti vim, & perjurii gravitatem, eoſdem etiam ſeriò, & graviter admonebit, ipſos reos futuros apud Omnipotentem Deum eorum omnium, quorum vel committendo vel omittendo rei erunt, qui promovebuntur, ſi vel falſa narrando, vel reticendo vera in cauſa erunt ut homines indigni, vel minus idonei ejuſmodi Eccleſiis præficiantur. Diligenter etiam teſtium qualitates cognoſcere ſtudebit, ac potiſſimum quàm ſint ad promovendos affecti, ut inde conjiciat utrum ex affectu, an ex veritate teſtimonium dicant. Denique cum teſtes de qualitatibus promovendi interrogabit, dabit operam, ut quoad ejus fieri poterit, omnia & ſingula quæ ad prædictam inquiſitionem facere videbuntur, per ipſos exprimantur.

Qualitateſque promovendorum, qua probari debeant. Non abs re videri poſſet conſtit. 50. Sixti V. ſup.

§. 9. Quamvis autem qualitates omnes promovendorum, quæ in generalium Synodorum decretis, aliiſque canonicis ſanctionibus continentur, probè cognitæ eſſe debeant iis, quibus inquiſitionis officium demandatum eſt, quales ſunt natum eſſe ex legitimo matrimonio atque ex parentibus Catholicis, annum trigeſimum jam expleviſſe, ſacris ordinibus, ſaltem ante ſex menſes initiatum eſſe, gradum Doctoratus, aut Licentiæ in Theologia, vel jure Canonico, aut certè publicum alicujus Academiæ teſtimonium obtinuiſſe, quo ad alios docendos idoneus eſſe declaretur, ad hæc in Eccleſiaſticis functionibus diu eſſe verſatum, item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, uſu rerum, integra fama, doctrina denique præditum eſſe; tamen quia circa doctrinam plures fraudes committi ſolent, ſæpe contingit, ut nonnulli ſcientia vacui de ſolo Doctoris titulo, aut privilegio glorientur, volumus ut de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut Licentiæ titulis & privilegiis gaudent, vel etiam à publicis Academiis teſtimonium habuerint, quod idonei eſſent ad alios docendos, niſi fortè aliquorum inſignis doctrina ex publica ipſorum functione notoria eſſet. Ita verò inquiſitio facienda erit, ut quibus in locis, quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel juri canonico promovendus operam dederit cognoſcatur. Et quoniam in quibuſdam Provinciis nulla ſunt Studia generalia, neque ullæ publicæ Scholæ, neque uſus habet ut qui ſtudiis operam navant, ullis Doctoratus, aut licentiæ inſignibus decorentur, declaramus in ejuſmodi locis ſufficere, ſi teſtimonio virorum gravium, & ſuæ Theologiæ, vel juris Canonici peritorum conſtet, promovendos ea ſcientia Theologiæ vel Canonum vere pollere, ut idonei ſint ad ea docenda, quæ populum Chriſtianum ſcire oportet, ac muneris ſibi injungendi neceſſitati valeant ſatisfacere. Teſtes præterea deponant ſe de ſcientia promovendorum certos redditos eſſe ex eo, quod prædictos promovendos ſpecimen ſuæ doctrinæ publice vel privatim dediſſe cognoverint. Quod autem ad Regulares pertinet, cum ad Eccleſias Cathedrales promovẽdi fuerint, ne fraus ulla ſubrepere poſſit in eo quod idem Tridentinũ Concilium ſtatuit, ut regulares à ſuis Superioribus ſufficientis doctrinæ teſtimonium habeant. Declaramus nomine Superiorum eos dumtaxat intelligendos eſſe qui nullum ſui Ordinis Superiorem agnoſcunt, ſive ii cujuſvis Ordinis Abbates, Magiſtri, aut Miniſtri, Præpoſiti generales, aut quarumlibet Congregationum Præſidentes, ſive Definitores, aut Viſitatores Capitulum generale repræſentantes, ſive alii quocumque vocabulo nominentur, & in eorum abſentia ipſorum Vicarii, ſeu Commiſſarii generales, vel in Romana Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationum generales in hac patre ſuccedant. Et nihilominus præter Superiorum teſtimonium, quæ fidem facient ejuſmodi regulares ad alios docendos idoneos eſſe, volumus ea ſervari, quæ de iis diximus, qui publicum ſuæ doctrinæ ab aliqua Academia teſtimonium habent, ut videlicet ſeriò inquiratur an regulares ad Cathedrales Eccleſias promovendi, eos progreſſus in ſtudiis fecerint, qui in futuro Antiſtite requiruntur.

§. 10. Poſt inquiſitionem verò de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promovendi, necnon informationem de ſtatu Eccleſiæ, aliiſque neceſſariis rebus, quæ pariter coram ſuperiùs expreſſis Prælatis juxta ejuſdem Concilii decreta fieri debet, profeſſio fidei Catholicæ à promovendo facienda erit, quam quidem ab eo dumtaxat recipiendam eſſe declaramus, ad quem inquiſitio pertinebit, niſi fortè qui profeſſionem emiſſurus eſt, à Prælato inquirente longè diſtet, tunc enim is Prælatus ex ſubdelegatione inquirentis, profeſſionem admittere debebit, cui promovendus vicinior erit: quod idem intelligatur de informatione de ſtatu Eccleſiæ accipienda, ſi quando contingeret, ut in alia Provincia ſive Regno eſſet Eccleſia in qua ſit promovendus. Recipiet autẽ prælatus profeſſionem promovendi, præſente Notario publico, ac teſtibus, atque eam à ſe admiſſam, ac receptam propriæ manus ſubſcriptione teſtabitur. Is quoque qui profeſſionem ejuſmodi fecerit, in eo loco ubi proprium nomen profitentis exprimi ſolet, nomen ſuum manu propria adſcribet. Denique his peractis, Notarius publico inſtrumento fidem faciet de profeſſione prædicta, adhibitis teſtibus, ut præfertur. Vbi verò totum examen ſeu inquiſitio de perſona promovenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio ac profeſſione fidei emiſſa, ad hanc ſanctam Sedem, ut Concilium ſtatuit, quamprimum clauſa & obſignata in forma authentica tranſmittenda erit. In qua re obſervari volumus, ut profeſſio fidei iiſdẽ omnino verbis deſcripta ſit, quæ in ea forma continentur, quam felicis recordationis Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter ſtatuit obſervandam, & ut Prælatus, qui inſtructionem, examen & inquiſitionem fecit, vel per literas ſeparatas, ſimul tamen cum proceſſu mittendas, vel per ſubſcriptionem dicti proceſſus ſignificet, quanta fides teſtibus examinatis, eorumque dictis & ſcripturis productis ſuo judicio habenda ſit, ſimul etiam quid de promovendo ipſe ſentiat.

All'ſ. prædicta etiam ſ. inquiſ. de Stat. Eccleſiæ ſionem promov. jubet ipſe bullam IV. num qua ej.

Inquiſitio proceſſus Card. Prior. bus Ord. in Curia ſtea exa. nari præ. pit.

§. 11. Proceſſus autem ſic formati, & ad Curiam tranſmiſſi, à Cardinale cui proponendi munus incumbet, & à tribus Prioribus Ordinum Cardinalibus, ut moris eſt, juxta formam Concilii prædicti ſubſcribentur & expedientur. Volumus autem, ut Cardinalis relator moneat promovendum, ſi præſens in Curia fuerit, ut juxta Concilium Lateranen. noviſſimè celebratum, omnes Cardinales, ſive majorem partem Collegii adeat antequam Eccleſiam proponat, ut quæ à referente Collega ſint audituri, occulta fide quantum ad perſonam promovendi attinet, cognoſcere poſſint.

§. 12. Hæc

§. 12. Hæc porro omnia, quæ de promovendis ad Ecclesias Cathedrales dicta sunt, ad eos etiam pertinere, atque in eorum promotione servanda esse declaramus & decernimus, qui nominati, præsentati, aut electi fuerint ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus, seu Præpositatus, Monasteriorum regimina, aut alias regularium cujusvis Ordinis, aut etiam sæcularium præfecturas; de quibus consistorialiter provideri contigerit; atque eos præsertim, quibus præter curam & regimen Monachorum aut canonicorum, clericorumque regularium vel sæcularium annexa est in populum jurisdictio spiritualis, vel temporalis; excepta tamen ætate circa quam nihil innovamus.

§. 13. Quo verò ad doctrinam, cum generalia Concilia non statuant ut personæ promovendæ ad regulares dignitates, Doctoratus, vel licentiæ gradum suscipere, vel publicum testimonium ab Academia aliqua habere teneantur, & tamen æquum sit, ut ea doctrina polleant qua onus sibi imponendum sustinere valeant, declaramus & statuimus, ut Prælati qui inquirendi munus susceperi sunt, studiose ac diligenter inquirant super doctrina ejusmodi personarũ, juxta modum & formam superius præscriptam, ut nos & pro tempore futuri Romani Pontifices, habita de illis vera informatione per processum qui ab inquirente transmittetur, certò statuere ac judicare possimus, an persona promovenda verè sit talis qualem dignitas illa ad quam provehenda est, exigit & requirit.

§. 14. Hortamur verò in visceribus Domini nostri Jesu Christi, ac paterna charitate monemus eos omnes, qui ab hac sancta Sede nominandi, præsentandi, vel etiã eligendi futuros Episcopos vel Abbates jus habẽt, ut seriò apud se cogitent quanti momenti sit hoc negotium, ex quo salus animarum, tranquillitas Reipublicæ, incolumitas Religionis, propagatio fidei, aliaque permulta & maxima bona dependent. Illud etiam sæpè & sæpius ad mentem revocent, quod sancta Tridẽtina Synodus admonet, nihil se ad Dei gloriam, & populorũ salutem utilius posse facere quàm si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant, eosque alienis peccatis cõmunicãtes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus vel humano affectu, aut ambientiũ cupiditatibus, sed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curaverint. De nominandis verò, præsentandis, vel eligẽdis ad regulares dignitates, præter ea quæ superius observanda esse declaravimus, illud quoque paternis his nostris hortationibus & monitionibus adjiciendum censuimus, ut nominationis, præsentationis vel electionis jus habentes, eos eligere studeant atque omninò conentur, qui non modo eundem Ordinem sint ante professi, sed in eodem etiam satis diu laudabiliter versati; neque enim decet, ut Magistri aliorum esse incipiant, qui non fuerint ante discipuli, & subditis imperare præsumant, qui prius non didicerint Superioribus obedire.

§. 15. Eos denique qui vel examinando, & inquirendo, vel testimonium ferendo, operam suam in hac re præstabunt, seriò admonemus, ut ea fide ac diligentia in negotio tanti momenti versentur, ut à Deo & à nobis laudem pro bono opere expectare valeant.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, voluntatis, declarationis, decreti, statuti, hortationis, & monitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1591. Idibus Maii, Pontificatus nostri Anno primo.

VI. **Statuitur, & decernitur, ne Capucini possint vel debeant Laicorum & Clericorum confessiones audire.**

GREGORIVS PAPA XIV. *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1591.

DEcet Seraphicam Religionẽ Sancti Francisci Ordinis Fratrum Minorum liberum Domino famulatum exhibere, & à sæcularium, quantum fieri potest, conversatione sejungi, ut ab humili humanæ actionis quasi solo ad arcem contemplationis remotis impedimẽtis, ascendat, ubi in spiritu, & veritate facilius Dominum adoret. Oratio enim per solitudinem quietius concipitur, & per meditationem altius extollitur, & ita quod fides credit, spes, & charitas tutius orat: Spiritualis verò anima duabus quasi alis in Cœlum elataita etiam Deo arctius conjungitur, & cœlestis beatitudinis specimẽ in hac carne quodammodo degustat. Nos igitur ne optimam partẽ, quam dilecti filii Fratres Congregationis Capucinorum Ordinis Minorum nuncupatorum elegerunt, importuna sæcularium rerum administratio impediat; aut mundanarum occupationum cura distrahat, providere pro nostra Pastorali sollicitudine satagentes, ad dicti ordinis etiã constitutionum confirmationem Motu proprio & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuò valitura Constitutione statuimus & decernimus, nullum posthac Ordinis præfati Religiosum posse, vel debere in Laicorum utriusque sexus, & Clericorũ sæcularium quacũque dignitate, & præeminentia, atque auctoritate, & facultate suffulti sint, confessionibus occupari, vel confessiones eorum audire, etiamsi ad id faciendum à superioribus Ordinis, aut Protectore, aut etiam à nobis, & ab ipsa Apostolica Sede quomodolibet, & sub quacumque verborum forma licentias hactenus obtinuerint, quas auctoritate præsentium revocamus, cassamus, & annullamus. Decernentes nihilominus irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 1. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutæ munitis eadem, quæ præsentibus adhiberetur, fides adhibeatur.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, sub annulo Piscatoris, die prima Junii 1591. Pontificatus nostri Anno primo.

M. Vestrius Barbianus.

VII. De immunitate Ecclesiarum, quibusdam exceptis casibus, inviolabiliter observanda.

Ad hoc habes etiam dispositionem Conc. Trident. sess. 25. cap. 20. & Bullam 1. Ioan. XXII. Ex parte, *sup. ubi notavi.*

GREGORIVS EPISCOPVS *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* Edita An. D. 1591.

CUm aliàs nonnulli prædecessores nostri, & præsertim fel. record. Sixtus Papa IV. necnon Pius etiã V. sancto zelo ducti diversas facultates & indulta extrahẽdi etiam in casibus quibusdam à jure non permissis, ex Ecclesiis criminosos & delinquentes, compluribus sæcularibus Principibus, eorumque Curiis & Magistratibus sub variis modis & formis concesserint, prout in illis plenius continetur.

§. 1. Experientia postmodum docuit, tum diversitatem & differentiam hujusmodi indultorum, tum quia plerique eorundem Principum Ministri; ex hoc ipso illa diversimode, etiam latius quam par erat, & ad suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt, illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem in aliquibus locis, libertatis & immunitatis Ecclesiasticæ perturbationem & confusionem; alibi verò ne ipsos quidem laicos indultis hujusmodi uti voluisse, aut potuisse, quòd populis inveterata erga Ecclesias reverentia devotis, & assuetis, scandali potius quam quietis occasionem præbe-

Sixtus IV. & Pius V. certis casibus permiserant extrahi ex Ecclesiis homines criminosos.

Sed sæcularium Principum Ministri hac facultate abusi sunt, & mala hinc enarrata evenerunt.

præberent. Illud etiam abſurdum ſæpenumero ſecutum eſt, ut infimæ interdum conditionis laici, non modò juris, ſed etiam literarum penitus ignari & imperiti, dum quaſi poteſtates, aut Miniſtri Curiæ ſæcularis in aliquo Caſtro, aut Oppidulo juriſdictionem exercebant, facultatum & indultorum hujuſmodi limites longè exceſſerint, eaque ſuo arbitratu in ſenſus minus rectos, & ab intentione concedentis omnino alienos detorſerint, & illorum prætextu quicquid ſibi in mente venit attentare præſumpſerint, in grave juriſdictionis & immunitatis Eccleſiaſticæ præjudicium, locorum, & perſonarũ divino cultui dicatarum contemptum, ipſius divinæ majeſtatis offenſam, & ſcandalum plurimorum. Quare pro commiſſo nobis à Domino Paſtoralis officii munere, prædictis abſurdis & ſcandalis obviare, ac differentias hujuſmodi ad uniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac perperam interpretandi occaſionem dilucida declaratione ſubmovere, abuſus tollere, & ne Eccleſiaſtica jura planè cõculcentur & negligantur, opportunè providere decrevimus, prout etiam dictus Sixtus prædeceſſor noſter iiſdẽ de cauſis motus ſtatuere decreverat, licet morte præventus hoc adimplere nequiverit; ita tamen, ut quando præſens temporum calamitas, & nimia, quæ jã invaluit perverſorum hominum malitia id expoſcit, aliquid, etiam ad terrorem delinquentium, & ad coërcenda illorum facinora, ultra id quod priſca illa majorum noſtrorum diſciplina, & vetus ſacrorum canonum norma præſcripſerat in quibuſdam caſibus congrua moderatione adhibita, permittamus.

Hic itaque Pont. hujuſmodi facultates revocat, & immunitatem Eccleſiarum obſervari præcipit.

§. 2. Hac itaque noſtra perpetuò valitura conſtitutione omnia & quæcumque privilegia, indulta, & gratias, tam per prædictum Sixtum ac Pium Quintum, quam alios quoſcumque noſtros prædeceſſores, aut noſmetipſos Sedemque Apoſtolicam, ejuſve Legatos, ſuper abducendis, vel extrahendis ab Eccleſiis, Monaſteriis, Sacellis, domibus regularibus & ſæcularibus, lociſve ſacris aut religioſis, aliaſque in caſibus à jure permiſſis, hominibus certorum tunc expreſſorum vel non expreſſorum criminum reis, aut fraudulentis decoctoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro bono, pace, & quiete publica, & ex cauſis urgentiſſimis ac neceſſariis & æquipollentibus caſibus in jure expreſſis, atque ex paritate, identitate, aut majoritate rationis extenſis, perpetuò vel ad certum nõdum elapſum tempus, ſeu ad vitam alicujus Principis, aut beneplacitum, ſeu aliàs quomodolibet conceſſa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, & innovata ac uſu recepta, literaſque Apoſtol. ſub plumbo, aut in forma Brevis, ſeu alias quomodocumque deſuper confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro expreſſis, ac ad verbum inſertis, ſublata penitus omni differentia, ita ad unam tantum formam reducimus, & moderamur.

Certos tamẽ caſus hic expreſſos excipit, in quibus laïci delinquentes Curia ſæculari remitti debeãt.

Quoad hæreticos habes etiam ſupr. conſt. Ioan. XXII. cit. in rubr.

§. 3. Vt laïcis ad Eccleſias, locaque ſacra, & religioſa prædicta confugientibus, ſi fuerint publici latrones, viarumque graſſatores, qui itinera frequentata, vel publicas ſtratas obſident, ac viatores ex inſidiis aggrediuntur, aut depopulatores agrorũ, quive homicidia, & mutilationes membrorum in ipſis Eccleſiis earumve Cœmeteriis cõmittere non verentur, aut qui proditorie proximum ſuũ occiderint, aut aſſaſſinii vel hæreſis, aut læſæ Majeſtatis in perſonã ipſiuſmet Principis rei, immunitas Eccleſiaſtica non ſuffragetur. Sed univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, tam ſæcularibus quam cujuſvis Ordinis regularibus, diſtrictè præcipiendo mandamus, & præcipimus, ut laïcos in caſibus prædictis delinquentes, ad eorum Eccleſias, Monaſteria, domos, & alia loca ſupradicta, ſacra, ſeu Religioſa reſpective confugientes, & in eis ſe recipientes atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod judicio ſuo commiſiſſe videbuntur, quando à Curia ſæculari fuerint requiſiti, & quilibet eorum fuerit requiſitus, Miniſtris, & Officialibus Curiæ ſæcularis abſque irregularitatis nota, aut alicujus cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu tradi, & conſignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet & faciat.

Et Curia ſa

§. 4. Ne autem Curiæ ſæcularis prædictæ Miniſtri facultate illos per ſe & propria auctoritate extrahendi, & abducendi ſibi olim, ut præfertur, attributa, & per præſentes revocata ebutiſtur, Volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, ut Curia ſæcularis, eiuſque Iudices & Officiales ab Eccleſiis, Monaſteriis, locisque ſacris prædictis, laïcum aliquem, ut præfertur, delinquentem in nullo ex caſibus ſupradictis ſine expreſſa licentia Epiſcopi, vel ejus Officialis, & cum interventu perſonæ Eccleſiaſticæ ab eo auctoritatem habentis, ad quos ſolos, & non alios Epiſcopis inferiores, etiamſi alii Ordinarii ſint, aut nullius Diœceſis, aut Conſervatores ab hac Sede ſpecialiter vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi facultas pertineat: occurrente autem caſu in loco exempto, & nullius diœceſis, tũc ad Epiſcopum vicinioriem devolvatur hæc cognitio, & non ad alios, capere, extrahere, aut incarcerare non poſſint, niſi eo caſu, quo ipſe Epiſcopus, & dictæ perſonæ Eccleſiaſticæ requiſitæ illos in delictis ſuperius expreſſis culpabiles tradere, aut capturæ & carcerationi intervenire, & aſſiſtere recuſaverint, tuncque reverentiæ Eccleſiæ, & locis ſacris debitæ memores, prædictos delinquentes minoribus quo id fieri poterit, cum ſcandalis & tumultu, extrahere curent.

Sed Eccleſiaſticus priuideat carcerat. aliquid criminis excepit. miſerit.

§. 5. Quodque delinquentes laïci prædicti, poſtquam, ut præfertur, ab Eccleſiis, lociſve ſacris extracti & capti fuerint, ad carceres Curiæ Eccleſiaſticæ reponi, & inibi ſub tuto & firmo carcere, ac opportuna cuſtodia data illis, ſi opus fuerit per Curiam ſæcularem, detineri debeãt, nec inde extrahi, Curiæque ſæculari prædictæ conſignari, nec tradi poſſint, niſi cognito prius per Epiſcopum, ſeu ab eo deputatum, an ipſi verè crimina ſuperius expreſſa commiſerint, tuncque demum de mandato Epiſcopi per Iudicem Eccleſiaſticum Curiæ ſæculari, quacumque appellatione poſtpoſita, conſignentur.

Criminis reſis ſpectant totaliter fori Eccleſiaſtici. Et omnes perſonas Regularis in omnibus caſibus.

§. 6. De crimine verò hæreſis cognitio ad Forum Eccleſiaſticum tota pertineat, neque in ea Curia ſæcularis ſe quoquo modo intromittat.

§. 7. Sicuti etiam prohibemus, ne contra Eccleſiaſticas perſonas, ſæculares, aut cujuſvis Ordinis, vel Militiæ, etiã Sancti Joannis Hieroſolymitani regulares, quoquo modo etiam vigore prædictorum privilegiorum, indultorum, aut conceſſionum, quæ omnia ad terminos juris per præſentes reducimus procedant, aut ſe intromittant, illaſve ab Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, lociſque ſacris, aut religioſis, etiam in caſibus in hac conſtitutione expreſſis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoſcere de criminibus ad forum Eccleſiaſticum pertinentibus, aliàs quàm de jure, & per privilegia eiſdem Ordinibus, aut militiis conceſſa permittitur, quomodolibet præſumant.

Contra nientes nas hit ennarrat incurrant.

§. 8. Quod ſi quis quacumque dignitate & auctoritate præditus, præmiſſorum, aut alio quovis prætextu quicquam præter aut contra hujus noſtræ conſtitutionis tenorem attentare præſumpſerit, declaramus eum ipſo facto cenſuras & pœnas eaſdem incurrere, quæ contra libertatis, juris, & immunitatis Eccleſiaſticæ violatores per ſacros Canones, & Conciliorum generalium, noſtrorumque prædeceſſorum conſtitutiones ſunt promulgatæ.

Clauſula ſublatiua

§. 9. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, in quavis cauſa & inſtantia judicari, & definiri debere, necnon irritum decernimus & inane ſi ſecus ſuper his per quoſcumque quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula rogatoria

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, tam Sixti, & Pii V. quam aliorum quorumcumque prædeceſſorum noſtrorum literis Apoſtolicis, privilegiis, indultis, & facultatibus quibuſvis perſonis, etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia quavis dignitate & auctoritate fulgentibus, aut Rebuſpublicis, Dominiis, Regnis, Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, eorumve Curiis, Parlamentis, Senatibus, Conſiliis, Communitatibus, Vniverſitatibus, Collegiis, aut Præſidentibus, Proregibus, Gubernatoribus, Locatenentibus, Vicariis, poteſtatibus, aliiſque Magiſtratibus

Magiſtratibus, Officialibus, Miniſtris, aut Conſiliariis, ex prædictis, vel aliis etiam gravioribus, & ut plurimum cauſis, tum illorum incolas & contemplatione, ſive ad eorum preces, & inſtantiam, quam etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac per modum ſtatuti, & legis perpetuæ, etiam in vim contractus, & fratrum noſtrorum conſilio, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſvis præſervativis, reſtitutivis, mentis exaſtativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque validiſſimis, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiamſi ſinibi caveatur expreſſe, quod illis, niſi ſub certis modis, & formis, & niſi de expreſſo eorum conſenſu ad quorum favorem conceſſæ fuerint, derogari poſſit, & aliter factæ derogationes nullius ſint robotis, vel momenti, & aliàs quomodolibet conceſſis, etiam ſæpius approbatis, & innovatis. Quæ omnia, & ſingula, ac illorum tenores pro expreſſis habentes, quatenus præmiſſis in aliquo adverſentur, aut plures quam ſuperius expreſſos caſus contineant, auctoritate & tenore præmiſſis omnino, ac perpetuò tollimus, & abrogamus, ac ad terminos præſentis Conſtitutionis, quoad ſuperius deſcripta dumtaxat, reducimus, & nolumus cuiquam de cætero ſuffragari, & quælibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, per quæ præſentibus non expreſſa, vel ad verbum non inſerta effectus earum quomodolibet valeat impediri.

§. 11. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam faciliùs deducantur, mandamus illas in valvis S. Joannis Lateranen. & Principis Apoſtolorũ Baſilicarum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ de more affigi, & publicari, earum exemplis inibi affixis & dimiſſis, ac poſt publicationem hujuſmodi volumus, & decernimus, ut omnes, & ſingulos quos concernunt, & concernent in futurum, perinde arctent, & afficiant, ac ſi eorum cuilibet perſonaliter intimatæ fuiſſent. Earundem verò præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, eandem fidem ih judicio, & extra illud ubique gentium, & locorum haberi volumus, quæ eiſdem originalibus literis haberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ moderationis, præcepti, mandatorum, decretorum, reductionum, declarationum, prohibitionis, ſublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1591. 9. Iunii, Pont. noſtri Anno 1.

Anno à Nativitate Domini 1591. *indict.* 4. *die verò* 28. *menſis Maii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Gregorii divina providentia Papæ XIV. anno ejus* 1. *retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt in valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Catharinum Menandi, & Nicolaum Druyn Curſ.*

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

III. Moderatio Conſtitutionis à Sixto V. editæ contra abortum quovis modo procurantes, & eorum complices.

An. D. 1591. GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

In hoins natio. SEdes Apoſtolica pia mater aſſiduè ſentiens ponderis ſibi incumbentis in procuranda ſalute animarum pretioſo Chriſti Domini ſanguine redemptarum, gravitatem, & magnitudinem, in re tanti momenti, ut per eſt, magis indies ſollicita, eundemque optimum finem ſemper ante oculos propoſitum habens, nihil unquam intentatum prætermittit eorum, quæ ad fidelium animas in viam ſalutis dirigendas judicat pertinere. Quare nemini mirum videri debet, ſi interdum quidem contumacium fœdiſſimam audaciam plurimorum flagitiis deberet. Nunc autem, ſi ad eos redire velint, & peccati veniam humiliter expoſcere, maternum aperit ſinum, viamque ad pœnitentiam eis hernit faciliorem, ac manſuetudine congruâ rigorem temperat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter, juſtitiæ zelo accenſus, contra procurantes abortum fœtus, tam animati, quam inanimati, ejuſque gravibus ſceletis participes, & adjutores, necnon contra eos qui mulierum fœcunditatem impedirent, & ſterilitatis potiones, ſeu venena præberent, conſtitutionem edidit ſub dat. 4. Kal. Novembris, Pontificatus ſui anno 3. per quam ultra diverſas ſpirituales & temporales pœnas, etiam inter alia excommunicationis ſententiam contra eos promulgavit, ſibique & ſucceſſoribus ſuis tantum abſolvendi facultatem reſervavit, prout in eadem conſtitutione pleniùs continetur.

§. 2. Cum igitur poſtmodum experientia docuerit, ex remedio hujuſmodi, non quæ ſperabatur, utilitatem, & fructum proveniſſe, verùm potius multis Satanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori ob ſoli Sedi Apoſtolicæ reſervatam abſolvendi facultatem, reddito ad pœnitentiam aditu, eos à nefariis hujuſmodi flagitiis perpetrandis non ſolum non retraxiſſe, ſed etiam plurimorum ſacrilegiorum, graviſſimorumque peccatorum & ſcelerum occaſionem dediſſe. Nos propterea animadvertentes, gladium Eccleſiaſticæ diſciplinæ, præſertim quoad cenſuras & pœnas ſpirituales, ita exerendum eſſe, ut ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Paſtorem, cujus vices in terris gerimus, quantum (divina ejus gratia adjutrice) poſſumus, imitari volentes, qui venit animas hominum ſalvare, non perdere, neminique quantumcumque graviter & enormiter deliquerit, viam ſalutis præcluſit, quin potiùs ad eam aſſequendam copioſa remedia adhibuit, ac nobis reliquit, & ſimul utiliùs cenſentes, ubi nec de homicidio, nec de animato fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per ſacros Canones, & leges prophanas ſunt inflictæ, habita ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, ſuper negotiis & conſultationibus Epiſcoporum deputatis matura deliberatione, de eorum conſilio conſtitutionem prædictam ſic duximus moderandam, ut à peccato, & excommunicatione contra perſonas ibi expreſſas lata, tam quoad eos qui hactenus deliquerunt, quàm quoad illos qui poſt noſtram conſtitutionem in eiſdem caſibus deliquerint, quilibet Presbyter, tam ſæcularis, quàm cujuſvis Ordinis regularis ad Chriſti fidelium confeſſiones audiendas, & ad hos caſus ſpecialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam, & liberam in foro conſcientiæ tantum abſolvendi habeat facultatem, eandem prorſus quam idem Sixtus prædeceſſor ſibi, ac ſuis ſucceſſoribus reſervavit.

Quam hîc Pont. moderatur quoad reſervationem abſolutionis ab excommunicatione.

§. 3. Quo verò ad pœnas procurantium abortum fœtus inanimis, aut exhibentium mulieribus, vel ſumentium venena ſterilitatis, aut quocumque modo auxilium, vel conſilium eis dantium, in prædicta conſtitutione contentas, conſtitutionem præfatam in ea parte ubi de his agit ad terminos juris communis, ac ſacrorum Canonum, & Concilii Tridentini diſpoſitionem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium tam quoad præterita, quam quoad futura perpetuò reducimus, perinde ac ſi eadem conſtitutio in hujuſmodi parte nunquam emanaſſet.

§. 4. Non obſtantibus eadem prædeceſſoris noſtri conſtitutione, quam quoad reliqua omnia, præter contenta in hac noſtra conſtitutione, in ſuo robore omnino permanere volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

§. 5. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici munitis eadem prorſus fides habeatur in judicio & extra illud quæ eiſdem originalibus haberetur exhibitis, vel oſtenſis. *Exemplorum fides.*

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum moderationis, reductionis, & voluntas *Sanctio pœnalis.*

tum insolescere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D.P.A. 1. die 31. Maii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1591. prid. Kal. Iun. Pont. nostri Anno 1.

IX. Concessio usus bireti rubri, S. R. E. Cardinalibus, ex Ordinibus Regularium assumptis.

De materia Cardinalium satis dixi ad const. 50. Sixti V. sup. Postquam, *ibi videas.*

Edita An. D. 1591.

Hic Pont. vitis Cardinalib. additis.

SAnctissimus D.N.D. Gregorius Papa XIV. vocavit ad Sedem Dominos Cardinales, eisque proposuit de concedendo usu rubri bireti DD. Cardinalibus ex Ordinibus regularium assumptis, & sententias eorum audivit, die 26. Aprilis 1591. Romæ apud S. Petrum in Consistorio secreto.

Usum bireti rubri Cardinalibus ex Ordinibus Regularium assumptis concessit.

§. 1. Postea die Dominico 9. Junii, festo Sanctissimæ Trinitatis, Sanctissimus D.N. Romæ in ædibus Hortorum Quirinalium, antequam descenderet ad SS. Apostolorum proximam Basilicam ad Capellam celebrandam, dedit rubra bireta infrascriptis DD. Cardinalibus ex Ordinibus regularium, quæ perpetuò deferrent more aliorum, habitu in cæteris nihil immutato. Cardinales hi fuere.

Nomina Cardinalium qui d. biretis tunc recepe-runt.

Frater Michaël Alexandrinus. } Ambo ex Or-
Frater Hieronymus Asculanus. } dine Prædicat.
Frater Constantius Sarnanus, ex Ordine Minorum Conventualium.
Frater Gregorius de Montelparo nuncupatus, ex Ordine Eremitarum S. Augustini.

X. Approbatio quarta Instituti, & Religionis Clericorum Regularium Societatis JESU, cum aliquarum impugnationum rejectione.

Hanc religionem primò approbavit Paul. III. ut sup. in ejus const. 25. Regimini, *ubi etiam cætera plenè adnotavi, ibi videas.*

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

ECclesiæ Catholicæ, cui Deo auctore præsumus, decoraque utilitas postulat, ut cum in omnibus illius membris fovendis atque ornandis assiduè nobis laborandum sit: in illa tamen præcipuam vigilantiæ nostræ partem impendere debeamus, quæ non modò ipsa per se robur, ac pulchritudinem corpori huic mystico afferunt; sed cæteras etiam ejusdem partes, vel disruptas cõsolidare, vel integras custodire, vel fœdatas eluere, atque etiam ornare valeant. Inter hæc autem quem locum obtineant Religiosi Ordines, præsertim verò qui proximorum utilitati deserviunt, non obscure perspicimus, cum & superiora tempora, & præsentia diligenter attendimus.

Societas cõmendatur.

§. 1. In his verò Religio Societatis Jesu, quam novissimis hisce diebus divina providentia excitavit, adeo strenuè laboravit, ac sine intermissione laborat, ut illius vel turbationem, & infirmitatem ad commune Ecclesiæ damnum, vel pacem atque integritatem ad ejusdem utilitatem maximè pertinere putemus. Et quoniam neque tranquillitati, neque firmitati hujusmodi Ordinum prospectum esse poterit, nisi eorum instituta firmiter inconcussa serventur, iisdemque modis feliciter progrediantur, & crescant, quibus à fundatoribus, Domino inspirante, atque hac sanctâ Sede approbante, primùm fundati sunt, necessarium duximus, ea quæ ab Ignatio hujus Ordinis Fundatore ordinata, & à prædecessoribus nostris Roman. Pontific. circa ejusdem Societatis Institutum sancita sunt, Apostolicæ firmitatis munimine denuò roborare.

Paul. III.

§. 2. Quamvis enim præfatæ Societatis Institutum jam inde ab ejus primordiis fuerit per fel. rec. Paulum III. & Julium etiam III. Romanos Pontifices prædecessores nostros approbatum, & à fel. rec. Gregor. XIII. etiam prædecessore nostro primò per ejus quasdam literas sub Dat. Kal. Febr. Pontificatus anno 11. deinde copiosius per Constitutionem, quæ incipit, Ascendente Domino, confirmatum: Nihilominus tamen non idcirco defuerunt, qui adhuc sub zeli, & boni specie, aliqua ex iis quæ in dictis Pontificiis approbationibus, & confirmationibus continentur, & alia etiam quæ ad institutum, & rationem gubernandæ dictæ Societatis pertinent, variis modis impugnare.

Iul. III. Greg. XI. Societ. sitimum probant. motavi. const. P. cii. in

Illud in nonul. probant. multis hic rela.

§. 3. Quin etiam apud piæ mem. Sixtum Papam V. prædecessorem item nostrum oblatis libellis, & variis excogitatis modis traducere, & calumniari, atque ut ea quæ consultissimè sancita erant infringerentur, conari veriti non fuerint. Instantes scilicet, ut res, & negotia Societatis non per Superiores, ut hactenus juxta illius Constitutiones, ac Apostolica diplomata factum est, sed per Capitula, seu Congregationes definiantur. Et electiones tam Provincialium, quàm Superiorum localium non à Præposito Generali juxta hujusmodi Constitutiones, ac diplomata, sed in Capitulis eisdem fiant. Vt novitii in Societatem, & ad vota Scholasticorum, peracto biennio novitiatus in Capitulis eisdem admittãtur. Vt professioni certum, ac præfixum tempus statuatur, quo exacto, per suffragia Congregationis Religiosi hujusmodi ad professionem admittantur. Vt qui juxta Institutum, ac formulam ipsam votorum, qua voverunt, sanctæque hujus Sedis approbationem à Societate dimittuntur, nonnisi ordinarii judicii forma servata dimittantur. Illa etiam in controversiam, & examen eodem tempore adducta fuere, nempe Nomen ipsum Societatis JESU, quod non esset ita deinceps vocanda. Religiosos non professos non debere ad sacros ordines promoveri. Hujusmodi Religiosos non esse prohibendos, quin ad alios Regulares Ordines transire, similiter nec laicos, ut ad Sacerdotium, nec alios non professos, ut ad professionem, aut ad gradus mutationem aspirare possint. Facultatem præterea, eos qui professi non sunt, dimittendi non probari. Quibus, & hujusmodi aliis novis impugnantium inventis si aditus pateret, universa Societatis structura labefactaretur atque convelleretur.

Hic idem impugnationes Pontificum multis rationibus refutantur.

§. 4. Nos igitur hujusmodi impugnationibus diligenter consideratis, & perpensis circa reliqua, quæ in cõtroversiam, & examen deducta fuerant, nonnullorum Venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium judicio, qui ex mandato ejusdem Sixti prædecessoris illa accuratè discusserant, & examinaverant. Simul etiã perpendentes, primùm quidem quod modus ille res & negotia per Capitula definiẽdi, optimum Societatis Ordinem, ac universam gubernandi rationem prorsus everteret. Illam enim Ignatius Fundator quamvis Superiorum consilium, prudentiamque ac rerum experientiam adjuvare, & promovere curaverit, adhibitis scilicet tam Generali Præposito, quam singulis aliis Superioribus, tũ Provincialibus, tum localibus suis ex selectioribus Consiliariis, atque Admonitoribus, monarchicam tamen, & in definitionibus unius Superioris arbitrio contentam esse decrevit. Deinde quod ratio Capitularium electionum maxima ipsi Societati afferret incommoda. In qua licet electiones quædam primariæ, cujusmodi sunt Generalis Præpositi ac illius assistentium, & admonitoris in generalibus Congregationibus, in Provincialibus verò tam eorũ qui Generalem Præpositum eligere, vel generali ipsi Congregationi cum jure suffragii interesse, quàm Procuratorum etiam, qui è singulis Provinciis quolibet triennio in Vrbem ad Procuratorum Congregationem mittuntur, & ejusmodi quædam aliæ electiones per secreta scrutinia, & decisiva suffragia fiant. In reliquis nihilominus proprii cujusque gradus judicium, & officiorum discretio, ac distributio, juxta Constitutiones easdem, & Apostolica diplomata ipsius instituti confirmatoria, prædictorum Pauli III. ac Iulii etiam III. prædecessorum nostrorum, tota est in ipsius Præpositi Generalis manu. Quam Præpositi Generalis, ac reliquorum illi subordinatorum Superiorum auctoritatem nonnulli impugnatores

totes multis modis comtahere, ac enervare tentarit. Denique quod in ipsorum dimissionibus, qui juxta formulã Votorum simplicium in constitutionibus expressam voverunt, quosque in Societate retinere non expedit, nec contractus vitiose claudicet, nec ulla alia interveniat injustitia. Considerantes insuper, quod in regularis disciplinæ, ac spiritualis perfectionis non exiguum detrimentũ, totiusque Ordinis perturbationem maximam, atque pernitiem vergeret, si ea quæ à fundatoribus sancte statuta sunt, atque ab universo Ordine sæpius in illius generalibus Congregationibus recepta & approbata, & quod præcipuũ est, ab hac sãcta Sede sancita & cõfirmata sunt, non solum mutari, sed quocumque prætextu impugnari ac labefactari contingat, omni nobis studio curandum esse duximus ejusmodi novitatibus, ac temeratiis impugnantium præsumptionibus omnem aditum præcludere, ac Societatis indemnitati prospicere, ut hac ratione Societas ipsa nostro & Apostolicæ Sedis præsidio munita, atque in sui instituti puritate, & Regularis disciplinæ integritate, quiete ac pace conservata, uberiores in dies fructus in agro Domini pergat ipso Domino adjuvante, alacriter, & absque impedimento proferre.

§. 5. Motu igitur proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, laudabile ipsius Societatis Institutum, Constitutionesque omnes ac statuta, & decreta, & quæ illud concernunt præmissa omnia & singula, prædictaque ac quæcumque alia ejus privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias & indulta à prædictis, seu etiam ab aliis prædecessoribus nostris, etiam per communicationem concessa, qualiacumque illa, ac si ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, tenore præsentium approbamus & confirmamus, supplentes omnes juris ac facti defectus si qui intervenerunt in eisdem.

§. 6. Et nihilominus hac nostra perpetuò valitura constitutione, motu, scientia & potestatis plenitudine similibus statuimus, decernimus & ordinamus.

§. 7. Vt in Societatis prædictæ Congregationibus quibuscumque eo prorsus modo procedatur, atque ea tantum tractentur & definiantur, quæ in Constitutionibus ac Congregationum generalium decretis statutum jam est, vel in posterum statuetur, ut in eisdem Congregationibus tractentur & definiantur.

§. 8. Electio verò Superiorum, tam Provincialium & Visitatorum, quam quorumcumque localium, tota sit penes Præpositum Generalem, juxta Constitutiones easdem, prout penes ipsum esse & conservari districte præcipimus, cum potestate illorum facultatem revocandi, restringendi, & etiam augendi, ac administrationis ratione ab illis exigendi, & eosdem ab officio removendi, prout in Domino judicaverit expedire.

§. 9. Novitios etiam, tam in eorum admissione ad Societatem, quam ad Scholasticorum vota, post biennium Novitiatus juxta Societatis morem, per Superiores admittendos esse.

§. 10. Graduum etiam discretio & judicium, ac Coadjutorum tam spiritualium quàm temporalium, simulque & Professorum promotio, juxta hujusmodi Constitutiones similiter sit in manu Præpositi Generalis.

§. 11. Tempus autem promotionis ad hujusmodi gradus, nullo modo volumus certum seu determinatum esse, sed constitutiones ac diplomata prædicta hac etiam in parte omnino observari volumus & mandamus quæ statuunt, selectos tantum spiritus, & doctrinæ viros, & multum diuque exercitatos, ac in variis probationibus virtutis, & abnegationis sui ipsorum, cum omnium ædificatione & satisfactione satis cognitos, ad Professionem esse admittendos, & denique nonnisi cum Societati vel ejus Præposito Generali fuerit ab eis plenè in his satisfactum.

§. 12. Omnis verò auctoritas, omnes denique facultates prædictæ Societatis, Constitutiones & Apostolica diplomata Præposito Generali concessæ, tam in iis quæ ipse per se exercere debet, quàm in communicatione Provincialibus & Visitatoribus, ac aliis quibuscumque Superioribus per ipsum faciendas integrè & inviolatè conserventur, quoniam ut ratio ipsa docet, & Ignatius Fundator prudenter animadvertit, ad hoc ut Societas bene gubernetur, valdè expedit ut Præpositus Generalis omnem habeat in ea auctoritatem ad ædificationem, ea qua præter cætera quamplurima, illud sequetur commodi, ut universus Ordo ad Monarchicam gubernationem compositus maximè servetur unitus, ipsiusque membra per universum Orbem dispersa, per omnimodam hanc subordinationem suo capiti colligata, promptius atque facilius à summo capite Christi in Terris Vicario, ad varias functiones juxta eorum peculiarem vocationem, ac speciale votum dirigi, atque moveri possit.

Forma judiciaria in dimissionibus non observanda, sed forma simplicitatis.

§. 13. Quod verò attinet ad dimissionem: Declaramus formam judiciariam adhibendam non esse, sed modum in Constitutionibus præscriptum, & hactenus in ipsa Societate servatum de cætero servari volumus, nempe ut etiam sine aliquo processu, tela aut ordine judiciario, ac nullis terminis etiam substantialibus servatis, sola facti veritate inspecta, culpæ vel rationabilis causæ tantum ratione habita, ac personarum aliarumque circumstantiarum, quarum consideratio sit cum charitate & prudentia conjuncta, procedi possit, auctoritate prædicta declaramus & decernimus.

Omnes facultates ad correctionem & punitionem aliis Ordinibus concessæ Societati ejusque Præposito concessæ sint.

§. 14. Quin etiam omnes facultates, omnemque jurisdictionem, quod ad subditorum correctionem & punitionem pertinet, quibuscumque Ordinibus, eorumque Generalibus hactenus concessas, non ad instar, sed æquè principaliter ipsi Societati, ejusque Præposito Generali concedimus & elargimur. Quo verò ad reliqua quæ in controversiam vocata erant, sic statuimus.

Nomen Societatis Iesu retineatur.

§. 15. Nomen Societatis Jesu, quo laudabilis hic Ordo nascens à Sede Apostolica nominatus est, & hactenus insignitus, perpetuis futuris temporibus in ea retinendum esse.

Societatis Religiosi emissis votis simplicibus ad sacros ordines promoveri possint.

§. 16. Ac Religiosos hujusmodi post emissa vota, etsi simplicia, ad sacros etiam presbyteratus ordines juxta Summorum Pontificum concessiones promoveri posse.

Et ad nullos Ordinem, Carthusiensium exceptos eis transire liceat.

§. 17. Eisdemque emissis hujusmodi votis ad quemvis alium Ordinem Mendicantium, vel non Mendicantium (Carthusiensium dũtaxat excepto) trãsire minimè licere.

Ad Sacerdotium, vel ad professionem aut cuivis gradus mutationem aspirare non debeant.

§. 18. Laïcos vel alios non Sacerdotes, ad Sacerdotium, vel eosdem aut qui Sacerdotes sunt, ad professionem, aut cujusvis alterius gradus mutationem aspirare non debere.

Potestas dimittendi tãquam res magni momenti ad Societatis conservationem omninò retineatur.

§. 19. Potestatem quoque à Societate dimittendi quosvis non professos, ab hac Sede Apostolica sæpius approbatam, eosque ab omni obligatione votorum, juxta Constitutiones & diplomata hujusmodi emissorum, per dimissionem ipsam, per quam vota prædicta cessant, liberandi, tanquam rem magni momenti ad Societatis puritatem & conservationem retinendam, omnino ratam, intactam & illibatam esse volumus.

Perturbatorum audacia coërceatur.

§. 20. Et ut perturbatorum & contradicentium audacia coërceatur, ac nec ipsi vel pernicioso eorum exemplo alii in posterum quæ ab hac Apostolica Sede semel stabilita sunt, præcipuè circa Regularium Ordinum institutionem & confirmationem, in quibus alioquin ad eandem Sedem tantum manus apponere spectat, impugnare aut enervare impunè præsumant, aut ullo modo valeant. Præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ universis & singulis personis, tam sæcularibus quam quorumvis Ordinum regularibus, cujuscumque status, gradus & præeminentiæ existant, etiamsi Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, seu Cardinalatus honore, vel mundana quavis auctoritate, seu excellentia præfulgeant, ipsis verò Regularibus etiam dictæ Societatis Religiosis, sub pœnis excommunicationis latæ sententiæ, necnon inhabilitatis ad quævis officia & dignitates, vocisque tam activæ quam passivæ privationis, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem Nobis, ac Successoribus nostris dumtaxat, reservamus ne dictæ Societatis Institutum immutetur.

Constitutiones Societatis non immutentur.

§. 21. Constitutiones, aut decreta, vel ex eis quidpiam aut ex præmissis omnibus articulum quemliber, vel aliud quid supradicta concernens majoris boni, aut zeli, seu quovis alio quæsito colore aut prætextu directè vel indirectè impugnare, vel immutari, alterari, aut formam aliã

seu rationem circa ea inducere curare, aut contra vel præter ea, seu quævis alia ipsius instituti substantialia agere, vel quidpiam ulli alii, præterquam Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, idque immediatè vel per nostrum aut Sedis Apostolicæ Legatum seu Nuntium, vel ipsius Societ. generali, Congregationi, aut præposito generali addendū, minuendum, aut immutandum, sive alterandū proponere quoquo modo audeant vel præsumant.

Innovantur pœnæ constit. fœl. rec. Greg. XIII. omniaque in ea contenta confirmantur.

§. 22. Pœnas denique omnes in Gregorii XIII. prædecessoris prædicti Constitutione, Ascendente Domino, contentas, ac Constitutionem eandem cum omnibus & singulis in ea contentis, ac si ea omnia ad verbum præsentibus inserrentur, per præsentes approbamus & innovamus.

Præsentes de subreptionis vitio notari non possint.

§. 23. Decernentes præmissa omnia & singula, necnon præsentes, ac in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati nō fuerint, vel alio quocumque prætextu, & ex quavis causa, quantumvis urgenti, legitima, & rationabili, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, annullari, revocari, ad viam juris reduci, in dubium vel controversiam revocari, aut adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse vel debere.

Nec sub quibusvis revocationibus comprehendantur.

§. 24. Nec sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed ab illis semper excepta, & quoties emanabunt, toties in pristinum & eum in quo antea quomodolibet erant, statum restituta, reposita & plenariè reintegrata, ac de novo, etiam sub Dat. per Societatem illiusque præpositum Generalem, & alios Superiores prædictos quandocumque eligendos, de novo concessa, ac etiam confirmata, & approbata, validaque, efficacia, & illibata, etiam absque eo quod desuper à dicta Sede illorum ulterior restitutio, revalidatio, confirmatio, seu nova concessio impetranda sit, fore & esse, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac easdem præsentes literas ad probandum plenè omnia & singula præmissa sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri.

Et ita judicari debeat.

§. 25. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Card. etiam de latere Legatos, in quavis causa & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinarii curent observantiam his mandatorū.

§. 26. Mandantes universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac cæteris Ecclesiarum, & locorum etiam Regularium Prælatis per universum Orbem constitutis, ut præsentes litteras in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, & jurisdictionibus ab omnibus inviolatè observari curent. Quin etiam præpositum, ac personas Societatis hujusmodi defendant, eosque præmissis omnibus plenè & pacificè frui faciant, & gaudere, nō permittentes ipsos per quoscumque quomodolibet molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, invocato ad hoc etiam si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 27. Non obstantibus tam ipsius Sixti prædecessoris super modo, & forma admittendi Novitios ad Religionem, quam aliis quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aut decretis per eundem, vel quoslibet alios prædecessores nostros, etiam vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet editis, ac etiam aliorum Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibuscumque hujusmodi Ordinibus, Vniversitatibus, & locis aut personis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritatoriis, annullativis, cassativis, [illegible] derogatoriis, præservativis, exceptivis, declarativis, [illegible] decretis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cōtrariis quibuscūque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Præsentium transumptis fides habeatur.

§. 28. Præsentis autem constitutionis, & gratiæ communicationem omnibus aliis qui sua privilegia cum ipsa Societate copiosè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

§. 29. Cæterum volumus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Secretarii dictæ Societatis vel Notarii publici subscriptis, & sigillo præpositi Generalis ejusdem Societatis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem omnino fides habeatur in judicio & extra illud, quæ literis ipsis originalibus haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. die 11.

Dat. Romæ apud S. Petr. anno Incarn. Dominicæ 1591. 4. Kal. Iulii, Pont. nostri Anno 1.

Quod nec Fratres Reformati Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci, neque alii Religiosi, Capucium & habitum Capuccinorum, vel alium ei consimilem deferre possint. XI

Capuccinorum institutionem, & alia eos concernentia, notavi supra ad const. 21. Clement. VII. Religionis. *Et ibi etiam de toto Ordine Fratrum Minorum remissivè dixi.*

Hanc const. innovavit, & declaravit Greg. XV. Constit. 13. *Ex injuncto*, infr. tom. 4.

GREGORIVS EPISCOPVS.
Ad futuram rei memoriam.

Edita a. 159

BEati Francisci Confessoris Sodalitas ab uno fundatore instituta, & ad eundem Dei finem ordinata, utriusque Seraphicæ Religionis nomine nuncupata, in plures Sodalitates, & membra, Apostolica permissione dividitur, & quasi circumamicta varietate, prout pietas diversimodè suadet, corde uno, & anima una Deum colit, & instar agri Dominici varios atque uberes fructus quotidie profert, & distinctiores, & abundantiores, ut confidimus, in dies proferre non cessat.

Franciſci Religion mendat

Paulus habitum puccinor cæteris vetuit ſ ejus con

§. 1. Sanè cum ad aures nostras pervenerit, aliàs fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum inter alia per suas in forma Brevis litteras, quibusvis personis, cujuscumque conditionis existerent, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso incurrenda, ne habitum per Fratres Ordinis Minorum Sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum gestari solitum, nisi in eadem Cōgregatione essent, & sub moderni, & pro tempore existentis Generalis ejusdem Ordinis obedientia, & cura permanerent, gestare quoquo modo præsumerent, districtius inhibuisse.

Expoſi

Pius IV. ſimilem bitum p ter pro die 2. A 1560. bulla fratrum plenè ha la am.

§. 2. Et piæ memoriæ Pium Papam IV. etiam prædecessorem nostrum, literas ejusdem Pauli prædecessoris confirmando, insuper non solum ne habitum prædictum juxta literarum ipsius Pauli prædecessoris hujusmodi tenorem, verum etiam nec ita consimilem, quod propter eum

eum possent eredi Fratres Congregationis Capuccinorum gestare deberent, sub eadem excommunicationis pœna eo ipso incurrenda, prohibuisset.

§.3. Et similiter fel. rec. Gregorium Papam XIII. etiam prædecessorem nostrum, literas prædecessorum hujusmodi, & in eis contenta quæcumque pro expressis habendo, & innovando, Motu proprio, & ex certa ejus scientia, eosdem Fratres qui Tertiarii ex Ordine Conventualium dicuntur, non solum Capucium rotundum, sed etiam habitum coloris Berettini, seu Subcineritii, ad instar Fratrum eorundem Conventualium, deferre deberent, ita ut à Fratribus Capuccinis facilè discernerentur, sub eisdem Pauli III. & Pii IV. pœnis post sex menses ipso facto incurrendis statuisse, & ordinasse.

§.4. Verum quia iidem Fratres, qui Reformati Conventualium dicuntur, ita consimiles eisdem Fratribus Capuccinis incedere præsumunt, ut passim à populo pro Capuccinis habeantur, ac illis tanquam Capuccinis, eleemosynæ, & oblationes conferantur, non sine gravi plebis offensione & scandalo, dum reputantur Capuccini esse. Idcirco rationabile existimantes, ut qui ex instituto regulæ, atque in vitæ regularis observantia unisormes non sunt, etiam habitus distinctione dignoscantur, utque prædecessorum hujusmodi literarum contemptus, & contumacia severioris disciplinæ censuram inveniant, ad evitandas etiam confusiones, & contentiones, quæ exinde oriri possent, hac nostra perpetuò valitura constitutione, singulas prædecessorum hujusmodi literas, & in eis contenta quæcumque pro expressis habentes, & harum serie approbantes, & confirmantes, atque etiam innovantes, Motu etiam simili, & ex certa scientia nostra statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus, hujusmodi Fratres Reformati non solum in Vrbe, sed etiam ubique locorum per universum Orbem existentes, ut vere & realiter à Capuccinis distinguátur, & dignoscantur, præter Capucium penitus rotundum, & colorem Berettinum vel Subcinericium, ut præmissum est, etiam mantellum longius, ad Conventualium, & longitudinem deferre, & mozettam latam & longam, non sub mantello, sed supra gestare teneantur.

§.5. Insuper strictiori Capuccinorum prædictorum vitæ consulentes, ne ab eisdem Reformatis ipsi Capuccini admitti, vel recipi possint, sub eadem excommunicationis sententia ipso facto tam ab ipsis Capuccinis receptis, quam Reformatis recipientibus incurrenda, interdicimus & prohibemus. Et nihilominus actum ipsum receptionis, & transitus, tanquam indebitè factum, ex nunc prout ex tunc irritum, & penitus nullum esse decernimus & declaramus.

§. 6. Et quoniam similiter accepimus nonnullos alios, qui sub Eremitarum vocabulo nominantur, vagos aut profugos, ac acephalos, sub nullius obedientia degentes, nec Episcoporum jurisdictioni se subjicientes sine aliqua licentia, vel loci assignatione, non sine gravi fidelium scandalo huc illucque vagari, eodundem Fratrum Capuccinorum habitum vel adeo consimilem gestantes, ut facile pro Capuccinis reputentur. Motu pari eosdē Eremitas sine literis dimissoriis alicujus Superioris Ordinis approbati, de cujus gremio sint, vel Episcopi loci illius ubi degunt, vagari, aut ex propriis locis discedere non posse, & imprimis ab habitu Capuccinorum eisdem saltem, vel aliis notioribus differéntiis distingui, & dignosci debere omnino præcipimus, & jubemus.

§.7. Mandantes propterea universis, & singulis Fratribus Reformatis prædictis, eorumque Superioribus, ac ipsis Eremitis acephalis, & sine obedientia itinerantibus præter pœnas per prædecessores prædictos inflictas, in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, aliisque gravioribus pœnis arbitrio nostro imponendis, ut præmissa omnia & singula, omni excusatione, & tergiversatione postposita, infra sex mensium spatium à data præsentium computandum, statim adimpleant, & exequantur. Quod si facere distulerint vel neglexerint, eos per Almæ Urbis Vicarium nostrum hic in Urbe, ejusque districtu, ac per locorū Ordinarios, ubi Fratres prædicti reperiantur, per carcerationem, aliaque opportuna juris & facti remedia, prout contumacia cujusque exegerit cogi, & compelli posse ac debere volumus, & jubemus. Et nihilominus irritum, & inane decernimus quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus, quatenus opus sit, regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & utrarumque regularum sive Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, regulis, & institutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. Fratribus, & Eremitis prædictis, eorumque Superioribus, & personis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§.9. Volumus autem quod præsentium transumptis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides ubique, in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, sub annulo Piscatoris, die 6. Julii, Pont. nostri anno 1.

VII.

Jurisdictio S.R.E. Cardinalis Protectoris, & judicis causarum, interesse monasterii Monialium S. Marthæ de Vrbe tangentium.

Hoc Monasterium, seu potiùs domus erat probationis dudum & refrigerii multerum vitæ culpabilis, ut innupta Moniales fierent, vel matrimonio copularentur, nupta vero propriis viris restituerentur. Sed hoc pium opus ad Monasterium Domus Piæ nuncupatum, olim translatum fuit, ut videre est sup. in Gregorii XIII. const. 52. Cupientes. *Hoc autem Monasterium Virgines tantum hodie recipit, & valdè floret.*

GREGORIVS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

SAlubrem Monasteriorum omnium, præsertim Urbis nostræ, de quibus peculiarem curam habemus, statum desiderantes, non modo quæ illis concessa sunt libenter confirmamus, & approbamus, verùm etiam quæ expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta, ita declaramus, ut omnis dubietas de piis Christi fidelium mentibus evellatur. *Exordium.*

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus Papa III. quandam in Vrbe domū pro mulieribus, tam conjugatis quam solutis vitæ culpabilis recipiendis, ibique retinendis, etiam sub clausura, donec ut Moniales fierent, vel matrimonio copularentur, si innuptæ, vel si nuptæ essent, propriis viris restituerentur, deputavit. Ac pro gubernio mulierum, & Domus hujusmodi Confraternitatem de Gratia nuncupatam, cum Ecclesia, Dormitoriis, & aliis necessariis ad prædicta, ac facultate condendi quæcumque statuta licita, & honesta. *Paulus III. Domum in Vrbe deputavit ad recipiendum mulieres vitæ culpabilis, & Confraternitatem desuper instituit.*

§. 2. Ac piæ memoriæ Rodulphus S. Mariæ Transtiberim Presbyter Cardinalis, de Carpo nuncupatus, necnon similis memor. Raynutius tituli S. Angeli Presbyteri Cardinalis, Ravennaten. nuncupatus, & major Pœnitentiarius, comperto quod multæ ex dictis mulieribus, locum in aliis Monasteriis commodè non reperiebant ubi Moniales fieri voluissent, habita fideli informatione à Confratribus dictæ Confraternitatis, illorumque supplicationibus inclinatus, auctoritate Apostolica, & de mandato ejusdem prædecessoris, partem dictæ Domus in Monasterium Monialium sub invocatione S. Marthæ, per Protectorem, & Confratres prædictos electam, cum Ecclesia, Clausiro, Dormitorio, & aliis necessariis pro una Abbatissa per eundem Rodulphum Card. & pro tempore existérem Protectorem ipsius Confraternitatis, perpetuò seu ad tempus, prout ipsi Protectori videretur, eligenda, ac *Et postea erectum ibidem fuit Monasterium pro recipiendis quæ ex prædictis mulieribus effe Moniales volebant.*

ac per cæteras Moniales confirmanda, & aliis mulieribus ad dictam domum accessuris, & Religionem ingressuris sub certis modo, & forma tunc latiùs expressis perpetuò erexit, & instituit, & Abbatissam eligendi, & Monialibus habitum exhibendi, & ad professionem recipiendi, eidem Rodulpho Cardinali Protectori per eundem prædecessorem plena facultas concessa fuit. Necnon Confraternitatem, Domum, & Monasterium S. Matthæ hujusmodi, eorumque bona sub protectione Romani Pontificis, & pro tempore existentis Protectoris recepit, ac obedientiæ, correctioni, & visitationi illius Vicarii Generalis subjecta fore, & esse decrevit, & declaravit.

Iulius III. jurisdictionem cognoscendi causas mulierum Monialium, & Monasteria prædictorum, concessit cum facultate summariè, &c. procedendi.

§. 3. Et deinde piæ mem. Julius Papa etiam III. pro majori dictarum mulierum quiete, eidem Rodulpho Presbytero Cardinali, & pro tempore existēti Protectori, ac Viceprotectori Monasterii, Domus, & Confraternitatis prædictæ, omnes, & singulas causas, quæstiones, & controversias, civiles & criminales, ac mixtas, super dotibus, rebus, & bonis quibuscumque mulierum, & Monasterii hujusmodi, ac illorum occasione, coram quibusvis Iudicibus, tam Ecclesiasticis quàm sæcularibus dictæ Vrbis quomodolibet motas, & movendas, tam activè quam passivè, cum omnibus, & singulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, prævia opportuna avocatione per se vel alium ab eo, & pro tempore existē. Protectore deputandum, summariè, simpliciter & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quicquid decrevisset debitæ executioni mandandi, ac demandari faciendi, ac indemnitati partium consulendo in causis ipsis, ac omnibus negotiis Domum, ac Moniales, & confraternitatem hujusmodi pro tempore concernen. etiam nullo penitus Iuris ordine, seu Cameræ Apostolicæ stylo, vel consuetudine servatis, sed sola facti veritate inspecta, de bono & æquo, quandocumque ei visum foret, de facto, manu regia, velo levato, & aliàs pro ejus arbitrio procedendi, judicādi, necnon excommunicationis, & alias censuras, & pœnas desuper promulgandi & relaxandi, & ab eis absolvēndi, & brachium sæculare invocandi, & etiam quascumque personas, quacumque auctoritate & dignitate fulgentes, & Moniales, & mulieres ipsas contra voluntatē dicti Rodulphi Card. & pro tempore existen. Protectoris, seu Viceprotectoris alibi quam coram eo, seu ejus deputato, quomodolibet molestari, & denique omnia & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, etiam unica sententia, ita quod ab ea, & aliis præmissis nullo unquam tempore appellare liceret, etiam per viam mandati executivi, facien. geren. & exequen. in omnibus & per omnia, ac si tres sententiæ conformes desuper latæ essent, sublata quacumque appellandi, & de nullitate dicendi, plenam liberam, & omnimodam facultatem concessit, dictasque causas, ut præfertur audien. cognoscen. & deciden. eidem Rodulpho Cardinali, & pro tempore existenti Protectori, & Viceprotectori seu ab eis deputando in omnibus, & per omnia commisit. Decernens processus, & sententias sic ferendas, nullatenus impugnari, seu revocari, nisi motu proprio, & ipso Protectore semper vocato & audito, ac eo consentiente, impediti non posse. Et sic per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri, ac irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decrevit.

Appellatione remota.

Congregatio III. instituta in d. Monasterio non amplius recipi mulieres corruptas, sed Virgines tantum, ex causa hic expressa.

§. 4. Demum recol. mem. Gregorius PP. XIII. prædecessor noster cum accepisset, quod hujusmodi mulieres corruptæ, quæ in Moniales recipi solitæ erant, admitti desierant, & earum loco Virgines recipi consueverunt, quæ tamen aliquando remissius ibi Moniales fiebant, & subinde institutum hoc Virgines recipiendi minuebatur, ne promiscue cum corruptis reciperentur, devotioni ac majori augmento dicti Monasterii consulens, accedentibus maximè supplicationibus Abbatissæ dicti Monasterii, ac illud gubernantium, statuit & decrevit quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, aliæ quàm Virgines, & mulieres honestæ vitæ, & famæ in Moniales dicti Monasterii à quoquam quavis auctoritate fungente, & quocumque etiam Cardinalatus honore fulgente, admitti, vel recipi non valerent, cum irritantis appositione decreti, prout in singulis dictorum Pauli III. Julii etiam III. ac Gregorii XIII. prædecessorum, & Raynutii Cardinalis litteris desuper confectis plenius continetur.

Congregatio habenda mimestri gimen. monasterii mutatum de qua præ.

§. 5. Cum autem, sicut nuper accepimus, quantum Monasterium hujusmodi à primævo illius statu, in bonitate & observantia creverit, ad honorem Omnipotentis Dei, & dictæ Vrbis utilitatem, non sine vigilanti cura pro tempore existentis Protectoris, & Congregationis prædictæ, & quomodo in dies magis & magis hoc opus crescat, etiamsi à Rodulpho Cardinali, & aliis pro tempore existentibus Protectoribus visitatum sciamus in universum per se, & dictam Congregationē hujusmodi & Monasterium, in spiritualibus & temporalibus regi, & gubernari, statuta ad id necessaria & opportuna conden. mulieres ad monachan. Virgines educan. recipien. moniales prædictas examinan. illisque habitum exhiben. ad professionem recipien. licentiasque ingrediendi dictum Monasterium eisdem virginibus, & quibus opus esset conceden. per se vel alium ab eo deputatum, confessarios eligen. & alia facien. geren. & exercen. quæ sibi in præmissis omnibus, & singulis facultatibus concessa reperiuntur, vel quæ sibi benevisa forent, & quæ Ordinarii locorum ex forma Iuris, & Decretorum Concilii Tridētini facere soliti sunt, facultatem habere. Tamen nonnulli nimium scrupulosi de prædictorum potestate, & aliquibus ab eis gestis vel gerendis dubitarunt, & dubitant, quærentes causam ex ipsismet facultatibus non admodum explicitis, & alias.

Sed dubitatum fuit Protectorem Congregationis habere mimestrem gimen. monasterii mutatum de qua præ.

Hic illius auctoritas Protectoris Congregationis confirmatur.

§. 6. Nos omnem in præmissis dubitandi materiam removere cupien. ac dictarum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro expressis haben. Motu proprio, ac ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine concessiones ac literas prædictas Apost. auctoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus.

Innovat literarum tenorem concedit, & pliat.

§. 7. Et quatenus opus sit, illas innovamus, & ad tollen. omne dubium, & alias ad omnem alium meliorem finem, & effectum, decernimus, & declaramus integrum & plenarium gubernium dicti Monast. Monialium spectare & pertinere, ad Protectorē pro tēpore existentē dicti Monast. illique, seu Viceprotectori, vel ab eis deputādo licuisse & licere mulieres monachandas recipere, receptas probare, probatas examinare, examinatas in moniales admittere, vel rejicere, admissis habitū exhibere, & ad professiones admittere, puellas ad educationē recipere, receptas intromittere, & retinere, retentas suis loco, & tempore dimittere, ipsisque & aliis personis dictum Monasteriū ingredi volentibus, pro rebus ac negotiis necessariis licentiam concedere, cōfessarios, & alios Ministros deputare, & demum omnia, & singula circa gubernium, & regimen dicti Monasterii facere, gerere, & exercere, quæ in Monasteriis Monialium suarum diœcesum Ordinarii locorum, tam in vim juris communis, quam dicti Concilii, & approbatæ consuetudinis in dicta Vrbe respectivè facere soliti sunt, consuevērūt, & possunt. Reservata dilecto filio nostro Hieronymo tit. S. Susannæ presbytero Card. Rusticuccio nuncupato, & pro tempore existenti Vicario nostro in dicta Vrbe, & ejus districtu generali d. Monasterii visitatione, & ita de cætero fieri, & observari volumus, & mandamus. Necnon Protectorē & Congregationem prædictos ad antiquum eorum statum, & observantiam, & facultatem, quatenus opus sit, restituimus, & plenariè reintegramus, ac restitutos & reintegratos esse statuimus, & ordinamus.

Clausula præcedentia.

§. 8. Necnon præsentes literas, & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri & inviolabiliter observari debere, nec de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio seu intentionis nostræ defectu quovis quæsito colore, prætextu, vel ingenio notari vel impugnari, nec per nos & Sedem Apostolicam ullo unquam tempore revocari, aut alias illis derogari posse, & quoties illa revocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in pristinum

Ratione restituti, & de novo, etiam sub posteriori data per ipsos Protectorem, & Congregationem eligen. concessa, & stabilita esse.

§. 9. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, necnon irritum, & inane decernimus, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Non obstantibus præmissis, & constitutionibus & ordinationibus Apost. & statutis, & consuetudinibus dicti Monasterii, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Rom. Cur. Tribunalibus, Curiis, Magistratibus, Judicibus, præsertim dicto Vicario, & aliis quibusvis personis, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, formulis, & decretis, etiam motu simili, & consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis haben. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ in Monte Quirinali, sub annulo Piscatoris, die 18. Julii, Pont. nostri anno 1.

XIII. Confirmatio privilegiorum Ordinis Fratrum Crucciferorum, & communicatio gratiarum Ordinibus Religiosorum Mendicantium concessorum, & concedendorum.

De hoc Ordine dixi sup. in constit. 1. *Vrbani VIII.* Cùm antecessor.

A. D. 1591. GREGORIVS PAPA XIV. *Ad futuram rei memoriam.*

ligiosum.

ROmanus Pontifex Religiosis Altissimo famulantibus concessa privilegia nedum confirmare, sed & alia Congregationum Regularium personis concessa ad eos quandoque extendere consuevit, prout eorundem Religiosorum vota exposcunt, & ipse conspicit in Domino salubriter expedire.

tio Congregationis.

§. 1. Sanè dilecti filii Magister Generalis, & Fratres Congregationis Cruciferorum nobis nuper exponi fecerunt, quod cum eidem Congregationi, quæ per beatum Clerum instituta, & per fel. recordationis Alexandrum Tertium Romanos Pontifices prædecessores nostros reformata fuit, & in qua ad præsens quamplures sacræ Theologiæ magistri, & verbi Dei Concionatores reperiuntur, diversa privilegia, gratias, & indulta concessa, & per eosdem ac alios Romanos Pontifices, etiam prædecessores nostros confirmata, & innovata fuerint, prout in diversis literis desuper confectis plenius continetur, cupiant Magister Generalis, & Fratres prædicti privilegia, gratias, & indulta hujusmodi, pro illorum subsistentia firmiori per nos confirmari, & approbari, necnon alia, tam Mendicantium quam non Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus, ac eorum Monasteriis, domibus, & locis ac personis per quoscumque Romanos Pontifices, & præsertim piæ mem. Pium V. prædecessores nostros quomodolibet concessa privilegia, facultates, & gratias, ad dictam Cruciferorum Congregationem, illiusque Fratres, & personas extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte Magistri Generalis, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio annuere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur Congregationem Cruciferorum prædictam, ejusque Fratres, & personas quascumque, ob eorum regularem disciplinam specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singulorum privilegiorum, & gratiarum, ac literarum desuper confectarum hujusmodi tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, cæterasque gratias spirituales & temporales dictæ Congregationi Cruciferorum, omnibusque & singulis illius tam virorum quam mulierum Monasteriis, Hospitalibus, domibus, & Conventibus, necnon illorum Prioribus, Superioribus, Officialibus, & personis, tam in genere quàm in specie, ac alias quomodolibet, & quandocumque, tam per prædictos quam alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam quomodolibet concessa, necnon desuper confectas literas, & scripturas quascumque, quatenus in usu sint, & decretis Concilii Tridentini non adversentur, Apostolica auctoritate tenore Præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerunt in eisdem, supplemus: & nihilominus pro potiori cautela, illa omnia dictæ Cruciferorum Congregationi, singulisque illius Monasteriis, Hospitalibus, Domibus, Conventibus, Prioribus, & Superioribus, & personis, eisdem auctoritate, & tenore de novo concedimus.

Tridentini non contrariantur.

De quoad indulgentias vide revocationem, & novam concessionem S. D. N. Pauli V. const. 10. Romanus.

Communicatio privilegiorum quibusvis Ordinibus Mendicantium concessorum, & concedendorum, quatenus, &c.

§. 3. Et insuper omnia & singula privilegia, prærogativas, concessiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, cæterasque gratias, spirituales & temporales, ac tam conjunctim quam divisim, & alias quomodolibet quibusvis Mendicantium, & non Mendicantium Ordinum Congregationibus, ac tam virorum, quam mulierum Monasteriis, domibus, & regularibus locis in quibuscumque mundi partibus consistentibus, illorumque Superioribus, Fratribus, Monachis, & personis per dictum Pium Quintum, & alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem eandem, etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut aliàs concessa, decretis ejusdem Concilii minimè contraria, ac quibus singulæ Congregationes prædictæ, earumque Monasteria, domus, & loca, ac Superiores, Fratres, Monachi, & personæ hujusmodi, de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, vel alia quacumque auctoritate, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ad prædictam Cruciferorum Congregationem, ita ut illa, ejusque tam virorum quam mulierum Monasteria, Hospitalia, Conventus, seu regulares domus, illorumque Priores, Superiores, Officiales, Fratres, ministri, & aliæ personæ nunc, & & pro tempore existentes, præmissis omnibus, & singulis æquè, ac pariformiter, & sine ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere liberè & licitè possint, ac si illa dictæ Cruciferorum Congregationi, illiusque Monasteriis, Hospitalibus, Conventibus, & domibus Regularibus, ac Superioribus, Officialibus, Fratribus, ministris, & aliis personis prædictis specialiter, & expressè, ac principaliter, non autem ad instar, concessa, ac præsentibus de verbo ad verbum inserta fuissent, auctoritate & tenore prædictis perpetuò extendimus, illaque omnia, & singula dictæ Cruciferorum Congregationi, illiusque Monasteriis, Hospitalibus, Conventibus, ac Regularibus domibus, necnon Prioribus, Superioribus, Officialibus, Fratribus, ministris, & personis prædictis quibuscumque communicamus.

Clausulæ sublatæ, &c.

§. 4. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorium deputatio.

§. 5. Quocirca dilecto filio moderno & pro tempore existenti Cruciferorum Congregationis Protectori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus per se vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicando, ac dictæ Cruciferorum Congregationis Fratribus,

tribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtendo, faciant auctoritate noſtra præſentes & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos quos ipſæ literæ concernunt, illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari vel impediri. Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, ac cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ contrariorum derogatoriæ.

§. 6. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & generalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon mendicantium, & non mendicantium Ordinum, Congregationum, Monaſteriorum, & Regularium domorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur & inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Cruciferorum Congregationis, vel illius Protectoris obſignatis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 1. die 12. Julii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Julii, Pont. noſtri anno primo.

XIV. Confirmatio & declaratio juriſdictionis, & privilegiorum Rotæ Civitatis Maceraten. ſtatus Eccleſiaſtici.

Hanc Rotam inſtituit Sixtus V. ut ſupra in ejus conſtitut. 94. Romanus.

Edita A. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmanum decet Pontificem, æqui bonique ſupremum Aſſertorem, ad ea quæ per ejus prædeceſſores in ſubſidium, & utilitatem pauperum, in quibuſvis locis, ſed præſertim in Provinciis ſuæ, & Apoſtolicæ Sedis ditioni immediatè ſubjectis degentium, necnon faciliorem jurium ſuorum conſequutionem providè inſtituta fuerunt, ſollicitè intendere, ac ut firma, & illibata perſiſtant, efficaciuſque obſerventur, ſuæ confirmationis præſidio propenſiùs roborare. Si verò aliqua in alieni juris præjudicium tendere, aut diſcordiam, ac litium & diſſenſionum diſpendia afferre poſſe reperiuntur, ita declarationis ſuæ adminiculo elucidare, ac moderari, ut unicuique quod ſuum eſt remaneat, nec debita juſtitiæ adminiſtratio impediatur, ac aliàs deſuper diſponere, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Sixtus V. inſtituit Rotam in Civitate Maceraten. Status Eccleſiaſtici, ut ſupra in eius conſtitut. 94. Romanus.

§. 1. Cum itaque felicis recordationis Sixtus Papa V. Prædeceſſor noſter per ſuas ſub plúbo expeditas literas in ſubſidium & utilitatem pauperum Provinciæ noſtræ Marchiæ, ac ex certis aliis rationabilibus cauſis, in Civitate Maceratenſi, quæ alias ſatis celebris & inſignis, ac ferè in medio dictæ Provinciæ, ac in Territorio fœcundo & amœno ſita, ſolitaque Sedes Legatorum exiſtit, unum Tribunal Audientiæ cauſarum, Rotam nuncupandum, quinque Judicum Juris utriuſque Doctorum, qui omnes, & ſingulas totius Provinciæ prædictæ, ac Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & aliorum locorum ſub eadem Provincia cóprehenſorum, necnon incolarum in illis habitantium cauſas, lites, & controverſias civiles, tam profanas, quàm Eccleſiaſticas, meraſque & mixtas, necnon etiam criminales, in quibus appellationi locus foret, tam in prima in Diœceſi, ac juriſdictione Maceraten. quàm in ſecunda, & ulterioribus inſtantiis in cauſis appellationis totius Provinciæ hujuſmodi cognoſcere, decidere, fineq; debito terminare, ac judicare poſſet, & deberet, motu proprio perpetuò erexerit, & inſtituerit.

§. 2. Ac inter alia diſpoſuerit, quod Auditores Rotæ hujuſmodi, in cauſis appellationum, & gravaminum à ſententiis, & gravaminibus per Epiſcopos dictæ Provinciæ illatis, procedere, ac juriſdictionem habere poſſent.

§. 3. Cumque vigore, ſeu prætextu iſtius facultatis, Venerabiles fratres Epiſcopi dictæ Provinciæ conqueſti fuerint, prædictos Auditores, etiam in cauſis ad Forum Eccleſiaſticum ſpectantibus, morumque correctionem concernentibus, ac in illis in quibus appellationi ſuſpenſivæ locus non eſt, proceſſiſſe.

§. 4. Ac proinde habito pro parte dictorum Epiſcoporum recurſu ad Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper negotiis Epiſcoporum deputatorum, literas eorum nomine, etiam de mandato noſtro decretas obtinuerunt, per quas Auditoribus mandabatur, ne in prædictis, & aliis Epiſcoporum eorundem cauſis procederent, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur.

§. 5. Verùm ſicut nobis poſteà innotuit, & dilecti filii homines Provinciæ Marchiæ, necnon Communitas Civitatis Maceraten. prædictarum, per dilectos filios Phœbum Rotundum Provinciæ, & Antonium Franciſcum Pellicanum, Nicolaum Hercolanum, & Volumnium Picutium, Civitatis Maceraten. hujuſmodi Oratores ad gratulandum nobis, ac præſtandam debitam obedientiam deſtinatos, quos libenter audivimus, nobis exponi fecerunt, literas dictæ Congregationis ipſis, & prædicto Tribunali, ac privilegiis, & facultatibus illius Judicibus conceſſis, grave damnum, & præjudicium inferre.

§. 6. Idcircò Nos, quibus in primis ſemper cordi fuit juſtitiam unicuique æqua lance adminiſtrare, ac Epiſcoporum decori ſimul, & pauperum ſubditorum noſtrorum commodis & utilitati conſulere, lites & differentias, quæ occaſione literarum prædictæ Congregationis exoriri poſſent præcidere, eaſque moderari, & elucidare, ac aliàs in præmiſſis omnibus de opportuno remedio ſalubriter, & maturè providere volentes, ac literarum earundem tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes. Motu proprio, non ad hominum, aut Communitatis vel Oratorum prædictorum, ſeu alicujus ipſorum, aut cujuſvis, ſeu quorumvis aliorum pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiâ, ſed de mera voluntate, & matura deliberatione, ac ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus, modernos & pro tempore exiſtentes Auditores Rotæ, ac Tribunalis totius Provinciæ Marchiæ hujuſmodi, etiá vigore dictarum literarum Sixti prædeceſſoris cauſas appellationum, ſeu recurſus, & querelas, quæ ab Ordinariis locorũ dictæ Provinciæ, circa ea quæ pertinent ad Viſitationẽ, aut morum correctionem interponuntur, cognoſcere, ac etiam in iis caſibus, in quibus ab eorundem Ordinariorum decretis, ſeu interlocutoriis ſententiis, aut ordinationibus, ex forma Sacrorum Canonum, & decretorum Concilii Tridentini, necnon etiam Conſtitutionum Apoſtolicarum appellationes, recurſus, & querelæ, quoad effectũ ſuſpenſivum prohibentur, procedere non poſſe, nec debere, ac Rotam & illius Auditores prædictos in iſtis caſibus nullam prorſus juriſdictionem habere. Inhibitiones quoque in hujuſmodi cauſis per eoſdem Auditores conceſſas, & concedendas, cum proceſſibus, ac omnibus inde ſecutis, nullius roboris vel momenti fore, & eſſe.

In reliquis verò eius iuriſdictionem & inſtitutionem confirmat.

§. 7. In reliquis verò omnibus & ſingulis erectionẽ, ac inſtitutionem prædictæ Rotæ, necnon privilegia, facultates, & indulta quæcumque, eidem Rotæ, ejuſque Auditoribus, ſeu Judicibus, necnon Notariis, Curſoribus, ac aliis Officialibus & perſonis per literas ipſius erectionis, ac aliàs

alias quomodolibet conceſſa, eaſdemque literas, necnon omnia & ſingula capitula, ordinationes, reformationes, & ſtatuta, cæteraque in vim literarum earundem hujuſmodi, ac facultatis ad hoc in illis attributæ, etiam circa taxas, mercedes, ac ſalaria eorundem officialium facta, & in eis contenta quæcumque Apoſtolica auctoritate prædicta, perpetuò approbamus, & cõfirmamus, ac eis plenariæ, & inviolabilis firmitatis Apoſtolicæ robur adjicimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſque & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui in præmiſſis quomodolibet intervenerint, ſupplemus.

Inſ. præſentium.

§. 8. Decernentes erectionẽ Rotæ hujuſmodi, ac privilegia, facultates, indulta, & alia præmiſſa valida & efficacia eſſe, & perpetuò fore, ſuoſq; plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus quos cõcernunt & cõcernent quomodolibet in futurũ inviolabiliter perpetuò obſervari, ſicq; ab omnibus cenſeri, atque ita per prædictos, & quoſcumque alios Judices ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum noſtri Palatii Apoſtolici Auditores, cõrũque Locatenentes, ac ejuſdem S.R.E. Card. etiam de latere Legatos, & Vicelegatos, necnon Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes & Clericos, aut quoſvis alios, ſublata eis & ipſorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique locorum judicari, definiri, & interpretari debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Auctorem protectio deputat.

§. 9. Quocirca dilecto filio Hentico tituli Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Caëtano nuncupato, Camerario noſtro moderno, & pro tempore exiſtenti Rotæ & Auditorum, Privilegiorumque & indultorum prædictorum Protectori, motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſe per ſe vel alium, ſeu alios, eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicans, ac Rotæ, ac ejus Auditoribus, necnon officialibus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, ipſas præſentes literas, ac in eis contenta hujuſmodi debitæ executioni demandet, ac demandari faciat, necnon ab illis omnibus quos illæ concernunt, inviolabiliter perpetuò obſervari faciat, mandet, atque procuret, non permittens Auditores, Notarios, Curſores, ac alios Officiales Rotæ, necnon Homines Provinciæ hujuſmodi deſuper per quoſcumque, contra præſentium tenorem quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel impediri, Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis, non parentes, per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, & alias pœnas, cæteraque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas oratorias tollit.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Cameræ, & Provinciæ, Civitatum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ac uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam illis, ac quibuſvis ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, ac formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu pari, ac aliàs in contrarium quomodolibet facientibus, ac conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque toris tenoribus ſpecialis, expreſſa, & individua mentio habenda foret, eorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, & inſereterentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè harum ſerie Motu ſimili derogamus, cæteriſque cõtrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus cõmuniter vel diviſim ab Apoſt. ſit Sede indultũ, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtol. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

A. 1. An. 1. die 2. Iulii.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Julii 1591. Pontificatus noſtri anno 1.

Diſpenſatio Societatis Jeſu, recipiendi Novitios, etiam non ſervata forma conſtitutionis à Sixto Quinto deſuper editæ. XV.

Hæc Sixti V. conſtit. eſt 71. Et de materia hujus Societatis plenè dixi ſupr. in conſtitut. 25. Pauli III.

Regimini.

GREGORIVS PAPA XIV. *Ad perpetuam rei memoriam.* Edita A. D. 1591.

Propoſitio cauſarum ob quas Societas leſa obſervare nequit conſt. Six. de Novit. recept. quæ eſt ſup.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquaviva, Societatis Jesu Præpoſitus Generalis, quod cum in ipſa Societate, juxta illius inſtitutum Apoſtolica auctoritate confirmatum, nec Conventus, ſeu Congregationes generales niſi ad Præpoſitũ Generalem eligendũ, & alias rariſſimè, & ex cauſis tantum magni momenti: neq; Provinciales in quibus juxta fel. rec. Sixti Papæ V. prædeceſſoris noſtri priorẽ de Novitiis admittendis conſtitutionem, quæ incipit: Cum de omnibus, Novitii ipſi admitti deberent, frequentiùs quam ſingulis trienniis cogantur. Et dum hæ coguntur, duodecim ad ſummum dies durare, in quibus non de Novitiis admittendis, ſed graviora alia, juxta Societatis ejuſdem conſtitutiones, tractari debent. Ratio verò deputandi eos, qui Novitios extra congregationes ipſas, juxta poſteriorem ejuſdem prædeceſſoris declarationem, admittere poſſint, primum quidem valde difficulter, & incommodè in praxim deduci poſſint, præſertim in regionibus Aquilonaribus, & Ultramarinis, propter magnam Collegiorum inter ſe diſtantiam, & ſæpiſſimè etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula. Denique etiam in univerſum modus ille minus exactus ſit eo modo, quem Societas ipſa ſequitur, cum in illo duo vel tres deputati ſufficiant, in hoc plures communiter interveniãt. Et poſtremò, cum ratio illa decernendi valde differat à modo quem Societatis conſtitutiones, & Apoſtolica diplomata in deliberationibus faciendis, ac univerſa illius gubernatione præſcribunt, juxta quem modum Superior (auditis in rebus alicujus momenti Conſultoribus) decernit quod ſibi ad majorem Dei gloriam facere videtur. Admiſſio autem illa per deputatos, cum ad eorum ſuffragia non conſultivè (ut ſunt in Societate) ſed deciſivè fieri debeat, diverſitatem non parvam in Societatem inducit.

Supplicatio Præpoſiti prõ habenda deſuper proviſione.

§. 1. Quare nobis humiliter ſupplicari fecit dictus Claudius quatenus ſtatui, & indemnitati dictæ Societatis conſulentes, in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Pontificis diſpenſatio recipiendi novitios, & cum eis diſpẽſandi, &c. Quoad ultimam partem vide conſtit. Clem. VIII. num. 135. Quæcumque.

§. 2. Nos igitur, qui Societatem prædictã, propter ejus in Eccleſia Dei uberes fructus ſinceris ſemper amplexi ſumus affectibus, atque ut uberiores in dies proferre valeat, integram, & intactam illi ſuos Novitios admittendi, & tam cum illis, quam cum veteranis illegitimis diſpenſandi facultatem ſervari cupimus, prædictum Claudium ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cẽſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Societati prædictæ, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam in Novitiis, etiam cujuſvis generis illegitimis admittendis, quàm in diſpenſationibus ad quælibet officia, gradus & dignitates in Societate obtinendas, ipſis cujuſvis generis illegitimis cõcedendis formam, & rationem omnimodam in illius Apoſt. diplomatis, ac privilegiis quibuſvis, necnon & in conſtitutionibus, decretis, & regulis expreſſam liberè, & licitè proſequi, & retinere valeat, Apoſtolica auctoritate decernimus, & quatenus opus ſit, etiam de novo concedimus, & indulgemus, eamque perpetuò obſervari volumus, & mandamus.

Derogatio contrariorũ.

§. 3. Prædictis, ac noſtra nuper edita, quæ incipit: Circumſpecta, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis non obſtantibus quibuſcumque.

Fides tranſumpti, cuius.

§. 4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu dictæ Societatis Secretarii, aut Notarii

tarii publici ſubſcriptis, ac perſonæ alicujus in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, ſeu Præpoſiti Generalis pro tempore exiſtentis ejuſdem Societatis ſigillo munitis eadem prorſus fides ubique locorum in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. I. die 30. Aug. Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Auguſti 1591. Pont. noſtri anno 1.

XVI. Confirmatio gratiarum, & privilegiorum Monachorum Ordinis Ciſtercienſis, Congregationis S. Bernardi in Italia, regularis obſervantiæ. Et communicatio omnium indultorum aliis Congregationibus d. Ordinis conceſſorum, & concedendorum.

Iſtam Congregationem inſtituit Alex. VI. ſupr. in conſtitut. 7. Plantatus, *ubi plenè notavi.*

Quæ autem ſint privilegia Ordinis Ciſtercienſis, tibi indicavi ſup. in conſt. 1. Paſcal. 2. *Deſiderium.*

Edita A. D. 1591. GREGORIVS PAPA XIV. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. ROmanus Pontifex Religioſorum Congregationibus, illarumque perſonis ſub Regulari reformatione Altiſſimo famulan. à Sede Apoſtolica conceſſa privilegia nedum confirmare, & approbare, ſed & alia aliorum Ordinum Regularibus perſonis, & locis conceſſa, ad eos quandoque extendere conſuevit, prout eorundem Religioſorum vota expoſcunt, & ipſe conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Petitio Congregationis Sancti Bernardi, pro confirmatione gratiarū à Summis Pont. ei conceſſarum, & pro communicatione indultorū aliarum Congregationū Ordinis Ciſtercienſis. §. 1. Sanè dilecti filii Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores Congregationis S. Bernardi in Italia, Ciſtercienſis Ordinis, Provinciarum Tuſciæ, & Lombardiæ, nobis nuper exponi fecerunt, quod cum alias per fel. rec. Alex. VI. Julium II. Greg. XIII. Sixtum V. nonnulloſque alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & ſeu Sedem prædictam diverſa privilegia, & indulta dicto Ordini Ciſterc. ac eidem Cõgregationi S. Bernardi, ejuſque Monaſteriis, Domibus, ac Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Priotibus, & perſonis generaliter, & particulariter conceſſa, & ſeu forſan confirmata, approbata, & innovata fuerint, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis pleniùs continetur. Cumque aliæ ſint ejuſdem Ordinis Ciſtercien. Congregationes & Monaſteria in diverſis Mundi partibus conſiſtentia, & omnia ſint unius corporis membra, & inſtituti, cupiunt Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores prædicti privilegia, gratias, & indulta hujuſmodi pro illorum ſubſiſtentia firmiori, per nos confirmari, & approbari, necnon alia eidem Ciſtercien. Ordini, ejuſque ſingulis Congregationibus, Monaſteriis, domibus, & locis illorum, illarumque Generalibus, Abbatibus, Præſidentibus, Superioribus, Capitulis, Officialibus, & perſonis conceſſa privilegia, facultates, & indulta ad dictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiuſque Monaſteria, Domos, & loca, ac Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, & perſonas, & utrumque eorum extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte dictorum Præſidentis, Definitorum, Viſitatorum, Abbatum, & Priorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus eorum deſiderio annuere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio Pontificia omnium gratiarū à quibuſcumque conceſſarum d. Congreg. S. Bernardi. §. 2. Nos ſingulorum privilegiorum, gratiarum, & indultorum, ac deſuper confectarum literarum hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, necnon Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores, eorumque ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cẽſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula cujuſvis generis privilegia, prærogativas, conceſſiones, facultates, exemptiones, libertates, conſervatorias immunitates, indulta, ac indulgentias, etiam plenarias, & peccatorũ remiſſiones, cæteraſque gratias, ſpirituales, & temporales, etiã per modum communicationis, & extenſionis, Ordini Ciſtercien. & Congregationi S. Bernardi hujuſmodi, illorumque Monaſteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, ac Abbati Generali, & Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Capitulis, Abbatibus, Prioribus, Officialibus, Miniſtris, Monachis, ac illius ſingularibus perſonis, & cuilibet eorum, tam in genere vel in ſpecie, & tam conjunctim quàm diviſim, aut aliàs quomodolibet tam per prædictos, & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſeu Sedem eandem, quàm etiam Imperatores, Reges, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam ad quorumvis inſtantiam conceſſa, necnon deſuper confectas literas, & ſcripturas quaſcumque Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & ſingulos tam juris, & facti ſolemnitatum quarumcumque quomodolibet omiſſarum, alioſque defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Item conceſſio indultiarum. §. 3. Eaque omnia, & ſingula in eis contenta, ac comprehenſa, cum illorum extenſionibus, communicationibus, & ampliationibus dicto Ordini, & Congr. S. Bernardi in Italia, ſingulisque ejus Monaſteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, Abbatique Generali, & Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Superioribus, Prælatis, Officialibus, Miniſtris, & perſonis, eorumque Capitulis, etiam Generalibus, & cuilibet eorum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam de novo, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine perpetuò concedimus.

Cæteraſque gratias, & eidem Ciſterc. Ordini, & Congr. S. Bernardi expediri. §. 4. Et inſuper omnia, & ſingula privilegia, prærogativas, conceſſiones, juriſdictiones, antelationes, favores, facultates, declarationes, diſpenſationes, conſervatorias, immunitates, exemptiones, libertates, præeminentias, & indulta, cujuſvis generis exiſtentia, necnon indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, cæteraſque gratias, ſpirituales, & temporales, tam eidem Ciſterc. Ordini, ejuſque Capitulo, & Abbati etiam Generali, ac quibuſvis illius, etiã quatuor primis Abbatibus, ſcilicet Claræ vallis, Morimundi, Pontigniaci, & Firmitatis, quã etiam ejuſdem Ordinis Congregationibus in Regnis Hiſpaniæ, Portugalliæ, ac quibuſvis aliis, eorumque & aliorum, tam virorum quàm mulierũ Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, locis, rebus, & bonis, necnon Capitulis eorum, etiam Generalibus, Definitoribus, Abbatibus, & aliis quibuſvis eorum Superioribus, Prælatis, Officialibus, Miniſtris, Monachis, Novitiis, Fratribus, & Converſis, ac perſonis quibuſcumque, tam in Urbe quàm quibuſcumq; mundi partibus conſiſtentibus, etiam illorum, & illarum, inſtituto, aut alias quomodolibet, & ſub quacumque forma, & expreſſione verborum conceſſa, & concedenda, ac quibus de jure, uſu, conſuetudine, vel privilegio, aut conceſſione Apoſtolica, Regia, Imperiali, Epiſcopali, in genere vel in ſpecie, ac tã conjunctim, quàm diviſim, etiam per viam communicationis, & extenſionis, aut aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poſſunt, & poterunt in futurum, etiamſi talia ſint vel fuerint, quæ ſpecialem, & individuam requirerent mentionem, ſeu in præſentibus de verbo ad verbum inſertionem, ſeu particularem conceſſionem, ad prædictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiuſque Monaſteria, Domos, loca, res, & bona, necnon Præſidentem, Definitores, Viſitatores, & Capitula, Abbates, Priores, Officiales, Miniſtros, Monachos, & ſingulares perſonas, ita quod dictæ Congregationis S. Bernardi Monaſteria, Domos, loca, Conventus, & Capitula, etiam generalia, Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, Officiales, Miniſtri, Monachi, Novitii, Fratres, Converſi, donati, oblati, & aliæ illius ſingulares perſonæ, ac eorũ res, & bona, ſub eorum cura, & ſecundùm ejuſdem Congregationis inſtituta nunc & pro tempore viventes, & exiſtentia, præmiſſis omnibus, & ſingulis æquè pariformiter, & abſque ulla penitus differentia, perinde ac ſi illis, & eorum ſingulis principaliter, ſpecialiter & expreſsè, ac nominatim, & non ad inſtar conceſſa fuiſſent, (in quantum eidem Congregationi

gregationi expediat, ejuſque gubernio, privilegiis, conſtitutionibus, & definitionibus non adverſentur) uti, frui, potiri, & gaudere liberè, & licitè poſſint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuò extendimus, illaque omnia, & ſingula præmiſſa eis, & eorum cuilibet eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuò communicamus, & concedimus.

Quæ ſola auctoritate.

§.5. Decernentes, ſic & non aliter per quoſcumque Judices, quavis auctoritate fungen. etiam locorum ordinarios, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, Vicelegatos, Sedis Apoſtolicæ Nuntios & Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Eorum contrarii bulla tollit.

§.6. Et nihilominus dilecto filio noſtro ipſius Congregationis S. Bernardi in Italia moderno, & pro tempore exiſten. S.R.E.Card. Protectori, ac Venerabili Fratri Epiſcopo Papien. necnon dilecto filio Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præſidentis, Definitorum, Viſitatorum, Abbatum, & Priorum prædictorũ, aut alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter obſervari, ac plenum effectum ſortiri, necnon Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, alioſque prædictos & eorum ſingulos omnibus præmiſſis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos, & eorum quemlibet deſuper contra præſentium tenorem, ſub quovis prætextu, etiam ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, & etiam defectu intentionis noſtræ per quoſcumque quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrarium.

§.7. Non obſtantibus noſtra de non conceden. Indulgentiis ad inſtar, ac piæ mem. Bonif. Papæ VIII. etiã prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dictis S. Bernardi in Italia, & aliorum, aliarumque Congregationum dicti Ordinis prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Legatis, Nuntiis, & Ordinariis, ac Congregationibus, & Ordinibus prædictis, illorumque Abbatibus, etiam generalibus, aliiſque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus ac formis, etiam in illarum fundationibus, & erectionibus obtentis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie per quoſcumque Rom. Pont. ſimiliter prædeceſſores noſtros, ac nos, Sedemque Apoſtolicam prædictam, etiam Motu ſimili, & Conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, etiamſi in eis caveretur expreſsè, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, illorum omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ad effectum præmiſſorum derogamus, illiſque ad plenum derogatum eſſe volumus, & derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides danda tranſumptis hujus bullæ.

§.8. Volumus autem quod earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus ex ſcribis prædictorum Abbatum, aut Prælatorum, aut Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Monaſterii dictæ Cõgregationis S. Bernardi in Italia, aut alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis eadẽ prorſus fides in judicio & extra illud, ac ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 6. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris, die 6. Septembris 1591. Pontificatus noſtri anno 1.

XVII. Approbatio Regulæ Congregationis Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis, cum gratiarum, & privilegiorum conceſſione.

Congregationem iſtam confirmavit Six. V. ſup. in ejus conſt. 25. Ex omnibus. *Et hanc regulam reformavit Clemens VIII. infra in conſtit. 78.* Superna.

Edita A. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Prædimium.

ILlius qui pro gregis dominici ſalute in ara Crucis immolari non abnuit, vices, quamvis immeriti, gerentes in terris; curis urgemur aſſiduis, & cõtinua meditatione pulſamur circa ea quæ pro pauperum Chriſti infirmorũ neceſſitatibus nedum corporalibus, ſed etiam ſpiritualibus adjuvãdis in hac Urbe noſtra piè inſtituta ſunt, omni ſtudio intendere, & quæ propterea providè facta fuiſſe dicũtur, ut firma perpetuò, & illibata perſiſtãt, Apoſtolico munimine roboramus, & ut ad præmiſſa peragenda Chriſti fideles libentiùs concurrant, fideles ipſos ſpiritualibus muneribus proſequimur, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, ac charitatis, & miſericordiæ fervor in dies amplius augeatur in eis, aliaque deſuper concedimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Sixtus V. Cõgregationem approbavit in conſt. cit. in rubr.

§.1. Cum itaque dudum fel. rec. Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter, certis cauſis adductus, ex certa ſua ſcientia Congregationem ſub vocabulo, ſeu nomine Miniſtrantiũ Infirmis, in Urbe tunc conſtitutam, per ſuas in forma Brevis deſuper confectas literas perpetuò approbaverit, & confirmaverit, prout in ipſis literis plenius continetur.

Congregatio poſtea Regulã conſtituit.

§.2. Et ſicut accepimus, dilecti filii Camillus de Lellis, modernus ipſius Congregationis Præfectus, & alii ejus ſocii cupientes in charitatis vinculo perſiſtere, & majori cum animi quiete Deo ſervire, & ad perficiendam, & cõſervandam eorum Congregationis in Chriſto unionem, quandam vivendi formulam juxta ea quæ ad propoſitum ſibi finem conducere uſu didicerunt, ediderint, factumque ſit, ut eorundem Camilli, & ſociorum vitæ inſtitutum, ſub dicta formula comprehenſum, fidelibus gratum, & acceptum, ac ad proximi ſubventionem adeò utile, & neceſſarium exiſtat, & ipſa Congregatio numero ſociorum admodum creverit, & quamplures Chriſti fideles ſummo deſiderio, & affectu in dictam Congregationem recipi, & admitti plurimùm exoptent.

Formula autem prædictæ tenor ſequitur, qui talis eſt.

Cuius tenor hic inſeritur.

§.3. QUiſquis decrevit ſe hujus charitatis muneri in perpetuum addicere, ſtatuat ſe mundo, rebuſque omnibus ſæculi eſſe mortuũ, & Chriſto ſoli vivere, ſeque nobis aggreget, ut admiſſa peccata expiet, ſub jugo ſuaviſſimo perpetuæ paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ, & ſub perenni miniſterio ægrotantium, quos etiã peſtis inceſſerit, non ſolum in Noſocomiis, ſed etiam in Carcerum valetudinariis, ubi ægroti magna tam corporalium quàm ſpiritualium rerum anguſtia premũtur. Ac de his univerſis (Deo adjuvante) præcepta dabuntur in Conſtitutioni-

De quatuor votis. Ad hæc vide bullã Clem. VIII. cit. in rubr.

bus

bus ſuo tempore edendis, quibus ſub ullius peccati pœnis obſtringi non intendimus, iis tamen exceptis ad quæ obſervanda votorum vinculis obligamur.

Paupertatis.

§. 4. Paupertatem noſtram ita interpretamur, ut Religioſorum ſit paupertas *mendicatrium eorum, qui nec ſinguli*, nec univerſi fructus ullos, ac redditus capiant, quæ verò neceſſaria erunt, ea ex humili exercitio oſtiatim emendicandi, vel ex eleemoſynis nobis ſponte oblatis comparabimus, nemo per ſe, & arbitratu ſuo quæritabit, ſed ii ſoli quibus ob communem uſum ab obedientia id oneris imponetur.

Generalis & Conſultorum officia.

§. 5. Totius Congregationis ſuperior, Præfectus Generalis appellabitur, cujus officium perpetuum quoad vivet. Socios autem habebit quatuor, qui Conſultores dicentur. Creabuntur autem hi cum Congregatio majorem numerum erit nacta idoneorum hominum, iique pariter officium perpetuum gerent dum Generalis Præfectus erit ſuperſtes. Votum eorum æquè ac Præfecti, deciſivum erit, præterquam quod Præfectus duplex habebit, ſinguli illi ſimplex. Nihil eorum, de quibus ſecundum conſtitutiones factas, aut faciendas, cum Conſultoribus decernendum eſt, ſtatuetur, niſi de illorum conſilio, & ſententia: major verò pars ſententiarum vincet. Ne autem ex ſententiarum æqualitate res in dubium veniat, ad id vir gravis de Congregatione deputetur, qui voto ſuo (prout neceſſitas poſtulaverit) alterius quam meliorem cenſuerit, partis numerum augeat. Præfectus unà cum ſociis poteſtatem habebit, tum interpretandi, & ea explicandi, de quibus ſuper inſtituto noſtro (quod hic ſummatim comprehenditur) dubitatio fuerit orta, tum conſtitutionum ad optimam Congregationis diſciplinam faciendarum. Conſtitutiones autem experiendo primum atque utendo expendentur, deinde à Capitulo, ſive Congregatione generali, prout expedire videbitur, admittentur. Præfectus Generalis, ac ſocii, Præfectos aliorum locorum, ubi Congregatio ſedem habuerit, & Provinciales, & Viſitatores, quos oportuerit, eligent.

Generalis electione, & votis ab eo emittendis.

§. 6. Electio verò Generalis Præfecti, & Conſultorum poſthac in Congregatione generali facienda eſt. In præſens quidem Generalis creabitur ſuffragiis majoris eorum partis, qui nunc Crucem gerunt, ac juxta formam ſtatuendam. Idem ſtatim ac renuntiatus Generalis fuerit, quatuor votorum profeſſione, obedientiæ ſcilicet, paupertatis, caſtitatis, & quod præcipuum hujus inſtituti ſcopum continet, perennis (ut dictum eſt) miniſterii ægrotantium ſolemniter ſe obſtringet, tumque apud ipſum, aut eum cui is hoc negotii dederit, eodem modo profitebuntur omnes qui ſpecimen ſui dederint, & idonei, ac digni judicati fuerint.

Officio miſſorum ad Hoſpitalia.

Hoc latius eſt diſpoſitum in conſtitut. Clem. VIII. ut in rubr.

§. 7. Volumus autem noſtros in Noſocomiis, cum Superiorum ſuorum juſſu, (conſentientibus eorundem Noſocomiorum Præfectis) mittentur, ita operam navare, ut nulla publica officia, magiſtratuſve, aut reddituum adminiſtrationem in iis ſuſcipiant, verùm omnes curam ægrotorum, tum corporis, tum animæ gerant; & aliquot ex ipſis nocturnas excubias diurnaſque ibi ducant, atque ægrotis agonizantibus, donec ex hac vita migrent, nuſquam deſint. Quod ſi nobis, ut cæteris pauperibus Noſocomiorum patroni, aut adminiſtratores aliquid eleemoſynæ, ſive quotidianæ, ſive menſtruæ, ſive annuæ, ſive in plures annos largiri voluerint, Congregatio noſtra jus nullum habeat id exigendi, ſed quæ dabuntur liberaliter cum gratiarum actione accipiet. Nos enim curæ ægrotorum incumbimus nulla mercede vel ſpe temporali adducti, ſed ex inſtituti noſtri obligatione.

Munerum receptione prohibita.

§. 8. Itaque ab ægrotis Hoſpitalium nulla munera, nihil pecuniæ, nullam omninò rem noſtri capiant, ac ne per ſubmiſſas quidem perſonas. Legata ab iis, qui in Noſocomiis defuncti fuerint, in rem noſtram relicta non admittantur.

Officiales in Hoſpit. quando recipiendi in Congr.

§. 9. Qui in Hoſpitalibus ſunt Noſocomiorum Officiales, & famuli, in Congregationem noſtram non recipiantur ſine aſſenſu eorum, qui illis in locis præfecti ſunt.

Infirmorum extra Hoſpit. viſitatione, & curatione.

§. 10. Experiendo didicimus, plurimis maximiſque difficultatibus, & incommodis, animæ præſertim, eos conflictari, qui extra Noſocomia, & Carceres in aliis locis ægrotant, ac potiſſimùm tenues, & plebeios homines, exterpſque qui in conducto degunt. Quare volumus (adjuvante Domino noſtro Jeſu Chriſto) à noſtris eos inviſi, & iis, quoad fieri poterit, adhiberi conſolationem, exhortationem, & alia hujuſmodi juxta Conſtitutiones edendas: priuſquam verò illi ſenſuum uſum amittant, adducantur, pro cujuſque conditione, & natura, ad proteſtationes ſecundum formam Eccleſiæ Sanctæ faciendas, cumque ingraveſcet morbus, diu noctuque apud eos excubent noſtri, animamque commendent, ac ſalutaribus monitis opitulentur, magnumque ponatur in eo ſtudium, ut hortationibus piis informentur, ne tentationibus ſuccumbant, & in illo formidoloſo vitæ exitu confortentur, ut benè, ac diligenter commendentur animæ.

Emulos ab iis quærere.

§. 11. Caveant autem maximè, ne quiſquam eorum qui ad viſendos per ejuſmodi loca ægrotos, & ad charitatem iis præſtandam, opemque offerendam mittentur, ob labores ſuos ullum munus, aut rem, pecuniamve accipiat, nec ullam vel exiguam ſtipem atque eleemoſynam, ſed omnia ad ſolam Domini Dei gloriam, animarumque ſalutem fiant, atque adminiſtrentur. Quinimò ut noſtrarum utilitatum ratio omnis prætermittatur, nec quiſquam proprio emolumento ſtudeat, neutiquam noſtri ægrotis auctores ſint, neque conſilium dent, aut hortentur, ut aliquid erogent eleemoſynæ, aut teſtamentum faciant, aut legata relinquant in rē atque utilitatem noſtrā.

Officii recitatio.

§. 12. Propter multas inſtituti noſtri occupationes, qui noſtrûm ſacris ordinibus initiati erunt, divinum officium quotidie recitabunt, non in Choro, ſed privatim, ac ſigillatim: cæteri tertiam Beatiſſimæ Virginis Roſarii partem, vel ejus Officium parvum.

Exim à proc bus.

§. 13. Proceſſiones etiam ſolemniſſimas, cæteraſque ſolemnitates (quibus piè alii Religioſi Ordines interſunt) ipſi non obibunt, ut liberiùs, magiſque aſſiduè ægrotis operam navent, quo in miniſterio perſeverare cupimus, immediatè ſubditi curæ, animadverſioni, ſpeciali protectioni, ac defenſioni Sanctiſſimi D. N. Papæ, Sanctæque Sedis Apoſtolicæ.

Oratio Sacra rum fre tia.

§. 14. Ut autem ſpiritum noſtri recreent, ac paſcant, poſſintque tantam divinæ gratiæ ubertatem adipiſci, ut munera, & officia ſua cùm charitate exequantur, exercebunt ſe in oratione mentali & vocali, tum in examine conſcientiæ, ſeque ſæpiſſimè munient Sacramento confeſſionis, & communione corporis Chriſti, nonnullis item abſtinentiis, quæ omnia conſtitutionibus particulatim exponentur.

Novitii cipiend Tu vi lam C VIII. rubr.

§. 15. Ac quoniam noſtris, ut alterius ſaluti conſulant, cum proximis aſſiduè converſandum eſt, volumus Novitios, ſecundum formam edendarum conſtitutionum jam admiſſos, præter accuratam examinationem per biennium ante probari quàm ad profeſſionem admittantur, qui à Præfectis, juxta modum in eiſdem conſtitutionibus ſtatuendum, idonei exiſtimati fuerint, exacto biennio, profitebuntur.

Sacerd habitu Hoc ha Sixti cit. in

§. 16. Veſtis erit pauperum atque honeſtorum Sacerdotum nigri coloris, pallio autem, ac tunicæ dumtaxat, qui profeſſionem fecerint, aſſuetur ad dexteram Crux oblonga ad palmi menſuram, ex panno caſtanei coloris, qui vulgò taneus dicitur.

Laicor Sacerd numer Tu vi conſt. C VIII.

§. 17. Noſtri inſtituti ratio poſtulat, ut longè major eſſe debeat Laïcorum quàm Sacerdotum numerus. Idcircò ſtatuimus eos tantum eſſe ſacris ordinibus deſtinandos, quos Præfectus Generalis, atque unà Conſultores, vel de eorum licentia alii Superiores, non aptos modò ad ipſos ſacros ordines, ſed etiam ad miniſterium noſtrum, ex conſtitutionum præſcripto congruentes, ac neceſſarios judicarint.

Studenti

§. 18. Idemque ſervandum decernimus erga Clericos qui ad ſtudium admittentur, ii verò in eo ſe ex ipſarum conſtitutionum regulis exercebunt, ut ita literis vacent, ne mortificationis, & ægrotorum juvandorum (prout Præfectis viſum fuerit) ſtudia omittant.

Locis re sionis.

§. 19. Propterea quod hæc exercitia cum diſciplina ſpirituali conjuncta, ærumnas, & incommoda afferunt, quodque gravia ſunt nobis, ac tetra loca frequentanda, experti ſumus, eorum tuendæ valetudinis cauſa, qui his

his officiis in Domino functi fuerint, aliquo loco opus esse, ubi puro, libero, ac salubri aëre gravis odor, & pudor conceptus purgetur, nostrique è multis laboribus, ac vigiliis respirent, quem etiam locum destinari cupimus nostris ex invaletudine se reficientibus, quo citius afflictæ vires recuperentur. Quare ejusmodi locum habere Congregatio poterit, idque fore interpretamur salva, & integra cui dediti sumus, paupertate: ejus autem loci qualitas constitutionibus definietur.

§.20. Quibus præterea in Urbibus, & Oppidis Congregatio Novitios educabit, possit habitationem habere separatam à professorum domo.

§.21. Cum autem, sicut accepimus, in præmissis nihil, quod pium non sit, aut salutare, reperiatur, nos ut Camillus, & Socii præfati in eorum pie vivendi proposito eo promptiores reddantur, quo se majori Sedis Apostolicæ gratia, & favore complecti animadverterint, & præmissa dictæ Sedis patrocinio communiri, & corroborari viderint, providere volentes, ad Camillum & Socios prædictos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Necnon dictarum literarum Datam, ac præmissorum omnium, & singulorum veriores, etiam totos tenores, ac occasiones, & causas ac circunstantias, etiam hic de necessitate exprimendas, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Camilli, & Sociorum præfatorum, aut aliorum pro eis nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine præmissa omnia, & singula, tanquam ad spiritualem profectum animarum pertinentia, & opportuna, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur, & patrocinium adjicimus, & apponimus, omnesque, & singulos, tam juris quàm facti, ac quarumcumque solemnitatum, etiam substantialium, hic forsan de necessitate exprimendarum, & inserendarum defectus perpetuò supplemus.

§.22. Dictosque Camillum, & socios, ac ipsam Congregationem, illiusque membra omnia, nunc & pro tempore in quibusvis locis consistentia, sub nostra, & hujus sanctæ Sedis Apostolicæ, ac Beati Petri speciali, & immediata protectione suscipimus, & admittimus.

§.23. Et nihilominus potiori pro cautela Camillo, & sociis præfatis, ac eorum cuilibet, ut quandocumque eis visum fuerit, possint prædicta substantialia religiosæ vitæ, paupertatis videlicet, castitatis, & obedientiæ, & perennis ministerii ægrotantium vota, juxta præfatæ formulæ tenorem emittere. Et præfectus hac prima vice eligendus, in manibus cujuscumque personæ in dignitate, seu administratione Ecclesiastica constitutæ, sæcularis, vel cujusvis Ordinis Regularis solemniter profiteri, & tam ipse, quam alii pro tempore existentes Præfecti, & Socii ejusdem Congregationis, sub nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, in communi, & de communi viventes, in locis sibi forsan jam concessis, vel in futurum concedendis, sub dicta immediata, & speciali protectione in unum habitare, & ex eis inter se Superiorem, Præfectum nuncupandum, eligere, ut præfertur, juxta eorum formulam hujusmodi.

§.24. Et quoscumque alios sæculares Clericos quavis dignitate fungentes, seu Laïcos, qui Deo inspirante ad hujusmodi propositum, & communem vivendi modum sese conferre, & conformare voluerint, recipere, & post approbationem, juxta prædictam eorum formulam, ad hujusmodi votorum professionem, in manibus eorum Superioris, seu Præfecti emittendam, & ad communem vivendi modum admittere.

§.25. Necnon inter eos quascumque constitutiones particulares, quas ad hujusmodi Congregationis, seu Religionis finem, & Omnipotentis Dei gloriam, proximique utilitatem conformes esse, & conducere judicaverint, & condere, & tam hactenus factas, quam in posterum faciendas constitutiones ipsas, juxta temporum, & locorum, ac rerum qualitatem, & varietatem mutare, alterare, seu in totum cassare, & aliàs de novo condere, facere, & edere possint, & valeant, quæ postquàm mutatæ, seu de novo conditæ, editæ, ac ab Urbis Vicario examinatæ, & approbatæ fuerint, eo ipso dicta Apostolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ, ac etiam de novo concessæ, etiam sub quacumque data per Præfectum, & seu alios Superiores dictæ Congregationis eligenda, sint, & esse censeantur, dummodo tamen sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ipsiusque Congregationis Regularibus institutis non contrarientur, ut præfertur, sine nova approbatione Sedis Apostolicæ, vel primo conditas, vel mutatas servare in omnibus teneantur, secundùm instituti rationem.

Privilegiorum confirmatio.

§.26. Necnon etiam eidem Camillo, & sociis, ac pro tempore existentibus Præfectis Generalibus, aliisque omnibus, & singulis personis dictæ Congregationis, ut omnibus, & singulis quibuscumque, etiam speciali nota dignis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, indultis, favoribus, prærogativis, concessionibus, & gratiis quorumvis, etiam Cisterciensis, Cluniacensis, ac sancti Benedicti Monachis, Clericis Regularibus, & Presbyteris Collegialibus Societatis Jesu, & Canonicis Congregationis Lateranensis, ac quibuscumque aliis Clericis Regularibus, & aliorum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium Ordinum, & Congregationum fratribus, & personis, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, in specie, vel in genere, etiam communicativè, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem præfatam quomodolibet concessis, quæ tamen sint in usu, nec ullis revocationibus comprehensa, neque decretis dicti Concilii, nec ipsius Congregationis Regularibus institutis contraria, & quibus illi tam in vita, quàm in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissiones, & injunctarum pœnitentiarum relaxationes, aut aliàs quomodolibet uti, potiri, frui, & gaudere possunt, aut poterunt quomodolibet in futurum, perpetuis futuris temporibus uti, potiri, frui, & gaudere, ac illorum omnium participes esse possint, & debeant pariformiter, & æquè principaliter, absque ulla prorsus differentia, perinde ac si Congregationi, Præfectis, Sociis, ac personis, &c. eorum domibus, & Ecclesiis, vel Oratoriis hujusmodi nominatim, & specialiter, ac generaliter concessa fuissent.

Facultas Generalis omnes subditos absolvendi, &c. Tu videsis Clem. VIII. Quæcumque, n. 115.

§.27. Ac pro tempore existenti Præfecto generali hujusmodi, ut per se, vel alium, seu alios ad id per eum pro tempore deputatum, seu deputatos, omnesque & singulos ejusdem Congregationis Socios, & personas sub ejus obedientia, disciplina, & correctione pro tempore degentes, ab omnibus, & singulis eorum peccatis, ante, vel post ingressum in dictam Congregationem per eos commissis, necnon à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis, & sæcularibus sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, non tamen nominatim, quomodolibet latis, & promulgatis, & hujusmodi sententiis innodatos, aut in locis Ecclesiastico interdicto suppositis divina officia celebrantes, & suscipientes, & censuris hujusmodi sic ligatos, & propter ea, aut alias ex quocumque capite, vel causa, præterquam homicidii voluntarii, bigamiæ, ac membrorum mutilationum irregularitatem incurrentes, Apostolica auctoritate in foro conscientiæ tantum absolvere, necnon cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & absersione inhabilitatis, & infamiæ maculæ dispensare, ita tamen, quod sic absoluti, & dispensati pro tempore, si ab hujusmodi Congregatione quandocumque egrediantur, eo ipso in pristinas sententias, & censuras, à quibus eos absolvi contigerit, relabantur, & reincidant.

Facultas omnium professorum suscipiendi Ordines à quocumque Antistite.

§.28. Ipsisque Sociis & Fratr. expressè professis Cõgregationis hujusmodi, & eorum singulis, ut à quibuscumque maluerint Catholicis Antistitibus gratiam, & communionem dictæ Sedis habentibus, ad sacros, etiam Presbyteratus ordines, sub titulo paupertatis Congregationis hujusmodi

hujuſmodi promoveri, de licentia tamen Præfecti, ſeu alterius eorum Superioris, ſecundum eorum conſtitutiones, ipſique Antiſtites ordines ipſos hujuſmodi Sociis, abſque obedientia, & omni alia promiſſione, vel obligatione conferre.

Facultas Generalis diſpenſandi ſup. defectu natalium.

§. 29. Ac dicto Præfecto generali pro tempore exiſtenti, ſeu de illius licentia Præfectis inferioribus aliorum locorum, ſeu Provincialibus dictæ Congregationis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis, ac Locatenentibus, ut cum ejuſdem Congregationis perſonis defectum natalium, etiam ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quovis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coïtu provenientem patientibus, poſtquam in dicta Congregatione vota emiſerint, ut defectu hujuſmodi non obſtante, ad quoſcumque ſacros, etiam Presbyteratus ordines promoveri, & in illis, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, necnon ad quaſcumque adminiſtrationes, perſonatus, præeminentias, & officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & aſſumi, illaque gerere & exercere.

Aliaque loca recipiendi.

§. 30. Ac Præfecto, & Sociis Cõgregationis hujuſmodi, ut quæcumque loca, & domus ad inhabitandum eis donata, vel ab illis quomodolibet habita, in domos, & Oratoria Ordinis, & Congregationis hujuſmodi erigere, facere, ſeu erigi procurare, abſque nova dictæ Sedis deſuper obtinenda approbatione, liberè, & licitè poſſint, & valeant. Necnon ſi contingat Præfectũ, & Socios ipſos aliquam domum, Eccleſiam, Oratorium, ſeu quemvis alium locum dictæ Congregationis ædificare, & conſtruere, ſeu id per alicujus perſonæ teſtamentum mandari, vel quovis modo offerri domum, Eccleſias, ſeu Oratoria, vel loca hujuſmodi, etiam omnibus ad id neceſſariis, & opportunis conſtrui, & ædificari, ac locum pro hujuſmodi conſtructione oblatum recipi poſſe, ipſaſque domos, Eccleſias, Oratoria, & cellas ubilibet per dictos ſocios pro tempore cõſtructa, vel eis donata, eo ipſo quo ædificata, vel donata fuerint, Apoſtolica auctoritate erecta, approbata & cõfirmata, ac bona quæcumque pro domorum, vel Oratoriorum hujuſmodi, vel perſonarum inibi commorantium ſuſtentatione, & manutentione, per quoſque Chriſti fideles pro tempore donata, relicta, & legata, eo ipſo, prædicta auctoritate perpetuò applicata, & appropriata eſſe, & cẽſeri, Eccleſiaſque, & Oratoria præfata cũ cœmeteriis per quoſcumque Epiſcopos benedici, ſeu conſecrari, & quovis modo polluta reconciliari poſſint, & debeãt, perpetuò concedimus, & indulgemus, ſtatuimus, & ordinamus.

Tu vide Bullam 99. Clem. VIII. Quoniam.

Appellatio à correctione prohibetur.

§. 31. Et volumus quod à correctione regulæ Congregationis hujuſmodi, ſecundùm ordinationes factas, ut vigor diſciplinæ meliùs conſervetur, appellari, aut talis appellatio per ullum Judicem admitti, nec ab officiis abſolutio, aut privatio peti nullatenus poſſit.

Et impetratio Prælaturarum.

Tu ad hoc vide Bullam Clem. VIII. cit. in rub.

§. 32. Nec Præfectus generalis dictæ Congregationis pro tempore exiſtens aliquam dignitatem extra Religionem, ſeu Congregationem ipſam, ſine ejuſdem, ſeu illius Congregationis expreſſa licentia, nec aliquis ex ſociis hujuſmodi, abſque conſenſu dicti Præfecti generalis, & expreſſa licentia, quæ dari non valeat, niſi ad id à Romano Pontifice per obedientiæ præceptum pro tempore fuerint coacti, prælaturæ, vel quamcumque aliam dignitatem acceptare, vel ad illam aſſumi queant.

Et alteri quã Præfecto committendi.

§. 33. Necnon quod quilibet ex Sociis Congregationis hujuſmodi peccata ſua proprio Præfecto, vel ab eo deputato, ſeu deputatis, & aliàs ſecundum ordinationes Congregationis præfatæ deſignatis, ſeu deſignandis, confiteri debeat, niſi ſuper hoc à dicto proprio Præfecto alium Confeſſorem eligendi facultatem habuerit.

Ad alioſque Ordines ire ſecundi.

§. 34. Ac inhibemus, ne quis poſt emiſſa vota, ſecundum conſtitutiones, ſeu ordinationes ejuſdem Congregationis, ad quemvis alium Ordinem, etiam per Sedem præfatam approbatum (Carthuſienſium Ordine dumtaxat excepto) transferri, egreſſi verò aliàs, quam ut præfertur, de Ordine, ſeu conſortio hujuſmodi, in nullo alio præterquam Carthuſienſium Ordine prædicto admitti, recipi, vel retineri poſſint.

Apoſtatæ coërceantur.

§. 35. Ipſi Præfectus generalis, & alii inferiores Præfecti ejuſdem Congregationis, per ſe, vel alios, illos ſic egreſſos, & alios quoſcumque dictæ Congregationis apoſtatas, & etiam alios quoſvis inſolentes, & qui id meruerit videbuntur, in quocumque habitu apoſtatas præfatos contigerit reperiri, excommunicare, capere, incarcerare, coërcere, & aliàs ſuæ diſciplinæ ſubmittere, necnon ad id, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſæcularis invocare.

§. 36. Inſuper Præfecto generali, vel de ejus licentia aliis locorum Præfectis, ſeu ſuperioribus dictæ Congregationis, etiam pro tempore exiſtentibus, ut in Yus Congregatione quoſcumque alios ſæculares, laïcos, ſeu in Presbyteratus ordine conſtitutos aggregare, & adjicere, pro piis miſericordiæ, & charitatis operibus hujuſmodi exercendis, qui ſic aggregati, omnibus, & ſingulis indulgentiis, & gratiis ejuſdem Congregationis gaudeant, & potiantur, & gaudere, ac potiri debeant, & illas conſequantur, dummodo ea opera faciant, & exerceant, quæ pro eiſdem indulgentiis, & gratiis conſequendis fuerint præſcripta.

§. 37. Necnon Præfecto generali, & aliis Superioribus, necnon de eorum etiam facultate, univerſis fratribus, & ſocils Congregationis Miniſtrantium Infirmis hujuſmodi, in Presbyteratus ordine conſtitutis, ut in locis ubi degunt, & eos pro tempore morari contigerit, habere Oratoria, & in eis Miſſas, & alia divina officia celebrare, ac Eccleſiaſtica Sacramenta recipere liberè, & licitè poſſint, & valeant reſpectivè, etiam concedimus, & indulgemus.

§. 38. Ipſamque Congregationem Miniſtrantium Infirmis, & univerſos illius ſocios, & perſonas ſingulas, ac eorum bona, & res quaſcumque ab omni Superioritate, juriſdictione, correctione, & viſitatione quorumcumque locorum Ordinariorum, & Epiſcoporum, ſalva tamen decretorum dicti Concilii diſpoſitione, eximimus, & penitus liberamus.

§. 39. Necnon privilegia, indulgentias, prærogativas, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, Monachis, & Fratribus, ac Societati Jesu, & Canonicis, aliiſque perſonis ſupradictis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, tam in ſpecie, quam in genere, etiam communicativè conceſſa, ut præfertur, ad Præfectum generalem, etiam pro tempore exiſtentem, alioſque ſocios, & etiam particulares Congregationis hujuſmodi Miniſtrantium Infirmis, perpetuò extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere, & ſuum plenarium effectum ſortiri debere decernimus, & declaramus.

§. 49. Et inſuper animarum profectui providere volentes, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui dictam Congregationem pro tempore ingredientur, die primi illorum ingreſſus, & receptionis, ac emiſſionis profeſſionis, necnon qui ſimiliter pœnitentes, & confeſſi, ſi id commodè fieri poterit, ac dicta communione refecti, in dicta Congregatione pro tempore deceſſerint, in eorum mortis articulo, præſertim in proximi ſubventionem, ratione peſtis, ſeu cujuſcumque alterius morbi contagioſi, in forma Jubilæi Anni S. Romæ concedi ſoliti, necnon etiam verè pœnitentibus, & confeſſis, ac Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refectis in piorum operum miſericordiæ, & charitatis exercitio perſeverantibus, ſingulis primis diebus Dominicis cujuſlibet menſis, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac eiſdem Sociis, & Religioſis dictæ Congregationis, & in ea aggregatis, ut etiam omnibus, ut præfertur, & ſingulis indulgentiis, quibus ipſimet Religioſi gaudent, & eos gaudere, ac potiri volumus, quotieſcumque Infirmis præſto fuerint, ac illos noctu viſitaverint, & curaverint, eorumque lectos faciendo, ac illis ad manducandum porrigendo, & auxiliando, ac diſponendo ad benè moriendum, & viam ſalutis, ac Doctrinam Chriſtianam illos docendo, ac denique omnia officia charitatis, vel ſpiritualia, vel corporalia, quæ ad animarum ædificationem pertinent, exercendo, & Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtrando, cæteraque ſimilia præſtiterint, pro quolibet præmiſſorum piorum operum, necnon omnibus, & ſingulis officialibus & miniſtris, ac aliis perſonis dictæ Congregationis ob infirmitatem, vel

propter

propter obedientiam, ſeu alia de cauſa domi remanentibus, ſi quinquies Orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam devotè recitaverint, etiam viginti annos, & totidem quadragenas de eis injunctis, & alias quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Ac quod omnes, & ſinguli utriuſque ſexus benefactores hujus Congregationis, poſſint eſſe participes omnium operum meritoriorum quæ in Congregatione hujuſmodi pro tempore fient, etiam concedimus, & indulgemus.

§. 41. Decernentes eaſdem præſentes literas, ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in favorem Baſilicæ Princ. Apoſt. de dicta Urbe, ſeu Cruciatæ S. aut etiam per nos, ſeu per alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac dictâ Sedem, etiam Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumvis Imperatorum, & Regum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo conceſſas eſſe, & cenſeri debere.

§. 42. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Card. & cauſarum Palatii Apoſt. Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoráter contigerit attentari.

§. 43. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Ollien. & Tuſculan. Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarũ Curiæ Cameræ Apoſt. generali Auditori per Apoſtol. ſcripta Motu pari mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorũ, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ubi & quando expedierit, ac quoties pro parte Præfecti, & Sociorum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia obſervari. Non permittentes Præfectum, ac ſocios præfatos deſuper à quoquã quomodolibet moleſtari, ſeu inquietari, contradictores dicta auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

§. 44. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam prædeceſſoris noſtri, qua cavetur ne Mendicantes loca ad inhabitandum recipere, ſeu recepta mutare præſumant, abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali, de prohibitione hujuſmodi expreſſam mentionem faciente, necnon dicti Sixti prædeceſſoris, ac Pictavien. Concilii contra illegitimos, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac noſtra de non concedendis indulgentiis ad inſtar, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ciſterc. Cluniac. S. Benedicti, Mendicantium & Societatis Jeſu, & Canonicorum Lateran. Ordinum hujuſmodi, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros præfatos, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac quibuſvis etiam derogatoriatum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè, Motu pari derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbũ de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 45. Volumus autem, quod earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Canonici Metropolitanæ vel alterius Cathedralis Eccleſiæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ muniris eadem prorſus fides in judicio & extra adhiberetur, quæ præſentibus eiſdem adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 46. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, conceſſionis, appoſitionis, ſuſceptionis, admiſſionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, extenſionis, ampliationis, decreti, declarationis, relationis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraïre. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Petri & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1591. Kal. Octob. pontificatus noſtri anno primo. D.P.A. 1. die 21. Sept.

XVIII. Confirmatio gratiarum, & indultorum Eremi Camaldulenſis, Congregationiſque dicti eremi, & S. Michaëlis de Murano Ordinis Camaldulenſis ſub Regula S. Benedicti, cum Privilegiorum quibuſcumque aliorum Religioſorum, etiam Mendicantium Ordinibus conceſſorum & concedendorum communicatione.

Alia de hoc Ordine Camaldulenſi indicavi ſup. in conſt. 5. *Alexand. II.* Nulli, *Privilegia autem ſignanter vide ſup. in Alex. IV conſt.* 11. Officii, *& in Leon. X. conſt.* 2. Etſi, *ac Pii V. conſt.* 41. Etſi Mendicantium, *in fin.*

GREGORIVS PAPA XIV. *Ad futuram rei memoriam.* Edita An. D. 1591.

EX injuncto nobis deſuper Apoſt. ſervitutis officio ad ea quæ à prædeceſſoribus noſtris pro Eccleſiaſticarum, præſertim Regularium perſonarum, quæ ſub ſuavi Religionis jugo Altiſſimo famulantur, directione, & tranquillitate ſtatuta, & conceſſa fuerunt, conſervanda, & augenda libenter inducimur, ut Apoſt. gratiis & favoribus circumſepti, & muniti, cum majori quiete, ac devotionis fervore ſub regularis vitæ obſervantia, ac Monaſtica diſciplina vivere, ac Deo Optimo Maximo preces fundere liberius valeant. *Proœmium.*

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Generalis & Viſitatorum, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis ejuſdem Eremi, & S. Michaëlis de Murano Camaldulen. Ordinis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod aliàs felicis recordationis Leo X. Clemens VII. Paulus III. Julius etiam tertius, Gregorius XIII. & Sixtus V. ac alii etiam Romani Pontif. prædeceſſores noſtri, tunc exiſten. Generali & Viſitatoribus, ac Priori Eremi, necnõ Congregationis ejuſdem Eremi, & S. Michaëlis de Murano, diverſa privilegia, facultates, & indulta, ac gratias ſpirituales & temporales conceſſerunt, omniaque & ſingula privilegia, indulta, facultates, & gratias, ac conceſſiones ipſis, ac perſonis, domibus & bonis eorundem eatenus, tam Apoſtolica, quàm Ordinaria, Imperiali vel Regia auctoritatibus quomodolibet conceſſa, & & conſuetudine legitima præſcripta acquiſita, Apoſtolica auctoritate, certis modo & forma confirmavetunt. *Plures Romani Pont. Congregationi indulta conceſſerunt.*

§. 2. Ac inter alia ſtatuerunt & voluerunt, quod Monaſteria, Prioratus, Eccleſiæ, Hoſpitalia, Capellæ, & loca dicti Ordinis & Congregationis, tunc & pro tempore exiſtentia, ac eorum quodlibet, necnon Abbates, Priores, Abbatiſſæ, Fratres, & Sorores, ac perſonæ in eis degentes, jus & protectionem Beati Petri & Sedis Apoſtolicæ, ac ſub eorum & ſua protectione eſſent. *Et loca eiuſdem ſub Sedis Apoſt. protectione ſuſceperunt.*

§. 3. Eademque Monaſteria, Eccleſiæ, Prioratus, & loca manualia, grangiæ, poſſeſſiones, & bona, ac Prælati & perſonæ Congregationis prædictæ, ab omni impoſitione, exactione *Exemeruntque ab omni collecta, decima &c.*

exactione, collecta, decima, charitativo subsidio, ac alio quocumque reali ac personali, mixto munere, vel gravamine, omninò immunes essent & exempti.

Loca omnia Congregationi juncta, per eius prælatos omnimodè gubernanda.

§.4. Statuto præterea, quod omnia & singula Monasteria, Hospitalia, Priorat⁹ & beneficia Ecclesiastica, & loca eidem Congregationi unita & aggregata, seu in posterum aggreganda per quoscumque, cujusvis dignitatis fuerint, in titulum vel commendam obtenta, cum primùm per decessum illa obtinentium vacarent, ad eundem Ordinem effectualiter reverterentur, & Congregationi prædictæ hujusmodi pleno jure, & cum effectu aggregarentur, possentque Prælati & alii, qui beneficia & loca aliqua dicti Ordinis, in titulum vel commendam haberent, titulo & administrationi dictorum locorum in manibus Generalis, & Capituli cedere, qui possessiones hujusmodi admittendi potestatem habere intelligerentur ad hoc, ut eidem Congregationi unirentur, & effectualiter aggregarentur, ita tamen, ut loca, quæ sic applicari contingeret, Monachis dictæ Religionis juxta eorum instituta concedenda, debitis propterea non fraudarentur obsequiis, sed per Prælatos Monasteriorum vel locorum quibus applicata forent, & annexa, onera & officia consueta implerentur.

Prælatorum ejusdem Monasterii professorum numerum taxarunt.

§.5. Insuper statuerunt & ordinarunt, quod & ejusdem Ordinis Prælatorum numerus augeri non posset, nec plures essent quam septem, qui essent ejusdem Monasterii professi, excepto tamen Generali, qui in dicto numero non comprehenderetur.

Generali potestatem absolvendi Monachos, &c. ampliſſimam dederunt.

§.6. Ac propterea eidem Generali pro tempore existenti ut Monachos, ac Moniales d. Congregat. à quibusvis etiam majoris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus pro tempore irretiti forent, etiamsi illorum absolutio dictæ Sedi specialiter vel generaliter reservata foret, satisfacto tamen iis ad quorum instantiâ censuræ ipsæ forsan emanaverant, ac à quibusvis irregularitatibus, tam de jure quàm ex ipsius Eremi constitutionibus, & regularibus institutis, quomodolibet provenientibus, & quibuscumque aliis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus & enormibus, etiam talibus, quod de illis esset Sedes prædicta meritò consulenda, & dictæ Sedi qualitercumque reservatis, exceptis cõtentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi consueta, quoties opportunum foret, eorum cõfessionibus diligenter auditis, absolvere, ac eis pro commissis pœnitentiâ salutarem injungere, ac seipsum, etiam à quocumque alio Prælato vel Eremita Sacerdote vices suas illi cõmittendo, absolvi facere liberè & licitè posset, facultatem concesserunt.

Tu vide moderationem Clem. VIII. in eius bulla 115.

Priori & Eremitis Camaldulen. omnia indulta Eremi S. Romualdi communicarunt.

§. 7. Eisdemque Priori & Eremitis Eremi hujusmodi, quod omnibus & singulis privilegiis, indultis, concessionibus, indulgentiis, & gratiis Eremitis S. Romualdi, aliàs de Massalio, in genere quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, ac quibus Eremitæ Congregationis S. Romualdi hujusmodi utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, uti, gaudere & potiri liberè & licitè possent.

Dubiaque desuper orta in favorem Congreg. interpretari decreverunt.

§.8. Et quod quicquid dubii in dictis privilegiis, concessionibus, & gratiis emerserit, id data verborum ambiguitate, ac juris peritorũ interpretatione, in favorem Cõgregationis, & locorum particularium ejusdem interpretari deberet, statuerunt & ordinarunt, prout in diversis dictorum prædecessorum desuper confectis literis & ordinationibus vivæ vocis oraculo factis pleniùs continetur.

Hic modò Pont. prædicta omnia confirmat.

§.9. Quare pro parte Generalis, & Visitatorũ, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis ejusdem Eremi, ac S. Michaëlis de Murano hujusmodi nobis fuit humiliter supplicatum, ut singulis prædictis, cæterisque in eisdem literis contentis robur nostræ approbationis adjicere, & aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apost. dignaremur. Nos igitur eosdem Generales & Visitatores, ac Priorem Eremi, necnon Congregationem ejusdem Eremi, & S. Michaëlis de Murano, ac singulares personas Monasteriorum & locorum eorundem specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, precibus etiam Venerabilis fratris nostri Ptolomæi Episcopi Tusculanensis S. R. E. Card. Cothenſis nuncupati, ejusdem Ordinis & Religionis Camaldul. Protectoris inclinati, eosdemque Generalẽ, & Visitatores prædictos à quibusvis excommunicationibus & censuris, ac singularũ literarum prædictarum vericres tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, inserrentur, præsentibus pro sufficienter habẽtes, cessiones, uniones, aggregationes, & incorporationes singulorum Monasteriorum, Ecclesiarum, Hospitalium, Beneficiorum & locorum quorumcumque, in eisdem prædecessorum literis, & præsertim Leonis X. expressorũ, eidem vestræ Cõgregationi vigore eorundẽ indultorum Apostolic. & facultatum hujusmodi hucusque factas, & quæ effectũ sortitæ sunt, ratas & validas, ac efficaces existere decernimus & declaramus. Necnon uniones & aggregationes hujusmodi, ac omnia & singula privilegia, facultates & indulta præmissa, prout expressa sũt, necnon omnia & quæcumque alia privilegia, indulta, cõcessiones, exemptiones, immunitates, facultates & gratias, tam spirituales quàm temporales, Generali, Visitatoribus, Priori, & Cõgregationi, ac Ordini prædicto, necnon Monasteriis, Ecclesiis, domibus & locis, illorumque singulatibus personis, tam per dictos prædecessores, quàm alias quomodolibet dicta auctoritate Apost. concessa, necnon singulas dictorum prædecessorum literas, ac omnia & singula in illis contenta, & inde secuta quæcumque, quatenus sint in usu, & prout hactenus observata fuerunt, Apostolica auctoritate prædicta, ex certa nostra scientia tenore præsentium approbamus, cõfirmamus & innovamus, illisque perpetuæ, ac inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes & singulos, tam juris quàm facti, ac solemnitatum quarumcumque quomodolibet omissarum, aliosque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, unionesque & aggregationes, ac omnia alia & singula præmissa, & in eisdem literis contenta, & comprehensa, ac superius expressa, eisdem Generali, Visitatoribus, Priori, & Congregationi, ac prædictis, eorumque personis & Ministris, & cuilibet eorum, auctoritate & tenore prædictis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuò concedimus & indulgemus.

Ordinis ut ei privilegia Congregationi &c.

§.10. Ac districtiùs præcipiendo mandamus quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, ac locorum Ordinariis quibuscumque, ut super privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, facultatibus, gratiis hujusmodi, tam spiritualibus quam temporalibus, eosdem Generalem & Abbates, etiam ratione Visitationis, correctionis, aut alio quovis prætextu, etiam respectu Monasteriorum Monialium ejusdem Ordinis, sub cura & gubernio Generalis & Abbatum prædictorum existentium, ullatenus molestare, inquietare, vel perturbare audeant vel præsumant.

Indulta eumdem Regulari Cõgregationi elargiuntur.

§.11. Ac præterea volentes eosdem Generalem, Visitatores, Priorem Eremi, necnon Congregationis ejusdem Eremi, ac Sancti Michaëlis de Murano, ac Ordinem prædictum Camaldulensem amplioribus favoribus & gratiis prosequi, eisdem Generali, Visitatoribus, Priori, Monasteriis, domibus, & locis Ordinis & Congregationis prædictæ omnia & singula privilegia, prærogativas, concessiones, jurisdictiones, antelationes, favores, facultates, declarationes, dispositiones, immunitates, exemptiones, indulta, cujuscumque generis existentia, necnon indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, & cæteras gratias spirituales & temporales, quibusvis aliis Regularium Congregationum Ordinibus, eorumque Monasteriis, tam virorum, quàm mulierum, eorumque Generalibus, Abbatibus, aliisque Superioribus & personis eorundem, in quibuscumque Mundi partibus existentibus, aliàs quomodolibet concessa & concedenda, ac quibus de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere vel in specie, tam conjunctim, quam divisim, etiam per viam communicationis & extensionis aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiti & gaudere quomodolibet possunt & poterunt in futurum, etiamsi talia sint vel fuerint, quæ specialem & individuam requirerent mentionem, seu præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & seu particularem concessionem, eisdem auctoritate & tenore perpetuò communicamus, extendimus & concedimus. Ita quod iidem Generalis, Visitatores, Monasteria, & loca prædicta, ut præfertur, ac eorum Prælati, Fratres, & personæ prædictæ, ac eorum res & bona, sub

eorum

eorum cura, & secundum ejusdem Congregationis institutum, munus & præsidium obeuntes, & existentes, præmissa omnibus singulis, æquè pariformiter, & absque ullo penitus differentia, perinde ac si illis, & eorū singulis personaliter, specialiter, & expresse ac nominatim, necnon ad instar concessa essent, in quantum eidem Cōgregationi expediat, (dummodo ejusdē Congregationis regularibus Ordinibus, ejusque gubernio, privilegiis, constitutionibus & definitionibus non adversentur) uti, frui, potiri, & gaudere liberè & licitè possint, & valeant.

§. 12. Insuper eum ejusdem Ordinis & Congregationis Prælati, qui sint ejusdem Monasterii professi, plures quam septem, excepto Generali, qui in dicto numero nō computatur, Ordinationibus Apostolicis minimè esse valeant, tenore præsentium, eadem Apostolica auctoritate numerum Prælatorum dictæ Congregationis augemus, ita quod futuris temporibus octo Prælati ejusdē Monasterii professi (excepto Generali, quem in dicto numero volumus non comprehendi) esse possint & valeant; ac præsertim in his dictæ suæ Congregationis, Monasteriis, Ecclesiis, videlicet Sanctæ Mariæ à Puteo, Stratæ, Taurinensis, Sancti Viti in Carcubio, Mediolanen. Sanctorum Catharinæ & Romualdi Cremon. necnon S. Augustini de Bassiano de Abrutio, etiam S. Nicolai de Corna ejusdem Provinciæ Abrutii Pennen. suos Abbates & Prælatos eligere, deputare, ac instituere, ut & in aliis suis Monasteriis dictæ Congregationis, possint & valeant.

§. 13. Decernentes sic & non aliter per quoscumque Iudices, quavis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, ac S.R.E. Card. etiam de latere Legatos, Vicelegatos, Sedis Apostolicæ Nuntios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Et nihilominus eidem Venerabili fratri nostro Ptolomæo Episcopo Tusculan. S.R.E. Card. Comēsi, ejusdem Congregationis & Ordinis Protectori nunc & pro tempore existen. ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes cōmittimus & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundē Generalis, Visitatorum, Prioris Eremi, & Congregationis prædictæ, aut alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicātes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem præsentes literas, & in eis quæcumque inviolabiliter observari, ac plenum effectum sortiri, necnon Generalem, Visitatores, Abbates, Priores, & Monachos prædictos, & eorū singulos omnibus præmissis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos & eorum quemlibet desuper contra præsentium tenorem sub quovis prætextu, etiam subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, etiam defectu intentionis nostræ per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quomodolibet & rebelles, etiam per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 15. Non obstan. nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac fel. recordat. Bonif. Papæ Octavi prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque Apostolicis, & in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, etiā juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Legatis, Nūtiis, & Ordinariis, ac Congregationibus & Ordinibus prædictis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, & decretis irritantibus, in genere vel in specie per quoscumque Rom. Pōt. prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam Motu simili, & cōsistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, & etiā iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus & formis specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbū, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiamsi in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo & formis derogari possit, illorum omnium & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habētes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie ad effectū præmissorum derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Clausula præservativa.

§. 16. Volumus autem, ut præsentibus nostris literis per quascumque revocationes, seu Apost. constitutiones, sub quibuscumque verborum formis, etiamsi Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine emanaverint, derogari non possit, nisi eorundē privilegiorum, & præsentium totus tenor de verbo ad verbū inseratur, ac de omnibus & singulis dictæ Congregationis Monasteriis nominatim specifica mentio fiat.

§. 17. Quodque eorundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Prælati dicti Ordinis, aut Protectoris, ac Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Congregationis, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides adhibeatur in judicio & extra, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exibitæ vel ostensæ.

Fides transumptorum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscat. die 24. Septembris 1591. Pont. nostri anno primo.

D.P.A. 1. die 24. Sept.

Moderatio indultorum S.R.E. Cardinalium super collatione beneficiorum. XIX.

Aliam moderationem edidit Pius V. sup. in eius constit. 37. Sanctissimus. *Et alium quam videas, edidit postremò Paulus V. in Const.* 58. Sanctissimus, *ubi notabo.*

Quod Capitula Ecclesiarum Cameralium, quibus S.R.E. Cardin. præsunt, ex indultis conferendi Beneficia Ecclesiastica reservata, vel affecta eisdem Cardin. concessis, nullum jus prætendere possint, declaravit Sanctiss. D.N. Vrban. VIII. const. 59. *Accepto*, inf. tom. 4. Quā const. 60. *Licet*, declaravit quod S.R.E. Cardin. Ecclesiarum Præsules, indulto conferēdi Beneficia Ecclesiastica ratione Ecclesiarum, quibus præsunt, vel quarum regimini ultimo loco cesserunt, dumtaxat uti possint.

Edita An. D 1591.

SAnctissimus in Christo Pater & D.N.D. Greg. divina providentia Papa XIV. ex quibusdam contra dispositionem communis S.R.E. Cardin. super collatione beneficiorum Ecclesiasticorum apud Sedem Apostolicam vacantium concessis indultis & facultatibus, sæpenumero impeditus quo minus solitam Sedis hujus benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere possit ac simul volens litibus obviare, quæ super illorum interpretatione oriuntur, fel. rec. Pii Papæ V. sui prædecessoris vestigiis in hac parte inhærendo.

Moderatio indultorum S.R.E. Card. super collatione beneficiorum.

§. 1. Omnia & quæcumque indulta, concessiones, facultates, & privilegia conferendi quæcumque apud Sedem Apostolicam vacantia, aut in posterum vacatura beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, sæcularia & quorumvis Ordinum regularia, quomodocumque qualificata, ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem, tam dictorum Cardinalium ratione Patriarchalium, Metropolitan. & Cathedralium Ecclesiarum, non tamen earum quibus in titulum aut denominationem sui Cardinalatus præsunt, circa quæ aliquid de novo disponere non intendit

tendit, necnon Monasteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ quomodolibet obtinent, & imposterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, provisio, & quævis alia dispositio illis ex causa factæ per eos cessionis, regiminis, & administrationis, seu commendæ, aut resignationis Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum hujusmodi beneficiorum, Apostolica auctoritate reservata, &c. existit, vel in posterum reservabitur, quam etiam aliorum quorumcumque inferiorum collatorum, aut collatricum, conjunctim vel divisim, de jure, privilegio, consuetudine, aut aliàs quomodolibet pertinentia, ac etiam illa commendandi, ac alias de eis disponendi, vel de consensu ipsorum Cardinalium requirendo in provisione eorumdem beneficiorum apud Sedem prædictam, ut præfertur vacantium, per Sanctitatem suam facienda, & quod sine cõsensu hujusmodi factæ provisiones, & quævis aliæ dispositiones nullæ & irritæ sint, omnibus & singulis Cardinalibus prædictis per quoscumque Romanos Pontifices, ac Sanctitatem suam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis Plenitudine, & consistorialiter, ac etiam ex pactis inter dictos Pontifices & Cardinales diversis temporibus factis, firmatis, & iteratis, ac quibusvis onerosis, & aliis causis concessa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, innovata ac extensa, quibuscumque concepta formulis, ac etiam restitutivis, mentis attestativis, præservativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacissimis & insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, ac irritanti, & quod sine eorum consensu derogationes pro tempore factæ nemini suffragentur, aliisque decretis suffulta, quorum omnium tenores Sanctitas sua haberi voluit pro expressis, specialiter & expresse revocavit, literasque Apostolicas desuper confectas, & quoad ea in quibus illa effectum nondum sortita erant, & inde secuta quæcumque cassavit, annullavit, viresque, & effectum de cætero non habere decrevit.

Declaratio. §. 2. Salva tamen remanente facultate consensus per ipsos Cardinales in provisionibus Apostolicis beneficiorum per obitum familiarium continuorum commensalium eorundem Cardinalium, etiam apud Sedem prædictam vacantium, præstandi juxta formã Regulæ Cancellariæ Apostolicæ super hoc editæ, & in casibus tantùm in ipsa Regula expressis. Volens ulterius quod eadem beneficia per obitum familiarium, continuorum commensalium eorundem Cardinalium posthac, tam apud eandem Sedem quàm extra Romanam Curiam vacantia, etiamsi ad alicujus alterius Cardinalis collationem, vel alia dispositionem pertinere deberent, etiamsi tunc cessent aliæ Apostolicæ reservationes hactenus editæ, nihilominus in posterum dispositioni Sanctitatis suæ reservata censeantur, itaut in provisionibus talium beneficiorum super expeditionibus literarum illius Cardinalis, cujus familiaris defunctus extitit, si ipse Cardinalis tunc præsens in eadem Curia fuerit, consensus requiri omninò debeat, non autem beneficia hujusmodi ad collationem, seu quamvis aliam dispositionem Cardinalis ordinarii collatoris ullo modo pertineant, nec ejusdem Cardinalis ordinarii collatoris, etiamsi in Romana Curia præsens fuerit, consensus quoquo modo requiratur. Easdemque constitutiones, & Regulas Cancellariæ, etiam declaratorias super beneficiis familiarium prædictorum Cardinalium editas, tam quoad Cardinales indulta hujusmodi habentes, quam non habentes, atque adeo indulta ipsa ad terminos præsentis constitutionis reduxit & moderatus fuit.

Decretum irritans. §. 3. Decernens sic in iis, cæterisque omnibus præmissis per quoscumque, &c. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & eosdem Cardinales, sublata, &c. necnon irritum & inane quicquid secus super his per quoscumque etiam prætextu facultatum, indultorum & concessionum hujusmodi, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorũ. §. 4. Prædictis & quibusvis aliis Regulis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque non obstantibus.

Papa subscr. Placet publicetur & describatur.

INnocentius Papa Nonus, Bononiensis, Ioan. Anton. Fachinettus antea dictus, Presb. Card. tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum. Creatus tertio Kal. Novembris. Coronatus tertio Nonas Novemb. Anno Domini 1591. Vixit menses duos. Creavit Card. duos. Obiit tertio Kal. Januarii Anno Domini 1592. Sepultus fuit in Basilica Principis Apost. Vacavit Sedes dies triginta.

Confirmatio & extensio constitutionis Pii V. à Greg. XIII. Sixto V. & Greg. XIV. comprobatæ, de non alienandis & infeudandis Civitatibus, & aliis locis Sedis Apostolicæ.

Hæc Pii V. prohibitio est in ejus Bulla 35. Admonet, *ubi plenè tibi indicavi ejus declarationes & ampliationes. Et constitutio Greg. XIII. est* 3. *sup. ac Sixti V. est* 26. *sup.*

Vide addita ad Leon. I. sup. lib. 1.

Edita 15

Exordi

INNOCENTIVS EPISCOPVS, *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

VÆ ab hac Sancta Sede, cui licet indigni, auctore Domino præsidemus, pie & salubriter sancita & ordinata noscuntur, ea ut perpetuò firma, illibataque permaneant, non solùm consensus, approbationis & innovationis nostræ munimine roboranda, sed etiã declarationis præsidio, quatenus expedire visum sit, fulcienda censemus. Et præcipuè muneris nostri esse ducimus, ea quæ à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, ad patrimonii, dignitatis, & amplitudinis Sanctæ hujus Sedis conservationem & incrementum laudabiliter dispositа, & constituta sunt, in nobismetipsis servare, & aliis servanda tradere & demonstrare.

Pii V. C tutio dicata rubr. §. 1. Sane fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster, de consilio & assensu venerabilium fratrum suorum tunc S. R. E. Card. optimam & salubrrimam Constitutionem edidit, & promulgavit tenoris sequentis.

Omittitur insertio hujus Bullæ, cùm ea sit posita in loco tibi in rubr. cit.

Confirm nas Gr Sixti V rius Gr sum cit in rubr. §. 2. Quam quidem Constitutionem piæ mem. Gregor. XIII. Sixtus V. & Greg. XIV. Rom. Pontif. pariter prædecessores nostri, sicuti in ea cavetur, servare jurarunt, ac per eorum literas approbarunt, confirmarunt & innovarunt, prout in illis plenius continetur.

Approba huius P §. 3. Nos itaque officii & conscientiæ nostræ debito satisfacere

vlsaeuis cupientes, Motu proprio non ad alicuius ſuppli-
cationem, vel ſuper hoc oblatæ partibus inſtantiam, ſed
ex certa ſcientia, maturaque deliberatione nostre in hoc
primo ſecreto Conſiſtorio, quod cum venerabilibus fra-
tribus nostris S.R.E. Cardinalibus habemus, conſtitutionem
prædictam, & omnia in ea contenta auctoritate Apoſto-
lica, tenore præſentium confirmamus, approbamus & in-
novamus, eamque inviolabilis firmitatis robur obtinere,
plenamque executionem & effectum perpetuis futuris
temporibus habere decernimus. Ac præterea eiſdem Mo-
tu proprio, ſcientia, deliberatione, & auctoritate aſſentié-
tibus, & approbantibus eiſdem S.R.E. Cardinalibus.

§.4. Declaramus eadem Conſtitutione prohibitam fuiſ-
ſe, ac prohiberi omnem & quamcumque infeudationem,
& alienationem Civitatum, Terrarum, oppidorum, & Lo-
corum prædictorum, eidem Sedi tam immediatè quàm
mediatè ſubjectarum, non ſolum ne fiat, neve attentetur
poſt eorum devolutionem, ſed etiam antequam devol-
vantur, ac omnem & quamcumque in perpetuum vel ad
tempus prorogationem, & extenſionem infeudationum,
investiturarum, ac conceſſionum, de dictis Civitatibus,
Terris, Oppidis, & Locis, nondum finitarum, ipſorumque
incorporationem, quoad effectum impediendæ alienatio-
nis, prorogationis & extenſionis hujuſmodi, non à die
eorum devolutionis, ſed à die ipſius Conſtitutionis, &
etiam antequam illa devolvantur, ipſo jure cum omnibus
clauſulis & decretis in prædicta Conſtitutione contentis,
Cameræ & Sedi Apoſtolicæ factam cenſeri.

§.5. Inſuper volumus & declaramus, ut promiſſio, &
juramentum præſtitum & præſtandum, de ſervanda ea-
dem Pii prædeceſſoris præfati Conſtitutione per nos, &
Rom. Pont. ſucceſſores noſtros, ac S.R.E. Card. intelliga-
tur de ipſa Pii prædeceſſoris Conſtitutione, ut ſupra per
nos declarata, & ſecundùm hanc noſtram declarationem
eandem conſtitutionem ad unguem & inviolatè obſer-
vari oportere ac debere, ſicuti & nos ſervaturos eſſe
promittimus, ac ſanctè & ſolemni more juramus.

§. 6. Et ita per quoſcumque Iudices, ordinarios, & de-
legatos, quavis auctoritate fungétes, etiam Cameræ præ-
fatæ Præſidentes, Clericos cauſarum Palatii Apoſtolici
Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in
quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuili-
bet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate &
auctoritate, judicari, declarari & definiri debere, irritum
& inane ſi ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auc-
toritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Ac præſentes noſtras literas in libello in quo ipſa
Conſtitutio Pii prædeceſſ. cõtinetur, ac in libro Quiter-
no appellato Cancellariæ Apoſtolicæ deſcribi mãdamus.

§.8. Non obſtantibus iis, quæ idem Pius prædeceſſor
voluit non obſtare, cæteriſque in contrarium facientibus
quibuſcumque.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam noſtræ approbationis, confirmationis, innovationis,
declarationis, voluntatis, decreti, promiſſionis, juramenti
& mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire.
Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignatio-
nem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli
Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Do-
minicæ 1591. pridie Non. Novemb. Pont. noſtri Anno 1.

Ego Innocent. Catholicæ Eccleſiæ Epiſc.

Ego Alph. Epiſc. Oſtien. Card. Geſualdus.
Ego Inn. Epiſcopus Portuen. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Epiſc. Prænestin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Epiſc. Tuſculan. Cardinalis Comenſis.
Ego Gabr. Epiſc. Sabinen. Cardin. Paleottus.
P. Michaël Bonellus Epiſc. Albanen. Alexandr.
Marcus Siticus Cardin. ab Altaëmps.
Ludovicus tit. S. Laurentii in Lucina, presbyter Cardin. Madrutius.
Nic. de Pelleve Card. presbyter, tit. S. Praxedis, vulgò de Senonen.
Iul. Ant. Sanctorius tituli S. Barthol. in Inſula, presb. Card. S. Severinæ.
Ego Hier. tit. S. Suſannæ, Card. Ruſtic.
Ego Hieronymus titul. S. Priſcæ Card. Simoncellus.
Petrus tit. S. Hier. Card. Deza.
Alex. Card. Floren. tituli SS. Joannis & Pauli.
Iul. Card. Cananus, tit. S. Anaſtaſiæ.
Ego Ant. Maria Card. Salviatus, tit. S. Mariæ de Pace.
Aug. Card. tit. Sancti Marci de Verona.
Ego Vincentius tit. S. Clementis Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinula, tit. S. Sabinæ.
Ego Georgius tit. S. Sixti Card. Razivil.
Ego Simeon Card. de Terranova, tit. S. Mariæ Angelorũ.
Ego Scipio tit. S. Salvatoris in Lauro Card. Lancellotus.
Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Cardin. Caĕtanus, S.R.E. Camerarius.
Ego Io. Baptiſta, Cardin. Caſtruccius.
Ego Dominicus tit. S. Chryſogoni Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrand. tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula S. R. E. presbyter Card. de Ruvere.
Ego Frater Hieronymus, tituli S. Mariæ ſuper Minervam S.R.E. Presb. Card. Aſculi.
Ant. Maria, tit. S. Agnetis in Agone, Card. Perusi.
Fr. Conſtantius Cardin. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Card. Alanus, tit. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. tit. S. Stephani, Card. Saulius.
Ego Evangeliſta tit. S. Matthæi in Merulana presb. Card. Cuſentinus.
Ego Joan. Franciſcus, tit. S. Mariæ in Via, presb. Card. Maurocenus.
Marianus tit. SS. Marcellini & Petri, presb. Card. de Camerino.
Ego Greg. Card. à Montelparo, tit. S. Auguſtini.
Ego P. Card. Sfondratus, tit. S. Cæcil.
Ego Benedict. Juſtinianus tit S. Marcelli.
Ego Auguſtin. tit. S. Laurentii in Pane & Perna, presbyter Card. Cuſanus.
Ego Fr. Maria Card. SS. Quirici, & Julitæ.
Ego Octavius Card. S. Joan. ante portam Latinam.
Ego F. Card. S. Mariæ in Via Lata.
Ego Alexander S. Laurentii in Damaſo, diaconus Card. Montaltus, S.R.E. Vicecancellarius.
Ego Aſcanius Sanctæ Mariæ in Coſmedin, S.R.E. diac. Cardin. Columna.
Ego Federic. S. Nicolai in carcere diac. Card. Borromæus.
Ego Guido SS. Coſmæ, & Damiani diac. Card. Pepulus.
Ego Odoardus S. Adriani diacon. Cardin. Farneſius.
Ego Octavius S. Georgii in Velabro, diac. Card. de Aquaviva.
Ego Flaminius Sanctæ Mariæ in Dominica.

Anno à Nativit. Domini Noſtri IESV Chriſti 1592. *indict.* 4. *die verò* 2. *Menſis Ianuarii, tempore Sedis vacantis, per obitum bonæ memor. Innocentii Noni, ſupraſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apoſt. de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Floræ, per nos Laërtium Cecchetum, & Marcum Antonium S.D.N. Papæ Curſ.*

Publicatio

Hieronymus Lutius Mag. Curſ.

Indulta Inclyti Senatus Populique Romani de reis non condemnandis vigore alicujus reſcripti contra formam juris, & non confiſcanda legitima filiorum, viventibus eorum genitoribus, & neque arbitraria compoſitione recipienda in Dataria, pro licentia dandi dotem ſupra ſummam à Statuto taxatam.

Quoad d. legitimam contrarium remanet deciſum extra Vrbem, ex Bulla Pii IV. n. 12. Etſi cuncta, §.8. *& conſonat conſt. Sixti IV. n.* 24. Cura, *ſup. Summam verò Dotis à Statuto taxatam eſſe ad ſc.* §500. *Iquet ex bulla Sixti V. num.* 52. Cùm in una, *in fine.*

INNOCEN

Editio An. D. 1591. *INNOCENTIVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Causa Bullæ concessionis.

AD Romanum spectat Pontificem, inter multas & graves, quas pro communi Christianæ Reipublicæ bono suscipit, curas in eam quoque præcipuo studio incumbere, ut ejus in temporalibus subditi, præsertim verò Dilecti filii S.P.Q.R. quorum proptia & peculiaris cura ei specialiter commissa est, non solùm à quocumque gravamine, quòad fieri potest, immunes reddantur, sed privilegiis & gratiis in dies amplioribus ornentur. Quare nos & muneris nostri debito satisfacere, & paternam charitatem, ac benevolentiam quam jam pridem erga eos gerimus insigni aliquo monumento testatam esse cupientes, quo & ipsi benignitatem nostram experti, & alii eorum exemplo in fide, obedientia, ac devotione Sanctæ hujus Sedis alacriori animo perseverent, atque ad promerendam uberiorem nostram & illius gratiam in dies magis invitentur.

Prohibitio vesi condemnandi contra eius, vigore alicuius rescripti.

§. 1. Primùm quidem hac nostra perpetuò valitura Constitutione abolemus, & ab inclyta Vrbe nostris volumus exulare temporibus, modum illum procedendi contra reos alicujus criminis, aut delicti, qui licet juxta dispositionem juris communis & sacrarum Constitutionum, ac ejusdem Vrbis statutorum pœna capitis plecti non debeant, tamen vigore specialis mandati & rescripti per Roman. Pont. Motu proprio, seu aliàs signati, pœna ultimi supplicii dànantur, & quod nobis licere non patimur, id etiam nostris successoribus indicamus, districtius prohibentes ne in posterum Iudices quicumque quavis auctoritate fungentes, reum aliquem contra juris communis, & Apostolicarum sanctionum & statutorum Urbis tenorem, vigore seu prætextu rescriptorum hujusmodi, quæ contra intentionem concedentis per subreptionem exorta censeantur, capitaliter condemnare præsumant.

Prohibitio confiscandi legitimam filiorum in vita parentum in Vrbe.

§. 2. Præterea volumus ac præsentium tenore decernimus, quod in eadem Vrbe nostra, si contingat filios viventibus eorum genitoribus, delictum aliquod committere, ipsi parentes quoad vixerint, ad solvendam legitimã Portionem de propriis bonis, eisdem filiis de jure debitam, minimè cogi, aut compelli possint, nec contra ipsos delinquentium genitores ad legitimæ portionis prædictæ cõfiscationem per quosvis Iudices procedi debeat, sed in quibusvis criminalibus causis juris communis dispositio, & statuta Vrbis omnino serventur; necnon quascumque prædecessorum nostrorum Constitutiones in contrarium forsan desuper editas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ad terminos juris, ac dictorum statutorum harum serie reducimus, & moderamur, statutaque ipsa in hac parte approbantes, illa adversus quemcumque contrarium usum aut Constitutionem restituimus & revalidamus.

Prohibitio exigendi prohibitionem pro licentia Dotium, supra summã ab Vrbis Statuto taxatã.

§. 3. Et insuper, quia etiam accepimus usu receptum esse, ut pro obtinenda derogatione statuti, seu reformationum ejusdem Urbis, super certa Dotium puellarum, quæ pro tempore nubunt, summa & quantitate editarum cõpositio non certa, sed arbitraria, iis qui in Dataria, & materiis componendis pro tempore præsident, solvatur. Nos ipsius Vrbis Cives & incolas specialibus favoribus & gratiis prosequentes, illos à solutione compositionis hujusmodi perpetuò eximimus & liberamus, immunesque & exemptos esse volumus, districtè interdicentes dilecto filio Datario, nunc & pro tempore existenti, ac præfecto cõpositionum, cæterisque Ministris, & Officialibus, ne ab iis qui in dicta Vrbe cum aliqua ampliori dote matrimonia contrahentes derogationem hujusmodi à nobis, vel successoribus nostris impetrabunt, etiamsi Barones, Domicelli, & nobiles fuerint, dosque ipsa longe ultra taxam prædictam ad quamcumque summam excessiva extiterit, quidquam vel minimum pro simili compositione ullo modo exigere, nec ad eam quovis prætextu cuiquam solvendam compellant, statuto tamen ipso super talibus dictarum Dotium nihilominus in suo robore permansuro.

Clausula præservativa.

§. 4. Decernentes præsentes literas, &c. ex quavis causa & quocumque capite de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, seu invalidari vel revocari, aut aliàs quomodolibet infringi, seu adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus posse, sed illas semper validas & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari & adimpleri.

Clausula sublata.

§. 5. Sicque, & non aliàs per quoscumque Judices & Commissarios & causarum Palatii Apostolici Auditores & S.R.E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, in quavis causa & instantia judicari, & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula rogatoria.

§. 6. Quocirca dilectis filiis modernis ac pro tempore existentibus S.R.E. Camerario, ac Viceecamerario, Thesaurario & Clericis Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, necnon Gubernatori, & Senatori ejusdé Vrbis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel quilibet eorum faciant præfatos S.P.Q.R. atque adeo singulares illorum personas, cæterosque omnes & singulos quos præmissa concernunt in futurum, illis pacificè frui & gaudere, non permittentes illos desuper à quoquam quomodolibet indebitè molestari, contradictores per opportuna juris, & facti remedia cõpescendo.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, quatenus præmissorum occasione cum publico detrimento jus alicui quæsitum dici aut censeri quoquo modo possit, & quibusvis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, legibus & consuetudinibus privilegiis quoque, indultis, ac Sixti V. & Gregorii XIV. concessionibus super præmissis quomodolibet emanatis, aliisque literis Apostolicis tam supradictis quàm quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus ac formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, ac aliis efficacissimis clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, expressa, ac specifica mentio seu expressio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice & ad effectũ præmissorum dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derog. contr.

§. 8. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis eadem prorsus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur exhibitis vel ostensis.

Exemp. fidei.

§. 9. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum abolitionum, decretorum, reductionis, moderationis, restitutionis, revalidationis, prohibitionis, interdicti, inhibitionis, revocationis, cautionis, annullationis, extinctionis, ac derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1591. Kalend. Decembris, Pontificatus nostri Anno 1.

D.P.A. I.Dec.

FINIS SECVNDI TOMI.